

BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele II
XLIX
H
5
N. 0.1

LIX
H
5

ANNALIS
ORDINIS
S. BENEDICTI
OCCIDENTALIUM MONACHORUM
PATRIARCHÆ.

In quibus non modo res monasticæ, sed etiam ecclesiasticæ historiæ
non minima pars continetur.

AUCTORE DOMNO
JOHANNES MABILLON,

PRESBYTERO ET MONACHO EJUSDEM ORDINIS ET CONGREGATIONE S. MAURI.

*Editio prima Italica a quamplurimis mendis, qua in Parisiensem irrepserant,
ad Auctoris mentem expurgata.*

Tomus Quintus,

Completitur res gestas ab anno Christi MLXVII, ad annum MCXVI inclusive, cum
Appendice, & Indicibus necessariis.

LUCÆ
Typis LEONARDI VENTURINI.

MDCCXL.
DE SUPERIORUM LICENTIA.

*Bibliotheca Domus Prof. Noap. Soc. Sci.
Catal. inscript.*

IN TOMUM QUINTUM
ANNALIU
 BENEDICTINORUM
 P R Æ F A T I O
 FR. RENATI MASSUET.

*I*gnoratur hic *Annalium* Ordinis nostri *tomus* series quam spectabatur, in lucem prodere; causa omnibus vera legitimam habet excusationem. Nam præter inopiam ædificamque totius Ordinis nostri, immo & reipublicæ literariæ, tam antecessor, inchoata memoria domini Johannis Mabillon, tam discipuli ejus domini Theoderici Ruinart, meritis, quæ Angliæ nostris grave & irreparabile damnum intulit; ingravescente paullo post ex asperiori hieme disturbaniorque bella æmula, interrumpente commercis, animam sic desponderant bibliopola, et ingratis magis series prælis suis impræstent. At non tantum cupitis dignum resurgente bibliopola, nostro, animosque addens illustrissimæ abbatis Hugonius, litteris semper propitiis, beneficentis, proditi tandem, qui duntaxat in firmis delinuerat quintus hæc *Annalium* *tomus*. Et enim ipse est quem jam typis paratum nuntiaverat Mabillonius in præfatione quartæ voluminis: adeo ut talis fore deus, qualem reliquis viri clarissimus; paucis quibusdam excepisset que iam à Ruinartio, tam a nobis postmodum addita sunt, ex variis quæ per amicos nobiscum communicata sunt, ammentur.

Completitur vero hæc *tomus* ante quinquaginta, triginta scilicet & quatuor viginti undecimi sæculi, & sexdecim duodecimi. Haud sibi an ulla pars historia nostra & incandor & utilior esse possit. Hinc enim tanta conjunctio cum ecclesiastica & civili, adeo cognata & colligata cum monasticis ecclesiasticis & civilis illius ævi eventa, ut alia sint alius enarrari non poterint. Enarravit porro Mabillonius ea quæ pollebat dexteritate & solertia, tamque confertis & assidue intermiscuit, ut generalem potius quam particularem historiam scripsisse videatur. Describenda siquidem illi erant gesta & insignia virtutum exempla, quibus non modo Ordinem nostrum, sed & ecclesiam ac rempublicam illustrarent. Hæc ille magnus, Cluniensis sanctæ deus, Bernardus Claravallensis, qui nascenti Cisterciensium congregationi tantum splendorem contulit, ut ab eo nomen deinceps accepit; Petrus Damiani, Lanfrancus & Anselmus, uterque Cantuariensis archiepiscopus, ut civitatem sanctam punisset multos, primarum sæculi episcopi, legatos sanctæ fidei, & alios plures, qui omnium fere rerum suis sacris participes existunt, tamque apud principes, magnates, summi pontifices & episcopes gratia & auctoritate valere, ut domiles monachi legum & iudiciorum arbitri evadere viderentur. Quam quidem gratiam & auctoritatem conciliavit, non ambigit, sola frequentant, turpe assentatio, alioque ejusmodi arde mundi gloria cupidis famularer; sed sola sanctitatis & eruditionis fama, quæ invictam & inaccessam solitudinem, indefinens quæstionum, tenebrat-evocant, virtutem vel virtutem prodebat, mandamque exosum licet ac contemptum ad dignitatem retribebat.

Non mirum proinde si Ordo Benedictinorum fulgens undecimo ac duodecimo sæculis tot præclaris luminibus, ut nullo pacto alio aut plura præstiterit aut magis

re, tam huius, lastque eo uero propagatur, si; certum ac pia emulatione con-
suetudinis principibus, magnatibus, nobilibus, ipsi etiam plebeis, vel de no-
bis transfunditur monasteriis, vel de veteribus reformandis. Hinc ut uero ut
facile erit congregari, quibus uelut repullulantis ordo, rursus in unum
horum erigit, fructusque priuilegii Ecclesiae nec ingratis, nec inutilis. Atque ut
oblationibus causa longam feriem hic texamus eorum qui e uoluntate affluunt ad pri-
uilegia Ecclesiae dignitates, ecclesiastica munia summa cum laude obituunt: si qua
fuerint eorum in ecclesiam merita, eidem quod deinde persoluerant. Ut enim so-
deles quoque, sic & monachi in ecclesia promissa uari & educati, suam ei operam,
cum ipsi fuerint, ipsaque uocaverint, praestare iurauerunt. Sed opera forsitan pro-
teritum erit hoc locum, ad nostrorum documentum, accendendisque tam supererant,
tam infirmitatem animos, nostrorum studium commendare, qui de uicenda
aut restituenda monastica disciplina sic solliciti fuerint, ut sacrarum litterarum
studia apud suos, & per suos in ecclesia resuscitare simul curauerint.

Existimabant illi, idque sanctae deiuitiae saeculi experientia delictorum, tantum
esse potius ut disciplina tam ecclesiastica tam monastica cum scientia necessitudi-
nem, ut altera sine altera fieri non possit, Anglicanae semel bonis studiis la-
tissimis ad uicem quoque aditus cum panderetur. Prae uelut habebant clericorum
congregationem ac fraternitatem, maleque institutam monachorum disciplinam ui-
deri, quod sacrarum canonum regularumque monasticarum eorum ignorantia in ma-
la praecipitis egerat. Quare ac ad eam scopulum alliceret ei quae instituta
susceperant; scientia scientiam praestandam esse, necessariumque potius & discipli-
nam subiectam ac salutem sacrarum litterarum notitiam aduocandam esse con-
sueuerant. Ea propter fuit in monasteriis tanto cum labore academias instituerunt, in
quibus exacta, qua ubique paucis non fuit magna ecclesiae deiectione existimant, erant,
litterarum studia diem ad reformandos ad potius adolescentium seu secularium seu
regularium mores tuum aperirent, quo probe excoliti iuuenes, basilis cum uir-
tutis scientia, aut uisum suis curam impendere, aut aliorum saluti, si fide da-
retur occasio, fructuosam operam aduare possent. Tales fuerint in Gallis academia
Cluniensis, Becensis, Eptemonensis, Cadomensis, Floriacensis, Corbeiensis, in
Germania Fuldensis, Herspurgensis, Corbeiensis, uera; in Anglia Westmonasteri-
ensis, Maltesensis, sancti Albani, ipsaque publica Cantuariensis academi-
ae, quae a Gualtero episcopo uelut fundata suam ordine Benedictionem referre ac-
ceptam originem: a quibus multis proderet ingenii uire non pauci, qui sancti-
tatis & doctriinae laude commendandi, egregie scriptis ecclesiarum & christiani-
tatis litterarum complecterent, & cum iugente utriusque sexus uel sui temporis ha-
rentes resellere, uel prauos hominum cupiditates corrumpere ac refricare labo-
rarent.

Norma eruditio quoque, maximam veterum librorum partem monachorum curis
atque diligentia non interitum seruatum fuisse: neque unquam exscriptor suauis,
codices atque saeculo undecimo in monasteriis. Is erat patrum nostrorum quondam
aut labor: uel in ueteres libros descendendi, uel in ueros edendos incumbendum
rati sibi non licere inter solitudinem uita diffundere uita, turpique languore ac de-
sidia se dedere. Alii de ueteribus chartis, quae plerumque insignia erant funda-
torum ac benefactorum pietatis monumenta, conseruandis solliciti, eas in chartu-
laris transferrebant: alii nec in suis monasteriis uel in patria sua gestis litteris
mandabant, ut uel sit de suis bene mereretur. Quid atque inuentione po-
tuerit, aut saltem quae a maioribus scripta sunt religenter, operam suam sanctis
litteris accommodare uellent: ut qui publica utilitati inferre studens. Abique
monachis, ait Johannes Blacemb, nos tunc in historia patria semper effluunt
poculi. Et uerba, si quam habent Angli rerum suarum notitiam, monachis se-
re soliti debent: quod idem, proportionem seruata, de aliis gentibus dici possit,
ut satis testantur tot chronica uel historica monumenta ab undecimo praefertim &
duodecimo saeculi monachis elucubrata.

Eruditio, uero
monachi, Angli

prosa, ad
sancti, uero

Singulare est, nec silentio praetermittendum, quod apud monachos Anglos sa-
tantum reuerentia, in singulis equalibus monasteriis diligendum esse peritum aliquem
accuratissime scriptorem, qui praecipua regis gesta & eorum cuncta notaret, &
in alia referret; omnia ad proximum generale caputulum, post obitum Regis,
deferenda: ut ex omnium collatione, a sapacioribus quosdam a cognatis de-
gnis facta, accurate chronica conserberentur, in archivis monasteriorum di-
ligenter asseruanda. Sed patria meritis, et tamem utilitas inferrebat, quam ut
alii qui hoc una ratione de patria sua bene meriti se posse putant, si monachis
credendi constaret, eis cum uoluerit ac uoluerit homines traducant, quorum ta-
men laboribus uita debent quidquam fieri de patria sua historia uerum. Si tam-

PRÆFATIO

sa fuerit patrum nostrorum in conscribendis historiis, quibus bibliothecarum suas locupletarent, diligentia; non minor fuit de veteribus reparandis, aut novis comparandis libris cura; adeo ut veterum quorundam prædiorum novis reditus ad bibliothecarum augmentum assignatos consecratosque voluerint. Præclarum ea de re constitutionem Læonæ abbas sancti Petri Carantensis habemus, suo loco referendam. Plures aliat similes exhibere liceret, quibus palam sit, majorem nostris nihil antiquius fuisse, quam ut ignorantium a claustris modis omnibus arcerent, bonas literas fecerint, bibliothecisque suas opibus quibusque libris illustratas habendas. Qui etiam unus superfluitatibus immensarum temporum educationis, ac rei incendiorum & dissolutionum calamitatibus subdelli codices, eorum studium satis superque commendant, posterisque clamare videntur, ut possessorum patrum vestigiis cæscentes, quod cuperant amplificent, & vanis ac inutilibus impensis parceter, eas potius in desolatam bibliothecam conferant. Quid enim corporis, quam monachorum oculus frivolis ac nugatorum ornamentis pascere, dum bibliotheca libris vacua inpassam mentem ad inutilis ferri cogant?

Hæc & alia animo reputandi occasum præbebit hic Annalium tomus, in quo eundem ubique Mabillonum, eandem eruditionem, diligentiam, modestiam ac pietatem suspiciet quisque. Optandum fuit fuisse, hæcque erant eorum omnium vota, ut vir laetetur, Ordinis nostri decus, totum ipse absolvere potuisset. At cum mors, fera licet, immatura tamen, tantum bonum nobis intideret, ceterum operi supererant munera imponere: ad longo diffusi & decesserunt & successu diuturno sequatur scietis, quam velles nostri; meminerunt gradum viribus & eruditioni respondere, nobisque in hoc scribendi genere parum excrevitatis satis esse, si id tandem pluribus annis absoluerunt, quod paucioribus absolvisset Mabillonus, modo non infelicitate præterit absoluerunt.

BREVIARIUM

TOMI QUINTI

ANNALIUM BENEDICTINORUM.

LIBER SEXAGESIMUS-TERTIUS.

Ab anno Christi 1067. ad annum 1071.

- I. **F**lorentini episcopi causa igno-
rata.
II. Petrus pseudepiscopus receptus. S.
Petri monasterium Florentia.
III. VVilhelmus Belli monasterium condit.
IV. Eius reditus in Neustrium & gylia.
V. Maurilio archiepiscopo succedere Lau-
francus recusat.
VI. Gervasius Remorum praefat obit.
VII. S. Marini de Campis dedicatio.
VIII. Gerardus episcopus Osiensis.
IX. Balduino comiti succedit Balduinus
alter.
X. Floriaci assensio & data.
XI. Majori-monasterio data ecclesia S.
Machari.
XII. VVigriani episcopi obitus.
XIII. Majori-monasterio alia donationes
facta.
XIV. S. Florentio restituta ecclesia ca-
stri Salmaracensi.
XV. Dolensis abbas & Kemperlegien-
sis. S. Gervasi abbatissa.
XVI. Clunensis datus Ajas insula & En-
aism.
XVII. Ageriaci monacha Senequandis
& filii monachi.
XVIII. Reuterius Casa-Dei abbas obit.
XIX. Eius discipuli successor & mona-
storia.
XX. Heinrici Germaniae regis male fe-
cia. Tegernseus abbas.
XXI. Juvenis abbas liber ad Agerium.
XXII. Anselmus Gubertum ingreditur.
Quendam ejus virtutes.
XXIII. Gislefridi futuri episcopi Ambia-
nensis notitias.
XXIV. S. Vincentio Landunensi data.
S. Gobani ecclesia.
XXV. Vindosinensium lis de cella Cre-
dunensi.
XXVI. Alia lis de S. Aniano.
XXVII. Agnes comitissa adbas superfluit.
Loratoris cella.
XXVIII. Burgulio cella S. Porcarii
data.
XXIX. Concilia tria.
XXX. Claracum monasterium.
XXXI. Franciscus panemius.
XXXII. Clunaco data ecclesia S. Ste-
phani Noveracensi & Landensi.
XXXIII. Utriusque abbas. Cella Bar-
ri ad Signanum.
XXXIV. Petrus Damiani Heinrici di-
vortio resistit. Alexandri querelus pa-
riatur.
XXXV. Marianus Magnonia inclusus.
XXXVI. VVilhelmus electus Harfingia
abbas.
XXXVII. Agienfens Abbates.
XXXVIII. Gornemfibus ecclesia Sata-
naci data.
XXXIX. Udoni Tullensi episcopo succe-
dit Pibo. Salvatoris monasterium.
Talli.
XL. Solobienf monasterium conditur.
XLI. S. Dunysto data ecclesia in An-
glia.
XLII. Balduinus abbas sancti Edmundi.
XLIII. S. Marini cenobium prope Ven-
etiarum conditur. Gulterus abbas.
XLIV. Monasterium novum Vellavici con-
ditur.
XLV. S. Cypriani monachi ad id quid
contulerint.
XLVI. Lanfrancus in Berengarium scri-
bit.
XLVII. Ricipallu cella B. Mariae data.
XLVIII. S. Gregorii monasterium in
Italia.
XLIX. Sigandus Centuaris sede deji-
citur.
L. Lanfrancus ei succeditur.
LI. Anglia statim per eum convolvitur.
LII. Glastonia turba ob canonicos.
LIII. Guntmundus episcopatum recusat.
LIV. VVilmonasterii abbas Vitalis. Of-
ferens abbas Ercanus.
LV. Gislelmus Cadomi abbas post Lau-
francum.
LVI. Odilo abbas Crucis litem movet
de Giforti cella.

LVI.

- LVII. Majori-monasterio donatus fuisse. Odeline Belli-montis abbatissa.
 LVIII. Bartholomaei abbatis epistola de Vicano.
 LIX. Oratoria domusque monasteriorum.
 LX. Vinocum sancti Columba abbatis reliquia.
 LXI. Nugariorum & Commerciarii abbates.
 LXII. Sigoni Salmurini abbatis successio Guillelmi.
 LXIII. Eodem abbas S. Melanii.
 LXIV. Aucta concilium, insula-barbara data sancti Laurentii cella. S. Tereus abbas Alimantus.
 LXV. S. Benigni altaria confirmata. Pido abbas sancti Apyi.
 LXVI. Jereus abbas sancti Benigni. Gualterus Ferradensis.
 LXVII. S. Amanda sella donatio.
 LXVIII. Baldinus Monensis Hasnui humatur. Baldinus ejus filius sancti Ghislani infestus.
 LXIX. Aurca-vallis monasterium. Billelmus cella & alia sancti Huberto data. Sigeberti monasterio reliquia data.
 LXX. Roma moriens reviviscit.
 LXXI. Legensius monasterii decus confirmata.
 LXXII. Apsis regis Castellae in Clunienensis benedictio.
 LXXIII. Clunienensium gratitudo.
 LXXIV. S. Pauli basilica porta aerea.
 LXXV. Offa abbatissa obitus.
 LXXVI. Frustraria privilegia.
 LXXVII. Monasterium de Danfelmia in Scotia conditur, &c.
 LXXVIII. Cassinensi ecclesia dedicatio. Gualterius Cassi monachus.
 LXXIX. Lanfranci nec Romae & litterae Thomae Boverensi.
 LXXX. Monachi cathedrali Vintonia affert.
 LXXXI. Idem factum in ecclesia Cantuariensi.
 LXXXII. Austlani Monasterium scribit.
 LXXXIII. Lanfranci, archiepiscopi nepos, Brexi monachus.
 LXXXIV. Mauricius ibidem monachus.
 LXXXV. Herimarus abbas Lanfrancum adit.
 LXXXVI. Gerberti abbatis commendatio.
 LXXXVII. Gervasio abbati lepra percussio nervi succedit.
 LXXXVIII. Herimarus abbas S. Remigii obit.
 LXXXIX. Willhelmus ejus successor.
 XC. Ibricensis monasterium conditur.
 XCI. Floriano sella donatio.
 XCII. Vinocum usque capella castri Oleroni.
 XCIII. Sorini abbas Raimundus.
 XCIV. Dalmatius Crespi abbas.
 XCV. Cozano sella donatio pro missis.
- XCVI. Romani ritus in Hispania recepti.
 XCVII. Aquilinus abbas ob id Romanus missus.
 XCVIII. Cella Trecentis donatio firmata.
 XCIX. Malmundarium Stabulaco refectum.
 C. Anno duo monasteria condit. Salefelda monasterium. Lamberius eo venit.
 CI. Fridburga virgo Treviris sacris reliquiis decessit.
 CII. Willelmi Hursangie abbatis ordinis & virtutes.
 CIII. Adenmuller cella instauratur.
 CIV. S. Ulrici ecclesia dedicata.
 CV. Eilabardus junior obiit.
 CVI. Aegys intrasi abbas. Einsidensis & Corbeia nova abbas.

LIBER LXIV.

Ab anno Christi 1072. ad annum 1076.

- I. Cassinensi monasterium renovatur. Johannes archiepiscopus Cassi monachus. S. Angeli ad Formam monasterium Cassus datur.
 II. Sublaciensis reformatio per Johannem abbatem.
 III. Fascesium lit de Minione composita.
 IV. Petri Damiani ultima legatio & obitus.
 V. Agnes imperatrix Vormatium adit.
 VI. Robertus abbas ob funemum Aspis passus. Udalricus abbas sancti Galli.
 VII. Sigifridus archiepiscopus Cluniacum succedit. Ruthardus Herfeldensis abbas.
 IX. Gratinga canonicum conditur. Item Gerovicensis.
 X. Pido sancti Apyi duo dat altaria. Herimarus episcopus Metensis. Gemblacensis abbas.
 XI. Doron sella donatio. Eidem quidam officia.
 XII. Walterus ad sanctum Remigium sepulchrum.
 XIII. Lir de Credens rursus agitata. Periharse concilium.
 XIV. Ebrailo datur ecclesia apud Rutenos.
 XV. S. Isidori monasterium in Hispania. Feremundus abbas Hircabensis.
 XVI. Anglicanum concilium.
 XVII. Gloucester & Elyensis abbas.
 XVIII. Lanfranci epistola pro sancto Hilario.
 XIX. Aulmi quadam epistola.
 XX. Præclara ejus monia ad abbatem.
 XXI. Gualterius abbas Pennsara regimini decessit.

XXII.

- XXII. Hugo Melleuti comes, Beci monachar.
 XXIII. Gandulga.
 XXIV. Hincrici mali mores.
 XXV. Lis de decimis. Orlonur vitam sancti Bonifacii scribit.
 XXVI. Alexandro succedit Gregorius VII.
 XXVII. Desiderio abbati aliiq[ue] scribit.
 XXVIII. Willihelmus abbas sancti Remigii ei scribit.
 XXIX. S. Remigii abbatiam vult abdicare. Gregori[us] hac de re epistola.
 XXX. Domini abbat[is] Casanringi & episcopi successores.
 XXXI. Aegidius Lucca episcopus fit monachar.
 XXXII. Johannis Gualtheri abbat[is] obitus.
 XXXIII. Gregorii Papae epistola ad Vallumbrosianos.
 XXXIV. Johannis vita scriptores & discipuli.
 XXXV. Gregorii epistola de variis abbatib[us].
 XXXVI. Fraxineti & sancti Prosp[er]i monasterium.
 XXXVII. Stephanus de Tigris facultatem obtinet instituti sui Ordinis. Examinatur haec bulla.
 XXXVIII. Sancti Benigni corpus ant[er]ogratum in Germaniam.
 XXXIX. Godfridus quinquenni fit monachar. Parentum ejus pietas. Odo ejus frater alique monachi p[er]fugum.
 XL. Tomatus apud sanctum Andream.
 XLI. Becensium altera mutatio. Annar[um] Diva abbas obit.
 XLII. Vinocensia.
 XLIII. Eberardi viccomitis donatio sanctae Majoris monasterio, ejusq[ue] consecro.
 XLIV. Lesai & sancti Licerii monasteria Clunaco subiecta.
 XLV. Dominicus Silensis obit. Placitan[um] Hispanum.
 XLVI. Sinura astricta cella sanctae Dode in concilio Orrea.
 XLVII. Rotene monasterium conditur.
 XLVIII. Civilita bella in Saxonia.
 XLIX. Hersfeldenses & Fuldaenses res divites.
 L. Retherdy & Arnoldus abbates mortui.
 LI. Colonia sedizio.
 LII. Cortica nova abbat[is].
 LIII. Augia abbat[is] virago succedit Eohardus.
 LIV. Sancta Crucis Parthenon turbatur ad evocationem.
 LV. Monasteria duo in Alsitia condita.
 LVI. S. Agni de novilla astricta.
 LVII. Lis fratrum sancti Michaelis ad Mosam cum episcopo.
 LVIII. Febo Falcensis falsi accusatus.
 Ansal. Beord. Tom. V.
- LIX. Willihelmus S. Remigii abbat[is] abdicat.
 LX. S. Calceci seu Mauri-montis abbatia instaurata.
 LXI. Theodorici abbas Roman adit.
 LXII. Simon Crispiacensis de patre mortuo sollicitus. Bellum ejus cum Philypo rege.
 LXIII. Hugo abbas Cluniei Roman vocatus. Odo item prior.
 LXIV. Odonis gen[us] & prima facta.
 LXV. Fegiacenses Clunaco fit subdunt.
 LXVI. Alia res Clunacenses.
 LXVII. Cundomenses abbates.
 LXVIII. Ananenses & Gellomenses abbates.
 LXIX. Willihelmus abbas S. Theofridi.
 LXX. Gregori VII. varia epistola pro monasteriis. Faltariensis exall[is].
 LXXI. S. Sulpitii & Belliloci abbat[is].
 LXXII. Lis inter S. Sergii & S. Albini abbat[is].
 LXXIII. Vinocensium illata injuria repatriat.
 LXXIV. Vinocensium concordia cum Eboracensium. S. Maxentii abbat[is].
 LXXV. Donatus abbas Lemovicensis & successores.
 LXXVI. Jernis fit Calg. Dei monachar.
 LXXVII. S. Germani & S. Columba abbat[is].
 LXXVIII. S. Adalardi corpus refertur in Flandriam.
 LXXIX. Fontiwillensium lis finita.
 LXXX. Hrofridus de Venetis obit.
 LXXXI. S. Catharina abbat[is].
 LXXXII. Cambricensis ecclesia restaurata.
 LXXXIII. Northumbria monasteria restituta. Turgoti Dunelmensis fortuna.
 LXXXIV. S. Theobaldi translatio Vaugossiam.
 LXXXV. Flacemina & Persusina monasteria.
 LXXXVI. Clugni ab episcopo Taurinensi venat[is]. Exordisus contra beatus affliti.
 LXXXVII. Benventana synodi decretum pro S. Sophia monasterio.
 LXXXVIII. Benedicli abbat[is] stilicudo.
 LXXXIX. Abbat[is] a papa legati.
 XC. Hermannus Bamberg episcopus fit monachar.
 XCI. Viderado abbat[is] Fuldaensis succedit Richardus.
 XCII. Laurebami abbat[is].
 XCIII. Ann archiepiscopus Calonicensis obit. Hermannus item prior Sigibergensis.
 XCIV. Willihelmus Hirsungia abbas Roman adit. Angin[us] r[ati]o.
 XCV. S. Vitae, &c. jura advocatorum temperata.

BREVIARIUM

XCVI. Ivo abbas S. Dionysii fons in-
 casatus.
 XCVII. Gallerii abbatis natus & asse-
 ritas. Caelia regis puella, monacha.
 XCVIII. Simon comes bello & sapie
 renuatur. Cate-Dei viri illustri.
 XCIX. Gerolamo Caelia abbas.
 C. Geronimus eius nepos et successus.
 CI. Malisui canonicus conditio Rober-
 tati & Laitensis pagus. Sancti-
 vi cella.
 CII. Floraco duo altaria concessa.
 CIII. Mucati abbas Christianus. Pon-
 tis-monachorum cella.
 CIV. Rex Vindocinensis & Pontilren-
 casti.
 CV. Tullavensis concilium. Monasterii.
 novus abbas. Kemperlegensium data
 S. Maria ecclesia. Doli obitum.
 CVI. S. Stephanus de Valtibus abbas.
 conditio. Agilfridi excois iura p-
 ferat.
 CVII. Nulla castrum S. Loniq-
 tuatur. Donatio eidem facta.
 CVIII. R-
 CIX. Londoniense concilium. Laefranci
 caritas & prudentia.
 CX. Schisma in ecclesia. Kadaleus pa-
 pe legatus.
 CXI. Godefridi ducis cadit.
 CXII. Stephanus Marti suum Ordinem
 instituit. Quodnam eius institutum.
 CXIII. Regula penitentie an ab eo fir-
 mata?
 CXIV. Magenciaca fella donatio.
 CXV. Helldecense & Gugnacen-
 sium monasteria. Clauacensis conu-
 versio.
 CXVI. Monasterii-novi privilegia.
 CXVII. Eodem abbas si Delensis ar-
 chepiscopus.
 CXVIII. Roberthensis abbas.
 CXIX. Garmundus & Donatus in Be-
 nedicte-
 CXX. Anselmus Garmundum erudit.
 CXXI. Gualdus episcopus Roffensis ere-
 dit.
 CXXII. Anselmi ad eum epistola. Gae-
 dulfi excois.
 CXXIII. Boli abbas primus.
 CXXIV. Ingulfus si abbas Crandensis.
 CXXV. Gerardus Jurethymus recessus
 si abbas.
 CXXVI. S. Medardi abbas Arnulfus.
 CXXVII. Abbonia cadit. Gerardus sus-
 cessus.
 CXXVIII. Codiciacus eiusque Dami-
 ni.
 CXXIX. S. Basilis data duo altaria.
 CXXX. S. Theodoricus & S. Prajelli
 abbas atque Humbericenses.
 CXXXI. Varis de Belgis monasterii.
 CXXXII. Gerardus II. episcopus Cam-
 bracensis.
 CXXXIII. Turba clericorum conjug-
 tationem.

CXXXIV. Varis de Aquitanicis dis-
 que monasterii.
 CXXXV. Almonasterio monasterium con-
 dunt.
 CXXXVI. Thionensis viti monastica.

LIBER LXX.

Ab anno Christi 1077. ad annum 1080.

I. H. Emericus rex absolutus, rursus
 fidem fallet. Bernardus abbas
 cepit.
 II. Lambertus Scaus. nobilis histori-
 cus. Gerardi & Agnes augusta ob-
 itus.
 III. Benedictus abbas Clauensis multa
 passus. Massas & Caranensis mo-
 nasterii.
 IV. Varnandus abbas si archiepiscopus
 Viennensis.
 V. Clauacensis coisus a rege Almo-
 si. Caronis monasterium & alia ei-
 dem data.
 VI. Clauacis & Hagom abbas elin-
 gium.
 VII. Adrease concilium. Iuratus si ab-
 bas Drivocensis.
 VIII. Manaster Remorum archiepiscopus ex-
 coactoratur.
 IX. Turba in S. Remigii monasterio.
 Henricus eius loci abbas.
 X. Novigenensis monasterii primordia.
 XI. S. Nicolas in Bavo mita.
 XII. Simonis Crispianensis conversio.
 XIII. Boccensis ecclesia dedicatur. Co-
 domensis siem ecclesia. Paulus abbas
 S. Albani.
 XIV. Roberthus abbas Caranum p-
 latus episcopus.
 XV. Hucherus & Enstacius abbas
 Caranensis.
 XVI. Arnardus Divensis abbati succedit
 Fuleo. Hugo Lexovii episcopus obi-
 t.
 XVII. S. Symphoriani ecclesia Flomac
 datur.
 XVIII. Rex Vindocinensis.
 XIX. Anstasius monachus Sarracenis si-
 dem predicat. Froardus S. Pontis
 abbas.
 XX. S. Johanni de Perna fella dona-
 tio. Nobiliaci abbas. Marlensis
 cella.
 XXI. Brunvillarensis villam, ablatam
 repetit.
 XXII. Turba apud S. Gallum.
 XXIII. Schirgis excois origo.
 XXIV. Caelia duo Romae. Berenga-
 rius draco excois.
 XXV. Hugo Abbas Clauacensis qua-
 ti debuit.
 XXVI. Eodem praefat ab annis vena-
 lit.
 XXVII.

- XXVII. *Pistarense concilium. Abbat*
in illo concilio.
 XXVIII. *Vindocino affertur Olena.*
Campionum oblato.
 XXIX. *S. Florentii cella prope Dol.*
Johannes ejus auctor, qui.
 XXX. *Cluniaco datur Decretum eccle-*
sie. Odo prius factus episcopus O-
stensis.
 XXXI. *Vindocini comitis converso. Ho-*
gonis item ducis Malifino benefici.
 XXXII. *Cluniaco & Moissaco quadam*
subiecta monasteria. Hugonis abbatis
ad Moissacensis episcopa.
 XXXIII. *Elarici puerum.*
 XXXIV. *Casta-Dei datur S. Andree*
ecclesia.
 XXXV. *Durando abbati factus episcopo*
succedit Seguinus. S. Hildis abbat.
 XXXVI. *Adalelmus abbas in Hispaniam*
missus.
 XXXVII. *Pontius Fraxineti abbas.*
 XXXVIII. *Floriano data S. Geroci*
ecclesia.
 XXXIX. *Herlmanni Becii abbas obit.*
 XL. *Asclmus abbas eligitur.*
 XLI. *Becconis monachi sub Herlmano.*
 XLII. *Johanni abbate Fiskammensi suc-*
cedit Guillelmus II.
 XLIII. *VVilfridi episcopi consilia in*
Leofrancum.
 XLIV. *Abbat S. Michaelis ad Moiss*
& S. Viti.
 XLV. *Gombaei abbat & viri illu-*
stres. Sigebertus monachus.
 XLVI. *Theofridus Epternacensis abbas.*
 XLVII. *Mediolanensis abbat & Lan-*
zibantensis.
 XLVIII. *S. Agidii abbas in Hunga-*
ria.
 XLIX. *Pinerolii abbat & benefacto-*
res.
 L. *S. Theobaldi reliquia Latinianam*
translata. Latiniani abbat.
 LI. *Stephanus abbas S. Urbani vitam*
scribit.
 LII. *Synodus Romana in Berengarium.*
Albericus & Bruno ejus adversarii.
 LIII. *Bruno Siguncensis episcopus.*
 LIV. *Gregoris in Berengarium versipel-*
lem caritas.
 LV. *Falso accusatus a Berengario rela-*
to & alius.
 LVI. *Gregorii episcopa ad Hugonem ab-*
batem S. Martini de Campos ecclesia
Cluniaci data.
 LVII. *Johanni archiepiscopo Rotomagen-*
si succedit Guillelmus.
 LVIII. *Guimundus Italem petit.*
 LIX. *Asclmus Becii abbas ut se gerit.*
Laufrauci in Beccones caritas.
 LX. *Asclmus in Angliam trajicit. E-*
jus sententia de Elfrigi sanctitate.
 LXI. *Becconis in Angliam missi.*
 LXII. *Radulphi Belvacensis converso. Be-*
riaci ecclesia Angeriac data.
 LXIII. *Corbani conversus restituit.*
 LXIV. *Majori monasterio data ecclesia*
S. Nicolai de Rocca.
 LXV. *Vindocinensis penitus exallitur.*
 LXVI. *Cella S. Sepulchri de Balgen-*
castro.
 LXVII. *S. Eustropii ecclesia inflavorata.*
 LXVIII. *Baldricus abbas Bergalicensis.*
Sabbato abstinentia a carnibus. San-
cti Silvani monasterium.
 LXIX. *S. Maria de Salaco ecclesia mo-*
nachi S. Cracis affecta. Dolensium
vixta componitur.
 LXX. *Bernardus abbas Massiliensis, in-*
gatus.
 LXXI. *S. Victori donatio facta.*
 LXXII. *Bernardus abbas obit. Richar-*
dus ejus frater succedit.
 LXXIII. *Mouss-majoris abbat. Ejan*
bona restitui jubet Gregorius.
 LXXIV. *Aquiculanse monasterium con-*
ditur. S. Sepulchri abbas.
 LXXV. *VValo abbas Metensem episcop-*
atum occupat. VVido abbas S. Apri.
 LXXVI. *Corbani-vocis abbat. Fris-*
ter combustum.
 LXXVII. *Lucas Cerve abbat Petrus*
succedit.
 LXXVIII. *Quadam ejus facta.*
 LXXIX. *Turba nova in ecclesia. Gi-*
selbertus monachus obit.
 LXXX. *Decretum pro Cluniaco.*
 LXXXI. *Robertus monachus apud Grou-*
perum male audit.
 LXXXII. *Varia hujusmodi concilia. Ar-*
chidius Sacchinum episcopus eligitur.
 LXXXIII. *VVillelmo Floriano abbati*
succedit Veranus. Galtrius abbas
Ferravensis.
 LXXXIV. *S. Dismissi de Negione mo-*
nasterium datur Cluniaco.
 LXXXV. *Monasterium item S. Benedi-*
cte ad Padon.
 LXXXVI. *Pitoverensis cella facta do-*
nato. Carpa-villa cella.
 LXXXVII. *Eulcherus de Turra mon-*
ach. Servus volutari oblato.
 LXXXVIII. *Jobal Caltrana abbas.*
 LXXXIX. *Dolensium tu cum episcopo*
Lemoniacensi. Aurelianensibus cella.
Dalmatici restituta.
 XC. *Maimacum monasterium conditur.*
 XCI. *Abbat Uzerensis, Tursensis &*
Sallerniacensis.
 XCII. *S. Ferneti monasterium S. Flo-*
rentio subiacet.
 XCIII. *Leutobertus monachus Cornari-*
ensis.
 XCIV. *S. Cypriano privilegium datum.*
 XCV. *S. Eparchi Abbatis Angeriac*
subiecta. Rotomacum Casta-Dei.
 XCVI. *Silva majoris conventum conditur.*

- LI. Affigenium conditur.
 LIII. Luxemburgense item seu Monasterium.
 LIII. Turba apud S. Trudonem. Egmon-
 de donationes confirmata.
 LIV. Marcwardus Corbeia abbas.
 LV. Hirsaugensis iustitiae propagatio.
 LVI. Laicorum fratrum institutio. Ma-
 riani Secuti chronicon.
 LVII. Glasfona seditio ob causam. Ma-
 child. regina obitus.
 LVIII. Schreberburgenfemonafterium con-
 datur.
 LIX. Roma nova procella. Pontifex Sa-
 lerum fecedit. Berta Cafinum adit.
 Farfingum boia confirmata.
 LX. Pifforii monafterium S. Michaelis.
 LXI. Suiffonenfe concilium. Ventidati
 cella.
 LXII. Raiaaldus Remorum archiepifco-
 pus.
 LXIII. Brunonis canonici Rauenfis fecif-
 fu. Decretum eius caufa.
 LXIV. Cartagia maioris initio.
 LXV. Cartaginenfium regula & iustitiae.
 Primi eorum motus.
 LXVI. Bruno an Rothertum Molifui ab-
 bates confiluerit? Planciati monafte-
 rium & alia Molifui data.
 LXVII. Aldenburchense monafterium.
 LXVIII. Fulgentius monachus Affige-
 mium venit.
 LXIX. Andreus monafterium conditur.
 LXX. Majoris monasterii cella in Mori-
 at. Bernardus abbas. Hamenfe mo-
 nasterium.
 LXXI. Angeriaci fubjicitur S. Luciani
 ecclefia.
 LXXII. Guiberto studio profpauitur.
 LXXIII. S. Theoderici abbas.
 LXXIV. B. Maria de Campis ecclefia
 parfit.
 LXXV. S. Remigio Semurufenf ecclefia S.
 Baldi coacelfa. S. Germani Antifidu-
 renfis abbas.
 LXXVI. S. Juliani & Nucariarum ab-
 bates.
 LXXVII. Siloa-majoris iustitutum apud
 Aragonem.
 LXXVIII. Mediani monasterii & S. Apri
 abbas.
 LXXIX. Sigefridus archiepifcopus obit.
 LXXX. Hirsaugenfes Anfulum confa-
 lunt.
 LXXXI. Abundonia abbas ex Gemo-
 tae.
 LXXXII. S. Indalerii transfatio in Pin-
 tatenf monafterium.
 LXXXIII. Lirinenfis abbas.
 LXXXIV. Odo in Germaniam legatus.
 LXXXV. Remardi-fontanum monasteri-
 um & alia.
 LXXXVI. Bellum novum in S. Gallum.
 Alie res Germaniae.

- LXXXVII. Jarento abbas pagani comite.
 tur Salernum. Legatus cum Petro I-
 gura ad fons redit.
 LXXXVIII. Gregorius papa extrema fa-
 fta & obitus.
 LXXXIX. Roberti Guifardi obitus, &
 dona Cafum fafta.
 XC. Desiderius puniticatum refugit.
 XCI. Sauravoi canonicum conditur.
 XCII. Odo epifcopus Offienfis & Germa-
 nia redit. Abbat S. Dabnatis de Po-
 dona.
 XCIII. Theodericus monachus in Grego-
 rium fcribit.
 XCIV. Nova turba apud S. Trudonem.
 XCV. Almantia capella data S. Michal-
 li ad Mofam.
 XCVI. S. Vitae monachi apud S. Beni-
 gnam recepti. Hagonis profelfi.
 XCVII. Jarentonis eadem caritas.
 XCVIII. Fibo epifcopus fi monachus Di-
 xione.
 XCIX. Robertus Molifui fecedit ad cel-
 lam Affigenium.
 C. Obfervanda quaedam de Alberico &
 Stephano.
 CI. Hefacenfi monasterii ftatus. Stephe-
 nus abbas.
 CII. Novi monasterii abbas.
 CIII. Udalricus fcribit confuetudines
 Cluniacenfes. Eximia caritatis exem-
 plum.
 CIV. Willelmi Hirsaugienfis liberalita-
 tes. Ejus caritas in Hefingenfes.
 CV. Cluniacenfes confuetudines qua co-
 cafine fcriptis Udalricus. Bernar-
 dus hunc precogit.
 CVI. Hirsaugia confuetudines.
 CVII. Udalricus inique devotus. Simo-
 niacus prebiter ad celebrandum non
 velle admiffus.
 CVIII. S. Eandili cella Casa Dei fub-
 jectella. S. Pontii res confirmata.
 CIX. Sequini abbas propbeta de S. Il-
 lefii abbate. Maimacenfi monasterii
 privilegium.
 CK. Arnulfus Suffraganeus epifcopatum ab-
 dicat. Hilgatus Petra-pontis cellam
 auget.
 CKI. Compudienfe concilium.
 CKII. Struppenfe parthenium coaditum.
 CKIII. Res Agglonae. Paulus abbas
 S. Albani.
 CKIV. Cella S. Salpicii prope Apuliam.
 CKV. Affeni Salernitani archiepifcopi
 obitus & fcripta.
 CKVI. Monasterium Vallium Molifui
 fubjicitur.

LIBER LXVII.

Ab anno Christi 1086. ad annum 1097.

- I.** **D**edricus abbas pascua rnuatatur
inuitus.
II. Hugonis archiepiscopi de ea electio-
ne iudicium resistit.
III. Aschani Lutecens obitus & scripta.
IV. Censualisium sanctimonialium pri-
mum monasterium.
V. S. Victoris datus ecclesia B. Maria de
Monachia.
VI. S. Savini Leuitant reformatio.
VII. Caluacienses abbat.
VIII. Gerardi prioris Caritatis obitus.
IX. Caritatis cella.
X. Girardi successores.
XI. Aschani monachi obitus.
XII. Lix de cella Donna-Maria.
XIII. S. Petri de Cultura facta donatio.
Mille missa. Berno Vinodori abbas.
XIV. Godefridus Neugenti abbas.
XV. Nobilis femina ejus consilium regem-
tur.
XVI. S. Bassii abbat. Valentinus
hospitum B. Maria conditor.
XVII. Assigemi & Aquicincti dedicatio.
XVIII. Assigemi pax turbata.
XIX. S. Trudonis nova turba.
XX. Mettensis quoque ecclesia turbata.
XXI. S. Galli verum quis status.
XXII. Rex Anglitana. Malmetburia ab-
bates.
XXIII. Victoris III. consecratio, acta,
& obitus.
XXIV. Fins scripta & discipuli.
XXV. Aldemari abbat. acta.
XXVI. Odenisus Cusini abbas.
XXVII. Leo Maricam.
XXVIII. Amatus, Constantinus & Guai-
ferius Casnates.
XXIX. S. Nicolai translatio Bariani.
Beronga monasteria.
XXX. S. Jacobi de Pontida prior S.
Alberus.
XXXI. Gordon cella conditor.
XXXII. Amatus S.R.E. legatus, an mo-
nachus?
XXXIII. S. Luperii cella.
XXXIV. Pontio Andanensi abbati suc-
cedit Petrus.
XXXV. S. Enigao facta donatio.
XXXVI. Arnulfus Suesoniam praeful obit.
XXXVII. Harialfus ejus vice ser-
pior.
XXXVIII. Aldenburgeris abbat.
Harialfi scripta.
XXXIX. S. Medardi monachi corpus S.
Arnulfi subripere tentant.
XL. S. Theoderice abbatia alteria data.
XLI. Adalbero abbas Landanensis.

- XLII.** S. Sergii & S. Albini quodam-
acta.
XLIII. Monasterii-novi bene confirmata,
& abbat.
XLIV. Willhelmus Rex Anglorum obit.
XLV. Cadoni humatus.
XLVI. Boccensis libertatem suam sroune
desudant. Normannia infelix status.
XLVII. Abbatum moxer in Anglia. Tur-
gatus prior Duaciacensi.
XLVIII. Apud S. Trudonem avus turba-
ta, & data Andagipensis. Theode-
rici abbat. Andagipensis obit. Se-
monensis abbat.
L. Beano Ojuastragi episcopus, ducum
monasteriorum auctor. Marcobardus
successor.
LI. Ad S. Udalricum missa S. Felicie
religiosa. Viduena Geisefeldt ab-
batiss.
LII. Urbanus II. eligitur. Ravennae mna-
stii basilicam dicat.
LIII. Hugonis archiepiscopi epistola ad
Mathildem.
LIV. Tolstana ecclesia primum resistit.
LV. Petrus abbas fit episcopus Com-
pellanus.
LVI. Hugoni abbati Cluniacensi Urba-
nam altarium suam significat.
LVII. Cluniaci nova ecclesia constructi cu-
pta. Eius descriptio.
LVIII. Andanensis facta donatio.
Puri obitio Cellam.
LIX. Pontoni monasterium. Burdega-
lensi concilio.
LX. S. Cypriani abbatia S. Romani data
S. Laurentii ecclesia Asperiaci data.
LXI. Bernoldi Firmiacensi vita primor-
dia, & monachatus. S. Cypriani mo-
nachi illustres.
LXII. Andreas Vallumbrosanus in Gal-
lia condit monasteria.
LXIII. Besurges reformat Styrbaens ab-
bas.
LXIV. Reumacensis & Nevimensis ab-
bates.
LXV. Theodericus episcopus Viriduni, a
Monachis asplatus mortis.
LXVI. Richerus successit per Rodolfum
abbatem reconciliatur.
LXVII. Alofi & Gislella parthoia.
LXVIII. Fulgentius Assigemi abbas.
Assigemiensis monachi illustres.
LXIX. VVichenensis monasterium inflam-
matur. Beata Maria Eboracensis origo.
LXX. VVigornia monachi instituti & an-
ti. Sedes episcopalis in monasterio Ba-
thoneasi.
LXXI. Halberstatenses episcopi.
LXXII. Lombacensis ecclesia dedicatur.
LXXIII. Augenses abbat.
LXXIV. Lanfranci archiepiscopi obitus,
& apologia. Scripta ejus & discipuli.
LXXV.

LXXV. *Dydanio ejus scriptis notanda.*
 LXXVI. *Sagienfis abbas & Treorman-*
ter.
 LXXVII. *Girberti abbati Fontanella*
invenit Lanfrancus.
 LXXVIII. *Astifinus scribit in Rofen-*
iano.
 LXXIX. *Folco monachus fit epifcopus*
Belvacenfis.
 LXXX. *Astifini documenta ad vitam*
monafticam.
 LXXXI. *Ejus Epiftola pro abbate S.*
Vfmaro.
 LXXXII. *Fifhamenfes ab archiepifcopo*
excati.
 LXXXIII. *Majori-monasterio facta do-*
natio. Kemperleicenfis item monafterio.
 LXXXIV. *Rainaldus archiepifcopus in*
S. Remigium beatus fit.
 LXXXV. *S. Agnerii abbas. Mercian-*
us facta donatio.
 LXXXVI. *Melfitana fynodi statuta.*
 LXXXVII. *Bernardi Farfa abbas ob-*
itus & Ravenna. Rixa de fuceffore.
 LXXXVIII. *Gregorius Farfa abbas.*
 LXXXIX. *Padelirani fubfcribit S. Mar-*
tini monafterium in cellibus.
 XC. *Melficenfis monafterium Benediftini*
datum.
 XCI. *S. Bernardi Clarevalleufis oris*
elufivus.
 XCII. *Bruno & Caruffa Roman evoca-*
tur. Seguni Cafte-Dri abbas epifcops.
 XCIII. *S. Nicafi abbas.*
 XCIV. *S. Remigii renovata privilegia.*
 XCV. *S. Theoderici corpus in Flandriam*
ditatum.
 XCVI. *S. Clementis transfatit Metnas.*
 XCVII. *S. Dominici Albi offert.*
 XCVIII. *Capella monafterium conditur.*
Antifini monia ad idam commiffum.
 XCIX. *Vinducino facta donatio.*
 C. *Majori-monasterio privilegium ab Ur-*
bano datum.
 CI. *Bernardus abbas praefellarum abdi-*
cary vocatur. Nannetenfem epifcopum
ibi reconciliat.
 CII. *Lit inter S. Sergii & S. Albini*
monachos.
 CIII. *Rangerius ex monacho archiepifco-*
pus Regienfis.
 CIV. *Hilgertus epifcopus ad majus-mo-*
nasterium fecit.
 CV. *Glennafolo facta reftitutio.*
 CVI. *Tannacenfe monafterium.*
 CVII. *Calmetacenfe privilegium. Lit*
cum Cluniacenfi.
 CVIII. *Craffa dua abbatia reftituta. &c.*
 CIX. *Farfa novus abbas Beroldus II.*
 CX. *Falanus monachus fecit Sabla-*
renfis.
 CXI. *Caffitate duo facti epifcopi.*
 CXII. *Herrardus epifcopus in fchifmati-*
cis fcribit.

CXIII. *Laurebanj incendium.*
 CXIV. *Theogent abbas S. Georgii.*
 CXV. *S. Felici eremita. Hiftoria trans-*
latio.

L I B E R L X V I I I

Ab anno Chrifti 1091. ad annum 1094.

J. *Beromunens fynodus. Petri Ca-*
vofis modelia.
 II. *Raimerus abbas Crispinii Urbanum*
adit cum Albero.
 III. *Geroium epifcopus Ambianenfis; Ur-*
bani de eo epifcops.
 IV. *Serba abbas Sagii epifcopus creatur.*
Rogerus electus abbas Uitenfis.
 V. *Paulacenfe monafterium reftituit.*
 VI. *Monti-burgi monafterium conditur.*
 VII. *Seditio apud Cenomanos.*
 VIII. *Nobilis abbas. S. Cracis ab-*
batiffa.
 IX. *Cafte-Dri donatio facta.*
 X. *Franco-Gombardi abbatia conditur.*
Agnerius & Mofcati abbas.
 XI. *Engendi abbas. Cluniace facta*
donatio.
 XII. *Nova turba apud S. Tractent.*
 XIII. *Heribrandi & aliorum conventus.*
 XIV. *Antonius fit abbas Semnenfis.*
Ris Medianenfis.
 XV. *Vffellinus abbas obit.*
 XVI. *Vffellinus item Hirsburgienfis.*
Ejus difcipuli.
 XVII. *Thimo archiepifcopus Salzburgi.*
 XVIII. *Communis oris lacorum.*
 XIX. *Benedictus Clunienfis obit.*
 XX. *Vffellinus, ejus vita fcriptor.*
Emergendus fuffrag.
 XXI. *S. Agnerius Cenomanienfis trans-*
latio.
 XXII. *Crolanda incendium.*
 XXIII. *Dura machinatio in Crolanden-*
fes.
 XXIV. *Dugalfi abbas hiftoria.*
 XXV. *Compoffellani epifcopi.*
 XXVI. *Auferrus epifcopus Catene.*
 XXVII. *S. Cypriano conceffa ecclefia.*
Ivois Epifcopi ordinatio.
 XXVIII. *Malica res turbata. Johannes*
abbas pacem diffradit.
 XXIX. *Cenofis monafterium. Padelir-*
nanfes & Fradmarcofes vocati.
 XXX. *Averfano monasterio privilegium*
concedit Urbanus. Cenenfis hiftoria
dedicatur ab Urbano.
 XXXI. *Matera monasteria.*
 XXXII. *Brano in Calabria domum condit.*
 XXXIII. *Aufelmas in Aglianum agric-*
tores.
 XXXIV. *Ceffreufe monasterium ordinat.*
B. Maria de Bon-vantus cella.
 XXXV. *Nicolas S. Andree abbas fec-*
cedit

- exult Helgetar. Fulco Divensis abbas
 exult.
 XXXVI. Beroldi curus monasterium.
 XXXVII. Alsterius archiepiscopus Bi-
 turtensis. S. Gaudalfi monasterium
 Vironi subijcitur.
 XXXVIII. Cornelianensis cella aucta.
 S. Aviti pariterium.
 XXXIX. Boon-vallis abbates.
 XL. Dolensium diffusio.
 XLI. Blesensis abbas. Philippi regis
 capala cum Berta.
 XLII. Odo Aurelianensis celebris mari-
 ster, Augustini libri de libero arbi-
 trio testum convenerunt.
 XLIII. Vobodo in S. Laurentii abba-
 tum deus intravit. Gemblacensis ab-
 bates.
 XLIV. Rupertus primordia & institutio.
 XLV. S. Vincentii abbatia Vehmtonen-
 sis. Laurentii cella dedicatur.
 XLVI. Rex Germanica. Marcomardus
 episcopus Carthagini repetit.
 XLVII. Qualis rerum civilium status.
 XLVIII. Anselmus Cantuariensis archiepif-
 copus invitatur eligitur.
 XLIX. Consuetudinibus omnibus constra-
 tur.
 L. Anselmi huc de re epistola.
 LI. Vithelmus in abbatia ei suffragatur.
 LII. Cantuariensis abbas S. Petri. Er-
 menses prior in ecclesia Christi. S. Al-
 bani & Elmsford abbates.
 LIII. Anselmi epistola de cantuariensi Pari-
 sianis scriptis.
 LIV. Concilium Bressanense in Rastol-
 nam.
 LV. S. Theobaldi de Bassiliensi monas-
 terium.
 LVI. Gervinus episcopus Ambianensis scri-
 ptis litteris.
 LVII. S. Theoderici altera data.
 LVIII. S. Maglari monasterium restor-
 mationem.
 LIX. S. Fura monasterii infelix status.
 LX. S. Mariani de Valle cella.
 LXI. Goffridus Vendocensis abbas ele-
 gitur.
 LXII. Collecta pro Urbano facta. Ger-
 vasi abbas & Bernardus altercatio.
 LXIII. Bernardi Tironensis scriptum in
 eremum.
 LXIV. Gervasi S. Savini abbas curia
 sortatur.
 LXV. Prulliaci monasterium.
 LXVI. Eremita Credencensis. Rathbertus
 de Arvillensis.
 LXVII. Vitalis & Radulfus.
 LXVIII. Hericus inclusus.
 LXIX. Eva reclusa, & Benedicta.
 LXX. Casale-Benedictum conditur.
 LXXI. Alsenus Rex Cluniacensi moni-
 astio. Hugo quoque vir nobilis Cluni-
 aci monachus.
 LXXII. Ramirus Deo apud sanctum Pon-
 tium obitatur.
 LXXIII. Berengarii monachi obitus.
 LXXIV. Rainardus abbas S. Stephan-
 de Vallibus.
 LXXV. S. Michaelis cella Burgalensis.
 Burdegalensis concilium.
 LXXVI. S. Trudonis abbatia infelix sta-
 tus.
 LXXVII. Lucen? monasterium inchoatur.
 LXXVIII. Saccani cella Gorzia resti-
 tuta.
 LXXIX. S. Nicolai monasterium in La-
 thoringia.
 LXXX. Bursfeldensis monasterium con-
 ditor.
 LXXXI. Pigeonensis item, alique Ger-
 manici monasteria.
 LXXXII. Udalrici Cluniacensis obitus.
 LXXXIII. Gigniet & Novatista secta
 damnatur.
 LXXXIV. Pampis abbas Hieronymus,
 & insignis bibliotheca.
 LXXXV. Rerum status anni sequentis.
 LXXXVI. Petrus eremita Urbanum ex-
 citat ad sacram expeditionem.
 LXXXVII. Anselmus liber de incarnatione
 scribit.
 LXXXVIII. Regis indignationem incur-
 rit.
 LXXXIX. Vithelmus Beci abbas ordi-
 natur. Monachi vitandi deservit.
 XC. Beccensis hic cum Malmesburien-
 sis de cella Pexi.
 XCI. Euse & Eadmarus Anselmi discip-
 uli.
 XCII. Beccensium oris, alia.
 XCIII. Præstentis beneficentia.
 XCIV. Galteri abbatis Transsaronis
 penitentia & obitus.
 XCV. Theobaldus ejus successor. Hilde-
 burgis istuc succedit.
 XCVI. Ivo S. Dionysii abbati succe-
 dit Adam, Sigerius monachus. Lati-
 nienses abbas.
 XCVII. S. Remigii satisfactionis Hugo co-
 mit.
 XCVIII. Matoris monasterii libertas as-
 sert.
 XCIX. S. Dionysii de Nogeco cella
 Cluniacensi vindicata. S. Sergii abbas.
 C. Nobilis viri Cluniaci monachi.
 CI. Marcinianensis sanctimonialium mi-
 ra fides & constantia.
 CII. Balmi monasterium S. Lupi. Di-
 reptionem a Bismundis committit.
 CIII. Sequinus Casa-Dei abbati succedit
 Pontius. Vironensis S. Andree abba-
 tia Casa-Dei subijcitur. Moutierensis
 turba.
 CIV. Sclon-majoris cella in Hispania.
 CV. S. Michaelis ad Mesum abbas.
 CVI. Lantensis abbas Falcardus. Bal-
 lonis cella.

CVII. *Wringartensis monasterium ditatur.*
 CVIII. *Compidunensis abbas Eberhardi obitus. Utimura casus.*
 CIX. *Formbacensis cella in abbatiam erigitur. Abtinsbergense monasterium seu Maurus sanctus.*
 CX. *S. Blasii monasterium augetur. Gervicium colonia deducit.*
 CXI. *Liporensis & Paltensis ecclesia benedictinis data.*
 CXII. *Carystus Squillatensis dedicatio.*

LIBER LXIX.

Ab anno Christi 1095. ad annum 1100.

I. **U**rbani papa alla Placentia & alibi. Albertus abbas Fomida obitus.
 II. *Auselmus pallium accipit. Harbertus episcopus Norwicensis.*
 III. *Auselmus varia epistola.*
 IV. *Wulfstanus episcopus obitus.*
 V. *S. Dunstons ecclesia S. Guberti data. S. Vincentio data ecclesia Altonastris.*
 VI. *Henrico abbas S. Remigii succedit Robertus. S. Petri Remensis abbatissa.*
 VII. *Novipontis res in synodo confirmata.*
 VIII. *S. Hilena probata reliquia.*
 IX. *Kethaci abbas. S. Quonino de. Monas facta donatio.*
 X. *S. Martini Tonsacensis monasterium instauratur. Alais monachi conversio.*
 XI. *Alis fugere volentes retineantur.*
 XII. *Sauilsmucles apud S. Martinum.*
 XIII. *Viri quidam illafret.*
 XIV. *Radolfi aliorumque conversio.*
 XV. *Conversarum duo domicilia.*
 XVI. *Alis viri infurgit. & scriptores.*
 XVII. *Hugo abbas Elmensis. S. Martini fratribus succurrit. Gisleberti monachi obitus.*
 XVIII. *Jobanni abbas Sittbings succedit Lambertus.*
 XIX. *Vivian Floriani abbas Joffrandus. S. Sergio facta donatio.*
 XX. *Gervoldus abbas Silva-majoris obitus.*
 XXI. *Urbani papa gesta ante concilium Clavonatanum.*
 XXII. *Clavonatanum concilium. Durandi episcopi obitus.*
 XXIII. *Concilii alla. Majoris-monasterii & Vindociensis libertas de novo asserta.*
 XXIV. *Gervino abbas S. Richardi abbas.*
 XXV. *Statuta de redemptione aliarum. & vicariis perpetuis.*
 XXVI. *Expositio sacra.*
 XXVII. *Jaranto abbas in Angliam legatus.*
 XXVIII. *Gunterdo Genetici abbas suffraganeus Tancarvis.*
 XXIX. *Urbani alla post concilium.*
 Ann. Bened. Tom. V.

XXX. *Mauricius Bardinus in Ulfers monachus.*
 XXXI. *Urbani alla apud Lemovicus.*
 XXXII. *Humboldus episcopus suffraganeus Guillelmus. Ulfersensis abbas.*
 XXXIII. *Norwicensis monasterium conditur.*
 XXXIV. *Urbani alla Paltis. Andetor & Vindocini. Natali S. Nicolai abbas succedit Lambertus.*
 XXXV. *Tarvais alla ab Urbano. Majoris-monasterii dedicatio.*
 XXXVI. *Crux signata iter aggressi.*
 XXXVII. *Urbani alla in Aquitania.*
 XXXVIII. *S. Georgii Oleronensis ecclesia Vindocini restituta.*
 XXXIX. *Aspulfus Angerici abbas ab Urbano honoratus. Ejan lis cum Clavonacis. Area-vallis cella oriet.*
 XL. *B. Maria de Salva ecclesia S. Cruxi asserta. Gervensis ecclesia dicatur.*
 XLI. *Urgellensis B. Maria canonicum instauratur. Tarsacensis cella.*
 XLII. *Urbani alla Toleja & Nemans. Juvencio datum privilegium.*
 XLIII. *S. Antonii Ordinis Viennensis origo. Urbani reditus Roman.*
 XLIV. *S. Vigoris cella S. Basilio data. Robertus de Tumbelena abbas. Gislefridus abbas Bractensis.*
 XLV. *Episcopi ab Auselmo ordinati. Willelmus episcopi Duacensis obitus.*
 XLVI. *Brachellus Selebensis abbas succedit Hugo.*
 XLVII. *Parthenio parthenicum conditur.*
 XLVIII. *Fulconis Corbeia abbas succedit Niclaus. Odetricus an Corbeia abbas.*
 XLIX. *S. Martin a Campis data S. Gemma ecclesia. Commerciacensis cella.*
 L. *Ipsacensis monasterium conditur. Sigefridus & Luitfridus abbatum obitus.*
 LI. *Reinburgense monasterium.*
 LII. *S. Petri viri abbas.*
 LIII. *Latiniacensium lis cum episcopo Parisiensi.*
 LIV. *Falstrensis vita laxioris.*
 LV. *Vindocinensium concordia cum comite. Item hac de re epistola.*
 LVI. *Eberardus ex canonicis monachus. an deano possit esse canonicus. Quoniacensium lis cum Majoris-monasterio.*
 LVII. *Sablotis & Burgulis facta donatio.*
 LVIII. *Aldebertus archiepiscopus Bituracensis obitus. Dolensis abbas. Hactli episcopi. & Jobelli abbas obitus.*
 LIX. *Hildebertus fit episcopus Commanensis. ammannus.*
 LX. *Abbas Bellincensis.*
 LXI. *Eberardus Tironensis a S. Severini monachis quassus fugit.*
 LXII. *Narvenses abbas.*
 LXIII. *Adelmar abbas Burgis obitus.*
 LXIV.

- LXIV. *Sauvignensis concilii decretum pro*
Vindocinens. Lix de monasterio S. Aemi-
liani.
 LXV. *Roberti abbatis S. Remigii cau-*
sa examinata.
 LXVI. *Remenfis synodi sententia restit-*
sa. Robertus Odoni Cardinali com-
mendatus a Baldrice.
 LXVII. *Monachi emancipatio penes ab-*
batem.
 LXVIII. *Odo episcopus Offienfis ex mo-*
nacho.
 LXIX. *Novus cella conditur.*
 LXX. *Petri Abbatardi prima sessio.*
Disidium cum Guillelmo de Campel-
lis. S. Villeris abbacia oritur.
 LXXI. *De cultor episcopi contra Res-*
cendum?
 LXXII. *Hugo fit abbas Flaviniacensis.*
 LXXIII. *Albane monasterium & Bal-*
drice conduntur.
 LXXIV. *Clunienfium litera cum Tre-*
morchio.
 LXXV. *Eporniacensium iudicium de vi-*
carior. Niverni ecclesia eidem data.
 LXXVI. *Nivernensis S. Stephani mona-*
sterium restauratur.
 LXXVII. *Noventrupum episcoporum in-*
dez commendatur. Abbatia subspatane-
sancti Vithonis Noventrupis monas-
terio Caritatis subiecta.
 LXXVIII. *S. Amado altaris data.*
 LXXIX. *S. Jacobi cella in Lotheringia.*
 LXXX. *Bella-vallis cella, & alia Ma-*
dicensis. Vendani-montis comites.
 LXXXI. *Romanicensis monasterii statuti.*
 LXXXII. *Augia Brigauntia. Lauren-*
tiacensis abbas. S. Edmundi item
abbas.
 LXXXIII. *Anselmus archiepiscopus in-*
Galliam venit.
 LXXXIV. *Gloucestriensium Cisterciensis re-*
ligionis. Cogwrasse monasterii prae-
rogativa.
 LXXXV. *Casa aurea monasterium sedi-*
apostolica commendatur & instaura-
tur. Farsenfi monasterium in monte
capium.
 LXXXVI. *Cisterciensis monasterii &*
Ordinis primordia.
 LXXXVII. *Anselmus archiepiscopus Ro-*
man pergit. Telestem, deinde Capnam
adit.
 LXXXVIII. *Hugonis abbatis discordia*
cum episcopo Aduensi.
 LXXXIX. *S. Remigii symbasium mo-*
nasterium. Anshelmus Cisterciensis abbas.
 XC. *S. Michaelis ad Mesum conventum.*
 XCI. *S. Quiricus de blunio abbas.*
 XCII. *Vindocinenses a comite venati.*
Comitis satisfactio.
 XCIII. *Goffredi abbatis egregie monita*
& facta.
 XCIV. *Planctus pro S. Nicolo apud*
Andecavor.
 XCV. *Burdigalense concilium.*
 XCVI. *Varenfis ecclesia Veneriensis a-*
nctor.
 XCVII. *Anselmus cum Urbano Aversa.*
 XCVIII. *Barenfi in concilio Gracore-*
fellis. Roma pro ea acta. Ciapla & S.
Sophia monasteria Cisterciensis asserit.
 XCIX. *Vindocinensium, alteraque pri-*
vilogia.
 C. *Bernardus abbas Majoris-monasterii*
exagitatur.
 CI. *Padoliracensis abbas. Gausfredus*
Mala-verra monachus & bisitator.
 CII. *Post concilium Romanum Anselmus*
Lugdunum redit.
 CIII. *Robertus Melissum redire rogatur.*
 CIV. *Albericus Cistercii abbas.*
 CV. *Robertus an Cisterciensis congrega-*
tionis cultor?
 CVI. *Leontius immoris culpatur.*
 CVII. *Urbanus bulla pro variis monas-*
teriis.
 CVIII. *Urbanus. II. obitus & instituta.*
Palibalis II. eius successore.
 CIX. *Landinens Cartusia prior Brun-*
nen adit. Brunonis episcopi.
 CX. *Baldrice Aurelianensis episcopatu*
exclusus.
 CXI. *Leutgerici monachi obitus. Res*
Utracul.
 CXII. *Franciscus Cassanlii ecclesia.*
data. Galterius eximita.
 CXIII. *S. Petri de Eflonca monasterium*
instauratur.
 CXIV. *S. Michaeli ad Mesum jus mo-*
nae concessum.
 CXV. *Rodulfus abbas S. Vitoni obit.*
 CXVI. *Laurentius ejus successore; Ro-*
man missus.
 CXVII. *Hugo abbas Aduensi.*
 CXVIII. *Gauderus abbas elevatur.*
 CXIX. *Theodericus S. Trudonis abbas*
eligitur. Res Germanica.
 CXX. *Mediolanensis S. Petrafi ecclesia*
monachi asserit.
 CXXI. *Berardi Farsenfi abbatis suc-*
cessores. Monasterium S. Michaelis
Mons-Cavrosi.
 CXXII. *Palibalis prima sessio.*
 CXXIII. *Cisterciis confirmatio per Pas-*
chalem.
 CXXIV. *Hugo abbas Flaviniacensis re-*
sistitur.
 CXXV. *Piclavensis synodi acta. Roberti*
abbatis S. Remigii causa retrahata.
 CXXVI. *Prekyren conventus in usum*
causatur.
 CXXVII. *Vithonis antipepe obitus &*
successores.
 CXXVIII. *Landinens Cartusia prior ob-*
it. Ejus successores.
 CXXIX. *Anselmus Rege mortui in An-*
gliam revocatur.
 CXXX. *S. Edmundi abbas. Elicius &*
Alvenciensis abbas. CXXXI.

- CXXXI. Hugo abbas S. Germani Auphiderensis. Commendatici gesta ab Hugone abbate.
- CXXXII. Monasteria Cluniaco addita triphitis generis.
- CXXXIII. Testibalis privilegium pro Dorno. Humilienses abbates.
- CXXXIV. Bernwardus abbas Majoris-monasterii obiit. Hilgatus succedit.
- CXXXV. Geroini episcopi donatio. Vidonis comitis restitutio.
- CXXXVI. Bernwardus Tironiensis sit abbas S. Cypriani.
- CXXXVII. Vilslebensis concilio interesse.
- CXXXVIII. Fontis-Ebraldi monasterii & Ordinis origo.
- CXXXIX. Viro abbatissa subiecti.
- CKI. S. Benedicti regula utriusque prae-scripta. Foutchbaldensium quatuor numerus.
- CKL. Goffridus abbas Vindiciensis, ex antio episcopo ad Rothomum?
- CKLII. Marbold ad eundem episcopo.
- CKLIII. Semonaster abbatissa. Casse-Dei subiecta monasteria S. Baudelii & S. Mariae apud Neaufum.
- CKLIV. Res Almannicae Germaniae.
- CKLV. Montis Gargani commendatum. Casus datus. Paulus cecus, monachos Casuensis, eliquis.
- CKLVI. Marboldis comitis litterae pro Vallumbrosanis.
- CKLVII. Pilsavensis concilium.
- CKLVIII. Cella-nova infestatio.
- CKLIX. Ordinis nostri propagatio in locis sacris.
- CKI. Monasterii de Latina initia.
- CKI. Ordinis militarii S. Johannis inde origo.
- CKII. Gaufridus anastoreta ob colloquia cum devota arguitur. Eleusius abbas factus, abbatem Mauricio cedit.
- CKIV. Magnatum familiariter monachis periculosa.
- CKV. Stephanus comitis altera professio ad loca sancta, & obitus. Adela comitis monacho Marciniani.
- CKVI. Marcinianensis priores. Purgius monachos Cluniacenses.
- CKVII. Goffridus abbas ad successorem eligendum vocatur.
- CKVIII. Rothomensis abbates. Terrast-nenses abbates.
- CKIX. Petri Venerabilis parentes, & fratres.
- CKX. Ejus oritur, educatio, & prima, facta.
- CKXI. Sugerius apud S. Dionysium floret.
- CKXII. S. Marculf corporis delatio.
- CKXIII. Hauricus abbas S. Quintini de Mont.
- CKXIV. Bernerus abbas S. Nicolai de Boto.
- CKXV. S. Benignus remissa excoisitor. Melius facta donationes.
- CKXVI. S. Pontio, item & Cressa & Celloni.
- CKXVII. Aldbertus abbas Lirimensis. Pontius fortis succedit.
- CKXVIII. Varia monasteria condita.
- CKXIX. S. Bruno Carisiacum auster ob-iti. Bruconi scripta.
- CKXX. Dissensio in eligendo succedere.
- CKXXI. Theonis archiepiscopi monasterium.
- CKXXII. Torbe apud Cameracensem & Leodacensem.
- CKXXIII. Audagionensis monachi orator.
- CKXXIV. Marcuwardus exsul Leoben-banensium dispersio.
- CKXXV. Hirsaugiensis schismatice odio-si. Monasterium habitus.
- CKXXVI. Varia monasteriorum consuetu-dines quatuor prebende.
- CKXXVII. Garsense monasterium datum monachis.
- CKXXVIII. Valdidionensis abbas, & viri illustres.
- CKXXIX. Aquicinctenses abbates, & Volastini.
- CKI. Leodacensis concilii acta.
- CKII. Anselmi varia scripta de varili Missa ritibus.
- CKLII. Anselmus quam alienus a spornia. Malmesburia abbas.
- CKLIII. Anselmi egregia monita ad mo-nachos.
- CKLIV. Seclinnoniales sacrate.
- CKLV. Cornutenfes & Navenses abbates.
- CKLVI. Pontilevium reliquia & loci sancti allata.
- CKLVII. Pontius abbas Casse-Dei sit episcopus Avinionensis. Agnitus post eum abbas.

LIBER LXX.

Ab anno Christi 1101. ad annum 1109.

- I. Cluniacensium prima statuta.
- II. Cluniacensium propagatio. Sibit-casum reformatio.
- III. Aethiopianum quique & Bergenium.
- IV. Anselmus ob regis conjugium immo-rato captivus.
- V. Ob iuvencium a Rege venatus.
- VI. Nervicorum monasterium conditur.
- VII. Monachis de Bello cameritum essentia.
- VIII. Westmonasterii abbas Gislebertus, & alii scriptores.
- IX. Johannes cardinalis missus in Angliam.
- X. Mellensis introducti monachi Be-tenfes.
- XI. Gervicenses & Cadomenses abbates.
- XII. Goffredo Fratellensi abbati succedat Richardus.
- XIII. Orbenus abbas Ulterioris-Portus, & alii.

Ann. Bede, Tom. V.

- XLVIII. Hugonis Flaviniacensis varia fortuna, & successores.
- XLIX. S. Vvalburgi ecclesie Molisino data.
- L. Montis-majoris privilegia renovata.
- LI. S. Romani de Aquila monasterium. Psalmis unum.
- LII. Didaci archiepiscopi iter Roman. Claustrum adomatus.
- LIII. Ludolfus episcopus Assensu.
- LIV. Fadelonis iridatum hospitale Montisium.
- LV. Lennius S. Brunonis successores monasteria visitat.
- LVI. Metani conuictum exstruit.
- LVII. Anselmus ex Anglia seorsu.
- LVIII. Milo legatus Cluniaci privilegia confirmat.
- LIX. S. Theoderici data altaria. S. Nicasi abbas, & viri illustres.
- LX. S. Germani Præstigi abbas. Crispiani priores.
- LXI. Josterman Floriaci abbati succedit Sima. Cernuarum altaria reliquia.
- LXII. Anselmus Augeriensis succedit Henrico. Ludovicus eam patre regnat.
- LXIII. Bernardus abbas S. Cypriani Cluniacensis subijci detestatur.
- LXIV. Aldicata abbatia predicationi assitit.
- LXV. Regula iniquum telorum remissum.
- LXVI. Szeoiraci monasterium. Bogo Cochenus abbas.
- LXVII. Montis-Olivi varia nomina, & abbas.
- LXVIII. Tümering monasterio felle denotatur.
- LXIX. Petrus archiepiscopus Aquensis. Saviniacensium conuictio.
- LXX. Lirimensis clades. Hildebertus caput esse Cluniaci monachos.
- LXXI. S. Mauri Viridunensis abbatissa.
- LXXII. Ambrosiana basilica abbas. Pallumbrosa casali Matildis comitissa.
- LXXIII. Gebhardus Cassanica episcopus pulsus.
- LXXIV. Eschenbolda abbati & aliis iudalia privilegia.
- LXXV. Trecentis concilium.
- LXXVI. Godofridus abbas electus episcopus Ambianensis.
- LXXVII. Neuvigentum redit. Caspocorum episcopus.
- LXXVIII. Guibertus fit abbas Novigenti.
- LXXIX. S. Petri vicus privilegium assertum. Ferrariensis abbas.
- LXXX. Elisabeth conditrix parthumensis de Roseto. Fontis-lunardi monasterii initia.
- LXXXI. Casali-Benedicta privilegium datam, & alia. Daclum pro Nobilitate.
- LXXXII. Benedictus abbas S. Cypriani Roman prius. Pissavensis concilium. Augeriensis abbas.
- LXXXIII. S. Petri de Corte monasterium Matifico subijciatur.
- LXXXIV. Moniacensis & Lesavensis abbas.
- LXXXV. S. Marcello Floriacus assertus.
- LXXXVI. Monasteria quadam duplicata improba in Hispania.
- LXXXVII. Bruno episcopus Sigisavensi fit Casini monachus.
- LXXXVIII. Theotgerus varia monasteria reformet. Feniaram conuicta condit.
- LXXXIX. Fulda magna lani.
- XC. Tharicasti monasterium.
- XCI. S. Cuthberti corpus incorruptum. Glacstonsis abbas.
- XCII. Res civiles anni sequuntur.
- XCIII. Anselmus Lugdun venit in Norrmanniam.
- XCIV. Saviniaci & Novoburgi monasteria condit Vitalis. Marbodi duo notabiles episcopi.
- XCIV. Vitalis quatuor institutum.
- XCVI. Matildis abbatissa Cadomeensis scribit Anselmo. Matildis item comitissa.
- XCVII. Huro Cluniaci abbas Anselmo scribit. Morandus Althirba Prior.
- XCVIII. Lis de cella Credowast.
- XCIX. Monasterium Berlaci, & alia data monachis S. Nicolai.
- C. Hulpoto abbati Majoris-monasterii succedit VVilhelmus.
- CI. S. Maxentii & S. Maximini abbas. Res Lomovicenses. Tuelensis abbas.
- CII. Pallis-vallori cella Malsmensis.
- CIII. Columbanus abbas. Tooni sententia de decimis monachorum.
- CIV. S. Falsiens monasterium.
- CV. Altimontis ecclesia S. Vincentii data.
- CVI. Odo abbas electus episcopus Cameracensis.
- CVII. Nicolai de S. VValarici privilegia narratio expendatur.
- CVIII. Viri comati arguantur.
- CIX. Godofridus mira humilitas.
- CX. Gebhardus abbas fit episcopus Spirensis. Bruno in Hirsburgia ei succedit.
- CXI. Cuno fit abbas Sigeburgensi.
- CXII. Broburgensi parthenum, eiusque prima abbatissa.
- CXIII. S. Althai & Ushurgensis abbas. Melkensis item abbas.
- CXIV. Petrus Augustus episcopus obiit.
- CXV. Casio fella donatus. Odersio abbas succedit Otto.
- CXVI. Casuarus quidam regis.
- CXVII. Res Casariensis.

LIBER LXXI.

Ab anno Christi 1105. ad annum 1110.

- I. **H**ilwici IV. abbatie & obitus.
Paschalis iter in Galliam.
- II. **F**arjeppe sub Paschali.
- III. **F**arjepum abbatum series, & Berleandus abbas.
- IV. **A**nselmus infirmatur in Normania. Regis ac regina de eo dolor.
- V. **F**racura ejus monia ad sanctimoniales.
- VI. **P**ratellis facta donatio iudicaria potestatis. Abbas amiserat possessionem revocare debet.
- VII. **B**. Virginis capilli Anselmum, alii quoque dant.
- VIII. **F**aleonj Divensi abbati succedit Rodbertus iuratus. S. Tauriac abbatia Fiscamensis subiecta.
- IX. **G**uiberti abbas mater obit.
- X. **M**aurinacensis monasterii initia. Philippus & Ludovicus regum benefacti.
- XI. **L**itis priores S. Martini a Campis succedit Theobaldus.
- XII. **M**ahus Rectorum archiepiscopo succedit Rodulfus.
- XIII. **L**ambertus S. Bertini abbas ad id ecclesiam non acquisivit. S. Quintini de Insula data ultiora.
- XIV. **L**utjancus & S. Columba abbates.
- XV. **B**lesensis item abbas.
- XVI. **B**ernardus abbas Bonamallij.
- XVII. **B**erardus Tyroneus S. Cyriaui libertatum tuetur. Varias lastris fastidit.
- XVIII. **S**. Albini abbas. Stephanus abbas Macaricensis. Plessanceus concitium. Pamprenis cella.
- XIX. **H**ageni archiepiscopo Lugdunensi succedit Jocerannus abbas.
- XX. **S**alimensis ecclesia S. Benigno restituta.
- XXI. **A**letha S. Bernardi mater sepulsa apud S. Benignum.
- XXII. **V**izaliacensis abbas cadit, & ejusque successores. Goffridus abbas uxoris S. Agerici & S. Michaelis abbas.
- XXIII. **T**heofridus abbas Epternacensis obit. Ejus successores. Basimicvalle monasterium.
- XXIV. **L**orjacensis monasterio Ernaldus datus praeficitur.
- XXV. **C**orbis. nova abbas, & vocatur.
- XXVI. **P**aschalis iter, & gesta per Franciam.
- XXVII. **S**. Benedicti transpositi in monachum ibidem. Bys abbas Simon succedit.
- XXVIII. **F**rans discipuli schola restituitur.
- XXIX. **O**cto Casus abbas datus in fratrem. Beatus ejus successit.
- XXX. **A**nselmus in Angliam rediit res ecclesie curas.
- XXXI. **S**. Eadmundi & S. Augustini abbatibus ordinati. Ejus scripta & exposita in verbis.
- XXXII. **G**uilelmus Fiscamensis abbas succedit Rogerius.
- XXXIII. **H**orum abbatum & Fiscamensis monasterium.
- XXXIV. **O**rgana vestes an probanda? Cadmonensis abbas.
- XXXV. **A**nglia regum Anselmum convulsam. Vnde facta ante possessionem an tractata?
- XXXVI. **S**. Anandi parthenium Remagi. Elmonaster abbas.
- XXXVII. **S**. Eligij parthenium Fesseter. sub tributum.
- XXXVIII. **N**evgenti & Guiberti abbas elegit. Plaincastelli cella regitur.
- XXXIX. **B**ernardus Tyroneus succedit.
- XL. **Q**ualis ejus vita instituta & fama.
- XLI. **O**rbes monasterium conditur.
- XLII. **M**arelli & Bruti Gralanda monasterium.
- XLIII. **G**ordanus cella Annona adjuvatus. S. Severi abbas. Res Lemovicenses.
- XLIII. **S**. Benigno libertas ab Hageno datus firmata.
- XLIV. **V**illaini Matiscensis comitis donatio facta Cluniae. Alia res Cluniacensis.
- XLV. **T**arba in Tarnacensi S. Martini monasterio. Quomodo sedata.
- XLVI. **D**acensis monasterii initia.
- XLVII. **T**heodericus S. Trudensis abbas moritur, evenit ibi tarba.
- XLVIII. **F**ulcardus Leodiensis abbas succedit Valtieris. Illic etiam moritur.
- XLIX. **T**arba in Virdamensi ecclesia. L. Piboni Tullig episcopo succedit Riginus.
- L. **L**evino facta donatio.
- LII. **S**. Madaldi reliqua transacta in Saxoniis. Berengis abbas Trevirensis.
- LIII. **C**ella Paulina iustia. Geraugus primus abbas.
- LIV. **P**aschalis alia Beneventi & Capua. Capuana S. Benedicti ecclesia dedicata.
- LV. **J**ohannes chronographus S. Vincentii ad Valtorum.
- LVI. **P**hilippus rex ducatur Filtrici. Ludovicus coronatur.
- LVII. **N**ovembrahan episcoporum indur emendatur.
- LVIII. **L**udovicus collegium cum rege Anglorum.
- LIX. **G**undalfus episcopus Rosensis obit. Rodulfus Sagenensis ei succedit.
- LX. **A**nselmus visitatur episcopus. S. Neut monasterium. Ecco datus.
- LXI. **T**arpetus electus episcopus S. Andree. Prioris Cantuariensis.
- LXII. **E**liensis ecclesia in episcopatum re-

reſta, *Eliaſis hiſtoria ſcriptura.*
 LXXIII. *Tormenſis monaſterii abbas.*
 LXXIV. *Nogroni cella in Vileſſino.*
 LXXV. *Godofredi epiſcopi moſeſia.*
 LXXVI. *Baldrici epiſcopi Dolanſis.*
Gauderus abbas, ejus ſucceſſor.
 LXXVII. *Majors-monaſterii data eccleſia*
inſula Aron & Dinami.
 LXXVIII. *Hugoni abbatr Cluniacenſis*
ultima ſeuera.
 LXXIX. *Richardus abbas S. Vitiſis ſi*
archiepiſcopus Narbomagi. *Craſſa*
abbates & S. Remigii.
 LXX. *Kodulſas abbas S. Trudonis, e-*
juſque prima ſella.
 LXXI. *S. Diſſidi monaſterium inſtan-*
natur. *Alia res Germanica.*
 LXXII. *Anſelmus archiepiſcopus Cantua-*
riensis obiit. *Eadmerus ejus vita ſcrip-*
tor, & alii.
 LXXIII. *Hugo quoque abbas Cluniacen-*
ſis obiit. *Vita ſcriptores.*
 LXXIV. *Senſitius ejus varia argu-*
menta. *Clauſus ſibi ex celebris.*
 LXXV. *Pontas ei ſuccedit.*
 LXXVI. *Albericus abbas Cifterciensis obiit.*
Celeris mutatio ab eo indulta.
 LXXVII. *Albericus ſuccedit Stephano.*
Proſperus monachi in Cifterciaſe be-
nefici.
 LXXVIII. *Muriaci grande ſcandalum.*
 LXXIX. *Floraci ſella a rege manu-*
ſta. *Alia ab epiſcopo.*
 LXXX. *Dolorenſis eccleſia Majori-mona-*
ſterio data.
 LXXXI. *Contentis de perſellioni ſtatu*
vitando.
 LXXXII. *S. Vitalis eccleſia Tremurcho*
ſſoria.
 LXXXIII. *Adelelmus eremita duo mona-*
ſteria condidit. *Eſſevalis & Nidi-avus*
monaſteria.
 LXXXIV. *Guillelmus abbas Cornuſen-*
ſis obiit. *Redmonaſter abbas.*
 LXXXV. *Aſſaſi regis abbas, & be-*
nediſſa. *Monaſteria ab eo condita.*
 LXXXVI. *Iugulſus Crulanda abbas obiit.*
 LXXXVII. *Goſfridus ejus ſucceſſor lo-*
cum inſtaurat.
 LXXXVIII. *Cantabrigieſium academi-*
um inſtaurat.
 LXXXIX. *Aurelianenſium ſcholarum ce-*
leſtina. *Mourinaſter abbas.*
 XC. *S. Videlſi monaſterium reſtatur.*
 XCI. *Orenus epiſcopus Remerugiſi pri-*
ma ſella. *Monaſteria ab eo condita.*
 XCII. *Fulderus abbas, & S. Udalrici.*
 XCIII. *Egno ſi abbas S. Udalrici.*
 XCIV. *Kon eccleſiaſtica & ciuile.*
 XCV. *Fabernienſium diſcordes aſſeritur*
contra epiſcopum Baſilienſem.
 XCVI. *Arnoldus abbas Benoniſi ſatis-*
ſacit.
 XCVII. *Floriacenſi concilium.* *Floria-*
cenſius eccleſia confirmata.

XCVIII. *Hago de S. Maria Floriacum.*
ſi monachus doctus, ejusque ſcripta.
 CXDX. *Rutharus abbas Moleſmurgiſi Al-*
penſis & Balernunſes monachos recen-
tialit.
 C. *Robertus abbas obiit.*
 CI. *Vido ejus ſucceſſor.* *Robertus epi-*
ſcopo dati abbaſticum habitum.
 CII. *Stephani Cifterci abbas memira-*
bile ſactum.
 CIII. *Bernardi corporis & anime docti,*
& pericula.
 CIV. *Hinc mundum fugere cogitat.*
 CV. *Gaugo Cartuſia prior quantus.* *Sta-*
tiunum ejus ſpectimen.
 CVI. *Clauſio reſtituta eccleſia S. Ca-*
lumba. *Conſecro data eccleſia.*
 CVII. *Gauſbertus Liſtardi geſſo Dei pro*
Francis dicit. *Liſtardi quidam ſcripta.*
 CVIII. *S. Angilberti miracula, & ca-*
monizata.
 CIX. *Guillelmus Rotomagi archiepiſco-*
pas obiit.
 CX. *Serius monachorum teſtificandi po-*
teſtas aſſerta. *Dogili cella.*
 CXI. *Bernardus Tironenſis monaſterium*
conſtruit.
 CXII. *Principum ac Regum in eum bene-*
ſicia.
 CXIII. *Monaſteria Tironis ſubjeſta.*
 CXIV. *Boniſacius abbas-Chauſenſis.* *Pe-*
trus epiſcopus Pamplunenſis. *Lerimen-*
ſes abbas, & S. Eupendi.
 CXV. *Conſtitutaſ ab Rbenno epiſcopo.*
 CXVI. *Beriboldus abbas Garſenſis, e-*
juſque pia opera.
 CXVII. *Cremſanenſes abbas.* *Melli-*
cin immunis data. *Alia res Ger-*
manica.
 CXVIII. *S. Guiberti Gumbelacſi elo-*
quio.
 CXIX. *Leſtinenſi monaſterium inſtaur-*
atur.
 CXX. *Frutſtaſia donatio Villa-avon*
confirmata.
 CXXI. *Grimaldo abbati ſuccedit Al-*
berticus.

LIBER LXXII

Ab anno Chriſti MCCC. ad annum MCCC.

I. *Paſſibalis a Cefare capitur.* *Hein-*
ricus inuoluntarius cedere cogitur.
 II. *Id impetrat cum militis Braco abbas*
Cagliſi. *Abbatem obdicit.*
 III. *Itomir hac de re ſententia.*
 IV. *S. Vitini monachi deſcru vexati &*
puſſi.
 V. *Conradus quoque archiepiſcopus ena-*
gatur.
 VI. *Rupertus ſcribit libros de diuini*
efficit.

VII.

- VIII. *Adversarii ejus multi. Guillelmus a S. Thoderico.*
 VIII. *Guillelmus Campellensis, & Anselmus Landunensis.*
 IX. *Gottis Augustensi monasterium conditur.*
 X. *Seventiensis monasterio infestus Herimannus comes satisfaci.*
 XI. *Metteus & Tullenstus abbates. Deronsheim facta donationes.*
 XII. *Sagrimus Tauriaci jura propagat.*
 XIII. *Elonachinus facta donationes a Roberto comite. Roberti Flandria comitis mors, & successor.*
 XIV. *S. Laurentii de Helliaco ecclesia parvis datur.*
 XV. *Nobilitate aperta Franimiaci ecclesia. Casa Dei Gauenonensis ecclesia.*
 XVI. *Americus abbas fit episcopus Claramonasterii. Stephanus post eum fit abbas.*
 XVII. *Fuenti-Auleis monasterii fundatio. Temula & Granatensis monasteria.*
 XVIII. *Gerardi de Salis pita initia. Grandis-silva monasterium.*
 XIX. *Raimundus monachus fit episcopus Massicensis.*
 XX. *S. Brunonis abbas.*
 XXI. *Paschalis concilium ad se purgandum egit.*
 XXII. *Pontificatum abdicare vult. Eius apologia per Hildebertum. An meritis culpatus a Baronibus?*
 XXIII. *Concilium Viennensis ejus causa habita.*
 XXIV. *Goffridus abbas hac de re graviter scribit.*
 XXV. *Leoni Ostiensis ultima facta & obitus. Alberico abbati Casanensis succedit Giso.*
 XXVI. *Frustrariensis commissa ecclesia in sortis fuerit.*
 XXVII. *Clasensis abbas in Hispaniam missus.*
 XXVIII. *Claviaro datur monasterium in Hispania. Pontius abbas Ivonem con-sili.*
 XXIX. *Bernardus propinquus, alisque duo inceptor.*
 XXX. *Gualdrici episcopi Landunensis, ac civium eades.*
 XXXI. *Communietum origo, & mala ex die secuta.*
 XXXII. *Guibertus tractatum in Judam edit.*
 XXXIII. *Manichei haeretici judicio a qua probati.*
 XXXIV. *Radulfo S. Thoderiti abbati succedit Goffridus.*
 XXXV. *S. Nicasis Ruminaci ecclesia. Subiella. S. Nicasis vero illustris.*
 XXXVI. *Helgare abbati S. Andree succedit Guillelmus. Cadomensis abbas.*
 XXXVII. *Floriaco remissa exactiones.*
 XXXVIII. *Andreas abbas Casalis-Benedicti obit. Eius successor.*
 XXXIX. *S. Salpizii parthenon Redonae fundatur.*
 XL. *Eius cella, & abbatissa.*
 XLI. *Majori monasterio facta donationes.*
 XLII. *Tuoniis monasterium conditur.*
 XLIII. *Sapiniacensis item monasterium.*
 XLIV. *Sithuensis Cluniacensis subje-cti dretellam.*
 XLV. *Aquiescentis abbas. Alvinus abbas.*
 XLVI. *Rigberti Gramblacensis obitus.*
 XLVII. *Lacensis monasterium conditur. Eiusque abbas.*
 XLVIII. *Apud S. Gallum schisma de eligendo abbate.*
 XLIX. *Robertus fit abbas Thorwontensis. Bernardus Cistercium ingreditur. Novitius ut si perit.*
 LI. *Juliani paribensis origo.*
 LII. *Illic Bernardi sacrorum mores fa-recipiunt. Juliacensium propagatio.*
 LIII. *Petrus prior Juliacensis.*
 LIV. *Haridolensis fit episcopus Leodanensis.*
 LV. *Guibertus abbas moralis in Gene-sim vi dicit.*
 LVI. *Abbas Latus Landunum edit Angli-mum audiat. Parisi docet.*
 LVII. *Odo episcopus Cameracensis obit.*
 LVIII. *Alfusus monachus Gregoriam componit.*
 LIX. *Godefridus episcopus Ambianensis S. Dionysii callam resistit.*
 LX. *Godefridus ob interit in Cartagum secedit.*
 LXI. *Firmatis monasterium conditur.*
 LXII. *Torunensis monachi in Angliam transfugunt.*
 LXIII. *Bernardi monasterium conditur. Ebalus abbas Twetensis.*
 LXIV. *Beringerus abbas Rupertum Comoni abbati commendat.*
 LXV. *Rupertus Sogobergam fit recipit. Gramblacensis abbas, & alia res Belgica.*
 LXVI. *Goffwinus fit Aquiescentis mon-achus. Virgato abbas Farubacensis. Im-corrupcia cadavera. Dedicatio eccle-sia Mellicensis. Eisdemque facta dona-tiones. Mellicensis abbas.*
 LXVII. *Pontida Liprandi presbyter obit.*
 LXVIII. *Schola gressa per Palchalem-porem, & scholam abbatem. Thodo-rensis monachi a Turci capti.*
 LXIX. *Radulfus fit archiepiscopus Cam-bracensis.*
 LXX. *Erasmus post eum episcopus Res-sensis.*
 LXXI. *Cruelandensis nova ecclesia fun-damenta jassa.*
 LXXII. *Vulsi anachoretia vita com-primunt.*

- LXXIII. *Res Belgica*, S. *Georgii de Bachervilla ecclesia in abbatiam erigitur*.
- LXXIV. *Richardus Firdunensis electus obiit*, *Laurentius S. Vitoni abbas constituitur*.
- LXXV. *Pontii abbas Cluniacensis iter Romam*.
- LXXVI. *Molinsensium lit cum monachis S. Petri-otii*.
- LXXVII. *Pontiaci monasterium exstruitur*.
- LXXVIII. *Dalensensis canobii primordia*.
- LXXIX. *Ligeriensis parochiam conditur*, *Girardi de Salis elegimus*.
- LXXX. *S. Marijalis abbas*.
- LXXXI. *Veris de Kuperlegie & S. Sergio, Burgulensium dactum pro Ca. liberto*.
- LXXXII. *Fontis, Gombandi abbas*, & *monasteria combasta*, S. *Maxentii & S. Leonardi abbas*.
- LXXXIII. *Paschalis decretum de cella Gerdunica pro Aniana*.
- LXXXIV. *Canguesis monasterium Crasfasi subijcitur*.
- LXXXV. *Cragis & Sevinici abbas*.
- LXXXVI. *Cyperann concilium*, *Cassini & Sarraceni cassi*.
- LXXXVII. *Belouacense concilium*, *Episcopus petrus Ambianensis*, *Judicium pro parochiam sancti Pauli*.
- LXXXVIII. *Ermuldas fit abbas Prunapensis*.
- LXXXIX. *Monasteria imperialia & regia*, *Alia res Germanica*, *venit ad Remense concilium*.
- XC. *Godefridus episcopus & Carusca*, *venit ad Remense concilium*.
- XCI. *Guiberti de eo fuisse scribit*.
- XCI. *Styodi Remensis littera pro S. Amando*, *Alia concilii acta*, *Catalen. vult concilium*.
- XCI. *S. Pauli cella altari*.
- XCI. *S. Crispian cella restituta*, *Odo S. Crispian abbas*.
- XCV. *Bernardus Claram-vallum construit*, *Abbas ordinatur*.
- XCVI. *Clara-vallis florens status*.
- XCVII. *Mormundi abbas conditur*.
- XCVIII. *Robertus Cluniacensis migrat Episcopus*.
- XCIX. *Molinsio Nanciensi cella B. Marce data*.
- C. *Cassiaci cellam S. Agro cedunt Molinsensibus*.
- CI. *Paschalis epistola pro S. Albino*.
- CII. *Redulfo Cantuariensi pallium deferitur*, *Turgotus episcopus obiit*.
- CIII. *Fletricus apud S. Sixtam monachi famulis subditur*.
- CIV. *Matildis comissa denatio facta S. Benedicte*.
- CV. *Pontius abbas Cluniacensis illis ex. cipitur*.
- CVI. *Matildis aliona facta*, & *ob. itur*.
- CVII. *Petri diaconi Cassinensi gratia*, & *seruata*.
- CVIII. *Godefridus Ambianorum presul obiit apud Suffianus*.
- CIX. *Nicolaus monachus*, *ejus vita scriptor*, *aliquo*.
- CK. *Abbatidis legatus*, & *varia for. tuaz*.
- CKI. *Adem abbas ab Ivone defensio*.
- CKII. *Cadum monasterium conditur*, *Cassane item cella*.
- CKIII. *Pararum domus Carthusiensium fundatur*, *Proves ejus primi*.
- CKIV. *Bernardi primi peters scripta*.
- CKV. *Res Belgica & Germanica*.
- CKVI. *Latoracense concilium*, *Pontius abbas Cluniacensis intercessit*.
- CKVII. *Res Germanica*, *Fabariensis liberaria asserit*.
- CKVIII. *Ligunensis seu Lacense concilium*.
- CKIX. *Cisterciense primum capitulum*, *generale*.
- CKX. *Hugo abbas fit episcopus Aurisfordensis*.
- CKXI. *Gervasius in abbacia ei succedit*, *Hugo abbas Pratenfis*.
- CKXII. *S. Remigio satisfaciit Ingelramm*.
- CKXIII. *Matildis abbatissa Suffionensis*, *ejusque parentes*.
- CKXIV. *Ivoni epistola de Jurensi abb. tissa*, *ejusque obitus*.
- CKXV. *Probatum ex altis Roberti de Arbrissellis*.
- CKXVI. *Turola abbas Calumbrafi armum miraculum S. Gratiani probatum*, *Calumbrafi abbas*.
- CKXVII. *Nobilis abbas Redulfus*, *ejusque successores*.
- CKXVIII. *Donoldus abbas fit episcopus Altrachi*, *S. Melani abbas*.
- CKXIX. *Monasterium S. Maria Eleften. si a Hera comite fundatum*, *Abbas Eleftenfis*, *Lit inter Eleftenfis & Crasfalus de monasterio S. Polycarpi*.
- CKXX. *S. Johannis de Podo monasterium*.
- CKXXI. *S. Agidii miracula*, & *nova hostia*.
- CKXXII. *Rupertus in VVillelmum & Helisum scribit*.
- CKXXIII. *Asclum epistola in Rupertum*.
- CKXXIV. *Rupertus scribit librum de. omnipotentia Dei*.
- CKXXV. *Paschalis littera de novitium reservatione*.
- CKXXVI. *Sidestensis monasterium no. stris datum*.

ANNALES ORDINIS S. BENEDICTI OCCIDENTALIUM MONACHORUM PATRIARCHÆ.

LIBER SEXAGESIMUS-TERTIUS.

Ab anno Christi 1067. ad annum 1071.

PERVENIT usque ad annum subsequenter millesimum sexagesimum-se-
primum inter Florentinos (*) seditio; eoque prorupit, ut, civi-
tate in duas factiones divisa, alii in alios mutuis exilibus confi-
starent. Sed tandem inter eos convenit, ut e Vailumbrosano
monasterio occurreretur venerabili ubbas Johannes, ejus judicio huc
contentio finiretur. Nec mora, vir sanctus Florentium vixit; tum
pseud-episcopum convenit, orgetque ut crimen agnoscat, ut tamen
scandalo finis demum imponatur. At ille factum negare pergit: ideo Johannes l.

gnis probatione rem grimum censuit. Placet utrique parti sententia. Eligitur
ad eam adionem Septimanum cœnobium, septimo ab urbe milliario distans. Il-
le dux fruges lignorum, utroque decem sive duodecim pedum, utrinsecus juxta se
in longum dispositis extrahuntur, reliqui in medio intervallo unius brachii semitâ,
& ipsi fructus lignis, igni concipiendo maxime idoneis, per quem unus ho-
mo insensere possit, ut veritas erueretur, si pertranderet illatus. Max utraque pyra
succenditur: flammæ in multa volumina glomerantur. Tum Johannes Petrus disci-
pulo suo precipit, sacro ut mysteria peragat, exutisque dein casula, Dei miseri-
cordiæ confusus, inter utramque pyram pertranseat. Ingressus Petrus fide succen-
sus ardentes rugum, transtique omnino illatus. Quam fide suspecti omnes, u-
nanimi consensu monasticum episcopum condemnant, & sede Florentinâ extruden-
dem excommunicant. Episcopum de toto hoc negotio scripsit Florentini ad Alexan-
drinam papam, quam Baronius ad annum 1071. referendam putavit. At eam ad
huc unum differendam esse diffiniam ex codice bibliothecæ sancti Romigii Remen-
sis.

Annal. Bened. Tom. V.

A

1067.

ANN. CHR.
1067.
L.
Florentinâ
episcopi cau-
sa igne pro-
bata,
(*) P. 106. d.
2-3 & 4.

us, in quo hæc epistola habetur sub hac inscriptione: *Incipit textus miraculi, quod Dominus ad destruentium simoniaci daretur operari dignatus est in episcopo Florentino, anno ab incarnatione sua millesimo lxxvii. mense Februarii, feria quarta prior hebdomada in quadragesima*. Conuenit epistola Florentinorum, in qua id factum legitur feria quarta prima hebdomada quadragesime, sed mense band designato. Johannes Baptista Marus mensem Februarium itidem habet in notis ad librum tertium Victoris, sed fallit in assignando eius mensis die decimo-sexto, qui nec anno M LXXVII. nec M LXXVIII. sed anno M LXX. conuenit. Prima quadragesima hebdomada concurrebat cum mense Februario anno M LXXII. quo anno palcha in octauum Aprilis, non anno M LXXIII. quo in viciduum ejusdem mensis incidebat. Hanc bibliotiam itidem seruit Victor III. in libro tertio Dialogorum.

Hinc multa in exultatione fuit Petrus ille monachus, Johannis abbatis discipulus, qui ex hoc facto igneus cognominatus est, ac demum Albanense episcopus creatus, claris quoque legationibus in Germaniam & in Gallias, dum Heuricus IV. & Rodolphus de imperio decertarent, eo ipso tempore superstes, quo Victor III. hæc scribat. Post mortem, quem vs. idus Januarii, anno M LXXXVII. accidit, apud suos Vallumbrosos hamari voluit.

II. Quod attinet ad Petrum illum simoniacum episcopum, auctor est Vísit III. cum demum responisse, & penitentiam tadium sub sancta conversatione regule reliquimus. viri tempus exegisse. At quando Florentia sede cesserit, non ita exploratum. Si Ughelli (a) rabulis fidere licet, post Petri simoniaci depositionem Alexander pontifex alteri Petro, viro venerabili & catholico, Florentinam ecclesiam regendam attribuit: verum quod ait post Basonium, illius Petri depositionem anno M LXXIII. factam esse, falsum esse patet ex illis, quæ modo & ne aliata fuer. Veri similes est, alterum Petrum esse illum, qui donationem parthenoni fuit Petri, quem Maiorem vocant, a Florentina sedes confirmavit datis (b) hoc anno litteris, quas Ughellis integras proferit. Eius summa est, esse quandam ecclesiam in bonorum S. Petri, non longe a Florentina urbe positam, Florentinorum sumptibus in-

novatam & decoratam, quam ex canonicorum suorum consilio ancillarum Dei ordini committere cupiat, tamque munificentia sua iurare, ut illic progressu temporis ancillarum Dei accrescat numerus. Cùm verò nec ipse ad id omnino sufficeret, divinâ miseratione contrigisse, ut quidam potens ac nobilis matrona, Gisa nomine, multa de pradiis suis perditio venerabili contulerit loco, in quo quatuor filias suas sanctimoniales omnipotenti Deo servituras obtulerit: cujus donationem in presentia Gottifredi duci & marchionis, atque Gregorii Vercellensis episcopi & regis cancellarii confirmavit: quod etiam eius rogatu præstitit Alexander papa diplomate (c) dato Laterani xi. kal. Junii, anno ab incarnatione M LXXVII. indictione v. quod diploma carissimis fratri Petro Florentino episcopo inscriptionem est. Post annos sex Rainierius Florentinus (d) præsul ejusdem loci possessiones auxit, huiusque, ut de ejusdem monasterii congregatione abbatissa eligatur. Hactenus idem monasterium perlati Ordini nostro addidit, tunc multis utribus inclusum.

III. Cùm Willelmus dux Nortmannorum Angliam in potestatem suam redigisset, & Londoniæ in natali Domini coronatus fuisset; mox de exsequendo viro, quod in provinciâ pugnx de construendo monasterio fecerat, cogitare cepit, ejusque operam (e) Willelmo Fabro, Majoris-monasterii monacho, qui olim in saculo ipsi servierat, tuncque in ejus comitate erat, commisit, cujus consilio illud monasterium in honorem sancti Martini dedicari curavit. Nec mora condicti artifices monasterii fabricam aggressi sunt ipso in loco, ubi prælium commissum fuerat, illudque Belli vocabulo in rei memoriam rex insigniri voluit. Locis ariditatem vastatus Willelmus Faber, monasterium in loco apriori construendum suggesterat; at restitit princeps pollicetur se daturum operam, ut magis ei vini abeunderet copia, quam aquarum in alia præstanti abbatia. Faber itaque vires acceleraturus, Majus-monasterium octo adit, indeque quatuor monachos, scilicet Tedbaldum cognomento Vercellum, Willelmum Cocbe, Robertum de Colonia, & Robertum Blancardum, viros religione insignes, qui operis adiutores essent, secum in Angliam adduxit. Hoc monasterium positum erat in agro Suffrenti, in loco *Herbelade* dicto, *Ordicio* *Strat*, ubi prælium, ut dicitur, commissum fuerat; idque non modo in sacro monumentum rex inscribi voluit, sed etiam in memoriam eorum, qui in illa pugna occubuerant, ut scilicet pro eis in perpetuum preces & hostie salutes Deo illic offerrentur.

IV. Dispositis ad construendum monasterium omnibus, rex ad componendum regni statum applicavit animum, & nobiles Anglos beneficiis sibi conciliare studuit. Tum in Neustriam reversurus, Willelmo (f) Osborni filio rei bellicæ, Osborni episcopo

ANN. CHR.
1067.

Petrus T.
gros.

II.
Petrus plebs-
episcopus Flo-
rentinus.
(a) Hist. sac.
tom. 2. p. 97.

S. Petri mo-
nasterium
Florentinæ.
(b) Hist. p. 98.

(c) Hist. p.
100.
(d) Hist. p.
101.

III.
Willelmus
Belli mona-
sterium con-
dit.
(e) Hist. sac.
p. 101.

IV.
Elio reditus
in Neus-
triam, &
gros.
(f) Hist. sac.
p. 106.

fratri suo rerum ecclesiasticarum curam commisit. Dehinc oceano transiit, in Neustriam venit ipso quadragesimo diebus, quos ejus adventus in paschalia gaudia commutavit. Ad Fiscamense sanctæ Trinitatis professus monasterium, pascha ibidem cum frequenti curia celebravit, inde ad monasterium super Divam, quod jam dudum a Lescelina comitissa extructum fuerat, accessit, interfuitque illius basilicæ dedicationi, quæ kalendis Maii in honorem beate Mariæ facta est. Non dubitem, quin tunc lastraverit utrumque Cadomense monasterium, quod nuper ipse cum Mathilde uxore constraxerat. Altero post mense, id est kalendis Julii, ecclesiam sanctæ Mariæ apud Gemeticum dedicari curavit a Maurilio archiepiscopo, cui celebrati & ipse adfuit. Utraque ecclesiæ ab eo largè dotata.

Non diu post hanc dedicationem superstes fuit Maurilio archiepiscopo e nostris, quippe qui insequenti mense, nimirum v. idus Augusti, ad Deum, cui diu piissimè servierat, migravit. Is in extremo agone positus, dimidia feri die pro chiepsopo mortuo habitet, dum in ecclesiam jam iam dectendus esset, ad se reversus inde succedens Mauribus distulit ferat, se a demonibus tutum fuisse, quod venales culpas remissas non dilasset, bisque distia spiritum cussisse. Hinc Albericus in Chronico. Corpus eius in majori ecclesiâ, quam ipse ante annos quinquè consecraverat, ante crucifixum honorificè conditum est, cum epitaphio eupri lamina litteris aurei inscripto, quod Richardus Herlini filius, ejusdem ecclesiæ canonicus, composuit in hunc modum.

*Humani civis, lacrymam militis regere
Vestra pontifici, Maurilio monacho.
Hinc Remis genuit, studiorum Legia matris
Potuit tristis fonte philosophi.
Vixit bene adeo cupiam perire ad regem,
Lætitia magna fecit & euentia.
Cum tibi, Laurenti, vigilet plect fabria Christi,
Trausti, & in calce laurea fissa colat.*

Vix fuit, si quis alias, pietate & sanctitate insignis, qui in pontificali dignitate monachi modestiam & exercitia retinuit. Corpus ejus miraculo, ut aiunt, dupum, tribus pedibus altius supra terram elevatum est. Ita Albericus. Locum habet in martyrologiis Gallicano & Benedictino: sed tamen neque in Rotomagensi ecclesiâ, neque Fiscamni, ubi monasticam professus est vitam, illo publico cultu honoratur. Eo mortuo, Rotomagenses canonici Lanfrancum Cadomesem sibi præfulem elegerunt, cujusque electioni rex Willelmus cum suis optimatibus, & universo populo alio assensus est. At vir modestissimus (a) tanti primatus sacrum refusa. Inter ea Willelmus rex, dum in Neustria moraretur, ejus tranquillitati (b) sollicitudine prospiciebat, iustis legibus ferendis, & rectis judiciis faciendis; optimoque ducis & refores per singulas provincias construit. Monasteriis etiam paternâ caritatem providit, eaque regis privilegia ab injuria exactionibus liberavit, & sub finem hujus anni in Angliam reveras est; ubi multos constituit cum seditionis & rebellibus sustinuit, de quibus hic agere non est nostri inditanti.

Paulo ante Mauriliam fato sanctus est Gervasius Remorum archiepiscopus, in Ordinem nostrum missus, qui exitum fidei sue argumens dedit in extremis, eam sacrum viarum perciperet. Id ex codice ecclesiæ Remensis, conscripto ab Odolrico presbytero, qui rei gestæ interfuit, totidem verbis testere jurat. Anna episcopus domus Gervasii XII. annis fuit, sed in ipso idibus (c) Octobris si viveret, si moriendo, tit. kal. Julii, sollicitate sanctorum Petri & Pauli ad vesperum aggregatus infirmatus, qui post sexto die moriens est, prædictus domus Gervasius archiepiscopus fecit ad se fratres & canonicos convocari, qui tunc inveniunt paterat; quibus accessus & presentibus credulitatem suam aperuit, & ut verè catholicus, confessionem suam fecit; sicque postea communiavit de sacrificio altaris Domini. Nobis quoque, ut ei ante Deum testes fuissimus, quid idem verè corpus & sanguinem credidisset, innoxiam, & postulat. Post hac, ut in eadem membrana legitur, admonens, ut ecclesiæ Remensibus ob damna ab ipso illata faceret satim, vadium dedit Odolrico presbytero, promittique se si superviveret, omnia emendaturum. Idem etiam promissum fecit Hieronimo sancti Remigii abbati. In eodem codice Gervasius multa Remensi ecclesiæ ornamenta contulisse dicuntur, quæ omnia recensentur; insuper fratrum ecclesiâ Remensi ad annos avaritiam suam seducendum dedisse quatuor molendinos bene instructos ad Duonem pontes super Vidulam; & sancto Remigio cambatam auream ponderis trium & semis librarum; ad honorem Remensi archiepiscopo, semper eidem mansuri (*). In

Annot. Bened. Tom. V.

A 2

Yc

ANN. CHR.
1063.

V.
Maurilio arch.
chiepsopo
succedens
Lanfrancus
intulit.

(a) Oderic.
lib. I. cap.
(b) lib. II.
cap.

VL.
Gervasius
Remorum
presul obiit.

(c) V. supra
lib. II. c. 44.

(*) V. manus
tam.

ANN. CHR.
1097.

(4) Martini.
Mss. p. 119.

VII.
Campi dedi-
corum q.
(1) Martini.
p. 14.

VIII.
Gerardus e-
piscopus Orl-
eans.
(1) p. 114.
a. 119.

(4) F. 114.
a. 119.

IX.
Baldino co-
mitem succedi-
t.
(1) Mss.
p. 119.

(f) F. 114.
p. 119.
a. 119.

X.
Floriano a-
bus Florianensium nostrorum composuit querelas adversus quemdam Widonem, qui
seorsum

veteri necemlogio, quod in eodem codice habetur, xv. *sancti Julii decessisse prohibet-
tur domus Gerardus, archiepiscopus, qui dedit sancta Maria monasterio circa po-
stem, ad dividendum canonicis, quidquid inde extiterit, in annoveris suis* Hic dies
convenit illi, quem modo da ejus nobis retulimus. Ex his patet falli Maelorum (a)
qui cum xv. Aprilis obiisse dicit. Post ejus obitum Manasses limoniac pontificatum in-
vasit, ex quo postea merito decessus fuit. Unde in veteri indice archiepiscoporum Remen-
sium, caput prima manus in Gerardo desinit, expando hoc Manasse, proxime sub-
jicitur Rainoldus, & post eum Manasses secundus, qui prioris solamiam recte fa-
ctus delavit. Manasses tamen ille prior a quatuor episcopis ordinatus fuit, sed ten-
dem decessit anno mxxxix. ut suo loco didicisti sumus. Gaibertus malos ejus mores
graphicè depingit.

Hoc ipso anno Philippus rex ecclesiam sancti Martini de Campis, a patre suo
Henrico indauratam, dedicari curavit, & quidem xv. Kal. Junii, ut recent schu-
dula habet. Ad hanc dedicationem convenit cum rege magna pontificum & proce-
rum multitudo. Hi omnes subscripsi (b) reperiantur diplomati, quo idem Phi-
lippos devotiones, eidem ecclesiae a patre suo factas, confirmavit, additis nuper
abbatibus sancti Symphoriani & sancti Samsonis apud Aurelianensium sita, cum media parte
proventuum, qui ex antiquis, ab ipso in loco ipsius monasterii subsistat, percipi-
perentur. *Actum Parisiis publicè anno ab incarnatione Domini mxxxv. indictione v.
anno regni Philippi regis VII.* Subscribitur post regem Hago frater regis, Baldinus
comes Flandrie, tunc Richerus Senonensis archiepiscopus, Gaufridus Parisiensis,
Gaido Ambianensis, Gualterus Melensis, Hugo Trecentis, Rogerus Catalaunensis,
& Ivo Saxensis seu Sagienis episcopi, deo multi clerici, in quibus Milon decanus
sancti Dionysii de Carcere, Engelardus abbas ipsius loci, scilicet sancti Martini de
Campis, & Gaibertus prior, ac etiam sancti Martini, ubi necdum monachi in-
sisteret, erant. His subscripsi sunt Baldinus comes junior, filius scilicet Baldini Pi-
comitis Flandrie, qui tertius subscripsit; Hugo comes Melensis, seu Melensis;
Wilhelmus Saccloensis & Rainaldus Turbolicensis itam comitis. Præterea alios pro-
cessus, qui prædicto diplomati subscripserunt, in quibus Engelardus *palladius* Re-
ger locum habet; & post omnes Giraldus Orlensis episcopus, & Rainaldus aposto-
licæ sedis legatus, qui aliquando post alios subscripsi.

Si Gerardus seu Gerardus ille Orlensis episcopus hoc anno prædictis litteris sub-
scriptis, in hac dignitate successerat Petro Damiani ante ejus obitum, qui non ante
annum mxxxix. obiit. Certe Petrus hanc dignitatem longè ante (c) abdi-
caverat, etsi Orlensis episcopi titulo deinceps indignatur; porritque Gerardus in
eius locum subtitul, cum ille constanter in sua abdicatione perseveraverit. Gerar-
dus porro, natus Germanus, patris Ratisponensis, monachus ac prius fuerat Clu-
siensis, post Petrum creatus ab Alexandro papa II. cardinalis episcopus Ostiensis,
in G-lliam (d) primum ab eodem, tum a Gregorio VII. in Hispaniam, postmodum
in Germaniam legatus; quo in munere ab Henrico IV. dire exagratus, & in car-
cerem conjectus; demum vinculis exculsis, Romam reversus exivit e vivis Grego-
rii VII. pontificatu.

Quod attinet ad Baldinum Flandrie comitem, cognomen Fium, seu Insula-
num, qui prædicto diplomati tertius subscripsit, in tutor ac moderato Philippo re-
ge necdum adulti ab Henrico rege designatus fuerat, eoque manere rectè perfusio-
nis, sub fine hujus anni decessit kalendis Decembris, insulis in templo sancti
Petri ab se condito sepultus. Paulo ante obitum, penerat sancti Winnoci monacho-
rum compassus, suggerentia conjuge sed Adela cum filiis suis Baldino atque Ro-
berti, totam decimam (e) Wormholzi, aliasque sancti Winnoci, per manus Ru-
moldi abbatibus concessit. Actum Bergis hoc anno in solempni curia pentecostes, ad-
stante Drogone Tervanensis episcopo, qui *passus* sancti hanc donationem excommuni-
cationis interminatione firmavit in presentia corporis sancti Winnoci. Litteris hac de
scriptis subscripsit post comitem, ejusque uxorem ac filios Eustachius comes Bolon-
niæ, Rogerius de S. Paulo, alique. Adela vero ejus conjux, Rutheri Francorum
sagis filia, post mariti obitum Romanam profecta, ab Alexandro papa factam vela-
mentum accepit; indeque reversa, in Melanensi parthenone, quem ipsa considerat,
reliquum vitæ plurius peregit, mariti tamen quædam (f) superstit. Succes-
sit patri in comitatu Baldinus alter, dictus Montensis, quo tamen post mortuo
Arnoldus filius cum Roberto Friso patruo suo, qui Flandrie tunc sibi ex fuerat
habuit adjutorem.

Baldinus Pias ejus pater adhuc subscriptus invenitur litteris Philippi regis, qui-
bus Florianensium nostrorum composuit querelas adversus quemdam Widonem, qui
seorsum

Benedicti. Gualdo verbū demum periculis datus, in conventu procerum coram. ANN. CHR. 1075.
Philippo rege se contra Deum & sanctum Benedictum peccasse confessus est: *cujus humilitatem agnoscente abbas & monachi, pro amore mei, ait rex, quidquid inde fieri fecerat, dimiserunt ei.* Hugo tunc Floriacensis monasterii abbas erat. Philippi regis litteris subscribitur Wido episcopus Ambianensis, Gasfrides Parisiacensis, tunc Cantuariensis, cujus nomen in membrana lacera deest, & Hadericus Austriacensis; tum post Widoem de Monte Leuthico & Wazelinum de Calcei, Anna regina; deus Baldemarus confes, *cujus regis providentia monachis servabatur: & post multos alios legationum magister regis, & Marsilius magister Hagons frater regis. Actum publicet Medano anno ab incarnatione Domini MLVIT. regis Philippi VI. (*) Baldemarus cancellarius subscripsit.* (*) *Interd. VII.*

Eodem anno Willelmus rex Angliæ ac dux Normannorum pactum fecit cum Hugone Floriacensi abbate de ecclesia sancti Jacobi, quam olim Richardus dux Normannorum & Robertus eius frater sancto Benedicto contulerant. Quia verbū hæc ecclesia in confinio Normanniæ & Britannii sita erat, Willelmus sua iurisdictione potavit, ut ad Nortmannie prædium ibidem castellum edificaretur. Eius rei causā legem tam *Gravine, & talone & mercato de Crux* u. Ramnallio abbate sancti Michaelis de Montic comparavit, multaque alia fecit ad illius loci a generatione & commodum. Horum mediam partem Hugo abbas & monachi Floriacenses, ab eo obtulerunt, cæ legem usaque hebdomada pro sua uxorie ac filiorum salute & incoluntate missam unam celebrarent, & semper unum pauperem, pauperem; & post ejus obitum preces & elemosinas pro illius unius refingerent. Nam tam Floriaci, quam in omnibus ejus cellis, perolverent. *Actum publicet apud Redham super Andarum (*) fluvium, mense Aprilis anno ab incarnatione Domini MLVIT. regis Philippi regis anno VIII.* His litteris prævio signis crucis appositæ sunt signa Willelmi regis Anglorum & decem Normannorum, Marbodus comitis fuit, Roberti & Richardi ejus filiorum, aliorumque. (*) *Interd. VII.*

Eodem sunt chronice notæ litterarum, quibus Robertus de Sabiliis (a) & uxor ejus Hadvia conferunt Majoris monasterii monachis collegiatam sancti Machuti ecclesiam ejusdem castri, ita ut decedentibus quatuor ejus canonicis eisdem monachi ibidem constituantur. Hanc autem elemosynam sciunt pro animabus propter pauperum factam, signanter pro anima Gauthridi, scilicet comitis Andecavorum, in fratre Hadvia; tanque fecit confirmari auctoritate Philippi regis Francorum, dum esset rex in obsequio castelli Calcei-montis, & Baldemarus imperator ipse regis filii Baldemari comitis Flandriæ, & comitis Gausfridi, de cujus testamentis erat; & uxor ejus, comitissa Isabella, & fratres ejus Fulcois; tum etiam Bartholomei Turonensis archiepiscopi, in cujus erat archiepiscopatus, & ad quem singulariter cura tunc pertinebat Cenomaniensis episcopatus, in quo post Volgerium episcopum andam erat alius substitutus. Testes adfuerunt Gausfridus episcopus Parisiacensis, Adhricus seu Hadericus Austriacensis, Ivo Sagienfis, Baldricus aquilivener, id est moderatus regis, alique majorem regni officiales. *Data VII. idem Augustarum anno IX. Philippi gloriosissimi regis. Actum apud castellum Calcei-montis, indictione V. anno ab incarnatione Domini MLVIT.* Nomine nonus Philippi regis, in superiori & posteriori hoc instrumento notatus, desumendus est ab anno MLIX. quo rex a patre designatus fuit.

Ex hoc utem posteriori documento discimus Wigrinum Cenomaneusum episcopum, qui antea sancti Sergii apud Andecavos abbas fuerat, hoc anno defunctum fuisse: cujus depositio in necrologio Sergiano notatur VI. idus Maii. Sepulchrum est in capitulo monasterii sancti Vincentii in suburbio Cenomaniensi. Post eum Arnaldus seu Renaldus episcopatum adeptus est, ex Abrincateusi territorio (b) oriundus, nepos Roberti celeberrimi eo tempore grammatici, qui Cenomaneusum ecclesiam multa comoda doctrinæ & utilitatis contulit. Eo mortuo scholarum regionem habuit Arnaldus, primū Gervasi, deus Wigrii pontificatus. Electus demum est episcopus a clero & populo, contradicentibus tamen nonnullis, propterea quod filius esset sacerdotis. Consultus hac de re Alexander papa rescriptis, quod in Christo spiritaliter renato generatio carnalis non posset officere, quod minus ad sacerdotium promoveret deberet, si nullus eo melior in ecclesia illa posset inveniri. Eius tempore multe tixæ fuerunt de comitatu Cenomaniensi, qui ad Willelmum ducem Normannorum devolutus erat: quo in Angliæ rebus (c) occupato, Atto Italiane marchie comitatus usurpavit.

Erat in Castro Ledi apud Cenomaneos ecclesia (d) sancti Galugualoti, seu Wingualoti, quam Gervasius, tunc Cenomaneorum presul, postmodum Remensis archiepiscopus, ejusque propinquus pro canonici construxerat, atque dotaverat. Quo utem bello inter Gausfredum Andecavorum comitem, & dominum prædicti

ANN. CHR. 1075.

(*) *Interd. VII.*(*) *Interd. VII.*

XII.
Majori monasterio data ecclesia S. Machuti.
14. April. 1075.
11. April. 1075.
11. April. 1075.

XII.
Wigrii episcopi obitus.

11. April. 1075.
11. April. 1075.

(c) *Interd. p.*
11. April. 1075.

XIII.
Majori monasterio alia donatio.
11. April. 1075.
11. April. 1075.

ca.

ANN. CHA.
1067.

caſelli, cum idem comes cuncta circumquaque ferro & flammâ devaſtaſſet, res quoque illius eccleſiæ diſtraxerat, ita ut plerique u canonici inopâ hac illacque diſſugere coacti eſſent; ſicque divina illic officia negligentia celebrarentur: quod gravâ admodum ferens Gervafius miles; ad quem ex parentum hereditate hac eccleſia ſpectabat, tam in priſtinum ſtatum reſtituere ſtatuit. Adhibito itaque procerum & amicorum ſuorum, necnon Eſnaldi epiſcopi mox laudati conſilio, hanc eccleſiam Bartholomæo Majoris-monafterii abbatî commiſit, ut in ea monachos canonorum loco conſtitueret, qui illie die uſqueque divino cultui deſervirent: ut eorum precibus ſufficere, tam Gervafius ipſe quam parentes ejus Robertus & Eſilabet, utroque ſua Aremburgis, necnon ipſus avus Amelinus & avia Hilſeburgis, ac Gervafius Remorum archiepiſcopus, qui locum illum fundaverat, precatorum vultum u Domino conſequi poſſent. Hanc autem donationem Alexan- der pape, ejuſdem Gervafii militis rogatu, confirmavit, diplomate dato Locen ex- kal Octobris anno m.c.vii. pontificatus ſui anno vii. per maſum Petri ſancti Romanæ eccleſiæ ſubdiaconi ac bibliothecarii.

Eodem anno Hugo de Roceſto, qui ante aliquot annos eccleſiam ſancti Martini de Beſſimo Majori-monafterio, quibuſdam rebus exceptis, donaverat; idipſum, quod ſibi retinebat, eidem dedit, cum ille monachus factus eſſet. Actum in eadem eccleſia anno ab incarnatione Domini m.c.vii. præſident Majori-monafterio anno quarto domo Bartholomæo, menſe Decembris, viii. idus ejusdem menſis, præſentibus tunc ibidem atque hanc donationem ſuſcipientibus anno Odone tunc priore, necnon Ber- daldio atque ipſi præpoſito; præſente quoque atque favente domino Iſone Sagaci epiſcopo, de cuius erat et omnia ſua. Hæc donationi eodem die obſtitit Herveyus de Breſviaco, prædicti Hugonis propinquus, hac ſcilicet ratione, quod ambo inter ſe ſe pactum feciſſent, ut qui prior eorum obiter, alteri res ſuas diſtraheret. Sed tandem Herveyus ille, agentibus Odone atque Berdaldo monachi, acceptâ quadam pecunie ſumma, ſub aucto cruſis ſacris donationi acquieſcit, præſente eodem Iſone epiſcopo: quod etiam roboratum eſt ſignis Philippi Francorum regis, Hugonis Mel- lenſis comitis, Baldolini dapiferi, Galtrani ſi camerarii, Guillelmi comitis Niverneſis, qui ipſi die ſilium ſuum donavit Poſterito evocanti Cœmonachorum. Sic creſcit in dies, Bartholomæo abbate, res familiaris Majoris-monafterii cum religione, cuius ſama circumquaque diſſundebatur, Cluniaco quodam modo æmula, ita ut nulla ſere eſſet eccleſia, quæ alterutrum loci monachos habere non cuperet: quod ex conſequentibus amplius maniſeſtum eſt.

XIV.

S. Florentio
reſtitit ec-
cleſia caſtri
Salmureſis.
(a) Gall. chr.
ſec. p. 121.

Huc etiam anno ſancti Florentii monachi reſtituta ſunt eccleſia caſtri Salmuren- ſis, quam ſeculares canonici occupaverant. Id quo pacto factum ſit, ex veteri no- titia (a) ſic accipe. Gloucenſes ſancti Florentii monachi, deſtructo a Noctmannis caſtri ſuo monafterio, cum hac illacque palatibundi reſugiſſent; demum in Salmurenſe ca- ſtrum a Theobaldo comite cum ſancti Florentii corpore admiſſi, novum inibi mo- naſterium conſtituerunt. Non multo poſt Fulco Andecavorem comes, cognomento Nigri, obſeſſo Salmurenſi caſtro, novam illud cenobium inſeſto igne conſumit. Hinc ad proximam ſui iuris eccleſiam ſcedere compulſi monachi, Salmurenſis caſtri eccleſiam, utcumque inſtaurata, ab Hucherto Andecavorum epiſcopo reſtaurari curant; & a ſix monachis ſuis inhabitari, uſque dum Gaufridus Martellus, præ- dicti Fulconis filius, caſtrum illud dono patris accepit. Interim ſancti Florentii mo- nachi cenobium in alio quidem eidem caſtro proximo, ſed quietiori ac ſecreſiori loco conſtituere cuperent, Intereceſſit Gaufridus, eoſque hortatus eſt, ut monaſterium demum intra caſtrum reſtruerent. At illi ſibi nec ſalutiferum, nec tutum eſſe repo- ſuerant, in medio ſcilicet turbarum verſati, ubi ſua omnia jam bis conſumuliſſet incendium: quod non probans Gaufridus, canonicos in caſtro loco manachorum, conſtituit. Injuriâ ſibi factam dolentes monachi, ubi tamen ab eo extorquero potuerant, dum ille ad extrema perducitur, ductuſque pœnitentiâ, ſi qua huius- modi errata commiſiſſet, partim ipſe correxit, partim ſuis cortigenda mandavit. Eo mortuo, ipſius nepotem & honoris heredem Gaufridum, cognomento Barbatum, ſe- dem conventus monachi; placitoque publico coram Eſthio Andecavenſi epiſco- po, & eodem comite, aliſque illarum partium primoribus habito, factam ſibi con- queſti injuriâ, juſ antiquum ſibi reformari poſtularunt. Periculoſe aſſentire omnes; nec tamen aliqd præter Maſulacum villam cum eccleſia, ejuſque adjuſtis n comi- te obtinere poterunt.

Post non multum tempus, & quidem hoc anno, Fulco Richieus, ejuſdem Gau- fridi germanus, fratre comprehenſo, & in carcerem conſeſſo, Salmurenſis caſtri factus eſt dominus. Hunc adveniens canonici poſſeſſionem ipſam, quam ſolam ex toto jure ſuo monachi tum receperant, eis tuſus auſerti, ſibi reſtitui petunt. E- venit tunc tempore, ut apoſtolice ſedis legatus Stephanus cardinalis, ſumma ſeſus aſſeſſo.

auferente Galliarum correctionem procurant ecclesiarum, ad praedictum cultum veniet. Adhuc etiam cum illo Bartholomaeus Turonensis archiepiscopus, alique complures utriusque ordinis viri nobiliores. In eorum audientiam venisset moschi querelas de iure literarum. Tandem omnimoda eis adjudicata restituitur: sed tamen exoratur, ut canonici necessaria subsidia suppeditarent: quod facile illi annuunt. *Acta de pactis sunt hac apud concilium sancti Florentii, anno ab incarnatione Domini M. LVIII. regnante Philippo rege anno VIII. praesidente eodem concilio domo abbate Sigone anno XII. mense Martio de quarto ejusdem mensis.* Praemissa christum de liturgiis gratia A & n, Stephanus cardinalis & sedis apostolicae legatus subscripsit cum Fulcone comite, qui hac monachos restituit pro anima Gaufridi episcopi sui, & sui, & parentum suorum. His litteris item apposita sunt signa Bartholomaei archiepiscopi Turonensis, Warechi episcopi Nannetensis, episcopi Venetensis, Sigonis abbas, Rademundi abbas Dolensis, Vitalis abbas sancti Gildardi, qui umbo erant ex diocesi Bituricensi; Stephani abbas Belli-loci, Frotmundi abbas sancti Amandi seu Amantii, diocesis Ecolismensis: quod monasterium Buxicote, (*) dictum, ab Arnaldo Ecolismensi comite inchoatum (a), perfectumque est a

ANN. CHR.
1057.

Guillelmo eius filio sub finem saeculi praecedentis. Pertrahit Sigo abbas ad annum circiter M. LXX. unde consequens est falsam esse chronologicam notam cupidam infra mentis, in tomis primo Galliarum-christianae (b) relata, in quo Willelmus abbas, qui Sigoni successit, anno M. LXXV. a Gaufrido Parisiorum episcopo ecclesiam cathedrae, Buxicote aliaque obstituit dicitur.

Rademundus abbas Dolensis idem esse videtur cum Ruymundo plerumque memorato abbate, notato in brevi chronico (c) Dolensi, ubi anno M. LXXX. obisse dicitur, forte legendum M. LXXXIII. illudque monasterium magnopere exornasse. Ruymundo successit (d) Petrus, Petro Guarmendus, creatus demum archiepiscopus Viennensis.

Eodem anno Constantius, Alani Britanniae ducis filius, cum in Andecaves (e) urbis irrupisset, subit mortu interit: quo item anno, post mortem Ingomarini abbas Kemperlegensis, factus est abbas Buedidius, frater Hoelli Cornubiae comitis; postmodum episcopus Nannetensis.

Eodem anno Adela sancti Georgii apud Redonas abbatis, de qua superius

(f) ex hac vita migravit IV. nonas Martii, de qua hoc distichon ad ipsam diem:

*Hec Adela die sua solis debita terra:
Cum Genitrice Dei vivat per saecula seculi.*

El successit Hodierna, forer vicecomitis de Dinanno, u Malneon Redonensis episcopo benedicta, cui post unum decem successit ad sexagulum Theophania, eodemque prima; benedicta u Silvestro episcopo Redonensi. Haud scio an proxima ei successa fuerit Adela II. Hoelli comitis Nannetensis, postmodum Britannici datus, & Hadvix filius, quae ultra medium saeculum duodecesimum vixit. Haec excepit Adela de Marboscione, ex cujus stirpe res alie abbatissae procella temporis fuisse in eodem concilio, quod prima nobilitatis abbatissae & plurimas sanctimoniales illustres habuit, habentes amplissimum virginum collegio nobilitatum.

Paulo ante hoc tempus lembertes filius Ebloni, dominus Caltri-Alisoni (*) una cum uxore sua Cluricia, usqueviente eorum filio Eblone, insulam Ajas (**) apud Pictones Hugoni abbatu & Cluniacensi monasterio largitus est. Eandem donationem libere post mortem Cluriciae coniugis suae confirmavit una cum Gildaberga secunda uxore & filio suo Eblone, tanquam existit, laudante Guidone Pictorum comite, adductus sancti Cluniacensis monasterii, quod inter alias talis orationis ecclesiarum religionis observantia tam floruit, tractatusque odore amentorum illius, quae ejus vixit sunt, ut tanta ecclesia benedicta, id est communitatem suffragiorum, promereri possit. Huius rei testes recententur ipse Hugo abbas Cluniacensis, Odo Angeriacensis, Ademarus Lemoricensis seu sancti Martialis. Tunc etiam Willelmus quidam & uxore ejus Aimetis cum filiis suis ecclesiam sanctae Geniervae virginis & martyris, cum subiectis ei ecclesiis, Cluniaco itidem consulerant. His litteris praefatae anno datis apposita sunt signa Hugonis vicecomitis, Odonis abbas inerti loci, & uliorum. Quo in loco sita fuerit hac ecclesia, non liquet.

Denique hoc ipso anno Felco quidam, sibi frater sui Willelmi conferunt Cluniaco monasterium Exilum, Exir (*) vulgo nominatum, cum suis appendicibus, situm (a) valde in pago Agionensi ad Olum (b) fluvium prope Villam novam, in honorem sancti Martini martyris Gervasi & Proasii consuetudinem, quod abbatu & fratribus Mol-sacensis concilio legendum committunt, quando in subiectum monasterium Cluni-

XV.
Dolensis abbas & Kemperlegensis.
(a) Lohde h. h. l. t. 1. p. 316.
(b) h. h. l. t. 1. p. 741.
(c) h. h. l. t. 1. p. 316.
(d) h. h. l. t. 1. p. 316.
(e) h. h. l. t. 1. p. 316.
(f) h. h. l. t. 1. p. 316.

oppido proxima, orlundus, quem minime arti addidit Christo lucratus est, cuius opera multae possessiones monasterio provenerant. Tertius exstitit Geraldus de Venna (*), qui vicus est eidem apud Arvernos non longe a Budilione (*). Hic beati Rothberti capellanus fuit, primusque ejus vitam & miracula, quod opus excidit, literis mandavit, reulitque ad summum pontificem, Alexandrum II. an Gregorium VII. qui ejus memorem solenniter celebrari iusserit. Tot vero ac tanta fuerit sancti Rothberti miracula, ut, cum innumerabilem hominum turbam ad ejus tumulum adducerent, majores monasterii usui ferventiores, cum deprecari fuit, et a patrandis deinceps miraculis cessaret, ne in posterum divina esset, ut tunc ferebat, intermitteretur. Interim cautum fuit, ne quis ad sancti Rothberti tumulum accederet; nec aliquam ulterius valere aperire fuit, nec obsequia palam exhibita: neque paulatim desit inopetudo, & fuerit sancta quies religio. His ejus discipulis accensendi sunt Durandus seu Dorantus, ejusdem Rothberti in abbatiali regimine successores, & postmodum erectus ad sedem Claramontensem, ubi ex privato genere hominum illius orbis ortus erat; tum Adelelmus, electus post Durandum abbas, qui statim in Hispaniam ad regendam Burgensem abbatiam missus, locum fecit Seguino abbati, qui unus ex insignitioribus beati Rothberti discipulis fuit. Præter hos omnes Casam-Dei in primis illustravit Petrus Rogerii ibidem monachus, post varios dignitatum gradus tandem promotus ad summum pontificatum, dictus Clement VI. Inter varias celas & abbatias, quæ Casa-Dei subiecta fuerunt, eminent præ ceteris Mons Albanus in comitatu Tolosano, a Johanne XXII. erectus in sedem episcopalem; ac Mons Pilatus in Basilicæ provincia regni Neapolitani, in quo cum aliquandiu staret episcopalis sedes, erigendo ibidem episcopatum, justididit ad abbatem Casa-Dei devoluta fuit; sed postmodum ibidem restituta episcopalis sedes.

Quandam etiam virginum carnis eidem abbatiæ subiecta fuit, quorum annos sancti Andrea de Cumis (*) olim, postea de Valle-Dei (*) appellatum, vivente sancto Rothberto coadi cepit. Similis est in diebus olim Claramontensi, modò sancti Floeti, ad ripam Sinus-antri (*) fluvioli. Primi ejus auctores Radulphus de Lauziaco (*), filiusque ejus Petrus & Bertraudus, necnon Radulphus abbas Brivatarensis, qui ecclesiam illam sancti Andrea Deo & domino Rothberto Casa Dei abbati contulerunt; eodemque tempore prædictus Radulphus de Lauziaco filium suum Bernardum Rothberto dedit. Paolo post Rothbertus comes Arvernorum & filius ejus Willelmus quandam prædium eidem loco dederunt propter amorem Audetæ comitis, prædicti Rothberti comitis uxoris. Item Rothbertus comes, & Guillelmus frater ejus sanctimonialibus de Cumis terram, quæ inter-mentes vocatur, contulerunt, Mirro alias donationes eidem factas parthenoni seu prioratui, qui hodie quoque subistit, Casa-Dei subiectos, in quo beati Simonis Crispicrasti sponsa (u) monasticum habitum videtur induisse. Mirro etiam alias celas Casa-Dei subiectas, de quibus plerisque in consensibus agemus.

Anno infrequenti MCVIII. ut in chronico Saxoneo nedam edito legitur, Heinricus Germanicus rex laesiveolenti adolescentiæ laxatus fuit, Saxonia ceteris impetii partibus prælati, principes despiciatui habere cepit, venationi ac ludieriis, non iustitiæ operam date, omnia deulque per fas & nefas agere. Unus apud eum, in pretio & honore erat Adelbertus Bremensis archiepiscopus, qui in his omniol adolescenti affectabat, homo tante superbiæ, ut neminem sibi sanctitate parem existimaret, neque Petro apotholo potestate haud impari diceret. Atque ut tante potestatis quoddam præberet argumentum, enidam abbatissæ, quæ tunc egrotabat, precepisse dicitur, ut intra quindie dies moreretur; non minorem rates esse sum potestatem, quam Petri in Saphiram. Atqui tamen abbatissa intra quindie dies illos convalevit: quod multum probum archiepiscopo accersivit. Is erat consiliarius, quo Heinricus per abrupta vitiorum ferebatur, maxime in libidine effusus, propriâ conjugis despexit. Quin etiam nescit foret suæ, quod Augustinorum peccatum, est, haud peperisse dictus, cui non profuit, ait eum, quod imperatoris filia, quod ipsius ex utroque parente fuerit uxori, quod sacra capitis volumina Christo sacris desponsa. Hæc videtur fuisse Adalbeiti Hildensheimensis abbatissæ, cuius paulo ante rogato quandam siveam (*) Heclioni Hildensheimensi episcopo concesserat. A stuprem venient ad radem & homicidia, quæ ipsum toti imperio exoritur reddiderant. Talem fuit Heinricus quartus, quem advarium infestissimum Gregorius VII. insinuit, quem vero patronum ac fautorem simoniaci & incontinentes clerici habuerunt. Unde Fredericus palatinus comes, Adelberti archiepiscopi germanus, fratris regis gratiam plurimi faciendam esse inggerenti, respondit traditur: *Vere coere, quid qui buis regis familiariter habet gratiam, habere non poterit æternam vitam.*

Annal. Bened. Tom. V.

B

Tant

ANN. CHR.
1061.
(*) de Venna.
(*) de Budilione.

(*) de Combr.
(*) de Venna.
(*) de Venna.
(*) de Lago.

(*) lib. 66.
a-99.

ANN. CH.
1061.
XX.
Heinricus
Germanicus
regis ma-
fida.

(*) deinde
p-331.

ANN. CHB.
1061.

re matre factam, & a Guillelmo fratre suo roboratum omnimode confirmavit, o-
mnemque terram Vindocinensium monasterii ubiqueque sita sit, *ab omni consuetudine*
confolari, id est consuli seu comiti debita, liberam penitus & exemptam esse vo-
luit. Testes Odo abbas sancti Johannis de Angeriaco, abbas sancti Michaelis de
Herio seu de Heremo, ut scribunt, aliique viri nobiles, & post eos *Archiepiscopus*
archiepiscopus de sancto Maxentio.

XXVII.

Agnes co-

missa adha-

superior.

(*) & p.

comit. p. 443.

Vixit ad hunc annum Agnes comitissa Pictavorum, mater Agnetis imperatricis,
vel discipulus ex quadam charta monasterii Vindocinensis, cui illa mediam (a) par-
tem ecclesiarum & decimarum Olona donavit. Licet hac de re interrenavit Cado de
Talamonte: at mox in sedat. *Actum est hoc castro Talamonte, in camera ipsius*
Cadelonis, tempore Philippi Francorum regis, & Guidonis Pictavorum comitis, pre-
sulante Pictaviensi sibi comite pontifice, venerabili autem Odoce monasterium Vindoci-
nense fideliter & prudenter administrante; Agnete vero comitissam adhaec evocante, sed

Loratorii

cella.

(*) Lorator.

sem esse mutata, anno MLXVIII. ab incarnatione Domini. Certe Agnes anno pre-
cedenti superles erat, praesentemq; aderat in curia Guillelmi Pictavorum comitis, fi-
lii sui, quando sententia lata est contra quendam Wlgerium, filium Ulgerii de-
cani sancti Martini, exigentem iniquas consuetudines a monachis Majoris-monasterii
sui apud Loratorium (*) qui locus tunc ad illos pertinebat, postquam est in con-
finitum Toronum & Pictorum. Id actum anno MLXVII. paschalis hebdomada feri qua-
rtus, quo illo anno in sextum idus Aprilis incidit. Testes sibi comites Pictavorum
episcopus, Hildebertus comes de Marchia, Hugo de sancta-Maura, multiq; ali-
i. Decennio post apud Loratorium rita contigit, in qua verpos Hugonia de sacra-
Maura cecus fuit. Interveniens Bartholomaeus Majoris-monasterii abbas, factum
est ut Loratorii homines pro multa decem-libras decimarum Toronensium mansuolam,
id est fortium, Hugoni persolverent, & monachi pro usina oculi ejus nepotis pre-
ces Deo funderent. Nunc Loratorii praedium est abbas Majoris-monasterii. Cete-
rum praedicti Agnetis obitus notatus in necrologio Vindocinensi 17. idus Novem-
bris in hac verba: *Obiit Agnes Pictorum comitissa, post saecularem maritum Deo*
meliori merito copulata, evocans munda mortis post mortem, felicitis effluvia.

XXVIII.

Burgun-

cella. p.

comitissa.

(*) & p.

MLXVIII.

Cum Gotselinus Burdegalenis archiepiscopus in Pictavensi sancti Hilarii basilica
quo Major dicitur, thesaurarii officio fungeretur; ad eum accessit Raimundus (b),
Burgleensis abbas, qui monasterio sancti Porcarii apud Pictorem, non ut abbas,
sed ut praepositus praerat; rogavitque Gotselinum ut hoc sancti Porcarii monaste-
rium Burgulienis abbatem conferret, ac cella nomine subliceret. Antea ille pe-
tenti, contentus de jussu domus sui abbas Gotselini Aquitanorum ducis, & sibi
berti Pictavensis episcopi; necnon beati Hilarii canonicorum, eo passo, ut so-
litas consuetudines canonicis & ecclesiae beati Hilarii persolverent. *Acta sunt haec*
ante festum Martii, anno VIII. regni Philippi regis Francorum, & 12. Gotselini ducis Aqu-
itanorum, & ab incarnatione Domini MLXVIII. anno. Subscribitur Gotselinus Burde-
galensis archiepiscopus & thesaurarius beati Hilarii, Gotselinus dux Aquitanorum &
Matthilda comitissa ejus uxore, Odo de Marchia, aliiq; paracleti. Ubi observare
convenit, Gotselinum docem trinomiem fuisse, dictumque Guidonem Gotselidum
Guillelmum, qui abbas sancti Hilarii titulo gaudebat, et alii Pictavorum co-
mitis, ex quo sancti Hilarii basilica a monachis ad seculares canonicos transiit;
eoq; nam reges Francorum eundem titulum retinent, eundemque pati jure in
Turonensi sancti Martini basilica, a tempore Rotberti fortis. De sancto Porcario
sancti Hilarii quondam abbate, cujus nomine praedicta cella insignita est, in pri-
mo horum annalium volumine (c) agimus.

(c) & p.

MLXVIII.

XXIX.

Concilia 161.

(d) & p.

MLXVIII.

Tria hoc anno concilia in Gallia habita sunt, praesidentibus Romanae ecclesiae
legatis: unum Burdegali superius memoratum (d), cui Stephanus cardinalis ac
legatus praesuit: alterum in urbe Aulicorum, praesente Hugone Albo cardinali, ter-
tium Tolosa sub eodem cardinale. Tolosani chronica non vixit fuit in designa-
tione saltem anno Philippi regis. Hoc enim concilium habuit dicitur anno ab in-
carnatione MLXVIII. Indivisione vi. octavo anno Alexandri secundi, *secundu vero an-*
no Philippi regis Francorum, ac tunc Baldoni Flandraei comitis, qui sub fi-
nem anni superioris decesserat, sed forte nomen de ejus morte novum ad illos par-
tes pervenerat; quod argumentum est istud concilium habuit fuisse initio anni
MLXVIII. qui Philippi regis octavus a morte patris erat. In illo concilio decretum
est, ut Leshorensis () ecclesia, quo propemodum destituta erat, & in mona-*
stium conversa, denuo in episcopatum reformaretur; ejusque conventus episcopus,
nomen Raimundus, locum proprium suum sedis in illo monasterio poneret, & mona-
chos ibi morantes religionem & secundum regulam sancti Benedicti vivere ut Do-
minus abbas constitueret, iisque mortuis clericos probos subsumeret. Adhuc
haec concilio cum Hugone cardinale Guillelmo Anticenis archiepiscopo, & Al-
mo

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

(*) Leshore.

mo Biterrensis; ex episcopis Durannes Tolosan, Gersidus Caturensis, Godesmann Santonensis, Gregorius Lascurrensis, Petrus Aduensis, Guillelmus Comvencensis, & ipse Raimundus Lethocens, Bernardus Conseranensis, & Bernardus Aquisensis. Ex abbatibus vero Hugo Cluniacensis, Ademarus de sancto Martialis, Beraldis de sancto Epidio, Raimundus Condomensis, Odo de sancto Johanne Angeriaco, Bernardus Massiliensis, Constantinus de Clayraco, Raimundus de sancto Papulo, & Forardus de sancto Pontio. Episcopi & monachi erant Guillelmus, cognomen de Monte-alto, archiepiscopus Aulicensis ex monacho sancti Orientii, de quo mox agemus, & Durannes episcopus Tolosan, prater alios fortè, quorum professio nobis ignota.

Bodem anno celebratum est aliud concilium apud Auliciam civitatem metropolitana, tenuitque concilium predictus Hugo-Albus cardinalis *cum bona memoria* Anselmo archiepiscopo, & omnibus suffraganeis suis episcopis, & abbatibus, atque magnatibus totius Vraconie. In hoc concilio statutum est, ut semper quartam partem decime unaqueque ecclesia suis sedibus persolveret. At Raimundus abbas sancti Orientii, de quo superius (a) actum est, huic decreto intercessit pro sua monasterio, in quo sanctus Orientius constitutus sepultus fuerat, assensu, ejus ecclesiam, quæ per tot tempora ingenua & immota fuerat, tali jure submitti non debere. Assensere omnes, decretumque est, ut pristina illius ecclesie immunitas inconvulsa permaneret.

Clariacum velis Clariacum monasterium sancti Petri, situm in diocesi Agennensi ad Orlum (*) Ravium, in amenissima valle pagi Nitribrigum, incertum est originis. Ejus primordia referunt ad Carolum Magnum, sed nullo fundamento. Nihil de eo comperti nobis occurrit ante hunc annum, quo Constantius abbas predicto Tolosano concilio subscripsit. Hoc monasterium pelium dederit Albigenses; ac demum hæretici nostri temporis penitus solo aequarunt. Ejus reditus ecclesie Lateranensi attribuit Heinricus IV. rex Francorum, anveniente cum paucis, qui ille supererat, monachis Johanne abbate, qui Romæ in ecclesia Lateranensi sepultus est. Alia est Clariaci abbatia secularis apud Benevolum, cujus saepe meminit Petrus de Marca in historia Beneventani.

Per id tempus Alexander II. episcopus (b) scripsit ad Guillelmum Petragoricensem ac Duranum Tolosanum episcopos, atque ad Hugonem Cluniaci abbatem, in qua poenitentia modum ei prescribit, qui fratrem cædæ, quamquam nolens causa fuerat. Huic condignam poenitentiam predicti episcopi imposuerant: ac cum ille Romanam adisset, eam moderatam censuit pontifex. Sed vide qualis moderatio: Principi siquidem Alexander, ut, cum ille domum redierit, mediam partem totius patrimonii sui pro fratribus annuam sum remedio pauperibus tribuat, ultra (*) vero hæreticis sum portionem pro eadem causa distribuat, ultra-fundum sum necessitati reservat: & sic ordinatis omnibus, liber in monasterium ingreditur, ubi per annum ejusmodi poenitentiam maceretur, scilicet ut a pentecoste usque ad festum sancti Michaelis in unaquaque hebdomada jejunet in pane & aqua: dehinc usque ad quadragesimam tribus diebus jejunet similiter in pane & aqua: totaque quadragesimâ præter dies dominicos; & ut a corpore & sanguine Domini tunc tricenarius abstinere, nisi periculum mortis imminet. Ad hæc ut arma nunquam per totam vitam suam portet; coniugio usque ad peractum septem annorum poenitentiam non utatur; ac demum sexta feria, donec vixerit, jejunet. Quia non hoc tempore crudeliter vocet hanc moderationem? Vnde sit illam poenitentiam (d) ab eodem pontifice impositam patri, qui filium non sponte occiderat.

Ex his apparuit, quanta fuerit fama non tantum sanctitatis, sed etiam doctrinæ Hugonis abbatis Cluniacensis, utpote ad quem poenitentium crimina adjudicanda referbantur ab episcopis & ab ipso pontifice Romano. Unde non mirum quod tot ecclesiarum ejus tempore Cluniaco subiectæ fuerint. Ex his dum hoc anno concilium legitur: una est sancti Stephani Nivernensis, quam tunc proximum Malgusius ejusdem urbis episcopus, Willelmus comes, & Hugo ipse Nivernensis ecclesie decanus una cum Hugone vicecomite ac Loone ejus fratre, necnon Gauzberto milite, dono Gerardi clerici, qui unus e canonicis ecclesie sancti Stephani fuerat, don & sanctis apostolis Petro & Paulo ad locum Cluniacum, cui domus Hugo abbas præerat, conferrent, remisit omnibus malis consuetudinibus, quas ab illa ecclesia exigere solebant. Hanc ecclesiam hætenus possident Cluniacenses.

Eodem etiam anno Iugero quidam, civis Laudensis in Lombardia, contractam ab se in ejus urbis suburbio, dotatamque sancti Marci evangelistæ ac sanctorum Fabiani & Sebastiani ecclesiam donat Cluniacensibus abbatibus, ut secundum ejus loci

ANN. CHR.
1061.

XXX.
Clariacum
monasterium
(*) in Lat.

XXXI.
Francus
poenitentiam
(b) Alex. ep.
33.

(*) ultra-fundum

XXXII.
Cluniacum
ecclesie S.
Stephani
Nivernensis
(c) Laudensis.

ANN. CHR. 1078.
loci facultates monachos illic constituant, qui officium divinum regulariter vi-
vunt peregrant, sicut ceteri monachi Cluniacenses: nec illius ecclesie inditas
in alio possint divertire; aliis in portatam herodum suorum reversionem.

XXXIII.
Ufereensis
abbates.
Haud dubie Cluniacenses fecerint tres illi nominatissimi monachi, quos Ademarus
vicecomes addeatse tradidit in Ufereensem monasterium, quorum primus Gaillimer,
cognomento Dera, Arnaci prapostus, tunc Calesi prior & Figiaci abbas exstitit:

(c) 1076. a.
43.

secundus Acius, prior Lemovicensis: tertius Geraldus, quem Ufereenses abbatem
elegerunt post obitum Constantini, de quo alius (a) actus est. Hic, scilicet Ge-
raldus, Ufereensem ecclesiam bonis temporalibus & spiritualibus auxilio deditur,
tamque viginti-octo annis laudabiliter rexit: quibus exactis apud Lemovices in
monasterio sancti Martialis fato functus est die festo sancti Martii, ibidemque huma-
tus. Ibidem etiam post duos regiminis annos decessit ejus successor Gaubertus Ma-
lafayda, vir nobilis: ejus nepos Stephanus Malafayda monachus, circus n. nativi-
tate, qui in monasterio Soliacensi beatissimi Virginis ope luce donatus est. Hæc fu-
it in chronico (b) Gualfredi Prioris Volsensis.

(b) Littere to-
2. lib. 1. p. 18.
de Jopp.
Cella Rami
ad Sequa-
nam.

Hoc etiam anno Raminus, cognomento Higo, ex antiquo Barro-Sequanensium
comitum stirpe ortus, parocialems Barri-Sequanensium ecclesiam, a progenitoribus funda-
tam atque dotatam, in cellam erexit, eamque Tornodorenibus sancti Michaelis monachis
regendam commisit. Rem sacram facientem adfuerit archidiaconi lex, Euvardus de-
canus, & Gostelines cancellarius, qui chartam conscripsi. Archidiaconorum prin-
cipem erat Gebuinus, Hugonis III. comitis Divionensis filius, post aliquot annos
creatus archiepiscopus Lugdunensis. Hæc ex chronico Lingonensi, auctore Jacobo
Vignerio Soc. Jesu. Tunc Tornodorensis sancti Michaelis monasterium rexit vide-
tur Angalbertus seu Engelbertus abbas post Robertum, cum hic Cellensis abbatem
administrationem resumere coactus est.

ANN. CHR. 1079.
Vix biennium erat, ea quo Heinricus Germaniæ rex Bertam, Otpeis Italiae
marchionis filiam, uxorem duxerat, cum divortium facere decrevit, atque

XXXIV.
Petrus Du-
muni Hen-
rici divortio
restitit.
(c) Lambec.
in chron.

ut id facilius exsequeretur, Sigefridum Moguntinum archiepiscopum, decimis in-
totum Turingiam, quas ille magnopere cupiebat, ei concessit, ad indicendum su-
per ea re Moguntinæ conventum induxit. Interim, dum rei eventus expectatur, Ber-
ta regina in Lautschonense monasterium secedere compellitur. Archiepiscopus papa, cū
re completā ea litteris ipsius Sigefridi, qui ab hoc divortio se abhorrebat, veris non
simulans, significavit; Petrus Damiani, virum (e) erate & vite innocentis ad-
modum reverendum, legatum in Germaniam ad impediendum divortium misit: is
Moguntinum archiepiscopum ab habendo concilio, Henricum a faciendo divortio
deterruit, rem pessimam, & n. nomine christiano nedam regio alienam esse cau-
sat. Hæc fuit Lambecus, & alii. Constat post hæc reconciliatum atqueque
reginam fuisse regi, qui ea in Henricum filiam, futuram regni successorem,
concepit.

Alexandri
querela pa-
triar.
(d) Petrus.
Dam. lib. 1.
cap. 24.

Re feliciter perfectā reversus in Italiam Petrus, cui Eugubina ecclesia commissa
erat, namque super ea ab Alexandro litteras accepit, quarum causa non omnino
explozata. Ad has scripsit (d) modestissime, sed tamen validissime Petrus, pec-
catis suis deprecans, quod Eugubina ecclesia, velut arena, quæ pedibus concalcatur,
abscindit sit. Hocine est, quod causæ pontificis perorator tot conciliis adfuit; tot
legationes obierit, in quibus, quasi quidam caudiculus, pro eo declamaverat; quod
in ejus hostes scriber inventus, eos repressit; denique quod tot pro eo labores ac
pericula pertulerit? Agat ergo pontifex, ut is, qui laici, indignum agat pontifi-
cium, ut is, qui laici nati, non compellatur debitas exaggerare querelas. Mi-
riget ergo pontifex aceti mordentis acorem, ne ipsi quoque aliquid duriusculum ex-
cidat. Hæc plausibus Petrus.

XXXV.
Marianus
Moguntini
inclausus.

Marianus Scottus de se ipsa scribit, se hoc anno, iussu episcopi Moguntinensis
& abbas Fuldenis, feris scatis ante Fimas, 111. nonas Aprilis, post decem annos
reclusus fuit in monasterio Fuldenis, inde Moguntiam venisse, & in festo sancto-
rum Septem-fratrum secundo inclusum fuisse; eodemque anno, & quidem 32. kal.
Decembris, novum sanctæ Mariæ monasterium consecratum fuisse. Quodnam sit illud
monasterium, an ecclesia sanctæ Mariæ in Campis, nunc sanctæ Crucis dicta; an
sanctæ Mariæ ad Gradus, nunc collegium canoniorum, nobis incomperum est,
uti & locus, ubi reclusus fuit Moguntinus Marianus, qui post mortem in sancti Mar-
tini cathedrali ecclesia sepultus est, non in sancti Albani monasterio, ubi veri simile
videri possit eum reclusum fuisse.

XXXVI.
Willelmus
Hirsugensis
abbas.
(e) lib. 6. p.
a. 1079.

Interim Hirsugensis monasterium pastore destitutum erat, Friderico abbate exa-
thorato. Unde Hirsugenses redire diutius privati non ferentes, Willelmum sancti
Emmerami monachum, ex iussu superioris (e) facta mentio est, communibus votis,
electi.

eligat. Id ubi per eorum sententias refecit Willimus, Dei voluntatem precibus ac ieiuniis commendare coepit. Deio profectus, est in nouo alio padlo electioni facta auctoritas, nisi prius eodem monasterio sua libertas restitueretur. Sub hac conditione Hirsaugiam venit v. kal. Junii huius anni, nescius ingratum, ait Trithemius, quod Friderico abbati illam faceret: quos et refecit, Adalbertum virum sua dignitate relicturum, nescis esse rarus, apud locum, dum viveret a quoquam occupari. Tergiversante comite, jam tedium ad suos parabat Willelmus: sed ab Hirsaugiensibus exortus, in locum remansit, cum eo, ut, vivente Friderico, abbasalem benedictionem ab episcopo non susceperet. In fuit Hirsaugie statim ad annum sequentem, quo defunctus est Fridericus: sed tamen ad alteram annum Willelmi dilata benedictio est.

Longè alius animus, alique mores erant Metjovrardi abbatis Hildinethenensis, qui Augustensem abbatiam post mortem Udalrici abbatis hoc anno lavasse dicitur apud Lambertum, *perfecta in eam sibi per multam largitionem adita*. Verum, cum le contentum, & quidem merito, animadverteret, post annum & aliquot menses abbatiam resignavit; sicque locum fecit Ruperto abbati Babenbergensi, sed ipso non meliori, qui ab Alexandro II. ob simoniam crimen excommunicatus est, ut in consequentibus videbimus.

Tunc temporis Lotharingum superiorem & inferiorem administrabat dux Godofridus, cognomento Magnus seu Barbutus. In ecclesiam sancti Dagoberti (a) regis & martyris apud Sarnacum, (*) quod nunc oppidum est in ecclesia Lotharingum & ducatus Luxemburgensis ad Molam, cuiusdam sancti martyris corpore, multique aliis sanctorum reliquiis illustratum dolens, omnino neglectam esse a canonicis, qui causalem illis vitam agebant, virum (b) *boni testimonii & sanctae conversationis* Henricum Gorziensem abbatem, cuiusque monachos, insignis Beatrix conjugis suae, cum consilio domini Conradus, sanctae Treverorum sedis archiepiscopi, in suam duxerat. *locus ipse suus erat, aliorumque fidelium, eo convocavit, amotisque canonicis monachos substituit, Althum Buloni, anno dominica incarnationis MILIA. indictione VII. regnante Henrico, filio imperatoris Henrici, anno regis ejus 1151.* His litteris subscribunt Godofridus dux & Beatrix eius conjugis Godofridus Bartholomaeus filius, Heselinus & Fulco comites, alique. Non diu post hoc superum fuit Godofridus Barbarus, primus Gueloni, patri adhaere viuenti in ducatu Mosellano successores, tunc eo spoliatus ab Henrico impatore, profectusque in Italiam, ubi Beatricem Bonifacii Tusciae marchionis viduam, secundis nuptiis uxorem duxit; ac deum in Galliam revertis, & in ducatum restitutus, post mortem sepultus est. Vindoni in monasterio sancti Viti. Ex priori conjugis habuit Godofridum Gibbolum, qui praemissa litteris subscripsit, Lotharingum inferiori ducem; & idam Elisabetham secundam Boloniensis comitis uxorem, Godofridi Buloni matrem. Buloniensis vero, Gibboli avunculi sui honorem adeptus, ecclesiam sancti Dagoberti, ab Arnulfo comite occupatam, monachis Gorziensibus restituit. Porro ex priori illa donatione, quae cum consilio Guotardi Treverensis archiepiscopi facta dicitur, colligens litteras, ipsum Conradum, de eojs nec superius (c) actum est, ad hunc annum spectare sollemne.

Non alienum erit ab instituto nostro hic emaculare mendum, quod in chronico Lambertii Scharnburgensis irreperit ad hunc annum, in hac verba: *Tullensis episcopus obijt, cui Pibo cancellarius successit*: qui locus ita restitendus est: *Udo Tullensis episcopus obijt, cui Pibo cancellarius successit*.

Udo Pibonis antecessor, memor beneficiorum, quae a Brunone praedecessore suo acceperat, ab ipso quippe educatus & successor designatus, quoddam monumentum, id est monasterium, in ejus memoriam & animae remedium erigere constituit. Erat in suburbio Tullensi quaedam postremo ad insulam pertinens monasterium, ecclesia videlicet sancti Aniani, quorum episcopi Tullenses iam pridem in suum dominium transacta cogitaverant nec poterant: sed tandem Udo eam ab Helario tertio Imperatore per legalem commutationem rectum sibi a parentibus reliquam, *lande & consensu Porrici abbatis Indensis* fratruncque omnium ejus loci, & ejus advocati Henrici comitis palatii, in sui suum proprium vindicavit, ibique ad memoriam & venerationem Salvatoris mundi, ab remedia anima sancta memoria Leonis nati apostolici canobium construere decrevit, & Salvatoris nomine abbatiam vocavit, ac ipsas loci praecipuas festivitates celebrari voluit in *officiis praestantibus in festo summae Trinitatis*, Deio successores suos obsecratur, ut ne alterius Ordinis congregationem ibi constituerent, nisi monachorum sub regala S. Benedicti viventium. Stationes quoque festivas ibidem instituit, quintam scilicet paschae & pentecostes, & in festo sancti Johannis Evangelistae post natale Domini. Hic litterae, chrono.

ANN. CHR.
1052.

XXXVII.
Augustinus
abbas.

XXXVIII.
Gorziensis
ecclesia Sarnaci data.
(a) P. lib. 17.
62.
(b) Straz.

(c) M. S. a.
115.

XXXIX.
Udini Tul-
lensis episco-
po succedit
Pibo.

Salvatoris
monasterium
Tulli.

ANN. CH.
1069.

(* p. 1. Uti
ca.

chronici destitute sunt, relata sunt in Appendice novæ hystorie Gallicæ. R. P. Benedicti Capucini; qui sitis non diu monachos nostri Ordinis illic perituisse, sed ecclesiam illam ante mortem ipsius Udoensis ad priorem statum restitisse.

Papa ejus successor natione Saxonicus erat, parentibus claris, patre scilicet Theodemaro, & matre Dugorch (*). progenitus, ut in actis episcoporum Tullensium legitur; primum canonicus in ecclesia Halberstadeni, adeoque linguis Tullensium ignarus. Hinc juvenescens, quod populum sibi creditum patriâ lingual eradere non posset, *discebat linguam Tullensium sexagenarius didicisse traditur*. Hic cum Conrado comite Jerusalemam profectus, vnto se obligavit, se, si quando in Galliam rediret, monasticam vitam professurum: quod reipia executus est in Divionensi sancti Benigni monasterio, cui primo sui pontificatus anno altaria ab Udone concessa litteris suis confirmaverat.

XL.
Selebientis
monasterium
conditit.
(a) Luthi h.
h. t. t. t.
p. 1. 1. 1. 1.
p. 1. 1. 1. 1.

Tria hoc anno condita invenio nostri Ordinis monasteria. Primum Selebientis in Anglia, duo alia in Gallia, scilicet sancti Martini in pago Velaunensi prope Pontifaram, & monasterium novum apud Fictavos. Selebientis primordia discimus ex archiepo (a) anonymo, qui sub fine seculi duodecimi libros deos de illius monasterii origine & progressu composuit. Sita est Selebia super ripam Uise fluminis, ad australem plagam Eboracæ civitatis, ab eoque distant spatio miliarium circiter decem, sive undique ac nemoribus coronata. Illic se conatit Gallum quidam monachos Benedicti nomina, ex Antiodorensi monasterio sancti Germani ejusdem urbis episcopi, cujus dignam sursum secum asportavit. Cùm aliquandiu illic sub teutorio conditione, exsistendo in honorem sancti Germani oratorio subditi et submissi, stravit Hugo vicecomes Eboracensis, qui locum etiam a Willelmo Anglorum rege ad condendum monasterium obtinuit. Fratrum conventu illic adunato, Benedictus volente ac jubente rege, a Thoma seniore Eboracensi archiepiscopo abbas ordinatus est, reatque monasterium annis viginti, septem, quibus exactis, ortâ inter fratres discordiâ, loco cessit, ut fufius suo loco exponemus. Prædictus anonymus ait raras tunc fuisse in illis Eboracensibus partibus monachos, & ferè nullos, postquam in ecclesia (b) Danielensi. Et tamen idem auditor memorat Duranum (c) monachum sancti Martini Eboraci, cui, haud dubie præerat Stephanus ille Eboracensis abbas mox laudatus, qui ad Benedictum comprehendendum a rege missus fuerat.

(b) h. d. p.
c. 1. 1. 1. 1.
(c) h. d. p.
c. 1. 1. 1. 1.

XLII.
S. Dionysii
d. n. e. c. c. l. i. a.
(d) h. d. p.
p. 1. 1. 1. 1.
(e) h. d. p.
p. 1. 1. 1. 1.

Dum in Anglia vestiamur, non omittenda Willelmi regis donatio, facta Parisiensi sancti Dionysii monasterio, cui ecclesia (d) de *Derby*, sita in territorio Gloucestrensi data est, post eam antea rex Edwardus Balduino ejusdem canonici tunc monacho, postmodum sancti Edmundi abbati, in suos usus concesserat. Actum Willelmus in monasterio sancti Swithuni (*) secunda die pasche, dom missa celebraret, his litteris subibat cum Willelmo rege Matildis regis *quidam regis*, & Richardus ejusdem filius; tum Sergendus Cantuariensis, & Aldredus Eboracensis archiepiscopi; dein episcopi novem, in quibus Odo Bayocensis fuisse regis, Gotifridus sancti Ladi seu Constantiensis, Balduinus Ebroicensis, Ernaldus Carnomannensis; ex laicis Rothbertus comes regis frater, Willelmus comes Obernii filius, Rothbertus comes Augiensis castri & alii. Tunc temporis Dionysiano monasterio præerat Raimetus abbas, qui privilegium confirmationem ab Alexandro II. (e) obtinuit, & a Philippo rege preceptum, quo rex auctoritate sua roboravit ejusdem pontificis iudicium, verantia, ne generales (f) ad monasterium accessus, & communes stationes ab episcopo & clericis Parisiensibus fierent. Idem abbas multa in diocesi Bituricensi amissa receperat, favente Richardo archiepiscopo, cujus hac de re litteris (g) testes adhibentur Warmundus abbas Dolensis, Walterius Millebecensis, Sulpicius Malsiacensis, Gerardus Exoldensis, Humbaldus Viriconensis, omnes abbates; Ememo præpositus Cambonensis, & post canonicos Bituricensis Albertus monachus sanctæ Valeriæ, & Willelmus monachus sancti Dionysii. Actum apud Malsiacum in vigilia Ascensionis, regnante Philippo.

(d) h. d. p.
(e) h. d. p.
(f) h. d. p.
(g) h. d. p.

XLIII.
Balduinus
abbas S. Edmundi
(h) h. d. p.
p. 1. 1. 1. 1.
(i) h. d. p.
p. 1. 1. 1. 1.

Balduinus seu Baldevinus mox laudatus, ex monacho sancti Dionysii abbas sancti Edmundi monasterii, quod a Conro rege conditum antea diximus, hanc præfecturam adeptus est initio regni Willelmi conquestoris, cujus favore (h) multa prædia & complures liberos homines, quos *Servantes* vocant, monasterio suo acquirit. Tantam possessionum copia cupiditatem proritavit Erfaldi Testardensis episcopi, qui ob tam causam sedem episcopatus sui apud sanctum Edmundum constituere molitus est. Ad hanc controversiam diuendam Balduinus Romam profectus est ad Alexandrum papam, qui monasterii libertatem novo diploma asseruit, ipsæque Balduinum sacerdotem ordinavit, eidemque altare quoddam, gestatorum scilicet, ex porphyretico lapide, ab se consecratum, donavit. Hanc monasterii libertatem postmodum rex Willelmus litteris suis roboravit, in quibus totam controversiam explicavit. Eandem potestatem redintegravit alii Testardensis seu Norw.

vi.

vicesentis episcopi, ut patet ex notitiis, quam hac de re ad posterorum cautionem Willielmus Carrey abbas (a) scriptis mandavit, usque ad Alexandr. III. pontificatum. De Roberto Balduino successore inferius.

Alterum ex tribus illis monasteriis, quæ hoc anno condita fuisse diximus, cœnobium est sancti Martini prope Pontifaram, haud ignobile pagi Vilcassini oppidum in finibus diocesis Rotomagensis. Huic abbatie originem dedit duo illius oppidi illustres viri, Warnerius & Amariensis, qui oratorium in honorem sancti Germani Parisiorum episcopi eo in loco, scilicet ad confluentes Bionæ (*) fluvii in Ifaram contraxerunt: ubi pauci monachi principio inhabitaverunt. Id discimus ex litteris (b) Philippi regis, apud Pontifaram hoc anno datis, quibus prima hæc monasterii rudia principia confirmat, subscribitque Hago comes, Walerannus, Baldinus dapifer, Rainaldus buticularius, Walterus consubularius, Wido de Mont-Leharis, Adam de Isula, & Hugo de Monte-mor-niaco. Accitus est ad regendum monasterium ex Rebervensi Galterius seu Gauterius vir sanctus, otus in Ambianensium finibus, pago Vinascensi, & quidem in loco qui Andaul-villa (c) nuncupatur. Parentum nomina retinetur ejus vitæ scriptores. Litteris instructus adolefcent, reliqua patris fecerit ad Rebervense monasterium, ibique monachicum professus, ita in virtutis studio profecit, ut nullus eo dignior ad regendum novum sancti Germani monasterium visus sit: quod manus nonnisi recte admodum, sedit. Memoriz proditum est eum, cum pastoralis baculum pro more illorum temporum in signum investituræ a rege acciperet, manum suam regis dextera: suam perposuisse, ac dixisse: Non a te, sed desuper regimen ecclesiæ suscipio: quod generosè dictum omnes, & rex ipse approbavit. Non multo post Galterius in proximo colle novam extruxit basilicam in honorem sancti Martini, cujus nominis hæcenus eam toto monasterio insignita est: tamen sanctos Germanos Parisiorum episcopos ibidem primarius etiam nunc patronos habetur. Cùm aliquandiu hoc cœnobium revixit vir sanctus, pastoralis officii pondus refugiens, ad Cluniacense monasterium fecit, ut postea dicturi sumus.

Deinde illis monasteriis tertium addendum est, scilicet Monasterium-novum, (sic eum vocat) quod Guido Willielmus dux Aquitanorum & Pictavorum comes hoc anno in suburbio Pictaveni edificare cepit, testante chronographo Mazarinæ seu Mallienæ, illudque magnificè dotatum in honorem beatissime Virginis, sancti Johannis Evangelistæ & sancti Andree apostoli dedicari curavit. Hujus monasterii constructio tribuitur quoque sancto Hugoni abbati Cluniacensi in ejus vitæ: sive quod ejus instituta a Guidone comite extructam sit; sive quod eidem abbati commissum fuerit, ejusque curis absolutum, forte per Guidonem, quem primum illic abbatem instituit anno M. lxxv. quo anno illud monasterium Hugoni abbati commissum fuisse dicitur, eam scilicet jam perfectum esset. Piam de hoc monasterio inferius.

Pictaveni sancti Cypriani monasterio per id tempus prefectus erat Rainaldus abbas, nova ex discipulis (e) beati Roberti Caste Dei abbas, qui Rainaldus rem preclare administravit. Cùm ejus tempore surgeret Monasterium-novum mox laudatum, aliquid ad ejus dotem conferre voluit, ut probat ejus charta, cujus hæc verba sunt. Ego in Dei nomine Rainaldus abbas, & frater noster amabilis beati Cypriani, videtur humilitatem & devotionem Willielmi pium ducem circa adificationem sanctæ ecclesiæ, aliquid auxilium impendere optatus. Novo monasterio, quod ipse dux edificavit Pictavi, ut ibidem frater monachus habitaret Deo deserviret. Licetiam inquit, & dando ipsi novo monasterio succedimus necessitatem ecclesiæ de Livore, & de decimis, & de omnibus, quæ ad eam pertinent: quæ ecclesiæ totam, & omnia ad eam pertinentia ex integro dederat nobis Airaudus pater, quando factus est monachus canonicus nostri sancti Cypriani. Hic est Airaudus seu Airaudus de Montotanno, qui prædictam ecclesiam & ecclesiam suam de Bellefont, cum ecclesiâ sancti Hilarii, cœnobio sancti Cypriani donavit per manus Rainaldi abbas, qui cum monachum ordinavit, regnante Philippo rege, ut in ejus charta, legitur, cujus hoc initium: Airaudus peccator de Montotanno. His adungere licet restitutionem alodii Ludrici, & ecclesiæ sanctæ Farcintæ, monasterio sancti Cypriani factam ab Hemberto episcopo, & quidem ut Belio (d) videtur ejus nominis secundo, qui patrem suum Manassen, matremque Ameliam vocat, & avunculum Sandebaldum, quorum corpora in eodem monasterio sepulta esse dicit. Quo tempore Rainaldus regimè cœnobii sancti Cypriani inierit, incertum: at certum est, non floruisse jam tunc a pontificatu Gregorii VII. & ad Palchalem II. pervenisse. Cluniacensibus monachis qui ejus monasterium sibi subicere volebantur, strenuè resistit tribus in conciliis, faventibus sibi Amaro legato, & Hemberto episcopo Pictaveni. Vitem doctrinæ hæc mediocriter fuisse probant

ANN. CHR.
1076.

(a) p. 2. 2. 2. 2.

XLIII.

S. Martini

cœnobium

prope Pontif-

aram condit-

um.

(*) In Finis

(b) In Finis

(c) In Finis

(d) In Finis

(e) In Finis

(f) In Finis

(g) In Finis

(h) In Finis

(i) In Finis

(j) In Finis

(k) In Finis

(l) In Finis

(m) In Finis

(n) In Finis

(o) In Finis

(p) In Finis

(q) In Finis

(r) In Finis

(s) In Finis

(t) In Finis

(u) In Finis

(v) In Finis

(w) In Finis

(x) In Finis

(y) In Finis

(z) In Finis

(aa) In Finis

(ab) In Finis

(ac) In Finis

(ad) In Finis

(ae) In Finis

(af) In Finis

(ag) In Finis

(ah) In Finis

(ai) In Finis

(aj) In Finis

(ak) In Finis

(al) In Finis

(am) In Finis

(an) In Finis

(ao) In Finis

(ap) In Finis

(aq) In Finis

(ar) In Finis

(as) In Finis

(at) In Finis

(au) In Finis

(av) In Finis

(aw) In Finis

(ax) In Finis

(ay) In Finis

(az) In Finis

(ba) In Finis

(bb) In Finis

(bc) In Finis

(bd) In Finis

(be) In Finis

(bf) In Finis

(bg) In Finis

(bh) In Finis

(bi) In Finis

(bj) In Finis

(bk) In Finis

(bl) In Finis

(bm) In Finis

(bn) In Finis

(bo) In Finis

(bp) In Finis

(bq) In Finis

(br) In Finis

(bs) In Finis

(bt) In Finis

(bu) In Finis

(bv) In Finis

(bw) In Finis

(bx) In Finis

(by) In Finis

(bz) In Finis

(ca) In Finis

(cb) In Finis

(cc) In Finis

(cd) In Finis

(ce) In Finis

(cf) In Finis

(cg) In Finis

(ch) In Finis

(ci) In Finis

(cj) In Finis

(ck) In Finis

(cl) In Finis

(cm) In Finis

(cn) In Finis

(co) In Finis

(cp) In Finis

(cq) In Finis

(cr) In Finis

(cs) In Finis

(ct) In Finis

(cu) In Finis

(cv) In Finis

(cw) In Finis

(cx) In Finis

(cy) In Finis

(cz) In Finis

(da) In Finis

(db) In Finis

(dc) In Finis

(dd) In Finis

(de) In Finis

(df) In Finis

(dg) In Finis

(dh) In Finis

(di) In Finis

(dj) In Finis

(dk) In Finis

(dl) In Finis

(dm) In Finis

(dn) In Finis

(do) In Finis

(dp) In Finis

(dq) In Finis

(dr) In Finis

(ds) In Finis

(dt) In Finis

(du) In Finis

(dv) In Finis

(dw) In Finis

(dx) In Finis

(dy) In Finis

(dz) In Finis

(ea) In Finis

(eb) In Finis

(ec) In Finis

(ed) In Finis

(ee) In Finis

(ef) In Finis

(eg) In Finis

(eh) In Finis

(ei) In Finis

(ej) In Finis

(ek) In Finis

(el) In Finis

(em) In Finis

(en) In Finis

(eo) In Finis

(ep) In Finis

(eq) In Finis

(er) In Finis

(es) In Finis

(et) In Finis

(eu) In Finis

(ev) In Finis

(ew) In Finis

(ex) In Finis

(ey) In Finis

(ez) In Finis

(fa) In Finis

(fb) In Finis

(fc) In Finis

(fd) In Finis

(fe) In Finis

(ff) In Finis

(fg) In Finis

(fh) In Finis

(fi) In Finis

(fj) In Finis

(fk) In Finis

(fl) In Finis

(fm) In Finis

(fn) In Finis

(fo) In Finis

(fp) In Finis

(fq) In Finis

(fr) In Finis

(fs) In Finis

(ft) In Finis

(fu) In Finis

(fv) In Finis

(fw) In Finis

(fx) In Finis

(fy) In Finis

(fz) In Finis

(ga) In Finis

(gb) In Finis

(gc) In Finis

(gd) In Finis

(ge) In Finis

(gf) In Finis

(gg) In Finis

(gh) In Finis

(gi) In Finis

(gj) In Finis

(gk) In Finis

(gl) In Finis

(gm) In Finis

(gn) In Finis

(go) In Finis

(gp) In Finis

(gq) In Finis

(gr) In Finis

(gs) In Finis

(gt) In Finis

(gu) In Finis

(gv) In Finis

(gw) In Finis

(gx) In Finis

(gy) In Finis

(gz) In Finis

(ha) In Finis

(hb) In Finis

(hc) In Finis

(hd) In Finis

(he) In Finis

(hf) In Finis

(hg) In Finis

(hh) In Finis

(hi) In Finis

(hj) In Finis

(hk) In Finis

(hl) In Finis

(hm) In Finis

(hn) In Finis

(ho) In Finis

(hp) In Finis

(hq) In Finis

(hr) In Finis

(hs) In Finis

(ht) In Finis

(hu) In Finis

(hv) In Finis

(hw) In Finis

(hx) In Finis

(hy) In Finis

(hz) In Finis

(ia) In Finis

(ib) In Finis

(ic) In Fin

ANN. CHR.
1066.
XLVI.
Lanfrancus
in Berengari-
um scribit.

hanc scripserat ad eum epistolam Lanfranci & Anselmi, ut inferius videbimus. Non scribit, nec forte prius hoc anno Lanfrancus opusculum adversus Berengarium composuit. Epistolam vocat, scribens ad Alexandrum II. qui illud opusculum petierat. Tempus scripi episcopi subindicat Lanfrancus, cum ait se illud composuisse, cum adhuc Cadomensis abbas esset. Hæc ipsa verba sunt epistolæ, quam, ille jam Cantuariorum archiepiscopus scripsit. *Epistolam, inquit, quam Berengarius scripsit, dum adhuc Cadomensi curia in præfatu, paternitati vestre, sicut præcepisti, transmitters curavi; quæ verba satis innuunt, hunc librum tum, cum hæc scriberet, novum fuisse: cum necdum in manus Alexandri papæ venisset, & quidem editum extremo tempore præfatae suæ in Cadomensi monasterio, quod ab anno MLXXI. rexit ad annum MLXX. quo anno creatus est archiepiscopus Cantuariensis. Ex his consequens est, ea, quæ de concilio Romano sub Gregorio VII. in capite secundo editionis Acherianæ dicta sunt, ab eodem Lanfranco postmodum, cum jam archiepiscopus esset, adiecta & inserta fuisse. Certè in antiquioribus editis tres illæ de concilio Romano capite secundi sessionis desunt.*

XLVII.
Beripollis
cella B. Ma-
rie data.
(a) Maria III.
10. p. 1133.

Ad res Hispanicas quod attinet, hoc anno Ermengaudus comes & marchio, credens, ut ejus verbis (x) utar, adorans, ac metuetos divinum iudicium, monasterium in honorem sanctæ Dei-Genitricis Mariæ ex rebus suis propriis in loco, qui Gauster vocatur, juxta fluvium Sicoris, construxit decrevit cum consilio uxoris suæ Lucie, & Bernardi Willermi Urgellensis episcopi: qui locus *conquistat ab omni Alericenses brevis gratia constant est; sed tunc ex nimia veritate magna ex parte confusus. Hunc vero locum ab eo donatum tradidit comes in manibus domini Bernardi Ripipallensis abbatis, ejusque monachorum, quibus iure legali ac donationis iure idas Janii, anno ex. regni Philippi regis. Post annos tres Ripipalleus (b) monasterium subiectionem fuit Matillenti sancti Vedoris monasterio, ex quo assumpti sunt diocesis Ripipalleus abbates, quorum primas notatur Beruardus, qui alius videtur ab eo, cujus in præmissis litteris facta mentio est.*

XLVIII.
S. Gregorius
monasterium
in Italia.
(c) Ital. ser.
10. p. 1133.

Petro Damiani ex legatione Germanica reverto Petrus Reamonis filius, nobilis Atimincensis, prædium obtulit ad coaltraendam monasterium prope Marcianum ad Concha profluentem in Romandiola, Opotone episcopo probante; illudque liberavit iter donavit, ut ex ejus litteris (c) discimus. In his ait sibi jam datum verbi visse in mentem, ut omnia quæ ex divina liberalitate acceperat, ad utilitatem servorum Dei conferret, & ex his anam elegisse, quæ inter mortales magis idoneam ad hoc opus existimaverat, eique omnia commisit, *videlicet domos Petro Damiani sanctissimo anachoreta patri suo, consentiente uxore sua Aigunda, hoc est partem suam de ecclesiâ sancti Johannis Evangelistæ, palatium iustum, dominicium, casam hortulorum suos in civitate Armino, & in ejus labarbin; alique permuta, quæ in illis litteris enumerantur. Adum anno MLXX. Alexandri papæ octavo, die septimo-decimo mensis Junii. Post biennium Petrus Damiani monasterium illud submisit Opotoni episcopo, subscriptique post eum. Litteris hæc de re confectis Ungaris præsteter, monachos atque abbas sancti Gregorii. Petrus Damiani Urbano ejusdem loci abbat apparuisse dicitur. Hæc abbatia, vulgo dicta sancti Gregorii de Concha, conubio sancti Laurentii in Monte, Ordinis Olivetani, a Martino V. unita fuit.*

ANN. CHR.
1076.
XLIX.
Sigandus
Cantuariæ se
de deiecit.

Reges, Henric.

(d) Oosterio.
10. p. 1136.

Ubi primum rex Willelmus Angliæ regnum quietè ac tranquillè obtinuit, tum primum componendo ecclesiarum & republicæ statui sedulam operam impendit, maxime insistendis, scilicet discedant, episcopis, aut deponendis illis, qui vitio creati fuerant. Eam ob rem maximam synodum episcoporum in octavis paschæ Wintoniæ anno MLXX. celebrari curavit, præsidentibus Ermenefredo sedunensi episcopo, & presbyteris Johanne & Petro cardinalibus, Alexandri papæ Legatis. In hac synodo quadam exaudiverat episcopi, in his Sigandus Cantuariæ archiepiscopus, tum ob multa alia, tum quia Cantuariensem archiepiscopatum, vivente Roberto archiepiscopo, retento Wintoniensi episcopatu, usurpaverat. Die autem Pentecostes aucta item synodus Wintoniensi habita est, in qua nonnulli iidem episcopi depositi sunt, & abbates, quorum dignitates Nortmannorum monachis dedit. Hæc duas synodos in unam Wintoniensem coarctavit Milo-Crispinus in libro de vita Lanfranci, & post eum Oosterio-Vitalis (d): ut præfata videtur Rogerii Howdeni, aliorumque Anglicanorum scriptorum auctoritas, qui duas distinguunt, & in priori, scilicet Wintoniensi, depositum Sigandam trahunt. De hac depositione purgare se rex conabatur, præceptam papæ obiectam, ut Willelmus Malmeburiensis auctor est. Non tamen opinionem auctoritatis depositionis excludere potuit, vel ex hoc maxime, quod Sigandam toto vitæ ejus tempore Wintoniæ sub custodia

sedulo delinquit; ubi ille tenui admodum victu vitam toleravit: quippe modicum unumque ea sicut et inferebatur: & ipse ingenua mentis dutilia ad hoc suo lapsu non ferebat, per omne sanctum peccans, se nec nummum episcopum habere, etiam legentem apum copiam, ut post ejus mortem competentem esset, in subterraneis specubus reconditam servaret, cujus clavicularum ea collo dependentem gerebat.

Cogitanti regi, ac regni proceres consulenti, nullus ad vitia exstirpanda & saluberrimam doctrinam infundendam aptior visus est, quam Lanfrancus, tunc Cadomenis abbas, vir pietate & litterarum scientia insignis, quo in Normannia consilio antea usus fuerat. Moa apud eam quâ precibus, quâ jussis insitit rex, ut ad se accederet, oblatam accepturus dignitatem. Hanc vero constanter recusavit vir modestissimus, qui Rotomagensis archiepiscopatum paulo ante recusaverat. Rea tamen uxor non desistit: sed ad eum expugnandum mittendos apostolicæ sedis legatos cœnstit. Ea bis Ermenfridus episcopus, coacto Normanniarum episcoporum atque abbatum concilio, regis petitionem ac mandatum, simulque suam aliorumque legatorum voluntatem Lanfranco exposuit. Ille verò injurias ad consulendum petiit. Initat regina cum filio, ut vocis omnium cedat, jubet Hierimus ubi vel invitus, quippe qui optimi discipuli solatio se consilio se delinuit agere, patiebatur. In his unguibus motus Lanfrancus in Angliam exculsum ire statuit. Advectantem rex cum multo gaudio, nec impari reverentia excipit, relucantem expugnat. Victus itaque Lanfrancus post pascha a suo adventu dies in sede metropolitana xv. kalendas Septembris consecratus archiepiscopus a Willelmo Londoniensi, aliisque provincialibus episcopis.

Quantum violentiæ in subeunda illa dignitate passus sit Lanfrancus, testis est ipsius ad Alexandrum papam epistola; in qua salutatione præmissa ita loquitur: Cum de Becensi congregatione, in qua beatus religiosus noster, a principe Normannorum Willelmo abstractus, Cadomeni præfatus caubis, imperque existerem paucorum regimini monachorum; incertum habeo, quo iudicio temporis Dei scilicet sum, te regente, speculatori malorum, numerique caritum populorum: quod cum præfatus princeps, jam rex Anglorum factus, multis variisque modis laboravit efflere; cessasti tante laboribus suis, a me nullo modo potui impedire, quod usque legati tui, Hermannus videlicet Sedunensis episcopus, atque Hubertus sancta Romana ecclesia cardinalis, in Normanniam venerunt, episcopo, abbate, ejusdemque patria militet cœdentes fecerunt, atque in eorum præsentia, ut Cantuariensem ecclesiam regendam, susceperem, ex apostolica sedis auctoritate præterierunt. Adverit hoc intellexit meum virum, mirumque indignitas prelate in modum nihil presens: exactusque ingenua lingua gentiumque barbararum, nullum apud eos locum invenire prævaluit. Quod plura per assequium præfati, veni, suscepi; in quo tui molestus, tot iudeis, tantumque perturbantibus, tribulationibus, damna, ablationibus, cupiditatibus, sparsis, tantumque sancta ecclesia casum incertanter audio, quod, sentio, ut taceam me vita mea, dolensque plurimum, me usque ad hæc tempora pervenisse. Post hæc pontificem rogat Lanfrancus, ut ab impolito munere se absolvat, vitamque cœnobiale, quam, pro amicis rebus diligere se dicit, repetendi licentiam concedat, commemorans officia quæ ejus consanguineis, aliisque ejus nomine ex urbe Roma venientibus contulerat; simulque se vereri asserens, ne, si pontifici dimissionem neget, peccati periculum incurrat. Nullum quippe in ista terra sui profectum esse; aut, si ultus sit, tam exiguum esse, ut detrimentis suis comparari non possit. In fine addit, se Romanæ ite, & tribus, quatuorve mensibus in palatio hospitit, ut pontifici petierat, modo non possit: quod postea casque in vocis habeat. Ceterum summo opere optandum esse, ut Deus longam vitam, pacemque domino suo Willelmo regi Anglorum concedat. Eo enim vivente pacem qualemcumque habendam: at post ejus mortem, nec pacem, nec quodvis aliud bonum sperandum esse: quod in conspectibus probavit eventus.

Non tamen profectus experti Lanfranci labor in Angliâ exiit, tamen multa passus sit adversa ab indigenis, qui extraneis ecclesiasticis dari dignitates indignanter ferebant. Quippe Lanfranci curis & studio innovatur institutionis ecclesiasticæ statum: monasticus ordo qui ad lasciviam dissolutionem multis in locis prolapsus erat, ad probatissimorum disciplinam monasteriorum reformatur: clerici canonici coarctantur regulari: denique populus, ritum barbarorum interdictâ vanitate, ad rectam fidem, morumque formam componitur. Hæc Milo-Crispius in Lanfranci vita: quæ Orserici (e) Vitalis itidem Willelmo regi tribuit, cujus scilicet auctoritate hæc per Lanfrancum præstita sunt. Hujus quoque, ut credere par est, instructu Willelmi, post illius mortem consiliter pastoris, ad orbata ecclesias legatos mitteret, qui res ecclesiasticas vacantes, ne a profanis diriperentur, desisterent. Deinde præfatus & ubi:

Annali. Bened. T. III. P.

C 2

129

ANN. CHR.
1070.

L.
Lanfrancus
et successores

L.
Angliæ abbas
per eum
innovatus

(e) Orserici,
post illius, 4. p. 516.

ANR. CHA.
1073.

tes alioque prudentes viros convocabat, coramque consilio, quis melior ad regendam Dei domum de utilior esset, sollicitè ac diligenter indagabat, sumque consensum conferebat: quod per quinquaginta sex annos, quibus in Nortmannia & Anglia regnavit, accuratè observavit. Ad hæc Normanniam, ut tunc vocabatur, hærent omnimodis abhorrebat; neque in eligendis episcopis & abbatibus præ omnibus sanctitatem & sapientiam electorum attendebat. Denique sub eo pax in.

(a) id. p. 330.

(b) id. p.
331.

Anglia regnabat (c) & publica securitas, adeo ut nemo prædare auderet: inflabantur veteres basilicæ, & novæ constructantur, atque in eis res divina cum decore per sacros cantores rite adimplebatur. Res ab eo gestas ad hunc usque annum scripsit (d) Guillelmus, Pictavinus dictus, propterea quod illic philosophiam didicisset; sed Nortmannus genere, ortus e viro Præstensi, ubi forem habuit in sancti Leodegarii monasterio abbatissam, fortè Emmam, quæ prima illic abbatissa fuit; demum ex archidiacono Læxovien. creatus episcopus ecclesiæ episcopus. Wilhelmi tamen regnum, non ita gloriosum & innocuum fuit, ut in consequentibus restat Ordericus, nimirum insecutum per extraneos dominos, scilicet Nortmannos, quos res, prætermissis indigenis, moderandi provincie prædicabat. Verum hæc, utpote ab instituto nostro aliena, omisso.

LII.

Guillelmus

verba abbas

ten.

(c) id. p.

332.

(d) p. 332.

(e) p. 332.

(f) p. 332.

(g) p. 332.

(h) p. 332.

(i) p. 332.

(j) p. 332.

(k) p. 332.

(l) p. 332.

(m) p. 332.

(n) p. 332.

(o) p. 332.

(p) p. 332.

(q) p. 332.

(r) p. 332.

(s) p. 332.

(t) p. 332.

(u) p. 332.

(v) p. 332.

(w) p. 332.

(x) p. 332.

(y) p. 332.

(z) p. 332.

(aa) p. 332.

(ab) p. 332.

(ac) p. 332.

(ad) p. 332.

(ae) p. 332.

(af) p. 332.

(ag) p. 332.

(ah) p. 332.

(ai) p. 332.

(aj) p. 332.

(ak) p. 332.

(al) p. 332.

(am) p. 332.

(an) p. 332.

(ao) p. 332.

(ap) p. 332.

(aq) p. 332.

(ar) p. 332.

(as) p. 332.

(at) p. 332.

(au) p. 332.

(av) p. 332.

(aw) p. 332.

(ax) p. 332.

(ay) p. 332.

(az) p. 332.

(ba) p. 332.

(bb) p. 332.

(bc) p. 332.

(bd) p. 332.

(be) p. 332.

(bf) p. 332.

(bg) p. 332.

Unum tantum addo, quod ad res nostras facit, de Yarsino monacho Cadomen. Hic (e) rex Glialloniensis monasterio preposuerat. Hic (f) ut proceres erat, suos Gliallonie cantem, quem a beati Gregorii pape discipulis acceperant, retinere, ubique ignotem hæc auditum inter cantem, a Flandræ abbas & Nortmannia (g) edificare coegit. Hinc pria in cā acerbum, quam mox fieri ordinis annuella subsoluta est. Cum enim nova instituta recipere detestarent monachi, & nihilominus contumacis pertinacia magistri peristeret; laici abbati suffragari monachi vires inletere: quorum alii crudeliter percussit, alii lethaliter fasciati sunt. Hic Yarsinus Nortmannus vocatur in Monacho (h) Anglico, itque anno MXXXI. Gliallonie præfatus fuisse dicitur, fortè anno MXXXI. ubi Wilhelmus rex illius monasterii rei magnopere mutilata perhibetur, easque millebus suis in fraudem tradidit; quam iacturam postea utcumque sarcire studuit. Eam verbè ferè ex longioræ reparavit Turfina succedat Helevina abbas, qui novam ecclesiā inchoavit.

Secundum Leofrancum Guimundus seu Witmundus, monachus cenobii, quod Crua-Eltonis (i) seu sancti Audoeni, alius sancti Leulfredi vocatur, præclarum, itidem modestæ specimen dedit, si utpote ut erat ætate maturus, necnon pietate insignis (j) & doctrinæ, quam probat ejus liber de corpore & sanguine Domini contra Berengerum, cum jussu Willelmi regis in Angliam transfretaret, oblatum sibi a rege & proceribus episcoporum constantem recitavit, scriptisque indeper gratias regi episcopus, in qua occupatam regnum sapientiam depicere, summe de Cætero officii sui admonuit, integram epistolam refert Ordericus, ex qua quædam loca excerptæ vitium cū ad demonstrandam viri religionem. Principio se ecclesiastico ministerio excusat, Multa, inquit, causa me repellat ab ecclesiasticis regimen, quas omnes singularum vult, nec decet exprimere. In primis constantiter meo, quibus me corpore & animæ incessanter premor, confidere; quibus diligenter perspicere, divinum examen vehementer pertimesco, marces quid in via Dei quotidie habere, & aqueritate vultu. Et dum me ipsum salubriter moderari nequeo, qualiter aliorum vitam ad salutem viam dirigere valeo? Omnibus vigiliis meo præstatis, non video quid legi digressus præstare valeam illorum causis, quorum extraneis moris, barbaranque le continentur vultu: quorum patres, carique parentes & amici quædam gladio, vel exheredatæ opprimuntur exiles, vel carcere indetent, vel intollerabili forentis. Scrutator me Scripturæ & videtur, si quid legi sanctius, ut domum gregi pastor, ab inmundis electis, voluerit imponatur. Ecclesiastica electio prius debet ab ipsi subjectis sedelibus cum sinceritate fieri, ac postmodum adspirationem patrum & amicorum, si ea munia est, reverenter confirmari; alioquin cum caritate debet emendari. Quod vult & offitine multo citius vultuque rapuit, quod ratione nobis, aliisque contemneris, si? Hæc sunt rationes, quæ Guimundum ab acceptando episcopatu deterruerunt. Ceinæps regem monet, ut ne cum decipiant saltem adulatores, nec pro se condempnabitis insulsetat; immo Dei iudicia suspiciat; quippe reges pro ejus nutu mutari: proinde ne gloriatur victor de ruina comparis, certus, nec ipsam statorem, nisi quantum severis dispositio Conditoris. Repetit legitimis hereditibus, ipsi castella regnum Angliæ, ex divino iudicio, quod quantè occultis, tantè terribilius aiget rationem comitissæ villicatious. Certamen sic paratam esse, cum ejus venia quantocius in Nortmanniam rediret, & optimam Angliæ prædam amatoribus mundi, cum quilibet, ratiocineta. Liberam paupertatem Christi am, inquit, quam ducimus, & Benedictus auxilium sunt, magis quam divitias mundi, que

que

quas *Croth* & *Sardazaplas* nimis amoverat, & *postmodum* misit perentis *hostibus* suis *deservire*. Hæc, aliique plura *Guimundus* in epistola ad *Willelmum*: qui adeo gravibus illic monis offensus non est, ut potius admiratus sit eum proceribus suis tantam insigni *manachi* constantiam, multumque reverentie et exhiberit, & condigne honoratum in *Normaniam* remeare permiserit, iusseritque, adducumque vellet, se *prohiberi*. Ille vero ad monasterium suum reversus est, multorum passus deinceps invidiam & obloquutiones, quod *monasticam* pauperiam episcoporum divitiis parvullis; & quod obsequium *Anglie* regem *rapiham* appellasset; denique quod episcopus & abbas, qui *Angli* laici coram ecclesia prelati fuerant, repacitari redierunt. Aliet fuit (*) *Wimundus* monachus sanctæ Trinitatis *Rotomagensis*, de quo superius egimus.

Mortuo vel amoto *Eadvino*, qui primus (b) instanti *Westmonasterio* prefectus est, successit in eius locum *Vitalis*, tum *Bernaecensis* abbas, agente *Willelmo* rege, & annuente *Johanne* abbate *Fiscamnenis* monasterii, a quo *Bernaecense* tunc pendebat. *Willelmus* hac de re litteras ad *Johannem* scripsit, quas ex codice *Fiscamnenis* accepimus, hoc tenore.

*Willelmus rex Anglorum Johanni abbati salutem. Dilectum meum cogitanti, mi dilecte, in curis tuis & castida piffim mittere & commendare abbatiam sancti Petri de *Westmonasterio*, quam in maxima veneratione & debito, & ex debito habere debet; (ibi enim jacet vir beata memoria *dominus* meus & cognatus rex *Eidwardus*; ibi citum tamulata est regina *Elizib*, uxor ejus *matilda*; ego citum ibidem, *Leo* cleroicatus providente, *scipiam* & curiam totum regis *Anglie* suscepit) tandem *sancti* *Lansfranci* archiepiscopi accoragie procerum, *Vitalium* abbatem, quamvis tantum ad hoc virum, ut illum assumere. Cum enim abbatem de *Bernaeco* ex muniti melior, ut patet, *Johannem* scripsit, ut illi illam dignum esse abbatem de *Westmonasterio*, & militare, & prouideret. Quapropter licet mihi istud fieri, quod de eo communis consilii meorum prouide procerum, licuit illi & hoc voluntate, & conuincit fratrum. *Vitalis* enim vir totum esse, ut elegisti *Odericum*, fratrem *scilicet* *Vitalis* abbatem, ut beatus abbatem de *Bernaeco*. Et hoc tua licet mihi fieri licet. Vale.*

Ad has litteras *Johannes* respondit in hunc modum.

Willelmus, dominus faciens gratia, Anglorum regi in magna gloria, Johannes *Episcopus* *Odericus* *ab-*
bas *Bernaeci*. *causam* *in* *ambos* *pater* *coliturum* *de* *manus* *in* *gladio* *domini* & *Godefridi*. *Rex* *in-*
clyte *grati* *Anglica*, & *dux* *Normanorum* *bellum* *virtute*, *cite* *ego* *Johannes*, & *re-*
fer *tunc* *in* *domino*, *humiliter* *vobis* *suggere*, & *litteris* *significis*, *quod* *molest* *accep-*
rim, *quod* *frater* *nos* *dominus* *Vitalis* *sine* *licentia* *nostra* *de* *abbati* *ad* *abbatium* *nigra-*
vis, *est* *hoc* *quod* *nos* *dilig*, & *vestra* *consilia* *bonorum* *volo*, *idcirco* *laude* & *con-*
firma, *quod* *vestra* *regalis* *sanctus* *auctoritas*. *Jam* *verò* *quid* *Odericum* *suum* *fratrem*
permanet, *non* *Westmonasterium* *monachum*, *in* *nostris* *juris* *loco* *elegit* *abbatem*; *anno*
abderit *ad* *vestram* *felicitatem* *in* *ita* *tamen*, *ut* *sit* *sanctum* *auctoritatem*: *videlicet*
ut *accepti* *licentia* *a* *sua* *abbate*, *a* *sua* *sua* *monachi* & *obediens* *fratrum* *regulam*
sancti *Benedicti* & *ordinem*. *Isti* *ita* *præbuit*, *regis* *dominus* *annus*, *ut* *memor* *nos*
sancti *justitiam*, *ut* *ego* *latui* *in* *domino* *morar*. *Quæ* *sunt* *hæc* *causæ* *Fraternum* *ex*
pro- *missis*, *quod* *perdunt* *in* *Astigma*, *recompensat* *in* *corde* *pleno*, & *omni* *beatus*. *Sunt*
alite *plures* *causarum* *nostrarum* *necessitates*, *quas* *rego* *pater* *rex* *judicat* & *sancti*,
deu *omni* & *omni*, *ad* *summa* *Trinitatem* *bonorum* & *gloriam*: *quantum* *ipsi* *Dom-*
Trinitas *illius* *de* *Anglie* *procedat* *ad* *gloriam*, *quæ* *est* *in* *anglie*. *Valete*.

Hæc subiungendæ videntur litteræ, quibus *Johannes* abbas *Vitalis* *Bernaeci* abbatem permittit migrare ad *Westmonasterium* abbatem: sic verò se habent.

Johannes *Westmonasterii* *abbas* *confratri* *Vitali* *salutem*. *Scire* *te* *volo*, *mihi* & *be-*
nessi *frater*, *quid* *pro* *amore* *regis* & *merito* *tua* *dilectionis*, *anterum* *inam* *promotio-*
nem, & *fratris* *Oderici* *in* *nostris* *Bernaeci* *ordinationem*. *Sed* *ego* & *ceteri* *conuentus*
sancti *Trinitatis* *regamus* & *memoramus*, *ut* *memor* *tua* *prestationis*, *memor* *nostra* *so-*
licitatis, *locum* *tuum* *melius* *recognoscas*, & *bonorum* *quod* *plures*, *qui* *de* *nostra* *en-*
teriam, *fratres*, & *per* *nostram* *licentiam* *reuerent* *ad* *regem* *bonorum*. *Vale*.

Odericus *Vitalis* *frater*, qui *Bernaeco* post eum successit est, monachus erat *Tro-*
arnensis *monasterii*, cui tunc *Durandus* abbas præerat.

Ex longo diversitate reverendum est ad *Cadomensem* sancti *Stephani* corobolom, cui post *Lansfrancum* promotionem ad *scilicet* *Canthuariensem* præfatus est *Guillelmus*, conuentum *Bona-anima*, quem *Lansfrancus* secum e *Beccensis* monasterio ad *Cadomensem* adduxerat, ut novitios erodiret. Erat in *Rathodi* (c) *Agilensis* episcopi *fi-*
lius, an ex legitima ante episcopatum (d) conjugio, & *conobolom* *Guillelmi* *Ep-*
iscopatus *præfatus*: primum quidem *Rotomagensis* *canonicus* & *archidiaconus* *sab*
Maurilio *archiepiscopo*; tum ad *factum* *Christi* *domini* *sepulchrum* *profectus* *est*
Theo-

ANN. CML.
1070.

(a) *ibid.* n.

LIV.

Westmon-

asterii *abbas*

Vitalis.

(b) *ibid.* n.

83.

(c) *ibid.* n.

(d) *ibid.* n.

(e) *ibid.* n.

(f) *ibid.* n.

(g) *ibid.* n.

(h) *ibid.* n.

(i) *ibid.* n.

(j) *ibid.* n.

(k) *ibid.* n.

(l) *ibid.* n.

(m) *ibid.* n.

(n) *ibid.* n.

(o) *ibid.* n.

(p) *ibid.* n.

(q) *ibid.* n.

(r) *ibid.* n.

(s) *ibid.* n.

(t) *ibid.* n.

(u) *ibid.* n.

(v) *ibid.* n.

(w) *ibid.* n.

(x) *ibid.* n.

(y) *ibid.* n.

(z) *ibid.* n.

(aa) *ibid.* n.

(ab) *ibid.* n.

(ac) *ibid.* n.

(ad) *ibid.* n.

(ae) *ibid.* n.

(af) *ibid.* n.

(ag) *ibid.* n.

(ah) *ibid.* n.

(ai) *ibid.* n.

(aj) *ibid.* n.

(ak) *ibid.* n.

(al) *ibid.* n.

(am) *ibid.* n.

(an) *ibid.* n.

(ao) *ibid.* n.

(ap) *ibid.* n.

(aq) *ibid.* n.

(ar) *ibid.* n.

(as) *ibid.* n.

(at) *ibid.* n.

(au) *ibid.* n.

(av) *ibid.* n.

(aw) *ibid.* n.

(ax) *ibid.* n.

(ay) *ibid.* n.

(az) *ibid.* n.

(ba) *ibid.* n.

(bb) *ibid.* n.

(bc) *ibid.* n.

(bd) *ibid.* n.

(be) *ibid.* n.

ANNO CHR.
1070.

Theodericus Ulfensis abbas, dein post reditum factus Becci monachus, postmodum Lanfranci adiutor in Cadomensi monasterio informando, cuius sequens abbas fuit, factus denum post novem annos archiepiscopus Rotomagensis.

LVI.
Odo abbas
Cruas litter
mores de Gi
forti cella.
(a) ib. 62. n.
79.

Præter hoc tempore Odo abbas monasterii Cruas sancti Andoani fidei sancti Leostredi diocesis Eboracensis, quod Rotomagensis abbas sancti Andoani subiectionem erat. Hic Odo monachi Majoris-monasterii litteris movit de cella sancti Andoani de Gisorio, quam Bartholomæo Majoris-monasterii abbati ab Hugone de Calvronte datam fuisse superioribus (a) diximus. Tracta est causa in curiam Johannis Rotomagensis archiepiscopi: rationibus ultro citroque prolatis, Odo iuri cessit, assignique Nicolæus abbas sancti Andoani, ad quam abbatia de Cruce respiciebat. Nihilominus Majoris-monasterii monachi pacis & caritatis causa, Odolai abbati sex libras denariorum concesserunt. Acta sunt hæc in curia archiepiscopi xxix. kal. Martii anno ab incarnatione Domini m.lxx. in presentia multorum Normannicorum & aliorum, adstantibus Nicolao abbate sancti Andoani cum Gelleberto monacho & Roberto camerario abbas; necnon Odione abbate de Cruce cum Witmunio seu Guitmundo & Bosofo aliisque monachis: qui Guitmundus ille ipse ubi, qui episcopatum in Angliā, ut mox dicebamus, reculavit. Postea de Nicolai abbas in capitulo suo id confirmavit, & post quatuor dies idem præstitit Odolai abbas in capitulo de Cruce.

LVII.
Martini mo
nasterio do
nacione fa
cta.

Eodem anno Gerardus, cognomento Brunellus, totam terram suam de Seconvilla centulis sancto Martino & monachi Majoris monasterii, qui ei suffraganeum suorum societatem grati animi ergo rependerunt, insuper pollicenti, se eum gratuito admissuros, si vellet fieri monachus; sed, post mortem eum apud se burnatos. Hoc pacto assignere uxorem Ermengardis & tres filii sui, acceptis viginti solidis, ut si firmior & magis spontanea esset eorum concessio: quarto vero eius filio datam palatium, hoc addito, quod monachi eum pascerebant duobus annis apud Calvrontem, si illuc mitteretur ad scholam. Actam per manus Odonis prioris & Herberti monachi, anno incarnationis Domini m.lxx. domini Bartholomæi abbas episcopus. Paulo ante, id est, Bartholomæi abbas anno septimo, Burchardus de Insula monachis Majoris monasterii apud Tavennum Riperam commisit ad faciendam damnum, quod eis intulerat, quando bellum habuit cum Gausfredo Fossido avunculo suo, qui ei homines suum sustere volebat. Hunc Burchardus in Tavennum monasterio inclusum, sequi e turri ecclesie defendentem cum capere non posset, totum monasterium in seculo igne in favillas redegit: eorum facti postmodum penitentia ductus, primo Ripera mediam partem loco reparando concessit, dein morti proximus alteram, annonam Gausfredo ipsius avunculo: ibique post mortem in capitulo humatus est, præsertim Fulcone Andecavorum comite, qui prædictam donationem confirmavit. Tunc octiduum monachi erant apud Tavennum.

(*) Martini.

Sub idem tempus Guillelmus miles de Madanta, (*) cognomento Rufinus, capellani sancti Agidii, Madante proximam, sancti Martini monachi concessit, ut in ea monachica religione Deo serviretur, cum eo spatio terre adjunctis, quod construendis officinis & cimiterio sufficeret: quod donum rex Philippus manu sua & geminis suis charactere confirmavit, Simone de Niella sedente ad pedes regis, & Erchenaldo monacho chartam tenente, quando rex in ea signum crucis scripsit.

Hic addenda est ecclesia sanctæ Mariæ & sancti Lupi in castro Reliaco diocesis Andecavensis, quam Aitarus propositus edificaverat: ubi tum clerici sub titulo canonicorum negligentius res divinas tractabant. De his cum Gausfredo de Reliaco, cognomento Papabus, quæritoniam apud Eusebium Andecavensem episcopum fecisset, consilium ab eo accepit, ut aliunde alios probatioris vite clericos, vel monachos illuc adficeret. Monachos prætulit Gausfredus, adeoque Bartholomæo abbati Majoris-monasterii, cuiusque monachis prædictam ecclesiam concessit cum censibus Adeonis uxoris sue suorumque fidelium. Hanc mutationem Eusebius episcopus litteris suis confirmavit, eo pacto, ut anniversarius ejus dies a fratribus Majoris-monasterii in perpetuum recoleretur.

Odellus Bel
li. monachi ab
batia.

Eodem tempore Odellina abbatissa Belli-montis parthenon præerat, ut diximus ex litteris Bartholomæi abbatis & monachorum Majoris-monasterii, qui hoc anno eam molendini in fluvio Chagalli apud Fraxinum sub anno censu recipiunt ab Odellina abbatissa Deo sacrarum seminarum Belli-montis. Theophaniam ejus loci tertiam abbatissam in superioribus (b) laudavimus, quoniam vero eam præcesserit, quæve Odellina successerit nobis incognitum.

LVIII.
Bartholomæi
abbatis epi
scopi de Vi
vonia.
(c) P. ib. 63.
R. 24.

Sub idem tempus Bartholomæus abbas litteras ad Ernaldum (c) Cenomannensem episcopum scripsit, querelam plenam, quod altare de Vivonia, sancto Martino ab Wigino episcopo ejus decessore concessum, revindicare tentabat, contra fidem ab eodem episcopo & canonicis datam, qui ob id in societatem tenet bene facti.

fisti monasterii admitti fuerant, sub hac de re scribo, quod ab ipso Arnaldo ante episcopatum composuimus fuerat. Hanc porro mentionem in sanctæ Cenomanensis ecclesiæ iuramentum redundare ait abbas: cum omnes ecclesiæ totius Franciæ & Aquitanie, inveni & totius Gallie, hæc obtineant dignitatem, ut quod semel in capitulo eorum firmatum est, nullis posterorum violare præsumat. In hoc profertur Bartholomæus, se decrevisse, nunquam hac de re, tanta auctoritate firmata, in iudicium venire. Hanc epistolam (*) in elogio ipsius Bartholomæi abbatis intergram retulimus.

ANGL. CHA.
1070.

(a) *For. G. Paris*
a. p. 187.

Hoc ipso anno Agoberto Carnutenſi episcopo, de quo saepe in superioribus mentio facta est, successit Arraldus, ut *Simonis* ex quodam instrumento Vindocinensis monasterii, in quo legitur anno *xxxx*, indictione *viii*, nonis Decembris consecrationem capellæ, quæ maxime propter pauperes & familiam monasterii sanctæ Trinitatis in ejus camerario condita fuerat, factam fuisse per domum Carotenſem episcopum anno primo *redictionis* ipsius: quod de Arraldo interpretandum esse eo intelligitur, quod ipse Arraldus item de Credone biennio post composuit, ut suo loco d. *Rari* sanas. Ejusmodi domestica oratoria in bene moratis causibus tunc temporis fabricari mos erat, ut nos docet ejusdem monasterii chartaceus codex, in cuius charta *clxi*. hæc legimus: *Ut moris est in ordinatis monasteriis proficiant uigilia, capellam quandam capiamus infra (*) marum monasterii facere*. Eiusmodi oratoria alia etiam pro monachis, ubi secretis orare possent, ut alias observamus: alia erant pro familiaribus & domesticis, quas erat illa, cujus modum meminimus.

LIX.
Oratoria do-
mestica mo-
nasteriorum.

(*) *l. c. in-
tra*

Prædicta capella dedicata fuit in honorem & venerationem glorioſe Dñi genitricis & semper virginis Mariæ, & sanctorum Leonis papa, & Eutropii Santonensis episcopi & martyris, utque sancti Leonis Santonensis episcopi & confessoris, sancti quoque Columbæ abbatis, & sanctæ Brigide virginis, & aliorum. Horum sanctorum, scilicet Eutropii, & Columbæ reliquie in ecclesiâ Vindocinensi jam tum aservate erant, & quidem radius brachii S. Columbæ hætenus ibidem aservatur cum corpore sancti. Eutropii, quod ab ipso Gaufrido Vindocinensis monasterii conditore ituc ex utroque Santonensi translatus est. Sancti Columbæ festum hoc ipso anno illic celebratum fuisse discimus ex quodam instrumento in hæc verba: *Actum Vindocini in celebratione & individua Trinitate, anno domus incarnationis *xxxv*, indictione *viii*, mensis Junii, v. idus ejusdem mensis *xxii*. circa horum dies festum, post missam in memoriam & honorem beati Columbæ abbatis, eodem die sollempniter celebratum*. Hæc obiter. Hic Columba abbas non alius videtur a sancto Columbâ Hiberni abbate, de quo in tomo primo nostrorum Annalium actum est.

LX.
Vindocini
sancti Co-
lumbæ reli-
quia.

Hoc eodem anno Rainaldus filius Roberti Burgundionis, & uxore ejus Eurogena filia Roberti de Vitreo, *uxor de ipsius legali conjugio, filia videlicet Vovris, naturalis fratris & domini Credonensis* bonis, donationem ecclesiæ sancti Clementis Credonensis, a Gaultido Andecavorum comite factam, Vindocinensibus confirmavit, tamquam naturalis heres ex parte sua conjugii. Quam ob rem eadem Rainaldus Vindocinenses monachi dederunt quinquaginta denarios libras, & uxori ejus septem, quibus acceptis, idem Rainaldus venit ad ecclesiam sancti Clementis, & *domum illam super altare sancti Clementis per fratrem suum liget tradidit*, consistit hæc de re charta, cujus exemplum Roman transiit, & super altare beati Petri imponi docetur, ibique in testimonium in perpetuum reservari. *Actum est hoc apud Credonem in monasterio sancti Clementis, anno xi. de translatione Domini *xxxv*, indictione *viii*, regnante Philippo Francorum rege anno *xi*, & præsente Eustachio episcopo anno *xxi*, patrocinate; & domno Oderico abbate anno *xxv*. Has litteras in appendice integras habet.*

Sub idem tempus Gaufrido Nucariensi abbati (*) successit Rainerius seu Ragnerius, vir *admiranda pietatis & sollicitudinis*. Hic cum Bartholomæo Majoris monasterii abbate concordiam inivit de loco & ecclesiâ sancti Agidii de Insula Burchardii, quam Turonenses monachi, qui in *vicinia* *Tuonensis* *agelam*, suam esse contendebant. Causam obtinuit Rainerius ipso Bartholomæo iudice, quem apud Majoris monasterium convenit, a quo *re signum* *curritur* *causam* *domo* *accepti*. Idem Rainerius cum aliquando Lemovicenſem obiret pagum, ad sanctum Valericum pervenit: ubi ei occurrit Magingaudus miles pagi Turonensis, a quo praratum census accepit, *ex quod* *curritur* *fuisse* *apud* *Nucariam*, *et* *que* *impensis* *suppediente* *clausula* *reſeſcit*, idem monasterii iohannatorem, Stephanum habuit successorem, de quo infra.

LXI.
Nucariam
& Coten-
ciæ abbas.
(*) *P. lib. d. 2. c. 17.*

Tunc Cornetanſis monasterium post Robertum (c) secundum regbat Guido seu Wido abbas, ejus nominis secundus. Eius tempore Falco Andium comes Cornetanſis cenobio largitus est villam & ecclesiam de Vedena (*) pro remedio anime suæ ac.

(c) *P. lib. d. 2. c. 17.*
(*) *P. lib. d. 2. c. 17.*

ANN. CHR.
1070.

utqua avunculi sui Gausfredi Martelli, donationem firmante Hugone fratre Amelio da Longelo, præfectoribus ex baronibus comitis Roberto Burgundione, Johanne de Caldone, Garvasio de Ledio, Hugone de sancta Maura, & aliis. *Data Turois octavo, mense Augusto, die ipsius mensis zaveti. regnante Philippo Francorum rege, anno ab incarnatione Domini milia. octavo fide Turois ab episcopo, anno tertio post mortem Eustachii archiepiscopi*: qui locus notandus est ad finicundum tempus obitus illius archiepiscopi, quod incertum relinquitur in editis libris.

(*) *F. Indr.* Veduta locus est prope fluvium Aggerem (*), Comarico milla passibus distant, ubi prioratus est seu capella regularis. De hoc loco non multo post licet movit Hugo de sancta Maura, exaltatus, & Gulconis comitis domini sui metu ac reverentia prædictam donationem confirmasse. Guidone abbate Cometraci floruit beatus Leothericus monachus, sanctitate & miraculis clarus, ut suo loco videbimus.

LXII. Jam venerabilis Sigo (a) abbas Salmontensis sancti Florentii monasterio suis decem ac mensibus fere septem præfueat, eam iam amplius morum quam unum marulata canescens, plenus dierum decessit pridie idus Junii. Eius corpus fratres, quoniam verbis & exemplis informaverat, iuxta decessorum ipsius ponti altare, Crucifixi cum honore debito humarunt, post multos annos repertum spiccoruptum, ad indicium ejus sanctitatis. Subrogatus est in ejus locum quidam bone indolis adolescens, filius Rivalonis de Dolo, nomine Guillelmus natalium splendore clarus, sed morum probitate longè clarior, qui locum sanctitatis opinione adeo illustravit, ut ad ejus fratrumque orationem prædica non modò vicini, sed etiam remotiores quibus concurrebant. Exemplo ut illustris Apollinis daa G. (an Guisardus) qui audiet Guillelmi abbatis, ejusque monachorum famâ religionis, pariterque aenis submisit, eosque ab omni debito, quo erga ipsum tenebatur, absolvit, secque meruit, ut anniversarium ejus quotannis a posteris recoleretur. Eadem fuit eorum assiduitas apud Aimericum Thorell vicomitem, qui *abdicantem*, ut vocant, de Casa (b) beato Florentio contrahit, cujus obitus uno nacti. Notatur in chronico sancti Florentii. Non mirum itaque, quod ipius Guillelmi abbatem germanus frater Johannes Dolensis dominus, prædictam eidem apud Dolam obediendum concessit. Quis etiam ad transmarinas majores Britannie partes diffusa est ejusdem patris fama, cujus merito Monemutem, aliaque ibidem possessiones monasterium acquisivit. Uterque abbas, Sigo scilicet ac Guillelmus, complures discipulos habuit discipulos.

(a) *F. Gall.*
chr. m. 4. p.
596. & seq.

LXIII. Eiusdem abbas S. Melanii. Ea discipulus Sigonis præcipuus fuit Evenus, primus infrastrati sancti Melanii monasterii Redonensis abbas, quod Gausfridus Redonensis comes, cognomento Balfardus, in insula Berta uxoris suæ, tunc proximam deus excitavit. Hoc monasterium in suburbio Redonensi seculo septimo ad tumulum sancti Melanii ejusdem urbis episcopi primitus (c) conditum fuerat: sed post duo secula versum a Nortmannis: quâ tempestate monachi ejus loci cum sancti Melanii corpore ad eastrum Totonensis agri Prelliacum confluxerunt. Illic servatum sancti viri corpus usque ad populiærum Julid de Manefelone, qui populatibus suis (quippe Britto Armoricanus erat) factum illud depositum restitui curavit. Præfector Garvius Remorum archiepiscopus, ante episcopus Cenomannensis, qui quasdam sancti Melanii reliquias, quas a parentibus acceperat, *Eveno sancti Melanii venerando abbati prius concelebrat*, scilicet ad eum sub præmissis titulo (d) apostola, in qua quondam miracula ad illos reliquias facta commemorat. Has reliquias primùm possederat *felix memorie Rotas* avia sua, quæ cum in pago Casomannensi in villa dotalliti sui Argentrada (*) moraretur, sacras illas reliquias suo ex filio nepoti reliquit, qui eas ad Castrum Ledi (e) transtulit, ubi multa miracula, quondam etiam se priore facta Gervasius testatur. Denique idem præfatus Eveno abbati petenti *ne tanti patris pignora*, ejus monasterium privaretur, easdem reliquias concessit, eo pacto, ut Haimonis & Hilburgis Gervasii parentum, necnon domi sui hinc inde memoria illic æterna servaretur. Ea his intelligitur sancti Melanii monasterium infrastratum fuisse æreantem itavit: quo Gervasius decessit. Si non fallit Eveni epitaphium, hic abbatum regere coepit ab anno milia. octo insequenti, adeoque Sigonis Salmontensis abbatis primo: quidem post annos regiminis viginti-septem, anno milia. octo, obiisse dicitur. Et tamen in chronico Kemperlegiensis, edito in tome primo Miscellaneorum Baluzianorum, monasterium sancti Melanii anno milia. octo, inchoatum fuisse dicitur. Cum illud infrastratum aggressus est Gausfredus comes, ad eas angustias ita defunctum erat, ut via vii monacho necessaria superesset. Perfectis aditibus peditibus quæ duobus ab Sigone abbate missi, rogatum, ut illam abbatiam reformaret, eamque, tamquam propriam, in perpetuum possideret. Roganti acquiescit Sigo, *fratrem Eveni*

(b) *F. Gall.*
59. nom. 30.

(c) *F. Biffand.*
Jen. m. 1. p.
519.

(d) *Aggeret.*

(e) *Casom.*
ad Ledi.

na, illudren genere, & summa religionis virum, sancti Melanii monasterio per-
fecit, quod ille brevi probatissimis monachis, libris & ornamentis ditavit. Eo ab-
bate monachorum illis numerus intra viginti septem ejus regimiois annos ad cen-
tum accrevit.

Aula opidum est agri Lugdunensis haud procul a fluvio Araris, ubi synodus api-
scoporum hoc anno habita est, praesidente Humberto Lugdunensi archiepiscopo cum
Hugone Chrysoptolano seu Velantionensi, quibus Agano seu Hagano Adventis,
Acharius Cabilonensis, & Drogo Manicensis episcopi adjunti; ea abbatibus pen-
tagend abbatis Severiacensis canobis Dalmatius, Aribertusque Voceardus, Ambrosius
fr quippe Reinoldus; in illo concilio profectus est Acharius Cabilonensis presul, la-
cupte; antiquum monasterium, olim a beato Grato (*) sedis suae antistite in-
honorem sancti Laurentii constitutum & dotatum, tunc pene ad nihilum redactum,
et pristinum in statum restitueretur, ea consilio & assensu canonicorum ac fidelium
sacrum donata monasterio sancti Martini Insulam-barbarensi, cui tunc Ogerius ab-
bas praerat. Assensu patres, enposito, ut abbas Insulam-barbarensis una cum fratri-
bus sibi commissis in perpetuum illud possiderent, & regulariter ordinarent. Confe-
ctum hac de re instrumentum ab eodem Achario episcopo, datum vet. kalendis
Februariis buis anni, indictione viii. cui instrumento Acharius episcopus ejus-
que canonici subscripserunt, nimirum Sifridus abbas, & Anno itidem abbas: quos
Kociens decanus, tres archidiaconi, aliqui canonici subsequuntur. Ogerio seu
Hogero abbati succedere apud Insulam-Barbaram Clemente, Guigo, & Giricus,
quorum posteritas locum retineat saeculo sequenti. Hinc ex libro gallico edito,
cui titulus est, *Kudera Insula-Barbara*.

Tunc sancti Truderti monasterium in pago Viennensi administrabat Alamannus ab-
bas, ut didicimus ex quodam instrumento claustrali ecclesiae Viennensis, in quo Hu-
go quidam & uxor ejus Elisabetha sacro sancto monasterio sancti Martini & san-
cti Truderti concesserunt, ubi domus Alamannus monachorum sibi Deo militatum
congregationi praerat, contulisse dicebatur ecclesias omnes, quas in pago Sal-
moricensi possidebant, ac decimas, tam annonas & vini, quam animalium, ad
illas ecclesias pertinentes. Et quia, iniquissimè, militibus jure non licet ecclesia-
rum decimas vel altarium oblationes possidere; annuae praeiudicis monachis, ut
eas ab illis militibus vel laicis, qui ejusmodi decimas vel oblationes ab ipsis in
beneficiis tenebant, acquirere possent. Adum anno ad incarnationem Domini
1011. a resurrectione autem 1018. regnante Halerico caesare. Ex quibus patet,
Hogonem illum virum fuisse primatis dignitatis, quippe qui milites sub se ha-
bebat.

Ubi primò ad Tullensem ecclesiam regendam accessit Fibo episcopus, cujus men-
tio superius (a) facta est, ipsum adiit Adalbero (b) sancti Benigni apud Divio-
nem abbas, petique, ut altaria, quae in ejus diocesi sancto Benigno a suis de-
cessoribus collata fuerant, eidem confirmare adversus quorundam clericorum ca-
pitationes, qui post mortem Udonis episcopi recens defuncti, de eis rixas Beu-
gnialis facillite creperant. Petenti assensit Fibo, cujus altaria sancto Benigno red-
didit per *perpetuam hereditatem*; concessitque ut alia etiam suae diocesis altaria ac-
quirere possent. Testes Wido comitum sancti Aperi abbas, Widricus prior, Wal-
terus decanus & archidiaconus, Lambertus archidiaconus da Bar, Olericus archi-
diaconus de Volfere; certe, Henricus advocatus urbis, alique. *Acta sunt haec publi-
ca in capella sancta Mariae, die festivitatis sancti Martini, anno dominicae
incarnationis 1011. regnante Halerico, filio Halerici imperatoris.* Wido sancti Aperi
abbas Widrico paulo ante successerat: cujus tempore Walterus de Hadonis-villa
fratres sancti Aperi donat quicquid apud Hadonis villam possidebat: quibus litte-
ris subscripta sunt signa praedicti Valteri decani, archidiaconi & cancellarii, Olerici
praepositi & archidiaconi, Lambertus archidiaconi majoris, Hugonis archidiaconi
majoris & quatuor aliorum archidiaconorum, Frederici comitis & aliorum.

Nep diu post hunc annum superius fuit Adalbero sancti Benigni abbas, cujus de-
cessio notatur in necrologio 12. kal. Februarii. Hunc subrogatus Jarento ex mo-
nacho Casa-Dei apud Arvernus, vir pietate, scientia, eloquio & consilio praestans,
in praesentium (c) splendorem illi restituit, amissas recuperavit possessiones, novissi-
mè acquisivit. Quin etiam ad externas regiones profectus, in Hispaniam scilicet at-
que Angliam, multas inde opes, necnon ecclesiasticis ornamenta coarctavit. Plura
de eo inferius.

Per id tempus Ferraciensi monasterio praesidebat Gualterus abbas, ad cujus pre-
ces rex Philippus malas consuetudines, quas ejus antecessores in terris illius mona-
sterii exigere solebant, liberaliter remittit, anno ad incarnationem 1011. indictione
viii. & quidem 27. kal. Aprilis, feriâ v. anno xii. Philippi regis ab ejus coro-

Ansal. Bened. Tom. V.

D

ANN. CHR.
1010.

LXIV.
Aula consi-
lium.

(*) et. men.
Gregorio.

Infelix. bar.
barz. d. 11.
Laurentii
cella.

5. Truderti
abbas Al-
mannus.

LXV.
5. Benigno
apud Divio-
nem.

(a) ann.
30.
(b) Fribur-
g. 1011.

Wido abbas
s. Aperi.

LXVI.
Jarento ex
monacho Casa-
Dei.

(c) 1011. 12.
p. 473.

Gualterus
Ferraciensis.

28.

ANN. CHR.
1070.LXVII.
A. Amaldi fa-
da donatio.

natione vivente patre facta. Datum & actum civitate Parisiæ. Adscriptæ sunt regis literis Hugo regis fratris regis, Rodulphi comitis; tum Gualtero cambesari, Adelelmæ consabulari, Baldæini dapiferi, & aliorum. Eidem Gualtero abbatæ Alexander II. monasterii privilegia confirmavit anno sequenti.

Floresbat tunc temporis Antiscimus de Ribodi moner in Gallia, qui hoc anno villam Hertinacem sitam in pago Tornacensi, quæ jam sancti Amandi erat, liberam, concessit monasterio Elmonensi, constructo in honorem sancti Stephanæ protomartyris & sancti Amandi confessoris, cæ lege, ut abbas & fratres jam dicti monasterii in festo sancti Remigii tres solidos denariorum Tornacensium moneræ ecclesiæ de missa ipsius sanctæ Mariæ Tornacensi quotannis persolverent. Idem ejusdem villæ mancipia prædicto monasterio tradit, eo pacto, ut in festo sancti Remigii, quod kalendis Octobris celebratur, duos denarios pro censu capitali unusquisque servus eidem loco persolveret, licentiam verò conjugia ineundi ab ejusdem monasterii abbate, vel ab eius ministris accipiat, & pro mortuo mens, si uxorem, duxerit non de sua lege, quicquid habuerit vel possiderit, in jus monasterii veniat. Et ut hæc traditio firmius sit, Agnes Antiscimi mater hujus traditionis interstit, & concessit, præfate venerabili abbati Eulcardo, qui & Lambertus cognominatur. Actum Elmonæ monasterio anno Verbi incarnati millesimo regnante rege, Francorum Philippo, tuncque Flandriam marchione nostro, inquit ille, Balduino, filio Baldæini Barbati, præfate Noviomensi seu Tornacensi cathedra Rubeo. Per id tempus in monasterio sancti Amandi assignati erant certi quidam census ab varia officia, puta ad lumen ecclesiæ & ornamenta, census capitalis, colligi solitus in festo depositionis sancti Amandi, oblationes factæ in ecclesiâ, aliæque: ad thesaurum ecclesiæ reparandum Hertinacem quod ex argenteo crucifixo cantam fuisse dicitur; ad opera claustrii Morsæ, & alia, ad vinum monachorum Barilacus, &c. ad panem fratrum, hospitum, & operariorum Fernium, Tipiacus, &c. ad cellerarium coquinae fratrum molendina supra Scapum, formi, &c. ad camerarium Villenels, &c. ad præpositum iustitia villæ sancti Amandi, & alia. Hæc sunt claustralia, ut vocant, officia, quæ sæculo nono jam in more fuisse, in tomo tertio nostrorum Annalium vidimus.

LXVIII.
Baldovinus
Monasterio
Hannoniæ
monachos.

Hoc anno Baldovinus Montensis, Flandriæ comes & viris eximius, vitæ pacis & recti ordinis amator, ac longiori viâ dignus. Jacet in basilica Mahoniensi monasterii ab ipso indurata, & Liebertio Cameracensi, Rothodo Noviomensi, & Remerio Arellicensi episcopis consecrata: ubi monachos loco secularium canonicorum retinuerat. Dux ex Richilda filiam reliquit, Anselmum natus monentem, cui Flandriam, & Balduinum, cui Hannoniam testamentum assignavit. Atentè tamen Roberto fratri commissa: quæ re fratri belli fronsarum fuit inter ipsam & Richildem Arnulfi matrem, quæ hæc ei tunciam denegavit in magnam sui & filii Arnulfi perniciem, cui Robertus Flandriæ comitatus vi abdidit.

Baldovinus
ex filio S.
Ghilgerii in-
fecit.

Ad Balduinum Hannoniæ comitem quod attinet, hæc esse puro, qui Cellam seu monasterium S. Ghilgerii diu vexavit: quæ de gravæque conquisitus est apud Heinricum imperatorem Widenus, ut videtur, abbas, cuius hoc loco epistolam referre non pigebit.

Domino glorioso Romanorum imperatori casari augusto H. IV. Cellensæ cambii abbat cum grege subcommissio, triumphare feliciter & regare cum Christo. Summi principis, cui Deus regni commisso habuerit, ut iudicium pauperum querat & oppressorum causam discutat, tibi miserarum nostrarum & oppressorum tyranniam, quam putamus, clarorem dirigimus; a te gemituum nostrorum solamen imploramus. Baldovinus comes, in eajus extrinseci comitate nostra pridem ecclesiæ in honore principis Apostolorum & sancti patris nostri Gisleberti munificentiæ regali fundata & regali elemosina auxilium, modo quædā vix suffulsi; nos per tres & ob amplius annos ita oppressoribus attingit & dirigit, ut prædicti sancti Gisleberti non habuerimus, nisi in gloriosissimo imperator, cuius patres, qui a patre, nos sustinuerunt, & liberi regali jure fure constituerant; sua defensionis manum exstiterat, & sicutam protectionem obtulerat. Neque, nos frustra conqueri iudicet pietas tua. Non enim tyrannum miracula, quæ per patrum nostrorum, sanctum videlicet Gislebertum, Dominus multoties operatur, quando per peccata, ab incipio scelere revocant; non dominorum imperatorum decreta evadunt; non majestatis sigilli impressio deterret; non bonorum virorum debortatio, non illatus, christianitatis animadversio, non nostrorum solidorum, liberarum, marcarum multiformis impressio; ad causam quædam frequenter in vultu, in maxilla, in possibilibus, ob amorem Dei sanctorumque Petri atque Gisleberti, largitate regum, ducum, pontificum, cæterorumque fidelium Dei, nobis collatis, imperialis libertate firmatis, demoratur, facit, ponti colloquta; postremo recedens dirigit, cassum, prædatur omnia. Dum per quinque dies in Hærate, Duras, Bessate, regis liberalitate concessi, regis jure firmati.

sis, mereretur; quind die qua S. Matthai apostoli & evangelistae tunc temporis possente voracibus, quodlibet praeda invenit, abduxit; etiam sancti patris nostri corpus appropinquavit, tunc Deo regimine libertatem reclamavimus: quidem sacrum nostrum, sanctum corpus festinavit, tantis verberibus effugerant, ut locales sancti sanguine, vulneratorum pollueretur. Hec! quod sacrum & fideles ecclesie aspera plagarum suis captivum tradidit, & omnia bona illorum diripuit: Hec! quod praeda non solum famularum nostrarum, sed ex nostra pecunia ducentis libris & ob amplius meliores nobis arripuit: quod omnia quodlibet distraxerit, ne regias aures offendamus, dicitur tunc. Et hoc adhuc praesenti anno ipsius rapacem sacrum quoque modo sedare possicimus, dicem meritis argenti ex nostra paupertate pro nobis, nostrisque dedimus, quod pater ac tranquillitatis obsequium, quod receptum, non tamen velle nostra, quod velle, insulam, necnon inter civem ecclesie, cuius velle praeda diripiunt obsequium. Post haec sancti Johannis Baptista celebratam, qua nuper celebrata est, in altera velle, qua Erchana, centum saliderum praeda & ob amplius meliores servit & ancillis ecclesie nostra arripuit, & insuper aut monachorum nostrorum equum, quo ex nostris necessariis utebatur, abstulit. Nunc jam, summe ceter, glorific rex ac domini, quoniam honor regis iudicium diligit, & tristi Apostola, non sine causa gladium portas; pro anima domini nostri dux memoria patris tui, cuius regia maiestas nos libertati condonavit, aures pietatis ad clamorem nostrum aperit, dextera iustitiae viriliter efferre, ad iustas evangelii regis merem filii vnde videntur, vnde nos de adversario nostro: ne sancta mater ecclesia rutilans invidiam videntur in iudicio suggillet te. Regis regum misericordia & Domini dominatum in cuius manu sunt corda regum vel tempora, vestra imperia sit ordinet & disponat, et hostes pacatos & subiectos faciat, fideles & amicos multiplicet & exultet. Vale datus imperit.

Hactenus epistola Wicrici, ut puta, abbas, qui Heribrando successerat, idem, ut videtur se Guidricum, qui Folcardi abbatem successerat a quibusdam perpetuum, si non fallor, ponitur. Folcardum excepit Alardus, qui concilio Caroummano sub Urbano II. interfuit.

Exiit in Cinacensi seu Chinienſi comitatu insignis Cisterciensis Ordinis monasterium, Auzra-vallis (*) nuncupatum, cuius initia & incrementa Johannes Betsuldas suus commemorat in Historia Lotemburgensi hic compendio referenda. Anno M.LXX. monachi quidam Benedictini instituti ex Calabria in Lotharingiam primam dicendi evangelii causa accesserant. Cumque varia loca peragrassent, tandem in locum quandam petraeum silva Ardaenne, fontium limpidissimorum fecundissime irriguam, ab hominum remotum consortio, adeoque christianis philosophis aptissimum inciduerant. Locum commoditate illius, ibidem consistere, & monasterium edificare constituerunt, annuente Arnulfo Chinienſi comite, ad quem loci dominium pertinebat, & cuncta necessaria liberaliter conferente. Fortē accidit, ut Mathildis comitissa, Godefridi Gibbei Lotharingae duci coniux, illic diverteret: cum monachorum pietate recreata ex dolore, quem ex filio subueto contraxisset, mororum ibidem in honorem Deipm Virginis exilavit, novi monasterii causam auxit, & loci donationem ab Arnulfo comite anno M.LXX. confirmari curavit, magnā insuper summā pecuniam ad ampliori basilicam fabricam collatā. Nec mora monachi opus aggrediuntur: verum dum operi studiose insistent, praeter spem a suo abbate in Calabriam revocati, opus imperfectum & locum vacuum relinquunt. Post mortem Arnulfi comitis, qui anno MXX. accidit, ejus filius ac successor Otto inchoatum opus abolvere statuit, locumque duobus secularibus clericis, assensiente Treviceni archiepiscopo, concessit, qui illuc sub praepositi regimine vixerunt usque ad annum MXXII. quo Adalbero Virtunensis episcopus, e Chinienſium comitis stirpe ortus locum S. Bernardo Clarevalleſi abbati obtulit. Aucte praedictum, unam sollemni ritu dedicata fuit ecclesia ab Henrico Virtunensi episcopo, anno scilicet MXXII. ut suo loco videbimus. Illic renovata nostro tempore Cisterciensium primigenia institutio, insignis religiosae vitae exemplum toti provinciae, imo & Galliae pinxit.

Bullionem seu Bullonium, silve item Arduenne castrum, tunc hereditario iure possidebat Godefridus Barbatum senior, Lotharingae dux, & post eum successores, id est, & quidem ex Benesic archiepiscopi Remensis, dum Rainaldus archiepiscopus, ejus nominalis secundus, Alberoni Leodicensi auxiliis ejusque successores certis illud conditionibus anno M.CXXVII. dedit. Illic praedictus Godefridus hoc tempore monachos, ex vicino sancti Huberti cenobio evocatos, comendante venerabili Thedrico abbate in ecclesia ejusdem castrum, sancto Petro sacra constituit, annuente censibus dante, idque Alexandri papae auctoritate confirmari curavit. Haec condit ex litteris (a) (a) M. r. cod. Godefridi Bullionis, postea Jerolymorum regis, qui avi sui praedicti Godefridi

Annal. Bened. Tom. V.

D 2

Bar.

ANN. GBE.

1472

LXIX.

Aucte vallis monasterium.

(*) Grece.

Bullionis est. Godefridi Barbatum senior, Lotharingae dux, & post eum successores, id est, & quidem ex Benesic archiepiscopi Remensis, dum Rainaldus archiepiscopus, ejus nominalis secundus, Alberoni Leodicensi auxiliis ejusque successores certis illud conditionibus anno M.CXXVII. dedit. Illic praedictus Godefridus hoc tempore monachos, ex vicino sancti Huberti cenobio evocatos, comendante venerabili Thedrico abbate in ecclesia ejusdem castrum, sancto Petro sacra constituit, annuente censibus dante, idque Alexandri papae auctoritate confirmari curavit. Haec condit ex litteris (a) (a) M. r. cod. Godefridi Bullionis, postea Jerolymorum regis, qui avi sui praedicti Godefridi

Annal. Bened. Tom. V.

ANN. CH. 1170. Barbari donationem auxit, concessio eidem ecclesie Basilio, eam concessio Idem ejusdem ducis filius, fratrumque suorum Balduini & Eustachii anno maxime Theoderici secundo sancti Huberti abbas. Hadronus ibidem cella est abbas sancti Huberti.

Præter illam cellam Ballionensem, quædam alie sancto Huberto concessis ob famam venerabilis Theoderici abbatis primi: caput gratia Arenus Warthenus comes, filius Ludovici comitis, bono licet melius varietatis & levitatis, unum cum comite sua Adelaida, ecclesiam seu abbatiam sancti Belpicii in villa, quam Pius (*) vocant, prope Maderis oppidum & Warum (*) sua sancto Huberto dedit, ubi ejus regni idem Theodericus abbas monachos collocavit. Idem prædictum in ecclesia beate Mariæ apud Everet-cursum (*), quam Elinandes Leodunensis antistes eidem concessit. Porro altare prædictæ villæ sancti Belpicii, quod Pireni ecclesiam vicinam est, eidem sancto Huberto largitus est Gervasius Ramorum archiepiscopus, vir optimis dotibus instructus, sed cæcitate & moribus suorum, qui ejusdem venerabilis abbatis consuetudine & monachi multam feracitatem depoluit.

Per id tempus Anno Colonienfis archiepiscopus Romanus profectus est. In reditu multis precibus fugavit ab Adelaida, tunc Alipium Cottlarum marchionem, et Thebæ legionis martyrum quasdam reliquias ex Agueniensi monasterio, quod ejus ditionis erat, sibi impetravit. Adveniens illi, hic donis ac promissis sacrum ardorem custodem, ita flexit, ut, remotis arbitris, sancti Innocentii corpus quædam capite sancti Vitalis ipse concederet. Utrunque reverenter obtulit Anno, & Sigebertensi monasterio insulæ rei. Idus Maii, qui dies Ascensionis hoc anno erat. Sigebertus eximio sit merito in episcopo Walsiois (*) ad Wintonem episcopum. Idem etiam beati Celsii martyris baculum contulit eleganti facili ab in constructio, quod sancti Georgii templo contiguum erat. Cùm verò illud in honorem sancti Jacobi ab ipso consecraretur, subito incendium ignem obortum toti civitati excidium allarum videbatur. Verum id demum arte factum intelligens Godesp. monasterii, adstantes securos esse jussit, & quanti esset sancti Celsii invocatio sequenti exemplo declaravit.

LXX.
Rome monasterii
fuit.

Erant in urbe Roma vir quidam opibus & divitiis affluens, sed laxioris vite, Antea vocabulo, qui præter nomen nihil Christianæ religionis habere videbatur, nisi quod beato Celsio martyri devotus, ejus ecclesiam cum certis frequentatæ solabat. Hic generis mortis lege confectus, serò penitens, animam exalaravit. Mox corpe in feretro compolitur, dum sepultura in alterum differtur diu, protraxit ad medium noctis paratationem exacibus, mox repente feretro, caput erigere cepit. Tum, qui aderant, aliis præ metu diffugientibus, aliis, qui constanter erant, illic resonantibus, & an mortuus fuisset dubitantibus; ille graviter suspirans: Non inquit, simulat, sed verè mortui formem subii; et perperam damnationis potestatis solutus, nisi Celsii martyri intercessisset supplicatio. Ad hæc multa testis, quæ sibi in divini examinis iudicii contingerat, & adstantes ad penitentiam & cautelam adhortatus, sepe iterum domum se contulit, & obiit. Quo tempore id contigit eos exprobrat Anno, nec vixit ejus scriptor, qui hæc ex eo refert: sed factum videtur non longe ante illud tempus, nec scio an sancti Bruno conversioni, qui hoc ex Amona, utpote Colonienfi, reficere potuit, occasionem dedit.

Quartus erat hic annus Sancti Raminii seu Ramiri, regni Aragonum & Montis, qui tunc insignis privilegium (b) Legerensi sancti Salvatoris monasterio ad Sancto abbati, ejusque successoribus indultis, commendationis superiorum regum privilegium, & confirmatis. In primis refert privilegium Sancti regis (c) avi sui, qui multa eidem cum nobis bona & amplissimam dignitatem contulit, missi ad sedem apostolicam Sancto abbate & episcopo, magistro suo, pro libertate ejusdem loci, aliter inter alia, quod hoc primus & antiquissimus, atque regum & prædicti dicitur regni sui cum nobis habebatur. Illic etiam trasilura ecclesie Innocentio, in, nuper variata, episcopalis sedem, caput instauranda cura eidem Sancto abbati & episcopo commissa. Mortuo prædicto Sancto abbate & episcopo, qui in ecclesia Legerensi sepultus quiescit, Legerense monasterium rex Sanctus alter abbas & episcopus, minor diffusi, cui prædictus rex Sanctus comes ejus loci possessionem confirmavit, & Raminio regi filio suo corroboratæ privilegium obtulit: quo mortuo, Raminus iste patris sui decreta invariabiliter conservavit, easque Sancto-Raminio filio suo conservanda commendavit: quod si prædictis ait Sanctus, primis quidem anno precedente, qui tertius regni ejus annus erat, convocato in monasterio Legerensi concilio, cui Hugonem Candidum caedalem presbyterum intercessit contigit. Hic rogata regis prædictam Sanctum abbatem & episcopum, ejus nominis secundum, ad Alexandrum papam direxit, ut Legerense monasterium in suam tutelam recipere: quod & obtinuit. Denique idem rex

LXXI.
Legerensi
monasterii
dicitur confirmasse.
(b) Populi ap-
pud. (c) in
(c) p. 11. lib. 1.
a. 12.

non Legemibus talia privilegia & iura concedit, qualia habet Cluniacensium monasterium, de cujus sanctissima forma ordo beati Benedicti, id est reformationis disciplina regularis, in his partibus prius emanavit. Subscribunt postea Sanctum Petrus, & Aldephonsus rex Atagonensium & Pamploniae, ejusdem Sancti regis filii. *Falsa charta anni secuti. m. vel. M. in sancto Salvatore, anno viii. pontificatus domini Alexandri papa ii. anno ab incarnatione mccc. indictione viii.*

Paulo ante, id est m. m. Sanctus alter, Castellae rex, dum fristum suorum regna occupare pergit, in obsequio Zamore accepto vulnere extinguitur est: cujus corpus Castellani ad Onienſe (a) monasterium cum multo planctu detulerant: ubi illud pro regis dignitate sepulture manerant. Quia vero Sanctus prolix expens detulerat, Castellani & Navarrae Aldephonsus ejus fratrem, qui captus e fuisse, monasticum habitum, non sponſa, sed coactus, in cenobio sanctiorum Secundi & Primivini induerat, indeque ad Almonden regem Tolentum confugerat: ad recipiendum regnum revocant, accepto prius sacramento, quod ipse faciente cardus minimi concitus esset. Hic strenuus princeps fuit, idemque religiosissimus, qui Cluniacenses nostros in prima maxime honoravit. Is monachum quendam ab Hugone venerabili eorum abbate postulavit ex sacro illo cenobio. Missus primus, Robertus monachus, cujus adventu rex admodum receptus est, ut litteris ad Hugonem scriptis ei gratias egerit, simul eum rogans, ut quidam insuper ejus ad se mitteret, pollicetur la duplicatorem oculum, quem ipsius pater sanctissimo illi Cluniacensium loco dare solitus erat. Inscribitur ei apostolica (b) Hugoni venerabili & exaltatissimae abbati Cluniacensi, vicarium scribitur clare, francie divago suffragio, ut quae comitis dederat missum fore, quem sua dignitate claretur gradus: necnon sanctae apostolicae congregationis apostolorum Petri & Pauli. Epistola exordium sic habet: *Quoniam tu, gloriosissime pater, de votum diligens, melius, et de voto, ipse cognovisti, quem aliquis dicitur in charta scribere possi. Robertum quem super omnes monachos tanta exaltatione & reverentia, vestramque ex istius curae fidelissimum consuevit, (ad te remanet) firmiter qualiter tuas anno factus est mihi videri quia, tota die & nocte ardens in corde meo: unde si omnia mihi dedisset, quae tu mundo habere potes, pater nihil esset ad comparationem illius boni, quod comiti meo parvalem tuu erigit, quem spiritus sanctus manu, in nostris partibus misisse. Deinde perit rex tibi quidam alios mitti ejusdem sanctissime religionis monachos, ut illam nostram, inquit, & consuevit, quem tu sanctissime formae incipisti regere, replerent tua daleidine, dum in hoc fragili corpore morer. In fine postulat, ut census ille, quem fuerat per Robertum mittere Cluniacum, ad comparandam annuam, unde illa sanctissime sustentaretur congregatio, expendere. Eo quippe tempore sterilius Gallia inebriatur, Quem mala palles la gesserit Robertus ille, miseris videbimus.*

Acceptum ex rege beneficiam memor Hugo abbas, statum (c) edidit, quo quatuor Cluniacensibus fratribus, tam praesentibus quam futuris, de domo Altonia Hispaniarum rege, suo fideli amico, qui tanta ac talis bone ipse fecerat, & facientes intendentes, ut nullus regum vel principum, sine praesentis seu moderati temporis ei comparari posset, precipuebat, ut cum omnino bonorum, quae apud se habebat, tunc in vita, quam post mortem, participem faceret: praesentibus exaudiat, cumque collecta ad horam tertiam, dum viveret, pro eo decantaret, ad haec ut die cunctis Domini trigesima pauperes pro eo ad mandatum, ut vocant, admitterentur: & die sancto pasche centum pauperes pro eo reciterentur. Insuper quoties praebendam in refectorio ad majorem mensum haberet pauperibus erogandam. Denique ut in ecclesia nova majori, quam ipse de propriis facultatibus construxisset videtur, unum altere ex principibus ad celebranda pro eo divina mysteria deputaretur. Post obitum vero ejus, prius officio, missas & elemosinas, quae pro eo scienda essent, integro anno divinae pro illo mysteria, illo altari celebrarentur: & anniversaria ejus dies in perpetuum, sicut pro domo Henrico imperatore auxilio, sollempniter celebrarentur, quod etiam de regno ejus coniege, cui nomen Urraca, fieri mandavit, cujus anniversarium diem sicut imperatrix Agneta, fieri constituit.

Quod Baronius annalibus suis inferendum putavit, nostris haud indignum censendum videtur, nimirum quod ipse refert de janua (d) monasterii primariae basilicae sancti Pauli, extra urbis moenia posita via Orientis, quae consilium Pantaleon Constantinopolitani fabricari hoc enim curavit, egressum ipsius pietatis monumentum. (e) f. la. Germanus juxta fuit, quinquaginta quatuor partibus aequalibus spatis, in quibus Christi scriptis, beati illi Domini, sanctae Dei-genitricis Mariae, necnon prophetarum quorundam & apostolorum imaginis insculptae sunt cum quibusdam inscriptionibus, quarum prima sic habet: *Anno millesimo septuagesimo ab incarnatione Domini, temporibus Alexandri sanctissimi papa ii. & domini theobaldi venerabilis monachi & archidiaconi, iussu*

AN. m. cccc.
3070.

LXXII.
Altonia in
Castella in
Cluniacensibus
venerabilis.
(a) Radephe.
Tolent. ibid.
cap.

(b) Epist.
m. l. p. 645.

LXXIII.
Cluniacensibus
gratiam
du.
(c) Ibid. p.
447.

LXXIV.
S. Pauli basilica
venerabilis
arch.

(d) f. la.
(e) f. la.
Christi scriptis, beati
illius Domini, sanctae
Dei-genitricis Mariae,
necnon prophetarum
quorundam & apostolorum
imaginis insculptae
sunt cum quibusdam
inscriptionibus, quarum
prima sic habet:

*fuat porta ista in regia urbe Constantinopolitana, adjuvante domina Pantaleone confu-
le, qui sibi fieri iussu. Sequenter quidam verus, quibus Pantaleon beatam Pan-
teum sibi propitium fieri rogat, ubi se Malgeseum vocat his verbis.*

*Paule beate, preces Domini ne fundere cesses.
Confule Malgeseum pro Pantaleone regenda,
Duxit amore tui qui portas has tibi flexit.*

Alios verus pretereo non magis momenti, quos ibi videre licet.

Haec scio an ad hoc usque tempus pervenerit venerabilis Offa, sancti Petri iustru
Benedictum puthemoni abbatem, ad montis Felicitatis radicem positi, quod Paulus
(*) Wasefridi a Theoderada, Romaldi datus amore, constructum fuisse dicit. Of-
fa gesta quondam Desiderius abbas Calinesia seu Vithore tertius commemorat in li-
bro tertio Dialogorum, ex relatu Bellae amicae patris sui, quae cum fuisset deli-
posita viro, domo patris clam egressa, ad praedictum sancti Petri monasterium
confugerat: ubi in sanctimoniali habitata a primario juvenis flore usque ad ex-
tremam senectutem conversata, Offa gesta didicerat. Haec itaque Offa primum
quidem in monte sanctae Agathae, iuxta Caposnam eibem sito, die eremiticam du-
xerat vitam, antequam praedicti monasterii regimen subiret, ex quo forte ad il-
lam solitudinem fecisset. Accepto monasterii regimine, quadam nocte, fororibus
ad hoc quiescentibus, oratorium ingressa, accepit thesaurum, ut mare solus
thors adoleret alterius: cumque thus in thesaurum immittere vellet, e mare eius
in terram thus cecidit, nec illud, lampade quippe extincta colligere possit. Tum
repente quendam ibi aditasse sensit, qui, manu ejus accepta, in thesaurum rhy-
mum immisit tanti odoris, ut ex eo tempore ad horum usque aetatem, non mo-
do ecclesiam, sed totum monasterium sui fragrantia impleverit. Quo ex loco in-
tellegimus, montem olim fuisse, et in monasterii virginum nocte altibus has adole-
retur: quod etiam in virore monasterii sua receptum fuisse docent in pri-
mariis Floriacensibus, in quibus precipitur, ut ante maritimum altare a sacrificia the-
rificentur. Denique religiosissima illa abbatissa, cum jam morti proxima esset, con-
fessis, qui adstant, videntibus, e lectulo suo ad mensuram trium fere cubitorum
sarcum erecit, expansis in caelum manibus sic stetit; fassaque oratione cum se de-
cessit in lectulo composuisset, ultimam spiritum exhalavit. Haec cum infirma decum-
beret, rogata ut aliquantulo cibo corpus refocillaret, ut erat deliciis nimis af-
fecta: si quid, ait, infusorum legaminum mihi attuleritis, forsitan aliquantulum
ex eis potero degulere. O absterge, inquit Desiderius, in semina praedicen-
da: qui in refectis praestis, infusis legaminibus pro sumis etiam delictis utatur.
Quanta fuerit ejus sanctitas probavit rusticus quidam, qui cum sacrum frumento
plenum super ejus tumulum irreverenter deposuisset, excussio celitus sacro, frumen-
tum in terram ipsam oblatit: probavit & alter quidam vir nobilis, qui super
eundem tumulum sedere aries, tanto viscerum dolore repente correptus est, ut
se illico moriturum crederet: ahi, intellexit cupis esset illud sepulcrum, patris ve-
niam, meritis Dei summa sanctorum est. Haec ex Vithore, quae Petrus Damianus (b)
etiam retulit.

(b) Petrus, Damas-
cus, lib. 2, cap. 1.

LXXVI.
Eodem anno
privilegium
(c) Reg. En-
d. p. 156.

Ex his in Bibliotheca Sebustiana (c) Alexandri papae privilegium, intervenit
Agnetis Imperatricis & Annonae Colonienensis archiepiscopi iudicium venerabili Al-
berti abbatis monasterii sanctae Mariae, sive in Ipporegiensi loco, qui dicitur Frustra-
ria, easque successivum regulariter promouenda: quo privilegio confirmat possi-
lex libertatem illius cenobii, illudque sub tutela sedis apostolicae recipit, ita
ut non liceat cuiquam servos Dei ibidem, vel in cellis suis degeneres inquiri-
re, vel de corpore substantia quidquam detrachere, & signanter Ipporegiensi epi-
scopo ibi hospitium facere. Datum Laterani anno Domini MLXX. Is erat abbas
Albertus, ejus nominis secundus, qui cellam in Ripa-rubra creavit, atque in ea
duodecim monachos cum priore collocavit, ad annum MLXXI. superstes. Haec fecit
Ubertas seu Guibertas, factus demum episcopus Eporediensis, cujus tempo-
re, scilicet anno MLXX. Taurini placitum (d) habitum est super controversia, quam
verebatur inter abbatem Frustra-riensem & Divionensem, quorum hic Frustra-ri-
se monasterium Divionensem subiectionem esse contendebat. Haec controversia ventilata
fuit coram Hieronymo S. R. E. cardinali Hagone episcopo Dieci, Garianopolitano,
Sedunensi & Morienensi, atque Adelide comitissa, ejusque viro, scilicet
Agnete, & Friderico marchione: at causa remissa ad papae audentiam ad proximam
synodum quadragesimam.

(d) Guidon.
lib. 2, cap. 1.
hand. p. 156.

LXXVII.
Monach. de
Dunfermeling
in Scotia
condit. etc.

Regnabat tunc temporis in Scotia Malcolmus bates nominis III. qui monasterium
Frustra-riense seu Dunfermelingense in honorem sanctae Trinitatis una cum
more sua Margareta condidit. Primit fundacionis tabulas exhibet Martheus in to-
mo

1002. Monachi Anglicani, qui nullam præferunt chronologiam notam; at id hoc anno M.LXX. contigisse dicimus ex chronica Scotica, biennio scilicet postquam Malcolmus Margaritam in uxorem duxisset. Hæc enim fuit condendi monasterii occasio, ut testatur Tergotus in ejusdem sanctæ Margaritæ vita cap. 4. ubi sic habet: *Postquam eam adfunderat nuptiis Margarita, mox in loco ubi ejus nuptiæ celebrata fuerant, æternum sui nominis & religionis crexit monasterium. Triplici autem solerti intentione nobilem illi ecclesiam in sancta Trinitatis adificatione benævum, &c. qui locus, ut ait Fordonus in chronico Scotie, Dunfermelin dictus, hæc longe aberrat a loco maris quod Regina ex Anglia adventans applicuerat. Incertum est an huic monasterio tum primum præfati fuerint abbates. Certe tabulæ foundationis quas laudavimus, abbatum famel & iterum appellat; nullas tamen ante Davidis tempora abbatibus loci inveniretur. Quia & ibidem, bilhorum Novorum Eadmeri, Alexander Scriptorum rex anno M.CXX. legatos ad Radulfum Cantuariæ metropolitani nam missis dicitur, *virum bonæ vite & strenuum, qui Eadmerum in sancti Andree episcopum petent, ex quibus primus erat monachus & prior ecclesiæ Dunfermelinæ, Petrus nomine, clerici duo, & unus miles.* Idem innuit auctor (a) chronici (b) Tomæ sancti Crucis Edimburgensis, ad annum M.CXXV. ubi Gausfridus primus abbas de *Abt. sc. 1-2. 162.* Dunfermelin oblitus dicitur, *ejusque nepos Gausfridus in illius locum successisse.* Quare haud æque iis assentimus, qui alium monasterium illud conditum quidem fuisse a Malcolmo rege, sed ex eo tempore ei præfuisse solummodo priores, ad annum M.CXXVII. quo, ut ex Florentii Wigornienensis continuatore dicimus, *vir religiosus eadem Centurius prior, Gausfridus nomen, rege Scriptorum David petente, archiepiscopo Guillelmo annuente, abbas eligitur ad locum in Scotia, qui Dunfermelin dicitur, ordinatus a Roberto episcopo sancti Andree.* Ejus ecclesiæ dedicata est anno M.CI. ex chronico Edimburgensi, cujus abbas hoc ordine præfuisse ex chartis domestici collegii sancti Thome Innensis, presbyteri Scotiarum, videlicet Gausfridus sem Gausfridus ab anno M.CXXVII. ad M.CXXV. Gausfridus II. ad M.CXXVIII. Archimbalus ad M.CXXVIII. Willelmus ad M.CXXVIII. Gausfridus ad M.CXXIX. Robertus, &c. Extat tomus 2. Angliæ sacre Davidis regis charta, quæ multa eidem loco conferuntur. Hæc multi *reges & assertores* subscribunt, idque non statim post datam chartam. Nam Jobannes abbas de Kelchov, qui inter alios recensentur, nonnulli septennio post Davidis obitum hanc dignitatem accepit. Porro Scotie reges qui antea in monasterio Illensi seu Ycolmkillensi sepeliri consueverant, a Malcolmo III. & Margarita apud Dunfermelin tamalos habuerunt, ubi vestigia monachorum regionum, inter celeberrima illius abbatum tuderat etiamnunc videntur. Quanta verò fuerit olim ejus loci celebritas & potentia, ex iis discit quæ refert Mathæus Westmonasteriensis in Floribus Historiarum, ad annum M.CCCII. Dux, inquit, erat in Scotia famosissima abbas, in facultatibus opulentissima & in adfuerit munissima, Aberbrothok, vedelices & Dunfermelin. Porro Dunfermelin infra protulit suam amplam erat nomen conditum tres terræ, palatia quæ regis commiserunt in se multa, ita ut tres incolæ regis cum eorum *seque, singuli sine alterius improbitate simul & simul hospitari poterant; idcirco propter nimiam opacitatem soliti fuerant majores anni regis Scotia illius concurrere: quæ omnia Edvardi Anglorum regis exierunt anno M.CCCII. solo adqueavit; ecclesiâ domant ab intendit referend, & paucis denique monachis regulariter competebat.**

INsequens annus M.LXXI. novæ Cassinensæ ecclesiæ dedicatione insignis fuit, maxime ob conferentis dignitatem. Hanc basilicam intra quinquennium construxerat Desiderius abbas & cardinalis, cujus rogatu Alexander pontifex Cassinum Septembri mensis profectus est, ut novam ecclesiam consecraret. Ea res kalendis (b) Ocho-
bris, & quidem die sabbati, sollempni rite peracta est. Adfuerant plerique ultioris
Italiæ episcopi cum tota curia Romana; necnon frequentes vicinarum civitatum
populi, tum etiam principes Richardus Capuanus, Gualterus Salernitanus, Landul-
fus Beneventanus, atque duces Neapolitanæ & Surrentionæ. Tantam illic populorum
multitudinem conduxisse tradit Leo Mariscanus, ut non modò universi monasterii
officina, sed omnia ab imo ad summum montis itinera, domusque oppidi
sancti Germani & plures omnes, verum etiam omnia longè latèque camporum ad-
iacentium spatia innumerorum hominum cunctis conferta essent. Novæ illius eccle-
siæ quinque erant altaria: quarum duo mediana, unum in honorem beatissimi pa-
tris Benedicti, sancti Johannis Baptiste alteram pontifex ipse consecravit; tertium,
quod in australi parte situm erat, Johannes episcopus Tuscitanensis in honorem
sanctæ Dei-genitricis; quartum, ad Aquilonem positum, sub patrocinio beati Gre-
gorii, Hubaldus episcopus Sabiniensis; quintum sancti Nicolai Erasimus episcopus Se-
grinas consecravit. ipsâ die amplissimum (c) indulgentiæ ab apostolico indultæ.

ANN. CHR.
1071.

(a) Tomæ
sancti Crucis
Edimburgensis.

ANN. CHR.
1071.
LXXXVIII.
Cassinensis ec-
clesiæ dedica-
tio. (b) Ocho-
bris. (c) Chæ-
næ. Cal. in. 16-3.
1-30.

ANN. CHR.
1079.

(a) ibid. c. 13.

(b) ibid. c. 22.

Gualterius

Cafis mona-

chus.

(c) ibid. c. 11.

(d) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

LXXX.

Lanfranci p-

ter Roman-

de in cam

Thomas Ebo-

racensis.

(e) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(f) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(g) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(h) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(i) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(j) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(k) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(l) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(m) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(n) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(o) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(p) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

tam li, qui penitentes aditans, quam ceteris, qui per octo consequentes dies illuc convenirent, peccatorum, qui concessi essent, absolutione concessi. Ed etiam accessit Agos (x) piissima imperatrix, ibique per medium feri annum commemorata est, multis donatis fando benedictio oblati. Quot verò, quantisque ornamentis novam illam basilicam decoraverit Desiderius, hocum esset peccentis, qui omnia singulatum refert Leo Maricanus. Adit idem auctor (b) constructum fuisse

Tunc temporis in Casinensi monasterio florebat Gualterius, domo Salernitanus, vir sapientissimus ac facundissimus, teste (c) Leone, qui Salerno Casinum conversionis gratia venit tempore Desiderii abbatis, a quo admittus, factusque monachus est. Hic inter alia libellum scripsit de inventione corporis sancti Secundini episcopi, cuius corpus Troje in Apulia, cum templum sancti Marci Evangelistae construeretur, inventum est. Hujus inventionis historiam scripsit mandavit Gualterius premisso prologo (d) ad Trojanum episcopum, quem fratrem & episcopum vocat, tamen episcopus ipse non fuerit, ut ex Leone Maricano & Petro diacono intelligimus. Menzobenus opinatur, Trojanum illum episcopum esse Stephanum, qui hoc anno ecclesie Casinensis dedicationi interfuit. In prologo suo Gualterius sic episcopum illum alloquitur. *Quod si a me per Casinensem abbatem, quem ego causid bonet Desiderium monachum, citum inter honorem angustis operum & religionis laudum, & moribus commendatum, ut si quid mihi tui tus possit amicitia iuvare, ad scribendum prefatum historiam confissemur Secundinum conferrem. Faciam rem dignam, & causam felicem agam: neque illi horam dare, nec tibi roganti, cum & illi studium, & tibi debet caritatem. In contextu libelli ait auctor, igne probatas fuisse sancti Secundini reliquias, de quarum veritate nonnulli dubitabant. Gualterius sancti Benedictinis ut sanctum, sed incerto die, consignat Wion, & postea Menardus, sed non satis solido, ut videtur, fundamento.*

Initio hujus anni Lanfrancus anno superiore creatus Dorobernenis archiepiscopus, Romam profectus est, pallium ab Alexandro accepturus, quod absenti dari non posse Hildebrandus litteris suis significaverat, qui inter Lanfranci epistolas sexta est. Accedenti dignanter assurrexit pontifex, professus se illud igne reverentiae detulisse, non timore (e) archiepiscopi, sed amore magistri. Ob eandem causam, post concessum pallium dari consuetum, aliud superaddidit insignem amoris, illud ipsum scilicet, quo idem pontifex uti consueverat in celebratione missarum.

Eodem tempore Roman quoque accesserat Thomas, ex canonico Bajocensi electus Eboracensis archiepiscopus, petendi eidem pallii causa, simul et de primatu Cantuariensi, coram pontifice cum Lanfranco disceptaret. Hujus controversie originem

(f) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (g) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (h) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (i) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (j) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (k) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (l) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (m) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (n) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (o) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (p) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (q) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (r) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (s) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (t) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (u) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (v) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (w) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (x) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (y) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311. (z) idem Willand. c. 11. c. 12. p. 311.

(f) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(g) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(h) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(i) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(j) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(k) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(l) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

(m) Willand.

c. 11. c. 12. p.

311.

Eodem tempore gravis in monachos persecutio exoritur cepta est in Anglia, wo-

lles.

ANN. CH. 1071.

Et, ut dicitur, a beato Augustino prædicatore ejus terra profectus & ductus, salubriter & incensibilis perennatione duraverit, nec eos catholica fides eradicationis obtrahere videtur: fratres autem tuos regando monuit, ut his qui talia consueverunt prædicare desisterent, & præstanti monasterio a suis & ordine monastica congregationis labefactari non desisterent, quod prædicti, nullatenus patiatur, neque permittat. Praeterea de liberatione capiti episcopi, quod experientia tua commiserat, valde miramur, an hoc tua prætermissi negligentia, an regis potius adjuvantem contempnisti inobedientia. Per præstantem etiam latorem dilectionem tuam interpellare carissimum, ut quae apud te impetrare desiderat, dummodo concedenda sint, tua sibi benignitas propria caritate contendas.

His epistolae litteris celsus Wintoniensis episcopus molitio, quae ulios etiam imitatores habuit.

LXXXI.
Ibid. c. lxxxi.
in ecclesia
Cantuariensi.

Idem quippe tentatum in ecclesia Cantuariensi a nonnullis clericis, qui ad-
iungunt sibi quorundam pimpotentium laicorum presidio, monachos iidem inde ex-
turbare conati sunt. Verum eorum molitiones dissipavit Alexandri pape auctoritas,
scriptis hac de re ad Lanfrancum litteris, quarum hac sententia. Accipimus a quorundam
eventibus de partibus vestris ad limina sanctarum apostolorum Petri & Pauli, quidquid
dam clericis associatis sibi terrene potestatis laicorum videlicet, auxilio, diaboli spi-
ritu regiti, moluntur de ecclesia sancti Salvatoris in Dorobernia, quae est metropoli-
tis totius Britanniae monachos expellere, & clericos ibi consistere: cui usque
per molitionis suae hoc adiuvare conatur, ut in omni sede episcopali ordo monachorum
extirpetur, quod in eis non vixit antiquitatis religio. Quod de re nolo dei compulsi
fratrum de privilegio ecclesiarum fieri praesumimus: & dicit ad nos vestri statu-
tum prædecessoris vestri beata memoria Gregorii majoris de ecclesiis Angliae, quod
modo scribit præcepti Augustini, gentis vestrae apostoli, ut eisdem ordini viri, cu-
jus & ipse, insisteret, poverit in præfata sede metropolitana; tum relictis Grego-
rii Magni & Bonifacii quarti ea de re litteris, ita pontifex condidit. Unde quia
ratione distanti, quies ecclesiarum videlicet perspicimus, præfata decretum supra nomi-
natorum patrum confirmamus, & eius apostolorum sub eadem anathemata eos confir-
mamus; quicunque huic obviare conderentur. Ita repressa clericorum in Cantuariensis
monachos licentia, quae subinde novos motus, sed frustra, excitavit.

LXXXII.
Anselmus
Monologium
scribit.

Eodem tempore Anselmus, tum Becci prior, Monologium suum flagitum quo-
rundam & fratribus suis, rogantium, ut quendam quæ illis de meditando divinius
essentia, & quibusdam aliis eidem argumento coherens, familiari colloquio dis-
cerneret, in scriptis redigeret, etque plano stilo & vulgaribus argumentis, philo-
sophico more explicaret. Id vero invidis licet essecutus est, uno libro, cuius hoc
potissimum argumentum est, dari quiddam optimum, & maximum, & summum
monachum quæ sunt, a quo & per quod est quicquid est. Libro præmissa est præfatio
in qua ait se nihil in illo dixisse opusculo, quod non catholicorum patrum, &
maxime beati Augustini scriptis cohereret. In eo vero quod scriptum, summum
stantias in una essentia eadem fide, quæ non tres personas in una substantia,
confitentur. Ideo rogat ut si quis illud opusculum transcribere veluerit, hanc
præfationem ne omittat. Multum quippe prodesset puro, inquit, ut intelligendo
ea quæ legisset, si quis prius, quæ intentione, quæ modo disputata sint cognov-
erit. Hoc primum Anselmus opusculum absque titulo, id est absque epistola man-
cipatorio, composuit, illud nequaquam tanti existimans, ut in fronte insigniret
Lanfranci nomine, cui illud corrigendum (a) submittit per Rothbertum monachum.
Id pater ex epistola (b) ad Mauricum Beccensem monachum, qui Cantuariæ cum
Lanfranco versabatur, brevique Beccam reversurus erat: quem rogat, ut Monolo-
gii exemplum, Lanfranco ab se missum aut confirmatum ad se & correctum diceret,
ut descriptum ipsi referat. In hoc solutus dominum Arnulfum Belvacensem, do-
minum Hulwardum Anglum, consuebrinum domni Oseroi, domnos Vitalem & Ro-
gerum, ut fratrem Samuelem Calomaniens.

(a) Anselm.
lib. i. c. 1.
(b) ibid. c. 1.
c. 1.

LXXXIII.
Lanfrancus
archiepiscopus
reponit Becci
monachos.
(c) ibid. c. 1.
c. 1.

Lanfranco archiepiscopo cum fratre nepos erat cognominis, cui per Rothbertum
monachum eodem tempore scriptum Anselmus, amico suo dilectissimo, & dilecti-
ssimo Lanfranco; sic enim habet epistola (c) incipit. In hac epistola ejus
obiter se gressu ferro ait Anselmus: & in fine salutat domum & fratrem
suum Guidonem, Becci monachum, quem secum esse per amorem desiderabat
indulgentem, & per obedientiam secum non esse toleratam impatientem, cum mo-
nacho ex rogans, ut studium inter sua occupationes viram suam discatur, &
in bonis quotidie proficiat; & si qui in eo adhuc veteris hominis sapientia ve-
ligio, ob his assiduo deficiat. Non multo post idem Lanfrancus Becci monachos
fecit esse, eo missus a Lanfranco archiepiscopo, cui Anselmus ob id gratias (d),
egit.

egis, quod Beccum potius, quam alio nepotem suum miserit, restat, se multum relevari onere prioratus, cum sibi tale pigus commisit: inde fieri, ut cum imbecillius animus prius generet sub pondere, iam potius nolit quod premit deponere. Huc spectat Lanfranci archiepiscopi (a) epistola ad Anselmum superius respondens; quā ei gratias agit, quod dulcissimum fratris sui filium, quem sicut animam suam se diligere dicit, cum ingenti lætitia suscepit. Tum rogat, ut eum sepe colloqui sui participem faciat, de rebus spiritualibus contra tentationes, novitibus accedere solitas, ab eo informandum. Ad hæc significat, se ei discipulo præcepisse, ne primo anno aliquam vel in refectorio, vel in capitulo, vel in monasterio, id est ecclesia, lectionem faceret, quoadque psalmodiam scientiam sive ordinis aliquem usum haberet. Non parvi momenti Lanfranci nepos: quæ de re archiepiscopus tum graver arguit in sequenti epistola, ipsi inscripta & Guidoni, qui cum eo Beccum se receperat, & postea magistro perverum additus est, ut patet ex alia Anselmi epistola (b) ad Lanfrancum archiepiscopum, quem de nepotem sui sancto professu, ejusque capitis dolore commendavit. In hoc ejusdem epistola petit Anselmus, sibi mitti regulam vite monachica, quam sanctus Basilianus indicat; quod fortè intelligendum de Concordia regulari, quæ Edgar regis mandato a Dunstano condita, sanctitæque est.

Quod attinet ad Mauricium, eam Monologium suum commendat Anselmus, eum non melioris scientiæ ac meriti fuisse oportet, quippe quem Anselmus tanti faciebat, ut ejus absentia ægre se privari testetur, cumque meritis domum, conversationem fratrem, eandem suam carissimam vocet in epistola (c) ad Albertum medicum in Angliam degentem: cui Mauricium capite laborantem, ut ab eo curetur commendat. Idem in aliis epistolis (d) quoties eum faceret, & quoties ejus sanitatem optaret, satis superque testatur. Nec minus loco erat Mauricius apud Lanfrancum archiepiscopum, qui eum ad se in Angliam mitti petierat, ejusque Beccum redeundi viam concedere solebat. Denique Mauricius ex præcipio Anselmi dispersus erat, utpote cujus flagratu Monologium scripsit, ejusque scriptum (e) suum de malo misit.

Eodem tempore Heluinus Boetii abbas, tamen jam senio gravis, in Angliam trajecit, Lanfrancum archiepiscopum, discipulum quondam suum, hospitium. Cum vero ad eum pervenisset, dici non potest, quæ tunc inter eos summissi fuerint, sed ad innotem pia fuerint contenta. Summus antea, & in ecclesiis transmarinis vicis apostolicas gerens, insatiablem curam suam quondam abbati se submiscebat, secutus ubique ab eo, artem ad mirum sollempnia, residendo, ejusque matrem, cum ab eo aliquid acciperet, nisi rapim ille retinisset, osculando. Illi sedes eminentior, ac juvendi auctoritas omnis deferebatur: nec id solum privarim, sed in quovis numero episcoporum & procerum conventu fiebat; quæ tanti archiepiscopi modestia maximam omnibus Angliæ admirationem concitabat, & Heluini existimationem.

Non omittenda hoc loco Anselmi epistola (f) ad venerabilem Gerbertum Fontanellensem abbatem, apud quem inrecedit, cuidam viduæ dudum indultam, relaxato servitio quod abbati Fontanelleni debebat, gratiam jam filii sui moris assidue se retraheret: quod ut obtineret Anselmus, ad sanctitatem, loquitur, vestra ne vestigia mente profugam, intervenient, pro eadem viduæ paupertate, cuius animam in tribulatione viduati & paupertatis miserrime propter Deum refrigerasset, eum et illud tantulum servitii quod a paupertate vestra indignitati solvatur, me intercedente relaxaverit. Episcopum Gerberti doctrinam commendat Anselmus in alia epistola (g) ad quemdam Gaugerum, qui ipsum de questione aliqua consuluerat. Hæc vobis de ea quæ scriptis qualitate, & de aliis pro quibus vos velle meam adire perveniat significasti, melius potest præstat colloquendo, quid ego vel loquendo vel scribendo satisficere. Propter tamen ne despicendo meam famulatum, contemnit vobis nostram caritatem. Ex his verbis fortan quis colligat, Gaugerum illum, ad quem scripta est hæc epistola, fuisse monachum, & quidem Fontanellensem: at rem dubiam reddit inscriptio, Domum sponte diligenti, merito dilecto, non ut ignoto, sed ut familiari amico Gaugero, quem Anselmus dominum, non dominum, & fratrem, si monachus fuisset, dictum fuisse videtur.

In Postivo Gerwinus Centulensis abbas, post viam piissimè exactam leprâ percutus, exilium patientiæ atque constantiæ specimen dedit. Nam eum morbus illi vocis ei abstinisset facultatem, hic tamen solita pietatis officia non pretermisit: huius lepræ erat, id est, sollicitudinem orationum, generosissimam constantiam, fortissimam patientiam, sacrosanctam communionem de sancta Trinitate, de Spiritu sancto, deque sanctis Mariæ, et de cunctis sanctis expostulationem: & cum ad succedendum ejusdem, & ad

ANN. CHR.
1071.

(a) Ibid. ep. 1.

(b) Ibid. ep. 1.

LXXXIV.

Mauricius
indem monachum.

(c) Ibid. ep. 1.

(d) Ibid. ep. 1.

(e) Ibid. ep. 1.

(f) Ibid. ep. 1.

LXXXV.

Heluinus abbas Lanfrancum adit.

LXXXVI.

Gerberti abbas commendationem.

(g) Ibid. ep. 1.

(h) Ibid. ep. 1.

LXXXVII.

Gerwinus abbas leprâ percutus.

(i) Ibid. ep. 1.

ANN. CHR.
1875

requiem capiendam pane deficeret, ad hunc consilio divini officii subsequela desicere
meditabatur. Essi autem ob motui qualiteriam a caeteris fratribus sequestrare se vellet,
is tamen erat frater adversus tunc amor, ut consensu eorum sedulitate valueret.
In eo statu, videns se ad monasterii regimen fessitate non posse; illud nepoti suo
cognomini, qui sancti Remigii apud Remos monachus erat, commisit a Philippo
rege postulavit obtinuisse. Itaque in ejus locum fessidus est Gervasius aliter,
sedis hinc bō anno, de quidem a. kal. Novembris.

LXXXVIII.
Peromyscus
lewis S. Re-
migi obt.

l. Eodem anno aut iniquitate, redire decessitum fuit sancti Remigii infuscio monasterium, post mortem scilicet Herimari abbatis, quod accidit die septima Decembris, cum anni viginti quatuor et mensibus octo fuerat illius locum testificandi admississet: huiusmodi ad dextram partem capituli in aditu ad oratorium olim sancti Christophori, quod nunc evellitur est. Optimo patri mortuos illi insepulcris epigraphis parentantur, quod lapidi insculptum, ac penitus oblitesceret, hic appendimus duxi.

Hic iacet Hermasus, cui se si conforat alter,
 Si se per meritorum conforat, alter erit.
 Per
 Ordinis et caritatis, quod facit, alter huius,
 Nil his virtutibus, nil fecit, ille defuit artibus;
 Nec pariter totius, si quis magis, firmo gravibus,
 Mille tricenarius descriptis habundavit annis.
 Apophis septem, rexit ante suum.
 Cum rexit, has septi nullius rexit ora rotundis,
 Decedit & intus hac moriens loca.
 Qui se non tantum, si quis facit, obliuiscunt,
 Creduntur hoc per cum dissimulasse diu.
 Excuvie meritis septem laudis Decembris:
 Sed poteris meritum vitare poss obitum.

Paulo ante obitum Herimarus eximium pietatis suae specimen dedit, conferendo ad stipendium fractum, ad usum iuveniorum & pauperum, quod ipse doctis videbatur. Hoc ejus pietatis monumentum ex codice Remigiano hic exhibere visum est ad tanti viri teperandam memoriam.

(*) *Problems*

Domini favente clementi H (*) abbat, filii dilecti in Christi filii. Divina benedicti respectu & opere communis affectu ad regenda, eorumque vitam agendam, circa prelatiōis sui grada solliciti, & ad tantum ipsius munus idonei, de eorum tamen salute sum videri solliciti. Sed cum, cum a dilectis quibusdam delinquentibus, respectu ad magnitudinem, & pertinaciam ipsorum iudicium Deum, aspectu de vobis communi rationem de me exortationem. Vobis igitur, frater, qui Dei in hoc causam militatis, ad conservandum eam regularis statum necessaria debet ministrare, sicut scriptum est: DEPRECATOR singulis prout tempore ipsius erat. Nec vobis transmissum fuit aliquis minister deesse, memores promissi Petri ad dicitur: PRIMUM querite regnum Dei & iustitiam eius, & omnia adiciuntur vobis. Cum ergo de quotidianis vitiis & delictis necessaria meritis sequi possitis, sed pro Deo patietur Christus; premissi autem, quod haec sunt imperfecti, cum & inordinati, ad causam vestram aliquod certum

(*) Teilg.
(*) Comm.
f.w.

(*) *Life* n.
(*) *Learn.*
Keep.
(*) *Willow*-at.
Iron.

(*) Je Neau,
(*) Faw-de
wenge.

more decretum, ne quis monasterio vel immutare illud praesumat in posterum. *Auctoritate igitur jamina & individua Trinitatis Patris & Filii & Spiritus sancti in qui hoc decretum vultare audeas prohibemus; quod qui praesumpserit, & a communione sancti & Dei ecclesiae ecclesiasticam baptismum se separaverit, anathematis vinculo obligatus a communione catholice & personis ecclesiae in perpetuum separetur.*

Ex ejus discipulis celeberrimos fuerit Anselmus, in, qui historiam concilii Remensis, praesente Leone IX. apud sanctum Remigii habiti, ejusdemque pontificis litteras descripsit; Remigius sancti Nicasii primus abbas, Gertricus Ceatulenensis abbas monasterii laudatus; Heinricus sancti Ramiigii post eundem Herimacum abbas, Rotherbertus itidem abbas, qui transmarinam expeditionem scriptis mandavit in cella sancti Oricoli, ubi reclusus debebat; & Eriuvius ejusdem cellae prior.

In Herimaci locum non statim, sed aliquanto post successit est Willelmus iam tum Mertonensis sancti Atrialis abbas, omisit in vulgatis indicibus, etiam epud Merloutum (A), ubi etiam in syllabo sancti Atrialis abbatum. Certum ejus rearguementum habemus ex ipsius Willelmi (B) epistolis, quarum prima, anno MCCCXIII. scripta, quae Gregorio VII. de ejus athesionem granulata, ite de se loquitur. *Scies autem te cupio, quoniam cum confide me deceptum, abbatem sancti Remigii pondus per hunc suscepisti, quid quidem iam impetieris, gratiorque de iniquis animis fero, ut illud a me longius propellere cogitem, si tamen in hoc opus, tam potius impetrare facerem.* Eandem porro sancti Atrialis quoque abbatem transmissit persequitur ad ex Gregorii VII. epistola ad Hugonem Cluniacensem abbatem, in qua ait, admodum sibi placere hunc abbatem; & laudatam, si possit ferre opus, ut utraque abbatem regeret, Mertonensem & Reremensem. Et quidem ad Remensem accessit est a Manasse archiepiscopo, qui postea ejus administrationis & constantia in non commoens, quod ipsi sancti Remigii tebus insistanti resisteret, id domum effecit, ut Willelmus sancti Remigii abbatem cederet, et in eo consequentibus videbimus, & ad sancti Atrialis remigravit monasterium, ut quo tunc monasticum professum fuisse patet ex Gregorii VII. epistola (C)

statim abbatem Remigianae impositionis fuisse patet ex Gregorii VII. epistola (A) in qua eum arguit, quod necdum abbatem illic ordinasset: quippe qui Willelmi abbatem promissionem nondum resisteret. Tunc ad Willelmum scripsit quidam abbas, Hugo, ut patet, Cluniacensis, se mirari eum sic decipi (D) potuisse, ut in terra Fran-

corum, quasi in loco tenent, se passus esset tam tenere, facillime contradi-

dit. Ad quod respondit Willelmus, se quadam virtutis imagine deceptum, ut miseris monachis & afflicto loco consuleret, pollicente vniuim archiepiscopo, se

vincum Domini, ut antea solebat, nunquam depasturum, nec de ea quidquam ablatum, nisi quod ei manus mea, inquit, spontanea largitio contulisset. At

cum promissum non stitisset, alibi videbimus. Porro Willelmus preceptorem habuit, cujus nomen a littera A. incipiebat, et patet ex ejus epistola septima, Prae-

ceptoris sui A. inscripta: quod de Adeimanno foras intelligendum, qui litteras epud Leodicum docuerat. Eundem, de sua ipsius conversione magnopere dolentem con-

solatur, & ad saeculi contentum hortatur hac epistola, in qua multa preciosa dicit de statu verae monachice, & monasterii, in quo degebat. Si nescis desideras, in-

quit, quid sit monasterium, ejus regem militem, breuiter tibi illam describimus. Sunt nobis cuncta communia, unum cor, una vox, una mens, una idemque propitius. Virum autem obedientia sit preloset, ut, cum nobis incredibile sit studium legendi, nullus in-

obediens proferre audeat lesionem. De gratuita vero paupertate quid referam? cum unum, quod corpore sensus attingit, sit nobis omnino contentum, animamque con-

cedere a corpore, confestimque mori. Plura de hoc abbate inferius.

Ad hanc causam revocanda est origo monasterii beatae Mariae de Ibrico (*) seu Ibreio, quod Rogerius de Ibrico, Willelmi Northamptonensis ducis pincerna, a fundamentis aedificavit anno quinto, quam Willalms Anglos in potestatem red-

egit. Ibricum, monasterium olim castrum, Haierici IV. Francorum regis parit in federatos rebelles victoriam cepere, positum est ad Audutam (*) fluvium prope Antiam in diocesi Ibroicensi. Illic pietatis facti monumentum in honorem beatae Mariae excavit Rogerius, collata congrua dote ad quidecim monachos cum ab-

bata alendis. Primus abbas Petrus assumus fuit ex proximo Columbeni monasterii, cui lege, ut cum ipsi, tam ejus successores in Columbenium essent potestate, quam die illi secundum ordinem Majoris monasterii & Cluniacensem instituta vi-

tam consisterent: quod Willelmus dux auctoritate sua corroboravit. Eandem illic disciplinam foverit Petri successor Henricus, & ipse eodem. Columbeni monasterii: & sequentes abbates, quorum indicem in Neustria pia videre licet, alii ex Fiscannensi & Carnateo monasteriis essant fere. Gravi damnum pertulit sub fi-

nem antedicti hujus saeculi Ibroicensis monasterium, cum adversus Gallicum Bi-

ANN. CHR.
1071.

Discipuli e-
jus.

LXXXIX.
Willelmus
cluniacensis
ab-
bas.
(a) Mart.
m. l. p. 311.
(b) Atrial.
m. l. p. 347.

(c) Greg. VII.
m. l. p. 139.

(d) Atrial.
m. l. p. 347.
de Sept.

XC.
Ibroicensis
monasterium
conditum.
(*) Ibrico.
(*) Ibrico.

ANN. CHR.
1074

tulentem, Ibrici dominam, rebellavit Afceliaus, cognomento Goellus, qui ac-
cem a Guillelmo extorserat. Hanc munitionem le cenobio monachorum, testante
Orderico, militibus suis consistere coactus est Guillelmus: ad quam expugnandam
Goellus ignem in locum iniecit, quo basilicam adeoque monachorum cum eorum
supellectili penitus consumit. Alterius Goelli mater piissima Hildeburgis quendam
Ibricenses contrahit initio seculi sequentis. Multos alios subinde elades petulit
illud monasterium tunc a Francis Nortmannisque bello contendebat, cum novis-
simè a Calvinis, qui monasterium caplarunt, ecclesie navim everterunt, eò-
que locum redegerunt, ut alium foret de illo cenobio, olis Congregatiois no-
stræ Superiores subvissent, quorum opæ ac subsidii nova loco forma & dignitas
restituta est.

XCL

Necdum biennium erat, ea quo Hugoni successerat Guillelmus seu Willelmus
Floriaci abbas, cum Petverensis (*) seu Petiverensis castri miles, *sanctæ conversant*
da consilio. *flagrans desiderio, de latenti saculi transieram pampam ducens pro nibis, res qual-*
(*) *floruit.* dem hereditatis suæ tradidit ecclesie sanctæ Dei-genitricis Mariæ & sancti patris Benedicti,
ut ipsi sanctus pater humatus, *generatus divinis prædicationibus & suis electione haberetur,*
ubi etiam domus abbas Guillelmus *pastoris officio fungitur;* que res facta non longe,

(*) *floruit.*
(*) *floruit.*
vile.

a Petverensi castro diocesani Aarelianensis in Belsia, *seper suum hæc (*)*,
id est manus firma, que Baldrici-villa (*) dicitur, sicut exa possederat pater
suus Tescelinus, cum ecclesie parochiali sancti Martini. Hæc autem omnia Ha-
go tradidit Benedicto, simul etiam donat ei scriptum ad servendum, eo pa-
tre, at Floriacenses alteram ecclesiam in eodem villa cum officiis ad cohabi-
tandum & Deo servendam apud sibi construat, & fratribus illis Deo servi-
tutis assignent quicquid apud Scotinas villam possidebant. Hæc autem donatio
a Hugone facta est, annuente matre sua Milinde & fratre suo Alberto cum.
siliis eius; que ut firmior haberetur, ipse Hago & frater ejus Albertus domino
suo Philippo regi chartam istius donationis corroborandam obtulerunt: rex verò
libentissimè annuit, eamque chartam & sigilli sui auctoritate, & proprii nomi-
nis subscriptione corroboravit. *Actum Floriaci publicè, anno ab incarnatione Domini*
M. LXXI. regnante Philippo rege anno 2. His litteris appositum est signum Phi-
lippi regis cum croce, tum signa Hugonis filii Tescelini Petverensis. Verum, ut
est vetustatis mortallium voluntas, eodem anno Tescelinus & filius ejus Hago non
nullas consuetudines possessionibus sancti Benedicti sitis in pago Petiverensi im-
posuere. Quæ de re cum Guillelmus abbas apud Philippum regem questus esset, præ-
ceptam regiam adversus eos obtinuit. *Actum Maledum publicè, anno ab incarnati-*
one Domini M. LXXI. Philippi vero regis gloriosissimi anno 21. Post monasterium
Philippi regis apponitur *signum Guillelmi magistri domus regis, & Hugonis fratris*
regis, id est regis.

XCLII

Vindocin
affert episc.
la castri Orlé-
roux.

Eodem anno Goseelinus Basiliensis abbas litem Vindocinensium movit de epel-
la castelli Orléroux, quam Gasfridus Andecavorum comes ejusque uxor Agon,
annuentebus ejusdem Agnetis filiis, Guillelmo Pictavorum comite & Gaidone e-
jus fratre, olim Vindocinensi monasterio contulerant. Ast ita hoc anno concor-
dia est assensu Goseolini Burdegalenfis archiepiscopi, & Goderaui episcopi Santonensis
in Baslico monasterio. Hæc ex archivio Vindocinensi, in quo alia charta data di-
citur die natalis sanctorum Cervasii & Protasii, festo sanctissimi Trinitatis: quod
argumento est, jam tum hoc festum, al' etiam modo, celebratum fuisse octavæ die
post festum posteriores. Idem constat ea malis aliis Vindocinensibus archivi mo-
nasterii, eodem seculo datis: quod in transcurso adnotare visum est.

XCLIII.
Soricius ab-
bas Raimun-
das,
(*) *floruit.*
in. *floruit.*
P. 447.

Jam decimus erat annus, ea quo Soricenis monasterium diocesani modò Vaaren-
sis, rectore carebat: cum tandem diuturnæ orbitatis pestis monachi, divino dispo-
nente (*) consilio fratrem quendam, Raimundum nomine, virum monasticæ disci-
pline amantem, morum probitate & sacrorum librorum doctrinâ pollicentem eligen-
dum constituit, ejusque electionem approbante Fratero venerabili Nemasensi e-
piscopo, qui hunc locum magnopere diligebat *pro magnitudine sanctorum reliquiarum*
rum, que illic asservabantur. Inque electus est Raimundus, *abbasque consecratus*
Tolosa in basilica sancti Dei-genitricis Mariæ, consilio domini Alexandri pape
utque Hugonis Candidi cardinalis, consensu quoque domini Durandi Tolosæ e-
visarii antistitis, qui omnes ejusdem monasterii possessiones confirmavit. Actum anno
ab incarnatione Domini M. LXXI. & quidem avert. kal. Septembris, adimplentibus
Fratero Nemasensi episcopo, Raimondo abbate sancti Pauli, aliisque. Ex quo
intelligitur Durandum e nobis Tolosanum, cujus non semel facta mentio est, sal-
tem ad huc annum pervenisse.

XCLIV.
Dalmatus
Crassus ab-
bas.

Tunc Crassense monasterium tegebat Dalmatus magni nominis abbas, Raudolfi
successit, cujus opera inter quatuor tribunos Malveriensis, de ditione discrepan-
tes,

tes, concordia iniata coram Raimundo Barcinensi comite et Americo Narbonensi.
 10. Eo abbat Berengario-Raimundi, et quique uxores Raimundus-Villeini conferunt
 11. Dns et fanthi Marie comitis Crale, et preferti Dalmatio abbati, et quique
 12. succedunt et monachi fanthi Marie et fanthi Pauli de Alatri-
 13. cum consensu domini Marri Tolofani, qui Durando monacho laudato tri-
 14. cessant. In eadem charta Petrus-Bernardi et quique uxores, eadem mon-
 15. chis donant filium quon Leonem et monachum, qui loquuntur. Item regi-
 16. stris ecclesie. *Faça ois las scripturas donacionis preste ante Februario regente.*
 17. *Philippe Francorum rege, immo regnante Domino nostro Jesu-Christo fin. fine.* Post-
 18. modum iterum Dalmatio abbas promouet ad archiepiscopatum Narbonensem.

indium item dñm̃isari abbas promouit et ad archiepiscopatum Narbonensem .XCV
 Confirmand (c) abbas Coxano monasterio pæficer, Willelmus Cretianus Coxano
 comes pro eo fuit & Elizabeth uxoris quondam sui, eidem conuobis
 edificat omnes ecclesias, quas ita testatur:
 et ut eas loci monachi per annuumque annum centum (k) suffragan fillemate (c) Mer
 leuant pro fe & pro uxore sua pradiata, u. sarivrate Christi usque ad caput
 quadregesima; ipso vero anno, quo facta est donatio, trecentas milias ulque ad
 patris, & quotibet anno ipsius anniverſarium faciant. *Folia des scripturae d.*
Natalis xxiij. kal. Januarii, anno xli. regnante Philipo rege. Non die pascheit fuit
 Gausfredus abbas: cujus successores Gerbertus ecclesiam beate Marie de Riquerio,
 u. Bernardo Seniofredi fundavit & Coxano tributam, u. Rainendo Elenensi episcopo
 post beatissimum (c) dedicari curavit. Non multo post prædictus Willelmus
 Cretianus comes peractantiam egit ob damno, que ejus militis Coxano infrale-
(c) ibid.
(c) ibid.
statz

Superius vidimus, Hugonem Candidum cardinem ab Alexandro in Hispaniam missum fuisse. Huius legationis species effusa, utinam ut fimoque labe omnino aboleretur, et ut Romani ritus in eadem fastidiantur, ad hoc omni maxime intenti fuerant Romani praeceptis pro Gregorium Magnum, et aliorum rectorum ecclesiarum Romanos ritus suscipere, propius abdicari quo ab initio recepimus christiani rite acceperant. Eorum ratio hac erat, ut omnes ecclesiae, quarum sua fides erat, iidem etiam ritibus conformaretur. Non omnino eadem mens fuit Gregorii Magni, qui Augustino Anglorum apostolo, cur, cum uult sit ecclesiarum fides, diversa sit ubi minus in Gallicanas missarum confectio; respondit sibi placere, et vive in Romana, vive in Galliarum, seu in quolibet ecclesia, aliquid inveniret quod amplius Deo placere posset, illud in Anglorum nova ecclesia infunderet. Non enim pro locis res, sed pro bonis rebus loca amanda esse. Verum non duo pro Gregorium vixit Gallicanarum ecclesiarum in celebratione missarum peculiaris ritus, qui Pippini regis principatus abieciis est, et Romano loco sacret. Idem ab Alexandro secundo in Hispania rectorum, agente Hugone-Candido cardinale, tandemque perfectum est a Gregorio VII, qui id demum evicerat, ut Mozarum ritus abrogaretur, Romanique cederetur. Itaque Hugone cardinale agente, Sicus Augustinus, Romanique possit rite agant, et regni, et Romae illius ritus, utinam prae monasterio fidei caritatem, et legem fidei monasterio, ab ecclesia Romana dudum alienata, eadem rite curant, quod in Aquilanius illius monasterii abbatem pontifici significavit. Hanc occasionem ubi ubas, privilegium monasterio suo ab Alexandro obtinuit, incipitum Carissimo filio Aquilano, religio abbatii monasterii sancti Johannis Baptiste de Fiuma in Aragonia provincie: cuius privilegii haec verba sunt: Apostolicae sedis nos auctoritate, sed fide dei misericordiae praesidentis, accepimus, in partibus Hispaniae, catholicae fidei unitatem a sua plenitudine declinasse, et pene unam ab ecclesiastica disciplina, et devotionis cultu interitorem aberrasse. Itaque, iussu ante commissae sanctae et universae ecclesiae providentia, ad correctionem ecclesiarum Dei sumus impetum, Hugonem Candidum et cardinem presbyterum, in partes illas missum, qui divinis suffragantia clementia, christiana fidei robur et integritatem restituerant; qui divinis beneficiis impugnantia mandavit, et consuevit ritus divinarum obsequiarum ad regulam canonum et ordinem reformationis. Dilectus ergo filius noster Sanctus rex Hispaniae, divini gratia praevocatus et acceptus amore, cum multis quibusque, iussu, ad eorum perfectionem fidem uberioris sua gloriam converteret, et praesentis premissum apostolicam dignitatem commisit ad subditi, et monasteria sua divinis diu amentis, Romano ecclesiae proprio iure tempore reddidit. Haec autem res praesentis per se, dilectissimi filii, praedicti monasterii sancti Johannis Baptiste de Fiuma abbatem, et suum fratrem patrem, mediante nostris legibus cardine noster, et nostris legibus, nostram communitatem, fieri debet, ut in ecclesia nostra regem, sua devotionis adhibuit specialiter quidem, hoc nobis impetrare debuerant, et praesentem monasterium, cui res iuvante favore praesentis, iuxta votum et populi gratiam sua de-

debe.

ANN. 4.10.01

XCV.
name of the
nation from
the
of the
of the
of the
of the

1998

XCVI.
Roman rē-
nas in diffe-
ria ecclesie.

XCVII.
Aquilone ab
est erat ho
mum mites.

ANM. CHS.
1071.

fidem, constituta causa, viderent unius auri per singulos annos in Italiam & singulare patrocinium sanctæ Romanæ ecclesiæ suscipere, & privilegio apostolice iustitiae idem monasterium tam omnibus suis pertinentiis manerent. Cuius oblationem & dignam provisionem per te omni caritate & benevolentia suscipiet, pariterque religiosis desiderijs suis libenter auctantes, (quoniam te apostolica dignitate devoti subiectum, & ad regimen abbatis relictum & invictum, adductum esse cognovimus) te, & monasterium tuum, cum omnibus suis pertinentijs, in ius & defensionem sedis apostolicæ suscipientes, privilegijs apostolicis ornamentum prædiximus tibi concedimus. Ad hæc statuit pontifex, ut abbas in eodem monasterio, sicut regula sancti Benedicti præcipit, monachi communi fructum, confesso eligatur, & ab episcopo illius diocesis, si catholicus fuerit, alius a quoque libet alio episcopo ordinetur, qui nullatenus sine iudicio sedis apostolicæ deponatur. Datum Laterani av. kal. Novembrii, per manus Petri S. R. E. prædicti cardinatis ac bibliothecarii, anno ut. pontificatus domini Alexandri II. papa, anno scilicet dominice incarnationis MCXII. indictione XI. Non tamen continuò abrogatus est Monachorum cultus, non modò in Hispania tota, sed ne quidem in Aragonie regno, ut ex Gregorii VII. ad Saecium regem alioque episcopis constat. Ad res Gallicanas reveret.

XCVIII.
Celle Tre-
ceus dona-
tio Strass.
(*) Com-
tat 1-4

Apud Trevas suburbano Cellæ monasterio tunc præerat Bernardus (*) abbas. Is Philippum regem in urbe Senonum adit, peritque, ut ecclesiæ sanctæ Savinæ, suburbio Tricassino proximæ, donationem a Theobaldo Trecentium comite factam, regis auctoritate confirmaret. Petrus annuit rex consilio Richieri Senonice ecclesiæ metropolitani, aliorumque presulum, qui regis litteris subscripsi sunt, scilicet Hugonis Trecentis, Gaireri Meldensis, Gaufridi Parisiacensis, Arraldi Carnotensis, Rainerii Aurelianensis, Gaufridi Auriliodorensis & Hugonis Lingonensis. Actum publicè in Senonensi palatio, anno incarnationis Verbi MCXII. VII. kal. Maii, indictione XI. regnante Philippo rege anno att. Petrus cancellarius preceptum scripsit, cuius subscripsi. Hugoni Lingonensi episcopo successit Rainaldus anno sequenti.

XCIX.
Malmundarium Stabulacellum
hæc cella
tam.

Lambertus Salsburgensis auctor est, Stabulenses monachos cum sancti Remaci corpore pro repetitione monasterii Malmundariensis hoc anno ad Helvicum imperatorem, qui tunc Leodici versabatur, accessisse: quod ut intelligatur, aliquid præterenda res est. Stabulense monasterium & Malmundariense a sancto Remacio abbate, alterum in Tugrensi, alterum in Colonensi diocesi, ita condita & instituta fuerant, ut sub uno rectore essent seu abbate, qui tamen Stabulaci resideret, præbante illius temporis archiepiscopo Colonensi, scilicet Gauiberto. Id age tulerunt subsequentes archiepiscopi, quorum nonnulli Malmundarium subinde revindicant moliti sunt, absentantibus Malmundariensibus, qui Stabulensium iugum impatienter ferebant. Mortuo Heinrico imperatore administratio imperii & juvenili regi Helrici moderatio primò quidem commissa fuit Annoni Colonensi archiepiscopo: at, eo absente, Adalbertus Hammaburgensis archiepiscopus utrumque assumpxit. Hinc multa rixarum materia ejus tunc Annone, hoc demum passio utrumque lapsa, ut Adalberto Corbeienis & Lautinhameosin abbatibus; Annoni Inda & Malmundarium a rege donarentur. Fortè fortunâ an consilio coarctat, ut rex juvenis Stabulaci curiam haberet, comitate cum aliis Annone; quem ut sibi dederentur Malmundariens, corpus sancti Ailulfi seu Agilolfi, quem ex abbate Stabulensi archiepiscopus Colonensem factum tradunt, ei pollicenter, ut ipsos in libertatem afferret. Promissio firmata, dum curia Trevisis haberetur, Anno perhumavit apud sanctum Maximinum acceptus est a Theoderico abbate, qui etiam tunc Stabulensi monasterio præerat. Ubi postquam recessit abbas, subenomus Fridericus dux, Stabulaci advocato, sibi que adposito, Malmundarium tenuit. Anno Cooradum comitem, Friderici nepotem, ejus loci advocatum constituit. In curiam citatur Fridericus & Theodericus abbas causa sue rationem reddituri. Ambo aditus apud Trebarias: ubi dum rem non bene cessuram provident, in periculum reliquit abbatem: qui iussu baculum reddere, constanter negat, & tandem inde post mensem evadit. Interim mortui duo Fridericus, & Stabulaci sepelitur. Mox ab Annone Cooradus comes Malmundarium mittitur, ut abbatem eligendum earet. Electus Tegenus monachus ex canobio Bruuvillarensi. Ad supplicationes recurrunt Stabulenses, & sancti Remaci locum sepe pavimentum ecclesiæ cum multo ejulata deponunt. Abbas verò adit Godefridum Tusciam ducem potentissimum; ille promptam pollicetur opem. Abbas Gostazie apud regem se sistit cum Godefrido, cui Stabulaci advocatio data. Dein templi opes expendit, ut regem & aliquos sibi concillet. Rex muneribus capitur, sed postea datam fidem secessit. Tandem post multas tergiversationes, cum archiepiscopos nec precibus, nec lacrymis, nec ipsâ perurgentium importunitate moveretur; Stabulenses inito consilio, corpus beati Remaci Leodicum, ubi ex eum

fre.

frequenti curia versabatur, deserunt, illudque, rege sollempne epulum agente, super mensam ipsam apponunt, obsecrantes per Drum, ut, si minus silarum, saltem tanti patris respectu, ablati restitui jubeat. Hoc supplicationis genere insolito rex adeo flexus non est, ut contra supra modum efflatus, reliquis epulis in palatium se proripuerit, irarum plenus, quis in abbatem coquebat. Sed ecce mensa, super quam sacre reliquie depositae erant, contraria contrait, ministrique regis, haec obsecrati nominis viro, crura pedesque contrivit; qui paulo post, exorata per interuentum beati Remati pietate diuina, integre restitutus est sanitati. Huius miraculo multa alia succedere: nec tamen rex aut archiepiscopus cessit. Sic Sababeser frustrati, non maximo moreore discedunt. Non multo post, cum rex Frisilatio mortis ager, interiori morbo torqueretur: quod sibi ob ieiunium sancto Remacio factam accidisse credens, abbatem accersit, eique Malmundarium restituit. Mox abbas, allato sancti Remaci corpore, locum rediit in suam potestatem. Tum Romanam petiit, & loci possessionem ab Alcasandro confirmari curat. Interim, eo absentem Malmundariensis Annonem locitatum eunt ad locum denso invadendam. Eius rei causa Geriasus ab Annone, qui tum Salaveldae versabatur, Malmundarium, mitteritur, sed re infecta inde redire cogitur. Romanam conveniunt archiepiscopus & abbas. Anno a pontifice locrepites, quod Parmensi amulo suo, scilicet Cadelao, communicasset; pro pialao, consilio Beatrix maritima, nedis pedibus procecidit in publicum. Purgatus demum se omnia Sababensibus restitutum pollicetur. Totam hanc historiam quae Triumphus sancti Remaci inscripta est, anonymus monachus Sababensis scriptis duobus libris: quorum priorem fuit Sababensibus, posteratorem ipsi Theoderico abbati nuncupavit. Eandem compendio retulit Lambertus hoc anno, quo Leodici curia habita est. In illius restitutionis memoriam anniversaria sollempnitas fit. Idem Malas instituta. De his omnibus sicut Annonis vitae scriptor, nisi quod ait, eam sancti Agilolfi corpus Malmundaricibus petripuisse, & ad ecclesiam sanctae Mariae ad-Gradus translatisse.

Si quid in his humani passus est Anno, ad alios per opibus & suis in monachos beneficium abunde compensavit. Nam, praeter duas collegiatas ecclesias, tria monasteria extruxit: primum Siegburgense, de quo superius actum est, alterum Grafscelense dictum, in honorem sancti Alexandri martyris & sua ejus sociorum apud Westphalos; tertium Salefeldense ad fluvium Salam, in consilio Turingorum & Sclavorum sub patrocinio beati Petri apostolorum principis, unde canonicos eiecit. Utroque congruis edificiis & praediorum redditibus intruxit, & ad normam Siegburgensem vivere instituit, ejusdem comitibus fratribus inde adductis.

De Salefelda oppido, deque origine Salefeldensis monasterii, prout anonymus in libro de vita sancti Amosii, fuit egit Christianus Schlegelius in Schediasmate de nummis Salefeldensibus, ubi tabulas refert Richarz nobilis matronae Enois seu Erenfridi comitis palatii filiae ac Polonorum reginae, sed a marito rejece, quae Salefeldam Anthoni archiepiscopo cessit. In his litteris Anno *secundus*, ut se vocat, Colonienfis archiepiscopus, testatur, se in proprietate cuiusdam nobilis comitis Richerz, in oppido Salefeld sita, quam iusta & legitima interveniente conditione obtinuerat, monasterium sanctis apostolis Petro & Paulo, omnibusque sanctis constituisse, eod ardentius, ut populum *radem & christiane religionis instem, paganism & quo errore osentur eliminata, ad gloriam Dei omni benedictione induceret*: tota enumerat possessiones omnes, quas dotando monasterium contribuit, cum libera eligendi abbatis facultate. *A tem anno dominica incarnationis MCCCXII, indictione VII, quae omnia cum suis augmentis Honorius II. Walehero abbati confirmavit anno MCCXVII.* Hanc primam Salefeldae abbatem fuisse voluit, Ernonem Treheimen praefert, antea monachum sanctae Follicae in Schoorsee, ac discipulum Egberti sanctissimi abbatis. Hoc Salefelda monasterium habuit per eundem monachum, cuius aliquot annos praedictus Schlegelius praefert. Hoc iam senatus Salefeldensis Henricus abbas vendidit medio saeculo decimo-quarto. Huius monasterii ultimus abbas existit Georgius ea prae nobili Theovariorum filiae, quo abbate pulsi & comitio monachi, ejus bona in manus Alberti comitis Manfeldensis Lutherani devennerunt.

Lambertus Scababurgensis testatur, se tunc tempore ad illa duo monasteria venisse, collisionem habiturus cum illorum locorum monachis de odio & discipuli. Na via monasterii; propterea quod magna quidam & praecara de illis vulgi opinione iudicarentur, novarum scilicet reram avidi, qui ad insolita & incognita sperare solet, astita nihil facit. Hac opinione imbuit populus, monachos illos non homines, sed angelos reputabant, alios vero penitus aspernabantur. Hae autem opinio principum quoque mentibus aliis infunderat: a quibus ad populum derivatus rumor, rursus terrori plerisque illius regionis monachis iecerat, ut ad gressum illorum perique illi monachi, austerioris vitae metu contrerit, & a mona-

Amal. Bened. Tom. V.

E

Salefelda
monasterium

Lambertus
et vult.

ut ab hostem Dei & beati Petri principis apostolorum, cellam Aldemansher, primitivam ecclesiam nostram matrem, monachis & rogata ferocissimi Henrici domini nostri IV. regis, necnon fratrum ministerialium ac fidelium nostrorum consensu & assensu, deus de solatam rememoramus, & ad divina religiosa augmentum fratrum nostrae professionis adducimus, &c. Deinde quidam ad usus & sustentationem fratrum assignat, & iussuque rei chartam Agille sui impressione se roborasse dicit: quod argumento est abbatem iam tum sigillo usus fuisse, live proprio, quod malim, live monasterii sui. Actum in ipsa ecclesia Aldemansher, in festo beati Petri, anno dominica incarnationis millesimo. regni vero Henrici quarti Regem regis anno xv. introitus antequam domini Udalrici abbas anno xvi. ab eo quo primus per Rudolphum archiepiscopum eadem consecrata est ecclesia anno cccxviii. Id autem rex Henricus diplomate suo Laurinham eodem anno confirmavit, felato cum superiori in chronico Laurinbensi. Porro idem Udalricus abbas quoque Murbacensi praepositus fuit, nec multo post carere solutus ad Domium migravit.

Ex praedicto chronico ecclesia sanctae Astrae & sancti Udalrici ab Embricone Augustensi, Gunzone Alsterensi, & Eilmarcho Frisingensi episcopis est consecrata. Stengelius id factum dicit praesentis Henrico IV. in vigilia nativitatis sanctae Deigenitricis, & ecclesiam ab Embricone episcopo inflantatam: Quis tunc monasterii abbas fuit, non praedit iste auctor, qui Adalberonem septimum abbatem a civibus ingratum affectum, quod Alexandri II. partibus foveret, eundemque Romam profectum, in reditu anno mxiiv. obisse dicit. In chronico Angulano post Adalberonem obitum abbas nec clericus, nec monachus fuisse dicitur; unde nec memoria dignus. Nomen Sigehardus, Fideis debet, de quo inferius.

Obiit hoc anno Ekkehardus junior, sancti Galli monachus, qui librum de esibus monasterii sui post Hartmannum & Ratpertum composuit, initio dedit a Salomone tertio abbate, in quo Ratpertus deliravit. Fanc librum scribere aggressus est Ekkehardus sub Nortperro, *causae hodie sub regimine*, inquit ille in sua praefatione, *non prout ipse & nos, ne iniquitas, volumus, sed, prout possunt, evitamus*. Non tamen historiam suam perdidit ad illius abbatis tempus, sed tantum ad Nortkerum, in quo desinit, quam Sigehardus continuavit. Erat Ekkehardus iunior sancti Galli praepositus, Mogantiae mortuus, & apud sanctum Albannum sepultus. Id nos docet ejus epitaphium, cujus hic titulus in codice sancti Galli: *Epitaphium Ekkehardi monachi, presbyteri, praepositi, Mogantini ad sanctum Albannum sepulti*. In illo radi epitaphio nihil notatu dignum praeter diem ejus obitus, hoc distincto expressum:

*In Mense decimo Galli symonis kalendis
Ekkehard junior obiit, obitusque diem.*

Annus ejus obitus notavit Goldastus initio tomi primi rerum Alamannicarum, ubi quinquae Ekkehardus, omnes sancti Galli monachos, distinguit, eorumque opera recenset. De aliis in superioribus egimus.

In Angliensi monasterio Meginwardus Hildenheimensis, quem ante biennium in Angliensem abbatiam irreversibile vidimus, ea dignitate hoc anno se ultro abdicavit, officium tum infestatione quorundam militum suorum, qui eum gravibus contrariis affecerant; tum importunitate regni, qui frequentibus cum edictis urgebat ut praedia monasterii, quae tam ejus, quam superiorum abbatum largitione dilapidata, vix fratrum usus necessarii sufficere poterant, militibus suis in beneficium erogaret. In ejus locum simoniaci vicio irrupti Robertus Babenbergensis abbas, cognomento Nannularius, annuerat in ararium regis mille pondo argenti percipere. Hic fordissimis quilibet & avaris factus modum locuplet, qualemque dignitates infami commercio mundum ludebat, eoque vesania exaltis, ut praeter occulta munera, quibus avaritiae suae favor redimendus erat, regi centum pondo argenti promitteret, ut, *ejus eximie sanctitatis viro abbate Viduando*, *Eximio abbate ipsi traderetur*: quod quidem obtinisset, nisi pauci, quibus leges ecclesiasticae pecunia ciores erant, in faciem regi, ne id faceret, obstitissent. Ita vero monachorum sanctam & angelicam professionem suo tempore Lambertus (qui supra) jam superior (a) ex eo notavimus) in Teutonici illis partibus infamatus, & contra ruptum fuisse dicit, ut monachi non innocentia & integritate vix, sed quantitate pecuniae infamarentur: nec quaereretur in abbatibus eligendis, quis dignus praefectus, sed quis caris abbatiam posset amere: quam ille labem, quae viri optimi pietas erat, magnopere defendendam juve merito exstimabat. Sed ne ad propositum revertatur, Angliensis advocatus, comperto quanta pecuniae quantitate pecunia eius ille abbas, cum lapsu rapax, in ovile Christi aditum sibi patefecisset, missis

Annal. Bened. Tom. I.

E 3

ob-

ANN. CHR.
ACTA.

CVI.
Udalrici
ecclesia dedi-
catis.

CV.
Ekkehardus
junior obiit.

CVI.
Anglie intro-
it abbas.

et supra.
viii.

ANM. CHA
1973.

obitum nuntii sub interminatione falcis propria cum deterruit, ne la monasterium accedente; alioquin accidenti cum armis ante fe occurritur, coque videretur in laesum, quos ipse tam cito percussit, ut reuertens, coedatorem suum in laesum duceret. Quod cum videret, armis dirigitur, confectus, tamen a sua melius confusa, pedem reuertit. Et apud fratres suum negotii eventum ambulatoria refedit. Interea Babenbergium ubatium obtinuerat Ebertus, *Gregorius disciplina monachos*: ad cuius adventum diffugere monachos, quos prior ille cum mulatibus abbas pellicinis intrare arctis difficultas inhiuerat. Rubetto porro pectus omnis obtinenda Augiensis abbatie ante frequenter ab Alexandro papa adempta: et nihilominus tunc infecto permansit usque ad Gregorii VII. pontificatum.

Einzelnen für
die Corbelle
nicht abzu-
sen.

Hic annus primus erat Selingeri abbas Eidenensis, Iucefforis Heinrici, qui anno superiori, XIV. kal. Maii obiisse dicitur. Anno prefatus fuit recto Selingeri monasterii fuit libertatis ab Heinrico rege confirmari coepit: qua re Treverensem & Gebhardum Saluberrimum antipiscopus, archiepiscopus Ottonem Constantiniensem episcopum cum Bertra regina interventores habuit. Post annos prefatus viginti locus cessit Rudolfo rex nomen primo, cui comitibus Rappervilianis, cui Ottonem iunior fructus Iucefforis habuit.

Apud Lambertum Saricho ien Saracho abbas Corbeie novm hoc anno decedisse
tradietur, cui Werinherus ejusdem corobii monachus successit.

ANNALIS ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEXAGESIMUS-QUARTUS.

Ab anno Christi 1071. ad annum 1076.

PERFECTA novæ Cadenſis baſilicæ, ut ſuperius (a) diximus, & de-
dicatæ, Deſiderius abbas veteris monaſterii ædificia, quæ ſenio ſati-
ſcentia, quæ ſuo ſitu inconcinna & incommoda, magna ex parte ſub-
ruit, atque alia longè elegantiora & commodiora conſtruire (b) ag-
greſſus eſt. Et primò quidem perſiſſimum ſeu claſtrum, quod tan-
tæ congregationi anguſtus erat, ampliſcare volens, everso vetero
reſectorio, quod a latere templo, contra quam decebat, a fronte ve-

ro capitulo inſerebat, in alteriori futuri claſtri parvo, juxta meridianum aſtri
eccleſiæ la-
tus, novum & quidem ampliſſimum ædificavit, cujus longitudo cubitorum
monagiana-quinque, latitudo viginti-trium erat, quindecim verò altitudo. Ejus in-
greſſus ab orientali parte, ab occidentali abſida, cui abbatis menſa, valde am-
pla, ex tranſverſo præſtituta cenebatur. Omnes fenetre a meridiano latere qua-
tordecim; a ſeptentrionali tantùm duæ: totidemque in frontibus ſingulis ro-
tundæ. Reſectorio ab aſtrali parte adjuncta coquina fratrum, ampla & pulchra, duo-
bus furnicibus conſtans inter ſe ſe connexis, quos una tantùm columna ſuſtenta-
bat. Hanc inter atque reſectorium gradus & janua erat, quæ quinque neceſſaria
in reſectorium conducebant, atque inde referebantur. Ex altera coquina parte,
cellarium, ex quo atque, id cū reſectorio & coquina, neceſſaria inferrebantur.
Novum inſuper dormitorium exſtruendum cum domo roſtremurum. Dormitorii lon-
gitudinem ducentorum cubitorum, viginti latitudinem ab uno muro interiori ad alterum
altitudinem cubitorum triginta. Fenetre ſimiles ad merididum viginti: quarum tres ma-
ximæ tribus columnellis marmoreis ſuſtinebantur. His intra tres circiter annos abſo-
luta, capitali ædes ab orientali parte per tranſverſum ita conſtituit, ut interior ejus
frontiſpicij angulus exteriori angulo baſilicæ connexus; abſida verò ejus dormitorio
proxima eſſet. Habebat in longum cubitos quinquaginta tres, in latum viginti, in al-
tutem octodecim; a latere uno fenestras novem, ab altero totidem; a fronte æquilonari
tres rotundas, ab aſtrali duas æquæ rotundas. Laquearii ſuperius, pavimenta in-
terioris, poſteriorque hinc inde exquiliſſimis ornatum. Cùm verò mons ad illius ca-
pitulum

ANN. CHR.

1071.

L.

Cadenſis

monaſterium

renovavit.

(a) ſib. 63. n.

77.

(b) Chæ-
ſæ. ſib. 9.

c. 33.

p.

ANN. CHB.
2072.(a) F. lib. 60.
nom. 2.H.
Johannes archiepiscopus
Casini monachorum.(b) Anst.
Bened. 162.

pituli spatium ampliandum suffoderetur, frequentes tertæ fusti sunt: quod Leo Maricanus ob sepulturas tunc necessariò violatas, quæ sanctorum sortè hominum fuerant, accidisse putat, tanienti consimiles illis non raro hant. Denique, ut cætera præteream, ab occidentali parte claustrum cellam noviorum construxit. Hinc ecclesiam beati Martini quæ sola fere ex veteribus ædificiis intra monasterii ambitum remanserat, magnificè eidem insinavit, ut sub defecit (a) Leo Maricanus: cuius opus hoc loco desinam, quod Petrus diaconus deinceps profectus est.

Hoc ipso anno Johannes Maricanus ecclesiam archiepiscopatus, Casini habitum monasticum a Desiderio abbate accepit, eodemque die codicem, continens iehonnes, quæ in vigiliis percipiendam sollicitudinem leguntur, ipsius sumptibus a Leone quodam exaratum, sanctissimo patri Benedicto super ejus altare obtulit. In illo codice depicta est imago sancti Benedicti sedentis, & ad ejus pedes Johannes ipse in habitu novitii, capitulum superiori tunica assutum gerens, utraq; manu cucullam sancto Benedicto exhibens sibi imponendam. In eadem tabella quam in. as incilam tomo primo notorum Annalium exhibuimus depicti sunt Desiderius abbas cum veste sacerdotali, dextrâ amplectens eundem Johannem, (sic enim interpretor) veste monastica jam indutum, qui prædictum codicem sancto Benedicto offert, apostolice sequenti inscriptione.

Anno domini incarnationis millesimo septuagesimo-sexendo, indictione decima, cum post transiitum sanctissimi & eximi patris Benedicti in hoc ejus venerabili capitulo Casini, ubi fuerant ejusdem patris & legislatoris nostri, atque ipsius egregia fuerit Scholastica corpora honorifice benedicta quiescent, septimo & trigesimo loco domini Desiderius venerabilis abbas præfatus, inter cetera sacra monumenta magnæ, quibus pro omnibus suis antecessoribus meritis fuerat, hunc quoque pulcherrimum librum descripti præcepti, continens sanctis eas lecturas, quæ in vigiliis præcipuarum sollemnium, ad ipsi memorati Domini, sancti Stephanus, sancti Johannis Evangelium, epistolam, referrellimus, ostendimus ac pentecostes, debent legi. Quam videlicet librum ego frater Johannes, Maricanus dudum ecclesie archiepiscopus, ante autem ultimus ejusdem sancti loci famulus, eo meam moramque salutem ex propriis sumptibus tempore feci, ut ipsius sanctissimi patri Benedicto eo die, quo ejus habitum suscepit, super ipsius altare devoti obtuli; cunctis, ut si quis hunc quilibet eorum ex hoc sancto loco auferre præsumpserit, cum illis maxime servituri avertam, quibus in extremo iudicio dicturus est Christus: ita maleficus in ignem æternum, &c. Quisquis autem hoc legens, subiectum quoque dictum legere se pignorerit.

*Hæc scripturæ libri per Christum, Leonem,
In libro una, dignanter supposito, scribo.*

An is sit Leo Maricanus, qui cum Casini junior monachus erat, eoque ipse Johannes concivis, aliis divinandum permittito. Hanc inscriptionem cum pictura ex Diario Italico nostri Bernardi de Montemaco accepit. Ex tribus, quæ tabellæ in as incise addite sunt imagines, prima quidem videtur esse monachi, solâ tunica & capitis induti, secunda abbas cum humerali capotato & pedo pastoralis benedicens monachum, qui parvam cucullam seu scapulare antiquæ formæ gestat. Cæterum totam illam inscriptionem, etiam ubi agitur de sanctissimo patri Benedicto fortissime sanctæ Scholasticæ corporibus, quæ Casini quiescere dicuntur, reflatam volo absque præjudicio nostre possessionis, quam in superioribus satis asseruisse mihi videor.

S. Angeli ad
Formam monasterium
Casini da-
tore.
(a) Chron.
Casini lib. 3.
(b) Anst.
(c) Anst.
(d) Anst.
(e) Anst.
(f) Anst.

III.
Tunc temporis Sublacenſe monasterium ad miserabilem statum redactum erat, cum ob vexationes (f) hominum secularium, qui possessiones monasterii diripiebant, tum ob dissolutionem monachorum, qui, etiam pauci, vix ex relictis bonis vivere poterant, peculium quique suum habentes, propinque sequeutes voluntatem, quos libertas abbas, senio & infirmitate prægravatus, ad officium revocare non valuit.

valebat. Fortè aliquando illuc devenit venerabilis Hugo, Orleniensis & Velerrensis episcopus qui sacri loci statum miseratus, convocatis vicinis militibus, qui ad monasterii perniciem conjurati erant, eos ab iniquo sacramento absolvit, alioque, sed, quàm pontificis auctoritate, diu addixit. Tum reversus Romanus, Alexandro pape desolationem illius canobii exposuit: quo ex reata commiseratione tactus pontifex, Hildebrandum archidiaconum cum Desiderio Cadenensi abbate illuc direxit, et tantis malis medicam manum adhibere, mensè Junio, die dominicâ advenit; moxque capitulum ingressus, congregatis fratribus adventus sui causam explicavit. Cum ei assurrexissent omnes, & gratias egissent, Humbertus abbas in opus manus virgam pastoralem reliquit, bonique toto corpore prostratus, veniam de commissis creatis petiit, se ad abbatiale munus imparem esse confessus. Indulgentiâ supplicii datâ, Hildebrandus eligendi abbatis copiam fratribus fecit. Illi verò Johannem Farfensem monachum, Johannem-Odonis filium, qui presens aderat, a se jam aliis electum, unanimi consensu denuo elegerunt; quod archidiaconus probavit. Mox ille in ecclesiam cum caetero *Te Deum* deducens, in sede, abbas collocatus est. His peractis, missâque celebratâ, archidiaconus ad sacrum Specum beati patris Benedicti causâ devotionis ascendit; indeque reversus, super mœnam in Urbem remeavit. Humbertus verò ex abbas, fratribus salute datâ & acceptâ, apud Oderisium, Turelli filium, se recepit, & apud eum aliquo obitum, permansit, ibique post mortem in ecclesiâ beatæ Mariæ de Quingue-milianis sepultus est.

Itaque Johannes in ejus locum electus, sacri loci abbas tricesimus secundus, non multo post ab Alexandro pontifice conlocatus est. Mox de recuperandis monasterii castellis & prædiis quæ distincta & in beneficium data erant, consilium iniit, collectâ militum manu, quæ obsequentes subigeret. Et primò quidam ordinationis suæ anno Servatium, quem locum Enulus, Humberti abbatris frater, precario tenebat, in potestatem redegit; & ut alia omittam, Sublacum oppidum ordinationis suæ anno quinto recuperavit: ubi palatium cum præsidio & ecclesiam in honorem sancti Thomæ apostoli construxit, quam multis sanctorum reliquiis decoravit. Ab Adam Attensi episcopo venerabilissimo dedicata est: aliquot miracula quæ in ea patrata sunt narrat Chronographus: inter alia hæc habet de pœnio quibus gloriaverant. *Venerant quodam tempore in Italiam ex Francia homines infani, qui dicebantur Con-fusi, qui circumquaque pergeviss per Campaniam & reliquas provincias calamitatis tanta incutebant terrorem. Contigit quidam tres ex ipsis advenisse Sublacum, agitando sine intermissione caput, insana sæssa agendo; cùmque ibi per aliquot dies morarentur, primus eorum in præfata est sanatus, Deo juvante ecclesia; postea verò reliqui duo ibidem adducti, gratiâ Dei sanis capite externis laudantes & benedicentes Dominum, &c.* Quod attinet ad sacra & regularia instituta, in primis constituit, ut fratres quotidie eamque graduum ad missas dicerent, litaniis quotidianis diebus facerent, & familiares psalmos super solimas cantarent. Deinde, ut quotidie ad missam defunctorum omnes panem & vinum offerrent pro animabus omnium christianorum; ad majorem verò missam vicissim offerrent, id est die lune prius a lava cum aliis; die alterâ a dextra qui assiderent, & ad pacem licent qui offerrent. Ad hæc, ut quovis tempore pedes in claustrum lavarentur tribus pauperibus, qui *institum de pane & vini monachorum* acciperent defuncti commemorandum. Idemque ut certis diebus processionem per ciuitatem exalcati cum cruce & aqua sancta facerent. Præter ea, ut in festivitate sancti patris Benedicti sollemnem processionem, cappis induti facerent ad sacrum Specum; ibique missarum sollemnia celebrarent; quam festivitatem cum octava peragere præcepit. Inde autem reversus, post cenam vigiliis facerent pro animabus omnium ejusdem monasterii abbatum, & missam frequentem die cum sonitu omnium campanarum; quo die duodecim pauperes in xenodochio reficerentur. In festivitate verò S. Gregorii consimile officium fieret pro familiaribus: reliquis autem diebus pro omnibus communiter defunctis: quibus diebus præcepit, ut de cellis monasterii singillatim fratres ad refectorem pisces acciperent. Denique constituit ut Litanii-major, quæ ante ad sancti Laurentii ecclesiam fiebat, ad Specum sancti Benedicti fieret, Romanæ ecclesiæ exemplo; jussit esse ratum, ut, sicut illa die Romani ad sanctum Petrum, ita Sublaccenses ad sanctum Benedictum vota sua redderent. Idem abbas sub anathematis vinculo pro vedum Benedictum calceamenta statum assignavit castrum, Apollonium diem, quod sanctus Gregorius olim opocesserat. Idem ecclesiâ sancti Blasii & sancti Quintini

ANN. CHR.
1071.

ANN. CHR.
1072.

IV.
Farsenium
Eo de Minia
no compo-
ta.

48
degit ad iustitiam penetrationem, quibus etiam domum construxit, uti & domum ad susceptionem hospitem & peregrinorum, quibus reditus assignavit. Aliamque abbatem facta in consequentibus referemus.

Eodem tempore renovata est conventio inter Farsenies & monasterium sanctorum Cosmæ & Damiani in Mica-zutes, de ecclesia sanctæ Mariæ in Minione. Hoc conventum, Hildebrandus S. R. E. archidiaconus apud Alexandram papam satis egit, ut abbatem utriusque monasterii coram pontifice se haberent in Lateranensi palatio ad illam conventionem finendam. Max illi addere cum suis ambo præceptis & privilegiis, quibus predictis, præfatis & iudicibus visum est, Farsenium causam potioribus esse, utpote quæ validioribus instrumentis falciretur. Ideoque predicta ecclesia his adjudicata fuit, et conditione, ut adversæ parti centum denariorum libras ad eandem possessionem persolveret; sicque sanctum Cosmæ & Damiani abbas juri cederet sub pena viginti librarum auri, si qua hac de re privilegia refutaret. Assensu abbas sancti Cosmæ Odmundus, id ei omen erat, moque sua privilegia, cum virgula in capite scripta, reddidit, quæ tum lecta fuerunt & inserta; acceptaque ipsam denarium summam, quæ præfatis & majoribus Transiberinæ regionis ad quinquennium deposita fuit, dum ea illa possidet a monachis sancti Cosmæ emta fuisset; cuius rei litteras eandem abbati vel economo Farsenies consignarent. His peractis, Johannes Portuensis episcopus & Petrus protofiscarius, cum Berardo abbate Farsenies, necnon Darando seminaris, cum reliquis in monasterium sanctorum Cosmæ & Damiani convenerunt, & statum conventus ante ecclesiam adunati hæc omnia a protofisculario recitari fecerunt, quibus lectis, Odmundus abbas, ejusque monachi assensu subscripserunt. Adum Romæ Alexandri papæ anno pontificatus XII. die octavæ mensis Octobris, id est anno Christi MILLO. indictione XI. a Septembri incipiente.

Paulo ante, sed eodem anno, Saan comes, filius comitis Rainerii, mediam partem civitatis Verula circiter constitit ex præcepto & iudicio patris sui, qui dum viveret, & in camera Henrici archiepiscopi Ravennas, qui ob rebellionem commotione privatus, episcopalia nihil fecit officia obleret, & Ravennates in schismate pertraheret. Ex mortuo, decessu ab Alexandro pontifice Petrus Damiani, ut cum Ravennates Romanæ ecclesiæ reconciliarentur. Hanc vero legationem vir Dei, licet iam ætate & vitæ austeritate confectus, libenter suscepit, ac feliciter conficere. In sedem, primâ statim mansionem, Faventis (*) ex sebre decubuit: quâ invalescente, sub medium æstis, quæ scilicet cathedræ sancti Petri præcedebat, catus sui horam proximam esse parientis, nocturnum officium coram se recitari iussit: quo peracto, animam Deo reddidit in monasterio beati Mariæ substantiam, cujus in ecclesia ad gradus principis ultarioris honorifice hamatus est. Vir criminis sacrilitatis & rigidissimæ austeritatis, religionis ac morum integritatis studio cum paucis lineis scripti videtur, ceterum in historicis factis referendis non semper accuratus: sed ratione pietatis & doctrinæ non vulgarem cum studio ac studio legendus. Libellum de ejus vita scripti Johannes monachus ipsius discipulus, eoque nunc bellum de ejus vita scripti Johannes monachus ipsius discipulus, eoque nunc

V.
Petrus Damiani
in ultima legatio & ob-
itus.
(*) Faventis.

(*) Tom. 4.
lib. 5. c. 114.
25.

(b) Lib. 3.
24.

Mortuus est hoc anno Henricus archiepiscopus Ravennas, qui ob rebellionem commotione privatus, episcopalia nihil fecit officia obleret, & Ravennates in schismate pertraheret. Ex mortuo, decessu ab Alexandro pontifice Petrus Damiani, ut cum Ravennates Romanæ ecclesiæ reconciliarentur. Hanc vero legationem vir Dei, licet iam ætate & vitæ austeritate confectus, libenter suscepit, ac feliciter conficere. In sedem, primâ statim mansionem, Faventis (*) ex sebre decubuit: quâ invalescente, sub medium æstis, quæ scilicet cathedræ sancti Petri præcedebat, catus sui horam proximam esse parientis, nocturnum officium coram se recitari iussit: quo peracto, animam Deo reddidit in monasterio beati Mariæ substantiam, cujus in ecclesia ad gradus principis ultarioris honorifice hamatus est. Vir criminis sacrilitatis & rigidissimæ austeritatis, religionis ac morum integritatis studio cum paucis lineis scripti videtur, ceterum in historicis factis referendis non semper accuratus: sed ratione pietatis & doctrinæ non vulgarem cum studio ac studio legendus. Libellum de ejus vita scripti Johannes monachus ipsius discipulus, eoque nunc bellum de ejus vita scripti Johannes monachus ipsius discipulus, eoque nunc

VI.
Agnes imperatrix
Wormatia edit.

Eodem anno Agnes regina ex Italia Wormatiam accessit ad filium suum regem Heinricum, qui cum Rodolfo Suevici ducis discordiam habere coeperat. Jam unus mini-

minimum sextus erat, ex quo plurima illa regina, Germaniâ relicta, in Italiam se receperat: ubi tantâ austeritate vitam instituerat, ut communem humanarum virum mensuram, teste Lamberto, excederet juniorum ac vigilantiâ patientiâ. Rudolphus apud regem novandam rerum insinuat, quamvis ab culpa remotissimus se sciret; conterritus tamen Ottonis Bajoriæ ducis, supereminè exascerat, recenti exemplo, Agnetem omnibus precibus in Galliam (sic Lambertus *) non sensit Germaniam appellat) evocavit, ad pravevandam nascentis belli tempestatem. Hinc imperatrix, quoniam causâ seculari negotia religionis obstitit in perpetuum abinasset; nec a proposito tamen suo nimium abhorrebat, nec ab ecclesiastica functione alienum fore iudicavit, si vito, erga se optimè merito, & affini in angustis rebus opem ferret, & filio juvenilliter tumultuantî modum imponeret. Venit itaque Wormatiam, amplissimo stipata numero monachorum & abbatum, in primis venerabilis Hugonis Cluniacensis abbatis, & prædictum ducem regi Heinrico utrumque reconciliavit: statimque compositis, propter quæ venerat, negotiis, a filio abscissit: ut non tam carnali afflatus, quam communis commoda ratione ad hoc secularis negotii administrationem se adducum liquidè cunctis perscreret. Mortuus fuerat tempore quadragessimæ Adalbertus Bremensis archiepiscopus, rumque regis procuratio Anselm Coloniensî de novo commissa erat: qui tantâ industria & auctoritatem tractasse dicitur, ut ambigeret, pontificali eum, ac regio nomine digniorum iudicaret, ut Lambertus testatur. Reversa in Italiam Agnes, non multo post ad Sublacensem monasterium devotionis causâ in contuitu: ubi honorificè ut par erat, a Johanne abbate, stratribusque excepta, pretiosum pallium ecclesiæ obtulit, seque in posterum longè plura largituram promisit. Verùm mors ejus brevi subsecuta promissi effectum prævertit.

Dum Hugo Cluniacensis abbas in Germania cum Agnete moraretur, Alexandri pontificis litteras & mandata Roberto Augiensî abbati, quem per insignem simoniam eò intrusum vidimus, prætulit, quibus significabatur, cum anathemate percussam, eique omne ecclesiasticum interdictum esse officium, & ad abbatiam Agnensium & quamvis aliam ecclesiasticam dignitatem aditum interdictum: propterea quod simoniæ iactis insimularet, & ut obiectum crimen purgaret, ad symoniam secundo ac tertio vocatus, venire distulisset. Ita ille compulsus a rege, baculum pastoralis, quem non ut pastor, sed ut mercenarius usurpaverat, multa cum animi agitudine reddidit. Huic sufficiens ab Heinrico rege Ekkehardus ex comitibus de Nellenburgo, qui contra ipsum Henricum Rudolph ejus amulo fuit, ut multa prælia cum Udalrico sancti Galli abbate gessit, tandemque a Welfose Bajoriæ duce designatus Augusti Vindelicorum præsul, dum eò pergeret, in itinere perit.

Hoc ipso anno doctissimus Norbertus abbas sancti Galli, in pervigilio sancti Remacii, cuius festum sollemni ritu illic celebrari præceperat; eique iubeogatus Udalricus secundo ex proposito monasterii, bonus œconomus, sed nullâ aliâ re gestâ insignis, quippe cui non toto quinquennio præfuit. Librum de sanctæ Wiborade vita eidem dicavit Eripidasmas sancti Galli monachus, qui eum communi fratrurn electione Norberti successorem hoc anno factum diei. Rudolphus ex duce Sueviæ rex Germaniæ contra Henricum electus, Liestoldum sancti Galli monachum in abbatium intravit: sed eum monachi non diu sustinuerunt. Ekkehardus verò Augiæ abbas, Rudolpho addictus, nihil omisit, quod reducendo Liestoldo conducere. Hinc origo conflictuum, quos ille cum Udalrico secundo, ejusque successore Udalrico tertio habuit.

Inerit Sigifridus Moguntinus archiepiscopus, in nativitate beatæ Mariæ Moguntiæ egressus, cum in Galliciam quâs orationis causâ professionem simulasset, in Cluniacensium monasterium fecisset, dimissisque hiis, qui usq̃ secum venerant, abbasque quibusque que habebat, statim illic deinceps privatus statum agro, atque Cluniacem fecisset. Verùm brevi a clero & populo Moguntinensium revocatus, vix inde obstratus, in natali sancti Andree Moguntiam rediit. Ita rem narrat Lambertus paulo aliter Marianus, qui nit, Sigifridum orationis causâ in Galliciam ad sanctum Jacobum perrexisse: cum autem Cluniacum dominicâ die ante missam seu festum sancti Michaelis venisset, eundo scilicet, non redeundo, claustrum intrasse ac sacrum respuisse. Sed, cum mercenarii Moguntinum episcoporum pretio compare vellet, Sigifridum in obedientia sancti Benedicti, quem abbas deberet, violenter compulsum, Moguntiam viit, idus Decembris rediisse.

Mense Januario ejusdem anni Ruthardus Hensfeldensis abbas ægrotare coepit, sicque per totum annum continuâ ægitudine decedens, cum eversum se desperaret, abbatu & pastoralis dignitate, quam præ infirmitate administrare non pote-

ANN. CHR.
1073.

(19) R. Lamb.
an. 1073.
fol. 6a.

VII.
Robertus ab-
bas ab inno-
centio Augu-
stinus.

Udalricus ab-
bas S. Galli.

VIII.
Sigifridus ar-
chiepiscopus
Cluniacensis
fecisset.

Ruthardus
Hensfelden-
sis abbas.

ANN. CHIL.
1074.

IK.
Gruning
conventum
conducit.

(*) Bld. Clav.
p. 116.

(*) F. H. de
n. 11. & 12.
n. 19.

Item Gut-
tencle.
(*) Kurovia.

X.
Pibo 5. Apr.
die dat. anno
1114.

(*) Faier.

Herimannus
episcopus. Met.
recens.

(*) F. M.
uniff. p. 116.
(*) La 10.
1114.

Gembacen-
ses abbat.

XI.
Deruo fada
donatio.

(*) Supra
1114. p. 116.

rat, III. idus Decembris ultro se abdicavit, anno tertio-declimo exado, quam Meginhero abbati succederat. Hic post abdicacionem duos annos ac dimidium supervixit caduco per id tempus morbo vexatus, ex quo mentis deliquit incurrere. Harvicus ab eo successor designatus est: cujus nomen, primis duntaxat litteris in Lambertii editis expressum, Maderus ex alio ejusdem uictoria opusculo supplere.

Per idem tempus Grunigense monasterium in Brigola conditum est, & Cluniaco subiectum ab Hestone, pio & locuplete milite, qui ecclesiam de Kinslev cum vicis parvis Grunigensibus donavit: quam donationem Henricus IV. hoc anno litteris suis confirmavit: ut monachi Cluniacod per eandem ecclesiam transiissent, ibique collocati, ex illis (*) rebus viverent. Adhuc Wormatice VI. Kal. Augusti, anno dominice incarnationis MCCC. cum scilicet Agnes imperatrix filium in illa urbe convenit. Non tamen illuc collocati sunt Cluniacenses, sed in alio loco, secundum nominis sui etymologiam ob adjacentium camporum, silvarumque amenitatem Gruniges appellato: quoniam locum Hestio, facti cum dote Bertholdo commendatione, comparavit. Illic praepositus seu prior ubi Hugone abbate institutus est Udaldicus, Cluniaci monachus pietate insignis, iam superius laudatus (b) non semel: ubi demoniacum quendam sub benedictione liberaliter traditur, interventu Warinheri monachi, a quo anonymus vice sancti Udalrici scriptor hoc factum accepit. Non tamen diu Gruniges sublitere Cluniacenses, qui ad locum Cellam diducum eodem Udaldico agente postea translati sunt.

Hoc etiam anno edificari cepit Gutvicensis (*) in Austria inferiori monasterium, in prospectu Danubii, in editissimo & pene inaccessible monte situm, adfectum, que fontibus penitus carens: quod nullo medio Romano pontifici subiectum, inter illustres provinciae status non mediocrem locum obtinet. Ejus auctor beatus Altmannus episcopus Passaviensis, qui illud in honorem beatissimi virginis Mariae dedicavit, indeque huiusmodi magno honore colitur. Locum primo concilio regularibus concessus, ad Benedictinos transiit pontifice Urbani II. ut suo loco videbimus.

Plerique Tullenses episcopi in ordinem monasticum optime affecti fore: quos inter Pibo non ultimum locum tenet, ut ex jam dictis patet, & ex dicenda inferius patebit. In hoc anno suburbanum sancti Aperi monasterium cum invisibile, quondam ad vicum stratum, ut eorum preces amplius sibi conciliaret, decessorum suorum exemplo augere cupiens, duo eis ultaria concessit, scilicet altare de Bladen densum super Mosellam, cujus jam medium partem habebunt, & altare ecclesiae de Fanis (*) ultra Mosam juxta Barrum castrum, ea videlicet lege, quod cetera ejusdem abbatis altaria antiquitus tenebant, id est, ut decedentibus occurrat, quibus testamentum curam animarum, ait Pibo, committimus, ipsi eadem altaria redimere non compellantur, sed solvendo, ut dictum est, succedat vicarius exhiberi, qui de manu nostra curam animarum suscipiat. Huic addit alio donu idem periculum passum, & antecessorum suorum donationes confirmat, obsecratque successores suos, ut hanc ipsius obligationem ratam habeant, sicuti propter ipsum decreto observari vellent. Data III. idus Octobris in plenaria synodo, eius ob incarnatione Domini MCCC. indictione II. regnante Henrico III. Romanorum rege, cum quo regni ejus XVII. dux Theodericus. Hac ex authentico, qui subscriptus fuit post Pibonem signa Hugonis primicerii, Milonis Vindobensis primicerii & Tullensis sedis archidiaconi, tum octo aliorum archidiaconorum, dein Frederici hujus urbis comitis, Haimbrinis comitis & filii ejus Odelrici, Everardi comitis & filiorum ejus Gilleberti & Heinrici, & post quoddam alios domus Frodonis abbatibus sancti Aperi, & domus Grimboldi abbatibus sancti Marcelli. Idem Pibo biennio post cellam Bainvillae sancto Aperi restitui curavit.

Lambertus Scafaaburgensis scribit, Adalberonem Mertenfensem episcopum obisse, hoc anno, & quidem idibus Novembris, eique successeisse Herimannum Leodicensis praepositum, qui monasterio sancti Arnulfi se manicum perhibuit, et resistendo (c) foras (*), ut vocant, in solennitate sancti Arnulfi in perpetuum habendum. Id factum rogato Walonis abbatis, necnon religiosissime atque virginitas Deo consisteret, in rebus domus Hildersheim: quales rebus compleret in monasteriis nostris illo pro fuit. Postea tamen Herimannus multum infensus fuit Waloni abbati, qui in opus sedem ubi Heinricus imperatore intravit eum, ut postea videbimus. In edificationibus ad Sigeberti chronicon Misac seu Makelinas ubi hoc anno obisse dicitur, eique Thiermarus successeisse. Id non bene convenit cum chronico Gembacensi, in quo Oliberti obitus anno MCCC. ponitur, eique successeisse Makelino uni viginti-octo regiminis tribuuntur. De Misacino plura inferius.

Qui regis Philippi litteris pro cella Trecenti subscriptus invenitur Hugo (d) Lingonensis praefatus, idem Rainardus cognomento diebatur, quo nomine medium

par.

ANN. CHIL.
1073.

juvencem nobilissimum Baribelonensem. Præterea milites meos de Baxio, hoc est Odericum, VVidem & Bosum, fratremque ejus, alterumque Bosum filium VVidem, & VVidam cum filiis suis, missos etiam meos, qui in illo castello habent, id est Andream & reliquos omnes tam liberos quàm servos. Nos itaque totum festi pro anima mei dilecti filii VValteri, atque pro remissione peccatorum meorum, & pro animabus animarum parentum meorum: quod etiam vult esse firmum & stabile usque in sempiternum: qui autem interfuerit aut destruxerit, iram Dei incurret, & a regno ejus alienus fiat. Postea est verba ista largitus in ecclesia beati Remigii ante corpus ipsius, cum ibi adesset multi episcopi & comites & alii nobiles viri, quos ibi præsentia regis convenerat. Voluit igitur atque rogavit, ut monachi in hac eadem carta scriberent omnia servorum ancillarumque, qui donaveram, & ad quos usus ecclesia esse vellet convertere: quatinus ipsi certi essent, quid ego pro anima filii mei beati Remigii largitus fuissim, & ego cognoscerem quid ipsi de elemosinis mea facturi essent. Placuit domui abbatis Herimaro & omnibus fratribus nostris monachis beati Remigii, ut elemosinas, quantas pro anima filii sui VValteri beati Remigii obtulit, ex hoc nosset esse in aeternum ad servitium infirmorum fratrum pertinere, & sales usus eorum deservire, qui secundum præceptum sancti Benedicti pro reparatione in cella infirmorum commorantur. Hoc autem statum est ut nullus abbas, nullus præpositus, nulla omnino persona audeat aliquando infringere vel mutare: sed quidquid de præfata elemosina exierit, quantumque succreverit, sicut ordinatum est, agris fratribus solamanda deserviat, & ad nullam aliud usum aliquid inde inficiatur: sed integre ad cellam infirmorum pertineat. Qui aliter fecerit, iram Dei incurret. Et hoc sunt omnia servorum, ancillarumque, &c.

Hanc donationem ratum habuit, auxitque Simon Rodulf comitis filius, ita qui postea monachus factus est in sancti Augustini monasterio, multisque virtutibus claruit. Nulla hinc instrumentum sponitur chronica nota, in quo laudatur Herimarus S. Remigii abbas, cupit abire superius (a) recitamus, qui ad hunc annum distendendum esset, si verò constaret, prædictum Walerum hoc ipso anno interisse.

(a) Lib. 3. c. 10.

III.

Lis de Credone ruffus agi.

(b) P. 116. c. 6.

III.

Hoc tempore in de cella Credonensi, qui inter Vindolensium & sancti Albini monachos dudum agitata fuerat, denum ventilata est. Ad hanc finendam Odericus Vindocinensis & Othmannus sancti Albini abbatem Guardum (b) Orlensem episcopum & apostolicæ sedis legatum apud Carnutes conveniunt: ut, eam ea res illic finiri non potuisset, ad eum Peristorem, ubi concilium celebrandum erat, cum sequeretur. Sed neque illic quidquam promittunt, unde Carnotes reverit abbatem, agente Arnaldo episcopo, in id conveniunt ut sancti Albini monachi, acceptis solidorum quatuor millibus, seu ducentis libris denariorum, jura sua cedent, quod ambo abbatem literis suis legato significaverunt. Oderici epistola sic habet.

Girardo Orlensis ecclesiæ episcopo, sanctæ autem Romanæ sedis legato, Odericus sanctæ Trinitatis abbas, & qui cum eo sunt fratres, orationem felicis. Notum vobis sit, veterem querelam, qua nos & sancti Albini monachi diu adversus fecerat, per medium domini Arnaldi Carnotensis episcopi suam accepisse. Constatum autem, præmissa calumnia ecclesiæ Credonensi sancti Clementis, solidorum quatuor millia eis donare, et quidem condicione, ut in capitulo sancti Albini cum consensu omnium fratrum ac totius familie id ratum fierent. Valete.

(c) Baluz.

Misere. 10. 3.

P. 116.

Parisiense concilium.

Eisdem argumentis ac tenore est epistola Othmanni S. Albini abbatem ad eundem legatum. De hac conventionis instrumentum (c) confectum est, in quo totius negotii series exponitur, datum anno ab incarnatione Domini MCCC. quoniam proinde anno prædictum concilium Parisiense habitum est. Hinc instrumento apponitur tantum signa Arnaldi episcopi, Othmanni abbatem, Logeranni decani & aliorum, tum Oderici seu Oderici abbatem, &c.

(d) Marten.

Misere. 10. 3.

P. 116. c. 6.

III.

Adversus hanc conventionem reclamant obilomines monachi sancti Albini, litteris scriptis (d) ad P. nepotem Alexandri papæ, in quibus de injuria sibi a legato (e) facta conqueruntur. In primis quod res primam ventilata fuerit in curia parisiensi Arnaldi, Vindocinensem quondam monachi, hominis vestigiis. Deinde, quod Remis in synodo talibus suis, ad ius suum assertandum paratis, negotus sit audientie locus, & causa ad aliud concilium dilata. Denique, se Carnotes reverit ab episcopo coactos fuisse accipere ducentas libras propter ecclesiam Credonensem, contra canonum interdicta, antequam a suo abbate promissione, id in capitulo sancti Albini confirmatum iri: quod quidem abbas præstiterit, sed prius suo absentis, nec vocatis decanis nec viris majore intelligentia & ætate, presentibus tantum junioribus, quorum non pauci repugnarent, cunctis potius reclamantibus, se iustorum & coactorum tali pactum assensum. Inde orta inter suos contentio peior, quam civilis seditio: nec parum toti ecclesiæ detrimentum, nemine in posterum veritatem ecclesiæ rendere, quippo qui auctoritatem ex apostolico legato habiturus sit. Postremo nullam deinceps au-

di.

diro causa fuit sine, *Roman petitarum causâ iustitia*. Ex his intelligitur, obduatum fuisse, non sanatum diatarni mali cicatricem, quæ rursus Urbani II. pontificata re-erudit. In transcurso hic obfero, in quadam charta Vindocinensi, data hoc anno initio quadragesime, mentionem fieri de Johanne Britrone literato, apud Santonicos baud ignoto.

Apud Avernos Ebrolensis sancti Leodegastii monasterio tunc præerat Gaillelmus abbas, Gilberti seu Gilberti successor: cujus loci monachas quidam, Hugo nominis, cum quodam clerico iter hoc anno aggressus est ad Conventum sanctæ Fidis ecclesiam, quæ apud Rutenos sita est, Petro episcopo, secundum sæculum poterit. fimo, Rutensem ecclesiam gubernante. Cùm ad locum illius pagi, *Legagus* dictus, tempore quadragesime pervenisset, ejas loci ecclesiam beatæ Mariæ dicatam, & frequentibus illustratam miraculis, admodum desertam videntes, (quippe illius presbyter Romanus cum domino illius loci Gilberto Alaisio profectus erat) illic subsistere ad divina officia præagenda statuerant, dum reversi essent presbyter & loci domus. Hic post reditam, comperit monachi religione, audiam illos ecclesie partem, quam a Raimundo & Berengario vicomitibus in feudum tenebat, Deo & sancto Leodegario, atque Guillelmo abbati ejusque monachis concessit: alteram verb partem similiter dedit nobilissima quædam matrona, nomine Aldiardis, consobrina Binardi, prædicti Gilberti uxoris, quæ Aldiardis in alio castrò, quod Stagnam (*) dicitur, manere consueverat. Hanc verò donationem prædicti vicomites, quorum hæc ecclesiæ alodiam erat, agente Hugone monacho, in placito apud Severas habito ratam habuerunt.

Hoc anno Aldefonsus, rex Hispaniarum atque Leonensis, Cluniacensi monasterio & domno Hagoni abbati donat monasterium sancti Isidori martyris, seu in lecto flumina Caricionem & Pisorgam. Adm. xv. kalendas Janii m. ccc. regnante *Aldefonso rege in Castellâ & Leone*. Subscribunt Bernardus episcopus Palentinus, Scetmenus episcopus in Burgo, Pelagius Leonensis, & Petrus Altorice episcopus; tam Gonthalus comes & alii. Hic est Aldefonsus, quem ex monacho regem factum superius (a) diximus.

In regno Navaræ florebat per id tempus Veremundus abbas Hircabensis monasterii, cujus locus in religionis fama erat, ut in propriis controversiis vel utilium monachi testimonium absque juramento valeret. Veremundus illi asterio prædictas est ad annos quadraginta post Munioem avunculum, ibique maxima sanctitate floruit, dignisque habitus, qui annuo cultu octavâ die Mariæ honoretur in Hircabensi monasterio hæcenus celebri, in quo ejas reliquie asservantur. Magna in beatissimi Virginem ejas devotio fuisse traditur; idemque fame gaudent, cùm egenis annuam suppeditare non possent, missa celebrant omnes divinus rescissit. Ex illo monasterio Romam delatam missale Mozarabum, quo Hispanicæ ecclesiæ utebantur: ut Romanis eorum ritus, quos illi imitabantur, approbarentur.

In Angliâ habitum est hoc anno concilium, primò quidem in Wentana civitate, deinde in villa regia, quæ Windesore dicitur, in quo causa primatus Cantuariensis super Eboracensem ecclesiam, prout Alexander papa superiori anno mandaverat, agitata fuit. Post longam disputationem, itum est a tota synodo in sententiam Lanfranci, definitumque, ut Eboracensis Cantuariensi subiaceret. Id factum præfata Willemo rege & Matilde reginâ, qui adhuc concilii signa sua apposuere. Eisdem subscribere Hubertus sanctæ Romanæ ecclesiæ lector & Alexandri papa legatus; tum Lanfrancus, & post eum duodecim episcopi & undecim abbates, scilicet Scollandus abbas coenobii sancti Augustini, Elfringus Rameiensis, Elmodus Gloucestriensis, Tutinus Corrothensis, Elfringus seu Alfringus abbas Eveshamensis, Fridericus sancti Albani, Gostfridus seu Gosticus abbas coenobii prope Londoniam, id est Westmonasteriensis, Baldvinius sancti Edmundi, Toroldus Burgenis, Adelmeus Abendonensis, & Radodus abbas Novi-monasterii Wintoniensis. Has litteras integras recitat Wilhelmus (b) Malmesburiensis. De rebus in synodo gestis Lanfrancus accuratam redactæ rationem Alexandro papi, cui gratias in fine epistolæ agit ob humanitatem ipsi, dum Romæ esset, a pontifice exhibitam, duplexque pallium concessam; quod demum mittit epistolâ seu opusculi exemplum, quod contra Berengariam scripserat, cùm adhuc Cadomenis coenobio prædict.

Post obitum Westani Gloucestrensis abbatis, successus est a Willemo in ejus locum Serlo xv. kal. Septembris hoc anno, consecratus a Wolfano Wigornienfi episcopo, quem in prædicto concilio a Lanfranco exagitatum Labbeus perperam exilimavit. Serlo, gente Nottmannus, primò quidem (c) Abencateus ecclesiæ canonicus, dein monachus fuit apud sanctam Michaelem in monte Tumba. Quinto conversionis sue anno, suggestente Olmundo, tunc regis Willemi cancellario, post Sarnberienfi episcopo, regimini accepit Gloucestrensis coenobii, ubi duos annos.

ANN. CHR.
1072.

XIV.
Eusebius de
sue ecclesiæ
apud Eborac-

(*) Hælog.

XV.
S. Isidori mo-
nasterium ut
Hispania.

(a) M. 63. m.

Veremundus
abbas Hircabensis.

XVI.
Anglicanum
concilium.

(b) Epistolæ.
Malmesb. lib.
3. de regib.
Angl.

XVII.
Gloucestrensis
& Eboracensis
abbates.
(c) Monach.
Angl. in 2.
p. 120. col. 1.

matu.

ANNO CHRI.
897A.

marque metris monachos, & octo circiter juniores invenit. Is multis hujc loco domo contrulisse traditur, tum novis acquirendis, tum in, quæ ad alienum manus deveniant, recuperanda, adjutore in primis Odoneo cellerario, postmodum ipsius successore, qui anno regiminis sui quinto habitum monasticum ab ipso accepit. Idem Serlo novam ecclesiam a fundamentis extruxit.

(a) *Asple*
fat. 100. p.
470.
(b) *P. Lib. 4.*
n. 91.

Eodem anno in locum demoral Turhani Elensis abbas subrogatus est a rege Theodericus (a) Cemeticensis monachus, abbas ejus loci odavus, sed non consecratus, qui non prius promotioni suæ acquievit, quam abbas (b) monasterio restituisse. Post annos duos & dimidium defunctus, Godefridum monachum, qui ei indivisus comes adhaerens, vicarium reliquit. Hic monasterium septem fere annis procuravit, remque non minus rectè gessit, quam si consecratus abbas fuisset. Sub finem suæ procuratoris libertas ecclesiæ suæ discussa.

XVIII.
Lanfranci
episcopi
pro E.
Kilario ad-
versus Be-
rengarium.
(c) *Lanfr.*
q. 310.

Sub idem tempus Lanfrancus archiepiscopus epistolam (c) scriptis Reginaldo seu Rainaldo Pictavorum urbis apud sanctum Cyprianum abbati, necnon Sewino monacho & Henrico canonico, qui eum consulerant de calumniæ quadam Berengarii hæretici adversus sanctum Hilariū, quem de Christi domini passionē male sentisse calumniabant. Respondet Lanfrancus, minimè mirum esse, quod Berengarius, qui de ipso capite Christo Domino tam nefanda docuit, de ipsius capitis membro tam perniciosè dicat. Quisquis Hilario hæreses notam imponat, multos orthodoxos patres qui magnis cum laudibus extulerunt, ejusdem erroris macula involvet. Tutius esse lesori in difficillimis sanctorum patrum sententiis, quas ingeniū vel imbecillitas capere non possit, ignoſcentiam suam fateri, quam pertinaciter arrogantia fidei contraria desinere. Ceterum Hilariū, si quando dolocis sensum a Christo videatur excludere, id de eo, ut Deus est, esse interpretandum. In fine Reginaldum & socios monet vigilare adversus schismaticos, eosque sutores, qui eieci eos & inter eos versabantur. Hinc in Pictaviensi concilio tanto animorum aliu Berengarii causa agitata fuit, ut Berengarius ipse, qui presens aderat, propemodum interemptus sit, testante chronographo Malliucensi fide Masentiano, qui hoc concilium idibus Januarii anno sequenti habitum fuisse dicit. Ideo autem Berengarius sancti Hilarii auctoritatem elevare conatur, quod eā se prout fecisset in usum Christi corporis veri presentia in sanctissimo sacramento.

XIX.
Anselm.
quodam epi-
scopi.
(d) *Anselm.*
lib. 4. q. 74.

Prædicto Rainaldo abbati sanctus Anselmus, tunc Becol prius, Monologium suum (d) petenti misit, eum rogans, ut ne illud cuius vulgaris ob quosdam censores, qui nonnulla in illo opusculo carpebant, in eo scilicet, quod secundum Augustinum de secundum Græcos scripserit, quod illa summa & una Trinitas sive trina unitas necessitatis ratione possit dici una essentia, & tres persone sive tres substantiæ, ita ut substantia non ponatur pro essentia, quæ minus proprie pro essentia videtur usurari. Librum meditationum hoc tempore cum scripserit Anselmus, eam lectione Durandus Casle Dei abbas se in sectoris amorem vehementer acceptum fuisse scripta ad eum epistolâ (e) testatur est; ideoque enperere munus fulfragiorum communionem cum Becolensi congregatione habere. Ad has litteras respondet Anselmus cum magna animi demissione, se eum non esse quem petebat Durandus. Rogo itaque, inquit, paternitatem vestram, agite sancti vestris precibus, quatenus & quod ego necesse sum, a me auferatur; & quod vobis tribuatur: & vobis, quod misericorditer insignis precibus impenditis, retribuatur. Deinde rogat obniti, nomen suum alium eorum nominibus subscibi; sicque eos optat in Casa Dei conversari, ut aliquando inter beatos Deum in sacralia saculorum laudare mereantur.

XX.
Prædicti
monachi ad
abbates.
(f) *ibid. q.*
75.

Post Fredericum S. Alhani abbatem, qui superiori concilio Anglicano subscipit, promotos est in ejus locum Prædicti monachus, genere Nortmannus, cui Anselmus (f) gratulatur, quod vita ejus Deo in oculis sit placuit, ut eum ad exemplum in aperto sublimaret. Esi vero barbaris præclarus sit, quos veritas docere, propter linguarum diversitatem non possit; eum tamen apud dilectum iudicem non omnino excedendum, si alius incerti Deo negligat. Quod enim verbis docere non possit, id vitâ posse ostendere. Quippe efficacius exemplo, quam verbo bonum potest fieri. Plus hudeat diligere ab omnibus mansuetudine & misericordia, quam timeri animi austeritate & nulli parente justitia. Letentur omnes patrem & patrem ad se venisse, non tyrannum; consultorem & adiutorem, non alienarum rerum invasorem. Sunt enim multi prælati vestri, inquit, Orant, qui quasi solliciti non desinant res Dei in manibus eorum, agunt ut dissipetur lex Dei in cordibus eorum. Non tantum conantur esse prudenter, ne decipiantur ab aliis; (quamvis) ut sunt, ad decipiendum alios. Adci sua cauti, ne fiant prodigi, & quæ habent, irrationabiliter perdant; ut avari fiant, & quæ servant, inutiliter perstent. In illa epi.

(*) *ibid. q.*
76.

epistola ad quemdam Fulconem (a) electum abbatem, cum hortatur, ut oblatam sibi dignitatem sebeat, quam sine inobedientia recusare non possit.

Per id tempus Galterius seu Gualterius Pontificensis abbas, monasterii regimen impatiens ferens, clam inde recessit, & Cluniacum se recepit, credensque se tantum illis inventis latibulum, abbatem se esse non indicavit. Interim fratres eius abbatem moleste ferentes, comperto loco ubi lateret, litteris a Johanne Rodomagni archiepiscopo ad Hugonem Cluniaci abbatem p'titis & acceptis, ad curonibium reverti eum coegerunt. Verum privata & solitaria vitz studio secessit in quorundam cryptam horridam, monasterio p'iorum, quæ super ad ampliandum ubertatem hortum destituta est: ubi corpus suum inedia, vigilia, & acris disciplina verberibus mactabat. Neque hac lacerâ contentus iterum fugit ad insulam sanctorum Cosmæ & Damiani, in prospectu Tarconis civitatis positam, ubi mirum est, quantâ se ipse vitz asperitate discruciaverit. At nec diu illic vix talia ac tantâ latere potuit. Tum missa manucula, & invito data, quæ ille pauperibus erogabat, vir uideb' profusa caritate, ut egeo ab eo quiddam petenti, cum non haberet quod daret, liberos suos donaverit; alteri verò cucullam & tunicam, quæ paulo ante Majoris monasterii monachi ei dono miserant. Sed tandem, indicente quodam peregrino, nomine Guarino, decessit a suis, denique ad proprium locum reducitur. At non diu illic subistit; nam paulo post Romam ad Gregorium VII. perrexit, ut pontifex ab eo pastoralium fascinum, quæ ipsi intolerabilis erat, amoliretur. Verum fecus quam optaverat, accidit, & apostolicâ auctoritate ad locum suum redire compulsus, illic quietus perstitit. Non dubio quin is sit Gualterus, cui Anselmus (b) scribit, ut ne contra omnium consilium, contra obedientiam sibi divinâ dispositione per archiepiscopum suum & regularem electionem inpositam, contra misericordiam & caritatem oves sibi commissas, pastoralis curæ destitutas, lupis insellantibus locandas deferendo exponat, quandiu vel eam considerat sibi curâ ad salutem posse proficere: prout ad monasterium suum redeat, curamque abjectam misericorditer resumat. Calumniam quippe, quæ eum terrere solebat, a sancti Arnulfi abbate, per communem ejus & fratrum monasterii sui consensum omnino esse extinctam. Quoniam fuerit illa calumnia, ignoratur. Abbas ille sancti Arnulfi, haud dubiè Crispinensis, fratris is est Hugo, ex monacho Rosbaccensi, laudatus sub finem libri de miraculis sancti Agili abbatis.

Hoc serè tempore Hugo secundus Mellemti comes cucullam induit in Beccenâ monasterio sub Herluino abbate; certis aliquanto post annum MLXIX. quo anno mediam partem villæ Taxicurtis Beccenibus donavit; quam donationem Philippus rex in Pificiensî p'sentem convensu confirmavit. Hugo iste filius erat Galetanni seu Walacani comitis Mellentensis, eo nomine primi, sancti Nicaii ecclesiæ conditoris; nullique ex Adelaide conjuge susceptis liberis, comitatus Mellemti reliquit Roberto de Bello-monte, qui Adelaide, ipsius Hugonis sorore, Rogelio de Bello-monte conjugio copulatus, natus erat. Hic, abbas Bello-montis domini titulus, Mellemti comes deinceps dictus est; comitatum quoque Leyceltensem in Angliâ consecutus, & Beccenâ monachos in Mellentensem sancti Nicaii ecclesiâ, pulsus clericis, induxit, utpote Guillelmi de Bello-monte Beccenâ abbatem cognatus, quo de re plura infra sæculi sequentis.

Cum Robertus Frisius comitatum Flandrensem obtinisset, omnes Blandiniensis comitatus possessiones rogatus Folcardi abbati, litteris suis hoc anno confirmavit. Idem Folcardus reliquias Bertulfi abbatis & aliorum in novam thesauram inserti, novoque altari imponi curavit anno sequenti, Radbodo episcopo Noviomensi ecclesiæ presidente, anno prædicti Folcardi abbatis regiminis tertio, qui hanc translationem peregit urrt. kal. Junii, absente episcopo, qui hunc diem litteris suis festivum deinceps esse sanxit: quæ omnia cum vita sancti Bertulfi suis litteris mandavit utonymus Blandiniensis monachus jussu ejusdem Folcardi abbatis.

INequens unus millesimus septuagesimus-tertius, Alexandri pape II. ultimus, Gregorii VII. primus, magno motibus initium dedit, auctore in primis Henrico IV. cujus flagitios & turbulenti actus totum fere occidentem perturbabant: quod dissent in primis & sincerè litteris mandavit Lambertus Scaiburgensis. Princeps Romanus citatus est ab Alexandro papa Henricus, respondens ad archiepiscopum, quæ adversus eum a Saxonibus perlata forent ad apostolicam sedem, de simonia scilicet hæretici, aliisque criminibus emendatione dignis. Hæc citatio facta est per Anthonem Coloniensem archiepiscopum, & Hermannum Badenbergensem assistentem, quos rex ipse Romam miserat ut colligendam pecuniam, quæ ipsi debebatur. Ille verò pontificis mandato insuper habuit, nihilo fecius agere perrexerit.

ANN. CHR.
1079.
(a) ibid. q.
XXI.
Gualterus ab-
bas Pontifi-
censis
desertit.

(b) Hist. p. 53.

XXII.
Hugo Mel-
lentis comes
Becce mona-
chus.

XXIII.
Gaucensis.

ANN. CHR.
1079.
XXIV.
Henricus re-
gi mali mo-
ris.

Unde

ANN. CHR.
1079.

Unde Anno magnopere iis, qui contra ius fasque in aula gerebantur, commotus, vacationem procreationis publicæ, quam nuper telamiserat, a rege postulari; quam laud gravatè concessit, ne Anno, quod facere solitus erat, pravis ejus consiliis & libidinibus obviari iret. Itaque rex hoc importuq, ut putabat, ac ferverissimo quasi pædagogio liberatus, refractis omnibus pudoris ac modestiis vinculis, liberius dein omnibus flagitiis & sceleribus atque subditorum vexationibus frena laxavit. Tam verò Saxonie ac Turingie colles castellis ac prædiis cum firmasset, prædæ passim ex proximis agris villisque a militibus sine agi permisit.

XXV.
Lis de decimis.

Ad hæc Sigefridum Moguntinum archiepiscopum ad decimas a Turingie sacerdotibus exigendas, ut longè ante animo propulerat, adduxit. Ejus rei causâ videlicet Martin archiepiscopus Erfordie synodum indixit: ubi Turingie, maxime Fulderi & Hersfeldensis abbatibus, Vviederode & Rethardo, Moguntinorum antistitem concessionis & Romanorum pontificum decreta opponentibus, & si ita ab incepto desisteret, pontificum se appellatores asserentibus, non solum cum archiepiscopo acerrimè repugnavit, verum etiam, si illi ad pontificem provocarent, extrema eis opem intulerit. His contenti abbatibus, eorumque exemplo ceteri Turingie sacerdotes demum cedente coacti sunt, atque in hanc tandem passionem archiepiscopus & abbatibus convenire, ut Hersfeldensis abbas in decem suis decimalibus ecclesiis duas partes decimarum, tertiam archiepiscopus acciperet: in reliquis vix ecclesiis (quod Fulderensis quoque in cunctis suis decimalibus ecclesiis permisit) dimidia pars abbati, archiepiscopo altera contingeret. Hæc fuit apud Lambertum, qui etiam infectam inde Saxoniam & Turingiam defectionem enarat, ex qua factum est, ut nulla deinceps fieret decimarum exatio.

Othlonem vi-
tam S. B. mi-
faci fecit.

Dum hæc de decimis rixæ ferverent, rogatus est a Fuldensibus Othlonem, Ratiponensis sancti Emmerami, ut conjicere licet, monachus, ut vitam sancti Bonifacii episcopi & martyris, olim a sancto Willibaldo episcopo scriptam, alio illo ferberet, quod tempore Leonis IX. jam tentatum fuerat. Flagitantibus tandem assensit Othlonem, duosque hoc de argumento libros composuit, inseritis sancti Bonifacii, aliisque aliorum ad eum epistolis, eum præfatione ad Fuldenses, in qua contra invatores decimarum Fuldenium invehere. It, inquam, mihi videtur esse ille auctor, a me sub Anonymi (*) Ratiponensis titulo editus, qui anno MXXII. c. monasterio suo ob persecutionem egressus, Fuldam se recepit: ubi post quatuor annos (**) interpellatus est a fratribus ejusdem monasterii, ut sancti Bonifacii vitam, ad ipsam sile etiam, facilius ederet: cui petitioni ait se die restitisse, sed tandem acquiescisse.

(*) Anonymi.
in d. p. 445.
(**) Hist. p.
445.

XXVI.
Alexander
successit Gre-
gorio VII.

Inter ea Alexander II. optimus pontifex, Ordinisque nostri studiosissimus, a vita migravit: cui statim Romani, inconsulto Heinrico rege, Hildebrandum archidiaconum, virum sacris litteris eruditissimum, ait Lambertus, & in tota ecclesia tempore ipsius pontificatus unum virum genere celeberrimum, unanimi consensu, quidvis Henno cardinalis schismaticus contra essiat, substituerunt. Eorum iudicium hæc verba conceptum erat: Nos sancta Romana ecclesia cardines, clerici, acolythi, subdiaconi, diaconi, presbyteri, præfatos venerabilibus episcopis, abbatibus & monachis, consentientibus pluribusque turibus utraque ordini, eligimus nobis in summum pontificem Hildebrandum archidiaconum, virum religione, doctrinâ, justitiâque præstantem, in aduersis constantem, in prosperis moderatum, pudicæque sobrium, castum, hospitalem, domum suam bene receptum, in gremio beatorum ecclesiarum a puritate egregie educatum & eruditum; cuique possit esse & dicit Gregorium VII. pontificem volumus & cunctantur. Hanc electionem, se inconsulto etiam, indignè tulit Heinricus, missisque Rurico Eberhardo comite, sed rationem expulsiavit: ac comperto, Gregorium ad eam dignitatem non ambitu, sed vi adductum, se ordinari passum non fuisse, donec in electionem suam tam regem, quam principes Teutonico consensu cetero relinqueret; hæc illibenter satisfactionem accepit, suoque suffragio ordinationi ejus assensit, qua anno sequenti in purificatione sanctæ Mariæ facta est, cum hoc anno in pentecoste presbyter ordinatus fuisset, indito ipse Gregorius VII. nomine, quod ille grati in Gregorium VI. animi causâ, qui se educaverat, ceteris præstaret. Non hic repeto quæ in superioribus dicta sunt de ejus ortu, patria, educatione, rebasque ante pontificatam gestis. Sunt qui eum in Colonienſi ecclesia educatum fuisse colligunt ex ejus epistola (*) ad Annonem archiepiscopum, in qua ait, se peculiari studio affectum esse in illam ecclesiam, ob recordationem disciplinæ, quæ tempore antecessoris, inquit, nostri in ecclesia Colonienſi curari sumus. Verum Gregorium in Romana ecclesia educatum & constitutum fuisse ex dictis constat; nec aliam ob causam se dicere in Colonienſi ecclesia curatum fuisse ejus disciplinam, quam quod eam, dum presens illic, legationes obeundo, assiduit, in transcursum didicisset.

(*) Greg. VII.
lib. 1. ep. 70.

A fus

A sua statim electione Gregorius scripsit ad Desiderium Casini abbatem, quæ pri-
ma in ejus registro epistola est, significans mortuum esse dominum suum papam
Alexandrum, cujus mortem super se cecidisse dicit, & quodam Romanorum im-
petu vim sibi factam esse ad subeundum pontificatum: quales verò angustias pa-
tiatur, se utpote in lecto jacentem, enarrare non posse. *Te itaque, inquit, per
omnipotentem Dominum rogo, ut suffraganeis fratres & filios, quos in Christo antea
ad exorandum Deum pro me provocas, & ex vera caritate invites: quatenus oratio,
quæ me liberare debuit, ne incurrerem periculum, saltem taceat in periculo pos-
sum.* In fine jubet, ut quantocius ad se venire non prætermittat, quippe Roma-
næ ecclesiæ ejus presentiam & prudentiam esse necessariam. Tum dominam
Agnetem imperatricem, quæ tunc Casini versabatur, & Rainaldum venerabilem
Cassanum episcopum suo nomine salutari jubet, & quantum erga se dilectio-
nem habeant, effectum obtinendi cupit. Nos meliò post pontifex ipse Casinum adit,
ut inferius videbimus.

Ex alia ejusdem Gregorii epistola (a) ad Girardum Osiensensem episcopum, in Gal-
lis legatum, per Hugonem Candidum, quem in Hispaniam mittebat, perita, in-
telligimus nonnulli dissensionis interdictum inter prædictum Hugonem Candidum
& Hugonem Clacienensem abbatem, quos Alexander papa jam in concordiam re-
vocaverat, in qua eos per Girardum confirmari Gregorius cupit. Eandem verò
abbatem rogari jubet, ut quodam e suis monachos Hugoni Candido, qui cum in
Hispanica legatione comitatur & adjuvent, concedat.

Inter eos qui litteras gratulatorias Gregorio (b) de sua electione scribere, unus
fuit Willelmus Mettensis abbas, cui sancti Remigii apud Remos abbatia (c) commis-
sa fuerat a Manasse archiepiscopo, qui cum posset, quòd suis pravis moribus ad-
versaretur, infernum habuit. Principio Deo gratias agit Willelmus, quòd Gregorium
jam olim discipulis ecclesiasticis erudium, ecclesiæ rectorem concesserit; cuique gra-
tulari, quòd electio unanimitate omnium ordinum consensu facta sit. Ejus verba con-
tra Benonis schismatici commenta hæc referenda videntur. *Tantus autem, inquit,
ut multis relictum est, totius populi sui electionis tue conspexerit assensum, ut antea
minus ex tanta multitudine vestra fuerit dissentire. Et unde, quæso, tanta vaucantur,
tanta potius esse concordia, nisi ex Spiritu illius relictis, cuius olim adspiratione
plebs primitus credidimus non cor & unum animam habuisse deservit? Gratias
ergo Deo, qui sic tue facit electioni, ut non parceret ecclesiæ scissimæ. Ideo ait ve-
nimus huic electioni tam unanimiti assensum repugnare, nisi qui respectu misere
conscientie pondus sententis Gregorii sibi imminere formidaret: quo in numero
posuit Gregorium Vercellensem, Cadalot antipapæ factorem cum suis affectis,
mercentem scilicet, ne illo seio, quo in hominem ecclesiæ exardescere solebat Gre-
gorius, ejus flagitia, dedecora & probra damnarentur. Dein pontificem hor-
tatur Willelmus, ut nullius metu, nullius minis ab hoc spiritali consilio re-
tardetur. Omnes quippe magna ab eo expectant, ex præteritis colligentes, quid
in majore officio sit acturus, qui quondam positus in minori, non sine gloria
ministraverat.*

Postremo idem Willelmus, quem paullo ante Herimaro abbati Remigiano susce-
ptum fuisse (d) diximus, assertit se quorundam consilio deceptum abbatem sancti Re-
migii pondus suscepisse; quod tam impatiens & iniquo animo ferat, ut illud abs
se longis propelleret cogit, si tamen procuris ad hoc favorem impetrare possit.
Id verò duplici maxime ex causa se facere velle dicit: una quòd frustra laborare,
sibi videtur in corrigendis quorundam monachorum vitiis. *Scis enim, inquit, quæ per-
versis difficile corriguntur, præsertim hi, qui in monasterio propensius tenentur. Alex-
ander causam sic exprimit. Huic autem calamitose sterilitati, & sterili calamitati il-
lus singularis feri accedit immanitas, cui si quid projecero, plus acuit demer, si sub-
traherò manum, illas non effugio sevientis.* Id intelligendum de Manasse archiepisco-
po Remensi ejus nominis primo, qui monasterii rebus avidè inhæbat; homo tam
projevit vitæ, ut in ordinem redigi meruerit. Quod attinet ad monachos illos,
quorum vitiis emendandis frustra se operam dare ait Willelmus; id de quibus-
dam tantum intelligendum videtur, (nam Herimarus ejus decessor monachum
rectè instituerat) in scilicet, qui Willelmum, extraneum hominem, jamque aevi
Mettensis sancti Atonis coenobii abbatem, sibi a Manasse impositum graviter fe-
rebant.

Hanc Willelmi in abbatia Remigiana præfecturam necdum rescierat Gregorius
VII. cum duas hac de te epistolas hoc anno pridie kal. Julii scripsit. Una (e) est
ad Manasem archiepiscopum, quem arguit, quòd necdum rectorem monasterio fan-
cti Remigii præficeret, prout Alexander papa tum per epistolas, tum per legatos
cum præmonerat: immo non modò eos monasterii devotiores, sed etiam religiosiores
Ansal. Bened. Tom. 2.

ANN. CHR.

1057.

XXVII.

Desiderio ab-

batii alioque

habuit.

(a) Greg. VII.

lib. 2. ep. 6.

XXVIII.

Willelmus

abbas S. Re-

migii et Rem-

ensis.

(b) Ansal.

lib. 2. cap. 1.

(c) Greg. VII.

lib. 2. ep. 6.

(d) Ibid.

XXIX.

S. Remigii

abbatium

vult abdicare.

re.

(e) Ibid.

(f) Greg.

lib. 2. ep. 7.

epus

ANN. CHR.

1075.

(a) 1064. q.

14.

eius personas crudeliter direxerat. Alara (a) epistola scripta aſi ad Hugonem Clo-
 nacenſem abbatem: in qua ait, duo ſancti Remigii monachos, conſequentes,
 quos Maſaſſes archiepiscopos locum ſuum quotidie diſſipet ac conſumat, ſua a-
 poſt ſedem apoliſicam commoratos ſiſſe: quibus non aliud in preſens oppor-
 tunius ſolacium exhibere poteſſet, quam ut litteras ad eundem archiepiscopum
 ſcriptas ipſi Hugoni dirigeret, quas per idoneum uſum mittat: quibus eum
 magnopere admoet, ut quantocius prædictum monaſterium regulariter ordinet,
 & in quiete dimittat. Varum ubi pontifex Willalmum eidem abbacie præpoſi-
 tum aſi ex ejus litteris comperit, jamque procuratoris ſue vacationem obni-
 xæ flagitare, ejus precibus demum tametſi ægra annuit, ut anno ſequenti vide-
 bimur.

XXX.

Dominici ab-

batu Caſa-

urienſis & epi-

ſcopi ſucceſ-

ſores.

(b) 1064. q. n.

17.

(c) 1075. l. n.

1-2-13.

Vacabat tunc temporis Caſaurienſis abbatia & Valvanſis episcopatus poſt obitum
 Dominici abbatis & episcopii ſuperius (b) laudati, qui poſſimè deceſſit v. kal. Mar-
 tij, poſtquam Caſaurienſe monaſterium annis viginti-oſto & dimidio adminiſtraſſet,
 ſapientique aſi, uti juſſerat, in eodem ſarcophago cum ſancto Widone abbate, cujus
 ſucceſſor exiſtiterat. Tum paſſore orbati Caſaurienſes, cum ob Teutonicum diſſidium &
 ſecceſſionem ab apoſtolica ſeda imperatorem convenire non poſſent, Gregorium pa-
 pam unâ cum Valvanſibus ſancti Pelini clariſis adierat, ut ejus ad autum reſo-
 rem obtinerent. His auditis, Traſmundus monachus genere nobilis, frater Oſerſi
 Caſinenſis poſt Daſiderium abbatis, monachis ſancti Clementis abbas, & cleriſi
 Caſinenſis poſt Daſiderium abbas, ſancti Pelini episcopos datus eſt. Idem pontifex in gaſtali concilio Rome tunc
 habitotentiam (c) promulgavit contra perverſores prædiorum ſancti Clementis, no-
 minatim contra Normannos, ut Alexander II. ejus antecelſor jam faceret. Ve-
 rum hoc ſententiæ effectu caruit: ſed Hugo Malmazetus, Caſaurienſium infe-
 liſſimum hoſtis cum munitiones a Traſmundo abbate conſtrui animadvertiſſet, illam
 de improviſo comprehendit, tranſiitque in carcerem, ac tam diu vinculis conſtitutus
 tenuit, donec omnia nova ædificia lubriſſet, & abbatia rei omnes ac ſuppleſſi-
 lam ſuppleſſet. Quam ob rem Traſmundus, nœore aſſectus, quod abbatiam ſic
 nudam & ſpoliatam vidaret, aam abdicavit poſt annos oſto regiminis, & ad epi-
 ſcopatum ſuum reverſus, paucis poſt diebus mortis debitum ſolvit, ſepultuſque eſt
 in eccleſia ſancti Pelini. Tunc diſſipatis hac illac monachis, quaſtor tantum
 ſancti Clementis locum perſiſterunt, monaſterii ſui deſolationem lugeſcentes. Sed qua
 ſine abbate eſſe non poterant, unum a ſuis, Adam nomine, monaſterii perpoſitem
 abbatem elegerunt: quo poſt ſex annos mortuo electus eſt, ægre permitteſta Mal-
 mazetus, Johannes, eo nomine tertius, & ipſe triennio poſt creatus episcopos Val-
 vanſis: cujus dignitatis occasione, abbatie curam poſtponere cepit, & de ſolo a-
 piſcopatu curata. Hinc Malmazetus quendam ſuum capellanum, Gilebertum no-
 mine, commiſſariationis ſpecia, ac ſpe ſpoliandi monaſterii, in ejus locum laſtulit.
 Egrot illicoſus juſſus erat, & quidquid ſupererat ſacre ſupelleſtilis aſportavit. In his
 anguſtiis Caſaurienſes Malmazetto hanc cladem, tamquam neſcienti, gementes ax-
 pouunt. Illa verò ſingulis ſe valle miſereri, aſi permiſit, ut quam veſtiant, abbatem
 aligerent. Conſultus Johannes apiscopos mox laudatus, aſi perſuſit, ac Grimal-
 dum monachum ſancti Vincentii eligerent, de quo ſuperius agendum.

XXXI.

Anſelmus

Luceæ epi-

ſcopos ſano-

tactus.

Luccenſem episcopatum, quem ante pontificatum ſub Anſelmi nomine reſeraz
 Alexander II. utique ad ultimum vite ſue ævum (quod antea ſub Leo IX. de Tol-
 leſi ſecrat) retinuit, aſpectans ſcilicet, dum idoneum ſucceſſorem inveniret. Tao-
 dens verò extremo vite ſue anno, Anſelmum alterum ad illam dignitatem promo-
 vare cupiens, utpote vite meritis ac ſcientiâ poſſentem, aum ad ſuavium regem
 inveſtituræ cauſâ direxit, dato ei comite raliſioſo ſancti Ruſini apiscopos, Me-
 ginaro ſeu Mainardo nomina, qui ax monacho Caſinenſis illius ſedis apiscopos &
 cardinalis creatus fuerat. Iſit ergo illa in Garmaniam, aſi invaſitque horrore,
 quam poſtea graviter infeſtatus eſt, re infeſta reverſus aſi. Alexandro mortuo,
 (d) Greg. lib. 1. q. 11. p. 7.
 11.
 Gragorius cum damno ad capeſcendum episcopatum impulſit, eum tamen (d) i mo-
 men, ut ab accipienda inveſtitura abſtineret, dum Heinricus pacem cum apoſto-
 lica ſede compoſuiſſet. Eâ atque compoſita, inveſtituram accepit Anſelmus: qua
 de re tanto dolore paulo poſt aſſectus eſt, ut, relicto apiscopatu, ſaſtis ſit mona-
 ſticæ regule ſ. Benedicti & Cluniacenſium conſuetudini ſubjeſtus. Locum, ubi mona-
 ſticum induit habitum, vite ſcriptor haud obſcure indicat, monaſterium ſcilicet ſan-
 cti Benedicti, quod eſt in ripa ſummitis Eridani (*), ſub obediſſima Cluniacenſi ca-
 noſii, Padolitione diſtans, in cujus capitulo poſtmodum humari voluit. Verum
 inde Gragorii juſſu revocatus, retento monachi habitu, Luccenſis eccleſie regimen
 ſubra coaſtus aſi. Primum ejus ſtudium fuit, ut eccleſie ſue canonicos ad com-
 nem vitam, quemadmodum olim præſcripſerat Lao IX. adduceret: qua in ra mul-
 tas procillas ſuſcitavit, adeo ut omnes ex illis ſeditiſis, Patres nomine, in ipſos

12.

cum intrusus fuit. Non impas ejus zelus fuit ad monachos reformandos, male su-
 30 inquies, nullos habere vel clericos, vel monachos, quam irregulares & irre-
 35 ligiosos. In omnibus porro factis suis magistrum suum Gregorium papam imitari
 studuit, cujus meritis quidquid in ipso boni fuit, tribuebat. Nihil in ecclesia legi
 petiuit præter scripta orthodoxorum patrum, & in cantu atque lectioibus uni-
 formem ritum instituit conatus est. Psalmos non cursum, sed moderatè canendi
 volebat; fecos agentes asperè increpabat. Medià nocte ad matutinum officium sus-
 ceptus; in divinis officiis raris sedere solitus, & missarum sollempnia omniquam sine
 lacrymis explevit. Mira ejus in visu passioonia erat. Cibos delicatos, & exquisitos
 respicebat; vinum fere ut venenum sapiebat. In summa, corporis delicias de curia
 40 seculi blandimenta, quibus ceteri sui gaudent, abhorrebat. Eidem Gregorius
 Mathildem comissam in rebus spiritualibus dirigendam commisit. Eandem ipse ad
 cultum Desipazæ (*) & ad frequentem sacre Eucharistiæ receptionem hortatur. (a) d. 68. b.

Hic unus supremus fuit Johannis-Gualberti abbas Vallumbrosani, sanctitate in-
 signis. Hunc paulo ante obitum Mediolanenses catholici, qui, scilicet schisma-
 45 ticorum partes avertabant, interpellant, ut ipis succurreret, quippe qui per
 multos annos poenitentis & sacre communionis capesses fuerant, defectu catholi-
 corum sacerdotum, a quibus utramque acciperent. Erant apud Vallumbrosanos con-
 sistens Mediolanenses catholici, qui ad Johannem confugerant ad vitandum quorundam
 schismaticorum, id est simoniacorum. Hos Johannes a Radalpo Tuderino
 presbitero, proximè sanctitatis viro, cui post Petrum simoniacum Florentina ecclesia com-
 missa fuerat, presbyteros ordinari curavit, eoque cum aliquot a suis Mediolanum
 remisit. Non multo post religiosissimus abbas Passiniani in suburbio Florentino, in
 morbum incidit. Mox ad cum multi ejus discipuli, viroorum scilicet monasterio-
 rum abbat, confugerunt, de tanti patris instanti morte super modum moerentes:
 quos ille ad observationem regularis discipline, & ad communi sui precepta sollici-
 tam curam adhortatus, mox ad propria monasteria remisit, remitto tantum penes
 se Læto Passinianensi abbate, & Rustico priore. Horum rogatu epistolam omnibus
 50 instituti sui fratribus de servanda concordia & caritatis unione scripsit, cujus hæc
 summa erat: ultimum tenendo caritatem omnia operis peccata; abique ea ceteras
 virtutes inanes; nec sufficere, si uolui loci spatio ea corpora continerentur,
 nisi corda caritatis glutino uniantur. Ad hanc porro servandam caritatem opus es-
 se, ut omnes, sub unius rectoris custodia cōstringantur: quare totius Ordinis
 55 generalcm curam, qualem ipse hædenu gesserat, se Rodolfo committere. Imminen-
 te obitu, in breviculo sequentem confessionem scribi curavit, secumque in tumulo ap-
 posui præcepit. *Ego Johannes credo & confiteor fidem, quam sancti apostoli prædicaverunt,
 & sancti patres in quantor conciliis confirmaverunt.* Post hæc, corporis & sanguinis
 Domini communionem multis, ad Deum migravit xv. idus Julii. Corpus ejus post
 triduum Passiniani humatum est, ita illisum ab omni fœtore, quemadmodum il-
 lorum fidem, quod vixit, servatu studuerat.

Consolatorius super ejus obitu epistolam Vallumbrosani scripsit Gregorius papa,
 quon ex Baronio hic referre visum est.

Gregorius epistola servos servorum Dei, clericis monachis, ac religiosis laicis, di-
 60 scipulis sanctæ recordationis Johannis-Gualberti abbatis imitandis, salutem & a-
 postolicam benedictionem. Licet veneranda memoria eundem Johannem patrem vestrum
 corporis oculis non viderimus; quia tamen fidei ejus puritas in Tuscia pariter mi-
 rabiliter respicimus, multa cum amore dilectum; cujus sanctæ conversationis studium,
 quomodo vos imitaretis esse non ambigimus, ut vigor rectitudinis vestrae ad extirpan-
 dam de agro Dominiæ hereticarum sulcibus invigilet, attentiusque serocet, poten-
 65 tes vobis exhortationis verba impendimus. Vos itaque, dilectissimi, in quantum hu-
 mana possibilitas permittit, viam illius sequentes, & verè filios ejus & heredes si-
 mili vobis conversatione probantes, viriliter agite & conseruamini in Domino, & in
 potentia vicinis ejus; documenta sanctarum scripturarum, quibus hereticorum argu-
 menta destruantur, & fides sanctæ ecclesiæ defendatur contra membra diaboli, qua di-
 70 versis machinationibus christianam religionem tentantur evellere, mens vestra quotidie
 medietur, & ad, quod sciet, libertate in malorum consensu erigatur. Eos vero qui
 in vobis confidunt, & consilium religionis vestra sequi disponent, vobis gratia
 75 pariter vestri suscipite, & de his, que ad salutem eorum pertinere videntur, sanctis ex-
 hortationibus insistite, ut non solum vestra, sed & vobis frequentem circumspiciat populi
 qui considerantes sancta opera, glorificent Patrem vestrum qui in cælis est. Non
 autem ipsum amorem, quem patri vestro & vobis olim imprudimus, donec vestros spi-
 80 ritus exierit arce, exhibere desideramus, & tam idem deinceps majore vobis certita-
 te fovimus, quod vos in divinis negotiis ferventiores esse probamus; quibus non
 solum spirituali, sed & seculari, si necesse fuerit, auxilium, Deo adiuvante, minis-
 85

ANNO CHR.
 1073.

(a) d. 68. b.
 XXXII.
 Johannis
 Gualberti ab-
 batis obitus.

XXXIII.
 Gregori
 pape episto-
 la ad Vallum-
 brosanum.

ANNO CHRI.
1073.

Abbasque. Vos igitur omnipotentem Deum invocato, ut ipsi vires & facultates nobis tribuat; quatuor septem regimini impetabile pondus possimus tolerare, & sanctam ecclesiam in statu antiqua religionis reducere. Valeat.

Hactenus Gregorius, qui compendiosam gratiam, quam in celebrandis sacrosanctis missarum sollemnibus experiri solebat, triduo intermissam dolens, eandem sancti Johannis invocato nomine recuperavit.

Viam sancti Johannis primis litteris mandasse dicitur Andreas Januensis, cujus hac de re lucubrationem, etiam diligenter perquisitam, reperire nobis non licuit.

XXXIV.
Johannis vi-
te scriptores
& discipuli.
(*) Ital. fol.
123. p. 94.

Ejus fragmentum refert Ughellus (*) Eandem receperunt Atto, Vallumbrosani Ordinis generalis abbas quantus, natione Hispanus, patriâ Patensis, qui anno MCCLXXII. decessit. Hunc in eodem munere post Johannem precessisse Rodulfus ejus successor ab ipso designatus, qui tantum tricennio congregationem revit. Rodulfum excepit ad sexdecim annos Rusticus, antea sub eo in Palisiano prior, succcessorem sortitus Attoem, cujus liber de sancti Johannis rebus gestis vulgatus est.

Præter Rodulfum & Rusticum, principalis Johannis discipuli fuerunt Tenzo Razolen- sis abbas & Petrus, cognomento Igneus, superius laudatus, cui Johannes priorem custodiam vacatam & amorem, quam ille humiliter subit, in Vallumbrosa commisit; tum apud Palisianum præpositi officium, dein abbatem munus gessit in Fici- clo: ac demum cardinalis & episcopus Albanensis creatus est.

XXXV.
Gregorius epi-
scopus de ab-
batibus
(b) Greg. lib.
1. p. 34.

Antequam ex Italia discedamus, non omittendæ sunt quedam Gregorii pape epi-
stolæ, ad res nostras attinentes. Una est ad Lanfrancum (*) Cameracensis archiepi-
scopus de abbatibus sancti Edmundi, quam Arsfallus episcopus graviter verbat:
quod ut intelligatur, observandum est quod iam superius præmissum, subactâ a
Willelmo Angliâ, Arsfallum seu Ersfallum, genere Normannum, Willelmo olim
cubicularium, ad Helmanensem episcopatum promotum fuisse; indeque sedem Tes-
tfordum transiisse; ac demum, cum neque illic satis bene pro voto sibi esset,
eandem voluisse transferre ad abbatiam sancti Edmundi, cujus possessionibus in-
habitat. Ersfalli molitioni pro virili resistit Baldevinus seu Balduinus abbas, tan-
demque ad Alexandrum papam se consultit, ac monasterii libertatem apostolico de-
creto confirmari curavit. Cum nihilominus Ersfallus eundem locum venare perge-
ret, Gregorium adire sancti Edmundi monachi, & adversus novos Ersfalli insul-
tas ejus patrocinium implorantes. Hæc fuit occasio scribendæ ad Lanfrancum epi-
stolæ, in qua pontifex se miseri sit, quâ fronte Arsfallus Alexandri pape de-cre-
ta contemneret; hortaturque Lanfrancum, ut ejus auxilio vice sua compescat,
& sancti Edmundi abbatiam ultionis inquisitioni ne permittat, cujus injuria in
se redundet: insuper suo nomine Willelmum regem admoneat, ut ne Arsfalli va-
ris perusionibus acquiescat. Si verb Arsfallus denovo recalcitret, eidem & Bal-
duino abbatibus precipiat, ut ambo sedem apostolicam ad hæc sibi data conveniant.
Data ad sanctum Germanum, quod oppidum est sub monte Casino XII. kal. De-
cembris, indictione XII.

(*) Ibid. p.
34.

Altera epistola (*) est ad Arraldum Carnotensem episcopum de sancti Landoni-
ensis abbatis Blesensis, cujus abbate Hembarde Jerusolymam profecto, Guido mona-
chos in ejus locum intrusus fuerat. Hæc intellexit, Hembardeus apostolicam adit
sedem, injuriam sibi factam conquerens. Litteras hæc de re Gregorius scripsit ad
Arraldum, cui innoxit, ut Hembarde remitteret, & Guidonis ordinationem ex-
aminaret; & si quidem Guidonis ordinatio legitima sit, Hembardeum ad se cum lit-
teris remitteret, & Guido in suo loco permaneat: si verb Guidonis promotio simo-
niaca sit, hic sine mora deponatur. Data Argentor. v. kal. Decembris, indictione
XII. a mense Septembris inchoant.

(*) Ibid. p.
35.

Ibidem etiam die sequenti scripta est alia Gregorii epistola (d) ad fratres mo-
nasterii beate Mariæ diocesis Dordunensis, in quo, post mortem Uberti seu Ha-
berti abbatis, Benedictus in ejus locum electus fuerat. Hic ad Gregorium detulit
quoddam monasterii sui privilegium, a pontifice confirmandum: quod Gregorius re-
batur superfluum, utpote sibi suspectum, tum corruptione latinitatis, tum dero-
gatione canonum auctoritatis. Quia verb electus abbas, etiam honestis prædictis mori-
bus, ad abbatiam officium, cum ætate, tum æriæ corporis infirmitate, minus
idoneus pontifici visus est; cum a prælatione desistere monuit, si se invalidum
suum opportunitatibus non posse sufficere sentiret. Fratre tamen eidem reve-
rentiam exhibere jubet, & in eisdem religionis tenore perseverare, in qua eos
defunctus iniqua paret, scilicet Ubertus: ceteros quoque monachos vorum
& confocios, qui in cellis ab eodem patre constructis habitabant, cum ipsis annu-
mer esse, & eidem abbati reverenter obedire. Quodnam sit illud beati Ma-
riæ monasterium, non facile dixerim. Sitam enim in parochia seu episcopatus Dor-
dunensis, cujus sedes tum vacabat, ut ex hac epistola constat: ac quoniam sit illa
Dor.

Deinde ecclesia, hanc. Mihi videbatur esse Dentonensis: ac illud obstat, quod Petrus illi ecclesie post longum pontificatum, ultra quatuor althec annos apud Ugheliam perfluxisse dicitur, id est ad annum MLXXVII. Ignotum quoque nobis est predictum beati Maria monasterium.

Paulo minus obfcura est abbatia, quam Beatrix marchisa, ejusque filia Mathildis hoc anno apud Faxinerum in alpebus Apenninis fundasse perscribunt in chronico Alberici. An forte idem est monasterium sancti Marci & omnium Sanctorum, sicut in loco Stralinerum diocesis Mutinensis, cui eandem Beatrix quondam monasterium (a) praeiis ante biennalem coeleste? Eadem etiam cum filia Mathilda munificum se exhibuit monasterio (b) sancti Prosperi, nunc sancti Petri de Regio, ubi sancti Prosperi confessoris Christi closter & ossa asservari dicuntur in diplomate Alexandri II. quod Gisleberto ejusdem monasterii abbati inscriptum est. Hic quiescit abbas centet illius monasterii, quod seculo octavo extra urbem conditam traditur a Thoma Regienis episcopo, qui corpus sancti Prosperi illic transtulit, a Tanto episcopo intra civitatem seculo decimo restitutum. Hujus loci primus abbas, qui quidem notus sit, Landolfus erat insuente seculo undecimo, cujus successores Ugdelius (c) videtur. Petrus Gasardus historiam scripsit illius monasterii, hodie quoque insignis, quod congregationi sanctae Iulianae unum est.

Vix postscriptum interea Gregorius septimus, cum cum adire Stephanus de Tigeno, qui ab anno quatuor Romae in aula papae Alexandri versatus erat, ingravatus Stephanus de quibus amicitia, et monasterium Ordinem iuxta regulam sancti Benedicti, quam inter de Tigeno fratres de Calabria, non tamen summo habitu, die exortatus, iustitiae sibi licet sanctissimae, ait. Avoit damum apud petitioni Gregorius, eique litteras hanc in rem concessit. Hic notum sit, a nobis editas in secunda praefatione ad sextum saeculum Benedictinum, ubi traditur sui de origine Grandimonsensis Ordinis egimus. Pontificis diploma inscriptum est *Dilecte filia Stephanus venerabilis Tigeno, ejusque fratri regulariorem vitam professanti, Stephanus quippe nobilis Arvernas in oppido inferioris Arvernix Tertio seu Tigeno, Stephanus ejusdem loci vicecomes de Candali parentibus natus est. In Italiam voti causa cum patre profectus adolescent, Beneventum adire: ubi hospitium apud contrerantem & forte propinquum suum Milonem illum urbis archiepiscopum, in morbum incidit, curandusque apud eum a parva relictus est. Florebat tunc temporis in Calabria religiosa quondam Benedictinorum congregatio, cujus alumnos archiepiscopus subditi laici commendare consueverat. Horum viri generis & mores imitari cupiens Stephanus, aliquandiu apud eos mansit, indeque Romam profectus, ibidemque apud Alexandrum papam quadriennio commoratus est, novi Ordinis, inquit predictorum monachorum, instituti faciliorem a pontifice flagitans; ac cum tunciorum videretur habitus, non dilata fuit ad pontificatum Gregorii VIII. qui ut optatum decem facultatem dedit, litteris ei concessit in hac verba. Quoniam reliquam vitam institueris apostolice operis uti iudicio & consilio, ne quidem post sum proprium sciret abeunt, cum tunciorum & impertis variis aggressione pueritiae ita, quod non possint persolvere, ac deficient in eo, ita ut a propius revolvere cogantur, ad consilium & injuriam ordinis ecclesiastici. Nos verò cognito, quid apud venerabilem fratrem nostrum Milonem archiepiscopum Beneventanum, cum frequentatione filiorum & fratrum nostrorum Benedictinorum de Calabria vicinis invocationibus huc debita posuerit, & summa de solido tui desiderii fervore experientia, per quatuor annos in aula pontifici sanctissimi patris hunc memoriam Alexandri deusque providentia papa hujus annis secunda, praedecessoris nostri, dum eorum ipsi beatus, sum pontificis archidiaconum cardinalem ageremus cum tunc viris a natura delicatis disideremus, non tam cito meum super te imposuimus, sicut nos cum Timotheo dicat apostolus, ad eum tamen consilium. Verum tunc indecussanter ac inscienter a sanctis sed, in qua sedimus, licet indigni & impii, populi potestatem suscipiendi consuevit Ordinem monasterium iuxta regulam beati Benedicti, quoniam duo expertus es inter fratres de Calabria: nos milder exiguam spiritum, et propius ac iugiter inclinat, nunc tibi concedimus & amamus, quod majori spiritus sancti flamma accendi desideramus agrum dominicum tam sancti virtutum seminariis diti. In consequentibus Stephanus, ejusque capitis bene precatur Gregorius, optaque ei aduocato socio innumeris, & bonum patrem Benedictum in spiritalibus & temporalibus sustinuit. Datum Roma in praesentia carissima filiae Agnetis augustae imperatricis, & sen fratrum nostrorum cardinalium, kalendis Maii, pontificatus nostri anno primo. Certe Gregorius tunc Romae alique ad kalendas Julii versatus est a sua electione, quae xx. kalendas Maii facta est, quo tempore Agnes imperatrix Casini, ut diximus, moribatur: fed inde Romam itatum, audiri Gregorii electione, reveri potuit. Huc referri potest quod scribit Bernardus Guido agens de origine (d) Grandimons. (d) *Liber in tenis Ordinis, ubi Stephanus Romanum pontificem, scilicet Gregorium, cui notus a. h. h. p. 175.**

XXXVII.

Franciscus de

& S. Prosperi

monasterium

(a) d. d. d. d.

Caf. h. h. h.

(b) d. d. p.

104 & 105.

(c) h. h. h.

101. p. 175.

101. p. 175.

(d) h. h. h.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

101. p. 175.

ANNA. CHIL.
1075.

erat, ad illud dicitur, & ab eo instant peritisse, tandemque obtinuisse, ut vitæ e-
remicæ formam & ordinem, quem in Calabria viderat & dilexerat, observari sibi
in remissionem impingeret peccatorum. *Duxit igitur, inquit, a sancto Spiritu,
& Romani pontificis iussu & auctoritate, passus est, convalescere ad eremum, quæ
Mareian dicitur, in pagis Lemuricis: quæ quidem verba satis innuere videntur,
hanc licentiam & auctoritatem non voce duntaxat, sed scripto etiam corroboratam
fuisse.*

Examinetur
hæc bella.

Hoc pontificum diploma viderat Ordinis Grandimontensis Annalista, qui ad hunc
annum refert primam apostolicam confirmationem futuri Ordinis Grandimontis, factam
a Gregorio VII. summo pontifice, qui sanctam Stephanam, multis oblati beneficiis
ecclesiasticis, sibi vitam retinere volebat. Quia etiam ejusdem diplomatis initium & ordinem
clausulam refert (a) idem auctor, quod apud prioratum de Francorio, Ordinis
Grandimontis, inquit, dicitur servari, cuius initium & finem a Francisco Escou-
10 vetra Celestino se accepisse asserit. Franciscus iste Grandimontensis Ordinis hi-
storiam aggressus erat, ilque Larisci prope Divisionem prioratum adeptus, collectas
a se chartas ibidem reliquit, ex quibus præmissi diplomatis exemplum e nostro san-
cti Beogivi monasterio ad me transmissum est. Hujus tamen diplomatis validitatem
ne quid diffimilem, quædam hæc levis momenti adversari videntur. Utop est
quod Gregorius in ejus inscriptione dicitur servus servorum Dei: quam formulam
ante suam ipsius consecrationem, quæ anno tantum sequenti, in purificatione bea-
te Mariæ facta est, non usurpavit, sed istam, *Gregorius in Romanum pontificem...*
elicit, ut patet ex multis ejus epistolæ anno prædicti scriptis. Verum alie quo-
que ejusdem epistolæ eadem vulgari inscriptione (b) pendunt, *Gregorius episcopus*
servorum Dei, a secundo kalendas Julii hujus anni, fortè postquam res Heinrici
eius electioni assensisset: at integra remanet difficultas in prædictum diploma,
cujus tamen inscriptio a libtariis virata dici potest.

(a) V. supra
a. 1075.

Altera difficultas majoris est momenti, scilicet quod Stephanus mensisse dicitur
cum Milone archiepiscopo, ante quàm præmissum diploma obtineret, & quidem an-
nis duodecim, ut tradit vitæ ejus scriptor Gerardus, sequimus Grandimontensis pri-
or, qui addit eum post Milonis obitum Romanæ adisse, ibique quatuor annis deinceps
permanisse aetate sui Ordinis institutionem, quod etiam Bernardus-Guidonis (c) tra-
dit, unde Bollandus (d) Milonis obitum anno M. LXX. consignat: quæ omnia longè
repugnant instrumento ipsius Milonis apud Ughellum (e) relato, in quo Milo pri-
mum sui præsulatus annum cum anno Christi M. LXXV. componit. Hic nodus insolubi-
lis videtur, nisi dicatur aut Gerardum Stephanum vitæ seriem non bene asserentem,

(f) Lebe. n. 1.
Bolland. pag.
855.
(d) Bolland.
1075. Feb. p.
403.
(g) hist. sac.
a. 1031.

aut instrumentum ab Ughello relatum chronicas notas vitiatum fuisse. Vodalricus seu
Udalricus, Milonis decessit, archiepiscopus creatus est anno M. LXX. a Leone ra-
cum Beneventi pontifex versaretur; idemque anno M. LXX. concilio Romano inter-
fuit. Non potuit ergo Milo Beneventanæ sedem intrare ante annum M. LXX. Fallum
proinde quod scribit Gerardus, Stephanum duodecim annis cum Milone archiepi-
scopo commoratum fuisse; dein, eo mortuo, quatuor annis Romæ, ante accep-
tam a Gregorio instituendi novi Ordinis facultatem. Certè Milonem anno M. LXXV.
Beneventanæ ecclesiæ præfuisse ex actis synodi Beneventanæ postea referendis can-
stat; immo eundem anno M. LXXVIII. superalitem fuisse intelligitur ex veteri in-
strumento de origine cellæ sancti Florentii prope Dolium in Armerica extructæ,
quam Johannes (f) quidam construxit cepit in honorem sanctæ Mariæ sanctique
Florentii, per auctoritatem papæ Gregorii VII. & per testimonium Milonis archiepi-
scopi, qui prius decanus Parisiensi ecclesiæ ab apostolice ordinarij archiepiscopo
Beneventanæ, quem de hac re interfecisse apud papam habuit Johannes: cui con-
struendum Evocatus seu Eueus archiepiscopus Dolensis annuissio dicitur. Ea quibus
evincitur, Milonem prædicto anno in vivis fuisse, atque ab apostolico, & qui-
dem, ut videtur, Gregorio VII. archiepiscopum ordinatum, eui calæsto Ughellum
suffragatur. Id si ita est, ut quidem constare videtur, consequntur falsum esse,
quod scribit Gerardus in vita sancti Stephani, & post eum alii, scilicet Step-
hanum duodecim annis cum Milone Beneventano archiepiscopo commoratum fuisse;
se, eoque mortuo Romæ quatuor annis apud Alexandrum II. Equidem non ante
obitum Alexandri Milo archiepiscopus ordinatus est. Eodem telo configitur
præmissi diplomatis auctoritas, in quo etiam idem Stephanus apud Milonem ar-
chiepiscopum Beneventanum demoratus fuisse dicitur, antequam illud diploma
obtineret, quod non omnino sapit, ut verum fatear, stilum cancellarij Roma-
ni. Hæc fuit pertractare oportuit non tantum ad infirmum illud diploma, sed
ad corrigendos nervos vitæ sancti Stephani, quæ ab auctore parum argerato scri-
pta est.

Verum ex his nascitur aliud incommodum, nimirum quod hic corrumpere vide-

tur quod legitur de Stephani consuetudine cum eremitis seu anachoretis Calabriae, quorum propolium dum npsd Milonem Beneventi degeret, ex eius relatu refectisse ac didicisse perhibetur. Verum id fortè conciliari potest in hunc modum, ut Milo Beneventi aliquandiu versatus sit, antequam ad illam sedem provinceretur; tuncque Stephanum cum, utpote conterraneum, & fortè propinquum suum, adificè, & ab eo notitiam illorum mnachoretarum accepisse. Cerrè parum veri simile est Beneventanos de eo eligendo cogitasse, nisi cum aetate & propinquo novisset. Superest inquirendum quoniam fuerint illi eremitæ seu anachoretæ, quorum vivendum institutum in Calabria d'icit Stephanus, & ad quorum normam Ordinem suum induxit. *Insularum religiosarum congregatio* dicitur a Getardo, quæ prædixit, *possessiones & universis rerum mandatarum scriptamentis penitus renuntiaverat*; Bernardus-Guido eremitas seu mnachoretas vocat. Florebat tunc temporis in illis partibus religiosa Uiticulorum congregatio sub Roberto abbate, qui complura illic monasteria, et superius (a) vidimus, informaverat. Erant quoque in istis Camenses monachi, qui eremiticas illic cellas incolebant, de quibus inferius (b) agemus. Viri illorum, imo ag alterutri fuerint, quos frequentaverit, siquæ imitandos poposuerit Stephanus, non definitio, rem tantum propono, permisso alii iudicio. Fortè id melius conveniet Magellendis eremitis, tunc temporis in Apurro elaris, npsd quos Deodertus, in qui postea Calusensis abbas, ac demum summus pontifex creatus est, aliquandiu mansit.

Hoc nno corpus sancti Benigni martyris in Sigeburgensi monasterio translatum fuisse dicitur in libro de vita sancti Annonij Coloniaensis archiepiscopi, scripta sub æquall auctore, qui quidem sacre translationis nescius idoneis testis est; at corporis sancti Benigni omnino falsus est, quod in Divionensi sancti Benigni ecclesia hæcenus assertari constat. Prout tamen proditur res, quia quidam historica facta hæud spernenda continet, hic referenda videntur. Cellam sancti Viri in Sœvia dux quidam Alemannorum & Burgundionum construxisse dicitur, & in ea monachos collocasse. Is Divionem profectus, inde corpus sancti Benigni sacerdotis & martyris cum reliquis tergeninorum fratrum asportasse, & in prædicta cella repositisse ferret. Post multos annos, cum hæc cella regali Elevanganensi monasterio subiecta esset, fossicibus ecclesie pavementum ob quoddam opus præcedentibus, illud sancti Benigni corpus cum aliis repertum. Elevanganibus tunc præerat Reingerus abbas, Annonis consanguineus: qui ad regis curiam in natali Domini Babenbergam profectus, ibidem Annonem reperit, eique sancti Benigni corpus se invenisse testatur asseruit. Mox hominem martyris ex ore illius rapient archiepiscopus, ejus corpus sibi concedi flagitavit, patroni quippe suorum Sigeburgensium, qui ex Frustruarii sancti Benigni conobio educti fuerant. Assensit ille, modo ut pro sua apud regem autoritate quoddam debitum sibi relaxari curaret. Conditione acceptâ, præfati concessum corpus Sigeburgam transtulit, cui ndvenientis sanctæ memoriæ Erpbo rbbas cum monachis suis occurrit, sacramque loculum in suam basilicam festiva pompa xrrr. kal Martii hoc anno transportavit. Hæc fusiis anonymus auctor, fide quidem dignus nd factum adstruendum, sed non ad veritatem corporis sancti Benigni asserendum, quod hæcenus, et jam dixi, possident nostri Divionenses.

Cum quinquennis esset Godefridus, futurus quoddam Ambianorum episcopus, de cuius ortu superius (c) nescimus, ad Godefridum Montis-sancti Quintini abbatem, Deo consecrandus addeucit. Ille verò puerum excoluit, mox *hæcenus religiosus* induit, disciplinæque tum liberalibus, tum monasticis diligenter erudit, quia puer avisæ a magistro audiebat, & in utriusque perfectus evasit: unde factum (d) hæc est, ut ab illo monasterio patre impendens amaretur, & ab omnibus coleretur. Fortè aliquando, cum solus in monasterio propæulo ambularet puer, grus nnoa oblongum tostrum in ejus oculum altè infixit, ex quo maximum nendum emittendi iunio, sed etiam vite discrimen incurrit. At ille, signo crucis vulneri identidem impresso, non mortem, non oculi iestum, imo nec minimum quidem dolorem perensit. Relictâ tantum in rei monumentum absque ulla deformitate cicatrix. Erat in vigiliis pernox, in precibus frequens, scripturæ divinæ non ad oblivationem, sed ad pietatem studiosissimus; in cibo & potu parvus, & sæpe pane & aqua contentus, nd obediendum promissus, nd omni obtræctatione & otiosis sermonibus proflus alienus. Inferiorum curam sibi imposuim libenter sibi adolescent, nullum officij genus erga infirmos præstare.

Interim frado ejus pater in monasterio beate Mariæ de Novigento sit monachus, ubi preclara virtutum exempli reliquit: mater verò in vicinitate castillæ perseverans, marito osque adeo supervixit, quoad filius suus Godefridus ejusdem monasterii regimen obtinuit.

Hæc erat Germanus frater, Odo domine, quem a seculari militia ad monasticum

ANN. CHR.
1075.

(a) M. 62.
M. 6.
(b) M. 63.
M. 6.

XXXVIII.
Benigni
corpus in
translatum in
Germaniam.

XXXIX.
Godefridus
quinguentis
sit monachis
oben.

(c) M. 63.
M. 6.

Parentum
ejus pietas.

ANN. CHE.

1079.

Odo epus fr.

ter, alioque

monacho pi-

ssimo.

cum proposito abduxerat, eisdem in monasterio Montis-sancti-Quintini factus collegas, ubi annis amplius quadraginta, sobrie, pie, & iuste versatus est, divinas quidem litteras ignorans, sed eas opere complere sollicitus. Decem & octo annis carnium abstinuit, etiam infirmus: donec abbas iussu communem monasterii regulam seque vel invitatus compulsum est. Quadraginta maxime tempore per annos decem silentii adeo renas fuit, ut nullum omnino, *preterquam in confessione sacramentali*, verbum proferret. Nec solum in quadraginta, sed etiam alia anni diebus pane & aqua contentus, corpus multis affligebat modis, quotidianisque flagellationibus atterebat. Monasterii vero res, quae ubi creditur erant, tauri fide administravit, ut ne obolum quidem cuiquam abbas in iussu donaverit. Denique, instante obitu dominici munitis sacramentis, excois inter preces manibus, hilari vultu animam Deo reddidit. Erant tunc in eodem monasterio alii quoque religiosissimi fratres non pauci, in his Richardus, vir in primis reverendus, qui vitam monasticam annis amplius quinquaginta passim dedit: de quo illud memoriam proditum est, quod, cetero assente super altare incaute relicto, subiecta lieta omnino illuxa reveris invenit.

XL.

Tumultus apud S. An-

dolum.

(a) Anselm.

in. 2. p. 41.

& seq.

Apud Rotomagem in monasterio sancti Andoeni infens tumultus hoc anno excitatus est: quod hac occasione accidit. Cum in expeditione Cenomannica rex Willermus occupatus esset, inter reliquos (a) pecceres ei adfuerit Johannes Rotomagensis archiepiscopus, & Nicolaus sancti Andoeni abbas. Imminere sancti Andoeni sollemnitate, quae xx. kalendas Septembris recollitur, missione a rege petita, abbas apud regem occupato, Rotomagum concire reverit archiepiscopus, ut missam sollemnem eo die in basilica sancti Andoeni pro more teneret. Fello die matut adfuit majoris ecclesiae canonici, praemissisque cantibus, qui mox assensum archiepiscopi untiar. Post aliquantam moram, communi consilio visum est, ut nulla inter inchoaretur. Id factum magni cautevum morositate usque ad hymnum angelicam, quem Richardus Baginensis abbas inchoavit. Tum intervenit antistes, factumque indignis ferens, monachos excommunicavit, abbatemque & monachos a prosequendo sacro cessare precepit, quod canonici prosequendum indixit: ipse vero ad complendam officium se parat. Huius rei quidam impatiens, turri coccinens maiorem campanam pulsavit. Hinc oculus toto foro advoletur terminus, archiepiscopus sancti Andoeni locum aportare velle vociferantes. Profiliunt omnes a domibus ille gladium, hic bipennem, alii quidvis obvium arripiunt. Tum archiepiscopus circumfrenum turba se appeti verites, ab altari ad monasterii valvas se recepit. Quidam suis candelabris, peticis, aliisque instrumentis armati, in monachos insiluerunt: sed tamen, offusa castris & sanctuario caligine, nulla sanguinis effusione, totus ille turbo merita sancti Andoeni dissipaverit. Interim adfuit vicecomes, qui archiepiscopus periculo evexit. Postera die fratres unum e suis mittunt ad abbatem, qui factum ad regem referat: at praecederat archiepiscopi untius, regique animum in monachos exasperaverat. Rex tamen ecclesiam statim reconciliari iussit: at, reluctante archiepiscopo, loci reconciliatio Michaeli Abrincateni episcopo demandata. Huius tumultus auctores crediti quatuor monachi, ad alia monasteria relegantur, Wirmensis Fiscannum, Benedictus Fontanellam, Rodulfus Gemeticum, alius ad alium locum: quos tamen archiepiscopus rogatus Nicolaus abbas postmodum suo monasterio restitui permittit. Ex his parit quam surpiter falsus sit Martheus Parisius, episcopus se quos, qui Johannem archiepiscopum tunc interfectum fuisse calumniatur, quem eis post hac superstitum fuisse constat. Ceteris enim alia nos hac de se argumenta deducere, id hoc elatus demonstrarent (b) dux Lanfranci archiepiscopi ad ipsum Johannem episcopo, in quibus temerariam superbiaque temeritatem iudicantur hominum, & perditissimam congregationis, aduersus Dominum, & pontificale festum praesentem merito damnat.

XLI.

Recessum

altaris mona-

stici.

Hoc item anno secunda Beccensium monachorum mutatio facta legitur, praeter primam rationem, quae fuit apud Burnevillam. Cum enim verus apud Beccum monasterium loco humido & incommodo firmus esset: illud inde ad unum lapidis iactum transferre Herluino visum est. Absolutis itaque edificiis hoc anno in vigilia omnium Sanctorum, Beccensium monachi e veteri monasterio egressi, ad novum illud commigraverunt. Ad quatuor tamen annos dilata fuit novae basilicae dedicatio. Hoc item anno dedicata est basilica sancti Stephani Cadomensis, ut legitur in chronico ejusdem monasterii, edito ad calcem historiae Orderici Vitalis.

Alardus Di-

vius abbas Ro-

m.

Sub idem tempus, ut ex hoc auctore discimus, Alardus Divensium primus abbas ex hac vita migravit xix. kalendas Februarii, vir multae religionis praeditus, verificandi & canendi peritissimus, ut patet ex his, quae de sancto Chiliano Wirsbuergensi episcopo, & de sancta Catharina virgine composuit. Eius funus curavit Dadaudus Troamentsis abbas, qui & ejusdem epitaphium composuit, ab Orderico (c)

(a) Orderic.

in. 2. p. 443.

10.

relatum, in quo vir magnus, probitate & doctrinâ conspicuus prædicat. Post eum Divinus ecclesiæ Falconi Utientium priori ad regendam commissus, qui Fulco à Roberto Salernitanæ seu Saginæ episcopo ordinatus abbas, multis annis istud monasterium nobis administravit. Is quatuor ex Utientis convales monachos Divam secum aduallâs traxit, Bernardum scilicet, cognomento Mathiam, cognomen suum, Gailelmum de Monasterio, & Turchetillum, penitissimos liberos, & Richardum, in divino cultu maxime exercitatos, qui Falconi abbati magno adjumento fuerunt.

In Vindocinensi monasterio multi hoc tempore nobiles viri monachi facti sunt, etiam ex his, qui monachi ad succurrendum tunc dicebantur. In his unus hoc anno vir clarissimus, Hamelinus nomine, cognomento Eicherpellus, lecto decumbens, & mortui, ut videbatur, proximus, monachicum petiit habitum: qui, facilitate contra ipsem receptâ, egredi e monasterio recusavit, ubi monachus inter monachos sanctissimè vivit, ut in Vindocinensi tabulario legitur. Eodem anno Hugo de Alois miles, & uxor ejus Richeldis, quondam Vindocinensibus decimam contulerunt, eo pacto, ut pro eis, quondam vixissent, una missa quotidie diceretur, pauper unus pascere, & post evangelium missæ majoris psalmus unus cantaretur, ac omnia eorum in canone missæ in perpetuum recitarentur, denique ut pro eis mortuis eadem, que pro monachis, herent. Hic est Hugo de Castello (*) quo apud Bistam captivo detento, uxor ejus Richeldis venit in Vindocinensia capitulum, pro morte tunc recepto, ibique coram Olerico abbate, & fratum conventu quondam donationem fecit. Fortè hæc est Richeldis, Fulcheri de Turri filia, de qua in eodem tabulario fit mentio.

In superiorem (*) annum est de Eberardo Birellorensi comite, qui exemplo Theobaldi plurimam clemenciam, sæculo octavo remisit, omnibusque pro Christo religiosis, in longinquas partes etiam discessit, ubi carbonarium artem exercebat; ac deinde in Majori-monasterio factus est monachus. Idem erat Caroutensium vicecomes, ut nos docet notitia quondam Majori-monasterii, in appendice integra relata, cujus quondam pericopon hinc referre juvat. Illustrius quidam Caroutensium vicecomes Eberardus nomine, auditus Domini voce, quod dicit, Nisi quis renuntiaverit omnibus que possidet, non potest meus esse discipulus; timuit, ut ab ipsa Domini benignissima admonitione se faceret alienum, excogitare capis qualiter ad ipsam Domini præcepta accederet, ipsiusque servitio se familiaris manciparet. Et quia ad hoc magnam ei faciebatur impedimentum præfatus secularis, & quaque in eo possidere videbatur, nec facile illi erat adimplere quod voluit, maluit omnia relinquere, quam pro his in perpetuum infernales cruciatus sustinere. Igitur domum suam & possessiones fratribus suis dereliquit; reliqua autem, que in auro & argento habere poterat, pauperibus erogavit: quatuor nihil jam sollicitus de rebus transiit, secularis & cupiditatis inhibuit dominum. Inter illa quidem, qua Domino per manus pauperum suorum condonavit, dedit nobis, monachis videlicet Majori-monasterii beati Martini, sub regimine tunc agnitionis domini abbatis nostri Bartholomæi, anno ab incarnatione Domini MILLE. quidquid in domini haberi videbatur in villa illa, qua Nensulf nuncupatur, qua in Dunoensi territorio consistit, & ecclesiam quondam, qua apud Averdonem sita est. Illius autem villæ hæc prærogativa esse dicitur, (sic ferebat mox illorum temporum) ut de proximis circumquaque villis ad iudicium solidi ferri portandum, & ad bellum campionum clypeo & baculo faciendam ex antiquitate semper illis accusatores & accusati convenirent, totaque causa ad ipsam villam domini referretur audientiam. Sed ut ad præpositum redeamus, dominus Eberardus, pauper & nudus effectus, patris & parentibus suis derelictis, peregre profectus est. Cuiusque de peregrinatione illa, in qua multo tempore demoratus est, & recoeretur ad Majori-monasterium, bodum tunc monachorum suscepturus, docuit: ubi cum pro quibusdam rebus suis impedimentis aliquandiu in laicali habitu moraretur, venit ad eum Hugo frater ipsius, qui ei in honore vicecomitis successerat: qui cum ab eo plurima salutis sue munera audisset, compunctus amore divino, immo etiam communi amari frateris, dedit nobis, inquit notitiam auctor, medietatem illius villæ, cuius alteram medietatem jam supra dominus domum Eberardum nobis donasset; & insuper domum ipsam domini Eberardi æstivata suam in capitulo suo nobis libenter confirmavit, & de utraque domum super altare beati Martini portavit. Eodem quoque modo gratissimè antistritum nostrum donationem Guilerannus dominus de Bretulo, frater ipsorum: quod auctoramentum à Guileranno factum dicitur apud Pateniam, castellum domini Hugonis fratris ipsius, quando dominus abbas Bartholomæus querebas salutem inter dominum Eberardum & uxorem ejus.

Hic etiam accessit antistritamentum sive confirmatio Tetbaldi comitis, de cujus sacramentis hæc erat, & filii ejus Stephanus, ad preces Bartholomæi abbatis, qui annal. Bened. Tom. V.

ANN. CH. R.
1073.

XLII.
Vindocin.
62.

(*) Clotove
in dajia.

XLIII.
Eberardi vice-
comitis dona-
tio beati Ma-
jori-mon-
asterio, eius-
que convent-
us. 1166.
1039.

ANR. CHR.
1073.
(*) *hinc.*

(*) *supra*
n. 35.

(*) *ibid.*

XLIIV.
Lefati &
sancti Luterii
monasterium
Cluniacense
fuerit.
(*) *Marque-
seu.*

forte tunc illam apud Blisium (*) castrum adierat: cuius rei gratia idem Terbal-
dus petiit a Bartholomæo abbate, ut pro hoc sine centum missis a sacerdotibus mo-
nasterii jubere celebrari; quod abbas libentissimè promissit, audiente Guidone abbate
& Gaucio preposito, qui forte tunc aderant. Guido ille tunc abbas erat sancti La-
nomari, successus (a) in locum Lemberti, qui Ierosolimam profectus, abbatii ca-
didit. Factum est hoc, sicut diximus, apud Castrum Blisium intra curiam, retro pa-
latium prope turrem, parva inter caminata quidem palatii sita, xv. kalendas Martii,
die Dominico, post meridiana: quæ notæ anno MXXXVI. conveniunt. Ea præmissis
intelligunt, Edwardi successum in Majus-monasterium ante hoc tempus non contigisse:
ubi quàm plè & religiose se gesserit (b) superius exposuimus.

Lefatense monasterium, ab Attono-Benedicti alius constructum, propemodum ad
saecularem statum hoc tempore prolapsam erat: quod egre ferentes monachi, in-
fluendum religionis studio accenti, anà cum nobilibus viris fructifer Rogerio comite,
te, Rainondo Willielmi, Berengario de Alta-ripa, & Bernardo de Marca-lava (*)
quibus abbas electioni iussu compellat, Hugonem Cluniacensem abbatem, ut
locum istum ad cædum ordinem reduceret atque ordinalet, interpellaverunt. Ille verò
non ante acquievit, quàm abbas electio vi, ejusque successoribus committeretur,
quandà Cluniacensi locum in religione monastica vigeret: quod quidem ideo fa-
cere volebat, ut in vacuo laborare videretur, & ne simul recaperaret laici iterum
in propria laboraret. Conditionem admittente monachi, necnon clarissimi illi viri, quos
abbas electio spectabat, ac Lefatense monasterium Hugoni abbati, ejusque succe-
ssoribus in perpetuum subjecerunt, & abbas electionem detulerunt, quandà Clu-
niacensi locum religionem monasticam fecerat fuerit: quod apostolice auctoritate con-
firmari postulavit. Facta est hæc eboræ die quartà post festivitatem omnium Sancto-
rum, anno incarnationis dominice MXXXIII. indictione it. præfatus domus Hugo-
ne abbas Cluniacensi, & domo Hugonis abbati Cluniacensi, accusa & auctoritate ar-
chiepiscopi Vindobonensis, sedem verò apostolicam domo Gregorio VII. tenente, regnante
Philippo Francorum rege. Hæc abbatiam traxerat paulo ante Bernardus-Raimundus
de Pæris, simul episcopus Coleracensis & abbas: ex parte verò Cluniacensem eisdem
loco præcedens fuit Pontius, qui successores ad finem illius sæculi habuit sequentes,
Gauzelinum, & Gerardum, tui Odo de Bejeras successit.

(*) *E. Licerii*, cuius Coleracensis Cluniaci unitum fuit, de quo intelligendum videtur vetus instru-
mentum archivi sancti Petri de Curte seu de Masio-garnerii, in quo legitur,
quod Pontio palatino Tolosanorum comite de Durando postremo ac eruditissimo
præfule ecclesiam Tolosanensem moderante, quidam Almarcus, sancti Petri mona-
chus, antiquam sancti Licerii ecclesiam, in paribus Savierdum sitam, operi fæ-
rentibus domini de Modione, Willielmo-Unaldi, aliisque inflavit.

XLV.
Dominiaci
Silenci obit.

In Hispania Dominiaci Estilensis abbas, diuturno morbo confectus ad immorta-
lem vitam hoc anno transit. Ante diem quartum obitus sui, acino ad se mona-
stii præposito, omnia in adventum Regis & Regine, necnon episcopi præparati
præcepit. Cùm hæc præter omnem opinionem videretur, sub vesperam feriat
quarta, in qua festività beate Mariæ pro more Hispanorum triduo ante natale
Domini celebranda erat, supervenit Scemenius Ocenis episcopus: cui, petita sol-
lemnitate, discedere voluit: prædixit vir Dei, brevi eum reverteretur. Quod ve-
rò de adventu Regis & Regine dixerat, id de Christo Domino, deque sanctissi-
ma ejus genitricis Mariæ intelligendum esse, ipsiusque Dominiaci obitum instare,
postmodum patuit. Feriæ sanctæ episcopus denuo adivit: tamque Dominiaci, præ-
missis solis precibus & officiis, præcepit devotissimè sancti dominiaci corporis & san-
guinis commemoratione, ad eandem migravit arcti. kalendas Januarii, quæ hunc duc
co-
none super ipsius caput a quibusdam vixit sunt. Sepultus est ab eodem episcopo
intra claustrum ante portas ecclesiæ: quo ex loco, creberrimis ab ejus tumulibus
maraculis, sacrum ipsius corpus consilio Fortunii abbatis ejus successoris, præfente
Aldelfonso Hispaniarum rege, Fredelandi regis filio, in ecclesiam ad altare sancti
Martini honorifice translatum est av. kal. Septembris, quo die festum sancte He-
lenæ, Constantiæ matris, hinc celebrabatur, teste ejusdem canonici monacho squa-
li, qui librum de sancti Dominiaci gestis composuit, comque Ferrando abbas sup-
pavit. Hunc Griminicum vocat nonnulli: at quisquis ille sit, alius mihi vide-
tur a Grimoldo sancti Emiliani monacho, qui translationem sancti Feliciæ eremi-
tæ destruxit, Dominiaci Silensii longe posterior. Hujus sancti Dominiaci abbas tem-
pore viavit prope monasterium inclusa quondam virgo, Otia nomine, quam vir Dei
ad infestationem demonis celebrat missa, & sacra communionem virgini porrecta li-
beravit. Infinita ejus miracula prædicantur: in quibus Ferrus Falagii Gallicæ co-
mæ, morbo oculo-
rum, & Gattias-Monionis, vir nobilissimus epilepsi excurrit fuit.

Hinc

Hinc celebre per totam Hispaniam evasit sanctus Dominicus Exallensis abbas, cuius meritis beatorum Domileicum, Ordinis fratrum Prædicatorum institutorem, patres a Deo impetrarunt.

Hoc ipso anno exorta est contentio inter fratres de Dominis-sanctis (a) seu monachis sanctorum Facundi & Primitivi, & fratres sancti Petri de Exlona in regno Legionensi, super parochiali ecclesia sancti Mammetis, sita in territorio Melgarensi ad annum Ccam, quam fratres sanctorum Facundi & Primitivi a trecentis annis pacifice possederant. Adversus eos prædicti fratres sancti Petri contendebant hanc ecclesiam ad se pertinere. Ventilarâ hac controversiâ coram Aldersono rege, ejusque sorore domina Ursaca, in id demum partes convenire, ut fratres sancti Petri pari cederent fratrum monasterio sanctorum Facundi & Primitivi, cui tunc Julianus abbas præerat, & ab eis vicissim duo acciperent monasteria, nomen sancti Vincentii, suum inter annos Pormas & Torium, & sancti Pelagii ad rivulum Parmam, assensu Ursacæ Aldersoni sororis, quæ facta hæc de se instrumento subscripta.

Consimilis ita fuit inter monasterium Simorre & monachos cellæ sanctæ Dode, quam Gaillemus Aluticensis comes principatum Heinrici Francorum regis extruxerat, & Oroni Simorra abbati, ejusque monasterio subjecerat. Proccssu temporis illius cellæ monachis, favente Sancio Gaillemi comitis filio, Simorrendium jugum excutere moliti sunt. Inter ea contigit celebrari conciliam apud sanctam Mariam Oreni in territorio Bigorritano, convocatum a Gaillemo-Bernardi Auficiensi metropolitano, qui illud cum suis comprovincialibus episcopis celebravit. In hoc concilio aded exaluit hæc controversia, ut abique lege seculari minime finire potuerit. Decretum est itaque, ut verbis ipsius instrumenti atar, ut iudicio aquæ frigida fecundum normam patria res probarentur: quod postea (*) ipse idemque memoratus archiepiscopus propriè nomen, eodem populo, favente & benedixit: tandemque vicisti monachi sanctæ Dode, cedentes juri sub regimine abbatis receperunt. Tunc quoniam dominus Sancio, filius dicti Gaillemi comitis, & comes regionis illius, qui præerat quæsi adversarius, videns quid nihil proficeret, patri sui donum in eternum firmavit super altam sancta Maria Simorritana. Hoc factum est in sollemnitate beati Hippolyti edibus Augusti, ludi xxvii. regnante Philippo rege Francorum, Gregorio VIII. prius Hildebrando decessit, Romanorum pontifice. Hujus verò rei testis fuit legitima, Pontius Bigorritensis episcopus, Bernardus de Roca, Moyses monachus, & alii, cum Dominus mxxxviii. hæc instrumenta. Prædictis Pontius episcopus tunc abbas erat Simorrendis monasterii, cui deinceps subiecta fuit cella sanctæ Dode usque ad finem xvi. quo ab hæreticis multas clades pertulit, dein ad simplicem redacta prioratum, qui demum Auficiensi collegio Societatis Jesu unitam est.

In Baparia sub idem tempus Rotenla (a) monasterium ad Odéum fluvium in diocesi Frisingensi conditum (b) in honorem sanctorum Marini & Aniani a Conone Walferburgensi comite, ejusque filio cognomine, necnon ipsius conjuge, qui liberorum experte, bona sua Dico consecravit, & dotando monasterio contulerunt. Nurus quoque scilicet Cononis Elizabeth dotem suam eidem loco tradidit, cum toto patrimonio, quod in Lotharinga habebat, si abique liberis decederet. Hoc monasterium beato Petro & sanctæ Romanæ ecclesiæ sub annuo censu tributum fuit: ipsi autem advocatio imperatori reservata, quam nomine imperii aliquandiu tenuit Conradus episcopus Ratibonensis. Barrico abbati Innocentius II. privilegia monasterii confirmavit, idemque Lothario abbati præfuit Eugenius III. Fridericus abbas possessionem confirmationem a Friderico imperatore, cognomento Enobarbo, impetravit: quæ omnia apud Hundiam videre licet. Subsistit hæc instrumentum, quod aliquando jo transcursum iurissimos.

Anno proximo mxxiv. incunat, eam dissensio inter Heinricum regem & Saxones laud perperet, & in apertam bellam, si rex castella in Saxonia erecta everteret, erupere videretur: Corbarum post episcopatum convenere Sigfridus Mogunciensis & Anno Colonienis archiepiscopi cum episcopis & principibus sibi additis, hortatique sunt Saxones, ut ab oppugnatione castellorum abstinere. Indignati ex re Saxones, in saduros negant. Interim rex, contraheis quas licet copias, vi. kalendas Februarii, tunc hieme, Wormatiâ egressus, ubi natale Domini celebraverat, Hirsfeldiam venit: cujus loci abbatem Hottovicum ad Saxones, tum quatuor episcopos de pace sollicitum misit. Conscendere demum illi, modo ut castella everterentur, suisque assensu impolitus daretur. Post hæc, rege Wormatiâ regresso, Saxones castella evertere aggressi, primò Hattburgum funditus destruxerunt, nec rebus sacris aut ecclesiæ abstinere: nisi quod sanctorum reliquias, quæ effusis altaribus erant fuerant, abbas ex vicino corobio, an Frittlariensi, opportune superveniens, furenti vulgo orripuit, atque in suum monasterium honoris.

Annal. Boad. Tom. V.

12

67

ANN. CHR.
1073.

Placitum
Hispanicum.
(a) Dagvire
inter. 22. p.
p. 153.

XVII.
Simorre
sancta cella
sanctæ Dode
in curia
Orenæ.

(*) f. pra.
p. 153.

XVII.
Rateni mon.
nasterium
conditum.
(*) Roca
(b) Hott. 26.
p. 153.

ANN. CHR.
1074.
XVIII.
Civitas bella
in Saxonia.

ANNO. CML.
1074

te saepevisit. Rex tamen ipsius exasperatus, legatos Roman misit, ut Gregorium papam contra sacrorum violatores interpellerent. Eodem tempore pontifex legatos quosdam episcoporum conventum in Laretan convocaverat, in quo invenitur quatuor, & de clericis sanctum, ut ne uxores darent: qui verò habuerunt, aut eas dimitterent, aut sacerdotium dimitterent, nec aliquam deinceps faciem amitteret, quam perpetuam castitatem professus esset. Tum legati in Germaniam missi ad exsequenda concilii decreta, Girardus Olivensis & Humbertus seu Hubertus Præfectus, cum Carleni & Comensi episcopis. Hoc subsecuta est Agneus agnita, Heinrici regis mater, ut filium ad obtemperandum pontificis decretis incederet: quam vivatorem pia memoria Agneus ejus mater cum legatis confestim esset, cum simoniacum hæresim de regno suo exspiravimus, & inveteratum clericorum incontinentiam pro virili correctam: quod tamen minime profuit, simoniaci & concubarii clericis in suo scelere obduratis. Nec audiri ab episcopis sibi multis consilis legati, qui concilium fecerim hac de re habere volebat. Quin etiam Moguntino archiepiscopo extremis periculis ab eisdem pseudopiscopis intentis in synodo assistendi, in qua eos urgere cepit, ut se tot sacerdos, ut consilio abdicaret: quod illi non fecerat, sedessione sua concilium interficendi archiepiscopi iniuste dicunt: quo cognito, archiepiscopus ad quæstionem de decimis, cum aere agitatam, se convertit, pollicitus se quam primam ad pontificem scripturum, ut ab hac sententia ualuerint decederet.

XIX.
Hersfeldensis & Fuldenensis res direptæ.

Dum res Henricus Hersfeldis cum suis copis moraretur, ut necessario comestui deficiens erat, miles prædæ quam pagæ avidio, contiguas illius loci villas hostili more devastabat, & sub prætextu necessarij viçus, innocentibus præter miserum vitam nihil reliqui faciebat; rege non prohibente injussum, ut militem sibi magis addidum redderet. Eadem etiam oculis sunt quoque Fuldenis monasterii possessiones, adeo ut, ingruessente alimentorum penuria, fratres agere in monasteria continerent. Eodem tempore, dum Spatenbergam a Turingis obideretur, eo missus est Hersfeldensis abbas Hartwicus ad eripendam inde prægnantem regiam, quam Hersfeldis filiam peperit, tertio post die baptizatum ab Ertone Altenburgensi episcopo, qui tunc forte apud abbatem hospitabatur, & Conradum utriusque nomine vocatum, quem abbas & fratres Hersfeldenses, decessibus magis idoneis peribant, e sacra fonte susceperunt. Hæc omnia fusius refert Lambertus, domesticus & gravis auctor.

L.
Ruthardus & Arnoldus hæresim direpti.

In eodem monasterio Ruthardus senior abbas, qui ob affectum valetudinem ante biennium abbatiam Hartwico resignaverat, v. idas Junii decedit, vii, ut Lambertus tradit, in sacris scripturis aptissime creditur, & ita ut loquendum expedit, ut verno illi ætate verbum Dei copiosius, omo subellus, elegantissime traheret; ut in obsequio sanctæ Regule paulatim, quam mores & tempora expetrent, remissior fuisse dicitur. In viro Dei iudicio, qui quos diligit, corripit, & flagellat omnem filium quem recipit, biennio implens aere obitum sentia defecit, phrenesi similis, & caduco morbo gravissime vexatus, tandemque fato sanctus est, verno integro & fca mensibus exactis post abdicatam præfaturam: quod tamen saltem postea laxasse fertur, quoties a stupore utque hebentidine mentis tantisper resipisceret: adeo dominandi libido mortellum animis laeta & in fluxu est, maxime cum ex distans præfatura altas radices egi t. Ruthardo quædam tribuit opuscula Trithemius, in his aetate de tranquillitate vitæ, alterum de miseria vitæ præfaturis; itemque aliud de succamento altaris contra Berengarium: que omnia, si quidem genuina sint, adhuc in tenebris latent. Eodem anno, ut tradit Marianus Scottus, obiit Arnoldus sancti Albani abbas, in cujus locum Godschalkus substitutus est.

L.
Coloniensis sedes.

Lambertus auctor est, eodem tempore gravem Colonie seditionem in Annonem archiepiscopum excitatam fuisse. Occasione nata est ex pontificis ministris, qui navigium, a quodam ante Coloniam occupatum, in usum domini sui conducere volebat. Tunc civis ille, injuria, ut putabat, sibi facta exacerbatas, plebem jam pontificis insensam ad arma concitat. Cum verò nec in templo sancti Petri tatus esset archiepiscopus, in proximam domum egressus, per posticum ex urbe effugit. Dein, portu ecclesie relictis, cum eam illic non inveniretur turbulenti homines, arreptam quendam de turba super portam urbis ad ignominiam archiepiscopi suspensam, parumque abinit, quia monachos sancti Paululeonis omnes trucidaverunt, eo id scilicet, quod, expulsi ubi archiepiscopo prioribus monachis, novum illis institutumque religionis genus instituerent. Nihil hac de re signanter legitur in actis sancti Annonis, nisi quod generalis omnes lux eura creditas congregationes monasticas, in quibus regularis disciplina refunderet, ad meliorem frugem revocasse dicitur. Addit illorum actorem scriptor, ubi de predicta seditione ipsi fere Lambertus verbis agit, seditiones illos homines instasse animum, ut sanctæ Cecilie abbatissam

fam perirent, non aliam ob causam, quàm quia sancto auxilii confanguinitate coniuncta erat. In iisdem actis mentio fit eujusdam puellæ, in eodem sanctæ Cæcilie monasterio studiose educatæ: quæ in extremis posita, *subito tacta hæc uox*, *sunt foras ex egressa cumque roborata*, intermissis quod inchoaverant completorio, non sine magno *prescriptionis audientia*, ad morientem concurrens puellam, quæ demonia insulsa se pati tellata est, quod propter eam *dirimentem servitium sui Christi* habuisset. Nunc ibi collegiata est utriusque sexus ecclesiæ.

In Corbeix novæ monasterio post Sacachonis abbatis obitum, qui anno superiori contigit, electus est Wertherus abbas. Hic item habuit eam Bennonem Otenbergensi episcopo, et ex Gregorii VII. litteris (*) intelligimus, qui hanc litterem Annoni archiepiscopo finiendam commisit. Verùm, cum a legatis suis Uberto seu Humberto Prænestino & Giraldo episcopis intellexisset, eam nescio quæ de causâ indiscussam remanere; Annonem urget pontifex ad eam quantocius definiendam: fin minus, utraque partes ad proximam quadragesimæ synodum Romanam adire jubet. Hanc litterem ob decimas motam fuisse docent nos Corbeicenses annales, in quibus legitur, episcopum & abbatem ad synodum vocatos fuisse. Eadem controversia spectabat etiam quædam abbatissam, in Gregorii litteris hæc nominatam, fortè proximam parthenoniam Herfordensem.

Actum est superius (*) de Roberto seu Roberto Babenbergensi abbate, in Augustinæ abbatiam simoniacæ interfecto, qui Alexandri II. decreto excommunicatus, male occupatam præfecturam de novo cessavit. Eo anno canonice electus Echarius seu Ekkehardus ex ipsa congregatione, quem Gregorius VII. a se diligenter examinatum (*) ac probatum consecravit. Verùm cum invasor ille hominibus secularibus, et eos si huius conciliaret, monasterii possessiones contulisset, nec illi eas restituere vellet, per excommunicatos denuntiavit pontifex, ut multa parva quantocius restituant.

Per illi tempus in puellâ sanctæ Crucis monasterio, quod a Leone IX. in Altiatâ conditum fuisse diximus, gravis exorta perturbatio est ob rixas Hugonis & Gerardi, prædicti pontificis nepotum, qui de illius parthenonis advocatia contendentes, ejus bona diripiebant. Et se comperit, Gregorius papa Guarnerio seu Werthero Argentorinensi, ejus nominis secundo, & Burchardo Ballecensi episcopis mandavit, ut illuc se conferret, & causâ diligenter investigatâ, hanc contentioni finem imponeret secundum Leonis IX. constitutionem, qui hanc advocatiam ei, qui de sua progenie in castro Egerheim nata major esset, assignaverat. Addit pontifex, potiorē videtur causam Gerardi, quem ætate superiorem esse intellexerat. Id si ita esset, authoritate apostolica & sui prædicti episcopi Hugoni interdicerent, ne ulterius ullo modo in illam advocatiam se intruderet, aut bona monasterii quocumque modo impeteret; alias excommunicatione a se multandus.

Hoc item anno Theodericus comes Bellicardi monasterium sanctæ Waldeburgis, auctoribus Welberto, Manico & Adelberto Ordinis nostri monachis, condere cepit in diocesi Argentinensi hæc procul Hagenvio, idque pro monachis amplissimè dotasse memoratur. Primus ejus loci abbas fuit Bertholdus, cui Fridericus dux Sueviæ cum uxore sua Juditha & coherede suo Petro comite, multa prædia ad Forestam sanctam contulisse traditur apud Guilmannum. Idem comes ad ipsam bombardæ a prædicto monasterio aliud virginum cœnobium edificavit, in quo filiam suam Guethildem primam instituit abbatissam, ejus sanctitas miraculis illustrata dicitur.

Sancti Apri Tulenti monasterio cum præfisset Wido abbas, exorta est inter eum & Odelricum militem controversia de portione pendii huius villæ, quod idem miles cum matre sua Huldride cellis (*) ejusdem loci ad subsidium fratrum initiali Deo servitium consuleret tempore Widrici abbatis, episcopi Widonis successorem. Eidem militi hujus loci mansionibus ad vitam concesserat Widricus, et lege, ut, si heres illi ex legitima uxore proveniret, ei relinqueretur: si verò non esset, ipse quidem illud viræ suæ tempore ad usumfructum possideret. Postea verò idem miles rem datam domui invasi, fraterque ejusdem loci cum eorum familia non modicis injuriis affecit. Id cum animadverteret P. bo episcopus, qui visitationis causâ ad eandem cellam diverterat, hanc litterem direxit, & donationem sanctam prædictæ cellæ vindicavit, ut ex ejus authentica charta discimus. *Acta Tulæ publicè in plenaria synodo, v. idus Octobris; anno ab incarnatione Domini MCCCXIII. indictione XI. et a Septembri inchoata, regnante Henrico IV. Romanorum rege, anno regis ejus XVII. date Theoderico.* Huic chartæ affixum erat sigillum Pibonis episcopi, & apposita signa cum ejus, tum Hugonis primicerii aliorumque canonicorum, in his etiam Hugonis cardinalis sanctæ Romanæ sedis. Eodem Wido abbatæ Walterus de Hoston-villa fratribus sancti Apri donat quidquid in eadem villa possidebat.

Tunc temporis quædam similes erant inter Theodericum Windensem episcopum &

ANN. CHR.

1074.

LII.

Corbeix novæ monasterio
(*) Greg. VII.
litteris episcopi.

LIII.

Aug. 2. abbas
mutato successit
Ekkehardus.

(*)

(*) Greg. VII.
litteris episcopi.

LIV.

S. Crucis
parthenoniam
abbatibus ob
advocatiam.

LV.

Monasteria
duo ex Alti-
atâ condita.

LVI.

S. Apri Bai-
nilla abbas
11.

(*)

(*) P. supra
n. 2.

ANNO CHR.
874.
LVII.
LII. fratrum
S. Michaelis
et Mosam
com episcopos
(a) Greg. VII.
lib. 2. c. 31.

& monasterium sancti Michaelis ad Mosam, cui tunc Albertus secundus preerat. Diffidit hac causa erat, quod episcopus (a) exigeret, ut illius loci monachi cum litaniis ad maiorem seu episcopalem ecclesiam singulis annis omnes simul procederent: quod cum illi, utpote insolitum, recusarent, divinum apud eos officium episcopus interdixit. Interpellatus hac de re Gregorius papa, litteris episcopum commonebat, ut locum interdictio aboleret, ac nihil illi canonicum a monachis exigeret. Ille autem non acquiescente, Udoni Trevirensi archiepiscopo mandavit pontifex, ut, Herimanno Mettensi & Popone seu Pibone Tullensi episcopis secum assumis, Theodericum ad colloquium suum apostolicæ vice advocet, et eique inungat, ut prædicto loco communionem sacrosancti & divini ministerii restituit, dum ejus causa, sive in conventu episcoporum, seu in presentia Romani pontificis disjunctur: quod si negligat, interdictum ipsius relaxet, & episcopum ad reddendam suæ pertinacis rationem ad sedem apostolicam citet. Veri simile est, Theodericum Udonis monitis acquiescisse, famaque libertatem dimisisse, monachis, quibus post annos quinque altare Tronaci concessit tempore Scyfridi abbat, qui Alberto successerat. Prædicta Gregorii epistola scripta est pridie nonas Maii indictione æt. quæ hæc anno respondebat.

LVIII.
Pibo Tullen-
sis sub ac-
cusatur.
(b) id. lib. 2.
c. 40.

Non multo post Pibo Tullensis antistes & ipse male audiat apud Gregorium papam, ut intelligimus ex alia ejusdem pontificis epistola, eodem anno scripta (b) ad Udonem Trevirensis archiepiscopum æt. kal. Novembri, ut cum Herimanno Mettensi, convocatibus clericis, de moribus Pibonis inquirer, qui famosis aborunq; graviam criminum apud se insinulatus fuerat a quodam clerico, qui Pibo quandam ecclesiam, quam ille sibi debitam esse affectat, denegaverat. Verum hæc accusatio a malevolo clerico profecta videtur in Pibonem, cujus nonnulla laudabilia facta in actis Tullensium episcoporum leguntur. Hæc verò tanti fecerunt Tullenses, ut, cum post reditum ex jerusalymitana peregrinatione monachus factus esset in Divilonensi sancti Benigni conobio, apud Romanum pontificem iudicet, ut ad suam ecclesiam reverteretur. Vir de profectu animatum adeo sollicitus, ut linguam Tullensem, quam utpote Teutonicam nesciebat, jam senex ætate addidisset.

LIX.
Willelmus
S. Remigii
abbatis ab-
dicat.
(c) Ebd. c.
20.
(d) Greg. VII.
c. 31.

In superiori libro (c) egimus de Willelmo sancti Arnulphi abbate, cui Remensem sancti Remigii abbatiam commissam fuisse diximus. Id paulo ante recesserat Gregorius papa, cum litteras scripsit ad Manasse (d) Remensem archiepiscopum, quem laudat, quod tandem *ibi honestam moribus & eruditum litteris hominem* possideret, scilicet prædictum Willelmum. Hanc sibi admodum placere ait pontifex, seque probaturum, si utramque abbatiam regere possit, quippe qui *sic sapient & rege* legisset: si verò pontus utriusque regimine ferre non possit, Manasse hortatur pontifex, ut ejus consilio & consensu, per electionem congregationis, secundum regulam sancti Benedicti idoneum illic rectorem constituat. Jam verò pontifex significaverat Willelmus, se utrique oneri esse imparem, et patet tamen ex ejus litteris superiore anno relatis, tum ex aliis Gregorii litteris (e) ad Herimannum Mettensem episcopum eidem pridie idus Martii datis, in quibus inter alia scribit

(e) id. c. 31.
(f) Anst. lib. 2. c. 31.

pontifex, quod abbas sancti Arnulphi, vir, ut sibi videbatur, religiosus, maluit sub Herimanni regimine pauper vivere, quam alibi dives & potens; ac velle re-
nuntiare abbatibus sancti Remigii, & alia esse contentus. Ad Gregorii litteras referripit Manasses (f) aiens Willelmum hominem esse pacificum, humilem & qualem, lectioni semper intentum, adeoque Francigenarum, siveque moribus non convenire: sed tamen se quadam opinione ejus fragrantia, quam tamen in eo pauper, non virtus pepererat, inducendum fuisse, ut ei abbatibus sancti Remigii commendaret. Hæc Manasse litteras misisse dicitur domus apostolica, ac Willelmus liberam reliquisse (g) potestatem abbatibus sancti Remigii vel retinendi, vel relinquendi; ac Manasse mandasse, ut nihil citra ejus consilium ac consensum de illa abbatia statueret. Hæc aliaque plura Willelmus in epistola ad ipsos Manasse, in qua uti & in aliis, ejus moderatio desideratur. Est enim Manasses ob multa vitia culpandus esset, non tamen ab homine secundi ordinis tam dure & incivilliter tractandus erat tanta sedis præfati. Tandem verò exasperatus in Willelmum Manasses, baculum pastoralis sibi remitti minaciter jussit, comminatus, se potestatem subjectionis in illum exercitaturum. Ad quod Willelmus abre-

(g) id. c. 31.

nuntiare (h) se dixit ejus baculo, abrenuntiare prælationi, non tamen dilectioni. Reimer enim, inquit, *inspirante Domino & illis amore, quorum animus ad dilectionem non possunt pervenire. Quod verò potestatem subjectionis in nos exercitaturum se canonici minantur, prius ipse debet canonice exorere ut ad canonice proficiat: quod esset cum grano salis intelligendum est. In ejus locum successit ei in Remigiana præfatus Henricus jam abbas Humolarinde, sed non sine turbis, ut videbitur in libro sequenti.*

Et.

Existat in confinio diocesis Catalaunensis & Viridunensis iuxta oppidum sanctæ Maneschildæ (*) abbatia sancti Caloceri, vulgo Mauri-montis dicta, quæ hoc tempore insinuatæ est, curante in primis Odolrico præposito ecclesiæ Remensis, ut di-
 scimus ex litteris prædicti Manasse archiepiscopi, apud Marlotum (a) vulgativ: quod antequam episcopo, de illius abbacie origine quidam præmittenda sunt. Hæc monicis in honorem sanctorum martyrum Calocerii & Parthenii, quos Decio & Grato consules passos fuisse eorum acta testantur, & cum omni possessione ad viduam sanctæ Mariæ Remensis canonicorum tradita. Quo tempore vixit comes ille Nanterus, (sic enim legitur in necrologio, non Nannicus, ut apud Marlotum) non est exploratum. Existimo huic esse Nancarium illum, cui episcopo amico (b) suo fidei, scribit Hincmarus pro rebus sancti Remigii disponendis in Wormaciensi pago. Hæc abbatia impetii temporum & violentiâ militum vicinorum, qui eius bo-
 nam insinuerant, ad unius sacerdotis sicutum redacta erat, qui raro accipit, ut in-
 Manasse litteris legitur, reliquis sanctorum martyrum Calocerii & Parthenii ibi ne-
 gligeret passis famulabatur. Id graviter ferentes Odolricus sanctæ Mariæ Remen-
 sis ecclesiæ præpositus, & Guido decanus ecclesiæ sancti Stephani Catalaunensis, huic locum eidem monacho, Galtero nomine commiserunt, ne eam procuraret ac
 relevaret. Egæ ille pro virili quod sibi iniunctum erat, paucosque illius ecclesiæ
 servos ac cenos recolligit. Oblatus miles quidam de vicino castello, dicto Vien-
 na; Drogo nomine, & servos illos novis exactionibus veritate corripit. Hoc com-
 perto, Odolricus eum citavit coram duce Godofredo, Geselonis filio, cujus ditioni
 prædictum Viennense castrum subacebat. Convictus in præsentia ducis Drogo, de
 damno loco illatis satisfecit, seque ejus cultum deinceps fore promissit, *audientis*
amnis de legibus tradens Odolrico, quos in præsentia illius perferat idem Odol-
ricus, sicut dicitur in testimonio ipsius placiti conservandis. Ad hæc duci Godofre-
 do, utpote qui res sanctæ Mariæ adjacentes vicario jure gerbat, certum censum
 renovavit in illo placito, cui Rogerius secundus episcopus Catalaunensis intercessit
 ad vicem Widonis Remensis archiepiscopi, cujus tempore id factum est. Gerualdus
 Widonis successor monasterium illud commisit eidem monacho, nomine Johanni,
 quem Manasse ibidem abbatem primum constituit cum monachis, ad quorum ejus
 & vidui canonici possessiones illas, quas olim illa ecclesiæ possederat, consule-
 runt. Manasse hac de re charta data est anno ab incarnatione Domini MCCCIV. in-
 dictione XII. kal. Novembris, in generali synodo Remensi corroborata & confirmata:
 Accipit beneficii memores monachi, quotannis certam frumenti pensionem canonici
 ecclesiæ beatae Mariæ Remensis hærentes persolvunt. In necrologio monasterii
 ad diem nonam Septembris sic commemoratio *Nanteri comitis hujus ecclesiæ fundato-*
ris, & die xx. Aprilis venerabilis Odolrici ejus reparitoris. Illic prædictus miles
 Drogo monasterium habitum in extremis expetit, accitoque abbate, ac duobus filiis
 suis, Raginero & Galtero, rursus ob damna illata, dato pignore, ipsi abbati sa-
 tisfecit; interminans filiis suis, ne ullam sancto loco injuriam infirrent. Verum
 illi, patris monitis baud obsecuti, monasterium verace ac diripere non dubitantes
 quod facinus Ragineros non multo post morte sua laet, veniam a Johanne abbate
 precatus. Galterus ex fratris interitu nihil melior factus, ab eodem abbate eorum
 Manasse archiepiscopo, necnon Theoderico Viridunensi & Herimanno Metensi,
 multisque nobilibus siliat: ubi legaliter convictus, se nihil juris in eo loco habere
 palam confessus est. Primus ejus loci abbas Johannes notatur die secundâ Julii in
 necrologio, in quo multi alii abbates, sed absque nota temporis notati sunt. Ber-
 nardus abbas sancti Caloceri anno MCCCII. subscriptus invenitur litteris Rodulphi Vi-
 ridis archiepiscopi apud Marlotum (c) & anno MCCCIII. Duranensis (d) abbas MCCC.
 re. mortis. Ex quibus intelligitur, promissum sancti Caloceri & Mauri-montis dictum
 fuisse primitus hoc monasterium, quod hætenus perstitit sub Benedictina Congre-
 gatione sancti Viti.

Sub hæc annum Theodericus Andaginenfis seu sancti Hæberti abbas Roman-
 cum Herimanno Metensi episcopo profectus est: ubi, cum vota sua Deo ad limi-
 nam Apollinorum persolvisset, perhumaniter acceptus est a Gregorio VII. cui jam
 prædictæ familiaris erat. Hinc facili privilegium a pontifice obtinuit sub gravi inter-
 minatione, ne nullus dux, comes, aut quis alius quidquam de monasterii posses-
 sionibus detraharet: quod privilegium postest Remensi vel Trevirensi archiepiscopo,
 necnon episcopo Landunensi ac Leodicensi, cujus idem locus erat, cum litteris
 apostolicis direxit, eos rogans, ut id sua subscriptione corroborarent. Assensere
 omnes præter Theodericum Leodicensem episcopum, qui quorundam malefactorum
 consiliis impulsus, apostolicas reject litteras, repulsiq; a suo conspectu abbatem,
 aliis sibi pro vitæ merito acceptam, indigne fecerat, quod monasterium suum detra-
 henda

ANN. GRÆ.

1074.

LX.

3. Calocerii

seu Mauri-

montis abba-

tia insinuatæ

est.

(a) Baltey

Mansfeld.

(b) Marlot.

cui. p. 148.

(c) Ewald.

lib. 3. c. 166.

LXI.

Theodericus

abbas Ro-

man adit.

ANN. CHE.

1072.

(d) Greg.
lib. 2. c. 61.

(e) Greg.

LXII.

Simon Cris-

piacensis de

patre mortuo

sollicitus.

(e) de Pa-

latis.

(f) Maudu-

latis.

(g) regim.

Bellum eius

cum Philip-

po regis.

LXIII.

Hugo abbas

Cluniaci Ro-

man voca-

tus.

(e) Greg. lib.

2. c. 61.

(d) Orderic.

lib. 4. p. 531.

Odo pater

prioris.

LXIV.

Odonem ge-

nus & prima

fida.

(e) lib. 4. c. 1.

(f) de Bafon.

(g) Marbot.

p. 111. & 112.

(h) p. 114.

LXV.

Fiacensis

Cluniaci se-

subdant.

nis apostolico juri mancipasset. Id vero longe ab animo suo fuisse reposuit abbas, qui hoc privilegium ob eam tantum causam a se postulatam dixit, ut monasterii sui possessiones intactas fervaret. Plurimae dicuntur pariter episcopus silentium indicat, itaqueque distulit, abbas vero ad monasterium remeavit: quod ubi reversus Gregorius, reversus (e) repetendit episcopum, quem Diavianum vocat; qui litterae datae sunt x. kal. Aprilis anni sequentis. Tandem vero post multas tergiversationes abbas auditis ab episcopo in conventu Hoveni (*), absolutusque est. Non multo post rebus humanis exaruit Theodewinus episcopus, anno scilicet m. lxxv. cui Henricus succedit, Theoderici nostri amicus praecipuus, cujus permisso denum Romanam petiit.

Hoc etiam tempore contigit obitus Radnisi Vadenis (*) comitis seu Crispianensis, cujus filius Simon Gregorium papam consulit, quid pro patris animae remedio ageret, quem secularibus rebus dum viveret, nimis implicatam fuisse sciebat, & qui in castello Montis-desiderii (*), quod legitimo possessor fuisse dicebatur, humatus erat. Respondit pontifex, ejus corpus illic effendum, & pro ejus anima missarum sollemnia & elemosynarum erogationes fieri oportere: quod Simon post tres annos exsecutus est. De majoribus Simonis superius (*).

Parente utroque orbatus Simon, bello impetitur a Philippo rege, qui juvenem suavitatis & conditi expertem, adeoque impune opportunum ratus, ejus hereditatem se facili negotio invadere posse existimavit. Mox ejus praedia & municipia depredari, igne & ferro devastare cepit: cui Simon coactis suorum manu occurrentem vim repellere properat, & regis viciniam ditiones armis laesit. Sed tandem tantorum malorum commutatione ductus armis sepositis, Romam pergit, ut pontificatum a summo pontifice petat & accipiat.

Interim Gregorius papa Hugoni Cluniacensi abbati scripsit, utique se mirari, quod consolationem ejus visitationis tres quiescit, necdum obtinisset: quod non tam ejus occupationibus impeditur, quam quod ejus sanctas labores fugerit, & gravia negotia, quasi pigris quibusdam occasionibus declinaret. Ad id pontifex, se diutius ejus absentiam ferre non posse, eamque memorandis debere, quod & quanta negotia in ejus manu, & Giraldo Offensis episcopi posuisset, quod propter ejus absentiam pectus ibant, absente itidem Giraldo, qui servitio beati Petri ultra montes ad Germaniam regem missus fuerat. In hoc preces pro se postulat.

Data Roma xiv. kal. Aprilis, indictione xxi. An tunc Romam profectus sit, Hugo, ejus acta non produnt: ut ex Orderico (d) dicimus, eum postea papa Odonem monasterii sui priorem, cum aliis comitibus Romanam misisse, quos papa, velut a Deo sibi missos adjuutores, gratanter excepit. Ea bis Odonem praecipuum sibi consiliarium elegit, & Offensi ecclesiae pontificem constituit: alios vero monachos ad varias dignitates promovit. Verum Odonis promotio ad episcopatum Offensium facta non est ante annum m. lxxviii. ut suo loco videbimus: quo forte anno ab Hugone abbate ad pontificem missus est.

Erant Odo ex provincia Remensi oriundus, quem Albericus in oppido Castellione super Matronam natum (e), & quidem filium domini de Lageri, vici Remensis fuisse dicit. Ordericus civem Remensem vocat: Guilbertus vero ex terris ejus, & clero Remensi oriundus est. Odo ipse, cum jam summum pontificatum adeptus esset, in diplomate pro cella Bassionensi (*), qui vicus est pagi Sueffoniensis, hanc locum sibi ex parentum jure contingere voluit. Chetivus contende, eum praenobili stirpe Castellionensi prodisse. Denique certum est eum in ecclesia Remensi educatum, atque canonicum fuisse, immo & archidiaconum, si Guidoni apud Albericum credimus. Certè Odonem archidiaconum litteris (f) Widonis archiepiscopi subsecutus est ad Romanam sedem, quem tamen modice tunc astitisse constat. Ea canonico deinde factus est Cluniacensis monachus, quo tempore, quae occasione, incertum. Cum Hugo abbas Nantoaci inter missarum sollemnia Orti obitum canonicus didicisset, erat ibi Odo, qui fuit prior Cluniacensis, inquit Hugo monachus in vita sancti Hugonis. Jam prioris officium gerebat, cum Hugo miles ecclesiam sancti Georgii sub castro Vendopam cum ipso suburbio exentiam Cluniacensi monasterio donavit in mxxxi priorum duorum, scilicet domini VVarnandi & domini Odonis: sed hujus donationis instrumentum exret chronica notis.

Tunc temporis Fiacensis seu Fiacensis monachi a recte disciplina regulari tramite prolapsi, de erratis suis corrigendis solliciti, Hugonis abbatis emendationi se subprece. Principio hanc curam detrahebat Hugo, sed tandem victus precibus domini Hugonis monachi sui, cui niam, dum in saeculo esset, Fiacensis subja-

cot.

cessat, accedente etiam domni Gerald cardinalis Romani & episcopi Offensis auctoritate, atque assensu Beguini predicti domni Hugonis filii, *tem loci quem pariter possiderat & domini*, necnon domni Gerald Caturcensis episcopi, sed & comitis Rutenorum Raimundi, episcopi fratris Willelmi comitis Tolosani, predictum locum secundum regulam sancti Benedicti reformatum sanctus abbas suscipere constituit. Interim moritur Hugo monachus: sed tamen Begus ejus filius, patris voto satisfacere cupiens, rem casuque maturavit, omneque malas consuetudines, loco imposuit, suo, suorumque posterorum nomine reseravit. Annum amo ab incarnatione Domini M^{CC}LXXII. indictione xii. sabbato & quidem ipso die festo beati Lucae. Ex quo intelligitur, Hugonem abbatem, qui illis praesens adsuit, Romae tunc non fuisse. Hic Figiaco abbatem sub se preposuit Willelmum, qui post biennium subscripsit litteris, quibus Heililocoenses in Lemoricibus se suumque monasterium Cluniaco subjecerunt.

Eodem anno iuvenit idem Hugo abbas obedienciam quamdam Cluniacensis monasterii, sitam in loco, qui dicitur Adpoorem, quae ex elemosyna Berengarii viccomitis Cluniaco provenerat, instaurandam, sub annuo censu decem solidorum ad usum sancti Petri persolvendo concessit, eo pacto, ut post ejus obitum locus sic instauratus Cluniacensibus cederet, & idem episcopus in ipsa civitate Avenionensi monasterium sancti Agricolae, aut aliam ecclesiam ipsis concederet. *Festis est autem hac charta, praesente domno Hugone venerabili Cluniacensi abbate, simul etiam domno Ruffigno episcopo praesente & regente, anno incarnationis dominicae M^{CC}LXXII. indictione xii. feria v. ante purificationem sanctae Mariae, apostolica fidei praesentis domno Gregorio papa VII. regnante Henrico rege Provinciae, imperatore, tunc domino nostro Jesu Christo.*

Eodem anno Willalmus Auxiensis episcopus & Raimundus Lescarensis, una cum Odolone viccomite, ejusque nepote Viviano, donant Cluniaco lo mans domini Hugonis abbatis, locum de sancto Genio cum suis appendicibus, ubi olim cenobium monachorum fuerat, ut deinceps hunc locum possideant Cluniacenses, *quendam monasterii reliqua in supra dicto Cluniaco vixerit.* Annum huiusmodi anno & indictione, regnante Philippo Francorum rege, imperante autem Domino nostro Jesu Christo. Subscribit cum donatoribus Unaldus seu Hunaldus abbas Moisiacensis. Eiusdem abbas signum appositum est litteris, quibus Rogerius comes, ejusque uxor Sicardis castro Lorda eidem monasterio conferunt, aliasque res, sitas in comitatu Tolosano, in valle Savarteni. Id verò factum dicitur *beati Pauli anno ab incarnatione Domini M^{CC}LXXIII.* Post donatos apposita sunt signa Rogerii abbatis, Unaldi abbatis Moisiacensis, & aliorum. Predicta chronica notat anno M^{CC}LXXV. secundum veterem calculum conveniunt, anno sequenti secundum novum. Illius episcopus Tolosanus successerat Duranno seu Durando nostris, episcopo & abbati Moisiacensi, quem predictus Unaldus in regimine monasterii excepit.

Tunc Condomenis sancti Petri monasterium administrabat Raimundus abbas, cujus tempore tres fratres in pago Fezzentiaco ecclesiam (a) Villam novam ad fluvium Ozam (sancto Petro convulerunt, assentiente eorum matre, quae tunc facit monasterium) facta est. Hanc verò ecclesiam in solitudinem redactam & prae destructam, instauravit Condomenis. Hac donatio facta est hoc anno M^{CC}LXXV. Gaufrido Waconem duce, Aimerico comite Fezzentiaco, & Guillelmo-Bernardo Auficorum archiepiscopo, paulo ante laudato. Huius loci ab instaurazione tertius abbas videtur fuisse predictus Raimundus, quem Petrus & Verecundus praecesserant. Post annos abhinc duos Gregorius VII. (b) monasterii donationes confirmavit eidem Raimundo, quem subsecutus est Seguinus (c), cuius mentio frequens in chronico Condomenis, lo quo res absque ullo ordine referuntur. Seguinus successisse videtur Aymerys Sanctonis, qui Condomenis praerat (d) postmodum Innocentii III. & Raimundi-Bernardi episcopi Agionensis, qui lo diocesis situm erat Condomenis. Gasius abbatem regibus tempore (e) Alexandri III. Peregrinum (f) sortitus successorem. Monastium abbas obiit (g) anno M^{CC}LXXVI. quo anno Johannes magister Ordinis fratrum Praedicatorum societatem (h) iussit cum Condomenis Agueris (i) de Andiran ejus successor, mortuus anno M^{CC}LXXVII. Arnoldus-Odo (k) anno M^{CC}CV. Raimundus de Galardo ultimus abbas, cujus tempore, id est anno M^{CC}LXXVII. Condomenis ecclesia facta est episcopalis sedes; idemque Raimundus primus episcopus Condomenis, ut suo loco videbimus.

Jam annus fuit tertius-decimus erat, ex quo Posrin Aulanensis abbas successit erat Emmeno, antea Gellonenis monachus, dein prior cellae sancti Petri de Salve lo diocesis Nemausensis, cum idem Emmeno litteras (l) ad Gregorium VII. scripsit, *Annal. Berol. Tom. I.*

ANN. GRG.
1024.

LXVI.
Alia res
Cluniacensis

LXVII.
Condomen-
ses abbas.
(a) Sperr.
(b) p. 476.
(c) p. 476.

(d) p. 476.
(e) p. 476.
(f) p. 476.
(g) p. 476.
(h) p. 476.
(i) p. 476.
(j) p. 476.
(k) p. 476.
(l) p. 476.

LXVIII.
Aulanensis
& Gellonen-
sis abbas.
(m) p. 476.
(n) p. 476.

ANN. CARU
1774.

quibus conqueritur, quod Gellonienses, alique aliorum locorum monachi, Anianæ olim subiecti, ejus jugum excusserant. In his ait quamdam cellam, Gelloniis nunc cupatam, u. Ludovico Pio, cum consilio Willelmi comitis ejus conditoris Asiaticam ac subiectam fuisse, quam *basileus antecessores nostri*, inquit, *tenuerunt*, donec *prævalente simoniaci haresi*, monachi ejusdem cella *præsumptu* *sibi abbates contra jus & monasticum ordinem, quos non solum abbas, sed & pontifices, qui eos confirmarunt, sui antecessores, Nicolaus videlicet & Alexander, se prius legat ab ipsa cella tradidit, sub anathematis vinculo posuerunt, quosque tradidit & disposuit possibiliaque jam dicta Gelloniensi in manu concessit abbas A. nianensis. Tunc Petrus abbas Gelloniensem tenebat, electus hanc dubit inconfulto urbate Anianensi, nri & subsequentes sique Gelloniense monasterium sui juris factum est. Petro abbati jam anno MXXXII. successerat Berengerius, quem Guillelmus eo nomine primus, ineunte sæculo duodecimo excepit. In fine episcopus Emmonio Anianæ abbas queritur itidem de Casæ Dei monachi, quod cellam Gordanicam diocesis Ugentinis a prædicto comite Willelmo sibi traditam, vi sibi antecessor, Emmemoni Anianæ abbati successus Petrus de Salvo, de quo inferius.*

LXX.
Willelmus
abbas S.
Theofredi.
(*) P. l. 10. 11.
n. 17.
(*) Greg. lib.
1. ep. 69.

Circiter hunc æonum Guido (*) Calamillensis seu sancti Theofredi abbas, eo nomine tertius, cum regendo monasterio imparem se sentiret, eam & baculum pastoralalem dimisit. Successus in ejus locum Willelmus, itidem tertius, qui decani officium in monasterio sanctæ Eugenie virginis rectè gesserat. Ordinatus est abbas ab Hugone Diem episcopo, quem anno superiori electum Gregorius VII. Romæ consecravit, & consecratum ad Diensem ecclesiam remisit, scriptis x. kal. Aprilis hujus unni litteris commendatilis ad (*) Guillelmum Diensem comitem, cui excommunicationem interminatur, ni Diem ecclesiæ & episcopo jura sua restituit. Ordinatus Willelmus abbas prolapso moris ejus loci monachorum in primis reformare sollicitus, improbos & indociles e monasterio expulit, bene moratos ad meliora provexit, acitis aliunde probatis regularis vitæ magistris, ut primum splendorem, odoremque bonæ opinionis loco restituerent. Hinc factum est, ut multi secularium ex clericali & militari ordine illuc confluerent, qui non mediocrem monasterio utilitatem sanctioris vitæ conversatione attulerant. Ne vero fratres eo indigentiam querendi occasionem haberent, Willelmus omnibus cellis & ecclesiis sancti Theofredi subiectis inditæ annuum censum, ex quo velles fratribus suppeditarentur, quippe quibus nihil propium habere licet. Idem complures monasterii possessiones distrahens recuperare læge, novamque ecclesiam loco veteris, que tunc proxima erat, exhibere aggressus est: sed morte præventus abolvere non potuit. Non deerant qui alio loco ecclesiam fieri volebant, propterea quod verus basilica ob fluxa fundamenta vix per centum annos subsistere potuerat. At prudentissimus abbas sacra loca majorum conversatione consecrata, non facile deferenda cesserat, hac de re venerabilem Hugonem Cluniaci abbatem consulendum statuit. In verò consulis respondit, non decre locum mutari propter antiquam ejus sanctitatem, & multorum ibidem quiescentium corpora fidelium; sed majorem adhibendam eam in securis sciendi quæ fundamentis. Neque tam sapienti consilio contentus sanctus abbas, non modicam auri summam ad pium illud opus submisit. Hoc salubri consilio & subsidio monitus Willelmus, peritos ex aliis regionibus conduxit artifices, & solido ac stabili fundamento novam fabricam erigere aggressus est, quam ejus successus absolvit.

LXX.
Gregorius
VII. varie
epistolæ pro
monasteriis.
(*) Greg.
lib. 1. ep. 12.

Complures hoc anno epistolæ pro variis monasteriis Gregorius papa scriptæ. Una est ad Froterum Nemausensem (*) episcopum, quem graviter arguit, quod monasterium sancti Agildii, post beati Petri ab ipso sancto confessoris mancipium, non oique adeo assensit injeris, ut ejusdem abbatem, a Romano pontifice consecratum, comprehenderet ausus esset, spreto rigore canonum, contentis quæ privilegia ab apostolica sede derivatis: que res in Romanæ majestatis contumeliam verrat. Adde sibi displicere, quod prædictum corobium interdixit; præcipitque, ut deinceps ejus loci fratres nullo modo perturbent. Data Romæ XI. kal. Aprilis, indictione xxi.

(*) Hic. ep.
74.

Alia ejusdem epistolæ (*) scripta est ad Humbertum pisaventem episcopum ob querelas sancti Hilarii canonicorum, qui Nobiliacense sui juris monasterium ab eo detulsi conquerantur, nec aut rationem habuisse litterarum, quas ea de re Alexander II. ad ipsum scripserat. Data Romæ pridie idus Aprilis.

Pulcrificus
exarch.
(*) Hic. lib.
1. ep. 15.

Tertium quoque epistolam (*) scripsit idem pontifex ad Humbertum archiepiscopum Lugdunensem pro Pulcrifici apud Lingones monasterio a cujus abbas Humbertus, diu Romæ pro sol monasterii necessitatibus commoratus, multas vexationes a clericis Lingouensibus se suosque passus fuisse querebatur: quod archiepiscopo examinandum commisit. Data Romæ III. idus Novembris. Neque tunc Lin-

gentes clerici, sed etiam episcopus ipse Rainardus, cognomento Hugo, Pultariensis maxime infestum se habuit. Eorum quippe immunitatem infringere molitus, dum illos repugnantes periret, rem vi conicere aggressus est; nam adjuvisit ibi Baro Sequaniensis & Tornodensis copii, quorum comitatus pro nepotibus suis nondum adultis administrabat, monasterii fores occlusas effregit, obvios quosque cecidit, ac denum monasterium ipsum atque oppidum incendit. Id factum pontificatu Alexandri II. qui facti indignitate commotos, ecclesiasticis censuris terret praesulem, ni damna quamprimum reficiat. Penitenti compulsi abbas, injuriarum immemor, pro ipso apud pontificem deprecator accessit, a quo denum facinorosus unius & anathematis relaxationem extorcit. Clericos nihilominus Lingoneses consimili causa in Pultarienses excitaverat, cum Gregorius praedictam epistolam scripsit. Dum Humbertus abbas Romae versaretur, in societatem admissa est Sublacenorum molitorum, cum Burchardo priore inscriptis libro Sacramentorum Johannis abbatis Sublacenensis, quod modo in Vallicellana bibliotheca servatur.

Tunc temporis nescio quid lites vertebatur inter Dolensem pagi Riteriensis, & sancti Sulpitii abbatem, de quo Dolensis apud Pontificem querelis deposuerant. Gregorius causam in se recepit Dolensis monasterii, quod pater sancti Petri effudit, etiamque disjunctandam Rodolfo Turonensi archiepiscopo commisit una cum Rinaldo Biteriensi, ad quem ea de re scribit (*), epistola data xviii. kal. Novembris, uti & sequenti. Tunc sancti Sulpitii monasterium regebat Odo abbas, vir religiosus & in procurandis rebus temporalibus gnarus; cui Evgardus post aliquot annos successit. Dolensibus praerat Gastrmundus abbas laudatus in chronico (b) Dolensi, postea factus archiepiscopus Viennensis.

Horum aequalis fuit Stephanus Bellilocensis apud Turones abbas, qui discidium quoque habuit cum praedicto Rodolfo Turonensi antistite; cui abbas nullam obedientiam impendere velle dicebatur, itaque usatus, aliisque sceleribus implicatus esse, ut discidium ex Gregorii epistola (*) ad abbatem Bellilocensem. Non constat an penitus fides habenda sit Rodolfo archiepiscopo, qui post septem annos exauctoratus, fecit ad Bellilocensem monasterium, ubi reliquos vitae dies exegit, abbas; per id vitae tempus potius. Eo mortuo Petrus monasterii regimen accepit, si is sit, ut quidem Hermannus videtur, cujus mentionem facit Gossinus (d) abbas Vindocinensis. Bertrannus abbas praefuit tempore Urbani II. & Paschalis iidem secundum, qui ab *anore* & *repentem* sancti Sepulchri, cujus titulo Bellilocensis ecclesia insignita erat, facultatem concessit omnes clericos & laicos Lochenles sepeliendi in ipsius ecclesiae cimiterio; iustitiae ut cimiterium, quod canonici sanctae Mariae contra *Romanam auctoritatem* in eodem caltro usurpaverant, irritum atque desertum haberetur. Haecenus de Gregorianis hujus anni epistolis pro vasis nostri Ordinis monasteriis Gallicanis: de Italicis inferius.

Hoc anno gravis contentio excitata inter Dachbertum sancti Sergii & Orbiannum sancti viti abbatem apud Andecavos super curte & ecclesia Campinacensi, aliisque rebus: quae contentio ea condicio utriusque partis arbitrio abbatum provincia Turonensis & Andecavensis concessita est. Itaque in Salmorensi sancti Florentii monasterio convenere Willelmus sancti Florentii, Bartholomaeus Majoris-monasterii, Halmo sancti Nicolai apud Andecavos, Evgenus sancti Melanii Redonensis & Gumbertus Milloceccensis abbatem cum monachis & suis sapientioribus: qui omnes, auditis utriusque partis rationibus pro sancto Albino sententiam protulerunt, cui sancti Sergii tunc acquireret monachi. Postea tamen iidem litem denuo reintegrarunt, querelis renovatis apud *Hoguen*, *verum spectanda virescit & totius Galliae primatem*, scilicet Diemem episcopum, ut suo loco videbimus. Sergianorum causa nitebatur concessione Gastradi comitis, qui approbante Carolo Calvo villam Campinacensem abbatem S. Sergii & S. Godeberti contulerant.

Interim magnam in Vindocinensi monasterio procellam excitavit Eudo (*) quidam, dictus de Blazone. Is monachis Vindocinensibus rixam movit de ecclesia Caritativae (*), quam, data opportunitate, assensu Felconis comitis uxoris, invasis. Deplorato itaque comitis auxilio, monachi ad divinum confugerunt, adeo ut ipsam crucifixi Domini imaginem (sic mos illorum temporum ferebat) in pavimento deposuerunt, ad quam quotidie supplices Deo preces prostrati effundebant. Foris accessit, ut comes Fulco ad pacem cum Willelmo Pictavensi comite subeuntem necessitare quadam contritus esset: qui minor injuria Vindocinensibus a se permixta, voto se obtinxisse, se, si victoriam ipsi Deus concederet, vis ablata restitui conatorem. Itaque, consueto praetio, victor existens, super ad sua reversus est. Tum accitum Evgelonem ad tale pactum adduxit, ut, acceptis decem libris denariorum a monachis, ablata eis ecclesiam cum damnis illatis restitueret. Sub hac conventionem Eudo ad Vindocinensem ecclesiam conveniunt: quod *domus sua & auctoritatem Eudo*.

ANN. CHR.
1074.

LXXI.

S. Sulpitii &

Belliloci ab-

bates.

(*) *ibid.*

(b) *ibid.*

(c) *ibid.*

(d) *ibid.*

(e) *ibid.*

(f) *ibid.*

(g) *ibid.*

(h) *ibid.*

(i) *ibid.*

(j) *ibid.*

(k) *ibid.*

(l) *ibid.*

(m) *ibid.*

(n) *ibid.*

(o) *ibid.*

(p) *ibid.*

(q) *ibid.*

(r) *ibid.*

(s) *ibid.*

(t) *ibid.*

(u) *ibid.*

(v) *ibid.*

(w) *ibid.*

(x) *ibid.*

(y) *ibid.*

(z) *ibid.*

(aa) *ibid.*

(ab) *ibid.*

(ac) *ibid.*

(ad) *ibid.*

(ae) *ibid.*

(af) *ibid.*

(ag) *ibid.*

(ah) *ibid.*

(ai) *ibid.*

(aj) *ibid.*

(ak) *ibid.*

(al) *ibid.*

(am) *ibid.*

(an) *ibid.*

(ao) *ibid.*

(ap) *ibid.*

(aq) *ibid.*

(ar) *ibid.*

(as) *ibid.*

(at) *ibid.*

(au) *ibid.*

(av) *ibid.*

(aw) *ibid.*

(ax) *ibid.*

(ay) *ibid.*

(az) *ibid.*

(ba) *ibid.*

(bb) *ibid.*

(bc) *ibid.*

(bd) *ibid.*

(be) *ibid.*

(bf) *ibid.*

(bg) *ibid.*

(bh) *ibid.*

(bi) *ibid.*

(bj) *ibid.*

(bk) *ibid.*

ANN. CHR.
1074.

da super altare impetit per annum decursum Andecavorum & annu cultellum, quem ad hoc ipsum donavit quidam homo sancta Trinitate, Gerarius scilicet, qui dicebatur Filius Mariae. Deinde idem Felco & Eudo crucem Domini cum magno penitentis indicio a pavimento eraseretur, & spestante universo populo, qui frequenter ad spectaculum illud confluerat, in proprium locum restituerant. Hujus rei instrumentum Eudo fecit in camera comitis. *Actum Andecavis, ante dominica incarnationis MCCCIII. indictione XII. mense Auguste, praesente domo Eustachio Andecavorum episcopo, anno pontificatus ipsius XXVI. domo quoque Oderico monasterii Vindocinensis tunc temporis diste abbate.*

LXXXIV.
Vindocinensis
concordia cum
Ebrolicensis
huius.

Sub idem tempus Odericus Vindocinensis abbas, causâ orationis Romam proficiscens, ad Ebrolicensem divertit monasterium apud Arvernos, ubi a Willemo abbate & monachis honorifice acceptus est. Erat inter utrumque monasterium controversia de ecclesia loci, qui Mons-revelis dicitur, quam Vindocinenses, uti Ebrolicenses querebantur, iniuste occupaverant. Hac causa in multis synodis ventilata fuerat, sed ad id tempus indefinita. Cum itaque Odericus abbas Ebrolium venisset, cum consilio fratrum, qui secum erant, pro ipsa ecclesia villam Rastacam Ebrolicensibus concecit. Hanc commutationem confirmavit Willemus perpotentissimus & nobilissimus dux Aquitanorum, acceptâ a Willemo abbate optima multa, quâ ad iter Romanum usus est. Id factum coram Bolone episcopo Santonensi, in cuius diocesi, pendente villa sita erat. Hac ex veteri notitia Ebrolicensi, in qua Odericus abbas *Arvica* appellatur, nullis appositis chronicis notis. At id fieri non potuit ante hunc annum, quo defunctus est Goderichus Santonensis episcopus VIII. idus Augusti, idemque sancti Maxentii abbas: cui in episcopatu successit Bolso mox laudatus. Tempore bellorum Anglicanorum ossa Hildoini primi abbas & ipsius Donadi a quodam monacho c. tenulis extraxit & alportata sunt, sed factâ pace in locum suum reportata, quae Bernardus abbas honorifice sepeliri curavit, solidis decem ad anniversarium Hildoini assignatis. Itaque honor auctoribus, ut viris piis habitus est, sed non cultus. Berengaricus Donadi antecessor in disensione obiit dicitur in itinere, uti & Jordanus Donadi successores, mortem extra monasterium, quorum anniversaria non sunt. Quintus abbas fuit Geraldus, monachus itidem Tutelinensis, cuius tempore tantam penuriam patiebantur fratres, ne ille per diocesem pro eis victum quaereret. Sextus abbas fuit Ragenaudus ex Agredunensi monasterio: septimus Guillemus ab anno MCCCXIV. cui Petrus successit, antea Saligniaci prior, de quo alias.

Maxentii
abbatis.

(b) Episcopi
sancti Maxentii.

LXXXV.
Donadeus
abbas Lemo-
vicensis &
successores.

Apud Lemovicis in monasterio sancti Martini, post mortem Berengarii secundi abbas, electus fuit Donadeus monachus Tutelinensis, qui penitentissimus Lenovicensis fidei dicitur, vir bonus & iustus, & miracula quaedam in vita sua fecisse. Tempore bellorum Anglicanorum ossa Hildoini primi abbas & ipsius Donadi a quodam monacho c. tenulis extraxit & alportata sunt, sed factâ pace in locum suum reportata, quae Bernardus abbas honorifice sepeliri curavit, solidis decem ad anniversarium Hildoini assignatis. Itaque honor auctoribus, ut viris piis habitus est, sed non cultus. Berengaricus Donadi antecessor in disensione obiit dicitur in itinere, uti & Jordanus Donadi successores, mortem extra monasterium, quorum anniversaria non sunt. Quintus abbas fuit Geraldus, monachus itidem Tutelinensis, cuius tempore tantam penuriam patiebantur fratres, ne ille per diocesem pro eis victum quaereret. Sextus abbas fuit Ragenaudus ex Agredunensi monasterio: septimus Guillemus ab anno MCCCXIV. cui Petrus successit, antea Saligniaci prior, de quo alias.

LXXXVI.
Iarento fit
Cafe Dei
monachus.
(b) Lohse
not. p. 107.

Hoc ipso anno Iarento (b) monasticum habitum inquit in coenobio Cafe Dei primâ die Novembris, futurus abbas sancti Benigni Divionensis. Hic ortus fuit in territorio Viennensi, parentibus Arnaldo & Agneta genere claris, educatus & literis cruditus apud Cluniacum sub sancto Hugone abbate. Ubi adolevit, in saculum ingressus, acceptae gratiae iugratus, levitati animum adposit, & canonicæ professioni militarem vitam praeferat, quietis impatiens, impiger laboris, ita saeculo deditus, ut ejus postea conversio pro miraculo habita sit. Ubi voluptati satisfecit, cepit aliquando tendere quod liberebat. Sed rursus inret ipsa conversiois primordia revertebatur animo, ad solitas inepias relapsus est: at vixit tandem hominem gestus moris & gehennae, & Christi munus auxilio, omnia spernit & desinit, & ad Cafe Dei se recepit, ubi tunc temporis nulla divitiae, nulla gloria, sola habitantibus inopia sufficiebat. Illic vasta erat eremus, utpote quae ante annos viginti, quam S. Robertus illam incoluisset, hominibus inaccessa erat. Ad hunc ergo locum, cui post obitum sancti illius patris Duranton seu Dasandus abbas praeerat, discipuli morigeri & beate morati animum ac formam protinus indolit: sed mox compellus est aliorum fieri magister, & prioris officium subire jussu abbas, totiusque congregationis, quod per triennium exercuit, promissis interim ad ecclesiasticos gradus ab Hugone episcopo Diensi, tandemque factus sancti Benigni abbas, ubi multa laudabiliter gessit.

LXXXVII.
S. Germani
& S. Colum-
bae abbas.

Apud Autissiodorum Galterus abbas anno decimo perfoctura obiit XII. kalendas Novembres, cui Rotlammus ad undecim annos successit. Hujus tempore innotuit civitas, & multa ecclesiae sancti Germani ornamenta amissa fuisse. Hunc excepit Galbertus abbas, genere quam moribus nobilior, ut postea videbimus.

Apud Senonas in monasterio sanctae Columbae Wilenco ante biennium successerat Arnulfus abbas, ex stirpe comitum Campanis oriundus, idemque abbas Latinacensis.

fi, qui corpus sancti Theobaldi Viennensi cremitæ, fratris quondam sui, ex Italia in Galliam transtulit. Hæc rogatu Philippus rex omnes miles confectudines, quas regni militum in villa Sarumæ erigere solebant, monasterio sancti Columbæ relaxavit, diplomate dato Parisi anno mxcxiv, cui regis militum, scilicet Fredericus dapifer, Hervæus magister pincernarum, Hugo camerarius & Adelerius constabularius subscripsi sunt, & post eos Theobaldus & Burchardus comites, alique. Wilhelmus cancellarius litteris legit ac subscripsit.

Autem biconum Balduino Flandrie comiti, Isalau filio, successerat Ruthbertus frater, qui mox cum Philippo Francorum rege consanguineo suo diffidium habuit. Ruthberti mater Adela, Ruthberti regis filia, quæ cum Balduino Isalau nupsit, Corbeiam in dotem a patre acceperat: quod gravatè ferens Philippus, rapti sceleris occasione usus, hoc oppidum in dirionem suam revocavit. Et re offensus Ruthbertus, Corbeienis monasterii possessiones, quæ illi ex sancti Adalhardi patrimonio in Flandria proveniant, clarificationis jure occupavit. Iohannem conqueiti Fulco abbas & fratres Corbeienfes, cum nihil eorum preces neque apud regem, neque apud comitem proficerent, sancti Adalhardi corpus in illas partes deferre cœperunt, ut ejus presentia fletus comitis res occupatas sancto Petro restitueret. Et primo quidem sacro locus desertus ad villam Corbam (*) ubi jura sancti Petri habebatur, ecclesia: tam ad oppidum pagi Tornacensis, Schelmas (**) vocatum, quod comes (†) totum oblatione cinctus. In procerum, qui ei adhaerebant, consilio, etiam repugnans obviam sacro corpori processit, & sacro loco in manus accepto, sublevantibus ejus auxiliis, in proximam illud ecclesiam deportavit: ubi Corbeienfes omnia ablata restituit. Sed mox aliud illis successit incommodum perquam molestem. Nam cum hi Corbeiam reverfuri ad oppidum Insulam declinassent, Adela comitissa, Ruthberti mater, quæ illis tunc aderat, retinendi sacri corporis opportunitatem se habere gavisæ, Corbeienfes dixit, se animo consiluisse, ut fundum Adalhardum, consanguinitate sibi propinquum, apud se retineret, eique vel novam construeret ecclesiam, vel ejus corpus ad Blandiniensem transferret cornobium, ubi præ aliis sanctis, quorum illis reliquiæ iohis habentur, honor exhiberetur. Proinde se verare, ne ejus corpus moveretur ab ecclesia S. Stephani, ubi depositum erat. Turbatum tam insperato jussu monachis, & quid agerent anxii, hoc demum eis consilium infudit, ut suus ex ipsa letæmperæ noctis silentio sacras ex argentea theca reliquias subtraheret, easque Corbeiam clam reportaret. Id negotii commissum Everardo monacho, qui illud dextrè omnino exsecutus est: quod ubi comitissa intellexit, cæteros monachos cum laculo argenteo abire permittit.

Per id tempus grandis rixa erat inter nostros Fontanellenses & Wilhelmum Ebrolensem comitem super filivis Caldebeci & Gorrillæ, in quibus comes denegabat monachis accipere jura, quæ ex dono & munificencia Richardi Northmannorum comitis acceperant. Jamque eò res venerat, ut campi pagani seu dactilo dirimenda esset, cum Wilhelmus rex Anglorum, duxque Northmannorum, veritus ne causa ecclesie humani sanguinis effusione finiretur, hanc litem composuit, & monachis fas jura in illis divisis asseruit. *Actum castro Julobona (a) anno ab incarnatione (a) Nostræ de Damiat mxciv. indicibus xii. residentes in sede Romane papæ Gregorio anno xi. p. p. 106. & qui erat gloriosus Anglorum Willielmi annis adepti regis viii. Gorbis abbas in abbatia xii.* Subscripta sunt post Wilhelmum regem signa Ruthberti & Willielmi filiorum ejus, Willielmi Ebrolensis comitis, Eudonis, dapiferi, Geoffredi filii Eudonis, Rogeri de Montgomery, & Rogerii de Belmont, filii Hanfridi de Vetus, de quo nunc agendum.

Hunfridus de Vetus, Præcellensis monasterii infligator, hoc anno decessit in pervigilio sancti Michaelis, iv. kalendas Octobris, Anstredo primo loci abbate, cum paulo ante sanctæ religionis habitum induisset, ut in chronico Fontanellensi (b) legitur. Humatus fuit primò in vavi ecclesie, dein ad latas evangelii in chorum translatus, ac demum in medium chori, ubi hædum ejus cineres asservantur. Ejus effigiem tumulo impostam hic representari curavit nobis Præcellensis, ipsas beneficiorum memores.

ANN. CHIL.
1074.

LXXVIII.
S. Adalhardi corpus in Flandria.

(*) Corbeia.
(**) Schelmas.
(†) Comes.

LXXX.
Fontanellensis in li. 6. 1014.

(a) Nostræ de Damiat mxciv. indicibus xii. residentes in sede Romane papæ Gregorio anno xi. p. p. 106. & qui erat gloriosus Anglorum Willielmi annis adepti regis viii. Gorbis abbas in abbatia xii.

LXXX.
Hunfridus de Vetus obiit.
(b) Spicil.
p. 106.

ANN. CHR.
1076

Hunfridus de Vetula fund. Pratell.

(a) *Ordinis*
ibid. p. 116.
Socceffit in patris huiusmodi Rogerus de Bello-monte, ejus filius nato-major, & post Rotberti fratris mortem ex alie heres, jam superius laudatus: qui unus (a) ex principibus Willelmi regis optimatibus fuit, postmodum factus Bionez comes. Ia

(b) *Monast.*
pro p. 116.
(c) *ibid. p.*
116.
Adelinam, Waleranni Mellentis comitis filiam, in matrimonium duxit, ex qua duos filios habuit, Mellentis comitatus heredes: ac demum patris pietatem ac munificentiam imitatus erga Pratellenses, monachus factus est in extremis, ut suo loco videbimus. Porro Alberadam, Hunfridi conjugem, ejusdemque Rogeri parentem, quam Artures (b) anno MCLV. obiisse putat, marito suo supervixisse colligitur ex quadam charta parthenonis Pratellensis (c), (nam duo illic monasteria erant) in qua donationes recentius eidem parthenoni factæ post mortem Hunfridi, ex quibus Rogerus & mater ejus Alberada contulisse dicuntur duos manfos, tertio in Corbelio monte de terra Turchetilli sui avunculi: qui Turchetillus sancto Leodegario, ejusdem parthenonis patrono quendam donasse memoratur pro anima uxoris suæ Duxandæ, quæ in eodem parthenone monacha facta fuerat, & sepulta, uti & Alberada ejusdem cenobii fundatrix, cujus obitus XII. kal. Octobris notatur.

LXXXI.
S. Cutharone
abbatis.
Hoc etiam anno vel infrequenti decessit Rainerius, montis sanctæ Catharine prope Rotomagum abbas fecundus, licentibus successus, cum annos quatuor & viginti monasterium rexisset, ut in ejus epitaphio legitur, in quo sunt hæc verba: *visisse dicitur, & in capitulo sepultus.* In ejus locum subrogatus Gualterus, abbas ordine tertius Calato oriundus, affluens ex Fontanellensi sancti Wandregisili monasterio, ubi cantoris officio functus fuerat. Hic multa virtute & prudentia prædatus fuisse dicitur, & majorem ecclesiam ferè integram extruxisse & ornasse, & quadraginta vel amplius annos monasterio præfuisse. De eo intelligendus Anselmus

mus in epistola (a) ad Walthehelmum episcopum Wintoniensem, de Stephano ejusdem cenobii monacho scribens. Hunc sibi a Rainero abbate absoluti concessum dicebat episcopus, negabat Galterus, qui illum reperebat, asserens episcopi precibus ea lege concessum, ut quandocumque ab ipso, aut post ipsam a priore sui monasterii resocaretur, usque excusatione rediret. Walthehelmus ille ex Cadomeni monacho creatus fuerat episcopus Wintonensis.

In Anglia Cantuariensis ecclesia Salvatoris igne ita combusta fuit, ut parietes ceciderint, nec aliud quidquam ex monasterii officinis, præter dormitorium & refectorium, reliquum fuerit, telle Osberno in vita sancti Dunstani. Verum borem omnium ruina in melius commutata, agente venerabili viro Lanfranco archiepiscopo, tunc, qui *nostris*, inquit Osbernus, *atque in terra fuerant, sanctissimo simul & sapientissimo*. Is, cum fundamenta novæ colonie ponebat, id abique translatione corporis sancti Dunstani fieri non posse advertit. Inducto itaque jejunio, sancti antistitis theca, intacto corpore, & tamulo sublata & in præparatum locum delata est. Tunc illius ecclesie decanus (b) erat Henricus, & quidem altissimus, & Beccensi monasterio socius, qui, jussu Lanfranci illam ecclesiam reformare volens, decani titulum in prioris nomen commutavit. Relicta magnificentiæ ecclesiæ, eam Lanfrancus centum-quinquaginta monachis replevit, ac prioris regimini subiecit, reiecta canonici, qui ab aliquor annis permixti monachis erant. Ita per annos circiter cent. decani locum tenere post abbatem, qui primus illic (c) sub archiepiscopo institutus fuerat. De Henrico priore mentio frequens in Anselmi epistolis, qui et anno x & var. Erysmum subrogavit, non multo post ad abbatem Burgensem promotum. Idem Lanfrancus in Cantuariensi ecclesia instituit archidiaconum (d) ejus, cujus magna erat auctoritas.

Hujus reformationis causâ Lanfrancus librum decretorum seu rituum monasticorum ex variis monasticis institutis composuit, eumque Cantuariensi ecclesiæ dilectissimis fratribus suis Henrico priori & ceteris inscripsit. In præfatione rectè monet, eosdem ritus in universis monasteriis observari nec posse nec decere; ea verò sola, sine quibus salus æterna comparari nequit, id est fidem, caritatem, continentium mundi, castitatem, humilitatem, obedientiam, errorum penititudinem, inviolatam servari oportere. Longum esset recensere ritus illos a Lanfranco selectos. Tantum observo, monachos omnes in triduo ante pascha, adeoque ipso paschatis die, sacra communione refectos fuisse; pauperes verò, quibus in cena Domini pedes abluantur, & oblati non consecrati communicatos fuisse. Novitius denique, sacra professione, tribus diebus communione corporis & sanguinis Christi percipisse, ac lentius tenuisse, capite involuto caputo, quod restit die ad patrem missam eis detrahebatur. Porro novitio illi professi, etiam sacerdotes fuisset, inter primam conversionis suæ annum missam celebrare non licebat, alii probate fuisset castitatis in seculo, & abbas ei speciem permisisset. Cetera passim cum ritibus Cluniacensis monasterii conveniunt.

Jam ducenti & octo anni erant, ex quo Dani ecclesiis & monasteriis in provincia Northambroremer ferro & flamma devastaverant: cum Aldvino priori monasterii Wincelcombertensis & provincia Merciorum, probatissimâ virâ moribusque monacho callidus inspiratum est consilium, ut ad instantiam illis in paribus monasticam disciplinam se conferret, quas multis sanctorum monachorum choris olim inhabitatas fuisse dicerat. Eo animo profectus ad Eoverhamenic monasterium, duos in sui propoliti societatem adjunxit monachos, quorum alter Elfricus, tum diaconus, postea presbyter, alter Reinfridus vocabatur, ignarus litterarum. Abbatem veniâ impetratâ, pedibus iter illud aggrediuntur tres illi monachi, eorum tantum secum ducentes asellum, quo ad libros necessarios, & sacerdotales vestes deferendas utebantur. Profecti primò ad locum, qui *Mansceylre*, id est civitas monachorum appellabatur, recentioribus Novum-castellum, postum ad ripam Tini fluminis, illic aliquandiu consistere, permittente Hugone Eboracensi vicecomite, ad quem locus pertinebat. Id ubi recessit Walcherus Dunelmensis episcopus religiosissimus, in cujus parochia locus ille situs erat, eos ad incolendum sui juris locum, Gytum vocabulo, invitavit, ubi olim Benedictus, cognomento Biscopus, monasterium in honorem sancti Pauli apostoli extruxerat, quod, stantibus adhuc parietibus, vix aliquot pilaque nobilitatis signum retinebat. Illic adducti servi Dei, culmen & lignis informibus & feno parietibus superponeant, ac divina ibidem officia celebrare cœperunt; fœdique sub ipsi parietibus parvâ casâ in suos usus, sedulum electoisyas pauperem vitam sustentabant, magnam tamen omnium penuriam tolerant, qui in monasteriis ante suis rebus omnibus affluerebant. Horum exemplo multi provocati, pauci ex Northambrensis, ex australibus Angliæ plures, eis se adjungere postularent, & monasticum ab eis habitum acceperunt, religiose conversati.

ANN. CHR.

1074.

(a) Anselm.

lib. 1. p. 31.

LXXXII.

Cantuariensis

ecclie

reformatio.

(b) Anselm.

lib. 1. p. 31.

1155.

(c) P. N. 10.

(d) ibid. p.

79.

LXXXIII.

Northam-

bre mona-

stria reli-

tio.

ANN. CRK.
1074

tionis magistrum habentes Aldewinum. Tanto profectus Walcherus praelatum innotescere letatur, quod existens illis in partibus monastice conversationis incertum reviviscere suo tempore videret, omnem eis pastorem sollicitudinem & opem impendit.

Rebus illis restitit constitutis, Aldewinus, relicto inibi Elfwio, viro multe innocentie & compunctioris, ad alia loca informanda perrexit. Streaschulam fecit Reinfridus, qui locus Witebi alio nomine postea dictus est; ibique monasteriorum habitationem constituit, qui post ejus obitum ad Eboracensem sancte Mariæ conebulum commigravit. Aldewinus verb, Girro egressus, Dunelmam adiit, comitante Turgoto, necdum monacho; amboque ad Malbrofense quondam monasterium, tunc autem vastum solitudinem, progressi, secreti loci habitatione delectati, Christo ibidem servire ceperunt. Verum Malcolmi Sconrum regis, ad quem locus pertinebat, injuriis divexari; Walcheri insuper episcopi interminatione excommunicationis, ni redirent, compelli, ad eum reversi sunt. Ille statim locum Witarumtham incolendam eis concessit, olim monasterio insignitum, tunc vero in solitudinem redactum: ubi, casis sacris ex virginitate, non paucos ad suam societatem attraxerunt. Illic Aldewinus Turgoto monasterium tribuit habitum, & ad sacerdotum Christi jugum verbo & exemplo animavit. Walcherus magis opere placuit plurimum monachi conversatio, quos illo sepius ad colloquium evocabat, & consilia suis adhibebat, futurum aliquando & ipse monachus, ni sancta eadem effectum præventisset. Illi autem verum sancti Petri ecclesiam, cujus soli parietes semelut stabant, facili reprobis & impiis, quæ ejus arcam occuparent, expurgare, & culmine imposito, divinis officiis celebrandis habundanter reddere maturarunt. Hic locus ad os fluminis Wiri fluminis positus, unde vocabulum accepit, a venerabili Beda celebratus, ejusque secessu illustratus fuit.

Turgoti Dunelmensis
viri fortis.

Hec omnia literis mandavit Turgotus ipse sub finem libri tertii de historia Dunelmensi, quæ Simoni Dunelmensi perperam adscripta est. Idem argumentum tractavit idem Simoni in libro de gestis regum Anglorum, in quo ipsius Turgoti vitam fortissimè descripsit. Turgotus apud Anglos non infimo genere ortus, unus fuit inter alios, qui Willelmo Conquestore, subjugata Angliâ, obsequii dati sunt. Is, custodiendis pecuniis emolumentis, in Norvegiam ægè trajecit, deprehensus a Willelmi regis legatis ed missus. Vix illuc advenerat, cum ad notitiam venit Olavi regis, qui sacros codices tractare, & pios viros familiares habere amabat, eoque magistro ad discendos psalmos usus est. Rebus prosperè fluentibus interprecere coepit Turgoti pietas, qui post aliquot annos in patriam cum multa pecunia remigrare coadunavit: at validè tempestate jactatus, rebus omnibus amissis, Dunelmam ad Walcherum se recepit: a quo benigne acceptus, vitæ monastice prepositum quod animo agitabat, ei aperuit. Id verò pergratissimum fuit episcopo, qui illam Aldewino mox laudè commendavit, futurum post eum Dunelmensi priori, ac demum ecclesiæ sancti Andree in Scotia episcopo, ut inferius videbimus.

LXXXIV.
S. Theobaldi
transfatio
Vaugadic-
um.
(*) P. lib. 4.
cap. 13.

Aliguanum quiescisset, Petrus Vaugadicus abbas, qui illud suo monasterio vi abbatum graviter ferebat, voti denum sui compos factus est. Id consigit hoc anno, agente Odone, viro Dei nunc ministro, qui prope ecclesiam, ubi sanctus Theobaldus sepultus erat, hospitatus, effosso intra tres hebdomadas & quatuor dies pariete, corpus sacrum sublevisit, illudque intempeste noctis silentio Vaugadicum detulit, comitante Petro abbate, qui hac de re Verone in cella sua sancti Salvatoris cellulis admonitus fuerat. *Anno itaque perreperunt cum sanctissimo corpore ad monasterium venerabile, quod est sicut iuxta flumen Adelfi, ubi dicitur Vaugadicus: quod satis patet divinitus esse patratum, ait anonymus auctor, ut illic corpus ejus quiesceret, unde celestis vitæ doctrinam a patre monasterii acceperat. Superius erat ad id tempus sancti Theobaldi mater, quæ in proxima cellula inclusa manebat. Multa Vaugadicus miracula patrata leguntur, in his quidam emergentium liberatus dicitur presente Azono marchione, illorum locorum domino: cui visum est, ut & Petro abbati, ut sacrum corpus in annum pietati fidelem caputrum remaneret. Istius translationis fama pervenit ad aures Arnulfi abbatris Latiaciensis & sancti Columbæ, ejusdem sancti Theobaldi fratris, qui Vaugadicum profectus, partem sanctarum reliquiarum ab Azono marchione abtulit, & in Franciam deportavit, ut postea didicimus.*

LXXXV.
Piscen-
tis ecclesie
& Pervus-
monasterii.

Longè varia Piscenæ urbis monasteria quæ erant sancti Sabini seu Savini, cujus & Pervusæ, cum ex Panonica tabie conflagrasset, Everardus episcopus incense seculo decem induraverat, collocatis ibidem monachis sub Grimalco primo abbate. Profectu temporis abbatiam ejus loci interventa pecunia adeptus est Regino: quo comperto, Dionysius episcopus eum misit ad Gregentiam Vill. ut quid facto elict opus

opus decerneret. Investigatâ causâ, convictus Rigiso abbatem refutavit in manus pontificis; qui tamen monasterium ei procurandum commisit, dum legitimus abbas electus fuisset. Ille tunc docuit ipsius Gregorii litteras (a) cum ad Dionysium episcopum, tum ad monachos sancti Savini, quos hortatur ad faciendam electionem abbatis secundum regulam sancti Benedicti, *possibilibus consanguinitatibus & amicitiis gratiâ*; & ad fundendam pecuniâ pro statu ecclesiâ. Ex prioribus ad Dionysium litteris intelligitur, inter ipsum & abbatem sancti Sepulcri, plebemve Placentinam moram falsè controversiam, cui componendâ episcopum optatam dare præcipit. Idem Dionysius hoc sancti Sepulcri monasterium excitaverat (b) anno MLVI. Idemque in sanctum Savinem munificus fuerat, concessâ quadam decimâ Alberico ejus loci abbati; aut anno sequenti depositus, ob id maxime quod Cadalo antipapa factus esset. Porro sancti Savini abbatia nunc unita est collegio Anglorum urbis Romæ: at sancti Sepulcri monasterium Olivetanis concessum a Sixto IV.

Perusina tunc exibat cœnobium sancti Salvatoris, cui præerat Sigebaldus abbas, cujus frater Gregorius papa quendam Alberticum monasterio sancti Anastasii a duobus episcopis amotum, restituerat: at, cum cum multis criminibus infamatum rescivisset pontifex, graves ad Sigebaldum litteras, (c) scripsit, iussitque, ut vel Albo (e) illi abbatiam dimitteret, & alteri in illâ cœtio relinqueret: aut ambo Romanam convenirent, causæ suæ rationem redderent. Hæcenus exhibuit Salvatoris monasterium Perusinum: at sancti Anastasii monasterium vobis ignotum.

Sub fine hujus anni Gregorius litteris (d) ad Conipertum Taurinensem episcopum scripsit, cum arguit, quod sancti Michaelis monasterio, Clusino scilicet, mutationem inferat, cumque citat ad statutam synodum cum illius loci abbate; mandans interim, ut ne illam ei incommodum crearet, ejusve abbati scilicet Benedicto, de quo superioris egimus (e). Id pollicitus est episcopos, ut minime promissis staret; nam vix Taurinum reversus erat, cum abbatem & monachos vocare iussit: quæ de re admonitis Gregorius, graviter cum increpuit litteris ad ipsam datis. Idas Apellus, indictione decimâ-tertia, quæ sequenti anno MLXXV. respondet. In hac epistola scribit pontifex, clamorem fratrum sancti Michaelis ad se pervenisse, quod contra quàm ille promiserat, multo asperius atque crudelior se venerabili illud locum, quàm antea, esse diceretur, ita ut pacem, quam ferâ vis Dei providit per esset, illic nec pati posset, nec vellet. Non ideo episcopis concessam esse pascualem regimini potestatem, ut monasteria quæ in suis patribus consistunt, pro libito opprimant, & studium religionis, indebitè potestatem suam exercendo committant. Ob ejusmodi infestationes episcoporum reliquia monasteria juri eorum subtrahita fuisse, & sedi apostolicæ tributa. Caveat ter episcopos, ne de sancti Michaelis monasterio, quod iniqui vexationibus operibus, idem facere pontifex cogeretur. Interim cum ad proximam synodum citat, jubetque, ut monachos illius loci ab interdicto absolvat: sin minus eos absolutos declarat pontifex. Nihilominus persecutio in eos perseveravit, non modo per Conipertum, sed etiam per ejus successorem, fautores Heinrici Germanici regis, qui hoc anno victoria de Saxonibus relata ferocior, locellionem a pontifice moliri cepit.

Longè favorabiliorem se exhibuit Ogerius Eporediensis in sancti Stephani suburbanum monasterium, quod ab Heinrico ipsius antecessore conditum superius (f) distinximus. Is enim pro remedio beatæ (g) memorie domini Heinrici imperatoris proque exaltatione, vitæque prodigione invidiabilis regis item Heinrici tunc successoris, de pro anima bonæ memorie domini Heinrici episcopi predecessoris sui, qui monasterium sancti Stephani in suburbio civitatis situm devotè fundaverat, & constituerat, pluribusque beneficiis dotaverat, tres eidem loco parochiales illius ubi ecclesiis cum palatio ejusque adiunctis concessit, rogare venerabilem Taurini abbatem, cui, ejusque successoribus donata duos canonicos ex duodecim præbiteris, ita ut tam ipsi, quàm sui successores sint in ordine canonici; insuper duas casus in suburbio Eporediensis prope monasterium Cassanetum. *Datum Iporede anno MLXXV.*

Hoc ipso anno apud Beneventum synodus habita est, cui Milo archiepiscopus præfuit *primo anno præfatus fuit*, ut ipse litteris suis testatur, in illa synodo editis pro Beneventano sanctæ Sophiæ monasterio, cui tunc Madelinus abbas præerat. In eadem synodo, cum provinciales episcopi cum abbatibus & nobilibus Beneventanis interfuere, definita est controversia super decibus ecclesiis, videlicet sanctæ Mariæ in Alcone, & sancti Benedicti apud Beneventum, de quibus Campo Deaconarum episcopus adversus sanctæ Sophiæ monachos disceptabat. Auditis utrinque partibus, cum Madelinus abbas iudicium protulisset Udalrici Milonis antecessoris, qui pro

ANN. CHR.
1074.

(a) Greg.
PIL. lib. 1.
cap. 17.

(b) P. M. 60.
apud

(c) P. M. 60.
apud

ANN. CHR.
1075.

EX. XXV.
Clusini ab

episcopo
Taurinensi

verax.
(d) Greg.
PIL. lib. 1. cap.

(e) M. 61.
a. 11.

Eporediensis
contra bene.

f. 11. 11. 11.

(f) M. 61.
a. 11.

(g) M. 61.
a. 11.

LXXXV.
Beneventum
synodi decret.

pro S. So.
phiæ mon.
strio.

episcopatu clericorum congregationes, quibus ipsi magis opus affert quam monachis; ecclesiam recens extruendam, in media huc illoque discursantium turbin positam, monachis parum idoneam esse. Si *Deo sanctiaris adherens monachi, tamquam beneficus & sublimis portio corporis Christi; non idcirco clericis, tamquam membra parvula, prout abscondenda ab ecclesia; quia licet stella ab stellis differant in claritate, eam tamen celi firmam decemissimè distinguant sui varietate; & licet membra dispersa sint, & suis singula sancta essent, tunc tamen, licet dispersi famulae necessitatibus expleret, non existerent corporis. Hinc nequaquam a sententia dimoveat episcopum, respondit, honorem, quem deferret monachis, nullum clericis detrimentum inferre; sui juris & arbitri esse ecclesiam suis cultibus impensis, quibus vellet, tribuere. Tum clerici rei familiaris inopia & rei indignitate exasperati, Romam se conferunt: ubi cupiunt pontifici sui exactionis bitiora, episcopum jamdam infamatam, simoniam ream denuntiant: quibus auditis, pontifex eum diris affectis, propterea quod de gravissimis criminalibus jam pridem accusatus, & Romam citatus non comparuisset; suamque clericis ecclesiam restitui precepit. Ita exautoratus episcopus, amici sui Siegfredi Mogunriani archiepiscopi opem implorat: cujus patrocinio excommunicationis absolutionem et rursus iure obtinuit, ut monasterium ingrederetur, ubi a saculi ulubus servatus, ecclesie maiore perniciosis exemplo ostendit faceret satis. Satisfecit a rege in ejus locum Rodberto, ut quousque meliore, cum nulla restitutionis spes foret, in monasterium Sauram seu Svarasacum diocesis Herbipolensis cecisset, ibique sub Siggeberto seu Sigberti abbate sanctae conversationis habitum induit. Mox cum eo Romam profectus, furorem penitentem, a pontifice absolutus, sacerdotalis ministerii facultatem, suscepto pontificali, recepit.*

Expeditioni Saxonicae, quam rex Henricus magno appropinquavit hoc anno suscepit, adfuit compulsus et Widenus Fuldenis abbas, famuli iam per biennium in paupertate affectus erant, et nisi baculo aut minutorum numeris iniunxerit, nequaquam progredi posset. At, cum ad locum, ubi eos adnandus erat caucitus, ferventissimam militum vehiculum sedens pervenisset; strepitu circumfusae multitudinis fatigatus, de nube concitatus pulveris suffocatus, paucis spiritum exhalaverat. Relatus itaque in monasterium, supore quidem mentis paululum respiravit, sed nullum ulterius verbum proferre potuit; licet per sex hebdomadas gravissima corporis molestia decedens, avit. Culendus Augusti rebus humanis cunctus est. Vir plane ferventis in Deum fidei, teste Lamberto, suis tamen omnibus admodum invidis, propterea quod ejus tempore Fuldenis monasterium multis calamitatibus vehementer attritum fuisset. Ubi ad eligendum succedentem ventum est, grandis concortatio inter monachos & abbates, qui eo conveniant, exorta est, aliis aureos montes, aliis beneficium, si eligerentur, promittentibus, ita ut eos a cupiditate sua, non pudor nominis Christiani, non actionis propoliti sanctitas, non ipsum denique recens deberet exemplum Babenbergensis episcopi, quem ob similem casum episcopatu de communione privatum novissimè viderant. Horum impediendum res, ut par erat, desistat, monachum quendam Hursfeldensem, Rudardum omnino, Lamberto Ruzelium, qui pro causa monasterii iussu abbatis sui ad curiam venerat, nihil tale cogitantem advocat, eique baculum pastoralis tradens, eum abbatem remanere, ceteroque ut ejus electioni assentiantur persuadet, reluctante uno Ruzelino, qui nunc imperitiam suam, nunc malam valetudinem, nunc abbatis sui absentiam obtendens, vix tandem ut consentiret adduci potuit. Is arriter praefuisse dicitur, & monasterio beate Marie & sancti Michaelis insinuat, monasterii reformatorem habitum. Non leve ejus pietatis argumentum est, quod Halberstadensem episcopatum recusavit.

Eodem anno decessit Udalricus Laurenbomensis abbas, praefectura anno vicesimo, idemque Murbacensis abbas, dignus laude, dignus memoria, inquit chirographus Laurenbomensis, quippe qui lupo veniente non fugit, non oves dimisit, sed murum se pro domo Israel opposuit. Cum omnes praepositos ejusdem loci substituendum cernerent, quem regi ob officio & meritis gratum fore parabant, res tamen aliam quemdam ejusdem cenobii monachum Adalbertum nominis, praetuli, eumque repensam inieciit manus (nam cum aliis ad curiam venerat) in medium protulit, & rei novitate per alios uterque baculum pastoralis tradit. Verum regimini visio biennio functus, incertam qua de causa, deponitur, eique alter, non melioris auspicio substituitur.

Anno hunc, multis cladibus insignem, in primo logobrem fecit obitus Annois archiepiscopi Colonienis. Hic, post sapientem Colonienis nefarium conspirationem, ex illa urbe levandi unius causae egressus, Saleveldam adit, ut saccentis monasteriis spiritualibus exercitiis recrearetur. Inde Hursfeldiam profectus, ubi

ANN. CHER.
1071.

XCL.
Widenus
abbas Ful-
denis succed-
it Rodberti.

XCLII.
Laurenham
abbas.

XCLIII.
Anno archi-
episcopi Colo-
nienis ob-
it.

ANN. CHR.
1212

Remensis
sive prior Sige-
bergenensis.

ubi festum purificationis beatae Mariae celebravit; dein Sigeburgum, illi male ha-
bere cupit, instantique mortis visione perterritus est. Ibidem singulis diebus ac
notibus singula frequentans altaria, praesentibus ad singula, ecclesiam statum, suamque
quadragesimam ibidem peregit. Eodem reversus ad celebrandum pentecosten, maxi-
mo more affectus est ob mortem proximam Hermannii Sigeburgensis prioris, regu-
laris vitae observantissimi, nichil ipsi cari, tantumque apud ipsum affectu-
osum, ut, quicquid ille precipere, haud secus ac divinum oraculum acciperet. Anno,
de incunctanter exsequeretur: quem defunctum, *sanctis sacramentis*, id est cele-
brato missae sacrificio, itam post secretum & funebri oratione laudavit.

Post haec, instante festo sancti Michaelis, de novo reversus ad suos Sigeburgenses,
sepulturae suae locum extra chorem designavit. Percontanti enim e suis, cur non in
sacrosancti templi loco humari vellet; respondit, ideo se nolle, ne illic, episcopus
similes ad eius sepulchrum orandi causam venturi, fratribus divina persolvendis of-
ficia molestiam exhiberent; atque ut pauperibus feminis accessus illuc pareretur.
Denique Coloniam reversus, tanto podagrae dolore affectus est, ut tandem ad ex-
tremum redactus sit. Toto illo tempore ei aderant quidam fratres Sigeburgenses,
interdum Eupho abbas, tum etiam Reginhardus prior, cui regularis disciplinae
observationem, quippe quem abbatem succedurum providebat, efficacibus verbis com-
mendavit, obtestans, ne montem illum desereret, magnorum illi periculorum ma-
teriam substatum sit, si *percaudam licentiam*, quae religionem suam evertit, in *frat-
ribus regulari severitate excutere*. Tum primarius cleri & ubique viros accessit, et
eosque, summi ad collum hosti, sed poena excommunicationis usque, ut corpus
suum in Sigeburgensi monasterio sepeliri sinneret. Quarta ante obitum hebdomada,
Erphenem Sigeburgensem abbatem, abbasque monasteriorum patres & fratres non-
nullis duodecim sibi alidit iussit, omnemque viam suam cursum perstruere, con-
fessione publica se remum proclamant; eisque hostiam passionalem resignare voluit, eam
se indignum confessus. At Eupho abbas, tam ut reciperet, ex obedientia iniecit.
Crecentibus doloribus ad marem ecclesiam se deserti precepit, ubi, sacris reli-
quis impensio cultu, sacris mysteriis interfuit, omnesque, quos quacumque ex cau-
sa ligasset, absolvit, dato mandato, ut debito creditoribus suis accuratè persolve-
rentur, & certa pecuniae summa pauperibus erogarent. Inde domum relatus, tan-
dem post diuturnum morbum, sancti Mariae ceterisque sanctis invocatis, hoc an-
no, episcopatus sui vicelimo primo, ex huius saeculi seculis ad ipsam lucem fon-
tem feliciter emigravit pridie nonas Decembris, Illucescente feria sexta. Nullum
lapidem non moverunt Colonienenses, ut sacrum eius corpus in sua urbe humaretur;
sed tandem, agente in primis comite Gerlaco, transitum est ad Sigebur-
gensis monasterium, ubi prout illi vivens mandaverat, condigno honore sepul-
tus est.

Post beati viri obitum abbas Sigeburgensis veritus ne fratribus, tam liberali pa-
tronis delictis, deessent res necessariae, eis alimentum paratis administrare cepit;
qua de re a viro sancto in focinis incipit traditur, pellicinis, se loco erum-
post mortem non defuturum. Certe tot miracula ad eius sepulchrum facta sunt, tot-
que oblata donaria, ut, cum viis illis antea quadraginta essent monachi, brevi ad
septuaginta vel octoginta creverint. Paulo fufius egimus de morte sancti Anno-
ni, quod praefata eius in Ordinem nostrum merita postulare videbatur, utpote
qui tria monasteria ex suo aere fundavit, adhaec multa beneficia praestitit. Li-
brum de eius vita scripsit anonymus monachus Sigeburgensis, auctor gravis, iussu
Reginhardi secundi abbatis, qui Erphoni succederet. Multa ex eodem libro tran-
sit Lambertus Scaffnaburgensis, qui ait, sanctum Annonem in medio ecclesiae Sige-
burgensis sepultum fuisse.

Cum Willelmus Hirsingiae abbas ab Heinrico rege libertatis (a) diploma ob-
tinuisset, apostolicam quoque sedem adire statuit, ut privilegium canonico suo fa-
vendum *scripsit canonem* a Gregorio papa compararet. Illic a pontifice benigne acce-
pens, id quod petebat impetravit, scilicet *privilegium apostolicum auctoritate plenum*,
cujus exemplum in *scriptis sancti Petri* repositum est. Utroque privilegium, te-
gram, ac pontificum, sed mensuram, retulit Trithemius in chronico Hirsingensi.
Romae aliquandiu demoratus Willelmus, in gravissimum ischmum incidit, bot-
ribus ventri inflatione ita oppressus, ut a medicis ejus solus desperaretur. De-
plorato humani remedio, ad divinum confugit, seque ad altare beatae Mariae de-
cepit; tantisque fide precibus animavit, ut subito contra spem omnem opo
Dei genitricis convalescit, saluque & incolomis ad sua reversus sit. Exorto post
id tempus schismate, sedi apostolicae constantiter adhaesit, multisque ad unitatem
ecclesiae retinendam servandamque adduxit, ut inferius videbimus.

Eo.

XCIV.
Willelmus
Hirsingiae
abbas Romanus
et alii.
(a) P. M. d. g.
M. d. g.

Eodem tempore simulata erat inter Ottonem Constantensem episcopum & Ecardum Augiæ abbatem. Ab utroque interpellatus Gregorius, scriptis (a) ad Ottonem litteris mandavit, ut communes utrimque amicos & sapientes viros seligeret, quorum consilio in eorum dirimeretur: quod si non succederet, ambo ad apostolorum limina convenirent, pontificis hac de re iudicium subituri. Interim concordiam fervarent, temeritatis poenas daturi, si apostolice auctoritati reverentiam non exhiberent.

Viriduncus sancti Vironi monasterio præerat Grimoldus abbas, cujus tempore, dux Godefridus, cognomento Gibbosus, litem composuit de iuribus advocatorum, qui exactiones indebitas majori ecclesie, ac monasteriis imponebant. Hac de re, graves querelas ad ducem retulere cathedralis ecclesie canonici, abbas quoque monasteriorum sancti Vironi, sancti Pauli, & sancti Mauricii seu Bellitocenſis, ac prepositus abbatum sancti Germani seu Montis silconis, necnon abbatissa sancti Mauri. Horum gravaminibus auditis, dux Godefridus, Viriduncum in palatio residens diebus pentecostes, uxoris suæ Beatricis hortatu, missa quoque comitis Manassis, aliorumque nobilium, advocatorum & subadvocatorum jura temperavit, prout antea, vivente Godefrido patre suo, & Richardo episcopo definita fuerant. Subscribit post Manassem comitem aliaque nobiles Grimoldus abbas sancti Vironi, Folcradus sancti Pauli, Richardus sancti Mauricii abbatem, & Giberga abbatissa sancti Mauri. Hoc instrumentum caret chronice notis, at vix potest differri in annum sequentem, quo dux Godefridus cæsus est, ut legitur in libro de vita sancti Anthonii archiepiscopi Colonienſis, qui mortis proximis ducis necem prædixit. Grimoldus sancti Vironi abbas sepelitus fuit ad tricennium; adeoque error est in vulgato chronico Hugonis Flaviniacensis, in quo ejus obitus notatur hoc anno. Folcradus seu Fulcradus abbas sancti Pauli in necrologio sancti Agerici laudatus kalendis Januarii. Catalogus abbatistarum sancti Mauri parthenonis apud Viriduncum exstat in temo v. (b) chronici Ypelli versibus gallicis.

In celeberrimo sancti Dionysii apud Parisios monasterio post mortem Rainerii abbatis, quæ xvi. kalendas februarii accidit, jam ante aliquot annos in ejus locum successerat Guillelmus, hæreticus, etiam Boleto & Dubero diocesano auditori ignotus. Hanc tamen Dionysiano monasterio tunc temporis præfuisse fidem fecit concordia (c) anno m. xxi. isita inter eum, sancti Dionysii abbatem, & Johannem Rotomagi archiepiscopum, qui monacha altaria pagi Velocassum certis conditionibus monasterio sancti Dionysii dimisit. Post hunc Guillelmus electus est Ivo, contradicentibus amulitis nonnullis, qui eum siniorum apud Gregorium papam insimularunt. Estant hac de se Gregorii epistolæ dux (d), una ad ipsum Ivonem, altera ad monachos Dionysianos. In priori Ivoni præcipit, ut eorum legatis suis, si tum in Galliis adesset, ipse se sitat, eisque causam diligenter exponat, & eorum iudicio pareat: alias, Romam accedat ante festivitatem sancti Andrea, & obiectis responsurus. Interim gregem suum sollicitè curet. Eadem fere monachis pontifex scribit, quos ad concordiam & obedientiam hortatur, dum abbas de sinioris eorum legatis suis, vel eorum se purgatus sit. Hæ litteræ datæ sunt Romæ viii. kal. Aprilis. Biennio post noscitur omnis cessavisse hæc turba, ut ex aliis Gregorii litteris (e) intelligitur. Purgatum fuisse Ivonem ex eo intelligitur, quod monasterii præfaturam retinuit, haud tamen absque amulis, usque ad obitum, ut suo loco videbimus. Eius tempore Willielmus rex Anglorum senior rursus in Dionysiana basilica, non satis firmis fundamentis, ex suis contrariis fecit. Ea rucne, nihil tamen detrimenti passa est basilica, quam Ivo abbas meritis beate Marie incolumem servatam fuisse testatus est, auctore Guiberto abbate sub finem libri III. de vita sua.

Per id tempus Galterius Pontifacensis abbas Romam profectus erat, ut a pontificis muneris sui vacationem obtineret. Verum secus accidit quam speraverat, nam ejus virtute & prædicatione comperta, pontifex non modò eum non absolvit (f) sed contra ne monasterii regimen dimitteret, sub anathemate interdixit. Roma itaque reversus vir Dei deinceps evadendi occasionem non quaſivit, nec monachis tantum fide, fed extraneis etiam, & quibilibet potestatis, immo ipsi etiam regi comulere studuit. Unde aliquando ad Philippi regis colloquium profectus, eum liberè arguit, quòd ecclesiasticas dignitates sub pretio conferret, ex quo id mali oriretur, ut episcopi, quibus sacros honores vendiderat, ipsi sacros ordines & manuum impositionem aliis venderent; adeoque rex omnium illorum malorum caput esset. Eodem scio animatus vir Dei in concilio Pasisis congregato Gregorii pontificis decreta coöflavit assertis, resistitque episcopis, qui ea intoleranda esse causabantur, sicutque parendum non esse cenſebant: quia constanti exasperati episcopi, viam Dei, malis contumeliis affectum, e concilio expulsi dicuntur, & in cathedram extra-

ANN. CHR.

1079.

Augensis

rias.

(a) Greg. lib.

2. p. 66.

XCV.

S. Vironi de-

jura advoca-

torum tempera-

ta.

XCVI.

Ivo abbas

S. Dionysii si-

monia incu-

patus.

(c) Folia, mss.

S. Dionysii lib.

3. p. 30.

(d) Greg. VII.

lib. 1. p. 84.

& 85.

(e) id. lib. 4.

p. 111.

(f) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

XCVII.

Galteri ab-

basis zelus de-

auctoritas.

(a) super eo.

11.

ANN. LXX.
1075.

sisse: unde a quibusdam magnatibus, quibus ejus sanctitas perspecta erat, ereptus est, & in monasterium suum relictus. Illic de cetero durissimam vitam genus sibi vitæ sanctus imposuit, in quamdam cellam monasterio proximam secedere solitus, ubi sævis verberum cruciatibus atque cilicio continuo corpus suum direxerat, villis suis passim cibis contentus & aqua purâ, quam loco vini in poculo suo per solum molitorum clanculam apponi cutabat.

Cæcilie regia
puella mo-
nachæ.

(a) Orderic.
lib. 4. p. 148.
(b) P. lib. 4.
p. 151.

Hoc ipso anno, indictione xxi. Orderico (a) testante, Willielmus Conqueror Fificamni sanctum pascha celebravit, filiamque primogenitam, Cæciliam nomine, per manus Johannis archiepiscopi Deo consecrandam obtulit. Jam tamen obiit fuisse Cadomi (b) duci & Mathilde, seu Noctia de dedicatione, fundatione & dotatione monasterii; cui instrumentum potius videtur habenda fides, quam Orderico, Cæcilie summa cum diligentia in parthenone Cadomensi educata & erudita, in virginis proposito sanctæ Regolæ addita permansit sub venerabili Mathilde prima abbatissa, cui post annos quadraginta-septem regiminis defunctæ in abbatiâ suaverè ad quatuordecim annos successit. Inde ita Willielmus Dolum castrum in Britannia obediit; sed obidionem solvere a Philippo rege coactus est, ut inferiori videbimus.

Non possum præterire hoc loco versus, quibus Cæcilie suum in talligoom fecellum & castrum cum Christo convivium gratulatur Baldrics Burgundicus, infans pro Cæcilie rege Anglorum filius. Sic autem habent.

*Regia virgo vale, vale, inquam, regia virgo,
Virgo Remulit tuæ materfanda puella.
Virgo virginibus nunc anteferenda comit:
Quam pater augustus aquosus regibus Angliæ,
Quam spectet forme cum virginitatis amore,
Et necnon prius ingenti laude venustat:
Quam satis curant sua sollicitudo legandi:
Quam pater vultu spector sibi præfavit.
Ergo placere tuo, Virgo, contende marito.
Nam neque nostris quævis cultibus & prece spemot
Sed magis agræto, cuius te sumus percomit:
Quod tibi, qua multa est, librorum lingua loquatur:
Ecce tibi virgo, si quid tamen ipse valebo.
Offera me pro pisse meo, vel si placeat alia.
Adire quondam te detinuisse forem.
Cujus fama meos aliquando percussit aures.
Nimen in elysium, vultisse tamen remissio:
Bajacenſis eras, sed tuos erat Andegevenſis.
Quam, tibi si placeat, nostra de parte saluta,
Alque nobis memora rescribe, tamque summag.*

Tres præter Cæciliam rex Willielmus filias habuit, si rotulo Cadomensi jam citato fides, Adela seu Adilidem, quæ Stephano Bleicensi comiti nupta, eo mortuo Marciacæ sanctimonialis facta est; altera, Mathildem an Constantiam (c) Alfonso Gallicis regi desponsam, quæ precibus a Deo postulat dicitur, quod obtinuit, ut salva & integrâ virginitate moreretur. De altera sine dubio intelligendi sunt illi versus, quam Cæcilie fecem in monasterium transeat, ubi & præmaturè obierit.

(c) P. Append.

XCVIII.
Simon comes
bello & rap-
tibus reus-
sus.
(d) P. supra.
p. 151.

Iuxta Philippus rex Simonem Crispianensem comitem bellum lacessere non desinebat, sicque utrinque ingentes regionum vastationes. Hæc commiseratione ductus (d) Simon armis abstinere, & ad sanctorum Apostolorum limina pervenire causâ proficisci statuit. Ubi Gregorio rem exposuit, non ante admittit eum ad penitentiam, quam arma deponeret: quo facto, pontifex ei penitentiam indixit, cuius partem in se suscepit, partem duobus aliis religiosissimis peragendam assignavit. Deo tandem, armis relictis, ad propria remisit, terramque suam gubernandam, donec cum rege pacem reformaret, iterum commisit, ipsamque Hugoni Diensis episcopo ac legato, atque Hugoni abbati Cluniacensi commendavit. Haud scio quorū spectabat hæc penitentia; nam reversus ad sua Simon, demo bellum cum Philippo redintegrat, nec ante desistit, quam parâ victoriâ regem ad conditiones paci addidit. Facto itaque nobilium conventu, pax facitur, & res Simonis ablata restituuntur, in his Viterriam oppidum agri Catalaunensis: node ad hæc annum, teste Albertico, scriptum erat in annalibus, redditis Viterri. Pace igitur

legitur restituta, Simoni uxore offeratur, filia Hildeberti Marchie comitis epus Arvernus, Dard ede & accepta, sponsa celebrantur. Verum matur continentie votum sponsa suggerit Simoni: cui ille statim equileis, & sanctimonialis habitum quantocius induere statuit. Nec more, nocte insequentis ad monasterium Casa-Del, duobus viris sibi propinquis comitere, eum pergit, ibique monastico habitu induitur, etiam usque ad finem vite humiliter in monasterio persistit; Simoni vero sponsa in habitu sanctimonialis usque ad obitum perseveravit, sed uomen ejus & loci ignoscitur; forte in parthenone sancti Andree de Cumis, de quo superius (a) actum est. Primes ea ejus comitibus dictus est Aldebertus de Monte-Maurillonis, ex monacho Casa-Del factus abbas Dolensis, ac demum archiepiscopus Bituricensis: ejus frater Garnerius, depositus militie cingulo, in monasterio Casa-Del vestem monasticam induit. His nuptiis extricatae Simoni, parum elapsis quin ejus paulo post cum filia Willhelmi Anglorum regis implicaretur: sed tandem ipsam capditus, monasterii portum & ipse subit.

Jam quartus erat annus, ex quo Gervinus Centulensis abbas ob leprae morbum Gervino nepoti regimen cessaret, cum ille diutino morbo demum confectus esset. Imminente obitu peccata fratris confessus, ecclesiastica nihilominus officia totam se recitari curabat, interrogatus, ubi se humari vellet, id fratrum reliquit arbitrio: et, urgentibus illis ut locum indicaret, Scio, inquit, vos mihi non obtemperastis: sed tamen magnum mihi scelestis, si id faceretis, provellet res medium; unumque suo pede meo ad restum alligato, trahite me per plateas, & procipte in ferspillinum, quippe non meliori dignum sepulchrum. Ad haec verba obstupere fratres in laetymis effusi, quibus ille junxerat, ut induant ipsius obitu, se in sancti Richardi basilicam decernerent. Illi iterum eliso ante sancti Joannis Baptiste altare depositus, dum litas finit, preces continuarent fratres, ad haec verba, *Suscipiat te Christus*, ad Christum ejus anima evolavit. Nonas Martii, feria tertia secunda hebdomadae quadragesimalis. In ante altare beatae Mariae in egypta orientali sepultus est, pro sancto statim apud Centulensis habitus, ut probet index sollempnitatum ad Centulas propriis portacionibus, scriptis temporis Hasiulsi, in quo fit ejus mentio v. nonas Martii. Eiusdem epitaphium composuit idem Hasiulus, retulitque in echronico suo, in quo propriis corporis martyriis, regule virtutum, & corporis virgines e puero fuisse dicitur. Centulensem bibliothecam triginta sex voluminibus cum, quae subtrahi se habebant vetuit. Idem corpus sancti Agilberti suo tempore invenit, incerto ad id tempus loco a Ribbodone ebbate ob mortuum paganos occultatum; episcopus diem obitus elicit ex codice apud Gervilum reperit, in quo quidam gela Centulensium abbatum continerentur.

Si quid carpeamus de Gervini vita, illud est in prima, quod Gervinus elertum, ipsius ex sorore nepotem, sibi in abbatem substitui caraverit. Fuit quidem ille facundus linguā, sed moribus longa dissimilis; vanitati & obediētiis totus additus, nisi monasterii seniotum monitis & hortamentis tantisper repressus fuisset. Ejus tamen tempore Centulae admissi sunt viri quidam ingrovi, in his Hasiulus chronographus, & Antichorus, futurus ejus successor pro Castario ipsius nepote, ac sancti Remigii, ut Gervinus ipse, monacho, cui abbatum cedere cogitabat. Id enim laudabile fecisse dicitur, quod basilicam Salvatoris, quae ex lapso turris subversa fuerat, instaurare cepit. Centulensibus expensis centum contendentibus, ne corpus sancti Richardi de morte ad subsidia consequende longius essetretat. Erant tamen Centulae multi monachi pietate insignes, qui degeret abbatem mores redurgere non verebantur: quorum objectiones cum ille imperiose ferret, quodam sibi magis adversus e monasterio capulit. Eorum nomina Hasiulus notavit in echronico, quae cum desint in editis, hic subijcere libet. *Expulsi sunt, quos recte, a sancto Gervasio nomina sunt haec: VValterus, cognomine Amorisius, VValterus, cognomine Sammel; VVolterus, Germanus, Teodoldus, VVido, Bernardus, VVilhelmus, Herluinus, Hildebrandus.* Idem Gervinus episcopatum Amblianensem per ambitum adeptus est, relictis abbatibus, quam Urbanus II. in concilio Claremontensi ei merito abrogavit, cum venes spei eundationis, Rainaldo archiepiscopo Remensi, elisque nobilibus viris datas sepius scellisset. Sed tandem resignatus, abdicato episcopato, ad Mejus-monasterium se recepit. Haec subis apud Heruliam, qui longi optatus sine dicit, bene & laudabile de Gervino facinus refert: sed ex indicio ab se relata, ut successores ejus novisset, maiori resurreto etiam improprio subiaceret.

Postea epus Colanensis (b) eremitis aliquando perfuisset Robertus, entee Cellensis abbas, inde cum aliquot fratribus scellit ad quoddam nemus, cui Mollis-vos vocabulum erat. Postus est hic locus in finibus Lingonum, Montem-Berum inter & Musiacum. Hic subijcere viri religiosi: ubi proprio manuum labore ex

ANN. CHR.
1071.

Casa Del vi.
et aliter.

(a) Ad.
a. 1071.
(b) Mollis-
voss.

XCIX.
Gervinus
Centulae ab-
bas obiit.

C.
Gervinus
epus nepos ac
successor.

CL.
Mollis-
voss con-
dit Robert-
us, v. p. lib. 6.
a. 1071.
et.

ANN. CHR.
1075.

(*) *Lignus*.

(*) *Prædix*.

arborum tamis sibi eas contraxerunt cum oratorio, quod bestifimæ virginis Deiparae amplexum est. Illic durissimam vitam institere plerumque arborum, leguminibus ad vicium contenti, qui ipsi sibi excolerant, & paraverant. Hæc origo peregrinis Molimensis canobis, quod in declivi colle ad dextram Lignis (*) fluvio situm, in oppidum tandem accrevit, meliori gaudenti celo, quam solo. Prima loci Molimensi donatio facta legitur ab Hugone de Marteniac, cuiusque successoribus ac propinquis, qui quicquid alio die apud Molimum habebant, totam beatæ Mariæ & fratribus ibidem Deo servituri contulere, exceptâ parte decimationum, quas a proximis Polliacensi ecclesiæ percipiebant; quarum decimationum partem Rainaldus de Molimo, alique prædicti fratribus cessere. Hæc litteræ datæ sunt Philippo rege, Roberto Burgundia duci, & Rainardo Lingonensium episcopo, sed ab eo distincto anno, nullâ Roberti factâ differâ mentione. Quod attinet ad Polliacum, (*) ejus ecclesiæ hic memoratur, villa erat Molimo proxima, nunc exiata, quam Milo de Monte-Barro, laudante & assentiente Rainardo fratre suo, ecclesiæ Molimensi donavit. Autem conditi monasterii exprimit hoc distichum.

*Anno millesimo quinto cum septuaginta,
Sub patre Roberto crevit domus hæc in aperto.*

In tanta verò rerum omnia inopia principio Molimensis Deo serviebant, ut, cum ad tot foret aliquando divertisset episcopus Trecentis, nihil haberent, quod ei apponerent: qui penuriam plus præful postea succurrit, directâ ad eos quadrigâ, panibus & paucis oneratis: quod exemplum illi quoque lubinde imitati, etiam ex remotis locis necessaria servia Dei submittabant. Omnibus autem præcelsit Rainardus, alio nomine Hugo Lingonum præsul, a Gallenco ejus successore dictus ipse abbas primus constructæ & fundator gloriosissimus, cui sequens de Molimo versus tribuitur:

En quasi baptizatus, quibus est in honore Molimus.

Illic certatim confluebant etiam ex remotissimis regionibus nobiles viri, qui se sueque illuc offerbant Deo. Hinc inopiam secuta est rerum temporalium copia, quæ lubinde Molimensium animos emoluit, rerumque spiritualium inopiam ac fervorem remissionem induxit. At Robertus rebus affluentibus cor non apponens, magis magisque ad profectum accendebatur, suæque animare conabatur: quod ubi non fecisset, ab eis recedere statuit, ne, dum in eis frustra quæreret spirituale lucram, ipse salutis suæ detrimentum incurreret.

Latisco &
Laisconis
pagus.
(*) *Lignus*.

(*) *Laisco*.

(*) *Laisco*
(*) *Laisco*
(*) *Laisco*

Sinemuri cel-
la.
(*) *Sinemuri*
(*) *de l'au-
fite*

Lignis fluvio ad quem positum est; Molimum diximus, oritur ex oppido Laisconico (*) ducibus supra Molimum locis. Ad eundem annum paulo supra Molimum visuntur veterum edificiorum rudera, ubi heresse traduntur accolæ quandam urbem, quam *Laiscon-Lignus*, contracto vocabulo, *Laiscon* vocant: quod sanctum Laiscon Trecentium antea nomen, post emoluitum Antillam, cum se suis suspensum animadvertisset, ad biennium secessisse affectus. Laisconem vocat Lupi vix scriptor his verbis. Reversus autem vox Dei, ut vidit se desperatione suam turbatum, ad mensis persequam Laisconem ceteris sollicitis festinavit. . . . Illud persequam distat ab urbe milliaribus quaque de quadraginta. Manens illuc brevi spatio, offensus raritate suorum ab orientem, Matisconem sibi censuit expectandam. Hæc ita confersa cum vulgari illa traditione, cam urbem, ejus rudera prope Molimum ad Laisconem visuntur, ipsam esse Laisconem facile concedes; tamen spatii intervallum ab urbe Tricallina non exacte quadrat. Verum non ita accurata esse solce episcopi seriporum computatio. Porro Laisconem celebrem olim locum fuisse constat, & quidem com.rato insignem, a quo & Laisconensis (*) pagus, & Lingonensis ecclesiæ archidiaconatus Laisconensis nomen accepit. In pago Laisconensi Lingonensis diocesis locatur ab Herico monacho in libro de miracula beati Germani episcopi Antistodensis in (*) fundat nostrum, Laisconem (*) nomine, sancti Germani basilicâ insignis; & villa non multum distans, cui *Marceniacus* (*) vocabatur est: quæ duo loca prædictæ urbi dixerat vicina sunt, unde summi & numismata passim erant. Hæc obiter dicta sunt ad illustrandum locum alias celebrem, nunc omnino incognitum, bestifimæ Lupi antistitis recessu, si quidem, ut mihi constat, Laisco est, constatum.

Pervenit ad hunc annum ex præmissis Robertus Burgundia dux auctor ecclesiæ bestifimæ virginis Deiparae sacra apud Sinemurum (*) oppidum pagi Alexensis (*) ibidemque sepelitus: quo superstitis Molimense canobium constitui cepit. Insignis est hæc ecclesiæ, cellâ seu prioratu insignis, Flaviniacensi abbati subiecto, quem

patrum nostrorum saeculo reuult celebris noster Genebrardus, cujus ibidem tumulus videtur. Aliud est Simeretum castrum ad Ligerim, in cojus territorio sanctus Hugo Cluniacensis abbas Marciacensis parthenium extruxit. Hujus castri dominus, Gaufridus nomine, Cluniaci monachos factus est, postea Marciaci prior, ut alias videbimus. Rotbertum porro Burgundiae ducem in ecclesia Floriaci ad Oficium (*) suuilem de decore obisse dicimus ex quodam Hugonis placito: in quo Floriaci ecclesia Cabilonensi sancti Martelli monasterio restituta est, ut suo loco videbimus.

ANN. CHR.
1071.

(*) P. Oudin.

Haud alius fuisse videtur episcopus ille Trecentis, qui Mollismensem relevavit locum, qui hoc anno suum in sanctum Benedictum pietatem, summeque in Floriacenses nostros studium & affectum iuratus est, consummatâ eidem donatione dignam altarium, quae eis olim a suis antecessoribus collata fuerant. Id patet ex ipsius litteris (a), in hac verba, *Beatum Benedictum cupiens mihi & ecclesiae meae patronum & intercessorem habere, fratribus ecclesiae Floriacensi dedit, quae est in honore sanctae virginis Dei genitricis Mariae, ubi requiescere dicitur beatus Benedictus corpore, concessit.*

CII.
Floriaci duo altaria coaecclesia.

cedo & laudo usque in perpetuum illa duo altaria episcopatus mei, quae prius ab antecessoribus meis collata fuerant: unum scilicet proximum villa Masari, apud cellam, quae dicitur Curtis-Masari (): alterum verb vicinum crocietis, apud cellam quae dicitur Toriam (*).* eo pacto ut episcopus & fratres ecclesiae Trecentis haberent rios.

(a) Commemorationem & intercessionem habere, fratribus ecclesiae Floriacensi dedit, quae est in honore sanctae virginis Dei genitricis Mariae, ubi requiescere dicitur beatus Benedictus corpore, concessit.

(*) Toriam, ab Hugo episcopus in concilio benedicti, habito in ecclesia sancti Stephani, ratum habuit. berii curavit ab episcopo, qui eius litteris subscripserat, videlicet Rocherus archiepiscopus, Rotbertus Carnutenis, Rainerus Aurelianensis, & Gossidus Alti-

godorensis episcopi comprouinciales. Eisdem adscripta sunt signa Teobaudi comitis, & Stephani eius filii. *Factum est hoc anno MXXV, incarnationis dominicae, Philippo quidem regnante, monasterii autem beati Benedicti VII. abbat, postmodum confirmatum. Senon ab episcopo in concilio in ecclesia sancti Stephani.* Hugoni successit post annos septem Philippus, qui sancto Rotberto Mollismensi eidemque manifestum praebuit, contrafacto ac detecto priorato de Insais, ut suo loco dicturi sumus.

(*) Toriam, ab Hugo episcopus in concilio benedicti, habito in ecclesia sancti Stephani, ratum habuit. berii curavit ab episcopo, qui eius litteris subscripserat, videlicet Rocherus archiepiscopus, Rotbertus Carnutenis, Rainerus Aurelianensis, & Gossidus Alti-

Miciacense apud Aurelianensium monasterium regebat eo tempore Christianus abbas, cui rex Philippus hoc anno donationes eidem loco factas confirmavit, praeterito dato Aurelianensi anno regni sui XVII. quod Gaufridus episcopus Parisiensis atque cancellarius subscripsit. Miciacum rex Christianus usque ad iuliam saeculi duodecimi, ut postea videbimus.

CIII.
Miciaci abbas Christianus.

Exstat in Aurelianensi agro cella quaedam ad pontem Ollantix seu Ollantix prope Castrum novum, cujus cellae originem ad hunc annum referendam esse Philippus, pi regis litterae nos docent. In his quippe rex testatur, fratres quidam Cluni-

Parci monasterium cella.

acientes ad suam serenitatem accessisse, postulantes ut quendam terram de domini suo, ad pontem Ollantix sitam, ipsi concederet, aliasque terras contiguas.

quas, tum Ingelardus miles, cognomento Mansillas, tum alii fideles eidem consulentes, a quolibet exactione immunes praestaret: quod rex petentibus annuit.

Actum publicè Aurelianensi, anno incarnationis Verbi MXXV. Philippo rege anno XVI. Post regum monogramma apposita sunt his litteris signa Hugonis fratris regis, Frederici dapiferi, Hervei magistri puerorum, Hugonis coadiutorii, Hugonis de Pithaco camerarii, Wiberti de Lofiac, Warini de Belismo. Gualfridus Parisiorum episcopus, regis cancellarius relegendo laudavit. Hae cella modo vocatur Pontemonachorum.

Parci monasterium cella.

Ineunte hoc anno Burchardus Vindocinensis comes, Fulconis filius, quam primum eum hominem adeptus est, adhuc par, donationes Vindocinensi monasterio a Gaufrido comite ejus conditore factas confirmavit mense Januario, posttride octavae epiphaniae. Idem ttt. nonas Martias ejusdem anni, acceptis triginta solidis, malas consuetudines, quas Guido comes ejus antecessor relaxaverat, Vindocinensibus monachis eidem remisit,posito *castello fracto* super altare sanctae Trinitatis: qui traditionis ritus in aliis instrumentis legitur.

CIV.
Rei Vindocinensis & Pontevicenses.

Hoc ipso anno Gaufridus de Calvo-monte, filius Galdulni, conditoris monasterii Pontiviciensis, regressus ex Anglia, ubi Willielmum regem comitatus fuerat, praedicti comitatus confirmationem a Philippo rege obtinuit anno regni ejus sexto decimo. Idem reverens in Angliam, Adelmum Willielmi regis filium Stephanum Blesensem comiti petiit in uxorem, obtinuitque, eam sine dubio, quam Willielmus Simoni Crispentini comiti desponsare cupiebat, ut anno sequenti videbimus. Ceterum Gaufridus, conjugii & liberorum expert, coenobiarum oblit, & in Pontiviciensi monasterio ad patrem sepultus est. Tunc locum illum regebat Wido abbas secundus, Anberti successor, cui successisse videtur Giraldus. De Petro abbate inferius.

Agual. Bened. Tom. V.

M

Pi.

ANN. CHR.
1075.
CV.
Pistavense
Concilium.

Monasterii
novi abbates.

(*) *Epist.
Kempelien-
sis abbas du-
ta 3. Martii
ecclesia.*

Pistavis idibus Januarii habitum est concilium presidente Giraldo sedis apostoli-
ca legato, in quo actum de corpore & sanguine Domini contra Berengarium, qui
ferme intererant fuisse dicitur. Aliud item concilium vii. kal. Julii apud sanctum
Maxentium, ubi adfuerunt Coscelinus Burdegalaensis archiepiscopus, Willelmus Pe-
tragoricus praefatus aliique multi. Hac ex chronico Mallicolensi, in quo Monas-
terium novum, quod Willelmus, cognomen Gaufridus, Pistavorum comes ante
sex annos incolaverat, Hagoni abbati Cluniacensi commissum fuisse dicitur. Ve-
rùm Guillelmi comitis hac de re litteras, quibus potior fides, id differunt lu an-
tiquum scriptum, ut in appendice videre licet. Multi sunt illius octodecim monachi,
eisque praefatus Wido abbas, antea Cluniaci prior, qui post octo annos eod-
em se recepit, ubi & mortuus est. Wido succellit Giscardus ad tres annos &
dimidium: quem excepit Lethaldus, sancti Hugonis nepos, vir magnae prudentiae &
religionis, qui locum annis quinque tenuit, & post eum Marcus, de quo aliis. Istud
monasterium amplissime dotavit idem comes litteris post biennium datis, quae a Bellio
(*) vulgatae sunt, teste inter alios Odone abbate sancti Johannis Angeriacensis.
Dum Kempeliegensi monasterio sanctae Crucis Benedictus abbas praefectus, liberta
comitissa, Alani Redonensis ducis uxor, pro redemptione animae ejusdem, necnon
filiae suae Haderis comitissae, Hoelis Britanniae ducis conjugis, & incolentium eo-
rum filiorum, suorum nepotum, Alani & Mathiae, ecclesiam sanctam sanctarum do-
mine nostrae & virginis Dei-matris Mariae infra muros Namneticae civitatis sitam,
quae ipsi a praedicto duce Hoelio ejusque conjuge & filio concessa fuerat, monachis
sanctae Crucis Kempeliegensibus donavit in praesentia jam dicti consulis & filiorum
eorum, ejusque fratris Quiriaci Namnetensis episcopi, de qua ecclesia idem praefatus pri-
or manu fratrem suum Benedictum, tunc Kempeliegensem abbatem, suscepit pro
redemptione animae patris sui Alani comitis & praedicti monasterii fundatoris, &c. Pa-
ssum est hoc in civitate Namnetica anno ab incarnatione Domini MXXV. Cùm de hac
ecclesia controversia fuisset inter capitulum ecclesiae Namnetensis & Kempeliegien-
sis monachos, ex mandato Guillelmi cardinalis tituli sancti Petri ad Vincula &
apostolicae sedis legati, tribus ea utraque arbitris consensit, ad concordiam demum
ita convenerunt, ut canonici a monachis duodecim solidos quorannis acciperent.
Ex parte canonicorum dominati sunt David abbas de Buscio, & Ernaudus abbas
de Alba-corona cum pro canonico Andegavensi, a monachis vero designati Gue-
thenucus abbas Ruensis, & Mauricius abbas de Langonio, cum alio canonico,
adjunctis duobus episcopis, Bernardo Namnetensi, item Bernardo Coisipientiensi.
Actum Namnetis in capitulo sancti Petri, anno ab incarnatione MCLXI. In hac ec-
clesia modò collegium est canonicorum secularium.

Doli obfidio.

Apud Rogerium Novedunum rex Anglorum Willelmus mari trajectio, in minto-
nem Britanniam expeditionem movisse, & castellum Rodulf comitis, quod Dei no-
minat, tandem obfide fecit, donec Francorum rex Philippus illum inde su-
garet. Huc spectat quod legere memini in quodam exemplo bullae Gregorii V. pro
Turonica sancti Martini ecclesia: cùm duo canonici Turonenses illud ad Bartholo-
maum Majoris-monasterii abbatem detulissent, ut, id ipsum sibi legeret & trans-
criberet; id ille perhibuit appositionem ad bullae transcriptum hac clausula. *Ego fra-
ter B. (*) abbas novum solum fieri omnibus hoc privilegium legendis, quod illud
in manus nostras devenit. Ego thesaurarius sancti Mauricii, & Galterius archi-
episcopus venerunt ad me, & aliterant quoddam antiquum privilegium, dixerunt se
mitti ab archiepiscopo suo Radulfo, & mandare mihi ipsum archiepiscopum, se in-
vestisse illud praeceptum de rebus sancti Mauricii. Sed quia erat Romanè litterarum scri-
ptum, non posse legi a suis clericis: rogare se, ut facerem illud legi, & fieri transcri-
bi. Legimus itaque illud, & invenientes multis aliud in eo contineri, quàm ille puta-
bat, transcripsimus. In quo & signum apostolicum, quod in illo erat, depinximus
ita, ut invenirent, sicut & in illo octavo erat. Erat autem necum tunc prior noster
dominus Petrus, quando illi duo canonici illud privilegium mihi obtulerunt. Et fa-
ctum est hoc in anno, & in ipso diebus, quando erat rex Franciae Philippus in
Britanniam ad pugnandum contra regem Anglorum, qui ibi obfidebat Delam-castellum.
Haecenas Bartholomaei testimonium de illo Gregorii V. privilegio, quo Martinia-
nis canonici jus habendi & eligendi episcopum confirmatur. Bullae pontificis, ita
ut invenia est, typum hic teslere visum est.*

(*) *Bartho-
maus.*

In diocesi Santonensi condita est hoc tempore abbatia sancti Stephani de Vallibus, (*) cujus primi auctores fuisse duo nobiles fratres, Petrus Gammonis filius, & Arnaldus. Verum cum Petrus opere necdum inchoato decessisset, id exequendum in se suscepit Arnaldus, obtento prius assensu Gansfridi Aquitanie ducis & Goderanni episcopi Santonensis, eidemque loco Martinum abbatem praefecit, & Malliacensi ascetico acceptum ab ipso Goderanno episcopo, qui Malliacensis item abbas erat. Eo mortuo, Bolonem ejus successorem adit Arnaldus tempore synodi generalis, petiitque, ut hac abbatia synodali auctoritate confirmaretur, & ne ulli ex sua progenie, ullive alteri ecclesiae subiceretur: quod ipsi concessum hoc anno MLXXV. datis synodali litteris, quibus subscribere Goscelinus archiepiscopus Bardagalensis, Guillelmus Engolismensis episcopus, Bolo Santonensis, & Guillelmus Petrocoricensis; ex abbatibus vero Odo Angeriacensis, Ervingus sancti Eparchii Engolismensis, & Goscelinus Balatensis. Non multo post praedictae abbatiae monachi Malliacensi monasterio se subjecerunt, ut postea videbimus.

Existat in diocesi olim Tolosana, nunc Appamensi, antiquum sancti Stephani Assilense monasterium, ad quod cum venisset hoc anno Dalmatius (a) archiepiscopus Narbonensis, ibique honorifice, ut par erat, susceptus fuisset, eodem quoque advenit Hilarus Tolosanus praef. Hic rogatus ab eodem archiepiscopo & abbate, ut fratribusque ejusdem monasterii, omnia eorum iura confirmavit, & se pro vicili servaturam promissit, & suae diocesis ecclesiae cui subiectas sua auctoritate eidem monasterio assignavit. Hoc totum factum est in generali capitulo, in praesentia praedicti archiepiscopi & abbatum, & Pontii prioris, & Bernardi sacristae, & aliorum eorum nobilium, anno ab incarnatione Domini MLXXV. Ex his intelligitur, Dalmatium archiepiscopum tunc fuisse illius monasterii abbatem.

Apud Belvacos Hugo comes de Domino Martino, penitentia ductus, quod ecclesias de Bubulis, sancto Luciano quondam (b) a Childeberto rege & Constantino Belvacensi episcopo eum castris ejusdem loci donatos, abtulisset, & canonicis tradidisset, Widonem episcopum consuluit, ejusque consilio Terbaldum seu Theobaldum sancti Luciani abbatem adit, suam suorumque antecessorum injuriam recognovit, ipsas ecclesias, laudantibus canonicis, quos ibi posuerat, cum suis adiunctis sancto martyri Luciano restituit. Verum, cum sancti Luciani monachi in pristinum eorum possessionem regredi vellet, obtinere eisdem; qui litteras hac de re monachis intulerant. Dum hac disceptatio procederet, ab eodem Hugone comite praedictae ecclesiae concessae sunt Vitelliacensibus monachis, abique episcopi consensu, quae nova litra materiam suppeditavit. Hac anno MLXXXI. ventilata in concilio Exoludensi, in quo possessio Vitelliacensibus adjudicata usque ad tempus legitima discussionis, sed abique ulla definitiva sententia, ut discimus (c) ex Ivone, qui praesens eidem concilio interfuit, & eae de re scripsit ad Richardum episcopum Belvacensem. Nihilominus Bullensis cellae possessio stetit penes Vitelliacenses.

Hoc ipso anno contigit, Widonem Belvacensem episcopum adire castrum, quod Mons-deldicri (*) vocatur, comitante sancti Luciani abbate Theobaldo: ubi audito (d) dem facta. nobiliter militem Goscelinum, cognomento Infantem, Ascelini de Balis filium, gravi morbo decumbere, ad eum consolandi causa divertit; quo ille mirifice recreatus, abbatemque Theobaldum, quem valde diligebat, prope altare videm, ad episcopum. post conversus: Per manum, inquit, vellez sanctitatis, trade ecclesiam beati Luciani etiam ad usus fratrum, in memoriam anniversariae depositionis meae, postquam illi sepulchrum fuero, mediam partem feodi mei apud Hovvetarem. Id factum praesentibus Hugone de Balis & de Domino Martino, necnon Martino atque Paganio avunculis Goscelini, qui ipso die quo sepultus est Goscelinus, id est xv. idus Julii, hoc donum super altare sancti Luciani, ut ille mandaverat posuerunt.

Anag. Benedic. Tom. V.

M 2

Iq

CVI.
S. Stephanus
de Vallibus
abbas con-
stitutus.
(*) S. Stephani
de Vallibus

Assilense
catholici jura
abbatis.
(a) Episcopus
Dalmatius

CVII.
Bella ca-
strum S. Lu-
ciano resti-
tutum.
(b) Comes
Hugo

(c) See epist.
151.

Donatio ei-
dem facta.
(*) Mons-deldicri
dicitur.
(d) Diploma
151.

ANN. C. 1075.
CVIII.
Eusebii
piscopi

In Angliā, mortuus Siverdo, Rossensi episcopo, qui Certeſie abbas ante episcopatum fuerat, sacceſſit Arnulphus Ernobii Beccentis monachus, qui paulo ante in Angliam traiecerat; ſed paucis diebus ſuperſtitem, ſatum explevit. Tunc ingens in illa eccleſia rerum omnium penuria erat, ubi quatoꝛ tantum canonici erant, qui viſu exili & plebeio indumento vitam tolerabant. Haec miſerias amandare cupiens Lanfrancus, Arnulphum loco episcopum dedit; ſed is in episcopatu anno tantum dimidio vixit, ſaſſectus in eius locum Gundulfus, ipſe Beccentis monachus, agens Lanfranco, cui ejus ſanctitas prope comperita erat. ſed ejus ordinatio ad agnum mlatuꝛ. dilata, ut annales (a) Roſſioles nos docent. Ad Arnulphum reſtor, quem alii Ernulphum, & Metnoſum vocant, in ejus conſecratione, cum ſuper altare inventus eſſet hoc verſiculus, *Cito proſerte ſolem primam &c.* Lanfrancus perdidit, cum brevi moriturum. Vaticiſium probavit eventus; nam eodem anno e vivis exceſſit poſt acerrimos ac diuturnos morbi dolores, ad quorum conſtantem patientiam Anſelmus (b) cum hortant, quem *ſum ſanum* & peculari ſaſſiſſimate ſibi conſuectum fuiſſe dicit, eique in hac vita integram incolomitatem, in ſutura perfectam ſelicitatem apprecatur. Hæc in epistolæ inſcriptione, & in conſpectu textu ait, ſe humana ob ſequentes & graves ejus moleſtus morbiſſia aſſectum eſſe, ac ſpiritali letitia relevatum, quod per hac ejus anima natiſſet ad æternitatem. Tantò quippe ampliùs in tribulatione gaudendum, quanto per eam in ſiliorum hereditatem nitendum. *Cum enim ſemper gratum ſi Deo, inquit, ſi nunquam ab ejus ordinatione diſſentimus; tunc utique quæ ſibi placemus, ſi & in noſtra adſpectate ejus volumus biliter aſſentiamur.*

(a) Anſelmus
ſumit p. 144.

(b) Anſelmus
lib. 1. c. 44.
p. 100.

Roffensis ecclesia jam vacabat, cum Londonie habitum est hoc anno concilium, presidente Lanfranco archiepiscopo, confidentibus Thomâ Eboracensi archiepiscopo, aliisque episcopis. In eo renovata sunt nonnulla ecclesiastica instituta, quæ ob intermissione conciliorum neglecta fuerant. De monachis statutum, ut propriam non haberent: si quis vero in proprietate immensus obisset, ut in comitatu non sepeliretur. Quidam episcopatus et villæ ad urbes translati. Cautum, ne quis in concilio, absque venia metropolitani, exceptis episcopis & abbatibus, loqueretur. Hujus concilii acta remisit Willielmus, qui in consequentibus Lanfranci caritatem mirè prædicat, & in distribuendis elemosinis discretionem. Expendebat pauperibus panes, calceos & pretios omnia, quæ ad victum & vestitum necessaria erant. Eisdem ipse succubus ministrabat. Clerici & monasteriis egentibus assiduum numerum erogabat, verendiores ad petendum invitans. Mirum est, quod reſectæ ab eo ecclesiæ, inſtaurata monasteria: quorū ornamenta utrique collata. Idem Cantuariensis monachos, qui, exceptâ pudicitia, vix laicis diſſimiles erant, venationi, ludicris & genio indulgere ſoliti, ut magis conſules quàm monachi ex frequentia famulantium viderentur, ad meliorem ſtugem ſenſim revocavit, aliquandiu patientiam tenens, nec indifferetè austeritate principio eos terrens, ratus, *reſpectu morum ſuorum ſentire terrores exterbari animos.* Quapropter blandis monitionibus per intervalla temporis nunc illa, nunc illa ſubtrahens, eos demum ab inolitis vitiis ad rectitudinem reduxit. In illo concilio Wilketulus Crulandensis abbas amotus est a paſſoria regimine, & in clauſtrum Glaſtonie tetraſus ſub cruentiſſimo tum abbatè Tharſano, agentibus Noꝛmannis, qui cum exorū habebant, propterea quod Waldevi comitis ab ipſis occiſi, & Crulandi ſepulti, miracula prædicabat. Faciã itaque in eam conſpiciens, de idololatâ & de monaſterii incuria nequit, teſte Ingulfo, accuſatur, ob idque deponitur. Tum monaſterii theſaurus direptus, & in uſus regis addiſtus. In ejus verb locum ſufficius Ingulfo, de quo plura anno ſequenti.

CIX.
Londonienſe
concilium.

Lanfranci
epiſci de pro
ductis.

ANN. 1075.
CIX.
Scholæ in
eccleſia.

Nequeſſus annus ſuneſto ac diuturno ſchiſmatis principium dedit, auctore in primis Henrico Germaniæ rege, qui neſariis actibus regem inſcitæ perſeguit. Hæc ſepius benigne nequeſſusqum admonito Gregorius deniq per legatos ſuæ ſancionem præcedentis edixit, ut ſecundâ inſtanti quadageſime hebdomade ad concilium Romæ indiſſum de criminibus, quorum argueretur, cauſam diſſuſus adeſſet; quod ſi ſecere neglexiſſet, ſe a communione eccleſiæ ſejuſſum ſibi poſe certo haberet. Hæc nuntio tex ſupra modum offenſus, legatos indigne a conſpectu ſuo repulſit, & Wormatiæ conventum in ſeptageſimam induxit, in quo pontificatus Gregorio abrogatus, conſpirantibus præter duos viginti quatoꝛ episcopis, pontifici ob exilium & ſimoniae notam inſenſus, cum Hugoe cardinali Blanco, quem pontifex ob Cadalo ſchiſmæ exaſtoraverat. Re ad Urbem perlatâ, Gregorius litteras Henrici in ſyꝛmodo apud Latranum habita recitari juiſit. Earum lectioe indignati omnes, ipſum regem Germaniæ atque Italiæ titulo, & jurato principum, populariumq obſequio & eccleſiæ communione privandum conſueſunt. Codditum illiſco hac de re deſerunt: quod ubi Germanis innotuit, plerique ab Henrici ſocietate receſſerunt. & Ea

re compositus Heinricus respicere visus est, & se vetera flagitia novis moribus delictorum (p)ponit, ac demum facile omnes conditiones, a Saxonia & Suevia principibus sibi propositas, accepit: quorum ea potior fuit, ut ante annum se anathematice a pontifice solvi curaret. Principes legati missi hac omnia motu pontificis nuntiarent, obnixi orantes, ut ad tantam seditionem extinguendam Augustam Vindellicorum (*) ad purificationem beatae Maris accederet, quam conditionem pontifex libenter accepit. Verum Heinricus in colloquio Oppenheim mensis Octobris habito consules esse dedit, ut pontifici in Italiam occurreret, atque ab eo anathematismi absolutionem quoque modo impetraret. Itaque sub finem anni Spira profectus, asperitima byeme in Burgundiam venit, & natali Domini Vespotione celebrato, mox in Italiam contendit. Ad praedictum Oppenheimense colloquium frater Kadalus, ut Bertoldus scribit, ex seculari militia conversus, legationem papa detulit, quam eadem, multum agitante, papa in remissionem peccatorum omnium impiebat; idemque frater Kadalus explicit legationis, suscepta monachi habitus, sub evangelica perfectione regere se pater. Nec plura de hoc Kadalo.

Gozele seu Godefridus, cognomento Gibbosus, dux Lotharingorum, Antaeptix hoc anno casus esse per insidias, ut tam putabatur, Rotberti Flandriae comitis, Viudoni ad patrem suum sepulchrum in monasterio sancti Vitoni Lotharingiae ducatum Heinricus Comitus filio suo concessit, marchiam vero Antuerpiensem Godefrido, Gozelonis ducis ex favore Ida nepoti, Euthobii comitis Boloniensis filio, Bulloisio dicto, qui postea regnum Ierusalymorum sibi comparavit. Mathildis comitissa, orbatu Godefrido viro suo, Walfoni Bajovariz duci postea nupsit, sed liberorum experta.

Pontificis, ut superius (a) dictum est, auctoritate manans Stephanus de Tigerno nobilis Arvernus, ex urbe in patriam revertit, Ordinem suum, qui postea Grandimontensis dictus est, fundaturus. Parva apud suos sacra mora, qui de ejus reditu admodum recreati sunt, clanculum recessit, varisque solitariis locis perambulatis, apud Murcum tandem coesedit, situm prope Grandimontem in agro Lemovicensi, ubi, sacro ex virgultis parvo tugurio, prima Ordinis sui fundamenta hoc anno jecit, jejunia, vigiliae, precibusque assiduus infusus. Illi, inserto in digitum suum anulo, quem unum ex omni substantia sua retineverat, se Deo totis viis suis diebus servitutum promisit, concepto voto in hunc modum. Ego Stephanus aterni diaboli & omnibus peccatis ejus, & offensa atque reddo me ipsum Deo Patri & filio ejus, & Spiritui sancto, uni & trino Deo, vero & vero. Et scripta sua professione, capiti suo eam imposuit, in haec verba. Omnipotent & misericors Deus, qui semper idem permanes, vivis & regnas trinus & unus Deus; ego frater Stephanus praemissa tibi amodo me servitutum in hac eremo in sede carbolina; & propter hoc pona ciborum istam super caput meum, & anulum istum in digitum meum: ut in diebus mei sit mihi hac promissa & hac charta firmum & descriptum contra insidias inimicorum meorum. Quaesit, Domine, ut mihi reddas vestrum auxilium, & in numero filiarum sanctae ecclesiae me annuere digneris, & ad sanam salutem Filii tui sanctissimi Patris, animam meam de corpore exeuntem, tua clementia vestre induam, in regnum tuum cum sanctis omnibus introducas. Ad hanc sanctae Mariae matris Domini Jesu-Christi, animam, corpus, sensumque suum commendavit; nec deinceps ad seculum revertens est. Ab illa die pane tantum & aqua usus est usque ad tricesimum suae conversationis annum, quo modicum vinum adhibuit ad relebandum stomachum, quem ciborum ariditas, parcatque omnino debilitaverat. Locis fetidis ad eutem indatus erat: lectus ei ex tabulis ligneis instat sepulchri contritus. Primo conversationis suae anno solus in illa eremo vixit: altero anno duos socios habuit. Hos multi alii subinde subsecuti sunt, paratis principio cellulis in diversis locis blati vel terti, qui panes crenulatum more viventes dominici & solivis diebus Murcum convivebant, ut rei sacrae & collationi spirituali interessent. Pult hanc vitam cenobitum, cum amplexi sunt, quibus modicum vinum Stephanus indulsit, suis longe benignior quibus suis. Solitudinis adeo amant, ut seculares nequidem in monasterium & vir in oratorium admitteret, Deum peccati solvit, ut se ab hominum conspectu absconderet. Hospitalitatem nihil minus sedulo exercebat: sed hospites in domos regulares introduci haud sinebat: via tantum humilioris, ut, quamquam sacerdos, sacris tamen altaribus non alio quam diaconi officio fungi sustineret.

Quodnam primarium ejus Ordinis institutum fuerit, quaeve prima Regula, quam vir Dei discipulis praescripserit suis, disquirat Annalista Grandimontensis, varisque in partes se torquet, nescius quid se veritas. Illud in primis probabile, immo & certum putat, quod, si primam Grandimontensis Ordinis institutionem spectemus, non alia videtur, quam *ganam* regulari cenobitarum Calabriae: sed cujus Ordinis illi fuerint, incertum esse putat. Benedictinos fuisse Ypesas, atque e nobis asserunt.

ANN. CHL.
1076.

(*) Anathema.

Kadalus papa legatus.

CKI.
Godefridus ducis cadens.

CKII.
Stephanus Murum suum Ordinem instituit.
(a) Ego & pater.

Quodnam ejus institutum.

ANN. CHRI.
1076.
(c) supra n.
32.

seruat, ideoque Grandimontenses nostris accenserent. Coniecturas hac de re messis-
pitiis (x) proposui, quas hic repetere non iuvat. Reclamant Grandimontenses,
saltem reformati, nec Benedictini esse, aut videri volent. Ego vero, cum Grandi-
montensem Ordinem plurimi faciam, abist tamen, ut ex eo contra las velis cre-
scere Ordinis nostri decora, qui alienis honorum titulis non eger. Certe sanctus Ste-
phanus non aliam suis regulam, quam Evangelium proposuisse dicitur, quæ ratione
eiusdem instituti & regulæ sumus omnes. Ut et sic, primigenius eorum habitus, qua-
lem deseribit Annalista, non multum a Benedictino differet. Erat toga usque
ad talos protensa cum superposito scapulari, ab utroque humero usque ad talos
pertingente, cui insutum erat caputium in acumen deinens versus extremum ca-
pituli verticem. De Grandimontensium habito Johannes-Sperius, qui ait eos suo
tempore Cisterciensis Ordinis instituta sectari, quod etiam Jacobus a Vitriaco tra-
dit *Habitus* inquit: ille, *gerant brachium sive griseum, tunicam scilicet & suppellex*
desuperque, non cucullam, aut frotum, sed cappam ante scissam; & sunt quasi reclusi.

CXIII.
Regula prece-
ptis an ab-
scripta.

Quod attinet ad vulgatam eorum regulam, hæc, ut ipse ejus editor monet, non
ab ipso S. Stephano conscripta fuit, sed verbo & exemplo per quinquaginta se-
culos ab ipso S. Stephano primus succedit, collecta; & deinceps
a Petro Lemoviciano, qui sancto Stephano primus succedit, collecta; & deinceps
a Gerardo, Grandimontis septimo priore, in eum ordinem, quo ante habetur, re-
ducta. Idem factum in sacro Ordine Cartusiano, ejus prima inquisitio, viva voce
& usu primum tradita, postmodum venerabili Gulgo, Carthusi quintus prior, in-
scripta relegendi. Qui prima illa sancti Stephani instituta collegit, nulli Ordini aut Re-
gule additus videri voluit. Unde inquirentibus, cujus (b) Regula vel Ordinis mo-
nachii fui essent, respondendum ait, se christianæ religionis, quæ prima se principa-

(i) Reg. g.
Ergo. prolog.

(c) cap. 10.

lis regula est, Evangelii scilicet, qualescumque observatores esse; ceterum nullarum
Regularum sanctorum patrum, Basilii, Augustini, Benedicti expertes, quibus co-
muni sit & anima una; & omnia denique communia, nihilque proprium, præter cari-
tatem & obedientiam. Multa in illa regula præclara instituta; gravia non paucæ, quæ
processu temporis relaxata sunt. In primis (c) incipitur paupertas & obedientia,
tamquam religionis præcipuum fundamentum. Quippe non est peritus religionis,
quem tenet paupertas. Nulla res enim tantopere securum reddit hominem in amore
divino, quemadmodum paupertas, illem præcipui, cui placet ex corde. Terras extra
metas (d) monasterii possidere nefas, uti & apud Cartusianos. Ecclesias (e) quoque,

(d) cap. 4.
(e) cap. 5.

& res ad ipsas pertinentes habere non licebat, nec quidquam promissis oblarum reci-
pere, nec iudicia pœnitentiæ exercere in ceteros. Domoliciis & festis diebus aditæ
in oratorium secularibus inserendis, quibus conventus in ecclesiis suis divinis intere-
re officii. Pecorum vetita possessio ad vitandam cupiditatem, omnique quibus

(f) cap. 6. &
7.

(f) vitandas. Desolentibus rebus necessariis (g) recurritur ad episcopos, omnique quibus

(g) cap. 6. &
7.

si non succurrat, post bidui jejunium mittendi (h) ad petendam officium elemosinam

(h) cap. 13.

duo fratres in religione firmiores. Neodine (i), negotiatio ac litæ prohibita. Mu-

(i) cap. 13. &
14.

lieres (k) ad illam institutionem suo admittantur, nec viri (l) alterius Ordinis;

(k) cap. 13. &
14.

nullus secularis infra vicissim ætatis annum dilectum (m) in ecclesia, claustrum,

(l) cap. 13. &
14.

refectorio & dormitorio religionis servandum, & a completorio usque ad somnum ca-
pitulum. Aliud silentii genus aliis temporibus & locis, *tacere iuvantia, & inquiri ne-*

(m) cap. 13. &
14.

cessaria. Temporalium cura (n) solis conversis commissa, quæ res maiorum iu-
giorum occasio fuit non semel, ut ex Jacobo Vitriaco discimus. Præclara sunt, quæ
eadem Regula præscribit de infirmis (o) quibus relevandis ecclesiastica etiam orna-
menta vniuersari præcipit. Carnium esus, (p) tam volucrum quam quadrupedum,
eis omnino interdictus. A sancto paschate usque ad exaltationem (q) S. Crucis duplex
refectio. Ab exaltatione verò ad pascha perpetuum jejunium, exceptis diebus do-
minicis & festis Domini, adeoque unica refectio; ab exaltatione quidem usque ad
quadragesimam sumenda post nonum; a quadragesima usque ad pascha post respo-
sas. Denique a festo omnium sanctorum ad octale Domini, eibi tantum quadra-
gesimalis; ceteris verò diebus extra quadragesimam ora & calæ permittebantur.

(n) cap. 13. &
14.

Electiōi prius (r) Grandimontensis bini fratres ex singulis cellis Grandimontem

(r) cap. 13. &
14.

conveniebant: ex quibus duodecim eligebantur ad eligendum priorem, sex clerici
& totidem conversi. Electi (s) claustra Grandimontis alii urgente gravi necessitate
se, egredi non licebat. Hæc ex regula Grandimontensi, quæ subinde a Romanis
pontificibus in plerisque temperata est. De istius Ordinis primordiis scriptis Ber-
nardus-Guidonis, reperiuntur syllabus Priorum usque ad suum tempus: ex quibus
Petrus Lemovicianus seu Lemovicensis Merito Grandimontem ad duo millia fratres
transiisse perhibetur, unde Ordo Grandimontensis deinceps ductus est.

Quod verò Stephanus infirmis esum carnis interdixit, quom S. Benedicti regula
eis indulget; in causa fuisse videtur Græcorum schismaticorum obsequio, qui pœnitentiæ
Leo.

Leonis IX. monachis Latinis seu Benedictinis hunc usum improperabant, ut sapientius vidimus: cujus reprehensionis occasionem ut removeret Stephanus, abstinentiam a carnibus etiam infirmis, iohannem orientalium, præcipit. Quæ in re S. Bruno cum imitator est.

Quo tempore Stephanus Ordinem suum instituit, Tiernenis princeps erat Willelmus, uti dicimus ex chronico (a) cellæ Magenciensis apud Atrernos, cujus loci prior, Theotardus nomine, Guillelmum Tiernensem principem clarissimum ad hunc dicitur, & exorasse, ut pro anima patris ejus Galdonis quoddam alius in filiis suis, quæ vocatur Borno, sancto Lanomaro concederet, quod ille benigne annuit, idque ab uxore sua Adalaidæ, filiisque suis, Widone, Stephano, Willelmo & Theotardo confirmari voluit. Id factum anno sequente M. C. XVI. præfatus Hugo abbas Tiernenis, qui hanc chartam conficere fecit, cui Ermengardis Willelmi foris, ejusque filii, Mauricius de Monte-Buxario, multique alii nobiles subscripserunt. Tunc Guido abbas præerat Blesensi sancti Lanomari monasterio, à quo Magenciensis cella pendebat. Idem Willelmus ecclesiam sancti Porciani, in eadem ultra stram, concessit Maucio Magenciensi priori, qui Theotardo successit in Jerusalem rediens, Widonem apud Rhodas offendit, à quo patris ejus donationes confirmari fecit.

Per idem tempus Bellilocenfe ejusdem pagi Lemovicensis monasterium ad magnas rerum, cum spiritualium, tum temporalium angustias redactum erat. Ejus statum, miseratus Hugo de Castello novo secularis abbas, in cujus manus hic locus ex successione pervenit devenerat, cum illud curare cupiens, domno Hugoni Cluniacensi abbati ordinandum commisit, annuente Widoce Lemovicensi episcopo, assensu quoque Archimbaldi, Eblonis ac Bolonis vicecomitum, nec non Giberri ac Bernardi fratrum, dominorum Corbonicentium. His assensu in primis Bellilocenses boni religionis fratres cum domno Frodino Tuteleni abbate, decano suo, & Bego de Calvonnore nobilissimis milites. Hæc ditiones ex litteris cum Bellilocenfi monasterio, tam Hugoni de Castello novo coram abbate, qui omnes illius loci causas & possessiones sancti Hugoni abbati & Cluniacensi tradidit, exactis nonnullis, quæ Bernardus episcopus, ipsius Hugonis de Castello novo apud eum la sua domus tenebat, Hugonis litteris appolita sunt signa ejusdem Hugonis, Widoce episcopi Lemovicensis, Archimbaldi, Eblonis atque Bolonis vicecomitum, Giberri & Bernardi fratrum Corbonicentium, Frodini abbatis, scilicet Tutelenis & Bellilocenfi decani, Willelmi abbatis Faciens. Altera charta facta dicitur in mensis Aprilis, anno ab incarnatione M. C. XVI. Philippo rege, & domno papa Gregorio sacre religionis monarchiam regente, apposto signo Willelmi Tolosani comitis, & aliorum. Eodem anno Rogerius comes, & Sicardus eius uxor, insignem ecclesiam, in castro suo pagi Tolosani ab ipso constructam, eidem sancto Hugoni abbati & Cluniacensi monasterio contulerunt, presentibus istius Tolosani & Raimundo-Ebbo Lectuensi episcopo.

Sub finem ejusdem anni Gregorius papa Cluniacensi comendæ confirmat (b) omnia monasteria de loco eidem subiecta, quæ singulorum enumerat; aliusque litteris (c) carissimis filiis Hugoni Cluniacensi abbati interscriptis *Gignente*, seu Gignacense monasterium, quod proprium beati Petri apostolorum principis esse duxerunt, ubi olim mysticæ floruerat religio, sed tunc propter abbatum præsumptumque remissionem, solis civitatem penitus vigorem & subsidia temporalium rerum amiserat; eidem Hugoni commendat, ut ejus studio ibidem religio possimul reviviscat, & res temporales insitauerat; ita ut nullus illic abusus fingatur aut ordinetur, nisi præsentem per se vel per legatum suum Cluniacensi abbate, eodemque approbante. Datum Laterani per manus Petri S. R. E. cardinalis ac bibliothecarii, nonæ IV. post festum domini Gregorii papa VII. indictione XIV. Illud anno & die idem pontifex prædicto Hugoni abbati scribens (d), confirmat Monasterio-novo sancti Johannis, præfatus Hugo comitæ fundare, donationes eidem loco factas; vultque ut abbas illius a Cluniacensibus abbatibus sollicitur, permittens ut ordinationes monachorum & clericorum a quocunque episcopo fieri possint.

Paulo ante, id est III. kal. Maii, civis Cremonenses savorbanam capellam sancti Gregorii & Raphaelis Cluniacensibus donant, assignatâ dote, ut monasterium ibidem construeretur, sublatâ Cluniacensibus abbatibus facultate hæc convertendi in alios usus; aliis rebus omnibus ad hæredes revocandis. Hujus loci traditio facta est per *cellatum & solemem adactam, per votacionem & votacionem terra & ramum arboris seu vassallum.*

Præter superius diploma, quod Gregorius papa de Monasterio-novo Fictaveni sancto Hugoni concessit, rex Philippus eidem comendæ donationes factas, faciensque confirmavit rogare (e) Gualfredi Aysitanorum ducis, qui illud in suburbio Pic-

ANN. CHR.
1076.

CKIV.
Magenciensis
cella donata.
(a) Ead. part.
1. p. 157.

CKV.
Bellilocenfe
& Gignacense
monasterium
Cluniacensi
commissa.

(b) Belli.
Clun. p. 10.
(c) ibid. p. 10.

(d) ibid.

CKVI.
Monasterium
novi pœvici
legit.
(e) Bist.
Comit. p. 45.

ANN. CHR.
1197.

Avensis, in loco dicto *Chaffaigne* edificaverat. Atque ad hoc privilegium ratum esset ac firmum, rex signam crucis in inferiori margine hujus charte propriis manibus fecit, defectu sigilli sui, propterea quod tunc cum magna festinatione Pictavi ad Gaudfredum ducem Aquitanorum venerat, auxilium ab eo postularurus contra Guillelmum regem Anglorum, remittens Normannorum, qui tunc contra nos, inquit, in Britannia quoddam oppidum obsederat. Huic diplomati subscripta sunt sigis Gaudfredi Aquitanorum ducis, Hegonis Magni fratris Philippi regis, Fulconi in Aquitanensium episcopatum tunc electi, non adhuc consecrati, Raginaldi sancti Martini thesaurarii; Galeazani Silvanensium camerarii regis, Auduberti comitis de Marchia; & Guidonis Nivernois. *Acta sunt hac Pictavi idibus Octobris anno ab incarnatione Domini MXXVII. regis Philippi regis XIX.* (*). Litteras a Willelmo-Gaudredo dace iulio anni sequentis datas apud Billium (a) legere licet, quibus praedictum monasterium dotat, facta charta tu manu Willelmi filii sui, indentibus & videntibus Odone abbate sancti Johannis, scilicet Angeracensis, Galdone Nivernois, & aliis.

EXVII.
Erebus abbas de Dole
ensis archiepiscopus.

Dolenis ecclesie tunc temporis inebabat Johoveus quidam, facinorosis infamis, quem Dolenfes ab illa ecclesia expellendum curarunt, scriptis litteris ad Gregorium papam, qui tam in ordinem redegit, & alterum ejus loco eligendum decrevit. Ecclesie nobilis adolescentis Gilduinus, cujus pater Rudalenas, cognomento Capracana, inter Dolenfes potentissimus, mater ex Pateacensium apud Aurelianensium praenobili familia; itaqueque Romanis se contulit, non tam ut ordinaretur, quam ut eam dignitatem a se amoveret ob immaturam aetatem. Supplicanti assensu postulat, & ejusque loco Evannum ita Evannum sancti Melanii abbatem, qui in ejus commissa erat, ipsismet rogatu, archiepiscopum ordinavit. Exstant ea de re duae (b) Gregorii epistolae, v. kal. Octobris hoc anno datas, una ad Dolenfes, altera ad episcopos Britanniæ, quibus significat, se eorum petitioni satisfacere non potuisse ordinando juvenem illum electum, sed episcopum juvenem rogatu Evannum (c) sancti Melanii abbatem, quem Ivonem vocat, licet invidiam & odium ad se invicem, confectasse. Intercessit ejusdem Johoveus Willelmus rex Anglorum, ad quem hac de re Gregorius litteras (d) dedit, quibus illius ejusdem causam tractandam Hugoni Dienti episcopo & Huberto Romano ecclesie iuliacensis committit, postulat se illuc missurum Teuronem monacham, (sic enim legendum, non Leunonem) (e) ubi ex morbo, quo Romæ detinebatur, convalescit. In reditu (f) Romano itinere Gilduinus ad suos Pateacenses dominos divertit: apud quos morbo correptos, Canatas se devoti curavit, beatissimi Dei-genitricis Mariæ ecclesiam, orationis causâ adiarus, & sanctorum, quorum illis reliquie habentur, suffragia imploraturus: ubi capsum, in qua ejusdem *Damenæ vestra subtegens contineri creditur, quod etiam multis saepe probatum esse constat miraculis, tamquam deoscularis ac veneratus est.* Inde ad suburbanum sancti Petri monasterium deductus, ibidem pium decessit, atque sepultus vi. kal. Februarii in medio ecclesie choro, ubi multis miraculis claruisse traditus ab anonymo ejusdem loci monacho, qui librum de ejus vita & miraculis Fulcherio abbate, id est medio seculo duodecimo, composuit. Gilduini obitus contigit tempore Hucberti (f) abbatis, & quidem anno MXXVI. ut tradit ille anonymus, ad secundum veterem calculum, ut ex litteris Gregorii patet intelligunt, datis v. kal. Octobris indictione xv. a Septembri Incarnationis, id est anno MXXVI. cum Romæ adesset Gilduinus, qui sub finem mensis Januarii insequenti mortuus est, id est vi. kal. Februarii, quo die in necrologio sancti Petri notatur *Gyluinus archiepiscopus.*

(f) v. lib. 11.
1197.

EXVIII.
Rothomensis
abbas.
(g) Rotbertus
Kempetlegiensis
abbas.

Tunc temporis Rothomensi sancti Salvatoris monasterio praeerat Almodas abbas, cui Gregorius (g) papa illius loci privilegia confirmavit, concessit facultate eligendi novi abbatis ex gremio monachorum, vacante abbatiâ, ac ex alio loco expectandi, si inter eos idoneus inventiri non posset, cum consilio Romani pontificis. Almodo abbatem eremita quidam, Gaudiomus nomine, Rothomensis se adiunxit, & stabilitatem suam apud eos firmavit, concessio loco, ubi prius habitabat, qui Juviniacensis cellæ sanctus est. Bilis ejus successor elevationi corporis beati Carolici Kempetlegiensis abbatis post annos quinque interfuit, Rotbertum fortius successorem, deum Justinum, de quo aliis.

EXIX.
Guillelmus
de Durandis
in Berengario
scribit.

Institum Berengarius sepius ejuraros errores disseminare pergebat, eo liberis, quod Lanificum, sibi olim adversantem, jam Canonicum archiepiscopum, alios negotiis implicatum videbat. At vicem ejus supplere impigritus ejus discipulus Guillelmus cenobii Crucis sancti Aadoci seu sancti Leutrici in Neustria monachos, nuper reversus ex Anglia, ubi episcopalem dignitatem reculerat. In quoque Berengarianam haereticam impube serpere animadvertens, eam debellare constituit, edens tribus libris ad Rogerium consodalem suum, qui ipsum ad id operis, cum

his temporibus necessarium, aggrediendum excubaverat. Hi libelli dialogi more scripti sunt, interlocutores ipsi Gultundo, & Rogerio, medicinis arte perito; scripti sunt, inquam, post concilium Romanum sub Nicolao II. habitum, in quo Berengarius errorem suum abjurare visus est, & quidem Gregorio pontifice, quem non semel laudat, sed ante concilium Romanum anni MXXV. ejus nullam facit mentionem. Nullus eo vel accuratius Berengarii artes, & Berengarianorum varias sectas retexit, vel errores validius ac preliis revocit. Hos inspanzere (a) dixit, quo nomine haud scio an quisquam ante eum usus est. Pura de eo inferius.

ANN. CHR.
copl.

(a) Guimond.
lib. 3.

Eodem fere tempore, sed longe dispari vi & facundia, Berengarium icidem impugnavit Dotandus Troarnensis in Neulria abbas, cum vigeret.

*Jam per Francorum fides & castra vagantem
Schiismaticorum heresi, per quos caput nova nostris
Temporibus, veneranda negat mysteria Christi.*

ut Dotandus ipse canit in versibus operi suo praefixis, quod novem in partes distinxit. Ex prologo carminis, quod initio praenotat, nonnullos versos continere, eorum tantum proximum notat Acherius, primus operis illius editor, retulit, ex illis, inquam, carmine discimus, compositum fuisse hoc opus ante annum MXXV. ita quo decessit Ansfridus Pratellensis abbas, cui Dotandus illud inscripsit, haec veritatem.

*Ansfride patri, meritis & honore clarenti,
Dotandus frater, quacumque salubria semper,
Se mihi suppeterent quae vellem, scribere possum.
Sed tibi, non alii videntur, quae juro referri.
Contra schismaticos & eorum deffa moderari.
& infra: Hic, Ansfride pater, tibi devo munere praesto
Scribere non metus, nec mittere dissimulavi.*

Et ne quis dubitet huc de Ansfride Pratellensi abbate interpretanda esse, sic in fine carminis legitur:

*Jam vultis felix, memorisque tui memor affixi,
Et fratres nostra domusque ex parte salutari,
Quae nunc Christo tua dulcis sollicitudo
Iura cavebimus, quod Pratellensi vocatum
Prisca ater coluit, sed nostra hac nobilitavit
Maiores & studuit virtutum, & rebus opimis.*

Haec carptim ex illo carmine, quo vie fugacissimus Pelethier ex veteri codice mihi communicavit. Pratellensis monasterii perantiqui abbas ab illustratione secundus fuit Ansfridus, ab ipso Berengario perperam tentatus, qui post trigesima praefatum annum xvi. kal. Aprilis obiit anno MXXV. atque adeo Dotandus ante hunc annum librum suum de corpore & sanguine Domini scripsisse dicendus, decennio post eum superstes. Mitam est cum nullam Lanfranci laquei mentionem.

Inter ea Anselmus Becensis prior non tantum domesticis, sed etiam exteris erudiendis insisteret. Hoc inter alios erat Guibertus monachus Flaviacensis, quem identidem Anselmus conveniebat, ut eum tum ad virtutis, tum ad sacrum litterarum studium accenderet, ac deduceret; qua de re ita Guibertus (b) ipse loquitur. CCC.
Anselmus
Guibertum
etadii.
In his praecipuum habui incrementum Becensem abbatem Anselmum, postea Cameracensem archiepiscopum, ex transalpinis partibus, Augustand videlicet regionis originem, vix incomparabilem, documentis & oculis sanctissimum; qui cum in prioribus praebitis curabit egeret, sua me cognitioni adjunxit, & omnia parulam, & in summa & atate, & sensus teneritudo possum, qualiter intereum meum hominem egerem, qualiter super regimine corporali rationis jura consulerem, nulla me docere intentione proposui; qui ante abbatiam, & in abbatia posuit, cum ad Floriacensem, in quo etiam, monasterium familiarem religionis & doctrinae suae praeterea haberet ad quorum, adeo fructu mihi eruditioris indulgebat beneficiis, tantum ad id elevebat insistentem, ut mira ac singulari sui ad nos adveniens & frequentioris ego viderer solus esse causa. Tali itaque ac tanto informatum magistro Guibertum scripturas sacras ipse triplicem vel quadruplicem modum explicare & explanare didici; unde factum est, ut in aliquando cum abbate suo ad quoddam illius provinciam con- (b) Guibert.
lib. 3.

Annal. Bress. Tom. V.

N

no.

ANN. CHE.
1236.

nebium profectus, die festo sanctæ Mariæ Magdalene sermonem in conventu v. l. ce abbatis sui habebat, sancto argumento ex libro Sapientie in huc verba, *Servitia vincit malum* &c. qui sermo ita placuit auditibus, ut eum scripto sibi tradidi petierit loci illius prior; ut Guibertus id excusavit; quoniam abbatem suum id ægre latum sciebat. Quam ob causam commentarium suum in hexametris, quod ille tunc temporis aggressus est, furtim composuit, videns quid non nisi *sermon scripta talia oculis ejus ingererent*. Hic abbas Garnetius erat, cujus tempore Guiberti studia deliquere silentio; quo decedente, prædictum opus explevit.

CCXI.
Gundulphus episcopus
Rothensis
electus.

Anselmum uti & Lanfrancum præcipuos amicos erat Gundulphus monachus Becensis, qui hoc anno ad Rossensem episcopatum promotus est. Hic natus erat ex pago Vilcastino, quem Nortmannicum vocant, Hasheguino & Adelesis patribus. Clericus factus in ecclesiâ Rotomagensi, Maurilio archiepiscopo valde familiaris fuit, agente in primis Willelmo archidiacono, ipsius amico, qui cum Jerosolymitanam peregrinationem aggressus est. In reditu ambo gravissimâ tempestate in mari perstrati, votum ediderunt, se, si ea eo evaderent incolentes, vitæ monasticæ donco daturos. Ex illo crepti periculo in patriam redeunt. Voti executionem ad tempus differente archidiacono, Gundulphus Beci religiosis velle induitur, sed Henrico abbate & Lanfranco priore monasticis disciplinis informatus, ab eis factus dein sacris; vir multæ abhærentiæ, obediens, & orationis, tantæque computationis, ut ejus oculi duo lacrymarum rivuli esse viderentur; quam gratiam etiam in episcopatu retinuit. Eodem tempore Anselmus ihu ad conventionem venit, tantâ deinceps necessitudine Gundulpho devinctus, ut se alterum Gundulphum, Gundulphum verò alterum (a) Anselmum diceret, & dici gauderet. Eius rei testes sunt complures Anselmi in libro primo epistolæ, Gundulpho inscriptæ. Cum Lanfrancus Cadomeni monasterio (b) præfectus fuisset, eundem Gundulphum, sibi in regimine adscripsit adiutorem, qui matri suæ Adelise persuasit, ut sanctimonialis fieret in Cadomeni sanctæ Trinitatis monasterio, ubi hæc in observatione sanctæ Regulæ, plisque operibus usque ad obitum perseveravit. Subactâ per Willelmum ducem Angliæ, Lanfrancus Cantuariensis archiepiscopus creatus, Gundulphum secum duxit, eoque rei suæ familiaris procuratorem constituit, quod ille officium pie ac prudenter administravit. Interim idibus Julii hoc anno mortuus Arnulfus seu Eimodus, ex Becensi monacho Rossensis prælati, vis dimidio episcopatus sui anno peracto. Volens autem Lanfrancus, ut pro veteri more monachis monacho in illa ecclesiâ succederet, non alium optorem invenit quam Gundulphum, qui illius cultum recte curare posset. Hanc electionem comprobavit rex & episcopi, quibus ille eodem die invitatus coactus est. Eius ordinatio dilata usque ad annum sequentem, facta est, kal. Aprilis, qui dies sancto Benedicto sacer est. Tantâ verò prudentiâ uti & sanctitatâ illam sedem tenuit Gundulphus, ut intra triginta & unum regiminis annos non modò ecclesiâ præ senio pæne duratam illustraverit, sed etiam religiosis monachos amplius sexaginta ibidem instituerit, ubi via quinque clericos invenerat.

(a) P. Anselm.
lib. 1. c. 13.
&c.
(b) P. Anselm.
lib. 1. c. 13.

CCXII.
Anselmus ad
canonice,
(c) Anselm.
lib. 1. c. 13.

Eius promotione comperit, Anselmus, singularis ejus amicus, litteras eximie amicitie indices scripsit (c) *olim dilectissimo fratri, auct dilectissimo patri*, partem ei congratulam, quod cum divinâ gratiâ dignum inveniret, ut inter principes ecclesiæ suæ connumeraretur; partem condolens, quod eo ipso, quod magis exaltatus est, majori tribulatione gravaretur. Sed tunc, inquit, cum considero, quantum, testis divini Scripturæ, de tribulatione nascitur patientia, quæ apud perfectum habet; & probatio, quæ operatur spem, quæ non confundit; neque intellego, non tantum condolendam esse vestra sanctitati in tribulatione propter laborem, quem ex illa suscipitis, quantum congratulam propter perfectionem & spem, ad quas per illum presens; & paulo infra eundem hortatur, ut nullo modo tribulationem putet, quod nec corpus nec animam lædit; verò, si aduersitas eorum rerum, quas servare Dei contemneret debet, vos, inquit, contristat, prohibet, quæ, plerumque operari transitoria diligendo, minus quam deest æterna diligere. *Apertè enim manifestum, quæ homo ostendit se ea diligere, quorum læsionem pati non potest sine tristitia*. Hinc illi sinceri amici religiosi congratulatio, ab omni prioris adulationis fæco libera.

Gundulphus
electus.

Quoddam vitæ genus sibi præscripsit in episcopatu Gundulphus, pluribus exponit ejus vitæ auctor anonymus, missarum scilicet dierum quotidianam celebrationem (quæ una erat de beata Mariâ, vel de sancto Andrea ecclesiæ patrono, aliove sancto; altera de defunctis;) ejus sollicitudinem in audiendo vel perolvendo divino officio, pietatem in passionem Domini, uliaque pia exercitia, quæ cum omnibus amabilem & venerabilem reddebant, ita ut reges ipsi eum in quocumque officio venerentur. Hinc multa multi, in primis Lanfrancus, ei quicunque ecclesiæ conserbant, quæ ille in alios, maxime in pauperes refundebat. Auctus ita-

itaque ecclesie possessionibus, visum est ei ut pars episcopo, pars monachis cederet, ne quis ex successorum monachos congruo stipendio fraudaret.

Interim abbas Belli (e) monasterio, quod res Willelmus in loco, ubi Haroldum devicerat, ante aliquot annos exstruere coeperat, multis ex consensibus, Belli abbas rex novum ex his, quos a Majori-monasterio acceperat, monachum quemdam & monasticam disciplinam servatissimum Gaudbertum (b) nomine, abbatem praefecit, ea tamen lege, ut nec ipse, nec successorum ejus ullus a Majori-monasterio penderet, & ut mortuo abbate, universis (c) possessionibus monasterii libera & integra in potestate prioris & monachorum esset, ob hanc scilicet causam, quod abbas de bello prius rectius non haberet, sed communit cum fratribus. Principio illi sexaginta monachos res congregari statuit, monasterium tot possessionibus docturatur, ut conveniret ejusdem numero spiritus viginti monachorum existeret, quibus panes ex regis mensa, quorum singuli sexaginta solidi, seu tres libras penderet, suppeditari voluit. Eisdem monachis collata (d) fuit sancti Olavi regis apud Esniam capella, quae postmodum in monasterium accrevit, sancti Nicolai parocchia inscriptam. De hac cella intelligendus est Anselmus, in epistola (e) ad Osbernium episcopum Esonensem, quem rogat, ut prohibeat clericos suos ab institutione monachorum de monasterio, quod vulgo dicitur de Basilla, in ejus civitate commorantium; nec ipse impedit, qui minus lidem monachi signa possent secundum ordinem suum pro divinis officis. Ea denique Belli-monasterii prerogativa & libertas fuit, ut tota in circuitu ad unam leugam possessio ab omni tributo & exactione immunit esset; & quisquis reus ad ejus ecclesiam confugisset, in nullo laederetur, sed liber & absolutus dimitteretur. Abbati quoque per totum Angliae regnum latronem vel furem, alteriusve criminis reum, a supplicio liberare concessum erat. De hoc monasterio agens (f) Ordericus ait Willelmum multis opibus vel fundis, ut regalis decebat magnificentiam, illud ditasse, ibique Gaudbertum seu Gausbertum, Majori-monasterii religiosum monachum, abbatem constituisse: quo monasterio illic monasticus ordo & regularis disciplina commodè vigeret: post ejus obitum Henricus, Cantuariensis prior, abbas officium honorifice gelit; & post eum Rodulfus Rosensis prior, monachique Cadomensis, qui studio fuchiarum & salutaris doctrinae multis profuit, & in bona senectute, spiritibusque studii fervens obit anno Heimerici regis vicésimo-quinto. Henricus abbas Anselmum perquam familiaris erat, ut jam vidimus, patebitque ex consequentibus, ubi etiam de Rodulfo ugendum. Huic patre esse Rodulfum monachum, ad quem datus Anselmus (g) epistolas scripsit, & quem jam abbatem in alia (h) salutat.

Amoto sub finem aevi precedente Wikerulo abbate in synodo Londoniensi (i) a praefectura monasterii Crulandensis, & in eiantrum Glasfocia relictato, successit in ejus locum Ingulfus tam Fontanelix in Neustria prior, in natione Anglus, domo Londoniensis, primùm in Westmonasterio, deinde Orsoni litteris eruditus Willelmus Nortmannorum duci, qui in Angliam ad colloquium cognati sui Edvardi traiecerat adhuc, easque scriba factus est, multae in ejus curia auctoritatis. Inde Jerosolymam cum triginta sociis, plurimisque Germanicis episcopis & optimatibus profectus, & post multa pericula odipex & macie confectus cum viginti duntaxat sociis, reversus in Neutiam; ut de certo, ut de se ipse scribit, mundi vastitibus se involveret, domum suam scopis munitam, deinceps mundam conferre velle, ad cubitum Fontaneliensis convolvit; ubi a Gerberto abbate monastico habitu indutus delicta juventutis suae emendare & emendare iudicium vigilantia ferebat. Post aliquot annos, mortuo venerabili priore domo Vitono, ab eodem abbate in partem sollicitudinis vocatus est. Dein ab eodem missus ad comitatum Willelmi ducis, qui post mortem Edvardi apud sanctum Walarium trahendi in Angliam tempus aptum operiebat, eadem abbas sui nomine duodecim juvenes electos, equites & armatos cum centum marcis obtulit, ut quo grati animi causâ donatioem totius villae Carii-loci obtinuit. Denique Willelmus, Angliâ in potestatem redactâ, Ingulsi memor, vacante post Wikeruli depositionem Crulanda abbatia, cum in Angliam accersivit, & praedicto monasterio abbatem, imposuit. Haec omnia fides narrat Ingulfus ipse in chronico monasterii sui, ubi se in ecclesia Domitii a Lausanco archiepiscopo, & ab episcopo Liocolniæ Remigio a. p. d. Londoniam benedictum, & in conversu sancti Pauli hoc anno locum Crulandae installatum fuisse tradit. Illi monachos sexaginta-duos invenit, ex quibus quatuor fratres laici erant, praeter multos alios eisdem loci, ut ipse vocat, comparsos, qui in aliis monasteriis veriebantur. Statim atque praefectum inquit novus abbas, monasterii possessiones distras recipere coepit; & antecessori sui commensatione tactus cum Crulandensi ad Burgofo monasterium, ubi humanitas cum illo ageretur, transferebat curavit, subinde cum Crulandam invitare, omnesque

ANN. GM.
cent.
CKXV.
Gerardus Je-
rosolymus te-
rarius si ab-
bas.

honoris officio profectus ad decem annos, quibus ipse Wilketinus supervixit. Inter ea, quae insignis fecit, monasterii sui possessiones regi auctoritate recenit caravit, prolati chartis & instrumentis, quam *dux Saxonum*, *dux Gallicorum* *mense* confcripta erant; quae Gallicana manu a tempore Alfredi regis, qui a Gallicanis doctribus eruditus fuerat, frequentari coeperat.

In Gallia Gerardus Corbeiae monachus & aditus, cum sancti Petri ecclesiam inhaerande & exornande operam impendisset, sacra Ierosolymorum loca voti causa periuurata constituit. Petri & Ioseph negata vanis, Iulio abbas tandem flagrantem eam conditione annuit, ut ad monasterium post peregrinationem reverteretur. Discessit itaque vir Dei, iudicatus Domini sepulchro, aliisque sacris locis, ad sua remisit. Post eius reditum abbas sancti Vincentii apud Laudunum Regimorus, qui ipsum carnalis frater erat, ea hac vita migravit, & at lo eius locum succederet Gerardus, postulator est. Hic subit onus non libenter: at cum illius loci frater ad refecenda pecuniaria, aliisque vitia minus obsequentes asperiretur, abdicandae perfectionis propositum inivit. Consultus hac de re quidam plurimus ejus loci inclusus auctor ipsi fuit, ut inde discederet, eique milites quosdam haud ignobiles, qui relinquendi sacelli consilium eodem auctore ceperant, sociavit, ejusque providentiam commendavit. Tum Gerardus, resignato in manus Helinandi episcopi, a quo inlatus fuerat, abbas officio, cum sacis Lauduno discedit, ad ceteras peregrinationes regiones. Audendus hac de re Gerardus ipse in notitia ab eo facta de origine monasterii Silvae-moris. *Ego Geraldus Deo largiente abbas, quoniam indignus, desuperatorem eripi de mundanis fluctibus, quibus existeret astris, quoniam fragilis ferre posses amur. Ceterum subiecti mihi mecum obedebam, nec voram ferrea mallei pectora querebant, quos quidem secularia plus nimis arguerat induraveram. Designat monstrare divini clementis peram saluisti, placuit amine antea prius solitudinis, ubi nulla esset secularis habitatio hominis. Itaque commendata episcopo cura commisi gregis, egressus sum de monasterio constantibus pueris, ignorans meum qui curas ferret praeter. Sed tandem, Dominus docente, quippe qui nunquam abest sperantibus iussu, pervenimus ad domum Willelmi Prætoris comitem, viram egregium nobilissimum, tunc quoniam Agnoscere ducem, qui locum attribuit nobis congruum, Silvae-moris nomen suscepit. Haec enim Gerardus.*

CKXVI.
S. Medardi
abbas Arnul-
fus.

Puillo ante apud Sectionis in monasterio sancti Medardi mortuus erat Arnaldus abbas, qui non semel exactionatus fuerat. Post eam Pontius quidam pseudomachus, a Philippo rege abbatiam pretio adeptus, consilium loci substantiam cum ornamentis ita exhausit, ut divina illi officia ob rerum omnium penuriam deficerent. Tanta indignitate commoti senioris consilii fratres, consilio Terbaldis seu Theobaldi Salsionensis episcopi, regem adeunt, ab eoque obtinent, ut, ejusdem Pontio, novi fieret abbas electio, qui intrusi damna repararet. Electus unanimi fratrum & loci castrorum seu feudatariorum consensu, *concordante clero & populo*, Arnulfus, tunc illic a tribus annis ac dimidio inclusus, & siceris strictissimus observator. Ubi id rescivit, scripto in tabella responso iudicium petit in sequentem diem. Dolam adveniente frater, nodis circum ejus cellam custodes disposuit. Verum, illis somno sopite, Arnulfus sacra concessa e mero foras se protulit, & per densissimas noctis tenebras errabundus, demum ad quandam villam, subra montem Laudoni positam divergit, indeque ad remotiora loca fugere consilium. Verum errore viarum reversus ad urbem Salsionem, in cavatam rupem se abdit, sed ab agricolis & caeteris lapidum deperchens, ad monasterium reducit, demumque abbas onus subire cogitur. Moa regulari discipline reformande sedules incumbit, ecclesiam ornamenta reficit, ablatas possessiones recuperat. Eius rei causa ad pagum Sambricum a seculo vestra pergit, ut quandam monasterii villam, Hancouas (*) vocabulo, a Godefrido Floriacensi, viro potenti, qui eam occupaverat, redimeret.

(*) Hancouas
CKXVII.
Abbas Arnul-
fus.

Dum his studiis inlitis vir Dei, munus passus est quendam ejusdem loci monachum, nomen Odonem, qui abbatie honorem affectabat. Ut vero Arnulfum a ragine removeret, regi suggerit, ut eam pro veteri mora ad militarem expeditionem cogeret, certus fore ut religiosissimus & solitudinis studiosissimus abbas dignitati nuntium transire mallet, quam seculari militi implicari. Et quidem res ita successit, sed non omnino ad votum Odonis; nam conditione proposita, re vera maluit vir Dei praefecturam abdicare, quam militiam sectari. Hoc scilicet confirmati fratres, cum consilium, eoque in suum locum substitutum censeret. Ille vero Gerardum suggerit, qui foris tum ad eos post abdicatam sancti Vincentii praefecturam in transiens dixerat. Accepit Gerardus, quo audito, Pontius ille tyrannus, qui demum abbatum prohibuit, Bertam reginam de expellendo Gerardo sollicitat. Ut id praeventent Arnulfus, e cella in quam demum se re-

clig-

cluserat, regnum adit, ut eam ab hoc consilio detereretur, absumit repugnam & malam mortem vaticinatur; quod ita non multo post accidit: siquidem Bertra ob Bertradam a Philippo rejecta, in Pontivam cum dedecore relegata est, ubi multa calamitate affecta, more plebeio reliquum vite tradaxit, ibidemque sepulta est. Gerardus vero ab ea posuit, dedit locum lre, & in Aquitania partes cum facin fecerit, ubi a duca honorifice exceptus, illustre comobium in Silva-majori extraxit. Ceterum Arnulfus in optatam crilam denso se recepit, ubi in precibus, vigiliis, & jejunis cum rigido silentio perficit, donec ad Suedionensem episcopatum promotus est. Diebus dominicis & sollempnibus claustrales cibos edebat ad vitandam vanitatem. Auctores hac in re habet Gregorium VII. Pagonem abbatem Claniacensem & Girardum Silva-majoris abbatem, quorum litteris sepe erodiebatur, ut ne plus sciret quàm oporteret.

In ea resolutione multa futura prœdixit, in his prolem Bertræ reginæ ex Philippo nascituram, malam fortunam Albrecht Codiciacensis domini, ab Avelina cenage depravati, cujus capionem Ersmengardi ejus forori, quæ Goldoni Castellionensi patriarchæ nupserat, præsentavit. Felitem quoque partum via Dei asseruit eidem Ersmengardi pregnantem, cujus filio absque oculis nato, salivæ adhibita oculis partefecit; in Petrus dictus est, factus suo tempore archidiaconus Suedionensis. Denique, ut alia taceam, Gerici nobilis militis, sol olim in saculo confodalis, conversionem a Deo precibus obtinuit, agente Judith ejus uxore, cui libens orbare filium, nomine Lambertum, paterni bonoris futurum heredem, celsitas imperavit. Nec illud recitandum, quod venenum in pisce latens deprehendit, Adela sororem suâ pascente, cujus filio mortem ob matris superstitiosum scilum crenis affirmavit.

Præmissum Arnulfi vaticinium de Albrecht Codiciacensis defectione nos admonet, et hic quedam observemus de Codiciaco, ejusque dominis, quorum frequens mentio in consequentibus occurrit. Chlodoveus Magnus beato Remigio resgoldam concessit tradidit Suedionicæ civitati vicinas, quarum capite erant Lallier (*), & Codiciacensis (*), quæ loca ad fluvium Aquilam (*) in pago Laudunensi posita, Remensis ecclesiæ possedit usque ad tempus Frodoardi (a), a quo hæc accepimus. Utraque loci ecclesiæ, Codiciaci scilicet ac Lallier, qui in edis mendosæ sunt, sua dicitur, sancto Remigio sacra sunt. Initio sæculi decimi Hervicus Codiciacensem præsidio (b) monivit. Non multo post sancti Remigii monasterium, quod ad id tempus in parietibus Remensium archiepiscoporum fuerat, præpositus abbas habere cepit, usque Codiciacum castrum concessum est. Verum illud non diu tranquilla persistit; nam Viromandensis comes Humbertus nomine Hugonis filii sui, quem in episcopatum Remensem, pulso Artaldo, intruserat, tum Theobaldus Campani comes, alique subinde principes, locum illum occupant: in his Rotbertus quidam, dictus Caciart dominus, qui multas sancti Medardi abbatibus molestias intulit. Hunc excepisse videtur Albricus laudatus in adis sancti Arnulfi, tunc sancti Medardi abbas, qui Ersmengardi Albrecht forori, mariti sui Goldonis salutem ejus precibus commendantis, prædixisse traditur, postmodum fore, ut Albricus ejus frater, Codiciaci dominus, conjugis sue Aveline consilium deperderet, ab inimicis caperetur & castello suo privaretur. Id factum ab Ingelranno, Drogonis Botwerfi, ut videtur, filio, qui hoc castellum ab ecclesiâ sancti Remigii advocatæ nomine accepit sub anno, ut prius, centis sexaginta solidorum, quos die persolvere decreverat, sed tandem plurium vicorum montis compendius acquisivit, sicque hic locus ad ejus posterum Codiciacensem præpotentes dominos devolutus est.

Et si Manasse Remorum archipresbiter, eo nomine primi, sane finitima fuerit apud sui temporis homines, non tamen omnis pietatis expertus erat. Argumento est, inter alia instrumentum illud, quo sancti Basili monasterio duo altaria (c) consecravit, Ateneis videlicet atque Capillis, eo animo, ut manum caritatis porrigeret animæque postum tranquillissimum prepararet. Hæc verò altaria dedit eâ lege, ut ea fratres perpetuè sine personarum tenent, tantum solumatiarum, id est procurationes, pro ipsius; & pro ipso, quoad viveret, duas singulis hebdomadis missas, unam privatam, alteram vero communiter celebrarent, atque per singulos annos in ejus anniversarii die ejusdem loci fratres ex illorum altarium redditibus in refectorio regulariter spoliarent. Actum Remis anno dominicæ incarnationis millesimo lxxvi. regni autem Philippi regis xvii. archiepiscopus vero domini Manasse vii. indictione xlii. Post duos archidiaconos, præpositum, decanum, & cantorem ecclesiæ Remensis spoliata sunt signa Heinrici abbatis sancti Remigii, Jostini abbatis Altrivillensis, Gibbini abbatis Moscomensis, Raimbaldi abbatis sancti Theodrici, & aliorum. Brevis cancellarius scriptis & subscriptis, idem, ut videtur, qui non multo post a Manasse ob ejus facinoræ recessit, & Cartulicem Ordinem

ANN. LXX.
307.
Gerardus
sallium pol-
luer.

CXXVII.
Codiciacus
ejusque do-
mini.
(*) Lallier.
(*) Ersmengardi.
(*) Frodoardi.
(*) Hervicus.
(*) Theobaldus.
(*) Albricus.
(*) Manasse.

CXXIX.
Basilio de-
duo altaria.
(c) Manasse.
(c) Manasse.

ANN. CHR.
1076.CXXX.
S. Theoderici
& S. Prædicti
abbates au-
que Humola-
ræstis.(a) Raimund
p. 107.
& seq.(b) id. Ruy.
p. 106.CXXXI.
Varnæ de-
gus mona-
sterii.CXXXII.
Gerardus il-
le episcopus
Cameracen-
sis.(c) Greg. VII.
lib. 4. c. 13.
CXXXIII.
Turbo cleri-
corum con-
gantium.(d) Mof. Hal.
vol. 2. p. 126.

instituit. Authentico affixum est sigillum Manassæ archiepiscopi, exhibens effigiem beatorum Marci, Christum puerum in sinu suo brachio gestantis, cum hac inscriptione: *Manassæ Remorum archiepiscopi*.

Qui in prædicto instrumento laudatur Rainaldus sancti Theoderici abbas, ex auro argenteoque extornavit sanctorum Theoderici & Theodoli abbatum loculos, quos in urbem Landanum deportavit ad finiendam controversiam, quam super quodam fundo clerici Landanenses in ipsius monasterium intromiserant. Idem prædictorum sanctorum reliquias per Manassæ archiepiscopum & loculis extraxit, & populo ostendi curavit. Rainardi abbatis religione commota, Ratboldus Noviomensium episcopus, in concilio apud Suedoniam in ecclesia sancti Medardi habito, Manassæ archiepiscopi obtulit, altere villæ Emmer sancto Theoderico tribuit sub eadem libertate, quâ rex Lotharius altare & ecclesiam Atheiarum eidem sancto concesserat.

Tunc sancti Prædicti apud Viromandou monasterium agebat Waldericus abbas, cuius præcibus Heribertas (a) comes, ejus nominis quartus, omnes exactiones eodem loco relaxavit. *Affixum apud sanctum-Quantinum anno incarnationis Domini MXXXI. indictione XIV. regnante rege Philippo anno XVIII.* Idem Heribertas cum matre sua Pavia confirmavit ea, quæ pater ipse Orho, ejusque genitrix Ermengardis, ejusdem Heriberti avia, Humolariensibus consulerant, præsentem Walteranno abbate, eandemque ejus congregatione, cui hoc tempore præerat Henricus, & ipse quoque sancti Remigii apud Remos abbas. Eodem anno aut insequente mortuus est Heribertas comes: cui successit Hugo comes Crispientis, ductus in matrimonium Adela, filius Heriberti filii & herede, cujus frater Odo satus principatus indignus iudicatus est. Hic est Hugo, Magnus dictus, qui bello (b) contra comitem Andecavensem Philippo regi adfuit, indeque sancti Florentii reliquias & Salmurensi monasterio in Roymensium sancti Georgii ecclesiam, quæ ob id sancti Florentii dicta est, reliquias vero sanctæ Petronæ & Glonnensis Anguliam-Viromandouorum in ecclesiam ejus nominis transfudisse ferunt, quod Salmurentes nostri persequant de sancti Florentii reliquiis, nisi id de quibusdam particulis intelligatur. Certe longè post illud tempus, id est anno MCCXIX. apud Salmurum exhibebant.

Decessit hoc anno Lietbertus episcopus Cameracensis, 24. kal. Julii, sepultus in sancti Sepulcri monasterio, quod ipse in eadem urbe condiderat, ubi sepulchrum paraverat ante annos quinq; quæ ex hac vita migraret. Vir multæ virtutis, dignusque qui exultans numero adfunderetur. Liber de ejus vita absque nomine auctoris editus est in Spicilegii tomo IX. Nomen suggerit Aquicindensis eodem, in quo post finem illius vitæ hæc clausula legitur: *Explicit vita domini Lietberti episcopi, edita a quodam monacho, nomine Rodulfo*; qui mihi non alius viderat a Rodulfo monacho, dein abbate sancti Trudonis, qui ebronicon monasterii sui, & viciat sanctotum non paucas conferipit. Balderici chronicon Cameracense desinit in Lietbertum, cujus successor ac deponi Gerardo inscriptum est.

Gerardus iste, eo nomine secundus, ortus erat ex territorio Alotheni, monachus ac præpositus ad sanctum Vedastum sub Adolfo abbate, postremus episcopus qui Cameracensi & Atrebatensi simul ecclesiæ præfuerunt. Ejus electionem in concilio examina solum Gregorius papa (c) Hugoni Dacensi episcopo committit, propterea quod ille ab Henrico rege investituram acceperat.

Gerardum porro nostrum ab Hugone Dacensi ordinatum fuisse discimus ex epistola clericorum Cameracensium ad Remenses, quorum opem implorant adversus Romanos & suum episcopum, qui eos ad exilium addingere volebat, & unica præbendi contentos esse. In his potissimum fugillat Hugonem Lingonensem, alio nomine Rainardum, cujus vita, inquit, & mores satis comites inveniuntur; Hugonem quoque Dacensem, ut dicunt, episcopum, cujus præter nomen nulla nobis est cognitio. Dein conqueruntur etiam de suo episcopo, qui Romanorum adimplendæ contentis, prædictum omni eorum cervici imponere moliebatur, & clericos conjecerit eorum intrare, ibique ministrare prohibebat, eorumque filios ad sacros ordines nec præberi. Ipsi autem ne id agerent humiliter orantibus, & ad metropolitani non audientiam appellantis, respondisse dicunt, quod ab Hugone Dacensi impeditum fuit (mandatum) transgredi non auderet, a quo eis exhibitum est beneficium. Hæc satis ad hunc locum: epistolam integram in Appendice reletemus. Eiusdem argumenti est Noviomensium clericorum epistola (d) ad ipsos Cameracenses, consequentem, quod filii clericorum sacris ordinibus arcerentur. Hæc epistola scripta fuit post exactionem Manassæ archiepiscopi, quam potius per iridiam, quam per justitiam factam esse censetur.

Walterus sancti Sepulcri primus abbas annis fere viginti Lietberto superstiti, quem Colvenerius putat esse auctorem vitæ sancti Vindiciani episcopi ad Johanne[m] Moris-sancti-Elgii primum abbatem. Prædictam Cameracense chronicon scripsit Bel-

Baldricus, cum esset cantor Morinensis, quod (a) Rainaldus Remorum archiepiscopus, ipso perente, approbavit. Mortuus est quoque hoc anno venerabilis Fulcardus, qui & Lambertus, abbas Elmonensis, idibus Decembris. Subrogatus est in ejus locum Bovo senior, & ejus tempore plurima pars thesauri directus est, ex quo discordia inter fratres orta est. Successor ejus Hugo ex proposito novam ecclesiam consummavit.

Tunc etiam obiit Adeldardus (b) abbas Laubiensis in senectute bona, sepultus ante gradus presbyterii veteris ecclesie sancti Ursuari. Substitutus Arnulfus agens in prima Otbaldo Cameracensi archidiacono, quem monasterii prepositum & administratorem constituit, qui ambo sacri illius loci bona dilapidarunt; qua de re Laubienses conquesti sunt, scripta epistola (c) ad Orberratum Leodicensem episcopum successorem Henrici, qui Henricus Theodino seu Deodino tum successerat, *religiosis amatores seu filios fratres*, ut legitur in libro de vita sancti Theoderici abbas Andaginetensis, ei admodum familiaris.

Ejus permisso pulcherrimus abbas Romam septima vice profectus est: ubi a Gregorio papa officiosissime susceptus ac reverens per totam palchalis solemnitatis bibulamdam, indeque cum apostolica benedictione dimissus, ad Remorum urbem accersit. Erat eo anno post rigidissimam hiemem tanta siccitas, ut arboribus agris ingentem mortalibus & pecudibus perniciem minaretur. Rogatus a civibus Remensibus, quibus ejus sanctitas perspecta erat, ut periclitantibus opem suis precibus conferret, & plurimum calitus imperaret; dis quidem negavit, sed tandem flagrantium importunitate victus, iudicio minus diu jejuniis, missa in majori Desipere ecclesia celebrata, profusum imbrem a Deo impetravit. Adhuc hoc anno ab incarnatione Domini MXXXV. atque communi decreto annalibus Remensibus consignatum, torbati testis, quot eives ex his, qui in urbe tunc erant, suo tempore superstiti fuisse tradit ejus vitam anonymus scriptor equalis. Theodericum laudat in primis chronographus (d) Laubiensis monasterii, ejus ecclesie optimum pallium concessisse permittitur.

Hoc etiam anno Gregorius papa Rainundo Condensensi abbati donationes, ab Hugone Aginensis episcopo factas, confirmavit. Datum Lateranis vixit: idus Martii per nazur Petri S. R. E. presbyteri cardinalis et vobiscum, quo item anno, & quidem idibus Augusti, Amatus apostolicus sedis legatus, altare sancti Willelmi confessoris in Gellonensi monasterio consecravit. Gellonensi monasterio tunc preerat Patrus abbas anno MXXXIV. superstitis; aut certe Berengarius, quem anno MXXXV. abbatem fuisse domestica monumenta probant, eni Malefathi cognomine tribuant. El successit Guillelmus ejus nominis primas ineunte seculo duodecimo.

Ecclesiarum e vivis hoc ipso anno Willelmus Ecolimensis episcopus, qui in extremis altare (e) Angeracense pro remedio animae suae monachis Angeracensibus dedit: hi vero illaturum, ut duo monachi pro ejus anima semper in ecclesia subsisterent. Eius obitus contigit xvi. kal. Octobris. Successit in episcopatu ipius frater, Ademar nomine, pater Gaufrido Ecolimensi consule seu comite, Petronilla matre, Stirpensis ecclesiarum abbas, monachorum amator, quos per Ecolimensem episcopatum, quoad potuit, propagavit, audire aliquando dicere, se cupere, unamquamque sui episcopatus ecclesiam esse priorarum monachorum; cui Huchbertus sacrista respondisse fertur: Et nos, inquit, canonici in singulis ecclesiis Ecolimensis episcopatus singulos vellemus esse episcopos. Hunc excepit Gerardus episcopus, de quo mentio frequens occurrit seculo infrequenti.

In Stiria Austriæ provincia nobilissimum Admontense monasterium ad fluvium Ansum seu Anaum (f) conditum, dotaturque liberalissimè a Gebhardo Saltzburgeri archiepiscopo sub patrocinio beatissimæ Desiparæ virginis & sancti Blasii episcopi & martyris. Primus ejus loci abbas lüngerus, & Saltzburgeri sancti Petri assumptus evocho, annis sexdecim prefecturam tenuit. Multa passus est Gebhardus a schismaticis, passusque ab Henrico IV. Bertholdum sublimis sedis suae invasorem, qui Admontense monasterium non semel diripuit. Post novem annorum vexationes & exilia exuvias consecutus sanctus præfatus anno MXXI. honorifice conditus est in suo monasterio, quo anno lüngerus abbas multis tridem vexationibus ob eandem causam consecutus, Gisleberto abbati locum fecit. In hoc monasterio aliquando laravit sanctus Thome Gebhardi in sede Saltzburgeri successor, de cujus primordiis nunc agendum est.

Thome ingenuis parentibus apud Baiarios ortus, adhuc puer in Altaheri monasterio, Superiori ac inferiori, monasticis ac liberalibus disciplinis erudiendus traditur. Ubi aliquandiu illic versatus est, deferendi propositi tentatione pulsatus, illuc recessit; sed mox remordente conscientia in monasterium reverfus, cum omnes ei culpam gratulè condonarent, ipse desertoris penam sponte subire voluit.

(a) ANN. CHR. 1096.
(b) Morla.

(c) Epist. ad. p. 199.

(d) Ibid. p. 196.

(e) Ibid. p. 607.

CXXXIV. Variis de Aquisgranis aliisque monasteriis.

(f) Ecolim.

CXXXV. Admontense monasterium conditur. (*)

CXXXVI. Thome monasterium.

Poë

ANN. CHR.
1076.

Post multos in religiosa vita progressus contigit ut Irembertus, Juvavensis seu Saltsburgensis sancti Petri monasterii abbas, propter adversam valetudinem, praefecturam resignaret, & in ejus locum Thimo ex Altabensi monasterio postularetur. Nec mora expetitus a venerabili Gebhardo archiepiscopo, ab eodem abbas ordinatur. Id factum sub annum MXXIX. quo tempore Heinricus rex in omnes, qui Gregorio VII. addicti erant, atrociter saeviebat. Hac procella vexatus Gebhardus, & sede sua pulsus est, eique substitutus Bertholdus schismaticus. Hinc venit Thimo ne peccatis alienis communicaret, ad Hirsaugense monasterium, tunc temporis religiosae celebritatum, se recepit. Triennio illic crasso, ad sancti Petri monasterium revertit, ejusque administrationem resumit; qua de re gavisus est invalorem suis partibus obsequentem fore sperans. At vir Dei ejus blanditias & contumaciam pertimescens in Admontense monasterium fecerit: ubi tam diu laetit, dum mortuo Gebhardo, legitime Juvavensis ecclesiae archiepiscopo, in ejus locum subrogaretur. Admontensis monasterii situm ita fera describit auctor, qui vitam Thimois litteris mandavit. Locus ille inter montes Bavariae juxta Ansum fluvium situs, aditum difficilem viatoribus praeberet, adeo naturae undique munus, ut altissimorum ambitu montium, qui ferè ad caelum pertingant, tanquam muris obstitus videretur. Nullus locus religiosae solitudini & reclusioni magis idoneus, quem firmi quique monachi amant, experuntque; alij horrent ac fugiunt. Illic religiosam vitam duxit nobilissima virgo Sophia, Bela Hungariae regis filia, de qua scribitur.

ANNA:

ANNALS ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEXAGESIMUS-QUINTUS.

Ab anno Christi 1077. ad annum 1080.

PROCESSUS Vefontiane rex Germanie Henricus, ubi natale Domini celebraverat, emensis alpihus, Gregorio Pontifici in Germaniam, uti anno superiori conditum erat, accedenti apud Catusum occurrendum censuit, veotam impioraturus. Post multa ultro citroque colloquia, fixus demum pontifex eum ad penitentiam admittit. Accessit ergo propius ad urbem, ut iussus erat, Henricus atque lata secundum morem ambros (nam triplici oppidum cin-

ANN. CHR.
1077.
1.
Henricus rex
abolitus,
rursum eodem
salut.

Ann erat) receptus, regio cultu abjecto, lanis induros, sine calcetis, fervebat hieme, jejunos atque ad vespertam responsum pontificis expectavit; quod cum iterum ac tertio fecisset, quartâ demum die, Mathilde comitissâ, Arzone marchione atque Hugone Cluniacensi abbate deprecantibus, ad pontificem admittus est, ei-que reddita communio eo pacto, ut in Augustino concilio objecta crimina dilueret. Id factum v. kalendas Februarias. Non facilis aliam illustriorem in specie penitentiam invenias: at vix a pontifice recesserat Henricus, cùm a Guiberto Ravennate, aliisque ejusdem factionis episcopis in transversum actus, ad ingenium & pristinam contumaciam rediit, & adversus pontificem nova moliri cepit. Quâ re cogitâ, Maguntinus archiepiscopus, alique Germanie episcopi ac principes Forchemi in Allatia conveniunt, atque Henrico imperium abrogant, quod Radolfo Suevis duci deferunt. His de rebus certior factus pontifex, adeamque Germaniam ad tot turbas componendas consilium capit. Max Bernardum, Massiliensem sancti Victoris abbatem, cum altero Bernardo cardinali diacono ad Teutonicas partes mitti, eisque litteris (a) precepit, ut Heinricum & Rudolphum com- (a) *Grog. VII.*
monerent, ut ipsi tutam in Germaniam iter procurarent ad seipsum: quorum alter, (b) *ib. 4. ep. 13.*
qui id prastare nollet, communionis & regno privaretur; qui vero paravisset, in (c) *ib. 14.*
regno confirmaretur. Littere hac de re scripte sunt pridie kalendas Junii indicione decimâ, quâ, quæ hunc anno MXXVI. respondet, Bernardum Massiliensem abbatem in ea legatione caprum fuisse testatur Gregorius ipse (d) in episto- (d) *ib. 38. 3.*
la ad Udoem Trevisentem archiepiscopum; sed a quo captus sit, & quid ipsi (e) *ib. 39.*
tum

Annal. Bened. Tom. V.

Q

ANNA. C.M.A.
1897.
Bernardus
abbas captus.

tum accidit, explicat Bertoldus Constantiensis scribens, Rudolfum regem apud Angulnam postea decessisse cum legatis apostolicis fidei: ex quibus unus, *religiosus fuisse abbas Bernardus Romanus dicitur*: fed ab Uldarico comite Loebingensi, *abbas fuisse* abbas Bernardus, captus & spoliatus, annum pene dimidium in captivitate detentus est; quem Hugo Clusacensis abbas de manibus Henrici vi: domum eripuit. Addit idem auctor, Henricum Uldarico deus beneficia contulisse, *ad gold cerebium abbatem Bernardum, apostolicum legatum, abbas in captivitate esset*. Hanc Bernardum Hirsaugensem monachum tunc adfuisse, ubique in medio statum mensibus decem cum luctu humiliter fuisse, *abbas fuisse*. Triterium missus, elapsus confilio *abbas fuisse* abbatem domum ex fani monachis regulari infirmitatibus pendens gratia Clusiacum misit: quibus domum reversis, iterum *abbas fuisse* missus, ac tertium domo alios illic miserit, unde Clusiacensem consuetudinem retulit.

11. Hic defunct Lambertus Scaphariorum fuit, nobilis in primis historiis, relatâ electione Rodolphi regis, consequentia aliis scribenda consilio permittere, ne scilicet uni pro altero faveret videtur. Fuit, ut superius vidimus, monachus Hersfeldensis. Scaphariorum familia dicta, qui videmus monachum animum M. D. LVIII. idibus Martiis induit Meglinum abbatem, esse ante annum d. M. D. LXXXIII. Moguntinam athenitibus precepit ostes ab orbis condito ad annum M. D. LXXXIII. deinceps vero res pontificum breviter annuunt, clarescitque Hierosolymitanam peregrinationem aggressus scripsit breves annales, & accuratè enarrat ad annum M. D. LXXXIII. in quo, ut mox dicemus, praedictus defunct. Nemo eo politior res Germanicas, teste Barthio (2), in
(a) Barth. adnot. 46-47.
(b) Scalig. de emend. temp.

Gerardi
card. de A-
gucis aug.
ment. 16.
p. 10. b. 1.
p. 10. b. 1.
p. 10. b. 1.
p. 10. b. 1.

Relato qui ostendit, Brixolens fabulit, Agnerem religioſiſſimum literarumq; or-
natuſq; zenuſ, immo viginti duobus in viſitate deſertionib; exſpetit, filio ſuo
Heiarico contra apoloſicum ſedem nequaquam conſcientem, Romæ in pace
requieſcit, ibidemque ſepulchum fuiſſe in eccleſia ſanctæ Petronillæ; idem tra-
dit Uſpergenſis abbas; at in ejus epitaphio apud Baronium relato, Agnes im-
peratrix agnita, poſt mortem Heiarici III. viri fui anno MCCI. die XXIII. menſis
Decembris, autum, bonis operibus ſecundum, Lætaniam Salvatoris fui adque
omnium bonorum Deo auctori redditus dicitur; & hic, id ei ſuo ſanctæ
trun, & ubi antea militaverat, clavigeræ celli, pro cuius amore & ſervitio peregre-
rata fuerat, quæſitæ menſis Ianuarii ſepulchrum commendatæ. Confer etiam
noſ ſuperius citamus & de religioſa ejus vita. Heiſtricus ejus filius Pater (f) a-
nno ſuo verſabatur ſcil. nonas Aprilis, cum bona & privilegia ſuburbani Salva-
toris monaſterii conſtituit.

III. Italica, totis momentis commoratur.
 Cels. Italia. p.
 XII. Heinrich affenbaretz Couibertz Taminensis pater, admodum locatus Benedi-
 cto Cisterciensi abbati, Gregorij papa partibus exsul, quoniam ille ob hanc maxime
 causam plurimum exagitatur, ac decessum adjuvando, Petro marchione, expulso
 monasterio, Darm in loco sancti Antoinii cuius fessentis serupulis passus
 sancti Benedicti regere, ierentis, super quibusdam eius fessentis serupulis passus
 est: at eorum fessentis, momente in fomis ipsius sancti Benedicti, ac ictione Callia-
 ni aliequirit. Exstant Gregorij littere (q. de causa, quae inter Couibertz et Be-
 nedictum vertebatur, quae postea datus monasterio illata refarci iubet, prin-
 cipiens, et in proximo fessentis episcopos se fessentis, ut sancti Michaelis monasterii
 prober in proprietate et alio episcopis fessentis, ut aliebaret, contrarium esse.
 Idem a Gregorio Roman irritatur, cum inde ad Callinum montem tendere ab-
 He.

IL
L
S
S
S

(a) *Barth.*
adversf. 49-
r.4+

(b) *Scalig.*
de emend.
long.

card. & A.
gnosis aug.
ebitus.
(c) Greg.
Pl. Ab. J.
et 12.

(d) *P. blanda*
P. 48.

(e) *libellula*
M. 102.
(f) *Ballia*
C. 102. 102.
102.

III.
Benedictus
abbas Clo-
neusis erudit-
pates.
(x) Gerg.
VII. lib. 6.
et. 6.

Helrici fratellibus comprehensus, multas passus est injurias, longè majores passurus, si Adelaida marchionis interitus liberatus fuisset. Reversus itaque ad monasterium, Petrus marchionis & Cansiberto episcopo mortuus, quietam illuc vitam deinceps absum videbatur; at nova ludibria passus est a Wiselmo Cansiberti successore, necnon a Gregorio Vercellensi schismatico, cui aliquando missam in monasterio celebrare volenti constantiter resistit, multis ob id injuriis ab eo affectus. Adelaida marchionis, mox laudata, filia erat Manfredi Segurii marchionis, uxor quondam Odonis, quæ Pinarolensem, ut videmus, abbatiam construxit, monasterium colonie Clnsi adiacentem. Huic soror erat Immilla, quæ hoc anno sancti Petri ecclesiam apud Masinacum (a) in monasterium convertit, eo pacto, ut quolibet anno, in missa seu festo sancti Martini unæz auri census Romanæ sancti Petri ecclesie solveretur. Eadem Immilla conditrix fuit parthenonis virginum Benedictinarum (b) apud Caramaniam, quarum loco sublimitur ejusdem Ordinis monachi, ac demum Hieronymiani.

Viennæ in Gallia, post mortem Leodegarii archiepiscopi, in illam sedem subrogatus est Warmundus abbas Dolensis in pago Bituricensi, cujus electionem Gregorius papa laudavit, scriptis litteris ad eierum & populum Viennensem, gratulationem quod haberent ex *divine provisionis ordinatione* Warmundum, bonum & justum episcopum, virum religiosum atque prudentem, cui eos obediendum esse jubet. Idem pontifex aliis litteris Warmundo ipsi confirmat Viennensis ecclesie primatum super septem provincias, eidemque ecclesiam subiectas esse vult virorem abbatiam sancti Petri extra portam urbem sitam, atque virginum abbatiam sancti Andree intra eandem urbem; necnon sancti Thenderii abbatiam, quæ ejusdem diocesis erat. Idem Gregorius eidem archiepiscopo mandavit, ut thesauri compelleret sanctimoniales sanctæ Columbæ juxta Rhodanum ad præstandam abbatie sancti Petri obedientiam; quod cum illæ exequi differrent, illius negotii curam asediaco Vapineensi commisit. Hæc ex Amiquitibus Viennensibus Johannis a Bocho. Tunc Viennensem pagum regebat Gellivus, comes qui suburbanam sancti Victoris ecclesiam concessit, vel potius auferat sancti Theodori cenobio pro animæ suæ & filiorum suorum remedio, maxime pro anima Willelmi filii sui, qui ejusdem nobilissimum monachum, & postmodum abbas fuit. Huic donationi assensit Warmundus archiepiscopus mox laudatus. Eandem ecclesiam Lambertus Valentinnus episcopus, jam pene desertam longè ante Guigoni abbati insinuandam commiserat, scilicet anno xvi. Dolensium abbatiam cum archiepiscopatu retinuit Warmundus usque ad obitum, qui post sex annos contigit. De eo conquisierit Manafes Remorum archiepiscopus in litteris (c) ad Gregorium papam.

Hoc anno Adelfonsus, seu Aldelfonsus, vulgo Alfonsus, rex Leonum in Hispania, sanctis episcopis Petro & Paulo apud Cluniacum, & domno Hugoni, restique ejus congregationi annum censum, quem Fredenandus seu Ferdinandus ipsius pater dare conquisierat, duplo auxit pro anima ejusdem patris sui & matris suæ Sanctæ regine, sed tamen eo pacto, ut, quod ille vellimurorum causa concesserat, emendatione iurico interverit, eo maxime anno, quo magna frugum sterilitas fuerat. Data vii. idus Julii a. d. mxcv. regnante rege Adelfonso in Legionibus & Castella & in Pampelona. Petrus Azuris & Ducas Azuris comes, Gondisalvus Salvatoris comes, Monius & Gonsalvus comes, & Sanctus Ordonii itidem comes id confirmant; ex episcopis Pelagius episcopus in sancta Maria, Petrus Alfaricensis, & Bernardus episcopus in eadem sedis; ex abbatibus Fredenandus, Julianus & Ramirus, non designatis eorum monasteriis. Ex his Julianus abbas erat monasterii sanctorum Facundi & Primitivi.

Hoc item anno Tarasii comitissa uxor comitis Gomia-Dides, cum liberis suis, quondam monasterium sub patrocinio S. Johannis-Baptiste & S. Zoily constructum juxta urbem sanctæ Mariæ, quæ dicitur Carrionensis, & corporibus sanctorum. Condenbani, Zoily & Felici decoratum, quod hereditario jure ipsi provenisset, rat. fundatum antequam, supra ripam ejusdem fluminis, scilicet Carionis, ad ejus gratiam & eorum portum, quod predictus comes & ipsa ejus comitissa insinuaverant, tunc cum suis adiunctis comitibus sacrosancto cenobio Cluniacensi xli. mxcv. regnante Adelfonso rege in civitate Legionensi usque ad montes Pyrenæos, præfidente episcopo Pelagio in eadem civitate, & Bernardo grafale in Palencia & domo Symone in Berget. Carion nobile oppidum est in regno Legionensi ad fluvium cognominem in ipso limine Castellæ veteris, illuc habetur sancti Zoily monasterium Benedictinum hæc tunc Ordinis, in quo sancti Martyris Felici Complutensis corpus in argentea theca servatur, & magnæ religionis colitur, teste Morale in notis ad Eulogium, ubi (d) observat, illuc sancti Felici corpus translatum tradi, tunc etiam cadaver per ignem & aquam dissipatum fuisse testatur Eulogius (d). Verum motu pia christiano-

ANN. CHR.
1079.

Mediasci &
Caramaniam
monasterio.
(a) Ital. for.
m. d. p. 1055.
(b) ibid. p.
1437.

IV.
Warmundus
abbas sit archiepiscopus
Viennensis.

(c) Lethr.
It. lib. p.
107. & Greg.
p. 107.

V.
Cluniacensis
cenobii causæ a
rege Alfonsi
10.

Carionis
monasterium
& alia eidem
data.

(d) Exlg.
Mor. lib. p.
107.

ANN. CHIL.

1077.

tum diligentia, inquit Morales, ossa non prius consumta de flamine extra-
here; quod atque facile fuit, cum igne delicata superotarent. Idem *sermo*
mus princeps, cum confecta sororum suarum Uraca & Gelvire, filiarum *magis*
atque plurimum imperatoris Fredenandi, parvum habitaculum, quod ad *crem-*
tas vocant, situm sub alpe Cerratos procal amne Dutio, cum monasterio fan-
ci Petri de Campomodo, Hagoni abbati concessit, *ut ordo de regula fan-*
ci Benedicti, & instituta Cluniacensi ibi studium seruetur, ad honorem.
sanctorum Jacobi apostoli & fratris ejus Johannis, Petri & Pauli, Martini epi-
scoli, & ceterorum, quorum reliquie illic reconditæ erant; eo pacto ut Hugo
cepit & frater ejus Rainerius abbas, & qui post eum fuerat cum fratribus suis ce-
pant ibi ordinem & consuetudinem Cluniacensem. Adhuc *an* m. xcv. & eisdem
potestatem habeat nisi solus abbas Cluniacensis. Adhuc *an* m. xcv. & eisdem
x. kalendas Junii. Subscripsit Bernardus episcopus Palæstinus sedis, & Simon
vira filius Fredenandi principis, Julianus abbas sanctorum Facundi & Pri-
mitivi, Vincentius abbas sancti Petri de Alanza, & Rainerius abbas *an* cam.
fratibus, quos habebat in subiectione domini Hagonis abbatis.

VI.

Clunaci &

Hagonsi ab-

basu elo-

gium.

(a) Beller.

Clun. p. 11.

(b) Greg. VII.

lib. 4. c. 11.

Honorificum in primis est Gregorii VII. privilegium, Cluniaco datum hoc anno
in concilio Lateranensi, in quo pontifex patres alloquens ait, inter ultramon-
tana monasteria emiserit (a) Cluniacense monasterium, tante apostolice sedis
principis alligatum, quod sub religiosis & sanctis abbatibus ad li alique digni-
tatis & religionis pervenit, ut ceteris monasteriis, quorum multo antiquioribus
in Dei servitio & fervore præcellat, & nullam in terra illa hinc omnino ad-
quiri videatur. Cujus rei causa sit, quod omnes ejus ad id tempus abbas fan-
ci fuerit, nec alii, eorumque monachi, Romanæ ecclesiæ filii, æquum de-
generes existerint, aut genus sua coram Babai curvaverint: sed ejus semper li-
bertatem & dignitatem imitantes, quam ab origine traserunt, audientiam.
nobilitate servaverint, nulli æquum nisi beati Petri potestati subiecti. His pene
nullis, pontifex ejus immanitatem confirmari censuit: cui omnes assensuerunt.
His apprimè convenit elogium, quod idem protulit (b) de sancto Hugone Clu-
niacensi abbate in epistola ad Hugonem Diensis episcopum hoc anno scripta, ep-
iscopum precipiens convocari synodum in Gallia ad examinandum causam Gerardi Cameracensis
episcopi, anno superiore, ut vidimus, electi, qui investituram ab Henrico
rege impediens acceperat; necnon causam Catalaunensis episcopi & Carnotensis ec-
clesiæ, Ancienensis, Arvernenfis, aliarumque. Hæc ætatem omnia dicitur habet coram
ipso Diensi episcopo, Manasse Remensis archiepiscopo, & Hugone abbate, quæ laud-
abat his verbis. *Soluitis enim in vestra parte convivere regando, & multum iustis*
de proceri, cum propter alia multa, tam maxime in causa Arvernenfis ecclesiæ com-
petenti & simul determinatione cum Dei & illius adiutorio finatur. Confidimus cum
in misericordia Dei & conversatione vestra ejus, quod nullius deprecari, nullius sa-
que aut gratia, nec aliquæ personæ accepto cum a tramite rectitudinis di-
mittere poterit; quo elogio nihil magis honorificum offerri potest. Porro Ancien-
ensis ecclesiæ causa erat Stephanus de Mercorin, cui propter immensam episcopatus abroga-
tus. Hæc epistola scripta est iv. idus Maii indictione xv.

VII.

Eduensi

concilio.

Ad hæc causas dirimendas Gregorius synodum in his partibus haberi cum consilio
de consensu regis Francorum; si verò nolasset, apud Lingonas convocari istam lin-
teris precipiebat. Hanc apud Aduam celebrari consilium visum est, adiacente,
Hugone Burgundie ducem: abi multi ex Francia & Rargundia illuc venerunt, epi-
scoli, abbates, monachi ac nobiles convenere, ut scribit Hugo Flaviniacensis. Tunc
Benigni Divionensis monasterium, Adalberone abbate *an* kal. Februarii mor-
tuo, rectore destitutum erat, & de successore eligendo monachi dissidebant. Mo-
vebat in primis antiquæ nobilitatis & religionis monasterium, quod a pristino fer-
vore, Rotberti ducis violentia, & incuria prelatorum, cuiusque religionem compertum hæ-
rebat. Concilio itaque de multis ecclesiæ necessitatibus quatuor primis sessionibus
adha et. Accusatus Amovius Manasses archiepiscopus a fuit clericis, & falsipens
ad officio, qui vocatus ad concilium non venerat ut se purgaret. Quinta die in
fode Lugdunensi sublimitas est Gebuinus archidiaconus Liogrensis in locum Ham-
bet.

berti ob simoniam expulsi, qui ad Jurensē sancti Eugendi cononiam Yocessierat, ibique monachus factus erat.

Id egre tulit Lingonenſis praeful, conqueſtus quod patres dextram ei eruiſſent ocalum, cui ſigna ebulliſſent acchidiaconum, in quo ſuum ipſius conſilium totiusque diſcordis ſolationem reſidebat. Tum ſancti Benigoli monaſterio idoncum ſolacium providendum monet, qui labentis religionis damna referat. Rogatus edicere, eoque ad id aptum cenſeret, ille Calix Dei priorem manu deliquans: *Dare mihi, ait, hunc piſcem de fonte Dei*; cui obtinendo Hugonis ducis preces edidit. Repugnabat Hugo Dieſis, qui cum Calix Dei neceſſarium iudicabat: ſed maxime reclamabant Calix Dei monachi, qui cum priore ſuo ſynodo ederant: nec minis prior ipſe reſiſtebat. Jamque ſugam elancelum parebat, eum patrum jeſſu capitur, tenetur, & Lingonenſi traditur episcopo quem legatus monet, ut Deo de conceſſo telli viro gratias agat, ipſumque cā caritate forat, quo olim Bruno episcopus Willelmo ejuſdem loci abbate, quod ille dignitatis ſuae periculo pollicitus eſt. Id eſſum ſenſiſſione. Mox Divione miſſus nuntius, qui electum monachum nuntiaret. Adſcit illico monachi, & electioni aſſentitur. Nec mora uno die, id eſt x. kalendas Octobris, Ades conſecrati ſunt Gebinus in Lugdunenſem archiepiſcopum a legato, & Jureno in ebbatem ab episcopo Lingonenſi. Hic ſtatim Divionem pergens, die xxi. Septembris apud ſanctum Benignum exceptus eſt. Obſervato loci ſitu cum languentem illic religionem, domum arte oppreſſam alieno, eccleſiam ornamento ſpoliatam, miſericordia denique ſemivita vidideſſet; conſilium & opem ab Hugone Cluniacenſi abbate querendum iudicavit, ut ex eodem fonte reſurgeret monaſterium, ex quo per Willelmum abbatem derivate erat ejusdem loci religio. Nec cum ſeſſile vana ſpes; nam inde octo accepit religioſos monachos, ex quibus unum priorem conſtituit, ceteris ſingula officia deputavit: ut eorum exemplo reliqui ſolite vitia corrigerent, & virtutes appetere. Sic brevi factum eſt, ut in priſtinum ſtatum inibi reſtoreſceret religionis cultus, & quaſſa recuperarentur, & nova acquirerentur, multique nobilium & mediocrium Deo militaturi cō confluerent.

Ad praedictam ſynodum citatus, ut diximus Manafſes Remorum archiepiſcopus, ut ſe de obſectis criminibus purgaret, adſeſſe recuſavit. Adſuere clerici Remenſes ejuſculatores, ſcilicet Manafſes alter, Bruno & Pontius. Accuſationum praecipue capita erant, ſimoniaci in ſolem Remenſem intraſſe, ſacræ ſupelleſtilia direptio, emaculationes ſpoſitorum clericorum, eccleſiarum, ebbatierum, iniquae excommunicationes. Manafſes unde ex ejuſ accuſatoribus ſe eſſe videtur, qui poſt Renaldum, Manafſe archiepiſcopo ſuſſeſſum, illem ſolem adeptus eſt. Bruno vir ille ſanctus erat, ab eccleſia Coloniaſi ad Remenſem tranſlatus, qui ejuſdem Manafſe ſceleribus obſectus, poſtmodum in ſolitudinem ſeſſiſſet, ubi ſancti Ordinis Cartuſienſis fundamenta poſit. Damnat ab Hugone Dieſi Manafſes in concilio Aduenſi, Romanam poſſitum appellavit, obtinuitque ab eo, ut, quia legatum ſibi inſenſum cauſabatur, non ille, ſed ebbas Cluniacenſis de ſe iudicaret. Ita enim aſſerit idem ipſe Manafſes in Apologetico, in quo Hugoni Dieſi rationem reddit, cui eā Lugdunenſi concilio ab eo vocatus non adſeſſet. Excusandi cauſas reſerre non eſt noſtri inſtituti, quas cuius in illo Apologetico a me edito (a) legere licet, ſcripto ante concilium Lugdunenſe anno mxxix. celebratum. In illo ſcripto eir, ſe cum Manafſe pro omniſus ſociis concordiam ſeſſiſſe, exceptis duobus, *quorum nomen, inquit, ſcilicet Bruno, nec noſſet clericus, nec noſſet natus aut renatus eſſe, ſed ſancti Camberſis Coloniaſi iuxta regem Frantiſcorum poſiti canonicus eſſe; ejuſ ſuſcitatem non magnopere aggreſſam, utpote de ejuſ vita & libertate poſſius agere natus; & quia quando apud nos ſuit, malis beneſicis a nobis in eum collatis, malis & reſcriptis inſectis ſumus. Hanc ſolam recuſandi Brunonis teſtimonii cauſam proſert Manafſes, alias graves non praetermiſſurus, ſi incolpat omnino vix non fuiſſet Bruno. Quia ad Manafſe poſtulator reſponderis poſtponit, ipſius epistoſe probat, data apud ſanctum Germanum ſubſus montem Calinum, xi. kalendas Septembris, indiſione prima, id eſt anno mxxviii. Ex qua intelligitur, praeciſiſſe concilium Aduenſe, in quo Remenſes illi clerici Manafſem archiepiſcopum abſentem accuſarunt. Porro Manafſem canonicum cum Brunone ei adverteſſe indiſiſſe ex Gregorii VII. (b) litteris diſciſſus, eſſi conſtat archiepiſcopum aſſerit.*

In eodem Apologetico queritur Manafſes quod Hugo Dieſis interdixit Drogonem Tarconae episcopum, virum tante ſenſentis, ut, cum ante episcopatum in ordine praebiteri die permiſſiſſet, jam tunc ultra tempus lx. annorum gradum teneret episcopi. Id ſi ita eſſet, ejuſ episcopatus initium ab anno mxxvii. repetendum eſſet; et paſſoſerius Retroeundum eſſe ſuperius (c) vidimus. Jam in locum Drogonis in illa ſede ſucceſſerat hoc anno Hubertus, qui tunc litteris (d)

ANN. CHR.

1077.

Jurensis fit
abbas Divio-
acoli.VIII.
Manafſes Re-
morum ar-
chiepiſcopus(a) Mſ. Ital.
1077. p. 129.(b) Greg. VII.
1077. p. 129.(c) Greg. VII.
1077. p. 129.(d) Hubertus
1077. p. 129.

pro erectione abbatis sancti Johannis de Viels in synodo Sæthonica subscriptis. Preter ea quibus et Manaster, quod duo suffraganei sui, Laudonensis & Sæthonicus, se inconsulto Ambianensem consecraverunt: quod intelligendum de Radulfo: qui post mortem Falconis electus est.

IX.
Turbe in
sancto Remi-
gi monas-
terio.

(a) Greg. VII.
lib. 4. c. 12.

Henricus e-
jus inter ab-
bat.
(b) lib. 4.
c. 12.

(c) Guibert.
lib. 4. de vi-
ta sua c. 12.

X.
Norvigen-
sis monas-
terii ab-
bas.
(*) Greg.
(*) F. Ag.
lib. 4.

Ex eorum numero quos Manaster archiepiscopus excommunicavit, fuerunt duo sancti Remigii apud Remos monachi, Robertus & Lambertus, qui ob id Romanum pontificem appellaverunt. Excommunicationis hanc causam pretextabant, quod eisdem extraneis abbati, interpretati pecunia, ut aiebant & omnia contra regulam sancti Benedicti & auctoritatem sanctorum patrum, indigul illi & profano monasterio pro abbate apposito, obdare & sub ejus regimine in eodem cenobio manere solerent. Idcirco se ab archiepiscopo excommunicatos, & excommunicato quodam eorum fratre laico, omni miseria circumventos esse dicebant; nec eis quidquam profuisse, quod sedem apostolicam appellaverint. Hæc cum ex eis rescisset Gregorius papa, scripsit (a) ad Jofredum seu Gosfridum Parisiensem episcopum litteris, ei hanc causam discutendam committit, eique præcipit, ut archiepiscopum inducat ad relaxandam illam excommunicationem, & predictos monachos sine omni molestia in pace dimittendos; si minus, ipse eos ab excommunicationis vinculo absolvat; abbatem verò illum, qui predictum sancti Remigii monasterium per ambitum occupasse dicebatur, rat, communiat, ut vel Hugoni Diensi episcopo, vel alia apostolice legatis, qui in Gallia synodum celebraturi essent, se sitat introitus sui rationem redderent; aut certe ad ipsum pontificem in proxima sollemnitate omnium sanctorum veniant cum festibus ejusdem monasterii, qui de eius intrusione conquirebantur.

Tunc sancti Remigii cenobio præerat Henricus abbas, qui anno superiore Manaster litteris pro sancto Basilo subscriptis, jam ante Humolarientis abbas, qui anno dedicationem Willelmi Merrensis abbatis, cujus superius (*) meminimus, sancti Remigii præfatus adeptus, cum cum Humolarientis retinuit, adjunctis etiam Norvigenensis, quam tamen postmodum dimisit. Hic recte convenit quod extraneus abbas in præmissis litteris dicitur: at quod de ejus summa intrusione refertur, obitare videtur Guiberti (c) abbatis testimonium, qui cum magnificum virum appellat; qui etiam non literis, non guerra clarus esset, in rerum sacris forsificaram loca exteriorum si sunt dispensationem conspiciat, ut interioris regula statui bene sollicitudine pariter redderetur valens: qui bis tribus monasteria præfatus, ex diuturno copis duorum, Remigiani scilicet atque Humolarientis, teris bejus, nempe Norvigenensis, quod coalescere saepius, supplebat indigentia. Eius porro in Remigiano cenobio præfectura Gregorio, ejusve legatis pronata fuisse ex eo intelligimus, quod sancti Remigii abbatiam per viginti duos fere annos retinuit cum Humolarientis, deposita Norvigenensis, quam adeo gravis & oculis captus, Godefrido sancti Quintini de Monte monacho reliquavit, opulentiores retinens, quæ facilius regi poterant. Hæc abbatiarum plurimarum Henrici abbatis religionem parum probat, cujus in abbatia Norvigenensis successoris Godefridi longe delectatur fuit pietas, qui oblatam sibi sancti Remigii abbatiam recusavit, pauperum illi contempsit.

Admonet hoc loco agere de origine Norvigenensis beati Marie monasterii, quod eo tempore conditum est, uti discimus ex Guiberto, ejusdem cenobii tertio abbate, qui initio libri secundi de vita sua fuso de ejus primordiis agit. Norvigenem locus est maximè solitarius subter Codiciacum (*) castrum positus ad amnem Aquilam (**) in diocesi Laudonensi: quantum ad habitaculum monasterii novum, inquit Guibertus, quantum verò ad usum secularum vetustissimum saltem. Eius antiquitatem probant innumera, quæ illic Guiberti tempore eruebantur sepulchra, quæ gentilium fuisse putat Guibertus, hoc ordine disposita, ut circulatim in modum thesauri, sepulchrum unius multa ambirent, in quibus quædam vasa, seu nunc reperiebantur, quorum causam sive usum, ait illic, nescimus christiana tempora. Illic vetustissimum templum erat, circius pariter ante Christum conceptum, ut tam credebatur, dicatur, ubi quædam littera veteris symphonia legebat: quibus rex quidam Britonum, paulo post Christi Domini passionem Jerusalem aditurus, illic divertisse ferebatur, & in reditu, visis apostolis eodem revertisse, ibidemque mortuum ad sepulchrum fuisse cum quadam capsula varias reliquias continente, quæ ex ejus tumulo eruta Guiberti tempore ibidem viscebatur. Illud certum, existisse illic ecclesiam ab antiquo sub nomine Dei genitricis Mariæ, quæ vultu vestigia memorie, & divinis emphyse, magno adiacentium populorum concorsu ac veneratione frequentabatur, & miraculis, divinisque luminibus crebro illustrari dicebatur. Hinc ex decessum vestigia præcipuum est, ut ad frequentem divini officii usum habendum monachis traderetur. Principio sex tantum illic collocati sunt monachi ob tenuem redditum, illic præfatus mos laudatus Henricus sancti Remigii abbas, qui jam dudum Humolarientis monasterio præerat. Hic ecclesiam novam con-

secrari curavit ab Elinando Laudanensi episcopo, a quo privilegis insignita, a plerisque vero aliis personis & muneribus aucta est. Idem Elinandus aliasc No-
 vigenesi monasterio Albrici Codicis domini, liberum fecit, ut superius (a) vidimus.
 Norvigenesi monasterio, ut sita, ita & tempore proximam fuit canobium san-
 cti Nicolai, in fuita Vedogio seu Vodia situm, vulgo sancti Nicolai in Bosce
 nuncupatum, quod a quibidam eremitis originem habuit. De eo sic loquitur in-
 gelstanus Laudanensis episcopus in fuita litteris pro eodem monasterio, anno MCCXX.
*Erst solitudi desirte in silva Vestia, in qua devoti Dei eremita exierunt de
 proprio labore suo vivere, & ecclesiam in honorem sancti Nicolai edificare. Deo
 autem bene incepti eorum propeclum tribuente, de incolitis fulta est terra culti-
 bilis, de loco bñficium ecclesie Damin, de solitudine religiosi congregatio monach-
 rum. Erat autem locus ille in parochia sancti Petri de Crispito. Hactenus Ingel-
 stanus, pul monasterij ecclesiam liberam fecit, ibidemque parochiam instituit pro
 devotis laicis, qui illic habitaturi conveniant. Primus ejus loci abbas fuit Let-
 baldus, de quo necrologium 117. kal. Octobris: Obit domnus Letbaldus abbas &
 fundator hujus canobij. Nullum ejus instrumentum invenimus ante annum MXXIX.
 quo anno Ricuinus ac Warnerus germani fratres, liberioei caerli genere, ab-
 batem & fratres S. Nicolai de fuita rogaverunt, ut ipsos in suum consortium admit-
 terent, eisque habitum monasticum concederent; quod obtinuerunt, toto alodio
 suo, quod in villa Choetoliaci habebant, eidem abbati & fratribus collato. His
 litteris Clarembaldus dominus Vendolii, Wido frater ejus, alique subscripserunt.*

Non ante praesentem annum MXXVII. Simon Crispianensis comes monasticam
 vitam propositam suscepit. Ante triennium pontificem consulerat, quid age-
 ret pro remedio anime patris sui Radulphi, apud Ambianos in Monach. Desiderii
 castello humati, quod hic legitimo possessori vi abduleat. Respondit pontifex,
 ejus cadaver inde est erigendum, alibi sepeliendum; & pro eius anime refrigerio
 missas celebrandas, erogandasque elemosynas. Hanc mandato Simon obsecutus
 hoc anno parentis cauvus ea illo castello renovit, & Crispianum in ecclesiam
 beati Arnulphi transfudit, monasterio insignem, ubi illud ad uorem ejus, Simonis
 matrem sepelivit, multasque elemosynas pro eo erogavit. Insuper beati Arnulphi
 ecclesiam per anulum aureum tradidit tertiam Bonoceli (*) & duo pretiosa calce-
 labra, ut per merita beati Arnulphi martyris anima patris sui luce aeterna finire-
 tur, litteris datis at. kal. Aprilis hoc anno, indictione xv. Ea quibus intelli-
 gitur, Simonem necdem tunc saeculo nuntium remississe. Puallo ante quam disce-
 deret, praedictam sancti Arnulphi abbatiam Hugoni abbati & Clusiacensi congrega-
 tioni subiecit, litteris ad Hugonem scriptis, ad ejus vitam a nobis relatis, in qui-
 bus ait, se Hugonem per omnes moralibus diligere; eique tradere sancti Ar-
 nulphi abbatiam per abbatem unum & suis ordinandam. Hanc unionem postea con-
 firmavit Hugo episcopus Silvanectensis, ad cuius diocesis Crispianum pertinet. Gul-
 bertus (b) abbas auctor ad, Simonem, decessu viroque laudo patris cadaveris, ad
 tale spectaculum ita corroborasse, ut jam tunc honores saeculi salubriter coepisset. Con-
 cepit itaque hoc ipse voluntate, fervente tandem desiderio, quod pariterque rui-
 sit, & patria strumque fugax, sine excedit Franciam, Burgundiam ad sanctum Ivo
 Exordium in terris in locis concessit, inquit Gubertus.

Rem fassus narrat Simonis vitae scriptor anonymus. Is, ut superius (c) vidimus,
 Hildeberti Arvernensis comitis filiam despondit, eique perpetuo continentem vo-
 tum perficere, eodem & ipse jam tunc animo affectus, inde ad sua reversus, ut
 de re familiaris statueret, a Willelmo Anglorum rege, a quo educatus fuerat, in-
 terpellante, ut filiam suam ducat uorem, forte Adelam, qui Stephano Heinrico
 Campanie comitis postea nupsit. Ille propinquitatis impedimentum obtrahit, atque
 papam hac de re consulendum, Annuente Willelmo, Simon Romam se adire in-
 git: it in ipso itinere divertit ad sancti Eugendii monasterium, ubi cum focis, no-
 bilissimis viris, monasticum induit habitum, abiecit saeculi honoribus quam pluri-
 mus. Erat quippe non modò Crispianensis seu Vadenfis, (*) sed etiam Medantensis
 (**) comes, necnon Ultriaci, Barri super Albam, aliorumque locorum dominus.
 Tamen vir jam monachus factus, totum se vigiliis, jejuniis, & orationi dedit,
 obedientiam in primis addictus, tanquam denique frugalitatem, ut deservire trinito,
 sane vix contentus esset. Non multo post ipsius conversionem annuente abbate
 (i) in Odo erat) in solitudinem cum aliquot sociis fecerit, ubi proprio manum la-
 bore sibi victum comparavit. Cibos ei panis cum aqua, legumen & poma dave-
 stia, & quidem semel in die, exceptis dominicis & solennibus festis. Tunc in-
 signe exemplum complens illustres viros, in his Hugonem Burgundiae ducem,
 necnon Widenem comitem Mariscocensem, alioque ejusdem ordinis viros ad con-
 versionem adduxit, ut videmus anno sequenti. Praemiserat ante se simon, ut ex
 Joha-

ANN. CHR.
1077.

(a) ibid. n.

41.

XL

S. Nicolai in

Bosce instat.

XII.
Simon Cris-
pianensis
conversione.

(*) Bonelli.

(b) Gallus.

(c) de deus.

(*) de Vadenfis.

(**) de Monte.

Joha-

ANN. CH.R.
1077.
(a) Epist.
lib. 1. c. 604.

Johanne (a) Heusenii chronographo discimus, duos illusterrimos viros, Rodulfum scilicet ac Francoem: secum vero duxit Rothericum, Arnulfum & Waltricum, æque nobiles, qui Deo cum eo se consecraverunt. Hos brevi postea secutus est Stephanus, Arnaldi comitis de Ruffet filius clarissimi consulis seu comitis de Fentrens filiam matrem habens, factus demum abbas Heusenii monasterii, ubi disciplinam regularem restituit, de quo plura inferius.

XIII.
Beccensis ec-
clesia dedica-
ta.

(b) Odoardo.
lib. 5. c. 148.

(c) Greg. VII.
lib. 4. c. 30.

Per id tempus Willelmus rex Anglorum in Gallia versabatur regi sui procura-
tione Lanfranco archiepiscopo commissa. Cùm in his Gallicanis partibus versaretur: rei publice necessitas postulavit, ut Lanfrancus ad eum accederet, de incidentibus regni negotiis cum eo assurus. Ordericus (b) id factum dicit in reditu Lanfranci ex Romano itinere, ex quo cum Thoma Eboracensi & Remigio Liocolniensi episcopo reverfus erat. At certius videtur, quod ex actis Lanfranci mox re-
tulimus: cùm is nonnisi serius Romam adiecit: siquidem Gregorius VII. in epistola (c) scripta post biennium ad ipsum, id est vtrr. kalendas Aprilis indictione 11. queritur, quid ex eo tempore, quo ad summum pontificatum proventus fuerat, ad se venire Lanfrancus non multum curasset. Cùm itaque in Galliam venisset, & castissimos Beccenses fratres, a quibus maximo cum gaudio & honore acceptus fuit. Nova ædium sacra erat ecclesia, quæ ejus consilio inchoata fuerat. Rogatus ab antistitibus fratribus, ut eam dedicaret, id iubens pusillit. 2. kalendas No-
vembrii hoc anno MLXXVII. Ejus rei gratia illuc convenere plerique illius provin-
cie episcopi & abbates, multique procures. Episcopos quoque adfuisse testatur Beccensis chronographus, Odonem scilicet Bajocensem, Gillebertum Lexoviensem, Gillebertum item Ebroicensem, Rothericum Saginensem, & Ernaldum seu Ernaldum Cenomannensem. Rex ipse adesse non potuit, urgentibus negotiis impeditus, nuntium revocandis, ut puto, ad suas partes Cenomannis, qui tunc temporis ab eo defecerat, ut in actis (d) episcoporum Cenomannenium legitur. Nova ec-
clesia in honorem beate Marie dedicata: cujus princeps altare Lanfrancus, alii episcopi alia consecraverunt. Vetus ecclesia, quæ beati Hericini a posteris dicta est, subsistit ad annum MCCCXXVII. quo anno, dum Angli cenobium obiderent, æqua-
ta solo est. Tertio post prædictam dedicationem die, discendendi missivum Lan-
francus a suis Beccensibus poposcit, a quibus ægre avulsus est, maxime a venera-
bili patre Hericino, qui cum, ut carissimum filium, super omnes mortales ama-
bat, nihil ulterius hujus mundi cupiens, utpote ejus presentia recreatus, quem semel priusquam moreretur, videre petebat.

Calomenis
monasterii.

Becco discens Lanfrancus Cadomum se contulit, ubi Cadomenis monasterii basilica in honorem sancti Stephani dedicata, tam ab ipso Lanfranco, tam a Jo-
hane Rotomagensi archiepiscopo, Thomâ Eboracensi, aliisque episcopis, presen-
tibus ipso Willelmo rege & conjuge sua Mathilde, ipsius monasterii conditoribus, cum inebita virorum illustrium & promissi veluti multitudine. Multis altarium ec-
clesiarum dedicationibus interfuit Lanfrancus, qui in Angliam reverfus Mainiero Uticensi abbati ad inflationem basilicæ & monasterii multam pecuniam summam contulit.

Paulus abbas
S. Albani.
(e) P. lib. 1.
c. 94.

Floruit tunc in cenobio Cadomenis Paulus monachus, natione Noster, humilis
loco, natus, ut Mattheus Parisius tradit. Post mortem Frederici (e) sancti Al-
bani abbatis, Paulus agens Lanfranco archiepiscopo, cujus propinquus falso di-
citur, ad vacantem abbatiam huc anno promoveretur 11. kalendas Julii, vix reli-
giosis & literatis, & regularis disciplinæ rigidus exactor, cautus tamen ne re-
pentina mutatio tumultum generaret. Ejus rei causa Lanfranci consuetudines &
statuta monastica illic induxit, ex quo bonæ ejus loci fame odor ad remotas re-
giones Romam usque dimanavit. Ad hæc reformatæ ab eodem sanctimoniales, quæ
prope monasterium habitabant: quibus manusculum oigram & silentium suo tempo-
re, tempore quietis & vigiliæ, ac terminis expiationis præscripsit. Idem
abbas rem familiarem sollicitè curavit, novamque basilicam, aliisque ædi-
ficia ex lapidibus & regulis veteris civitatis Verolamii exadificavit. Cetera ejus fa-
cta minutatim apud Matthæum Parisium videre licet. Exbat præclara ad eum
Anselmi (f) epistola, quâ ipsi de ejus promotione gratulatur, & præclara muni-
tis tradit, in his ut Rodericus plus diligat ab omnibus manufacturam, misericordiam
quam timere nimis aulicæ & nulli parcente justitia: quod tamen ille non omni-
no observavit, si vera sint quæ de eo scribit Willelmus Parisius.

XIV.
Rodericus
abbas Ceno-
manensis
episco-
pus.
(g) Ordericus
lib. 5. c. 148.

Cadomenis ecclesiæ dedicationi interfuisse ab Orderico traditur Rodericus nobi-
lis abbas, olim Uticensis, tunc vero sancti Epaphrasii in Calabria, qui in Gal-
liam Philippus regis invitatus reversus, ad colloquium venit Willelmi regis, cui ve-
niam (g) petenti, quod ipsum olim in exilium injeisset extulisset, facile indulget.
Idem

Idco vobis hunc Philippus rex acceperat, ut Carnutesensem episcopatum, qui post
Araldi obitum vacabat, ei conferret. *Sed Gallis*, inquit Ordericus, *Normanen-*
rum deservit augustinum, (Robertus quippe nobilis Normannus erat) Golsie-
dus, Eustachii Boloniensis comitis nepos, pontificatum occupavit. Hec Carnuten-
sis electio multis turbis obnoxia fuit. Primum quidem Robertus quidam monachus e-
piscopatum illam nefandis ambitione occupasse dicitur; ideoque episcopali officio a
Gregorio papa privatus, supra corpus beati Petri apostoli sacramentum se obligave-
rat, in illam sedem in non ingessurum; sed tamen Romam reversus, illam invade-
re intulit; eamque a legato apostolico licet admonitus, dimittere noluit. Hanc di-
scimus ex duobus (a) Gregorii epistolis, xv. nonas Martii Carpietum datis; qua-
rum una scripta est ad Carnuteses, altera ad Richerium Senonesensem archiepisco-
pum, cui precipit eundem Robertum & fratrem ejus Hugonem commoneat, ut
Carnutesi ecclesie ablata restituant; nec deinceps in eam se immisceant. Verum
cum Robertus ille pertinaciter in illa sede permaneret, ab Hugone Diensis episco-
po ecomunicatus, depositusque est. Quam sententiam Gregorius confirmavit li-
teris (b) ad eundem Hugonem scriptis, in quibus ei significat, Philippum re-
gem Francorum literat pollutionem legationem ad se direxisse pro Roberto abbate
(c) *monasterii sancte Euphemie de Calabria, qui de hoc anno, inquit, eodem in Leo-*
gardia erant, per ut transiit in Franciam, ut cum ad regnum Carnotensis
ecclesie episcopum probaremur, & ordinaremur; tam subdit. Reversus est eadem ille
ad Richerium abbat ad eum, dicens, se diu episcopatum, offerens regi, refutasse,
nec ququam inde sua nostra consilio facere voluisse, vel facturum esse. Inhibere si-
hilominus ejus pollutioni Carnuteses electi: ex quibus duo pontificem ejus rei
causa audierunt. Sed quoniam absentium vota pontifici hanc comperta erant, ejus
rei cognitionem retulit ad Hugonem Diensem episcopum: at quid ille ex de re sus-
tulerit, non liquet. Certe Robertum abbatem ad suum monasterium revertisse,
ibique post septendecim regiminis annos idibus Decembris feliciter ad Dominum mi-
grasse adest et Willielmus (d) Gemeticensis.

Ad Robertum superiorem illam monachum quod attinet, hic post latam in ipsum
ab Hugone ecomunicacionis ac depositionis sententiam ad Gregorium papam de-
nuo confugit: a quo die decessit, ut se ipse canonicis purgaret, tandem absolu-
tus fuit, ut ex sequentibus Gregorii (e) epistolis intelligimus. Verum in illo itinere
ad Romam redire, in cella Cluniacensi apud Silviniacum decessit. De
eo enim intelligendum videtur Carnutesis ecclesie necrologium (f) ad decimum
kalendas Januariis, quo die Silvanensi obisse dicitur Robertus episcopus, Romam
venit, quod ipse perregerat, ut ecclesiam istam dia inquiserat an reduceret ad statum
pristinam tranquillitatis, quam toto corde diligere reddiderat ei, redimendo plurima or-
namenta, multo ab aliis distracta, eique nova quondam dedisse, multo plura & ma-
jora dare proposuit, si Deus longioris vitam sibi praestitisset. Hic est filius dabo Ro-
bertus episcopus, cujus sepulchrum e terra etiam vultus in ecclesia ecclesie Silvini-
acensis apud Burbonem. Hanc certiora videntur illa, que in veteri indice episco-
porum Carnutesium leguntur, ubi Robertus episcopus sedis apostolicæ legatus in
Aquitania fuisse dicitur, eamque propriis sumptibus visitasse. Hunc in editis Car-
nutesi præcesserat Ataldis episcopus, ut in superioribus vidimus, qui in editis Ro-
berto male postpositus. Gostidus ab Orderico supra memoratus, limonix iudici-
latus apud Gregorium VII. (g) depositus fuit a Paschali II. In quadam charta Vio-
docinensi annos episcopatus ejus primus componitur cum anno mxxv. Huic fuisse
filium anno mxxvi. venerabilis Ivo, de quo multa erit in consequentibus dicendi
materia.

Tunc Carnutesi sancti Petri monasterio præerat Huchbertus abbas, cujus tempo-
re Gasfridus illius loci monachus, totius congregationis assensus, argue Hucherti ab-
batem præceptione rerum in Normannia situm cunctis & provisior factus, testatur,
quod quidam Getardus, prænomine Caper, quoddam prædium consulit beate Ma-
rie de Plancis, quo cella erat sancti Petri in diocesi Sagienis. Hoc donum prædi-
um Getardus, bello impeditus, per Gasfridum fratrem suum super altare beate Ma-
rie posuit. Hanc donationis assensum præbente Guillelmus de Molins-cahro, &
unus ejus Albertus, ad quos prædium illius dominium pertinebat. Adm Plancis po-
nitur, evocato Willielmo iudicis Normannorum ducis, Anglorum regi; in Fran-
cia vero regnante fratre suo rege Philippo, iudicione xv. Paulus monachus exhiuit ut-
tarius. Hanc iudicium convocat presenti anno mxxv. quo proinde anno in abba-
tiam restitutus erat Huchbertus abbas, quem Ataldis episcopus multum eagitave-
rat, & monasterio colere atque Drocas se recipere coegerat, Eustachio Corbeie
monacho in ejus locum substituto. Huic deinde credere coactus est Huchbertus, agen-
te Gasfrido seu Gostido episcopo mox laudato, cui Eustachius favebat, Romam
Anst. Beada. Tom. V.

ANN. CHR.
1077.

(b) id. m. x.
(c) p. l. h. x.
(d) p. l. x.

(d) Willielm.
Genet. l. h. x.

(e) Greg. VII.
l. h. p. q. p. l. x.
& l. x.

(f) Anst.
l. h. p. q. p. l. x.

(g) Greg. VII.
l. h. p. q. p. l. x.

XV.
Huchbertus
& Eustachius
abbates Cist.
monachis.

11 & laudante duce Burgundionum domino Hugone, concedente etiam & approban-
 12 te ejusdem civitatis *Adm* episcopo Aganone, assensu quoque Adelidis ejusdem
 13 Pontii uxoris, eorumque filiorum, sanctæ Dei-gemiti, tandemque Benedicti Flo-
 14 riacensis liberam contulisse. His litteris apposta sunt signa Philippi regis, Bea-
 15 te regine, Manassæ Remensis, Richerti Brionensis & Richardi Bituricensis ar-
 16 chipræpiscopi; dein Aganoni *Edensis*, Rainerii Aurelianensis, Rodolphi Cablo-
 17 nensis, Widenis Belvacensis, Landrici Matikensis, Radbodi Noviomensis, Tet-
 18 bodi Sullionensis, atque Hugonis Nivernensis episcoporum; postea Federici dapi-
 19 feri, Hugonis consabularii, Guilelmi camerarii, & Hervæi magistri pincerna-
 20 rum; ac demum Widonis Fictavensis, & Stephani Campaniensis comitum. *Actum*
 21 *publicè Arelianis in palatio nostro, celebrato regali consilio, anno incarnati Ver-*
 22 *bæ mlaaviii. regi nostri xviii.* Gessridus episcopus Parisiorum, regis cancellarius
 23 relegit & laudavit. Consequi sunt hac de se clerici illi *Aduenses* apud Gregorium
 24 (*a*) papam, qui factum improbarit litteris seripis ad Hugonem episcopum. Floria-
 25 censis monasterio ad id tempus pæerat Guillelmus abbas, in superioribus laudatus.

Inter illustres Vindocinensis monasterii benefactores non ultimus censendus est Rot-
 26 bertus Burgundio, viâ eo tempore nominatissimus, qui hoc anno quandam illi
 27 loco donatorem fecit pro anima sui, & fratris sui Heinrici, atque uxoris sue,
 28 *illius, quæ Blanca vocata est, filioqueque suorum.* Actum est hoc apud *Andecum-*
 29 *en* in capitulo monasterii novi sanctæ Trinitatis anno mlaxxvi. die festivitatis sancti
 30 Andree apostoli. Hujus filius erat inter illos Rainaldus, cujus uxor, nomine En-
 31 nequena, *Alia Roberti de Vreio, nata de ipsius legali conjugio, Alia videlicet*
 32 *Verni, naturalis heredis & domini Credemachi,* ut legitur in quadam charta Vin-
 33 docinensi. Hoc dominum ad ipsum Rotbertum devotum est; quæ de re vide Me-
 34 magium in historia Sabolensi: ubi observat Blancam, Roberti uxorem, alio no-
 35 mine Hadvisam (*b*) dictam fuisse, filiam quidem unicam Gaufridi domini Sablo-
 36 lensis. Hæc obiter. Alia Vindocinensibus donatio hoc anno isidem facta est a
 37 quodam opidano, pro anima filii sui, qui nocte vigilia sancti Johannis-Bapti-
 38 stæ, cum ad ludos, *quæ paganus more, quæ ex consuetudine, infanter exerce-*
 39 *bant, cum aliis juvenibus exisset,* inter ludendum vulneratus, sua confessione
 40 & communione defunctus est. Actum anno mlaxxvii. mense Junio, die natalis san-
 41 ctorum apostolorum Petri & Pauli.

Per id tempus Auassatus, ex monacho sancti Michaelis in Periculo-maris factus
 42 Cluniacensis, jussu Gregorii VII. & trini Hugonis Cluniacensis abbatis admonitio-
 43 ne, in Hispaniam profectus est, Christi euangelium Sarraçenis prædicaturus: ubi
 44 ad probandam fidem & Sarraçenorum contumaciam emolliendam, per rogum ar-
 45 dænenæ celebratis missarum sollempniis, transire voleit: at Sarraçeni conditioni ac-
 46 quiescere noluerunt. Verùm, cum eos in errore ac crudelitate suos obfirmatos vide-
 47 ret, excusso, in illos pulvere pedum suorum, Cluniacum revertis est: indeque post
 48 septem annos in solitudinem ad Pyrenæos montes, Hugone abbate egre annuente,
 49 fecisset, confensio monte altissimo, quem Abricolum vocant.

Hoc etiam anno Gregorius papa in Hispaniam misit Amatam Ellorensem seu O-
 50 lorenensem episcopum, cui vici facti commisit, ad repetendam veterem posses-
 51 sionem, quam sancto Petto ab antiquo debitam esse dixit, & ad restituendam eccle-
 52 siasticam disciplinam; eique abbatem sancti Pontii adjunxit, *virum venerabilem,*
 53 *fide & morem bene profectum,* ut scribit pontifex ipse in litteris (*c*) ad Hispa-
 54 nos, Carpenez datæ tv. kal. Julii, indictione xv. Hic est Frotaudus, post Adema-
 55 rum abbas sancti Pontii Tomeriarum ab anno mlaxxviii. *illusterrimus* dictus in char-
 56 ta, quæ Pontius-Ganberti & uxor ejus Emma Deo & sancto Pontio, *et illis & sep-*
 57 *arissimo obitu Frotaudo* mediam partem ecclesiæ, quæ vocatur Capella, juxta
 58 flumen quod dicitur *Luarat,* conferunt anno mlaaviii.

Tunc Rigortensem comitatem procurabat Centullus comes, qui pro remedio ani-
 59 mæ suæ, parentumque suorum & avi sui Centulli-Gaathonis, monasterio sancti
 60 Johannis de Pinnis in Aragonensî provincia suo, ad utilitatem servorum Dei ibi
 61 dem habitantium, donat unum rusticum, cui nomen Lupo-Garlas (*d*), cum uxore
 62 & liberis suis & omni alodio suo, in villa *Isueti,* ibidemque piscum porco-
 63 rum forum, quos idem nullius procurare debebat, & in domo sua nutrire &
 64 custodire. Actum tria mca. anno incarnati Verbi mlaxxvi. in atrio ejusdem fan-
 65 ci Johannis Baptistæ, & in illius festivitatem. His litteris post Centullum subse-
 66 quitur Sancius rex Aragoniæ, donationem confirmans cum optimatibus suis, qui se-
 67 quuntur, scilicet Garlas episcopus ecclesiæ Jacensis, Garlas Legerensis monasterii
 68 abbas, Sancius pædicti sancti Johannis monasterii abbas, Grimaldus monasterii san-
 69 ci Victoriani abbas, & hujus chartæ scriptor, id est monasterii Alanenensis, conjux
 70 primus abbas sanctus Vitorianus fuit, in tomo primo nostrorum Annalium lenda-
 71 nus.

Annal. Bened. Tom. V.

P 2

tus.

ANN. CHR.
1077.(a) Greg.
lib. 9. c. 31.
XVIII.
Rei Vindoci-
nensis.(b) scilicet
p. 77.XIX.
Anastasio
monachus
Saracenorum
idem prædi-
cat.Frotaudus
S. Pontii ab-
bas.(c) Greg. VII.
lib. 4. c. 12.
F. Maria
Baron. p. 330.XX.
S. Johann
de Pinnis
lib. 2. cap. 10.
(d) Nomen
Baron. pag.
314.

ANN. CAR.
1077.

Nobilissimi ab-
bates.
(*) Bussy
1077-7-477.

Martiniensi
cella.

(*) Mores
1077-7-477.

XXI.
Brunvillae
rebus villa-
niam re-
pessit.

XXII.
Terna apud
S. Gallum.

tus. Hac fortasse nonnullis minutiora videbuntur, quam ut in nostris Annalibus referri debeat: ut eadem referre visum est post illustratum Petrum de Marca, qui hac historia sua Beacensem inierere non dubitavit.

Ob similem rationem non omittenda videtur charta munitionis (*), quod Petrus, Nobiliacensis apud Pidenes abbas, quendam Almericum, quidem monasterii servum, in libertatem hoc anno adierit. Petrus abbat Bertrannus successit, cuius nomen subsecutum est concilio Fidis, in quo clericorum filii a pueris in sancti Hilarii ecclesiam deinceps arceantur. Ex quo intelligitur, hoc concilium non ante annum sequentem habitum fuisse.

Revo ad Centulium, primum quidem Bigorra vicecomitem, postea comitem, quem Gregorius sapius iam literis, tam legatorum suorum monitionibus pellexerat, ut ab illicita Gislam consanguinea sua copula recederet: at ille, etiam alias vit admodum pins, faventem sibi patrie consuetudinem salubribus moribus obtendebat. Tandem vero ad melius conversus enodis, Gislam abiecit, & in sancti pascualis cellam apud Marias (†) in honorem sanctae Fidis erexit, tamque Hugoni Cluniacensi abbati commisit in anno Hunaldi abbatis Moisiacensis, patrii sui germani. Id factum tum propter se, tum propter Gislam uxorem suam & filium Gualtorem, & quidem consilio & assensu Wilhelmi Aulicorum episcopi & Bernardi Lascurrensis atque Amari Olermontensis episcoporum, necnon Bernardi Tumpalerii avunculii sui, olim comitis, tunc vero monachi in Monte-santo, in comitatu Armenico. Gilla porro babinum monasticum Martiaci induit; at Centulius Beatricem Bigorram comitissam secundis sibi copulavit ante annum MCCC. quo tempore jam Bigorra comitem se dicebat.

Dum Gregorius VII. in Gallia Calapina moraretur, Wolphelmus, Brunvillarensis in pago Coloniensi abbas, legatus ad eum direxit, ut ejus auctoritate beato Nicolao, monasterii sui patrono, restitueret villa Cloteno, quam Richerus Polonium regina, ipsidem canonici condidit, ei contulerat. Hac en loci sepulchrum suum olim designaverat: sed Anno archiepiscopus ejus corpus Coloniae batari castraverat in ecclesia sanctae Marie Ad-grades, cui praedictam villam ob id assignavit. Interpellatus hac de re idem pascual, se Brunvillarensem cum restitutum pollicetur erat, at morte praeventus, promisso non fecit satis. Interat apud Gildolum ejus successoris querelis, cum illa restitutionem monachus negaret, & rex Heinricus luum hac de re iudicium in dies differret; Wolphelmus visum est per legatos adire summum pontificem, qui tunc in Gallia Calapina, ut mox dicebatur, verfabatur. Auditis Brunvillarensem querelis, pontifex scriptis literis Gildolfum archiepiscopum ad restituendam villam hortatus: at ille ad pontificis monita obstitit, sed non multo post repentinam morte ponesuit; quod Haimanno Taltienii abbati viso praenuntiatum fuisse traditur.

Mortuo apud sanctum Gallum Udalrico abbate, ejus nominis secundo, Rodolfus Suevici dux, rex contra Heinricum electus, Liutoldum ejus loci monachum Udalrici loco substituit, resistentibus ceteris monachis, qui Heinrici studebant. Interea Heinricus ex Italia redire venit ad sanctum Gallum, Udalricum, Margardi Cantuarii ovis filium, abbatem constituit. Inde fugatus Liutoldus, Augiam se recepit ad Ekkehardum abbatem, Rodolfi duci fauorem, qui Udalricum a sancto Gallo anno expellere conatus. Ille contra, collectis variis, adversus eum se movit. Utrique juvenis, uterque nobilis & literatus, sed parum recti & honesti, nequam re-guonis memor. Ad vim apertam prope ventum est: ad amicae saniora comitia laetantes, Ekkehardus, re infecta, ad sua rediit. Is debuit Romanum iter agrellus, in oppido sancti Domini captes a Cadaloo Parmensi episcopo seclusum, post longam captivitatem, Gregorii & Mathildis comitissae interventu liberatus est. Dum in custodia detinebatur, virgato de ejus morte in Alamanniam novum, ejus abbatia Udalrico sancti Galli abbati ab Heinrico rege traditur, Beroldo maschione infesto, qui in odium Heinrici totam Brigaugiam, in primis res sancti Galli, in illis partibus sitas, adjuncto eum alius Weisoc dux, diripit ac devallat. Hunc sancti Gallenses ad extremam redacti penuriam, sacram supplicabilem & pretiosa pieraque ecclesiae ornamenta in subsidium direndere compelluntur. His injunctis commotus abbas, vicem adversarii retaliare pergit. Verum eum a suis militibus, ob quendam deoegata beneficia, iterum delectus esset, ad rupem Ruchberg, naratū & situ loci satis muniram, se recipit. Udalrico in his periculis moesto & anxio quidam peregrini specie adhaesit, ex quo consilium dedisse, ut Agemum Gallum Narbonensem civitatem adiret, orationis causā, sanctae Fidis reliquias inde relaturus, ejusque in honorem facellam erigeret, certus sibi ejus patrocinium adfuturum: quod ita, ut praedictum erat, evenisse inferius videbimus.

Inter ea Ekkehardus Augiensis abbas, e captivitate relictus, monasterii sui in-

riam ultimum ire propebat, & collectis copiis, in sancti Galli monasterium quatuor vicibus hostiliter debacchatur, abbatem ad eum solo profectum, magnamque prædam inde abduci: insuper in saperdilio proximi montis arcem construit: quæ ab Udalrico sancti Galli abbate brevi expugnata, everisque est. Hæc aliæque, quæ confestim mitimus, furentibus militibus potius, quam abbatibus convenient: sed nec sic deferbat abbas ille furor, at in consequentibus dicturi sumus.

Erat in superiore Bavaria Schirensis hæc ignobile monasterium, cujus pro varis sedibus varia origo est. Primum ejus initium fuisse in silva, quam Willigen vocant, in loco, qui modò Interior-cellæ nominatur: ubi deo viri nobiles, Otto & Adelprechtus, in illam solitudinem, ut Deo liberius vacarent, fecerunt, ibique ecclesiam in honorem sanctæ Margerete construxerunt, fœdum & sepeperas subministrante Hæzigi pifissimâ comitissâ, quam Conradus, Schirensis sæculo tertio-decimo comobis & chronographus, antiquo Schirensium genere ortam; recentiores verbò regis Aragoniæ filiam dicant. Hæc comiti Castellani Hermannò primùm nupta, deinde Ottoni Schirensi comiti, ac quo tres filios, Ottosonem scilicet, Benardum & Eucharidam comites, procreavit.

Primum illius loci ecclesiæ hoc anno MLEKXVII. ab Ellenhardo Polensî episcopo, qui ejusdem Hæzige matertera filius erat, consecratus fuit, annuente Meginwardo Friburgensî episcopo, in cujus diocesi hic locus situs est. Crescente fratre numero, prædicta comitissâ hunc locum Willelmo Hirsugie abbati commisit, qui duodecim illic monachos, totidemque laicos fratres misit ad normam Hirsaugienium victuros. Hi, propter viarum difficultatem, asperitatemque silvarum, victualia illos comportare non valentes, apud comitissam, ejusque filios effecerant, at monasterium in commodiorem locum, *Vispach* aominis, transferretur: ubi ecclesiæ in honorem beatæ Dei-geatriciæ Mariæ anno MLEKXVII. dedicata fuit. Næc multò post eadem comitissâ, videns in dies fratrum numerum ac religionem illic augeri, novum ibidem opus aggressa est, & locum in abbatiam erexit, ac monasterium sub patrocinio sancti Martini contraxit. Id factum consilio Willelmi Hirsaugienis abbatis, qui o monasterio suo nobilem ac religiosam monacham, Erchemboldam nomine, eò direxit, ibique primum abbatem instituit. Annam hæc expressit Conradus: sed id factum oportuit ante annum MXXI. qui Willelmi imperatoris fuit. Hinc patet falsum esse Conradum, cum Willelmum ad annum MXXI. suspensum fuit. Hæc monasterii situentio in ævis sancti Willelmi abbatis. Sed nec ultima hæc monasterii sedes; nam sæculo duodecimo insensu ejus translatio facta est in locum *Uffoburn* dictam, ad fluvium *Gizan*; cujus monasterii consecratio anno MXXI. facta dicitur, ac demum ad *Schires*, at suo loco loco videbimus.

POSTERIORE ANNO MLEKXVIII. ROMÆ duo habita concilia: unum v. notis Martii, in quo ab episcopo scribentibus Guiberto Ravennas aliique schismatici præfules excommunicati sunt; & quod ad res nostras attinet, abbatî Farfensi, scilicet Berardo, octo dierum iudicis concessit: quibus fœditis, nō ad emendationem venisset, excommunicatus denantur, eque corporis & sanguinis Domini communio interdicitur, atque abbatî ordinis privatur. Quid casus fuerit, quod tam severa ei animadversio tentata sit, illius ex nobilî monumenta non producit. Non dubitem id ei contraxisse, quod Helarico regi schismatico adhaerere crederetur, maxime cum hæc abbatia ad id tempus imperatoribus subiecta & addicta fuisset. Certe Helaricus ipse post annos quinque perquam honorifice in illud monasterium admissus est. Ut ut sit, Berardum apud pontificem purgatum fuisse eò evocatum, quod longe post hæc annum abbatî potius est, in Normannos, qui in Castellaniæ terras grassabantur, statum est, ut, si quis ex eis præditi monasterii, sancti Benedicti montis Castellani invaserit, vel quascunque res ejusdem monasterii abulerit, post etiam admonitionem excommunicationi subiacet.

Alteri Romani synodus in ecclesiâ Lateranensî habita est, non x. kal. Decembris, ut vult Beroldus, sed in festo omnium Sanctorum, teste Berengario, qui tam synodaliter conventus, ut ab hæresi sua toties jam eversa, sed necdum ex animo deposita, resciperet, brevem fidei suæ formulam edidit, quæ præstebatur panem altaris post consecrationem esse verum corpus Christi, quod de Virgine natum est; & vinum esse verum sanguinem, qui manavit de latere Christi. Verum cum sub his veri corporis & sanguinis verbis æquivoca latere non immerito crederetur; alia confessio explicatur ab eo petita, ejusque rei causâ inducias ad proximam futuram synodum, quæ anno sequenti celebrata est, obtinuit. Intermedium tempore Hugo Cluniacensis ebbas de hoc hæreseticha Gregorium papam missis ad eam notis consulari, quo passo eam eo se pererit, utpote qui errorem suum tueri pergeret. Excidit illa Hagonis epistola, ad quam ita rescriptis (1) pontifex.

ANN. CHR.
1077.

XXIII.
Schirensis
monastii est.
go.

ANN. CHR.
1078.
XXIV.
Concilium duo
Romani.

Berengarius
denotat
excommunicationem.

(1) Greg.
VII. lib. 3.
cap. 11.

ANN. CHR.
1078.

fecit: De Berengario, unde nobis scripsit, quid nobis videntur, vel quid diffiderimus, fratres; qui tibi remissionem cum predicto cardinali archiepiscopo, scilicet Richar-
do, navabat. Veri simile est, Hugoni abbati inanius fuisse, ut Berengarium
Romam perducendum cerneret, ut in predicta Romana synodo denno examinaretur;
et quoniam res in sequentem annum, ut dicitur, dilata est. Subdit pontifex. Eos au-
tem reverentia fide, iunio & oratione, Dei omnipotentis misericordiam imploret, ut mon-
asteria secundum suam voluntatem dirigat, & in magna temperantia nos gubernent
ad portam suam pietatis nos perducant. Tunc enim angelus premittit, tantisque labori-
bus fatigatur, ut ille, qui missum fuit, non solum parvum, sed nec etiam
videre possit. Hanc epistola data est hoc anno, nonni Maii, indictione prima.

XXV.
Hugo abbas
Cluniacensis
quatuor habi-
tans.
(a) ibid. ep.
107.

Ex porro erat venerabilis Hugonis abbas in ecclesia eximiarum & auctoritas,
ut nullum fere in Gallia negotium absque eo tractaretur, nullum concilium ha-
beretur, cui de pontificis mandato non interesset, adeo ut sedis apostolicæ legatus
conferretur. Unde Gregorius in epistola (a) ad Rainerium episcopum Aurelianensem,
qui ecclesiam suam ornamenta dilapidaverat, aliaque errata commisit dicebat,
precipit, ut episcopus, restitutus omnibus ad synodum huius in partibus indi-
cendum se habeat, ibique coram legatis nostris, inquit, videlicet Hugone Densi &
Hugone abbate Cluniacensi, necnon & Rogerio subdiacono nostro, de his & aliis, quæ
tibi instantur, rationem canonice exponat. Idem patet ex aliis eisdem papæ epis-
tolis maxime in causa Eveni archiepiscopi Dolensis, cujus causam, ut & Man-
fredi archiepiscopi Remensis, qui eidem ecclesiam suam ornamenta consummaverat, alio-
rumque episcoporum Gregorius in concilio diocesis commisit Hugoni Densi,
adjuvante sibi abbate Cluniacensi, ut scribit pontifex in epistola (b) ad Hobernum
Romane ecclesie subdiaconum, & Teutonem monachum, legatos suos, quos mox, ut
ambo, vel eorum alteruter, eidem concilio adit. Hic Teuzo monachus, in aliis
etiam Gregorii epistolis celebratur, videtur esse ille magnanimus Teuzo (c) Jo-
hannis Gualberti discipulus, qui sit usque ad sanctam caritatem forent expositus, ut
non solum vivens, sed etiam post mortem illius venerandum esset ex corde præbere pro
paupe mendicem, & Johanne Rasplensi abbatem iohannem. Quamquam aliter fuit Teuzo
monachus, & Inclusus Florentie in abbacia sanctæ Mariæ, in ædibus sancti Johan-
nis eidem laudatus.

(b) ibid. ep.
107.
(c) et. memo-
riæ. Lando.

XXVI.
Erevo pri-
mus ab anno
lo versatur.
(d) ibid. ep.
107.

Quæ fuerit Eveni archiepiscopi causa, ex his quæ superiori libro (e) dis-
cimus, facili intelligitur. Epistola ex illa sede ob solutorem vitam Johanne ele-
ctus fuerat in ejus locum Gildulphus, vir cum primis nobilis ac pius, sed præmatris
etatis, qui Romam profectus, Erevo sancti Meianii abbati itineris sui socio in-
venit a Johanne tunc occupatam, qui Willelmi Anglorum regis favore & au-
thoritate præsidebat. Inde Romam reversus, querelas apud pontificem de sua ex-
pulsionem deponit. His motus pontifex, litteras (f) scribit ad Hobernum & Teu-
tonem, legatos suos, ut cum Hugone Densi episcopo & Hugone abbate hanc li-
tem dirimant, procurantes etiam, ut Anglorum rex ex sua parte illis legatus diri-
gat. Aliis quoque (g) litteris eisdem argumenti scriptis ad Gosfredum Redonen-
sem duosque alios Britanniarum comites, quibus significat, se Hugoni Densi episcopo
curam demandasse convocandi concilii, in quo negotium istud, aliaque in regno
Francorum exorta definirentur; eosque rogat, ut episcopos & religiosos Britan-
niæ abbatem, clericos quoque & laicos idoneos ad illud concilium mittant, ut,
diligenter explorata, ac demum decisa hæc lite, Dolensis ecclesie pacem & tran-
quillitatem recipiant. Datum Laterani s. kal. Junii, indictione prima. Ad hæc idem

(e) Greg.
lib. 5. ep. 107.
(f) ibid. ep.
107.

(g) ibid. ep.
107.

Gregorius (f) Willelmo regi Anglorum ea de re superiori anno scripsit, hanc
causam ita finitam sibi visam esse, ut nihil super ea ulterius tractandum restare
videretur, episcopo scilicet ab se in Dolensi ecclesia ordinato, & illo pro quo
rex interveniret, ob sua facinora legitime dejecto. Attamen, ut regis deprec-
ationem insuper habere crederetur, se causam illam legatis suis commisisse in il-
lis partibus retractandam, ubi totius negotii testes facilius adesse possint. Fortè
hæc causa examinata fuit in synodo Pisanensi hoc anno habita. Sententia dicta
in gratiam Eveni archiepiscopi, qui deinceps Dolensem ecclesiam cum S. Melanii
abbatia usque ad obitum pacifice rexit. Pultus a Dolensibus Johovetus ad mon-
tem S. Michaelis se recepit, ibique monitus loci præsidio, motus Dolensibus in-
tulit iniurias.

XXVII.
Pisanensis
concilium.
(h) p. 107.
(i) p. 107.
(j) p. 107.

In predicto concilio Pisanensi multe turbæ ab archiepiscopo Taronen-
si & Redonen-
si episcopo excitatæ sunt, quas Hugo Densi describit in litteris ad Grego-
rium papam, ab Hugone Flaviniacensi abbate relatis. Io his abbas Bergensis eccle-
siæ de Flandria, sinistre convictus, depositus fuit. Id videtur esse Ermengerus, qui
ab annis inane (g) effectus dicitur, postea restitutus: cujus successores Monasterii, Ro-
berti

berti Frisonis Flandrie comitis cognatas, a Gregorio VII. episcopalia insignia accepisse fertur. In illa synodo sanciri decem canones, quorum tertias statuit, ut nullus abbas, monachus, vel quilibet alius poenitentias imponat, nisi quibus proprias episcopus hanc curam dederit. Quartas, ut abbates, monachi, canonici ecclesias, quas nunquam habuerant, non emant, nisi conscientiae episcopo, in eius fuerint dioces: in illis verb, quas habentes abique calumnia habuerant, redditus beneficiaque obtineant. Legit quidam versus Willelmi de Romanis ad Hugonem Dientiam adversus eos, qui ecclesias emebant; Sextus canon est, ut abbates, qui presbyteri non sunt, presbyteri fiant, aut priuationes amittant. Hoc Pictavense concilium praecessit alia Hugonis Dientis ad Gregorium papam epistola, ex codice Vindobensi a Labbey (a) edita, in qua Manassem suam in Christo amicum, canonicum cum scilicet Remensem, qui in Claromontano concilio Remensis ecclesiam male acquisitam praepositum in manus sua dimiserat, pontifici commendat, sicut catholice fidei fidei fidei defensores, & dominum Brunonem Remensis ecclesiae in omni bono magistram, qui non multo post factum Ordinem Cartusiensem instituit, ambos Manasse archiepiscopi ob eius facinorosa adversarios, ac superius (b) vidimus. In fine epistolae de Teuzone monacho & legato haec habet: Teuzo filius vester iam rediit ad vos, nisi ad convocandum concilium, xviii. kal. Februar. Pictavis, Deo amante celebrandum, detineretur. Hic verb in illius concilii terminali parte interfecta est, ut idem Hugo Dientis in alia epistola mox laudata scribit, eum ad pontificem remittere se innuens his verbis: Si quid verò minus scripsimus satisfaciatis vestra, Teuzo filius vester, fidelissimus cooperator vester in Domino, & Tarconensis episcopi tam Pictavensi quod statuerimus, plenius intuebitur.

Paulo post istud concilium Gosfredus dux Aquitanorum & Pictavenis comes, & abbas, quantum (c) laico licet, ecclesiae sancti Hilarii, cuiusque filias Willelmos, petentibus eisdem ecclesiae canonicis, & principibus domno Gostino, Burdigalensi archiepiscopo & eiusdem ecclesiae thesaurario, assensu quoque Hembardi episcopi Pictavenis, edixit, ut secundum sanctionem Gregorii papae ab Hugone Dientis in concilio Pictavensi recitatam, nullus clericorum filius, nullaque spuriarum deinceps illa ecclesia canonicus admittatur: qui verb ante admitti solent, non promoveantur ad alteriorem gradum. His litteris post canonicos fabricata sunt signa Gosfredi Aquitanorum ducis & Willelmi ejus filii tam pueruli, d-ñi Gosfredi, archiepiscopi Burdigalensis, Hembardi Pictavorum episcopi, Anati episcopi sedis vacantis; tunc Guidonis abbatissae Monasterii-novi apud Pictavos, Ademari abbatissae sancti Matialis apud Lemovicis, Odonis abbatissae Angeracensis, Gervasi abbatissae sancti Savini & Bertrami abbatissae sancti Jacobi Nobiliacensis, de quo superius egimus: qui omnes praedicto concilio haud dubie interfuerunt.

Tunc etiam in eadem urbe factum est placitum in rotunda domo Pictavensi episcopi, ante decem Aquitanorum Guidonem-Gosfridum & archiepiscopum Burdigalensem Goscelinum, & Hembertum episcopum Pictavensem prius monas Septembris hujus anni, saper ecclesiae de Olona, Vindocinensi monasterio ab Agnete comitissa olim datis, quartam mediam partem Ebrardus abbas sanctae Crucis de Thalamonte contra Odericam abbatem & monachos Vindocinenses ibi arrogabat. Verum in eorum iudicibus convictas, rem male asparpam Vindocinensibus restituit. Huic placito ex parte Vindocinensium interfuerunt monachi Robertus de Olerone, Clarus de sancto Asiano, Arnaldus de Podio-rebelli. Haec apud bellum ex (d) tabulario Vindocinensi, in quo Petronilla, mater Burchardi comitis, hoc anno kalendis Novembris obiisse dicitur, quae duodecimo ante obiitum diu, cum in Cadisio Rainaldi agrum decumberet, duos Vindocinenses monachos, Martinum & Habertum, ad se visitandum accesserunt, & per eos sancti Trinitati, favente Burchardo filio suo Vindocini comite, aliquot jugera terrae contulit.

Non omittendum quod legere memini in chartario Vindocinensi, quod Rainaldus castri Credonis dominus, ejusque exor Ennoguena, cognomine Domitilla, seu, ut bellorum & devarior, qui mittitur in castris suo a juramentis ad reliquias sacramentorum, reddiderant & concesserant sancti Trinitati & Vindocinensi monasterio in manu Oderici ejusdem loci abbatissae. Alium est hoc apud Credoniam in monasterio sancti Clementis vti. kal. Februarii, anno ab incarnatione Domini MXXVIII. indictione L. regnante Philippo Francorum rege, anno XVIII. & praefate Eusebio episcopo anno postfatus sui XXX. Ex quibus intelligit, victores paganos, quos campiones vocant, arma sua & denarios ob acceptam victoriam in ecclesia offerre solitos filios ad reliquias sanctorum, quos duellum iniituri invocaverant: quod etiam sacramenta ad ipsas reliquias facientes praestabant.

Hoc ipso anno condita fuit cella sancti Florentii prope Dolum in Armorica, in s. Florentii villa, quae Mesvossium vocabatur. Tunc temporis Salmutensis sancti Florentii monasterii cella prope Dolum.

ANN. CHR.
1078.

(a) Labbey.

(b) superius.

(c) laico licet.

(d) tabulario.

(e) superius.

(f) superius.

(g) superius.

(h) superius.

(i) superius.

(j) superius.

(k) superius.

(l) superius.

(m) superius.

(n) superius.

(o) superius.

(p) superius.

(q) superius.

(r) superius.

(s) superius.

(t) superius.

(u) superius.

(v) superius.

(w) superius.

(x) superius.

(y) superius.

(z) superius.

(aa) superius.

(ab) superius.

(ac) superius.

(ad) superius.

(ae) superius.

(af) superius.

(ag) superius.

(ah) superius.

(ai) superius.

(aj) superius.

(ak) superius.

(al) superius.

(am) superius.

(an) superius.

(ao) superius.

(ap) superius.

(aq) superius.

(ar) superius.

(as) superius.

(at) superius.

(au) superius.

(av) superius.

(aw) superius.

(ax) superius.

(ay) superius.

(az) superius.

(ba) superius.

(bb) superius.

(bc) superius.

(bd) superius.

(be) superius.

(bf) superius.

(bg) superius.

(bh) superius.

(bi) superius.

(bj) superius.

(bk) superius.

(bl) superius.

(bm) superius.

(bn) superius.

(bo) superius.

(bp) superius.

(bq) superius.

(br) superius.

(bs) superius.

(bt) superius.

(bu) superius.

(bv) superius.

(bw) superius.

(bx) superius.

(by) superius.

(bz) superius.

(ca) superius.

(cb) superius.

(cc) superius.

(cd) superius.

(ce) superius.

(cf) superius.

(cg) superius.

(ch) superius.

(ci) superius.

(cj) superius.

(ck) superius.

(cl) superius.

(cm) superius.

(cn) superius.

(co) superius.

(cp) superius.

(cq) superius.

(cr) superius.

(cs) superius.

(ct) superius.

(cu) superius.

(cv) superius.

(cw) superius.

(cx) superius.

(cy) superius.

(cz) superius.

(da) superius.

(db) superius.

(dc) superius.

(dd) superius.

(de) superius.

(df) superius.

(dg) superius.

(dh) superius.

(di) superius.

(dj) superius.

(dk) superius.

(dl) superius.

(dm) superius.

(dn) superius.

(do) superius.

(dp) superius.

(dq) superius.

(dr) superius.

(ds) superius.

(dt) superius.

(du) superius.

(dv) superius.

(dw) superius.

(dx) superius.

(dy) superius.

(dz) superius.

(ea) superius.

(eb) superius.

(ec) superius.

(ed) superius.

(ee) superius.

(ef) superius.

(eg) superius.

(eh) superius.

(ei) superius.

(ej) superius.

(ek) superius.

(el) superius.

(em) superius.

(en) superius.

(eo) superius.

(ep) superius.

(eq) superius.

(er) superius.

(es) superius.

(et) superius.

(eu) superius.

(ev) superius.

(ew) superius.

(ex) superius.

(ey) superius.

(ez) superius.

(fa) superius.

(fb) superius.

(fc) superius.

(fd) superius.

(fe) superius.

(ff) superius.

(fg) superius.

(fh) superius.

(fi) superius.

(fj) superius.

(fk) superius.

(fl) superius.

(fm) superius.

(fn) superius.

(fo) superius.

(fp) superius.

(fq) superius.

(fr) superius.

(fs) superius.

(ft) superius.

(fu) superius.

(fv) superius.

(fw) superius.

(fx) superius.

(fy) superius.

(fz) superius.

(ga) superius.

(gb) superius.

(gc) superius.

(gd) superius.

(ge) superius.

(gf) superius.

(gg) superius.

(gh) superius.

(gi) superius.

(gj) superius.

(gk) superius.

(gl) superius.

(gm) superius.

(gn) superius.

(go) superius.

(gp) superius.

(gq) superius.

(gr) superius.

(gs) superius.

(gt) superius.

(gu) superius.

(gv) superius.

(gw) superius.

(gx) superius.

(gy) superius.

(gz) superius.

(ha) superius.

(hb) superius.

(hc) superius.

(hd) superius.

(he) superius.

(hf) superius.

(hg) superius.

(hh) superius.

(hi) superius.

(hj) superius.

(hk) superius.

(hl) superius.

(hm) superius.

(hn) superius.

(ho) superius.

(hp) superius.

(hq) superius.

(hr) superius.

(hs) superius.

(ht) superius.

(hu) superius.

(hv) superius.

(hw) superius.

(hx) superius.

(hy) superius.

(hz) superius.

(ia) superius.

(ib) superius.

(ic) superius.

(id) superius.

(ie) superius.

(if) superius.

(ig) superius.

(ih) superius.

(ii) superius.

(ij) superius.

(ik) superius.

(il) superius.

(im) superius.

(in) superius.

(io) superius.

(ip) superius.

(iq) superius.

(ir) superius.

(is) superius.

(it) superius.

(iu) superius.

(iv) superius.

(iw) superius.

(ix) superius.

(iy) superius.

(iz) superius.

(ja) superius.

(jb) superius.

(jc) superius.

(jd) superius.

(je) superius.

(jf) superius.

(jg) superius.

(jh) superius.

(ji) superius.

(jj) superius.

(jk) superius.

(jl) superius.

(jm) superius.

(jn) superius.

(jo) superius.

(jp) superius.

(jq) superius.

(jr) superius.

(js) superius.

(jt) superius.

(ju) superius.

(jv) superius.

(jw) superius.

(jx) superius.

(jy) superius.

(jz) superius.

(ka) superius.

(kb) superius.

(kc) superius.

(kd) superius.

(ke) superius.

(kf) superius.

(kg) superius.

(kh) superius.

et acceptus. Id factum tertio post anno, quâm Rotberto avo suo, Rotberti regis filio, cujus coniux erat Adela Hugonis abbatis soror, in ducatu successerat: quo in movere omnes optimi ducis partes religionis implebat, bonis amicis, malis & iniquis (*) terribilis. Unde Gregorius papa in Hugonem scribit increpuit, quod hominem vel publicæ adeo utilem Cluniaci admiserit. Car, inquit (*), frater carissime, non perdidit, non consideras in quanta periculo, in quanta miseria sacella versatur ecclesia? Qui sunt qui se sponte pro amore Dei opponant periculis, resistent impis, de pro justitia & veritate non timeant mortem subire? Talis vel respicisti ducem in Cluniacensem quædam, & fecisti ut centum milia christianorum careret custode. Quid si esset exhortatus apud te parva vellet, & apostolica sedis præsepium apud te obediendum non invenit; cur gentis pauperum, lacryma viduarum, decolatio ecclesiarum, clamor orphanorum, dolor & murmur sacerdotum & monachorum te non terruerunt? Hæc idem dominus, quis, quid vix aliqui principes boni inveniant, delectat: monachi verò, Dei ministrante, sacerdotes & milites, & non pauci pauperes per diversa loca, qui Deum timeant, reperiantur: principes autem Deum timeant & amantes in toto occidente vix aliqui inveniantur. Hæc carpiam ex Gregoriana epistola, ex qua intelligitur, Hugonem abbatem contra præscriptum pontificis Hugonem ducem Cluniaci recepisse. Jam verò quomodo pius ille dux in monasterio se gessit, testatur scriptor anonymus in libro de miraculis sancti Hugonis abbatis Cluniacensis. Vidimus, inquit, & Hugonem ducem prius Burgundia, & post multas spirituales significationes, qui solebat calcare angere fratrum, sequi ita despicere & humiliate, ut omnes vellet persona stupescere, cum sub se videret talem principem sterneret. Hic post certamen quod gessit, suspirando etiam corporalem cæcitatem, tandem citius aeternam quam merat lucem, & sacro silentio nobis reliquit exemplum. In Cluniaci annos ferè quindecim in piis illis & humilibus exercitiis eregit, demumque obiit sacerdos, sepultus ponè capellam sanctæ Mariæ de cimiterio.

Antequam Cluniacum cederet, multa bona contulit Rotberto abbati successori comitib. Molinensibus; in primis præbiteratum ecclesiæ Mercenacis (*) cum tota terra sancti Veroli (*) aliaque. Actum apud Calcellionem (*) cujus honorem ex patrimonio successione se accepisset dicit. Testes Gerardus de Granceiaco, Bernardus de Monte-Baro, Stephanus de Nucario, & alii. Post annos aliquos dux Odo Hugonis frater, ipsam villam Mercenacum Molinensibus donavit, attentionibus ejusdem fratris Rotberto & Helrico, necnon Beatrice & Helii. Tanti verò beneficii vice Molinenses ei dederat locum pretis scriptis litterarum, quam Hugo frater ejus, postquam sacellum reliqueret, beata Mariæ Molinensi jam concesserat. Hanc donationem idem Odo, Jerusalem profecturus confirmavit, auxitque. Cum verò animadvertisset Rotbertus abbas villam Mercenacum juris esse Bituricensis ecclesiæ, & ad ecclesiæ beate Mariæ de Salis pertinere, ne quid iniuste possidere videretur Bituricam adit civitatem, cum litteris Rotberti Lingonensis episcopi, qui Rainardo successerat; rogatus, ut predicti loci donatio Molinensi ecclesiæ assigneretur. Hujus petitioni communi consilio beate Mariæ de Salis prior & canonicus, Molinensium paupertati compatiens, sub aucto oculis assensum præbuerunt.

Hoc eodem anno Bernardus Bilsudunensis comes Cluniaco quadam subiecit monasteria, quæ a regulari tamte defecerant, scilicet sancti Petri Campi rotundi in Gerundensi territorio, sanctæ Mariæ ad Arulas in Elenens, sancti Pauli Vallois seu in Valle-olei in Narbonensi: ut hæc monasteria secundum regulam sancti Benedicti ordinarentur. Et quidem Bernardus comes ait, se abbatiam de Arnalis a Gaifredo Narbonensi archiepiscopo centum uncias auri, totidemque ab Arnaldo Arnaldi; & abbatiam sancti Petri centum uncias auri a Petro vicecomite Fellenensium redemisse, qui quidem has abbatias in seculo tenebant; easque tradidisse in manus carissimi sui consobrini Hunaldi Molinensis abbatis, de quo supra, ubi hoc monasterium Cluniacensi subiectum fuisse diximus.

Ad hæc Raimundus-Petri de instantandis ecclesiis perquam sollicitus, animum adiecit restituendæ ecclesiæ, quæ olim constructa fuerat in honorem beate Dei genitricis Mariæ in valle Cabaria (*), sitæ in pago Narbonensi intra fines seu limites Petri-Perræus (*) focus fluvium Rivum-frigidum: ubi congregatio monachorum adeo floruerat, ut abbatia vocabulo etiam tunc indigitaretur. Hæc verò ecclesiæ ex parentum successione predicto Raimundo obtigerat, eratque sub potestate predicti Bernardi comitis Bilsudunensis. Hi pari consensu, una cum Belegario Petri, locum illum in monasticum ordinem denuo erigere cupientes, cum consilio & assensu Wilfredi archiepiscopi Narbonensis, eandem ecclesiæ comitib. Cluniacensi & Molinensi reformandam ac regendam tradiderunt.

Per ita tempus nefcio quid adversi Molinensibus accidit, quos Hugo Cluniacensis,

Ansal. Eccl. Tom. V.

Q.

ANR. CHR.
1073.

(*) Odo.
1073.
(*) Greg. VII.
1073. 12. 17.

(*) de Mer.
1073.
(*) S. Pauli.
(*) Chassius
see Arles.

XXXII.
Cluniaco &
Molinsio
quadam sub-
iecta mona-
stia.

(*) Cabria.
(*) de Pier-
re Boutele.

in abbas scriptis epistolis consolatus est, & ad vitam religiosam transigendam hortatus in hunc modum.

ANGL. CHA.
1078.
Hugonis ab-
bas ad Mo-
nasterium epi-
scopi.
Rosa.

Dilectissimi & amantissimi fratres ac filii, sub patrocinio beatorum apostolorum Petri & Pauli apud Mosiacum dependentibus, fratri Humaldo abbati, salutem amorem & corporum, & aeternam benedictionem. Noveritis, filii carissimi, qualiter vos semper dileximus, quamque speciali amore locum istum pro omnibus Congregationibus vestras laici habuimus & honoravimus. Hoc namque privilegium vobis & loco vestro semper concessimus & concedimus, ut in amore & honore atque memoria Congregationis nostrae specialia fite. Unde, filii, rogamus, ut vestri memores, Dominum super omnia diligatis, timeatis, honoratis, eiusque gratias super beneficiis suis agatis. Licet enim vobis multis impetueritis auxilium, etiam tamen misericordia non desuit vobis, in bonis argumentum praestans, & in necessitatibus solatium. Idcirco, carissimi, ipsum in omnibus & super omnia pro oculis habete; domus vestrae summi apostoli strenua non cessat; ordinem vestrum & sacram religionem, sanctaeque obedientiam cum summa diligentia custodite. Pensate quid vobis sit quicquid in mundo tenetis. Cogitate cum quanto sudore laborandum, ut possit illud civitati terribile iudicium, & periculi ad gaudium nunquam futurum. Dominus abbas, quem vobis praeficimus, vos bona intentionis & religiosus, vobis & fratribus vestris non parum carus, facti se laudat & vobis. Unde gaudemus, & ut magis agnoscat ipsum diligatis, honoratis, eiusque deo obediatis, apud tam gloriosum viro, volumus & adiuvas, & protegas, & ab omnibus peccatis absolvas, quousque perseverantiam in sancta religione trinas, & post hanc vitam, precibus & meritis sanctorum apostolorum, quibus deservitis, vos ad aeternam perducat, amen. Et quia vos corporali aspectu videre non possumus, spirituali nos videamus. Orato pro vobis & pro fratribus vestris.

Haec enim Hugonis abbas epistola non antequam edita, quam idcirco integram hoc loco retere visum est.

XXXIII.
Elaricus pae-
thensis.
(*) Loric.
(*) Gerard.
p. 129.

Elaricus (*) locus est in subitio Divionensi, sancto Benigno a Guntheramo rege jam pridem collatus, ubi constitutum longis serenis Ordinis nostri sanctimoniales. Harum prima occurrit mentio in litteris Gregorii VII. (a) Jarentoni filii Benigni abbati inscriptis, in quibus, postquam pontifex monasterii privilegia confirmavit, de Elarico ita subdit. Ecclesiam quoque beati Germani de Laro, qui sanctimoniales constituit, vobis perpetui confirmamus possidendam; & ut ipsa sanctimoniales nunquam a subiectione ecclesiae Divionensis se removeant, sub anathemate prohibemus, sed semper per vestram providentiam gubernentur &c. Data Lateranis per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis XIIT. kal. Julii, anno ab incarnatione Domini MXXVIII. indictione 1. pontificatus autem domini Gregorii papa VII. quinto. Non abominis vero est Petri Francisci Chiffletii (b) conjectura, censens, sanctimoniales illic prius ad Jarentonem institutos, cum ex priore Caste Dei factus esset Divionensis abbas, eoque deducam fuisse Hilobertum Machin comitis filium, Senoni Crispacensi comiti depositam, quae ipsius Senonis filius sanctimonialis habitus apud Caste Dei, sive in parthenone sancti Andree de Camis induta est, inde forsitan transita (c) cum Jarento Divionem migravit. Huius parthenonis, seculo insequente abbatibus exstitit Gaidonis, sancti Bernardi senioris fratris, conjux, a Gaurido monacho laudata. Ipsa est, quae usque hodie, inquit, in monasterio Lairiacus, quod prope Divionem situm est, perseverat, mater virtutis, & multarum in Christi servitium mater. Idcirco, & forte sub hac abbatis, Hugo dux Butgundiae, eo nomine laudatus, filiam suam Arembergem Deo consecravit.

(b) Chifflet.
apud. p. 131.

(c) Maff.
p. 131.

XXXIV.
Caste Dei
da se S. An-
doli ecclesie

Ad Caste Dei quod attinet, eodem tempore Bertrandus quidam, vir nobilis, cognomento Dufus, Deo & beatis Maris, sanctisque martyribus Vitali & Agilcolae & beato Korberto, & Caste Dei domno Duranto abbati, exterius episcopi dem loci monachis, sancti Andoli ecclesiam cum terra de Bernoira, in suo domo suam, cum appendicibus suis tradidit pro redemptione animae suae, parentumque suorum, assentientibus conjuge sua & fratre suo Atone Claramontensi abbate, se, & aliosque, eo pacto, ut post mortem illorum presbyterorum, qui tunc ecclesiam istam tenebant, per manum domini regatur Durantis abbas. Bernardus episcopus Bertrandi frater, Dufus itidem cognominatus, Deo quoque & beato Korberto cessit quicquid in illa ecclesia habebat, praeteritis Guigone monacho, fratre domini Hugonis Divionensis episcopi, & Calisto monacho & camerario Caste Dei. Bertrandus porro, qui se devoverat atque promiserat in manu sanctae memoria domini abbas Richerti monachum esse futurum, id & Caste Dei monachis obtulit, ut, si in loco laico, quando viveret, voluerit in monasterio habitare, id ipsi liceret. Ex his litteris patet, Rotbertum, Caste Dei primum abbatem, jam tunc pro sancto habuimus fuisse.

Non

Non multo post Durandus seu Durandus ad episcopatum Claramontensem promotus est, cum Casæ Dei per decem circiter annos a sancti Roberti obitu præfulset. Futuram hinc ei dignitatem varicatus fuerat Rurberus, cum ei prandenti fructum panis concedendum porrexisset, quem ille aperto ore statim comedit. Eo abbat Robertus comes Arvernorum, & Robertus Casæ Dei prior, ei in regimine monasterii collaborarent, hic contra invisibiles, ille contra visibiles hostes. Exstat Durandi abbatis epistola (*) ad Anselmum, tum Beci priorem, in qua ejus Meditationes laudat, peritque admitti in Becensem societatem, a quibus pro pignore epistolæ beati Pauli tibi dari postulabat, paratus ipse dare quod illi vellent. Ad hanc personarum epistolam modellissime respondet Anselmus, suas pro eo preces, quod perviles essent, offerre se non audere proferas; sed eas, cum ille pollicetur dignaretur, negare non debere. Ceterum quamvis minimum sit quod ipse concedit, aliquid magnum ab eo exposcere, prokatum mente ab eo ejusque sanctæ congregatione flagrantem, ut se servum suum, velut unum e suis accipiat, & suum nomen ultimo loco, ubi eorum scripta sunt nomina, adscribi faciat.

Durando in abbatiâ dignitate fastidiosus traditur Adelelmus: sed eo statim in Hispaniam missus, subrogatur Seguinus seu Sigainus vir illustis, ex castris pagi Lugdunensis Escotaiaco (*) oriundus, canonicus quondam Lugdunensis, testatur Hugo (**) Episcopus Flaviniacensis, porro n probitate conspicuus, *monasterii*, inquit ille, *beatus excessus*. Eius tempore Casæ Dei monasterium & religionis sanæ, & amplissimis possessionibus excrevit; idem signis & virtutibus insignis. Hic cum aliquando in Carennacensi cella, quæ ad Dordoniam fluvium in Cadurcensi pago sita est, diem festum pentecostes celebraret, eundem hominem locum insellanti, nec ejus monitis resciscere volenti, interitum prædixit. Idem Petro de Ponte Gaudi Casæ Dei monacho abbatiæ fane illi Claramontensis dignitatem omissam est, scilicet post Attonem abbatem, in suppletionem Bertrandi lateris laudatum. Sub illius Petri præfectura, quæ contra inebellicitas activa, bellicus turbo comitis Claramontensis & canonicorum monasterium sancti Ilijdi oppressit, ut in libro de miraculis sancti Roberti legitur.

Quos spectat Adelelmus, quem in Hispaniam missum modo dicebamus, erat nobili genere natus, Laudunum (*) in consilio P. Raveris & Andocavensis pagis abbas in illis & liberalibus studiis apprime informatus. Militiam festas adolescentem, se postea familiaris in ejus exercitum, dum Romanæ voti causa progrediret, apud Arvernus in Leopoldene Benedictine familie conobium diverit: ubi a Roberto Casæ Dei abbate, qui fortis illic versabatur, benigne acceptus, fidem dedit, se, petenti Romanam peregrinationem, ad eum reverturum. Post reditum, a sancto patre apud Casam Dei in certam fructum admittus, eâ sedulitate religiosa exequutus est munia, ut non multo post informandis novitiis præfectus sit; ut demum ordinatus sacerdos, Durando abbate ad sedem Claramontensem promotus, electus in ejus abbatiâ successit: sed mox in Hispaniam missus, Seguinus abbati locum fecit, ob id omisiss in vetustis indicibus Casæ Dei abbatum. Ut verò in Hispaniam proficisceretur, effecit apud Alonsam regem Constantia ejus secunda uxor, Roberti Burgundiorum duæ filia, tunc Glabro, proindeque Roberti regis neptis: quæ Adelelmum virtutum ac miraculorum rumore commota, eum ad se accersiri per regem curavit. Nec vani sanæ fides; nam ubi ad Hispaniam pervenit, cum aulam & urbes miris in dies lacrimis illustraret, rex tam sanctum virum apud se retinere decrevit, eique sancti Johannis Evangelistæ sacellum cum monasterio quod ad portam Burgensium urbis ad peregrinorum xenodochium & sepulcrum condiderat, assignavit, fundis ac redditibus ad piam istud opus abunde collatis. Ille durissimam vitam duxit vir Dei, quotidie missas post matutinos celebrare solitus; reliquum diei in peregrinorum usus expendens. Ex variis miraculis ob eo patris, Tagum fluvium exundantem, minimeque transibilem, via Dei siclo insidente, signo crucis præterito, supente rege, facili trajecisse memoratur.

Sub prædicto Seguino Casæ Dei abbate, ut tradit Hugo Flaviniacensis, ordinatus est (b) a papa Gregorio abbas Fraxincensis ecclesiæ Pomius, Casæ Dei, ut videtur, monachus, qui post aliquot annos, insellatione Heinrici Germanici regis, abbatiâ dimisit, quæstâ ab Anselmo Luccensi episcopo & obtenta veniâ, immo extorta, ut satis ex ejusdem Anselmi epistola intelligitur, ab eodem Hugone relata, in qua ait se credidisse, domi abbatis & sanctæ congregationis Casæ Dei, neminem venerabilis patris Hugonis Lugdunensis archiepiscopi obedientiam cum benedictione apostolica beatissime patris nostri Gregorii omnibus iniquitatibus majorem esse; ut Pontum non credendo se eâ gratiâ indignum reddidisse. Se quidem cum in suam fidem olim suscepisse eâ conditione, ut eam regimini ipsi iniunctum cum omni sollicitudine gereret, nec minus suæ custodiam committi sibi gregis, necessitatibus præponeret: sed, eum a suo periplo & preconceptâ dimittentem.

Amal. Bened. T. III.

Q. 1

11 di

ANAL. CHR.

1098.

X. V. V.

Durandus ab-

bas fide

episcopus. Aut-

em fidei-

nas.

(1) de fide.

1098. 1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

1098.

ANN. C. M. B.
1078.

di regimini intentione nullo modo revocari possit; satis sibi videtur esse, ut
ascendi; ejus desiderio cederet: tolerabilis reputaret, ut ille solus petieret, quam
ut sibi commissos omnes in discrimen adduceret. Si itaque, inquit, alid tibi
nisi placet, nullis litteris deponi fortasse, quam impia tibi sola sine curante ne-
cessitas, & sancti meritis adjuvat me in alio non laborantem. In hoc salutari
suo monito jubet domum Lugdunensem archiepiscopum, si tam rationabiliter ne-
cessitas & totius orbis necessitate excuset, Si enim aut amore, aut negligentia, aut
ceteris causa amore materiam suam, id est Romanam ecclesiam, turbare, & libe-
rare de manu mortis disjulerit, tunc erit iudicio, nisi sine mora venire, & in omni-
bus auxiliari studuerit. Hinc scribat Aulimus ante annum MXXVI, quo dece-
dit, atque adeo Hugo Dieffus ante illum annum ad archiepiscopatum Lugdunen-
sem jam promotus erat. Fraxinensis illa ecclesia, cui Pontus abbas praefatus fue-
rat, videtur exstitisse Fraxineri (*), quod oppidum est Italiae apud Infesabres ad
Padum fluvium in ducatu Montis ferrati.

Revertor in Galliam, ubi dum Floriacensi sancti Benedicti monasterio praesert
XXXVIII. Guillelmus abbas, ecclesia sanctorum martyrum Gervasi & Prothasi, quae extra
muros urbis Aurelianensis ad orientalem plagam sita est, hoc anno Floriacensibus
concessa fuit, quae anno superiori adhuc secularium canonicorum erat, id constat
ex diplomate Philippi regis, qui eo anno canonici illius ecclesiae ecclesiam sancti Remi-
gii de Castello donavit, atque clasum vinearum in eodem loco, quod infra,
inquit, procurator pueritia plantari fecit Baldunus Flaudrasium comes &c. Item
publice Aurelianis anno incertis verbis MXXVII, ante regni regis regis. Gisle-
bertus episcopus cancellarius regis. At sequenti anno idem rex monachus Deo do-
natum quendam, sua iuxta forum quondam Aurelianis civitatis. Adum inde Aurelia-
nis anno incertis verbis MXXVIII, regni sui regis, Gislebertus ad vices Regis
regis cancellarius subscripsit. Destructa fuit haec cella Anglorum compellente, & in
simplex beneficium redacta sub titulo sancti Phascii (*).

Necdum avus integer a consecratione novae Beccensis ecclesiae elapsus erat, cum
emerit senex venerabilis Herluinus abbas, jam votis satisfactum sibi videns, quolpe-
qui & novum opus absolutum cernebat, & amantissimum Lanfrancum adhuc
semel conplexerat; de caetero nil nisi dissolvi & cum Christo esse optabat. Deinceps
omni membrorum officio destituti caput, & sensum ad exitum properare. Mense
Augusto insequente, id est tertio-decimo kalendas Septembris, omnino lecto decem-
huit, & mortem sibi instare sensit: quod ubi fratribus innuit, tantum universos
pertransiit moror, quasi omnes morti iam addicti essent. Nulla eis de cibo, vula-
la de somno erat. Tertio die vir Dei absolvi se, & caetera quae morientibus ex-
hiberi solent, officia sibi exhiberi rogavit. Adfuit filii vale dicturi amantissimum
patri, lacrymis ac singultibus preces intermittenibus. Ventum ad agendam con-
secrationem, ut extremam pii patris benedictionem & absolutionem perciperent. Ipse
in lacrymas effusus, ne verbum quidem proferre valebat: sed via tandem eluctatus
in vocem, absolvi filios, & benedictionem omnibus impertivit. Ipsa die, quae mori-
tutus erat, ubi primum ad matutinum insonavit signum, domum Rogerii exa-
queum abbatem, (a) qui ad caput ejus accumbere, illico excitavit, posuisset
adefit Anselmum priorem, qui propius aderat. Prima luce omnes diei horas coram
se recitari postulavit; tuncque imminente exitu, viatico se muniri, ipsiusque ani-
mam Deo commendari. Ocus ad ecclesiam ivit Rogerius, sed nullum in Exchari-
stia, id est in pyxide, vestiam invenit. Fortè unus e sacerdotibus tunc missam pro
eo celebrans, sarnedum adhuc in manibus tenebat corpus Domini. Sacra hostiam
portionem accepit abbas, & moriuri viaticum tulit. Ejus exitum commendatarii
statim accurrunt fratres: quorum lacrymas ille sustinere non valens, summo viati-
co innuit, ut in claustrum redeant. Taudem post vespertinam synaxin, nocte jam
proxima, quae in dominicum diem illucescebat, vii, kalendas Septembris, felix il-
la anima ex hujus saeculi tenebris exgravat ad perpetuam lucem. Obiit anno mta-
ris octogesimo-quarto, monachicae professionis quadragesimo-quarto, ac fere totidem
abbatialis dignitatis, sepultus in capitulo, quod ipse recens extruxerat: ubi haec-
tenus ejus tumulus visitur, nigro lapide abique alia inscriptione ornatus. Epita-
phium ejus duplex ad ejus acta retulimus, scripta primum a Gisleberto-Crispino e-
jus discipulo, ac dein Westmonasteriensis abbate, dein ab alio anonymo. Adfuit
cum vicinis abbatibus Gislebertus Ebroicensis episcopus, qui sanus curavit. Satis fuit
ad Herluini laudem dixisse, cum fuisse auctorem peregrinis Beccensis monaste-
rii, quod innumeros doctores & pietate praestantes viros tulit. Praecipue Herluini
Beccensisque monachorum devotio fuit erga beatissimam Virginem Mariam: ex
quo factum putamus, ut illi velle abba praefer morum nothorum un sit usque ad
no.

(*) S. Ph.
Herluinus

XXXIX.
Herluinus
Becc. abbas
1081.

(*) S. Ph.
Herluinus

nostrum tempus, quo sancti Mauri congregationem aggregati sunt. Plura huc de re iocundia (a). Nullo adhuc publico cultu honoratus est beatus Herluinus, cujus corpus a tumultu clatum non fuit. Editæ sunt tamen de eo quædam collectiones orationes, sed nemquam publico, et credimus, ecclesie oso receptæ.

Ubi de successore substituendo actum est, omnium suffragia in unum Anselmum priorem convocare. Ille solo prostratus id oneris a se deprecatur: et fratres contra homi procumbentes, et illud subest, iurant. Elapsi in hac vicissitudine alii quoque diebus, fratrum demum constantia victus Anselmus, simulque consensu præcepto Maurilii quondam Rothomagensis archiepiscopi, qui cum ad subendum non modò prioris officium, sed maiorem quoque, si ei deferretur, præfecturam adgerat, quotumvis relictis, electioni sue acquiescere visus est. Hanc prius Wilhelmo præcipi, qui tunc in Neustria versabatur, significare Beccenses: atque ius confirmationem dilabali, dum Brianus ipse accederet. Ubi illius venit, res ex optimis suis Becum misit, qui, an unanimes consensu facta esset electio, inquirere. Ubi rem ita se habere cecidit præceptis, electum ad se deduci præcepit. Eiectus denovo relictus: sed tandem suorum precibus expugnatus, ad diocem accessit, baculumque pastorem, nullo tamen sacro dominio, accepit. Tum cuidam episcopo inuentum, ut electum Becum redoceret, & in sedili abbatis sollempnitate collocaret. Verùm Anselmus nemquam adduci potuit, ut pastorem baculum portaret, nec alio modo se gessit, quàm in prioratus officio fecerat. Dilata ejus benedictio ad octavam kalendas Martii anni sequentis, a Gileberto Ebroicensis episcopo facta absque ulla mentione præfessionis, vacante Rotomagensi ecclesie. Hæc carpitur ex libello de libertate Beccensis monasterii, quem in Appendice referemus. Anselmus prior sequentes libros composuit, scilicet Monologion, Prologium, Apologium contra Gaunilonem, libros de veritate, de casu diaboli, de libertate arbitrii & grammaticæ, Meditationem, quæ incipit, *Torret me*, & alias.

In Beccensi monasterio sub Herluino abbate admissi sunt monachi triginta-sex supra centum, ex quibus duo archiepiscopi Cantuariensis, Lanfrancus & Anselmus, & quatuor Rotomagensis, Guillelmus Bona-anima, Johannes succedens; episcopi tres, Gundulphus & Heruoltus Rossensis, tertius Fulco Belvacensis; abbasque quique, nempe Rogerius Exaguentis, Guillelmus Corneliensis, Gilebertus-Crispianus Westmonasteriensis, Henricus de Bello, & Richardus sanctæ Walburgæ. In aliis monachis insigniores existere Rogerius Cadomensis, artis poetice peritus, qui cæmen de contentu mundi composuit, incipiens ab hæc verbis, *Quid deceat monachum* &c. Baldricus de Saravilla, Herluini abbatem cognatus, tertius Beci prior, & Hugo ejus filius; Willemus-Crispius, prædicti Gileberti-Crispiani pater; Lanfrancus Lanfranci archiepiscopi nepos, & Vrigo ejus socius, magisterio puerorum addictus; Osbernus pius & eruditus, Godebertus secretarius, qui beatum Anselmum luce circumfusum vidit; Herluinus ab Herluino abbate missus ad Gundulphum Rossensem episcopum, quem Anselmus Henrico Cantuariensi priori, qui & ipse Beci monachus erat, commendavit; Hugo Mellenti comes, alique complures.

In monasterio Fiscamensi Johannes abbas, ob corporis exilitatem Johanneclius dictus, cum annis quinquaginta & uno locum rexisset, hoc anno decedisse traditur in brevi chronico (b) Fiscamensi, & quidem vixit. Kalendas Martii, ut notatur in necrologio sancti Benigni, ubi aliquandiu abbas fuerat, & in altero sancti Germani a Præstis, rubens litteris, quo die obitus Hugonis prioris sancti Benigni in eodem Præstis necrologio notatur. Sepultus est Johannes in capella beati Johannis-Baptiste cum hoc epitaphio.

*Hic jacet ante omnes pias sanctorumque Johannes,
Cujus corpus humanum, moer tenet alta colum.
Remit Guillelmo primo moriente, secundus
Hoc nostram parit stemmate cunctorum.*

Vix fuit tum eruditione, tum rebus gestis clarus, ut probant ea, quæ in superioribus de eo retulimus. Et successus Guillelmus II. de Ros. cognominatus, tertius Fiscamensis abbas, quem locum per annos fere viginti-novem (c) & in altero sancti Germani a Præstis, rubens litteris, quo die obitus Hugonis prioris sancti Benigni in eodem Præstis necrologio notatur. Sepultus est Johannes in capella beati Johannis-Baptiste cum hoc epitaphio.

ANN. CHIL.

1097.

(a) ib. 68.

an 91.

XL

Anselmus ab-

bas aliquan-

XII.

Beccensis

monachi sub

Herluino.

XIII.

Johannes ab-

bas Fisc-

amensis succ-

edit Guillel-

mus II.

(b) Labbe

ibid. tom. 2. p.

316.

(c) Labbe

ib. 4. p.

316. & ib.

316.

(d) Orderic.

lib. 4. p.

316. & ib.

316.

316.

ANNO. CH.
1073^a

professio, instituta. Eo abbate, multi sapientes & illustres viri, ejus amore & exemplo adducti, Elicanensem confluxisse perhibentur, & in schola divini cultus sub eodem sanctæ Trinitatis religiose ministrasse. Idem præ decore & delicatæ formæ præstantia cognominatus Puella dicitur. De eo plura inferius. Anno ejus præfectus primo cella sancti Gabrielis, in pago Bajocensi super Sellam Buvivolum, Elicanensem concessa fuisse traditur.

XLIII.
Wolstanus
episcopus
constans in
Lanfrancum.
(a) W. lib. 3
c. 1. n. 123. &
124.

Post Becensis ecclesiæ dedicationem reversus in Angliam Lanfrancus, Londoniense concilium habuit. In eo Wolstanus Wigornie episcopus (a), agens amore & imperitiam Gallici sermonis, episcopatu privare volebat, baculum pastoralis regimine sedis a Lanfranco est. Ille, nec vultu mutatus nec animo, se quidem episcopatu indignum, tamque oneri imparem esse confessus est: at invitum ad illud subeundum a clero, rege, & apostolici sedis adductum, non alteri baculum religionis, quam ei, a quo accepisset. His dictis ad tumulum sancti Edvardi regis accessit, ibique stans: Tu scis, inquit, domine mi, quam invitus & sæpe subterfugiens hoc onus susceperim. Factus sum equidem insipiens, sed tu me cogis. Illi. Nunc ecce novus rex, novus pontifex, nova jura conducent. Te erroris arguant, qui iussisti; me temeritatis, qui consensit. Nunc conjunctus Deo, pulvis in ignorantie & erroris tenebris in plena luce versatus. Tibi resigno baculum, cum ovium cura, quas mihi commisisti. Has ei trade qui dignus sit. Tum baculum tumulo infixit, mox episcopatus exutus vestibus, inter monachos monachus ipse recessit. Id ubi rescivit Lanfrancus, missus ab eo Gundulphus Rossensis episcopus baculum, e tumulo efferre tentavit, sed non valuit. Eâ re suppetitum Lanfrancus, cum rege & episcopis ad tumulum accessit, sacrique oratione baculum, sed frustra, inde evellere conatur. Ille impotentiam factus, Lanfrancum, illuc adducendum censet. Victus precum instantiâ vir Dei, ad tumulum accessit, virgam apprehendit, nulloque negotio recipit. Tum vero Lanfrancus, ad ejus provocatus pedes, delicti veniam petit, ac deinceps eum cum maximo honore habuit, immo & rex ipse, principis sacri auctor. Hæc in te quiddam humani patris videret Lanfrancus, non tam ex eo quod Willelmo regi nimium obsequiosus fuerit, Anglicanas dignitates ad populares facies transferre satagenti, cui Lanfrancus relictis non semel; quàm quod non satis fortè attendit ad veræ ecclesiasticæ doctrinæ conditiones. Huius enim Wolstanus fabulas poetarum, ut ait Willelmus, aliisque profane scientiæ subtilitates ignoravit; ad ea tamen, quæ muneris sui erant, exsequenda maxime sufficiens erat, nec erat ignarus ecclesiasticæ disciplinæ regulæ: uti probavit Apsclimus, Lanfrancus in sede Cantuariensi successit, qui eum aliquando consuluit super contentione, quam cum Londoniensi episcopo de jure consecrandæ in Londoniensi diocesi ecclesiæ habuit: ubi ejus sapientiam, uti & sanctitatem laudat.

XLIV.
Abbas S.
Michaelis ad
Milon & S.
Vincens.

In Lutharingia mortuus erat hoc anno Albertus abbas sancti Michaelis ad Mosam, eo nomine secutus, notatus in necrologio ad idem xiv. mensis Aprilis, ubi *repassatur hujus ecclesiæ* dicitur. Successor in ejus locum Sigisfredus seu Seisfredus ex monacho sancti Agerici, ut ex ejusdem loci necrologio dicitur. Seisfredus Alberti Theoderici Vindunensis episcopi confirmat altare sancti Cyriaci, quod Alberto ejus antecessori ante annos undecim in *reparatione ecclesiæ* sancti Michaelis concesserat; additque altare Trioniaci. *Actum publicè Vindunensi anno incarnationis mxxxviii. indictionis xi. fortè a Septembri incipiente, si non legendus annus mxxxviii. Theoderici episcopi anno xxxvii.* His litteris apponitur signum Rodulphi abbatis sancti Viti. Sancti Michaelis conobium rexit usque ad annum mxxviii. Sigisfredus abbas, cujus frequens mentio per id tempus in vetustis ejus loci instrumentis occurrit.

(b) Lethæ
hæc. m. c. p.
597.
(c) Lethæ
p.
597.

Rodolphus mox laudatus in regimine sancti Viti monasterii anno superiore jam successerat Grimoldo abbati adhuc viventi, ut in brevi ejus loci chronico legitur, ubi Grimoldus hoc anno obiisse dicitur. Rodolphum biennio ante successisse tradit Hugo (b) Flaviniacensis in chronico, in quo Grimoldus anno mxxxv. die sancti Nicolai abbatiam dimisisse perhibetur, eique Rodolphus successisse, ordinatus die sancti Urbani, adque mensis Maio annis insequentibus. Consentit idem auctor (c) cum brevi chronico in assignando mortis anno Grimoldi abbatis, quem ait anno mxxxviii. obiisse, dum Romæ regrederetur, & Manuæ in ecclesiæ sancti Andree xiv. kalendas Julii sepultum fuisse, cum a tribus anni sancti Viti monasterium regeret Rodolphus abbas, *Grimoldus de prelatibus abbas excusatus* ob nimiam simplicitatem. Ejus obitus in necrologio notatur vii. idus Junii. Clarius hæc explicat Laurentius de Leodio continuatione (d) historiæ Vindunensis, ubi ait, sub Grimoldo abbate, qui sancti Viti monasterio per sexdecim annos præfuit, religionem quorundam inso-

(d) Epistolæ.
m. c. p. 594.
& 595.

100.

lentia deperit; & quia per illum emendari non poterat, eum a Theoderico episcopo amicum fuisse: cui venerabilem Rodulfum sancti Agerici monachum, religiosum, *liberum & moribus subiectum* subdit, qui per se aliisque monachos secum ex sancti Agerici conubio adductos, *sanctam ordinis regulam*, & plurima bona sancto Vitione concessisse dicitur, multis viris nobilibus & insidulis fidei aggregatis, quos bonus religionis odor eo attraxit, quorum probitate locus ille in primum decus restituit. Tunc vero ita religione florebat sancti Agerici monasterium ut eo tempore duodecim abbates inde per diversa loca assumi sint, *omnesque magnorum gestorum vires*, inquit Laurentius de Leodio.

Apud Gemblacum Mafcelino abbati a sex annis (a) iam subrogatus erat Thiericus, qui antecessoris sui vestigia in omnibus sequens, monasterii substantiam adauxit (b) potius, quam minuit. Christi nihilominus paupertatem imitari sollicitus erat, & mundi gloriam fugere, *vir columbinus simplicitatis*. Hic commisit sibi familiam per annos viginti tres rexisse dicitur: cuius tempore apud Gemblacum florere in primis Guilelmus, quem alii Gueringum vocant, & Siebertus. Primus scilicet Guilelmus, Olberti quondam abbatis confanguineus & discipulus. multis annis prioris sanctus officio, tam religiose se gessit, ut *auram multo meritorum* *ipse probatur, & per honori Dei aptum copiosius*. Intentus juvenis & precibus, in celebrando missae sacrificio ita assiduus, ut, si quando, quod raro accidebat, tam sacro operi desisset, nullam requiem habere videretur. Epus tumulo hoc episcopium ascriptum est.

*Norma, datus, spectulum, Guericus honor monachorum,
Doctus Gemblacum hoc tumulo tegitur.*

Siebertus, haud ignobilis auctor, Gemblaci iam florebat tempore Mafcelini abbatis. Hinc, famam ejus ad Mertenens perlatam, a cenobitis sancti Vincentii expectatur. Illic sub Fulcarno abbate diu conversatus, *sapientiae suae patens erat*, ut loquitur Gemblacensis chronographus, *non solum monachus, sed & clericus ad se nunquam constitutus*. Immo non solum christianis sed & Judaeis in eadem urbe commanentibus acceptus erat, utpote Hebraice veritatis petitus. Illic sanctae Lucie virginis (c) & martyris passionem, cum metuo, tam potius celebravit, & quendam alia composuit. Denique post multum tempus, vix imperata faculitate, rediit, ad suos Gemblacenses, quibus multa consulit ad ornatum ecclesiae, ex his scilicet, quae a suis auditoribus in premium acceperat. Non minor apud Gemblacum auditorum ejus frequentia erat. Si quid quibonibus occurreret, ad eum recurrebatur. Eum praecipue consulebat Heinricus archidiaconus & decanus ecclesiae Leodicensis, cuius rogatu scripsit ad Trevirenses librum de jejunii quatuor temporum, & alia, quae ipse commemorat in libro de viris illustribus, ubi in fine opus sua recenset. In his, rogatu praedicti archidiaconi, respondit ad epistolam Hildebrandi seu Gregorii papae, quam scripsit ad Hermannum Mertenensem episcopum, *in potestatis regis columnam*. Hinc apud Baronium male audit Siebertus, uti & propter ejus responsum ad epistolam Palchalis papae, qui *Leodicensis ecclesiam, aequo ut Cameracensem, & Rathera Flandrensiem* *essente jubebat praedictum* *in*, propterea quod schismatico imperatori faverent. Unde factum est, ut impetratis partibus fecutus, pontificibus plus aequo fuerit inferior. Praedicta Gregorii papae (d) epistola ad Hermannum episcopum scripta est viii. kalendas Septembris, *(d) Greg.* *Phil. lib. 4.* *4. 76. 1.* *XLVI.* *Thiofridus* *Episcopo* *Regimberto* *anteceffore, ut ipse testatur in libro Florum capite vi. 85.* *si abbat.* *(i) lib. 4. 2.* *12.* *(f) lib. 35.* *1104.* *(g) Bostel.* *p. 166.*

Fluerebat quoque per id tempus Thiofridus Eternacensis seu Epteturacensis abbas, qui hoc anno mxxviii. Regimberto superius (e) laudato successit. Jam illic monachus erat anno mxxxi. quo sancti Willibroni translatio (f) facta est, Humberto abbate Regimberti antecessore, ut ipse testatur in libro Florum capite vi. 85. Regimberti adhuc viventis adiutor factus, eo mortuo, cum quidam competitor Honorium regem appellasset, ipse vicissim adit Gregorium VII. quo iudice jus suum obtinuit, id est abbatiam, quam viginti octo annis rexit. Bertelus (g) in historia Luxemburgensi ait, Thiofridum anno mxxxi. Regimberto successisse. Et tamen domestica instrumenta docent ad triennio citius conigisse, ducto forte ex praesentis initio ab eo tempore, quo Regimberti coadiutor factus est. Quanta in exultatione fuerit, illud argumento est, quod Bruno II. Trevirensis archiepiscopus suam ipsius animam, id est conscientiae suae curam ei commendavit. Nec illud minus momenti, quod incolae Walichenensis insulae, quam olim sanctus Willibordus predicatione sua illustraverat, mutatis in se se credibis debacchantes, Thiofridum abbatem ad reformandam pacem accersere: quam ille provinciam haud illibenter aggratus est, procedentibus obviam ei Antwerpensibus universis *cum sanctam suam*

ANNO CHR.
1078.

XLV.
Gemblaci ab-
bates de viris
illustribus.
(a) p. 10. lib.
44. n. 20.
(b) p. 101.
(c) p. 134.
(d) p. 134.
(e) p. 134.
(f) p. 134.
(g) p. 134.

(e) p. 134.
n. 103.

(d) Greg.
Phil. lib. 4.
4. 76. 1.
XLVI.
Thiofridus
Episcopo
Regimberto
anteceffore, ut ipse testatur in libro Florum capite vi. 85.
si abbat.
(i) lib. 4. 2.
12.
(f) lib. 35.
1104.
(g) Bostel.
p. 166.

ANN. CHIL.
1076.

rum pyxidibus, eamque feliciter caesecutus est, comitante & interprete Ekehardo, canonicis egregio, qui ante conversionem inter principes ejusdem insulae monachissimus erat. Id Thiofildus ipse litteris mandavit in libro de vita sancti Willibrodi, cujus sermionum, in quo particula ejus collocata, in ea legatione demisse, nisque virtute nonnulla miracula, & concordiam inter Walichrenses paravit. De cetero tunc non modo pietate, sed doctrina insignis fuit, græcæ & hebraicæ pro tempore peritus.

XLVII.
Mediolanen-
ses abbates &
Laurenthia-
monachos.

Inter cetera ejus opera scriptis librum de vita sancti Laurentii archiepiscopi Tre-
virensis, quondam assumi c. canobio Mediolanensi, quod his verbis commendat.
*Nassid, quosque memoris tam clara mundi luminaria, tam magnifica in virorum clare-
runt nomina, ut, qui minimis inter eos confertur ordo, dignissimum haberetur son-
ant honoris calmine; & quæcumque ecclesia ex eis nulla esset rectorem, ut mandata
solis habere, sic ejus doctrina ac virtutum illustraretur lumine.* Hæc tametsi hyper-
bolicè dicta sint, id tamen saltem probant, Mediolanenses nostros ab antiqua re-
ligione baud omnino tum degenerasse. Hunc locum per id tempus regabat Miso,
eo nomine secundus, qui Everhelmi ob simoniam exauctorati, erratis caligandis,
& dissipatis monasterii fortunis colligendis nitentem operam navavit, templum
quod splendide caernavit. Hunc excepit Libo, cujus tempore Theodericus, Mole-
lanorum dux, quadriennium vitæ ultimam in Dei cultu illic exegisse dicitur.

Laurentiam Adalberto abbati post biennij regimen, incertum quæ ob causas, de-
positus, alter non meliori auspicio supponitur, scilicet Witherus, non pastor, sed
lupus, Sigebardi comitis frater, Adalberti Moguntini archiepiscopi patruus. Is
nobilitatis saltu insatus, monasterii possessiones facti suo, aliisque in beneficium
tradidit, ac denem Wormatensem episcoporum simoniaci ambitu, & maximo Lau-
rishamensium detrimento intravit. Præter ea, si ejus loci chronographo fides est,
ut fratrum dissolutæ concordiam, mens eujusdam fissa usque quæ insolentia sub-
inducere statutus est; sed, sanctis manibus consentibus, propius fragratat est. Id
dictum videri a chronographo de Hirsaugensium institutis, quæ Witherus Lau-
rishamum fortè introducere conabatur. Illud argumento est, quod, ausus in e-
piscopatu tribus annis, episcopatu & abbatia cessit; de cetero privatus vitem pol-
licitus in Hirsaugensium monasterio, quod specie conversionis exspectat. Verum inde
non multo post ab amicis revocatus, nibilo melior factus, Laurentiam prædia de-
nuo in beneficium exposuit. Sed tandem, abdicatâ rursus utriusque dignitate,
Hirsaugiam reversus, ibidem rebus excedit humanis, miserabili fatis exitu, inquit
chronographus, quippe qui tanta rapuit, nec exsoluit. Teauit episcopatum annis
tribus, abbatiam annis undecim. Eo Hirsaugiam secundò reverso, concordia fra-
trum electione subrogatur Anselmus, vir consilio & prudentia præditus, qui ab-
lata monasterio recuperavit. Eius tempore combustum monasterium, quod ille stren-
nuè insaurat curavit.

XLVIII.
X. Agilno ab-
bas in Hun-
garia.
(*) B. Juv.
1076, 1077, 1078.

In Hungaria sanctus rex Ladislaus, Boiz pugilis filius, nobilissimum abbatem
de Sengis fundasse dicitur, in qua non sicut recipi nisi Franci, inquit Albericus.
Quænam sit illa abbatia, discimus ex diplomate (*) Paschalis II. inscriptum Hun-
garum abbatum monasterii sancti Agidii, quod in velle Flaviansium est prope Nemau-
sam, Gallis Narbonne civitatem. In hoc enim diplomate legitur, quod La-
dislaus, bonæ memoriæ Hungarorum rex, ad honorem Dei & sanctorum apo-
stolorum Petri & Pauli, in memoriam sancti confessoris Agidii Semichenensis
fundavit ecclesiam, & eam per manus Odilonis, sanctis memorie prædecessoris
ipsius Hagonis, prædicti sancti Agidii obtulit monasterio, ubi ejus venerabile
corpus requiescit. Id verò confirmat Paschalis eo passo, ut quicumque Semichen-
sis abbas fuerit, abbatum monasterii sancti Agidii obedientiam proficiat, & per-
severanter observet: negotia verò, quæ monasterio Semicheni acciderint, solius
regis judicio terminantur. Datam Parma per manus Johannis S. R. E. sacrosani
venerabilis & venerabilis xv. anno Novembrii, indictione xv. anno dominice incar-
nationis mccc. pontificatus autem domini Paschalis secundi pape ecclesie. Hujus mona-
sterii nullam mentionem invenio apud rei Hungaricæ scriptores, Bonifacium & Tho-
mas, sed tantum monasterii (*) Wazadensis, quod Ladislaus in honorem fan-
ctæ Mariæ construxisse dicitur, ubi & sepultus est.

(b) Thiemus
cap. 59.
XLIX.
Pinarolii ab-
bas & bene-
dictos.
(c) 1078, 1079,
80.

Actum est superius (c) de origine Pinaroliensis in Pedemontana regione mona-
sterii, cui Agilulfus seu Arnulfus primus abbas præfuit, perveniente ad pontifi-
catum Gregorii VII. a quo privilegium, Adelaide comitissæ rogata obtinuit. Hoc
privilegio, quod Arnulfo abbati monasterii sanctæ Mariæ in Pinarolio inscriptum
est, hæc locum in suam tutelam suscepit potestas, cujusque possessiones confirmat;
itaque insuper, ut, defuncto abbate illius canobii, abbatem monasteriorum
Friedenensis, Bremensis, sancti Solomonis Taurinensis, sancti Michaelis Clivicensis,
aliisque, si qui illis in partibus fuerint, in unum conveniant, & in eorum pri-
mo, sed.

sentis fratres unum ex sua congregatione, si quidem illie idoneum reperire vellent in abbatem sibi eligant: sin minus aliunde adificiant. Datum Laterani per manum Petri S. R. E. cardinalis. Defuncte alie chronice notæ apud Gnibichonem (a) qui hoc diploma tenuit. Arnulfi abbas in successor Arnulphus laudant in litteris hoc anno scriptis, quibus Agnes comitissa, filia quondam (b) Willelmi P. darentis comitis, & relicta nobilissimi marchionis Petri, filii Adelæ comitisse, & donat monasterio quicumque sui juris erant apud Pinarolum. Huius Agnetis epitaphium legitur in abbacia sancti Petri de Ferrania, sita prope castrum Calci, quæ ab origine fuit Ordinis nostri, postea canonicorum regularium, nunc abbatiali (c) titulo gaudens. Sic autem habet epitaphium.

*Hæc recubant fissa matris venerabilis ossa,
Cujus erat pateram vita bonæ speculam.
Hæc efflororum constans spes nobilissæ.
Pulchra fuit facie, natus Arelasæ.
Defunctæ quæ vero, longè p. st ordine viro
Mundum deseruit, siquæ scata fuit.*

Hæc Adalasia coeditrix fuit monasterii Pinarolensis, filia Manfredi Secundæ marchionis & deice comitisse, uxor primò Humberti Mastianæ comitis, dein Ottonis marchionis Italia, ex quibus Sabaudie duces originem trahunt. Ceterum Arnulfo abbate Piasolito subacta fuit abbacia sancti Petri de Muhsacha, quæ Immoila, foror Adalædis comitissæ, paulo ante cōdiderat. Arguim abbas fuisse Ubertus abbas, cui Humbertus Mastianæ comes alter anno mxcviii. donavit quædam habebat in loco, qui dicitur Fertecides. Nunc Pinarolensem abbatiam occupant Fulcenses.

Post quatuor annos, quæm corpus sancti Theobaldi Vicentini eremite Vangadiacum (d) mandatum fuerat, Arnulfus Latinici, similique sanctæ Columbe abbas, ejus frater, botratu Rodulphi ejusdem sancti discipuli, qui in Franciam venerat, in Italiam profectus est cum Ivone Latinicensi monacho, tum ut partem reliquiarum sancti Theobaldi fratri sui obtineret, tum ut Willam matrem, adhuc superstitem, inviseret. Ejus vota anno æro machio cum Petro Vangadiæ abbas, qui ei braciæ sancti confessoris cum aliquo aliis reliquis dedit, quæ illi mox in Franciam auxerit. Cùm ad pagum Senonensem pervenisset, Richerio Senonensi archiepiscopo per notitiam præmonito, venienti occurrunt a cetero & promissi vulgi multitudine infirma, & ad majorem sancti Srephani ecclesiam pervenit. Inde Præmonium sacre deteruntur reliquie, ubi ecclesia in sancti Theobaldi honorem constructa. Tandem Latinicacum adveniunt, ibique magno tripudio accipiunt. Non multo post ecclesia sancti Theobaldi nomine insignis, bænd pocal Latinicaco, in silva, quæm Fagos vocant (*), erigitur, hæcenus cellis monasterii Latinicensis. Idem Arnulfus prope Senonas alteram eidem sancto ecclesiam nuncupavit.

Ab insauro Latinicensi monasterio non ita rix est abbatem series, qui locum reterunt. Primus fuit Herbertus ex Judæis ortus, sed a puero christianus, sancti Germani apud Parisios monachus, Fulberto & Gerberto magistris in litteris apprimè eruditus, de quo non semel in superioribus facta mentio est. Hunc excepit Rogerius, qui subertus Parisiæ præfatus anno mxcviii. Carvixitum ac Montivivini altaria concessit. Anno m. Radulfus abbas detractioni corporis sancti Dionysii interfuit. Ejus successor, baud scio an proximus, exstitit Arnulfus, sancti Theobaldi frater, Campaniæ comarum propinquus, qui sancti Florential martyris reliquias Latinicacum transferri curavit, ut inferius videbimus. Idem sanctæ Columbe apud Senonas abbas, a Philippo rege relaxationem a consuetudinibus, quæ in villa Sarmæniæ regi ministri exigebant, obtinuit. *Actum palatii Parisiæ, regnante Philippo rege anno incarnati Virbi mxcviii.* Willelmus cancellarius legit & subscripsit, & ante eum præcipui regni officiales & ministri.

Antequam hunc annum claudamus, non abs re erit observare, Stephanum abbatem sancti Urbani monasterii in diocesi Catalaunensi, de cujus primordis aliis egimus, hoc tempore passionem sancti Urbani papæ & martyris, patroni sui, novo stylo scriptis & ætornasse, etque epistolam, apologeticam præfixisse ad dominum Rogerium Catalaunensem episcopum, in cujus fine sic, eundem Rogerium ipsi auctoræ fuisse, ut sanctorum ejusdem ecclesiæ pontificum, Memmii videlicet, Elbii ac Leodamii acta expoliret: quod non præstitit, incertum. Sancti Urbani passio Stephanæ auctore, habetur in codice Cisterciensi. Cùm verò tres fuerint sæculo undecimo Rogerii præfules Catalaunensis ecclesiæ, ad quem eorum referenda sit hæc

Annal. Brand. Tom. V.

R

Ste.

ANN. CHR.
1078.

(a) Godefridus
m. 11. d. 1. 2. 3.
b. 1. 1. 1. 1. 1.
c. 1. 1. 1. 1. 1.
d. 1. 1. 1. 1. 1.
e. 1. 1. 1. 1. 1.

L.
S. Theobaldi
reliquie Latinicaco
monasterii
fuit.
(d) P. m. 1. 1. 1.
m. 1. 1. 1.

(*) In hys du
bus.

Latinici ab
bas.

L.
Stephanus
ab. S. Urbani
passio
scripta.

ANN. CHR.
1078.

ANN. CHR.
1079.
LII.
Synodus Ro-
mana in Be-
rengarium.

(*) Chron.
Cass. lib. 1.
c. 31. & lib.
de vita Alst.

Albericus &
Bruno eius
adversarii.

LIII.
Bruno si-
ciliensis epi-
scopus.

(*) Chron. Ca-
ss. lib. 4. c. 31.

LIV.
Gregorius in
Berengarium
versipellis con-
citat.

Stephani apologetica epistola, non omnino exploratum. Post illam epistolam sequitur Praefatio ejusdem auctoris sub hoc initio: *Sapienter rei expulsi sunt* &c. tum Pilius ab his verbis: *Urbanus igitur nobis Roma episcopus* &c.

Post Romanam synodum anni *MLXV*, ut diximus, in festo Sanctorum omnium habitam, in qua Berengarius brevem fidei suae formulam, sed insufficientem ediderat; ultra insequenti anno in quadragesimo, mensis Februarii convocata est. In hac Bruno monachus & nobilis palatini Signinensis episcopus, & Albericus diaconus Catinas, contra ipsam Berengarium disputationem habere; eisdemque agentibus factum, ut Berengarius novam, duabus illis explicatione fidei formulam subscribere coactus sit, quum in Gullias reversus denuo secessit. Si Petrus dia-

cono ac monacho (*) Calenensis credimus, in hac posteriori synodo Romana, Cass. lib. 1. c. 31. & lib. de vita Alst. cum nullus Berengario resistere vuleret, Albericus monachus, unus hebdomadae acceptis induciis, adversus eundem Berengarium librum editus, sanctorum patrum testimoniis roboratum, in quo omnes ejus assertiones erroneas destruxisset, atque neque oblivioni tradidisse dicitur. Hoc *opus gloriatur*, ut *monachus scriptum* ait Brunus, id referens ad concilium Romanum anni *MLXV*, in quo Berengarium haereticum suum sponte damnavisse putavit. Et quidem Petrus nonnumquam res suas nimis effert, ut forte hoc loco acciderit: ut synodus illa cui Albericus vocatus interfuit, non illa, quae praedictio anno sub Nicolao II. habita est, sed alia posterior intelligenda, Romae itidem celebrata sub Gregorio VII. in qua inivit Albericus, ut formulae professionis fidei, Berengario tum propositae, *vox substantialiter* addiderit. Hujus rei testem habemus Berengarium ipsum, qui in praefatione novissimae illius formulae ab ipso meto facta, quam ex veteri codice Gemblacensi descriptam habemus, Albericum acriter imo petulantius fugiatur, quod vocem *illem substantialiter* praedictae formulae addendam curavisset, contra sanctos, ut haereticus ait, patres, & contra ipsam veritatem. *Non enim auctoritas*, inquit, *illem coram quocumque, non substantialiter, quia nec ipsa veritas, addendum potest.* Errat potius facilius placeat errare Cassus ille, non monachus, sed *demonstrat Albericus*, (haec sunt haeretici hominis ingenitae) *monachusque esse errare me de mensa domus, nisi, cum decerem, PANIS SACRAMENTUM IN ALTARI SIT LOCUS CARISTI addere substantialiter.* Ex quibus, autique intelligitur, Albericum contra Berengarium decessisse in posteriori synodo Romana, anno *MLXV*, habita, in qua haec vox *substantialiter* ultimae Berengarianae fidei professionis inserta est. Ceterum in Alberici scriptum illud, quod unus hebdomadae spatio contra Berengarium composuisse dicitur, alicubi exister, unquam recte mihi liceat, certe nec Calini nec Florentiae illud invenimus, ceterum Johanne Baptista Marus asserit, nullas ejus locutiones haberi manu descriptas Florentiae in bibliotheca conventus sanctae Crucis fratrum Minorum conventuaria, quam haud indiligenter revolvi-mus. Hanc cardinalem diaconum sanctorum Quatuor coronatorum a Stephano X. creatum fuisse tradunt, ad quorum ecclesiam cum sepulchro fuisse testatur Petrus diaconus, qui tamen ejus cardinalatus discreti non meminit. Alius fuit Albericus junior, domo Campanus, monachus itidem Calenensis, quem pictique cum altero confundunt. De eo in consequentibus agemus.

Ad Bruconem quod attinet, in Liguriae provincia villâ Solerâ natus est, Andrea & Willâ parentibus. In sancti Perpetui monasterio diocesis Aletensis educa-tus, dein studiorum causâ Bononiâ se contulit, postea Senus, ubi inter cano-nicos ab episcopo & canonicis majoris ecclesiae coopatus est. Inde Romam pro-fectus, a Petri Igneo episcopo Albano acceptus hospitio, cum Romanae illa sy-nodus haberetur contra Berengarium eam cum Alberico disputavit; paulo post a Gregorio VII. factus episcopus Signinensis; ac demum, abdicato episcopatu, mo-nachus Calenensis. Haec ea ejus vitae auctor, cui non concordat Petrus diaconus.

(*) Hic enim scribit, Bruconem seu Brunum, non Senensis sed Aletensis ecclesiae canonicum fuisse; cumque regi caelestis desiderio, patrii parentibusque testibus, ad Calenensē monasterium, ut sub monacho haberet Deo liberis servaret, propo-nentem, ad Romanam urbem accessisse; atque ab Urbano II. creatum episcopum Signinensem. Verum, ut caetera conuenit, in eo falsus est Petrus, quod eum ab Ur-bano II. creatum episcopum dicit, quem a Gregorio VII. ad eam dignitatem pro-motum fuisse constat, & quidem anno, ut videtur proximo post illam cum Beren-gario concertationem; siquidem decessit anno episcopatus quadragesimo-quarto, Cal-listi II. quinto. De eo plura in consequentibus.

Ceterum, abfoluta posteriori synodo Romanâ, Gregorius ex Urbe dimisit Beren-garium, quem erroris sui vere poenitentem exilium duxit, concessit ei salvi-conducus littera, quibus, beato Petro fideliter inscripta, quibus anathema incantatur in, qui

utili in ejus personam vel possessionem injuriam facti, vel qui cum vocati essent hæreticum. Addit pontifex, se ei comites adjuvissse fidem suam, Falconem nomine, quem Berengarius *transmontanum clericum, & domini papa carissimum* vocat. Alias item litteras pontifex pro eodem scripsit Radulfo Tarnnon archiepiscopo, & Eusebio Andecavorum episcopo, quos monet suo nomine precipere Falconi Andecavorum comiti, ut Berengarium vexare desinat, & contra omnes ejus inimicos opem ferat. Has litteras refert Franciscus de Roya, antecessor Andegavensis, in libro ab se composito de hæresi & penitentia Berengarii.

Verum tantæ Gregorii indulgentiæ indignam se exhibuit hæreticus versipellis, eumque mox delatit. Viadum enim in Galliam reversus erat, eum ultimam illam si dei professionem iterum violavit, scriptoque edito refutavit, in quo Gregorii papæ in ipsum indulgentiam in malam rapuit partem, quasi ejus erroribus favisset: quod triplici ex capite probare conatur. Primum, quod fidei professionem, ab ipso Berengario (a) editam in priori synodo Romana, quæ anno MXXVII. habita est, ad fidem catholicam sufficere dixisset Gregorius, si homini hæretico credimus, Altemum, quod ignei ferri judicium ad probandam Berengarii fidem in posteriori synodo Romana hætesisset. Tertium, quod religiosum quendam vitam precibus & jejunio operam dare præcepisset, ut per eum Christi oraculo disceret, quid de illa controversia esset definiendum: respondensque ab eo acceptum, nihil de Christi sacrificio cogitandum, nihil tendendum, præter id, quod haberet authenticum scripturæ, contra quas Berengarius nihil sentiret: ac demum justissse pontificem, eum cum bono animo esse: sed tamen postea quorundam cardinalium improbitate ab illo consilio dejectum, aliam a Berengario confessionem, quæ postrema est, exhibuisse. Eadem ferè Gregorio impartat Benno cardinalis schismaticus in ipsius vita, namque Gregorinum indicisse jejunium cardinalibus, ut Deus ostenderet, quis iustissse sentiret de corpore Domini, Romana-ne ecclesia, an Berengarius: & mississe, duos cardinales, Attonem & Canonem ad sanctam Anastasiam, ut cum suppone ejusdem ecclesiæ archiepiscopis, totum triduanum jejunium peragerent, & illic tribus diebus singuli per dies singulos psalterium & missas decantarent, ut supradictum eis signum Christi ostenderet: quod minime congruit. Hinc traducendi papæ occasione arripientes schismatici, numero triginta, incontinentes scilicet ac inhumani, quos ille exagrabat, anno MXXX. conventu Belixie apud Noricum habito, pontificem abiecerat, varias in eam fluentes calumnias, quasi catholicam de enchiridia fidem in quælibet poneret, & Berengarii antiquus discipulus esset: quod utrumque a vero profus abhorrebat.

Eiusmodi quàm alienus a Berengarii errore fuerit pontifex, facile demonstrari potest, tum ex eo, quod Gregorius ante pontificatum in concilio Turonensi anno MXXV. lata sententiâ illum damnandum curavit: tum ex datibus synodis eo pontifice convocatis, in quarum posteriori dominus papa, ut apta synodi resisteret, Berengario præcepit auctoritate Dei omnipotentis & sanctorum apostolorum Petri & Pauli, ut de corpore & sanguine Domini numquam alterius eum aliquo diceret, vel aliquem docere auderet, exceptâ causâ reduendi eos, quos seduxerat, quæ de verbo Sanctissimos refert. Etsi autem ignei ferri judicium pontifex iudicissse dicimur: id, si verum est, eo consilio facere pomit, ut hominis versipellis, toties ad errorem relapsi, animum hoc modo probaret. Verum, et probatione ommissa, ad preces ac jejunium se convertit pontifex, ut futuri concilii exitum Deo commendaret, & præstalam hæretici hominis mentem emolliret. Sed, ut apparet quam male inter sese mendaces cahereant, asserit Benno cardinalis, Dominum nullo signo declarasse pontificem, quid tendendum ad definiendum esset: contra verò Berengarius asserit, a beato Maria id oraculi acceptum, nihil de sacrificio Christi cogitandum, nihil esse tendendum, nisi quod haberet authentica scripturæ, contra quas Berengarius nihil haberet. Sic mutua comparatione utriusque mendaciam constatur. Neque porro ulla fides habenda est, sive Benno, si forte Gregorii hosti iustificissmo, sive Berengario, qui toties fidei violatæ reus, indignus fide est in propria causa. Facendum est tamen, Gregorium fortè tenuisse, mitius tractandum Berengarii ingenium, quippe qui realitatem admittere videretur: ne homo versipellis & turbulenter novus in ecclesiâ turbas & factiones concitare pergeret. Ad id verò loquutus est pontifex, tam majori ecclesiæ bono, tum snapte indole, quæ ad commiserationem & indulgentiam propensior erat: quod forte non facili sibi persuadere perique patienter, quos ejus facta in Heinrichum IV. in contrariam abduxere fortunam. At quisquis ejus epistolæ & acta illius temporis attentè perlegerit, haud ægrè id quod dico intelligit. Certe qui partes Rodulfi turbaverat, nimium Gregorii in Heinrichum, ejusque affeclas facilitatem sapienter incusarant, ut fidem facerent eorum epistolæ ad ipsum Gregorium. Sed de his satis superque satis pro loco,

Annot. Bened. Tom. V.

R 2

que

ANNO. CHR.
1077.

LV.
Falso accusatus a Berengario reclusio & alius.

(a) F. supra n. 14.

ANN. CHR. que x. nec fultis discreta sunt lo. Præfatione ad partem secundam Sæculi sexti Boe-

ad. ni.

ANN. CHR.

1019.

LVI.

Gregorius

in suum monasterium

ad Ho-

gocen abba-

tem.

(a) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(b) P. 104.

a. 10.

(c) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(d) P. 104.

a. 10.

(e) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(f) P. 104.

a. 10.

(g) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(h) P. 104.

a. 10.

(i) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(j) P. 104.

a. 10.

(k) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(l) P. 104.

a. 10.

(m) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(n) P. 104.

a. 10.

(o) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(p) P. 104.

a. 10.

(q) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(r) P. 104.

a. 10.

(s) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(t) P. 104.

a. 10.

(u) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(v) P. 104.

a. 10.

(w) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(x) P. 104.

a. 10.

(y) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(z) P. 104.

a. 10.

(aa) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(ab) P. 104.

a. 10.

(ac) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(ad) P. 104.

a. 10.

(ae) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(af) P. 104.

a. 10.

(ag) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(ah) P. 104.

a. 10.

(ai) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(aj) P. 104.

a. 10.

(ak) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(al) P. 104.

a. 10.

(am) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(an) P. 104.

que x. nec fultis discreta sunt lo. Præfatione ad partem secundam Sæculi sexti Boe-

ad. ni.

Deus hoc anno epistolam Gregorius scripsit venerabili Hugoni abbati Cluniaco-

si; unam (a), quæ cum arguit, quod Hugonem Burgundie ducem religiosissimum

in suum monasterium admisisset; quæ de re anno superiori (b) egimus. Alteram

(c), quæ cum monet, ut bona Matiscensis ecclesiæ, quæ Landericus episcopus

ab ipso usurpata dicebat, aut eidem ecclesiæ restitueret, aut saltem commutaretur,

compenset; hæc mihi, Dilecti episcopo & abbati sancti Pauli litteræ inter eos finien-

dam pontifex committit. Id intelligendum videtur de abbate sancti Pauli in Urbe,

cujus nomen ignoramus. Prima ex his epistolis data est Romæ 19. nonas Januarii;

altera ibidem 17. kalendas Maii.

Hoc anno rex Philippus, cum in Floriacensium monasterio versaretur, ecclesiæ

sancti Martini ad Campos seu de Campis, ab Henrico patre suo, ut superius (d)

dictum est, inlastratam, & quæ tunc canonicorum erat sub Engelardo abbate,

Hugoni abbati Cluniacensi, ejusque successoribus donavit: ut Deus omnipotens,

interuentibus beatis apostolis sancti Petri & Pauli, sequens & vitam suam cum

pace & tranquillitate in presenti sæculo disponderet, & in futuro sempiterna.

gratias concederet. *Actum publicè apud sanctum Benedictum de Floriac, anno*

incarnati Verbi millesimo octavo centesimo octavo. Gillebertus ad vicem Rogerii can-

cellarii hoc diploma elegit & subscripsit. Regiæ litteris adscripta sunt post regem

signa Aganorini episcopi Aduensis, Rainaldi comitis de Nivernois, Roberti dapiferi

& aliorum. Mox in illam ecclesiæ indaßi sunt & Cluniaco monachi, quibus Hu-

go potorem præfexit Usfum seu Ursionem, virum pietate clarum, & regularis di-

scipline studiosissimum: cui Theobaldus succedit, ut alias videbimus.

Post annos tres, quom Rotomagi in ecclesiâ sancti Andoani tumultus (e) excita-

tus fuerat inter Johannem archiepiscopum & illius ecclesiæ canonicos, paralyti (f)

percuti archiepiscopum, nihilominus ad sancti Andoani ecclesiæ, scilicet ejus die,

de defuncti preceptis; & quia per se missam celebrare non possit, Gillebertus Ebro-

icensis episcopus vires suas committit: ipse verb in medio canonicorum specie præconatoris

adstitit. Verum, urgente infirmitate, lecto evangelio, post hanc oblationemve-

clis egredi coactus, tribus aliis annis eodem incommodo laboravit. Odrericus (g)

(f) *Andoani*, scribit, cum subitâ passione percutissim, turbâ speânte ad terram descriptum fuisse

& blesio quo supervixit, elinguem existisse. Denum, religio episcopo, in

villa sancti Hilberti duodecimo prælatum sui anno vitam explevit; in Rotoma-

gensis ecclesiæ humatus quinto idus Septembris. Duobus ante ejus obitum mensibus

in ejus locum successus fuerat Guillelmus (h) Bonaninus episcopus, ex archidia-

LVII.

Johannes ar-

chiepiscopus

Rotomagensis

successit Guil-

lelmus.

(a) P. 104.

a. 10.

(b) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(c) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(d) P. 104.

a. 10.

(e) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(f) P. 104.

a. 10.

(g) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(h) P. 104.

a. 10.

(i) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(j) P. 104.

a. 10.

(k) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(l) P. 104.

a. 10.

(m) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(n) P. 104.

a. 10.

(o) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(p) P. 104.

a. 10.

(q) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(r) P. 104.

a. 10.

(s) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(t) P. 104.

a. 10.

(u) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(v) P. 104.

a. 10.

(w) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(x) P. 104.

a. 10.

(y) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(z) P. 104.

a. 10.

(aa) Greg. VII.

ibid. p. 177.

(ab) P. 104.

a. 10.

(ac) Greg. VII.

probatum in multis, metropolitanam *Adversus* arbis sollempniter ordinavit. Haecenus Ordericus: qui alibi (x) ejus in divinis officijs assiduitatem laudat, predicandi usum, patientiam & benignitatem adversus omnes.

quibusdam Anglicanis in locum Herlingi Becensis abbatis electus esset, quia Adefonsus, successor in locum Herlingi Becensis abbatis electus esset, quia tunc ordinatio, dum ille omnes fabre refugit, in hunc annum dilata est. Sed quia Rotomagensis ecclesia tunc pallore delibata erat, ergo Guillelmus in locum Johannis, qui episcopatu cessavit, necdum fabricatus, iuxta principum Gilbertus Ebroicensis episcopus Anselmum abbatem in ipsa Becensi ecclesia vixit, tendens Matris *ad hoc illa mercede professionis ordinavit*. Ordinatus autem ad nihil de praelata conversatione remisit, at contra de quotidiano profectu longe magnificatam se exhibuit. Principio singula monasterii officia singulis fratribus, de quorum fide et praeludia securus erat, assignavit, ut monachi erudiendi et incrementis totum se daret. Si quid tamen majorem momenti negotii emergeret, id ad se referri fatigabat, solliciti cavere, ut quicquam quavis dolo malo vel arte circumveniretur. Erga hospites tantum caritatis praeludis erat, ut cum decesset quod ei apponeret, ex thesaurio fratrum suppleret. Sic tamen necessitati suorum providebat, at nihil decessit, nihil superfluum. Ubi rei familiaris copia deesset, querebatur economi speciem in Deum reponendam aiebat, cojas precidentis nunquam ipsi deesset. Sape enim portus die vel naves ex Anglia, rebus necessariis onante, ad proximam appellabant portem; vel vicini ex subveniebant, vel quique ex remotissimis adveniebant, ut suae monasterio offerebant. Becensis in huncque caritatem confidit Odoicus (†) confestim eam verbis a se explicari non posse. Interrogando potius hae de Burgundiones, Hispanos et quosvis alios ex longinquo five et prolixo hunc adventantes, qui quantā benignitate ab eis accepti fuerint, legentur praefatur, eoque in similibus imitari sincere fatigant. *Jeanne Becensis*, fundit illi, *potest omnes evocare, eorumque panis illi deprecari caritatem potest*. Non minus itaque si Deus eis affuisset rependebat, quod tam liberaliter in omnes expendebat.

Unus et principalis Becconium benefactoribus fuit Lanfrancus Cantuariensis archiepiscopus, qui, cōtemporā Becconium puerū, quod ex terra fertilitate flarum populi Herliani abbas obtinere eos affligebat, viginti libras ad terrae per Herbertum abbatem, aialique elemosynas militi, necnon aurum ad calicem conficiendum. Pro utrique gratias ci agit Anselmus deobis priori secundi epistolā, quarum in utroque significat, tam fuisse tunc Becconium regiam, et etiam legaminibus cūendis impares fuisse.

Ipse quoque sanctus antea Anselmum in Angliam traiecit, tum et quoddam monasterii sui possessiones lauro tract, tum et Lanfrancum inviserit. Mare ingressus hodie diei primi, sexta fere horas postquam attigit, et in villa Limesinga a Lanfranco exceptus est: qua de re Brecentis litteris (e) sui certiores fecit. Ubi Cantuariam advenit, perquam honorifice a conventu ecclesie Christi, qui cathedralis erat, acceptus, multis coram monachis de caritate, rebusque moribus preclari discit. Eius sermonis formam retulit Eadmerus, illius ecclesie iam tum monachus adolescent, qui in ejus familiaritate et eo tempore admissus est, furatus ejusdem in archiepiscopali dignitate capellanus, et rerum ab eo gestarum scriptor. Inter amica colloquia Lanfrancus fe quoddam teneri scrupulo dixit ega quoddam, quos Anselm colebat, sanctos, de quorum sanctitate nonnulli dubitabant. In ha unus erat Ellegum, Cantuariensis olim pontifex, vir bonus quidem, quem illi nonnulli sancti viri fuisse, etiam in eodem inter martyres numerant, tamen non pro Christi nomine conditione fuisse, sed ut redimeret, nonne, non videlicet subdito fuisse rebus suis pollicetur, et sagaxis causam faterentur. Quoniam et alia fabaret nunc rebus caasa, utique quod pagani civitatem et ecclesiam Cantuariensem, episcopi ejus ad mortem tradere molirent. Ad Lanfrancum scrupulum moles fatiscit Anselmus, in summa Ellegum merito ductum, et quidem martyrem colli, quippe qui subdito fuisse suorum cujusmodi prope vite pretio redimeret non dubitavit: quo responsio ita confirmatus fuit Lanfrancus, et deinceps beatum Ellegum, ut verè magnum et gloriosum martyrem, impense coluit, quique hitoriam, ab Oberno Cantuariensi monacho editam et ad modulos compolitam, sollemni decreto probaverit. Nullus in ea infula fuit, qui Anselmi monachi infens non caperet; nullus non melior ab eo recedebat, clerici monachi, ipique conjugati, principes, et magnates. Monachos, et ne nimia ordini sui insidia contemnerent, admonerat quod sui ministerium coactum omnium bonorum iactura et ruina oriretur: quod quidem fere vitarii familiaritudo exponeret, ejus claustrum distributioni ordini monachicæ militie esse ingens: quando quidem sancti pices defuncte vitarii qui defuncti monasterio, si ipsius claustræ ministrum dicunt, non recedebant: ita monastici ordinis reli-

ANN. CHF.
1875.
(4) Ordre
Lib. p. 334
LIX.
Anche in
Betti 200 5
al se gent.

(17) Ordinar.
 1844. 2-1902.Lanfranci in
Beccanica ca-
pitula.

IX.
Asclepias in
Angliam tra-
nse.
(c) *Asclepias*.
Asclepias sp.

Ejst senten-
na de Ellegi
sacilnatu.

ANNO CCCC.
1079.

religio funditus perit, si per modicorum contentum viticem paulatim a fervore deficiat. His aliisque rebus vir Dei magnam sui apud Anglos existimationem & auctoritatem concitavit.

LXI.

Beccensis

Angliam

5.

(c) de fide.

h. h. 2. q. 3. &

4.

Ex omnibus Anglis, qui Anselmum in illo itinere coluere, unus fuit dominus Richardus cum sua conjuge Rohaide, qui Beccensis monachos ab eo expectere, et eos in quadam possessione sua institerent. Reversus ex Anglia Anselmus id expectatus est, missi illuc quidam ex suis, quos Gundulfo (a) Roskensis episcopo, in causis fortis diocesis collocandi erant, & Baldinus, seu Baldevinus sancti Eadmundi abbati commendavit, ut eorum protegerentur auxilio, consilio regerentur, eorumque iudicio ac censuram normidem monachorum vitam discerneretur. Baldinus ille monachus fuerat sancti Dionysii in Francia, qui Leoflano sancti Eadmundi abbati (b) a Willelmo vel ab Edvardo regem dudum suffusus fuerat. Alias ejusdem argumenti epistolam scripsit Anselmus tum ad Henricum (c) Cantuariensis ecclesie priorem, tum ad perdidit Richardum & Rohaidem, qui hos monachos ad se mitti petierant. Posteriorem hanc epistolam scribit Anselmus tum suo, tum Richardi parvuli, ut ipse vocat, monachi nomine, id est novitii, qui Richardus Gisleberti seu Gilberti nobilissimi comitis ex filio Richardo nepos erat, factus postmodum ultimus Eliensis monasterii abbas.

h. f. lib. 2.

1053.

(c) de fide.

h. h. 2. q. 3. &

4.

h. h. 2. q. 3. &

4.

Ex his, qui tunc in Angliam missi sunt, unus fuit Richardus alter, postea sancte Walburgae abbas; tum Henricus de Gornaco, qui Beccum redire expectens, domum Richardi reditum expectare jubetur; insuper Mauritius, ad quem scribit Anselmus de quodam monacho, regis aulam sapientius frequentante, quem ab aula revocari jubet; & prater hos Odo, Gualterus & Henricus camerarius, eo missus ad procuranda monasterii negotia: qui cum minus religiose se gereret, Beccum revocatus est. Ex his Gualterum Lanfrancus cornobio Fovehamensis abbatem prefecit. Lecta dignae sunt Anselmi de his epistolae (d) duae, quarum una Richardo &

(d) h. h. 2. q. 3.

4.

alii de Beccensi congregatione in Anglia reversionis inscripta est, quos moeror, ut memoriam monachicae religionis perpetuum habeam: ut quod habuimus amantius profectus, vita & moribus exhibeam; ut se non mundi, nec eorum qui inmundi do sunt, sed Dei tantum, & eorum qui Dei sunt, amatores ostendant. Deinde severè obarguendum penebat Henricum camerarium, qui in multis inordinatè se gerebat, & in gildis seu populis cum christiis vino se ingurgitabat. Sequens epistola est de monacho distius in curia morante: in quem, nisi se quociens emendat, se severè se animadversurum asserit: malle tamen illius spontaneam correctionem, quam ullam ei inferre aulicioris disciplinae correctionem. Hanc epistola directæ est fratri Maurico, ad quem scriptum sunt de malo, an aliquid sit, nuper a se compositum mittit.

LXII.

Rodulphi Bel-

vicensis con-

versio.

(e) h. h. 2. q. 3.

100.

Dum Anselmus in Angliam moraretur, Beccum diverit Rodolphus nobilis adolescent, thesaurarius Bievacensis, filius Lanfcelini, facili amator immoderatus. Is Becco discipulus, subitè spiritus sancti gratià motatus, monachum se fieri postulavit. Ea re accepta, Anselmus gratulatorias ad eum litteras (e) dedit, quibus cum ad propositi constantiam hortatus, & contra demonis tentationes praemunit, Christo ipsem precibus commendans, qui eum ab amore seculari vanitatis abstergeret, & sanctissime matri ejus, quae ipsum ad se fugientem sub sua tutela susceperat. Eisdem Rodolpho amicis erat, & olim in saculo socius, nomine Lambertus, in quem Anselmus, haud dubiè inclinata Rodolphus hortatur, ut saculum (f) relinquendo Christum sequeretur, & per temporalem humilitatem & paupertatem, exaltationem & divitias aeternas consequatur, paratum se esse dicens, ad ipsum ubi vis ulnis in Becco suscipiendum. Non videtur Lambertus hortanti assensisse. Nullum enim ejus nominis invenio in numero eorum, qui sub Anselmo abbate apud Beccum vixerunt. Praedicti Rodulphi exemplo atrox Anselmus (g) in epistola ad Guillelmum virum nobilem, ut eum a militia sacculi ad spirituales converteret, dehortans eum ab itinere Hierosolymitano, quod ille meditabatur, ut statum suum teneantem regnum Græcorum invaderet. Eisdem scripta videtur & alia (h) epistola, quæ eum hortatur Anselmus ut fugiat sacculum, & Beccum veniat.

(g) h. h. 2. q. 3.

1053.

(h) h. h. 2. q. 3.

1053.

Eodem anno Albertus canonicus ecclesie Bievacensis sancto Johanni & cornobio Angeriacensi dedit ecclesiam Bievacensem (*), quæ olim parochialis sub titulo sancti di Luceiani fuerat, postmodum ab eo pro quatuor canonicis dotata; ejusque nationem confirmavit Wido episcopus Bievacensis, litteris datis Belvaci, die natali sancti Petri anno MLXXIX. Indictione II. regnante Philippo regi, anno regni ejus XII. His litteris subseribunt Petrus abbas monasterii beati Luciani, qui Theobaldo rectus successerat; Garnerius abbas monasterii beati Geremias, Radulfus abbas sancti Symphoriani, Ivo abbas sancti Quintini canonicorum regularium, qui postea Carnatus episcopus fuit; prater hos nobiles laici, Ivo comes de Bellomonte.

(*) de Reg.

1053.

1053.

1053.

1053.

1053.

1053.

1053.

1053.

monte, Galeranus de Brielio, Adam de Insula, quæ ab eo Insula Adami dicta est, Gislebertus de Merin, Radulfus Delicatus (*), Hugo de Autogilo, Bernardus de Moneto, & Gislebertus de Clero monte. Postea vero idem Albertus, qui sub ordine canonico dignæ & laudabiliter viasse traditur, cum consilio canonorum suorum suorum, in eundem indixit, ut in eadem ecclesia *diffisterent ordinem & Deo placere* inducerent. Hosum itaque precibus pulsatus Odo Angeriacensis abbas, Ausculum priorem cum Gaufrido monacho illuc misit, quibus prædicta ecclesia inhabitanda, & monastica edificia instruenda concessa fuit anno *1111*. quod rex Philippus anno sequente confirmavit. Illic quatuor monachi fuerunt sub Gaufrido præposito, qui cum Ausculo illuc venerat, Guillelmus de Montisaco eidem ecclesie tres fructus modis annui redditus donavit, ut ipse fieret monachus sancti Johannis Angeriacensis. Varios dominos subinde habuit hæc ecclesia seu cella, à Benedictinis primùm translata ad canonicos regulares, tum ad Præmonstratenses; nunc redacta ad simplicem, ut vocant, priorem. Præter hæc ecclesiam prædictam Albertus intramuram sancti Luciani ecclesiam Angeriacensibus concessit, ut inferius videbimus.

Hoc ipso anno Fulco veteris Corbeie abbas, pactum inlit cum Ingelramno Roveni comite super vicecomitatu Corbetensi, quem isti invaserat. De hoc pacto Fulco scriptum edidit, in quo testatur, Corbetensis monasterii ab ipsa origine abolutam fuisse libertatem usque ad tempus Maingardi abbatis, quem rex Robertus a regimine expellere tentavit, & alium in ejus locum subrogare, sed non potuit, resistente abbate, qui in *regem prævalens erat, ut potius summi in honore, nec inferior in genere*. Hac tamen occasione usus Galerius Andianorum comes, Corbetenses venare coepit, vicecomitatum & omnem tribunicariam Corbeie potestatem inavit: Fulco vero ejus filius, ejusdem urbis episcopus, pari consilio in ipsum Corbetis locum ejusque clericos se excutere inlit: sed apostolicæ repressis auctoritate, a capto delitit. Post Galerium Ingelramnus Rovenis comes, qui Corbetensis monasterii *causa* seu clientelam, vicomitatum eidem usurpavit: at Corbetâ e manibus Arnulphi Flandrie comitis per Philippum regem redemit, vicecomitatum recuperavit Corbetenses, stidentem Ingelramno, qui eos prædictis & incendiis venare non desistit, dum Fulco abbas hunc cum eo concordiam inlit, ut quidvis *infra prædictum Corbeie ad vicecomitatum pertineret, exceptis clericis & monachis familiaribus, utrique commune esset: at oppositi in sola remaneret abbas potestate. Altem Corbeie fuit de 1111. Ascender Marti anno ab incarnatione mactæ, indictione 11. assensionibus ex usque parte Edrici de hacra, Roberto fratre ejusdem Ingelramni, Lamberdo de Rhodi monte & aliis.*

Eodem anno, cum Bartholomæus, Majoris monasterii abbas, urbem Laudunum adiit, societatem precum inlit, cum Laudunensi ecclesia, eique Eliandus episcopus ecclesiam sancti Nicolai apud Rocciæ (*) sitam, concessit, cum ea prerogativa ut monachi illuc degenes divinum officium, etiam tempore interdicti, ibidem celebrare possint. *Altem est hoc Laudum, dum archiducem Falcedo & Ebalus Laudunibus, eique ibi fuerat Mauisse cum universa Laudunensi ecclesia (*) Romæ congregatione, anno incarnationis Domini mactæ, indictione 11. anno ejusdem Eliandi episcopi savi, Tunc etiam Hilduinus comes de Rocciæ, & Adaldis uxor ejus, cum filijs suis Ebalis, Andrea & Hugone, beato Martino Majoris monasterii & monachis ejus congrete monastium, quod in honorem sancti Nicolai apud Rocciæ constructum est. Postea tamen comitis illud monachis sancti Theoderici donare voluit in manus Reinaldi abbatis: ut Hugo monachos Majoris monasterii, qui apud Ventiliacum prior erat hæc donationi intercellit, effectusque prior valerit donatio. Id factum in coria Rocciæ coram ipsa comite, episcopo baronibus, & quidem in dedicatione illius monasterii, presente Eliando episcopo, qui illud consecravit.*

Per id tempus Wido Pissavorum comes, alio nomine Gaufridus Willelmus, adit (*) Monasterium novum, in pago Swetonico *infra tertiam sanctæ Trinitatis, id est Windocinensis monasterii, situm, ubi ab ejus loci monachis honorifice, et per erat, exceptis fuit. Post epulas parato ipsi lecto in calefactorio, ubi paululum quievit, petiere monachi, ut ab injuriis & vexationibus, quas patiebantur, ipse eximeret. Ille vero promisit se eis facturum scire, cum ex insula Aiaz, quæ ob climaticis negotia pergerat, regressus esset. Missi obid mînis ad eum monachi duo, Clemens & David, ad terram, quæ vocatur Maritima, (*) ob ille in redita ex illa insula morabatur. Tum, audient monachorum rationibus, se in coluit esse confusus est, & terras cultas & incultas, quas ejus parentes, Gaufridus comes & Agnes, monachis sanctæ Trinitatis de Windocino contulerant, confirmavit, malisque consuetudinibus, ab eis exigi solitas relaxavit, dato illis duas*

ANN. CHR.
1016.
(*) Delicatus.

LXVII.
Cob. la. 71
tertia tunc
restitu.

LXIV.
M-juri
mactæ data
ecclesiæ S. Nicolai de Rocciæ.
(*) Romæ

LXV.
Windocinensis
libus recita
ex f. 100.
(*) 857.
mactæ, pag.
877. & 899.
(*) Maritima.

ANN. CHR.
1079.

bus monachis scripto ex visidi iuncto, quo domus constrata erat, *sicut solemus facere*, inquit illius notitie uictor, *quando aliquam personam potuit, ut dominum iustissimum, vel amicum*. Actum x. kalendas junii hoc anno, qui indictione secundā predictus erat. Hinc ex tabulario Vindocinensi, in quo uia charta eodem anno data dicitur de quodam ecclesia *die festivitatis sancti Petri, qua dicitur Guala- augasti*. Eodem anno Burchardus comes in quadam carta testis notatur, qui tunc in laudis Trinitatis ecclesiam oraturus uenit, regnante Philippo Francorum rege anno uicesima, *professante Gisfrido Caruentensem episcopo anno primo, patre eius Odo- ro abbate anno xxxvii.*

LXVI.
Celsi iussu
Sepulchri de
Balgentio.

Tunc temporis florebat Lancelmus miles de Balgentio seu Balgentio geneto & militari uirtute, nec minus pietate illustris, qui hoc unum ecclesiam quendam prope murum castris sui stram, atque in honorem sancti Sepulchri Christi Domini & sancti Marci episcopi genitricis, nomenque sanctorum consecratam, primitus u Chel- sius inchoatam, sed a se perfectam, Vindocinensi monasterio cantulit cum filio suo Radulfo, ut eam *sub nomine seille monachi illius loci iure perpetuo tenerent & possiderent*, ac diuinum inibi seruitium die nocteque iugiter celebrarent. *Hinc*

(*) et. 1111.
sed mult.

donatio facta est apud castrum Balgentiam anno mxxxix. iiii. () mense Februarii, domus die ab ipsa Lancelmo super altare quam dedit ipsius ecclesia, ostenditibus his & excoecantibus Radulfo filio ipsius Lancelmi, & forer eius, qui antiorauerunt, Heruo fratre ipsius Lancelmi de Locrumis, Antelmo de Bello-monte, Archibaudu monacho. Postea idem Lancelmus hanc donationem tam habuit apud Vindociniam in cupinio fratrum, eodem anno, xiv. kalendas Junii, die festo sancta Trinita- tis. Subscripsit post Lancelmum Radulfo filius eius, qui antiorauerunt, & cum eo decem signum super altare posuit, aique denique omne capitulum sancta Trinitatis, quod domus Olericus abbas tenebat. Huius Lancelmi parens fuisse uidetur Lancel- mus uassus, dominicus de castris Balgentio, u quo Agnes comitissa, conditrix monasterii Vindocinensis, ecclesiam sancti Beati composauit, pro qua eadem Lancel- mus dedit numerum solidos mille, & *pro xxi. denariis aureis in prete deditur* lustrum & quendam uia, itaque u filii eiusdem Lancelmi, Jabutius & Lancel- lino, quodam apud Custrum-danum. De Lancelmo juniore & Radulfo eius filio consule si uia Gelfridi abbatem episcopus & Sumandi (a) notus, ubi Lancelmus de Balgentio uia Fulkonis Rechini Andecavorum comitis locet fuisse dicitur. Fuit & testis Lancelmus de Balgentio, qui Vindocinensibus concessit *uindictam sancti Beati apud Balgentiam in curia monachorum ante portam gallica sancti Sepulchri in presen- tia domni Roberti abbatis, domno abbate in palestris suo sedente, anno ab incarnat- sione domini mclii.**

(a) Sumand.
8-97.

LXVII.
S. Eutropii
ecclesia in-
struenda.
(b) B. J. rem.
sej. p. 410.

Habitu est hoc unum Burgigale concilium, cui praesederunt Amatus Olarensis seu Oloronenis episcopus, & Hugo Dicnis apostolicæ sedis legatus. Tempus discimus ex quodam (b) iustramento tabularii Sandonensis, in quo Willelmus Pictuorum comes & totius Aquitanie dux predictos episcopos supplex aduise dicitur, concilium ab eis petens, quo postea animæ sue saluti consuleret, & qui in loco conuo- citus, qui per suis suorumque parentum delictis Deum exoraret, constitueret. Visum est ut ibi fieret in ecclesia parochie Santonenis, ubi corpus sancti Eutro- pii episcopi regulariter, ita neglecta, ut nullus in ea regularis ardo tenere- tur, a Willelmo nuper creptu e manibus laicorum, qui eam in usus profanos con- uerterant. Placuit Willelmo concilium, simulque Bosonis Santonenis episcopo, qui concilio aderat, uidentibus eius archidiacono cum Gosefino Burgigalensi uchi- episcopo & Kalato vicomite, de *cujus iure ipsa ecclesia faciemus faciemus confer- endum fuerat* &c. *Actum Burgigale in concilio ibidem celebrato anno mcccc. prulie idus Octobris indictione 11.* Huic concilio uisum quā plures episcopi & abbates, in his Ademarus Engolismensis episcopus, Raimundus Vassutensis, Petrus episcopus de Asca, Unio Santonenis, abbates uero Odo sancti Iohannis Augasiacensis, Reginaldus seu Raimaldus sancti Cypriani, Arnaldus de Croas Burgigalensis, multique clerici. Non tamen ante biennium illic instituti sunt Cluniacenses, ut inferius (c) uidebimus.

(c) in. 66. n.
24.

LXVIII.
Baldricus ab-
bas Burgi-
gensis.

Eodem unum Willelmus dux Aquitanie locum Silue-majoris Geruldo uba- ti u construendum monasterium liberaliter concessit, eamque ub anni seruitute ex- emit, quod anno sequenti in altera Burgigalensi concilio u patribus confirmari cute- vit, ut inferius uidebimus. Utrique concilio dux Willelmus interfuit.

Qui hic laudatur Arnaldus de Croas Burgigalensis abbas, in ualgaris iudicibus o- missus, collocandus est post Raimundum, ut proinde Baldrici proximus antecessor. Nec ferè ferius hoc unum Baldricus Burgulio præfisse cepit, siquidem unius se- ris tringita illud rexit, & unum mcccc. ut Dalesius episcopatum pnnioris est, ut suo loco ornamentabimus. Certe idem ipse, Baldricus in (d) epistola ad nostrum

(d) Nostris
pne p. 227.

Fil-

Fiscemones abbatialis sui regiminis conus diserti caprimis his verbis. *Abbas paradiſum ſpiciam, quæ me inter mola ſua granata dno antierat, Burgulium & jactandabam : præſentem quoniam horo illi forme ſua laſtris caſſis de horta anni exiſſeram.* Jam ſi ubi hoc anno mteſe, numerus ſec ſitæ luſtra, id eſt triginta ſcix annos, utique ptingens ad annum mcccc. quo Baldicus epicoꝝ ſectus eſt. Fuit is haud incelebris ſuo tempore pœte, natus Magdusi (*) ad Ligerim paullo inſte urbem Aurelianorum, unde Aurelianenſis a nonnullis dicitur. Magdusi ſe notum eſſe ipſe diſertè aſſertit in carmine octiduo edito ad Emmam abbatiffam excolans, quod nulli flores urbani eloqui in ſua verſibus inſeſſent, quippe, inquit,

*Raſſia diſſa mibi, quæ raſſient incola raris,
Magdani natus, incola Burguliam.*

Ille magiſtrum habuiſſe videtur Hubertum, cujus leſſum (a) compoſuit, in quo hæc diſſeram ſperatam, & Magdusi ſtara lœræa vocatus. Hinc Baluricus Burguli ſectus monachus, dein abbas, poſtice mecinè deditus fuit, non tam gravis ſententiæ, quam verbis proſuſus, & aliquando pro more poëtarum liberior. In prædicto carmine ad Emmam queritur quod epod magna viciant poëta, ipſique Marbodus, *quatam ſpectabile ſider.* Videm Marbodo, utpote poëtarum apice, carmina ſua corrigenda oſſent. Cuius loci ebbatiſſa ſecit hæc Emme, octiduo mihi compertum. Eo abbate abſtinentiam a carnibus Burguli non vigiſſe patet ex carmine, quod idem Baldicus ſcriptis in quendam monachum epod ſua conſomorantem, qui ſebbaro cernes edere detreſcebat, unde ille ad cum :

Sabbata cuſſidus, tamquam Judæus apella ()*

Cum tamen aliteris legis iter innot.

& inſta: *Ta verò reſagis per ſabbata tangere carnes,
Nobis eſt liſitum tangere quas volumus.
Ergo ſi voſtra vis legi participare,
Audo judicium pœne ſuperitium.
Senti nobiſſum, promiſſas ad faciendum,
Quod ſancti fratres, ſtatribus ipſi ſancti.
Aut igitur veteris ſecta præcepta, ſequarſi,
Aut carnes aliquas tangere non remas.*

Ex quibus intelligitur, quod alia non argumenta docent, ſeculo undecimo abbatem a carnibus ſabbato necdum ubique vigiſſe. Sed tamen Glaber (b) Regidius cuſtor eſt, anno anno millicieſimo indictione fuſſe in gratiarum actionem ob redditam abundantiam & pacem, præcepitque, ut omnibus hiedonadibus ſecſtione perpetua ſecſi dicit abſtineretur a vino, & carnis ſepitund, niſi ſecſi gravi infirmitas compelleret, cui teleſterima ſecſimmitas interdicent. Hoc ſecſitum confirmavit Gregorius VII. in concilio Romano, additæ exceptione de majore ſecſivitate vel infirmitate. Tempore Petri (c) venerabilis, Baldico ſubſequenti, aſſiſſantat Dei caud ipſi mini vel lixa a carnis omni ſabbato, ſecſi ob honorem Deipare Virginis, cui ſecſibatam ex eo tempore jam præcipue dictum eret, teſſa Petto (d) Damiani. Unde mirari ſubit, hæc abſtinentiam apud Burgulienſes monachos octiduo obtinuiſſe, quam violatæ ipſis mini & liis tunc religio erat: quod argumentum eſt, laxatam epod eos tunc fuſſe monaſticam diſciplinam, nec tam de abſtinentiæ & ſecſiviori vite, quàm de libri & veribus curam fuſſe. Unde Baldicus ipſe in carmine ad Geretum Lauſaneuſem, quem hortatur ut monachus Burguli ſat, non vna ad ſilicium proponit quàm libros & oporant ad ſudia ſecſellum.

Sed libri deſunt fortagiſſe & aia deſunt.

Iſte locum notis, qui ſloridus otia gigit,

Libris & charit, & ſancta ſtudentis opta.

Burguliam locum eſt, & Compo () diſitit amicit,*

Flumene perſepum qui vitreus irrigat hortos.

Hocque loco locus eſt a carnis pœne remotus.

Quo tatat fratres a ſiſtitudine mendi.

Et ſecſi in gremio denariorum pœne alantur.

Hortentil parit Geretius, ſecſuſque eſt Burgulii monachus, ubi & deſceſſit: cujus epitaphium cecinit Baldicus (e). Cùm verò nonnulli ei inproperarent, quod ſtudiis & maxime poſſi mium addiſſes videretur; reſponder in hæc modum in carmine ad Godſtadium Remenſem magiſtrum tunc pœreſeſtrem.

Amal, Brada, Tim. V.

S

Eſto

ANN. CHR.
1079.

(*) Mon.

(a) Chro. m.
p. 106.

Sabbato abſtinentia a carnibus.

(*) circumſeſ.

(b) Glab. m.
p. 106.

(c) Petr. Vin.
lib. 4. c. 11.

(d) Petr. Dam.
op. 13. c. 1.

(*) Archim.

(e) Chro.
lib. 4. p. 106.

ANN. CHL.
1079.

*Ecco tibi dixi, mi Godfride, quid hoc sit,
Squod fides, licet hoc nihil vales studium.
Carmina confessor nil in se nostra valere;
Sed vales id, quod me devotus a vitis.*

& infirmis: Nos mori auster infirmis carmine usur,
Nec nostris auster, ut reor, infirmis.
Denique si rara non sunt mea carmina cuique;
Qui vult resistat; cui placeat, ipse legat.
Si nulli aucto, si non exaspero quinquem,
Si nullus quatitur improbitate meo;
Dumque labore studeat, necum quoque novo laborat;
Cur in me nequam quilibet crederetur?

(1) sub p.
1079.

(2) sub p.
1079.

h. Silvanus
monachus.

Alternum in Baldrico carpebat ejus censores, nihilum quoddam rabulis infestaretur, & quod non densius incederet superstitibus. Qua de re se ipse purgat in carmine (a) ad Odonem episcopum Ottonicem, cujus favorem in obloquentes sibi propitium esse rogat, securus futurus, si ejus praedicti fulcitur, adeoque totius Romam haurat, quod profectis Odone favore capiebat. In ejusmodi carminibus enim multa sunt parum utilia, non pauca tamen juxta ad illustrandam illius temporis historiam, praesertim ad discernendum ejus aetatis viros illustres, quos, cum viros tum monachos veribus suis Baldrico celebravit. Hic Batorius appellatur in quadam charta (b) de controversia & duello, quod factum est in curia sancti Petri Burgensium pro primio Crociaci prope Petegrinam, quod Girardus de Bianco furus sancti Albani abbati Gizardo & monachis subtrahere volebat.

Dum Ascendis abbatissa Santonensis beate Mariae parthenoni praefect, sancti Silvanii monasterium eidem parthenoni concessum est. Hoc monasterium a Bosone Petragoricensi comite primitus in honorem beate Mariae & sancti Silvanii conditum fuerat in pago Petracoricensi, ac monachis traditum, qui sub Adelberto ejus filio illuc pertraherunt. Verum Elias, tertius ejus filius, locum monachis abstinuit, quibus reclamantibus, cum religiosissimis sanctimonialibus & abbatissa Santonensis canobis in perpetuum concessit, praesentibus Lucretia, Garimel & Adela sanctimonialibus, multisque aliis clericis & laicis. Actum Gregorio VII. pontifice, Philippo rege, Wilhelmo comite, Bosone Santonensi, Wilhelmo Petragoricensi episcopis, Jocelino seu Gocelino archiepiscopo Burdigalensi, & Santonensis parthenonis extendi Brund, ut in Eliam litteris legitur. Hoc instrumentum, chronici constitutum, notis, via d. ferri potest ultra hunc annum, post quem Bos Santonensis, & Wilhelmus Petragoricensis episcopi, via biennio sua dignitate potius sunt, aliter se passus, alter morte exstinctus. Wilhelmus Petragoricensis episcopus, a praedicto Wilhelmo tertius, id factum dicit dono & consensu Bosonis comitis & Adelberti seu Adelberti ejus filii: ut praesentia ipsius Eliam litterarum auctoritas. In hujus Wilhelmi episcopi litteris anno mcccc. Wilhelmus comes praedictum locum sanctimonialibus Santonensibus abstulisse dicitur, & sancti Martialis monachis mille solidorum pretio vendidisse: aut Elias epus successit & Wilhelmus episcopus, eundem locum sanctimonialibus restitui curavit, ut suo loco videbimus.

Per id tempus in erat inter sanctae Crucis apud Burdigalam, & sancti Severi in capite Walconie monachos de ecclesia sanctae Mariae de Solaco, quam ambo partes sibi competere contendebant. Hac de re jam discipulatum fuerat coram Alexandro II. ab Arnaldo Trencardi abbate sanctae Crucis contra Gregorium sancti Severi abbatem, & prolata secundum Arnaldum sententia. Verum Arnaldus de Solaco, Gregorii abbatis successor, item de novo hac de re movit, quam Gregorius VII. Amaro Ottonensi episcopo finendam commisit, litteris Romae data vixit. Ideo Martini inquisitione it. in quibus se olim litteras super hac re abbat sancti Severi transmissas invenisse dicit, hanc causam coram ipso Amaro & Hagone Diensi episcopo tractari jubet, quod etiam Arnaldo abbati sancti Severi litteris eodem die ad eum data idem pontifex significat. Juxta pontificis mandatum hac causa in concilio Burdigalensi hujus anni iterum discussa fuit, eaque ecclesiae monachis sanctae Crucis asserta, ut si dem faciant ipsius Amari episcopi litteras, quas in Apud proinde integras referemus. In hac littera testatur Amarus, se jussu ac vice domini papae Gregorii VII. ob ecclesiarum del correctionem in Aquitaine partes directum, una cum Hagone S. R. E. legato & Diensem episcopo, in illa synodo finem deum imposuisse controversiae illi & altercationi, quae inter Arnaldum Trencardi abbatem sanctae Crucis, & Arnaldum abbatem sancti Severi, eorumque monachos super ecclesia sanctae Mariae de Solaco dudum agitata fuit.

INIX.
S. Maria de
Solaco eccle-
sia monachis
S. Crucis as-
serta.

si fuerat, indidit penultimo concilli die ad illam controversiam finendam: quo die, i. iisdem utriusque partis rationibus, ac diligenter discussis, ut Arnaldo abbati sancti Severi, episcopi sacrosanctis perpetuum super hac re silentium imponeret, ut *ex decreto concilii juravit Arnaldus Trencardi abbas sanctæ Crucis in sexta manu, monachorum suorum illud idem sacramentum fore juramentum, de veritate scilicet sui privilegii, quod donatus papa Alexander jam du ante decreverat Roma debere ante se jurari ab ipso Arnaldo Trencardi tertio tantum manu monachorum suorum, Gregorio abbati sancti Severi: quo facto Bardigalensis concilii partes Arnaldum abbatem sanctæ Crucis de ecclesia sanctæ Mariæ de Solaco deago investigarent, quod Alexander II. jam olim præstitisset. Alium & definitum in concilio Bardigalensi in ipsa matre ecclesia, in domo beatorum apostolorum Andrea & Jacobi constituta, anno MXXIX. ab incarnatione, indictione 11. concurrente 1. episcopi xv. idus Octobris, anno vero pontificatus domini papæ Gregorii VII. sexto, adjunxit & confirmante Guillelmo nobilissimus Aquitanorum dux & comite VVastonia cum suis principibus. Sed novidam illius controversiæ fuit, quam iterum Suaviæ sancti Severi post Arnaldum abbas, iostitavit. Adum est in superioribus de illa ecclesia beatae Mariæ de Solaco, quæ in finibus terre ad litus Oceani sita est. Quid sit jaxare in manu monachorum satis patet ex istis, quæ in primo horum Annalium (a)*

ANN. CHR.
1099.

(a) lib. 14.

mon. de.

Dilecti-

ria compa-

niat.

Alia per idem tempus finalitas exorta est in Dolensi monasterio apud Bituriges, cujus finalitatis hæc fuit origo. Ante biennium Warmundus ejus loci abbas promotas fuerat ad archiepiscopatum Vicoensem. Hic, more illius temporis festinatis, abbatem simul cum archiepiscopato retinere volebat. Obstatum Dolensis monachi, & jam novi abbatem eligendi ad se devotum erat præfatus concedebant. Re ad apostolicam sedem relata, veritum est monachis sub excommunicationis poena, ne aliam abbatem eligerent. Elektas nihil minus ab eis Gaaltrius, sed in Romano concilio depositus. Cùm vero nec sic a cuncto desisterent monachi, graves ad eos litteras (b) scripsit Gregorius, cujusque apostolice auctoritate mandavit, ut Warmundus archiepiscopo, sicut patri & abbati, in omnibus obedirent, seque Valentis coram Hagone Diemsi episcopo siletent dominicâ primâ post pentecosten, penitentiam ob inobedientiam subituri; secus excommunicationis late confirmationem. Data Roma viis. k. l. Aprilis, indictione 11. Eiusdem argumenti est sequens epistola, inscripta Rodolfo, Odoni, Epponi, Unbaldo, Ederardo, Bosoni, Geraldo, Adalardo & ceteris principibus Buravica regentes. In primis præcipit Rodolfo, qui in his plus ceteris auctoritate pollebat, ut Warmundum in abbatiam suæ simulatione & dolo restituit.

(b) Greg. VII.

lib. 4. c. 27.

Bernardus Massiliensis abbas, vir religiose & prudentiâ insignis, itemtendam a monasterio suo abierat, a Gregorio papa subinde obsecratis per magna discrimina legationibus, tum in Germaniam, tum in Hispaniam occurrat. Hic initio hujusmodi Romæ detentus erat ob ecclesiæ negotia, quod cùm gravatè ferrent sancti Viatoris monachi, episcopos ad eos epistolam scripsit (c) pontifex in hæc verba. Consideratis vos, inno beatus Petrus commisit, turbatis; & ipse sciauit. Illius namque illius, abbas vester, venit ad nos, & pro ejus amore factus est obediens asque ad corporis captivum; & quia peratus fuit, si operiret, mori, & ex hoc habebit retributionem. Sed, sicut scitis, fratres mei, rari sunt boni, qui etiam Deo in pace servant: sed verissimi, qui pro illius amore persecutiones non timeant, vel qui se contra inimicos Dei indubitanter opponant, proinde christiana religio, bea pro dolor! paucis deperit, & impiorum superbia nimis accrevit. Prædictus etenim pater vester, ut verè apostolorum principem diligens, in ejus acie vobis adhaesi, & adjuvum, Christo gubernante, vobis impendit... sed quia caritas, licet ratio vos consulet, ad dolorem vos impellit, et quid tantum patrem, tamque vobis dulcem quasi longo tempore amiseritis; rogamus vos ex parte omnipotentis Dei & amore beati Petri, patienter supportato nos: quia citi, Deo adjuvante, non vobis laetum revertimur. Hæc tunc pontifex, quibus nihil magis honorificum de Bernardo nostro affectum potest. In consequentibus adit se velle locum h. Pauli & coram monasterio ita venire, ut sicut jam ex longo tempore Cluniacum apostolica sedi specialiter adheret, & hujusmodi ecclesiæ hujus adiutoris & benedictione gaudeat. Data 17. nonas Januarii, indictione secunda. Non multo post idem Bernardus Amato Oleronenis episcopo legationis socius adjundus est, ut nos docet ejusdem Gregorii (d) epistola ad Centullum Bigorini comitem & vicecomitem Bearrensem, quem licet ob iustitiam aliaque dotes laudet, in eo tamen reprehendit quod consanguinitatem habet a morem, quod et secundum consilium Amati episcopi, Elerensis, & Bernardi abbatis Massiliensis, Usidem ad ejus partes pervenire potest, emendare curet, cum hortatur. Data Roma v. idus Martii indictione secunda. Bernardus cum Amato destinatus fuit.

XXX.

Bernardus

abbas

Massiliensis

legatus

legatus

lib. 4. c. 27.

(c) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

(d) ibid. c. 27.

Annal. Beron. Tom. V.

S 2

fo

ANN. CHR.
1079.
LXXI.
s. Victoris do-
nauo facta.

in videtur ad legationem Hispanicam, quâ Richardus ejus successor perfusus est, ut mox videbimus.

Bernardo abbate absente monasterium sancti Victoris regebat Rainaudus seu Ral-
naldus præpositus, cujus tempore, & quidem hoc ipso anno, Gausfredus vicecomes
Massiliensis, ejusque filii Aycaudus Atelatenus archiepiscopus, Gausfredus, Hago,
Rainaudus, Pontius, Fulco & Petrus; necnon Guillelmus ipius frater cum filiis
suis, *Dea et sancta Maria, sanctoque Victori martyri, & præclara fundatori su-*
aebe Massiliensis Cassiana, domusque abbati Bernardi, sive etiam abbatibus et mo-
nachis præsentibus & futuris, donationem faciunt aquæ ductus, qui vocatur Vell-
as, cum omnibus fontibus in eandem aquam descendantibus, omnemque satum,
per quam terra est ex apprehensione ipsius aquæ, quæ est ad ecclesiam sancti Mel-
onis, & eorum possessionem ipsius apud ipsum ad descensum ejus in mare &c. Illa hoc
donat in sollemnitate sancti Victoris in curia anticum hominum illius assensum, epi-
soporum, presbyterorum, abbatum, monachorum, ac diversis provincie congregatorum,
ante altare sancti Petri principis apostolorum, in hoc ardentis & insistentis laborante
& infirmante Rainaldo præposito ejusdem ecclesie patre... anno incarnationis domini
cxxxix. Eodem anno idem vicecomes sancto Victori iridem consulit eam par-
tem, quam habebat in castra vel in villa Sex furis, cum consensu uxoris sue
Ricendis & filiorum suorum: quam donationem fecit pro duobus filiis suis Fulco-
ne & Petro, quos Deo tunc obulit, *ut in possessione & habitu monasterii regu-*
lariter servarent, in prædictis canonicis. Ex his Petrus monachus postmodum creatus
est vicarius episcopus Aquisgranensis.

LXXII.
Bernardus
abbas ont.
(a) Labbe
bibl. hist. p.
247.
(b) id. lib. 2.
cap. 4.

Interim Bernardus abbas hoc ipso anno mortam oppetit xlii. kalendas Augusti,
foris in suo monasterio, vel in itinere ad prædictam legationem. Annum ecclesie
canonicorum (a) Massiliense hæc verbis: *Omnis domus abbas Bernardus, plenus Christi*
dilectione, rexit abbatem annis xv. Eadem scire habet Beroldus, qui eum itidem
pietum caritate vocat. Litteras super ejus obitu consolatorias ad Massilienses mo-
nachos scripsit idem Gregorius (b), testatur, majus sibi, quam illis, ut certe
æquæ magnam de ejus transitu incommodum evenisse, qui talem tantumque ad-
juvorem sibi & lateri subductum fecerit; in ipsius quidem prudentia & consilio,
si quidem superfuisset, plurimum utilitatis non solum in transalpinis, verum et-
iam in insulis paribus, cum multorum salute, sanctæ Romanæ ecclesiæ pro-
venturum fuisse. Ejus verò causæ, quem in sinum Abraham incontinenter receperum
non dubitat, se eorum monasterium peculiariter dilecturum, & contra quosvis
adversarios tuturum, quod sedi apostolicæ, uti Cluniacensi vult esse unitum.
Ceterum, comperto quod ipse filium suum cardinalem presbyterum Richardum,
loco germani ipsius Bernardi, abbatem eligere velient, se eorum electionem up-
probare, & apostolicæ auctoritatis firmare; in hoc se ipse esse obnoxium, & ge-
minis quasi vinculo annexum, quod Romanæ ecclesiæ filium sibi restorem in-
terierit. *Data Roma quinta nonas Novembris, indictione tertio, 9 Septembris*
epochâ.

Richardus
ajm. frater
incedit.

Ex his dubitare foris quis possit an Richardus monachus fuerit. Verum hoc du-
bium resolvit idem Gregorius in alia epistola ad ipsummet Richardum, data quar-
to nonas Novembris, qua in epistola vitæ, fratres Massilienses, in litteris suis *san-*
ctæ memorie fratris ejus, nuntiantes obitum, eorum ipsum dolore faucisse, pe-
nitentes insuper contemplatione amoris sancti ejus fratris, eum, ut ipsum ulterum
funerum sperantes, sibi ubi abbatem concedi, quod pontifex unavit, eum subdit:
Vola ergo, ut frater tuus nulla modo pertinaciter resistendo contristet, sed voluntati
Dei & sanctorum fratrum facili acquiescat. Volumus etiam atque monemus, ut, in
quantum poteris, spiritus sanctorum fratrum de te vana non sit, sed spiritum sanctum fra-
tris tui concipere iubeat; secularia ac juvenilis desideria ut mortem fugiat; sancta
Regula medullitus te adstringat; ne occasione tua juvenitatis monasterium sanctum,
quod operatur Deum, patiaris aliquid detrimentum religionis. Ubi cum Massilienses
monachos Richardi fratres vocat Gregorius; satis superque innuit, eum ejusdem
loci monachum fuisse. Ex eadem epistola etiam intelligimus, Bernardum abbatem
non Romæ, sed foris in monasterio suo, ut certe, ut mox dicebam, in provin-
cia vel ipso itinere ad suam legationem obisse, siquidem ex Massiliensium relatu
Gregorius didicit ejus obitum, quem tanti fecit, ut sanctam & sanctæ memorie vi-
rum appellat; nec dubitet, eum in sinum Abraham incontinentem receptum fuisse. Ad
Richardum quod attinet, in hoc anno in Hispanicam ad Alfonso Castellæ regem-
pro ecclesiasticis causis secundo missus u Gregorio est, talisque ad regem eleventium
(c) auream, in qua de catenis beati Petri benedictio continebatur. Hæc epistola da-
ta est Romæ xviii. kalendas Novembris, indictione tertia, ut supra. Hanc inque
legationem denuo aggressus, Pictavem direxit, & concilio illic habito, cum Hu-
gone

67. bibl. cap. 4.

gone Dienti episcopo, ut legatus interfuit. In Hispaniam ubi venit, Monerabium ritum, quod ipsi mandatum erat, abrogari, ejusque loco Romanum admitti curavit. Reverso Montis majoris & Grassa reformationem eidem commisit Gregorius, ejus partibus constanti animo semper adhaesit. Postremo Richerus promotus est ad archiepiscopatum Apensem, ut sua loco dicturi sumus.

Exactorato, ut superius (a) diximus Eldeberto, Montis-majoris abbate, successus est in ejus locum a Reimbardo Arelateni archiepiscopo Rolendus seu Rolan- mus, qui apostolice protectionis litteras anno m.cci. a Nicolao II. obtinuit. Idem Reimbardum archiepiscopum placavit ob paludes monasterio circumjacentes infestum, earumque limites figendos curavit anno Christi m.ccxv. ordinationis suae nono. E- dem se monitum prebuit Rossignus episcopus Avenionensis, & Gausfredus Pro- vencia comes cum Stephenice uxore & Berranno filio, ibidem sepulcris in cleustro ad fores capituli, ubi ejus epitaphium implicitis litteris simulque connexis habetur.

Rolendo mortuo vacantem praefectorem occupavit Bernardus vir flagitiosae vitae, si litteris comitis Arctienfis fidem habemus, anno sequenti ad Gregorium missis. Hoc eodem anno idem pontifex litteras (b) scripsit ad episcopos, principes, & quos- cumque clericos & laicos, quorum aliqui cum illius monasterio, quod sanctae Ro- manae ecclesiae speciali jure subiectum esse dicit, bone sacrilega membra invaserunt, se diripiissent; se restitui precepit pontifex sub gravi interminatione. Data est haec epistola Romae pridie kalendas Aprilis indictionis secundae. Plura de hoc mo- nasterio anno sequenti.

In Belgio inchoatum est hoc anno Aquicinctense sancti Salvatoris monasterium, sic dictum a circumstantibus aquis, quod ad Scarpum fluvium in diocesi Camera- censi positum est. Ejus auctores fuerunt illustres duo viri, Sieherus erque Walterus Sieherus conjugum (c) habebat, Mathildem nomine, nobilem genere; sed mori- bus praecellens; qui virum suum ad piam viam opus eggendum exultime- bat, ob eam maxime causam, quod sanctus quidam cremita, Gordonius nomine, solitarius in illa insula vitam durescere ferebatur. Hinc animati ambo illi viri, An- selmum, seu Anselmum de Ribodi-monte, vitam nobilissimum, a quo haec insula pendeat, simul adeunt, & ab eo locum extrahendo monasterio exposcunt, quod facile obtinent. Unde et concessio pariter Gerardum secundum, Cameracensis ec- clesiae praesulem conveniunt, ejusque consilium apertum suum. Eorum votis benignus annuit episcopus, receptoque fundo de manu Anselmi, qui cum a Gerardo in be- neficium tenebat, eundem cum arundinetis adiacentis eis tribuit. Nec mora, praedicti viri cenobium illic construere coeperunt, & de suis aedibus dotarunt. Mox ibidem aggregati Deo devoti homines, qui se cum suis facultatibus Christo consecraverunt; quibus ad vitam monasticam normam informandos idem praefatus ex Hathiensibus proximo existerio probare viri monachos illic eduxerunt, quorum animum, Alardum nomine ebbarem ordinavit. Hic mixta simplicitatis fuisse dicitur, qui cum fratribus in claustro residentibus solitus, immodica venerationis obsequia, quae illis ebbatibus exhiberi solebant, scilicet manuum vel genuum oscula tibi impendi prohibebat, ne successoris eadem reverentiae officia exigent. Idem pontifex multa eidem lo- co beneficentia contulit, necnon Hugo Cameracensis ecclesiae decanus, qui omnem facti substantiam suam illi contulit, ut quod monasterium de habitacula fratrum pri- mus edificasse traditur. Hic Lierberti episcopi, qui Gerardum praecessit, capel- las ante fuerat, ut nos docet Rodulfus (d) monachus in libro de ipsius Lier- berti vita, in quo laudatur Hugo capellanus, ejus sanctitatem, inquit Rodulfus, monstrant claustra canonice ecclesiae matris; monstrant monasterium Aquicinctense, cujus proinde inter fundatores Hugo censendus est.

Quae haecenus de origine Aquicinctensis monasterii retulimus, a Mirro fere de- sumus sunt ex codice Gemblacensi, in quo Siegberti chronicon, quibusdam eccl- lesionibus auctum, continebatur. Idem auctor edidit (e) Gerardi episcopi haec de re litteras, in quibus duo milites ejus parochiani, genere & divitiis praecitati, Wal- terus et Sieherus, mundana milita ciaguam deponere, omnemque hujus mundi proprietatem contemnere volentes, ut theocraticae vitae se totum darent, se siquae omnia Deo dedisse, ipsique antea dinceps servituros promissum perhibentur; quae in loco, qui Aquicinctus (f) dicitur, ecclesiam insinaverunt, quam a sancto Gordonio, ejusdem loci olim eremita, quondam edificatam esse acceperant. Hoc autem consilium Walterus per metrem, Sieherus per uxorem Anselmo ap- pultis dixerunt. Ipsa verò Anselmum insulam illam Aquicincti, & arundinetum ad eam pertinere, cum villa Vedreto eidem insulae contigua, quae a Gerardo ad- scopio in beneficium tenebat, in ejus manus reddidisse, qui ea omnia in jus no- strum illis ecclesiae convertit. Actum anno ab incarnatione Domini m.ccxv. in- dictione 14. praefatus Gerardi episcopi 14. Ex his intelligitur, praedictos fundato-

ANN. CHR.
1029.

LXXVII.
Montis-majoris
a. 1029.
(a) An. 37. n.
76.

etiam bene re-
spondet
Gregorio.
(b) 14. 16. 18.
(c) 31.

LXXIV.
Aquicincten-
se monast-
erium con-
stitut-
um.
(d) Mirro orig.
lib. 1. c. 112.

(e) Epistol. 12.
p. 302.

(f) Mirr. orig.
lib. 1. c. 112.

(*) Aquicinctus

ANN. LIX.
1079.

S. Sepulchri
abbatis.

(apud p. 1079.)

(S. 1079.)
S. 1079.

M. 1079.
S. 1079.

LXXV.
Wido abbas

Mettenensis &
episcopus.

(S. 1079.)
S. 1079.

Wido abbas
S. April.

(S. 1079.)
S. 1079.

LXXVI.
Corbeie nova

abbatis.

(S. 1079.)
S. 1079.

(S. 1079.)
S. 1079.

res, Walestum & Sichertum, ibidem monasticam vitam professos fuisse. Insigne scilicet, eisque etiam nunc hoc monasterium, ex quo post annos quindecim nova colonia profluit ad instructandum Tornacense sancti Martini petanricum cononibum.

Idem Garardus episcopus se monasticum exhibuit in Cameracensem sancti Sepulchri abbatum monachorum, ab antecessore suo Lieberto constructam, cui, & abbat (s) ejus Waltero, ac monachis decem pauperibus, altare de *Lepros* hoc ipso anno concessit, liberem ab omni consuetudine, excepto annuo censu decem solidorum. Hic Walterus, uti tomo superiori vidimus (s) primus ejus loci abbas, scripsit vitam sancti Vindiciami Cameracensis & Atrebatensis ecclesiarum episcopi, quam nondum editam vulgari auctores laudant. Eius initium simul cum prefatione Johanni abbati, scilicet primo Montis sancti Eligii prope Atrebatum, & *quodam fratribus cum eo ad superam tendentibus*, inscripta, prout manibus habemus; ex his discimus Walterum ad id opus aggrediendum, agere ipso Johanne, *episcopolibus edictis communitam fuisse*; & quidem ut in anniversaria beati antistitis sollempnitate legeretur, uti conjicere est ex primis ejus verbis. Qui verb secuti sunt auctores Hervetus & alii, ex ea compendia edidere, ut Franciscus *Dunfalcone* Montis sancti Eligii initio seculi predecessor abbas, collectis undequaque monumentis novam sancti Vindiciami vitam adnotavit, quam habes die xi. Martii apud Hollandiam. Walterus obisse dicitur anno macti, die xi. Martii. Initio seculi sequens Godofredus Barbaeus Lotharingus de capellam Domini Sepulchri & sancti Matthei prope Braxellam Parvino abbati & monachis sancti Sepulchri Cameracensis in elemosynam dedit ea conditione, ut ibi fratres die ac noctu Deo & beate Marie obsequia impendant.

Interim magis magisque flagrabat in dies schisma Henricianum, quod episcopus & principes in diversa partium studia dividebat, aliis Gregorio pontifici, aliis Henrico regi, aliis Rodolfo adherentibus. Ex episcopis Herimannus Mettensis a partibus pauci constanter stabat; quod re exacerbat rex, cum in conventu Moguntini habito hostem imperii declarari, & secula sua deici curavit, ac Wallonem (s) sancti Arnulphi abbatem in ejus locum iussit. Hanc solum occupabat Walo adhuc anno mxxv. ac sequenti. At videns se nihil proficere, tempus usurpate sedis presentiam ductus, ad Herimannum accessit, perpetrati facinorae veniam petiit, & placati caesi in Gortensie monasterium fecisse, factus ibidem custos porcorum, ut tum loquebatur. Demum tantæ modestiæ & penitentiae exemplo compulsus ad commiserationem Herimannus, eum in priorem restituit honorem. Non multo post idem prius iterum sede sua pulsus est, & Bruno quidam, comitis Salmenis filius, in eam intrusus: ejus insolentiam Mettenses non ferentes, intra puellam sancti Petri monasterium, quod confugerat, gladiis lanceisque confossum interemerunt. Tunc etiam Lanoo sancti Vincentii abbas multa ab Henricianis passus est.

Tullensi S. April monasterio adhuc tum praeerat Wido (s) abbas, cujus rogatu p. 1079. S. April monasterio adhuc tum praeerat Wido (s) abbas, cujus rogatu ad monachatum *conversus*, eidem cononibio apud Roelas consuevit. Idem anno sequenti, ad preces ejusdem Widonis donationes, a Gauzelino & Brunone eidem loco factas, ratas habuit.

In monasterio Corbeie nova Wernherus abbas ix. kalendas Januarii hujus anni obisse dicitur, qui anno precedente ecclesiam sancti Michaelis archangelici in monte sancto construxerat, ut in annalibus Corbeiensibus legitur. Hac ecclesia in monte haud procul Huxata (s) oppido sita erat, quam Wernherus abbas, aliis Varinas, petente Humberto auxilium, doraveratque pro sustentatione ejusdem Humberti & Simonis conversi, cui idem abbas monasticum habitum imposuit. Eandem ecclesiam Poppo Pachorbrunensis episcopus hoc anno dedicavit. Post Wernheri eodem electus est in ejus locum Frithericus in *pauca & rursus monasterii, bene nullius devotionis, larva, & vacitatem corymbos*; ideoque post triennium non integrum meritis depositus & eiecit. Sub eo Echimburtus hospitalarius Eresburgi abbas factus est; liborudus vero, vis doctus, claruit. Apud Trichenium laudatus Bernardus ejusdem loci monachus & scholasticus, qui hoc anno decessisse dicitur, & post eum Hermannus scholis praefectus fuisse, multoque se se discipulos habuisse. At in catalogo ejusdem cononibio monachorum, qui tunc numero paucissimi erant, nullus ledor seu scholarum praefectus notatus sub quatuor abbatibus, qui Marcvardum Frithericum successorem praecedunt: ac sub Marcvardo schola Corbeiensis reseruitur dicitur, quod abbat amplius fuit ac numerosus conversus, trique sub eo lectores totantur. Idem Trichenius ab Beroldum illum scripsit opus sollicitum, sed moratiori stilo, ad Harduinnum Magdeburgensem archiepiscopum contra Hericium IV. Romane ecclesiae schellem & excommunicatum.

Hoc item anno Frithicaria oppidum cum monasterio, quod sanctus Bonifacius at-

chil-

chiepiscopus quondam in Hæstia exstruxerat, combustum fuit in expeditione, quam Rodolphus rex in Hassiam movit, ut in Saxoniciis annalibus, nondum editis legitur.

In Caveni monasterio decessit hoc anno Leo (a) ejus loci secundus abbas, re-signato prius regimine Petro ejusdem loci monacho, qui Alferili, primi ejusdem ecclesiæ abbatæ, *seps* erat. Extremis vitæ sue diebus Leo ad ecclesiæ sancti Leonis de Veteri fecerat, paullo ante ab se constructam: ubi, cum rebus divinis contemplandis aliquandiu vacasset, glorioso fine quiescit iv. idus Julii, anno præfecturæ vicinico-nono. Dum funus ejus curaretur, cœtes ardens in pallium, quo fectum ejus operam erat delapsus, nullum omnino detrimentum panno attulit.

Succellit ejus Petrus, domo Salernitanus, venerabilis Alferili *seps*, scs, ut alii scribunt, ejus ex nepte filius, antecessores suos sanctitate reddidisse traditur, lauro superasse. A Leone abbate monasterii vultu indutus vitæ religiose proposum tanto studio atripuit, ut rigiditate antiquos etiam patres æquare videretur, nam tantæ abilitate fuisse dicitur, ut quinque aut sex modiei panes illi ad totam quadragesimam sufficerent, quo tempore in præcliso monte sancti Eliæ, qui Caveni saperebant, sacros illos dies transigere solebat. Cum d. eum Cluniacensium nostrorum fama pervenisset, illuc cum aliquot e suis accessit, æmulantia eorum religionis eam: ubi ab Hugone abbate perhumaniter acceptus in classtro privatus quietum, & in capella abbatæ triennium exegisse dicitur. Inde Cavenibus restitit, cum virtutibus excelleret, ad Policastrensem episcopatum, petente e. eo & populo, ac Giso fo Salerni principe promotus est: ubi cum breve tempus expendisset, exterioris vitæ strepitum non fetem, relicta in ulâ, ad Cavenies locus denovo se recepit. Tunc Leo venerabilis abbas, tuens ne tanto viro iterum privaretur monasterium, simul etiam se regiminis oneri ferendo per gravi ætate insuper senectus, in ejus humeros assumentibus fratribus facilius reiecit. Tanta vero ejus tempore Cavenium religionis fama erat, ut tribus amplius vicorum milibus, qui eo certatim confluebant, sancti conversationis habitum imposuisse referant: quibus viri in saculo potentes abundo necessaria subsidia conferebant. Ipse vero non solum de suis, sed etiam de externis sollicitus, eâ caritate pauperibus, & egenis cateratim ad se confluentibus subveniebat, ut etiam per viros & oppida quæreres, quibus vestis & alimenta præberet. Ipse contra in se asperior, foris ferreâ indutus ad cutem, vino sic abstinerebat, ut, etiam debilitato stomacho, & voce jam fræ amissâ, vitæ bonæ memorie Urbano secundo ad parcissimum ejus usum reduci potuerit. Hinc a magnatibus, qui multa ei promittebant, ob extimas virtutes expetitus, ad eos accedere omnino refugiebat, ratus, pro temporalius rebus a Deo recedendum non esse.

Multa alia de venerabili Petro referuntur, ex quibus ea tantum facta, quæ ali-quid majoris adificationis continent, pauca commemorare visum est. Hic aliquando Calabros fratres invadentes, ad sancti Matthæi ecclesiâ, quæ in Lucano litore ad ejus sepulchrum erecta erat, declinare, & misarum sollempnia ibidem celebrare statuit: at, viso ad navigandum opportuno tempore, rem in reditum differendam tenuit. Verum eum in reditu, velut insalutario apostolo pertransisse vellet, ad ejus ecclesiâ subvecta navicula, quod promiserat reddere coactus fuit. Hos Calabros fratres Caveni cœnobii monachos fuisse ex alio ejus facto intelligitur, relato in hac modum. Cum frater quidam de cella quadam Calabria ad Caveni monasterium veniret, comigit, ut cupidam secularis hominis hospitio exceptus ad edendos communes cibos, id est carnes, invitaretur. Ille piam tergiversari, renuere; quippe id sibi per regulam monasterii non licere. Sed tamen invitantium importunitis piceibus victus, se elusum promittit, laetum dum prandium paratur, in soporem ob itineris laborem resolvitur monachus: cui venerabilis abbas Petrus dormientem apparatus dicitur, eumque arguisse, ecce seductori suo tam citò assensum præbuisse? &, talis est, inquit, ordo seu disciplina Cœnobii, ut in via directi fratres caribus vestiantur? Cuiusque ille culpam agnosceret, ac veniam peteret, expoliari iustus est, ac flagellari. Ex quo expurgatus denovo invitantis ob carnes ederet, respondit: si ob cibos nondum a se sumptos flagella meruisset, quid si jam comederet? Ex quibus patet, illam Calabriæ cellam, ex qua profectus erat ille monachus, Caveni monasterio subiectam fuisse.

Erat in Caveni monasterio frater quidam ortu Amalphitanus, Fredericus nomine, qui extra monasterium in quadam cella manens, negligenter se habuit, & religionis splendorem malis adibus deturpavit. As aliquando gravi morbo tedatus ad extrema, culpas suas confiteri erubescerebat, nec corpus Dominicum tempe sibi oblatum, fovere poterat. Tandem vero Petro abbati conscientiam aperuit suam: quem vir Dei, ne omnino impetatur a mundo abierit, corporali vindicta subdi iussit. Ille porro paternæ caritatis verbera patienter excepit, tumque corpus Dominicum

ANM. CHR.
1050.
Friedrich.com.
habuit.
LXXXVII.
Leon. Cave
bati Petrus
decedit.
(a) P. 16-19.
tum.105.

LXXXVIII.
Quædam ejus
fida.

ANN. CHR.
1079.

facile precepit, & statim magna cum pace, non sine spe adeptæ veniæ decedidit. Quidam simile alicui monacho agrotanti accidit, quem ob nonnulla referatæ pecuniæ, *parvum* vocant, dimissa sibi vindicabat: ille vero contra se putare conabatur. Forè tunc quidam senior ex more monasterium perlustrans monachum illum eminus quasi cum alio loquentem audivit, & solum inveniens, cum quo fuisset locutus, ab eo inquisivit. Agrotus signo inquit, se sequenti die id ei renuntiaturum. Primâ luce adfuit senior, cui infirmus erratum confessus est, idque ut abbatî suggereret rogavit: quod ut pater agnovit, cum, sicut ulium, corporali poena ex-
piatum absolvit, eodem die mortuum.

Alterum exemplum addere lubet de quodam milite Gallo, qui Cavam ad conversionem venit. Illic cum aliquandiu religioſe vixisset, relicto demum monasterio arma resumit, & seculariter, ut prius, vivere coepit. Tum vero multa mente digna commisit: sed divine tandem misericordiæ respectu compendius ad monasterium rediit, & multas quas conquieserat opes, tanquam guttissima monuit, secum attulit. At venerabilis pater prodigum huius ad se redeuntem peramonet complaus, quæ attulerat, tanquam purgamenta in foveam projici, atque igne comburi præcepit, insigni pœnitentium abbatum documento, ut fratrum personas, diligant, & animabus omnia inferri nullius lucris obtemperare permittunt. Ille erat Petrus abbas, vir tante modestiæ, ut cum ipsi in synodo nudo capite sedentes sanctæ memoriæ Urbanus II. pontificali insulsum misisset, vit Dei cum quidem receperit, sed et illi nolent, eamdem hoc exemplum, inquit auctor, quondam accepit, qui indebitos sibi ejusmodi honores ambiat.

ANN. CHR.
1080.
LXXIX.
Turbo nova
in ecclesia.

A Nno subsequente supra millesimum octogesimo habitum est Romæ concilium generale nonis Martii, indictione tert. quo in concilio Heinrico regi, Germaniam bello, omnique misere pergenti, neque toties repetita sacramenta servanti, immo in pertinacia obstinatus persistenti, cum sua assensu unanimes dicit Gregorius, tegnomque abrogavit, Rudolphum vero in regia dignitate confirmavit, professus, se invitum nec nisi post tentatâ in casum viam remedia, ad huc extrema descendisse. Hæc res amplius exasperatus Heinricus, coactum apud Brianum Noricorum urbem triginta sacrosanctorum episcoporum conventu, legitimum papam ubiuravit, eique Guibertum, Ravenne archiepiscopum, unipapam sui nomine Clementis opposuit; atque ita tantum non modò Germaniam, sed etiam Italiam conturbavit, ut nullas fidei (a) ad apudolorum limina ire puffer, nisi prius jurasset, quod Gregorium papam non odiret. Gregorii consilium contra schismaticos Anselmus Luccensis, & Desiderius cardinalis e nostris, scriptis suis propagaverunt. His usû, Heinricus ferocior & erectior ad persequendas Germanici belli reliquias fuit, Rudolphum summum congressus est primo, in quo Rudolphus, licet victor, idem Odobris occubuit, tertio uno quam res dictus fuerat.

(a) Bertold.
de an.
Giselbertus
monachus ob-
it.

Eodem die, teste Bertoldo, Giselbertus religiosissimus presbyter & monachus, ejusdem Rudolphi ad papam legatus, in Longobardia requievit in pace: at cuius loci monachus fuerit, ignoramus: nisi is sit Giselbertus ille vir doctus ac pius, cui Willelmus Hirsaugiensis abbas Erfordensis monasterii præfectorum commisit.

LXXX.
Decretum
pro Cluni-
co.
(b) Ballas.
Cluni. p. 111.

In prædicto Romano concilio cædum videtur insigne illud decretum, quod Gregorius (b) papa in gratiam Cluniacensis monasterii fieri curavit anno pontificatus sui septimo, in hæc verba præfatus. *Notaveritis, fratres & consacerdotes vestri, immo tota hæc sancta synodus cognovit & fecit, quia cum ultra montes multum sit monasteria ad honorem Dei omnipotentis & beatorum apostolorum Petri & Pauli nobiliter & religiosè fundata, inter omnia quoddam illis in partibus habetur, quod quasi pœn-
hære & proprium beati Petri & huius ecclesiæ speciali jure adheret, Cluniacense videlicet, ad honorem & emulam huius sanctæ & apostolicæ sedis ab ipsi primariorum principaliter assignatum, & fœventi divinis clementiis, sub religiosi & sancti abbatis ad id ejus dignitatis & religionis præceptis, ut ceteris monasteriis, quantum malis antiquioribus, quantum ipsi cognovit, in Dei servitio & spirituali fervore præstet; & nullum in terra illa, quod ego sciam, huc omnia valeat adæquare. Nullum enim abbas unquam ibi fuit, qui sanctus non fuisset: rursus subdit pontifex, sacri illius cœnobii abbatem & monachos nulli modo degeneres existit, sed sancti in Romane sedis libertatem, dignitatemque imitantes, quom ob origine traxerunt in auctoritatem semper servasse, nec ulli potestati præterquam Romanæ ecclesiæ, in colla subdidisse. Denique totius concilii assensu pontifex Cluniaci libertatem & immunitatem omnimodum sollemniter decreto confirmavit.*

LXXXI.
Robertus
monachus a-
post. Grego-
rii monic
audit.

Ab hoc studio tantisper retraxisse videtur Gregorius occasione Roberti Cluniacensis monachi, quem reâ Castelle Alencas ante aliquot annos obitus ad se missi petierat. Hujus mutationis hæc fuit causa. Miserat enim superiore in Hispaniam Gre-

Gregorius Richardum cardinalem & abbatem Massiliensem, eam maxime ob causam, ut Hispani Ordinem Romanum in divinis officiis & missis, abrogato ritu Mozarabum, admitterent; quo res, sapientius jam tentata, Gregorio in primis cordi erat. Huic novationi, quam Richardus pro suo munere urgebat, intercessit Robertus, episcopus fagessiboe rex & populi obicem Richardo afferebant: quâ te intellectâ, pontifex gravem scripsit epistolam (a) ad Hugonem Cluniacensem abbatem, quem hic initio compellat. *Quanta impietas a monasterio vestro per Roberti monachi vestri profanissimum carerit, ex literis Richardi legati vestri, abbas videlicet Massiliensis, potes cognoscere; qui mirum Robertus, Simoni magi imitator factus, quamvis potuit malignitatis affectu adversus beati Petri auctoritatem non timuit insurgere, & centum milia hominum, qui laboris vestri diligendum ad viam veritatis redire cuperant, per suggestionem suam in pristinum errorem reducere; cujus iniquitati non solum te contraxisse non credimus; verum etiam pro immutate sceleris vestri tristitia, & ad excruciam debui aliamque aversionem habere intelligimus: praesertim cum fide vestra nunquam praebeas experimentum, de honore sanctae Romanae ecclesiae idem nobiscum sentire, & ad executionem iustitiae, qua frigidissime caritate, jam pene totius universi, libertatem restituerunt reperiisse. Quid Robertus in pristinum errorem reducere dicitur centum milia hominum, qui ad viam veritatis redire cuperant, non aliud intelligendum existimo, quam quod ille a recipiendo Ordine Romano Hispanos dehortaretur, suaderetque Mozarabum ritum, qui apud eos jam dudum in usu fuerat, esse retinendum. Subdit pontifex, se nihil minus a concepta in Hugonem favorabili opinione ulla contratio adversantium & obmurmurationum remote, nullâ suggestione abstrahi posse; tamen *pene omnes*, inquit, qui nobiscum sunt fratres, nisi freno rationis nostrae retineantur, amorem, ab eis loco vestro exhibitum, in gravem inimiziam convertissent. Tum Hugonem admonet, ut Robertum illum, qui supra dicta iniquitati vestro existit, qui diabolici suggestionis Hispani patiens ecclesia tantum periculum teneant, introitu ecclesiae & omni rerum suarum ministerio interdicat, donec Cluniacum redeat, & temeritatis suae dignas poenae laet: denique, ut regem ipsum, ejusdem monachi fraude deceptum litteris suis ad respicientiam hortetur; secus gravissimum in se beati Petri altissimum provocaturum, quod legatum Romanae ecclesiae indocenter transaverit, & fallaciter potius, quam veritati crediderit. In fine, Roberto excommunicationem, nisi erratum corrigat, comminatus, Hugonem movet ejus esse auditi, ut monachi in risum paribus injunctis dispersi, ad propriam redeant monasterium; & nulla ibidem ordinata error obveniat, nisi qua legati fuerit auctoritate probata. Ex quo intelligitur, non solum Robertum, sed alios quoque Cluniacenses monachos, qui in Hispaniam, reformandae monasticae disciplinae causâ missi fuerant, pendicis novationi contrarios fuisse. Eiusdem argumenti sunt duae sequentes epistolae, una ad Alfonso Castellae regem, altera ad Richardum legatum, quem ad patientiam hortatur, & in persequendo proposito confirmat. In utraque Robertum eorundem, & in monasterii sui claustra ad penitentiam retrudi mandat; & quidem eandem, esse Hugonis abbatis hac de te mentem. *Eodem enim vis*, inquit, *eodem sensu eodem spiritu ambulemus*. Data est prima epistola, haud dubium quin & alia dea, v. kalendas Julii Ciperani, quod Campaniae oppidum est, indictione tertia, quae haec anno octogesimo convenit. Pontificis mandato in his aliisque rebus paruit rex Alfonso, ut patet ex sequentibus ad eum Gregorii (b) litteris; nec dubium quin etiam Hugo abbas Cluniacensis.*

Præter Romanam alia etiam hoc anno concilia variis in locis habita sunt, quibus inter omnes Hugo Diensis praesuit. In primis occurrit Lugdunense, in quo depositus Manasses Remorum archiepiscopus ab Hugone Diensi episcopo, cui illi, trecentas auri uncias, aliaeque munera, et eum ad hoc concilio excusaret, cancellum obtulerat. Alterum est Avenionense, in quo electus dicitur postea alius Hugo Garlasopolitans praefuit. Tertium Juliobonense in Caletis, cujus tredecim decreta existant, ex quibus duodecim tantum monachos spectat, quo praesuit, ut presbyter, qui pro monachis ecclesiam habet, eam honorifice teneat, qui si eum monachis vivere soluerit, congruum ex illa ecclesia stipendium habeat: quæ verò superabundant, abbati cedant in usus monasterii. Quartum concilium est Sathonense, in quo monasterium Regale, quod *Squirs* vulgo tam vocabant, situm in diocesi Valatensi ad Garumnâ, Floriacensi S. Benedicti cornubio assertum est adversus Raimundum episcopum Valatensem, qui de eo contendeat. Huic concilio, præter novem episcopos, adfuerunt abbates quinque, scilicet Odo Angeriacensis, Draco seu Diogo Malliacensis, Irenaeus abbas sancti Stephani Pedanix, Ademarus Leonovicensis seu sancti Martialis, Arnaldus Trencardus abbas sanctæ Crucis Burdigalensis. *Acta anno Domini MXXX. regnante Philippo rege XXXI. (*) anno ab. (†) f. 112.*

Annot. Bened. Tom. V.

ANNO. CHRI.
1006.

(a) Greg. VII.
lib. 9. c. 1.

(b) id. lib. 9.
c. 1.

LXXXVII.
Vixit huius
anni concilia.

(*) f. 112.
de.

ANN. CHR.
1989.
(*) Early Com.
Ref. 2-484.

basii Voithini, Gisleli Floriacensi, conatibilibus *fapica* etc. *fapra* dicitur calamitas, a decimo. *Decimo* *pri* *monna* *Lombardi* *conatibilibus* *oicari* *fap* *legali* *Haguer*, nimirum Diemiti *ut*, *idus* *Januarii* *apud* *Samozem*. Hæc ex Johanne Billio (c) Chronice illæ notæ defunt in editis libris conciliosum, quæ ad annum fequentem, fecundum, novum calculum, referenda perfædantur annus *xrrr*. *Vipari* regis, ducto initio ab anno *mlxx*, quo rea viverra parit dicitur etc, nili obſticit Verani abbatris Floriacenſis præfeſtura, qui prædilecto Willigelo abbatib hoc ipſo anno *mlxxx*, ſuccreſcit, ut mox videbimus. Adſcribe in illo concilio, peritur duo legatos, videlicet Amatum, qui ci præſedit, & Hugonem Diemitem, quatuor archiepiſcopos, omnium Joſelinus Burdigalenſis, Guſtandus Viennienſis, Richardus Braticenſis, & Rodulfus Tatonenſis, necnon tres epiſcopos, Admarus Engelſingenſis, Hugo Lingonenſis, atque Rainardus Aſſanenſis, præſente littera ſignificat. Hiſce conſtat de ſubſcriptione inſcriptæ inſcriptionis, hujus anni habitum, in quo damnaſtus altimò Berengarius, de quo nulla delinceps mentio in concilio; adde etiam Melcende, de quo, quæ æquodum etc.

**Armillaria
Sectio IV.
epilegus eli-
tior.**

Polle mortem. Tetsoldi Sacramentensis episcopi. Urſino gaidam, habito monachis,
litteris quodam pæcto eruditus, fed ad palatſis officium moribus, & animo me-
quum idem, ut fides, occurrat favore G.ualis regis dapiferi, fratris fili-
gerens, qui iſte dignitatem ob palatrina ſue obſequia ſtatui ſuo propter pro-
prietate ſua regit. Hoc inſtellico, & ſeraglio, papa reſpondit, diſcandam comitiſi ſan-
cti Dionii episcopi, qui conuictus fuit. Monachosq; ceteros, Urſinam,
abbateſ, & de legitimo patore aliquos pæſes conſulauit. Praſe fanior conſentit in
Arſinam, tunc teſculum apud ſuam Medardum, de quo iam in ſuperioribus e-
gimus. Maſi illaſi ſtatim & concilio nuntii, qui etiam ad concilium ſiſterent.
Iſle baad ſponte ad concilium venit, cui legatus eſt obediencia lubendum honoris
legen impoſuit. Inde ad ſancti Medardi concilium reſcitit, tempore ſuperſtitoris
condidit aduſum conſecrationem, qui domum ante natalem Domini, & quidem
xiv. kalendas Januaria ad Hagone Dionii ſita dicitur; adeoque non ſequenti,
quo anno prædictis diebus in domum incidebat. Forſe Urſino ille non alius fuit
ad Urſino illo clerico, qui a theſſenſi monaſterio ad aliad migrauerat, de quo
Anſelmus (c) ad Petrum abbatem.

(4) Auf dem
Niveau 2013:

[illegible]

LXXXIII.
Villano
Florati ab-
bati secundu
Verum.
(c) P. 10. 63.
8. 51.

Ex praedictis chronici notis conciliis Sacrosanctis, difcimas tempore istius a Willielmo c. Floriacensi abbate regimini, quous annos decio a cum anno milia, inuenit componitur. Torturari iudicio et, cum sancti Benedicte reliquias in ferium meo tranſiſſe ad arca leges, ex qua particula decepta et distributa multis fanatibus contulerit. Non excedit hunc anſum idem Willielmus: cui Veranus hoc ipſo anno fuſceſſit, uil nos dicet chaſta cuſumſam Raugerii de Maria rotundo, qui reſolui ſeculari militi, monachum proficiſſus, ſollemnem fecit donationem rerum ſuarum ſecundum regulam patris Benedicte in plen capitulo conſtituta, ante domum abbatem Floriacenſem Veranum: & quorundam conſultis monaſtorio Regule, pro quo monaſterium ſolatus erat. Affam Floriano anno ab incarnatione Domini milia, reges Philippo terrarum regis Francorum anno x. Hic et Veranus, qui per aliquam annorum ſeruiſſi regem Floriacenſem obſtituit a Teſtario dicitur, quem quia, in valguis abbatum indicibus non reperitur, redolent tantum leu citatam Floriacenſis parochia fuiſſe cum ſociis Boilandi opimus eram; ad uerba abbatum Floriacenſium tam ex loco, tam ex aliis a ſua ſcriptura ſcriptis conſtat. In libro ſacramentorum Floriacenſis monaſterii, ſub anno 1048, abbas, filius Jobanni Ottonis comitis exarſit, ſocii ſonum ſuarum conſcriptum habet Jobanni de congragatione ſancti Benedicte de Florio: Veranus abbas de omni conſcriptione, e- uſque conſcripſit per manus Guſtineri monachi curam ſuſcepit ſua, ſi fuerant de ſecrete noſtra. Idem Veranus abbas deſcriptum Bucardi filii Burcardi epiſcopi Wotmarienſis deſcribit enarxat a poſtea in fronte his aliſque uerbiſus.

Abbatum lumen Veranus tale colamus.
Frat confitebi; dat, Benedicte, tibi.

si quattamis foribus per menses sex vexatus; cum medicorum artem omnem incassum adhibuisset, demum ad sancti Benedicti reliquias deportatas integram, sollicitatem recepit, restitente Tortasio. Eiusdem abbatis tempore Gillebertus monachus quinquaginta concionatorum ad reficienda aedificia excrevit, ex eodem auctore.

Tunc Ferratensis sancti Petri monasterio praeerat Galterius abbas qui synodo Senonensi hoc anno interfuisse dicitur. Idem ante decem annos a Philippo rege diploma obtinuerat ad removenda monasterii sui gravamina, & anno sequenti privilegium ab Alexandro II.

Ante aliquot annos Rotrocius Mauritanie comes, sancti Dionysii monasterium, quod pater ejus Gasfridas prope caltram Nogioni (*) condiderat, ipse autem rebus suis multum auxerat, Carnutensium sancti Petri cenobio contulit rogata Landelici abbas. Mortuo Rotroco, qui quidquid in auro & argento, vino & tritico habebat, monachis donavit, filii ejus occasione usi depositionis Hucberti (a) sancti Petri abbatris, cui vivens Rotrocius per Eustachium abbatem Nogionensis ecclesiae regimen commiserat, omnem annonam mutarunt, & Beatrix uxore Gasfridi comitis Rotroci filii majoris, quidquid auri & argenti in arce erat, praeter unum calicem aureum usurpavit. Compellentibus vero monachis ut ablata redderet, in tantam iram exarsit, ut eos inde expulset, & Cluniacenses eorum loco substitueret, assensiente Gasfrido ipsius marito, cuius haec de re litterae sic habent. Ego in Dei nomine Gasfridus castri Mauritanie comes, mansuetum esse volo, quantum ecclesiam sancti Dionysii, quam avus meus Gasfridus inter Gregorium fluvium, castrumque Nogioni in Pertuis fundavit, pater meus rebus suis magnificè auxit. Hanc autem ecclesiam ego Gasfridus deus Dei & sancto Petro Cluviacensis castris cum omnibus juribus suis &c. His litteris adscripta sunt signa ipsius Gasfridi, qui hoc donum fecit, Richerti Senonensis archiepiscopi, Terbaldis comitis, Beatrix uxoris Gasfridi, & Rotroci filii eius. Haec viri christianam Gasfridus comitis & uxoris ipsius Beatrix confirmare in concilio Meldensi, cui domnus Hugo episcopus Divisus dominus papa vocatus praesere. His subscripta sunt signa Aganensis episcopi Adonis, Hugonis Lingonensis, Walteri Cabillonensis, Landericus Marticonensis, & Hugonis Nivernensis. Haec cella hodie quoque Cluniacensibus subiecta est.

Sub idem tempus Mathildis comitissa monasterium sancti Benedicti ad Podam, quod a Tedaldo viro illustri ipsius avo conditum fuerat, beato Petro & sedi apostolicae subiecit in manu Gregarii papae, qui illud venerabili Hugoni abbati Cluniacensi, cuiusque successores ordinandum commisit. Hugo vero illud Widoni abbati regendum dedit. Habes in Appendice hujusce voluminis Gregorianam hac de re diplomam, Hugoni venerabili abbati Cluniacensi monasterii, jusque successores imperpetuum, quibus curam praedicti monasterii, constituitur inter littera Padi & Levisis fluminum, unde Padolironensis vocabulum accepit, & ordinationem in perpetuum committit, ea conditione, ut inde per singulos annos beato Petro & ejus apostolicae sedi in praesentia Romani pontificis, aut ejus archiepiscopi, Roma, aut ubi ipse jussisset, octo dictus ante vel post Kalendas Maii, una Romana vocis auri imperpetuum reddatur: tum subdixit pontifex Hugonem alioquin. Virum quia tu discretissime frater & abbas venerande, ad regendum illud monasterium de congregatione Cluniacensi monasterii, cui Deus auctore praesidi amplexeris, fratrem Vidonem nobis donasti, eorum religionem & produrere celsius, ut eisdem sacra religionis formam atque doctrinam servandam regulam sancti Benedicti & vestrae conversationis consuetudinem adseruis, & Deo auxiliante institueret: ut hujus adfectionis vestigia tu posterum delatetur, aut tui, frater, spiritualis perennis fructus per subrogatum aliquem cunctis conversationis & insculpta supplantationis aliquo deinceps tempore deficiat, vel occasione deperat; curam illius loci tibi, tuisque successoribus in perpetuum in nostra vice committimus, ut tu ejus gubernatione atque custodia nostra sollicitudinis te, tuqueque successoribus tui & paternitatem habeam, & studium preparationis impendat. Denique decernit, ut mortuo ejusdem loci abbate, alius eorum diligentia subrogetur. Hoc diploma caret chronico notis: at datum videtur hoc anno: tum quia Petrus abbas, qui Widonem praecessit, illi monasterio adhuc praeratur anno MLXXV, quo anno placitum (a) eorum missis Beatrix comitissa & filiae ejus Mathildis suorum terrens iugale praedicti monasterii habitum est: tum quia Wido jam ejusdem loci abbas erat anno MLXX, ut ex hoc dicendis perspicuum erit. At non diu superstitis post hoc annum, siquidem Willelmus abbas jam anno MLXXVIII. ipsi successerat.

Widonis abbatia mox Landal avunculii vel patruus erant nobiles viri Hardericus clericus ecclesiae Auxiliensis, & Memardus miles ejus fratres, qui agente Widone anno.

Annot. Bened. Tom. V.

T 2

(b) Podam, vid. monast. Podac. pag. LXXVI. Divionensis ecclesie fundat. domus.

ANN. CHB. 1030.

Galterius abbas Ferratensis.

LXXXIV. S. Dionysii de Megonio monasterium datur Cluniaco. (*) Reges in notum. (a) F. supra. 1019.

LXXXV. Monasterium beati S. Benedicti ad Podam.

ANN. CHR.
1006.(a) Rist.
Clos. p. 119.

(c) Rivier.

Curve vill.
cella.LXXXVII.
Foss. heron de
Turre mona-
chus.Servi volun-
tatis abbas.LXXXVIII.
Johel Cultu-
re abbas.(f) Greg. VII.
lib. 20. c. 11.
ad. lib. 3. c. 13.
F. lib. 3. c. 13.LXXXIX.
Dolensium
ab. cum episcopo
Lemo-
vicensi.

abbate nepote suo, predictam Sinasius, dictam, aliasque, Cluniacensibus contra-
tere, facto hac de re instrumento iussu Philippi regis, necnon Richieri archiepi-
scopi Senonensis, & Rainerii Aurelianensis episcopi, qui ibidem cimiterium conse-
cravit, & edificandæ ecclesiæ primam lapidem posuit. His litteris subtribuit Guido
fem Widu abbas & Gausfredus donatorum nepotes. Tempus fuit donationis octimum ex
diplomate (a) Philippi regis, qui hanc donationem confirmavit; notum faciens,
quod quidam nobiles viri, Harderius clericus sanctæ Aurelianensis ecclesiæ, & fra-
ter eius Isembardus miles; & nepotes eorum, quidam videlicet Cluniacensis monachis
nomine Pardo, abbas sancti Bernardi super Padam, & fratres eius Gausfredus & Un-
baldus, alique perierint, ut sibi liceret, Cluniacensi religioso monasterio, cui do-
mus Hugon abbas preerat, alodum suum Sinasius uliaque donare ecclesiæ predicti
monasterii super Vadus (*). Perveris in bonotem beate Marie & sanctorum apo-
stolorum Petri & Pauli constructæ, & ab ipis Cluniacensibus dotata, permuten-
te Rainerio Flandrensi, qui tunc temporis ecclesiæ Aurelianensis episcopus erat;
quam donationem rex confirmat. Data per manus Rogerii cancellarij, etc. idus A-
prilis anno incarnati Verbi MCCCX, indictione III. Eandem donationem Ludovicus
VI. & Johannes episcopus saculo sequenti ratam habuere.

Eodem anno Gregorius quidam, Curve-villæ in pago Carnutensi dominus, Ma-
riæ-monasterii monachos in ecclesiâ ejusdem castri, ab ipse genitare suo in ho-
notem sancti Nicolai constructam loco canonicatum induxit, assignans Philippo
p. conjuge suâ, necnon Teibaldo & Suanne germanis suis; quod ratum habuit
Hugo vicecomes, de cujus beneficio erant, & post eum Gausfredus seu Gonsfridus
Carotenensis episcopus, cum apud Pontem-Aveni versaretur.

Fulcherius de Turre, vir sanctum seculum nobilis, amplius terrarum possessione
ditto, & quod his major est, mortuus oratus prohi, inter insignes Vindocinensium
monasterii benefactoris confensus, multa hoc anno, aliisque tunc præcedentibus,
cum subsequentibus illius loci monachis concepit; tandemque se ipsum den ibidem
consecravit sub anno MCCC. monasticam vitam professus.

Sollemne erat illis temporibus, ut, qui se le alicui ecclesiæ servos mancabant,
tute ad collum alligato se ad altare filerent, licque servos se perpetuo proberentur.
Hujus rei exemplum nobis hoc anno suppeditat quidam Ingelbaldus, vir sa-
talibus libet & ingenuus, qui corporali morbo correptus, depriori salute votum
edidit, si convalesceret, Deo in Vindocinensi monasterio servum perpetuum addi-
derum, quod recuperatæ sanitatis devotè prestavit: in caput facti monasterii quatuor
decim de capitula suis, sine ulla seculari est talibus facere, super altare domini-
ci prædicti loci gratanter imposuit; solum quæque signa seu campanæ cille suis de-
coris circumspexit, & cartulam scripsit in testimonium pynalepti, manaque fuit fir-
mavit. Actum Vindocin in capitulo sanctæ Trinitatis, anno domini incarnati
MCCC. decimo Kalendas Octobris.

Tunc temporis Cenomannensium sancti Petri monasterium, quod olim Cultura-Dei,
nunc absolute Cultura vocatur, regebat Johel abbas. Hanc sortè ad Meldensè vel
quoddam aliud concilium, in Francia hoc anno celebrandum, cum Arnaldo ejus-
dem urbis episcopo, aliisque Nortmannorum episcopis & abbatibus invitaretur
Hugo Diensis; sed cum illi non adfuissent, eos suspenderat Hugo. Interim Rainal-
dus quidam monachus Culturensem abbatem invaluit. His acceptis Gregorius papa
Arnaldum episcopum & Johalem abbatem litteris ad ipsum Arnaldum scriptis (b) re-
stituit; aliasque hac de re scripsit ad ipsum Hugonem episcopum, quibus significat
ad se perlatam fuisse, quod ejus religio omnes Nortmannorum pontifices, præter
Rotmagensem, ipsiusque Culturensem abbatem, quem pontifex ipse relin-
quit, ad concilium invitatos suspenderit; quos non tam inobedientia, quam me-
tus regis Francorum, quia scirent venire non poterant, absque coegit; tam-
en eundem monet, ut mitius agat cum Willelmo Anglorum rege, qui, licet in
quibusdam non ita religiose se habeat, tamen ecclesias non delectat nec ven-
dat, immo pacem & justitiam celat. Quam ob rem jubet pontifex, ut Hugo
predictis episcopis & abbatibus, non pextermis Culturensem abbatem, litteras re-
stitutionis mittat. Posterior hoc epistola caret chronica notis, quæ ex prioribus
Arnaldum episcopum suppletoe sunt, data Roma octavo kalendas Martij, indi-
ctione tertia. Johel abbas in est, qui tunc monacha librum de vita sancti Nico-
lai scripsit, ut superius vidimus.

Paulo ante, id est ipis kalendis Aprilis, idem pontifex scripsit ad Dolenses pa-
tri Bituricensis monachos super querelis, quas de illis Guido Lemovicensis episcopus
in Romana synodo fecerat, quod ecclesiæ sue duo monasteria subtraxissent, qua
de re ad duo cancellia vocati ab Hugone Diensi episcopo, sueque legati, non ta-
men comparuissent. Quapropter synodalis conventus decreverat, ut duo illa mona-
stia

flia Lemovicensis ecclesia usque ad legati adventum possideret: quod pontifex observari precepit. Quamvis sint duo illa monasteria, & quid inde consecutum sit, nobis incomptum.

Alia controversia eodem tempore agitata est Peranenſis inter atque Aurillacenſes monachos super cella beate Mariæ de Dalmatracio seu Dalmatracio, quam utrique ſibi juriſſe contendebant. Peranenſe ſeu Pecianenſe antiquum monaſterium eſt, de quo alius egimus, ſitum in ſuburbio Auſtiorum, qua in diocceſi cella Dalmatraci (*) conſiſtit. Aurillacenſe ſeu Aureliacenſe nobile cenobium eſt apud Avernon, ſæpius quoque in ſuperioribus laudatum. Hanc cellam ad ſe pertinere aſſerebant Pecianenſes ex donatione Artaldi-Willelmi vicecomitis, qui eam omnino deſtruam inſtauraverat, & Pecianenſi monaſterio ſancti Michaelis, atque Raimondo abbati ejusque monachis contulerat; quo ex tempore Pecianenſes eandem cellam per annos ſexaginta, nullo reclamante, poſſidebant: dum Aureliacenſes eam in Burdegalenſi concilio, in preſentia Amati S. R. E. legati illam repetierant. Verum Amatus, ratione habitâ multarum expenſarum, quas Pecianenſes in ejus inſtaurationem contulerant, ipſis hanc cellam adjudicaverat, eo pacto, ut Dodo abbas pro illa eccleſiâ quinque ſolidos quotannis Romanæ eccleſiæ perſolveret, per quam eam teneret ac poſideret, confirmante Auſcienſi archiepiſcopo. Verum contra hoc judicium reclamant Aureliacenſes, qui hanc cellam ab antiquo retro temporis ſibi ſubſtitam fuiſſe contendebant. Re ad legatos apolicos demum relata, Willelmo Auſtiorum archiepiſcopo hæc negotium commiſſum ſuit, cujus injunctum, ut juſtitiam faceret Petro abbati Aureliacenſi contra Dodonem Pecianenſem, qui ex longo tempore hanc eccleſiam occupaverat; quod cum Willelmus eſſet qui ſuperſederet, acres ad eum litteræ (a) ſcripti Gregorius, quibus hanc eccleſiam Aureliacenſibus reſtitui ſub interminatione interditi precepit.

Aliz ejusdem pontificis litteræ (b) exiſtant ad Bituricenſes, NARBONENſES & BURGALIGENſES archiepiſcopos in gratiam eorundem Aurillacenſium monachorum, contentum quærentium de Berengario Carlatenſi vicecomite, qui debitum ſervitium & ſidelitatem abbati exhibere detreſcebat, niſi beneficium, quod immerito detinebat, adhuc de jure abbatibus augetetur. Hinc ait pontifex ſic abbati injunxiſſe, ne nulli millenſi, ſive quibuiſvis aliis, præter nnum manſum ex illa abbatiâ in beneficium daret, niſi communis uſus ſiſtens fratreſ poltulæſſet. Inſuper jubet, ut monaſterium Mauritiænſe, cum ſuis adjuncſtis, necnon eccleſiæ Dalmatraci & Moniſalvi, alimque Aureliacenſibus reſtituantur: monaſterium verò Viacenſe, a principibus ipſius terræ in manu abbatis reſtitutum, eidem confirmat; ac demum eis, qui abbata reſtituere noluerint, ſignanter Berengario, Dei & beati Petri indignationem comminatur. Utraque hæc epistoſa data eſt Romæ ſecundo idus Aprilis, inſcriptione tertii.

Sub idem tempus conditam eſt Maimacum monaſterium in ſinibus diocceſis Lemovicenſis verſus Arvenon prope Ventadourum, inter Vezeraum & Dodoniam fluvios ſitam. Ejus auctorem eſſe conſtat Archembaldum vicecomitem Combornenſem in piaculum, ut ajunt, emiſiſſum Tutelenſium monachorum, & ab ipſo conditore ſubſtitum abbatibus Uſerrenſi. Exiſtant in hujus abbatibus archivo teſtes hæc de te litteræ in quibus Archembaldus ſic Maimacenſis monaſterii originem ac progreſſum deſcribit. Ego quæſiſſimè vicecomes Archembaldus, cognoviſtes cujus eſſet periculi res eccleſiaſticas poſſidere, adſi Gaidonem Lemovicenſem pontificem, petique tam clerici tuus quàm ipſum, ut eccleſiam de Maimac, quam de ea in ſeros tenebam, liceret mihi ordini monaſtico deputare: ſed obſtante non potui, niſi eccleſiam de Origine, quam de ipſiſ ſimilitur in beatiſſimam doctorem in Caſtellanis de Contura, & quid multum appropinquare, reddere; quod & feci. Maimacenſis eccleſiæ libertatem adeopus vicecomes eam Gerardo Uſerrenſi abbati, cuſque monaſterio ſubſtitit, Guido verò epicoſcopus eandem eccleſiam Gerardo abbati ordinandam commiſit. Hæc omnia conſilia ſua approbavit Rothbergæ Archembaldi mater, cuſque conjux Henricus, necnon Bernardus ejusdem ſoror & filius Eboſus. Sunt & aliz ejusdem Archembaldi hæc de te litteræ, anno m. lxxxv. datæ, in quibus Archembaldum patrem ſonum vocat, fratres verò Eboſum & Bernardum: quibus Litteris Gauzbertus abbas Tutelenſis ſubſcribit. In utriſque litteris Hetmengaridus ævoſ quondam ipſas dicitur, tamenſ adhuc vivens, quod quidquid juris in eccleſiâ Maimacenſi habebat, totum ſanctæ Mariæ, quæ monaſterii patrona eſt cum ſancto Leodegario, liberaliter donavit. Hæc monaſterium non multo poſt in abbatiam converſum fuit, & peculiaris abbas habuit, habetque hactenus, congregationi noſtræ ſubjectum, non verò Uſerrenſis, de quo in ſuperioribus egimus.

De Richardo Uſerrenſi abbate aſſum eſt ſuperius, cui Conſtantinus abbas pietate inſignis ſuccellit, Conſtantino Geraldus ſuperius laudatus, qui ſancti Martialis

ANN. CHR.
1480.
Aurillacenſis
cella Dalmatraci reſtituta.

(*) Dalmatraci.
raro.

(a) ibid. ep.
148.
(b) ibid. ep.
149.

XC.
Maimacum
monaſterium
conditum.

XCI.
Abbas
Hetmengaridus
Tutelenſis de
Sollemnibus
genuis.

ANN. CHR.
1080.

monachus fuerat. Hic regulam a suis fratribus observari curavit, seculari modo viventes successu Segurien in vincula compellendos tradidisse fectur: quo exemplo ceteri territi, rectius mores composuerunt, adeoque excreverunt eo abbate, ut ad centum fratres ibidem existisse dicantur. Idem abbas, monasterium adificis ac possessionibus auxit, ecclesiam ferè totam refecit, quam ab Urbano II. consecrari rogavit; sed quid inde consecratum sit, suo loco videbimus.

(e) F. lib. 36
Mach.

Post Adacium abbatem, cujus aliis mentio facta est, Tutelense monasterium rexit Fradinus seu Frodinus, ut & Bellilodense (e), sub quo Tutelæ vigeat disciplina regularis. Id argumento est, quòd Hilduinus Lemovicensis antistes monachos inde accersivit, quibus canobii sancti Martini Lemovicensis curam commisit, eisque abbatem Radulfum de *Charente* Tutelensem monachum prefecit. Frodinus successit Gauzbertus abbas, qui Archembaldi literis, ut modò vidimus, pro Maimaco subscriptis. De Vvilleimo ejus successore aliis agendum.

Geraldo Solleminiaci abbati, qui Lemovicensibus conciliis pro sancti Martialis apostolata interfuit, subrogatus est Adalferdus, laudatus in literis Geraldi de Bonavalle, anno MLV. datis. Hunc excepit Guido seu Wido abbas, ejus tempore Gaucelinus de Petra-Baselia monasterium sancti Cruis ejusdem loci Solleminiensibus commisit sub anno MLX. Guldoni successus fuisse videtur Gauzbertus Uterensis abbas, cui Solleminiense monasterium commissum fuisse dicitur. Abbatem ejus loci obscura dein successio usque ad saeculum subsequens.

XCII.
S. Fernerii
monasterium
S. Florentia
subiungit.
(*) S. Fernerii
(*) Liberat.

Existat in diocesi Vasatensi sancti Fernerii (*) monasterium, haud longè a Dno-lio sive & oppido Liburnæ (*) positum, quod a quodam Fremendo Burgigalensi conditum fectur. Cum illic prolapsa esset Monastica disciplina, & monachi solutius viverent; Raimundus Vasatensis episcopus & Raimundus de Gentiazo hoc cenobium cum rebus suis tradidit Salomoni sancti Florentii monasterio & Willelmo abbati ejusque monachis, pro emendatione utriusque monasterii in eodem loco novè conventum, ad cellam & quodvis valuerit agendum: quod donum VVido comes Prefectorem Burgigalis in turris sua concessit, id est confirmavit. Actum anno ab incarnatione Domini MLXXX. Hoc monasterium ad hanc diem propriis habet abbatibus.

XCIII.
Leothericus
monachus
Cormaricensis.

Hoc fectur tempore in Cormaricensi apud Turones monasterio florebat Leothericus, patre Mainardo, matre Anselm in vico Sanceiaco apud Senones natus. Militiam primò sectatus, dein cā relictā Romam orationis causā profectus est; indeque reversus, in Lorharingæ solitudinem fecellit. Tum dæmonis insidiis ac dolis ex ea egressus, denique Romam adit, ac Jerosolymam proficisci statuit. Verum nave concemā ex eo itinere ob vitæ discrimen revocatus, in patriam reverti cogitavit. Inopertum omnium, cum necessaria vitæ subsidia in reditu emendicare egeret, Cormaricum venit. Fortè eo die Cena Domini celebrabatur, quo die Christi exemplo tribus pauperibus manus & pedes illic abluisse mos erat. Ex tribus monachis, qui id officii pauperibus exhibebant, unus erat Christianus nomine, qui aliquando Leothericum noverat. Huic dum manus lavat (unus quippe ex tribus pauperibus erat) hominem agnovit. Id ubi Guldoni abbati renuntiavit, Leothericum hortatur abbas, ut illic sacris beati Benedicti se iniciaret. Id se facturum pollicetur, ac primò patriam & parentes revisisset. It, redit, monachum prohibetur, professus e-leemosynarum officium exsequitur. Verum, cum totum se se contemplationi dare vellet, ad vicum Anchiacum, qui juris monasterii est, se recepit; ubi, subtrahis sibi quibullibet cupidinis, nihil sibi reliqui fecit, præter fructus, crudasque herbas, & aquam, jejuniis sibi perpetuo indictis, elicio corpori semper adherente, pro lesio nil nisi sagum & cilicium habens. Veduntam (*) inde in villam a Guldono abbate accersitus venit, ubi templum beato Petro nuncupatum erat: illic e vita excessit vir beatus xviii. kalendas Octobris, anno post Christum natum, mxcix. burnatus in cenobio Cormaricensi, in sacello beati Nicolai, quem miraculis claruisse testatur Joachimus Perionius, ejusdem loci doctissimus cenobita, qui ex antiquiori auctore ejus vitam exerpit. Nullo cultu publico hæctenus honoratus est Leothericus: at locus ejus lapideus, qui in navi ecclesie panis concilis cernitur, a vicinis populis frequentari solet.

(*) Fonte.

XCIV.
S. Cypriano
privilegium
datum.

Dum Podavenis sancti Cypriani monasterium regeret Rainaldus abbas, sepius jam a nobis laudatus, Gregorius papa hoc anno amplissimum ei privilegium indultit, quo monasterii privilegia, iura, & possessiones confirmantur, male consuetudines rescinduntur, præcipue episcopi in scito sancti Cypriani a clericis illic non sine scandalo fieri solitis, de quibus ita pontifex pronuntiat. *Insuper apostolicè auctoritate interdicentes licentiam clericis Podavenensibus auferimus exigendis illam requisitam in schistate sancti Cypriani consuetudinem passis, de qua jure sanguinis effusionem usam esse audivimus. Iniquum enim & monastica religioni omnino videtur contrarium, ut pro resolutione matris decem tantum scandalum oriatur, & Dei serventium queri in-*

tur.

turbetur monachorum &c. Datum Laterani sexto kalendas Aprilis per manus Petri S. R. E. presbyteri cardinalis ac bibliothecarii, anno septimo pontificatus domus Gregorii pape, iudicium tenit. Eius tempore Aitaldus de Monsivra, monachum illic professurum, alodium suum, quod vocatur Bellefont, cum ecclesia eiusdem in honorem sancti Hilarii contracta, aliisque monasterio tradidit in manu Rualdi abbatis, qui ipsum monachum ordinavit.

Citius idem tempus Fulco Engolismensis comes coarctatus atque donavit Deo, sanctique Johanni Angelicensi in manu Odonis eiusdem angelica congregationis abbas, suisque successoribus abbatem sancti Eparchii regulariter ordinandum, volente & amantem abbate Cluniacensi domus Hagene, cui iam donum & abbatem de eodem & aliam fuerat. Id factum consilio & assensu fratris sui Ademari episcopi, necnon & procerum sacrum, Abonis felicis de Monte-Morelli, Iterli Cegalicensis & aliorum, & quidem eo pacto, ut primus illius loci abbas pro libito & voluntate praelati Odonis abbas eligeretur: subsequentes vero idem Odo eiusque successoribus cum consilio comitis & episcopi, eorumque optimatum, & clausit sancti Eparchii eligerent, si quis illis ad id idoneus repertos fuisset; sin autem, de consensu sancti Johannis. Quod si Angelicensis congregatio a regulari disciplina excidisset, & Cluniaco abbas, aut quovis alio loco assumatur. Huius rei confirmationem Ademarus episcopus ab Urbano II. postmodum obtinuit, eandemque abbatem resignavit in manu Aulculsi abbatis Angeriacensis, Odonis successoris, qui Aulculsi in presentia ipsius episcopi, omniumque canonicorum, Hagensem Angeriacensem monachum in monasterio sancti Eparchii abbatem ordinavit. Non dies tamen hæc uno dedit.

Tunc temporis Bratonsmense monasterium a pristina religione ita decederat, ut ferè ad nihilum redactum esset, quod animadvertens Helias Petragoricensis comes, in cujus potestate erat, illud Seguino Casle Dei abbat in melius reformandum hoc anno commisit. Instramentum hæc de re confectum sic habet. Ego Helias Petragoricensis, gubernalis parat abhorrebitas, & ecclesiis Dei me ipsius feci, monasterium sancti Petri apostolorum principis, sanctique Innocentii Sicari, quod nuncupatur Bratonsmen, quod modo nunc regium nuncupatur regulariter agi, sed abbas hactenus fere ad nihilum redactum est: sub meo iure revivere timui, ut citius eorum favere. Idemque consilio domus Guillelmi de Monte-Beraijo (*), Petragoricæ sedis episcopi, & clerici ipsius, Seguino abba in Casa Dei & successoribus suis tradidi ordinandum, &c. Facta sunt denique ista anno incarnationis dominice MCCC. fortiter effectum anno sequenti. Odo primus ab infamata disciplina abbas videtur fuisse, qui cum Bosone abbate Strupensis ecclesie societatem sustinuerat ioluit.

Idem annus insignis est orta Silva-majoris monasterii, quod sanctus Gerardus abbas tunc construere cepit. Hic abdicat, ut superius (*) diximus, sancti Vincentii Laudunensis prefector, pulsus dein ex abbacia sancti Medardi, Iustratobites sancti Dionysii apud Parisios, & sancti Grecis apud Aurelianos ecclesias, oceanum tunnelo sancti Martini apud Terores, Postavorum urbem cum sociis adiit. Illic a Guidone Guillelmo Aqueitanis duce benigne acceptus, inde per Radulfum Burdigalæ præpositum desolatam est ad locum, qui olim Altus-villaris seu Silva-major dicebatur, inter duo maria, id est Dondoniam & Garumnam, septem a Burdigalæ leucis positum, ubi in ameno colle monasterium condidit. Fundum Gerardus facile concessit ejus possidentes, Augerius de Rionio, Oltratus de Turte, alique: quos inter matrona quidam, nomine Ermengardis de Gilleis, partem quoque suam ei donavit. Hæc puillo ante cuidam Malliacensis carnobii monacho, solitariam vitam decere cupienti, libidem habitandi spatium concesserat: sed cum ei locus displicisset, hic alio fecisset, reliqua capella, quam illic extruxerat: is, comperto totum istum locum, ne exceptis quidem sua particula, Gerardus collarum fuisse, ad Drogonem abbatem suum properat, eique rei genitricem explicat. Mox abbas ad concilium, anno superiore Burdigalæ celebratum petiit, ac de Gerardo, tanquam possessionis sue invasore, querimoniam facit. At mihi, inquit Gerardus ipse qui hæc refert, magis volentes omnia relinquere, quam quidquam cum lite retinere, quippe qui nostra dimissionis: pro acquirenda pace rogavimus dominum Amatum Romanum legatum, ac dominum Guillelmum, & magis memoriam Aquitaniae ducem comitemque Pictavensem, cuius consilio & auxilio in prædicto loco remanseramus, quatinus illi ab ipso abbate imperaretur, ne ipsam particulam nobis cum pace dimitteret, unde videlicet nobis prebit haberet; nec magis ibi ferarum, quam hominum ac Deo ferocentium habitaculum diligeret. Verum respondit abbas, se id citra fratrum monasterii sui consensum facere non posse. Tunc Amatus ipse Malliacam adit cum Letherio monacho, uno ex Gerardi sociis, fratreque rogat, ut jure suo cedant. Hi primum tergiversati, reluctati: sed tandem convincti ratione, quod a caritate abhoreretur, id ad

ANN. CHR.
1038.

XCIV.
S. Eparchii
abbas An-
gericus
factus.

Bratonsmen
Casa Dei.

(*) Monte-
Beraijo.

XCVI.
Silva-majoris
carnobii
condit.
(*) ibid.
nom. 125. &

crologio, ubi bene memoria faciet beati Geraldii dicitur: tertius fuit Alcananus 1us pater Geraldii nepos, & tertius Silva majoris abbas.

Ex aliis quoque primus fuit Berlegius Francigena, ex urbe Noriomo nobili genere ortus, castellani ipsius civitatis germanus: qui relictis litterarum studiis, militiam secutus adolefcenti, diu in ea se exercuit: sed tandem divina gratia inspiratione afflatus, arma deseruit, & lacrymarum fonte ablatus omnibusque possidebat, abdicatis, Gerardum, immo Christum secutus est. Alter fuit Wido, Mouet, Lauduno (*) civitate oriundus, miles episcopalis ac prædix, vir multæ virtutis & probitatis. Tertius Terto, strenuus in laqueo militæ, sed in Christi militia exercitior, ea castro Codiciaco (**) in pago Laudunensi ortus. Quartus Vainerus, & ipse Lauduni natus, vir militaris, in omnibus operibus suis valde moderatus. Quintus denique Litherius, itidem Laudunensis, promptus ad omne opus bonum & ad omnes beneficiis sibi demerendos. Hi omnes ea que sæculi sunt pedibus calcantes de terra & cognatione sua egressi sunt, ut Christum sequeretur: ea strenuissimis militibus facti silvaram castripantes; & qui prius pretiosis vestibus induti erant, postea vilissimis induti vestibus fodebant. His omnibus exemplo præbuebat vir Dei Gerardus, cujus fama ita per diversas regiones dispersa fuit, ut multa sub eius magisterio cœnobiaz vatis in locis condita sunt, non modò in Gallia, sed etiam in Hispania: qualia fuerit in Belgica secunda sancti Dionysii prope Montes Noventiensis, aliaque, de quibus agendum suis locis.

Poll Fulcherium Carrolesum abbatem, qui Vindocinensis ecclesie dedicationi (†) anno maa. interfuit, nullum invenio ejus loci abbatem, ante Fulcardum seu Folcardum, quem concilii Burdigalensis actis subscripsisse paulo (†) ante vidimus. Idem quodam mihi videtur esse Fulcardus abbas, cujus tempore, id est anno mxxviii. circa Philippum Carrolesum possessionem confirmat. Eodem Fulcardo abbatem habitum est apud Carrolem concilium, in quo iuventis & demonstrare dicuntur reliquis, & quoddam altare dedicatum, ex chronico Marteniano, nimirum post in-firmitatem monasterium, quod antea incendio corruptum fuerat. Ad annum saltem mxxviii. pervenit Folcardus, quo Benedgalensis pontificatus initit Amatus. Id vero distinet ea Carrolesensi chartario, in quo hæc verba: *Folcardus abbas Carrolesensis, & Albericus comes Marchia, destruxit monasterium, sanctum Crispiem de tellum missum; quo audito, eo veniens Amatus Burdegalaensis, Guido Lemovicensis, & Adamarus seu Ademarus Exoplisensis episcopi.*

Nantoliacense sancti Benedicti monasterium, prope castrum Rocæ-Fulcaldi apud Pictonem itidem positum, iam exstabat ineunte sæculo undecimo, quo tempore Abbo Floriacensis abbas, Regulæ cellam aditus, per Carrolesum monasterium ad Nantoliacum devenit canonicum, in honore sanctissimi patris Benedicti fundatum, inquit Almoius. Hæc loco præerat Petrus abbas anno mxi. quo Vindocinensi dedicationi cum Fulcherio Carrolesensi interfuit. Hoc canonicum primò commissum fuit Salmurensi abbati (†) per Ademarus de Rocæ Fulcaldi, qui ejus instaurat fuisse creditur, dein Pictavensi sancti Cypriani monasterio per Gumbaldum Burdegalesem archiepiscopum pontificate Lucii II. in vulgatis ioculis omnium, ut suo loco demonstrabimus.

Præter Ierusalymitanam & Romanam celebris erat per id tempus peregrinatio ad templum sancti Jacobi, quod in Galicia Hispanie provincia magno etiam tunc fideiolum concursu frequentabatur. Illuc orationis causâ profectus hoc annoquidam nobilis Avererus Anno de Veicia cum aliquot sociis, in reditu gravem in morbum incidit, seque in obvium sancti Severi monasterium, quod in capite Wiscouzie obitum vocant, deserti præcepit. Cum se morti proximum sentiret, convocatis ad se militibus peregrinationis suæ sociis, scilicet Claudio de Calviuaco, Arnaldo a Laina & Rogelio de Calviuaco, sancto Leodegario ac monachis cœnobii Ebroleensis, quod in ejus patria situm erat, donationem fecit ejusdem silvæ ad se pertinetis prope villam Chambariacum & ecclesiarum Velticiensium, eisque hæc elemosinam commendavit, temissis insuper nonnullis consuetudinibus, quas in oppido Ebroilo exigere solebat. Hanc vero donationem post ejus mortem ratam habuerunt uxor ejus filique in capitulo Ebroilensi coram Willelmo abbate, & tota congregatione: abbas autem & monachi beneficia loci & dote annuatim mortuo concessere, ejusque mortis in martyrologio inter annos fratrum adscribere, statim insuper eidem anniversario perpetuo, cum erogatione panis & vini uni pauperi faciendâ. Jam nos temel in superioribus laudatus (†) est Willelmus Ebroilensis abbas, cujus successor, haud scio an proximus, Theodorus abbas, suo loco memorandus.

Quod attinet ad predictum sancti Severi monasterium, ubi Anno ille decessit, in ejus loci chartaceo codice laudatur Bernardus de Magrolio (*) ejusdem cœnobii

Annal. Bened. Tom. V.

ANN. CHR.
1060.

(*) Lant.

(*) Comy.

KCIX.
Carrolesensis
& Nantoliacensis abbas.

(†) m. xi. a.
m. & xi.
(†) Supra m.
92.

(†) V. m. dxi.
m. dxi.

C.
Ebroilo sedis
doctore.

(†) m. dxi. a.
m. & 74.

C.
Bernardus ex
monacho cœ-
nobii.
(*) de Magrolio.

cia, videlicet sancti Petri, quod dicitur ad Montem-majorem; & alterum in Marbana, archiepiscopatu sancta Maria de Crassa, qua ad hunc sedit defensionem perire, propriis juribus esse constitutus; sed datus secularium monachorum culpa a religione transiit decessit; ea reserant ad lapsum ditionis speciem uult de esse necessariam dantur. Scitis enim decessit atque conuenerunt esse, decessit reserant, & ad gradum suum collapsa redierunt, quoniam in dilandis, qui, periret adificandi operam daret. Quapropter ad praedictorum locorum restauracionem religionis tue praedictam praestem arbitratum, licet in quorundam prohorum curam praedictis decessit, absque licentia nostra de eorum cura te aduocis intrinsecare; nos tamen transimur per tuam, successorumque tuorum sollicitudinem fratribus in eisdem canonicis decessit manserit perpetuum regularis uita circumspectionem providere. Proinde circa praefata monasteria sollicitudinis nostrae uicem dilectionis uestra committentes, volumus atque precipimus, ut in eis qua amputanda sunt amputetis, quaque corrigenda sunt corrigatis; & qua disciplina tenari deservit, uellet uigilantia & labore conseruatis, &c. Hic epistola in ediculis caret chronica notis: at in codice Montis-majoris sic desinit. Datum Rome xiv. kalendas Martii, pontificatus nostri anno viii. qui praefatus anno incarnationis respondet.

In Saviniacensi agri Lugdunensis monasterio Dalmatis abbas, Daranti II. successores, in superiori tomo laudatus non fuit, hoc anno finem uivendi fecisse dicitur. Hic Arborevillan (*) monasterii praedium propter imminuentia bella muris circum, ut turribus muniri. Ad haec Saviniaci ecclesiam, qualis hodie quoque curam nititur, edificavit. Praeterea de eo ejusque monasterii religione testimonium tu. (*) la Brie. lit Lugdunensis ecclesiae capitulum, cum ei concessit hospitalium in suo claustrum domum, in qua, si quando negotiorum causa Lugdunum aueret, cum suis hospitari posset. Hujusce concessio instrumentum ex Johanne de Mura (*) historia Lugdunensis hoc loco majori ex parte refertur opere praeterea esse puto, testem praeterea dio, cui haec subiunguntur absque chronica notis.

Novum igitur ante scilicet consueverunt, quoniam Lugdunensis ecclesiae generaliter conveniunt sancto Martino, Dalmatiaeque abbas Saviniacensis canonicis, singulis successores quatuor propter sanctitatem atque reverentiam loci, necnon propter familiaritatem & amicitiam amicitiam, utpote quoniam quasi unum, immo canonicis locis habebantur; ex propriis redditibus dominici praesentis, quoniam caritatem deputabamus hereditatis portuicula, domum videlicet quandam infra muros claustrum sitam, domos firmatas, ut perpetuo possidendam decernimus; ut si forte pro qualicunque negotio ad urbem Lugdunensem veniendi opus fuerit, habeant ipsi abbas cum suis monachis & sanctis domum & qualescunque nostri domus hospitium, opportunitatem tamen, ut dicit iusti ordinis viros, & absque aliquo molestis incursis domum quietem egerant. Hic autem tali tenore, erudimus, ut nulli licet hac domum & dare & vendere, aut commendare alicui potestati laico; sed vicariis tantum atque mancipiis vicariis, qui ex praefati canonicis familia fuerint, pateret domus. At, si forte abbate monachisque absentibus, pro communis utilitate sine episcopo, sine quolibet persona opus fuerit admitti; cum consensu auctoritatis aut casside domus debere suscipi, et insuper exacta passione, ut & propriis uenisset, vel ad domum pertinentium vasculis quibuscumque effractis aut dimissis, aut etiam intus perditis, iudicio canonicorum, aut si resisteret integra, aut ex sua dilectione clericorum cum abbate conveniunt exigatur querenda. Placuit denique & hoc inscribi, ut, si fortitudo aut ignorantia, sine negligentia quilibet successorem abbati Dalmati superius adnotatum domum dare & vendere praesumpserit, seu etiam ullo qualibet modo conventum hoc violaverit; vocatus ab omnibus vicariis in capitulum canonicorum, & accepto quadragesimo dierum spatio, aut emendat atque restituat damnum in praesentia non statum, aut a domo antecessorum si noviter sequestratum, nisi cum uenia benedicti illi fuerit indulgent. Ego Bevo, domum qui primus contuli, & iuxta ejus domum illud habitaculum transiit auctoritatibus canonicis conventus primus subscribere. Richo decanus, Fredolus &c.

Nihil luculentius asseri poterat ad declarandum ecclesiae Lugdunensis in Dalmatiam abbatem de Saviniacenses monachos studium ac reverentiam. Excellet ex hac vita Dalmatis abbas hoc anno, idibus Julii, annis viginti in abbatali dignitate exstitit, humatus in claustrum ad limen capituli, appositum epitaphio, in quo sapienter & moderato doctorem dicitur. Successor ejus Wido post tres annos non integros abbatiam cum Herardo vix uno anno rexit. Wido nec excepti lites de Salara, via piridum, qui privilegium a Gregorio septimo consecutus est, obit quarto idibus Aprilis. Successor ejus Girbaudus, partim sponte, partim coactus, abbatiam Pontio abbati cessit, viro memoriam digno, de quo in consequentibus acturi sumus.

Inter episcopos, qui Gregorio VII. maxime addicti fuerunt, unus & praecipuus erat Herimannus seu Hermannus Mettensis antistes. Hic primò quidem adhaeserat Hein-

ANN. CRE.
1070.

CV.
Dalmati ab-
bas Savina-
censis post-
ea obitus.
(*) la Brie.

(*) de la Ma-
re p. 409.

Eius success-
ores.

CVI.
Juxta ab-
bas Mettem-
sen episcopo-
sum abbat-
em.

ANN. CHH.
288.

(a) Greg. VII.
lib. 3. c. 11.

Rodulphus
Virdunensis
fem reconci-
liat.

CVII.
S. Vincentii
Virdunensis
epi-
scopo pul-
ch. (b) *Specul.*
lib. 3. c. 11.

Fulcradi ab-
bas facio-
ra in S. Vi-
centium & S.
Michaelis.

CVIII.
Mellensis
parthenonis
abbatis.
(c) *Mon. hist.*
lib. 3. c. 11.

tico, a quo etiam investituram acceperat: sed postea cum sacri tantopere poenitit, ut episcopatum omnino abdicare statueret, nisi pontificis voluntas obstitisset. Itaque ab eo postulavit absolutionem errati; mandatumque Hugoni Drensi, ut eum vice pontificis aut per se, aut per alium absolveret; Hugo vero id officii commisit Jarentoni Divionensi abbati, qui Metrim profectus, Herimannum in pervigilio natalis Domini absolvit. Deinde eidem Herimanno petenti, quo pacto schismaticis occurreret, pholasam (a) scripsit pontificis epistolam, quam ei per Rodulfum Virdunensem sancti Vitoni abbatem ab Urbe misit, quæ omnia discimus ex chronico Henrici abbatis.

Idem auctor in consequentibus agit de conciliabulo Ultrajectino, in quo anathema Gregorio dictum est: ex quo se etiam protipere Theodericus Virdunensis & Pilbo Tullensis episcopi, ne tam seclerati facinorosi essent participes, quod unus Wilhelmus Trajectensis presbiter ausus est, sed non impune. Tanta vero animi peritudo Theoderici animum invadit, quod schismaticis aliquandiu adhaesisset, ut ob id paratam sibi Virdunum teventem clericorum suorum processionem interdixisset, excommunicatum se ratus, quod cum factis ad horam communicasset, bene secum affum exstimans, quod cum Wilhelmo Trajectensi non perisset. Quam ob rem, missio ad Gregorium papam Rodulfo sancti Vitoni abbate, cum se omnino pro illa communionis excommunicationis affirmasset, & ob id libi officium interdixisset, *se mon ejus*, scilicet Rodulfi, *notam reddidit & analam*, absolutione ejus Metrensi episcopo reservata. Verum non diu in proposito stetit Theodericus, sed ad votum reverfus, denuo ad schismaticorum societatem rediit, & gravioribus deinceps vinctus & peccatis se implicavit, ita ut omnem religionis speciem causæ videretur, quæ solius apud eundem Hugonem videtur licet.

Inter hæc Rodulfus abbas cum suis legitimo pontifici constanter admixit. Hinc soluta est (b) versus illa necessitudo, quæ inter Virdunenses episcopos & monachos sancti Vitoni semper intercesserat, adeo ut episcopus abbatem & monachos, plurimam alicuius impatis, suo loco extirpaverit; sed eis pro justitia ita pulvis contrarius in bonum nos cecidit, nam frater in Burgundiam profugus, a Juramento sancti Benigni venerabili abbate, tamquam angelus Dei acceptus, per septennium, quo episcopus supervixit, ibidem perstitit. Hinc firmata inter utrumque monasterium societas, longè sanctior & validior, quam olim inter Sabines & Romanos. Ea vero fuit Rodulfi abbas apud pontificem eximiam, ut ei schismaticos reconciliandi facultatem dederit in tribus episcopis, Virdunensibus scilicet, Metrensi ac Tullensi. Hæc monachorum expulsiō post biennium facta dicitur in chronico Vitoniano.

Interim Fulcradus sancti Pauli apud Virdunum abbas, vacante immo potius vacua sancti Vitoni abbatum invadit, Theoderici episcopi auctoritate solus; ibique nonnulla ornamenta & prædia diripuit. Tunc etiam eundem Fulcradum cum Richeto decano idem episcopus misit ad *sigillandam altare sancti Michaelis* ad Mosam, propterea quod ejus loci monachi a Virdunensi episcopatu ad Tullensem transire vellent, & ad Virdunensium episcopi audentiam accedere nolent. Verum ejusdem monasterii familia utrumque comprehendit, & vinchos apud Barrem custodiam mancipavit. Quam ob rem ejusdem loci villa & ecclesia ab hostibus, id est exercitu episcopali concremata est. *Sigillare altare* hoc loco idem esse videtur ac sigillo episcopali Virdunensium episcopi illud insignire in usum domini les jurisdictionis. Tunc tempora sancti Michaelis abbatiam administrabat Sigifridus abbas, qui hoc anno Sophiam comitissam apud Moniacum adiit, conquisitor de quibusdam variationibus quæ Boso de Fiesort nonnullis monasterii prædii inferrebat, quam controversiam comitissa mea composuit.

Ricoino post mortem Adelæ Flandrie comitissæ, Robertus Frisus ejus filius confirmavit possessionem (c) Mellensis monasterii ab ea conditi, ubi supernos vitæ dies in habitu virginali transigerat, atque humata fuerat. Erant eo loci sancti moniales & canonicæ utrique subdia secundum Adelæ institutionem singulavit comes, adductus, ut ferret, *miraculorum signis*, quæ in eodem loco patibantur. Insuper statuit, quo pondere, quæ mensurâ victualia fororibus, numero triginta, subministrari debeant, nempe ut panis ex adipis frumenti *perferat quinquæ mareas*. In dominicis & festis diebus quatuor fercula, in aliis vero tria concessa: singulis diebus *jussa cerevisia & dimidia*: vinum in omnibus festis, quando *sequevatur cantare*: quibus diebus unamque sortem quartam partem sextarii habeat; ad vestimenta vero sua triginta libras denarium. Atque ut abbatissa hæc omnia transire superfluitate possit, certa ei assignantur prædia, quæ hospitibus quoque excipiendo sufficiant. Ad hæc statuit comes, ut ad sepulcrum matris suæ lucerna die nocteque in honorem Dei genitricis luceat, & in ejus anniversario abbatissa pauperibus sex libras distribuat. Addit insuper ut in anniversario filii sui Kalonis, qui

qui ibidem sepultus erat, triginta solidos ad calcamenta habebant sanctimoniales. Denique quodcumque ipse illic accesserit, vel quivis eius heres, et caritatis amore praebenda ipsi concedatur, scilicet unus tantummodo panis, & iussa cerevisiae. Acta haec dicuntur Meciis xv. nonas Februarii, uno ab incarnatione Domini MCLXIX. in quibus nonnulla recentiora videntur institutionis.

Eodem anno factus est pons lapideus (a) Dionanensis super Mosam, officiente Godescalco abbate Valciodorensis monasterii, cui navicula ad usum transeuntium competebar ab hoc tempore, quo Eilbertus comes illud condiderit; unde fratribus nonaginta quatuor denarii singulis annis, abbati vero quatuor viot sexta. rii (*) veniebant. Cum autem placuisset Henrico Leodicensi episcopo, Alberto comiti Namurcensi, Connoio comiti utque oppidanis, ut illic pons ex lapide fieret, eo pacto assensit abbas, ut Valciodorenses a portorio essent immunes; & ut Albertus comes beneficium, quod ipse atavus Roboaldus Valciodorensi monasterio concesserat, ratum haberet, quod ita inter eos convenit. Actum Dionanti kalendis Septembris anno MCLXX. indictione tertia. Godescalcus abbas (b) Lamberto suc-

ANN. CHR.
1060.

CIX.

Pons lapideus Dionanensis. (a) Mss. vobis. (b) Mss. f. modii.

(c) Spirit. in. 7. p. 543. &

Geremici.

curia cella.

Sub id tempus cella Ervemei curis in pago Potteni condita fuit a Theoderico Andaginesis seu sancti Hucberti abbate, cui eisdem loci altare ab Elinando Laudunensi presule concessum. Illius villae certa pars sancto Hucberto collata fuerat a Joberto de Marla, quod est castrum pagi Laudunensis ad Somoniam fluvium, viro nobili ac potente, qui rabidi canis moria atterebatur, & sancti Hucberti meritis sanatus, eidem hoc donum fecerat in gratissimi testimonium: quae fufius videre licet in libro de miraculis sancti Hucberti episcopi, ubi quaedam alia miracula, Theoderico abbate, illic facta memorantur. Ibidem pendit Albertus Namurcensis comes, veneratione loci divertisse dicitur cum uxore sua Idda ad ecclesiam beati Hucberti, postea Theoderico abbate, cujus comitatum Antvernia, quem vicecomes supponebat, retinuisse. In fine ejusdem libri fit mentio Lamberti ex Valciodorensi monacho abbatis Halliciensis monasterii, quae cella modo est abbatiae Valciodorensis.

Ejorabat per id tempus monastica religio in monasterio Hirsaugiensi sub venerabili Willelmo abbate, saepe jam a nobis laudato: cui Scasafatum Suevici monasterii, de cujus origine superius (c) diximus, regulari disciplina in melius informandum commissum est; quod Gregorius VII. hoc anno probavit. Estant ea de re eisdem pontificis litterae Willelmo abbati Hirsaugiensi monasterii inscriptae, in quibus ait pontifex sibi innocuisse, quod ipsum Willelmum religio curam monasterii sancti Salvatoris juxta apostolicum sedis, ubi in villa Scasafa, in episcopatu Constantiensi, obsecrante comite Burchardo, virisque religiosus hortantibus, non dumtaxat pacto suscepit, ut praedictus comes cederet quibusdam paribus; quae in illud monasterium sibi vindicabat, & locum ipsum liberum esse petere; quod pontifex magnopere probat, sicut apostolica auctoritate firmat. Et quia locus ille, sicut auctoritatem, inquit, ad religionis statum, Dominum miserant, caput assergere; nec in quantum valeamus, perpetuam illis sanctitatis stabilitatem providere cupientes, fraternitati tuae super innotuimus illud sollicitudinis astrua, quoniam committimus, saluti ac fratribus tuis disciplinam regulariter instruere, morem eorum vitantque competeret instruendo, ea qua ad salutem animarum periculis, vigilanter providere, ac maxime, ut tibi abbas secundum Deum ordinaris, precaveris. Ad haec, ut fratres ibidem absque ulla iniquitatem omnipotenti Domino deterviant, velle, ut fratres, ut ne ullus sacerdotum, regum, vel ducum aut comitum, aut quorumvis aliorum, ullum eidem loco molestiam inferat: sed ita sit ut omni saeculari potestate servetur, & Romanam sedem libertate quiescat, sicut cognat Cluniacensi monasterium, & Massiliensi monasterio: abbas autem advocatus, quem voluerit, eligat; quod si ita possidemus non fuerit nullis molestis, in remota aliam constituit, totaque privilegium quod Althando II. Everardo comiti, ejusque posteris advocatum, & praeficiendi abbatem potestatem, & totius rei administrationem concessit, omnino remittit dec. Actum Laterani, octavo idus Martii, indictione tertia.

Quantum porro Willelmum nostrum fecerit Gregorius, non solum ex hac, sed etiam ex alia ejus epistola intelligitur, Althanno Pataviensi episcopo & venerabili Hirsaugiensi abbati directis, quibus graviora ecclesiae negotia, tanquam fides & iustitiae ejus defensoribus, committit (c). Hic est Althannus, incontinentium clericorum sollicitator acerrimus, cujus rei causa eorum in se odium adeo concitavit, ut illi Henricum regem ad ipsum sedem suam eisdem, proscrubendumque adduxerit, effecitque, ut in clerum ipsi restituerentur. Idem religiosus pontifex quod monasteria evulsit, amonachorum regularium sub titulo sancti Nicolai iuxta muros Patavienfes, alterum Gorwicensis soliti Ordinis in Comagoo Austrum

CX.

Schola monasterii. (a) Mss. in. 7. p. 543. &

Geremici.

curia cella.

1061.

CXI.

Althannus episcopus rectoris. (a) Greg VII. lib. 9. p. 3.

lin.

Hoc ipso anno Jordanus princeps Capuanus generale preceptum (a) Casinensi monasterio facit de universis donationibus, tam a patre suo Richardo, quam ab aliis ei factis. Respuerat quippe Jordanus amisso lumine oculorum ob liberatum hand exiguae pecunie summam depositum (b) quod Rosillanensis ecclesie pontifex Casinenfibus commendaverat. Id ubi rescivit princeps, per submissos milites hanc pecuniam, e secretario abstractam, ad se deferri mandavit. Fratres autem ad hæc depositum, quod patri Benedicto creditum fuisset, se nulli mortalium daturum, constanter responderunt. At milites, nullâ ejus responsi habitâ ratione, pecuniam e secretario vi abstrahunt, & ad principem deferunt; quod ubi Gregorius papa rescivit, divinum in Casinensi ecclesia officium cessare jussit, altariaque omnia demerari; Casinenses insuper nimis timiditatis arguens, quoddam tantum facinus passi fuissent, quippe tolerabilis esse, ut castella monasterii in prædam & direptionem darentur, quàm ut tam venerabilis locus tantis injuriis subaceret. Verum hoc facinus non diu inultum fuit Deus, nam princeps ejus auctor, ubi abstractam pecuniam accepit, oculorum lumine usque ad finem vitæ orbatus. Gregorius vero in concilio residens constituit, ut, si quis Normannorum, vel quorumlibet hominum, possessiones Casinenfium invaderet, & his vel ter admonitis factum non emendaret, excommunicationi esset obnoxius. Sub idem tempus Michael imperator Deiderio abbati dona quàm plurima misit, poscens ut pro se ac libera & pro statu imperii sui Dei omnipotentis clementiam assidue supplicarent Casinenses. Insuper per preceptum (c) aureâ bullâ signatum constituit, ut singulis annis Casinense monasterium e palatio suo auri libras viginti-quatuor & pallii quatuor acciperet.

ANN. CHR.
1080.
CXV.
CASSI 262.
(a) Chron. Cas.
p. 143. 70
(b) Id. p. 46.

(c) Ibid. c. 190.

ANNALES ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEXAGESIMUS-SEXTUS.

Ab anno Christi 1081. ad annum 1085.

ANN. CHR.
1085.
L.
Res ecclesiasticae & civiles.
(a) Greg. VII.
lib. 9. ep. 3.

OST mortem Rudolphi, Heinrici Germanie regis nulli, non statim, ad novam alterius regis electionem procedi voluit Gregorius papa. fatius esse ratus, ut cum aliqua mora provideretur idem, quod nimium festinando in regem aliquis ordinaretur indignus, ut scribit in literis (a) ad Altmannum episcopum Pataviensem & Willelmum Hirsaugensem abbatem, quibus multum in illis partibus confidebat. Interim fundendas frequentissimas preces, largissimas dandas cleemosynas, omnibique modis Deum exorandum, ut inimici, inquit, nostri, quos suo precepto diligenter resistant, & ad pacem sanctae ecclesiae redant. At longe aliter, quam optaverat pontifex, res vertit. Heinricus enim magno delectu habito, primo vere in Italiam contendit, ut vel a pontifice absolutionem extorqueret, vel eum pontificatu deliceret. Quam ob rem cum Clemente Ravennate deposito pridie pentecostes Romam accessit, urbemque Leoninam succendenda convertit, atque ad sancti Pauli violatam, cum ne ita quidem urbi deditio succederet, re infecta Ravennam se rettulit, proximo vero anno Romam aggressurus.

(b) Ibid. 31.
Illius expeditionis accepto nuntio, pontifex literas (b) scripsit Desiderio venerabili cardinali sancti Petri & abbati Casinensi, professus, se, si prava regis, & quique alicuius voluntati favere vellet, nullam aliquando antecessorum suorum a quoquam rege adeo honoratum & cultum fuisse, quam ipse ab hoc rege honoraretur. Verum quoniam illorum minas & servitiam pro nihilo, inquit, ducimus; magis si necesse fuerit mortem suscipere parati erimus, quam impietatis eorum assensum habere, aut insitiam relinquere. Hinc Desiderium hortatur, ut sibi adhaerere, & Romanae ecclesiae honorem pro virili tueri pergat: quod quidem strenue praestitit Desiderius, cum ab Heinrico tentatus literis & promissis, ut ipsius partibus se adingeret. Ad eundem scripsit etiam alia (c) epistola, qua pontifex ei mandat, ut exploret, an Rotherus Apuliae dux per quadragesimalis dies, quibus Nortmanni fo-

(c) Ibid. 34.

lunt

fulens pagani occurrere, aut certe post pascha, Romanæ ecclesiæ auxilium ferre velit.

Fert id tempus, expugnata urbe Toletæ, adeoque in Christianorum potestatem redacta, Alfonso Magnus eidem urbi pastorem idoneum postliminio sufficiendum curavit. Hic de se scripsit ad Gregorium papam, etque quendam a se designatum archiepiscopum suggerit. Verum ejus electionem non probavit pontifex, propterea quod, etsi (*) satis prudens & liberalis videretur, expertus esset scientiam, fore, ** qua nec alios docere, nec se ipse defendere valeret. Quapropter regem monuit, ut cum consilio legati sui Richardi abbatis Massiliensis, aliorumque religionis, *** tum vitiorum, alius eligatur, sive indigea, sive extraneus. Neque enim res, sperandam extraneum, vel humilis sanguinis vitam, dummodo idoneus sit ad regendum illius ecclesiæ. Si Gregorii epistola, ex qua hæc accepimus, cum hoc anno recte componitur, non ferius expugnata fuit ab Alfonso urbs Toletum; quod tamen Rodericus (d) Toletanus, aliquo ad æram millesimam vicefimam-tertiam (b) Rudericus (sic legendum, non tricesimam-tertiam) differunt, adeoque ad annum Christi millesimum octogesimum-quartum, quo anno urbs hæc capta dicitur, & quidem vixit. kalendas Junii, die festo Urbani pape & martyris: quod fuit probari non potest, siquidem ipso die Gregorius VII. mortuus est, qui tamen de eligendo Toletano pontifice, nonnulli post captam urbem, penditiam epistolam scripsisse videtur.

Quis fuerit ille, quem Alfonso Toletanæ ecclesiæ præficiendum Gregorio suggererat, incertum: ut certum est illi fedi Bernardum soliti Ordinis monachum, tandem hypoditum fuisse. Is ex Aginensi oriundus territorio, oppido fliitit Salutaris (*), rediit Roderico (c) Toletano, cum ab infancie litteris imbatus fuisset, seculari militis nomen dedit; sed postmodum infirmitate coactus, in sancti Orentii Auxitano monasterio Benedictinæ regulæ, summo monastico habitu, se mancipavit. Inde vocatus Cluniacum ab Hugone abbate, cum eo laudabilem aliquandiu egit vitam. Deo, cum rex Alfonso Saguntensium sanctorem Facundi & Primitivi comendium, ubi aliquando, vitandæ (d) captivitatis causâ, monasticum habitum haud sponte induerat, augere & amplificare vellet; ab Hugone abbate religionis vitam postulat, qui illi abbatibus officio fungeretur; ut, sicut Cluniacum ceteris Gallie monasteriis, sic etiam illud Hispanicis omnibus præcelleret. Hugo illic Bernardum, quem ob sanctitatem meritis carum habebat, cum aliis monachis misit. Hic verò abbas factus, ita se omnibus amabilem, & acceptum exhibuit, ut, Toletum in christianorum potestatem redacto, mox ipse illius sedis archiepiscopatus electus sit. Jam autem aliquot annos hac dignitate ornatus erat, cum eidem ecclesiæ primatum restituit Urbanus II. anno pontificatus sui primo. De prædicto sancti Facundi monasterio Gregorius in superiori ad Alfonso epistolâ ita scribit. *Ceterum quod de aere tua, scilicet dimittenda, & de abbatibus sancti Facundi presbiteris, competentibus respondere per hunc nostrum Richardum, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem & legatum, & fratrem Sincorum episcopum arbitratu sumus: tum subdit de illa persona, in archiepiscopum eligenda, caput superius meminimus. Au autem de præficiente abbate sancti Facundi Bernardo monacho locus iste intelligendus sit, an verò de concedendo eidem abbatibus privilegio, non satis exploratum.*

Postquam abbas sancti Facundi aliquandiu magna cum prudentia & religione præfuisse Bernardus, eundem rex Alfonso in sequenti episcopatum, abbatum & procerum apud regiam urbem confesso electum xv. kalendas Januarii Toletanæ ecclesiæ archiepiscopum (e) & primatem ordinari curavit, eandemque ecclesiam liberaliter dotavit: quod etsi foret non statim post captam urbem, sed aliquantulum factum sit; hic tamen consequenter exponere visum est. Ubi novam fuit sedem Bernardus, Sarraecenicum sanum, quod Mesquitam (f) vocant, eliminari Muhammedis sperantia, in christianorum templum, suadente Constantia reginâ, convertit: quod ubi rex accepit, tanto favore correptus fuisse dicitur quippe qui sanum illud Sarraecenis pado firmaverat, ut o sancti Facundi comitibus mox aduolaverit, regnum, & archiepiscopum, si credi fas est, legi traditurus, nisi Arabes ipsi obstitissent, veriti, ne id tandem in eorum caput redundaret.

Jam tempus instabat, quo Ataulfus apud sanctum Medardum reclusus, quemanno superiore (g) electum fuisse Sorbonensem episcopum diximus, consecrandus erat. Hinc ille, quoties monachis locum assumis, ex suo monasterio, ubi condictionem expectabat tempus, ad Hugonem Dientem pergit, ut ab eo consecraretur. Manasse archiepiscopo tunc in ordinem redacto, inter eundem Theobaldum Campanie comitem apud Virtutes, (*) oppidum pagi Catalaunensis, adit, a quo perhæmanè acceptus est. Illic dum versaretur, unus e sociis, Ostrenatus nomine, quiddam parum elapsus in fratrem Everolum, qui & unus comitum erat, protulit, propter quod At.

Annal. Benedict. Tom. V.

X

gala

ANN. CHR.

1081.

II.

Bernardus

abbas Saguntensis.

(*) ibid. ep.

(b) Rudericus

(c) ibid. c. 13.

(d) ibid. c. 13.

(e) ibid. c. 13.

(f) ibid. c. 13.

(g) ibid. c. 13.

(h) ibid. c. 13.

(i) ibid. c. 13.

(j) ibid. c. 13.

(k) ibid. c. 13.

(l) ibid. c. 13.

(m) ibid. c. 13.

(n) ibid. c. 13.

(o) ibid. c. 13.

(p) ibid. c. 13.

(q) ibid. c. 13.

(r) ibid. c. 13.

(s) ibid. c. 13.

(t) ibid. c. 13.

(u) ibid. c. 13.

(v) ibid. c. 13.

(w) ibid. c. 13.

(x) ibid. c. 13.

(y) ibid. c. 13.

(z) ibid. c. 13.

(aa) ibid. c. 13.

(ab) ibid. c. 13.

(ac) ibid. c. 13.

(ad) ibid. c. 13.

(ae) ibid. c. 13.

(af) ibid. c. 13.

(ag) ibid. c. 13.

(ah) ibid. c. 13.

(ai) ibid. c. 13.

(aj) ibid. c. 13.

(ak) ibid. c. 13.

(al) ibid. c. 13.

(am) ibid. c. 13.

(an) ibid. c. 13.

(ao) ibid. c. 13.

(ap) ibid. c. 13.

(aq) ibid. c. 13.

(ar) ibid. c. 13.

(as) ibid. c. 13.

(at) ibid. c. 13.

(au) ibid. c. 13.

(av) ibid. c. 13.

(aw) ibid. c. 13.

(ax) ibid. c. 13.

(ay) ibid. c. 13.

(az) ibid. c. 13.

(ba) ibid. c. 13.

(bb) ibid. c. 13.

(bc) ibid. c. 13.

(bd) ibid. c. 13.

(be) ibid. c. 13.

(bf) ibid. c. 13.

(bg) ibid. c. 13.

(bh) ibid. c. 13.

(bi) ibid. c. 13.

(bj) ibid. c. 13.

(bk) ibid. c. 13.

(bl) ibid. c. 13.

(bm) ibid. c. 13.

(bn) ibid. c. 13.

(bo) ibid. c. 13.

(bp) ibid. c. 13.

(bq) ibid. c. 13.

(br) ibid. c. 13.

(bs) ibid. c. 13.

(bt) ibid. c. 13.

(bu) ibid. c. 13.

(bv) ibid. c. 13.

(bw) ibid. c. 13.

(bx) ibid. c. 13.

(by) ibid. c. 13.

(bz) ibid. c. 13.

ANNO 1012.

nulius eam a comitatu suo repellebat. Mortuum ob id ac poscentem via Dei Parisios misit ad Bertram reginam, ut ei futuræ proliis ottum, qui *Broth* subsecutus est, scilicet Ludovici, prænuntiaret. Inde iter persecutus Arnulfus, denum pervenit ad Hugonem Diensem, a quo consecratus est episcopus *dominus ante natalem Domini, quæ tunc accidit xlv. kalendas Januarii*. Ea verò fuit in illis partibus ejus exilium, ut Viennenses illum sibi archiepiscopum vii rapere velient, quippe tunc vacante sede, ut Harinifus vita scriptor tradit. At ille reditum accelerans, Cluniacense obiter lustravit monasterium: ubi ab Hugone abbate & fratribus per quàm honorifice acceptus fuit. Ubi Suevionas advenit, cum valida armatorum manu occurreret, eumque urbis aditu prohibuit. Quapropter quoddam ejusdem diocesis castellum, Ulicium (*) vocabulo, fecedere coactus est, ubi palatialis officii munia omnia sollicitè implere studuit. Ille dum versaretur, Everolfum monachum qui ipsi carissimus erat, jam pene sanimen, subito sanitati restituit, morque cum in ecclesiam ad celebranda sacra misit. Multa alia vir sanctus miracula parasse dicitur, in his caræ mulieri lumen oculorum restituisse apud Calvum-montem (*), Remensis diocesis oppidulum, cuius loci ecclesiam, quæ modo Premoostrentium est, invitato Rogeri comitis Porcentis dedicavit. Hujus miraculi testes fuisse non modo comes ejusque conjux, sed etiam Angelranus beati viri archidiaconus, Radulphus-Viridis, postea Remorum archiepiscopus, multique abbates & alii, qui ad dedicationis sollempnitatem convenerant. Quod scribit Harinifus de vacante sede Viennensi, id non ante duos annos accidit, quo tempore decessit Warmundus archiepiscopus & nostris, idemque Dolensis abbas, cuius obitus anno *mlxxii*. connumeratur in chronico Dolensi, ut inferius videbimus.

Per id tempus accidit, ut Rex Philippus quidam Cluniacensibus auferret, quod gravatè fecerat Hugo abbas, rogavit Simonem, tam sancti Augustini monachum, olim Cluniacensem comitem, ut, quæ pollebat apud regem auctoritate, causam suam apud eum peroraret. Ille verò abbatem sui iussu regem adit apud Conpendium eo tempore, quo *judarius Domini* in basilica sancti Corneli habemus asservatum, & veteri thesa effundendum erat, & in *capla sacra decembris* reponebatur, eà scilicet, quæ a Mathilde Anglorum regina concessa fuerat, etiam nunc in eadem ecclesia cum sacro illo sudario asservata. Illic eam preces fudit Simon, regem convenit, litem sui causam exponit, & petita mox impetravit. Inde in Neustriam profectus, ut regem Willielmum & Mathildem reginam, apud quos eductus fuerat, inviseret, regem ipsum filio suo Roberto, qui cum eo dissidebat, reconciliavit, quo facto, ad monasterium suum reversus est, non diu illic moratus, ut anno sequenti videbimus.

Tunc temporis ecclesia sanctæ Honorinæ virginis & martyris, quæ in Confluentio (*) oppido diocesis Parisiensis ad Isaram & Sequanæ confluens colitur, Beccensibus monachis concessa fuit ab Ivone domino Belli-montis ad Isaram, & Adelide ejus uxore, ut illis Beccenses monachi divina officia persolverent, assensiente Gaufrido episcopo Parisiensis. Moa novâ comitressa ecclesiâ, ad quam Beccenses prefente Anselmo Becchi abbate migraverunt cum corpore sanctæ Honorinæ, quod tam in locum, cum e Gerardis-villa (*), ad osium Sequanæ posita, grassante Nortmannorum procella, translatum fuerat. Non multo post ad novam illam ecclesiam accessit vir nobilis Ingerardus de Hava, pater Thome de Marla, *hujorum* seu cataractum *tria pars afferret*, Beccensibus contestatus, caput se ab hostibus, & tribus illis catenis in solus contribitum, oratione Deo facti meritis sanctæ Honorinæ fuisse absolutum, cuius beneficii memorem servum quendam cum generatione sua, qui vice sua obligationes quottannis apud Confluentium afferret, perpetuo addidit. Exstat sancti Anselmi tunc abbatris epistola, inscripta (a) *fratribus Beccensibus apud Confluentium* *con-* *manensibus*, quibus literas mittit, petentes ad quendam Bernardum monachum de sancto Petro super Divam, qui *apud Parisios in monasterio sancti Maglorii*, *hujorum* cantâ verbatum contra voluntatem abbatris sui, ei promittentis, se illum benigne recepturam, Anselmi gratiâ, si quantocius rediret.

Sub idem tempus Gregorius pontifex perquam honorificam scripsit epistolam (b) *Anselmo venerabili abbati Beccensi*, ejus precibus se commendans in hac verba. *Quoniam* *fratrum tuorum bonis eorum ad nos usque rediit, quam dignas gratias Deo referimus, & te in Christi dilectione ex corde amplectimur, credentes pro certo, tuorum* *fructuum exemplis ecclesiam Dei in melius promoveri, & tui, fructumque nobis* *precibus etiam ab instantibus precibus, Christi subsecutante misericordia, posse argui.* *Nihil, frater, si iusti apud Deum prevaluerit oratio, quod injuriam? Prævaluerit* *quidem, immo impetrabit sine dubio quod petieris. Unde volumus tuam, tuorumque* *fratrumque assiduis Deum orare, ut ecclesiam suam & nos, qui ei, laeti indigni* *pro-*

V.
Simo. Crif.
piscopus re-
gem adit.

vi.
Confluentibus
Becchi cella.
(*) Confluentibus.

(*) Gerardis-villa.

(a) Anselm.
lib. x. epist. 14.

vii.
Gregorii pa-
pe epistolam
ad Anselm.
mon.
(b) *litteræ* *de* *soliman* *epist.*

proficiant, ab inflantibus hereticorum oppressibus eripias. Anselmi ad haec epistolam responsum desideratur.

Nou omittenda hoc loco ejusdem Anselmi epistola (a) ad Hugonem inclum, qui, missis ad eum duobus laicis, ipsum confabularet, quibus mox illi hoc inquit, ad se causâ pietatis accedentes, ad hujus feculi contemptum & aeterni regni desiderium incitaret. Ad quod modeste responderet Anselmus, Hugonem id tamto facilius per se ipsum præstare posse, quanto liberius in sua resolutione vel in celestis dulcedinem haurire & experiri poterat. Se tamen, ut potentis voluntati quodam modo faceret satis, quidam ei proponit argumenta, quibus faciliorem animi ad æternorum desiderium accederetur. Eorum summa est, regnum celorum esse venale, sed non alio pretio comparari posse, quam amore. *Et ergo vit, inquit, esse rem in calo, ama Deum & homines, sicut debet; & mercedis esse quod optat.* Hanc verò amorem non poteris habere perfectum, nisi evocaveris cor tuum ab omni alio amore. Plura scire cupientem remittit ad Prologium suum, in cujus fine de pleni gradus differat. In hac epistola sanctitatis titulo compellit Hugonem illum inclum, qui non alius esse videtur ab Hugone incliso Cadomensi, cujus in alia epistola (b) memioit.

In monasterio sancti Quintini de Monte prope Perrenam tunc florebat religio, Godefrido abbate. Unus e præcipuis ejus discipulis erat cognominis adolescens Godefridus, superius (c) jam laudatus non semel, cujus industriam compertam cum haberet, ad officii ei demandavit, ut vinum, quo regio illa caret, alique necessaria in usus fratrum & adventantium pauperum & hospitum compararet. Principio ille quidem id graviter accepit, siquid, negre posse eorum amicos & virtutibus proficere, qui rebus temporalibus distrahuntur: sed tamen, ut erat eximie humilitatis, cuius obedientia comes est, abbatis voluntati paruit. Interim tamen sibi minime præfens, fratrum & pauperum opem ac preces flagitare non cessabat, et ne a sancto proposito cerum exteriorum tractatione avocaretur. Adhuc verò divina illi assuit gratia, ut res monasterii, antea valde afflictas & ere alieno obligatas, in integrum restituerit, & fratribus aliisque illuc adventantibus omnia necessaria abunde suppeditaverit, a universis tam extraneis, quam domesticis acceptus & honoratus, per atrocis illa bella, quæ in illis partibus Rothbertus Perrenensis, Odo Namucensis & Glazembaldas Venozienensis dominas excitaverant. Fortè aliquando vir Dei ad Suctionense sancti Crispini monasterium diverit ipso die, quo sanctetum Crispini & Crispiniani martyrum illic quiescentium sollempnitas recolebatur, ibique monachorum, clericorumque cænetium frequentia se adjuvit, & ipse canendi valde perites. Ingressus paulo ante missarum sollempnia in refectorium, illic quodam offendit monachos, poculis & carnibus edendis indulgentes. Eo viso, illi nonnulli verecundari coeperunt: sed tandem, deterio labore, cum, ut simul tam eis reficatur, invitant. At ille id longè refutavit, æquum non esse inquiri, ante missarum sollempnia ventrem epulis infarcire. His dictis, illi minime, ut par erat, emendati, sed animis exultant, utra bile perenti, multa in eum probra & convicia regerunt: quibus nihil motus Godefridus, submisso capite, deprectusque luminibus, ad ecclesiam mox rediit, precibus vacaturus. Hujus autem facti memoria fratrum illic habentium animis adhuc in posterum inlata fuit, ut mores in melius commutarent, testante Nicolao monacho, qui hæc refert. Cùm verò vicessimus quintum ætatis ætate attigisset Godefridus, ejus pietate permotus abbas, eum sacerdotio initiari voluit: at ille se ad eas pedes abiicit, multisque lacrymis ne id fieri deprecatur. Verùm in sententia perulens abbas, eum missis ad Rarhodum Noviomensem episcopum, a quo is presbyter ordinatus est, novo illo gradu deinceps humilior & sanctior. His meritis gradum sibi fecit ad præfecturam Novigementis monasterii, ac demum ad episcopatum Ambianensem, ut inferius videbimus.

Paulò ante id tempus, Rogerius, cæstri Wangionis-rivi (*) advenit seu dominus, ecclesiam sancto stephano in eodem castro (d) extraxerat, eamque Harduinus Lingonam episcopus dedicaverat. Hæc ecclesia in cellam erecta fuit ab eodem Rogerio, & sancto Benigno subiecta, probante ipso Harduino episcopo, qui angionis-rivi no natus, decessit, successorem sortitus Rainardum, cognomento Higocum. Hujus tempore id est presentis anno natus, & quidem vixit, laudatus Ogerius, die donationis sancti Benigni abbas, illius donationis instrumentum (e) hæc hæc ante *Præsentis regis, VVidone princeps, pendit Rogerii filio, & uxore filioque ejus in clastro VVangionis-rivi adstantis, qui hæc donationem confirmaverunt.* His litteris apposita sunt signa domini VVidonis principis, Helderardi ejus uxoris, domini VVidonis infantis, filii eorum, Alberti patris, Arnaldi patris & aliorum. Ex quibus probatur id, quod alius diximus, puerorum olim & infantium nomina, litteris donationum, quas ipsorum parentes faciebant, apposita fuisse. Do-

Annal. Bened. Tom. V.

X 2.

ANN. CHR.
1063.

Anselmi ad
Hugonem in-
clum episto-
(a) *id. ep.*
1063.

(b) *id. ib. h.*
1063.

VIII.
Godefridus
fuit de or-
dine, tum-
presbyter.
(c) *Id. ib. d.*
1063.

IX.
S. Benigno
cella VVid-
onis-rivi
no natus,
(*) *Angionis-rivi*
1063.
(d) *Præsentis*
1063.
(e) *id. ib. p.*
1063.

ANN. CHR.
1087.Majori monasterio & Vindocina sedis donatione.
(*) Gludon.

maus Gotsfredus abbas Bellocensis seu Bellilocensis cum tribus monachis suis hanc confirmationem admissi dicitur, quod de Bellilocensi Argonae monasterio interest.

Habita est hoc anno concilium Exoldani (*) apud Bixigres xv. kalendas Aprilis, tunc Clario monacho cum chronographo Autildorensi: sed quoniam ei episcopi interfuerint, quidam in eo statum sit, non episcopat. Episcopatum monachum saltem habemus ex litteris Richardi Bituricensis archiepiscopi, in Spicilegio Acheriani tomo vi. & a Labbeo relatis, quibus ecclesiam sancti Martini de Campis, olim de Brivis appellatam, juxta murum Bixigrae urbis constitutam, quam de manu laica eripuerat, Majori monasterio contulit, idque in concilio Exoldano a domo Hugone Diensi episcopo, & ceteris omnibus firmari rogavit. His litteris subscribunt Hugo Romane ecclesiae legatus, Anatus Elleronensis episcopus, & post eos Richardus ipse Bituricensis archiepiscopus, Richerius demoneus, Rodulfus Turonensis & Gauscelius Burdegalenus cum duodecim aliis episcopis, qui omnes praedicto concilio intererant.

(*) Montem-

tor.

(*) Colo-

niens.

Superstes erat etiam tunc Odericus Vindocinensis abbas, cujus tempore Rotbertus, miles de Monte-contorio (*), omne dominium, quod habebat apud villam de Colombart (*) sanctae Trinitati Vindocinensi gratis contulit, saltem modo pro salute animae suae, patientumque suorum, quae donatio et rata & firma esset, ipse & duo filii Cervallus & Hamericus, calidam enim propter recordationem beatorum sanctorum altaris Domini Dei manibus suis posuerunt, & chartam hac de re factam fideliter suorum manibus confirmandam tradiderunt. In his unus alii Lancelmus de Balgentia cum filio suo Radulfo. Idem Rotbertus addit, monachos secum pepigisse, ut, si quando ipse monachus fieri vellet, nihil amplius illi ab ipso exigenter: si vero monachus non foret, saltem nomen eius, necnon filiorum, duorumque ejus uxorum nomina in martyrologia sua inscriberet. Hujusce donationis notitia facta est anno mxxx. indictione quarta, Oderico abbate.

X.

Episcopi & ab-

bates An-

decaveren-

sis.

(*) Lohr h.

m. n. t. p.

158.

(*) Ibid. p.

176.

Eodem anno Eusebius Andecavorum episcopus, cognomento Brano, & vivis (a) excedit xv. nonas Octobris: cui Gotsfridus succellit, sed ordinatus tantum vixit. Idem Mali anni iosequentis. Hic eodem die Gratianus sancti Albini abbatem (b) benedixit in locum demortui Oibranni abbatis, qui anno mxxx. decesserat. Paulo ante Oibranni obitu, Raginaldus Burgundio de Credone castro, Rotberti filius, una cum Demita conjuge, filique Mauricio, confirmavit omnes sancti Albini possessiones, quae in ipsorum dominio tunc erant, ejusque confirmationis instrumentum posuit in manu Oibranni abbatis, dein super altare sancti Albini. Aliquanto post mortem Oibranni, electus est assensu Gaufridi episcopi & Fulconis comitis Gutaris ex priore, eo nomine secundus abbas, cujus electionem & quique monachi subscripsi invenimus. In quodam chronico dicitur filius Higeli comitis, forte Hoelli comitis.

Cenoman-

enses epi-

scopi.

(*) Ibid. p.

158.

(*) Ibid. p.

158.

(*) Ibid. p.

159.

Hoc item anno defunctus est dulcis memoria (a) Arnaldus Cenomanorum episcopus tunc kalendas Decembris sancti secunda, sepultus in monasterio sancti Vindocini, in ipso monasterio oratorio ante gradus altaris, inde postea transferendus in capitulum ejusdem monasterii, & locatus ad sinistram Hoelli episcopi, qui ei succellit, sed non ante annum mxxxv. sacatus, ut in actis (d) episcoporum. Cenomanensium legitur. Hic multa passus est ab Hilgote presbytero, at & Guiche-
adornate: qui in hoc peccavit quod monachos sacros, fratresque Andecavorum, necnon litterarum elementis eruditum, in suo ipsius cooperatorum loco: de contra ecclesiastica instituta, praedictis puernis sententias praeposuerit: quod ipse traducendi & veandi occasionem & materiam praedicto Hilgote praebuit.

XII.

Turbe in ec-

clesia Turo-

nensi.

(*) Chron.

Turo.

In ecclesia Turonensi tunc ingentes exorta suae turbe. Earum occasio & causa ex eo nata est, quod Radulfus archiepiscopus (f) faveret Amato & Hugoni Diensi episcopo, sedis apostolicae legatis, qui Philippo regi episcopatum regni sui assere volebat. Hinc rex Fulconi Rechino comiti Andecavorum injunxit, ut archiepiscopum sede sua deiceret, quo facto praedictus Radulfus Gregorium papam per nuntios interpellavit, ut comes Andecavensis & canonici sancti Martini, qui ejus legatos in processione recipere noluerant, cum toto pago excommunicarentur. Fulconis etiam partes sequebantur Majori monasterii monachi, alios doceret littere episcoporum provinciae Lugdunensis, vacante tunc post mortem Gebvini archiepiscopi Lugdunensi ecclesia, cuius curam tunc gerens dicitur episcopus Matificensis. Hinc atque epistola sic habet in codice sancti Albini Andecavensis.

(*) Agano.

(*) Rual-

dus.

(*) Oual-

tus.

(*) Lindu-

cus.

A. (*) Agallandensis episcopi, R. (*) Langensii, G. (*) Caldonensis, L. (*) Matificensis tunc primum curam gerens ecclesiae Lugdunensis cum toto Lugdunensi ecclesiae conventu: omnesque provinciae Turonensis episcopi, abbates, clerici & monachi ad-

que

ANN. CHR.

1081.

XII.

S. Petri de
Soriae
elesia S. Flo-
rentis data
(a) P. 1081.
a. 61.

Quid inde consecutum sit, aliis exponendum relinquo. Ad nostra revertor : Jam annos undecimus erat, ex quo Guillelmus (a) abbas Salmurensis sancti Florentii monasterio praesidebat : cum ecclesia sancti Petri de Soriae diocesis Petragoricensis, quae olim abbatis fuerat, eidem cenobio collata esset. Eam hereditario jure tenebat quidam Algerius miles, castri Musidanii domus, cui in mentem venit, ut eam absque ullo pretio, quod tunc insolitum erat, monachis sancti Florentii, Petro & Constantino traderet. Hujus rei gratia in urbem Petrorcoriam accessit III. nonas Augusti, ut hanc donationem Wilhelmi episcopi & Helix comitis auctoritate firmari curaret. Posthodie, quae sancti Stephani, majoris ecclesiae patroni, festivitas erat, post capitulum accessit ad dormitorium illius ecclesiae clericorum : ubi, praesentibus episcopo & comite, in frequenti hominum confessa, fecim hac de re propositum exposuit ; profectus, se id gratuito pro loco animae suae, suorumque parentum salute, hanc donationem velle facere : sed tantisper expectandum fratrem suum Willelmum, qui ipso die ejusdem negotii causa illuc venturus esset. Ubi ille advenit, interpellatus est ab altero eorum fratre, Arnaldo tunc illius ecclesiae priore, qui ibidem abbatem nomen tenuerat ; rogatusque sub trecentorum solidorum monere, ut de praedictam ecclesiam sancti Florentii monachis cederet. Verum Willelmus, qui Arnaldo primum suffragari videbatur, demum Salmurensium precibus victus, illam domo Natali priori, Fengerio, aliisque monachis concessit. Constituta itaque illis sancti Florentii monachis, unus ex illis Gitaldus nomine, ad Karthensem monasterium profectus, sepe dictam ecclesiam prodere voluit. Eius machinam nimium creduli Fulconius Karthensis abbas, ceterique fratres, Algerius, ejusque frater Willelmus & Arnaldus monachum manibus perterritant ; quo accepto, sancti Florentii monachi, ne id fieret, intercesserunt hoc anno, Philippi regis XII.

XIII.
Eugenius Do-
lesensis epis-
copus obiit.

Ex eodem Salmurensi monasterio assumptus fuerat Eugenius, primus sancti Melanii apud Rhodanum abbas, ac demum archiepiscopus, ut tunc vocabatur, Dolensis, qui, ubi septem ac viginti annos abbatiae praefuisset abbas simul & archiepiscopus, cum magno sui desiderio & vivis excessit, sepultus in eodem sancti Melanii monasterio, cujus strenuus instigator fuerat. Post multum vero temporis, venerandae memoriae Guillelmo ejusdem monasterii abbate, accidit, ut ejus corpus & tumulus relevaretur, tumque revolutus sepulchrali lapide, plumbea tabula ad ejus caput levata cum hac inscriptione : *Anno dominicae incarnationis MCCC. Romano pontifice Gregorio VII. consule Rhodensi Gaufrido, & Silvestro episcopo, VII. kalendas Octobris obiit dominus Eugenius Dolensis archiepiscopus & abbas sancti Melanii, vir strenuissimus, omniumque miram honestate praecurans, pater piissimus, cunctisque hujus restaurator mirificus. Namque ut primum abbatem suscepit, eam tantummodo in eo monachum reperit ; infra vero XVIII. annis, quibus monasterio praefuit, ita tantum congregatus erexit, ut die obitus sui perfectas numeras centum fratrum ibi remanserit ; idcirco credendum est, non a Domino, non tristem, nec fixagessim, sed potius centissimum persequi fructum. Hinc ex chronico sancti Florentii. Ex hi corrigenda series archiepiscoporum Dolensium & sancti Melanii abbatum : ubi Gervasius, & ipse sancti Florentii monachus, post Eventi obitum sancti Melanii abbatem regimen accepit, Eventi studiosus imitator, ad annum MCCC. superavit. Gervasio succedit Hervorus eps nominis primus ad octo annos, quem excepit Doodalensis abbas ex monacho sancti Michaelis in Periculo-maris.*

Benedictus
abbas si epi-
scopus Na-
mnetensis.
(b) B. 1081.
M. 1081. 10. 1.
P. 1081.

In brevi chronico (a) Kemperlegiensis Benedictus abbas sanctae Crucis, frater Hoelii comitis, Namnetensis episcopus hoc anno factus dicitur, retento monasterii regimine, ad quod, abdicato post triginta fere annos episcopatu, dequo remigravit, ut in consequentibus videbimus. In eodem chronico tunc quoque Johannes quondam abbas sanctae Crucis obiisse traditur. Anno vero sequenti beati Gualthilii corpus & terra levatur, & ecclesiae sanctae Crucis insinatur.

XIV.
Clementis
tobis m-
stera.

Habitu est hoc anno concilium apud Santonas, praesidentibus sedis apostolicae legatis, Amato Orlensensi seu Orlensensi & Hugone Diem episcopis, quorum consilio & auctoritate Willelmus Pictavum comes & totius dux Aquitaniae, monasterium sancti Eutropii titulo & corpore insigni, quod de mansu laicali eripuerat, in manus Hugonis Clunacensis abbatem praesentis transiit, ut ad Dei cultum reformaretur, & eidem omnino liberum, ita ut praeter censum quoque solidorum ; quos matri ecclesiae persolveret, nulli hominum quidquam deberet. Hoc tamen habere eidem legati in praedicto concilio, cui interfuerant ex abbatibus Ademarus Lemovicensis, Odo Angeracensis, Segonius Calz-Dei & Rainaldus sancti Cypriani ex laicis Calo vicecomes, Robertus Gungundus, alique ; ex ordine monachico domus Tenac de palatio domus papa, domus Vido monachus de Calz-Dei ; frater con-

ius Niderstadi; Claustris domus Faleo, de Gallinace olim dictas, domus quoque Gerardo & domus Fontis, & multi alii. Actum anno incarnationis dominice MCCCX. indictione. IV. anno & hebdomada quod sanctus Satorcasti est celebrata. Hac de re jam ante biennium actum fuerat (*) in concilio Bordegalen, sed res infecta foret ad hoc tempus, quo illic indictione sunt Cluniacenses qui prius ecclesiam sedem mutant, nova commodiora in loco existimant basilicam, quam Urbanus II. dedicavit. Corpus tamen sancti Eustropii ex eo tempore se possidere contendunt nostri Vindocinenses, totum, an potestatem ejus partem, alii desinant.

Tunc temporis Rodolphus Agensis archiepiscopus & germanus ejus frater Amelinus cum filiis suis, sanctorum Gervasii & Protasii monasterium diocesis Arelatenfis, situm apud castram Fossas, quod totum parentis seu propinqui in proprio alodio fundaverant & construxerant, male ordinatum esse videntes, Hugoni Cluniacensi abbati ordinandum commiserunt. De hoc monasterio in consequentibus suis agemus.

Eodem anno MCCCX. Hugo comes de Domino-Martino sancti Lapi ecclesiam in villa, que dicitur Efferrus, ad istam, cum altari quod tenebat, reddidit in manus Gulonis Belvacensis episcopi diocesis. Idem vero episcopus hanc ecclesiam cum altari contrivit beato Petro Cluniacensi & ejusdem monasterii monachis, domus inquit, & fratris nostris, assensu clericorum suorum. Postea idem comes Hugo predictam villam cum adjacenti suis, Cluniacensem ecclesiam donavit, annuentibus Philippo rege & Hugone de Crispino ejus fratre & uxore Hugonis Adela. Hoc domum laudarunt, & confirmant per alios Rodolphus uxor Hugonis de Domino-Martino, ejusque filius Petrus, atque filius, Basilia, Adela & Eustachia.

Ad huc Adefonsus sen Alfonso, totius Hispanie imperator, Cluniacensibus donat sanctae Columbe monasterium, quod ipsi ex regali progenie obtigerat, situm Burgis in provincia Castellae, juxta viam que ducit ad sanctum Jacobum. Scripta charta pridie idus Iugii, id est Junii, mdc. mcccxxvi. Subscribunt Hetracha de Uraça, filia Fredenandi regis & Sanctae regionis, Jelvira soror ejus, comes Petrus Anfuris, comes Gonsalvus Salvatoris, comes Nonninus Gonsalvus, comes Martini Adefonsi, comes Rodolphus Mornis, & plures alii.

In Belgio Heribertas Sithienis abbas hoc anno carnem exiit, regiminis sui anno decimo-septimo, sepultus in medio basilicæ, quam ipse perfecit. Hinc successit Johannes monasterii prior, a puero ibidem educatus, humilis & mira sapientia modum, ordinatus a Gerardo Cameracensi episcopo, ejus nominis secundo, cui Morinensis ecclesiæ cura tum commissa erat ob interitum Morinensium cum suo episcopo discordia, que a morte Drogonis episcopi semper in detrimentum creverat tempore trinum episcoporum, Huchetti scilicet, Lamberti a Roberto Filone introit, & Gerardi, ut ex Gregorii VII. epistolis & Iperii chronico patet. Ex hiis Huchbertus, a quodam lanceol vulneratus, relicto episcopatu sub Heriberto abbate Sithienis se recepit, ibique ad tempus usque Lamberti abbatis Johannis successoris religiosissimè vixit in Veteri-monasterio, professus se indignum esse, qui inter fratres in novo degeret. Non multo post Johannis abbatis ordinationem incendio consumpsit Sithienis monasterium, quod ille instaurare statim aggressus est.

Laudonensis sancti Vincentii monasterium post Rog-erum tunc administrabat Adalbero abbas, Suffraganeus orindus, velis (*) Griberto & beate litteratus, cujus rogatu Elimandus Laudonensis prius ecclesiam sancti Thomæ, subas Verus-Laudonem positam, hoc anno concessit, ut illic monachorum cella fieret. Eidem abbati post annos septem Radbodus Novionensis antistes cellam sancti Johannis-Baptiste de Vendolio, (*) supra Fazam oppidum ad istam sitam, donavit. De cella sancti Goberti apud Aleimontem inferius.

Panilo ante id tempus apud Declivium (*) Flandriæ vicum conditum fuerat a ftercelis: sed propter loci angustias non multo post transfatum in oppidum, quod Geroldi-montem (*) vocabant. Id discimus ex litteris Gerardi Cameracensis episcopi mos laudati, qui interventu Roberti (*) junioris comitis Flandriæ & Stephani (*) de Boulario alitè de Honeghem, cum adjunctis suis, eodem scilicet Gerardi-monte & Boulario, liberum sive personam & absonis, predicto monasterio propter indigiam concessit, ita ut monachi illic habeant quicquid juris parochialis est. Actum in eodem oppido anno Verbi incarnati mcccxxvi. indictione. xv. pascatum verbè Gerardi episcopi anno tertio. Hinc cortigas que Miras in libro de monasteriis Belgicis scripte de hoc comitatu, quod etiam nunc religione, uti & sequens, foveat, scholarum academiarum insuper insignitum.

Eodem anno Richeldis Hannonie comitissa, mater Baldini comitis, filii Baldini Flandriæ comitis, eo nomine fexti, qui utrumque comitatum, Flandriæ scilicet atque Hannoniæ, tenuit, de anime sue salute sollicita, consilium inivit, ut

ANN. CHIL.
1081.

(*) P. lib. 15.
(*) P. lib. 15.

XV.
Sithienis ab.
bates.

Adalbero
Abbas
Vincentii
Laudonensis
cella datur.
(*) Gribert.
lib. 3. de
vita sua &c. &
(*) Flandria
XVI.
Geroldi-
montem
monasterium
condidit.
(*) Ducha-
mont.
(*) Gerardus,
(*) M. m. m.
viii. p. 108.

(*) Ducha-
mont.
(*) Gerardus,
(*) M. m. m.
viii. p. 108.

(*) Ducha-
mont.
(*) Gerardus,
(*) M. m. m.
viii. p. 108.

ANN. CHR.

1081.

(a) Rich. &

(b) Rich.

(c) Rich.

(d) Rich.

(e) Rich.

(f) Rich.

(g) Rich.

(h) Rich.

(i) Rich.

(j) Rich.

(k) Rich.

(l) Rich.

(m) Rich.

(n) Rich.

(o) Rich.

(p) Rich.

(q) Rich.

(r) Rich.

(s) Rich.

(t) Rich.

(u) Rich.

(v) Rich.

(w) Rich.

(x) Rich.

(y) Rich.

(z) Rich.

(aa) Rich.

(ab) Rich.

(ac) Rich.

(ad) Rich.

(ae) Rich.

(af) Rich.

(ag) Rich.

(ah) Rich.

(ai) Rich.

(aj) Rich.

(ak) Rich.

(al) Rich.

(am) Rich.

(an) Rich.

(ao) Rich.

(ap) Rich.

(aq) Rich.

(ar) Rich.

(as) Rich.

(at) Rich.

(au) Rich.

(av) Rich.

(aw) Rich.

(ax) Rich.

(ay) Rich.

(az) Rich.

(ba) Rich.

(bb) Rich.

(bc) Rich.

(bd) Rich.

(be) Rich.

(bf) Rich.

(bg) Rich.

(bh) Rich.

(bi) Rich.

(bj) Rich.

(bk) Rich.

(bl) Rich.

(bm) Rich.

(bn) Rich.

(bo) Rich.

(bp) Rich.

(bq) Rich.

(br) Rich.

(bs) Rich.

(bt) Rich.

(bu) Rich.

(bv) Rich.

(bw) Rich.

(bx) Rich.

(by) Rich.

(bz) Rich.

quemdam locum, prope Montem-Hannonis positum, & sancto Dionysio (a) antiquitus dedicatum, denuo erigeret, ibique statim secundum regulam sancti Benedicti militaturos ad normam Silve-majoris monachorum institueret. Locum ille Brocaria (*) seu Brocaria positus dicitur, indeque sancti Dionysii in Brocaria monasterium nuncupatur. Acta sunt hæc in Monte (*), qui vocatur Castrilocus, anno ab incarnatione mxxxj. Non tamen id executioni mandatum est ante annum sequentem, quo tempore Richeldis prædictum locum subiecit Silve-majoris monasterio, quod recentissima constructi ceperat a domino Gerardo abbate, ut in superiori libro vidimus. Itaque Geraldus comitis filius rogatus monachos illos misit, primumque illic abbatem instituit, eo pacto, ut centis duodecim auri denariis quotannis illic abbatem instituit, in quibus cuius, præterquam abbati & fratribus, quilibet iuris, dominationis vel advocacionis ibidem interdictis, odec ipsa Geraldus episcopus omne jus episcopale, quod in illa ecclesia habebat, remittit, ut ibi deperat monachi cum profus iniquitatis sint liberi. Si vero aliquando contingeret, ut abbas sancti Dionysii contra regulam ageret, Silve-majoris abbas correctioni subiceretur: quod etiam de monachis statuitur, qui abbati rebelles forent. Richeldis matris pietatem litteris suis post biconium prosecutus est Baldinus comes, qui non modò illius loci libertatem monachis asserit, sed etiam servos & albanos seu adveus eis concedit, necnon sancti Petri ecclesiam apud Montem fiam litter monasteria sanctæ Waldetrudis & sancti Getmani, ita ut illis ecclesiis canonicis obcuribus, eorum præbendis monachis cedant: quod Gerardi episcopi consilio comes factum dicit. Licentio tantum supervixit Richeldis, mortuus anno mxxxv. (b).

(b) Spill.

m. 7. p. 159.

(c) Spill.

m. 7. p. 159.

(d) Spill.

m. 7. p. 159.

(e) Spill.

m. 7. p. 159.

(f) Spill.

m. 7. p. 159.

(g) Spill.

m. 7. p. 159.

(h) Spill.

m. 7. p. 159.

(i) Spill.

m. 7. p. 159.

(j) Spill.

m. 7. p. 159.

(k) Spill.

m. 7. p. 159.

(l) Spill.

m. 7. p. 159.

(m) Spill.

m. 7. p. 159.

(n) Spill.

m. 7. p. 159.

(o) Spill.

m. 7. p. 159.

(p) Spill.

m. 7. p. 159.

(q) Spill.

m. 7. p. 159.

(r) Spill.

m. 7. p. 159.

(s) Spill.

m. 7. p. 159.

(t) Spill.

m. 7. p. 159.

(u) Spill.

m. 7. p. 159.

(v) Spill.

m. 7. p. 159.

(w) Spill.

m. 7. p. 159.

(x) Spill.

m. 7. p. 159.

(y) Spill.

m. 7. p. 159.

(z) Spill.

m. 7. p. 159.

(aa) Spill.

m. 7. p. 159.

(ab) Spill.

m. 7. p. 159.

(ac) Spill.

Primus S. Dionysii abbas fuit Martinus ex Silve-majoris monachis, qui anno mxcvi. concilio Caromontensi interfuit: ejus verb successor Heribertus concilio Remensi sub Callisto II. Hi eorumque successores Silve-majoris abbati ad duo milia annis seculis subieci fuit, ita ut eorum ecclesia Silve-majoris abbate & conventu confirmari deberet, eique subjectionem post suam ordinationem professi tenerentur, ut in consequentibus videbitur.

XVII.

Eleusio mon.

nasterii

Ratis.

(c) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(d) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(e) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(f) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(g) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(h) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(i) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(j) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(k) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(l) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(m) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(n) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(o) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(p) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(q) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(r) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(s) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(t) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(u) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(v) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(w) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(x) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(y) Angl. far.

m. 1. p. 113.

In Anglia Godricus Ellenis abbas, superius laudatus, a Willolmo rege ad Malmesburiensem (e) abbatem regimen translatum est, ejusque loco substitutus in Ellenis Symeon prior Wintonienis, frater Walkelmi ejusdem ecclesie episcopi. Benedictionem abbatialem a Remigio Lincolnensi episcopo accepit, contra privilegia regis Edwardi & Victoris papæ II. qui abbatem Ellenensem abque subjectionis obedientia a quocunque episcopo ordinari præceperat. Nova monasterio edificanda condidit novus abbas: ad Ellenensem in se concitavit indignationem, quod benedictionem a diocesano episcopo accepisset, cum ea conditione, ut nullum jus in sequentes abbates episcopus sibi arrogaret. Hinc Symeon a rege obtulit, ut decem Wintoniæ monachos acciperet, quibus rerum interiorum, exteriorumque providentiam commisit, quæ res Ellenensem animos amplius exasperavit. Uxor ejus illis Wintoniensibus monachis, Godricus nomine, vir erat eximie sanctitatis, inde ob exemplum illuc adductus. Post septem regiminis annos Symeon per reliquos septem in languorem incidit ob exactiones militares, coactus quatuordecim milites suppeditare ad custodiam insula, totidemque ad expeditionem. Cum in insulam Eleusibus cerneret, regis iudices ad se vocavit, qui, manu in thesauros injecta, brevem alii assensum contulerunt, scilicet uno quocunque anno ad vestimenta stratum septuaginta libras, ad coquinam sexaginta, ad segimen dactenos porcos, certamque (rumoris) quantitatem & vini, quod in festis tantum duodecim lectionem & sabbato (varietatem vocabatur) subministrabatur. Ita seculares rerum domini facti sunt usque ad obitum abbatis, generibusque sub eorum tyrannida monachis, expulsumque suo probatibus, quanti periculi sit seculares in monasteria sic accipere.

XVIII.

S. Edmundi

ecclesie mon.

nasterii

Ratis.

(c) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(d) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(e) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(f) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(g) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(h) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(i) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(j) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(k) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(l) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(m) Angl. far.

m. 1. p. 113.

(n) Angl. far.

m. 1. p. 113.

In monasterio sancti Edmundi gravis controversia tunc fervebat inter Baldevinum abbatem & Arsalum seu Estalum Teilsbedensem episcopum, qui sedem suam in sancti Edmundi ecclesia statuere volebat. Ea res in conventu Wintoniæ habito hoc anno, præsentem Willmo rege, ventilata fuit. Illic ratiorem (d) fuisse dicitur episcopus, sed scriptis & testimonio emisso vixit. Abbas contra posuit, Cnatum regem, cum consilio episcoporum & optimatum suorum, clericos male viventes ex illa ecclesia expulisse, eorumque in locum monachos substituisse, ubi per quinquaginta annos extra pendit Arsalus antecessoris contradictionem persequeret, quod præceptis regum & Cantuariensis archiepiscoporum antecessorum.

ritate roboratum sit. Auditis utrumque partibus, regi & episcopi auctoritate factum est, ut ab Asafu, ejusque successorum dominatione ipsa ecclesia cum quadam villa esset immunita. Scripsere post regem Mathilda regina, archiepiscopi duo, Lanfrancus scilicet Cantuariensis, & Thomas Eboracensis: tredecim episcopi, quorum unus Asafus Torsfordensis erat: Robertus & Willelmus filii regis, abbates septem, nempe Scilandus sancti Augustini, Willelmo Cesteriensis, Vitalis Westmonasteriensis, Agelnothus Glasstonensis, Agelvinus Eveshamensis, Agelinus Ramthensis, & Turolus Burgenis: ac post eos comites & optimates. Data pridie kal. Junii, anno xv. regnantis Willelmi regis gloriosissimi, ab incarnatione autem Domini mxcx. indictione xv. Actum apud Wintoniam in palatii regis. Non tamen omnino repressa est Torsfordensium seu Norwicensem episcoporum insensatio, qui novae eidem loco molestias succiverunt tempore Willelmi Cartey (a) abbatis, Baldevini successoris.

Interim in Germania, cum Heinrichi regis ira longius procederent, non pauci ab ejus partibus recedentes, ad Gregorii communionem accedebant. Hos fratres suscipiendos monet pontifex in epistola (b) ad Altmannum Pataviensem episcopum, in his Onasburgensem episcopum, scilicet Bennoem, quem pontifex sibi adhaerere velle iussit. Insuper Altmannum hortatur, ut litem & quam idem Benno cum Corbeien abbate super decimis habebat, componere satageret. Corbeien novus tunc abbas erat, sed nullius fugi, Frethicus, cujus tempore, & quidem hoc ipso anno, Erchabertus, ejus loci monachus, factus est abbas Hersburgensis, ut in annalibus Corbeienibus legitur.

Eodem anno Moguntin monasterium sancti Martini (cathedralis ecclesia est) cum tribus adiacentibus monasteriis, ac pene tota civitas conflavit. Ita Marianus & addiciones ad Lambertum: ubi etiam Heinrichi regi natus dicitur filius cognominis, scilicet, qui cum regno expulsum erat.

Apud Italos in Piceno, huc procul Tolentino, existabat per id tempus sancti Flaviani monasterium iuxta locum, qui dicitur Rambona, a quo Rambonense monasterium dictum est. Ei tunc praerat Gislebertus abbas, cui Aldebrandus quidam, filius Hildebrandi, & Idelberga ipsius conjux, hoc anno quandam sancti Martini villa ecclesiam, sitam in comitatu Auximensi, construxerat. Ejusdem loci abbas erat Albertus anno mxcxiii. Nec plura de hoc monasterio.

Vix annos supra millesimum octogessimus secundus inchoatus erat, cum rex Heinrichus, milito ex hibernis educto, Romam secessit, urbem Leoninam acri obsequio premere iussit; etque in potestatem redacta, cum templum augustissimum sancti Petri igne violare tentasset, veteris urbis oppugnationem aggressus est. Vixit saevientium alicuius incommodis confusus, Romanis acriter ex Roma fa-

resistentibus, ab oppugnatione recessit, exercitu per vicina loca disperso, cui Cle-

mentem antipapam praefecit: ipse vero in Lombardiam se recepit. Ad hoc tempus referenda est ejusdem Heinrichi epistola ad Theodericum Vindobensem episcopum, in historia (e) Trevirensi relata, in qua ait, se die sancti Benedicti Romanam intravisse, & cum incredibili modo, non sine miraculo, cum decem tantum homines secum haberet, (quod antecessores sui via cum decem milibus sustulissent) a Romanis viro receptum fuisse: adeo ut tota Roma ipsius esset, (et, excepto castello, in quo reclusus habitabat Hildebrandus, scilicet domo Crescentii. Poero Hildebrandum legali omnium cardinalium, ac satius populi Romanum iudicium obiectum esse, & electum papam Clementem in sede apostolica sublimatum, seque consensu omnium Romanorum in die sancto pasche consecratum fuisse imperatorem, in quibus etiam quidam praeter veritatem iactantes dicta sint, visum est tamen saltem hac paucis in transcurso delibare.

Antequam Romam obideret Heinrichus, ad Fastense accessit monasterium, cujus Fastus ad abbatem Betardum de castro Fasti, & de omnibus monasterii rebus investivit, seque in fraternitatem & societatem orationum adscripti postularit. Inde ad praedium Fasti castrum profectus, ex eo Rusticum Crescentium quendam filium, qui illud invaderat, capsis, ipsoque die castrum Fastensium reliquit. Tempus, quo Fastum accessit, diligenter notavit hoc chronographus in hac verba. Anno dominica incarnationis mxcxiii. indictione v. epistola xviii. concurrente v. quinta feria, mensis Martii die xviii. primis videsdomad quadagesima, tertio hora diei, dominus Henricus rex, gloriosissimus rex, a Deo coronatus pulcherrimus augustus imperator terrarum, ad hoc Fastense devotissimè veniens convivit, a multis fratribus nobilissimis, valdeque honorificè & amantissimè susceptus est &c. Hæ chronica notæ apprimè huic anno, etiam secundum nostrum calculum, conveniunt.

Erant in Italia monasteria quidam regia, qui imperatores jure proprio sibi tunc

Annal. Bened. Tom. V.

X

vix.

ANN. CHR.
1054.

(a) Act. p.

190.

XIX.

Reg. Germa.

1012.

(b) Greg. VII.

1012. 1013.

1014.

1015.

1016.

1017.

1018.

1019.

1020.

1021.

1022.

1023.

1024.

1025.

1026.

1027.

1028.

1029.

1030.

1031.

1032.

1033.

1034.

1035.

1036.

1037.

1038.

1039.

1040.

1041.

1042.

1043.

1044.

1045.

1046.

1047.

1048.

1049.

1050.

1051.

1052.

1053.

1054.

1055.

1056.

1057.

1058.

1059.

1060.

1061.

1062.

1063.

1064.

1065.

1066.

1067.

1068.

1069.

1070.

ANN. CHR.
1081.
XXIII.
Desiderium
abbatem ad
se vocat.
(a) Chron.
Capit. lib. 3.
c. 36. ad 49.

vindicabant, & quorum sibi arrogabatur iocunditas: qualls fuisse Farfense & Casauriense, quale etiam fuit Calusense. Hinc est quod pendit rex Henricum, dum Farfa veraretur live hoc anno live sequenti, ut Baronio visum est, litteras (a) ad Desiderium Calusensem abbatem, ut ad se veniret, misit: ad quas cum ille nihil respondisset, aletas subiecit terrores ac minarum plenas, mandans, ut Farfa sibi occurreret. Tunc telegraphis Desiderius, sibi integrum non esse ad eum accedere ob actum Nortmannorum. Attamen si rex cum Romano pontifice pacem iure vellet, se cum incunctanter aditum. Hoc responso iratus rex, tertias ad eum litteras scripsit, postulans, ut ad celebrandum secum pascha veniret. Ad hac anceps animi abbas, quid ageret hærebat; si enim ad regem proficisceretur, ne sacro anathemati subiceretur, metuebat: si maneret, ne sibi aut suo monasterio detrimentum accerferet. Divino tamen presidio, sanctique Benedicti patrocinio confusus, iter aggreditur sollicite cavens, ne fide in toto illo litine, sive in ostra apud regem, cum illis episcopis aut honoratis regii comitatus viris perces haberet, cibumve fameret. Denique iussus ut regi fidem præstaret, atque ex ejus manu abbatiam susceperet; aletum se præstaturum dixit, cum eum imperatore legitime coronatum videret: aletum nec pro totius mundi honore factum confusum asseruit. Hinc ita exardescens Henricus, Jordano principi, qui ad ipsum transierat, præcipit, ut oculis suis Calusense monasterium tradat. Verum, cum multis de Desiderio preclara retulisset principi, mitigatus rex id unum ab iohanne abbatibus animo extorquere potuit, ut suam apud Pontificem operum pro ejus coronatione interponeret.

His actis, rex ad obediendam Urbem cum exercitu suo profectus, cum la busgo sancti Valentini maneret, ejus loci ecclesiam Farfensi monasterio assignavit, diplomate dato anno primo pontificatus domini Clementis III. papa, immo antepapæ, deo xxxviii. mensis Martii.

XXIII.
Casusium
& Faxino-
rentis mona-
stia.

Hoc anno, cum ad extremas rei familiaris angustias redactus esset Gregorius papa, ut ei succurreret Mathildis comitissa, Canonicæ abbatæ thesaurum, quem eodem loco eum progeolotibus contulerat, Romam perferri curavit: ex hac de re apud Treguagillum relatio, cujus hoc initium. *Anno domini MXXXI. comitissa Mathildis cum episcopo Astensi, scilicet Lucensi, qui & vicarius seu legatus erat Gregorio VII. in illis diebus in Liagobardo, thesaurum ecclesie, Casusiana postulat abbat Gardo, qui tunc præerat præfata ecclesie, ad dirigendum papa pro defensione Romana ecclesie, qui illo tempore persequentium grandem dabat a Gubernis harefensibus. Mathildis voluntati pro sua in pontificem & Romanam ecclesiam propensione obsequens Gerardus abbas, mox ecclesie sue thesaurum misit, videlicet coronas viginti-quatuor, quarum dum aures erant, (quæ coronæ tunc temporis in ecclesiis suspendi solebant ad ornatum) duas altarium tabulis argenteas; tertium grande argenteum, quod decolam Casusii septingentas libras argenti, novemque auri penebat. Id huius verò thesauri compensationem abbatæ Casusiana quondam capella concessa. Huius loci occasione de illius abbatie origine hic ugendum est.*

Casusola locus est haud procul a Regio Lepidi in Lombardia, ubi Atto Brailensis marchio ecclesiam sub medio sæculo decimam exstruxit, sanctum martyrum Viatoris & Coronæ, nec non sancti Apollonii Regiensis episcopi & confessoris corporibus a Gothifredo episcopo Regiensis ipsius filio deconatam, quam secularibus clerici commisit. Atrox ex filio Tedaldo nepos fuit Bonifacius marchio, qui ex Beatrice conjuge Mathilden comitissam suscepit. Mortuus est Bonifacius vt. kalendas Martii, anno Christi MCCC. et discretè tradit Dominio, ex quo hæc omnia de Casola, & Casusina abbatia discimus. Bonifacio viginti-quinque annis supervixit Beatrice, quæ una cum filia Mathilde Faxinorensis monasterium nostri Ordinis constituit, & Casusinam ecclesiam itidem Benedictiis attribuit: quod Dominico (b) testatur his verbis.

(b) Dominicus
lib. 1. c. 17.

comitissa Beatrice
Mortuus in pulchris natam nutritus ab alata,
Sicilicet excelsum Mathildem, mentis modestam
Hæc monasteria cum qua simul editis ipsa.
Fraxinorensi monasterium primum fuit illud.
Prædix malis satis dedit illi magis Beatrice.
Esse quia monachos plerumque clericos venerandis
Credidit amba; Casusina quoque fuisse
Ecclesie monachos maternavit & benerum
Le melius dudum cui præpositi sunt annis

*Ufus cum clericis novis tantum dandus
Deservire quidem: aunc abbas ferebat ibidem
Cum monachus Christo multis familiaribus illo.*

ANN. CHR.
1061.

Canove monachis hand dubie prepositus fuit Gerardus abbas primus, de quo superius facta mentio est. Monasterii de Canova meminit Lucius II. cujus loci abbas commendatarius erat anno 1101. Ludovici Tricarenensis episcopus. Nec, plura de hoc celebri quondam monasterio, ubi Arto marchio, Gotthifredus episcopus ejusdem, alique ejusdem stirpis sepulti sunt.

Ad Fraxinorensē quod attinet, alius Fraxinorum & de Fraxinaria, situm erat (4) in (5) P. L. F. dioecesi Mutinensi, sub titulo sanctæ Mariæ & omnium Sanctorum; nunc verò nullum, tam Romano collegio Maronitarum per Sixtum V.

Vix in sancti Claudii monasterium reversus erat Simon ex comite monachus, cum a pontifice literis litteris Romam accersitus. Ubi eo adventu, honorificè acceptus est, eique domus ad habitandum iuxta beate Theclæ virginis ecclesiam assignatur. Illic dum moraretur, omnes ejus famuli acri contagione absumi sunt, duobus tantum monachis reliquis, quorum alter ad monasterium regressus est, alter verò, Robertus nomine, usque ad finem vite Urbis inaequalitatem cum eo sustinuit. Contigit autem eo tempore, ut Robertus Guiscardus, Apuliam princeps, a Gregorio discederet: qui reconciliando Simon in illas partes pontifice missus, rem pro voto exsecutus est. Inde in Urbem reversus, cum repetendi monasterii sui veniam a papa sepius petidisset, Dei tandem voluntatem apud sanctum Petrum perfructurari jubetur: ubi, cum privilegium in precibus noctem exegisset, morbo corripitur. Tum ad domicilium reversus sum, ut se inviseret, pontificem togat, cui animæ suæ arcana aperit. Dein, ejus indulgentiâ & benedictione perceptâ, sacro viatico munitus, pridie kalendas Octobris spiritum Deo reddidit. Eius obitum sanctus Arnulfus, Suesoniensis tunc episcopus, ipsâ horâ cultus didicisse traditur. Funus ejus perquam honorificè curatum, jussuque pontificis sepulcrum locus inter apostolicos ei concessus. Regina verò Anglorum Mathilda, quæ ipsum educaverat, ad transiitum ejus extorrendum auri quàm plurimum & argenti per quendam monachum transmisit. Post ejus mortem Roberto monacho, qui cum ipso Romæ perstiterat, ad sua reverso apparuisse dicitur, eumque oburgasse, quod duos aureos sibi relictos in pauperes non expendisset. Tum eum de sua gloria certiores factum debet significare *Angelus sanctæ Mariæ Beati abbati, prudensissimè & reverendissimè viro*, quod medicum ipsi in Deo consulisset auxilium, contra quam de ejus pro se sueque salutis studio speraverat. His diebus, monachum ad profectura monachicæ vite, in primis obedientiæ, officia hortatus est, moraque evanuit. Hæc cum Arnolfo Robertus retulisset, illacrymatus vir Dei culpam confessus est, seque elemosynis facturum satis promissit. Simonis gesta litteris mandavit anonymus ejus equalis; epitaphium præter alios composuit Urbanus II. quod pyramidi inscriptum ob meritum eum auctoris, tam beati Simonis, hoc loco exhibere visum est.

XXIV.
Simonis monachi Romæ gesta & obitus.

*Simon habens nomen, majorem sanguine claro,
Francorum præterea pars ego magis fui.
Paupertatis amant, patriam, mundumque reliqui,
Christum divotus omnibus anteferas.
Post ad apostolicam caelestis principis aulam
Excitas tanti me patris egit amor.
Quo ducere promeror tandem super astra levari:
Hesperus hic, sacras conditas ante fores.*

Præter Crispinacense sancti Annuli monasterium, quod Chianiacensibus nostris concessit Simon, complures cellas seu prioratus ereclisse dicitur: unum sub sancti Petri titulo apud Barum-super-Albam Campaniæ oppidum; alterum sancti Getmanni in vicino monte; tertium in opido Firmatatis ad Albam; quartum Silve-tubæ (*) (*) *Monasterii* seu Roborex secundum Albam Rustiolum, uti & quintum sancti Leodegarii: sextum apud Cornifium (*) in eodem tractu, & quoddam alios: quos omnes sancti (*) *Conf.* Agendi seu Egendi abbatem, ubi monachum indemerat, attribuit.

Interim Hermannus Luciliburgensis, contra Heinricum anno superiore in festo sancti Laurentii rex electus, & post natale Domini in festo sancti Stephani coronatus, expeditionem in Italiam ad liberandum pontificem parabat. Hujus rei causa e Saxonia in Sueviam hoc anno, teste Bertholdo, accessit, quo tempore id sine dubio contigit, quod Barchardus monachus sancti Galli (4) scribit, nempe quod

XXV.
Turbo-nove apud S. Gallum.
(4) *Erldesh, rrr. dccc. in. Hets*

Annal. Bened. Tom. V.

Y 2

ANN. CHR. Hermannus iſſe Luitoldi ſancti Gulli pſeudoabbate, de quo ſuperius (s) actum
 1013. eſt, poſſeſſo, quemdam Augienſem monachum, Veriſharium nomine, in illum
 (a) locuſq. m. locum intruſiſſe. Inde novæ rixæ inter Udalricum ſancti Galli abbatem, eo no-
 mine tertium, & Ekkehardum Augie abbatem, qui monachi fui partes tenebant.
 At victor non ſemel Udalricus, poſt eundem patriarchæ Aquienſis in ejus throno
 promotus, novus ad reſtituendum vires habuit ex nova dignitate, tuas po-
 tentiam reverſus Veriſharius, a præſeſſo ſancti Galli muſi uſurpata abdicere
 compulſus eſt, ut inferius videbimus. Ad Hermannum novum regem quod atti-
 net, Ottone duce, quem ſo Saxonia reliquerat, mortuo, ab Italica expeditione
 animum averſit, in Saxoniâ redire coactus.

Corbeien- Illis eam apud Goſſare in frequenti procerum ac principum Saxonum conſeſſu
 ve privilegia reſervatis. verſaretur, ipſum adiit Marcevardus Corbeie novæ abbas rectus electus, peti-
 (b) p. dotal. que, ut duorum conſociorum (b) ſibi commiſſorum, Corbeienſis nimirum & pa-
 ſtrichenſis Herivordenſis privilegia confirmaret, necnon decimarum poſſeſſionem ad-
 607. verterit Brunonem Olnabrugenicum episcopum, eas ex Heinrici regis decreto repe-
 ſentem. Fecit novus rex quod rogabatur, diplomate dato in palatio ſeſſo Goſſare
 coram multis principibus etc. nonas Auguſti anno ab incarnatione MCCCXII. indi-
 catione quinta. Itaque ante hunc diem depoſitus fuerat ejuſdemque Frithricus Cor-
 beie abbas, in cujus locum jam tum ſubſtitutus erat Marcevardus, *ſenex pater
 & doctus, doctriſque amatus*, at in annalibus Corbeienſibus legitur, in quibus
 hac confirmatio perſerâ differtur ad annum ſequentem. Vir frugi fuiſſe dicitur
 iſte abbas, precibus, ſtudiis & curæ monaſterii ſemper intentus: ſub quo numerus
 fratrum ampliffimus fuiſt, & ſchola Corbeienſis reſorſit. Idem oſſa Luitoldi &
 Dietrici poſſeſſorum ubatuum elevari, & vote aram ſanctæ Cræci cum ſumma
 reverentia poſuiſſe memoratur, ſæſus demum episcopus Olnabrugenicus. Cæteris re-
 bus Germanicis hujus anni tamſper diſtans, ad res Gallicanas diverſamus.

XXVI.
 Meldenſis
 concilii acta
 pro Dervio &
 2013.
 (c) de Der-
 vio.

Apud Meldas habitum eſt hoc anno concilium, præſidente Hagone Dierſi episcopo,
 ſeſſi apoſtolice legato, cum Amaro vicario Gregorii papa, cui Richardus
 Burgundus archiepiscopus, & episcopi novem, cum Terbaldo ſeu Theobaldo pa-
 laringo comite interfuerunt. Horum omnium nomina dicimus ex duobus ejusdem
 concilii actis pro Dervio monaſterio. Unum eſt contra Brunonenſem (*) comitem,
 qui iniquas conſuetudines a prædiſta ubbatia exigebat contra decretum Theobal-
 di comitis, ſuperius a nobis relatum. Eas verbò in poſterum ſub anathematis pena
 exigi vetare parces. Alterum eſt comitis Roſnacenſis, qui, conſilio habito cum Gre-
 gorio papa ut moreretur mundo & viveret Dervio, Dervienſibus alodia quædam
 conceſſit apud Roſerius, Mucium, & Tanchereim, eo paſſo, ut Dervienſes Civita-
 tenſibus cederent quartam partem eccleſiæ ſanctæ Margarete, ubi illos idem Ga-
 rinus collocaverat; quam donationem Meldenſis concilii auctoritate confirmari
 poſſit, obtinuitque. Utriſque actis in Appendice relatis ſubſcribitur cum duobus lega-
 tis & Richardo Burigenſi archiepiscopo orem, ut dixi, episcopi, ſcilicet Hugo
 Treceſis, Rogerus Caralaunenſis, Roricus Ambianenſis, Hugo Gratianopolitani, Hugo
 item Lugonenſis, Hugo quoque Nivernenſis, Hagano Auguſtodenſis, Arnulphus
 Sathuacenſis, & Landricus Maſiconenſis. Poſt episcopos verbò Terbaedus co-
 mes, Alais ſeu Melan ejus uxor, & Odo eorum filius. Actum Meldæ cronac in
 concilio publico, ubi multitudine ſacerdotum juſſu Gregorii papa, qui & Hildebrandus
 diſſus eſt, concurrebant.

Diem & annum non expiuntur hæc acta: ſed utrumque nobis indicat Clarius
 monachus in chronico Senonenſi in hæc verba. Anno MCCCXI. die XIV. kal. No-
 vembris, obiit Walterius Meldenſis episcopus, & ſe ſequenti ſeptimana Hugo Dierſi
 episcopus, Romanæ ſeſſiſſe legatus, congregavit concilium in eodem urbe, & ordi-
 navit ibi episcopum Robertum abbatem ecclie Rebaſenſis; quod quis ſit præſentia
 & aſſeſſu Roberti archiepiscopi Senonenſis & episcoporum ejus ſeſſum eſt, excom-
 muniſſe eum, ſcilicet Robertum, cujus loco Richerius poſt annos duos Wal-
 terium episcopum ordinavit. In duobus illis actis Hugo legatus abbas Dierſi
 episcopo dicitur, tamen ante hoc Meldenſe concilium Gebalno Lugdunenſi archi-
 episcopo jam ſuccceſſerat: at ſub ſine ſecondi inſtrumenti etiam Lugdunenſis archi-
 episcopo vocatur. Ad eam jam archiepiscopum Gregorius papa ſcripſit (c) de
 lire Segaioli abbatibus Caſe-Der adverſus alterum incerti loci abbatem, quem Hugo
 interdicto ſuppoſuerat, præterea quod loco, ad diſcernendum juſtitiam conſi-
 lio, non adduſſet.

Sub idem tempus Dudo Dervienſis abbas, Brunonis ſuccceſſor, querimoniam iſti-
 dem movit in Godeſſum juniorem, Juovillæ dominum, ſeſi monaſterii advoca-
 tum, qui iniquas conſuetudines in quibuldam monaſterii prædiis exigebat. Hæc
 de, & proclamatio ſeſſa dicitur ad magnanimum comitem Theobaldum: a quo moni-

77. res est Goffridus, ut per ejusmodi vexationibus Dervenibus satisfaceret apud ANN. CHR.
78. civitatem Meldis. Verum, cum die conftrato ille uclle non poruisset comes, 1011.
79. utpote vehementer occupatus ab captivum filii sui Stephani, carceris cubilem
80. a rege Francorum mancipii; inde reversus Goffridus cum Dervenibus pacem
81. fecit, ne iterum a comite hac de re corripere, pollicitus se contemum fo-
82. re confederandis, qui avus ejus Stephanus, cum laude & confusa mona-
83. chorum accipere consueverat. Hic Stephanus, de Vallibus cognominatus, filia
84. comitissæ Juvillæ seu Joviniæ duxit in uxorem, ejus loci comitatum obtinuit,
85. ut ex Alberico (a) discimus, fultque pater Goffridi senioris.

(a) d'Heric.

In predicto concilio Meldensi statutum est, ut minores abbatæ, in quibus duo-
decim monachorum numerus cum abbate sustentari non poterat, Cluniacensis vel
Majoris monasterii abbatum præcationi subicerentur. Quam ob rem Hugo comes de
Domno-Martino ejusque fratres, Ebalus & Andreas, quorum majores abbatum san-
cti Petri, Cellam vulgo dictam, in pago Briegio prope Creceium ad Mucram (b) in
suo studio construxerant, eam religione ferè destitutam, Tebaldo comite cum Ade-
laide probante hoc anno reformandam commiserunt Bartholomæo Majoris-monasterii
abbati, qui egerit illam admodum, ac demum illic monachos suos cum priore inti-
tuit. Longè antiquior erat hac ecclesia, La cella dicta in litteris Walteri episco-
pi Meldensis, cu nomine primi, anno sexto decimo Henrici regis datis, quibus
fratribus monasterii Lacensis ultiora duo concessit, quum sub abbatiâ nomine
in villa, nomine La-cella, alterum in villa Fontenæ euncupatum, cæ lege, ut ipsi
ejusque successoribus parerent abbas & monachi, & episcopum, cum illic diver-
terent, hospitio exciperent: quod Bernerus abbas vir religiosus, adhuc vivum im-
plere statuit, sed morte præventus non potuit. Ex quo intelligitur monachos illic
& abbatem existisse, antequam hæc cella Majori-monasterio subiceretur. Horum
omnium litteras in Appendice referemus, in quibus habetur confirmatio Rotberti
Meldensis episcopi, qui se ab Hugone Dieni consecratus fuisse dicit. Locum hunc
veribus suis celebravit illius temporis poeta Fulcoius subdiaconus Meldensis in hunc
modum.

(b) la Grand.

Mucra.

*Fulcius spiritus paradysum per Briegensem,
Dum fontes, saltus, dum Thejsala Temp. registi,
Delibans ut aptis, quid in vivere, quid sit in herba,
Occurrunt lucas hic pectus Mucram super annem.
Insula parva sim, missi gratissima sedes,
Magna voluntas superasti Helicone deorum;
Cum nomen Cellæ: Cellam dicere coloni.
Insistente loco, captus regione recessi.*

Poë hæc sequuntur versus de Dudone abbate, qui principatu Philippi primi flo-
ruisse dicitur.

*Cujus nobilitas sedes possidet avitas,
Imperio digna specie per idonea figas
Existit illis, non at plevique ...
Longè tentatus, per testamenta probatur
Abbas Dudæ bonus.*

Hic veribus subjicitur curmen prolixum de fundo quodam Bladino porcorum pasto-
re, upud cellam sepulto in basilica sancti Petri.

*Locus hic qui distat ab urbe
Meldis, nullius spatii propriæ decens.*

Id est questuot leucl. Hanc Cellam abbatiam Cellæ-Briegensis vocat Mamusius primus
Meldensis episcopus, eamque ad cellam & ad priorem confirmat fratribus Majo-
ris-monasterii cum parochiali ejusdem Cellæ ecclesia, Cellam modò occupant Be-
nedictini Anglicani.

Fulcoius poeta mox laudatus, ut id obiter notem, ortu Belvacensis, sed Melden-
sis subdiaconus, veribus suis celebravit sanctos Briegenses viros sui temporis illu-
stres, Alexandrum II. & Gregorium VII. Romanos pontifices; Gervasium & Ma-
nassem Remorum archiepiscopos, necnon Rieberiam Scoonesensem; Hugonem Dien-
ensem multosque episcopos; Hugonem abbatem Cluniacensem, Ivonem Dionysianum,
eius & titulum seu epitaphium, multorumque aliorum composuit. Viros istos
sui

Fulcius pos-

sit.

ANN. CHR.
1080.

ful temporis doctos prædixit, Lanfrancum seu Lanfrancum, Anselmum & Hermannum magistrum, cujus episcopium edidit. Denique idem auctor titulos quoque scripsit parorum suorum, Anselmi & Emonis, duorumque fratrum sacrum, Adæ & Tricoli, necnon Ercellæ nutricia. Idem episcopium scripsit Hugonis cuiusdam ex milite monachi, qui

Canalicum mundum fuisse baptisma secundum.

XXVIII. Hec satis ad internoscendum obscurum poetam, cujus opera existant in bibliotheca S. Celsii regis, & Bellouacensi.

S. Celsii
regis, alias
quidem Ma-
joricensis
S. Celsii.

Eodem tempore in ipsa Meldatim urbe sanctæ Celinæ virginis ecclesia seu abbatia, que olim multos habuisse monachos dicitur, sed tunc in tantis redacta angustias, ut vix suum aut alterum ministrum alere posset, Majori monasterio eidem subiecto fuit. Primus ejus loci prior fuisse videtur Berno, ad cujus preces Galestro seu Walstrus, eo nomine secundes, episcopus Meldensis, Bernardo Majori monasterii abbati confirmat prædictam sanctæ Celinæ ecclesiam, & quas alias, necnon ecclesiam beate Mariæ de Carro-Evoldi, & ecclesiam beati Jacobi apostoli Galliciani anno mxcvi. Non multo post eodem Bertone priore, Adela comitissa ejusdem loci monachis, qui tunc a prefato comite plurimam vexabantur, donat istam consuetudinem seu jus comitis in terra sanctæ Celinæ, sicut habebat ultra portam; & quidem pro anima Stephani comitis mariti sui, in Palestina caeli anno mct. & filiorum suorum Gailelmi, Terbaldei, Stephani & Odonis: quod donum Terbaldeus comes ratum habuit, præfatus Manasse Meldensis episcopo, Urso sancti Faronis & Galestrano sancti Petri Rebauci abbatibus atque Galfredo vicecomite. Denique Rainaldus episcopus Meldensis scripto testatum reliquit, Anselmum de Dangiolo, in extremis constitutum, monasticam induisse habitum inter sanctæ Celinæ monachos, quibus quendam donaria contulerit; eisdemque longè ante aserium annis quadriga in memore suo, quod Moleum dicitur, concessisse eo tempore, quo in eam Deti, id est ad expeditionem factam, cum comite Henrico proficisceretur, scilicet anno mxcxvi. Hujus scripti testes dacti abbatibus, Lambertum sancti Faronis, & Simonem sanctæ Mariæ, videlicet de Caglia, addat Rainaldus episcopus, qui in Meldensium episcoporum indicibus Genoidas mendosus appellatur.

Concilia
Ercellensis
& Carroensis.
(a) Spirit. m.
7. p. 177.
(*) Ercellensis
(b) Concil. m.
1080. c. 400.

Paulo ante Meldensia concilium habitum fuerat aliud concilium (*) apud Esolodum (**). Biturigenis pagis oppidum, præfatus idem Hugone Diensis episcopo cum Amato Ellereni (ca Olerontensi, quo in concilio Richardus Bituricensis archiepiscopus donationem, fratribus Majori monasterii ab se factam ecclesie sancti Martini de Campis olim de Briva appellatæ, iuxta muros urbis Bituricæ sitæ, confirmari curavit. Hugo & alii quidam episcopi (*) indignatione subscriserunt.

(c) ib. 63. n.
62.

Hic concilium adde Carroense, hoc anno celebratum, in quo ejusdem monasterii reliquis obsequi fuit t. idus Novembris, at legitur in chronico Maxentiani, seu Malliacensi, quod postea de quodam convensa fideliam, quam de vero concilio intelligendum videtur. Eodem anno sancti Maxentii monasterium cum adjacente oppido flammis absumptum, uti & Malliacense, cui Gausfredus abbas tunc prefatus fuit, postmodum rector sancti Michaelis de Clava in Alpibus Cattris. Eodem tempore præsidebat Wido abbas Cormaricensis monasterio, ubi tam monachus vivebat, nomine Luterius, jam a nobis laudatus (c) vir tantæ abdicentia, at per annos decem nec viam, nec aquam, præterquam in sacrificio bibisse dicitur.

XXIX.
Vindocinensis
episcopus.
(d) Lohr. ind.
m. 3. p. 181.
(*) ita m.

In brevi chronico Andegavensi apud Labbeum (d) ponitur hoc anno mors Odefrici abbatibus Vindocinensis, supplex a nobis laudatus, & Davidis ejus successoris electio his verbis. Obiit Odefricus beatus loci abbas, vir sanctus fuit dictus, in ordine monachorum & disciplina, iv. nonas Octobris. Viri autem in abbatibus xxxviii (*) annos & tres menses ac dies quatuor: cui successit sequenti anno domnus David abbas pridie nonas Januarii, non vocatus in abbatem amplius quam duos annos, decessit. David, bonus memorie abbas, viii. idus Augusti, anno mxcxv. mortuus substitutus ix. kalendas Martii sequentis Berno, laceratorem fortitus Gossidum. Vir tam doctissimus & pietate insignis, de quo in consequentibus multa dicendi occasio est.

S. Albini de S.
Bergii abbas.
1080.

Ordinatus hoc anno Gausfredus Andegavorum pensat, Giscardum sancti Albini abbatem eodem die, id est viii. idus Martii, ordinavit. Eodem etiam anno Dacbertus sancti Sergii abbas decessit iii. idus Aprilis: cui successit in annos antecessor Archardus. Post biennium magna contentio emeruit inter duos illos abbates de donatione ejusdem terre, in burgo sancti bergii facta sancto Albino; eoque ventum est, ut rem duculo distimere constituerent. Verùm dum pugiles in campum procederent

derent, res amicè composita est. Ad hilem renovata est alia controversia de Campiniaco, quæ paucis ante annis (*) sollemnè modo composita fuerat. Hanc litem redintegrarent Sergiani, ut inferius videbimus.

Exstat in inferiori Normannia, diocesi Abrincatenſi, Moritonum caſtrum (*) ſeo oppidum hæc ignobile, comitatus titulo illuſtre, quod Willelmus Anglorum rex & dux Normannorum fratris ſui ex matre Roberto conceſſit. Illic dum antiquitus erant eccleſiæ, una ſancti Ebrulſi collegiata, altera ſanctæ Mariæ minùs præcipua, juxta caſtrum in rache ſeo rupe poſita, unde ſ. Mariæ de Rocheto vulgò appellata. Hanc eccleſiam quidam Norgodus in præbendam habebat a ſancto Ebrulſo, a quo tam redemit Robertoſi Moritonii comes, tamque Deo & ſancto Martino, atque Bartholomæo abbati, fratribusque Majoris-monasterii cum Marthide conjuge ſua donavit pro anima Willelmi Anglorum regis fratris ſui & reginæ Marthidis, proque ſua & conjugi ſue ſalute. Ad hæc eidem comes eidem eccleſiæ ſanctæ Mariæ conſtituit præbendam in ſancti Ebrulſi eccleſia, eo pacto, ut ſi illa ſanctæ Mariæ eccleſia in abbatiam erigeretur, ejus abbas hebdomadam ſuam peragat in ſancti Ebrulſi monaſterio, & ipſemet inſerit in eadem eccleſia ſeſſivis diebus ad miſſam & vespèras; ſi verbò abbas non inſeruerit, prior loci epiſcòdum id ipſum faciat. Priori donationi hoc anno ſactè adſcripſit ſignâ Guillelmi regis Anglorum, Guillelmi & Roberti comitis ejus filiorum, item Roberti comitis Moritonii & Marthidis comitiſſæ, necnon Guillelmi eorum filii, tam Guillelmi Rotomagenſis archiepiſcopi, Michælis Abrincatenſis, & Gilberti Lanuvienſis ſeo Letovicenſis epiſcoporum, & aliorum. Poſterior donatio poſt ſex annos facta eſt. Poſt ulquiſantam temporis, id eſt anno ſecundo Stephani Anglorum regis, gravis exorta in eſt inter canonicos ſancti Ebrulſi & monachos Mantouenſes de jure ſepulcræ oppidanorum, quod canonici ſibi reſervarent eſſe contendebant. Cauſa Rotomagi præſente rege diſcuſſa, Hagonis archiepiſcopi & Richardi Abbatensis epiſcopi judicio definita eſt, ut quicquid terra maros oppidi continebatur, ad parochiam canonicorum pertineret; cætera quæ foris eſſent, ad monachos, qui olim viginti numero illic erant.

Hoc ipſo anno, in quo ſiſtimas, ulia non minùs gravis controversia inter Willelmum Rotomagenſem archiepiſcopum & Guibertum Fontanellenſem abbatem agitata eſt ſuper exemptione monaſterii, quam archiepiſcopus impugnebat. Cauſa hæc Rotomagi præſente Willelmo rege diſcuſſa fuit ab epiſcopis multiſque abbatibus & nobilibus viris, in idque conventum eſt, non eſſe contra canonicam & apoſtolicam auctoritatem, ut insigniora monaſteria quadam peculiari prærogativâ immunita eſſent ab epiſcoporum & archidiaconorum exſtinctione. Huic definitioni ſubſcribere poſt epiſcopos Anſelmus Becchi abbas, Hugo de Celſa, Rogerus de Bello-monte cum filiis ſuis, Roberto comes Mellenti, Guillelmo Crispino, multiſque aliis nobilibus viris, qui præſentes aderant. Actum Rotomagi anno ab incarnatione,

MCCCXIII. nonis Septembris, indiſtione v.

Hic eſt Willelmus, Bonna-unims cognominatus, ex archidiacono Rotomagenſi Becchenſis monachus, & poſt Lanſrancum ſancti Stephani apud Cadomum abbas, qui eandem exemptionem Becchenſibus conceſſit, nempe ut ipſa Becchenſis eccleſia, ejusdemque loci parochia cum ejus parochianis libera eſſet ab omni epiſcopali exactione, præter ea quæ ad epiſcopalia omnia ſpecialim pertinent, id eſt monachorum & clericorum ordinationes, eccleſiarum conſecrationem, poenitentiarum reconciliationem, ac determinationem illius occultæ poenitentię, qua ſine conſilio epiſcopi dari non poteſt; chriſmatis denique & olei collationem. Quod ſi in illa parochia cauſa orta fuſſet, quæ ferri judicio ſolvienda ſit; tunc pro arbitrio abbatis aut apud matrem eccleſiam cauſa finiatur; aut archiepiſcopus ſeruo judicii ad locum illum per miniſtros deſtinetur, ibique judicium coeam archiepiſcopi miniſtris fiet: præſentia verbò, ſi qua inde obvenierit, ſemper abbas crit. In cæteris autem Rotomagenſis diocæſis parochiis, quæ ad eandem abbatiam pertinent, hoc ſolum ſoludini archiepiſcopi, ut manu paſſer ſine lance quaerit habeat, illos tantummodo, qui terram vel domos nullo modo poſſident: ſi quis verbò ex his, qui liberi ſunt ſont, contra chriſtianitatem egerit, & abbas ad corrigendum eardem fuſſet, eo monito archiepiſcopus reum emendabit. In hujus privilegii vicem ſi Becchenſis abbas ab archiepiſcopo invitatus eſſet, apud matrem eccleſiam in ſeſſo dedicationis adeſſe debebat, ſummas archiepiſcopi habebat, ut archiepiſcopo miſſam celebrante chorum teneret, aut vice archiepiſcopi miſſam ſeſſivam celebraret.

Ad hunc anagm non pervenit Petrus abbas monaſterii ſancti Germani Præſentis, a Germani ſecundi ſuccellor, viæ tante modeltie, ut præſentiam diu ſubire deſuper præſentis abbas, quæ tandem præpoſiti majoris precibus expugnatus ingre admittit, te. bue-

ANN. CHR.
1085.

(*) P. lib. 66.

a. 11.

XXX.

Merlioni

cella R. Ma-

ria.

(*) Moritani.

XXXI.
Fontanellenſium lib. de exemptione.

Becchenſium
immunitas.

XXXII.
a. Ger-
mani

ANN. CHR.
1084.

quoque ad decennium. Et subeogatus Isembardus, locuste hoc anno Philippum regem, Pifici die epiphaniarum residentem, adie, conquestrum de quodam milite Hugone, cognomento Stavello, qui in possessione sancti Germani, quæ Dominus-Martinus nuncupatur, & in villis ad eam pertinentibus, multa gravamina iusserebat, prætextu advocacionis, quam ex parte conjugis suæ sibi competere contendebat. Is cum uxore vocatus ad regis iudicium, cum ius usurparum probare non potuisset, causæ succubuit. *Actum Pificiæ castris, anno Verbi incarnati MCCCXIII. regnante Philippo rege anno XVIII. Datum 1118. Januarii die VI. indictione V.* Gilbertus clericus natus Gaufridi Parisiorum episcopi & cancellarii subscripsit. Hæc plebeo adscripta sunt post regem signa Richerti Senonensis archiepiscopi, Gaufridi Parisiorum episcopi, Galterii Meldensium episcopi & Ursionis Silvanensium, tum Hugonis Crispelli comitis, qui regis frater erat, Rothetti Mellensis, Odonis Campanie comitis, Garini Ridelli, aliorumque militum. Idem abbas duo altaria, unum sancti Germani subus Collisum sub gravi pensione a Waltero Meldensi, ejus comitis secundo; alterum Novigenti ad Matroam, quod Attaldi cognominasset, ubi Hugone Senonensi episcopo obtinuit.

XXXIII
Augustus
cella Ch.
nisco sub-
cipit.
faj. 10. 11.
mon. 16.

Actum est in primo tomo (u) nostrorum Annalium de Angleni seu Oyenii monasterio, quod sanctus Godo in confinio Campanie & Brigenis pagi, prope Sezannam oppidum existit. Lapsa temporis ævo artitum erat, ut non modò adificiis, sed etiam religionis fere delituisse videretur; quod cum animadvertisset Hugo Trecentis episcopus, ad ejus parochiam hic locus pertinebat, cum Hugoni Clavienensi abbati restituendum in pristinum statum, ordinandumque consilii litteris hoc anno datis, quarum hic tenor. *Notum sit omnibus fidelibus, tum fideiis quàm presbiteris, quid ego Hugo, sancta Trinitate ecclesia indignus episcopus, de Domno Petro Dei indolis princeps ac domus, venerabilium virorum, domini videlicet Vedonis Clavienensis præpositi, germanique ipsius Hugonis, principis castri, quod Phiolia vocatur, notus ratione & precibus, monasterium quod in Augra habetur, quod peccatis castigatur, rebus, adificiis, & quod magis dolendum est, religiosis immunitum, & pax nihilominus est, ecclesia Clavienensi, cui venerabilis Hugo noster præfuit, quoniam præfuisse videtur, habendam in pæssum, & propriis jure regendum secundum sui voluntatem & loci utilitatem, in potestatem prædicti Hugonis abbatis ut successorem ejus transfundit, quatenus idem locus de cætero quietus & immunis ab omni perturbacione, Deo volente, in Christi servitio permaneat, & monasterii ordo reorijciat. Actum hoc anno ab incarnatione sempiterna Principis MCCCXIII. Nunc hæc cella Trecentis sancti Petri monasterio subiecta est.*

(*) Revis.

Eodem anno monasterium sancti Valeriani de Rodobio (*), diocesis Vertellensis, a quibusdam civibus Vertellenibus recens contributum, ejus regulares uides necdum consecrate erant, Clavienensibus commissum est.

XXXIV.
Hugonis
episcopatus
episcopi
Celle-Dei
monachis.

Necdum duos in episcopatu a sua consecratione annos exegerat venerabilis Hugo Gratianopolitanus pæsul, cum pastoralis oneris periculo & rationes reformidans, & vite contemplativæ otium pæcupans, ad Caste-Dei monasterium, religionis famæ tunc celebre, abdicatione episcopatu, se recepit, ibique monachus sub Seguinio abbate factus est. Erat Hugo filius Odilonis nobilis Valentiniensis, viri in militari habitu admodum religiosi, qui in prædictissima ætate Cartusienis institutum attigavit, annisque in eo circiter decem & octo exstitis, fere centenarius inter manus filii sui Hugonis, qui ipsi unionem & sacrum vaticum ministraverat, animam Deo reddidit. Non minù pia fuit Hugonis mater, quæ post mariti sui excessum, eum faculum lidam delectere vellet, filii sui consilio, quia tunc rara erant feminarum religio monasteria, in privata domo reliquam vite suæ in pietatis officiis impendit. His parentibus octus est Hugo, in pagu Valentiniensi loco, cui Castum nomen est, sexta laram (*) sito. Scholis Valentini adhibitis, studiis expetit cum ab omni contaminatione in immensum servare vellet, ubi Hugone Diensi episcopo & sedis apostolicæ legato, in ejus familiam udeopatur, & ad exstirpandas simonias, aliorumque ejus temporis vitiarum tum laicorum, tum in laici propagandis adiutor adhibetur. Interim consigit, ab eodem legato concilium Avinionis celebrari: ad quod Gratianopolitani canonici, qui præfule delictati erant, pastorem postulatui conveniunt. His oblatus a legato Hugo, nihil non tentavit, ut hæc dignitatem declinaret. Sed tandem eam subire coactus, eum & Graumunde Viennensi archiepiscopo, qui simoniam insinularum erat, evocari nollet, eum legato Romam processus est, ut a Gregorio papa ordinaretur. Inde pontifici consilium gravi, quod vexabatur, tentatione relevatus, & Mathildis comitissæ, quæ ei pastorem baculum & quoddam sacros codices dona dedit, benevolentia honoratus, ad ecclesiam suam venit, in qua clerum & populum vulgo incompotum, sacerdotes laconitantes & simoniacos, laicos usura additis & ecclesiarum invasores invenit, ex negligencia

(*) P. 1111.

quis autestellorum episcoporum, qui domus episcopalis substantiam devoraverant. His corruptelis emendandis quantum laboris & sollicitudinis impenderit Hago, non facile est edicere. Verum, cum forte vix his fructum non responderet animadvertit, vix quiescere audire, sed vix *factum monachum, factorem, quorum ibidem aderat opus, vixit, secessit, exivit, factum, sulcusque eos vicissim facerent, custodiam imitatio pariter de quibus vix dignum se prebuit.* Verum, post usum anni spatium, iussu Gregorii pontificis ad ecclesiam redire coactus est cum malo fenore virtutis, ferrox; sicque deinceps vitam indiligentem, et monachi vitam in episcopatu retinente, vix religionis quo contubernio adijuncta, quo inter nos fuit vix venerabilis Galliculus, tunc prior sancti Laurentii, postea sancti Theodredi abbas. In episcopatu eam modeliam & famam, maxime oculorum castigationem pro se tulit, ut oculos in mulieres nunquam degeret; eam devotionem, et ut expendis confessionibus penitentes profusa lacrymis ad compendiosum perducere.

Sanctis penitentibus profusis lacryis ad compunctionem provocaret. Juxta ad rem consequentium illustrationem hoc loco disquiret, quo precise anno Hago factus & consecratus sit episcopus. Hujus modi futuro ex duplici causa esse pender, et anno fœlicet habili concilio Avenionensi, in quo electus fuit ipse episcopus; & anno fundate Carthusi-majoris, quo anno ejus episcopatus fuit postea facta est. Ad primum quod attinet, Avenionense concilium celebratum fuit post scriptam a Gregorio (a) papa epistolam ad Acatenates, quos ad eligendum ipse episcopum hortatur, qui in prædicto concilio electus fuit, et de Hago, ex consuetudine chronici Hingonis Flaviniacensis. Atqui hæc epistola scripta est *kalendis Martii, indictione II*. Adeoque anno *MLXXIX*. Non ergo ante hæc annum aut inferentem, *indictione II*, quod non anno *MLXXIX*, factum existimem, nam duo utraque electio facta est. Ut verò potius anno *MLXXIX*, factam existimem, fundam perferendum argumentum; namq. est, quod pro comperto habeam, Carthusi fundatorem, quo anno Hugonis episcopatus fuit facta facta est, collocandum esse anno *MLXXXIX*. Alterum est, quod Hugo decesserit, teste Guigone, anno *MCCXXIII*, *kalendis Aprilis, martis fidei anno ad minus sologestum* (erat antem annorum quævis viginti-septem, quando electus fuit) *consecratus autem fidei ad minus quatuoragesimum*. Quos calculos si compares, ejus electionem anno *MLXXIX*, consecrationem necesse anno sequenti factam admittas necesse est.

[illegible]

Londini in Anglia Vitalis Wellmonasteriensis abbas mortem obisse hoc anno ad Ulfeno (c) dicitur, ad quem Sulcardus, ejus loci monachus, librum de prima illius constitutione scripsit, cujus fragmentum refertur in Monastico (d) Anglicano. Humerus est Vitalis, primus a restitutione abbas, in australi eboraci parte cum hoc coenobio.

*Qui novum trahit a vita, morte vocante
Arbos Vitalis tranſiit, bicque jacet.*

In eius locum substitutus est Gislebertus-Crispinus, monachus Becensis, curate Lanfranco, qui cum panilo ante in Angliam accesserat. Eius abbatem agnoscerebat Anselmus (s) quem ibi quanticos relictos singebat. Verum alteri volebat Lanfranco, qui cum magis otium in regimine Welfmonasterii exultavit. Eidem ad hoc regimine affligit athonismus, gratulatur (f) Anselmus, qui de eo, quippe in sancta conversatione nitens, meliori quam de se felique similibus sperare se dicit. Eiusdem vite se prebuit inditate rationem, qualem ille exposuerat, Anselmus (g) laudat. Non repetit hic que de Crispinorum nobili genere sapientia dicta sunt. Vixit post tempore doctissimus ille Gislebertus seu

Annals, Rev. Jan. V.

3

154

ANN. CHEM.
5018.

(a) Geog. 25
6, 47, 21

XXXV.
S. Agnelli
monasterii
Theoderici
episcopi
municipis.

(b) *Class. B.*
 med. to 6. m.

XXXVI.
Glebe nu
abbas Wel
monastica
C.

(c) Other, and
the, this, he,

(d) *Mrnaql.*

17*

ANN. CH. E.
1011.

(a) id. ib. 4.
op. 121.

(b) id. ib. 3.

op. 114.

XXXVII.

S. Trudonis

monasterii

status & ab-

bates.

(c) V. Spind.

no 7 p. 318.

& f. 119.

(d) ib. 60.

ann. 76.

Alexis Co-

menci bulla

apud.

XXXVIII.

Hiltingus

novum mo-

nasterium.

Gastense

conditum.

(*) Synodum.

(c) Ead.

ANN. CH. E.

1011.

XXXIX.

Hieroni re-

gi nova fa-

cienda.

XL.

Monasteria.

feu Gilbertus, qui multa doctrina ac pietatis sue monumenta reliquit, plerisque in libros sacros, quorum indicem apud Pictum videre licet. Librum scriptis de vita beati Hieronimi abbatum primi Becconis, necnon dispositionem, quam ipse habuit cum Iudaeis, qui ad fidem conversi essent, editam inter Anselmi opera novae editionis. Eidem Anselmo inscriptam epistolam (a) de sacramento altaris. Feit de alio Gilbertus, monachus isidem Becconis, atque Anselmo jam archiepiscopo familiaris & acerrimus, quem ad Henricum Anglorum regem (b) direxerat, ut Pictalis II. electionem ei significaret.

In Hasbanio per id tempus fideliū frequē concursus erāt ad tumulum sancti Trudonis ob famam miraculorum, quae ille patrat circumferebatur; tantaeque oblationum illic copia erat, ut per singulas hebdomadas eorum libris (c) millari posset. Verū, praequam quod hunc populorum frequentia monachice disciplinae plurimum exordia erat, ut superius (d) vidimus: tanta opem abertus principum avidos unimos prostravit. Hos inter Herimannus Metensis episcopus, ad cuius sedem locus ex conditoris voluntate spectabat, apud Leodicam ob Heluici regis vexationem profugus, monasterii facultates in suos usus converterebat; cetera evangebat Henricus Leodicensis praefat, qui Adelardum abbatem variis criminationibus & castrationibus vacare non cessabat. Inter haec abbatem vitā tēdē, fecerūtque ad Siebergense monasterium, ad eum Gerardus pīpulus retinuit. Sed tandem amore confectus occubuit sub fine huius anni, id est vtrū, idus Decembris, cum locum vīginti-septem annos rexit. Hic monasterium magnificè renovavit, longè amplius commendandus, si tantum audii adhiberet in totius regulari disciplina, & se sub eo plurimum detrimenti passus est. Quas turbas in eligendo succedere occiderit, in consequentibus exponemus.

Prædicta Trudoniani monasterii facultatum directio revocat in memoriam Alexii Comneni imperatoris usqueam huiusmodi hoc anno duram. Hic, fratre suorum, a Netemanni accepta, prædiorum ac religiosorum factus, peccatis eam suis adscripsit, quod ex domitis ecclesiarum exhaudum aratibus supplēderet; cavique, non id unquam, quavis occasione urgente, a quovis imperatore tentaretur, eadem constitutione sacro sigillo munita, quam veluti celestis edictum obferri iubet. Hanc dignam, quae hoc anno suis Annaibus inscriberetur, iudicavit Baronius; nos verò ad alias propere transgimus.

In Germania Willelmus Hirsburg abbas, resistenti in suo monasterio disciplina regulari, & præclaris constitutionibus firmata, nova edictis castruendis animum adiecit, novumque ex veteri monasterium facere hoc anno aggressus est, quod intra novem annos absoluit. Huius operis principalis fuit utriusque ipsi monachi, maxime barbati, ut tum vocabant, fratres; summas verò suppeditavit viri nobiles ac civiles vicini. Hos inter in primis a Trithemio laudatur Hermannus marchionis comita, postquam ille divino insinatus amore Claustrum fecerit: ubi ignotus degens peccatorum passus fuit, & in illi iusto ministerio usque ad finem perseverante dicitur. Tanta verò Hirsburgensis summa religionis curā Willelmo abbatē, ut pī quique certatim ejus discipulis apud se habere cuperent, sive novis construendis, sive antiquis reformandis monasteriis, ut anno sequenti videbimus.

Intra Gastele (*) monasterium a Garthe torrente sic dictum, in superiore Austria, ad dextram Ansi (**) ripam, paullulum supra Strenum urbem amoenissimum loco in honorem apostolorum Petri & Pauli hoc anno conditum ab Ottho-marcho marchione Streni, qui sacram adem ab episcopo Patavensi, haud dubie Altmanno, facta permutatione accepit. Hoc verò primum condidit pro clerico, qui sub praeposito Eberhardo vīginti annis eundem locum tenuit; quibus Becconici quoque monachos fundare ipse post vīginti annos sublequit.

Postero anno supra millesimum octogesimo tertio, rex Henricus denuo Romam impugnare pergit ante penicollen. Caput ab eo urbe Leonis, sancti Petri porticum magna ex parte destruxit, adjuncta sibi Gilberto Ravennate, quem loci pontificali apud sanctum Petrum imposuit. Inter ea Gregorius, nequam gradus animo, ad arcem sancti Angeli se recepit, atque synodum Romae ad medium Novembris indixit, cui multi ex Francia & episcopi & abates interfuerunt; non tamen Hugo Legationis, Anselmus Lacerens, & Reginaldus Comitus, qui magis necessarii erant, neque ab Henrico prohibiti. His ita gestis, Henricus, relicto praedidio in castris sancti Petri, ob arduos calores in Lombardiam recessit.

In illa expeditione pauci ei adhaerere schismatici episcopi; & quidem unus ex Saxonia Liemarus Hammaburgensis archiepiscopus cui ille ad rei necessarium sup-

ANN. CHR.
1018.

centis. Hic est Aldebertus seu Audebertus, qui cum sponsa Sizonia Crispiciensis ad Calam-Dei fecerit, ut superius vidimus. Post Warmundi olimni Viennensis Archiepiscopi Medardi monacham, jam electum episcopum Sorthonensem in archiepiscopum postulare: at ille oblatam dignitatem fugā declinavit, deditque locum Guidoni Bergandis comitis filio, non minus moribus, quam generis nobilitate insigni.

S. Andree
abbas Hombertus.
(1) April. 1018.
(2) pag. 1018.

Tunc sancti Andree monasterio, intra mensis Vienna urbis posita, preerat Hombertus abbas, ut pater ex litteris (a) Emmonis ejusdem, ejusque uxoris Elisabeth, anno superiore datis, quibus filium suum Richardum Deo iocibi offerunt, & cum eo quartam partem maris ecclesie sancti Petri, id est quartam partem oblationum altaris, cometerii & decimarum conferant prædicto monasterio, atque Humberto abbati & monachis ejus, tam presentibus quam futuris. *Scripta per manum Borbonis monachi, in mense Januarii, sancti fecit in kalendas.*

XIIII.
Clunaco facta donatio.

Tunc etiam temporis Teudbaldis, Cablionensis comes, ab Hispania revertens, morte interceptus, apud Clunacum se humari mandavit, eidemque loco quendam contulit prædium, in his prædium Montis-sancti Johannis in villa *Dignis*, quam donationem Hugo ejus filius post patris obitum confirmavit. Is filiam vel sororem habuit Ermengardem, quam Humberto Borbonio in matrimonium dedit, assignatā ei in dotem terrā illā apud *Dignis*: quam, mortuā Ermengarde, denam Clunacensis concessit, ejusque filium suum Humbertum, adhuc parvum tradidit, monasticis ritibus instruendum. *Actum anno MCCCXVIII. indictione VI. epacta XI. concurrente I. mense Novembri, quo tempore indictio VII. a mense Septembri incipiente erat.*

Honaldis
Molismis abbas.
(1) April. 1018.
(2) pag. 1018.

Eodem anno post Darandum Tolosanum episcopum & abbatem Hernaldis Molismensis monasterium restitit dicitur in chronico, quod Aymericus abbas ejusdem loci composuit. De Hernaldo alium superius (b), iterumque de eo in consequentibus agendum.

XV.
Molismis & Remensis facta donatio.

Hoc ipso anno Bernardus abbas sanctorem Facandj & primitivi in Hispania a Gregorio VII. privilegium ad preces Alfonsi VII. obtinuit, ab Ysepdo relatum, quo monasterium illud eximitur a jurisdictione episcopali eodem modo, quo Clunacensis exemptum est. Darum Laterani per manum Petri presbyteri cardinalis, & S. R. E. bibliothecarii. Unde electus abbas in benedictione sua protectionem obtendit, non episcopo, sed Romano pontifici præstabat, at in aliis monasteriis fieri consueverat. Hujus rei fidem facit rursus codex asservatus in eodem monasterio, quod ipsam immunitatem retinebat ad illud usque tempus, quo Wallisole tunc congregationi uniam est. Ad Galliam revertitur.

XIIII.
Molismis & Remensis facta donatio.

Inter præcipuos Molismensis comitibus benefactores censendas est Rainardus, alio nomine Hugo, episcopus Lingonensis, qui ecclesiam ad boverem suam matris Lingonensis ecclesiam amplificare cupiens, parochiam suam quovis clericis adhortatus est ad ferenda subsidia Molismensi comitibus, quod in pago Lingonensi palliare comperat, & palmis suis dilatare. *Acta sunt hæc Lingonis anno ab incarnatione Domini MCCCXVIII. indictione VI.* Ante hoc tempus quendam eidem loco altaria idem præful concesserat. Idem ipse quoque se munificum præstiterat erga nobiles Remenses, quibus ecclesiam Barrenis oppidi ad bequanam in Tornodotensi tracta donavit. Hugone tum abbate ejus nominis secundo, qui Hugoni primo successerat. In Molismensis etiam benevolam se exhibuit Richerius archiepiscopus Senonensis, concessit Senunz ecclesiā Molismensibus monachis, ecclesie Senunz serventibus, ita ut abbas vel prior illius loci sacerdotem elegant idoneum ad curam animarum. Adiecit quoque ecclesiam Flacciaci, quam quidam Humbertus *Poussif*, uti & præcedentes ad id tempus tenuerat. Non minus bene affectus fuit in Molismensis, immo etiam in Beluensis Rothertus, Rainardi in sede Lingonensis successor, Hugonis Bergandis ducis & Odonis frater, de quo in consequentibus mentioni recurrit.

XV.
Callanenſis & Vindocinensis ecclesie.
(*) Clunacensis.
(2) April. 1018.

Per id tempus Hadvidis *dux*, ut tam loquebantur, Gerardo Alfati & Lotharingie duce, viro suo, ante annos tredecim orbata, ecclesiam sancti Petri & sancte Mariæ in castro Callanensi (*) gram, multis prædiis auxit, eamque domo Rotherto Molismensi, ejusque successoribus commisit: cæpi rei litteras Vigintias (c) retulit in probatissimis Lotharingis. Post mortem Hadvidis dux Theodericus ejus filius, Callanenſem ecclesiam amplificare volens, favente Pibone Tallensi pontifice, in cujus parochia hic locus situs erat, a Rotherto abbate, tot monachos obtinuit, quot necessarii erant ad regularem ordinem observandum, ex quibus unus esset abbas, qui baculum pastoralem ex altari sancti Petri benedictionem verò a Tallensi episcopo acciperet, Molismensi abbati correctioni obnoxius, quo mortuo, successor e gremio Callanenſem, siquidem inter eos idoneas reper-

reperiri posset; fin missis, e clauetro Molismensi affluendus. De ecclesia vero, quæ antea parochialis erat, ne fratres molestem & inquietudinem pascerent, assensiente episcopo statutum est, ut alia ejus loco fabricaretur cum competenti dote & arrio, ut mos est ecclesiarum; eique ecclesiæ abbas prebiterum provident, cui animarum cura committatur.

Idem Theodericus locum in alodio suo apud Nanciæcum (a) dedit Deo & sanctæ Mariæ Molismensi. Id est campum quendam ad construendam ecclesiam, quam quandiu sub titulo prioratus permanerit, Molismensi ecclesiæ annuum censum marce argenti reddat: si vero in abbatiam erigeretur, id consilio Molismensis abbatis faciendum, qui unum e suis abbatem eligat, ipsius discipline & correctioni subiectum. Quod si aliquando ad hunc locum venerit Molismensis abbas, ei locum cedat Nanciæcum. Hæc ecclesiæ munda occupatur a canonicis primatialis ecclesiæ Nanciæcum, tamen nullo legitimo titulo primatialis unita, ejusdem tribus aut quatuor monachis abbatie Molismensis, illic residuis; quod initio præcedentis sæculi septimi-decimi factum est.

Ad Floriacense monasterium pertinebat prædium quoddam apud Moritonium, inferioris Normanniæ oppidum, ubi duas ecclesias fuisse superius (b) diximus, n. nam sancti Ebrolii collegiatam; sanctæ Mariæ alteram, quam Rotbertus comes Majori-monasterio donavit. Illic castrum sancti Hilarii nomine construere volens idem Rotbertus in prædio Floriacensis monasterii, monachis assensuibus, decimum quemque oppidanum ejusdem loci eis concessit, ab omni exactione liberum & immunes, excepto hospitandi jure, quod sibi in necessitate reservavit. Id factum, consensu & imperio domini Willelmi Anglorum regis ducisque Normannorum anno MLXXVIII. faventibus filiis suis, Rotberto & Willelmo, qui cum Willelmo rege his litteris subscripserunt, & cum eis Michael Abrincensis episcopus, qui *papa & legaliter* consensisse dicitur; Gillebertus quoque Leroviensis pænal & Hugo abbas Cerasiensis signa sua apposuere.

In America Frioldus vicecomes Majori-monasterio donavit locum ad construendam ecclesiam & cellam cum Burgo juxta castellum suum Dongium, probante comite Namnetensi, necnon Quiriaco episcopo, qui nihil a monachis & loci incolis, præter paternam obedientiam, se exacturum ipponidit. Postea idem Frioldus Roma reversens, in Majori monasterii capitulum venit, receptusque in fructuatum fratrum, prædictam donationem confirmavit, aliaque de suo addidit, posuimus ut, si in pago Namnetico aut Andecavino moreretur, ejus corpus abbas ad Majus monasterium, illic sepeliendum, deferri curaret. Sub hæc Bartholomæus abbas hoc anno petiit Namnetas infra octavas assensionis Domini, illius provincie cellas visitaretur; obtinuitque, ut Goffridus, Frioldi vicecomitis filius, donationem patris ratam haberet. Posteriore die vicecomes venit ad sanctam Radegundem, ubi abbas hospitabatur, ejusque loci donationem ei factam approbavit.

Tunc prædictus Quiriaco episcopus quendam locum super fluvium Herde, vocabulo *Homer*, in memoriam sancti Georgii constituit, Bartholomæo abbati concessit. Cum vero idem abbas Combarum accessisset, eum rogavit quidam Maino, ut ad villam *Gegura* descenderet, filios suos Haimouem & Gaucherium, qui gravi morbo detinebantur, visitaretur. Ivit ille, & signum crucis eorum frontibus imposuit. Mox illis in somnum resolutis, post somnum interga sanitas restituta, quo viso, & audita, quod idem abbas leprosum oculum sanasset, prædictus Maino, & Theonus ejus pater, illius loci ecclesiam cum alia Bartholomæo concessit, quæ omnia Johannes filius Doleus, Comburnit dominus, scripto testatus est, in Appendice referendo.

Interim crescebat fama religionis Silvæ-majoris (c) monachorum Giraldo abbate, multique ad eos confluxant in dies, se vel suâ, immo plerique se suaque Deo Silvæ-majoris in eorum gratiam oblaturi. Inter primos fuit rex Philippus, qui sancto Giraldo ecclesiam sancti Leodegarii in saltu Leigua (*), diocesis Suffraganeæ, cum suis appendiciis donavit, dato hoc anno diplomate, cujus exordium (d) hoc refertur jussu. *Audisti fundi, inquit, nobilium virorum, que in Silvâ-majori nuper inciperant monasterium, cognovimus quomodo ne possent commendare rationibus eorum, sicut (d) v. M. scilicet, ne secularibus impediam non posse vendere interitum, nisi intervectione ipsorum. Cum laico p. 151. hoc sapienter meam mente revolverem, & quo pacto id fieret meum tractarem, dispositio grati Dei advennerunt monachi a domino Giraldo, primo ipsius loci abbate missi. Cômque de eorum conversatione multa inquirerem, & omnia, que de Dei famulantibus divitiis maxime, audissem, passim in meum mentis cupisdam ecclesiæ, sancti Leodegarii in saltu, cognovimus Leigua, deditur, quoniam eis ibidem in curiis existerent. Sed eis die multumque residerantibus, ne Dei munus quocumque pretio venderetur impetiri, (jam enim eorum me prebuit, sicut cogitavi, commendam) dixi*

ANN. CHR.
1083.

(a) id. p. 151.
& p. 152.

XLVI.
Floriacense
mon. n. apud
Moriton. cm.
(b) nam. p. 151.

XLVII.
Dongii cella
& abba.

Bartholomæus
abbas
Molismensis.

XLVIII.
Silvæ-majoris
cc. cella.
(c) p. 151.
(d) v. M. scilicet,
(a) la. F. scilicet
de Ligu.
(d) v. M. scilicet,
laico p. 151.

ANN. CH.
1013.

(*) *Heruon.*
10.

(*) *Swery.*

XLIX.

E. *Sauvini*
ecclesia mo-
nachis dedi-
ta.

(*) *Carol.*
Lampert.
p. 873.

(*) *Greg. VII.*
lib. 9. p. 19.

L.
Ribodi-mont.
triste mona-
stium aucto-
ritate de
priore abba-
te.

(*) *P. lib. 45.*
n. 74.

(*) *Gauker.*
p. 443.

tandem obitui, quod hanc oblationem meam recipere, & post multa inter testes prius adductos *Teco monachus*, qui fuerat *celestinarum de Cerebo*, & *Rainaldus ca-
stellanus de Cerebo* predicti Theconii filius. Quin etiam *Gelduinus* quidam de fami-
lia regis, ipso consentiente, omnem mundi gloriam despicit ac reliquit, & mona-
sticum habitum in Silva-majori a domno Giraldo suscepit.

Per idem tempus in ecclesia sancti Petri Neronis-villa (*) diocesis Senonensis, cella erecta est Silvæ majoris, probante *Richerio archiepiscopo*, ex dono *Dimonis viri nobilis*, ejusque conjugis ac liberorum. Non multo post quidam clericus, *Garmundus* nomine, filius *Falconis* *Falei* militis, cum in adolescentia sua vitæ solutioris fuisset, ex letali morbo resipiscens, prædixit sancti Petri ecclesiam se ipsum obtulit, ibique monastico suscepto habitu, primæ sanitati illico restitutus est.

Ad hæc quidam vir nobilis *Tecelinus* sancti Bartholomæi ecclesiam, prope Aurelianensitam, *Giraldo* contulit in villa *Sedis-meri* (*), ubi cella monachorum *Silvensi* erecta, cui *Albertus*, ejusdem *Tecelini* filius, quidam adjecit, alique post eum. Denique ut ceteros mittam, *Theodericus Anselmi* cujusdam filius, despe-
dit seculi militiâ, ad Silvam-majorem fecerit, ubi se ipsum Deo, beatis *Mariz* & sancto *Benedicto* obtulit, variasque possessiones, quas apud Aurelianos habebat.

Per id tempus *Isarnus* Tolosæ episcopus apud *Gauilelmum* comitem, eo nomine IV. factus egit, ut *Mosiacenses* monachi in sancti Saturnini ecclesiam canonicorum loco inducerentur. Essant hæc de re ipsius *Isarni* (*) litteræ, quibus hæc cam.

¶ *Hunaldo* abbas *Mosiacensis* statuit, ut illa ecclesia domno *Hegoni* abbati *Clau-*
niaci, ipseque *Hunaldo* sub certis conditionibus committatur, ut *in libro*
sub monastica regala anni tempore *servetur*: quod *Gauilelmus* Tolosæ comes laudat, approbatque, itaque quidem *propter eandem* *monasterium apostolicum vel ejus legati* *Isar-*
ni in illa ecclesia ei concebat. *Iidem* *litteris* *Isarnus*, ut in illa sancti Saturnini ecclesia institatur abbas, sed semper tenet illam cum priore suo abbas *Cluniacensis*. Quam diu illic peristerint monachi, si tamen unquam existerint, incertum. Certè cum apostolicam sedem appellasset

illius loci clerici, iussu pontifex monachos inde eliminari, ibidemque restitit canonicos, qui paulo post vitam regularem amplexi sunt ad normam regulæ *Car-*
granensis, ut colligo tum ex litteris *Arnaldi* *Petrargoricensis* episcopi, qui ecclesiam sancti Cypriani in sua diocesi tribuit præposito & clericis sancti Saturnini Tolosa-
næ ecclesiæ, ut illic regulariter vivat secundum institutionem beati *Augustini*, *Gre-*
gorii, *Hieronymi*, & ceterorum patrum, ea quorum sequentis *Aquilgranensis* regu-
la constat erat; tum ex aliis litteris *Geraldi* *Caturcensis* episcopi, idem statuentis de *Wiganensis* ecclesiæ. Porro hanc vitam regularem institutionem pontificatu *Gregorii*
VII. factam fuisse constat ex ejus epistola (b) ad abbatem *Masiliensem*, scilicet *Richardum*, in qua scribit inter alia pontifex, regulares illos canonicos conserui de *Mosiacensibus* monachis, qui quandam ipsorum ecclesiam, contra diffinitivam *Anat-*
legati, aliorumque episcoporum sententiam occupare, per eum *Poulliani* comitis, pergebant, quod pontifex emendari præcipit.

In *Regica* secunda duobus hoc anno monasteria de novo condita fuerat, scilicet *Ri-*
bodi-montense, & *Affligementis*. *Ribodi-montis* castrum seu oppidum est, ad *Isarnum*
positum in diocesi *Laudunensi*, *Laudunum* inter & *Augustum* *Virovandunorum*.
Hujus castri domus tunc erat *Anselmus*, de *Ribodi-monte* dictus, & *Ribodi-mont-*
ensis comes, qui ante quatuor annos (c) *Aquiduci* insulam ad construendum mo-
nasterium concessit. Hic, ut pius erat, saluti suæ fecit consulam volens, aliud
monasterium in honorem beatissime virginis & sancti Nicolai in prato castro suo
adiacente construere statuit, cui sancti Nicolai-de-Prato vocabulum inditum est. Es-
sant autem hac de re litteræ in *Nora* (d) *Acherli* nostri ad *Guibertum*, in qui-
bus ait, se ecclesiam seu abbatiâ illam ab omni servitute immunem ac libe-
ram facere, salvâ reverentiâ & canonica subjectione sanctæ *Remenis* ecclesiæ &
Laudunensis, eamque multis prædiis dotat, quæ in *isdem* *litteris* enumerantur, &
abbatis eligendi liberâ facultate monachis relicta: sed ita ut electus ad *Leuedicen-*
sem dum ab se vel heredibus suis honorifice ducatur ad episcopum, a quo curam ani-
marum per pastoralis virgam accipiat. *Acta sunt hæc apud Laudunum, anno in-*
caratus *Verbi* *MCCCXIII*. *Indictione* VI. *anno Philippi Francorum regis* *XXII*. quibus
litteris apposita sunt signa *Elinandi* *Laudunensis* episcopi, *Rainaldi* *Remenis*
archiepiscopi, *Rainaldi* *Suetionensis* comitis, & aliorum. Hæc litteras diplomate suo
roboravit rex *Philippus*, id ipsum *postulante* *domno Elinando* episcopo, ubi *Anselmus*
de *Ribodi monte* appellatur. *Actum apud Ribodi-montem* *anno MCCCXIII*. *indi-*
ctione *VI*. *anno regni Philippi* *XXII*. *Diplomati* *adscripta* *sunt* *signa* *Elinandi*
Laudunensis episcopi, tum *Rainaldi* *Remenis* archiepiscopi, dein *Rotgeri* *Catalan-*
ensis episcopi, *Rabodoni*, alius *Rabodi* *Noviomensis*, *Geraldi* *Cameracensis*, *Ge-*

rardi Tarenensis, Roriconis Ambianensis, Ingelrunni Suevionensis, & Widonis Beuvencensis episcoporum; & post eos Hagooni comitis Pontivi, Eubuli comitis de Roccio, Rainaldi comitis Suevionensis, Baldini comitis Valentianensis, & aliorum. Post annos viginti Godefridus de Ribodi-monte, Anicini filius, patris opus & donationes (*) approbavit, adjectis sancti Germani ecclesiis, quæ in ipso castro sitæ erant, ubi Bartholomæus episcopus monachos collocari voluit. Præter sancti Nicolai abbas fuit Ruinardus, abbas & pater monachorum de Monte Ribodis, ut se ipse dicit in charta anni mxxxvii. Hunc successit Mainardus, qui subscriptus invenitur litteris Godefridi mortis laudati. Mainardo successit videretur Warisus, qui, relicto regimine, sub disciplinam Godefridi ubi Novigenteria convallæ traditæ in libro primo de vita ipsius Godefridi. Willielmo ejus successori Bartholomæus episcopus litteras concessit, quibus prædictum sancti Germani ecclesiam in cellam monachorum converteret. Hoc sancti Nicolai monasterium a patribus congregationis nostræ super a fundamentis instauratum est.

Afflegemium seu Afflegemium locus est, tribus a Braxella leucis positus, in diocesi alium Cameracensi, nunc Mechlinensi, ubi hoc etiam anno monasterium consilii cepit, quod processu temporis celeberrimum evasit. P. o. ejusmodi opera occasionem præbuit Wedericus (b) sacerdos & monachus sancti Petri Gandensis, vir nobilitate genere, sed religione præstantior: qui apostolicæ robustus auctoritate, per Flandriam & Brabantiam verbum Dei magno studio prædicavit, multoque ad penitentiam adduxit. In his præcipui fuerunt sex milites, rapinis non minus quam factis bellis famosi, qui Wedericæ admonitionibus compuncti, sunt omnibus relictis, magistro suo tribus fere mensibus adhererunt. Verum, eo consulente, ad Annonem Coloniensem archiepiscopum pergit, eique ante ultæ vite facinoræ aperit; quibus ille persuasit, ut ad locum patrum facinororum redirent, ibique scandala priora vitæ emendarent. Hi verò tam salubribus univulsi monitis, mox ad natale solum redierunt, & ad locum tunc desertum & istrociolis infectum, *Afflegem* vocabulo, in vigilia sanctorum Apostolorum Petri & Pauli hoc anno convenerunt, ut, secundum viri Dei mandatum, penitentia labori deinceps se totos manciparent, tribus tantum paucis emendatis & uno castro locoem illatis cum paucis ferramentis, quibus terram excolerent. Ille primò pro tenui facultate permodicum oratorium construxit, & tugurium sibi ad habitandum, cum dupli domancula ad excipiendo pauperes & peregrinos. Hæc initia fuerunt percelebris illius monasterii, cujus primi eximie auctoritate illi milites, scilicet Gerardus, cognomento Niger, Cincius, Haterus, Wibodo, Geldisus, & Tibaldus. His paulo post se adjunxit Gerardus alter, cognomine Aibus, sed ferocitate & vitis decurpatus, qui post commissum homicidium, viro humani generis hodie, tanto horrore perclusus est, ut saluti suæ quoscunque consuevendo censuerit, nihil consilium ratus, quam ut ad prædictos fratres se reciperet: ubi ex lupis in agnam Dei grutit repente mutatus est. Hunc brevi secutus est etiam miles alter, Henricus nomine, cui jam ex homicidiis poenitentia faculum omnia viligerat, is, explorato loco & habitatum conversatone, reversus domum suam omnia abdicavit, & in proximo festo suæ Remigii se eis adjunxit. Horum omnium una cura & sollicitudo erat de salute univulsi futurum: exterum corpora tam corpore labore, tum fidelium elemosinis sustentabant. Novis loci colonia fovere ejus domini, & Gerardus Cameracensis præfatus, a quo hæc gravat Alardus primus ejusdem loci abbas, eisque priorem suum, Titubaldum nomine, cum fratre Rodulfo concessit. Hanc constructionem inter alios confirmavit Henricus Brabantensis comes, ejusque loci advocatus, litteris (c) suis post trinitatem datis notam faciens, quo passio miles quidam fuit, Gerardus nomine, cum aliis quibusdam, quos gratia Dei prævenit & subsecuta est, balneo militari, depositis, ut meliorem juvenirent hereditatem, militiam Christi professi sunt, & in comitatu suo, loco ab antiquis *Hasslinghem* vocato, *mediæ autem Novæ-monasterio appellatus, habitatorum salutem adit & desertum elegerunt; ut quousque amplius remota a secularibus, tanto sub regula beati Benedicti viverent familiariter.* Hic verò, præter alia dona, capellam ipsam in Wavre (*) eis contulit: cujus loci præpositus suis nostro tempore Benedictus Hassierus, vii pietate, doctria, scriptique ac studio Benedictinæ professionis apud posteros æternum commendandus.

Duos ista monasteria tertium Belgicæ secunda adjungendum est, hæc longe a muris Lucilburgi, seu Luxemburgi, in jugo montis, inter ruinas veteris castris & palatium Mameclidicum, olim extructum sub titulo sancti Petri, at temporis processu sanctæ Mariæ parrochie ac domine consecratam, quod ob excellentiam superæ cetera illius tractus comitibus vulgò *Manfær* appellatur. Illud a Conrado Lucilburgicis genitæ comitis, fratre Hermannæ regis, assentiente Clementia ejus conjuge, hoc æge

ANN. CHR.
1083.

(a) ibid. p.
446.

LI.
Afflegemium
castellum.
(b) ibid. in
vol. p. 183.
& seq.

(c) Mir. no.
lib. p. 107.

(*) Wavre.

LII.
Luxemburg.
genitæ item
comitis Manfær.
cicis.

con.

ANN. CHR.

1083.

(e) Mss. no.

tit. p. 213.

conditum fuisse constat ex litteris a Mirzo (a) relatis in hunc modum.

Ego Conradus comes, sicut serb, aspiravit divina gratia ad pacisatum proreca-
tar, elemosinis & ceteris pietatis operibus peccata mea redimere statui. Cui itaque
in morte hoc, ubi nullas potestatem meam prius adoravit Dominum nostrum, domus
Domini ta bonere & veneratione apostolorum principis a fundamentis construxit; qua
amici ut magis rata esset, acta sunt amonente matre mea Clementia cum filiis &
fratribus nostris, in praesentia domini Mettensis episcopi Herimanni anno MLXXIII. pri-
dis nostri Julii. Id confirmat Willielmus Conradus filius post mortem patris, in Je-
rosolymitano itinere post tres annos mortui, isque fuit confirmatio litteris quo ex
Conrado filio super altare posuit. Primus ejus loci abbas Folmarus incertum quo ex
loco assumus, successorem habuit Godefridum, religione ac pietate antecessori suo
haud dissimilem: quorum successores, non sine hiato relatos, videre licet apud Jo-
hanneum (b) Bettelium, ejus loci abbatem doctrinâ & eruditione insignem in his-
toria Laasembergeni, ubi sol monasterii fortunam accuratè deseribit. Principia hæc
fuit, quod bellis inter Carolum V. imperatorem & Franciscum I. Gallie regem se-
vientibus, hoc monasterium a Cæsariis ipsi, ut a Gallis interciperetur, inopio-
di absummum est, locoque monachis intra urbem concessus, ubi novum conebolum
edificavit, cujus conspectum Stengelius cum brevi monasterii historia exhibuit in
secunda parte Monasteriologi sui.

(f) Mss. no.

tit. p. 213.

p. 113.

In monasterio sancti Trudonis post mortem Adelardi abbatis, quæ sub finem an-
ni superioris accidit, convenere fratres XII. idus Augusti insequentis in capitulo (e)
ad novi abbatis electionem, praesentibus episcopis Mettensi & Leodicensi, Herimanno
& Heinricho, necnon Beregario sancti Laurentii apud Leodicum abbate, & Fran-
cone magistro scholaram sancti Lamberti admodum religioso. Electus Gerardus tunc
praepositus: at ejus electio ab episcopis rejecta. Tum vero professetur a non-
nullis clericis delatice littere, quibus iustamabant e fratribus illi omnes, qui eligi
poterant; iussuque est, ut ex aliis monasteriis eligendas assumeretur. Repugnans
fratribus, electisque sui, qui ea Communitatem iustitiam ab Heleico Leodici-
censi episcopo, cautumque, ut quis eos in suo episcopatu exciperet. Alteri dei
ambo episcopi in monasterium introducunt Leunonem, comitem sancti Valencii
Mettensis abbatem, eique sancti Trudonis praefecturam committunt XI. kalendas
Septembris. Id cum gravatè admodum ferrent Trudoniani, plerique voluntarium
prætulere exitium, per varias dispersi regiones; pars etiam mutato habitu ad ele-
ricorum ordinem redacti; pauci cum Lancone abbate in monasterio remanserunt,
quorum unus fuit Gerardus ille praepositus, qui a fratribus electus fuerat. Innot
ea Lancon duorum fultus episcoporum auctoritate, in temporalibus & spiritualibus
strenuè agere cepit: sed uscio quo occulto Dei iudicio, praesentem fuit anno
tertio, monasterium illud magnificum, quod multis curis impensisque Adelardus
II. omnis omnibus abolverat, incendio penitus absumtum est VII. idus Martii,
anno MLXV. Accessit & aliud infortunium, Linonis scilicet monachi de abbatis
disceptatio, ut in consequentibus exposuimus.

LIII.

Tu rhe apud

S. Trudo-

nem.

(g) Mss. no.

tit. p. 213.

p. 113.

Per illud tempus Egmundense monasterium regerat Stephanus abbas, hunc memoria
dicitur (d) adhuc vivere in litteris, quibus ejus rogatu Theodericus IV. Egmundensis
comes antecessorum suorum donationes monasterio factas confirmavit auctoritate. In
his litteris enumerantur donationes omnes Egmundensem comitem ab origine
monasterii, cujus ecclesiam ligneam Theodericus I. Walgeri frater, cum conjugis
sua Gena fecisse dicitur, ibique sanctimoniales inditisse. Eandem ex lapideis
magno sumtu refecit Theodericus II. monachis loco sanctimonialium substituit.
Dein Ebertus, praedicti comitis filius, Trevirensis archiepiscopus, ipsam locam do-
nus honoravit; praedixi vero dotavit Arnulfus comes; maxime Theodericus III. ejus
filius, cum uxore Othelilde, et Florentius I. ejus filius ac successores, cujus
filius fuit Theodericus IV. qui has omnes donationes retas habuit hoc anno, Conradus
Truentensis episcopus VIII. Stephani abbatis XVI.

Egmundense

donationes

confirmavit

(h) Mss. no.

p. 213.

In Saxonia Frithrico abbati Corbeie novæ depositus fuisse hoc anno Mar-
wardus, bonus pater & doctus, delirumque amator, ut in Corbeienfibus annalibus
legitur, quo abbate restituit schola & ecclesia Corbeiensis, quæ sub regimine Fri-
thrici (e) hominis laetitia, magno opere neglecta fuerat. Sub novo hoc abbate
auctus fratum numerus, antea valde imminutus; amplificata cum religione &
doctrina res familiaris ob frugalitatem Marcwardi, qui precibus, studiis, & ca-
re monasterii cunctis intentus fuisse, denique Corbeiam, uti aolimam suam esse
xiste traditur. Idem cum Liadolo & Dietmari plurimorum abbatum a tumulis ex-
altis, & ante aram sanctæ Crucis cum summa reverentia posuit, factus demum
episcopus Ossenburgeris.

LIV.

Marcwardus

Corbeie no-

vus abbas.

(i) F. lib. 61.

p. 113.

Post.

Postquam Hirsugensis monasterium de novo restructerat (a) Willelmus abbas, miram eam quæstus sub eo progressus fecerit monastica discipulus, tum nova condenda monasteria, tum antiqua ad meliorem frugem convertenda. Scipem militem reuoluitur conobis, in quibus institutum suum propagavit, præter varias ecclesias Hirsugie subiectionis. Unum est Richenbaceuse, quod hoc anno ab eo extructum fuisse Trithemius tradit. Locus est in Nigra-silva, a rivo, qui in Murgam influit, Richenbach dictus, quem vir ingenuus ac nobilis Beruo Willelmo abbati ad condendum monasterium donavit. Illic missi tres monachi & quinque laici fratres locum demis horridum extirparunt, coque expurgato, monasterium sub titulo sancti Gregorii construxerunt, aut potius agrestes casus, in quibus non paucò tempore habitauerat. Horum prior & sub Willelmo abbate pater secundus erat Eruasius nomine, vir in saculo probus & curialis, qui se suasque omnia iam pridem Deo consecraverat. Hic ad silvam extirpandam, ad construendas officinas regalares, per se suasque impensas suppeditavit.

Altetum monasterium, quod beato Willelmo suum debet originem, est sancti Georgii, idem in Nigra-silva, diocesis Constantiensis. Hæc vir nobilis, pius ac locuples, fundum contulit extruendo novo monasterio, cuius primus abbas fuit Heinricus, & post eum alter minus ad regimem idoneus. Hinc amicus fuisse Theodericum, & ipse aliorum monasteriorum pater, demumque Mettensis episcopus, de quo iustis pluribus agendum. Hoc monasterium non ita pridem inuadit dux Wirtembergensis Lutheranus: monachi vero Willingham confugisse, ubi domicilium fieri. Illic vidimus aliquando domum Georgium Gedicum, tum monachum, postmodum abbatem, doctissimam & pietate præstantem, qui coetus studii iuuant totos addidit erat.

Idem Constantiensis diocesis prope Danubium in Suevia exstat Zwißalteuse, ædificatum, sic dictum ob duplicem aquam, beate Mariæ uenaculum, quod quidem antiquius est, ut suo loco vidimus, sed a Willelmo instauratum, cui Heinricum abbatem gravem ac piæ præfexit. Liuralium ex comite ejus loci monachum laudat Bertholdus, qui illius monasterii meminit.

Hinc addit, ut uia præteream, Willelmense, & in Carinthia Laveuse, ubi duodecim monachos instituit Willelmus sub Westlone probatæ virtutis abbat. Adde etiam Scasfauum, Petershauscuse, superius memorata, & Campergaue, que tria, jam præce destructa, in pristinum statum restituit, uti & Erfordensi, a sancto Bonifacio in honorem Deiparæ Virginis anno dccc. lvi. constructum, ex appendice ad Lambertum, contra quam Trithemius opusatus est, qui illud ante Willelmum nostrum, existit neque. Hinc alique præterat Willelmus ut communis ac generalis pastor, magnopere sollicitus, ut idoncos singulis resideret provideret, id est pios & doctos, quorum alterum sine altero haud sufficere periculum habebat.

Præter monachorum monasteria Willelmus aliud Hirsugie in honorem sanctissimum apostolorum Petri & Pauli ad australem plagam contraxit pro laicis conversis, quorum institutio erat, ut res extrinsecas administrarent sub monachorum spirituali disciplina. Hi vigilis nocturnis, partimque matutinis seu laudibus, & completorio, non autem diurnis horis interesse debebant. Summo mane missam audiebant, & post capitulum, in quo de suis erratis veniam petebant, ad ipsa opera mittebantur. In tractandis negotiis non solum litæ & jura, sed etiam otiosos sermones cavere solliciti, omnis proprietatis expertes. Dominica die pars una sequenti pars altera *corpus & sanguinem Domini* reverenter percipiebant, ac in festinis festivitatibus omnes simul. In coquina fervientes, monachi & hospitis cibos sua quique hebdomadæ parabant, una simul reficere soliti. Hæc fere disciplina erat ejusmodi conversorum laicorum, teste Heymone monacho, qui librum de genis Willelmi, magistri sui, scriptis mandavit.

Mariæ Scotti chronicon in hoc anno desinit, ejus ætatis quinquagesimo-quinto, quod chronicon ab orbe condito ad id tempus in editis productum est, in exemplis quo usus est Sigebertus tantum a Chrillo nato ad annum præcedentem, falsis quoque duobus annis in ætate Mariæ, aut certe liberari, ut Volius recte observavit. Superius fuit Marianus ad tres suos, scilicet ad annum mxxxv. quo *Marianus Scottus* in *inferior obitu* dicitur a Dodechino abbate sancti Disibodi, ejus continuatore, & apud sanctum Martinum Moguntie extra urbem sepultum fuisse. Idem etiam Paltem regium commentarii illustrasse fertur.

In Anglia seditio ingens in Glastonensi monasterio exorta dicitur auctore Tusitano abbate, acie Flicamensi monacho, quem rex Willelmus illuc iussuerat. Is monasterii sui Flicamensis cantum, qualem scilicet Willelmus abbas olim ordinaverat, Gregoriano relicto Glastonie introducere cepit: monachos autem, Romano cantu assuescitos, voluntati suæ recubentes, armatâ militari manu usque ad ecclesiam persequutus fuisse dicitur, & duos quidem vel tres laicos confoscos inter, *Annal. Eborac. Tom. V.*

A q

emil.

ANN. CHA.

1055.

LV.

Hirsugien.

si institui

propagatio.

(6) V. supra

1057.

LVI.

Lacorum

fratrum insti-

tutio.

Mariæ

Scotti chroni-

con.

LVII.

Glossæ de

ditio ob ca-

1056.

ANN. CHR.
1083.Mathildis re-
gina obitus.(a) Mathildis
p. 1083. &
1084.LVIII.
Scholesche
reple mona-
sterium con-
ditur.(b) Odelm.
lib. 5. p. 137.
& 138.

temisse, plerisque graviter vulnerasse: quod ubi recevit Willelmus, indignum abbatem a praesentura removit, & Eusebium redire iussit: qui tamen rege mortuo, abbatem denuo nundinatus fuisse dicitur. Hæc fuit Rogerius Hovedenus, qui paucis Heinricus Huntingdoniensis præstinxit.

Iidem auctores & plerique alii Mathildis Anglorum regine obitum hoc anno collocant. Variant Ordricus & Willelmus Gemeticensis: est annus certus, sed incertus dies. Alii enim idibus Aprilis, alii 11. nonas Novembris, alii denique, quibus ejus epitaphium aperte favet, ipsis kalendis Decembris eam obisse scribunt. Omnes conciliat Arturus (a) hoc modo, ut pia regina decessisset idibus Aprilis, ejus verò corpus Cadomum sollempni pompa delatum sit 11. nonas Novembris, ac demum kalendis Decembris humatus in medio basilicæ monasterii sanctæ Trinitatis quod ipsa contraxerat. Funus ejus honorifice curarunt cum ejus loci sanctimonialibus monachi sancti Stephani aliique, & clerici cum multo pauperum agmine, quibus ipsa vivens necessaria contulerat. Eius monumentum ex auro & gemmis mirifice constructum fuisse testatur Ordricus, qui ipsius epitaphium refert. Eodem anno rex Willelmus, qui sine dubio ejus exsequiis interfuit, mense Julio, die 2. festo sancti Arnaldi episcopi & martyris, controversiam composuit inter monachos sancti Stephani, & sanctæ Trinitatis sanctimonialis exortam super fundo & burgo sancti Stephani, de quo litem movebant sanctimonialis: quibus Willelmus portionem burgi sui ad sciendam litem concessit. Teles Gilbertus Eboracensis, Michael Abernensis & Gulbertus Lutoviensis, ut tam scribebant, episcopi, reses quoque Baldinus abbas sancti Eadmundi in Anglia, Robertus comes de Mortuino Robertus de Belinno & alii. Huic partheonem tam præter Mathildis penultima abbatissa prima, cui Cæcilia Willelmi regis & Mathildis filia post annos octodecim successit.

Inter nobiles proceres, qui Willelmum ducem in Anglicana expeditione secuti sunt, unus & præcipuus fuit Rogerius de Monte-Jomeris comes, cui rex multos honores, in his comitatum Salopiensem, adeoque urbem Serebasiam seu Salpnam dedit. Illic ad orientalem portam urbis condita fuerat ab ejus consanguineo lignea capella, quam tunc Odelcius Aurelianensis, vir multa eruditione & sacanda prædatus, ejusdem comitis dono possidebat. Ille, ut Rogerio familiaris & amicus, prout sua fides consiliarius erat, ipsum eleganti oratione, quam Ordricus (b) refert, exhortari coepit, ut eo loci monasterium construeret. In illa oratione multa in laudem monachorum dixit Odelcius, quorum mores se apprime didicisse ait, utpote apud eos ad adolescentiam educatus. Ceterum se ad fabricam monasterii symbolum suum, scilicet quindecim libras Sterilentes, collaturam, seque ipsam, ac Benedicium filium, suaque omnia monasterio traditurum. Erat Odelcius presbyter, sed conjugatus, pater utriusque Odelmici Vitalis, quem litteris imbuebat ad Utricem Normanniam miserat. Odelmici oratione permotus Rogerius monasterium in honorem sancti Petri eo in loco, ubi capella erat, ad Molm-Burium sita, edificare aggressus est, cui totum orientale suburbium attribuit, & super aram per christianos facta donationem posuit. Evocati & sagienti sancti Martini cunobio Rainaldus & Frodo monachi regularia ædificia disposuerunt. Primus abbas Faucherodus fuit, cui Gualfredus successit, docti & religiosi pastores, qui annis fere quadraginta locum rexerunt. Odelcius porro quod promiserat adimplevit, darisque ducentis libris argenti Benedicium filium suum primogenitum Deo ibidem obtulit, & ipse post obitum Rogerii comitis monasticum habitum induit, & post septem annos religionis exactus, ibidem plussimè decessit. Hæc fusius apud Ordricum, cujus chronici de hac fundacione characteres non bene simul conveniunt. Hæc quippe a Rogerio comite in conventu procerum statuta fuisse dicuntur anno MXXXVI. indictione IV. v. kalendas Martii feria VI. quo anno indiction VI. erat, & quatuor dies ante kalendas Martii in sabbatum incidebat. Sed hæc minutias mirro. In chronico Johannis Bromtonis comes Salopie Warinus anno Willelmi regis quarto-decimo duo cœnobis construxisse dicitur, usum in suburbio Salopie in honorem apostolorum Petri & Pauli: alterum in comitatu Salopie in villa *Fouleshe* in honorem sanctæ Mæburgæ. Primum ex illis duobus illud ipsum est, cujus fundatio Rogerio comiti Warini successori ab Ordrico & Willelmo Malmeburienfibus tribuitur. Fortè Warinus hæc alius sit a Sewardo Rogerii consanguineo, a quo prædictam capellam ligneam, ubi postea monasterium positum fuit, extructam fuisse Odelcius tradit. Apud eundem Bromtonem Rogerius Belinensis, illudque comitatu Salopie, idem qui Rogerius de Monte-Gomeris, post annos quinque, cum ex gravi morbo decumberet, ad succurrendum annu sua monachos factus fuisse dicitur, Adelmum comitissæ consentiente, & missis Reginaldum priorem Salopie Claustrum pro tamca sancti Rogerii indendum. Ordricus ta-

men

men scribit, Rogerium anno MCCCIV. defunctum vi. kalendas Augusti, & in basilica nova inter duo altaria sepulsum fuisse. Idem tradit, Godefrido (a) abbate fabula morte preventivo, Herbertum gubernaculum *radix abbatia usque* usque. Plura de hoc monasterio in Monastico (b) Anglicano, ubi indifferenter Salopienſis & Scrobenſis appellatur.

Anno infante supra millesimam octogesimo-quarto, Heinricus iterum Romanam aggreditur, acceptusque a Romanis in artem ferā sextā ante domum palmarum, sequenti dominicā Wibertum Ravennatem sub nomine Clementis III. in cathedra sancti Petri conditit, a quo se, Bertamque reginam die festo pasche subsequenter imperatorio diademate coronari fecit. Id autem faceret, hortantibus religiosis viris, in primis venerabili Hagone Cluniacensi abbate, qui eum e facto fonte susceperat, iuventibusque, ut tandem rorici excommunicatos respiceret, se assentire simulavit, modo ut a Gregorio papa imperiali corona donaretur: atque ut rei fidem faceret, Odoem cardinalem Ostiensem, aliosque relaxari iussit, & cunctis, qui Romanam adire vellet, securitatem pollicens est. Verum Gregorius qui hominis verulissimi fraudes frequentē experimento novarat, id se scilicet negavit, nisi ille prius Deo & ecclesie satisfecisset: qui conditione rejecta, Heinricus se a suo pseudopontifice carcerari haud gravate obtinuit. Hinc Pandulfus in hibernia postem edita Romanarum pontificum. Interim Robertus Guiscardus, Apuliam dux, per Desiderium Casinensem abbatem in auxilium pontificis adducitur; quo comperito, Heinricus cum suo Clemente Urbe exivit, & in Germaniam rediit, ubi, Angulū Vindelitorum ab adversariis captū, res suas male succedere intellexerat. Itaque Romani, eum Roberto aliquandū resistissent, ad deditionem tandem compulsi sunt. Robertus inde Urbe sibi cedere iussit, salutē Gregoriū rōmā, cui infensos Romanorum animos ob rejectas pacem cum Heinrico condiciones intelligebat, ipsam ex Urbe eduxit, & Casium priorem, inde Salernam perduxit; ubi pontifex usque ad obitum, qui anno sequenti accidit, demoratus est, comitante ipsum inter alios Jarentone, sancti Benigni apud Divionem abbate, at scribit Hago (c) Flavinianensis. In via Jarento, turba calorum, dum alios tardius subsequitur, persequente, Walterium monachum quique chē resistere volebat, lancea perfoliam amisit, ut anno sequenti amplius ex-
pionem.

Si Johanol de Bayone (d) credimus, Heinricus in Germaniam reversus, si-
bera Cal-
liam suam sub sole, id est custodia, Medisvanti episcopi reliquit; Berta verō
ipso ator ad templum castri Cœli, a quo omnis mulierum sexus perpetuo arctus
pervenire, cum a fratrum cura arduum concederetur intercedi, quoniam hoc a
solum contemplari magne jousiditatis est; conditionis sue non immerito, stricteque
regit habitus non magis interius retinet, non ingreditur. Eandem modicam exhib-
bat eadem regine, subdit idem auctor, cum a rege repudiata, in Laurentē con-
nobium se recepit.

In illa porro expeditione novus imperator omnia Farfensis monasterii privilegia Farfensium
& universas possessiones cellasque confirmavit. In earum enumeratione recenset in-
tet alia in urbe Romae cellam sanctæ Mariæ in crypta Agonis, & ecclesiam san-
cti Benedicti in loco, qui dicitur Scorticlarj, cum erypis earumque pertinentiis
ecclesiam sanctæ Mariæ in Formello cum fundis, quos Leo papa IX. bonæ re-
condicionis sanctæ Mariæ contulerat; in territorio Tufano cellam sanctæ Ma-
riæ juxta fluvium Minionem; in comitatu Naruensi monasterium sancti Angeli
& cellam sancti Aotimi; in comitatu Peruſino cellam sanctæ Mariæ in Duro; in
comitata Firmano monasterium sanctæ Mariæ & sanctæ Victoris, postem in Ma-
teano monte in comitatu Eſcalano monasterium Salvatoris juxta fluvium Aſo; in
comitatu Teſtino monasterium sancti Stephani in Lucania; denique, ut alia omittam
in civitate Reatina monasterium poſitum sub titulo sancti Georgij. Hoc di-
ploma datum est anno Heinrici imperij primo, quo tempore Rainerius Vertellen-
ſis episcopus prefente Heinrico cum pseudopontifice Clemente, Bernardum Farſe ab-
batem de ecclesia sancti Valentini in burgo sancti Valentini diocesis Viterbiensis
poſtea per episcopum & cleonem inuſſitit mense Mayo, die XXIV. anno primo pontificatus
Clementis.

Pistorii in Etruria vetus ecclesia sancti Michaelis de Furculis, in suburbio tunc
poſita, nunc muris urbis inclusa, eum omnino euita divino destituta eſſet, in mo-
naſterium, hoc anno conuerſa est (e) a Leone Pistorienſi episcopo, & Ficusſentis
apud Luccam conuolvi monachis commiſſa. Id factum voluit pſuſſe ea lege, ut
ſi quando in abbatiam erigeretur, nullus illic abbas inſtitueretur, niſi quem mo-
nachī ibidem habitantes conuolvi aſſenſu elegerint, cum conſilio tamen & adiutorio
abbatis.

ANN. CHR.
1083.
(a) & b. h. h.
P. 373.
(b) Monast.
Anglic. P. 1.
P. 375. & 379.

ANN. CHR.
1084.
LIX.
Romæ nove
pocellæ.

Pontifex Sa-
lerum ſec-
dit.
(c) Labie bi.
12. m. 12. p.
calorum.

Berta Cal-
liam ſuam ſub
ſole, id eſt
cuſtodia, Me-
disvanti epiſ-
copi reliquit;
Berta verò
ipſo ator ad
templum caſtri
Cœli, a quo
omnis mulierum
ſexus perpetuo
arctus, cum a
fratrum cura
arduum concederetur
intercedi, quoniam
hoc a ſolum
contemplari
magne jousiditatis
eſt; conditionis
ſue non immerito,
ſtricteque
regit habitus
non magis interius
retinet, non
ingreditur. Eandem
modicam exhib-
bat eadem regine,
ſubdit idem
auctor, cum a
rege repudiata,
in Laurentē
connobium ſe
recepit.

LX.
Pistorii mo-
naſterium S.
Michaelis.
(e) & b. h. h.
P. 375.

ANN. CHR.
1016.

abbatis Ficuensis, & eorum, qui congregationes Vallumbrosanas pro tempore regerant. Verum, quia Ficuensis abbas primus illic monachos collocavit, per cum monachos illos vult regi episcopus, sed cum Vallumbrosanorum prepositorum conventus: a quibus si aliquando discordent monachi, alios ibidem monachos instituit prepositus illis licet. Id autem non multo post accidit, & quidem ante initium sacali insequentis, quo inente Petrus, ex monacho Vallumbrosano Pistoriensis episcopus, multa largitus est sancti Michaelis monasterio, quod in abbatiam jam tum erectum erat. Haud scio an primus ejus abbas fuerit Iudeprandus, ex comitis Guida de Romana, qui eidem Petro in episcopatu Pistoriensi succedit. Hunc excepit beatus Atto octavus abbas Vallumbrosanus, de quo alius. Hactenus illud monasterium occupant Vallumbrosani.

LXI.
Suevionensis
concilium.
Ventiliaci
cella.

(*) Pontefr.

(*) Romy.

(*) Pontefr.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

(*) Romy.

In Gallia habitum est hoc anno concilium apud Seclionas, presidente Rainaldo Remorum pontifice, anno pontificatus sui primo, assistentibus septem comprovincialibus episcopis, quorum non una inferiori testemur. Hujus concilii notitiam accepimus ex litteris tum Rainaldi archiepiscopi, tum Tetaldi seu Theobaldi Campanie comitis, quibus litteris altare ville Ventiliaci (*) Majoris-monasterii fratribus concedunt. Sita est hac villa in diocesi Remensi, inter Aconam & Vidulam Ruvias, haud procul a Rocno (*) oppidulo, & Ponte-varie (*), ubi cellam Majoris-monasterii primum extruxerat (*) idem Tetaldus Palatinus comes, ex nomine tertius, pro salute animarum suarum, atque patris sui excellentissimi sancti Odouis. Hujus loci prior jam ante quinque annos erat Hugo, ut superius (b) vidimus. Idem Tetaldus praeclara synodo Suevionensi adfuit, effectique, ut quidam ejus fidelis, Sefqualo nomine, qui altare Ventiliaci in forum, et tam loquebatur, ab ipso tenebatur, illudque filius suus in dorem alius dederat, ipsum altare Majoris-monasterii monachis resignaret. Rainaldus autem Remorum archiepiscopus, rogare Tetaldi comitem, qui idem altare ab archiepiscopis in refectum tenebat, ob amorem sancti Martini, dulcissimi domini ac protectoris sui, praeclatis monachis ad opus ecclesiae Ventiliaci, in perpetuum ab ipse persona tenendum tradidit. Rainaldi litteris subscripta sunt post eum signa domini Rogeri Caralauensis, domini Elmadi Laudunensis, domini Gerardi Cameracensis, domini Raibodi Navimontensis, domini Roticonis Ambienensis, Vidonis Belvacensis, & Gerardi Tervacensis episcoporum; tum domini Manasse Remensis ecclesiae prepositi, sicuti post Rainaldum archiepiscopum, aliorumque Remensis ecclesiae canonicorum, inter quos non comparat Bruno, qui jam tum ab urbe Remorum recesserat. *Actum Suevionis in concilio, anno incarnationis domini millesimo quadringentesimo quarto, regnante glorioso Francorum rege Philippo anno auri, archiepiscopus autem domini Rainaldi anno 4. Godfridus cancellarius scriptis & subscriptis.* Defuit hac synodo Arnulfus Suevionum presul & nobilis, qui tunc in Belgio versabatur, ut pollice videbimus. Ex his patet, Tetaldum comitem ad hunc saltem annum pervenisse.

LXII.
Rainaldi
Remorum archiepiscopus.

Observandum hoc loco initium pontificatus Rainaldi seu Rainoldi archiepiscopi Remensis, cujus annus primus in praecedenti instrumento hoc anno, fed incertis mense, consignatur. Jam illam sedem invasit anno superiori, quo litteris Anselmi comitis pro constructione monasterii Ribodimontensis signum ac nomen suum cum archiepiscopali titulo apposuit. Tutonenis ecclesiae thesaurarius erat ante suam electionem, unde in primis litteris pro Ventiliaco sanctum Martinum dulcissimum domum et protectorem suum vocat. Electus est non statim ab exaltatione Manasse antecessoris sui, anno millesimo. Curiam diu dilata sit successores electio, id in causa fuit, quod Manasse post seuventiam depositionis in se latam, & a Gregorio VII. confirmatam, nihil minus se pro archiepiscopo aliquandiu gesserit. Ad hac Elmundus Laudunensis episcopus, amicus Manasse, Remensem archiepiscopatum nundinatum fuisse, & biennio tenuisse a Guiberto (r) dicitur, sed tandem eo cessante passum a Romano pontifice, scilicet Gregorio, a quo audivit, homini jam conjugato alium exorem superducere non licere. Successus itaque tandem anno millesimo, in Manasse locum Rainaldus, ex illustri Berliacum genere progenitus, quo anno Bruno caenoticus Remensis jam Remorum urbe, ut mox dicebam, excesserat.

LXIII.
Remensis
concilium.

De hoc calmo Carnuassiorum iohannem jam non fecit satis merito est, sed omnia hoc loco paucis recapitulanda. Bruno ex urbe Colonia haud obsecutus ortus parentibus, ibidemque factus clericus, in civitatem Remorum accessit adolescens, ibidemque consedit:

Quem decessit tenerrum mater Remensis alumnus.

ut statim post ejus obitum testati sunt canonici Remenses in rivale seu carmine, quo ejus funeri parentatur. Dein pontificatus Gervasil canonici & scholarem magistrum, seu

suu *magnam studiorum*, ac Guibertus (a) loquitur, *reſta*, et moxque cancellarius factus eſt, quo nomine eharz fundationis (b) ſancti Martini Gemellorum apud Ambianis anno MXXXI. Bruno Cancellarius ſubſcripſit: idemque poſt tres annos quibuſdam litteris Manafſe archiepiſcopi pro ſancti Baſili monaſterio. Biennio poſt hoc munere ſungebatur (c) Godefridus, cum ſcilicet ab iſto officio a Manafſe remotus eſſet Bruno, qui ejus facinoribus apertè ſe opponebat, ejusdem exaſſationis præcipuus auctor. Godefridus iſte Remis genitus erat, vir pro tempore doctiſſimus, ad quem *examina diſcipulorum* concurrebant, teſtante Baldrico in carmine alius (d) a me relato, qui & ſubdit:

*Et tunc Remis erat, Remis quoque Bruno ſudebat,
Bruno Latiorum tunc ſtudii ſpectatum.*

Hiſ adjuñctus erat ſenex Herimannus, quem Goſechinus (e) ſcholaiſticus primus laudat inter illius temporis ſapientes & auctoritate præſtantes viros, qui, reſiſtis la. ſcripſitibus ſtudiis, ad theologiae otium concellerant. Porro Baldricus in prædicatorum mine alit, Godefridum *ad ſtudium*, id eſt ſtudiorum magiſtratum, promotum fuiſſe a Manafſe, qui anno MXXX. exaſſatorus, aliquandiu poſteaſque abſolomum reſtatuſit, ut mos dicebatur. Ex his nos ſciſſe eſt deſinit, quo præciſe anno Bruno Remis diſceſſerit. Certe non ſeriù anno MXXXIII. ſiquidem anno ſequenti maioris Caſtuliſ fundamenta eſſecit. Cùm verò ante, quam ed adiret, *quemdam magis nominis eremum*, de quo paulo inferius agemus conſularet, aliquantulum temporis ad hoc iter inſuſſiſſe dicendus eſt.

Quæ cauſa Brunonem ad hunc ſeculum impulſerit, ipſe aperit in epiſtola ad Radulſum Viſidem præpoſitum Remenſem, quam ex Calabria ſcripſit, ut cum ad exſequendum monaſtice vitæ conceptum olim præpoſitum adhortaretur. Remiſiſſit, inquit, *dilectio tua*, quid eum ego & tu, & Fulcio Monachar quidam die ſimul fuiſſemus in burſulo adjacenti domui *Ala*, ubi tunc hoſpitabar, de ſuſſiſ obſervationibus & priusvis mundi hujus diſpoſitis, ſecundum de perennis gloria gaudiis aliquandiu, ut opinor, traſſeramus: unde divinis amore ferventes, promiſſimus, ac vocimus *Spiritual-ſuſſo*, in præſentis fugitiva ſeculi relinquere, & æternis exſpice, necnon monaſticum botum recipere; quid & in viciis peractum eſſet, niſi tunc Fulcius Rinzam abſiſſet, ad cuius reditum peragenda diſſulamus; quo miram ſatietate, aliſque intervenientibus caſiſ, divinus amor elegimus, reſſiguit animas, ſervorumque avocant. Quid ergo ſuper- eſt, cariſſime, niſi a tanti debiti nexibus te citius expedire, ne pro tam gravi tamque diuturno mendacii crimine iram incutatur potentiſſimi, & præpter hoc cruciatuſ immo- nent? Prima ergo illius ſecceſſus cauſa fuiſit ex illo colloquio, quo amicum ſeu- no & duo illi amici de relinquendo ſeculo conſilium inierant. Præciſit & alia cauſa, quam Guibertus ſuggerit, ſemper corrupti Manafſe archiepiſcopi mores, quos Bruno ſerens inſolatus eſt: ſed eum ille perverſe agere pergeret, ejus vitæ hor- rore perſuſus viſ Dei, Remorum urbe reſiſſa, ad Gratianopolitana præſiſſi- terium, inquit Guibertus; ibique facultate ab Hugone epiſcopo accepta, in arduo & admodum terribili promerito, ad quod diſſicillimum & valde inſolent iter inten- ditur, ſub quo etiam præcipuiſſima vallis vorago deſiſſit, hantere diligens, huiſmo- di mores inſiſſit, quales in conſequentibus deſcribit idem auctor, & ſequens ejus hodiſque ſuſ oratione. Aliam illius ſecceſſus cauſam poſt annos minimùm ducentos qui- dam attulere auctores, nimirum Brunonem, dum Paſiliſ in ſcholis verſaretur, pro- digio rediſſiſ canonici, qui ſe damnatum vociferatuſ ſit, perterritum, in eremum ſecceſſiſſe, & adjuñctis ſibi ſociis Caſtuliſenſium Ordinem inſiſſiſſe: quæ narratio, variis ſubinde aucta circumſtantiis, ſancto Antonino, ipſique Gerſoni, ſolidæ do- ſtrine ac pietatis viro, probata, non mirum ſi bonæ fidei a totius ſacri Ordinis alumnis admiſſa & aſſerta ſit, cui Ceſarius Heillerbaceoſ videtur perſuſiſſe. At in contrarium viros doctos magnopere movet acriſſorum auctorum ſilentium, qui de Caſtuliſenſium origine ſcripſerant, in primis Petri Venerabilis, qui, cum de miraculis, obſentique ſui temporis ex poſſeſſo agat doctus libris, quorum in ſecundo Caſtuliſenſium primordia & inſtituta accuratè deſcribit, ubi & conſiliam fratris Caſtuliſenſis viliuſ mirabile ſuſ conſeuerant, ne viciſum quidem de rediſſi- viſo illo canonico agit. Hinc eſt quò poſt diligens & accuratam doctorum viro- rum examen ſenſim adeo decrevit illius tradiſionis auctoritas, ut hæc narratio & Romano breſiatio expenſa ſit: quod nequaquam ſacri Ordinis exaltationi præ- judicare debet.

Remis egreſſus Bruno cum ſociis ſen, conſulit inter eundem ſpirituſualibus viris, Hugonem eximie ſanctitatis Gratianopolitanae epiſcopum adiit: qui, ſepem ſtel- larum viſo & iudicio calitus de eorum adventu præmonitus, accedentes paterno

ANN. CHR.
1074.
(a) 366. b. b.
1. nota c. 12.
(b) Marti.
1011. p. 114.
(c) 64. m. 1.
p. 175.
(d) Prefat. 2.
ad J. A. num.
83.

Quoniam ejus
cauſa.

LXIV.

Caſtuliſ ma-
jorem inſiſſa.
GOD.

ANN. CHR.
1084.

complexus amore, asperimus Carcuzi montes eis ad habitandum concessit. Mox eò se conalere generos Christi milites paulo ante festum sancti Johannis-Baptiste: abi, eructo in honorem Deiparæ Virginis oratorin, in separatiss cellis, rordidum cavernis & speluncis habitare, & caelestem vitam agere coeperunt, Bratone magistro ac duce, qui idemdem in aliam locam maxime horridum secedere confueverat. Hæc Initia & canabula fuere sacre illius domus, que a sita Cartasia dicta est, ceterisque ejusdem familie locis nomen dedit, Major ad discretionem aliarum appellata. Hæc, loquam, origo sacri illius Cartusienium Ordinis, qui veterum anachoretarum celestium fervorem in occidente exierant. Primi Branonis in hoc sancto proposito socii & adjectores existerent Landuinus Italus ejus in Majorie Cartulæ regimine proximus successor; Stephani duo, Burgensis & Diensis, sancti Russi canonici; Hugo sacerdos, & laici duo, Andreas & Gaarinas. Hæ septem solia fant, & prima lamina caelestis illius instituti.

In assignando anno, qui Cartulæ principium dedit, variant auctores, cò m re-centiores, rùm antiqui nonnulli. Alii quippe annum MLXXXIV. alii insequentem; alii denique annum MLXXXVI. assignant. Postremam hanc sententiam, que Baronii est,

(a) Girmond,
10.4. p. 494.
(b) Labbe in
di. 10.4. p. 239.

proponat Girmondus (a) in epistola ad Severam a Neapoli Cartusianam, qui ip-sum hac de re consuluerat. His præstaret ante annos serè quingentos Gerardus (b) prior Voientis. Hæc Ordo, sedet ille, ipse Bruno, inter omnes celestissimos Or-dines primatus tenet, non rarioris temporis, sed vigore sanctitatis, unde ipse vocat-ur sanctissimam columnam ecclesiæ. Hæc sententia, uti & præcedens fundamentum habet in libro de vita sancti Hugonis Gratianopolitani episcopi, auctore Gaigone, quinto Cartulæ prior, ubi scribit Brunonem ad eam ecclesiæ anno circiter ferro Hugonis episcopatus, quem in concilio Avenionensi episcopum renouatum fuisse tradit Hugo, Flaviniacensis eo tempore abbas. Hoc autem concilium anno MLXXXI. habitum fuisse ex iis, que superius (c) diximus facile consil potest, non anno MLXXX. ut perique volant; atque adeo Hugonis consecratio, si non eodem anno, saltem inuente anno proximo facile fieri porit. Verùm Cartulæ-majoris fundatio-nem anno MLXXXIV. factam fuisse antiqua Ordinis traditio est, cui malta suffragan-tur argumenta. In primis decreticia hanc in rem videtur charta Hugonis episcopi

(c) supra.
36.

Gratianopolitani, ipso anno scripta presbyteris & laicis sui episcopatus, quæ va-tat, ne feminæ transiret per terram suarum Cartulæ, qui Deo placere cupie-ret, mundum & turbas fugiebant; & ne quisquam intra terminos ipsorum pos-setionis, piscationis, aut venationem exerceat, & sua animalia pascenda deducat. Litteris mensis Julii anno MLXXXIV. proximo scilicet mense, quàm Bruno cum so-citis ad Cartulam venerat, quem circa nativitatem sancti Johannis-Baptiste eò ac-cedisse docet libellus (d) de Institutione Ordinis Cartusienis, desinens in Guigo-ne priore quinto, ubi articulo quarto de Johanne Talco id legitur. In eodem li-bello Bruno docuisse perhibetur audientiam placuisse anno post egressum e Cartu-lâ, quæ sex annis ruxit. Itaque septimo-decimo a primo in eam ingressa docuit, & quidem anno mct. ut omnes consentiant, quo ex numero si annos septendecim subdueris, restabit annus MLXXXIV. qui primus annus erit ejus in Cartulam in-gressi. Idem calculus conficitur ex obitu Guigonis prioris quarti, anno MLXXXVI. defuncti, cum ab exordio Cartulæ erroris amor quinquagesimo tertius ageretur, ex eodem libello, qui paulo post ejus obitum scriptus fuit. Denique id ipsum evi-tat ipsius Brunonis epitaphium, in veteti codice reperiunt, cujus primi versus:

(d) ibi. 10.4.
p. 494.

Anno millesimo quarto quoque, si bene penset,
Ac obsequio sunt orti Cartusienste.
His erum tribuit excelsus Bruno magister.

Itaque non ita rigide, sed commodè interpretandos est Gaigonis calculs, ubi agit de primis annis Hugonis episcopatus, cujus anno quarto, secundum hanc senten-tiam, Bruno in Cartulam accessit. Alas Guigo ipse non sibi constanter assignandis summam annorum ejus ætatis, consecrationis & episcopatus.

LXV.
Cartusien-
um regula &
institutum.

Jam verò investigandam est, an certam Regulam suis alumnis vitæ Dei præscripserit, antequam prima illius Ordinis Statuta scriptis redigerentur. Nos dubium quin sancti Benedicti Regulam, quas omnes anachoretarum forebat instituerit, sibi suisque sectandam proposuerit. Illud argumentum est, quod Guigo ipse Statuta sua condidit ad mentem regulæ Benedictinæ, ut probat Cartulæ Portarum antiquus codex, in quo Statuta illa hæc præfatus titulum: Statuta Guigonis Cartulæ prioris, & alio-rum parum, junctâ Regulam sancti Benedicti. Unde Guigo ipse in sua præfatione ait, se hæc Statuta scribere distulisse, quia vel se episcopus hactenac Hirsingius, vel in Regula beati Benedicti, seu in cæteris scripturis antebat, annos parvi, quæ hæc

rele.

religiosus, inquit, agere consuevit, contineri credebatur. Certè non aliam a Benedicti professionis formulam proposuit. Ad hæc Paschalis II. Lanuino, Squillacini post sanctum Brunonem priori, indulget, ut in quadam ecclesia juri eremi, quæ apud Squillacium sita erat, monasterium constituit, ut frater, *anasterium trem ferre non valentes facta beati Benedicti regulam illi posset omnipotenti Domino deservire*, ut suo loco amplius explicabimus, ubi obfervabimus, duplex apud Squillacium gens Cartusienum fuisse, cœnobitarum & anachoretarum, uti apud Camaldulenses, omnino ad mentem sancti Benedicti. Quin etiam Eugenius III. in privilegio Montis-Dei Cartulæ concessio, statuit, ut *ordo monasticus secundum beati Benedicti regulam, normam quoque & institutiones fratrum Cartusienum, perpetuis illi temporibus obsequetur*. Denique aut S. Brunonis canonizationem Cartusientes S. Benedictum, recitando confessionem, patrem suum dicebant, retinentque etiam nunc dispositionem divini Officii ad normam regule sancti Benedicti, cujus diem festum sollemni, pro more suo, ritu semper observant.

Primos eorum mores accuratè describit Guibertus (a), cujus summa saltem capita primi eorum hic exhibere juvat. Ex primò quidem ad ædificia quod attinet, eorum ecclesia non longe à crepidine montis posita erat, & circa illam in diverso & finitro montis latere tredecim pro totidem monachis cellæ per gymnasium dispositæ ac separatæ, in quibus operabantur, dormiebant & vescebantur. In ecclesia aurum, argentum, ornamenta ecclesiæ a nemine accipiebant, nec nisi unicum habebant calicem argenteum. Ad ecclesiam non horis solitis, aut apud claustrales sed certis conveniebant, missas dominicis tantum & sollemnibus festis audire soliti. Sub priore agebantur: vices abbatibus episcopus Gratianopolitanus exercebatur. Cilicis indultusque ad eorum ceterarum vestium multa apud eos tenuitas. Eorum vilis hæc ratio erat: Dominicâ die ab œconomo pinem accipiebant & legumina, quod unicuique palmentis gressibus in cellis suis singulis coquere poterant: aquam autem ad potum, ceterisque usus ex ductu fontis, qui singulorum cellis per occultos meatus infundebat. Pice & casco domino & sollemnioribus festis in communi refectorio utebantur: pice inquam, non quem sibi emissent, sed quem ex piceam hominum liberalitate acceptissimam. Vinum, in quando bibebant, ita dictum erat, ut vini saporem ferè omnino amitteret. Terra illa, in qua debebant, sterilis & ingrata erat, ac proinde rei frumentariæ causâ parum ab eis colta. Verùm ovium suorum, quas plurimas nutriebant, vellibus qualescunque suis usus fruges comparare solebant. Infra montem laici fidelissimi, viginti numero habitabant, penes quos barum rerum cura & sollicitudo erat: alii verò divitiarum contemplationi absque remissione vacabant. Pauperum tamquam maximè amantes, locupletem nihilominus bibliothecam habebant, ut quo minus paucis materialis copiâ cauterentur, tamen magis illo qui non perit, pane reficerentur. Ceterum quanto paupertatis studio flagrarent, insigni probat exemplum idem Guibertus, quod ipso, quo hæc scribebat, anno evenisse testatur. Cum Nivernensis comes, ait ille, vir valde religiosus & potens, illos Dei servos causâ devotionis invisset, eoque ad cavendam rerum secularium cupiditatem esset adhortatus: post suum rediit, horum monitarum immemor, eorum indigentiam compulsi, argentea eis moneta submisit. Illi verò, eorum monitarum hæud oblitus, n. clausa ubi oblata respuerunt, esset, se neque in expensis propriis, neque in ecclesiæ ornamentis, pecuniâ uti consiluisse, quo intellecto, comes bonum coram & peragmena plurima, quæ ad scribendos libros eis necessaria cognoverat, ad eos misit. Certè primos illos Cartulæ incolæ exarandis libris sedulam navale operam, testis est Guigo in Statutis suis, ubi eos ad hoc exercitium excitare volens: *Quot enim libros scribitur, inquit, ut nobis spiritus præcones facere videatur*. Tanta potero piorum illorum hominum religio omnes in eorum admirationem ita commovit, ut ad eorum imitationem certatim concurrerent virorum famularumque greges, immo decennes & undecennes infantuli, qui longè supra vires ardua quæque fabre contendebant. *Fiebat in illis conversionibus*, inquit Guibertus, *quod in antiquis fieri solebat martyribus, ut major in imbecillis, tenuisque corporibus inveniretur fides veritatis, quam in illis, in quibus grandævitas ac senectus floreret auctoritas*. Denique qui se ipsos relicto saculo consecrare Deo non poterant, facultates suas, operas ac labores in servitium Dei fastidia conferebant. Hinc nota monachorum cœnobii constituta cepta, adeo ut in villis, oppidis, urbibus, immo etiam in saltibus atque agris aliorum monachorum quaquaversum examina reperiri ferere videretur, quod Cartusienum pietati ac fervori ascribit Guibertus, ex quo hoc sacri Ordinis speciem atrolimus. Unus est, in quo Cartusienum ritum non videtur affectat, ubi ait, eos nullam pene locutionem, & si quid peti necesse esset, *sine exitu potius quam verbis*. Ut enim prius illud admittam, polterius repugnat Guigoni, qui quomodolibet signa non probat, sufficere arbitrat, *linguam solum, non etiam*

ANN. 1182.
204.

(a) Guig. 49.
2. voce 688.

ANN. CHR.
1054.

etiam ceteros arvis rusticis implicata legendi. Hic locus esset aliorum auctorum, puta Petri Venerabilis & ceterorum testimonio de Castusianis asserere: sed jam longius progressi, ea tantum ex Petro Venerabili proficemus, quam u. Ghiberto omnia sunt.

Scribit itaque Petrus, eorum vestes non modò vilissimas fuisse, sed breves & angustas, atque omnino hirsutas & horridas, ut nullam inde gloriam occasione haberent; cupiditatem verò eos ita radicitus amputasse, ut citos pro locorum fertilitate vel Acrillitate terminos in circuitu cellarum suarum sibi præscriperint, extra quot, nec si totus eis mundus offerretur, ne pedis quidem terræ spatium acciperent. Eadem ratione centum quoque bonam, asinarum, ovium & caprarum numerum ab eis præfixum: & ne hæc augere cogerentur, non ultra duodecim monachos, excepto priore, ab eis admitti cum octodecim conversis totidemque mercenariis. Ad hæc ad domandam carnem eos non modò cilicis, sed etiam pane tantum fursureo semper uti, & ab omni carniū esu tam lanos, quàm ægios in perpetuum abstinere. Denique tertii feri & sabbato, aut legumine, aut olei cocto vesci, secunda verò, quarta & sexta feri, pane solo & aqua contentos, semel in die semper comedere, exceptis octo diebus natalis Domini, totidemque paschæ & pentecostes, epiphaniæ Domini, certisque festis sollempnioribus per annum. Ad officium divinam quod attinet, omnes ad vespers & matutinas in ecclesiis habuissent, ceteras horas in celis persolvere ad campanæ sonum, præterquam dominicæ & festis illis diebus, in quibus vii concedebant, quibus diebus missas celebrabant. Hæc satis superque satis de sacro illo Instituto, cujus bonam partem, post annos amplius fecerunt, cum perpetua resolutione mirum est ad nostram usque tempus potuisse retineri, quod etiam de Camaldulensibus licet dicere.

Quam sit ille magni nominis eremita, quem Bruno admodò Castusiam constituit, nemo hætenus, ne quidem divinando assecutus est. Conjecticibus aliquando fuisse Seraphanum Tironensem, qui tum Murati apud Lemovices non sine magni nominis fama eremiticam vitam cum suis agebat: at quibusdam monumentis addocet ut credam, illum magni nominis eremitam non alium esse, quàm Rotbertum abbatem Molissemensem. Exstat in illius monasterii tabulario Rainardi de Barro & Johannis de Laniaco charta, quæ terram apud Siccam fontanam, (*) labore hominum partim jam complantam, laudante Valentinio comite Brenetii & Bartendi, cujus hoc casamentum erat, ecclesiæ Molissemensi conferunt. Cùm verò ecclesiæ loci illius, quem adificaverant Petrus & Lambertus, discipuli magistri Brunonis, qui cum eo in secretoria illa erant, & eremiticè vivebant, a domo Roberto Lingonensi episcopo in honore beate semper virginis Mariæ dedicaretur, atqueque benediceretur; prædictus comes & idem Rainardus & Aethnar cum multis aliis præfentes fuerunt. Ex quibus intelligitur, Brunonem apud Siccam fontanam, qui locus est diocesis Lingonensis in archidiaconatu Barri-supet-Albam, aliquandiu eremiticè vixisse cum prædictis Petro & Lamberto ipsius discipulis; & de proximo consulere potuisse Rotbertum Molissemensem abbatem, magni tum nominis, qui eremiticam passim vitam agebat. Nulla prædicto Instrumento apponitur chronica nota: sed ad marginem recentiori manu adscriptus est annus mxxxix. qui tempori successit Brunonis apertissime convenire potest. Nec obstat quòd Rotbertus Lingonum presul, & ipse Brunonis discipulus, qui Siccam fontanam ecclesiæ dedicavit, non ante annum mxxxix. hanc sedem inierit; oam hæc dedicatio aliquantro post recessum Brunonis facta est. Certè Brunoni Remis Gratianopolim advenit obviam erat Molissemense monasterium, undeque Rotbertus ejus abbas, quem nullus rum eremitarum aut monachorum, ad perfectionem illis in partibus contendentiū, non rectorem ac decem habere cauebat.

Per id tempus nobilissima quidam matrona, Oilia nomine insignis monasterium extruxit prope castrum Planciæ (*) ad ultimos in diocesi Trecenti, ac liberaliter dotavit Molissemensi ecclesiæ tradidit: ubi Rotbertus abbas monachos & suis, qui ejus animam precibus Deo commendarent, constitit, quibus illa sedulo militabat. Hæc donatio facta est annuente Galterio comite Briveni, a quo hæc matrona illa tenebat. Eisdem loco mediam partem hereditatis suæ apud Barri-villam largiri est, necnon crucem auro & lapillis ornata, calicem aureum, multaque alia; quæ omnia Galterius de Capis, ejus filius, cum uxore comprobavit.

Tunc etiam Teclinus de Mailaco, monastico habitu apud Molissem induendus, eidem loco ecclesiæ Campaniæ, cum assensu Rainardi Lingonum episcopi consuli, nec non possessoribus quæ ipsi hereditario jure competeant, tam pro se, quam pro forore sua, Odelina nomine, quæ fratris exemplo apud Molissem religiosè, quoad vixit, conversata est.

Superiùs (*) diximus, Arnulfum Sæctionum episcopum abfuisse a præmissis Sæctionis.

LXVI.
Bruno in
Rotbertum
Molissemensem
abbatem
confabulatur.
P. 1.
(*) de fr. font.
Laniaco.

Planciæ monasterium &
alia Molissem
data.
(*) Planciæ.

LXVII.
Aldemum
genitum monasterium.
(*) nam de.

bonensi concilio, cui Rainaldus archiepiscopus, Manasse successit, praefedit. Causa episcopi absentis huc erat, quod iussu Gregorii papae in Flandriam tunc profectus esset, ut Rotberto comiti apostolicas redderet litteras, quibus eum puniret a veneratione Arnulfi Morinorum archidiaconi, aliorumque deterrabatur. Exiit hac de re Gregorii (a) epistola: sed deest illa, quam postulat ad Arnulfum scriptis dicitur. Tunc temporis casibus & rapinis tota Flandria miscebatur: quibus turbis compunctis vir Dei Anselmus uauavit operam, quum Deus miraculis confirmauit. Id contigit in primis Aldenburgi, ubi duo milites, Conon & Robaldus, mutui odii pagum illum conturbabant, quos cum ad concordiam reuocasset Arnulfus, Aldebertgenis ecclesiae ipsi donata est. Aldenburgum (*) seu Aldenburghum primae olim notae in Flandria oppidum, Brugas inter & Offendam positum, ab Artica ecclesia tradunt. Huius loci dominus saeculo sexto quidam Aldo, quem beatus Ursmarus ad fidem Christi conuertit, ecclesiam in honorem beati Petri apostolorum principis exstruxit, eamque praediis dotatam Laubensi monasterio attribuit. Proceflu temporis collapsum longae aetate hoc templum Aldenburghenses instaurarunt, anno scilicet millesimo, quod ab eo tempore miraculis beatissimae Virginis illustrari cepit. Tunc illam ecclesiam Conon, vir nobilis, renebat a Rotberto comite, qui eam ab episcopo Tornacensi acceperat. Erat Cononi pia uxor, Hulfeca nomine, quae religione rarsa, viro persuasit, ut ecclesiam illam comiti redderet, quam ubi recepit comes, eam restituit Rodolfo Norwimesium & Turnacensem episcopum: Rodolfus verò eandem Arnulfo nostro contulit ad construendum monasterium, quod hoc anno edificari cepit. In his aliisque operibus in Flandria occupatus est vir sanctus per duos circiter annos. Tum Sueuoniam regressus, denovo Flandriam adire coactus est, ubi de morte oppetit. Cum adhuc Aldenburgi versaretur, quidam peregrinus Ierosolymis reuans ei significauit, forem suam Odum, quae ad loca sacra proclia erant, migro quis reuolendi & consulendi teneri desiderio, atquecum ille e vita migraret. At vota suo frustrata est pia mulier, quae reueria fratrem suum ante dies octo Aldenburgi sepulchrum inuenit.

Cum Affligemense monasterium, ut superiori anno (b) diximus, iam fere depositum & ordinatum esset, eo accessit in periglium ascensionis Domini Alardus Aquicinctensis abbas, cui opus & situs loci magnopere placuit. Illuc etiam eadem die peruenit Fulgentius sancti Vitoni apud Vindunum a duodecim annis religiosus & eruditus monachus, ex Brabauria oriendus, qui postea Affligemii abbas ordinatus fuit. Postea die, quae Domini ascensione celebris erat, Alardus abbas duos fratres vestes monasticas induit, ibique duobus ael tribus diebus demoratus, inde ad suum monasterium reuertit. Idem post dimidium fere annum monachos suos, quos illuc praemiserat, ad se reuocavit: tum verò dominus Fulgentius, adicio locio suo Hermannus, cum illis fratribus remansit, eosque in rebus monasticis & spiritualibus informavit. Quod autem Fulgentius a suo monasterio discessit, in causa fuit venarum Theoderici Vindunensis episcopi, ob pertinaciam ad recedendas Imperatoris partes eacommunicati: a cuius commoione cum sancti Vitoni, sancti Agelici & sancti Pauli monachi ablingeret, loco eundem coacti sunt. Idem etiam contigit monachis sancti Michaelis ad Mosam, ut ex Alberici chronico discimus. Inter haec, inquit Hugo Flammianensis, *Vindunensis fere, tota humanitatis facie eversit, hac illaque deturbabatur, ita ut omnis in eo religionis species immutaretur, & obsequium, quod prius inter religiose, qui tunc a Letho confluxerant, & ab aliis ualde paribus, atque sub habitu monachico in canobis suburbanis agebant, exhibebat, uerteret in arma furoris. Totus illi sermo de imperio Heinrici, de papae Clementis erat: ita ut paucis in ecclesiis amen illius haereticarum nefandi in canone recitari praeciperet; quod etiam faciebant plerumque alij episcopi, subdit idem auctor.*

Tunc temporis apud Morinos Gilbertus (*) pagum administrabat Baldinus comes, cognomento Ierosolymitanus. Is cum Ingelstanus domino Lillerensi & quibsdam aliis Flandrie proceribus in Hispaniam ad S. Jacobum profectus, in reditu ad Carrotoense monasterium, ad usus & consuetudines Maioris monasterii reformatum, dixerat: ibique aliquandiu infirmatus, loci religione & humanitate adeo captus est, ut in loco illo vigulato plantas aliquot fructiferas reportauit. In his praeminabant Gilbertus seu Gillebertus, ex vico territorij Ambionensis Ueberio, iuxta Cotberiam sito, oriundus, Everardus & Henricus de Berberga, quos comes in Saluatoris & sanctae Rithradis collocauit ecclesia, quam ipse rector in vico Andrenco seu Andrensi haud longe a Giffensi castris considerat; quod Guillelmus abbas Andrensis hac occasione factum uisat. Dum sancti moniales in conuicio Marcianensi, quod sancta Rithradis saeculo septimo in Belgio ad Scampum fluvium castruerat, ubi & humata fuerat, adhuc sedebat; aditus quidam, natione Anglicus, epuldem sanctae reliquias furtim abduxit, eas in patriam delatans: at, cum ad Giff.

Ansal. Bened. Tom. V.

bb

ccc

ANN. CHR.
1084.

(a) Greg. VII.
l. vi. c. 15.

(*) Oudendorp.

LXVIII.
Fulgentius
monachus Affligemii
genius.
(b) supra.

LXIX.
Andreas
monasterium
conditor.
(*) de Gestis

ANN. CHA.
262a.

penſe territoriorum perveniſſet, morbo udebq; morte laſcepſus, ſueris reliquis ſub quodam ſpina occultarum reliquit; quæ poſt multum temporis ſapientis indicium deſecta ſunt; quod ubi reſcivit Balduinus comes, eas ad Glincenſe caſtrum tranſſerre, ſed ſtrata, conſtruxit. Tandem piaſalro abſque ſtriga impoſuit, bonum duſin ad quamdam ſancti Medardi capellam prope Andrenſem Iperno nata debebunt. Illic novam eccleſiam conſtruxit comes, baronum & optimarum donis locupletatam, ſervente Gerardo Teruanenſi epifcopo, qui ſancti Kithradis, ejuſque reliquiarum cultum approbavit. Eo loci collocata eſt nova monachorum colonia, Carroſo a comite deducta, eiſque conceſſam a Gerardo epifcopo abare villæ, quæ vulgò *Andraes* tunc dicebatur, liſteris anno MCCCXIV. Philippi regis XXXV. præſularis Gerardi primo datus. Primis ejus loci monachis præſectus fuiſt prioris nomine Gillebertus mox laudatus: qui hoc manere per novem annos tunc perſuadus, dehinc quindecim annis abbas officiũ gèſſit. Non multò poſt candidam monaſterium morras Balduini comitis axor Adeia, in capitulo monaſterii homata fuiſt: ad quam poſt annos circiter ſeptem Balduinus ipſe honorificè ſepelitur. Hæc aliæque maiore Gillelmo Andrenſis abbas in monaſterii ſui chronico (a) quoad annum MCCCXIV. perduxit. Eius tempore grandis controverſia Andrenſibus intererat a Caroloſibus, qui abbas Andrenſis electionem ſibi competere contendebat. Hanc litem Innocentius III. direxit, ut ſuo loco, Deo dante, videbimus.

(a) Spirit. 10.
p. 733. &
199.

LXX.
Majoris mo-
naſterii cella
in Marſia.

Bernardus
abbas.

Hamenſe mo-
naſterium.

LXXI.
Angeriaci
ſubſtituit S.
Luciani ec-
cleſia.

(b) Luciani an-
n. de S. p.
490.

Idem Gerardus Morinorum præſat hoc anno, rogans Lidardis caſtellanis & filiis ejus Balduini caſtellani, ulare villæ Nepegliz, ab omni exactione immane, Majoris-monasterii conſultis, eo pacto, ut, ſi forte locus ille in abbatiam erigeretur, abbas electio a capitulo Majoris-monasterii penderet: electus verbò ad Teruanenſem epifcopum benedictum adducatur, eidemque ſuperiorem promittat. Actum anno ab incarnatione Domini MCCCXV. anno præſularis Gerardi primo. Hoc ipſo anno Bartholomæo abbati puſſimo ſuccedat Bernardus abbas, conſueſcento de ſancto Venantio, qui monaſterium ad ſinem ſæculi tunc non abſque procellis, quæ a ſturbis quoque puſſi eſt. Eo abbate complariam celleram acceſſio monaſterio facta eſt. Ejuſ etiam tempore illac ſe recepit Hilgotas Sociſonum præſat, ejus in regimine ſaturus ſuccellus. Bernardo quoque abbate Urbanus II. Majoris monaſterii eccleſiam deſervit. Prima donatio Bernardo abbati facta occurrit hoc anno, quo Albinus clericus Caronti conceſſiſſe dicitur Bernardum abbatem, redemptum de placito de Medanta, anno ab incarnatione Domini MCCCXV. eique eccleſiam Cnamatru conceſſiſſe.

Eodem quoque anno, ex Iperio, Hamenſe monaſterium in pago Atrebatenſi, inter Ariam & Lilleriam oppida, conditum ſuit a prædecto Ingelranno Lillerienſi domino, qui Balduini comitis in peregrinatione ad ſanctam Jacobum ſocius fuerat, & cum eo diverſetur ad Caruſenſem monaſterium, unde primò, ut veri ſimilium eſt, Hamenſis eorum monachos eduxit. Aliud eſt ejusdem nominis monaſterium canonicorum regularium in pago Novicomenſi.

Ad alas & conſuetudines Majoris monaſterii tunc informatum erat, ut mox viſimus, Caruſenſe aſcueram; caput Falcaudus abbas erat. Vigebat eodem tempore diſciplina regularis apud Angeriacenſis lab Odone abbate, caput ſæpe jam in ſuperioribus meminimus. Id argumento eſt, quod Albertus, Belvacenſis eccleſie canonicus, qui ante quinque annos eccleſiam Buthaci Angeriacenſis monaſterio conceſſerat, adſenſu canonicorum ſratrum ſuorum eccleſiam ſancti Luciani apud Bellovacens eidem ſubjicere conſtituit, ut in va monachi collocarentur. Itaque ſerſitione ipſius Alberti & canonicorum, ut in Angeriacenſi chartulario legitur, Odo abbas beati Johannis Angeriacenſis multas pūſſas & provocatus, priorem ſuum Auſuſum nomine cum alio monacho tranſmiſit Bellovacum; Guido verbò Bellovacenſis epifcopus per eor beato Johanni, deprecatione canonicorum, prædellam eccleſiam, ſicut canonicus tenebant, conceſſi, & ut ſi monachi ſecundum Regulam viderent, approbent, tanto recte ſpacio juxta eccleſiam conceſſo, quantum ad conſtruendum regulares officinas neceſſarium eſſet. Actum Belovar VI. kal. Martii anno MCCCXV. rogante Philippo Francorum regi, anno XXV. regni ejus, ſeditione VIII. que poſt novum calidum ad annum ſequentem referenda eſt. Hæc ſancti Luciani eccleſia ſupra moro dicta, ad diſcrimen extramuræ S. Luciani abbatis, primum quidem ex ligno tantum, dein ex lapide conſtrata fuerat: quodam nobili viro, Rodulfo nomine, & Belvacenſi S. Petri eccleſie ſubjeſta, eo pacto ut quovis libitum incenſi abbatem S. Luciani perſolveret, ut Louverum (b) ſcitarat. Rodulfus ibi Belvacenſis viri celſitas dicitur in litteris Guidonis epifcopi apud Louvetum, in aliis diſſer vocatur. Angeriacenſium in illa eccleſia Inſtitutionem Philippoſ regio diplomate conſtituit, Belvacenſium ſequenti dato, cui appoſita ſigna Galerani camerarii, Gervadii dapiferi, Teſtaldi conſtabularii, Adalardi buticularii, Urſonis Silvanenſis epifcopi.

Pi.

pi, & Frogerii episcopi Cabilonenfis. An & quando in illa ecclesia inlitterent monachi, incertum. Corri faculo iniquitatem jam collegata erat, uti modò, hac ecclesia sub nomine sancti Nicolai, qui secundarius ejus patronus initio fuerat.

Inter ea Geretrus, Flaviaci seu sancti Geremati abbas, privatæ vitæ studio, præfaturam abdicasse dicitur ad undecim annos superflus. Vitæ literarum non multum amans, quippe ejus improbare Guiberto inchoatum (a) in Gensium commentarium furtim persequi coactus est, quo decedente, inquit (b) *nactus occisum, dum pastore locus ille vacaret, opus incomptum decem libris explevit, quos ipse jam Novigenti abbas, Bartholomæo Laudunensi episcopo dicavit. In hoc commentario mortalem sensum tropologico ideo prætulit, quod allegoriciæ morsali tunc utilis crederet, fide ex Deo in integrum flante, meritis pane omnibus omni præparatis.* Alia quoque per id tempus in alios sacre Scripturæ libros commentatus est. Post duos circiter vacationis annos Flaviacensibus præfectus est Hago, melius in literarum literatos affectus, quam ejus antecessor, unde eo abbate Guiberto sicut studia sua libenter explicare. Tunc temporis contigit, id, quod idem auditor refert (c) de duobus proprietariis monachis: quorum unus, olim in saculo flagitiosus, sed nobilis miles ad extrema vitæ perductus, dum pro maris terræ displacuit, signo recipientis vocati fratres adfuit, psalmos & preces consuetas recitans, quo factis, *hominem, ut monachi mori est, ceteris supplicium, ut ostendatur, in extremis fratribus vitæ effluem relinquunt.* Hic egrediens, relicto parumpet spūitu, priorem absente abbate advocat, crimen confitetur, & abolitione accepta, post paululum repetitis singulis expiat. Alteram exemplum magis lugubre refert idem auditor de quodam alio, accidioso quidem, sed qui nihil inchoat in saculo commiserat, eal nihil levitatis præter equitandi aviditatem poterat imputari. Is, duobus solidis a quadam nobili matrona fortim acceptis, Belvaci apud sanctum Quintinum dysentericæ morbo correptus, Flaviacum iussu abbatis refertur. Hunc convenit abbas sacra præfaturam, ut conscientiam exoneraret. Ille rei necessitate frequentia subinde implicatus, confessionem diffudit. Interim abbas discendit: & ille ad lectulum reversus, mox a dæmone fessitatur. Interrogatus abbas absens, quid de mortui cadavere fieret, is, communicato eum pedibus vitæ consilio, præcepit agrariam et fieri sepulcrum, & ab oratione & psalmis extem; & pectori ejus superponi pecuniam. Privatæ nihil minus pro eo preces fecerunt fratres. Ubi nam talis invenitur zelus? Quam consultus plerique videretur, ut dissimularetur culpa, & pecunia reservaretur! Resiste hoc loco Guiberto observat, hoc phylargyie vitium in tantum apud monachos perniciosum esse, utpote minus naturale, ut via aliquod erimes invenitur, cui tantopere diabolus ferritendo insidietur.

In monasterio sancti Theoderici prope Remos obijt hoc anno Rainoldus abbas beate Memorie dictus in necrologio, in quo ejus obitus notatur xv. kal. Aprilis. Hic paulo ante obitum anniversarium suum inlitteruit, præfatus se thesauri argenti, teas beatorum Theoderici & Theoduli abbatum ex auro & argento decoret, composuisse; tum ipso die obitus sui fratribus dati constituit generale annuæ ex piseibus, ac pisaniam, & panes subiacentibus, quos libris vocant. Cujus rei causâ eicemofynario altare de Sompe assignat, electus in ejus locum Richerus, a Rainaldo Remotum archiepiscopo obtinuit novam donationem altaris de Summepe, quæ minus legitime antea facta fuerat, fortis quod nonnihil pecunie Manasse archiepiscopo pro hoc altari datum fuisset. *Actum Remis anno domini incarnationis mccccv. indictione vii. regnante Philippo Francorum rege gloriosissimo anno xxiv. archiepiscopus autem domini Rainoldus anno primo.* Ubi observare conveit, annum regni Philippi hoc anno vix viginti-quatuor, quæ viginti-septimum diei, ut exempla non pauca hoc in libro alia probant, habita fuissent ratione anni & mensis, quibus vel patre vivente rex dictus est, vel patre mortuo successit.

Hæc observatio lucem affert chartæ Gossidi seu Gossidi episcopi Parisiensis, qui monachis Majoris-monasterii, in ecclesia beate Marie de Campis apud Parisiis commorantibus, concessit altare sanctæ Marie in villa quæ dicitur Incampus, altare sancti Juliani de Versillis (*), sancti Dionysii in villa, quæm Uncias (*), Perseilles vocant, & sancti Germain in Villa-pyrorum (*). Actum anno Philippi regis xxvi. presulatus Gossidi vicessimo-quarto. Hanc sanctæ Marie de Campis ecclesiæ siam fide suam seculi præcedentis incolæ comperunt Majoris-monasterii fratres, quo tempore Rainoldus Parisiorum antistes terram de alrai sancti Stephani juxta sanctam Genovefiam, quæ in feo seu feodo Berthardi comitis existerat, suam, Majoris-Monasterii monachis, apud sanctam Mariam de Campis degentibus, tradidit anno Hagonsi regis viii. Rainoldi episcopi quarto. Haud feo an de

Annal. Benedict. Tom. V.

B b 2

haq

ANN. CHR.

1044.

LXXVII.

Guiberto.

dia persequi.

105.

(a) p. lib. 3.

105.

(b) Goss. lib.

105.

(c) id. lib.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

105.

AN. CHR.
9084.

LXXV.
S. Remigio
Benedicti et
ceteris S. Bal-
di concessa.

al. Huber-
U.

S. Germa-
ni Auliflor-
ensis abba-
tes.
(*) Lohsehl.
no. 2-574.

LXXVI.
S. Juliani
& Nacar-
um abba-
tes.

LXXVII.
Silva-
majoris in-
stitutum apud A-
ragonem.

LXXVIII.
Mediani
monasterii &
fidei Apri
abbates.

hæc ecclesia intelligenda sit alia charta, qua Guido Langobardus, ejusque filius Paganus anno **MLXXXV**. Majus-monasterium adifici dixerunt, & Bernardo **1008** tum ubi *ecclesiam sanctæ Mariæ apud Parisiis* concessit, factâ hac de re chartâ, quam super altare posuerunt. Perficere monachi in illa ecclesia usque ad annum **MCCXII**. quo Carmelitis sanctimonialibus exalceare eis succedere.

Eodem anno **MLXXXV**. Richerius, Senonum archiepiscopus, suburbano sancti Remigii monasterio ecclesiam sancti Baldi, ultra fluvium in monte sitam, cu unicus tum presbyter ministrabat, rogatu Guillelmi abbatis concessit, eo pacto, ut in ea plures monachi ad Dei servitium manerent. Et quoniam illa ecclesia ab antiquo Senonensis ecclesie thesaurio attributa erat, hanc donationem probavit Dalmbertus canonicus, qui thesauri manus ab ipso Richerio accepit. Actum publice in ecclesia sancti Stephani. His litteris post Richerium & sancti Stephani canonicos adscripta sunt signa Gaufridi Parisiensis, item Gaufridi Carnotensis, Philippi Trecensis, Walterii Meidenis, & Arnulphi Autelensis episcoporum; & post eos Arnulfi abbatis sanctæ Columbe, Humberti (*) sancti Germani Parisiensis, Leovvini sancti Petri Meidenis, Galberti, sancti Germani Auliflorensis, Gualteri sancti Petri Ferariensis, & Roberti sancti Florentini Bonæ-vallis abbatum. Data mensis Octobris, regnante Philippo rege anno **XXIII**. lege **XXVI**. ant **XXVI**.

Si error non est in anno hujus instrumenti, Roelanno sancti Germani apud Auliflorum abbati jam succederat Guilbertus abbas, qui ei subscripit. Attamen in libro de gellis (**) illius monasterii abbatum Roelannus post annos undecim regiminis **10**. nomas Novembris obiisse dicitur, eique Guilbertus anno **MLXXXV**. successit. Erat in nobili genere, a puero illic educatus, sed pastoralis officio impar, quod seculari saltu, virâ solutioni, luxu & ignavia inquinavit, tanto regularis vite detrimento, ut vix postea excitari potuerit. Sed tandem, cum infestis per gravem culpam infamâ laboraret, ab Urbano II. in ordinem redactus est.

Caraduni-Turonum Gilbertus seu Gilbertus abbas sancti Juliani novam monasterii sui basilicam sollemni ritu per Radulfum archiepiscopum in honorem beate Mariæ sanctique Juliani & omnium Sanctorum **10**. idus Novembris hoc anno dedicari curavit. De Johanne epus successore inferius.

Sub idem tempus Rainerio Nucariensi apud Turones abbati successit Stephanus, vir magnæ virtutis & auctoritatis: quo abbate miles quidam, Sulo nomine, cognomento Ardam-mare, filius Theachi de Rupibus, ipso purificationis die, monasterii cimiterium homicidio polluit. Mos apud monachos divina cessavit, & propterea esset, *jejunium fecit ecclesia*. Monumentum hæc de re archiepiscopus homicidæ diris suppovit: ille vero die festo annuuntiationis Nucariæ venit facinus expiaturus. Tum humi penetratus, & ad altare nudatus, virgisque enfus indulgentiam promeruit, flagitante uxore Tecelinâ cum totum filio Guidone de Rupibus qui monasterio non pauca beneficia contulerunt.

Per id tempus Gerardi Silva-majoris abbatis, ejusque monachorum fama latè pervagata, Hispanias penetravit, permovisque Sancium, Aragonem regem, ut ecclesiam villam, quæ Tolla dicitur, Gerardi alumnis inhabitandam concederet, eisque subsidia necessaria conferret, variis donationibus, tum ab se, tum a Milone quondam eremita factis, quas rex cum Felicia regina & filio Petro confirmavit. His beneficiis haud ingratus Gerardus abbas statum edidit, ut pauper unus in conventu Silva-majoris gratis admittus, pro rege Sancio, ejusque progenie perpetuo preces funderet, quæ de re Sancius litteris scriptis, Gerardo gratias egit. Consimile grati animi testimonium edidit idem abbas erga Willelmum Aquitanie ducem, qui fundum extruendo monasterio dederat; scilicet ut singulis hebdomadæ pecuniaris missa pro eo, quoad viveret, celebraretur; & una pro eo prebenda pauperibus erogaretur.

Jam annus octavus erat, ex quo Berricus Mediani-monasterii abbas Benedictio succederet, cum ille, scilicet Berricus, basilicam sub balnea suo rupe monasterio imminente, quæ nunc dicitur Alta-petra, a fratre Theoderico ipsius jussu constructam, a Pibone Tulli-Leuorum episcopo in honorem sanctæ Mariæ Magdalene dedicari curavit. Hic anno sui regiminis nono testamentum seu memoriale edidit, in quo rerum eidem monasterio eo abbate collatarum sit enumeratio. Principio laudatur dux Theodericus, qui hortatu Pibonis episcopi Mediana ecclesie remisit fumnas quinquæ solidorum, qui singulis annis pro ecclesia Monemensi ab illa ecclesia exigebantur. Alias donationes prætereo.

Paulo ante Wido abbas sancti Apri, vir magnæ litterarum & simplicitatis, discessit pentecostes e vivis migrasse dicitur a Johanne de Rayone. Post Widoicum eius loci abbatem, de quo sæpe facta mentio est, occurrit Richardus abbas eo nomine

mince primas, qui anno MLXXV. litteris Fibonis episcopi pro sancto Michaeli ad Mosam, scilicet de capello sancte Marie sub Almarino subscripsit. Widonem Ricardi successorem excepit Ewardus, qui litteris Sophie comitissae pro eadem capello subscripsit anno sequenti MLXXV.

Hoc etiam uno Significatur, e nostris Moguntinus archiepiscopus, maiorem ecclesiam ulligentium dolore contrahentem, defecit, mortuusque est, sepultus in monasterio, quod Hufange existerat; vir non satis in officio erga pontificem constantis, cui tamen longè ante obitum se reconciliavit. Wecilo ejus successor ex clerico Halberstadenſi, Heinrici partium fautor, abbates & monachos sibi contrarios multum vexavit.

Ex his qui pertinaciis Heinrici partes turbantur, unus erat Bruno comes de Calba filius Adelberti conditoris monasterii Hirsaugiensis: qui Bruno, ob contrarium illam Heinrico adhesionem, a Gregorio ecclesiae fulmine percussus, eum, nihil minus divinis se officiis ultro ingereret, Hirsaugiensis monachos, pontifici quam maxime addictos, perturbavit; qua de re Willelmus abbas Anselmum nostrum censuit consulendum, quo pacto se cum Brunone comite excommunicari gereret. Hunc epistolam ad hanc aetatem integram retulit Trithemius sub hac inscriptione: *Dominus & patri reverendo abbati Hirsaugiensium fratrum Willelmus, Anselmus Constantiensis ecclesiae minister indignus, in hac vita diuturnam prosperitatem & in futura aeternam felicitatem.* At in editis Anselmi epistola hae (a) ita inscribitur: *Dominus & patri reverendo abbati Guillelmo, frater Anselmus in hac vita &c.* suppresso archiepiscopi titulo, quo necdum insignitus erat Anselmus. In hac epistola Willelmum monet comitem illum excommunicatum, qui eis divina celebrantibus se immiscet, humiliter ac modeste esse admonendum; quod si admonitionem contemnit, Deum pius timendum quam hominem; ideoque aut secundum prolatam in eum sententiam eum co agendam; aut donum apostolicum, seu aliam ejus vices gerentem, hoc de se consulendum. Lixi respondet ad duo alia Willelmi consulta de presbyteris publice concubinantibus, & occulte lapsis severitatem consentientibus, quae suis persequi non est hujus loci. Si qua hic Trithemio fides, Anselmus in reditu a Romano itinere Hirsaugiam adit (quod parum veri simile est accidisse ante ejus pontificatum) ibique quatuordecim diebus commoratus, cum Willelmo abbate familiaritatem contraxit, multasque epistolas scripsit, & accepit. Apud Johannem de Bayone (b) lego, Brunonem, comitis Alberri de Balru filium, post Walonem sancti Aculni abbatem, in sedem Metensem ad breve tempus intrasum fuisse ab Heinrico, puto Hermannno episcopo, qui Gregorio adhererebat.

In Anglia post mortem Arheleimi Abendonensis abbatis, quæ hoc anno (c) accidit, in ejus locum Reinoldus, & ipse, uti & ejus antecessor, monachus Gemiticensis subrogatur ad tredecim annos; quo mortuo, rex Willelmus, eo nomine, secundus, abbatem Abendoniam, pluresque alias in manu sua usque ad obitum retinuit. Hic Reinoldus abbas, Gemiticensis monasterii haud immemor, insignem librum evangeliorum illuc tranſtulit, hætenus ibidem æservatum, præmissa hac epigrapha: *Reinoldus, cum propriis electis moritur, sed Dei gratia præstante indignus abbas Abendonensis, bene fecit Evangelium tetum, sibi una argenteoque ac gemma orationem, beata Dei genitrici ac semper virgini Mariæ, beatoque Petro Gemiticensis monasterii mittit, cunctisque fratribus suis Deo servandis, ad honorem Dei atque ejus matris perpetualliter in eodem loco servandum &c.* Tunc Gemiticensis monasterium procurabat Gomerodus abbas, ab anno MLXXV. ex Fonraclesiensi assumtus, qui Willelmo Conqueritori morienti uſulit, mortuus in synodo Claramontensi.

In Aragonia præter id quod superius retulimus, facta est sancti Indaletii episcopi translationis ex urbe Almeria in Pinnarenſe monasterium, scripta hoc anno ab Hebrethmo Cluniacensi monacho, cujus non minus insolitum, quam Indaletii nomen, quem; Vegetianum in Hispania episcopum fuisse ferunt. Hujus translationis huiusmodi retulit Papebrochius (d), sed tum jejuniæ & male digestum, ut nihil observari dignum contineret. Facta est principatu Sancti Aragonum regis, eamque Sanctio Pinnarenſi abbate, per duos monachos, Brunelium & Garium, qui in urbem Almeriam, tunc fore in villam redactam, ejus rei causa missi sunt, illasque reliquias in eam monasterium attulerunt. Id se vidente factum ait Hebrethmus, qui se indignum Cluniacensis cœnobii monachum vncat, & hanc translationis, ut ipse vocat, paginam ipsius prædicti abbatis hoc anno scripsisse. Fides sit penes auctorem.

Tunc Lirinenſis monasterii Aldebertus seu Eidebertus abbas, ejus nominis secundus præerat ab anno MLXXV. ejus jussu Daniel, ejusdem loci monachus, commentarium in Psalmos composuit, Eideberto abbati inscripſum, & in bibliotheca Lirinenſi asservatum, cujus prævia ad Eidebertum epistolam, quæ penes nos est, non magis iniecit opinionem de auctore, ejusque commentationem. Aldebertum præcedente

Abn. Chr.
1044.

LXXIX.
Spiridam
archiepiscopus
tibi.

LXXX.
Hirsaugien-
ses Ansel-
mum consi-
luer.

(a) Anselm.
lib. II. ep. 15.

(b) Hist. Mo.
diar. mo.

LXXXI.
Abendonien-
sis abbas ex
Gemitico.
(c) August.
Hist. lib. II. p.
101.

LXXXII.
S. Indaletio
episcopo
translatio
in Pinnaren-
ſe monastio.
(d) April. p. 4
113.

LXXXIII.
Lirinenſis
abbas.

ANN. LIII.
1046.

Aldebertus primus, Amalrici successor, qui sancto odiloni Cluniacensi in regione Lirinenfis monasterii successisse dicitur. Aldebertus secundus superius fuit ad ipsam seculi sequens.

ANN. CIV.
1048.
LXXXIV.
Odo in Ger-
maniam lega-
tus.

PRiuluxum Roma discederet Gregorius papa, concilium habuit, in quo anathe-
matis sententiam in Wibertum pseudopontificem, & Henricum, eorumque
fautores iterum protulit. Hoc decretum per legatos, Petrum Albanensem in Fran-
ciam, & per Ortonem Offensem episcopum in Germaniam perlatum est, ut Ber-
tholdus testatur. Otto ipse est Odo nobis, ex monacho Cluniacensi factus episco-
pus cardinalis, qui ante biennium ad Henricum in Germaniam missus, ab eo com-
prebensus fuerat. Is, ubi in Germaniam venit, inque anno MLXXXV. id est asse-
kalendas Februarii convenit in Saxonia habuit, in quo sceleratam in schismaticos
iteratam vulgavit, quam Saxones probaverunt. Mox conventus alter in Turi-
gia habitus, convocatis utriusque partis episcopis & proceribus, ubi pontificis partes
defendente Gebhardo Saltzburghensi episcopo; Henrici verò causam agente Weci-
lone Moguntino, tanto animorum zita res asti est, ut non sine sanguinis effu-
sione discessit. Inde orthodoxi Quidelinburgum convenire, ibique deo us
publicata in schismaticos sententia, multa ad faciendam ecclesie disciplinam consula-
ta, in his ut ova & casei in quadraginta non ederent. Contra schismatici Mo-
guntie conciliabulum habuerunt apud sanctum Albanum: cujus loci abbas Godefridus,
forte ab ipso schismaticis, deponitur; ejusque in locum sufficitur Adelmannus,
ut ex Dodechbus discimus.

LXXXV.
Reinhardi-
fontanum,
monasterium,
& alia.

Per hoc nihilominus motus Reinhardbrunnæ in Turingia monasterium hoc anno
edificatum est a *Ludovico Saltatore*, ut legitur in appendice ad Lambertum. Rein-
hardi-fontanum vocat Franciscus Paullinus in appendice ad Annales Inacenenses, ubi
Henrici Imperatoris diploma refert, illius monasterii constructionem, dotationem,
& immunitates confirmantis. In illo diplomate hoc monasterium suum dicitur in
confinio. Lothe Silve; in honorem sanctæ Dei genitricis Mariæ, ejusque Johan-
nis Evangeliste magnifice constructum a Ludovico religioso comite, ejusque conjun-
ge Adelheida, ac centum-quinquaginta manibus dotatum, sanctæ Romanæ ecclesie
subiectum sub quinquennali censu decem solidorum, cum iure liberae libertate eligun-
di abbatem secundum regulam sancti Benedicti. Hoc diploma datum est ad petri-
onis prædicti comitis & Gisilberti abbatibus, qui tunc eidem cellæ Reinerbrun-
næ præfissi dicitur. Actum Moguntie anno sequenti. Subjuncta est ejusdem Hen-
rici donatio eidem monasterio facta anno MCXII. Ernesto rube abbate; dein alie-
ra donatio post annos quinque eidem facta a Karthardo Moguntino archiepiscopo
adificando constructo labori & tractatu monachorum, de ædificando Du. servatis de-
votè inscriptum. De Ludovico Turingie comite, illius monasterii conditore, agens
prædictus Paullinus in Annalibus (a) Inacenensibus, scribit Ludovico sive Bertho-
lone hunc Ludovicum II. patri filium successisse, eumque, repudiari priori conjuge,
Udalrici Saxonie ducis filii, Adelheidam, Ortovici marchionis Sradensis filiam, &
FridERICI III. comitis Palatii Saxonie viduam, duxisse; eundemque ab Adelber-
to Bremensis archiepiscopo captum, & in custodia detentum ad bituricum, demum
sancto Ulrico voto facto, per sanctam in Salam se dedisse precipitem, unde Salus
sive Saltator dictus sit, eandem penitentiam ductam fundasse monasterium inigne Rei-
hardi-fontanum Ordinis sancti Benedicti, a Reinhardo sigulo, prope fontem inha-
bitante, uncuparum: ubi monachus factus beato sine quævit anno MCXXV. Uxor
verò ejus Adelheidis, peccata expiatura, eidem cum marito condidit Schiblen-
se monasterium pro sacris virginibus, prima earum abbatissa; necnon Oldendie-
se prope Saalburgum pro monachis, utrumque sub regula sancti Benedicti. Ratifi-
cavit eam eodem anno Henricus V. idus Novembris, cum ad preces Irmingardis
abbatissæ omnia (b) Brianensis sanctæ Julię partibeneus jura & privilegia revo-
cavit.

(b) Beller.
C. de. m. a. p.
213.
LXXXVI.
Reinhardi-
fontanum in S.
Gallum.

Inter ea Bertholdus marchio & Werinbrunus Augiensis abbas, veteres in sanctum
Gallum iras deinceps renovavit, disabusque turmis ordinatus, sancti Galli prædia de-
vastavit. Non multo post Udalricus sancti Gallienis abbas, injuriam ultor, Augien-
sem terras hostiliter ingreditur, & talione reddito, nulli parci: mox Diethelmum
Tobemburgi militem, qui sancti Galli locum armis invaserat, armatis prædictis in-
perat, & sub jugum mittit. Inter hæc mala, quæ prædictis potius, quam abba-
te & monachos decet, Gebhardus, Bertholdi marchionis frater, sancti Aurelii
sive Hirsburgie monachus, dux Welforum suadente, ab Odone, ut tunc patribus,
Romane sedis legato, Constantinensem episcopatum obtinet, Ottone episcopo adhuc
vivente, ac residente in odium Bertholdi marchionis Udalrico sancti Galli abbate.
Gebhardus agere ferens, in sancti Galli domos sævisse dicitur, vique a mona-
stio

vil iocundiora abstinuisse, quod de plurimo ceteroquin episcopo vix eredi potest. Tandem vero, cum Udalcas ubas insepato Aquilensis patriarcha factas esset, Augustensis ubatibus ita tantisper deservit, ut unno sequenti dictari famas.

Hoc item anno Volmarus abbas Nienbargensis obitus dicitur in chronico Saxonico, cui Estembertus successit. Ad hanc Parthenopolitano seu Magdeburgensi episcopo Hartvigo fugato Hartvigus Herfeldensis ubas substituitur. Reinhardo quoque Mindelci episcopo, in Helmvardensi monasterio regulari professione ingressus, amicus ejus Volmarus episcopatum obtinuit. Multae aliae per id tempus factae sunt episcopatum & abbatiam mutationes, vel nominationes, ut pater ex epistola (a) Stephani sive Herrandi Halberstadenis episcopi ad Walstanum, in qua Henricus ubatibus Faldensem inter alia pro adversum pro pudor! dedisse perhibetur. Neque tantum abbas videretur, sed etiam puellatam auctoris sui profunde, prout Lietmann Hammaburgensi archiepiscopo ubatibus Frideus parthenonius, prout Etscenhem, quam eidem paulo ante contulerat. Existit apud Schatenium (b) hac de re diploma pro abbate Frideo, datam hoc anno Wormatiæ v. kal. Januarii.

Sed, his societatis actis omittis venio ad alterum legatum, Petrum scilicet Albanensem episcopum, quem Gregorius misit ad perferendam in Frunium excommunicationis decretum in Henricum ejusque fautores. Is est Petrus, cognomento Ignotus, ex monacho Vallambrosano factus episcopus Albanensis. Hinc in illa legatione ad adiuvandum est comes Jarento, sancti Benigni apud Divionem ubas, qui Gregorium ad urbem Salernam secedentem secutus fuerat. Quid illi tum acciderit, ex Hugone Flaviniacensi, qui hac factus refert, compendio accipe. Gregorium ex Urbe discedentem secutus Jarento, cum pontifex quadam die matutinis processisset, celeriters subsequens abbas, calonem turbam offendit, qui extrema hostium sequentes, mira currendi agilitate, ignaros dolii trucidabant. Horam fraudes abbas huiusmodi ignaros focios iter ocus accelerare monet, nil motus praedonum illorum clamores, vociferantium, non esse eam viam, quam pontifex praecerat. Verum abbatia monito nil candidatus Walterius ejus monachos sublevis, viam ad eis quaesierunt, quod ille non tulit impune, nam letali valere ex lanceole ictu, dum seorsus fugam sibi consulere tentat, percussus interit, homo alius pontifici paribus non factis adiectus. Eo ruente, nequaquam a persequendo desistere desistit illi homines, donec animal, quod facinus ferebat, afficari, cursum ad implendum avaritiam interruerunt, nudatamque vestem Walterii corpus reliquerunt: quod percussit, & in pauperum pauperiam peritum ille, ut benigno erat unum, pluviali, quo indatus erat, mortui cadaver operuit, & abolutione ei imperavit, missam pro eodem cecinit, tumque sepulture mandavit.

Tum consulari abbatem, cui duo tantum fratres reliqui erant, eum apud se retinere voluit: at ille suos Divionenses quantocius revivere cupiens, a quibus per annum integrum abscerat, discedendi facultatem obtinuit a pontifice, qui et legationem Consulari imposuit, datis litteris ad Sisenandum illius provinciae principem, ut ei, tamquam sibi crederet. Eidem adjuncti sunt Petrus Ignotus mox laudatus, & Gisaphus Salernitanus princeps, quos cum eo Cloniacum mirabat, cum litteris ubi omnes fideles scriptis, quibus eos ad sibi compatiendam & subveniendum hortabatur. Illi itaque mare ingressi ad vitandas hostium insidias, demum ad sancti Aegidii sanum appulere: ubi abbatum animo fluctuanti, an Colimbriam, uti iussus erat, pergeret, filius ut fratres suos potius revivere visum est, & quidem opportunitate, nam, nisi id fecisset, fortasse et Colimbria reveras, nullas ex eis reperisset, sed omnes hac illuc dispersos; nec habuisset tot alumnos, qui ad ipsam eodem anno confugerant. Venit igitur Divionem, & quos ante discessum infestos passus fuerat, toto sibi animo subiectos & obsequentes invenit; faciliusque caritatem, quam in quorundam cordibus iram erat.

Interim inibat Gregorius papa obitus, cuius ipse tempus imminente hoc anno praedicebat circiter kalendas Junii evenit. Imminere die vacationis factae, longum ante, inquit Hago Flaviniacensi, convocatis cardinalibus episcopis & ceteris conscriptis, diem obitus sui praedixit: confirmavitque omnibus ecclesiasticis institutis officia, xv. kal. Junii praedictos fratres sub distincti iudicii interminatione, & sanctae obedientiae praecepto continxit, ut, si qua in se corrigenda deprehendissent, nequaquam reciderent, quibus ejus facta, zelum & doctrinam collaudantibus, bas, respondit (c): Ego, Fratres mei dilectissimi, labores meos nullius momenti facio, hoc anno consulas, quod semper dilexi iustitiam, & odio habui iniquitatem. Dein eisdem cardinales singularem sibi dexteram dare iussit, ut polliceri, si neque Wolbertum illum sedis apostolicae invasorem, neque Henricum regem, & eorumque fautores, nisi respicerent, in communionem nunquam recepturos. Ex quibus

ANGL. CHR. SOC.

ANGL. CHR. SOC.

(a) apud De. dachin.

(b) Annal. Frideus, pag. 110.

LXXXVII. Legatus abbas papae constanti Baletum.

Legatus cum Petro Ignoto, ad hoc sedis.

LXXXVIII. Gregorius papa excommunicavit omnes ecclesiasticos iniquitatis & obsequii.

(c) vixit nam. 108.

ANN. CHR. bus redarguas Sigbertum & alios, qui dicunt, Gregorium in extremis indulgentiam illis omnibus impertivisse. Sub hac rogatus, ut in tanta rerum perturbatione successorem designaret, tritum dedit optioem, videlicet Desiderii cardinalis & abbatis Calinenfis, Ottonis, seu Odonis Officinis, & Hugonis Lugdunensis episcoporum, qui ambo tunc aberant. Desiderio autem, qui, audito ipsius verbo, Salernum vocatur, praeiit, cum sua migrationi non adstaret; qua de re attentius & mortuus abbas, dicti veritatem brevi agnovit, nam subito admovent, quodam Calinenfis ditionis castrum a Normanniis obseffum esse, suis auxilio adesse compellitur, a pontifice invitatus discessit. Sic, eo absente, simul vivendi fecit strenuus pontifex viii. kal. Junii, ipso die festo sancti Urbani papae & martyris, obitus *maris & confessor*, ut loquitur Hugo Flaviniacensis. Hic Urbani II. episcopum refert, in qua Gregorius, praeternitio Desiderio abbate, in successorem designasse dicitur cum Officinis & Lugdunensi Luccensem episcopum, scilicet Aofelmum. Verum Paulus Bernierensis, qui res a Gregorio gestas scripsit, alique omnes, Desiderium praefecit.

Legi in quodam veteri codice monasterii sancti Petri Cataunensis, episcopo Augusmodinensi (in sine dubio Agano erat) post biennium Ierusalymis redentem, domo papae Gregorii depositioni interfuisse, & asserere, pontificem aote cõsidum pndialisse obitus sui diem & horam, nec omnino lesulo decubuisse, sed ipso sui transitus die adisset ecclesiam, allocuturum publicam cum cle- ro populum totius Salernitanae orbis *primò de credulitate*, id est fide, *corpore & sanguine Domini resti*; *deinde de intentione tuius sui operis*; *tum impedit fuit sta- ta, abstinere nactus a se anathematizaret*; (quod cum aliis auditoribus, non con- venit) ac post *gemitus & manibus* incidentem ad altare accessisse, ubi orationem cor- poris & sanguinis Domini sumit; sicque domum reverens, hori quã praedixerat obitu, superposito toto suo sepulturae officio, etiam divisione modica quam habebat, sublestant. Panch ante obitum diebus, id est viii. idus Marti Gregorius privilegium concessit Petro abbati monasterii Fricientis, de quo superius egimus. Hic finis fuit magis illius pontificis, qui vixit mita & difficilia operatus est, restituendo cõtributum sacerdotum, simoniam calcitrando, & iuventutem moderando ecclesiasticarum dignitatum: qui denique magno spiritu vidit ultima, & inter sanctos pontifices adscribi meruit. Huius sanctitatem pndicant non modò Paulus Bernierensis, & Domizio eius vixi scriptores, qui aliqua ejus miracula referunt, sed etiam Lambertus Scaburgensis, Hugo Flaviniacensis & multi alii. Accedit, quod qui ei adversati sunt, homines male fugis & profigati plerique fame existeret malique morte perire: qui vero ei adhaesere, plerique viii sanctitate insignes, ut Aofelmus Lucensis, Petrus Albanoensis, Gebeharus Salterburgensis, Adalbero Wirzbergensis, alique non pauci episcopi, omnes discipline ecclesiasticae studiosissimi. Porro si qua in re peccavit pontifex, et difficile est in tot tantisque consulationibus semper modum tenere; id potius advertatiorum perrinacis Inquisitioni & consuetudini & rerum conditioni tribuendum est, quam nativo ejus ingenio, quod ad consulationem & indulgentiam propensum fuisse patet ea ejus epistolis, in quibus magna in Heinricum ipsius humanitas & placabilitas subinde elucet. Vixit in pontificatu, annos xxi. menses unum ac dies tres.

LXXXIX.

Friberti

Guicardi ob-

itus, & data

Calis Italia.

Eodem anno ex anonymo Barenz, vel, ut Bertholdo placet Insequente, & qui-

dem meofe Jolio, decessit Robertus Guicardus Apulie dux, qui Gregorium ea

urbe Roma educerat, perduceraat Salernum. Obiit porro in expeditione, quam

contra Michaelen imperatorem susceperat. Eius corpus in Italiam reductum, & in

Apulie urbe Venusina conditum est. Filii ejus Rogerius & Boamundus paternam

hereditatem inter se diviserat. Rogerius dux Siciliae, Boamundus Apulie pri-

nceps factus. Varias ejus donationes, Casuensi monasterio factas, recenset Petrus

(a) dicitur, quosdam etiam Siceligitae ejus coadjugis, qui ambo in sacrum illum

locum optime affecti erant. Primò quidem vice, quando Regium ad Robertum

profectus est Desiderius abbas, sexcentos ei byzantios, quinque pallia & quatuor

nuculae auream dux largitus est: quando verò dux ipse primò Calinum venit, duo-

decim auri libras cum centum byzantiis in capitulo posuit, & super altare sancti

Benedicti trecentos quosdam & tria pallia; octonem centum quosdam in fabricam

monasterii, ac centum in refectorio, quadraginta in hospitali, duodecim libras de-

nariorum pro domo infirmorum, & centum michaelatos pro pictura capituli. Item

secundò vice, quando in Tiberinam urbem perrexit, posuit in capitulo duodecim

libras auri, super altare verò eorum quosdam, & unum pallium magnum. Ter-

tià denique vice, quando ea Urbe Gregorius adduxit Calinum, obtulit in capitu-

lo mille solidos Amalfitanos, eorum byzantios super altare; cum verò inde disces-

surus erat, centum saganas stratos in dormitorio contulit. Uxor verò

eius

(c) Chron. Ca-

sa. lib. i. c. 58.

ejus, cum egregerat, beato Benedicto mille quadraginta quinque libras argenti & pulvum usum; & quando ille venit post mortem ducis in capitulo, duas auri libras & trecentos squalatos dedit, duas vero libras auri in domo infirmorum; usum pro expensis, alteram ad balnearium construendum; omneque refectorii mensis mantiliis operuit. Mito multa alia utriusque donaria, necnon varia monasteria, quae ambo conjuges sancto Benedicto contulerunt. Quis etiam doria conjux anno sequenti assensu filii sui Rogerii per chartam aerea bullâ signatam obtulit beato Benedicto locum in Calabria, qui dicitur Cetrarius, cum suo porta & adjunctis, reservato sibi usu-fructuario.

Brevi post mortem pontificis, episcopi & cardines Gregorii partibus additi, post pentecostem convenere ad legendum succellorem; omnesque in unum Desiderium abbatem consensere. Verum ille suae electioni haud acquiescens, ad Calinensem monasterium se retulit, universos interim, quibus res catholica cordi erat, ad eligendum idoneum pontificem litteris ac nuntiis incitans. Desiderii electioni favebat in primis Jordanus Capuanus princeps, qui, cum militis colores deservissent; cum Romanam perducere conatus est eo anno, ut ipsam, etiam reluctans, pontificem declarari & consecrari curaret. At ille consilii haud ignarus, huc ire persuaderi non potuit; atque iam res toto illo anno infecta remansit. Hac falsis in chronico (*) Calinenis Petrus diaconus, Leonis continuator.

In Uabris, tribus ab urbe Fulginate (*) milliaribus, conditum hoc tempore Saxi-vivi (*) monasterium vitorum, insignis quondam congregationis caput. Hic principium dedit pater memorie Mainardus, monachus & eremita, postmodum illius loci primus abbas. Hic amore solitudinis cum uno socio, Dionysio nomine, fecerat ad montem, qui *Felsi* dicitur in antiquis monumentis; ibique oratorium ad pedem montis in honorem beatissimae Virginis Maris, pontificatus Alexandri II. extruxit, assensu Bonifacii episcopi & comitis Ugonis seu Ugolini, illius fundi domini, qui una cum uxore sua Ugolina Mainardus monacho & eremita *undula* *foi terra ad mesuram cubitalium regis Liutprandi* anno *MLXVII*. donavit. In chronico Norvalleico Liutprandus rex Langobardorum tante longevitatis pedes habuisse dicitur, ut *ad cubitum huiusmodi metiretur*; unde *mesuram cubitalium*, ut supra *per pedem Liutprandi*, vulgo *Aliprandi* (b) appellant; quae mensura in agris meriete, *Item ad apud Insulens etiam nunc usui est*. Plures aliae donationes Mainardo subinde factae, maxime a comite Guastrio, filio Ugonis comitis, qui palatium suum in proxima situm rapt, quam Saxum-vivum vocabant, eidem ad construendum monasterium dedit, in quo filius eius Albertus, alique monasterium viginti ab ipso Mainardo tunc abbate suscepunt. Non ante hunc aedem remuneratus est abbas Mainardus, quippe qui anno superioris tantum praepositus ecclesiae sanctae Maris *Felsi* dicitur in litteris donationis, ipso anno facta a Johanne, filio Attonis comitis; anno vero sequenti, id est *MLXXXV*. Johannes ejusdem loci prior in aliis litteris dicitur; quod argumento est, Mainardum tunc abbatem fuisse, adeoque condici cursum monasterium Saxi-vivi, a Bonifacio episcopo consecratum sub titulo sanctae Crucis & sanctorum Carpophori & Abundi martyrum, quorum reliquiae ex praedicto sanctae Maris oratorio in novum monasterium, uno tantum militum dilectum, translatae fuerunt. Superstes sunt Mainardus ad annum *MCCV*. Ea vero fuit illius loci abbatem & monachorum ad multum tempus religio, ut multorum monasteriorum caput existerent, scilicet abbatiarum viginti, & septuaginta duorum prioratum, ut in chronico ejusdem monasterii videre licet, quod Ludovicus Jacobillus Fulginas, protonotarius apostolicus, Italica composuit. Ex his in diocesi Fulginate, praeter ipsum monasterium Saxi-vivi de quatuor prioratibus, una erat abbatia sancti Srephani de Gallano, quae postmodum in cellam seu prioratum redacta est. In Saxi-vivo *die viginti disciplina regularis*: sed tandem, ut fuit humanarum rerum vicis, refrigerante ibidem religione, sub finem saeculi quinti-decimi transiit hoc monasterium ad parres Olivetanos, qui hactenus illud possident, sed numero paucissimi ob remissionem reddituum, quos illis permittunt commendatarii abbatibus.

Sub autumnum hujus anni ex Germanica legatione revertens Odo episcopus Offensis, ad Clusiacensem monasterium quondam suum divertit, ibique ecclesiam infirmorum consecravit. Inde cum venerabili Hugone ad Nantuacensem monasterium, quod jam erat Clusiacensis, professus, capitulo adfuit die dominica, quae erat *xx. kal. Septembris*, equique cum Hugone & fratribus de sancti Maximi Regens, ut putant, episcopi corpore elevando & in decentiorem locum transferendo, quod in fossa quadam occultatum erat, ignoto in loco, cujus duo tantum monachi, Richardus scilicet ac Guillelmus confessi erant. Indiâ die ad hanc sollempnitatem, Odo sermonem ad populum habuit; factaque translatio septimo kalendas *Septembris*.

Ansal. Bened. Tom. V.

Cc

ptm.

ANN. CHR.
1067.

XC.
Desiderius
pontificatus
refugit.

(*) Chron. Ca.
lib. 3. c. 63.

XCI.
Saxi-vivi ex-
teriorum cen-
tibus.
(*) Fulgop.
(*) Salsom.

(b) *Item ad apud Insulens etiam nunc usui est*.
Item ad apud Insulens etiam nunc usui est.

XCI.
Odo episcopus
Offensis
& Germaniae
restit.

ANN. CHR.
1083.

ptembris, anno scilicet eodem, quo ecclesia infractorum dedicata est ab eodem prefule Odone in monasterio Cluniacensi, ut testatur antiquus auctor, qui libellum de hac translatione, Odone jam Romano pontifice, composuit. Tunc hoc dubio contigit id, quod Hugo monachus in libello de vita sancti Hugonis abbatis scribit, nempe Hugonem celebrando missam de defunctis celsius diuicisse Orlem Caritatis monachum obisse, eon Wilencum priorem, uti sentio falso vulgatum erat: cujus rei veritatem Odo, nuncio illuc missus, comprobavit. E monasterio Cantuaco Romanus reversus est Odo, qui anno sequenti Victoris III. electioni interfuit.

Abbas.
sancti Dalmati-
tini de Pesto-
na.
(4) Chron.
Fidem. 1177.
XCVII.
Theodericus
monachus in
Gregorio. 1177.
scribit.
(5) April. 16.
12. p. 133.

Ad hunc saltem annum supertus fuit Adelais, pillana Seculæ comitissa, si pendebat, episcopus Althobus subiecit, postmodum Montis regalis episcopi mensa unita, monachis ad alia loca dispersis. Tempus & auctor ignoratur illius abbatis, quem ad vallis Gessii fauces, quatuor ab urbe Cuneo passum milibus, posita erat.

(6) Chron.
Fidem. 1177.
XCVII.
Theodericus
monachus in
Gregorio. 1177.
scribit.
(5) April. 16.
12. p. 133.

Interius Egilbertus Trevirorum archiepiscopus, Gregorio papa infensus, Theodericum monachum ac scholasticum Romanum misit ad Clementem pseudo-pontificem, ut palium ab eo obtineret, quod a Gregorio extorqueri non poterat. Hic Theodericus, a fingendis conobitarum ingenias moribus scholastici nomen adeptus, duobus effusus in lucem maledicentia plenius libellis, Gregorio astra pontificis virulentum (6) calamo infectatus, Clementine factionis se vindex tolerat, ob idque Egilbertum fidem industriamque suam probaverat. It, ubi Clementem adit, facile id, quod petebat, impetravit; domumque reversus, ob preclarum præsuli nuntiatum operam, sancti Martini abbatia, super litus Moselle sita, defuncto beate memorie Egilberti abbate, donatur: cujus facultates, quoad præsuli, sic decussile dicitur, ut rerum necessarium copia vix monachis suppetere. Alius fuit Theodericus, sancti Mathie apud Treveris monachus ac scholasticus, qui Annales Treverenses composuit, eosque Canonis archiepiscopo inscripsit; laudatus a Tridemo in fusiori chronico Hirsingensi, ad annum MXXX. ubi ejus epitaphium retulit, in quo tantum monachus, non abbas dicitur, sepultus in cimiterio statum post ecclesiam sancti Martini, ubi ejus epitaphium, lapidi insculptum, in auro cernitur. Post eum Goltcherus, ejusdem conobii monachus & scholasticus, ad bihorium Treverorum res sui temporis adiecit. Forsan hac est amborum historia, que in tomo XXI. Spicilegii nostro Acherio vulgata est. Insuper id aliis facinorosis (7) adiecit Egilbertus, quod in Harrensi monasterio puellarum, defuncti Irmis summa sponantur auctor Dei, matre cantui, Liutgardam veneticam, fratris sui filiam, temerariis sanctimonialibus, omnibus denique reclamantibus subtrahit: quod flagelli loco factum esse beate virginis Irmis, Modesta & Anastasia, ejusdem conobii quondam abbatissæ cuidam sanctimoniali revelatur.

(7) Ibid.

XCV.
Nov. 1083.
ha. 1083.
Theodericus.
(4) P. 133.
1083.
(5) April. 16.
7. p. 133. &
133.

Instituto, ut superius (4) diximus, Lanzo abbate in sancti Trudonis monasterio, fratribusque hac illat dissipatis, unus ex illis, Luipo nomine (5) qui Leodicium apud sanctum Laurentium se receperat, veritus ne a Leodicensi episcopo longius amandaretur, frustra tentato Lanzo, ut in monasterium suum reciperetur, animo com. Rituit ejus loci abbatiam petere ab imperatore, quem Herimannus Mettensi episcopo, Lannonis fustore, infensum esse non ignorabat. Res pro voto illi facile succellit, & abbatia dono de manu imperatoris accepto, per duos comites (6) cum & ipse nobilis genere erat) in ejus possessionem magis militum pompâ, vii. kal. Junii, quæ secunda erat rogationum feria, inducitur. His turbatus Lanzo, in rursum quandam monasterii cum suis refugit, Leodicensem episcopum Heinricum sibi auxilio adfuturum cõsulas. Inter ea quidam fratres, qui Lanzo prælationem graviter ferebant, atque laici monasterio beneficii additi, Luiponi adjuncti, eundem ei obstringunt. Refrastra monasterii fores veris claustrum, nec Lanzo e turre progredi sinitur. Quinto-decimo demum die missas a Leodicensi episcopo Berengarius sancti Laurentii abbas, Lanzo cum astra turre educit, & secum in suum adducit monasterium. Luipo vero nil moratus, ad urbem Mediomatricam pergit, & baculum pastoralium a Walone seu Gualone, qui in episcopatum intratus fuerat, accipit. Quo audito, Leodicensis episcopus cum cum suis affectu excommunicat vii. kal. Julii, octavis scilicet postcoctæ. Citatos ab Imperatore Heinricus episcopus in natali Domini ad curiam Aquitanensem, Luiponem abolvere cogitur, Trudoniam interim interdito supposita, donec eorum causa Leodici coram episcopo discussa fuisset. Dum illuc die condito teodit Luipo, a ministris episcopi in itinere juxta Jupiam verberatur, spoliatur. Leodicem obiid mîns ille pergit: at nisi spoliato res sibi restitueretur, ad episcopum audientiam, tertio licet monitus, se subire abstinuit, ob idque deo excommunicatur. Quid inde consecutum sit, anno sequenti prosequetur.

XCV.
Almanus
capella dila
sancti Mi-
cheelis ad Mo-
tum.
(7) Annot.

Ante aliquot annos Lotharinge dux Theodericus capellam sub Almanis (*)

(*)

ANN. LIII.
1083.

nihil tamen minus fieret in re efforia de elemosinis; cum fratres continentium foret excederet numerum, & his, qui de terra fertili & plenissima vivebant, scilicet sancti Vitoni monachi, & nihil minus moverat quam penuriam pati, abundantissime immensum ministraretur, & sua pietas omnia supplicat, Dominus Iesu, & quidem iussu. Habebat enim terrarum dabit, & abundabit. Quae autem major potuit esse caritas; quam virum, anno integro a monasterio sanctum, iussu ad sua redirentem, omnia in vestris confusa & profusa aduallata, cum omnia decissent, panis, vinum, substantia, quadraginta fratres tum gratiarum actione suscepisse; & qui sine ulla polle quibat in necessariis sufficere, hunc pro his, quos non noverat, deducendis ad terras extraneas ipse, & sui cui expensis ad suam locum deduxisset. Hec sunt tua, Iesu, mirabilia; haec de tuo fonte procedunt. Noverat ille tant famulus, se suis non desore, quod videret cibos in deserto parare, & de paucis panibus multa milita hominum satiare. Hoc etiam ei tunc omnipotentis providenti, qui & necessaria ei subministrasset, & insuper tanta in praeclis & fundis ecclesiae eodem anno ipse & deinceps contulisset, ut dignitas videretur cuius ecclesiae; & insuper, se durante, benedictionem benedictionis possideret, quia in modis invenit esse fidelis. Præclarum sanæ christianæ caritatis, & divinae providentiae exemplum, quod utinam omnium animis, qui res monasteriorum curant, tam altè iningeretur, ut eorum corda, quæ si non cupiditas, saltem fidei pusillitas contrahere solet, in tempore necessitatis explicaret, dilataret. Quæ ita se gessit beatissimus pater noster Benedictus, ut suo loco videmus: ita nostri Hispanienses, ut paulo post videbimus; & ut de aliis sicut, nostri Sitchenses seu Bertiniani, qui sanctum Thomam Cambricensem archiepiscopum exilium cum oneroso sui ecclesiae monachorum cuto effusis caritatis bachiis complaxerunt. Verum tamen Jarentoni factum non omnino probaverat Hugo Clugiacensis abbas, ratus impossibile (*) futurum, ut concordiam tenerent tres aliquos de congregatione, nutrix scilicet seu alumnus sancti Beccigni, stabiliti & non stabiliti: consensu esse exilimant, ut eos, qui stabilitatem inuere vellet, sui congregationi faceret; renouantes emitterent. Sed tamen tantâ prudentiâ se gessit piissimus abbas, ut nulla inter tam variam professionis monachos discordia orta sit, nec Jarento, reformata pace, agrè dimiserit, quos tempore necessitatis retinuerat. Quæ hæcenus diximus, pencebere obitum, vel saltem suorum de obitu Gregorii pontificis: quo omnis fratrum corda magnopere turbata fuisse tradit Hugo, dolentem tunc scilicet desolationem sanctæ Dei ecclesiae; quamquam congaudentem illi scire, reus, quem multis tribulationibus probatum suo jam Dominus gremio cofoveret.

(a) Lib. lii.
c. 10. p. 139.XCVIII.
Papa episcopus
per hunc monachum
Dionis.

Eodem, ut jam dixi, anno Pabo Tullenis episcopus Ierusalem devotiois causa cum Conrado Lucilliburgi comite profectus est: ubi vero facto se obligavit, se, si in patriam saluus & incolens rediret, statim monachum futurum, quod in ipsâ in redite præstitit in Divionensi sancti Benigni cenobio sub Jarentone abbate mox laudato. Verum factâ professione a suis desideratus, iussu pontificis, scilicet Victorii III. ecclesie sue curam resumere coactus est, cui verè Crux portione, quam ab imperatore Constantinopolitano dono acceperat, auro gemisque ornatam dedit. Conrado comes in illâ peregrinatione satis fœdus est: cui Henricus ejus filius succedit. Jam ad propriam sedem reversus erat anno MXXXVII, quo anno, & quidem kalendis Septembris, cellæ Batr-viliz constructionem, & donationem u Sophia comitiâ sancti Michaelis monasterio sanctam probavit, eademque altare ejusdem loci, in honorem beatæ Mariæ consecratum dedit: ejus ecclesie dum in cenobio sancti Michaelis super altare quoddam parvulam consecratam fecit, præcepitque ut ad prædictam cellulam transferretur.

XCIX.
Robertus
Molismensis
monachi sc.
ad cell.
san. Alicen.
tem.

Jam Molismensis primitiva paupertas exuberaverat in magnas opes, quæ cum ex religionis fervore profectæ essent, ipsi denum religionis summam feru prædicum uttulerunt. Hinc enim superbiendi, & lautius laxiusque vivendi occasione arripientes monachi, regularis disciplina observatione postpositâ, cupiditatis feroces laxare coeperunt. Hoc ad officium revocare non desistebat piissimus eorum abbas Robertus: verum, ubi nihil sua monita proficere intellexit, statuit illos desecere; ne dum in eis frustra quæreret spirituale lutrum, ipsi annua sua faceret detrimentum. Interim ad eam sumam pervenit quorundam solitiorum, qui in magna districtione vivebant. Hic locus variè scribitur cum in libris editis, tum in manu-scriptis, in betruino monastico Haux, in codice Cisterciensi Aux, apud Bollandianos Aurne, appellatus, de quo plura infra (b). Ad hos solitarios divertit Robertus, subalpique ulnis ab eis receptus, cum in oratione, vigiliis, labore motum, aliisque piis exercitiis primos & antequanos esset, omnino tamoo se minime reparavit. Verum longe alia mens solitarius illis erat, qui eum sibi rectorem habere volebat.

(b) lib. dpo.
c. 71.

Inter-

Interim potentiori dudi Molismenses, virum Dei Molisum revocare modis omnibus tentarunt, temporalium rerum damna & ruinam ea neglecta religionis libi advenisse deplorantes. Verum, cum nec precibus, nec rationibus ille secti sustineret, tandem mandato summi pontificis reverti cogitur. Tum vero sermone & exemplo, ita omnes animavit, ut brevi discipulus monasticæ accurata observatio ibidem restituerit.

Qui librum de vita sancti Rotberti Molismensis abbatis scripsit seculo tertio decimo monachus, ait, inter Molismenses virtute prestantiores fuisse quatuor viros, scilicet Albericum, Stephanum, duosque alios, qui post claustrales exercitationes, majori sollemniori studio ad locum, cui Vivicus nomen est, secesserint; ad aliquanto post tempore, Molismensium flagitatu, sub excommunicationis interminatione revocatos fuisse a venerabili Joceranno Lingonensi episcopo, quem, si res ita haberet, pro Rotberto episcopo perperam obtrudit ille anonymus, quippe Rainardus, cognominis Hugo, post annos pontificatus viginti, anno repente saluti suæ exit, cui successit Rotbertus, Odonis I. Burgundis duci & Hugonis germanus frater, ex schola sancti Brunonis profectus, qui sub finem vite Molismi factus monachus, non ante annum mca. Jocerannum habuit successorem. Fallitur etiam idem auctor, cum addit, quatuor illos monachos, Vivico relicto, adfuisse quendam silvam, Cistercium ab incolis nuncupatam, quæ diocesis erat Cabilonensis; Rotbertum vero, auditi eorum sanctæ conversationis, assantis secum viginti & duobus fratribus ab eo perrexisse, ut sancti eorum propoliti esset adiutor. Nam contra ea his, quæ inferius disturi sumus, uno ante Cisterciensis monasterii origine anno, id est anno mcccv. certum est, Albericum Molismi adhuc priorem fuisse; Stephanum vultum ibidem cum monacham refodisse, atque idem non ante Rotbertum, aut certe paucis ante unum diebus, Cisterciensem silvam incolere coepisse. Quod attinet ad prædictum Vivici locum, creditur esse vicus ille, quatuor a Molismo lencis positus prope Landerici-villam (*) in archidiaconatu Latiflensi (**) diocesis Lingonensis, vulgo Vivier appellatus, ubi cella seu prioratus est abbas Arremarensis.

Albericus natione Gallus videtur fuisse, Molismi prior institutus a Rotberto, antequam in silvam Cistercium cum Stephano, aliisque secederet. Eodem novæ Cisterciensis familie abbati creato, successus priori loco Stephanus, episcopus in regni-busina abbatia successit. Hic origines Anglus, cognomento Hardingus, cum ex hoc mans peregrinatione reverteretur, Molisiam diverit, ibique monasticæ professus est sub Rotberto abbate. De eo, ut & de Alberico, plura suo loco.

Rotbertus Lingonam præful, mox laudatur, non modo in Molismenses benivolentiam ac munificam se præstitit, sed etiam in Besuenses, quod ætatequam exponamus, quo in statu res hujus loci tunc fuerint, explicandum est. Sub finem sæculi præcedentis Bruno Lingonensis episcopus Besuenses a seculis observatione prolapso, ad meliorem frugem revocaverat per Willelmum Divionensem abbatem: quod mortuo, Ulgerius seu Olgerius abbas regulari disciplinam (a) accuratè observari curavit, & a Leone IX. privilegium obtinuit. Hanc excepit Odo abbas cui Ardainus Lingonum episcopus duas ecclesias sue præbendis (b) contulit. Post Odonis obitum, ex monasterio Arremarensi assumptus Wido abbas, non multo post, dimisso regimine, ad suos rediit, locumque fecit Gasberto priori sancti Benigni Divionensis, cui Rainardus præful anno mxxa. ecclesiam sancti Remigii ab omni consuetudine immunes domavit. Non alius videtur esse Josbertus (c) abbas, vir magnæ simplicitatis & religionis, qui, cum laxatam religionem restituere non posset, Cistercium cepit, ubi reliquum vite in magna pace, quam inter salus habere non poterat, pifissimè exegit. Besuensis itaque monasterii deformatam statum non solum Rotbertus præful, eidem loco virum strenuam ac maxime religiosum Stephanum (d) nomine, ex sancti Eugendi monasterio accerterit, Besuensis etiam Eugendum (e) monachum, exemplo Simonis comitis Celsipensis, ubi sub Hugone abbatem per decem annos in Christi militis strenuè se exercuit. Inde Glacianum profectus, illic cum avunculo suo domo Foidone priore magno per annum decoratus est. Deinde Widonem, Novi-monasterii apud Pélavos pro sua religione & facilitate abbatem factum secutus dicitur, novissimè ad suum, id est sancti Eugendi, monasterium regressus, inde ad nullam Barri-super-Sequanam missus est: abi a Rotberto episcopo agnitus, ad reformandum Besuense monasterium adducitur, ut postea videbimus.

Quæ de Widone & Stephano scribit ille chronographus, non omnino accurata sunt. Wido Cisterciaci prior ab Hugone abbate Pélavos anno mxxv. missus est cum decem abbatibus ad regendum Novum-monasterium, cui cum annis quinque præfuit.

C.
Observanda
quodam de
Alrico de
Stephano.

(*) Landeri-
ville.
(**) de Laffo.

Ci.
Besuensis no-
mina abbatia successit
Hic origines Anglus, cognomento Hardingus, cum ex hoc mans peregrinatione reverteretur, Molisiam diverit, ibique monasticæ professus est sub Rotberto abbate.

(a) P. 274.
(b) Ibid. p. 275.

(c) Ibid. p. 275.

(d) Ibid. p. 275.

(e) Ibid. p. 275.

(f) Ibid. p. 275.

(g) Ibid. p. 275.

(h) Ibid. p. 275.

Cil.
Novi-monasterii.

ANNO CHR.
1089.

fulset, Cluniacum reverfus est, ibique post mortem in capitulo humatus. Wido-
ni Cluniacum regresso suffusus Geraldus annis tribus et dimidio Novum monaste-
rium rexit. Huic succellit anno MLXXXII. Letaldus sancti Hugonis ebbatis nepos,
vir eximie prudentie & religionis, qui per annos quinque prefectura tenuit,
Marcum sortitus successorem, de quo inferius agendum. Simon Crispopensis comes ad
sanctum Eugendum se recepit anno MLXXXI. Hunc secutus fuisse dicitur Stephanus,
ibique per decem annos demoratus, etque eodem ad annum circiter MLXXXVII. fa-
ctus Beluensis abbas anno sequenti. Itaque intra illud decennium Cluniaci Wido-
nem priorem invisisse dicendus est. Sed hæc minutia.

CLXX.

Udalricus
heredes con-
suetudines
Cluniacensis.

[a] P. 108. 4.

[b] P. 108. 4.

[c] P. 108. 4.

[d] P. 108. 4.

[e] P. 108. 4.

[f] P. 108. 4.

[g] P. 108. 4.

[h] P. 108. 4.

[i] P. 108. 4.

[j] P. 108. 4.

[k] P. 108. 4.

[l] P. 108. 4.

[m] P. 108. 4.

[n] P. 108. 4.

[o] P. 108. 4.

[p] P. 108. 4.

[q] P. 108. 4.

[r] P. 108. 4.

[s] P. 108. 4.

[t] P. 108. 4.

[u] P. 108. 4.

[v] P. 108. 4.

[w] P. 108. 4.

[x] P. 108. 4.

[y] P. 108. 4.

[z] P. 108. 4.

[aa] P. 108. 4.

[ab] P. 108. 4.

[ac] P. 108. 4.

[ad] P. 108. 4.

[ae] P. 108. 4.

[af] P. 108. 4.

[ag] P. 108. 4.

[ah] P. 108. 4.

[ai] P. 108. 4.

[aj] P. 108. 4.

[ak] P. 108. 4.

[al] P. 108. 4.

[am] P. 108. 4.

[an] P. 108. 4.

[ao] P. 108. 4.

[ap] P. 108. 4.

[aq] P. 108. 4.

[ar] P. 108. 4.

[as] P. 108. 4.

[at] P. 108. 4.

[au] P. 108. 4.

[av] P. 108. 4.

[aw] P. 108. 4.

[ax] P. 108. 4.

[ay] P. 108. 4.

[az] P. 108. 4.

[ba] P. 108. 4.

[bb] P. 108. 4.

[bc] P. 108. 4.

[bd] P. 108. 4.

[be] P. 108. 4.

[bf] P. 108. 4.

[bg] P. 108. 4.

[bh] P. 108. 4.

[bi] P. 108. 4.

[bj] P. 108. 4.

[bk] P. 108. 4.

Tunc in Cluniacensi monasterio florebat Udalricus, sæpe jam (a) a nobis lauda-
tus, qui hoc tempore consuetudines facti illius loci tribus libris digessit, easque
Willelmo Hirsaugensi abbati ejus hortatu id operis suscepere, sancipavit. Tem-
pus exprimit in epistola libris præmissa, ubi ait, nondum esse annum (b) tricesi-
mum, ex quo cellam Caritatis Gerardus prior in ipso pego nativarius suam funda-
verat. Hanc autem fundationem anno MLVI. fuisse fuisse superius (c) ostensum est.
In prædicta epistola Udalricus Willelmum Hirsaugem abbatem, quem olim invoca-
verat, ob hoc maxime laudat, quod pueros in monasterium suum non admittat, præ-
cis hoc nodo radice, ex qua sola præcipue omnia sunt monasteria defrutia, qua de
sancta sunt vel in Fontonica, vel in Romana lingua. Contra verò tritum esse ait
Udalricus, de usitatum, si qua districtio hujus spiritualis militie inter has asser-
tum tempus facit esse potest, non esse, nisi ubi major est numerus, & auctoritas
majorum illorum, qui non atate lastris, nec imperis parentum, sed sponte sua, & majoris
auctoritatis solo Christi imperante, ad ejus se obsequium, rebus saculo abdicatis, contule-
rant. Cæsares nostros ob eandem rem laudat Petrus Damiani. Insuper Willel-
mum ob id commendat Udalricus, quod infirmiores fratrum longius a monasterio ab-
legaverit, quales scilicet oblate & reclusæ baud longè e multis virorum monaste-
riis commoverantur: & quod tales famulos habeat, qui ex libera & ingenio con-
ditione ad fratrum obsequium se se dimittant, solo viri cæcis intuitu. Usam ta-
men in his desideret, neque ut non permittat eos extra claustrum commorari, &
detur eis habitus monasticus. Ad id verò quod opponi possit, ubi non suppetere
tantas opes, ut tot monachos aggregare possit, reponit Udalricus exemplum Ger-
ardi, cellæ Caritatis fundatoris, qui cum non minus quam centum fratres quon-
quidie in monasterio alendus haberet, nullam tamen mortaliæ illuc, quæ via publi-
ca est, transire permittat, quin eos ad hospitandum non modò invitet, sed etiam
trahat; nec dubitet illi, qui penuria laborant, usque ad tria vel quatuor millia so-
lidorum minari, divina providentiâ ei subsidia ministrante.

Exemplum
huius exem-
plum.

CLVI.

Willelmi

Hirsaugensis

liberalitas

(a) Udalricus.

profectus in lib.

5.

(b) id. præf.

de lib. 4.

Confimilis fuit ipius Willelmi abbatis caritas in ipsam Udalricum, qui in Ale-
mannum ad regem, & ad quendam regalem divitiarum patrem aliquando profes-
sus, deficiente viatico venit ad Willelmum, qui non expellere aut quidquam (d)
rogaretur, immo cuncta necessaria ultro etiam nescienti providit, & accipere cog-
git. Quin etiam querenti tonorem ad præcedendum celarium ipse capillum to-
nondit, & sacrum vestimentum oblaturo non aliam quam se ipsum ministrum exhiberi
voluit. Aliud ejusdem patris exemplum non omittendum refert (e) idem enstor,
scilicet quod cum nonnulli esse vias carradas ad commensum fratrum ipso anno
collegerit, solitas nihil minus vini mensuram fratribus non subtrahit, non mo-
do monachis, sed etiam illis, qui extra claustrum positi, ex liberis & ingenio
ultro se devoverant, ut essent servi servorum Dei, qui utique non minus quam
regina erant. Tum verò pœclata patrem inert ac filios emulatio fuit. Viden-
ter, inquit Udalricus, quam sanctamque continentiam domini abbas, & illorum: do-
mini abbas de curate, illorum de paritate: na ut cum infirmitate abbas uno hypanate
domini abbas ipse viderem in cellario fratrum sex carradas superasse. Hoc exemplum,
cum abbas, tum fratrum prætermittere nefas putavi, ut intelligant monasterii præ-
fecti, qua caritate fratres suos, etiam urgente necessitate, tractare debeant: & quâ
frugalitate fratres illis temporibus vivere, subtrahendo sibi aliquid de solita canonâ,
eum ut aliorum inopie consulatur, tam ut eorum, qui res domesticas procurant,
solicitudini & molestiæ percatat.

Hic præterire non possum aliud ingne Willelmi caritatis & humanitatis exem-
plum. Per id tempus sedem Mogastinam post Sigisfrum Wecilo schismaticorum
signifer occupabat. Ejus ditiori subiectum erat Hirsaugense monasterium, cujus mo-
nachos, qui minis, quâ blanditiis, ad suas partes pertrahere conatus est: at, cum
eos communioni ecclesiasticæ additissimos compendisset, omnes domo expulsi. Cum
de extorces ac palabundi essent, in suum monasterium Willelmus invitari omnes;
(& erant numero septuaginta) eoique treidus suis benigne excepit, & aliquandiu
apud se retinuit; postea verò cellam sancti Gregorii cum suis adiunctis, quanto tem-
pore vellet, assignavit.

Vini caritas

in Hirsaugen-

sis.

Qua

Quâ occasione libros illos Conſuetudinum Cluniacenſium ſcripſit Udalricus, ipſum aperit in proœmio ud librũ primũ. Miſſus ille in Germaniam ab Hugone ubi-
bare, quorundam negotiorum cauſã, diverſit ud Willelmũ abbatẽ ſibi u putro
notum & uniſſimum, cujus monaſterium ſitum erat in pago Spireni & in Inſula
nigra. Rogat illo, ut conſuetudines ſibi explicet Cluniacenſis monaſteti, cui nati-
lun in illis partibus ſimile reputabatur in *viſa & diſciplina regulari*. Excurrit ſe
primò Udalricus ob linguę barbaricę & experiencię congruę deſectum, quippe
qui uſque ad tricenſimum ætatis ſue unum noſſis de rebus ſeculi magnopere cu-
ruverit: ſed tamen rogatũ obſecutus eſt, opere in tres libros diſtincto. Longius pro-
cederem, ſi horum librorum ſpecimen hoc loco exhibere vellem: maxime cum ex
editis libris cuilibet colligere liceat. Unum ut alterum hic tantũ obſervet: ubi-
mitum quoddã eleſtioni (a) abbatũ Cluniacenſis nullus mortalium ſoletet interſe,
præter eos ſolos, qui eſſent *reſcripti* Cluniacenſis profeſſi, & quod profeſſio (b) no-
vitiõrum, qui in cellis ejus erant, ud eundem locum, id eſt Cluniacũ uſſet re-
ſervatu, licet benediſtione in ſuis locis uſcepſent.

Udalricum in recenſendis Cluniaci conſuetudinibus præceſſiſſe videtur Bernardus
monachus qui ſuam hoc de argumento ſcriptionem Hugoni abbati ſic inſcripſit: *Re-
verentiſſimo, atque ſeint religionis informari præcipio, domus Hugoni abbati, fra-
tri Bernardi ſtiorum ejus ultimus*. Hoc opus ideo ab ſe ſuſcepum dicit, quod,
prioribus Cluniacenſis loci partibus mortais, ſepiſſimũ orienter de conſuetudinibus
ſuis controverſe, uſis utque aliis uſis ſeuſentibus; ideoque ſibi in mentem veniſ-
ſe, ut eas ex iis, quę jam ſcriptę eſſent, vel quas ubi uſis diſcere poterat,
in unum volumen redigeret. Totum hoc opus uſſet uno libro comprehendit, in
capitulis lxxxi. diſtincto. Eadem ſententię eademque ſape verba in Udalrico: ſed
ordo diverſus, nec ita dilucidus in Bernardo. Udalrici liber primus eſt de officio
divino: ſecundus de diſciplina regulari: tertius de ſingulis *obediencijs*, ut ipſe vo-
cat, id eſt de abbate, aliſque officialibus. Bernardus vero hanc ordinem inver-
ſit, incipiens ubi abbate, ceteriſque miniſtris, & in officio divino deſinit. Hi offi-
ciũtes poſt urbanos erant prior major, prior clauſtralis, decani, vinctores, præ-
centorũ ſeu armarii, camerarius, ſpecularius, ſeu theſaurarius, cellerarius, cullos viui,
horarius, reſectorarius, cuſtos hoſpitũ, ſtabularius & iuſticiarius. Quis fuerit Ber-
nardus ille, ut Bernardus ille vir juſtus & ſanctus, qui teſtimonium de beati Hugo-
nis calchi glorię reliſt, & paulo poſt eum obit, incertum.

Ex his conſuetudinibus, aliſque quas ex variis monaſteriis colligere potuerat
Willelmus, Hirſaugi abbas, librũ editũ carum, quas monaſterũ ſui poſitioni
& ſtatum ſuorum moribus aptiores judicavit, eaſque in duos diſtribuit libros, præ-
miſſo prologo, a me edito in tomo quarto Analœtorum. Principio ait, ſe ſolum
ſuiſſe in inſtitutis, quas in monaſterio ſuũdi Emmeramũ a puero didicerat. Deinde
venerabilem virũ ac bonorum omnium memoriã dignũ Bernardũ abbatẽ Maſ-
ſilienſem, dum apoſtolice ſedis legatione fungeretur, ud ſe diverſiſſe, ipſique uſ-
ſetorem fuiſſe, ut Cluniacenſis exenobilis ritus ceteris præferret; ubi & perfectiſſi-
mũ monachorum aſſeritate, & temporis antiquitate monaſtica eſt robors & gloria
exceperit religio, ut, ſi quę ad hoc ſanctitatis veſtigia in alio uſideretur monaſterio,
non dubium ſit ex his, quę ex vivo quodam & inextinguiſto fonte, ſingulari emanari
reſoluit. Tum ſubdit Willelmus, quo pacto Udalricus ſenior Cluniacenſis pro mo-
naſterii ſui negotiis in Alemanniam miſſus, aliquandũ Hirſaugi manſerit, ro-
m gaudiu, ut ſuas conſuetudines redigeret, duos ex eis libellos conſcripſit; at-
que quę inde patet, tertium ubi Udalrico poſtmodum adjeſſum fuiſſe. Neque hoc con-
tinet Willelmus, duos utque tertium e ſuis ſcribitis Cluniacũ miſit, ut peni-
tus ſuũ illius loci urcans omnia rimarentur, quibus novitiſſimũ reverentibus Hu-
go venerabilis abbas injunxit, ſuo nomine Willelmũ monere, ut ex his con-
ſuetudinibus, ſeniorum ſuorum conſilio ſeſigeret, quę ſecundũ morem patrię ſitum
loci, aſtrique temperiem monaſterio ſuo conveniri judicaret, & ex eis, ſi quid ef-
ſet ſuperfluum, deſerret; ſi quid mutandum, mutaret; ſi quid addendum,
adderet: quod Willelmus duobus libris religioſe excuſatus eſt, idque ad præſen-
tem paulo poſt mortuũ ſui memoriam accuratũ u ſuis obſervari cupit, in teſti-
monium ſincerũ in ipſum amoris.

Poſt unos abbatẽ duos Utricus ſeu Udalricus mox laudatus, tum prior Gra-
dingenſis, a Burchardo Baſilrenſi epifcopo acquiſivit locum, qui Cella dicitur,
ſitum in Silva-nigra, in comitatu Herimanni comitis, in pago Brifgoviũ, quem
in locum ſitus per declivia montium dilabi ſolent. Id laſtum dicitur uno
xlviii. Teſtes dux Bertholfus, Herimannus comes, & alii. Udalrico in hac
cella conſtituti res moſtiſſimas occidiſſe dicitur. Erat in Brifgaviũ pago via qua-
dam, qui Ruprum cum ſua ſoverca commiſerat. Hic, vulgare ſcelere, pudore
ſi.

ANN. CHA.
1081.
C.V.
Cluniacenſis
conſuetudi-
nes quę oc-
caſione ſiri-
pieri Uda-
ricũ.

(a) id. ib. 9.
(b) id. ib. 11.
c. 1.
Bernardus
hanc præce-
ſſit.

CVI.
Hirſaugie
conſuetudi-
nes.

CVII.
Udalricus i-
nquit veſta-
tus.

AN. CHR.
1081.Simoniens
presbyter ad
celebrandum
non recte ad-
mittas.c. VIII.
S. Basilii
cella Casae
Dei subjecta.S. Pontii res
construitur.(a) P. 1081.
a. 10.(b) 1081, a.
96.
CIX.
Seguinus abbas
in prophetia
de S. Illidii
monach.Maimonensis
monasterii
privilegium
(r) 1081.
monach.

(r) 6.

simul & penitentia tactus, adit venerabilem Constantiensem praefatum Gabehardum, penitentiae remedium accepturus. Hunc verb misit episcopus ad Udalricum, petens, ut in osuero fratrum, quos barbatus vnebant, recipere. Re cum fratribus communicat, non vilius est ille admitendus, ob viciniam loci, ubi cum meo patrum fuerat. Tum verb miser ille ac miserabilis, quod se verteret, incertus, demum suis ignorantibus ad Hirsaugionem fecisse monasterium, ubi saculo mutum tunc, & rudioris vitae disciplina se mancipavit. Non multo post, cum ille non amplius compareret, cum scirent omnes ad Cellam conversos gratia venisse, ramos petcebat, cum illic, arundine cui ejus inest, subterranea spem, quasi pro penitentia, abentum fuisse, & triduo post mortuum inventum. Hinc populi furor in Cellenses accenditur, & cellis incommoda, quae tunc ac continuo imbre oborta sunt, eis imputata. Ad hoc Udalricus, in quem totius infamiae pondus maxime redundabat, nihil non facit, preces, jeiunia, elemosynas, ut veritas pateret, & scandalum exstingueretur. Cum verb nihil proficeret, a Bertholio provinciae duce obtineit, ut ignis probatione sua innocentia evocari innotesceret. Conlito ad id die, quo unus e monachis per extrudendi ignis rogam transire debebat, subito ille, cujus causam tota illa tempestatis procella ferebat, supervenit, & presentia sua monachorum innocentiam probavit.

Hic venit in mentem alio factum, quod de Willelmo Hirsaugensi refert Paulus Berociensis in vita Gregorii VII. Isert eos, qui venerabilem patrem spiritualis medicinae causam expectabant, unus fuit presbyter, simulque criminis reus, habens a sacris altibus secundum canonum functiones removere volebat religiosus abbas: sed non faciente monachorum importunitate, qui de sacris canonibus, ut ait, ille fuit, non satis curare solet, cum ab offerendo missa sacrificio non compescit. Verum, cum presbyter, lutoat missa, ad lectionem evangelii pervenisset, Christus Dominus scilicet veribus, & lucida facie illi apparuit, dicens: quo viso ille stupescens & attonitus, presbytero vicario prosequente missae officium reliquit, & deinceps a sacerdotali muneris semper abstinuit.

Apud Nemausum, Galliae Narbonensis nobilem civitatem, ab antiquo existit sancti Basilii martyris ecclesia, seu abbatia, extra muros urbis posita ad nostralem plagam, quam Nicolaus I. insano episcopo Nemausensi attribuit. Cum haec ad modicum censum redacta esset, Petrus-Braungandi episcopus, ejusque clerici obnixi rogaverunt Raimundus comes & Hermengardis vicecomitissa, aliquos quam plures nobiles viros, ut hanc ecclesiam Seguinus Casae-Dei abbat, ejusque successoribus in perpetuum conferrent, quod illi perlibenter annuerunt. Facta sunt haec v. kal. Januarii, die sabbati, id est exvinto anno procedente. Haec hanc Casae-Dei cella est conventualis, olim commissa Petro-Rogeri Casae-Dei monacho, dein cardinali, qui demum summus pontifex creatus fuit sub nomine Clementis VI.

Anno Insequente MCCCXV. Idem Raimundus Nemausensis, Rarapensis, Gaballatus, secusque Narbonensis comes, monasterium sancti Pontii Tomeniense, a proprio suo Pontio Maimonem magno duci constructum, ac magnifice dotatum, augere & honorare cupiens, Froardo abbati (a), ejusque successoribus donat, confirmatque quiddam praedictum monasterium vel jam possidebat, vel acquirere poterat; sedque adiutorum ac defensorum monachorum fore pollicetur. Superstes fuit Froardus abbas ad annum MCCCXVII. successorem sortitus Petrum, de quo inferioribus (b).

Sub idem tempus Seguinus abbas Casae-Dei mox laudatus, ad Claromontensem, sancti Illidii monasterium profectus, cum ab oratione secessisset, juvenem quemdam Casae-Dei monachum, Petrum de Ponte-Gibaudi cognomine, obvium habuit, cui illico subridens dixit: Deum tibi adiutorem, frater, precibus multis conciliare satago, quia abbatialem hujus loci curam brevi susceperis es. Et certe ille non multo post ejus loci abbas creatus, Dei adiutorio plurimum opus habuit, quippe quum non modò corporis infirmitas artrit, sed etiam bellicus turbo comitis Claromontensis & canonicorum dirè vexavit, ejusque monasterium ferè oppellit. Verum his procellis insradus Petrus, Urbano II. in synodo Claromontensi vitam suam innocentiam contra emulos egregie probavit. Idem sancti Illidii basilicam multis impensis absoluit, & per Palchalem II. dedicari curavit.

In duces Lemovicensi paulo ante (r) conditum est Maimonense monasterium auctore Archambaldo vicecomite, qui loci illius ecclesiam ab episcopo & clero Lemovicensi in seum tenebat, summe liberum fieri a Gaidone episcopo & capitulo Lemovicensi petiit, obtinuitque. Sic verb idem Archambaldus haec de re loquitur. Ego Archambaldus vicecomes, filius Archambaldi vicecomitis, qui fuit filius Epoli vicecomitis, imaginem (*) sequens, magnifice volens res ecclesiasticas adaugeri quum

quam miris... pro sanctis animis meos, patris mei sui matris meae, etque anima mea
de fratrum meorum Elahi & Bernardi, necnon & filii mei Elahi, ut Dominum si
mihi proprium, rogavi dominum Guidum episcopum Lemovic sedis cum suis clero,
ut in illa ecclesia, quam ab illis in fructu habebam, monasterium in honore sanctae
Dei genitricis Mariae edificare permitteret, quae ecclesia vocatur Maisson: in qua
secundum sancti Benedicti regulam ordo monasticus haberetur, teneretur, & observetur:
ad lege, ut si emendatum altari ejus ecclesiae sine calumnia alicuius rei; &
ut si libera ab omni consuetudine, sicuti monasterium Uzerca, exceptis synoda & pa-
radis. Et hoc rogando impetravit a domino Guidone &c. Inter testes subscribunt Ge-
raldus abbas Uzerceusis, Gaubertus abbas Tutelensis, Stephanus praepositus, &
Petrus de Pocatia monachi. Fallam est hoc privilegium anni incarnati Verbi
MCCCXV. indictione VIII. tercio nonas Februarii, regnante Philippo rege Francorum.
Perfuit etiam nunc, ut jam aliis disii, hoc monasterium sub congregatione sancti
Mauri.

Instituit, ut superius (*) diximus, in cenobio Aldenbargensi monachis, &
concordiis inter Flandriam proceres confirmata, Arnulfus Suctionum episcopus ad se-
dem suam revertitur; at turbatis ecclesiae rebus cum nullam per se remedium af-
ferre posset, nec ullum a metropoli Remensi auxilium sperandum esset, episcopo-
rum abdicavit, & ad pristinam reclusionei cellam in sancti Medardi cenobio de-
gno cessit.

Suffragis hoc anno in ejus locum Hilgotus, seu Hilgodus altare sancti Salpicii de Petra-
fonte(*) qui locus Compendio prolium est, Majori monasterio singulari quodam modo
attribuitur post Theobaldum beate Memoriae episcopum, qui hoc alate ante pontifi-
catum tenuerat, illudque sancto Martino iam contulerat, nulli personae sancti men-
tione. Ut verò aliquid de suo adderet Hilgotus, ita rem temperavit, ut sanctum
matris ecclesiae Suctionis decanus perpetuo ipsius altaris persona semper assiste-
ret, & quotannis censum quinque solidorum in sollemnitate S. Gervasi ad usum
canonicorum Suctionis ecclesiae ab illo altari perciperet; residuum verò usum
fructus illius altaris cederet in usum monachorum. Actum anno ab incarnatione
domini MCCCXV. Philippi regis av. Hilgoti episcopi primo. Post annos octo
Nivelo de Petra-fonte Majoris monasterii monachis ecclesiam sancti Maamini, in
eodem castro inter duas turres sitam, donavit hortata & instinctu domini Hugo-
nis fratris sui, Suctionensis episcopi, antequam Jerusalem proficisceretur: eo
scilicet pacto, ut post decessum ejus loci canonicorum quatuor aut quinque mo-
nachi in illa ecclesia substituerentur.

Eodem anno Rainsaldus Remorum archiepiscopus Compendium synodum indixit com-
provincialium episcoporum & abbatum ad faciendam disciplinam ecclesiasticam,
que tum magnopere labefacta erat. In hac synodo actum est de libertate sancti
Cornelii ecclesiae Compendienfis, cuiusque canonicorum, quam Hilgotus ab initio
statim pontificatu impugnare aggressus est. Verum ejus conatus auctoritate patrum
repressus est ac regis, ut patet ex diplomate Philippi Francorum regis, in Speli-
lagii tomo 17. primum edito, in quo nomina patrum, qui concilio interfuerunt,
recensentur, scilicet Rainsaldi Remorum archiepiscopi, Elinandi Laudunensis, Ro-
gerii Catalaunensis, Ursionis Belvacensis, Ursionis item Silvaneensis, Rosicenis Am-
bianensis, Karbosi Noviomensis, Geraldii Cameracensis, Gotsfredi Parisiensis &
Gualterii Meidenis episcoporum, qui duo erant ex metropoli Senonensi. Subse-
quentur nomina abbatum, Gervini de sancto Richario, Euraadi Corbeiensis, Go-
defridi de Monre-sancti-Quintini, Burchardi de sancto Basolo, Ingelgeri de Fore-
stensi monasterio, Waltreri de sancto Josico, Benedicti de sancto Crispino, Roberti
de Hainun, Henrieli de sancto Remigio, Fuleadi de Trano, (legendum Gase) Wi-
lfridi de sancto Bavone, Petri de sancto Luciano, Arnulphi de Lobas, Huberti de
sancto Whocio, Giraldu de Ham, Willelmi de Britolio, Hugonis Ri-
cheriti de sancto Theoderico, Petri de Alto-villari, & Radulphi de sancto Sym-
phoriano, apud Belovacos. Erratum videtur in secundo abbate, scilicet Cor-
bentis monasterii, cui tunc Fulco abbas jamdudum paterat, ad annum MCCCXV.
superstes.

Qui praedicto concilio interfuit Gerardus Cameracensis simul & Atrebatensis pres-
biter, eo nomine secundus Strumensis(*) virginum Benedictinarum cenobium uno
ab urbe Atrebatum millario circiter hunc annum edificandum curavit, multaque
proventibus dotavit. Illic institutus puellarum numerosis conventus: quibus pre-
seda Fulgentia, prima ejus loci abbatissa, per annos quadraginta officio rite fun-
da est. Lambertus Atrebatensis episcopus possessionem illius cenobii ac statu-
rum confirmationem a Paschali II. impetrasse dicitur. Hinc ex Mirro.

Hoc ipso anno, teste Simeone Dunelmensi, cui Rogerius Hovedenus confert,
Annal. Bruct. Tom. V. D d cii.

ANN. CHR.
1055.

CX.
Arnulfus Su-
ctionum e-
piscopus
abdicavit.
(*) supra n.
65.

Hilgotus Pe-
tra-fontis
castellum auget.
(*) Inter-
pres.

CXL.
Compendien-
sis concilium.

CXII.
Strumensis
puellarum
conventum.
(*) Editum

ANN. CLIV.
1081.
CXIII.
Reg. Angli-
ce.

ejus vir probitatis & venerationis Perichorenensis abbas Edmundus, XVII. kalendas Julii, die dominica, in senectute bona decessit, & a venerabili Glavvornensi abbate Serlone sepultus est: cui successit Glavvornensis monachus Tustinus ad bicussum tantum superflus. De Perichorenensi monasterio origines alias distum. Glavvornense Aldredus Wigorniensis episcopus in urbe Glavvorna extruxit, ejusque ecclesiam in honorem beati Petri apostolorum principis anno MXXIII. sollempniter dedicavit, ubi & Willaemum Wigornensem monachum instituit abbatem. Eodem anno in nativitate Domini rex Willelmus, e Normannia rediens reversus Glavvornæ curiam suam habuit: ubi tribus suis capellanis, Mauricio Londoniensi, Willelmo Terfardensi, Roberto Cantuariensi episcopatum dedit.

(a) in R. de
gl. p. 143.

Nunc videtur mittendum quod Harpsfeldus (a) observavit, videlicet in more positum fuisse Cantuariæ hoc seculo archiepiscopis, ut, postquam in matrice ecclesie criminum abolitionem sacra illa quinta feria, quæ pascha antecedit, promississet, sequenti sabbato ad Augustinianum, id est suburbium sancti Petri secus sancti Augustini, conobis maneat licet, eandemque omnia indulgent. Deinde ibant ad balneum, abbas expensis compassum. Inde egressi, novique abbas vestibus ex illius summa induti, equum ejusdem expensis paratum & instruat confederabant; atque ita per abbatem & monachos deduci, domum revertebantur, quoniam de re nihil in Lanfranci decretis usatum invenio.

Petrus abbas
S. Albani.
(b) descriptio
abbatis ep. 21.
(c) Mart. field.
p. 158. &
p. 99.

Floruit tunc temporis in sancti Albani monasterio Paulus abbas, & Cadmonensis monasterii in Lanfranco accitus, cui Antelmus (b) de ejus ad eam dignitatem, promotione gratulatus est. Novum ille templum (c) cum claustris & monasticis domiciliis edificavit, locumque libris, ornamentis variis & novâ possessionum accessione decoravit; & quod majoris momenti est, monasticam illis disciplinam praeclaram restituit. Ad hæc monachi & sancti Albani monasterii in Tiomothensium ecclesiam, sancti Olvini regis insignem reliquias, quas Robertus Northumbrie comes insinaverat, ab eo induci, eâ lege, ut juri & potestati sancti Albani abbatibus omnino subiecti essent, & in eas arbitrio esset ejus loci primum & monachos pro arbitrio mutare. Hanc cellam cum illustrat Pausanias abbas anno MCCIII. redeundum morte interceptus, ut suo loco videbimus.

CXIV.
Cella sancti
Sulpitii prope
Aquilam.

Celebre tunc temporis erat monasterium sancti Sulpitii prope urbem Aquilam, in Neustria superius. Quo prædicti anno conditum fuerit, non satis constat. Id tantum tradit Ordericus Vitalis, quod Ingenuus Aquinus dominus in propria possessione monasterium transfugerat in honore sancti Sulpitii præfatus Bituricensis, in quo hoc anno MXXV. Richerus, & post aliquos annos Gislebertus, nique Ingenuus loci conditoris filii, sepulti fuerunt. Priores obitum ad annum MXXV. refert Ordericus, quem casum die XIV. kalendas Decembris ita evenisse scribit: Cum ille cohortem adversus Hibernum vicemcomitem, qui in Willelmum regem rebelarat, deceret, pater quidam inter vepres absconditus sagittam emisit, quâ Richerus sub oculis letaliter vulneratus est. Hoc facinore commoti Richerii comes puerum apprehensum jugulare volebat, sed eos ille impedit, quanto potius eosum exclamans: *Servite illam pro amore Dei; peccatis meis exiguus sum, sed debet mori. Maxime dimisso percutiendus legem sua fidelibus confisus est, & antequam urbem adduci potuisset moriens est.* Ita Ordericus. Hactenus subsistit ecclesia sancti Sulpitii Aquilensis, sed calamitate temporum in simplicem cellam redacta, abique monachis. Pendet quidem a monasterio sancti Lannomati Biesensis: sed eam hodie occupant Jesuitæ Aurelianenses, ejusque redditus collegio suo uni curant.

CXV.
Albanus Sulpitii
episcopi ob-
itus, descriptio.

Sob finem hujus anni obit plenus dierum & virtutum Albanus archiepiscopus Salernitanus, anno pontificatus sui vicefimo-octavo; obit, inquam, vti. idus Octobris, sepultusque prope templum Gregorii VII. in sancti Marthæ ecclesia, ubi eundem pontificem paulo ante sollemni pompa humaverat. Multa metro & prosa scripsit, a Petro diacono recensita; quæ plerique ab Ugbeilo edita sunt in appendice ad tomum II. Itinæ sacre. In his poematis nobis precipue notanda sunt carmen de monte Cassino, *Ode in laudem sanctæ Ursule*, ejus personam haud scio in quiquam ante Albanum commemoravit; versus ad Arnorum episcopum Theutensem, quem *semipositorum genisse cecidit dicitur*, Cassini sepulchrum, cuius epitaphium idem auctor composuit; versus ad Traimundum puerum scholasticum; alii denique ad Gislelmum monachum grammaticum. In illis Traimundum in lectura Platonis & Aristotelis, necnon Virgilii versatam dicit: at in fine cum ab his studiis revocatur hac strophâ.

*Si Traimunde mihi credis amice,
Hic uti studiis desine tandem.
Est curæ monachi scire professum,
Ut veris sapientis esse puteris.*

Idem

Idem Alfons in carmine ad Guillelmum monachum percontatur, quid ipsum impulerit, ut, abdicatis sacrali epibus & honoribus, quæ sola olim in pretio ipsi essent, postmodum monasticam vitam, quam despectus habebat, præteriret. Ad quod Guillelmum respondentem inducit, sibi tandem fuisse perspectam mundi vanitatem, qui suos affectus & amorem uno momento rebus suis spoliat; quod scilicet lupi & vulpis apologo explicat. Alfons archiepiscopo, ejus nominis primo, successit Alfons secundus ex presbytero, ecclesie sancti Maximi custode, cujus pontificatus initio Leo Carenis abbas, eo nomine secundus, monasterium sancti Nicolai de Palma, quod Lucius vicecomes considerat, monachis suis insinuandum commisit.

Per illud tempus, haud tamen satis constat quo id anno factum fuerit, monachi sancti Stephani de Vallibus apud Santones se se ita monasterio Malliacensi subjecerunt, ut exinde abbatem assumere tenerentur; aut certe si quis inter eos tali honore inveniretur dignus, post ejus electionem perduceretur Malliacum, coram abbate & monachis in capitulo de sua conversatione & sui ordinis observatione obedientiam promissurus. Id factum post Domi abbatis Vallium secundi mortem, cui Reginaldus ex Malliacensi monasterio, concedente Gasfredo abbate, & Ramulfo episcopo Santonensi confirmante, substitutus est, ut subus expositum habes in veteri notitia quam in appendice proferemus. Vallium abbatem de proprii monasterii gremio, aut certe ex Malliacensi assumendum esse confirmavit Alexander III. anno mclxxx. in bulla (a) Petto-Villelmi abbati & monachis Vallensibus inscripta apud Samaritanos. At qui tempore Vallensibus Malliaco subiecti fuerit, ipsi quoque subiectus est Sulleiensis prioratus, eo pacto ut abbatie titulo donaretur. Causam Reginaldus Vallium abbas, Sulleique abbatem statim præfecit, sed eo defuncto, cum resillire vellent Sulleienses monachi, Segulius, qui tunc Vallibus præerat, Malliacensem abbatem Gasdinum interpellavit, ut sibi in domosibus Sulleiensibus opem ferret; quod illa præstare tenuit, nisi ei & ipsi Sulleienses subjacerent. Atque ita lis post varias altercationes composita fuit, ut Sulleienses Segunio Vallens abbati, & ille abbati Malliacensi claves monasterii sui in signum domini committerent. (b) Facta est hæc conventio regnante in Francia Ludovico, & Bernardo ecclesiam Santonensem regente.

ANNA. CHR.

vol.

CKVI.
Monasterium
Vallium Mal.
suo subju-
ciunt.

(a) Gall.
inoff. in-4.
87.

(b) ibid. p.
87.

ANNALES ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEXAGESIMUS-SEPTIMUS.

Ab anno Christi 1086. ad annum 1091.

ANN. CHR.
1086.
1.
Desiderius
abbas papa
renovatur
lavinus.

AM seise annos erat, ex quo post mortem Gregorii sedes apostolica legitimo pallore careret, Desiderio abbate electioni sue constanter resistente; eum episcopi & cardinales multi, ex diversis partibus Romam sub pascha profecti, eum Romam accersiverunt, postulantesque, ut secum omnes episcopos & cardinales, qui Casini erant, onâque Gisulfum Salernitanum principem adduceret, ut primo quoque tempore de constituenda ecclesia consulerent. Ille verb, omni de

se suspicione post tot menses abjectâ, mandato statim paruit. Tum, comitis pectus pentecostes habite, omnes ipsum orant, ut pontificatum suscipere se gravaretur, neque ecclesiam Dei de adulterio alterius pontifice occupari sineret. At ille eadem, quâ prius, constanti eorum preces repudiavit, professus, se omnia passurum potius, quàm ut tantum onus subiret. Pulchrâ rogatus, ut vel saltem eum designaret, quæ pontificatus dignum censeret; Odonem Otiensem episcopum suggestit. Plerique in eam sententiam inclinantes, tum verò cardinalis quidam: "Ne vivit Deus, inquit, ut alium quàm Desiderium pontificem habeamus: quâ voce commoti ceteri, Desiderium uno consensu prebædunt, & in ædem sanctæ Lucie perductum sub nomine Victoris III. pontificem inaugurant, inopellâ in ejus humeros chlamyde coccineâ, eum albam vestimentis imponere non potuissent. Post quadriduum Victor Romæ egressus, Andream adit & Tarracum; ibique pontificem esse oculis protulit, pontificis ornamenta deposuit, & Casinum reversus, ab episcopis & cardinalibus viâ ratione reduci haud quaquam potuit.

II. Hæc omnia, quæ ex chronico Casinensi retulimus, longe differant ab his, quæ de electione Desiderii commemorat Hugo Lugdunensis archiepiscopus lo epistola ad Matildem comitissam, ab Hugone Flavioacensi (a) relata: in qua nescio quid humani passus videtur Hugo archiepiscopus, quod, se prætermissis, Desiderius electus fuisse. Scribit quippe, Casinensem abbatem, antequam ipse Hugo Romam advenisset, electum fuisse, sequæ ut & ceteros fratres, hominum magis quàm Dei respectu, ejus electioni assensum præbuisse: at ubi Casini eum conveniret, tam nefanda ex ejus ore se audivisse, ut assensus sui magnopere peniteret. Eum quippe dixisse, (quod, nisi ipse audivisset, nequaquam crederet) se Hei-

rico

Hugonis ar-
chiepiscopi
de ea judi-
cium relati-
vit.

(a) Lib. II.
c. 1. p. 1.
233. & 239.

rico dicto regi fidem dedisse, quod ad obtinendam imperialem coronam eum ad-
 114 jervasset; eundemque suo ipsius consilio adductum fuisse ad invadendas terras bea-
 115 ti Petri. Ad hac dixisse, Romanam electum, quisquis ille demum futurus esset,
 116 etiam a beatissimo papa Gregorio absolutum, tamen excommunicatum fore, nisi
 117 ipse Attonem cardinalem, Mediolanensem olim electum, quamvis a predicto
 118 papa ipso abbate subscribente publice excommunicatum, & absque potestate
 119 defunctum, beatum diceret. Denique eundem abbatem passim decreta duntaxat
 120 sui papae Gregorii, aliorumque sanctorum partem palam improbare & falsis de-
 121 fringere. Quae omnia cum ipsum pontificem indignum probens, sibi aliisque vi-
 122 sum esse, ut electione toties ab eo refutata de ecclesiae reddita, obtentu novi
 123 eligendi pontificis Capuam convenirent ad concilium, quod *illarum partium apo-*
 124 *statarum* *variarum* seu legatus convocaret; seque res veram cum abbate Massien-
 125 si, scilicet Richardo, & archiepiscopo Aquisi, aliisque ex urbe Salerno illuc
 126 convenisse: abbatem vero *Calinensem* suae auctoritatis perpoluisse, ut se ad *sancti*
 127 *dum* pontificatum compellerent, ac se cum episcopo Otiensi & Witmondo mo-
 128 nacho, eo nimis quem e monasterio sancti Leutfredi in Italiam profectum
 129 *superius* *(a)* diaconum, & cum aliis, ejus restitutioni obstitisse, nisi de quibus-
 130 dam, quae contra ejus famam vulgabantur, se purgaret: cum vero negasse se id
 131 fecerum; iterumque electionem suam refutasse; necne conventum solutum fuis-
 132 set. Interim Jordanum ducem seu principem Salernitanum rogasse, ne abbatem
 133 Alfauum in episcopum Salernitanum consecraret; quod cum ille facere non au-
 134 deret, Otiensem contradicente, propterea quod Alfauus ambitus manifesto convul-
 135 sus esset, principem ob id indignatum ab eis recessisse. Abbatem porro, verum
 136 scilicet, ac ejus praedicti delictus ad pontificatum pervenire non posse, revo-
 137 cato duce, Alfauum episcopum consecravit; & plurali sibi impolito Roman
 138 iter instituisse; quod ubi recevit Otiensis, qui ei huc usque relictus; ne ab-
 139 bas contra dignitatem suam prerogativam ab alio consecraretur, propius & spon-
 140 sionis facta immenocem, abbati reconciliatur, reverentiam ei per omnia, ut
 141 *papa*, exhibuisse. Haec pluribus Hugo archiepiscopus, qui semina fuisse schis-
 142 matis illius, quod predictus Hugo, una cum Roberto Massiensi abbate, excita-
 143 vit, ubi ob id ante a. Videtur excommunicari, ut anno sequenti videbimus. Sane
 144 quam longe ab affirmatione Henrici regis absortie *Dolherus*, manifestum est ea
 145 *lis*, quae superius *(b)* diaconus: quippe qui Calinensem abbatem de manu regis
 146 *consequi* se accepturum constanter asserat, nisi cum legitima coronatum videtur;
 147 nec adduci potuit, ut ei fidem, uti ille postulabat, praeberet. Ceterum, si tanto-
 148 pere pontificatum ambidit, quid necesse erat toties fugere, toties electionem sui
 149 fidem refutare? Certe tota illa epistola Hagonis animus Invidia caelestium facti
 150 superque offendit. Alteram epistolam argumenti epistolam ad eandem Marbil-
 151 dem scriptae post mortem Victoris papae, ut inferius videbimus.

ANN. CHR.
1066.1065. a.
11.1066. a.
11.

Hae epistola scripta fuit post mortem Anselmi Luccensis episcopi, quem Hugo Anselm
 113. *reprobatissimae memoriae* *beatum Anselmum* initio vocat. Post menses novem & dies vi-
 114 centis abbas
 115 *genti* *retes* a transito Gregorii papae obdormivit in Domino venerabilis Anselmus, & scripta.
 116 *amicus* *ejus* *singularis*: *cojus* *causipio* *testamentum* *non* *fecit*, *quia* *nude* *facere* *non*
 117 *debuit*. Mantua verbatum, cum extremo correptus est morbo. Discipulos in pri-
 118 mis nonuit, ut in sede beatissimi papae Gregorii constantes permanerent; rogavit
 119 que, ut in capitulo monasterii sancti Benedicti ad Padum, id est Padolinensem, ubi
 120 monachum profectum erat, sepulturet mandaretur: quod tamen secus accidit, agen-
 121 te Bonnone *Buricensi* episcopo & clauante, omnino decere, ut via *sanctissimus* &
 122 *humilissimus* in episcopali Mantuae ecclesiae praesidente Ubaldo episcopo, ibique dominante
 123 *possibilissima* dnce Marbilde, quae a sancti Anselmi consiliis tota pendebat. Funus ejus
 124 *solemni* pompa curatum, praesentibus praetor Ubaldo Mantuanum nonnullis episco-
 125 *pis*, scilicet Godefrido Magalonensi, Benedicto Mutinensi, Ariberto Regiensi, &
 126 *Damiano* cardinali Romanae ecclesiae, qui & ipse Novantolensis comitibus abbas erat.
 127 *Libellum* de Anselmi vita & miraculis scriptum *ejus praesbyter* in praesentia, ut se ipse
 128 *dixit* & *cajus* *nomen* a littera B. incipiebat. Alterum de ejusdem miraculis adiecit
 129 *Hugo praesbyter* Mantuanus. Ad Anselmi scripta quod attinet, memorantur in ejus
 130 *vita Apologiceum* pro Gregorio VII. capitulo in Lamentatione Jeremie, & alia
 131 in *Platmos* imperfecta: quibus addenda collectio canonum, tredecim libris ab eo
 132 *compolita*.

IV.
Considulen-
sem sancti-
monium.
primum an-
notatum.
(1) *Ap. Ca-*
mad. *111.*
113.

Hoc ipso anno primum Camaldulensis instituti sanctimonialium monasterium con-
 133 ditur in municipio Luci, territorio Mucelano, diocesis Florentinae, sub titulo
 134 sancti Petri, agente Rodolfo Camaldulensis etiam priore, qui illic *Beatissimum* pri-
 135 *mam* priorissam, ut vocat, instituit. Hunc locum *(c)* ex donationibus Camal-
 136 *dulo* *1133.*

ANN. CHR.
1056.

dulo factis idem Rodulfus dotavit, eâ conditione, ut illæ sanctimoniales sacre ærenæ semper subiectæ essent: secus verb, earum possessiones ad sacram ærenam reverterentur. Hunc locum in primis illustravit Cunada uxor Gothidi, Luci & Canomeruli comitis, ex cujus testamento hæc bona Camaldulo proveniunt. Hoc instrumentum probavit Rainerus Fioseninus antistes, cujus decimas sibi debitas relaxavit. Eisdem sanctimonialibus munificam se præbuit Zabulina, Lundulfi comitis uxor, quæ & ipsa earum curæ se adjunxit.

V.
S. Videnedi-
tur ecclesia
B. Mariz de
Monsachio.
(*) N. Dams
de la Mure-
gud.
(*) Balen-
apud, ad
suo, Martini.
So. & f. 99.

Narbonensem ecclesiam tunc temporis regobat Dalmatius archiepiscopus, qui hoc anno suburbanam sanctæ Mariz ecclesiam, vulgò de Monsachio (*) dictam, cum suis adiunctis, a Simoniacis & Nicolaitis ad id tempus possessam, Deo (*) & sanctæ Mariz, sanctoque Victori ac cenobio Maillicensi & Richardo abbati, ejusque monachis in perpetuum concessit: ut monachi ibi possent Deo quietè servire; & ut ipsæ Dalmatius possit habere adiutores & cooperatores religiosos viros, cum quibus ipsa & successores sui opes Dei proficere possint: quod ut ne in successibus suis violenter, sed gravi intermissione veniat. Facta carta donationis hujus xxi. kal. Maii, anno ab incarnatione Domini mxxxvi. indictione viii. Inter litteras appositæ sunt signa Willelmi episcopi Tolonenfis, Arnaldi abbatis Cisterciensis, & Willelmi abbatis Malmodienfis, Rainundi comitis Ruteneffis & Narbonensis, Dalmatii episcopi haud dubiè pro signo erat. Has litteras sequuntur aliz, ab eodem archiepiscopo post biennium datæ, quibus ratam habet hujus ecclesiæ donationem sancto Victori factam, quam sub regimine & ordinatione Maillicensis abbatis vult in posterum consistere, maxime quia Maillicenses fratres eam a summa paupertate & miseria captivitate relevaverant. Hæc ecclesiæ debitas perbat sub congregatione sancti Mauri.

VI.
S. Savini Le-
vanti refo-
matio.
(*) La Felte
de Levanti.

Ex eodem sancti Victoris cenobio orta est reformatio disciplinæ regularis in monasterio sancti Savini in Levantia (*), diocesis Tarbetensis. Ejus rei auctor fuit Centulus Bigoritanus comes, qui hoc monasterium, a monastica religione prosumptum in pristinum statum reformare cupiens, Richardo abbati, & monachis Maillicensibus illud commisit, secundum consuetudinem Maillicensis cenobii regendam & corrigendam, assensibus Bernardi episcopi Tarbetensis, Odono tam sancti Savini abbate, aliisque illius regionis primoribus viris. Ejus rei litteræ datæ sunt anno mcccc. kalendis Aprilis. Earum effusum retardant non modò rex Aragonensis, sed etiam circumjacentes acies, maximè Caldenses, qui Maillicenses a recuperatione monasterii possessionem, quas invaserant, hostiliter arcebat. Sed tandem Ebrardus hoc anno electus abbas, apud Consulum comitem satis egit, ut finem his turbis imponeret. Vocati itaque ad judicium invasores, cum nollum suæ invasioni colorem asserere potuissent, causâ ceciderant, & ablata sancto Savino restituere compulsi sunt. Deformatum bellicis barbaricorum tumultibus & serè eversum monasterium insinnaverunt monachi congregationis sancti Mauri, sub qua bætenus viget.

VII.
Calmetiacen-
ses abbas.

Sub finem hujus anni decessit in Calmetiacensi sancti Theodredi monasterio Willelmus abbas, ejus nominis tertius, cujus præclara in superioribus facta prædiximus. Morte imminente, fratres ad concordiam cohortatus, de substituendo quamprimum successore eos admonuit, eumque designavit. Ejus obitus idibus Septembris in chronico monasterii notatur. Mox accensus ille, qui abbas designatus ab eo fuerat absens, unanimi fratrum consensu eligitur, Willelmus itidem nomine; idemque sequenti die, quæ sancti Thomæ apostoli festivitas erat, ad Anticem beatæ Mariz ecclesiam confirmandus & benedicendus adducitur. Abeat tunc a sua ecclesia Ademarus episcopus, etpote ad sacra loca profectus: cujus vice electum, ab Anticem approbatum capitulo, Hugo Gratianopolitans præsul ante altare beatæ Mariz abbatem ordinavit anno mccccv. Inde ad suos reversus Willelmus, commissi sibi gregis præfuit, tam in temporalibus, quàm in spiritualibus indefectè laboravit. Ecclesiæ variis ornamentis ab eo decorata, bibliotheca libris instructa, totumque serè monasterium novis ædificiis insinistratum, cæliarium scilicet, capitulum & dormitorium, quod centum. lectos separatim capiebat. Denique, eum animadverteret vitæ prudentissimum, quàm necessariis sit veterum instrumentorum custodia ad asserendas monasterii possessiones, omnes chartulas in unam codicis corpus redigi curavit per usum ejus monachis, qui brevè chronicon eidem codici inseruit, ex quo ea serè omnia, quæ bætenus de eodem monasterio retulimus, accepta sunt. Compilerit ille, cujus nomen ignoratur, collectionem suam in duos distinguit libros, resectâ verbosa superfluitate quorundam instrumentorum, necnon imprecationibus adhiberi solitis, quas ex decretis canonum & Romanorum pontificum fatis suppleri posse dicit. De pontificiis diplomatibus ab eodem Willelmo impetratis inferius agemus.

Per

Peruenit fultem ad hunc annum venerabilis Gerardus, prior & fundator monasterii Caritatis ad Ligeriam sub congregatione Cluniacensi. Id colligere licet ex libro de miraculis sancti Nicolai episcopi, necnon valga, quem quidam Beccensis monachus & udisius, haud dubie Nicolaus nomine, inuenit saeculo undecimo scripsit. Hic (ab finem libri, de cella Caritatis & de Gerardo ejus auctore scribitur in hunc modum: *Cluniacensi cunctis subest quadam cella, qua dicitur Caritas, in qua primum praeposita constituitur est vir nobilis & religiosus, nomine Gerardus, qui regimine ejusdem ecclesiae tenuit plusquam triginta annis. Hac cella (a), ut supra dictum est, condita fuit anno m.vi. adeoque Gerardus, ejus auctor ac primus prior, qui annis amplius triginta eam rexit sic dicitur, ad hanc fultem annum peruenit. Ejus tamen obitus anno sequenti collocatur in chronico (b) Vizeliacensi. Eximio ejus caritatis exemplum jam (c) retulimus, qui cum non minus quam centum fratres quotidie in monasterio alendis haberet; nullam tamen mortaliam illac, quae via publica est, transire permittebat, quin eos ad hospitandum non invitaret modò, sed etiam pertraheret; & ad subueniendum illis, qui penuriam laborabant, ea tunc quaeque mille solidorum mutauit est.*

Hac cella alias non paucas sibi subiectas ab initio habuit, habetque etiam nunc quinquaginta-decim, quarum priores olim ad capitulum generale in pervigilio assumptionis eius conveniebant. In his cellis una fuit in quadam pagi Belgienfis possessione, quae *Crax dicitur*, quae possessio a quodam viro illustri data est venerabili Gerardo, ut illic saecum monachorum certum indisteret. Hinc complurium monachorum colonia ab eo deducta, quibus religiosum quemdam & ferventem in ordine suo vitam praeposuit. Adveniente sancti Nicolai festiuitate, priorem illum interrogant fratres, an huiusmodi sancti Nicolai propriam in vigiliis decantarent. Negavit ille, causans apud Cluniacem, unde forsitan assumtus erat, eam non cantari. Hi vero reponunt eam cantari in monasterio Caritatis, ex instituto domini sui Gerardi prioris. Ille verbò ad hoc respondit, eos esse Cluniacenses, nec aliud apud se, quam Cluniaci, canendum. Instant nihilò minus fratres tertium aique, ut titus Caritatis prevaleat: ac prior a verbis ad verba venit, eosque virgines ob contumaciam cordi fecit, sed id non talitè impune vir bonus. Noctè enim subsequente, cum se sopori dedisset, a beato Nicolao eam diu flagris casus fuisse dicitur, dum antiphonam, *O Christi pietas*, quae de sancto Nicolao erat, cantare compellitur est. Hoc canu excelsi fratres, priorem dormientem & cantantem insuperasti circumstant, qui expergefactus, eis inquit, ut ad strata sua redirent. Tum primò luce, cum loquendi tempus adesset, rem totam eis exposcit, ac debitantibus humeros viciibus conficis ostendit. Postea cum aliquot fratribus ad Gerardum priorem profectus, petiit se officio prioris eximi. Et quae de causa? inquit Gerardus. Nimium, ait ille, quia fratres acriter me verberari fecerunt. Cuiusmodi haec de re Gerardo, factum enarrauit prior, & verbum plagi dicto fidem fecit: quo audito, Gerardus praedictam antiphonam cantavit, & per omnes cellas suas biliorum sancti Nicolai cantari praecipit. Hac ex Beccensi illo monacho, praeter quem nulla nobis fuisset notitia de cella illa Crucis, sicut in pago Belgienfi, ubi nulla alia est cella Caritatis subiecta, praeter Radolensem, sancto Paulo apostolo factam; & Szannensem, quae sanctum Julianum patronum agnoscit.

Alia Caritatis cella insignis est apud Longam villam, oppidum diocesis Rotomagensis in Caleria (*) ad Beiam (**) fluviam, in qua olim viginti-sex monachi esse debebant. Conditorum agnoscit Gualterium Gindardum, ejus hominis primum, quo adjuvante Willelmo dux Nortmannorum ad conquistandum Angliae regnum usus est. Non confundenda haec cella cum villacognomine, quae anno m.xxi. Gemeticensi monasterio (d) tributa fuerat a Berne fco Bernone abbate Baguilenfi canobit, cui Emma comitissa hunc locum antea donaverat. Aliam Caritatis cellarum indicem vide in Bibliotheca Cluniacensi.

Venerabili Gerardo in regimine Caritatis successit Wilencus, ejus meminit Hugo monachus in actis sancti Hugonis abbatis Cluniacensis. Cum esset apud Narra. Gerardus fuit prior Caritatis. Mox post defuncto missam celebravit plerimus abbas: cui inter sacra restitutum est, non Wilencum, sed Orsam monachum obiisse. Ibi tunc aderat Odo episcopus Orlensis, ex Germanica legatione reversens, qui, nuntio ad monasterium Caritatis missò, rem ista, ut vir Dei dixerat, se habere intellexit. Id contigit anno praecedente (e), quo Wilencus necdum prior erat, vivente adhuc Gerardo. Robertus Nivernensis comes omnes donationes monasterio factas ex rebus suis distionis anno mxcv. confirmavit; ob idque equum suum optimum & priore domo Voileensi accepit. Actum publicè ejus Marchionem (f) ecclesiam sub praesentia domini Voilensis prioris, Ludovici quoque atque Giraldi monachorum. Hoc castrum prope Caritatem

ANN. CHR.
1085.
VILL.
Gerardi pri-
or Caritatis
obiit.

(a) Mém. n.

(b) Lobbe in
i. h. c. p. 306.
(c) lib. de m.
109.

IX.
Caritatis cel-
lae.

(*) le pais de
Caux.
(**) la Sire.
(d) p. 105.
(e) p. 106.
(f) les Mar-
chis.

X.
Girardi suc-
cessit

(g) p. 106.
1090.

ad

ad Ligerim positum est. Wilenco successit Imarusus Igarus, in litteris sacris maximè versatus, ex monacho sancti Martini de Campis factus Ordinis cultor, dein prior Caritatis, inde Monasterii-novi apud Pithavæ abbas, Oldrico in ejus locum apud Caritatem substituto; ac demum cardinalis, de quo plura suo loco. Oldricum priorem excepit Theotardus, cujus una exstat epistola (a) ad Petrum Venerabilem, quæ dicit ad eum rescriptæ. Post Rainaldum Theotardi successorem Caritati præfuit Rodolphus de Soliaco, Theobaldi Campanie comitis agnatus, postea Clotaici abbas, inde rursus Caritatis prior.

Jam annus fere tertius erat, ex quo Anstasius (b) monachas in eremo verfabatur: cujus tanta sanctitatis opinio erat, ut circumpositi accolæ ad eum turmatim accederent, penitentiam & salutaria ab eo monita accepturi: at ille predicandi ac penitentes suscipiendi facultatem sibi concessam non esse dicebat. Exacto in solitudine triennio, venerabilis Hugo abbas cum revocavit Clotaicum, scripsit ad ipsum litteris, quibus eum ad revisendos fratres hortabatur. Mox ille ad iter se accingit: sed febri in via correptus, in loco, quem Devotas (*) appellat, diuiculis Rivenis (**) morbo ingravescente cursum consummavit xvi. kalendas Novembrii, ibidemque in basilica sancti Martini sepultus est, miraculis sebisde illustatus.

Exiit in pago Bellismensi, diocesis Sagienfis, cella de Donna-Maria, quam Albertus, pater Arnaldi Taconum archiepiscopi, monachum apud Gemeticum professurum, eadem abbatie contulit, Rothberti regis principatus factus demum abbas Miciacensis coenobii apud Aurelianens. Post annos fere sexaginta (c) Falco Miciacensis abbas litrem de hac cella movit adversus Guntardum & monachos Gemeticenses. Ad hanc sciendam hoc anno convenerunt ad placitum Rothberti de Bellismo ambobus abbates, adstantibus multis abbatibus ac baronibus, quorum judicio decretum est, ut Gemeticenses antiquâ possessione fruerebantur. Hæc placito interfuisse Rothbertus abbas Sagienfis, Mainetius abbas sancti Eutroii, & Jobel abbas sancti Petri de Cultura.

Dum Cenomannensi sancti Petri de Cultura monasterio præfuit Jobelns abbas, quem a Gregorio VII. restitutum diximus, accidit, ut Patricius de Cadurcis (d) Gasfridum poëtam, filium Gasfridi de Illullone, occideret. In eandem expiandam causam ecclesiam de Bernaio, necnon cimiterium, decimam & tertiam altaris Gasfridi dedit. Gasfridus vero eam Deo & sancto Petro, ejusque monachis pro anima filii sui donavit, ita absolute, ut nullam aliam præter Deum illi dominum agnoscerent, annuente Patricio de Cadurcis cum uxore sua Mathilde. Monachi autem pro defuncto mille missas cantasse duntaxat. Postea, cum idem Patricius mare transiret vellet, ipse & filius ejus Hugo hoc donum confirmarunt, presente Odone Cultura abbate, qui Jobelo successerat. Haud scio an idem sit Patricius de Cadurcis, Hugonis de Matinaco filius, qui, cum monachos apud culturam factos est, patochiam & tertiam suam Lavatiens (*) sancto Petro dedit, consentientibus filiis suis, Hugone & Gossido, necnon comitibus Gasfrido Andegavensi & Fulcone Vindocinensi ejus nepote. Eodem tempore Rainaldus sacerdos, ipsius Patricii confanguineus, ibidem monachus factus est. His adjungendus Enoch, frater Helici comitis Cenomannensis, qui Helias quendam prædica præmonachum Enoch fratris sui sancto Petro largitus est in presentia Hoelli Cenomannensis episcopi, & Jubelli abbatis Caltrutenis, qui quasi in materno gremio, fratrem meum, inquit comes, cum summo honore & juvantitate in monasterio suscepit.

Quod dicitur de mille missis pro defuncto celebratis, idem quoque non semel eodem tempore factum legitur in monasterio Vindocinensi, cujus abbas Berno, David successor, ix. kalendas Maii hoc anno ordinatus (e) memoratur: qui post annos septem baculum pastorem ætate & agritudine coniectus, Gossido resignavit. Ipse Bernonis ordinationis anno pridie kalendas Martii obiit Burchardus comes, bone indolis adolescens, filius Fulconis comitis, Anselmi cognominati.

Novigentensem pagi Laudunensis abbatiam cum Remigiana & Hamolazensi ad hunc usque annum retinebat Henricus abbas, cujus munificentia locus iste non parum crevit. Idem multa contulit ad ejus ecclesie dedicationem, que ab Helinando Laudunensi episcopo facta est. Verum, cum ætate gravis, & oculis præcapus esset abbas, hanc Novigentem abbatiam, que sine multa sollicitudine senectuti non poterat, abdicate statuit, & eundem annum suo comitibus tentavit, ut monachorum voto in alium converterent, scilicet Godefrido, conterraneo suum, sancti Quintii apud Peronam monachum, de quo (f) jam sapius actum est. Eo abbate magnopere audita est monasterii res familiaris, donationes certarum concessit illarum partium incolis ob religionis studium, que illic amplius, quam in circumpositis monasteriis, vigebat. In primis simoniacum perosum vitæ Dei,

ANN. LIII.
1066.

(a) Pat. Fr.
LIII. ep. 6.
f. 99.

XI.
Anstasius mo.
nacho obitus.
(b) P. 1065.
n. 19.

(*) Devotas.
(*) Rivenis.

XII.
LII de cella.
Donna Ma-
rie.
(c) Miciacensis.
f. 131.

XIII.
St. Petro de
Cultura facti.
donatio.
(*) vulgo
Saveris.

Mille missæ.

(*) Lavatiens.

Berno Vindocin.
ensis abbas.
(d) Levis. p.
16. tit. p.
122.

XIV.
Gossidum
Nov genti
abbas.

(e) P. 1066.
n. 20 & 61.
n. 2.

Dei, *exclusis meritis*, inquit Guibertus (a), nimirum in suscipiendis ovi-
tis, *solum admittit gratiam, lucris turpis & apud deum execratus*.

Godefridi abbatia electionem & præclara facta iuculentius commemorat in ejus
vita Nicolaus monachus in hunc modum. Ingelstannus comes, castelli Codiciaci
dominus, pater Thome de Marla strenui comitis, necnon Helinandus præful Lau-
dunensis, cum animadverteret, Novigenti monasterium nec spiritalibus, nec tem-
poralibus bonis ab Helinico abbate augeri, quantum vellent; cum magnopere in-
terpellarent, aut accuratius id efficeret, aut illius præfaturam abdicaret; quippe
se nolle amplius ejus loci pati detrimenta, quorum studio & beneficiis fundatus
esset. Ille verò tum ad veritatem valetudine, tum ingravescente ætate compulsus, No-
vigentibus liberam permisit eligendi abbatis facultatem. Mox illi, communicato
cum Rainaldo Remorum archiepiscopo, & provincialibus episcopis consilio, Go-
defrido, comperte integritatis ac virtutis viro, hoc onus communi sententia im-
ponendum decreverunt: quod rex Philippus probavit, missa ad Godefridum sancti
Quintini de Monte abbatem litteris, quibus eam hortabatur, ut Godefridum mo-
nachum suum ejus rei causâ illic mitteret; quod ille egre admodum exsecutus est,
perduco ad urbem Laudunum Godefrido, ubi ab Helinando episcopo ordinatur.
Cum Novigentum pervenisset novus abbas, omnino sex monachos & duos puer-
os illic invenit, nihil ibi vini aut annonæ, cellas admodum humiles & angustas; o-
mnia ferè dometis & tribulis oblecta; quibus succibus & exsiccatis, ædificia mona-
chis opportuna & accommodata extruxit. Insuper domum ædificavit, in quibus
pauperes & infirmi reciperentur, quibus fovendis terras & vineas assignavit, quo-
tidie hanc domum frequentare solitus, ut pauperum pedes ablueret, velles eis præ-
beret, & defunctos sepulture mandaret. Tum multi ad eum confugere ceperunt,
in his duo eximii patres, Lambertus scilicet canonicus Floriniensis, & Waldrades
sancti Nicolai de Ribodi-monte abbas, qui, nativofolo & monasterium regimine
restito, in ejus disciplinam concesserunt. Ea porro Godefridi abbatia erant, ut
sola herbis virentibus vel arborum fructibus corpusculum sustentaret, cum alia
congrua fercula exhiberi curaret; insignatus aliquando coquo, quòd herbis præter
salem & aquam, nonnulli panis albi intervisset. Cæterum ejus monita ad di-
scipulos hæc ferè erant, ut seculis cogitarent, unde vel quâ causâ venissent,
quo tenderet, & quâ irent; deinde, ut nihil sibi peculi vindicaret, volan-
tatem propriam frangerent; puritatem cordis, oris veritatem, & corporis
menditiam momentis omnibus Christo exhiberent; & caritatis glutino inter su-
os conjuncti, summopere curarent, ut ne quia in ipsa hostilibus invidiis pateret
accessus.

Necque verò vitis tantum, sed etiam mollebris sexui profule Godefridus. In pri-
mis Adelheidis, castri Codiciaci vicecomitis, ejus sermonibus egregie institu-
ta, facultates suas magna ex parte in egenos erogavit, &, speris sæculi pom-
pis, Novigentum secessit, ibidemque in magna sanctitate perstitit, quoad Go-
defridus ad episcopatum Ambianensem promotus est. Illic tabulam insignem in al-
tari beatissimæ Virginis, & consimilem in Norwimegi sancti Eligii ecclesia fieri
curavit.

Sed præ cæteris celebrata fuit nobilis quædam matrona, Viveta nomine, illefler
upod Flandros orta genere, quæ ad Suctionensem beatæ Mariæ conobium, evo-
luntia sæculi honoribus & carnis illecebris, se recipit: ubi summo velamine, an-
nos triginta in magna vite distributione exegit, ciliis & iunctis carnis domans,
panem tantum & aquam ac leguminibus corpus sustentans. Erant autem ei tres filii
una Ida nomine, altera Helvidis, tertia Havidis: quarum nata major vix unde-
cim ætatis annos attingerat. Omnes unâ focum Christo consecravit. Hæc verò ita
fuit totam Godefridi submisisset directioni, ut nihil eo inconsulto ageret. Fortè ac-
cidit, ut ad procuranda monasterii negotia mittendus esset quispiam ad Teutonicam
regionem. Beatæ Mariæ parthenoni tunc præerat post Ermengardem abbatissam O-
giva, quæ ad hanc provinciam nullam magis idoneam invenit personam quam Vi-
vetam, utpote quæ Teutonicam linguam callebat. Hæc antequam istud iter ag-
grederetur, Godefridum adendum & consulendum censuit. Inde, acceptâ bene-
dictione, silvam ingressa, quæ Chiriacum (b) inter & sanctum Paulum inter-
jacet, incidit in manus Iaronum: qui nullâ sacra professione aut mulieris sexus
reverentiâ, eam spoliare, atque lincris comites in vincula conjiciunt. Mox illa
ad magistrum suum reversa, eum obsecratur, per merita sancti Nicolai, cujus eo
die festum recolabatur, ut pro captivorum liberatione precibus insistere ne gra-
veretur. Ille verò non eum se ait, per quem Deus id genas miraculi operis di-
garetur: Urgat obitio minus pia matrona, despicique, ut ad oratorium depa-
ra preces fundat, dum ipsa pariter procumbit ad altare, in quo imago Christi

Assat. Bened. Tom. 5.

§ c

Do.

ANN. CHR.
1086.
(a) Guibert
vita de vita
sua etc.

XV.
Nobles femi-
nae ejus condi-
tus reguatur.

(b) *Quimper*

ANN. CHS.
1984.

Domini cernebatur: Ad eorum preces vinclis divinitus solvantur, carceris officia patiantur, & capivi Novigentum abolvantur; quæ re attoniti lateores, ad correptionem Godefridi celsissime, & adula relictunt. Tandem Viveta Jerusalemum, qui mos tunc ferrebat, profecta, dum nudis pedibus sacra loca perambularet, demum corporis advenit vultuque & longitudine itineris uttrita, inde ad caeteram Jerusalem felicitas migravit.

XVI.
S. B-folia ab-
horted.

Tunc temporis monasterio sancti Bufoli post Stephanum abbatem pateret Berchardus primus, ejus rogatu Rainaldus Remorum archiepiscopus fratrem ultimum sancti Bufoli concessit, se privilegia Leuthari regis, necnon Ebbali, Colardis & Marci assise archiepiscopo confirmavit. Actum Remis anno mccccxv. indictione, se viiii. regis Philippo xxviii. archiepiscopo facti tunc. Idem abbas ab Urbano II. confirmatus omnium fili monasterii possidionum obtinuit diplomata illo tempore Simaeus xviii. kal. Septembris, unno ab incarnatione Domini mccc. Urbani pontificatus unno tertio. Idem pontifex ipso eodem unno ejusdem domi fratribus sui eligendi abbatem confirmavit rogatu ipsius Berchardi abbatis, cui Richerus anno mccc. subrogatus.

Valentini
Basilica. Ma-
re condur.

Per id tempus Baldunus Montenfium comes, cognomento Ierosolymitanus, basilicam sanctae Mariae unā cum matre sua Richilde apud Valentianam construxit, donavitque, & clericis primū incolendam & administrandam commisit. Verū post Richildis obitum idem Baldunus Dei cultum ibidem amplificavit, & locum *sanctae Richildis* utilis confecitque copiosus, cum Hufonensi sancti Petri coenobio sub monacho *Leoberti* abbatē reddidit. *supra* *caput* Gillebrande electo, ejus loci provisorē,

(a) *Mir. nativ.*
p. 116.

(b) *ibid.* p.
116.

[illegible]

XVII.
Affigendi &
Aquarum
decimarum.
(d) *ib.*, 66. n.
31.
(e) *Spicil.*, 10.
20. p. 191.
(f) *Col. Lat.*,
n. 45.

[illegible]

(g) *Mir. orig.*
E. mod., p. 235.

XVIII.
Addendum
For contents
see Appendix
p. 235. & *see*

Eodem quoque tempore Aquileiensis ecclesie (g) in honorem Domini nostri
Jesu Christi de sanctissime eius genitricis ab eodem Gerardo consecrata fuit, Ale-
xo ejus loci abbate primo, qui anno sequenti obiit, Alelmu Becci monachum
sortitus fuisset, anno MXXV. mortuum non sine opinione funditus; cui
Humelcus Abratenensis monachus, literis credidit, fuisset ei. Hujus tempore Gel-
duinus, ex monacho Luedanensi abbas fuit Michaelis in Teutonia, ubi tunc prefatus
et, profectus est Aquileiensem, ibique videretur vixit; Halmerici successit futurus
Affligiensis concilii laici initia Wilboldus infelix lapsus turbavit. Erat
eu (h) primis loci cultoribus unus, quem humani generis homines perver-
sus fugientes decessantem ad deferendos socios impulit. Ad sacellum itaque, cu-
cant ad vomitum, reversus, non post multum tempus rediit ad monasterium, non
poenitentis animo, sed festum ejus honorum partem, quod labore suo partem il-
lique debuit, repetiturus. Repellam pallus uxoratus Fulgentio monacho, qui et
fanti Vithenduni monasterio uel cum socio Affligiensem venerat; Thodorus
autem Vithenduni episcopum adici, incensum de eo laici parochii monachi, et
Brachmann profugus, multo contrita tam de ipso, quam de impetrato spargere.

Iis calamitatis nuntius credulus episcopus, Gerardo Cameracensi episcopo non scripsit, et duos illos monachos de suo episcopatu quantocius expelleret. Gerardus ad hoc, etiam duobus illis fratribus, uti & loco faveret; tamen propter metum imperatoris, ejus favore episcopatum adeptus erat, simul propter episcopum, quoniam apud imperatorem plurimum posse sciebat, mandavit fratribus ut discederent, nec alteribi in sua diocesi remanerent. Hoc mandatum agere ferentes duo illi fratres, ad Rainaldum Remotam archiepiscopum confugiant, aliqui Innocentium suum exprobant. His auditis, Gerardo episcopo precepit archiepiscopus, ut ab eorum inspectione abstinere, eosque in loco quietos manere sinat; sicque optata securitate, potiti fratres, nullam deinceps molestiam passi sunt.

Eodem anno quidam clericus, egregie indolis adolescens, Arnulfus nomine, iustitiam divino tactus, passim Affligemienfium gregi adiunctus est: qui in sancta professione annis circiter sexaginta-quatuor fideliter persistens, exemplo & industria sua multum loco profuit. Ita sensim crescebat eum religio, tum numero Affligemienfis domus, in qua mira animarum concordia, parentia laborum & ærumnarum, vietus ac vestitus austeritas vigeat usque ad annum inchoati monasterii festum, quo ex tempore tanæ religionis odor multos, tum laicos tum clericos eò traxit: tumque de eligendo abbate, qui eis præficeret, actum est.

Dum hæc Affligemii gererentur, in monasterio sancti Trudonis turbæ magis ac magis ferebantur in dies. Luipo quippe intrusus abbas, ab episcopo Leodicensi, ut diximus (a), densa excommunicatione, ad imperatorem iterum pergit. Interim dum rediret (b), turrim ecclesiæ muniant saccis suis juvenes ejus fautores, qui ecclesiæ ornamenta profanos in usus converterant, & monasterii substantiam abigunt. Hæc facinorosis provocatus Heinricus Leodicensis præsul, exercitum movit ad expugnandam illam speluncam laronum, ipsamque sancti Trudonis oppidum, cujus oppidani seditionis favebant. Hi obesse frequentes in exercitum episcopi facient excursus, ita ut episcopum longe a loco repellerent. Sed tandem eum inceptum pernoctavit, invitisque illis, qui in turri erant, obsequia datis, pacem eam episcopo componant. Erat ab antiquo Trudonenses inter & Brastrenienses grave dissidium, immo bellum quasi internecionum, quod ad mutuum utrorumque caedem sapienter vertebat. Itaque Brastrenienses, qui pars exercitus erant, de pace inter episcopum & Trudonenses secta magnopere dolentes, postpositâ fide, quâ episcopus obides acceperat, eo minime conficio, per quoddam recessus in oppidum irumpunt, ibique ferro & igni obvia quæque devastant eum multa utrimque sanguinis effusione. Dein in monasterii septa perrupto muro irumpunt: at qui intus remanserant, admissos & logrestos trucidant, & super ipsa altaria, horrendum dicta! ipsos immolant, eorumque congesta cadavera in ardentem rogam incipiunt. Sic totâ die miserabiliter pugnatum est, nec una in toto oppido vel minima domus incendio superfluit. Noctis infopente, qui de monachis sapienter, fugâ dilabuntur: pauci vero, qui in turri erant, tantorum malorum principii auctores, missis ad somnium Arnulfum de Lar nuntiis, turrim ei tradiderunt. E paucis vero monachis, qui reliqui erant, duo viri, senectute & merito venerabiles, cum discederent, ab ipsis perfidiosis Trudonianis in via comprehensi, percutiuntur, spoliantur, & ad Leodicensem episcopum plectendi transmittuntur. Horam quæ erat Liebertus, cujus studio bibliotheca multis libris aucta est: alter Strepelinus, qui librum de miraculis sancti Trudonis scripsit. Acta sunt hæc vest. idus Julius hujus anni, quo infortuna ex miraculis sancti Trudonis, & ex relaxatione regularis disciplina ex his confecta, monasterio immingere olim Guntramnus abbas cum moroso vaticinatus erat.

Tandem episcopus, sacri loci visitationem miseratus, Gerardum venerabilem monachum, quem abbatem electum superius diximus, illuc remisit, ante mensem Augustum, ut fruges colligeret, templi ruinas repararet, & circa exulsum monasterii parietes domunculas reficeret; quâ re pro tempore & loci facultate peractâ, coeperunt fratres bini & bini ad propria redire: sed illi tantum, qui Linzonem Luiponi præferebant: Lanzo autem novissimus omnium relict, levius oppidanis, qui eum, veluti omnium malorum causam, aversebantur. Egit tamen ille pro virili, ut monasterium cum in rebus spiritibus, tum in temporalibus, insauraret. Tunc Arnulfus comitis milites, relicto tutis præsidio discesserunt.

Haud sexâ meliori in statu erat Mettensis ecclesia, Herimango legitimo episcopo electo ab imperatore, & Walone, sancti Arnulfi abbate, in ejus locum intruso, qui Luiponi illi pseudoabbati baculum pastoralis tradiderat. Hic cum unanimiter quod nihil proficeret, penitentiam tandem doctus, ad satisfactionem eorum Herimango & primoribus episcopatus religiosioribusque viris venit; & so sacris piaculum in Gorienfium monasterium se recepit: ubi sub abbatis disciplina

Annal. Brach. Tom. V.

E c 2

vires

XIX.

S. Trudonis

novæ turris.

(a) lib. 66. c. 2.

(b) 27. 28.

(c) 27. 28.

(d) 27. 28.

(e) 27. 28.

(f) 27. 28.

(g) 27. 28.

(h) 27. 28.

(i) 27. 28.

(j) 27. 28.

(k) 27. 28.

(l) 27. 28.

(m) 27. 28.

(n) 27. 28.

(o) 27. 28.

(p) 27. 28.

(q) 27. 28.

(r) 27. 28.

(s) 27. 28.

(t) 27. 28.

(u) 27. 28.

(v) 27. 28.

(w) 27. 28.

(x) 27. 28.

(y) 27. 28.

(z) 27. 28.

(aa) 27. 28.

(ab) 27. 28.

(ac) 27. 28.

(ad) 27. 28.

(ae) 27. 28.

(af) 27. 28.

(ag) 27. 28.

(ah) 27. 28.

(ai) 27. 28.

(aj) 27. 28.

(ak) 27. 28.

(al) 27. 28.

(am) 27. 28.

(an) 27. 28.

(ao) 27. 28.

(ap) 27. 28.

(aq) 27. 28.

(ar) 27. 28.

(as) 27. 28.

(at) 27. 28.

(au) 27. 28.

(av) 27. 28.

(aw) 27. 28.

(ax) 27. 28.

(ay) 27. 28.

(az) 27. 28.

(ba) 27. 28.

(bb) 27. 28.

(bc) 27. 28.

(bd) 27. 28.

(be) 27. 28.

(bf) 27. 28.

(bg) 27. 28.

(bh) 27. 28.

(bi) 27. 28.

(bj) 27. 28.

(bk) 27. 28.

ANN. GRÆ.
1086.

viven, factus est puerorum confectus. Postea tamen abbatiam recepit ex indulgentia Heinrici episcopi, qui ejus poenitentia flexus, ad commiserationem compellus est. Redacto in hunc modum ad ordinem Waloni, nec fuit tamen ita defecit imperatoris, qui statim alium intravit in illam sedem episcopum, nomine Brunonem, hominemobilem, sed levissimum, ejus frater Godefridus postea comes fuit palatinus. Hic intrusus, invasionem suam obtegere cupiens, prædictum Latronem abbatem ad se venire rogat: at Lanus minime acquievit. Verum incertus quid ageret, cum nec sancti Trudonis, nec sancti Vincentii abbatiam, Brunone sibi quid veritate, se retinere posse crederet, & Trudoniam se exosum sciret; ciam Jerosolymam adire constituit, confecto ex sancti Trudonis rebus ad illud iter viatico, quod magnum monasterio detrimentum attulit. Quid inde confectum sit, videbitur anno sequenti.

XXI.

B. Gall. res.
rem qui de-
tot.
(a) D. d. d. n.
88.
(b) Gall. res.
p. 112. & seq.

Apud sanctum Gallum res ægrotæ turbata ac turbulenta erant, ut jam superius (a) vidimus: at Imperator Udalicus abbas quoddam laborem suorum levamen accepit, nam Aquileiensis patriarcha, Friderico scilicet, genere Sclavo, a suis occiso, Udalicus (b) in ejus locum successus est hoc anno, præfatusque sum decimo. Hinc Werinarius Angiensis abbas Udalicum sublimem vident, a sancti Galli infestatione destitit: contra vero Bertholdus marchio locum vexare non cessavit, immo irruptione facta, depredatione, & igne cum valavit, quoddam etiam e monachis per suos ferro vulneravit. Tanti futuri dux causæ erant: una, quod Udalicus quandam ejus arcem occupasset: altera quod Liutoldus ejus frater Carinthie duxerat, aliter vero ejusdem frater marchiam Histrie regno munere obtinuerat. Illud etiam sancti Gallensibus Bertholdo invidiosum reddebat, quod Hirsingensis monachis, & qui apud Scafulam & sanctum Blasium debebant eorum sodales, illos a regulari disciplina exstitisse quererentur; atque etiam generale anathema incurrisse, a Gregorio pontifice peccatum in eos, qui Heinrico regi adhaerent.

Interim casu Hermannus Heinrici regis amicus, & mortuo Ekkehardo Angiensis abbas, Gallensibus semper infesto, hi tantisper resipere videbantur: at nova futuræ tempestatis orta est, Arnoldo sancti Galli monacho ab Heinrico rege, dum Mantue versaretur, in Constantinensem episcopatum promotus contra Gebhardum Bertholdi fratrem, quem Hermannus episcopum illi ordinari curaverat. Cum enim Arnoldus in illam urbem introducere vellet Udalicus, repulsi a civibus, quibusdam eorum xiphis combustis recessit, que res cum Constantinensibus, tum Bertholdum marchionem in Gallens demum concitavit. At nullo minus Arnoldus a Clemente antipapa Ravennæ ordinatus est, & de episcopatu per annos duodecim (c) disceptavit cum Gebhardo: qui tandem pacis causâ cessit. Huic constanter adhaerit Theodericus Petri domus abbas, ob id multis affectus injuriis ab Heinrico sancti montis comite, Arnoldi fratre: quæ damna Gebhardus, in sedem suam restitutus, compensare satagit, ipsamque Theodericum in confessorium suum elegit. Figer tot monachorum bella & pugnas recensere: at vitia notare paulo minus juvat quam virtutes, ut ex illorum consideratione similia posteris abhorreant.

XXII.

Res Angli-
cæ.

Malmes-
burie abbas.

(d) Angl. for.
m. p. 40.

In Anglia Chris Radgerus, id est primogenitus, Edvardi scilicet quondam regis, permissu Willemi regis, mari trajecto, in Apalliam cum ducentis militibus perrexit. Hujus germana soror, Christiana seu Christina nomine, fecerat in Rameiensis agri Hantonienis monasterium, ubi sanctimonialis habitum induit. Non confundendum hoc puellæ monasterium cum Rameiensis virorum.

Pet id tempus Malmesburienis coenobio præerat Warinus abbas post Tutoldum, quem rex Willemus ad Burgensem abbatiam transtulerat, ut eam a latronibus, qui locum infestabant, protegeret, quippe qui magis militem ageret, quam abbatem. Huic substitutus Malmesburie Warinus, Lyte in Neustria monachus, regem quidem magis affectus, quam Tutoldus, sed tamen monasterio parum utilis, immo potius dilapidator, si Willemo (d) Malmesburienis credimus, qui cum merito reprehendi, quod sanctorum corpora & reliquias parum religiose tractaverit, & tenete loco moverit. Verum, viso sancti Aldelmi, qui cæco lumen restitutus, miraculo, ad ejus venerationem commotus, sacrum ejus corpus e lapideo tumulo, in quo Danorum ob metum inclusum fuerat, præmissis trigano jejunio extulit, & accito Osmondo venerabili Saresburienis episcopo, in finem decem componi curavit. Despecto Warino successit Godefridus monachus Gremicenis: cujus industria honor ecclesie adolescit, aucta religio, ornata edificia, ecclesie nomini conscripti, quasi quædam bibliothecæ primitiæ, quæ Willemus longè amplius ab se ausum fuisse gloriatur. Ad hæc, cultus Dei optimè insistentis, officia divina tunc peroluta: adeo ut monasterium in Anglia nullum Malmesburienis præcelleret, multaque cederent. Aderat divinis officiis abbas ipso in primis, discedebat cum ultimis; humanitate demulcens bonos, severitate terro terribis; frugalitatis amans,

ita

ita ut uno ferculo contentus esset; sed tamen laurici nimis indulgens, ut qui nihil nisi exquisitum mente suae inferri pateretur. Hæc ex Wilhelmo sub finem libri de vita sancti Aldelmi episcopi, olim Malmenburienfis abbatis, cujus quidam mitacula, Godefridi abbatis tempore patrata, commemorat.

Nemo umquam in recusando pontificatu constanter, ne dicam pertinacior fuit, quam Deiderius Casinensis abbas, qui, post frequentes per unum amplius annum recusationes, vix anno infuente MXXXVI. se pontificem ordinari passus est. Hic enim, prædico Capuz conventa, per bideum sallicitatus et pontificatum refeceret, supplicibus tandem episcopis de cardinalibus cessit, & superiora comisit, cruce & chlamyde refecta, confirmavit. Inde, Casini paschate celebrato, ad Urbem progressus, ade sancti Petri, quam Clemens antipapa tenebat, in potestatem rediit, etc. idus Maii, dominica post ascensionem, ab Odoaco Ostiensi, atque a Portuensi & Albanensi episcopis consecratus, & in sede beati Petri collocatus est. Post octiduum Casinum revertit: at rogata Mathildis, quam colloquendi cum eo causa Romam venerat, Urbem reperit, & ab ipsa eiusque exercitu officiosissime exceptas, per octo dies in Vaticano mansit. Dein festo die sancti Barnabæ ram divinum in basilica sancti Petri fecit, eodemque die auxilio Matildæ Urbem recepit. In natali apostolorum cum Clemens in sede sancti Petri sacra facere frustra tentasset, in basilica beati Marini de Tetrabus, quam vulgo Rotundam vocat, celebravit. His actis, Victor ingentem exercitum conduxit adversus Sacracenos Africanos Insestantes, de quibus insignis reportata victoria est, eodem die, quo patrata est, in Italia nuntiata. Inde adversus Clementem, eiusque affectas conventum Beneventam indixit, in quo antipapam cum suis factoribus anathemate percussit, & insuper Hugonem Lugdunensem archiepiscopum, atque Richardum abbatem Mallesiensis, qui ab ipsa secessionem fecerant, a communione removit. Domique episcopatus & abbatas de manu laica accipi districte prohibuit.

In eodem conventu pontifex graviter infirmari cepit, indeque post triduum festinato rediit ad Casinense monasterium, cuius possessiones confirmavit. Tum Odoacum monachum religiosissimum, Romanensium discipulum, qui tunc monasterii prepositus erat, vice sui abbatis, consentientibus fratribus, constituit. Post hæc a urgente morbo, convocatis ad se episcopis & cardinalibus, Odoacum Ostiensem episcopum sacrosanctam suam designavit, seque in abside capite sepeliri iussit, ac post triduum hoc anno ad Dominum migravit XVI. kal. Octobris, apposito ad ejus tumulum epitaphio, quod apud Baronium videre licet, & in ejus actis a nobis relatis ex chronico Casinensi, ex quo hæc omnia retulimus. Hinc falsi convincitur Hugo Flaviniacensis, cum sit, Victor, cum missas apud sanctam Petram celebraret, infra æquæm iudicio Dei percussus fuisse, atque errato cognito, se ipsum deposuisse, ac si quis qui secum erant Casinenses monachis præcepisse, et coram eis possum eo deferrent, & in capitulo, non ut papam, sed ut abbatem sepelirent: quæ quidem falsi manifeste arguitur, cum Victor, non Romæ, sed Casini mortuus sit, nec aliud de pontificatu staterit, quam quod staterat Gregorius eius antecessor, designato scilicet Incessore, quem pontificatu dignorem censeret. Mirro apocrypham Heinrici IV. Gregorio infensissimum, adeoque Victori, quem Sergium abbatem vocat, atque eum ex dysenteria morbo solum defecisse. Ejus omnia capitula in facillum sancti Bartharii abbatis ante annos centum & quinquaginta translata sunt.

Nonnulla scripsit Deiderius cum abbas esset, quidam etiam pontifex. Habemus ex schedis nostris eam ejus epistolam A. imperatrici inscriptam, quæ eam adhortatur ad relevandum tributum peregrinis imponendum, qui ad sacra loca properant. At falsior, si error in ejus epistolæ titulum non irrepit; nec debito, quin hæc litteræ Alexio tunc temporis Constantinopolitano imperatori, non verò curvis Orientis aut Occidentis imperatrici scriptæ fuerint. Certè nemo nescit Alexium, non modo exercitiis ad sacras expeditiones properantibus, verum etiam ipsi peregrinis ex Occidente advenantibus insidias teneclisse. Ejus autem avaritiam probat hæc ipsa bulla avariis litteris exarata, quæ statuer se in angustiis redactum donaria sacra & templis abstulisse. Vexat quidem ibi ne id in posterum fiat; sed si ad ecclesiis spolians postea abstinuit, non tamen cum a vexandis peregrinis moderatorem fuisse probant ea, quæ illorum temporum historici passim referunt. Ut ut fuerit, hæc epistolam in appendice, prout eam invenimus, referre visum est. Præcipua verò Victoris lucubratio est de miraculis sancti Benedicti & quorundam suorum Casinensium, quæ quatuor libris scripsisse dicitur, tamen res tantum ad nos pervenerant. Ex his monachis unus est Guinzo, qui ut superiori Hispania Carolum profectus, ibidem etiam præpositi officium gessit. Inde in viciniam suam fecit.

ANN. CHR.

1086.

XXIII.

Victor III.

consecratio

acta & ob-

itus.

XXXIV.

Ejus scripta

& discipuli.

ANN. GR.
1087.

XXV.
Aldemarii
abbatis acta.

(*) Bovianus.

(a) Casus.
C. An. 1083.
c. 36.

XXVI.
Odericus
Casini abbas.

(b) Labe in.
M. An. 1091.

XXVII.
Leo Mariscanus.

(c) Casus.
C. An. 1082.
act.
(d) Act. in
prolog. 1043.
(e) Act. in
c. 26.

cessit, ubi solitariam non exiguo tempore vitam ducens, pluriſſimè decessit. Huius discipulus Januarius nomine, ferram eandem illam mansu tradidisse dicitur. Hinc et alique in primo libro. In secundo laudatur Felix monachus, qui cæco laqueo restituit; Gregorius, summus religiosissimus monachus, a sancto Michael, cujus ecclesiam in Valle-regis insinuaverat, in celum assumptus; Stephanus quoque Veneticus, qui callem condescenderat viſus est, uti & Paulus sanctæ conversationis monachus; & Johannes, qui relicto regimine monasterii ad proximam ſilvam fecellit. His adde Rainerium, eximia obedientie monachum, qui abbatis ſui mandato ad Teanenſe territorium quorundam negotiorum cauſa proſectus, a latroneſcuſ oculis eſt, cuiusque tamulus miraculis illuſtratus. In tertio denique libro agitur de Alferio, Carenſis monasterii primo abbate, ac de Leone ejus ſucceſſore, necnon de Ofſa ſancti Petri apud Beneventum abbatia, de quibus in ſuperioribus adum eſt.

His adjuſcendus Aldemarus Capuanus, Sapiens cognominatus, ex monacho Caſinense factus abbas monasterii ſancti Laurentii in Capuana urbe, quod Aloara, olim conſex Pandulſi principis, cognomento Capitis-ferrei, ſub ſinem ſæculi decimi exſtruxerat. Diſcordiâ ortâ inter Capus domineſcum & Caſinenſem abbatem, qui Aldemarium penes ſe habere volebant; ipſe Bovianum (*) urbem petiit, ubi miracula quædam, uti Capuz, patravit. Inde ad monasterium ſancti Liberati, quod ad radicem montis Majeliz poſitum erat, diſceſſit, ibique brevi tempore perſeſcit. Poſtea ad locum, qui ſanctæ Euphemie dicitur, proſectus, monasterium condidit, ibique magnam monachorum numerum aggregavit, quos abbatis nomine vocat. Ad illa quoque cenobia in Theſſalon provincia adſciſſit prohibere, eorum etiam magnam in Rodanico (a) Aprilis cleroſii oppido, ubi viſ ſanctus reliquæ colitur. Tandem viſ Dei, vinctibus & ſignis clarus, ad manula oppidi, quod ſanctus Martini dicitur, morbo interceptus, ad celum migravit: cujus corpus monachi ejus egre ab oppidanis obtentum, in monasterio ſuo extra muros eccleſiæ decentiſſimè, ut par erat, hauriverunt: miraculorum patris egregiaſ dicitur in chronico Caſinenſi. Alius fuit Aldemarus, itidem Capuanus, Richardi principis olim notarius, de quo mox agemus.

Quod ſpectat Odericum ejus nomineſ primum, quem Viſtor in regimine Caſinenſis monasterii ſibi ſucceſſorem inſtitui curavit; erat is ex nobili Marſorum comitum ſtirpe, Caſini admiſſus a Richerio abbate, qui cum pietatis officiis, divinis lectionibus & regalari diſciplinæ maxime intentum animadvertens, abbatialem ei diſciplinam potendit. Jam Romanæ eccleſiæ diaconus cardinalis erat, cum abbas renuntiatus eſt, eoſque nomine Urbani II. electioni anno ſequenti interſiſt. Eo abbati multe Caſino donationes factæ, in his Alexius imperator veſtem imperialem deſervatum ſancto Benedicto obtulit. Eius tempore Sicelgeſta, Rotberti Guſcardi conſex, Caſini in atrio baſilicæ ſancti Petri hãmatus eſt. Ibidem ſepultus eſt Jordanus princeps Capuanus, uti & Ebalus (b) Ventadorenſis comes, qui Jerolymum reverſens, Caſini morte interceptus, ſepultus mandatur. Haec ſcio an ex illa crucignatiſ erat, qui in Orientem proſectus, magno numero Caſinenſis monasterium adiecit, ut ſancto Benedicto, ejusque ſtatutis ſe commendaret; indeque Barin proſecti ſunt. Ex his fuit Rotbertus Flandiæ comes, Rotbertus dux Nortmannorum. Hugo Magnus Philippi regis frater, & Guillelmus Marchiſi filius, alique plures, ut Petrus diaconus tradit in chronico Caſinenſi ab ipſo conſtitutus, quod Leo Marſicanus Oderici juſſu inchoavit, & ad libri tertii caput triceſimum-quintum proſectus eſt.

Dum hic ſumus, de Leone Marſicano agendum. Fuit is apud Marſos artus, & fortè ex ipſa urbe Marſia, quam civitatem Marſicanam non ſemel vocat, unde Marſicani cognomen tulit. Cujus gentis fuerit, non liquet; at nobilem genereſiſſe ex eo intelligitur, quod Johannem, ſanctæ memoria Soranum episcopum, eorumque (c) ſuum dicit. Hunc videmus quatuor & decem annos (d) egeriſſum, Deſiderius abbas in ſacro Caſinenſi monasterio ſuſcepit, inſtruxit, curavit ac provexit. Illic in curroſione (e) magiſtrum habuit Aldemarium, ſcilicet memoria, ut ipſe loquitur, Capuana civitatis prudentiſſimum ac ſubtilem clericoſum, & Richardi principis olim notarium; qui in Sardiniam cum fratribus abbatis nomine miſſus, poſtquam reverſus ad monasterium eſt, ab Alexandro II. in exterrumena ſancti Laurentii eccleſiæ cardinalis ſimul & abbas ſacratuſ fuiſſe memoratur. Mortuo Deſiderio ſes Viſtor II. Odericus, ejus in regimine Caſinenſi ſucceſſor, Leoni precepit, ut ſanctæ memoria abbatuſ Deſiderii magnifica geſta, ſiliorumque Caſinenſium abbatum litteris mandaret; quod ille exequi aliquandiu diſtulit, utpote in ſervitio domi apſoluit, ſcilicet Urbani II. juſſu ipſes Oderici & ab ipſo Oderico in diverſiſ argutis ſumptuſ, ut Leo ipſe commemorat in prologo chronici ſui, quod domoſ de

petri sanctissimi, venerabilis tamobis Calisenfis abbas Oderisio, frater Leo cognomine Marfianus, inscribit: ubi ait, hoc opus olim Alfano archiepiscopo Salernitano a viro sui temporis sapientissimo, x Desiderio abbate iunctum fuisse; sed cum posterioris argumenti periculo se subduxisset. Hoc in opere Leo usus est quodam chronico Johannis abbas, qui primus in Capua-nova monasterium Calisatibus extraxit. Opus fixum Leo dividit in tres libros secundum tres principes abbates, qui Calisenfis monasterium indaurarunt, quasi totidem a sancto Benedicto eius fundatores. Hi sunt Petronas, Aligernus, & Desiderius, in quo auctor definit: aramen Desiderii acta omnia non absolvit, sed Petrus diaconus Leone ionge gravitate & auctoritate inferior, qui librum tertium a capite xxv. ut modò dicebam, profectus est, & totum quartum adiecit. Hunc quidem Leo pollicitus erat, sed promissum non implevit, live morte praeventus, live aliis dissentis negotiis, postquam scilicet creatus esset episcopus Ostiensis a Paschali II. Obitus eius in necrologio Calisenfis notatur his verbis: *xx. kal. Julii obiit veneranda memoria domus Leo Hospitensis episcopus*. Angelus a Nuce cum pervenisse patat ad annum mclxii.

Petrus Diaconus, eius chronici continuator, ortus Romanus ab Aegidio patre quinquennis beato Benedicto oblatum est sub Girardo x bbe anno cxi. et suo loco videbimus. Chronici continuationem inchoat, ut iam dixi, x libri tertii capite xxv. quo agit de Alberico, Alfano, Amato, & Constantino Calisenfis monachis. De Alberico & Alfano adum suppetiis. Amatus episcopus & monachus fuisse dicitur, sed cujus sedis, non prodit Petrus, neque in chronico, neque in libro de viris illustribus; perinde incertum, an ex episcopo monachus, an ex monacho episcopus factus sit. Carmen de gestis sanctorum apodolorum Petri & Pauli quatuor libris ad Gregorium VII. scripsit dicitur, necnon bistoriam Nortmannorum septem libris, qui non exstant, uti nec carmen de sanctis apostolis, nec habentur, uti quidam putant, inter reliquos veteres codices monasterii Calisenfis. Balzarus suspicatur (a) hanc esse ecehem illum Amatam Ciceronensem primum episcopum, dein archiepiscopum Bardigalesem, qui Gregorii VII. pontificatu legati apostolici munere functus est.

Noctius est Constantinus monachus, natione Afer, ex urbe Carthagine oriundus, peritissimus medicus. In patriâ egressus, Babylonem petiit, ubi liberales artes, id est grammaticam & dialecticam, tam geometriam, mathematicam, astronomiam, necnon physicam Chaldaeorum, Persarum, Sarracenorum, Aegyptiorum & Indorum accuratè didicisse perhibetur, & in his studiis triginta & novem annos insumisse. Reversus in patriam, ob tantam eruditionem invidiam incursisse dicitur suorum popularium, qui cum ob id occidere voluerint: quo comperto, Constantinus in Italiam trajecit, & Salerni aliquamdiu in habitis pauperis latuit. Dehinc a fratre regis Babyloniorum, qui tunc fuit illic adventat, agnitus, postmodum apud Rothbertum Apulie ducem magno in honore fuit. Sed tandem sacrali persequis, Calisensem se recepit, ibique a Desiderio abbate in sacri illius loci eorum monachorum admittis fuit: ubi ex diversarum gentium & linguarum scriptis libros de medicina quam plurimos transtulit, quorum indicem Petrus servavit. Ex his nonnulli in nostra bibliotheca habentur: plerique in Calisenfis habentur.

Hic Desiderii discipulis annoverandus est Guasferius, cognomento Benedictus, Salernitanus originis, qui, penes alia, scripsit librum de vita sancti Secundini Trevis episcopi, rogatus Stephani ejusdem sedis episcopi, & iussu Desiderii abbatis, ab Ughello (b) editum: in cujus prologo Stephanum coepiscopum & fratris sui nomine compellat. Unde conicere licet, ipsum Guasferium episcopum fuisse, tametsi Petrus diaconus cum tantum monachum vocat, tum in chronico Calisenfis, tum in libro de viris illustribus.

Constantinus omnium auctorem sententia est, corpus sancti Nicolai hoc anno ex urbe Myrae, quae Lyciae metropolis est, Barium seu Barin in Apulie civitatem transfatum fuisse, dissentientibus tamen Venetis, qui partem fatrem sibi vindicant, ac sancti Nicolai inferias distari sinit. Hujus translationis bistoriam scripsit Johannes Barenus archidiconus, eamque Urso tunc temporis Barenii archiepiscopo inscripsit. Haec translatio facta est x quibusdam Barenis mercatoribus, qui cum tribus navibus Antiochiam negotii causa profecti, cum Myram appellissent, quae a Tarcis vallata erat, a quatuor monachis locum, ubi sancti Nicolai corpus reconditum erat, exegerunt, indeque xbradum in patriam reportarunt. Ubi ad portum applicere, incerti quo in loco sacras reliquias reponerent, missi est in urbem Tranum-naustix ad Ursium archiepiscopum, qui tum voti causa Jerusalem profecturus erat, committente Johanne archidicono, qui hanc bistoriam scripsit. Interim naus sacrum loculum ejus abbat comobis sancti Benedicti, quod ad portum suum erat, custodiendum tradiderunt non die satante mensis Martii; qui dies in posterum sollemnis erant.

Ubi

ANAL. CHR.
1087.XXVIII.
Amatus, Con-
stantinus &
Guasferius
Calisenfis.(a) Pet. infra
num. 31.XXIX.
St. Nicolai
translatio Ba-
rium.

ANN. CHU.

1017.

Barenfis

monasterium

(1) *Ital. fac.*

1017. p. 155-6

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

1017.

Ubi archiepiscopus Batim advenit, omnibus demum visum est, ut sacra reliquia in ecclesia beati Stephani perennarent, quam ante tres seculi antea intra curiam fabricata erat, reponeretur, ejusque custodia Eliæ abbati committeretur, dum nova sancto Nicolao ecclesia construeretur. Hic Elias (a) e Casertensi monasterio allatus fertur ad regendam prædium sancti Benedicti cenobium, quod jam ubi incensum seculo non exstabat sub ditione Casertensis. Inde transiit Elias ad novum S. Nicolai monasterium demum factus est anno MCCCXX. Barenfis archiepiscopus post Ursium mox laudatum. Eliæ in ubbatie præfectura successit eodem anno Eustachius, prius abbas in monasterio, quod in honorem Sanctorum omnium candidior Andreas archiepiscopus, Ursi antecessor. Paschalis II. (b) in diplomate, quod Eliæ sancti Nicolai abbati concessit, insignes de hac translatione testimonium perhibet, etiamque factam dicit temporis antecessoris sui sanctæ memoriæ Victoris III. quod tunc paræ arvis agnoscit; sacrumque beati Nicolai corpus in crypta inferiori, ubi tunc servabatur, ab Urbano II. reconditum fuisse, & super illud ultare consecratam, domo basilicæ eodem in loco extrueretur: quæ ubi soluta sub tutela sedis apostolicæ, possideret Boamundo, Rogerii ducis filio, ab ipso Paschali pontifice suscepta est. Eustachio abbati in regimine illius monasterii subrogatus fuit Melus ex priore Omnium-sanctorum; eoque mortuo hæc basilica in collegiatam conversâ. Longè ante id tempus extructa fuit prope Barim sancti Nicolai ecclesia, de qua superius (c) actum est. Exstabat in eadem urbe puellare sanctæ Scolasticæ monasterium antiquissimum, quod Romana (d) abbatissa anno MCCXXVII. multis prædici ditavit, ornavitque zdificiis; ideaque incendio consummum archiepiscopus & Civis (e) Barenfis sub finem seculi sexti-decimi instaurarunt, modo unitum ecclesiæ Barenfi.

Post prædictam translationem multe abbas locorum condite sunt ecclesiæ. In honorem sancti Nicolai: ejus reliquias cum habere cuperent sancti Nicolai apud Andecavos monachi, Barim ejus rei causâ professus est. Stephanus ejusdem cenobii cantor, dimissioque cum perinissu ubbaris sui Natalis monastico habitu, ut, melius dolium occultaret, brachium sancti Nicolai argento tectum furtipuit. Venit, cum Venusii agrotaret, censusque deficiente argentum, quo brachium tectum erat, dividendum coactus fuisset; furto prodito Eremberus Venusii cenobite, natione Nortmannus, brachium ab eo extorsit, illudque in suo sanctæ Trinitatis monasterio repositum: quæ omnia Ordericus (f) suis narrat. De hoc monasterio superius (g) actum est.

In Bergomensis comitatu, sed in diocesi Mediolanensi, conditum est hoc anno sancti Jacobi monasterium, de Pontida a loco, ubi positum est, nuncupatum & donatum ex bonis, quæ Odo clericus eidem loco donaverat. Hoc monasterium Cluniacensi abbatie subiectum fuit, ejusque regimen Alberto priori commissum a venerabili Hugone abbate. Hic in utroque ecclesiæ sancti Romani hæd procel Cluniacensis existens, cum consilio monachorum & custodia cenobii sancti Petri in presentia famulorum sacrum, facultatem indulget Alberto priori sancti Jacobi de Pontida, disponendi de rebus ejus prioratus, ut ipsi consiliarii videretur, (attendendo tamen, ut bona fama Ordinis illius servarentur) & maxime de bonis ab Odone clerico & ordinatis, ut vocat, sancti Faustini Bræie concessis. Hunc Albertum pro sancto habens Bergomensis, teste Cælestino in historia Bergomensis, qui cum perperam seculo nono vixisse ait: Redius Ferrarius a hoc tempore refert, probatque, quod ex dictis constat, Albertum hunc sancti Hugonis Cluniacensis abbatis discipulum fuisse, addique eum anno MCCC. kalendis septembris obiisse.

XXXI.

Græva cel.

la conditum.

In superioribus usum est de monasterio sancti Rigaldi Matiscensis diocesis. Hujus loci abbas Stephanus & Ermenaldus prior divino, ut fertur, instinctu tumultuosas seculi procellas declinare cupientes, relicto proprio monasterio, in quandam Oceanis insulam, quæ Cluniacensium juris erat, Corda vocabulo, fecerunt, prestante Hugone abbate. His adiunctis quidam Cluniacensis monachos, Willielmus nomine ipsius Stephani germanus, piscandi peritissimos: quæ arte facili abunde omnia necessaria suppeditavit. Eorum bonâ famâ peritiori accole, & frequenter conveniebant. Sed quis non sine grandi navigantium periculo hac insula adire poterat, monachis illis consilium visum est, ut in loco, qui Grava dicitur, hæd procel ab illa insula se conferrent. Eâ tu comperit illos invasit Amatus, sedis apostolicæ legatus & archiepiscopus Burdegalenis, in casus ditione fuit erat locus, ibique pernoctavit, & in ut monasterium inibi concederet, auditor fuit; quod illi eum suis omnibus Cluniacensi monasterio subdiderunt.

XXXII.

Amatus &

R. E. legatus,

in monachos.

Celebre fuit per id tempus, ut super jam vidimus, hujus Amati nomen. Hic primus Oletonensis in Novempopulania episcopus, legati apostolici munere dignus.

simè in Aquitania functus, decessit Burdegalensis archiepiscopus factus est post Goscelinum, qui anno superiori & quidem 1111. kalendas Julii decessit, cui post duos circiter vacationis annos Amatus successit. Hunc monachum fuisse non sine fundamento putat Baluzius, (a) idque colligit, tum ex quibusdam Fulconis Andecavensis comitis litteris, tum ex eo quod Amatus semper domini titulo, monachis familiaris, insignitus invenitur. Comitis Andecavensis, hæc verba sunt, occasione lins de cella Credenens, quæ inter Vindocinenses & sancti Albini monachos vertebatur, prolata: *quis si Amatus de hoc plavio se ipsa intramitteret, ut aliquo modo Prudentius monachi sancti Clementis ecclesiam amiserent, precal dabo nec suis esse par, nec monachis esset.* Hæc comen: ex quibus conjicit vir eruditus, hunc esse Amatum illum episcopum & monachum Calmenum, quem abique designatione sedis laudat Petrus diaconus, ut superius (b) vidimus. Obiit Amatus anno act. cæ. j. obitus in necrologio Burdegalensi notatur 11. kalendas Junii.

Præter cellam Gravensem, de qua modò agebamus, illustratum est hoc anno monasterium sancti Lupercii martyris, situm in pago Elidano, tunc diocesis Ausciensis. Illic olim monasterium construxerat Bernardus comes, ibique per multos annos monachi religiosissime vivebant: et processu temporis abjecta regulari disciplina, in tantam licentiam prolapsi erant, ut, votorum immemores, nefanda committerent, & propriis locis, secularium inflat, imhiarent. His motus Willelmus Aufsciorum archiepiscopus, Aimericum comitem, prædicti Bernardi pronepotem, factus pie interpellavit, ut locum illum, qui ejus diocesis erat, in pristinum statum rediret. Ejus monitis flexus tandem Almericus, Aftenovæ comitis filius, se culpabilem ac reum agnoscebat, quod monasterium illud a Bernardo pio suo exstructum, tam negligenter habuisset; afflicto conjugis suæ Axiemæ, ac filii Aftenovæ, fratriscue sui Bernardi, prædictum locum domno Hugoni Claniacensi abbati, cujusque successoribus in manu domni Willelmi archiepiscopi Ausciensis vice Hugonis abbatis tradidit, ab eodem abbate regendum & possidendum, ut ut sancti Orientii monasterium, in suburbio Aufscienis positum, quod Aime-

rici idem diocesis erat. Actum anno incarnationis dominice MXXXVIII. in Romana ecclesia presidente papa Urbano, regnante Philippo rege Francorum. Si monachum non irrepsit in nomen Romani pontificis Urbani, id factum oportuit anno sequenti quo Urbanus papa creatus est.

Apud Avenionem in Andanensi sancti Andreae monasterio ad immortalem vitam hoc anno migravit Pontius abbas, die vigesima tertia Martii, ut dicitur verbum in libro de ipsius vita testatur ejusdem loci monachus, cujus nomen, in veteri codice decurratum, a littera R. incipiebat. Hunc librum inscribit auctor *dilectissimis in Christo fratribus, Andanensis civitatis sancti Andreae monachi*; atque, se eorum rogari, sed in primis Rodagni de Venascha, discipuli ejusdem beati viri, necnon abbas ipsius successoris, ad id scribendum impulsus fuisse. In hoc autem libello quædam Pontii miracula referuntur, quæ ejus sanctitatis testimonium perhibent, uti & ejus præclaræ virtutes, pauci (c) a me jam commemoratæ, quæ in libro de ejus vita proximè habentur. In veteri ejusdem monasterii necrologio ejus memoria his verbis celebratur 11. kalendas Aprilis: *Depositio domini Pontii abbatis nostri, cujus vita multis factis miraculis commendatur.* Jam pridem sancti Pontii festum eo die ibidem celebratur.

Petro abbati ejus successori Raimundus IV. Tolosæ comes, dux Narbonensis & marchio Provinciae fidei Andanensem, ubi constructum est monasterium, & villam adiacentem; sicut ejus antecessores donaverant, confirmavit, ut patet ex litteris anno sequenti datis, quas Carellius (d) retulit. His litteris subscribitur ex parte abbatis Albertus Avenionensis episcopus, Rodagnus prior sancti Andreae, Petrus Camardus decanus, Guillelmus de Anascha sacrista, Guillelmus prior de Tolone, alique. Idem Petrus abbas Urbanum II. hospitio ibidem excepit, ejusdemque loci habitum, ab se absolutam, per Gelasium II. dedicari curavit.

Hoc ipso anno Walterius Cabilonensis præful ecclesiam (e) sanctæ Mariæ, in suburbio Cabilonensi ad ripam Araris sitam, quam violentia quorundam tyrannorum a pristina religione & ordine bono detulerat, reformare copios; sancti Benigni monasterio, a quo antiquitus possessa fuerat, denuo illustrandam reliquit, ad preces conjuravit, loquens, *Jarenensis venerabilis abbati, cujus large benignitas ampliora divitiis mereretur*: quibus verbis commendat caritatem Jarenensis caritatem; cujus præclaris scriptis (f) exempla retulimus.

Jam tempus instabat obitus Arnulphi Suevionem episcopi, qui post reditum e Belgio (g) reclusus apud sanctum Medardum supremum vitam diem in jejuniis & precibus præbatur, ingenuis de malis in provincia excessantibus: quibus

Annal. Euseb. Tom. V.

Fi

Mo-

ANN. CHR.
1013.

(a) Prefat.
in tom. 1013
coll

(b) supra. a.
11.

XXXIII.
S. Lupercii
cella.

XXXIV.
Pontio Ad-
danensi ab-
bati faceret
Pontus.

(c) ibid. a.
36.

(d) Carell.
Comit. p. 36.

XXXV.
S. Beni-
gno facta re-
ligione
et Bened.
p. 194.
(f) ibid. a.
97.

XXXVI.
Arnulfus
Suevionem
prebatur
(g) p. 1046. a.
87.

ANN. CHR.
1087.

medendis reclusio, si quidem continua erat, parum idonea fuisse videtur. Quamquam verisimile est, virum sanctum ecclesie ac diocesis sue necessarius nequaquam defuisse officiis, qui alienis, id est Belgicarum ecclesiarum negotiis procurandis reclusionem suam postponerebat. Utiq, emergentibus novis in Flandria causis, vir Dei a viris primoribus Aldenburgeris pagi interpellatus est per Everolfum monachum, ut ad res illius loci componendas deo se conferre se gravaretur. Nec mora eorum votis annuit sanctus presul, divino certus oraculo, se inde non amplius reverendum. Illoc octava decima mensis Julii die cum pervenisset, septem dies incolens Aldenburgi mansit, nempe usque ad festum beati Jacobi apostoli: quo die, celebratis missarum sollempniis, insidiari cepit, ilque morbus ad viginti dies perseveravit. Victima ipsa die, festi sexta, sub mediam noctem, ejus cella usque tertium ita contremuit, ut a fundamentis cortuere videretur. Turbatus monachus, in primis Everolfus presbytero & monacho, eos bono animo esse iussit, nihilque pavere, hinc quippe signa esse presentis divine majestatis. Sequenti die, que assumptionis Disparis vigilia erat, facto se oleo perungi poposcit, factum confessione coram omnibus, se postea die, que dominica erat, ad Christum migratorum dixit: ut sepulcrum suum in proximam diem, sancti Arnulfi Mettensis unitatis depositione venerabilem, discessit preceptis. Sub vesperam corpus & sanguinem Redemptoris summa cum devotione percepit, moxque, benedictione data & accepta, in pavementum cinere & cilicio stratum depositus, feliciter ad Christum migravit XVII. kal. Septembris, ipso die assumptionis. Postidie ejus exequiae sollempni ritu a Bernardo perapito Gualteniensis & Richardo decano curate, quibus nullus pontifex aut abbas, nisi olim prelati, interfuit. Sepultus est in Aldenburgeris beati Petri ecclesia, appollo ad ejus sepulcrum episcopus, in ejus vita relictus.

XXXVII.
Harnulfus
ejus vita scri-
pser.

Hanc duobus libris scripsit Harnulfus, Aldenburgeris abbas tertius, eamque anno MCCCIV. absolvit. His duobus libris premissis sunt tres ejus epistolae. Prima ad Lambertum Tornacensem episcopum, quem rogat ut hanc vitam approbet Lisiardus Suessionensis episcopo, amboque simul Remorum metropolitano offerant. Altera epistola est ad ipsum Lisiardum, a quo idipsum petulat. Tertia ad Radulfum Remensem archiepiscopum, cui hanc vitam offert. Eidem vitam premititur prologus ipsius Lisiardi episcopi ad Radulfum archiepiscopum, quo in prologo hoc ejus, quasi suum eidem Radulfo offert. His duobus libris adjectis est liber tertius de miraculis, a beato Arnulfo post obitum paratis. Tres illos libros mutato filio in unum librum contraxit Surius, eamque Lisiardus episcopo tribuit: alii Harnulfum duorum priorum librorum, qui sancti Arnulfi vitam continent, audientem esse, constare: tertius de miraculis, est Lisiardi, qui duos alios adoptavit. Triam testium relictu ea se accepisse dicit Harnulfus, quae de Arnulfo scriptis mandavit. Primus est Everolfus monachus, sancti viri familiaris, qui enodis, quae de eo novarant, Harnulfo in cetera exaranti narravit. Alter est Arnulfus, sancti viri ex sorore nepos, primusque Aldenburgeris abbas, qui eadem in membranis ab eodem Harnulfo refertur curavit. Tertia denique fuit Adela, ipsius sancti Arnulfi germana soror, ex qua multa idem auctor didicit.

XXXVIII.
Aldenbur-
genis abbas
ter-
(a) f. 14. d. 6.
e. d. p.

Primus, ut dixi, Aldenburgeris monasterii abbas fuit Arnulfus, sancti Arnulfi ex sorore nepos. Deus vero sorores habuit vir sanctus, Adelsam, seu Aiscalam mox ludiata; & Odam, quae Jerusalem (a) profecta, in reditu stratem jam mortuum ac sepultam, contra quam in votis habuerat, invenit. Arnulfo abbati successit Gervinus, Gervino Harnulfus, antea Centualensis monachus, qui libros deos de vita sancti Arnulfi composuit, ejusque corpus et terra levare curavit. Anno MCCCIV. absolvit librum secundum, cui Lisiardus episcopus Suessionensis tertium de sancti Arnulfi miraculis adjectis, Alia scripta edidit idem Harnulfus, in primis chronicon Arnulfi, quod a Sarovale (b) aere complens annos locustorum, ipse quatuor libris absolvit anno MCCCXVI. Philippi regis anno MCCCXVI. Widoius Pictavotum comitis anno XXXVI. adeoque longe antequam Aldenburgeriem praefectum acceptus esset. Quendam tamen postea chronico suo addidit, ut ex editis patet, in quibus quondam de Urbano II. referantur. Idem Gervini abbas successoris sui vitam scripsisse dicitur, ac libellum de miraculis, beati Petri apostoli intercessionem patratis in Aldenburgeris ecclesia. Vinam produxit ad annum saltem

XXXIX.
S. Medardi
monachi cor-
pus S. Arnul-
fi signipere
monast.

MCCCX. quo anno ejus epitaphium reteremus. Paulo post sancti Arnulfi obitum Odo sancti Medardi abbas ejusque monachi, auditis virtutibus & miraculis, quae ad tumulum beati Arnulfi episcopi fiebant, tanto thesauro, sibi quodam jure debito, se privatos graviter ferentes, de ejus corpore clam abscondendo consilium iniecerunt. Misi itaque & suis nonnulli specie evasis vilitationis, furtim ejus tumulum aperierunt: alii ubi sacra ossa & tumulo abs-
trahere tentarant, tertium usque divinitus repulsi, id ulterius moliri non ausi.

ap. Hejus rei, quod mirare, auctor fuit Arnulfus, ipsius sancti ex forore nepos & abbas Aldenburghensis, qui id patrare conatus est cum duobus monachis, Godeberto scilicet origine Aldenburghensi, & Ralrado Brugenſi, quorum relato Liſtardus id fe didicisse testatur. Fortè necdum abbas erat Arnulfus, sed tantùm sancti Medardi monachus, cùm id tentavit, Odoni sancti Medardi abbati anno MXXVII. jam successerat Radulfus, ejus nominis secundus, quo anno Anſelus Bel-luacensis episcopus altare de Melliloco pro ecclesia Caucastensi ei donavit. Radulfum excepit Gaufridus, ex abbate Catalaunensis demum episcopus, de quo plura inferius.

Jam ab aliquot annis sancti Theoderici prope Remos cenobium regebat Richerus abbas, cujus tempore Elinandus Laudunensis episcopus duo suæ parochiæ altaria, in duabus villis pena in solitudine relictis, scilicet Donna-Maria (*) & Aulonis-curte (**) eidem cenobio concessit: eaque duobus fratribus, Lanfrido atque Tryphoni perpe-tuò habenda interim commisit, eo pacto, ut e laico & seculari statu ad monasti-cum transirent, & sub monachico habitu vitam ibidem transigerent, labores ma-nuum suarum visitantes, & restituendis illis ecclesiis operam impenderent. Actum Lauduni anno Domini MXXVII. indictione x. His litteris post Elinandum & duos Laudunenses archidiaconos apposita sunt signa Adalberonis abbatis sancti Vincentii, ipsiusque Richeri sancti Theoderici abbatis: qui anno sequenti e vita migravit vi-lidus illi, anniversario suo inscripto. Hæc subrogatus Radulfus in concilio pro-vinciali Remis celebrato.

Qui præmissis litteris subscriptus invenitur Adalbero Vincennes abbas, mona-sterium optime rexit, ob idque Elinandi Laudunensis & Theobaldi Sockionensis e-piscoporum benevolentiam sibi conciliavit, immo & Philippi regis, qui iustitiam-que monasterii adificiis signa ex filia Crispinara, agentibus prædictis episcopis, concessit. Eodem abbate prioratus sancti Thomæ prope Laudunum. verus ab eodem Elinando erectus. Nec desuit Adalberoni aliorum quoque præfatum munificentia. Rathodus quippe Noviomensis sancti Johannis-Baptistæ prioratus, sapera Farum o-pidem ad istam possum sancto Vincensio dedit. Reginaldus verò Remorum ar-chiepiscopus ecclesiam sancti Goberti apud Altem-montem in pago Reipetensi, as-sensuente Hagone comite, eidem donavit, ejus inde clericis, qui loci curam ne-glexerant. Eiusdem abbatis tempore Anselmus de Ribodi montis, ad sanctam expi-ditionem profecturus, ad sancti Vincensii monasterium accessit, maiorem possi-dens, quæ monachis iurabat & in capitulo, eodem scapulis, in placitum se flagellari fecit. Idem abbas Bartholomæo episcopo locum Premonstratensium ad con-suetudinem sancti Norberti monasterium cecit, ut in consequentibus dicturi sumus.

Apud Andecavros sancti Sergii abbatiam hoc tempore administrabat Achardus ab-bas, cui Silvester Redonensis episcopus ecclesiam de Beaulo, præsentem inter alios Gervasio sancti Melani abbate, concessit. Paulo post, cùm de hac ecclesia licentia movisset sancti Jovialis abbas Simon, cujusque monachi apud Pertum commorantes, rem Achardus abbas retulit ad iudicium Silvestri episcopi, qui cum Johanne Do-lesni, ut tum vocabant, archiepiscopo placitum de hac causa habuit. Adversario-rium ratio hæc erat, Pertum scilicet fuisse abbatiam, in gratiam sancti Martini Vertavensis a Chlodoveo regis constructam, quæ plures cellas & ecclesias, in his Brachum, sibi subiectas habuerit. Verùm, hac ratione uti frivolè rejectà, Beaulo ecclesia Sergianis asserta est. Pertum (*) hætenus cella est diocesis Redonensis, (*) la Pierre subiecta sancti Jovini abbatie apud Pictones. Post Achardum sancti Sergii abbatem, qui vi. kalendas Aprilis, anno MCXIII. decessit, abbatiam obtinuit Bernardus ad multos annos, de quo alius.

Hoc item anno MXXVII. Falco Andecavorum comes quasdam consuetudines, ad Chiriacum sancto Albino remisit, cùm scilicet ab incendio Legionis (*) re-versus, (qui locus est pagus Andecavensis ad Meduam fluvium) gravissimam (*) la Lave d. mortuum incurrit, fames totam partem regionem opprimente. Eodem tempore nobi-lis & egregius miles, Johannes de Filla (*) ecclesiam sancti Audouli cum ca-pella, quæ in ecclesia sua erat, sancti Albini monachis largitus est, necnon (*) la Fiech motu maxime optima telluris, id est quantum quatuor iugum fortitudinis boves arare possint, iuxta morem agricolarum. Inter ejus rei testes numerantur Girardus abbas sancti Albini, Gaufridus ejus nepos seu monachus domesticus, & Herber-tus prior. Actum apud Fissam anno incarnationis MXXVII. Idem Johannes non multo post apud Castrum-Gauterii morbo decubens, monasticum habitum acce-pit a monachis sancti Albini, quibus inter alia etiam præteritarum de Lusio (*) (*) la Lave. dedit. Ibidem mortuus apud sanctum Albini sepultus donatus. Ejus verò lo-pultus de Elias ipsius filius, tradito in manu Gerardi abbatis baculo, patris donatio-nem cum Gaufrido fratre suo confirmavit: quæ cùm inhiemata tentasset Gaufridus, Johannem filium suum majorem, eandem tandem ratum habuit, acceptis sexcentis libris de-

Ansel. Bened. Tom. V.

F 12

412

ANN. CHR.
cclij.XI.
S. Theodori
cui abbas
altaris data.
(*) Dama.
Marie.
(*) d'Alen.XII.
Adalbero
abbas Laudu-
nensis.XIII.
S. Sergii &
S. Albini
quodam ad.

(*) la Pierre

(*) la Lave d.
digne.

(*) la Fiech

(*) la Lave.

ANN. CHR.

1087.

XLIII.

Monsiell

novi tons

cofr. m. 118

abbeis.

(*) *Ms. Cam*

tel. p. 104.

(b) *r. 118*

m. 105.

XLIV.

v. 118

mus rex Ag

glorum 118.

(*) *Ms. Cam*(c) *Ordin.*

fab. 118.

XLV.

Cidoni ho-

m. 118.

nariorum Audecavenum cum beneficio sacerdotis Gaudi Albi per manum Hoelli
episcopi Cenomannensis.

Mortuo anno superiore Gaufrido-Guido, alio omnia Willelmo, Pictavorem
comiti, successerat Willelmus eius filius, eo nomine bonus, qui hoc anno universas
donationes (*) confirmavit, Monasterio-novo a patre suo & Alderda matre fa-
ciat: quod monasterium pater ejus Gaufridus in suburbio Pictave civitatis a fun-
damentis edificaverat, ubi ipse humatus jacebat, & ipse quoque Willelmus ejus
filius cum tota progenie sua sepeliri volebat. Hæc autem omnia ab omni ex-
actione & obsequio libera & immunia esse jubet, & ab omni expeditione, excepta
illa, quæ nomine belli fieret contra ipsos inimicos. *Factum est hoc in manu Mors
predicti monasterii abbat, Durani priori sancti Nivis, & Marini monachi
eius intercessionis dominica 1188.* Letaldo (*) abbati successerat hoc anno
Marcus abbas, vir magnæ religionis, qui res monasterii nostrum auxilium dedit.
Hic successit Gerardus secundus, quo abbate Urbanus II. Novi monasterii basilicam
dedicavit. Gerardum secundum excepisse videtur Marcus alter, de quo alias;
omnes e Cluniaco assumti.

Per id tempus Willelmus rex Anglorum in Galliam traiecerat, & Rotomagi
verfabatur. Ut erat obsequii ventris ac promineatis, de eo Philippus rex Francorum
per jocum diasse fertur: se, si aliquando ille pareret, creatum milia candelarum
ad missam pro ejus relevatione ei laturum: quo die Willelmus, qui jam
in Philippum offensus erat, vehementius exacerbat, mensè Augusto in Erazum
cum seculo exercitu irrupit, segetes botroque maturiscentes proterit, omnia
populat; postremo Medentam (*) oppidum, ad Sequanam possum, in seipsum
incendit, combustis illis omnibus ecclesiis, in his beatae Mariæ ecclesiâ cum
duobus rotulis seu anachoretis, & reclusis unâ ululari, quæ *spem suam*, tes-
tante Willelmo Malmesburien, deferere noluit. Verum, dum ab hac insana
expeditione regressus, viscerum dolore correptus, Rotomagi decubuit, morboque
ingravescens, victus omnes laxari iussit: tum Willelmo filio suo, cognomento Ru-
fo, Angliæ regem tradidit, Rotberto primogenito, qui tunc in Gallia calabat,
comitum Nurtmannis dedit, possessiones verò maternas cum suis thesauris Hele-
rico tertio filio legavit, possessores verò maternas cum suis thesauris Hele-
rico tertio filio legavit, ecclesiasticis sacramentis munitis, v. idus Septembris hoc anno
decessit. Eademque die historia novorum auctori est, Willelmum ea morbo decum-
bentem Becco accessisse Aselmum abbatem, quem magnopere venerabat, ut
ipsum morienti adesset, virumque sanctum, erit inermem, Rotomagum accessit ad
principem, qui cum iuxta se hospitari iussit, eique agrotanti e mensa sua par-
tem ciborum exquisitorum, qui sibi inferrebat, quotidie deferri; at Aselmum
semel tantum eum vidisse, nec muticæ præ laetitudine adesse potuisse. Ejus vi-
ces supplēvit Guntardus Gemeticensis abbas, qui prope regem sedulo exorbibat
cum Gilleberto Leaoiensi episcopo, eique salutaria monita dabat. Hæc omnia fu-
sè & accuratè refert Odoericus (c) cum prolata ipsius Willelmi oratione, in
qua totius regalæ & administrationis sue rationem idem principi reddit.

Vix exspiraverat, cum ejus proceres ad sua curanda moa discesserunt; infir-
mus verò ministri ejus arma, vasa, vestes, lintheamina, eundemque suspectilem
disperuerunt, asportarunt, & mortui corpus frid uodum in area domus reliquerunt:
ubi a prima hora, quæ rea decellit, usque ad tertiam *super m. 118* *humus* dereli-
ctum est. Cum nullus propinquorum aut familiarum de ejus fuere curaret, ejus
corpus Cadomum navigio deferri iussit Gaillelmus Rotomagi archiepiscopus, ibi-
que in basilica sancti Stephani, quam ipse condiderat, humari. Hinc loco tem-
perat Gillebertus abbas, qui cum summo suorum monachorum, necnon cle-
ricorum ac laicorum comitatu obviam feretro processit: at, suborto Cadomâ in-
cendio, omnibus ad reliquendum ignem recedentibus, soli monachi captum of-
ficium compleverunt, corpusque ad suam basilicam perduxerunt. Ad ejus sepulta-
ram omnes provinciales episcopi convenerunt, atque abbates, scilicet Anselmus
Beccensis, Guillelmus de Ros Fificannensis, atque abbates, scilicet Anselmus
Gemeticensis, Mainierius Uticensis, Felco Divensis, Durandus Troasensis, Rotber-
tus Sagienis, Odoerus Bernaicensis, Rogerius de Monte-santi-Michaelis in Ger-
culo-mari, ac duo Rotomagenes archidiaconi, Nicolaus sancti Audouci, & Guil-
terius Montis-santi-Trinitatis abbates, alique plures. Explata missâ, eam regis
corpus in presbyterio, inter chorum & altare, humandum esset; intercessit Alce-
linus Arctii filius, cautatus, aream idam sui jure esse, patri suo a rege vi ab-
straham, & consequenti iustitiam denegatam: quam ob rem Dei nomine ob-
testari ac postulare, ne corpus raptoris in suo fundo sepeliretur: quæ cum ve-
re esse episcopi & proceres intellexissent, Alcelino pro loco solus sepultura
fix-

sequebantur solidari dari iussurunt: pro reliqua, verò arca tantumdem terre alibi assignari.

Ante patris mortem eius iussa in Angliam traiecit. Willemus Rufus, rex ab eo designatus, utque Lanfranco archiepiscopo patris epistolam dederat: quâ prelestâ, isdem presul cum eo Londoniam profectus, ipsum regem die festo sancti Michaelis in Westmonasteriensi basilica sacravit. Tum novus rex insigne patri suo maxilem, aure & argento gemisque ornatam, erigi curavit, insculpto aureis literis epitaphio, apud Oudericum (a) relato, quod Thomas Eboracensis archiepiscopus copiosius composuerat. In illa oratione, quam rex instante morte protulit, inter cetera dixit, novam abbatias monachorum, & unam sanctimonialium, quæ a maioribus suis in Northmannia fundatæ erant, se adjuvante crevisse, & multis opibus auctas fuisse. Ad hæc ducatus sui tempore septendecim monachorum, sanctimonialium autem sex cenobia constituta, ubi usidus preces & quotidianæ elemosynæ pro famæ Regis antecederent: quorum ipse conditor aut fundator, ut certe adjutor & promotor fuerit. His castris manantem esse Northmanniam.

Willemo rege mortuo, Robertus Mellenti comes a Roberto duce, Willelmi filio, causam Brionensem, quod Northmannorum ducum hæcenas fuerat, deinceps obtinuit; eoque obtento, Becconensem abbatiam in sisco Brionensi positam, sibi subjugare molitus est. Ejus rei causâ per quosdam e suis Anselmi abbatibus animum preterant pollicitus, se de rebus suis multa Becconensibus collaturum. Ad hæc Anselmus respondit, Becconensem abbatiam non in sua, sed ducis esse potestate; ceterum comitem rem obtentu difficilem postulare; quo responso accepto, comes Anselmi prestantiam admiratur. Lucetis, ubi hæc res ad fratrum notitiam venit, eam velati monasterii sui destructionem exhortare; & consilio matris inito, ducem, quem primam super hac re adendum censuere. His uoditis, dux, ita commotus, clarâ voce: Per mirabilia Dei, inquit, quæ infania est, quam audio? Scilicet Mellenti comes vult meam mihi autem abbatiam, illam utique abbatiam, quam super omnes diligo, vult ille proditor mihi subtrahere! Per Dei mirabilia ita non fiet. Tunc forte supervenerunt Willelmus-Crispinus, Willelmus de Britolio, & Rogerius de Benefacta, qui duci propositum valde laudaverant, protestantes, si id fieret, quidquid totius parentis ac propinqui Becconii ecclesiæ contulerant, in suum dominium revocaturus. Post paucos dies comes Mellenti, lupus rei ignarus, cum paucis Becconem venit, Anselmum per se ipse exploratus: quod nbi monachi refugerant, in comitem duris verbis increpavit, per suam ecclesiæ asserentiam, se possit inde discessuros, quam ut id fieri parentem. Inde cum ita recedens comes, ad curiam pergit: ut missi a Becconensibus legati ducem precibus multis occupant, ut de tantum ecclesiæ suæ damnum inferri liceret. Inter hæc advenit comes, ad quem dux cachinnando: Domine Roberte, quomodo inter vos & monachos Becconenses? Tum comes demisso vultu: Bene, inquit, & quidquid iussis, illi bene nique assensu sunt. Meminit, inquit dux, tuque satis speras, me meam tibi ubi latam darum. Discessit itaque spe sua frustratus comes, cui dux Brionem castrum abstulit, illudque Rogerio de Benefacta seu de Bello-monte, qui hereditario jure hoc repetebat, concessit: sicque Becconenses comitis molestia liberati, in pace deinceps perstitunt. Hæc factis referuntur in libello de libertate Becconii, quem in Appendice videre licet. Plura de hoc Brionæ castro, deque duci cum Roberto hac de re controversia narrat Oudericus (b), quæ ut testemur, nostri non est insituri.

Quanta mala sub hoc molli & ignavo duce, scilicet Roberto, in Northmannia per octo annos palliaverint, pathetice exponit idem Oudericus. Predones (c) sauci, quippe cateratim per vias, agroque impune tunc grassabantur, nullo sacrorum locorum respectu, desolata gemebant, monasteria; monachi & sanctimonialium ad extremam inopiam redacti erant. Ubique rapina, incendia, & cedes. Inter hæc luxuria effensa ubique vagabatur. Episcopi anathema res intendant; sacri verbi præcones in eisdem invehantur: furdis & induratis hæc nollis pondi erant. Sic ignavi duci levitate brevi corruptum est, quidquid boni sollicitudinis & studii priorem ducem in Northmannia patrum propagatumque fuerat. Eodem duce agente, Fulco Andecavorum comes, quem ille ad domandos Cenomannos adiutorem habere volebat, infami exemplo duobus uxoribus viventibus tertiam superduxit, Bertradam scilicet, filiam Simonis de Monte-forti, Guillelmi comitis Eboracensis neptem, quem postea rex Philippus eidem Fulconi cum inigni inde scandalo subduxit. Hic Fulco, ut Oudericus (d) tradit, quia pedes habebat deformes, longos sibi calceos, quibus pedum tubera operiret, fieri curavit, cum urea rotundi calcei ad formam pedum compoliti essent, quo ex tempore non modò laici, sed etiam

ANN. CHR.
1075.

(a) Oudericus.
not. lib. 3.

XLVI.
Beccones fu-
berien fu-
an Brionæ
delendans.

(1) Oudericus.
lib. 3. p. 66.
Northmanni-
am indelex-
(2) Hic. p.
67.

(d) Hic. p.
68.

ANN. CHR.
1087.
etiam clerici, immo etiam monachi nonnulli ejusmodi calceis uti sunt. Unde fu-
ret, ait Ordericus, in calcamentis quasi candas scorpionum, quas vulgo *pigrales* ap-
pellant, faciebant. Sic potentium hominum mores quantumvis ridiculi & ridicula
causa induci, in subditorum consuetudinem propagantur. Pudet me, quod inter
Roberti ducis consiliarios Guillelmus de Archis monachus Mollensis ab Orderi-
co refertur.

In Anglia tres nostri Ordinis abbates hae anno deceſſiſſe memoratur, apud Si-
meonem Duocelmensem: nimirum Scolandus seu Scotlandus sancti Augustini prope
Caecuriam abbas, Alfius Bartholomaeus, & Turfinus Pericorensis, de quo spe-
rius (a) egimus. Mortuo Scotlando, Lanfrancus archiepiscopus atque eius Bec-
conensis loci demortui locum substitui modis omnibus curavit: at rex Willelmus,
Consequenter filius, inspectis Augustinensium privilegiis, liberam eis electionem re-
manere voluit. Hi vero, Lanfranci promissis, ut Guillelmus Thome tradit, iose-
per habitis, eorum & suis Widensem monachum, moribus & doctrina insignem,
eiegerunt: quem Lanfrancus ordinare aliquantulum recusavit: sed tandem regis sa-
gacitate beneficiis die festo sancti Thomae apostoli, cum Scotlandus tunc octas Se-
ptembris obiisset. Plura de Widone abbate in consequentibus.

Eodem quoque anno vita sanctus est Aldvinus prior Dunelmensis pridie idus
Aprilis, qui quartus annus erat ab adventu monachorum Dunelmum. Fuit is vir
bonus, modestus, & prudentia insignis, Dei officium cavere in primis sollicitus,
ut fidem facit Turgotus, qui ei in prioris officio successit, eoque viginti annis sub
Willelmo episcopo perfunctus ad sancti Andreae in Scotia episcopatum promotus
fuit. Is prior Dunelmensem parochiam, maxime exulante in Northmannia Wili-
kelmo episcopo, rexit, totumque monasterium cum ecclesia novis aedificiis, rege sup-
peditis confectore, exornavit. Hae constunt ex libro quarto historiae Dunelmensis,
quam integram idem Turgotus composuit, non vero Simeon Dunelmensis, qui tam
insigni plagiatore sibi temere arrogavit, ut Johannes Seldeus disertè probat, lo pra-
fatione ad decem scriptores Anglicanos.

In Belgio, Lanzone sancti Trudonis abbate, ut superius (b) diximus, Ierofoly-
mam profectus, non sic tamen sopire sunt turbae, quae illic ejus potissimum occa-
sione orta factae: immo nova deinceps electionis causa succrebrant. Itaque Tru-
donis, missa de ejus discessu relatione (c) ad Brunonem, qui Mertensem episco-
patum post Wyalonem invaserat, eligendi abbatem facultatem petens. Interim Ger-
ardus praepositus, qui olim abbas electus fuerat, Henricum Leodiensem consulit,
an secundam sui electionem testandam censent. Dissuadet episcopus tam ob fractum
insomniam inquietudinem, tum quod illi, accepto ab ipsorum Brunone pastoral
baculo, benedictionem impetiri non possit. Ubi Trudonis eorum relationem ac-
cepit Bruno, ad monasterium accessit: auditoque Gerardo ab ipso baculum acci-
pere nolite; Herimanno monacho, qui Calvus & Senior cognominabatur, abbatiam
multa pecunia recepta tradidit, quam vir quidam nobilis, nomine Engerrannus,
ujusdem Herimanni germanus, magna saltem ex parte dedit. Id ubi recepit Leo-
dicensis praefatus, Herimannum a communione removeri statuit: sed obstitit multis
precibus Gerardus praepositus, eadem infestum inde consecuturum moneus, quae olim
in simili causa sub Lanzone & Lupsene monasterio acciderant. Discessit itaque mul-
ta pecunia onustus Bruno: at, ubi ad urbem Mertensem rediit, a civibus, qui eum
ferre non poterant, armis impetitus, & in sancti Stephani inclusus ecclesia, ex eorum
manibus vix evadere potuit: sic ab occupato male episcopatu pevit expulsi est,
restitutaque io suam sedem Herimannus: qui ad sancti Trudonis monasterium pro-
fectus, quaestione du Herimanni electionis habita, cum nihil de bonis ecclesiae ab eo
datum audisset, eum abbatiae dignitate suae permisit. Tunc ad sua reverit perique
factus, in his etiam Luipo, qui abbatiam amiserat, cum de iustitiam paco &
religione ferib agere debuissent, turbas fovere persequuntur, ventri tantum ferri-
tae studentes, gradatim potius & viis praebendis exigentes a misero illo abba-
te, quem abbas alicuius loci status, qui non statim in meliorem maturus est, sed
post annos septendecim, a morte scilicet Adelardi abbat, quae anno MCCCXIII.
contigit, usque ad electionem Theoderici, factam anno MCCCXII. qui Theodericus pridum
loco splendorem & religionis cultum rexit.

Alius fuit per id tempus Theodericus eximius Andagionensis abbas, ejus obitum ad
hunc annum referendus videtur. Haec scio an eo adhuc abbate, an proximo ejus suc-
cessore Theoderico II. Rogerus comes Porcensis territorii, bonorum a summo &
omnipotenti Deo acceptorum memos, in suburbio urbis castri Porcensis ecclesiam
cum cella Deo aedificavit, sub invocatione sancti confessoris Theobaldi, pro reme-
dia.

XLIX.
Cetera in co-
lona Porcensis
fundata de da-
ta Andagi-
onensis.

XLVII.
Abbatem
mortuus in
Anglia,
(a) P. lib. de
n. 113.

Turgotus
prior Duocel-
mensis.

XLVIII.
Apud S. Tru-
donem auct.
tunc.
(b) supra n.
10.
(c) Spirit. de
7. 1. 13. &
19.

filio animæ suæ, & Ermengardis uxoris suæ, & filie suæ Sibille, ac omnium progenitorum suorum. Cujus quidem ecclesiæ & cellæ, de consensu comitis uxoris suæ, & filie suæ carissimæ, vocatis ex monasterio sancti Huberti in Ardenna religiosis viris ejusdem monasterii monachis, proprietatem, dispositionem, regimen, nominationem, seu provisionem tradidit in perpetuum religiosissimo abbati Theoderico, & ejus successoribus, prædicti monasterii abbatibus; nihil juris in dicta cella, quam amplissimè dotavit, sibi reservans, nec successoribus: vult tantum, ut præter omnem justitiam dicti futuris, quam tradidit ecclesiæ sancti Huberti, quibus abbas sancti Huberti, aut commissus ejus teneatur licet sibi & successoribus ejus præstare juramentum fidelitatis, in recognitionem donationis. Tractantur insuper, inquit, religiosi in dicta cella commissi, singulis diebus dominicis tantum, sumum mane facrum dicere, dum continget monachi ire ad monitionem, & a vobis requisiti fuerint, & non aliter. Et ab his tractantur cunctis, pro tempore existentes, dare prædictis religiosi doliari vni, & mœura Remensi. Litteras integras, quam addunt & approbate Reginoldo Remensi archiepiscopo, adstantibus quoque nobilibus & ignobilibus, fecit Rogerus comes, videre est in Appendice. Hujus donationis testes fuerunt, quorum nomina subscripta sunt, Rogeri comitis, Reginoldi archiepiscopi Remensis, Alberti comitis Namurcensis, Ermengardis comitissæ, Sibille filie, Hugonis Sacetti, Pangardi, Odardi filii ejus, Erardi præpositi, & aliorum multorum. Aliam publici cum incuncti Verbi MXXXVII. indictione 1. regnante rege Francorum Philipo XI. VIII. anni.

Si Theoderico primo facta fuerit hæc donatio, hæc die eidem superflua fuit plurissimus abbas. Tribus ante obitum mensibus gravi poliatum languore, non tamen le. die decumbens, sed muneris sui officii vacare pergebat. Fortè res quendam po. Reuivis, ut ad procuranda quorundam prædiorum negotia ad quidecimum amplius m. lueria proficisceretur, ubi pene spiritus eum defecit. Tum gellatario gravato impo. lueria, ut domum rediret, promissum multitudine obsequii & pauperum in pri. mis gentilibus, qui optimam parentem heri sibi subtrahendum doluerunt, in via inci. pit. Sub respectum ad portam monasterii peritus, exclusa turba, ne populi stre. pitus quiescentes jam in dormitorio frater inquietaret, a suis domesticis monas. terio est invehus. Languis legravescente, non tamen eam, quam sibi a rector. etate indixerat, semel in die comedendi abstinentiam solvit, nec consuetum precum & psalmorum pensam prætermisit; nisi quod paucis ante obitum diebus præ infir. mitate missarum sollempnia celebrare desist. Quia etiam cilicium, quo corporis mol. litiem tot annis attriverat, nec ad momentum deponere sulsit, misericorditer misericordes appellans fratres, qui secus luadebant, effusus, quid servum Christi ma. nisi in celum & sincere deest mori. Altera ante ejus obitum die adfuerit Henricus Leodiensis episcopus & Berengerus sancti Laurentii abbas, ex clerico monachus ab eo consecratus & institutus, aliique quam plures religiosi viri, et ejus funus honora. rent. Horum adventu non mediocriter recreatus ventralis senex, episcopo sui o. vilis curam commendavit, sequi ab eo absolvi & sacro oleo ungi rogavit, pre. catum insuper, ut ipsius exsequiis curaret, luce crebro singulis mortis præmonition. per totum oihilominus insequentem usque ad martiniales vigiliis nodem, ipsum proximè mortis aridorem in Domini laudes converteret, totamque psalmum 20. & canticum trium puerorum, multaque alia cum symbolo fidei recitavit; tum sa. luteri Eucharistia sacramenta sibi offerri præcepit, ecclesiæque lesulo, Deo se com. mendant, solidi humilitate & reverentiâ ex percepti; benedictione fratribus, an. no nativitate sancti octogesimo nondum expleto, monachice professionis septuagesimo, ab. battali dignitate tricesimo-tertio, incarnationis dominice MXXXVII. & quidem. VIII. kal. Septembris hora diei fere tertia, ad eum migravit, cui o pueri semper devotissimè servierat. Ejus corpus tertia post mortem die ab Henrico episcopo in sacrophago lapideo compositum, sepulture mandatum est ad altare beatissime virgini. die XXVII. mensis Augusti. Librum de ejus vita rogatu Lamberti Andagiensis monachi scripsit gravis auctor anonymus, ejus equalis, quem esse Heribrandum san. cti Jacobi Leodiensis monasterii monachum, postmodum sancti Laurentii abbatem apud Buccelinus, penes quem sit fides. Certè nulli hac de re mentio in ejus elogio apud Fisenam (s). Theoderico Andagiensis abbati substitutus Theodericus (b) secundus, libertatem ecclesiæ suæ invicta contentiâ defendisse dicitur, & anno MXX. pedum poluisse, ut Rotberto abbati locum faceret. De Berengero sancti Laurentii abbate plura inferius.

In Volsio Bercherus Senoniensis abbas, testante Johanne de Bayone, hoc anno decessit, cum Senoniense monasterium perquam inodabiliter rexisset. Ejus obitus in necrologia notatur xv. kal. Decembris, quo die Bercher abbas hujus loci laudatur. Eo mortuo, fere ad triennium vacavit abbatialis sedes, ad annum scilicet MXXI. quo

ANN. CHR.
508.

Theoderici
abbatis And.
guensis ob.
itus.

(a) Flores
Lod., p. 63.
& seq.
(b) ibid., p. 438.

Senoniensis
abbatis.

ANN. CHIL.
1017.

(1) Epistol. in
p. 1017.

(*) de Ley

L.
Benno Osnabrugensis
episcopus
per doctrinam
monasterio.
tam auctor.

(1) P. Bursian.
Germ. fasc. 10.
t. 1. p. 101.
Marcwardus
succedit.

LI.
Ad S. Udal-
ricum miter
S. Felice re-
liqua.

(1) Martii in
p. 1017.

(1) Vissin. p.
475.

Fridericus
Gelsenfeldensis
abbas.

(1) Gelsen. p.
461.

quo Antonius ex cenobio sancti Arnulfi ad illam dignitatem promotus fuit, ut suo loco dictum fuit. Hac vacante contigit obitum Metensis ecclesie, cui tunc Senonensis monasterium in temporalibus subiectum erat. Erat Amonius natione Italianus (s) seu Longobardus, ortu Ticiensis, moribus non minus, quam genere illustris. Hic, relicto parentibus rubique paterno, Galliam peragrate instituit; factumque est, ut ad urbem Metensem profectus sancti Arnulfi monasterium, famam celebrissimum, frequenter inviseret. Hinc ejus loci monachis factus familiaris, in eorum societatem se admitti postularit, idque facile obtinuit. Tum probat ejus virtutes ac prudentiam, Latenti (*) cellae prepositus fuit: quod officium strenue administabat, cum ad Senonensem abbatiam provectus est. Inter alia praedia cellae aedificia omnia, quae ruinis proxima erant, instauravit, redditusque ita auxit, ut, cum ad ejus ingressum via duo tresve monachi sustentari possent, ejus tempore decem, vel etiam duodecim alerentur.

Hoc ipso anno excedit et viris vt. kal. Augusti Benno episcopus Osnabrugensis, in ecclesiae communionem ante septennium relictus, qua propter schisma Henricianum ab Alemanno, sedis apostolice legato, privatus fuerat. Duo ab eo monasteria nostri Ordinis condita, dotataque sunt, unam viroorum, alterum poellorum. Illud Iburgense dictam a monte Iburgi Osnaburgi suburbano, quod monachus e Colonensi sancti Pantaleonis cenobio eodem primis commisit: quos cum inter latiorum aedificiorum strepitum laxius advenerit, e Mladoci alios severioris instituti accessisse dicitur. Sic montem illum, in quo a Caroli magno aetate castrum exhibuisse tradunt, dividit in episcopi sedem & cenobium monachorum, quibuscumq; non raro convectus solebat. Alterum monasterium in monte sancti Gertrudis, ubique conspicuo castrum cepit: sed illud, mox perierat, successoribus absolvendum reliquit. Is donatori tumulo conditus jacet in Iburgensi monasterio, quod inter haereticorum procellas semper fidei catholicis constanter adhaesit. Bennois episcopi tunc gessas scriptis Norbertus (s) Iburgensis abbas tertius, quae Nicolaus Schatenus ad hunc annum in Annalibus Paderbornensibus compendiose retulit. Osnabrugensem ecclesiam post Bennoem rexit Marcwardus Corbeia novae abbas, cujus regimen cum episcopatu retinuisse videtur; sed quo prior & prepositus monasterii curam habuere, ut in annalibus Corbeisensibus legitur, ubi Gumpertus prior factus abbas dicitur, sed cujus loci, non dicitur.

Regebat hoc tempore Augustensis sancti Udalrici & sanctae Afrae monasterium Sigebardus, qui ante annos septem abbas ejus loci ordinatus fuerat. Hic reliquias habere cupiens sancti Narcissi episcopi Gerundensis & martyris, qui sanctam Afram virginem olim ad Christi fidem adduxerat, necnon Felice ejus diaconi, nuntium ejus rei causa hoc anno Gerundam misit cum litteris ad Berengarium illius eris episcopum, ut voti sui effectum consequeretur. Litteris ejus benignae acceptae, episcopus quidam alterius sancti Felici, Gerundensis scilicet apostoli, reliquias misit, non Felice sancti Narcissi diaconi, quem tunc, inquit, translati a pignone regi Francorum Carolo apud Parisiensem civitatem honorifice reponit; insuper particulas vestimentis & olei beati Narcissi, cum quibus sepelitus fuerat; at sibi non licuisse aut mittere de ejus corpore, quippe quod habens Dei gratia, inquit, servare incorruptum, sicut ea die, qua mortuus fuerat. Eadem integra haec Berengarii epistolae in tomo secundo Martii (s) apud Bollandi continuatores, sub hac inscriptio: *Cassiano patri domini Sigebardi abbati, & universae sancti Udalrici & sanctae Afrae martyris congregationi, Berengarius sanctae sedis Gerundensis episcopus, cum eum clero & fidei populo, per fratres bonos amicos semper in Christo. Praeter supra dictas reliquias, eidem abbati de ossibus capitis atque manus sancti Romani martyris, locis praedicti Felici apostoli Gerundensis, idem episcopus misit cum ipsius Felici passionis librum, cujus natalis diem notat kalendis Augusti: at sancti Narcissi passionis librum unum fuisse dicit fratre paganorum, qui ecclesiae Gerundenses vallaverant. Sacram illis reliquias Augustum. Violenorum illas sunt att. Kal. Augusti, ut notavit Felicerus, qui haec quoque epistolam retulit (d) in commentario ad coenobium sanctae Afrae.*

Gelsenfeldensi Bajorum parthenoni tunc praerat Fridericus abbas, qui cum Udalrico Eibitensi episcopo pactum soliti hoc anno pro decimo oppido Gamberibem: quod pactum retulit Greterius (s) in catalogo episcoporum Eibitensium, factum inter venerabilem illum episcopum, & burundum Fridericum Gelsenfeldensem abbatem: cujus obitus notatur viii. kal. Februarii, in necrologio sancti Emmerami: at in Mureni vet. eisdem kalendis; utrobique Fridericum abbatem, atque loci designatione. De hoc Gelsenfeldensi parthenone superius egimus.

Iam sextus fuebant mēsis, ex quo post mortem Victoris III. legitimo passore de-
stituta erat Romana ecclesia, cum cardinales episcopi & abbates, in his Oderi-
nus Casinensis Terracinae vixit, idus Martii ad comitia celebranda convenerunt,
præmissisque precibus ac jejunis, Oddonem seu Odonem Othiensem episcopum, quem
alii Othoneum vocant, virum mediæ ætatis, pietate & eruditione insignem, v. l. idus
eiusdem mensis pontificem renuntiarent, & Urbanum II. appellarent. Hinc ille rap-
tus ab omnibus, & laevis exaruit orbe, porpureâ capiti indutus, ad aram sancti
Petri deducitur, & in pontificali folio collocatur, ut fuisse tradit Petrus diaconus (a) (c) Chron.
in continuatione chronici Casinensis. Mox ille, scriptis ad omnes ecclesias & prin-
cipes epistolis, se in omnibus Gregorii VII. beatæ memoriæ pontificis vestigiis in-
fingere velle demonstravit. Ea verò ejus opinio & existimatio erat, ut omnes ejus ele-
ctioni, anno fere Henrico cum paucis alleis excepto, ultro manus dederint. Inde
post duodecim dies Casinum progressus, folio lateris dolore sancti Benedicti (b) me-
ritis relevatus fuisse dicitur, in argumentum, ut Petrus diaconus interpretatur, (b) Hist. eccl.
existens apud Casinum corporis beatissimi Patris, cujus reliquias in Galliam af-
portatas fuisse jam tum agere solebant nostri Casinates, quod Paulus diaconus, &
ipse Casinas, ante annos trecentos probaverat. Tum Johannem Cajetanum, sacri
illius loci (c) a pueritia monachum, patriarchii Lateranensis diaconum ordinavit,
qui triem Romanorum pontificum, Victoris III. Urbani II. & Paschalis II. cancel-
larius, post multa præclare gesta, tandem summus pontifex creatus est, Gelasius
II. appellatus. Nec multo post Odo aliet, Cluniaci eidem monachus, in Othien-
si episcopatu successit, adeoque Odo Odoni successit, Baldrici verbis celebratus,
quem ille Urbanus in pontificatu successurum falso ominatus est.

Dum Casini residet Urbanus, saluandi ejus causâ eo advenit Rogerius Apu-
lie dux, & Boamundus, fratres, Roberti Guiscardi filii, cum multis comitibus &
baronibus, & cum eis Urso, Bantial prope Acheruntiam Apulie urbem monaste-
rii abbas, precati, ut ad dedicandam ejusdem monasterii basilicam se pontifex con-
ferre ut pararetur. Postulatis benignè annuit pontifex, ejusque loci ecclesiam in
honorem Desiparæ Virginis consecravit, ipsumque monasterium amplissimum immu-
nitatis diplomate decoravit, a Baronio ad hunc annum relato, quod de Casinensi
monasterio conciliorum editores perpetuè interpretantur. Eandem immunitatem
adversus pervasorem auctoritate sua roborant Rogerius & Boamundus, hortati
Urbani II. cujus hæc de re epistola cætat, & pontificum diploma, quod cum per-
vasores illi abstulissent, suis literis suppleverunt, idemque Paschalis II. postea con-
firmavit.

Post Urbani electionem Hugo Lugdunensis archiepiscopus epistolam ad Mathildem
comitissam scripsit, præter eam, de qua superius (d) diximus. In primis (e) eam
hortatur ad perseverandum in fide & obsequio Romanæ ecclesiæ, qua in re ad-
jutores apud Deum & commendatores habitata sit sanctæ memoriæ papam Gre-
gorium & beatam Anselmum Luceosensem episcopum, quos, cum viveret, in (d) supra n. 2.
omni pietate & iustitia informatores habuerat. His præmissis, duo præstat, quo-
rum gratiâ hanc epistolam scripsit. Primum æquidem purgare conatur schismatis
crimen, quod adversus Victorem III. eacitate accusabatur. Tum de Hugone ab-
bate & monachis Cluniacensibus conqueritur. De priori: *Et nos quidem*, inquit
fecit de recuperatione electionis domini abbatis mentis Casini a quibusdam sanctæ Ro-
manæ ecclesiæ episcopis & cardinalibus presbyteris differimus; unde aliquem illor-
um, cui nobis ultiter videretur, citius apud Casinam palmam ratiorem reddiderunt, ta-
men fere quæ volumus, ab unitate eorum, quæ in corpore sanctæ ecclesiæ ad servien-
dam beatæ Petro divini dignitatis compacte sumus, nec decessimus, nec in perpetuum.
Deo miseratione, differimus; itaque habere propositum apostolica sedis præfinitis modis
omnibus deferre. Deinde subdit sibi tantas a Cluniacensibus monachis injurias
& inferri, ut eas nullo modo æquanimiter sustinere valeat, nimirum quod illi eum
schismaticum & schismatis auctorem haberent; adeoque ab ejus communicatione &
Richardi Masiensis abbatis abstinerent, præteritis quibusdam Urbani papæ litte-
ris, quas ille ob similem rationem suspensas reddere conatur. Ad hæc queritur
de venerabili Hugone Cluniacensium abbate, quod anno præterito, die sancto para-
voce, more solito pro imperatore orationem fecisset, quam Gregorius VII.
pro ejus ecommunicatione & depositione diei præcepisset: qua de re cum a se
in judicium coram episcopis vocatus fuisset, iudicium subire detrectaverit; vi-
sumque sit episcopis, ut ad mitigandam discordiam Inducia usque ad præfinitum
tum tempus ei darentur. Io sine Rogerum cardinalem subdiaconum, qui brevi
Romam aditus erat, Mathildi commendat. Hactenus de illa epistola Hugonis ar-
chiepiscopi Lugdunensis.

Iam hæc Bernardus Tolosanæ pæfatus, de cujus promotione superius (f) adum est,

Annal. Bened. Tom. V.

G g

R. o.

ANN. CHR.
1024.
LII.
Urbanus
II. eligitur.

(a) Chron.
Casin. lib. 4.

(b) Hist. eccl.

(c) Hist. eccl.

Bantial
monasterii
basilicam di-
cat.

LIII.
Hugonis ar-
chiepiscopi e-
pistolam ad Ma-
thildem.
(d) supra n. 2.
(e) Epistol. n. 2.
(f) Ibid. n. 2.

LIV.
Tolosanæ ec-
clesiæ primo-
rum rebus.
(f) Ibid. n. 2.

ANN. CHR.
1065.

Roman adit, ut ecclesiam suam primatum a Romano pontifice restitui curaret. Hunc benigne excepit Urbanus, utpote Alfonsi regis litteris & Hugonis Cluniacensis abbatis favore, ne quid de propriis ipsis meritis dicam, precipue commendatum; easque ecclesie primatus honorem, per trecentos circiter septuaginta annos interpollatum, quamvis solueret Saraceni Toleto positi essent, in primum decus restituit. Exiit hac de re Urbani pontificium diploma, a Beronio relictum ad hunc annum, quo in diplomate meminit Romanæ illius Bernardi professionis, quam ante electionem Urbanum fortè aggressus erat, & Bernardum nolentem sic alloquitur. *Legitur voluntate & consensu nostris compromissum populorum, pontificum atque principum, & Iudeorum excellentissimi regis, te, frater carissime Bernarde, primum illius urbis post tanta tempora præfulem eligi divina placuit examini iudicatum. Et nos ergo miserationi superne gratie respondentes, quia per tanta terrarum, mariumque discrimina Romana auctoritate ecclesie suppliciter expetisti, ut ualidissimam christianam Tolentiam ecclesie restituere non negaremus; gaudemus, & etiam cordi iustissimo magnas, ut decet, Deo gratias agimus, quod tantam nostris temporibus dignatus est christiano populo donare ecclesiam, statimque ejusdem urbis, quas nostras etiam facultates, stabilire atque augere, ipso adjuvante, percipimus. Quare Pontifex eidem Bernardo pallium concedit, & in totis Hispaniarum regnis primatum, denuo instituit. Datum Anagninæ hoc anno, idibus Octobris, per manus Johannis diaconi S. R. E. & præsignatoris domni Urbani secundi pape, ipsius scilicet Johannis Cajetani, quem Lateranensis patriarchii diaconem ab Urbano ordinatum, mort dicebam.*

LV.
Petrus abbas
in episcopatu
Compedellensi.

Jam ab aliquot annis Compedellana sedes transiit fuerat ad Iriensem ecclesiam, cuius loci episcopus Didacus Pelara, Alfonsi regis offensam, incertum quam ob causam, iniecerat, & ab eo in eisdem retrusus foret. Hinc conditum cepit aliter episcopi in ejus locum substituendi; coadunque apud sanctum Mariam de Fuesili concilio, cui Richardus Matiliensis abbas & apudolicæ sedis legatus præfuit, eidem Dudaco persuasum est, ut, si libet e vinculis abire vellet, se ipse episcopatu indignum in synodo palam fateretur: quod cum fecisset, statim viam & anulum relinquavit in manus legati, qui cum eo depositum pronuntiavit, & alterius in ejus locum substituendi facultatem concessit. Verum nec sic libertatem consecutus est infelix præsul; immo in eadem denuo conclusus est. Rex vero auctor fuit, ut Petrus Cardinienis abbas in ejus locum succederet. At vix Petrus Compedellensem ecclesiam biennio rexerat, cum a Rainero apudolicæ sedis legato in Legionensi concilio exauctoratus est.

LVI.
Hugonis abbas
Cluniacensis
novo sacro si-
gnificat.

Ex his, quibus Urbanus electionem suam litteris significavit, anus fuit venerabilis Hugo Cluniacensis abbas, cui peculiarem hac de re epistolam scripsit, dignam ceterè, quæ hoc loco integra referatur, quippe quæ totam illius electionis historiam, ipsiusque Urbani de Hugone abbate, atque intimis pietatis sensus præclarè repræsentat. Sic autem habet.

Urbanus episcopus servus servorum Dei Hugoni reverendissimo abbati Cluniacensi, omniique ejus sanctæ convenit salutem & apostolicam benedictionem. Quoniam sanctam vestram satis vividam exaltationis Romanæ ecclesie novimus, id quæ circa nos ulla fuit compendiosa votis iusticiare curamus. Novum itaque factum dilectionis vestræ, quod apud Terracenum Campaniæ civitatem sancta Romana ecclesia episcopi & cardinales, Portuensis videlicet, Suburbani, Tuscanensis, Albanensis & Signinensis, cum aliis episcopis numero sanctis, & abbatibus quatuor, aliisque quinglorum viris religiosis convenientes; cum Portuensis episcopus omnium Romanorum clericorum catholicæ parti faventium se legatum diceret; abbas vero Casimirus cardinalis diaconus ceterorum diaconum; P. quoque cardinalis tituli sancti Clementis omnium cardinalium; præfatus autem Urbis laicorum omnium se forte offerret legatum, cūque post triduanam jejuniam, supplicationibus multis, magnisque ad Deum precibus venerenter insisterent, quod ego quidem omnino dignus sum fui, tandem ne sine quarta idus Martii in pontificem elegerant. Quibus, Deum testor, non ambigunt eandem, nec aliquis dignitate desiderium usque præbet: sed quia vos tantisque viris inobediunt esse videtur, talique qualis tempore si quantum ad me pertinet ecclesie non faverem, Deum me ostendere meumque; præfatum cum prædecessor meos viros omni veneratione dignos, Gregorium scilicet atque Viliorem, hoc fidei divini præcepti asservant. Rego igitur, deprecantissime, numquam te deprecor, ut, si qua tibi sunt statuta videra, si qua sunt & alium tui est tibi memoria, me nullum id expetere tuam præfatus consolare; sanctamque matrem tuam Romanam ecclesiam, si unquam passim fuerit, tuo multum votis episcopi advenire videri dignetur. At verò si id fieri nequit, ut tales de fide consueveris meo te ad nos consulere non pigeat, in quibus te viderem, te suscipiam, tue consulationis in summis perturbationibus pos-

tas omnia cognoscere, qui tuam caritatem, inique dilectionis affectum mihi repraesentat, qui qualiter de te immensaque fratrum sollicitudine se habeat congregare mihi demonstrat. Precor autem, ut amoris sanctorum fratrum congregationem commovere facias, ut apud omnipotentis Dei clementiam precor effundant, quatenus de eis de ecclesiam suam sanctam, qua tantis videtur subiacere periculis, in pristinum restaurare statum dignetur. Hactenus enim omnibus specialiter hoc negotium spero te prodero. Vale. Datum III. idus Martii apud Terracina.

Hæc epistola scripta videtur posthæc ejus electionis, adeoque fortè legendum 111. idus Martii; nisi fit post dedicationem Rantini monasterii Terracina reverte, unde in Stelliam transfugerit. Quamquam haud veri simile est, Urbanum tam serò electionem suam amantissimè patri significasse. Eidem confirmavit privilegia & immunitates Cluniacensis monasterii & loca ut subscripta, litteris (a) Hugoni sanctissimo abbati Cluniacensi inscriptis: qui sanctissimi titulus in consequentibus reperitur his verbis: Tibi ergo, sanctissime, reverendissime ac dilectissime frater &c. quo elogio usum fuisse pontificem mirari sinit, cum in aliis suis litteris, immo de in prima mox relata, eum tantum reverentissimum dicat. Ut ut est, hoc diploma datum fuit Romæ hoc anno kalendis Novembris per manus Jobannis diaconi S. R. E. progenitoris, domini Urbani II. papa, qui progenitoris titulum usus est Jo. hannes dubius primis Urbani pontificatus annis, cum eundem cancellarius esset, quod officium deinceps semper exerceat, Urbani in omnibus angustis adiutor.

Hæc aetas erat Hugonis abbatii multis insignibus quatuor, præfectus quadragesimus, qui novam Cluniaci ecclesiam edificare cepit, adeoque amplificavit, ut mille fratribus capitandis idonea esset, testante Alberto, qui ejus incisa non rectè nomen M. VI. conflat. Tempus accuratius indicat anonymus in libro (b) de vita sancti Hugonis, atque, cum ad aggrediendum tante molis opus inductum fuisse monstra sanctorum apostolorum Petri & Pauli, ac beati Stephani, qui Gunzoni, Balmensis quondam monasterii abbati, tunc verbè claustrali Cluniacensi & patrytico, ejus rei mandatum Hugoni abbati perferri jussit, novæque basilicæ pecuniam dederint. Gunzoni dictis fidem fecit sanitas ei proxima restituta. Nec mox venerabilis Hugo illud stupende molis opus aggessus est, beatorum apostolorum patrocinio & ope, uti spondiderat, confusus; illudque intra viginti annos absolvit, sospetias conferens in primis Aldefonso seu Alfonso Hispaniæ rege, ut iussit videmus. Navæ illius ecclesiæ fundamenta prædic kalendas Octobris hujus anni jacta fuisse legitur in chronico Cluniacensi. Superest ad hoc usque tempus amplissima hæc basilica, ab aliis dein abbatibus aucta, cujus ichnographiam & conspectum in adjuncto folio, brevemque descriptionem qualem autè aliquot annos oculis conspeximus, hæc exhibere inajunctam non erit.

Cum ex abbatiali aula in angulum illam basilicam ingredieris, post excelsum lapideam crucem te se offert atrium, lateri duas portas apertam, ex quo in basilicam per quadraginta gradus sit descensus. In turti meridionali iustitie sedes; in æquilonari archivum. Atrio succedit amplissimum vestibulum, iuste ecclesiæ hanc impas, ad majorem basilicam portam porrectum, cujus longitudo pedum est. latitudo LXXXI, altitudo CXVII, quod opus est Rollandi abbatis sub ænono MCCXX. Hucusque totam Cluniaci ecclesiam iustitie tibi facile persuadeas: ac nonnulli vestibulum est, ut jam dixi, basilicæ lateris, quæ quætingentis ac decem pedibus in longum constat, centum-viginti in latum, opus sancti Hugonis abbatis. Hæc duas collaterales porticus habet, duas item transversales cruces, totidemque rotunda arcuatae fulgida struuntur, quæ lætissime insit totam basilicam illustrant. Ad orientem tota grandissimæ illius fabricæ moles abscissimè paulo deperitior iocundabit, octo columnis, quarum singulas homines duæ facile complectantur, ad miraculum subsulta. Fenesstræ omnes angustæ, adeoque basilica tota subobscura: quæ lætissime majores nostri, quod immodicè luce cogitationes dispergi, patioris ac veluti dubiè colligi animos, intendere pios sensus persuasum haberent. Hinc est quod amplissima seculo sequenti ecclesiæ fenestris opaca & colorata vitra adhibita sunt, quæ lucem temperant. Nunc longe illi mortui apud nos, qui monasterii pericula vitæ terminare maxime, ad oblectandis oculis quam ad augendum pietatem aptiora. Ceterum tanta basilica, commode, senora, nulli liquorum congnatione, sed solis regulæ funici impositis cooperta, opus est, ut dixi, ænonum viginti, tam solidè constructæ, ut post sexcentrum annis ænonum spatium nullas ager ruinas. In maximo choro sedilia CCXXV. monachi nunc minimè se-ragiori, pueri chorales ex ingenuis ac nobilibus familiis numero sex, monachico habitu induti: quorum, ut nunc, maxima cura est etiam nunc. Communio sub utraque specie ad majus altare omnibus ministris præbetur singulis diebus domini-cian & festis. Sub altari murali, sancti Hugonis abbas, immensè illius ope-

ANN. CHR.
1088.

(a) Hist. Clun.
p. 574.

LXVII.
Cluniaci mo-
nasterii ecclesia.
conscribitur.
(b) Hist. Clun.
p. 574.

Sic desit
p. 574.

ANN. CHR.
908.

LVIII.

Andreas

Abbas

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

ris auctoritas, cumulus visitur, ab hereticis violatus: uti & monasterium Petri Venetabilis, quod ad australem parietem extra sanctuarium positum est. Ex aover-
sa parte jacet Pontius abbas, sancti Hugonis successor, qui, propterea quod ec-
clesie anathemato ob dilapidatum Claniaci thesaurum infestus, nec soluto, met-
tus sit, pedes praefecti passim figurâ ireritos. Gelasius papa, eo nomine secus-
tus est Cluniacensi monacho, ad parietem chori versus meridiem humatus est in ea
transversa parte, per quam monachi in eborum conveniunt. Eius palatii veteres
parietines ad portam monasterii cernuntur. Refectorium, stupende eidem molis,
ad austrum & regione basilicæ positum, sex mensurarum ordines habet. Infirmerum
ades magnitudine nos imparet: cetera ædificia nihil observari dignum exhibent.

Hoc ipso anno Raimundus Tolose comes, sancti Andree monasterium adit, & in-
spectâ suarum Deo ibidem servientium regulari vitâ, ad sanitatem corporis obti-
nendam, auique salutem, eidem monasterio, episcopi abbati Petro ac fratribus
donat. *Postum* (*) de *Tolosa*, aliique in ipsius litteris expressa, hoc anno datis.

Petrus Andaoensis abbas Pontio successerat anno præcedente.

Tunc Geilonensi monasterio prædebat Berengarius abbas, cujus tempore, &
quidem hoc ipso anno, vir nobilis Ademarus-Guillelmi (*) ipsiusque uxore Gat-
sidi filium suum Geraldum, & cum eo ecclesiam sancti Martini apud Lundras,
ad altare sancti Salvatoris Geilonensis comitibus, & dominiæ Cruci, sanctique
confessoris Christi Willelmo & abbati Berengario, universique monachis obta-
lectant ad monachum habitum, eo pacto, ut iam dictus Geraldus semper mona-
chus existeret; & si ipse mortuus esset, pro hac ipsa donatione alius filius loco
illius subrogaretur; & sic mos succedendi alteri, donec aliquis missam caneret ex hoc sub
monasterio habitum jam dicto loco servaretur.

LIX.

Pontius

monasterii

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

Conditum fuit medio sæcū decimo monasterium in honorem sancti Capra-
ti a Torto seu Avesforti vicecomite Artacensi in pago Lunensi (*) diocesi Aque-
nensis (*) ad ripam fluvii Atrarii, in loco Pontinnis dicto, subdequæ Floriacensi
comitibus & Amalberto abbati, & Regulari agti Burdegalenis monasterio, que cel-
la est Floriacensis abbatie, attributum. Processu temporis Bernardus Aque-
nensis episcopus locum invasit: quod graviter fecerat Augustinus Regula prior, cum detulit ad
concilium Burdegalense, cui Amatus archiepiscopus & apostolicæ sedis legatus præ-
sederat adstantibus Guillelmo-Bernardo, aliisque episcopis. Causa ventilata, præ-
dicti monasterii restituitio Regule adjudicata, quod Bernardus hæc voluntatem relu-
ctans exsecutus est. Interfuisse huic synodo, præter Amatum & Guillelmum archi-
episcopos, Simon Aginensis, Raimundus Petragoricensis, Ademarus Engolismensis,
Odo Sigotæ, Bertinus Convenarum, Petrus Adrenis, Stephanus Valentinis &
Bernardus Aque-
nensis, episcopi: quorum postremus is est, cum quo hæc causa dis-
cussa fuit. In litteris hac de re confectis, quibus omnes signum suum apposuerit, non
exprimitur annus, quo hæc synodus habita est. At vix ante hunc annum celebra-
ri potuit: siquidem Amatus nonnisi anno superiori sacerdoti Goccelino in sede Bur-
degalensi. Tortarius sæculo duodecimo Floriacensi monachus, in libro (*) de mi-
raculis sancti Benedic-
ti mentionem facit illius monasterii, cujus vulgare vocabulum
Ponsar barbarum dicit, atque situm esse in pago *Avesforti*, supra flumen *Adra-*
riam, quod in Aque-
nensi pago situm esse constat: ubi alterum brachium sancti Ma-
rii martyris a Floriacensibus positum sit, alterum Duci in territorio Tornodotensi.
Quid Mathildi uxori Guillelmi viri, Fildavorum comitis & Agutaviz ducis apud
Pontones acciderit, docet idem author: quippe, Guillelmo ad locum expeditionem
profecto, cum ejus conjux provinciam lustraret, militum filia comitatus, contigit
ut Pontones adiret. Horam comperito adventu, incolæ præ metu res suas in eccle-
siam inferunt. Militibus religio fuit ob loci reverentiam eas attingere, uno ex-
cepto, qui saccum frumento plenum inde abstulit: sed paula post missus perit.
Legit quæ de hujus cellæ incendio superius (*) diximus.

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

(*) Spiritus

Apud Pontones exstabat ab antiquo abbate sancti Romani, de Castro-Heraldi (*)
LX.
S. Cyprianus
abbas S. Ro-
mani dicitur.
(*) Spiritus

Apud Pontones exstabat ab antiquo abbate sancti Romani, de Castro-Heraldi (*)

LX.

S. Cyprianus

abbas S. Ro-

mani dicitur.

(*) Spiritus

Apud Pontones exstabat ab antiquo abbate sancti Romani, de Castro-Heraldi (*)

LX.

S. Cyprianus

abbas S. Ro-

mani dicitur.

(*) Spiritus

Apud Pontones exstabat ab antiquo abbate sancti Romani, de Castro-Heraldi (*)

LX.

S. Cyprianus

abbas S. Ro-

mani dicitur.

(*) Spiritus

Apud Pontones exstabat ab antiquo abbate sancti Romani, de Castro-Heraldi (*)

LX.

S. Cyprianus

abbas S. Ro-

mani dicitur.

(*) Spiritus

- A. Load
- B. Cross
- C. Turn
- D. Turn
- E. Min

Rainaldo abbati successit venerabilis Bernardus, multis deinceps a nobis commemorandus, de quo hic quidam præmittenda sunt.

Angeriacensium monasterio tunc præerat Odo abbas, cæcis temporibus Othbertus, Ambianensis ecclesiæ celeberrimus frater seu canonicus, ecclesiæ sancti Laurentii, prope Heliacum in Corbeicensi territorio sitam, sancto Johanni Baptiste Angeriacensium patrono contulit, ut illic monachorum cella fieret. Id factum tum ob famam religionis Angeriacensium cenobitarum, tum in gratiam Rothberti ejus loci monachi, nepotis Rainaldi Ambianensis canonici: quorum huius prædictus Othbertus hanc donationem fecit, quam Willó decanus, Anselmus archidiaconus & totus clerus Ambianensis ecclesiæ litteris suis hoc anno datis confirmarunt, quas in Appendice videre licet. Terbasdas seu Theobaldus, Othberti frater, adjacensem silvam suam in usus fratrum concessit. Non tamen diu hæc ecclesiæ fuit in possessione Angeriacensium, quippe non multo post data canonicis regularibus sancti Augustini, ut suo loco dicturi sumus. Odoni abbati jam successerat Aniculfus anno mxcvi, quo pepigit de ecclesiâ Varenzæ cum Petro abbate Carrofensi.

Bernardus, Tironiensis monasterii & congregationis futurus auctor, quem deinceps ad aliorum cognominum discrimen Tironicenses appellabimus, in Pontivo, Abbatibus villæ territorii, honestis & religiosis parentibus ortus est. Ab ineunte ætate litterarum studiis adhibitus, juvenilibus spectis, totum se ad informandum pietate & liberalibus disciplinis animum convertit. Deim sacrarum scripturarum intellegendam assiduit, cum annuum ætatis fere vicissimam attingeret, divino instinctu patriam deservit, & cum tribus sodalibus, pari sanctioris vite desiderio flagrantibus, Aquitaniam ingressus, ad Pictavorum urbem pervenit. Illic sollicitè inquirunt, ubi regularis vite disciplina vigeret, ut melioribus se facerent, & sanctioribus etiam suam regendam committerent.

Floresbat tum & propinquo sancti Cypriani monasterium, cui mox laudatus Rainaldus præerat, vitæ apprime litteris eruditus, multaque sapentiâ & eloquentia præditus, non modò in Aquitania, sed etiam in curia Romana celebris, sancti Rothberti Cæle-Dei conditoris, ut superius diximus, olim discipulus: sub quo compingit res monachi genere nobiles, sed vite sanctitudinè & morum gravitate nobiliores, ibidem conversabantur. Ex his præcipui erant Hildebertus, postea Dolensis monasterii apud Bituriges abbas, ac demum Bituricensis archiepiscopus; Gervasius dein sancti Savini abbas, vitæ summæ abstinentiæ & vitaris in libro de vita Bernardi; & Garnerius, Montis-Mauritiani olim dominus, qui solitudinis amore anachoreticam vitam comobitice prætulit. Tantorum virorum consuetudine Bernardus se adjuungere non dubitavit, eorumque exemplo per decem annos informatus, in denuum evasit, ut omnes cum uti vitarum ac regularis vite speculam faspicerent. Unde, cum Gervasius mox dictus ad regimen sancti Savini monasterii pulsatus fuisset, non prius electioni suæ acquiescere sulsinit, quàm Bernardus sibi adjutor concederet, ut postea videbimus.

Pet id tempus venerabilis Andreas, prior Vallumbrosani in Tuscia monasterii, in Franciam accessit, vir genere Italus, inquit Ordericus (*). Litteris non mediocriter instructus, & *luculentus* *Deo amatus* per ejus gratiam maxime idoneus. Occasioneem natus scriptor patrischii Bituricensis, qui vulgo Benedictus Vernacius esse creditur, ad veritas Christophorus Ulsteriensis, monachus, ut ille, Sulpicianus. Sic autem hic rem commemorat. Sedente Leodegario primo ejus nominis Bituricensi archiepiscopo, immo Richardo II. nobilissimus quidam comes Jerosolymis in Galliam revertens, Roman adit, & a summo pontifice sanctorem martyrum Cornelii & Cypriani reliquias obtulit. Tum verò impetratis etiam ex florantissima monachorum Vallis-Umbrosæ congregatione aliquot devotis fratribus, quorum prior erat Andreas, vitæ religione integus, comes voticompos in patriam revertit, eisque fecit potestatem eligendi in sua ditione quemlibet locum ad monasterium suis imponendis edificandum. Delectus ab eis locus in confinio diocesis Aurelianensis & Bituricensis, & quidem in dominio hodierni ducis sancti Aniani, ubi celeriter extructum monasterium, a prædicto comite donatum, sacrisque instratum beatorum Cornelii & Cypriani reliquiis, & Corneliacum (*) appellatum. Hactenus fere prædictus auctor, qui addit, completum alias ab eodem Andrea priore constructas fuisse cellas & monasteria: quorum præcipuum est illud, quod olim Casalemalanum, modò Casale-Benedictum appellaret, non hoc anno, ut in chronico Maxentiano legitur, sed post annos quinque edificatum: cui hætenus subest cella Cornelianensis, de qua inferius iterum mentio recurrit.

Quo in statu eo tempore fuisse Besenens in Burgundia monasterium, in superiori (*) libro exposuimus, ubi de venerabili Stephano sancti Eugendii monacho adum est, qui cella sancti Stephani diocesis Lingonensis in monte, qui Batrus dicitur,

ANN. CHR.
1089.
S. Laurentii
in ecclesiâ
Angeriacensium
cella.

LXI.
Bernardi
Tironensis
vite primordi-
um & mona-
chatus.

S. Cypriani
monachatus
illustres.

LXII.
Andreas
Vallumbrosani
prior in Galliam
condidit mona-
sterium.
(*) Ordericus,
lib. I. p. 394.

(*) Cornelii
et Cypriani.

LXIII.
Besenens
reformatus
Stephanus abbas.
(*) lib. 66.
anno 1012.

ANN. CAR.
1048.

(4) *Spill. II.*
p. 404.

LXIV.
Reconsecra-
tio Noviomensis
abbatis.

LXV.
Theodericus
episcopus Virdunensis
abbas monachis
abdicatis
restituit.
Spill. II.
p. 404.

LXVI.
Richerus
episcopus
Reverdensis
abbas
reconsecra-
tionem.

In comitatu Tricassina ad Sequanam posita, tum praeerat. Ejus comperit viciatam famam, Robertus Lingonum presul, de reformanda Beluendium conversatione petquam sollicitus, eandem istinc ad instaurandam illic regularem disciplinam necessavit. Ubi primū adventū, ab ipso venerabili episcopo hoc anno, quavis remissio, abbas ordinatur. Jam verò quantū curā, quanto studio Beluense monasterium emendare & amplificare studuerit, etiam cessant verba, ipsa testantur opera, inquit Johannes (a) ejus loci chronographus. Quamvis enim monasterium illud nūquingentis amplius annis primitus constructum fuisset, certū a Stephano abbate sic innovatum, sic in melius immutatum memoratur ut initium ab eo fuisse videretur. Quodcumque ille pergebat, quicquid vel in aedificiis concinnam, vel in moribus bonitatem, vel in ritibus congruum dāpre hendebar; id totum Besue exhiberi satagebat. Unde ita rethorū ibidem religio, ut ejus fama non modō per Gallias, sed Romam usque diffunderetur. Ea quo factum est, ut, cū ante vin viginti monachi illic habitarent, eo abbate numerus ad sexaginta exararet, quibus necessaria abunde suppetebant. Si verbō contemnerentur illi, qui in cellis extra Beluam degerebant, omnium numerus ad centenarium consergebat. Ex his porro assumpti fuerunt non pauci ad regimen aliorum monasteriorum, quales existerent abbates, Wido sancti Michaelis Tornodorensis, Henricus sancti Sequani, Euthasius sancti Eligii Noviomensis, & Godefridus sancti Johannis Reomacensis, qui licet primo Belum monachos non fuerit, inde tamen assumus est. Mirro varia ecclesiae ornamenta & decora ab eodem procurata; aulam bibliothecam, romque familiarem, at probant plerumque donationes eidem loco tunc factas, quarum pleraque chartas refert Johannes chronographus, qui Stephano abbate ibidem floruit, ut inferius diduri sumus. Superfluo fuit Stephanus ad annum saltim notata, cujus elogium metricum, simulque praedicti Johannis ea chronico Besuensi referemus.

Godefridus Reomacensis abbas, modō laudatus, Theoderico succedit, patris amicum, ut in veteri abbatum catalogo legitur. Successorem habuit sub finem undecimi saeculi Bernardum abbatem, ejus nominis secundum, de quo supra inferius. Non ante saeculi duodecimi initia praefectura adepti sunt tres alii superius laudati, Wido sancti Michaelis Tornodorensis, Henricus sancti Sequani, Euthasius sancti Eligii Noviomensis abbates. Certē Eligian monasterio eo tempore, quo hic scribamus, praeerat Johannes, cui Radbodus episcopus anno sequenti ecclesiam Suisunus & Vallis altaria in frequenti synodo conceffit annū sui episcopatus xass. ad annum usque uertit, superius, quo anno literis Balduini episcopi, eo nomine secundi, ece nobis de Monte-sancti-Quintini datis, subscripsisse invenitur. Johannem exceptis Fulgentio abbate, qui immortalē ex hoc mundo triumphum sancti Anselmi archiepiscopi & sancti Hugonis abbatris suscepisse traditur; Fulgentium Euthasius seu Euthachius modō laudatus.

Excessit a viciis hoc anno Theodericus episcopus: qui quoddam Heinrico regi schismatico praefatus adhaesisset, communionē privatus fuerat, & sancti Vitoni monachos Romano pontifici constanter addictos & sibi adversantes, a monasterio expulerat. Hunc senio & annis (s) gravem, cū ad extrema pervenisset, nec adesse qui eum sedi apostolice reconciliaret, Rodulfus Vitoniensis abbas reconciliandum cavavit. Duos quippe a suis monachis, Garardum quondam archidiaconum, & Gerbertum postea sancti Mauricii seu Belliolensis monasterii abbatem, ad eum misit: quos cū ille suo lecto assidentes vidit, nutibus quibus posuit, (nam loquendi aspers erat) mox salutavit, & reconciliari petiit, atque offensas ejus in sedem apostolicam per capitula proponerentibus, tum verō duobus pugnis crebrius pectus tandem, alitis ingenuit: ita ut omnes, qui praesentes aderant, in lacrymas prorumperent. Hinc ab illis duobus monachis absolutus, (quod postea Hago Leglunensis praesul in synodo approbavit) post paululum exspiravit, scilicet 19. kal. Idus, ut in sancti Agodi necrologio legitur, cui loco multa beneficia contulit, vit in multis laudabilis, nisi schismatici macula extremos viciis suis annos debuerat.

Hinc successit Richerus, Mettensis ecclesiae decanus, qui contra interdictum apostolicum sedis, ab Heinrico pastorem baculum accepit; ubi inquit septem annis episcopatus benedictionis expertus fuit: donec Rodulfus abbas, quem cum omnibus apud monachos & Divisionem sancti Benigni monasterio, quō in receperat, statim a sua electione revocasset, eum ad Hugonem Leglunensem episcopum duxit: qui eum abjuratione factā, sabbato sancto presbyterum, ipsaque die sancto episcopum ordinavit. Iode Vindanum reverens, a Poppono Mettensi & Fibone Tallensi coepiscopis suis, agentem Rodulfo abbate, & a tota urbe honorifice susceptus est. Id factum ipso anno, quo apud Clarum-montem synodum celebravit Urbanus II, cui Richerus

goua

donata per legatos transmissit. Ita rem narrat Laurentius a Leodio, monachus Vitoniensis; at paulo aliter Hugo (a), & ipse ejusdem loci canobita, testis retinens oculus, qui sancti Vitoni monachorum reditum diffusi ad annum MCCC. quo anno, cum iam Vidonensis ecclesie Richerus prius effect, Merenses Herimannus obbari episcopo, Popponem clericum Trevitem elegisse perhibentur; eumque, quia Trevirensis archiepiscopus Wiberti antipape communione contaminatus erat, ab Hugone Lugdunensi archiepiscopo consecrari curavisse, agente ad eorum preces Jarentone Divionensi abbate, qui domum Lugdunensem cum duobus ejus suffraganeis, Mariscenis scilicet ac Lingonensi, per bella & gladios in urbem Medicinaticum deduxit, ubi Peppo prius hebdomada quadraginta ab archiepiscopo consecratus est. Sequenti autem anno Richerus Lugdunum profectus, sinoniam purgata, die sancto palatibz ab eodem consecratus. In sancti Agenci monasterio tres annis testatur fuisse, eidemque nova beneficia contulit, ut in ejus loci necrologio legitur ad septimum idus Octobris. Idem etiam in alia monasteria munificus se exhibuit, maxime in cenobio sancti Michaelis ad Mosam, ut inferius videbimus.

In Belgio Lebertus abbas Hastonienis cum suis monachis hoc anno vendit Gisbertus, Baldini Gandensis filio, quendam cenobii sui alodium, quae Balduinus (b) marchio, ejus reformat, olim ei contulerat, in his Alostum: ubi idem Gisbertus, ad terram sanctam profecturus, virginum Benedictinarum monasterium exstitit, inde Foretum (*) prope Bruxellas per Odonem Cameracensem episcopum postea translatum.

Hoc item anno conditum est prope Ostendam puellatze nostrae Ordinis cenobium, eo videlicet loco, ubi Godoleva, Beatus uxor, a furenti marito ante annos octiduum strangulata fuerat. Ejus vero corpus hoc anno MCCCXVIII, a Ratbodo Novionensi episcopo ex terra levatum, in idem cenobium translatum est.

Necdum tunc abbatem (c) super se statuerant Affligemenses, quorum una mens denum fuit, ut ne diutius rectore careeret. Consultandum hac de re visus est (d) Rodulpho, sancti Vitoni apud Vindam abbas, vir inter sui temporis abbates princeps, qui brevi Leodiceum ad sancti Lamberti sollicitudinem veniens erat. Illic itaque missi duo ex fratribz Hermannus, & sancti Vitoni monasterio cum Fulgentio eductus, & Gerardus Niger, Rodulphi consilium capere. Ille vero Fulgentium eligendum suadet, & ne in obsequio, obligatus ad eum litteras scribit, quibus ad id oneri subeundum compellit. Hujus rei negotium ad felum omnium Sanctorum dilatum est: quo die Fulgentius, cui Rodulphi consilium incompetitum erat, unanimi omnium consensu abbas eligitur. Tum ille resistere, gemere, se hoc munere indignum vociferari, rantes se fratrum electioni posse resistere. At illi in sua sententia constanter perseverantes, litteras abbas ei tradunt, eumque denum p'a violentia ad altare pertrahunt, & in sede abbatis statuunt. Ille vero nullum pertinacem lux fructum esse perpendens, timeoque ne perturbatoris causâ fieret, tandem importunitate eorum victus acquievit, onusque impositum, cum ægre revertebat seculi.

Interim ad conversionem eo venit quidam clericus, probitate, scientia, & genere conspicuus, Hugo nomine, cum quo Fulgentius, qui nondum pontificali benedictione constitutus erat, Cameracum ordinandus ire a suis compulsus est, curavitque Hugonem ad diaconatum, ac paulo post Tornaci ad sacerdotium promoveri quem mox priorem monasterii instituit, regularis discipline ad annos fere trigintaque continens cum ipso foratum. Ille etiam ad conversionem accessit Heribrandus princeps cum Adela uxore, divini iudicii timore adductus, & post eum quinquae ejus filii, ut filius suo loco (e) dicturi sumus. De Francoene, doctissimo Fulgentii discipulo, alias.

In Anglia antiquissimum Streaneshalense monasterium varias non modò casibus, sed etiam nominum pertulit vices. Primum enim Streanethalense ab Hilda abbatisa ejus conditum dictum est, deinde Prestebienſe, ac postmodum Witebienſe appellatum. Eo a Danis everſo, cum per annos amplius ducentos ruinis conspectum fuisset, contigit ut Reicfridus, strenuissimus miles, qui in obsequio Wilhelmi Conqueritoris erat, ad illum locum diverteret (f). Hic non multò post Eboracani monachus factus est. Deu ubi monasticis disciplinis apprime instructus fuit, divino insensu cum Aldwino priore Winchecumbeni in provinciam Northambriorum ad suscitandum monasticam religionem profectus, Wilhelmu de Ferri, virum nobilem, qui cum Wilhelmo duce in Angliam trajecterat, adiit, atque ab eo prædictum locum, sibi a Wilhelmo concessum, inſtaurandum accepit, quem prius nomine in magna humilitate, paupertate & caritate rexit, ibidemque ad breve tempus multos discipulos congregavit. Eoſte dâſm iter ageret negotiorum causâ, artifices off.

ANN. CHR.

1088.

(a) Lohrſch.

(b) 1088.

(c) 1088.

(d) 1088.

(e) 1088.

(f) 1088.

(g) 1088.

(h) 1088.

(i) 1088.

(j) 1088.

(k) 1088.

(l) 1088.

(m) 1088.

(n) 1088.

(o) 1088.

(p) 1088.

(q) 1088.

(r) 1088.

(s) 1088.

(t) 1088.

(u) 1088.

(v) 1088.

(w) 1088.

(x) 1088.

(y) 1088.

(z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 1088.

(P) 1088.

(Q) 1088.

(R) 1088.

(S) 1088.

(T) 1088.

(U) 1088.

(V) 1088.

(W) 1088.

(X) 1088.

(Y) 1088.

(Z) 1088.

(A) 1088.

(B) 1088.

(C) 1088.

(D) 1088.

(E) 1088.

(F) 1088.

(G) 1088.

(H) 1088.

(I) 1088.

(J) 1088.

(K) 1088.

(L) 1088.

(M) 1088.

(N) 1088.

(O) 10

ANN. CHB.
1581.
(a) F. lib. 14.
m. 39.

(b) *Ibid.* p. 73.

(c) *Ibid.*
p. 73.

B. Marti
Eboracensis
erigo.
(d) *Monast.*
m. 1. p. 354 &
355.

fecit, qui postea trans Darveniam constitit. Hos ut adjuvaret equo delat-
piss, trahes super illum incassum cecidit, quo ex casu confuso cerebro expiravit.
Ejus corpus delatum ad Hacanos (a) monasterium, sepulchrumque in comestorio fan-
ci Petri apostoli in medio parietis orientalis contra altare. Eo mortuo, locum re-
gendum suscepit Serio Willelmi de Percy germanus frater, qui paulo ante illic
monasticum professus erat. Idem Willelmus ecclesiam sancti Petri & sanctæ Hildæ
abbatissæ Witebensem Serioni (b) fratri suo & fratribus Deo ibidem servientibus
(c) ad fundandam abbatissam concessit pro anima domini sui Willelmi regis & do-
mini suæ Mathildis, qui jam obierant, & pro Willelmo eorum filio, eorum-
que heredibus regibus Anglorum, & pro domino suo Cestrensi comite, qui cam-
dem ecclesiam aliisque Reinfrido (e) priori, ejusque conventui jam consulerat;
necon pro semetipso & Emma de Paris uxor sua, eorumque filio Alano, assen-
tientibus Thomæ Eboracensi archiepiscopo, & pændis Emmæ, cum filiis suis,
Alano, Waltero & Willelmo: ex quibus Willelmus post Serionem priorem pa-
truum suum ejusdem loci abbas factus est. Ejus verò pater cognominis Jeroso-
lymam profectus, in loco ejusdem regionis, qui Mons-Gaudii dicitur est, decessit,
eodem a suis honorifice humatus.

Eboracense sanctæ Mariæ monasterium originem habuit a Witebensi, quæ de re
assensu Stephani abbatis (d) relatio. Anno duodecimo Willelmi Conqueritoris
Stephanus ille, abdicatis pro Christo sæculi voluptatibus, sacre religionis habitum
induit apud Witebiam, ubi quidam frater eremiticus vitam dacebat, & ipsum
locum, olim virorum ac sanctimonialium conversatione insignem, sed tunc pene ad
nihilum redactum, inhaerere coepit. His fratribus preerat Reinfridus superius
laudatus, qui apud Gervam seu Girvam, ubi olim steterat venerabilis scola, ali-
quandiu subsisterat, & quosdam fratres ibidem congregaverat: quos regularibus di-
sciplinis satis instructos postea reliquit, & Witebiam se recepit. Adunatis illic di-
scipulis se adjunxit Stephanus, a quibus demum abbas electus est. Mox locum il-
lum rectius incceptum ac censu destitutum in pristinum statum cum restituere tenta-
ret, quendam ex regis ministris, nomine Willelmum de Percy, qui locum eis do-
naverat, & maris piratas ad id insectos habuit, ut illuc discedere cum suis com-
pulsus sit. Erat non longè a Witebia in ipsius regis dominio prædium quoddam, *Le-
singam* vocatum, ubi olim monachorum habitatio fuerat. Hanc locum a rege da-
tum in iustitiam aggressi Stephanus abbas & socii, ejusdem Willelmi sibi dudum in-
fessis violentiâ, simul prædorum iniuriis vexati, quæ se vertentes, assati fluctuabant.
Erat tunc temporis in Anglia comes Alanus, Eudonis Britannici minoris comitis fi-
lius, cui Stephanus abbas, cum in sæculo esset, valde familiaris & acceptus erat.
Is, cum Stephani ejusque monachorum anxietatem rescivisset, eis quendam eccle-
siam, quam juxta Eboracum in honorem sancti Olavi condiderat, inhabitandam,
rege assensu concessit cum quatuor terre jugeribus ad regulares ades construend-
am. Sed hæc domo intercessit Thomas archiepiscopus, qui hoc spatium juris ec-
clesiæ suæ esse contendebat: quam litem ut componeret Alanus, tantumdem tace-
re, alio in loco archiepiscopo dedit. Mortuo Willelmo Conqueritore, cum filius
eius Willelmus Rufus Eboracum venisset, & novam illam ecclesiam attulset; vi-
dens eam angustiorē esse, terram ad insistentem amplioris ecclesiæ fundamentum
primis aperuit, quem in honorem beate Mariæ consecrari voluit: & pændis mo-
nachorum usus necessaria contulit ab omni regali exactione libera & absoluta.
Acta hæc anno ab incarnatione Domini *MCCXXVII*. Eboracensi sanctæ Mariæ co-
nobio ab hoc tempore annis viginti-quattro prefulsit Stephanus abbas, qui successit
Richardus, tum Godfridus seu Gaufridus, cujus tempore ea illo cenobio egressi sunt
duodecim monachi cum priore ad condendam abbatiam beate Mariæ de Fontibus,
quæ ad Cistercienses migravit, ut suo loco videbimus.

Hoc anno monachi in novum Wigornie monasterium, quod Wollstanus episco-
pus in honorem sanctæ Oel genitricis Mariæ condiderat, introducti sunt. Hujus rei
idem facit ipius Wollstani (e) diploma, quo idem præsul cathedrale sanctæ Ma-
riæ monasterium, a beato Osvaldo, uno ex antecessoribus suis, constructum,
amplius cupiens, non solum de reparanda & honoranda ecclesiâ, verum etiam
de augendo monachorum Deo illi famulantium numero sollicitus, cum ætate
vix amplius duodecim invenisset, eos ad quinquaginta aulæ, ejusque congruis pro-
ventus luppeditavit anno dominicæ incarnationis *MCCXXVII*. Institutione *XXI*. re-
gni Willelmi junioris tertio, episcopatus sui *XXVII*. ingressusque verò in novam,
quod extruxerat in honorem Dei genitricis monasterium primo die sancto post-
ea, tecto. His litteris post Wollstanum archiepiscopum *Thomæ prior cum omni congrega-
tione Wigorniensis ecclesiæ, Agelrino archidiacono, Colemanus monacho & sancto-
legis episcopi, Eribertus capellanus cum omnibus clericis episcopi, Dyse vicariorum*
cum

LXX.
Wigornie
monachi in-
duci causâ.
(e) *Ibid.*
Angl. It. 1.
p. 135.

cum omnibus militibus vicecomitatus eius, *Ordereus dapifer episcopi, Alouicus familiariter dapifer episcopi, Ordereus prapostus ipsius villa, & plurimarum villarum episcopi.* Ex quibus intelligitur, qualis fuerit episcoporum familia in cathedralibus illis monachorum ecclesiis, in quibus nullus abbas præter episcopum, prior post episcopum primus censebatur. Indictio xxi. in hoc diplomate emendanda est ex autographo, in quo recte *indictio xi.* assignatur, uti discimus ex Hickelio (a), qui illud afferunt dicit Orsoni in bibliotheca Cottoniana. Idem auctor (b) refert ex bibliotheca Corporis Christi, *sublimitatem Saxonie scriptam*, quæ inita est inter Willafridum episcopum Wigorniensem, Agilwipam abbatem Eberhamiensem, Welfvoludem abbatem de Coesterige, Alfigum abbatem Bathoniensem, Esmundum abbatem Perforonensem, Ravulfum abbatem Wincelumbensem, Serlonem abbatem Glovcesterensem, & Alstanum decanum Wigornacensem: quam societatem ultra annum mxxviii. differe non licet, cum hoc ipso anno Alfigus, seu Alstius aut Elstus, ut alii scribunt, e vivis excesserit: post cujus obitum Johannes Wellensis episcopus a Guillelmo rege abbatiam Bathoniensem eo pacto impetravit, ut ibi sedes episcopalis institueretur: sed hoc novum anno mxx. factum est, ut patet ex eisdem regis diplomate, quod ab eodem Hickelio (c) refertur. Ei, præter Lanfrancum & Thomam metropolitano, tredecim episcopi, e quibus nonnulli & Gallia erant, cum totidem abbatibus & aliis vicis nobilibus subscripserunt. Exinde Johannis successores Bathonienses episcopi dicti sunt, nec alius præter eius sedis episcopos abbas fuit; ecclesiæque Bathoniensis cathedralis esse cepit, cujus monachi & prapostoli sub prioris nomine regerantur: quod usque ad Henrici VIII. infansu tempora perseveravit.

In Saxonia Burchardus seu Bucco Halberstatis episcopus hoc anno a sedulois causis, sepultusque in medio chori monasterii lisenburgensis seu lisenburgensis, quod ille eodem religione delitatum ad monachicæ disciplinæ normam reformaverat. Eius eadem fere describit chronographus Saxonicus nomen vulgatum. Dictum in eius locum electus per discordiam, sedecim tantum diebus illam sedem occupavit. Successor eius vice Herrardus, qui & Stephanus, monachus primus Reinharthoricensis, dein lisenburgensis abbas. Eius consilio & hortatu Udo Steadensis comes, alio nomine Lutzerat, una cum matre sua Oda, fratreque suo Rodolfo, & eam marito foris ipsorum Friderico comite palatino, apud Herfeldam monachos restituit loco clericorum, quos inde expulit. Sicque tantum præpositura tunc erat, abbatia facta est ut inno fuerat. Distinguendus hic locus ab Herfeldensi seu Herveideusi Halse celebri monasterio, cujus in his annalibus frequens mentio. Plura de his apud chronographum Saxonicum.

Existit in archiducatu Austrie haud incelebre Ordinis nostri cœnobium, Lambacum (*) nomine, super fluvium Anaum in Patavienſi diocesi ad Trunam posuim, cujus loci ecclesia ab Altmanno diocesano episcopo hoc anno dedicata est, rogante Adalberonis Wirziburgensis episcopi, qui ab Henrico rege aliisque schismaticis exagitatus, illos se receperat. Hæc is filius Arnoldi comitis ex Regis uxore, ex Francia orientali oriunda, ex qua plures alios liberos suscepit. Verum his omnibus præter Adalberonem morte sublati, Deum bonorum suorum heredem facere cupiens, in castro suo Lambaco monasterium duodecim clericorum in separatis domiciliis commemoratum, induxit, quibus sufficientem annonam suppeditavit. Inter ea fervente Heinriciano schismate, Adalbero eius filius, qui Wirziburgensem ecclesiam strenue regerat, & a schismaticis abhorrebat, sede sua pulsus, in paternum prædium, id est Lambacum se recepit, ejusque loci clericos in monachos convertit, adjuvante Gregorio VII. cum consilio Altmanni episcopi Patavienſis, qui cum novam ecclesiam hoc anno dedicavit xviii. Kal. Octobris, anno episcopatus sui xvi. & tertio, quam locum renovaverat, ut idem Adalbero litteris suis testatur. Ex quoniam, inquit ille, *communis vita monachorum plus indiget, quam secularis vita clericorum;* ad illorum supplementum quatuor filias, aliosque adiecit. Hæc filiis referuntur in actis ejusdem Adalberonis, ab anonymo Lambacensi monacho seculo tertio-decimo scriptis, & a Johanne Lambacensi abbate in locum editis. Primus Lambaci abbas fuit Ekkebertus, vir venerabilis, tantæ modestiæ, ut, ubi cuncta præfectora, aliam sui loco ordinari flagitaverit. Huic successit Beccmannus, locum pie & laudabiliter rexit.

Pet id tempus Angusta-Vindelicothum ab Heinrici regis membris capta, Sigefridus episcopus in custodia conjicitur: in cujus locum Eggebertus seu Ekkebertus Augustensis abbas substituendus acceditur: at in itinere morbo correptus, Agiam rediit, ibique decessit, ut in chronico Augustensi legitur. Post eum Usaricus ex præpositus abbas est in concilio Placentino, si Bucelinus credimus. Verum apud Bertholdum 12.

Annal. Bened. Tom. V.

Ha

gr

ANN. CHR.
1084.

(a) Theſaur.
Lug. Septem.
vol. p. 163.
(b) ibid p. 169
& 169.

Sedes episcopalis in monasterio Bathoniensi.
(c) ibid. descriptio episcopi p. 47.

LXXI.
Halberstatis
episcopi.

LXXII.
Lambacensis
ecclesiæ dedicatio.
(*) Lambac.

LXXIII.
Augustensis
abbatis.

ANN. CHR.
1088.
LXXIV.Lanfrancus
archiepiscopus
cantuariensis &
pologia.

gitur, Urbanum anno sequenti episcopalempotestatem Gebhardo Constantiensi episcopo super clericorum & populorum Anglicis insula, praeter monachos, concessisse, *data etiam auctoritate, ut abbatem rubei orbe sua ordinaret.* Ekkehardi morte, simulque Liardi Augusti advocati, Sancti-Gallenſis monasterium infestis adversariis liberatum: at novus non multo post turbas patitur ob intrusionem Arnoldi ejus loci monachi, quem Ulalricus abbas & Aquilegensis patriarcha auctoritate regia in Gebhardi locum introducere tentavit. Verum Constantienses, ocellus portis, armis cum ab incursu discedere cogunt; moxque sancti Galli villas praeda & igne laetè devallant. His accessit Bertholdus marchio, Gebhardi germanus, qui ob injuriam fratri suo illatam, multam eidem irragem edidit. His non sine sanguinis effusione Sancti-Gallenſes redire. Misera saec monachorum conditio, quos longè magis decalisset poenitentium arma, quam bellica tractare.

ANN. CHR.

1088.

LXXIV.

Lanfrancus

archiepiscopus

cantuariensis &

pologia.

(a) Angli

f. m. 1. p.

21.

(b) Angli

f. m. 1. p.

21.

(c) Angli

f. m. 1. p.

21.

(d) Angli

f. m. 1. p.

21.

(e) Angli

f. m. 1. p.

21.

(f) Angli

f. m. 1. p.

21.

(g) Angli

f. m. 1. p.

21.

(h) Angli

f. m. 1. p.

21.

(i) Angli

f. m. 1. p.

21.

(j) Angli

f. m. 1. p.

21.

(k) Angli

f. m. 1. p.

21.

(l) Angli

f. m. 1. p.

21.

(m) Angli

f. m. 1. p.

21.

(n) Angli

f. m. 1. p.

21.

(o) Angli

f. m. 1. p.

21.

(p) Angli

f. m. 1. p.

21.

(q) Angli

f. m. 1. p.

21.

(r) Angli

f. m. 1. p.

21.

(s) Angli

f. m. 1. p.

21.

(t) Angli

f. m. 1. p.

21.

(u) Angli

f. m. 1. p.

21.

A Noo Insequenti MEXXIX. Cantuariensis, immo & Anglicana ecclesia magno lumine obtuta fuit, Lanfrancus scilicet archiepiscopo, per quem litterarum scientia in Gallia, in Anglia religio & disciplina ecclesiastica restituit. Cantuariensem ecclesiam cum annos fere novemdecim tenuisset, cum ad quatuor annos morte sua vacantem reliquit. Annus ejus obitus centus, dies non ita exploratus, nequidem mensis. Alii quippe 12. kal. Aprilis, alii pridie nonas Junii, alii verò v. kal. Julii, ulli denique v. nonas Julii cum decessisse scribunt. At praesentium videtur sententia Gertrudi prioris Dorobornensis, qui ejus obitum statuit v. kal. Janu., *secundum post altaris pentecostes, hunc dies primus*: cui sententia subscribunt Milo ejus vitæ scriptor, Johannes Bromton, & tabula (a) ecclesie Cantuariensis. Hunc sanctissimum patrem Lanfrancum vocat Odoenus in epistola ad Anselmum, *virum antiquis scientiis & religionis comparandum* Willielmus Malmesburienſis; alii alia sapientiae & sanctitatis elogia ei tribuunt; at necdum sanctorum catalogo inscriptus est, praeterquam in suis Benedictionibus, qui auctoritatem legitimam non habent. Beatus dicere satis est, dum ecclesiam accedat auctoritas. Res ab eo gelis litteris mandavit Milo Becensis monachus & cantor, ex nobili Crispinorum genere ortus, qui nonnulla de eo a beato Anselmo in acceptis dicit, Petrus Divenſis monachus, rogatu ejusdem Milonis, metro cecinit laudes Herlumi, Lanfranci, Anselmi, & subsequentium quinque abbatum usque ad Rogerium, sub quo proinde Milo vixit. Breve Lanfranci elogium habetur in codice obituarii archiepiscoporum Cantuariensium, editum in tomo primo (b) Angliæ sacrae, & hic in Appendice relatum, in quo Lanfrancus inter alia Cantuariensem ecclesiam insigni copia librorum ornasse traditur, *ex quibus quidam plurimos per semetipsum emendarent.* Ad quem locum editor animadvertit, *virum doctum Edvardum Bromton grave cumque Lanfranco super intenuisse, quali verò sacra scriptura & sanctorum patrum scripta ab illo vitata fuerint, argumento criminis desumpto* u nota brevi Matthæi Parketi ad usumque textus Rossensis, ubi Lanfrancus libros omnes, tam veteris quam novi testamenti, scriptorum vitio nimium corruptos, necnon etiam scripta sanctorum patrum, *secundum orthodocum fidem* coegregate studuisse dicitur, quod quidem Milo ejus vitæ scriptor totidem verba scribit, idemque verbis paulo immutatis Matthæus Parisius & Matthæus Weismannieriensis tenentur. Hinc a Lanfranco *vetusta, adulterata, ab ipsa praecorum scriptorum monumenta* praedictis Edvardus inspicitur. Immo verò *laudabile fandi studium*, inquit ovis laudatus editor, *et, si quis eadem latine lingua se alera Anglicani ante Normannos ignorantium perpexerit, tam primis necessarium*, Hinc intelligas quam temere nonnulli nostri tempora hypercritici Lanfrancum culum ventur, quali ob laudabile emendandis sanctorum patrum scriptis navatam operam, eorum corruptior censens sit, eoque nomine ab eis impune traducatur; quod quidem commentum ejusmodi est, ac si quis dixit recognitores sanctorum biblicorum, qui purius errata, librorum inducitur vitio, *secundum orthodocum fidem* subleste, eorum esse corruptores. Verum non dubito, quin aliter de Lanfranco sentiant quotquot sunt equi rerum animatus, eoque de republica christianæ hoc factu bene meruisse cunctantur.

Scripta ejus

& scripta.

Scripta ejus a nostro aethero in unum collecta corpus, typis vulgata sunt, quorum praecipuum est liber de sanctissimo Eucharistiae sacramento contra Berengarium. In illa collectione geminus ejus commentarius in epistolam Pauli, quem praecipuum habent, delictatus, nam qui in eois habetur, ultimus uenerabilis. Principi ejus discipuli in Becensi academico fuisse Alexander II. summus pontifex, Anselmus Cantuariensis archiepiscopus, Gualmundus Avenſanus, Willielmus Rotomagensis, Hermostus & Cunctus episcopi Rossenses, Fulco Elvacensis, & Ivo Carnutensis, testis Roberto de Monte.

In vagatis ejus epistolis, numero LX. quidam de rebus monasticis observanda occurrunt præter ea, quæ suis locis notavimus. Unum est in epistola XVI. de presbytero, qui se claustrum monachorum sine benedictione seu professione vestis religionis accepta intravit fuerit: quem ad sacculum redire non debere dicit. Idem censet in epistola XXXI. de sanctimonialibus, quæ ad altera oblata fuerint, quamvis adhuc professæ non sint. Quæ verò non amore religionis, sed timore Francigenarum ad monasterium confugerint, si hoc firmo meliorum sanctimonialium testimonio probare possint, liberat eis recedendi concedendam facultatem. Rem explicat Eadmerus in historia novorum, initio libri tertii, ubi ait, Mathildem, filiam Mulscolni Scottorum regis, quæ inter sanctimoniales in monasterio ab infanzia nutrita fuerat, ac velut, Anselmum consuluisse, an monastice professioni obnoxia haberetur, quod minime putabat, quippe quæ tantum servandi corporis sui causâ contra furentem, de cujusque pudori ea tempestate infidendum Nortmannorum libidinem, nigrum paniculum capiti suo superposuisset. Hærens ad hanc questionem Anselmus, concilium episcoporum & abbatum convocat, qui cum voti reum non teneret Lanfranci auctoritate probant. Idem Lanfrancus librum decretorum prefati Benedicti Ordinis jam archiepiscopus inscribit Henrico priori & ceteris fratribus ecclesiis Cantuariensis, quibus se mittere vitæ sui Ordinis consuetudines scripsit, ab ipso excerptis ex consuetudinibus eorum excompilatum, quæ suo tempore se majorem utilitatem erant in Ordine monachorum, additis vel mutatis paucis, quæ in celebrandis quibusdam festis excellentioris in sua ecclesia oportere agi propter primogenium sedem. Tum subdit, varias esse diversitatem ecclesiarum, consuetudines, quæ mutari vel augeri possunt pro doctorum auctoritate: ac postquam simul constituta fuerint, ab iis, quorum ratio in obedientia est, sine culpa minime violari. Hæc Lanfranci consuetudines magna ex parte cum Cluniensibus conveniunt.

Eodem anno e rivis excessit Robertus Sagienfis abbas primus. Hic mense Junio lecto decubavit, & perceptis dominicis sacramentis, XVII. kal. Februarii saculo migravit, vir bonus & simplex ab Oderico (*) dictus. Hic fuerit Radulfus, ejusdem cenobii monachus, genere illustris, litteris upprime instructus, qui ante annos decem illuc ad conversionem venerat, u Girardo Sagienfi presule abbas ordinatus. Is, cum inter favos bellorum turbines monasterium streuisset, Roberti Belismentis sevitia vexatus in Angliam confugit, quem rex Henricus honorifice accepit, & post Gundulfum episcopum Rosconii ecclesie præficiendum curavit. Idem post aliquot annos Casusriensem pontificatum adeptus est.

Haud minus Troasensis vexabat Robertus Echmi dominus ac Sagienfis, quod egre fecerit vitæ omnium Dei famulatum, nil possum ab Oderico describere, infectori servitium, hæc duo monasteria u suo patre condita fuisse, ac multis bonis completata. Troaseno tunc paterat Arnulfus & Sagienfi priore anno præcedenti Durando successit, cui sanctus Anselmus epistolam scripsit (†) ut illum institutibus & multis angustis pæne attritum, ac de ubiicindu præfectura cogitantem, ad patientiam adhortaretur. Aliam jam octo ad eam scripserat vitæ laetitia occasione professionis, quem ab illo extorquere conabatur episcopus Bajocensis, cum esset eam in abbate benedictus. Is enim est ipse Erasmus, cui epistola quinquagesima secunda libri secundi inscripta est, in qua Anselmus, tunc adhuc Beci abbas, probat hanc necessitatem esse, ut episcopi ab abbatibus obedientie promissionem in benedictione exigant, cui illi jam prima sua professione sunt addicti Regule Benedictine, in qua sanctus pater prescripsit, ut obedientia omni majori, proinde quæ etiam episcopis, debita reddatur. Eidem abbati anonymus quidam monachus commentarius in Ecclesiastica u se editum nuncupavit, præmissa epistola sub hoc titulo, *Erasmus venerabilis viri abbatis Troasensis carissimi, frater quidem habito monachos, propositi religiosi transgressus deo. Quidam fratres sapie & amorem ut quidem possideret, ut secundum pauperum repensit mihi facultatem, librum Ecclesiasticum attrahere eum explere deo. Prolegit incipit, Salomon humanam naturam paterne traditionis. Divitem est illud opus in libris octo, quod habetur in codice mss. ejus ætatis in bibliotheca ecclesiæ metropolitaneæ Tatonensis.*

Mense Septembris currentis anni ad immortalem vitam migravit quoque Gerbertus seu Gilbertus Troasensis abbas, presbiterum suum anno vicésimo-septimo, quem inter principum sui temporis archimandritas, & cum eo Anardum Divensem & Durandum Troasensem, quasi tres stellas in celo radiantes, Odericus (c) laudat. Obiit quarta die Septembris, uti nos docet ejus epitaphium, u Deodaro monacho compendit, a nobis aliis jam non semel relictum, in quo ex urbe Megalica ortus dicitur, Sancti elogio donatus passim occurrit apud auctores, maxime rectorios: sed tamen cum piacularibus pænis post mortem additum vidisse fertur.

Anst. Bened. Tom. V.

H h 2

Gaul;

Ann. Chæ.
tote.

LXXV.

Quædam in
eius scriptis
notanda.

LXXVI.

Agientes ab-

bates & Tro-

asensis.

(*) Oderico

lib. p. 27.

(†) lib. 3. p. 7.

146.

LXXVII.

Gerbertus ab-

bas Troas-

ensis bene-
dicti Lactan-

ci.

(c) lib. 3. p. 2.

ANIN. CHR.

1083.

(a) id. lib. 3.

p. 94.

(b) Anselm.

lib. 1. c. 41.

Qualcheus presbyter cum multis aliis, quos humana opinio, inquit Ordericus (a) *factis in eum jam conuinctis adhibuit*. Gerbertum exceptit Lanfrancus abbas, Beccensis monachus, Anselmi discipulus apertus, eoque in illam abbatiam promotionem haud legitimam fuisse idem Anselmus (b) scribit, nempe quod Anselmus ipse, ejusque discipulus, eam non approbasset. Graves hac de re litteras ad illum scripsit vir sanctus; eique obtendebat, Anselmum non prohibuisse, ne abbatiam acciperet, ita responderet: *Verum est quia non dixi Prohibere, aut precipere ut faciat. Videbam enim intellegere sufficere, quia, incessanter dicebam: Non vult, non approbat cor meum; non consulit et non precipit ut meum. Si acceperit sine mea iussione abbatiam, non quoniam habebat ab archiepiscopo benedictionem. Non enim debet monachos expellere, re vix imperium, si nonis voluntatem abbas sui aut causam. Hanc episcopus ut semel & iterum, immo & tertium usque Lanfrancus perlegat, precipit Anselmum & obtestatur. Ex sequenti vero epistola discimus, eandem Lanfrancum abbatem duntaxat egisse cum Fontanellensibus, quos hac de re consolatur Anselmus, litteris Gualtero priori, aliisque monachis eisdem loci scriptis. Quam diu hac abbatiam Lanfrancus tenuerit, incertum. Si in eam denuo Lanfrancus, ut quidem videtur, qui Anselmi promotio ad archiepiscopatum cum Bocconibus subscriptis (c) inuocatur, sine dubio pervenit ad annum MCCXIII. Verum an abbatiam ante id tempus abdicaverit, non liquet; nec quidquam lucis hac affulget ex adis Gtardi abbatibus ejus successoris, cui epistolam scripsit Ivo Carnotensis episcopus, ut econsultus, atrum tabula altarium elegando conseruata cum translati fuerint, deum sit conseruanda? ad quod affirmative respondet.*

(c) id. lib. 3.

c. 41.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 94.

p. 9

cho Romanus quondam ecclesie filio, qui de Anselmo querebatur, quod eam obsequio suo consalut monachum fecisset, & ad altiores gradus promovisset. Hunc, forte cum Falcone Romanum profectum, secum retinebat pontifex: sed ipsius Falconis rogata ad Anselmum eam lege remittit, ut ante causam a presenti quadraginta annis, aut illam ad se remitteret, aut Anselmus ipse veniens secum adduceret, & si quem illum pontifici utilem noverat. Porro sedem apostolicam ipse visitare ne diceret: ut dilectissimi, inquit, nostrae praesentis, devotissimi debuit profectumur. In fine postulat, ut, si que res ab Huberto Romanae ecclesiae subdiacono, & in Angliam a Gregorio pontifice legato, qui Anselmum mortuus dicebatur, apud Beccensem relictis fuissent, eas quomocumque ad se mittat.

Tunc temporis cum abesset Anselmus, duo ejus consanguinei, Haimo & Rainaldus, Beccum accesserant, cum invitari. Ubi id recevit abbas sanctus, litteris (a) eos adhortatus est, ut Becci monasticam professionem amplecterentur. Desideravit, inquit, mei, nihil tam bene potestis, quam monastica vita propostam arripere. Nisi quam melius hoc potestis, quam cum illis, qui vobis in hoc desiderat, & potest, Deo dante, servire & consulere. Unique non fallit, quin unicuique sum: certe nec fallor, quin expertus sum. Simus ergo monachi simul, servamus Deum simul, ut de invicem non & in futuro gaudeamus simul una caro, una sanguis, una anima, una spiritus fiamus. Eadem argumenta est epistola legatos ad Honticm quendam, amicum suum, quem ad seculum quantocius reliquerant ut efficacibus verbis adhortatur, ex quibus huc recte non abire facit, postea legitur, dulci mitti, quarelibet modo gloriis potius fuerit, quis sit fuit, & in fine qui fractus, quid primum: & e contra qui sit inexpectato mundi gloriam calcatum. Si dicit, Non soli monachi ad salutem perveniunt; verum est: sed qui certius, qui aliter, illi, qui solum Deum conantur amare; ea illi, qui amorem Dei & amorem seculi simul voluit copulare? Sed forsitan dices aliquis, quia & in ordine monachorum est periculum. O homo qui hoc dicit, quare non considerat quid dicit? At hic est rationale consilium, ut, quia ubique est periculum, ibi eligas tutorem, uti magis est periculum. Deique, si ille, qui solum Deum nititur amare, servat propostum usque in finem, certum est salutis: si vero ille, qui mundum vult amare, via deservit suam propostum ante finem, aut nulla, aut dubia, aut incerta est salutis. Et certe satis probat, quia nullatenus, aut parum aliquid bonum diligit, qui illud, ubi certius & melius cognoscit, non elegit. Sed dicitur multis: Graviter irascitur Deus petenti monacho, quam alii, quia de propositis aliqui cadit. Hoc verum est, quoniam deus est in peccato. Sed certe benignitas & familiaritas scriptis Deus monachum punientem, si ad suum propostum rediit, quam non monachum, qui ad idem propostum non venit. Hec in non ingrata fore pasto, qui monasticum propostum complexi sunt, vel impleti capinnt.

Post Alfridum monasterii sancti Wimari opud Moenios abbatem, qui anno milia. translationis sancti Bettini interfuisset, postulates est in eas loci rectorem quidam Becci monachas, ut quidem nostrae disciplinae, sed magis ac pacator, quoniam ut illius loci monachos, qui laeviores vitae & duri cordis erant, ad officium revocaret. Videns itaque abbas suam operam inutilem esse, Girardum Morimotum, episcopum rogavit, ut se ad illius monasterii regimen abolveret. At, cum nihil rogando proficeret, Anselmum induxit, ut pro se Girardum litteris interpellaret. Advenit bonas parat, castitatem ejus epistola ad praedictum episcopum, ut Remensi archiepiscopo persuaderet, ipseque efficit, ut de fratre noster, inquit, dante non oraret, nec ecclesiae sancti Wimari, ejus vestigia, conveniens consilio & ordinem praeferat, impossibile quippe esse cum amplius in eadem ecclesia non ob multa, quae longum esset narrare, in pace consisteret, aut ad aliquam utilitatem vel eam nimio labore proficere. Proinde obsecrare, ut ne amplius aegrum sapientem ad lupos reducant, ovi carulos leonibus domandos committant, & innocentem & reclamantem in infernum Chaldeorum ad nallius boni effectum impellant. Permittant ut alius in loco ejus constituat, ejus mem paucior sit interiora & exteriora bella circa praevalentes mores tolerare. Quod si in sua sententia periclitatur, quod quidem minimè oportet, prius in praedicta ecclesia pacem & bonam monachorum voluntatem adhibent, & sic pacem & benevolam in bonam pacem inter benevolos revocet. Ea hac epistola intelligitur, non bene moratos tunc fuisse sancti Wimari monachos. Praedicti abbatis nomen haec caprim in illa epistola Anselmus: at non debito quoniam sit Lanfridus sancti Wimari abbas, quem ut sanctus alii epistola (b) hortatur, ut ne gregem deserat ob vitias, quas patiebatur angustias: quippe, si ejus praesentia malum non omnino reprimetur, saltem regere, ne regnare, ne liberè exerceat sine repetitione possit. Certe in serie Beccensium monachorum, qui sub Anselmo abbate vixerunt, invenitur Lanfridus abbas, haud dubie sancti Wimari. Sape-

ANN. CHR.
1079.

LXXV.
Anselmi hanc
litteram ad
venerabilem monachum
(a) ibid. ep.
14.

LXXVI.
Eius epistola
pro abbate S.
Wimari.

(b) Anselm.
ibid. ep. 31.

ANN. CATH.
1089.

(a) Baln.
p. 108.
LXXXIII.
Fiscannensis
ab archiep-
scopo venaci.

his fuit Lanfridus ista usque ad pontificatum Paschalis II. cujus tempore nescio quid negotii habuit cum Heriberto abbate de abbacia sancti Wimari: quod negotium Lamberto Atrebatensi episcopo discutendum commisit pontifex: qua de re exiit ipse Lamberti epistola (a) Lanfrido sancti Wimari abbati inscripta.

Magna per id tempus perturbatio in Nortmannia orta est occasione belli, quod inter fratres, Willelmum Anglorum regem & Robertum Normannorum comitem deflagavit. Eo res devenit, et Fortitem-regis cultum Willelmus obideret. Robertus auxilium adfuit rex Philippus, cui ut se gratum exhiberet comes, Gisorsem, pagum Vaucassini oppidum, quod possessio erat ecclesie Rotomagensis, regi contulit. Id graviter tulit Willelmus, ex abbate Cadomensi fecit archiepiscopus, & comitem restitutum sibi eadri serio admonuit: at eo in sententia persistente, ecclesias per totam provinciam a divinis cessare iussit. Interdium observare Fiscannenses renuerent, prior & monachi (nam Willelmus abbas tunc in Anglia versabatur) immunitatis privilegium obtinuerunt, quo soli apostolice sedis & vicario beati Petri, sueque abbati obedientiam præstare deberent. Eo quippe libertatis iure se semper potitos fuisse, quoties provincia excommunicationis seposita fuerat: ceterum abbatem suum abesse: nihil eo inconsulto, ut regula præcipit, sibi agere licere. Denique, quod in se esset, libenter impensuros preces, jejunia, elemosinas, quibus ira divina placaretur. His utraque flexus archipræfatus, monachos disis addixit: nec tamen monachi divina intermiserunt. Inter ea ex Anglia reversus abbas, convenit archiepiscopum, eumque ut a sententia lata desisteret, amix rogavit: at nihil apud eum effecit. Id ebi recevit Urbanus papa, seu & antecessorum suorum statuta violati non est passus, sed per legatos suos, Herbertum Terfordensem episcopum & Rogerium cardinalem archidiaconum pallii estum archiepiscopum interdixit: quo quidem diu cecit, donec, agente comite, eius usus a pontifice elicitus est ex lege, et ipse per missos suos factum emendavit. Id ubi perstitit, litteras sigillo apostolico mentis Fiscannensibus indultit Urbanus, quibus eorum immunitatem deuno asseruit.

LXXXIII.
Majori mona-
stio facta
donatio.

In pago Carnutei vir nobilis Raherius, *savari militis deditur*, Majori-monasterio quandam prædia hoc anno contulit: alodem videlicet in pago Deneoli positum, qui vocatur sanctus Peregrinus, & Umbertus in pago Carnuteo, pro anima patris sui Raherii, martique sue Frobdina, sacre domini suo Theobaldo comite, atque assensu sororum suarum Milefendis Rainfendis & Adalidis. Hæc donationis scriptum in curia Theobaldi comitis editum est, cui post donationem ejusdem sorores adscripta sunt signa Theobaldi comitis, Ermengadis comitissæ, Hilduini de Bretulio, & aliorum. In ipse viderat esse Raherius, caput adhuc juvenis necem veribus (b) persecutus est Baldericus, qui eum audacitatem & inter sæculi sui veras præstantissimum diem, lancea confossum, cum suorum auxilio in consecratissimos hortes eueret: hinc erat,

(b) *hilduini*
& *fr.*

*Raherius pectus, flavusque per ora capillus,
Es gena pubescent, raris & annis abbas.*

Kemperlo-
gensi hinc
monasterio.

que bene conveniunt prædicto Raherio militi in Majori-monasterium benefico, qui liberorum tunc exars erat, cum prædictam donationem fecit. Raherium quadruplici epigraphio celebrare non conetur Baldericus, quatum superaddidit ad *sciam ejusdem*. Eri Benedicte Kemperlogensis abbas promotus esset ab annis septem ad episcopatum Nannetensem, monasterii regimen nihil minus ad hoc tempus retinere: bar; nam hoc anno in novis Britannorum, ut se ipse vocat, consul, Hoeli-con-
sulu filius, S. Carvodi confessoris de *Beoverre* monasterium cum oblationibus
& decimis, sanctæ Crucis Kemperlogensi ac Benedicte abbati contulit, Aidro-
no mo Judhaci filio, ejusdem loci post Alanum domino & bened, simul cooperavit
cem Benedicte abbate ejusque monachis; atque ambo, Alanus scilicet ac Aidro-
nes hoc donum super altare sanctæ Crucis posuerunt: quibus Benedicte abbas
octingentos Redonensis monetæ solidos (sic etiam sacra versalia arant) de ejusdem
abbacie censu tribuit. *Acta sunt hæc in anno ab incarnatione Domini MCCCXXIX.*
indictione XXI. epacta vt. terminus paschalis 11a. kal. Aprilis, dies pasche kal. Apri-
lis. Illud sancti Carvodi monasterium videtur esse prius sancti Cadoci (*)
vulgo dictus, diocesis Venacensis.

(*) S. Calo.
LXXXIV.
Rainaldus arch-
iepiscopus
in S. Remi-
giam bene-
dictus.

Unus ex his quibus electionem suam Urbanus papa litteris significaverat, Rainaldus fuit Remorum archiepiscopus, sibi olim familiaris, ejusque videndi desiderio se teneri testatus est. Ille vero hoc anno, cum primum ipsi per occupationes li-
cui, Romam proficisci, & pontificem adire constituit: quod fecit et prosperi ipsi
succederet, sancti Remigii patrocinium sibi deprecari studuit. Quam ob rem in
pro.

precinctu itineris, inclyti illius tutelaris adit ecclesiam, ubi ad tumulum eius fuisse precibus iter foam Douloio commendavit: rum io statum capitulum ingreſſus, altare Vici-sancti Remigii, Heinrico abbate totaque congregatione poſſuante, eis conceſſit, eā lege, ut quotannis ipſius annoverſarium celebrarent. Adum Remis hoc anno, ipſius Raionaldi ſexto, indiſione xxi. cujus rei litteras a Marlotto (a) reſatas ſcriptis & ſubſcriptis Godefridus cancellarius, quem Baldetico verſibus ſuis celebravit.

Tunc Viduſenſis ſancti Ageriel monaſterio preerat Bofo (b) abbas, cujus tempore, & quidem hoc ipſo anno, facta eſt xv. nonas Aprilis dedicatio eccleſiæ ſancti Salvatoris, nunc paucialis, ab Heinrico Leodiciſis epifcopo, qui fuerat canonicus eccleſiæ ſanctæ Mariæ Viduſenſis, ut in veteri ſancti Ageriel marty. (c) p. 1666. rologio legitur. Vitam produxit Bofo ad annum xcvi. cujus obitus in necrologio notatur pridie idus Aprilis. Rotfridus ejus ſucceſſor ad annos undecim, mortuus v. kal. Decembris; & poſt eum Richardus abbas, cujus tempore monaſterium cum tota urbe incendio conflagravit. Ejus loci verus martyrologium cum Regula deſcripſit ante annos quingentos Ludovicus monachus, & ſancto Agerico dicavit, multoque alios codices armario recondidit, ut ejus verſus in ſine Regule teſtatur.

Marcianenſe monaſterium tunc regebat Adelardus abbas, cujus tempore Theodericus miles, divino indiſctu permoſus, alodium (e) ſuum, Veſſum vocabulo, eidem eccleſiæ contulit, in qua ſanctarum Rictudis & Eufebiz corpora cum multis aliis ſanctorum pignoribus requieſcere dicantur. Hanc verò donationem Baldulcus comes, Balduoi junioris ac Richildis filius, Jerofolymitanus d.ſtus, hoc anno confirmavit.

Eodem anno Urbanus papa, menſe Septembris, apud Melſim Apuliz urbem ſynodum celebravit, in qua quidam ſtatuta condita ſunt ad mores & eccleſiaſticam diſciplinam ſpectantia, maxime contra ſimoniam & de ordinibus ſacris. In hiis canone xv. ſtatuitur, ut nemo ante annos quindecim aut quatuordecim ſubſacros, ſive ordinetur, nemo ante annos viginti quinque aut viginti quatuor diaconus, ſive ſacerdos, ſive poſſideant, pro ſuo nutu quibuiſvis eccleſiis conferant; decretum eſt canone v. ut nullus deinceps laicus decimas ſuas aut eccleſiam, ſeu quicquid juris eccleſiaſticæ eſt, abſque conſenſu epifcopi, vel Romani pontificis concedat; ne, monaſterii aut canonicis conſentiat: quod explicans Johannes Caietanus diaconus cardinalis & cancellarius io epifcopo (d) ad Guidonem Molſimienſem abbatem, illius ſynodi actis ſubjunxit, ait, huius ſtatuti hanc ſententiam eſſe, ut quæ ad illud concilium per principes data monaſteriis fuerant, firma & integra permanerent: de cætero abbates ab ejusmodi acquiſitione abſtineant, abſque conſenſu videlicet prædicto. Canone vtt. præcipitur, ut nullus abbas pretium exiſtat, qui pretium a pueris, qui Deo in monaſteriis offerbantur, exigebant. Ad Urbanum redeo, qui poſt illud concilium Barim profectus eſt, ubi eccleſiam dedicavit, atque Eliam e noſtris archiepifcopum conſecravit, locum ſub finem anni Romam reverſus, Balmeſi ſpud Sequanos monaſterio privilegium v. kal. Decembris indiſit.

Sub finem huius anni deceſſit pater memoriz Berardus Farſenſis abbas, eo nomine primus, poſt annos præſecturæ amplius quadraginta, rebus geſta ſpectabilis, cujus obitus notatur hoc anno in chronico Farſenſi, & in necrologio pridie kal. Novembris hiis verbis: Obiit Berardus religioſus abbas bona memorie ex monaſterio ſanctæ Viſſerie io Piceno, Farſenſi abbatum ſubjecto; quo ex loco Berardus abbas aſſumptus fuerat. Statuta quidam edidit, quorum uno omnino interdixit, & ſic ordo noſter, inquit, Cluniacenſi præcipit, ut nullus e fratrum præſumat caſſare ſua factura illis monachis, qui non habent ſolam profeſſionem in ipſo loco abſi deſam; necque illi, qui ex alio monaſterio venerant pro aliqua legatione vel ſua neceſſitudine, quomodo noſtram ſocietatem habeant: ſecus ſacientes, niſi regulariter penituerint, graviffima excommunicationis ſubiacere decernit. Morte ejus iſtante, ſtatim per ceſſum principalem altaris B. Mariæ, in capitulum allatam, teſta omnium ſanctæ aſſentiente, ſic nullum pro abbate ſuo habituros, oſi quem tota ejuſdem cœnobii religioſa congregatio, conſentiente imperatore, canonicè elegerit: qui ſecus attempturus eſſet, irrevocabiler ab ipſis abjiciendum. Hac cauſa uſi ſunt Farſenſi, quod animadvertentes nonnullos malæ ſamæ homines abbatibus indiare, in quibus erat Teſto Sabinenſis epifcopus, qui apud omnes male omnino aſpectabatur. Nec vix de ſanctis eorum cautio erat. Vix enim, Berardus animam egerat, cùm monaſterii præſectore.

ANN. CHR.
2082.

(a) Marlot.
ſec. 1. p. 301.

LXXXV.
ſ. Ageriel
abbas.
(b) P. 1666.
c. 33.

Marcianenſis ſancti
da donat.
(c) Miræus not.
p. 134.

LXXXVI.
Melſimiana ſyn.
not. Balmeſi.

(d) Labbeus.
ſec. 1. p. 479.

(e) Anſelm.
ſec. 1. p. 492.

LXXXVII.
Berardus Farſenſis
abbas obitus ſtatui.

Rix de ſanctis
200.

ANN. GIL. mores pro Teuzone intrudendo conspirant: ut resistit sanior, quamvis minima, pars fratrum, qui contra canones, necdum sepulchro abbate Rainaldo elegerunt, tamen hic, licet regularis disciplinae studiosus, ad regimen procul inababilis, & ad temporalia penitus inopius erat. Sed tamen hanc qualemconque abbatem habere, quim tyrannum admittit prudentes quique maluerunt, obediens quantumvis antipath Clemente, qui alium abbatem eligendum suadebat. Verum non distinxa fuit Rainaldi praefectura, quam nonnulli septem menses cum aliquot diebus tenuit, deiecit a quodam Berardo Florentino, ut anno sequenti videbimus, qui se defuncti abbatis consanguineum dicebat.

LXXXVIII. Hec omnia fuisse commemorat Gregorius monachus & chartophylax Farfensis, qui Gregorius quicquid monasterii instrumenta in tria maiora volumina redegit, quorum in uno Farfae chartophylax abbatum gesta compendiose digessit, sarente Berardo seniori abbate, cui opus suum, sane quam maxime laboriosum, dicitur hoc titulo: *Excellentissimo, magnifico honoribus Dei nostri accumulato patri, reverentissimo abbati Berardo, cuiusque senioribus Farfensi sanctissimi conventus, infanti omnium, & cunctorum aliorum monasteriorum altissimi Gregorius, quidquid in hoc evo sublimiter & in Christo scripsit.* Erat in castro Casinensi nobilissimis parentibus progenitus, & Farfensis comobii seorsum ab infantia alumnus, ut testatur Johannes grammaticus in prologo super tertium chartarum volumen, quas per manus conseruavit sibi magus sagacissimus Gregorius, se in illud volumen accurate transulisse, nulla vitiose latinitatis sua mutatione, asserit. Habuit Gregorius fratrem natu-majorem, nomine Donadum, amboque pater beatissima Virgini Mariae obit in Farfensi monasterio cum non modica pecunia summa. Hec Gregorius ipse testatur in verbis volumini tertio praemisit, in quibus ait, fratrem suum anno MXXVII. obiisse; se vero hoc volumen scripsisse iussu Bernardi secundi paulo post mortem Bernardi senioris. Thodinus monachus, ipsum Gregorium consanguineum, praedictae chartarum collectionem, quam Gregorius praecaligine oculorum petiti non potuit, ab anno MXXVII. continuavit. Magni mihi usui fuisse in his Annalibus haec volumina, quae reverendissimus Severinus ab Asculo, tunc Farfae abbas, nobis utenda humanissime contulit.

LXXXIX. Padolironensi sancti Benedicti cenobio cum praeficit Willielmus abbas, monasterium sancti Martini in collibus prope Luccam, pastore ac rectore destitutum, Padolironensi abbati ordinandum subijcitur a fundatoribus ipsius loci, Sigismundo & Ugone, uti nos docent coram litterae, editae in probationibus historiae (a) Padolironensis. In his litteris aucti idem fundatores, ne praedictum S. Martini monasterium rectore destitutum fluctuaret, utilius ac salubrius sibi visum esse, ut ipsum abbas, ibidem commemorant, suorumque heredum se subiecit ac commissit venerabili Willielmo abbati sancti Benedicti, ejusque successoribus praedictum monasterium cum suis rebus, *emendandum atque regendum secundum regulam & instituta sancti Benedicti, juxta morem Cluniacensi monasterii, donec monasterium sancti Benedicti in Cluniacensi ordinatione permanserit.* Si vero a Cluniacensi ordinatione aliquando separaretur, supra dictum monasterium in ordinationem Cluniacensi abbas daretur. Ita pili illi fundatores, qui se in illo sancti Martini monasterio sepeliri volunt. Alium anno ab incarnatione Domini MXXIX. indictione XIII. kalendis Decembris. Nec plura de hoc monasterio invenio.

In inferiori Austria videtur indigere monasterium B. Petri apostoli sacrum, ad Danubii ripam, medium inter Linzium superioris Austriae metropolim, & Vinnam, in editorio loco situm; quod ab oppido adjuncto Medicum seu Mellicum (*) vocant, inter omnia illius provinciae monasteria haecenus principatum tenens. Prima illius monasterii origo refertur ad Leopoldum Austriae marchionem, eo nomine primum, dictum Illustrem, qui ejus loci arch. exacto Geyss Hungarorum duce, in suam potestatem sub annum MCCCXXXII. redacta, collegium duodecim canonorum saecularium paulo post illic instituit. In protracto in sexagesimum-septimum annum regimine, mortuus est anno M Mellici sub tumba marmorea in ecclesia prominenti sepultus, una cum conjugis Richarda, Ortonis ducis Brunsuicensis filia, Heinrici primi imperatoris forore, reliquis duobus filiis, Heinrico marchione & Popone postea Trevirensi archiepiscopo. Porro Heinrici marchionis anno duodecimo, Christi MXXI. vel MXXII. secundum alios contigit ut B. Colomannus & regio Scottorum sanguine ortus, post susceptam ad loca sancta peregrinationem, e Palaestina rediens, & Austria transiens ab indigenis captus fuerit, & quasi explosiorem ageret, crudeliter necatus, cuius postmodum ut martyri. Cujus corpus Strokaaviae primum sepultus, obfrequentia miracula, quibus illustrabatur ejus sepulchrum, dictus Heinricus Mellicum transire curavit, tuncque post ejus cadem; ex qua translatione Mellicio

XC.
Mellicense
monasterium
Benedictinis
datum.
(*) Melic.

ANN. CHR.
1090.

& preavo paterno iure obligasset. Ex his habemus S. Bernardi proavum Bernardum Montis-Barri dominum, cuius nomen ipse tenuit, & proaviam Humburgam, que nomen suum transiit Humbelinæ S. Bernardi sorori, que Humburga vocatur a Johanne Eremita. Bernardi & Humburgæ filii Rainardus & Milo forenem habuere Aalcidem S. Bernardi matrem, que Tescelino ducta septem liberos peperit, quorum tertius fuit S. Bernardus. Porro Rainardo S. Bernardi avunculo filius fuit nomine Bernardus, Montis-Barri dominus, uti nos docet vetus charta Molisimendi, in qua Bernardus dominus Montis-Barri, filius domini Rainardi, & soror ejus, que comitissa vocatur, & Rainerus ejusdem comitissa maritus, & Adrenis predicti Rainardi avunculus, interfecti domini Bernardi abbatibus Clara-vallis, & fratris ejus Guidonis Milo de Monte-Barro, frater predicti Rainardi, laudante eodem Rainardo, fecerunt Molisimensi ecclesie. Ex quibus intelligitur, primam illam Pauliaci donationem abbatibus Molisimensi, non gratuito factam esse a predicto Milone, cui Rainardus ejus frater in dominio Montis-Barri successerat. Acta sunt hæc apud villam Montis-Barri anno ab incarnatione Domini MCCXII. tempore domini Guidonis, secundi Molisimensi tamquam abbatibus. Fieri de S. Bernardi stirpe qui volet, legat Diatribam Chiffreil de illius genere sancti Bernardi, quod ex tabulario Molisimensi illustrare conatus sum.

Septem, ut jam dixi, liberos peperit Alerha, nimirum sex mares, & feminam unam, omnes monastica vite ante mortem addicti. Fecit hoc illustri generis familia pietas, que simul ut ex utero eos efflueret, Deo non offerebatur, nec alienis laudibus aut educandis, ut nobilium mos est, committeretur, sed propriis eius liberibus laudibus ipse informabat, cum lacte materno pietatem eis infundit, & jam grandiores factos non delicatioribus assuetis cibis, sed communibus, quasi eos potius cremo, quam curis destinaret. Post Guidonem & Gitardum, quos primos genuit, tertius fuit Bernardus noster, futurus omnium in via Dei dux & antesignanus. De eo gravis mater somnium habuit presagium futurorum, quasi castrum in utero haberet totum album, in dorso subrulum, & latereum: cuius rei factum omen quidam Dei servus matri hoc somnio territus aperuit. Id in causa fuit, ut majori, quam ceteros, curâ Bernardum educaret, & quam citius potuit, erudiendum traderet canonicis secularibus ecclesie Castellionensi, quibus canonici regulares ipsius Bernardi opera iussu fuit. Ejus loci indigena fuisse dicitur Tescelinus, sed domum minoris castri seu oppiduli, cui Fontania nomen est, quod Droicani supereminet, in tuncela rape locatum. Illic Bernardus in locum editus est in adibus paternis, que in domum Fulcensium nostro tempore convenerunt. Adhuc puer cum capite graviter leboraret, accedentem ad eum mulierem, ut eum catinulis sanaret, flico repulit. Apud Castellionem dum litteris operam daret, vigilie civitatis Domini per soporem viso nascentis infantis recreatus, siquæ deinceps eo effectus fuit, ut toto vite sue tempore in amorem tanti mystici positus existeret primoque ingenii sui fetus in laudem Virginis-matris edideret.

XCII.
Bruno & Car-
tusia Romanæ
evocatur.

Eodem tempore quo natus est Bernardus, Bruno, Castulus-majoris primus institutor, ab Urbano II. qui ipse apud Remos discipulus fuerat, Romam evocatur, ut ejus consiliis in ecclesie prædicatione uteretur, hæc hanc difficultatem tulit novellus grex, tanti pulchri salario destitutus; cumque eo obesse intolerabilis visa est Cartusia habitatio & vite asperitas. Sed tandem parendum fuit summi pontificis auctoritati, qui locum Segalno abbati Casa Dei commendavit. Recedit itaque Bruno a Cartusia post annos sex, quam eam incolere imperat. Ejus discipuli contritati fratres, que humana tentatio est in rebus arduis, deficiente magni meriti duce, locum deserunt; quod ubi Bruno retinuerit, litteris ad Segalnum Casa Dei abbatem scriptis Castusiam ei, ejusque monasterio concessit. Postmodum vero pontificis hortatu ac Brunonis monitis lacribus revocatis, & a Landuino, quem Bruno discipulus priorem eis proposuerat, in proposito confirmatis, idem Segalinus cum sibi datum restituit, alienante capitulo suo in præsentia Hugonis episcopi Gratianopolitani scripto celsioris instrumento, quod hoc loco refertur visum est. Sic autem habet.

Segali Ca-
sa Dei abba-
tis episcopi.

Ego frater Sigainus abbas Casa Dei notam fieri velle presentibus & futuris, quod frater Bruno a domo papa Urbano Romanæ evocatur, vident loci destitutionem fratres recedentes propter absentiam ejus, dedit locum Cartusia nobis & congregatio nobis commissa. Postmodum quiri rogata predicti patris nostri papa Urbani, & precibus præmonstrati fratris Brunonis etiam fratribus ab ibidem remanentibus a priore eorum Brunonis placidum confortatis, fratre Landuino, quem magister Bruno discipulus tunc fratribus proposuit, ipsi & ceteris fratribus sub eo digestibus, & eorum successibus, domum; quâ nobis predictus Bruno fuerat, eorum congregatione nobis commissa in capi-

solo nostro sub praesentia Gratianopolitani episcopi Hugonis, ego ipse frater Sigmarus praedictae Cafa abbas, cum consensu fratrum nostrorum, reliqui, & eis & successoribus eorum locum praedictae Cartae pro voluntate eorum annuo liberum feci, & juri eorum annuo tradidi. Sed charta, quam praedictus Bruno nobis fecerat, idcirco non est redacta, quoniam a fratribus nostris in capitale sub interdictione requisita, non potuit inveniri; & si unquam inventa fuerit, eorum ipsi charta sit juris. Factum est hoc anno ab incarnatione Domini MCC. XL. Octobris. Ego Sigmarus Cafa-Dei abbas subscripsi, & in praesentia archiepiscopi Hugonis hanc chartam ex integro confirmavi.

Ex his intelligitur quanta fuerit Seguinii abbatis exaltatio, tam apud Urbanum papam, tam apud Bratunem, quippe qui Cartulium absente Bruno e ei commiserat, immo & donaverat.

Hanc de Seguinio episcopo monasterio opinionem confirmat Ralsaldus Remorum archiepiscopus, qui hoc anno ex Urbe, quam anno precedente adierat, reverens, & S. Nicaei abbatem invenit, & ex eo monachum a Seguinio abbate obtinuit, nomine Johannem, quem sancti Nicaei apud Remos abbatiae praefecit. Post Remigium istius loci primum abbatem, quem ex sancti Remigii monachio assumptum diximus, quidam Albericus sancti Nicaei monasterio praefuisse dicitur in quodam libello de controversiis Remigianorum cum Nicaeanis, multisque literis cum sancti Timothei capitulo sepe ecclesiae sancti Sixti habuisse; at in veteri catalogo abbatum sancti Nicaei, post Remigium nullus abbas interponitur ante Johannem, qui in praedicta do libello abbas fuisse falsum dicitur nonnulli post concilium Claromontanum anno MCCC. habitum; cum constet cum anno MCCC. jam abbatem fuisse, quo anno indictione VI. Eliandri Laudonensis episcopi litteris pro sancto Theoderico subscripsit.

In praedicto catalogo post Johannem, nullo intermedio, posuit tertio loco Joannem; & tamen litteris Manassae archiepiscopi pro S. Theoderico, datis anno MCCC. Indictione II. a Septembri scilicet mensura, apponitur signum Seguinii abbatis sancti Nicaei; quod interpretandum puto de Seguinio Cafa-Dei abbate, cui forte a Ralsaldo commissa facta abbatia, ita ut Johannes eius discipulus tantum ejus vice abbas, id est proabbas, censeretur. Duos Johannes sancti Nicaei unum post alterum abbatem recenset Marlotus, sed non solidum, ut mihi quidem videtur fundamentum. De hoc Johanne abbate mentionem facit Guibertus (a) Novigoni abbas in libro secundo de vita sua, ubi agit de quodam canonico regulari apostata, qui monasticum habitum in delictorum expiationem a Johanne sancti Nicaei abbate regre obtinuisse dicitur, multumque a demonibus vexatus, absolutione accepta, & sacro oleo inundatus pie decedisse. Tandem Johannes ille reliqua praedicta Jerusalem profectus est, quod Ordericus a multis abbatibus ejus temporis non sapienter factum haud immerito ait. Successus in ejus locum Guido abbas. Ceterum S. Nicaei monasterium exiguus census tunc fuisse & ad paucos redactum monachos patet ex charta Manassae II. archiepiscopi ad Gerdonem abbatem, cujus loci paucis

fratribus reliquos fundavit (b) quidam largitus ad relevandam eorum inopiam. (c) Maria, in Remigiana abbatia ultra hunc annum praefuit Heinrichs grandis abbas, obtinuit privilegium a Philippo rege, qui perquam honorifice de sancto Remigio, cujusque monasterio inquirat. Alii (d) quippe rei, dominum & venerabilem Henricum cum abbate sancti Remigii regiam suam celsitudinem adiungit, ac petiisse, ut immunitatem, tam nobili & glorioso loco ab antecessoribus suis concessis, sua auctoritate confirmaret; quod ipse perlicenter persequitur ob amorem & venerationem erga sanctum Remigium, quippe qui Francorum apostolus est electus a Deo, & coronae suae patrocinatus & regno. Hinc est quod sancti Remigii castrum & burgum adjacentem omnimodam impertit immunitatem, omnesque sacri ejus loci possessiones confirmat, obtestaturque suos successores, ut id libellum servant ac teneant, & patronum regni semper habeant sanctum Remigium, cujus apostolatus pervenimus ad filium catholicam. Actum Parisius anno MCC. Regio diplomata apostolica sunt signa Philippi regis, Ludovici ejus filii, Joffridi Parisiensis episcopi, Odonis comitis, Gervasi dapiferi & aliorum.

Apud sanctum Theodericum Rodulfus abbas tertium praefectus annum agebat, cum Adela Danorum regina, post octem Canuti regis in Franciam a fratre S. Theoderici suo Roberto Flandria comite rediit, ad sancti Theoderici monasterium corpus inivit. Illic perquam honorifice excepta, auditis sancti Theoderici virtutibus, partem sive Harlebecensis ejus monasterio domavit, petiitque, ut sacrum ejus corpus in Flandiam deferretur, ubi tunc fuerat ignotum, quem Graeci hierophilum vocant, ferveret. Accedentibus Harlebecan cum sacro loculo fratribus regina cum suo comitate obviam processit, & donationem ab se factam per chartam eam confirmavit, scripto diplomate dato (d) apud Harlebecum IV. kalendas Octobris, anno ab incarnatione Domini MCC. Philippi regis XXXI. Ralsaldi archiepiscopi.

ANN. CHR.
8090.XCIII.
S. Nicaei ab-
bates.(a) Guibert. p.
495.XCIV.
S. Remigii
renovata pri-
vilegia.
(c) Marlot in
l. p. 158.

XCV.

(d) Marlot
p. 113.

ANN. CHR.
2990.

(19) Sig. h. no.
no 1019.

XCVL
S. Clementis
translatio
Mellis.

(19) Metrop.
328. de sig.

chiepiscopi vrr. Rodolfi abbatis tertio. Multa in illo itinere patrata per sanctum Theodericum miracula, ut scribit Adalghis monachus, testis oculatus. In his quidam Cotraci clericus, Egarus nomine, dira illa tunc contractus & pene confectus iocrogam sospitatem recepit; qui ob sanitatem receptam sancto Theoderico se devovit; seduloque ibidem sacerdos, cum quindecim annis parochiali sancti Hilarii ecclesie ministrasset, suscepto monachi habitu anno MCCXIII. p. decessit. Eiusmodi lues, teste Siegherto (a), in occidentali parte Lotharingie precipue grassabatur: ubi multi sacro ignis interiora consumente computrescentes, exstis membris instar carbonum ardentium marcebantur. Post annos sex idem Rotbertus Flandrensi comes, Ierosolymam proficiscens, sancti Theoderici monasterium iterum adiit: ubi ab eodem Rodolfo abbate fratribusque solemniter processione susceptus, donationem ab Adela sorore sanctam deus confirmavit, atque hac de re litteras Clementis uxori sue direxit, forestarii suis interdicens, ne ullam sancti Theoderici monachis molestiam facerent. Huius confirmationis instrumentum, dato 10 monte Or, ad sanctum sancti Theodericum, adscripta sunt signa Rotberti comitis, Ebali comitis, scilicet Rocensis, Baldoini de Gant; Rogerii de Insele, & aliorum.

Apud urbem Mediomatricam translatio corporis sancti Clementis, prius illius civitatis episcopi, facta est ab Herimanno antistite, ab anno superiore 10 sedem suam relictam quarto post anno, quam ab ea egressus fuerat. Ubi primum 10 urbem rediit, caudam vitæ innocentis adolescenti, Hugoci nomine, relictam est Herimannum ut adiret, cumque de transferendo sancti Clementis corpore ammoneret, & de solatio ejus obitu, qui tertio post translationem die subsequendus esset. Vnum ab sancti Felicii abbatem, ubi sanctus Clemens quiescebat, retulit adolescentem, casileus communis & ipse, ut vita genus custaret, & monachus fieret. Unum episcopo aperuit abbas, alterum, quod ejus obitum spectabat, retulit. Non statim visum hunc habuit, sed tandem morbo correptus, rem excusavit est, quantumvis infirmus, vi. nonas Maii, ac tertio post die piissimè decessit, prout adolescentem revelatum fuerat. Hic verò monachum induit in Viriduculi sancti Vitoni conubio, ubi duos fratres jam monachos habebat. Hæc scribit regis Hugo Flaviniaci abbas in suo chronico, atque ex eo tempore sancti Felicii monasterium nomine sancti Clementis insignitum est. Exstat hac de re diploma (b) ipsius Herimanni, omnia idem fuisse referunt, scilicet multis multorum v. sonibus & revelationibus sibi innotuisse, ut a loco, quo a bonæ memoriæ Deoderico episcopo, quondam ad sedem propriam illum transferre conanti, sed Dei virtute prohibente non valenti, repulsum fuerat, sancti antistitis corpus levaretur, ut se vis incredulam rem, dilalisset: sed tandem calitus cadigum excusatum fuisse. Itaque vi. nonas Maii, cum multa clericorum, monachorum, ac fidelium frequentia, corpus sancti Clementis, scilicet auro & argenteo decanter composuisset, & ad catholicam sancti Stephani ecclesiam translatuisset, ubi nocte insequente quieverit; indeque ad locum basilicæ dictum, unde prædictum assumptum fuerat, id est ad sancti Felicii retulisset monasterium, cui multa consulit ad stipendium monachorum, qui ad sancti Clementis corpus Deo ministraturi essent. Hic verò dies, quo facta translatio est, ut sollemniter in perpetuum observaretur, quadinas ibidem per octo dies iussit He- rimannus: ubi, si seculares, ut tum mos erat, curæ equorum se se exerci- tare voluissent, victori dimidium pæmii, residuum sancti Clementis ecclesiæ as- signari jubet. His litteris subscribunt Hagano abbas loci, tresque alii abbates, scilicet Henricus Gorziensis, Lango sancti Vincentii, Durandus sancti Symplociani; & post canonicos monachi ejusdem loci, Richerus prior, Ogilo, alique; tum p- laici Theodericus dux, Folmarus comes, & multi alii. Autentico appositionem est sig-illum, ipsius Herimanni egressum relictos, qui bidec post iuxta vaticinium decessit. Funus ejus curavit Hagano abbas, cumque 10 ecclesiæ sancti Petri ad Arenas sepultus mandavit. Erat Hagano, ut & ejus antecessores, natione Scottus, qui ci- tra episcopi & statum consilium quendam monasterii prædia in feudum laici dedis- set dicitur in bulla Paschalis II. ejus auctoritate ad communem usum fratrum re- vocata sunt. Locas ad Basilicam suburbicam erat ad portam, quæ hodie sancti Theo- baldi vocatur, ubi in declivio collis positum erat sancti Felicii seu sancti Clementis monasterium, nunc translatum in urbem. 10 illo suburbio complures basilicæ erant, unde nomen loco inditum: in his basilica sancti Petri ad Arenas a sancto Clemente, ut tradunt, extructa: ubi Herimannus episcopus sepultus est, illic thea- trum erat, quod nuper destructum fuit ad consurgendam arcem, uti & moles aliæ ecclesiæ & monasteria. Herimanno mortuo, post aliquot turbas ab Helico super electione successoris excitatis, tandem prevalentibus clericis electus est vir catholi- cus Poppo archidiaconus Trevidensis, qui nonni post tres annos ordinatus fuit, Beuge vi. kal. Aprilis, mediâ quadragesimâ, ut scribit Bertholdus, id est anno

MCCXIII.

maxime a Gebhardo Constantiensis episcopo, sedis apostolicæ legato, a rege schif- ANN. CHR.
matico, utriusque antecessor, subinde verator. 1090.

Agud veteres alibi vocabantur adventitii homines, qui felices et alieni domini in aliorum dominiis praeiis vel dominiis commigrabant, & in his fedis fuas figebant. In monasterio fancto Quintini de Monte prout Perronnus un vicebat confecturo, et advenit illi, qui fancto Quintino primus fe adfciendit, qui tunc ad dominiis confueverat. Hac de re lixum contra Godofredum abbatem morit Odo cartholi Perronn domini, quifmodi homines ad fuam dominiis perierito afferens, probibentes, ne ad fancto Quintini dominiis confueverent, neve *certas capitulares* ei perolverent. Sed tandem abbas et monachorum rationibus accitendens, ab illa contentione defecit, et videlicet condicione ut, fi advenit fancto Quintino prius fe dederent, quam a vi miniftri praeenti affent, nullum eis fervitutiis morum poffit impoſere; qua de re ſcriptum conſil praecepti praefente Rathbodo Noviomorum epifcopo, anno Chriſti mccc. Rathbodi epifcopi vicinimo tertio, qui ſcriptum illud fuo ſigillo roboravit, tertio anno ex quo praefidus Odo in parerum honorem fuocerat. Inſuper idem Odo dona quaedam adiecit, quaedam etiam lvo cluicis ejus frater & Adela ejus ſoror, necnon Rothbertus pater ſorum, alii alia, ne in Interit ſufus referret.

Hoc nomen, *Eurhachis* Bolesius comes et Ida eius avor, Godofridi Bulloniensis patrem, monasterium B. Marie de Capella construxerunt in praedio Merkeni (*), ut quod Merkense appellarunt, secundo lapide ab oppido Cakero: ubi monachos Hanesen insitulerunt, ut ex ipso difcimus, quod monasterium postea Morinense sancti Johannis abbacie adjectum fuisse Mirans testatur. Pigna de Capella abbacia apud Malbrancon (†).

XCVIII.
Capella
monasterium
condidit.
(*) Nomen.
(†) Nomen.

Tunc Hamenſi monaſterio preerat Gerardus abbas, qui unũ ſum Johanne fan-
di Bertini abbate, aliſque nuntiis a Remenſi concilio miſſis eſt, ut Robertum
Fladriem comitem, qui multa eccleſiis damna intulerat, ad amenitatem ſue
excommunicationis pena compelleret; quod & præſtitit comes. Exiit in Spelle-
gi (&) tunc, diploma Roberti Fladriem conitis, omnia bona confirmanti,
qui ſignatus caltri Lillerienſis domini & Sara ejus conjugi Hamenſi monaſte-
rio conceſcit. Rariſſimus. Spella. ſum Gerardus Hamenſis anno regni
felicitis charta Manaliſ conitiſ, quo ſuo ſucceſſori Andrenũ, Meingetes ejus ſucceſ-
ſor in chancie Andrenſi (&) non ſemel laudatur.

(b) Spelle. no.
12. p. 374.

(c) Spelle. no.
12.

Idem committit pietate & munificentia simul in Becconius monachos predicantem vasi in epistolis Antiquis, quae exordia sunt, ubi ait magis magis vasa ad prophetam quotidie commendat. Nullius enim inquit, de gradu bene vici, quem iam confutavit, rabiore sufficit, qui semper ad altiores etiam asperit. Semper igitur necesse est ad nitens ad profectum, qui semper vult exire de se. Deffat. Eadem illis verbis repetit in alia (a) ad eandem epistola, alitercan can nunguam feceram fore te in numero electorum computandum esse, donec ita vivat, ut pauci sint, quibus ipse vix debet comparari; Immo & cum te in numero paucorum esse cognoverit, adhuc ipse timebam, quia adhuc dubium erit, an inter paucos electos fuerit. Qui enim dicit, Pauci sunt electi, non attique dicit qualem patet: ut quantitas numeris videatur profectus, semper iudicamus, nos nondum nisi ad initium profectum pervenisse.

Tunc temporis Vindocinensis comes erat Goffridus cognomento Jouffrans, dilectus
 aciem Præfatus, qui Burcardo, Falcioni Richini filio, insecratur. Is, cum
 adeptus esset comitatus, animo profectus quiddam de suo parvulo Præfatus
 Vindocinensis conferre; quod tamen exequi duxit, donec a Lancelino Balgensi
 latitudo domino caprus esset. Tunc vero uxori suæ, Eufonia nomine, mandavit, ut
 Bernoni Vindocinensi abbati pro forum antecessorum salare, (suaque ipsius libe-
 ratione Saviniaci ecclesiam cum populorum & presbyterio Vindocinensis donaret;
 quod ipsa præstitit, etiam in dotem locus ille ipsi concessus fuit, puto super
 quadam calceola, quem abbas manu propria accepit. Adhuc apud Saviniacum, an-
 tiquate Hoello Comamannorum episcopo, qui multis exemplis Vindocinensis consulti-
 diu dieter. Verum postea, Goffrido Jerolimys defuncto, eadem Eufonia prædi-
 ctam ecclesiam Vindocinensis abbatibus; qua de re a Simone apostolico legato &
 ab episcopo Comamannensi excommunicata, cum a Goffrido Vindocinensi abbate
 facta iniurie convicta fuisset, ecclesiam illam restituit. Tales in multis Hildeber-
 gensis episcopus Comamannensis & Goubertus sancti Carilei abbas. Multas subinde li-
 teras Goffridus abbas cum prædicto comite habuit, ut inferius videbimus.

Hoc ipso anno Bernardus, Majoris monasterii abbas, ampliusque ab Urbano II. privilegium obtinuit. In eo pertractat pontifex, cum universis ecclesiis debitor ut, illis tamen locis atque personis, quæ amplius religionis gratiâ eminebat, se

Majoris monasterii privilegium ab Urbano II. datum.

ANN. CHEM.

1050+

XCVII.

3. **Quinine**
a. **Alkal. sol.**

11

12

NOTES

xcviii.
Civile no.

Capitulum 1404
na 11-cm

condenser.

(¹⁰) *Alfreda*.

Gay, Matthew, 1986

5. 4. 394

— 100 —

(b) *Spill, in*

ANN. CHR.
1090.

propensiori caritatis studio consilium debere, adobque sancti Martini monasterium, cum pro beati confessoris devotione ac reverentia, tam pro religionis prerogativa, quam sacri illius loci monachi precelebant. Quam ob rem ait, se omnes eius possessiones confirmare, eandemque locum in suam tutelam incipere; veritate ne missis publice ab episcopis abbatibus voluerant compellatur, aut rationem aut exequium, prout ipsorum abbatibus voluntatem compellatur, aut a quovis excommunicatur; sed precipere, ut omnes eorum causae graviores ex apostolica sedis iudicio pendant. Ut libera sit abbatibus electio, qui ab archiepiscopo Turonensi, & communionem sedis apostolicæ habeat, consecrationem gratam accipiat, absque ulla professione exactione: sin minus, aut ad Romanum pontificem consecrandum accedat, aut a quocunque episcopo consecrandum se offerat. Idem sancti pontifex de sacro chrismate, de consecratione altarium seu basilicarum, & de ordinationibus sacris, tum subdit monachos alioquem: *Vos igitur, sicut in Christo dilectissimi, oportet regulari disciplina institutioni sollicitudinis & devotiois insudare: quatenus quamvis ab secularibus tumultibus liberiore existitis, tamen amplius placidi Deo devotius mentis & animæ virtutibus ambeatis.* Denique pro hac libertate singulis annis unam auri unciam persolveri jubet. *Scriptum per monachum Gregorium fortissimumque martiri sacri palatii. Datam Romæ per monachum Johannem S. R. E. diaconum cardinalem, anno dominicæ incarnationis MXX. indictione XIII. pontificatus domini Urbani pape II. tertio, sexto decimo kal. maii.*

CL.
Bernardus
abbas prie-
dorum abbi-
tate vacatur.

Haec scio in eodem tempore Bernardus abbas, quorundam fratrum obolucationem scripsit, qui id fieri vetuit, ei rescribens in hunc modum.

Urbano episcopo servum servorum Dei, venerabili filio B. Majori-monasterii abbatii salutem & apostolicum benedictionem. Sic apud bonos viros est servanda humilitas, ut veritatem ac iustitiam non deferatur auctoritati. Ita ergo humilitatem tuam iustitiamque ac veritatem ac iustitiam tenemus. Te siquidem per omni potestate Dei gratiam catholicam ac verè religiosam habemus. Et quid verò in ordinationis tua primordiis, vel per ordinantis culpam, vel per tuam negligentiam deliquisti; nos tibi beati Martini meritis confideamus, beati Petri voce & auctoritate dimittimus. Hoc autem tibi panitentiam iudicamus, et de cetero commissam fratrum salutem vigilanter ac ferventius insere non desinas. In hac siquidem parte amicus adversus te oblationis vocem auferimus, & perpetuum silentium imperamus. Universi autem vestri cunctis fratribus presentium litterarum auctoritate precipimus, ut devotione plerumque ad debitam tibi reverentiam, obedientiamque persolvant; quatenus, annuente Deo, & ipsi de tua sollicitudinis gratia, & in de ipsorum obedientia pariter gaudere possint. Hastenus Urbani epistula, quæ mihi digna vili est, ut hic integra referretur.

Fortè hujus lectione epistole simulatus Bernardus, fædè ditionis cellas & obedientias, in Britannia positas, perlicitate aggressus est. Obedientie pradiæ erant insigniores, quibus procurandis unus, alterve monachus deputatus erat: cellæ verò parva monasteria seu abbatiolæ, in quibus aliquot monachi cum præposito seu priore residuunt; omnes revocabiles ad curam abbatibus. Ubi Britannia partes anteq abbas, Benedictum Namnetensem episcopum, suis tunc infensum adin, eam libi reconciliaturus. Erat Benedictus germanus frater & sacerdos bone memorie Quiriaci Namnetensis episcopi, Majori-monasterii amici quondam manifestissimi, ex monacho Kemperlegensi in locum sancti fratris subditum. Hic principio episcopatus monachis Majori-monasterii fovere usus est: ut postea multas eis molestias intulit, rixas intendendo super illis rebus, quas in dioecesi Namnetensi tempore fratris sui tranquillè possederant. Cum primùm Namnetas advenit Bernardus, episcopum convenit, eumque qua precibus, quâ rationibus ita flexit, ut nullam deinceps monachis molestiam faceretur. *Acta anno a passione domini MXX. intra raras venteris ecclesie sancti Petri, scilicet Namnetensis, quæ a Noermannis subverti fuerat; ubi postmodum nomine incarnationem domini interpretari oportet. Quædam alias a monachis suis molestias passus est Bernardus, ut inferius videbimus.*

Namnetensis
episcopi
sui re-
evocatur.

CLL.
Ls inter B.
Sergii & B.
Almum mon-
achos.
(a) P. lib. 54.
6. 21.

Per id tempus sancti Sergii apud Andecavos monachi litem de Campinlato, alio (a) jam ventilatam, contra sancti Albini ejusdem urbis monachos reintegravit, et de iniuria sibi illata conquire apud Hagoneum, virum splendide virtutis & tenax Galie primatem, scilicet Diemem, qui tunc Lugdunensis archiepiscopus erat, & Salernum advenerat. Is, auditis Sergianorum querelis, Giraldu sancti Albini abbatem, ut eis faceret iustitiam, minacibus verbis admonuit. Quam ob rem hæc causa denovo agitata in ecclesia sancti Mauricii apud Andecavos coram Radulfo Turonensi archiepiscopo, Balduino Burgundensi, & Norali sancti Nicolai abbate, necnon Angerio & Hilgoda Majori-monasterii monachis: quorum primas, scilicet Adelgerius archiepiscopus in Apulia fuisse dicitur, hæc dubie Rangerius archiepiscopus.

epos Regiensis: alter, nimirum Hilgodus seu Hilgotus, Suectionum episcopus post Arnulfum, relictis episcopatu anno circiter MLXXVIII. ad Majas-monasterium fecit. Ha adunsi Marbodius archidiaconus, & quidam alii. Ab eis sancta deum concordia est, Sergianis a lite desistentibus, receptis sanctorum Sergii & Bachi reliquiis a monachis sancti Albini, qui eas olim a Sergianis acceperant. Tunc sancti Sergii monasterio praeerat Achardus abbas.

Qui hac in Notitia laudatur Ansericus, dictus in Apulia archiepiscopus, is est sine dubio, et iam dicti, Rangerius, qui ex Majoris-monasterii monacho creatus est archiepiscopus Regiensis sub anno MCCC. ex Ughello (e) quo nomine diplomati Urbani II. pro Caveni monasterio anno sequenti subscriptis invenitur, factus paulo ante S. R. E. cardinalis: idemque anno MCCC. Caveni dedicationi, & anno MCCC. concilio Claromontensi interfuisse: quo in concilio Urbanus papa confirmavit Majoris-monasterii privilegia, quae ipsi papa eidem concilio petitis ab urbe Roma miserat per manus reparendorum fratrum nostrorum domini Bernardi Rameusii, cognomine Pontii, tunc prioris nostri, domusque Rangerii, qui postea presbyter cardinalis S. R. E. ac deinde Regiensis archiepiscopus fuit, ut testatur monachus Majoris-monasterii in texta de huius ecclesiae dedicatione, anno MCCC. facta ab Urbano. Vixit saltem usque ad annum MCV. Rangerius, quo anno Vastaliensi concilio interfuit.

Quoniam Hilgotus obediendi episcopatus causa fuit, discimus ex Ivonis epistola (b) ad Urbanum II. apud quem hic pergit Hilgotum, quem nonnulli tenere insimabant, quasi pro ceris criminibus depositus, ad monasterium confugeret. Nul- lum enim, inquit Ivo, casum notatur, nulla criminalis accusatio posuit, sed propter praeteritum pericula, quae iam expertus fuerat se salubriter ferre non posse, episcopatum remanens, & ad portum monasterii confugit, de naufragio huius mundi evadit cunctis. Adit Ivo cum proba sibi notum esse, quippe qui fides, dum Belva is adhuc praeripit in regulari sancti Quirini ecclesia recluderet, conscientiam suam aperiret, ac secundum propositum, a quo cum revocare frustra tentaverat, opponentem se nulli in locum suum, quem in alio perdidit. Visi utique, ait Ivo, ejus animi tranquillitas, quod tunc tantae nobilitatis & tanta sollicitudinis in modum calcaret, & sub lege Christi jugum confingeret, approbavi caritativum ejus: & qui me fecerat confusum iudicem, habuit de cetero sui propositi laudatorem. Hinc scribat Ivo anno MC. quia tempore eodem Hilgotus, mortuus Bernardo Majoris-monasterii abbate, successor electus fuisset, cum insimabant nonnulli, ut ejus electionem cassam redderent.

Eodem anno, in quo flames, Fulco Reclius Andecavorum comes Glanassoliensis sancti Mauri monasterium adit: ubi dum in claustrum monasterii sua cum filio suo Goffrido, multisque aliis nobilibus vitis resideret, interpediatus est a monachis, sedis refugium monasterio suo insulam, non longe ab eodem loco, inter Ligerni fluvium & Vigenam, existentem redderet, ac proprio munere redditum confirmaret, utpote quam certis veterum relatione beatum Manrum habuisse constaret, ob idque ejus nomine cognominatum fuisse, in qua sanctae Mariae Magdalene capella castrabat. Postulatis mo assensit Fulco, & sancto Mauro insulam reddidit: quod Bertada ejus exor & Goffridus filius gratanter concesserunt. Integram litteram retulit Menagius (e) sed cum vitiosis chronicis notis, quas ex eorum compendio ab eodem relicto (d) corrigere licet: falso exillam duas esse chartas, adeoque alteram esse falsam. Aliam autem MCCC. indictione XIII. VIII. Jul. Marti, regnantis principibus istis, in Gallia rege Philippo, Prætoris comite Foulques, Turrembus Rudolpho archiepiscopo, Andegavensibus Goffrido episcopo, monasterii Fossatefio abbate Volfrone, cui Glanassoliensis de sancto Mauro erat, per Manbrum ejusdem sancti priorum. Ex his porro litteris, aliisque monumentis colligit Menagius, Vigenam fluvium, qui Ligeri usque Cantadentem vicem tempore sancti Martini, qui illic obit, atque hodie quoque Ligeri miscetur, medio illo tempore infra Glanassoliensem in Ligerni insulam, adeoque insulam, de qua hic agitur, prope Glanassoliensem effecisse.

Dum Angeriensis monasterio praeerat Odo abbas, Tauniacensis ecclesiam, quae canonicorum erat, Angeriensis abbatia subiecta fuit, sicque monachorum habitatio facta, quibus Odo abbas Fulcherium testatorem praefecit. Huius conversionis usque Goffridus, castri Tauniaci (f) ad Casarotum dominus, id fuisse explicat in litteris eas de re ab ipso editis. Illius ecclesiae primus conditor fuerat ejus avus, Mafcelinus nomine, qui se nobilissimum principem dicit in quibusdam litteris donationis Angeriensibus ab ipso factis: ibidemque canonicos posuerat. Ecclesia S. Mariae dicata sancti Hippolyti reliqua se habere gloriabatur. Processu temporis innoxia vi- ventes illi canonici, cum sepe admoniti mores emendare nollent, Ramnulfus Sanctonensis episcopo ecclesiam suam resignant, eo pacto, ut illa monachis Angeriensibus

ANGL. CHUR.
1090.

CIII.
Rangerius
ex monacho
archiep.
Regiensis.
(e) Hist. fan.
104. p. 435.

CIV.
Hilgotus episcopus ad
Majoris-monasterium locum
d. a.
(b) Hist. epist.

CV.
Glanassoliensis
sedis refugium
bo.

(c) Hist. p.
137.
(d) Ibid. p.
137.

CVI.
Tauniacensis
monasterium.
(f) Tassinus
Clement.

ANN. CHR.
1090.

bus traderetur. Ex res Gausido non minus admirationis quam gaudii attulit, quippe id jam dudum cupienti, & facti difficultatem band ignoranti. Mox ille Angeriacum properat, Odoni abbati tam exponit, precaturque ut suos illic monachos insisteret, canonicos quippe id optare. Cum id Odoni incredibile videretur, mox adiunt canonici, qui dictum confirmant, & ecclesiam suam abbati resignant, ut monachorum abbatia fieret. Assensit tandem Odo ea lege, ut abbas illico institueretur, apudque successores, Angeriacensi subiectus esset, virganeque pastoralis in Angeriacensi capitulo acciperet, removendus ab Angeriacensi, si minus religiose se gereret. His conditionibus acceptis, monachorum Angeriacensium colonia Tautianum deducitur, quibus Fulcherius abbas praefectus est, ab episcopo Santonensi ordinatus. His ita gestis, Gausidus Romam profectus, tam Urbano papa nuntiat, aut id gratissimum fuit, maxime quod Hildebrandus papa jam antea id annuisset. Facta sunt hac anno MCC. multis praesentibus ceteribus, in quibus primi recensentur Ranulfus episcopus, Odo abbas, & Ausaicus prior, qui non multo post Odoni in abbatris officio successit.

CVII. Cum tertium annum in Calmeliacensi seu S. Theotfredi monachii regimine ageret Willelmus abbas (a), eo nomine quartus, Romam profectus est, ut novum ab Urbano II. privilegium, novamque bonorum confirmationem monasterio suo obtineret. Annuit possidet, sed ea lege, ut regularis disciplinae institutioni sollicitus ac devotus infunderet, & Romanae ecclesiae deatata studiose observarent. Datum

Roma kal. Aprilis per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis, anno domini incarnationis MCC. indictione XIII. pontificatus domini Urbani II. papa anno tertio. Reversus ad suos Willelmus totum se monasterio sui rebus, tum spiritualibus, tum temporalibus providendis, regendisque impendit, quidam atheni ecclesiae ab Ademaro Anasiensi, & Leontio Viracensi episcopis impetravit; ab Ademaro autem Rutenensi Salvatoris monasterium faminarum, situm in austro Severacis; qua de re privilegium a Paschali II. obtinuit.

Eodem abbate gravis contentio Calmeliacenses inter & Cluniacenses orta est super Vigiliensi sancti Laurentii ecclesia, seu cella diocesis Gratianopolitanae, quam ecclesiam Humbertus episcopus quondam Gaigoni Calmeliacensi abbati contulerat. Hanc tamen postea obtinuerant Cluniacenses: sed eam ipsis abstraxit Hugo apiscopus, eandemque sue ecclesiae vindicavit, & Calmeliacensibus restituit intervenitu Hugonis Diensis episcopi, & sedis apostolice vicarii seu legati, ut in ipsius Hugonis Gratianopolitani litteris legitur: sive quod iustitiam Calmeliacensium assensum existimaret, sive quod Cluniacenses, privilegia sui obtentu Gratianopolitano episcopo direxit per Petrum monachum, ei mandans, ut Cluniacensibus de Vigiliensi ecclesia damno invehiret. Et quidem prudenter ita sollicitudinem, inquit, fervore iustitia eandem cellam Cluniacensibus extorsisse miramur dubitamus: sed ego ipse meum affirmanti testimonium fero, quoniam eorum quondam in ejusdem cella possessione nos vidimus: qua possessione ipsa loci aut iustitia fuerit, non debuit sine iudice apostolica sedis, ad quem eadem causa relata fuerat, excerpere. Quapropter jubet possidere, ut ejusdem loci investitura Cluniacensibus restitueretur, & post quadraginta a restitutione dies hac causa per ipsum Hugonem Gratianopolitanum, & per Magalonensem episcopum discutatur, monito priore Cluniacensi, absente scilicet Hugone abbate, qui in longinquam regionem profectus erat, ut intra dies quadraginta coram ipsis causam suam petoraturus se fiant Cluniacenses. Non tamen statim finita fuit hac causa, necdum composita pontificatus Callisti II. qui eam eidem Hugoni apiscopo, & P. Diensi judicandam commisit. Sed tandem Cluniacensibus adjudicata fuit hac cella, in qua olim tres monachi priore computato, esse debebant.

CVIII. Habitu ahi hoc anno apud Narbonam concilium, in quo Rotbertus Craffenfis abbas conquisitus est, quod Dalmatius archiepiscopus, qui cum in abbatibus regimine praecederat, duas monasterio abbatias, unam sancti Polycarpi, alteram sancti Laurentii, super fluvium Nigellae ad oram maris positam subtraxisset, fuisse ecclesiae interdicto suppofuisse. Contra vero Dalmatius praedictas abbatias ecclesiae sue subiectas assererat, & cum Rotberto expofulabat, quod ipsos interdicto non parasset. Verum, prolatis Craffenfis privilegiis, Dalmatius aisdem abbatias sub anno censu Craffenfis cessit: abbas autem Dalmario violati interdicti culpam agnovit, & archiepiscopo fecit satis. Acta haec apud Narbonam XIIII. kal. Aprilis edita (b) prius a Balazio.

Idem Dalmatius eodem anno sancti Grisanti (a) ecclesiam, haud longe a Narbone suburbio distantem, funditus destructam cum ipse inflaurata non possit, Marfilenti sancti Victoris monasterio & Richardo abbati restaurandam tradidit cum suis adju.

(a) Cons. Mar.
bas. p. 13. &
seq.
(b) ibid. pro
p. 156.

Lit. cum Clu.
niacensibus.

CVIII. Craffenfis
abbatis resti-
tuta, &c.

adjuncti, et condicione ac Nationensi ecclesie libram unam incensi quotannis reddat.

In Italia, Rainaldus Farfa abbate electo, homine ad id officium, ut superius (a) vidimus parum idoneo, monasterii regimine languere, adeoque regulari disciplina prolabi cepit. Tum vero ejus loci primores, qui ejus electioni consensu exhibuerant, eidem blanditi & assentari, ad se omnia transferre, ac de omnibus pro suo arbitrio statuerent. Hinc illi commoda quisque sua sectari, fratrum necessaria nihili pendere, monasterii denique rem familiarem prodigare insisterunt. Hinc assiduus gamitus fratrum, & sollicitudo ad Deum & beatissimam Virginem obsecrationes, in tanta miserie suis quam eis imponeretur. Nac irritum supplicum preces, nam intra annum canones illi, alii subita morte extincti, alii procul abacti, alii denique ad extremas angustias redacti sunt. Unam post Deum in tam infelici statu oportunitatem visum est fratribus remedium, imperatorem ut adirent, cujus providentia cuncta emendaretur, & melius ordinaretur. At facultas ad itineris sumptus deerat. Interim quidam, nomen Gerardus, cognomento Florentinus, qui Rainaldi abbatis rectus defuncti consanguineus dicebatur, cum in quadam Marchie prepositura degeret, a monachis Farfensium impulsus, imperatorem convenit, & abbatem invecturam ab eo accepit: moxque Farfam se conferre maturavit: que audito, Rainaldus electus a monasterio recessit, seque in quoddam monasterii praedium recepit. Ubi Bernardus accedere fratres intellexerunt, obviam ei processit sunt usque Terracensem urbem, & exacti ab eo sacramento de servanda regulari disciplina, bonisque monasterii tuendis & in legitimos usus impendendis, eum abbatem elegerunt, indeque cum multo equitum comitatu ad monasterium deduxerunt, die quo Januarii hujus anni. Ille ubi abbatem purificatione se confirmatum vidit, mox praestiti sacramenti haud quaquam memor, aut certe nil curans, monasterii usus & consuetudines mutare cepit, vestes exoticas & peregrinas induere, cotinuas pecunie data operam, monasterii possessiones vel profundere, vel alienare, cunctos denique sibi adversantes dure tractare. Nec ipse qui haec scripsit Gregorius (b) monachus ab hac communi vexatione immunis fuit; nam, licet in specie humana cum eo ageretur, nihil minus pietasque ipsi necessaria dicerant, maxime in componendo ingeni illo chartarum volumine, cui perscrutando nihil ab illo tenebatur homine exprimat poterat. Quae vero postea coniectura sint, inferius dictis foveant.

Longè melius se gerebat in proximo Sublacenſi monasterio Johannes abbas, cujus studiis, cum res familiaris, tum regularis disciplina non parum incrementum ac splendoris accepit. Hinc factum est, ut illis eo fluissent multi nobiles, qui in senſu de se proprio optime conſciuntur, ac Johannis ejus loci chronographus tradit. Idem quidam Johannis abbas statuta tunc ad divinam officium amplificandum, quorum summam superius (c) retulimus. Hoc ipso anno Palumbus monachus a Johanne abbas petit, ut ad Specum beatiſſimi patris Benedicti ſecreſſa olim conſideratum, ſed a centum amplius annis deſertam, ſocedere ſibi liceret. Affuerunt Johanne, illic ſe recepit, ubi ſuſcit inedia & afflictatione corpus maceravit. Poſt aliquantum temporis illius egreſſus, ad locum poſtea non reverſit. Ejus legendam laudat Johannes chronographus, additque ejus corpus in capſa palatii abbatialis, ſancto Nicolao ſacra, requieſcere.

Per id tempus duo Catinenſis conſeſſi monachi ad episcopatum promoti ſunt, nampe Rainaldus (d) ad Caietanum poſt mortem Leonis episcopii, & in Sardinia inſula Benedictus, cujus nulla alia nobis dainceps memoria occurrat. Ad Rainaldum quod attinet, ipſo promotionis ſue anno, dominica incarnationis MDC. C. ſini adſuit jam episcopos dedicationi (e) eccleſie ſancti Martini, a Deſiderio abbate reſtratte, cujus praecipuum altare Johannes episcopos Tufculanenſis in honorem ſancti Martini: dextrum ipſe Rainaldus episcopos in honorem ſancti Eſaſini: ſinistrum vero Henricus episcopos Verulanus in honorem ſancti Ambroſii conſecravit. Tunc etiam Sieſegaiſta, cujus ducis Roberti lu arſio (f) baſilica ſancti Petri Catinenſis hancra ſuit. Ibidem quoque Jordanus (g) princeps Capuanus ſeſuitus, cum Piverni decedeſſet. Ad hac dux Rogerius praedicti Roberti domoſus, ſancto Benedicto ſacras confirmavit, novaque adjeſcit, diplomate dato anno ad incarnationem MDC. ducatus aſus anno quinto, menſe Auguſto. Idem praestitit Bonifacius ejus frater per preceptum aureo ſigillo bullatum, in quo Marcus alio nomine & Abbatem vocatur. Godſcalcus preſbyter & monachus, eo tempore legatus apoſtolice ſedis, hoc preceptum ſcripſit Tarenſi eodem anno, xrv. kal. Septembris. Ambo illius fratres ſuſcipiſſimum Bantino monaſterio privilegium, a Bazonio relatum, hoc anno conſecraverunt.

In chronico Saxenico Hierandus abbas, qui & Stephanus, Halberſtadenſis episcopos electus memoratur. Is erat, quo ſus eſt Ludovicus comes ad reſpondendum Anſi. Bened. Tom. V.

K k

epi

ANN. CHR.
1000.
C.IX.
Farfa novus
abbas
electus II.
(a) supra p.
87.

(b) supra p.
85.

CX.
Palumbus
monachus
Specus Subla-
cenſis.
(c) ibid. p.
35.

CXI.
Catinenſes duo
facti episcopos.
(d) Chron. Ca-
tan. lib. 4. c. 7.
(e) ibid. c. 10.

(f) ibid.
(g) ibid. c. 10.

CXII.
Hierandus
episcopos in ſchola
apoſtolice ſedis
bit.

ANN. GHE.
2090.

epistolæ Waltrani Magdeburgensis episcopi schismatici, Ludovicum a partibus catholicis aversere molientis: quem epistolam Dodechinus ad hunc annum refert. Hermandus ante episcopatum monachus fuerat Reinhardtsbornensis apud Turingos, ubi & post mortem, quæ accidit anno MCI. sepultus est. Quod attinet ad Ludovicum comitem, hic *monachus factus* beato sine quiescente dicitur in appendice ad Lambertum Scaifaburgensem ad annum MCCCXXII. Heinricus, Corbeie novæ decanus, anno MXC. sit abbas Herefburgi in Saxonia.

CCXIII.
Laureshami
Incendium.

Eodem anno Laureshamensis basilica fortuito incendio tota consumpta. Id infelicitatis XII kal. Aprilis sub vespertam accidit occasione cuiusdam ludi, qui *disces*, in *extrema margine* hæc pro more patriæ *acerbus*, militari manu per ætra vibratus, in quodam infelicitate introitus, ad summam ecclesie sagittam impudenti jactu evolavit: ubi læter tegulas & carolos afferes artibus insidens, animante vento fomitem incendio præbuit. Tum ignis *effellus* mirâ arte fabricatum, ex quo *signa* seu campanæ ecclesie dependebant, funibus exuisti, ne quis sonitu excitari posset, corripuit: dehinc totam superiorem fabricam, turres quoque cum potissimum flamma vidit obtrunxit, ad extremum fusi plumbi, quo tota ecclesiastica erat, illatione ingrediendi, subveniendi, & quidpiam illinc erudiendi omnimodam abulit facultatem. Sic tam pasciata tam ecclesie, quam totius monasterii *maiestas* & ornamenta tot annis instructa & collecta, una nocte flammis absumta sunt, paucis admodum cum ingenti labore & periculo subditi.

Post tam grave infelicitatum primò, ut se habent humana, maximus dolor; dehinc ex dolore querela & obloquii per totam provinciam sparguntur, afferentibus æcolis in exilio non haberi S. Nazarii corpus, cuius in tanto periculo prostrocinum monachi non sensit. Hic rumor Anticini abbatis in primum animum penitus lacinnavit, veriti, ne ex hoc falso rumore imitandi loci omnis spes sibi adimeretur. Ut ergo saltem illum rumorem aboleret, præmissis triduo ieiunio, sacri martyris loculum, humo pone altare infodit, erigendum censuit. Egredi altus humo, deo sarcophagi inventa, sed vacua: ut ubi altius fossus est, reperta tomba mamorea insigni decoris, sigillis ac nodis ferreis artibus obnata: quæ reposita, inventa est arca plumbea, quæ sancti Nazarii presbiteri corpus ferico involutum continebat, cum lamina plumbea pectori martyris apposita, cui ipse nomen inscriptum erat. Tum vero reperti pretiosissimi thesauri rumor circumquaque resperper infusam populosam multitudinem ad istud spectaculum excitavit, quibus Ebo Wormatiensis episcopus, qui & ipse illuc accessit, in editiori loco ante S. Martini ecclesiam consedis, caput sancti martyris omnibus spectandum & venerationis exhibuit. Id festum nonis Junii; quo ex tempore tanta fuit fidelium in sanctam martyrem devotio, tanta oblationum affluentia, ut ex his brevi inflata sa fuerit ecclesia, cui non ea, quæ olim erat elegantia, sed ea, quam rei status exigebat, diligentia. Principalis tamen ecclesia nonis post annos quadraginta & unum dedicata fuit, sub Diemone abbate, qui quinque episcopos ad id pensavit, quæ invitavit anno MCCCXXII. Resuscitata autem utcumque ex cineribus Laureshamensis ecclesiæ, Anselmus abbas ibidem sacre religionis vigorem roborare instituit, quin etiam propagare, novâ cellâ in monte Abimburgiensi in honorem sanctorum martyrum Stephani & Laurentii extructâ, ubi decem fratres collocavit. Cùm vero monasterii pollutionibus recuperandis, & de manu principis Bertholdi advocati eripendis insisteret, caput ab eo, retrulsitque in custodiam est. Ebo Wormatiensis episcopus ante episcopatum monachus fuerat Laureshamensis, in cujus nomine si non falsus est prædictus chronographus, emendandus esset Bruchii catalogus, in quo episcopus factus dicitur anno MCI. quo tempore Anselmus abbas non amplius in vita erat.

CCXIV.
Theogerus
abbas S. Georgii.

Sub idem tempus Theogeros seu Theogerus monachus Hirsaugensis a Willelmo abbate ad præfecturam monasterii sancti Georgii in Mercina silva positi promovebatur. Fuit in saeculo nobilis genere, Folcmari comitis Mettensis frater, quem adhuc adolescentem Gerungus Maubacensis canonicus regularis ad Willelmum abbatem *sub præcepta* ab eo *penitentie spiritus olim deduxerat*. Tum Hirsaugem aditus, ab ipso Willelmo habitum monasticum suscepit. Cùm humanis, divinisque litteris appime instructus esset, post prima vite monachice tirocinia strenuè aboluta, id officii ei iunxit abbas, ut cum altero monacho æquè docto, Hericome nomine, in toto tam novo quam veteri testamento, quæcumque scriptorum vitio depravata erant, corrigeret. Cùm diaconus tantum esset, prioris munus si commisit, ut in Reichenbacensi sancti Georgii cella; nec multo post sacerdotio initiatus, quo manere tanta cum reverentia fungebatur, ut cùm stolum colite imponeret, præ nimio tremore pane deliceret. Illic dum vestiret, Gerungum vigilem Berndriedensem salutaribus monitis ad vitam spirituales informavit. Paul.

lo ante id tempus conditum fuerat in Hercinia silva sancti Georgii monasterium, auctore Hertione, viro mobili & religioso, qui ad id operis consilio & auxilio nobilibus equis ac religiosi viri Gessonis usus erat. Illic monasticam disciplinam instituerat Willelmus Hircanigenis abbas; jamque datus eidem loco abbas impoſuerat. At, cum fecundus ad id muneris parum aptus videretur, eum ab officio removit, inconsulto Gebhardo episcopo Constantiensi, episcopus loco Theotgerum substituit. Id gravatū multo episcopus, noluitque Theotgerum ordinare abbatem, nisi prius Willelmus obedientie sua vinculis eum absolveret; quod vis tandem ille assensit. Benedictione accepta, Theotgerus ad congregandum templum & claustrum manum admovit, nec minorem de rebus spiritualibus curam habuit, qua in re ceteris exemplo prælucebat. Sacras vigiliis anticipare solitus, vix quidquam fomui corpori suo indulgebat, tam rigidas in seipsum, ut etiam fratres durissimis plerumque coenibus prægravaret. Sed tandem equo lapsus, cum infirmitatem incurriſſet, aliis compati & misereri didicit. Multa passus ab aecolis, eos denum patientiâ & mansuetudine ita flexit, ut plerique ejus discipline in monasterio se subdidicerint. Non solum autem virorum, sed etiam mulierum curam geſſit piſſimus abbas, adeo ut septingente ætatisque sexus persone se se ejus magisterio commiserint, quorum in gratiam varia monasteria instituit, ut ex consequentibus patebit.

In Hispania sanctus Emilianus abbas, de quo in primo volumine egimus, dum in vita monastica & insistentem habuit Felicem eremitam, virum sanctum, remota illi, qui in castris Bilibienſiſi burnatus fuit. Ejus reliquias absque debito cultu illic jace. post translatum se indignos ferentes sancti Emiliani canonici monachi, Blasium abbatem impulerunt, ut eas ad seum transferret monasterium. Vesum ille id citra regionem auctoritatem fieri non posse ratus, Aldelsonem regem adit, ejusque assensum obtinuit. Hic nihil minus ad rem exsequendam segnior, a suis deſpectus compulſus est, ut tam exsequi ne amplius cunctaretur. Itaque Lapi comitis, in casus ditione positus erat locus, & Thecle ejus conjuga consensu impetrato, hæc translatio sollempni ritu peracta est. idus Novembriſi, mæi accervit. que hanc anno respondet. Hujus translationis hiſtoria præſertim scripta est a Grimaldo monacho, qui tempore hæc translationis poſterior eſſe videtur ex his, que in fine ſcribit de Garſia Alarenſi episcopo & Garſia rege; adeoque diſtinguendus ab eo, qui vitam sancti Dominici Exileſiſi in litteras retulit.

ANN. CHR.
ſepo.

CKV.
Felicis e.
remite. Hic.
remota. Hic.
transla.
100.

A N N A L E S O R D I N I S S. B E N E D I C T I

LIBER SEXAGESIMUS-OCTAVUS.

Ab anno Christi 1091. ad annum 1094.

ANN. CHR.

1091.

I.
Beneventana
synodus.

Petrus Caven-
sis modestia.

II.
Rainerus ab-
bas Crispini
Urbanus i.
dit cum Al-
berto.

Novo post millesimum nonagesimo-primo Urbanus papa ab Urbe, quae Henrico regi schismatico & Guiberto antipapa a periculis prodita erat, in Campaniam discedere cogitur, malum cum mansuetudine, inquit Bertholdus, *causam suam agere, quàm Romam cum exercitu intrare, & rebellionem contumaciam cum multa sanguinis effusione domare*. Ubi in Campaniam advenit, ab omnibus catholicis reverenter acceptus, Beneventi synodum habuit, in qua Guibertum, eique adherentes denuo anathemate mulcavit. In hac synodo, id contigisse parat Baronius, quod de Petro Caveni abbate in ejus vita legitur, cui in synodo capite nudo assident Urbanus pontificali insulam seu mittam misisse dicitur: quam ille quidem reverenter accepit, sed ea nunquam uti voluit, hoc modestiae exemplo damnavit quorundam abbatum arrogantiam, qui ejusmodi honores ambiebant.

Cum pontifex Beneventi versaretur, cum conventu Rainerus, Crispiniensis in pago Hainocensi abbas, & ab eo *monasterium suum, quod petebat, facillimè adeptus est*, id est pontificis diploma, quo monasterii possessiones & iura confirmata sunt. Hoc iter aggressus est Rainerus cum Alberto & Johanne, quorum alter ob vicium imbecillitatem, alter ob morbum, Romæ lastratâ, ulceris progredi non valentes, consilio abbatis ad Vallis-ambrosii monasterium fecerant, eas redire praestolaturi. Illic monachos mira continentiae & eximiae vitae invenerant, regulæ Benedictinae observantissimos labore manuum vitam comparantes, in peregrinos & pauperes mirâ caritate affectos, qui ipsos summâ humanitate exceperunt. Peracto negotio, Rainerus abbas focum Vallis-ambrosiae revisit, & cum eis in partem rediit: Albertus vero cum Johanne ad solitudinem reversus est, sancti Domitiani fecisse quondam illastratam, ubi antea multo tempore conversati erant. Ille Domitiani focus quondam fuerat sancti Landelini, qui Crispiniense monasterium seculo septimo considerat, ut loco vidimus. Hoc monasterium injuriâ temporum ad seculares canonicos transierat, sed postliminio monachis restitutum, ejus pri-

mes a reſtitutione abbas erat prædictus Rainerus. Sub eo cùm aliquamdiu illuc viſiſſet Johannes monachus, remotioris vite deſiderio ad prædictam ſolitudinem ſe-
cediſſet, non longè a monaſterio diſtans, ubi diſtictam vitam agebat. Hinc ſe
advenit Albertus, honeſtis parentibus ortus in pago Tornacenſi, ſed nonnisi poſt ſu-
ga ex Italia reditum ſacris Crispini monaſterio: ubi perpoſiti primùm, deinde cel-
ſetarii officio fundus eſt; in ſane præditus doctus, quas ſanctum Benedictus ad cel-
ſetarii munus exigit. Cùm in corrobore vita per annos viginti-quinque ſe ex-
erciſſet, demum in ſolitudinem præſtinam rediit: ubi reliquam vitam piſuſine conſe-
crauit, aſperſimo ciliicio, præter ceteras vivendi aſperitates, a capite ad pedes indui
ſolitus. Præbiter factus, duas quotidie miſſas celebrabat, annam pro vivis, alte-
ram pro defunctis; in vigiliis totum præſterium recitabat, centies ſalutationem
angelicam geſibus ſecis vel proſtratus. Pecuniam manu vel tangere abhorrebat: ut
ſi quis importunè ingereret, Crispinensè monaſterio dari ſuaſeſcit. Si qui cauſa con-
feſſionis ad eum accedeſcit, eos primùm ad episcopos remittebat: ſed ire perti-
naciter nolentes tandem audiebat; quod Paſchalis II. & poſt eum Honorius & In-
nocentius II. litteris ſuis probaverunt. Paſchalis ad eam litteras attulit Odinus ab-
bas ſancti Gilſeni; ut ſolus Innocentii litteræ exiſſent, quatum ſummam aliis refe-
rentus.

Eodem ſerè quo Rainerus abbas tempore Urbanum papam adit Gervinus abbas
Cenſuſenſis, eo nomine ſecundus, de cujus moribus ſuperius (a) actum eſt. Hic
poſt mortem Rotomagi Ambianenſis episcopi illam ſedem occupare niſus eſt non ſi-
ne contradiſſione ſummatum: ſed tandem pari equo prævaluit, tumque ad Urbanum
pontificem proſeſſus ſtatuit, ut ipſius cedeſſo auctoritate apolloſicæ confirmare-
tur, ſaveſcit in primis Rainaldo Remorum archiepiscopo, qui per ſuos nuntios
Gervinum electum litteris commendavit. Hinc ſavorabiliter acceptus ab Urbano,
apud quem duobus menſibus demoratus eſt, litteras ab eo impetravit ad clerum &
populum Ambianenſem, quibus ejus electionem ab ſe approbatam, & vitia, ſi qua
in ea interveniſſent, condonata ſignificat. Hæc litteræ hoc loco reſcribuntur.

Urbanus episcopus, ſervus ſervorum Dei, ſacro & populo Ambianenſi ſalutem
et apoſtolicam benediſſionem. Reverendiſſimus ſacerdos noſter Gervinus, vobis episcopus,
ad ſedem apoſtolicam veniens, cauſam ſuam cum teſtimonio litterarum reverendiſſimi
cuiusdam noſtri Remorum archiepiscopi Rainaldi & legatorum ipſius vobis nuntiavit.
Nun autem electionem ejus tantummodo approbantes, & illum, qui ex tranſverſo ſe in-
jerit, reprobanter, ſimulque diu nobiſcum cum retinendo, & ſi qui contra eum venire
voſſent attendendo, poſtquam in duorum menſium ſpatium, quo nobiſcum digni, nem
contra eum quicquam attulit; & condeſcenſione miſericordie rigorem juſtiſſe tempe-
rantes, in loco cum & officio ſuo confirmatum vobis remiſimus. Propter quod ſrater-
nitatem voſtram auctoritate apoſtolicæ commendamus, ut omnes ei obediatis, velis
idem poſſuri cæſtrari, omni conſilio & auxilio ad retinendum & regendum epi-
ſcopatum ſollicitudinem impudatis: ut cum ipſa tam de doſtrina ſua, quam de obedi-
entia voſtra gaudere valeatis. Quod ſi poſt hæc conventionem quicquam ei de epiſco-
pate contradicere præſuſerit, eique ſicut episcopo ſuo ſubditi reſiſſerit, ſententiam,
quod ipſe præ inobedientia cum multaverit, nos apoſtolicæ auctoritate confirmamus. Da-
ta tttii. kal. Januarii.

Hæc litteræ non tamen ceſſit adverſa pars, ſimonie victim Gervinus, tum in ab-
batia, tum in episcopatu adipiſcendo, opponens. Verum cùm hæc accuſatio ido-
neo teſtimonio ſulta non eſſet, Gervinus iterum ad Urbanum proſeſſus, taſis ſa-
croſanctis evangeliis ſacramento ſe purgavit, neque litteras a pontifice obtinuit
ad clerum & populum Ambianenſem, quibus eidem Gervino debitam obediſſentiam
impendi præcipiebatur, atque a clericis continentiam ſervari. Data epistoſa xv. kal.
Auguſti anni ſubſequentis. Legati illi, de quibus in ſuperiori epistoſa ſit men-
tio videtur eſſe Barthardus abbas ſancti Baſoli & Dudo capitaneus, qui tunc Ro-
mam proſeſſi, litteras Rainaldi archiepiscopi pontifici detulerunt. Prævaluit de-
mon Gervini cauſa, qui abbatiam ſuam cum episcopatu retinuit, dum Urbanus
papa cum ipſo abſcediſſet.

Post mortem Girardi Sagenſis episcopi, qui x. kal. Februarii hoc anno occidit,
ſerio abbas Utiſenſis, qui Mainens ante biennium ſuccedeſſerat, in ejus locum ſub-
ſtitutus eſt. Neque Guillelmus archiepiscopus poſt pentecosteſ Rotomagi ſynodum
comprovincialium episcoporum & abbatum habuit, in qua de ſuſcicndo vacante epi-
ſcopatu episcopo actum eſt. Communitatis omnium conſiliis, tandem Scilſonem Uti-
ſenſem episcopatum valde remotaſſe commiſit, quem x. kalendas Julii Rotomagus eo-
rum conſecravit. Hanc vero eccleſiam triginta-duobus annis ſtrictuſſe reali
ſerio, multa paſſus a ducis & proteſſis ſui parochianis, ſcilicet Rotberto Bolſi-
menſi.

ANN. CHR.
1091.

III.
Gervinus &
episcopus Am-
bianenſis.
(a) P. l. 44.
n. 100.

Urbanus de
epistoſa.

IV.
ſerio abbas
Sagi aplice
ſus creatus.

(b) Ordinis.
l. 3. c. 1. 897.

ANN. CHR.

1291.

Rogerius ele-

ctus abbas U-

trentis.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

(a) ibid.

menſi, & Rotrone Mauritanienſi, corumpſe affectis, qui atrociter ſecum diſſen-

tes, pacem illius eccleſie turbare non ceſſantes.

Sic vacante Uitenſi abbatſi de eligendo (*) ſuccedere, triduano premiſſo joſu-

olo, agi ceptum xxi. kal. Anguſti. Hinc electioni adſuit Serio jam epicoſus,

& cum eo abbates, Fulco Divenſis, Arnulphus Troanenſis, & Radulphus Sagienſis.

Leſto Regule capitulo de ordinando abbate, omniom voca in Rogeriam de Sappo

ejusdem cenobii monachum, virum petitiſ litterarum, multaque honeſtate & co-

mirare preſtitum, conſpirant. Abſente Roberto duce, electus in Angliam, ubi

tunc dux verſabatur, tranſſectavit ad obtinendam confirmationem. Dux electio fa-

cilem attentionem preſtavit, eique per baculum paſtorales, ut tunc mos ſolebat, co-

nobii coram in exterioribus commiſit, ac litteris ſuis Lexovicenſi epicoſo, ut no-

vum abbatem canonice proveheret, mandavit. Quin etiam Willelmus Angliæ rex

eidem electo gratificatus eſt, & omnia, quæ pater ſuas ejuſque proceres Uitenſibus

conſulerant, confirmavit. Reverſus ad ſuos abbas, & a ſtatibus honorifice

ſuſcepit, triginta quatuor annis cenobium optime rexit: quo tempore centum &

quindecim diſcipulos velles monachos admittit. Ex his ſex raris in locis ad abbatia-

lem dignitates aſſumit: quorum e numero Guarinus ei ſuccedit in regimine Uti-

tenſi: Ludovicus verò, expulſis iudicio majorum & Balcheri-villa canonici, decem

monachorum coloniam in ſancti Georgii martyris baſilicam deduxit.

Paulicenſe agri Rotomagenſis monaſterium in Caletis, de cujus origine lo primis

dupbus Annalium tomis egimus, a Daniis cverſum ad hoc uſque tempus raris

conſcriptum jacuerat. Hoc reſtrare cupiens Thomas miles, ejus loci dominus, Gal-

terium abbatem ſanctæ Trinitatis de monte ſanctæ Catharinae prope Rotomagum im-

pulſit ad id crequendum, cuoque pacto ecclieſiam & monaſterium de Paulicatis, quod

ab antecedeſſoribus ſuis pro virginibus Deo ſacris ſub regimine ſanctæ Anſte-

bertæ primis conſtitutum fuiſſe dicit; monachis ſanctæ Trinitatis numero quatuor,

Deo ibidem ſanctularis, tradidit, aſſenſiente Willelmo archiepiſcopo, qui in litte-

ris hæc de re conſecta ſubſcripſit, teſtibus Gualteranno Thomæ fratre, Reginaldo

de Bello-monte, aliſque. Accuſit confirmatio Urbani II. qui in litteris Willel-

mo archiepiſcopo inſcriptis factum non modò probavit, ſed etiam fideles omnes ad

ejuſdem cenobii reparationem & augmentum cohortatus eſt, quartâ penitentie

parte his condonata, qui ad id de rebus ſuis aliquid collatuſ eſſent. Utraque li-

tera hoc anno data. Nunc locus in priorum monachis deſtitutum reſtaſus eſt:

abbatis verò ſanctæ Trinitatis ſeu ſanctæ Catharinæ Cartuſiani Rotomagenſibus

ceſſit.

Sub idem tempus conditum eſt Montis-bergi (*) monaſterium in bonorum be-

tiſſimæ Virginis Mariæ, qui locus eſt diœceſi Conſtantienſi, a Vallois una ſerè

locuſ diſſitus. Hujus monaſterii auctor vir illuſtris Balduinus de Redvallis, vulgò

de Rorer, qui in Stephanum Angliæ regem armis decertavit. Multas eidem cenobio

poſſeſſiones conſtulit Willelmus tertius Angliæ rex, ob id ejus fondator a poſ-

teris habitus, ari & Rogerius primus loci abbas, aſſatus e monaſterio Crucis

ſancti Audoeni ſeu ſancti Leufredii, a quo edificatam fuiſſe monaſterium Montis-

burgi Robertus de Monte ſcribit. Hic eſt, Rogerius vir religioſus, ait idem an-

ſtor, & ſocias Witmundi, poſtea epicoſi Averſani, cui idem Witmundus librum

de corpore & ſanguine Domini inſcripſit. Rogerio abbati ſuccceſſit Urſus Gemeti-

ci ſubprior, qui ordine ſeu diſciplinâ regulati, & ædificiis eundem locum nobili-

taſſe tradidit. Addit Robertus hanc abbatiam ab Heinrico Angliæ rege commiſſam

& conceditam fuiſſe Richardo de Rorer, ut eam cuſtodiret, augereque tam-

quam propriam, quòd ille præſtate cenavit. Is eſt Richardus de Ridvallis, quem

apud Montis-bergum in Normannia burnatum fuiſſe Ordericus (b) tradit. Plura de

hoc monaſterio in Neuſtria-pia.

Per idem tempus gravis ſeditio apud Cenomanos orta eſt (c) inter Hoellum

epicoſum & Gaufridum de Medana, qui, abſente Roberto Nortmannorum &

Cenomanenſium comite, totam regionem perturbavit, effectique, ut Hugo, filius

Attonis quondam comitis, cujus ipſe tutor erat, in urbem acciperetur, accepto

u proceribus ſacramento, qui Robertus fidem prius obtinebant. Cum id ſibi non

licere arbitrareretur Hoellus, Robertum adit; verum, ut, ille tota voluptari deditas

erat, nihil reſponſi ab eo retulit. Interim Hugo communiſſenſis in urbem receptus

in epicoſpalibus ædibus manebat, unde epicoſus e Nortmannia reverſens, divertit

ad ſuburbium ſancti Vincenſii monaſterium, indeque cum Hagone per itinerantius

res traſſabat. Epicoſpatem ut de manu ſua Hoellus acciperet, poſtulat Hugo;

cui cum epicoſus acquieſcere nolle, ſibi inſidiis parari intelligens, reliſſis urbe

in caſtris circumſpectis morabatur. Tum verò comes vinum & annonam, conſum-

que epicoſi ſupellectilem invaſit, ac res ſanctuarii in proprios uſus convertere non

dabi.

V.
Paulicenſis
monaſterium
reſtravit.

VI.
Montis-bergi
monaſterium
conditum.
(*) Montis-berg.

(b) Ordericus
lib. xii.

VII.
Seditio apud
Cenomanos.
(c) Anſelm.
12. p. 292. &
ſeqq.

dubiebat. Horum facinororum lucentes erant multi ex clericis episcopo infestis in primis quidam Hilgotes, ab eo presbyter ordinatus, qui modò clanculano detrahendo, quod apertis contumeliis debacchando, virum mansuetissimum lacessere non cessabat. Ejos porro vasaque voram vexandi episcopi occasionem præbuit factum Guchetii, ecclesie Cenomaneosis decani, viri honeste conversationis, & litterarum scientiis non mediocriter adorati. Hic sæculi vanitates perosos, monastice professionis habitum susceperat: cui a nonnullis, qui ejus famæ detractum volebant, amicitia specie suggestum est, ut fraterculum duodecim, qui necdum perfectæ litterarum elementa didicerat, in decani loco substitueret, & contra ecclesiastica instituta, patulum senioribus auterret, episcopo haud reclamante. Hinc, arrepta occasione, Hilgotes in episcopum firmere, clericos in eum commovere, denique nullam non movere lapidem, ut ad injuriam episcopi puctum illum deponerent, & quendam nobilem juvenem, Geracium nomine, nepotem scilicet illius vomicatissimi Geruasi, ejusdem ecclesie quondam episcopi, in loco ejus constituerent; quod factum obtinuit: nec sic tamen episcopum episcopi amicos vexare desistit. Unde quidam eorum, cum jam dictum comitem factis ecclesie visis iniurie cernerent, in apostatis ad episcopum, qui ad castrum Sablollum (*) se receperat, confugerunt. Quæ re ejus de sulcos cerneretur Hilgotes, eique adhaerentes; furore amplius succenti, familiam episcopi persequi, tam contumeliis, tum pecuniarum exactioibus gravare insisterent. Cum verò episcopus se illic tuto consistere non posse intelligeret, ad Anglorum regem se consulti, a quo benigne acceptus est. Interim post menses fere quatuor illinc reversus, eum illos sacrilegos in sua tyrannide contumaciter persistere videret, litteris eos cum monuit, ut a sua contumacia desisterent, alioquin officia divina sibi interdicta esse sciant. Cum verò nec sic a vasa respiceretur, secundo remedium tempus adesse prudens antistes videret; veritus ne, si rem acriter persequeretur, gravioris discordie causa emergeret, divertit ad vicum, quem vetuli vocabulo Solemnus (*) appellatur, ubi monachi sancti Petri de Cultura in cella regulari degentes, eam hospicio reverenter acceperunt. Rebus tandem cum comite compositis, episcopus a civibus desideratus ad eos revertit: cui quarto ab urbe milliario innumerabilis utriusque sexus multitudo, quæ ipsum ad monasterium sancti Petri de Cultura deduxit, ubi festum Apollinaris celebravit: demumque a clericis maris ecclesie post legitimam satisfactionem honorifice susceptus est.

Bertrando Nobiliacensi apud Pithones abbati succedit hoc anno (4) Gossidus VIII. fœ Gossidus, cujus tempore Petrus Pithavorum episcopus sancto Juliani loci par-
trous ecclesiam sanctæ Mariæ de Capella, sitam apud Mortuam mare extra ca-
strum, tradidit in manum Gossidus abbatis Nobiliacensi: cujus rei testes fuere Gos-
fredus abbas Malliacensis & Gumbaudus abbas sancti Benedicti de Quineico. A. 1130.
Eum in camera domini episcopi in scito sanctæ Praxedis virginis, Philippo regi,
Francorum, Willelmo Aquitanorum duce.

Pithavici sanctæ Crucis nobilissimo parthenoni post Petronillam abbatissam per-
fuit Adelaïs, quæ ab Urbano II. sedis apostolicæ rationem & confirmationem pos-
sessionum obtinuit, diploma dato Brevenoti per marem Johanne S. R. E. diacono
cardinali, xv. kal. Aprilis, anno dominicæ incarnationis mxcv. pontificatus Ur-
bani anno iv. Sub his diplomatis abbatissam & foretes commonet, ut aposto-
lice sedis benignitati sanctis assibus respondeant, regularis discipline institutio-
nibus studiosius dent operam, & ad eternam gloriam totis viribus adhibeant.
Eodem diplomate statuit pontifex, ut collegiata B. Radegundis ecclesia sanctæ
Crucis regimini in perpetuum, uti antea, subiceret: quod jam prius desideraverat
Amatus Eliotensis & Hugo Diensis episcopi, apostolicæ sedis legati, in concilio
Santonensi; idemque Gregorius VII. Interim suis confirmaverat, Hugoni & ceteris
clericis ejusdem ecclesie inscriptis. Adelaïdis abbatissa sufficit Sibylla, domo Ro-
berti de Arbriculis & sororis de Ponte Ebraudi quondam apud Borneum douavit
anno mxcv. ad petitionem Herlenis prioris. Sub mediis sæculi duodecimi Sarra
sanctæ Crucis abbatissa quædam est eorum Aimeico sedis apostolicæ legato, de Gile-
berto Porretano Pithavorum episcopo, quod per eam sibi non liceret priorem seu
decanum sanctæ Radegundis, ut ipsa loquitur, intrare. Editæ sunt hæc de re
ab Americo litteræ in concilio Pithavensi, assensu Gossidus Berdegaldensis archiepiscopi,
Lamberti Engalsensis & Bernardi Bantousensis episcoporum, quibus præve-
rant litteræ Bernardi Claret-vallensis & Macarii Floriacensis abbatum.

Per idem tempus Petrus Pithavorum episcopus, non laudatus, ecclesiam sancti Fe-
licis de Silare II. Roberto Caste Dei & fratribus ejusdem cenobii coequali, assensu
canonicorum sancti Petri, eâ lege, ut sui semper memoriam habeant, & in suo me-
morialis nominis desuetudinem conservant. Insuper ratam habet episcopos, ut qui
qua

ANN. CHR.
1091.

17) Sabil.

18) Solan.

VIII.

Nobiliaci ab-

batissæ.

19) Lib. II.

10. 11. 12.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

1130.

ANN. CHR.
1095.

quis aliquid in illa ecclesia iuste vel iniuste possidet, eisdem statim concedat. Hinc Aldebertus quidam, forte Dolensis apud Bituriges abbas, eis cedit *modestatem erroris pastoralis* & oblationum, quas in natali Domini & in festivitate sancti Felicii ibidem percipere solitas erat. Teles domus Aldebertus Dolensis abbas, in *rebus manu illa donatis ad apud Casa Dei facta est*, quippe qui monachus Casa-Dei fuerat; anno sequenti promotus ad archiepiscopatum Bituricensem. Teles quoque Ral-naldus abbas sancti Cypriani, & Gervasius abbas sancti Savini. Hec donatio facta dicitur in dedicatione ecclesie Saigacensis.

X.
Hoc anno cenobium sancte Marie, dictum Fons-Gombaui in confinio Pictorum & Biturigum, ad Crofam (*) annum, inceptum fuisse dicitur a *beato Petro abbas*, cognomento de Stella, qui primus locum rexit, ibidemque anno MXXV. decessisse, *mors arperit* seu igne indistinguibili consumus. Ejus successor Guillelmus, & post eum Altraudus. ita in chronico Malliacensi seu Maxentiano. Paulo tamen seculis illud monasterium conditum fuisse colligitur ex vita Bernardi abbatis Thironensis, qui veritus ne abbas sancti Savini post Gervasii abbas decessum, qui non ante MXXVI. contigit, a monachis eligeretur, ad Petram de Stellis, qui non longe a sancti Savini monasterio eremiticam agebat vitam, se recepit; dein, eodem Petro duce, ad Robertum de Arbrisse, Vitalem de Mauritania, & Radulfum de Fuzia, qui in confinio Cetonannicæ & Britannicæ regionis vastam solitudinem incolebant: quæ omnis contigere, antequam Petrus de Stella seu de Stella monasterium Fontis-Gombaui extrueret, ut in eadem Bernardi vita diserte legitur.

In prædicto Maxentiano chronico Odo abbas S. Johannis, scilicet Angeracensis, hoc ipso anno MXXV. obiisse dicitur, eique Aufcilius, dein Ainricus seu Henricus successisse. In necrologio Angeracensi Odonis obitus x. kal. Septembris notatur. Ejus epitaphium compoluit Baldicus in hunc modum.

*Qui properas transi hujus monumenta sepulcri,
Ut relegas titulum, tampræ quam gradam.
Hic jaces abbatum decus & specialis beneficii,
Paupe rebus fatis, indignis Odo fidei.
Qui potatæ amare, monachorum forma, desenter
Ingeriacensi profuit ecclesie.
Tandem pace beatæ spiritus morte quiescit,
Ecclesie robur, Ordinis Odo vigor.
Qui legit hoc, dos fac: Odum sic pia vota,
Deque morti sollicitare iter.*

De Aufcilio & Henrico ejus successoribus inferiâs.

(a) F. 11. 66.
2. 41.
(*) Lysar.
Hoc item anno Hunaldus (a) Moitiaci abbas decessisse dicitur, & Alalaci (b) sepultus fuisse in monasterio sancti Martini ab se condito & dotato, ubi cella est Ordinis Cluniacensis, hodie quoque convegnalis, in diocesi olim Aginensi, nunc Condomiensi. Illi ad ejus tumulum lampas olim ardebat. Ei successit in abbacie Moitiacensi Asquelinus, qui claustra monasterii refecit, multaque alia præclare gessit.

XL.
S. Eugendi
abbas.
(b) Bih. 2v.
400 p. 119.
(*) Bih.
67. 11. p.
115.
S. Augendi seu Eugendi monasterio præsidebat hoc tempore Hunaldus seu Unaldus abbas, quo abbate Wido Genevensis presul hoc anno sanctæ Mariæ (b) ecclesiam, sitam in villa Stissiacensi (*), Aimo Genevensium comite rogante, contulit *causam sancti Eugendi, quod Condatisensis vocatur*. Idem comes Aimo (c) eidem cenobio, cui venerabili abbas Unaldus tum præfulsisse dicitur, concedit *assiduo* illor, *quis ab ingenuis dominibus in potestate Stissiacensi monachi sancti Eugendi hæcenus obtinuerant, & in potestatem obtenturi essent*. Has minutias referre cogit penuria monumentorum majoris momenti, ne tam celeberrimo monasterii historia a nobis neglecta videatur. Idem Hunaldus abbas multa alia beneficia ab Hugone Lugdunensi & Widone Viennensi archiepiscopis, necnon a Roberto Lingonensi & Philippo Catalaunensi episcopis, ejusque fratre Hugone Campanie comite acceptis dicitur. Hunaldi successor Humbertus privilegium a Palchali II. obtinuit anno successorem sortitus post annos quinque Hunaldum secundum, qui anno MXX. complures ecclesias (d) a Widone Genevensi antistite, superius laudato, obtinuit.

(d) B. p.
117.
Cianico f.
da donatio.
Hoc ipso anno MXXI. Gilbertus comes Clavi-montis, episcopus frater Hiermannus atque uxor Leutgardis, Clavi-montis monasterio tradens median partem ecclesie sancti Symphoriani cum adjunctis, advocacione tamen sibi retenti. Hæc ecclesia fira erat in Leodicensi episcopatu, ut ex sequentibus intelligatur, ubi donatores illi obitum dicuntur apud Leodicensem episcopum Henricum, ut *prædicta ecclesia per se sit, nulli obnoxia serviente, jusque propriam habeat abbas baptismi atque sepul.*

tri, nullique quidquam solvat, nisi quatuor tantum denarios episcopo Leodiensi, in
 cujus parochia sita est. His litteris subscibit prius inter multos alios nobilis At-
 tulfus d' Ebrées. Hanc vero donationem gratam habuit Hemengardis amica Gil-
 bertii comitis Clari-montis, quod de Claro-monte successit Leodicensis interpretan-
 dum, non de Claro-monte apud Hellovacon, quod Guichenon visum est. Clarimontis
 castrum (a) Obertus Leodicensis episcopus, Heinrici successit, multo pretio ac-
 quirit, sortē à Lamberto comite de Claro-monte in diocesi Leodiensi, ut in magno
 chronico Belgico legitur, qui Jerosolymitanæ expeditioni interfuit.

Non diu post hanc donationem superest fuit Heinricus Leodicensis præsul, mor-
 tuus anno mact. ejus obitum xv. nonas Novembis notat necrologium Leodicen-
 sis ecclesie: ac præfatus Agidius Autex-vallis monachus, qui eam pridie kal.
 Junii defunctum fuisse scribit, adimplante Rodolfo (d) in chronico sancti Trudo-
 nis, auctore equali, apud quem Heinricus episcopus in diebus penultimis defunctus
 traditur. Eo mortuo, novæ turbæ (e) in monasterio sancti Trudonis, ubi Heini-
 ricus Lovanienſis comes Luipone in abbatiam reſtituit, expulſo Heilmanno, qui
 deinceps illic privatus absque ſcandalo viſit in ſumma rerum ob loci deſolationem
 penoria, quâ conſectus, tandem conſeſſus, uſque & communicatus interit. Tunc
 Heinricus rex in Longobardia verſabatur, Mantuæ obſidione occupatus: ad quem
 Luipo ſtatim contendit, ut in abbatia confirmaretur. Eundem adit Obertus
 (*) præpoſitus eccleſiæ ſanctæ Crucis Leodienſis, ut vacantem episcopatum obte-
 neret: quem & adeptus eſt, agente apud regem Wolbodon ſancti Linenſis in-
 cadem urbe abbatē qui ab Henrico episcopo depositus, in regis gratiam (d) ſe
 ſe ſuſcitavit, in abbatiam poſtmodum reſtitutus per Obertum episcopum, Be-
 rungero ejus amulo expulſo, ſed deſuo poſtea revocato a monaſt. Wolbodon
 prodigatorem ruſus expulſis. Non tam facile regi gratiam Luipo ſibi concilia-
 vit, ſed graviffimum pecunie pretio in ſanctis ſimoniacoſi eam mercatus, apud regem
 tandem eſſectus, ut Obertus ſuſtus episcopus ipſum abbatem conſecraret, immo
 ut Bernardi verbis utar, naceretur. Tam abſorbi principio ſuccellus reſpondit;
 nam, in ſamiliari in malos uſus proſtigatâ, neglectâ regulari diſciplinâ, cum ex
 agro ſub veſperam reverſus multo vino cum ſuis ſamiliaribus ſe inguſtigatſet, la-
 tuſque ſtrato compoſitus ſub medium noctem pane caſanis inventus eſt; viſque
 ulque ad Primam ſpirans, primâ luce tandem exſpavit kalendis Auguſti, neque
 conſeſſus, neque uſque, neque communicatus, inquit Rodolfus, cum via poſt
 conſecrationem annis duobus abbatiam tenuiſſet.

Longè meliori loco erat monaſtica res in Affligienſi monaſterio, quò nobilis
 vit Heribrandus, viſo divini judicii terribis, hoc anno ad converſionem veniſſe di-
 citur apud Albericum in chronico, triceſimo ſtatim die à Deo in calum voca-
 tus. Hanc ſecuti ſunt quinque ejus filii, ipſiſque frater, vir magni nominis & converſe
 potentis, nomine Ingelbertus, qui omnes conſerâ monaſtica ſignificati, ad eccleſias
 theſaurus rerum patrimonialia tranſulerunt. Rem ſeuſus explicat chronographus (e)
 Affligienſis, cujus ſummam hic referemus. Degebat haud procul Affligemium pui-
 eps quidam viceli caſtelli nomine Heribrandus, vii geneſe opibusque inclitus. Is
 nocte quadam tale divini judicii viſum habuit, ut ad ſupremi judicii tribunal ra-
 ptoſ, atque damnatoſ ſibi videret, ſed beati Petri interveſtu liberatoſ. Tum
 ſuperſpectus, converſuſque ad conjugem, gravi ſe ſomno, cujus ſpecies altè ami-
 ſo inſiderat, terribis via ſpirans animabat, ſequē deinceps vitam ſua velle imi-
 tate, ut terribilem illam ſententiam evitaret; & ne quid eam celaret, ſibi po-
 ſitum eſſe, ut ſeculo æntium remitteret, ſi ipſa conſentiret. Adela verò, (id
 conjugis nomen) ut piſtiſſima erat, non modò non contradidit, immo ſacillè aſſen-
 ſum præbuit, & ipſa virum ſubſecutura. Latus tam ſacillè conſeſſu aſſenſu Heri-
 brandus, ſub militaris babitis pompa, erecto vexillo, contra ſpirituales ieiunioſ
 pugnatroſ, cum magno amicorum & cognatorum comitatu, Affligemium prope-
 rat; ingreſſuſque beati Petri eccleſiam, cum Adela, non jam uxor, ſed ſorore,
 depoſitiſ velle militari, ſc. ſe omnipotenti Deo & beato Petro apoſtolo æternam ſer-
 vum mancipat. Verum, quia filii eorum necdum adultæ erant ætatis, ſed adhuc
 parentum coſilio, auſilioque indigebant: mater ſubinde permiſſu abbatſ ad eis
 conſolandum deſcendebat; pater verò in Dei obſequio immotoſ Affligemii perſiſte-
 bat, ſed non diu victurus; nam intra viceſimum à converſione diem ſebre corre-
 ptus, ceterum pietatis ſuæ mercedem conſecutus eſt. Eo mortuo conſeſſa in propo-
 ſitum confirmata, reliquum vitæ in Dei cultu ſub ſanctæ religionis habitu peregit.

Parentum exemplum ſecuti ſunt quinque filii: quorum duo primi, Ingelbertus vi-
 delicet ac Sigerus, ſpectis ſeculi obſtamentis, conſeſſi expertes, Affligemium con-
 volarunt. Hos ſecutus eſt Folcardus, fratrum maximus natus: cujus converſioſ
 ſiater ejus Onulfus, eum plurimum ſollicitus, aſſertum ſe nonquam monachum
 Annal. Bened. Tom. V.

ANN. CHR.
 1054.

(a) Goffa Leodi.
 episc. l. 1. p. 1.

11.

XII.
 Nova turba
 apud S. Tru-

donem.

(b) Spert. l. 1.

p. 150.

(c) P. l. 1. p. 1.

11.

(*) al. Ob-

bertus.

(d) Goffa Leodi.

episc. l. 1. p. 1.

11.

XIII.

Heribrandi

& aliorum.

(e) Spert. l. 1.

p. 150.

force, gravissimo correptus morbo, eorum cunctis demum accessit, seque cum uxore sui Gertrude, duobusque filiis, Godefrido & Waltero, Deo ibidem consecravit. Reliquis quinte frater, Arnulfus nomine: qui & ipse divini timore salubri iaculo percussus, cum binis iidem filiis, tandemque filiabus, illuc se recepit. Tam illustribus arboris socium se adjuvat Ingelberrus de Calcierto, Heibrandi mox laudati germanicus, qui tante humilitatis fuisse traditur, ut annos annos onulos ad molestinam ducere, fratrum calcem tergere, omnia denique humilia officia casaeque amaret.

XIV. Post mortem Bercheri Senoniensis abbatis, cum per triennium abbatia vacasset ob turbas Mettensis ecclesie, cui hoc monasterium in temporalibus subiectum erat, electo post Herimannum episcopi obitum Poppone, ejus filii Antulius, tunc Laensis cella prior, ut superius (*) diximus, in vacante locum indodus est, quem recte per annos quadraginta octo administravit; nam claustrum, refectorium, dormitorium, ceteraque ejus loci regulares edes refecit; plurima ecclesie ornamenta contulit, & complures cellas extruxit, aet comparavit. In his est cella jeata castrum Danubii (*) quam Stephanus Mettensis episcopus construxit, cujus ecclesia postmodum a Trevirio cardinali in honorem sancti Brephani dedicata est. Ad hanc, cella Leonimontis (*) prope castrum Lunaris villæ (b), prioras de Sere, cella sancti Christophori, in clivo collis prope portam Vici (*) ita & cella Lorchingae ejusdem abbatis tempore Senoniensi monasterio accesserunt. Hec omnia difficiles ex Richerti chronico, qui in eo fallitur, quod Anthonium abbatem cum iustitiam scire dicit a Stephano Mettensi episcopo, qui non ante annum MCCXXI illam inivit; & tamen triginta regniis annos Antonin tribuit, quem anno MCCXXVI obisse dicit.

(*) Deueneri.

(*) Leonm.

(b) F. H. d. p.

(*) Vici.

Res Medicen.

XV. VVilhelmus abbas ubi.

Cum Senoniensi ecclesie Antoninus preesse cepit, annos erat sexages decimus Bertici Mediani monasterii abbatis, quo anno ecclesie sanctorum Bonifacii, Hilulsi, Spinali, Johannis & Benigni, necnon sancti Mansueti, variis in locis, resstant Bayone, a Pibone Tullensi episcopo, Bertici abbas sedem consecravit.

Hoc anno tres nostri Ordinis illustres abbates ad superos migraverunt, nimirum Wolphelmus Brunvillarensis, Wilhelmus Hirsaugensis, & Benedictus Cuiensis. Ex his primus Wolphelmus quo ante obitum anno ceteris monite suum sibi insigne intellit. Per totum illum annum exhortandis, erudiendisque fratribus sedulam navavit operam: & licet confectum jam esset aetatis, nihil tamen de propoliori rigore detraxit. Imminente obitu adfuit Herimannus cœnobii sancti Pantaleonis apud Coloniam venerabilis abbas, a quo sacro se oculo perungi petiit. Paucis post diebus, primâ luce ad caelestem patriam migravit a. kalendas Maias hejv aui, ejusque funus Herimannus Colonienis archiepiscopus, ejus nominis tertius curavit, adstantibus Herimanno S. Pantaleonis abbate mox laudato, & Reginhardo Siebergeni bonis memoriis abbate. Inter alia miracula, que post ejus mortem patris dicuntur, Heribertas Brunvillarensis monachus, qui in Daciam cum aliis fratribus, religioni monachice gratiâ, missus fuerat; domi rediens pariter, piratis mare per novem dies infestantibus, intervenit beati Wolphelmi, liberum transitum obtinuit. Nondum publicis cultus honoratur beatus Wolphelmus, cuius acta Conradus monachus ejus discipulus in litteras realis, librum suum Everhardo Wolphelmi successori & Herimanno sancti Pantaleonis abbati dicavit. Idem integram retulit ejus epistolam de sanctissimo Eucharistie sacramento, ob quam Wolphelmus inter scriptores Eucharisticos locum habet.

XVI. Non multo tempore Wolphelmus supervixit venerabilis Wilhelmus abbas Hirsaugensis. In post novem annos quam novum monasterium, seu templum Hirsaugensis fratibus laicis construxerat, illud per Johannem Spirensis episcopum in honorem sanctorum Petri & Pauli, sanctique Aurelii consecravit xij. kal. Maii consecrata curavit, die vero sequenti B. Mariæ natoriem, quod retro capitulum (sic capitulum vocabant) positum erat. Post illam dedicationem novem tantum hebdomadis supervixit, jamque instanti natali apostolorum Petri & Pauli laqueo cum in vasit. Nocturnis nihil minus vigiliis, diurnisque officiis interfuit, ipsoque die, sed priorem missam ad majus altare celebravit. Primâ luce dici subiequentis, cum gressum via movere posset, in ostorium se deduci jussit, & ad sacrum faciendum omnia parari, quod inter manus fratrum utroque laetis sollicitus altissimum peregit. Quarto die ad capitulum deportatus, quondam hæcenes in incultaverat, de ferventi studio regularis disciplinæ, de mura dissectione, de hospitalitate & elemosyna faciendâ, eis in memoriam revocavit, & ad hæc sollicitate & graviter eos adhortatus est; tum gemebundâ voce inruit, usum esse, quo magis in gremio laiciatus fuerat ipsius animus, nimirum quod fratres ex eis quidam, n. fe.

secundum prudentiam carnis potius, quam secundum simplicitatem spirituales
se gelissent, quo tandem Deus a suo consilio praeceperat. His dictis adiecit:
Amato, carissimi nullum capitulum vobiscum habiturus sum; ideoque ultima-
re patris verba & monita mentis infusa retinere satagite. Dehinc tertio die in ora-
torio S. Mariae se deserti precepit: ubi, conventu fratrum pro eo missam cele-
brante, *vestibulo ob infirmitatem, & perceptione corporis & sanguinis Domini ex-
tram suam moritur*; ab omnibus indulgentiam petens, & ipse omnibus impetrens;
singuleque amplexatus, & vultu dicto, omnes adhortatur, ut in unitate ecclesiae
& subiectione sedis apostolicae, uti hactenus facerant, ad mortem usque inviola-
biliter persisterent. Inde ad cellam suam reportatus, cum omnes ad eum confluen-
tes, res gerentes, his verbis eos consolatus est: Iusti hominis obitus non est mors
dicenda, sed mutatio, quia transit de mortali vita ad immortalem, de terra
ad caelum. Postera die in domum infirmorum deportatus, fratribus illic congreg-
atis, sub meridie, universis ejulantibus, iv. nonas Julii animam Deo reddidit.
Sepultus est post quinque dies, praesentibus cum infinita clericorum & promiscua
vulgi multitudine duobus episcopis, Gebhardo scilicet Constantiensis, ejus quon-
dam discipulo, & Johanne Spirensi; necnon quoque abbatibus, quorum duos tan-
tam nominat Trithemius; nempe Theogerum sancti Georgii in Silva-nigra, &
Neckerum Zwicklensem, Abbatem a monasterio Gebhardus tunc prior, ejus in ab-
batiali dignitate successores, ab eo missa antea Canoncum, ut reliquias beati
Petri apostoli, scilicet de capillis ejus, a venerabili Hugone abbate, quem veluti
patrem & institutorem susceperat, accepit, & Hirsaugiam afferret; quod re va-
le praestitit.

Hoc verò capillos Cluniacum attulerat Oddo abbas, qui ante conversionem eos
ex urbe Roma acceperat. Hic finis fuit eximii abbas Willelmi, qui monachice
discipline in Suevia postmodum instaurator confensus est, ubi septem nova mona-
stera condidit, & totidem saltem vetera ad meliorem frugem revocavit. De his
adum in superioribus. Praeclata ejus facta primis litteris mandavit Heymo ejus dis-
cipulus, monachus Hirsaugiensis, & post eam Trithemius in chronico Hirsaugensi,
ubi quondam Willelmi scripta commemorat, post Bertholdum, qui, enumerata ejus
scriptis, haec subdit: *Sed ante hoc omnia in illo studio monasterii districtius pra-
estavit; in quo statim adeo esset, ut si unquam aliud aliquid studii habuerat. Er-
rat enim mira sanctitatis, sanctae simplicitatis, ferventissima caritatis, Deo vivit,
& saeculo eruditur*; quo nihil illustius ab historico extraneis dici potest. Ea in
duo ejus opuscula vidi, scilicet duos libros consuetudinis Hirsaugiensium, qua-
rum prologus exstat in tomo iv. nostrorum Analectorum, & libellus de Musica,
quem in membrano codice Vilingensi legimus.

Ex ejus discipulis celeberrimos fuerunt Gebhardus Constantiensis episcopus & sedis principalis
apostolicus legatus, & Gebhardus alter, Willelmi in Hirsaugia regimine success-
sor, ac demum post Johannem episcopus Spirensis; necnon Theogritus ex abbate
sancti Georgii in Silva-nigra episcopus Mettensis. His accesserit postea S. Tymo archiepis-
copus Salzbургensis & S. Erminoldus abbas Prutolagenis. De Gebhardo
Constantiensis adum superius non semel; de altero Gebhardo agendum inferius ad
annum mcv, quando ad sedem Spirensis promotus fuit; de Theogero adum anno
superiore, agendumque iterum in consequentibus, maxime cum ad Mettensem epi-
scopatum raptus est. De Erminoldo quoque suus erit dicendi locus: de Themo
modo scribendum.

Thimo, Bertholdo Dimo, monachus primùm Althensis, dein abbas S. Petri apud
Salzburgum, ne Bertholdo in illius urbis sedem intruso, communicare videtur,
cessit ad Hirsaugiense monasterium, ut superius (a) diximus, ubi triseno deli-
tavit. Inde reversus ad sancti Petri monasterium, mortuo anno mxxviii. Geb-
hardo beate memoriae archiepiscopo, & sepulto in monasterio Admontensi ab le con-
frecto, in ejus locum successit est, obdormiens locatum Bertholdo intruso, & aliique
nonnullis, qui Adaiberonem Frisingensis ecclesiae decanum praeferebant. Verùm dum
in conductum locum ad finendam causam navigio pergeret decanus, medio anno
submersus perit; sicque omnium vota in Themocon coarctaverunt. In illa verò fe-
de, quam undecim tantum annis tenuit, utpote non ante annum mxc. facturus,
multas et ipsos antecessor, procellas & persecutiones eidem a schismatice fulminis,
in hoc forte non probandus, quod patres suas arces tueri tentavit. Verùm ab ad-
versariis victus, captusque, & capitali sententiā damnatus, sceleris lictoris licti-
bus cervicem subiecit: at semel, utramque percussus divinitus servatur. Dehinc
ex inimicorum manibus ereptus a quodam religioso fratre Hirsaugiensi, nomine
Conrado, ex eorum numero, qui apud canonicos & monachos exterritos fratres in
sappa vocantur, cum in ecclesia sua pacem habere non posset, in Sueviam se con-
tulit.

ANN. CHL.
209.

XVIII.
Comensis
vita lae-
rum.

XIX.
Benedictus
Clusensis ep-
is.

XX.
Willelmus
eius vitz scri-
ptor fenece-
quodam fac-
esset.

tulit, ubi cum Gebhardo Constantiensis episcopo eliquendis commerciorum, proxi-
mis servorum Dei monasteriis multa beneficia contulit. Sed tandem cum Welfone
duce, Gisleberto abbate, multisque aliis ad sacra loca profectus, martyrio affectus
uit. Is est Gislebertus abbas, qui assignatam sibi in Turingia Reinsprungenfem abba-
tiam zelo catholice communionis olim reliqueret, seque receperat in Hirsaugiensis
monasterium, unde Thamo, jam archiepiscopus, qui ibidem cum illis militaverat,
eum ad instaurandum Admontense monasterium, tunc religione destitutum, & se-
re in solitudinem redactum, eduxerat, ibique abbatem constituerat, ut tradit mo-
nachus Admontensis anonymus in libro de vita sancti Gebhardi archiepiscopi Sals-
zburgensis.

Hoc tempore in regno Teutoniarum, ut scribit Bertholdus, communis vita mul-
tis in locis florere cepit non modo in clericis & monachis, sed etiam eorum exem-
plo in laicis utriusque sexus, qui se saepe omnia in communem usum commiserunt
& seculi rebus abdicatis congregationibus tam clericorum, quam mona-
chorum regulariter viventium sub eorum obedientia se manciparunt. Hae in-
stitutio initium duxisse videtur ab exemplo fratrum laicorum, quos Willelmus Hirs-
augiensis abbas in suis monasteriis admisit, & ad certas leges adstrinxit. Laudo-
bilem hanc apostolicæ vitæ reformationem cum carperent invidi eorumque, eorum in-
stitutum probavit Urbanus II. litteris ad monasteriorum prelatos scriptis in hunc
modum: *Quisdam accepimus, inquit, morem vestrorum cambiorum corrodentes, quo
laici saeculo renuntiantes, & se, saepe ad communem vitam transferentes, regem
obediunt suscipiunt. Nos autem eandem conversationem & consuetudinem, sicut
vobis nostris infirmis laudabilem, & ad perpetuam conversationem dignissimam, que
in primitiva ecclesia formam impressa est, iudicantes, approbamus, sanctam & ca-
tholicam amamus, & per praesentes litteras apostolicæ auctoritatis confirmamus. Via
hæc instituta a summo pontifice approbate sic effluunt, ut etiam ad conjugatas
propagata sit mulieres, que religiose vivere, & viris religiosis cum summa devo-
tione obediunt non cessant. Ea vero ejusmodi laicorum obligatio censetur, ut,
si quis ab illo proposito defecisset, episcopi haberetur. Unde, cum quidam co-
nun, Schafelseni salutem mentis monasterio, ab eo recessisset, seque & su-
perbia monasterio ubiesset, Urbanus papa missis ad Gebhardum Constantien-
sem episcopum litteris, auctoritatis episcopalis præcepit, ut eum apostatam declara-
ret, & antistitem vinculo multaret, nisi quantocius recipere, ut ex Berthol-
do ad eum sequentem didicimus. Qui Willelmo in Hirsaugiensis regimini suc-
cessit Gebhardus, natalium splendore illustris, ex canonico primus Argentini
factus Hirsaugie monachus sub Willelmo, dein prior, et postmodum abbas, etiam
Laurebancensis, denum Spirensis episcopatum adeptus est.*

Medio Wolvehelmum inter & Willelmum Hirsaugiensem intervallo mortuus est va-
nerabilis Benedictus Clusensis abbas, præfatus anno vicesimo-quinto, cum annos
quingenta octo attigisset. Hanc vitam terminum quidam familiari suo ait si-
bi divinitus innotuisse, cum salutari baptismi lavacro emergeret trium annorum
puer. Jam vero sexagenario paululum minor, toto fere ante obitum anno brevi
de dubia passus infirmitate, aliquantulum quidem medicorum consilii obsequent,
penitenti de consueta severitate aliquando remittebat: sed mox ut transisset inciliis
haberetur, præ enim fervore queris impatiens, ad saltem disciplinæ regularis &
obediencie rigorem recurrere, & ad nocturnas etiam vigilas, trium stretrum au-
xilii subnixus procedebat. Novissimè autem regis morbo gravibus effectus, quod hic-
tericus & atrox precebat color, cum hunc morbum delicatis cibis ceteri possent
dicere nonnulli, iustareneque ut carnes ederet, respondebat: En ego morior,
& comedam carnes? Quid ad hæc nos delicatuli, quibus si taxillus obveniret
morbus, via ulla fomenta & solatia sufficerent? Tandem de instanti obitu factus
certior vir Dei, totum se spiritualibus addixit studiis, multis lacrymis capere sol-
licitus peccata sue, quam Augustino episcopo confessus est. Postremo sacris vestitus
perennis, & dominici communis eucharistiæ, cum ter illam beati Andree anti-
phona, *Dominus Jesse, magister domus, suscipe spiritum meum in pace etc.* pro modo-
lo concessit, in vigilia pentecostes spiritum Deo reddidit. Fumus ejus cum multo ho-
nore a vicinis abbatibus & monachis tydo curatum. Obitus ejus in necrologiis
Benigniano & Nemasensi notatur pridie kalendas Junii, & in epitaphio, necnon
in veribus vitz prædictis, & rectè quidem, cum obitus in vigilia pentecostes,
quod festum anno nact, in primam diem Junii inciderebat.

Librum de eius vitz scripsit Willelmus Clusensis comitis, ejus discipulus, sta-
gitante Geraldo ejus loci armario seu bibliothecario, cui illius libri prologum in-
scripsit, in quo ait se suo roganti restitisse, hoc precatus, quod complures ipsius
Benedicti aliam in Clusio comitibus existerent, qui scribendi peritiæ & merito fu-
bi

hi precellerent. Idem auctor senioris Benedicti, ejusdem loci abbat, gesta in litteras reulebat, quæ hæcenus latebant. Mirum est utrumque Benedictum a. Franciscum Augustinum in syllabo abbatum Clusensium prætermissum fuisse. Hyund de Benedicto juniori compositi leguntur: at nulla de eo in ecclesiasticis officiis hæcenus memoria. Eius in abbatiâ dignitate successor fuit Ermengaudus a Willelmo laudatus in suo prologo, ad & Geraldos armariar, cuius studium in conquirendis libris & amplificanda bibliotheca prædicat, his verbis: *Tam quoque adhibuit, & Geraldus, studium applit animam meam ad scribendum, qui multos annos, cum apud prudentissimam, circumspiciendo loca quoque ac monasteria, non cessat deplorare multas patrum sententias ac volumina, unde nostra complexas armaria, poteribus videlicet thesauris Crasti episcopi, seu gaus spulentis Arabum; quibus augenda iacubar, & sedulo custodis, quasi cellas aromatum.* Clannmontensi concilio interfuit Ermengaudus abbas, de quo inferiùs, eidemque Paschalis II. diploma concessit, quo universis Clusii monasterii possessiones confirmantur.

In Angliâ Wido Cantuariensis S. Petri abbas, de quo jam superiùs (a) actum est, inchoatam ab antecessore suo basilicam absolvit, & de transferendo seu elevando S. Agathini corpore, quod ad id tempus in tumulo jacebat, serò cogitavit. Hujus translationis hiisriam verbosius pro more suo descripsit Gocelinus, Sithleus, primus, tam verò Cantuariæ monachas, ex quo tam in panca transferemus. Occurrit Willelmo rege efferendi a tumulo sacri corporis scutellare, rem aggressus est Wido abbas, elevationis præfidente. Gumbaldus Rotensi episcopo, vacante ad id tempus a morte Lanfranci archiepiscopi sede. Rex ipse huc elevationis interesse animo constituerat, at propter Scotia expeditionem ad diem consilium adesse non potuit, scilicet ad octavum idus septembris, quo die festum translatio est. Eodem tempore translata sunt etiam corpora sanctarum Desiderii, Julii, Honorii archiepiscoporum, aliorumque, & in variis basilicæ locis disposita. post Augustinum, qui frontem ecclesie continebat. De sancto Laarentio archiepiscopo id obiter scribit Gocelinus, erectam ipsi esse in Scotia ecclesiam, cuius aditu mulieris sexus crebatur: quam cum Margarita regina Scocie ingredi tentasset cum oblationibus, subito percussa fuisse docit ac repulsa, sed clericorum prece restituta. Willelmus Thornus quendam addit, nempe omnia ossa majora beati Augustini reposita fuisse in quadam faxea tumba, ferro & plumbo valide obligata. Verum ob timorem tam Danorum, quam Nortmannorum, qui illas Cantie oras nonnamquam inselabant, Widonem abbatem in muro ecclesie sub orientali fenestra, paucis admodum fratribus consociis, elancalum hæc ossa, paucis exceptis, recondidit: ibique ea lateasse ad tempus usque Hagonis abbatis, eo nomine tertii, id est ad annum MCCXX. Facit idem Thornus, cum ait Widonem abbatem ipso anno MCC. & quidem VII. idus Augusti mortuum fuisse; nec relictis in chronologia Augustinensis sacroboli anno MCCXX. differat Widonis obitus, quæa veris Simoni Dunelmensis anno MCCXX. statuit.

Hoc ipso anno MCCX. totum Crulensens monasterium in favillas omnino redactum est. Tanti infortunii causa accidit ea improperia plumburii, qui dum firmitatis reficiendi in turri ecclesie occuparetur, cœnatus & turri descendit, igne suo non extincto, sed tantam cineribus operto, quod paratior esset die frequenter ad opus. Omnibus lecto decumbentibus, ventus aquilo subito exortas, cineribus dissipatis, ignem vivam in proxima turris tigna impulit: ubi aridam materiam, totum etiam totumque corpus, ipsas quoque campanas liquefecit. Inde in basilicæ corpus grassatus, deinde dormitorium, refectorium, domum infirmorum, ac cameram abbatem eodem involvit incendio, virgæ monachi & lectis suis per fenestras evadere potuerunt. Eadem clade tota bibliotheca, quæ septingentis amplius codicibus constabat, consumpta; archivam quoque ipsam, licet arcu lapideo munitum, igne per fenestras lignos illapso, eandem pertulit sortem, adedque omnia privilegia & monumenta, quæ in eo continebantur, penitus concremata fuisse, restantibus dumtaxat quibusdam ethnographicis Saxonich, quæ Fulmaro cantori abbas conservanda tradiderat ad educandos juvenes in lectione scripture Saxonice, quæ ab adventu Nortmannorum jam neglecta ita viluerat, ut a senioribus legi non posset. Tam miserabilis infortunii graviter describit Ingolfus abbas, qui inspicando monasterio sedulam operam & industriad impendit, subsidia conferente in primis Remigio Lincolnienſi episcopo, multisque aliis, quos Ingolfus singulatim commemorat, ne comitis quidem quadam Juliano prospera, quæ de sua penaria maltam suam retortam ad confusa fratrum vestimenta contulit. Mixto varias constitutiones, quæ ab eodem abbate post illud incendium factæ sunt: renovata item statuta Turketuli, ejusdem loci quondam abbat elatissimi, qui monachis in tres gradus divisæ quædam privilegia concesserat. At præterito non possum, quod relict idem anno

ANN. CHR.
1097.

XXI.
S. Augusti-
ni Corporis
translatio.
(a) lib. 5.
ann. 47.

XXII.
Crulens in-
cendium.

ANN. CHR.
1091.

Abbas de Woldave comite, a paganis olim interfecit, & in capite sepulcrum, cujus corpus omnino integrum inventum, in ecclesiam translatum est, postquam ad lacus sancti Guthlaci, illius monasterii patroni. Priusquam e tumulo efficeretur, ex eius osculum abbas, tantum ex eo fragrantiam se sensisse asserit, quanta nec in ipsi regum palatiis vel ex odoriferis quibuscumque Syriæ aromatis fieri possit.

XXIII.
Dux machi-
natio in Cre-
tensibus.

Ad totæ calamitatis cumulum illud insuper accessit, quod Ivo Yalvoir, monasterii hostis implacabilis, cum rescisset omnes ejus chartas igne combustas fuisse, monachos ad judicium traxit, ut ostenderent, quo titulo terras in ejus dominio existentes possiderent. Ad idem adfuit Trigus monasterii procurator, & Saxonicas illas chartas, quas ex incendio superfuisset diximus, juris sui testes produxit. Tum Ivo ad cavillationes divertens, inanes proflus & nullius momenti sui roboris esse dixit, utpote barbarè scriptas, & rursus potius quam auctoritate dignas. At eas a Willelmo patre & filio confirmatas probavit Trigus, sicque malevole homini silentium imposuit. Deinde easdem chartas convolvens, eas clerico suo consignavit, egressusque de curia, ad monasterium reversus est, receptis prius etiam illis chartis, quas omnibus videlicet clerico tradiderat: clerici vero in curiam rediit, observaturus, si quid fraudis Ivo denovo machinaretur. Tandem sub vesperam ad monasterium intrare attempo, a tribus Ivoicis facillimis, qui in insidiis erant, in via interceptus, cum in ejus manica illi chartas non reperissent, multis verberibus acceptis, pene exanimis relictus est, vixque Crulandam ipsa nocte perveit: quæ res in casu fuit ut chartas in loco, tam contra faciendam, quam contra ejusmodi machinamenta hostilia tutissimo, reposuisset Inguis abbas, qui Ivonem post quindecim dies laque majestatis reum declaratum, & in asylium usum fuisse dicit, & adhuc exsilem apud Aedecavos versari, cum hæc scriberet.

XXIV.
Ingulsi abbas
in insulam.

Hæc desinit Ingulsi in continuanda Crulandensi historia, prout ex archivis loci colligetur, & ex majorum relatu condicere poterat. Ante eam hanc historiam, a monasterii constructione ad ejus destructionem a Danis factam scripserant quique *Impetia* seu seniores: ab institutione vero gæla domni Turkrali abbatis, ejus reparationis, litteris mandaverat Egelricus abbas junior, ipsius Turkrali cognatus: & ab eo ad hanc tantum annum MCXCII, res Crulandenses profectus est Ingulsi abbas ex monacho Fontanelensi, tametsi superius fuerit usque ad annum MCXII. Eandem historiam profectus est Petrus Bleicensis, rogatu Heinrici de Longo-campo abbatis, ad quem annum incertum: nam ajs continuato in editis mutila est, desinitque in anno MCXCVII. in nova editione Anglicana historiæ Crulandensis.

XXV.
Compostellani
episcopi.
(a) P. Bædy.
233.

Vix biennium in Compostellana ecclesiæ regimine absolvetur Petrus (a) episcopus ex abbatibus Caradinensibus, cum Urbanus II. improbata Didaci qui antecessoris dejectione, Richardum cardinalem & legatum, ejus auctorem, graviter increpavit, Petrique ordinationem, inconsultâ sedis apostolicæ sabbam, rescidit. In ejus locum successit Didacus Gelmirides: at, vix elapsio unius anni spatio rex Aldoniosus, ejusque gener Raimundus, cum uxore sua Urtaca, umore Didaci & retruso in custodiam, consilio cietî & populi, auctoritate sanctæ Romanæ ecclesiæ, quendam monachum *Cluniacensi religionis*, Dalmaciam nomine judicem & religiosum virum, ejus ubatibus assensu, Compostellana ecclesiæ episcopum, imposui fecerunt. Hæc sedem illum, quasi incultam vineam nudus, ardentissimò studio, quippe qui formam sanctæ doctrinæ probe moverat, ecclesiæ sibi commissæ utilitati se totum impendit, & in concilio Claromontensi ejus jura & prerogativas ab Urbano II. confirmari curavit. Verum, vix anno revoluta naturæ debitum solvit Dalmacius, ilique mortis fluctuationem per quatuor annos Compostellanam ecclesiam reliquit, donec tandem Didacus Gelmirides in eam stabilitus est.

XXVI.
Rogerius Ca-
pitaneus Ca-
tanæ.

In Sicilia Catanensis ecclesiæ, quæ per unos CCXLVII. Sarracenicam tyrannidem asserget a perpetua libertatem & christianam religionem restituta est, opera Normannorum principum Roberti & Rogwili fratrum. In primis Rogwilius, episcopalem in illa urbe thesaurum restituit, ecclesiæ in honorem Disparis Virginis & sanctæ Agathæ renovo, cui & monasterium adjunxit, ejusque Angierum episcopum & abbatem prædicandum curavit, probante Urbano pontifice, ut ex ejus litteris a Rocco Pirro relatis discimus. Angierum verò, ante acceptam episcopalem dignitatem, & Euphemia in Calabria priorem fuisse eadem litteræ nos docent, in quibus Rogerius ait, se illam edificasse ecclesiâ *collaudante a-*
gustis *que*, & *consecrante ad titulum hujus ecclesiæ, in Catanensem civitate ex-*
stent.

*affertis, quendam sancta Euphenia priorem, catholicum & honestissimum, in abbatem
 & episcopum, vocatum Augerium: cui Urbano II. concedente, qui hunc sacrexit, de-
 ant Cataniam civitatem, ut sedet sit abbas & episcopus.* Hæ litteræ datæ
 sunt vi. kal. Mali, indictione xv. anno dominicæ incarnationis mxcj, quibus
 subscribunt prævio signo crucis Rogerius comes, Adalasia ejus uxor, Josriden &
 Jordanes filii comitis, & alii. Eadem scribit Gaufridus Mala-terra sacro Ange-
 lici nomine, quem *azione Britonum* dicit. Is monachus primùm fuisse dicitur mo-
 nasterii sancti Florentii Salernensis, cui pretiosa ornamenta dono dedit.

Hanc Catanensis ecclesiæ restitutionem leadvit probavitque Urbanus papa his
 verbis. *Nec itaque tanti viri devotionem, prout dignum est, approbantes, monasterium
 quidem illis perpetuè permanere præfatus pagina auctoritate sancimus. Sed etiam
 quæ, ad prædictum, episcopali quodam prærogativæ Catanensem civitatē illiusque
 agnitionem, adjicimus, & præfati decreto statui, ut ex quoque tempore ad
 eandem prærogativam redeat: & quicumque in prædicta ecclesiā a monachis electus
 fuerit in abbatem, idem populo quoque præfati debuit in satisfactionem, idemque abbas
 & episcopus & monasterium regulariter & clerici & populum universum curaret.
 Dominum impendat, precare.* Hæc & alia plura pontifex in diplomate, quod An-
 gerio episcopo & abbati hoc anno inscriptum est, a Roccho Firro relictum.

Neque verò solam Catanensem ecclesiā restituitur pmissus comes, sed etiam o-
 mnes alias Siciliæ ecclesiæ, a Saracenis destructas aut violatas, quibus omnes for-
 tes præfata & celebri illo sanctæ Euphenie monasterio accesserunt, ut notavit Roc-
 chus. Itaque ab hac restitutione sub disciplina regulari Ordinis sancti Benedicti,
 ait idem auctor constituta est Catanensis ecclesiā, in qua ad nostra sæcula tem-
 pora perduravit, uti & Pæstrinis & Monteregaleis, de quibus inferius: ne quid
 de Syracusana, aliisque nonnullis dicam, quas Rocchus Benedictini Ordinis olim
 fuisse opinatur. Nec minùs sollicitus fuit Rogerius de monasteriis, quæ ut ab omni
 peris liberæ essent, ab Urbano pontifice obtinuit, ut ipse testatur in suis liti-
 teris pro monasterio Boicenis diocesis Panormitanæ.

Urbanus initio Novembris Alatri in Laris versabatur, ubi Rainaldo, Pislaven-
 sis sancti Cypriani monasterii abbati, litteras xv. nonas illius mensis concessit, e-
 dem confirmans quicquid juris & domus potestatis habebat in ecclesiā sanctæ Cru-
 cis de Engla. Hanc cautionem adhibuit pontifex suggerente Ivone, qui tunc ab
 ecclesiā Catertensis clerici, rejecto ob scelera Gaufrido, electus episcopus, in co-
 munitate pontificis erat, causam suam aduersus in Richerium Senonensem archiepisco-
 pom, qui eum ordinate detestabatur, propterea quod Gaufridus, se prætermisso,
 a pontifice depositus fuisset. Hanc portò cautionem suggessit Ivo, ne, si omnino-
 dam absque ulla exceptione in illa ecclesiā potestatem S. Cypriani monachis tri-
 buisset pontifex, clerici tandem ab eis ea expeirentur. Id dicitur ex ipsius
 Ivonis epistola lvi. ad Petrum Pislavensem episcopum, in quo graviter adversus Ivonem episcopo-
 cum queritur, quod monachos in illa ecclesiā, rejecto clerico ad eam posulato, in-
 iustitiam vellent præter Urbani papæ mentem ejus litteris expressam, cui eas distem-
 ti Alatri (mendose apud Juretum a Laris) se adfuisse dicit. Ivonis porro ordi-
 nationem anno mxcj. non verò sequenti, ut cum Baronio plerique etiam veteres
 existimant, ab Urbano factam fuisse id præter cetera demonstrare videtur, quod
 idem Ivo in epistola lxxv. paulo post nativitate Domini ad ipsam Urbanum scribens,
 quem contra se connotum testatur, eum rogat, ut, *jam transacto septennio*, ex
 quo *vincam sibi commissam pro suo posse excoluerat*, liceret tandem ipsi *octavo anno*
 eam dimittere: quod sanè dici non posset, si anno mxcj. & quidem mense Novem-
 beri, ordinatus fuisset; siquidem octavus ejus episcopatus annus pervenisset ad hunc
 saltem anni mxcx. aut cerè infrequens, quo tempore Urbanus e vivis excoles-
 cit, mortuus xv. kal. Sextiles anni mxcx. Quam verò turbæ Ivonis ordinationem
 consecuta fuit, apud Baronium alioque legere licet: mihi ad alia properanti his
 immorari non licet. Unum tantum hic observo, Ivonem episcopum, virum sui
 temporis in rebus canonicis versatissimum, vitæ canonicæ & communis in Gallis
 veluti parentem, ecclesiasticam porro disciplinæ studiosissimum assertorem, in Bec-
 cenis monasterio sacris litteris, Lanfranco præceptore, operam dedisse, ut in ejus
 vita legitur.

ANN. CHR.
1091.

XXVII.
S. Cypriano
concessit eo-
cisiā.

in ordina-
tia.

Jam biennium erat, ex quo Heinricus in Longobardia marabatur, cum terras
 Welfonis Italici ducis, Marbilibis comitis marci, devastare pergit, ut cum
 cum Mathilde ad suas parres pertineret: at ambo conjuges constanter perfire-
 runt in fide pontificis, qui extra Urbem manere coactus est, Wiberto juxta bas-
 licanæ sancti Petri præsidio vallato. Transiit inde byeme Heinricus, trajecto Pa-
 do, insulam exercitum in agrem Motinensem direxit, & quibusdam castris ex-
 ita.

ANN. CHR.
1092.
XXVIII.
Italica res
mutata.

ANN. CHR.
1292.

Johannes ab-
bas patem.
dilecti.
(*) Domitius
Abbas. c. 7.

Mathildis ditione receptis, Montem-bellum circumvallavit, & per totam matrem obi-
sedit. Tam verò, Mathildis, verita ne tandem castrum illud ad deditioem com-
pelleretur, accisa paxillibus, abbatibus, & monachis non paucis, de pace tra-
dendam censebat, eique Regienis presal Heriberto assentiebatur, ut ex Dominio
ne diceretur. Verum hac sententia testis Johannes, quem idem noster modò e-
temitavit, modò abbatem vocat. Sic enim de eo (s) canit.

*Respondit tandem dicens eremita Johannes
Asit ne fas, quia pax hoc est inimica
Spiritus sancti, l'atru, proprio quoque nato.
Ergo sudaret unittis neque labores
Tunc, pro Christi quia nomine sustinuit
Ne timores, pagna, quoniam cellaria multa
De prope de solo omni tibi.*

Prævaluit Johannis sententia; pugnam ea atraque parte scitit, Johannes abbatu
cum suis monachis preces pro armis fundente; & tandem, offensâ hostibus armâ ca-
ligine, pars Mathildis superior evasit, suisque adversis copis, ipsam etiam Hein-
ricianis caecitibus vexillum gellanti ereptum est. Audiendas iterum hac de re Do-
mitio.

*Clangor tubæ magnæ reboant, abbasque Johannes
Cum monachis psalmis psallebat, cordeque sanctus
Deposuit omnes, laquei et tactus ab hoste:
Adversis atra satis caligo maxima statim.
Abbas erat, jugubat plebi memorata
Veneribus ferri jactantur concin regis.
Vexillum regis gellabat unus Oleris:
Ad se qui vexillum cum vidit tendere ferrum,
Evocat illum, lorica armis erat ipsum.
Nam cecidit terra. Corret gaudere peller,
Accipiens hastam, vexillum tollis ad assem.*

Tam læto successu ovans pars Mathildis, clamorem cum vexillo ad astra tollit,
quod Canosa seu Canusii in templo sancti Apollonii suspensum est in victorie mon-
umentum. Id mense Octobri factum tradit ipsomet Domitian, una earum rerum
historiarum, cujus versus hic denuo adscribere lubet.

*Pars Mathildis ovans, Christum occurrit ad assem,
Ad sanum desert Apollonii reverenter
Vexillum regis, quod adhuc isti custas haberi.
Hac dum flectant, Officer vasa colebat.*

XXIX.
Canosi mo-
nasterium.
(*) Loh. p.
79.

Canosa seu Canusium locus est diocesis & territorii Regienis, non longè ab
ipsa urbe Regio-Lepidi, novem scilicet (s) passuum millibus versus occidentem
hiemalem, ubi abbatia nostri Ordinis sub medium seculi decimi condita fuit ab
Arcone, et quidem patre, marchione, cujus filius Gothifredus Briacensis episcopus,
Mathildis comitissæ proavus, complures eidem abbatie reliquias contulit, in his
partem reliquiarum sancti Apollonii, quinti Briacensis episcopi, cujus corpus re-
ferat capsa cum secaret, vividam ex eo cernens effluisse Dominio tradit. Hinc
sancti Apollonii nomine ejusdem loci basilica insignita, ad cujus vestibulum Atto
sepeliri voluit, indeque Gothifredus, ejus filius, sepulcrum elegit. Illius mona-
sterii rector fuisse videtur abbas Johannes, de quo mox egimus, ejusdemque
commendatarius abbas anno mortis Ludovici Tricaricensis episcopus, testante U-
ghelo.

Padolironen-
ses & Fro-
ctuarientes
vexilli.
(*) H. B. p.
d. 11. p. 1.
p. 11.

In his procellis multum agitati & vexati sunt Padolironenses monachi, &
ad magnas redacti angustias: quorum abbas Willelmus, ob persecutionem Heinrici
regis e monasterio fugere compellus, in montanis solentatus est a Mathilde co-
mittissa, quæ commiseratione docta, palatium castri Ariani & quendam ecclesiam
ad sustentationem fratrum largita est litteris (s) Cuspetem datis hoc anno, in-
dictione xv. die Martii, & quidem quinto die intrante mense Septembris. Non me-
rior condicio fuit Froctuarientis monasterii, cui res Heinricus multa mala intulit,
teste Bertholdo, in odium Friderici comitis Taurinensis plurimi, legitimo pontifici
addictissimi, quo mortuo ejus filium paternâ hereditate privare consilium Heinri-
cus, adeoque ejus terras hostiliter cum filio suo Conradâ invasit.

Ans.

Anagnis versabatur nonie Maii Urbanus papa hoc anno, quo tempore apostolice protectionis gratiam impetravit Guarino abbati monasterii sancti Laurentii martyris, quod juxta urbem Averlanam situm, iuncti beati Petri esse dicitur, & iidem temporibus de parvo ad magnum cretuisse: qua de re consule quæ de hoc monasterio sapientius (a) diximus. Ad hoc verò privilegium indulgendum ideo se indigentem ait pontifex, quod illius monasterii frater Romanæ ecclesiæ tribulationibus & angustiis fideliter communicaverat. Inter alias ejus loci prerogativas, Guarino abbati episcopus successores concedit usum mitra adhibere in celebrationibus doctorum: audi vero tantum in celebrationibus missarum præcipuarum festivitatum, & confessa conciliorum. Datum Anagnis per monachum Johanne S. R. E. diaconi cardinalis, indictione xvi nonis Maii, anno domini incarnationis mcccc. pontificatus anno quarto. Eodem anno Romanus princeps, Romanus Antiocheni principis filius, eidem Guarino abbati ejusque monasterio concessit ecclesiam sancti Petri de Babano cum flumine, sitam in provincia Hydruntina juxta Casale novum seu Manturiam. Post annos quinque Richardus II. princeps Capuanus, sancti Laurentii monasterium Capuanum Averlano attribuit.

Autumni tempore Urbanus papa in provinciam Picentinorum profectus, novam Cavaensis monasterii basilicam consecravit nonis Septembris. Aderant in ejus comitate inter alios Bruno Signentis, & Rangerius Regitanus, seu Regiensis episcopus, supra laudatus: ex quibus Bruno capellam abbatibus, Rangerius verò ecclesiam Calalis, eidem monasterio adjacentem & eminentem ipso die dedicavit. Concessit fidelibus indulgentiam, qui contriti & confessi hac ecclesiis certis diebus visitarent. Vocatus ad hanc celebrationem Alfano Salernitanus archiepiscopus, eo nomine secundo, qui Cavaense monasterium sibi subiectum esse contendebat, ut causam suam ageret, accessit noluit: quam ob rem pontifex ab ejus ditione locum absolvit. Eidem dedicationi interfuit dux Rogerius, multaque beneficia Cavaensis indulgit, quibus id singulare concessit, ut quicumque parte sui doctorum Petrus abbas, ejusque successores exstiterint, si forte unus, vel plures homines ad mortem vel ad quoddam supplicium essent damnati, eos ab hac capitali sententia liberare possent. Hæc omnia referuntur, probanturque in amplissimo privilegio quod Urbanus Petro abbati largitus est, ad id potissimum indutus, tum ob venerationem Gregorii VII. qui locum illum in primis colerat, eidemque Petrum abbatem, Cyprianus accessit, prædicti curaverat: tum ob inaudibilem vitam ejusdem loci monachorum, qui specialiter ac familiariter Romanæ adhaerant ecclesiæ, quæque amplioris religionis gratia tunc vivebant. Hoc privilegium, quod integrum retolitur Baronius, datum est Salerni xviii. kal. Octobris hujus anni, indictione r. a Septembris inchoat.

Salerno digressus Urbanus, adit Materam (*): quæ urbs tunc episcopalis erat regioni Neapolitani in provincia Hydruntina (*); ibique in monasterio sancti Eustachii nostri Ordinis hospitatus est. Illius monasterii ecclesia a Srephano (b) abbate condita, ab Arnaldo Ancheruntino episcopo anno mccc. consecrata traditur, cujus solæ ruinæ nunc cernuntur prope ecclesiam cathedralem. Nuoc sedes episcopalis in Ancheruntinam migravit. Srephanus verò obiit anno mccc. menis Novembri, cui successit Simon, ut habet Lupi Protospathæ chronicon. Materam quoque jam tunc exstabat puerile monasterium sanctarum Lucie & Agathæ, cujus loci abbatissa Eugenia hoc ipso anno defuncta est. Hæc dicimus ex chronico Lupi Protospathæ, qui id refert ad annum mcccc. mox satis usitato illius regionis auctorem, qui novum annum, ut & indictionem, a Septembri incensit, illius auctoris hæc verba sunt. Anno mcccc. indictione r. Obiit Eugenia abbatissa S. Eustachii monasterii Miterensis menis Octobris; & eodem mens. Urbanus pervenit in Materam & applicuit ad ecclesiam sancti Eustachii cum grandi plebe Romanam. Hoc mox etiam percreverat: ut exstabat in illa urbe tria alia puerilium nostri Ordinis conobia, unum Salvatoris, secundum de Armenis, & tertium sanctæ Mariæ de Picciano, nunc destructa (c). Hoc sanctæ Mariæ aliceternum distinguendum est a monasterio iidem puerili sanctæ Mariæ de Marina in Calabria iro, ubi Urbanus papa versabatur, cum litteræ de contraverfia Credenensi inter monachos sancti Albini de Viadocinenses eodem anno diremit, ut patet ex litteris (d) a Sirmundo relictis in notis ad Gosfridum Viadocinensem.

Jam in Calabriam secesserat Bruno, Cartusie auctor, cum Urbanus ad illas partes profectus est. Paulo ante vir sanctus & Cartusia in Italiam a pontifice accersitus fuerat: ac totius turbas non ferens, in Calabriam secessum periecit, ubi novam Cartusiam condidit in loco, qui Turris dicitur, diocesis Schillacensis seu Squillacensis. Certe jam illic cum sociis morabatur vit Del pridie idus Octobris hoc anno, quo tempore Urbanus ei privilegium indulgit, inscriptum dilectis in Christo.

Anat. Bened. Tom. V.

M m

ss

ANN. CHR.
1021.
XXX.
Averlano
monasterio
privilegium
concedit Ur-
banus.
(a) lib. 1.
n. 26.

Cavaensis ba-
silica dedica-
tur ab Urb.
no.

XXXI.
Miseræ me-
nasteria.
(*) Matera.
(*) Terra d'
Ocrato.
(b) Ital. fan.
10. 7. p. 132.

(c) ibid. p. 135.

(d) Sirmund
p. 1.

XXXII.
Bruno in Ca-
labria de-
mum constit.

sancti Walburgis titulo insignitum, olim virginum, tunc paucorum clericorum, qui monachi facti sunt. Primus eis abbas Richardus Becensis monachus praefectus, monachorum gregem inter belluinos ceter, uti Ordericus (a) loquitur, nutrit. Ibidem primum humatus fuit Robertus de Rodemto, Hunfridi filius, cuius in bello contra Guallos; cuius ossa dein post aliquot annos Ernaldus ejus frater, Uticensis monachus, assentiente Roberto de Limosia Mercuriorum episcopo, in suum monasterium transtulit, ubi sub arca honorifice condita sunt; cuius epitaphium Vitalis Angligena, ipsius Ernaldi rogatu, composuit. De Ernaldo id memoris prodit Ordericus (b) eum cum quatuor nobilibus sociis, Widone, Rogero, Drogone & Odone, relicta seculari militia, Christo nomen dedisse in Uticensi monasterio, ibique per annos quinquaginta strenue laborasse, variis itineribus in Angliam susceptis aequae in Apuliam, Calabriam, Siciliamque, & a fratre suo Wilhelmo sanctae Euphemie abbate, aliisque consanguineis suis, qui illis in partibus locupletissimi & potentissimi erant, multa illius monasterio suo commoda retulisse. Redeo ad Cisterciensium monachos, quibus scribens (c) Audientiam, sibi de eorum profectu in primis laudandum dicit, quoniam per me, inquit, Dux congregationis vestrae est dignatus inspicere primum abbatem, deumque scilicet Richardum, carissimum filium nostrum. Tum eos hortatur ad ampliorem profectum, ne, si perficere desistant, omnino desistant. Certissimum namque est, inquit, quod in vestris ecclesiis perperam didicimus, quia in monasterio, ubi minima districte custodiuntur, ibi rigor ordinis monachorum invariabiliter permanet. Ibi pax inter fratres, & in capitulis proclamatibus concupiscunt. Ubi quod minus excessus negliguntur, ibi totus ordo paulatim dissipatur & destruitur. Dein obedientiam necessitatem inculcat, in qua totus vigor bene vivendi continetur; denique otiositatem maxime vitandam monet. Ad eisdem scripta est epistola sequens, in qua probat, majorem esse meritum, cum monachis in capitulo ex praeccepto prelati vapulat, quam cum se ipse verberat, ut ab aliis verberari possit: quorum alterum monachum, alterum regule vocat, quippe quod reges & superbi divites sibi fieri praecipunt. In monasterio Anglicano (d) habentur variae donationes tam Hugonis comitis ejusque conjugis, tum etiam baronum eidem monasterio factae, quod sub finem saeculi sequentis in episcopalem sedem conversum est.

Hoc item anno ecclesiae beatae Mariae de Prato, vulgò B. Mariae de Bononatio, juxta Ermentradum villam prope Rotomagum, siquid interfluente sita, Becensis monasterio, in cuius praedio erat, attributa est a Roberto principe, ut cella monachorum Becensium esset, ex voto ejus parentum, qui eam edificare coeperant. Non tamen statim in hanc ecclesiam induiti sunt Becenses monachi, sed ab Heinrico rege Nortmannorum, praedicti Roberti ducis fratre, qui illam ecclesiam absolvit, eique nonnulla in usum Dei servitium monachorum assignavit, ut Wilhelmus Gemeticensis testatur. Nonnulli ex Orderico (e) male intellecto colligunt, Molismentis monachos locum illum incoluisse ante Becenses, propterea quod Robertus dux Nortmannorum anno mxc. ortu Rotomagenisam seditione, trajecto Sequanae fluvio, ad Ermentradum villam se recepit dicitur, ubi a Guilhelmo de Archie Molismentis monacho susceptus sit, ibique in basilica sanctae Mariae de Prato finem seditionis calpestraverit. Verum Guillelmus ille Molismentis monachos & Roberti ducis consiliarios (f) erat, & forsitan tantum ex occasione illic erat, ante cente solus illic abique sociis residere consueverat. Ceterum hanc cellam B. Mariae de Prato, uti & Mellesentem monachis destinatam, nostro tempore infauzavit Nicolaus Doctore, vir avitus religionis & pietatis studiosissimus, atque observantissimus, camque nostrae Congregationi addidit, cupis vivendi rationem abique monachi voto, dum vixit, servare habelit. Mellesenti moeruit in sancti Nicolasi cella, ibidemque humatus in habitu monachico, quo ante mortem indui voluit.

Apud Rotomagum in sancti Petri seu Audeni monasterio pie decedit Nicolaus abbas quinquagesimo suae praefecturae anno, postquam e Hierosolymitana peregrinatione reverfus esset. Ordericus sex supra quinquaginta regiminis annos ei tribuit: at praefectorem ejus epitaphium, plumbem insculptum lapidem in ejus loco inventi, quod ita habet: Hic jacet Nicolaus abbas hujus canobii, filius Ricardi Nortmannorum junioris, & fratris Roberti comitis, qui rediens e Hierosolymis apud Nicomacurum mortuus est. Hic autem Nicolaus canonicum istud l. annis tenuit, pater monachorum nostrorum. Obiit autem anno incarnationis dominicae mxccl. iv. kal. Martii. Eisdem assignat dicit Ordericus (g) atque eum, adveniens in Jerusalem sepulture Domini reverfus, obiisse, & in ecclesia sancti Petri apostoli, quam ipse a fundamentis inceperat, ante altare sanctae Dei genitricis Mariae sepultum fuisse, credidit super ipsius tumulem lignea ambellâ, cujus in culmine Manticus monachus hos verba aures litteris scripserat.

Annal. Bened. Tom. V.

M m 3

Hic

ANN. CHR.
1100.
XXXIV.
Cisterciensium
monasterium
audientiam
p. 271.

(b) ibid.

(c) Aspin.
lib. 3. c. 49.

(d) Monast.
Anglor. tit. 1.
p. 100.

B. Mariae de
Bononatio
cella

(e) Orderic.
lib. 4. p. 100.

(f) ibid. p. 100.

XXXX.
Nicolaus B.
Audeni ab-
bas successit
Hugonius.

(g) Orderic.
lib. 4. p. 100.

*Hic amor & pietas, monachorum flos & benefactus
Deprensus artus, Domino vivit Nicolatus.
Rerum amore gregem, quem curat condidit adam.
Hinc lux accenditur, dum Pifces pabulis adurit.*

Idem vitam sancti Audoeni metricè scribi curavit per Theodericum monachum, qui opus suum ei dedicavit. Quo tempore Nicolaus hinc loco praerat, Odo Bapocensis esset, iterum litibus contendit ecclesiam Ros in sua diocesi sitam, sed a iure episcopi liberam, sibi subici debere. Verum, cum postea animadvertisset hanc immunitatem ex ipso sancto Audoeno olim essentiam fuisse, non modo ob tanti pontificis reverentiam e capitis desistit, sed etiam successores suos adjuvit, ne quid unquam contra hoc privilegium molirentur. Chertam ea de re ab eo editam ex authentico descripsimus, quam in Appendice invenies, at sine chronico notis: non tamen ultra hunc annum differri potest, ob Nicolai abbatis hoc ipso anno defuncti mentionem. Eam vero novo diplomate confirmavit Hugo archiepiscopus anno MCLVIII. cui cum eo subscripsit Galterius abbas sancti Wendegilii, Hugo abbas sancti Victoris, cum decano & aliis primoribus ecclesiarum Rosomagensis. Qui quidem hinc Rosensis immunitas hodieque illius subsistit.

(6) *id. ibid.*

Subrogatus in Nicolai locum Helgorus Cadomenis prior, eruditione (&) ac pietate insignis, monasterium sancti Audoeni viginti annis rexit; cuius tempore religio ibidem multum incrementi cepit, & basilica administranda magis adunata, cuius fabrica diu intermissa fuerat, multum promotæ fuit, suppellex in primis conferente quodam Gisleberto laico, ibidem monacho facto, ex pecunie domine suæ Alberici Grossi, qui in Ierosolymitano itinere moriens, thesaurum ei suum commendaverat.

Fulco Diven-

sis abbas an-

sal.

(7) *F. lib. 1.*

notis.

Hoc tempore Fulco Divenfis abbas, cum viginti (&) annis monasterium optimè, sed rigidè rexit, orto dissensionis vehementi turbine calumniam passus, ob idque solum vertere coactus, Urbanum pontificem adit, & causæ necesse finitæ, in monte Casino diu sededit: quo temporis intervallo eius locum tenuit Benedictus prior sancti Audoeni, eoquo æteruo Galterius Gomericensis monachus: qui Fulconi post septem exilii annos cum pontificis litteris reverso, magistrum sponte cessit, & ad cooperatoris suæ locum rediit, ubi ad decrepitam usque ætatem vitam produxit. Fulco verò Divensem deinceps septem annis prosperè administrevit.

XXXVI.

Bernoldi-cur-

vis monastè-

rium.

Per id tempus Galterius Pontifacensis abbas deipara Virginis monitu ad pagum Amblaurensis profectus est, ut locum sacris virginibus eprum in vico, qui Bernoldi-cursus dicitur, quinque leucis infra urbem Ambienorum positum, construeret. Verum, ubi id exequi parat, quidam prædixit matrone ejus loci, verita ut quid detrimenti ex hoc cepere, vitium Dei e suis finibus, infesto opere, cetera coegit. At, morte illius matronæ brevi subsequa, mulieres dum, pie ac ubilibet, Godelindis & Helvisis, se se Domino devotas, ad eandem locum cum magni opibus & possessionibus convenerant, ubi arbitris propriis manibus edificantes, monasterium & ecclesiam in honorem beatissimæ Virginis Mariæ construxerunt, & amplissime dotarunt. Illuc brevi multæ confluxerunt virginæ, sub regula sancti Benedicti Deo servientes, quibus tertio post beati Galterni obitum anno Godelinda ebatissæ præfata est.

XXXVII.

Aldebertus

archiepiscopus

Bitoricensis.

(8) *Liber m. n.*

ibid. p. 176.

Post mortem Richardi secundi, archiepiscopi Bitoricensis, que accidit v. kalendas Maias hujus anni, cooptatus est in ejus locum Aldebertus Dolensis apud Bituriges monasterii abbas, sed non integro quinquennio illem sedem occupavit, mortuus anno MCLXX, ut legitur in chronico (8) Dolensi, non anno sequenti, ut in Petriarchio Bitoricensi, in quo ejus obitus pridie nones Septembris notetur. Fuit in Casa-Dei monachus, ut alias diximus, antequam ad abbatiam Dolensem promoveretur.

S. Gundulf

monasterium

Virazoni sub-

jocatus.

Hoc ipso anno Stephanus Bitoricensis vicecomes monasterium S. Gundulfi, affensu foris suæ Hildeburgis, Geilonis, castri Soliacensis domini, uxoris, Virazonensibus obstitit. At reclamare Salmurenses monachi, quibus hoc monasterium jam dudum & Francorum regibus concessum fuerat. Sed tandem tenebris post Willielmum sancti Florentii Salmurensis abbas & Humbaudum Virazonensem postquam hoc modo interuere, ut Virazonenses illud monasterium retinerent, & quoniam dux eari legitimi oncia Salmurentibus ad factum S. Florentii vi. nonas Maii perloquerent. Sed, cum fortè pactum non servassent Virazonenses, sancti Gundulfi monasterium Salmurentibus de manu restitutum est.

XXXVIII.

Cornuacensis

cella as-

ta.

(9) *F. lib. 1.*

notis.

Exlatu consinio pagi Blesensis & Bitoricensis celle Cornuacensis, quam & venerabili Andree, priore olim Vallumbrosano, ante quatuor annos (&) cretam dixi.

diuinet apud Silvaniacum, in loco, qui Corneliacus vocatur. Hujus loci dominus Rainaudus Pagenus, annuente uxore sua Modierâ cum filiis Dadoon & Rainaudis, prædixit ecclesie monachis necessaria quæque ex ipso loco ad domos faciendas, aliisque domesticis usus tribuit in manu Andree illorum prioris hoc anno, bis-luxo kalendas Martii. Paulo post idem Andreas duos ex suis fratribus ad Urbanum papam misit, ut ab eo privilegium apostolicæ tutelæ & confirmationem possessionum sui collatarum impetraret. Annuit pontifex rogantibus, tamen secum sibi notis, ut ipsi iudicatis suis litteris, quæcum hinc descriptio & tenor. *Dilectis filiis in locis, qui Silvaniacum dicuntur, ad impenitentis Deservitionis & monasticæ disciplina militiam congregatis, salutem & apostolicam benedictionem.* Dni ad nos ex vestris fratribus venientes, apostolica sedis suppliciter repetiverunt supplicium, ut videlicet loca vestra apostolica rationis privilegium mererentur. Nos, licet congregatis vestra & loci adhuc nobis incognitis sit, quia tamen magnis ad nos laboribus pervenimus, pro solita apostolica scilicet misericordia petitioni eorum & vestra omnino desisti volumus. Per præsentis igitur decreti paginam concedimus & confirmamus quicquid vobis & loco vestro usque in hæc horam iuste & rationabiliter concessum est, & quicquid in futurum iuste & legaliter concedatur. Quia etiam, ut nuncius Dominio monastica religionis viget, qui illuc jam triennis indolis, & promeretur & crescit, vicinis & longè passim adhortatur, ut locum ipsum, ad salutem animarum sacrum, bonorum sacrum collationibus honorare, dicere & recitare precarentur, &c. Datam per manum Johannis diaconi cardinalis 111. idus Aprilis, indictione xv. Augustie. Hæc ecclesia hæcenus subjecta est abbatiæ Calalia-Benedicti, cujus primordia anno sequente referemus.

Sub hoc annum scripta est ad Ivonem episcopa (a) *Virginibus in Dumeni monasterio sancti Avidi Dni devotis*, quod virginum Benedictinarum monasterium est diocesis Carutenensis in suburbio Caltrudunensi, cujus origo mihi incomperata. In hac episcopa Ivo ait, gloriosum esse nomen virginum, sed gloriosius sanctum, cuius quanto superius gradus, tanto purior est casus. Tum monet eas secularium hominum colloquia devitare. *Ad hoc eum*, inquit, *vobis septa monasterii facta sunt, ne mundi amatores intra castra mundum fugientium recipiat; ne ad publicum prædatis, ne de corporali mundi visione trahitis interitum sanctæ imaginibus viget expugnatæ totius virginitate, corpus quoque corruptioni subijci permittatis. Quomodo erga pudicitiam servare valueritis, quæ cum impudicis hominibus misere collegata publica, vel privata quædam assa laboratis?* Ex quibus patet, tunc solutionem illuc fuisse disciplinam. Deinde eas hortatur ad humilitatem, mortificationem, silentium, orationem, lectionem, & opus manuum, non tam propter necessitatem, quàm propter vitandam otiositatem. Neque dixerint, *Non parit talia pars nostra aetas, non parit ferre vestra ingenuitas.* Neque enim, eas nobiliores esse beatæ Cæciliæ, quæ ecclesie membra domabat; neque beatæ Agneti, multique aliis religiosis personis, quæ similia fecerent. Nec est quod opponant, si secularium colloquia devitent, fore ut seculares solita ipsi obsequia & subsidia subtrahant. Ad quod respondet Ivo, si id fecerint, pro secularibus amatoribus Deum eis procuraturum spirituales amatores, per quos eis necessaria ministrat, & rei monasterii tutas & incolomes conservet. In fine in forma obedientie eis præcipit, ut quilibet hebdomadâ semel in eorum conventu hæc episcopa legatur. Per hæc etiam nunc hoc monasterium sub regula sancti Benedicti.

Haud semel actum est in superioribus tomis de monasterio Bonæ-vallis apud Carutenes, ejusque abbatibus, sed antequam mentio occurrat Godonis abbatis, quem tamen hinc loco circa sæculi decimi finem præfuisse colligimus ex codice manuscripto ejus monasterii, opeus a nobis viso, qui modò in bibliotheca Colbertina adservatur. Hic codex, in qua vetula collectio canonum continetur & oblatas dicitur fuisse sanctis Petro & Marcellino a Godone abbate Bonæ-vallis, quod versus sequentes ad ejus marginem litteris uncialibus exarati indicant.

*God. Bonæ-vallis benedictique monasticus abbas,
Codices hujus operis sacrorum canonum scilicet,
Dignus habere Petro Marcellinoque beatis.
Ejus & oblatas parat plebsque acerbis,
Cum reprobis pariter hereticis retrusus in ima,
Ni prius oblatum digna emendatis reddat.*

Ex his certum est, Godonem Bonæ-vallis abbatem fuisse, & quidem Bonæ-vallis Carutenensis; nam alia opus hominis monasteria in aliis regionibus condita nondum erat sæculo decimo habere; aut sæculi undecimi initio, quo tempore hunc codicem scriptum.

ANNO. CHIL.
1091.

St. Avidi pat.
beniam.
(a) Ivo 12-10.

XXXIX.
Bonæ-vallis
abbatis.

ANN. CHA.
1092.

ptum fuisse certum videtur. Deinde sancti Petrus & Maccellinus martyres Bonn-
vallis Carnutenſis, non uliorum illorum patroſi fuere. At quo loco inter eos mo-
naſterii abbas Godo ſit reſpondendus, heud ita facile eſt deſignare, cum unumquod-
que alius abbatibus naſquam illius meminerit: quod ſane mirum videretur, ſi reſpoſ. Godo
illis temporibus haec monaſterio praefuiſſet. Quid igitur? reſpondendum eſt. Godo ad
ſeculi undecimi initia poſt anonymi illius aetatem, id ſane faciendum eſt, aut certe
futuri oportet ipſum anonymum parum accurate monaſterii huius hiſtoriam deſcri-
pſiſſe: neque id verifiſſimae aetatis, dum aut ipſe falſus eſt, aut aliquis poſt eum
chronicum ab illo ſcriptum vitiaſcit, in ſi ſaltem, quae de tranſitione reliquiarum
ſanctorum Hilarii & Florentini ibi reſeruntur. Etenim in ebronico illo valgoſo horum
martyrum reliquiis traditae dicuntur a ſancto Aureliano tunc Athanaſenſi abbate, ad
Bonna-vallam tranſferende per monachos, quos Ingelarius Bonn-vallis abbas A-
thanaſeum tranſmiſerat; quod fieri nequit: ſiquidem Aurelianus dimiſſa Athanaſenſi
abbatiſſa jam throno Lugdunenſi impoſitus fuerat ſub Caroli Calvi principatu, cum
Ingelarius Bonn-valli praefectus fuiſſet, qui noniſſi Ladvico-Bulbo Caroli filio re-
gnoſſante factus eſt abbas. Sit itaque pene leſtorem, ut Godo ſeculo decimo, vel
initio ſequentis Bonn-valli praefuiſſe credatur, ſiquidem hoc etiam ex codice Col-
bertino certum eſt, cum circa illu tempore exiſtiſſe. Ceterum hinc de Godone ubi-
que, quae ſuo loco reſerre non licuit, hic inferere viſam eſt occasione Bonn-vall-
enſium abbatum, qui hoc ſeculo undecimo habente & ſequentis initio ſuſtulerunt.
Ineunte utem anno MCCC. in quo verſamur, Gualterius ſeu Gaudierius epiſcopum
loci abbas, obſequiis praefectus, ſe receperat ad Majus-monaſterium, ex quo ad re-
gendum Bonnvalenſem monaſterium aſſumtus fuerat. Tempus dimiſſi ab eo pre-
ſentibus colligimus tum ex placito Stephani Bleſenſis comitis hoc ſuo habito contra
quemdam prepoſitum Bleſenſem, qui jura quorundam in poſſeſſione Majoris-
monaſterii upad Roſſonem ſibi arrogabat, cui praedicto Stephanus comes, Adre-
comitella, Bernardus Majoris-monaſterii abbas, Robertus epus nominis ſecundae Bon-
na-vallis Gualterii ſuccedens, & Bernardus ſancti Lazaronarii Bleſenſis abbas,
necnon Hilgodus Suſſonenſis epiſcopus, cuiusque ſtater Andreas ſubſcripſere: tum
ex epiſtola Ivonis (a) epiſcopi Carnutenſis ad Bernardum abbatem Majoris-mona-
ſterii, in qua conqueritur, quod quorundam fratres ſemel ad caſſidiam animarum
dimiſſos apud ſe retineat; petique, ut, omni occasione temoſta, domum Gao-
retium, quondam monaſterii Bonn-vallis abbatem, ad caput jejuniis tranſmittat,
quatenus, amara ab eo ſua diſſeſſionis cauda, ſoluto ejusque nobis, inquit, appro-
petur: vel, ſi approbata non eſt, conſilio & auxilio cooperatorum noſtrorum in officio
de loco ſuo pleniffime reſtoretur. Hae epiſtola ſcribi non potuit ante hunc unum;
ſiquidem Ivo ſub finem anni praecedentis ad epiſcopatum promotus fuit: nec ſerius
hoc anno, quo praedictam placitum habitum eſt.

(a) Ivo ep.

XL.
Doleſium
Doleſium
(b) Ivo ep.
76.

Quoniam cauſa Gualterium impulerat ad obducendam praefecturam diſſeſſionis ex
alio epiſtola Ivonis (b) epiſtola ad Doleſium monachos, oimitem perturbatio illius
monaſterii, quam ille nec ſedate, nec ſerre valens, ad Majus-monaſterium, ſe quo ad
converſationem venerat, compaſſus rediit. Eadem ratio Beretraciam Bonn-vallis mona-
chum adiecit, ut ad Doleſium ugi Bituricensis monaſterium ſuccederet: ubi ſi poſtea
ad abbaticiam dignitatem poſtularis eſt. Eius electionis occasione diſſeſſio ibidem
nonnullis adreſtantibus, exorta eſt. Illi mox Ivonem advenſi, qui, conſecratis quibus-
dam de melioribus eccleſiis ſuae ſtatuſque, de Beretracii moribus quaſitionem habuit,
cui omnes favorable teſtimonium perhibere. Hoc ſolum abbas Bonn-vallis & mo-
nachi obſtinebant, quod ſine permiſſa ſuorum e monaſterio diſſeſſiſſet. At venabili-
ſſem diſſeſſendi cauſam Ivoni habere viſus eſt, nemp ſai monaſterii perturbatoem,
ob quam etiam Gualterius abbas illius diſſeſſerat. Quapropter illa diſſeſſio, ait Ivo,
quo illi ſtater & multis alius pſid ſententibus viſa eſt ſi melius mutatio, nullum no-
bis videtur eſſe facere praedictum, ſi vna annuum, vel meliorum in eo conſentiat,
& mox monaſterio regimini non congruunt non impediunt: maxime cum ſanctus pon-
tiffex, cujus eſt de omni perſona & de omni eccleſia judicare, cum ad hoc vinculo ab-
ſolvent, miſſus etiam ab eo audierit, & ſe ematibus ſacramentis eccleſiaſticis coram
religioſis perſonis ſepe communicaverit. Tum poſſet quodam religioſorum exempla
victorum, qui, reſiſtis probabili cauſa monaſterii ſuis, ad Cluniacenſem monaſte-
rium, vel ad alia monaſteria ſeſceſſerant: qui tamen ad eccleſiaſticas dignitates
vel monaſteriorum praefecturas promoti ſunt: ex quibus, inquit, duo de mona-
ſterio Crucis ſeu S. Leutredii, literati & religioſi, Gaudierius & Robertus, al-
ter ad epiſcopatum Avoſinſem, alter ad gubernationem monaſterii Avoſinſis aucto-
ritate apoſtolica aſſumtus fuit. Aſſumtus, Beretracensis monaſterii ſancti Synaphorici
monachus, per praedictum & religioſus, ſimilis de cauſa reſiſtis monaſterio, non Contra-
tione.

riente monasterio regit. Hæc Bernerū electio facta videtur anno MCCCXXI. post mortem scilicet Aldoberti Bituricensis archiepiscopi, qui cum archiepiscopato Dolensē abbatiam retinuit. Per id tempus floruit in Dolensē monasterio Petrus prior seu decanus, cujus epitaphia Baldricus composuit, in quibus ait, eum disciplinæ regularis studiosissimum exactorem fuisse, & strenuè relictis Richardo archiepiscopo, qui Dolensē magnopere infestabat.

Ex præmissis placito pro Majori-Monasterio intelligimus, Bernardum abbatem Nienstē monasterio sancti Laanousi hoc anno jam præfuisse, post Isembardum scilicet atque Guidonem, qui de magistratu sub Gregorii VII. pontificata disceptaverat. Bernardus, priusquam *rosarius domus abbas*, ut in veteri chronico legitur, id est, si bene conjicio, Capellanus, jam abbas factus, abbatiam plurimum *procurator* seu possessionibus auxilium tradidit. Exstat Goffridi (a) Vindocinensis abbas ad eum epistolā, quā ei remittere se dicit quendam monachum; qui dia- (a) Goffrid. l. h. q. 20. pad Vindocinensis mortuus, mores suos corrigere voluerat. Ad quam epistolam Sirmundus notat, Bernardum Mauritiū sibi videri successorem, quem, antecessorem fuisse constat, & quidem intermedio Goffrido seu Gausfrido, qui Bernardo proximus successit in eadem saculo sequenti. Idem Bernardus interfuit synodo Angulodunensi, in qua controversia de monasterio sancti Dionysii de Nogento, Cluniacensis jure & Carnuteses monachos agitata fuit.

Notum omniter hoc loco, tametsi rei in speciem parvi momenti est, donationem Majori-monasterio factam a Radulfo, filio Lancelini de Balgestiaco, qui Radulfus sancto Martino, ejusque monachis concessit ecclesiam sancti Johannis de Cameriacio cum suis adjacentibus, traditione factā per familiam *Cusinam domo abati Bernar-* *do in domo monasterii apud Châlonsam mense Martii, ipso anno, quo Philippus rex Francorum accepit uxorem Bertram uxorem Fulconis Andegavorum,* *comitis, anno videlicet ab incarnatione Domini MCCCXXI.* quem res multorum mortuorum occasione de causis suis. Feltes recententur ex monachi domnas abbas Bernardus, Hilgodus episcopus & Andreas frater ejus, Mainardus abbas de Ribomonte, & alii.

Multū hoc tempore florebat apud Gallos viri literati, quorum peritiorque verborum suis celebravit Baldricus abbas Burgundensis, in his præceptum suum Hubertum, qui Magdali litteras docebat, Frodonem Andegavensem, Audobernum Comonensem, & Godscridam Remensem: et mirari est ab eo prætermisimū fuisse Odonem populearem suum, utpote domo Aastelhenicū, qui publicā litteras in urbe Tullensi, dein Tornaci per quinquagenium magna cum fama & discipulorum frequentia docuit. Hujus viri commemoratio non solum facienda est, quippe qui Tornacensis sancti Martini monasterium monachus & abbas illic factus, innovavit. Hæc is clericus, oriundus ex urbe, ut modò dicebam, Aurelianensi, patre Octardo, matreque Ceciliā progenitus, Odoardus valde vocatus, a pueritia ita instructus litteris, ut nulli secundus inter Francorum sui temporis magistros haberetur. Hic primò Tulli-Leutorum scholas tenuit, inde a canonicis ecclesiæ Tornacensis adscitis, quinque annis tamen cum exultatione litteras docuit, ut non modò e Flandriā, proximisque regionibus, sed etiam ex remotissimis provinciis, Burgundia, Italia & Saxonia discipuli certatim ad eum confluerent, ad numerum usque ducentorum clericorum. Cū verò liberales artes omnes maxime calleret, præcipuè tamen in dialecticā excellere, veteri forte zelum, qui Rcales vocatur, adherens præ nova secta Nominalium, quam Raimbertus quidam, famulos magister, tunc in oppido Insulensi discipulis suis prælegebat. Cū tunc hac de re fierent, unus e Tornacensis ecclesiæ canonicis, nomine Gualbertus, qui postea Tornaci monachus, ac decessit in Carthusienis sancti Petri monasterio abbas exstitit, quendam pythonicū, fardum & mutam, auribus super hac re consuluit, atque ex eo prædicandum Odonem intellexit.

Cū Odo schola Tornacensē sene per quinquagenium præfisset, oblati est ei a quodam clerico liber sancti Augustini de libero arbitrio, quem magister compendit quidem in fax bibliothecæ supplementum, sed in scriptum cum cæteris libris projecit, quippe qui profane litteratura totius addidit, magis delectabatur lectione Platonis, quam Augustini. Fortè accidit, ut post duos sene menses Boethii libros de consolatione philosophiæ discipulis prælegeret: ubi verò ad quartum, librum, in quo de libero arbitrio agitur, pervenisset, recordatus emti libri, cum sibi afferri jussit, si quid forte in eo hac de re observatione dignum reperiret. Tum, lectis duabus tribusve ejus pagellis, sic hæc lectione affectus est, ut protinus cum convocatis discipulis, inventi thesauri volens eo esse participes: Verè, inquit, hæcenus ignoravi, quanta sacundia & doctrinæ esset Augustinus: moxque litteram ipsam a capite exortus, ipso ac sequenti die discipulis legi, & explanavit. Cū verò ad librum tertium pervenisset, in quo sanctus Doctor miseram exponit peccatorum con-

ANN. CHR.
1091.

XII.
Bleicels
abbas.

(a) Goffrid.
l. h. q. 20.

Philippi re-
gio Capela
cum Beria

XLII.
Ode Aure.
fuerit ex-
lebris magi-
str.

Augustini
libri de libe-
ro arbitrio
lectione con-
vection.

ANN. CHR.
893.

dicionem, qui mundum, sætidx cloacæ similem, celesti gloriæ anteponebat; præ
 29 in timo dolore alta suspensa ex imo pectoris trahens: Hæc, inquit, quam liri-
 30 de illa nos tangit premittique sententia? qui omnia studia nostra in vane scientiæ
 31 acquisitionem conferimus, divini cultus omnino immemores & celestis gloriæ,
 32 eâ post mortem indigni futuri! quibus dictis ferrebat, totaque lacrymis per-
 33 fatus ecclesiam ingressus est. Ad hæc tota turbata schola, & canonicorum cœ-
 34 tus admiratione percussus. Deinceps Odo paulatim scholam se subtraxit, eccle-
 35 siam solito amplius frequentavit, numerum congregatorum in egentes, maxime cle-
 36 ricos, erogavit, jejuniis denique ita causam attrivit, ut brevi præ macie a mul-
 37 tis vix agnosceretur. Non multo post quatuor clerici ei se adiungunt, scilicet
 38 Odo abbas, Gerbertus, Rodulfus & Willelmus, præter Lanfridum, qui fugâ la-
 39 pius misit perit. Verùm dubii hærebant, quem statim amplecterentur, canoni-
 40 corum an monachorum. Utrorumque variis locis exploratis, interim in suburba-
 41 na sancti Martini ecclesiola, ubi quondam abbatia monachorum fuerat, sed a
 42 paganis destructa, & ferè in solitudinem redacta, simul habitare cœperunt. Tali
 43 exemplo recreati cives Tornacenses Rabodum episcopum rogant, ut ne Odonem,
 44 equique focios aliò migrare permittat. Ea res grata episcopo, qui ea de re Odo-
 45 nem interpellat: sed, cum ille nullo certo responso reddito ab episcopali domo
 46 recessisset, religiosum (a) presbyterum, nomine Gillebertum, qui in illis parti-
 47 bus tunc temporis velut propheta habebatur, in Einsiemensi sancti Petri ecclesia po-
 48 stea humatus, adhibet pilsimus prælat, ut ad suum, civiumque assensum Odonem
 49 flectat. Gilleberti sermone victus Odo, se illic remanfurum pollicetur, si modò
 50 liberum sibi locum præstaret episcopus. Hinc ille magno opere exhilaratus, canoni-
 51 corum assensum expetit: illi quasi futurorum conjectores, negant ac persequantur.
 52 Tum verò episcopus eâ, quâ pollebat, auctoritate, prædictam sancti Martini ec-
 53 clesiolam, quæ sui juris erat, Odo et ejusque focios absolute tradit, eosque sollempni
 54 processione in eam deducit vt. nonas huius, quæ dies dominica erat, anno domi-
 55 nicæ incarnationis sæcrist. eosque ibidem sub regula sancti Augustini in habitu cle-
 56 ricali Deo servituros dimittit. Hæc omnia fuit commemorat Herimannus abbas
 57 (b) In libro de reformatione abbatie sancti Martini Turnacenensis. Quomodo autem
 58 Odo, ejusque focii monasticam vitam professi sint, inferius exponemus. Tunc
 59 temporis sacro igne tota fere provincia contacta est, in primis urbs Tornacensis,
 60 ubi non solum ex urbe, sed etiam a remotis regionibus plurimi igne illo adusti,
 61 ad ecclesiam S. Maris gregatim deferebantur. Tunc episcopus ex illa principe
 62 ecclesia ad sancti Martini ecclesiolam in die exaltationis sanctæ Crucis solemnem
 63 indixit processionem, quæ modis pedibus facta est, deinceps ad nostrum usque tem-
 64 pus, inquit Herimannus, ipsâ die continuata. Cæterùm præter ea, quæ ille au-
 65 ctor de Odone habet, nonnulla etiam discimus ex Godesfridi Remensis magistri,
 66 ajuis amici, verbis, in quibus Odonis natalium nobilitas, & excellentia ejus in-
 67 genii ac doctrine summopere predicantur. Inter alia verò ejus opuscula, laudat
 68 libellum de bello Trojano, quem ab eo edicam esse scribit. Hoc Godesfridi opus,
 69 *stomum de Odone Aurelianensi* inscriptum, hætenus, ut reor, ineditum invenimus
 70 in codice collegii societatis Jesu Parisiensis ante annos quingentos scripto. Ex quo
 71 cum libellum integrum referre sæpè vacante fortè videretur, aliquot versus ex-
 72 cerpsimus, in Appendice exhibendos. In eodem codice vidimus aliud eamdem hand
 73 exiguum de primis Genesios versibus, seu opere fca dierum, quod est *Odoris*
 74 *pulvis Aurelianensis* nomen præferat, nobis Odonis esse suspicamus, quod nullius
 75 ejus nominis amittit in toto Aurelianensi episcoporum catalogo occurrat, aliunde
 76 quæ Odo & Aurelianensis, & episcopus facit. De aliis ejus operibus (a) in-
 77 ferius agemus, illud verò sic incipit.

(a) P. lib. 72.
man. 17.

Omnipotens in principio celumque solumque.

XVIII.
VV. al. Odo
in sancti Lau-
rentii abbati,
am. Seno la-
tralis.

Jam ab aliquot annis Leodiceus sancti Laurentii monasterium rectè administrabat
 Beringerus seu Berengerus abbas, & damna a Wolbodone dilapidatore illata sar-
 29 ciebat, cum in locum demortui Heinrichi episcopi Obertus ab Heinricho rege sub-
 30 introductus, in mandatis accepit, ut, ejecto Berengero, quem sibi haud assensari
 31 moveret, Wolbodonem abbatem restitueret. Curatus ad novi episcopi audientiam
 32 Berengerus, innocentiam suam in causam exposuit. Rex jubet, ait Obertus, ut
 33 abscedas. Nempe id unum timem, quod ei non faveret. Ubi nec innocentem, nec
 34 æquitate apud Obertum valere vidit Berengerus, in optatam Andagiensis monas-
 35 terii, unde primùm prodierat, solitudinem se retulit. Illic eum excepti humanissimè
 36 Theodericus abbas, ejus nominis secundus, eique cellam Evera-curtis in diocesi
 37 Remensi incolendam assignavit. Restitutus in pristinum locum Wolbodo suscepit
 38 de.

deque vertit pro suo more omnia, dum tandem ejus pravitate diutius ferre non valentes monachi, nobilium virorum, in primis Godefridi Bullionii, qui fortè illud cum ad sacrum bellum se comparabat, auctoritate implorat, lapsum illum denovo removeri curarunt, & ab episcopo revocati Berengerum, qui regularem disciplinam in pristinum vitorem, & rem familiarem brevi restituit ad usum usque rexit.

In additionibus ad Sigeberti chronicon Thietmarus Gemmelacenſis abbas hoc anno obitus tradit, & Lietaudus ei successeſſe. Hic u pueritia ſub disciplina Olberti abbatis, cujus ſuperius meminimus, probè (s) iſtitutus, regularis vite ſtudium excellit. Cùm ſibi ipſe ubi indulgeret, fratribus pià diſcretionè condeſcenderet. Erat tunc jam s meliustempore illic conſuetudo, ut quartà & ſextà ſerâ, maximè diebus adveſtus Domini, & quadeſagime, jeſunium uſque ad vespertum protraheretur. Hunc morem illa ſervare iſtitit: ut fratribus congruam ſuperaddiſſem exhiberi jubebat; mœnem eos voluntariè propoſito quiddam ſuperaddiſſem, quàm præcepto ſuo coactos ubiſſere. Raro, ſet nunquam in camera ſua prædebat aet cenabat, niſi aliquis præcipui hoſpitiſ ad id eum cogeret neceſſitas.

Illud maxime credit in laudem Berengeri abbatis, quòd ſub ejus diſciplina Rupertus, ille quondam piſſimus & pro ſuo tempore doctiſſimus Tairienſis abbas, prima vite monaſtica & litterarum ſtudia poſuerit. De ejus parva nihilum compertum. Eam tamen ex Leodiſenſi urbe vel pago ortem ſaiſe ſuadet ejus iſtitutio a pueris in monaſterio ſancti Laurentii in monte Leodiſi exacta, ubi Berengerum abbatem in religione monaſtica, Heribrandum, qui Berengero poſtmodum ſucceſſit in litteris præceptorem habuit, ut ipſe teſtatur in epistola ad Canonem Sigebertgenſem abbatem, libris de Trinitate præmiſſa. Cùm tardioriſ eſſet ingenii, & improbo labore parum in ſtudiis proſiceret, ad Sapientie incretae matrem conſegit, atque ad ejus marmoream imaginem, quæ hodie quoque apud ſanctum Laurentium viſitur, in genua proſtratus, ſe divinarum litterarum ſcientiâ donandum caeliſ intellat. Ubi multum cùm in pietate, tam in litteris progreſſum fecit, eum ſacerdotio iſignis voluit Berengerus. Varias illa cauſas opponat, ſed tandem conſeſſi obſento viſus jubenti patuit. Fodum ipſe uenit libro att. in Matthæum, ubi ait, ſibi in ſeculo dies antiqui & æternos meditant, & poſtea dormienti, viſum fuiſſe Chriſtum Dominum, qui ipſi oſculum impreſſerit: quò viſo expergeſcens intellat, ſe diviorum ſacramentorum profunda deinceps clariùs intellat. Iater ea, inquit, paulatim amor illius ſacerdotaliſ officiū muti ſe ſe inſudit, tandemque excrevit, ut non die ſacta dicerem patri mea ſpiritali, ſcilicet Berengero, ne non velle amplius reſit, immo velle ire cùm primis juberet, & ſuſcipere jugum Domini, cauſa tamen tacita, quæ acciderat. Gratulatus eſt, & ut primùm adſuit tempus ordinationis, hunc ſacrum licet indignus, ordinem ſuſcepi. Quibus verbis ipſe ſcientiam ſatis declarat, quanta jam tum fuerit ipſius ſanctimonia. Præter conſcientiam indulgentis ſue, quæ eum a ſacerdotio deterrebat, idem ipſe aliam ibidem affect cauſam, nempe quòd cæteus eccleſiam veritate diſcordia propter ſedis apoſtolice conſtationem, quæ tamen moris auditoribus paulatim conſpicerat. Hinc eſt quòd ſchiſmaticos episcopos devitabat, & ab illis ſacerdotium ſuſcipere nolebat; tamen quilibet, ait illa, eccleſia ſacramentum Chriſti miſer, quando in conſentio univerſitati manet, quidquid adminiſtrat ratum eſt. Ea quibus colligi poceſt, Rupertum novum poſt mortem Viberti antipapæ, quæ anno xcc. accidit, ſacerdotio iſtitutum fuiſſe.

Erant apud Veſtationem iſignis ſancti Vincentii abbatii, quam Hugo archiepiſcopus, ejus nominis ſecundus, edificare cepit, ſed morte præventus omnino perficere non poſuit. Pius ejus ceptis inſtitus Hugo tertius ejus ſucceſſor ſuperam operi manum impoſuit & monachis jam ab antecceſſore iſtitutis priorem abbatem, nomine Achardum, venerabilis eſta virum præfecit, ut ipſe in ſuis litteris (A) loquitur, beatiſſimū illud adimplem affectione, ad quod ejus antecceſſor beatus memoria ſecundus Hugo archiepiſcopus omni adſtraverat ſudat. Idem multa elato abbatiſ beneficia conſert, & quia atri eccleſiæ vicarius adhaeret, tam honore & dignitate iſigniri volem, ipſam abbatem in eccleſia ſancti Johannis Evangetiſta iuror ejus cauſalicos dignitate & numera cenſeri conſtituit. Ad hæc diſtincta veat, ne prædicta ſancti Vincentii eccleſia in priatorem umquam rediſſet, ſed altere eccleſiæ ſubſcribat, ſed tantum Biſontino pontifici ſubſcribat; ſtaſitque ut in ſynodo & in aliis, quæ ad ſuam ipſius officium pertineat, abbas, in eccleſia Biſontinenſi vicarius ſuus exſiſtat, & in conſeſſa præ omnibus abbatibus primam poſt Biſontinum pontificem locum obtineat. Acta v. bel. Novembris anno quarto ordinationis domini tertii Hugonis Chryſoſtomi archiepiſcopi, regnante Henrico.

Annal. Bened. Tom. V.

N 2

ric

ANN. CHR.
1094.

Gembia-
canſes abba.
101.
(c) Epistol. in
tom. 2. 137.

XIV.
Ruperti pri-
mordia & in-
ſtitutio.

XIV.
5. Vincentii
abbatis Ve-
ſtationis.

(B) Vincentii
pri. 2. 130.

ANN. CHR.
1091.

Latenſis re-
le dedicatio.
(*) ſupra.

14.

ſuo tertio Romanorum imperatore Auguſto, anno ab incurſione Domini, MCCCII. in-
declinetur. Perſiſt enim nunc ſub Benedictione ſancti Vitiſ congregetione hoc
monaſterium, cuius uddates Chiffetius in ſua Veſtonione exhibet.

ſum actum nſi non ſemel de cella ſancti Chlodulſi apud Laum, cuius monaſte-
rium, id eſt eccleſiam, Ammonius, tunc ejuſ cellæ præpoſitus poſtmodum abbas (2)
Secunditiſ, multum amplificauit. Ea perfectâ, placuit ſancti Chlodulſi corpus u
veteri in nouum transferri eccleſiam: quod dum fieret, tres lapides ex nouo
edificio in medium turbe, quæ illic multa conſuluerat, deciderunt, nec quem-
quam laſerunt, ut ex veteri ſancti Amulſi codice diſcimus. Id ſine dubio contigit
poſt noui templi dedicationem, quam hoc anno a Pibone Tullenſi epifcopo factam
ſuiſſe conſtat ex litteris ejuſdem nobiliſ vici Maſtridi, & anorſ ejuſ Caneſgundæ,
qui hoc ipſo anno Deo & S. Chlodulſo eccleſiam, quæ in alodio ſuo Willa nx-
ſtabat, contulerunt, pro animabus Euenoniæ & Marthe antecellorum ſuorum, ſed
in primis pro anima domne Marthe, prædiſſæ Caneſgundæ matris, cuius corpus in
medio choei ſepultum eſſe dicitur, & ex cuius parte ipſa cella oruit. Hoc ſecum
ſallum eſt Lato publicæ & legitime xv. kal. Novembriſ, ipſo die conſecrationis mo-
naſterii, præſente domno epifcopo Tullenſi Pibone. Idem epifcopus puſſio poſt Bearri-
cem, ſororem Friderici marchionis, & uxorẽ quondam Bertholdi docti, quæ poſt
diuturnam infirmitatem vix. kal. Novembriſ hoc anno decedat, in creſtate Leu-
coram, ſepelivit, et Bertholdus tradit.

XVI.
Deſ. Germa-
nica.

(b) P. 1147.
1148.

Marcevar-
das epifco-
pus Corbe-
ſiæ repetit.

Eodem anno, ex eodem noſtore, Cano comes de Voſſelingen ſtreſſimſ miles
ſancti Patri diem clauſiſ ennuum idibus Octobriſ, & in monaſterio, quod ipſi
cum fratre ſuo Liſtolfo in proprio alodio fundauerat, ſcilicet Leuſſiſtenti, hono-
rific ſepultus eſt. Ad ipſum tempus idem noſtor refert quod ſuperius diſimus, ni-
mirum quod Uulſiticoſ, qui abbatiam ſancti Gulli & Aquienſem epifcopatẽ non
legitimè obtinebat, per quendam (3) ſui monaſterii monachum, ſcilicet Arnol-
dum, compellere conatus ſit, Heinrici rege ſauente, Gebhardum Conſtantiẽſem
epifcopum; ſed quod inuolſor ille in ciuibus repulſus ſit.

Vin autem quartum Oſnaburgienſi in epifcopatu egerat Marcevardus, Corbe-
ſiæ novæ quondam abbas, cum ad marrem ſuam, id eſt Corbeiam, rediit, cuiusdam
præſuit. Ejuſ diſceſſus cauſa, arſi nos docet Annales Corbeienſes, ſuit odium re-
gis Heinrici, cui milioſ addiſſus erat quãdam papæ. Hinc factum eſt quod uſ
Bertholdus ad hunc annum, ut poſt ſublatum anno ſequentẽ Wernherum Merſebur-
genſem epifcopum, vin illius in tota Saxonia repertus ſit carholice communionis
epifcopus. Ille Corbeum optimè rexir ſollicitus ejuſ de regulari diſciplina, tum
de ſtadiis uc de libris: unde legem edidit, ut quivis novitiis die profeſſionis ſuæ
librum utilem & aliquotæ præriſ bibliothecæ conferret. Ad hæc conſtituit, ut qui-
libet cellarum præpoſitus, aut quivis alius hiſtoriarum peritus, monaſterii ſui thro-
nicon colligeret, ipſique mitteret ad ſutarum poſteriorum memoriam. Denique co-
in abbatum reſtituto, colonin & nova Corbeia deductu eſt in Burſeldenſe mona-
ſterium, ut inferius diſturi ſumus. In prædiſſis Annalibus ad hunc annum Wera-
mandus, Corbeie monachus, dicitur factus abbas, & anno ſequenti Thiamarus;
ſed ubi, nos dicitur. Forſè alterut Burſeldenſis monaſterii primus ſuit abbas.
Tunc Becelinſ bibliothecæ cuſtos erut, cui ſub meridie in eam ingreſſo quidam
Auſgarſ archiepifcopi ſpecie ad menſam ſedens, & palmoſ Davidicoſ legent vi-
ſus eſt, qui bono animo cum eſſe poſſit.

ANN. CHR.
1091.

XVII.
Quoniam rerum
civilium de-
ſuit.

(*) Ulm.

Inſequentẽ anno MCCCIII. res Heinrici regis in Italia & in Germania peſſimæ abi-
re coeperunt. In primis quippe Conradus ejuſ filius in patrem rebelavit, ob
eam ſi Dodechini credimus, cauſam, quod matris honorẽ, ut pater ſuadebat,
vin inferre detrudentem, irâ odioque accenſus pater ipſum diſſet. Hinc regi-
na, quãſi Dodechiniſ Adelhaidem, nonnulli Præxodem, chronographoſ Sanonicoſ
nomina editos Bertom vocat, & coſſodis eluſp, ad Mathildem comitiſſon conſugit;
Mathildis verò benignè exceptum poſtrici commendavit, qui ei ut in monaſterium
ſecederet noſtor ſon. Conradus & ipſo u patre captus, ſed mon fugâ eluſp, ad
Urbanum Iridem ſe coſtalie, cuius auctoritate regnam adverſus patrem in Lombri-
dum ſuſcepit, idque ſumma cum omniuſ gratia per ſovem unoiſ adminiſtravit, ac
Rogerii ſiciliæ duciſ ſiliam ſibi matrimonio copulavit. Nec meliori loco erant Hei-
nrici partes in Germania. Gebhardus quippe Conſtantiẽſis epifcopus & noſtris &
apoſtolico ſedis legatus, coſvenire apud Ulmam (*) habito, cum Weiſſone doce
Bajarin & eum proprio fratre Bertholdo Alemanniæ ducẽ, carceriſque ejuſdem re-
gionis principibus compaſtum in duos annos contra Heinricum ſub iuramento inſi-
ſt curavit, quo incepto Arnolſ Conſtantiẽſis eccleſiæ inuolſore. Inter hæc rex
Heinricus Veronam ſe recepit: Urbanus verò ſub ſinem hujus anni Romam abiit.

ubi natiuitatem Domini sollempniter celebravit, permixtis in Urbe Wilberti affectibus non paucis, malens eorum innotiam ad tempus tolerare, quam Romanos ciues a moram tumultu perturbare.

In Gallia quoque res turbatissime fuerunt ob diuortium Philippi regis, qui Bertā uxore legitimā repudiātā, Bertradam, Fulconis Andecavorum comitis uxorem, Turonis (a) in vigilia pentecostes adtraxit, thoroque sociavit; ob idque Francia interdicto supposita, & Philippus ipse sacris abstinens. Nullas Francorum praefulum, testante Orderico (b) hanc exsecrandam desponsationem celebrare voluit, uno excepto Odone Bajocensi episcopo, qui pro mercede infamia copulationis ecclesias Medanti oppidi aliquandiu habuisse dicitur. Non desuit officio hac in re Urbanus papa, nisi grauius implicatus negotiis; sed, missis in Galliam legatis, regem redarguit, obsecrat, increpat; at nihil proficit: attamen toto illo tempore uoca diademata, nec purpuram portauit, nec aliam sollempnitatem regio mote celebravit. Permissu tamen praefatum privatam missam a capellano suo audiebat. Haec aliaque plura Ordericus, qui Bertradam regi usque ad ejus mortem adhaesisse scribit.

In Anglia necdum res bene compositae erant, plerisque ecclesiis & abbatibus pastorem desideratis, cum necdum Cantuariensis ecclesia rectorem haberet: sed tandem diutina illa quatuor annorum vacatio hoc anno finita est.

Adum est sapientis (c) de itinere Anselmi Beccensis abbatis in Angliam, ubi quinque menses, tum ordinandi Cisterciensis monasterii caasa, tum pro abbatie suis negotiis moratus est, praefquam de sufficiendo Cantuariensi ecclesiae, quae jam a quadriennio vacabat, archiepiscopo ageretur. Jam verò serb securus a timore, qui eum ab illo itinere diu reuocauerat, ut scilicet vel ad hanc dignitatem promoveretur, vel saltem adipiscere videretur, reditum in Neustriam parabat, cum ei regrediendi facultas a rege negata est. Interim regni primores, Cantuariensis ecclesiae desolationem diuturnam grauatē ferentes, eum gratia dominica natiuitatis ad curiam regis pro more conuulsi, communi consilio regem interpellant, ut saltem publicis precibus fieri sinat, quò Deus ecclesiae jam dudum orbatae dignam regi pastorem suggereret. Id nonnulli egre permixti rex: tuncque rogatus ab episcopis Anselmus, modum ac formam publicarum precatationum ordinavit, quae per omnes Anglorum ecclesias factae sunt. Interim die quadam unus e regni principibus regi suggestit, nullum tantae sanctitatis hominem sibi notum esse quàm Anselmum, quippe qui nihil praeter Deum amaret, nihil transitorium cuperet. Ad quod rex cunctitans: Nec archiepiscopatum Cantuariensem scilicet, inquit. Nec illam quidem, ut aulicis, uti mea multotiesque opitolo uult. Et ego, rex iussit, in amplexum ejus raram, si eum a me extorqueret potuiss; nam, me invito, uet illi, nec ulli ulteri dabitur. Haec ubi dicta, grauissimas e vestigio mureus regem corripuit, & crescent in dies ita uexauit, ut jam de ejus uita desperaretur. Tum verò de ejus unius salate cura adstantes solliciti, ob idque aegro faggeritur, ut carceres aperiat, capros soluat, debita relaxat, sed in primis ecclesiis desolatis, maxime Cantuariensi pastores praefici ut diutius differat. Tunc Anselmus horum iussu, in quadam uilla morabatur baud longè a Glocestria, ubi rex infirmabatur. Mandatum ergo illi, ut quatuordecim ad regem ueniat, morienti adfuturus. Mox ipse adest ingressusque ad regem laudet, ut peccata confessione expiet, satisfactionem & emendationem promittat, ceterasque exequatur, quae prius ei suggesta fuerant. Rex omnia sponte, vades offert episcopos, atque hac de re diploma scribi iubet, quoque sigillo munitum super altare poni in promissum fidem.

Primum omnium communi totius regni matri ecclesiae pastorem proponendum, fassus est: Anselmum tali honore dignissimum omnes concordī uoce acclamant; rex ipse annuit. Ad hoc tantiam uix modestissimus expauit, expalluit, recitauit, seque ad regis praesentiam trahi non sustinuit. Ad quem episcopi: Quid agis, quid Deo resistis? Vides quo in statu sint res Anglicanae. Omnia in confusionem versa; licentiae & scelibus omnibus frenna laxata. Ecclesia Cantuariensis, cuius oppressiones omnes oppressi sumus, serb destructa & pessima data, te uocat, te liberatorem, te sollicitorem quaerit, exoptatque. Rex ipse, cuius ferocia in hac uolueris deuenimus, dat manus: tunc solus matri ecclesiae subuenire requirit. Ad huc reponerat uis Dei: Multas quidem & magnas esse Anglicanae ecclesiae miseriae, ac labeis: ut se jam senem, utpote sexaguarium, tantis malis medendis, tanto oneri imparem esse; se, a quo monachus factus sit, rebus secularibus ouertum, nullius, quibus, et saltem utate, denno implicari uoluit. Nos uero, inquit illi, rebus secularium curam in nos facipiemus: tantum spiritualibus intendas. Atqui impossibile est alit, quod dicitis. Unum spectat duplex hac sollicitudo. Deinde abbas suum monasterium, cui me ipsum sub archiepiscopo, cui obediendum; & sub terreno principe, cui subiectionem, debeo. Illi uero si iustitiam.

Anselm. Bened. Tom. V.

N 2 a

33 12

ANGL. CHR. 1099.

(a) Clares.
Turon.
(b) Orderic.
lib. 1. p. 99.

XLVIII.
Anselmus
Cantuarie
archiepiscopus
per inuocatus
est.
(c) R. supra
p. 33.

ANNO. CHR.
1093.

in le omnium assensum impetraturus regressor. Nec mora, hominem ad regem le-
gis decumbentem vi petrauerunt. Visi ejus in negando perviciacia, rea pante ad la-
crymas trillitit afflicti, obtestantur, ut ne se pennis aeternis cruciacione exponat:
recondetur constantis auxilii, quam ipsius parentes ipsi, suisque Beccensibus tem-
per exhibuerat: ne patitur coram filium corpore suum & animam perire. Cernit
sua enim, inquit, *quid perire, si archiepiscopatum in meo domo retineat totum fi-
lium.* His verbis commoti omnes praeter Anselmum, cui mortem regis, Anglie
perturbationes, omnia denique crimina, quae deinceps consecratura essent, imputa-
tum lei estimant, ni archiepiscopatum fabat. In his angustiis coarctatus ad duos
qui se comitabantur monachos, Baldulmum & Eustachium; Ecce, inquit, mihi
non subvenitis? prociissus se, si Deus suat, mtri malle, quam talem subire sarcina-
nam. Ad quod Baldulmus: Si Dei volentes est, ut id ita fiat, quies sumus nos,
ut ei contradicamus? Ad haec verba lacryme ea oculis, sanguis e naribus, veri do-
loris certa indicia, Anselmo ubertim eruperunt. Tantà demum oblatione fati-
gatus rex, fatigati omnes, virgam pastorem affixi jubent, eamque, velit, no-
lit, ejus digitis, quos vole inhxos tenebat, rege porrigente, vi aptant; moaque,
Pioer acclamantibus omnibus, canonicum Te Deum inchoant; & dum contru-
tor, Anselmus ad ecclesiam portatur potius quam ducitur. Ritus solitis in eccle-
sia petrafi, ille ad regem redit, praedicatque eum ea hae infirmitate non mortu-
rum, tantum ut infirmum esse jubet, quod de se nos scdm est. In diis ab
per dicens, multaque ad eos, quos se comitabantur, de sua ad tante dignitate no-
nem sustinendam impotentia, praeteritum sub eo rege, lacrymans petrauit; quod
petrae esset, aique taurum indomitum, & vellem debilemque ovent in aratro
sub eodem iugo conjugere. Acta sunt haec, teste Eadmero, anno incarnationis
dominicae pnceps, pridie nonas Martii, pridie dominica quadragesimae. Moa praece-
pit rex, ut Anselmus de omnibus ad archiepiscopatum pertinentibus iocundanter
inveniretur, speciatim de abbacia sancti Albani, quam Lanfrancus, ejusque antec-
cessores jam habebant: quod executioni statim demandatum est, Gundulfo Rossifit
episcopo Anselmum per omnes villas deducente, & amico necessaria procurante.

XLIX.
Cantuariensi
bas. canonicis
consecratur.

Inter ea multi a rege in Neustriam nuntii, comitis, archiepiscopi, & Beccen-
sis episcopus, scriptis tum ad regem, tum ad Anselmum litteris. Quae ad Anselmum
missae sunt, haec praeferebant inscriptionem: *Frater Guillelmus archiepiscopus domini
& amico Anselmo, Dei benedictionem & nostram.* Epistolae haec summa est, ut avi-
ne voluntarii hac in se se subiciat. Eiusdem argumenti epistolae a comite & Be-
ccensibus datae, quibus acceptis, rex Anselmum per se suosque convenit, petisque,
ut Cantuariensis ecclesiae praedia, quae post mortem Lanfranci suis pro eorum voles
quis dederat, sui causae cederet. At nullo pacto rex ejus consensum extorqueri po-
tuit: quae rei prima discidia fuit occasio, Anselmo gaudente, quod hac occasione
prelationis onere se exonerandum speraret, non modo archiepiscopatus, sed etiam
abbatialis. Jam enim virgam abbatialem ad Beccenses remiserat. Verum contra ac-
cidit. Rex enim, auditis omnium hac de se querimoniis, ulanato Wintoniam
convenit, Anselmum eo accessit, multisque promissionibus illecto, ut primum
Anglorum ecclesiae susciperet tandem perfecit. Post hac Cantuariam auit Ansel-
mus vii. kal. Octobris summa omnium, monachorum, clericorum, totiusque ple-
bis jubilatione acceptus, ibique tandem a Thoma Eboracensi archiepiscopo, prae-
sentebus praeter duos numeris Anglorum episcopis, pridie nonas Decembris celebra-
tus est: quae omnia sua ac discidia commemorat Eadmerus. Nec illud omittendum,
quod ipso die, qui decellit Anselmus alter Mediolanensis archiepiscopus, Urbem
paribus tunc additissimos, eadem etiam consecratus est Anselmus Cantuariensis archie-
piscopus & Anglie primas, qui Urbano quoque ab initio se obsequi palam profe-
sus est, cum rex ipse & episcopi plerique Anglicani secum Wiberto Urbanum,
absolutè praerolissent. Dein octavo a consecratione die petraio, ad curiam regis
insolens motivitate Domini profectus, festive ab eo, canonicisque ausiliis exceptus sit. Quod
verum hac letitia non diu tenuit; nam ubi rex, ut vi sanctus praedixerat, con-
valuit, ecclesias, totumque regnum malis artibus exactionibusque veare ac turbare
institit; quod mulpes viro Dei molestias fecerunt.

L.
Anselmi hic
de se episto-
la.

De hac electione complures exstant tum Anselmi, tum aliorum epistolae initio
libri tertii ejus epistoliarum. Prima est ipsius Anselmi ad suos Beccenses, quibus
significat scdm de se invito electionem, cui ut consentiant suadet, quando id aliter
fieri nequit. Secunda est Oderici Cantuariensis monachi, Anselmum hortantis
ad suscipiendum archiepiscopatum, ad quem tot divini iudicii vocatus sit. Quod
eumque respondit, inquit, ad te eligendum esset Deus, qudm, ut te primo-
rari, regem triumphum nobilem, se fecerit sancti firmidulum, scdm deinde ad
not.

mortem usque agrotavisti; te autem propello statim eandem respiravisti, convalescisti, atque ex ferro & ignem mississimum pariter ac manifestissimum reddidisti fuisse? Quis, inquam, aut ad episcopatum ducens, aut ad innocentiam praestantem, quoniam te ante te-
 dum agrotantis vixilem pertraxit, dentem alium deinde insuper de sinu extraxit; sinistram, ut forem iuvaret, fortiter retentam; virgam, ceteris digi-
 tulis perscrutante ocellasti, pollicem atque indicem crudeliter impactam; post haec ita om-
 pto e terra te elevatum, episcopatus brachium ad ecclesiam deportatum, ibique ad-
 hac te reclamante, & importunitis minis obsequente, Te DAUM LAUDAMUS esse can-
 tum? Quid, inquam, vel ad divitum laudes magnificentiis, vel ad humana specta-
 cula gaudentis, quid quid in tua electione, exalasti omnibus transacta tem-
 poris afflictionibus, omnia ad proprii iuris possessionem, veluti jubiles terminos enar-
 raveris? dum vinclis ad expeditionem, carcerati ad lucem, captivi ad libertatem, op-
 pressi diffinitione exultorum furoribus, redieris ad electionem? Omnia haec te liquan-
 tur, tibi famulantur, tuis meritis ascribuntur. Haec, pluraque alia Odbemos,
 omnino conformia his, quae de hac electione tradit Eadmerus; aequalis, ut ille,
 auctor. Tertia ejusdem libri tertii epistola est Gualteri Rossensis episcopi ad Bec-
 cesenses, ut ne tristerentur de erepto sibi abbate. Quarta Anselmus ipse Becce-
 sensis monet, ut sibi, tegique consensum suum litteris tentent. Quinta est praedicti Os-
 berna, Anselmum hortantis ad accelerandam suam consecrationem. Recurramus in-
 te, loquitur, quid in mortuo sanctissimo patre Lanfranco perdidisti; quem meritis
 semper sollemniter, quoadvisque titulum in te viderimus. Sexta est ipsum Becce-
 sensis ad Anselmum, quod et significat, quodam e suis tunc electi, tamen graviter
 consensit; quodam se nunquam consensuros equos fuisse.

Septimam scripsit Anselmus ipse ad eundem Becce-
 sensis, a quibus se ablastrum
 ageritum ferre asserit, nec sibi humilitate, quam quosdam malevolentium calu-
 mnia erat, reculasse diu archiepiscoporum. Quibus actis, loquitur, quomodo possum
 persuadere, quia sit in hac re consuetudo mea, si illes non satisfacti eris & con-
 versati mea. Sic enim vixi jam per triginta tres annos in habitu monachico, tribus
 solibus sine praetatione, quidem in peiorato, tandem in abbate anni, ut omnes
 domi me diligenter, qui me noverant, non me indolentem, sed gratum Dei faciente;
 & magis illi, qui me ceteris & familiaribus noverant: nec aliquis in me videret al-
 iquid opus, unde me praetatione delectari cognosceret. Ideo autem ut sanctus ab
 illa calumnia se purgat, ac amicis & fratribus suis haec scandalum & offendiculum
 ingenitaret; Deumque testem invocatur, se, si salva obedientia & caritate ipsi
 liceret, malle sub prelato monachum vivere & obedire, atque ab eo occidit
 sua accipere, quam aliis hominibus praefere ac dominari, terrenisque opibus af-
 fluere. Tum subdit: Domine, si fallit me consuetudo mea, ostende mihi ut episcopum
 & corripere me, & dirige in conspectu tuo viam meam; & si mihi placuit, ut quod
 incipiam esse ab hominibus de mea electione fiat, sicut patris ut non fiat, dirige me
 in via tua, & ingrediar in civitate tua. Domine, tu videris, sicut dixi, con-
 scientiam meam: in episcopio mihi testis ad cor, qui aliter de me suspicatur & asse-
 rit illis eam, ne laedant sine tuo aliorum animas, melle eam judicantes. Dein Be-
 cesensibus facit satis, quod, cum se ipsa tradidisset in servum se seniori Domini,
 electionis tamen suae in archiepiscopum consensit: quae omnia ideo a se scripta
 dicit, ne sibi calumniosiores sui alios veneno suae calumniae inficiant. In fine Be-
 cesens consolat, quod ab eis avellat sit, rogatque ut hanc epistolam amicis suis
 episcopis & abbatibus ostendant ad diluendam, si quae in ipso esset, sinistram de se
 opinionem; quae de re peculiare litteras Gisleberto Ebroicensi, & Fulconi Belva-
 centi episcopis scribit.

Hac eadem epistola Becce-
 sensis insuper hortatur, ut abbatem quanto-
 citius eligant. Antequam fieret electio, Anselmo scripserat Robertus dux Normannorum, ejus-
 que hac de re consilium experierat, ut Anselmus ipse in litteris (a) ad suos
 Becce-
 sensis testatur, eundem monens, ut, cum ad ipsum epistolam sibi soli legendam
 scripturi essent, non minus si graviter scriptura. Postquam eam, inquit, illud, quod de
 me incipiam esse meum delecti, contigit, multa diurna & nocturna lacryma visus
 meos videri noverant. Non enim cessando, aut episcopis archiepiscopis eas tantum
 quiderant sed consulatione repere, quantum tenet & tandem ejus eas penitus
 sua perturbatione exprime. Quocirca sibi in abbate succedente Robertus dux
 suggerit, didicimus ex alia ejus epistola (b) ad Baldricum priorem alioquin
 Becce-
 sensis, quibus eligendum proponit Wilhelmo, qui prior fuit apud Peneniam; (c) illi. et
 praecipit Baldrico priori, ut ipse, quicumque sit Abbas, locum suum ne de-
 ferat, nisi ejus ipsiusque Anselmi consilio. Eundem tunc Wilhelmo eligendum
 suggerit in epistola xiv. ad amicum suum Eudocem, Normanniae ducis capiferum,
 quoniam plures alii sint inter eos, inquit, scilicet Becce-
 sensis, haec praetatione non
 inde.

ANN. CHR.
1093.

II.
Vilhelmus
in abbate et
litteris dicit.
(a) Anselm.
lib. 3, epist. 3.

(b) ibid. et
(c) ibid. et

ANN. CHR.

1293.

(7) P. 151.

L. 11.

Cantuar.

abbates 5. Fe

171.

(8) T. 100. p.

2704.

(9) Eadmo.

B. 11. c. 10.

4.

Eadmo.

prior in ec-

clesia Christi.

indigni. Willielmus ille ex nobili Nortmannorum prosapia originem ducebat, in castro Montis-fortis super Rillam autus clarissimis parentibus, Turbino & Albertis, quos Rogerius de Belle-monte, patris Roberti comitis, nephs erat. Post literarum studia in Beccense monasterium anno ætatis vicinissimo quiescere admissus est ab Anselmo abbate, quo magistro in seipsum in virtutibus progressum fecit, ab eodem institutus prior apud Pæcium (*) in diocesi Carautensi, de quo infra. Anselmi literis a Girardo monacho Becum allatis, quibus Willielmum sui in abbatiati dignitate successorem designabat, lectisque in Beccensi capitulo die festo assumptionis B. Mariæ, in sequentem Octobrem dilata electio est. Adfuit ad conditum diem Anselmi rogatu Rogerius ex monacho Beccensi primus abbas Exaquensis. Assensere omnes, aut serè omnes Anselmi sententiæ, & Willielmum abbatem dixerunt. Probata a Roberto duce electio, electusque ab eo gratiâ acceptus; moxque Becum rediit ad Robertum filio Anshicilli, ejusdem Willielmi consobrini, agens Robertum comite Mellentensi, qui omnibus ministris suis mandavit, ne quis suam novo abbati, ejusque hominibus ullam molestiam inferret. Rediit itaque Becum Willielmus pridie festi dedicationis illius ecclesiæ, quæ d. kal. Novembris celebratur, totamque ipsius festi officium complevit: at verb sedem abbatialem non iniecit ante acceptam benedictionem ab archiepiscopo Rotomagensi, qui in proximum mensem Angulm dilata est. Hic tertius est abbas precelesior Becensis monasterii, ubi sub Anselmo abbate monachi octoginta supra centum in veteri scheda recensentur.

In subutano sancti Augustini apud Cantuariam monasterio a vita migravit Willmo abbas hoc anno, ut tradit Simeon Dunelmensis, Willmo Tharso præfens, cui ejus obitus tricenno præverit. Eo mortuo, Augustinensis monachi regem Willielmum adncunt, aliqendi successoris seculatam impetrant. Ille verb abnuil dicens, se velle omnes baculos (a) pastorales p. totam Angliam in potestate sua habere, & de eis pro libro agere. Tunc enim ecclesiæ in toto regno sub licitatione venales erant. Itaque spe sua frustrati monachi, domum tristes & anili redeunt. Erat tunc temporis in illo cenobio quidam novitius monachus, sed ætate jam & moribus gravis, natione Nortmannus, regisque Willielmi consanguineus, nomine Hugo de Floriaco, qui Willielmo Conquistatori ejusque filio acquitico strenuè militaverat. Is quondam cum Willielmo Ruffo Cantuariam profectus, sancti Augustini monasterium adit, ubi monachorum conversatione mirifice delectatus, se in eorum consortium admitti postulavit, rege non tantum annuente, sed etiam flagitante. Postulati compos, in patriam rediit, rebuque in consanguineos & egenos distraxis, prædictum monasterium repetiit, ibique a Widone abbate monachicè veste indutus est. Vix anuum probationis tunc expleverat, cum fratres ut regem emollicent, de eo eligendo consilium iurare, rati Willielmum regem ejus electioni haud egre assensurum. Et quidem ut ille consanguineum suum vidit, olim sibi, tunc Christo militarem, animo contentus in his voces cum lacrymis eripit: Hanc meam consanguineum vobis abbatem concedo, quem nisi s. susceperitis, monasterium vestrum in servilis redigam. Tum verb monachi haud gravatè regis voluntati paruerunt, unusque obsecrabat Hugo, suam cum in litteris tum in religione monastica imperitiam obtinendam. At regi & monachis obtemperare coactus est, sicque in prædicta sa gessit, ut neminem ejus electionis percutuerit. Diu ejus oratio dilata fuit, propterea quòd nondum sacros ordines haberet, teste Eadmo (b), qui cum Beccensem vocat.

Ubi primùm in sedæ Cantuariensi constitutus est Anselmus, Erasmum in ecclesiâ Christi priorem instituit, ut scribit Willielmus Malmesburienfis, ex quo quæ, qualivè fuerit Erasmus, discimus. Sic enim ille in libro primo de pontificibus Anglorum, ubi de Rossensis episcopo agit. *Erasmus natione Gallus, apud canonicum sancti Lactani in Bellouacensi non paucum tempus monachus egit. Sed cum novella plena iuventutis videret, que nec emendare possit, nec pati vellet; discessum intendit quæstio prius a Losfranco coactis; inconvulsa saltim quidquid ille juvenem putasset. Ille qui hominis indolentiam calaver, (nam & apud eum dia Becci fludebat) perhasit ut ad se veniret, quis ibi animum suum salutare non posset. Venit ergo, & toto tempore Losfranci monachus apud Cantuariam, ab Anselmo prius ibidem, nec apud Burgum videtur, a Radulfo episcopo apud Rosam constitutus est, ut inferiori videbatur. Prior, saltem, decessum priorem partem ecclesiæ, quem Losfrancus adificaverat, adeo splendidi præstitit, ut quibz talis in Angliâ posset videri in vivorum sanctorum luce, in memoriam patrumque nostrorum, in divitibusque præstaret, que mirantes oculis trahant ad fastigia lacunarum. Complures ad sum epistolæ scriptæ Anselmus, quas inferioribus dat occasione commemorabimus. Virum non modò piæ ac religiosæ, sed etiam doctum fuisse probant Lautrauci, Anselmi, aliorumque de eo iudicia, & reliqua*

ab

ab eo, pauci licet, ingenii monementa. Dum Cantuariæ mæretet, cum consuevit Walchelmus, Wentane ecclesiæ episcopus, de incestu coniugis: cui scripsit epistolâ respondit Ernulfus, *sub veste religiosa*, ut de se ipse dicit, *trivestrem mirum*: in cuius fine epistolæ arguit quoddam factum Lanfranci circa marem quandam, quæ illius maritum sibi usurpaverat: quia in re Lanfrancus scilicet dicitur quod debuit, sed non perfecisse. Altera est ejusdem Ernulfii epistola ad quendam Lambertum, qui ipsam consulerat de varis dubiis circa sanctissimum eucharistiæ sacramentum. Prima questio est, cur tunc alio ritu porrigeretur corpus domialicum, quædam a Christo in eam fuerat inditorum? Ad quod respondet Ernulfus, necdum episcopus, modum conferendi sacramenta in potestate ecclesiæ a Christo relictum fuisse. Hinc morem tunc receptum porrigendi corpus Domini intindum approbat, idque factum dicit, ne sanguis Domini effunderetur. *Quo pacto*, inquit, *ecceci*, *ut, secundum Salvatoris præceptum, ejus carnem edat fidelis, sanguinem bibat, periculum evadat, quem in tanto re offendere oppidi formidat*. Mitto alias de hoc sacramento quaestiones Ernulfio propositas, qui factum de Eucharistia fidem sub finem epistolæ sic exponit: *Credimus, & certum tenemus, substantiam panis verborum sorte esse mutatum in substantiam dominicæ carnis. Certissimè tamen scimus, & festinus corporis comprobamus, qualitates panis immutabiliter permanere, easque substantiam quam caro fuit, &c.* credimus non mutare. Nilul ad catholicam fidem expressum. Hæc Ernulfii epistola cum altera edita est in Spicilegii tomo secundo, ubi antea insertis circa hæc mysteria quaestiones non probat: *Quoniam de factis, inquit, saltem dubitare videtur, qui de mysteriis falsis quaestiones facere cognovimus*.

Hoc ipso anno Paulus ex Cadomensi monacho sancti Albani abbas mortuus est la reditus a Thiemuthensi ecclesiâ, quam Dunelmensibus abstulerat, ut Simeon Dunelmensis tradit. De eo plura superius (a). Successor ejus de Albini corpocomitatus a Radulpho de Dierco. Hic ab egregia Nocturnorum stirpe trahens originem, ut Matthæus Paulinus de eo tradit, Willelmi secundi & Heinrici primi regum amicitia usus, multos ab eis honores & census adeptus est. Eius tempore, id est anno mxcv. nova basilica, quam Paulus edificaverat, dedicatur v. kal. Januarii, quæ scribitur tam in sollempniis, quàm in conviviiis, usque ad epiphaniam protrahenda est.

Eodem quoque anno Simeon Eliensis abbas, multis licet (b) conflicto angustis centum sibilionibus ætatis annos supergressus, naturæ debitum solvit, regiminis sui anno tertio-decimo: post cuius obitum abbatialis sedes per septem annos vacavit, nimirum usque ad obitum Willelmi Rufi, qui vacantium ecclesiarum redditus in suos usus expendere consueverat. Hinc ex Thoma Eliensi.

Necdum coniectratus erat archiepiscopus Anselmus, cum ad eum nuntius pervenit, Walcranum, Parisiensis ecclesiæ cantuocem, amicum suum, ad monasterium S. Martini de Campis fecerit, & moralium habitum studiosè & intentè studere: ut ait a Gosfrido episcopo illic vi abstractum esse. Id indigno fecerit, Gosfrido epistolam (c) scripsit frater Anselmus, ut de se ipse inscribit, *Dei disponentis laetitia omnia disponentium electus archiepiscopus Cantuariæ*. In hæc epistola Gosfridum amicum & modeste monet, ut ne Walcranum a proposito abducatur. *Mis pater*, inquit, *si omnia facienda sunt cum consilio: cuius magis consilio, quàm ejus, qui admirabilis consiliarius, Deus fortis dicitur? Ipse quippe consilium ad perfectionem utitur, ut omnia relinquat, & se sequatur.... Hoc consilium magis in monachis, quàm alio qua proposito impleri sancti patres intellexerunt*. Tum prolati Gregorii Magni ad Desiderium Viennensem episcopum & Coacili IV. Toletani, quæ aliis (d) retulimus, testimoniis, hæc subdit: *Horrendum est etiam auditu, et, quæ Christus elegit de mundo, episcopus relinquit in mundo: ut, quos Christus trahit ad portum de portu cellis & tempestatibus mundi, hos episcopus retrahat a porta in austrageos turbos mundi: & quæ abscondit in oculis u multitudinis insidiantium lapsum, hos episcopus rapit de oculis, & exponit multitudinis lapsum*. In fine exulat quod signum hæc epistola non habet: quia & ubi, inquit, *fieri non sum, nec me delectat pingere quod non sum*. Epistola iniqua directæ est ipsi Walcranio, et eum in proposito confirmet. Sub finem superioris ad Gosfridum epistolæ, ejus precibus commendat conversationem suam, quæ facienda erat in domo, quæ cæteris *Papalis Sicut*, hoc est dominici secundæ adventus quæ eo anno incidit (e) in dionisiu post festum S. Andreæ, prædixit videlicet nonis Decembris, ut ipse ad Baldricum priorem & fratres Baccensis fecit. Walcranum in proposito non perditum indubitanter asserit Gerardus (f) a Boico, factumque Gosfridi episcopi multis argumentis probare conatur. Gosfridum quippe potuisse reposcere clericum, qui sine licentia in monasterium fugerat, cum præsertim id ecclesiæ necessitas postularet. Neque quæ modò cum rei erant, fas esse retinere clericum, sed etiam monachos ac-

2. Albani & Eliensis abbates.

(a) P. lib. 5.

(b) 13.

(c) *De gl. fac.*
13. p. 13.

LIII.
Anselmi epistolæ de canonicis Parisiensis ecclesiæ.

(d) *De gl. fac.*
13. p. 13.

(e) *lib. 10. n. 11. & lib. 3. n. 11.*

(f) *De gl. fac.*
13. p. 13.

(g) *lib. 10. n. 11. & lib. 3. n. 11.*

ANN. CATH.
1093.

LIV.

Councilum

Suessonense

in Rotelli-

num.

(*) F. Aledy.

no 3.

cessere, qui munera clericorum gerant. De clericis quidem id verum esse po-
test, cum dubia est eorum ad monasticam vitam vocatio: at si certasti, nec elec-
rici illi in clericali statu facile salutem suam operari possint, quis Deo vocati
resistere audeat? Ad monachos quod attinet, eos e monasteriis abstrahere non licet,
absque permisso abbatum, ut Gregorius VII. in epistola docet.

Convocatum hoc anno apud Suessionem concilium episcoporum a Rainaldo Remo-
rum archiepiscopo adversus Roscelinum, qui ut superius (*) vidimus, tres fan-
tissimas Trinitatis personas, non unam tantum, sed tres esse se contendebat. Ubi
primum hunc errorem in vulgus spargi intellexit Anselmus tunc Becel abbas, epi-
scopum hac de re scriptis ad Fulconem Bellocensem episcopum, tum ut catholi-
cam fidem afferret, tum ut Lanfrancum vindicaret, quem Roscelinus in hac senten-
tia fuisse calumniatum, suasque hac de re epistolam ad proximum Suessionense
concilium per Fulconem perfecti postularit. Citatus ad concilium Roscelinus, er-
rorem abjicere simulavit: at, ut est haereticorum genus, post concilium prin-
cipalem sententiam clandestinis disputationibus studiosissime defendere perseveravit,
uti Ivo Carnutenis episcopus nos docet in epistola, quam eidem Roscelino scripsit,
eum monens, ut palinodiam scribat, & recantatis opprobriis vestem Domini a se
publice conficiam publice resciat. Hinc Beccenses Anselmum iam Cantuarien-
sem episcopum impellere, ut quod jam brevi epistola inchoaverat, accuratè dispu-
tatione perliceret: quod vit sanctus harum aggressus est, edito iniqui libro de
fide Trinitatis & de incarnatione, quem Urbano summo pontifici examinandum ob-
tulit. Initio huius libri exponit, quo pacto a fratribus suis ad eum scribendum
adductus sit, ad solvendum scilicet questionem illam, quæ Roscelinus ita litteris
erat, *si nullo modo se expedit ab ea posse credere, nisi aut incarnatione Dei Patris
aut Spiritus sancti, aut deorum multitudinem se impedire*. Porro predictæ novitatis
auctorem in sua perseverantem sententia dicere, *se non ab aliis abjurasse: quod dice-
bat, nisi quia a populo interfecti timebat*: quæ Berengarii, aliorumque ejusdem fan-
tæ novatorum stivola exculatio est. In capite secundo sanctus Doctor graviter re-
darguit temerarios ejusmodi homines, qui contra catholica dogmata disputa-
rent, quod ex intellectu & ratione assequi non valent; id esse non perita-
re, quod iniquitatem intelligere: unde coningit eos in multitudinem errorum irrepe-
scere; nec mirum, quippe qui aequam per soliditatem fidei habeant spi-
rituales alas, in altissimas de fide questionum assurgere presumant. Fide ipsa
quæ absurdum esse ad intellectum rerum divinarum, non intellectu ad earum
cognitionem. Cum errori pertinaciter hæret Roscelinus, exilio deportatus est in
Angliam, ubi novas concivit turbas, in academia scilicet Oxoniensi, assertem fa-
cerentem filios ad sacros ordines promoveri non posse: quæ de re Thomas Bam-
pocum, qui illa in academia theologiam docebat, contra eum scripsit. Cum verò
temerarius ille novator calumnias nequas in venerabilem Cantuariæ archiepisco-
pum Anselmum spargeret, pulsus ex Anglia est. Alias idem tixas habuit Rosce-
linus cum quodam theologo, nomine Petro, ejus hoc de argumento epistolam Petro
Abaelardo nonnulli perperam tribuere, at suo loco videbimus.

LV.

Theobaldi

de Basilica

monasterium.

(*) Refector.

(*) la Fosse.

Hic primus erat annus episcopatus Hugonis de Petra-fonte episcopi Suessionen-
sis, qui sine dubio predicto Suessionensi concilio cum Rainaldo Remorum archiepi-
scopo interfuit: sed aliorum, qui interfuerunt, nomina, quæ ignoramus, legere mihi
videor in litteris, quibus idem Hugo res omnes, quæ ad monasterium sancti Theo-

baldi de Basilica pertinebant, ratas habet. Sicut erat hoc monasterium prope Ba-
silicam (*) ad Vidulam (**) fluvium supra Brannam oppidum: quod monasterium,
Gervasius Basilicæ dominus condidisse traditur: Manasses verò de Basilica Ma-
jori monasterio concessisse, probante & laudante Rainaldo tunc temporis Remorum
archiepiscopo, & Hilgodo Suessionensi episcopo, adeoque non ante annum MCC.
quo Hilgodus, abdicato episcopatu, ad Major-monasterium secessit. Sub ejus suc-
cessore Heurico, cum predictus Manasses quidam illius cellæ bona invasisset, post-
modum facti periculum, apud Suessionem hæc relaxavit. Post Heinricum, qui dis-
solvo episcopatu Cluniacum secessit, ubi & monachus factus est, at postea (b) vide-
bimus, ejus successor Hugo episcopus, ut mox dicebam, ea omnia, quæ sui an-
ecessores monachis illius cellæ concesserant, sua quoque auctoritate corroboravit, fa-
cta insuper donatione ejusdem prædii, quod ad ditionem Suessionensis episcopi spe-
ctare dicebatur. His litteris apposita sunt signa primo quidem ipsius Hugonis episcopi,
tunc temporis decanum & cancellarium in manu sua tenentis; deinde Suessionen-
sium canonicorum, tum Rainaldi Remorum archiepiscopi, Elinandi Laudunensium
episcopi, Gervinii Ambianensium, Rathodi Noviomensium, & Gerardii Morienis
episcoporum; postremo abbatum, scilicet Heinrici sancti Remigii, Odonis sancti
pietati, Johannis sancti Nicaii, Nocherii sanctæ Helene seu Altivillarensis, Bur-

char-

chardi sancti Basili & Baldrici Burgolii: quos omnes praedicti concilio interfuisse concilio ex ethnicis notis eadem charta subiungit, quae sic habet: *Actum anno incarnationis dominice MCCCII. indictione I. regnante Philippo anno XXXV. episcopo domo Hugonis anno I. Ego Hugo episcopus tunc temporis, de cancellariis scriptis, & subscriptis. Confirmationem in concilio Remi celebrato habendam tertio quadragesima; & ut irrevocabile permanens, anathematis est appensa sententia. Hinc dictum praedictum tempus concilii Remensis, quod anno sequenti, praesentis Richieri Senonensis archiepiscopo, in causa Philippi regis & Bertradi habitum est. Postmodum eodem Theobaldi monasterio contra fuit collegiata ecclesia sanctorum martyrum Rolfi & Valerii, qui apud Ballicas sanguinem pro Christi fide profuderunt.*

Jam serè biennium erat, ex quo Ambianensem episcopatum (a) obtinebat Gervinus, qui praemissis litteris subscripsit. Exiit ad eum Anselmi (b) Cantuariensis archiepiscopi epistola de quodam fratre Nortmanno, ipsius Anselmi ecclesiae profecto, qui in quodam Ambianensi diocesis monasterio abbas electus fuerat, cujus ordinationi ut assensum preberet Anselmus, a Gervino rogabatur: quod ille remisit, propterea quod se inconsulto in Galliam trajecisset. Forte agebatur de eligendo abbate in monasterio sancti Fusciani martyris, ad quos reliquiarum transpositionem in novum sanctum, quod ejusdem fratris labore & sumptu, auro, argento gemisque paratum erat, idem Gervinus fuit Gervinus litteris (c) invitavit Lanbertum episcopum, Archiepiscopi proprium ecclesiam hoc anno datam, quam a multis annis Cameracensis episcopi hucusque retinebant. Consecravit fuit Romae Lambertus ab Urbano papa, qui varias pro eo epistolas scripsit tunc ad Rainaldum Remorum archiepiscopum, tunc ad Cameracensem, qui Lamberto adfuerant, tunc ad abbatem diocesis Atrebatensis, Aldoum sancti Vedasti, Richardum Martianeussem, Albertum Hainouensem & Hametricum Aquitonicensem seu Agacindunensem, necnon ad abbatissas sancti Ragenfredi atque Stramensem, quae omnes epistolae, ceteraque quae ad Lamberti electionem pertinent, in tomo quinto Miscellaneorum Baluzianorum edita sunt.

Inter praecipuos monasterii sancti Theoderici Remensis benefactores censendi sunt Laudunensis episcopi, in his Elinandus, qui hoc anno tris eidem loco altaris ubique peritus remota conspexit. Hujus rei litteris adscripta sunt signa cum ipsius Elinandi tam Rainaldi archiepiscopi, Hugonis Sueffionensis, Fulconis Belvacensis, Ratboldi Noviomensis, & Girardi Morinensis episcoporum, dein Hentici abbatis sancti Remigii, Noceris Altiwillarensis, Rodulphi sancti Theoderici, Bertradi sancti Basili, Johannis sancti Nicasii abbatum. Actum XI. kal. Aprilis hoc anno indictione I.

Verum insignis est in primis charta Rainaldi Remorum archiepiscopi, qui eodem tempore altare Heremendi-villae (d) sancti Theodoricus douavit hia verbis memorato dignis. Cum ad Remensi ecclesiae curae, unaqueque portanda iustitiae nostra universitatibus divina vocacionis dignitate asserfuit, circa hoc postquam nostra deservit intentionis efficacia, ne ecclesiam, fidelitatemque omnibus altariis, quatinus iura nostra manciparentur, excutimus, ne possumus efficacia, in disponit cultibus tepidiores redderetur. Verum, qui a sancti Theoderici ecclesia habuerat munificencia nostra nos inter ceteras inuportata remaneret, cum primum nobis altare, quod eidem ecclesiae contiguum, sanctumque adiaceret, accessit, apud passifimae, opportunum habentes, ut imperia ceteris in liberalitatis nostra ecclesiam bene alienam dante minimi relinquere. His permittit, Rainaldus praedictum Heremendi-villae altare imperfuit alter sancto Theoderico tradit, eo pacto, ut suum patrisque ac matris anniversarium ibidem petagatur. *Actum Remi: in archiepis pontificali, anno incarnationis dominice MCCCII. indictione II. (fuit a Septembri incipit) regnante gloriosissimo Francorum rege anno XXXIII. archiepiscopus autem domus Rainoldi anno I. Subscriptum hinc, qui supra, abbates, Henricus sancti Remigii, Noceris Altiwillarensis, Bertradius sancti Basili, & Seguinus (e) sancti Nicasii, idemque Casa-Dei abbas, cujus vice Johannes superius laudatus, sancti Nicasii abbatiam tenebat.*

Duo in Gallis celeberrima in primis erant monasteria, Cluniacensis nimirum & Magnus monasterium, ad quorum votum plerique Galliarum monasteria vel informabantur, vel reformabantur. Hinc est, quod rex Philippus, cognito Parisiensi sancti Maglorii monasterium ad tantam cum in spiritualibus in temporalibus desolationem devenisse, ut ad paucos fratres redactum esset, qui omnino seculariter viverent, ea eadem Bernardo Maglorii monasterii abbati commisit in meliorem statum restituenda. Hanc vero depurationem incerta & culpa Haimonis ac superiorum abbatum accidisse tulit ut Philippus, litteris hoc anno datis, quatuor hanc verba. *Notum sit omnibus habere nos capellam domnicam, in honore beati Bartholomaei apostoli, & beati Maglorii confessoris constructam, sitam in Parisiorum civitate juxta aulam regiam, quae hactenus a propriis abbatibus antea gubernata, quid desolata videbatur, maxime tempore Haimonis abbatum pro cuius incuriam in tantum aduulata erat primo monasterii ordini religionis, deinde eorum ceterorum depopulatione; ut pauci fratres, qui adhuc ibi remanserant, de robore ecclesiae, prout monachos decet, sustineri non valerent, & jam pene ad secularitatem redacti, nunquamque*

ANN. CHR.
1093.

LVI.
Gervino episcopo Ambianensi scriptis litteris.
(a) R. supra.
(b) Anselm. lib. 3. tit. 11.
(c) Baluz. Miscell. tit. 3. p. 183.

LVII.
Theoderico alia data.

(d) Heremendi-villa.

(e) R. lib. 3. p. 183.

LVIII.
S. Maglorii monasterium reformatum.

ANN. CHIL.
1093.

de proprio suo, prout poterat, cum magna necessitate & ordinis transgressum sibi procurabat. De hac ergo desolatione cum supra dictis abbatibus Hartmann rationem ponentis, cum se excusare non posset, & per negligentiam suam omnia hac accidisse cognoscere, attentione ejusdem & supplicatione fratrum loci ipsius habitatorum, admonitione quoque optimatum nostrorum, & suggestione quorundam religiosorum virorum, hoc consilium salubre reperimus, ut ecclesiam ipsam in manus ordinis & monasterii converteremus, abbati videlicet Bernardo & monachorum sancti Martini Majoris monasterii, ad restaurandum traderemus, quod & fecimus pro redemptione animae nostrae &c. Actum est hoc Parisius publicè in aula regis, coram subscriptis testibus, anno ab inc. Domini MCCCII, iudicii. scilicet. xvi. kal. Martii, regnante Philippo rege, anno ordinationis suae xxv. His litteris appositae sunt signa ipsius Philippi regis, Ursionis Silvanobensis episcopi, Hugonis fratris Philippi regis, Willelmi dapiferi regis, Adelelmi constabularii regis, Simonis de Niello, Gossini regis camerarii, Gauthieri camerarii regis, Willelmi camerarii regis, & Hardami camerarii regis, & aliorum. Ex monachis huius sancti monasterii presentes fuerunt Hilgadis, qui fuit Sinesionis episcopi, & Andreas frater eius, Robertus Parisiensis prior supra dicti camerarii Robertus de Castella, qui fuit dapifer supra scripti regis Philippi. Habebat concilio laicus scriptis & subscriptis. In Præsentis octrologio huius abbas sancti Maglorii Parisiensis v. kal. Junii obiisse dicitur.

LIX.
5. Fata monasterii illustrata.

Mirum est Philippum regem pristinam disciplinam in monasterio restitutum eo tempore, quo licentia & solutio vivebat, tunc studio curasse. Id vero non tantum superiori exemplo, sed etiam aliis constat. In his alterum suppeditat ipsius Philippi epistola ad praedictum Bernardum Majoris monasterii abbatem, quem hortatur ad reformandos perditissimos Farenis parthenonis mores, quod etiam referre quodammodo vetat celeberrima ac religiosissima modò carobii reverentia, tamen reticere non sinunt historiis leges. Hæc epistola se habet, ex autographo desumpta.

Philippus Dei gratia Francorum rex, Bernardo venerabili Majoris monasterii abbati, amique congregationis sibi commissa, salutem. Quamvis sanctitatem vestram in multis me excipere cogoverim; tamen vobis manifestum esse, ecclesiam vestram super omnes alias monasterii ordinis celestias dilexisse & propter bonitatem & patientiam vestram amanda diligendum disposuisse. Verum quia multis & magni impedimenti negotiis, precibus meis, favoribus, vigiliis, vestra sanctitati satisfecisse argenti, omni omnino deprecor, ut me, licet iniquitatem, desuper in caritativis vestris suscipiat: quatinus per eas in præsentis & in futuro merer adjuvari. Confido enim quid magnum apud Deum habuit fiduciam. Nunc igitur sequenda vestigia prædecessorum vestrorum, monasterium sancti Martini semper vixit sancti Agnes & aram quæ ex integritate & integritate substantiam omni reliqua monasterii vobis prout aduallatur, & (quod mirabilis est) prohibendum scilicet esse censeamus; pro salute animæ meæ per præsentem varam in collam vobis iure perpetuo possidendam tradimus, concedimus, & auctoritate regia confirmamus, quatinus per sanctitatis vestrae predicationem, & orationum vestrarum instantiam arde monasterii ibidem reformetur: & ecclesia Dei, quæ habemus (pro dolor!) adulteris fadaria est complexura, & tanto tempore a servitio Dei privata est, cum ecclesia vestra filius de vultu lacrimarum ascendere, & canticum graduum se cantare congratuletur. Confortamini itaque in Domino nihil deficientes, scientesque auxilium meum vobis in vultu de futurum. Valete.

Tam enormis probetur moris & animi periculis Ivonis episcopi Carnutenis, ex reatu Turonensium monachorum & Adeleidis comitissæ, cumque permovet ad scribendum (a) Galterio Meldensi episcopo, ut aut prædictas mulieres in loco suo & ordine corrigere, aut, si id fieri non posset, ut religiosis monachis locum illum cum suis possessionibus committeret, accepta prius ab eisdem cautione, ut illas mulieres fab arda disciplina cohercerent, eisdemque necessaria ex rebus monasterii, quamdiu vixerint, providerent. Petiit eo in loco mulieris sexus, & salutari conversione iammodum facta, illis foret etiam nunc regulari disciplina stricta observatio, virginico fragram odore.

(a) Item 107-108.

LX.
8. Martini de Valle cella.
(b) Diplom. 7. 329.

quod ecclesiam (b) sancti Martini de Valle apud Carnotum, quæ olim monasterium fuerat, antiquum statum reformare vellet, quod celeris effectu exequendum funder, ut antiquis votis bonisque eius consilia prepediret. Hæc scriptum S. Martini ecclesia rone tradita fuit Majoris monasterii monachis, nostra tempore Capucinis data, prædictis monasterii beate Mariæ de Bono-munio Aurelianensi attribuit.

LXI.
Goffridus Vindocinensis abbas electus.

Hoc anno Berne Vindocinensis abbas, ætate & egrotudine confectus, baculum pastoralium fratribus in capitulo resignavit, & in ipso capitulo dominus Goffridus, juvenis in ætate, moribus maturus, formâ modestus, litteris maxime instructus, emeritisque bonis adornatus, ut in chronico Andegavensi legitur, cum diaconis tantum esset, electus est abbas xix. kal. Septembris, & ab Ivone episcopo ix. kal. ejusdem mensis honorificè consecratus abbas eius loci quintus. Hæc in consecratione Ivo professorem a Goffrido excepit, quæ res discordia inter illos seminariam fuit, ut postea diffusi famas. Goffridus clatus in primis & nobili apud Andecavos genere natus, Rainaldum (c) Credenit do-

(c) Goffridus 107-108.

mi-

ANN. CHÉ.
1093.

romanna & Britannica regionis per quam religio vivebat, fecerit: quos inter principes ac magistri erant Rotbertus de Arbrifello, Vitalis de Mauritanis, & Radalfus de Fufcia. Novo loco applaudunt omnes, eoque certarum cellas suas offerunt. Vitali primum se adjuvit Bernardus: qui, ut melius apud eos innotesceret, proprio dissimulato nomine, Guillelmi nomen assumpsit. Ubi aliquandiu illis manebat, ex synodi auctoritate ei auctor fuit Vitalis, ut perlatras illius eremici silvis, singulorum eremitarum cellas exploraret, & que ipsi amplius placerent, praeferret. Omnibus exploratis, cellam & contubernium petiit Petri eremita, qui in eadem sancti Medardi ecclesiae parietibus debebat, ibique tornandi arte & arborum cultura vitam sustentabat. Guillelmi optatione multum exultans Petrus, Guillelmo episcopo sociis refectorem parat. At in cellario suo tam tenuem invenit annonam, ut in vita sui refectio sufficeret. Hinc ille festinatus silvam ingreditur, spineta rubraque convellit, corylis ceterisque silvestribus arboribus excutit, suisque exspoliis fructibus; ad hoc apam examen in trunci arboris concavitante intravit, & ex eo mel exprimit. Reversas domum, his mensam dapibus onerat, suisque hospitibus opulentum, nisi paucis, pars epularum porior, defussit, convivium exhibet; qua praedicta, reversis ad suas cellas ceteris, Guillelmus cum Petro remaneat, a qua tornandi artem didicit. Dum Petrus ex silvestrium arborum fructibus & suae artis commercium victualia quaerit, Guillelmus domi remanens, agrestes herbas in pulmentum conficiebat, quas ut delicatiores redderet, festiva diebus sale condiebat: post vespere semel in die coquebant. Petro recumbenti Guillelmus ministrabat. De cetero precibus & contemplationi adhibere indefessus instabat, ut in corpore degens, angelicam vitam agere videretur. Sic per triennium cum Petro eremita vixit.

Interim Gervasius sancti Savini abbas, dimissa praefectura, Pictavam apud sanctum Cyprianum, in domo ab se constructa debebat: ubi non ita religiose se gesserat, ut simoniacum labem non incurreret. De eo enim intelligenda videtur Amati Bituricensium episcopi & sedis apostolicae legati epistola ad Radulfum Turoensem archiepiscopum, qui eum invitat, ut veniat ad concilium Burdegale in octavis sancti Michaelis celebrandum, tum subdit. Ceterum fraternitatis tuae notam si volumus, nos in ecclesia sancti Savini, quae sita est in pago Pictavensi, super fuisse, & ejusdem ecclesiae abbatem in capitulo monachorum simoniacum comprehensisse, cui episcopus auctoritate praecipimus, ut Pictavam iret, quatenus in praesentia vestra illius heresi Pictavensi episcopo manifeste fieret: qui trans sui terrae praesentia, Pictavam introiret, & procurator sui ordinis aique ejus possessoris, arreptis quovis ecclesiae suae reliquiis & ornamentis inter fortis aufugeret. Proinde tibi praecipimus mandamus, ut si hujusmodi hominem in domo tua invenire poteris, capis facias, & Pictavensi episcopo cum praedictis ecclesiae suae spoliis reddas. Si vero illum cum spoliis non poteris reddere, saltem si poteris, spolia reddas. Haec verò non de alio, quam de Gervasio abbate intelligi posse videntur, qui dimissa praefectura, sancti Savini famibus apud Pictavam sibi domum construxisse dicitur in vita Bernardi Tironensis, a quo excogitata simoniae, ut mox vidimus infirmularum fuerat. Denique anno mxcvi. Jercolymam proficiscens, in itinere a loone cum alio cui insidebat, exiit, membratimque disceptus fuisse traditur in libro de vita Bernardi Tironensis. Addit in illa epistola Amatus, Gausfridus de Pryllaco, cognomento Jordanam, comitem Vindocinensem, a se communium fuisse, ut iuxta festivitatem sancti Petri in kalendis Augusti se coram ipso Amato liberet, de uxore sua, quam contra Deum tenebat, ratum reddidit: sed venire noluisse: quapropter Radulfo mandat, ut illum ad praesentiam suam citet, quod si a more dimittere noluerit, eum excommunicatum esse sciat.

IXV.
Pictavi monasterium.
(*) Pictavi.
(*) In Clay.

(*) Epistol. in
20. Julii.

Pictaviacum (*) locus est pagi Turoensis ad Clayam (**) fluvium, ubi conditum fuit in seculo xi. monasterium ab Efrido Pralliaci & Rappepostae domino in honorem Salvatoris & sancti Petri principis apostolorum, cujus loci primum fuit abbas Amalardus. Illic sepultus Efridus, seu Efferus, ex cujus stirpe Vindocinensium comitum secunda stirps originem traxit. In epistola, a Sancto Marthano, aliusque relato, Efridus genere & probitate inter nobiles Gallios iocundus, tunc patrum, duque militum fuisse dicitur. Ex ejus genere prodit praedictus Gausfridus seu Gossfridus de Pralliaco, cujus conjux Euphrosia erat ex stirpe comitum Andegavorum, quibus antea Vindocinensium parebat. Gossfridus iste multas Vindocinensibus monachis tutile molestias, ut inferius videbimus. Pater ejus Gossfridus vocatur in libro de gestis (a) consulis Andegavorum; mater Amelina, a quo Euphrosia dicta erat. Bapae tempore Pralliaci abbas erat Orho, cui Gossfridus quidam ecclesiam S. Martini de Bocuco, filiam suam offerendam de exitu ipsius ecclesiae, donavit cum consilio Gausfridi comitis Vindocinensis; qui domum sancta dicitur.

tur 111. kal. Decembris vivente Urbano papa Romano; Philippo Francorum regi, & Radulfo Tarenco civitatis archiepiscopo secundo, super fluvium Vaurimpa. Idem Godebertus eidem Othoni abbati, quem fidelem amicam suam vocat, burgum Baciaci donat; pro quo Otho abbas & monachi dederunt illi caritatem, id est centum solidos.

Non leviter pretereunda est recordatio prædictorum eremitarum, quos in consilio Andegavensi & Britannica regionis, id est in saltu Credonensi (*), reliquosque vixisse mox dicebam. In his præcipui erant Robertus de Arbristello, Vitalis de Mauritanica, & Radulfus de Fultia, necnon Petrus ille eremita, cui Bernardus Tyroneus se adjunxit. Hi omnes quo pacto ad nostram historiam spectent, inferius videbimus.

Robertus ortus est in Britannia pago Redonensi, in quadam villa, quam Arbristellum (*) vocant. Pater ejus Damalochus, mater Orguendis, medicæ conditionis. Post prima literarum elementa Parisios adit studiosorum castra, Gregorio summo pontifice. Illic a Silvestro Redonensi episcopo revocatus, quatuor annis ei adhaesit; archipresbyter ab eo factus, incellas sacerdotum & laicorum topulas, simoniam, alique ejusmodi vitia persequi non cessans. Clericis obid exosus, Silvestro mortuo, Andecavos venit, scholabus rudis operam daturus; ibique duobus annis moratus est, loca ad cultum indutus, ut carnem donaret. Verum, cum in turba saluti suæ non satis consulere sibi videretur, in silvam Credonensem, tunc temporis vastissimam, cum altero presbytero secessit, ubi rigidissimam vitam duxit. Cibo agresti crebatur, a vino perinde acque a sagimine abstinent. Leditissimum humus, iuge ad cultum cilicium. Hinc multi ad eum confuere ceperunt, quibus ille salutaris monita dabat. Ex his porro nonnulli se ejus magisterio subdidicerunt, quos ad prescriptum regule sancti Augustini informavit, extructâ ecclesiâ beate Marie de Rora in loco, quem ei Reginaldus seu Rainaldus, Roberti Burgundi filius, in illo saltu Credonensi concessit. Id factum anno MCCCXV. quo anno Robertus de Arbristello, Andecavos ab Urbano II. accessit, prædicandi ubique verbi divini facultatem ab eo accepit.

Eodem tempore in eadem silva degebant alii etiam eremite, suos quoque habentes socios & discipulos. Ex his unus erat Vitalis nomine, in villa Tiguri apud Barjacenses oriundus, & quidem in pago Moritoni (*), aliis mensio Mauritanica; ex quo cognomen de Mauritanica habuit. Pariter etiam Reigildus & Robertus cum studiis adhibuere. Reversum e studiis Moritonensibus comes capellanum suum statuit. Post hæc Vitalis in solitudinem Credonensem se recepit; sed tandem regressus in patriam, Saviniacense monasterium ædificavit, et suo loco dicturi sumus. Locus ille, ubi eremiticam vitam duxit, Donna-Petra vocatur in ejus vita, ibique sepulchrum ferè annis degisse dicitur.

Tunc etiam in eodem saltu florebat Radulfus de Fultia, qui post legitimam conjugii vitam in monasterio sancti Jovini de Marnis exercitationem, ad anachoreticam vitam, ut sancti Benedicti regula permittit, se transtulerat. Hic auctor fuit parthenonis sancti Sulpicii apud Redones, ut in consequentibus videbimus. Sic duo illi non modò viros, sed etiam mulierum saluti consulere, maxime Robertus de Arbristello, quod etiam de Vitali probat Mabodi episcopi Redonensis epistola ad eum scripta.

Idem quoque studium fuit Hervæi & Salomonis, qui in hunc partibus solitariam vitam duxere, & mulieribus sexus curam gerere, quorum alter nempe Salomon Nidi-avis partheniam extruendam curavit, ut suo loco exponemus. Ad Hervæum quod attinet, Vindocinensis primùm cœnobii monachus fuisse traditur, unde Hervæus de Trinitate dictus; inde permisso abbati, an Bernoni, in Andegavensi pago locum, Calosnam vocabulo, quatuor leucis ab urbe distantem, se recepit, ubi incolui vitam egit. Sane eo nomine Gossfridus Vindocinensis abbas tres ad eum scripsit epistolas, quæ postremæ suæ libel quartæ. In penultima Hervæus testatur amicum suum inscripta, de duobus clericis agit, qui referunt Hervæum, monachi esse volebant. Hæc ut ad se mittat Hervæum, & quoscunque hujusmodi viros clericos juvenet, Gossfridus rogat, professus, se in ejusmodi candidatis hominibus suam paupertatem præferre superbia divitiis, nihilque pro faciendis monachis querere; sed, si quid oblatum fuerit, quæ regala id permittit, se accipere. *Ordo sequens* ostendit, inquit, *exigit nos tales sumus, qui non lucris temporalibus, sed lucrando animarum operam demus*: quod nostrorum animis alibi infixum esse per velim. Turpissimum quippe est hominibus, qui semel omnia reliquerint, & quidem satis doctorum, exigere doctem ab eis, quos Christus ad se vocaverit. Sequenti epistola, dicta *suo Hervæo* inscripta, eum hortatur, ut ne cures eorum Vindocinensis monachi quædam, qui dixisse crebatur, Vindocinensem congrega-

ANN. CHA.
1092.

LXVI.
Eremitæ Credo-
nenses.

Robertus de
Arbristello.
(*) vulgò *Ar-
bristell.*

LXVII.
Vitalis de Ra-
jaculis.
(*) Mortua.

LXVIII.
Hervæus in-
dustria.

ANN. CHR.
1093.

LXX.
Eva recle-
ta Benedi-
cta.

nem ab eis, quos de Britonibus *monachando* Herveus miserat, dedecoratam fuisse. Tertia denique epistola, quæ has duas antecedit, *sermo de ancilla Dei, Heroe & Eva in claustra directæ* est, quos ut semper in melius proficiant, & assidue vigilent, graviter hortatur, certis de mercede, incerti de mortis die. Tantò quippe graviosa apud Deum esse delicta, quando majora erga nos ejus beneficia. Frustra quoddam sibi blandiri de promissionibus misericordie, si contemnant vires justitiæ. Sicut certum est quod Deus promittit, ita certum esse quod ipse minatur.

Quoniam sit illa Eva inclusa, docet nos poeta quidam Anglus, Hilarius nomine, qui ex Anglia in Galliam accesserat audiendi Petri Abelardi gratia, in cuius simulaculo, qui cum docendo compescere fecerant, venementer invenitur. Idem prolixum rythmum edidit de sanctimoniali Eva, nubilibus Anglis nata, cujus genitrix, Oliva nomine, illi auctor fuit, ut filia ab infansu sub monastico habita Deo consecraretur in celebri quodam beatæ Mariæ monasterio, cui vocabulum Clintonia erat. Cum diu in illo parthenone pulcherrime vixisset, mare ejaecit, veniente Andecavo, ubi locum solitatum quæsit, ut soli Deo absque turba ferretur, tum subdit Hilarius.

*Tandem legis sibi locum ad sanctum Eutropium,
Quem prædixit sibi boni tui imitator.
Ibi quodam in claustra manavit Christi dedita,
Et placebat ei malum hoc vivendi semita,
In qua cuncta Dei dono vitabat inclusa.*

Hæc sancti Eutropii ecclesiæ sita erat Calanæ, ubi Eva illa degebat cum Hero, ita eum subdit Hilarius.

*Ibi vixit Eva diu cum Heroe facta,
Qui hoc natus, ad hanc vocem te turbare sentia.
Fugit, frater, suscipere, non sit hic suspensa.
Non in munda, sed in Christo fuit hoc dilectio.*

Certe si quid suspitionis in illos fuisset, non retinisset Goffridus Vindocinensis abbas, qui non semel ad Herveum scripsit. Herveus Eva supervisit, quæ morti proxima, psalmos decantare cepit.

*Et hoc dunt Angulini versus de Seguentis:
Beata illa patria, qua nescis nisi gaudia.
Nam civis hujus patria non cessat Deo canere.*

Omnès circumstantes, sed in primis Herveum contristasse dicitur Eva ubique, cujus

*Corpus terra juxta morem mandaverunt clerici:
Moniales adfuerunt, monachi canonici.*

In fine Hilarius preces posuit pro Hero, qui sanctus habetur Calanæ, ubi facta erat ejus edicula cernitur, in cujus altari habetur icon sancti Eutropii episcopi, ut videtur, Andecavensis, qui Glanvillensem basilicam primus dedicavit. Hæc est furtivè paullo senilis acciderint, tamen hoc loco referenda videntur. Eodem fere tempore floruit, & quidem, ut puto, apud Andecavos, Benedicta reclusa, cujus epitaphium scripsit Baldricus, qui ait, eam modico carcere per multos annos reclusam fuisse, & vix contemplativa operam dedisse.

LXX.
Castro-bene-
dictum condi-
tur.
(a) P. M. S.
et. n. yk.
(*) *Isidorus*.

Hætenus apud Silvaniacum in cella Corneliacensi (4) subsisteret Andreas Valumbrosianus: sed tandem hoc anno movum in pago Bituricensi monasterium extruxit, cuius in loco, qui tunc Casale-malanum, a posteris Casale-benedictum appellatum est. Postus est hic locus septem leagis ab urbe Biturigum, tribus ab Hilduno (*) seu Exolduno. Hujus castri dominus, Gaufridus nomine, fundum illum suum in densissima silva, ædificando monasterio donavit viis. kalendas Sextiles hujus anni venerabili Andree Corneliacensi priori, cui Petrus præpositus & canonici sancti Cyrtici Hildunensis, ad quos parochialis iura pertinebant, probante Aldeberto et nostris Bituricensi archiepiscopo, ecclesiæ cum cimiterio in honorem sancti Petri construendæ potestatem fecerunt. Ex parvis iniis paulatim erexit res familiaris ex donationibus Hildunensium in primis dominorum, & Lincensium, malorumque deinceps hæcium. Insuper Radulfus princeps Dolensis cum fratre suo Ebone quoddam servos Andree priori concessit in castro Radulfi, & in

quoque castrum suo unam ex suis hominibus, ut sagelli cum tota sua progenie serviant monasterio, quod vocatur *Castrum sancti Petri*. Hic domum factum est in capitulo sancti Mauri, Delensis in praesentia Johannis abbatis Delensis, domus Erberti abbatis Viriannensis, domus Uinardi abbatis sancti Egidii, & domus Andree abbatis *Castrum sancti Petri*. Hoc monasterium nulli alia re illius est, quam congregatione *Castrum benedicti*, cui sub initia saeculi septi-decimi originem dedit; ob idque ubi regulari haec cum quatuor sibi adiunctis monasteriis gaudere meruit, enim suis membris modò subiectum congregationi sancti Mauri.

Jam unus equitum erat, ex quo Cluniacensis basilica, & venerabili Hugone inchoata erat, cum Alfonso filius Alfonso Hispania rex, in consecratione Cluniacensis abbatis obediens, ut loquitur Bartholdas, Cluniacensem ecclesiam a fundamētis aedificasset perhibetur, & ad illius ecclesiae dedicationem instantiam precantem Cluniacum dirigit, qui etiam jam dudum se ibidem monachum fecisset, si dominus abbas eum sub saeculari habita retinere non satus judicaret. Ita Bartholdas ad hunc annum. Ea porro erat principum Hispanorum in Hugonem reverentia, ut Raimundus Galliciae & Henricus Portuagalie comites exemplar (a) federis & pa-

di inter se se initi, cujus ille sequetur & veluti arbiter fuerat, ad eum miserint. Tunc respondit Hugo vis nobilis, Lupercici in pago Nivernensi dominus, ecclesiam & ecclesiarum sanctorum Gervasii & Protasii, castrum suo subiectum, & u suis sanctum maiorem, post mortem conjugis & uxoris filie suae omnium bonorum suorum ea esse heredem fieri voluit. Idemque hoc anno monasterii vestre indatus est.

Alam in Lupercici, unno incarnationis MCXIII. indictione i. anno uxoris Philippus regis. His litteris adscripta sunt signa ipsius Hugonis Lupercici, qui hoc domum fecit, Iohannis prioris Cluniacensis, Henrici, alon Saffordensis episcopi, tunc Cluniacensis monachi, & Iohannis Gruffi monachi. Notandum hic locum de Henrico Saffordensi episcopo, quem dimisso episcopatu, Cluniaci monachum factum esse, exemplo scilicet Helgodi antecessoris sui, qui ad Majus-monasterium secesserat, ex hoc loco discimus.

Insigne tunc pietatis exemplum perhibuit Sanctus Aragonensium rex, cum Raimundum filium suum impuberem, in Tomenensium sancti Pontii monasterio, cui tunc Franciscus abbas praesent, Deo obtulit. Exitus praclarum ejus facti monasteriorum, regium scilicet ipsius Sancti (b) diploma, quo tribuitur, & Spiritus sancti insinuat, ob immensa sibi a Deo collata beneficia, umbilicem pietatis, Raimundum filium suum, in perpetuum offerre Deo & gloriose semper Virgini Mariae, necnon gloriose martyri Pontio atque abbati Florentio & monachis ibidem degentibus, ut lege, ut monachus fiat secundum regulam sancti Benedicti, & impleret Dei bonitatem pro se ejusque genitrice, cunctisque propinquis suis. Praeter hanc oblationem, amplissimas etiam loco donationes facit, una cum dilecto filio suo Petro, regnante in Septarbio, Ripartoria, & Almona, pro remedio animae suae, parentumque ac filiorum suorum, necnon viis sancti Pontii, omniunquae propinquorum suorum: ut ipsi monachi sancti Pontii, quos specialis amor se puer carere diligere velit, Domini pietatem pro se deprecetur, ut ipsi dei victoriam contra inimicos omnium christianorum, & ipse ex hoc regno ad regni caelestis gradum transire valeat. Tum iubet ut scribat, confratres mei de sancto Pontio, misericordiam amatissimo filio meo Raimundo, quem dono & offerre Deo & praedicto canobio, ut videlicet devotione & fide, quod obtulit Abraham filium suum Isaac Deo, & Anna Samuel filium suum sacerdoti Heli tu confecta Dei: quatenus in templo Dei semper deserviat; atque ejus exemplo & viam & doctrinam provocetur, necnon praestibit praedicti filii mei ac vestris adiutus, valeam pervenire ad vicentis paradisi gaudia &c. Facta ista charta vii scriptura v. monachi, ad hunc, in anno dominicae incarnationis MCXIII. regnante me Sancto rege in Aragonia & in Pamplona, Petro autem filio meo praebato regnante in Septarbio & in Ripartoria & in Montefonso. Visit in illo monasterio unis amplius quadraginta Reimundus, seu Raimundus, indeque postmodum eductus jam sacerdos ut capessendum Aragonum regnum, ut suo loco, Deo deinceps, dicturi sumus. Non die post hanc filii oblationem spectare fuit rex Sanctus. Cum enim urbis Oice, quam Abderemus rex Maurorum obsidebat, firum & moenia exploraret, sagittis letus confusus interire anno sequenti, in Montaragonis canobio, quod ipse contritus curaverat, tumulo illatus, sed ob Maurorum incuriam in Finatensi conditus. Petrum filium habuit successorem.

Hoc anno excessit & vivis Berengarius, sancti Papae in Septimania monachos fundat, nobilis Tolosanus, cuius pater Berardus, mater Hiluodis vocabatur. Is Berengarius relictis omnibus, qui in saeculo habere poterat, divino cultui se mancipavit: & monachi ubi varia monasterii officia religionis obivit. Completis in sancta conversatione suis.

ANN. CRIL.
1094.

LXXI.
Alfonso rex
Cluniacensis
monachus.

(a) Epistol.
de p. p. p. p.
Hugo quocumque
vis nobilis,
Cluniaci monachus.

LXXII.
Raimundus rex
apud S. Pontium
monachus.
(b) Celsi & Berardi.

LXXIII.

ANN. CHR.
1099.

vita sua debuit, ipso die sacre Cane domilew, cum in quadam castello, quod Lauticum vocatur, pro sui monasterii negotiis versaretur, morbo correptus, ad monasterium deferretur: ubi dia cum morbo luctatus, tandem ipsa nocte dominica ascensionis, qua illo anno in septimum kalendas Junii incidebat, ecclesiam sacramentis munitus, piissimè decrevit, miraculis ante & post obitum celebratus, adeoque pro sancto habitus. Libellum de ejus vita scripsit quidam Becensis monachus, Anselmus nomine, alius sine dubio a sancto Anselmo, rogatus a Raimundo sancti Pauli abbate, cum apud illum diversaretur.

LXXIV.
Raimundus
abbas s. Ste-
phani de Val-
libus.
(*) P. lib. 4.
c. 106.

Jam anni fere octodecim (a) erant, ex quo sancti Stephani de Vallibus abbatia condita fuerat, cum ejus loci monachi, orbati pastore, memores sanctæ memorie Godetani Malliacensis abbatis & Santonensis episcopi, qui primum ipsi abbatem concesserat, Gaufridum abbatem fratresque Malliacenses convenirent, rogarent, ut novam ex eis abbatem sibi concederent, *ejus doctrinæ & magisterio servandam insistentis sancti patris Benedicti regulariter vivere possent*; se sequi domini Gaufridi abbatem, ejusque successorum ordinationi submisserunt, eo pacto ut, quotiescumque pastore destituti essent, abbatem e Malliacensi monasterio pro usu abbatia acciperent. Si quis tamen in suo Vallensi monasterio ad illud manus idoneus haberetur, ductus ad Malliacense monasterium, sedique iuxta abbatem & monachos obedientie promissione, Vallensibus abbas constitueretur: quibus conditionibus acceptis, Gaufridus abbas rogatus monachorum & Raimundi episcopi Santonensis, necnon Hilarii de Didona nobilis viri, fratrem quendam, Raimundum nomine, Vallensibus abbatem dedit. Hinc monasterium sancti Stephani de Vallibus hactenus existit.

LXXV.
s. Michaelis
cella Burge-
liensis.

Hoc ipso anno vit nobilis Americus, Machelli Santonensis filius, sancti Michaelis ecclesiam ad Ligerim a maioribus suis fundatam ac donatam pro quatuor canonicis, negligentius cultam animadvertens, quod avus suus Ingelgerius jam facere volebat, Burgulienfibus monachis commisit, ut pater postulaverat ipsius Michaelis qui Burguli monachos factus erat, & Richeldem Ingelgerii filiam, qua & ipsa id flagitabat, in matrimonium duxerat. Hæc donatio facta est in capitulo Burgulienfium, ubi Americus suffragiorum beneficium obtinuit, eique ac fratri ipsius Catbonello concessum, ut ambo mortui ibidem humarentur; aut, si vellent, viventes illic monachi admitterentur. Hæc ipsa donatio a Radulfo Turonum archiepiscopo & a Fulcone Andecavorum comite, Goffredi Martelli nepote, confirmata fuit. Perit etiam nunc hæc cella, sed exigui castris, Burgulienfium abbatia subiecta, qui locus, vulgò sancti Michaelis absolute appellatus, medio fere itinere Burgallium inter & urbem Turonum ad Ligerim positus est.

Burdigalen-
se concilium.

In chronico Malliacensi legimus, habitum fuisse hoc anno Burdegale concilium, sed quid in eo actum sit, quive episcopi illi interfuerint, nusquam legitur. Tantum ex echartio monasterii Regula in Vasconia dicimus & nomine episcopo de Rutenis, in pago Ausienfi super Adurcium (*) sita, qui a quibusdam invasoribus occupata erat. Hanc invasionem graviter ferens Olgarius de Landerone, Regule prior, adit Burdegalenf concilium coram domino Amato, legato seois apostolicæ & Burdegalensi archiepiscopo, necnon archiepiscopo Ausienfi Wilhelmo-Bernardo, ceterisque concilii episcopis & abbatibus, in his Bernardo Aqueñi episcopo, qui tunc prædictam cellam injustè retinebat. Proclamatione in eum ab Olgario facta, cum rem negare non posset, eandem cellam Benedicto in ipso concilio restituit. Huic restitutioni subscribere concilii parres, videlicet Amarus Burdegalenf & Willemus-Bernardus Ausienfis, archiepiscopi, tum episcopi Simon Aginnenf, Raimundus Petragoricenf, Ademarus Esgolimenf, Rodolpigerus Bertrandus Conventarum, Petrus Adurenf, Stephanus Valarenf, & Bernardus Aqueñi, qui hanc restitutionem fecit, uti solius in Appendice leges. Hujus cellæ meminit Torriacus (b) in libro de miraculis sancti Benedicti.

(b) Torria-
cus de 2.
LXXVI.
s. Trudonis
abbatis ipse
hic Burim.
(c) papa n.
2.
(d) spirit. 2.
7. p. 324. &
329.

Apud Belgas in monasterio sancti Trudonis pristinis procellis novæ succedunt. Mortuo quippe Lupoone, per quem (c) abbatia in gravissimas calamitates redacta fuerat, dux Godofridus, qui non multo post Jerusalemitanam expeditionem aggreffus est, totam abbatiam (d) sibi vindicavit. Necdum reparata erant remplicitant, discipulum fere ac consilii expertes. Nos inter nunc erat, Herimannus nomine, illius Hermanni quondam abbatem nepos, nobili genere natus, & puer illic educatus, homo sine litteris, sed multæ audaciæ, tacitus & patiens ad dissimulandas iniurias, sed promptus ad eas ulciscendas: qui laicorum quorundam pravis corruptus consiliis, a duce Godofrido abbatiam centum marcarum pretio vendidit. Sic, exhaustis penitus monasterii facultatibus, pauci, qui reliqui erant, fratres in summa vivebant inopia, a propinquis, vel etiam a quibusvis illuc

in.

intrañbis alipm emendicare coacti. Interim Herimannus nunc apud Orberram Leodicensem episcopum ejusque familiares, nunc apud Popponem Mettensem, a quo abbas in temporalibus pendebat, nihil non tentabat, quo abbatiam sibi adficeret; idque tandem, praevalente pecunia, reclamantibus nequiquam monachis, a Popponis extorfit. Hinc monachorum graves querelae apud Orberram episcopum. Citatus Herimannus, cum non assuisset, exponnuncietur; merneque ne ab episcopo militari mense epiceretur, ad comitem Luxemburgensem Henricum, qui monasterii major advocatus erat, confugit. Alionde, durante inter Henricum regem & Mettensem episcopum veteri discordia, rex parum illum domesticum, quem episcopus in sancti Trudonis monasterio habere debebat, Arnulfo de Los comiti in beneficium dedit, quod indigne sereno Henricus comes, loci advocatus, cum aliquot equitibus eo se contulit, adducto secum Herimanno, et eum in ubaria vi resisteret: et fratres nec minis, nec blanditiis ad eum recipiendum adduci poterunt, immo nec divinum officium celebrare voluerunt, quamdiu illi iura sancti monasterii verius est. Dum hac agerentur, Arnulfus comes, collectis suorum ingenti multitudine, illuc advolat, eum occisurus, nisi comes Godofridus de Lovanio, qui postea dux exivit, eum ubi ejus moribus eripulisset. Hac itaque repulsa Henricus gravissime effectus, quocumque de rebus sancti Trudonis satrapere & invadere potuit, vultus, consumit, profligat, suisque ut idem faciant praecepit. Ex ubi parte dux Godofridus Bullionis, quicquid sanctus Trudo in Hamania & Zelherano possidebat, in suos alios convertit, dum Henricus comes, qui citra & ultra Mosam, & in Riparia & circa Rhenum erat, depopulabatur. Quin etiam ipsi villis pro libito res sibi creditas impuse usurpabant. Inter haec, aliaque innumerabilia mala, cum prae ad nihilum reductus esset nobilissimus isthuc abbas, tandem eorum Leodicensem verigie miserum divina, eosque movit ad querendum tantis multis opportunum remedium, scilicet idoneum pastorem, qui officia ecclesiae ferventer posset. Nullas ad id aptius repertus est, quam Theodericus ejus loci monachus, qui illuc ad Gundense monasterium sub conventionis abbatum Lutonis & Lauponis se receperat: qua de re infra suo loco.

LXVIII.
Lacense mo-
nasterium in-
clauditur.

In diebus Treverensi condici capram hoc anno monasterium ad Lacum, uno ab Antoniano fide Androcaeo, tribus a Confluente militibus. Eius conditores fuerunt Henricus comes Palatinus & Adelheidia ejus conjux, librorum expertes, qui ex patronio suo monasterium in honorem beatae Deogenitricis Marini, sanctae, Nicolai, probante Egilberto seu Hilberto Treverensi archiepiscopo condituere ceperunt, quod Sifridus Henrici privignus, Adelheidiae scilicet ex priori marito filius, perfecit. Tempus inchoati monasterii dicimus ex litteris Henrici comitis a (a) M. r. m. Mirro (a) relatis. Trithemius hanc constructionem triennio praevertit in chronico. Hirsugievili, ubi ait, Henricum morte insidente Sifridum privignum, Beban- (a) M. r. m. cia comitem, bonorum suorum heredem instituisse, ea lege, ut Lacense monasterium quatuordecim perficeret. At ille promissum tardus exsecutor, Hierosolymitanam expeditionis praesidi nomen dedit. Verum in mari periclitatus, voto facto liberatus, ubi primum domum reverit, monasterium a vitrico incipit perficere, elique abbatem Giselbertum, e grege Affligemense cum colonia monachorum assilatum, praefecit, cuius eo, ut Lacense monasterium Affligemense subiectionem esset. Henricus Luxemburgis comes, de quo mox agebamus, subieripuit primarius interis comitis Palatini, qui non multo post in schismate decessit, senect. anno mccc. teste Bartholdo, sepultus in monasterio Lacensi, primo ante caputulum, ubi etiam nunc vivit ingens lapis ejus sepulcro olim impositus, licet corpus ejus, monasterio absoluto, in navim ecclesiae postea transfusum fuerit. Hoc tandem sub organo in- manifeste offbare pro tempore extracto conditum est, addito cyrathino, ex quo dicimus hanc ultimam translationem eorum Thurico seu Theoderico abbate, primo hujus nominis ut secundo, qui saeculo duodecimo vixerat, factam fuisse. Carolus Ludovicus Toluerus huc omnia refert in historia Palatini, Francosertii edita anno mcccc. in ejus capite undecimo figura ejusdem mansueti an iocuii representatur. Idem auctor in codice diplomatico Palatino, ibidem vulgato, duo diplomata de Lacensi monasterii fundatione integra exhibet, quorum initia solum modo Miras in notitia ecclesiarum Belgii revidetur. In priori, quod est Henrici, ex comitis Palatini loci conditoris, anno, ut jam dictum est, mccc. dato, multae conditiones praescribuntur, quibus monasterii advocatus obligatur imperat comi, statimque ut ubicumque se mori contigerit, corpus ejus in Lacensi monasterio sepelitur, quod idem de sua ipsius uxore & successoribus suis loci advocata constituit: tum receptae praedia a se in decem novi monasterii data, & ne quis ea temerarie aggrederetur, praet. Henricum Treverensem archiepiscopum, in ejus diplomate monasterium situm est: alii quoque palatini sui nobles, e quibus nonnulli ipsi

ANN. CHL.
2093.

consanguinitate conjuncti erant, subscripserunt. In altero diplomate Sigefridus, Adhelidis tum uxoris Heinrici, tum altero Heinrici, scilicet huius nominis secundo, Brabaurie comitis filius, testamento ipsius Heinrici comitis Palatii ejus in comitatu heres & successor factus, Lacense monasterium, quod a patre suo acceptum fuerat, se absoluisse dicit, penitentia ductus, quod juvenili aetate illud, a suo decessore sibi commissum, aliquandiu distulisset: tum bona ab eodem Henrico jam collata confirmat, easque novu superaddidit, advocatis etiam praescribit leges, utque ferè omnia, quae in superiori diplomate habentur repetit, hoc addidit, ut Lacense monasterium cum suis omnibus appendiciis sub cura Affligemienfis abbatis & ejus successorum ita constitutum sit, ut his duobus monasteriis quicquid praestitum, quia, inquit, uterque locus in alio loco non fuit erat: ad huc vel, ut desueto abbate aliquot fratres idonei e Lacu Affligemio mittantur, qui electioni successoris intersint, eumque in proprium pastorem suscipiant. Piusque viri nobilibus huius chartae subscripserunt, sed sine notis chronicis. Trithemius monasterii aedificium anno MCCXXI. absolutum fuisse tradit. Heinricus IV. imperator multa praemia recevit in privilegio a se concessa, quae a Sigefrido huic monasterio tradita fuerant. An verò has duorum monasteriorum unio discesserit, haud liquet: negat Trithemius, & quidem si ubatatum Lacensium catalogo, quem Bucerinus repperit, fidem adhibeamus, post duos aut tres abbates ignotos, qui praecedisse creduntur, Gilbertus seu Gilbertus praefatus dicitur, qui obit anno MCCXXI. duodecimo regimini sui anno; Trithemius verò in chronico Hirsaugiensi (a) novem conditionibus Gilbertum ex monasterio Affligemensi adductum primum abbatem absolute appellat, procul dubio quod ante eum Affligemii abbas, quos antiquitus laudat Bucerus, Lacu quoque praefatus est. Gilbertus, Gilberti successor, fuit antecessor & magister familiaris & claris illis viris actus, moribus ornatus, sapiens &c. ab eodem Bucerino dicitur, qui bibliothecam multum adauxit, uterque ob relictis regendi nominibus commendatus. Perseveravit etiam nunc hoc monasterium, quod ob reliquias sanctorum multas, quae ibi adservantur, & viros plurimos doctrinae & pietatis insignes celeberrimum evasit.

(a) Trith.
not. pag. 393.

LXXXVIII.
Satanacensis cella
Gorgonensis
vita.
(b) P. lib. 63.
p. 28.

Ex variis cellis, quae Gorgonensis quondam celeberrima abbatia parebant, duae haud ignobiliores erant: una Satanacensis ad Mosam infra Vindunum, sancti Dagoberti regis ac martyris reliquiis & nomine illustrata: altera in Lotharingia in Warengis-villa ad Mortam fluvium super Nancelum. Priorem cellam Gorgonensis consultit (b) Godefridus Barbatas, dux utriusque Lotharingiae, ejusque solutoris vitae electus, qui illi ecclesiae negligentia inferviebat. Is fuit pater Godefridi Gibbosi, qui ejus in ducatu successit, & idem, quae Eustachio Bolouensi comiti nupta, peperit Godefridum Ballionem, cujus paulo ante facta mentio est. His Godefridi Gibbosi avunculi sui, abique liberis mortui, honores adeptos, Satanacensem sancti Dagoberti ecclesiam, quam Arnulfus comes occupaverat, Gorgonensis restituit. Erant haec de re litterae, hoc ipso anno Bullionis datus, anno decimo pontificatus Hilberti seu Egilberti Trevisorum archiepiscopi, in cujus diocesi Satanacum situm est. Praefuit ad hunc usque unum Gorgonensi monasterio Henricus abbas, qui obit hoc ipso anno kalendis Maii, ut in ejus epitaphio legitur, in quo praefata memoria abbas & sacerdos dicitur. Successit Warnerus, cujus rogatu Poppo episcopus aliter sanctae Crucis & martyris Gorgonensis sacra vit.

LXXXIX.
S. Nicolai
monasterium
in Lotharingia
vita.
(c) in Hist.
p. 28.
(d) P. lib. 63.
p. 28.

Altera Warengis-villa cella in pago Calvionensi posita, ad dextram Mortem ripam, duabus supra Nancelum locis, ad Angilramen Mortem (c) episcopo Gorgonensi monasterio, novissime constructa, utriusque fuerat. Haec intermedium fluvium adiacebat locus, Portus vocabatur, ubi antiquitus sacra beatissimae virginis Mariae insculpta erat, Warengis-villae subiecta. Percelebatur hic locus evasit ex depositione reliquiarum sancti Nicolai, quas ex Barl urbe miles quidam, Albertus nomine, hoc elisus anno illuc attulit. Ab eo tempore tanta fuit eo in loco peregrinorum ac miraculorum frequentia, ut ex tenui villa insignis oppidum creverit, sancti Nicolai nomine nuncupatum. Hanc sancti Nicolai reliquias, id est unius ejus articuli translationem eodem fieri tempore, quo ejus corpus e Myrrha urbe Barim illatum est, factam fuisse tradit Richerius in chronico (d) Bononiensi, ubi quidam miles ex illis Lotharingiae partibus, Barim uxorile dicitur, indeque ejusdem sancti articulum digni retulisse, quem in loco, qui Portus dicitur, repperit, ad villulam tunc admodum parvam, quae nunc, inquit, ad insar magis oppidi per viam beati Nicolai astra cursum: ubi idem sanctus tantis clari miraculis, ut capite, siccitatem, alarumque infirmorum laborantium frequentatione adeo repletur, ut, si quis totum & catenarum velit considerare in eo pondus invenire, mirabilis potius fides dare poterit, quam narratio. Adde item uxor huiusmodi frequentat, a Burgundionibus, Francs, Alemanni, & ab universis circum-

(d) Chron.
p. 283.

(e) Chron.
p. 283.

quaque regionibus, quod hodie quoque fieri videmus. Scribebat hic auctor plurimè sancti Ludovici, qui ex imminente naufragio, dum ad expeditionem sacram mare trajiceret, ereptus est, voto a Margaritha regina eius conjuge facto, sancto Nicolao de Waringii villa, admonitio Jolavillari, qui naviculum ex argento fabricatum ad illam sancti Nicolai ecclesiam, uti regia voverat, reversus detulit. Eadem fuit multorum Oallie regum ac principum in sacrum illum locum pietas, quem Waringii villæ monachi a principio excolere. Verùm, cum tanta pregrinorum multitudinis verus templum non sufficeret, Simon Monceus Wateng s. villæ prior, amplissimum, quo nullum in tota illa provincia augustius, construere aggressus est anno MCCXCIV. quod ex Lotharingie principum munificencia & fidelium oblationibus intra quadraginta & novem annos absolutum est. Ad Waringii villæ cellam quod attinet, Gorsienſi abbati in secularium statum mutatâ, illius cellæ omnes possessiones Nancelanæ primatiali ecclesiæ Pauli V. auctoritate attributæ sunt, ne minime quidem censu sancti Nicolai ecclesiæ relicto, quæ a potribus congregationis sancti Vitoui tanto studio exculta est, ut non solum ecclesiæ, quæ igne Suecico violata fuerat, penitus inflata sit; sed etiam insigni eidem adjunctioni monasterium, cujus fabrica reverendi patris Caroli Georgii, multoties illic prioris, curis & industria potissimum tribuenda est.

Ad hunc annum revocanda sunt initia monasterii Butsfeldensis in Saxonia positi, quod perelebri ejusdem nominis congregationi originem dedit. Ejus conditores existere Henricus filius Octonis duci, & Indya ejus conjux Gertrudis, filia Ekkeberti marchionis, qui a quodam nobili viro Alberto locum construere in honorem sancti Thomæ apostoli & sancti Nicolai monasterio comparaverunt, illudque amplissimè dotarunt. Locus Miminde appellatur in antiquis monasterii tabulis regia cum villa, ubi nobile illud cornubiū conditum est, inter Wernæ & Fulde confluentes in sinibus Pathethennensis ducatus, ubi archiepiscopi Moguntini jurisdictioni desinit. Illic nova monachorum colonia deducta ex Corbeia nova, cui tunc Marwardus abbas, olim episcopus, præerat. Hæc omnia discimus ex litteris Roothardi Moguntini archiepiscopi, a Nicolao Schateno (a) ad hunc annum relatis, quibus monasterii constructionem, dotationemque ratam habuit. Ex hoc monasterio sub finem sæculi quinti decimi orta est insignis congregatio Butsfeldensis, cujus primordia vidit, illustravitque Johannes Trithemius, ejusdem præcipuum ornamentum: cujus tempore jam ultra centum monasteria eidem congregationi aggregata erant. Centum & quindecim numerat Butsellus.

Hoc etiam anno dedicatum est Pegavienſe in Saxonia monasterium vet. Kil. Augusti, cujus fundamenta biennio ante jacta fuerant, testante Sifredo presbytero Misenſi, qui ejus auctorem Wipertum marchionem laudat. Ejus loci abbas jus ferendi fultagii in comitis imperialibus habebat.

Bertholdus auctor est, Sigefridum abbatem Scasulensem eodem anno cellam Nobiliacensem dictam a Richardo Misenſi abbate imperavisse, locumque sibi, suisque fratribus preparavisse, quo ad tempus secedere posset, si fuisse in suo monasterio propter excommunicationem persistere non posset; nam venenosa illa excommunicatione, quam Gregorius VII. in Wibertum eique adherentes tulerat, jam adeo majores & minores in Alemannia couraminaverat, ut religioni quique inter eos, salvâ catholicâ communionem, se perdurare posse desperaret.

Nonnihil etiam contulit idem Sigefridus abbas ad sancti Petri in Nigra silva monasterii ornatum, quod hoc quoque anno dux Bertholdus a fundamentis extraxit, multisque prædiis dotavit, collatis eidem cornobio rebus omnibus altius monasterii, quod ejus pater alio in loco edificaverat. Novum hoc monasterium ejusdem ducis frater Gebhardus, Constantiensis episcopus & apostolicæ sedis legatus consecravit, kalendis Augusti, die festo sancti Petri ad Vincula, *quorum magnam partem operatur abbas Sigefridus de cella Salvatoris*, inquit Bertholdus, id est Scasulensis, eidem loco cum multis aliis reliquis contulit. Eidem committitur regimen & ordinatio ejusdem loci, qui sedi apostolicæ peculiari jure subjecit.

Tunc etiam Hartmannus comes, ejusque frater Otto novum monasterium in proprio prædio, haud procul ab Ulma Sueviæ præcipuæ urbe, in loco, ubi Danabius fluvius aquas baurit, in honorem sancti Martini construxerant, Wiblingense seu Biblingense nuncupatum, quod prædictus Constantiensis episcopus consecravit. Otto vero, sancti Blasii abbas, regularem illic vitam instituit, Wersburo abbate ex filio eodem loco præfeco. Quo etiam idem Otto aliud monasterium, non multum illic distans, informavit, quod in honorem sancti Georgii quidam Cuonradus cum suo fratre excitaverat, idemque episcopus dedicaverat. Hæc ex Bertholdo.

Eodem anno Udalricus in cella, quam in Nigra silva erexerat, cum a duobus annis utroque oculo orbatus fuisset, ad æternam lucem migravit. Per biennium illud

ANN. CHR.
1093.

LXXX.
Butsfeldense
monasterium
conditum.

(a) desul.
P. 109. 2.
234.

LXXXI.
Pegavienſe
item aliisque
Germaniæ
monasteria.

LXXXII.
Udalricus Clau-
sacensis ab-
bas.

ANN.
1093.

illud, cum nulli aliâ re occupari posset, psalmodum cantu & auditu sacrarum lectionum, ablari luminis tedium relevare consueverat. Ejus orationi compariens venerabilis Hugo abbas, cum per venerabile virum Cunonem, Cluniacum revocare curavit, ut ei congrua & opportuna solatia impenderentur; at ille in his solitudine perflere maluit. Quam ob rem Hugo coram Cunone prostratus veniam erratorum, si qua in re Udalricum offenderet, humiliter petiit, vicissimque Udalrico, si quid in se deliquisset, ex animo remisit. Post duos circiter annos, cum in mortuum incidisset vir Dei, virum vix venerabilis Widonem, qui ad recitandas regulares horas sibi deputatus erat, rogavit, ut sibi in extremis posito hanc Apostoli lectionem, *Sed et per fidem vivemus reges*, recitari cerneret. Eo in agone posito, vir multæ religionis Eberhardus, qui tunc eidem congregationi invigilabat, ad eum accessit, petiitque an se audiret; tum ille: Audio, inquit, & audiam. Postea die prædictus Wido, qui sancto patri per tres dies assidue adhererat, ad illum post primæ horæ celebrationem ingressus, cum in extremis ageretur repositus, etique mox dictam Apostoli sententiam recitavit: cujus inter verba vir sanctus, qui fide regnum mundi vicerat, & justitiam, dum viveret, operatus erat, fratribus in lacrymis, præterque effusis, sanctitate non minus quam ætate provectus, spiritum Deo reddidit pridie idus Julii, siquæ æternæ beatitudinis recompositionem est adeptus, uti ejus & apparitio Cunoni hæc, & miracula subsecuta testantur. Libellum de ejus vita composuit anonymus ejusdem cellæ in Sylva-nigra monachus subæqualis. Sancti Udalrici festum Cluniacenses nostri celebrant vt. idus Julii, quo die in monachis martyrologiis & in catalogo Ferrarii colitur: tamen ejus obitus pridie idus ejusdem mensis accidit. De ejus scriptis actum superius (*).

(*) ib. 66. a.

1093.

LXXXIII.

Gignacio & Novatius fa-

ctis donatio-

nes.

(*) delivret.

Per idem tempus quidam vir illustrissimus, Nannetinus comite, laudantibus Humberto Sabaudia comite & Widone Genevensi episcopo, ecclesiam in honorem beatissimæ Dei-genitricis Mariæ ædificavit in quodam prædio ab eodem Humberto sibi concessa, in loco, qui tum Belle-valles (*) dictus est, sita supra villam Boggarum, & quæ Schola nuncupatur; eundemque locum Gigniacensibus monachis ad celum extruendam consult. Actum est hoc in eadem ecclesia, cum a Bolone Tarentensi archiepiscopo, Bolone Augustoni & Conone Maurianensi episcopis consecraretur.

Prædictus Humberto Maurianensis comes atque Italix marchio, ejus nominis secundus, præsertim Conone Maurianensi episcopo motu laudato, & domno Eraudo Bremensi abbate, donat, offertque beato Petro apostolorum principi de Novalesia, in superiori Linceo incensum, quod dicitur Sabazinum, cum suis adiunctis. Insuper confirmat omnes donationes, quæ eidem dilecto monasterio ab avia sua Adelaida collatz fuerant. Hæc ex Guichenone in historia Sabaudia.

LXXXIV.

Per op. de ab-

bas Hierony-

mus de infi-

gna nuptia-

lib. 10.

Florebat tunc temporis in Pompoliano agri Ravennatis monasterio illustris abbas, Hieronymus nomine, qui inter ceteras animi dotes, miro litterarum amore flagrabat. Testis hac de re bibliotheca locupletissima ab eo instructa, de qua audiendus Hieronymus clericus ejus temporis in epistola ad quemdam Stephanum, quam nosse Bernardus de Montanone in Dactylis sui Italici capite vt. retulit. Præmissis omnibus, Stephanus de Guidone Pompoliano monasterii primo abbate, tum de Hieronymo ejusque bibliotheca ita differt.

Pompoliano ergo basilica, sicut ego accepi, ex tempore Guidonis, mira sanctitatis primis ejusmodi laudis patris, meritis donisq. ac ingenti capis. Cujus sanctitate viri gens effusa atque tubulata, quoniam plures antequam ad hoc venerabile, tantamque properabant certatim effugium, cupientes tam sancti magistri saltem discipulis, utamque sub monachis suffragere trinita: inter quos etiam quidam marcionum, comitum, præterquam filii delictis emissis pauperumque seculari possibilibus, convenerant. Denique operante usque beate non desinant. Quoniam in tempore istius domini mei, de quo nobis sermo, Hieronymus abbas a pueris adulescentis, sustinenter didicit monachicam normam: deinde in grammatica studii fundamento; sed & dialectica aliquando libenter accendit, in lectionibus, Deo magistrante, multum profecit tempore. Tunc ex priore abbas a fratribus gratanter ordinatus est: qui quoniam erat ingenuus promptus, animo placidus, strepitum videri, moram longè politorum beneplacite, mente providus, ceteras tantum se gerere sine committere ac marra divini cultus minime fructificare posse; illis datæ operæ curam obique quærere cepit, diversorum voluntas discorum, quæ præsentibus præstiterat documenta relinquere, ut, si alio genere studiorum diversi erant, sit in his universis quæque specularetur quid imitandum, quidque assequendum sibi foret. Lividulo mihi videtur quædam virtutes ac vias discernere libere posse ignorantem eruditæ & sententias scripturarum. Quis cum agerito antistitem dare acceperit, aut qui audiret? quidque remigis ignarus ratiem committere fragilem sivo audiret? Sed quoniam bene lividorum acies stimulare acriter solent; iniquis, quibus meum infamia fuerat, diffidere

dere, dissimulare, ac obviare ex hoc proclaram caperebat abbatem. Alii cum frustra in auxilio bona monasterii desipere; alii autem illum hoc ob id agere, ut aliquando cum teris libris sapienter, aliquem acquireret episcopatum suis, insulenter asserabant; et quibus mens mea longe aliena fuit, semperque quod bonum & agnum sub hoc credidit negavit. Cuiusmodi ex oblatu iussu Bonus orator & exemplo monachus ex eremita praeerat, omnium dogmata artium peritus, qui etiam astrans ut tantum librorum exempla colligeret, non curabat distillas & decoras litteras, sed quomodo formatas. Diderat enim praedictus abbas easdem rescribere & in unum involutibem corpus colligere; unde quidam ex fratribus aduersus habes ob nimiam titillationem non valentes legere librorum a me scriptos. Nulla autem ecclesia, nec urbi, neque provincia, tandem nec ipsa Roma urbis caput, tertet laudibus Pomposia copid suorum fortunata librorum.

Quis igitur tam ferreus, quis tam inuictus, tamque desinus & excors, qui non optet quietere in Pomposiana claustra a strepitu mundanae praesentis, ubi iugiter adificationis & saluationis meretur intelligere verba? Sicut enim probus mores colloquia coramponit proba: sic o conuerso bonu colloquia malis destruant mores, immittuntque bonos. Sed ut tibi parum sufficere videatur, quod de libris memoratis, libet etiam istulum uniuscuiusque libris scribere: ut quod parit non credit verborum, solum silebatur subiectum credas oculis. Nec enim hoc in vanum conati sumus, quantum accidere potest in errore aliqui ex his subiectis latenter liber obliuioni tradatur: sed periculis hoc aduersa sibi, armis resistuntur conuictis.

Post hac Henricus pontifex amplissimum catalogum librorum, qui tunc in bibliotheca Pomposiana adferebantur; & in fine subdit, legax Hieronymi uberis ingenium nunquam quietescere, sedulo rogando & percontando sibi alii latentes libris, quoniam suo auctore eisdere valeat: ut inter Italicas Pomposianas miri fulgoris ecclesia. Denique idem auctor sibi obicit quodam superstitiosus & malevolus, qui ut sensu loco detrahant de optimo abbati, forte arguent, eum idem venerabili abbas Hieronymus gentiliu codices fabulalique erroris, sacra diuinitque interat concidit. Quibus respondendum est, loquitur, apostolicis veritas, quia in domo potestis non solum vasa aurea & argentea, sed & fictilia sunt; quippe hoc erat pulchrum abbas, ut pro studio & merito suo habet unaquisque in quibus oblietatur, & proprie exerceat ingenium. Hanc forte paullo longius periculus iam: aut hac, si qui est, digressio mihi necessaria visa est ad reparandum quodammodo vastati & deserti nobilissimi quondam cornubii memoriam.

Postero anno MCCC. Henrico rege in Germaniam reuerso, res in Italia & in Urbe quietiores esse coeperunt: sed tamen Guiberti, tunc Crescentii ad hoc obiectentes, liberum per pontem Tiberis non permittebant transitum ad Papam, qui prope sanctam Mariam novam demorabatur. Unde facti illi abbatem quendam de cella sancti Petri in Alemana, id est Petroburgiensis, (si bene coniecio) in, o prope Constantiniam, a Gelhardo Constantinensium episcopo, easque sinitre duce Bertholdo ad papam missum, cum per illum pontem transiret, compententiam testimientum. Hanc Bertholdus, qui addit, Gelhardum episcopum Constantiam magnam synodum episcoporum, abbatum & clericorum habundantem maiore ante pascha habuisse, & in eo multa correctione digna euendisse. In illa synodo Sigfridus abbas cella Salvatoris, scilicet Scesulensis, de Dudone obediens, suo conquestus est, quod cum se suaque bona alteri monasterio tradidisset, non multo post sacrilege se cum rebus suis illuc subreperat. Unde sancta synodus iuxta statuta canonum praecipit, ut Dudone ille ad obediens abbatem sui rediret, suique erret meritem poenam subiret, quod & factum est. Eiusmodi obediensarii laici erant, qui se suaque monasterii devotebant, ut superius observatum. Per id tempus pestilens in Germania, Gallia, Italiaque gressu est, quae plerosque mortales ad penitentiam commovit, & animos ad expeditionem sacram disposuit.

Interim natus Hierosolymis Romam advenit, Simoni patriarchae litteras esserens ad Urbanum papam, quibus eum ad subueniendum locis sacris, eaque e manibus Saracenis, qui iam dudum eo occupabant, & christianos illos proficiscence direxerat, eripienda excitaret. In litteris lectis, simulque Petri eremita, qui res eruleret, sermone eadem in mapis orante commotus pontifex, statuit pro virili rem exsequi, atque rogabat; quod sequenti anno in concilio Clatonensi ad effectum peractum est. Sed quia de Petro eremita sapienter in consequentibus dicendi erit occasio, quis ille quisque fuerit, hoc loco praemittendum est. Guiberti enim, illius temporis grevis eadus, in libro secundo de bello sacro, de eo agit, quem ex urbe, si fallor, inquit, Ambianensi artium, in superius natus qua Galliarum parte solitariam sub habitu monachico vitam duxisse, conperimus. Tum epus.

ANN. CHR.
1093.

ANN. CHR.
1104.
LXXXV.
Rexum Ratus
anni sequens.

LXXXVI.
Petri eremita
Urbanum
excitat ad sa-
crum expedi-
tionem.

ANM. 1194.

ejusdem Petri vobis describit, atque, eum tantum ad porum cucullo fuisse, utriusque solaribus, viroque desuper indutum fuisse. Quod Guibertus de loco ejus natiuitatis dubitauerit scribere viderat, id tantum de ipsa urbe Ambianorum intelligendum est. Petrum enim in territorio saltem Ambianensi ortum fuisse omnes consentiunt, præter quosdam recentiores, qui nullo fundamento eum Hispanum dicunt. Albertus Aquisgranensis cum ex ipsa civitate Ambianorum ortum dicit. Eremitæ appellatur non professionem tantum, sed etiam cognomen ejus vocat. Unde a Wilhelmo Tyrro, qui de eo accuratissimè scripsit, *re, & nomine Eremita* vocatur. Idem cognomen erat præ id tempus, uti & nomen, Petro Eremitæ priori sancti Quirini de Monte prope Perronas, de quo notatum legitur in libro necrologii Consuetudinis: *Concessimus domino Petro, cognomine Eremita, priori sancti Quirini de Monte, plenariam societatem in vita & in morte, tanquam uni ex fratribus nostris professi.* Non desunt, qui putent hunc esse famosum illum Petrum Eremitam, quod ex nomine & loco probare conantur. Sed, melius quidem sententiâ, abique idoneo fundamento. Petro, de quo hic agimus, aliud cognomen de *Abertis* ab Ordrico tribuitur, forte a loco natiuitatis, quo nomine locus quidam habetur in pago Laudunensi: illi id veri similis esset, si quis ejus nominis locus in territorio Ambianensi contemneretur, ut Wilhelmus Tyrus tradit, sed vivax ingenio præditus, oculo perspicax gratoque, & sponte fluens non deerat ei eloquium. Cæterum omnes eum sacerdotem fuisse tradunt.

De monastica quoque ejus professione nullus dubitandi locus. Id enim discere affirmant illius temporis scriptores, in primis Guibertus, qui monasticam ejus vitam describens, typicam saltem ad eum, cucullam exterioriorem ei assignat. Unde ob cucullam *Kuculatus* ab Anna Comnena in Alexiadi libro 2. vocatur, id est *Petrus cucullatus*, quo nomine Petrus Abaelardus a Fulcone priore Diogili appellatur in epistola, quæ inscribitur *Petro cucullato*, ut vir eximius Cangius in hunc Anni locum observavit, ubi de Petro Eremita pluribus differt. Quo in loco monasticam vitam Petrus professus sit, non dilucide exprimit Guibertus, cum ait se comperisse, eum in superiore ætate sua Galliarum parte solitarium suis habitibus moribus vitam duxisse, quod explicatur in chronico canonici Laudunensis apud Cangium laudato, in quo narratur Petrum Eremitam de territorio Ambianensi, prius monachum apud sanctum Rigandum in Forêts entis, postea prædicatorum officium suum capisse populorum multitudine vallori, tunc calli muneribus diuiti, tandem sanctitatis præconio acclamari, ut multa ætatis homines non nominantur honore simili hominem habitum. De sancti Rigandi monasterio dicebat Martinecensis abbas est superius. Fortè ex hoc loco Petrus Eremita professus est ad sacra loca, indeque reversus miserabilem eorum statum exposuit Urbano pape, qui commiseratione affectus, illa e profanorum maibus eripere la solium induxit. Hæc de Petro in auctoribus dicta sufficiant.

LXXXVII.
Anselmus
hica de in-
corrosione
sacris.

Hoc anno Anselmus Cantuariæ archiepiscopus librum de incarnatione Verbi Urbano pape obtulit, ejus censurâ castigandum, si quid in eo corrigendum esset, vel ejus ædificatio approbandum, si regulam veritatis teneret. Hujus libri argumentum est de fide Trinitatis & de incarnatione Verbi contra Roselinum, qui perverse de utroque sentiebat. Eius extorem jam impugnare coepit Anselmus, eum ad hæc esset Beccensis abbas, scripsit ad Fulconem episcopum Belvacensem epistolâ; sed quia id argumenti leviter tantum delibaverat, illud in præfem desitit operâ folius persequitur. Eodem quoque anno scripsit libros duos, inscriptos *Cur Deus homo, quæ in Angliâ rogatus incipit, & in Capuana provincia peregrinus perfectus*. In priori libro infidelium christianam fidem respectu objectiones exponit, & ad eas respondet, probatque rationibus; impossibile esse ullum hominem salvari sine Christo. In posteriori demonstrat, hominem ad hoc institutum esse, ut aliquando immortalitate beatâ totus homo, id est in corpore & animâ sancteretur.

LXXXVIII.
Regis
gustione
occurrit.

Eadem tempestate rex Anglorum Wilhelmus, fratri suo Roberto Nortmanni duci, ob pensionem hæc solaram bellum illatorem multam undequaque pecuniam ad hæc expeditionem colligebat. Amicis suadentibus Anselmus quingentas regi li- bras sponte offerre consuevit, ut eum in rebus Dei fauorem sibi conciliaret. Hoc comperito, rex id gratum habuit, sed, malignis hominibus suggerentibus, hanc summam, quasi leviorē, postea tulit. Tunc, inquit illi regi, cum pro ceteris Angliâ principibus honorasti, distasti, exaltasti; de nunc, cum tan necessitate confideris, duo nullia, vel certè, ut levissimi ducatur, mille libras pro agendis munificentia tua gratis, tibi dare debetis, quingentas, pro padre, offert. Sed paucissimam sustinet, facinoræ nam super eo committit, & videtur, quod consuetudo aliorum ducum terrere, videretur, ad eam benignitatem recuperandam quingentas quas offert, totidem li-

libris adiunct. Id ubi Anselmo sanctatum fuisset, regem adit, fecitaturus an tale mandatum a rege prociessisset; factaque ea de re certior, regem rogavit, ut oblatam summam acciperet. Exiguum quidem munus esse, sed non ultimum fore. Porro honestius esse panem cum libertate, & sæpe accipere, quam vi plura extorquere. Ad que rex iratus: *Sic, ait, cum jargis tui tibi; sufficient mea pa-* *bis.* Recedit igitur Anselmus, gratias agens Deo, quod ita res cessisset, ne pro episcopatu hac pecunia promissa, & sub calida oblatione reddita fuisset a malis lignis hominibus, qui in aulis principum nunquam defunt; putaretur, cum re- *70* jectam a rege pecuniam pauperibus erogandam voveret.

Post aliquot dies regis mandato episcopi omnes apud Hastingam conveniunt, ei- *dem* transacturatur benedictionem imperituri. Adfuit quoque Anselmus, qui, dum illic rex ob ventum adversum muras ageret, eum rogavit, ut, ad emendanda, *que* in regno grassabantur, flagitia concilium generale episcoporum, quod a multis *10* retro annis factum non fuerat, congregari permitteret. Ad quem rex: *Cum;* inquit, *mibi visum fuerit, de his agam, non ad tuam, sed ad meam voluntatem;* Instanti viro Dei, ut id pro Deo & pro rege fieret; suffragatur, dicit ille, *enle* *15* *de altera loquaris.* Nec placet de his Anselmus, sed veritatem ad aliud malum, cui secundum a rege exhiberi suadebat, quippe complures abbatias pastoribus esse desideratas: ex quo fiebat, ut monachi pro libito impune vagarentur, & quidvis *20* agerent in animarum suarum perniciem. Unde coactare, rogare, monere, ut quancumque in viduatis monasteriis idoneos abbates instituat rex, ne manachorum *25* perditio ipsi impetaretur. Hic animam suam princeps cohibere non potuit, sed supra modum irā inflammatus, dicit: *Quid ad te? an me mea sunt abbatia? Hec* *30* *tu quod vis agis de tuis vultis; & ego non agam quod volo de abbatibus meis?* Ad quem archiepiscopus: *Tua quidem sunt, ut illas, velis advocare, defendas atque con-* *35* *sulas; non ut invadas aut dirigas.* Dei scimus est esse, ut sui minister inde ve- *40* *neant, non quo expeditiones & bella tua inde fiant. Denique villas & quā plures red-* *45* *ditas habes, unde plebs administrare tua poterit: ecclesis, si placeat, sua dimitte.* Hæc sibi primum displicere tributus est rex, nec ullum Anselmi antecessorum talia parul suo loqui ausurum fuisse; enterdā se nihil fecius deinceps acturum. Hæc *ubi* *ubi* in ventum a se profecti intellexit Anselmus, a rege digressus est.

Verū animo reputans pios antistes, rege offenso nec pacem rebus dari posse, nec se bonum ecclesie promovere; per interpositos episcopos regis gratiam sibi red- *di* *10* *fladit, paratas ad satisfactionem, si qua in re eum offenderet. At ille nec se culpam Anselmum dixit, nec suam ei gratiam indulgere velle respondit: quod ubi* *15* *Anselmo episcopi retrulissent, mysterium hoc esse dixerunt. Ceterum, si pacem tam rege habere vellet, quingentas ei libras daret, totidemque quā primū se addi-* *20* *turum promitteret, sic brevis in regis gratiam sollicitas in.* Abiit verō, inquit An- *25* *selmus; nam eodem ante similes pallas exactiones per ecclesias iras exprimerent.* *30* *Exhaustos esse suos homines; nec decere, ut regis gratiam nummulis emeret, at-* *35* *que deinde nec ipsas, quas ante obtulerat, quingentas libras modo dare velle, quas* *40* *egenis magna ex parte jam erogasset. His auditis, rex amplius exasperatus, a-* *45* *riori cum odio se habiturum dixit, ejusque benedictione rejecta in Nortmanniam* *50* *trajecit; sed, eam sibi nunquam subigere valuit; neque infectu negotio, in An-* *55* *gliam reversus est.*

Elected jam erat ab anno superiore, ut superius (a) vidimus, Wilhelmus de *10* *Bellemonte, ut Becci abbatiam post Anselmum regeret; sed ejus ordinatio in hunc* *15* *annum dilata fuerat. Ubi tempus instabat, rogatus ab Anselmo Wilhelmus Roto-* *20* *magenis archiepiscopus, ut novum abbatem benediceret, libenter annuit, diemque* *25* *passionis sancti Laurentii futuræ benedictioni designavit. Tum die conducti, Roto-* *30* *magen accessit novus abbas; submonitusque a clericis, archiepiscopum velle ab eo* *35* *professionem exigere; conternatus est animo, incertus quid ageret. Ad quem Bal-* *40* *dricus prior: Ne turberis, inquit, tantum sine nos agere quod consulas videbitur.* *45* *Statin prior cum aliquot monachis ducem Robertum convenit, quos dux ut vi-* *50* *dit, benignè percontatur: Quid rei vobis est? tum causā addit: Per mirabilia Dei* *55* *inquit, (sic posse consuevit) nullo modo velle, ut abbas Becci faciat professio-* *60* *nem; quod mox per Ernulfum cancellarium, Wilhelmum de Britolio, & Williel-* *65* *mus filium Richardi archiepiscopo demonstrari iussit. Illi verō, ut prudentes & cal-* *70* *lidi homines, non ante id demonstrarunt, quā archiepiscopus altari addidisset. In-* *75* *terim Baldricus prior abbatem velibus Rotomagenis ecclesie (is enim mos erat)* *80* *inducit fecit. Cum ante evangelium sequentia, ut vocant, cantaretur, accesserunt* *85* *ad archiepiscopum qui missi a duce fuerant, eique domui sui mandatum significave-* *90* *rent. Ille verō, videns se interceptum, etiam non modicè turbatus, id tamen pruden-* *95* *ter dissimulavit, & duci mandato paruit. Posteri die abbas privatim convenit ar-* *100* *chi-*

LXXXIX.
Villemus
Becci abbas
ordinatur.

(a) supra p.
51.

ANNO. CHRI.
8794

chiepiscopum, qui cum humanissimè excepit, nec posthac quidquam simulatis cum eo habuit. Cùm verò abbas discelfurus cum falaret, Wilhelmo Cornelianis abbati, quæ Beccensis erat, de novissimè Rogerio successerat, præcepit archiepiscopum, ut novem abbatem vicæ suæ in sede collocaret. Suscepit cum sollemnî processione a Beccensibus abbas, nudis pedibus pro more ecclesiæ ingressus est. Finis oratione abbas Cornelianis canticum *Te Deum laudamus* stans est, tunc quæ in abbatiâ sede consuevit. Dein cum in cameram deduxit, ejusque pedes proprio ebullienti lavari præcepit. Denique ipsâ die novus abbas cum fratribus cibum semel in refectorio. Hæc aliæque ex libello de liberare Beccensibus monasteriis, quæ in Appendice referemus.

(a) Anselm.
lib. 1. epist. 6.

Hæc variis epistolis, quas Anselmus Wilhelmo abbati scripsit, una (a) est ad ipsum & Beccenses, quæ cum monent, ut in omnibus moderatum se exhibeat: ut neque justitiam gravit, neque gratiam justitiæ quilibet antiquæ prius obsequio exornet. Tum omnes hortatur, ut memores sint, quæ ratione ipsæ semper ecclesiæ a amicis acquirere studuerit, hospitalitatis humanæ sectando, benignitatem omniâ impendendo, & ubi facultas operis defuisset, assiduis formosis gratiam porrigendo. Nec unquam suis, inquit, vos habere amicos credatis, sed, hoc divites, hoc pauperes, omnes vobis in amore fraternitatis conglutinati: quatenus hoc, & ad vestra ecclesiæ utilitatem proficere, & ad eorum, quos diligitis, salutem valeat peringere. Præclare sanè admonitio, & omnibus monasteriorum rectoribus maximè necessaria, in quam non pauci morositate innatâ peccant, sique exteros animos abalienant, in christianæ caritatis de monasteriorum sape detrimentum. In aliâ epistola eundem Wilhelmo ac Beccenses hortatur, ut pro se aliud præces foveant, & in sancto proposito constanter perseverent; in primis verò ut ne facili fœdas progrediantur, denique ut suam de elemosyna pauperum constitutionem nullo modo minuat permittant, immo potius, si fieri possit, augeant. Observetur digna sent verba, quibus eos a vagis distractibus debortatur. Occasiones, inquit, oporandi clausulas, nisi expente obedientiâ, non solum non exporant, sed nec occurrentes suscipiunt. Quæ enim clausula monasterii liberetur exeat, non solum sibi, sed & aliis hoc exemplo vitæ sunt; quatenus aut nunciatum, aut vagationis illis auctores sunt. Nec denique alios nullatenus hoc contemderi debet, si rigorem videri vult servare. Quod attinet ad prædictam constitutionem de eroganda pauperibus elemosyna, ab Anselmo de Beccensibus factam, incertum quomodo illa fuerit, ac certum est Beccenses nosse ut pauperes & egenos semper profusum carereis fuisse: cujus rei præclarum monumentum ed annus mccccviii. videlicet poterit.

Monachis vi-
rosi distat-
bus.

XC.
Beccensium
in cum Mo-
lismentibus
de cella Be-
ccens.
(b) F. supra
a. 11.
(c) ibi ep. 35.

Per id tempus orta est controversia Beccensium inter ac Molismentes eorum de cella Pexiacensi, quæ controversia hoc anno ab Ivone Carnotensi episcopo, in cujus diocesi hæc cella sita erat, composita est. Nata potro fuisse videtur post electionem Wilhelmi de Bellomonte, qui ante abbatialem dignitatem, ut (b) superius vidimus, hanc cellam prioris nomine rexerat. De illius liti compositione Anselmo rectoris archiepiscopo scribit Ivo (c) in hæc verba. *Assimus hoc anno, pro molismentibus suffraganeus potimus: & jam de Pexiacensi monasterio plenam per nos concessam fuisse justitiam, nisi quid prius affectum regis captare benevolentiam. Hanc licet principio in favorem Molismentium desinierat Ivo; quæ res cùm Philippo rege multum displicuisset, cum aliâ epistola placare (d) conatus est, dicens, mira-
re si se, quod a sua strenuitate nullum audiat tantum bonum, nihil audiat nisi
verbum asperum. Quod enim, inquit, inter Beccenses & Molismentes monachos qua-
talamque pacem pro tempore fore, nullam Beccensium in hoc violentiam intulit. Sed
abbas Beccensis, cognoscens & monasterii iustitiam spiritum suum scilicet Molismentibus
a quibusdam antiquis monachis facti, nullum ne regem, ut vel pacem inter nos
componerem, vel iustitiam inter eos decernerem. Sed ego propter reverentiam vestram
iudicium interim distuli, & gratis oblati portione vultualium suorum ab ipso abbate, quæ
Molismentibus reprobam, iurgia quæ inter eos erant, pro istius abbatis caritate miti-
gavi. Parum interest scire, quæ illius liti materia fuerit: sed ex his locis patet*

(d) ibi ep. 35.

XCII.

Ratio h.

Exemplum

Anselmi dis-

cipuli.

(e) Anselm.

lib. 1. epist. 13.

Pexiaci cellam tunc hæc Beccensium. Porro Pexiacum seu Pexicium (sic enim vult scriptum inveniri) non aliud est quàm Pexiacum (*) seu Pinciacum in finibus Carnotensium ad Sequanam, ubi modo collegiata ecclesiâ est, quæ forè olim Beccensium cella erat. Ivo (e) quemdam epistolam scripsit clerici Molismentis & omnes in Pexiacensi archidiacono de Mellentino comite, qui filiam Hagonis Crispiniensis comitis uxorem contra sua ducere volebat. Tunc temporis idem Ivo Mellentensem (f) sancti Nigalli ecclesiâ Beccensibus confirmavit.

Ad hunc annum referenda videtur Anselmi (g) epistola ad Bononem Beccensem monachum, qui post Wilhelmo de Bellomonte Beccensis abbas factus est. In hac
epi.

spitella Bofoni gratias agit sanctus pater pro ejus litteris ad fa missis, adeoque pro consilio, consulatione, & pro desiderio ipsius Anselmi videnti, qui non minuz fa ejus desiderio teneri testatur; tam exorat, quod litteras ei rariis scriberet, ut scilicet offendiculum regi pariat, qui se suosque odio habeat; Idque in causa est, quod domno abbati Becensi non scribat. Non nulli post eundem Bofonem in Angliam advocavit, eumque vice sua misit ad concilium Claronontense.

[illegible]

Annoque a Beccenti monasterio discedentes, iuxta disquirere hoc loco, quo tempore Beccenti eigrum habuim in albam commutavim, nam principio eos nigros, ubi fuisse, nec vivente Herioldo hanc mutationem factam fuisse, ex eo indicat, quod Cadobanes fandi Stephani monasterii, quorum primi iustitiam fuisse, et Lyrensis abbas monasterii Beccenti quondam venerabili Herioldo, nunquam aliunde, quam stri coloris habuim, gessisse, et quod ex hac mutatione facta Augusti, quum stri coloris habuim, gessisse, et quod ex hac mutatione ex oliminis ejus pietatis in beatissimam Virginem, ejus angularum integritatem albi coloris vestre honorare voluerit. Ejus res arguimus, est quod in monasterio fandi Nocoli in Anglia, ubi primitus monachi eigrum fecerant, Assisius atchiepiscopus introduxit et Beccenti conobio *maribus albis*, ut in Lelandi collectionis (4) legitur. Addit Radulfum Beccenti monachum in Lyrense monasterio circiter annum MCCCX, intulisse candidam vestem; cum ad illius conobii prefecturam assumptus sit. Neque id absque fundamento dicitur. Ex quodam Affogiar Lyrensis abbas a Clemente VII. obtinuit, ut sibi liceret nigrum habuim referre et accipere abbas, quem Radulfus abbas ex Becco-Hellum affumissus, in Lyrense monasterium induxerat. Hec mutatio albi coloris in nigrum a Lyrensis facta est anno Domini MCCCLXXXI, die XXII. Novembris.

Vita et animo Domini Accursii. me. XIII. Novembri.
 Versus. Vixi periodicam, hanc metatensum fere auctor. Anselmo, fere eiam
 tamque Bonifacio. Quod in primis me movere, quod Ordinem Vitalis
 agem de novis Cisterciensis institutis, qui decem annis Anselmo obnoxii
 fuit, eos maxime fugiat, quod nigro velum color, quem id tempus Benedi-
 ctine regulæ seductores generaverant, albus novo exemplo præstulit: quod citius
 Cistercienses exprobravit, at ex Petri Venerabilis (h) ad Bernardum
 epistolâ diffinitis. Ordinei verba (i) refero. *Albedine in habitu suo præcipui sum*
per Cistercienses, qui singulares ab aliis ostendebat viderant. Nigredo in plerisque
quæ lecti sacra præcipua banulitatem designat: quem idcirco colorem religioſum for-
tem NACTUMS grauatior gelat. Nunc autem uteredum, quod pristi præcipui, tem-
guleret, clerici in capiti, quod monachi in oculis, id banulitatis speciosum est fuit
moderi tempore ob maioris iustitie offensumque, obiectis: iustitiam quoque pae-
norum sectioe suorum, ad alius dissipare appetunt: quæ verba hinc in Cisterciensibus ne-
quaquam prolatiſis fuisse videtur. Ordineris, si hunc colorem iam tum admittentes
Benedicti, qui ei omnino vicini erat, (nam Utricensis monachus erat) aëreque
notissimi erant. In his Ordinei verbis obiter obiter, cum loqui de veste tan-
quam exteriori, fecit cœcula, non de interiori, id est tunica vel toga, quæ
alibi coloris primitivæ apud magis modestos etiam non minus deferretur. Si con-
ceptio, quæ in hoc velum, videlicet hanc tunicam in Benedictibus
factam post natam controversiam cum conceptionis beatissimæ Virginis, id est
post medium sæculum duodecim, cum fecit sancto Anselmo, ex supposito libro
libro de conceptione B. Virginis tributa est illis feli illuditu: in eius rei mo-
mentum atque color albus præstulit.

Ad hanc annam Ordericus refert conversionem Rogerii de Bellomonte, qui a Longa barba cognomen accepit. Hic sapiens & modestus heros, cum Normannie ducibus semper fidelis existeret, post emeritæ militiæ tempus, monasticæ profes-

ANN: CH₂Br
ESR₂

XCV.
Baccarum
vitis alba.

(a) *Minoff*
Anglos, vol.
p. 342.

(b) *Proc. Wom.*
 1844, p. 337.
 & figg.
 (c) *Orderic.*
 1843, p. 114.

(c) Order: 2011-01-11

XIII.
Pravilnosti
beneficije.

ANN. CHR.
1094.

fioni colla submisit in Prætelensi monasterio, quod Hamfredus de Verulis ipſius pater prope Pontem-Audomari in proprio fundo caſtraverat, & ipſe Rogerius poſt patris obitum multis poſſeſſionibus & ornamentis ditaverat. Illic Robertus de Bello-monte, Hamfredi quoque filius, quem Rogerius de Clara occiderat, humatus eſt; uti & Rogerius ejus frater, qui jam ſenes poſt aliquot converſionis ſue annos bono ſine quievit, mortuus 111. kal. Decembris, filius ſuis Rotberto & Henrico honoris ſui heredibus relictis. Ex his duobus Robertus comitatum Mellentheſem hereditario jure, poſt Hugonem Adeline matris ſue fratrem poſſedit, & in Anglia comitatum Legeſtreſem. Henricus verò, ejus frater, ſtremitate ſua Warrwickeſem comitatum ab Heiorico Angliæ rege promeruit. Uxorem duxit magis religionis & nobilitatis feminam, ſcilicet Margaritam, Goffredi Mothoniæ comitis filiam. Hi omnes in Prætelenſe monaſterium munificentiffimi fuerunt. Iſi monachi, inquit Oſdericus, ad laudem & cultum omnipotentis Dei diviniſſe convocati ſunt, & a religioſis ac ſapientibus paſdagis regulari diſciplinâ præ inſtituti ſunt. Ex his Rogerus Longobarbus medius inter fratrem Robertum ad dextram, & Henricum filium ſuum ad ſiniſtram, in capitulo Prætelenſi humari jacent; & ad eorum pedes Robertus filius Rogeri cum filio ſuo Gunderanno comite Mellenticoſi, qui & ipſe, poſt variam fortunam, ſumo monaſtico habitu præ deceſſit. Horum omnium effigies lapide ſculptæ ſunt in modum qui in pagina ſequenti exhibetur.

1.
Rogerus
filius Hen-
rici de
Deiuli,
factus
monachus

2.
Robertus
frater
eiusdem
Rogeri,
maior Normann-
ie, fidei

3.
Henricus
frater
Rogeri,
dux Normann-
ie, comes

4.
Robertus
princeps
dux Rogeri,
comes
Mellensi-

5.
Gulstanus,
frater
dux
Roberti,
comes
Mellensi-
monachus
anno
1164.

ANNE. CHR.

1094.
(a) P. 12, 14.
a. 32.

XCV.

Galsteri abba-
tis Pontifi-
censis ponti-
ficatus de ob-
itus.

Ex his tres enim, non ad latus, ut eorum patet, (a) sed manu gestant in si-
gnum equestis dignitatis & recte sacerdotum; qua ratione duo amigere, qui Carolo
Calvo in picturis cum Appendicis capitularium, cum leonibus nostris ita uti assunt,
enim mano gestant. Ad hoc obiter in his statuis nulla casside frembola gentili-
tis & Regium a Longobardis, eiusque ex fratre nepotem Robertum, cui mo-
nachii decederetur, non tamen habitu monastico indutos representari.

In Pontificatus sancti Martini monasterio Galsterus abbas sanctus ex hac mortali
vita ad immortalem vitam migravit. Paulo ante obitum singulari humilitatis ac
penitentis exemplo convocatos discipulos magnopere hortatus est, ut ipsum singu-
li virginem caderetur in captiosum errorum suorum, maxime quod eis durius sub-
inde tradidisset; ut ita æteras penas sibi debitas posset evadere. Nullus, inquit,
prelacionis meæ hoc in facto vobis servare honor, sed potius in me vitia serian-
tur. Seniores primi, tum singuli ea ordine usque ad iuniores me cadant, omnes
ad os autem presidentis. Qui durius me flagellaverit, in mihi carior fuerit: qui
vero mollius, hic me minus amare convincatur. Ad hæc stupefacti ad rem inau-
ditam cahorruere omnes, sed tamen ejus preclibus superati, ægre deum assensere.
Ventum est itaque in capitulum; tum ille nudis pedibus, prostratus humi, vigilia-
rum jejuniisque maceratione, non tantum senio confectus, nudatos humeros
flagellis exponit, omnibus in lacrymas & ejulationes effusus, (equis enim tam duris
& excors, qui ad tale spectaculum temperaret lacrymis?) Postquam diu lacrymatum
est, venerabilis factis, molles effeminatoque increpans, tandem voluit obitu-
peratum est; ex quoque est ille ab omni bas & singulis, (erat autem numero triginta)
idque passus esse constantia, ut languidas eorum manus incutaret. Post hæc omni-
bus gratias egit, eoque die gratulabundis omnibus convivium exhibuit. In qua-
draginta, quandis vixit, dissolutam vitam agebat: et in ultima, que ejus obitum
precepsit, solis fabis & aqua, & quidem parcissime usus est. Dominica palmarum
ad fratres sermonem habuit teneris adeo verbis, ut eis vale dicere videretur. Post-
dic, dum missam cæaret, gravi febre correptus, cunctam fratrum, qui ejus iussu
membras ad conficiendum ipsi brevitarium inciderat, præcipit ut opus omittant,
quippe haud sibi profuturum. Morbo ingravescente, *more ecclesiastico olea sancta*
petit se unguere. Inunctus absolvit omnes, & absolvitur. Deinde omnes osculatus,
tum *sacramentorum nostræ redemptionis participes efficiuntur*. Postremo fratribus deo
congratis, caritate, concordia, & in sancto proposito constantiam commenda-
vit, acceptoque baculo pastoralis omnes absolvit. Feria quinta in casa Domini se
postera die moriturum prædixit. Ex quidem ipsa die parasceves, *percepta evangelica*
corpe & sanguine Domini nostri Jesu-Christi, incumbente velle, spiritum Deo reddidit.

Annus ejus obitus non omnia exploratus, cujus dehasio ea die obitus maxime
pendet, & ea pontificatu Urbani II. quo pontifice decessisse perhibetur. Ad diem
quod attinet, ejus obitus in plurisque codicibus vi. idus Aprilis, quo die festum
ejus celebratur, in quibusdam vii. eisdem idus notatur. Hoc discrimen ex eo na-
tum est, quod vir sanctus obit die sancto parasceves, jam *incumbente velle*, que
sabbatum sanctum antecedit, adeoque nocte inter feriam sextam & sabbatum me-
dia. Qui sabbatum præcedere, ejus obitum vi. idus Aprilis assignant; qui feriam
sextam, vii. idus, quo die parasceve anno mxciv. recolatur. Sane ante annum
mxcia. quo anno parasceve in festum idus Aprilis incidere, Galsterum obisse in-
ferre licet ex donatione ecclesie beati Jacobi prope Beci-ecclesiam, Theobaldo ab-
bati ejus successori facta forte ante illum annum, ut mox videbimus. Sancti Gal-
steri res gestas litteris mandavit anonymus ejus discipulus cum miraculis, que post
mortem patravit. Sepultus fuit in ipsa sancti Martini ecclesia, quam ipse contine-
rat: ubi hactenus ejus cinerum thesaurus. Inde ejus corpus levatum est ab Ho-
goue Rotomagensi archiepiscopo anno mcllii.

XCV.

Theobaldus
eius succel-
sit.(*) F. 11.
12m.

Galsterium in præfectura excepit Theobaldus seu Theobandus, *sancta memoria abbas*
dictus in libello de vita venerabilis Hildeburgis matrone, que ejus tempore ad illud
monasterium fecerit. De Theobaldo nihil peculiare nobis reliquit præter varias do-
nationes, que ejus tempore sancto Martino & sancto Germano loci patronis factæ
sunt. Ex his tamen intelligimus, virum fuisse magnæ existimationis, quippe qui a
multis, qui mortui proximi erant, accitus memoratur, ut morientibus succurreret, eis-
que officium *Christianitatis* (sic loquebantur) exhiberet. Ex eorum numero fuit Baldi-
nus de Liffala, qui extremo morbo decubens, domum Theobaldum rogavit, ut ad
se veniret ad infirmum (*) cursum, in quo jacebat. Cum vero eo adisset Theobaldus
abbas, multis precibus ab eo flagitavit, ut se deserti faceret ad monasterium, quo
monachus foret: quo facto, centum duodecim denariorum sibi debitum monacho
relaxavit, quod ejus gener Robertus & Maria filia, Roberti uxor, ratum habue-
runt. Ex aliis donationibus etiam tantum refertur in præfata, nempe quiddam Le-

ecclini, qui Theobaldo abbati ejusque monachis contulit ecclesiam beati Jacobi apostoli ab se edificatam in *convento Berti-ecclie*, (*) & alia nonnulla. Quando autem ecclesia illa dedicata fuit ab Anselmo seu Anselmo Belvacensi episcopo, ea omnia, quæ a Lecclesio collata fuerant, coram se recitari præcepit. Hoc iohannes tamen caret chronicis notis, sed damna est saltem anno MACX. quo exente Anselmus episcopus decessit.

Theobaldo abbate, Hildeburgis, nobilis matrona, ex castro pagi Carnutenfis Gallardone (*) oriunda, filia Hervæ ejusdem castri domini & Beatricis, ad Pontifranse monasterium, ut max dicebunt, fecerit. Hæc Roberto Ibricensi seu Ibricensi nupta, tres ei filios peperit, Alcelinum scilicet, cognomento Gostum, Wilfridum nobilit militis, & Robertum clericali ordine insignitum. Cum Robertus ejus maritus se nefeceret, ea consentiente monachus in Becensis monasterio factus est. Eo mortuo, cum ipsa adhuc juvenis esset, fuscitibus filiis & amicis ut alteri viro haberet, in proximis nuptiarum e gaudia ligneo lapsa, toto pane corpore debilitata, nuptiis nunquam remisit. Tum vero virorum ac puellarum monasteria frequentare cepit, & in eis aliquandiu mansit, præsertim in Carnutenfi sancti Petri, in Columbenfi, Becensi, Ebricenfi sancti Tassini, & in Ibricensi, ea quo recedens coacta est ob bella, quæ inter filium suum Gostum & Guillelmum Briconensem comitem exardebant, ut Ordericus (**) tradit. His omnibus monasteriis plurima beneficia contulit, & ab eis suffragiorum commutationem accepit. Postremo ad Pontifranse sancti Martini convivium se recepit: ubi sanctimonialis habitus inscripto a Theobaldo abbate, exiguum sibi domunculam ad septentrionalem ecclesie partem fabricari curavit, ibique reliquam vitam in magna districtione egcepit, ornamenta ecclesie, fratribusque vestimenta coadunare solita. Infirmarum quoque domum suis impendit, necnon pauperum xenodochium edificavit. Denique ejus rogata filius Gostus prædium suum apud Gaudiacum (*) qui locus a monasterio non multum abest Pontifranse monasterio largitus est. Idem scissima illa matrona, plena dierum & operum bonorum, decessit æt. nonas Julii sub æonem secat, sepulta in sancti Martini ecclesia, ad murum cellulis suæ adhaerentem: ad cujus monialium vitæ acia parata fuisse tradit ejus vitæ scriptor anonymus. Nullo tamen cultu hæc hunc honorata fuit, nec ejus reliquiæ e tumulo levata.

In brevi chronico sancti Dionysii domnus Ivo (b) abbas hoc anno obiisse dicitur ejus nominis primus. Non dubito quin is sit Ivo abbas, qui ab inimicis occisus est, cujus duo epitaphia exstant in quodam codice sancti Remigii apud Remos. Primum sic habet.

*Quid genus & forma valeat, quid gloria rerum,
Clarus in hoc vitæ, nam cinis, Ivo duct.
Moribus & fustis exemplar agens pietatis,
Occubuit telo, passus ab hoste nocent.
Lampade hic sene radat dum pluvius in urna,
Corporis occidui pendere liber abit.*

In altero epitaphio dies mortis elatius exprimitur, ut in neutro causa ejus notia, quæ tamen injusta fuit, asseritur.

*Ivo gravis forte, crudeliter obrute morte.
Quæ regis hoc parva, felix habearis in astra.
Hic! dum vivisti, quam vestis vilissima fustis,
Plena bonitate, propellens fremuitate,
Nec scilus egisti quod acerba morte lussi.
Vita fuit clara, sed mors vehementer amara,
Hic! agens divini rabido sub pectore virus,
Ferrens exitum dum telam corpore fisci.
O decus obitum, sic te patet esse notatum,
Osta dicit bisque deum jam faciente.*

Cum hæc jam typis parata essent, mihi aliud in m. codice collegii Societatis Jesu Parisiensis quærenti occurrerunt nonnulli versus in Ivoenem Dionysianum abbatem exarati, quem hujus opusculi auctor non modo sinum, sed aliorum etiam multorum criminum accusat. Et quidem primum animus erat ejusmodi versus non referre, cum ob stili dunticem, tum maxime quod in illis viro, quem alii ob pietatem & religionis studium commendant, multa & gravia exprobrantur, quæ verita non esse certum videtur: at cum illustrandis illius abbatis gestis, ac potissimum ejus pietatis causis detegendis conferre possint, visum est illos, nonnullis prætermissis,

ANN. CHR.
1094.

(*) *Reliquiæ.*

Hildeburgis
ibid. secunda.
(*) *Gallardone.*

(*) *Ordericus.*
lib. II. ad an.
1090.

(*) *Jub.*

ECCL. I.
Ivoen. I. Dionysii
abbatis
succedit
Adm.
(b) *P. lib. 64.*
n. 96.

ANN. CHN.
1094.

fr, in appendicem eiecere. Ex his enim constat Ivonem ad finem usque vite maximis passum iussu, a quibus tandem, ut ex duplici epitaphio patet, impado et falso crimine crudeliter est occisus. Veritas crimen expiunt, & mortis imitationes; quinde cum in illa Aligi mentio occurrat, quem ab Ivone primo Romanis esse militem ex Gregorii VII. epistola constat, nemo iudicari potest eos, fient & auctore epitaphii, quod eis maxime concordant, ad Ivonem primum, non vero ad secundum, ut de epitaphiis quidam suspicabantur, esse revocanda. Certe duo hæc epitaphia Ivoni secundo tribui non possunt, quippe quem natural morte decessisse constat, at suo loco videbimus. Porro in eodem codice referatur Nicolai eadundem poetæ farsæ dux, quarum prima est in abbatem, uti ait, in ovile Christi aliunde ascendens, in eaque fammopere laudat Hugonem Diensem episcopum, quod eos auctoritate apostolica vehementer insequeretur, secunda vero inscribitur adversus abbatem Cadamensem, in quem multa impadenter debilerat; quod sine argumetum est, poetam hominem fuisse sui impotem, adeoque nullas ponderis; forte eundem eum illo anonymo, qui Ivoni maledixit. Ceterum in necrologio Dionysiano, circiter mediam sæculi duodecimum scribi cepto, notatur prima manu duxisse Ivo abbas de m. scribit Ivo Dionysii, cum anniversario; & secunda manu xvi. kal. Martii duxisse Ivo p. memoria abbas Ivo Dionysii, item eam anniversario: quod intelligendam de Ivone secundo, caput obit in brevi chronico ad annum mcccxxx. refertur. Notatur quidem in eodem necrologio nonis Novembris & alius Ivo abbas, sed absque designatione loci. Ivonis primi tempore sancti Goberti prioratus in diocesi Laudunensi, anno ante Elinando episcopum, subiectus fuit monasterio Dionysiano, at ibi monachi canonicis sabbati officium divinam peragerent. Eundem abbatem laudat Fulcois fabdianconis Meldensis, eique versus suos se iussu seu epitaphiis ab se compositis, dicitur. Ivoni primo successit Adam abbas, de copis genere nihil, pauca de eius factis scimus, tamen si sancti Dionysii monasterium viginti annis rexit. Ad ejus elogium referri potest, quod a puero finierit, aut certo fingi curaverit Sagerii animum & mores, de quo nobis multa erit dicendi materia sæculo sequenti. Eum vix eanis egressam in monasterium admiserat Ivo, at colligimus ex fragmento apud Chesnium (a) relato, in quo Sagerius obitu dicitur in eodem anno mccc. etatis sue septuagesimo, a sepulchro monasterii habere fere singulorum: quod proinde ad annum mccc. referendum est. Plura de eius oera & natalibus initio sæculi sequentis.

Superius monasterium.

(a) Chesnium, p. 100.

Latinaensis Abbatem.

* quarta.

Hic annus erat Arnaldi Latinaensis abbatis viginti-octavas, uti discimus ex historia translationis sancti Florentini martyris in illud monasterium, in casu sine hoc leguntur: *Acta sunt hæc anno ab incarnatione Domini millesimo monasterio quarto, regnante Philippo rege, anno imperii sui tricesimo tertio* (*), præsidente quoque in urbe Parisiensi Gaufredo episcopo, Arnaldo abbas regente ecclesiam Latinaensem tunc, anno sequenti innotat ejus viginti-octavo. Gaufredus episcopus anno sequente decessit kalendis Maii, successorem sortitus Gailelmum. Arnaldus vero abbas superius fuit ad annum mccc. quo anno consuetis festis exiliis et pridie kalendis Martii. In vitam sancti Burci ad Peronensem scripsisse traditur. Hæc sufficit Gaufredus nulla re gesta memorantur: quo mortuo Theobaldus Campanie comes, consilio domini Norberti, ut loquitur Heinmannus, quendam monasterium sancti Nicolai in silva Vedogica monachum, nomine Radulfum, ab abbate Simone susceptum, Latinaensi duxit monasterio præfexit abbatem, anno scilicet mccc. quo anno de illa agendum.

XCVII.
S. Remigii
fideliter
Hugo comes.

Dum Remigiano apud Remos cenobio præfuit Helmericus abbas, multa ejus villis gravamina intulit Hugo Regiensi comes, ob idque ecclesie communionem privatus est. Sed tandem malefactorum poenitent, ad Rainaldum archiepiscopum accessit, a quo suppliciter ab excommunicationis vinculo se absolvi flagitavit, exactionibus, quas a sancti Remigii hominibus extorquebat, coram Heinrico abbate remisit & abdicavit, Manasse ejus filio laudante. Tam idem comes Remigianum basilicam nudis pedibus adiit, & ad sacrum beati Remigii tumulum prostratus, capite intermisso huius passionis instrumentum super ipsam sacratissimum corpus imposuit. Exstant apud Marlotum (b) Rainaldi archiepiscopi hæc de re litteræ, datæ Remi anno incarnati Verbi mccc. Indictione secunda, ipsius Rainaldi anno decimo. Huius loci occasione Marlotus fuit differt de arte & pago Regiensi, tum exhibet Regiensem comitum seriem, quorum primum esse existimat Hugonem illum, de quo mox egimus. In tumulo Rainaldi archiepiscopi, apud sanctam Remigiam sepulti, representata cernitur ipsas Hegonis parentem effigies, ut inferius videbimus.

(b) Marlot, p. 100.

XCVIII.
* duxisse.

Habitu est hoc anno concilium Augustodanense, quod Bertholdus ex vulgari vocabulo Oltanense (*) vocat. In eo actum est inter alia de causa discordiæ, quod inter

Inter Rodulfum Tironensem archiepiscopum & Majoris-monasterii monachos venerat. Hujus discidium originem suam describit monachus anonymus libello singulari, cujus haec summa est. Cum fieri illius alicentis monachi libertatis prerogativam prima sua per sanctum Martinum institutionem acceperint, eamque pro vili tuari ac conservata viderent, ac adverso Tironensis archiepiscopi & clerici in id maxime instanti erant, ut illud monasterium redigerent ad *monasterium ceterorum discipuli sui sancti marini*, ubi pasci & convivari consueverant. Id tamen ex quadam consuetudine, forte pro loci religione, & quadam societatis communiione, archiepiscopo concessum erat, ut in illo monasterio paschalem stationem celebrarent. Hoc praetextu archiepiscopus Rodulfus infesta exigere cepit. Cum super his gravaminibus monachi archiepiscopum in jus vocarent, nec ei pro voto res succederet, excommunicationis in monachos & interdicti sententiam protulit, eamque diversarum provinciarum episcopis probandam direxit. Hinc monachi ludibrio habiti; possessiones eorum a quibuscumque impune diriperet, qui auctoritate pontificali & clericorum insinista animati, majus se Deo, ipsique obsequium praestare non posse arbitrabantur. Quia etiam in monachos insurrecere falsi fratres, in religione ceteroquin & in habitu similes, qui nec eis communicare, nec mensa vel colloquio participare volebant. His accedebat, quod monachis illis sic vexatis, sic afflictis, necesse erat frequentare concilia, curias principum adire cum maximo damno religionis, relique familiaris, denique in peregrinis regionibus vagari absque fraterna consolatione; ex quo sebat, ut saepe in illis discursibus deficerent. Denique in tantum ludibrium venerat monasterium, a illis sanctis venerabile, ut quisquis de ejus loci monachum profiteretur, non locus exasperaret, quam si Judaeum professus esset. In his angustiis unum erat ad Deum persequium; tandemque adfuit auxilium Amari apostolice sedis legati, qui tandem Rodulfum archiepiscopum certis ex culpis antea excommunicaverat, monachisque id meritis accidisse aiebat, quod excommunicato communicasset. Sed tandem voluit monachis data, injunctaque ob id poenitentia, ei quam primum opem latum pollicitus est. Id factum in Brivarenti concilio, quod tunc temporis convocatum est. Illuc missi e fratribus Bernardus prior, Hilgodus Suevionum episcopus & Andreas ejus frater cum Jacobo medico. Tum causa eorum ventilata & accuratè discussa, reprehensionis experta ab universis indicata fuit, praesente ipso Rodulfo archiepiscopo, ejus factum ab omnibus improbatum. Huic synodo cum Amato adfuerit Hugo Lugdunensis archiepiscopus, idemque S. R. E. legatus, necnon Aufcensis & Narbonensis archiepiscopi, multique diversarum provinciarum episcopi & abbates. Verum nec sic emoliti aut trisimi potuit adversariorum in monachos inveterata & obdinata conjuratio.

Non multo post aliud habitum est Angulthoduni, de quo dicere inciperetam, concilium, cui Hugo Lugdunensis primas mox laudatus praesedit. Adfuit Rodulfus Tironensis archiepiscopus cum Rodolfo Cenomanorum episcopo, ejus fratre; adfuerit quoque idem cum supra monachi. Horum causa diutius discussa, quanto diligentius examinata, tanto iustior & probabilior visa, tandemque interventus patrum, qui aderant, compositis lites & querelae, & concordia inter partes inita est, ut ex evectu patuit, minime fidei ex parte adversariorum; nam ubi a concilio discidium est, illi, quasi accepto idem lacerati, acerbis in monachos insurrexerunt. Unde factum est, ut in colloquio Dolensi tunc temporis habito eorum praedictis legatis, Amato & Hegone, multis praesentibus episcopis, assistente etiam Bernardo Majoris-monasterii abbate, cum suis, causa utrimque debite retractata, iterum in gravam monachorum defusa sit.

Interim mortuus est in sua excommunicatione Rodulfus archiepiscopus: cui alias cognominis successit, monachis non minus infensus, licet iusto favorabilem se si mulaverit, forte ne monachi ejus ordinationi obstituerent: at, ubi primum in feda confirmatus fuit, antecessoris sui infestationes persequi coepit; quare monachi ad Urbanum pontificem confugere, qui eorum privilegia novo diplomate afferret, eademque paulo post in Claramorensi concilio confirmavit, postquam Rodulfus archiepiscopus nihil solidi opponere potuisset. Privilegia haec summa erat, quod nullis episcoporum in *domo Majoris-monasterii* publicam stationem celebraret, nullis professionem ab ejus abbate exigeret, nec excommunicationem in abbatem, monachosve proferret; cetera vero ecclesiastica disciplina sacramenta illi. Tironensi archiepiscopo, si catholicus esset; sin alius, a quocumque episcopo acceptum. Sic tandem divina illa quiescit altercatio, quam anonymus eius loci monachus illico concitato descripsit.

In eodem Adrenti concilio abbas sancti Petri Casertensis (Eustachius is erat) quibus est (a) de Cluniacensibus monachis, quod monasterium sancti Dionysii de Nogentio seu Nogento ipsi abdidissent, ejusque restitutionem sibi fieri potu-

XCIX.
S. Dionysii
de Nogento
etiam Cluni-
acensi vindicata.
(a) Eust.
Clun. 122.
146.

ANN. CHF.
1204.

lavit, affirmans hanc cellam sibi a comite Rotroco datam fuisse. Aderat hunc concilio legatus Gausfridi comitis, Rotroci filii, falsumque esse probavit, quod Eustachius asserbat, eandemque causam coram Gausfrido Carnuten episcopo, eiusque auxilio Paderborn episcopo iam pridem discessum fuisse, & abbatem, convectum a lite discessisse. Verum quidem esse, Rotroco sub finem viam suam cellam dedicatione, a Carnuten abbate petisse quendam c. seu monachum, quem in illo sancti Dionysii monasterio abbatem constituerat: sed ea lege, ut nihil subiectionis in illo loco exigeret, & re quidem verè illi monasterio prae- fuisse Hubertum, qui antea sancti Petri abbas fuerat, sed synodali auctoritate exaudiverat. Porro mortuo Rotroco, rebus illis in deterius labentibus, Gausfridum ejus filium Huberto aedorem fuisse, et, si abbas fieri non posset, loco cederet. Post ejus verò discessum, eundem Gausfridum, missio Cluniacum Alce- rido monacho, hanc cellam Deo & sancto Petro Cluniacensi tradidisse in manus domini abbatis Cluniacensis, scilicet Hugonis; deoque illuc ab eo missos monachos, Robertum & Hubertum, qui prior ejusdem loci scilicet sit, consummatel- que in concilio Meldensi ante quindécim annos, quàm Eduense illud concilium celebraretur. His auditis, Hugo cardinalis, qui synodo praeidebat, idemque Meldensi concilio praeserat, rem sibi bene competitam dixit, & praedictam cellam Cluniacensibus confirmavit: ejus judicio demum abbas Carnutenis melius con- sultus acquiescit coram Hugone Cluniacensi, Lamberto Atrebatensi episcopo, Bernando abbate sancti Lannouari Blesensis, & Roberto abbate sancti Florentini Bonavallis, qui concilio praesentes aderant. Brevi ante duo isti abbates, Bern- nardus Blesensis & Robertus Bonavallis interfectos p. m. cto, quod in curia Stephani comitis Blesensis habitum ferret sepe Rodomuni p. m. cto, quod Radulfus de balenciaco Majori monasterio contulerat. Verum, nec sic tamen fignia fuit Cat- outendum de cella Nogentensi alteratio, cti Urbani II. decreto comprehensa vide- retur: sed excitata digno a Guillelmo abbate Carnuteni pontificatu Paschalis II. qui eam demum auctoritate (a) sub penitus exstinxit.

Non praetergressus est hunc aetatem Acharius (b) sancti Sergii apud Andecavos ab- bas, ejus depositio in necrologio notatur v. l. kal. Aprilis. Bernardus ex priore il- li succedit, ejus tempore Felco-Rechimus Vitreariam seu Vitreacum sylvam, quod noscum abbas dictam, sancto Sergio donavit, eam maxime ob causam, quod ma- jor pars parentum, id est propinquorum, & procerum ejus in bergiano comen- terio humati essent. Haec litterae datae sunt anno sequenti, indictione 111. *Francus ex adaltrici Philippi indigne, et Felco ait, reges fudat. Exiit Goffridi (c) abbas Vin- docinensis ad Guillelmum sancti Florentii, & Bernardum sancti Sergii abbates episto- la, in quos excitat ad insurgendum contra Rainaldi episcopi electionem, quam si- moniacam esse existimabat. Obiit Bernardus v. l. l. idus Aprilis in eunte saeculo se- quenti, cui Walterius seu Gausterius ex priore febroratus. Hic Guillelmum de Venecia, virum nobilem, qui Torinniacensis cellae monachos direxerat, eo ad- egit, ut tem jeditum decreto, tem animi parodentia doctes, virgatum salicatum praesentem, Torinniacensis ecclesiae altari accederet, sicque a sancti Sergii abbate de monachis veniam impetraret. Vivere desit Walterius abbas v. l. idus Januarii m. c. l. l. quem Petrus ejus nominis primus excepit. His temporibus monastica disciplina in Sergio monasterio magnopere florebatur.*

Hoc ipso anno deo nobilissimi milites Arverni, Warinus scilicet ejusque fratres Heldinus de Monte-Pancetio (*), monasticam vestem ac professionem militari praetulerent, seque venerabili Hugoni Cluniacensi abbati regulari disciplinam informandos subdidit, & domum suam apud Thiernem, aliaque praedia Cluniacen- sibus contulerunt. Ex his unus conjugii expertus, nimirum Heldinus; Warinus con- jugatus erat, cujus exor Marcinici sanctimonialem habitum induit. Haec discimus ex illorum fratrum duabus litteris, quarum una, epistole breviores, ex chartario Cluniacensi hic testere juvat.

Notum sit amantibus veritatem & pacem, & praecipui Arverensibus fidelibus, quod ego Warinus & Heldinus frater meus, domus ingenui & milites, nominati de Mon- te-Pancetio, miseratque divina visitati, & admittit saeculum relinquere, sanctumque monasticum habitum induere, hoc in Cluniaci propinquum facere, & auctore Deo se- cimus sub reverendo domo Hugone abbate. Ego siquidem Warinus uxorem habebam, sed liberos habere non potui: & uxor mea finititer apud Marcinicum sanctimoniali- bus sequebat, habebam: Heldinus frater meus nec uxorem habebat, nec liberos. Igitar com- muni consensu dedimus loco Cluniaco domum nostram in Thierne, & quicquid in Thier- nensi territorio habebamus, quicquid in Salomacri, quicquid apud Gellam, apud Bos- ferdas &c. Alium anno domini m. c. l. l.

In aliis litteris, quae prolixiores sunt, ajunt se has donationes Cluniacensibus fa- ce.

C.
Heldinus viri
Cluniaci mo-
nacho.
(* de Mont-
Pancetio).

cere, ut qui *conversio* suam primordia fulminerent, aliquid emularent ea ipsi perciperent. Id porro se facere pro salute eum sua, tam propinquorum, tam viro- rum quàm defunctorum, utiliores sibi & illis fore confusus fratres & filios spiritaliter adjuvato, quàm perveris *conversis* & carnaliter propagatis &c. Facta donatis has anno ab incarnatione Domini mactttt, indictione tt. regnante in Francia Philippo re- ge. Hinc origo abbatis Thierensis diocesis Claromontensis, ubi debent esse cum ab- bate viginti monachi secundum delineationem capituli generalis anni mccccxv.

Eodem tempore Girardus miles de Turte, quod castrum finem est in valle Tal- vers, in episcopatu Arverensi, habitum sacre religionis apud Cluniacum sub Hugo- ne abbate indutus, quantam partem ecclesie sancti Parduli, aliisque multis sancto Petro contulit, subtribensibus cum eo Stephano, Bernardo monacho fratribus suis, nec non Durando episcopo Arverensi, aliisque. De hoc Girardo intelligenda videtur *supplementa*, quàm fecit Hugo prior & lateri *seniores* hoc *Celsimontis* Al- terius militis eadem de valle, quod Turte dicitur, ut quendam filium ejus, monachum Girardum, faceret eruditum in locis de Talour & *seniores* in ipso locis habitantibus, *assuetos* de *canonibus* Celsimontis duo pariter a *senioribus* quibus *egressis* a scho- lis, eorum loco parvulus ipse in scholis recipere; aut, si ipse ante id tempus mori- retur, Alterius ipse, vel aliquis ex ejus filiis aut propinquis recipere. Pro hac verò convenientia donat Alterius centum solidos Lemovicenses & quendam prædia. Ea quibus intelligitur, in illo monasterio scholas fuisse, in quibus nobilium filii pro more nostri Ordinis erudiebantur.

Per id tempus res admiratione digna contigit in Marciniacensi parthenone, de cujus primordiis in superioribus (a) actum est. Ibi tunc nobilium mulierum multi- tudo, & regii sanguinis pæcile confuebant, teste Petro (b) Venerabili, qui o- mnes mulierum millicem supergressæ, corpus animæ, animam Deo penitus sub- iacebant, operto manuum, psalmorum cantu, oratione assidua, sterque continuo, aut præterite vixæ nevos abluentes, aut meritorum cumulos augere curantes. Il- lud autem apud eas singulare erat, quod perpetuâ & inviolabili se clausulâ con- fregissent, interditi sibi ut præcepto Hugonis abbatis & fundatoris sui fores pro- grediendi licentiâ: ne quavis occasione vel mundus in eis videret quod concepi- cat, vel ipsas aliquid novum vel in escarâ videre contingat. Eadem ratione, ut nequam a quoquam conspici possent, ab ipso in religionem ingressæ oculos velo penitus obvelatos & facies circumcectas habebant. Sic mundo motus, & vi- talis, ut ita dicam, inclausa sepelitur, prius mori, quàm hunc suæ reclusionis trans- gressi maleant, quod sequenti exemplo manifestè patuit. Forè incensum in pro- priam huius villæ domibus subortum est, quod venit impulsu monasterii habitacu- la coerpere coepit. Fit ab omnibus concursus ad repellendum vel relinquendum ignem: at, cùm irriti essent conatus, una omnium vox & sententia erat, ancillas Dei simul cum monasterio perituras, nisi ex claustris egredirentur. Forè Marcini- aci tunc aderat venerabilis Hugo Lugdunensis archiepiscopus & apostolicæ sedis le- gatus, ad quem omnes accurrunt, roganque, ut inclausis sanctis mulieribus exitum persuadent. Mos ille claustrum ingreditur, omnesque horatur, ut immensi pe- riculo cedant. At illæ potius se mori velle, quàm propolitam suam & abbatis sui præceptum infringere constanter affirmant. Legatus verò auctoritate beati Petri & domini papæ, cujus vice fungebatur, earumque abbatis eis præcipit, ut egre- dianter, nec se eam suis habitaculis incendio concremari sinant. Ad hæc quædam magna nobilitatis & sanctæ conversationis soror, Gilla nomine, quam Petrus Ve- nerabilis se multoties vidisse asserit, hæc successa respondisse traditur, se ex timo- re Dei & præcepto abbatis sui, ut ignem æternum evaderent, in hæc claustra in perpetuum reclusisse, nec ullo pacto præstos sibi penitentæ limites saltem vel uno pedis posse transgredi velle, nisi ab eo, qui ipsas reclusas solvenerat. Noli ergo, domine, inquit, si placet, hoc injungere, quod nobis agere, non licet: sed potius igni, ut a nobis fugiat, virtute Christi domini nostri arma- tus præcipe. Miratus legatus fidem mulieris, & ipse mox fide repletus, lacrymis ora perfusus, ad flammam conversus dicit: In nomine Domini & per virtutem fidei bu- jus, quæ vult locata est, mulieres, recede ignis perfusus ab ancillarum Dei habitacu- lis, nec domus aliqua ultra inferre presumat. Hæc prolatis mirum dicta! flamma- rum globi, velut ferro muro obstant, ultra progredi non valuerunt, & absque ullo humano subsidio, absque vel modica pluvie aqua, incredibili celeritate ignis penitus consumpsit, obediens igne voci hominis, quod Petrus ab his ipsis, qui vi- derant, se accepisse testatur; tum rem concludit: Sic magnifico atque inferius mi- raculis sanctarum propolitam mulierum fide bene acceptum esse divina pietas comprehen- dit; & vera fidei meritis una esse possibilia credunt, sicut in evangelio promissum, demonstravit. Attendant igitur hoc exemplum non solum Marciniacenses, sed e-

ANN. CHR. 1094.

Thierensis
abbatis.CL.
Marciniacensi-
um facili-
monachum
mox fides &
constantia.
(a) lib. 6. c. 2.
(b) Pet. Ven.
lib. 1. c. 1. de mo-
nast. 1. 2.

ANN. CHX. tiam omnes alie nostræ Oedini sanctimoniales, discantque quanta cum severitate intra monasterii sui claustra se continere debeat.

Popa.
Cili.
Bilimontis mo-
nasterium
fidei. Lopi.
(*) Bilim.

(*) Mont-Buf-
fau.

Directum a
Bilimontis
bus canonici.

Bilimontum (*) oppidum est apud Arvernus in comitatu Tolornensi, ubi collegiata est ecclesia, atque sancti Lopi monasterium suburbanum, quod vir mobilis Hugo de Mercurio, seu de Palerio, Petroni filius condidit, & Odiloni Cluniacensi abbatî informandum commisit. Cùm autem hec sancti Lopi ecclesia sibi esset in abbatî Maurili de Monte-busario (*), ab ipso quique conscribitur sancto Petro Cluniacensi & sancto Odiloni sollempniter tradita esset, concedenti domno Remone episcopo Avernorum; eademque ab ipso Cluniacensibus a fundamento restituta, & ab eandem dominio exempta. Hanc ecclesiam sic liberam die possederunt Cluniacenses: at processu temporis Bilimontes canonici, livore indigati, eam vi invaserunt, & sacra quæque diriperunt, nequidem sacrosanctæ Eucharistiæ, quod diu horrendum illis, parentes: quod cùm Urbano pape innovasset, Durando Avernorum episcopo litteras dedit in hanc modum.

Urbanus episcopus, servus servorum Dei, Durando carissimo fratri Avernorum episcopo, salutem & apostolicam benedictionem. Adversus fraternitatem tuam pro Bilimontensibus cavuisti, qui tua ditiosis habebatur, non exigua querela precepit. Hò mirum beati Lopi canonicum, quod sub Cluniacensibus canonicis iure nulli iam ultra nostram memoriam temporibus esset retentum, inopinate barreda & catholicis auribus non ferenda, contra omnes ius & fas usurpator, altare ipsius canonicis diruerunt, reliqui, ut in ea leientes diriperent, quodque dictu & auditu nefas est ipsum quod super altare ad infirmum usus repositum fuerat corpus dominicum, ipsi supercelsissimas virtutibus reverendum, hanc dispergere minime timerunt; & cetera sacramenta, omnemque monasterii suppellectilem in alas proprias asportaverunt. Hac quid gravis, quid barreda, quid catholicis auribus importabilia videntur, fraternitati tua poterat, non minus late prudeniam. Quomodo igitur insulta hac peti sollicitudo tua poterat, non minus, si ita se rei videret, habere, admiraror. Presentibus erga litteris officiis tua ditiosis adveniens, ut prædictum locum, & ex eo directis nostris auctoritate, Cluniacensibus restitui faceret; quibus revocasset, si quoniam in loco illi iustitiam se huiusmodi canonici Bilimontensibus exhibuerunt, tempore congruo cum Cluniacensibus monachis nostris se conferret, & ceteris. Si autem nostra hanc ipsam Bilimontensibus canonici obedi- entiam, & ceteris, ut officium interdictum, quodque resisteret, Cluniacensibus præ- scripto & fratribus qua diriperunt, restitueret. Quod si episcopus alius auctoritate iudicium negligenter, nostris se a divinis officiis auctoritate noverat interdictum, ut nec ipsi officium, nec alii in eorum ecclesia id exhibere præsumant, quodque hoc a nobis præceptis perstant.

His litteris non statim a Durando præfule obtemperatum est, qui dum moras trahit, tempore concilii Claromontensis anno sequenti a medio sublevisit. Hunc excepit Guillelmus Barchinensis, illeque domum, auditu partibus, prædictam ecclesiam Cluniacensibus liberam adjudicavit; at Bilimontes canonici ablatæ restituta non potuerunt. Sed tandem hanc ecclesiam Almerico Claromontensi episcopo Petrus Venerabilis cecit cum aliis ecclesiis.

CIII.
Seguinus Ca-
sa Dei abbas
in sacelli
Pontificis.
C. 1. 1. 1. 1.
n. 1. 1. 1.
n. 1. 1. 1.
n. 1. 1. 1.

Cùm venerabilis Seguinus Casa Dei abbas annis fere quindecim religiosissimè administrasset, vitæ privæ studio præfectorum abdicavit, & ad Avenionensem prioratam secessit, ubi idibus Janii mortuus sepaltusque est. Eius tempore Casa Dei religionis sanâ inclausit, & amplis possessionibus crevit. Tunc religionis sanâ pœnotus Hago Gratianopolitani episcopus, abdicato episcopatu, Seguinum discipulum & magisterio se subiecit, ut superius (a) diximus: at elegantem re- sumere coactus est. In Seguinum locum successit Pontius de Tarnone, non de Montec- Buserio; (b) ut quidam volant, Casa Dei abbas quintus, primariusque ejus mon- nis & filius abbas qui nequaquam ab antecessorum horum religione degeneravit. Eius rei fidem facit Urbanus II. in bulla anno sequenti data post dedicationem ab ipso factam ecclesie Casa Dei. Hæc bulla sic incipit. Urbanus episcopus servus servorum Dei dilectis filijs Pontio abbati monasterii, quod Casa Dei dicitur, & auctoritate congregantium salutem & apostolicam benedictionem. Cùm omnipotentis Dei gratia vestram monasterium per nos visitari, & in honore ac nomine sanctorum martyrum Vituli & Agri- colæ ipsius canonici basilicam dedicare disposuit; dignum duximus, ut tam pro beati Roberti meritis, qui canonicum suum quendam opus fundavit, & nunc suis meritis pro- stet, quod pro religionis vestra reverentia, vobis vestrisque successoribus in regula- ris disciplina observantia manifestis spiritualibus sedes apostolica dona largiremur. Vos igitur in specialibus Romanæ ecclesie filios suscipiemus &c. Datum apud burgum sancti Ælidi per manus Johannis S. R. E. diaconi cardinalis vixit. Idus Septembris, anno dominice incarnationis MCCC. pontificatus autem domini Urbani II. papa anno VIII. Idem Pontius Casa Dei abbas quartus, non quintus dicitur, expando scilicet Ade- lelmo, in charta Guillelmi comitis Forensis, quæ ecclesiam sancti Juliani de Mon- donio

denio, quam *comites Forester per multa tempora in seculo* ab ecclesia sancti Stephani Lugdunensis tenebant, anno mxcv. resignat in manus Hugonis archiepiscopi Lugdunensis: *Hugo verb dedit eam in mema Ponsii abbatis quarii Casa Dei*, hocque donum confirmavit Lugdunensi in conventu canonicorum, praesente abbate Pontio cum non quatuor monachis, Calixto, Guidone, Odone & Garnero; ideoque confirmavit Willielmus Atravenensis episcopus & abbas sancti Irenaei, Bernardus Mariconensis episcopus & archidiaconus Lugdunensis, Atmandus camerarius, alique, teste Guido abbate Insulae-barbare.

Non multo post Guido Viennensis archiepiscopus, is qui post Paschalem summus pontifex creatus est, dictus Callistus II. Viennensem sancti Andreæ abbatem, multat olim dignitate praeditam, sed tunc *omni prout monasticis disciplinis inhabitantiam praevitae desolatam, & temporalibus beneficiis prorsus attentatam animadvertens*, ne id sibi in negligentia crimen verteret, habito cum suis canonicis consilio, eam Pontio Caele-Dei in pristinum statum restituendam commisit, ab eius successoribus deinceps ordinandam, sic tamen ut abbatem dignitate non creidet, ut fufius legitur in ipsius Guidonis litteris in Appendice referendis: in quibus Guido, *Venerabili comitis Burgundiae filius*, sigillis sui impressione haec donationem obligasse dicitur.

Monsiacense monasterium per id tempus perturbatum est factione Hunaldi, qui Melissecensis abbatem usquepervenerat & inde expulserat Ansilgillum abbatem, ab Urbano papa condonatum. Haec injuria haud impune passus est pontifex, scriptisque ad Gallielmum Tolosanum comitem litteris, ei congratulatus est *super religione & eleme*. *Ille*, quae erga Deum ejusque famulos exhibere dicebatur, maxime quod Missis & Lesatenis comitiorum abbatem insula expelli & in eorum locis suisque aliis fabrogari nullo modo pateretur. Dein eidem significat, se Ansilgillum in Monsiacensem abbatem consecuturum; Hunaldum autem innotum ex eodem comitis nobis recitare iussit, & quae Calixtenso episcopo, in cuius dimissi sum monasterium, significasse. In fine, quia petierat Guillelmus comes, ut ad ecclesiam beati Marci beati Petri apostoli, quam veteres Fabriciam, recentiores Deaurantem vocant, comitatum extruere sibi liceret; aequal pontifex, ejusque consecrationem facultatem episcopo Tolosano concedit.

Ex erat Geraldus Silva-majoris abbas, ejusque discipulorum fama religionis, ut in Hispaniam quoque penetrarent, regemque Aragonum Sanelum, Ramirum filium permoverit, ut eis ecclesias & monasteria illis in partibus attribueret. Is, adjecta regno suo Navarra, ecclesias non prout in illis regionibus extraxit, dotavitque, & Geraldus noster discipulos in oppido Rosia seu Aroca instituit: ubi eum magnam penuriam pateretur, varias ei possessiones in subsidium assignavit. Ejus verba, quae in Geraldus ejusque discipulorum decem multum faciunt, ex ebarthario Silva-majoris profertur juvat. *Hactenus*, inquit, *in Hispania raro fuit christiana religio servata: sed postquam lex Romana, a sanctis patribus constituta, nostris temporibus introducit, ac nebulas error venientis laeae propellit, advenientes a partibus diversis clerici & monachi ecclesia Christi delectati. Itaque quidam monachi ad me venerunt, qui se missos & donatos Geraldus Silva-majoris abbate dixerunt. Erat autem iste abbas, ejusque discipuli diffamati loci per Hispaniam, qui de patrie progressu, in Silva-majori dignum Deo exercebat militiam. His igitur monachis prius ecclesiam in villa, comitis Ruffe, Amici, quam illis omnium dominatione liberavit: sed ex ea nihil necessario capiebant, quo tamen contenti, satis artem dicebant vivere. Sed, cum posset ad eis gratia visendi concessum, eorumque omnem cognovissim perperatam; alium non laquei dedit eis ecclesiam, sancto Jacobi dedicationem, illarum suffragio vel prius sperant motum epad Deum adjuvari curam. Deinde recenset varias donationes a se, & ab Hugone quodam eremita illis monachis factas, quae rex ipse cum filio suo Petro confirmasse dicitur. Idem Melchitas (*) de Elfoya, Sacrae eretpae Silvenibus quoque monachis contulit, Felicia regina cum filio Petro probante. Insuper multa alia adjecit paulo ante suum obitum, qui hoc anno contigit in Auzie obdormire, ubi occisus fuit. Tot beneficiis Geraldus ut se gratum exhiberet, statuit, ut pro rege Sancto unus pauper gratis monachus fieret in Silva-majori, qui pro rege oraret; eoque mortuo aliter in ejus locum fabrogaretur; quod ubi Sanctus accepit, litteris suis Geraldus gratias egit, seque in posterum pieta colaturam promissit. Et quidem Aroha domum elemosynariam condidit, eamque illius loci monachis regendam commisit, litteris mxi mxcv. datis. His scribitur primus post regem ejusque filium Petrum episcopum Pamplonenis nomine Petrus, ex-Tomenensis monasterio, ut vult Tamayor, alioquin, qui Argilantensem beati Marci ecclesiam, aliasque Geraldus abbati ad restituendam Deo concessit.*

Pervenit ad id tempus Sigefridus abbas monasterii sancti Michaelis ad Mosam, qui hoc anno Richerus Viennensis praefatus, jam superius (*) a nobis laudatus, ad-

Ansel. Bened. Tom. V.

R. i. 2

Thoo.

ANN. CHR.
1094.

Viennensis S.
Andreæ ab-
bas Caele-
Dei subjectus.

CIV.
Silva-majoris
celle in Ri-
spolia.

(*) Mafius.

S. Michaelis
ad Mosam ab-
bas.

(*) P. lib. 471.

add.

ANN. 1111.
204

Theoderici antecessoris sui tam benefactorum, quam dignitatis successores et imitatores esse cupiens, altaria duo, ab eo sancto Michaeli data, litteris suis confirmavit, unum scilicet S. Cyrici in ipso S. Michaelis burgo, ut vocat, alterum in villa Tronaco. Actum Vinduni publicè pridie nonas februarii anno mxcv. indictione 11, quibus litteris apposita sunt signa Rodolphi abbatis sancti Viti, & Wolgeri abbatis, sancti Pauli scilicet in ipsa urbe Vinduno. Sigefrido non multo post successit Odetricus seu Udalricus, antea prior, cui idem Richerus capellam sancti Petri in suburbio Vindonensi, quum Ludovicus comes abbatem, ac militibus in beneficium dederat, restitui curavit, ejusdemque capelle altare concessit. Actum Vinduni in majori ecclesia anno ab incarnatione mxcvii. indictione v. 2211. Val. Nymbrus, anno episcopatus domini Richeri 2, ordinationis 10. & quidem in presentia domini Odetrici, tunc ejusdem conventus abbas, Rodolphi abbas, mox laudati, Lauensis abbas, Rofredi abbas, & Alberti monachi & prioris ejusdem loci. Eodem anno Udalricus abbas litteris ad Urbanum II. scriptis obtinuit, ut monachorum conventum, quod ad id tempus in veteri monasterio fuerat, ad novum transferretur, et inferius videbimus. Superflus fuit Udalricus ad annum mxcv. ex charta Riquini episcopi Tullensis.

CVL.
Laudens
vitas fuisse
dos.
(1) lib. 4. p.
211.

Jam ab octidécima annis (a) gemebant Laubienses sub iugo durissimo Arnaldi abbas, & Oibaldi pseudopatriarchi, qui monasterium rem familiarem in profanos usus prodigebant: sed tandem fratres hoc anno respirare ceperunt. Mortuo quippe Arnaldo abbate, electus Fulcendus, vir singulari modestie & pietatis, loci damna reparare pro virili conatus est. Hunc episcopalem manus prebuit Oiberus Leodicensis episcopus, &que auctor fuit, ut ad recuperanda bona, que in alienam manus Ataulus & Oibaldus discesserant, cum sancti Ursani corpore ad Henricum imperatorem pergeret, ejus patrocinium imploraret, ac recuperandam cum possessionibus priusquam libertatem. Exiit (b) hac de re libellus supplex Felcandi abbas, imperatori porrectus, in quo miserabilem sui monasterii statum describit. Ecclesia nostra, inquit, in angulo regni tui parvulum fundata, sub titulo apostolorum Petri & Pauli dedicata, jam quingentis annis operis libertate potita est, priorem regum auctoritate semper concessit, & cum amplissima praevidum ac possibilibus munificationibus: pro quibus omnibus suis subterfugis clamat ad te, utpote rex: quoniam aliis, si non coram te, & Caesar, non aequum sit veritas & misericordia; neque allatam iustitiam & pacem in officio. Deinde subdit Fulcendus tales fuisse in abbacia Laubiensi leges maiorum, quae usque ad Theodorum a.

(2) de Tria.

episcopum ioriolae perferrebant, et castellanus vicio castri Todiniensis (c) praefectus abbatie solus teneret. Nunc multiplicatos pro numero villarum, advocatos, qui omnes fidei illarum redditus consumunt; immo plures aliquando in una eademque villa existere, qui praeter seia generalis placis consensu, illis populi arbitrio iudicant, si quis ex actionibus subditos opprimant. Jam ab nova iustitia hanc infestam grassant, quibus ut subveniat imperator, abbas supplex cum fide oboratur. Ille verò supplicantibus fecit satis, dato diplomate, quo ambitum monasterii, prout praesentibus precibus, secundum antecessorum imperatorum privilegia confirmasset, eligendi advocati facultatem, & decimas indominicatas, ceteraque loci possessiones. Id concessum intercessit Oiberi episcopi, qui non solum temporalia Laubiensibus restitui curavit, sed etiam regularem disciplinam: adeo ut, si quis contra eam delinqueret, id quicquid vel per se ipso, vel per alios emendaret.

Balonii cella.

Nonnulli tamen detrimenti ab Oiberio passi est Laubiensis abbas. Cum enim castrum Balonium seu Balonem a Godofrido docto ecclesie sui comparare vellet, & pretio conficiendo impar esset; tabulam argenteam altaris Laubiensis, quae sola ex tot pressuris intacta remaneret, abtulit, et argentum ad tumulum perducendum ex ea exprimeret. Hic est Godofridus, Balonius dictus, qui ad Ierolimitanam expeditionem profecturus, hoc castrum Oiberio vendidit. Idem sancti Petri ecclesiam, in eodem municipio sitam, quam Godofridus Barbarus, ipsius avus, Andagiensibus sancti Hecherti monachis contulerat, eidem hoc anno confirmavit, dato diploma (c) Balonii, praesente Theoderico Andagiensi abbate, ejus nominis secundo.

(3) Nicol. ord.
donat. 2. 110.
CVII.
Vide reg.
terre mon.
strum 4. 110.
tur.

Rebeldes auctor est, hoc anno Juditham, uxorem Wilfroni Bajaroni ducis, longa infirmitate expurgatam & meliorem fuisse, diem extremum clausisse 10. nonas Martii, & in monasterio quod ejus maritus in honorem sancti Martini in proprio alodio construxerat, a Gebhardo Constantiensis episcopo honorifice sepelitus fuisse: cui monasterio capellam ipsius, quae auro, argento, pretiosissimisque ornamentis ornabatur, mille sex libras valentes, contulit. Quin etiam idem monasterium plarium possessionibus, scilicet centum parr. mansi. seu prediis suisque tradidit ab eodem auctore, siquae locupletatum, & de sua potestate emancipatum, sancto Petro vestigale sociis, sedique apostolicae subiecit. Hoc est sancti Martini, mo-

monasterium diocesis Constanziensis, in Suevia positum, & a vicinis Weingartensi appellatum, cuius originem in tomo secundo (a) passim perstrinximus. Ibi dictum est, sanctum Altonem, nobilem Scottum, monasterium in pago Frisingensi condidisse, ex ipsius nomine Alto-monasterium nuncupatum, quod non multo post a quodam Sarvie comite seu dace direptum sit: dein Altonem saeculo decimo translatus, ubi Benedictionem virginum consocium erat, quod ille Altonmonasteriensibus monachis cesserunt. Hi vero, Altonem in parocialem ecclesiam mutato, in novum Weingartense monasterium translati fuerunt, quod a Welfoe Bajorum dux constructum, & magnifica dotatum fuisse mox ex Bertholdo retulimus. Quo praeterea anno hic translatio facta sit, non ita exploratum. Boetius (b) eam refert ad annum M.V. primumque in mona Viteazum abbatem ait fuisse Berengerum, illius generis virum, qui ultimus Altonii abbas fuerit. Varum paulo serius hic transmigrationis facta videtur, quando quidem Welfo, novi monasterii conditor, anno tantum MXXXI, dux Bajorum factus est, teste Bertholdo. In veteri calendario, quod libro evangeliorum Weingartensi praemissum est, commemoratur *1111. mona Adelgisi Iuditha dux*; quod forte intelligendum de Iuditha coniuga Welfoia ducis, tamari haec IV. nonas Martii obiit a Bertholdo dicitur. In alio codice prior illa Iuditha regina Angliae dicitur, ibidemque sepulta, quae a'dem ecclesiam dederit *praetiosissimos thesaurum*, id est, *sanguinem Domini, cum reliquit sanctorum, pallios & pleuritis missilibus libris*: quae videtur esse ipsamet Iuditha capella, quam Welfo sancti Martini monasterio donavit, testante Bertholdo. Ex quo intelligitur, non tam endemicum esse Iuditham, quae dux in predicto calendario recte dicitur, in alio codice perpetuam reginam Angliae. Perdita atiam nunc foretque haec indigne illud Weingartense monasterium, a nobis alienando institutum, cuius abbatem fecit exhibet Boetius, ejusdem loci cenobita, quibus editis libris notissimus. Ex ejus loci bibliotheca antiquissima fustulas Andecavensis descripsimus.

Alid perrebre videri in Suevia monasterium princeps, Campidona, cujus abbas Eberhardus, qui in syllabo abbatum apud Boetium desideratur, non constat abbatia sua, tamen satis opulenta; Augustensem episcoporum, adque vivente Sigefrido episcopo, invadere voluisse dicitur in chronico Augustini, ob idque Italiam ingressus, morbo Italico hoc anno confectus fuisse.

Inter alia prodigia, quae Bertholdus in Teutonicis partibus hoc anno facta commemorat, usum accidisse tradit in monasterio apud Uttenburum, ubi crucifixi statua & sedilia monachorum, utpote non regulariter viventium, fulmine dissipata fuerunt: quod forte de Uttenburano seu Ottemberano Sueviae monasterio intelligendum.

In Bajoria exstabat ante id tempus cella apud Formbach in diocesi Pataviensi beate Mariae sacra, quam pia matrona Hilmedrudia (c) dotaverat, eique Thiemonem comitem in advocatum, ejusque posteros dederat. Procasu temporis Eckpertus comes, ad quem quarto loco ab avo suo Thiemone hac procuratio pervenerat, hanc cellam, multis praediis attributis, in abbatiam erexit, siqua primum abbatem Berengerum seu Perengerum praeficiendum curavit, quem Udalricus episcopus Pataviensis sub finem hujus aevi, id est, *kal. Januarii* abbatem consecravit, concessit ejus loci monachis liberam eligendi abbatum facultatem, eo pacto, ut electus baculum an altari sui monasterii sumeret. Si vero monachi in eligendo abbatem non concordarent, tunc Pataviensis episcopus cum advocato illuc conveniret, & sanioris partis sententiam prevalere ceteri, quae omnia factis ipse Berengerus abbas litteris mandavit. Eidem etiam abbatia multa bona consedere comites Udalricus & Hermannus ejus frater, Eckberti cognati, etque Lorbatus imperator litteris suis confirmavit. Alios benefactores apud Hundiam videte licet, uti & factum abbatem, in qua Perengerus primum locum tenet, secundum Wirro, mendosum Bristo dictus, cujus vitam Gerolus praepositus Reichenpergeris composuit. Ex hac autem vita discimus, Perengerum porem decem annis locum tenuisse; adeoque pervenisse ad annum tertium decimum saeculi sequentis. In illa vita Perengerus fidei & exemplo monialia dicitur, quod verba docuit, viduatum & orphanorum consolator, pauperumque recreator appellatus.

Jam non semel dictum est de Abraham monte, seu, ut vocatur, Abriesbergensi monasterio prope Hildebergam, quod ex parvis initis sub Laureshamensi abbatem cura & seditione in locum celeberrimum accrevit. Primum monasterii fundamenta posuisti dicitur (d) Thiodochus Laureshami abbas post noni saeculi medium. Ludovicus III. Germaniae rex paulo post locum cum suis appendiciis Walthero abbati concessit; ac deinde Henricus quidam Getharto abbati totique congrega-tioni Laureshamensi nonnulla adjecit, *et rariore, ut ad basilicam, quae stranda est in monte nominata Abrahami, in honore sancti Michaelis archangelis, foretiam*.

ANN. CHR.

1091.

(a) P. 1111.

(b) Berth.

(c) Berth.

(d) Chron.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

LXXX.

ANN. CHR.
1094.

confert. Charta data est vi. Idus Januarii annu rvi. regni Arnulphi, quo item anno Rueschvirdis eidem loco consulti aliquot terra jurales. Anno caxet, hunc monachum incolebat Sigolfus monachus, cui tunc Comesas primo regni sui anno multe cum illis abbas licentia concessit ad locum sanctum Aberinburg, constructum in honore sancti Michaelis: quæ omnia post Sigolfi mortem ad Laureshamensis monasterii potestatem devenire jubet. Eius, medio Helotico Antupei, successor Otto Magnus permittit Geribodoni Laureshamensi abbati anno cxxxv. ut mercator apud Wilewloch insisteretur ad forensiam S. Michaelis in Aberinburg. At eo loco monachorum coetum solummodo numerorum non existisse potaverim ante Regimbaldum

(a) F. H. 34. a. 15. abbatem, qui, ut ex chronico Laureshamensi (a) iam obierat, et monasterium a fundamentis intactum adificavit, & monasterii mansuetudo contra circumstantes, fratribus iidem Deo militibus necessaria affectum precaravit &c. Ne vero quis, vel etiam abbas, ea quæ construerat violare possit, possessiones a se & ab aliis collatas auctoritate imperiali eidem loco asserere curavit, ut patet ex beati Heozici diplomate, quod anno mxxxv. Triburim datum est. Ugo abbas anno mxxxv. nonnulla suo foris pertinentia eidem loco dimisit in presentia primatum suorum sancti Nazarii consuetudines ejusque loci constitutiones ad plenum firmavit. Hic erat mortis illius status, cum anno mxciv. Anselmus abbas post relictus, ut suo loco dictum est (b), damna, quæ incendium in basilicam & totum monasterium Laureshamense intulerat, cellam novam et excelsum moeris Aberinbergensis excunioles construxit iuxta ecclesiam sancti Stephani, quæ ab Arnolde propolito jam antea edificata fuerat; assignavitque sufficientem redditus, ad sustentationem factum, qui sibi divina officia persolverent; quæ omnia Henrici augusti auctoritate firmari imperavit. Charta Anselmi abbatis ea de re data est hoc anno in ipso monte Aberinbergensi; in altera vero, quæ chronico notis destituta est, recenset omnia, quæ huc cellæ a se collata sunt. Verum Henrici diploma nonnullis post ejus abbatem obitum, qui in ecclesia sancti Stephani cella sepultus est, Geroldo ejus successore rogante, datum fuit ad petitionem regni principum, videlicet Brunonis Treverensis, Frederici Coloniensis & aliorum episcoporum, et Stephani Vornbergensis abbatis, Frederici, Sigfridi palatinorum comitis & aliorum, Spire anno mxcv. Exinde licet abbas uniusque loco præfuit, sua tamen bona separata habebat, ut ex commutatione bonorum patet, quæ facta est inter fratres Laureshamenses & fratres sancti Stephani anno mxcv. sub Diemone abbate. Laureshamensis autem sancti Nazarii dicebatur major ecclesia, sancti vero Stephani minor; Mons vero ipse Aberinbergensis seu Heligenbergensis, vulgò Mons-sandus, aut sanctorum appellatus est: quæ omnia ex instrumentis patent, quæ cum a Tolero in codice diplomatico Palatino, tum a Matquardo Frehero in appendice ad Origines Palatinas referuntur.

(b) Orig. Pal. lat. c. 3. a. 15. At mirum est Freherum (c) recensitis tot principum & viroorum priorem beneficiis, addidit religiosi viri solutasse, ut principibus suis gratularetur ob digna eorum tempore, pulvere pyro, tam insignia sanctuaris, ex quibus ubi superesse vitæ nisi ruinas & edificium cadaveris, quæ scdm historiam facere possint. Jam dudum conditum fuerat, ut aliis videtur, sancti Blasii in Nigra villa monasterium, quod cum agnitione esset, quam et plurimis hominibus ad conversionem concurrentibus capiendis par esset, hoc anno a fundamētis amplificari coepit anno mxi. Idus Septembris, ut ex Bertholdo discimus. Ipso die Odo, ejus loci venerabilis abbas, Hartmannum priorem suum in orientale regem, et Bertholdus loquutus, id est in meritis Ugaris callistiamam, cum aliis fratribus dixerit, ad novam abbatiam in episcopatu Patavensi in loco, qui Cateonich dicitur, transfundam: ubi causam erat clericorum regulariter viventium, qui tunc hoc a domino papa, & per papam a propriis eorum episcopis impetrarant, ut, decessu habitu clericali, sacerdotes deducant. Quapropter sancti Blasii abbas passio papæ & postulatione episcoporum, fratres illos ad instituendam illuc monachorum abbatiam misit. Hoc est Corvicoense monasterium, quod a beato Almanno Patavico auxilium conditum fuisse ferunt (d) diximus. Stengelius scribit, Corvicoenses clericos, qui, vivente Almanno, sub duobus primis propolis religiosi vixerat, eo mortuo solutori vitæ laxasse habenas; ob idque a Johanne, insigni pietate Scotto, admonitu beati Almanni, graviter increpitos fuisse; sed tandem, licet arguere, hortante Johanne, vitæ præscripto sancti Benedicti iustitiam consilium cepisse. Hinc et sancti Blasii monasterio accitum Hartmannum, qui novum jus, novosque mores illic iniecit; eumque auctoritate Urbani II. & assensu Ulalrici Patavienis episcopi priorem illic abbatem institutum fuisse. Ibidem in cella disparata sub sandimonialis habitu viri, se tradidit Wilewiga, alio nomine Heltopigia, Leopoldi Austria marchionis pueri, qui fuit, & Borivoli Botmorum daci quondam uxori, æque loci sepulta. Got.

(c) Orig. Pal. lat. c. 3. a. 15. At mirum est Freherum (c) recensitis tot principum & viroorum priorem beneficiis, addidit religiosi viri solutasse, ut principibus suis gratularetur ob digna eorum tempore, pulvere pyro, tam insignia sanctuaris, ex quibus ubi superesse vitæ nisi ruinas & edificium cadaveris, quæ scdm historiam facere possint. Jam dudum conditum fuerat, ut aliis videtur, sancti Blasii in Nigra villa monasterium, quod cum agnitione esset, quam et plurimis hominibus ad conversionem concurrentibus capiendis par esset, hoc anno a fundamētis amplificari coepit anno mxi. Idus Septembris, ut ex Bertholdo discimus. Ipso die Odo, ejus loci venerabilis abbas, Hartmannum priorem suum in orientale regem, et Bertholdus loquutus, id est in meritis Ugaris callistiamam, cum aliis fratribus dixerit, ad novam abbatiam in episcopatu Patavensi in loco, qui Cateonich dicitur, transfundam: ubi causam erat clericorum regulariter viventium, qui tunc hoc a domino papa, & per papam a propriis eorum episcopis impetrarant, ut, decessu habitu clericali, sacerdotes deducant. Quapropter sancti Blasii abbas passio papæ & postulatione episcoporum, fratres illos ad instituendam illuc monachorum abbatiam misit. Hoc est Corvicoense monasterium, quod a beato Almanno Patavico auxilium conditum fuisse ferunt (d) diximus. Stengelius scribit, Corvicoenses clericos, qui, vivente Almanno, sub duobus primis propolis religiosi vixerat, eo mortuo solutori vitæ laxasse habenas; ob idque a Johanne, insigni pietate Scotto, admonitu beati Almanni, graviter increpitos fuisse; sed tandem, licet arguere, hortante Johanne, vitæ præscripto sancti Benedicti iustitiam consilium cepisse. Hinc et sancti Blasii monasterio accitum Hartmannum, qui novum jus, novosque mores illic iniecit; eumque auctoritate Urbani II. & assensu Ulalrici Patavienis episcopi priorem illic abbatem institutum fuisse. Ibidem in cella disparata sub sandimonialis habitu viri, se tradidit Wilewiga, alio nomine Heltopigia, Leopoldi Austria marchionis pueri, qui fuit, & Borivoli Botmorum daci quondam uxori, æque loci sepulta. Got.

(d) H. 34. a. 15. Corvicoense monasterium, quod a beato Almanno Patavico auxilium conditum fuisse ferunt (d) diximus. Stengelius scribit, Corvicoenses clericos, qui, vivente Almanno, sub duobus primis propolis religiosi vixerat, eo mortuo solutori vitæ laxasse habenas; ob idque a Johanne, insigni pietate Scotto, admonitu beati Almanni, graviter increpitos fuisse; sed tandem, licet arguere, hortante Johanne, vitæ præscripto sancti Benedicti iustitiam consilium cepisse. Hinc et sancti Blasii monasterio accitum Hartmannum, qui novum jus, novosque mores illic iniecit; eumque auctoritate Urbani II. & assensu Ulalrici Patavienis episcopi priorem illic abbatem institutum fuisse. Ibidem in cella disparata sub sandimonialis habitu viri, se tradidit Wilewiga, alio nomine Heltopigia, Leopoldi Austria marchionis pueri, qui fuit, & Borivoli Botmorum daci quondam uxori, æque loci sepulta. Got.

viciens monasterium fuit variis casus, eum tempore belli Turchi saeculo sexdecimo procedente, fuit in solitudinem redactum esse, a Michaele abbate strenuissimè o Institutum ceptum est anno mxcxiv. ab eius successore Georgio Falbio, sum Ordinis sum catholice religionis studiosissimo, promotum, ac demum absolutum a Davide Gregorio-Corneto, quem Stengelius in reformatione Austriae superioris commissarium, & concionatorem egregium, denique virum verè apostolicum fuisse dicit, & aliquot libris in publicum editis clarum.

Redeo ad Siciliam, ubi dux Rogerius, electus Sarracenis, rem christianam instaurare pergit, erigendo monasteria & ecclesias etiam cathedralis, quarum pleraque monachis nostris regenda tradit. Ex his Catanensem Anserio & monachis instituti nostri assignavit, ut superius vidimus. Idem factum paullo ante de Liparensi, idem de Paesensi ecclesia, quam Rogerius hoc anno exedificavit. Electus e Lipari Siciliae insula Sarracenis, dux Rogerius templum & monasterium sancto Bartholomaeo erexit, praefecto Ambrosio abbate, cui hoc anno *terragia*, ut vocat, illius insulae concessit. Ante triennium Urbanus II. idem monasterium totius insulae praefecerat, ut vicem teneret aequae cathedralis ecclesiae, quae a Sarracenis destructa fuerat. In eadem tanta insula remanebant Benedictini monachi, eremitarum more illic viventes, ubi christianorum reliquias servaverant. Haec discimus ex diplomate Urbani Papae, quod dilecti fratris Ambrosii abbati inscriptum est, a Rocco Piron (d) retentum, in quo Liparis insula, beati Bartholomaei corpore quondam insignita, erant insulae a Sarracenis redacta fuisse dicitur: quae multis annorum circulo evulsi, cum Sarracenorum vires divinae misericordiae potentia repressi, religiosi fratres eodem ingressi insulam, monastica illic domicilia coadunare coeperunt, & plerumque in eamdem insulam colonas sed industriae construerunt. Nos itaque, ait postea, quibus ex divina arbitrio voluntas, per apostolica sedis calmen, iussuram instituta imminet ecclesiarum, licet in eadem insula episcopatum quondam fuisse in Janella Gregoriana pagina registris agnoscimus: quia tamen episcopi de iuramento ipsius loci exigitur, & scholarum raritas non meretur, monasterium tantum illis haberi, & totius insulae amicum possidere, praesentis pagina iussuram sanctissimae &c. Datum Milii xxi. mous Junii, indictione xlv. anno ab incarnatione mxcv.

Hoc autem anno mxcv. apud Paetas (*), orbem Siciliae maritimam, praedictus Rogerius aliud ejusdem nominis & insulati omnibius exedificavit, dotavitque liberalissime, & eidem Ambrosio Liparensi abbati commisit. Horum omnium acta authentica a Rocco (b) referuntur. Ambrosio abbati in regimine Paesensi successit Johannes, qui Liparensium episcopus dictus est. Post eum creata est Paesensis abbatia in episcopatum sub archiepiscopo Messanensi, sed avulsa demum ab Ordine Benedictino. In illa Paesensi ecclesia sepulta fuit Adalasia, Rogerii comitis uxor.

Cum Bruno, Cartulix-majoris patens, ecclesiam in eremo Squillacensi (c) quae Tarris dicta, edificasset, eam hoc anno dedicari curavit in honorem beatae Mariae & sancti Johannis-Baptistae per venerabilem patrem Alcherium Panormitanum archiepiscopum, in praesentia Militenis, Tropienis, Catanensis, atque Squillacensis episcoporum, necnon Rogerii comitis, magistro Brunone, Languino, ceterisque fratribus eremitis assistentibus, ut legitur in litteris a Rocco (d) Piron editis, in quibus idem Rogerius beato patri Brunoni magistro, ejusque successoribus monasterium beatae Mariae de Arsalia cum suis adjunctis se concessisse testatur, dato diplomate anno mxcv. mense Augusti, in festo beatae Mariae assumptae. Fallitur Rocco, qui Languinum cum Brunone confundit in notis ad praedictum diploma; nec minus errat, qui hunc Languinum Squillacensem eremi priorem post Brunonem, eundem esse putarent cum Languino priore Cartulix-majoris, jam a nobis laudato, de quo iterum mox acturi sumus. Ejusdem Brunonis ac Languini Squillacensis consilio, uti & multorum in illis partibus episcoporum, Rogerius comes dolens (e) & ingratissimè, quod in tam nobili civitate, scilicet Squillacensi, ubi tot christicolae, tanta Nortmannorum copia erat, nullam esse Latinam pontificalem ecclesiam, Latinam illi episcopatum fundavit ac dotavit, eique Johannem de Niesphoro, canonicum & decanum Militenis ecclesiae, Latinum episcopum praeficiendum curavit. Johannes reus videtur Brunoni, socioque ejus Languino multa beneficia (f) contulit ab Urbano II. confirmata.

Ex illa solitudine via Dei epistolam scripsit ad Rudolphum Viridem, tunc praepositum ecclesiae Remensis, postmodum archiepiscopum, qua in epistola ei in memoriam reducit colloquium, quod ante suam conversionem simul habuerant Remis de relinquendo saeculo, deque arripiendo monasterio Instituto; tam solitudinis lux situm & delicias describit in hunc modum. In faibus Calabria cum fratribus religiosi & aliquot bene eruditae, qui in excubitis persistentes dormi, expectant reditum Domini sui, ut, cum pervenerint, consilium aperiant ei, eremum iustis, et domum doli-

ANN. CHR.
1094.

CKI.
Liparensium de
radensis eccle-
siae Bene-
dictinorum.

(a) Sicil. far.
lib. 3. p. 66.

(*) Paeta.

(b) ibid. p.
386. & seq.

CKII.
Cartulix
Squillacensis
dedicatio.
(c) V. supra
n. 31.
(d) Rocco ibid.
supra p. 17.

(e) Ital. far.
n. 3. p. 191.

(f) ibid. p. 192.

ANN. CHR.
2094.

*latoque satis remota; de cujus amantitate, aerisque temperie & siccitate, vel planitie
 ampla & grata inter montes in longum porrecta, ubi sunt orientata prae & florida pacina?
 quod dicam? aut cultum aedique leuiter se erigentium prospectum, apacaeque val-
 litem recessum, cum amabili flumina, rivorum, fontiumque copia, qui sufficienter
 expleret. Nec irrigui desuui horti, diversarumque arborum fertilitas. Verum quid
 hic dicitur immerit? Alia quippe sunt oblectamenta viri prudentis, gratiora & acilio-
 ra valde, quae divina. Verumtamen artium disciplina, studiisque spiritualibus animae
 deservit fatigatur, sapienter bis relevatur ac respirat. Arcus enim, si assidue sit ten-
 sus, remittit esse, & minus ad officium aptus. Quod vero solitudo, etenimque silentium
 amatoribus ejus utilitatis jucunditatisque conferat, necnon hi solum qui experti sunt.
 Hic namque viris strenuis tam in se redire licet, quam libet; & habere secura, vir-
 tutumque germina instanter excolere, atque de per ad se fultester fructibus uti. Hic
 oculis ille conquiruntur, cujus ferens intus vulneratur, specus amari, quo mundo & pu-
 ro conspiciat Deus. Hic citum celebratur vegetatum, & in quiete passatur altitudo.
 Hic pro temeritate mundi, & gaudium in Spiritu sancto. Hinc subit rectuli, tum
 ut ex his appareat, non aulicam & agrestem viti Dei fuisse mentem, ut qui gra-
 ta solitudinis sui imagine solitatorum animos aliquando recreant posse concedit
 tum ut ex hac religiosa solitudinis descriptione accendantur animi nostri ad ex-
 perientias sacras illas delicias, quae viti solitatis referantur; quibus si frustan-
 tur, qui sub monachice tonsura fallaci imagine, mentem saeculo implicatam re-
 tinent.*

ANNA:

ANNALES ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEXAGESIMUS-NONUS.

Ab anno Christi 1095, ad annum 1100.

Nexus insequens nonagesimus-quintus super millefimum, amplissimum scribendi materiam suppeditat. Si enim vel sola Urbani II. aetate singulatim persequamus, longius progredi necesse erit. Verum ea paucis contrahere nobis fas fuerit.

Post natale Domini anni praecedentis, quod Urbanus in Tuscia celebravit, Placentiam versum, ubi concilium celebraturus erat, iter instituit. In transcurso Cremonam adit, ac illic epistolam scripsit

xix. kal. Martii ad universos Gothiae fideles in gratiam S. Aegidii monachorum, quibus Raimundus comes quondam, ab antecessoribus suis ablata, restituerat. Ibi dem privilegium tunc indultum videtur Gise abbati monasterii S. Johannis Evangelistae, quod Bernardus comes, episcopo coepax Berta prope eandem urbem confuixerat Gregorii VII. pontificatu.

Inde Placentiam profectus pontifex, concilium in illa urbe celebravit, inchoatum iv. nonas Martii, dominica post mediam quadesagesimam, intra octo dies absolutum, cui docentes episcopos interfuisset in choroico Saxonico indito legimus, praeter locositam abbatum, clericorum, & laicorum multitudinem. Unde in campo patenti convenire necesse fuit, cum omnia ecclesiae tamque multitudini capiendo sufficeret. In hoc concilio multa periculae facta: in his, ut nullus presbyter quemquam ad confessionem reciperet, nisi is cui propius episcopus hanc curam commisisset. Ad haec Berengariana haereticus, jam sapienter anathemate percussus, denovo damnatus, & catholica fides contra eam asserta: videlicet quid pauci & vinum, cum in altari conferantur, non solum figurat sed etiam verè & essentialiter in corpus & sanguinem Domini convertantur.

Huc synodo interfuit Udalricus Augiensis electus, quem Urbanus ipse abbatem conferavit, interdixit ei omni potestate in clerum & populum Augustensem, Constantienis episcopo dudum ab ipso concessa: quam cum postea usurpare voluisset idem abbas, missis a pontifice literis increpitus, repressusque est. Eidem etiam concilio adfuisse videtur Gothardus, beati Willielmi in Hirsburgensi abbatis suc-

Annal. Bened. Tom. V.

S s

col.

ANN. CHR.
1095.

Urbanus papa
ad Placentiam & alibi.

ANN. CHB.
VIII. idus Martii.
1093.

cessos, quippe qui privilegium suo monasterio tuoc obtinuit, datum Placentine

Placenti digressus pontifex, rursus Cremonam iv. idus Aprilis adit, cui in eam-
odem venienti Conradus, filius Heinrici, jam ante pro rege habitus, ebrum pro-
gressus est, eique frateris officium exhibuit, & sacramento fidem suam obstrinxit.
Idem Mathildis comitisse se adjunxit, sibi que totum fere paterni exercitus robur
attulit. Ita Henricus omni fere regii dignitate privatus est. Inde, iussu Lom-
bardie & Ligurie variis locis, transiens alpebus pontifex Galliam ingressus, Va-
lentia a Contardo episcopo exceptus est. Hic est Contardus episcopus, qui eccle-
siam (a) sancti Medisani aliasque Divionensi sancti thomasi monasterio contulit so-
gatu Jarentonis abbas, ob id maxime quod hic quondam in saculo Valentia ec-
clesia canonicus fuerit. Contardi hoc de re litteris primus subscribit Ademarus An-
ciensis episcopus, Valentia ecclesie praepositus, & post eum alii ejusdem ecclesie
canonici. Inde digressus pontifex, Ancii festam assumptionis celebravit; ibique con-
cilium in proximum Novembrem apud Claramontem indixit, de quo inferius.

Albertus ab-
bas Pontide
obit.

Interim Albertus seu Adelbertus Bergomas, vir sanctus, monasterii Pontideensis
in dioecesi olim Mediolanensi, nunc Bergomeni, conditor & abbas moritur kalen-
dis Septembris hujus anni, eique beatus Henricus Cremonensis subrogatus. Sancti
Alberti vita a Calethio scripta dicitur in historia Bergomeni, eoque sancti Hu-
gonis abbas Cluniacensis discipulum fuisse tradit. Falluntur itaque qui eum
saeculo nono vixisse putant. Rectius Ferrarius & Sigonius ejus obitum hoc anno re-
ponunt. Attamen eius loci ecclesiam saeculo nono jam existisse fatendum esset, si
constaret id quod asserit Ughellus, (b) Theutbergam, Lotharii regis uxorem, il-
lic humatum esse. Huic abbas multa bona contulit Gregorius Bergomenis ex
Ordine Vallumbrosano; ibidemque viram monasticam professus erat Lanfrancus ejus-
dem sedis episcopus. Unita fuit aliquandiu haec abbatia Congregationi sancti Ja-
lthae, sed tandem extincta.

(a) Bal. fol.
104. b. 322.

II.
Anselmus
pallium acci-
pit.

Hactenus Anglia nec Urbanum, nec Wibertum pro pontifice agnovit, eoque
in statu res Anglicanae fuerant a pontificatu Gregorii VII. ut nec legitimus pon-
tifex, nec antipapa ab Anglis recipere. Non tulit hae fluctuatione Anselmus
sed more et electioni suae acquievit, professus est, se Urbanum pro legitimo pon-
tifice semper habuisse, ac porro deinceps habiturum. Quam ob rem statim post suam
consecrationem, a Willemo rege facultatem petiit adeundi Urbanum, ut ab eo
pallium acciperet. Audito Urbani nomine inferavit rex, jam in Anselmum male
affectus, atque, se nondum Urbanum pro apostolico agnovisse, nec sui nec paren-
ti moris esse, ut quisquam in suo regno pro pontifice haberet, quem ipse prius
non approbasset. Urgente nihilominus Anselmo, ut ad eundem pontificem sibi venia
daretur, nec regi subreptum, nisi salva sedis apostolice obedientia, praestare ac-
quiescente, rex ad sollemnem episcoporum & magnatum conventum delatus; at in-
festa, sique post triduum solutos conventus est. Tum verò laici & episcopi plerique,
cum regem Anselmo inferum viderent, & ipsi obedientiam Anselmo denegare ex-
perunt. In his angustiis vir sanctus Hugonem Lugdunensem archiepiscopum sibi
consulendum (c) exornavit, num inter tot turbas archiepiscopum adiacere fa-
sius non esset, quam sine fructu retinere. Interim duo clerici, Roman a rege missi
ad exploranda legitimi pontificis jura, in Angliam reversi sunt, regique Urbanum
papa approbandum censuerunt: Hos comitatus erat Walterus cardinalis Albanen-
sis, qui pallium Anselmo attulit, sperans nonnihil lucelli pro tali munere ab eo
accepturum, aut saltem a rege, cui suavit, ut ipse pallium Anselmo imponeret.
Verum nec unum quidem legato nummulum Anselmus dare, nec a rege pallium
accipere voluit. Unde, post multas alio citroque alterationes, in id demum con-
ventum est, ut pallium super altare poneretur & ex altari Anselmus acciperet,
sibi que ipse imponeret; quod iv. idus Junii, die dominica factum esse Willemus
Malmeburienensis tradit. His petitis, vir Dei pro accepto pallio (d) gratias egit
Urbano papa, qui deinceps ab universis Anglis agnitus fuit.

(c) Anselm.
20. 3. 17. 14.

(d) Hist. ep.
37.

Herbertus
episcopus
Bavariensis.

III.
Anselmus va-
rie Epistole.
(e) Hist. ep.
38. 3. 17. 15.

Hinc in regis gratiam rediit Herbertus, ex monacho Ficomensi abbas Rame-
siensis, dein ad episcopatum Thefordensem promotus, non sine simoniaci labe, co-
jus purganda causa Urbanum adierat, in ejus manus dignitatem resignaturus, et
idque a rege inceptus, & pastoralis baculo, quem ei pontifex restituerat, a re-
ge privatus. Itaque in ejus gratiam restitutus, sedem suam Norwicum transiit,
& ecclesiam deinceps tranquille rexit. De eo plura infra tractu sequentis.

Haud scio an propter aegram sibi mercedulam Walterus Anselmo nonnihil
offensus fuit, & varias de eo querelas composuit, quasi res Anglicanae ecclesiae
non satis curaret, favissetque schismaticis, qui Urbanum pontificem non agnove-
bant. His querelis Anselmus litteris (e) ad ipsum Walterum scriptis fecit satis.

Tunc

Tunc etiam Osbernus Eadonensem episcopum (a) monuit, ut Eadonenses clericos ab infestatione monachorum d. *Basilis*, ut tam vulgus loquebatur, sen de Bello, compelleret; quibus hac tempore Urbanus concessit facultatem sepeliendi monachos suos, qui Eadonie morabantur, in suo ipsorum monasterio; quia de re baud dubie clerici Eadonenses contra eos litigabant. Tunc Wintoniensi parthenoni praeerat Mathildis abbatissa, quam episcopus locores (b) sanctus praefatus hortatur, ut scilicet per ad meliora contendat; non minima illa ordinis sui negligant. Tamen cum vigilantiis, inquit, a minimis excessibus debemus cavere, quando eis frequentius cogitationibus, si vult ingerere, & quousq; callidius deceptor, noster militum in eis esse culpam; aut contumaciam, si qua est, nititur ab eis perfundere; quod non solum de exterioribus operibus, sed de intimis etiam cogitationibus servandum monet.

Atque ut id fiat, consilium dat, ut cor eorum semper & ubique, dum vigilant, aut lectione, aut oratione, aut psalmis, aut aliquo simili cogitatione sine intermissione sit occupatum. Nec omittenda ejusdem sancti praefatus episcopus (c) ad suos Beccenses, sic incipiens, *Domini & fratrum in Beccensi cunctis commemorantibus, frater Anselmus, voluntate Beccensis monachis, necessitate vocatus Cantuariensis archiepiscopus, praesentis vite continuum felicitatem, & futurae aeternae felicitatem.* His congratulatur, quod in studio bene vivendi fervant, & in paupertatis perfusa rigoris sui ordinis inflexibiliter teneant; quo in studio ut perseverent, eos hortatur: atque ut id efficacius adimplere valeant, & corde, & voluntate praefato suo obediant, nec falsa eius aut dicta dissident; sed quasi divinitus inspirata suspiciant. Id intelligendum videtur de hoc anno, quo famae validissima terris incubuisse apud Albericum dicitur. Eificamentis monasterio tunc praerat Willemus de Ros, qui Ivo Carnuteni episcopo congratulatur est, quod Johannis Baptiste & Elie ca-

ANN. CHR. 1007.

(a) *lib. 1. c. 10.*

(b) *lib. 1. c. 10.*

(c) *lib. 1. c. 10.*

(d) *lib. 1. c. 10.*

(e) *lib. 1. c. 10.*

(f) *lib. 1. c. 10.*

(g) *lib. 1. c. 10.*

(h) *lib. 1. c. 10.*

(i) *lib. 1. c. 10.*

(j) *lib. 1. c. 10.*

(k) *lib. 1. c. 10.*

(l) *lib. 1. c. 10.*

(m) *lib. 1. c. 10.*

(n) *lib. 1. c. 10.*

(o) *lib. 1. c. 10.*

(p) *lib. 1. c. 10.*

(q) *lib. 1. c. 10.*

(r) *lib. 1. c. 10.*

(s) *lib. 1. c. 10.*

(t) *lib. 1. c. 10.*

(u) *lib. 1. c. 10.*

(v) *lib. 1. c. 10.*

(w) *lib. 1. c. 10.*

(x) *lib. 1. c. 10.*

(y) *lib. 1. c. 10.*

(z) *lib. 1. c. 10.*

(aa) *lib. 1. c. 10.*

(ab) *lib. 1. c. 10.*

(ac) *lib. 1. c. 10.*

(ad) *lib. 1. c. 10.*

(ae) *lib. 1. c. 10.*

(af) *lib. 1. c. 10.*

(ag) *lib. 1. c. 10.*

(ah) *lib. 1. c. 10.*

(ai) *lib. 1. c. 10.*

(aj) *lib. 1. c. 10.*

(ak) *lib. 1. c. 10.*

(al) *lib. 1. c. 10.*

(am) *lib. 1. c. 10.*

(an) *lib. 1. c. 10.*

(ao) *lib. 1. c. 10.*

emplo, persecutiones pateretur ob improbatum Philippi regis cum Bertrada contrabentium; quia de re Ivo (d) vel gratias agit, ejusque ac suorum preces ab eo exposcit. Primum Angliā discendamus, hic agendum de Wolliano episcopo, qui incurre hoc anno, id est xvi. kal. Februarii, mortalis vite cursum explevit. Mira facti est caritas in pauperem & egenos, quibus sapientiae, manū in quadraginta, poterat abolerat, eisque ac vestes subministrabat. Extremā, quam celebravit, penes eos sollemnitate, gravi morbo per omnes artus tentari coepit. Mox aceto Roberto episcopo Herefordensi, conscientiae suae arcana patefecit, & in pisculum, etiam licet ac viribus confectus, disciplinae, ut vocant, flagellis audum corpus candendum exposuit. Ab eo tempore, usque ad circamissionem Domini lenē processit morbus, aliquando gravior, aliquando remissior. Post illud festum Robertus episcopos non laudatos, & venerabiles Wigorniensis diocesis abbat, Serlo Gloucestriae & Geraldus Theobertinae, eam decumbentem vitarunt: quibus ipse benedictionem extremamque salutem impertit. Interim morbus ingravescebat in dies, vitiumque sanctum urgebat in mortem: at ille, veterem non oblitus studiorum, orabat passim verbo, semper animo. Octavo ante obitum die a Thoma loci prioris sacro se oleo inungi fecit, quotidiano post hac sacrae eucharistiae viatico eandem suam munere sollicitus. Denique supremum efflavit spiritum quarto-decimo kal. Februarii paulo post mediam noctem, quae sabbatum antecesserat. Postea die & nocte insequente ad ejus corpus oratum est, quod die dominica honorifice humatum est in nova, quam construxerat, ecclesia ab eodem Roberto episcopo, cui in regis curia posito vir sanctus in somnis apparuisse traditur, eamque monuisse, ut exsequiarum honorem ipsi impenderet. Res ab eo gestas Willemus Malmerburiensis monachus scripsit tribus libris, quos venerabili Guarino priori, totique conventui Wigorniensis dicavit. Eam sollicitudinem aliquando infirmalaverat Lanfrancus: at vir fuit, teste Eadmero, in omni religione conspicuus, & antiquarum ecclesiarum Anglicanarum consuetudinem sicut apprimè eruditus. Unde Anselmus archiepiscopus, Lanfranci successor, cum de suae ecclesiae iuribus (e) consulere non erubuit. Exerat ejusmodi Wolliani (f) ad Anselmum episcopa, inter ipsos Anselmi episcopos. Ejus festum olim percelebre erat in Anglicana ecclesia. Hactenus de rebus Anglicanis.

In Gallia Dionysiano prope Parisius monasterio tum, praerat Ivo abbas, cum Elianodus episcopus Laudunensis quondam suae diocesis ecclesiam sancto Dionysio contulit. Hae erat ecclesia sancti Gobierti confessoris, sita in silva Vedogienis, quae a prioribus Laudunensibus episcopis olim canonicis attributa fuerat. Verum, cum (g) eorum incuria & divinum obsequium, & exteriora quoque fere ad nihil redacta essent; Elianodus episcopus haec ecclesiam sancti Dionysii monasterio contulit, ferre statuit, ut amotis canonicis abbas quidam et fratribus suis illic subrogaret, ut qui Deo & tanto confessori dignè & laudabiliter deservire, & exteriora fideliter, atque prudenter ordinare possint. Id factum assensu Christiani militis, qui eius loci advocacionem habebat. *Reversus est hoc & confirmatum in capitulo beati Dionysii.*

Ansel. Hist. Tom. V.

55 a

374

(a) *lib. 1. c. 10.*

(b) *lib. 1. c. 10.*

(c) *lib. 1. c. 10.*

(d) *lib. 1. c. 10.*

(e) *lib. 1. c. 10.*

(f) *lib. 1. c. 10.*

(g) *lib. 1. c. 10.*

(h) *lib. 1. c. 10.*

(i) *lib. 1. c. 10.*

(j) *lib. 1. c. 10.*

(k) *lib. 1. c. 10.*

(l) *lib. 1. c. 10.*

(m) *lib. 1. c. 10.*

(n) *lib. 1. c. 10.*

(o) *lib. 1. c. 10.*

(p) *lib. 1. c. 10.*

(q) *lib. 1. c. 10.*

(r) *lib. 1. c. 10.*

ANN. CHR.
1093

regit in audientia domini Joannis abbatis & fratrum. Hinc instrumento subscripsit Laudunenses canonici post Elinandam, qui pro se vivere preces a Dionysio fecerit, & mortui anniversarium perfolvere petuit, ecclesie verò suæ solidos duos annui census. Actum Lauduni hoc anno, xxi. idus Martii.

Eodem anno idem omnino factum est in Altimontensi ecclesia diocesis Remensis, a canonicis iidem male administrata, quam Rainaldus archiepiscopus Laudunensis sancti Vincentii monasterio, rogatus Adalberonis abbatem, in melius restituentem concessit, assentiente Hugone Regiticensi comite, in cujus domo hæc ecclesia posita erat, & Milefendo ejus uxore. Id autem factum est ea lege, ut do-

(a) Martini
a. p. 110.

mus (a) sancti Vincentii abbas cum monachum, quem eidem ecclesie priorem deputaret, in Remensis archiepiscopi adduceret præsentiam, Remensi ecclesie ubique ac successoribus archiepiscopis subjectionem & obedientiam promissum: & ut in eadem ecclesia presbyter substitueretur, qui & synodis interesset, & archidiaconum ac decano solitas pensiones redderet. His litteris adscripta sunt signa post Rainaldum Elinandi Laudunensis episcopi, Helrici abbatis sancti Remigii, Nocheri Alrovillarensis, Burchardi sancti Basoli, & Radulphi sancti Theoderici; & post eos Rogeri nechidiaconi, Manassii præpositi, qui Rainaldo archiepiscopo successit anno sequenti, & aliorum canonicorum. Actum Remis anno incarnationis mxcv. abique die & mense.

VI.
Henrico ab-
bati S. Remi
qui succedit
Robertus.

Marlotus id factum dicit post Rainaldi reditum e concilio Claramontano: ut factum oportuit ante illud concilium, qui interfuit Robertus sancti Remigii abbas post mortem Henrici abbatis, qui predictis Rainaldi inter se subscripsit conventum. Obiit Henricus ætate confectus ævæ. kal. Aprilis, ut in necrologio notatur, iſque annis ævæ. m. tribus mensibus sancti Remigii archimonasterio præfuisse dicitur, duſſio scilicet calculo a morte Henrici abbatis ejus antecessoris, qui anno mliat. decessit, septimâ die Decembris; & expansio Willelmo sancti Arnulphi abbatem, quem Remigianis aliquandiu præfuisse ea dictis (b) constat. Neque accuratius est indra abbatum, in quo numerus monachorum, qui sub unoquoque abbate vixerunt, recensetur. In illo enim non modò expansus est Willelmus abbas, sed etiam Azemius præmittitur Roberto, quem Henrico successisse certa nos argumenta docent. Henrico quippe mortuo, e Majori monasterio postulatius est Robertus monachus, ut vacanti abbatui præſſet. Ejus verò postulationi ea conditione consensus Bernardus Majoris monasterii abbas, ut, si aliquando focus quàm par esset se gereret, ipsius correctioni subiceretur. Post concilium Claramontanum, cui Robertus abbas interfuit, apud Bernardum abbatem infirmulatur, quâ infirmitate & irregulari ab eo multa fierent. Quam ob rem ab eo citatus, ut ad Majori monasterium sub eocommunicationis pena veniret, gestiois fux rationem reddidurus, ad diem præſſum adeſſe remiſ; ob idque excommunicatus a Bernardo, cujus sententia in concilio Remensi tunc habito confirmata. Ab hoc judicio Robertus ad sedem apostolicam appellavit, cui totius negotii & judicii rationem reddidit Lambertus episcopus Arcebatensis, scriptâ epistolâ ad Urbaniſſimum papam, qui Bernardi abbatem & concilii sententiam infirmavit, eâ scilicet ratione, quòd monachus, ad alterius monasterii regimen legitime assumptus, prioris loci abbatis jurisdictioni non amplius obnoxius esset. Hæc omnia, quæ sub uno conspectu referre visum est, manifesta sunt ea in, quæ suis locis proferemus. Non tamen in abbatie possessionem restitutus fuisse videtur Robertus, qui in cella Senecensi liberos novem de expeditione Jerusalemiana, cui adſuecit, composuit. Veri simile est, Robertum Manassie archiepiscopo inſiſſum fuisse, ob idque infamatum apud Bernardum abbatem, cujus sententiam eocommunicationis in synodo Remensi confirmari curavit. Marlotus exauctoratorum Robertum ob eam causam dicat, quòd pro summissis itineris ad bellum sacrum bonis monasterii dilapidasset. Verum ad loca sacra profectus est nonnisi post suam exauctorationem, quippe qui Jerusalemam adſuit expugnationi, quæ anno mxcia. corripit.

VII.
S. Petri Re-
mensis abba-
tis.
(c) P. N. 37.
a. 113.

Tunc temporis pueri sancti Petri apud Remos nobili monasterio præſſebat Fredelinus (c) abbatissa, cujus interventu Elinandus episcopus Laudunensis altare Gundelani-curtis monasterio contulit, eo pacto, ut universarius ejus dies illic celebraretur. Actum Lauduni vi. idus Novembris anno mxcv. Elinandus hac de re litteris subscribit post Elinandum episcopum & Odonem cantorem Adalbero abbas S. Vincentii Laudunensis. Eadem Fredelinus ante annos quinque altare Valin-montuſſæ a Rainaldo archiepiscopo obtinuerat: quo anno id est mxc. Sibyllis abbatissa eo nomine priam, quæ eam præſſit, obitus pontificis. Hæc videtur esse, cujus epitaphium & cunctis ad sedem abbatialem hodie quoque cernitur, at nobis legere non licet epitaphium integrum, cujus pars sub aſſuſſe ſedili læret: hæc sunt, quæ expiſſent potuiſſus.

Hic

*Hic pia, magnifica, matrum metrum pudica,
Singulari per gesta prodest, patens
..... abbatissa Sybilla
Dona Merigande, de qua dignissima laude
Orta fuit domus morum, virginitatis.
..... hanc saltem ab ere levis.*

ANN. CHR.
1091.

Super tumulum exstat ipsius Sybillæ effigies cum exiguo velo & cuculle maie-
valde stridis, baculum pastoralcm manu gerens. Fredelinus epitaphium in choro
sanctimonialium prope cancellos legitur in hunc modum.

*Gloria, lani perper, decus ecclesie Fredelinus,
Martha, Maria, Rachel, Lia signata jacet.
Nobilitate vigens, quàm sanguinis ornat virgo,
Pauperem deit, pauper amavit aper,
Pauper amavit aper, sed non qua fama putantur
Rebat in humanis, pauper amavit aper.
Definit esse quod est homo, sique citis Fredelinus,
Cum sol fristæ signa reliquit ovir.*

Id est cùm sol signam arctis egrederetur. In necrologio Odelandi præpositi Re-
menis, qui tunc vivebat, & in Remigiano Fredelinus abbatissa sancti Petri xvij.
kalendas Mali obisse traditur. Præmillum epitaphium Marlotus Fredelinus, ejus
nominis primæ abbatissæ tribuit, quod potius secundæ (si qua prima fuit) tri-
buendum esse characteres lapidi inscripti probare nuni videntur. Fredelinæ abba-
tissæ successe Elisabeth, eo nomine secunda, de qua suo loco.

Hoc anno in Monasterio Maris prope Vines (") Remorum habitus est epis-
coporum ac procerum conventus, cui rex Philippus interfuit. Id nos docent ipsius
regis litteræ pro abbata sanctæ Dei-genitricis Mariæ de Navig nio, cujus libe-
tatem, quam pater (b) ejus Henricus probaverat, Philippus in illo conventu
confirmavit. *Est quædam abbatissa, inquit, sanctæ Dei-genitricis & Virginitatis Mariæ
nomine tassiana apud Navigium veliam sub monte Coccae castri, quam pater meus bo-
na memoria Henricus rex anno atatis mee x. liberam facere, etiam sigilla regis
imagines confirmaverat, & privilegium quondam manerat. Loco igitur, Ori præd
& honorum virorum adjutoria, in melius extruendis incrementis præficient, rogata
domni Ingelrami & optimatum prædicti castri decrevimus, ut quicquid idem Ingel-
ramus, aut ipsius castri militis eidem abbati de beneficiis ejusdem castri, quod re-
gis fisco adiat, dare voluerit, liberam habeant facultatem concessione nostrâ, et
lege, ut post ipsius obitum ejus anniversarium a fratribus illius loci fieret. Actum
est decretum hoc in Monte-sancta-Maria, anno domini incarnationis nre. indictione
iii. regni autem ejusdem regis xxxviii. & corroboratum sigilla regis emigret
xviii. kal. Julii.* His litteris apposita sunt signa Rainaldi archiepiscopi Remensis,
Elinandi episcopi Laudunensis, Radbodi episcopi Noviomensis, Hugonis Sacellio-
nensis, Hugonis item Silvaneccensis episcoporum; Adalberonis abbatis, scilicet san-
cti Vincentii Laudunensis, Godofridi abbatis ejusdem loci, nempe Navigentii;
Ingelrami militis, Hugonis de Becna, Nivelsonis de Peten fontis, Frogerii de Ca-
talauni, Widonis filii Godofridi, Stephani vicecomitis, & Rainaldi de Cocca-
co, qui hanc confirmationem obtinuit. Hic conventus alio habitus fœlita videtur
ante concilium Claromontanum, ut regi adversus sententiam, quam Urbanus in
eum ob adulterium cum Bertada concubium meditabatur, a Belgica fecundæ
providenter episcopi, quorum nonnulli regis concubium probaverant, ut ex Ivo-
nis Carnutesis episcopi litteris discimus.

Hoc ipso anno, quem præ manibus habemus, Philippus, Stephani comitis pala-
tini fratrem, in Catalaunensem episcopum Remis a Rainaldo seu Raginaldo archi-
episcopo consecravit, presentibus Remensis metropolis suffraganeis, Hugone Sacel-
lionensi, Girardo Morinorum, & Gervasio Ambianensi episcopis. Adfuit quoque
cum aliis Nocherus Altvillarensis abbas, rogavitque archiepiscopum, ut sanctæ He-
lenæ capla referretur, ad asserendam ejus corporis in suo monasterio possessionem
de veritate, de qua nonnulli Francigenæ deniquebant. Assensit archiepiscopus
communis episcoporum consilio, diemque huic celebritati indixit ad subam sanctorum
Simonis & Jude apostolorum, si modo annueret Philippus rex, qui ad Morem-
sanctæ-Mariæ, diocesis Suedionensis, propediem eum proceribus venturus erat, de
urgentibus regi negotiis tractaturus. Re ad regem, ejusque proceres relata, in

Novigentia
in synodo
confirmata.
(*) Vines.
(b) Rex. Idem.
n. 44.

VIII.
S. Helene
probatæ reli-
quæ.

ANN. CHR.
1093.

eam conferant omnes, quos inter, præter Ralsaldum Remensem, duo alii metropolitæ cum aliquot suis coepiscopis & abbatibus aderant, Rodulfus scilicet Turocensis, & Richerus Senonensis. Interim Urbanus papa Joannem ingreditur, concilium in urbe Claramontana celebrandum indixerat, & ad illud metropolitæ omnes cum suis suffraganeis convocaverat. Præter hanc causam alia insuper raro Ralsaldum archiepiscopum ab indicta sanctæ Helenæ reliquiarum assertione abesse coegit, nimirum quod Philippo regi apud Cabilonem ipso die apostolorum Simonis & Jude occurrere iussus erat. Quapropter vices suas Hugoni Saccusensi & Philippo Catalaunensi delegavit, qui rem conditâ die executi sunt. Convenere, ad hanc celebritatem Burchardus abbas sancti Basili, Petrus Orbacensis, Rodulfus sancti Theoderici, Humbertus sancti Petri Catalaunensis, Philippus Rebaecensis abbas, ex laico Stephanus comes palatii, & uxor ejus Adelaidis seu Adela, filia Willelmi regis Anglorum, & Constantia filia Philippi regis Francorum, uxor Hugonis comitis Tricacensis, prædicti Stephani fratris, & Dodo vicecomes Margensis, & multi alii personæ spectabiles. Celebratis ab Hugone episcopo sacris mysteriis, sacra thesa in locum, qui Montifola dicitur, deportata, depositaque est super eminentes ablatum; apertaque arca argentæ arca, repleta cum sacris oblatibus hæc scriptura: CORPUS SANCTÆ HELENÆ REGINÆ, NATÆ CONSTANTINI, SINE CAPITA: tum sacra pignora in alio vase reposita. Post hæc Stephanus comes, assentiente Constantia fratre suo Hugonis conjuge cum Philippo episcopo & Dodo vicecomite, mercatum illic qualibet serâ sexâ introiit. Hæc omnia, & consecrata inde miracula Nocherus abbas litteris mandavit.

IX.
Rebaecensis abbas
1093.

Qui huic celebritati interfuit Philippus Rebaecensis abbas, Roberto abbati X. kal. Februarii mortuo paulo ante successerat: ejus tempore Adela comitissa, post laudata, eum febrium diutino ardore vexata fuisset, nec medicorum arte sanari potuisset, Rebaecum se defecit iussit: ubi, cum sub capsa beati Agili abbatis duas nobilibus pernoctasset, operam sanitatem recuperasse traditur: cuius beneficii causâ pallium pretiosissimum super altare obtulit, quod suo tempore servatum, & de præcipuis sanctis retro signum dominicæ crucis apponi solitum fuisse testatur anonymus monachus, qui librum primum de miraculis sancti Agili persecutus est. Liber secundus continet miracula patrata tempore Briccii, tertii post Philippum Rebaecensem abbatem. Philippo quippe successit Garnerius, ex nomine primum, qui societatem inivit cum Odone abbate Remigiano. In videtur esse Garnerius, Rebaecensis abbas, qui carmen de sancto Vincentio Casarsugulano martyre haud inolegans composuit, hætenus laudatum, ejus aliquot versus alius vetulimus (4) ex codice Gemblacensi. Garnerio successit Natalis abbas, de quo alius.

(4) Seraph. Br.
med. part. 1. p.
444.
S. Quintino
de Monte (s.
de domo).
(*) d. 1093.

Hoc anno Robertus, dictus Perron princeps, onâ cum Adeleide conjuge, abbatæ sancti Quintini de Monte villam Alaniam (*), monasterio proximam, cum suis appendicibus confert, testibus Odone castellano Perronensi, Gerardo ejus filio, Drogonis milite, aliisque; confirmante Ratbodo episcopo Noviomensi coram aiatrâ basilicæ Montis-sancti-Quintini, principatus Roberti uxorisque sue anno 1. Godofredi abbatis anno xxxv. Post annos septem Ada Viromandensis comitissa, filiorum suorum Radulphi & Hugonis assensu, hanc donationem confirmavit, & post eos Ludovicus Crassus. Adeleidis mox laudata, marito mortuo, sancti Quintini basilicam complevit.

X.
S. Martini
Tornacensis
monasterium
in urbe.
(1) d. 1093.
(2) d. 1093.
(3) d. 1093.
(4) d. 1093.

Jam tertius annus erat, ex quo famulos ille magister Tornacensis Odo usâ cum quatuor sociis (5) in exigua sancti Martini ecclesia conversabatur in habite canonico, eum monasticum propolium arripere constituerat: quod hæc occasione factum est. Post seum illic secessum, domo quadam ligna (6) a provisorio sancti Amandi comparatâ, & ecclesiâ ibidem ab eis constructâ, eorum numerus paulatim crescere cepit, ita ut altero anno ab eorum adventu jam octodecim omnino ibi essent, in magnâ paupertate argentes, quibus religiosi israel necessarii vicarii commendabant. Interim adolescens quidam, Alaisius nomine, Sigeri sancti Marci pauperioris filius, rebus omnibus abdicatis, se illis adjunxit: quod ubi recessit, eum ad locum suscipiendus accessit, & filium capillis apprehensum graviterque patrum domum redexit. Postmodum, cum ad sanctam Mariæ ecclesiam ire pararetur, ad sanctum Martinum deo confugit, iterumque domum a patre reveri coegit: & compositibus retinetur. Sed tamen ex his se extricans, tertio ad sanctum Martinum recurrit. Cùm id sepius factum esset, fortè contigit, Haimericum Aquilicensem abbatem Tornacum adire, & uxor illos Dei servos levissere. Consultus ab Odone venerabilis abbas, quid super illo adolescente sibi agendum ipsi videretur, ei auctor fuit, ut non modo ille adolescens, sed ejus socii omnes monachi fierent. Cùm enim unus vestrum, inquit, & canonicorum sit habitus, si quis ex eis ad vos se receperit, facile a secularibus clericis abducetur: si verò femel indutus fuerit

fuerit habita monastico, quem horrore habere, nunquam eum deinceps socium habere voluit. Didis fidem habuit Odo, omnique uno consensu postea die, finito capitulo, ad altare sancti Martini pergit, numero duodecim: ubi, veste clericali deposita, *messam cum benedictione & triduum sicuti per manus Haimrici abbas suscepit*, ac deinceps canonicos horas monastico illi decantaverunt. Non fessile magister abbas consilium. Ubi enim silium suum monachum famam recessit Sigerus, non modò eum ultra retrahere non tentavit, immo ad perseverandum magnopere hortatus est; & ipsemet non multo post, unà cum fratre suo Hermannio majoris ecclesie preposito, monachos factus est. Post triduanum silentium, Haimericus novis monachis factis, ut abbatem sibi eligerent: cùmque, magister Odo unum e suis designaret, omnes in eum irruunt, & abbatem eligunt, electumque Radbodo episcopo confirmandum & consecrandum offerunt. Nec mora sequenti die dominicâ Tornaci consecratus est in ecclesia sanctæ Mariæ quarto nonas Martii, anno a conversione sua tercio, id est hoc ipso anno mxcv, quo hæc dies in dominicam incidit: qui proinde annos inlaurati sancti Martini primus confusus est. Porro Alstus ille junior monachus, cujus modò facta mentio est, postea in eodem cœnobio *Armaris seu canonicis officium* quadraginta-septem annis exercebat, sc̃enque ex beati Gregorii libris, quos sæpe lectabat, quatuor collectionum libris sub Gregoriani titulo composuit, ut in consequentibus videbimus. Odo itaque abbas institutos, munus suum sicut exsequi cepit, inlaurata & collationes patrum, vitæque eorum assidue legere, suisque legenda præscribere, & facta opere adimplere.

Postmodum brevi auctus est eorum numerus, adeo ut ad triginta jam creverisset *tertia advenit sui ætas*; quo tempore nova eos tentatio exaglavit. Tunc enim cœno locum, in quo debebant, clamoribus circumstrepentium juvenum, cantilenis, que pullarum, aliisque incommodis obstruati egre ferrent; in alium quiescentem locum se condire constituerunt, moxque post nocturnas vigilias, libris ac vestibus suis plausit impediti, omnes Novesium, ubi tunc Radbodus episcopus morabatur, se constituerunt, veniam aliò migrandi ab eo peturi. Eorum discessu confirmati Tornacenses, non fecit ac si ubi interitus immineret, Everardo castellano, episcopi majores arbis convocatis, communis consilio decernant, festinatò mittendum Novesium legatum, quò monachos ab ille dicerant ex sanctimonialibus, que prope s. Martini ecclesiam commorabantur; obsecrandumque episcopum, ut se urbem suam talium Dei servorum patrocinio privari pateretur. Legatus itaque citato e quo Novesium monachos prævenit, episcopo rem & civium vota exponit. Ad hæc episcopus reponit se non passurum, ut servi Dei aliò se reciperent; statimque præmissis clericis, qui eos positus venientes equos conscendere facerent, ipse obviam processit. Illi verò, equos conscendere nolentes, posites usque ad portam Novioni perveniant, ibique ad episcopi pedes prostrati, abundi facultatem exposcunt. Tum prelii & ipse in genus non sine lacryis prosuumbit, sancte affirmans, se nunquam id passurum. Mox eos ad domum suam adduxit, & triduo receptos sub obedientie vioculo Tornacum redire, ibique remanere iussit. Parent illi impetranti, quibus urbi appropinquantibus canonici cum sacris pignotibus, turbâ huminum ferè sexaginta millium conitante occurrunt, eosque cum ingenti gaudio ad sancti Martini ecclesiam reducant. Tunc primùm Tornacenses de eorum humilitate certiores facti, terras, que ad antiquam sancti Martini abbatiam olim pertinebant, eis ab episcopo restitui deposcunt. Harum magnam partem in beneficium acceptat Radulfus advocatus Tornacensis post fratrem suum Balduinum, qui Becchi monachus sub Anselmo abbate factus fuerat, easque episcopo libenter resignavit; episcopus verò sancto Martino liberas reddidit. Hæc sibi retulit Hermannus, ejus loci monachus, deus abbas, qui in consequentibus scribit, quâ diligentiâ veteres chartas recuperare studuerint prius illi Martiniani cœnobitæ. His ita constitutis, Radbodus episcopus Odoni iussit, ut aliquos monasterii consuetudines sibi scèdandæ eligerent, ne incerti de suo statu fluctuarent. Ille verò prætulit instituta Aquilicenses, qui Clavacienses consuetudines observabant. Unde maxima semper inter Aquilicenses & Tornacenses illos monachos necessitudo & societas deinceps intercessit.

Non solum autem vini, sed etiam nobiles matrone ad eundem locum se receperunt, & in dispersis adibus in sanctimoniali habitu vitam duxerunt. Prima eorum fuit Ida, illustis matrona, olim conjux Falsradi de Orlacio advocati, qui illius monasterii inlaurationem videre vehementer cupiebat, sed morte præventus videre non potuit. Hæc, cùm esset nobilissima, inter illas tamen sanctimoniales p. 113. & uti omnia ancilla semper haberi, & ancillæ officio fungi voluit. Hæc fuit germana nobilis illius principis Theoderici de Avefuis, qui Leticosc monasterium a fundam.

ANN. CHR.
1095.

Ab 16 monachi
conversio

XI.
Ab 16 fugere
volentes re-
sistant.

XII.
Sanctimoniali-
tes apud s.
Martinum.
Sym. p. 113.

ANAL. CHR.
1093.

dumentis cum Ade uxore sua constituit, ibidemque in capitulo sepultus est. Idem avunculus erat Golegauri, predictæ Ade filii, qui extremo fe morbo gravati sentiens, in eodem Laurentiensi cenobio monachus fieri cepit, ibidemque humatus fuit prope arunculum, in cuius honores successerat. Eius vero uxor Agnes, Anselmi de Rhodimonte filia, post mortem mariti, relicta seculari pompa ad idem cenobium, scilicet Laurentiense concessit, & ex suo cælo vivens, calices aureos, candelabre, multaque ornamenta illi ecclesie contulit. Porro ejus maritus, cum nullam ex eo problem fuisse pisset, dignitatis sue successorem instituit Walterum, filium germani sui Fastidi, qui filius erat Idm non laudare, & Tornacensis per multos annos advocatus, ac demum in extremis factus monachus apud sanctum Martinum, ubi & mortuus est. Richeldis vero ejus conjug Idm mortui sui matrem instituta, relicto saeculo sanctimonialis habitum illic induit, ibidemque per viginti annos in magno humilitate perseveravit.

XIII.
Viri quidam
liberos.
(a) dicitur p.
366. & 417.
& p. 377

Ex eorum numero, qui sancti Martini monasterium & viam sanctitate & cæsa illustrarent, duo præ ceteris insignes facere milites (a), quorum unus, Walterus nomine, filius Huberti, in potentioribus provinciis habebatur: alter vero Radulfus de Osmonate, nulli civium Tornacensium infestior: qui ambo apud sanctum Martinum monachi facti, plurimum ad ejus profectum & incrementa contulerunt. Walterus una cum uxore sua veniens ad conversionem, se sæpe monasterio donavit. Jam vero monachus factus, illa quoque officia exercere vi nobilis non erubuit, equum scilicet ad equitum ducere, scutellum olivæque ablatum, fasces levare, æqueum stabula munare; multoque exemplo suo convertit. Denique hic ex domo fidelium novam ecclesiam edificare cepit, quæ centum monachis sufficeret.

Ad Radulfum quod attinet, conjugem habebat Mainfendem ex militibus provincie progenitam, filiam scilicet Hermannii præpositi sancti Amandi Elionensis; genuitque ex ea tres filios, Theodericum videlicet, Walterum, & Hermannum, qui hæc adhiberi script. Primum ex his Theodericum quinquennem litteris erudiendum tradidit, & in ecclesia beate Matie præbendam ei unam Rudbodo episcopo impetravit, promissa ei triginta maris argenti; quod ubi puer in schola remanens est, ille domum reverfus, tristem admodum cœnare noloit. Patris vero tristitia causam sciscitanti: Nonne merito, inquit, contristat, cum te sciam boni die propter me inferno esse obnoxium? Audivi quippe, excommunicatos esse omnes, qui præbendas emunt, vel vendunt. Vides quid de te status: ad me quod attinet, ex hac provincia migrare malim, quàm quidem attingere ex illa præbenda. Ad hæc admiratus pater, puerum bono animo esse soluit, moxque episcopo præbendam resignavit. Simile quid de Gaiberto puero superius (b) retulimus.

(b) P. lib. deo.
n. 37.
XIV.
Radulfus
anque
vires.

Eodem anno Radulfus gravissimi febte pæce ad mortem usque vexatus, ubi convalescit, Walterum Elionensem monachum ac præpositum, conjugis suæ germanum, de sua salute consulere cepit, eum in Dei nomine obsecrans, ut salutarem animæ suæ consilium daret. Nuper enim, inquit, agrotans & morti timens, a te precor sanctæ Marie quaerivi, quid mihi ad salutem agendum esset: illi vero id consilium mihi attulerunt, ut sinceris peccata mea funderem aperitum, corpus Domini sumerem, & oleo sancto ungerer; quo facta, me certo salutem consecutus sum. Feci quod illi fuisset: sed, ubi convalesci, in eadem peccata mea relapsus sum. Ex quo intellexi, non bonam esse confessionem, quam non subsecutus esset vitæ emendatio. Rogo itaque propter Deum, ut mihi quid agere debeam sincere aperias. Ad hæc monachus: Si sic, inquit, in saeculo vivere petgas, quo pacto salvari possis non video; quod si saluti tuæ consulere cupis, superciliis ot faculum relinques, & monachus fias. Et quomodo, ut miles, id exsequi possim ubique consensu fororis tuæ, conjugis meæ? Absit, inquit monachus, ut cunctis fororibus meæ animam tuam perdas; tuum ubi ea pete veniam: quam si deneger, eam relinam, parique sublimitate tuæ ei concessa, ad Deum confuge. His auditis, gratias Waltero uctis, miles domum revertit, & lectulo affidens in lacrymis erupit. Mainfendem adveniens, lectum suum obolæ rogat. Tum ille agere quod consilii ipsi dederat ejus germanus exponit. Ad quod pia mulier: Ne flecteris, inquit, ego idem pro animæ meæ salute facere perverim. Tunc miles exhilaratus: Et quid faciemus de tribus filiis nostris? Ad quod illa: Nobiscum eos cum nostris opibus Deo offeramus. Tum umbo de loco statuant: mulier eque sancti Amandi monasterium, ubi pater ipse præpositus fuerat, & tunc frater ejus idem officium gerebat; sed tamen postea consilium mutavit. Radulfus vero, audito Odone, cuiusque locis Noviomum consulenti episcopo causam pergere, eis se adiungit, cum prius Theodericus ejus primogenitus, via septennis, se ipse loco coadiuter addidisset, & cum clericis ab Halmerico Aquicinctensi abbate monasticum habitum suscepisset. Novimo revertens cum Odone sociisque Radulfus non prius in eorum sociis.

societatem admittit eam, quam villa quæque exercitui etiam publicè gessisset. Ille, omni rubore confuso, omnia laque exequitur; quo viso, Mainfendis ad sanctum Martinum pergit; filios suos Deo cum suis omnibus offert, quorum minimum, qui adhuc in cunis erat, super altare ponit; sicque omnibus rebus spoliata, ad pedes abbatis prostrata, rogat, ut & ipsa suscipiatur. Negat ille id fieri licere, nisi prius illa per urbem, orondo, texendo, lanam pestendo, frustula panis ostiatim petat; quod illa instantanter explevit. Talem fuit piorum illorum conjugum conversio, quos plurimi imitati sunt. Sic ex viciis Odonis conversione universa Tornacenſium civitas, immo & provincia, in moribus renovata est. Videres, inquit Hermannus, mirum in modum juvenes & virgines, senes cum junioribus, de tota provincia, saculo relicto, ad conversionem venientes; ita ut, sicut in Aſibus apostolorum legitur, venditis omnibus que habebant, redactam ex eis pecuniam, domo Odoni abbati deferrent: quam ille in egenorum necessitates expendebat, raras idè longè Deo gratias esse, quam ex eis cruce aureas & vasa pretiosa ad usum rei sacræ conficeret.

Ex illis conversis fuit quidam Henricus Tornacenſis, vir doctissimus, qui usâ cum uxore sua, Berta nomine, & filio Johanne adhuc lactente, duobusque filiabus, eodem fere modo quo Radulfus, ad conversionem venit, probatusque est ac deum admittit: qui post viginti-duos a sua conversione annos, cum multis annis celsaril officio functus esset, paschali tempore xviii. Kal. Maii Deo spiritum reddidit. Berta verò, ejus conjux, cum duabus filiabus in sanctimonialium onerum recepta. Ex canonicis quoque sanctæ Mariæ conversi sunt non pauci: in his Amandus, qui multis annis apud Aquilenses prior exstitit, dein abbas Marcanensis, cuius loci monasterium tam in regulari disciplina, quam in iustitiis renovavit; Walbertus, apud sanctum Martinum prior, & postmodum abbas in Monte sancti Martini, in Cameracensi episcopatu; Gondardus denique & Berninus, quorumque illis prioris officio multis annis apud sanctum Martinum functus est; quos omnes Odo non ante admittit, quam in villis suis quibusque officiis eos probasset: casuali probatorem jam suo tempore neglectas fuisse Hermannus querit. Ad sustentandis porro tot monachos Odo nihil de rebus ecclesiasticis accipiebat; sed præter donationes eorum, qui ad conversionem veniebant, solummodo de labore manuum suarum, de agricultura quadrigarum, nutrimentique pecorum eos vivere volebat. Unde factum est, ut magnam aliquando penuriam sustinerent, solo pane avenaceo refecti.

Ad mulieres quod attinet, cum earum numerum supra modum crescere videret, eis monasterium in urbe construi curavit, in domo scilicet Mainfendis Radulfi conjugis, ubi mulieres conversas ad sexaginta constituit, sorore suâ Ermengarde eis præfektâ, totidemque in alia urbis parte collocavit. In priori illa domo cum, maneret Mainfendis jam sanctimonialis, morbo correpta, petuit viaticum sibi dari; quod, Odone permittente, quia locus a sancto Martino nimium distabat, a parochiano presbytero ei datum est, eo pacto, ut illa ne verbum quidem, nisi de peccatis suis loqueretur. *Confissa est igitur Mainfendis presbytero, & corpus domesticum suscepit, adjante magistro, & quicquid dicebatur, audiente.* Recedente presbytero tantum rogat, ut sui memor esset, & Deum pro se precaretur. Cujus diſti causâ mater ut inobediens ream, pro excommunicata haberi jussit, & sub grada ligneæ jacere, ubi ad triduum mansit, in Domino gaudent, quod in domo quondam sua, velut sordes, ut sanctus Alexius quondam, haberetur. Post triduum, cum Henricus modò laudatus, jam monachus factus, jussu abbatis magnoam lili sacrum ad eundem illuc deferret, factum reſervit, retulitque abbati, qui statim Mainfendem in pristinum locum reportari precepit.

Hic est Henricus, quem Odo celsarum instituit, Radulfo commissa prepositura, cui Walterum filium Herberti socium adjungit. His tribus exteriorum curam commisit Odo: cæteris, ut secum regulari disciplina & silentio vacarent, indixit. Fuit & Radulfus alter, gente Normannus, qui præ corporis infirmitate laborem conventus sustinere non valens, missus est ab Odone in pagum Novionensem, & quondam sancti Amandi ecclesiam prope castrum Torotam a Balderico episcopo impetravit, ubi monasterium edificavit: ibidemque canonici quidam Novioquenses solitariâ Deo servire capientes, monachi facti sunt, emissâ ramen apud sanctum Martinum professione. Ex his præ cæteris eminuit Petrus, aliorum canonicorum velut pater habitus, qui, relicto saculo, tanta religionis fuisse traditur, ut ejus consilia, velut divina oracula, a multis quaererentur; tanta verò humilitatis, ut ad presbyteratus ordinem suscipiendum namquam adduci poterit; tanta denique caritatis, ut tempore grassantis famis etiam sibi necessaria in egenos erogaverit; quod Deus audit in arca panis miraculo comprobavit. Porro prædictus Radulfus Normannus tres apud sanctum Martinum germanos habebat, Gualtelmum scilicet, Godefridum &

ANN. CHR.
1093.

XV.
Conversarum
duo domici-
lia.

XVI.
Alii viri in-
signes & scri-
ptores.

ANN. CHR. 1093. Rogerum, qui cum domno Odone abbate a primo tempore conversi fuerant, paupertatisque omni cum eo sustinuerant. Ex his Godefridus scriptor peritissimus erat, multosque libros manu sua descripsit. Hic adhuc juvenis, cum Odonen abbatem agrotantem invideret, subito ipse morbo correptus, post triduum oleo sancto undus est; tum ab Hieranno, qui huc narrat, super cilicium exemplo sancti Martini se deponi petiit, & symbolum Athanasio adscriptum sibi recitari; moxque convocata ad tabula sonitum fratribus, dum litanis recitarentur, cum magno omnium desiderio exspiravit. Huius inscribendis libris socius fuit Gilebertus, ab Odone abbate cum Theoderico Radulfo Tornacenſis filio in schola nutritus & eruditus, qui in purificatione beati Marini obiit cum maximo lusu toties fratrum conventus. Alii quoque tunc temporis scriptores ibidem erant, non minus quam duodecim, qui in clauſtro ſedentes in cathedris, *super tabulas diligenter & artificiatim cum silentio ſcribentes* cernebantur: qui sancti Martini bibliothecam sacris & sanctorum patrum libris locupletarunt. Hinc magni nominis tunc erat sancti Martini cenobium, in quo accuratè ſervabantur ritus Cluniacenses, uti & in Affligemensi & Aquicinctensi. Cluniacense ſiquidem cunabum, inquit Hermannus, tunc in tota regno Francorum erat excellentissima religio: quoniam nondum germinaverat rigor Cisterciensis, nec de domas Norberti aliqua mentis erat.

XVII.
HUGO abbas
Einonenſis S.
Martini fra-
tribus dicitur
VII.

Tot illustrium vitorum exemplis permotus venerabilis Hugo abbas Einonenſis, maxime Radulfi Tornacenſis & Mainendis ejus conjugi, qui Einonenſium opibus paupertatem sancti Martini praeſtulerant, convocatis in capitulum fratribus eorum exemplum propoſuit, & ad ſublevandam sancti Martini fratrum inopiam eis dandi mediæ partem molendini, quod Radulfus Einonenſi monaſterio donaverat. Conſenſente ad unum omnes; moxque Hugo abbas ad ſanctum Martinum proſectus, hanc donationem fecit, atque homi proſtratus in capitulo fratrum, ut tam vocabant, obſequia petiit, acceptisque; ac deinceps in eos paternam ſemper caritatem exhibuit. Is est Hugo abbas, qui sancti Amandi eccleſiam, ante paucos annos caſu combuſtam, quam præpoſitus inchoaverat, abbas abſolvit cum clauſtro, ſurſus & officiis, tamque a Radbodo Tornacenſi & Gerardo Cameracenſi episcopis conſecrari curavit. Erat is Falchardi nepos, antecelloris Boronis primi, cui Hugo ante annos novem ſuccederat. De hoc ita canit anonyma poëta in elogiō abbatum.

*Hugo tunc, Falcharde, nepos ſibi nominis amplum
Splendorem riximū religione parat.
Ergo ingenti qui tellus jacenta ſumta,
Antiquam templi reſtituitque decus.
Præſulit Andrea, Elmon qui præſuit, eſſe
Invicta ad valvas condit, domatque cbori.
Hic ita conſeſſit, mirant ne alium velle
Interi, & evertat poſt ſua ſeſſa gregem;
Expetit inſigne Trecae, ſummique ſigillo
Communita patris ſcripta verenda riſſet.*

Ex his verbis diſcimus, Hugonem non ſolū ſancti Amandi monaſterium reſtauiſſe, ſed etiam beati Andrea oſſa & tumulo levaiſſe, & privilegium a ſummo pontifice apud Trecae obtinuiſſe, omnium a Falchali illi datam anno mcccvii. qui Hugonis abbatis extremus fuit. Andreas iſta præpoſitus Barſici fuerat, ſancti Amandi diſcipulus, & poſt eam Einonenſis abbas, de cujus elevatione hos verſus lego.

*Hunc tumulum quippe non irreverenter adite,
Andrea ſancti locum quia condidit artus.
Qui pius & prudens, humilis fuit, & venerandi
Diſcipulus patris, ſummi & ſucceſſor Amandi
Hanc paſſor caula, præſtanti conditor aula,
Hugo levans, ſymbolumque lucens, theſauroque recondens,
Mundato tumulo ſolemniſter hic relaxavit,
Febres ſanſcuentes tibi convalescere frequenter.*

Gileberti
monachi ob-
itus.

Hugonis abbatibus tempore obiit venerabilis Gilebertus, primus sancti Andrea apud Einonem decanus, poſtea monachus, qui de incedo & miraculis sancti Amandi quatuor libellos compoſuit. Mortuus est vrr. idus Decembris, ab Hugone abbate humatus in medio eccleſiæ apoſtolorum, cujus tumulus cum epitaphio in crypta ante martyrum ſacellum poſita reſpoſitus eſt. Hic in liliis partibus oſtas præpoſita ſuo tempore habitus eſt, at tradit Hermannus, & contra vitia pro vitia dimittebat, in clero

alero & populo concionator eximius: cujus suavis Odo magister apud Tornacenses ANN. CHR. 1004.
perillius, ut superius (a) vidimus. (a) lib. 53. n.

Hic annus extremas quoque fuit Johannis abbas Sithienis, qui ad augendam
fai monasterii bibliothecam multos codices describi curavit. In quodam die, cum
fugatus minoris fuisset, Flandrie comitem apud Bergas convenire compellat fuit.
In reditu brachio immunesore, mortem sibi imminere intellexit, statimque domini-
cis sacramentis se manavit. Interrogatus an quid peculii haberet; respondit, ne obo-
lum quidem penes se restare. Tum crucem asserui jussit, moxque humi prostratus
sua crucem devotissimas fudit preces. Cum verò advenisset, quendam e fratribus
alteri offensum esse, ambos reconciliavit; sicque pacis auctori animam reddidit (v.
monas Martii), postquam annis quatuordecim Sithienibus praefuisset, sepultus in
sepectionali parte clausus ad ingressum capituli cum epitaphio, quod Iperius
relet.

Lambertus ejus successor, a patre illi regaliter educatus, ad varia Galliarum
auditoria studiorum causis missus, post sedium posterorum factus magister, eos in
grammatica, philosophia & theologia, necnon in musica erudit. Dein prioris of-
ficio aliquandiu perfunctus, eum honori celsisset, demum in locum Johannis abba-
tis subrogatur, & a Gerardo Motienensium praefule consecratur ejus loci abbas qua-
dragessimus primus. Tanta ejus fuit industria, tanta in rebus agendis solertia & sa-
gacitas, ut nihil esset tam intricatum, quod suo judicio non expediret. Hinc sa-
eum est, ut eo abbate Sithienis monasterium in spiritalibus & temporalibus ma-
gno opere floraret, maxime postquam Clanienses monachos istae introduxit; quae
de te postea dici solent, & de tarbis inde confectus ob illius loci subjectionem,
quam Clanienses sibi debitam usse contendebant.

Vix ad hoc tempus pervenit Veranus (b) Floriacensis abbas, cujus successor Jo-
kerandus hoc ipso anno abbas ponitur. In necrologio Floriacensi Veranus abbas VII.
Idus Septembris obiit dicitur. Jam decesserat cum Floriacense oppidum, & tan-
tius eo monasterium incendio conflagravit; quod hoc anno 1004. Tortarius ac-
cidit tradit, & quidam ipsi nocte, qua *sacratissimum diem dominicum pascha subse-*
quens est. Casuali aut fortuito incendio fuerit, incertum. Primo veniens ignis
unam corripuit domorum, quae a parte septentrionali extra oppidum erant, paucis
& feno restant; dein ceteras, quae proximae erant, domos absumit. Inde fatis-
bus aequilonis ad oppidi domos impulsus, ecclesiam sancti Dionysii attingit, ex qua,
tamquam ex eminentiori loco, circumaqueque diffusas est. Jamque monasterio im-
minet, quod innovari coepit, pauci tantum opertum erat. Vociferantibus ad
focum opantibus, excitati fratres, ornamenta ecclesiae ad festam diem apposita, bi-
bliotheca codices, chartaeque & vetera instrumenta, & diplomata, (quae in tur-
ricula, nilis bene tuta ac manita, sed ex priori incendio rimarum plena erat) &
quod bis omnibus pretiosius erat, sancti Benedicti corpus in garophyliacum, for-
nice lapideo relictam, comportant. Dein toti ad preces conversi, quidam sancti
Mauri martyris reliquias, aureamque dextram, in qua dominici sodalis pars inclu-
sa erat, foras effrentes, incendio opponunt. Jocerandus verò, *bona memoria vir*,
qui tunc abbas officium strenue exercebat, tam pueris, qui adhuc sub artio-
si disciplina tenebantur, monasterium circumundo litanias decantabat. Tandem di-
vino nutu conversus ad austrum ventus, incendi flammam & scintillas a monaste-
rio avertit; quod gloriose Dei-petentibus & sancti Benedicti meritis, necnon pi-
etatis Jocerandi precibus tribuit Tortarius. Data viriliter incendiam ab hora tertia
modis usque ad sextam sequentis diei horam, eundemque a porta septentrionali ver-
sus orientem usque ad portam australem conflans, pacis domibus ad solis ortum
extra oppidum relictis. Aurea illa dextra, quae sudarii dominici portio inclusa erat,
occasionem dedit pro Floriacensi monasterio insignibus pingendi dextram manum
solari benedicens eum hac inscriptione, DEXTERA DOMINI, ut Johannes a Bosco
notavit. Quamvis post hoc incendiur superstes fuerit Jocerandus, incertum. Jam
anno MCCII. ei successerat Simon, ut suo loco videbimus.

Tunc temporis Andecavensi sancti Sergii monasterio presidente Bernardo abbate, S. Sergio lu-
falco Andium comes, in memoriam Gausfridi comitis avunculi sui, ejusque pro-
cerum, quorum moniali in coemeteria monasterii humati erant, quamdam partem
memoris (c) sui de Verrethia Sergianis monachis dedit, eo pacto, ut unum paupe-
rem pasceret, & missam unam quolibet hebdomada pro venia peccatorum fac-
ret, necnon Gausfridi & Folconis conitum persolveret. Hoc autem donum
coram Gausfrido tunc temporis electo Andecavorum episcopo, multisque aliis hoc
anno fecit in manu domini Bernardi abbas. Praedictus Gausfridus episcopus
Hugonis de Medana (*) filius, post septem annos, dimisso episcopatu, sedas (*) de Mairone
est monachus Claniensis, excellitque e vivis, non xxi. Januarii, ut in Gallie
Annal. Berth. Tom. V.

ANN. CHR.
1009.
XX.
Gervilius ab-
bas Silva ma-
joris obit.

christiane como II. legitur, sed xr. kal. Martii, quo die in necrologio Sergiano laudatur his verbis. *Obiit Gausfridus Cluniensis monachus & Andecavorum episcopus.*

Poliquem Geraldus Silva-majoris abbas religionis sue famam totam Aquitaniam & finitimas regiones impleverat, & institutem suam ad Hispanias usque propagaverat; tandem laborum suorum premium recepturus, in morbum incidit. Tum, fratribus convocatis salutaria dedit monita, ut videlicet post suum decessum contiones & libellata caverent, solliciti servare unitatem in vinculo pacis; tum ut ne institutiones eius ab se traditas illis superstitione inquinari sinerent. Mox sibi adhiberi fecit remedium *austriis-extranea*, & *sacrosanctis dominis corporis & sanguinis sacramenta* se munivit. Dein, dato omnisvis osculo cum benedictione, contransipit abscedere iussit, ut sanctorum sibi assilientium presentia frueretur. Post paulum Dei miles emertit, in senectute bona, ad sanctorum consortium migravit hoc anno, nonis Aprilis. Ejus obitus maximum non tantum monachis, sed & clericis & laicis lessum & anxiosum attulit, qui cum velut patris lumen extinctionis summoque dolebant. Eius corpus in septentrionali basilica parte sepultum, processu temporis, crebrescentibus miraculis, a Petro septimo abbate, ejus quondam capellano, aliis translatum fuit, ubi secretius & tutius servaretur, donec vis Dei in sanctorum numerum a Caelethio III. relatus est. Vitam ejus litteris mandaverunt duo Silva-majoris monachi, unus ferè aequalis, Christianus nomine, alter subequalis: sed neuter res ab eo in Silva-majoris monasterio gestas accurate descripsit. Quinque ejus epitaphia composuit Baldricus tum Burgulienis abbas, ipsius amicus, in cujus primo ait, non preces pro eo fieri, sed ab eo peti oportere. Ecclesiasticum de eo officium composuit Stephanus Tornacensis episcopus.

Jam tandem revertendam est ad Urbanum papam, quem Antici subditisse superscriptis (a) diximus. Antici digressus, adit Caste Dei monasterium, cujus basilicam a sancto Roberto inchoatam, & a Pontio-tertio post eum abbate, absolutam av. kal. Septembris dedicavit (b) sub titulo sanctorum Vitalis & Agricolae, quorum reliquias olim Renco episcopus illic collocaverat, amplissimamque eidem monasterio privilegium indulgit, datum in monasterio sancti Agidii in valle Flaviana vit. idus Septembris, ubi pontifex jam vasabatur kalendis ejusdem mensis, quo die sancti Agidii solemnitatem ibidem celebravit. Ejus loci tunc abbas erat Odilio, cui privilegium concessit, in quo se beati Agidii amote Nemausensem episcopum, qui monachi illis infensus erat, subdolare sua eis reconciliasse refertur.

Dum apud Casam-Dei moraretur, privilegia Basilicis parthenonis, ab Ermenegarde comitissa conditrici sancto Petro subsecuti, rogata Florentie abbatissae confirmavit: quo tempore eadem abbatissa, ejusque sandimoniales adversus Caste-Dei monachos graviter conquestae sunt apud pontificem, quod sancti Stephani protomartyris & sancti Leonis papae ecclesiam, *evalentis eximiam potentis Stephani Mercatoris*, sibi abdullissent, & *ancilio domi Durandi Claramontensis episcopi* tenuissent, *quandiu vixit graditus Stephanus*; quo mortuo, *inducto prapitii & abbatis Claramontensis*, post septem presbyterorum suorum juramenta, cum hanc ecclesiam sui juris esse definitum esset, monachi nihilominus eam praefractis retinuerant. Quapropter pontifici supplicavit, ut saecum antecessorum exemplo monasterium suum ab invasione praedictorum monachorum eripiat, & a servitute omnium protegat & defendat. Hae epistola, quam in appendice referemus, haec inscriptionem praefert: *Suavo domino papa Romano ecclesiae Urbano, humilis grex monialium seu claustrorum monasterii Blasie; qui clerici, uti hodie quoque, sandimonialibus illis sacra ministrabant.*

A sancti Agidii monasterio Tarasconem, qui locus est iuxta Avenionem ad sinistram Rhodani ripam, profectus Urbanus, praedium quoddam monasterio sancti Agidii a sancto Stephano comitissa donatum, in ecclesiam convertit; atque ad id aqua hostiis adpersit, manu propria benedixit, ibique crucem erexit, collata in indegensia, qui aliquid ad illius ecclesiae constructionem conferret, edixitque, ut hac ecclesia cum adjuncto monasterio in honorem sancti Nicolai consecraretur.

Die festum est. idus Septembris. Die sequenti, cum esset Avenione, privilegium illud, de quo superius mentio facta est, concessit Odilioni abbati & monachi sancti Agidii, apud quos bispositura fuerat, coeque *temporum oculi sui populum*, vult haberi. Dein, iussit obire Vienensis provinciam, varisque aliis in itinere editis, Matiknem accessit, indeque Cluniacum, ac novae basilicæ, ab Hugone abbate inchoatae, sed nondum perfectæ, majus aiaræ & matutinale, ut vocant, tria verò alia altaria ab Hugone Lugdunensi, Daiberto Pisano & Brunone Signiensi praefulibus consecrata sunt. Tunc etiam fieri illius monasterii libertatem novo diplomate (c) sancivit, quod viii. kalendas Novembris hujus anni datum est; quo die consecrata sunt praedicta altaria.

(a) Bibl. Chant.
p. 318.

taria nova basilica, quam Innocentius eodem die anno MCCXXV. dedicavit. Cluniaco egressus pontifex, Silviniacense adit monasterium, ubi sancti Majori corpus in decentiorem locum transtulit, & Archimbalgam saper rumulum patria sui jurare fecit, se omnes malas consuetudines, quas ipsius pater monasterio imposuerat, relaxaturum: quod tamen non omnino executus est, quia de re multae citationes & actiones in eum factae sunt, ut in Appendice videre licet. Dein pontifex apud Monticulum eidem monasterio apostolice sedis protectionem falsis litteris impertivit. Erum soblequenti aut altera die Clarum-montem advenit.

Convenire ad illam urbem ex omnibus christiani orbis partibus episcopi & abbatibus, innumerique laici. Ordericus (a) auctor est, archiepiscopos tredecim, episcopos ducentos ac viginti quinque eo convenisse cum magna multitudinis abbatum (nonaginta numerat scriptor gestorum Lamberti episcopi Arrebatensis,) aliorumque virorum ecclesiasticorum. Haec concilio interfuerunt e nostris, ex Italia quidem Johannes Capetanus, pape cancellarius, Johannes Portuensis episcopus, Adalbertus (b) monachus & cardinalis, Bruno Signienis, Milo ex monacho sancti Albini, ab Urbano ex urbe Placentia in Galliam missus cum Henrico Siculo ad preparando concilio necessaria, ex Sicilia Rangero archiepiscopo Rhegiensi, ex Hispania Bernardus Toletanus, & Petrus Pampilonensis episcopus ex monacho sancti Pontii Tometiarum. Ex Gallia Adalbertus archiepiscopus Bituricensis, & Darandus Claromontensis, qui tempore concilii obiit. Ex Remensi provincia Gervinus episcopus Ambianensis, Hilgodus Saelionensis, qui, abbatem episcopatus ad Majus monasterium secesserat. Eodem quoque synodo adfuit Rogerius Belvacensis, sacerdos Fulconis e nostris, qui paulo ante obierat. Et Rotomagensi metropoli, Serlo Sapiensis; Ex Vicennensi Hugo Gratianopolitanus, alique ex aliis locis nobis ignoti.

Ex abbatibus qui nobis noti sunt, hi fuerunt, Richardus abbas sancti Victoris Massiliensis & cardinalis, Hago Cluniacensis, Bernardus Majoris-monasterii, Jarento sancti Benigni, Robertus S. Remigii Remensis, Lambertus Sithienis, Guotardus Gemeticensis, Guibertus S. Germani Antiodorensis, Gossidus Vindocinensis, Baldicus Burgulienis, Gaillielmus S. Florentii Salmurensis, Natalis S. Nicolai apud Andecavos, Stephanus Nocarensis, Rainaldus S. Cypriani apud Pictavos, Gertrudus S. Savini, Petrus Carroscensis, Ademarus S. Martialis Lemovicensis, Gertrudus Ulfersensis, Petrus Autiliacensis, Petrus S. Hilidi Claromontensis, Pontius Casam-Dei, Petrus Aslanensis, Gualmarus Colensis, & Lanzo S. Vincentii Mettensis. His adjungendi Aldous abbas S. Vedasti Arrebatensis, & Haimericus Aquicinctensis, qui cum Lamberto episcopo Arrebatensi ad concilium profecti sunt. Addeunda quoque Ermenegodus abbas Clunensis, cui Raimulfus Saxonum episcopus pollicitus est, se controversiam de ecclesia Vallis, quam Cluniacenses contra Angeiacenses habebant, composurum.

Ex episcopo Darandus Claromontensis, dum omnia ad concilium necessaria pararet, in letalem morbum incidit ipso die quo concilium inchoatum est; tamque a pontifice visitatus & absolutus cum jam extremam spiritum traheret, nocte sequenti spiritum Creatori reddidit, ut scribit Hago Flaviniacensis. Funus ejus curavit Hago Gratianopolitanus episcopus, Jarento abbas S. Benigni Divionensis, & Pontius abbas Casam-Dei, qui omnes eo abbate apud Casam-Dei monachi fuerant. Nulle umquam celebriores fuisse exequia, quibus pontifex ipse cum omnibus episcopis, abbatibus, & clericis interfuit, praeter innumeram laicorum multitudinem: adeo ut sonus illud instar triumphi fuerit, ut loquitur Baldicus Burgulienis abbas, qui & ipse adfuit, & Datandi epitaphia duo composuit. Primum sic habet.

ANN. CHR.
1093.

XXII.

Chronologia
concilii
1093.

(a) Ordericus
lib. 9.

(b) Tironius p.
p. 334.

Durandus epi-
scopi obiit.

Nomine Durandus jacet hic praesul venerandus,
Quem commendavit vita laeva Deo.
Exsuperas celebris, quae forma fuit triumphi,
Disfruevit ei gratia summa Dei.
Urbanus lynda generali pupa vocata.
Patres bis-centum novis ad obsequium.
Tertia qua decimum lucem praest ante Decembrem
Vita praesentis lumen admisit ei.
Avernis sanctos cineres reverenter habeto,
Atque patrocinia tuius ois suo.

In altero epitaphio Durandus temporibus laetis aevae saecula resistisse dicitur, & aequa Deo fuisse homo religiosus, ac tertia decima die ante Decembrem obiisse, suae anniversaria dies e lecto in sellam conversus sit.

Le

ANN. CHR.

1093.

(c) Bredon.

(c) Béd. Gen.

P. 2. 134.

P. 135.

In reditu luffat est modi fefta dies.

Quidam alii a nostris tempore concilii, vel statim post e-
 nodium mortui sunt. Paglo ante quam e vita migraret Durandus, id est die duodecimâ mensis Septem-
 bris ejusdem anni, ecclesiam Bredonil (*) dedicavit in honorem sancti Timothei
 martyris & sanctæ Crucis, prefatus Raimondo Lethorensi episcopo & Hugone abbate
 Cluniacensi, Roberto comite Avernenfi, aliisque. Idem quoque Durandus seu Durandus
 Mauziacensis monasterium Cluniacensi monasterio (a) subiecit, ut deinceps esset in potest.
 te & ordinatione domini Hugonis abbat, ejusque successorum: quod Philippus Roberti
 Arvernenfis comitis rogatus, filique ejus Willelmi regis diplomate (b) confir-
 mavit, dato Mauziaci, hoc anno, incerto die, presente & confirmante sedis
 apostolicæ legato Hugone archiepiscopo Lugdunensi, cum aliis episcopis, multisque
 nobilibus, quorum adscripta sunt signa post Hugonem, nimirum Ademari episcopi
 Auticenis, Willermi de Bafia, Aganoni episcopi Aduensis, Ademari abbat
 Lemovicensis, & aliorum. Qui post episcopum Auticensem, sed ante Ademari
 subscriptus est Willelmus de Bafia, ipse est qui Durando successit in sede Clari-
 montensi. Ex quo conjecere licet, hanc confirmationem factam fuisse post Dura-
 ndi obitum, Willelmo de Bafia jam episcopo saltem designato, tamen abique E-
 piscopi titulo subcriptus est in editis.

XXIII.
Concilii acta.

In concilio Claramontano vetera decreta in clericos incontinentes & simonia-
 cos, in concubinatores & incestuosos laicos renovata; completum ecclesiarem,
 & monasteriorum jura discussa, in primis Lugdunensis primatus in quatuor Lug-
 dunensibus, causa Tronensis ecclesiæ de subjectione ecclesiæ Dolensis, Atrebatensis
 episcopatus restitutio; & quod res nostras spectat, Majoris monasterii & Vindoci-
 nensis libertas asserta; & varis controversiis composita, qualis fuit controversia
 Hugonis abbat Cluniacensis & Pontii abbat Calm-Dei, quæ auctoritate Urbani
 pape, Hugonis Lugdunensis, & Aldeberti Bivaricenis archiepiscoporum composita
 fuit: quæ etiam contentio Bertrandi episcopi Magalonensis adversus Petrum
 Aniane abbatem, qui, prætermissis diocesano episcopo, extraneos persequens ad con-
 secrandas sue diocesis ecclesias accersiebat, Denique unio Conchenfis & Figiacensis
 monasteriorum ibidem facta est, quæ tamen non diu duravit.

Majoris mo-
nasterii &
Vindociensis
libertas de-
monstrata.
6. Feb. 48.
a. 93.

Jam ante concilium Majoris monasterii libertas novo diplomate confirmata fuit
 ab Urbano pontifice contra insurrectiones Rodulphi archiepiscopi, cu nomine fe-
 cundi, qui concordiam ab antecessore (c) suo cognominis tantum infringere ten-
 tabat. Novum hoc privilegium pontifex in concilio coram omnibus legi præce-
 pit, concessit Rodulphi archiepiscopo, ejusque affectui facultate opponendi ea, quæ
 e re sua esse viderentur. Cum verò ex his alii obstatum oblatrarent, alii qui fa-
 voris consilii erant, acquiescerent, erectus in pedes pontifex, imperato silentio,
 ex apostolica auctoritate & pontificalibus decretis sibi competere dixit, ut ex
 uno episcopatu duos, & ex duobus unum faciat; abbatias, extraneæ congre-
 gationes, ubi æquitas & ratio postularet, aut coadunare, aut disjungere; &
 quidquid in parochiam sanctæ Romanæ ecclesiæ suscipere vellet, nullus sue
 auctoritati repugnare posset: quibus præmissis, Majoris monasterii privilegium no-
 do indissolubili firmavit. Aderant illi & nostris Bernardus Majoris monasterii ab-
 bas, & ex ejus monachis Rengerius cardinalis, idemque Rhegiensis archiepiscopus,
 Hilgodus, qui Successionensis episcopus fuerat, & Andreas ejus frater, insuper Gual-
 manus abbas sancti Petri Insule Germanicæ apud Treas, & Stephanus abbas Na-
 carionensis in pago Tironensi. Multo alios episcopos & abbates, qui omnes comuni
 acclamatione privilegio assensu sunt, ut tradit illius temporis scriptor anonymus,
 qui libellum hac de re scripsit.

61. Gossifrid.
a. 93. 13.XXIV.
Gervasio ab-
batulæ R. Ri-
tharii abbas.

In eadem quoque synodo definitum, ut nullas episcoporum quidquam attente-
 rent in Vindocinense monasterium, ejusque monachos, quod suis litteris Urbanus postea
 roboravit, a Gossifrido (d) abbate relaxat.

Eidem concilio interfuit Gervinus Ambianorum episcopus, qui abbatiam Cen-
 tentensem factus ex abbate episcopus retinuerat. Graves in eum quæsiæ Centule-
 nsem per interpositos amicos delata fuerat, quod ejus abbatiam bona dissiparet.
 Rei veritate comperta Urbanus abbatiam ei abtulit, prolati in hunc modum sen-
 tentiâ. *Tu abbatiam sancti Ritharii, quæ nobili & diviti fuerat, tan pessum tra-*
disti, ut sui ecclesiam ornamentis spoliaveris, & monachos noster, tui vitii rufi-
stentis, exules feceris. Unde dignus eras, ut omnem gratiam ecclesiastica dignita-
ti ex toto perderes, veluti virum Christi mactator, & sanctæ ecclesiæ dissipator.
Sed, ne hinc te nitio ferire videamur, esse contentus Ambianensi episcopatu, quem
sam duri acquisisti: monachis autem sancti Ritharii sit copia ejusdem abbatii, cui tu
construere nullâ ratione presumas: quid in virum Spiritus sancti te observare ju-
beant. Id occasione præbuit videtur condendi decreti, ab Ordrico & Willelmo
Mâle.

Malmesburienſi laudati, at ne quis epifcopus ſimul & abbas eſſet. Non tamen ſtatim abbatem abſolvit Gervinus, immo ex concilio reverſus, eſſeſſe conatus eſt, ut pontifici de ipſo ſententia ad Cantuarium notiſſima non veniret: & quidem per unum annum eis incognita fuit, ſicque Gervinus abbatem rebus potius eſt: at ubi a Remenſis eccleſiæ clericis pontifici decretum reſcripſerunt Cantuarienſes, eum ad capitulum valde reſultentem adeſſe compulerunt, ejuſque auctoritatem & ſubjectionem reſutarent, profeſſi, ſe ad papam denique reclamatores, niſi loco prorſus cederet. Tum ille baculum depoſuit, humi proſtratus veniam petiit, ſibiſque errata indulgeri obſecravit. Verum monachi, præteritorum ac præſentium malorum exceſſibus irritati, nullam ejus poenitentiae fidem habuerunt, immo conviciis inſeſſati ſunt, donec loco egreſſus, Abbatem-villam adiret. Suffeſſus poſt annos tres ejus in locum, repugnante quantavis Gervino, Anſcherus ejuſdem monaſterii coenobita, nobili genere ortus, patre ſcilicet Waltero, cognomento Seniorato ſeu Senioreſore, vicini prædii domino, quod poſtea, ob caſtellum illic conſtructum, Firmiſſatis ſeu Fetiſſatis vocabulum accepit. Ad Gervinum quod attinet, deſiciente ſummentum materiâ, omnibus clericis in ejus contumeliam eſſaſſis, ſedem Ambianenſem relinquere compulſus eſt; ſicque clam ſecellat ad Majus-monaſterium: ubi ab Heligando abbate perhumant acceptus, & ad expurganda excitatus errata, paſſim ſuperſcripſit menſibus, & xv. idus Januarii ex hac vita receſſit, ſucceſſorem in ſede Ambianenſi fortiter Codeſſidum Novigeni abbatem, ut ſuo loco videbimus. Hic deſinit Cantuarienſis chronicon a Saxovulo ante multos annos inchoatum, quod abſolvit Hariſculus ejuſdem loci monachus, dein Aldenborgerſis in Belgio abbas, de quo jam ſuperius actum eſt.

Jam adducos canones, tertium nimirum & quartum, qui monachos ſpectant, veniendum eſt. In illo concilio quaerela facta eſt de epifcopis Gallicanis, qui altaria eccleſiarum parochialium, monachis data, redimendi pecuniâ compellebant, mortuis nimirum aut mutatis clericis ſeu vicariis earum reſtoribus, quos perſonas vocabant. Id verò, utpote ſimoniacum, ulterius ſecti canone tercio prohibetur; tum ſubditur: *Perro quæcumque altaria vel decimas, ab annis triginta & ſupra, bajulandi reſtoribus monaſteria poſſideſſe veſcuntur, quieti deinceps & ſine maleſtia qualibet eis poſſidenda firmamus, ſalvo tamen epifcoporum cenſu annuo, quem ex ejuſdem altaribus habere ſoliti ſunt, ſcilicet epifcopi.* Hujus clauſula occasione quidam epifcopi pecuniâ illas, quas ad ſingularum perſonarum mutationes antea exigere ſolebant, ad hunc cenſum annuum revocare, ſicque veterem annuum cenſum augere tentarunt; cui exactioni obſistere abbates & monachi, qui hujus annui cenſus nomine ſynodicum tantum & jus procuracionis intelligendum meritis contendeſſent. Huc ſpectat Goſſridi Vindocienſis abbatis epitola (a) ad Ulgerium Andecavenſem epifcopum, qui, annuum ejuſmodi penſionem a Vindocienſibus exigere moliebat, ut eccleſiâ ſin, quas in ipſius diocèſi poſſidebant, & ſolvere detrahentes rebus ſuis poſſideret; quæ de re modeſte quaeritur Goſſridus, ad hunc id eſſe contra mentem Arvenſis concilii, cui ipſe, non Ulgerius interfuerat. Plura hæc de re qui voluit, legat caput triceſimum libri ſexti de concordia ſacerdotii & imperii.

Quarto canone concilii Claramontenſis ſtatuitur, ut ne monachi in parochialibus eccleſiis, quas teneant, abſque epifcoporum conſilio præſbyteros collocent, ſed epifcopi parochiam curam cum abbatibus conſenſu ſacerdoti committant, qui ſacerdos de plebis quidem cura epifcopo rationem reddat: abbati verò pro rebus temporalibus ad monaſterium ſpectantibus debitam ſubjectionem reddat. Huc vocari poteſt Urbanus II. epitola ad Ingelrannum Laudunenſem epifcopum, qui altare Corbiniaci ſancti Remigii monachis abſolverat, quibus illud reſtitui præcipit ad mentem ſynodi Claramontenſis. Idcirco, inquit, ab inſiſſatione fratrum beati Remigii fraternitas tua eſſet, & altare, quod in villa, quæ Corbiniacus dicitur, idem fratres abſolveſſent, eis reſtitui.

Absolutis concilii variis negotiis, Urbanus inſeſſentem Terræ-ſanctæ ſtatim expoſuit, & gravi oratione, in parenti loco factâ, adſtantes ad ſacram expeditionem excitavit, tam efficaciſſe, ut ſtatim omnes unâ voce ſæpius literarâ conclamarent: *Deus illud vult*; quæ verba vernaculâ redditâ, *Deus in voſ, in reſideram*, crucis-signatorum deinceps accepta ſunt. Robertus abbas Remigianus auctor eſt, Gregorium cardinalem, qui poſtea ſummus pontifex Innocentius II. nomine creatus eſt, poſt Urbani orationem, pro omnibus terræ proſtratis conſeſſionem diſſiſſe, & abſolutionem de commiſſis peccatis a pontifice petiſſe & accepſiſſe; moxque omnes ad ſua rediſſe, ut neceſſaria ad illud iter præpararent, alioque ceteritate ſuſcepſionem adhortarentur. Mirum eſt tantâ facilitate, ad unius pontificis orationem, ſem tam arduam & difficillem, & antea inexpectatam, tantæque ceteritate ſuſcepſam fuiſſe, quâſi tabâ quadam caſſis ad hoc iter univerſi excitati fuiſſent. Deſcriptus

ANN. CHR.
1095.

XXV.

ſtatuta de reſtoribus al-
tarum de vi-
caris perpe-
tuis.

(a) Goſſrid.
lib. I. c. 12.
P. 222.
lib. II. c. 12.

XXVI.

Expediit ſa-
cra.

ANN. GRÆ.
1095.

(a) Hist. n.
86.

(b) Chron. La-
fai. lib. 14. c.
42.

(c) Orderic.
lib. 9. p. 123.

XXVII.
Jarenton abbas
in Angliam
legatus.

XXVIII.
Gernardo
Gernardi ab-
bas successit
Tancardus.

(d) Orderic.
lib. 4. p. 120.
(e) ad. lib. 10.
p. 95.

XXIX.
Urbanus abbas
post concilium.

In synodo Claresmontana duas sacre expeditionis Ademarus episcopus Podiensis. Qui nomen dabat, crucis signum a purpureo panno velibus super dexteram (scapulam) affixam gerebant. Multi etiam, teste Baldrico, ferream calidam lictar crucis sibi adhibuerunt, vel iactantia animo, vel bonum sui voluntatis ostentatione. Omnes Crucis signati appellati, quibus penitentia de peccatis relaxata, & rebus eorum, dum absentes essent, publica securitas indulta. Factis ex omnibus, qui ad trecenta millia conveniant, tres turmae: una duce Godofrido Bulonio & fratre ejus Balduino, ac Balduino comite Montensi, cum Petro eremita superius (a) laudato, qui princeps illius expeditionis inceptor fuerat, per Hungariam in urbem Constantinopolim iter instituit: altera cum Raimundo comite sancti Egidii & Podiensis episcopo, per Slavoniam: tertia pars cum Roberto comite Flandriae & altero Roberto Nortmannie comite, necnon Hugone Magno, Philippi regis fratre, per Italiam: ejus turma omnes Casimense (b) monasterium, ubi se sancto Benedicto ac fratribus plurimum commendaverunt; indeque Barium adiisse memoratur. Hujus porro belli remore excitus Boamundus comes, Roberti Guiscardii filius, cum patruo suo Rogerio, aliisque militibus Nortmannis, qui in Apulia & Sicilia erant, & ipsi Crucis signatis se adjuvare. Tanti belli apparatus quibus usurus fuerit, docent varii auctores, qui de hac expeditione scripserunt: omnes tibi ediri in volumine, quod *Gesta Dei per Francos* inscribitur. Ea bis auctoribus tres sunt & nostris videlicet Rotbertus abbas sancti Remigii apud Remos, qui expeditionis interitus; Baldricus ex Burgundis abbas tunc Dolensis archiepiscopus, quem Ordericus (c) focaras est; & Guibertus abbas beate Marie de Novigione. De hujus expeditionis successu nonnulla, quae in rem nostram facient, referemus. Sic Urbano agente, tunc, ut Fulcherio, restituit orbis; nam pacem renovans, ecclesiae jura sua restituit, & paganos de terris christianorum expelli fecit. Et quoniam rex Dei curavit, effecit vicissim Deus, ut omnes ultro ei se subicerent.

Tempore concilii, ut scribit Hugo Flaviniacensis, in Angliam missus est Jarento abbas sancti Beigni Divionensis, ut Willelmum regem ejus Roberti Nortmannorum duci reconciliaret, & apud eundem regem efficeret, ut vacantes ecclesiae & abbatibus pastores fuissent, multaque alia emendarent. Paulo ante rex ipse cum Albano episcopo, qui primus ad ipsum legatus missus fuerat pactus erat, ut nullus injussu regis legatus in Angliam mitteretur, nullusque cujusvis status & ordinis ex parte papae litteras accipere auderet. At Jarento tanta libertate & constantia regem convenit, ut ejus monitis & consiliis acquiescere videretur: sed tamen nuntio ad pontificem clam missi iudicium impetravit, ut ad nativitatem Domini anni insequentis nihil novaretur, Jarentone interim usque ad pascha apud se teneret de honorifice accepto, dum nuntius a pontifice rediret. Si Hugoni credimus, quoniam ille non vacua manu papam adit, a quo missus ad regem dicitur forensis fuisse filius, homo laicus, ut per eum *dicta beato Petro caritas*, id est, si bene capio, annuus census, saltem ex parte mitteretur. Id factum putat Hugo in injuriam Jarentoni, qui re infecta, sed magna sui opinione in regem relictus, in Nortmanniam trajecit: ubi pro componenda inter fratres concordia sublevis, donec pace facta, Nortmannorum dux Ierosolymam profecturus, fratri suo, decem millium marcharum pensione accepta terram suam ad trium sanctorum spatium custodiendam traderet; itque ab eodem abbate usque ad vicum, qui Pont Aillem dicitur, Stephano comite Francie & comite Flandriae Roberto comitatibus, deductus est.

Tempore quoque concilii mortuus est apud Clarum-montem Gonnardus Gemeticensis abbas vt. kal. Decembris, cum monasterium annis circiter tribus ac viginti optimè reasset. Cum aliquandiu abbatia vacasset, in ejus locum Tancardus prior Fiscamensis, qui & ipse concilio interfuerat, subrogatus est, agroque Willelmo rege, qui tunc absente, ut modò diximus, fuisse, Nortmanniam moderabatur. Tancardus *ferat ut leo* (d) fuisse dicitur ab Orderico; adeoque non diu Gernardicibus praefuit. Non enim diu tolerari potest nulla humanitate temperata severitas. Unde octo inter ipsum Tancardum & monachos *probris tamis*, (e) cum infamia recessit; eique Ursus, ab infantia ejusdem coenobii monachus, ad annos viginti successit.

Soluto Claromontensi concilio xv. kal. Decembris, ibidem nihil minus remansit Urbanus per aliquot dies: quo temporis intervallo quadam diplomata variis ecclesiis concessit. In his monasterium sancti Dionysii de Nogentio Cluniacensis confirmavit vt. kal. Decembris; eademque die Mollanensis in sedis apostolice tutelam suscepit, salvo Lingonesis episcopi jure, ejus interventu hoc privilegium indult.

Claromonte digressus secundà die Decembris, sequenti Cellulanensis monasterii ecclesiam sollempni ritu dedicavit. Inde Brivate profectus, Cluniacensem ecclesiam &

de altaria venerabili Hugoni abbati pridie nonis Decembris confirmavit. Post aliquot dies, cum apud sanctum Florem versaretur, ecclesiam sancti Martini de Callid-aquis, rogata Stephani prioris, monachis sancti Flore assignavit, ejusdemque monasterii basilicam dedicavit vss. idus Decembris; quoniam die duo privilegia, usum Marcinianensi parthenoni, alterum Celsinianensibus monachis, concessit. Ex eo loco Urbanus Atriliacum adiit, ubi a Petro Soliacensi abbate, qui concilio Claramontano interfuerat, honorifica exceptus est.

Iste Lemovicensem pagum ingressus, die festo sancti Thome Ursarchie hospitatus est, invitante Geraldo abbate, ejus loci ecclesiam consecraturus, nisi Humbaldus Lemovicis episcopus eum ab hoc proposito avertisset. Uterque tunc agebat Mauricius-Burdinus: quem cum Bernardus Toletanus archiepiscopus, qui in pontificatus comitatu erat, pertenuisset, conque litteris & industria praeclusus, atque ad magna gerenda idoneus agnovisset, secum in Hispaniam perduxit: ubi primum Comimbrensis episcopus, deinde Biacensis archiepiscopus factus est, ac deum in sedem Romanam, ut omnes norant, intravit. Eius vitam eleganter scripsit (a) eruditissimus Baluzius, ipsius conterraneus, in qua cum Uterque monachum fuisse probabilibus argumentis suadet, & a probis ejus fama inusta vindicat. Argumenta pro Benedictina ejus apud Utercam professione haec sunt: unum quod ab ipso ejus in sede Romana initium, eum nondum ea fama pervenisse potuisset ad Lemovicis, prope mota ejusdem monasterii privilegia confirmavit: alterum, quod postea quam a Callisto II. captus est apud Sartium, inde in Cavenle monasterium ad agendam penitentiam concessus, monasticum habitum coactus est suscipere, id est, ad eum statim redire, in quo fuerat, antequam in Hispaniam proficisceretur. Adde quod jam Comimbrensis episcopus cum esset, ubi Jerusalem reverteris, non est pretiosissimam quandam thecam misit ad Clinniacense monasterium, memorabile videlicet, veteris conversationis suae. Certe Prudentius Sandovalius, vir doctus & accuratus, cum fuisse monachum Ordinis sancti Benedicti differre scribit.

Lemovicis deinde adiit pontifex x. kal. Januarii, ubi primam dominicam nativitate missam, quam de *Galli caesa* vocant, in ecclesia pastorum sanctae Mariae de Regula, quod nobile Benedictinarum virginum cenobium est, adhibuit; missam cum vero de luce seu de aurora, in basilica regali (b) apud sanctum Martiacum. In die festo de sollemni pontificatus coronatus, ad sedem apostolicam seu episcopalem rediit, ubi reliqua sollemnia officia peregit. Tum ipse die quo festum Innocentium sequebatur, cathedrali ecclesiam in honorem beati Stephani consecravit: denique pridie kal. Januarii basilicam regalem sancti Martialis, ab Ademaro abbate renovatam, in honorem Salvatoris mundi dedicavit, ejusque antiquam libertatem & prerogativam novis privilegiis roboravit, multis praesentibus episcopis, qui aqua a pontifice benedicta basilicam intrarent: ipse vero propriis manibus altare aqua benedicta lavit, chrismate & oleo sancto perunxit, & in eo pignora sanctorum reposuit, ac deum super ipsum altare missam sollemniter celebravit, quem diem deinceps sollempnem & celebrem esse precepit. In eodem monasterio peritit pontifex otioso; quo tempore Ausculfo abbati Angeriacensi scripsit, circa Baziacense monasterium, quod juris erat sanctae Romanae ecclesiae, ubi monastici ordinis religionem deperierat, ordinandum ac regendum committit, prout jam ante eundem ab Amato Burdegalensi episcopo commissum fuerat. Datum hoc ipso anno apud Lemovicis xv. kal. Januarii, indictione sctt.

Dum apud Lemovicis motaretur, in ordinem redactus est Humbaldus ejus urbis episcopus: quod quia ratione factum sit, paucis explicandum. Guidone episcopo mortuo, eisdem fuerat (c) Humbaldus, non vocato ad electionem Ademaro sancti Martialis abbate, contra quam ab antiquo fieri consueverat. Quellus est hac de re abbas apud Urbanum, qui absque abbatis voluntate Humbaldum non esse declarandum pontificem edixit. Reverens Lemovicis abbas in quadam sollemni propositione publice significavit, si Humbaldum susciperet, se eum fore sanguinis, omnium civium, qui in charta, quam mox ostendit, descripti erant. Hinc ortum praerium inter burgenfes castri, in quo situm erat sancti Martialis monasterium, ac cives Lemovicenses; multique in illo conspectu occubere. Interim papam adiit Humbaldus, ac ipsum praevent abbas, quem Lemovicis reliquerat, cum iter ageretur est. Tum stupore & attonito de ejus adventu Humbaldo abbas iussit: Pal. verem, qui super hanc cappam apud Lemovicis in tua electione cecidit, veroi excusantes Romae. Regresso abbate, remansit praefat, ac nihil pontifice obtinere potuit praeter litteras deprecatorias, quibus significabatur, Humbaldum, si abbatem proprium habere posset, in sedem episcopalem sollemniter recipiendum. Verum in sistere apostolicas litteras vitavit Humbaldus consilio Helmi de Cimet archidiaconi, arte Martini-Vitalis astitit Lemovicensis, corruptaque litteras exhibuit ab-

ANN. CHR.
1092.

XXX.
Mauricius-Burdinus an Utercam monachus.

(a) P. Myssell.
t. 3. p. 471.
de sepp.

XXXI.
Urbanus aita apud Lemovicis.
(b) Gaudif.
t. 3. p. 471.
de sepp.

XXXII.
Humbaldus episcopus suffraganeus Guillelmi.
(c) id. ead.

ANN. GREG.
1295.

Uscensibus
abbatibus.

XXXIII.
papa-henricus
se monasteri-
um condi-
tur.

ANN. GREG.
1304.
XXXIV.
Urbanus papa
Petrum, Ab-
batem, &
Vincentium.

bati. Hic fraudis ignarus miratur mutatum a pontifice consilium, retentisque litteris, periculum sollemnem processionis, prout in litteris continetur, suscepit, id vero gravare admodum tulit populum, & nisi abbatibus prudentia ei comperta fuisset, in episcopum & abbatem irruisset. Ubi rescivit Urbanus receptum episcopum, graviter abbatem increpuit, quod se inconsulto id fecisset. Illa continuo proculc litteras. His vitis obstruxit pontifex, & veritate comperta, fraudis miscuit anathemate preulit, ac lege perpetua inhibuit, ne quis umquam, qui nomine Heliae de Givri conferret ullum honorem, ullamve dignitatem in illa urbe obtineret. Ad episcopum quod attinet, is apud sanctum Martialem, presente Ademaro abbate, quo contradicente electus fuerat, ab Urbano excommunicatus fuit; tumque ad S. Severam in pago Biturico fecerit apud fratrem suum ejusdem castri dominum ibi, quo inter laicos laicaliter multo tempore vixit.

Eo deposito, non statim successit ei in ejus locum Guillelmus prior S. Martialis, ex stirpe nobilium virorum de Ureico apud Bituriges ortus: qui basilicam Uscensem xi. kal. Februarii biennio post consecravit tempore Gauberti abbatis, qui Geraldus superius laudato successerat. Geraldus quippe, peractis in capella sua missarum sollempniis, ipsa die natalis Domini quorundam negotiorum causa Lemovicat addit; cuius mox multo post ex morbo decubuit, & in festo S. Mauri apud S. Martialem, cujus loci monachus fuerat, animam exhalavit, postquam viginti-octo annis abbatiam recte administrasset, sepultus in sacro beati Petri. Ejus successores Gaubertus, cognomento Malafida, Vossensis monachus ac facticia, oriundus ex genere militum de vico S. Vincentiani ad Vifram fluvium, abbatiam per annos duodecim rexit, & pro vicili augera fudit. Quod spectat Guillelmum episcopum, cum zelo Dei animatum, peccatorum mores emendare conaretur, ab ipsius veneno per manus ejusdem Martini interimitur, humatus in basilica Salvatoris apud sanctum Martialem Lemovicis relictus, Urbanus post episcopatum anni sequens in pagum Pisanensem ingressus est.

De rebus Germanicis hujus anni, nobis commemoranda venit confectio monasterii Neresheimensis, quæ ad huc annum ab omnibus refertur. Postquam enim in ducem Augustum, in peramono colle, tribus a Nordingiaco miliaribus in illo Suevia tractu, quem ob soli admodum arenosi sterilitatem Hartfeldensem vocant. Monasterii conditoris censetur Hartmannus comes Kiburgensis & Dillingensis, necnon Adalbeidis ejus conjux. Illuc primum acciti ex monasterio Zvisfalteni duodecim monachi: quibus præfectus Ernestus, ex Dillingensium comitum prosapia ortus, qui uno tantum anno præfuit, successorem sortitus Hugonem ad annum Christi mccc. quo anno ovi illius monasterii ædificia perfecta & absoluta fuerunt. Ecclesie tamen dedicatio in annum mcccix. dilata est, ut suo loco videbimus, sub quarto loci abbate Henrico, Theoderici successore. Hoc ipso anno in quo sistimus, Adalmanus abbas S. Albani apud Moguntiam obiit & Dodechan traditur.

A Nno proximo nonagesimo-sexto supra millesimo, Urbanus papa Lemovicis adhuc versabatur xv. oonas Januarii, quo die Willelmo abbati Tutelenis monasterii privilegium apostolicæ tutelæ induluit, bona eidem ablata restitui precepit, & libertatem eligendi abbatem asseruit, prohibuitque, ne præ malefactorum militum, in Tuteleni castro habitantium monasterium ipsum excommunicaret, et tamquam conductum, ad idem militum, se excommunicatis fuerint, ad divina illic officia non admittantur. Cum oriduo apud S. Martialem hospitaretur esset pontifex, Lemovicis egressus, in pagum Pisanensem, ut diximus, ingreditur: cum a Petro Carroffensi abbate rogatus, maius altare illius monasterii dedicat xv. idus Januarii. Post triduum Pisanensis festum sancti Hilarii ab eo celebratum, ubi Monasterium novum a tribus archiepiscopis in honorem beate Trigenitricis Mariæ, & beatorum apostolorum Johannis & Andreæ dedicatur xi. kal. Februarii, quo die pontifex majus altare in honorem sanctorum martyrum Stephani & Laurentii, aliorumque consecravit.

Inde Andecavorum urbem petit, agente Milone S. Albani monacho, ipsius legato, quem postmodum ad Præmationensem episcopatum promovit. Milonis consilium erat, ut pontifex S. Albani ecclesiam dedicaret: at monachi, nescio quo instinctu, id fieri voluerunt. Hac occasione usi Natalis abbas & monachi S. Nicolai papam ad suam ecclesiam consecrandam invitarunt, quod præstitit xv. idus Februarii, rogatusque a Fulcone comite, ossa Gaufeldi Marcelli, qui in habita monastico defunctus, in capitulo humatus fuerat, in navim ecclesie transtulit. Non die post hanc dedicationem supervixit Natalis abbas, cui Baldricus non uno funebri carmine parentavit. Io secundo sic de eo canit.

*Abbas Natalis hac aede amplifera,
Et moniter factus Urbani papa fuerat,
Cum, Nicetas, tam Deus accepit alumnus,
Cum dedit aeternum fulmen sonare sonantem.*

Natali successit eodem anno Lambertus, S. Nicolai abbas septimus, cui Fulco Andecavorum comes eodem anno silvam Cariam donavit.

Dum apud Andecavos moraretur papa, nuntium accepit de morte Rainaldi archiepiscopi Remensis, qui xtr. kal. Februarii decesserat, & de Manasse, eo nomine secundi, electione, quam approbavit. Electionum Urbanum plurimum commendavit Ivo Carnutenis episcopus epistolâ xlvv. in qua Remensis ecclesiam, quam olim ejus matrem, nunc filiam esse dicit, prerogativas laudat, nimirum quod habeat regis diademâ, & ceteris ecclesiis in rana vel resurrectionis exemplum esse consueverit. Manasse consecratio xv. kal. Aprilis facta est in basilica Remigiana.

Andecavorum urbe egressus pontifex divergit ad Giannafollensē sancti Mauri monasterium, quod tunc Fossitenū subiectum erat. Ea de re conquesti sunt non modo ejus loci abbas & monachi, sed etiam provincie illius proceres & incolae: at sem ad proximum Turonensē concilium differendam censuit pontifex, atque auditis partibus defendendam. Tunc illi abbas erat Gerardus, qui hoc anno cum Gerardo abbate S. Albini, & Berardo S. Carliensi subscriptus invenitur in placito, quod Rannaulfus sancti Vincentii habuit in curia Hoelli episcopi Cenomannensis super (*) *Mange du*

ecclesia de Laboratoris (•) contra canonico S. Zimii. Inde, iustitiam Cenomanni, Viudocium adit, ubi a Gossido abbate perbenedictis acceptus, monasterii privilegia confirmavit, ipsumque Gossidum redarguit, quod in sua benedictione Ivoni (•) episcopo, contra sui monasterii privilegia, professionem fecisset; quam irritam & nullam esse decreto sancivit, relato (•) ab ipso Gossido: tunc etiam Urbanus Crucifexum sanctae Trinitatis, id est altare sanctae Crucis, xv. kal. Martias consecrasset dicitur, condignis, qui ad anniversariam ejusdem consecrationis diem illuc convenirent, septimam injunctam sibi penitentiae partem relaxasse.

Exactis Viudocii octo diebus, Caesarodunum Turonum accessit, primum hospitatus, ut videtur, apud Majus monasterium, ejus ecclesiam vt. idus Martii, & die sequenti cimiterium dedicavit. Inde ad urbem processit, identidem invictis sancti Martini basilicam, cui modum praescripsit recipiendi apostolici legati, ob turbas, quae olim ejus occasione illic exorta fuerant, & suppresso proprii episcopi privilegio, Romano pontifici pecuniari jure hanc ecclesiam reservavit. Habitu est tunc temporis in eadem ecclesia concilium tertii quadragesimae hebdomadae, in quo varia segetis pertractata. In his discussa & examinata Giannafollensium causa in Fossitenis, a quibus illi suam sibi libertatem ereptam evulsabantur. Auditis utriusque partibus, Fossitenum iugo cuncti sunt Giannafollenses, scripta hae de re pontificis duabus litteris, anni Gerardo novo abbati Giannafollensium, alteris Oderisio abbati Casimonsi monasterii, cui Giannafollensē restitutum. Actum est etiam de Cormantenū monasterio, quod a S. Martini subiectione avulsum fuerat, eidemque assertum; statutumque, ut ejus loci abbatē defuncto, ejus baculus super S. Martini tomulum deferatur, ex quo illud novus abbas accepturus esset. Mitto varia diplomata ibidem edita, quorum unum est pro monasterio Tironensi, eoi quoddam adjudicat ecclesias, quas Salmatensis S. Florentii monachi sui jure esse contendebant. Hoc Turonensē concilium terminatum fuisse videtur celebri illa processione, in qua pontifex coronatus a cathedrali S. Mauricii ecclesia ad basilicam S. Martini processit, ubi florem aureum, quem mans gerebat, Fulconi comiti donavit.

Quo ritu facta sit Majoris monasterii basilicam dedicatio, discimus ex libello, huc de re ab anonymo illius temporis monacho scriptus est. Huc dedicatio facta fuit, ait dñi, hoc anno, vt. idus Martii, octavo die, quem illic hospitatus erat pontifex. Prædie ejus diei, confertis gradu ligneo, in littore Ligeris sibi ad loquendum preparato, ad populum, qui illic frequens cum Fulcone comite ejusque proceribus conveniret, sermonem habuit, in quo multa plenitate de sacris loci monachorum religione, innocentia & immunitate peroravit, omnibusque, qui se eis favorabiles praestarent, benedictionem; adversariis vero maledictionem imprecatus est: quo facto, ipsa die in communi relictorio cum duobus archiepiscopis, & uno episcopo, fuisse cardinalibus cibum famis. Eadem die capella infirmorum a Brusone Siglienti episcopo iussu papae dedicata: in qua reliquiae sanctorum ad diem subsequentem repositae sunt, postea die in majorem basilicam depositae, & a Rodolfo Turonum archiepiscopo sub dominico altari, jubente papa, collocatae.

Ancl. Bened. Tom. V.

V v 2

locat

Natali S. Nicolai abbati successit Lambertus.

(*) Mange du Louvre.

(•) Gossid. lib. a. q. 7. & 11. (•) ibi. q. 12.

XXXV. Turoni adia ab Urbano.

Majoris monasterii dedicatio.

AN. CHR.
1056.

locata: quâ die idem cum Rangerio archiepiscopo Rhegensi duplex alphabetum, grecum & latinum, in basilica descripsit, & apud basilicam parietibus crucis designem ex oleo impoluit, atque altari Crucis sacrauit. Denique pontifex ipse dominicum altare, in quo *inestimabile corpus Christi sacramentum* cum multis sanctorum reliquiis collocatum est, ipsamque basilicam consecravit in honorem sancti Crucis, ac beatissima Dei genitricis Mariæ, & sanctorum apollinorum Petri & Pauli, necnon beati Martini, presentibus Fulcone comite, Roberto de Rapibus atque Hugone de Calvomonte, multisque aliis proceribus, qui auxilio, tuitione, & consilio suo locum *detulerant*. Huic solemnitati adfuerunt plerique pontifices & cardinales, qui concilio Claramontano interfuerant, excepto Amaro archiepiscopo Burdigalensi & legato, qui ibidem in eumra egrotabat. Ea abbatibus, pater Bernardus Majoris-monasterii abbatem, Orto Prulliacensis (sic legendum patet) aduocis memorator. Ipsâ die sacrum fuit cimiterium contra murum cimiterii monachorum a Rangerio archiepiscopo & Brunone episcopo Signinensi: postea die pontifex ipse cimiterium sancti Nicolai, sparsâ aquâ benedictâ, sacrauit: Hugo vero primas & Rangerus undique per marginem Ligeris sacrauerunt. Tunc Bernardus, cognomento Pomatius, ordo Romenus, prior erat Majoris-monasterii, sed de his fatis.

Inter ca Croce-signatorum caeciliens mense Martio movere cepit, cum via quatuor mensium spatium ad contrahendas copias habuissent. Primes iter aggressus est Walterus, cognomento *Sine-babere* (*), id est *caecus capere*, hortens Petrus Heremita, qui se ei adiunxit. Petrus de Acheris, testante Orderico (*), *monachis & disfructu & largitate insignis*, cum Galterio de Peneio (*), ejusque nepotibus Galterio, cognomento *Sine-babere*, Guillelmo, Simone, & Martino, aliisque Francigenis quam plurimis, pedibus serâ quindécim milibus, sed equitibus tantum odo, ut tradit Petrus Aquensis, sabbato pasche Coloniam adit, totaque paschali hebdomada ibi subsistit: ubi cum saepe sermonem ad populum faceret, duodecim milibus ad sacra expeditionem pertraxit: Franci vero, morâ impatientes, cum in Hungariam præcesserant, usque ad Cappadociam, ubi Petrum cum Alemannis subsequenterum præfati sunt. His adjunctus erat Godefridus Belloniensis dictus, cum fratribus suis Eustachio & Balduino & magna militum manu: qui Godefridus in procienda itinere Affligemium adit invitato Godefrido Nigri, tunc ejusdem loci monachi: ubi honorificentissimè exceptus, quinque prædia Affligemienibus, assentientibus fratribus suis, contulit.

Mense Septembris Robertus Nortmannus comes idem iter aggressus est: cui se se adjuvare Stephanus Bisenus & Robertus Flandrie comes. In procienda itineris Stephanus Bisenus comit, silvam Logniam seu Lonnam (*), que inter castrum Fraxin-vallis (*) & Frigidum-mantellum iusta fluvium Ledam seu Lidum (*) sita est, Majori-monasterio contulit, ubi Odo ipius avus, & frater ejusdem Odonis cum eorum matre humati jacent. Id sacrum in castris Columbarie (*) in Brigio, ubi necessaria itineri suo parabat, ejusque rei causâ duos Majori-monasterii monachos sibi familiares illic accersivit, Bernardum scilicet cognomento Flagellum, & Gaubertum-Ludovicum, in quorum manibus hæc donatio, probante A. de la comitissa ejusdem Stephani conjuge, facta est *post annos sexdecim* a morte patris sui Tetbaldi, ut ea potius in Appendice referenda colligitur, que mors proinde anno nec. accidisse dicenda est.

Baldricus auctor est, multos eremitas, reclusos & monachos domesticis suis non sepe iter recessu, idem iter arripuisse, quosdam orationis gratiâ, facultate a suis abbatibus concessâ, sed plures non exceptâ profectos fuisse. Quin etiam abbates nonnulli, monasteriis relictis, eandem viam aggressi sunt: quos inter Robertus S. Remigii apud Remos abbas, quod ipsi malè verit, ut in consequentibus videbitur. De Godefrido id memorie prodidit Willelmus (b) Tyrus, quod adduxerit Vir Deo amabilis, peregrinationem ingrederetur, *de claustris bene disciplinatos monachos, veros religiosos & sanctâ conversationis insignes, qui tota sincere, bonâ digne & iustitiam, ecclesiasticis more divina sit ministrabant officio: quos, postquam regnum adepti esset, iuxta eorum voluntatem, in quibus voluisset locari, amplissime per loca, eorum gratiâ, contulit patrimonium*. Plura de his inferioribus. In chartario Cluniacensi laudatur Achardus miles castri de Monte-mersio, Wichardi filius, qui profecturus ad bellum sacrum, Bernardo camerario & Gaufrido priori Montis-Bertrandi donat in convadium seu pignus quidquid possidebat in villa Lorciano pro quatuor milibus & duobus milibus solidorum Lugdunensium. Actum Cluniaci anno MCCC. Indictione IV. *Frater Hugo medicus magni Hugonis scriptus*. Ea illis principibus insignis in primis fuit Raimundus S. Agidii comes, qui Jerosolymam profecturus, ob amorem S. Agidii, ejus monasterium multis ingulis (c)

(c) Card. Comtes p. 131.

11 affecerat, ejus festum in Aniciensi ecclesia, ceterisque ecclesiis subjeclis, quot-
 12 annis celebrari curavit, statuitque, ut *candelis*, quandam vicarius esset, in-
 13 cessaret de ac nocte pro se *ante Dei genitricis venerandam imaginem* super
 14 altare videret; & de post ipsius obitum defunctorum officium in eadem ecclesia
 15 ceterisque anim, unuatum celebraretur. Quam ob rem eadem ecclesia praedia
 16 quaedam assignavit. Idem in prociñchu illius icineris ad Casam-Dei (*a*) accessit,
 17 S. Robertum veneraturus, cui paulo ante Tolosae comitatum, si per eum adipisci
 18 posset, vendicalem fecerat; ejusque scyphum ad illud iter pro reliquis accepit.
 19 addidit secum in terram sanctam Arberto Privasacensis (**^o*) apud Ratenos cel-
 20 la priore, qui postmodum Tripolitane urbis episcopus factus est; idemque scy-
 21 phum illum, Raimundo prope Tripolim mortuo, cum multis donariis ad Casam-
 22 Dei remisit.

Et urbe Turonum egressus Urbanus, Pictavas denuo adit, inde profectus ad
 sancti Muscenii monasterium, ubi Glanofolienis monasterio amplissimum privile-
 gium concessit. Huc ad Angeriaceuse divertit monasterium, ubi in Ebionem, qui
 sancti Georgii in insula Oleronenſis ecclesiam Vindocinensibus abduleat, renovata
 excommunicatione est. Postea Santonas perrexit, ibique sanctum pascha celebravit.
 Illis variis diplomata variis ecclesiis & monasteriis indulta: in his Ademaro sancti
 23 Martialis abbati, quo privilegio id sanctum, ut, absente Lemovienſi episcopo
 24 abbas cum majoribus Lemovicenſis ecclesiae canonicis rebus discreſſis curam ge-
 25 rat, ac principes etiam eo praesente, illius ecclesiae negotia ejus consilio peru-
 26 gantur; utque episcopi electio ad ejus potissimum arbitrium disponatur. In ca-
 27 dem urbe pontifex denuo dicitur in Ebionem protrulit; inſenſitque Amato Burde-
 28 galenſi episcopo, ut Willelmum Aquitanorum ducem compelleret ad illius eccle-
 29 siae restitutionem: quod executioni mandatum est, et mox dictum fuit. Exiit
 30 in illa urbe sancti Eutropii nomine tirolo insignitum monasterium, cujus cryptam
 cum renovasset Cluniacenses, a pontifice impetrarant, ut amam ex duobus ejus
 31 altaribus consecraret, quorum alterum Rannulfus Santonum episcopus sacravit.
 32 Burdigalam inde profectus Urbanus, majorem S. Stephani ecclesiam kalendis Maii
 33 dedicavit; itidemque Neruci ecclesiam in honorem S. Thomae & S. Nicolai, ubi
 34 Arlesae de Albione collocavit monachos Condomenſis monasterii, cui frater ipſius
 35 Raimundus abbas praerat. Nonis Maii Leiraci in cella Cluniacensi versabatur pon-
 36 tifice, cum cellam S. Michaelis de Monte, Cluniacensibus datam a Willelmo,
 37 cum monachus factus est, postmodum Auzienſi archiepiscopo, constitavit, mox-
 38 que Tolosam se contulit.

Dum Tolosae moraretur, paululum reflectenda est oratio ad ea, quae superius vel
 omiſſa, vel leviter delibata sunt. Cum Santonis versaretur pontifex, Amato Bur-
 39 digalenſi archiepiscopo inſuſcitavit, ut Willelmum Aquitaniae ducem compelleret
 40 ad restituendam Vindocinensibus sancti Georgii Oleronenſem ecclesiam, quam cum ec-
 41 clia Vin-
 42 ſais adjuncta Ebioni de Castro Allionis olim traderat. Excommunicatus hac de decimo reſti-
 43 tui-
 44 re Eblio a pontifice non ſemel, nec ſic tamen ad reſtitutionem adigi potuit. Tan-
 45 dem ad Willelmum ducem ſcriptiſt (*b*) Urbanus, ſe eandem in eum ſententiam
 46 latuſſim, ni quam paſſim hanc reſtitutionem fieri curaret. Nec mora, a
 47 genere Amato, id praestitit Willelmus, litteris (*c*) hac de re hoc anno
 48 datis, in quibus ait, ſe, cum puer in patris honores ſucceſſiſſet, hanc
 49 ecclesiam Ebioni deſſiſſe, ut eam ſibi devinctus contra ſuos barones, qui ab il-
 50 lo deſererant. Tunc itaque culpam agnovit Willelmus, & ab Amato conven-
 51 tus, anime ſue periculum metuens, monachis praedictam ecclesiam reddidit,
 52 ita liberam, ſicut Goſfridus Andecavorum comes & Agnes comitiſſa quondam
 53 illis conſulerant. Actum xv. idus Decembris hoc anno indiſſione xv. His litem
 54 ſubſcribent poſt Willelmum uxore ejus Marhildis, ejusdemque comitis mater
 55 Hildegardis, Guſfridus de Prallaco Vindocinens ſcomes, Petrus episcopus Picta-
 56 venſis, alique optimatus; tum abbates Goſfridus Mallianenſis, Gearnicus ſancti
 57 Maſſonii, & Goſfridus abbas Vindocinens. Hanc autem reſtitutionem litteris ſuis
 58 confirmavit Amatus ad Goſfridum abbatem datis, quae hic in Appendice videri
 59 licet. Haſſant deinde de illo Ebione episcopo, una ad Urbanum (*d*), qua cum
 60 rogat, ut Rannulfo Santonenſi episcopo praecipiat, ne Ebionem abſolvat; al-
 61 tera (*e*) ad ipſum Rannulfum, qua cum eumſonſenſiſſim concordiam cum Eblio
 62 ut eum optineat, ea lege, ut, ſi Eblio a promiſſiſſione deſiſſerit, a ſanctis
 63 eccleſiis alienas haberet. Verum ubi hoc pactu reſiſſiſſe lictum, Ebionis usu-
 64 rem ſilamque libertatem, ob idque a Rannulfo divinum eiſ officium meritis
 65 iocenditum; ſed tandem lictam, qua totius mali cauſa erat, ab ipſo abſolatum, ut
 66 ea ſana inſuaderat, quod de ipſius conſtantia vix credat; rogamus ſuppleri ab
 67 eo, quod in cauſa ſua minus pro iuſtitia fecerat.

ANN. CHR.
1096.

(a) V. ſic de
Rendi. par. 1.
p. 141.
(*) Pictavienſis.

XXXVII.
Urbanus, abbas
in Aquitanis.

XXXVIII.
S. Georgii O-
leronenſis ec-
clesia Vin-
ſais.
(b) P. ſim.
not. ad Goſ-
frid. p. 141.
(c) B. ſim. Com-
p. p. 141.

(d) Goſfrid.
lib. 1. ep. 1.
(e) id. lib. 1. p. 141.

ANN. CHR.

1006.

XXIX.

Auscultus

Angeriaci ab-

bas ab Urban-

no locora-

tus.

(a) p. 1006.

sum. 1006.

(b) p. 1006.

et.

Tunc in cum

Clusensibus.

(c) p. 1006.

m. 10.

Jam fere quinquagennium erat, ex quo Auscultus Odoni abbati (a) in regimini Angeriacensis monasterii successerat, cum Urbanum papam illic hospitio excepit. Hujus rei memor pontifex, Burisacensem (b) ecclesiam, quam Wido Belvacensis episcopus cum Alberto canonico Angeriacensibus cunctis, eidem pontifici diplomate confirmavit; idque a se idcirco factum dicit in litteris ad Auscultum abbatem, quia locum vestrum, inquit, per assequitum vestrum meruimus; idcirco dignum duximus quatenus vestra nostra auctoritate litteris providere.

Litem habebat Auscultus abbas cum Ermengando Clusensi abbate super ecclesia Aurea-vallis diocesis Santonensis, quam Clusenses ad se pertinere contendebant, ubique ab Angeriacensibus subtradam querebantur jam inde a tempore Benedicti Clusensis abbatis, cui Ermengandus (c) successerat. Hic ex de re in superiori concilio Claremontensi expostulaverat, ejusque causam post concilium examinandum Ramnifus episcopus receperat. Id ut exsequeretur amiles, postulat Ermengandus litteris ad eum scriptis in hunc modum, nominibus propolis primis dantur litteris pro more temporis expressis.

Venerabili patri R. Santonensi episcopo frater E. sancti Michaelis Clusensis abbas cunctisq. congregatio fidei commissa, salutem. Memini sanctitas vestra, quatenus bene memoria antecessor vestri Benedictus abbas de ecclesia Aurea-vallis apud pietatem vestram precoriam habuit, quam frequenter quatuor milia fratrum nostrorum, tam in concilio quam in synodo, super hac re clamaverat. Nos quoque, quoniam Angeriacensi abbatem ubi in synodo perforet, et placitum a vobis inde datum audimus, vestra pietas iuram iuramus: ut huius ecclesie causam, sicut olim vobis in Claremontensi concilio promissum, diligenter et cunctis examinatis, iusto & irrefragabili iudicio diffiniamus. Quidquid enim paternitas vestra de fratre maiestas iuxta iura canonum in hoc placito decreverit; nos quoque fratres vestri diffinitum iudicamus, & bona litterarum auctoritate comprobamus. Vale.

Aurea-vallis

celle origo.

(a) Tala-

mont.

Ad hanc controversiam illustrandam observare iuvat, monachum quendam Clusensis abbatis, Wilhelmum nomine, magnâ religione & optimis moribus præditum, vite solitarie castris secessisse in locum, diocesis Santonensis iuxta castrum, Talomonis (a), tunc omnino incultum ac desertum, ibique cellam extruxit, vitam anachoreticam duxit. Cum ille septem annos religioni vixisset, Wiberto Talomonis dominus, in ejus ditione locus ille positus erat, assensiente Bernardo fratre suo, locum illum Wilhelmo donatione factâ contulit, & quandis vixit, honoravit ac ditavit. Erant & Wiberto duo alii fratres, Elias & Ramnifus, qui a quodam Bernardo de Parrella seu Pardeilla, aut saltem ejus nota occisi fuit. Postea pacem cum fratribus, Wiberto & Bernardo, fecit homicidia, datis in piaculum possessionibus, quas fratres illi Wilhelmo pro suis ceblis dare constituerant; ille vero citari sancto quod est Karro, senioribusque tunc Des serventibus, pro animabus occisorum dari volebat. Assensit demum Wiberto, idque domini Arnaldi Santonensis episcopi auctoritate roboratum est, tunc ipso Wilhelmo monacho qui subscripsit. Locum, in quo hic cellam extruxerat, dictus aut Aurea-vallis (b), quem postea Wilhelmus, Bernardus, Ramnifus, fratres cognominati, forte ejus loci post Wilhelmum obitum monachi, Angeriacensibus monachis concesserunt assensu Wilhelmi vicecomitis Oniaci, cujus dominio tunc locus ille obnoxius erat. Testes Goderannus Santonensis episcopus, Godardus de Mauritania, Wibertus de Talamone. Acta sub annum MCLXXV. Philippo rege, Widone duce Aquitanie, Gocelino Burdegaliensi episcopo, & domno Odono Angeriacensi abbate, antecessore Ausculti abbatis, sub quo hæc controversia ventilata est; sed in cujus gratiam definita sit, non lego. Ex his, & ex præmissis libris intelligitur, quatuor minime esse locos in Gallie, olim Aurea-vallis nomine præditos, annu lo pago Aurelianensi, ubi situm est Floriacense sancti Benedicti monasterium; alterum in Caroleis (c), ubi cella Patriacensis, eidem monasterio subiecta; tertium in Luciburgensi seu Luxemburgensi, in quo Aurea-vallis monasterium, rediviro prelati Cisterciensis instituti fervore celeberrimum; quartum denique lo pago Santonico, de quo modò actum est.

(a) p. 1006.

m. 10.

XL.

E. Marius de

Solaco eccle-

siae S. Crucis

sistria.

(d) p. 1006.

et.

m. 10.

Antequam Burdegalem adiret Urbanus, conventus nobilissimus in illa urbe, præsentente Wilhelmo Aquitanie duce, habitus est. Hac occasione usus Fulco sancte Crucis abbas, ducem interpellavit, ut donationem altaris beate Marie de Solaco, a Wilhelmo-Gaufrido ejus patre sancte Crucis monasterio (d) factam, sub auctoritate confirmaret, summeque monasterium cum loco sancti Macarii in fens, quædam acciperet: quod dux concilio factum procerum benignè annuit. Actum & concessum anno MCLXXV. incarnationis dominice, VIII. kal. Aprilis, indictione IV. Data per manum domini Fulconis civis aut altare sancti Andreae Fulconis abbati VIII. kal. Aprilis: prima concessio in turri castellari XI. kal. Aprilis. Subscribit Ma-

Matthildis uxore domini Guillelmi ducis Aquitaniae, & comitis Gasconiae, Hugo frater comitis Guillelmi, multique alii.

Eodem anno Odo Generensis abbas tertius, ejus nominis secundus, idemque episcopus Olerontensis, sui monasterii ecclesiam dedicari (a) curavit. Ejus rei gratia illuc conveniunt Willelmus Aulicorum episcopus cum praedicto Odone, Bernardus praefatus Bigorrensis, Sanctus Lascurenensis & Bernardus Aquis, qui ecclesiam in honorem sanctorum Petri & Pauli consecraverunt. Eorum quoque hortatu totius Walconiae principes *salutatem* seu immunitatem monasterii, a Sancto comite ejus contractore firmatam, quae pene in oblivionem venerat, facto juramento renovantur, in primis Beatrix comitissa Bigorrensis, Gasto vicecomes Miramontis, multique alii. Ille Odo cum Amato Burdegalensi archiepiscopo Romam adit. Petrus de Angulis, ejus successor, multa monasterio acquisivit.

Tunc temporis nobile & antiquum cenobium, beatae Mariae Dei genitricis, & sancti Michaelis, Joanni Baptiste & Vincentio ad Nochariam suvium, in Urgellitana diocesi, dictum, a regulari ordine ad saecularem conditionem omnino devotum erat. Id ubi adverterunt Artaldus Palliarensis comes & Eilofia ejus coniux, non minus pietate, quam dignitate opibusque insignes, qui sacra delubra, sancti interitum, insularum habebant, praedictum cenobium in pristinum statum restituerunt, & Richardi S. Victoris Massiliensis abbatis consilio ad pristinam vivendi formam regulamque revocant; atque ab eo, ejusque successoribus informandum committunt. Ita legitur in Indiculo rerum Aragonensium. Zarita scribit, universum datam fuisse Richardo potestatem redigendi monasteria comitatus Urgellitani ad regularem normam, ex qua longe prolapa erant; adeoque abbates & monachos in illis pro arbitrio instituendi, ejusdemque rebelles & contumaces.

Eidem sancti Victoris monasterio Urbanus II. hoc anno, scilicet idus Septembris Taracone transiens, quoddam praedictum confirmavit, ante portas ejusdem castris positum, quod comitissa Stephanis, cognomento Dulcis, pro anima filii sui Bertrami comitis, sancto Victoris martyri & Richardo abbati, ejusque successoribus ad construendam ecclesiam & cimiterium concesserat: quem locum Urbanus ipse, utilissemis sibi tribus cardinalibus, & abbatibus sancti Victoris & Montis-majoris, aequali iustitiam adperitis, manu propria benedixit, atque in eo crucem erexit, multasque ei gratias concedens, qui aliquid subsidii ad illius ecclesiae constructionem, promovendam conferrent.

Dum Tolosae moraretur pontifex, Moissacense obiter intravit cenobium, ubi venerabili Hugoni abbati Cluniacensi litteras vix idus Maii dedit in gratiam (an- di Orientii prope Aufciam monachorum, quibus jus commercii confirmavit. Inde Tolosa & Tolosam reversus, Bellilocense apud Lemovices monasterium, ubi disciplina regularis penitus defecerat, eidem Hugoni reformandum commisit. Tunc etiam sancti Saturnini ecclesia consecrata fuit ab ipso pontifice xx. kal. Junii, adstantibus Bernardo Tolosano, Amato Burdegalensi archiepiscopis, utriusque praefatis. Ibidem agitata fuit controversia de ecclesia sanctae Gavellae (b) oppidi, quam Cluniacenses monachi tunc possidebant. Reclamante praesente Urbano sancti Stephani majoris ecclesiae canonici, opposcentes donationem illius ecclesiae sibi factam ab Hugone episcopo & Lupone praeposito: quibus mortuis per incertam canonicozum ecclesia illa devenisset in manus laicorum, qui cum Cluniacensibus monachis contulerant. Hinc canonici monachis litem intenterant, quae res Benedictum abbatem Tolosam venire coegit: sed nihil tunc definitum. Postmodum vero, cum Urbanus Tolosae versaretur, proclamationem hac de se fecerat canonici: tandemque consilio Bernardi Tolosani archiepiscopi re manu *Hugone Tolosa episcopi* statutum, ut monachi viginti solidos annui census canonici redderent: at monachi destituti, in id demum ventum est, ut, si censum denegare pergerent, ecclesia canonici cederet.

Tolosae egressus pontifex, variis Septimanie locis perambulavit, Nemausum venit, ubi concilium habuit, in quo statuta Claramontensis, aliorumque confirmata. In eo quoque actum de variis monasteriorum causis. In his vix idus Julii composita controversia Figliacensis (c) & Conchausum monachorum, statutumque, ut suis utrique loco abbas concederetur. Triduo post Raimundus comes coram pontifice ac frequenti concilio, vallem Flavianam cum omnibus honoribus & consecrationibus, a se quoque modo ablati, Odiloni S. Agildii abbati restituit. Ad haec Berengarius Taraconensis praefatus Bernardo Rivipullensi abbati interfuit pro viotaris illius monasterii privilegiis, quae in posterum se observatum promittit. In eodem concilio Guibertus sancti Germani Autisiodorensis abbas ab Humbaldo ejusdem utriusque episcopo variorum criminum insinuatulus est, & convictus; ideoque dignitate

ANN. CHR.

1005.

Generensis ecclesia dica-

bat.

(a) H. H. H.

Bertrami.

350.

XII.

Urgellense

B. Mariae

cenobium

restituitur.

Taraconen-

sis cella.

XIII.

Urbanus ad

Nemausum.

(b) Causa.

Ovid. lib. 3.

p. 271.

(c) Sac. p.

Bertrami.

p. 208.

ANN. CHR.
1096.

privatus: cujus pastorem beatus Urbanus episcopo dedit, tradendam saturo abbati, quem ex Cluniacensi vel ex Casa Dei vel Majori-monasterio affari precipit ad restituendam eo in loco regularem disciplinam, ea lege, ut ecclesiam suorum ditioni eximeretur, cui conditioni cum reingressor Cluniacensis, triennio vacavit abbatialis sedes, dum tandem sanctus Hugo se exorari permisit, ut inferior videbimus: pridie idus Julii pontifex monasterium sancti Martini a Campis Cluniacensi monasterio afferat; eodemque die ad proximum sancti Egidii conobium divertit, ubi Rivipallescium & Balocoleum monachorum privilegia confirmavit.

Joviniano
datum pri-
vilegium.

Ex arce Nemauso pontifex ad monasterium sancti Egidii in valle Flaviana se contulit. Ille versabatur xiv. kal. Augusti, cum apostolicam protectionis privilegium concessit Galburgi abbatissae monasterii sanctae Scholasticae Juviniacensis: da cujus origine in secundo romano egimus. Privilegii haec verba sunt: *Apostolica sedis auctoritate debetque compellitur pro universarum ecclesiarum statu satagere, & eorum maxime, quae eius sedi specialiter adhaerent, & tanquam proprio jure subiecta sunt, quos auxiliante Domino providere. Quapropter, filia in Christo carissima Galburgis, devotissime tuae praestitae clemeutiae annuimus, & beata Scholastica virginis monasterium, cui Domino cultore praehere, apud ocellam, quae Juviniacum dicitur, constitutum sit apostolica sedis protectionem specialiter concessimus praesente decreti auctoritate suscipimus. Quod videlicet monasterium egregia memoria Bonifacii marchio & ejus uxor Beatrix cum infanti filia sua donna Maribide, beato Petro & ejus sanctae Romanae ecclesiae obtulerant. Deinde enumeratis & confirmatis illius partitionum possessionibus, liberam concedit eligendae abbatissae facultatem se eandem Deam & beati Benedicti regulam. Ad haec canonicos regulares vicinos sancti Montani ecclesiae, ut eisdem loci sanctimonialibus in rebus facis ministrare, idem pontifex deponit. Integrum privilegium in Appendice referendam. Datum in monasterio sancti Egidii apud vallem Flavianam per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis xiv. kal. Augusti, indictione xv. incarnationis dominicae anno mxcv. pontificatus autem domini Urbani secundi papa ix. Galburgis abbatissa, quae hoc privilegium obtinuit, superstes fuit usque ad annum mxcv. post cujus obitum abbatissa octodecim annis vacavit: quibus elapsis Hadvida abbatissa electa est, ut videbimus, ad annum mxcv. quibus Hadvidam ab annis quatuor licet habuerat cum abbate sancti Michaelis ad Mosam de villa Spiregio. Galburgis abbatissa sine dubio ipsa est, cujus obitus in necrologio sancti Agereki Virdunensis ita notatur: *rexit. idus Martii Pualburgis abbatissa sanctae Scholasticae, quae quondam existeret ecclesia sancti Agereki: quae ex loco promota fuerat ad abbatem Juviniacensem.**

XLIII.
S. Antonii
Ordinis vire-
novit origo.

Variis dein Provincia locis transcurtis Cabellicum venit Urbanus, ubi Guillelmi Montis-majoris prope Anelate abbas rogatus privilegia illius monasterii & possessiones diplomate roboravit, in quo inter alia monasterium sancti Martini de Alamoonte & monasterium Stablioni; necnon ecclesiam sancti Antonii exprimit. Haec est sancti Antonii ecclesia de Mota prope Viernam, ad quam magni illius S. Antonii corpus saeculo xi. translatum tradunt: ubi erecta a Montis-majoris monachis cella cum adjuncto xenodochio, recipiendis Antoniano iure laborantibus infirmis deputato. Huc additi primum laici ad ministrandum indrui, qui, cum nullis principio votis adstricti essent, & a monachis Montis-majoris penderent, sanctum religionem societatem confluxerunt, & tandem, excusso Montis-majoris jago, Ordinem sancti Antonii Viennensem constituerunt post multas lites, quibus referendis supercedimus. Nec etiam immoror exponendis satraguealis, quibus S. Antonii reliquiarum translationem ex urbe Constantinopolis Galliam factam traduntur non Antoniani, tam Lazzarum monachi, qui magnam curam partem se habere gloriantur.

Urbani redi-
tus Romanam.

Ex urbe Cabellico Urbanus Aream-Joliam profectus, S. Eusebii monasterii sub-urbani ecclesiam novis Augusti consecravit; Guisfredi abbas reuosa a fundamens renovatam. Tum, Philippo rege ecclesiam reconciliato, rebuque in Gallia bene ordinatis, alapis transiens, Italiam repetit, & sub finem anni Romanam, rediit, ubi natalitia Domini celebravit.

XLIV.
S. Vigoris
ecclia S. Be-
nigno data.
(*) Spud
eccl. a. p. 474

Hunc pontificem cum aliquando adiret Odo Bajocensis episcopus, forte ad Clamontensem concilium profecturus, Divensem accessit, ibique in sancti Benigni conobio a Jarentone abbate (*) honorifice acceptus est. Huc beneficio ut aliquando rependeret vicem, adhortante Insuper Wilhelmo Bajocensis ecclesiae decano, pariterque Richardo Rotomagensi archidiacono, monasterium sancti Vigoris in monte Christum prope Bajocam situm, cum suis adjunctis S. Benigno donavit, fecit exemplum majorum suorum Nortmanniae comitem, qui in eundem sanctum semper impense affecti fuerant. In eadem quoque sancti Vigoris ecclesia statuit fieri

fiam,

suam, & omnibus post ipsum Bajocensium presulum, canonicorumque Bajocensium sepulcrum. Ad hæc, si quando hic locus adeo crevisset, ut abbas ibi esset inclinendus, ejus electionem a sancti Benigni abbate in ipsius capitulo fieri, & electionem eidem subesse voluit. Hæc omnia Odo ad sua reverfus scripto roboravit, ejusque donum confirmavit Robertus Nortmanni comes, Odonis ex fratre nepos, æni. MCCC. Indictione IV. anno principatus XIS. Roberti dñci, *Astam apud Bajocum* de XIV. Mart. Eandem donationem Urbanus Papa biennio post litteris suis apud Lateranum comprobavit, & post eum Paschalis II. Non multo post idem Odo cum Roberto dñce ad sacram expeditionem profectus est.

Hujus sancti Vigoris monasterii originem Odericus (x) tribuit Odoni episcopo, qui monachos ibidem posuit, eisque religiosum & sapientem virum, Robertum de Tumbalenia, abbatem preposuit. Verum, cum Odo in carcerem a fratre suo Wilhelmo conjectus fuisset, prædictus abbas Romam profectus, a Gregorio Papa ibidem honorifice detectus est usque ad mortem ipsius pontificis: quo mortuo, ad Montis sancti Michaelis monasterium, onde assumtus fuerat, reversus est. Fundatore itaque vinculis mancipato, & abbate ad Latias partes profecto, novellus grex monachorum hac illac dispersus est, nec ullus ex eis ad idem monasterium reverfus: quod fuit in causa, ut Odo Jarentoni abbati completiret hunc locum, qui deinceps cella fuit Divionensium monachorum, nunc monasterium nostræ Congregationis.

Quod attinet ad Robertum de Tumbalenia, sic dictum a quodam monte, qui Montis sancti Michaelis adjacet, is est qui brevem & localem in Cantica canonicorum expeditionem rogatus Anastasi monachi, ut in superioribus diximus, composuit, cujus prolegus, a me (h) olim editus, *Ausfrida sive Dei dilectissimo*, Prælatensi, ut quidem puto, abbas inscriptus est. Cetero Richardus de Furnellis, qui Prælatensi monasterium post Goldfridum rexit, a schola proficiscitur Roberti Tumbalensis, qui cum ad monachatum (x) in monasterio sancti Vigoris adhiberetur. Idem Robertus prolisam epistolam fratris Montem sancti Michaelis habitantibus de quodam monacho epileptico scriptis, quam epistolam in Appendix referre visum est. Tunc in monasterio sancti Vigoris quinque monachi erant ex Monte sancti Michaelis, quos epilepticus ille, quasi ex caeli oraculo serio monuit, ut ne ad suum monasterium redirent, quamdiu abbas ille, qui tunc erat, viveret; quod de Rogerio Montis abbate intelligendum puto, qui tunc erat, monachis suis habuit, ac demum abbas cedere compulsus est.

Eodem tempore Prælatensi monasterio post Wilhelmu prepositus erat Goldfridus mox laudatus, abbas ejus loci tertius. Eo abbate, regnante scilicet VII. vel. mo. magni regis VII. vel. in Anglia filio, & fratre ejus Roberto ducum Nortmannie obtinente, quidam baro, nomine Durandus, cognomento Lepistulus, agitione & amore venerabilis Goldfridi abbatis, vocati Prælatem cum uxore sua, nomine Garibet, fecitque inibi filium suum monachum, nomine Bysanem; deditque eam saltem & ecclesiam sancti Michaelis de Carborne &c.

Tunc temporis, defuncto bonæ memoriæ Donno Dublinæ civitatis episcopo, a Regi Hiberniæ, Marcherachæ nomine, necnon a clero & populo electus est in ejus locum Samuel sancti Albani monachus; ique cum communis decreta electionis ad Anselmum accessit, ut ab eo episcopus ordinaretur. Electioni & petitioni ansvit Anselmus: ut electum apud se aliquandiu detinuit, ut eum diligenter ad episcopalis officii munus institueret; sicque eruditam, accepta ab eo pro more antiquæ canonicæ subiectionis professione, Wintoniæ octava diu paschæ ad episcopatum promovit. Idem Hiberniæ rex cum Dofualdo episcopo, aliique episcopis & nobilibus viris, litteras misit ad Anselmum, quibus eum rogabat, ut episcopatum institueret in urbe Watafordia, quæ jam dudum providentia & cura pastoralis destituta erat, simulque ad id moneris ad eum dirigebat Malchum presbyterum, Walchelini Wintoniensis episcopi monachum, quem ab eo ordinari flagitabat. Ansvit Anselmus, electumque v. kalendas Januarii Caesariæ sacravit. Eademvis in libro secundo historiæ novorum hæc litteras retulit, quibus rex & dux Dermetus ejus frater, quatuorque episcopi subscripti sunt, multis aliis commissis.

Horum episcoporum postremus est Samuel Dunelmensis episcopus, quem præteritum invenio in historiâ Domesdeni, in qua Wilhelmus, illius scilicet pium episcopum, in eunte hoc anno decessisse traditur. Hic sub finem anni præcedenti ipso die nativitatæ dominicæ Winclesforæ letali morbo correptus, per octidies gravi dolore vexatus est. Interim multi ad eum veniebant, alii et consilium ab eo quaerent; erat enim vir magis confissi: alii ut solatium aliquod impetrarent. Ex his unus fuit Anselmus, qui cum de animæ suæ salute secretum

ANAL. CHR.
1796.

Robertus de
Tumbalenia
abbas.

(x) Odericus.
lib. I. p. 663.

(h) Anselm.
lib. I. p. 216.

(x) Odericus.
lib. I. p. 709.

Goldfridus
abbas Prælat.
1796.

XIV.
Episcopi ab
Anselmo ordi-
nati.

Wilhelm
episcopi Du-
nelmensis
obitus.

ANN. CHA.
1096.

colloquium habuit. In illa morbi gravissimi conficiatione totum se divinis per-
miriebat voluntati, nec longiores vitam, nec mortem petens, sed id solum
quod animæ suæ salutem conduceret. At, ubi se ad mortem urgi sensit, ecclesie
sacramenta se muniri postulat, eaque a Thome venerandæ memoriæ Eboracensî
archiepiscopo, Walehelmo Wintoniensi & Johanne Bathoniensi episcopis per-
cipit: quibus Danelmensis ecclesiæ monachos, quos semper tenero amore dilexerat,
quam maxime commendavit. Eo in extimis posito, cum de ejus sepulchro ager-
etur, cumque in Danelmensi ecclesiâ humanum episcopi censeretur; ea re au-
dita, ille id fieri vehementer prohibuit, nolens antiquam mutari consuetudinem,
ad id tempus religiose observatam, ut in illa ecclesiâ, in qua sancti Cuthberti
corpus incorruptum requiescebat, alius defuncti hominis corpus sepeliretur. Mu-
rata itaque sententia, placuit illis, ut in capitulo fratrum sepeliretur. Mortuus
est iv. nonas Januarii, feria quarta. Ejus corpus monachi, qui cum eo erant,
Danelmum transfecerunt, & in capitulo, uti iussum fuerat, congruo cum ho-
nore sepultura tradiderunt. Obiit anno mcccvi. exactis in episcopatu quindecim
annis & duobus fere mensibus, anno vero tertio-decimo, ex quo Danelmi insiti-
tuti fuerant monachi. Post ejus obitum hæc sedes tricenno vacante dicitur, rom-
que Ramonius electus; eoque mortuo eadem sedes quinquennio paupere caruisse,
usque ad annum mcccxiii, quo Gaufrides regis cancellarius electus est, & post
eum ecclesiâ ab invalore occupata & misere vexata tempore Willielmi episcopi,
eo nomine secundi, quem Hugo Eboracensî thesaurarius euepit. Insigne de no-
strorum Danelmensium religione testimonium exhibet Hildelbertus episcopus Ceno-
mannensis in epistola xi. iuxta scripta *tot concordantes fratrum monasterii S. Cuthberti*:
qua in epistola inquit, se apud eos o'm hospitarum fuisse, adeoque optare re-
tulas eos videret. Interim Jesu-Christo gratias agere, quod sanctis eorum comen-
tionis odor ea adveniens re late ad se pervenerit, eoque confidens ab eis
orationum suffragia expostere; quo eos superna Jerusalem propiores esse noverat.

XIV.

Benedictus abbas

in saccedo

Hugo.

(a) V. 10. 63.

10-10.

(b) Lohr 10.

1. 1001.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

10-10.

Selebientis agri Eboracensî monasterium rexit ad hoc usque tempus Benedictus
ejus loci prius (a) abbas, qui, orta inter fratres similitate, illuc recessit
quid qua occasione factum sit, eu anonymo (b) Selebientis historio scriptore hic
exponebat. Ad communes monasterii usus octoginta ferme libras argenti con-
gregaverat Benedictus; quo cognito, duo monachi, cupiditate impulsî, hanc ac-
genti summam furto subtrulerunt. Ex hoc facinore tantum iacundum conceptu sba-
bas, ut eos cum valida manu insecutus sit, & comprehensos infami supplicio mul-
taverit, qua eu re adeo indignati sunt plerique fratres, ut eum, ut cradelem
tyrannum, upud omnes infamaverint, ac demum ad regem ipsum Willemum e-
jus crimen detulerint. Hinc merito commotus rex, Stephanus Eboracensî abbati
districte præcepit, ut Benedictum comprehenderet, comprehensumque eandem
donec rex ipse aliud statueret. Hæc lege confictus Stephanus, cum domum re-
verteretur, Benedictum obvium habuit, eoque salutato: Mallem, inquit, domi-
ne Benedicte, re alibi quam hic invenisse. Urget quippe regis imperium ut ne ca-
piam, & ad ejus nutum cultodiam; quo ille audire resistit, & baculo pastorali
de manu frangi otios arrepto, neminem ud se impune accersurum minaturus est.
Ad hæc Stephanus, ut erat vir prudens & gravis, subridens potius resistit, &
alia via ad sua rediit. Verum Benedictus plurimorum animos in se commotos,
nec facile sedandos intellegens, e monasterio discessit, reclamantibus & fratibus
non paucis, & Roscelium, ut quidam dicunt, se recepit: ubi usque ad ob-
itum honestissime conversatus, ibidem honorifice, sicut abbatem decebat, huma-
tus est. Præfuit Selebientis monasterio, quod cultuaverat, annis viginti se-
ptem.

Post ejus discessum successit est *pia recordationis* Hugo, monasterii præpositus,
favente rege & Girardo archiepiscopo approbante, vir pius, Deum timens, multa
caritate & humilitate penditus. Hic regularis ædificia, que prius nonnulli li-
gna erant, ex lapidibus refecit: quibus ædificandis ipse, *evallis induens opera-*
rie, lapides, calceum, & alia necessaria propriis humeris cum ceteris operariis
quod aliorum infortunium suum esse reputabat, & penuriam sæpe passus sit, ut
aliorum inopiam sublevaret. Si quando fratrem vestre minus idonea indurum videret,
seorsim eum advocabat, usamque ei tradebat. Sic de cibo & potu, sit
de ceteris facere solitus. Ad hæc ei moris erat, ut vultu prandium ingressus res-
fectorium, primum pulmentum per omnes mensas circumferret & apponeret.
Insuper singulis diebus duorum pauperum cibum de coquina acceptum ad suam
ipsius mensam afferbat, ut facti cum suo cibo comparatione, districtiorem sibi
cibum induceret. Denique, maturis officiis expletis, domum infirmorum in-
tra-

fratre sibi et cum uno clerico infirmorum famulo, ibique p[re]mon[achum] & litania recitare, quod etiam in itinere facere consueverat.

Actum est quod etiam non semel de Affligemensi apud Belgas monasterio, deque Fulgentio primo ejus abbate, ejus loci monachorum ea erat apud populares existimatio, ut non modo viros, sed etiam mulieres ad eorum imitationem accenderet. Ex earum numero fuit Oda, nobilis matrona, que cum filia sua Lutgarde condendo prope Bruxellas parthenon, & ad normam Affligemensem insistentem occasionem dedit. Giselbertus quippe filius Gillebertus miles, Oda & Balduini Alostani filius, Jerusalem profectus, Fulgentio (a) abbati p[re]dium suum prope Alostam, Mercheu vocabulo concessit, ut eo loci monasterium in honorem beatissime Virginis Mariæ sub regula sancti Benedicti & Affligemensem regimio construeretur, ubi mater ejus Oda cum filia sua Lutgarde religiosam vitam duceret. Actum hoc ipso anno, quo ad sacram expeditionem profecti sunt occidentales, & cum ipsis Giselbertus. Exstant hac de re litteræ (b)

Fulgentii abbatis, in quibus ait, p[re]dictum Giselbertum ab Hannoniensi abbate comparasse alodium illud, & Affligemensi ecclesie tradidisse, eo pacto, ut illis in ecclesia & claustrum in honorem beate Mariæ Virginis constitueretur p[re]sentis sue Oda & filia Lutgarde; & ut fratres morte & moribus mutari ex Affligemensi ibidem collocarentur, ut ea que ad divina officia & res temporales pertinerent, sanctimonialibus illis procurarent. His ita dispositis, statuta eidem loco p[re]scripsit Fulgentius, in his, ut sanctimoniales illæ ordinem Marciacensem, ab iugone Cluniacensi abbate institutarum, obervarent, ita ut ibidem regulæ degerent sub clauve, quam abbas ferveret, vel monachus maturus, cui eam crederet; & illæ nunquam e claustris (c) exirent, professiones suas coram abbate facerent, nullique mortalium absque permisso loquerentur. Post discessum Giselberti ad loca sancta, cum Fulgentius abbas locum illum sanctimonialibus non satis apertum & commodum advertisset, eas in locum Bruxellis proximum afforellum (d) nomine transtulit, sibi traditam a Francone castellano Brugæ acientis & ab Odone Cameracensi episcopo, primamque ejus loci p[re]fectam, induxit domnam Bertildam, quæ annis amplius triginta ei p[re]fuit. Processu temporis a Guidone Cameracensi episcopo avallam est hoc monasterium ab Affligemensi, sed tamen permisso abbati, ut quovis anno bis illud videret: & si quid illis emendandum esset, episcopo suggereret.

Sed finem anni mccc. & vivis exstitit Folco abbas Corbeienfis in Gallia, qui rebus strenue & p[re]clare gravis Magni cognomen consecutus est. Mortuus est nonis Decembris sequentisque in sancti Andree festivo, quod ad constituendam novam ecclesiam jam evetum est. Eo moriente Corbeienfis monasterium ab avita nobilitate non parum decidisse testatur in martyologio Nercio monachus illius temporis hoc dictum:

De Corbeia bono caruit Falcone patrone,
Capit destitit nobilitate sui.

Non tamen impigre vices suas explevit Nicolaus ejus successor, ex p[re]positus creatus abbas, is quoque ab Urbano II. confirmatione, privilegiorum sui monasterii obtinuit, dato diplomate Turonis vrbis. Kal. Aprilis, anno mxcvi. & post a Paschali II. ejusque jura contra Robertum Flandrie comitem super p[re]positura Walensi (e) propugnavit. Ejus quoque caritas enituit erga leprosus, quibus domum extruxit, reditusque assignavit.

Hatulfus in actis sancti Gervinii abbatis Cantuariensis mentionem facit de quodam adolescente castri Augensis in Neulrie limine, nomine Odelrico, qui litteris discendis eum daret operam, gravi febrem morbo vexabatur eo tempore, quo Gervinius illuc accessit. Hoc comperto, petiit adolescentem ab ejus familiaribus, ut aqua, ex qua sanctus abbas lavisset manus, sibi ad bibendum concederetur; qua infirmus hauriens & bibens, statim convalescit; tum subdit Hatulfus: *Sane hic Odelricus hodieque vivit, & apud Corbeiam monachi & abbatis habitu vel hunc sive p[re]sente*. Et scribat Hatulfus tempore Fulconis abbatis Corbeienfis, vel Nicolai ejus successoris; nec ullus invenitur per id tempus Corbeie veteris aut novæ abbas Odelricus. Hic proinde aliterius ejusdem loci abbas fuisse dicendus est, sed abdicata fuisse p[re]fectura, Corbeiam se recepisse, ubi monachi & abbatis habitu & honore potius sit, cum Hatulfus hac scriberet.

Apud Passios sancti Martini a Campis monasterio p[er]venit ad hoc tempus Ursio seu Ursus, primus ejus loci prior, sub quo regularis disciplina apperire florebat. Ejus odore incitatus Hugo Sueffoniensis (d) episcopus, toto illius ecclesie canonico-

Annal. Bened. Tom. V.

X x 2

corum

ANN. CHR.

1007

XLVII.

Forcense

parthenon

conditæ.

(a) Affligem.

Bened. p. 249.

(b) Id. ead.

Annal. ead.

(c) Id. ead.

Annal. ead.

(d) Id. ead.

Annal. ead.

(e) Id. ead.

Annal. ead.

(f) Id. ead.

Annal. ead.

(g) Id. ead.

Annal. ead.

(h) Id. ead.

Annal. ead.

XLVIII.

Fulconis

Corbeienfis

abbatis

successit Nil-

colaus.

(i) Id. ead.

Annal. ead.

(j) Id. ead.

Annal. ead.

(k) Id. ead.

Annal. ead.

(l) Id. ead.

Annal. ead.

(m) Id. ead.

Annal. ead.

(n) Id. ead.

Annal. ead.

(o) Id. ead.

Annal. ead.

(p) Id. ead.

Annal. ead.

(q) Id. ead.

Annal. ead.

(r) Id. ead.

Annal. ead.

(s) Id. ead.

Annal. ead.

(t) Id. ead.

Annal. ead.

(u) Id. ead.

Annal. ead.

ANN. CHR.
1096.

corum capitulo deposcente, ueritatem considerationem cum sancti Martini mona-
chia pepigit. Eius rei gratia eis concessit Hugo in presentiam duo altari, unum
sancti Geronii sine ulla ratione, quæ vulgo *seuata* dicitur, alterum cum *sonate*.
Quoniam ob rem Martiniani eis promiserat, se canonicos viros, ubique suis in-
locis, camquam suos suscepturos, & pro mortuis eodem, atque pro suis officia
per soluturos. Sed & ipsi, inquit episcopus, quæ subtiliores sunt, eo humiliter uide-
re fraternalitatis participationem præstiterunt. Quæ nos quoque eis conuincimus, ejus rei
utilitatem una de nostris meritis, sed de eorum fide & Dei misericordia præsta-
mentes. Actum in urbe Salsomaniæ, in basilica sanctorum martirum Gervasii &
Prothasii. Datum autem dominica interuentus xxcvii, indictione iv. In illa sancti
Geminæ ecclesiæ erecta est cella, cujus ceteri fratres & Simon prior sancti Marti-
ni de Campia (a) cum Guertico abbate & monachis Igniacensibus concordiam
interant super quibusdam decimis, agente Josteno episcopo Salsomaniensi. Urbanus
II. Hagoni (b) Cluniacensi abbati, postulante Ursione priore, confirmat omnes
sancti Martini possessiones, diplomate daco Normanni præsente Idas Julii, indictione
v. quæ anno mxcvi. respondet; tamen diploma præfert annam sequentem;
quod etiam in aliis Urbani II. bullis observatur. Certe anno mxcvi. mense Ju-
lio, Urbanus Nemausi versabatur, non anno sequente.

(a) *ibid.* p.
401.

(b) *ibid.* p. 414.

Commercia-
tioni cella,

Eodem anno Pibo Tullensis episcopus renovavit donationem Molimensi abbatis
ab se paulo ante factam altari, quod *hinc* est in *Commercia* seu *Commercia-*
tionis cella, ad *uilitatem* monasterii *in* illi, id est Molimensi, *Dei* *sanctificationem*. Quia vero
condebant illud sui juris non erat, præter solitum censum Pibo Tullensi ex
in clauis sex decimis persolui iubet, hoc donum renovatum dicitur anno mxcvi.
in indictione iv. dace Throdrico, comite Reinardo. Eandem donationem post
annos viginti confirmavit Rigoinus Guidoni abbati Molimensi, ex lege ut *prie*
de Commercia seu *monasterii* Tullensi ecclesiæ quotannis solvat. Itaque eo in loco
a tempore Pibonis episcopi creata est cella, quam nunc possident patres Con-
gregationis sancti Viti.

L.
Hinc: con-
fessionem con-
ditur.

In Suevia hoc item anno conditum legitur apud Reusclium Inense monasterium
intra muros sui imperialis opidi ad ejusdem nominis fluvium, in honorem san-
ctorum Jacobi ac Georgii Monasterii conditores censentur Mangoldus pater, Wal-
cherus & Wolfrados ejus filii, comites Weingenses, quorum genus exhibet
Bruschius. Primus ejus loci abbas sanctior ipse Mangoldus post annos quatuor
a dicto suo trucidatus dicitur. Wernerus ejus successorem excepti Marquar-
dus, qui bellum contra Fridricum Campidionensem abbatem gessit tradidit, &
tornobium sanctæ Hildegardis (sic Bruschius Campidionensem vocat, ab Hildegar-
de regina fundatum) in ditionem ac potestatem redegit, sed post sex horas
ab eodem abbate cum dedecore inde ejectionem fuisse. Hæc parum religiosa illius
cenobii inuria, quod adhuc existit. Et tamen idem Marquardus primam Ursi-
nensi monasterio abbatem dedisse perhibetur.

Sigefridi &
Lisfridi ab-
batum obitus.

Hoc etiam anno duo nostri Ordinis abbates pietate insignes obisse memorantur
a Bertholdo; Sigefridus scilicet Saxofensium abbas, vitæ *magna prædicator* & *ad-*
modum deuotissimus, qui ad Dominum migravit v. Kal. Novembriis, magno sui
omnibus relicto desiderio: cui venerabilis Gerhardus succellit, Bertholdo alius
Gerhardus dictus, haud scio an typographi errore. Hic anno sequenti, Urban-
ni Pape permisso, perituram abdixit, ut cum Cruce signatus ad loca san-
cta proficeretur: cui decem sepulchri domini custodia commissa, la est Ger-
hardus abbas, cui Beraldes presbyter librum de vitandis excommunicatis & la-
pis reconciliandis, doctæ conciliores & pontificum auctore, a Tegnello e-
ditum, inscripsit. Paulo ante Sigefridum decesserat Lisfridus sancta recordan-
tis abbas de monasterio sancti Martini, an Weingarteni. jam *pene triginta annis*
munda crucifixus, & *Deo uiuente*, qui plenus dictum pridie Kal. Maii diem cla-
uit extremam.

LI.
Reinharden-
monasterium
(*) Reinharden-
sen.

Trithemius in summi historia Hirsaugiensi refert ad hunc annum originem mo-
nasterii Reinhardeniensi (*), quod in Saxonie partibus, non longe ab opido co-
gnominis, in diocesi Mogastina constructum fuisse scribit, ab multo deinceps
monachi religiosissimi claruerunt: sed monasterii conditores retrahit. Præmis
abbes Reinhardus in diuina scriptura versatissimus fuisse dicitur ab eodem Tri-
themio, qui quosdam ejus commentarios in hunc, in Esaiam, in Job & in
omnes beati Pauli epistolæ se vidisse testatur. Insuper addit, eum non solum in
omni scientiarum genere eruditum fuisse, sed etiam sanctitate conspicuisse & mi-
raculis, quæ usque ad Trithemii tempus in illius monasterii ecclesiâ fiebant, ma-
xime in eis, qui caduco morbo laborabant.

Sub finem hujus anni, id est vi. kal. Jaouari obiit Richerius episcopus Senonensis, cum annis fere triginta quinque illam ecclesiam rexisset. Paulo ante obitum fratribus suburbanis sancti Petri monasterii, cujus abbas Hermianus eodem anno apud Mauriacum (4) v. idus Julii decesserat, significari curauit, ut se vivente abbatem eligerent. Electus ab eis Arnaldus omnium minimus, hominili ortus genere, quem Richerius adnoverat, ut sibi commissos bene regeret, quorum unus ipse eccle vultus, eique corpus suum in eodem abbatu mandandum fore commendavit: quod tamen aliter, quam ipse iusserat, evenit, nam prevalentes, inquit Clarius, ecclesie sancti Petri emulorum invidia, in ecclesia sancti Scephani homatus est, postquam sua omnia clericis & monachis atque egenis distribuisset. Eo mortuo post dies octo electus est Daimbertus, ipsius ecclesie viccedimus, oculis & elatus: at pastoralis benedictione anno uno & duobus aenibus caruit, Romæ demum ab Urbano pontifice consecratus: ejus anno undecimo hæc scribebat Clarius sancti Petri monachus, qui Deum testatur, omnem abbatiam sancti Petri quietiorem & tranquilliozem fuisse. Cum tam dia Daimberti consecratio dilata sit, docet nos Ivoni epistola lxx. ad Urbanum papam: nimium quod impediatur ab Hugone Lugdunensi archiepiscopo, quia ei jure primatus sui, qui in concilio Claramontano assensus fuerat, ante consecrationem suam, obedientiam profiteri recusat.

In hac epistola Ivo Guillelmum Parisiensem episcopum, Simonis de Montefortis filium, & Bertradi fratrem, qui recens, Gausino successerat, pontifici commendat: eumque rogat, ut Guillelmum episcopum apostolicis litteris monentem contra Latiniacensem abbatem, epulæ monachos, qui seculo qua, in libertate suos excipit incutit, & jurisdictionem Parisiensis ecclesie devotum, & hæreticæ exhibitionis, contra tamen institutionem de caritate sua exortitio inquit. Tum subdit, monachos illos hujusmodi esse, quibus magis necessitas sit subditio quam libertas: quibus si decem milia pagagorum in Clero ad custodiam deputarentur, vix tamen sic regulari continentia legibus ligarentur. Sic quibus intelligitur, Latiniacenses monachos (si tem non aget Ivo, ut mox ratio solet ageo de monachis) vix salutiorum tum fuisse. Sic tamen pontificis moderandam, temperandamque cupit sententiam Ivo, ut nec Parisiensis ecclesie suo jure minatur, nec Latiniacensi Monasterium aliquid gravamen a Parisiensis ecclesie indebitè patitur. Qua in re sita esset hæc controversia, nobis incomperitur, Latiniacensi monasterio adhuc præerat Arnaldus abbas, de quo non semel in superioribus actum est.

Melioris conditionis non erat Fossatense agri Parisiensis monasterium, cujus abbas VValterius cum pravis monachorum suorum mores emendare frustra conaretur, præfecturam abdicare animo conlanguet. Huic frater erat Raimbertus monachus, qui Ivoni episcopo fratris sui propositum, quod forte non probatur, aperuit, ipsique, ut fratri hac de re scriberet, permisit. Huc spectat Ivoni epistola XXVI. qua VValterium admonet, ut ne quid agat imprudens, seu pietatis ac religionis specie facile præfecturam abjiciat, immo verba de exemplis bonos ad meliora provocet; improbos contempnat, ac patienter toleret, omnique amicitia Quod si omnes penitus disciplinam non recipiant: tunc denique exemplo sancti patris sui Benedicti gregem innoxiam delatet. Andree, inquit, a fratre suo, monasterii nostri monacho, quod exteriorum tribulationum crebra infestatione vexatus, & propter indisciplinatum monasterii tibi commissi conversationem quodam tactu subfessum, tunc tibi impatiens disponat deponere, & in usum te conferre, magis eligas in tuo salvari, quam in summo periclitari. Et hoc fuerit boni intentum est, sed summa & frequenter deliberatione pensanda: ne angelus satanae, transfiguratus se in angelum lucis, sub hoc pulis pia intentione te a rectitudine tua statim devotum, & sic paulatim ad perpetranda aliqua inordinata latenter inducat. Nam si aliquibus ita prodere putat, non est summi cunctissimum, ut fratres tibi ordinate commissos inordinatè relinquant: sed omnem sollicitudinem tuam intus & foris illis impendens, bono verbo & exemplo ad meliora provocet, malos corrigendo toleret; omnes communitate a me. Sicut enim ait beatus papa Gregorius: Ita æquanimiter portandi sunt mali, ut ubi aliqui reperiuntur boni. Si autem apud te omnes ita sunt sua salutis inimiti, ut penitus si innoxius labor tunc; consulo fraternitati tue, ut, relicta terra maledicta, ad terram benedictam te conferas, ubi est non ultior, tua saltem salutis provocat. Raimbertum illum, VValterii fratrem, Souetius alique canonicum regularem fuisse putant Belvacensis sancti Quintini abbatie, cui præfectus fuerat Ivo, antequam ad episcopatum promoveretur; propterea quod Raimbertum monasterii sui monachum fuisse dicit. At si ita esset, videretur ut monachum appellatum fuisset; crediderimus potius eum sancti Petri apud Carouses monachum extitisse. Sed id parum interest.

ANN. CHR.
1097.
LII.
S. Petri Vini
abbatis.
(4) Apud. 16.
p. 144. &

LIII.
Latiniacensem
in com
episcopo Pa
risiensis.

LIV.
Fossatense
vix laxioris.

ANN. CHR.

1079.

LV.

Vindocin-

sum concor-

dia cum co-

mitte.

Iteus hic de

re epistola.

Hoc ipso anno idem Ivo episcopus controversiam composuit, ortam inter Goffridum Vindocinensem abbatem, & Gausfridum de Prulaco comitem Vindocinensem, qui quendam indebitam exactionem a Vindocinensibus extorquebat. Cum eos devenisset, ut in apertam discordiam verteretur, Ivonem diocesensem episcopum ad eam componendam invitavit Goffridus abbas, quod ille feliciter exequutus est, ut ejus litterae testantur, quae sic habent:

Ivo Dei gratia Carnotensem episcopus universis sanctae Dei Ecclesiae filiis pacem & quietem. Quatuor ecclesiarum causa a quibuslibet terminantur, apertis, & necesse est ut episcopus in ejus diocesi ecclesiae sunt de quibus agitur, testis adveniat, quatinus ejus iudicio & testimonio causa ipsa finitatur, & finita propter sospitatur. Hujus rei Goffridus Vindocinensis abbas non immerito, in quibusdam causis, quae adversus Gausfridum de Prulaco, comitem sanctae Vindocinensem, habebat, praesentium nostram, prout decebat, advocavit, ut videlicet concessione ut voluntate nostra, causis suis finem imponeret. Gausfridus siquidem comiti a terris monasterio Vindocinensi pertinencibus contra apostolica privilegia consuetudinis exigit, & in eisdem terris contra fas exactiones imponit, quas praedecessores sui tenuisse asserbat, multis modis abbatem & monachos vexabat. Goffridus igitur abbas non solum multa facientes, sed & mala facientibus qualiter Scripsimus extorret, non ignorat, siquae anima periculum minime non ducimus, si temporibus suis ecclesiam suam commisit, servituti deprimi sub Reatu poterat; multum etiam apostolicarum privilegiorum, quae nihil omnino subjectionis ecclesiam Vindocinensem potestati seculari debere prohibent, effugere ac servare contra comitem placitari disposuit. Sed nos, ut per placitum ad aliquod malum devenerent, maturantes, ipsius, ut superius dictum est,ocatione abbatem Vindocinum venimus cum quibusdam clericis nostris, alius autem praedictis viris; comitem super hoc ad rationem misimus, monentes scilicet ne ecclesiam, quam praedecessores sui, viri prudentes, ab omni propter consuetudine liberam exstiterant, & B. Petro apostolorum princeps in proprium alodium abutlerant, in servitum vellet redigere, nec in ea Deo servientes inquirere; sed potius de boni fide funderet ampliare. His itaque monitionibus nostris comes cum duobus obstitit, tandem adquevit, & libertatem ecclesiae suae continetur in privilegio quae eam observabant, recognoscere, quicquid consuetudinis vel exactionis antea in terris sanctae Trinitatis reclamaverat, nobis praesentibus nihil omnino retineat, in manu nostra totum dimisit. Hoc enim quod inposse exagebat, iustitiae praesentibus obtinere non poterat. Hanc consuetudinem vel exactionem dimisit & privilegiorum concessimus, ut quorum nomina subscripta videntur, effugere. Ipse Ivo episcopus, ipse etiam Gausfridus, Robertus archidiaconus &c. De monachis S. Trinitatis domini Goffridus advocat, domini Caraldus monachus &c. De monachis S. Legeris Bernardus abbas, Henricus de Aquile monachus, &c. De militibus Bariboloni de Insula, Petrus Chastardus, &c.

Tunc temporis decanus Cenomannensis ecclesiae erat Gausfridus, ad quem praedictus Ivo scripsit de quodam Ebrardo, ejusdem ecclesiae canonico, qui talem maior-monasterii monachos, denuo ad canonicalem statum reverti volebat. Interrogatus hic de re Ivo (a) respondit in hunc modum: De Ebrardo hoc tibi respondere, quia cum morum auctoritate, & tam auctoritate suam, quam verborum imperabili praesentibus confratres suos frequenter offenderet, hoc modo licentiam ab eis promeruit, & hoc tantum, ut monachis Majoris monasterii maneret, obtemperaret. Quae ergo contentio clericatum ad monasterium confugeret, & e contrario contentio monasterium ad clericatum adspicere contempsit, non mihi facile suscipiendus videtur ab his, quibus quia & doctrina & moribus vixit manifestus. Si ergo hujusmodi persona intrusione se servituti praeferat, libera est tibi facultas resistendi.... Hoc tantum consulo tibi, ut abbatem Majoris-monasterii, ejus usque monachos esse, commiserat; quatinus praedictum Ebrardum a tali ambitu compescat, ac regulae servituti, si sit necesse, coercet. Licet enim cum abbatem fieri confingeret, non tamen cum a iugo monastica disciplina liberaret.

Erant tunc temporis Ebrardus prior de Calmo-Ledi, sub Bernardo Majoris-monasterii abbate; erat quoque Ebrardus de Puteolis * monachus Majoris-monasterii, uti dicimus ex quadam controversia, qua tempore Bernardi abbatis agitata fuit inter Majoris-monasterii & Quinciaci in pago Prilavensi monachos de ecclesia sancti Benedicti de Alenno diocesis Luticeniensis, tempore Alberti abbatis agitata Anselmo & Techilde conjugibus constituta, eique traditi, quoniam Quinciacensis sui iuris esse contendebant, seque eam possidere tempore abbatum suorum Gualterii, dein Johannis viam sanctissimi, qui tunc eremiticum agebat vitam; & in ea potuisse particulam corporis sancti Benedicti confessoris, cujus corpus apud se quiescebat. Hae controversiae primum ventilata est in curia episcopi Prilavensis,

agen-

Quinciacensis

sum ut cum

Majoris-mo-

nasterio.

* de Prilavensi.

agentibus pro Majori monasterio Hilgodo ex episcopo Sufficensi, Gaillamo ex archidiacono Namnetensi, Ebrardo de Pascoia olim domino, Majoris monasterii monachis, & Radulfo priore. Hinc discipulario dilata fuit ad proximam synodum circa pentecosten, quæ abbas Petro episcopo, & necdum reverso a concilio Romano, quod Urbanus papa celebravit, coram Amato Berdegallensi episcopo habita ait in festo sancti Petri: sed nihil in ea definiti voluerunt canonici, donec episcopus redisset. Hic demum reverens, Bernardum abbatem citavit ad causam diendam ad festum sancti Lucae. Adfuit abbas vice Bernardus prior cum Hilgodo mox laudato, & Radulfo antea priore, adfuerunt quoque Stephanus abbas Narcarensis & Garberias abbas, forte Quinciacensis. Hilgodo facta potestas perorandi pro Majori monasterio, cujus in gratiam episcopus sententiam dixit. Goffridus Vindocinensis abbas in quadam ad Ivonem apotheca (a) mentionem facit de domino Ernaldo, quem decemum, inquit, vestram decem, apud Vindocinenses idem festo monacho, sed ad priorem statum reverso, qui si *sibi fructum justitiam placuisset*, talem socellum de capite suo, potius in vestra fuisse, quam in vestra manu *esse debuisset*. Nimirum qui ex canonicis facti fuerant monachi, uti obierunt, hunc locum Sirmundus, hi, si ad canonicos redibant, cucullum deinceps ad memoriam ex Urbani II. decreto deferabant, unde cucullum illum *memoria sua* appellabant, vocante Canguio.

Hoc ipso anno Rotbertus Burgundus, Sablotii (*) castri apud Cenomannos dominus, Jerusalem ad sacrum aspidem profecturus, ad Majus monasterium divertit: ubi honorifice a monachis exceptus est. Postera die in capitulum ingressus, ut si frater presibus commendaret, domino Rodolfo Carnateni, tunc Majoris monasterii priori, loco Bernardi abbas absentis presidante, in memoriam revocavit quasdam donationes, quas super Sablotii monachis, partim per manus Bernardi abbas, partim per manum domini Alfradi prioris Sablotianis, annuente, filio suo Rotberto & Berta conjuge sua fecerat; easdemque confirmavit per annulum quendam aurum, quam in manus Rodulphi prioris posuit, & sequenti die idem domum super altare iteravit. His assensit Rainaldus de castro Credonio, ejusdem Rotberti filius.

Tunc aliam Ademarus Engolismensis episcopus ecclesiam Gratiaci, & beatam Mariam de Bello loco monasterio sancti Patri Burgalensi tradidit per manum Baldrici abbas, eo pacto ut monachi dia ordinatus fuit, qui illi illius Marii, dum ipse viveret, annum centum quinque solidorum Engolismensis monasterii perfolverent; & post ipsius mortem eandem summam singulis annis redderent anniversario ejus obitus die. *Actum Engolisma in Capitulo sancti Petri, anno ab incarnatione Domini nostri Jesu Christi millesimo, idestque v. eodem videlicet anno, quo pene universa christianitas in Tartum commota, per ejus innumera ad expugnandum paganismum Jerusalem cucurrit, regnante Domino nostro Jesu Christo sine fine & sine principio.* Nulla hic mentio facta Philippi regis, qui tunc excommunicatus canonicarum.

Jo chronico Dolensi obisse traditur Aldebertus decimus sextus abbas Dolensis & archiepiscopus Bituricensis, cum annis quinque Bituricensis ecclesiam rexisset, Dolensis abbatia regimine retento: Diei aius obitus non omnino asportatus in Patzlarcho Bituricensi, ubi pridie nonas Septembris, alias v. idus ipsidem mensis vivendi finem fecisse dicitur. Varia aius epitaphia composuit Baldricus, qui Dolensis abbas virum sanctum dicit, & utriusque loco, Bituricensi & Dolensi, regando subsistens. clementem; ac deum juvenilibus annis obisse. Eo mortuo in monasterio Dolensi orta dissensio de successore eligendo. Tunc enim id accidisse videmus, quod superius ex Ivone rebus de Bernerio Boon-vallis monacho, quo ad Dolensem abbatiam alio turbæ illic excitata. Varum aius electio non tenuit, sed praelatus Geraldus (b) decimus septimus abbas Dolensis: cui post biennium successit Hugo tamen ad tres annos, quam Johannes excepit, eo nomine prius: cujus tempora Dolensis ecclesia a Fulchali II. consecrata est.

Multos alios eodem fere tempore mors assulit, quos funebri carmine idem Baldricus commendavit. In his commemorandi notum sunt Hoellus Cenomannensis episcopus, & Jobellus seu Joellus abbas sancti Patri de Cultura-Del apud Cenomannos, qui hoc anno a vivis excesserunt. Primus obiit Jobellus abbas, cujus memoria vi. nonas Julii in necrologio ponitur. Eodem mensis, eodemque anno decessit Hoellus episcopus, qui in earram agens, post orationem in lecto de cubena, encaustum ad crucem faciebat postulasse dicitur, quo Johanni abbati sancti Juliani Taroneus villam Boasam, quæ ecclesie sue feudum erat, confirmavit. Obiit iv. kal. Augusti, ut in actis (c) episcoporum Cenomannensium legitur, factus in capitulo monasterii sancti Vincentii ad layam Virgini episcopi. Ambos simul veribus in rotulo Cenomannensi celebrat Baldricus in hac modum.

ANGL. CHR.
1099.

(a) Goffrid.
lib. I. c. 7.

LVII.
Sablotii de
Burgalis fa-
cta donatio-
ne.
(*) Sablot.

LVIII.
Aldebertus
archiepiscopus
pat. Bitur.
ensis obiit.

(b) Ludo. lib.
2. c. 1. 476
& 477. p.

746.
Hoelli episcopi & Jobelli abbatis obitus.

(c) Anstet.
m. 3. p. 304.

ANN. CITE.
1977

*Singulus duplex regularis pagina prefert:
Primum utique Jabel, deoque ferebat Hosti.
Abbas alter erat, alter fuit ordine praeli:
Hi Cenomanis sol saltem existerant,
Hos quoque morte pari modus Deus attingit ambo,
Ut fuit translati fidera magna poli.
Amborum pariter vobis exempla resurgunt:
Ambo nunc usque irradiant tenebras.*

Alia que sequuntur præterea, atque dau Hostii epitaphia eodem auctore, Bernardus Majoris monasterii abbas societatem ante triennium laicrat cum Jubelle abbate, ejus successores ignorat.

IX.
Hildebertus
episcopus
Cenoman-
ensis.

(c) In ep.
179 al. 177.

Longe illustrior fuit Hostii successus in sede Cenomanensi, scilicet Hildebertus, alii scribunt Hildebertus, eruditior & scriptis non minus quam dignitate insignitus. Hic ex Lavardinensi castro, mediocribus quidem, sed honestis ortus parentibus, ab Hostio episcopo Cenomanensi ecclesie scholarum magister & archidiaconus factus, communi cleri populiq. assensu in ejus locum substitutus est, vir utique moribus placidus, verbo & assidue modestus, qui in episcopali munere nihil de studio literarum deratit, immo sacrarum literarum lectioni propensitas incebat. Ita fere de eo auctus, qui de gestis episcoporum Cenomanensium scripsit. Minus favorabili de eo præjudicium habuit Ivo episcopus in epistola a Barone ea veteti (a) editione relata, Hildeberto Cenomanensi ecclesie electo inscripta, in qua accepisse dicit ab eis, qui antea eam ejus vitam novarant, quod ultra modum luxurie freno laxasset etiam post acceptum archidiaconatum; que si vera essent, periculosa hæc esse & insinuat laborem paritura. Consultat itaque sibi secundum testimonium conscientie sue, ut vel honeste & caute compta periciat, vel silentio sum consulens, ipse ipse desistat, id est electionem de se factam refutet. Ut Hildebertum ab hac calumnia purget Souchetus, ubi servat hanc epistolam in codice Victorino, non Hildeberto, sed Aldeberto inscriptam esse; aliisque Ivois epistolam ad Hildebertum in quibusdam codicibus præcedere, que subinducunt hanc posterorem via posse eidem recte inscribi. Verum, ut ingenue fatear, hæc epistola non ali quam Hildeberto inscribenda mihi videtur, læque persundet ratio temporis, & archidiaconi dignitas, que Hildeberto competeat. Certe qui de Hildeberto scriptam epistolam pertinaciter negat, in Simon-di (b) iudicio, clausis oculis sibi credi velle censendus est. At nihilominus falsam esse hanc criminationem credere par est, utpote ab eis allatam, quorum nec consilium fuerat electus, nec consensus, ut igitur Ivo testatur. Horum antesignanus fuit Hellas comes, qui Gonfridum Brunonem, decanum ejusdem ecclesie ad episcopatum promovere volebat, ea Orderico (c). Nondum quadraginta annis aunos excefferat Hildebertus, cum ad honorem episcopatus promotus est. Unde meruit, inquit vetus ejus gestorum scriptor (d), ne caro, more suo semper adversus spiritum concupiscens, vigorem spiritus sui blanditiis emuliret; concupiscens, inquit corpus suum cibi & potus parsimonia, stratus duritia, ne cilicil asperitate domare, vigiliis & orationibus insisteret, & secundum Prophetam, per singulas noctes lectam suam lacrymis rigare; & si que fuerant juvenutis delicta, eleemosynarum largitione redimere. Cum veru ad altare sacrosancti missæ stitit celebraturus accedens, tutus compungebatur in lacrymis; sicque in spiritu humilitatis & in animo consilio laetare hostiam divinis conspectibus offerrebat. Mente quoque ejus pauperes & peregrini semper fuerant participes; quibus quilibet fabulo, Salvatoris nostri exemplo, prædicatione concitaretur. Hunc brate vite episcopum predicat Gonfridus Vindocinensis abbas (e) in titulo epistolæ secundæ ad eum scriptæ; tam etsi in aliis epistolis de eo queritur. Primo sui pontificatus annu Hildebertus Lamberto sancti Nicolai apud Andecavos abbati confirmavit ecclesiam ad suum diocesim spectantes, & cum ejus loci monachis societatem inivit. Idem etiam obtinuit a Gonfrido (f) Vindocinensi abbate, qui cum huic beneficio parum gratum fuisse conqueritur. Hæc dicta sunt, ne qualis fuerit in episcopatu Hildebertus, omnes intelligant.

(b) Simon-di
Gonfrid. lib. 3.
c. 13.

(c) Orderico.
lib. 10. p. 77.
(d) Anselmo.
lib. 3. p. 57.

(e) Gonfrid.
lib. 3. ep. 14.

(f) Anselmo.
lib. 3. ep. 14.

An mona-
chus.
(g) Hildebertus.
p. 141.

Non desunt qui tam Cluniacensem monachum fuisse existimant; que in numero chronographus (g) Cluniacensis ait, eum fuisse discipulum & monachum sancti Hugonis, dein promotum ad episcopatum, ac scripsisse vitam ejusdem S. Hugonis magistri & abbatis sui. Verum via mihi persuasum eum fuisse monachum fuisse ante, live post episcopatum, nam ante episcopatum Cenomanensi ecclesie scholarum magister, dein archidiaconus tantum fuisse dicitur, non monachum; & in Totonensi archiepiscopatu vitam finivit. Illud certe & exploratum, eum habuisse.

huic in vasis, ut, abdicato episcopatu, fieret Cluniacensis monachus sub sancto Hugone, si per summum pontificem ipsi licuisset; quod ipse discrete testatur in epistola xxiv. ad eundem Hugonem: *cujus sumum, inquit, quæsi rursus iudicandum complexui effim, si consilium papa pontificis tui amoliri permisset.* Verum, id nec permisit papa, nec Hildebertus executus est. Certe in prologo ad vitam sancti Hugonis, quam Petrus Cluniacensi abbati ejus successoris dicavit, ne verbum quidem de monastica sua professione dicit; neque in ipsa vita, ubi agit de congressu & colloquio Hoelli antecessoris sui apud Cluniacum, ubi sanctus Hugo Hoelli archidiaconem episcopum fore prædicit. *Nec hoc audimus, inquit Hildebertus, nec presens videmus, nec beati illius viri orationum participare in illa fueramus colloquio;* nusquam vero in ejus monacho fuisse dicit.

Sub id tempus in Belli-locensi apud Loccas pagi Turonesis monasterio electus est abbas Petrus nomine, cujus electio, bano scio quo iure, interfuit Gufridus de Maduana episcopus Andecavensis. Hic etiam cum consecraturus erat, cum ad eum scripsit (x) Gufridus Vindocinensis abbas, qui Parisi electioem minime probabat: propterea quod Guillelmo cuidam, ab se ob bona monasterii sui abstracta eademmunerato, communicaverat. Petrus itaque ordinationem tantisper suspendi postulabat Gufridus abbas, dum cum episcopo hac de re colloquium habuisset. Quid exinde consecutus sit ignoramus, nec quidquam aliud de illo electio habetur in tabula monasterii Belli-locensis, cui Bertrannus præerat initio pontificatus Paschalis II. a quo privilegium obtinuit, uti & Fulco ejus successor.

Cum Bernardus Tiroensis sub Guillelmi nomine apud sanctum Medardum in pago (b) Andecavensi cum Petro eremita laruisset; missi a sancti Savini monachi exploratores, qui eum per silvarum laribula & montium recessus perquirebant, tandem locum ubi latebat, compertiunt, idque sodalibus suis renuntiant. Tum vero a Pictavensi episcopo & sancti Cypriani abbatæ mandata sigillis munita exponunt, ut Bernardum ab illa eremo ubiaberent, sibi abbatem præficerent, quod ubi per Hagocem monachum Bernardus innotuit, non illic ad marinas insulas fugere constituit, ut saltem pelagus occurreret, quem terra celare & abscondere non poterat. Fugit itaque cum nonnullis sociis, quæram sol quidam eremitæ, eorum inopia compatiens, decem & octo ovinos ad vaticum dedit, quo comito, vitæ Dei non mediocriter indignatus: Aut meat, inquit, socius oco eris, aut hoc sumus ferre desinet. An vero pauperem sub divite Christi metas? Certus sis, nihil tibi ex necessitate desuturum, si tegum Dei primum ex animo quaeritis. His dictis, summos illos pauperi, qui ebrius fessis est, dati præcepit, ea hoc latius, quod pauper pauperem Christum sequeretur. Tum vitæ dæ captem iter persequitur, & ad quandam Britanici maris insulam, quam veteres Casicum * vocant, Constantie urbi ad decem fere miliaria obiacentem, trajicit: ibique ab hominum penitus consortio remotus, absque foci, sine socio, tribus annis in summa ætatis mortalium oblivione degit, solis barbarum crudis radicibus vitam sustentans. Fuit quidam Puatæ ca. Aremetica Britannica cum tribus armatis ratibus duas Anglicanas oves meritis onctas, ovali prælio expugnarent, & mercatoribus captivis abductis in prædictam insulam ventorum, procella deportati erant. Captivis compassus Beroardus, eos a prædatoribus relaxari rogat: at nihil obtinet. Illi discendentibus ardentes pro captivis preces ad Deum & ad beatissimam Virginem fundit Bernardus. Jam tunc ad portum appulcrant, cum, resistent ventorum tempestate, horrendæ jacturi procellis, que instantem mortem intuebant, tandem votis Deo fessis ad Casicum insulam reportantur, & ad eundem Bernardi captivis libere dimittunt, ejusque precibus venio secundo ad propria redeunt. Iuxta ea sancti Savini monachi, dum Bernardum nusquam reperirent, aliam sibi refectorem præposuit; sed tandem Petrus de Stellis, comperito loco, ubi Bernardus lateret, cum ab illa insula abibat, ut infectis dictis sumus.

Poll Bernardum abbatem, cujus superius (c) facta mentio est, Naveno sancti Sulpicii monasterio pensuit Theodosius seu Tunus abbas, cujus tempore, & quidem anno MACVIT. quidam vir nobilis ac dives, nomine Sarlo, filiusque ejus Ancharius & Sarlo, ac filia Maria S. Sulpicii ecclesiam Moocelli, quam idem Sarlo uxoris frater Eumecus clericus jam donaverat, demum contulerant, ut spiritum illius monasterii beneficiorum efflor participet, & in claustrum stratum honorifice humarentur. Idem Sarlo paulo post, Jerusalem professurus, quædam vineas & alia pendia Deo & S. Sulpicio ac dilectis, ut ipse loquitur, monachis in eleemosynam dedit. Hinc ipso anno Constantinus quidam, ejusque frater Salvaticus eodem loco quidam res tribuunt, accepto pretio quadraginta solidorum, ea tamen lege, ut mille missæ pro anima fratris sui Almerici celebretur.

Anch. Bened. Tom. V.

Y y

ANM. CHR.
1097.

LX.
Abbas Belli-locensis.
(x) Gufrid.
(b) P. 92.

LXI.
Bernardus
Tiro. a S.
Social mon-
chi quærit
fugit.
(c) ibid. 21.

* Casisy.

LXII.
Naveno ab-
bates.
(c) P. 104.
num. 71.

Petri vicomitilis consanguinei sui auctoritate fratres, locum pecunie pretio comparare tentavit, sed re infecta, abbas sancti Benedicti Nantoniacensis, adhibito sancti Florentii monacho, cujus germanus fuerat proconsulem tenebat, multo pretio praedictum monasterium acquisivit, postisque canonicis, monachos suos illuc induxit. Hoc comperto, Burdegalensis archiepiscopus, monachos & Petrum proconsulem, simonia reos, anathemate multavit; praecepitque ibidem restitui canonicos, qui Francicum, a portaro sancti Emiliani corpore, se receperant. Restitui eo loci canonicis, forte contigit, ut unus eorum ad monasterium sancti Dionysii occasionis causa tenderet; qui a Nantoniacensibus in itinere comprehensus, & in carcerem conjectus est, tam diu detentus, quoad illi sexcentos solidos ab eo extorserunt. Cum hac de re presenti synodo Santonensi proclamassent canonici, a patribus constitutum est, ut canonicis Nantoniacensibus sacerdos satis. Inducias ad sequentem diem petijt Nantoniacensis abbas obtinuitque. Verum postea die fugatus est. Tunc judicare Auliciensis archiepiscopo, omnis consilii placiti locus ab episcopis et interdictus est. Rem ita narrant canonici in litteris ad Urbanum, pecunia quos sit fides. Demum Arnaldus Guiraudus, Burdegaleosis post Amatus archiepiscopus, canonicos regulares sancti Augustini ex Stirpeni abbatis in eam locum induxit, quibus Almonem abbatem praefecit. Nunc locum occupant canonici seculares. Ex his emendanda sunt nonnulla, quae de illo sancti Emiliani monasterio in secundo tomo (a) dicta sunt.

Ad hunc annum MCCVII. revocanda est causa Rotberti abbatis sancti Remigii apud Remos, in synodo Remensi a Majoris archiepiscopo agitata. Quantum erat an Bernardo Majoris-monasterii abbati, cujus antea monachus fuerat, subiectus esset debet nunc abbas, ejusque correctioni obnoxius, uti contendebat Bernardus, qui multa ab eo inordinate gesta fuisse enasabatur. Re ad synodum Remensem delata, secundum Bernardum sententia dicta est a Majoris archiepiscopo, qui Bernardo svere, & in Rotbertum non bene affectus esse videbatur. Ab hac sententia Rotbertus provocavit ad Urbanum papam: cui Lambertus Arethabensis praefatus laus in synodo Remensi rationem reddidit, scripta (b) ad eum epistola, quae pontifici significat, convenisse Remis provinciae coepiscopos & abbatem a metropolitanis convocatus, ubi inter cetera negotia reclamaverit domnus Bernardus Majoris-monasterii abbas adversus Rotbertum sancti Remigii abbatem, constans se eum nec per se, nec per alium, Remensi ecclesiae liberum, nisi salva professione & subjectione Majoris-monasterii contradidisse; quod ita constare domnos archiepiscopos asseruerit. Adversus inquam Bernardum abbatem, quod cum multa de praedicto Rotberto abbate perperam fieri contempnisset, eum primo per epistolam, postmodum per idoneos homines submonuisset, ut condico die ac tempore in capitulo Majoris-monasterii se siceret: alias Bernardus ipse sententiam in eum proferret, aliquam violatam professionem eum, & sanctae regule contemptorem. Ipsum autem Rotbertum, consulto archiepiscopo, hoc ab eo responsum accepisse, Bernardo et obtinereperat: si minus, qualem in eum sententiam ferret, eandem ab se confirmandam. Cum vero ad praefatum diem in Majoris-monasterio non assisset Rotbertus, excommunicationis sententiam in eum fuisse prolata; quibus in synodo expostum, judicatum est ab episcopis & abbatibus, alterius monachum ab archiepiscopo non esse revocandum, sed prout in potestatem abbatum sui redigendum. In fine rogat Lambertus, ut, si forte inobedientis & excommunicatis illo, qui apostolicam sedem appellavit, pontificem adierit, ne audiat contra judicium episcoporum, contra religionem abbatum: sed ut synodalis sententia pontificali auctoritate confirmetur.

Post episcoporum judicium Rotbertus ad Urbanum profectus est, sine dubio commendatitialis amicorum litteris munitus. Supplicavit preces & rationes benigne audire pontifex, synodique Remensis sententiam cassam & irritam declarandi iuravit, scripsit ad Manassem archiepiscopum litteris, quibus hoc decretum pronuntiat, ut, emancipatum semel a suo abbate monachum, ut ad abbatiam promoveretur, ejus decemque dominationi & correctioni non esse obnoxius. Hoc autem pontificis judicium Lambertus Arethabensis episcopo significavit (c). Rotbertus S. Remigii abbas, ut se ipse dixit, expressit, contristaturque, se absolute a Majoris-monasterii abbatis dominatione vix absolute fuisse. Cum vero nec se Rotbertum restitutum vellet Manasses, Baldicus Burgundensis abbas, quem forte praecceptorem habebat, eum Odol. Osiensis episcopo & cardinali, cujus magna erat apud papam auctoritas, verbis commendavit. Is, praemissis Odonis laudibus, magnopere eum rogat, ut Rotbertum sancto Remigio reddat, perperam vexatum ab archiepiscopo Remensi, qui Philippo regi, adulteri reo, contra facta die seculo Romanam imposuit. Sic enim Baldicus Odonem compellat.

Annal. Bened. Tom. V.

Y y a

Un.

ANN. CHR.
1097.

(a) lib. 24.
c. 16.

LXV.
Rotbertus &
Bernardus &
Remigii causa
canonizata.

(b) Eodem
Mssell. in. 51
p. 394.

LXVI.
Remensis syn.
nodi sententia
reversita.

(c) lib. 25.
c. 17.

Rotbertus O.
doni ordinem
concedit
co.

ANAL. CHR.
1097.

(a) F. 1200.
cf. 14.

Unicus est, Odo, mihi filius, immo combas;
Pro quo devotus adfuit tuis pedibus.
Namque manum super hunc amicum aggravat ille Remensis,
Irem qui papa funditus emittit;
Impositis siquidem regi diadema (a) Philippo;
Nunc & in hoc papa negligit imperium.
Propterea funda mea videretur, funditus, Oda,
Ut mihi perficiat hanc tibi rem facilem.
Abbas pariter sustinet urbis vestro,
Ut restitueretur filius ille meus.
Quod confirmaret in eo Romana potestas,
Inconvulsam sit, permanentique ratum.
Et poterit, & debet, nisi me contemseris, Oda,
Abbasque sancta reddere Remgia.

LXVII.
Monachi &
mancipio
petes abbas
rem.

Hec scripsisse videtur Baldricus post Urbani iudicium, quod Roma hoc anno latum fuisse discimus ex tabulario Remigiano in hac verba: *Annus ab incarnatione nostris sacris postquam de Gallis Ur. can. papa Roman redierat, missi litterae Man. adf. Remensi episcopo, non prius finitibus depasiti, sed successores (post Raimundum) Man. fil. catholici, per Robertum abbatem B. Remigii, qui monachos suos B. Martini Monacho monasterii, in quem ducescenti episcopi Remensi ecclesie praedictam fuerant, dicentes cum de iudicia & iustitia abbas sui pendere, & ejus obedientia & dilectio plura subesse debere, & de ea in capitulo suo, sicut de monacho suo tractare; quod his verbis cessavit Romana ecclesia, & Romana sedes apostolica. Urbanus episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri M. Remensi archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem. Abbas sancti Remigii causa in praesentia nostra & nostrorum nostrorum episcoporum & cardinalium diligentius discussa est inquisitione, & ad hanc tandem finem perducta. Iudicium episcoporum prolatum super eum cum hac ratione reprobatum videtur: quia postquam filius a patre emancipatus est, sub eorum & dominationem patris redire debet. Iudicium laicum non cogitur, nisi sponte ipse rogaverit. Promotionem (b) eum abbas emancipationem accipimus; & idem sub potestate abbatis redire non debere iudicamus. Hinc est, quod monachus ad episcopalem & abbatialem dignitatem promovetur, si non potest nisi cum sui abbatis consensu & emancipatione (quem emancipationem non ad capitulum, sed ad solem abbatem pertinere docet Bernardus in epistola cxxii.) qui emancipatus fuerat alio concedere debet, quorum formulam in probationibus (c) ad Praetentiale Theodori videmus licet. Cum vero abbas ipse ad episcopatum assumitur, totius conventus requiritur consensus, qualis Anselmo Cantuariensi alio concesserat (d) Innocentius. Plura hac de re apud studiosissimum Cregium in Glossario, ubi de rebus Robertas, obituem, Iudubini Monachi archiepiscopo: cuius averiam seipsum reformidans Robertas, Ierusalem profectus est, quique expugnationis se interfectis testatur in libris, quos de expeditione Ierusalem composuit in cella Senectus, ubi privatus degerebat, reliqua Baldrici, an Burchardo, qui in eius locum in abbatis Remigiana successit est, dicat. De ejus nihilominus ratione & de causatione Baldrici abbas noster est anno m. in concilio Pictaviensi: est, atque respectu, abbatialis dignitas Azmario meritisimo pallori celsit.*

(b) F. 1200.
F. 1201.
F. 1202.
(c) F. 1203.
(d) F. 1204.

LXVIII.
Odo episcopo
officiis
ex monacho.

Quod attinet ad Odonem episcopum Othensem & cardinalem, id ad illam dignitatem promotus fuerat post Urbani electionem, qui eam tenebat. Monachus fuerat, ut ille, Cluniacensis, teste Baldrico, in quo multa elogio oneratur, dicitur ab eo pontificem decet, regula morum, consilium papa, regula iustitia, ecclesia robusta, & columna, cujus notitiam se accepisse dicit Baldricus per amicum suum Widonem, per quem hos versus ad Odonem tulit. Haec Odonem seu Urbanum in summo pontificatu, ut in episcopatu, successorem totorum sacro vaticinatus est poeta, uti ambo Cluniaci monachi fuerant. Sic enim canit salus vates;

Odomi scilicet heres in pontificatu,
Mox in papam subducendus eris.
Hic laus, hic amor, hic fides cupit lingua.
Hic alii sancti precant integritas;
Immo hoc debetur sanctae religioni;
Vos ambo idem Cluniaci genui.

de.

*Ante que fuerit, nec Officiis subfuit ambus;
Aliter papa fuit, nec minus aliter erit.*

ANN. CHR.
957.

Exstant ipsius Odonis versus ad Balduinum abbatem, ex quibus intelligitur, cum postea delectatum & pro tempore instructum fuisset. Nec plura de Odone, quem eisdem cum Urbano generis fuisse nonnulli opinantur, sed nullo fundamento. Certe id non omittendum fuisset Balduino, qui cum in ceteris cum Urbano data opera comparat.

Et erat Silva-majoris monachorum fama religione, ut non modo ad vicinas, sed etiam ad longius positas regiones, Hispaniam & Angliam pertingeret. Non mirum proinde si pervenerit ad Belgicam secundam, ex qua sanctus Geraldus Silva-majoris institutor & primus abbas ortus erat. Hac fama incitatus Hugo Regimontis comes cum Milcinde uxore & filiis suis alodium Novelli *, duobus leucis ab urbe Regimonte * situm, aliaque pradia Silva-majoris monachis contulit, ubi cella ejusdem instituti constructa est. Huius donationis litteras refert Marlorius (a) datas *Regimonte castello*, anno ab incarnatione Domini MCCCIV. indictione v. quibus apposita sunt signa *Godefridi comitis castelli Porcensis* *, ut in fidei exemplaribus legitur, *Orbanis comitis de VVarch.*, *Dudonis de Senone.* *, *Albertis filii Harris*, *Manfredis filii comitis Hagenis testis & auctoris* *basilicam donavit*, & *VVilhelmi proparii de Belbe*, quem locum Hugo eidem quoque monachis largitus. Huius cella preerat anno MCLXV. Arnaldus prior, quo tempore Guilelmus filius Willelmi Regimontis comes Braganensis ecclesiam ad Molam prebendam cum ipsa ecclesia per maritum Samsonis archiepiscopi eidem Arnaldo priori & cella ejusdem loci tradit, assensiente Beatrice ipsius conjuge, fuisse filium; quod de re cum ulla esset controversia pontificato Alexandri I. L. cum pontifex Hergoaldus Suffoniensis episcopo & Petro abbati sancti Remigii, delendum commisit: qui, auditis utrimque partibus, Braganensem ecclesiam monachis adjudicaverunt, restituerunt eis preposituram & prebendam, quas Gossedes de Micerlis & Johannes filius ejus occupaverant. Hanc cellam modo possident Patres Congregationis sancti Viti, qui novam loco splendorem, novaque aedificia rediderunt.

LXIX.
Novelli cella
condita.

* Regimonte,
* Estela.

(a) Marlorius
p. 119.
* de Chateau
Verrie.
* Senone.

Hoc tempore Guillelmus de Campellis *, sic dictus a cognomine Brigenfis pagi opido, ex quo ortus erat, dialecticam in urbe Parisiorum docebat, multosque habebat auditores, in his Petrum Abaelardum, de cujus vitæ primordiis hic quædam præmittenda sunt ad res subsequentes illustrandas. Is se ipse depingit in historia, ut ipse vocat, calamitatum suarum, ex qua sequentia depromemus. Natus est Petrus Abaelardus in opido Palatio *, quod in aditu minoris Britannie octo ab urbe Namnetica miliaris orientem versus remotum est. Patrem habuit Bercerarium, militis seu nobilis generis, litteris utcumque imbutum, antequam militari circulo insigniretur, qui demum sub finem vite monachus factus est, Luciam matrem, quæ & ipsa sancta est mariti exemplum. Hi Petrum primogenitum suum litteris præsequam armis instrui caraverunt ille vero litterarum studia militari prætulit glorie, quam cum hereditate & primogenitorum prærogativa stratis suis reliquit. Dialecticam in primis studiosus, varias perambulavit provincias, ubiqueque illius artis studia vigere intellexit; sed tandem Parisios pervenit, ubi Guillelmum de Campellis, qui tunc in hac urbe exercebat, magistrum habuit. Ut erat acris ingenii & in arguendo perulans, cum magistro primam acerbissimam fuisset, brevi ejus indignationem & condiscipulorum emulationem & invidiam in se concitavit. Tam ingenio suo nimium confusus, scholarum magistrum adhuc adolescentulum, obnoctare incussam Guillelmo, apud Melidunam * opidum obtinuit; nec multo post scholas transfudit ad castrum Corbolicum *, quo Parisiacæ urbi vicinior esset. Illic cum frequenter haberet discipulos, ex immoderato studiorum labore infirmitate contracta, se patriam regressus est: ut ubi convalescit, Parisios reversus, dialecticam discende causa, iterum se consilii ad scholas Guillelmi, qui regularium clericorum habitum suscepit, in suburbio sancti Vithonis Martyris scholas tenebat. Inter disputandum frequenter cum eo Petri confidus erat de Universalibus, de quibus Guillelmus ita sentiebat, ut remanens essentialiter rem totam simul *inopari* suis *inofficiis* *adferret* *indivisi-* *bus*; quæ sententia Petro haud probabatur, qui Nominalium sectam præferrebat; unde Otto Frisingensis cum Roscelino fuisset discipulum scriptis, tametsi Petrus nesciam id dicere dicit. Si ei credimus, ex his consiliis sententiam suam Guillelmus correxit; quæ res adeo ejus emulationem immisuerit, ut illius discipuli, eo relicto, ad Petri scholas consolaverint. Hinc nova in Petrum invidia, qui Melidunam demum scholas transferre coactus est: ut, cum Guillelmum ad vil-

LXX.

Petri Abaelardi prius
facti.
* de Chateau
Verrie.

* Palatio.

Disidium
cum Guillelmo de Campellis.

* Melidunam,
* Corbolicum.

ANN. CHR.
1097.

lam suburbanam se contulisset, reversus ille Parisius, in monte S. Genovefa docere coepit; quo audito, Guillelmus in urbem regressus est: sed a discipulis relictus, non post multum tempus, quasi iam alterius de mundana desperant gloria, ipse quoque ad monasterium conversus est: oriam: sive id intelligendum sit de monachorum instituto, ita ut illud Guillelmus canonicali, quod iam professus erat, praeferat: sive de regularibus S. Victoris exercitiis, quibus se totam, vel ito scholarem magistratu, mancipaverit. Hildeberti prima epistola *Villelmo de Campellari* in libris manu exaratis inscripta est, cui gratulatur, quod ecclesiasticis divinisque studiis omnia, elegerit abiectione esse in domo Dei magis quam habitare in tuberculis peccatorum: et non probat, quod ipsi a quibdam persuasum, fuisse dicit, ut ab omni lectione, id est docendi munere, praeiret abstineret. Quod tamen refutasse non videtur, paulo post promoveat ad episcopatum Catalaunensem, id est anno actum, et scribit Albericus, de forte paulo citius.

S. Victoris
monasterii
etl.
82.

(s) Chesi.
10. 4. p. 117.

Hic non levis occurrit difficultas, quo pacto Guillelmus, qui episcopus anno saltem sacro, factus est, canonici regularis habitum in suburbano sancti Victoris monasterio induisse dici possit, cum illud monasterium ipso tantum anno a Ludovico VI. conditum fuerit. Certe id diserte attestant versus ubi ipsi canonici regularibus antiquitus editi, de vulgari apud Chesium (s): ubi hoc monasterium a Ludovico VI. conditum fuisse dicitur.

In cella veteri trans flumen Parisiorum.

quo veterem traditionem confirmat, scilicet hic antea id tempus extitisse cellam sancti Victoris Massiliensis. Annus porro diserte exprimitur hoc disticho.

*Christi centum tum mille decem & tribus annis,
Templum hoc Victoris firmavit regalis honoris.*

(s) Hist. p.
320.

Certe Sugerius in libro de ejusdem regis vita, sancti Victoris monasterium a fundamento (s) ab eo constructum fuisse asserit, sed unum non exprimit, quem tam ex praemissis veribus, tum ex illius loci vetustis documentis recte discimus. Quo igitur pacto, inquam, Guillelmus illic habitum canonicalement induere potuit longe ante illum unum, quo jam Canislausus episcopus erat? Sed hoc facile ita conciliari possunt, ut Rex Ludovicus eo loci monasterium anno actum, a fundamentis construxerit, ubi ante id tempus canonici regularis illa ruinae cella degebat; eundemque locum in obbatiam creaverit, praeposito illic primo abbate Guidalmo, cui, teste Sugerio, familiaris consuebat. Huic spectare pulvis praedicti versus, qui sic incipit;

*Illustri genitor Ludovici rex Ludovicus,
Vir clement, Christi servorum semper amator,
Ipsium fecit pastorem canonicorum
In cella veteri trans flumen Parisiorum.*

De his haudenus.

Interca Berengario Petri Abbatardi patente sacro monacho, mater ejus Lucia, qui monasterium quoque institutum amplecti volebat, cum in patriam reverti coepisset; quo facto, ille in Franciam, ut theologiam doctrinam addiceret, iterum rediit; quo tempore Guillelmus Catalaunensem episcopatum adeptus est, scilicet anno actum, quo loco cetera Petri facta persequemur, ubi cum ad Anselmum Laudunensis auditorium profectum ostendemus.

LXXI.
An auctor
epistola
contra
Rufinum.

Ex his dubitare licet, ut Petrus Abbatardus auctor sit vulgatae inter ejus opera epistola cum hac inscriptione: *G. Dei gratia Parisiensi sedis episcopo, auctor venerabilis ejusdem Extensis etc.*, P. debita reverentia subjectionem impetieram. In illa epistola auctor, quique sit, sibi notum fuisse aut a quibdam suorum discipulorum, carbolocae fidei hostem illum unicum, cujus haeresis in concilio Basiliensi damnata fuerat & exilio punita, nullum in se contrarium & minas evocasse viso quodam opusculo suo de *fide sanctae Trinitatis*, quod auctor ipse contra ejus haeresim composuerat; eumque ipsius Parisiensis episcopi editum expectare, ut hoc opusculo latentes haereses demonstraret: quod si ita sit, rogat epistola auctor, ut statuo loco & tempore, se praesente, coram episcopo po res iudicaretur. Interim addit Deo se gratius agere, quod summum Dei iudicium de fidei labefactorem, in fide contrarium perferat; & quod in numero bonorum hominum habeatur ex ejus insinuatione, quoniam solis bonis semper

per infectam esse constat. Quippe qui contra egregium illum praeconem Christi Robertum de Archiepiscopo cantuariensi natus est episcopum consagere, & contra illum magnificam ecclesiam decessum Angliam Cantuariensem Archiepiscopum adeo per contumaciam excessit, ut ad regis Angliæ imperium ab Anglia rursus impudens ejus contumacia sit ejacta, & vix tam vix ecessit. Hæc epistola Petro Abaelardo tributa est, tam quia ejus nomen a littera P. incipiat, tam maxime quia nullum ejus nomen a temporis auctor invenitur, qui de sancta Trinitate scripsit, præter Petrum Abaelardum, cujus Introductio ad Theologiam ab ipso inscribitur, (a) (e) *Abel. hyl. collap. c. 9.* Tractatus de Unitate & Trinitate divina. Verum hæc epistola scripta videtur longe antequam Abaelardus theologie studisset, necnam antequam prædictam introductionem composuisset. Hæc quippe inscripta est Parisiensi episcopo, cujus nomen a littera G. incipiebat, adeoque, vel Galoni qui anno MCXV. decessit, vel Guillelmo, qui non ultra annum MCX. superstitis fuit, & Fulconem successorem habuit ad tres annos. Saltem ex his argumentis patet, falsum fuisse Chesnium, qui in notis ad hæc epistolam ait, eam ad Godfridum episcopum scriptam esse: certumque est eam Guillelmo inscribi non posse, qui anno MCX. mortuus est, cum necdum rebus theologicis dedisset operam Abaelardus. Verum dubitare licet, num Galoni episcopo, qui Fulconi episcopo anno MCIV. successit; an Gerico, qui anno MCXVI. Galonem suscepit, inscribi possit. Quocirca observandum est, Abaelardum non ante annum MCXVIII. suum illum de Trinitate tractatum composuisse, cum jam monachus esset Divionensi monasterio, ad quod anno circiter MCXVI. se recepit. Hinc locus Galoni præcluditur, qui ipso anno e vivis excessit, eodemque anno Robertus de Archiepiscopo. Superest ut hæc epistola Gerico inscripta dicatur. Verum cum supersit Robertus de Archiepiscopo edita sit, & forte vivente Anselmo archiepiscopo, ut ex textu mox relato colligi potest, quædam vix decessit, hæc epistola vix Abaelardo ac de vix quidem tribui posse videtur. Accedit quod Abaelardi opusculum de Trinitate nequam scriptum videatur contra Roscelinum, quem cuquam nominat, & eusque sectam, id est Nominalium doctrinam videtur ad præfisse. Hanc epistolam Abaelardo affirmare adjudicant Baluz in tomo 2. historici Universitatis Parisiensis, & Gerardus a Bofcho in historia Parisiensis ecclesie.

In Burgundia Flaviniacense monasterium jam septem annis pastore destitutum erat post mortem Rainaldi, Burgundiam ducis Fratris, qui ultimus illam abbatiam obtinuerat. Tunc contigit, Jarentone Divionensi abbati in reditu ex Anglia (b) *(b) P. supra c. 57.* adhuc in Nortmannia morante, in cujus comitatu Hugo monachus erat, ut Bernardus archidiaconus Lugdunensis consecraretur in episcopum Matifonensem ab Hugone Lugdunensi archiepiscopo, assistentibus Haganone Adoni & Walterio Cabilonensi episcopis, qui ad exequium Landrici Matifonensis episcopi convenissent. Illic conquisit est Haganone de Flaviniacensis ecclesie desolatione, petiitque ab Hugone archiepiscopo, ut præstaret Hugo monachus, qui ipsi familiarissimus erat, illi abbas institueretur; quod vix obtinisset, nisi canonicorum & laicorum preces accessissent. Ubi archiepiscopos assensit, missus est Cabilonensis episcopus ad Jarentonem abbatem, qui jam Divionem redierat, ut apostolica auctoritate ejus consensum & Hagonis obsequium eliceret. Confirmata electione, & condito ad consecrationem die, electus abbat archiepiscopum, qui ejus anxietatem plurimum consolatus, eum ad Haganonem episcopum, consecrandum remisit, scriptis ad eum litteris, quas ipse Hugo refert, in quibus hæc verba: *Quæsitur a vobis multa sedulitate & instantia carissimum fratrem nostrum, Divionensi ecclesie monachum Haganonem, quem, vobis assensuramus, cujus nos sedulitati credidimus, immo cujus lingua vox nostra erat; & quod quæsitur, ab invito & nolente quasi extorsistis. Electionem igitur ejus a vobis factam apostolica auctoritate confirmantes, consecrationem ipsius pro debito vestro vobis imponimus; certum habentes, quia & si corpore, absentes sumus, spiritum præstare ad honorem Dei per Christum in Spiritu sancto consecrationem eodem interuenimus, & faciles vobis cooperatores erimus.* His litteris Haganoni rediit, Hugo electus Flaviniacensem profectus est hoc ipso anno, 1. kal. Decembris, die festo sanctæ Cæciliæ, & postea die abbas consecratus anno octavo tricesimo secundo. Ille est Hugo monachus, qui cum Rodulfo sancti Viti abbate, ceterisque eiusdem loci fratribus, a Theoderico Viridunensi episcopo pulsus, Divionem (c) *(c) lib. de ag. p. 6.* cum illis se recepit ad Jarentonem abbatem, cujus hortatu stabilitatem suam ibidem firmavit. Is statim a sua ordinatione monasterii rebus faciendis ac recuperandis animum adiecit, quæ omnia fuit in chronico suo commemorata: in his fratres domus castri, quod alim Sedunum, reditus Pleudunum, *unc Bismerus* *et dicitur*, reddidit ecclesiam ipsiusdem castri cum suis adjacendis, quo de loco alias egimus. *et dicitur.*

Inter varias donationes, quæ Molifonensi ecclesie tempore sancti Roberti e-

XXXII.
juliam

ANN. CHR.
1107.
Alfense mo-
nasterium &
Balearense,
panduntur.

Jardem loci abbatis primi factum sunt, censendum est fundus Alfensis seu Alpeensis, cujus donatio in veteri inditanenno Molisimensi ecclesia facta fuisse dicitur ab Hamberto comite, Citaldo de Alingia, & Gibone milite, ut ibidem cella fieret. Tum ejus loci religiosi fratres, *fratelli patris nostri Ewardi filii praeceptis caritatis inhaerere volentes*, a Molisimensibus postulasse abbatem sibi ex eorum curis praeposui, qui eos secundum regulam praedictam regeret, & Molisimense abbati correctioni ubi ubi esset. Si quando vero ejus loci monachi a regula defecissent, hic locus denovo in cellam converteretur. Id poena definitum legitur a domino Roberto Molisimensem abbatem primum in praesentia subscriptorum, domini *fratres Voldani, in eodem loco primum in abbatem constituti, Alberici Molisimensi prioris, Voalteri monachi, Leselini monachi, Stephani quoque monachi*, cujus nomen id scriptum est; confirmatum a domino Roberto Lingonesi episcopo, & a Guidone Genevensi episcopo; eidemque pacto ussenserunt Hambergus comes & Gerardus de Alingia, & Giso miles, a quibus abis, inquit Molisimenses, est ille locus attributus. Actum est hoc anno ab incarnatione domini millesimo octavo, indictione iv. (lege v.) pontificatus domini Urbani secundi papa anno nono. His litteris apposta sunt signa Roberti Lingonesis episcopi, & Guidonis Lingonesis. Hoc est Alfense monasterium, diocesis Genevensis, ad cujus monachos Alpeses nullus sancti Bernardi episcopi CALTI, qui tam rectos ab ordine nigram monachorum ad Cistercienses transiebat.

(*) P. 68. d. 6.
n. 97.

Eodem fere tempore conditum fuit Balearense Vescotienensis diocesis canonicum, ad Cistercienses quoque processu temporis transiitum: cujus loci monachi cum Alpeisibus uno uctu. controversiam habuerunt, quam Robertus Molisimensis abbas eodem anno composuit, at suo loco videbimus. In libro de vita, ejusdem sancti Roberti viri Dei ad locum Hava profectus dicitur, ut quosdam eremitas, qui illic degebant, inviseret, & consiliis suis instrueret. Dubitavi aliquando ut id intelligendum sit de Alpeis loco, an potius de alio loco distito a Molisimo quinque tantum leucis, Hava etiam nunc dictu, ubi tres solitarii, Bosfo, Johannes & Milo, habitasse perhibentur, quod praedium est habens canonicus Molisimensis. Porro ex perditio instrumento manifestum est, quod alias (*) observavi, Alberticum priorem & Stephanum monachum abbas Molisimi hoc anno recessisse, cum idem instrumentum in praesentia Alberti prioris Molisimensis factum sit, & a Stephano monacho scriptum: ac proinde illi nondum Cistercium hoc anno migraverant.

LXXIV.
Cluniacensem locum
com Teuorchio.

Duplex fuit hoc tempore controversia Cluniacensem cum Teuorchienibus: una de Arbosiaco, quam venerabilis Hugo Cluniacensis abbas cum Petro abbate Teuorchienensi hoc anno composuit: altera de plicatione in fluvio Segura seu Araric, & de *horum summa, quae quorundam Salis*, quam a Teuorchienibus tenere ascriptam fuisse Cluniacensibus concedebatur. Rem ad curiam comitis Nisticomensis detulit Hugo Cluniaci celsarius, ubi, arbitro cum aliis proceribus Hamberto de Bellojoco *, sententia secundum Cluniacenses lata est. Verum cum ei nollet acquiescere Teuorchienenses, interpellati ab Hugone celsario Urbano papa, Hugoni Lugdunensi archiepiscopo mandavit, ut Teuorchienenses ad iustitiam compelleret, abbasque sede sua interdicere, dum Cluniacenses fecisset satis. Paruit tandem sententia Petrus abbas, passio incho cum domino Guaceranno, cugino domini Gualtero, domino Ilio Cluniacensis villa decano, domino Hugone celsario, & domino Adelardo decano de Perona. Hic est Petrus Teuorchienensis abbas, cui Gualfredus Andecavorum praefat anno superiore contra ecclesias (b) Doadi * castrum cum jure monachorum in eis substituendi in locum, canonicorum: cujus rei littera appositum est inter alia signum Machodi archidiaconi & episcopi Redonensis, qui tunc primum ad illam sedem promotus fuerat.

(b) Teuorch.
p. 117.
* Doai.

LXXV.
Saviniacensem locum
com de vicinis.

Humbertus seu Umbertus de Bellojoco, mox laudatus, arbitrat quoque fuit alterius controversiae, quae orta est inter *obedientiales monachos* canonicos Saviniacensium, diocesis Lugdunensis, *etiamque vicarios*, qui vicatili stipendium suum augeri volebant ex terra, quae de novo illi obedientiales in suis cellis adquisierant. Quae hac de re ad Irenaeum Saviniaci abbatem relata, placitum inditit abbas in villa Saviniacensi, cui Umbertus de Bellojoco, aliique viri nobiles convocati interfuerunt. Casu utrimque discussa, a domino Umberto desistam eis, casum & iuram esse vicariorum possessionem; obedientiales vero monachos rebus acquisitionis pacifice sui debere.

Marti eccle-
sia eisdem
data.

Hoc ipso anno Ramonellus Santonum episcopus perditio Saviniacensi monasterio & iterio abbati contulit ecclesiam S. Martini, suam prope castrum Martellae, in vicis, qui vocatur Nozra, ea conditione, ut nulli alii ecclesiae sine celum in subactu esset, praeterquam abbas S. Martini de Saviniaco: propterea quod

1. illa ecclesia parochialis principatum obtineret super alias parochiales eccle-
 2. sias.

3. Apud Nivernum verus erat quondam puellare monasterium, beata Maria &
 4. S. Stephano sacrum, cuius primus auctor S. Columbanus existisse traditur, in
 5. suburbio positum, quod venustate collapsum Willelmus Nivernensis comes ante
 6. annos viginti quatuor (a) inlaute aggressus erat, & canonicis quibdam re-
 7. gularibus, qui S. Silvestri regalem locarentur, tradere constituta. Ad hoc
 8. consilium effectus caruisse videtur, siquidem subsequenti tempore ejus aulico (b)
 9. intridit, *insurgens & exhortans domo Hugonem, prius quidem decanum, postea ve-*
 10. *ro Nivernensi episcopo, jam dictam beatam Dei genitricis, necnon & gloriosi proto-*
 11. *martyris Stephani monasterium jam jam dirutum & omnino perfundatum, funditus*
 12. *recondicare, & reliquos monachos ordinis viros inhiberi constituit, quos inter ipsum*
 13. *& Deum haberet mediatorem, & apud supremum Judicem pro potestate suis iudicibus*
 14. *intercessores.* Atque ut id opere compleret, primum quidem locum ipsum val-
 15. de munitum ambitu clauit, ac tribus terribus *moenibus* monasterium inlavit,
 16. hinc claustra, aliisque regularia aedificia cum capella infirmorum ab eo ad-
 17. ficata; ecclesia vero congruit ornamentis decolata. Ad viduum vero aliaque
 18. alius necessarios servorum Dei ibidem commemorantibus, suorum in coelesti cu-
 19. stia advocatarum, tutum *burgum*, quod S. Stephani appellari voluit, eidem
 20. contulit, nihil omnino sibi reservatum. Ad haec ejusdem suburbii homines libe-
 21. ros esse statuit a quavis evasione & ab expeditione militari, ita ut semper
 22. in pace remaneant. *Sufficit enim mihi, inquit, ut domui eorum monachi forent*
 23. *pro me ad Dominum intercedentes.* Mito alias donationes a munifico illo comite
 24. eodem loco factas, quem domus Hugonis sanctissimi Clotaevii abbatem, domnoque
 25. Petro priori, & ceteris fratribus Clotaevianibus, eorumque successoribus, lau-
 26. dante Willelmo nepote suo, concessit. Acta sunt haec idibus Decembris hu-
 27. jus anni, quo die ejusdem loci ecclesia ab Ivone Carnuteni episcopo consecra-
 28. ta est, praesentibus venerabilibus episcopis, Gaudeno Nivernensi, Galterio Ca-
 29. bilonensi, & Humbaldo Autissiodorensi.

30. Et hoc loco Galliae christianae fationis auctores Gaidonem hoc anno Nivernen-
 31. sem episcopum fuisse loco Hugonis, qui in vulgatis indicibus notatus erat; hunc episcopum
 32. ejus obitum anno MXXIV. reponunt, epusque successorem Robertum, Willelmi co-
 33. mitis Nivernensis filium, quem in alio catalogo desicil facientur. Verum Hugonem
 34. istum ad annum saltem MXXXIX. vixisse, ac sedem tenuisse constat: nec Robertus Ni-
 35. vernensis post eum episcopus fuit, sed Autissiodorensis, & ipse Hugo successorem
 36. habuit Gaidonem, successorque Hugonis episcopo patris suo, ejus nominis secun-
 37. do, qui Willelmo comiti primus auctor fuisse inlaute S. Stephani monasterii,
 38. in quo Hugo ejus nepos monachos instituit. Hoc postremum patet, tam ex pri-
 39. mis Hugonis eo nomine secundae litteris, a me superius (c) laudatis, in quibus
 40. ait, quod quidam *clericus* nomen Hugo, *nepos*, inquit, *monachi*, *usque ecclesiae*
 41. *decani*, mediam partem illius ecclesiae habuisse dicitur: tum ex permisso diploma-
 42. te Willelmi comitis asserentia, se hoc monasterium restituisse, *exhortans*
 43. *domum Hugonem, prius quidem decanum, postea vero Nivernensi episcopo, qui in char-*
 44. *tario Nivernensi anno MXXIV. interveniens dicitur, in ead. Nivernensi, scilicet vita,*
 45. *quon die testamentum de bonis quae sibi de episcopatu proventura sunt, instituit;*
 46. *quartam eorum partem monachis in monasterio sancta Mariae sanctique proto Step-*
 47. *hani in suburbio suo creatis servientibus erogari praecipit. In quo silicet monasterio*
 48. *sui sepultura locum elegit, si quidem in hoc vel Autissiodorensi Episcopatu suis ob-*
 49. *itus contingeret.* Idem porro adhuc episcopus erat anno MXXIX. ut testantur ejus
 50. litterae, in chartario Nivernensi a nobis lectae, quibus praedium quoddam in vil-
 51. la testuoli Augathodoneensi Polino frum, Patricianis S. Benedicti monachi
 52. sub anno centio quinque solidorum impetrat: cuius concessionis litterae hoc mo-
 53. do incipiunt: *Ne un fieri volumus ego terram Hugo Nivernensi episcopo, & can-*
 54. *cella congregatio nostra comitis sancta Mariae ecclesiae filius, tam praesentem quam*
 55. *verum posterum, quod Petrus prior & monachi de Parvicia cum quingentis laicis or-*
 56. *ganis ante praesentem nostram in capitulo S. Cyriaci, benedictus populum, ut e-*
 57. *go & conventus vestri quandam terram, in Augathodoneensi territorio sitam, in villa*
 58. *silicet, quae dicitur Polzeas, quae de burgo canonicorum esse videtur, Deo &*
 59. *sancta genitricis eius Mariae & S. Benedicti, & fratribus ibidem Deo servientibus*
 60. *ad usum concederemus, quod Hugo episcopus cum canonicis sinit, modo ne*
 61. *mutata inter utroque fraternitas & hospitalitas servaretur.* Actum Niverni publi-
 62. ce anno MXXIX. Jam anno MXXIV. subsciplaras Hugo tertius charta, qua Wil-
 63. lelmus Nivernensium comes abbatiam sancti Visochi martyris, in suburbio Ni-
 64. vernensi suam, subiecit monasterio beatae Mariae de Caritate ad Ligerim. Eam-
 65. dem

LXXVI.
Nivernensi
S. Stephani
monasterium
inlaute
(a) V. libellus
ann. 14.
(b) ibid.
clav. append.
p. 171.

LXXVII.
Nivernensi
episcopo
poram inde
concedatur.

(c) V. libellus
p. 171.

ANN. CATH. 1087. quidem abbatiam Henricus Francorum rex penitus fecerat liberam, & ab omni requisitione de se & de suis successoribus reddiderat absolutam, vicente & audiente Odone milite de Albiniaco, in loco qui capella Hagonis appellatur *¹, dum ad Podium sanctæ Mariæ *² uscitum duceret. At cum eam Willielmus Nivernensis comes de prædicto rege teneret; *laudante atque volente, tertio Hagonis Nivernensis episcopi præfule, tradidit & concessit Deo & ecclesie sanctæ Dei genitricis Mariæ de Caritate*, quatenus monachi eiusdem loci eam in perpetuum teneant & possideant, & monachos, quos & quot voluerint, inibi absque ulla inquietudine Domino servire faciant. *Acta est Nivernis sub publico anno Domini MXXV. indictione VIII. regnante Philippo.* Rainerius cancellarius distavit, & Fulcherius Levita vice eius scripsit, vii. kal. Julii, feria III. subscripta sunt nomina Willelmi comitis. & Hagonis pæfule. Idem Hugo anno MXXV. monasterio S. Stephani terram sancti Agricole *, lo bugo S. Stephani sitam concessit, permutacione facta cum Willelmo comite, qui prædictam locum sancti Stephani, destructum atque pauperum rostrum edificare iussit; corpus rei literis subiicitur. *Willelmo comiti cum filio suo, Raynardo, Willelmo, & Rotberto Antiodorensi episcopo, quem Sancta Marthani sallo Nivernensem episcopum dicunt, & Hugoni subdiacono ex male intellectis ejus fuisse probant, sed non Nivernensem.* Itaque Hugo tertius proximum habuit successorem Guidonem seu Widonem jam inde ab anno saltim natus, ut ex primis literis constat; idque confirmant littere canonicorum Nivernensium, anno MXX. date quibus ecclesiam sanctorum confessorum Lupi & Gildardi, quam *damus tertius Hago* episcopis ipsi dederat; illi postmodum, *existente PP. idem præfule prædicti Hugonis successore, concessit ecclesie S. Laurentii de abbatis per manum domini Martini* abbas est, hæcenus canonicorum regularium. Denique idem Hugo tertius quintum se a Kocleno episcopum in quadam charta dicit. Hæc digestio hæc in ulla viâ est ad restituendam feriem episcoporum Nivernensium.

LXXXVIII. In synodo Atrebatensi hoc anno habita, qui discessit abbas interfuere, Lambertus episcopus S. Amandi Elionensis monasterii confert duo altaria, Scaldini scilicet ac Lureli, quæ ad id tempus *personaliter*, id est ad singulorum personarum seu paliorum mutationem, cum certo censu tenerentur monachi, deinceps *impersonaliter* obtinerent: ea conditione, ut defunctis presbyteris alii eorum loco idonei ab abbate ad episcopum deducatur, eisque animarum cura ab episcopo gratis concedatur. Id factum rogato Hugonis (a) abbas Elionensis, qui Hugo, ejusque successores, ad synodum Atrebatensem ab episcopo invitati fuerant; per ipsi aderunt, aut per quemdam monachum in excubavit: *videtur namque alterum supra dictam anno. hoc synodus super intererat.* Subscribit his litteris Aloidus abbas S. Vedasti, Johannes de Monte S. Euphii, Albertus Hasnonensis, Richardus Marciensis, Hamericus Aquicindensis, Ricotus Cameracensis abbas de S. Sepulcro, Goisfrides sancti Andree de Novo castello Cameracensis, Geroldus Hamensis de territorio Taruensis abbas. *Actum Atrebat in synodo, in festis beati Mariæ, anno Christi MXXV. indictione V. XII. kal. Novembriis, anno pontificatus Lambertii episcopi IV.*

LXXXIX. In Lotharingia prope Novam castrum extat cella S. Jacobi in monte Sionna, hæc occasione condita perhibetur. Utis quidam, certe Beneventanum, post varias peregrinationes, in Lotharingiam accessit, habititque prope Novam castrum diocesis Tullenis, ubi oratorium ex tempore construxit in honorem S. Jacobi apostoli; cujus reliquias, quas secum habebat, ibidem reposuit. Deo prædictum oratorium a Pibone Tullensi episcopo interveniente Grimaldi abbatis, cui Ursus se fealque commendaverat, consecratum: ad quod locorum illorum accolæ, loci ac reliquiarum novitate, ut sit, incitati, gregatim confluerunt. Demum cella eidem oratorio adjuncta, quam Pibo episcopus, prædicti Ursi rogatu, S. Manuelli monasterio contulit, ut monachi in ea collocarentur: eisque altare S. Germani de Sionna, consensiente Rogino archidiacono & Hugone ejus loci presbytero, concessit statimque, ut omnes montem illum inhabitaturi, ad cellam illam convenirent pro baptismo & sepulchro, certisq; annis & corporis subsidia. *Acta hæc anno MXXV. indictione IV. kal. Martii, in majore S. Stephani ecclesia.* His Pibonis litteris ascripse sunt, præter alia, signa domini Thiemari abbatis S. Mandisi & Widrici abbatis S. Apei, eo nomine secundi. Post malum tempus, id est anno MXXVIII, Odo Tullenis episcopus Olrico priori S. Jacobi in monte, ejusque successoribus, eam animaram confirmavit.

LXXX. Tunc temporis in Mediano-monasterio religiosissime vivebat Hugo monachus, qui

LXXX. S. Jacobi cella in Lotharingia.

qui solitudinis amore ad locum, qui Bella-vallis dicitur, secessit, ibique cellam. hoc anno edificavit, a Gerardo comite Vaudemontis, Gerardi Lotharingi duci filio & Theodorici ducis fratre, ejusque posteris liberaliter donatum, quorum plerique ibidem humati sunt; Gerardus scilicet ipse cum uxore sua Helvide; Hugo filius eius, qui patris donationes ratas habuit; hosque filius equivoce vocat. Hic episcopus nominis filium habuit Tertium Hugonem, qui cum uxore sua Margareta Medano-monasterii societatem obsequit. Henricus vero tertii Hugonis filius, cum Helvide conjuge & filiis suis Hugone & Olderico, eidem Bella-valli se monasticum praeiit, ejusque possessiones omnia literis asseruit anno MCCCL. Locum hunc celestem reddidit S. Spinuli miracula, cujus corpus unno MCIV. eo translatum est. Porro praedictus Hugo monachus non tantum bella-vallis cellam, sed alias quoque condidit, nimirum Romonensem cellam seu Leonis-montem^a juxta cultum (a) Luanis-villae^a, cellam de Surin, & cellam Clari-montis super S. Deodatum; quae omnia ex historia Johannis Bayonis discimus. Plura de praedicto Henrico, tertii Hugonis filio, tradit idem auctor; nempe cum post varia in Lotaringia bella, demum cogente inopia, in Siciliam se recepisse: ubi Caroli regis stipendiarius factus, multisque possessionibus acquisitis, filiam Atheniensium duci in conjugium duxerit, ex qua tres genuit filios, Henricum, Jacobum & Guidonem: ex quibus Henricus natus maximus, recepit Vaudemontis comitatu, dedit in uxorem domini Vergiencis sorore, equivoce filium, comitatus heredem, ex ea suscepit, relique alias: quarum primo-genita Johanni de Johannis-villa supra fuit, duae aliae fundationes factae; secunda quidem, ut Bayonis verbis utar, ex Romanis monte vel fundatione^a insignitur, quae postmodum ejusdem loci abbatia existit: tertia in Sorbionensi beatae Mariae parbeneone factum ejusdem vestitus suscepit. Huiusmodi nomina haec exprimit auctor: ut Johannes vocabatur secunda, qui abbatibus Romanicensis erat anno MCCXXXIII. Eo tempore quo tunc filius, Meduno-Monasterio praerat Bertricus abbas, iam superius (b) laudatus, a quo Thierbertus quidam, bonae spei juvenis, ipso die paraveus, sub balneo seu rupem Alten-petras, monasterio incumbens, XIV. kal. Mali, cum fundationis, cui nomen Giseborti, divisae parietem cellis reclusus fuit subter fuisse Manfieri cancellum, uti praedictus Bayon testatur.

Sub finem hujus saeculi, Aegidia Romanici montis abbatissa, cum ad laxiorem vitam declinaret ejus loci fundationes, nec ad psalinam vivendi normam revocari se pateretur; ab eis recedere monachi, quicquid eam ab origine facti illius monasterii haberent, & ad factum Montem se receperunt, unde illi cum fundationibus superiori saeculo ad transmontanum planitiem transmigraverant. Id suis literis vicarii apostolici testatur, anno MCCXIII. ad Paulum V. summum Pontificem datis, in quibus haec verba: *Hinc post ducentos fere annos a condito parthenone, sive tempore, sive operum iniuria, religiosi portasti monasterium curam relinquere, ab eis receperunt. Haec vero saeculares sacerdotes ad spirituales curam & fidem ante hoc officium volentes ad temporalium regnum acciperent, unde religiosi vocandi non solum desuper est. Non diu hanc mutationem impune tulit Romanicensis illa, quantum monasterium sub iuxta saeculi subsequente incensum confagavit, ut loco didisti sumus.*

Tunc etiam illuc recesserunt quidam clerici, qui in Castellano (Id loco nomen) interposita inter monasterium Mosella, residebant, & ad Calmociensem ecclesiam quae ab anno MCXCI. condita erat, se receperunt. Non multo post Seherus, qui eorum dux erat, praepositus fuit sancti Leonis Tullensi abbatiae, quam venerabilis Lutolfus decanus sub finem hujus saeculi edificavit.

Sub idem tempus in Almannia Udalicus comes causae beati Petri contra schismaticos strenuissimos ac ferventissimos propugnator, monasterium ad lacum Actoniatum prope Brigantium condidit, cui Aegia-major seu Brigantia vocabulum: ubi post mortem interitus, quae hoc anno accidit, vii. Kalendas Novembris honorifice sepultus est, teste Bertholdo. Haestus perdidit hoc monasterium sub iussu Benedictino.

Circa haec quoque unum Ambelmus Laurehamensis abbas, post annos tredecim praefectura, cum monasterium incendio deformatum reparasset, VII. kal. Julii ad Dominum migravit miles emeritus, & in Atrinsbergensi oratorio, quod iam exstruxerat, humatus est. Hinc subrogatus Geroldus, incertum an ex ipso congregatione, se aliunde assumens; quo post unum sex mortuo, Hugo Gingebeaus abbas, non electione fratrum, sed imperialis auctoritate iussit, statim destituit. Tunc Laurehamensem abbatiam adeptus est Gebhardus, Hirsaugiensis post sanctum Wilhelmum abbas, tum aetualium splendore conspicuus, tum eorum consilii sagacitate in palatio acceptus: cujus in Laurehamensem abbatiam ingressus multas turbas concepit, ut inferius videbimus.

Annot. Bead. Tom. V.

Z 1 1

In

ANNO. CHR.
1099.
Bella-vallis
cella, & a
de Media-
montis.

Vaudemontis
comitis
cella.

a. Luanis-villae
(a) p. lib. 68.
a. 14.
b. Luanis-villae.

(b) Ait.

LXXXI.
Romanicensis
monasterii
finis.

LXXXII.
Aegia Bri-
gantia.

Laureha-
mensis abbas
1110.

ANN. CILIC.
1097.
S. Eudonardi
form abbatis.
(*) *Monast.
Anglic. p. 391.*

In Anglia Baldwinus Gallus, sancti Edmundi ex monacho Dionysiano abbas, hoc anno decessit (*) octogenarius iv. kal. Januarii, anno regnandi sui tricesimo-sexundo. Eo mortuo abbatia vacavit usque ad mortem Willelmi regis: cujus frater ac successor Henricus eam Robertus S. Ebruldi in Northmannia monacho, filio Hugonis comitis Cestrensis, dedit. Venit in tertio post anno in generali concilio per Anselmum archiepiscopum exaudoratur, quod abbatiam illam absque canonica electione usurpare ausus fuisset: ejusque loco Robertus prior Weilmansherien- sis ad id minor electus est.

LXXXIII.
Anselmus ar-
chiepiscopus
in Galliam
venit.
* *de Duarte.*

Eodem anno Anselmus Cantuariensis archiepiscopus Romanam iter, egre obten- ta a Willelmo rege venia, aggressus est feria v. idibus Octobris. Cum ad por- tum Dofrensem * venisset, Willelmum clericum a rege missum offendit, qui eum veluti fugitivum, vel immanis cumdam sceleris reum, in litore detinuit per multos dies, donec ejus facilius omnes periclitatus esset. Rebus omnibus revocatis, cum nihil eorum quae perquirebat invenisset, Anselmus demum cum suis abire permittitur, Oceanum item traiecit. Ubi in Galliam appulit, ad sancti Bertini divertit exoribum, ibique per quinque dies cum debite reverentia hospi- tatus est: quo tempore a canonicis S. Audomari ad eorum coelestem iuramentum, ibidem situm in honorem sancti Laurentii dedicavit. Inde, Fracia pertransita, Burgundiam ingressus, occurrenti sibi spe praez provinciae dace, tantum sui vo- cationem ei concivit, ut, qui archiepiscopum plurimo auro argentoque, ut sa- ma vulgabat, suffraginatum spoliaturus advenerat, sua omnia ad ejus obsequium praesto esse iussit. Gratia daci acta, Cluniacum adiit tertio die ante Nativita- tem Domini: ubi a tota illa congregatione cum summa reverentia & gratulatio- nis acceptus est. Inter ea praemissus ab eo quatuor Lugdunum, Hugoni archiepi- scopi, jam dudum amicitia sibi devincto, ipsius adventum significavit. Ille vero magno se hujus videndi desiderio teneri per digniores ea suis familiaribus indicavit, & ut quatuor ad se veniret, caecavit; mandavitque Matildonensi episcopo, ut venienti cum debito honore occurreret, & officiosissime deferret; quod epi- scopus diligenter executus est. Ubi vero Lugdunum attigit vir Dei, incredibile dictu est quanta cum veneratione acceptus sit. Illic remorari coactus, tum ob corporis infirmitatem, tum ob infidus, quae ipsi etiam a religiosi ordinis homini- bus in via parabantur, litteras ad summum pontificem scripsit, quibus suas in episcopatu angustias, inutilemque sibi curandis Angliae malis operam significabat, & abdicandae curae pastoralis facultatem postulabat. Interim ita Willelmus in Anglia, post ejus e regno discessum, cuncta quae illius juri erant, in suum transcrip- sit dominium, & ea omnia, quae ab eo dante vel metata fuerant, irrita & cassa declaravit. Alimnde, cum fama vulgata esset, Britannie primatem mol- to auri argenteique pondere oculum Romam petere; Germanici regis & Wi- terburchensis factionis exploratores infidus lo via tendunt ad eum comprehendendum; quod multis aliis, qui idem iter tuebantur, exitio fuit. Denique languore sus- ceptus sedato, Anselmus Lugduno discessit, & anno sequenti Roman iter prefe- ctus est.

LXXXIV.
Glennafolus
Cassinensis
restitutus.
(*) *P. liban.
adit.*

Ad Urbanum quod attinet, medio mense Martio Terracinae versabatur, cum littere de monasterio Glennafolensi subiectione, in Turonensi Concilio indecessum, tandem in Cassinensium gratiam diremit; quibus primum illud nostri Ordinis in Gallia exoribum, nti (*) Hadrianus I. & Carolus M. desinuerant, deinceps sub- iectum esse voluit. Pontificatum hac de re litterarum, quas integras in Apo- logia Milonius S. Mauri in Galliam, a Rainardo nostro scriptas, pag. 142. & seqq. videre licet, partem huc revocare non pigebit.

Urbanus episcopus servus servorum Dei, reverentissimus & carissimus fratri Ode- ricko, nostris per Dei gratiam manibus, & in cardinalem S. R. E. sacerdotem, & in abbatem Cassinensis monasterii consecrato, ejusque successibus regulariter subsi- stentibus, in perpetuum. Pater & princeps monachibus regitacionis, gratia & nomi- ne Benedictus, discipulum suum beatissimum Maurum ob religiosum studium decernens & augendum in Gallias destinavit, sicut in corpore gestis litteris statim reperimus; qui ad loca destinata pervenit, monasterium, quod Glennafolus dicitur, in Ande- cavonem transiit, deinde gratia prosequente, construxit, quod Cassinensis canobus, unde praeerat, ipse commisit; ubi cum plurimis votivum instituit, cooperare. Unius, effulsit, Bertinensi discipulum suum abbatem substituit, monachos Cas- sinenses, qui una sicca venerant, super eum sollicitius invigilare precepit, ut in- aliquo a rebus regularis tractatus decideret, sique temporali quia suum ser- vator est, ac singulari. Post annualla igitur eorum curricula, potestate reprobata, idem monasterium a Gerdolfo quodam destruxit, sed postmodum religiosorum est vi- rorum studio reparam. Eo itaque tempore videntur adrianus papa, si- mul

mul cum Reale regis Francorum & Patriis Romanorum, prefatum monasterium Glanassolense venerabili Theodemario Cessureti abbati super hac re querimus facienti, cognita ratione, restitui, etque auctoritate apostolica confirmavit. Verum, quia Dei iudicia obnoxia multa, jam dictum canobium barbarorum incuria vastatum iterum & destructum esset. Depopulationis ergo illius barbarica salubritas permansit, illastrum principum studio provisorum fuit, quatenus Glanassolense locum, monachis tunc quicquid incingeret, per Fossatensem monachum disponeretur. Quia quidem dispositio usque ad tempora nostra immobiliter perduravit. Ceterum cum Fossatensis etiam locus a religionis obstruione defuisset, Glanassolense ecclesie per locum illum prepositus, non iam dispositio, quam dissipata dimittere videbatur. Contigit autem decessu dispositione clementia, cum pro ecclesiasticis causis in Gallias transisset, nec locum illum cum consuetudinibus nostris episcopis, & Romana ecclesie cardinalibus visitasse. Fratrum igitur Deo servitium illis, & circumstantiarum nobilium ceterorum nos turba circumflectit, super dissipatione multimoda conquestrationem, quae ab his infirmitatibus, quorum eos oportuerat industria gubernari. Adjecta his sunt communis filii nostri Johannis sanctae Romanae ecclesie diaconi cardinalis & vestri Cessureti canobii monachi pro parte una, & venerabilis frateris nostri Goffridi And. cessenensis episcopi, & filii nostri & aliorum Andecavorum comitis preter, proprium loco illi abbatem sub ditione Cessureti ecclesie auctoritate sedis apostolicae restitui postulentium; nec parum in brevi profectus locus videtur sperandum, & de trivio, qui tunc inerat, monachorum numero repente amplius futurum, si quidem a Fossatensium crepti tyrannide, abbatibus proprii regimine fruerentur. Proinde Fossatensium monachis diem certum statuiamus, quo si nostra audientia, si habere privilegia, praestarent. Cogitantes ergo nobilium in Terronensi ecclesia archiepiscopi, episcopi & abbates, numero quadraginta, quatuor, iussu de hoc negotio quassum, iterum nobis praeliti fratres in communis audientia praestarent, quasi Romani pontifici Adriani, qui omnino falsa manifestis est iudicio comprobata. Placuit itaque cunctis in communis fraternitas, qui consisterent, quodquidem in Fossatensi monasterio religionis obstruente jam per tempora longa defecerat, & Glanassolense locus per eos non melioratus, sed deterioratus videbatur expositus, cessante causa etiam cessare esset, ut Glanassolensium monachis abbatibus cardinalis solatium redderetur. Ex tunc ergo communis decretis sancimus, & nunc per praesentis privilegii paginam legitimam sumptuimus apostolica auctoritate statuimus, ut in loco illo venerabili, sapie sapientis monacho, cardinalis abbas perpetuis temporibus habeatur, salva per omnia reverentia & obedientia matris suae ecclesiae Cessureti. Praedecessorum nostrorum ergo Romanorum pontificum Adriani & Nicolai vestigia comitantes, praesentium Glanassolensium canobium cum omnibus pertinentiis suis, salva libertate & dignitate eiusdem loci, tunc tuncque Cessureti monasterio praesentis nostri privilegii paginam cum omnibus privilegiis suis confirmamus; in quibus hac praesentis duximus nominatim annotanda, in primis quibusdam Blason, Leogar campus, Bosner-Mariatus &c.

Post illam bonorum enumerationem decrevit pontifex, ut post mortem Giraldi tunc eius loci abbatis, nullus ibidem abbas inditatur, nisi is, quem fratres unanimi consensu aut saniori ex parte elegerint, nisi is, quem dicendum: qui deinde, praepositorum Cessureti & vicariatus Cessureti abbatibus accepto, ad suum canobium teneat: singulis vero quinquenniis ad Cessurensis monasterium accedat, nullique alteri abbati, praeterequam Cessureti subdatur. Scripsum per manum Petri scribarii sacri palatii. Datum apud Terracina per manus Johannis S. R. E. diaconi cardinalis xii. kal. Aprilis indictione v. anno dominica incarnationis mxcvii, annos autem pontificatus domini papae Urbani secundi decimo. Idem privilegium subsequentes pontifices non semel confirmaverunt. Exstant ea de re bullae Anastasi IV. anno mclvii. Innocentii III. anno mccc. & aliorum.

Idem pontifex jam Romam reversus erat vi. kal. Aprilis ejusdem anni, quo tempore Cessureti (a) monasterium ab omni subiectione libitum sub Romanae ecclesiae protectione confirmat, ceterisque per occidentem monasteriis praesentem esse declarat; ejusque abbatibus in omni conventu episcoporum seu principum superioribus omnibus abbatibus loco confidere, atque in omnibus iusticiis priorem ceteris sui ordinis abbatibus potius sententiam proferre facit.

Per id tempus magnas calamitates & angustias passum est Casertense monasterium, maxime a Normannis, qui Apulianas illas regiones multum infestabant. Hos literis & diuturnis impetrationibus repingere testatur Alexander II. & Gregorius VII. at oibis apud illos nec litera, nec mine valuerunt. Tandem ad summam calamitatem & fore in solitudinem redactum est nobile quoddam monasterium, primum quidem per Hugonem (b) Malmasetum, deinde per Wilhelmum Tassilonem, quem puto fuisse ex genere Taxorum Nortmannorum: cuius

Cessureti
monasterii
praesentis
(a) Bullae,
Cessureti, p.
139.

LXXV.
Cessureti
monasterium
fedi apostoli-
cae conser-
vatur.
(b) P. 134.
Mal.

ANN. CHR.
1097.

* Chirp.
(41.500), 1097.
1097-1098.

Malmazerti vexationes ferre non valens Johannes abbas, idemque episcopus Val-
ventis, abdicavit abbatiam; & ad suum episcopatum se recepit. in eius locum
jotrusus Gilbertus a Malmazetto, cujus capellanus erat, ecclesie ornamenta &
sacra vasa abstulit, atque inde recessit. Denique consultus a Casuarientibus Johan-
nes episcopus, eis accessit fuit, ut Grimoaldum monachum sancti Vincentii ad
Vulturum, qui sancti Petri de Tiste preposituram tenebat, abbatem eligerent.
hominem quidem non maleum literarum, sed in rebus temporalibus indolentem.
Is itaque hoc anno electus, ejus nominis secundus, cum Urbanus Theatre * mo-
raretur, ad eum accessit, & exposita (a) sui monasterii calamitate & desola-
tione, seculis apostolica protectionem obtinuit, quam ejus antecessores ad id tem-
pus non exquiritant, imperiali contenti. Idem abbas ab ipso pontifice primus con-
secratus, baculum pastoralem ab eodem accepit loco sceptri imperialis, quod su-
periores abbates pro ferula pastoralis gestaverant, ut patet ex sequenti effigie,
quam Johannes chronographus in hunc modum expressit.

Ex eo tempore Grimoaldus abbas insatandis ecclesie, totiusque monasterii pro
modulo edificiis, necnon recuperandis possessionibus amissis animam adiecit. Dum
in his occupatur, predictus Willelmus Tasso, ad transmarinas partes pro-
fiscii vocatus, Richardo comiti pro mille byzantinis abbatiam illam vendidit.
Tum Richardus monasterium edit cum magno comitatu, & cum magno summe
moratur; postremo pecunie summam ab se datam cum fenore a Grimaldo sub-
bate reposcit. Abbati vero pecuniam tantam se non habere modestè respondenti,
& mo-

& monasterii sui ruinas in tellurionem ostendenti, ille scribendus commissus¹ ANN. CHR. 1097.
est, se ruinas illas completurum, ovis ad diem assignatam pecuniam illum bene ponderatam sibi afferret, mortique e loco recessit. Quid faceret anius animi abbas, communicato cum fratribus consilio, cum imperiam sibi pecunie summam non haberet, colligit pecora & animalia omnia, quaeque in villis ac possessionibus monasterii posuerunt inventi, eaque cum vagientibus infantibus, eorumque matribus, ad ades tyrannos adducit, offertque in hac verba: Hae sunt & ande vivere debent paupercola illa mulieres cum suis liberis: parte illis, ut & parcat tibi Deus, noli terram sancti Clementis in vastitatem redigere depulsis loci habitatoribus. Tibi persuades velim, si quod polysyllabos haberemus, nulla esset mora in reddendo, ne in tui offensam incuteremur. At his ovis mone tyrannus, rapit omnia, nec quidquam relinquit, quo miserae matres cum liberis alii possint. Verum non diu hanc injuriam Deus instat vivit. Reversus ad suos abbas, plures dolens de subditorum angustia, quam de proprio damno, coram sancti Clementis corpore in precibus effusus, divinam opem suppliciter imploravit. Nec cassi fuere precibus, nam non multo post, cum praedictus comes ex praeda male, parva suis baronibus epulas parasset, inter ipsa procula se a Clemente percussum vociferans, subito interitisse traditur. Qua re perterrita eius conjux, quondam monasterio restituit, filiumque scitio admonuit, ut sacro loco nihil documenti inferret. Pervenit illi consilio vivente matre: at post ejus obitum, ipsius monitis insuper habitis, patrem suum malitia superasse ferret.

Per id tempus cum Fa fensile monasterium, in valle positum, iam ruinae prostratum esset, fratribus & plerisque Romanorum magnatibus visum est, ut in ipso monte restructetur. Hoc monitis & adhortationibus utrique tandem Berardus (a) abbas, constitutum hae de re cum toto conventu edidit, fretus subsidii nobilium Romanorum, aliorumque fidelium, quibus si id fecerint, remissionem peccatorum & fullagiorum communionem pollicetur. Adsum in Farsensi claustrum, anno Domini MXXVII. indictione V. Subscribunt post Berardum abbatem Romanus prior, alique monachi fere centum, omnes adjuncto sui ordinis & monachi titulo. Hujus constitutionis occasione usus Berardus, universis monasterii praelis & hominibus tripartem imposuit: at omnia constituti habita ratione, illud in propriis & consanguineorum usus prodegit, nec eo contentus, bona monasterii dissipare instituit, qua re offensus frater, plerique u loco recesserunt, quereles de tot gravaminibus ad imperatorem & ad Romanorum magnates amicos delaturi: ceteri Dei praepotentis opem & sanctae Dei genitricis Mariae patronae suae interventum implorabant. His tandem flexus Berardus, constitutum exequi in unum induxit, & magnam ecclesiae fabricam in monte edificare coepit, artificibus insistent, ut opus perficere maturarent. Verum occidit Dei iudicio inchoatum opus ejus interitus brevi fabricatus abruptus, ut inferias videbimus.

Farsense monasterium in monte castrum. (a) P. M. 67. adp.

INsequentem annum millesimum nonagesimum-octavum, in primis insignem, totique non modo sancti Benedicti Ordini, verum etiam ecclesiae suspiciendum reddidit origo peccelabra monasterii Cisterciensis & Ordinis ex quo tot fructus & ornamenta in nostrum Ordinem & in ecclesiam promanant. Primus ejus auctor & institutor fuit S. Rotherus Mollmensis abbas cum viginti amplius sui cononibus monachis, quorum duo principaliter existerent Albericus Mollm prior, & Stephanus cognomento Hardingus, Anglus natione, qui paulo (b) ante ad locum, Vivicum nomine, cum aliquot sociis secesserant, sed a Lingonensi episcopo, fratrum flagitatu, Mollmum revocati fuerant. Illis numerosis monachorum catus erat, quorum alii mediam tenere viam, & regulam cum ulquo temperantia observare volebant: alii ferreiores, quorum e numero Albericus & Stephanus cum Rothero abbate hac mediocritate nequaquam contenti, ad sublimiores contendebant, & regulam sanctam absque ulla mitigatione tenete decreverant. Verum, eorum absentiam & secessionem, quasi quoddam suae inertiae opprobrium, alii non ferentes, quos verba non poterat, hos episcopali auctoritate apud se retinebant. Hinc eo magis accendebatur stitor in ferventiorum animis, ignis indicat qui quo magis conclusus, eo vim facit umplius, ut foras erumpat. Ut ergo ab episcopali auctoritate se tutos pensarent, Hugonis archiepiscopi Lugdunensis & sedis apostolicae legari portellarem Episcopali opponere conati sunt. Hinc Mollm profectus hoc anno septem viis, scilicet Rotherus, Albericus, Odo, Johannes, Stephanus, Letaidus, Petrusque, Lugdunum petant, atque Hugoni archiepiscopo exponunt, se Mollm regalarum principum pro modulo instruire conatos fuisse, nec superesse quid ulterius illic faciendum sit, cum nec locas, nec plerorumque mores & ingonia majorem perfici-

ANN. CHR. 1098. LXXXVI. Cisterciensis monasterii & ordinis primordia.

(b) P. M. 67. adp.

dis.

ANN. CHR.
1098.(a) Exord.
mag. Gll. I.
24.

Astonem passantur; sui propositi esse, locum quærere servanda ad amicum regale omnino uxoratum, sine indulgentia & laxamento. Orare tantum, ut pio proposito, & divinitus sibi, ut credebant, inspirato, auctoritatis suæ periculum & lavorem suspendat. His auditis archiepiscopus non statim acquievit, sed assensum tamisper suspendit, ut illi murulus rem expenderent; ceterum, si eos in proposito condones fore intelligeret, suum illis auxilium & robur non defuturum. Tuli responso laici ad sua redeunt septem viri, quibus complures ulii brevi se adiungunt, quod ubi ex eorum litteris Hugo intellexit, eis respondit (a) in hunc modum:

Hugo Lugdunensis episcopus & apostolica sedis legatus, Roberto Molismensi abbati, & fratribus cum eo secundum regulam S. Benedicti Deo servare cupientibus, Notum sit omnibus de iustitia matris ecclesie professu gaudens, vos de quodam sitis vestris, Molismensi carissimi fratres, Lugduni in nostra presentia adfuisse, ut regula beatorum Benedicti, quam illas usque sepe ac negligenter in eodem monasterio tenerant, artius detinere ac perfectius imbuere velle professus fuisset. Quod quia in loco praedicto pluribus impediens causis constat adimpleri non posse; nos utique parvi saluti, videlicet inde recedentium, ac illis commemorantium, providemus, in locum alium, quem vobis divina largitas designaverit, declinare, ibique salubriter ac quietius omnino famulari velle docimur fore. Eder ergo tunc presentibus, Robertus abbas, fratres quoque Albericus, Odoni, Johanni, Serephano, Leualdo & Petro; sed & ceteris, qui regerentur & communi consilio vultis sustinere decreveritis, hoc sanctum propostum servare ex tunc constituit, & ut in hoc persequeris praecipimus, & auctoritate apostolica per fidei vestri impressionem in perpetuum confirmamus.

His acceptis litteris ulucres viri piissimi, exemplo ad quærendum opportunitatem locum se uterant: sed, antequam Molismo dilecterant, Robertus abbas fratribus remanens consilium suum approbare conatus est, ostensio legati apostolici scripto, quo eis ulio secedendi facultas concedebatur. Se quidem egre ab eis avelli & porro permansurum fuisse, si eis ad majorem provellet posse speraret: sed quando ad id se impares esse censerentur; non gravate ferrent, si hi, qui se ad altiora calitis vocatos crederent, ulio secederent, ut vocationi divine obsequerentur. His dictis, abbas munus abdicavit, fratribusque alterius uberior eligendi potestatem fecit. Obstatuere ad hunc sermonem etiam remissiores, levitatem, incondantiam, imprudenciam recedentium incusantes: ulii vero, quibus mens sanior, suam ipsi inertiam ac sortem deplorabant, quod optimi patris regimine, piissimorum fratrum consorcio, exemploque privandi essent: omnes denique in lacrimas effusi, recedentes socios impieui sunt, & cum dolore uliserant, quorum presentiam atque censuram ferre non poterant.

Sic Molismo dilectentes generosi ardire omnes viginti & unus, ad locum designatum pergit, Cistercium antiquitus dictum, locum tunc horridus & vultu solitudinis, neoribus ac virgibus oblitum in Calabronni possum diceci & in Beloniensi comitatu. Pertinebat iste locus ad Rainaldum Beloniensem vicecomitem, qui ovorum hospitum pietate commotus, domno Roberto, cuiusque fratribus, qui cum eo regulam S. Benedicti artius ac perfectius observare cupiebant, unumquemque ex ore suo Hoderna filiusque, contulit de praedio suo, quod antiquitus Cistercium vocabatur quantumcumque ipsi & eorum successoribus Dei famulis conducere ad monasterium, ejusque officinas construendas, ad usandum quoque & ad omnem usum necessarium. Irrigui est hic locus fluvio, qui a Fonte sine fundo (sic vulgus appellat) sua leuca a Divione profuens, hoc habet insub miraculi, quod licet anni tempestate intumescit; contra vero decrescit, minuiturque pluvia calidibus; qualis quoque fons in majore Cartula non sine admiratione visitur; quasi uterque documento esset, calcidium gratiarum influxum vix ac ne vix quidem obtineri ut conservari possit cum terrenarum rerum copia, nisi hac in pio, maxime egencium usus profundatur. Hoc itaque in loco servi Dei consistentes, extemporaneas ex virgultis casas construere una cum oratorio beatissime Virgini Mariæ sacro: ad cujus exemplum ceteri deinceps ejusdem congregationis ecclesie in ipsius Deiparae honorem Deo consecrate sunt. Rebus itaque utcumque compositis, Robertus omnium consensu abbas electus est, Albericus vero praepositus seu prior, & Serephanus subprior; omnesque stabilitatem in loco promittunt, in quo regula sine ulla migratione ad apicem servaretur. Prima hinc Cisterciensis domus solitaria hoc anno facta est. An. kai. Aprilis, solennis die natalis sancti patris Benedicti, quæ tunc in dominicam palmarum incidit.

Interim Hugo archiepiscopus legatus illorum sollicitiorum sanctimoniam commendavit Odoni Burgundie duci, qui tam per se ipse capere, permoratione cum Roi.

u. Sene. find.

Rinaldo Belmonti vicomitis falsa reliquam fundi Cisterciensis feris Dei concessit, & ad fabricam novi monasterii amplissimas contrivit suppetias, ob id fundator a posteris habitus. Unde fit, ut Cisterciensis monasterium pro insignibus gerat partem bicolorum, distinctam transversis fasciis, in majori parte inclusam coloris caerulei, autis liliis gallicis sparsis decoratam, quæ Burgundie ducum antiqua insignia sunt. De hac Cisterciensis domus & congregationis origine apud Cisterciensis Ordinis scriptores, maxime apud Manriquez plura videre licet: quæ deinceps subsecuta sunt, majoris mument, pro nata occasione persequemur, ne tam illustri Benedictini Ordinis portioni & ornamento defuisse videamur. Non diu Robertum apud Cistercium remorari passus fuit Molismenses: sed litteris a summo Pontifice obtentis cum ad se reverti cogerent, ut anno sequenti videbimus. Ex his intelligitur, S. Robertum non immerito ecclésiæ Cisterciensis non tantum monasterii, verum etiam Ordinis fundatorem, quippe qui tum per se, tum per discipulos suos hunc Ordinem instruit, qui etiam Molismum reversus per totos, quibus superstitis fuit, duodecim annos novi illius monasterii incolas consiliis juvit, monachos ad profectum & perseverantiam animavit.

Lugdunensi remanens seculo finem anni mxcvii. Anselmus Cantuariensis archiepiscopus tum ad valetudinem reparandam, tum ad expectandum reditum nuntiorum, quos Romanæ miserat ad summum pontificem, ut ab eo abdicandi episcopatus facultatem obtineret. Verum illi ex Urbe reverendi papæ mandatum ed eam affertur, ut, omni excusatione remota, quantocius ad ipsum ire petgat. Unde ex languore tantisper recreatus, viæ periculis nequaquam deterritus vir Dei, ad iter se accingit. Postero itaque anno mxcviii. Lugdunum discessit tertia feria ante dominicam palmatarum, pervenitque subsequenti sabbato ad villam quandam, quæ Aspera dicitur: in qua cum recessus fuisset, visum est illi magis decere, ut inter monachos, qui in illa villa debebant, quam inter rusticos nocte illa veraretur, tum propter religionem monachorum ordinis, tum propter officium imminentiæ vestis & dicit. Sed, ne hospites suos nimium gravaret, relicta in diversorio asselia, ipse cum duobus tantum monachis, Belduino scilicet atque Eadmero, qui hunc scripsit, ad monachos illos divertit inagnotos, nulla dignitatis nota retenta. Percontantibus illis monachis quo tenderent, responderunt se Romanam, si Deus sineret, ire velle. At illi viarum pericula exaggerant, aluntque Cantuariensem archiepiscopum, quem presentem non agnoscebant. Urbis adveniens causa Placentiam usque pertrahit, at, intellectis periculis, iter recessit Lugdunum, ubi hactenus temoretur. Prudenter, inquit Baldericus: vos vero patris spiritualis iussu adacti, iter nostrum, quoad nobis licebit, Deo duce prosequemur: si non licebit, salva obedientia revertamur. Celeberrimo itaque noctis, ipsiusque diei dominice officio, in qua natalis dies S. Benedicti incidebat, viæ se reddunt, ac prospero demum itinere Romanam perveniunt: ubi a pontifice benignè & honorifice accepti, decem diebus in palatio Lateranensi remanserunt. Iuxta pontifex litteras scribit ad Willelmum regem Anglorum, ut res Anselmi in regno integras fervet: quibus litteris suas quoque ejusdem argumenti Anselmus ipse adjungit.

Præter tunc temporis Johannes abbas cenobii Salvatoris, quod prope Telese, nam * urbem in Campania Felice seuus est. In Romanis genere, discendarym, litterarum studio sem olim in Franciam accesserat, ibique fama pernotus Quelim, tunc Beci abbas, monachos illic sedes fuerat: sed ab Urbano in Italiam revocatus, predicti monasterii abbas erat inditus. Hic, audito Anselmum Romanam versari, litteris eum compellavit, ad se ut veniret ad vivandas Romanæ urbis exgritudines, quæ illatis tempore in Urbe frequentes esse soleat. Id placuit summo pontifici, tametsi virum sanctum penes se retinere cuperet: sicque Anselmus locum sibi oblatum petiit, ubi a Johanne abbate summo cum honore nec impari leritæ susceptus est, paulo post ob torridos celores ab eo in villam proximam, moris altissimam impositam, deductus, quæ sano aere predicta erat. Tunc temporis urbs Capuana obsessa erat a Rogerio Apulie ducem, qui Anselmum audita fama, missis unitis eum rogavit, ut ad ipsam accederet, de his, quæ saluti sue condecere, ab eo informandus. Assensit archiepiscopus: quem incredibili reverentia dux excepit, concessit ei territorii procul a tumultu bellico, ubi cum suis demoratus est, dum Urbanus illo advenerat.

Apud Adon mortuus est hoc anno Hagano seu Agano episcopus vii. kal. Jan. illi, etque substitutus Norgudus, illius ecclésiæ precentor, ejus electio sine contentione falsa non est. adeoque diu protrahenda, sapientique agitata. Eius causa Adonem sepe adit Hugofruviniacensis abbas, qui primas partes in illa electione habere debebat: sed tandem ad eam sciendam in sequenti festo ascensionis invitatus, cum external negotiis esset occupatus, accessu non potuit, anno tamen

Ansel. Bead. Tit. V.

A = a

fuit

ANSE. CHR.
cop.LXXVII.
Anselmus archiepiscopus
Romanæ pet-
it.Telese, de-
inde Capuam
adit.
* Telese.LXXVIII.
Hugon ab-
bas discor-
dia cum epi-
scopo Ado-
nato.

ANN. CHR.
1096.

Conturb.

fuus milit, qui vicem suam suppleret. Facta electione ad sue reverſus, electum ſolus ex abbatibus Lugdunum comitatus eſt, ut ejus conſecrationi intereſſet. Verum id electi in ipſum tunc tunc quæ ex ejus abſentia conceperat, miſerere, non voluit, licet ei epuſ Colitica *, quæ Flaviniacenſium cella erat, in reditu duobus diebus ipſum cum ſuo comitatu excepſiſſet. Poſtea idem epicoſus, cum Flaviniacum adieſſet, illic honorifice ſuſcepſus eſt ab Hugone abbate: ſed cum forum veneſe ante domum epicoſalem de more ſerret, ejus ſemuli mercetorum tabulis parum ſregerunt, partim elportant, Cum locus cenſueſſet eſſet, tabule ibidem reſtituerunt cenſuales, baculos in promtu habentes, ut ſe adverſus inſultus tuerentur. Id per inſultationem factum reputans epicoſus, etſi oculis a ſuis perſectus eſſet, ſupra modum exceſſit; quod ubi intellexit ebbas, cum ſuis & loci nobilibus viti ſecit quod in ſe erat, ut eum placaret. Verum non ſe miſerere preſul, *chriſtianitatem ei obſtuliſſet*, id eſt rebus ſacris ipſum incendiis, quæ præſul, ut putabat, inſultus auſtor exhibuiſſet, eique diem quo *Adæm ſe ſerret*, præſent cum eo, *ut homines ille doceret*; quod ſe facere non poſſe reſpondit, *quæ nec nſus erat eccleſie*. Inſiſtit ebbas, ut epicoſus ipſi *chriſtianitatem redderet*, ac ſeſuſores obtulit: nec ſic eam obtinuit. Iviſt *Adæm* ad placitum: ſed ſavorabile judicium non habuit, per ſec dies illic detentus cum malis cepenſis, *centum equos* ebbique famulis ibidem retinere coactus. Quo etiam volebat epicoſus interdicere omnes Flaviniacenſium cellas & eccleſias: ſed ei obſiſtit *integritas capituli Adæniſt*. Iterum citatos *Adæm* ebbas, cum illos proſciſciſſet, virginis quinque hominibus comitatus, conſilium monachorum & nobilium vallatus eſt ne eo pergeret. Perrexit tamen cum tribus tantum famulis, ſequæ ad capitulum ſiſtit, ubi adſuere præter alios quidam a ſuis, qui eum accuſarent ecclie ſeditionis; et reſecti accuſatores. Rem componere reſtiterunt Cablonenſis epicoſus & præpoſitus *Adæniſt* hoc pacto, ut ebbas per quendam a ſuis hominem ſacramento probaret, ſe illius ſeditionis conſentiam oſo fuiſſe: ſecit ebbas, *nec miſſum*, ut ipſe loquitur, obtinuit. Insuper epicoſi auctoritate ei præcepit *Adæniſt*, ut ſuſtinet Divioſenſis, qui ad *ſtatim laboris & ordinis regulam* Hugoni dati ſuſtinet, Divioſem reſtiteret; elioſque e ſuis epicoſi ſolum revocaret, alios autem in ecclie officium ſerret; quo facti, poſtere die Romam perſectus eſt, *ut nullus eſſet de miſſa recipienda, vel ſtatim reſtiteret deſertionis locus*. Utumque præſtitit ebbas, quod Jarentoniſ Divioſenſis ebbas & Flaviniacenſium animos offendiſt, nec ſic tamen epicoſi gratiam obtinuit. Tandem, cum res longius, abſente epicoſo, ebbas, obſolutioem a Lugdunenſi archiepiſcopo recepit. Duravit hæc controverſia & ſello epicoſiſtium Petri & Pauli huius anni v'que ad ſellum S. Nicolai anni ſequentis; quo temporis intervallo Hugo ſepties *Adæm* ire coactus eſt. Reverſo demum Roma epicoſo epuſ Sedelocem occurrat, e quo benigne exceptus, & oſculo donatus eſt atque gratiam. Inter hæc nihilominus multa in monaſterii utilitatem ſecit Hugo, & tribus annis non integris *ſolidorum duo milia* pen eo coſtulit, præter ſolitas ſtatim expenſas. Non multo poſt epicoſus novas ei lites intentavit; adeo difficile eſt exalperatos ſemel, jure en iſerit, potentium enim ad concordiam redire.

In his omnibus quali ſuſcit Hugonis abbatis animus, pie & diſerte explicat ipſe, agnoſcens in his flagellis medicam Dei miſericordis manum, quibus ipſum a perum proſperitatem torpore, quibus indormietur, excutavit, unde ſic Deus elloquitur: *Quis enim egen ſuis, vel qualis eram?* *Ubiq; homo, qui omnis ad vitam ſuſceptus eſt, ſingula pro quo erant: ut mihi ipſi pſum doceret intelligi, & ſibi adſciſſim, nec vita miſſiſſi ſerua laxaſſim, præſentibus utrumq; præſentis rex ipſum, & vix rex. At ſuſtus mea ſuſter ſeruat odorem meum, ut ſuſtus pſentis daret odorem ſuum, ſe illuminante teporibus meo, & emanante conſentiam miſtram. Unde non in longum proſperitate malorum morum fruſtus ſum.* Idem cuſtus deinde commemorat, ſibi, cum choro adieſſet aliquand ed borem tertium, ſubſpiſſe hæc cogitationem, ſe errorem eſſe iſtychueſum, quæ ſeculi digna eſſet. Non eſſe alios ſanctorum, qui tacent loco eorum, ſed qui eorum opera exercent. Tum ſibi voce interna trium datam fuiſſe optionem, *aut ſemem, quæ, populo in ſuſtrem ruente, tote pſum daretur abbatia;* *aut oppreſſionem vicinorum, ite ut vix ſuſperſent terre habitatores: aut de-* *oique perſecutionem inimicorum tam grevem, ut nullus ipſum emicum ego-* *ſecret. Ad vicem illam ſe obſciſſiſſe dicit, ſed tandem ſe divine voluntati tot-* *tam commiſſiſſe; tantum oralle, reſervari ſibi aliquo emicum, quorum con-* *ſiliis protegeretur; nec obſciſſiſſe niſi gratiam petra ſui, ſcilicet Jarentoniſ ebb-* *batu Divioſenſis, quam etiam orallime habiturus non eſſet: ſed tandem ſu-* *re ut inſamia cſerret, gratia reſect, tribulatio evaneſceret, conſentio ſu-* *cceſſe.*

creveret. Ceterum totam hanc persecutionem tribuit calumnie monachorum suorum, quam petra ita generali tabe omnia illius temporis monasteria corrupta dicitur, ut jam panno cullis sit in eis filius, qui patris benedictionem meretur. Quae inde confecta sunt, inferius videbimus.

Ex eodem Hugone, qui hac omnia in chronico retulit, discimus, expulso ex Remensi S. Remigii abbatia Rotberto successum primo fuisse Hurchardum abbatem, alium, ut videtur, ab eisdem nominis S. Basili abbate, ebi auditor ille agens de concilio Pictaveni post tres annos crebrato, ait, in eo actum esse de expulsione abbatis S. Remigii injusta, & Hurchardi falsitatis silentia, Hurchardi tempore, & quidem hoc ipso anno incendio deformatum fuit S. Remigii monasterium, quod Guido Trimoletensis anno aca. suis impensis restauravit, ut sequens inscriptio docet. *Ann. Domini millesimo octingentesimo octavo, cum integras consumptum fuisset magnae ex parte monasterium nostrum, ab incendio calcitron exstinctum, quae non multo ante dedicata fuerat a domino papa Leone; & restauratum monasterium sumptibus fortissimi ducis Guidonis Trimoletensis, cognati abbatis nostri, & Ordinis S. Benedicti pii defensoris, reducti ab expugnatione sanctae Jerusalem, quo navigaverat in auxilium Guisfredi regis; domus abbas noster, ut singulis fidei gratia Deo redderetur, hanc Despera virginis effugium in oratoria novitum am posuit anno millesimo centesimo.* Abbas iste erat Azenarius, qui in locum Hurchardi ipso anno successit est. Hac vero beata Maria lignea effugit, Christum parvulum in gremio gerens, ad nostrum usque tempus servata est cum praemissa inscriptione in membrana scripta longo post annum, ut videtur, millesimum centesimum, quo tempore Guido dux Trimoletensis dictus non fuisset.

Anoto a Centulensi abbatia (u) Gerlino Ambianensi episcopo, successit est Aostherus Centulensis abbas. hoc anno in ejus locum Anichetus ejus loci monachus, genere nobilis, cujus pater Walterius, cognomento Scioratus seu Senioator, vicini praedii domus erat, quod ab castellan illic constructum Firmatus & seu sentatis omnes accepit. Primo sui praefectura anno Aostherus omnes monasterii sui chartas, quae post varias loci clades superfluerant, recensuit, ut in Appendice videre licet. Idem librum de miraculis S. Angilberti composuit, obstatque cum ejus vita Rodolfo Remorum archiepiscopo, ut ejusdem sancti corpus e tumulo levaretur. Multa alia ad eodem abbate facta, in sermone relata, cujus auctoritas non dubito Hadrulfum S. Richarii monachum & Aldenborgensem abbatem, cujus chronica in Aosthero desinit. Hoc carmen in Appendice videre licet. Plura de Anichero inferius.

In monasterio S. Michaelis ad Mosam ad hoc usque tempus in nos obtinuerat, ut defensorum monachorum corpora ad Vetus-monasterium, una amplius leuata distrema a novo, humanda deferrentur, quod cum valde onerosum esset, ac discipline regulari contrarium; Udalricus abbas Urbanum litteris interpellavit, ut in novo monasterio sepeliretur. In his litteris (b) Udalricus pontifici testatur, se cum illo in Christo diligere quod diligit, sepulture quod respicit, decipere quae se cruciari in quocumque pro Christo cruciatur. Unde & pariterem ex- rois tyranni Heiurici, cuiusque sequacium se sepulture: quae in re paucos in sua patria socios habeant. Omnes quippe, qui Urbani praecceptis haecenas obedire videbantur, metu persecutionis ad tyranni communionem defecisse. Nor autem, loquit, quantum te verba vix habere cogitamus, tecum in terra laborasse vivere, vel gloriose mori non abhorreamus. His praemissis exponit, jam e longo tempore consuetudinem apud ipsos invaluisse, quae valde sibi onerosa, frequenter favore- tendis religionis occasionem generaverit, dum mortuorum sanctorum corpora ad quandam cellulam locant, Vetus-monasterium dictam, a cenobio longe miliaribus distantem, humanda asserunt non sine gravi labore, sive per ferocem aestatem, sive in hieme per varias aeris iniquitates, non sine religionis detrimen- to. Porro sanctitati suae notum esse, quomodo sit utile servit Deo si per monasterii frequentem exitu; seculari praesentis avaritiam habere, item corroboratione & firmitate inveniri. Quapropter religiosis abbatibus sui ordinis visum esse, ac circa novi monasterii ecclesiam fratrum sepultura deinceps constituat. Licet vero id ab episcopo concedi posse dicatur, se tamen abique pontificis auctoritate facere noluisset, quod sibi per apostolicas litteras vel per sigillum concedi precatur. Supplicanti annuit pontifex apostolice recripto, VII. kal. Aprilis. hujus anni dato, in quo Udalrico gratias agit, quod venerabilis fratribus & coabbatibus, Rodolfo scilicet S. Vitoni apud Virdunum, & Lanzo S. Vincentii Merrensis, fraternae caritatis suam expandat, & persecutionis suae labores suum quietis umbraculo protegat, uti ex eorum relatu acceptat. Itaque ab eo tempore fratrum sepultura fieri desit in Veteri-monasterio, quod modo praedium est novi monasterii.

Anal. Bened. Tom. V.

Aaa 2

Sa

ANNO. CHR.
1091.

LXXXIX.
Centulensis
monasterium.

XC.
S. Michaelis
ad Mosam
centulensis
monasterium.
(b) Balaz.
Mysell. in. 4.

(c) Balaz.
Mysell. in. 4.

ANGL. CHIL.

1008.

XCL.

S. Quintini

de Monte Ab-

batris.

(a) supra

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

n. 31.

Sepretes fuit ad hunc annum Godefridus, Moctis-S. Quintini prope Perronam abbas, pietate insignis, quo anno altare de Bur a Manasse Cameracensi antilice obtinuit, anno abbatialis sui regimini quadagesimo, ut ex dictis (a) colligitur. In necrologio monasterii obitus dicitur vii. kal. Martii hoc ipso anno, haud scio an secundum vterum calculum. Necrologii hac verba sunt. vii. kal. Martii obiit domnus abbas Godefridus hujus congregationis, MCCCIII. Internationis Christi anno, qui nobilissimus & literis peritus, omnique religionis adoratus, & in necrologio S. Agnerii Viduensis, viii. kal. Martii Godefridus abbas S. Quintini, monachus S. Agnerii, Henricus eius successore, ab infamitate monasterii abbas quatuor, Henrici nobilissimi viti & Greborge matrone filius dicitur, qui discipulum regularem, ab antecessore suo institutum, accurate observari curavit, monasterii praedones acriter infestatus est, malisq; a Romanis pontificibus, regibus, & episcopis litteras suo monasterio obtinuit. Inter alios Baldricus Noviomensis monasterii videtur in monasterio sancti Quintini de Monte benedicti monachorum vitam & Deo dignam conversationem, eis remissa personarum aliquot altarium, ut a eis ejus charta patet, data Noviomini anno MCXII. Hanc de eorum honestate motum opinionem in tota Remensi provincia invaluisse discimus ex bulla Paschalis II. data Laterani die xvii. kal. Maji anno MCXV. sic enim pontifex in ea Henricum abbatem alloquitur: *Commendat devotionem tuam suggestio venerabilium fratrum tuorum ceptis propter nostrum, Manassio Remensis & Baldrici Noviomensis, cum se capitulum petitis, etiam filii vestri Roberti Perrenensis & uxoris ejus Adelidis, per assensum hoc preceptum Vermandensis comitis Adela, & ejus filiorum Radulphi & Henrici, quorum dignitati Perrenensis honoris possessio attinet, per assensum etiam Philippi Francorum regis & ejus filii Loduici, quem Vermandensis comitatus tenebat.*

XCII.

Vindocinensis

fuit a comite

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

VERM.

Goffridus Vindocinensis eo tempore multas vexationes passus est a Goffrido de Prullace Vindocinensi comite, qui plurimas consuetudines ab hominibus episcopi Vindocinensis iniuste exigebat. Rex quoque processit, ut abbas monasterium delecto coactus sit, & ad Ivonem Carnotensem episcopum refugere, qui annum hunc, id est comitatum Vindocinensem interduco suppedit. Inter hac quidam monachus, Daniel nomine, a congregatione Vindocinensi fugiendo discessit, & quidquid in quadam obediencia, ad quam missus fuerat, invenire potuit, secum apportavit. Hic, comitem comitis cum abbate discordia, Vindocinensem adiit, & quidquid contra domum abbatem commissi poterat, comiti & comitibus, alisque omnibus, quos illi adversari poterat, temere effudit. In his seditiosus ille monachus Goffridum abbatem infamavit apud Ivonem episcopum, quasi Daniele, tam contumeliosis verbis, quam injuriis verberum affecisset; talique calidisset in omnes, aut pene omnes; cui criminationi nimium credulus Ivo, Goffridum (b) admonuit, ut zelum suum ita moderaretur, ut nec tametsi parceret, nec in sanas partes ferrom mitteret, & quos corripere, cum caritate corripere. Verum brevi patuit, qualis esset illius monachi impudentia; ille quippe comitem cum turba multis secularium in capitulum adduxit, & locum, quem ante dispuerat, sibi vindicavit, seque ita contra suum abbatem armavit, ut, quodam fratre ex illa obediencia expulso, per violentiam comitis eam sibi arripere. Tandem vero, cum Deus tante discordiae finem imponere vellet, comitem induxit, ut ad urbem Turonum predicaretur: ubi pacem & concordiam coram Ivone episcopo fecit, sic data, se nullum dampnum abbati illaturum. Non multo post in comite ipse, auctoritate Johannis & Berchardi S. R. E. legatorum consensu, modo predictus cum quibusdam suis, qui cum eo capitulum videretur intraverant, profuerunt se ante altare dominicum, & domini abbatis pedibus, ibique promissi coram Deo & sanctis ejus, se nequaquam dampnum personae domini abbatis, vel cuiuslibet monachi sui dampnum illaturum. Tum quatuor denarios super caput suum posuit, quos inde super altare tam quidam castello misit; quatuor non solum praefecit, verum etiam homines post se, quam firmiter hoc altum fuerit, plenus agnoscere possent. Cum vero predictus Daniel fugitivus, patrocinio sic deceptor esset, a domno abbate indulgentiam petiit, obtinuitque: sed, ne ejus rebellis inulta remaneret, haec in eum sententiam in capitulo protulit, ut nulla in postea obedientia vel cella ei committeretur, & infamis semper haberetur.

XCIII.

Goffridi ab-

batris epre-

monis & li-

dis.

(c) Goffrid.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

1144-1145.

Ex variis cellis, quae Vindocinensibus subiacebant, una erat beatus Martinus de Castellis, qui locus est diocesis Andecavensis in consilio Turonum, Castellum Andecavorum vulgo appellatur. Illic debebant quidam fratres sub Guillelmo priore, quorum unus, Bernardus nomine, ob errata nescio quae a Goffrido abbate Vindocinensi cum priore (c) citatus est. Respondit prior, Bernardum venire non posse. Ad hac Goffridus: *Si venire non potest, loquar, deferri potest;* praecepitque.

que prius *auctoritate sacra regala*, ut intra quatuor dies post acceptas litteras, ad se veniret, & Bernardum si equitate non posset, afferri faceret. Si vero aliter fecerit, ait, & te perpetua infamia nota damnamus, & Bernardum in eum communicamus, ut nec communionem percipias ovium, nec sepulchrum defunctus.

In alia epistola (a) Goffridus eundem Guillelmum ejusque fratres admonet se relatu accepisse, quod contra regulam, quam totum Deo & sanctis ejus se observaturos promiserant, carnes sollemniter & generaliter comedant, quod si ita sit eorum intemperantia se vehementer condoleat dicit, & ne ulterius fiat, regulæ auctoritate eis prohibet, quippe carnis comestio, sicut monachis pro corporis infirmitate conceditur, ita eis in carnis voluptate negatur. Infirmi, etiam si a carne penitus abstinere, non propter hanc regulam violarent. Carnibus namque vesci in regula non est preceptum monachis infirmis, sed permixtum. Sed quia paucorum vel nullorum istam viritatem esse cognoscimus, ut videlicet a carne omnino abstineant, non alicui carum comedendum irrogamus, rationabiliter est consideranda accepta, non carni carum comedenda cupiditas.

In sequenti epistola (b) eodem admonet, ut a secularium hominum, & quod periculatur, a mulierum frequentia, qua eos delectari ipsi nuntiatur fuerat omnino caveant, ne forte ordini suo, quod ab eis, accesserat infamiam, & se contra eos ad id periculum provocent. Huic epistolæ affinis est alia (c) ejusdem auctoris ad Bernierum priorem cellæ Credonensis, quem graviter obiurgat, quod in sua peccatum propositi sui ipsi non indicaverit: precipitque, ut communitatem illam, in quo sordidus ille scelus commiserat, quantocius destruat, eunque a claustris, & erit sancti Clementis, qui loci patronus erat, extraneum faciat; quod quamvis diu exsequi distulerit, tandem ab introitu sanctæ ecclesiæ ipse excludatur. Haud scio cuius cellæ prior fuerit Andreas ille, quem etiam (d) arguit, quod generalium seu communium refectoriorum parum & minus tempus, & alium sibi parum, & aliudque vinum a cellario sibi dari precurret; quod emendati jubet Goffridum, si res ita habeat, ne stratis sibi commissis scandalis, vel mutuis illam occasione prebeat. Hæc minutiosa forte nonnullis videbuntur, sed ab instituto nostro, haud aliena, nec levis a superioribus animadvertenda.

Cum ante duos annos Urbanus papa basilicam monasterii sancti Nicolai Andecavensis dedicasset, Fulco junior, Andecavorum comes, Rechinus cognomento, filium Caricum, & Brunellum tam Andecavi, sancti Nicolai monachis (e) contulit cum pro se, tum pro animabus propinquorum suorum, in primum Fulconis avunculi & Gausfredi Martelli patris sui, qui ipso nutrierat, & a quo comitatum habuerat. In hujus vero donationis memoriam sanctæ crucis signum chartæ hæc de se scriptæ apposuit in capitulo sancti Nicolai, eorum Lambertus abbas qui tunc Natali successerat, & eorum eius monachis ac multis optimatibus, tandemque chartam super altare sancti Nicolai posuit cum castella Roberti monachi, quem ibidem fregit, ut sic hac possessione se se exere tolleret. De hac silva item sancti Nicolai monachis postea intentarunt S. Albini comites, quæ hoc anno MCCXCII, composita fuit in placito pridie Idus Martii, indictione vi, celebrato in edibus episcopalis ubi Girardo sancti Albini, & Lamberto sancti Nicolai abbatibus dati sunt iudices Gausfridus episcopus Andecavensis, Hildebertus Comenannensis, & Marbodius Redonensis, necnon Bernardus abbas Majoris monasterii, Willelmus sancti Florentii, Ebrardus sancti Castili, & Bernardus sancti Sergii abbates. Addeat quoque comes Fulco, ejusque filius Gausfridus.

Habitu est Burdegale hoc anno concilium, presidente Amaro Butegalensi archiepiscopo & legato, cui adfuerunt Raimundus Aufcenium archiepiscopus, Rollandus episcopus Dolensis, Simon Aginensis, & Rainaldus Petragoricensis episcopi cum suis abbatibus & canonicis. Hujus concilii notitiam habemus ex synodica ejus litteris, in quibus Aufseus abbas sancti Johannis Angeriacensis & Garneus abbas sancti Maxentii disceptarunt de ecclesiâ sancti Petri Martialis, sita prope Massacum * caputrum in diocesi Santonensis, quam Rannulfus Santonenis episcopus ejusque capitulum, cuius erat cequalis & propria, Angeriacensis monasterio contulerant; quæ ecclesiâ, eodem Rannulfo episcopo ejusque canonicis agentibus, Angeriacensibus adjecticata fuit hoc anno, indictione vi. 11. nonas Octobris, Urbani papæ anno xi. ex quibus præcise tempus habet concilii facile intelligitur. Vetam nec sic penitus sopita fuit hæc controversia, quæ post annos sex denovo in concilio Pictavensi agitata est.

Egimus in primo volumine (f) de Varensi monasterio, quod a sancto Alano episcopo primitus conditum tradent. Ejus ecclesiâ sæculo undecimo fere destructa erat; quam Ivarius Tolosæ episcopus, in ejus diocesi tunc posita erat, quæ episcopalis sedes, Protando abbati sancti Pontii Tomestiarum, illustrandam.

ANN. CHR.
1096.

(a) ibid. ep.
46.

(b) ibid. ep.
46.

(c) ibid. ep.
46.

(d) ibid. ep.
46.

XCIV.
Placitum pro
S. Nicolao a.
pod Andecavi.
viii.
(e) ibid. x.
Natalis p. 30.

XCV.
Burdegale
Concilium.

* Massacum
se Pictavi.
Massacum.

XCVI.
Varensi ec-
clesiâ Tome-
stiarum.
(f) ibid. xi. m.
com.
93.

AN. CHR.
1098.

* 7. Agost.

* 8. Chisio
far Form
sacer.

XCIV.
Anselmus
cum Urbano
Averlan.
(*) ann. 39.

XCVIII.
Baroni in
concilio Gra-
eco recessit.

commisit. Exstant hae de re ipsius Iſarni litterae apud Casellum in libro secundo
hidoris Occitanie capite 11. quibus Iſarnus episcopus ejusque fratres ac nepotes
testantur, se donare ecclesiam sancti Elani (ita scribitur) quae uſt ſua in pago
Toloſano ſecus litus Agoti * ſeuil, communi jure eccleſiaſtico, Deo & ſancti
Dei genitrici Mariæ, ſanctoque martyri Pontio, & domno abbati Protardo
Tometienſis capobii, quod eſt ſitum in pago Narbonenſi, ejusque ſucceſſoribus,
necnon monachis ejusdem cœnobii. Hanc vero donationem eo pacto faciunt, ut
predicta ſancti Elani eccleſia, quæ olim a fidelibus conſtructa fuerat, & tunc
per negligentiam deſtructa, inſtauraretur juxta caſtrum, quod eſt ſitum in alio-
dio ſancti Elani, & in parochia ejusdem eccleſiæ. Adhuc anno mxcviii. ſeria
v. menſis Auguſti. Ab eo tempore hæc eccleſia cella ſancti Pontii Tometi-
enſis. Non diu poſt hæc donationem ſuperſtes fuit Protardus abbas: cujus
ſucceſſori Petro Bernardus vicecomes ſancti Pontii eccleſiam de Salſepaz anno ſe-
quenti dedit, & anno ſecrto. Aimericus vicecomes Narbonenſis, ejusque conjux
Matilda cum filiis ſuis, donationem ab antecceſſoribus ſuis (aſtas confirmaverunt, ap-
probantibus Bertrando archiepiſcopo, Bernardo vicecomes de Mimerba & aliis.
Eidem Petro Bertranus archiepiſcopus abbatiam ſancti Aniani * ad Vernodubram
inſtaurandam commiſit. Haud ſcio an proximus Petri abbas ſucceſſor fuerit Rai-
mundus, qui anno mxcxxvi. concilio apud Vauram contra Albigeuſis habito
interfuit.

Dum Rogerius dux Apulie Capuam obſideret, eſſetque cum eo Anſelmus ar-
chiepiſcopus Cantuarienſis, ut ſuperius (*) d-ctum eſt, illic etiam autumnio infe-
quente acceſſit Urbanus papa, cujus una cum Anſelmo familia eſſe videbatur. In-
terim nulum non movebat lapidem Willelmus Anglie rex, quo Anſelmum non
modo poſſideret, ſed etiam ſeculi principibus inſulm, qua litteris, qua legatio-
nibus, redderet. Verum, nihil ex his Anſelmi opinioni detractum: immo Roge-
rius multis precibus cum apud ſe retinere conatus eſt dignitatibus, quibilibet
eſt obſeris. Obſidione ſolata, viſit Del cum papa profeſtus eſt ad urbem Averlanam,
ubi in abbatia ſancti Laurentii hoſpitatus, ſani egie apud pontificem, ut episcopali
manere abſolveretur, in quo ſuam operam ſere inſtruatam eſſe noverat. At
preces rejecit pontifex. Nondum exeret, nondum vulnera cum poſſam virum,
& jam dominici ovilis curam velle abſistere. Non decere hæc tantum virum,
non decere Anſelmum. Tantum abeſſe ut diſmiſſionem patenti aſſentiri ve-
lit, ut contra ex obedientia vice beati Petri ipſi præcipiat, ne curam Ang-
licæ regni abſequeat. Ad hæc Anſelmus, non exeret, non valeret, non de-
ſique mortem ipſam, ſi ſua ſu conſcientia non ſuſcit, pro Chriſti oribus ſub-
terfugere; at ne quid de rege dicat, quem ſibi inſeſum eſſe norunt omnes;
illi ipſi, quot oves, ipſi episcopii quos adjutores habere deberet, nihil non agunt
ut iuſtitie obſtante injuſticiam committant, ſcilicet obedientiam beati Petri a-
breſtantiando, ne fidem regi terreno violare videantur. Quid inter hæc fece-
ret? Reponit pontifex, ratione nre ea quæ ille dicebat, ſed ne ejus cauſam non
curare videatur, ad conciliū ſe ſiſtat, quod apud Barium coram ſancti Nico-
lai corpore kalendis Octobris celebrare conſtituerat, ut, quid de rege Anglie
ejusque ſimilibus, qui contra eccleſie libertatem ſu erigunt, ſtatundum ſit, præ-
ſens diſcat.

Cum tempus inſtaret concilii, Barium cum pontifice profeſtus eſt Anſelmus.
Adſeſſere quoque concilio Graeci, a quibus quaſſio de proceſſione Spiritus ſancti
mota eſt. His ſanſſacere tentavit pontifex, prolatis testimoniis, maxime ex epi-
ſtola, quam olim Anſelmus hoc de argumento ſcripſerat. Verum argutibus ul-
bilo minus Graeci, Imperato ſilentio, pontifex alta voce dixit: *Pater & Magiſter*
Anſelmus, Anglorum archiepiſcope ubi eſt? Mox præſens fuit Anſelmus qui loter pri-
mo concilii patres ſeſebat, & ad ejus pedes Eadmerus, qui hæc reſert. Tum
pontifex ad eum: Cur agis? cur ſiſes? accede huc, & pugna pro matre ec-
cleſia. Ad hoc enim divinitus hæc miſſus eſt. Illo autem ad reſpondendum para-
to, nonnullis ſariis viſum fuit, ut in craſſimum concertatio diſſerteretur; quod
tanto argumentorum pondere, tanta loquendi vi & efficacia præſtitit, ut nemo
uſſet, qui adverſariorum obſectioibus omnino ſatiſfactum eſſe non ſentiret. U-
bi ſancum dicendi ſerit, converſus ad eum Pontifex, inſit: *Benediſſimam ſit tu &*
ſenſus tuus, & ut & ſeris oris tui ſit benediſſimus. Totam hæc diſputationem li-
tteri mandavit Anſelmus in libro de proceſſione Spiritus ſancti.

His ſinitis, adhuc eſt de Willelmo Anglorum rege, deque oppreſſione eccle-
ſiarum & injuriis Anſelmo illatis; de quibus ſerpius a pontifice admonitus rex non
tamen reſponſiſſet. Omnium ſententia fuit, ut anathematis gladio ſerteretur. Verum
Anſelmus ſignis totam pontifice genibus, interceſſit, ne id fieret; quod omnium in
ſe

sa amorem & admirationem auxit. Hujus concilii ordinem & consensum Eadmerus, ut erat a puero iterum ecclesiasticarum studiosissimus, accurate se observasse ait: in his innotuit sibi vitium, quod archiepiscopus Beneventanus cappa pro ceteris pretiosiori uteretur, cum papa ipse non cappam, sed calvasia, & pallio amictus concilio praesideret. Tum ipse in mentem venit quod poer a senioribus ecclesiarum scilicet Cantuariensis, acceperat: scilicet archiepiscopum quendam Beneventanum, fame in Italia patribus grassante; in Angliam venisse cum brachio sancti Bartholomaei, Cauti regis tempore, & ab Emma regina copiosa elemosynarum largitate donatum fuisse: cui praedictus archiepiscopus in illud brachii sancti Bartholomaei in grati animi signum donaverit, praedicto prius de eius virtute sacramento super Christi Domini corpore sacrosque reliquias: & pretiosam illam cappam accepisse ab ipsa regina, quae ex illud Cantuariensi ecclesiae concesserat. Ille quippe debuit loquitur Eadmerus, hic nos Anglis erat patrum: seu reliquias sanctorum omnibus facili rebus anteferre.

Finis concilio, ex urbe Bario pontifex Romam revertit, & cum eo Anselmus. Romae prope menses Novembres. Tunc illuc advenit Willelmus ille, qui Anselmo ex Anglia discessuro occurrit, missus a rege ad papam, ut ejus pro Anselmo litteris responderet. Responsionis hae summa erat, immo de rege queri archiepiscopum, cum ei de regno discedere volenti a rege intimatum sit, si regno exisset, archiepiscopatum in regni dominium transiitum. Ergone inquit pontifex, quia eo tantum animo discessit, ut sanctam matrem omnium ecclesiarum Romanam visitaret, suis omnibus spoliari debuit? Quis unquam tale quid audivit? Id vero adeo iniquum & injustum est, ut, nisi ante concilium, quod tertia pascha hebdomada celebraturus sum, archiepiscopo ablata restituerit, noverit se anathematizari sententia, quam meruit, in concilio feriendam. Nec plura legatus, qui secretiora ad privatum colloquium reservavit. Interim autem princeps tum domum, tum verbis ad salendum compositis perrexit, ut per eos Urbanus ad inducias regi dandas foret ad festum sancti Michaelis anni sequentis induceretur; sique pro voto fuisset: certe nec facile recusari poterat, ut sufficiens tempus ad informandum regem, & responsum ab eo recipiendum haberetur. Verum ad id tempus Urbanus non pervenit, sub finem Julii praecedentis extinctus. Acta sunt haec in ipsi solenni natiuitatis Christi Domini, rege Eadmero.

Gravis & diutina ad id tempus controversia excitata fuit Casinensis inter & abbatissam beatae Mariae de Cingla, quam Casinenses ex illa cella, ejusque sanctimonialium expulerant. Haec cella primis Casinatibus concessa fuerat, coram quibus sanctimonialia cum abbatissa illic instituta, quae cum forte Casinatibus jagum excurrere vellet, inde ab eis expulsa fuit, agente Roberto comite, qui eandem cellam Oderisio Casini abbati restituit. Querela hic de re abbatissa petiit ad Urbanum, qui ei ante causae discussionem hanc cellam restituit. Post accuratum vel examen praedictam cellam pontifex Oderisio demum adjudicavit, sed ea lege ut semper illic ancillarum Dei congregatio remaneret. Datum Romae vi. idus Decembris hoc anno, indictione vii. Eodem Oderisio tunc quoque aliena subiectio Beneventani sancti Sophiae monasterii, quam ejus loci abbas detestabatur. Utriusque iudicii litterae videre licet in Appendice.

Dum pontifex Romae resideret, ipsum adit Gosfridus Vindocinensis abbas, & ab eo monasterii sui privilegiorum confirmationem obtinuit. Ex his unus transcriptum ad Vindocinenses ipse Gosfridus refert in epistola (a) ad Ivonem Carnutensem episcopum, quo in transcripto Urbanus improbat Ivoni episcopo factam a Gosfrido abbate provisionem, quam nullam & irritam esse decernit. Huc referenda videtur ejusdem Gosfridi epistola (b) ad Hugonem Lugdunensem archiepiscopum, in qua gratis se notari dicit, quasi Gosfridum Andecavorum episcopum apud pontificem, dum Romae esset, accusasset. Et quidem Gosfridus ille, agente Urbano, postea Episcopatu celsit, & Cluniacensis monachus factus est. Tunc temporis Berengerius abbas monasterii sancti Cucuphatis prope Barcinonem, quod *Ostensis* (c) dicitur, amplissimum suo monasterio privilegium obtinuit, datum hoc anno, prima die Decembris. Ipso anno Fulco Barcinonensis episcopus & comes Concheri (d) sancti Fidis monasterio, cui tunc Hugo abbas praerat, ecclesiam quandam tribuit; eodemque anno Pontius episcopus Rotensis ecclesiam sancti Iulii de Milare Rodensi sancti Petri monasterio, & Regimundo abbati ejusque monachis concessit.

Sub id tempus novae a fratribus procellae fulsunt Bernardi Majoris-monasterii abbas eo praevixit, quod ab eo, qui eaconmunicatus esse dicebatur, benedictionem accepisset, & labedictionem metropolitae sedis ante benedictionem petiit.

ANN. CHR.
1093.

Cingla & s.
Sequitur mo-
nasteria Cas-
inatibus adsc-
ta.

XCIX.
Vindocinen-
sum abbatem
que privile-
gia.

(a) Gosfrid.
ib. 2. ep. 13.
(b) Gosfrid.
ib. 3. ep. 13.

(c) Major.
ib. 2. ep. 1309.
(d) Concheri.
ib. 2. ep. 1309.

C.
Bernardus
abbas Majoris-
monasterii
causam.

ANN. CHR.

1000.

(a) P. 1067.

a. 1001.

(b) 20 ep. 173.

(c) 106. 40.

a. 1001.

Cf.

Padolironen-

sis abbas.

(d) 106. Pa-

dolon. 106.

P. 41.

(e) 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

Cf. 106.

missus. Jam quidem ea de re iure an injuria, culpatus fuerat; ideoque pastorallem curam deposuisset, nisi Urbani papa intercessisset auctoritas (a), qui defunctus ejusmodi, si qui fuisset, purgavit. Verum ut sunt irreverentes monachorum animi, praesertim erga prelatos, qui disciplinam severitatem ab eis exigunt; novae ea de re turbas denuo passus est Bernardus, quod cum recessisset Ivo episcopus in litteris (b) ad eum scriptis significavit, fratres illos forsasse habere reum Dei, sed non secundum scientiam; putantes quod promotionem ubi facit episcopus benedictio, & non potius fratrum communis electio; cum tamen ipsam benedictionem conferat Dominus non secundum meritum dantis, sed secundum fidem & puritatem bene. in ditionem accipientis. Adeoque non disceptandum de benedictione abbatis a quoque episcopo eam fuerit consecutus: in qua accepta vel non accepta, falsum subditum nec miratur, nec augetur. Legimus tamen completa privilegia summorum pontificum pro monasteriis, quorum abbates a schismatica ordinari vetant. Nec absolute valet in hac causa, quod subdit Ivo de professione abbatum, quam sedis metropolitana non debet contendit. Id enim ad summum debet locum in monasteriis non exentis; secus in exemptis, quale erat Majus-monasterium, de quo agebatur. Plura hoc de argumento elias (c) diximus. Bernardus abbas altero anno abhinc anno decessit.

In Italia hoc tempore ad meliorem vitam transiit Willelmus Padolironensis abbas. Eo mortuo, ex nobilibus illud Cluniacenses rines accepit sub Alberico abbate ex ordine Cluniacensi. Is Padolironense monasterium apostolicis sedis tunc nec protectionis submisit sub Urbano II. qui locum ab omni laica & ecclesiastica potestate exempt. Id testatur facit Urbanus ipse in litteris (d) ad Mathildem comitissam, quibus eam hortatur, ut sancti Floriani ecclesiam, a Bonifacio eius patre monasterii fundatore, ei concessam, & a monachis regi solitam, per Mantuanum episcopum, qui cum Padolironensibus abbatibus, restitui earet, ut non monasterium, quod suum vocat, ullam immunitatem sub sua ditione patiat. Non exierit ullum illud Urbani diploma, quo Padolironense monasterium Cluniacensi sublegetur. Id a Cluniaco pontifice factum tradit Innocentius II. in litteris (e), quibus litteram compendii oritur Cluniacensis inter & Padolironensibus, qui obedientiam & reverentiam Cluniacensi abbati tunc debebant, episcopi jurisdictioni se subdebere molebantur; quos Innocentius reprecatur, ut S. Bernardus in epistola ca. testetur.

Defunctus in hoc anno historia Gaufredi Malm-torre monachi, qui res a Roberto Wilcardo & Rogerio ejus fratre in Apulia & Sicilia gestas quatuor libris accurare perscripsit. Hos autem libris Catanensi episcopo inscriptis in hunc modum: *Beata memoria Georgii Catanensis episcopo frater Gaufredus, ab antecessoribus Malm-torre agnomen * trahens, infelici curia cum Marika habito, ad felicitatem quietis Maria cum Lazaro fratre reseruit. Ubi primo advectus, quod jam saepe observatum, beata memoria elogium homini viventi tribui. Hunc Georgium Catanensem episcopum hoc tempore non habet Rocchus Pleris lo notitia Catanensem episcopum, sed Angerium, quem hoc loco in editis restituendum puto. Fuit Angerius (f) Britannus nostri Ordinis monachus, uti & Mauricius, qui ei anno mccciv. in episcopatu successit. Id teste quadrat his verbis, quibus episcopus, Catanensem ita compellit Gaufredus. *Quanto quidem, sanctissime pater, quidem penitenti familiaritate a ceteris episcopis, qui, quantum ad habitum, aliter instructionis esse praefiguntur, habitu religionis, quo coniungimus, quomodo indignus, quod me nunc cognosco, penitenti etiam spe a ceteris de vobis praefiguntur, & vos mihi in omibus negotiis tuorum cupio. Ex quibus manifestum est, episcopum illum & Gaufredum, quidem habitus & propoliti fuisse, illius patrocini se defendi potuisse Gaufredum tum adversus maximos, tum ex principibus scilicet Rodbertum, cuius mandato hanc historiam plus sermo scribere aggressus erat. Is sic e restatantibus partibus in illa parte praefigunt, *monasterium Apuliam vel certe Siculam esse dicit. Vedies cum Hilpanum vocat. Eius historiam cum alia Alexandri Tefelin abbatis Hieronymus Surita anno mcccxxxv. typis vulgavit, eamque summo viro Antonio Augustino archiepiscopo Terracoeni dicitur, non offensum impellita illorum historicorum oratione, tatas verborum facturam intolerabilem esse; cognovimus vero rerum, causarum & eventuum, quae ex illis auctoribus percipiuntur, inaffinabilem.***

ANN. CHR.

1000.

Cf.

INiquos annos millesimus nonagesimus-novus magnam toti orbi christiano gaudium ob expugnantem Ierusalem attulit; maximum Urbano sacre expeditionis auctori allaturus, nisi mors tanti gaudii usum ei praepolisset. Hic ad terram post pascha hebdomadam consilium Romae celebrandum indicaret, ut illam expe-

expeditionem denique confirmaret, statueratque in eo agere de Anselmi causa adversus Willelmum Angliæ regem: at regis legatus indicias ad festum sancti Michaelis, et supra dictum, impetravit, ad quod tempus pontifex non pervenit. Cum nihil auxilii ex hoc speraret archiepiscopus, discedendi veniam a pontifice petiit: at eum pontifex Romæ ad tempus concilii remotus iussit. Cum ad illud venum esset, episcopis, qui ex Italia & Gallia venerant, suas de more, sedes sibi vindicantibus, cum oem ille esset, qui archiepiscopum ollem Courasiensem Romano concilio interfuisse vel vidisset, vel audivisset; adeoque qui sciret, quo in loco Anselmus sedere deberet, pater iussu in *corona sedes illi posita esset*, ut scribit Eadmerus. Statutis in illo concilio editis, tum contra Gilbertinos, tum contra laicas investituras, Reingero Luceus episcopo, sonora vocis homini, a pontifice mandatum est, ut in medio exteris eminentior staret, alta voce decreta lectorus. Paruit ille iubentis imperio: at, nonnullis lectis capitulis, vultu, voce ac gestu mutatis, oculis ad adstantes conversis, exaleat animi dolorem premere non valens, lectionis serie interrupta, non ab alio quoquam impulsus, sponte in hæc verba prorupit: Quid facimus? reverendissimi patres. Præceptis subditos coartamus, & iniquis tyrannorum vexationibus non occurrimus? Querela de oppressionibus ecclesiarum & ecclesiasticarum personarum ad hæc sedem referuntur in dies, & ab ea, tamquam ab omnium capite, conflictus & auxilia requiruntur: sed quo effectu? heu totus orbis christianus tevis & in-gemiscit. Eo vultu ante oculos e remotissimis partibus eius rei tellis onas, modestas ac silens, ejus filicium, quavis voce alius clamaret: ejus humilitas & parientia quo magis oppressa, eo sublimior esset apud Deum, & in non efficacior. Ille, inquam, quam atrocissime vexatus, tam injustissime in omnibus spoliatus huc refugit, sedis apostolicæ opem efflagitans. Jam annua secundus est ex quo huc venit: sed quid hucusque prædium invenit? Si virum, de quo loquor, ignoratis, ipse est Anselmus archiepiscopus Cantuariensis. His dictis, virgam pastoralem, quam manu tenebat, ter pavimento illisit, ut rei indignitatem exprimeret. Ad quem pontifex: Frater Reingere, sufficere hac de re bonum consilium erit. Et quidem exposuit, ait ille: alias qui iusta iudicat, id non feret impone. Tum reliqua concilii decreta legere iussit; illaque lectis, iterum, ut parvi proderetur Anselmi iusuria, denon locaverit. Hæc omnia tacens auscultavit Anselmus: cui permitam visum est, sic de se de pro se locutum fuisse Reingerum, quem nec a se, nec a quoquam e suis ad hæc dicenda impulsam fuisse probe sciebat. Postera die Roma discessit vit Dei, nullum redditus de eius causa iudicio, & per mille pericula Lugdunum tandem loculum rediit: ubi non sicut hospes sed peregrinus, sed velut loci dominus ab archiepiscopo habitus est, episcopalis munia, ita enim volebat Hugo, non secus ac lo propolis ecclesia exercebat. Huc spectat ipius Anselmi epistola, quæ omnia est in Spicilegii tumo ix. ad Hugonem archidiaconum Courasiensem, cui testatur, se, ex quo ex Anglia exierat, nullam passum esse rerum temporalium indigentiam; nec ullius mali violentiam tantum ei nocere potuisse, quantum Dei benevolentia eum juvare voluit; tantam quippe gratiam se invenisse apud episcopos, abbates, & principes ac divites hujus loculi & minoris ordinis homines, ut, a mari Barensi usque ad mare Bononiense, or amplius timeret eos offendere præsentiam suam subtrahendo, quam eos frequenter audire; inter quos, inquit, venerabilis archiepiscopus Lugdunensis gaudet ad præsentem se suam mihi munificentiam episcopi & diaconis exhibere, & desiderat me semper secum, quando exiis ero ab ecclesia vestra, manere. Ita vit sanctus, acceptum beneficentiam gratiam Deo acceptam referens, ut par erat. In fine salutat abbatibus de Scapthebisia, de Wintonia & de Wintonia cum suis ancillis cooperantibus, eisque benedictionem suam impertit.

Inter ea Mollesmensis monachi Rothberti abbatii sui absentiam impatienter ferentes, Urbanum advenit tempore concilii Romani, eisque auctoritate eum sibi restitui flagrant; eo abscire religionem apud se pressam ire, seque apud principes & eccolas despectui & odio haberi causati. Hæc pontifici, hæc concilii patribus omnibus ac singulis supplices exponebant. Hæc monachi pontifici, an eorum votis assentiret, ac recens plantarum vineæ cultorem auferret: ac coacta, veterem illum agrum incultum deserti duriculus videbatur. Rem itaque propriis dispendiendam censuit pontifex, eamque Hugoni Lugdunensi archiepiscopo adjudicandam commisit, scriptis ad eum litteris in hunc modum.

Urbanus episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri & coepiscopo Hugoni, apostolica sedis vicarini, salutem & apostolicam benedictionem. Mollesmensem fratrem magnum in concilio claustrum acceptum, abbatii sui redditum coarctavit p.

Ansel. Bened. Tom. V.

Bbb

fu.

ANN. CHR.

1091

Pont. concilii

Urbanus

Ann. Arch.

mus Lugdunensis

restit.

CIII.

Robertus

Mollesmensis

restit. cogit.

mus.

ANN. CHR.
1099.

Italiam. Dicebant enim religionem in suo loco esse corruptam, sequi pro illius abbatis absentia adeo apud principes & alios potius haberi. Galli tandem a fratribus missi, dilectus suae per praesentis scripta mandantes, significantes nobis gratam exsistere, ut, si fieri possit, abbas ille ab arena ad monasterium rediretur. Quod si implere non posset, cura tibi sit, ut de qui eorum diligenter conquirent, & qui in cenobio sunt, regularibus disciplinis inseruant.

His litteris obtentis, missi alacres rediere Molisium: tem, consilio cum suis habito, primo quidem Lingonas ad Rotbertum diocesani episcopum, cujus haud dubie insinatu abbatem suum repetebant, profecti sunt, litteras ab eo ad legatam accepturi. His munitus Gausfredus, qui absente Rotberto abbas creatus fuerat, cum aliquot fratribus ad legatam pergit, negotium prosecutus, locum redeundi Rotberto cedere paratus. Utrisque litteris acceptis, legatus ad Petram, scilicet *, quae modo Lugdunensis urbis aie est, cum aliquot episcopis aliisque religiosis viris colloquium hoc de negotio habuit. Post maturam discussionem vi-

* Petram.
se.

sum eis significare curavit. Venisse scilicet ad se cum ejus litteris Molisimenses monachos, loci sui desolationem ac desolationem, quam ob remotionem Rotberti abbatibus incurrerent, vehementer deplorantes; ipsi quoque patrem reddi sibi magis gnoscere possidentes; nec enim ulla alio modo pueri & qualem Molisimensi ecclesiae posse restitui, vel monasterii ordinis vigorem in pristinum litem statum revocari. Adhuc quoque cum eis Gausfredum, quem eodem loco abbatem & episcopum ipse ordinaverat; profectum, se libenter Rotberto, tanquam patri suo, locum daturum; si Molisium remittendus videretur. Audita itaque ipsius episcopi, ac Molisimense petitione, relictisque papae litteris, tandem multorum virorum religiosorum, tam episcoporum, quam aliorum consilio, supplicantibus Rotbertum restitueri se decrevisse, eo videlicet pacto, ut prius in manum Cabilonensis episcopi, cui more ceterorum abbatum professionem fecerat, virgam & curam abbatiae reddat, ac monachos Novi-monasterii a professione obedientiae sibi promissa liberos & absolutos dimittat. Insuper facultatem cum eo redeundi Molisium se dare fratribus Novi-monasterii, quotquot cum seculi voluerint, dummodo neutri neutros deinceps sollicitent, vel recipient nisi juxta praescriptum regulae S. Benedicti de monachis novi monasterii recipiendis. His ita constitutis, licere episcopo Rotbertum restitueri Molisimensi ecclesiae: sic tamen, ut, si deinde illam deseruerit, nullus ei substituitur vivente abbate Gausfredo, ultra suum ipsum, ejusdemque Gausfredi assensum; quae omnia apostolica auctoritate confirmat. De sepelenda vero, aliisque rebus, quae praedictus Rotbertus Molisio discedens secum tulerat, omnia Novi-monasterii fratribus cedat, praeter breviamque quoddam, quod usque ad scripturam S. Johannis Baptiste retinebant ad transcribendum, assensu Molisimense. Huius definitioni interfuerunt episcopi, Norgaudus seu Norgaudus, Edmundus, Gualterus Cabilonensis, Bernardus Mariscopus, & Pontius Bellicensis; necnon abbas Petrus Treorchienfis, Jasento Divionensis, Gausfredus Atanacensis; Petrus quoque papae camerarius, multisque aliis. His litteris parit Rotbertus, virgam pastoralem Cabilonensi episcopo resignavit, monachos Novi-monasterii (sic principio vocabatur) a promissa sibi obedientia liberos fecit, & cum duobus tribusque, qui ipsum sequi vulere, fratribus ad Lingonensem episcopum profectus est, cui litteras obtulit Cabilonensis episcopi, quibus ipsum obedientia sibi debita, & a Novi-monasterii pastoralis cura exemplum declarabat. Inde Molisium reversus, ubi cum summa omnium gratulatione acceptus est, Gausfredo locum cedente, Molisimense deo curam resumpsit, & usque ad obitum demum retinuit.

CIV.
Abbas Cl.
Berth abbas.

Itaque Cisterciensis pauculus grex, optimo pastore destitutus, nunc e suis Albertum, qui & apud Molisim, & in Novo-monasterio prioris officio fundus fuerat, abbatem sibi elegit, virum divinis humanisque litteris apprime instructum, & regulae studiosissimum: qui Stephanum priorem instituit, futurum postea ipsius in abbatie regimine successorem. Tum vero dutilissimum vivendi genus illic observatum, ad accuratissimum regulae praxim compositum: ut nihil minus ab antiquis illis Aegypti patribus, quorum non sine stupore facta legitima, novi illi Cisterciensis secisse viderentur. Si Michael Buchingero Comitatensi credimus, nec certe id supra fidem, quotquot saecula horum in nocte dormiebant, quotque palabant, & quatuor operabantur. Deinde usque ad nonam lectioni & sciendi palam, marem solis vacabant; tum vidum sibi ex herbis parabant: denique palam tum solis vestiebantur. Haec ille in vita Urbani II. Sub hac dedicata in honorem Delpar-Virginis ecclesia a Gualtero Cabilonensi episcopo: cui dedicatio.

tionis Odo dux Burgundie cum filio Hugone, Rainardus vicecomes *dux* Hode-

monore, multique alii processerunt interficere.

Hoc loco Manrique, clarissimus Cisterciensis ordinis annalista, vitæ S. Roberti scriptorem arguit, quod ipsam sanctam atriq; cenobio post suum in Molisimum reditum persequens dicat; & primo quidem Albericum præfuisse Cistercio; mox Alberico discedo Stephanum ab eodem substitutum; quod utrumque falsam vir doctus arbitrat: cum nec Albericus a Roberto præfusus sit monasterio, cujus curam dimiserat: nec Stephanus, qui anno m.cra. ordinatus est, inditui potuerit a Roberto, qui anno m.c. obierat. Verum longe ultra annum millesimum, ceterisimmo ultra centesimum novum vitam produxit Robertus, ut in consuetibus demonstrabimus: & quamvis Novi-monasterii præfusus cessasset, non tamen paternam illius curam omnino abiecit censendus est, cum monachos illos ut filios haberet, & illi ut patrem semper eum suspicerent. Albericum itaque abbatem, eoq; mox Stephanum ejus consilio elegisse videntur, & novi inditui formam, quam ipse per anam suam illis excoluerat, stabilisse: adco ut non tantum Novi-monasterii, sed etiam nascentis Cisterciensis congregationis primus auctor merito habendus sit. Unde Petrus (d) Cisterciensis ad h. 101. (a) Pet. Coll. menses scribens. *Gallina illa Molisimensi, inquit, plena plenis & bene paratis, ibi p. ap. 24. quæ & quales de utroq; suo fetus produxit, dum ex se collegium Cisterciense origi-*

Roberti factum maligne interpretatur Willelmus Malmeberiensis (b) cum ait, cum primo ingenti reperta hæc apud Cistercium fecisse, & alios ad hæc faciendū compellisse: ut processu temporis consilii penitus ille hominem delicate nutritum, & egre ferentem tantam ciborum puritatem; ejus voluntatem monachi apud Molisimum residui cognoscentes, verbis quibusdam an episcopis, per ebedientiam papæ, ipsa quidem eum ad monasterium retulerint, volentem cogentes. Sic de viris plur & sanctis temere judicant, locunturque homines, qui eorum facta ex suis moribus nuntiant. Sane Robertum non sua sponte, sed invitum & apostolica auctoritate inductum fecisse Molisimum ex dictis satis superque patet, cumque ad aulicorum vivendi genus quam maxime propensum fuisse rursus ejus vite ratio persuadeat. Certe si quid vitii Roberto imputari potest, maxime cupiditatem levitatis, quippe qui tam sæpe locum mutaverit, tam sæpe Molisimum deseruerit. Verum id majoris perfectionis ac solitudinis causa adibat, præsertim cum monachos suos non satis ad accuratam regulæ observationem dociles experiebatur; nec usi majorum auctoritate coacti ad eos revertebantur. Equidem quam parum ad suam voluntatem faciles, etiam post altimum in Molisimum eedum expertus in vir Dei, vel hoc osum probat exemplum. Die quadam dum clerici per festum ecclesie alimoniam a Roberto petant. Vocatus illico frater econonus, jussuque ut aliquid pretensibus impertirent, respondit, panes in monasterio gratiosos malos haberi. Unde igitur, ait vir sanctus, fratres reficere? Nescio, inquit ille. Peractis militum collationibus, ad cymbali sonitum fratres ad mensam conveniant: adco cum omnibus Robertus, sollicitiorque unde econonus panes haberet? Paucos, inquit ille, reservavi; na fratribus hora recessus cibus decider. At vir Dei zelo accensus, ingressus refectorium, panes mensæ appositos in spartam coniecit, eoq; a colloquio ecclesie proaimo, in subterfluentes aquas per præceptis abiecit, ut hoc facto obonderet, quanta esset hæc inobedientie culpa. Verum statim Deus servis suis annonam providit per pias Castellorum feminas, quæ illis tres quadrigas panibus onustas suppeditarunt. Tum convocatis fratribus, dissidentem illum & inobedientem monachum coram omnibus graviter oburgavit, cunctisque ad bonæ de Dei misericordia in necessitatibus sperandam animavit.

Nunc veniendum ad extrema Urbani papæ sessa, qui paulo ante obitum quendam nostri Ordinis monasterii privilegia indult. Usque est concessum pro Anianensi monasterio, cui tum præerat Petrus de Satis abbas, Eumenensis (c) pro variis monasteriis. Ad Petri abbatis prece Urbanus Anianense monasterium, exemplum antecessorum suorum Johannis, Nicolai & Alexandri, sub apostolica tutela confirmavit; fuisse auctoritate roborat donationes, quas Carolus, Ludovicus, aliiq; Francorum principes eidem loco fecerant. Datam Laterani a. 1181. Kal. Maii. indictione v. i. hoc anno, Urbani papæ xix. Idem pontifex tribus post privilegia indultis Petro (d) abbati monasterii S. Saturni, seu prope annum Venetie in parochia Urgellensi, quod in eadem libertate manere decernit, quam ex (d) Marc. Reg. p. 1208. regia memoria Carolus imperator instituerat, & Leo venerabilis sancta sedis apostolica pontifex firmaverat, & provinciales episcopi asseruerant. Ad hæc ejusdem loci bona omnia confirmat, præsertim quæ venerabilis memorie Erim-

ANN. CHR.

1200.

CV.

Robertus in

Cisterciensis

congregationis

auctor.

CVI.

Levisio in-

terio cul-

patius.

(b) Malmeb.

de gestis reg.

lib. 4.

CVII.

Urbani bella

pro variis

monasteriis.

(c) P. l. 1204.

a. 68.

CVIII.

(d) Marc.

Reg. p. 1208.

ANN. CHR.
1099.

CVIII.
Urbani II.
obitus & in-
finita.

(a) Gual. lib.
a de p. 101
F. 101.

Paschalis II.
eius succed-
it.

* Roma.
* Eodem.
Alit.

baldes Urgelicensis, & Arnulphus Riparcociensis episcopi in dedicatione eiusdem monasterii tradiderant. Datum Romae in porticu beati Petri a. 1099. Kal. Maii, indictione vii. hoc anno, Urbani ass. Tertium diploma datum est indictione Romae v. Kal. Maii, inscriptum Falconi abbati monasterii Sanctae Crucis apud Burdegalam, cui omnes eius possessiones confirmat rogatu Amati Burdegalen. archiepiscopi. Quartum denique concessit pontifex Andreæ abbati monasterii Cafalis S. Petri, quod in episcopatu Bituricensi recte ab Andreæ edificatum erat, statuitque, ut in loco illo ea semper disciplina regularis institutio conservaretur, quam iuxta Vallumbrosanorum fratrum consuetudinem ab ipso illic initia Andreæ stabilierat. Datum Romae apud beatum Petrum v. kal. Maii, iisdem anno & indictione. Idem privilegium iisdem verbis renovavit Paschalis II.

post hac tribus tantam mentibus superbus fuit eximius Pontifex, qui demum post multos labores pro ecclesia Dei formam eam moderatione toleratos, post domitius patientia potius quam armis adversarios, pace ecclesiae concilians, Romae pulchre decessit iv. kal. Augusti, postquam fidei apostolice annos xi. menses vii. dies xviii. praefuisset. Etiam eius pietas fuit in beatissimam Virginem, cui diem sabbati sacrum esse voluit; eodemque aedore hucarum precos, quod parvum beatus Maximus officium vocat, non modo a clericis, sed etiam a laicis frequentari coepit, ad opem calestrum adversus infideles impetrandam. Eum in prima laudat, Demosteno in eamdem de Mathilde comitissa, ubi non recte tremulus ad omnes ventum, sed inflexus pro iustitia fuisse dicitur, aurea antistes, ac demum sancti meritis sociatur; ideoque Roma digno conditur honore, in basilica sanctae Vaticanae.

Annus & diem eius obitus notat idem auctor. De eius sanctitate ac virtutibus lausque rebusque praebet Gilbertus (a) abbas, eius fidei aequalis in hunc verbum: *Attribuitur statui meritis suis eius splendens miracula. Desuncto enim de sepulcro eo, fuit credens ei Olfingus scripsit episcopus, cum plurima signa iam fierent, addidit quidam sepulcro illius iuvenis, & membrorum denuo sibi impracatur est, si per Urbani merita, qui Odo diceretur, signum unquam factum fuerit, ac fieret. Nec dum per domum a laicis exularet, cum ipse formosus antistes, & altero latrum paralyti intercurrente correpto, postquam Urbani virtutum testimonia mortuus ipse perhibuit.* Hactenus Gilbertus.

Seta-decima post eius obitum die a clero & populo electus est Rainierius seu Rainierius, ex monacho presbyter cardinalis, ac Paschalis secundus appellatus. Idem de revelatione factum abbas dicitur, teste Bertholdo. Hic origines fuit natus Blede *, qui ubi olim Episcopalis, nunc diocesis Viterbiensis, patre, Gregentio, matre Allitia * vita monastica studio ad percolare Cluniacense monasterium se contulit adulescentem. Inde negotiorum causa Romam ab Hugone abbate missus anno nativ. 1122. Gregorio VII. motus acceptusque ob egressus morer, ab eodem postmodum presbyter cardinalis tituli S. Clementis creatus est, ac deinceps fuit abbas monasterii sanctorum Laurentii & Stephani extra muros. Hic fere Pandulfus in libro de pontificibus Romanis Baronio Anonymus dictus, cuius copiam ex Vallicellana bibliotheca habemus. Pergit idem auctor agere de eius electione, quae cum ipse comperta fuisset, fugit latuitque: sed non diu latere potuit, diviso proditus consilio in multorum salutem. Invenitur itaque, trahitur in conventum, & ab omnibus Paschalis secundus acclamatur, ac die altera Augusti scilicet quarta-decima ab Odone Orlensis episcopo consecratur. Dum hic Romae ageretur, Alberto Alatrino episcopo quidam religiosa persona apparatus dicitur, quae interroganti, qui domo Urbano successurus esset; respondit, Rainierius, & quidam propter fidem & constantiam. Ad hunc episcopos: Putasne diu vivere? Vixit aut illa, sedebatque quatuor quatuordecim, tertiosque annos. Sic enim scriptum erat in schedula, quae episcopo oblata est. Urbani obitum, & suam ipsius electionem Paschalis Hugoni Cluniacensi abbati literis significavit, quas ea codice Cluniacensi accepimus hoc tenore.

Paschalis episcopus, servas servorum Dei, reverendissimo fratri Hugoni Cluniacensi abbati salutem & apostolicam benedictionem. Dignum & patri vestro Urbani papae dicitur de vita quam sancta, quam iusta Dei exhiberi, cuius profecta moribus, & ipsa (totius ecclesiae) praestitit iustitia. Unde & nos, & vos compertum. Nos communi vobis dignum est gratias agere. Scitis autem eius obitum in beatus Augusti completum, cuius vixit Romana lulla & tristitia celebratum; die vero post eius transiitum xvi. non licet indigni totius cleri & catholici populi assensu in vix locum sufficere sumus.

Mitto alias Paschalis ad catholicos principes aliosque de sua electione episcopos, eorundemque ad ipsum gratulatorias litteras; ex quibus Ivo Carnotensis episcopus, postea ad eum scribit. *Patetisatem vestram apostolici cultus gradum asserendi* se.

fit, & in locum beata memoria papa Urbani successisse vestra parentis gratularur, & summa providentia gratias vobis referens, ut de bonis principibus meliores exitus prospiciat, pro modis suis Dominum quondam gratitudinis deprecatur. Crederemus enim religionem vestram solum Dei beneficium debuisse, & decorem domus Dei non solum deesse debere.

Hoc anno Landuinus maioris Carthusii prior, ad Branonem in Calabria degentem profectus est, tum ut eum inviseret, tum ut de variis instituti sui debitis consuleret. Eius adventus tam gustus ac iocundus fuit venerabili patri, ut cum secum retinere tentaverit. Verum non tulit Landuinus fratres suos quos in majori Carthusia reliquerat, & de suo reditu certiores fecerat, ejus presentia & directione fraudari. Tam iusto ejus proposito acquiescent pariter sanctus, cum a se discedere passus est, datus ad fratres majoris Carthusii litteras, quarum priorum partem huc afferre iubet.

Frateribus suis unice dilectis in Christo, frater Bruno sicutem in Damico. Cogitate rationabiliter & vere laudanda disciplina vestra inflexibili rigore ex crebra ac dulci relatione beatissimi patris nostri Landuini, necnon auditu sancto amore vestre & incessanti studio erga ea, quae integritatis & honestatis sunt, excelsis spiritibus meos in Domino. Vere enim exultis & ferre id laudem & gratiarum actionem Dominus; & tamen amore suspiris. Exultis quidem, ut iustum est, pro incrementis frugum pietatum vestrarum; ne autem dolores & erubescite, incertum & incertum sacre in fide precatorum morum. Gaudete ergo, fratres mei carissimi pro sorte beatitudinis vestre, & pro larga meam gratia Dei in vobis. Gaudete, quia evasistis fluctuantis mundi multitudine periculis & naufragia. Gaudete, quia quietam & talem statim per vos secretorum christianis, ad quem cum multis vultis desiderat, multi quoque vultis laudem contendunt, non perperam tanta; multi vere, postquam patris fuerit, a tactis sunt, quoniam nulli eorum desuper concessum est. Idem, fratres mei, coram ac probatum sit vobis, quod quicunque spirituali hoc vult est bonum, si quicunque modo id amiserit, usque in finem dolebit, si quis respectat vel cura salutis animae sua sit fuerit.

Hactenus prior pars epistolae Branonem, qui in posteriori partibus laicis gratulatur, quod enim scientiam litterarum expertes sint, Deum eorum condibus non solum amorem, sed etiam meritum legis suae iustificaverit; quod opere ostendunt, cum obedientiam veram ac sinceram toto studio obervent; tum subdit: Ergo, tres mei permanet in eo ad quod pervenisti, & moribus eorum quondam votorum laicorum ut psem vultis: qui charitas sua, forte obedientiales, ut vocant, litteras, circumferant, missantes qui non intelligam nec amant, quibus verbis & factis contradicant; qui omni & propagati, quicunque bonis & religiosis detrahunt, & si in hoc laudabiles putant, si laudando infamaverint; quibus obedientia & vultis disceptas adus est. Addit de voluntate retinere secum fratrem Landevinum propter graves & crebras sui ipsius infirmitates: sed multis lacrymis postulatis, ut ad eos rediret. Deique eisdem hortatur, ut sedulam caritatem in priorem & patrem suam ostendant, benigne & provide sollicitudinando ea, quae ipsi pro multis modis valetudinis necessaria sunt; quippe qui malis periculis de salute & vita sua, quam aliquid de disciplina corporalis rigore remittere; quod protinus, inquit, improbandum est; quae subsidia si renuerit, licere ipsis reverentur, ter eum cogere ad ea, quae ipsius saluti commoda & necessaria sunt. In fine restatur vir sanctus, unicum sibi post Deum esse desiderium eos revivendi; & primo quoque tempore se id opere executorum, si fieri possit. At neque, Branonem datum est in Galliam reverti, neque Landuinum ipsi, qui in reditu a Gualberto antipapa comprehensus, inflexuque ad ejus minas de promissiones, tam diu in carcere detentus est, quoad schismaticos superfluo fuit, scilicet usque ad annum sequentem.

Post mortem Sactionis Aurelianensis episcopi, quam anno superiori accidisse constat, de episcopatu contentio fuit inter Johannem, ejusdem ecclesiae archidiaconum & Radulphum Turoensem archiepiscopi nepotem, atque Baldricum Burgundensem abbatem. Johannem rex Philippus favebat, Baldrico regina, hand dubie Bertranda, ambo non sine premio. Pater referre quod Ivo Carouensis episcopus de Johanne scribit, cum in epistola ad Urbanum, cum in alia (a) ad Hugonem archiepiscopum Lugdunensem. In epistola ad Urbanum ait, Johannem electionem sustinisse in curia Innocentii, advenisse anno successit, nam Urbanus mortuus est mense Julio anni subsequenti. De utroque contendente ita scribit Ivo ad Hugonem archiepiscopum. Sciet vestra sollicitudo, quia cum abbas Burgundis vir pateris, moribus apertis, cum multa sanctitate ad curiam in natale concessit ad accipiendum episcopatum, fuit ei illa praedicta regina promissas; quia amodoque sunt plures & pleniores sancti numerum in apud abbas antequam istius, quam

ANN. CHR.
1099.

CIX.
Lundinus
Carthusii
Branonem
adit.

Branonem
epi-
scopus.

CX.
Baldricus
Aurelianensis
episcopus
excluit.

(a) Ivo p. 66.

& 67.

ANNO. CHRI.
1099:

quid apud abbatem, ille est admittit, ille est exclusus. Et cum abbas quæretur apud regem, quare sic cum delinqueret, responsum; Suffraganeus interm, donec de ista faciem proficium meum; postea quærit ut iste deponatur, de tunc faciem polaniam episcopum. Itane venalia erant sacra? Pudet quod Baldricus his sordibus inquinatus videatur, Meliori, ut puto, conditione ad Dolensem episcopatum post aliquot annos promotus est.

CXL.
Leutherici
monachi obi-
tu.

(a) P. lib. 6.
n. 4.
F. 104.

Res Uti-
con-
fec.

(b) P. lib. 6.
n. 4.
(c) Ordinis.
104. 10. p. 774.

Non excrevit hunc annum Leuthericus Comeriacensis (a) monachus, qui in villa Vedanta *, quo Galdonis abbas permisso fecerat, piissime decessit xvrt. Kal. Octobris. Ejus corpus Comeriacum relatum, in sacello beati Nicolai humatum fuit, ejusque sepulcro arces additus probat, quantum venerationi ei majores nostri devalerint. Libellum de ejus vita scripsit Joachimus Perionius, ejusdem loci abbas, qui eum miraculis claruisse testatur: quod etiam romulus ex-
fuit, ait ille, devalusque declarat.

Jam annos octavus erat, ex quo Rogerius abbas (b) Utiensis monasterio præerat, sed episcopalis benedictionis experti, quam Gislebertus Lexoviensis (c) episcopus, tametsi saepius rogatus ei conferre detestabatur, nisi professionem subjectionis ipsi faceret. Sic Sergio, Rogerii amice, post Mainium ad abbatem rogatum electus, Utiensem duobus annis abque benedictione præfuit, quia dis-
misi professionem, Utiensis ecclesie insolitam, facere recusavit. Serlone porro ad Sagiensem episcopatum assumpto, Rogerius abbas per annos tert octo palatorem becolam non gessavit, propterea quod benedictionem a Gisleberto episcopo extorquere non posuit. Hac de re Willelmus rex a monachis interpellatus, episcopo mandavit, ut antiquas consuetudines suas novaret, & Rogerium abque ulla novitatis exactione consecraret. Paruit vel invitatus episcopus, & Rogerio ab-
bat, a Radulfo Sagienfi abbate Lexovium deducto, benedictionem imperiit die festo decollationis sancti Johannis-Baptiste. Postera die Utricum reverens abbas, honorifice susceptus est, moxque de ecclesia dedicanda consilium inivit. Id factum idibus Novembris insequentibus a tribus episcopis, ad eam celebrandam, invitati, Gisleberto scilicet Lexoviensi, Gisleberto Ebroicensi, & Serlone Sagienfi, de septem altaribus ab eis dedicatis. Ad hanc dedicationem convenire multi Nortmannorum principes, necnon abbates, in his Willelmus Beccensis, Radulfus Sagien-
fis, & Arnulfus Troarnensis; quæ omnia sive narrat Ordericus.

CXII.
Buxienses
Cassanoli ec-
clesia data.
* de Clara.

* Joannedi.

Galtherus e.
remita.

Hoc anno Petrus Pictavorum episcopus, eo nomine secundus, ecclesiam sancti Clementis villæ, quæ dicitur Cassanoli, sitæ ad fluvium Clennem * seu Clennem, monasterio sancti Anandri de litia consulti in manu Rannulfi abbatis: ea lege, ut præbiter, qui hanc ecclesiam a monachis obtinuerit, duodecim denarios Pictavenis moneta quotannis sanctæ matri Pictaveni ecclesie ad pence-
centos penderet. Actum secundo Kal. Aprilis, anno ab incarnatione Domini mxcviii, festum veterem calculum, indictione vii. Processu temporis, id est anno mxcviii, Philippus Pictaveni episcopus hanc Cassanoli ecclesiam alia permavit. Fallitur Belisforinus, cum villam Cassanoli * pagi Pictaveni cum Cassanogilo palatio confondit.

Dum Rannulfus abbas Buxiensi monasterio præesset, vix quidam bone opinio-
ni, Galterius nomine, nobilis & fortis miles, e Francie partibus ad pagum Pi-
savensem se contulit, & in silva Buxiensi, anagantibus opulenteribque abbate
& monachis, cellulam exstruxit cum oratorio in honorem sanctæ Mariæ, & sancti Satorini, sanctique Amantii. Cum vero prædictus locus cresceret, idem Gal-
terius, Rannallo abbate & monachis inconsultis, eum tradidit Carrotenfibus mo-
nachis, quibaleum amicitiam inierat; quo comperto, Rannulfus abbas in jus ro-
gavit Carrotensem abbatem, qui ejus rationibus convictus, locum cessit. Dein
Ademarus Ecolismensis præfuit, Rannulfi abbas rogatus, eandem ecclesiam con-
secravit, eamque in illius manus per chryseidæm placem exillam confirmavit.

CXIII.
R. Petri de
Eboracia mo-
nasterium in-
struitur.
(a) P. lib. 4.
n. 73.

(a) Exoff.
104. 10. p. 774.
73.

Existit in regno Legionensi apud Hispanos insigne sancti Petri de Eboracia mo-
nasterium, quod a Garzia, Alfonso Magi filio, paulo post sacculi decimi initium
conditum (a) fuisse diximus. Processu temporis cum illud monasterium situm
interisset, & ad clericorum seu laicorum manus devenisset, id insinuandum ag-
gressus est Urraca, Fredinandi rex Ferdinandus regis & Sancia regine filia, in cu-
jus possessionem postremo devolutum erat, illaque monachis nostris restituit,
quibus Christophorum abbatem prædicandum curavit. Præclarum est hæc de re
eiusdem Urracæ diploma, cujus hæc verba (a) eximiam ejus pietatem exprimeunt.
Suscipe jam, Domine pater, qui immensus es in misericordia, suscipe a me parva, &
hoc tam fas placabile, ut, cum ante te fuerit presentata, tu regem tuo reddas
gratia immensa. Offero etiam tibi, bone Deus, civium in honore principis
apostolorum Petri & pater electionis Pauli consuetudinem, in valle Elisencia sitam,
quod

quod canonicum tractator meus Garfias rex, in culmine regni positus, construxit, etiam & collegio monachorum, sub regula sancti patris Benedicti Deo militatorem, decoravit, cum benedictione abbatis Adjuvandi, qui regis summi ecclesiam raro operis adificavit, quam supra satis rex in honore predictorum apostolorum consecrari fecit; sique, multis annorum curricula subsistit. Sed, quia in creaturis nihil inmutabile, quoniam in solis et incommutabilis, Dominus, hoc canonicum, actum causa urgente, verum est in gloriosum suum laicorum habitacionem, donec ad nos ista devoluta hoc possit hereditaria fuisse; quem, ut supra facta sunt, a me sapere, & tamen ea Deo effere, ac redire in honore oratio: filius monasterii ad rediens, abbatemque in ea, nomen Christophorum, concordia fratrum final & mea, benedictionis pontificali consecro, eamque monachis discretis semper servitorem confirmo; talique tenere eam tibi, Deus meus, effere, ut, postquam ultimum diem vita semper in mortali claustra, nullus de tradere mea, nullus de extranea, auro de regali dignitate, nemo de populari universitate, ab hoc loco sancto aliquid obsequium requirit, vel aliquid in eo domui exerceat, nisi praesens dominus & germanus meus rex gloriosissimus Adelfusus, & qui post eum sepebas ejus ex semine continuaverit. Mihi autem, quondam vicia furo, hanc caritatem abbas & monachi exhibebant, ut, cum eos videndi, vel causa orandi ibi viderem Deum, serventibus meis amonem alimentorum praeberent; nullusque post mortem meam existeret, qui hoc requirere praesumas. Sit sis, dilecte redemptor meus Christe, pro expiendis criminibus nostris tibi hoc canonicum consecro, & pietatem supplicans adoro, ut ne exigam, quam precioso redempti cruce regni tui facias participem esse. Tunc Uttracque pietatis monumentum non aliis, quam ejus verbis exprimendam erat. Ad hac obsecro, si his sanctis altaribus alia tria monasteria, ac monachi illis dependentibus nulli in indigentia foret: monasterium sancti Johannis intra montem muni Legionensis, & ante S. Mariae, quae est sedes episcopalis, sibi a patre Ferdinando datum post rebellionem comitis Ferdinandus, cuius olim erat; tum monasterium sancti Adriani in montanis, Balnearum dictum; denique monasterium sancti Johannis in Altilis, Vetulam appellatum. Possimo eodem monasterio vicia obsecro ornamenta, velum aut altare apponendum, candelabrum cum septem lucernis argenteum ante altare illuminandum, & capsum argenteum, plenum sanctis reliquiis; utque undecim codices, tam subdit: *Scripte, Christe, hac munera, & me tibi & apostolis tuis oblata, nomen tuo & eorum consecrasti; & concede, ut, cum iudex adoceris, & cum eisdem apostolis verbum iudicaveris; eorum precibus pulsatus, mihi sis iudex mississimus, erasque me oratio eorum de flammis erebi ulterius, & purgatum ab omni culpa introducat in paradisi celi gloriam.* Acta sunt hae pridie idus Martii, mca cxxxvii. post millesimam, regnante Adelfonso sege ana ena Bertha regine in Toletto & Legionis, in Galesia Ruimundo comite ana cum predictis principibus Adelfonsi prole Uttrac conjugis. His litteris subscribitur Adelfonsus princeps serenissimus, Bertha regina, Uttrac donatrix, Ferdinando regis & Sanctae regine filia, Gelvis eius soror, Thersia Adelfonsi regis filia, multique proceres. His litteris sequitur apud Ypseum pontificum diploma Urbani III. Martini abbati S. Petri de Eldona confirmantis omnes ejusdem loci possessiones anno mclxxxvi. Ea eo tempore hoc S. Petri monasterium possidebat sub ordine S. Benedicti, Vallisoleanae congregationi animum auctoritate Julii II. anno mox in Lotharinga Richtus Viridancensis episcopus monasterio sancti Michaelis ad Mosam, praeter domni Udalrici abbatis, per fabricandam moneta concessit, interventu Rodalphi S. Vitoni & Lanzolet S. Vincentii abbatum, atqueque, ea lege, ut loci ipse abbas quemcumque voluerit moneta praeficiat, qui ab ipso vel ejus nuntio Vidunum perductus, coram camerario fidelitatem tam de pondere, quam de exagio, id est de metalli sinceritate, cite faciat; & sic ab eo vestituram & instrumenta percussuram, id est cunctorum, suscipiat, eique singulis annis in natali Domini quinque solidos pro ealogis, & nihil aliud aliquem pendat. Hoc vero monetarius si de pondere vel exagio infamatus fuerit, Viduoni caesum suam coram camerario prosequatur. Quod si monetam mutari, etiam renovari contigerit, quod quidem abbas consilio & assensu sciendum erit, predictus monetarius Viduoni bullas & cunctas a camerario accipiet. Acta sunt hae anno dominice incarnationis mxcviii. indictione vii. Testes ex canonice Theodericus primicerius, Richerus decanus, & alii ex monachis Albertus prior Wadulsi &c. Idem per moneta Henricus episcopus Lanzolet abbas anno mxcviii. confirmavit.

Non multo post, & quidem hoc ipso anno, ex hac mortali vita ad immortalitatem transiit Rodulphus, sancti Vitoni apud Vidunum abbas, post multas vexationes & angustias, quas tum a schismatico, tum ab aliis passus erat. Passio ante obiit.

ANN. CHR.

1099.

f. cxxviii.

p. 110.

cxv.

s. Michaelis

ad Mosam

moneta

con-

cessit.

cxv.

Rodulphus ab-

bas S. Vito-

ni obiit.

ANM. CHR.

1099.

obitum ad eam monasterii sui Flaviniacum fecisset, ut adventantium molestias vitaret, ac rebus spiritualibus attentius vacaret. In quadragimageravit infirmari cepit, nec tamen a sacris exercitationibus animo relaxabat, pectus in precibus, in divinis officiis assidue, ad missam semper in oratorio adesse solitas. Ubi ejus morbi fama vulgata est, certatim ad eum confluxere non modo vicini, sed etiam longias remoti, medicos quique ac primores, comites, duces atque principes, quos omnes saltem gestu corporis benigne recipiebat, ac nullus ab eo non recreatus, non ad pietatem magis instructus recederet. Instante obitu fratres acerfieri iussit, eosque qua poterat voce, ut in recta fide persisterent, admonuit: tum sola colla imposita, prostratos absolvit, & ad osculum admittit, uti & nobiles quosdam qui praesentes erant. Illic etiam aderant nobiles feminae & ipse a fuscato converit, in his forae Richardi Albanensis episcopi, quibus manum osculandam praebuit. Omnes itaque in commune admonitis, *corpus doctissimum sancti, & totius ad Deum conversus, se & omnes ejus pietati commisit*. Post haec suis precepit, ut quem nominaret dominus Godeto, qui sibi assidebat, vir utique boni testimonii & religiosae conversationis, sibi successorem eligerent; ceteri omnes assenserunt. Interim passionem Domini ante eum legebantur, & cum recitaret lector, quot & quanta Christo Domino fecissent Judaei, crebro vox dicentis audiebatur: Ut quid haec fecerant Dei inimici? Non agnoscebat Deum vera dicentem, mira facientem. Ab quibus penas modo laus? Venit tandem hora, quam semper optaverat; & cum paschalam finisset, oculis clausis, vultu dormiens, spiritum efflavit. Corpus ejus lotum, sacrisque indutum vestibus, ad altare sancti Firmiani delatum est. Premissis Viridunum qui noctem ad sanctum Vitonem nuntiaverat, & ad ejus sepulcrum omnia pararent; corpus ejus primo Tullam delatum est, ab episcopo & abbate sancti Mansueti honorifice exceptum; tum ad monasterium sancti Michaelis ad Mosam, cujus abbas Odelricus seu Udalricus, vir vitae religiosissimae & innocentis, ejus quondam in monasterio socius & amicus, obvium cum suis venerandus processit, & postera die navicula impostum terrestri viam, eum palam & canticis Viridunum usque deduxit: ubi a canonicis beatae Mariam cum magno honore exceptum, & sacris proceratum, denum ad monasterium sancti Vitoni perductum est: ibique ad altare sancti Benedicti, juxta Dadonem episcopum, & Hambertum, primum ejus loci abbatem, ibidem, ac creditur, sepultum, perquam honorifice humatur. Ejus obitus in necrologio sancti Benigni notatur v. kal. Aprilis his verbis: *Obiit Rodulfus abbas sancti Vitoni, nostra congregationis monachus*; illic quippe prior aliquandiu vixerat. Idem lidem verbis legitur in necrologio sancti Agerici, cujus loci monachus primum fuerat Rodulfus, uti & Laurentius ejus successor.

CKVI.
Laurentius
ejus successor.

Expleto funeris officio Richerus episcopus fratres in capitulum convocavit, eosque ad dignum successorem eligendum hortatur; moxque e capitulo egressus est, ut liberam eligendi facultatem haberet. Post solitas preces Godero monacho, cui Rodulfus morem secretum suum de subigendo successore commiserat, omnibus significavit, ut Laurentium priorem pro abbate haberent. Acclamaverunt omnes praeter electam, qui negre adduci posset, ut omni sibi impositum subiret, sequenti dominica ordinatus. Erat is nobilis genere in Leodicensi episcopatu ortus, eodem tempore, quo & Rodulfus, monachus factus in eodem cenobio, eoque ex priore creato abbat priore institutus; tam apud Divionem claustralis prior, cum sancti Vitoni monachi illuc commigrasset; itaque Viridunum reversus apud S. Vitonem quoque prior. Quantas vero persecutiones, uti & Rodulfus, ab episcopo Viridunensi sustinuerit, in consequentibus videbimus. Haec omnia sane prosequitur sub finem sui chroonici Hago abbas Flaviniacensis, qui primo apud sanctum Vitonem monasticum profectus erat, antequam stabilitatem suam in Divionensi sancti Benigni monasterio firmaret.

Reman mis-
ses.

Interea rex Heinricus quia Richerus episcopus, ipso abjurato ad apostolicam sedem se contulerat, indignatus obides ab eo repetiit, quorum nam Johannem nomine, in vincula conjecit. Mox alii obides episcopum conveniunt, ut obides iugo ipsos liberaret. Ille quodam necessitate contritus, carum adiit, caesari fecit sciri, cum eo communicavit, ac de cetero fidem ei obstrinxit. Id ubi retulit Paschalis papa, cum divinis interdixit, suspensionemque ad triennium habuit; quo temporis spatio sancti Vitoni monachi ab ejus communionem abstinuerunt. Ille vero adeo patienter id tulit, ut quibusdam ad invidiam eum praeritantibus hoc responsum dedit: *Ecce servos Dei, scilicet: meliores enim sunt me. Denum Laurentium abbatem & Widonem archidiaconum pro se legatos Romanum misit, per quos communionem & gratiam apostolicae sedis recepit, ac denum abolitionem ab archiepiscopo Lugdunensi. Haec Laurentius ipse pluribus commemorat in his*

floria episcoporum (a) Virdunensium, quam post Bertharum penibiterum contemnivit, aliq. ad Pusticatum Alberonis de Chisio, cui eam dicitur. Multa passus est, uti eius uoceffor, aduersa per quadraginta amplius annos, quibus monasterio praefuit.

Nun multo post Rodulfum excessit e vivis Hagn abbas sancti Martini Aduensis, eo nomine secundus, qui teste Hugone Flaviniacensi (b), e Divinensi monasterio raptus, & apud S. Martinum abbas institutus, idem monasterium in pristinum statum ordinis & religionis restituit. Id ut existeretur, quosdam e nobilio sancti Benigni monachos secum illic adduxit. Verum, idem ipsi contigit, atque Hagoni abbati Flaviniacensi, e sancti Benigni abbatis itidem assumpto, qui quos secum adduxerat monachos, pil operis futuros adiutores, eos domum remittere cunctus est. At in pio proposito nihil minus perficitur generosus pater, licet securi percussus in capite fuisset, sed demum, *profectus, ut dicitur, quoniam nullum, suavit, hancum bene permititur adaptat: in cujus obitu monasterio illa reliquias supia deperit.* Ita loquitur Hagn eius aequalis & confidens, qui de eius concessione dicere superest, ut id ad injuriam & notam cederet archiepiscopi Lugdunensis, qui quem ipse, vivente adhuc abbate restatorem fieri vetuerat, eandem postmodum abbatem ordinari sciens ac volens passus est. Hic videtur esse Bernardus abbas, eius nominis primus. In necrologio sancti Benigni xv. idus Janii notatur abbas Hagonis abbas Aduensis, qui ejusdem congregationis monachus fuisse dicitur.

Post annos centum & triginta septem quam Guibertus seu Wibertus, Gemblacensis monasterii conditor, in tamam jacerat, Sigibertus ejus loci monachus Liardus (c) abbati persuasit, ut ejus corpus e sepulchro levare curaret. Approbante abbate missi est Leodicum Sigibertus, ut Olberti episcopi super hac re consilium & consensum exquireret. Nun agre assensu astitit, ejusque iussa ab Heinrico archidiacono causa deferretur ad Fredericum archiepiscopum Colonicensem, qui ea in synodo generali discussa, Gemblacensium votis annuit. Rebus ita dispositis, fuerunt celebritati indicitur dies ad nonum kal. Octobris, quo die, praemissis jejunio, solemniter ritu facta elevatio est; atque ex eo die Guibertus inter sanctos relatus haberi coepit.

Post funestissimas illas procellas, quas sancti Trudonis monasterium sustinuisse, superius (d) diximus, tandem Leodicensium animos permovit bonus Deus, ut tantis malis domum suam imponere carcerat, inditito illic bono pastore, qui nobilem abbatiam ab interitu vindicaret. Verum, quoniam locus iste in temporalibus (e) pendebat ab ecclesia Mettensi, in spiritualibus a Leodicensi; nonnulli, qui de relevando monasterio minus misseiti erant, astant ad ecclesiam Leodicensem pertinere tantum abbatum ordinationem, non electionem, quam Mettensem ecclesiam spectabat. At contra religiosiores asserbant, utramque Leodicensi ecclesiae tunc incumbere, cum Mettensi, ob episcopi cum Heinrico imperatore dissidium, monasterio subvenire non posset. Erat tunc temporis in Gandaveni sancti Petri monasterio Theodericus Trudonensis quondam monachus, qui fervente contentione Lantoni & Lupois de abbatis decernantur, illic se receperat. Nullus eo magis idoneus visus est ad regendam abbatiam, utpote pius & literis apertissime instructus, atque utraque lingua, Teutonice nimirum & Gallica seu Wallonica praeditus. Placuit ejus electioni Olberto episcopo, qui literis & iussu vix tandem cum a cornubus sancti Petri abstraxit, abbatem duxit Aquilagramm, ut abbatem de manu imperatoris pen more illius temporis acciperet. Itaque datus est ei baculus Aquilagrui rix. kal. Februarii, idemque abbas final & sacrosanctus regis Martii hoc anno consecratus. Erat tunc miserabilis illius monasterii, cum in temporalibus tam in spiritualibus status. Illic nihil nisi parietinae, nihil tedium praeter turrim, nihil clausum: omnia omnibus pervia & aperta. Ex tota basilica nihil integrum praeter *unifloram capellam*, superiorem super sanctorum Trudonis & Eucherii sepulcrum. Hinc non mirum si regularis ordo & disciplina illic omnino defecerat, cum locus utriusque sexui pateret. Prima itaque Theoderici cuo fuit instituti per modum facta tella templi, ceterorumque aedificiorum. Atque ut superias ad tantum opus ab exteris eliceret, diebus pascha & pentecostes in ecclesia beatae Mariae sermonem ad populum habebat, indeque non raro decem aut duodecim marcas argenti referebat. Verum dum hac ageret, idem illi evenit, atque Isaacis & Babylica captivitate raris, persecutio scilicet in primis comitis Gilberti de Dura, monasterii advocati; tum Henrici Lemburgensis, majoris advocati, qui Herimannum plesidabatem, in abbatem demum instituit, cui monachi omnes, Theoderico additi, strenue adversabantur. Interim citatus Herimannus cum non parisset, circumvenitur ab episcopo, fronde Henrici duce, qui privato odio episcopum adversabatur. Henrico resistit

Amal. Bred. Tom. V.

Ccc

Gil-

ANN. CH. 1000.
(a) April.
1000. p. 109.
(b) Sept.
1000. p. 109.
(c) Lohse.
(d) Lohse.
(e) Lohse.

CVIII.
Guiberti abbas elevatio.
(b) Lohse, a.
43.

CXIX.
Theodericus s. Trudonis abbas eligitur.
(d) Lohse, a. 74.
(e) April.
1000. p. 109.
(f) Sept.

ANN. CHR.

1099.

Gislebertus comes, Theoderico iam reconciliatus, adiuncto sibi Godofrido comite Lovaniensi, qui non multo post dux exstiterat. Tunc loco cedere coactus est Herimannus; quod ubi percipit Henricus, extremam monasterio ejusque possessionibus perniciem minabatur; & vix tandem argenteo melle emollia est ejus durities. His omnibus interfuit, qui hæc silius refert, Radulfus seu Rodulfus, tunc ejus loci prior, postmodum abbas, qui & addit, ritus Cluniacensis, ad restituendam regularem disciplinam, illic introductos fuisse: *Kalendis Martii, quæ fuit eo anno sexta feria in cæteris jervisiis*; adeoque anno MCXVII. quo pascha in quartum decimum Aprilis incidebat.

Ecc. Germ.

sice.

(a) P. supra

MCX.

In Alamannia, Gerbardo Scaßfensi abbate ad loca sancta, ut superius diximus (a) profecto post multa pericula, teste Bertholdo, ordinatus est Adalbertus, ut de antecessoris expulsiōe infamatus, ita se jūdicio sanctæ ecclesiæ purgavit, et a Gebhardo Constanciensi episcopo, qui ipsum in natiuitate sancti Johannis-Baptistæ ordinavit, per obedientiam, quam sanctæ regulæ debebat, interrogatus, si alius criminis infentem professus sit. Eodem anno Hildboldus Magdeburgensis abbas ordinatus est, qui *ordinem seu normam Hirsingensem* illic instituisse memoratur.

Eodem etiam anno, ex Bertholdo, Lintolfus comes bonæ-memoriæ, causæ S. Petri contra schismaticos propagator indefessus, ex seculari tandem dignitate ad monasticam religionem conversus, ad Dominum migravit xv. kal. Septembris in monasterio, quod ipse fundaverat, & in quo monasticen professus erat, ubique sepultus est. Idem tradit prædictus author de Adelberto comite piz recordationem, S. Petri causæ iidem addidit, qui ex comite monachus factus, feliciter diem clausæ extremum, & in monasterio Hirsingensi, quod ipse ex propriis consulerat, & in quo monasticum habitum susceperat, honorifice humatus est, præidente domno Gebhardo abbate.

CCX.

Mediolanen-

sis S. Protasii

ecclesiæ mon-

achii affecta

(b) *ibid. fol.**104. v. 10.*

& seq.

Mediolani magna tunc temporis altercatio nata est inter quosdam cives & monachos suburbani S. Simpliciani monasterii super ecclesiâ (b) S. Protasii intra muros sita, quam monachi sui juri esse contendebat, at illius ecclesiæ vicini denegabant. Hi quippe agebant, S. Protasii ecclesiâ olim monasterium fuisse; basilicam verò sancti Simpliciani canonicorum collegium: sed abbatem & monachos, solitarie vix studio, populi frequentiam, quam canonici non recipiebant, vitare cupientes, hanc cum eis permutationem fecisse, ut abbas & monachi cum omnibus rebus ad summi monasterium pertinentibus ad S. Simpliciani basilicam; canonici verò ad S. Protasii ecclesiâ migrarent. Ob hæc rationes vicini nullo deinceps monachos apud S. Protasium retinere volentes, Gaudonem S. Protasii officialium præpositum elegerunt, abbatem hunc electionem inuito consentiente, ne forte tumultus in populo oriretur. Ad hæc reponit hæc abbas, monachorum canonibus eodum fuisse apud S. Protasium: sed, cum propter loci angustiam monachi, quorum numerus fuerat exarbitratus in dies, illic non possent aliq̃ue gravi incommodo consistere, translatam fuisse abbasiam ad basilicam S. Simpliciani, relictis tamen viculis apud S. Protasium monachis cum aliquot clericis, qui abbati S. Simpliciani subiecti essent. Cum longius serperet altercatio, jamque civitas ex ea perturbaretur; tandem inter partes venit, ut litis iudicium committerent Anselmo archiepiscopo, & sacri loci nuperime rectori: qui, auditis utrimque rationibus, favorem abbati S. Simpliciani sententiam protulit, assensibus ubi episcopis & abbatibus, scilicet Armano Strixensi & Bono Regiensi episcopis; Guillelmo S. Ambrosii, & Arialdo S. Dionysii abbatibus. Tunc S. Simpliciani abbas erat Johannes. Utrumque porro S. Simpliciani & S. Protasii monasterium etiam nunc sub Chiniensi S. Juliane congregatione persistit.

CCXI.

Berardi Fur-

suli abba-

tis successio-

res.

(c) *supra n.*

10.

Vix novum monasterium in monte (c) construite coepit Berardus Farsensis abbas, eo nomine secundus, cum vehementi subito correptus est: quæ per dies quinque consistens, fastidum poenitens, hoc anno, feria sexta post caput sejonii interit ubique sacro viatico, quod in os immisissim retinere non posuit. Ipso die, inquit ejus corpore, absente Romæ loci priore, electus est Guido, ejusdem canonici monachus, gente Langobardus, homo literarum & scribendi peritus, sed honoris avidus, & prodigus; siquæ abbas Farin quadraginta. Mortis a facitibus interpellatus, præstito sacramento promissit, se monasterii consuetudines & res omnes religiose servaturum: sed non diu promissum tenuit; nam non multo post a pravis consiliariis seductus, res monasterii contra fidem datam profunderè cepit; atque ut adversus fratres se tutum præstaret, virorum præpotentiam favorem & patrocinium mundatus est multis pecunie pretio, pro quæ ecclesiæ ornamenta distrahit & oppignervit. Ea de re a fratibus læcepius, cum faci-

uosa emendare differret, in gravem morbum incidit, quo ingravescente, antilem infirmorum petiit; sed Romanus prior nec auctoritatem, nec sepulturam in cimiterio satrum ei datum iei dixit, nisi factam ecclesie beatae-Mariae injuriam emendaret. Sed quis id praestare non valuit, sacramentorum expens oblit ipso anno in vigilia dominicae afflictionis.

In ejus locum subrogatus est Berlandus, alius Berardus, eo nomine (si quidem id geminum sit) tertius, Farfa a puero monachus & diaconus, nobilis viri Afchati filius, qui tunc in Ophida monasterii cella praepositus erat. Electus est x. kal. Junii hoc ipso anno abbas Farfae quadageimus-primus, edito prius sacramento, se nihil muneris cuiquam dedisset, & omnem loci consuetudinem ac leges religiose observaturum. Indiculum hujus promissionis edidit sub hac forma.

In nomine sanctae & individuae Trinitatis, ego frater Berlandus diaconus & exiguus Farfensis monachus, ab aetate pueritia in hoc sancta Dei genitricis & dominae nostrae semper virginis Mariae cubilio nutritus, quem, omnipotente Domino disponente, communis assensu, reliqua concordia cum omni populo electum ad hujus regiminis monasterii habere, vobis senioribus & dilectissimis confratribus, virisque in perpetuum sociis & successoribus, filiisque istius gloriosa regaliisque supra scripta ecclesia & famulis, coram Deo, visisque genitricis & perpetuae virginis Mariae dominicae nostrae praesentia, sanctissimamque omnium, veraciter spondeo promissionem, quod deinceps hanc abbatiam cum omnibus membris suis, id est monasteriis, ecclesiis, terris & castellis aliisque constitutis, ad usumque Dei omnipotentis, ejusque integritatis matris & dominae nostrae Mariae semper, saluta servandissimi domini nostri Henrici semper augusti imperatoris fidelitate, ipsique placatis proliis retineam, & ad omnium usumque huius, & quovisque huius, nostrae, juri commissa, communitatem manachorum, sine fidei sui famulorum, orphanorum aliorum, & quorum maxime viduarum, totiusque populi utilitatem congruam fidelissimam regem & conservabo.

Hactenus Berlandi sponso, quam pro virili praestare fidelit. De eo id memoriam proditum est, quod beatus Christi confessor Euticius per bona memoriae abbas suum Adam ei mandaverit, ut idola destrueret, inani succederet; id est vitia suavia foris resisteret; quod ille strenue praestitisse dicitur. Sanctus ille Euticius haud alius forte fuerit ab Euticio, in vita beati Odonis Glouciensis abbatis laudato, quem ipsum esse Benedictum Ananiensem-abbatem alias diximus. Monasterii bona contra perveriores strenue tutatus est Berlandus, maxime contra Oddonem comitem Sabiniensem, qui armata manu castrum, vocabulo Caput-Farfae, occupavit, indeque multas monasterio, ejusque hominibus injurias intulit, eo scilicet praetextu, quod ab imperatore accepisset comitatum Sabiniensem, adeoque Farfensem monasterium, quod eo continebatur. Afferbat contra Berlandus abbas, integram monasterio libertatem concessam fuisse a Johanne papa VI. & regibus Langobardis, ab imperatoribus sabinde omnibus confirmatam. Multo quoque adversa passus est Berlandus a Morico & Carbone, de quorum gravaminibus apud Guarnerium ducent & marchionem conquerit est; qui de re inferius.

Priusquam Italiam dimittamus, paucis agendum de monasterio sancti Michaelis in monte Caveo, congregationis Caelentis, cujus ecclesia hoc anno sollemniter dedicata fuit, uti patet ex Radulphi cognomento Machalei charta, qui hac occasione nonnulla bona monasterio contulit. Illud situm est in Lucania seu Basilicata, provincia regni Neapolitani, haud procul ab urbe Matera, in loco ubi olim Severianam seu Civitatem-veterem, alias Montem Scabiosum & Petrosam existisse putant. Mom bodie Caveulus appellatur, cujus monasterii primordia nonnulli ad saeculum sextum referunt, quamvis tantam antiquitatem nulla auctoritate proba documenta. Et quidem vix quidquam certi de eo loco occurrit ante Norrmannorum in Italiam adventum, quo tempore Uuifredus vir ex illa gente illustri, Montis-Scabiosi comes, hoc cenobium doctissime legitur in variis ejusdem loci monumentis. Antiquius annum MLXV. praefert, quo Stephanus Materiensis antistes Stephano abbati & monachis sancti Michaelis confirmat donationes jam antea a Gualterio vicecomite & Uuifredo comite Civitatis-veteris factas; qui idem Uuifredus seu Uuifredo instrumento dato anno MLXXVII. terminos praefixit quandam possessionem, quas monasterio, cui tunc praesent Simon abbas, constraxerat. Eidem abbati & ejus fratribus item Uuifredus anno MLXXXIII. donavit ecclesiam Avenae cum illius pertinentiis, & plura addidit annis sequentibus, qui in variis ejus loci instrumentis recensentur. Rabo seu Radulphi Uuifredi filius, ejusque non modo dignitatis, sed & in sanctum Michaelem pietatis heres, sicut & Emma illius uxor, soror Rogerii Regis, eundem locum variis donationibus locupletarunt, cum ibi Crescentius abbas praefisset. Hunc abbatem laudat ipsa Emma in charta, haud debita post mariti mortem, anno MCXV. data; & in al.

Anat. Berard. Tom. V.

Ccc 2

ttta

ANN. CHR.

1099.

Monasterium
S. Michaelis
Montis-Ca-
veo.

ANN. CHR.
1099.

tera, quem anno MCXIX. concessit. Guarinus abbas monasterio praeſte dicitur, quem ad annum ſaltem MCXVII. perſeveraſſe dicimus in charta Conſtantie ſecondi principis reſcripta; quae data eſt anno MCXIV. & in una Rogerii, tunc Sicilia comitis ſeu ducis, anno MCXIV. indulta. Idem Rogerius aſſenſo Rogerio nomine variis diplomatiſque ea quae ipſe aut eius ſoror Emma monaſterio ſancti Michaelis contulerat, conſirmavit; aliſque conceſſionibus ampliavit. In his, quae annum MCXIV. & ſequentem præſentant *Res ſeu Radulſus abbas ſancti Michaelis* appellatur. Sequenti ſaeculo inveniuntur *Fridericus imperator* & Sicilia rex, ea quae a ſuperioribus principibus collata fuerant, ad preces Johanneſis abbatis conſirmavit duobus diplomatiſque anno MCXXI. datis, quorum primum menſe Martio Avereſe, alterum vero Neapoli menſe ſequenti indultit. In ſecundo non modo Emma, quam ſuam amitam appellat, donationes, ſed etiam ea quae ab Umberto, Radulfo & Rogerio collata aut conſirmata fuerant, rata habuit. Horum principum beneficentiae acceſſit pontificalis auctoritas, ut probare præter alias duae bullae, ut aliorum conſiſtoriales, in Bullario Caſanenſi reſtat; prima eſt Alexandri III. anno MCXIV. Fereuntur data, in qua pontifex, recentiori monaſterii poſſeſſionibus, addiſſetque aliis privilegiis, alium mirrae & anuli Alſiro abbati eaſque ſucceſſoribus indulget. Idem in altera præſtat, *Reſta* data, Gregorius IX. anno MCXXIX. quo tempore Johannes abbas monaſterio præerat. Hæc in præſenti ſufficiunt, nonnulla adhuc in poſterum, ſi Deus dederit, de hoc monaſterio profuturus, quae omnia nobis ſupplebitur dominus Seraphinus Tſiſius a Matera, Caſanenſis monachus, in ejuſdem loci hiſtoria compendit, quod ad nos tranſmiſit cum nonnullis diplomatum excerptis. Ea ſi aliquot ſcicita in appendice integra dabimus, ceteris, quod nullum ad rem non faciunt, omiſſis.

ANN. CHR.
1200.
CXXII.
Paſchalis pri-
ma ſæc.

Anno cenſenſo poſt milieſimum Paſchalis papa, Gebardo Conſtantienſi epiſcopo & noſtris vires ſuas in Teutoniciſque partibus, quo manere antecedi-
um ſuorum tempore rite perſuſus fuerat, denovo commendavit. Moſa Johanneſem & Benedictum cardinales in Galliam legatos miſit, maxime ut Philippum regem, qui poſt Urbani mortem, quaſi ruptis ſeribus, Bertrandum iterum reducere, ut Alſicio commercij prius eccleſiaſticaſque revocarent. Ab his primo concilio Valentiniſque pridie kal. Oſtobris in urbe Piſavorum in obſervantiam ſancti Martini: in quo anathematis ſententia denovo in Philippum prolata, & quondam alia ſancita ſunt ad reformandos mores.

CXXIII.
Ciliceni con-
ſervatio per
Paſchalem.

Aore Valentiniſque concilium cardinales Novum-monasterium (id eſt Ciliſterio nomen) adierunt, ſive novae inſtitutionis ſama, ut religioſiſſimi etiam, adducti, ſive tempus opportunum celebrando concilio præſtoluti. Favoreabilem hanc occasionem nandi Albericus abbas ſociſque, ſedis apoſtolice patrocinium per legatos ſe facile obtinentes in animum inducunt. Piſſimorum hominum voris ultro annuentes legati, Alberico aſſenſores fuerunt, ut ejus rei cauſa quodam & ſuis mit-
tatur ad pontificem, cui epiſ litteris ſe commendaturos ſpondent. Elieſi ea ſuis duo, Johanneſa & Hildeboldus, quos pertrahendo negotio apiores Albericus exſtimavit, hoc iter aggrediuntur, legatorum litteris muneri, piſmo Cabilienſi, tunc Lugdunum, commendatitias ibidem litteras tum a Guſtero Cabilienſi antidiſce, tum ab Hugone archiepiſcopo acceptari. Omnium litterarum, quae apud Mani-
com reſeruntur, idem argumentum erat, nempe ut religioſos illos fratres, qui majoris perfectionis cauſa Moſſum receſſerant, jam Urbani papae auctoritate appro-
bato, novo protectionis privilegio pontifex dignaretur. Eo confidentius de illis Dei ſervis teſtimonium ferebant legati, quod ipſi eos viſiſſent, ut in fine epiſtolae ſum teſtatur. Hugo archiepiſcopus in ſuis litteris hæc ſpeciatim ſuggerat.
*Scitis eis eſſe de quodam loco, qui Novum-monasterium vocatur, ad quem de Moſſumſi eccleſia cum abbat ſuo exierunt, propter arriorem & ſerretiorum vitam ſecundum regulam beati Benedicti, quam promiſerant, teacodem, habitandum veni-
runt, depoſitis quondam monaſteriorum conſuetudinibus, imbricillatam ſuam ad tantum pondus ſeſtimendam imparem judicantem. Vnde Moſſumſi eccleſiaſque fratres, & quidam alii adjucentes monachi, eis inſiſtere & inquirere non deſiſſunt: aſſi-
muantes ſe viſitantes & deſpectores haberi apud ſanctum, ſi ipſi, quaſi ſingulariter & novo monachi, inter eis habitare viderantur. Quapropter deſideratiſſimum vobis pater-
nitatem voſtram humiliter & cum ſollicita deprecatur, quatenus fratres ipſos, tunc ſum ſum ſum in vobis poſt Deum ponentes, & idcirco ad apoſtolice veſtri aſſenſu-
tatem conſpiciantur, hincque pro more veſtro recipiatis, & eis, & licet ipſorum ad hæc inſiſtentes & inquirentes liberanda, auctoritatis voſtra privilegia manent.*

Huius omniaſque litteris acceptis pontifex, qui Troie in Apulia tunc verſabatur, excerptum indultit privilegium Alberico Novi-monasterii abbati, ejuſque ſucceſ-
ſo.

foribus inscriptum, in quo ait se eorum religioni puterno congratulari affectu, & locum istum, quem pro quiete monastica inhabitandum elegerant, ab omni-
bus mortuorum molestis quietum & liberum se sancte, apostolicis sedis tu-
tela deinceps protegendum, quando ipsi se successores sui in eo, quam tunc
obseruabant, disciplinam ac fragilitatem observantiam persuasuri essent, Tum sub-
dit. *Ut ergo hoc semper gratia dignaretur celsitudinis, Dei semper timorem & an-
xim in vestris cordibus habere satagite, ut, quanto a secularibus delictis & tur-
bulentis liberiores essitis, tanto amplius placeat Deo totius mentis & anime viribus
aueletis etc.* Darum Treja per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis xv. kal.
Masi indictione v. t. incantationis dominice anno m. pontificatus autem domini Pa-
sibilis secundi papa anno secundo. Ut illud privilegium mense Aprilis a pontifice
obtinere potuerint missi illi Cistercienses, necesse fuit ut Cistercio discesserint sal-
tem mense Murgio, ut in Apuliam ante mensis Aprilis diem pervenire potuerint.
Itaque hoc anno incunte Cistercium adire legati, inde Aduam profecti ad cele-
brandum concilium, quod Valentie cogere postea satis visum est.

Habitu illud concilium Valentinum pridie Kul. Octobris, cui archiepiscopi,
episcopi & abbates, numero quatuor & viginti, cum cardinalibus interfuerunt.
Illuc convenit Hugo Flaviniacensis abbas, quem a Norguado Aduensi episcopo,
suisque monachis abbatia pulsam fuisse superius (a) diximus. Imminente concilio
v. li Hugo Gerardo priori & omnibus, qui se prostabantur filios ecclesie Flavi-
niacensis, monachis scripsit, ut ad concilium se sicerent, accusationem in
se capta alatur, & si possint, probarent. Absuit concilio Aduensis episcopus,
sed a concilio de simonia, & illis quibusdam accusatus: Flaviniacensis vero
unum pro se secleratum monachum ad concilium miserat. Non difficilis
fuit Hugonis purgatio, ad quem se paratum esse palam professus est; ut deficientibus
oculorum, ei ubi iudicio concilii redditu est, & a legatis scripte
pro ejus restitutione littere monachis, clericis, & laicis ad ubatum Flavina-
censem pertinentibus, quibus injudicium erat, ut Divionem abbati suo occur-
rerent, & in mane Divionensis abbas promitterent, se cum patre tractatu-
ros, & cum honore debito ad monasterium redituros; obedientibus benedi-
ctionem, inobedientibus iram Dei imprecari. Hæ littere missæ quidem sunt,
sed non receptæ, tametsi a quibusdam lectæ: sed nihilo minus vi. id. No-
vembrii duo ex fratribus Flavinianensibus missi Divionem Hugoni monasterium
ut rediret; se ad ei obsequendum esse paratos. Verum ubi in Flaviniacum udivent,
nullas ei honore, nulla reverentia exhibita, immo etiam his, qui cum ipso erant,
panis negatus; nec illi decreto concilii obedientia impensa, vano prætextu, quæ-
si Hugo Flaviniacensem ubatum Divionem subijcere voluisset. Hinc ad Picta-
vense concilium res delata, sed in eo non legitur discussu, in quo Norguados
depositus, nihilo minus episcopatum retinuit, & in Flavinianense monasterium
Citardum priorem loco Hugonis ubatum intravit. An Hugo postmodum in abba-
tiam restitutus fuerit, nec ipse, nec vetera ejus loci monumenta nos docent.

Non multo post Valentinum concilium ad urbem Pictavorum conveniunt le-
gati cum episcopis, egre assentiente Willelmo comite, cui rex Philippus scrip-
serat, ut ne concilium in illa urbe in suum injuriam haberi sineret. Prævaluit
tamen legatorum constantia, qui nec donis, nec minis a secundo in regem pen-
sionem revocari potuerunt. In illo concilio ultra quoque in rem ecclesiasticam op-
portuna sancta sunt, maxime contra simoniacos, & incontinentes clericos; su-
per totaque, ut nullus ubas vel monachus, vel quilibet alius penitentias in-
jungat, nisi quibus proprius episcopus hanc curam dederit. Ad hæc, ut abba-
tes & decani, qui presbyteri non sunt, presbyteri fiant, aut prælationes imi-
tant. Huius concilii interfuisse dicuntur episcopi centum & quadraginta in libro
de vita Bernardi abbas Tironensis, qui & ipse interfuit, ut inferius videbimus.

In eodem concilio actum est de expulsiōe Rotberti sancti Remigii apud Ro-
mon abbat, & de substitutione (b) in ejus locum Burchardi, quæ illicite vi-
sa est, Rotberti vero expulsiō iniusta, quippe cojus conversus sancta, intro-
itus legitimus, promotio & ordinatio iustissima & canonica, litteris insuper
Urbanæ papæ corroborata. Et quidem ejus restitutioni non magno opere obstitit reli-
quis adversariis: sed pro quibusdam litteris dubiis, quasi v. sed apostolica directis,
in quibus cardinalis nec solum, nec pergamenum significabat, maxime cum in fine
eorum subscriptum foret Valente, quod Romanæ non habet auctoritatem, ut scribit
Hugo abbas Flaviniacensis; visum est, ad adversarios constutendos, ad sedem
apostolicam causam referre. An Rotbertus ad Pictavensem se contulerit, non ita
exploitum; sed tamen certum est eum tunc Odoni Orlensi episcopo commenda-
tum fuisse a Balduino abbate Barchinensi, ut superius (c) retulimus. Non tamen
reli-

CCXIV.
Hugo abbas
Flaviniacensis
in rebus
(a) m. 88.

CCXV.
Pictavense
synodi act.

Rotberti ab-
bas S. Re-
migii causa
retulimus.

(b) V. supra

(c) supra m.
86.

ANN. CHR.
1100.

(a) supra n.
36.

CCXCVI.
Presbyteri
in conspectu
indolis castus.
(b) Pet. Fos.
Id. n. miris.
c. 15.

CCXCVII.
Veneri an-
tipapae obitus
& facies.

CCXCVIII.
Landuinus
Cartusie pri-
or obit.
(c) supra n.
100.
(d) Lethi si-
bi. in. n. p.
c. 15.
Eius successo-
res.

CCXIX.
Anicetus re-
ge mortuo in
Angliam re-
vagatur.

restitutus fuit in abbatiâ Rothbertus, sed in cella Senecensi priuatam vitam ap-
petitus est, prioris titulo contentus: ubi historiam Ierosolymitanæ expeditio-
nis composuit. Quin etiam postea Calistus II. cum ab illa cella, quæ sancti O-
ricoli dicitur, amoveri iussit. Neque etiam permissit in abbatiâ Remigiana But-
chardus: cuius loco Azenarius successit, vit nobilis ex Trimolensium (a) domi-
norum stirpe, qui abbatiâ recte & pacifice rexit.

Occasione canonis in synodo Pistavensi conditi contra clericos incontinentes,
Batonius ex Petro (b) venerabili refert infelicem causam eujusdém presbyteri ex
castro Litiniaco pagi Pistavensis, qui libidinis corno immerfus, nihil minus fa-
ctu contingere non verebatur. Is tandem terribus conscientie stimulis, et ali-
quando malis ud horam evenire solet, familiaritatem bonorum hominum cape-
runt, in primis abbas & fratrum Bonævalensis monasterii diocesis Carnutes-
is, et scilicet probrore vitæ infamiam eorum consuetudine temperaret. Hi longo
tempore de vitæ emendatione eum commoventes, nihil ab eo præter inane spem
impetrare poterunt. In flagitiis itaque perseverans, in morbum tandem incidit,
& ad extrema redactus est. Brevis vixit monasterii prior, & aliquando cum eo
rogatus permansit. Nocte quadam, cum in lecto solus uideretur, æget ad priorem
clamare coepit, sibi ut succurreret adversus duos leones, qui ipsam hietis ore di-
sterneret volebant. Tum vero ad preces procumbit prior, dicentem leones. Non
multo post idem vociferatur, ignem du curio in ipsum descendere, ut se confu-
mat. Iterum orat prior, & ignis non comparuit. Denique extra se raptus præ-
cipit, ubi ad se rediit, se Dei iudicio æternis cruciatibus damnatum testatur et
heretice nulatibus, in quibus flagitiosam animam evomuit.

Audor est Hugo Flaviniacensis, medio illo Valentium inter æ Pistavense con-
cilia intervallo Wibertum antipapam interficere, vigesimo unno, ex quo sedem apo-
stolicam inavalerat. Viginti tres annos numerat Dominico, & quidem post annos
binos quam Urbanus obiit. Quam ob causam novissimi Wiberti moriturum disse-
rent ud annum sequentem. Verum istandem videtur sententia Hugonis, uxoris
æqualis, qualis etiam erat Dominico, sed qui de annis binis inchoatis commodè,
explicari potest. Certe Wiberto fato fundus dicitur mense Septembri, cum Ur-
banus xv. kal. festiles anni superiorem obiisset. Wiberto extincto non statim schi-
sma compellum; nam eius loco surrexerat, sed ad breve tempus, primo qui-
dem Albertus Attellanus ad quatuor menses, dein ad S. Laurentii Averlanum
monasterium reclusus; post quem Theodericus Romanus ad tres menses, mox re-
legatus in Cavense Monasterium, ubi sponte factus monachus, religiose vixit;
tertius denique Maginellus, qui Latio fugatus, ex animi morore brevi in-
terit.

Septimo u Wiberti obitu die decessit Landuinus Cartusie prior, quem illæ
et Calabria redeuntem (c) interceptat, & in custodia ad id tempus tenuerat.
Eius obitus quarto decima die Septembris notatur, ex quo intelligitur, septimo
ante die Wibertum interficere. Hæmatus est Landuinus in sancti Andree monas-
terio (d) ad pedem montis Sireyæ seu Soractis, cui proximum erat castrum, in
quo captivus detentus fuerat. Petrus Franciscus, ejus in regimine Cartusie suc-
cessor, origio Flandrensis, uxo tantum anno præfuit; qui prælatiis pondus &
sollicitudinem graviter ferens, amore silentii & quietis misericordiam, ut lo-
quantur, petiit; obtulitque. In ejus locum successit Johannes, natione Tuscanus,
ex castro Moriana, litteris quidem non multum instructus, sed in his, quæ ad
religionem pertinent, nulli amecessorum secundus, magistrato annis octo præ-
deceat administrato decessit. Hunc successit venerabilis Guigo, quinquies Cartusie
majoris prior, de quo in consequentibus non una diceudi occurret occasio.

Lugduni ud hoc usque tempus subliterat Anselmus Angliæ primas, dum forte
Willelmi regis in se ira deserviret. Dum illic octo frueretur, a Bosone mo-
nacho interpellatus, librum de concepta virginali & de peccato originali compo-
suit, aliudque opusculum, cui titulus, *Meditatio redemptionis humanæ*. Jam ter-
tius agebatur omnes, ea quo Angliæ egressus erat, cum Legatione ad Marcinian-
se monasterium, invensum causa Hægonis abbatem Cluniacensem, uocessit, ubi ab-
bas sanctus factum sibi de morte regis Willelmi revelationem ei aperuit. Inde re-
versus Lugdunum Austriacæ, quarta die Augusti multis precibus invitatus profe-
ctus est ad Calum Dei. Illic cum veniret, ortum ex igne scilicet ingens in-
cendium facto crucis signo resistit. Tum duo ex suis, Beccensis aliter, aliter
Cantuariensis monachi, regem Willelmum inter venandam ex fortuito sagittæ i-
di secundo die Augusti interficere nominant. Mox Lugdunum reverto litteræ uf-
feruntur ab ecclesia Cantuariensi idem asserentes, quibus rogabatur, ut reditum
suum ad matrem Cantuariensem Ecclesiam maturaret. Jamque Cluniacum præ-
te.

venerat, cum ad ipsum litteræ deferrentur novi regis Heinrici, defuncti Wilhelmi fratris, qui se ab Anglis regem electum, & quamvis invitum propter ipsius assensum, coronatum fuisse significabat, mandans, ut quatuordecim in Angliam, non per Northmanniam, sed per Wislandum Gallie portum rediret. Igitur itaque accesserat archiepiscopus, ra. kal. Octobris Dofas appellat, ubi ingenti omnium gaudio & plausu exceptus est. Paulo post Angliæ regem adiit, qui se excusavit, quod ex non expectato regis dignitatem benedictionem, quam ipse iuris esse sciebat, ab alio accepisset, tum postulavit, ut clientelam sibi presteretur, & archiepiscopatum ab ipso acciperet; Respondit vix Dei id veritatem fuisse novissimæ Romani concilii decreto; quod si rex observare vellet, firma inter ipsos pax foret: alius ab ejus communiione sibi abstinendum, ne Romano pontifici non obediens videretur. His auditis, rex magnopere contritus est, cui grave admodum videbatur ecclesiæ invidiam, veluti regi sui dimidium, cedere: nec minus periculosum, se secum in regno bene confirmato, Anselmum discedere ex Angliâ, ne fratrem suum Robertum, qui tunc Hierosolymis in Northmanniam reversus erat, adiret, eumque regem Angliæ diceret. Consilium itaque visum est induciam potere atque ad pascha subsequens anni, dum utrimque Romanis mitteretur, si foret apostolica decreta in pristinum regni usum reformari possent; & interim prædicationem ecclesiæ, quæ rex Wilhelmus iuvaverat, Anselmo restitueretur. Hæc tamen ad fallendum tempus excogitata sciret archiepiscopus, amsit, & novo regi principibus illam de se suspensionem injiceret, quasi de regno ad Robertum transferendo aliquid moliretur. Hæc felicitas artes erant novi regis Heinrici, qui tamen se magis Anselmo benevolus præstitit quam Wilhelmus Rufus.

Præquam Anselmus reversus esset in Angliam, reâ Henricus, ipso die (a) coronationis sue, scilicet nonis Augusti abbatiam sancti Edmundi, invitæ monachis, tradidit Robertum, filio Hugonis comitis Cæltrensis, sancti Ebrulfi monacho; quod Anselmus magnopere improbavit. Exant tres ejus hæc de re epistolæ, duntaxat (b) quidem ad Guillelmum archiepiscopum Rotomagensis, quibus eum interpellat, ut abbatem sancti Ebrulfi compellat ad revocandum monachum suum ex illa abbatia, quam tenere absque electione canonica, usurpaverat: tertia (c) est ad ipsos sancti Edmundi monachos, quibus compatiitur, quod ab intruso vacationem sustinent, eosque ad constantiam hortatur, quippe qui pro iustitia patientur. Iustitia enim est, inquit, quia non est contra ordinem vestram, nec contra regulam sancti Benedicti, non contra auctoritatem aliorum patrum, nec sine consilio eorum, a quibus religionis regimen & consilium expectare debetis, (quod) abbatem vultis accipere. Cum vero nec abbas sancti Ebrulfi Robertum intrusum, quem non suum, sed sancti Severi monachum esse dicebat, revocaret, nec Robertus ipse abbatia cedere, vellet; tandem biennio post Anselmus in concilio Londoniensi eum amovit; eisque in locum canonice suffectus est Robertus alter, Westminsterii prior: cui post annos quinque regiminis successit Albodus prior sancti Nicasii de Mellemo, successorem sortitus Anselmum sancti Anselmi nepotem, ut suo loco videbitur. Ex duabus ad Guillelmum archiepiscopum epistolis prior est tempore, quæ la edictis posterior est.

Eodem quoque die, quo Henricus coronatus est, id est nonis Augusti, & quidem die dominica, reâ abbatiam (d) Eilenensem quæ ab annis septem vacabat, contulit Richardo monacho Becensi, Gilberti comitis filio, cujus parentes & regibus præcedentes, cum a puero sub veste monastica apud Becum Deo consecraverant. Eidem abbati multas facillime molestias Robertus Lincolnensis præfuit, qui sui iuris esse crebat, ut eum benediceret, uti ejus antecessor Simeon Remigium abbatem benedixerat. At violentam indebitamque fuisse hanc benedictionem Richardus causabatur. Post episcopalem confectum, regis quoque iram sustinuit Richardus insidiosè æmulorum, qui eum de tribus accusabant, neque quod nimis cum pompa ad regem accessisset; quod regis mandatis parere nollet, & quod quendam ejus militem sibi conviciantem turpiter de domo sua eiecisset. Propter quæ res cum ex abbatia expulsi, sibi baculum reddi iussit. Verum abbas Romanam appellavit, & a Paschali papa restitutus est. Post hæc ecclesiam, ab antecessore suo licotham, perfecit, & lo eam reliquias S. Etheldridæ & S. Seaburgæ cum corpore S. Witburgæ, quod integrum repertum est, & veteri ecclesiæ translati. Denique Richardo post annos septem defuncto, Eilenis ecclesiæ io episcopalem mota est.

Hoc ipso anno rex Henricus Faticum (e) Mahomesburiensem monachum, origine (f) mil. p. Italiam, litteris & medicinarum arte instructum, Abendonienf monasterio præfinit. dum cecidit per Robertum Lincolnensem episcopum, qui eum, apote quovis alio

ANN. CH.

1194.

CXXX.

S. Edmundi

abbatis

(a) Monach.

Angliæ. Inc.

p. 205.

(b) Epistol.

lib. 3. ep. 301.

(c) Ibid. ep.

302.

(d) Ibid. ep.

303.

(e) Ibid. ep.

304.

(f) Ibid. ep.

305.

(g) Ibid. ep.

306.

(h) Ibid. ep.

307.

(i) Ibid. ep.

308.

(j) Ibid. ep.

309.

(k) Ibid. ep.

310.

(l) Ibid. ep.

311.

(m) Ibid. ep.

312.

(n) Ibid. ep.

313.

(o) Ibid. ep.

314.

(p) Ibid. ep.

315.

(q) Ibid. ep.

316.

(r) Ibid. ep.

317.

(s) Ibid. ep.

318.

(t) Ibid. ep.

319.

(u) Ibid. ep.

320.

ANM. CBR.
1106.

alio utiliore factum, monachi approbavit. Et quidem eorum expectationi ille optime respondit, tantamque sui opinionem excitavit, ut Andrico archiepiscopo mortuo rex eum substitueret, nisi obstitissent quidam episcopi, qui ejus inflexibilem avaritiam normam mercebant. Tunc genere, & domo Aretinus, ante medicus dicitur a Willelmo Malmeburienſi, qui Petri fodalit feci verſet in Fatilic abbatſi landem compoſitos reſert in libro ſecundo de poſticiſſi bus Anglorum.

CCXXI.
Hugo abbas
ſ. Germani
Autſiodo-
renſis.
(*) ſupra n.
41.

Ante annos fere quatuor Guiberrus ſancti Germani Autſiodorenſis abbas in. concilio Nemaufenſi praefectus (a) motus fuerat ab Urbano papa; mandatumque Humbaldo episcopo, ut ſelectum e Caſa Dei, vel Cluniaco, vel e majore monaſterio vienni probum & idoneum in ejus locum ſubſtitueret, ea tamen lege, ut qui ad id munus deſignatus eſſet, ſuperiorum jugo eximeretur. Huic conditioni cum refragarentur Cluniacenſes, aliique eorum exemplo, per annos amplius tres, fruſtra nitente Humbaldo, abbatſi reſtore caruit: ſed tandem venerabilis Hugo Cluniacenſis abbas Humbaldi episcopi, Stephani Campanie, & Guilelmi Autſici comitis precibus ſe exorari paſſus, Hugonem Monacatum, nepotem ſuum, a puero ſub ſanctiſſima avunculi diſciplina Cluniaci educatum, vacanti abbatſi ſuſceſcit; quo in numerum ita ſe geſſit, rebus tum ſpiritalibus, tum temporalibus ſcruſandis & protegendis, ut poſt annos quodecim regimini abbatſiali ad episcopalem dignitatem Humbaldo mortuo promoveri meruerit. E. j. tempore nihil non tentarunt Cluniacenſes, quo ſancti Germani monaſterium contra Urbani papae decretum Cluniaco ſubjicerent. Id poſſimum curaviſſe Hugo Cluniaci prior cum quodecim monachis, qui illiſe ab Hugone miſſi fuerant, ut novo abbatſi in reſtituenda regulari diſciplina, quae omnino neglecta erat, eſſent adjuvatores. Verum eorum conatibus reſistere ſancti Germani monachi, nec monaſterii ſui libertatem miſui paſſi ſunt. Hugonis abbatſi anno quarto, Hugo Tracundenſis comes ſancti Germani monaſterium adiit, & quaſdam donationes fecit, ut ejus loci ſocietatis particeps eſſet. Ad haec Paſchalis II. anno xcvi. cum Silviniani verſaretur, Hugonis abbatſi inſtitutionem confirmavit, quippe qui monaſterium illud, regulari diſciplina & religione penitus deſtitutum, & ſecularium iniuriis ad ſummam reſtaſam inopiam, in priſtinum ſplendorem reſtituiſſet.

Commodolici geſſa ab
Hugone ab-
batſe.
(*) ſupra n.
219.
(*) ibi. &
11.
* in Panno.

Poſtea Willelmi junioris mortem, & oraculum (b) Hugoni abbatſi de ea ſactum retulit Hildebertus, mox ſubjungit, ſervum Dei, dum eſſet in Aquitania, ad eccleſiam beati Juniani (ſic legendum, non Viviani, ut in editis) ſanctorum locorum viſitandi ſtudio acceſſiſſe. Poſtea aſi hic (c) locus in pago Leuſoricoſi ad Vigennum * ſuſcitum, ubi ſaeculo ſexto conditum dicitur Commodolacenſis monaſterium ab Amando monacho, qui ſolitariam ibi vitam duxit. Illic cum ſancti Juniani conſecraſſet aſus & vitam legeret Hugo, ejaſdem Amandi ſactam in ea reperit mentionem: ejaſ paritiam, propoſitum & locum ſepulchra a clericis ejaſdem eccleſiae, qui jam tunc canonici erant, ſcſcitavit. Reſponſum eſt, beatum Amandum magiſtrum fuiſſe ſancti Juniani, meritis inſigne, doctina conſpicuum, vita clarum; corpus autem, ut ſua ſerebat, in Gallia habere ſepulchrum. Poſtea die, ejus loci decanus xenodochium conſtituendus, ſuſcepiſſe operi fundamentum ab Hugone deſignari poſſet. Tum ille locum indicat, ubi, homo alius effoſſa, inventum eſt maſoleum, beati Amandi nomine, inſignitum, quae magnam clero & populo letitiam, nec minorem de Hugonis ſanctitate opinionem excitavit.

CCXXII.
Monasteria
Cluniaci ad-
ditiſſi triplici
generis.

Quae ritus Cluniacenſes admittabant monaſteria, tripliciſſis generis erant. Alia enim ita Cluniacenſi abbatſi ſubjecta erant, ut propiti abbatſi ſaculata carerent: alia proprio abbatſe gaudebant, ſed ſub diſciplina & correptione Cluniacenſis abbatſi: alia denique conſuetudines quidem Cluniacenſes, ſed extra ullam ſubjectionem, recipiebant; quale fuit praedictum ſancti Germani monaſterium, quale etiam ſile, praeter alia multa, Sibiſenſe, quod Cluniacenſes magno molimine ſibi ſubjicere tentabant. Duo prioris generis monaſteria commemorat Paſchalis in diploma, quod Hugoni abbatſi (d) hoc anno induliſſe, in primis Barrem, ut in omniſſis priuſitibus & cellis, qui tunc ſine proprio abbatſe Cluniacenſis regimini ſubjecti erant, nullis unquam deinceps abbatem ordinari aſſet, nequa in aliis locis, de quibus tempore Arvernensi concilii inveniſſi erant; quae omnia ſingularim enumerat, & poſt ea abbatſi, quae Cluniacenſis abbatſi ordinationi Gregorius VII. commiſſat: quibus Paſchalis addit monaſteria ſancti Germani Autſiodorenſis, & ſancti Bertrami Taruanneniſis, quae Cluniacenſis abbatſi ſubjectionem ſemper detraherent. Haec diplomata ſubſcribunt Otto Offienſis episcopus & Milo Præneltines & noſtris, aliique, quae ex tempore cardinales poſterioriſſis litteris ſubſcribere conſueverunt.

(a) Bſſ. Cl.
p. 111.

Id etiam patet ex alijs ejusdem Paschalis litteris Rogrio Dervensi seu sancti Bercharii abbati concessis, quibus monasterium illud apostolica tuitione munit, ejusque possessiones confirmat, statuens insuper, ut nullas secularium aut ecclesiasticorum abbatem, ejusve successores ad secularem curiam trahat, neque episcopus ullus ad synodum, nisi ob causam fidei, ite; nec denique monasterii sui solemnitates relinquere, & urbanis interesse cogat. His litteris post Pascha. lem subscriptione Albertus cardinalis sancti Sabini, Augustinus cardinalis sancti. rum quatuor Coronatorum, qui ambo se indignos cardinales dicunt. Datum Laterani III. idus Aprilis, indictione VIII. per manum Laurentii scriptoris palatii, anno dominice incarnationis MC. pontificatus autem domini Paschalis secundi papa anno 1.

Hic privilegio occasionem dedit Philippus Catalaunensis episcopus, qui Dervensem abbatem ad synodum & ad solemnitates ubi suæ cogere volebat; quæ de re litteras ad eum Philippum scriptis pontifex in hoc verba.

Paschalis episcopus servus servorum Dei, venerabilis fratri & conscripto Philippo Katholice salutem & apostolicam benedictionem. Cum neminem episcopum licet canones teneant, nullum miramur quod abbatem sancti Bercharii ad civitatis sue sollicitudines cogenda non debites impetare; quod quam absurdum sit, quamque officio suo contrarium, nemo debuit, qui novit quod sacri canonum etiam ad synodum abbatem cogi præbent. Clericum quoque alterius vel monachum ab aliquo suscipi, quomodo sanctorum patrum sanctiorum subleant, fraternitati tue ignotum esse non credimus, quod te de monachis prefati abbatis facere non sine admiratione audivimus. Presens enim igitur auctoritate dilectioni tue precipimus, ne prefatum abbatem ad sollicitudines suas ire cogas, nec monachos ejus contra eum suscipias.

Hoc rescriptum, quod ex chartaceo codice Dervensi eximus, caret chronici notis: at hoc anno datum fuisse intelligitur, tum ex precedenti diplomate, tum ex eo, quod Philippus episcopus hoc ipso defunctus est, ut dilectus ex Hugone (a) Flavinianensis, & ex chronico sancti Petri Catalaunensis.

Tunc Imolarensis apud Viromandenses monasterio pater Matzelinus abbas, uti dilectus ex litteris Werrieli militis, cognomento Satrapæ, qui se inque o. piffimus abbas Bernardus, postquam sacrum hunc locum annis amplius quinde- cium per varias turbas rexit, ejusque regularem disciplinam & libertatem strenue conservasset. Encyclicam de ejus obitu epistolam scribere de more Majoris. monasterii fratres, in Appendice nostra relata, in qua orbitatis suæ intolerabilem dolorem testantur. Orbati sumus etenim, inquit, patre nostro Bernar- do, qui admodum venerabili, utpote vere, quod primum est, catholico, docto, sapienti, pio, & ut quid de eo sine errore sentire debeat, breviter pandamus, ætæ & habitu vere religionis & sanctitatis reverendo. Unde absque dubitatione desolatione consideramus, quid ei sit præteritus quietis locus in sanctorum heretica manu preparatus. Sed, quia nullus in hac fragili vita læta circumspice se gerit, ut nihil humanæ contagionis se subeat; pro eo preces & solita suffragia pos- sulant, rogamusque, ut, qui totulum suum missarum suarum, abstant a ludicris, verum omnium, quæ mortalis potius obesse quam prodesse; tantopere simplici- ter amoveant locorum suorum nomina, & quid pro defuncto fecerint, quidvo pro salo fieri velint; tum si sine Bernardi tempore sic norant: Obiit autem hic piffimus pater noster anno ab incarnatione Domini MC. indictione VIII. epistola VII. concurrente VII. idus Aprilis, in ipsa hebdomada pascha, sabbato quod est in- albis, in ipso die eorum, tanquam qui de tembris egredietur ad lucem.

Id eo locum electus est Hilgo, episcopus olim Sueffoniensis, qui ab al- liquo anno, dimisso episcopato, ad Majus-monasterium secesserat. Ut eam abba- tem eligerent ejus loci monachi, hac in palnis ratione induci sunt, ut ne be- nediceretur a Turonensi archiepiscopo, quippe qui episcopali benedictione, quæ abbatibus major est, jam prædixit erat; nec proinde ab eo professio exigeretur. Hinc frustratis spe sua Turonensis archiepiscopus, ejusque clerici, querelas de Hilgo electione sparserunt in vulgus, quasi ob crimina episcopatus dejectionem suis- set; & quasi episcopali dignitati fuerit injuria, si ex episcopo fieret archimandrita. Utroque resciluit Ivo in epistola (a) ad Paschalem papam, ad primum asse- ss.

ANN. CHR.
1100.
CXXVII.
Paschalis pe-
viligiam pro
Dervo.

(a) Littere hinc
de 1100.
de 1100.
de 1100.

CXXXIV.
Bernardus
abbas Ma-
jor-monast-
rii obiit.

Hilgo, sic
codit.

(a) Ivo p.

ANN. CHR.
1100.

(a) Gubert.
p. 158.

CCCCV.
Gervin episcopi danielis
(b) supran.
125.
126.
127.

Widonis
monachis
restitu-
tis.

CCCCVI.
Bernardus
Tironis
filius
ab-
bas
Cyp-
riani
(c) supra n.
61.

reos Hilgoti mores sibi probe notos esse, nec ob aliam causam episcopatu ces-
sare, quam ut ejus pericula vitaret. Ad alterum quod ejus adversarii opponere,
bant, nimirum episcopali dignitati indignum fieri injuriam, si qui episcopos
sunt, sicut archimandrita; & quod non possit esse abbas sine benedictione, ex
qua episcopali benedictioni vehemens inrogetur injuria; Ivo ait expectari Pon-
tificis hac de re censuram & sententiam: qui utrumlibet decreverit, nullam epi-
scopali sacramento lesurum sit injuriam: tam abbas benedictio nulla sit sa-
cramenti repetitio; vel hujus benedictionis abstinere non impedit eum ad hoc
electum ad procuranda bona spiritualia vel temporalia. Non repetendum esse be-
nedictionem hanc debet censuit pontifex, siquidem Hilgotus ab archiepiscopo
non fuit benedictus, ut constat ex libello de professione abbatum Majoris moni-
sterii. Non quia episcopus fuerat consecratus, nec benedicti potuit, ut subsistere,
debet, ut in illo libello legitur. Quid in benedictione Willelmi abbas, qui
Hilgotus post quatuor annos successit, acciderit, suo loco videbimus. Ubi primum
abbas renuntiavit fratribus, a rege & regina accepisse dicitur. Eius tempore pio-
ratus de Alvertonia a Thoma Leporatio, ejusque uxor Emma conditus est in
diocesi Eboracensi, ejusque donum, presencem Hilgoti abbate, super altare pos-
itum. Primum illius donationis testis in primis Hermannus tunc prior sancte Marie
Eboracensis, quæ cella Majori-monasterio subiecta erat.

Hilgoti abbas anno primo ad Majus monasterium diverit Gervinus episcopus
Ambianensis, a legatis sanctæ Romanæ ecclesiæ ad Pallavense concilium (b) can-
taretur Gallicanis præsulibus convocatus. Illic amplissimi caritatis cisterciensis a fra-
tribus ejusdem loci susceptus, dedit eis personarum ecclesiæ sanctæ Mariæ de colla
super Alveriam * sita, quæ Pilleris dicitur. Testes inter alios Anshelmus abbas S.
Richardii, Robertus & Guillelmus ejusdem loci monachi, alique. Actum in Ma-
jori monasterio die dominicæ octavarum sancti Martini, regnante rege Philippo, præ-
sulibus eidem anno ordinatis, quæ primum. Ad Paderbornem ita-
que concilium profectus est cum Gervino episcopo Aufcherus abbas S. Richardii,
cui Wido comes Pontivorum, ejusdemque monasterii advocatus, cum multa da-
mana ei inculcasset, in extremis positus, urgente conscientia, eidem ablata restituit,
testes invocans calum & terram, proceres quoque Pontivorum, Simonem, Hugonem
Seniatusum, Godardum Avenensem, abbatem Anshelmum, & priorem Wa-
tutum, a quibus in restitutionis infrastructos prolatæ excommunicatio.

Cum triennium in insula (c) Caulco exegisset Bernardus Tironiensis, tandem
sancti Savini monachi alium sibi pastorem constituunt; quod ubi recevit Petrus de
Steillis, superius laudatus, mox ad perquirendum Bernardum se accingit; quem
inducit Vitali eremita in prædicta insula latere cognovit, ipsique eremitis per-
gaturum fore, si cum ad suum consortium revocaret. Mox ille, assumpto itineris
duce moræ simplicitatis & innocentie viro, nomine Christiano, ad illam insulam
properat; quos ut vidit Bernardus, mitto periculum gaudio, eos humanissime excep-
pit, & quo in statu res ecclesiæ & monasteriorum in Aquitania essent, inquirivit.
Petrus ad hæc consilium in pace omnia respondit; ac tandem sancti Savini mon-
achos sibi abbatem elegisse, quæ de re gravis est Bernardus, qui prius metuebat ne
eorum abbas esse cogitaret, tum adicit Petrus, socios suos eremitas magnopere
cupere ut ad ipsos rediret, & eorum consortia ne penitus relinqueret. Ille vero,
ut caritate totus affluebat, eorum votis non ægre assensit. Erant in illa insula
duo eremite simul habitantes, quorum unus, Albertus nomine, jam grandævus,
abstinencie & orationi pugiliter insistebat; alter dictus Adelclaus, mansuetudinis
& obedientie virtute pollebat. Hic Bernardum sequi, ejusque doctrina informati
cupiebat; at Bernardus eum seni adherere iussit. Tum assumpta sua suppellectile,
non multum ambigua, transmissa streto, ad silvas eremitarum, sociorum quondam
suorum, rediit: a quibus cum gaudio susceptus, in loco, qui Fons-Goyhardi vo-
catur, sibi cellam extruxit. Illic cum invit Reginaldus seu Ralseldus abbas fan-
cti Cypriani, finxitque ideo se ad eum divertisse, ut ille in reditu ad suos per
vallis illas silvas se contra prædones tutum prælaret. Fecit ille quod rogabatur:
ad silvæ ingressus, abbatem ad sanctum Cyprianum sequi compulsi sunt; quem
monachi gratulantes suscipiunt, hominemque hirsutum & pro more eremi barba-
tum & incultum, suis vestibus induunt, tonsentque, & post paucos dies repen-
tinentem præpositum insistent. Inter ea, post quatuor admodum menses, Regi-
naldus ætate & morbo confectus, cum ad extrema pervenisset, Bernardum soc-
cessum designavit, quod jam Petrus Paderborni episcopo approbaverat. Sic tan-
dem pastoralis munus, quod dudum effugebat, subire coactus est: quo in mœnere
ita se

ita se gessit, ut inculpatis motibus occasiones detraherentibus precluderet, & doctrina contumaces retunderet. Non illum verum affluens, non laudes excollebant. Tanta quippe humilitate praeditus erat, ut qui cum vidisset, ultimum omnium esse facile crederet, tanta caritate, ut quotidie sexagenas, vel centenas & in amplius clericos ad mensam admitteret. Porro rerum temporalium procuratorem idoneis fratribus commisit; ipse vero contemplationi, orationi, silentio, & regularis vitae exercitationibus se totum impendebat. Nolim hoc loco pretermittere Rainaldi ejus antecessoris epitaphium, quod Baldricus Burgaliensis scripsit in hunc modum.

In sui dilecto regerebat philosophia

Rainaldo; quem vas ferebat esse suum.

Hic igitur sancti Cypriani fuerat abbas,

Ecclesiam divitiis ordine, rebus, agris.

Panc loci quaecumque fuit possessio primum,

Hanc duplicem peperit sollicitudo patris.

Eandem Rainaldi pars promptior astra petivit;

Hic qua terra fuit portio, terra fuit.

Hoc ipso anno Bernardus jam abbas cum Rotberto Arbricellensi interfuit concilio (*) Pistaveni, quod duo cardinales Johannes & Benedictus, apostolicis sedis legati, in octava sancti Martini convocaverunt, in quo centum quadraginta episcopi adfuisse dicuntur. In illo concilio anathema dictum est Philippo regi ob adulterium copulam cum Bertrada, Fulconis Andecavorum comitis uxore. Si Gausfrido in libro de vita Bernardi abbatis nostri credimus, hac excommunicatione comperta Guillelmus Pistavorum comes, qui ob ejus generis flagitia similem in se ferri sententiam metuebat, furore succensus jussit omnes illos episcopos spoliari, flagellari & occidi; quod ubi fieri coepit, pontifices & abbates, ut vitam servarent, diffugerunt, & rursus latibula quaesierunt, praeter Bernardum & Rotbertum, qui immobiles & constantes in assidenda excommunicationis sententia perstiterunt. At verum ut id in omnibus verum sit. Rem accuratius narrat Hugo Flaviniacensis, scribens comitem Pistavensem ibi adfuisse multaque pecece depollicitum, ut ne dominum suum excommunicarent; idem quoque fecisse quosdam episcopos; & cum non impetrarent quod volebant, a concilio concili cum minis recessisse, solosque remanisse eos, qui solum Phineas imitari gestiebant, tumultuante turba, pro domini sui regis excommunicatione insistenti; cum quidam ex populo & superioribus ecclesiae locis lapidem, pectus, cardinales ferire, cujus istu quidam clericus capite illito prostratus sit. Interim manifeste communitas immobiles, scilicet cardinales, ad mortem, si Deus velisset, comparatos, & ad saxa volantis mitris ablatis capita nuda reequentes, sententiam suam sanguine, si necesse esset, confirmare gestientes. Hac vera & sincera facti narratio, ramentis non dubitem Bernardum & Rotbertum cardinalibus constanter adhaeruisse. Istius concilii canones, qui ad res nostras spectant, lo sine hujus libri referemus. Ceterum quod de Guillelmi comitis flagris scribit praedictus Gausfridus, cum Wilhelmum Malmesburiensem suffragantem habet, meliori testimonio aditorem vellemus. Certe Guillelmus ipse a Gossfrido (b) Vindocinensi abbate optimus princeps, & dux vita laudabilis appellatur; & anno sequenti ad expeditionem Jerosolymitam, nos profectus est. Postea cum rex Philippus apud Senonem cum Bertrada per quindecim dies versatus esset, clausi tota urbe ecclesiae, nulla saluta est, et christiani, etc., et scribit Hugo Flaviniacensis: donec effraeta ecclesiae porta, regina submissam a suis dici coegit.

Post quatuor aut quinque annos quam Rotensem abbatiam pro canonicis regularibus considerat Rotbertus de Arbricello, cum ex ferventi ejus predicatione plurimi utriusque sexus ad conversionem commoverentur, & ejus disciplinae se subicere vellet; multa pro utroque sexu extraxit monasteria, quorum princeps & caput est illud, quod Fontis-Ebraudi appellatur. Locum est in confinio Turonem & Andecavorum, diocesis Pistavenis, tunc quidem incoltus & squalidus, spinetis obitus & dumis, ab antiquo Fons-Ebraudi seu Ebraudi, aliis Ebraudi nuncupatus, a Condacensi oppido duobus millibus distans. Illic paello post Pistavense concilium duplex monasterium edificavit Rotbertus, eorum mulierum in honorem sanctae Mariae Virginis; alterum virorum: quem locum nobilis quondam matrona, Eremburgis nomine, cum filia sua Riveria, eidem Rotberto donavit. Tactus porro fuit conversorum operibus, ut servi & ancillae Dei ad duodecim circiter millia, teste Baldrico, ad Rotbertum confluerint. Ex feminis M.

Annal. Bened. Tom. V.

Ded 2

102

ANN. CHR.
1100.

CXXXVII.
Pistaveni
concilio in-
terest.
(*) *signa n.*
129.

(b) *Guil.*
Fons-Ebraudi
d. monasterii
de ordinis
origo.

CXXXVIII.
Fons-Ebraudi
d. monasterii
de ordinis
origo.

ANNA. CHIK.
1100.
(a) F. Labat.
Rel.

(b) Goffrid.
Abbat. 1100.
& 1101.
CXXXIX.
Vici abbatis
de laboribus.
(c) Goffrid.
apud veteres
episc. 1101.
(d) Goffrid.
1101. & 1102.

Inferius fuisse Hefendis de Campania seu de Clavis-vallibus, quæ mortuo viro (uo) (a) Gaucelmo Seniore de Monte Sorcelli, Roberto adhaerit, & prima loci magistra exstitit; Petronilla, aut quondam domini de Camillaco, prima Fontis-Ebraldi abbatissa; Agnes ejusdem Petronille soror, Milefina, utriusque consanguinea, tam sibi Agnes, Utanenſis apud Bituriges monasterii praefecta; denique, ut ceteras præteream, Ermengardis Britannie comitiſſa, ad quam exstant duæ (b) epistolæ Goffridi abbatis Vindocinensis; in quarum priori eam arguit, quod mundo iterum se sociasset, unde semel recesserat.

Qui de Fontebraidenſis ordinis primordiis scriptis auctores recentiores, illum ita a Roberto institutum aiunt, ut viros abbatibus, seque ipse omnino subiecerit; exemplo Christi domini, qui beatum Johannem Evangelistam sanctissime viti- giliæ Mariæ commendavit, eique tamquam mater subiectum esse voluit. Verum apud veteres illius temporis auctores usque invenio Petram Abaelardum (c) qui ad allicrat, improbetque; neque hoc mirum, quando quidem nec probat abbatissam peneſſe firmissis, quibus ejus loco praepositam (d) eis perinde in regala sua flait. Ad Rotbertum quod attinet, tantum abest ut se ipse abbatissæ subiecerit, ut contra, tam mulieres quam viros cum *Prælatam & magistrum* (tam vocarent. *Prælatum suum*, inquit Balduinus, *magistram tantummodo vocabant; nam neque do- minus, neque abbas vocitari volebat*. Hanc vix mihi persuadere possum, apud Fon- tebraidali aliud vivendi genus primitus institutum fuisse ab eo, quod olim in du- plicibus nostri ordinis monasteriis receptum erat. Duplicis generis erant duplicia tantum monasteria: una in quibus binæ juxta congregationes, virorum ac puellarum sub abbate & sub abbatissa debebant; altera in quibus sanctimonialium coetus sub abbatissa vivebat, paucos habens in disparatis edibus sine abbate monachos, quos scilicet ad sacra eis ministranda fasciabant. Prioris generis monachi abbati omni- no subiecti erant, non abbatissæ; secus in monasteriis posterioris classis, in quibus non erat juxta congregatio, nullaque abbas, sed pauci tantum monachi; qui ad mutum abbatissæ & sanctimonialium ad eam arbitrium admittébantur, eisque ministrabant, quales erant in puellaribus monasteriis Gallicanis, sancti Petri a- pud Remos, sanctæ Mariæ apud Siononas, sanctæ Crucis apud Præstos, atque in Fatenſi de Jorſenſi, aliisque, quibus succedere canonici secularis, abbatissæ & sanctimonialibus quodam modo subiecti, hic apud Sardenum, qui Palensis locus est sexcentis milliariis a Damasco, ubi quondam sanctimonialium oratorium beate Mariæ construxerat, monachi Græci erant, in quadam parte ecclesiæ ministrant divinarum agentes: artem dignitas & magistratus sanctimonialium erat, pro rever- rentia illius sanctimonialis, quæ prima locum inhabitarebat, ut legi in ma- nasterio codice Remati Vallini canonici Namnetensis. Ejus generis haud dubie monasteria illa erant, quorum abbatissæ, principata Caroli magni, viros benedi- cebant, aliisque munia exercebant, quæ seculi suo haud conveniebant; quod impet- rat religiosissimus princeps in Capitulari anni DCCCLXXXIX. articulo LXVI. epi- scopis & abbatibus directo, qui sic habet. *Audiam esse aliquos abbatissas, contra morem sanctæ Dei ecclesiæ, benedictionem cum manu impositione & signaculo san- ctæ crucis super caput virorum dare, nec non & osculare virginem cum benedictione sacer- dotali; quod omnia a vobis, sanctissimi patres, in vestris parochiis illis interdiciendum forent, hic universim agitur de viris, non de presbyteris; quod multo minus Catoli- cus probaturus fuisset. Hæc dixerim, abique præjudicio Fontebraidenſis insti- tuti, in quo monachi abbatissæ obedientiam quam voto professi sunt, persolvere debeant.*

EXL.
B. Benedicti
regula utrius-
que præ-
scripta.
(e) Jacob. a
Vitr. hist. no-
væ. 2. 20.
(f) Rolland.
20. 3. Febr. p.
606.

Nullam peculiarem regulam Rotbertus suis præscripsit, qui regulam sancti Bene- dicti hæcenus servaverunt, servaque etiam nunc. Hinc Jacobus (e) a Vitraco Fontebraidenſes sanctimonialium monachis, regis seu Benedictinis accessit, uti & Cluniacensis monachos Cantuariensium, & Assigmenſes in Bradantiis, quos omnes in religionis distributione, ad suum tamen, id est ad suum regimen, tertii decimi, perlegerat testatur. Fontebraidenſium primos ritus describit Balduinus (f) in vita beati Rotberti, qui mulieres ab hominibus segregavit, eisque clauſtis continuit, & palmodum orationisque deputavit; homines vero laboribus mancipavit. Laici & clerici simul permitti erant: sed clerici pal- modum & missis celebrandis vacabant; laici labore occupati erant. Omnibus cer- tis temporibus silentium indictum. Flexo collo, demisso vultu omnes incedebant, a garrulitate & vaniloquio abſtinentes. Hæc fere lex & norma erat, sub qua mi- litabam. In his Rotbertus sibi modicum, fratribus & sororibus multum indulge- bat, in vigiliis pernox, in jeuniis assiduus, a vino & cibis exquisitis abſtinent, pedibus nudis incedens.

Ejus tempore adeo crevit Fontebraidenſium coetus, ut numerus porne fuerit in-
du.

numerus, & vix tria vel quatuor claustra tantis mulierum collegiis, teste Balde-
sico sufficerent. In clauistro maiori forores amplius trecentae; in aliis centena vel
sexagena erant: homines quoque in discretos divisi manipulos, scilicet a mulieribus
in remotioribus locis. Sororibus praefecta erat seu magistra Herfendis, magna re-
ligionis, magnae consilii femina, eique adjuncta Petrovulla, quam Rotbertus post
mortem Herfendis primam loci uberdulam instituit. Nos malo post Rotberti ob-
itum se aditus esse illius sanctimonialium numerus, ut ad quatuor aut quinque
nulla excreverit, testante Sugerio (a) abbate in epistola ad Eugenium III, tria-
tu in Simundo in noth ad Gossifridi abbatem Vindocinensis epistolam ad Radulfum
priorem & fratres Vindocinenses, apud quos se cunctat, quod cum eis in pascha-
ste non fuerit, utique in causa fuisse corporis infirmitatem, gibbum scilicet in
dorso, quem secari oportuit, idque factum inter manus & lacrymas voces dile-
ctarum deo sacrificiorum de Fonte Ebraldi, apud quas tunc versabatur.

Ex hac epistola, aliisque (b) patet, Gossifridum illie admodum familiariter salu-
te; quod testatur facit societas cum eo inita, relata in chartulario Fontis-
Ebraldi, cuius charta uavet. notum facit, quod domnus Gossifridus abbas Vindocin-
ensis, ante omnes & super omnes abbates, Fontis Ebraldi familiaritatem habuit & be-
nevolentiam; & cum ipso obierit, per singulos unos ejus celebrandum sit anniver-
sarium: de fratribus autem Vindocinensibus tantum sciendum, quantum pro ipsius
Fontis Ebraldensibus. Facta sunt hac in capitulo Fontis Ebraldi, praesentibus domno &
Gossifrido Vindocinensi, & domno Roberto magistro nostro, anno MCXIV. Indu-
clione VII. id est tertio anno ante Rotberti obitum. Ob hac aliisque rationes
nonnulli recentiores, vulgarem Gossifridi ad Rotbertum epistolam (c), in qua Rot-
bertus nimis cum familiis familiaritatis arguitur esse ipsum Gossifridi negant,
eandem rubendam censent Roscelino, quem contra Rotbertum scripsisse superius
diximus. In hac sententia sunt Bollandus & Gerardus u Bofse, hic sub finem to-
mi s. historiam Passiensis, ille in commentario ad vitam beati Rotberti, ubi in
sua sanctae argumentum avertit, quod in codice Vindocinensi, in quo Gossifridi
epistola simul comparat continetur, vulgata hac epistola non habetur. Verum,
qui id Bollandus scripsit, optimo & erudito viro scum fecit, & clarissimo Si-
mundo isajam qui hoc codice usus est ad imprimendam illam epistolam cum
ceteris Gossifridi epistolis. Dicam quod rer est. Existabat in illo codice integra haec
epistola, cum eo usus est Simundus: sed homo nescio quis solum illum abscidit, in
quo hujus epistola initium continebatur: sed tamen ad rei fidem restat etiam nunc
in illo codice amplius quam media pars, ab his scilicet verbis, *tibi cederis, ad
affris, Dominus Salvatoris digne hujulare cruce, & cetera* usque ad finem epi-
stolae. Ex quo evincitur, eam integram ibidem existisse, antequam praecedem
foliam avulsam fuisset. Verum non tantum in illo Vindocinensi codice, qui
Gossifridi tempore scriptus est, sed etiam in alio ejusdem fere temporis, quem Flor-
ensis in bibliotheca sanctae Crucis assertatum vidimus, eandem epistolam habetur cum
aliis Gossifridi epistolis, quem ejus genuinum socrum esse constat.

Ejusdem argumenti est alia epistola ad eundem Rotbertum, sub nomine Mar-
bodi episcopi Redonensis jam pridem vulgata, quae in codice Vindocinensi apud Paris-
ios bibliotheca inter Hildeberti epistolam habetur, sed sine nomine ejus ad quem
scripta est, sub hoc lemmate, *Reprehendit quendam, cujus religio suspecta habetur*,
ita, & cum hac inscriptione, *Servo Dei, non solum recte offerre, sed etiam recte
dicere*. At vulgata sub nomine Marbodi Redonensis epistola hanc praefat
epi-
graphen in editione Redonensi anni MCXIV. *Minimus episcoporum Roberto servo
Dei, non solum recte offerre deo, quam inscriptioem, minimus episcoporum, omni-
bus suis epistolis utitur*. In utraque ad Rotbertum epistola, scilicet Marbodi
quem verum hujus epistolae parentem esse non dubito, & Gossifridi abbas, illud
commune, quod ambo Rotbertum urgunt ob libertiorem cum mulieribus conver-
sationem, & quod cu rumore mutum & aliorum relata id se accepisse dicunt; at
in Marbodi epistola Rotbertus etiam ob vestis singularitatem notatur. De primo
utroque observat, quam periculosa & noxia sit viria mulierum cohabitatio, &
minus cauta cum illis conversatio; unde Marbodus: *Remove, obsecro, a te, inquit,
deus, sententia, qua est animam tuam per consensum non voluerunt, sine de-
bita sanam teum commatant, religionem infamant*. Ad secundum quod attinet, idem
Marbodus ait, eundem Rotbertum *de panis habere insularia plurima voc in-
imeticio redarguendum videri, quippe qui ut canonica professus, sub qua, inquit,
militare capitis, ut ordinis sacerdotali, in quem promittitur et, convertere videtur*. &
infra. *Quo igitur tibi, obiecto habita regulari, operam ad carum elicitur, cum di-
rectis perisique pyro, seminando cruce, barba proluxa, capillis ad frontem circumcir-
cis, nudipidem per vulgus intrudere, & novam quasi spectaculum praeberet videretur*

ANN. CH.

1100.

Fontis E-

braldi

quinta na-

merat.

(a) Sugerio, in

vol. ad Gossif-

rid. Vindoc.

p. 79.

(b) Gossifrid.

(c) id. lib. 4.

p. 47.

CXLI.

Gossifridus ab-

bas Vindocin-

ensis auctor epi-

stolae ad Rot-

bertum.

(b) Gossifrid.

(c) id. lib. 4.

p. 47.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

CXLI.

Marbodi ad

eundem epi-

stolam.

ANN. CHR.
1100.

Testium denique in Roberto notat Marbodus, quod in omnibus, quibus vulgares turbas de imperitis hominibus docere solebat sermonibus, non tantum presens, ut decet, vitia reprehenderet; sed etiam absentium quoque ecclesiasticorum non solum ordinum, sed etiam dignitatum crimina non decenter enumeraret, carperetque: cum nulla ex absentium reprehensione possit esse utilis; immo potius auditoribus idcirco peccandi quodam modo licentia dari videatur, cum eis exempla proponit maiorum, quorum se possint auctoritate tueri. Hæc est enim, inquit, conditio superiorum, ut quicquid faciunt, præcipere videantur: absentes vero indignari magis possunt de conqueri, quam ad emendationem tan provocari detractum. Sic desinit Marbodi epistola, quæ in codice Vislorino nihil amplius habet quam editio Redonensis, in qua post primum caput de cohabitatione mulierum, inseritur hæc parenthesis, de cætera in hunc modum &c. quæ in codice Vislorino desit, in quo continue de pannosi habitus insolentia agitur. Hæc epistola in optimæ notæ codice sancti Tassini Eboracensis inter Hildeberti epistolâ locum non habet.

Speret inquirendum, quo tempore utraq; hæc epistola scripta est. Mihi vero perquam veri simile est, utramque scriptam fuisse, eoque Robertus Fontis-Ebraidi monasterium intravisset, cum scilicet ad ejus conciones, quæ vehementissimæ erant, ad conversionem non modo plurimi homines, sed etiam immensæ multæ concurrebant, quæ ipsius, variæ plagas predicationis causa percurrerent, sequerentur; sic enim de eo Marbodus. Hæc peregrinationis tua inquantum esse pedissequæ, de dispartanti vixi sapienter adhaerere; sed de diversis in locis de diversis regionibus non parvum se apertum habere numerum feminarum, per suadecia de diversis diversarum, quæ maribus non impune permixtas, quasi ad pauperum de peregrinorum obsequia deputasti. Quamquam Gossidus inchoatum fuisse, Fontis-Ebraidi monasterium, cum hæc scriberet, non obscure innuit his verbis. Audivimus enim quoniam circa sexum sanctorum, quem regendum capisti, dudum moti, altero alteri propter contrarium, se ita succellam reddis, quod modo in utroque modum discretionis prout credes &c. At live ante, live post conditum Fontis-Ebraidi monasterium ambo scripturæ, id nihil omnino Roberti famæ & sanctitati obesse debet: tum quia uterque id refert ex incerto vulgi rumore, cuius iudicia in ecclesiasticos viros, cum eis ob pias quantævis causas cum mollesibus conversari incumbit, plenumque iniqua sunt, et ex sancto Hieronymo, aliis, quæ compertum est: tum quia Roberti iuramento famæ & probitati indubitata testimonia perhibent ejus temporis auctores: tum denique quia Gossidus ipso de Roberti inculpatis moribus certior factus, favorabilem de ejus vita de conversatione opinionem postmodum habuit, ut ex dictis patet: nec debito quin Marbodus quoque eidem sententiæ accesserit.

CXLII.
Suntomensis
abbatis.
(a) P. lib. 4.
p. 61.

a de Boudie.

Santonensis beate Marini parthenonis hoc anno Herfendi (a) abbatissæ successit Florentia, atque nos docet charta Aicardi de Borno militis, eidem monasterio confirmantis quicquid eidem ipsius pater conquisierat apud sanctum Julianum. Ejus rei litteræ datæ sunt anno MC. ordinationis domine abbatissæ Florentinæ primo. Idem Aicardus eidem locosilvam quandam donavit anno MCVII. VVilhelmo comite, filio Guidonis comitis, ducatum Aquitania regnante, Petrus de Salisvia * episcopante, abbatissæ Florentinæ conventum sanctimonialium administrante. Eadem Florentia in suam congregationem suscepit Sibyllam, Agnetis Santonensis comitis, materteram, futuram ejusdem loci abbatissam, post eandem Florentiam, cui jam successerat anno MCXII. Sibylla, quo anno Callistus II. monasterii privilegia confirmavit. Sibyllam excepit Agnes abbatissa, amica regine Alienordis, quæ tunc conjux erat Ludovici Junioris.

Casa-Dei
suburbii mo-
nasterii S.
Baudilli & S.
Marie apud
Nemausum.

Apud Nemausum Septimanie æthem varix erant ecclesiæ, de quibus discipulatio erat inter Raymundum episcopum & Pontium Casa-Dei abbatem; sed tandem inter eos concordia hoc pacto iusta est, ut Pontius abbas Raymundo episcopo, ejusque successoribus cederet capellas sancti Martini & sancti Petri, in castello sitas ad Arenas, ecclesiam sancti Thomæ, & sancti Stephani ecclesiam juxta capitulum: episcopus vero Pontio abbati, ejusque successoribus cederet ecclesiam S. Baudilli, quæ Seguno abbati a Raymundo comite de Ermengarde vicecomitis olim concessa fuerat, & parthenonem Salvatoris & sanctæ Mariæ, positam intra muros ejusdem civitatis ad castreignem mimbis sita iuxta templum Dianæ. Hæc descriptio laudata est a Pontio Casa-Dei abbate, confirmantibus Roberto abbate Crassensi & Stephano monacho ejus fuisse, Maricelo priore Casa-Dei, & Petro-Guidonis priore sancti Baudilli, aliisque; laudata etiam a Raymundo episcopo, ejusque canonicis. Facta est charta ista anno ab incarnatione Domini millesimo XCIII. secundum veterem calculum, anno primo Paschalis pape, VIII.

vixit. idus Januarii, regnante Philippo rege Francorum, per consilium & definitionem Gotfredi Magalensii episcopi, & Fulconis abbatis Pisanolensis, & Leberti abbatis sancti Ruffi, qui istam causam firmaverunt & laudaverunt. Prædictum sanctæ Mariæ monasterium regi concesserat a sancti Basilii priore sub Calixto Dei abbatis providentia; quod a Calvinistis solo æquatum, nunc refarcire conatur Benedictinæ fundimoniales, ut & sancti Basilii monasterium monachi nostræ Congregationis.

In Alemannia Manegoldus venerabilis abbas sancti Georgii monasterii in Nigra-silva a nefario quodam monacho cecidit xv. kal. Martii, sed tamen supervixit usque ad xix. kal. ejusdem mensis, cum magna ætate, inquit Bertholdus, suum amplectens martyrium. Eodem quoque anno venerabili Gebhardo, abbati olim Salsburgensi, quem iussu Urbani papæ Jerosolymam cum cruce-signatis profectum esse sapienter (a) diximus, sepeliri dominici custodia commissa fuit, ut scribit Bertholdus presbyter Constantiensis, cujus appendix ad Hermann chronicon in hoc anno desinit; auctor accuratissimus, qui de rebus nostris, non secus ac si monachus esset, diligenter agit. Eodem anno a Marcwardo Corbeix-novæ abbate & tumultu levata sunt corpora Liadolfi & Drutnati, abbatum, qui miraculis claruisse dicuntur in annalibus Corbeienfibus. Wintrolfo, ejusdem loci monacho, eodem anno factus est abbas in Biga, cujus chronicon laudat Paulinus, quod non vidimus.

In Monte-Gargano exstabat hoc tempore xenodochium extra urbem ad expiendos pauperes & peregrinos, quod Johannes abbas de Curte constituerat. Hinc postea visum est, ut illud Calanibus administrandum committeretur, prebante Heinrico civitatis Montis-sancti-Michaelis comite; Rothberti comitis filii, qui Johannem abbatem suum seu patruum suum vocat. Heinrici comitis hæc de re litteras habemus ex archiepo Calanenſi, in præsentia Gulielmi uterini germani suis factas, quibus idem comes prædictum xenodochium cum rebus suis ad regendum & gubernandum tradidit sancto monasterio Montis-Calani in manibus domini Oderisii venerabilis abbatis, ad remedium animæ suæ & pro redemptione animæ Richardi comitis germani sui, parentisque suorum. Adhuc anno ab incarnatione Domini millesimo centesimo, mense Aprili, indictione vltra. Idem comes anno sequenti quandam sancti Nicolai ecclesiam eidem xenodochio attribuit.

Hoc anno Paulus, & Liguria Romanorum provincia octas, ab ipsa infantiæ oculorum lumine orbans, tantum nihilo minus progressum fecerat in sacris maxime litteris; ut ab hominibus sui sæculi alter Didymus (b) appellaretur. Hic, postquam Romanorum & Græcorum, quæ Constantinopoli facta est, altercationem scripsisset, Calanenſe monasterium adiit, Oderisio abbate, temporibus Paschalis papæ & Alexii imperatoris. Petrus diaconus ejus commentarius in Prophetas & in novum Testamentum recenset, sed hi excidisse videntur. Ad hæc libellum composuit de vita Gebizonis monachi Calanenſis, Colonia oriundi. Inter discipulos habuit Berardum, postmodum Marforam episcopum factum, qui Pandulfi episcopi mandato, ut scribit Johannes (c) Signienſis in ejus vita, Calanenſe monasterium studiorum causæ adiit, ibique per sex annos a quodam prudenti viro, Pauli nomine, corpore tametsi recto, grammaticam discens sequebatur magistri. Obiit Paulus apud Tiburtinam civitatem.

Tunc etiam Calini floruit Gregorius monachus, sancto Regisidoro a porticis oblatas, creatus a Paschali II. episcopus Tarnacensis, quod nomine Guadallensis concilio anno mccc. interfuit. Varia ejus scripta commemorat Petrus (d) diaconus. Aliis eodem sæpe tempore Gregorius, monachus item Calanenſis, factus est episcopus (e) Sutrinus.

Eo tempore celebris erat in istis partibus sub Johanne abbate monasterium sanctæ Mariæ de Pulitio, seu Pulitio, in diocesi Acheruntina situm, cui Rau, alias Rodulfus, de quo jam supra actum est, Montis-Cabiodi aliatumque nrbium dominus, ecclesiam sancti Michaelis hoc anno contulit. Hanc donationem novis beneficiis auxit idem princeps post quinquennium, uti discimus ex duabus ejus chartis quæ apud Ughellum (f) elixæ sunt. Johanni anno mccc. Gaudius abbas jam successerat; nam, & quidem primus post episcopos, etiam ante donatores, subscripſit chartæ Euzæ comitiſſæ pro monasterio sancti Michaelis Montis-Cabiodi, hocannodatz. Illam vero ad annum saltem mcccxxxi. pervenisse probatur ex Rogerii regis insigni charta, quæ hoc ipso anno multa eidem loco concessit, atque inter alia monasterium sanctæ Trinitatis de Monte-Finido. Porro monasterium sanctæ Mariæ de Pulitio post varias fortunas tandem anno mcccclii. unitum est a Nicolao V. summo pontifice Carthusie sancti Laurentii de Padula, ubi etiam nunc pietate quæ ejus possessionem authentica instrumenta asserantur.

Hoc

ANN. CHR.
1000.CXLIV.
Eius Alemannica & Germanice.(a) supra m.
300.CXLV.
Montis-Gargani xenodochium Calani datur.

Paulus circius, monachus Calanenſis, alit.

(b) Por.
deus de vir.
alibi. Calani.
m. 36.(c) Ital. seu.
m. 1. p. 107.(d) Ital. m. 101.
(e) Ital. m. 101.

Montis, sanctæ Mariæ de Pulitio.

(f) Ital. seu.
m. 3. p. 41.

ANN. CHR.

1170.

CXLVI.

Matthildis co-

mississe litteras

pro Vallum-

brosensi.

Hoc ipso anno Matthildi comitissa insignis pietatis sue testimonium dedit, cum patrocini suo Vallumbrosane congregationis monachos muniri aduersus eos, qui ipsorum sanctissima loca infestabant. Erant in archivio Vallumbrosani Matthildis hac de re litteræ, in quibus ait, dignum esse circa universas Dei ecclesias famam venerabilis itadiam ab omnibus exhiberi: sed tales singulares veneracionem eis impendi oportere, in quibus religiosæ virorum personarum cognoscimus eorum versari, gaudent credimus coram patrociniis nationem vobis singulariter sacrificari. Unde nostræ, inquit, prestatas provincias ad Dei honorem, quantum possumus, & ejus ecclesiis circumdantes, impetramus venerabiles congregationes Vallumbrosæ a quorundam nostrorum fidelium presumptione conculcari ac despicari, eorumque habitaculum sanctissima loca nimis iniquorum afflictionibus excoereri: quorum tantum, quia nostro tempore pro ceteris excellentius fulgere cognovimus, eorumque laudabilem sanctitatem suam ubique reddere non sorda sunt personarum; aliquid eis, ut decuit, nostræ benevolentia signum, nostrasque devotionis memorias perpetuas, ad animæ nostræ profectionem impendere dignum & necessarium duximus. Hinc ipsius comitissæ, in Florentino palatio cum suis fidelibus cœdente, hæc precepcionis litteras penditis monachis indulsit, cavique, ne quicumque deinceps ullam eis molestiam fecisset, ultionem exactionem ab eis exquireret. His litteris subscribitur solius suo more Matthildis Dei gratia si quid est; & post eam Petrus Pisanensis episcopus, Paganus Romanæ ecclesiæ diaconus cardinalis, Guido comes, & ejusque filius Guido dictus de Gacera. Hic vero post tres annos totum flavium Vicarium, aliaque contulit, ad sustentationem fratrum, qui erant in Vallumbrosana congregatione, & præcipue eorum, qui in sancto loco, a quo eodem congregatio nomen accepit, habitabant, aut in posterum habitaturi essent, ad retinendam monasticam religionem & hunc consuetudinem sanctæ memoriæ domini Johannis abbatis majoris, qui universa sancta congregationis ipsius bonis incipit & ordinatur fuit: ut secundum dispositionem & ordinationem domini Bernardi abbatis & sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, qui universa congregationi modo præfatus videtur, & Theoderici præpositi, qui ab eodem Bernardo & ab universa Vallumbrosana congregatione in regimine totius congregationis ordinatus est, administraret. Actum anno MCXII. in mansuetis episcopi Salernitani in comitatu Arceve. Hic instrumentum eisdem subscribitur Matthildis; Guido vero donator, quia scribere nesciebat, signum crucis apposuit; Bernardus abbas, modo laudatus, ab Urbano II. creatus presbyter cardinalis tit. sancti Chrysostomi, ac demum factus episcopus Parmensis. Hic quatuor fuit rector Vallumbrosanæ congregationis post Rudicum, qui Rodulfum Johannis Gaalberti successorem excepit.

CXLVII.

Piscatore

concilium.

(a) R. f. 129.

n. 125.

Sub finem hujus anni ex precepto Paschalis II. habitum est Pisanæ concilium, ut jam superius (a) diximus, ix. kal. Decembris, per venerabiles Romanæ ecclesiæ cardinales, Johannem & Benedictum; sanctique in eam canones sexdecim, quorum primus est, at nullus, præter episcopum, clericis coronas benedicere, id est tonsuram clericalem conferre, præsumat, exceptis abbatibus, qui illis tantummodo coronas faciunt, quos sub regala beati Benedicti militantes susceperunt. Quatenus caveretur, at nullus monachorum deinceps manipulis utatur, nisi fuerit subdiaconus ordinatus. Sexto, at nullus abbas utatur chiontheis, sandaliis, anulo, nisi quibus fuerit per privilegium a Romana ecclesiâ concessum. Ubi nulla mentio de mitra, quam in superiore temporum privilegia necdum nominatam invenio. Canone xii. ut sanctum reliquias causa pecunie & quibus circumferentes, ad predicationem non admittantur. Huc refertur potest canonicus cili Lindinensis eodem anno celebrati eorum xxv. de nulla mortuorum corporibus exhibenda reverentia sanctissimis, abbas episcopi auctoritate: quod confirmat Anselmus episcopus Cantuariensis (b) epistola. Stephanus diaconus mandantis, at se consecrat ad Ruerficensis paellarum monasterium, domine abbatissæ & sanctimonialibus suo nomine præcepturus, ut sub poena interdicti prohiberent, ne nullus honor, alicui sancti exhiberi solitus, impendatur ab illis, aut a quovis alio impendi permittant mortuo cuiquam, qui pen sancto ab illis habebatur; ejusdem vero mortui filium a vilis sua propellant.

(b) Anselm.

lib. 2. c. 12.

34.

CXLVIII.

Celle-nova

infectio.

(c) R. f. 129.

n. 125.

Per id tempus Celle-nova (c) in Gallia monasterio præerat Pelagius bonæ memoriæ abbas, cujus tempore infans Jelvira seu Geloira, alius Elvira, Ferdinandi regis filia, Alifonsi VI. filius, monasterium illud magnopere infestavit, & effudit. Hinc eas tyrannidem effugere coactus Pelagius, cum pacis & sui insulas Evigii se recepit. Inter ea Jelvira Petram Guadaluvi apostatam præfuit monasterio; ille vero iterum monachos claustrum expellere, & in cellas, quæ sancti Michaelis ecclesiæ attinebant, recludere; Jelviram vero cum militibus & matronis in monasterio aditu introducere decrevit. Tum ad sancti Rudolfi epis-

scopi tumultum confugient monachi, stantes & ejulantes: quorum unus decrepit ætatis, eo quo instabat baculo monumentum percussit, querelas ingenuas, cur se si sanctus esset, tantis iniuriis expositus non eriperet? Nec irritæ fraterum preces; nam proxima nocte Petrus ille pleudabbas, enim post cenam in lecto quiesceret, repente crepuit medius: quo intellecto, Jelvira exemplo illino discessit ad Villam novam, Pelagium abbatem revocavit, eumque omnibus re-integratis in monasterium reduxit. Hec est Geloira, quæ anno sequenti mortua, in Legionensi S. Ildori monasterio cum multis aliis regibus, reginis ac principibus sepulta est, quorum epitaphia Yepesus retulit ad annum DCCCCLXIII. Pelagius Cella-novæ abbas, mox laudatus, eo nomine secutus, alius esse videtur a Pelagio abbate, Ficani abbas sobrinus, qui Cella-novæ bona, bello Lusitanico amissa, meritis sancti Rudisindi recuperavit, ut in libro de ejus miraculis legitur.

Ubi primum Jerosolyma expugnata rex Palaestine dictus est Godesfridus Bullionius, id in primis curavit, ut in sacris locis monasteria construeret, ut, quæ religioni prædicio essent, & exemplo. Hoc spectat quod ex Guillelmo Tyrino (a) scriptum de eodem Godesfrido observavimus, cum scilicet multos secum adduxisset probatos monachos & religiosa conversatione insignes, qui diebus ac noctibus per illud iter divites officia celebrarent; eisque ubi rex creatus est, monasterium statuisse in valle Josaphat, quibus amplissimum patrimonium assignaverit. Hec vero non alias, quam nostri instituti fuisse discimus, tum ex eo quod Godesfridus Cluniacensis abbas in valle Josaphat sepultus erat ante annum MCXX. ut inscriptus (b) dicti sumus; tum ex Jacobo a Vitriaco, qui utriusque sexus nostri Ordinis personas quo tempore illuc pervenerat docet (c) his verbis. *In ecclesijs, in monasteriis de Latina & valle Josaphat, sunt abbates cum monachis nigris secundum regulam beati Benedicti Domino servientes. In Bethania vero, quæ est castellum regum & Mariba & Lazarus fratres eorum, & distat ab Jerusalem stadiis quinquem, ultra montem Olivæ, in declivi ejusdem montis est abbatia sancti Lazarus, in qua est abbatissa nigra & moniales, sancti Benedicti regulam & instituta, professæ. Eiusdem autem Ordinis & professionis est abbatissa sancta Anna genitrix nostri Domini, juxta portam quæ dicitur Josaphat, juxta probat in pignum sita, in qua licet beata virgo Maria nata fuisse perhibetur; in qua est abbatissa cum monialibus nigris. Abbatissa insuper sanctæ Mariæ monialium in Jerusalem cum abbatissa & nonnullis nigris, sancti Benedicti regulam & servientes, in quibus cella aromatica, sancti & casti de Deo devotæ persone erant referat, quæ a religionis dissolutione, vitæ honestatem & caritatis fervorem, nulla compellente adversitate vel paupertate, retinebant. Denique in monte Thabor, addit idem auctor, est abbatissa nigrarum monachorum sub metropolitano Nazareno. Jacobi de Vitriaco testimonium fidem adstruit Roccho-Pirro (d), asserenti, principes Nortmannos in civitate Jerosolymitana templum & conobium Benedictinorum nobilissime construxisse, scilicet beate Mariæ de Latina, quæ prima Latinorum in sacra illa urbe ædificata fuit: cui Rogerius Siciliæ comes Messanenſia duo alia sancta Mariæ de Latina subjecit. Certe Basimundus, Antiochiæ princeps ex Nortmannis, tunc stante (e) Orderico, quidam monasteria, ex quibus cruceles Turci religionis habitatores fugerant, monachis seu clericis assignavit, eisque amplissimas possessiones liberaliter tribuit: ut secundum legitimitatem ipsius divini majestatis servitum preloberent.*

Quin etiam insignes monachi sua sponte tunc Latinos susceperunt, & Cluniacensi congregationi se addiderunt; quæ de re Petrus (f) venerabilis garantiorum eis litteras scripsit, quod non solum communis fidei, non solum monastica professio, sed insuper Cluniacensis ordinis seu normæ salubriter observationis ipsius corpori superesset, ut per quendam illorem resisteret. Eodem fere tempore Amalricus rex Jerosolymorum, ut suo loco dicemus, litteras ad Alexandrum papam petitionem misit, postulans, ut Cluniacenses monachos inlitteret in Palmaceæ monasterio, parve in solitudinem reducto.

Monasterii de Latina originem Willelmus (g) Tyrinus tribuit Amalricanis, qui ex occidentibus primi cum orientalibus commercium inierant. Hi, cum subinde loca sancta voti causa frequentarent, petire a Calypso Aegypti, cui ob ejusmodi commercium acceptissimi erant, ut locus ipse ad construendum Jerosolymis domicilium concederetur. Assensit Calypas, scripsitque Jerosolymorum præfidi, ut viris Amalricanis, amicus & utilium introductionibus, locus Jerosolymis amplissimus pro eorum libito ad construendum ejusmodi domicilium designaretur. Tunc autem civitas in quatuor partes distributa erat: ex quibus sola quarta, in qua sepulchrum Domini situm est, christianis concessa erat ad habitandum; reliquæ cum

ANN. CHR.
1100.

CXLIX.

Ordinis nostri propagatio in locis sanctis.

(a) supra p. 361.

(b) p. 16. 75.

a. 75.

(c) supra p. 361.

(d) supra p. 361.

(e) supra p. 361.

(f) supra p. 361.

(g) supra p. 361.

(h) supra p. 361.

(i) supra p. 361.

(j) supra p. 361.

(k) supra p. 361.

(l) supra p. 361.

(m) supra p. 361.

(n) supra p. 361.

(o) supra p. 361.

(p) supra p. 361.

(q) supra p. 361.

(r) supra p. 361.

(s) supra p. 361.

(t) supra p. 361.

(u) supra p. 361.

(v) supra p. 361.

(w) supra p. 361.

(x) supra p. 361.

(y) supra p. 361.

(z) supra p. 361.

(aa) supra p. 361.

(ab) supra p. 361.

(ac) supra p. 361.

(ad) supra p. 361.

(ae) supra p. 361.

(af) supra p. 361.

(ag) supra p. 361.

(ah) supra p. 361.

(ai) supra p. 361.

(aj) supra p. 361.

(ak) supra p. 361.

(al) supra p. 361.

(am) supra p. 361.

(an) supra p. 361.

(ao) supra p. 361.

(ap) supra p. 361.

(aq) supra p. 361.

(ar) supra p. 361.

(as) supra p. 361.

(at) supra p. 361.

(au) supra p. 361.

(av) supra p. 361.

(aw) supra p. 361.

(ax) supra p. 361.

(ay) supra p. 361.

(az) supra p. 361.

ANNALES ORDINIS S. BENEDICTI SÆCULUM CHRISTI XII. ORD. VII.

LIBER SEPTUAGESIMUS.

Ab anno Christi 1102. ad annum 1105.

ON sine quadam animi voluptate aggredior, atque animam per-
cere liceat, Annales seculi duodecimi, in quo nova Cisterciensis
congregatio cum Cluniacensi aberrantem histitiae nostrae materiam
suppeditat. Etenim accuratam & absolutam de rebus Cisterciensi-
bus narrationem insinuat nequaquam sit animus, utpote quæ pe-
culiare traditionem & singularem historiam possidet, habeatque
sua.

non nobile hoc argumentum nobiliter in primis historicum *; no-
bis tamen minime licet pertransire illustriorem Cisterciensis familiae ada-
& eventa, quæ & ad posterum exemplum utilissima, & ad totius Benedictini
Ordinis decus ac splendorem preclarissima esse constat. Et primo quidem nobis
occurrunt hoc anno scripta, quæ Albericus abbas, accepto Novi-monasterii privi-
legio, condidit, & suis alumnis servanda præscripsit. Principio id infixum ani-
mo, ut a se rejectis quicquid Regum (a) vel tantillum refragaretur. Hinc rejecti
floci seu cuculle illæ amplissime & pauci pretiosioris; pellicem vestes, flami-
nem seu laterale ex panno subtiliori, caputia quoque illa ampla a cucullis sepa-
rata, quæ humeros ambiebant; ad hæc femoralia saltem ex lino; necnon fra-
menta lecturæ & exquisita coopertoria. Denique varia ciborum in refectorio
ferecæ & condimenta ex fagine, & cetera omnia refecta, quæ Regule sine-
re observationi adversabantur, ut postremo ecclesiasticum, altarium, oblationum,
decimarum. Quin etiam feminis in monasterium suum, & quidem in ecclesiam
interdictis aditus. Tum inter se se deliberare coepit, quoniam exercitio vel arti-
ficio ea compararent, quæ ad suos ipsorum usus, ad hospitum susceptionem &
pauperum refectorem necessarii erant. Et quoniam monachi, divinis officii, aliis-
que occupati exercitiis, ad ea peragenda non sufficiebant; ab eis delinquitur et
ut conversos laicos, seu *hermanos*, ut tum vocabant, fratres in suam familiam ad-
miserunt ad prædia sua regenda, & terras excolendas, *essere in vita & morte*,
exceptis monachis, id est monastica professione, *ut semper tractarent*. His in-
super adiuncti homines mercenarii, quia sine eorum adminiculo se regere præce-
pta.

ANN. CHR.
1102.
I.
Cisterciensis
fiam prima
scripta.

* Monique
Annales Ciste.

(a) Eodem
parum vel se.

Annal. Bened. Tom. V.

Ece a

pta.

ANN. CHR.
1102.

pta noctu & interdiu omniuo & ad unumq. exiitque non posse intelligebant. Denique, cum beatorum Benedictum non in civitatibus aut in villis, sed in locis ab hominibus frequentia remotis, monasteria sua extruere fecerent, idem se quoque facturos promittebant, si quando nova cenobia condiderint, eisque exemplo doctores per singula monachos cum uno patre seu abbate collocatos. Hec prima fuit novis illius monasterii informatio, quæ sensim ad eam perfectionem, qualem postea suscepimus, perducta est.

II.
Cluniacensium
progressio.
(a.) Italia,
Clun. p. 31.

Interim Cluniacenses novos progressus facere pergebant, tamen paulo quam ante rariore. Ad hoc tempus Paschalis II. jam triginta quinque præcipua monasteria eis subiecta in litteris suis uno superiore datis (a) enumerabat, præter multas alias cellas & ecclesias, præterque undecim alias ubbatias, quæ quidem Cluniacensium ritus receperant, sed eis subijci detestabant. Hujus generis erant monasteria Vitellianense, sancti Agidii apud Nemausum, sancti Johannis de Angeriaco, sancti Petri de Moissæo, Malliacense, sancti Martialis apud Lemo-vicas Novum-monasterium & sancti Cypriani apud Pictavos, Fiacenfe seu Fl-giacense, quæ Gregorii VII. pontificatus a Cluniacensibus jam ordinata fuerant: quibus Paschalis tria alia addidit, sancti Germani Aupisiodorensis, sancti Austremontii de Mastrico, & sancti Berthini Sithiensis.

(b.) Spirit. m.
12. p. 44.

De hoc Cluniacensium progressu agens Hermannus in libro (b) de instantin-ens abbatis sancti Martini Tornacensis testatur, tres tantum tunc temporis in archiepiscopatu Remensi fuisse ecclesias seu abbatias, quæ consuetudines Cluniacenses servarent, videlicet Aquicinctensem, Alligancensem & sancti Martini Tornacensem, tum subdit, ex tempore domum Lambertoni (c) sancti Bertini abbatem, cum videret ecclesiam suam per nimiam dissolutionem se delincentem, ut vix pauci monachi in ea subsistere possent, aditus domum Hugonem, cenobii Cluniacensis tunc temporis celeberrimum abbatem, quique magisterio se ipsum cum abbatis sui consilio, professionem publice Cluniaci fecisset, & acceptis ab Hugone duodecim monachis domum dedisset, quibus ecclesiam suam recondam commiserit, taurumque brevi eos profecisse, at, nisi prius vix duodecim monachos invenisset, postmodum centum-quinquaginta cum omni abundantia reperisset. Adeo verum est, quærentibus primum regnum Dei & iustitiam ejus ex abundanti res quæ temporales accrescere, id cum advertisset Robertus Flandensis comes, qui Jerusalem capta in patriam redierat, e monasterio sancti Martini monachos eduxit, eosque in monasterio sancti Vedasti Atrebatensis & sancti Petri Gaudensis posuit, ut ea emendaret. Idem in suo cenobio prælit Odo venerabilis abbas sancti Remigii Remensis, acceptis e monasterio sancti Bertini Monachis; idemque rex Ludovicus, cognomento Calvus in Succionensi sancti Medardi cenobio heri curavit: sique per Dei gratiam, inquit Hermannus, vix jam inveniri in Francia vel Flandria aliq. cenobium, in quo non videretur Cluniacensis consuetudo nisi servari.

(c.) F. m. d.
n. 11.

Sithienfium
reformatio.

Roberti Flandrie comitis reditum & prædictam sancti Bertini cenobii reformationem hoc anno collocat Johannes Iperius, Lambertus abbas tertio, quam hoc modo factam esse tradit. Lambertus graviter indimarus, nocte quadam seu vigiliæ Dominici Adventus fratribus in capitulo congregatis sermonem fecit de totius salute, dixitque se de vita periclitari, suamque conscientiam ex hoc valde gravari, quod eos dissolute vivere permisset, eisque sub gravi mandato interdixit, ne, quos coram deo periculum petulis haberet, nec quidquam daret aut acciperet absque nota abbatis: non propterea famulos haberet, nec illis aut aliis reliquis ciborum, qui pauperum essent, inconsulto abbate, conferret. Tum Roberto comiti & Clementis comitissæ, consilio Johannis Morinorum episcopi, supplicavit sibi ut liceret Cluniacenses illos adducere ad reformationem loci religiosam disciplinam. Facillate obtenta, cum Johanne episcopo, qui Romam proficisceretur, se quoque in Urbem ire vellet simulavit: at Cluniaci se silenti, professione facta ibidem remotas esse usque ad reditum episcopi, quo reversi, monachi usque tertium Lambertum abbatem interpellant ut redeat. Reversus quidam obediunt: ut major pars obedire detestatur. Tum ille adductis militibus rebelles cepit, & in diversas ecclesias dispersos reclusit. Mox e diversis Cluniacensium monasteriis monachos uccerit: tanquam novo religionis fervore multi, rebus suis venditis, eo confluxerint, ita ut brevi plures quam centum & viginti fratres extiterint: ex quibus tamen quidam indifferere receptos fuisse saretur Iperius, qui postmodum orbi magnopere fuerunt. Quid ex illa reformatione consecutum sit, postea videbimus.

III.

Idem Lambertus abbas sibi subditum Alciacense monasterium ad meliorem frugem revocari curavit. Robertus quippe ejus loci abbate mortuo, Odorem reli-

gloriosum monacham Cluniaco accessit, eumque Alchincensibus praefecit; qui eadem ibidem a monachis immortis persequens, ipse nihil minus cum paucis sibi adherentibus constanter persistens, annis fere viginti monasterium optime rexit.

Eodem quoque tempore Ingelbertus abbas sancti Winnoci apud Bergas, postquam ubi ubi viginti & duobus annis, pallo Ermengeri, tenuisset, ad extrema redactus palam confessus est, Ermengerum a se iniuste expulsum fuisse. Eo itaque mortuo, restitutus in locum Ermengerus. Verum, cum triennio tantum supervixeret, consulto Johannis episcopi, favente comite, in ejus locum substitutus est Hermes sancti Hectini prior, in vicijs Bergensibus; quibus eliminatis, Hermes eandem locum religionis & monachorum numero, necnon rebus temporalibus restituisse fecit.

E Belgio in Angliam transseundum, ubi Anselmus quondam emulorum censuram patiens ad, hac scilicet occasione. Henricus novus Angliae rex, adhuc conjugii expertus, Mathildem, Malcolm Scottorum regis & Margaret reginae filiam, uxorem suscepit, quae ubi infans in mense, velo non sponte suscepta, inter sanctimoniales educata fuerat. Quaesitum est, an in matrimonium contrahere liceret. Consultus hoc de re Anselmus, non prius sententiam dicere voluit, quam ab ipso Mathilde rei veritatem sciscitatus fuisset. Hac vero se velum quidem gelasse, confessus est, sed ubi unum sanctorum Christiana, cum adolescentula esset, minis & verbis coactam, servanda pudicitiae causi contra fuisset tunc Northmannorum liberos, suscepisse, & tantum ea praesente gelasse, sed absente rejecisse. Denique patrem suum, cum eam velatum forte vidisset, favore succensum, ana velum arripuisse & dissipasse, male precando ei, qui velum ipsi imposuerat. His auditis, nec se tamen matrimonio ejus acquievit Anselmus, sed convocatis episcopis, abbatibus & viris doctis, quid hac de re sentientes, quaesivit. Omnium porro sententia fuit, Mathildem non legitime velutam licite matrimonium posse contrahere; neque ita sensibile in simili causa Laetanium Anselmi antecessorem, ejus tempore cum multis matronis ac virgines, ut se ab eorundem Northmannorum fœderi libidine tutarentur, in monasterium se recepissent, velutque suscepissent; nulli tamen servanda continentiae legem eas teneri in generali concilio sancitam esse. Sic Mathildem cum rege connubium probatum & ab Anselmo administratum, quod ubi id nonnulli, sed immerito, culpant. Nonnulli dissimile factum in superiori volumine (a) extulimus de quadam virgine, inter sanctimoniales Wiltoniensis educata, quam cum Edgarus rex, ejus speciem captus, ad privatum colloquium adduci iussisset, hac pudicitiae suae tamen, velum capiti suo imposuit; ut rex nihil minus cum conjugio sibi copulavit; qua de re a Dunstano graviter inceptus fuit, & lepreni penitentiae addictus. Confer ea, quae anno sequenti didici sumus (b) de quadam domina ad quam Anselmus scripsit.

Verum longe gravior anxietas Anselmum tunc sollicitavit. Jam adempt tempus, quo Paschalis papae responso de investituris ecclesiarum, quas rex usurpare volebat, expectabatur. Afferunt tandem pontificis litterae eas immedicatas. Perfidia xatus. Atque minus princeps in sua contumacia; & cum nec minis, nec blandimentis Anselmum ad suam sententiam flectere posset; in id demum inter eos convenit, ut nova hac de re legatio ad pontificem mitteretur. Delecti ex parte Anselmi monachi duo, Balduinus scilicet Becensis, & Alexander Cantuariensis: ex parte autem regis tres episcopi, Girardus nimirum Herefordensis, nuper ad Eboracensem archiepiscopatum translatus, Herbertus Trewardensis, & Rothbertus Cestrensis: ex quibus Herbertum ultra etiam causa ad illud iter impellebat, scilicet consilia acciperandi abbatum sancti Edmundi, cupis libertatem Balduini ubi paulonem ab Alexandro illi impetraverat. Eunt itaque Rosam viriisque parte legati; sed papa in secundis ecclesiarum investituris constanter persistit, ut ejus litterae ad regem & ad Anselmum ubi Edmundo relata testantur. Verum, cum regi haec litterae nequaquam faverent nec placent, Giso ejus legati commentum fuit, papam contrariam litteris sententiam verbo tenus ipsi suggessisse: quod cum Balduinus acriter refutaret, responderunt alicui episcopi, se testimonium legatorum episcoporum perferre testimonio monasterium. Ad hac Balduinus: Ex de litterarum, inquit, testimonio quid? At illi: Testimonium, inquam, monachorum non recipimus, & omnia pelis recipimus? Vix ita, respondent monachi, nonne & evangelia pelibus ovium inscribuntur? Sic fere in seditionem cunctio versa est. Verum ubi id refecit pontifex; legatorum excommunicationis litteris refutavit, cuius excommunicationis, has litteras inter Anselmum episcopos (c) legere licet. Nec sic tamen ab incomposito reu delinquit.

Quis, qualisve fuisse Herbertus ille Tetsfordensis episcopus, ut Willelmo (d) Melsburgensi diffusum, hic ex priore Eistamonti Ramensis abbas, & ex abbate scilicet

ANNO CHRI.
1101.

Alchincensium
qui ipse & Ber-
gensium.

IV.
Anselmus ubi
regis contumaciam inno-
centio culpatus.

(a) lib. 45.

(b) infra u.

(c) infra u.

(d) infra u.

(e) infra u.

(f) infra u.

(g) infra u.

(h) infra u.

(i) infra u.

(j) infra u.

(k) infra u.

(l) infra u.

(m) infra u.

(n) infra u.

(o) infra u.

(p) infra u.

(q) infra u.

(r) infra u.

(s) infra u.

(t) infra u.

(u) infra u.

(v) infra u.

(w) infra u.

(x) infra u.

(y) infra u.

(z) infra u.

ANN. GRÆ.
1101.

episcopos, aut potius episcopatum audientes, patrem quoque suum Rotbertum in
abbatiam Wintoniensem intravit, vii non modo simoniaci labe, sed etiam adulan-
di arte infamis, ob id *Leysige* cognominatus. Verum juveniliu errorum tandem
ipsum penituit, eam Romam profectus, baculum & anulum in manus pontificis
religavit: sed tamen *indulgentia clementissima fecit*, ut loquitur Willielmus, de-
nuo recepit. Ita domum reverfus, sedem episcopalem transiit ad insignem mer-
cenarii & populorum frequentia vicum, Norwicam vocabulo: ubi percrebrum
monachorum numero & religiose congregationem instituit, omnia eis necessaria
ex proprio summa largitus, non ex episcopatu, ne quereis locum apud successo-
res, vel in edificiis specie sublimium, vel in ornamentorum pulchritudi-
ne, tum in monachorum religione, & sedula apud omnes caritate. Sexaginta
monachos illic posuisse traditor, multaque eidem loco privilegia tam a rege,
quam a summo pontifice impetravisse, in his, ut totius dioceseos princeps esset
illud monasterium, cujus primus abbas fuit Ingulfus, quem secuti sunt Elias, Ri-
chardus, & illi ab Harpsfeldio (*) recensiti. Ad hac apud Teutonicum mo-
nachos Cluniacenses instituit, quod sine illius consensu profectus, ubique gen-
tium pæne dispersi, locupletes in seculo, & splendidissime religionis in Deo.
Sic Herbertus preteritum errorum labem absterdit, illud Hieronymi edictum
sollicitus: *Erravimus juvenes, emendamus senes*; viæ alias discitur & literis instructus.
Ad Norwicensem diocesim, quæ orientalem Anglorum est, pertinebat sancti Ed-
mundi abbatia, quam suæ sedi vindicare tentavit Herbertus, ut mox diximus, ni-
hilum ut Norwicensis ceteris præsideret.

Monachi de
Bello comen-
seriensi asser-
tione.
(*) Harpsfeld.
p. 148.
lib. 2, c. 6.

Tunc temporis Excestrænsis fœs Excestræsi apud West-Saxones ecclesiæ præerat
Osbernus episcopus, successor Lestici apud Lotharingos (*) aliti & erudit, qui
sedem episcopalem transiit in urbem Excestræm: ubi, ædificiis sanctimonialibus o-
santi Petri monasterio, episcopatum statuit & canonico, qui, contra merces *As-
glorum*, ad formam *Lutetiarum* nos *bricium* comendavit, nos *cabale* cabaret,
simum ex præscripto regis Chodrigangi episcopi Metensis. Lestici successit
Osbernus, proere Nortmannus, frater Willielmi comitis, nescio quo anno, mo-
nachos sancti Martini de Bello, quod monasterium a Willielmo rege eo in loco,
ubi Angliam debellaverat, conditum alias diximus, apud Excestræm conversantes,
in claustris suis mortuos suos sepelire non sinebat. Quereis hac de re ad Palha-
lem papam perlatis, Osberno episcopo rescripsit pontifex, patrum auctoritate,
sanctum, & ecclesiæ consuetudine hmatum esse, ut sicut in claustris suis vi-
ventes religiosi monachi conversantur, ita & defunctorum corpora iesta * mo-
nasteriorum suorum ambitu requiescant. Quapropter ei præcipit ac prohibet,
ne ulterius prædictis monachis cœmeterium ad sepeliendos suos interdicit, immo
secundum Urbani papæ mandatum, eis concedat. Hæc epistolæ referunt ab Ead-
mero in libro tertio historiæ Novorum, intelligenda, non de ipso sancti Martini
monasterio, quod in Silesiensi diocesi positum erat, sed de quadam ejus cella apud
Excestræm.

* intra.

Per idem tempus Gislebertus, Westmonasteriensis apud Londoniæ abbas, dis-
putationem habuit cum quodam Judæo, apud Moguntiam litteris educato, qui
ipsum ideamdem invilebat. Qui disputationi presentes interfuerant, abbatem ro-
gaverunt, ut eam scriptis mandaret. Fecit ille quod rogabatur, Dialogi in mo-
tem, quem Anselmo archiepiscopo inscripsit *frater Gislebertus, PP. Westmonasterii præ-
cæretor & frater*, cuius ecclesiæ illum subiecit. In fine epistolæ ut, quemdam
ex Judæis, qui Londoniæ erant, ad fidem christianam converterent, & in suo mo-
nasterio monachum *Eduum* esse. Hæc scio an sit Robertus ille, a Judæismo ad
fidem conversus, quem Anselmus (c) Ernulfo priori Cantuariensi & Willielmo ar-
chidiacono commendat. Eundem librum Gislebertus postea direxit Alexandro Lin-
colniensi episcopo, qui quarto-decimo ab Anselmi obitu anno eam dignitatem ad-
petit est: adeoque ad id tempus pervenit Gislebertus auctor illius Dialogi, qui in
nova sancti Anselmi operum editione a nostro Gerberonio vulgatus est. Gisleber-
ti tempore vixit in eodem Westmonasterio Warnerius insignis conciator, qui
propter conciones ab ipso habitas Homiliarius dictus est.

VIII.
Johannes car-
dinalis missus
in Angliam.
(d) Anselm.
lib. 2, c. 12.

Hoc ipso anno Johannes Tuluaniensis episcopus, ut ex Hagonis Flavinianensis
chronico discimus, a Palchali papa missus est in Angliam ad colligendum sensus
beati Petri. Hæc spectat Palchalis epistola ad Anselmum archiepiscopum, edita
inter ipsius Anselmi (d) epistolas, in qua pontifex eum monet, ut ecclesiæ An-
glicæ relictus, de ejus statu secundum Romanæ ecclesiæ sanctiones componen-
do sollicitus sit, consueque beati Petri restituendo; & de concilio Heinrico eo.

ge cum Roberto Normannorum comite ejus fratre, ad compensandos labores, quos in Africa ecclesia liberatime passus erat; tum subdit, se pro his omnibus mittere ab ipso Anselmo quendam educatum rursus alium, nunc fratrem ejus & coepiscopum Johannem, & Thierium familiarem suum, quos Anselmo commendat. Fuerat Johannes primus sancti Quintini Beivaceus canonicus regularis, dein professio de violata, ut scribit Hugo, habita deposito ad seculum rediit: sed cum sacri imperii ferre non posset, Becchi monachus factus est. Is, natione Romanus, & jam abbas, cum Urbanus papa in Gallias venisset, defuncto Laviano episcopo, in ejus locum promotus est. Idem Hugonem Lugdunensem archiepiscopum offendi Jerolymam euntem cum Norgaudo Aduensi episcopo, quem secum seduxit Aduam, & cum eo apud sanctum Martinum hospitatus est, ejusque patrocinium papae gratia fretus suscepit, contra iudicium cardinalium, qui eum deponendum censebant. At vero cardinales in sua permittentes sententia, factum improbarunt, quod non esset canonicum, sed ab aequitate Petri alienum, & ob id v. familiaritate & consilio papae se subtraxerunt. Hinc Johanne, Roma relicta, Papae etiam mox, inquit Hugo, remouetur, regulariter deponi cum fratribus in ecclesia, de qua ad palestina rapta erat, omnino in monasterio, ut quidem patet, sancti Petri in Caelo auro.

Sub idem tempus Robertus de Bello monte, Mellenti comes eo nomine tertius, Rogeri de Bello-monte & Adalidis de Mellesto filius, idemque Leicestrensis in Anglia comes, Beccenses monachos in Mellenensem sancti Nicolai ecclesiam clericis substituit. Melleniam castrum est septem circiter leachi infra Lustinam Parisiorem ad Sequanam, comitatus olim titulo insignis: ubi ecclesiam in honorem sancti Nicolai, Rotomagensium apostolorum & martyrum, creavit Galerannus, seu Valerianus Mellensi comes, sub annum mxxxi. ibidemque saeculares clericos instituit. Is ea Oda conjugem tres filios, Hugonem, Falconem & Galerannum, duasque filias, Adalidem & Odam, procreavit. In paternum bonorem successit Hugo filiorum natu maximus, sed nullis liberis ea Adalide conjugis susceptis decessit, & ante eum duo ejus fratres, prolis iidem expertes. Itaque ad Adalidis eorum sororis natu-maxiorem liberos transit comitatus, adeoque ad Robertum de Bello monte ejus filium, qui, relicto Bello montis titulo, Mellenensem comitis nomen praetulit, Leicestrensis comes subinde appellatus. Eius cognatus erat Willmus de Bello-monte Beccensis abbas, ejus gratia Beccenses monachos in Mellenensem ecclesiam induxit, non paucis subditiis ad ecclesiae & monasterii fabricam collatis. Jam illic collocati erant Beccenses monachi anno mci. quo Paschalis II. Willmo Beccensi abbati ecclesiam sancti Nicolai de Mellesto cum ecclesia sancti Petri de Ponte-livara, & sanctae Honorinae de Confluentio confirmavit. Robertus comes conjugem habuit Elisabetham Viromandensem, quae quoque pariter Galerannus & Robertum peperit, quorum alter, scilicet Galerannus, Mellenti, alter Leicestris comitatum post patrem obtinere. Galerannus porro, ejus nominis secundus Mellenti comes, S. Nicolai ecclesiam absoluit, & per Gaufridum Carnutensem episcopum anno mcar. dedicari curavit, tantaque eidem ecclesiae contulit, ut a Beccensi chronographo S. Nicolai Mellenensis ecclesiae fundator appellatur. Plura de eo inferius. Primes ejus loci prior fuisse videtur Albalus, factus (a) ante Guillelmum anno mxcv. abbas S. Edmundi in Anglia; cujus successores priores ignoti sunt. Hujus rogatu Guillelmus Senonum archiepiscopus, & sedis apostolicae legatus, Ecclesias S. Jobannis de Greva & S. Gervasi apud Parisios, S. Petri de Murellis & S. Martini de Fresnis S. Nicolai confirmavit.

Vix annos sex Gemeticensem abbatiam tenebat Tharcus (b) cum illinc non sine infamia discessit, omnibus obseratorem gravis & intolerabilis. Successit in ejus locum Ursus Rotomagensis, ejusdem loci ab infamia monachus, Gemeticensis per annos viginti rexit. Ad eum scripsit Ivo (c) episcopus Carnutensem, hontatque est, ut monachum fugitivum paterno more in monasterium reciperet.

Hoc ipso anno decessit dicitur Gilbertus (d) sancti Stephani apud Cadomum abbas, postquam annis circiter viginti doctus cenobium rexit. At pervenisse videtur ad annum sequentem, quo Paschalis papa perorationem quandam (e) inter Jarconem abbatem & monachos Divioneis, atque Gilbertum Cadomensem abbatem factam confirmavit diplomate dato pridie idus Martii, indictione x. anno ab incarnatione mci. pontificatus ejus tertio, nisi diacris, permutationem uno precedente factam, mortuo Gilberto a Paschali confirmatam fuisse. Successorem habuit Robertum, cujus praefectura brevius, & nulla re gesta memorabilis fuit. Obiit in eodem anno mcvii. In ejus locum subrogatus Odo longe diutius monasterium rexit, nempe ad annum mclx. sed nulla ejus facta memorantur, uti nec successorem ejus, quorum seriem in Neustria pia (f) videre licet; nam media tantum abbatum nomina referre piget.

IX.
Mellenium
introducitur
monachi Bec-
censis.

(a) Monach.
Angl. in. 1.
p. 193.

• Murron.

X.
Gemeticensis
& Cadomensis
abbatis.
b. P. lib. 69.
(in. 12.)

(c) Ivo ap.
vii.
(d) P. lib. 65
p. 57.
(e) Senack
p. 105.

(f) Neustria
p. 61.

Prae.

ANN. CHA.

1001.

XI.

Gaufrido

Præfati

abbati succedens

Richardus.

(a) P. lib. 69.

u. 44.

(b) Neustria

p. 1. p. 309.

(c) Ordinis.

fol. 4. p. 709.

Præfati monasterium Gaufridus seu Gaufridus abbas, ordine quartus, septem (a) annis administravit, cuius loci ecclesiam dedicari curavit xvi. kal. Novembris, quoniam die in veteri calendario notatur *dedicatio ecclesie sancti Petri de Petrellis*. In eodem calendario Gaufridus 111. kal. Septembris obiisse dicitur, non Decembris, ut in Neustria pia, ubi (b) ejus obitus hoc anno configuratur. Ejus successor Richardus, vir eximie pietatis & non mediocri pro tempore doctus, de Parcensis suscepit, in Bajocensi sancti Vigotii monasterio in monastica disciplina & in litteris primum institutus fuerat sub Roberto Tumbale, tunc, ejus loci ultimo abbate, qui, Odone episcopo monasterii sancti Vigoris conditore (c) in vinculis detento, ad Montem-sancti-Michaelis, ejus excohibita erat, reversus est. Post ejus discessum nova illa monachorum congregatio, rectore orbata, brevi dispersa est. In his Richardus, ut erat sciendi avidus, doctos & religiosos viros in aliis monasteriis quaesivit, Anselmum Beccensem, Gerbertum Fontanellensem, & Gontardum Gemeticensem, in quorum contubernio aliquandiu habitavit. Moerono demum Gaufrido Præfati abbate ad regimem illius abbatie cooptatus, sacrorum litterarum studium non intermisit, ut testantur variae ejus in plerisque divinis scripturis libros commentationes, in quibus se his studiis relevati passim testatur. Jam annos viginti-ocho in sacris illis studiis insumpserat, cum suus in Genesim commentarius dedicavit *Anselmo Cantuariensi ecclesie archiepiscopo quidam*, ut se ipse passim distat, *dominus crucis frons*, tamen Odoericus ait, illos commentarios, forte illorum partem, Maurico S. Launomarii Blesensium abbati inscriptos fuisse. In illa ad Anselmum epistola quæ fertur ejus studiorum scopus explicat his verbis: *Ceterum Dominus inquam non scientia novis, cui non sinit loquere testimonium mea conscientia vel intentionis, quæ nec presens viribus meis, nec ad plausum mortalium, nec ad fructum transitoria remunerationis operam impendo, ad explendum perplexis mysteriis Moysæ legi; in cuius si quidem anaboli contubernio & contubernali amore, sermo jam sunt transiit viginti & octo anni, totum me retrahi; in cuius mirum mandatis proficiscendi dum discedo, valde requisio; cumque ab illius amplexibus importunitate negatam mandatorum prævalent frequentem avellens, non mediocrem laborem incurro*. Eundem animi sui sensum solius explicat in prologo commentarii super librum Numerorum, editi post expositionem ab ipso factam Deuteronomi, qui prologus inscriptus est *Adelmo, eruditissimus presbyter*, ut Odoericus (d) testatur, & *Flaviocessus monacho*, qui cum *Epistola sancti Trinitatis reverenter militans confituitur*. Patienter lectores, ut illius prologi initium hic referam ad illustrandum pium auctorem, cuius opera nunquam, ut quidem opinor, prodierunt in lucem. Post sollicitudinem, inquit, *tua pastoralis, p. si frequentem dispositionem forensium rerum, post importunissimam altercationem rusticane multitudinis firme ratione carenti, etiam ego reversus penetrali mea moris, & descendam ovis meo perpendens, ut aspectum exitum aliquem reperire; valde, fili Adelmo, conquisitor etque contrister, quoniam ubi prius tranquillitatem animi & claritatem assidue lectionis solius fueram tutiori, tibi procul abis in intimo cordis mei tumultuatum cogitationum turbam & pulverem mundanae remunerationis compeller perperis*. Novit enim ille, qui reus & turba tunc fueram rimetur, quia gestare nullum ansterium prelati, quam virgum pastoralis regimini dicit. Quod attinet ad alios Richardi commentarios, Proverbia Salomonis Pontio Cluniacensi abbati, expositionem in Cantica canticorum filio suo Mauricio dedicavit. In his porro aliisque commentariis se morales censes passim esse testatur.

XII.

Oberant

abbas Ulte-

rioris portus

& alii.

(a) P. lib. 65.

u. 49.

u. d. Anselmo.

u. d. Anselmo.

u. d. Anselmo.

(f) Gaudin.

lib. 3. v. 1.

u. 3.

Tunc temporis monasterium Ulterioris portus post Aluredum (e) procurabat Oshernus abbas, nobili baronum de Fresvilla genere ortus, cujus parentes Richardus & Guala, necnon ejus fratres idem monasterio se munificis præbuerunt. Ille prædictus hoc anno Henricus Augustus comes, Willelmus comitis filius, auctorem suorum donationum eodem loco factas cum additamento confirmavit, teste Roberto fratre suo, multisque aliis. Eundem etiam locum adit Stephanus Albarimontensis * comes cum uxore sua Harila, rogationem tempore mare transiit, utaque omnia habuit, quæ monachis in territorio Albarimontensi & in comitatu Vimacerens * collata fuerant. Oberno successit Fulcherus, cui Hugo Romanagensis archiepiscopus ecclesias & decimas, quæ monachi in sua diocesi possidebant, anno mcklv. confirmavit. Fulcheri successor Guillelmus abbas factus in necrologio dicitur. Recardus septimus. De prædicto Willelmo Augenti comite, intelligendus videtur Guibertus (f) Novigenti abbas agens de Hellesio Augenti comitis, sibi ita familiari, ut ipsum *filium suum* diceret, quæ potum quendam Judem neci a quibusdam christianis ex immoenti, subdlexerat, illustratumque

fidei

Eodem christiane mysteris baptizari curaverat, ac Guillelmum de filij sui nomine vocari, & plectis ac litteris imbuendum commendavit Flaviacensi monasterio, ubi postmodum factus monachus, non minimam a cunctis reverentiam consecutus est. Eidem Guibertus ipse libellum quendam suum, quem contra Sactionem comitem jodanantem & hareticum scripserat, legendum direxit, ex cujus lectione ille multum profecisse dicitur.

Pet id tempus quidam Gausfridos, anachoreticam vitam cum quibusdam fratribus agebat in diocesi, ut videtur, Carnutenſi. Is frequens habebat colloquia, cum devota quadam muliere, quæ oculis fratrurn, incompetentibus horis & locis, sepe occurrebat, & cum via curiosis & otiose verba miscebat; quæ res infideli fratribus offensivum erat, quidamque Gausfridi famam offendeat. Id cum revivisset Ivo episcopus Carnutenſis, graves ad eum litteras (a) scripsit, eum monens, causæ religionis profectum tam saluti proximorum, quam suæ providentia debere; atque adeo duo præcipue appetere, purum conscientiam, & bonam famam: conscientiam propter se, famam propter proximum. Qui enim negligit famam suam, crudelis est: occidit enim proximum, quantum in se est. Qui ergo vult famam suam conservare, non tantum debet quæ bona sunt facere, sed etiam quæ probabiliter fingi possunt, male evitare.

Is est sine dubio Gausfridos seu Gossfridos, qui post mortem Bernardi, sancti Blefensis abbas Launonensi monasterio Blefensis abbatia, hoc circiter anno successore electus fuit. Verum non diu hanc abbatiam tenuit: cum non multo post in præfecta Brunonis Romanæ ecclesiæ tunc legati præfecturam abdicavit, & domum Mauricius ab se electam, & suis manibus in locum, quem ipse tenebat, deduxit, & in eo collocavit, ut Gossfridos abbas Vindociensis, qui præsens interfuit, scribat in epistola (b) ad Ivonem Carnutenſem. Brunonis legato a Baronis reſcriptis, annum accevit. Blesio scribit a Sirmundo in notis ad prædictam epistolam. Verum, quæ Gausfridi inconstancia erat, vis ad suam solitudinem reverteri est, cum acres adversus Mauricius abbatem litteras dedit, in quibus ciebat, se impulsu malorum fuisse epistolam, villisimamque omnium factum; & prædictum Mauricius ab ab iocunda in ipsius locum superinductum fuisse; quæ verba Ivo merito arguit in epistola inscripta (c) Gausfrido sanctæ solitudinis pateri; atque ea non contemere ejus proposito & gestis, quippe qui in manu Romani legati, nullo coartante, immo legato dissidente, abbatiam dimisisset, & in electione ipsius Mauricii primam vocem dedisset. Deinde videri hæc verba nonnulli redeo: re vanitatis, quæ cum amore relictam abbatiam tenuerit, & cum dolore amiserit. Hæc & alia ad eundem ipsius Ivonis (d) epistola eisdem argumens, quæ eam arguit quod monachos vagos & rumigerolos, Mauricius detrahentes, libenter susceperet, audiretque. Perſiſtit nihil minus in abbatia Mauricius, qui videtur esse Mauricius ille, quem poerulum Robertus de Magentiaco ejus pariter, Aſthorgii viti nobilis ac præpotentis filius sancto Launomaro obtulerat, præfecta temporis a Bernardo abbate factus prior in cella Magentiacenſi, quam prudenter administravit. ut in chronico Magentiacenſi a nobis edito legitur, subsequens ad abbatiam gradum promovetur.

Qui favorem & familiaritatem principum & magnatum aucupantur monachi, non raro in grande salaria sunt periculum incurrent. Id exemplo suo in multis nos docet Raimundus Quartaldus monachus Vindociensis. Is, cum ad quendam sui familiaris monasterii abbatem seu cellam a Gossfrido abbate missus fuisset, in Guillelmi monachi pæ Aquitanorum ducis, eo nomine octavi, gratiam se infinuavit: sed cum illic non recte se gereret, a Gossfrido abbate in monasterium revocatus est. Posthæc deinde duci et Raimundus sibi utilis illuc remitteretur; respondit Gossfridos (e) id principis dignitati non convenire, quod Deo & sanctæ regule contrarium esset. Nullum ei præfectum ex missis & orationibus suis proventurum, si regulam, quam ipsi promiserant, violarent. Præfectus temporales animæ fratris sui postponendos. Denique se male quidem temporale amittere, quam consecrare, ut cujuscumque fratris sui anima periret. Nihil minus iussit dux, evitavit, ut monachus illic reverteretur, & quidem in ipsius abbatia, ut intelligitur ex alia Gossfridi epistola (f) ad Mathildem comitissam, ipsius Guillelmi conjugem, quæ epistola hoc tempore scripta est, cum scilicet Guillelmus in sacra expeditione verſaretur. Mathildem itaque obtestatur Gossfridos, & pro timore Dei, & pro amore ejus mariti, quo Deus cum sanum & incolumem reverti faciat, ut ne duci fratrem illum reſineat; alius a domino Papa & a se cum omnibus ei conscientibus excommunicandus. Exiit & alia ejusdem Gossfridi epistola ad Jordanum & Raimundum-Cartaldum, quos ad obedientiam hortatur. Hoc anno Stephanus Blefensis comes, qui præ nimia levitate & Terribilitate

ANNO GRÆG.
8005.

XIII.
Gausfridos
anachoreta
ob colloquia
cum devota
arguitur.
(a) Ivo ep.
140.

(b) Gossfrid.
lib. 1. ep. 140.

(c) Ivo ep.
140.

(d) lib. 1. ep. 140.

XIV.
Maganus
familiaris
monachi pæ
riculoſus.

(e) Gossfrid.
lib. 1. ep. 140.

(f) lib. 1. ep. 140.

ANN. CHH.

XV.

Stephanus
comitis
profectio ad
Iherosolimam &
obitus.

(a) P. lib. 89.

n. 16.

de Sigeur.

Adela comi-
tissæ monachi
Marciniani.(b) Per. Pen.
lib. 1. de mi-
raculis. 16.XVI.
Marciniani
priores.
(c) 1. lib. 1. de
miraculis.Harpagus
monachus
Cluniacensis
(d) Godesc.
lib. 1. de p. 119.
(e) 1. lib. 1. de
miraculis. 293.XVII.
Goffridus
Anglicus epi-
scopus in mo-
nasterio Clu-
niacensi.

expeditione redierat, de novo ad eandem se recipit, ut principis cedens maco-
lam dilaberet. Meminit secundæ hujus professionis Adela comitissa, *Gaufridus* fr-
atris Anglorum regis filia, *comitum autem Stephanus comitis palatini* in li-
teris suis pro monachis Majoris-monasterii, quos inter & sancti Carilei Bilecenses
canonicos concordiam fecit super decimis Francie-villæ, *com nobilissimus sancti Ste-
phani vir ejus ipse secunda vice in Jerusalem, anno videlicet ab incarnatione Domi-
ni mccc.* Alia item concordia ipso anno ab eadem facta inter eosdem, Hilgodo
tunc Majoris-monasterii abbate, super decima sive ab ea concessa, in qua mo-
nachi abderatam confirmant, *quam ipsa Franciam-villam appellavit.* Com vero
Stephanus ejus sponsus anno sequenti in obsequio Ramulæ obisset, eodem,
comitissa ad augendam elemosynam, quam vir ejus (a) comes theophanus in pro-
vinciâ primæ seu ad Terram-sacram professionis fecerat, partem quandam sive
Lunnæ * seu Longin prædictæ obedientie Francie villæ contiguam, iidem mo-
nachis donavit assensu filiorum suorum Willelmi & Teibaldi, pro anima viri sui
quem jam obisse in secunda sua itinere Jerusalem conigerat. In eadem hujusce donatio-
nis, Adela apud Charnatum postea anno ab incarnatione Domini mccc. hanc e-
lemosynam se facere ait per manus eorundem spontaneorum pauperum, qui re-
lictis sacris & rebus propriis Deo iusti famulantur, & quorum religionis opibus per-
cubetur habetur. Sita est hæc Francie villæ obedientie seu ecclia in diocesi Carno-
tensi. Hæc ex chartano Duceñsi, scripto incute seculo duodecimo, in quo pri-
mo invenio quendam *Franciscum* absolute nominatum & Martinum cognominem
fuerunt.

Non itam post nativitate obitus, sed longa ferius, Adela sanctimonialis habitum
Marciniani induit postquam scilicet liberam suam ad ætatem adultam proaverit.
Ad eam jam videam, & seculo remanentem, scripta videtur Hildeberti episcopi
xxi. in codice Eboracensi ad A. viduam inscripta, in qua eam principem ad te-
tuendum superbiis hortatur. Eidem jam Marciniansi monacho episcolum Latri-
que tantum sexagesima secunda esse debet, idem apud dicitur. Marcinial mo-
nacha erat Gaufrido ejus loci priore, S. Hugonis statre, olim Sinemuri domino,
de quo mortuo Petrus Venerabilis (b) visionem refert Alborei sanctimonialis val-
de religiosæ, *que dominæ Adelam, regis Angliæ Henrici sororem, prius Bile-
censem commissam, nam, inquit, humiliter Christi amicum, adierat, ei amplexus
narravit, nempe mandatum filio suo Gaufrido, Sinemuri domino factum, ut
quasdam exactiones velibus ac telis illis impositas relaxaret.*

Gaufridus ille Sinemuri dominus, postquam in seculo per multum tempus ma-
gnifice conversatus fuerat, tunc divino spiritui mundo notum tenuit, atque
eum filia & tribus filiabus (c) apud Cluniacem religionis habitum induit. Cum
illæ sanctissime & honestissime diu conversatæ esset, religionis ac prudentis me-
rito Marciniansium locum prior factus est, quærum curam per aliquot annos
rege gessit. Eo mortuo, prioris officium ibidem administravit venerabilis Hego
qui post Pontium Cluniaci abbas ad breve tempus renatus est.

Eodem tempore, quo Stephanus comes, ad loca sancta profectus est Harpagus
monachus Bituricensis, qui Bituricam urbem Philopo regi (d) vendidit. Is apud
Ascalonem a Sarracenis captus, deductusque Babyloniam, ab Admirali (e) in car-
cere detentus est; qui per Byzantios negotiatores instantibus suum Alaisio im-
peratoris significavit, eodemque agente in libertatem assensus. Sic Constantino
imperiis crevit, ut liberatori suo gratias ageret; inde Romam adiit, & labo-
riosis sibi suis Paschali pape exposuit, vitæ in posterum inveniendæ consilium ab
eo petiit. Ad quem pontifex. Summopere cavendum est, inquit, ne quis bal-
neis ablutus, & mundis nidiisque ac seruis vestibus indutus, obsecro nobis
tempore per lutoletas incedat vias: ne in cœnum corruat, & maculis no-
tis sperius a spectantibus rideatur. Id pro exemplo tibi sit, fili; & jam peniten-
tiæ & confessionis expurgatus, necnon laboriosa peregrinatione & dura capti-
vitate expiatus, cave ne demum in tenebrosos & cœnorum vitæ secularis iter
te inferat, ne rursus pollicearis, & repositam tibi coronam perdas. His dictis
alio animo impetitis, Harpagus in Galliam, accepta pape benedictione, rediit,
paucisque diebus apud suos moratus, seculo vultu dicit, & Cluniacem profe-
ctus, ibidem monachum induit, & in divino usque ad mortem obsequio per-
severavit.

Hoc etiam anno Goffridus seu Gansfridus de Meduana Andegavensis episcopus,
abdicata dignitate Cluniacem secutis, ibique pontificalia ornamenta velibus mo-
nachicis mutavit, postquam septem fere annis illam sedem tenuisset. Ejus feceris
causam assensu quædam de ipsius ordinatione ad Urbanum papam perlata, sci-
licet quod junior & illiteratus ordinatus fuisset. Verum si monachi Urbani facti
est.

et monachos, et in chronico sancti Albini legitur, non coactus sed sponte id fecit, mortuus quippe ante tricesimum Urbano, qui cum Andecavis anno MCCC^{us} verferetur, nullum ejus ordinationi vitium opposuisse dicitur.

Post ejus abdicationem actum est de successore eligendo. Tunc ad comitia illa vocatus Goffridus abbas Vinodocensis, tamen alterius parochie & provincie. Exstant in tabulario Vinodocensi canonicorum Andecavensium huc de re ad ipsum littere, hoc anno scripte, ut fidem facit earum inscriptio in hac verba: *Anno incarnationis dominice M.CII. indictione VIII. miserunt has litteras G. abbas Vinodocensis conventui S. Mauricii Andegavensis, ipsi proutque, Stephanus decanus, H. canonicus, &c. archidiaconus.*

Dilectissimo patri suo & amico karissimo G. Vinodocensem abbati venerando, S. decanus, H. canonicus, & G. archidiaconus, salutem & orationem. Supplicamus paternitati vestre, ut ecclesie Andegavensi succurrere, sicut discretissimus pater, sicut ecclesiasticus, sicut Romana ecclesia filius, & consilium & auxilium vestrum exhibere non differatis. Voluntas enim, Deo juvante, de electione pontificali in crastino sancti Petri cum vicinis episcopis & abbatibus & religiosissimis viris colloqui & tractare, &c., quantum poteramus, diffinire. Hinc ergo colloquio vestram presentiam interesse exoptamus, & consilium & auxilium vestrum nobis non subtrahi supplicamus, sed exhiberi. Confidimus namque, quod, Deo propitiante, rem ad finem perducemus. Valeat. Quod regamus facitis.

Et quidem electioni interfuit Goffridus abbas, sed Rainaldi de Martiniaco electionem non prebavit, utpote vulgi conspiratione factam, ut ipse pluribus testator in epistola (a) ad ipsum Rainaldum, qui de Goffridi abbatis oppositione, querebatur: qua lo epistola Hildebertum Cenomanensem episcopum eidem electioni resistente dicit. Rainaldi partes tuebatur Marbodius Redonensis. Causa maximis contentionebus Romae agitata, tandem Rainaldus cathedram pontificalem obtinuit. Porro ejus rei gratia Romanus professus est Hildebertus, qui in reditu Lirium adit, ut inferius videbimus.

Intra hos qui ad Jerusalemitam expeditionem profecti sunt, confensum est Alanus Fergentius dux Britanniæ, Roberto Nortmannie duci adjunctus cum Rioco milite, Judicacis filio, fratre Walteri de Lehiaco, qui celium Salvatoris in ipso prædio instituit. In reditu Rioco morte interceptus, quasdam reliquias locis sanctis acceptas, scilicet virilicæ creæ & sepulci dominici frusta, Simoni ac Ludroni familiaribus suis credidit, Walterio fratri suo consignanda. Eorum receptioni presentes adfuerunt Judicacis Macloviensis episcopus, Willelmus abbas sancti Mevrenni, Robertus de Arbrissello, sanctissimus homo cum grege fratrum suorum, Justinus abbas Rothomensis, & alii quamplures; quæ receptio hoc anno contigit III. kal. Julius. Justinus abbas duobus circiter annis supervixit, successorem sortitus Walterium, quem Hervæus post quatuor annos excepit. In Alanum Fergentium Britanniæ decem, ob damna Rothomensibus illata diti addidit, demum parvitemem abdidit, & monastica veste latus domavit.

Apud Lemovicen hoc ipso anno Ademarus de sancto Riberico post duos Geraldos abbas Terrasonensis monasterii, quod sanctus Aredius seculo sexto condiderat, nationem Ademaro abbati sancti Martialis, ejusque successoribus subiecit, Rainardum de Terrona insuadente. Id Terrasonensibus prospere cessit, qui bonis omnibus exinde assidue comperunt. At, cum id irritum posita cessissent, abundantia illa in magnam inopiam vertit. Per id tempus Ivo prior Cluniacensis, vir scholasticus, Lemovicæ professus, rogatus S. Martialis monachorum viram sancti Pardali abbat, incolito silio antiquitus scriptam, expolivit, hymnumque de eodem sancto, & alterum de S. Martiale composuit. Ivo ille sub sancto Hugone major prior erat anno MXXXI. cui Hendricus seu Henricus, dein Bernardus in eodem munere successerunt.

Nunc locus postulare videtur, ut de orta & primis factis Petri, quem Venerabilem posteri merito dicere, sermone inlitamus. Natus est apud Arvernos nobilissimo genere, Maerico & Raingardis parentibus, pari nobilitate claris. Unde Petrus Pichavenis monachus in carmine pseudopytico eum comparare non dubitat cum sancto Hugone Cluniacensi abbate nobilissimo, ita suos Cluniacenses alloquitur.

Plandis felices, hilarescite Cluniacenses!

Redditus est vobis moribus alter Hugo.

Nobilis ille fuit, magnisque parentibus ortus:

Hunc quoque præclarum reddit origo patrum.

Annal. Bened. Tom. V.

III 2

Ille

*ANN. CHR.
1101.*

Goffridus abbas ad hoc. eodem eligendum vocatus.

(a) Goffridus, ibi, p. 42, 44.

*XVIII.
Rothomensis abbas.*

Terrasonensis abbas.

(b) Lehiaco ibi, M. b. p. 197.

*XIX.
Petri ventres & fratres.*

ANAL. CHR.
1181.

*Ille super cunctis, quos excolit ac generat
Galles Lugdun, nobilitate natus;
Hanc Latine gentem regum de stirpe potest,
Arverni sequi progeniem ducit.*

(a) *Chro-
nica de dial.
Claus. p. 100.*

Andreas Cheshius (a) non audeat asserere, Petrum ortum esse ex stirpe de Monte-Buzerio; quod tamen omnino certum est, hique differe tellatur Guilelmus pater Vostros; eisdem sacculi scriptor, qui agens de Petro molto, cuiusque fratribus: *Hi fuerunt, inquit, de viris nobilibus de Montebuzerio, quod est casum in Arvernia, & paulo infra subdit, Pontia abbati Cluniacensi succedisse Petrum per triginta-quinque annos, qui descendit de stirpe illius Hugonis, cognomento Desponsus, id est Diffusus, qui causam fassus Michaelis de Clans evadit primus. Porro Hugonem ipsum ex illa stirpe fuisse tellatur Cluniensis abbas littere, anno MCCCXIV, datæ Ludovico de Monte-Buxio, qui sequens progenitarum vestigia, & præsertim gloriosæ memoriæ domini Hugonis, domini quondam Montis-Bazerii, funditoris, inquit abbas, nostri, a cuius clara progenie per rectam lineam nostrum genus transiit, domovis nobis ecclesie centum annos. Atqui Radulfus monachus, ipse Petri discipulus, in libello de eius vita, ait, præsum eius fuisse eam, qui revelatione divine ecclesie sancti Michaelis de Clans edificavit; qua de re in tomo tertio (b) egimus, locorum quo nomine prædictus fuisse Manricii pater, Petri avus.*

(b) lib. 47.
a. 4.

(c) *Chro-
nica de dial.
Claus. p. 100.*

Ocho ex Ralegarde mares (c) & duas filias Manricius suscepit. Horum primus Otto, ante omnes mortuus, qui totus in fratribus vivere dicitur a Petro Pitaravensi. Secundus fuit Hugo, qui duas habuit filias, Manricia cum avia Ralegarde sanctimonialis, nempe Pontiam & Margaretam. Tertius Postius abbas fuit Viciacensis. Quartus & quintus Jordanus & Armandus monachi. Sextus Erasmus seu Heracius primus canonicus, dein archiepiscopus Lugdunensis, Septimus Eustachius in saecula remansit. Octavius denique fuit Petrus, de quo in præsentis agimus.

XX.
Eius ortus,
educatio &
prima scilicet.

Hic sub finem sæculi undecimi natus est, liquidem anno MCCCXII, quo Cluniacensis abbas post Hugonem seuodum creatus est, annorum erat circiter triginta, ut in chronico legitur, seu, ut alia lectio habet, annorum viginti octo. Ad ipsi infantie cum a parentibus Deo, sub monastica observatione militaturo, oblatum fuisse traditur, & a sancto Hugone sub extremum eius vite, monachi benedictione insignitur, id est ad professionem monasticam admittitur, quod ante annum ætatis quintum-decimum (d) fieri non solebat. Radulfus in libello de eius vita scribit, sanctum Hugonem matri ejus gravide prædixisse, masculinum eam parituram, quem Deo consecrare deberet. Moa ut litteris discendis habilis fuit, in monasterio Celsiensi, ubi pater ejus sepultus est, sancto Hugone iubente, natiendus erudiendusque traditur. Illic brevis magnum in litteris progressum fecit. Vix secula manum subduerat, cum in Viciacensi monasterio *sextorum doctus & cæter ordinis constitutus est*; dein cælis de Domena, diocesis Gitanopolitane, præpositus. In his officiis tam religiose & prudenter se gessit, ut post mortem Hugonis abbas, eo nomine secundi, Cluniacensis abbas electus sit.

(d) *Confer-
rad. Claus. lib.
3. c. 8.*

XXI.
Suggerio
episcopus S. Dionysii
Bor-
cel.
(e) *P. lib.
48. a. 96.*

Faulo ante id tempus, id est anno circiter sextus, in sancti Dionysii monasterium admittitur sacer Suggerius (e) seu Sugerius, Petri nepoti in prima auctoritate, cuius genus magis oblectatum, sed vita & facta splendidissima existeret. Ortus videretur ex ipso sancti Dionysii opido, ubi in Dionysiano monasterio se a matris usque in suam dulcissime totum fuisse ipsi tellatur initio libri de rebus in administratione sua gestis: in ejus fine se ibidem sub præcipuo sanctæ regine a pueri oblatum fuisse dicit. Unde in capite XXVIII. ait, se nihil male in celo, quam præsequi matris ecclesie illius honorem, quod puerum antea affectu lassaverat, juvenem offendente sustinuerat, atque integram potenter corroboravit, & deinde inter ecclesie & regis principes sollempniter locaverat. Pater ejus Elinandus vocabatur, uti discimus ex necrologio Argentogilensi, in quo pridie nonis Septembris notatur Elinandus pater Sugerii abbas, in Dionysiano Elinandus, nullo addito. Duos habuit nepotes, Guilelmum scilicet ac Girardum, quos ipse nepocem (f) suam vocat. Guilelmus canonicus fuit ecclesie Parisiensis, probante illius ecclesie necrologio, in quo ad XVII. kal. Februarii hæc leguntur: *Obiit Sugerius abbas sancti Dionysii, pro cujus anima Guilelmus nepos ejus, euntamini-
cus noster, dedit nobis LX. libras Parisioses.* Tertium quoque nepotem habuit Johanne-
nem, qui ab ipso missus ad Eugenium papam pro negotiis sue ecclesie, in
truncare mortuus est; de cujus obitu pontifex ipse (g) Sageniam consulatur.
Foret est frater Johannes, de quo sanctus Bernardus in epistola CCCXX. ad Se-

(f) *Chro-
nica de dial.
Claus. p. 100.*

(g) *P. lib.
49.*

geriam, qui cum cum magistro Templi ad Bernardum direxerat. Idem Sugerius (a) modeste de suis parentibus loquitur, agens de subita ecclesie a se suscepta. *Quis cum ego sum, inquit, aut quæ domus patris mea, qui tam vile, tam gratum adificium vel inchoasse præsumserim, vel perfecisse speraverim, nisi divina miseranda & sanctarum ecclesiarum meritis fretus, istam me eidem agere & mente, & corpore me applica ssem?* Clarius id exprimit in suo ipsius testamento, ubi divina in le beneficia commemorans, quædam, inquit, *voluntate Domini meam me pauperem de stercore erexit.* Denique Sugerium de plebe humiliter creatum factis legitur in fragmento historico apud Chetivum (b). Unde Radulfus quidam physicus, qui carmen de nobilitate domini Sugerii abbatis & operibus ejus ipso vivente composuit, in codice Gemblacensi a nobis repertum, ita de eo canit.

*Qui propria gentis decus est, & forma parentis,
Monachis dilecti Deus hunc creavit ab initio.*

In Dionysiano monasterio educatus fuit cum Lodovico, Philippi regis filio, cui acceptissimus fuit. Post vastam literarum operam in monasterio, ad consilia Thome & Pithonem in consilio, forte ad Casimirem de Lestorio, qui magister eo tempore famulissimus erat, teste Bernardo in epistola xxv. Hæc spectat ipse Sugerii epistola pro senioribus Fontis Ebraidi ad Eugenium (c) papam, quem locum, ut protegat tantam tanta religionis locum, quem, cum in partibus illis, inquit, in scholis episcopi, noviter corruptam esse videmus. Adhuc adolescentem antiquas armari possidendum curas (d) revolvere solebat, præsertim quæ monasterii immunitates spectabant, propter multarum calamitatum improbitatem. Unde, cum Paschalis papa in Galliam anno m.c.vii. venisset, contra Galonem Parisiensem ecclesie sue libertatem coram pontifice Breve propugnavit. Eidem adhuc juveni commissa fuit Tauriaci * præpositura, quæ famula beati Dionysii villa est, medio fere litere Parisios inter & Aurelianos: ubi multum deludavit, ut locum, a Putcolensium dominorum inquisitione vindicaret.

Per id tempus cella Corbiniensis in pago Laudunensi, sancti Remigii archi. monasterio subiecta, ad tantas redacta erat angustias, tam communi animalium pelle, quam infestatione & depredatione Thomæ Montis acuti tyranni potius quam domo, ut illas talis præpositus ad monasterium sancti Remigii reversus, præpositum officium dimiserat. Electus ad id muneris Andreas monachus, qui de Siebertus, egre acquievit; & cum nihil subditi a monasterio Remigiano, quod nuper incendio consumtum fuerat, sperare posset, sancti Marculi corpus per diversa loca, ad querendas in tantis angustis suppetias, deferre statuit, excepit scilicet sancti Quincelii nobilium clericorum, secus sancti Martini canonicorum Turonensium, qui ante sex annos corpus sancti Briceii hac illac ob similem causam depositaverant. Probato a Remigiano Andree consilio, corpus sancti Marculi primo ad ardem Remorum deferat, honorifice receptum in metropolitana ecclesia, tam in basilica sancti Remigii. Illinc per cornobium sancti Basili Calatanum; indeque Sparnacum, Cassilionem, Brannum & Soetionem devehit; postea Noviomum & Perrenam, ubi in basilica sancti Farlei, tam in sancti Johannis-Baptiste ecclesia aliquandis sublitit. Illuc varia miracula edita referuntur, quibus epidani & accolæ circumpositi ad relevandam Corbiniensem inopiam excitati sunt. In primis Adelidis, Roberti illius castri principis conjux, erga eos se munificam præbuit occasione miraculi coactam puella, a otivitate

facie & more, cui lingæ & auditus officium coactum est. Nunc minus erga eodem liberalis fuit Henricus, proximi sancti Quintilii de Monte cornobii abbas, Remigianorum amicitiam, qui cum suis ad venerandas sancti Marculi reliquias accessit. In Godefrido abbati ante trionium (e) successerat, quantas ab infestato monasterio abbas, cal anno sequenti Baldricus Noviomensis pæsol, *videtur hancfiam monasterium ejus loci vitam, & deo. dixam consuetudinem, septem altaria dedit; & paulo post Ada Viromandensium comitis, probatibus filiis suis Radulfo & Henico, Roberti Perrenæ domini & Adelidis ejus conjugis donationem de Alanis * factam confirmavit.* Post annos octo, id est, anno m.cix. Lodovici rex Perrenam profectus, ad preces Adelidis tunc videt, & carissimam parvula saluti, inquit rex, Radulfi, Vermandorum futuri comitis, eandem donationem ratam habuit. Ex opido Perrenæ sancti Marculi reliquias per Hamolarum, Ribodi-montem, & Laudanum revehit: iust lo proprium locum. Tunc temporis Vedogienti sancti Nicolai monasterio, de Salru seu de Bosco nuncupato, præerat Bernerus abbas, Leibaldis (f) primi ab initiatu monasterio abbatis successor, ejus rogatu Philippus rex quoddam sui domini prædium, a W-

ANN. CHIL.

1100.

(a) ibid. p.

343.

(c) ibid. p.

343.

(d) ibid. p.

343.

(e) ibid. p.

343.

(f) ibid. p.

343.

(g) ibid. p.

343.

(h) ibid. p.

343.

(i) ibid. p.

343.

(j) ibid. p.

343.

(k) ibid. p.

343.

(l) ibid. p.

343.

(m) ibid. p.

343.

(n) ibid. p.

343.

(o) ibid. p.

343.

(p) ibid. p.

343.

(q) ibid. p.

343.

(r) ibid. p.

343.

(s) ibid. p.

343.

(t) ibid. p.

343.

(u) ibid. p.

343.

(v) ibid. p.

343.

(w) ibid. p.

343.

(x) ibid. p.

343.

(y) ibid. p.

343.

(z) ibid. p.

343.

(aa) ibid. p.

343.

(ab) ibid. p.

343.

(ac) ibid. p.

343.

(ad) ibid. p.

343.

(ae) ibid. p.

343.

(af) ibid. p.

343.

(ag) ibid. p.

343.

(ah) ibid. p.

343.

(ai) ibid. p.

343.

(aj) ibid. p.

343.

(ak) ibid. p.

343.

ANN. CHR.
1010.

riacum nomine, Deo & sancto Nicolao, & monachis in eodem monasterio, *quod dicitur Pedegium*, servientibus hoc anno coevalit. Anno sequenti legationem Landanensis episcopus ecclesiam sancti Nicolai liberam declaravit. *Et quia ibidem aliqui laici Deo devoti convenerant, fiat quorum exteriori administratione spiritualis quies monachorum non potest consistere; placuit nobis, inquit, ibidem parochiam constituisse, in qua constitutur de territorio parochia S. Petri de Crispelo, quicquid est ultra rivatum, qui in valle sancti Nictai fluit, & super rivum, & circa rivum, totam vallum & alium usque ad verticem montis dicitur.* Subscripta sunt post Ingilramm episcopum, ejusque canonicos & Petrum presbyterum de Crispelo, signe Godofridi abbatis de Norwido, Berneri abbatis sancti Nicolai, Stephani abbatis de sancto Michaeli in Teoracia, Rainaldi abbatis de Ribodimonte, Radulphi abbatis de Fidemilis, & Theodotici monachi. *Actum Laxdri in synodo, mense Novembris, anno incarnationis dominice MCII. epacta XXII, indictione XI. concurrente XII.* Ansellus cancellarius sanctae Mariae relegit & subscripsit.

XXV.
S. Benigno
revivisse ecc.
Gionem.

Divionensi sancti Benigni monasterio multas consuetudines prius impositas Rotbertus Burgundiae dux, qui Odo, ejus nepos exigere pergebat. Facti tandem tandem agnoscent Odo, cum Jerosolymam ad sacram expeditionem profectus esset, sancti Benigni capitulum cum multis nobilibus viris adiit, de factis iniuriis a Jarentone abbate & monachis veniam & abolitionem petiit, easque obsecrans iniquas consuetudines, quas avus ejus Rotbertus extorsit, relaxavit, pollicens, ea reverentia, qua ipse fuit Hugo terras & homines sancti Benigni tractaverat, se tractaturum. Hujus rei diploma remisit Perardus (a) ex authentico, cui appensus est sigillum Odonis decii Burgundiae caesarchae equo insidentis. Hugo crassius anno sequenti easdem consuetudines apud Plumbarias cum fratre suo Heinrico remisit pro anima patris sui in iocunde Jerosolymam defuncti.

Mollisne fa-
cie donatio-
nem.
(b) spiritus, in
p. 101.

Et erat tunc Mollisnensis nostrorum sub Rotberto abbate summa religio, ut ad eos invitandos hoc anno ipsi paschalibus festis Hugo Campanis comes, Theobaldi tertii filius, ejusque comes Constantia *devotionis simul & orationis causa* (b) cum multis nobilibus viris illuc convenissent. Et ne vacua molibus eo accessisse viderentur, mediam partem villae Romiliaci eidem ecclesiae contulerunt. Quamdam etiam de suo adjecit Constantia, qui Philippus Francorum regis filia erat. Annum apud Mollisnam hoc anno, indictione octava, in editis male octava, tempore Philippi episcopi Treverorum, Roberti episcopi Lingonensis ecclesiae, & Roberti priori comitis Mollisnensis patri, ut in ipsa littera legatur, quibus subscriptus Hugo comes Rinnelli, Hugo comes de Rameraco, multique alii nobiles, qui in Hugonis comitatu erant. Post quatuor annos idem comes praedictam donationem approbavit, aliisque rebus auxit, ut inferius videbimus.

Sub idem tempus Willelmus Tornodorensis comes ecclesiam sancti Aonani, in Tornodorensi opido sitam, sanctae Mariae Mollisnensis, ejusdemque loci abbati Rotberto & fratribus donavit, & cuncta ad eandem ecclesiam pertinentia, *sicut canonici, quae in eadem ecclesia constitutae, antea obtinebant*, annuente Rotberto Lingonensi pontifice, landante quoque patre suo Willelmo Nivernensi comite, eo scilicet pacto, ut Mollisnensis anniversarium fratris sui Rainaldi & matris suae in perpetuum celebrarent. Post aliquod tempus, cum Willelmus comes, filius Rainaldi comitis, qui Willelmo ayo suo in honorem suocritae, Jerosolymam adire comitasset; Rotbertus abbas ad ejus curiam pervenit, & in Nivernensi sancti Stephani monasterio hospitatus est; ad quem accessit Willelmus comes, & ejus, fratrumque Mollisnensis precibus se commendavit. Tunc de villa Mollisnensis incendio, cuius auctor erat, invenio petiit, & fecit fieri; atque donationem ecclesiae sancti Aonani, ceterisque donationes, Mollisnensibus a maiorebus suis factas, confirmavit. Tunc inter alios Walterius vicecomes de Ciamico, cui praecepit comes, ut res Mollisnensis ecclesiae roeretur.

XXVI.
Sancto Pon-
tino, item de
Crassia & Clai-
loni.
* J. Berenga-
rii.

Narbonensi ecclesiae praesidebat hoc tempora Bertrandus archiepiscopus, *is* que pro amore Dei, & ad preces Berengarii monachi sancti Pontii Tomericoensis, *is* & pro amore patris sui * domus Aimerici vicecomitis Narbonensis, & uxoris ejus, nuntiae Matthea, eorumque filiorum Almerici, Gifardi & Bernardi, dona-
vit sancto Pontio Tomericoensis monasterii, & abbati Petro, ejusque monachis complures suas diocesis ecclesias; quae donatio hoc anno facta est VII. idus Februarii. Paulo post, scilicet XV. kal. Aprilis ejusdem anni, idem Bertrandus archiepiscopus S. Pontio subiecit *monasterium S. Aonani*, *quod est juxta fluvium Verna-
munde, & praevit dominibus suis possessionibus privatum, & ab omni honestate so-*
lutione sanctae Regulae, ut illud ad regularem usum reformaret. Tunc sancto Aonano praefectus est Eimengaudus abbas, quem ex Tomerico monasterio assum-
tum fuisse veri simile est, si tamen praedictae Bertrandi litterae effectum haberent.

Tunc

Tunc etiam Ermenegardis Biterrensis vicecomitissa & Carcalione cum filio suo Bernardo-Atrone, qui erat in prociñsu itineris ad sepulcrum Domini, consulto Deo & beatae Mariæ Crastensis monasterii, & domno Roberto abbati ejusque monachis villam de *Casibeg* in comitatu Carcalensi, cum ejusdem loci ecclesiæ sancto Hilario sacra, Actum xii. kalendis Julii episcopi anni. Robertum abbatem, eo nomine fecundum, post octo circiter annos excepit Leo abbas, qui successit Berengerio de Narbona, vir nobilissimus, de quo inferius. Ideo qui supra Bernardus vicecomes Biterrensis, Jerusalem profecturus, sancti Pontii ecclesiam in diocesi Agathensi concessit Gellonenſi monasterio, cui tunc Guillelmus abbas præerat. Eius successores Ugo, & Petrus, quorum præfata nulla re gesta insignis. Petro subrogatus Willelmus secundus, cujus tempore, id est anno mxxiv. Bernardus de Mesua vir nobilis, Guillelmi de Mesua militis filius, morti proximus, & apud Gellonem sepeliendus, Deo & sancto Willelmo filium suum in monachum obtulit, nomine Bernardum, qui variis in Gellone munitis sanctus, abbas tandem ibidem factus est anno mclxx. scilicet post Richardum de duabus-Virginibus, qui predicto Willelmo successit, & post Richardum & Petrum ipsius Bernardi decessorem.

Superstes fuit ad hunc usque annum Aldebertus seu Eldebertus Lirinensis abbas, eo nomine secundus, superius (a) laudatus, qui monasterium & ecclesiam reparasse, arcem turris Lirinensis construxisse, aliisque egregia fecisse memoratur. Eius tempore quidam nobilis (b) Antipolitanus, Petrus cognomento Signarius, se ipsum, filioque suo Deo & sancto Honorato cum omni honore suo obrulit, idemque præstitit uxor suus Guillelma. Tandem Aldebertus sub finem hujus anni, ætate & meritis gravis, ad superos migravit, sepultus Lirio, apud ad ipsius sepulcrum epitaphio, quod Baralis refert, ex quo quæritur tantum verus huc accessit, qui merita ejus statimque probant, & præfata annos sex & triginta.

Ipsi fuit norma monachis, via, semita, forma;

Hæc quæ plus quarat, omnia scilicet erat.

Ex seipso deus quæ vivit, ter deus erit.

Amis, ut dicunt, pastor & abba fuit.

Eo abbate Lirini florbat Daniel monachus, qui commentarium in Palmas ad Pontius-Fort. Eldebertum abbatem composuit. Aldeberto successit Pontius cognomento Fortis, cui succedit, qui anno primo susceperat administrationis privilegium a Paschali II. obtinuit. Ad ejus tempus revocanda est clades Lirinensis, de qua sequenti anno agemus. Eo quoque abbate Augerius Regienſis episcopus ecclesiam sancti Petri sancto Honorato cum suis appendicibus donat, quam donationem Grosfolanus Mediolanensis archiepiscopus & Petrus episcopus Vercienſis, post Augerium ejusque canonicos firmant, necnon Pontius abbas Lirinensis & Ugolenſis prior.

Apud Vercellas extra muros civitatis condita est hoc tempore abbatia sancti Petri de Mulegio, quam saeculo sequenti Innocentius IV. monachis Vallumbrosensibus attribuit. Procelſu temporis hoc monasterium, bellorum injuria solo prædatum, Gaipre Altemis (c) episcopus, ejus loci abbas commendatus, in integrum restituit anno mxxviii. monachoque illuc revocavit. Abbates ejus loci a saeculo tertio-decimo in chronologia Pedemontana esp. xxxv. recensentur. Hæc abbatia originem habuit Ragenerio Vercellensii episcopo, qui in sua diocesi, comitatuque Bugellæ (d) aliud nobile ac locupletis Benedictinorum cenobium exstruxit pethibet in honorem Salvatoris & sancti Jacobi, hanc longe a monte Bezia seu Bessa, a quo vocabulum monasterio inditum est. Innocentius II. monasterii possessiones anno mxxl. confirmavit, cujus diploma Nicetas abbas monasterii sancti Jacobi de Bezia inscriptum est. Nobilis hæc abbatia omnino pessumdata est, monachisque extructis in prædam abbati commendatus est. Hæc in Italia.

In Saxonia quoque duo nostro Ordini accesserunt monasteria, scilicet Flethorpiense, & Rosselevensæ. Prioris auctor Erpo seu Erpbo Paderborensis (e) comes, qui illud ad honorem Domini nostri Jesu-Christi & sanctæ Dei-gratitæ Virginis Mariæ, super ipsa beati Landelini concessit, quæ sanctæ memoriæ Batutadæ episcopus Paderborensis, a diocesi Cameracenſi transfulerat, & in loco, qui dicitur Boka, sepeliverat, novellam plantationem religionis sancti Benedicti, favente, Henrico episcopo Paderborensi, ad Lippum fluvium primo inchoaverat; sed prohibentibus comitibus, qui locum illius post mortem Beatrix, Erpous comitis, ad se reverti debere considebant, ad villam suam Hestorpiam transfugerat. Litteræ hæc de re volutate, tum Erpous comitis, tum Henrici episcopi, non videntur omnino sincere. Henrici litteris hoc anno datis testis inscriptus inven-

ANN. CHR.
1101.

XXVII.

Aldebertus

abba Liri-

ensis christ.

(a) P. lib. 66.

(b) Chron.

Lirin. part.

1. p. 156.

XXVIII.

Verc. Mont.

beria mon.

dina.

(c) Ital. sac.

11. 4. p. 1073.

(d) Ital.

(e) Annal.

Paderborn.

p. 433.

ANNO. CHR.
1102.

juvenitus Erkenbertus Corbeiensis abbas, qui non ante annum MCVII. Marevardo fecisset. Primus Fletropiensis abbas exiit Fridericus, cujus successor, a Schenno recensiti, locum resere usque ad Balthasarem, qui exato habitu monastico, doctusque uxore, ad hæresim transiit, & miseram in ditiorum Corbeiensis vitam clausit.

Ad Rossenveldense monasterium quod attinet, erant illic ante hoc tempus secularis clerici, quibus expulsis, congregatio monachorum ibidem instituta est, primusque abbas electus Werinherus, libertate concessa ab Udone marchione, cuiusque matre & fratre, qui monasterium illud Romanæ ecclesiæ subiecerunt. Hec ex chronico Saxonico.

XXIX.
S. Bruno Car-
tusinorum
auctor obit.

In Calabria Cartusia, que Turris vocabatur, hoc anno, pridie nonas Octobris, dominica die ad immortalē vitam transiit eximius Cartusianæ Ordinis institutor Bruno unus electer undecimo ab ipsius egressu & majori Cartusia quam sic annis rexit. Instante obitu, convocatis fratribus totius viæ suæ ubi infans cultum exposuit, seque divisa animadversione dignum proclamavit. Tum suam de sanctissima Trinitate fidem exposuit, & de Sacramentis quæ credit ac veneratur ecclesiæ; & speciatim se credere professus est, *panem (a) & vinum, quæ consecrantur in altari, post consecrationem veram corpus esse Domini nostri Jesu Christi, veram carnem & veram sanguinem, quæ & nos accipimus in communione peccatorum nostrorum, & in spem salutis æternæ; quæ quidem omnia testantur fratres Turritanz ecclie in encyclica epistola, quam de eius obitu ad Italiam & Galliciam atque Anglicanam ecclesiis misierunt, ut, preces & suffragia pro illius unamque religionem de more exerceant.*

(a) V. de
lect. 10. 4. p.
400.

Exerat in fine ejus viæ, que tempore Leonis X. edita est, variam ecclesiasticam, ut vocabant, id est lugubrem vestem, qui in d-fandi memoria ab eisdem ecclesiis in rotulo ad se missa descenderant. Ea in omnibus quodam tantum, qui in rem nostram faciant, seligere libet. Titulus Clusini consoli sic habet, *Classione cubitum satis humile & exiguum, pro Brunonis religiosi viri, insigneque fidei magistro eximia, ac suis orationibus in vitam sanctissimam patri nostri Benedicti dedit, merito se fore destinatum tanti viri solatio, dillum exorabat Dominum, &c.* Pol. Gerulanopolitana ecclesiæ titulum sequitur titulus ecclie Cartusie prope Gratianopolim, in quo genuet se tanti patris solatio destitutos, incerti quid pro sancta ejus anima facere debeant. *Vicinus enim, inquit, meritis beneficiorum ejus erga nos quidquid possumus, & volumus. Itaque suis pro antro patre ac domino nostro nunc & sua sumamus &c.* succedit titulus fratrum Celsi Dei subus Caraculim prope Gratianopolim & Cartasiam, promittentium se pro sanctitate tanti viri, cuius doctrina & exemplo semper tanta in Christo se fructificavit, septem diebus celebratos officium & missas, & panem ac vinum cum ceteris ferculis pro eo pauperibus daturis. In titulo ecclesiæ Lingonensis Robertus episcopus, qui ejus discipulus Remis fuerat, ut se rogaturum se ejusdem ecclesiæ canonicos & sacerdotes, monachos & eremitas, ut oras pro anima Cartusie magistri sui Brunonis, & elemosinas pauperibus largiantur; & quod fratres Mulisensis ecclesiæ se facturos postularent pro suo familiarissimo Brunone, & missarum solemnibus diebus triginta persolventur pro suo familiarissimo magistro Brunonis a primordio sua conversionis a sancto discipulo fuisse gloriatum. Idem spondet Lambertus abbas sancti Nicolai monasterii Andegavensis; idem quoque fratres sanctæ Mariæ Lucionensis, domo Reginaldo abbate imperante. Sed præ ceteris Malnardus Cornaricensis abbas ortus ex urbe Remorum, se gratum prefecit erga sanctum Brunonem, magistrum quondam suum, ut fidem hinc ipsius hac de re epistola, quam in Appendice referemus. Eodem anno in Brunonem affectus fuit Petrus sancti Johannis Sacilionensis canonicorum regulam abbas, qui eius eidem discipulus fuerat. At præ ceteris ejus memoriam celebravit Ecclesiæ Remensis, cujus alumnus ipse fuerat. Sepulchus est vir Dei in sancti Stephani ecclesiâ, quæ post medium sæculum duodecimum, cum u fervere (b) Ordini initio degenerasset; Cisterciensibus ad recentos amplius annos tradita, tandem ad legitimos hæredes Leonis X. pontificatus rediit.

(b) V. Man-
rit. an. 1137,
c. 4.
Brunonis
scripta.

Quod attinet ad scripta sancti Brunonis, expositionem in Psalmos composuit, & commentarium in Pauli epistolas, in cujus hinc hæc subscriptio legitur in veterimo codice: *explicit gloriosa Brunonis heremita super epistolas beati Pauli apostoli.* Cetera opuscula, quæ vulgo ei tribuantur, sunt Brunonis Aletensis episcopi (c) qui olimam expositionem in Psalmos composuit, dicarique Hugoni (e) Aletensi episcopo, quæ ex urbe oriundus erat, falso tributam Brunoni Cartusien præposito in codice Silvanicensi, quæ cetera est Clusiacensis in pago Burbonensi pro.

(c) V. hist.
fuo. an. 4. p.
516.

prope Molinas, quo in codice sic incipit nuncupatoria huius expositionis epistola. *Deiuno suo Hugensi Abbati episcopo Bruno nuncupavit.* Sic vero incipit epistola: *Beatus vir qui non abiit &c. Quid est ambulare in oculis imperatorum &c.* quod exordium aliud est ab editis inter opera Brunonis Alesensis.

Post mortem sancti Brunonis orta est dissensio super electione successoris in eodem Turis: cui componende missus est a Paschali II. Richardus episcopus & cardinalis Albaniensis ex decano Mettensi, qui pacem & concordiam illic reformat, & Lameium in Brunonis locum substitui curavit. Hanc dissensionem ex ipsius Paschalis litteris, quas ab amico quondam nostro domno Leone Vassorio Cartusiano, docto & in primis pio, accepimus. Sic enim habent primae pontificis litterae ad ipsum Lameium. *Reverentis si quidem fratris R. Albani episcopi, pacem & concordiam vram reformatam, & in locum sanctae memoriae magis Brunonis et successoris eiusdem.* Sic ergo in te ipsum vult spiritus, idem sit & eruditio disciplina vigor, eadem morum & gratitudo constantia: quia nos, optulimus Domino, quicquid auctoritatis & potestatis ipsum magistri probabiliter sapientia, & religio ad apostolica fide promeritis personaliter: hoc tibi, te eodem spiritu constanti, & mediocriter. Voluntas autem, ut in proxima quadragesima nos visitare debeat, quatenus cordis secreta se ad os plebis loquamur &c. Datum Roma vi. kal. Decembris. Idem pontifex alii litteris eidem Lameio de sacris pace gratulatur his verbis: *Repletum est gaudium ut nostrum & lingua agmina exultationis: quoniam quod fratri fuerat, consilidatum: & quod a soluto fuerat, audientem alligatum. Cavete ergo, ne iterum vos satanas circumveniat, & in idipsum, quod Deus avertit, revertamini. Nolite de sejunctis & orationibus praesumere: Deum, qui caritas est, amplectimini: &c. Orate pro vobis.* Alias eiusdem pontificis litteras ad eundem Lameium, Turis priorem, inferius proferemus, quem cave eosundem cum Lameio maioris Cartusiae priore secundo, quem anno superiori obisse (a) vidimus.

Hoc ipso Thiemo Saltsburgensis archiepiscopus, quem cum Weifone ducem, Gislebertum Admontensis abbate, multisque aliis ad loca sacra profectum fuisse sapientias (b) diximus, a barbaris apud Corozaim interceptus, gloriosum pro Christo martyrium agens, obtruncatione membrorum consummavit iv. kal. Octobris, ejus martyrium atroxque duo ex aliorum reatu longiori verborum circumscriptione describitur. n. 17. Huiusmodi fuit in ejus loci ecclesia, ejusque sepulchrum multis miraculis illustratum fuisse traditur. Evasis ex illa persecutione Gislebertus abbas, quem Baselinum perperam martyrem dicit, quasi qui Thiemonis in peregrinatione locum erat, ejus quoque martyrii participes fuisset.

Postero anno post millesimum centesimo secundo Romae in quadragesima habitum est concilium, ad quod Henricus imperator, secus quam pollicitus erat, nec per se, nec per legatos suos adfuit. Hinc est quod pontifex antiqua contra schismaticos decreta ex episcoporum sententia confirmavit, ipsamque Henricum, ejusque adherentes diris execrationibus denovo condemnavit. Cum vero Cameracenses & Leodiceses clerici ab Henrici communionis nequaquam desisterent, Robertum Flandriae comitem, qui recens e locis sacris reversus erat, litteris instigavit Paschalis papa, ut in Cameracenses primo, tum in Leodiceses arma converteret, eosque ad officium vi reduceret: quod cum aggressus esset comes, bellumque Cameracensibus intulisset: mox auxilio advolavit imperator, sed comitis in tulius compulso, paulo post in Germaniam recessit. Sic reintegrato bello, Cameracenses nihil minus Henrico adhaerere praeverterunt, uti & Leodiceses, Oberto episcopo auctore, qui graves in Paschalem litteras, tanquam belli auctorem tam scripserunt, causam novam hoc esse ac mi-

oime probandum exemplum. Contra barbarorum quidem, Deique inimicorum assiduas concedi clericis per canones arma ad defensionem urbis & ecclesiae: bella vero indici per ecclesiae auctoritatem canonicam, in nullis fu scriptoria legisse. Suum porro episcopum communicare suo regi & imperatori, cui ex regalibus ejus acceptis injeverat fidelitatem: at jam dudum hanc vigere consuetudinem, sub qua sancti & venerabiles episcopi migraverant a saeculo, reddentes casti qui erant caesaris, & quae sunt Dei Deo. Non diu protraxit est Roberti comitis bellum: nam anno sequenti, generali conventu apud Leodicum habito, in gratiam imperatoris receptus est.

Verum nec sic composita fuit apud Leodiceses dissensio, aliis Henrico adhaerere pergentibus cum Oberto episcopo, aliis ab ejus communionis averis. In priorem numerum fuit Gislebertus Gemblacensis monachus, qui aculeatus in Paschalem litteras scriptis traditur. Contra vero Andagincenses seu sancti Hucberti monachi ad veniunt.

Annal. Bened. Tom. V.

G g g

qas

ANN. CHR.
1102.

XXX.
Dissensio in
elegendo fac-
tore.

* Richardo

(a) ib. 6p.
n. 116.

XXXI.
Thiemo archiepiscopi

martyrium.

(b) ib. 24.
n. 17.

ANN. CHR.
1103.

XXXII.
Turbo apud
Cameracensem & Leodice-

ensem.

XXXIII.
Andagincen-
ses monachi

ANN. CHR.
1000.

quis communione recedissent, ob idque graves a Laodicensi episcopo procellas passi sunt. Id autem dicitur ex epistola Jarentonis Divionensis seu sancti Benigni abbatum ad Theodericum sancti Macberti abbatem, eo nomine secundum, quem gravibus verbis hortatur ad fugiendam schismaticorum communionem, & ad persequendas quasvisque pro Christi causa injurias; qua in epistola datus in Othbertum episcopum invenitur. Epistole inscriptio sic habet: *Theoderico abbati de sancta Herberto, viro Dei gratia religioso observanda, & toti congregationi sub eodem patre Deo militanti, Jarentoni abbas & sancti Benigni tota congregatio, spiritum Regis in Christo & in omnes servos ejus. Tum multis in Othbertum precibus, quem Christianum haereticum tantum non deteriore facit, ita prosequitur. Ergo quia non temere periculosa, qua praedixit Apostolus, insunt, omnes quod profecti sumi esse considerant; Si ista istana graviter intuenti, & temporalium bonorum minorum dispendia, carnis etiam quodammodo vitare admodum parat; tu tam liberat excipis Christi caritas, ut neque mori, neque vita, neque aliqua creatura terreat ut a disensione veritatis, & a solo jussu a gravis matris ecclesiae nequam avelli, & a sancta Romana exhortatione solvi. Quapropter nos, & amici Dei, & aliqui modo veritatis & sanctitatis amantes, locum vestrum, id est fidem caribulum solite deferre, in castra Domini super irruentes tam furem, in quorum tum praesentis, exturbat; armati fide & spe caelestis gloria corroborati, cum pro nomine Jesu improprium maximam dignitatem reputat: rapinam bonorum vestrorum non gaudere suscipere; contumelias & corporum vestrorum erecturas certissimum peccatum vestrorum medicamentum existimate. Gloria & divitia Christi fini in corde vestro. Bonum constituta vestra testimonium si vobis indefectum consilium: & si aliquantulum pro veritate sustinetis, fidelis est Deus, qui non patitur vos tentari supra id quod praesit, sed veniat vobis, & non tardabit, facietque propitium, ut salutare possit. Si vero molis levam, quasi Dominus in ira sua confregistis, vinitis, et vos decore, & simplicitatis vestra curam aliquo modo perturbet; sancti Benigni domus fugam vestram ecclesiae in Christi gratia benigni suscipit, & perpetuam vestram voluntatem vestra non dicam dare, sed quasi vobis reddere, ut ministrare famus parati. Quapropter, fratres carissimi, virilem animum in causa Dei tenete, & e veritate, qua Christus est, ne excidatis, amicus facite, videlicet in ecclesia Israel de Aegypti, sancti sita est per Divionem vera iussio. Sic definit Jarentonis epistola in codice sancti Vintoni; veritatis celo & caritate referta, sed paulo datus in Othbertum episcopum, qui alius non ita malus fuisse videtur episcopus. Quid ex hac Andaginensium persecutione conclusum sit, ignoramus.*

XXXIV.
Marcwardus
abbas exst.(a) Anst.
Cob.Laureha.
monachum dis-
perio.
(b) ib. 69.
a. 11.
(c) ib. 68.
a. 16. & 17.

Eadem tempestate barbara est congregatio Corbeiae novae, & pulso ob similem causam Marcwardo abbate per Guntherum Hermeldensem abbatem, qui forte abbatum invadere moliebatur. Verum Guntherum altero max anno alio divina vultu sustulit, uti & Erporem, qui Holstedem (a) Corbeicenses resistere volebat. Sic in gradum relictus est Marcwardus religiosissimus abbas, & catholicorum partium studiosissimus, qui ob eandem causam ab episcopato Osnabrugensi dejectus fuerat a schismatico imperatore. Post biennium ab ejus restitutione iohannis monasterii fuisse dicitur in perniciem omnium, sed causa incerta; certe non Marcwardi culpa, qui in litteras bene affectus erat.

Haec abbas procella, sed ob dissimilem causam, Laurehamense quoque monasterium afflavit. Dehinc quippe Hugone Gingenbacensi abbate, qui in Laurehamensem (b) abbatiam, non fratrum electione, sed regio nota ingressus fuerat; eandem quoque antestante in eandem se se intinavit Gebhardus (c) jam Hirsingensis abbas, qui tum natalium splendore, tum etiam sapientia vivebat in palatio non parum acceptus erat. Ubi priorem abbatiam adeptus est, si chronographo Laurehamensi fidem habemus, rebus abbatie plurimum pulguras, fratres ejus loci, quorum odia in se concitaret, propulsare stultus, specia religionis, ut Hirsingensium novas consuetudines per adventum monachos, quos barbaros & larvar potius quam personas seu homines vocat chronographus, introduceret. Varum illius loci aliam per defensionem Goringensis seu Clonicensis ordinis, quem ab antiquo traditus hactenus servaverant, actum ostendit, Hirsingensium factione pace omnes domo propulsi, hac illaque ad tempus dispersi fuerunt. Hinc factum est, inquit idem auctor, ut deinceps commissura radii panti in vestimentum vetus immixta, peiorem scissuram fecerit, & utraque consuetudines infirmis perant & confuse, neutram illuc ex integro retinuerit observationem. Sed tandem Laurehamenses in proprium locum restituti sunt, ut inferius descripsi sumus. Non dubito quia acerbus in Gebhardum & Hirsingenses invidus sit chronographus, ex initia laxiorum monachorum alienatione in striditioris; idque

84.

manifeste probant versus, ab eodem relati auctore, quos Laurehamenses Helin-
co V. ad obtinendam suam institutionem portaverunt. Sed tamen ex Trithemii con-
sueti, Gebhardum quendam Hirsaugium perperam egisse, & annonam a beato Wil-
helmo pauperibus statutam ad tempus subtraxisse; qua de re correptus factum po-
stula commisit. Quia etiam in episcopatu rem ecclesie sue negligentius admini-
strasse dicitur. Hanc vero dignitatem anno MCIV. inivit, retenta, ut videtur,
Laurehamensi abbacia, sed non Hirsaugensi, quae Brunoni ejus loci monacho
commissa fuit. De correctione Gebhardi consilio facta per Berchardum pilsnium
monachum ob substantiam egressi annonam plura habet Trithemius hoc anno, quo
Berchardus Hirsaugiensis monachus abbas monasterii sancti Petri in Erfordia Tetin-
gim opido creatus dicitur. Perlat utiam nunc hoc monasterium, quod Stenge-
lius delineat curavit.

In Hirsaugienses quoque monachos multis invenit Walramus in apologia Hei-
rici IV. imperatoris, ob eam maxime causam, quod Gregorio VII. ejusque legi-
timis successoribus adhererent, severentque contra Henricum IV. & quod in eum
epistolam scripserint, ad quam apologista respondebat. Hos vero in primis ex-
agit, quod contra instituti sui rationem rebus se civilibus immiscerent, & re-
bus gliz potestate resisterent. Eisdem etiam sagillat, quod pueros vel adolescentes
sua in monasterio non solum habere studium scientie salutis, ut solas con-
suetudines humanas addicerent; quod se solos regulares monachos esse judica-
rent, & quod laxas & amplas vestes praeferrent. Idem auctor passim laudem facit
sibi Benedicti regulam, velutque monachos deficit, scilicet cucullam, quae
est tunicis talibus, cucullata & manicata, habens speciem crucis per quatuor
partes extensa; & scapulare, quod caput tantam & scapulas tegit, ut expe-
ditum sit ad operam manuum; idque describit in hunc modum. Videmus nos,
inquit, aliquando vestem cucullatam, parvam quidem, sed ita moderatam, ut
desuper usque ad tenes tatem delueret, & utrinque usque ad humerorum
confines perlingeret; qualis certe forma atque molura proprio dicitur scapa-
lata, quod monachis propter opera tantam assignatur ex precepto regulae: quia
ibi exprimitur utrumque, ut & monachus singularitatem suae custodiam per ve-
stem cucullatam attendat, & per brevitate ejus simul & per brachiorum nu-
ditatem magis explicitus & impiger ad opera fiat. Huiusmodi cucullae formam vi-
dere licet in Praelectionis ad tomum secundum nostrorum Annalium, qualem gesta-
runt Fuldenses nostri, uti & Calisenses. Longiora scapularia induere Clunia-
ceses, ut argumento est sancti Mayoli scapulare Silvianici assertatum: cucullo-
rum scapularia tunc in usu habemus.

Huc spectat Casianus episcopus (a) ad fratres ejusdem Ordinis per Aleman-
niam & Franciam: in qua consulti a Germanis, quid de variis variorum monachorum
consuetudinibus sentirent, respondent, varietatem illam non improba-
dam, si illa consuetudines a regula non discordent, quales ex utraque parte mo-
nachi receperint. Aliam enim Teutonici monachi, aliam Italici, aliam Franci,
aliam alii ex ipsa parte maris habent comparari. Similiter ex illa parte,
aliam jam Constantinopolitani, aliam Antiocheni, aliam Alexandrini, aliam
alii & illi; omnes tamen bona sunt & utiles. Ea quibus intelligitur, eo tempore
quo haec epistola scripta est, sancti Benedicti regulam in Orientem jam fuisse propa-
gatam. Porro haec responsio est ad epistolam Germanorum, ut videtur, mona-
chorum, qui Calisense consueverant potissimum de tonsura & habitu Cluniacen-
sium, quos ab ipsis discrepare gravate videbant. Respondens Calisenses, neutrum
sibi placere, uti nec illis; quippe contra regulam videri. Si vero de nostra, in-
quirit, tonsura & habitu queritis, nos in utraque vobis concordare scitis. Et cer-
te haec sunt Germanorum Benedictinorum habitus Calisensi omnino similes est. Ad
haec perierant a Calisensibus illi monachi, ut eorum consuetudines ad se perfer-
rentur. Respondens Calisenses id longioris fore operis: consilium videri, ut
onem & suis ad se mittant, qui Casel maneant per integrum annum, ut omnibus
perspectis ad sua de his instructus redeat; quod a Corbeiz-nove monachis perio-
di faculo factum est.

Cum Garbense (b) Austriacae superioris monasterium per annos viginti a fu-
ndatione claudis occupatum fuisset, Othescho Sirensi marchioni ejus fundatori-
tatis visum est, ut eorum loco monachi subintrarent; quod vicem Bertholdi
abbatis scriptor hac occasione factum memoret. Mortuo Eberhardo ejus loci pri-
mo praeposito, dum vicarii in suavia preterlabente balocarent, quidam eorum a-
quin subintravit, quorum levitate seu infirmitate mutatus est fundatoris animus,
& in monachos converfus. Hic frequenti clericorum certui, qui in anniver-

ANN. CHR.
1800.

XXXV.
Hirsaugien-
sis schisma-
tis editio.

Monachus
habitus.

XXXVI.
Variis mona-
stiorum
consuetudi-
nes quatenus
probantur.
(a) d. 4. p. 464.

XXXVII.
Garbense
monasterium
dicitur mona-
chis.
(b) R. 1800.
a. 18.

ANN. CHR.
1104.

latum Elisabeth ipsius conjugis diem coconvenerat, ex eminenti suggestu si-
gnificasse dicitur, se iuduxisse animam, locum in melius transfaturæ, & per
monachos, quorum bona opinio vitalium circumquaque spirabat odorem, huic
novellæ plantationi eorum providere ornamentum. Quam ob rem desiderant
boni viri ad hunc anniversarium diem princeps congregari, propterea quod ejus-
modi frequens concarsus monachorum solitudini minime conveniret. Itaque Got-
tvicum (a) profectus marchio, monachorum coloniam cum Wirundo priore il-
loc adduxit. Ad monachorum adventum recessere clerici, per quos in Gerdensi
ecclesiâ divinus cultus initiatas fuerat: ut quidam eorum, qui ad marchionem
jure proprietaria pertinebant, ibidem remanere coacti sunt, dicente marchione, se
nolle eos dimittere, sed potius velle, ut secum, utpote amici, & pariterent,
& monachi fierent. Hi fuerunt Udalricus seu Udalricus, postmodum apud san-
ctum Lambertum abbas, episcopus cognominis apud Cliviam abbas facturus; &
Eberhardus, qui, cum sponte remanere nollet, verberibus ad confectendum com-
pulsus est: sed tam serio domum conversus, ut omnes in profectum religionis su-
peraverit, Bertholdi primi ejus loci ubaribus factus capellanus & fidelis in vinea
Domini collaborator. His ita Gestis, Gottviceses priore destituti, Bertholdum se
sancti Blasii monasterio, ubi tunc *ararii* pariter & prioris fungebatur officio,
accedunt, & priorem in locum Wirundi seu Wintonis sibi constituunt, virum
ub omnibus ob morum probitatem honoratum: qui postmodum, Wirundo ad
Formbachensem (b) Bapariæ præfecturam transiit, primas Gerdensis concilio
abbas creatus est, ut inferius dicenti sumus. Plura de Wirundo cum
suo loco.

(a) 110. 69.
n. 111.

(b) 110. 41.
n. 109.

XXXVIII.
Valciodoren-
sis abbas &
viri illu-
stres.
(c) Spier, n.
7. p. 104.

Redeo in Belgium, ubi per id tempus decessit Godefridus (c) Valciodorensis
abbas, in ejus locum conveniunt omnia usque Wadricus fabricatur, vir to-
bili ortus genere, sed moribus vobiliior, qui vix tandem fratribus flagrantibus
acquievit. Eius tempore Valciodori florebat accurata vite monastica disciplina
cum magna rerum copia, que monasteriorum Deo placitos mores comitari solet.
Eius loci sumus adducti quidam literati viri. Wadrici abbas magisterio se sub-
misit, in his Walbaldo & Richerus: quorum prior, feliciter Walbaldo,
primum Valciodorensi scholæ præfuit, dein Stralenti, ubi postmodum abbas ex-
istit, simulque Corbeie-novæ & Cassens. Richerus vero Valciodori toto vite
sue tempore sub magisterio perstitit, magis doceri volens quam docere, ibidem
beato sine quievit, relictis quibusdam ingenui sui monumentis, scilicet libello du-
translationis corporum sanctorum martyrum Candidi & Valoris, & sanctuarium
virginum Colonensium, quorum omnium corpora Valciodorum translatæ sunt
tempore Theoderici abbatis, eo nomine secundi, qui Wadrico succedidit, successe-
rent fortiter Rotbertum, de quo in consequentibus agemus.

XXXIX.
Aquicincien-
sis abbas &
Vedasti.
(d) 110. 47.
n. 17.
(e) Asselem,
110. 1. p. 103.

In monasterio Aquicincienſi obiit hoc anno Halmericus abbas, superius (d)
laudatus; cui successit Gelduinus abbas, de quo nihil dignum memorato accipi-
mus, præter unam sancti (e) Aulfici ad eum epistolam, Gelduinus reverendo
abbati Aquicincienſi carissimè inscriptam, qui cum de quibusdam dubis consulerat.
Unum est, utrum ipsi liceret decimas ad ecclesiam suam pertinentes de manu lei-
corum redimere; quod licere ait Aulficus. Aliud est de depositis propter simo-
necum crimen, quos restituere nulli abbati fas esse respondet, etiam illi, qui
erunt depositi, ad monasticum ordinem converti fuissent. Postremo, ut alia omi-
tamus, non probat excommunicatos fieri monachos, nisi præmissa abolitione sui
episcopi. Ita vir sanctus ad Gelduinum abbatem. Ejes tempore tanta inter A-
quicincienſes orta est dissensio, ut ex fratribus objectus sit, coactaque se reci-
pere ad Sittienſis monasterium, uti ex ipso (f) discimus, qui cum demum in
Angliam transfretus, illicque obisse tradit. De ejus successibilibus inferius agendum.

(f) 110. 11. 73.
n. 41.

Tunc sancti Vedasti monasterio præerat Aoldus abbas. Hic fuit ecclesiis sub
subjectis cum Lamberto Atrebatensi episcopo controversiam habuit, que demum
hoc anno composuit fuit, & a Paschali II. confirmata Rotberti Flindensium co-
mitis rogata, uti non docuit pontificis littere Aoldo abbati Malbodiense causam
inscribere, quibus omnes monasterii possessiones confirmat, uti & constitutum,
episcopum inter & ipsam sanctum, cu conditione, ut in ecclesiis monasterio
subjectis, defunctis presbyteris locorum illorum alii idonei ub abbate deducan-
tur ad episcopum, ejusque animarum cura gratis impendatur, salvo in omnibus
jure & censu Atrebatensis episcopi & archidiaconi, ejusque militum. Quo-
rum Laterani per manum Johannis diaconi cardinalis, indictione x. anno domini.
ca incarnationis MCII. pontificatus altius domini Paschalis papa secundo tertio. A-
oldo abbati post biennium succedit Henricus, qui anno MCIII. subscripsit litteris,
quibus Lambertus episcopus Gaicendi abbatissæ Malbodiensi altare Hecimii con-
fir.

firmat, eo pacto, ut abbatibus veniat ad synodum Archiepiscopalem, nisi legitime impedita esset. Remissior fuit Henricus abbas in conservanda regulari disciplina, quæ a Lamberto Surniensis & Alfrido Aquiesingensis abbatibus reformata est.

ANN. CHR.
1159.

Interim habitum est hoc ipso anno generale Anglicanorum episcoporum, abbatum & regni primarum concilium ad selum sancti Michaelis Londoniæ in ecclesia beati Petri, presidente Anselmo archiepiscopo, quo in concilio multa facienda ecclesiasticæ disciplinæ necessaria sancita sunt, referente Eadmero. Primo simoniaca hæresis, ut vocabant, damnata, propter quam quidam nostri Ordinis abbates decesserunt, scilicet Guido abbas Periscorensis, Wilmundus Taviloken-

XL.
Londoniensis
concilii ada.

xi, Baldvinus de Kamecia, alique nondum sacraei remoti a sibi designatis abbatibus, nimirum Godricus de Burgo, Halmo Cernelensis & Egeldicus Midlensis; alii vero simoniaci expertes ob varias causas excommunicati, videlicet Richardus Eileusis, a Pischali postea restitutus; Robertus (a) de S. Eadmundo, & qui erat Mielensis. De abbatibus & monachis statum insuper, ut ne abbates latineat milites, & ut in eadem domo cum monachis suis reliquias ac dormiant, aliis necesse sit aliqua prohibere. Ad hæc ut monachi penitentiam cuius injungant abbas sui permittit, & quod abbates hanc facultatem eis dare non possint, nisi de eis, quorum animarum curam gerunt; & quidam alia, quæ apud Eadmerum & in libris conciliorum videre licet. Absoluto concilio, Anselmus episcopus a rege investitus consecratus detestavit; quæ res novum cum rege discordiarum materiam præbuit, atque Anselmum e regno rursus exire coegit. Roberto sancti Eadmundi abbate remoto, successores in eius locum Robertus (b) alter, prior W.-monasteriensis, qui ecclesiam quinque tantum annis tenuit; quo mortuo, vacavit abbatia septem annis. Post Londoniense concilium non statim presbyteri omnes concubinas dimiserunt, immo non pauci maluerunt dimittere quicquid pertinet ad presbyteri officium, quam feminas, ut Herberrus Tesfordensis episcopus scripsit ad Anselmum, qui aliis relaxandam vult de his quæ constituta sunt in concilio, eorum vero monia committi præcipit presbyteris cunctis, si qui sunt: alios monachis provedioris ætatis, donec ista castitas presbyterorum molestetur. Non enim *dis durabit*, inquit, *si in incipit perseveraverimus*; quod re vera probavit eventus. Hinc epistola sexta est ex eis, quæ editæ sunt in Synodicali tom. ix. Henricus rex visus est favere concilio Londoniensi, cuius violatioribus multis canonicis imponebat; quod Anselmus (c) non probat.

(a) P. lib.
69. n. 130.

(b) Anselm.
Epistol. 1. 139.

(c) Anselm.
ib. 3. r. 139.
XL.

Ex multis Germaniæ episcopis Henrico IV. adherentibus, qui ad catholicam redire communionem, quæ fuit Valeranus Neoburgensis episcopus; qui antequam ad Paschalis papæ communionem revertisset, Anselmum archiepiscopum, consuluit de tribus quæstionibus, nimirum de processione Spiritus sancti; de usu panis azymi & fermentati in sacro missæ sacrificio; & de connubiis cognatorum. De his quæstionibus librum scripsit. Anselmus, inscripseruntque *VValerano Neoburgensi episcopo*, premittit, se cum amicissimum & reverendum appellatum fuisse, si certus esset, eum non favere successori Julii Cæsaris & Neris Juliani apostata contra successorem & vocarium Petri apostoli. De prima quæstione, remittit Valerianum ad librum, quem Anselmus ipse de processione Spiritus sancti olim scripserat. De secunda respondet, quod Græci fermentato utantur, multis catholicis rationibus videri id non esse contra fidem; siquidem non differant panis azymum & fermentatum substantialiter, ut quidam perant, sed tamen convenientius esse, ut in azymo sacrificium fiat, quæ omnia multis probat. De tertio, scilicet de connubiis Latinarum cum cognatis in certis gradibus, quod Græci improbabant, paucis facit satis.

Archiepiscopi
veneris de
vitiis missæ
scribit.

Idem porro Valerianus, ad catholicam revertebat communionem, eundem Anselmum deo consulti de sacramentorum, id est sacrificii, diversitate, cui, cum una sit fides & una ecclesia, hæc diversitas permittatur, quæ videtur admodum unitari contraria. Hanc autem diversitatem locis tribus arguit, videlicet in usu fermentati & azymi; in eo quod alii uicium, alii multiplex crucis signum, super oblata faciant; & quod calix a quibusdam velo seu palla operatur principio, ab aliis non operatur. De sacramentis, inquit, ecclesia, aliud Paschalis, aliud Armenica, aliud nostra Romana, & tripartita sunt Gallia. Domini etiam corporis vestrum aliter Romana, aliter Gallicana ecclesia, ac diversissime vestra tractat Germanica. In fine Anselmum monet, se ad communionem ecclesiæ redisset, & Paschali papæ acceptissimum cardinalium consecrationem factum esse. Ad hæc respondet Anselmus, librumque inscribit *Domino & amico VValeriano Græci Dei Neoburgensi episcopo*, de cuius ad ecclesiæ communionem redita gratulatur. De hac diversitate universum ita loquitur. *Quæritur*, inquit, *vestra interpretatio de sacramentis ecclesiæ, quoniam non uno modo sunt abique, sed diversimodum.*

fi.

ANNO. CHL. *hi incit trestantur. Unique si per universam ecclesiam uno modo & concorditer celebrarentur bonum esset & laudabile. Quoniam tamen multa sunt diversitates quas non in substantia sacramenti, neque in ordine ejus aut fide discordant, neque quæ in unam consuetudinem colligi possunt: assimo eas potius in pace concorditer tolerandas, quam discorditer cum scandalo damnandas. Habemus enim a sanctis patribus, quia si unitas servatur caritatis in fide catholica nihil efficit consuetudo diversa. Si autem queritur, unde ista nota sunt consuetudinum varietates; nihil aliud intelligi, quam humanarum sensuum diversitates: qui quævis in rei veritate & civitate non dissentiant, in aptitudine tamen & decencia administrationis non concordant. Cetera prætereo.*

XLII. *Quantum vero a simonia crimine abhorruerit Anselmus, præter statutum ab ipso editum in concilio Londoniensi, quam aperte demonstrabit exemplum. Vacante Malmesburienſi abbacia, regina Mathildis (a) cum Edulfo Wintoniensi monacho olimque sacriste commiserat, Anselmi favore freta (b), eique quæ ipsius iuris erant reservata, ut scilicet tum virge, quam cura palatialis commisso apud in discretioni arbitrio consideraretur. Hinc in sua litteris Mathildis: ad quas presul integerrimus respondit, & de abbacia Malmesburienſi & de fratre illo suo æduntum esse quod regina petebat, si id sibi liceret. Verum cum inquit, quævis tum ad vos spectat, bene & secundum Deum fecistis: quod tunc fecistis sed fecit ipse in hoc quidam valde iniquiter quod non debuit, nam per eosdem legem, qui mihi litteras vestras & alterum de sua negotio attulerunt, misit mihi stygnum munus; quem quidem stygnum nullatenus retinere volui, sed inde delati, qui non videtur, quomodo in hoc posset a culpa excusari. Ea erat sancti Anselmi integritas.*

Malmesburie
abbacia.
(a) Anselm.
lib. 3. p. 135
& seq.

Certe Edulfus ille abbatiam affectus non videtur, ut colligi potest ex Willelmo Malmesburienſi, qui in libro de vita & miraculis sancti Aldelmi (c) fecit & gesta sui monasterii abbatum profectus est, uti promissum in libro secundo de gestis Pontificum Anglorum capite LV. Sed ne longius hanc seriem repetam, post Taroldum Eficannensem monachum, quem Willelmus, ex comite, Northmannie rex Angliæ factus, Malmesburie abbatem imposuerat, sed postmodum ad Burgenſem abbatiam transferat, Malmesburie pedem adpositus est Warinus Lyw monachus, vir ad regulam efficax, sed ad temporalia parum utilis. Huic defuncto successit statim ad quindecim dies (legendum videtur annos) Godelfridus monachus Gemeticensis, cujus tempore & industria vestus loci honor, ædificatio religio, ædificatio & bibliotheca, ejus laudabili capite Willelmus ipse se non defuisse gloriantur. In eo desinit Willelmus liber, qui cum se scribere ait anno ab incarnatione Domini MCCXV. Quævisquam ad eum usum non videtur pervenisse, Godelfridus: ut successores ejus in obscuro sunt.

XLIII.
Anselmi
egregia mo-
nita ad mon-
achos.
(d) Anselm.
lib. 3. p. 137.

Ex multis epistolis, quas scripsit Anselmus de rebus moralibus, duæ in præsentem commemorandæ sunt ad informantem sanctimonialium. Una est ad Mabiliam sanctimonialiam quam vir sanctus dehortatur a visitandis propinquis. Nolo, inquit, te amore secularium conversationem, sed claustralem. Nihil tibi & hinc munda. Si vis esse monacha & sponsa Dei, dic cum Paulo apostolo: Mibi mandatur quæ tuas, cum ipse nullo modo egerat consilio & auxilio tuo? Nec tu aliquod consilium aut auxilium accipies ab illis ad propositum & profectum tuum, quod non invenies in claustris tuis. Divisum est propositum sanctæ vitæ in a conversationis illarum. Nec illi sicut propter te monachi, nec in redibus propriis ad secularium vitam. Quid ergo, dilecta mea in Deo, tibi & illis, si nec tu proderis illis ad vitam quam sequuntur, nec illi tibi ad hoc quod maxime debet diligere? Si ipsi volunt te videre aut optent aliquo modo consilio tuo aut auxilio, orant ad te: quia illi licet vagari & discurrere per diversa: tu vero ad eam, quia tibi non licet exire de claustris, nisi te necessitate, quam Deus testatur. Hinc monachos æque spectat ac monachas.

(e) Anselm.
lib. 3. p. 137.

Præclara est in primis ejusdem Anselmi epistola (a) ad quandam sanctimonialiam quæ, abjecto religioso habitu, quem diu gesserat, non tamen ab episcopio sacro consecrata, ad seculum sederat. Eam monet vir Dei ut consideret, si quali a statu exciderit, qualem sponſam dimiserit. Si de lapsu doleat, se ei consolando gaudere, & de ejus salute sperare; si non doleat, actum esse, de ejus salute. Impossibile enim esse, ut salutem consequatur, nisi ad habitum & propositum adjectum redierit. Quævis enim, inquit, ab episcopo sacra non fuerit, nec coram ipso professionem legeris; hoc solo tamen est maxime profectus, quia publice & secrite baptismi sancti propositi peracti, per quod amodo te videtur Deo dicatum te esse, non minus quam professionem legendo, assumisti. Non antequam fieret ista non ascribis monachis propositi profectus & servato, nulla nullius utriusque fecit hominem solo habito se ipsius esse propositi profectus; celsum.

solent & coronam consecrata sunt; & qui tunc habitum sine ulla professione & satisfactione assumunt reprobantur, apostata iudicantur. Interfuit ergo ei, si deservit sanctum profectum, quod die habita & conversatio profecta sit: quoniam profectum tunc abbatem non legerit, & ab episcopo consecrata non fuerit. Hadenus sanctus puerus ad illam virginem lapsus. Qui consecrata cum sancto Anselmo sepelitus (a) relato erga Mathildem, qui post velum, non sponte in monasterium gelatum, regi Henrico nuperat.

Hujus epistole occasione, in qua de sacratione seu consecratione sanctimonialis sit mentio, paucis agendum de illa consecratione, prout a religiosa professione distincta est. Olim in ecclesia non obtinebat, ut puellae, quae virginitatem profiteri volebant, non statim velo, quod ejus insignis erat, donarentur, sed postquam multis annis pudicitiam religiose servassent, quae probatio primum annos etatis sexagesimas, tum quadragesimas, denique annos viginti quinque exagebat. In monasteriis, ubi velum in sua professione susceperunt sanctimoniales, non omnes tamen solemnium illi ritu, qualem describit Pontificale Romanum, consecrabantur, sed illas tantum, de quarum integritate constabat. Sed quoniam hoc discrimen aliis, quae hujus privilegii expertes erant, molestum & quendam opprobrium notam lugerebat, in plerisque monasteriis in desertionem abiit haec consecratio, ejus ritus apud Cartusiam etiam quae obtinet, & in quibusdam saltem Italici locis, ejus exercitium Venetis in sancti Zachariae Benedictino parthenone a patriarcha fieri quondam vidimus. Hac porro consecratio a solo episcopo fit, uti praescribitur, canones & Ordo Romanus, & quidem in missa, communibus aliquo modo ritibus, qui in ordinatione sacrorum clericis ministrorum observantur. Peculiares ritus addit Cartusientes, nam praeter velum, anulum & coronam, episcopus Cartusianis virginibus manipulum & stolam cum solemnibus precationibus, imponit, ac demum breviter tradit in haec verba: *Accipite librum ut incipitis bonas canonicas, & legatis officium in ecclesia in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti amen.* Virgines ita consecratae totam consecrationis suae die manipulum, stolam & coronam gerunt, & mortui cum illis ornamentis sepeliuntur. Consultus aliquando Rupertus (b) abbas an illa possit consecrari, qui in sancto virginitatis proposito, vel in saeculo corrupta est; duplicem distinguit consecrationem, atque nonnulli differre consecrationem ejus quae virginitatis sigillum custodit, in eo scilicet, quod velamen suscipit nudato capite, signumque primae fidei anulum accipit, cum voce publica ut dicitur, *Anulo suo subarravit me dec.* at corrupta in saeculo, sacrum velamen accipit operis capite & absque anulo. Sed hoc discrimen nostris temporibus non servatur. Verum ex hoc diviticulo ad ordinem revertor.

In Gallia duo nostri Ordinis abbates decesserunt, scilicet Euthachius sancti Petri apud Carnutis, & Eudo abbas Navenis apud Biturigas. Euthachius paulo ante obitum morbo & senio confectus, praefectura cessit, & post menses circiter obdormivit vi. nonas Maii expiravit. Successit in ejus locum Guillelmus, nobili toparcharum de Brjacot stirpigenus, monachus Majoris-monasterii, qui abbatiam recte administravit per annos triginta. Ejus tempore Guillelmus Goffus cessit quidquid in Brjacoti cella sibi deberi contendebat; ejus vero uxor Euthachia Guillelmum abbatem, consanguineum suum, ad eam industrandam incitavit, audente marito ea lege, ut quaecumque in Brjacoti territorio sancti Petri monachi possidebant, eidem cellae attribuerentur. Cella itaque reparata, monachorum colonia illuc a Guillelmo indebita fuit, eisque praepositos Moyles monachos, qui tunc in cella Gellaci residebat. Per id tempus Gualterius quidam cum aliquot locis eremiticam vitam ducebat apud Revillonem villam, quam Geroldus Bargaesus, Mal-Strabuli dynasta, sancti Petri monasterio contulit, cum illic monachos sedes ei. Ejus conversione & exemplo permotus Gualterius, se saepe eidem monasterio subdidit. Mitto bullas pontificias regiasque litteras, quas idem abbas obtinuit.

Mortuo Theodino Navenis monasterii abbate, Eudo abbas locum regendum suscepit. Eo, ut videtur, abbate, Stephanus Maiduni dominus, Spiritus sancti insulae monasterium illi habitum indutus, convocatis Maidunum propinquis & amicis suis, videlicet Humbaldo Bordenicis genero suo, Hugone de Morta, Arnolfo Vercinensis, & Umbaldo Maldenensi fratre suo, aliisque sancto Sulpicio contulit mediam partem nemoris Mariacensis. Adam Maiduni anno ab incarnatione Domini mccc. mensis Decembris, Eudonem post annos quindecim excepit Fulco abbas; ejus successor Helias, Savarico pedum cessit.

Tunc Pontelevisio beatae Mariae conobio praerat Drogo abbas, ejus tempore Robertus quidam, Nantouel ecclesiae presbyter, se illius monasterii clericum professus est; eique se mancipavit. Postea ad loca sancta profectus, pro viis suis bo-

ANN. CHR.
1102.

XLIV.
Santhomonia.
les sacrate.

(b) Rupert.
in. l. 2. c. 41.

XLV.
Carneceus
& Navenis
abbates.
Brev.

XLVI.
Pontelevisio
clique e lo-
ca sancti ab-
bat.

Post Gerardum, qui in locum Hugonis inductus est, Flaviniacense monasterium rexit Agano, & Rainaldus secundus, is qui moram ab Heinrich Edouot episcopo in Flaviniacenses de jurisdictione controversiam archiepiscopi Lugdunensis, aliorumque episcoporum iudicio anno mclvi. finendam curavit. De Almono secundo, & Galterio, qui in locum Godefridi sancti Medardi abbatris anno mclxxv. successit est, nihil memoria dignum referat. Hervaeus Galterii successor multo aere oppellum monasterium liberare sategit.

In tertia volumine (x) actum est de constitutione regis capelle sancte Walburgis in villa Dionna seu Dione, que Arminiensis palatii appendix erat. Postmodum hic locus cecit in dorem Constantis Philippi primi Francorum regis filie, cum Hugoni Campanie comiti supra est. Hic vero conjugis assensu tandem capellam (b) cum adjacentia Molimenibus fratribus contulit. Hi autem eam accipere detestabantur citra consensum clericorum, qui locum occupabant. Tum vero clerici *conventus* suus in manu Manasse Remensis archiepiscopi resignarunt, qui eas Molimenibus tradidit. Actum Remis hoc anno, archiepiscopus Manasse Iosimo, qui cum canonicis suis subscripsit, & Ludovicus Philippi regis filius, Hugo comes, & Constantia ejus conjux, aliiq. Hanc donationem Rodulfus archiepiscopus, Manasse successor, ratam habuit, postquam Arminiensis Remensis ecclesie contulit Hugo comes, cum necesse a Constantia divorcium fecisset.

Dum Mont-Majori apud Arclarem presbiter Guillelmus abbas, monasterii sui privilegia renovari curavit, diplomate a Pelschali papa obtento. In illo diplomate recensentur ea, que concessionis pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium collata fuerant, in his castrum Biduini cum suis appendicibus, quod jurisdictionis sancte Romane ecclesie esse dicitur, ea lege, ut ex hac possessione libere thuris per quinquaginta annos, & ex ipso monasterii capite per sex gulos annos Merguientis monete solidi quatuor Alarantensis ecclesie persolverentur. Ad hac, monasterium sancti Martini de Alarante, & in comitatu Regni castrum Crisellum & monasterium Staloni eidem abbatui confirmantur. Scripsit per manum Petri notarii regiarum *fieri palatii*; & post papae subscriptionem. Datum per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis v. kal. Martii, indictione v. incarnationis dominice anno mclvi. pontificatus autem domini Papa 111. Guillelmo abbati post octo circiter annos successit Petrus, eo nomine primus, de quo alias.

Hunc Arclarensem ecclesiam regebat Gibilinus seu Gibelina archiepiscopus, qui *charem desinitur*, ut vocat, assensu ecclesie suae canonicorum fecit cum Falcone abbate Palmodiensi, cujusque monachis, & monasterio sancti Romani de Aquilla, ad Rhodanum prope Bellicadrum, sitio, consilio ejusdem loci monachorum, quorum tunc prior erat Martinus. Ab his omnibus definitum est, ut S. Romanum monasterium, quod olim abbatie titulo donatum fuisse, & abbatres in bis Garnerium & Rogerium habuisse dicitur, Palmodio cum suis adjacentibus perpetuo sit unitum, eo pacto, ut deinceps non vocetur abbatia, sed prioratus, & loco Martini prioris alter a Falcone abbate institueretur: prior vero ille in monasterio Palmodiensi primas in choro sinitro ecclesie, in capitulo & in sedatorio foderet; & in synodo primus post abbatem Mont-Majoris. Perstitit hic prioratus communis usque ad seculum xv. quo Palmodienses illum esse toparcha de Aquilla, qui tunc in castrum converterunt.

Per id tempus Didacus Gelmires Composititana archiepiscopus, in sede (r) tandem sua stabilitus, obsequendi pallii causa Romanum iter aggressus est. Franciscus Pyrenaeus iugis, ab Asclorum archiepiscopo perquam honorifice exceptus, eo ornatitate beate Marie, qui illio solemnissimo recolitur, missarum sollemnia celebravit. Idem ei honor Tolose habuitus, & in monasterio Molimacensi. Inde ad Cadurcorum urbem progressus, ubi ab episcopo omnis ei reverentia delata; dein Lemovicinum pagum ingressus est, digressusque ad Utercense monasterium, ejus loci abbas & monachi nihil pretermittere, quo debito cum honore exciperetur. Apud Lemovicos non impar ei obsequium impensum. Cum vero Cliviacum pervenisset, quod *reliat caput totius religionis monachice* tunc celebrabat, tantum ei venerationem sanctissima illa congregatio impendit, quanta nondum ei exhibita fuerat. *Sicet enim qualitate sancta religionis*, inquit. Multo tunc oculatus, qui hac refert, *clarioris dignitatis Cliviacum ab omnibus monasteriis distare cognoscitur: ut caritatem ipsius omnibus interuentibus largissimum ac perarantem cogitare sentimus*. Tanta humanitate permotus Didacus, ritibus sui causam venerabili Hugoni abbati exposuit: ille vero quid in Claramontensi concilio, erga Dalmatium Didaci antecessorem gestum fuerat, nimium neccatione palli, quod ille ab Urbano petebat, in hunc modum explicavit: Cum Dominus Li-

Amal. de p. 1. tom. V.

H b h

Id.

ANN. CHR.

1104.

XLIX.

S. Walburgis ecclesia

Malim de

pellam (b)

pete detestabantur

clerici *conventus*

Manasse Remensis

archiepiscopi

Manasse Iosimo

archiepiscopus

Manasse

Remensis

ecclesie

contulit

Hugo comes

cum necesse

a Constantia

divorcium

fecisset.

Dum Mont-Majori

apud Arclarem

presbiter

Guillelmus

abbas,

monasterii

sui

privilegia

renovari

curavit,

diplomate

a Pelschali

papa

obtento.

In illo

diplomate

recensentur

ea, que

concessionis

pontificum,

liberalitate

principum,

vel oblatione

fidelium

collata

fuerant,

in his

castrum

Biduini

cum suis

appendicibus,

quod

jurisdictionis

sancte

Romane

ecclesie

esse

dicitur,

ea

lege,

ut

ex

hac

possessione

libere

thuris

per

quinquaginta

annos,

&

ex

ipso

monasterii

capite

per

sex

Anst. CHR. 1100. *honor, le Christe carissime, qui prius Clamitensis monast., ac postea sancta Romana ecclesia apostolica, apud Clarum montem concilium celebraret; Alius noster*

demum Delmatus, ut sua caritas optet, beati Jacobi episcopi religionis episcopus, ab arce Compostellana veniens, eidem concilio interfuit; ubi cum multis religiosis episcopis deorum patrum pro dignitate palii, ut jam expressus uniuersis, sicuti praeiurauerat, quantum utroque astra congregatiouis consensu fuisset, nihil tam cito gratiam impetrans, repulsum passus fuit. Huius recollectionis eam fuisse causam adiecit sanctus abbas, videlicet, quod cum quidam Romana ecclesiam legatus Galliciam intrasset, nuntiis ad Compostellanum episcopum premisit, ut ipsi cum processione occurreret, respondisse dicitur episcopus, se tantum obediens, et honorifice Romanae ecclesiae cardinalibus exhibiturum, quantum episcopus ipsi Romae cardinales exhiberetur essent; quod cum Romae inaudium esset, communi decreto constitutum fuisse, ut ne deinceps honore pallii honoraretur Compostellana ecclesia. Quamobrem se Didaco suadere, ut per se, non per interpositos nuntios Romanum adeat pontificem, ut sua petitionis compos fieret. His benigne acceptis, Didacus illi remoratus est neque ad festum sancti Michaelis, quo die maiorem missam ibidem celebravit. Illuc postea digressus, Romanum tandem peruenit, & cardinalium favore obtinuit pallium; quod in ecclesia sancti Laurentii ex altari accepit. Hic est Diacus sancti Jacobi episcopus, qui Anselmum Cantuarii archiepiscopum litteris interpellavit, ut milites ex Anglia in Hispaniam commoveri curaret ad subventionem christianorum contra Saracenos. Ad quem respondit Anselmus (a), id difficile esse propter continua bella, quibus regnum Anglorum in dies commoretur; at se curatum id efficere passionum devotione, quod nullum collectione non poterat.

(a) *De hinc. lib. 4. c. 13.* In Liguria mortuo Ottone Alerico * episcopo, in eius locum cooptatur Landulfus de Vategrate, quod castrum est altero ab ea urbe miliario distans. Hic sancti Benedicti institutum amplexus Papi in monasterio sancti Petri in Celosuro, deinde Mediolani in ecclesia sancti Nazarii perpositus fatus, Anselmo Mediolanensi archiepiscopo in expeditione Ierosolymitana comitem se adiunxit. Anselmo in reditu Constantinopoli defuncto, parum abfuit, quin abfens eius loco succederetur; at reuersus demum in patriam, in vacante Alerico ecclesiam omnium hominum assensu promotus est. In illa sede, cum legitimo pontifici Paschali constanter adhereret, mox ab Heinrico V. imperator sustinuit. Non minus infatigatus fuit in propagando Innocentio II. contra Anacletum: quod de re a sancto Bernardo (b) laudatur. Demum, multis persolutis laboribus, vitae praesentis curam feliciter absoluit anno mccccxv. beati nomine donatus apud Ughellum, qui fuisse (c) de eo agit. Sub fine eiusdem saeculi Bonifacius monachus eandem dignitatem adeptus est.

Hoc tempore Bernardus, ex abbate Vallumbrosa presbyter cardinalis, legati apostolici munere in Italiaungebat. Ad ipsum, cum in Padolionensi sancti Benedicti monasterio hoc anno versaretur, quereis delatae sunt de hospitii pauperum dilapidatione, quod Mathildis comitissa Mantum fundauerat, eiusque curam abhati monasterii sancti Andree, ab epos parente in eadem urbe conditi, commiserat. Citatus ad Bernardi cardinalis praedictam Daniel sancti Andree prior, vacante abbate, in praesentia pagani diaconi cardinalis, Ugonis Mantuanus episcopi, necnon Alberici Padolionensis & Atrialdi sancti Dionysii Mediolanensis comitibus abbatum, aliorumque, respondit, se illius hospitii curam Mathildis comitissa jam dudum integram resignasse; sicque sibi non incumbere, ut de illa dilapidatione responderet. Verum, cum frivola excusatio visa fuisset, in id demum conuenit, ut praedicti hospitii cura committeretur venerabili Alberico sancti Benedicti abbati, in cuius conuicio religionem praecipuam, & conuersationem fratrum singularem se inuenisse testatur Bernardus cardinalis. Ad hoc anno, pridie idus Maii apud sanctum Benedictum, ut solus legitur in lieteris ab erudito Benedicto Baccino editis, in quibus pro iudiciorum viuis, testificanda est indicio x. quo anno mccc, conuenit, idem Bernardus cardinalis eodem legati munere adhuc in Italiaungebatur anno mcccv. quo anno Mathildis comitissa praedicti sancti Benedicti monasterio mediam partem iusule, quae Gorgio vocatur, assensu ipsius cardinalis & legati, concecit.

(b) *Bernard. ep. 146.* (c) *Ital. sac. 10. 4. p. 113. & seq.* *LIV. Padolionum praetorum hospitale Mantuanum.* Post mortem sancti Brunonis, de qua superiori anno egimus, successor ejus apud Squillacum in eremo Terris Lauinae tam religiose se gessit in demandata sua praefectura, ut Paschalis papa viciorum ei monasteriorum, quae sedi apostolica subiecta erant, curam commiserit, litteris ad eum missis, quarum hic tenor: *Religiones tuae sinceritas & munificentia sollicitudo, quam in monasteriorum & ecclesiarum reparandis exerceat, plurimum nos ad dilectionem tuam impellunt, & me-*

gunt.

ante omnipotenti Deo gratias agere faciunt. Unde super religione tua cogitantes, & de tuo multum feruere, fili carissime, confidenter, hortamur & precipimus, ut nostri iura monasterii, quae circa te sunt, sollicitè requiras, & quae illis aduersus monachicam regulam disciplinam praesumpta sunt, cum omni discretione & moderatione studeres emendare; & eos, qui haecnon praeceperunt sunt meritis conuocasti, coercere non negligas. Praecipimus etiam ut fratrem nostrum Miletensem episcopum adas, cuiusque super querela illa, quam exivit aduersus monachos sancti Angeli, fratres conuenias; & si pacem inter eos concordiamque comparare non poteris, oportuna utraque pars ad nostrum deferatur examen.

Hoc sancti Angeli seu sancti Michaelis nostri quondam Ordinis monasterium, a Rogerio comite medio saeculo XI. fundatum, euitum est Romano Gregoriam monasterio a Gregorio XIII.

Idem Lanuinus eremi austeritatem multis suorum importabilem esse animaduerteret, coenobium apud Menturum pro illis edificare constituit, ubi coenobiticam vitam ducerent, ejusque rei facultatem a Paschali obtinuit in haec verba:

Paschalis episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Lanuinis salutem & apostolicam benedictionem. Quoties a fratribus nostris illud exigitur, quod sanctiorum patrum regulis consonum, dignum est ut eorum petitiones libenter audiantur. Ex igitur praesentis auctoritate in ecclesia illa juris eremici, quae apud Squillacium fide est, monasterium constituit; ut fratres, austeritatem eremi ferre non volentes, iuxta beati Benedicti regulam illuc possint conuenire. Deo deservire, quam animarum habitationem per praesentium & decemum gubernare, disponique precipimus, si tamen ut eremici praesentibus semper praesentibus, & major habeantur: ut fiat idem monasterium eremici dispositioni subiacet; ita ejusdem loci praesentibus & alienis subiacent magistro eremi. Data Laterani vi. kal. Februarii.

Hac institutio coenobitum facta est ad instar Camaldulensium, qui anachoretas & conuenticuales habebant, habentque etiam nunc. Lambertus, Lanuini successor, illis coenobitis statuta praescriptis, quae suo loco restitimus.

ANNO INSEQUENTE CENESIMO-TERCIO supra millesimum rex Angliae Heinricus Anselmum novam iterum molestiam facillimit; nam media quadragesima Cantuariensis professus, de novo generosum sancti suscipiens pectus minis perterritavit, ut cum ad permitendas sibi ecclesiarum investituras adduceret: at cum minas parum valere intellexisset, nuntius cum eo egit, ut rursus Romam adiret, cum pontifice hac de re tractaturas una cum suo legato, si quo modo pontificem ad sententiam suam posse seducere, ne ipse antecessorum suorum iura ignaviter prodidisse videretur. Hujus itineris propostum Anselmus ad pascha differendum censuit, ut episcopos ea de re consulere. Omnium sententia fuit, ut hoc iter deinceps suscipere; quod ille, quamvis imbecillis corpore, utpote septuagenarius, statim post festum paschale aggressus est; professus, se nihil contra libertatem ecclesiarum relaxatum. Mare itaque ingressus v. kal. Maii, (a) Bononia in Northmanniam venit, & Beccicum dilectissimum quondam filium sui aliquandiu sublitit. Iode Cantuariensis venit in festo pentecostes, ubi Ivo episcopus cum Adela comitissa ei auctor fuit, ut corpus iter ad autumnum differret, ne aetivis per Italiam caloribus nimium gravaretur; quod ipse Gundulfo (b) Rossensi episcopo litteris significavit. Amicorum itaque consilio acquiescens, Beccum revertit, ibique demoratus est. osque ad medium Augusti, monachorum adificationi indefessè insistens. Denique post festum assumptionis iter persequutus, Romae a Paschali papa honorificentissime acceptus est. Die dehinc constituto, Willelmus regis legatus, cum ejus causam multis perorasset, ad extremum minacibus verbis ita conclusit, regem nec pro quovis regi amittendi periculo, ecclesiarum investituram relaxatum. Ad quod papa: Nec quovis, inquit, capiti mei periculo eas regi impare dimiserò. Conventus in hunc modum soluto, Anselmus Roma egressus, sub finem Novembris, Lugdunum demum pervenit, festum nativitatis Domini, quod instabat, ibidem celebraturus. Illic a venerabili Hugone archiepiscopo summo cum honore, ut alias, susceptus, apud eum avo integro & necesse quatuor hospitas est. Haec solum apud Hadmrum, quae nos pro longioris operis instituto in pauca contabere cogimus.

Domus illi moraretur, varias scripsit, acceptoque epistolas; ex his unam accepit ab Ernsulo priore ac monachis Cantuariensis ecclesiae, qui de ejus incolentitate ac seditu solliciti erant. Ad quos (c) respondet, se in Angliam redire non posse, donec rex ad litteras respondisset, quas ei miserat per episcopum Rossensem. Ceterum quidquid respondet, vel quidquid sibi accidit, meminere, quod sive vivimus, sive moriamur, Domini famus. Sicut, vult, inquit, quod sive vivimus, sive moriamur, Domini famus. Sicut, vult, inquit, quod sive vivimus, sive moriamur, Domini famus.

Anselm. Bened. Tom. V.

Hhh 2

ANSEL. CH. 1109.

ANSEL. CH. 1109.

ANSEL. CH. 1109.

ANSEL. CH. 1109.

ANSEL. CH. 1109.

ANN. CHR.
1103.

LVIII.
Milo legatus
Cluniaci pri-
vilegia con-
firmat.

at & illi cecidit, & non moriemini, ad illum transibitis. Non vos perturbent
tribulationes hujus vite, quia per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum,
Dei. Deinde pueros & adolescentes monet hortaturque, ut memores sint doctrinae,
in qua eos de cordis, & cogitationum custodia instruere solebat. Interim rex,
in qua nuntiis ad papam, qui litteris ad Anselmum, nihil non tentabat, ut fan-
ctus presens in Angliam reverteretur; quod cum ille casiqui differret, nisi rex
pape acquiesceret iudicem, rebus suis a rege spoliatum est.

Hoc ipso anno Milo cardinalis & Paderbornensis episcopus a Paschali pontifi-
ce missus est in Galliam pro causis ecclesiasticis, praesentibus ad diuidentiam
controversasiam, quae Norwardum inter Eduensem episcopum & Hugonem ab-
batem super Cluniacensium privilegiis excitata erat, cui Berardus quoque Mar-
ticensis episcopus se immiscuerat. Et primo quidem legatus Cluniacum accessit,
iussitque partes condito die Massiliam adesse, illic convenire ad praesentem diem.
utriusque partis venerabiles viri in praesentia Milonis, aliorumque episcoporum;
quo in conventu legatus conditiones, Cluniacensibus privilegiis a duobus illis epi-
scopis oppositas, reprobat, eaque ex integro confirmavit. In eodem etiam
piscato Norwardus omnes suas parochias ecclesias, quae Cluniacensibus ab anteces-
soribus suis concessa fuerant, eisdem asseruit. De Vitiacensi quoque monasterio,
cui tunc Arnaldus abbas praerat, statutum est, ut Eduensis episcopus a Vi-
tiacensi abbate professionem vel obedientiam non exigeret: fratres vero Vi-
tiacenses sacros ordines ab eo susceperunt, si in canonice ordinatus esset, si
vero eos ordinare nollent, a quocumque canonice ordinato episcopo eos reci-
pere possint. Adhuc sunt haec apud Massiliam hoc anno praesidente Milone le-
gato, in praesentia Berardi Marticensis episcopi, qui tunc cum episcopis suis Lag-
duensis archiepiscopi domini Hugonis obois agebat, praesente etiam Norwardo
Eduensi episcopo, aliisque, scilicet, Gerardo Eboracensi seu Eboracensi archiepi-
scopo, Herberto Testordensi, Bertholdo Celsensi, & Pontio Belesii seu Bellicensi
episcopis: ex quibus tres illi Anglicani praefatos haud dubie ad invicendum
Anselmum qui tunc, ut mox vidimus, Lugdunum versabatur, in Galliam venerant.
Sane eos Anselmi abiectionem impatienter tolisse testantur (a) in epistola, quam
tunc ad eum scripserunt. Milonem vero, qui Cluniacensium negotiorum occa-
sione a Paschali pontifice missus in Gallias dicitur, jam antea legatum Urbani
in his partibus fuisse supra observatum est (b); idque discrete habet chronicum
Andegavense sancti Albini apud Labbeum (c); idem etiam, uti refert Hugo Fla-
vinciensis in chronico (d), Norwardum Eduensem episcopum, qui cum Mas-
siliis & Cluniaci comitatus est, cum Eduensis ecclesiae canonicis reconciliavit,
effecitque ut in urbem reciperetur. Quin & eodem procurante in capitulo Clu-
niacensi, ubi ejus causa agitata fuerat, uti episcopus fuleptus & acclamatus
est, facta aliquot ecclesiarum monasterio Cluniacensi ecclesiae. Quam autem so-
lens fuerit & invidius sinuacorum & flagitiosorum clericorum persecutor Mi-
lo, ex Marbodi verbis, quos in ejus jam demortui laudem exaravit, discimus,
quod, utpote qui etiam in novissima ejus auctoris opusculorum editione desideran-
ter, in appendice proferemus. Eodem anno Herbertus de Castellione, frater
Berardi episcopi Marticensis, praesente Hugone abbate, cum Henrico priore ma-
jore, Bernardo camerario, & Hugone cellerario, remittit malas consuetudines, quas
sancti salvii prope Alenianensis Cluniacensibus concessit.

(a) Marb., in
2. p. 171.
LIX.
5. Throde-
tico data al-
tera.

Hoc item anno Manassius Remorum archiepiscopus, sancti Theoderici monacho-
rum synodo consulere cupiens, quendam eis altaria donavit, providentissimam sol-
licitudinem satagens, ut illuc iam manibus depauperata pauperum terrenis precibus
seu beneficiis, ubi tempore sit profutura esset. Actum Remis hoc anno, regnan-
te Philippo rege Francorum anno XL. archiepiscopus autem domini Manassius anno VII.
His litteris post Manassium sponsa sunt signa Azenarii abbatis sancti Ramigii,
Hugonis Altrivillensis, Rodulphi Morsmensis, Richeri sancti Basoli, Jostani san-
cti Nicolai. & Richardi sancti Calocerci abbatum. Eadem chronice notum, non
Philippi regis, non Manassii archiepiscopi habentur in litteris authenticis Azena-
rii sancti Remigii abbatibus super controversis, quam de Viriliaco habebat cum
Guidone manassii. Caeteri milites filio fratre Manassii archiepiscopi, & cum Cicio
ipsum Guidonem filio, ejus proinde patruus erat idem archiepiscopus. In charta
eiusdem Manassii archiepiscopi, sancto Remigio conferenti altaria Taisnati &
Barionis anno MCIV. Philippi regis XLV. iidem abbates, qui supra, subscripsi in-
veniuntur praeter Burchardum abbatem sancti Basoli, qui Richero, & Emmonem,
abbatem sancti Calocerci, qui Richardo succederat. Ipso anno meritis Ingeran-
nus episcopus Laudunensis sancti Remigio altare Corbiniaci (f) consecravit. His lit-
tis

(f) Marb.
in 2. p. 121.
& sup.

teris apposita fuit post Ingelmannum signa Manasse archiepiscopi, & episcoporum Manasse Suffientensis, Hugonis Catalaunensis, Waldrici Noviomensis, Johannis Norimbergensis, Lamberti Atrabateniensis, & Huberti Silvanectensis; tum Abbatum Atzarii sancti Kemigii, Hugonis Altrivillensis, Rodulfi sancti Theoderici, & Godefridi Norwicensis.

Quod attinet ad Jorannum sancti Nicasii abbatem, is eodem eiecit anno Guidoni successit, ejusdem loci a puero monachus, & ex presposito creatus abbas. Eius tempore floruit apud Nicaianos regularis disciplina, et fides facient illius pietate & doctrina viri, Gaudisius, abbas primus sancti Theoderici, dein sancti Medardi, & postmodum episcopus Catalaunensis; Drogo abbas sancti Johannis, Laudunensis postea Cardinalis; Guillelmus sancti Theoderici post Gaudisium, abbas Simon ejus frater, abbas sancti Nicolai de Nemore, Arnulfus, alique. Omnes exemplo praecebat Jorannus abbas, qui demum abjecta pastoralis curae facina, ad Montis Dei Castellum secessisse memoratur. Quia vero de Guillelmo seu Willelmo a sancto Theoderico non semel recurret dicendi occasio, hic pauca de eo praemittenda sunt. Is Leodii nobili genere ortus, cum fratre suo Simone Remos Rodorum causa se contulit. Illic dum versaretur, comperta S. Nicasii monachorum religione, ambo ibidem monasticum institutum amplexi sunt: ubi tanta cum disciplina mores compulerunt, ut Guillelmus ad proximam sancti Theoderici, Simon ad sancti Nicolai de Nemore admississimum monasterium assumpti sint ut in consequentibus videbimus.

Apud Parisios in Prateni sancti Germani monasterio decessit hoc anno Isembardus abbas xv. kal. Augusti: ejus successor Rainaldus anno regiminis sui quatuor Romam profectus, monasterii privilegia a Paschali papa confirmari curavit. Roma reveris Rainaldus, a scribis magna cum calculatione recipitur, aggregatque Parisiensis ecclesiae canonicis, quibus huc Pratenis cenobii libertas infusa erat. His gratificari cupiens Guillelmus quidam ejusdem loci monachus, spe adipiscendi post Guilonem episcopatus a canonicis incensus, Rainaldo ubique mirae simplicitatis & innocencie viro, persuasit, ut ad sedandam eleri Parisiensis invidiam, cavendisque male, quae ex monasterio obvenire poterant, dignitate ecederet; quod ubi ab eo impetravit, ut erat magis apud suos auctoritatis, in Rainaldi locum succitit. Tum vero ille ad episcopatum pergens, benedictionem ab eo suscepit, eique professionem fecit, quod ubi relictis fratribus, redeuntis portas monasterii occluserant, & Rainaldum in pristinam dignitatem restituerunt. Sic homo ambitiosus & veripellis, dum simul duos insectatur lepores, neutram assecutus est. Rainaldo successit anno mxcv. Hugo ejus nominis primus, per quem libertas ecclesiae Pratenis restituta, ordo reformatus, & supra testis testis. Hic a Romanis pontificibus Callisto II. Innocentio item II. Lucio II. & Eugenio III. monasterii privilegia renovari curavit.

Crispiaci hoc item anno facta est sancti Arnulfi reliquiarum translatio e veteri theca in novam, auro argentoque decoratam, praesente Theobaldo Pontifaveriensi abbate, & Stephano sancti Arnulfi priore; qui translatio facta est v. kal. Octobris, ipso videlicet die, quo ejusdem martyris corpus a Radulfo comite illic advectum fuerat. Paschalis papa scribit Scepiano, quem a venerabili Hugone Cluniacensi abbate Crispiaci priorem institutum dicit, confirmatque pontifex monasterii fundationem a Galterio Ambiaore comite, ejusque conjuge Adela factam. Hugo anno mxcviii. prioris officio suegebatur, cum Henricus, filius Adeis commisisse donationes a genitrice factas approbat. Ymarus prior anno mxcxix. monasterii possessiones confirmari curat. Hic distinguendus videtur ab Ymaro, primo monacho sancti Martini a Campis, dein Caritatis priore, tum abbate Monasterii novi upud Pictavos, qui demum ab Innocentio II. cardinalis & episcopus Tulcanus creatus est. Ymaro Crispiaci priori successit Theobaldus, inde assumptus ad abbatiam Cluniacensem.

In Floriacensi monasterio Jofercianus (a) pia memorie abbat jam tum successerat Simon, cuius praefectura non admodum diuturna fuit. Mortuus est Jofercianus vi. idus Aprilis, sepultusque in claustrum, quem ob virtutes & merita Romanus ejus clarissime docet ejus epitaphium quod sic habet.

Nomen, firmo, manu, sermo, crux, scientia, virtus,

In Jofercando, Christo, fueris tuus.

Iste tui vixit, tua passor vultu rexit.

Dignus pro meritis solvere vincula regis.

Quis, vel quid fueris, Romano claruit orbi;

Quare fatus non eget eloquia.

Idus septenas Aprilis aprae tenebat,

Cum subest celsi dyadema celsa poli.

ANNO. CHR.
1103.

S. Nicasii ab.
bates de viis
illustris.

LX.
S. Germani
Prateni ab.
bates.

Crispiaci
prioris.

LXI.
Jofercianus
lib. acti abba.
succedit
Simon.
(a) P. Lép.
619.

ANN. CHA.
1107.
Cormaricus
allate reli-
quit.

Simo eo successore pontificem diploma hoc uno obtinuit, datam Brueventi, & concordiam inuit de quibusdam collatis cum Hugone Gregario milite, u. Philippo rege approbatam.

Hoc uno sacre quidam reliquit u. locis sanctis Cormaricum u. Guillelmo, cognomine Ludovico, ejus loci quondam monacho, allate perhibentur. Erat is u. castro Turonis proximo, quod Rupes vocatur, oriundus, qui factus Cormaricus monachus, emulorum exagitatione invidis, Constantinopolim abiit, ubi Alexio imperatori notus & carus evasit. Inde semel & iterum ad loca sacra profectus, plurimum ex eis reliquis retulit. Postmodum Salpinx civitatis in Apulia erectus episcopus, Cormaricum monasterii hunc immemor, sacras illas reliquias litas attulit, in his de ligno sanctis Graecis, quod per igem probavit, qui reliquis hunc mitti. sollemni ritu Cormarici suscepti sunt, xvi. kal. Augusti, die dominico, regnante Philippo, *Falcone junioris comitis Andegavorum, Rodulphi archiepiscopi Tarnani, qui fuit Francigena, Godefridi abbatis Cormarici.* Hic recens successit Malnardo, cujus titulum du sancti Brunonis obitu (a) lo. Appendice retulimus, quem Guidooi ulli perperam subditur. Guidooi successit Theobaldus, beati Leotherici patrueles.

(a) infra n.
39.

XXII.
Austro An-
geriacensi
succedit Hen-
ricus.

(b) Boly Com.
2. 15.

Et spectabant tunc temporis Cluniacensem consilia, ut quicumque monasteria reformarent, ea sibi subiugare conarentur, ita ut vel abbatibus titulo illi orderent, vel saltem abbates subiectos habere vellent. Quid ab eis erga Sirhensie sancti Burini, & Auriliorensis sancti Germani comobus adum sit, jam superius vidimus: nunc quid in Angeriacensi & sancti Cypriaci monasteria moliti sint, expendimus. Mortuo Austro Angeriaci abbate, ortu ulli (b) Cluniacenses inter & Angeriacenses de eligendo successore contentio. Henricum u. fuit abbatem volebant Cluniacensis, aut Angeriacenses rejiciebant. Ad componendam hanc litem coherere in Angeriacensi capitulum Ramnallus Santonenis episcopus, Arnaldus Budegalensis electus, necdum consecratus, & Wilhelmus Pictavenis comes cum Hugone Liziniacensi. Auditis utriusque partibus, in id demum conventum est, agere contra Pictaveni cum Santoneni episcopo, qui vicer Cluniacensi abbatem exquirere, ut Henricum sibi praefici fierent Angeriacensis, eo pacto, ut post cuius decessum integra penes eos remaneret libertas eligendi vel ex suo genio, vel ex Cluniaci successore, quae res Angeriacensibus placuit. Sic Henrici electio approbata est. Adum uno ab incarnatione Domini mccc. papa praesente Paschali, rege sequente Philippo cum Ludovico filio; quae chronica nota non docet, Ludovicum, qui Grossus a posteris dictus est, jam tunc cum patre regnasse, ut illa quoque instrumenta confirmant. Certe Ludovicus ipse ad Anselmum (c) archiepiscopum Cantuariensem anno sequente scribens, hunc titulum praefert, *Ludovicus Francorum rex dignatur.* Eundem regem tantum designatum dicit Ivo in epistola xxvii. & Sugerius in vita Ludovici Grossi; sed vide quod de eo inferius (d) taceamus.

Ludovicus
cum patre re-
gnat.

(c) Anselm.
lib. 2. c. 15.

(d) infra n.
61.

XXIII.
Bernardus
abbas de Cy-
priaci Cluni-
acensi sub-
jici tentatus.
(e) ibid. c. 20.

Verum longe gravior & diuturnior fuit Cluniacensem controversia de abbatis sancti Cypriaci apud Pictaves, quam sibi manscriptam esse concedebant Cluniacenses, quibus strenuissime resistit Bernardus, nuper abbas (e) ibidem institutus, Cluniacensibus inconsultis. Cum ille suamque abbatiam illis subijcere detestaretur, Paschalem papam adire Cluniacenses, utque ab eo obtinere, ut Bernardus vel abbatiam eis subijceret, vel abbatia cederet. Ille vero abbatem honorem abdicare noluit, quam ecclesiam suam indebita servituti subijcere. Erant in notis ad vitam beati illius Bernardi litterae pontificis, anno millesimo cccc. xvi. in quibus inter abbatem, quem Paschalis post Gregorium VII. ordinationi venerabilis Hugonis Cluniacensis commisit, sancti Cypriaci abbatem censetur. Neque his contentus Bernardus, ad Petrum Pictavenis episcopum oburgatorius scripsit litteras, quod Bernardum, illic *ex parte electum*, non obstantibus Romanae ecclesiae privilegio, consecrasset. Has litteras, quae breves sunt, ex ipso authentico hic referre juvat.

* Paschalis.
* Bern.

P. * episcopus, servus servorum Dei, dilectis fratri P. * Pictaveni episcopo, salutem & apostolicam benedictionem. Cum Romana ecclesia membro sit, membra, quod vestro capiti sterner contrariis. Neque enim ignoratis sancti Cypriaci monasterium per sancti episcopi dispensationem Cluniacensi monasterio esse commissum. Tu vero, si audiamus, abbatem illic ex parte electum adversus Romanam ecclesiam privilegia consecrasti. Unde precipimus, ut idem frater abbas officio careat, donec Cluniacensi abbas satisfecerit, & ecclesia ipsa juxta Romanas constitutiones in abbatibus Cluniacensi ordinatione persistat. De Malinensi quoque abbate precipimus, ut juxta domini Urbani praerogativam abbas Cluniacensi satisfecerit; alioquin videri, ut in pro ut sub apostolica inauguratione imperari, & ipsi indignum sentiant non esse.

Pontifice itaque auctoritate cessit Bernardus, & ad aptam solitudinem ex qua pia fraude abstractus fuerat, rediit. Tum Roberto de Ardesiello & Vitali de Mauritionio, sociis quondam suis, adiunctis, per vicos & castra nudi pedibus iacientes, verbum Dei predicare cepit, multoque errantes ad viam rectam reversioni. Inter hoc ad maritimas Northmannie partes profectus, in primis presbyteros exagitavit, quos publice uterque decere non pudebat, sed prius coram pueris data, se nunquam ab eorum, quas ducebant, consuetudine recessituros. Notus levis Bernardus sabbendus fuit labor, ut pravam illam consuetudinem emendaret, & quidam quidem ab ea abstraxit; at plerique indomiti ei service cōstituerunt. Quia etiam ipse presbyterorum concubinae vite illius insidias per conductus homines frueri non dubitavit. In his quidam archidiaconus Constantiensis, ejusdem criminis reus, cum magno presbyterorum & clericorum comitatu vitam Dei adortus est, fescitatus, cui ipse, qui monachos, adeoque mundo mortuus esset, viventibus predicaret? Ad hec ille teposuit, predicatoris vitis mortuus esse debere, ut per austeritatem mortificationis perveniret ad hunc in peccatis & viciis possit castigare, & castigatus sibi conformis efficiere. Itaque quis sum monachus, inquit, & mundo mortuus, non mihi seculari predicandi suaserat, sed multa melius confessor. Alii aliisque dictis populo acclamante, & ipse archidiaconus cedere compulsus, animi ferocitatem & arrogantiam deposuit, & presbyteros eorumque axes ab inferenda vite Dei laetitia compescuit.

Tunc tempore Bernardus vicecomes Regule opido pagi Burdegaleusis insulitum teloneum imponere molitus est. Ut ab hac injuria desisteret, multis precibus apud eum egi Raimundus Regule prior; at ubi nihil obtinere, ad Wilhelmum Pictavorum comitem & Aquitanie ducem gressus hac de re detulit: comes vero eam compulsi ad satisfactionem, quam ille apud portum, qui *Rivassum* * dicitur, sponte, presentibus Vasconie principibus, Alphonso scilicet comite de Tolosa, aliisque, necnon Girardo Aginensii episcopo, & Stephano, qui tunc in loco prelati *Vestra* fide preerat. Id factum dicitur anno ab incarnatione Domini MCIII. Philippo rege Francorum superstiti, Ludovico tamen filio suo, indultu & gratia memoranda jure, Francia tamen obtinente; qui locus id discrete confirmat, quod pagus ante (a) de Ludovici regno cum patre diximus. Eius rei chartam scrutuli Bellus (b) ad annum sequentem, quam hoc anno datum lego in exemplo, quod pones me habeo. Sed id parum interest.

Exiit in pago Ratenico castrum Seveiracum * ad cujus plagam nostralem u quodam nobili ac prepotenti viro, nomine Guidone, in honorem Salvatoris u beatissime Virginis Mariæ conditum est puerile monasterium, in quo duas filias suas virgines obtulit Deo. Harum nam major Adalburgis ejus loci prima fuit abbatissa, cui altera successit. Post tres alios abbatissas, cum nulli regendo cœnobio idonei invenirentur, jamque locus ille ob inhabitantiumordes malis esset opulentis, ejusdem castri dominus, Diodatus nomine, cum Wilhelmo sancti Theodisfredi abbati emendandum & in melius reformandum commisit, assensiente uxore Ermengarde cum filiis suis, Ademaro quoque Ratenensii episcopo probante, & Richardo comite cum fratre suo Gilberto. Adfuerunt etiam ejus loci moniales, quibus ad alii ejusdem pagi loca translatis, monachi ibidem stabiliti sunt. Aetiam hoc anno, mense Martio.

Eodem tempore Bego abbas Concheni apud Ratenos monasterio sanctæ Fidis præsidebat, cui Hago Lugdunensis archiepiscopus, ecclesias sanctæ Fidis de Castelleto, & sancti Victoris, quarum onam ab altera Ligeris fluvius dividit, sub anno eorum contulit. Hic est Bego abbas, qui hoc anno Conchenis abbatissam claustrum edificavit, ut fidem facit inscriptio, quam Johannes de Mera (c) cum predictæ donationis instrumento retulit.

Montis Olivæ monasterium diocesis Carcassonenis vix situm est nomina, primus sancti Johannis in castro Malast, dein Vallis-Sigerii, postremo tandem Montis-Olivæ appellatum. Ei præerat hoc tempore Petrus abbas, qui item habuit eum quodam Guilhelmo de quadam sancti Petri ecclesia, in qua corpus sancti Godierici jacere dicitur: sed eam tandem idem Guillelmus cum filia sua Adelaide monasterio cessit, acceptis quadraginta solidis denariis moneta Carcassonenis. In littera hac de re editis Guillelmus, cuius filia Adelaide abbatissæ donavit & dimisit illam ecclesiam *Tempore Dni & sancti Johanni-Baptista monasterium Vallis-Sigerii, & ad Petrum abbatem*. Facta hac de re charta kalendis Novembrii, viginti Philippi Regis, cuius subscripsit Raimundus episcopus, scilicet Carcassonenis, cujus præinde pontificatus ad Philippum regis principatum revocandas est. Haud scio an is sit Petrus, ex abbate Montis-Olivæ scilicet loci episcopus, de quo ita legitur in octologo: *kal. Septembris obiit Petrus episcopus*.

ANN. CHR.
1103.
LXIV.
Abbas ab-
baga prædi-
cationis insi-
dit.

LXV.
Regis in-
stibus tel-
oneum remi-
sam.
* al. *Tivras*.
ponum.

(a) supra
a. 1103.
(b) *Bely Com.*
p. 114.

LXVI.
Severici mo-
nasterium.
* *Seveirac*.

Bego Con-
chenis abbas.

(c) *La Mera*,
p. 118.

LXVII.
Montis-Olivæ
varia nomina
& abbatissæ.

Petrus ab-
bas episcopus.

ANN. CHR.
1193.

par, qui fuit abbas ipsius monasterii. Petrus abbas jam subrogatus erat anno MCVI. Berengerius, cujus tempore Arnaldus-Raimundi, ejusque conjux Garfandis bovarum suum, id est quiddam habebant, in villa sancti Godefrici & apud Ursangium confecerunt *Domino Deo & sancta Johanna-Baptista monasterii Vallis-Sigeris, fuit abbas.* Berengerius monachusque ejus socii cum *Sua* fuit Petrus, quem tradidit ad monachi habitum suscipiendum, ibidemque Deo servandus. Adhuc anno MCXII. kalendis Maii. Post Bernardum, qui Berengerio succedit, obitus est abbas Montis-Olivis series usque ad seculum XII. quo tempore plerique ejus abbates ex illius provincie familiis eidem loco perfuncti.

LXVIII.
Tunciensis
monasterii
fuit dona-
tiones.

Hoc ipso anno Aimericus vicecomes Narbonensis monasterio sancti Pontii Tomariensem, quod a domno Pontio comite Tolosano, Aquitanorum duce ac pisa-ter, in hodoiem Salvatoris, bazar Mariæ & sancti Pontii constructum dicit, uni-versas ejus possessiones, que in furtitionis locis sitæ erant, confirmat. Ad hæc assensiente uxore sua Marialde cum filiis suis, alodium in parochia sancti Saturnini de Bisazo tradidit eidem monasterio, cui tunc Petrus abbas præerat, pro anima patris sui Bernardi, avi Berengarii & Petri Berengarii *etiam* seu patris sui, & pro filio suo Almarico, quem eidem abbati offerrebat, ut illic monachus fieret; quæ donatio facta legitur anno ab incarnatione Domini MCXII. & quidam *et. kal. Maii feria quinta*, regnante Philippo Francorum rege; ubi legendum *feria quarta*, cum illo anno 10 tertium kalendis Maii incidebat. Subscribitur cum Aimetico viceco-mite, Marialde ejus conjugi ac filiis, Bertrandus archiepiscopus Narbonensis, Ber-nardus vicecomes de Minerva & Petrus ejus filius, aliique. Eadem Marialde mul-ty post, id est anno MCXII. ipsimet Petrus donat ecclesiam de Casna, quam cave confusus cum monasterio Cautens. Ille Petrus abbas, eo nomine Iccundus, Prioris successerat anno MCXVIII. Raymundum sortitus successorem, hanc fuit ex proximum.

LXIX.
Petrus ar-
chiepiscopus
Aquisgran-

Sub id tempus Petrus monachus sancti Victoris, Josfredi Massilie vicecomitis ex Riscande filius, Aicardi Arelatensis pontificis frater, ad Aquisgranensem archiepis-copatum sublevarur, anno sequenti a Palchali summo pontifice pallio donatus, qui eodem anno donationes, sancto Victori, 10 Aquisgranensi pago factas, Richardo abbati confirmavit. Is Aquisgranensem ecclesiam rexit ad annum MCXVIII. cum Fulco ei suc-cessit, qui Gniogem Forcalariensem comitem ob abbatem Montis majoris cor-nobio castrum Pertusum excommunicavit, & ad restitutionem compulsi.

Savinien-
sem contro-
versia.

Tunc etiam gravis controversia inter Pontium Saviniensem abbatem & ec-clesiam Lugdunensem hac occasione orta est. Olim Savinienses parochianum quendam habuerat, litem de Bulliaco appellatum, qui cometerium quoddam, eis inquit abtulerat, sed facti posuissent demum restituerat. Post hæc Stephanus de Varenis, ejus gener, non modo cometerium illud denuo invasit, sed etiam munitionem haud longe a monasterio extruxit, & ex ea ejus colonos vexare cepit, immo & 10 monachos in vicina cella degentes expulsi. Cum longius pro-cederet rixa, Hugo Lugdunensis archiepiscopus se mediatorem interposuit, ac mu-nitionem Pontio abbati reddendam censuit. Archiepiscopi judicio acquiescere vi-sus est Stephanus, sed fraudulenter; nam in ipsa munitione cum armatis homini-bus perstabat, & monasterii homines minia & injuriis afflicti ad pugnam provo-cate non cessabat. Cum res ita haberet, abbas amicorum consilio viam vi repelle-re statuit, ac demum munitionem evortit. Ea re commotus archiepiscopus, ab-batem & monachos excommunicavit, & eorum ecclesiis interdictum supplicis, ob-sides insuper ab eis accepit, dum scilicet munitionem instaurasset. Querelis hæc de re ad Palchalem delatis, pontifex, supplicio archiepiscopi nomine, Lugdunen-sis capituli canonicos increpavit, castelli destructionem probavit, obides monachis restitui jussit, & seneceoriam Matifoniensis episcopi ad concordiam faciendam letam tenere precepit, ut videtur licet in ipsius Palchalis decreto, quod 10 Appendice referemus. Incertum quo anno decesserit Pontius abbas, qui græda superiorum abbatum describi curavit, ut in Appendice videte licet. Ejus obitus notatur vi. idus Maii. Nihil abbas ei successisse videtur.

LXX.
Lirrensis
clades.

Ad hoc tempus revocanda est clades Lirrensis inflicta monasterio u barbaris py-rata, haud dubie Sarracenis, qui monasterium penitus everterunt, plurimique monachorum gladio percussorunt. Ejus rei testem habemus osium Hildebertum in epistola XCV. ad Hagonem Clunicensem abbatem, cujus precibus acceptum re-ferret, quod in reditu ex urbe Roma dispositus ubi insidias, & illorum barbarorum manus effugisset. *It. inquit, catholice religionis expertis & hostes, in isle-ram venit Hincerti sacratissimo die pentecostes se mittit navibus delatis sunt. Ille, ad fundamenta monasteria penitus everto, plurimū monachorum gladio percussit occide-runt: reliqui, & latibuli, & turres proxima consilium. Eadem die de præfata tu-*

sla

fela felix me ventus exasperat; & ita ex ipsis pane leonum faucibus avulsus, anspice cursu Magadanum navigavit. Hac ideo, sanctissime pater, exposui, ne quis ignoret, quantis oratione vestra veraciter creptam me conficatur. Habeo igitur atque ego vestra gratia religioni, cupis fuisse, quasi rem aram, jam dudum complecti effem, si consuleris papa pontificis onus amolari permiffis.

Ex his intelligitur, Hildebertum pontificatum abdicare voluisse, & Cluniacum secedere: sed papam hac de re consultum non permisit; tam subdit: *ille dum me remisit ad laborem, tepidit gloriam: non illi imparet Dominus. Interim in una altera tuorum sperabo, donec educat de lacu miseria & de laeo factis, equos dicam: Ecce venit et factum voluntatem tuam, Deus meus; quibus verbis innuit, idem objilio minus propolium animo suo habuisse. In fine epistolam ita concludit: De cetero redundantes opera est, super Andacensis episcopo, tunc scilicet beati Benedicti, vos rogare, cujus affectus, & singularis est in universis, & universis in singulari. Id intelligendum de Gaufrido de Meduna, qui, dimisso episcopatu, anno imperio Cluniaci monachus factus est. Notandum est tirasus vocabulum, quod argumento est Gaufridum tunc tironem seu novitium fuisse: cum hac epistola scripta est. Eius epitaphium composuit Marbodius episcopus Redonensis. E lectus in ejus locum Rainaldus de Martinaco, cujus electionem alii probarunt, alii improbarunt. Ex his unus fuit Goffridus (a) Vindocinensis abbas, hac maxime ratione, quod Stephano decano, aliquo in visis, arreptus fuisset a vulgo; quod perniciose seditioni deputat Goffridus, atque Hildebertum vizum religioni, tum, qui post metropolitani in provincia primus est episcopus, ab ejus consecratione recessisse. Ex altera parte stetit Marbodius Redonensis episcopus; & agitata Romæ hac causa, Rainaldi tandem obtinuit alectio.*

Quod attinet ad Lerinensem illam cladem, nulla ejus mentio apud Vincentium Baralem, nisi forte id intelligatur de illa eversione, quæ Aldeberto (b) abbate, ejus nominis primo, facta dicitur, quam Baralis negat. Quamvis hoc referendum sit Honorio II. (c) litteræ ad omnes fideles, quos hortatur pontifex ad superias Lerinensibus ferendas ad construendam contra Sarracenorum imperum maiorem, exponens labores persecutionis, damna & pericula, quæ religio sustinet Lerinensi monasterio sancti Mauri longo tempore (d) Sarracenis tyrannide (e) supra passus fuit. Tunc Lerino præerat Pontius abbas, cognomento Fortis, successit Aldebertus, cujus nominis secundus, cujus obitum anno superiori retulimus.

Dum Vindocinensi sancti Mauri parthenoni præfuit Girberga abbatissa, nobilis quedam femina ejus propinqua, Richildis nomine, apud Arelarem nupta erat. Hinc orbatâ viro, natali soli & amicorum studio patriam repetit, in primis Girberga abbatissæ amore, cujus in monasterio non pauci diebus habitavit. Interim secundis nuptiis animum adiecit: sed cum multam illi basilicæ reverentiam, tum propter suffragia sanctorum, quorum corpora ibidem requiescunt, tum propter inhabitantium religionem haberet, placuit ipsi, ut de se ipsa potius, quam de rebus ceteris & aliis vultum Dei & sancti Mauri solveret. Ad altare igitur sancti Mauri, pectus quam secundo nubere disposuerat, accedit, sequi ipsam de liberis ex se nascituros Deo & sancto Mauro votis, ex lege, ut unaquaque, postea annuum censum ad altare sancti Mauri offerret, mas quidem denarios duos, femina tres obolos. Ita pia illa matrona statuit edito hac de re instrumento anno MCIII. præfidente Vindocinensi cathedra venerabili Theoderico episcopo præfite, præfata abbatissa Cyrb. & Petro ejusdem ecclesiæ advocato, & Milone, cat. mabro debet. Verum non coherent hæc chronologica notæ; nam prædicto anno ecclesiæ Vindocinensi præfidebat Richerus, successit Theodericus, qui anno MCC. decessit, idcirco quædam ecclesiæ dederet Alix abbatissa, quæ forte Girbergam præcederat, in his postremis litteris; quæ sunt absque chronici notis, Theodericus sancti Johannis monasterium vocat, & Hieronymo episcopo dea memoria prædecessore suo incensum & exaltatum, ubi corpus sancti hanc confessionis permittit adornatum quiescat mercede. Girberga abbatissæ successit Ida, cujus tempore id est anno MCCXV. Henricus episcopus ratum habuit compromissum, factum inter Masouffem abbatem sancti Pauli & conventum sancti Mauri de cursu Scantini rivuli, qui ad utrumque locum infuit.

Mediolani in basilica Ambrosiana post Heribertum abbatem locum tenuit Johannes, qui hoc anno privilegium a Paschali (e) obtinuit, quo propter amorem sancti Ambrosii & sanctorum Gervasii & Protasii, quorum honori dicarus est locus, Johannes abbati confirmat usum dalmaticæ, sandaliorum, & chirothecæ, tum, atque facultatem secundi tintinabulum capellæ, necnon dominium totius ecclesiæ post archiepiscopum, multaque alia, quæ in pontificis litteris recensentur, quarum chronica notæ non bene simul conveniunt. In his litteris

Annal. Berol. Tom. I.

111

con-

ANN. CHR.
1109.

Hildebertus
episc. esse
Cluniaci mon-
achus.

(a) Goffrid.
Abbas. q. 111.
(b) Goffrid.
(c) Ibid. p.
1109.

LXXI.
S. Mauri Vin-
docinensi ab-
batissæ.

LXXII.
Anselmus
abbas. ab-
bas. q. 111.
(e) Paricell.
p. 109.

ANN. CHR.
1003.

(2) *id.* p.
346.

Vallumbro-
seensis Ma-
thildis comi-
tiss.
(3) *Ital. sac.*
m. 3. p. 394.
& 797.

LXXIII.
Gebehardus
Constantie
episcopus
pallus.
a Petriban-
sis.

LXXIV.
Erchemboldus
abbas & abbi
indultu privi-
legia.
(4) *id.* p.
343.

(4) *id.*

confirma ecclesiam sancti Augustini cum parochia sui pertinenti; quam Paricellus haud aliam esse putat ab ea, in qua sanctum Augustinum a beato Ambrosio baptizatum fuisse tradunt, eo scilicet in loco, ubi in hanc usque diem videtur sacellum sancto Augustino inscriptum, quod quinquaginta circiter passibus distat a basilica Ambrosiana. Nos multo post Johanni abbati sanctus Gallelinus, qui ob mercedem Grossolanis & Jondani, qui de schlesio episcopo contradebant, didicimus, & de illis locum deferat, & ad Taurinensem S. Solutoris (2) monasterium se recepisse, eademque praefuit, alterum Johannem in Ambrosiano fortiter succedisse.

Hoc item anno Mathildis comitissa illustris duo sunt pietatis documenta dedit pro monachis Vallumbrosanis, quorum florentem religionem laudat, illorum assiduitate sua evocat contra vexatores, ac beneficium aget. In primis dignum esse ait (3) circa universas Dei ecclesias summa venerationis studium ac omnibus exhiberi, sed tanto singularius erga eas, in quibus religio virorem personam coconvenerat, quanto credimus eorum orationibus patrocinia posse nobis singularia suffragari. Cum itaque sui ditionis intrando provincias comperisset, venerabiles congregationes monasterii Vallumbrosae a quibusdam subditis suis vexari & proculcari, & sanctissima loca, quam pen ceteris religione fulgebant, & laudabilem sanctitatis famam redolebant, ab iniquis hominibus iniuriis, atque id deinceps ne fiat distincte prohibet. Actum in palatio Florentino non XIII. kal. Decembris. Subscribunt Petrus Pistoriensis episcopus, Guido comes, ejusque filius cognominis Guerra vocatus, Pagano Romanae ecclesiae cardinalis, & alii. Ad hac omnes illius congregationis possessiones confirmat, maxime eorum, qui in sancto loco illic, & qui sancta illa congregatio nomen accepit, convenerunt, & quique qui in posterum eo conventui essent, ad retinendam monasticam religionem & vitam constantem, sancta memoria domini Johannis abbatis majoris, qui universa sancta congregationis istius bonis insuper de ordinato fuit, & secundum dispensationem & ordinationem domini Bernardi de sancta Romana ecclesia cardinalis, qui universa sancta congregationis istius inquit, praefuit videtur, & Theoderici praefuit, qui ab eodem Bernardo habuit, & ab universa Vallumbrosana congregatione in regimine istius congregationis ordinatus est. Actum in monasterio sancti Salvatoris Aretino. His litteris appositum est signum Galdonis comitis, qui scribere nesciebat.

Hoc ipso anno Gebhardus Constantiensis ad Rhenum Episcopus & nostris fide sua expellitur, intraso in ejus locum in schismatico Arnolfo, seu Arnoldo, sancti Galli monacho, fratre Heinrici comitis de Sancto Monte, agente Vodalrico seu Udalrico abbate sancti Galli, qui Heinrici imperatoris partes, ut alias diamus, sostabat. Tunc suburbanus sancti Petri * abbas erat Theodericus, in Gebhardum optime affectus, qui multas ab Heinrico comite instrui fratre iurias passus est, quod legitimo pallori constanter adhaerere. Sed tandem resistens in eadem ab Heinrico V. Gebhardus, illas Theoderico, ejusque monasterio injurias compensavit. Superstes fuit ad annos septem optinus praefat, legati dignitate ab Urbano honoratus, mortuus anno MCI. cum illi ecclesiae annis viginisepem per multas tribulationes praefuisset, ut in chronico Constantiensis legitur. Udalricus ejus successor, quod episcopalis honoris insignis ab Heinrico V. accepisset, consecrationem obtinere non potuit a Paschali papa, ad quem Theodericus abbas non senel ejus rei causa missus est. Curavit nihil minus, ut Conradus ejusdem sedis episcopus, praefectus sancti Petri monasterii auctor in sanctorum numerum referretur, & Brigantium monasterium, quod Ruodolfus comes ejus consanguineus fundaverat, consecravat. Udalricus alter, prioris successor, abdicata dignitate, monachos in sancti Blasii monasterio sedas est.

In superioribus (2) actum de origine Schitenus monasterii, quod ob varias sedes varia nomina sortitum est. Secunda ejus sedes fuit apud Vilsacum, quo nomine Paschalis papa Erchemboldo abbati venerabili monasterii sancti Martini, quod in loco Vilsacae situm est, apostolicae rutilae privilegium indultit cum libera eligendi abbatum facultate. Datum Besaventii 21. kal. Decembris hoc anno, indictione 22. Idem pontifex nono sequenti consimile aliud privilegium concedit eidem Erchemboldo Vilsacensis abbati, quae altera sedes est monasterii (4) ut alias observavimus. Supervenit ad annum MCXI. Erchemboldus seu Erchemboldus abbas post annos quatuordecim praefectus: cui successit Bruno, vir nobilissimus, filius scilicet matertera Heinrici imperatoris, quem Brunonem vetus chronographus Schirensis a beato Wilhelmo abbate ad huc superius missum perpetuum dicit. Is in secunda monasterii sede mori dicta per octo annos sedisse numeratur, sub quo tertia deum custodia in Schiesem facta est, ubi eodem annos perstitit.

Iam veniendum est ad annum millesimum centesimum quartum, quo Richardus Albanensis episcopus a Paschali in Galliam missus est ad imperiendam Philippi regi absolutionem, quam postulabat. Primum omnium concilium habuit legatus apud Trekas, cujus mentionem facit Ivo episcopus in epistola ad ipsum Richardum, alique: sed quo præcite tempore hoc concilium celebratum sit, docet nos diplomæ Hugonis Campanie comitis pro Molisimensi cenobio, cui donationem S. Walburgis ecclesie, anno superiori factam, in eodem concilio confirmavit. Episcoporum quoque, qui eidem concilio interfuerunt, plerique nomina uti & abbatum dissimulata ex eodem diplomate, cujus hæc verba. *Acta sunt hæc apud Trekas v. idus Aprilis, anno ab incarnatione Domini millesimo centesimo quarto, Indictione XII. Epacta XXII. concurrens v. in sede Romana vocem apostolicam gerente, domno papa Paschali, Richardo Albanensi episcopo, apostolica sedis legato, de negotiis ecclesiasticis in generali concilio Trekis tractante, Philippo episcopo eidem ecclesie presidente, Francorum regnum Philippo & filia ejus Ludovico regente, Hugone comite filio Theobaudi Campanie comitatus Dei gratia revinente: cujus largitione præscriptarum verum donatio concessa, auctoritate corroborata, petitione in ecclesia Trecenti coram omni synodo recitata, a prefato Richardo cardinali approbata, & a confidentibus archiepiscopis, episcopis, abbatibus collaudata, immo sum clericorum, quam laicorum judicio esse generaliter confirmata; de quibus aliquos nominamus, quod corroboratum hujus cartula hic scribendis judicabimus. Dabitur archiepiscopis Semensis, Rudolphus Turonensis; loci episcopis Gerontensis, Humbaudus Autissiodorensis, Herodius Niorenensis, Marbadus Rebaudensis, Robertus Lingonensis, Norjandus Eboracensis, Hugo Catalaunensis, Philippus Trecentis, & clerici ejus... Abbatibus interfuerunt, domnus Robertus primus Molisimensis cenobii abbas, Hilgildus Majoris monasterii abbas, Lambertus Pulariensis, Rudolphus S. Petri Isidori Lemovicis, Otto Adrenensis. Laborum nomina hic prætereo, que in Appendice videre licet, ubi hoc diplomæ integrum referemus.*

Post concilium Hugo comes Molisimum profectus est cum Guillelmo comite Nivernensi, ibidemque sollemni pompa exceptus a Roberio, cui alteram partem villæ Raminiaci, cujus unam partem jam dederat, liberaliter contulit; que omnia anno MCXVII. rata habuit, cum Jerosolymam profecturus esset. Eandem Raminiaci donationem Adela Blesensis comitissa, Stephani comitis conjux, Roberio abbati apud Sparnacum, & postmodum cum filiis suis, Guillelmo & Theobaldo & Stephano, apud Columbergium confirmavit.

Inter ea vacabat Ambianensis sedes post Gervini scilicet episcopi abdicationem, qui rebus adversis vexatus, dimissa dignitate ad Majus-monasterium secesserat, muneris haud bene græpi penitentiam adurus. Post ejus discessum, præmissis jejuniis ac precibus, de eligendo successore actum est. Tandem electus Godefridus Novigenti in pago Parisiensi abbas, cujus sanctitatis fama illes oas penetraverat. Probatæ ejus electio a Philippo rege, cui jam dudum Godefridus pro sua sanctitate acceptissimus erat. His multis suffragiis Ambianorum legati ad Trecenti pergent concilium, cui Godefridus ipse aderat, eamque a clero & populo electum, rege quoque assente, referunt. Placuit omnibus hæc electio, præterquam ipsi Godefrido, qui fugam meditabatur. Verum interceptus a Richardo cardinele & episcopo in medium adducitur, & ab omnibus Ambianorum episcopis acclamatur. Hæc Nicolaus monachus in ejus vita. Rem paulo aliter refert Guibertus (a) Godefridum, cum sedes Ambianensis vicinio vacasset, ut eret in rebus gerendis vestissimus, procuratorem factum fuisse cujusdam illius urbis archidiaconi, cujus electioni quidam e clero & populo suffragantur: sed cum alteri id petierit, ipsum expetitur fuisse; & cum ab omnibus, etiam ab illis, qui ipsi præerant, pontificibus, veluti totius religionis speculum, spectaretur, repente ad id, quod utrum affectabat, an verebatur, novit Deus, emerisse. Verum hæc Guiberti suspitione nonnihil meliori redolet, uti & quod addit ad insinuandam lectionis suspitionem affectari a Godefrido episcopetis, sumto inde argumento, quod ejus initia solita plebs laudis fuerint; cui extrema nequaquam responderent, cujus rei contrarium ex Godefridi factis, etiam postremis facile eritior.

Post hæc Trecenti Novigentum revertit Godefridus, tempus consecrationis sue, & reditum Manassæ archiepiscopi, qui & ipse Trecenti concilio interfuerat, plurimque consecraturus erat, præstolaturus. Abbatibus & Novigento vix duobus millibus vicinis, Gueinacis * vocabulo, ubi residebat pia matrona, Emma nomine, castissimam vitam & pia operibus exercitiam ducenti que Godefridi concilia regi consecraverat. Hæc fuit enim ejus abdicatio fieri impatiens, Deum precatus est, ut se ante ejus discessum & vita eriperet, quo a viro Dei sepultura mandaretur.

Annal. Bened. Tom. V.

lii 2

Ed.

ANN. CHR.
1104.
LXXV.
Trecenti.

LXXVI.
Godefridus
abbas electus
episcopus
Ambianensis.

(a) Godefridus.
Hic, de vita
sua.

LXXVII.
Novigenti
vicinis.
Emma
Gueinacis.

ANN. CHR.
1104.Consecratio
episcopatus.

(c) ibid.

LXXVIII.

Guibertus
abbas N. vi-
genti.

(b) ibid. c. 3.

(c) ib. lib.
c. 10.

LXXIX.

8. Petri. V. vi
privilegium
adventum.

Fatum est ut petierat. Mox e febre decumbens, morbo levalescente a Godefrido con-
secratus, *sacramente domine* ex eius percipit manum, tum moritur, & in ipso mo-
nasterio ab eodem honorifice humatur.

Interim Remos reversus est Manassus atchiepiscopus, & moxque a proceribus Am-
bianorum Godefridus illuc perducitur. Magus eo totius regionis episcoporum
fit concursus, in quibus erat Lambertus Atrebatensis, & Johannes Motierensis.
Constitit, pietate & eruditione insignes, Godefrido in primis addicti. Dum ille con-
secraretur, atque de morte capituli eius imponderet evangelium codex, eo ex-
plicato statim occurrit ex Luca hic versus: *Elisabeth impletum est tempus parien-
di, & peperit filium*; quod ab omnibus non casu, sed celesti quodam indicio fa-
ctum creditum est. Ut enim Johannes Baptista, sic Godefridus matrem habuit E-
lisabetham, decem annis sterilem & senescentem, & ut ille, viam Domino pa-
ravit. Peracta consecratione novus præsul Ambianorum profecit; adventanti urbs
tota obviam reit. Ubi ad beati Acheoli martyris adem extramuram pervenit,
et jumento desiluit, & per asperissimam viam, stipantibus hinc inde Lambertus
& Johanne mox dictis episcopis, ad beati Firmini martyris ecclesiam nudis pedibus
processit; ubi concionem habuit, cui qui presentes adfuerat testari sunt, namque
se a quoquam tam divina, tam sublimia audivisse. Et te quidem vera Godefridi exi-
mii laudis erat ipso Guiberto (c) testante, ejus tempore homines Novigento la-
tius sua impendisse, quam filii eorum ipsi Guiberto bona verba impenderent. Idem
asserit Godefridum in prima illa concione professum fuisse, se ardua semper so-
litarum. Certe, ut scribit Nicolaus, pius fidei suis inditum stu-
diis, ita ut etiam tacente lingua, motibus & exemplis eos erudiret. Eadem illi, quæ
ante, modestis, non cultior aut pretiosior habitus. Monastico cucullo indutus,
pallio non valde ambizioso operiret eam. Ad mensam quotidie tredecim pauperes
adhibebat, cum pedes eorum prius lavisset. Denique orphanorum & miserorum
maxima illi cura erat. Ad missa sacrificium, quod quotidie celebrabat, vulgum
angelicum cum summa gravitate præferebat, quam angelici iidem puritas com-
munebat. Primo sue ordinationis anno ecclesiam sanctorum Viti & Modesti
de Ligniaco contulit monachis sancti Martini a Campis, ad supplenda eorum neces-
saria. *Alum in ecclesia Ambianensi anno octavo dominica incarnationis, indictione*
xti. regis Francorum Philippo, duci exierat filio sui Ludovico, consule Ambianensi
Episcopo, episcopus Godefridus anno prima.

Godefrido itaque ad Ambianensem ecclesiam transito, in abbatem locum electus
est Guibertus, ejus loci monachis antea, nisi forte ex fama, peritus incognitus;
quod oculo suo ambitu, immo se minime conscio, nulla propinquorum suorum sol-
licitatione factum ipse (b) asserit. Ipso die quo illic susceptus est, quidam ex eis
monachis eventum curiosus conjector, cum obviam novo abbati procederetur,
textum evangelii de indelictis super altare eo consilio posuit, ut quod in capi-
tulum oculos prius deligeret Guibertus, pro ejus prædictura auspicio esset. Er-
rat autem liber, inquit manus scriptus, non paginus, sed columnis. Aperto ita-
que libro in columnæ tertie medium ille evojecit oculos, ubi locus sic habebat:
Luxerna corporis tui est oculus; quod conjector ille postmodum Guiberto retulit;
& eam ad mentem suam bene successisse dixit. Guibertus veto Deum contestatur,
se, quamvis peccatis foeditum, tamen inter adversa, quæ a suis passus est, sem-
per bonam erga eos voluntatem habuisse, & de eorum profectu & salute per-
petuum sollicitum fuisse. Tempus porro quo susceptus est, ipse indicat: *Erat autem*
dominica prælo m. de, cum sabbato legimus, scilicet, apprehendit vir fratrem suum,
domesticum patris sui &c. quod id vigiliis nocturnis feria quinta dominicæ
primæ Adventus legitur; quæ occasione Guibertos sermone de hoc capitulo ad
fratres habuit. Quo animo ad abbatialem dignitatem accessisset, ipse multis ad
Drum suis sermonibus (c) exponit in hac aliisque verbis: *Tu sis, tertium re-*
namque præcogitor, quæ tale quod nullatenus efflueret; respici tamen non repro-
bata sed volentem; teque præcogitaverat exorabam, ut sic immunit a cupiditate,
quævis & venientium, & quod immode extimescerem quæ non subirem; nec, ut
quæ fragilis, ex mei refutaretur deficiem. Non te laudat, Deus meus, quæ agre
tulerit mater mea delictorum quæ videbatur honoris, sibi enim insulari murtis;
nec mihi quæpiam tale contigisse volebat, in quo periculum atavis adhiberit me-
ritibus; præsertim cum ignarus rerum forensium penitus essem, nimium quæ solis li-
teris quondam intentus nullatenus diffidere crevissem. Adidit matrem bona & ma-
li sui eventus, quæ tam, cum hæc scriberet, experiebatur, prædixisse.

Prædicto Trecenti concilio interfuit Arnaldus abbas sancti Petri apud Senonas,
qui monasterii sui privilegii confirmationem a patribus obtinuit, & Guibertum
docuam cellis Mauriacensis, Casa Dei monachum, præceptis suis inobedientem
&

& rebellem deponi fecit, & Petrum de Sancto-Balderto e suis in ejus locum substituit. Hinc ex Clarii monachi chronico, in quo prædictum concilium recte v. kal. Aprilis habitum dicitur, uti (a) superius notatum est: sed in anno erratum. Neque enim anno mcv. ut ibi legitur, sed anno precedente celebratum est. Similia error in eodem chronico, ubi Arnaldus abbas anno mcv. Romam petiisse dicitur, & privilegium de omnibus monasteriis sui rebus impetrasse rv. idus Novembris a Paschali papa, ibique invenisse Richardum (legendum Anselmum) archiepiscopum Cantuariensem, quem anno mcviii. Romæ exstitisse, & sequenti anno Lugdunum reversum fuisse ex dictis constat. In reditu e concilio Arnaldus abbas a Robertis, ut vocabant, militibus, infansu Petri-Armarii militis, qui locum cellæ Mauriacensis consuetudines imponebat, comprehensus, retrusque in carcerem in castris pagi Lemovicini Ventaduro, demum a Petro Claramontensi episcopo liberatus est.

Gualtero (b) abbati Ferrariensi successit est Orgerius hoc anno, quo et Paschalis papa apostolicæ tutee privilegium indultit, datum Laterani rvi. idus Novembris, indictione xii. pontificatus anno v. In hoc diplomate monasterium Ferrariense a quodam sanctæ memoriæ duce Wandeiberto antiquitas conditum & dotatum fuisse dicitur. Inter alias vero ejus possessiones fit mentio de cella S. Jadoci, quæ ad Ferrarienses etiam tunc pertinuisset dicitur: de qua nulla deinceps mentio in Ferrariensibus monumentis. Orgerio abbati successerat Henricus anno mxcviii. seu potius mxcviii. quo Ludovicus Crassus Ferrariensibus apud Lothacum * confirmat omnes immunitates, quas Philippus ejus pater eis concesserat. Eisdem Henrico abbati Henricus Senonum archiepiscopus confert ecclesiæ de Brailis anno mxcviii. pontificatus anno decimo, cujus in litteris mentio fit sanctimonialis de Roseto, de quarum origine in præfata agendum est.

In ipso pago Wastinensi, ubi situm est Ferrariense monasterium, exstat vicus de Roseto * duobus fere a Curtiniaco * leucis, ubi sæculoduodecimo locante pacillare monasterium conditum est. Ejus auctor fuit Elisabetha, a loco Rosa cognomina, primum sanctimonialis in Calensi monasterio agri Parisiensis, Rodulphi comitis, ut creditur, Crispiscensis & Adela Barri ad Albam comitissæ filia, adeoque beati Simonis Crispiscensis soror. Sane Radulphus Crispisel comes duas habuit filias, unam Adela nomine, Theobaldo Campanie comiti primum, dein Heriberto IV. Viromandensi comiti nuptam: alteram, cujus nomen reticent historiæ, quam non aliam ab Elisabetha nostra esse verisimile est. Id argumentum esse potest, quod Radulphus Viromandensis comes, strenuus d'ctus, Francie Senescalus sub Ludovico VI. filius Hugonis Magni Viromandensis comitis ex Adela Heriberti IV. filia, regis protectionis litteras a Ludovico VI. postulavit pro Calensi monasterio, cui forte in Elisabethæ propinqua suæ gratiam benevolus erat. Hæc porro Elisabetha, facultate a Calensi abbate regre obtenta, majoris solitudinis, archiepiscopique vitæ studio e monasterio egressa cum duobus sanctimonialibus primo Millidunum, dein Castrum-Nautensis petiit, & in proximo loco, Roseto nomine, deserto & inculto sedem cum illisavit, & humiles construxit casus. Sed cum locus ille ob paludes valde incommodas esset, vixque illis necessaria suppetrent; duæ illæ Elisabethæ focis animo deficientes, ad pristinum monasterium reverti constituunt. Sola ergo cum esset Elisabetha, in cavam quercum se abdixit, pomis sivevribus etradicibus radicibus vitam utroque sustentans, ludibria subinde a rusticis pauperibus perpeffa, quibus nequaquam, a proposito deterredi potuit. Auxit sanditatis famam tanta constantia, cujus rumore animatae duæ sanctimoniales Calenses, Coutsioria & Avis, quæ ejus soror dicitur, eam conveniunt, sequæ eidem sociam adjuvant. Tum vero earum religione animæ accolæ, ludibria & jocos in venerationem convertunt, monasterio condendo opem conferunt: ubi plurimæ virginæ Elisabethæ discipline se subjecere, & magna vitæ distributione ibidem florent. Denique virgo sancta, plurimis miraculis editis, ad caelum migravit idibus Decembris sub anno mxcv. cujus corpus post aliquot annos integrum repertum est. Aliquanto post ejus obitum Petrus de Curtiniaco, Philippi-Augusti Francorum regis pater, pro remedio animæ suæ Deo & ecclesiæ beate Mariæ de Roseto villas Hervaville, Maséville, aliæ contulit, laudantibus Elisabetha ejus conjuge, & Petro Nivernensi comite eorum filio, qui ecclesiæ de Roseto, a. Adam abbatissam, & Adam priorissam, totumque conventum de hæc elemosyna luvenerunt, ut falias legitur in ipsius Petri litteris in historia Wisthucii (c) Moris, relatis cum charta Petri comitis ejus filii, qui parentum donationem anno mxcviii. raram habuit. Ibidem etiam Lucii III. & Martini IV. bullæ referuntur pro monasterio de Roseto: quod Anglorum bello penitus eversum est, sanctimoniales vero translatæ ad prædium suum Villæ-callouis *, ibidem monasterium condidere, * Villæ-callouis.

ANN. CHR.
1104.
(a) supra a.
71.

Ferrariensis
abbatis.
(b) ibid.
a. 66.

* Luy.

LXXX.
Elisabeth
conditrix
parochialis
de Roseto.
* Rosy.
* Curtinoy.

(c) Moris.
p. 101.
& 102.
* Villæ-callouis.

nbi

ANN. CHR.
1104.

Fons-hum.
di monasterii
1104.

* Fontem.
(a) Jug.
* Nigra.

ubi haecusque confluit: quo in loco sancta Elisabetha anno sexto coluit. Eadem in necrologio Paracletici memoratur his verbis: *Abbas Desiderius Elisabetha Rofis comitis fundatrix*: quod forte argumento est, eam pervenisse saltem ad nomen MCCXII. quo Paracletice monasterium a sanctimonialibus Argentorodensibus inhabitari coepit.

Hoc anno construi cepit Fons-humidi * monasterium, quod Regiacensi abbatie Ordinis Cisterciensis erigendam dedit. Fons est iste locus in diocesi Aedorni circa fines diocesis Autiodorensis juxta opidulum, quod Jura (a) vocatur. Illic duo presbyteri eremitae, Girardus & Warinus, monasterium construere coeperunt, quibus fundum suppeditavit Amicus miles de Avalone, & Wido de Nuceris * in praedio, quod tunc sancti Petri dicebatur, postea Fons-humidus corrupte *Fons-hum* appellatus; quae donatio confirmata est a domino Odone de Avalone & Milone de Nuceris, a quibus milites illi praedictum locum in feodum tenebant. Eandem donationem Hugo dux Burgundiae, cum Avalonem venisset anno sequenti confirmavit, praesentibus Roberto Lingonesi, & Henrico Aedorni episcopis. Illic itaque praedicti eremitae, ab hominum conforto remoti, terram excolere coeperunt, ut labore manuum suarum sibi victum compararent. Auso monachorum numero praepositus est eis praedictus Girardus, abbas ejus loci primus, cujus tempore Petrus de Monte-regali, Aedorni canonicus, monasticum inibi habitum anno MCCV. induit, in cuius gratiam ejus propinqui multa eidem loco beneficia contulere. Triennio post Landicus de Prajaco cum conjugio Elisabetha, accepto in manus fragmento marmorei lapidis, quod forte ibi inveniens est, venit ad altare, & simul cum illo fragmento donum praedicti sui Udoni super altare posuit quod Stephanus Aedorni praefatus tunc habuit, cum illic sacros ordines sabbato hebdomadae pentecostes celebraret. Quin etiam Humbaldus Autiodorensis praefatus cenobium beneficis suis, quantum potuit, sublimavit tradit. Post annum duodecim monasterium istud translatum est Regiacum * diocesis Autiodorensis, ut loco suo didici sumus.

* Regiac.
LXXXL
Catholico-bene-
dictis privile-
gium datum
& alia
(b) *lib. p. 10.*
1104.

Interim crescebat monachorum numerus & census Casalis-benedicti cenobium Andreas primo ejus abbatem, cui hoc anno Paschalis papa privilegium indulget, *Discretis illis Andreas abbas monasterii S. Petri inscriptum, hactenus, ut in ipso monasterio disciplina regeretur, quam sancti Valentiniani fratres consueverunt ab ipso illis initium idem Andreas instituerat*, quod eisdem verbis Urbanus II. (b) statuerat. Datum Laterani v. kal. Decembris per manus Episcopi Agensis electi cancellarii, indictione xii. anno dominicae incarnationis MCCV. post octiduum autem domini Paschalis II. anno v. Eodem anno Leodegarius Biturigum archiepiscopus dedit per manus Andream abbatem monachis ejusdem loci ecclesiam de Polinis cum suis adiunctis. Biennio post Gaufridus Moldanensis castri domini annuente Adelfia uxore, eidem donavit pro anima parentum suorum Odonis & Beatricis mediam partem falis, quem in castro Soldanensi percipiebat. Anno sequenti Radulfus dominus castri Dolensis & alii viri nobiles qui ad festivitatem sancti Petri in Vinculis occurrerant, monacha Andream abbatem fratribusque ejus contulerant in villa Baconstale. Quae donatio facta est anno MCCV. indictione xiii. in classem Casalis sancti Petri translata. Aggressi, cum convenerat cum archiepiscopo Leodegario maxime turba hominum ad festum beati Petri apud. In alia charta. *Alibi fieri volens monacha tribuit Andream abbatem & ejus fratres, quantum ad se attinebat, capellam sancti Leodegarii cum medietate terrae ubi nobiles totius manū, quod ibi habebat &c.* Alias minores donationes, eidem monasterio Andream abbatem factas, praetero.

Duellum pro
Nobiliacensi.

Hoc ipso anno, quo Wilhelmus Aquitaniae dux Jerusalemis rediit, cum eo eidem illinc reversus Willielmus quidam, Theobaldi grammatici filius, duce acceptissimus, qui ab eo Pichaviensis praepositus factus est. Hoc ille infans honore, Nobiliacensibus monachis non modicum intulit injuriam, molestias datas eis auferendo apud Cassanum, quae injuria tunc Nobiliacensibus, rari id sibi ob peccata evenisse, Deum penitentia flectere constituerunt. Tum delatae querelae ad Hugonem de Liziniaco, monasterii defensorem, qui eidem ipso anno Hierosolymis redierat. Hagonis & Nobiliacensium querelis passus dux, aegre demum acquiescens ad casum dirimendam duellum indixit. Conditionem, licet repugnantes, admittere Nobiliacenses. Conductus ex utraque parte pugni locus duelli assignatus in Pichaviensi insula, in qua id genus duella fieri consueverat. Adfuerunt utrinque spectatores scilicet filius comitis cum suo pedagogo, alique in ipsa insula: extra insulam Gunbaudus abbas sancti Beuedicti Quinciaci, Hugo de Liziniaco, & innumeri Pichavienses. Praemissa oratione, manus conferunt pugiles: sed tandem Nobiliacensibus victoria cessit. Adsum anno ab incarnatione MCCV. idibus

Jul.

Jaelli, indictione xxi. Id contigit Gausfrido seu Goffrido Nobilissi abbate, cujus tempore Jordanus de Castro-Ardui, anouente Amelia coniuge, filium suum Jordanum ibidem cum alia donis obtulit, ut sub monachi habitu pro parvum, propinquorumque suorum exactionibus Deo serviret. Gausfrido abbati succcessit Radulfus, de quo infra. Ejusmodi monomachia ubi levent (a) alique merito im-

ANNO CHR.
1104.

(a) See p. 448.

Inter ea Pictavenfes sancti Cypriani monachi, cum pro libertate per annos ferme quatuor cum Cluniacensibus decertassent, Bernardum abbatem, quem in Nortmanniam uno superiore migrasse dixerunt, cum litteris Petri episcopi sui compellunt, ut redeat, & laboranti ecclesie sue succurrat. Reversus ille sanctum Cyprianum, post aliquot dies, paucis secum ulsanis ea eremo sociis, usque vedit cum paupere amictu Roman petri, & ad Paschalis vocationem admittit, eum se abbati privasse fecit. Pontifex vero, qui multa de eius sanctitate & condicione in concilio Pictavenfi per Johannem & Benedictum cardinales refecit, ipsam benigne auscultavit, eique interdictum minus reitavit. Inde vir Dei, petita pontificis benedictione, Pictavos reversus est: ubi aliquem in pace perierat: sed tandem eius loci monachorum, qui etiam eius discipulum terre non poterant, oculis fratribus, & Cluniacensium iteris molitionibus exagitatus, denovo Roman adire cogitur.

Si non fallit charta monasterii Angeriacensis, habita est hoc uno alteri synodus apud Pictavos per Johannem & Benedictum Romanæ ecclesie cardinales, qui in synodo fœderis Burdegalensis concilii (b) de Marefiallo latu pro Angeriacensibus monachis contra Maxentianos, reclamante Guernero sancti Maasenti abbate, denovo, in indicium revocatu dicitur. Ad hoc exumen deputati cum Petro archidiacono, Burdegalensi Ramulfus Santonenfis, Petrus Pictavenfis, Ivo Carnotensis, Engelannus seu Engelannus Laudonenfis, & Hugo Suffimontensis episcopi: qui, auditis Maxentianorum rationibus, nihilo secus Burdegalensis concilii sententiam confirmaverunt. Atque ut omnis occasio litis precluderetur, quarundam possessionum, quas apud Corvillium Marefiallo vicinum habebant Maxentiani, permutatio facta est, in capitulo Angeriacensi confirmata presentibus Guernero sancti Maasenti abbate, & Archimbodo eius suppiore, Ramulfo Santonenfis episcopo, Falcherio abbate Talmiacensi (c), Goffredo Baciacensi, Petro archidiacono, & Willelmo priore sancti Johannis Angeriacensis, quod argumentum est, Ausculum cum loci abbatem tunc defunctum fuisse. Actum uno incarnationis m.cvi. indictione ait. non x. ut in excerptis nostris lego. Ausculi ubbas (successor Heinricus uno sequenti cum Willelmo comite pactum inquit super quibusdam consuetudinibus, quas comes in Angeriacensium obedientia sua cellis exigebat, de Hugone Heinrici successore alias.

Pictavenfis
concilium.
(b) ib. 69.
443.

(c) F. lib. 6.
not.
Angeriacen-
sis abbas.

Deu Moissacensi cenobio præfuit Aiquilinus abbas, abbatu fundi Petri de Curte a Lesatenfium ditione ad Moissacensium ius transitu fuisse perhibetur. De origine antiquæ monasterii, Lesatenfis scilicet ac fundi Petri de Curte in tomo tertio (d) egimus. Eait in bibliotheca Colbertina codex mendose scriptus, Arilum Moissacensi Moissacensium, Andore Aymerico de Peyraro abbate Moissacensi, in quo ubi de Aiquilino abbate, refertur epistola Odonis ubatis Lesatenfis ad Paschalem II. cui significat, quo pacto sancti Petri de Curte abbatia, ut vocatur, quo jussu exigente Lesatenfium regimini subiecta erit, in ius & ditionem Moissacensem transierit. Nimirum, cum ejus loci monachos a recto morem tramine aberrantes ad viam reducere tentasset, sed incassum, obstitentibus scilicet Clusenfibz, qui abbatiam illam invaderant, eum magistrati ecclesie Moissacensi subdere coactus est, ut per Moissacenses testimaretur. Hanc epistolam, etsi impositu scriptum, non exhibere visum est.

LXXXIII.
Curte a Lesatenfium ditione ad Moissacensium ius transitu fuisse perhibetur. De s. Petri de origine antiquæ monasterii, Lesatenfis scilicet ac fundi Petri de Curte in tomo tertio (d) egimus. Eait in bibliotheca Colbertina codex mendose scriptus, Arilum Moissacensi Moissacensium, Andore Aymerico de Peyraro abbate Moissacensi, in quo ubi de Aiquilino abbate, refertur epistola Odonis ubatis Lesatenfis ad Paschalem II. cui significat, quo pacto sancti Petri de Curte abbatia, ut vocatur, quo jussu exigente Lesatenfium regimini subiecta erit, in ius & ditionem Moissacensem transierit. Nimirum, cum ejus loci monachos a recto morem tramine aberrantes ad viam reducere tentasset, sed incassum, obstitentibus scilicet Clusenfibz, qui abbatiam illam invaderant, eum magistrati ecclesie Moissacensi subdere coactus est, ut per Moissacenses testimaretur. Hanc epistolam, etsi impositu scriptum, non exhibere visum est.

Universis patri dominus Paschalis papa frater O. * Lesatenfis abbas sunt servati. * Oda. Clerici magistrati vestra, pater generalissime, quod Geraldus abbas Lesatenfis precessit vestre oblationis de Curte, qua jussu exigente sub nostro degibus regimine, majus est arduum ordinare, quamvis spiritibus eliminaretur inde, ut cultus Dei debitas redderetur, & ad magnum perduceretur, nisi invaderet Clusenfibz monachi fustilia manu obstruissent, atque fratribus loci illius apprehendere disciplinam prohibuissent. Et ut prescriptis contentis Lesatenfis, valde condoleat, & sapient inde consequeretur, necesseque ne fieri, cui loci illius cura pastoralis commissa fuerat, fratrum perennis perditio a districto iudice exigeretur, tandem tale inventi consilium, quod causam & curam illius abbatia, sibi commendata, magistrati sua ecclesia Moissacensi traderetur: ut, quod ipsa Lesatenfis ecclesia sua impotentia implere minus valebat, Moissacensi summissima ecclesia suppleret. Tali reposito consilio a fratri-

bus.

ANN. CHR.
1104.

bus nostris aliteris confitit, venit in capitulum, ibique revelate, ut miris est, negotio communi assensu unanimo fratrum praefatum abbatem Geraldum Lesensium, privilegia nostrum de Curia Mosiacam devotit, atque ius nostrum ac regium de legatione de Curia domino abbati Asquino, successeruntque ejus esse in perpetuum. Huius rei ego supra taxatus, ut ceteri confidat, gratis laudatur extitit, & ad ius atque cooperatorem in omnibus assensum fuit; quod si forsitan dubitaret, legendo commendasse cognoscitur: quia quod tunc patri spirituali laudari moribus, non longe aliunde laudo, nudique omnibus adscriptis confirmo illa, in bonum regimini posuit. Sed quia me idem testimonium corroborandum vestra fide praefatum ius si patenter, hoc libere pascereque fecisset, non carni obstitisset infirmitas.

Hadrianus Odonis episcopus, quam Felicali papa misit, cum per corporis infirmitate Romam profectus non posset, ubi scilicet advenit hanc subiectionem eorum pontifice licet moverant Clusensis: sed tandem, illis evictis, tenuit illa subiectio, ut in illo chronico Mosiacensi legitur.

LXXXV.
Mosiacensis
& Lesensium
abbates.
(a) 101. 102.
1104.
• 101. 102.

Ad Asquinum Mosiacensem abbatem quod attinet, is Hernaldo (a) successerat anno MCXI. Hic majorem ecclesiam portam & elantrum ad fastrudum penclaris status ornasse traditur, & cellam de Senaco * in dioecesi olim Perragoricensi, nunc Sarlatensi, erexisse: cujus in ecclesia Christi domini crucifixi statua posita fuit, tam assidue sculpta, ut non humano, sed divino artificio fides videatur, praedictio Mosiacensi chronographo testante, nam duabus aliis, quae tunc in Lucina Italiae civitate, tunc in Carroliensi monasterio celebrantur, praecellere. Mitto aliam ejusmodi praecellam statnam, quae hactenus in Ruodi ecclesia dioecesi Ambianensis videtur. Praeter haec idem abbas multa eidem monasterio acquisivit, adeo ut inter penitantes ejus loci abbates censetur. Ei successit anno MCXII. Rogerius abbas, sub quo nihil memoratu dignum occurrit. De ejus successore Guillelmo in consequentibus agendum.

De Odone Lesensi abbate, cujus epistolam nosse videmus, deo tantum addit: tamen, quod Guillelmus comes Tolosae & Pisanorum, eo nomine IX. Lesensibus concessit arcem Tolosae ante portam castri Narbonensis anno MCXV. alterum, quod Rogerius Fazi comes, assensu filiorum suorum Rogerii, Bernardi & Petri, ejusdem omnimodam immunitatem apud Lesatun induxit anno MCXX. in capite de Sacerdotum, in secundo anno quando fuit edificatum. Odonis abbas successores fuisse Atrio lea Autonius, Guillelmus de Castro-novo, antea prior Tolosae in ecclesia beatae Mariae Devotae, & Vivianus.

LXXXV.
S. Marcelli
Floriacensis
abbatis.
(a) 101. 102.
1104.
• 101. 102.

Ex variis donis, quae rex Gunthramnus Cabilonensi sancti Marcelli basilicam contulit, nos minima fuit villa Floriacus, ad Ofitatem * forum in Divioniensi pago sita, ubi a posteris cella monachorum erecta est. Illic servos contra ius usurpaverat Otto Burgundicus dux, & post eum Hugo ipsius filius idem ius retinebat. Conquesti sunt hac de re sepius, at incassum, sancti Marcelli prior & monachi, donec prioris dignitas devenit ad domum Hugonis venerandam Legationem excepitque, Hugonis agere, qui cum ad praedictam villam causa placandi venisset, illic ducem hospitio excepit. Dum ibidem dux veritatem ipse Hugo prior apud eum interventorem exhibuit suscipiendum canonicum Cabilonensi ecclesia, Remigium duci dapsitum, Testimonium capomine Sorum, Bernardi postea Clavi-valentis abbas parentem; Bernardum de Montforti, VVaracum de Sommarone, atque Moluam de Frodit, alioque duci familiares, rogans, ut praedictam villam hac servitute liberasset. Horum consilio dux persuasus, summi ipsius de portia eratam agnovit, servitutem remisit, ad pactum, ut prior ipsi praefidum daret eum ducentis solidis moneta Divioniensis, & anniversarium parum sol in perpetuum illic institueret. Hoc pactum postea ratum habuit idem dux Hugo, fratre suo Henrico assensiente; & chaitum ea de re consecratam in camera Ducum abbas, nunc ferebant, postea in manu venerabilis Hugonis archiepiscopi Lugdunensis supra nominati, laudantibus & consensibus Hugonis duci dapsit, VViduae & Rinaldo de Grancia, VViduae consilato, & pluribus aliis, in praesentia reverendorum episcoporum Kierici Lugdunensis, Bernardi Montforti, & Hugonis Antiochenensis abbatum, in praesentia Hugonis Fratris comitis, & multorum canonorum Fratrum, anno ob incarnatione Domini MCXV. mactatione XII. in finis apud Chiffertum (b) videtur licet. Ex his litteris intelligitur, Hugonem Divienem primo antistitem, dein Lugdunensem, ex Ritpe Butgnodis eum eum produsse, & sancti Marcelli priorem fuisse, forte etiam monachum. Neque enim veri simile est, tunc temporis seculares monachorum priores existisse.

(b) Chiffert.
de poud. 101.
p. 411.

LXXXVI.
Monasteria
quidam
duplica
inpro-
bata in
Hilf.
paula.

In Hispania & in Anglia novum duplicium monasteriorum genus saeculo sexto inventum est contra regulas canonicas & monasticas, ut conjugati cum liberis suis communiter habitarent, quod merito improbare concilium Hierdense, summa.

ANNO. CHR.
1194.
Fulda magna
Iuta.

monasterio fuisse perhibetur, ita ut in natali Domini multi ecclesiam petere non potuerint, petentes quidam Fulda flumine submersi sint. Huc spectat quod refert willhelmus Malmesburiensis libro tertio de gestis regum Anglorum, nihilum tunc temporis in cenobio Fuldensi exitalia luem grassatam fuisse, quae primum quidem abbatem corripuerit, mox complures monachos exstinxerit. Superfluis primo sibi quisque timere, preces & elemosynas largiores facere: sed remittente luc ac metu, ut est natura hominum, pedetentim remittere coeperunt, praesertim cellerarios, qui paalam clamitabant, non posse penam tot expensis sufficere. Spretae se ex tot lincibus quoddam alleviamentum: ut nisi hii ipsi esset, si quod vivi relinquerent, mortui consumerent. Is quadam nocte, cum in dormitorium pergeret, in capitulo omnes, qui illo anno decesserant, ex ordine conspexisse dicitur; a quibus, cum tremens esugere vellet, retrahens, increpitus, & more monastico flagellatus sit, abbat in hunc modum loquente: Stultum est de morte alterius emolumentum querere, cum eadem fors omnes maneat: at inipium est, cum monachos totam vitam in Dei consumentis obsequium, ut careat saltem unius anni post mortem stipendio. Non veris ergo te brevi moritaram: sed quicquid pro te fiet, ad aliorum, quibus absit illi, referetur commodum. Modo vero alios corrige exemplo, quos corripisti verbo. Abiit ille & visum non fuisse vanum, tam recentibus plagis, quam morte brevi subsecuta demonstravit. Ita fere Willhelmus, quod Vincentius in Speculo historiali ad hunc annum refert. Tunc Fuldae preerat Gottfridus seu Gottisfridus abbas ab anno M.CXVI. quo Rurhardo successerat, depositus ad annum M.CIX. ut scribit Browerus, cum Breviario Fuldensi, mortuus Colonia. Non itaque Fulda ex pestilentia obiit anno M.CIV.

XC.
Tharientse
monasterium.

* Teris.

In pseudito chronico Saxonico ad hunc annum Boto comes, cognomento Fortis, Erbohis Carinthiae principis, & quondam palatini comitis germanus, iam plenus dierum non longe a Ratibone defunctus memoratur, & ad monasterium Tharientse * quod ipse suis opibus & praediis large dotaverat, delatus, ibique humatus fuisse. Tharientse monasterium vocat Trithemius, a quo Boto comes in Bavaria vocatur, qui hoc monasterium in diocesi Herbipolensi juxta Mogunum seu Mucum fluvium extruxit, quinque ferme ab urbe Babinberga in occidentu fluminis milliariis: ubi monachos e vicino Swarzacensi sanctae Felicitatis monasterio posuit, quibus Eubricum abbatem praefecit. Hae Trithemius in historia Hirsauptensi ad annum M.CXIV. qui Rugerum e discipulis sancti Willhelmi abbatis Hirsacensis eidem loco postea praepositum fuisse dicit. Idem auctor ad annum M.CV. Rotonem, & capite praecedenti Rotonem comitem palatinum de Witelsbach in Bavaria, cognomento Fortem, laudat, monasterium Tharientis in diocesi Erlangensi fundatorem. At monasterium Tharientse, ut alias illud appellat ipse Trithemius, in Herbipolensi diocesi situm erat, quod, erecta in sedem episcopalem Bambergae, ad ejus ubi diocesim exinde pertransiit. Hujus loci abbas fuit Wigandus tempore Othonis Bambergensis episcopi, de quo plura inferius. Hoc item anno monasterium Alstervense incendio deflagavit, ut in eodem chronico Saxonico legitur.

XCII.
S. Cuthberti
corpus incorruptum.

In Anglia dubitantibus nonnullis de praesentia corporis sancti Cuthberti episcopi in ecclesia Dunelmensi, & de ejus incorruptione, ad removendam durationem Turgotus ejus loci prior & monachi, praemissis jejuniis & precibus, IX. kal. Septembris hoc anno rei veritatem explorarunt. Ea re accepta eoque sunt vicini abbates, quod eis haud monitis & invitatis id factum esset; flagrantique, ut ipsi etiam sacrum corpus ostenderetur. Post multas altercationes altera tandem ostensio facta est a Ramnulo Dunelmensi episcopo, praesentibus Radulfo Sagienti in Normannia abbate, postmodum Rossensi, ac demum Cantuariensi pontifice, Richardo sancti Albani, Stephano sanctae Mariae Eboracensi, & Hugone Selisburiensi abbatibus; necnon Alexandro Eadgari Scottorum regis fratre & postea successore, atque Willhelmo tunc clerico Dunelmensis episcopi, & post Radulfum facto Cantuariensi archiepiscopo, quibus quadraginta tam monachi, quam clerici accesserunt. Facta est haec incorrupti corporis manifestatio post annos ab ejus depositione quadringentis decem & octo, reperitque ad ejus caput extra loculum codex evangelii sancti Johannis, & intra loculum corpus omnino corruptionis experta esse flexibile, & cum eo caput sancti Oswaldi regis & martyris, ossa quoque sanctorem Aldani, Aldaberti, Eadfridi & Ethelwoldi atque venerabilis Bedae, ut in libro de translationibus & miraculis sancti Cuthberti, apud Torpinum & Willhelmum Malmesburiensem, solus legitur. Quin etiam tempore Heinrici VII.

sub annum MDXXXVII. cum lo Anglia sanctorum reliquæ ab hæreticis effunderent, & ipsians dispererent, sacrum idem beati Cuthberti corpus conno-
 itegrum repertum est, atque alte humo inhumatum, ut Harpsfeldus testatur.
 Hoc eodem anno Serlo Gloucestrensis abbas post conuentum prius, e viciis
 excedit v. nonas Martii, feria quinta post cineres, anno matris circiter sexa-
 gesimo octavo, prefatus (a) vicessimo tertio, morachis centum in conuentu
 refectis. Eo cadente illud ecclesie meum, virtutis & iustitie vindex cecel-
 disse dicitur in verbis de eo editis, quos Willielmus Malmesburiensis (b) re-
 tulit, & Godefrido priori tribuit. Hic auctor Serlonem laudat, quod Glo-
 cestrensem locum ex humili & pene nullo ad gloriosum statum provexerit, sed
 ubi discretæ religio, quam suscipere possit infirmus, nec fortis possit conre-
 nuere. Porro Serlo ut bonis humilis, ita superbis minas atque terribilis fuis-
 se dicitur. El successit Petrus ejusdem loci prior, de quo nihil memorata
 dignum occurrit.

ANN. CHR.
1104.

Gloucestrensis
abbas.

(a) P. III. 641
a. 17.

(b) Malmsb.
L. I. de regib.

Angl. de Mo-
nast. Angl.
lib. II. p. 111.

ANno subsequente post millesimum centesimo quinto, Germanie plerique
 principes, Heinrici Imperatoris in schismate contumaciam diutius ferre
 non valentes, filio ejus cognomini persuadent, ut a patre ad pontificem de-
 ficiat, & ad suscipienda regni insignia compellunt. Id factum inconsulto pon-
 tifice, ut colligitur ex patris epistola & nuntio ad Paschalem papam posita
 missæ, quem ita compellat: *Quia audimus te hominem discretum, Deum ti-
 mentem, caritati insudantem, sanguinem hominum non sive, rapinis & inveni-
 diis non gaudere, unitatem ecclesie super omnia diligere; coeilio & sugges-
 sione principum nostrorum mittimus tibi nuntium istum cum legatione nostra.
 Per hanc quippe volumus cognoscere, si est tibi voluntas, te nobis in carita-
 te & amicitia & nos nuntio tibi, salvo nobis honore regni & imperii & ius-
 titie vestra dignitatis.* Hæc & alia plura Henricus pater. Quin etiam Hein-
 ricus ejus filius non sponte, sed iocum, ad capeienda regni insignia se ad-
 ductum fuisse contestatus est, palam professus, si pater agnito errore ad ec-
 clesie unitatem rediret, haud gravate se illi cessurum, ac debilem obsequium
 & observantiam prestaturum. Ex quidem eo in statu res fuerit hoc anno, sed
 paulo post, cum pater in contumacia obdormaret, arma in filium movisset,
 a filio tandem comprehendens, graves insuper passus contumelias, anno sequen-
 ti Spire misere vitam finivit, manibus insuper, pontifice vetante, per an-
 nos quinque. Sub finem quoque hujus anni Philippus rex Francorum abso-
 lutionem excommunicationis, ob Bertradam sibi infideli, a Lamberto Atrebatensi
 episcopo suscepit. Hæc de rebus civilibus.

ANN. CHR.
1105.

XCIJ.

Res civiles
sunt sequen-
tia.

Interim dum Anselmus Cantuariæ archiepiscopus Lugdunum moraretur, varias
 ex Anglia epistolas ab amicis, a Mathilde regina, immo etiam ab ipso rege
 accepit, quibus se ejus absentiam gravate admodum ferre testabantur. Ad
 eum etiam litteras humanissimas scripsit Philippus Francorum rex, necnon fi-
 lius ejus Ludovicus. Philippus (a) ait, se de ejus oppressione valde con-
 tristari; auxilium ipse pollicetur, rogaturque, ut, quis locus, in quo exsu-
 labat, corpore ejus sanitati non conveniebat, Galliam advenio suo & pri-
 sentia dignetur, animi sui affectum experiretur. Eiusdem argumenti est epi-
 stola, quam sancto pontifici scripsit (b) Ludovicus, ut se ipse vocat, Fran-
 corum rex designatur.

XCIJ.

Anselmus
Lugdunum ve-
nit in Nor-
manniam.

(a) Anselm.
lib. 4. c. 30.

(b) Ibid. 72
34.

Inter ea Paschalis papa, habito apud Lateranum concilio, Robertum Melle-
 di comitem, aliosque Anglie proceres, qui regem a relaxandis investitoris de-
 hortabantur, excommunicationis sententia mulavit, idque litteris Anselmo si-
 gnificavit, addens se distulisse sententiam in regem, cujus nuntius expectabat.
 Ex his litteris, Lateran. vi. kal. Aprilis datis, intellexit Anselmus, se fru-
 stra Lugdunum Romanam opem præholari: ideoque Lugduno discessit, dolente
 archiepiscopo cum toto populo, in Franciam accessurus. Cum per Clanciam
 ad monasterium Caritatis venisset, intellecto Adaloni Blesensium comitissam,
 majoris regis Willielmi filiam, Blesis infirmari, consilium adendum Manassem
 Remorum archiepiscopum, qui ipsum levitaverat, dissoluit, Blesis profectus,
 ut comitissam, de se optime meritam, quæ cum ot patrem ac viæ sue insti-
 tutorem agnoscebat, consolaretur. Cum illa convalesceret, virum Dei secum du-
 xit Carutas; missisque nuntio ad Helricum regem, qui ex Anglia Norman-
 niam procerum flagitate, goibus dux Rotbertus erat invisus, occupaturus ve-
 nerat, Anselmo colloquendi cum eo facultatem obtinuit. Colloqui loco ad
 castrum Aquilam indito, eo convenere Henricus & Anselmus xi. kal. Augu-
 sti. Rex, feritate deposta, perhucanque Anselmum accepit, ei que rerum sus-
 tina. Berol. Tom. V.

ANN. CH.
1501.

tum possessionem restituit, potestate facta redeundi in Angliam, si modo cum eis, qui investituræ a rege acceperant, & cum eis qui illos consecraverant, communicaret; quod cum Anselmus inconfusus pontifice sibi non licere adfere- ret, missi utrinque Romam legati, Willielmus de Watelwaslo a rege, ab An- selmo Balduinus de Tornaco monachus, qui papam hac de re consulerent.

(a) *ibid.* 17.
29.

De hoc colloquio Paschali (a) pape rationem reddidit Anselmus. Interim vir Dei Becum profectus, inde Remos multis precibus invitatus est a Manasse archiepiscopo & canonicis ejus ecclesie, ibique maximo cum honore, festis- que occassu exceptus, singulari caritate per multos dies detentus est, dum Becum revertetur. Rex vero in Angliam rediit, anno sequente in Nort- manniam denovo trajecturus.

XCIV.
Bernardi &
Nouaburgi
monasterii
condit. Vita-
lis.

Postquam Vitalis de Moritonio, cujus superius (b) facta mentio est, erem- iticam in silva Credonensi vitam septemdecim fere annos duxisset, plurimof- que suis sermonibus convertisset; visum est ei, ut ad multorum salutem mona- sterium edificaret. Exiit igitur in confinio Northmannie, Britannie & Cenomannice regionis castrum Fulgeriacum * cum adjuncta silva, in qua Radulfus de Fulgeris locum condendo monasterio aptum ipsi concessit. Saviniolum seu Saviniacum veteres dicere, ubi veterum adscolorum parietinas superfuisset Ordericus (c) tradit. Nec serios hoc anno statuta videtur ejus fundatio: quando quidem ipso an-

(b) *ibid.* 40.
n. 67.
* Fulgeriacum.

no Guillelmus comes Moritonii, filius Roberti fratris Gulstini regis An- glorum, abbatem sanctimonialium construxit in honorem sancti Trinitatis in North-hogge Moritonensi, ad quem fratre Vitali, non tempore abbatis Savini- acensi existit, ut in ipsius Guillelmi litteris (d) legitur, eisdemque abbat

(d) *ibid.*
10. 13. p. 151.

multa prædia ad opus Dei & ad sanctimonialium usus assignavit. Hicdem etiam facultatem concessit constituendi domos, flagna, molendina ad aquam & vicum in episcopatu Ebroicensi, Constantensi & Bajocensi, ad augendam monasterii proventus. In chronico tamen Saviniacensi apud Baluifum (e) illius Radul- phi constructio, forte absoluta, ad annum MCXII. revocatur, quo anno Radul- phus de Fulgeris litteras suas dedit, ut inferius (f) videbimus. Ad Vitalem abbatem epistolam scripsit Marbodius Redonensis episcopus, agitur de hoc par- thenone, in quo quandam puellam, dote carentem, admitti rogat. Brevis epistola hic exhiberi meretur.

Marbodius
episcopus
Redonensis.

Marbodius monachi episcoporum Vitali sermo Dei, boni operis perseverantiam. Audimus religionem tuam incrementis amantibus studiose insistere, & non qua sua sui quæret, sed qua aliorum, ut salvi fiant; adeo ut monasterium seminarum, Deo cooperante, instituisse te essent, ut & inferiorum sancti mulierum tua non desit compassio. Propter ea sanctitatem tuam, dilectissime frater, suspiciter interpello, ut in illis tui græge recipere digneris pupillam quandam, ut virgi- nitatem Deo servare capientem, humanæ ad præsentem anxietatem: cuius car- nalis pater in monasterio converfatur, sacula renatioret: mater vero ad compe- randam eadem puella in devotibus monasteriis locum pro sua paupertate aspira- re non potest. Nem, licet eadem puella litteras parum didicerni, prævia tanta consuetudo in antiquis monasteriis apud nos obtinuit, ut pecunia scientia præ- feratur. Ideo ad tuam religionem in hac petitione confugendum putavi, quam ab illa contagione immunem esse non dubito. Fac ergo quod peto, dilectissime frater, non tam pro meo, quam pro illius amore, qui pater est orphanorum & iudex viduarum, ea tamen conditione, ut & ego tibi libenter indulgeam, si quid a mea humilitate petendum putaverit.

(e) *ibid.* 18.
151.

Succurrit hoc loco alia ipsius Marbodi (g) epistola, qui consultus ab Hilde- bertio Cenomannorum episcopo de muliere, qua viro ex gravi morbo de- cumbenti, antequam monachi postulanti habitum, non solum præstiterat assen- sum, sed etiam voto continentie oblato, ipsam cum tonsurandum tradide- rat, sed postea, cum vir ejus convalescisset, facti penitentes, eundem ad tho- ni debium reverti postulabat: respondet ex auctoritate Augustini ad Ecdi- cium scribentis, quod Domino pari consensu voverant, perseverantes usque in finem servare debere. Nec valere quod mulier opponebat, se per mi- ni nitros ecclesie assensum viso dedisse, nec promissæ castitatem; tamen id ordinatus fuisset.

XCV.
Vitalis qualis
institutum.
(h) Ordericus.
ibid. l. p. 155.
(i) *ibid.* p.
154.

Redeo ad Vitalem, quem laudat in primis Ordericus (h), quamvis ei non- nihil detrahat, quod antiquis monasteriorum consuetudinibus novas neophyto- rum institutiones prætulit; quod sine dubio de novellis Cisterciensium viribus intelligit; idque in Gausfido abbate Vitalis successore etiam caput. Sic idem auctor (i) agens de Cisterciensium propagatione, ait nova institutione amula- tæ suo tempore dispersas fuisse per diversas Galliarum regiones, & in con-

sequentibus omnes illorum temporum *modernis* preceptores (a) vocat, qui *novas traditiones* pistorum patrum ritibus praeferbant. Nihil minus Vitalem magnopere laudat idem Odoericus, dicens cum litterarum eruditione apprime erudum fuisse, insigni fecundia & ad quidvis persuadendum efficaci praeclatum, qui nec potentibus, uti nec infimis parceret. Unde reges ac duces cum revererantur, & ad eum audiendum omnes certarim prima luce conveniebant. Hinc factum est, ut non minima ad eum multitudo confluxerit utriusque sexus personarum, scilicet plerumque septies viginti, ut in eius vita legitur. In hoc portu a Cisterciensium motibus dissimulasse videtur, quod non modo in suo monasterio, sed etiam per provincias verbum Dei praedicavit, tum in Gallia, tum etiam in Anglia: tamen Bernardus Clarevallensis abbas idem praestitit. Ceterum etsi *Romana*, id est Gallica, linguae verba faceret ad populum in Anglia, ab iis tamen, qui hanc linguam minime callebant, intellectum fuisset ipsius vitae scriptor tradit. Idem auctor asserit, cum in his sanctis operibus *per decem & septem annos* deservisse, a condito scilicet Saviniacensi monasterio; ne demum anno MCCCXII. decedisset, ex quo intelligitur, illius monasterii originem, ut diximus, esse referendam ad annum MCV.

Per id tempus Marthildis abbatissa monasterii sanctae Trinitatis Cadomensis Anselmum consulit de proposito quod habebat dimittende abbatie, *propter infirmitatem & aetatis imbecillitatem*. Respondit Anselmus (b) id fieri non posse, si nisi per consensum & archiepiscopum Rotomagensis atque proprium episcopum cum consensu sanctissimorum ei committeretur. Tentaret proinde, si Anselmus, per eos id efficere possit: sin minus, iis fororibus, in quibus maiorem praedictam & religionis fervorem inesse cognosceret, earum rerum, quas per infirmitate exsequi non posset, curam injungeret. Quod si coningeret, non esse tales lo suo monasterio personas, quibus plene confideret; saltem ex ipsis meliores & aptiores eligeret: quo facto tam apud Deum excusabilem fore credit.

Perfinit illa tandem in abbatiali dignitate, ut videtur, usque ad obitum. Huius Marthildis occasione venit in mentem alia sancti Anselmi epistola (c) ad Marthildem illustrem illam comitissam, quae tam constantem se praestitit in tuenda sedis apostolice auctoritate. Gratias primo ei agit Anselmus, quod se in Romano itinere contra inimicorum insidias tutum praestitisset. Deinde tam hortatur, ut ecclesiae causa, quam eo usque defenderat, desideret, tum, quo ad mundi contentum anhelabat, ne tunc exsiquatur, sed expectet aliquid tempus ad id magis opportunum, quando scilicet ecclesia in tranquillitate frueretur. Denique ei consiliat, ut verum semper paratum penes se secreto habeat, ut illo se induat, si quando senserit sibi de improvviso mortem imminere. Sic Willelmus dux Normannorum, Rollonis filius, famelicam (d) & oculum morallcam in scrioliolo circumferebat, eo animo, ut (d) *P. lib. 446. n. 14.*

Sub idem tempus venerabilis Hugo Cluniacensis abbas Anselmo litteras amoris flecto referas scripsit, significans quanto affectu ipsi adhaereret, maxime ex eo tempore, quo apud Cluniacum ejus praesentia recreatus fuerat: Deumque rogat, ut *quos ita fovit in vita, non permittat separari in aeterna plura*: quod ipsa pro voto ita contigit, ut eodem anno, & intra unum mensem ambo ad caelestem gloriam transirent, ut suo loco videbimus. Ad haec viro Dei condoleat sanctus abbas, quod multas & graves, ex quo ab ipsa discessit, anxietates perolevit, ac demum Costridum sacristam, epistolae bajulum, commendat, ad illas partes, Normanniae in Angliam, negotiorum causa proficiscentem.

Hoc ipso anno Paschalis papa Hugoni abbati & Cluniacensibus concecit exemptionem a decimis ex illis terris, quas ipsi excolebant. Eodem anno Notgerus Eduensis episcopus Roma revertens, & apud Cluniacum exsiliens, acceperit Hugonis abbas baculo sancti Juliani ecclesiam in Briennensi territorio consubul Marciacensi monasterio XVI. kalendas Septembris. Idem praefatus eodem anno cum Hugone archiepiscopo & Walterio Cabilonensi antistite, domno Hugoni abbati ad monasterium beatae Magdalene de Quadrella confirmavit episcopus Andegavensis, Bernardus grossus camerarius, Sergius de Paredo Cantuariensis, Hugoni abbas, Hugo cellerarius, & Agnus prior Quadrellae. Tunc etiam Burchardus Basileensis praefatus, propter antiquam cum Hugone abbate familiaritatem (f) & amicitiam, suburbanum sancti Albani monasterium ei subiecit, sub regulari disciplina ordinandum, ea intentione & conditione, ut

ANSEL. CHR.

1109.

(a) *ibid. p. 716.*

XCVI.

Marthildis ab-

batissa Cadom-

ensis scribit

Anselmo.

(b) *Anselm.*(c) *ibid. lib. 4.*(d) *ibid. lib. 4.*(e) *ibid. lib. 4.*(f) *ibid. lib. 4.*(g) *ibid. lib. 4.*(h) *ibid. lib. 4.*(i) *ibid. lib. 4.*(j) *ibid. lib. 4.*(k) *ibid. lib. 4.*(l) *ibid. lib. 4.*(m) *ibid. lib. 4.*(n) *ibid. lib. 4.*(o) *ibid. lib. 4.*(p) *ibid. lib. 4.*(q) *ibid. lib. 4.*(r) *ibid. lib. 4.*(s) *ibid. lib. 4.*(t) *ibid. lib. 4.*(u) *ibid. lib. 4.*(v) *ibid. lib. 4.*(w) *ibid. lib. 4.*(x) *ibid. lib. 4.*(y) *ibid. lib. 4.*(z) *ibid. lib. 4.*(aa) *ibid. lib. 4.*(ab) *ibid. lib. 4.*(ac) *ibid. lib. 4.*(ad) *ibid. lib. 4.*(ae) *ibid. lib. 4.*(af) *ibid. lib. 4.*(ag) *ibid. lib. 4.*(ah) *ibid. lib. 4.*(ai) *ibid. lib. 4.*(aj) *ibid. lib. 4.*(ak) *ibid. lib. 4.*(al) *ibid. lib. 4.*(am) *ibid. lib. 4.*(an) *ibid. lib. 4.*(ao) *ibid. lib. 4.*(ap) *ibid. lib. 4.*(aq) *ibid. lib. 4.*(ar) *ibid. lib. 4.*(as) *ibid. lib. 4.*(at) *ibid. lib. 4.*(au) *ibid. lib. 4.*(av) *ibid. lib. 4.*(aw) *ibid. lib. 4.*(ax) *ibid. lib. 4.*(ay) *ibid. lib. 4.*(az) *ibid. lib. 4.*(ba) *ibid. lib. 4.*(bb) *ibid. lib. 4.*(bc) *ibid. lib. 4.*(bd) *ibid. lib. 4.*(be) *ibid. lib. 4.*

ANN. CHR.
1001.

* Monach.
Hugon.
* Alibi.

Morandus
Abbas
prior.

(4) Bib.
Chron. p. 507.
* Sup.
XCVIII.
Lix de cella
Credonensis.

XCIX.
Monasterium
Berlaci
a quo data
monachis s. Ni-
colai.
(4) Bib. s.
Nicolai p. 40.
(1) Ibid. p.
90.
(4) S. Brod.
Reg. t. 1.
(1) Ibid. p.
10.

ut merita & orationes universae Cluniacensis ecclesiae ipsi totique sanctae Ma-
rie ecclesiae proficerent ad salutem eternam. Actum Basilee feria secunda
pascha hoc anno, episcopus eius tricesimo-tertio: quo item anno Frederi-
cus, filius Theoderici comitis de Monte-Bilgardis *, impatenter ferens Alti-
kichenensem * sancti Christophori ecclesiam a simoniaco possideri, Iudane Her-
menrade matre sua cum Berchardo Basileensi episcopo, in cujus diocesi haec
ecclesia sita erat, eam sancto Petro & Hugoni venerabili abbati eiusque mo-
nachis tradidit per manum Hugonis de Diernach, prioris de Mortua-aqua. In li-
bro de vita sancti Hugonis, Gilone monacho auctore, vir dei apud Aldelich-
cam hospitio exceptus dicitur a comite Ludovico & Sophia eius uxore: ubi,
cum eis in viduario mensa pararetur, Hugo sacro signo crucis imminemem dis-
pulsisse tempore perhibetur. Primus ejus loci prior ab Hugone abbate inhi-
tatus est Morandus. Hic nobilissimis in Germania ortus parentibus, in Wo-
matensi ecclesia in pietate ac literis eruditus fuit. Sacerdotio insinans, pete-
grinationem aggreffus ad templum sancti Jacobi in Galicia, in itinere Clunia-
cum devocit: ubi adeo Hugonis abbatis ejusque loci monachorum religione ca-
peus est, ut se futurum illi monachum promissit, si ex illa peregrinatione
sospes & incolumis rediret: quod re veta in reditu exsecutus est. Illic tantum
brevi in virginitatis progressum fecit, ut quos admiratus venerat ut imitaretur,
ipsam ipse admittendus, imitandus existeret. Post aliquantulum apud Arren-
nes comorantem, cum sancti Christophori cella beato Hugoni comitis fuisset,
colonie monachorum illuc deducere praeposuit est: ubi ejus meritum Deus
varia signis declaravit, ante & post ipsius obitum editis, quae in anonymi libe-
lo de ejus vita (4) recensentur.

Nulla res, ut puto, tantum negotii Vindocinensibus facessit, quantum cella
Credonensis, ejus occasione multis subinde lites exortas jam vidimus. Nova
insuper hoc tempore excitata a Maurilio domino castelli Credonensis, qui
novas & indebitas praedictae cellae exactiones imponebat: quod Gossfridus abbas
Vindocinensis, *lucis confanguineus Mauricii esset*, valde ferens, Raynaldum
Andecavensem episcopum interpellavit, ut invaloris obliata malitia ecclesiae
sacra censura reprimeretur. Assensu praefuli, & toti illi terrae divinae officium
interdixit. At, cum nec sic a corporis desisteret Mauricius, ad Fulconem pri-
mo comitem, cognomento Rechinum, deinde ad filium ejus Gossfridum-Martellum
II. causa delata est, & praesente Raynaldo episcopo, multisque baronibus
coram Gossfrido agitata. Lecta charta Gossfridi-Martelli comitis Vindocinensis,
& monasterii fundatoris, qui Credonensem sancti Clementis ecclesiam tum o-
mnibus ad eam pertinentibus concesserat, antequam Rotherbo Burgundionis,
Mauricii antecessori, Credonensem honorem sub hac exceptione dedisset. Ad
hoc testimonium, aliaque obmutuit Mauricius, & iudicio in re lato acquiesce-
re visus est: sed tamen illud aestuque distulit, donec a comite denuo compul-
sus, factam injuriam emendavit: sicque interditi vinculo solutus est. Illa sen-
tentia in eum lata est apud Andecavos in majori camera comitis Andecavensis
anno ab incarnatione mcv. indictione xxi.

Eodem anno, Lamberto sancti Nicolai ejusdem urbis abbate, conventus duo-
decim (6) monachorum, petente & stipendia conferente Berlao duxata, inhi-
tatus fuit in ecclesia sancti Petri apud Monasterium, quod a fundi domino
Berlaci appellaturum est. Anno sequenti vi. idus Novembris rex Francie Phi-
lippus civitatem (7) Andegavam adit *cum regina Bertrada*, ubi a Fulcone
comite maximo cum honore acceptus, sancti Nicolai monachorum omnes pos-
sessiones confirmavit, & capellano suo, nomine Stephano, ut quilibet vo-
rum chartis regium sigillum imprimeret, praecipit, & ipse quibuscumque sigillum
sanctae crucis pro confirmatione impressit. Ex eodem sancti Nicolai monasterio
monachi subinde a vita coenobitica, ex Regula (8) nostrae ritum, transibant ad
eremiticam, uti dicitur ex litteris (9) Adele comitisse Bleensis, quae sancto
Nicolao, & Ascelino, Bozaido, & Tigerino monachis quendam in silva lo-
cum, quem Guillelmus eremita tenebat, concessit pro salute anime suae, &
pro anima Stephani comitis mariti sui, oecumeni parentum suorum Willelmi regis
& Mathildis reginae, ita ut praedicti monachi, qui eremiticam illic vitam,
permisso abbas & capituli, docebant, ibidem Deo servirent. Lamberto san-
cti Nicolai abbati successit Johannes, abbas loci octavus, sub annum mxcviii.
Johanni Nigellus, de quibus eorundem successores, quos in historia sancti
Nicolai videre licet, nihil ad memoriam insigne refertur.

Cum annos circiter quinque Majori-monasterio praefuisset Hilgotes, olim Suffo-
nium episcopus, & ex episcopo monachus, tum abbas, locum fecit Willel-
mo,

mo, quem de Cambornis nonnullæ chartæ cognominant. Hujus primus ordinatio anno hoc anno diferte conſignatur in actis cellæ de Joſſelito, quod frequenter quoque inſtrumenta conſervant. Ex his unum eſt de cella Camellacenſi, quo Radulphus-Athardus quondam decimum Camellacenſibus monachis conſecrat anno MCV. in quadregima, præſente Willelmo abbate Majoris-monasterii, anno ejus ordinationis ſecundo. Idem Willelmus eodem anno, ordinationis ſua ſecundo, reſedionem in ſuâ Ligeris ad caſtrum Lauget recuperaviſſe dicitur; cujus rei charta primaria facta eſt in Galilea monaſterio, id eſt navi eccleſiæ, & tranſcripta in libro noticiarum. Alias chartas, quæ Willelmi annuum ordinationis probant, in præſens mitto. Hunc Romæ ordinatum fuiſſe legitur in quadam notitia donationis factæ a Roberto de Beſſimo in quadregima, anno ab incarnatione MCV. ſeu primo domini Willelmi abbatis ordinati, quo niam Boamundus, Antiochiæ ſcilicet princeps, deſcendens ſynodum viſitavit hunc locum, petivitque ſancti ſibi, quam omnino conſcripſiſſet, quæ in illis perſone in Dei ſervitio reliquerat, orationum uſuarum ſuſcepit. Idem Boamundus Lemovicis ad ſanctum Martialem profectus dicitur, ut ei gratias ageret pro ſua ereptione e manibus Saracenorum; ſanctoque Leonardo ob eandem cauſam compedes argenteas auſtulit, ut ſcribit Gauſfredus prior Voſienſis.

Eſt Willelmus Romæ a Paſchali abbas ordinatus eſſet, poſſeſſionem tamen ab eo exigebat Radulphus Thronum archiepiſcopus. Hanc ore præſtitit Willelmus: ad ſcripto eam præſtari volebat Radulphus; quæ de re magna inter eorum controverſia fuit; quam ſuo Epicoſopus componere tentavit ſcriptis (a) ad utrumque, quæ literis, quas apud eum videre licet. Eo abbate prior erat Majoris-monasterii Willelmus alter, qui fuerat archidiaconus Redonenſis. Paſchalis li. Majoris-monasterii omnes poſſeſſiones & immunitatem confirmat Willelmo abbati, quem reverentiſſimum filium appellat, pontificatus anno MVI. indiſtione XV. cui ſcizantem concedit calices & ornamenta benedicens, quæ de re nihil antiquius legere memini. Idem abbas totum cenobium muſis cinxiſſe, epicoſque officias cauſtraviſſe traditur, ac multos prioratus inſtituiſſe.

Comerſ apparuit hoc ipſo anno, quo Simon de Verrecia (b) quoddam prædium, quod pater ſuus Gervafius ſancto Maxentio in manu Ade tradiderat, Garnerio abbati conſignavit. Adhuc annus ab incarnatione Domini MCV. quo cometa apparuit, regnante Philippo rege, & Willelmo in Aquitania: quod idem Simon poſtmodum ratiſ habuit in manu domni Goffridi abbatis, qui Garnerio ſuccceſſit.

Tunc Miciaenſi ſancti Maximini apud Autellanos monaſterio præerat Chriſtianus abbas; cujus tempore Sancio Firmitatis-Huberii * dominus duas epicoſas caſtri eccleſiæ, unam ſanctorum Gervafii & Protafii canonicalem, alteram ſancti Sulpicii parrochiam ſancto Maximino conſtulit: quod Johannes Aurelianorum epicoſus, eo nomine ſecundus, literis ſuis confirmavit hoc anno, præſatus ſui ſexto. Eodem abbate Baldriens abbas Burgundenſis Miciaenſibus ſancti Marcelli eccleſiam in ſuburbio Aurelianenſi ultra Ligerim ſub certis conditionibus ceſſit, cum recto dimidiæ prebendæ in eccleſia beati Liſardi Magdonenſis, ita ut monachi ſancti Maximini tantum canonicis vocarentur. Alius fuit Chriſtianus abbas ſancti Petri Carnotenſis, in vulgariſ indicibus deſideratus, qui Sermones in totum annum domicales compoſuit, ſed quo præciſe tempore vixit, incertum.

Hoc ipſo anno urbs Lemovicum ab hominibus caſtri ſancti Martialis inſeſto igne v. Kal. Julii combuſta fuiſſe dicitur, eoque incendio mater eccleſiæ ſancti Stephaniani conſumpta cum omnibus ſuis officiis, pariterque poſtulare monaſterium ſanctæ Mariæ, quod de Regula vocat, necnon multæ aliæ eccleſiæ. Conſimiles ſeditioes inter opidanos & caſtrenſes Lemovicenſes non raro per ea tempora contingere.

Triennio ante, ſimilem cladem ex ſortuito incendio pertulerat Tutelenſis monaſterium, quo tempore Gauſberto abbati ſuccceſſit Willelmus. Hic monaſterium inſtituere cepit, ſupplicat conſentente Bernardo Torenne vicecomite, eidemque literas hoc anno indiſt Paſchaliſi papa, quem illi Paſchaſium paſſum appellabant. Willelmo abbati ſuccceſſit Ebalus de Torenna, de quo inferius. De primis ejus loci abbatibus ſcriptum exiit in Appendice hujuſce ſol.

Exat caſtrum Vallis-coloris * ad Moſam in dioceſi Trilienſi, inter Novum caſtellum & Commercium poſitum, ubi cella Moſimienſis cenobii hoc tempore condita eſt, fundum conſentente Joſſido nobiliſſimo principe, cujus tempore inſigne de ſanctitate Rotberti abbatis adhuc viventis teſtimonium redunt in hæc verba: *Suaviſſimi odoris ſana Moſimienſis cenobii longe latèque*

ANN. CHIL.

1105.

Hilgoco ab.

huius Majoris-

monasterii

ſuccceſſit

Willelmus.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

1105.

nique hanc epistolam ita concludit Ivo. *Hec scripsi vobis, fratres, in usum terrenis tenetis, carum comminationum, neque moveamini a vestro sensu: sed secundum statuta predecessorum patrum vitam vestram dirigatis, & obedientiam, quam praelatis vestris debetis, & habilitatem, quam monasterio vestro, propositi esset, frater servatis, ne damnationem eorum, qui vobis sua irrita faciunt, intueretis. Quod tamen dictum vellet, non improbandum vitam eorum monachorum, qui in cunctis regularibus institutis discipulis, ordinabiliter ad eremum ferunt, sed eorum, qui in molestis per vicum & castella, & urbes gyrovago vagantur. Plura alia omitto, quia Ivo contra illos gyrovagos in eadem epistola scribit.*

Jacuerat ad id tempus ruinis confusum sancti Fusciani monasterium apud Ambianos, de quo in primo volumine egimus: sed tandem ab Ingelranno Boveni comite instauratum est, ut probant littere a Godefrido Ambianorum episcopo, hoc anno, pontificatus ejus anno secundo editae in hac verba. *Frater Godefridus, Dei gratia Ambianensium episcopus. Vides ut se fratrem dicit, quippe ex monacho episcopus, ut privatos monachos non putet se fratris nomine indignare: tum ille pergit post aliqua scripturae sacre testimonia. Hinc itaque divina exhortationis & promissionis vocem aures percipias Ingelranno comes, cum monasterium martyris Christi beati Fusciani primum cepisset edificare, totum montis ipsius territorium venerabili viro Odolrico, primo loci illius abbati & edificatori, monachisque monasterium ejus fecerunt devote concessi: quatenus ibi domo Dei constructa, locus extra incultus foret habitatio hominum, liber & absolutus ab omni seculari potestate, consuetudine sive exactione. Hinc etiam laudatur & evidenter concessi Ingelranno de Montefrisio, ad cuius dominium sub Ingelranno comite pars territorii illius jure hereditario pertinebat. Multa deinde Godefridus recenset tam Ingelranno comitis, tum aliorum beneficia, in quibus Ingelranno inter alia donasse dicitur mediam villam de Saucis, qui locus est haud procul a sancti Fusciani monasterio, sancti Gentiani martyris & sanctorem Fusciani & Vischerii hospitio insignis. Hec omnia in synodo Ambianensi probavit Godefridus, anno Domini incarnati MCCC. indictione XIII. His litteris subscribunt inter alios Gualterus abbas sancti Iudeci, Robertus abbas Corbensiensis monasterii, Johannes sancti Geremari, & Willielmus sanctae Mariae Brivallensis abbas. Item Godefridus, agente Ingelranno comite, suburbanam sancti Remigii ecclesiam sancto Fusciano concessit, idque anno MCCC. in synodo Trecenti confirmari curavit. Non diu superflus fuit Odolricus abbas, in necrologio Corbensi, unde forte assumptus fuerat, notatus x. Kal. Februarii: cujus successor Radulfus laudatur in diplomate, quo Paschalis papa ecclesiam sancti Remigii sancti Fusciani monasterio in predicto concilio Trecenti confirmavit. Hic gravi morbo affectus, Ivonem Carnutensem episcopum rogavit, ut sibi succurreret. Verum quo minus id efficeret Ivo, locorum intervallis (a) se impediri respondit, mox nec, ut corporales molestias patienter ferat, quas pro purgatorio igne divinitus ei misericordia contulerat: quod si videret se regendo monasterio sufficere non posse, hortatur, ut det locum alicui de fratribus, quem congregatio regulariter elegerit. In fine cedit, unionem, quam ille semel accepisset, tandem non esse, ne sacramentis injuriam legerat. Atqui tamen unio in Emorun antiquis sepius in eodem morbo repetebatur, ut ex veris ritibus libris constat. De Radulphi successoribus Eustachio, Wigomaro, Simone, aliisque subsequentibus ejus loci abbatibus nihil memoria dignum occurrit. Perstat ad hoc tempus sancti Fusciani monasterium, recens a fundamendis, ut & multa alia, instauratum a monachis Congregationis sancti Mauri. In adeis sancti Godefridi episcopi laudatur pro memoria Nicolaus abbas Corbeim Gallicanae, ad cujus preces ille oratorium sancti Thomae ab eo conditum, quae parochialis modo ecclesia est, dedicavit.*

Cum annus pontificatus decimus trigessimus Manasse Remorum archiepiscopus, antecessorum suorum in ecclesias & monasteria munificentiam imitari cupiens, Laudunensi sancti Vincentii cenobio, ad possessionem domus Adalberti abbatis superius (b) laudati episcopi suarum, contulit ecclesiam Almonstis, quam per canonicorum ibidem habitantium inceram rebus suis spoliatam, & ferre ad nihilum redactam, Hugo comes Reichenensis tenebat, idemque comes multis precibus a Manasse evoratus cessit. Hec autem donatio ab archiepiscopo pro facta est ea lege, ut futurus ejus loci prior a Vincenino deputatus abbatem in archiepiscopi praesentiam adduceretur, subjectionem & obediensiam promissurus, & in eadem ecclesia presbyter substitueretur, qui & synodus

ANNO. CM. LXX.
1179.

CIV.
S. Fusciani
monasterium.

(a) Ivo ep.
115.

CV.
Abbas aut
ecclesia S.
Vincentii
data.
(b) ibid. 66.
a. 15.

ANN. CH. E.
1103.

interisset, & Remensis ecclesie solita jura persequeret: cui donationi Manassius subscripsit in hunc modum. *Hujus pagine scriptum ego Manassius, domini Rainerii de excellentis memoria successore, cum iam sapienter pater dies sacerdotii vestri in decimum porrexisset annum, a gradibus Adalbertum nobis presentatam approbavi, & authenticum personarum testimonium per imaginis vestre impressionem in sacra ratam conscripsi. Actum anno incarnationis dominice MCV. indictione XIII.* Adalbero abbas superflus fuit annum circiter MCV.

CVI.
Odo abbas
electus epi-
scopus Cam-
eracensis.
[4] Specul.
26. p. 444.

Hermannus abbas in libro (4) de refraetatione abbacie S. Martini Tornacensis auctor est Manassium Remorum archiepiscopum concilium hoc tempora habuisse, & ad illud convocasse generaliter suae provinciae abbates, in his nominatim Odonem abbatem sancti Martini Tornacensis, qui in illo concilio ad Cameracensem episcopatum electus sit, & sine mora ab archiepiscopo & comprovincialibus episcopis consecratus. Id anno MCC. contigisse constat. Hac electio facta est excommunicato Galchero seu Galthero, qui ab Urbano II. in concilio Claramontensi excommunicatus & depositus fuerat, propterea quod episcopatum per pecuniam adeptus fuisset, & viam & anulum de manu imperatoris accepisset. Cum vero nihil minus auctoritatis regia fultus in sede persisteret, Paschalis papa Manassium archiepiscopo precepit, ut congregatis comprovincialibus episcopis, Cameracensi ecclesie episcopum quantocius fuisset. Verum novo electo nequaquam cessit Galcheras: unde Odo ad suam monasterium reverti coactus est magno suorum gaudio, qui ejus amissionem egre admodum ferebant. Sed tandem anno sequente, mortuo Henrico IV. imperatore, Henricus ejus filius Cameracensibus mandavit, ut Galcherum excommunicatum urbe pellerent, & Odonem episcopum reciperent. Tunc Segardo priori monasterium regendum reliquit, cum illud annis fere tredecim administrasset. Episcopale tamen officium hoc ipso anno gessit Odo, quippe qui, postea Hugone Elmonensi abbate, altaria, quae Elmonensis in Cameracensi episcopatu sub personatu tenebant, absque personatu eidem concessit. Actum in synodo celebrata in ecclesia sancti Brictii anno Domini MCV. indictione XIII. anno primo prefatus domini Odo: post quem subscribunt Rainerius sancti Sepulchri, Gerardus sancti Andreæ, Ambrusius Mariolani abbatibus.

CVII.
Nicolaus de
sancto Wala-
rici privile-
gio monacho
expulso.

Si vera sunt quae de causa sancti Walarici monachorum tradit Nicolaus monachus in actis sancti Godefridi episcopi Ambianensis, ea in illo Remensi concilio acta fuisse oportet. Certe non prius, quandoquidem anno tantum precedente Godefridus illam sedem inivit: nec postea, cum Manassius archiepiscopus, cuius tempore id accidisse dicitur, anno MCXV. decesserit. Rem fere sic narrat. Nicolaus. Cum diocesim suam intraret eir Dei, sancti Walarici adiit monasterium: ubi quidam illarum parvam presbyteri calices & lineas, in quibus sacra mysteria tractantur, et benedicens offerunt. Tum vero monachi obstitit, nihil juris illis episcopis Ambianensibus competere caasati. Atqui licet episcopis, inquit ille, ubique locorum vasa domini ministerii consecrare. Cessit tamen, & illinc abiit. Ubi domum revertit, convocato clero, factum sibi injuriam exponit. Ad haec commoti omnes, citandam abbatem erant. Adit ille, multoque auro corruptis non paucos, qui abbatem contra episcopum tueri capere. Episcopus rem ad Manassium Remorum archiepiscopum deferit, quo tempore celeberrimis Gallie conventus illic habebantur. Adfuit abbas cum monachis, consensit a Godefrido injuste suum immunitatem vexari. Leguntur ipsi archiepiscopi litteras immunitatem probantes: quibus applaudunt illi, qui munibus depravati erant. Eas sibi ostendit polulat episcopus, quas cum accusate insperasset, eorum fraudem detexit. Vixit quidem illas lecler ablegens, recentem esse seipperam omulom astutium oculis probare. Sic podesati monachi ad Romanum pontificem provocant, ambisque partes illico in Urbem pergunt. At monachi episcopo diligenter, munibus statim obviunt quod petunt, moxque cum novis litteris alacres & evantes ad sua redeunt. Ubi Romanus attigit episcopus, cum nihil ab eo sperandum vidisset caasidici, ajone monachos injuste ab ipso vexari. Ita spe facta frustrata, Basim voti causa profectetur. Inde Roman reversa, honorifice accipitur a pontifice, qui multa de ejus sanctitate post ipsas discessum refertur; acceptisque ab eo litteris, quibus sancti Walarici abbatibus & monachis injunctum erat, ut Ambianensi episcopo, perinde atque patri & pastori, in omnibus obedirent. Reversus demum ad suos, accito abbate, litteras coram eo legi jussit. His auditis & inspectis abbas cedere coactus est, ac desceps Ambianensi episcopo parit. Haec fere Nicolaus.

Molae sunt in illa narratione parum veri similia, ne dicam incredibilia. Nem,
ut

at omnium quod abbas nulla declinatione facta se sedit coram episcopo, cuius ditioni se obnoxium esse pernegabat; qui si ei potuit, ut tot clerici, Ambianenses, Remenses, Romani, auro-argenteove ac muneribus ab eo corrumpti ponerent? Deinde ut poterint, quis credat tantum auri & argenti suppetere potuisse abbati monasterii non admodum locupletis, at tot hominum cupiditati satisficere poterit. An vero abbas ille tam supbius & infans fuerit, ut viri perspicacibus & ocularis scriptoribus tam recentem pro veteri producere ausus sit? Ad hoc nulla ejus histocola mentio, neque apud Ivo nem episcopum, qui monachis non parvus esset, si huius fraudis rei fuisset; neque in alia ipsius Godefridi vita, quam ex veteri codice Ruben-Vallis prope Bruxellas accepimus. Denique, quod palmare argumentum videtur, sancti Walarici monachi novam, tum a Paschali II. (a) anno sequenti, tum ab Alexandro III. suae immunitatis confirmationem obtinuerunt, eaque positi sunt ad nostrum usque tempus, scilicet ad annum MCCXIII. quo anno ab episcopo Ambianensi hanc immunitas, quae ad opidum sancti Walarici extensa erat, ad solum monasterii ambitum restricta fuit a senata Parisiensi, non decretorio iudicio, sed in rem tantum praesentem constituto. Tunc ad illius causae examen eruditam dissertationem edidit noster Robertus Quarrensius, in qua falsum esse concilium illud Remense, nullius fidei hac in causa Nicolaum concessit. At illud saltem pro certo habeo, Nicolaum, cum alios fidei sincerum, bona fide retulisse quae acceperat ab aliis, quippe qui hanc vitam scripsit ex aliorum telas, qui et colorem & gratiam quamdam argumento asfingerent, hanc de Walariciana lite, quam in concilio Remensi agitam initiari nolim, narrationem solivis circumstantiis exornant.

Iterat aliquando vir Dei ad opidum sancti Audomari, ubi Robertus Flandiae comes cum multa procerum turba Christi Domini natalis celebraturus convenerat. Aderant quoque non pauci episcopi, in his Godefridus, qui rogatus a comite, nocte illa sacratissima de more sacra celebravit. In ipso sacrificio post lectionem evangelii, omnibus ad altare stantibus offerentibus, vir Dei extra personarum acceptionem omnium dona rejectit, propterea quod instat muliercularum intonsa essent coma. Ea re petmoti proceres, simul etiam praesulit sanctitate, certant gladiis & castris, cum ad manam non adfessit fortices, pilos sibi praedant, tamen vii benedictione ob proluxas comas frastudii nolentes, quae res magnam apud comitem alioquin auctoritatis augmentum ipsi conciliavit. Eodem tempore Serio Sagensis episcopos & nostris, cum Heinricus Angliae rex, cui ob vexationes Rodberti Belisimensis adhererat, apud Carontum die sancto pasche (b) hospitarent, cum sacra solemnia celebraturus esset, vidisset basilicam variis rusticorum suppellectile obpradones occupatam, de Rodberti Belisimensis, a. 11. p. 123. lioremque similibus rapacitate sermonem habuit, atque etiam contra barbaros & p. 124. & comatos, quod effeminatorum hac essent indicia, cuius monitis rex, ceteraque omnes acquirere meminerunt: moxque episcopos, extractis & mantica forficibus, primo regem, tam ceteros optimates amondisse. Quid modo didici essent sancti illi periculosi de exemptibus nostri temporis capitulis?

Post hac Nicolaus insigne refert Godefridi patientiae & humilitatis exemplum. In redita ex sancti Audomari opido, vir sanctus Adamum ejus civitatis principem secum adduxit. Cum Ambianensem fines ingressi essent, eis cum multo equatu occurrit Goemanus Pinquiniac * vicedominus, & falsatus episcopo, manus injectis in Adamum, quocum perpetes habebat discordias & pugnas. Mox Adamus equo imponitur, & clamante ac supplicante pro eo incassum episcopo, injectis catenis Pinquiniac abducitur. Nihil non tentavit vir Dei, quo Adamus & vicedomini manibus eriperetur. Ubi preces nihil obtinent, sacras beati Firmiani martyris aliorumque reliquias humi depouit, vicedomini ecclesiam interdicho subijcit, eumque anathemate plectit. Hinc furens ille regionis agros vastare, cuncta diripere, lucendis domos & universa complere. Tum vero lugubatur gemebatque pius antistes, memor pristinae quietis, qua in monasterio potius erat. In his angustis id consilium in animam induxit, at, depositis episcopi insignibus, cilicio simplicique monachi habitu indutus, natis pedibus vicedominum converteret. In hoc itaque habuit tendens Pinquiniacum, quod oculo fere nullibus Ambianis abest, ad sancti Remigii monasterium in nemore situm direxit, ubi a monachis honorifice exceptus est, nam ad vicedominum profectus, ad ejus pedes se abiecit, rogatque ut vinctum sibi reddat. At serus homo nihil motus, virom sanctum a se facere jubet, ne cum ignominia expellatur. Tum ecclesiam ingressus praesul, in vicedominum, omnesque ei adherentes excommunicationis sententiam vibat. His actis, reversus in orbem, dom preces & lacrymas ingeminat, a Willelmo Pontivi principe viro capitur, & in vineula conji-

ANN. CHR.
1109.

(a) F. Oppen.

CVIII.
Viri comiti
arguitur.

(b) Ordine.
a. 11. p. 123.
& p. 124.

CTR.
Godefridi
vici humil-
tas.
* Pinquiniac.

ANN. CHR.
2103.

(a) Jo. ep.
213.

CX.
Gebehardus
abbas et epis-
copus Spirensis
fuit.

Bruno in
Hirsaugensi ei
succedit.

CXI.
Cono fuit ab-
bas Siegburgensis.
(b) Joh. d. n.
109. & 220.

conclitus ipse vicelocutus: qui a nullo alio se salutem obtinere sperans, quam a Godefrido, de linguai ejus benignitate praedictum eum obsecrans, ut miseretur sui, pollicitus se divitas ecclesiae intaurum, Adamum dimissurum, ac deinceps commendatus de humanis victurum. Hac ubi accepit plures antistes, letatur se a Domino exaditum: dolet vicem miseri hominis, & boni pro malis rependere volens, eum adire non eundem. Eo conspecto, Geromundus ad ejus pedes accidit supplex, quem amica ad pedes suos abiectionem superbus contemnat. Denique, ut paucis absolvam, extrahit pius episcopus vicelocutum a carcere, reducit Pinguiniacum, & secum adducit Adamum suum. Has aliasque calamitates cum patre ejus pius antistes, consilium & opem quaesivit ab Ivone Carnotensi episcopo, qui Ludovici VI. patrocinium pro eo litteris (a) impetravit.

Ad Spirensium episcopatum promotus est hoc anno Gebehardus Hirsaugensis abbas, a Ruthardis Moguntiacensi episcopo consecratus Kalendis Novembris, testante praeter Trithemium chronographo Saxónico necdum edito, in quo Heinricus V. civitate Spira, patrique ibidem reconstituit thesauri potestus, in die omnium Sanctorum visum venerabilem Gebehardum, Hirsaugensem abbatem, in episcopum Spirensium sublevari dicitur. Ea in dignitate adeo ejus fama mutata est, teste Trithemio, ut quem abbatem venerabantur omnes, eundem episcopum iudicio habereot. Et ille quidem abbatiam simul cum episcopatu retinere cupiebat: Idque nonnulli statum monasterio conducentem putabant, utpote qui aucta dignitas plus potentiae conferret ad ipsos defendendos. At reliqui seniores, quibus sanior mens erat, contra censuere, id nihili momenti ad suam defensionem allaturum, immo regularis disciplinae & rei familiaris maximum detrimentum: propterea quod episcopus, asecularum multitudine circumsepis, sapies ad monasterium ventitans regularem disciplinam interturbaret, resque monasterii in foos, suorumque usus effunderet: quod in multis Germaniae monasteriis acciderat. Quapropter longe consultus visum est, ut alter abbas in ejus locum substitueretur.

Itaque Hirsaugensis pridie Kalendas Decembris in unum convenientes, Brunonem ejus loci monachum, patriam Suevum, qui in saeculo Spirensis canonicus fuerat, elegerunt. Hunc a Richardo Albaniensi episcopo & sedis apostolicae legato, Theodoro sancti Georgii in Nigra-silva abbate aliisque adstantibus, viz. Kal. Januarii ordinatum fuisse Trithemius tradit, cumque ad magnos labores perferendas parum idoneum, cum per se ipse negotia pauca expedire posset, omnia sane celleratis & conversis commisit, ac rebus interioribus sedulo vacasse.

In superioribus actum est de primordiis Siegburgensis (b) monasterii in Coniensi diocesi ab Annone archiepiscopo constructi, cujus duo primi abbates fuerunt Erpfo sanctae memoriae abbas, & Reginhardus ejus successor, quorum nomina vitia sunt apud Buccinum. Reginhardo successit hoc anno venerabilis Cono seu Cono, postmodum Ratiponensis episcopus, cui Rupertus pietasque sua opera, utpote patrono ac defensori suo dedicavit. Fuit is, teste ipso Ruperto, venerabilis abbas, & venerabilium studiosissimus litterarum, quodque eo major est, monachis columna religionis, qui jam inde ab hoc anno abbas, Christo fideliter obsequendo, bene impleret odore domus. Ita de illo Ruperto in epistola ad ipsam Cononem, in libro de sancta Trinitate, episcopus operibus praefixa, quam scribebat anno mxcvii, cum Cono in monte Siegburgensi, ad monasterium S. Michaelis Archangelus, annos ab ordinatione sua duodecim ageret. Eundem plurimum laudat in libro xxi. de gloria Fili-hominis, eique in primis congratulatur, quod omnia propter Christum & evangelium reliquerit. Domum quoque suam, vestio quantulam, & propinquos aliquos, ac peregrinos, non infimos, monachis agrorum habentes, in una civitate religionis... Quod se una quavisque tempore, sed in ipso ingressu ferventis adolescentis vocavit ejus vocatur, ac cum, quem quasi in ingressu mundi posuerat, retraheret pedem; & relatis omnibus, patria quoque sua provincia nationis suae longe post terram dimissa, pergrinus ad monasticam vitam confugeret, in montem Siegburgensi vestigia suo munus praefegit: vocatur enim Siegbereb. Hac de causa Rupertus addit, se illi efflagianti scripsisse opusculum libellorum duodecim de virtute Verbi-Dei, quod admirationi esse multis, etiam sapientibus, & ab ipso libellissimum, fastidiosum, inquit, ipse gaudens audiret. Ex praemissis verbis intelligitur Cononem ex longinqua provincia oriundum fuisse, & forte ex regione Ratiponensi proxima, qua occasione fuerit eum eligendi illius urbis episcopum. In consequentibus suble Rupertus, quanta fuerit Canonis in abbati dignitate existimio, ut omnes, quibus simplex oculus erat, longe lateque manentes, ammirantes in domo magna, quae est Agrippinensi ecclesia, ejus sapientiam, au-

do.

auritatemque suspicerent, ac reverterentur. Eo tempore Norbertus, Præmonstratensium institutor et archiepiscopus Magdeburgensis, in Sigeburgensi monasterio educatus fuisse traditur, hanc dubie sub Reginaldo vel Gomone abbate, & fuisse sub utroque. Argumento est donatio ab eo facta Sigeburgensi monasterio, de qua inferius, cum de origine Urkenbergensis monasterii ageretur sumus.

In Flandria occidua prope Gravelingam, maritimam urbem, exstat Broburgum opidum, cui haud ignobile Benedictinarum virginum cenobium adiacet, quod a Clementia uxore Rodberti comitis, cognomento Jerosolymitani, conditum, dotatumque est. Legimus Paschalis papa diploma Godildi abbatif *se venerabilis monasterii sanctæ Mariæ, quod est in castro Broburg*, inscriptum, quo donationes ab eadem Clementia, consentiente viro suo Rodberto factas, confirmantur; idemque monasterium, sicut a Johanne Ternuannensi episcopo confirmatum est, ab omni episcopalis exactionis debito liberum & immune esse sancitur. Datum Laterani omnis Aprilis, Paschalis pontificatus anno vi. Godildis adhuc ejus loci abbatissa erat anno m.c.xix. quo Celsus II. Remis ad preces Clementie comitis ejusdem argumenti privilegium eidem Godildi indulget. Godildi successit Ogiva, cui ab Innocentio II. aliud condonabile privilegium anno m.cxxxviii. concessum est. Guiberus Novigenti abbas in libro tertio (a) (a) Guib. p. 333. *quod multa, inquit, virginis sanctarum est virginum. Illic dum adolescentule clarissime idolorum sanctimonialis erant, quarum altera cum ante dominice resurrectionis diem moribunda esset, a sodali conventa est & multis oblationibus obstricta, ut post obitum, si Deus diceret, ad se rediret, & quid boni vel mali secum ageretur, remitteret. Mortua itaque puella post aliquot paschalis festi dies ea condito amice apparuit gratioso aspectu, assidueque sibi bene esse cum Eribaldo Cameracensi decano. Dixit, statimque discessit. Fuit autem Eribaldus in scripturæ scientia maxime versatus, & antelia valde conjunctus cum Guiberto, qui hac refert, eoque a domino suo Bartholomæo Londonensi episcopo se accepisse dicit. Superest etiam nunc Rosæque Broburgensi parthenon sub Ordine Benedictino.*

Cum Heitorius filius Spitz moreretur, ejus pater ex urbe Moguntia Theodericum abbatem S. Albani ad eum misit, filium obtestans, ut recordaretur se patrem ipsum esse, & ne tam pertinaciter eum a regno pelleret molliorer. Ille vero exaudire distulit, sed patri suggessit, ut ab urbe egredi festinaret, ne occuparetur ab inimicis. Hac in prædicto Saxonico chronico, in quo etiam legitur, lineburgenses monachos, qui Fredericum episcopum Halberstadensem decedentes, jam per quinquennium exulaverant, regio iusta, scilicet Heitorii filii, honorifice reverto, Martinum abbatem elegerunt.

Eodem anno Bertricus (b) Mediani monasterii abbas, postquam triginta tribus annis locum rexisset, factus sanctus est, teste Bayne, & quidem viis. Kal. Januarii, quo die in necrologio Senonensi notatur. Illo ejus successor omniem monasterii possessionum confirmationem obtinuit ab Innocentio II.

Ad res Italicas quod attinet, incidit in hunc annum obitus Petri Anagnini episcopi e nostris, de quo ad hunc locum arce distulimus. Is nobili Salernitanorum principum ortu genere, primum in Salernitano sancti Benedicti cenobio, cui tunc ipse patruus præerat, monasticis litteris informatus; inde ab Hildebrando archidiacono Romam perductus, domum ab Alexandro II. Anagnini ecclesie præpositus fuit. Post decem episcopatus annos, legatio Constantinopolim ad Michaelen Ducem eidem imponitur ab eodem pontifice: quo mortuo in suam ecclesiam revertit. Verum, cum ad sananda suorum vitia frustra operam cõtereret, variisque ab eis inestimationes patreteretur; Jerosolymam cum cruce signis iter aggreditur, eo animo, ut illic reliquos vitæ dies abolveret; quod fecus contigit: nam beati Magni Anagnini patroni viso a proposito revocatus, expleta peregrinatione ecclesiam repetiit, & in ea sanctissime devixit. Nonus Augusti hoc anno, episcopus quadragesimo tertio: quem miraculis illustratum Paschalis II. in sanctarum nostrorum revocavit. Ejus vitam scripsit Bruno episcopus Sigienfis, quæ nec dum in nostra typis vulgata est.

Tunc Calsinensi monasterio præsedebat Odericus abbas, cui Rodbertus (c) Castellanonum comes, filius Ralnuhi comitis, incervena arque rogatu domini Johannis venerabilis abbatis sancti Gabrielis & aliorum, donavit opidum Ponticuri, quod partim dono Richardi principis, partim pretio acquisierat. Hanc vero donationem fecit per manus Brunonis Sigienfis episcopi & domini Amici sacerdotis & monachi Calsinensis hoc ipso anno, comitatus sui octavo-deci-

ANN. CHR.
1103.

CXII.
Broburgense
parthenon,
cujusque pri-
mus abbas
fuit.

(a) Guib.
p. 333.

CXIII.
S. Albani &
lineburgen-
sis abbates.

Mediocris
item abbas.
(b) p. 333.
a. 78.

CXIV.
Petri Ana-
gnini episco-
pus obit.

CXV.
Castro facta
donatio.
(c) Chron.
Castell. 1144.
a. 13.

ANN. CHL.
1809.

(c) *P. notat*
in l. 1. c. 11.

Oderisio ab-
bati succedit
Otto.
(c) *C. de re
C. de lib. &
c. 11.*

(e) *Id. l. 1. c. 11.*

(d) *Id. l. 1. c. 11.*

CVII.
Catholici
quidem illi.

CVII.
Res Catho-
licas.
(c) *P. notat*
in l. 1. c. 11.

mo, idibus Januarii, indictione tertia-decima, in civitate Calacia. Hujus donationis authentico appositum sigillum cereum, Rodberti effigiem fere nudam exhibet. Hac porro donatio non fuit gratuita, ut patet ex litteris Oderisii abbatis, qui quingentas (c) libras eidem Rodberto, & principibus Rodbero & Richardo longe plures se dedisse dicit, Bruno Siglientis episcopus nondum a sua legatione reversus erat, siquidem in Gallia versabatur adhuc anno sequenti, quo Pistavis concilium habuit.

Sub finem hujus anni mcv. decessit Oderisius abbas ejus nominis primus, & quidem iv. nonas (b) Decembris, quo die in sanctis Benedictinis memoratur. Successit Otto, Fundentium consulum profapia ortus, Deo ab infantia oblatas Casini sub Desiderio abbate, post aliquot annos factus prepositus in monasterio sancti Nicolai de Pica, ac demum Casinensis non integro biennio abbas: cui cum solita obsequia Richardus princeps ob gravem infirmitatem habere non posset, e laetere suo viros missi qui id praestarent, mortuus anno sequenti, cui frater ejus Robertus in principatu successit. Non unanimi, sed sanioris partis fratrum suffragio electus est Otto abbas, qui Oderisii obitum Alexio (c) Imperatori Constantinopolitano significavit: Alexius vero per apocryphos suos beato Benedicto pallum purpureum pretiosum transmisit, ex quo pluviale & tunica facta sunt. Non omnino tranquilla fuit Ottonis praefectura. Quidam enim fratres, qui ejus electioni non assenserant, de eo conquesti sunt, quod ea necessaria (d) minime suppeditaret; qui ab eo puls quereles suas ad Paschalem papam detulerunt. Ea re commotus pontifex, eos apud sanctum Paulum remanere precepit, donec de Ottonis electione cognosceret: sed Ottonis obitus id praeverit.

In domo institutionis Patrum Oratorii apud Parisios servatur Breviarium divini officii ad usum monasterii Casinati, tempore Oderisii abbatis primi scriptum, in cujus rubricis sub finem multi peccatares ritus habentur, ex quibus patet hic delibate visum est. In ritu professionis monachicæ totus professus tribus diebus silentium servare debet, & in illo triduo quotidie ad militum officio & communicare. Tertio die ad militum, cum ad pacem ventum erit, abbas de capite ejus caputulum aufert, datque ei pacem; tuncque professus prostravit se ad pedes abbatis, ac deinde omnium fratrum, qui dant ei pacem.

In ungendo infirmo post ministrum sacramenti omnes sacerdotes praesentes imponunt manus super infirmum. Unctio fit modo indicativo. Unctionem sequitur communio, etiam comederit ipsa die infirmus, cui pergitur viaticum sub hac forma: *Corpus & Sanguis Domini nostri J. C. custodiat animum tuum in vitam aeternam, amen.* Deinde legantur ante eum passionis Domini. Imminente exitu deponatur in terram super cilicium, conspergatur cinere, & dicantur psalmi penitentiales.

In nativitate Domini post tertiam ordinatur processio in hunc modum. Praecedit unus frater ferens crucem, quem cuncti fratres bini subsequuntur. Deinde illius, induitur Imperatrix vestis, fert auream crucem; post quem septem scolii albis induiti subsequuntur, ferentes totidem candelabra accensa; & post eos tres acoliti cum turibullis. Deinde sex subdiaconi, induiti tunicis, libros evangeliorum portantes; totidemque diaconi, induiti dalmaticis, bini procedunt; ita ut duo subdiaconi procedant, & duo diaconi subsequantur: septimus autem subdiaconus, qui lecturus est epistolam, ferens librum, in quo legendum est ipso die evangelium; & post cum diaconus evangelium lecturus; postremo dominus abbas, vel sacerdos qui missam celebraturus est, plurali indutus, quem acolitus ferens manutergium sequatur. Pauca haec e multis suspiciant.

Per id tempus cum Augustinus cardinalis & apostolice sedis legatus ad Casatruense monasterium divertisset, dubitaretque, an corpus sancti Clementis papae & martyris illic haberetur; ad removendam ejus suspicionem Grimoaldus (c) abbas, effusa humo, ubi sacrum corpus jacebat, illud reperit in vase salsituli, in quo tempore Ludovicus II. imperatoris sepulchrum fuerat; tunc reposita theca repositus est titulus, qui de existentia corporis sancti Clementis fidebat sedem, & omnes cardinali dubitationem abstulit. Id factum xvi. kalendas Decembris anno praecedente. Anno autem sequente Gualterius Valentinus abbas, qui Johanni episcopo & Piscariensi abbati in pontificatu successerat, sacrum loculum deposuit in altari, quod Grimoaldus abbas creaverat; illudque rite clausum, & plumbo ferroque obliatum dedicavit xv. kalendas Novembris: quae dies deinceps festiva fuit, & advenientibus insula unius anni trinitas de purgatione criminalium, & quadragesima dies de venialibus.

AN.

ANNALES ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEPTUAGESIMUS-PRIMUS.

Ab anno Christi 1106. ad annum 1110.

INSEQUANTIA UNNO POST MILLESIMUM CENTESIMO-SEXTO HEINRICUS IV. novo post Ludovicum Pium exemplo exauctoratus, imperii insignia filio cognomini resignavit, quæ missi episcopi ab eo extor-
tere, sique filium investire. Post hæc Heinricus senior Leodium se recepit; ubi cum acceptæ ignominie dolore, tum sibi adhe-
rentium infestis stimulat, ad recuperandam dignitatem copias
coarctavit. Id ubi filius accepit, continuo illuc cum copis ipse
suis contendit, & cum patre prælium confert, in quo pulsus fugatusque est.
Tum redintegratis copis, cum sursum in aciem descendisset, pater vidus com-
prehensusque a filio & multa indigna passus est; qua de re lugubrem ad Phi-
lipponem Francorum regem epistolam scripsit. Denique ad eas res actus est angus-
tias, ut rerum necessitatem penuria simul & morore confectus Spire inter-
ierit, ubi ejus corpus jussu pontificis insepultum ad quinquennium mansit.

Interim Falchalis pontifex, posteaquam Heinricum senem exauctoratum, ejus-
que filium in ejus locum sublimatum cognovit, ex Urbe in Germaniam, quo
a novo rege & principibus invitabatur. Iter instituit, eoque in itinere Parmæ
Bernardum cardinalem in demortui episcopi locum instituit. Matiam inde pro-
fectus, S. Geminiani episcopi sollemni translationi interfuit cum Mathilde com-
missa, quæ ipse Bononiæ accedens obviam progressa fuerat. Inde Guastalla
ad Padum generatim ab eo concilium VIII. idus Octobris habitum, in quo ex in-
dulgentiæ episcopis & clericis, qui a schismaticis ordinati fuerant, restituta
communio est. ibidem adhuc morabatur VIII. kal. Novembris, cum literas (a)

ANN. CHR.
1106.
I.
Heinricus IV.
abdicat &
obitus.

Falchalis hec
in Galliam.

(a) Epist. de
p. 474.

(b) Hist. Clau-
p. 137.

Interim Falchalis pontifex, posteaquam Heinricum senem exauctoratum, ejus-
que filium in ejus locum sublimatum cognovit, ex Urbe in Germaniam, quo
a novo rege & principibus invitabatur. Iter instituit, eoque in itinere Parmæ
Bernardum cardinalem in demortui episcopi locum instituit. Matiam inde pro-
fectus, S. Geminiani episcopi sollemni translationi interfuit cum Mathilde com-
missa, quæ ipse Bononiæ accedens obviam progressa fuerat. Inde Guastalla
ad Padum generatim ab eo concilium VIII. idus Octobris habitum, in quo ex in-
dulgentiæ episcopis & clericis, qui a schismaticis ordinati fuerant, restituta
communio est. ibidem adhuc morabatur VIII. kal. Novembris, cum literas (a)
ad episcopos Galliarum scripsit contra interfectores abbatum Virellacensis, de
quo iussu. Denique intellecto, Heinricum junioem a remittendis, ut sperabat,
ecclesiarum investituris patris exemplo abhorreere; moxto adeundæ Germaniæ
consilio in Franciam iter flexit, & conventu Trecae indito, albis Nicææ as-
perissima superatis, nuptiale Domini apud Cluniacum celebravit. In villa fan-
cti Hypolliti (b) versabatur VI. idus Februarii hoc anno, ubi Hagoni abbati
confirmavit omnes possessiones & cellas Cluniacensem, quibus id elogii tribuit,
quod eorum studio in plerisque Galliæ locis, ubi defecerat, restituta esset re-
ligio. Transeundo per urbem Lugdunum, consecravit altare majus novæ Acha-
nensis ecclesiæ, quam Jaucerannus abbas recens edificaverat, paulo post crea-
tus

ANN. CHR.
1106.

tus archiepiscopus Lugdunensis. Hinc est quod iuxta majus altare Paschalis ipse multisimile opere depictus cernitur cum hac inscriptione: *Altare sacrum Paschalis, papa dedicavit*. Ad cornu autem evangelii legitur alii versus:

*Hic hoc felle gran, veniam quicumque precaris.
Hic pax est, hic vita, salus, hic sanctificans.*

& ad laus epistolae:

*Hic vinum sanguis, hic panis sit caro Christi.
Hic expande manus, quisquis reus ante fuisse.*

II.
Antipapa sub
Paschali.

(4) Jo. Juvén.
27. 44.

Amedeus archiepiscopus Lugdunensis anno MCXIV. ecclesiam sancti Petri Athanasii dedicasse perhibetur. Achanaceus abbas indicem habet in Appendice. Inter hac, ut in Chronico nostro Saxonicum inedito legitur, Wernerus ministralis Heinrici regis senioris, marchie Aquinensis praefectus; Clementis pseudopape factionem excitatus, collectis undecumque per Italiam copiis, corruptis pecunia Romanis nonnullis, dum Paschalis in partibus Beneventanis moraretur, quendam pseudobabatem de Farfara seu Farfa, cathedrae sancti Petri sub Silvestri nomine imposuit: ut ille paulo post a catholicis expulsus, vesaniae & temeritatis suae premium retulit, profuse scilicet pecunie iacturam. Hec totidem verbis reulit Conradus Urspergensis abbas seu potius Ekkiardus monachus, & post eos Trithemius: nisi quod valgatus Conradus Farfara mendose habet, Farfa recte Trithemius.

Tres Paschali pontifici antipapa post Guibertum seu Clementem III. oppositi memorantur, Albertus Attelanus, Theodericus & Maginulfus, quem Johannes Sacroboscus (a) Theoderico anteposuit, Onasius postposit. Hic Theodericum Silvestri III. nomine antipapam, monachum & abbatem Farfensem fuisse dicit; quod Chesius Maginulfo tribuit. At nullus per id tempus fuit Theodericus, siue Maginulfus, Farfensis abbas occurrit. Certius est quod de his antipapis scribit Pandolfus, illius temporis aequalis, in libro necdum edito de vicis pontificum. Guiberto de medio sublato, alter post alterum, inquit, duo statim eliguntur papa, id est antipapa; & unus eodem, alter post consecrationem electionis suae diem a fidelibus captus. Primus, qui Albertus vocabatur, apud S. Laurentium Aversa retrudi; & secundus, qui Theodericus, apud S. Trinitatem in Cava eremitica vitam addidit, patrum iudicio adjudicati sunt: sique deiecit eos Dominus, dum alleluarentur. Eligitur & tertius, Maginulfus nomen. Hic quia negravit fabulis simplicem populum, illos maxime qui conscientia scelerum vel ambigunt, spe futuri successus ad eum refugium fecerant, alienat, gravem in ecclesiae caltem impressit: sed dum augere sibi, pontificum adipsos mittit, quod ex diabolo dari non possit, dicunt deusque auxilium, merito amisi; & sacerdotum, quod sint Deo arripuit, tenore non licuit: miser amiserunt: ut exul gravi caecopia, miserrime afflatus, cariosa, at avari, lingua vitam cum carne faveret. Sic non, altero, & tertio impie succedentibus, descenditque confissi haerem suam, qui prius praerat, immo qui erat Dominus, Paschalis papa convulsus, quicunque. Haec Pandolfus, qui superhite Paschali haec scribebat. Ubi vides, nullum hic dici monachum abbatemve Farfensem. Certe Maginulfum Silvestri nomine donatum fuisse, eumque Romae archiepiscopum fuisse, non Farfa abbatem, palam facit excerptum epistolae Heinrici imperatoris scribere a Guarnero principe Anconitano, a Sigiberto relato ad annum MCXV. Post haec praedictus Pandolfus mentionem facit Petri de Columna, qui Civis opidum de jure beati Petri lavaferat, quod Paschalis receperat; simulque Culummum & Zagarolum, opida iuris Petri de Columna excepit; simulque Culummum & Pandolfum, Protonem quendam anthere Anagninam, Prædictum, Tuscianum, aliasque urbes a pontifice defectas, ei quoque adipsos Petrum de Columna abbatem Farfensem Romanorum cepit: at eorum motiones a Paschali repressas fuisse. Verum nullum inter Farfenses abbatem Petrum de Columna per id tempus invenio.

III.
Farfensem
abbatem
Berardus
& Berardi
adi.
(4) P. Juvén.
2. 27.

Berardus quippe ejus nominis primus, domo Hortanus, Farfe praefuit ab anno MCXIV. ad annum MCX. cui successit ad breve tempus Rainardus, quem expulit Berardus Florentinus. Hunc anno MCX. excepit Berlandus (b) diaconus, alius dictus Berardus seu Beraldus, ad annum usque MCXIX. superflus: cui Gaido abbas successit. Certe Beraldum Paschali semper addictum fuisse constat, cuius patrocinium adversus perverfos imploret his verbis. *Sanctissime pa-*

ter, *huncque pontifex apostolica fidei, proclamavit ad vestram beatitudinem, & unitatem vestra memorant, & hinc sanctissimam hanc religionem, quoniam vestram monasterium, scilicet Farfensem canonum, subscripsit res olim acquisitis, & postea proprietatis iure: quas quidam nobis amulantes, aut in absentiam, aut callide subreperunt a vestro monasterio, de quibus vestra ecclesia iussit suppliciter fieri postulamus: quoniam maxime de instrumentis, legaliter olim vestro monasterio edita ostendere volumus &c.* Idem Berlandus Guarnieri marchionis opem poposcit contra ejusmodi pervertores, in primis contra Moricum & Carbonem, qui eo usque Farfensem ecclesiam divexabant, ut nullus, sine paganus, sine Judeus, deteretina inferre possuisset: quæ omnia fuso & graviter describit idem abbas in libello supplicis ad Guarnierum marchionem. Ad hæc marchio respondit datis regis tutele literis, in quibus abbas Berlandus, *virtutibus & nobilitate clarissimus, zelo iustitie & ultionis divina accensus, prædictos tandem prædones devicisse, & ad restitutionem compulsos dicitur; veratque Guarnierus sub gravi interminatione, ne ultus marchio, comes, viccomes, aut quisvis alius, Farfensibus ullam molestiam aut injuriam inferat, Urtrunque festinè, scilicet libellum supplicem & Guarnieri marchionis litteras in Appendice referemus. Non dubitem quia Guarnierus iste idem sit cum prædicto Guarnerio principe Ausonitano & cum Wernero illo ministeriali Heinrici IV. marchie Aquinensis præfecto, qui pseudobabatem Farfensem Paschali papæ antipapam opposuisse dicitur a Conrado Urspergens. Ceterum, si constaret, antipapam illum, quisquis demum sit, abbatem fuisse Farfensem; id intelligendum de quodam æmulo, qui de Farfensi abbatis contenderit cum uno ex prædictis abbatibus: qualis fuit Teuzo ille, quem Clemens pseudopapa (a) Berardo primo substituere molitus est. Jam ad res Gallicanas & Anglicanas redeamus.*

Dum Anselmus in Nortmannia moraretur, reversus ex Urbe nuntiis Baldino & Willemo, quæ pro negotio investiturarum Roman jussu regis Heinrici & Anselmi ad Paschalem anno superiore missos disimus, Willemus regi in Angliam responsum remisit, statimque Beccum ad Anselmum reversus, regis nomine eum rogat, ut jam sopitis querelis quantocius in Angliam regrediretur. Mox sanctus antistes, qui recens ex morbo tantisper convalescat, iter aggressus, Gemiticum adiit: sed, ne ulterius progrediretur, recrudescente infirmitate illie detentus est; qua mitigata Beccum reversus, regem brevi transmissurum laibi præstolans. Ubi nuntius de proximo ejus reditu in Angliam perlatus est, mira omnes invasi exultatio: quæ subito in mortorem conversa fuit, eum cum in gravem morbum relapsam fuisse intellexere. Tantum vero Regis ut rediret rex ipse concepit, ut diceret, se quolibet damna æquanimius toleraturum, quam Anselmi obitum, quod satis testatur rex ipse in epistola (b) ad eum tunc scripta, qua eum rogat, ut paulo amplius corpori suo indulgeret, & pro nutu suo per omnes suas Nortmannie possessiones, ut per proprias impetret. Ingravescente in dies morbo, ita ut jam da ejus vita desperaretur, ad ejus exsequias conveniunt episcopi & abbates: sed omnipotens Deus eum contra omnium opinionem sanitati restituit. Ex his, qui Beccum ad ejus funus conveniant, unus fuit Radulfus abbas Sagienis, cujus familiaris quidam, cum in reditu Anselmo detraheret, quasi vir Dei ex iactantia credere nollet, excussus æquo in devotum montem, meritis maledicentis penas dedit. Hic est Radulfus abbas, qui non multo post in episcopatu Rosseni Gundulfo successit. Dehinc ipso die festo assumptionis beatissime Virginis rex Henricus trajecto oceano Beccum accessit, & cum sancto antistite omnibus controversiis finem imposuit, sollicitus fæ cunctis Anselmo restitutum.

Frater regem, Anselmi morbum & longam absentiam graviter tulit Mathildæ regina. Hoc spectat ejus epistola (c), edita inter Anselmianas, *Domine sue & patri carissime inscripta*, qua ei significat tantum fæ morboris ex ejus adversa valitudine conceplisse, quantum luctus ex proximi ejus reditus nuntio antea conceperat. Quapropter eum enixe obsecrat, ut si sui cura eum adhuc tangat, suam de ipsius valitudine sollicitudinem & anxietatem aliquo intermissione quantocius relevare curet. Quam vero impatienter ejus absentiam ferret pia regina, & quanto desiderio ejus in Angliam reditum exoptaret, alia ejus epistola (d) palam declarat.

Non minor fuit Eulalie S. Eaduardi abbatissæ ejusque sororem de Anselmi reditu impatientia, ut facile ex duabus Anselmi ad eas epistolis intelligitur, quarum una (e) eis gratias agit, quod pro ipso preces fuderint, cum in exilio esset, ejusque reditum expectaret: nunc enixius rogare, ut Deum precen-

ANNE. CHL.
1196.

(a) M. 27.
n. 17.

IV.
Anselmus in-
firmatur in
Nortmannia.

Regis ut re-
diret de do-
lor.
(b) Anselm.
lib. 4. c. 75.

(c) Ibid. c. 76.

(d) Ibid. 76.
v.

Præfata ejus
motus ad
indispositionem.
(e) M. 13. p.
c. 111.

ANNA. CHIE.
1006.

er, quo fructuosus sit redditus suus. Tam abbatis filius hortatur, ut matris obsequentes sint ex animo, non tantum ad humanum, sed ad Dei oculum, non nili secretum est. Studeant esse templum Dei sancte vivendo. Sancti autem vivitis, inquit, si ardorem & propitium vestrum diligenter respiciatis, dignetur vobis hoc facere, si minima non contemnat. Vestrum enim propitium semper debet mihi ad perfectum, & toto corde horreo desultum. Plura de his ille in hunc modum.

VI.
Pratensis facti
donatio jodi-
cisque posses-
sionibus.
(a) j. id. 70.
a. 11.

Abbas omni-
bus possessionibus
revocare
debet.

Cum Pratensis monasterio præfuit venerabilis Richardus abbas superius (a) laudatus, multa facta sunt eidem loco donationes. Una est Reoberti comitis de Mellento, qui hoc anno sedem in capitulo Pratensis, toto monachorum conventu circumfeditore, donavit monasterio libertatem terrenarum possessionum & consuetudinis iudicariæ potestatis apud Salernum, salvo ordinis monasterii. Prædictum vero comitem Pratensibus multum favisse testatur Ivo episcopus in epistola citata, ad ipsum, qui eum laudat, quod dominum Richardum, Pratensis monasterii abbatem, virum religiosum & prudentem, honeste, prout dignus erat, tractaret, & in negotiis ei assisteret; hortaturque, ut id facere pergat, ad servandas videlicet monasterii possessiones, & recuperandas amissas. Quod enim, inquit, in revocandis monasterii sibi commissi possessionibus clabatur, possessionis sue debito castus facit: quia ab unusquisque abbate, quando beneficium acceptum est ab episcopo, hoc exigitur, quatenus proficiatur, ut monasterii sui habeatur male dispersas recollecturam, & ad usus fratrum pauperumque fideliter dispensetur. Hinc est quod Hystorici disciplinam monachi, cum ad reformanda monasteria, in quibus cum relaxatione vite regularis dispersæ sunt plerumque possessiones, accedunt, ad recuperanda amissa lites habere cogantur: quæ de re male audiunt apud seculares homines, sed immerito, si debitas honestatis, equitatis & modestie leges servant.

VII.
In Virgine
capiti Antio-
cheno vivente
(a) j. id. 70.
a. 11.

Hic dicitur Bonamundus dux Apulie, quem Ierosolymis in Galliam accessisse superius diximus, cum Philippi regis filiam Constantiam, post ejus divortium ab Hugone Tricapitino comite, apud Carnatas nupsisse (a) duxisset. Recoratum a die, comitante Brunone cardinale & episcopo Signensi. His ita adiunctus erat magister militum, Herveus nomine, vir strenuus & ceteris apud eos famæ, Antiochio ab infanzia notus, multisque ab eodem beneficiis affectus. Is raris & locis sacris reliquias secum anulerat, in quibus plura faciebant capillis beneficiis Virginis duodecim, quos sibi datos agebat ab Antiocheno patriarcha, cum magistrum militum illic sub Bonamundo ageret. Ex his duos metropolitanæ ecclesiæ, totidemque basilicæ sancti Audoeni: binos quoque Beccensi monasterio, in quo educatus, adultusque fuerat, binosque Anselmo dare constituit. Tum missi Carnatas, ubi eos reliquerat, religiosi ordinis viri, qui eos deferrent. Rotomagum appropinquantibus, qui lili urbi destinatos asserbant, Willelmus archiepiscopus cum suo clero & sancti Audoeni monachis obviam processit, magno cum honore in ecclesiam demisit, ac decenti loco reposuit. Quamquam Beccens delatus, ibidem pari reverentia excepti sunt, quorum duos Anselmus accepit, ensique Radmoro familiari suo, qui hæc in historia Novoqum refert, religiose custodiendos commisit.

VIII.
Fulconis Di-
vinitis abbatis
successit Rod-
bertus intra-
sit.
(a) j. id. 70.
a. 11.

Tunc temporis Fulco Divensis (c) abbas tra. nonas Aprilis Wintonie in Angliâ defunctus est: cujus in locum Rodbertus quidam, sancti Dionysii pseudomonachus, datus Rodberto duci ext. marchæ argenti, intrusus est, non pastor, sed dissipator sacris dominici gregis. Cenobitis siquidem a facie ejus, tanquam voracis ac furentis lupi, fugientes, in varia monasteria, ne saluti suæ consulere, se receperunt. Ipse vero supra Divam fluvium in exarbio castellum extruxit, & militibus in eo positus speculacum latronum effecit. Quin etiam ecclesiæ ornamenta vendidit in subsidium suorum satellitum. Atque ut Simonis criminum Jorda proditorum adderet, Heinricum Anglorum regem, qui tunc Cadomi versabatur, hac fraude circumvenit. Cum Rodberto (d) dux ejus fratre, qui tum bello Invicem dissidebant, Falsam pactus est, se regem cum paucis repente adducturum, quem dux cum suis paratus facile comprehenderet. Dissoluta fraude, proditor Cadomum pergit, regique suggerit, se mancipium, quod supra Divam habebat, si secum venire velit, ei reddendum. Placuit regi conditio: at, magnum, loquitur ille, exercitum docere necesse non est, ne strepitus multitudinis consilium impediatur: qui illic in presidio sunt pauci milites, mihi procius parent. Rex itaque cum septingentis tantum militibus nocte illuc properat, & prima luce ad locum pervenit. Intra ea milites nunc de missi Divense municipium preoccupaverant: quibus multi alii a Falsis ad-
juncti. Tam vero fraude comperta, rex injecto igne castrum & cenobium
com-

(c) id. p. 70.
a. 11.

(d) id. p. 70.
a. 11.

comburi iussit, quo incendio, multi, qui in ecclesiam confugerant, perierunt. Tunc cum aliis Rodbertus proditor captus est, & transversus super equum volatus, ut faccus, ad regem adductus; cui res isti: Perfidie, & terro meis quantocius alii: ovis tui Ordinis, cojos habuit exterius geris, rationem habere, continuo te membratim discipuli joberem. Pulsus itaque proditor, in Franciam, unde ortus erat, cum dedecore confossum aufugit, & Argenteoli praefecturam, quia monasterii solitudinem & parimoniam ferre non poterat, obtulit. Cumque a quodam Johanne nescio quas consuetudines exigeret, ab eo percussus sine poenitentia laterit. In Rotberris locum suffectus est Radulfus, vir simplicis & innocentis vite: cui post quatuor annos totidemque menses successit Richardus de Aquila, cujus tempore Diveses multa passi sunt a Gausico Andam comite, qui Normanniam infestabat. Nihil nocui dignum occurrit insequentibus abbatibus, quorum nuda nomina in Neustria pia videntur licet. In illo monasterio servabatur olus Christi Domini assigis, Lucensi & Rensi consimilis, quae a Calvinistis combusta est.

Hoc etiam anno post mortem Rodulphi abbatis de electo succedere controversia orta est in Ebroicensi sancti Taurini monasterio, quod per ea tempora Fiscamenensis abbas subiectum fuisse alias (*) dialimus. Illic cum alium u Fiscamenensis abbatem elegerent monachi, eos in causam traxerunt Fiscamenenses. Hoc autem discordium Heliorius rex Anglorum & Wilhelmus Rotomagensis archiepiscopus composuerunt in hunc modum, ut Willemo Fiscamenensi abbati liceret sancti Taurini abbatiam, tamquam propriam cellam sibi vindicare, abbatem tunc eligendo, cum, ubi res exigeret, deponendo, ejusque loci monachos pro arbitrio mutando. Haec ex codice cellae sancti Gabrielis, ubi praedicte electio videtur Novembri festo dicitur. Hujus compositionis testes sunt Wilhelmus archiepiscopus Rotomagensis, Turidus Bajocensis & Gillebertus Ebroicensis episcopus, Hilgerus abbas sancti Andoeni, Arnulfus Troacensis, Ursus Gemeticensis, Walterius sancti Trinitatis de Monte abbas, & Wilhelmus prior Fiscamenensis, qui tunc sancti Taurini abbas electus est. De subsequenter abbatibus ejus loci consulenda Neustria pia, quorum plerique Fiscamenenses erant.

Post biennium quam Norwingtonem praefecturam adierat Gulbertus (b) plenissima ejus mater bonae vite cursum seorsum sine conclusione, annis non magis quam meritis plena. Haec Flaviaci, ut superius dialimus, in privata cella monasterio adherente debebat, dierum suorum finem expectans, cum fatisciente (*) corpore, per noctes, quas praefecti infirmitate infomes ducebat, cunctis Dominum Jesum in oratione replicans, deum meritis omnino vita docuit. Abierat cum Gulberto alter ejus filius, qui ambo Novigenti versabantur. Itaque cum illi moribande adhaeret Gulberti magister, ei suggessit ejus filios ad se esse. Immo vero, ait illa, oculis magistrum reverberans, si hic in ipso claustrum committerent, neque hos, neque meorum quemquam obitui meo in, teresse vellem. Caterum unum sibi morienti adesse velle, qui utinum volens adit. Haec illa dicebat ea nocte, qua Gabriel angelus ad Virginem missus canatur, quo die ad suam illam, quam praetorali affectu colebat, Dominam migravit. Ante paucos vero quam decederet annos, sacrum suscipere velum valde exoptaverat; sed prohibuerat Gulbertus, ei sufficere iniquis continentissimam sive exteriori habitu vitam: quod & ipsam Anselmus, sum Beccensis abbas, postmodum Cantuariensis archiepiscopus, olim voverat. Verum illa nihilominus in proposito persistens, velum sibi in exitu dari voluit a Johanne Flaviaci abbate, quem ipsa parvum nutierat. Sic pia illa matrona die festo annuntiationis migravit ad Dominum, & ad Dominam illam suam, sacro illo velamine induta, quod ante biennium ab ea se accepisse aiebat.

Deum Flaviaci haeremus, agendum est de primordiis Mauriniacensis monasterii, quod passio illud Stampas * in Senonibus ad Junnam * fluvium positum, Flaviacensis originem suam acceptam refert. Initium habuit a Stirpiniaco *, eujus loci mediam partem vir nobilis Ansellus filius Aremberti, alteram Haimo filius Senechildis de Fimistate-Baudini, Flaviacensis monachis ad construendam cellam donavit. Non multo post idem Ansellus Mauriniacum illis concessit, probante Hugone de Pulaco * seu Putcolo, cujus dominio hic locus subiectus erat. Cum pro alio hic situs arduisset, eo migrare statuerunt monachi, ibidemque novi monasterii fundamenta jecerunt, suppedit ad ejus constructionem consentibus Stampensis opidani; perfectoque opere ecclesiam in honorem sanctissimae Trinitatis consecrari curarunt, & in abbatiam erexerunt, cujus abbas primus fuit Rualdus monachus Flaviacensis. Quo praefecto anno haec transmigratione

ANNO CHR.
1066.

5. Taurini
abbatis FISC.
canon subje-
cto.
(*) ibi, p.
2. 46.

IX.
Gulberti ab-
batis mater
obit.
(b) ibi, p.
2. 46.
(c) Gulbert.
ibid. de corp.
sui 2. 46.

X.
Mauriniacensis
monasterii
initia.
* Stampas.
* La Junne.
* Aremberti.
* de Pulaco.

ANN. CHR.
1106.

21v. inf. at.
Abraham
21v. inf. at.

(a) dicitur
21v. inf. at.
21v. inf. at.

(b) dicitur
21v. inf. at.
21v. inf. at.

Philippe
21v. inf. at.
21v. inf. at.

21v. inf. at.
21v. inf. at.
21v. inf. at.
21v. inf. at.
21v. inf. at.

tio facta sit, ignoramus, ob defectum libri primi chronici Mauriniacensis, quem Teulfus monachus, postmodum abbas, scripserat, cujus libri extrema tantum pars extat, cum duobus sequentibus ulloque auctorum libris, a Chersio editis in tomo iv. veterum historiarum Francicarum scriptorum. Prima nobis illius abbatibus occurrit mentio in literis conventionis factae inter Rainaldum abbatem & monachos Mauriniaci, & inter Hadrianum abbatem & sanctimoniales parthenonae sancti Eligii apud Parisios, super quodam loco, quem Mutationes vocant, quem ille Mauriniacensis monachus sub certis conditionibus, assensiente Opilimo Parisiensi episcopo, cederent. Hinc cessio eodem scripto confirmata erat, cum Guillelmus episcopus Jerusalem profectus est: sed eo abente instrumentum hac de re confectum anno regis, confirmantibus Stephano archidiacono, Fulcone decano, & Rainaldo archidiacono, in quorum manu Guillelmus episcopus curam & providentiam rerum episcopaliu dimiserat. Subscribunt ex parte sanctimonialium inter alios *Herleimus paderger Ludovicus regis filius, Galterius filius sue matris*, quo nomine spiritus designabatur, & illi, quos in historia (a) Stampensi, vultuere Basilio *Fleuriau* Barnabias, videre licet cum aliis instrumentis, quae mox compendio referemus.

Benefactorum nomina, qui ad monasterii constitutionem subsidia consulere, Teulfus in fine libri primi receperit, ex quibus Erasmicus Stampensis episcopus concessit ecclesiam sancti Iuliani, ubi olim sanctimonialium abbatia fuerat, nunc simplex capellam, in agro Stampensi, antiquae fabricae, Brunehildis reginae tabula, in qua sub exiguo fornice capsula aenea (b) reperta est, continens inter alia caput sancti Iuliani martyris, quod Severicus attulit de Antiochia vivente temporibus Brunehildis reginae, ut verus interpres praeferebat. Idem Teulfus laudat Rudolphum quemdam, qui in monasterii & dormitorii opere multum laborasse dicitur, locumque dicitur incolitum vestibus, tribulis, filicibus & dumis expurgasse, hyssopes oblatarios pane vestigatis inibi congregasse, ac nullas ab accolis verberationes & calumnias perculisse: quae quidem illi, ut & omnibus loci extrinsecus, proventibus & rectoribus, a Deo retribui auctor precatur. *Mibi quoque Teulfus*, inquit, *qui hac distuli, qui nescio utrum aliquid unquam hinc loco profecerim, excepto quod totam bibliothecam hanc a Gregorio ad ultimum Pauli episcopi, Augustinum de Trinitate Dri, de verbis Domini super Johannem, Merula Gregorius, & quidem alios, prout melius potui commendavi, & accensuram distulsi: qui die praeterit fui, postea vero prioratum regere incipiam, sed ita regere, ut dignum foret, parum ignominia, parum incuria, parum infamiae, non corporis, sed morum, praeparando non potui: quae de re a rectoribus preces, ut Deus ipsi ignoscat, exposcit vir modestissimus, qui demum Rainaldus abbatii successit.*

Praecipuus ejus loci benefactor fuit rex Philippus, & post eum Ludovicus ejus filius. Primo enim Philippus, ut monasterii libertati consuleret, Mauriniaci fecundum emit ab Ebrardo Petroli Domino, qui tunc Jerusalem profectus erat. Deinde ecclesiam sancti Martini de Veteribus Stampis, in qua duodecim canonici erant, abbati & monachis hoc anno attribuit; quod a filio suo Ludovico rege deignatus confirmari voluit. Hinc Ludovicus, assensu secum Emmanrico Montisfortis domino & Simone Neale, in capitulum Mauriniaci venit, parochiam benefactorum nostrorum, inquit Teulfus, petiti & accepti, literas illius donationis super altare posuit; & ita domum patris confirmavit. Mito varias literas super hac donatione, tum a canonice, tum ab archiepiscopo Senonensi exaltatas, cujus rei litteras, quas compendio suis locis referemus, in secundo libro chronici Mauriniacensis, & io praedictis Antiquitatibus Stampensibus videre licet. Tandem vero Daimbertus archiepiscopus & canonici regis donationi assenserunt, eaque ecclesia in conventuale eorum redacta.

Si vertige hunc annum, certe non excessit usus (c) monasterii sancti Martini a Campis primis priore, cujus quantitas fuerit religio & exilimatio, satis superque declaravit constitutum de ejus anniversario, quod Theobaldus ejus successor, Hugone Cluniacensi praecipiente utque confirmante, implevit. *Die quoque in historia monasterii (d) non exprimitur, vespere, marturis, & missa sollemni ritu celebrari debent. Ad missam sacerdos oravit & praestitit vespere audientibus: armatus perinde capta indutus chorum tenebat. Seniores ipso die vestimentum in hestitorio habebant. Dum missa matutinalis cantabatur, duo decim pauperes pane, vino & carne reficiebantur: ceteri vero pauperes panis & vinum dabatur. Iam super a domino Pontio abbate, assensu Theobaldi prioris & conventus, statutum est, ut per cuncta succedentia tempora vovis frater monachus pro anima domini Usi prioris in hoc monasterio suscipiatur;*

et eoque mortuo, unus pauper prebendam ejus tam diu habere, donec in ejus locum alius subrogetur.

Quod attinet ad Theobaldum, hoc ipso anno Hnbertus (*) Silvanensium episcopus, post Lesaudum ipsius antecessorem, rogatus Theobaldi prioris confirmavit donationem, quam Robertus vicidominus beato Petro Cluniacensi & sancto Martino de Campis fecerat ecclesie sancti Nicolai de Aciaco, ubi cella monachorum crecta est. *Actum publice in capitulo sancte Marie Silvanensium anno regnantis Verbi m.cvi. episcopus autem domini Roberti episcopi anno vii. regnante rege Philippo, & filio eius Ludovico jam regno. Huius tamen cellae seu monasterii fundator censetur Guido de Turre, cujus sepulchrum & episcopium ibidem videri. Paschalis papa anno sequenti Theobaldo priori omnes sancti Martini (*) possessiones confirmavit.*

Quantum vero auctoritatis fuisse Theobaldum, illud argumento est, quod post mortem Manasse archiepiscopi Remensis, que hoc anno accidit xvi. kal. Octobris, cum de eligendo successore turbe inter canonicos (x) orire fuissent, aliis Rodulfum-Vitidem majoris ecclesie prepositum, aliis Gervasium Hagonis comitis Regipheus filium, aliis denique Lambertum sancti Bertini abbatem presentibus, Ivo Carnutensis episcopus & Theobaldus deputati Parisiensis (*) prior, qui Rodolfo favebat, regem (d) interpellaverunt, ut, expulso invasore prior Gervasio, pacem Remensi ecclesie restitueret, & Rodulfum in suam gratiam receptum, eidem ecclesie preesse concederet: quibus rex acquievit, cuique Rodulfus Aurelianensis in natali Domini anno m.cvi. sacramentum fidelitatis prestitit: quod Ivo a Paschali papa, cui hac de re scribit, argui bonique consilium cepit. Multos tamen Gervasio favisse patet ex clericorum Remensium epistola hactenus inedita, quam ex cod. m. eorum ad calcem hujus voluminis referimus. Unum ex ultimis Manasse factis fuit donatio altarium Talsnaci * & Balonis * facta ecclesie beati Remigii hoc anno, pontificatus sui decimo: cui donationi subscribere Atenarius abbas sancti Remigii, Hugo Alevisianensis, Rodulfus Moscomensis, Rodulfus item sancti Theoderici, Barchardus sancti Basilii, Jorannus sancti Nicolai, & Emmo sancti Caloceri seu Mauri-montis abbates. Ad Rodulfum seu Radulfum quod attinet, ubi primum in sede Remensi stabilitus fuit, Paschalem pontificem, qui ipse successerat ob sedem regi sacramento firmatam, per Godefridum Ambianensem episcopum & Mathæum canonicum placati curavit; ob idque in litteris suis hanc formulam addibere solet, *ad Remensem ecclesiam saltem sola potestate divina provocat*, ut illius sacramenti inviolationem removeret. Mathæus canonicus modo laudatus, in eam qui postea monachus fuit Cluniacensis, tum sancti Martini de Campis prior, demum cardinalis & episcopus Albanensis, de quo inferius attulimus. Ceterum Rodolfo in sede stabilitus, Gervasius ejus simul archidiaconum Remensis ecclesie aliquandiu retinuit, sed postmodum abdicavit, factus post obitum fratrum comes Regipheus.

Electiorem potro ad archiepiscopatum Remensem Lambertum sancti Bertini abbatem fuisse delatum, probat Aufesini rescriptum (x) ad ipsum, qui eum consuluerat, anxius ad oblatum sibi honorem inspicere debere. Aufesini consilium est, ut nihil dicat faciatque, quo ad eam dignitatem incedendam adducatur, nulla cum necessitate ad id cogat preter obedientiam admittat, nisi a domno abbate Cluniacensi, cui nuper se subdiderat. Ceterum non probat sanctus presul, quod Lambertum ipsi scripserat, se nullis inobedientie culpas incurrere, quam tam operosum onus suscipere. *Periculose nomenque est*, inquit, *inobedientia, quam non sequitur poenitentia; quam sit obediencia, qua in spe misericordie Dei aggreditur etiam ea, que videntur impossibilia. Virtus enim & meritum obedientie, cum sola hominum impellit in pericula, aut defendit hominem a peccato, aut, si forte peccat, valde utiliter est, si comiserit semper poenitentia. Qui autem vivit in inobedientia, nullum bonum opus facit sine peccato.* Tam pretiosa esset hoc loco referre operis pretium vitum est. Non mirum, si non prevaluerit Lamberti electio, qui nihil de se consulti ad hunc honorem adipiscendum, immo eum subreperit.

Cum Hnbertus abbas monasterii sancti Quintini de Insula præfret, regularem illic disciplinam ac pietatem floridius testatur Baldricus Noviomensis ac Tornacensis episcopus in litteris suis, quibus altaria quorundam eidem loco facta, que personarum hoc anno concedit rogatus Hnberti abbatibus; præfatus se facere, ac sanctorum ac religiosorum virorum orationibus viam suam commendaret, ac bene viventibus & Deo devote servientibus subveniret. Idem post quatuor annos, ejusdem abbatibus ac sanctorum deprecationibus varia sua parochie altaria

ANN. CHR.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

1106.

ANN. CHR.
1106.

XIV.
Lutici &
S. Columba
abbates.

XV.
Blesensis
idem abbas.

(a) S. B. 120
a. 13.
(b) Goffrid.
120. a. 12. 13.

(c) 120. 12. 13.

XVI.
Bernensis ab-
bas bene-
volus.
(d) 120. 12.
13.
(e) 120. 12. 13.

(f) 120. 12. 13.
(g) 120. 12.
13.

taria eidem confirmat, omnesque eorum possessiones. *Actum Novici anno do-
minice incarnationis MCX. indictione III. regnante rege Ludovico anno XI. epi-
scopus domus Baldrici anno XI. Idem Ingelbertus post quatuor annos, privile-
gium a papa Paschali obtinuit, usque ad Innocentium II. pontificatum superstes.*
Pervenit ad hunc annum Arnulfus abbas Latiniacensis, qui senio confectus pri-
die Kal. Martii e vita migravit, idem sanctæ Columbæ apud Senonas abbas.
Ejus successit in Latiniacensi monasterio fuit Goffridus, anno MCXXXI. Iudo-
balus in chartario sancti Martini de Campis; quo post biennium mortuo, Theo-
baldus Campanie & Briegii comes, quemdam sancti Nicolai in filia Vedogii
monachum, *consilio Domini Norberti, a Simone abbate acceptum, Latiniaci-*
ensis præfexit, ut Hermannus Laudunensis monachus tradit. Fuit is Radulfus
II. de quo inferius.

Post Arnulfum sanctæ Columbæ præfecturam adeptus est Roscelius, qui ge-
nere nobilis & sapientia insignis fuisse dicitur, an Roscelius ille Nominalium
antesignans, de quo in superioribus actum est. Eo abbate sanctæ Columbæ
monasterium ad tantam redactum erat penuriam, ut vix necessaria fratribus sup-
petere: ut ejus industria in meliorem statum restituit. Hoc autem anno sancti
Lupi episcopi corpus a Daimberto translatum die festo sanctorum Simonis &
Jude apostolorum. Roscelino successit anno undequadragesimo Theobaldus ab-
bas, de quo alius.

Cum Goffridus seu Gaurides Blesensis sancti Launomaci monasterio aliquam-
diu perfuisset; præfata Brucone Romane ecclesie legato, dignitate hoc an-
no abdicavit, sine sulariæ viræ, quam prius excolerat, desidio, seu po-
tius inconstantis vicio, cujus statim non dubium dedit argumentum. Nam non
multo post quam in solitudinem regressus erat, abbatiam repetere, & Mauri-
cium, quem ipse (a) in abbatiâ sede collocaverat, deturbare in animum indu-
xit. Consulens hac de re Goffridus Vindocinensis abbas, qui rei gestæ præfatus
interfuerat, Ivoni episcopo (b) respondit in hæc modum. *De depositione do-
mini Goffridi, olim Blesensis abbatis, & de promotione domini Mauricii, qui con-
tra nos die iniquis exercuit inimicitias, & parum fructuosas sibi epist. querelas,
sive audivimus & vidimus, veritatis testimonium perhibemus. Vidimus inquit
dominum Goffridum in præfata domus Bruconi, Romana ecclesie tunc legatū,
abbatiâ suâ relinquere, & domum Mauricum in abbatem propria voce eligere,
cumque electum, & suis manibus deducit, in locum quem ante ipse tenuerat,
adlocuti. Hoc vidimus, & eorum de & hominibus testificamur potius in fa-
vorem fuisse. Sed, si quid aliter ullum est in occulto, constat aut præfatus igno-
rare. Veri enim potuit, ut aliud linguæ domini Goffridi pronuntiare, & ali-
ud occultare in potestate. Perstitit in abbatis Mauricius, qui cum Goffrido ab-
bate Vindocinensi litem habuerat super capella quadam, quam permittit Ivoni
episcopi extruxerat intra terminos parochiæ de Ulca, quæ form ad Vindoci-
nenses pertinebat. Unde Goffridus Vindocinensis abbas ait, cum inimicitias in
se exercuisse. Blesensem partes defendebat Ivo episcopus, ut ex ejus literis
(c) manifestum est. Eidem Mauricio Adela comitissæ donationem fecit cuiusdam
partis Silve-Jongue, & trium modiorum falis ad portum, pro unica carissimâ
ipsoni sui Stephani comitis & pro animabus parentum suorum ac sua, eo pacto,
ut monachi singulis hebdomadis unam missam pro ipsâ decanarent, & postea
unam quovis die recerent; post mortem vero ipsius anniversarium celebra-
rent: Mauricio succedebat anno MCXXXI. Rainaldus abbas, quo anno Gauri-
dis Carnutum præsul, & apostolicæ sedis legatus, Gauridem comitem ad res-
tituendam sancto Launomaco villam Romanæ compulsi, Rainaldum excepit Gau-
ridus II. cui successit Ermaudus Perri Blesensis nepos.*

Tunc temporis Bonevallense apud Carnutas monasterium post Rotherbertum ud-
ministrabat Bernensis abbas, alias jam u mc laudatus, tanti ab Ivone episcopo
habitus, ut cum Roman negotiorum suorum causa miserit ad Paschalem, cum
ipse præ iestimitate iter illud conscendere non posset. Unde (d) *missi voluit*, inquit,
*Bernensem Bonevallensium monasterii abbatem, boni testimonii virum, Romanæ ec-
clesiæ bene notum, qui & necessarius missa vobis iestimet, & eo, qui et em-
pissimus, a sanctitate vestra reportet.* Hujus quoque rogatu idem Ivo (e) *beni-
fici ecclesiæ, in Cautro-dunensi suam, Bonevallensium monasterio commisit, ex
lege, ut ejus clerici præbendam, quam diu viverent, si tamen caste viverent, re-
tinerent, & post eorum obitum monachi illic viverent, eas obtinerent.* Eam-
dem Ivo (f) *hortatus ad benigne recipiendum monachum apostatam, qui ad o-
vile reverti cupiebat, & ad eandem alteri faciendam (g) migrandi e vita ce-
nobitica ad eremiticam, ne ex invidia impedire videretur, quasi in fratrem*
suum.

fame inhumationem cederet. Nonnihil tamen simulacris habuit Bernerus, aut certe Kocherus ejus antecessor, cum Irone & Bickenibus monachis, ut ex aliis ejus epistolis (a) liquet. Verum Bernerium exiit pre alia Gossidius abbas Vindocinensis, qui hunc vixit *avimus monachis* (b) *dignus, de Spiritu scto. 116. & 117.* *Cl. igne facinorosi dicit, quippe qui ab inceptatione simoniaci impetantis huius, titam, quo agnabatur, reprimere non valens, multos in se adversarios contraxerat, aliis frustra id fieri amentibus, quia in hominibus qui hoc vitium coerrigat non invenitur. Tu vero, inquit Gossidius, desideria repleas prophetico, tibi subditi nullatenus potest, quia semper inquiras, qui tecum assurgat contra repugnantem in sancta ecclesia abominationem.... Clemens itaque tu, arguam Dei, ubi Spiritus sancti: ne fletas, epegis praece veritatis... Noli, vir sancte, noli credere illis, qui te liqui afferunt sine malitate, quoniam eis, contra quas loqueris, revocare non potes a scelere. Qui tales dicunt, tecum pariter Johanne, sanctum Domini praeferentem, redarguam. Hinc de illa piura Gossidius, qui dudum (c) *anima sua, & si non sufficit, animam totam ei vovet: quibus nihil magis honorificum de Bernero asseri potest. Vix tantum cum esset Bernerius, insidatationes nihilo minus a suis passus est, ita ut Cluniacum foedere cogitaverit.**

Dum Bernardus, sancti Cypriani apud Pictavas abbas, fratres suos ad accuratam regulae observationem adducere niteretur, illi assuetis abstinere non ferentes, varia ei incommoda (d) inferunt: quae cum a proposito eum abducere non valerent, novum in eum commentum struunt. Cluniacensibus quippe suggerunt, se eis manus daturas, si sancti Cypriani monasterium suis legibus subiacere velint: quod si fieret, Bernardum illinc discessurum minime dubitabant. Probato consilio, Cluniacenses papam iterum advenit, obsequenque, ut Bernardus ubi officium interdicere, nisi monasterium ipis subderet. Id ubi Bernardus accepit, non Roman deuo peregit, & coram pontifice causam discuti flagitavit. Verum cum nihil impetraret, papam ad divinum iudicium provocavit. Ea libertate offensos pontifex, virum Dei a conspectu suo repulit: sed postea, cum a Johanne & Benedicto cardinalibus, quatenus finitatis esset, quod illi in concilio Pictavensi probaverant, resciverit: eundem ad perorandam causam revocavit. Tum ille sic orsus est. Jam ab aliquot annis, beatissime pater, vestra sanctitas, & quam piures qui hic essent honorabiles viri non ignorat, quo pacto sancti Cypriani ecclesia, quae mihi indigno commissa est, multorum annorum curricula sua fruem libertate, magna religione florere, antequam Cluniacense monasterium conderetur. Nunc vero Cluniacensis abbas, juxta L. sine varicinium, *ad avaritiam meam hinc non desiste, & mihi quicumque abbati superba tyrannide dominari appetit, archieps nomen contra Regem in edictum usurpans. Ego vero ad vestrum tribunal accessi, ut ecclesiam non sine libertatem defendam, preceoque, si vestra maiestatis praecellens subditus, more capitis membro patienti condonaret, & succurrat, atque utriusque partis causa discussa, iustum vobis iudicium reddat. Ad haec cum iura tantum verba reponerent Cluniacenses, sancti Cypriani libertas iudicio apostolico asserta est, & abbas officium Bernardo restitutum. Quin etiam pontifex eum creare cardinalem, & apud se retinere voluit: at cum vir Dei utrumque recusaret, ecclesiastica ei munia injunxit, potestatem scilicet predicandi populis, confessiones excipiendi & baptizandi: quo facto, Bernardus ad sua rediit.*

Verum non diu in suo monasterio perfluit: nam vix solitaria studio abreptus, prima quidem cum paucis discipulis ad Caesarem Iulianum, ubi olim utique de Iuliano, deuo secessit: inde a piratis spoliatus, ad locum qui Quercus-dosta dicitur, se recepit: ubi multi ad eam discipuli confluere ceperunt, ex labore manuum viventes, quibus ob id prolixiores monasteriorum palmodius contraxit. Sed quia hic locus Fulgeriarum * castro nimis vicinum erat, Radulfus Fulgeriensis ex militaria longius locum eis concessit, in silva Sacrinensis, ubi domus Vitalis monasterium extruxerat. Verum qui duo tam magna luminaria simul cohabitare non decabas, a Retroco Pericenis pagi * comite locum a Novigento castro uno tantum militario sepelitus, quod Arclias * vocant, obtulit: at Beatrix comitis mater, longius a Novigento, ubi Cluniacensem celat erat, Tirorum Bernardo u. principe confecti coram, ubi deinceps Bernardus cum suis constitit ut in consequentibus videbimus.

Sub huius anni initio obiit Girardus (e) abbas sancti Albini apud Andecavam, cum illud monasterium annis viginti-quatuor administrasset. Epas obitus notat v. idus Januariis. Ea mortuo facta est conventio de successore, aliis Pascallum quemdam, aliis Archembaldum praeferebantibus. Pascallus favebat Pascallus

ANN. CHR.

1166.

(a) Id. ep.

116. & 117.

(b) Gossid.

116. & 117.

(c) Id. ibid.

(d) Id. ibid.

(e) Id. ibid.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

1166.

ANN. CHR.
1004.

(a) Hist. p.
cib.
Cand.

(b) Hist. p.
cib. p. 498.

Stephanus
abbas Nucariensis.

Pistaven-
concilium.

Pamperovi-
ensis.

XIX.
Hugoni archiepis-
copo Lugdunensi
successit po-
sterum ab-
bas.
* Jura.

papa, sed tamen Archembaldi praevaluit electio. De hac conventionione existant
duo Gosfridi Vindocinensis abbas epistolae, quinta nimirum & sexta libri pri-
mi, utraque ad Paschalem. Sexta videtur prius scripta, in qua scribit, do-
minum Paganum, beati Albini electum, quem pontifex ipsi Gosfrido commen-
daverat, multa gravamina passum esse; episcopus electionem absque iudicio &
audientia ei ablatam, & Archembaldum subrogatum, qui prius in capitulo
suo, ipso Gosfrido praesente, inter manus Andegavensis episcopi cum *regula*
S. Benedicti porrecta episcopo, in signum dimissionis, abbatiam penitus dimise-
rat: quia sicut ipsemet, & tota congregatio confitebatur, per animi & cor-
poris infirmitate tantum onus ferre non poterat. Paganum itaque, cum se
nec auditum, nec vocatum, quasi damnatum videret, ne id in sui infamiam ve-
neret, episcopum Andegavensem & Engolismensem legatum apostolicum conve-
nisse, & audientiam ac iustitiam ab eis petisse, sed utramque ei negatam. Quam
ob rem iustitiam pro eo Gosfridus postulat a Paschali, qui eius causam literis
ipsi commendavit, sed absque fructu, obstitentibus scilicet quibusdam monachis,
ex ex quinta epistola intelligitur, in qua necessarium esse dicit, ut ne hac tan-
ta praesentio monachorum insultu renuancet. Haec in Appendice Paschalis epi-
stola ad Radulfum Turonensem archiepiscopum, Ildebertum Cenomannensem e-
piscopum & Mabodum Redonensem, quibus causam Pagani-Alerici (sic cum eo-
gonimiat) dijudicandam committit. Nihilominus Archembaldi, ut dixi, pre-
valuit electio, qui ordinatus fuerat vixit, idus Februarii, ut legitur in brevi
chronico (a) Andegavensi, in quo Gosfridus Martellus comes eodem anno apud
Candeum * occisus dicitur xiv. Kal. Julii, cum scilicet illud castrum obsideret,
& *secunda aventura sua* in ecclesia sancti Nicolai sepultus fuisset. In libro de
gestis (b) consulum Martialis Lande castrum occisus dicitur. In praefata Gosfri-
di epistola merito fit de Engolismensi legato, scilicet Girardo, qui legati apo-
stolici honore longe ante coecilius Romanum anni mxcvii. donatus est, ut ex
sequentibus annis patet.

In aliquando venit ad Nucariense monasterium, cui tunc praerat Stephanus;
Raineri successor, vir potens opere & sermone, & magna auctoritate apud
omnes. Bo abbas, Golcelinum & Hugonem, Hugonis de S. Mauri filios, cum
proditor nescio quis incautos & inermes occidisset, Stephanus eorum cadavera
in atrio sue ecclesiae sepelivit. Non multo post cum Nucarias accessisset Girardus
Romane sedis legatus, & Engolismensis episcopus, rogatus a Stephano abbas
ad rumulos fratrum se contulit, fuisseque pro eis precibus, illis apostolica au-
toritate absolvit. Eodem abbate miles quidam, scilicet Sello de Rupibus, mo-
nasterii cimiterium homicidio polluit: qui de causa excommunicatus ab archie-
piscopo Turonensi, fusti penitens Nucarias adit, ubi coram altari prostratus
se nudavit, virgisque carnis, indulgentiam obtulit. Idem abbas ab Herberto
Petrosilio viro nobili de Monte-Basois tunc infirmo invitatus, cum ibidem, ac
monastica veste donatum ad monasterium deferri curavit. In convalescentia mona-
chus Nucariae vixit, & assentientibus ejus uxore & liberis ecclesiam Martialis
monasterio dedit, cujus donationi complures viri nobiles subscripserunt. Stephano
abbati sub annum mxx, successit Gaudinus de Poento, vir religiosissimus &
magna itidem gratia praeditus apud optimates, qui monasterium viginti tribus
annis regit.

Interim apud Pistavens concilium hoc anno habitum est, praesidente Brunone
Sigiensi episcopo & cardinale, cui Roamundus Antiochie princeps, post cele-
bratas cum Constantia nuptias, interfuit, superstias ad sacram expeditionem po-
sulturus. *Pistavens & celebre concilium* vocat Sugerius, qui & ipse concilio in-
terfuit, recenter a studio reversus, ut de se testatur in libro de vita Lotharii
Crosii, affert Roamundum ad Ierosolymitanum iter melius animasse: *quoniam*
freni committit mulo, multaque militibus, tam ipsi Roamundus, quam domini Can-
stantia, necnon & ipsi legatus, ad propria praesere & gloriose revertunt. Hoc
ipso anno Radulfus de Garda, habitum monasticum in Maxemiano cenobio
suscepit, terram Ribleriae & Pamperov, quam pretio dato comparaverat, san-
cto Adjutori-Maxentio contulit in manu Garnerii abbas, consentiente Tebaudo
silo suo. Non multo post apud Pamperovium erecta est cella sub titulo san-
cti Maxentii, quae denum paribus Soc. Jesu Pistavenibus tradita est.

Hic annus extremus fuit celebri illius Hugonis, ex episcopo Diensi archiepi-
scopi Lugdunensis, qui cum ad concilium, haud dubie Guastallense, ex manda-
to pontificis proficisceretur, Segedi * ad Alpium radices fato functus est, se-
pultusque ibidem in abbatia sancti Justi. Ejus obitum venerabilis Hugo Clunia-
censis abbas Anselmo Cantuariensi literis significavit, quas hic referre juvat.

Arvo.

Reverendissimo patri & dilectissimo amico, Anselmo Cantuariensi archiepiscopo, siquique omnibus, frater Hugo presbyter, Clavertensi abbas, salutem, & sui generis laudum. Quoniam veneramus, quanta inter nos & domum Hugonem Lugdunensem archiepiscopum & Deo volente, existeret familiaritas, dignum duximus vobis significare eisdem obitum, vobis & omnibus bonis viris gravem, & irreparabiliter dolendum, quatenus & per vos, & per vestros, veram quam vobis exhibuit dilectionem, nos ei defuncto repensare studeatis. Obiit enim in pace annis Octobris apud Senham, dum iret ad apostolicam vocationis consilium, & finalisque est ibidem satis bonae in abbatis sancti Iusti &c.

Eius epitaphium composuit Baldricus Burgulienis abbas in romo r. Gallie Christiane relatum, ubi duplex errorum est, nimirum & quod Salamina obisse dicitur, cum constet tam ex superiori Hugonis epistola, tum ex eius epitaphio, eum Senus seu Segulii decessisse, & quod Johannem in archiepiscopatu ei successisse refertur: siquidem Hugonis successor fuit Jocerannus seu Guacerannus abbas Arianensis: quod probat Anselmi (a) epistola ad eum scripta, haud dubie ante finem mensis Aprilis anni mccc. quo mensis & anno Anselmus & vivis excedit. Certe haec epistola, quam Jocerannus iam archiepiscopo directam esse scripta videtur: restituta in sede Cantuariensi Anselmo, adeoque anno mccc. usque cui gratulatus fuerat Jocerannus, quod Deus pro dilectis, quibus Anselmum humiliterat, sua eum consolatione iustificasset: qua de re gratias hac in epistola eidem agit Anselmus, simulque condolet, quod novus archiepiscopus malis & iniunctis irregularitatibus pulsaretur ab illis ipsis, & quibus auxilium & consolationem sperare debeuerat. Extant duae apud Ivonem (b) epistolae, quarum priorum Ivo cum aliis scriptis, si qua libris ecclesie fides, *Joanni Dei gratia Lugdunensi prima sedis archiepiscopo & Daimberto Senonensi*: posteriolem ipse Johannes prima Lugdunensi sedis archiepiscopas ad Daimbertum. Ex quibus Simundus (c) in notis ad quandam epistolam Goffridi Vindocinensis ad Ivonem mli-

rum esse ait, Johannem ab illis, qui antistitem Lugdunensium catalogos texere, praeteritum fuisse, easque successisse Hugoni, & remisse ecclesiam illam annis Guacerannam, uti insert ex dubiis illis Ivoniani epistolis, quas scriptas fuisse constat anno mccc. Et recta quidem haec coniectura, si Johannis nomen non esset intrusum pro Joceranno, quod quidem ita esse ad praedictum annum ostendimus.

Septimo ante obitum mense praedictas Hugo archiepiscopus iudicium ruitat de Salinensi ecclesia pro Divionensi sancti Benigni monasterio adversus Hugonem Bifontensem archiepiscopum, qui illum ecclesiam sancto Benigno obtulerat: quae de re clares ad Meldense concilium Hugo, cum nec comparuisset, nec canonica excusationem attulisset, eandem ecclesiam cedere compulsus fuerat. Sed cum iudicio non paruisset, auctoritate apostolica ab Hugone Lugdunensi iussus est eam restituere: quod Lugdunensis ei significavit literis in Appendice referendis. Taudem ex mandato papae Bifontini clerici & Jarento Divionensis abbas Lugduni conveniunt coram Hugone archiepiscopo, aliisque episcopis: hique auditis utriusque partibus facta sub certis conditionis compositio est de illa Salinensi ecclesia, cujus litteras refert Perardus (d), datas Lugduni pridie (4) *Perardus* *h. Aprilis, festo in albis*, hoc anno: quibus apposita sunt signa Hugonis p. 209. Gratianopolitani, Isminonis Dientis, & Roberti Lingonensis episcoporum, Jarentonis abbatis, Joffredi prioris, & aliorum.

Sub idem tempus plurima sancti Bernardi mater Aletha seu Adaldis ad Christum migravit, & in sancti Benigni ecclesia sepulta est. Quam pie decesserit, accuratius refert Johannes eremita in Bernardi vita. Huius religiosissime matronae confutatio erat quatuordecim in festo sancti Ambrosiani confessoris, Fontanensis ecclesiae patroni, universos clericos, quosque invenisse poterat, ad festum illum diem, qui kalendis Septembris celebratur, convocare, eisque epistolam exhibere: quo die se moriturum esse divinitus praedixit. Imminente festi vigilia febril correpta, ipso die festo post missam corpus Domini (h) offerri emise posuit. Deinde *sacrosanctum missae munus sacramentum, cum acceptis eucharistiam*, universos clericos de more ad cenam convocari fecit: quibus recumbentibus, Galdoni primogenito filiorum suorum precepit, ut clericos statim post refectionem coram se convenire cararet. His congregatis nuntiat dissolutionem sui corporis imminere, & ut pro se Domini precetur, obsecrat. Mox illi recitante litanias, & ipsa cum illis. Ubi ad illum versam ventum est, *Per possidem & truem tuam &c.* in manus Domini spiritum commendavit, & postquam signo crucis se munisset, expiravit, lugentibus non modo filiis, sed etiam egenis, orphanis, viduisque communi matrem. Ubi ejus obitus Divionem vulgatus est, mox Fontanus accessit Jarento sancti Benigni abbas, Gerannus Johanni eremite

ANN. CHIL.
1206.

diffus, sacrumque corpus ad sancti Benigni basilicam transiit, hique sepellivit, & super ejus sepulcrum sex imagines filiorum suorum fabricari curavit. Illa vero lapsus per quinque annos filio suo Andree apparuit, & cum de sua conversione tractare inciperent fratres, Bernardo idem apparuit, cum admonem, ut propositum strenue exsequeretur. Ex quo facile colligitur tempus, quo pia illa matrona decessit, sexto omnium clericorum antequam Bernardus ejusque fratres Cistercium ingrederentur. Ejus corpus post aliquot annos Claravallensium manuum est.

Vitellacense monasterium tunc administabat Altardus sen Astaldus, qui multis persecutiones & monasterii sui direptiones a predonibus passus, demum ab illis interfectus est. Complures ad eum & de eo epistolae (a) scriptae Paschalis papa; nras, quibus eum, ejusque monasterium apostolica tutela muniri aliter ad Guillelmum illustrem comitem Nivernensem, ut nullis ei molestias eum per se, tum per suos facere pegerat: tertias quoque ad vicinos episcopos, ut ei se benevolos exhiberent. His accedit quarta eisdem pontificis epistola ad m episcopos Galliarum, quibus exprobrat, quod qui *facinorosas personas* pro suis criminibus persequi deberent, eas contra fovere dicantur, & *interfectores* m Vitellacensi abbate in quibusdam eorum parochiis impune habitare patiantur. Unde eis illarum litterarum auctoritate precipit, ut *et, qui dominum suum presbyterum & abbatem tam iniquiter occiderunt, secundum dignam punitionis modum in exilium detrahant*; & si voluerint obedire, *extenuationem* submittat &c. Datum apud Gardeasallum viii. kal. Novembris, quando scilicet ab eodem Paschali (b) concilium ibidem habitum est. Ex quibus intelligitur, hanc eandem ab his, qui abbati subditi erant, perpetratam fuisse.

Hujus cordis amonitionem facit Gossidus Vindocinensis abbas in epistola (c) quadam ad Girardum Engolismensem episcopum & apostolicæ sedis legatum, in qua scribit se cupere ad eum pergere, & necessitas, seu infirmitas corporis & quorundam perveritas bonorum pateretur. Sui enim, inquit, in itinere quidem ecclesia nostra inani, quorum injurias, quia res beati Petri nobis commisit eis relinquere volumus, usque ad prosperi corporis captivum jam sumus experti: qui nunc etiam nobis captivum solvendo non minuitur, sed mortem; Vitellacensis abbas nobis obitum exprobrantes, quem *sue vindictæ capto dicunt fuisse transactum*.

In tertia epistola Paschalis papæ in Spicilegio (d) edita mendosa est inscriptio Roberti abbati Vitellacensi, ubi legendum Astaldo, quem hoc anno interfectum fuisse constat ex epistola (e) Lucii II. ad Pontium eisdem loci abbatem, in qua laudas antecessoris sui Paschalis scripta, quibus mandaverat episcopi Galliarum, ut *interfectores abbatum Astaldi Vitellacensis in exilium detrahiderent*. Astaldo interfecit subrogatus Raynaldus, sancti Hugonis Cluniacensis abbas germanus frater, repararet dictum monasterii Vitellacensis. Ordinatus est Guarnallus a Paschali papa, testante Gerardo (f) priore Alboerensi, qui antequam monachus factus esset, interfuit concilio, quod Paschalis papa ibidem celebravit, & Raynaldi benedictioni ab eo sedit presens fuit. Hic confirmationem omnium ejus loci possessionum & privilegiorum (g) impetravit a Ludovico VI. qui cum carissimum, sibi que amantissimum vocat. Hoc diploma datum est Silvaneisibus anno ab incarnatione Domini MCXIX. in editis male XII. Ludovici regni anno XI. Adalidis v. Demum Raynaldus promotus est ad sedem Lugdunensem.

Vindocinense sancti Agerici monasterium rexit ad hunc usque annum Boso (h) abbas, cujus obitus notatus secundo idus, ut tum loquebantur, Aprilis, non secundo ejus mensis, ut Retellius legit. Ejus successores Rostidus genere ac pietate illustris fuisse dicitur: cujus obitus notatus v. kal. Decembris. Hunc excepit Richardus, qui monasterium incendio deformatum inauravit, mortuus kalendis Aprilis anno MCXXV. ut dicitur in necrologio notatur. Agidius ejus successor, cujus electioni sanctus Bernardus interfuisse fertur. In necrologio xvi. kal. Martii Egidius abbas hujus loci laudatur. De ejus successoribus Henrico & Simone nihil notari dignum occurrit; nec fere de aliis, quos in additionibus Retellianis ad Chronicum Benedictinum (i) videre licet.

Hoc anno Udalricus seu Odelricus, abbas sancti Michaelis ad Mosam, a Paschali papa obtinuit confirmationem omnium ejus loci possessionum ac cellarum, quas pontifex enumerat. Cella iste sunt Rodolcurtis, Merodorum, Asmegia, Verummonasterium & Salona. Idem redemit a Rainoldo comite castellum, quod ad tuciam non erat, sed potius ad direptionem. Litteris subscribit Bernardus de comitibus, Rainoldi mater, datis apud Commarciacum anno MCXVI. Superes fuit Udalricus saltem usque ad annum MCXV. cui Lanzo successit.

Ad

(a) Chron.
Bened. cent. 4.
p. 53. & f. 53.

(b) Agnelli &
Michaelis
obitus.

(c) R. lib. 4.
n. 35.

(d) Spicil.
p. 110. &
f. 110.

(e) Spicil.
p. 475.

(f) Spicil.
p. 475.

(g) Spicil.
p. 475.

(h) Spicil.
p. 475.

(i) Spicil.
p. 475.

(j) Spicil.
p. 475.

(k) Spicil.
p. 475.

(l) Spicil.
p. 475.

(m) Spicil.
p. 475.

(n) Spicil.
p. 475.

(o) Spicil.
p. 475.

(p) Spicil.
p. 475.

(q) Spicil.
p. 475.

(r) Spicil.
p. 475.

(s) Spicil.
p. 475.

(t) Spicil.
p. 475.

(u) Spicil.
p. 475.

(v) Spicil.
p. 475.

ANN. CHR.
1100.

rum monasteriorum regimen assumpit: ex quibus Gumbertus, qui prioris officio fungebatur, Abdinghovensem persequitur adeptus est; Henricus decanus Eresburgensem: & ex quatuor Corbeie lectioribus Waramundus & Hillingus alii in locis abbates facti sunt: Thietmarus vero seu Thietmarus Helmwardensē prepositus, de quo plura anno sequenti. Marvardo in nova Corbeia subrogatus Erchenbertus, cui rex Henricus anno sequenti, cum Corbeia visitaretur, decimas ab Henlone ablatas monasterio restituit: cujus rei diploma Schatenus refert, datum Corbeie anno mcvit. pridie Kal. Octobris. In ms. chronico nostro Saxonicæ Marquardi Corbeienis abbatis obitus refertur anno sequenti, cui rex Erkenbertum Mersburgensem abbatem illic adveniens submisit dicitur. Eo abbatē Erchardus, monachus valde doctus claruisse dicitur; ac schola in detezias lapsa vitio prepositi, qui ob id divinitus positus sit.

ANN. CHR.
1100.

XXVI.
Paschalis iter
& gressu per
Franciam.

Postquam Paschalis natale Domini Cluniaci celebraverat, ibidem perstitit usque ad mensem Februarium anni sequentis, quo tempore Anaclico Caldei abbati diploma concessit, quo Gregorii VII. & Urbani II. exemplo omnia monasteria pura & bona confirmat, necnon monasteria & cellas eidem subiectas, scilicet monasterium sancti Andreæ Viennæ, a Guidone archiepiscopo concessum, ecclesiam sancti Treverii, quam venerabilis memoria Hugo Lugdunensis archiepiscopus recens contulerat; & cellam de Veriano, a Bernardo episcopo Agathensis collatam. Datum apud Cluniacum per manus Johannis S. R. E. diaconi ac bibliothecarii secundo nonas Februarii, indictione xv. incarnationis dominice anno mcvit. secundum veterem calculum, pontificatus autem domini Paschalis II. anno viti.

Cluniaco discodens ad Caritatem, in eam Cluniaci cellam, venit, testante Sugerio in vita Ludovici Groli, sed qua via hoc iter confecerit, nullus habet, neque veterum, neque recentiorum docuit. At certum nihil videtur & exploratum ex variis Paschalis diplomazibus, cum Cluniaco Mariscorum profectum; inde sursum ascendendo, Divionem, Lingones, Aurisiodorum profectum, deinde ad cellam Caritatis pervenisse. Certe apud Divionem versabatur xiv. kal. Martii (a) anno dominice incarnationis mcvit. secundum veterem calculum, cum Divionensem sancti Benigni ecclesiam consecravit, adherentibus & obsequentibus ipsi Richardo Albanensi episcopo, Aldone Picentino, Leodegario Vivariensi, Roberto Lingonensi & Norgaudo Aduensi.

(a) Erard.
p. 120.

(b) Spirit.
iv. l. p. 156.
& seq.

Divione Beluam adit, ubi a Stephano abbate (b) honorifice suscepit, ibidem tribus diebus demoratus est, & in capitulum ingressus, ferientem ad fratres de patientia habuit, ac deinde altare sanctorum Petri & Pauli consecravit. Adhuc sunt hoc anno ab incarnatione domini mcvit. indictione xv. & quidem xii. kal. Martii. Illic etiam adfuerunt praeter episcopos Henricus abbas Angeriacensis, Lambertus Pulcraniensis, Henricus sancti Sequani & Wido sancti Michaelis, scilicet Tornodorensis, abbates. Apud Lingones versabatur, cum Metense sancti Clementis monasterium, rogata Aluini abbatis, sub suam protectionem admisit. Datum Lingone per manus Johannis S. R. E. diaconi ac bibliothecarii vt. kal. Martii, iisdem anno & indictione. Illic Galdricus ecclesiae Laudunensis pontifex occurrit cum Adalberto sancti Vincentii abbate, Guiberto Novigentensi, & abbate Ribodimontensi, multisque clericis, ibique a paschali examinatus est, referente Guiberto, qui ad singula de electo capitula, junctis licet, respondit; ut ipse fuit in libro tertio (c) de vita sua testatur.

(c) Guib.
lib. 3. c. 4.

Adfuit etiam huic examini Anselmus seu Anselmus, civis tunc Francie, immo Latini orbis lumen in liberalibus disciplinis ac tranquillis: qui licet electo consecratus, cum omnes ei favere vidisset, obstitere superfluum duxit. Ea urbe Lingonum pontifex venit Aurisiodorum, uti discimus ex diplomate, quo Atenario sancti Remigii apud Remos abbati confirmavit jus mercatus, quod in burgo sancti Remigii xxi. Kal. Novembris fieri consueverat; abrogavitque eundem, quam in duobus sancti Remigii sollempnitatibus Remenses archiepiscopi in eodem canobio immutaverat accipere soliti erant. Datum Aurisiodori per manus episcopum Johannis diaconi, iisdem anno & indictione, sed absque designatione mensis.

Aurisiodoro itaque profectus est ad cellam Caritatis, ubi in celeberrimo archiepiscoporum, episcoporum, & monasterii ordinis conventu idem nobile monasterium dedicavit, teste Sugerio, qui adfuit, & Parisiensem episcopum Gaunonem, sancti Dionysii ecclesiam multis querimoniis agitantem, in conspectu papae consecravit. Huic dedicationi interfuerunt nobiliores quoque regni principes, inter quos & dapifer regis, nobilis comes Wido de Rupeforti donato papae occurrit, uti ei tanquam patri spirituali, per totum regnum ejus beneplacito deferretur. Tunc Odo prioris officio illic fungebatur.

A Ca.

A Caritate Cæsaredunum Turonum pontifex petiisse dicitur a Sugerio; quo in itinere transit per pagum Bituricentem, ubi Dolensem ecclesiam consecravit, cujus iussu Piacentium episcopus, scilicet Aldo, altare beate Marie sacravit, præsentem Leodegario archiepiscopo Bituricensi, qui consecravit altare beati Andree: ipse vero pontifex altare beatorum apostolorum Petri & Pauli. Id tempore Joannis abbatis factum dicitur in chronico (a) Dolensi. Willelmus Majoris-monasterii abbas pontifici Turonos accedenti obviam profectus est, qui per castrum Bulenciacum. * in Biturigibus transeunt Robertus, Catri-Rodulfi dominus, pedagii exemptionem rebus omnibus Majoris-monasterii per ditionem suam concessit pro anima fratris sui Odonis, qui in Hierosolymitana expeditione obierat.

Turonis pontifex apud sanctum Martinum phrygium, ut mos est Romanus, id est, curiam, fecerat, dominicam, Latine Jerusalem, quadragesime scilicet quassam, quo illo anno in mensum kalendas Aprilis induebat, celebravit. Paulo post diverit ad Massum monasterium, ubi diploma indultit Mauricio abbati sancti Launomari, quo ipse monasterium, prout episcopus Blesensis fuisse, tam a Rudolfo quondam rege, quam a Carolo & Ludovico Francorum regibus, multis possessionibus & bonis dotatione confirmat. Datum apud Massum-monasterium xv. kalendas Aprilis, per manum Equitii, agerit vicem cancellarii, iussione av. hoc ipso anno, Paschalis viii. Ex urbe Turonica processit Vindocinum, ubi in eam loci monasterii undecim dies subsistit, teste Goffrido (b) abbate. Inde ad sancti Dionysii monasterium, tamquam ad propriam beati Petri sedem, devote accessit: ubi perquam honorifice, ut par erat, susceptus, hoc annu memorabile, inquit Sugerius, & Romanis insolitum, posteris reliquit exemplum, quod nec aurum, nec argentum, nec pretiosas monasterii vasparitas, quod multum timebatur, non tantum non effluvit, sed nec respicere dignatus est. Turon de vestimentis episcopalibus beati Dionysii sanguine madefactis portulunculum sibi darsi flagitavit. Illic ei occurrit rex Philippus, & filius ejus Ludovicus, amice Dei magnificum regiam pedibus ejus saturantes, quemadmodum iniecerant ad sepulcrum presbiteri Petri reges submisso diademate inclinari; qui dominus ipse oravit, tamquam devotissime apostolorum filius, ante se recipere fecit. Dein de statuta ecclesie colationem cum eis habuit, & ad ferendum ei opem hortatus est, exemplo Caroli Magni, aliorumque ejus antecessorum: quod cum illi polliciti essent, pontifici archiepiscopos, episcopos & Adam sancti Dionysii abbatem cum Sugerio adiunxerat, qui cum eo Catalaunum imperatoris legati occurrerent. Illic adhuc versabatur Paschalis pridie kal. Mali, cum sancti Martini de Campis possessiones Theobaldo priori confirmavit apud S. Dionysium hoc anno mcvii. non sequenti, ut libri (c) editi fallunt, nisi id intelligas de calculo Pisano, qui vulgarem mensibus novem anteverit. Egressus e Dionysiano monasterio pontifex, hospitatus est in Latiniacensi, ubi Grispiaconensis asceterii possessiones asseruit, dato diplomate *Latiniaci super Marnam, v. nonis Maii*, cujus mentionem facit Clarembaldus episcopus Silvanectensis in suis litteris pro eodem monasterio.

Ubi Catalaunum advenit pontifex, imperatoris legati multo fastu se gessere, in primis dux Welfo, cui gladius ubique præferebatur. Pra cæteris elegans & urbanus erat archiepiscopus Trevirensis, Bruno scilicet, qui causam imperatoris de iniectionis expulsi: cujus conditiones cum pontifex rejecisset, Teutonici fiendentes tumultuari coeperunt, proutque abusu, quin ad convicia & injurias venirent, discurruntque, hanc causam non illis, sed Romæ gladiis dirimendam; quas minas non vanas esse declaravit eventus. Legatis digestis, pontifex Treugas perrexit, jam dudum indictum illic *universale concilium* circa festum ascensionis celebraturus: eoque absocto, plenus amore Francorum, qui multo cum honore ipsi ferverant, & odio Teutonorum, ad sancti Petri sedem, inquit Sugerius, *prospere remeavit*. Tempus habiti Trecentis concilii precise indicat Paschalis diploma. Hugoni Elmonensi abbati concessum, de quo infra, *datum Speici vii. kal. Junii, iussione xv. hoc anno*, pontificatus ejus viii. Forte illic adhuc versabatur tri. kal. Junii, quo die litteras Anselmo Cantuariensi archiepiscopo de presbyterorum filiis scripsit, ab Eadmero relaxas in historia novorum. Eas in Bibliotheca (d) Cluniacensi bulla ejusdem pontificis, qua celi-
(a) Bili. Clun. de sancti Dionysii de Nogenro Cluniacensibus afforitur, qui in editis Silviniaci p. 334. data leguntur viii. kal. Junii ejusdem anni & indictionis. At nullus dubito, quin legendum sit viii. idus Junii. Cum enim Trevis adhuc versatus sit Paschalis tri. kal. Junii, ut ex authentico eius diplomate Elmonensi constat; fieri non potuit, ut sequenti die jam fuisse Silviniaci; qui locus pagi Burbonensis trium ad

ANNO. CHR.
1107.

(a) Lohs. inc.
p. 316.
* Baccanary.

(b) Goffrid.
lib. 2. c. 118.

(c) M. B. 2.
Martini, p.
134.

* p. p. p. p.

(d) Bili. Clun.
p. 334.

ANN. CHE.
1197.

ad minus dicrum intervallo Trevis distat. Illud evincitur ex alio ejusdem pape diplomate, inscripto Hugoni abbati sancti Germani Autisiodorensis, quod datum est Silvianici v. idus Junii istiusdem anno & indictione. Apud Celsianias erat in vigilia apostolorum Petri & Pauli, quo die Gerardus de Salset milites ac nepotes ejus cum ad sepeliendum illic avunculum suum convenissent, donatione ecclesie sancti Juliani ab eo factam confirmarunt. Apud Valentiam deinde Aniani & Cafa-Dei monachorum causa de cella Gordolacica judicata est

Agostino.

in festo Julii, presente pontifice, ut postea diduri sumus. Denique Aquabellæ in Sabaudia hospitabatur pridie nonas Augusti, cum Hugoni Cluniacensi abbati, ad preces Johannis Morinorum episcopi & Bistachii comitis, abbatiam sancti Wimari ordinandam commisit. Parmam pervenerat ite. nonas Novembris, quo die privilegium concessit Hugoni sancti Agidii apud Nemausum abbati, successori illius Serphani-Blanci, qui post mortem (e) pueris acerbis passus fuisse dicitur, quod in multis & ante abbatiam, & postea deliquisset, ob idque preces ab Hugone Cluniacensi abbate poscebat. Postquam autem Romanam reversus esset pontifex, novum privilegium Aymerico Cafa-Dei abbati concessit, darum Laterani nonis Decembris hoc anno, pontificatus nono, indictione prima a Septembri inchoata. Hæc continenter referre visum est, ut Paschalis iter per Franciam uno conspectu perspicere posset.

XXVII.

translatio

in novam

sedem.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

Habitus est hoc ipso anno conventus episcoporum, abbatum & procerum in monasterio Fioriacensi, in quo sancti Benedicth corpus, presens Ludovico rege deligento, in feretrum auro gemisque fabricatum translatum fuit ex metallo quodam & cupreo firmitate, in quo tunc repositum fuisse creditur, cum e Cafa monte allatum est. Hæc translatio qua occasione facta sit, tradit Clarus ejus loci monachus, testis rei oculatus. Nimirum cum capitulum *, ut vocant, seu caput ecclesie restituendum esset, sacrum beatissimi Patris corpus inseriri in navem ecclesie collocandum erat: quo capite peracto, Simon (a) abbas constituit hanc translationem facere, ipso die transitus sancti Benedicth, scilicet xix. Kal. Aprilis: at morte preventus id exsequi non potuit. Hæc translatio omnino minus facta est eodem anno, xix. Kal. Aprilis, adstantibus Johanne Aurelianensi & Humbaldo Autisiodorensi episcopis, qui eadem die altare majus in honorem sanctæ Mariæ consecraverunt, & altare matutinale in honorem sancti Benedicth, sub quo ejus corpus repositum est, anno MCCVII. majori altari impositum a Guillelmo archiepiscopo Bituricensi.

Eadem die Fioriacenses monachi Simonis abbatis successorem elegerunt Bosnem, ejus nominis secundum, ejusdem cellæ olim priorem, annuente Ludovico designato rege, & patris consensum promittente, presentibus prædictis episcopis, & abbate sancti Laumomari Blesensis, scilicet Mauricio, & Clario, qui se ejusdem loci, nimirum Fioriacensis, monachum esse dicit. Ex his constat, abfuisse Philippum regem, quem Hugo monachus Autisiodorensis prædictæ translationi interfuisse perperam scribit.

XXVIII.

Petri diaconi

fabula eccle-

siæ.

(e) Chron.

Capit. lib. 4.

capit.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

le chœur.

(e) l'abbé.

n. 22.

Fabulam narrat Petrus diaconus, Cassignensis chronici continuator, ubi ait (e) Paschalem papam Fioriacum adisse, cum celebratis ageretur translationis sancti Benedicth, quam sollemnem tenere dicit comiti expressam Pauli diaconi & monachi Cassignensis, tribus seculis ipso Petro antiquioris, auctoritatem; & monachos quidem cum nonnullis episcopis & cardinalibus Gallicanis translationis officium celebrasse; pontificem vero, qui eam sollem esse sciebat, non illius festivitatis, sed ipsius diti officium cum cardinalibus italicis peragisse; & preces ad Deum fudisse, ut aliquo indicio veritatem ostendere dignaretur. Celebrantibus porro monachis nocturnalem synaxim, tantum eos invalisse mentis hebetudinem, ut omnino quid dicerent ignorarent: quo comperto, papam Deo gratias egisse, quod hoc signo veritatem propalasset, & accensis maceis de abbati & prioribus præcepisse, ut altare de loco tolleretur, ne quis deinceps de corpore beati Benedicth eorum ambagibus deciperetur. Illos autem ad pedes pape prostratos obsecrasse, ne altare effoderetur, ex quo monasterii ruina con sequeretur, ceteram se nihil certi de corpore beati Benedicth descendendis; at omnino interdixisse ne ulterius eandem translationem celebrarent. Post hæc, apostolicum, ordinatum in Gallia negotiis, Romanam reversum fuisse. Hæc fere Petrus diaconus, qui simpliciter retulisse refertur est. Falsum est, Paschalem toto illo tempore anni mississimè concessim septimi, quo fuit in paribus Gallicanis, Fioriacum adisse. Non quidem eo jure, quo ex urbe Turonum ad sanctum Dionysium accessit, tum quia hoc iter consecit tempore quadragesimæ, longe ante festum translationis, quæ mens Julii celebra-

tur;

ant; tum quia non per Aurelianens, sed per Viadocianum & Carutans ex urbe Turo-
nens ad sanctum Dionysium itez instituit, testante de Viadocino Goffrido ab-
bate in epistola ad Canonem (a) legatum, ubi ait, Paschalem in ecclesia Via-
docinensi monasterii sui privilegia vidisse & legisse. Denique, mense Julio Flo-
riaci non adhuc pontifex; sequidem a sancti Dionysii monasterio Catalanum, in-
de Treas profectus est, ubi concilium celebravit; quo peracto, proptere ad se-
dem beati Petri remeavit, ut paulo ante ex Sugerio retulimus. Certe longe a-
lia ab hac Petri fabula, perfunctus fuit Philippus regis, qui amore sancti Benedi-
cti, ejus corpus Floriaci haberi non dubitabat, ibidem humari voluit, ut an-
no sequenti videbimus.

Cum de Petri diacono sermo incidit, referendum hoc loco est quod ille
mortis (b) de Otonem Casini abbatem, quem Odefrico anno superiore successisse
diacum. In finem ab initio perfectum fratres datus tradere cepit, ac neces-
saria ei denegare. Tum illi compelli, rogare, ut juxta regulam preceptum ipsi
necessaria suppeditaret, memore querelaturum, quas ipse de suo decessore in simi-
li causa fecisse consueverat. At ille fatetur, se in hoc deliquisse, quod Odefri-
co hac la re obstitit; atque fratres in Deum & in regulam peccare, quod
corporis necessitates animarum saluti praeferret; remissis illos debere, primum
querendum esse regnum Dei & iustitiam ejus; & haec omnia adicienda esse.
Hoc responso amplius exasperati fratres, alii rancorem animo taciti coquant,
alii literis ad Paschalem claustrum missis, sua ei gravamina exposunt, inque-
rent, Otonem non unanimi fratrum consensu, non canonice, sed seditione ad ab-
batem dignitatem promorem fuisse: quod abi reiecit abbas, fratres illos & mo-
nasterio expulsi. Mox illi ad papam confugiant, querelas in abbatem aggravant;
quibus auditis, pontifex fratres illos in monasterio sancti Pauli manere prece-
pit, dum ipse & Gallia, quo profecturus erat, reversus esset. Ubi primum re-
dit in Urbem, fides illi monachos abbas ad eum direxit; aliterentes ejus ec-
clesionem, non seditione sed canonice factam fuisse; quibus papa respondit, cum
canonice electum non esse, qui sibi devotis & additis obedientias & beneficia
conferat, repugnantes de monasterio ejiciat. Rediit illi ad monasterium suum,
ubi primo quoque tempore rem per se ipse examinaturus esset. Hinc adver-
sus fratres, cum apudolicum in abbatem commotum intellexissent, qualibet
ei molestias inferre non cessabant. Vtrum ille non diu supervixit, mortuus Ka-
lendis Octobris, sepultusque in cimiterio fratrum: ejus loco electus Bruno seu
Brunus, ex Signienti episcopo factus Casini monachus, tum creatus apudolicus
sedis legatus in Galliam. Eius electionem, uti & Otonis mortem, hoc anno fa-
ctam esse Peregrinus & Angelas de Nove censent. Hic abbatiam inquit quadra-
gesimo quarto ab Otonis depositione die, eamque tenuit non longis quatuor
annis: qua abdicatione rediit ad suam ecclesiam; quod qua occasione factam sit,
suo loco exponemus.

Interea Antelmus archiepiscopus, cum ex morbo convalescisset, ex Normannia
in Angliam revertit, ubi cum summa omnium ordinum gratulatione receptus est.
Eodem tempore Heitaricus, devicto Roberto fratre & comprehenso, Norman-
niam in possessionem redegit: quare videlicet ob restitutum in suam sedem Antel-
mum regi obligasse multi palam testati sunt. His actis, rex in Angliam, premis-
so fuisse cum illis captivis, reversus est. Mox conventus in pascha habuit, sed
dilata ecclesiarum ordinatio ad festum pentecostes, donec Willelmus & Baldui-
nus, a rege & archiepiscopo jussu papae ad Trecentum concilium missi, redissent.
Soleo conventu, archiepiscopus ad abbatiam sancti Edmundi profectus est, cru-
cem magnam illic consecraturus, & alia quaedam episcopalia officia peracturus;
quibus expletis, cum reditum pararet, la gravem morbum incidit, & ad extre-
ma redactus. Illic itaque cum diu ex infirmitate desineretur, concilium quod ad
octavas pentecostes indictum erat, ad kalendas Angulii dilatum est. Interim li-
teras a Paschali papa, rre. kal. Junii datas, accepit, quibus causam de clerico-
rum filis ejus dispensationi committebat, & Richardo Eileni abati companion-
nem reddi permittebat, adeoque abbatiam, si ad ejus regimine nullis & idoneis
videretur. Itaque kalendis Angulii conventus episcoporum, abbatum & procerum
habuit, in quo per tres continuos dies de investituris ecclesiarum, abente An-
selmo, quicquid in utraque parte ventilata est: ac demum, praesente Anselmo,
ante rex, et deinceps nullus per baculum pastoralis vel anulum episcopatu vel
abbacia per regem vel quamlibet laicam manum in Anglia investitur; conse-
cratio quoque Antelmus, ut nullus ad priorem electionem, ob solum regi datam,
consecratione accepti honoris privaretur.

Soluto conventu, Antelmus ad suam reverfus ecclesiam, Robertum Westmona-
stie.

ANN. GBR.

1107.

(a) Goffrid.

(b) Glos.

Cels. lib. 4.

c. 13.

XXX.

Oton Casini

abba datus

in fratres.

(b) Glos.

Cels. lib. 4.

c. 13.

Secundo ejus

successor.

XXX.

Antelmus in

Angliam re-

dux res eccle-

sie curat.

XXXI.

S. Raimundi

& S. Agastini

abbates ordi-

nati.

ANN. CHR.

1107.

(c) P. 146.

a. 35.

sterienſem monachum ad abbatiam ſancti Edmundi ſacravit. Paulo poſt Hugo-
nem Becconſem monachum, qui in abbatem (a) ſancti Auguſtini eccleſiæ, necdum
ſacris ordinibus initiatus erat, ad diaconatum in jejunio ſeptimi menſis ordina-
vit, eundemque Willelmus Exoniensis præſul, cum Anſelmum inſinaretur, in
archiepiſcopali capella præbyterum in jejunio decimi menſis ſacravit. Poſt hæc,
cum ordinationem ipſius abbatis accelerare vellet Anſelmus, propterea quod res
illiſ abbatie peſſimæ irent, cuperetque ut prædictus episcopos cum ad altare Chri-
ſti in majori eccleſiâ, ſe præſente, ordinaret: obſistere ſancti Auguſtini mona-
chi, obtinentes cœnobii ſui privilegia, quibus cautum erat, ut ne abbas ſua
extra eccleſiam ſuam ordinaretur. Verum, reſectis hiſce privilegiis, quippe quæ
nec a rege, nec ab archiepiſcopo confirmata erant, conſuetudinem deſerunt opo-
ſuerunt, eorumque ſuggeſſu rex per Willelmum Wintonienſem, Rogerium Sa-
ſberienſem, & Willelmum Eſſenſem episcopos cum Giſberto Weſtmonaſte-
rii abbate mandavit Anſelmo, ut pro antiqua conſuetudine abbatem in eccleſiâ
ſancti Auguſtini ordinaret. Reſpondit Anſelmus, ſe regis cauſa & amore li-
benter id facturum pro ſua in totam Angliam auctoritate; at cum rex conſue-
tudinis titulo id fieri mandaret, id conſuetudini & auctoritati ſuæ contrarium
eſſe. Canevarienſem quippe archiepiſcopum, cum ſit totius Angliæ, Scotiæ &
Hiberniæ primas, pro nullius, niſi ſolius regis conſecratione, ſedem ſuam egre-
di. Vlderet ergo rex, an eundem ac ſibi honorem abbati ſancti Auguſtini ex-
hiberi vallet, æque ſibi parem in regno ſuo facere. Ad hæc reponit la-
teri, ſaltem in capella regis per alium episcopum abbatem ordinari pernite-
ret, at tandem ipſe ordinaret. Atqui ſi hoc fecero, inquit Anſelmus, æ-
qualem injuriam faciam ipſi dominæ meæ, *monachis meo eſſe in capella ejus meſ-
ſam celebrare, niſi quando ipſe debet a me coronari*. Sed tandem aſſenſit, ut
in capella hoſpitii ſui abbatem illam ordinaret; quod factum eſt anno ſequen-
ti 10. Kal. Martii apud Lambetham in capella Roſſienſis eccleſiæ, ubi tunc An-
ſelmus hoſpitabatur. Hæc conſtat ex Eadmeri hiſtoria novorum, ad quam re-
tendendus eſt Willelmus Thormæ, aliquæ, qui Hagonis ordinationem multis an-
niſ prævertunt, & a Mauricio Londonienſi episcopo, exulante Anſelmo, fa-
ctam dicunt.

Ejus ſuſcipi
& exercitia
in morbis.

Inter hæc ſanctus doctus liberum de concordia præſentia & prædeſtinationis &
gratia Dei cum libero arbitrio compoſuit, non uno tenore, ut ſolebat, ſed per
intervalla temporis, quatenus infirma ejus valetudo patiebatur. Ex quo enim
apud ſanctum Edmundum infirmatus fuerat, uſque ad obitum imbecillior ſebat
in dies. Unde quoties de loco in locum migrare volebat, ſedica deinceps, non
aquo vehabatur. Exiſta omnes cœli in ſiliſium ei verſi ſunt, ita ut vim ſibi
ad quidvis ſumendum ſacta coegeretur. In hiſ tamen iſtimationibus nunquam
priſtini viæ generis obliſcebat, ſed invictus animo ſemper ad ſacris medi-
tationibus, aut exhortationibus ſanctis, aut piis operibus occupabatur, conſi-
derationi dominici corporis, quod ſpeciali quodam devotionis affectu venerabatur,
ſingulis diebus iuterſe ſolitus. Hæc ſacere piſſimi antiſtitis exercitia toto illo
triennio, quo ſupervixit.

XXXII.

Guillelmo

Eſſenſi ab-

bati ſuccedit

Rogerius.

(b) ib. 45.

a. 42.

(c) Ordinis.

11. p. 83.

Redeo ad Normanniam, ubi Guillelmus de Reſ Fiſſamnenſis abbas mor-
tem oppetit. Qualis, quantumvis vitæ fuerit, ſuperius (b) ex Orderico & Bal-
drico probavimus, confirmatque ejus epitaphium, quod Hildebertus compoſuit,
necnon lugubres verſus, quos de eo edidit Adalalmus monachus Flaviacen-
ſis, divinis humaniſque inſtructus litteris, qui (c), teſtante Orderico, arden-
ti amore ipſi uſque ad ejus obitum conſtanter adhæſit. Ejus epitaphium aucto-
ritate Hildeberti ſic habet.

*Pauſeritis locuples & ſacri nominis abbas
Willelmus, ſolo corpore cultor huius;
Liber ab Ægypto rediens, deſerta reliquit,
Jenque Jeruſolymam viſitor oſaque ſinec.
Cum vitæ odium, cum moribus ille pernam
Poſſus amittitæ, ſeruus utroque fuit.
Luce gravi nimium qua ſecta præbat Aprilæ,
Reddatur eſt patria ſpiritus, oſſa ſolo.*

Id eſt die xxvi. Martii, qui ejus viæ ſupremus fuit.

Rogatus ejus ſucceſſor, ortu Bajocenſis, electus eſt cum adhuc levitas eſſet,
& Guſicimo metropolitæ præbiter conſecratus in ſeſſo ſancti Thomæ apoſtoli,
& xii. Kal. Januarii ordinatus abbas monaſterii quartus. Primus enim fuit
WII.

Willelmus Divionensis sub Richardo duce, secundus Johannes Italicus, qui p-
 aanos LI. monasterium rexit: tertius prædictus Guillelmus de Ros, Puella item
 cognominatus, a quo in monastica disciplina eruditus successor Rogerius, regi-
 men annis XXXIII. tenuit.

Ambos illos abbates, in primis Guillelmum, ipsique Fiscannense monaste-
 rium miris laudibus efficit Baldricus Dolensis archiepiscopus ex abbate Bergu-
 licensi, in epistola (x) ad Fiscannenses, in qua laet sum per Britanniam mil-
 nocentem & majorem, de per Normanniam describit. De minori Britannia parum
 honorifice loquitur, eique longe perfect Angliam, ejusque comparatione Britan-
 niam reputavit exiliis. Illic magna eum caritate se exceptum fuisse testatur.
 In Normannia gon eisdem omnino, sed dissimiles se invenisse mores dicit. In
 quibudam enim monasteriis primo die adventus sui homines bonos & huma-
 nos, altera die ita mutatos, ut nisi vultus recognovisset, omnino alteros
 erederet. In Becensis monasterio *sanctis religionis plenitudinem* se deprehen-
 disse ait. Nulla illic sctio, nulla austario, sed quidam *finera temperies na-*
turalis honestatis, ne de hoc loco dici posset, *ne quid nimir.* Ibi postquam
 pernoctaverat, cum discedere vellet, remanere compellus est a venerabili ab-
 bate, scilicet Willelmo, viisque tandem ab eo avulsus est. Dehinc Fiscam-
 num adit, in cujus laudes prolixè epistola magnam partem infundit. Quan-
 ta cum humanitate abbas & singuli monachorum ipsum susceperint, multis ca-
 pitulat. Adfectus in claustrum invitatur *in amaram formam purgatorium*,
 scilicet capitulum, ubi confessionem habet, omnes ab ejus ore pendebant.
 Tam ipsi dux & custos deputatus & misit Adelmeus, litteris liberalibus
 apprime eruditus, Havlacensis nimirum ille monachus, quem Guillelmo ab-
 bati constanter adhaerisse nos dicebam. Hinc de rebus monasterii personam
 tur Baldricus: Ille vero inter alia de abbate superflue & recte sublimato
 cum multis laudibus, de nuper mortuo longe plura, non sine singulis
 differit in hunc modum. Ecclesia ista, domine, memorandos habuit respo-
 res: sed bone memorie abbas Guillelmus antecessoribus ac provincialibus suis
 tantum antecellit, quantum sol altis cæteris. Is quippe magna literarum pe-
 citia prædixit, primum Bajocensis archidiaconus, postea monachus Cadomen-
 sis, demum Fiscannensis abbas, domum hanc morum suorum exemplum infor-
 mavit, ædificiis decoravit, auxilique numerofo fratri conventu. Multi singu-
 lum nobiles laici & clerici, ejus religionis odore attracti, hoc ad conversio-
 nem venerunt, & sanctis ipsius institutis informati sunt: quos inter ego ipse.
 In longinquo positus monasterio, abbatis mei permisso, Fiscannem adii, ubi
 perturbanter admissus sum, nullius momenti homuncio. Omnes nos, quoquo-
 hic vides. Ipse aggregavit: sed longe plures eo vivente fuimus, ex quibus
 ducentum suum, post ipsius obitum, fere centum subsocii sunt. His dictis, Ade-
 lelmus boni patris recordatione in lacrymas prorumpens, orationem ad eum
 convertit, eisque vigiliavit. Cujus enim pauperis necessitas manus ejus steri-
 lem sensit? Circubat angelus & enoplia leproforum; teguliola subintrabat,
 ut omnium necessitatibus adestet. Post hæc Baldricus, interpolis nonnullis de
 organis Fiscannensium, novum abbatem laudat, quem sibi in colloquio pene as-
 siduum fuisse dicit, de animarum salute frequenter disputantem, gementemque
 de gravi onere abbatie, quam, si inculpate sibi liceret, dimitteret libenter. Dis-
 scedendi veniam postulante Baldrico vis tandem assensit, & interim seorim ac-
 cieto ejus cubiculario, manticam largitate sua implevit. Id ubi resevit archiepi-
 scopos, cur ita fecisset conquestus est. Ad quem ille: Hujus, inquit, monaste-
 rii consuetudo est, a majoribus ad nos usque transmissa, ut nemo indonatus
 hinc recedat. Ceterum tendisses largius, nisi in hac dignitate novus essem.
 Nec bis finem fecit, nam post reflectionem recedens Baldricus, in itinere olera-
 riam *heretiam* reperit, victualibus refectam, que ad proximum hospitium duce-
 batur iussu abbat, qui nepotem suum cum alio deducendo hospitii comam ad-
 junxerat. Ubi nunc finiem in hospitio caritatem & munificentiam vides?
 Quanquam finiem in quibusdam Germanicis monasteriis humanitatem aliquando
 experti sumus. Adit Baldricus, se post biennium semel & iterum rediisse Fis-
 kannem, ubi non minori quam ante humanitate acceptus sit. Sub finem e-
 pistolæ laudatur quidam Robertus, unus e prioribus, adhuc imberbis, canus
 anima, capellanus abbat, viz summa callimonia, qui Baldrico in re sacra
 ministrare certatim studebat.

Non omissendum hoc loco est, quod idem auctor in eadem epistola scribit de
 instrumento illo musico, sibilis ærcis compacto, quod solibus æscium sibi.

Anal. Bened. Tom. V.

ooo

ll.

XXXIII.
 Horum abba-
 tum & Fis-
 kannensium
 cloniam
 (x) Nodria
 p. 2. 227.

XXXIV.
 Organum mo-
 nasticum pri-
 bandi.

mentis prima ejus abbatissa, cui Marfilia successe, cujus tempore, & quidem hoc ipso anno scripti. Inique in illa ecclesia miraculum sancti Amandi meritis narratum est exaltatione mulieris, quæ sibi ipsi mortem suspendio intulerat. Factum fuisse commemorat ipsa Marfilia abbatissa in epistola ad Bononem Elmonensis cenobii abbatem, cui, uti & illi parthenoni, communis patronus erat idem sanctus Amandus. Hujus epistolæ inscriptio sic habet. *Desideratissimo, & in Christi membris valde venerando Bononi, Elmonensi cenobii abbati, totique beato a Deo sibi credito conventui, Marfilia abbatissa, auxilium Christi ulinæ, & universa sororum congregatio in urbe Rotomagensi Deo & sancto gratulâ Amendo servamus, iis de virtutis in virtutem proverbii, ut Deum deorum in Sion miris valeat contempleri.* Hæc epistola refertur integra (a) in Neutris-pia, quam, ne nimis sit, in pauca contraho. Erat hoc anno in Normannia pago Lisiacensi * quorundam illustis femina, falsis rumoribus ex zelotypie vitio ita do-

ARK. CHR.
1209.

(a) Neutris-pia
p. 1. 126.
* de Lisiac.

mentata ut singulis momentis mortem sibi conficere moliretur. Cum eam matris ad sanam mentem revocare frustra tentasset, tandem visum est, ut mulier Rotomagum adduceretur in ecclesiam sancti Amandi, cui singularis in domos potestas collata fuisset traditus. Post varias preces & complures exortiones, cum nec sic finiretur, demum coram altari, in quo sanctus Amandus missas celebrare consueverat, statuitur, ibidemque per septem dies permoratur. Deinde cum se dormire velle simularet, cubileque seorsim recessisset, parietem, qui superior videbatur, sursum ascendit, & partem populi, quo caput tangebatur, in summam columnam ejusdem parietis connexuit: cum factio ex reliqua parte laqueus curiosi, colium in eum iniecit, & cum impetu profiliem tanta vi colium pressit, ut sanguinis radius in parietem profuderit. Post aliquot horas reversi cubile eam suspensam, & corpus rigidum magno cum horrore spectarunt. Consulens quid factio opus esset archidiaconus, mulieris cadaver in propusam foream propiciendum contulit. Inter ea dum quidam sanctimoniales propusam ad eam accessissent, una earum palpitantem & redivivum in pectus spiritum sentit; interdum paulatim retere faciem, interdum paulatim oculos aperire, & inna suspensa trahere intellexit. Mos genitrix procer: rursusque animam in corpus rediisse compertum est Dei omnipotentis virtute & interventu beati Amandi, cujus meritis se a mortui excitatam fuisse mulier ipsa contestata est. Prædicti miraculi mentionem facit Philippus Bonæ-pæ abbas in libro de vita ejusdem sancti Amandi.

Elmonensis
abbatis.

Hæc epistola scripta non est ipso anno, quo illud miraculum accidit, scilicet scripti, quo anno Hugo abbas Elmonensis monasterio præerat. Eodem anno Hugo abbas a Baldrico Noviomensium & Teutacenensium episcopo altaria libera, & ut tum loquebantur, imperfonata sibi concedi petiit, obtinuitque: cuius rei litteras subscribit inter alios Gulvericus seu Wilfricus abbas S. Bavonis. Idem Hugo diploma a Paschali papa impetravit, quo universæ monasterii possessiones confirmantur: *Datum Trevis per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis ac bibliothecarii vixit. kal. Junii, indictione xv. anno incarnationis dominice scripti. post festum autem domini Paschalis secundi papa vixit.* Ex quo præfate tempus habiti concilii Trecentis intelligitur. Non diu superstitis fuit Hugo abbas, anno sequenti, ut videtur, mortuus mensis Decembris. Successorem habuit Bononem juniorem, senioris nepotem, ad quem præmissa Marfilie abbatissæ epistola scripta est.

XXXVII.
S. Eligii parthenonem Post.
fuerunt Post.
banus.

Apud Parisios sancti Eligii puellare monasterium, quod a sancto Eligio in gratiam Aureæ virginis conditum fuisse alias diximus, in tantam corruptelam prolapsum erat, ut puella Deo devota omnes exuisse pudorem viderentur, nec ullis Galensis episcopi monitis ad sanam mentem revocari possent. Id ubi refecti vi Paschalis papa, qui hoc anno Parisios venerat, Galoni mandavit, ut monasterium vel emendaret, vel penitus aboleret. Ubi vero puellas in malo obstitutas re ipsa probavit episcopos, communicato cum Philippo tege consilio, ut scandalum removeret, hanc abbatem, postea feminis, in cellam erigere consuevit, eamque Fossatensis abbati & monasterio subicere istdem omnino conditionibus, quibus abbatissa ejus loci monasterium hæcenus tenebat: quod rex Philippus diplomate suo confirmavit. Conditiones illæ explicaverunt in litteris Galensis episcopi, hoc anno, episcopatus ejus tertio datæ, quæ cum regio præcepto sub finem romi primi Historiæ ecclesiæ Parisiensis referuntur. Erat tunc temporis Fossatensis abbas Theobaldus, isque duodecim illic monachos cum priore collocavit. Verum post aliquot annos Theobaldi abbatis & Fossatensium animis religio injecta est, hanc mutationem non omnino canonicè factam esse, nec formam judiciorum in illo negotio observatam; puellas quidem male sanx fuisse,

Amel. Bened. Tom. V.

Q. 002

sed.

ANN. CHR.
1407.

sed nec civitas in iudicium, nec auditas: quam ob rem Theobaldus Episcopus monasterium Stephanus episcopo resignavit. Verum cum illud aliquando venisset Stephanus, infamem Alcinio Fossatensis abbati a Theobaldo successori, anno MCCXXXV. reddidit cum insigni elegio modalis Theobaldi abbatis in huc verba. Quid siquidem donum, monasterii scilicet Eligiani, quis iudicaret, nec ita ut speraret secundum Deum actum est: abbas ecclesie Fossatensis Theobaldus vir quidem discretus & honestus, sua & subditorum fama consensu & salute, praeiudicium beati Eligii monasterium nobis in vestrum munus reddidit & dimisit, & si & monachos Fossatensis praedictum monasterium ac secundum Deum adeptus esset, nec bene possedisse cognovit. Cum vero idem monasterium in meum vestra die transisset; tandem misericordia, qua omnis humilitatis amica est, vultu vestris se offerenti, visa est ab eis exigere, ut, quod praedictas abbas nobis dimisit in mari Dei & humilitate compunctus, ecclesia Fossatensis misericorditer donaretur. . . . Amore itaque misericordia inclinati, & petitione domini papa Innocentii & prior domini Ludovici illustis & gloriosi Francorum regis iussu . . . praedictum B. Eligii monasterium cum omnibus ad illud pertinentibus sicutum abbas & ecclesia beati Petri Fossatensis perpetuo habendum, salvo quidem in omnibus iure vestro & successorum vestrorum, & salvo in omnibus & per omnia consuetudinibus ecclesie Parisiensis, donamus & concedimus &c. Alium publicis in consensu sancta Maria anno incarnationis Verbi MCCXLV. regnante Ludovico rege anno XVII. Ludovico rege in regem sublimato anno III. anno episcopatus Stephani XI. Ceterum hoc sancti Eligii monasterium, Fossatensibus monachis seculari roga donatis, ad regulares clericos Barnabitas tandem devotum est, redditibus archiepiscopali merse Parisiensis unius.

XXXVIII.
Monasterii &
Guiberti ab-
batum elo-
gium.

Novigentiensi pagi Laudanensis monasterio & Guiberto abbati localentium de-
dit californiensis sui testimonium hoc anno Manasse Suesionensis episcopus, cum
eidem loco altare Crociaci concessit, testatur faciem in monachos studium de as-
sectum. Hicnam igitur quidam, inquit, illi videlicet fratres, qui in monasterio
sancta Maria apud Novindum monachicum & religiosum agunt vitam, eis nobis
de maioribus vestris sua devotione & fervore carissimi existimant ut vix
quoniam intra episcopium vestrum minime coarctati, non minus quam vestris pro-
prie honoraverimus, beatissimus quoque & domus exornavit. Quid ergo eis vestra
beneficentia contulit pro amore Dei, memoria placuit literis assignare, ne possi-
tatis quidquam vel ignorare, vel maleitia, licet demerere. Exerat siquidem
illi monasterio domnus Guiberti abbas, qui sapientia & innocentia sua non sibi
valde conclusivavit: a quo repetitus sum, ut altare de villa, quae dicitur Cro-
ciaci, quod quidem praeterea, nomine Guido, Guidonis de Crociaco filius, ex ma-
ioribus beneficiis a vobis & a vestro ecclesie tenebat, eidem monasterio conferret.
Idem tunc abbas religiosus quo pollebat consilio cum praedicto Guidone colloca-
vit, ut altare illud possidere laicus periculum crederet, agereturque, ut praesentis
monasterii pro salute sua redderet, si tamen ego, ex cuius beneficiis eras, mu-
nitionem & esset. Ego laicus ad liberum id feci. Neque cum hoc intellexi be-
neficium vestrum immortale, sed vultu commutacionem, & quasi de laico trans-
ferrem ad laicam. Alium anno Domini MCCV.

Ylaci castelli
cella erigitur.

* Pliniodo-
tti.

Eodem tempore quidam sacerdos & monachus Novigenti, Ulbertus nomine,
qui ibidem prioris officium gesserat, divinitus animatus, ut solitariam & sub in-
classis vitam appeti, eidem Manasse episcopo vocum suum significavit; elegit
que ejus rei causa locum, qui dicitur Planum-castellum * non longe a praedicto
monasterio & quidem in episcopatu Suesionensi positum, quem ipsi concessit
Ingelramus de Crociaco & Gardo castellanus & vicecomes, materque ejus;
Oleida quoque uxor Erardi decimam ejus loci remisit. Ille itaque Ulber-
tus extruxit ecclesiam in honorem beatae Mariae, sanctique Nicolai, regis-
que eundem episcopum, ut eam benediceret, & circa eam atrium, duo fra-
tres ibidem commorantes & suis proprietas licet sepeliri. Crapulantem igitur,
inquit Manasse, pium est & studium, approbantes maxime bene praesentem
querimus Deum conserjacionem, in loco episcopi vestri cum consilium vultu vol-
de pium sumus, & quod a vobis prius libenter fecimus. Haec tamen in Plano-
Castello simplex, ut vocant, prius est sub titulo sanctae Mariae-Magdalene.

XXXIX.
Bernardus
Tironum
fredit.
(*) supra,
17.

Vixit apud Artificias sedem fixerat Bernardus abbas concessione Rotoci co-
mitis, cum Beatrix comitis mater (a) veritas in eum Cluniacensibus, qui in
proxima Novigenti Rotoci cella sedebant, novas ritas haberet, filio laico,
ut locum paulo remotiorem Bernardo tribueret. Itaque vir Dei cum suis illuc
recedens, ad silvam Tironensem se recepit, ubi monasterium edificare cepit,
immo potius extemporaneas monasterii casus in loco, qui modo fons Anne di-
citur

elur. AnnoM MCCC. p̄uicē assignat Chronicon sancti Albini Andegavensis. Locum Bernardō concessit Rotrocius comes, cujus donationem Ivo Carnutensis episcopus ratam, gratamque habuit, ut testatur epistola ceteraxm. qua fidelibus, tam presentibus quam futuris notum facit, quod Rotrocius, nobilis et strenuus Mauritanie comes, ab ipso pollicitus erat, ut consecraret quosdam conuicibus nobilibus comensurum, quod scitum est super feruam, qui Tiron vocatur, ad vnum gerendum religiosum monachum, qui in eodem loco eremiticum vitam ducere elegerat, et monasterium ibi pro tantis temporis opportunitate construeret: quod quidem præsinit Ivo, ea condicione, ut nulla ibi de cetero secularis potestas aliquam seculari consuetudinem acciperet, nullas quaestiones exoriret: cui condicione assensit comes. Non tamen locus ad inhabitandam utrumque habilis fuit ante annum MCIX. quo anno Bernardus, aggregatis discipulis, acceptaque benedictione ab Ivone diocesano episcopo, primam missam celebravit in dicto sancto p̄fata in monasterio ligato adfocito, ut scribit Gaufridus monachus in ejus vita. Vtrum cum novae ei rixae struerent monachi Novigenenses, Bernardus ab Ivone episcopo & canonicis Carnutensibus obtinuit fundum aniaz aratri secus fluvium, qui Tironus dicitur, ad construendas monasterii officinas: cujus rei litterae III. nonis Februarii, anno MCA. datæ, ut suo loco videbimus.

Hic locus Bernardus magnopere arripit, cum quia remotior erat ab hominum societate, tam quia incultus & ingratus, reputaret non parum conditiorum ad soliditatem suorum loci asperitatem, quae delicatos & salios fructus, quod genus hominum pravis colloquiis & exemplis bonos corrumpere solet, non modo non alliceret, sed detererent, illic itaque durissimum cum suis virebat vitam Bernardus, labore manuum & mentis construendis occupatus, sic tamen, ut nihil p̄smodie, orationi & silentio detraheret. Omnes autem sanitatis ferreo succent, prosperitatis omnes letauit ferebant, habitu incultus & aspectu horridus, ita ut regionis illius incolae eos pro Sarracenis haberent, qui per occultos cuniculos illuc, fines suos exploraturi, advenissent. Vtrum, ubi quidam ex illis exploratores eos proprias insperarent, nihil mali machinantes, parvo contentos, non castra, rursus, sed exiguae cellas ex virgulis reantes, denique psalmos & hymnos die nocteque canentes; illi redire ad suos, meliora de illis sentientes & sperantes, seruosque Dei non iam at Sarracenos, sed ut prophetas novos a Deo missos habere. Sic pastilum eorum moribus affasci, certitudo ad eos confluere coeperunt, alii ut Bernardum de rebus divinis loquentem audirent; alii ut sub ejus disciplina militarent. Hinc summa Bernardi, Tironensiumque monachorum longe lateque diffusa, non modo per Galliam, sed in exteras etiam regiones, ad quas ejus institutum propagatum est: ita ut undecim abbatibus principi Tironensi monasterio subiectis faceret: ex quibus octo in Gallia, duae in Anglia, & una in Scotia recententur, de quibus inferius agemus. Non parum etiam ad loci celebritatem contulere miracula, quae Deus per famulam suam Bernardam operatus est. Sane quanta de illo divina providentia cura erat, illud argumens est, quod urgente annonae penuria, quae ex pluviarum clivie orta erat, ille qui Danieli per prophetam ea Judaea in Babyloniam cibaria transtulit, idem ipse tunc Willelmi Nivernensis comitis animum impulit, ut viro Dei Bernardo, in abditiſſima Pertici folitadine laetanti, cujus summa necdum resperſa erat, ingens onus aureum e Burgundia emitteret, cujus pretiam comparandis cum suis, cum egenis annonae sufficiens fuit. Hanc annonae penuria & fames conigit ab anno MCIX. per septem annos continuos, ut ex chronico Maastiacensi, aliisque discimus. Non omittam hoc loco, quod Ordericus sub finem libri vtr. de Tironensi monasterio tradit. Ille, inquit, multitudine fideiſum utriusque ordinis abunde conflavit, & praedictas poterit unum ad conservandam prosperam caritative amplius suscipi, & supplet artes, quae uterque, legitimas in monasterio exerceat precepti. Unde libenter contrahant ad tum tam fabri lignarii, quam ferrarii, sculptores & aurifabri, pistores & camentarii, vinetores & agricola, multorumque officiorum artifices peritissimi. Sollicite, quod eis iusto ſalarii imponebat, operabatur, & communem evaserebant ad utilitatem qua lucrabantur. Saepe ergo, ubi puelle ante in horribili solita lazaricali ſolentia laetare, & incantator victores repente inſurſa trucidare & adhibere Deo, in brevi conſurrexerunt monasterium nobile. Hucusque Ordericus. Haecum celebre est hoc monasterium sub congregatione sancti Mauri, ubi indigne secularium adolescentium seminarium est, in quo illi solliciti litteris ac pietate informantur a nostris.

Eodem tempore conditum est in pago Fidisensi Orbiterii monasterium in honorem sancti Johannis, cujus auctor Willelmus Fidisvorum comes, dominusque

XL.
Qualis ejus
vita institutio
de summa.

XLII.
Orbiterii
monasterium
conditum.

ANN. CHR.
1107.
* Orbiter.

Talemundi. Is Fulcherius *seu Christi*, qui telloso saeculo, se totum Deo maculaverat, & cella orationis carebat, concessit locum Orbiterii * ad id tempus incolatum & desertum, ad edificandam locum orationis agenda *pastoratus causa*, & ad faciendam abbatiam; multaque eidem praedia & privilegia contulit. Datum *de offam publice anno ab incarnatione domini mcvii. mact Julii*. Has licentias tenuit Bellus, sed mendose, obiit annis mvi. pro mcvii. legitur: tum quia Willelmus Picavorum comes dominium Talemundi obtinuit tantum post mortem Willelmi & Pipini filiorum primi Willelmi Talemundi principis: tum quia Fulcherius, Orbiterii primus abbas, inter testes numeratur in literis Aymetoli de Bullo pro constructione monasterii de Brollo-Grolandi, quod cliebat annis mclx. conditum est. Perstat etiam nunc Orbiterii monasterium in diocesi modo Lacionensi prope Talemundum seu Talemontem oppidum ad oram oceanii.

Marolli &
Brolli-Gro-
landi mona-
stria.
* Brolli-Gro-
landi.
* de Marolli.

XLIJ.
Gordanaica
cella Aniane
abdicata.
(*) supra
n. 36.

In eadem diocesi positum est monasterium de Brolli seu Bocco-Grolandi * modo laudatum, quod cum Aymaricus da Bullo edificare vellet, rogavit Melchiam abbatem sancti Salvatoris da Marolli *, ut aliquos monachos ad informandum eo loci asceterium cum abbate mitteret: quod Melchias praestitit dicitur. Testes Fulcherius Orbiterii, Melchias Marolli, & Petrus Brolli-Grolandi abbates: quae litterae edite sunt in tomo iv. Gallia-christiana, ubi de Brolli Grolandi monasterio, quod modo Cisterciense est; monasterium vero Salvatoris da Marolli cella sancti Michaelis in Eremo.

(*) ad an.
1174.
(*) Conf.
n. 1. p. 827.
n. Severi ab-
bates.

Dum Paschalis papa Valentin (*) in Delphinatu versaretur, delata est ad eum causa monachorum Casa-Del & Aniane, qui de ecclesia seu cella sanctae Mariae de Gordanaica simul discerebant. Delegati a pontifice iudices, Richardus Albanensis, Girardus Engolismensis, Albertus Avinionensis, Eustachius Valentinus, & Gaucherius Magalonenfis episcopi; necnon presbyteri cardinales Rufinus, Landulfus & Divio; atque diaconi cardinales Johannes, Ugo & Berardus. Hi omnes, auditis utrinque partibus, consensus, praedictam ecclesiam ab Anianensibus dñs possessionem, iniuste a Casa-Del monachis usurpata fuisse, adeoque Anianensibus restituendam. Relata arbitratorum ad pontificem sententia, abbatum Casa-Del, scilicet Aymericum, ad se sibi iussit, & cum ceruo, quem tenebat in manu sua, restatorem fecit; & ipsius papa, subscripta eadem restatorem, illius Anianensem abbatem & monachos cum eodem ceruo & quodam lapide iussit, salvo tamen iure Casa-Del, si quod ibi habere videretur. Facta fuit haec apud Valentian temporibus domini Paschalis II. papa & coram eo, dominica incarnationis anno mcvii. mact Julii, indictione xv. Hoc placitum integrum in Appendice referre visum. Nec sic tamen quiescit Casa-Del monachorum altercatio, ut (*) inferius videbimus. Qui hic inter arbitros habetur Divio presbyter cardinalis, postea legatus in Germaniam missus est ad componendas dissensiones Augustinorum contra Hermannum schismaticum archiepiscopum, Divitiis dictus (*) ab Udalscalco, qui totam historiam sua exposuit.

* de Trajano.

In hunc annum incidit mors Savii abbatis sancti Severi in capite Waconie, cuius obitus idibus Februarii notatur. Eius tempore ecclesia beatae Mariae de Solaco, quae sancti Severi monasterio a Guillelmo-Sancio duce olim data fuerat, Burdegalenfis sanctae Crucis canobio a pontificis ministris tributa est: qua de re apud Paschalem conquesti sunt Svarius abbas, Willelmus Aquitanie dux, & Gallo proconsul Beamanensis litteris ad pontificem scriptis, quas in Appendice referemus. Savio abbati successit Raimundus-Bernardi, abbas sextus, cuius ordinatio iv. nonas Julii facta traditur. In postmodum factus videtur episcopus Aginensis, ut in sancti Severi necrologio legitur idibus Januarii, & eodem anno mclxviii. quo Petrus de Gros abbas sancti Severi electus est, cui post vltimum Robertus successit, mortuus anno mclxxvii. idibus Augusti. Successit in ejus locum ad annos quatuor Arnaldus de Trajeco *, quibus abbatibus Hugo clericus de Pulhana hagiologium & necrologium scripsit, decessens in anno mclxxxix. Arnaldus successit Raimundus-Sancius ad eum dumtaxat annum obiit viii. Kal. Martii. Hunc excepit Raimundus tertius, paulo post electus episcopus Aginensis, de quo necrologium vii. idus Aprilis: *Decessit domini Raimundi episcopi Aginensis, monachi & abbatis illius loci, anno mclviii. De ejus successoribus in abbata ubi singulare dicendum occurrit.*

Rai Lemovic.
ensis.
(*) ib. 69.
n. 36.

Apud Lemovicos Gaubartus (*) Ulerensis abbas, cum ad reconciliandum cum Willelmo comite Fustoripum episcopum, quem Willelmus in viciniam reiebat, Lemovicos se confluxit, ibidem iv. Kal. Octobris obiit, & in regali basilica Salvatoris seu sancti Martialis humatus est honorifice ad tumulum Guillelmi episcopi. Hujus abbatis nepos extitit Stephanus illa monachus, cognomento Mala-fida, quem a malivitate circum beatissima virgo Maria in monastio

rio Solfaco mirabiliter illuminavit, testante Gasfredo (4) priore Vofcensi, qui subsequentes abbates commemorat. Primus post Gaubertum fuit Petrus, duces tempore, & quidem anno mxx. Guillelmus de Alba-roca Petragoricensis fideus Petrus Ufence ac Petro abbati, ejusque monachi commisit monasterium Eadolfi * diocesis Petragoricensis, cujus monasterii initia & auctores ignorantur, Cum * Paschalis papa Divisionem sancti Benigni ecclesiam, ut (superius (b)) diximos, consecrasset, Hugo Burgundie dux hortatu pontificis promissi (c) in sacra eius manu, se Divisionem illam ecclesiam in eadem libertate dimisit, suum, cum ejus patruus bonæ memoriæ Hugo dux & monachus ei concesserat, Insuper inultas quasdam exactiones, quas ipsius ministri extorquebant, relaxavit, & iustitiam extendens in burgo, quod claustrum dicitur, ius & facultatem monachis eorumque ministerialibus, aliisque concessit. Hoc autem donum, laude magnatrum suorum factum, in manu domini papæ posuit, & frater ipsius Henricus laudavit. Testis Savaricus Veraciensis, Velle abb. de Larva *, Rainerius dapifer, Josbertus vicarius, Hugo de Poliac, Terefinus Soras, pater sancti Bernardi abbatis Clarevallensis, & alii. Observanda sequuntur apud Petardum charta Roberti Lingonesis episcopi, qui ad prædicti Guidonis Wangionis civi * domini confirmat donationem, quam aliquo martyri Benigno Divisionem cenobii & sancto Stephano Wangionis, in manu domini beate memoriæ Gerconis abbatis Divisionis fecerat, ubi notanda hæc verba bonæ memoriæ de Gerconone seu Jarentone abbate adhuc superflue, qualia jam sæpius alias observavimus. Sane Jarentonem in vixit tunc fuisse frequentia ejusdem chartæ probant, ubi idem Guido ait se eadem demum donare in manu domini Jarentonis abbatis, quem quatuor saltem annis supervixisse videbimus.

Insolens est charta Willelmi Burgundionum & Matificensium comitis hoc anno data, qua donationes antecessorum suorum Cluniaco factas confirmat, aliasque de suo addit, commemorans progenitores & antecessores suos in hæc verba. Nossum sibi cunctis amantibus orationem & pacem, quod ego Willelmus Burgundionum comes & Matificensium laudo & confirmo ad Clunacum omnes donationes quas antecessores mei Burgundionum comes & comes Matificensium loci illi venerabili usque hodie custodiunt, videlicet Rainaldus pater meus, filius Willelmi; & ipse Willelmus, filius alterius Rainaldi; & ipse Rainaldus, filius alterius Willelmi; & que illis dedit Stephanus comes, patruus meus. Possessionem quoque in pago Lendraci, quam Syonalliam vocant, quam mater mea Regina, que fuit uxor Rainaldi Matificensium comitis dedit ad Marciniacum, ubi & ipsa natus jam annis in seculum habuit servit Deo sub disciplina domini de venerabilis Hugonis abbatis. Nam de mea parte dono ad prædictum locum Cluniacum, quem locus est in episcopatu Lugdunensi, & insulam proximum, quem dicunt Insulam comitum, quantum ad me res ipsa pertinet, in hominibus, in terris, in vineis, in piscariis, vel ceteris redditibus. Sic laudo, sic offero res nominatas pro redemptione anime mee, & avi ac antecessoris mei Cosvoni comiti & religionem parvam nostram &c. Actum publice apud Bernacium * villam in manu domini Hugonis Cluniacensis abbatis, anno domini incarnationis mcccvi. reddidit me xv. anno domini Paschalis papa secundi viii. anno n. Henrici regis quarti, anno vero ordinationis domini Hugonis abbatis Cluniacensis lxxviii. In hac comitum Matificensium serie observare licet morem apud veteres non raro usitatum, ut nepos avi nomen referret, ut in eo avus quodam modo reviviscere videretur.

Eodem anno monasterium Vallis-cluse, diocesis Vesonionensis, in manu prioris de Mortua-aqua Cluniacensis tradit Tacobaldus de Rubeo-monte: quod Pontius archiepiscopus Vesonionensis tacum habet litteris venerabili Hugoni abbati Cluniacensi scriptis.

Tunc sancti Wimarum monasterium in pago Boloniensi ita deformatum erat, ut Eusebius (d) comes, cum dies ad illud reformandum in cassum laborasset, (d) 847. litteras ex de re cum Maria coniuge scribere coactus sit ad Hugonem abbatem. Item hoc laudatum, ut id per se sufficere maxime quod ipsius pater illic spoliatum suam elegerit. Illud itaque monasterium Hugoni ordinandum committit, optimatibus suis assidentibus in præsentia Johannis episcopi Tarenensis & Lamberti abbatis sancti Bertini. Actum apud sanctum Wimarum anno Verbi incarnati mcccvi. indictione xv. quod Paschalis papa litteris suis confirmat, datis hoc ipso anno apud Aquam-bellam * in Sabaudia, m. nonas Au- * Augustidus. gusti, cum e Trecenti concilio in Urbem rediret.

Post.

ANN. CHR.

1107.

(a) Lohb. h. d.

p. 1. 1. 1. 1.

b. d. d. d.

XLIH.

b. d. d. d.

libertas ab

Hugone d. d.

f. d. d. d.

d. d. d. d.

(c) d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

d. d. d. d.

ANNA. CHR.

XIV.

Tuthe in

Tornacensi

S. Martini

monasterio.

(a) ib. 75.

a. 106.

(b) ibid. n.

71. p. 447.

6/778

Quomodo

scilicet.

XVII.

Benedicti mon.

nasterii in

Bello.

XVIII.

(c) P. ib.

6p. n. 119.

Postquam Odo Tornacensis abbas ad Cameraensem episcopatum (a) promotus fuisset, & Segardus priori monasterii regendum reliquisset, tunc monachis magis (b) persecutio a canonicis Tornacensis ecclesie excitata est. Hi siquidem monachis lacerare ceperant, ne ullum extraneum sepelirent in sua ecclesia, quippe quæ non abbatis esset, sed sui iuris ecclesia; nec eos in ea remanentem, nisi quamvis ipsi vellent. Hac mollitione commoti duo archidiaconi, Anselmus & Radulfus filius domini Terbaldi, qui Odonem episcopum adhuc illic commorantem frequentabant, cum supplicibus litteris Odonis Romam advenit, & a Pontificis pontificio privilegium obtinent, quo monachis ius sepeliendi extraneos affertur, & exemptio a decimis, quas a *lateis* tantum, adeoque non a monachis persolveri debere Leo IV. synodali constitutione decrevit. Ubi hoc privilegium canonicis innotuit, illico contra insurgunt, omnesque adversus monachos concitant, denique incenditis & rapinis monasterium infestant. His acceptis, Pascalis monachorum causam Radrico Tornacensi episcopo gravibus litteris commendavit: ut nihil minus canonici incedere in monachos grassari pergant, sive quæ militibus res eorum dissipandas permitunt. Cum ad quoddam monasterii pædium deprehendendum missos satellites accepissent Segardus abbas, eo premisso est ad eos reprimendos Gerulfus monachus, qui in saculo strenuus miles fuerat, optimatum illius regionis cognatus. Ubi advenire satellites, curam deprecantur, monachumque ipsi resistere volentem tam graviter sanciant, ut eum in lectulo ad monasterium referri necesse fuerit. Ea injuria commoti Gerulfus cognati, cum valida manu canonicorum ministros aggressi, octidicem eis occidunt, quorundam pedes obtruncant, ceteros in fugam convertunt. De hac violsoria cum quidam monachorum exultarent; contra Segardus abbas, ea re, ut par erat, supra modum merore affectus, ingressus ecclesiam, coram altari prostratus amare flere cepit, tam pro animabus interfectorum, quam pro peccato fratrum, qui ea de re exultaverant: hisque in capitulum convocatis precepit, ut postera die totus conventus in pane & aqua jejunaret, & sicut in passis ceteris totum disciplinam recitarent, & profectionem facerent, & in capitulo loquendo omnes *disciplinas* susciperent: quæ devotio, quantum Deo placebat, preciosis effectus demonstravit.

Adhuc enim sedentibus in capitulo monachis, supervenit Everardus castellanus, totius regionis princeps, rogavitque se in capitulum admitti. Ingressus cum quibusdam viris sapientibus, in hunc modum verba fecit. De institutione huius ecclesie quantum scitari sumus, tantum nunc de eius destructione, cum necdum ab institutione completus sit vicennius annus, tristitia afflictorum. Scimus quidem iniuste vobis a clericis interdici extraneorum sepulcrum: at vos eis iniuste decimas suas auferre vultis. Licet enim pædia nostra pro animarum nostrarum salute vobis contulerimus, decimas tamen domine nostre Marie vobis dare nobis non sinit. Quod ergo vobis dedimus, tenere: & quod sanctæ Mariæ, dedimus, ne auferatis. Si vero ius sumus, quod a quingenis annis tenuit, sanctæ Mariæ auferre pergatis: quid vobis scilicet reliquum proderit, qui aliena rapitis. Itaque rogo vos, ut ab incœpta perniciæ recedentes, pro insolita libertate provinciam non perturbetis, sed vicinarum abbatiarum, quæ vobis antiquiores sunt, morem & exemplum sequamini: nos vero efficiemus, ut clerici ius sepulture vobis cedant. Hæc ubi perorasset castellanus, totus conventus protinus assensit: sicque concordia facta est, ex qua tanta inter utroque amicitia secuta, ut moris in sese beneficiis certarent.

Dumens in Flandria monasterii originem ad hunc annum referent Iperius, ut in exemplari nostro legimus, quod alii ad precedentem revocant. Primus eius auctor *viz sanctissimus sanctus*, Ligerius nomine, *monachus de ordine sancti Benedicti nigrorum monachorum*, qui, relictâ patria nostris, ut liberis Deo servisset, in Flandriam accessit, & in Flandrensi territorio inter arenosa, & montes maris litore, quæ Dunas vocant, subsistit; ibique ex elemosinis ipsi collectis villam, oratorium beate Mariæ virginis edificavit, quod in conventum hunc nigrorum monachorum paulo post accrevit, ac deinceps in nobilissimum monasterium, beate Mariæ de Douis vocabulo insignitum. Hunc locum virginis & uno annis tenuit Ligerius abbas: cui successit Fulco abbas secundus, ex monasterio Saviniacensi, fere eo ipso, ex quo Ligerius prodierat, illic profectus, qui novum monasterium laud præcui a priore lachosavit, eique decem annis in nigro habitu præfuit: sed tandem florente Cisterciensium iustitiam, & suæque Cisterciensium Ordini sub linea Clara-vallis subiecit. Hoc monasterium, lapsu temporis areis maris obrutum, Brugis nostro tempore translatum est.

In monasterio sancti Iudonis decessit hoc anno Theodericus abbas (c) viz. 1119.

In

Mail, ipso anno quo rursus Cluniacenses admiserat, exactis in abbatia novem annis, & tribus fere mensibus, post infirmitatis dies tantum quinque, quam exminatione sanguinis contraxerat. Post ejus mortem novas demum turbas & persecutiones cum suis afflicti excitavit Herimannus, jam reiectus a profectura, & propter malefacta excommunicatus. Hac omnia fuit (a) describit Rodulfus seu Rodulfus, tunc prior, in suo chronico, qui ad declinandam Herimannitarum, qui eum sibi contrarium noverant, irindiam pilorari se abdicavit. Sepulto post triduum Theoderico, designati fratres de futura electione nuntium ad Olbertum Leodicensem episcopum perferunt, inde ad Metensem (in tunc Adalbero erat) profecturi. Verum, ubi Leodium advenērunt, illie nuntios imperatoris offendērunt cum literis imperialibus, episcopo praecipientes, ut ne ulterius Herimanno molestus & contrarius esset. Cum vero episcopus, qui Heinrici senioris partes contra filium tenebat, recens novo imperatori reconciliatus esset, nuntius imperatoris non omnino contradixit, nec tamen omnino assensit, sed in summa respondit, suum non esse sancto Trudoni dare abbatem, sed eum benedicere, quem Metensis episcopus praeluxisset. At Stephanus, sancti Jacobi apud Leodium abbas religiosissimus, moles fiducia & libertate nuntius probavit, Herimannum, jam priorem ecclesiastico iudicio damnatum pro invasione abbatie, & pro inducta incendiarie excommunicatione, non posse mereri absolutionem, nisi a capitis desistat, & promissam toties commendationem & pontificalem facis exequatur. Verum nihil fecit nuntius ad sanctum Trudonem deducunt Herimannum, & per comitem Gislebertum in abbatiam introducunt, repugnantibus monachis, quos ille modis omnibus vexavit, in tantum, ut die festo sancti Petri ad Vincula kalendis Augusti, & inventionis sancti Stephani protomartyris patroni sui, nihil omnino haberent, quo resisterent. Quatuor inter ea nuntius, qui de tantis malis relationem ad Metensem episcopum perferret. Electus inter id muneris Rodulfus, qui ut adversariorum insidias in itinere evitaret, junxit se copias Friderici Colonienis archiepiscopi & Godefridi dncis Lovaniensis & Arnolphi Lomensis comitis, tendentium Viedunum ad imperatorem, in cujus comitatu erat Adalbero episcopus Metensis. Hic Rodulfo sedulitatem distulit, dum ad urbem Mediomatricam redisset. Mox eo profectus est Rodulfus, episcopo jussu deductus a priore sancti Clementis, nomine Aselino, qui postea Gorlicensis abbas creatus est. Ubi in urbem reverit episcopus, duas Rodulfo episcopos dedit, unam ad Herimannum pseudabbatem ambigui sensus, alteram ad fratres Trudonenses, quos bono animo esse jussit, pollicitus, se illi invitae Herimannum in abbatiam non induciturum: ceterum se brevi ad eos profecturum, ut quid a re ipsorum esset statueret.

His literis acceptis rediit ad suos per mille anfractus & discrimina manarat Rodulfus, in sincere benigne exceptus, primo quidem in abbatia canonico-rum sancti Petri super lucepta, tum in cellula fratrum sancti Hucberti in castello Caux, dehinc in ipso sancti Hucberti monasterio, inde in cella Cluniacensium ad sanctum Symphorianum, sita inter Hoyum * & Leodium; postremo in Leodicensi sancti Jacobi monasterio, ubi Stephanus abbas omnimodum ei humanitatem exhibuit. Illie omnes eum dehortabantur, ne ad sanctum Trudonem rediret ob conjurationem in ipsum caput factam ab Herimannitis: sed arte placavit Gertrudem uxorem Gisleberti comitis, Herimanni fautoris, quem illa in Rodulfum prolebat, effecitque ut per illam salvas sibi conditus daretur. Rediit ergo ad suos Rodulfus mirantibus stupentibusque quo pacto ex tot adversariorum insidiis evasisset incolumis. Rediit littere non minus Hermanno, qui senium suum non capiebat, quam fratribus placuerant. Interim Leodicensis episcopus monasterium & forentes ecclesias interdixit supponit, dum Herimannus in abbatia moraretur. Adhuc hunc mense Maio, Julio insequente Leodium, inde ad sanctum Trudonem venit Metensis episcopus, eujus consiliarios & familiares Herimannitae pecunia & amplioribus promissis corrumpti. Hi pro Hermanno allegant, ei a Poppone Metensi episcopo datam fuisse abbatiam: et fratres reponunt id non canonice, sed simoniac factum, resistentibus fratribus, quos ille flagellis caedi iusserit; hominem per vim inersum, bona monasterii profugasse; denique eum necdum monachum esse, quippe qui ad nullius ecclesiae titulum adhuc professionem fecisset, nec benedictionem monachi susceperet, adeoque abbas benedictionem percipere non posse. Neque fratrum consensum emolire possit episcopus Metensis. Post ipsius discessum cum omnia pejus irent, Leodium se recepit Rodulfus in monasterium sancti Laurentii, ubi sub magisterio sapientis viri abbatris Bezengarii stabilitatem suam tertia hebdomada mensis Septembris firmavit.

Annl. Bened. Tom. V.

F p p

In

ANAL. GRÆ.

1190.

Theoderico

S. Trudonis

abbate mor-

tuo nova

ibi turbæ.

(a) Ibid.

in. T. pag.

477. & seq.

* Ibid.

ANL. CHR.
1197.

Interim Leodum accessit imperator medio Decembri, cum e Flandria rediret. Mox eo se conferent Trudoniam, adversus Herimannum, ejusque fauorem venerationes proclamantes. Adfuit quoque cum suis Herimannus. Die ad eorum audientiam indicta in capitulum sancti Lamberti, illic convenit sedique imperator cum suis episcopis & principibus: sedit etiam Olbertus Leodicensis episcopus cum suis canonicis, & abbares urbis, Berengarius sancti Laurentii, & Stephanus sancti Jacobi. Causa utrimque ventilata, cum nihil fieri adferret Herimannus, ei auctor fuit imperator, ut ex adstantibus quosdam socrum conficeret. Ea his quidam cum eo egressi & conventu, ad hoc tandem eum perpulserunt, ut regressus in medio omnium se gravior peccasse & errasse lateretur, & toto corpore humi prostratus, absolutionem peteret, promitteretque se posthac numquam talia commissurum. Fecit ille quod ei suggestum erat, absolutusque est ac iussus abire: quo facto, eum defenderunt omnes ejus satellites, & ad ejus hospitium praeruentes, universa, quae ipsius erant, diripuerunt: ita ut quo se verteret, non haberet. Sic agens laici, inquit Rodulfus, erga finitorem & nimium credulus monachis, quos ad talem bonorem perdunt, bonis capitis, sed bonis indignos. His actis, imperator Aquigranum petiit, & cum eo inter alios Mettensis episcopus, a quo tandem fratres eligendi abbatibus facultatem via eorare: qua de te ann sequenti. Hinc paulo subus persequens sum ad cautionem posterorum.

XLVIII.
Fulcardus
Laubienſis ab-
bas ſuccedit
Walterio.
(a) Spuil.
t. 6. pag.
400.
(b) P. 10.
ſt. n. 106.

Illic etiam
turbatio.

Hic etiam annus supremus fuit Fulcardi Laubienſis abbas, qui anno praeterito tercio-decimo puerum diem (a) exceſſit & viris, vir in omibus vitae moralibus exercitiis, maxime in celebrandis divinis officiis sedulus ac devotus. Sepultus est ad antecessorem suum in ecclesia sancti Ursuarii. Ejus in locum substituitur Walterius, cujus anno secundo Laubienſis ecclesia tertium dedicata est rre. kal. Octobris, ob motionem scilicet altaris. Ea enim tunc omnium persuasio erat, ut mox altari, cuius gratia ecclesia fit, de novo consecraretur ecclesia, ut ex litteris Anselmi & Ivoſis superius (b) ostendimus. Eodem abbate ecclesia seu cella, quae Monasterium dicitur, auctoritate & assensu Borchardi Cameracenſis episcopi & archidiaconorum, pro clericis monachos admittit.

Walteri quoque abbatis tempore magna apud Laubienſes, turbatio & unquam consuetudinem mutatio facta est: quod hac occasione contigit. Per id tempus cum quadam renovatio monasticii fervoris & ordinis in cunctis fere provinciis monasteriis fieret; incensur ut Laubienſes, quod nomen quidem habere honestatis, sed antiquam religionis & scientiae formam amiserunt. Vigebat hic summe in prima per Hericfrandum Cameracenſis ecclesiae archidiaconum, insignante Avſo Aquilonenſi abbate, qui postmodum Atrebatenſis episcopus factus est. Tentata Laubienſium reformatio per Leodicenses sancti Jacobi & sancti Laurentii monachos; sed non bene successit: adeo difficile est inveteratas consuetudines immutare. Denique res eo devenit, agente per alios Remensi archiepiscopo, ut amoto Walterio abbate, alter in ejus locum substitueretur. Abbatia inquit cessit ille, & in quandam monasterii villam secessit, ex cujus reditibus necessaria ei vitae subsidia conferebantur. Ejus cessione oſi abbares vitae distributionis studiosiores, urgent Cameracenſem episcopum, ut abbatem, qualem ipsi volebant, Laubienſibus proponerent. Hi vero electionis libertate se privati non ferentes, unum & suis eligunt. Electus Roman pergit, confirmaturque a summo pontifice, qui, quia propter eandem sufraganeorum injuriam, eum ordinatus fuisset. Sed, dum electus ille ad suum reversus esset, ante benedictionem morte interceptus est. Tandem, indito ad novam electionem loco, qui Bona-spes dicitur, omnium suffragia conveniunt in Leoniam monachum Aquilonenſem, tunc in cella Hecdinienſi triginta fere monachorum priorem, quem divinitus electum fuisse Laubienſis chronographus testatur: quod probant ejus facta suo loco referenda.

XLIX.
Turbatio in
Virdunensi
ecclesia.
(a) Spuil.
t. 11. pag. 404.
& seq.

Post mortem Richeri Virdunensis episcopi, quae hoc anno contigit (a) traditur, electus est ad suppleendum ejus locum Richardus, illius ecclesiae archidiaconus, qui hunc episcoporum sedem Remensi, ad quem mortuo Manasse archiepiscopo postularus erat, praestulit. Hinc Mertas professus, de manu Heinrich regis Babiloni pontificem suscepit. Quod ubi Paschalis papa recepit, eum excommunicatum denunciavit. Quam ob rem Richardus Roman professus, absolutionem petiit: sed, nulla satisfactione data, ligatus ut erat Virdunum reverſus est. Mox pontifex litteras direxit Laurentio sancti Viconi abbati, ut tam ipsum Richardum, quam omnes ei adherentes, excommunicatos denunciaret. Fecit ille quod iussus erat, nec ab illa die cum Richardo, clerico Virdunensi, qui ei assistebatur, ullam communionem habuit: quae res magnam ipsi, susceperat persecutionem concitavit, ut inferius dicturi sumus.

Eo-

Eodem anno Pibo Tullensis episcopus vivere desit, mortuus VIII. kal. Decembris, alio anno, quo die in necrologio sancti Benigni, ubi jam episcopos monachice professioni nomen dederat, laudatur his verbis: *Deposito domi Pibonis Tullensis, de hujus ecclesie monachi*. Tullensi ecclesie peritus annis XXVIII. sepultus in Tullensi ecclesia, in capella sancte Marie-Magdalene. Eius tempore condita fuit in fundo sancti Mansueti abbatia sancti Leonis papae praepe muris urbis ab Anglichero decano illius sedis pro canonicis regulatibus. Primus ejus abbas Scherus anno MXX. litteras a Paschali papa obtinuit, in quibus Pibonis in illam ecclesiam beneficia memorantur. Vixit ibidem pontificate Innocentii II. Hago Metellus, cujus epistole necdum editae sunt, praeter epistolam ad Gerlandum de sanctissimo eucharistiae sacramento, in tomo tertio nostrorum Analectorum editam, ubi altaram epistolatum mentio facta est.

Paulo ante obitum Pibonis detecta (a) sunt in monasterio sancti Mansueti tria feretra, quorum duo continebant ossa primorum Tullensis ecclesie episcoporum, Amonis scilicet, qui sancto Mansueti postlime succcessit, Alcha, Celsi, Auspicii & Ursi, cum eorum sandallis, aliisque pontificalibus indumentis: in tertio reposita tria capita & ossa trium corporum, sub quibus capitibus numerus areos invenus fuit, & numisma L. Veri. Ex quibus iudiciis quibudam visum est, haec esse corpora regis & reginae, eorumque filii, qui sancti Mansueti Interventu ex undis divinius erepti sunt. Hac porro feretra posita in veteri cancello monasterii, ubi crypta erat *opere camentarii in modum arcus triumphantis curvata & retunda*, in qua tria haec feretra detecta sunt anno MCVII. a Theodoro sancti Mansueti abbate, cum novo operi insisteret: ad quod dedicandum Richardum Albanensem episcopum invitavit. Miro alium eorundem feretrorum translationem, quae Eugenio IV. pontificatu facta est. Piboni succcessit in episcopatu Rigobus illius ecclesie primicerius, nobilis & antiquo genere de Commarcio proceres, qui non paucis sancti Mansueti monasterio beneficia contulit.

Inter varia Andream Valaderii abbatis opera, quae in Merrensi sancti Arnulphi monasterio vidimus, existit historia obis Avenionensis, & in ea diploma Alberti ejusdem urbis episcopi, pro monasterio Lerinensi. Hic saepe togatum se fuisse dicit a Lerinensi abbate & monachis, ut illorum ecclesie, quae in Castro-Raynardi consueverat in honorem sancti Honorati, aliquam donationem faceret. Respondit episcopus, se diu distulisse illorum desideriis satisfacere: quia iam praecessor illius abbas Lerinensis, qui postea factus est episcopus in Italia, praedictam ecclesiam Castro-Raynardi dedisset episcopo Avinionensi eorum Gebaui archiepiscopo Aviatensi, & ejusdem ecclesie etiam clavem reddidisset, iste abbas, illius successit, de illa ecclesia molestare dictum episcopum Avinionensem non crederetur. Sed quia nunc redierat ad eam, & reliquisset ex eam dictam ecclesiam ipsi episcopo, ille ejus precem exaudienti, donat ad obsequium ipsius ecclesie sancti Honorati, construenda in Castro-Raynardi, decimas dominicae, quas habebat juxta illud castrum, & decimas animalium. Datum apud Forum Julii in caespelle Berengarii ejusdem civitatis episcopi, anno ab incarnatione Domini MCVII. indictione XV. Id factum tempore Pontii-Fortis abbas Lerinensis, cujus proximus antecessor Adelbertus (b) non fuit episcopus: sed neque videtur, eoinam abbati Lerinensi id tribuendum sit.

In Saxonia sub finem saeculi decimi conditum est ab Ekkehardo comite Helmvardeshofense monasterium, quod ad extremam redactum penuriam beatus Melbertus Patherbrunnensis episcopus, in cujus diocesi positum erat, in alium locum frustra transferre tentavit. Saeculo duodecimo inuente praeerat illi cenobio Thietmarus abbas fereus, qui nihil praetermisit, quo semirus infirmaretur infidelis, & animarum salutem procuraret, adeoque ut corpus ejusdem sancti martyris vel confessoris obtineret. Hujus rei causa missus unus e suis ad Trevirorum civitatem, brachium S. Auctoris episcopi, aliisque sacras reliquias a Bruno archiepiscopo impetravit. Verum his non contentus Thietmarus, nullum lapidem non movit, quo aliquid corpus integrum ipsi concederetur. Quapropter anno MCVI. cum Heinricho episcopo suo in Italiam ad Guastallensem concilium proficiscens, dum iret ac rediret per Treviros, Brunonem archiepiscopum denovo perentavit, quo votis suis annueret. Sed re infecta ad suos reversus, demum hoc anno ipse Treviros adit, hospitatus in sancti Maximi monasterio, ubi venerabilis abbas Berengofus, ejusque praepositus Arnulfus digne memoris, cum cum congrua veneratione exceperunt. Assensus ad archiepiscopi audientiam die dominica palmarum, itineris sol eorum cum multa supplicatione exiit. Re in crastinum dilata, Trevirorum consensu reges impetrato, sancti

Annal. Bened. Tom. IV.

P p 2

Mo-

ANN. CHR.
1107.

Piboni Tullensis episcopo succcessit Rigobus.

(a) Detecta.
16. 3. p. 439.

II.
Lerinensi domino.

(b) P. 10. 30.
n. 27.
II.
S. Melberti reliquias translatas in Saxoniā.

ANN. CHR.
1193.

Modoaldi archiepiscopi corpus ei conceditur, in sancti Paulini ecclesia tumulatum, quod die sancto Parasceves et tumulo effusum, feria secunda Pasche, celebrari missa sollempni, quibus laici alios abbas sanctae Mariae ad Martyres, Folcwinus ac Petrus, cum suis interfuit, ex illa ecclesia sollempni pompa effertur. Egressis et choro sancti Paulini occurrunt cum crucibus, & multo apparatu sancti Maximilii congregatio; inde progressus obviam procedunt majores ecclesie canonici, alique; tum abbas sancti Martini cum suis, quorum quanto minor apparatus, tanto major erat decore; sub hac ad pontem Evervinus abbas sancti Eusebii, tunc sancti Martini, cuiusque fratres cum festivo apparatu, Transilavo denum Mosella fluvio rediunt ad suos instituta cum sacro locula Thiemarus, deducuntibus sancti Maximilii tribus monachis, qui in predio suo, Evana dicto, sacri corporis aliarumque reliquiarum bajulos exceperunt. Eadem humanitas in Prumoniensi monasterio eis exhibita, ejus loci abbas venerabilis Wulframus accedentibus obviam cum suis processit. Coloniam petendū occurrere sancti Pantaleonis monachi, qui eos, absente suo abbate Herimanno, multa cum humanitate exceperunt. Atrequam ad suos perveniret Thiemarus, literis illos commonuit, ut se ad suscipiendum tantum thesaurum prepararent. Accedenti obviam processit Gumbertus abbas Abdischofenis; tandemque magno cum plausu & triumpho sacrum corpus ab Helmshardecensibus excipitur vi. kal. Mali, qui deinceps sollempni habitus est. Totam hujus translationis histotiam uberius descripsit Stephanus sancti Jacobi apud Leodium abbas, jam sepe a nobis laudatus, opusque suum Thiemaro abbati, ejusque fratribus inscripsit, ut apud Bollandi consuetudine ad duodecesimum Mali videre licet. Demum totus ille sacrum reliquiarum thesaurus, postquam fatali Lutheri atque postremsus Thielmvardeshofanus abbas, ducta uxore, transiit ad harem, Etel (e) episcopi Paderbornensis industria subtrahtus, servarique cessit Paderbornensi ecclesie; ipsum vero, celebre quondam, monasterium jacet nunc inter rudera ab Hassis dirutum, ex quo primum Lutherana, mox Calviniana heresis omnia turbata cepit.

(e) Annal.
Paderborn.

Berengolus
abbas Trevirensis.

Qui in praefata historia laudatur Trevirensis sancti Maximini abbas Berengolus, is esse creditur, qui tres libros de inventione sanctae Crucis, in biliotheca patrum editos, & quosdam sermones composuit. Certi in libri tertii capitulis primo & secundo se apud Treviros vixisse satis declarat, maxime capite secundo, ubi ait, beate Helenae obsequium tellari apud Treviros relicta ejus aedificia, ubi pavementum donavit illius viri marmoreis de Paris quondam lapide stratum etiam tunc cernebatur. Berengolus S. Maximini abbas laudatur in diplomate Heinrichi V. pro abbacia monasterii, & in oecologio S. Arnulphi Metensis vi. kal. Octobris. Hic est Berengolus abbas, cujus rogatu Heinricus V. S. Arnulphi possessiones anno 1121. confirmavit.

LIT.
Celle-Pauline
de illis.

Exstat apud Turingos in diocesi Moguntina monasterium Cella-Paulinae dictum ab ejus fundatrice Paulina, quae mortuo marito illic reclusa, religiosissimam vitam duxit, & quarta-decima mensis Mali hoc anno ibidem sancte obiit, se a Trithemio tradit. Filius ejus Wernherus, Hirsaugia monachus, cum se perfectum regularis disciplinae observatorem exhibuisset, cum fratribus novem commissus est cum Gerungo, qui primus ejusdem loci abbas exstiter. Imminente obitu matrona piissima Gerungum cum suis alique accessit, ut ejus transitum precibus & ecclesiasticis sacramentis munirent. Corpus ejus ad altare sanctae Crucis honorifice conditum est. Gerungus, ejus loci primus abbas, patria Suevus, ex familia Sochaugensium progenitus, Augusti-Vindelicorum prima litterarum & morum elementa didicit. In epibus egressus Hirsaugiam se recepit sub Willelmi abbatis disciplina, eximioque huius in virtute & regulari disciplina progressus fecit, ob multam etiam caritatem ab eo invitatus. Post haec ad Cusacenae monasterium missus est, ut sacri illius canonici ritus & consuetudines exploraret atque addiceret, indeque Hirsaugiam reportaret. Erat in scripturis medioiter versatus, sed scribendi peritissimus, multa volumina sua manu exaravit. Ex priore veteris Hirsaugiae monasterii ad Cellam-Paulinae missus, ibidem abbas a Rudardo Moguntinensi archiepiscopo ordinatus est: quod statum strenue adimplevit.

ANN. CHR.
1194.

LIV.
Falsali ad
Everuti
Caput.
(b) pat. for.
ta. 3. p. 116.
(c) Chron.
Cels. lib. 4.
c. 33.

A Neo ejus sanctorum octavo Paschalis papa, rebus in Urbe utcumque compositis, ad partes Beneventanas autem profectus est. Florentiae tamen vetus, fabax veti. kal. Octobris, quo die Johanni abbati Florentino (b) beatae Mariae monasterii possessiones confirmavit. Ipso mense Octobri Calino (c) adjit, indeque, alio die secum Brunone abbate, Beneventum perrexit, quondam huiusdem celebraturus. Dum illic moraretur: pontifex, ad eum accitit pro monasterio.

Berri sui utilitatibus Benedictus sancti Vincentii ad Vulturum abbas, & cum eo Johannes monachus, qui tunc monasterii sui chronicon scribebat. Hujus chronici principium com vidisset Johannes cancellarius, it qui postea Gelasius II. dictus est, opus laudavit atque auctorem; eoque conspecto, eidem pontifex scriptorem ad proseguendum laborem adhortatus est. Bene, inquit, o fili, magnum opus cepisti: sed bene crepta melius perficere stude. Beneventi re. idus Octobris scriptae sunt littere Paschali ad Anselmum, qui ipsum preconiserat, Thomam Eborensem electum, qui consecrationem suam in dies differbat, ne professionem Anselmo pro more sacre cogeretur, fortasse tenacitatem obicere passum a pontifice ante suam ab ipso consecrationem: quod ne fiat, Anselmum intercedit: sinioque Paschali suggerit, regem Anglia conqueri, quod regem Teutonum investituram dare impune patitur: ad qua pontifex respondet.

Finis synodo, Benevento Capuanum se consulti Paschali, ubi rogatus a Braccone abbate, ecclesiam (a) sancti Benedicti, quam Desiderius abbas in eadem urbe renovaverat, sollempniter dedicavit, & in ea particularis vestium sanctissimi patris Benedicti recondidit. Hanc ecclesiam saeculo decimo (b) primum condiderat Johannes abbas cum adiuncto monasterio, dum Casinense eversum jaceret: eandemque instaurare cepit Desiderius abbas, quam Odeisus absolvit. Callisti II. pontificem, cum Capuam civitatem incendio confagraret, illius monasterii fratres, summo corporali, quo calis in sacrificio regi solet, illud ipsi offeruerunt, qui mox avertus, monasterium intactum, uti & corporale ipsum, reliquit. Simile in superioribus exemplum ex Glabro retulimus. Ceterum Capuanum illud sancti Benedicti monasterium, cum monachis destitutum esset, Leo X. Patricio (c) Capuano, ex familia de Angelis, in jus patronatus concessit, anno tamen censu Casinensibus reservato; ibique constituit abbas secularis cum collegio duodecim canonicorum. Tandem Clemens VIII. abbatiam concessit cardinali Bellarmino eum archiepiscopatu Capuano: quo dimisso, cardinali a Paulo V. obtinuit, ut canonici in aliam transferrentur ecclesiam: ipsa vero sancti Benedicti ecclesia suae societatis patribus traderetur. Post praedictam dedicationem Paschalis papa Casinum, indeque Romam reversus est.

Redeo ad Johannem sancti Vincentii chronographum, quem modo laudabam. Hic Benedicto ejusdem monasterii abbati chronicon suum dedicavit in epistola chronico praefata, quam ex codice Barberinae bibliothecae descripsimus, ait, sibi olim id operis injunctum fuisse a venerabili patre Girardo, a quo septennium in illo monasterio suscepit, & in via mandatorum Christi eruditus fuerat: at se immaturae aetatis id aggredi recusasse, quod postmodum Benedicti abbatis imperio aggressus sit. Totum opus, quod ab ipso mundi exordio pro more ejusdem aetatis chronographorum exorditur, in septem tribuit parces. Prima incipit a Paldone ejusdem loci abbate primo, desinitque in Josue. Secunda a Josue usque ad ipsius monasterii desolationem, quae a Sarracenis, Majone nono decimo abbate, facta est, porrigitur. Tertia passionem continet mortuorum monachorum, qui a Sarracenis martirio affecti sunt. Quarta & quinta ejusdem loci excidium & omnimodam monasterii subversionem, transmigrationemque monachorum. Sexta ipsius monasterii institutionem per venerabilem Girardum abbatem. Septima denique per gentes per Benedictum abbatem, cui Johannis chronicon suum inscribit, quod a Cheshio partim in tomo secundo Franciae scriptorum vulgatum est.

In Gallia rex Philippus Muidunl ad Sequanam supra Parisios decessit 111. kal. Augusti. Corpus ejus in Fioriacense sancti Benedicti monasterium, uti mandaverat, depositum, honorifice humatum est. Car sancti Dionysii ecclesiam, ubi jam pridem reges Francorum humati consueverant, Fioriacensem praevaluit Philippus. hanc proceribus, amicisque suis, si Orderico (d) credimus, rationem reddidit. Francorum, inquit, regum sepulcrum apud sanctum Dionysium esse sibi: sed, quia ne nimium esse peccatorum sentio, sicut tanti martyris corpus sepelire non audeo. Admodum veretur, ne peccatis meis exigentibus traderi debeat, & mihi contingat, sicut scriptura refert, olim contigisse Marcello. Karolo & sanctum Benedictum dilige, quem patrum monachorum suppliciter cupido, & in vestigia eius super Lygria tumulari desidero. Ipse enim clementer est & benignus, omnesque suspiciat peccatores propitius, qui cunctationem suam appetunt, & secundum disciplinam regalia ipsius Deo conciliari satagunt. Ita inquentem Philippum inducit Ordericus, subditque illum anno regni sui xxviii. & quidem tv. kal. Augusti mortuum fuisse, & in coenobio sancti Benedicti apud Fioriacum, sicut ipse operaverat, inter choros & altare sepultum esse, ubi etiam nunc flamma ex lapide visitur. Ludovicus ejus filius, qui ipso vivente ante sex annos

ANN. CHR.
1103.

Capuanum S.
Benedicti ec-
clesia dedica-
ta.
(a) ibid.
(b) F. ib.
n. 96.

(c) Bonif. Ca-
pua. p. 165.

Lv.
Johannes
chronogra-
phus S. Via-
centii ad
Vulturum.

Lvi.
Philippus rex
francorum
Fioriaci.
(d) Orderic.
lib. 1. p. 85.

chus est, nihil ipsi & anulo. Non multo post cum levissit *vir magni amicitia & religiosus famulus*, Radulfus scilicet Sagienis in Nortmania abbas, ejus amicus, infestatione Roberti Bellimanis comitis monasterio suo pulsus, cedes in manum praelium anulum immisit: qua re ille obhupescatus, ait, *sei ordinis non esse*, quippe qui monachus esset, anulum habere, ad quod episcopus: Sume illum inquit, ita volo: erit enim tibi necessarius. Ille vero super modum rem admirans, accepto anulo recessit: quod omen erat future dignitatis. Is enim ipse est, qui Gundulfo mortuo successit. Urgente morbo, quadam die Gundulfus totam congregationem convenire iussit, & ut eorum manibus in peccatorem expiationem corporalis ipsi disciplina infligeretur postulavit. Verum fratres id facere horrentes, eam pro illo se suppleturos polliciti sunt. Sabbato sub vesperam loqui desit, & usque ad mediam noctem sine voce, sed non sine sensu jacuit. Diffis coram eo matutinis omnibusque horis de sancta Maria, tunc demum extremum spiritum trahere cepit. Mox tabula de more percussa, ipsoque super elicium posito, convenientes monachi, fidei symbolo permisso, psalmos, litaniam, aliasque preces recitantes: & cum ad psalmum LXXXII. perventum esset, in hunc versum, *Deus virtutum caveretur*, &c. spiritum Deo reddidit, viridula Martii, dominica tercia quadragesime, in qua canitur, *Quali mei sompni ad Divinum*, anno Domini MCVIII. etatis sue elegeret octogesimo-quinto, monachus quinquagesimo-primo, episcopatus tricesimo-primo. Ubi ejus obitum relevit Anselmus, ad funus ejus celebrandum Rossam adit, quo petaso res illius ecclesie ordinavit: baculas vero pastorales ab Arnulfo monacho Rossensi, qui defuncti episcopi capellanus fuerat, Cantuariam pro more delatus est, postquam in presensia fratrum super altare Salvatoris, teste Eadmero (a). Librum de Gundulfi vita scripsit monachus Rossensis anonymus, qui partim a se visa, partim ab aliis accepta se scripsisse testatur.

Alquanto post Gundulfi obitum Anselmus nullum, qui ei succederet, magis idoneum reperit, quam Radulfum Sagiensem abbatem modo laudatum, eumque v. ludo Augusti sacravit. Tunc demum intellexit Radulfus, quid ille anulus in ejus digitum immisus portenderet. Idem post sex annos ad Cantuariensem ecclesiam promotus est, ut suo loco videbimus. Radulfo successas in Sagiensem praefectus Hugo ejusdem canobii monachus, sub quo ejusque successoribus Gilbertus, Johannes, aliique (b) nihil notatum dignum invenio: nisi quod tempore Johannis abbas alter Johannes, eiusdem loci canobita, factus est episcopus Monensis, quae Angliam inter & Hiberniam sita est, Eboracensi metropolitani subiecta. Hac porro Sagienfis sancti Martini abbatia Casaliense congregationi anno MDXII. unita fuit, ac demum ad congregationem sancti Mauri translata.

Paulo ante quam Radulfus consecraretur episcopus, ad eum scripsit Anselmus Troarnensis abbas, rogans, ut Anselmum consuleret, num propter continuas infirmitates & angustias praefectura abdicare deberet. Arnulfo dilecto amico suo respondet (c) Anselmus, se quidem ei plurimum condolere, sed id ipsi solatio esse debere, quod usquam legimus agilitudines sanctorum illis fuisse, ad detrimentum, sed semper ad meliora profecisse. *Nam est bona opera*, inquit, *aliquando impediuntur in languoribus: gratia tamen Dei non minuitur, sed augebitur, si bona voluntas in tribulatione non deservit*. De proposito vero quaestione id sibi videri, quod eorum ecclesiae, quam per obedientiam & caritatem eorum, ad quos hoc pervenit, sine propria voluntate susceperat, sola voluntate sua non debeat rejicere, sed obedientiam usque ad mortem servare. Si autem archiepiscopus (quia tunc episcopum non habebat), conseruit, tunc licite possit dimittere. In fine ejus monachos hortatur, ut, quanto magis ipsi tunc abbas sui nequeunt uti auxilio & consilio, tanto magis solliciti sint, ne religio, quae eo bene valente vigeat, deficiat. Ex hac epistola intelligitur, Bajocensem episcopatum, in quo Troarnense monasterium frum est, tunc vacasse, nimirum post secessum Turoldi de Evremodio, qui, abdicata dignitate, in Beccense monasterium se receperat, quem in suo proposito Anselmus literis suis (d) confirmat, Turoldus frater erat Hugonis Evremodensis, qui in suo fundo cellam S. Laurentii de Evremodio extruxit, & Beccensibus subiecit.

Non omittenda hoc loco illa sancti doctoris epistola (e) ad Odonem monachum & cellarium Beccensem, qui propter ingravescentem aetatem hoc officium dimittere volebat. Hunc ad perseverantiam hortatur sanctus praefat, quando abbas iussit: certumque reddit, quod, quanto majori difficultate id officii exsequitur, tanto maius praesidium a Deo recepturus sit. Operandum esset, ut monachi potiusque, qui ejusmodi munia diu cunctare, eodem scrupulo tenerentur,

ANN. CHR.
1108.

(a) Angl. Sac.
no. 1. p. 173.
(b) f. 107.
(c) Radulphus Sagienfis ei succedit.

(d) Henricus
p. 1. p. 173.
(e) Angl. Sac.
lib. 3. p. 141.

EX.
Anselmum
habiles ep.
scopus.
(c) Angl. Sac.
lib. 3. p. 141.

(e) Angl. Sac.
lib. 3. p. 141.

ANN. CHR.
1104.

S. Neoti monasterium
Becce datum.
(a) ibi, 38.
a. 70.
(b) *Monast.*
Anglic. m. 1.
p. 361.
(c) ibi, 48.
n. 94.

LXI.
Turgotus
electus epi-
scopus S. An-
dræ.
(d) *Angl.*
ib. 1. q. 94.

(e) *Presby-*
ter ad S. Sulp.
Angl.
(f) *Beke* 1.
3. c. 11.

Prioris Cate-
ræ instituta.

(g) *Angl.*
ib. 1. q. 54.

(h) *Eadmer.*
ib. 4. p. 79.

(i) *Angl.*
ib. 1. p. 17.

LXII.
Hilensis ec-
clesiæ in epi-
scopatu ere-
cta.

(b) *Angl.*
ib. 1. q. 24.

maxime illi, qui non tam obediens causa, quam propria voluntate ea susceperant, & in eis non tam obediens meritis, quam majori libertatis occasione querunt: qui si alterum Anselmum consulerent, sine dubio respondentem audirent, eos id officii quam primum debere desistere, quod temere usurpant, & sine merito, immo cum magno animæ suæ periculo trahant.

Cum eversum fuisset a Danis sancti Neoti (a) monasterium, illud nobilissimæ maronæ, Bosa nomine, principatu Heinrici primi illustravit: tuncque Anselmus archiepiscopus *alibi monachos*, id est Becenses, in eis illis substituit (b) fecit. At veritas, ut Becenses eo tempore alibi coloris habitum gestaverint; qua de re superius (c) actum est.

Interim Turgotus Dunelmensis prior ab Alexandro Scotia rege, necnon a clerico & populo ad episcopatum sancti Andree apud Edinburgum cooperatur: sed ejus consecratio dilata ob tergiversationes Thomæ Eboracensis electi, necdum consecratus, ad quem hæc ordinatio pertinebat. Ut ex quam citius fieret, id consiliis proposuit Ranulphus Dunelmensis presbiter, ut ipse Turgotum in presbiterium Thomæ apud Eboracum conferret, adpositis sibi episcopis Scotia & Orcadarum insularum, ubi, scilicet apud Orcadas insulas, episcopus nuper (d) institutus erat. Verum hoc consilium non probavit Anselmus, eoque, quantum in ipso erat, ut Thomas consecrationem suam ne diutius differret. At dum ille moras de die in diem de industria trahit, Anselmus re infecta mortuus est: licet omnia fuisse ab Eadmero referuntur. Mortuo Anselmo Thomas a Richardo Londoniensi sacraus, Conrado priori Cantuariensi professionem prestare coactus est, *suscipiens a ministro*, inquit Eadmerus, *quod suscipere deservissimè a magistro*. Non multo post Turgotus Eboraci ab ipso Thomæ consecratus est 111. Kal. Augusti, sedique per annos septem, post obitum sepultus Danelmi in domo capiculi. Ab eo tempore totum *ius Kaledorum per totum regnum Scotia transiit in episcopatum sancti Andree*, ut in historia Dunelmensi recentiori legitur.

Kaledri (e) seu *Kalderi*, id est, ut interpretantur, cultores Dei, non alii quibuscumque videtur quam illius regionis monachi, præsertim Hilenses, in insula Hilensi habitantes, que, teste Bedæ (f), habere solebat rectorem semper abbatem presbyterum, *cujus iuri & omni provincia, & ipsi etiam episcopi ordinis impositi, debent esse subiecti juxta exemplum primi doctoris illius*, qui una episcopus, sed presbyter extitit & monachus: quod jus an usque ad Turgoti tempus viguerit, indeque sancti Andree ecclesiæ tributum foras dubitari licet. Sunt qui malint prædictum locum ita interpretari, ut Scriptorum episcopatus, qui prius nulli certe ecclesiæ affixus erat, deinceps sancti Andree ecclesiæ cesserit. Scripsit Turgotus historiam Dunelmensis ecclesiæ a libro primo usque ad finem quarti, quam continuavit Simeon Dunelmensis, cui tota illa historia perperam tribuitur. Idem Turgotus vitam Malcolm regis & Margarete regine vernacula, id est Anglicana lingua, & alia quedam scriptis edidit.

Conradus prior Cantuariensis, modo laudatus, tertius erat, ex quo hæc ecclesiæ a Lanfranco innovata fuerat. Primus ab eodem prior institutus fuerat Henricus monachus Becensis, ad quem complures extant Anselmi epistolæ, quarum una (g) cum ad ferendas patientes malevolorum calumnias hortatur. Henrico successit Einnulfus, cui literas etiam non paucas scripsit Anselmus, qui eum ad Bugensem abbatiam promovit anno ævii. Prioris vices supplens brevi tempore Antonius monachus, teste Eadmero (h) in historia memorum: sed tandem Conradus monachus tertio loco prior hoc anno ab Anselmo institutus est, qui professionem obediens, a Thomæ Eboracensi anno sequenti præstitam, accepit, postmodum factus abbas S. Benedicti de Hulmo in agro Norfolciensi. Rarus elogium habes in tomo primo (i) Angliæ sacre, ubi ejus successores recensentur.

Per id tempus cum nihilum protenderet parochia Lincolnensis, regi & Anselmo visum est, e re christiana esse, ut in duos episcopatus divideretur, & in Hilensi monasterio erigeretur nova episcopalis sedes, que monachos retineret. Sed quia inconsulto Romano pontifice id fieri non licebat, ad Paschalem ex de re scriptis (b) Anselmus, in *Angliæ*, inquit, *est quidam episcopus, sed inter Leodensium, cujus diocesim cum complecti est, et ad se, qua monachi ad episcopatum præsum fieri quorundam, unus episcopus plane sufficere non possit: quod cum consideraret rex, & episcopi, & principes, & alii rationabiles & religiosi viri regni Anglorum, ad utilitatem ecclesiæ visum consilium est episcopatum præstatum in duas dividere, ita ut sedes episcopalis in quadam abbatia, qua sua est in insula vocata Heli, & est intra præstatam diocesim, constituitur, monachos ibidem permansuros, sicut sunt multi episcopi, qui monachos in matre ecclesiâ habent,*

non

monasterio; quod libenter contulit ipse episcopus Lincolnensis, Robertus monachus quia pro eo, qui assumatur de sua ecclesia ad instaurandum novum episcopatum in Heli, idem ecclesie Lincolnensis restitueretur, ut ipse scribitur in gratia fidei ipsi fateretur. Nimirum Roberto episcopo in compositionem pagi Cantabrigie, qui novo episcopatu tributus est, villa Spullinges concessa fuit, ut scribit Willielmus Malmesburienfis, quem episcopi damnum sarciver, & querelam compesceret. Primus novæ illius sedis episcopus dictus est Hervey, Hancockus ante in Wallia episcopus, qui sedem ipse majorem divitiarum dimiserat, causatus quod sibi & Wallis non conveniret. Hic regi & archiepiscopi literis munitus, Roman petrexit, & pontificis consensum facile obtinuit, præfiteque Eliensi ecclesie annis viginti-duobus. Historiam Eliensem primus scripsit Thomas ejusdem loci monachus, qui a prima illius monasterii origine exorsus, io Richardo abbatis ultimi obitu desinit anno MCXVII. Hoc opus dividitur in duas partes, quarum prior a me edita est in Saeculo secundo Benedictino: posterior in tomo primo Angliæ sacre, in cuius præfatione generatim illius historie prologus vulgatus est. Hanc historiam præfecit et Richardus, ejusdem loci monachus, usque ad Thomam Arundel episcopum vicarium primum, id est fere usque ad hunc facili quatti-decim: quam continuationem in eodem tomo Angliæ sacre videre licet.

In illo Eliensi pago frum erat Tornetense seu Thorntense monasterium, quod a S. Ethevvelde Wintoniensi episcopo conditum fuisse alias (a) diximus. Primus ejusdem loci abbas, Godmannus (b) existit: sed incertum quinam ejus successores fuerint usque ad Folcardum seu Fulcardum, S. Bertini monachum pro tempore eruditum, quem rex Willielmus post conquestum Tornetis abbatem præposuit. Oris postmodum quibuscum (c) inier ipsam & Lincolnensem episcopum simulatibus inde recessit, ejusque in loco successit Guaterius de Bello monachus ex archidiacono Salisburienfis, octo Cenomannensis, qui regularem Tornetis disciplinam ritu Majoris-monasterii instituit, & insignem a fundamentis basilicam cum officinis monachorum diligenter construxit. Hæc basilica innovato io Monastico Anglicano (d) facta dicitur anno MLXXXV. & ab Henrico primo Eliensi episcopo dedicata tempore Rotheri abbatis, Gunterii successoris, anno Domini MCXXVIII. qui a condito monasterio centeniis quinquaginta sexus annis oritur. Rotherus ille primus antea prior fuerat ejus Negionis in pago Vilcalino, de cujus origine mox adduri sumus. Gunterius in epitaphio apud Ordericum relato sex & viginti annis Tornetis rector fuisse dicitur, & xv. Kal. Augusti decessisse. Pulchra sunt quæ de hoc monasterio scribit post Willielmum Malmesburiensem Ordericus (e), *Torneta inquit, Spinarum-insula antiquatur Anglica, quia diversarum saltus arborum coposte aquarum gurgitibus circumluitur undique. Ibi monachis habetur monasterium in honore sanctæ Dei-genitricis Mariæ, quod in cultu summe deitatis gratia pollet religione, & ab omnibus sanctum est secularium cohabitatio. Nulla mulier insulam nisi causa orationis ingreditur, nec aliqua ibi commorari pro qualibet occasione permittitur: sed mulieribus habitatio propter usque ad eorum miliaria religiosorum studio est legatur. Utinam idem studium solitudinis & a muliebri colloquio abscissionis nostris ac posterorum animis altius loquum esset, quod potius nostris temporibus, pro dolor! versum est in contrarium.*

Qui mox laudatus est Rotherus seu Rodbertus primus Tornetis abbas, antea, ut modo dicebam, prior existerat cellæ Negionis, cujus auctor fuit Guillelmus (f) Ebroicensis comes, insignans conjugem suam Helvis, filia Guillelmi comitis Nivernensis. Ad id exsequendum ambo conjuges usi sunt consilio & opore Rogerii Uticensis abbas, qui duodecim monachos ad construendum apud Negionem concubium eis suppeditavit. Postea erat hic locus in pago Vilcalino. Illic ingentem basilicam in honorem sanctæ Dei-genitricis Mariæ prædictus comes cum conjugem suam hoc anno edificare cepit, sed imperfectam reliquit, solum veterem coenaculum non semel, & ad Andecavos confugere ob offensam Heinrici Anglorum regis, ejusque optimatum, præsertim Rotheri Mellenti comitis, quos ejus conjux audacioribus factis & femine præcaciæ in odium sui concitaverat. Helvis nihilo minus apud Negionem humata est, comes vero cum patre apud Fontenellam. Porro quia sine liberis ambo mortui sunt, Amalricus comitis nepos pro sua temeritate privatus est Ebroicensi comitatu, quem rex sibi vindicavit. Ob eam causam Negionis monasterium imperfectum restitit sub tribus primis prioribus, Roberio, Rogerio, atque Rannulfo: quorum primus Rotherus Pruneriensis, Haimonis de Prunetio equitis filius, eruditione literarum inter sui temporis philosophos & grammaticos insignis existit; postmodum transiit ad abbatiam Tornetensem, ut modo dicebam. Rogerius, ejus in Negione suc-

ANN. CHR.
1108.

Eliensis ab.
Rotheri scrip.
1008.

LXIII.

Tornetensis

monasterii

abbas.

(a) l. i. c. l. i.

(b) l. i. c. l. i.

(c) l. i. c. l. i.

(d) l. i. c. l. i.

(e) l. i. c. l. i.

(f) l. i. c. l. i.

(g) l. i. c. l. i.

(h) l. i. c. l. i.

(i) l. i. c. l. i.

(j) l. i. c. l. i.

(k) l. i. c. l. i.

(l) l. i. c. l. i.

(m) l. i. c. l. i.

(n) l. i. c. l. i.

(o) l. i. c. l. i.

(p) l. i. c. l. i.

(q) l. i. c. l. i.

(r) l. i. c. l. i.

(s) l. i. c. l. i.

(t) l. i. c. l. i.

(u) l. i. c. l. i.

(v) l. i. c. l. i.

(w) l. i. c. l. i.

(x) l. i. c. l. i.

(y) l. i. c. l. i.

(z) l. i. c. l. i.

(aa) l. i. c. l. i.

(ab) l. i. c. l. i.

(ac) l. i. c. l. i.

(ad) l. i. c. l. i.

(ae) l. i. c. l. i.

(af) l. i. c. l. i.

(ag) l. i. c. l. i.

(ah) l. i. c. l. i.

(ai) l. i. c. l. i.

(aj) l. i. c. l. i.

(ak) l. i. c. l. i.

(al) l. i. c. l. i.

(am) l. i. c. l. i.

(an) l. i. c. l. i.

(ao) l. i. c. l. i.

(ap) l. i. c. l. i.

(aq) l. i. c. l. i.

(ar) l. i. c. l. i.

(as) l. i. c. l. i.

(at) l. i. c. l. i.

(au) l. i. c. l. i.

(av) l. i. c. l. i.

(aw) l. i. c. l. i.

(ax) l. i. c. l. i.

(ay) l. i. c. l. i.

(az) l. i. c. l. i.

(ba) l. i. c. l. i.

(bb) l. i. c. l. i.

(bc) l. i. c. l. i.

(bd) l. i. c. l. i.

(be) l. i. c. l. i.

(bf) l. i. c. l. i.

(bg) l. i. c. l. i.

(bh) l. i. c. l. i.

(bi) l. i. c. l. i.

ANN. CHR.
1108.

* *Charvat.*
LXV.
Godefridi
episcopi mo-
desti.

cessor, basilicam absolvit, in ejus constructione & in subditorum profectu multum laboravit. Obiit vicesima die Decembris, ut in ejus epitaphio legitur, in quo annis quaterdecim monachus fuisse dicitur, & bis duodenis prior, & quidem quartus secundum epitaphium: tamen ab Orderico proximus successore ponitur Roberti, quem primum Nogionis priorem fuisse asserit. Delecta est hæc cella, ad fluvium Andelam in Vilcastino posita, eo, ut creditur, in loco, ubi modo Caroli-vallis * episcopatum cernitur.

Apud Ambianensium Godefridus episcopus, cum pietatis & pastoralis sollicitudinis argumenta edebat in dies, tum monasterii propositi studium & modestiam retinere pergebat, longe abhorrens ab eorum moribus, quos propositi ad honores superbos facit, & prioris status immemores. Hinc est quod se fratrem Godefridum etiam episcopum passim dicebat, & monasterium S. Quintini, ubi monasticam professionem dederat, suum reputabat delicias. Id patet ex ejus epistola hoc anno scripta ad Baldericum Norwicensem episcopum, quem rogat, ut quemadmodum Cameracensis & Atrebatensis ecclesiarum chronicon scripserat, ita etiam res in Ambianensi diocesi gestas literis mandaret, ne perantiquæ ecclesiarum fundationes, & jam injuria hominum diruta pleraque claustra oblivioni perpetuo traderentur. Et in fine: *Scriptis ad Saquinianum, meos delicias, juxta Ferroniam villam, anno MCVIII. in Maio.* Illic tunc abbas erat Henricus, quo abbate rex Ludovicus anno sequenti Peronam adit, & rogata Adelidis, Roberti olim principis conjuga, & carissimæ patriæ uxori, loquitur rex, *Rudolfus Vermandorum futuri comitis, Alanum donationem, aliasque monasterio suas confirmavit.* Idem abbas regis nomine missus est ad Carolum Gratianopolitanam, ut inde Godefridum reduceret. Intet illa claustra seu monasteria, quæ injuria temporum in Ambianensi diocesi tunc diruta erant, unum erat sancti Fusciani in nemore haud procul ab urbe, quod Godefridus episcopus instaurari curavit, ut superius diximus. Hic non solum sui diocesis ecclesiis se munificum exhibuit, sed etiam externis monasteriis, quibus alaxia pro more illorum temporum concessit, scilicet Crispinensi sancti Arnulphi monasterio, & sancti Luciani Bellouacensi tempore Girardi abbatis. In his vero, utique literis ita nomen suum inscribit, *Frater Godefridus gratia Dei Ambianorum episcopus*: quod modestie exemplum multi alii nostri Ordinis episcopi secuti sunt. Godefridi instrumentum pro sancto Arnulfo datum est hoc anno, indictione 1. die Novembris octava, Ingefrunno Ambianensi consule seu comite.

LXVI.
Baldricus
episcopus
Doleusis.

(a) *luc. 12.*
176.

(b) *Epistol.*
in 7. p. 156.

Post mortem Rollandi Doleusis in Britania episcopi, ab ejus ecclesiis clero & populo in successorem postulatus est anno precedente Wlgrinus, cancellarius ecclesiæ Carnutensis, apud Paschalem papam, dum esset in concilio Trecenti. Verum ille electioni suæ omnino repugnans, Ivonis episcopi auctoritatem apud pontificem interposuit, evicique, ut ne oblatam sibi dignitatem suscipere cogere, etiam bene litteratus & bonis moribus oratus esset, malens scilicet in loco humili salvari, quam in alto periclitari, ut in Ivoni ad Paschalem epistola (a) legitur. Eo reculante, non ita munus sui oblatum subterfugit Baldricus Burgundensis abbas, qui iam Aurelianensem episcopatum expetierat. Eius patre electionem ad archiepiscopatum, ut tunc vocabant, Doleusens inveniunt saltem hoc anno factam esse intelligitur ex ipsius Baldrici charta (b) pro Salmurensi sancti Florentii monasterio, qui Roma rediens cum pallio in secundo ordinationis suæ anno, pridie nonas Martii Salmuro apud sanctum Florentium baptizatus est; & post octidie, quæ dominica erat, capitulum ingressus, a fratribus rogatus est, ut ex ea omnia, quæ in ejus episcopatu possidebant, sua auctoritate confirmaret, quod post triduum præstitit. Testes Johannes episcopus sancti Briodi, qui cum eo venerat, Guillelmus sancti Florentii abbas, Ogerius prior & alii. *Actum est hoc anno ab incarnatione Domini MCIX. indictione Romanorum II. cyclo Januarii, idus tertio paschali XIV. kal. Martii, die ipsius pasche VII. kal. Martii, idus ipsius diei vigesimo-primo.* Ex his literis patet, quia Martii anni sequentes unum secundum fuisse ordinationis Baldrici, qui proinde hoc saltem anno MCVIII. ordinatus fuisse confectus est, postquam *fecerat sine lapsis Burgundie monasterium* (c) rexit, ut de se ipse testatur in epistola ad monachos Fiscannenses. In hac epistola (d) manifeste declarat, sibi non bene fuisse sive cum Burgundensibus, sive cum Britonibus; ideoque externa monasteria perituisse. Sic enim in illa epistola loquitur. *Occasionem accepta non subrepta, scilicet episcopatu, utroque migravi minorem ad Britanniam; & præcipue quia restio, nempe Burgallio, perieratque, ut asseles, aditiorum suberiebantur fruticula, quæcum collere, vel dissimulare non possem, aufugi: quia malui transigere, quam vepribus excutendis insistere. Timendum signatum sub sacis laboreis deficere.*

(c) *Epistol.*
in 7. p. 156.
(d) *Epistol.*
in 7. p. 157.

jam iniquitas Pictaviensis turbo iactaverat acquirer efflare. Alius igitur salu-
latur, & in cathedra pontificali collocatur: ego olim Burgulivensis abbas, & in
Dolensi sede pallio archiepiscopali decoratus, Britannorum exterorum facie capi
deambulare: sed resas Burgulivensis officio illis in compellitis nequaquam
potui reperire. Sed cum aliquantulum exorceretur, sui patris amant, seu
radicitus exspirare, nulla spes, quod saltem profuerit, praefuerit: sed de-
feris, incolis, & squalidus saltem illa praetendebat... Insuper poe-
tibus agrie excoisandis, oleis plantandis: sed terra maritima barbara mephata
devotus solliciti: & quid cataphum laboraveram, vehementer erubui. Rursum
confusus in Angliam ultimus emigravi, si forte illic possem invenire, quod a-
perius decessisset, haud desimile rerum amiseram imagine me saltem posset re-
creare. Inde ex Anglia in Normanniam rediit, & varia perlustravit monaste-
ria: & utrobique quid boni, quid mali repererit, fufe in illa epistola persequi-
tus, ex qua connulla superius delibavimus. Confusus certe fecisset, si vel
in suo Burgulio, vel saltem in Dolensi episcopatu expurgando perstitisset. In e-
piscopatu tamen monachorum servasse ab Orderico (a) dicitur, & cum mona-
chis pierumque habitasse, indomitos Britones tolerare non valens. Unde in
Normannia frequens erat, ubi Dolensis ecclesia super Risleam * fluvium a tem-
poribus sancti Samsonis (b) fundus habebat. Ibi scriptis & sermonibus audito-
res suos ad Dei cultum incitabat, & vicina crenobis Fificumum scilicet, Fon-
taneliani & Gometicum, aliaque visitabat, & monachos in timore Dei sub a-
uctoritatibus confirmabat. Haec Ordericus, qui cum bene sibi cognitum fuisse
dicit. De Baldrico scriptis alias.

Baldrico in Burgulensi abbacia successit Guibertus eiusdem loci prior, quo ab-
bate commissum est duellum ab Alone Burgulii milite, qui ellentelaris fidei re-
sistendum dare detestabatur. Duelli formula relata est in tomo IV. Gallic-chri-
stiane, sed cum vitiosis chronicis: ubi etiam duo ex uno abbas post Baldrico
ponuntur, Humbertus scilicet, qui & Wibertus dicitur, & Guibertus,
quod femininum nomen est abbatis, qui Baldrico successit, Guibertus & Wibertus
dicitur, non Wibertus. De Bernardo eius successore alias.

Tunc temporis Aletensi in Armorica ecclesia praesidebat Benedictus episcopus,
qui sancti Maclovii de Insula Aaron ecclesiam Majoris-monasterii monachis com-
missionem dare detestabatur. Duelli formula relata est in tomo IV. Gallic-chri-
stiane, sed cum vitiosis chronicis: ubi etiam duo ex uno abbas post Baldrico
ponuntur, Humbertus scilicet, qui & Wibertus dicitur, & Guibertus,
quod femininum nomen est abbatis, qui Baldrico successit, Guibertus & Wibertus
dicitur, non Wibertus. De Bernardo eius successore alias.

Cum beatus Hugo Cluniacensis abbas annos fere sexaginta praesederet, statis
oculopinea-quatuor attingeret, de suorum Cluniacensem futuro statu, necnon san-
cti-mouialis Marciacensis parthenonis, quem fundaverat, perquam sollicitus
duplex scriptum edidit, unum (c) pro Marciacensibus fororibus, alterum pro
Cluniacensibus. Utrumque hic integram libenter exhiberem, nisi lectoris particu-
la abuti videretur. Primum ita inferibitur: Dilectissimi filii, fororibusque
amantissimis, sancti pampa exatit, & Marciacensi ad beatum & laudem sancti
& invidiosus Trinitatis sub patrocinio beatae Mariae semper virginis & sancti-
ram apostolorum Petri & Pauli congregati, frater Hugo abbas Cluniacensis,
salutem, gratiam & benedictionem, & unum & in perpetuum. In primis Deo gra-
tias agit, quod locus iste spiritualibus & temporalibus incrementis brevi perierit
speciem suam horuerit, multaque ibidem foreores congregatae sint, ex quibus non-
nullae iam ad aeterna praemia migraverint. Tum superfluit hortatur, ut illuc
se accipiant & contendant; quodquid in saeculo cernitur, tanquam nihilum &

ANGL. CHR.
1108.

(a) Orderic.
in suo lib. 9.
in lib. 10.
(b) R. lib. 6.
n. 10.

Guibertus ab-
bas eius suc-
cessor.

IXVII.
Majoris-mon-
asterio datus
ecclesia in-
sula Aaron
& Dianae.

IXVIII.
Hugonis ab-
bas Cluniac-
ensis alius.
R. lib. 1.
Clun. p. 46.
& seq.

Annal. Bened. Tom. V.

Q 99 3

11 anno

ANN. CHR.
1708.

inane, ac veluti nebulam pertransientem repasantes. Cogitent quid fecerint, quid Deo voverint; & si quid propria remotior confcientia, priori humiliter manifestent & confiteantur. Porro quidquid boni operis agunt in dies, eis inungi in remissionem peccatorum, & quae abolitionem impertit. Et quoniam forte eas nunquam visurus sit, earum fragilitatem communitatem eis scribit, quod in quinque principalibus felicitatibus in earum capitulo legi precibatur. Ante omnia humiliter agnoscit, quam indignus, ut ipse ex animo ferebat, pastorale officium susceperit. Deinde quo pacto Marciniani puellare monasterium crexerit, non de nostris, inquit, sumibus, nec de vestris facultatibus, qui Christi pauperes nihil proprium habuimus; sed de hoc tantum, quod ipsius largitudo dignata est impertiri. Hactenus quidem, quantum in se fuit, paternam eis sollicitudinem & providentiam non defuisse; jam vero delinceps nullum a se decrepto sene subsidium expectandum. Hinc successores suos rogat, ut vicem sui suppleant, ut quod ipse plantavit, rigare non negligant; curentque, ut locus iste in eadem permaneat condicione, ita ut in ipso sumam ad habitum sanctitatis puerilia aetas recipiatur, nec ulla, quae saltem usque ad vicium aetatem non pervenerit: quod decretum ut religiose observetur, sub gravibus imprecationibus inculcat.

Alerum scriptum, quod prioris veluti appendix est utrique commune, inscribitur in hunc modum: *Carissimis, amantissimisque fratribus & filiis, Aliaqueque, praesentibus absentibus, fratre Hugo peccator ubi, in Domino existeret, prosperum gaudium.* Principio insigni modestie testificatione agnoscit existimari. Dei erga se benignitatem, qui ipsum post juveniles annos prave transactis sanctae religionis habitu inducit; & licet indignum ac relictantem Cluniacensi ovili oppositionem praeposuerit; & locum ipsum tam possessionibus ditaverit, quam fratribus: ita ut non solum in hac regione, sed etiam in Italia, Lotharinga, Anglia, Normandia, Francia, Aquitania, Gasconia, Provincia atque Hispania ordo dilatatus sit. Verum, quanto major sit locorum, fratribus, quae numerus, tanto majorem sibi peccatorum pro suis excubibus incuti terrorem, nisi Dei-miserantis pietas, & fratrum elemosynae sibi subveniant, quippe qui tot proptiis oneratus delictis, de tantorum sibi commissorum negligentia Deo rationem redditurus sit. Allos quippe e suis morte praeventos fuisse absque confessione & viatico; aliorum errata, se nimium dissimulasse, alios demique variis casibus inveniisse: de quibus omnibus sibi reddenda sit ratio. Ceterum in hac gravi obedientia jam sexaginta annorum cursum & eo amplius commisit, fecisse; regere, quamdam obedientiam suam seu possessionem, scilicet Berzicum, in usus fratrum impendant, ut ex ipsi in die anniversarii sui cunctis fratribus, tam in conventu, quam in domo infirmorum cuncta ad cibum & potum necessaria abunde subministrantur. Se quidem olim statuisse, ut ex obsequio sancti Hippolyti recessio fratribus in cathedra sancti Petri, qui suis consecrationis suae dies, dum viveret, quotannis praeretur, sed post ipsius decessum anniversario suo deputaretur: at nunc se velle, ut semper in cathedra sancti Petri haec procuratio fratribus exhiberetur. Tum successor ac fratribus Marcinianenses sorores entae commendat; & in fine omnes absolvit, & fida Deo fidelis professione & confessione peccatorum, divinae misericordiae & sanctissimae Dilectissimae Mariae sanctorumque apostolorum Petri & Pauli meritis ac precibus se commendat. Haec forte solus persecutus sum: sed tamen vixi hoc veluti telamen tum non leviter visum est praeterendum.

LXIX.
Richardus
abbas V.
doris si as-
cheppitopus
Narbonensis

Post mortem Bertrandi Narbonensis archiepiscopi ad illam dignitatem promotus est Richardus cardinalis & abbas sancti Victoris Massiliensis, a Paschali II. eodem anno confirmatus die xra. Julii. Non multo post, Aymericum Narbonensem vicecomitem rex ecclesiae invadentem anathemate percussit. Hanc sedem tenuit annis xrv. cum tribus mensibus & diebus decem, obiitque die xv. Februarii. Post ejus promotionem ad archiepiscopatum vacavit abbatia per annos circiter quinque, aut forte per illud intervallum abbas nomen retinuit, dum tandem electus est Otto abbas, natione Germanus, & filius Francorum regionis procreatus, cui Richardus comes Ruvenensis anno mxxii. donationem monasterii S. Petri sui juris, a patre suo Berengario factam confirmavit. Denique idea Otto anno mxxviii. episcopatu Genuensi donatus est. Haec omnia testatur Guesnais in suo Cassiano illustrato, in chronico sancti Victoris Otto abbatialem dignitatem anno mxxvi. in illo dictus, & annis quinque tenuit, dum scilicet legationis munere in Hispania fungeretur Richardus, qui ad suos reverfus praefectum assumptus.

Crasse abba-
tes de S. Ro-
magil.

In Urbionensi seu sanctae Mariae de Crassa monasterio mortem oppellit hoc

anno Robertus II. cui subrogatus Leo, filius Petri-Bernardi & Stephanie, qui cum adhuc puerum beatæ Mariæ de Grassa in monachum cum ecclesia de Alatriâ obtulerunt. Anno sequenti Agnes consiliaria Rodolphonis Suredensis sancti Andree monasterium, quod sui juris erat, cum consilio Bremensium Eleutherii episcopi, Leonis abbati insinandum (a) commisit, eo pacto, ut, si Gladus viri qui ex sancto sepulchro rediret, hanc donationem ab eo confirmari cogeret. Eodem abbate viri nobiles, Guillelmus Bernardi de Arviniaco cum uxore Beatrix filium suum Rogerium, & Unaldus de Podio-Laurentii æque filium suum Unaldum, ut monachi fierent, Deo & beatæ Mariæ obtulerunt. Leonis abbati successit Brengarius, de quo inferius.

Hoc etiam anno Barcinonenses a Saracenis impediti, Ludovici Francorum regis opem implorarent: qui bellis civilibus implicatus cum rege Anglorum, qui contra ipsos & fas hominum ipsi denegabat, & cum comitibus Pictavorum & Burgundionum, nihilo minus ut Barcinonensibus subveniret, iudicias cum adversariis passus est. Hæc pluribus apud Clarum in chronico; qui ait, Willemum abbatem sancti Remigii apud Senonas xv. kal. Junii hoc ipso anno decessisse; eique successisse in abbatiâ Willemum sancti Petri-Vivii monachum, expectrum u fratribus ejusdem loci & a Daimberto archiepiscopo & a clero Senonensi in capitulo sancti Petri, presente cum suis fratribus Arnaldo; eundemque ordinatum fuisse idibus Junii, quo die celebratur depositio sancti Agricii archiepiscopi & confessoris, cujus corpus in ecclesia sancti Petri requiescit. Eodem anno turren sancti Petri perfecta, & chorus testis fuisse dicitur, & magna rei fragmentaria inopia.

Post multas turbas in sancti Trudonis monasterio a morte Theoderici abbatis, que vii. kal. Maii anno superiore occidit, ab Herimanno ejusque uxoribus excitata, electus est tandem tri. kal. Februarii insequentis Rodulfus ejusdem loci chronographus, qui libro octavo res a se gestas sub aliena persona fute commemorat. Is in pago Namucensi natus est parentibus plebeis quidem, sed piis, in loco, qui Monasterium dicitur, posito ad Sabim paulo supra Namucum, ubi jam tunc habebatur *abbatis sacrum monialium nigras vestes ferebant*, in honorem sancti Petri apostoli constructa u sancto Amando episcopo, & sancti Fredegundi confessoris reliquiis insignis. Post amnes pueriles Rodulfus usque ad annum ætatis decimum-octavam Leodi studio litterarum aravit operam. Factus subdiaconus cum alio clerico, nomine Lamberto, Themas Aquilgrantes iustare capiens, ad Porcetum sancti Johannis-Baptiste monasterium Aquis proximum, quod modo Ottercensium virginum est, divertit, non alio consilio, quam ut locum obiter videret. At, cum ad completorium collationes parum de more legerent, ex earum lectione, quam cluneculum audivit, ita exaruit ejus animus, ut se illic admitti cum socio postulaverit. Itaque die conversationis sancti Pauli habebat mutavit, ac monasticum ibidem professus est sub Azelino abbate. Sed cum Regulam illuc a paucis accurate observari animadvertiret, religiosa Colonienfis episcopatus cenobium frequenter cepit, & in Gladbacensi aliquandiu subsistit regularis vite studio, quæ ibidem sub pio abbate Adalberone observabatur ad normam Siegebergensium, tunc temporis nominatissimum monachorum. Interim mortuus Azelinus Porcet abbas, cujus nimia simplicitas & gravis fœdus spirituale & temporale bonum desinere siverat; nec ulum remedium expectandum videbatur a Johanne decano qui ei successerat, utpote homine, sene, & ad tale ministerium parum apto. Rodulfus itaque de loci & ordinis emendatione desperans, ubi multas injurias in variis officiis passus fuerat, veritusque ne Gladbacensis disciplina Adalberone sene abbate mortuo corrueretur in Flandriam tendens, ad sancti Trudonis monasterium divertit, ibique detentus est a Theoderico abbate, qui eum erudiendis in litteris & in musica prius præposuit.

Post mortem Boleonis decani in ejus locum priore nomine susceptus, pro virili stegit, ut mores stratum & irregularem cantandi rationem secundum Guldonis Arentii artem emendaret, ipseque propria manu libros, quos Graduales vocant, alioque perite & eleganter scripsit. Vestium formam ibidem reformat, relectis capitulis, quæ tunicis, præter veterem usum, illic annexa erant. Unde sebat, ut cum tunicas induerent monachi, absque cucullis erant; & vic versa. Alium quoque abusum corripuit, in processionibus regationum indutum; ut quidam monachorum ad locum processionis inditum, equitando pergerent, indeque similiter redirent. Quin etiam pravus illic mos inoleverat, ut secularium clericorum magna turba in sollempnibus festis sanctorum Trudonis, Sacherii & Remigii eo convenientes, parum modeste in ecclesia & in refectorio stratum se

ANN. CHE.
1104.

(a) Marca
Hist. p. 1154.

LXX.
Rodulfus ab-
bas & Tru-
donicæ quique
prima sedis
de Tondro.

ANN. CHR.
1106.

gerent: quapropter a Theoderico statui curavit, ut illi deinceps omnisi albis induti fratrum choro pingeretur, & in privata camera extra refectorium eis refectio pararetur, idemque de laicis statuum: quod usque adeo utroque offendit, et in posterum plerique his scilicet adesse tuerentur. Denique Theodericum abbatem induxit, ut illuc introduceretur Cluniacensium unus, quos recens Leonis apud sanctum Jacobum Stephanus, abbas, alio nomine Srephelinus, & apud sanctum Laurentium Berengarius abbas admiserant: quæ res apud sanctum Trudonem, repugnantibus nonachis, nonnulli egre admodum peracta est. Hæc omnia per Rodulfum priorem.

Jam vero ubi factus abbas, regularis discipline adeo studiosum se exhibuit, ut nulla alia res quemlibet fratrem apud eum commendare posset, quam *disciplina ordinis* seu discipline monastice, & *fidelitas rerum ecclesiæ sibi commissarum*. Præcepit vero ab hoc vitio abhorrebat, si quando ullus fratrum de relictis cibariis sibi in refectorio apponitis aliquid distraheret, quæ per manus elemosinarum pauperibus erogari volebat. Nullum e fratribus, qui cum secularibus familiaritatem contraxisset, ad quamlibet obedientiam promovebat, nec foras progredi sinebat. Sic restructa rerum spiritualium disciplina, mirum est quantum ad reparanda vetera damna, & ad ædificia faciendâ infunderit: quæ ille suse in chronici sui libris nono & decimo commemorat. Perfecto tandem monasterio non sine grandi novi incendii periculo, quod a duce Lovanico in ordinem advocati in opidum illarum est, ipsum monasterium ab Olberto episcopo ita, nonæ Octobris anno MCCCXXVII. dedicati curavit.

LXXI.

S. Disibodi monasterium instituitur. (a) Truon, in dno. Hinc, q. 1, l. 1, d. 1, a. 11.

Per id tempus S. Disibodi monasterium, de cuius origine in primo volumine egimus, fere in solitudinem redactum erat, & a paucis secularibus clericis occupatum: dum Rurhardus Moguntie archiepiscopus illud instaurandum curavit per Rurhardum (a) S. Jacobi (b) prope Moguniam abbatem, qui ex Hirsburgensi familia una cum Erkenbaldo a beato Willelmo abbate illuc missus fuerat. Nec nota Rurhardus novum monasterium lo mente, ad cujus pedem veteris positum erat, contruere cepit, & monachis & suis ibidem instituta, utriusque monasterii curam habuit, & boni pastoris officium utrobique implevit. Doctissimus auctor est, pro memoria Rurhardum abbatem pridie Kalendis Julii primum fundamenti lapidem ipsi prædicti posuisse, & anno MCCCXXVII. obiisse, & eique successisse ad annos quindécim Adelbunus opere strenuus, & morum probitate conspicuum, qui idibus Julii anno MCCCXXVIII. decessit. Fulcardus abbas tertius annis octo regimen tenuit.

Aluxet Ger. mance. (c) 1. 1, d. 1, l. 1, d. 1, a. 11.

Idem Rurhardus archiepiscopus novam Ordinis nostri preposituram (c) sive cellam in Ringavio non procul a Vindobona sub titulo sancti Joannis-Baptiste in monte * condidit, & sancti Albani abbati commisit. Ad ejus vero donationem Richolfus Rheni comes multa prædla contulit, & ad occidentalem ecclesiæ plagam aliud monasteriolum pro sacris virginibus, in quarum numero Wertrudis ejus filia erat, extruxit. Utrique loco prepositus necessaria providebat. Erat eidem comiti filius Ludovicus, qui sororis exemplo seculi vanitatibus omnem remissit, & in prædicto sancti Joannis monasterio se Deo consecravit. Maud feto non a sit Ludovicus comes, qui sanctum Hugonem (d) Altkirch, ut sapientius vidimus, excepit. Hæc prepositura postmodum in abbatiam est commutata. Non diu post hæc superstes fuit Rurhardus archiepiscopus, fato sanctus anno sequenti: cui successit Albertus Heinrici cancellarius.

(d) F. 11, 70, a. 97.

ANN. CHR.
1106.

LXXII.
Anselmus archiepiscopus Cantuariensis obiit.

ANNO subsequente post millesimum centesimo nono duo præclara Ordinis nostri luminaria extincta sunt, immo crux inserta, ut luceant in perpetuas æternitates, Anselmus scilicet Cantuariensis ecclesiæ archiepiscopus & totius Britanniæ primas, & venerabilis Hugo abbas Cluniacensis: quibus adjuvante Albericus Novi monasterii seu Cisterciensis abbas secundus. Anselmus tribus extremis vite sue annis, ex quo a secundo exilio reversus erat, sensum debilebat in dies, ita ut vix quidquam cibi fovere valeret. Missæ tamen facro sacris quodvis interesse cupiens, singulis diebus se in sella deserti ad oratorium volebat usque ad quatuor ante sui obitus diem, quo ad preces statum sibi ministrantium id intermisit. Sic perseveravit in eo usque ad finem vite iustis vigis, & pietatis fervore. Exinde itaque lecto assidue decubans, anela voce omnes, quotquot ad ipsum accedebant, suo quævis ordine recte vivere hortabatur. Dominica palmarum cuidam adstantium dicens, cum ad paschalem Dominam sui curiam relicto saculo tendere: respondit: Equidem si voluntas ejus ita ferat, ei libere parebo: at, si mallet me adhuc inter vos aliquandiu supersse donec questionem, quam de anime origine mente revolve, absolvere possem.

tem,

sem, gratiose acciperem: quia nescio utrum quispiam, me defuncto, cum absolutorius sit. Sub vesperam sermone vertit, cum nulla iam verba, que intelligi possent, proferre valeret, rogatus a Radulfo Rossensi episcopo, ut adiutoribus regi quoque ac regina, eorumque liberis ac populo terrae absolutionem ac benedictionem impertiret; dexteram erexit, & signo sanctae crucis edito, demisso capite seclit. Instante exiit, cum fratres matutinas horas in maiori ecclesia decantarent; unus fratrum passionem eius diei, id est ferie quartae, legit, & ubi ad haec verba ventum est, *Vos estis qui permansistis mecum in tentationibus meis* &c. lentius solito spiritum trahere coepit. Mox e lecto super ciliolum & cineres depositus est; adunatoque circa eum universo filiorum suorum agmine, ultimum spiritum emisit illucescente aurora quartae ferie ante eamnam Domini, scilicet xi. Kal. Maii anno dominicae incarnationis mxcix. pontificatus eius xvi. vite vero lxxvi. Corpus ejus locum & Radulfum Rossensem episcopum sacris sepulturae mandatum est sequenti die per Radulfum Rossensem episcopum, qui ei post quinque interpontificii annos successit. Ordericus (a) scribit, Anselmum in basilica sanctae Trinitatis ante cruciatum sepultum fuisse: at Willelmus ait, eum sepulchrum fuisse primo ad caput antecessoris sui Lanfranci, postea dignius mausoleum in orientali portica accepisse.

Res ab Anselmo gestas accurate scripsit ejus familiaris Eadmerus monachus, tam in libro singulari de ejus vita, tum in historia novorum in sex libros distincta: quorum quatuor primi res ab eo gestas cum multis episcopis continent: quintus ejusdem apologiam contra eos, qui ei detrahebant, quod nec secularibus nec ecclesiasticis iudiciis extrahendis, more antecessorum, res suas impendisset; successores quoque sui electionem & ordinationem completum; nec non electionem ipsius Eadmeri ad Scotiae episcopatum, de quo etiam in sermo, qui Heinrici regis secundas nuptias cum Adeleide filia Godofridi Lotharingie cardinalis, Turfani Eboracensis electi ordinationem, legationem Petri-Leonis cardinalis, & alia nonnulla continet. Plura de Eadmero infra. Anselmum quoque acta fuisse persecutus est Willelmus Malinesburtonensis monachus, Eadmeri aequalis, qui in hac ejus virtutes compendio refert, in primis mansuetudinem & obedientiam, Mansuetudinem quidem, quae ea fuit, ut vtro veracissimo, quem sibi notissimum Willelmus ait, aliquando diserit, nunquam sibi ex quo monachus fuit, ire morum & convicium, nisi semel tantum excoelisse. Obedientiae vero tam pertinax fuisse traditur, ut factus archiepiscopus ab Urbano papa petierit sibi aliquem praeposui, ad cujus nutum vitam componeret; eique datum Eadmerum, cujus iniuria nihil agebat. Indicem ejus operum supervacaneum est hic annexare, quae omnia in novissima eorum editione a nostro Gerberonio adornata videri licet. Horum pieraque pro nata occasione in superioribus indicavimus. In eis porro clinet eximia subtilitas conjuncta, quod ratum est, cum insigni pietate & soliditate doctrinae.

Anselmum vix octo diebus supervivisse praecipuus ejus amicus beatus Hugo abbas Cluniacensis, cui datum est quod olim ad eum scribere optaverat, ut simul ad caeliem patriam transirent. In natali Domini ejus obitum precedente a fratribus in capitulum deductus venerabilis senex, eos ad constantem in proposito perseverantiam & luctum adversus principes tenebrarum hortatus est. Quadragesima sequente, cum depositionis ejus diem imminere defunctus vitam telaretur, pluribus jomnibus, vigiliis longioribus, & lacrymis uberioribus se ad Dei judicium suscitandum praeparavit, Dominica palmarum processioni cum fratribus interesse voluit, sed non valuit. In cena Domini capitulum ingressus, largiorem solito elemosynam pauperibus fieri mandavit. Tum a fratribus rogatus, ut eos absolveret: Egone, inquit, vos absolvam, quem perperla ligat? scilicet? Fecit tamen quod rogabatur, ac fratribus absolutionem benedictionemque impertivit. Hora mandati, ut vocat, in capitulum rediit, & fratrum pedes lavit. Sequenti sabato facies interfecti officii, ipsoque die pasche in ecclesia paschalem sollemnitatem celebravit, spiritualibus refectus alimentis. Vespere laeto decubuit, nihil aliud quam laborum suorum finem & premium expectant. Tertia feria cum caligantes oculi, lingua deficiens, & cetera sensuum officia praesentem mortem indicarent, interrogatus, an vivificacem Dominum carnem agnosceret? Agnosco, inquit, & adoro. Oblatum quoque crucem cum multa devotione veneratus est. Atque ut sollicitudinem suam lo illo etiam agone testaretur, anniversarium Gausfridi archiepiscopi, nempe Lugdunensis (b), & Guldonis seu Widonis abbatii scilicet Balmenis adesse monia- (c) r. 11, vit, quod nimirum id religiose persolveretur. Instante exitu beati Marcelli ca- 60. n. 47. ptam sibi asserit jussit, eaque alata, pium lacrymis interpellavit advocatum, ut

ANN. CHR.
1109.

(a) Orderic.
lib. ii. c. 139.

Eadmerus
ejus vita scrip-
sit & alii.

LXXIII.
Rogo quoque
abbas Clunia-
censis obit.

(b) r. 11,
ca. 60. n. 47.

superior migraverat. Hic est Mathaeus, Remensis ecclesiae tunc canonicus, qui postmodum monachus fides Parisiis apud sanctum Martinum de Campis, deinde cardinalis & episcopus Orlensis creatus est, de quo plura in conspectibus. Denique in Iortensium monasterio Sabina, famulionalis metis singularis, videre sibi visa est Matrem misericordiae cum multo agmine bestorum, & audisse, Hugonem Cluniacensem illi agmini mox adiungendum. Nec multo post nuntius illarum est de obitu beatissimi abbatis, ut testatur monachus, qui pater filium de vita sancti Hugonis, epistolam de eo scriptam ad Pontium ejus successorem.

Ante Hugonem abbatem jam quidem pietate ac religione magnopere floruerat Cluniacensis familia, nec mediocriter propagata erat: at per eum longe amplius dilatata fuit non modo per Galliam, sed per exteras etiam regiones: adeo ut amplius quam decem milia monachorum, si Odo (a) credimus, ad Christi militiam admisit. In his complures fuerunt pietate insignes & genere illustres, quales fuerunt Odo postmodum pontifex maximus sub nomine Urbani II. beati Odalricus & Morandus, &c, ut alios omittam, Guigo seu Wigo comes Albionensis, de quo illud memorie prodigum est, quod, cum mollis in saeculo educatus fuisset, nec vestes etiam leuicas ad nudum tolerare posset; eundem monacho factus pater indulserit mollium indumentorum usum sub habitu regulari: ejus industriam tantopere ipsum Guigonem postmodum prodit, ut abbas interiori illo, quod ipse per indugendam concessum erat, indumento, novus sibi croces praeter vestium monasticarum asperitatem indiderit, certisque bono certamine, beatae vitae donativum mereretur. Inters alia haec beatus Hugo, ut de seculo penitentes hymnus *Veni creatus* ad tertiam diceretur. Aliud ejus statum laudat Petrus (b) Venerabilis, ut ne libri & bibliotheca, sive *Vidua* moris cuicumque commodarentur. De ejus canonicatione suo loco.

Sancti Hugoni, nulla interfecta (c) abbate, successit Pontius, a Cluniacensibus *spe bona indolis ejus electus*. Hic Petri Mergolensis * in Septimania comitis filius, primum in monasterio sancti Pontii Tomeriacensi monasticum professus, dein *nova facta professura* Cluniae admissus est. Is primis perfectum fuit annis, satis modeste ac sobrie se gessit: at processu temporis mutavit mores, multique de variis de causis universorum pane fratrum animos exasperando in se concitavit, maxime quod nullis bonorum consiliis acquiesceret, ac res monasterii pessum dare diceretur. Conquirebantur ea de re inter sese fratres, sed eorum murmur & offensio fere usque ad decennium ad secularium auxilium non pervenit. Erupit tandem eo usque domesticis hac dissensio, ut ad remotissimos quoque, adeoque ad Romanam curiam persecta fuerit. His rumoribus offensus Pontius, non in eorum auctores indignationis suae lapsum convertit, sed in se ipsum retorfit, perfectusque Romam, ut curiae pastoralis onere relevaretur, Callistum papam exoravit. Hac fere Petrus Venerabilis: quid inde consueverit sit, suo loco exponemus.

Principio Pontius abbas animadvertens, vinum, quod Cluniae ad missarum mysteria adhibebatur, ex communi vino esse; ab amita sua Judith Arvernorum comitissa, Rothberti comitis uxor, obtinuit censum aureum, quibus Bernardus prior & Witardus camerarius vineam de Peronna, Cluniacum inter & Galoniacum * sitam, compararunt, unde *vinea pro sacrificii altaris spiritum colligeretur*. Idem ab Adalberto episcopo in ecclesia Mimatensi hoc anno institutum. Eam ob rem praedicta Judith comitissa & filio ejus Willelmo anniversarium decrevit esse. Hinc patet, quanta nobilitatis fuerit Pontius, qui in literis societatis inter ipsum suoque Cluniacenses ac Petrum Anianensem abbatem inter, consanguineos habuisse dicitur eos, qui Acanie monasterium maxime ex parte fundarunt; adeoque Benedictum primum abbatem Anianensem, qui comitem Magalonensem patrem habuit. Ad haec, Hugo de Liniiano * Pontium consanguineum suum vocat in quodam instrumentum, quo villam de sancto Gelasio * Cluniacensibus hoc anno donat, in manu Pontii abbatis, laudantibus filiis suis Hugone-Bruno & Rogone. Testis inter multos alios Marcus Novi-monasterii apud Fidevas abbas. Idem Pontius abbas, statuit, ut in vigilia sanctorum omnium generale officium feret Cluniae, & in omnibus monasteriis & cellis pro animabus fratrum & parentum ipso anno defunctorum, quo die generalem statibus refectionem de suo daturus esset: quod argumento est, abbatem portionem a comuni jam tunc distinctam fuisse. Ad haec statuit, ut pauperes pane & carne relectantur die sequenti post festum omnium sanctorum: quod si haec dies in feriis sextam incidisset, hac refectione in sabbatum (necnam enim sabbato abstinentia a carnibus vigeat) vel in dominicam sequentem differatur. Falli videtur Gaeftredus (d) prior Voluentis, ubi ait sancto Hugoni in abbacia successisse

ANN. CRÉ.
1109.

Clunici sub
eo celebrant.

(a) Odo, ibid. l. 2. 339.

(b) Pet. Venerabilis, ibid. l. 4. 7. 32.

LXXV. Pontius ei successit.

(c) Pet. Venerabilis, l. 2. 339.

(d) Lohse, ibid. l. 2. 339.

* Julap.

* de Liniiano.

* S. Gelasio.

(d) Lohse, ibid. l. 2. 339.

ANN. CHR.
1099.

passim diebus Hugonem, deinde Pontium virum clarissimum, qui pridem exierat prior monasterii sancti Martialis: nam ut posterius istud verum sit, constat ex premisso Petri Venerabilis testimonio, Pontium sancto Hugoni, antequam abbas, successisse. Hic primis praefecturae suae annis ad professionem admittit Mattheum Remensis ecclesiae canonicum, de quo praecara dicendi materia in consequentibus erit.

LXXVI.
Albericus abbas Cisterciensis obiit.

Sanctus Anselmus & Hugonem praecessit in caelum Albericus Novi-monsasterii seu Cistercii abbas secundus, qui vii. kal. Februarii obiisse dicitur in necrologio Cisterciensi. De anno illi est inter recentiores, quorum alii ejus obitum uno, alii duobus annis anteverunt. Ab eum hoc anno decessisse ita recte conficiunt. Cisterciensi monasterio natus Martio anno mxcviii. inchoato unum annum praefuit Rotherbertus Moissinensis abbas: Albericus ejus successor annos fere decem, id est aetatem ante de divitiis (a), mortuus die xxvi. Januarii, decimo anno ab instituto (b) Cisterciensi ordine, adeoque ineunte anno mxcix. Sepulchrum est Cistercii a Stephano futuro ejus successore, cujus sermonem in ejus funere habuit refert de suo Bernardus Brito. Albericam pietique omnes beatorum merito vocant, quidam sanctum, tamen nullo publico cultu in divinis officiis honoratum, certe nec relatum in numerum sanctorum sollempni illo ritu; qualis in ecclesia iam tunc a saeculo decimo obtinebat. Recte de eo parvum Exordium: *Vir Domini Albericus in schola Christi per novem annos de divitiis regulari disciplina feliciter exercitatus, migravit ad Dominum, fide & virtutibus gloriosus, & idem in vita aeterna a Deo merito beatatus.*

Coloris mutatio ab eo indicata.

(a) Exord.
parvum xxi.
(b) Exord.
mag. l. c. ad ult.

Coloris mutatio ab eo indicata. (c) Exord. l. ii. p. 311. (d) Memoir. ad an. 1103. p. 2. (e) Reg. p. 55. (f) v. Poitell. l. ii. p. 42. Henricus I. (g) Exord. mag. l. c. ad ult.

Alberico tributus admissio parvi officii beneficii Virginis, quod in concilio Claramontensi probatum legitur, habitus in Cisterciensi Ordine religiose retentum; eodemque auctore mutatus creditur color cuculle nigra in album: quod antiquiores monachi improbant, quasi hoc colore se singulares (c) & speciales ostenderent Cistercienses contra omnium retro monachorum usum ac morem, qui nigro illo colore humilitatem & poenitentiae propositum melius exprimerent. Verum colorem album Manricus (d) a parentibus suis, non singularitatis affectu, ut cit objectum, sed dono aut iussu B. Virginis indutum accepit, quasi referam devote ipsi famulae: tamen traditione magis quam scripturis commendatum fateatur. Recentius tamen in scapulari prius color, & in viatorio pallio, ex quo grisei aliquando disti sunt Cistercienses. Ad repraesentandas illas de vestis colore rixas sufficere poterat illud communis omnium patris sancti Benedicti (e) estatutum. *De colore non causentur monachi; maxime cum exemplo praesentent Camaldulenses, qui uno ante saeculo atrum colorem in album mutaverunt.* Verum hi pauci erant, & necdum notum in his partibus Gallicanis, in quibus ejusmodi rixae occasione Cisterciensium orire sunt. Quamquam non sola coloris mutatio eas excitavit, sed maxime severioris Benedictinae disciplinae relictio, quae nunquam facta est, neque fiet absque murmuratione & indignatione imperfectorum & laxiorum monachorum, qui id probro sibi verti putant, quod alii secus quam ipsi vivant. Non raro etiam contingit, ut qui severiores illas sequuntur leges, alios despectui habeant: quae res moderis de caritati contraria, aliorum emulationem & invidiam augeat. Mihi maxime placet in simili causa dictum Willelmi (f) Malmesburienus, qui ubi nascentem Radegensium monachorum religionem insigniter extulit. *Erga non erubescit, inquit, si sanctis vestis blandire, & bonum quod in me non habeo, in aliis admittit.* Sed de his plura dicendi recurrit occasio.

LXXVII.
Albericus successorem suum Stephanum obiit.

Electus est in Alberici locum Stephanus, Anglicus natione, qui & ipse cum alii illic migraverat e Moissinensi monasterio, ubi prioris gesserat officium, vir omnia virtute & gravi iudicio praeditus, religiose disciplinae & sanctae paupertatis ardentissimus cultor & amulator, denique illorum temporum decus, ut scribit Willelmus Malmesburienus, qui cum abbas electum fuisse dicit. Principio interdixerunt cum eo fratres quod in parvo Exordio legitur, ut ne Burgundiae dux, seu quivis alius princeps curiam suam quovis tempore in sua ecclesia teneret, ut in sollempnitatibus agere consueverant. Deum ne quid in domo Dei remaneret, quod magnificentiam aut superfluitatem redoleret: unde rejectae aureae & argenteae crucis, & tantum lignae admittit, non candelabra, nisi unum ferreum; non turibula nisi cuprea vel ferrea; non caliae aut albae pretiosae: calices vero non aurei, sed argentei admissi, uti & stillula argentea ad sumendum Christi sanguinem. Ob haec aliaque id genus statuta Cistercienses ab omnibus (g) vicinis monachis, tanquam avarorum rerum inventores, & sanctitati schismaticis innotuerunt reputantur: quia de re Stephanus abbas concessus est. Eodem abbate illud quali pro miraculo observatum, quod praedixit

ac rebus temporalibus ecclesie (a) Cisterciensis creverit, nec decreverit religio.

Longe ulterius venerat in Molisino, ubi ex rerum copia lascivire coeperant monachi & monia spernere optimi patris Roberti, qui ab eis recedere ad tempus coactus est, dum ea ejus ubertim reliquissent. Usque adeo difficile est in magna rerum temporalium affluentia religionem libitatem servare. Nescio enim quoniam crescente abundantia crescat & cupiditas, quoniam nihil religioni perniciosius: cupiditati vero succedit malis rerum visus, qui religionem imprimis dehonorat: nam bonus divitiarum usus a Deo est, qui cupiditati merito negatur. Ex his qui Norvi-monasterii censum auxerunt, locet priores quondam Germani Præfenses monachi, ut patet ex litteris in Appendice relictis ex archivo Cisterciensi, quibus Rainaldus abbas, superius (b) laudatus, ejusque fratres domino Stephano abbati & monachis pauperibus Norvi-monasterii quædam in fundo Gorniano & in territorio Gilliacensi causa Dei magnæque sue misericordie communi consilio capitali sue consuluerunt. Et ut esset perpetua memoria hujus doni, monachi fundæ Mariæ decem solidos ob recondationem obtulerunt. Ejus rei instrumenta habes in Appendice, simul & Stephani Aduensis episcopi chartam, quam eorum bono amore delectatus concessit. Plura in consequentibus dicenda recurrent de Stephano abbate, quem Cisterciensis Ordinis post sanctum Robertum fundatorem merito posteri agnoscunt, ut probat Charta-caritatis, ut vocant, quæ ab eo edita est.

Hoc anno grande scandalum in ecclesiis Mauriacensibus, qui decanus (c) est ubatim sancti Petri Senocensis, apud Arvernorum (d) paratum est per Petrum decanum. Is nocte subsequente nativitatem beatissime Virginis per suos satellites eruit oculis ejusdam capellani, præsertim quod ipsum apud Arnaldum sancti Petri ubatim citasset pro quibusdam damnis ubi ipso decano sibi illatis. Cum ille citatus non comparuisset, illuc pergere stuit abbas, & Cisterciensi seculum omnium Sanctorum peregit, ejusdemque loci societatem obtulit. Illic tunc versabatur cum sex ubatibus Richardus Romanæ ecclesiæ legatus, qui, accepto decani facinore, Petrus Arvernorum episcopo scripsit, ut tantum scelus vindicaret, & si quidem rebelli esse pergeret decanus, eum excommunicaret. His litteris acceptis, episcopus fœxit se abbati & capellano facturum satis at propositum non fœxit. Inde Mauriacum profectus abbas, decani causam examinavit, præfensibus duobus abbatibus, scilicet Petro Auriliacensi & alio sancti Martini de Turcia, scilicet Vvilleimo, necnon Rodulfo priore Casa-Dei. At decanus frenus militum manu & episcopi favore, negavit se de objectis, nisi coram episcopo, responsum. Quapropter abbas eum eique adherentes excommunicavit. At illi, ubatibus judicio preito, per totum adventum & festum natalis Domini & epiphaniæ mille insultus abbati ejusque sociis fecerunt. Unde abbas decanum excommunicavit, & Robertum Urtveldi priorem ejus loco instituit: quam ob rem exdecanus in finitorem ac rabiem versus, armata manu in monasterium intravit, ecclesiam crucem sedavit, parumque absuit, quin ubatem & norum decanum trucidaret. Hæc omnia episcopo per duos & suis reconstituit ubas, petitoque, ut ad reconciliationem ecclesiæ sibi apud benedictum & concessione reconciliationis mitteret: quod episcopus facere noluit, totum concedens, ut monachi divinum officium in oratorio sancti Benedicti facerent ubique sonitu campanarum. Denique abbas, cum a Mauriacensibus specie compositionis se delatum vidisset, concilio comitis, an Judith (e), cuius filius Romanæ lætæ, archiepiscopum Biracensem, episcopum Arvernensem metropolitanum, & ipsum episcopum, necnon Burdegalem archiepiscopum atque Girardum Engolismensem Romanæ ecclesiæ legatum apud Evaulum in Lemovicis convenit: qui abbatis querimonia audita, episcopum culpavit, quod Richardi legati litteris non paruisset; eique injunxerunt, ut ubatim plenariam justitiam faceret: quod ille se facturum promisit. Quid exinde consensum sit, anno sequenti videbimus. Locum, in quo hic conventus habitus est, vulgo Eon dictus, in edis mendicæ Eon, positus est lo Combraile tractu, Arvernus & Lemovicibus finitimo, Evaulensis seu Evacensis vicus, Gregorio (f) Turonensis episcopo appellatus, monasterio quondam insignis, nunc canonicorum regularium.

Dum hæc agerentur, in Floriacensi sancti Benedicti monasterio versabatur rex Ludovicus, ubi quondam festinam sollempnem illo ritu, qui in Marculi formulis notatur, in libertatem ulterius: quod ipsi regis verbis sic accipe. *Ludovicus Dei gratia Francorum rex universis sanctis Dei ecclesiæ cultoribus, bonis posteris quam ob infantibus, utum fieri volumus, quia seminum quondam ex familia nostra, filium Gisleberti majoris, Matheum nomen, quam debito servituti, & ex domo nostræ Bosonis Floriacensi possideamus, petitione prefari Gisleberti, necnon & ejusdem Bosonis prædicti cum benevolentia totius capituli sibi commisi, excessus*

Annal. Berod. Tom. V.

RIT 2

ANN. CHR.

(a) Exord.

parv. 17.

(b) P. 16. 20.

(c) P. 16. 20.

(d) P. 16. 20.

(e) P. 16. 20.

(f) P. 16. 20.

(g) P. 16. 20.

(h) P. 16. 20.

(i) P. 16. 20.

(j) P. 16. 20.

(k) P. 16. 20.

(l) P. 16. 20.

(m) P. 16. 20.

(n) P. 16. 20.

(o) P. 16. 20.

(p) P. 16. 20.

(q) P. 16. 20.

(r) P. 16. 20.

(s) P. 16. 20.

(t) P. 16. 20.

(u) P. 16. 20.

(v) P. 16. 20.

(w) P. 16. 20.

(x) P. 16. 20.

(y) P. 16. 20.

(z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 16. 20.

(I) P. 16. 20.

(J) P. 16. 20.

(K) P. 16. 20.

(L) P. 16. 20.

(M) P. 16. 20.

(N) P. 16. 20.

(O) P. 16. 20.

(P) P. 16. 20.

(Q) P. 16. 20.

(R) P. 16. 20.

(S) P. 16. 20.

(T) P. 16. 20.

(U) P. 16. 20.

(V) P. 16. 20.

(W) P. 16. 20.

(X) P. 16. 20.

(Y) P. 16. 20.

(Z) P. 16. 20.

(A) P. 16. 20.

(B) P. 16. 20.

(C) P. 16. 20.

(D) P. 16. 20.

(E) P. 16. 20.

(F) P. 16. 20.

(G) P. 16. 20.

(H) P. 1

ANNO CHR.
1109.

Alia ab epis-
copo.

*donatus, regio nunc in praesentia eorum libertate donatur, & ab omni re-
spectu strenuatur, qua dictum fuerat, perpetuam incommutabilem &c. A-
ctum publice in capitulo S. Benedicti anno incarnationis dominice MCIX. confra-
tibus nostris primo. Stephanus cancellarius relegendo subscripsi. Anselmus capi-
tuli, Hugo consabularius, Wido Silvanestensis buticarius, Wido camerarius.
Huius loci occasione succurrit memorie manuscripto a Johanne Aurelianensi epi-
scopo eodem hunc tempore facta, cuius instrumentum sinistro possi principis pot-
te ecclesie sanctae Crucis Aurelianensis insculptum est sub hac forma. Ex be-
nignitate sanctae Crucis per Johannem episcopum & per Albertum sanctae Crucis ca-
pitulum factus est liber Letharius, teste hac sancta ecclesia. En tibi huius instru-
menti scriptum ex typo eruditissimi Nicolai Toinardi Aurelianensis, qui hoc ipso
anno MDCCVI. quo haec scribam, & vivis excohit.*

MANUMISSIONIS INSTRUMENTUM
Insculptum sinistro Possi principis Portae
BASILICAE AURELIANENSIS

Per Regem 12. Ducum
Abbas. hunc. additum. Fed. 3. Deg. 3

Hæc inscriptio Johanni ejus nominis primo tribuitur, qui sub fine seculi unde-
cimi sedebat.

E Floriacensi monasterio rex Ludovicus Parisius reversus est: ubi cum versa-
retur, Willelmo abbati & monachis sancti Petri Carnutenis *quendam terram de-
sertam*, Niz vocabulo, cum territorio adjuncto, coortulis pro Dei amore &
pro redemptione animæ regis Philippi patris. *Albano Perghis anno incarna-
tionis dominice MCIX. consecrationis sue secundo*. Paulo post, cum eandem ter-
ram excoluissent, iidem Aurelianensis ecclesiæ canonici ejus decimas sub certis
conditionibus comulere, quarum una est, ut ibidem ecclesiam construerent.
*Hoc pactum factum est in capitulo sanctae Crucis in praesentia domini Ludovici re-
gis anno regni sui tertio, praesente Johanne episcopo.*

LXXX.
Dolomieu
ecclesia Majori
monasterio
data.

Tunc temporis Nannetensi ecclesiæ praesidebat benedictus ex abbate Kemper-
legienti episcopus, qui, cum regulares canonicos S. Augustini, in Dolomieu eccle-
sia ab se constitutos, incompotere se gerere, nec admonitos se emendare vidisset,
Willelmum Majoris-monasterii abbatem interpellavit, ut monachos eorum loco
sub-

25 sub-

substitueret. Unde abbas illuc misit dominum (a) Willhelmum, prius archidiaconum Redonensem, tunc priorem monasterii, & cum eo dominum Mado, nem monachum, prius Metrensem canonicum: quibus presentibus idem episcopus in manu domini Willelmi prioris per quemdam castellanum tradidit praedictam ecclesiam cum suis adiunctis. Atque hoc anno ante caputulum Nannetensem ecclesiam; quo factio episcopus perrexit ad concilium, quod dominus Girardus, legatus Romana ecclesia & Engolismensis episcopus, celebravit Lisduni xv. kal. Novembrii; & ab eo domum confirmari curavit, praesente Willelmo abbate, ut in notitia huius rei legitur. Sed praestat audire ipsomet episcopum, qui in litteris hac de re editis (b) sic loquitur. Ego Benedictus Namnetensis episcopus constitui in ecclesia S. Medardi de Dolis, qua est prope municipium Naometica quosdam canonicos ad faciendam ibi Deo secundum regulam S. Augustini; sed bene! contra spem & voluntatem nostram in parvo tempore canonicalis ibidem cepit religio miserabiliter destitui; quod cum ego vidissem, in caputulum eorum aliquoties veni: saepe eos de correctione sui communi: & cum nec sic proficerent, ad ultimam etiam comminatus sum eis, nisi se corrigerent, me eos ab ecclesia euissem, & alios ferventiores ad Dei servitium inuiserem. Illi autem nec sic se corrigerent, & res loci per se posse detineri dissidentes, & hoc etiam affirmantes; tandem accesserunt ad abbatem Sancti Nicolai An. dequensis, dicentes se velle fieri monachos, & locum S. Medardi ei & eorum monachis subdituros. Quod cum ad me perlatum esset, & advocatis eis requisissem, si sic fecissent; & respondissent rem ita se habere: Ego autem, inquam, illi ecclesia providebo. Mihi itaque ad venerabilem abbatem Majoris-monasterii, domini Poillelmi, & monachi ei, quod illam ecclesiam dereliquissem beati Martini & eius monasterio commendavi. Unde ille, accepto consilio, transiit ad me, duxit & monachos suis domum Poillelmi priorem & domum Meliorum. Praesentibus igitur & concedentibus archidiacono nostro, Rivalino & Gaufrido, & Herardo de S. Petro, de quo illa ecclesia movebat secundum secularem potestatem, qui tam in manu nostra reliquerant; dedi beato Martino & monachi eius in manu domini Poillelmi prioris ecclesiam illam cum omnibus ad eam pertinentibus, salva iustitia & auctoritate nostra canonica reverentia. Parvo post tempore dominus Girardus legatus apostolica sedis celebravit concilium Lisduni, ubi & ego interfui, & in eius praesentia confirmari praefatum domum, ipso modo magis gratias referente. Actum quoniam dominica incarnationis MCVIII, mensis Martii rti. & regnante in Francia rege Ludovico.

Finis concilio, episcopus dominum abbatem Nannetas secum duxit ad recipiendam illam ecclesiam. Interim quatuor (c) ex illis canonicis domum abbatem convenere, cum obsecrantes, ut ne ipsos ex illa ecclesia expelleret. Accessit abbas, & episcopo per Willhelmum priorem & Andream de Gomez monachum remonstravit, se nequaquam adduci posse, ut illi canonici ex illa ecclesia emitterentur, quando viverent, & honeste se haberent: sed consentire, ut illi obcumbant, vel ad monasticam vitam se converterentibus, veniret ecclesia in beati Martini potestatem, quod totum episcopus annuit. Paulo post canonici, accepto inter se se consilio, vestiti ne post ipsorum decessum locus ille ad secularem statum redigeretur; domum Gaufridum inclusam, vires laudabiles virum, hac de re consultaverunt. Quibus ille respondit, eos parum consulte egisse, quod illam ecclesiam in potestate Majoris-monasterii non dimisissent. Huic consilio obsequentes canonici, duos ex suis ad Maius-monasterium anno MCV. direxerunt, & per illos se suaeque ecclesiam beato Martino subiecerunt, traditione facta per quemdam baculum, quem super majus altare posuerunt, eo pacto, ut ipsi in canonicali ordine, quam diu vellent, remanerent; & si quis eorum monasticam vitam elegeret, in Majori-monasterio susciperetur. Quod si quis alius voluerit inter eos fieri canonicus, non admittentur cum absque consensu domini abbatis, nisi forte ad succurrendum. De isto etiam, qui factus fuerit canonicus ad succurrendum propter timorem mortis, ita erit. Ubi vides duplici generis canonicos ad succurrendum, unum ad vivendum, alterum passivè propter timorem mortis, ut ei succurrat.

Hic in memoriam recutit epistola ejusdem canonici regularis ad priorem de Caritate supra Ligerim, qui canonicum regularem sancti Johannis, apud Sennas in monasterium suum admiserat, & monastica veste induebat. Hunc cum repeteret abbas & canonici regulares sancti Johannis, dura quidam eis respondisse dicitur prior Caritatis, & quidam e suis iurare, monasticam vitam canonicè praefendam, nōtpe meliorem. Id contra humilitatem dictum esse contendit canonicus ille regularis, & contra praescriptum Christi Domini. Ille dixit:

ANNO CHR.
1109.

(a) Martini
M. coll. 16. 2.
200. 1. 2. 46.

London.

(b) ibid. p.
46.

(c) ibid. p.
46. & seq.

XXXX.
Conventus
de periculis
suis vitandis.

Qui

ANM. CHR.
3109.

Qui volueris major esse inter vos, erit vestre servus: & tu impudente elatus, Ego melior sum. Attendis post speciem tuam & in ipsis gloriaris: respiciis ingratum tuum, & candorem morum non advidis? Quare? quia nigredo speciei est humilitatis? Es ego dico, quia candor speciei est puritatis. Tu gloriaris in ingredere, ego in condore. Tu in humilitate gloriaris, & minam bene gloriaveris. Si enim de humilitate bene gloriaveris, nunquam superbius de humilitate, contrariis contraria misticus... Monachi dicunt, Nos meliores sumus: Canonici dicunt, Non, sed nos meliores sumus. Ego dico, nec vos, nec nos, quia omnes mali sumus. Ubi autem omnes mali sunt, necno melior est. Veniant, inquit monachi, canonici ad nos, ut boni sint, quia nos meliores sumus. Si vos meliores esset, ergo & illi boni sunt; quomodo ergo apud vos boni sint, qui & sine vobis jam boni sunt? Sed dicitis, Boni sunt; sed veniant ut meliores fiant. Nulli prohiberi potest quia melior fiat, si vult. Audite: Dicitis quid licet canonico, pish. babilis & syren professione sua ad vestrum conversationem transire, quia, ut vos dicitis, melior est. Ergo licet mulieris nuptia, continentis matrimonium lege, ad conversationem se transferre: quia, quod negare non potestis, continentis matrimonium melior est. Denique post alia idem canonici ita concludit: Qui me interrogaverit; si canonici sum, duo monachos meliores: si monachus sum, duo canonicos potiores. Hoc est mandatum Christi, & regula christiani. Si hæc regula servaretur, non tot & tante essent de perfectioni statu inter religiosos vires rixæ & contentiones, quæ contra caritatem pugnantes & contra humilitatem, cuius præceptum est, ut alios nobis superiores reputemus. Hanc epistolam, quia necdum, ut puto, vulgata est, integram in Appendice referemus. Primo conspectu hæc epistola Stephano sanctæ Genovefæ apud Parisios abbati, postmodum Tornacensi episcopo, tribui posse mihi videbatur ob litteram S. quæ auctoris nomen indicat: at alia fuit ipsius Stephani sententia de translatione canonicorum regularium in nostra monasteria, eorumque admissione, quippe qui eisdem & cum canonico regulari facultatem concedit transiendi ad sancti Dionysii monasterium, scriptæ ad sancti Dionysii abbatem (a) epistola, ut videlicet, inquit, ipsam capiet beatus Benedictus, cui sacra religionis primitias sanctus constantinus Augustinus.

(a) Steph.
Tornac. ep.
703, F. 97.
310.

LXXXII.
S. Vitiis re-
clia Tre-
norchio al.
ferta.
de Co.
nauli.
(b) Lath. in
re. nec. p.
970. & Torn.
p. 335.

(c) Lath.
ibid. p. 363.

LXXXIII.
Adelelmus
cremici duo
monasteria
condidit.
(d) reg. 18.
in Clavari.

Edithis &
Midiavis
monasteria.

In prædicto Lofdunensi seu Laufdunensi concilio agitata est controversia, quæ inter ipsum Benedictum Namnetensem episcopum ejusque canonicos, atque Trenorchienfes monachos orta erat de ecclesia sancti Vitalis, quam Trenorchienfes Canadensis monasterii sui cellæ legitime tributam fuisse contendebant, & ab episcopo ejusque canonicis injuste subtraham. Querela hæc de re perlate fuit ad Girardum (b) Engolismensem episcopum & legatum in Laufdunensi concilio, quod in basilica Dei genitricis Ipso præidente tunc celebrabatur. Postera die, cum Girardus in refectorio ejusdem ecclesiæ cum coepiscopis, Bredogalensi scilicet archiepiscopo, necnon Pictavensi, Andegavensi, Ceromanensi & Redonensi episcopis; abbatibus quoque Angeriacensi & S. Eparchii, aliisque conventibus; auditis utrinque rationibus, illius ecclesiæ possessio Canadensis prioris, ejusque monachis sollemniter iudicio asserta est, salvo canonico jure, si quod esset, Namnetensi ecclesiæ. Nomina episcoporum & abbatum, qui huic concilio interfuerunt, in Girardi litteris non expelluntur, nequidem in subscriptionibus, in quibus præter jam dictos appositæ leguntur signa Dolensis archiepiscopi & Venetensis episcopi; necnon abbatum Vindocinensis, Malliacensis, Majoris-monasterii, & sancti Florentii: at in alio ejusdem Girardi instrumento (c), quo capella sancti Stephani monachis Majoris-monasterii in eodem concilio adjudicatur contra Camiliacenses canonicos, hujus definitionis cum legato iudice fuisse dicuntur Ernaldus archiepiscopus Burdegalensis, Petrus Santonenfis episcopus, Petrus Pictavensis, Marbodius Redonensis & Hildebertus Cenomanensis.

Apud Cenomannos florebat per idem tempus Adelelmus cremici, quem puto eundem esse, qui in Bernardi Tironiensis adis (d) ejus in solitudine locum fuisse dicitur, mansuetudine atque obedientie virtute insignis, in tunc deplere apud Cenomanens, ut dicitur, in silva de Camera, quæ juxta erat Rapsili viccomitis & domni Belli-montis. In hujus notitiam cum venisset Adelelmus, locum, qui sancti Nicolai dicitur, ad inhabitandum ab eo acceptit, cumque vicum ad pietatem flexit. Unde idem viccomes non modo illum locum, sed etiam insubidia & præda ad construendum, dotandumque virorem monasterium Adelermo contulit. Et quia non modo de virorem, sed etiam de mulierum salute vir Dei sollicitus erat, alium locum agraticum in eadem silva ab eodem viccome impetruit, cui Strivais seu Edithais vocabulum est: ubi puellæ asperimur edificavit, eique Godehildem, quæ Caritatis apud Andegavos monacha erat, abbatissam præfecit. In litteris hæc de re confectis Radulfus Ade-

.. tel-

lelmum mirifice laudas, quem magne sanctitatis virum dicite, clara stirpe natum, faciliq[ue] virtutibus clarossem, proprium corpus duro freno domans, vigiliis denique & orationibus assidue vacans. Radulph littera date sunt hoc anno, Radulph archiepiscopo Turonensi, Hildeberto Cenomanorum episcopo, Fulcone comite, Rechini filio, Cenomanni dominante. Hastenus pergit Saluandense, seu Edilvalense parthenium sub regula sancti Benedicti, quous ab urbe Cenomannica militari, de Carneto, vulgo de Charnia cognominatum: ubi sanctus Bertichramnus (a) Cenomannensis episcopus sub finem seculi sexti puellare monasterium jam extraxerat. Adelelmi nulla mentio in falsis Benedictinis vel Gallicanis.

Eodem tempore Salomon anachoreta (b) solitariam vitam apud Andecavos prope vicum sancti Scienici ad Uldonum * suum agebat, qui quondam ancillarum Dei monasteria edificasse dicitur. Horum principum est Nido-avis * monasterium in silva Credonensi positum, cui construendo Gauterius de Nido-felli seu Nido-avis fundum contulit, ut patet ex ejus litteris in appendice vix Rotberti de Arbelicellis a Pavillone relata, quarum hac verba, Ego Gauterius de Nido-felli, Dei providentia, & administratione Salomonis ejusdem religiosi viri, qui erat extractor & edificator cubitorum & lucorum ad hunc ancillarem Dreutium, dedi quendam terram desertam supra Uldonem, cum aqua & cum omni attributa sua, quae erant mei juris & potestatis, ad ecclesiam construendam, ubi virgines decem possent caste & religiose, juxta sanctitatem loci, deservire. Hoc autem fuit intuitu divinae pietatis & spe resurrectionis aeternae parentum meorum, videlicet Bernardi de Balleis & filiorum ejus, de quorum secundo erat... Et ad corroborationem hujus domi & consecrationis, dedi episcopalem sedem, & reverendi domini Marbadum Redonensem episcopum, qui tunc jura episcopatus loci episcopi nostri (Reginaldi seu Rainaldi II.) qui Romanus erat, obtinebat, & Fulconem Andegavorum comitem, quidquid juris in illis terris habebat, concedere feci. &c. His ita gestis, Gauterius ipse & Marhildis uxor ejus monasticum illi habitum induerunt, & postquam illi religiosissime vixerunt, ambo uno die defuncti dicuntur, Reginaldus episcopus, Roma reversus, ejus loci ecclesiam sub patrocinio beate Mariae dedicavit. Prima loci abbatisa fuit Erenburgis, ejus obitus xv. kal. Novembris notatur, Salomoni vero depositio it. kal. Novembris in hac verba: Obiit domnus Salomon, qui primus edificator loci Nido-avis & congregator sanctimonialium pius existit, & hoc sapientia & scientia mirabiliter refudit, sanctisque virtutibus patenter effloruit. Hoc monasterium hactenus est ordinis sancti Benedicti.

In Corneliensi Neutria monasterio decessit hoc anno Guillelmus seu Willielmus secundus abbas Corneliensis monasterii, de cuius origine superius (r) adsum est. Huic inter venerabiles ranoiborum rectores, qui hoc anno e vivis migraverunt, tertium numerat Odericus (d), primum locum tribuens Hugoni abbati Cluniacensi, secundum Gervasio Redonensi, tertium Willelmo Corneliensi, cuius obitus die xxvii. Julii in Neutria pia notatur. Hic magna necessitudine conspectus fuit cum beatis Herluino Becceci abbate & Lanfranco, ut testatur ejus epistola ad Willelmum Becceciensem abbatem, qua Herluino & Lanfranco mortui seculum ei propagavit, quod a Lanfranco ipse conceditum fuerat sibi silentii religione, dum ambo illi viverent. Ea res hac erat. Cum Lanfrancus cum Becceci scholas teneret, ceteris fratrum inertiam & paviditatem, simulque quorundam in se invidiam animadvertens, qui cum sibi proponendum esse praevidabant; e monasterio in eremum secedere apud se constituit. Verum, ut sal expetimentum faceret, simulata infirmitate petiit ab herluino sibi quotidie afferri carduorum radices, quas curandae valetudini salubres esse fingebat. Cum ad fugam de nocte se prepararet, Herluino abbati nihil suspicanti, dum in lecto quiesceret, apparuit egregie indolis puer, qui ne perire olerat, ipsius nepos, filius Baldrici de Auvervilla; eique Lanfrancus consilium aperuit. Prima luce, ut hora loquendi se dedit, Lanfrancum accersit Herluinus, eumque cum multis lacrymis sceleratur, cum se deserre vellet, tandem a Deo exceptus, canopere necessarius, quem novae familie columen & rectorem fore sperabat. Prostratus ad ejus pedes Lanfrancus rogat, quo pacto id id resciverit. Quod ubi accepit, rem confiteri, veniam petiit, seque omnium ab Herluino recepturum promittit. Hanc visionem Guillelmo aperuit Lanfrancus, adiutans eum, ne eam quoad ipse & Herluinus viverent, eorum quam proderet; quibus mortuis eam retexit Willelmo Becceci abbati scripta ad eum epistola, quae in Picardi notis (e) ad Anselmi epistolam integra relata est. Guillelmi abbatis Corneliensis successores (f) in Neutria pia videre li-

ANN. CHL.
1109.

(a) P. II. 96
n. 34.

(b) P. II. 68.
n. 52.

* P. Odon.
* Hingem.

... id est pro-
prietatem.

LXXXIV.

Guillelmus
abbas Corneliensis obiit.

(r) II. 61.
n. 58.

(d) Odericus
lib. II. p. 389.

(e) Anselm.
lib. I. ep. 41.

(f) Herluin.
lib. I. p. 389.

ANN. CHR.
1099.
Redemptio
abbatis .

LXXXV.

Alfredus regis
obitus & be-
nificia .

Monasterii
ab eo condi-
ta .
Eti. Fr. de Pi.
sa Descript.
Tolet. lib. 3.
c. 16.
de Topog.
script. 30.

(f) Petr. Fer-
r. lib. 1. de mi-
rac. c. 18.

Gervasius Redonensis S. Melanii monasterii abbas, qui ab Orderico Interve-
nensibiles patres proximo post sanctum Hugonem loco laudatur, hoc etiam anno
discessit est, sed quo die incertum. Eo presidente quidam monachus refra-
ctuus, colorandi virri peritus, cum locandæ specularis vitæ causa in alium af-
cendisset, ruente mox tabulato & ipse corruit semianimis: sed invocato Dei
nomine, invocatoque sancto Melanio servatus incolumis, deinceps minor & o-
bsequentior fuit. Gervasio successit Herveus, Herveo Donoaldus ex monacho sancti
Michaelis-de-Monte, postmodum factus Aletensis seu Macloviensis episcopus. Eius
successor in abbacia Radulfus, apostolice sedis literis protectionis a Calisto II.
obtinuit. Radulfo successit Herveus II. qui Donoaldum episcopum ut patrem coluit.

In Hispania Alfonso VI. rex Legionensis, & castelle rex ejus nomina pri-
mus, imperator dictus, hoc anno ex hac vita migravit Kalendis Julii, *plem
gratie & dierum*, postquam annis quadraginta & uno regnavisset, relinquens la-
tam *populo sui, periculum patrie, gentium hostibus, sanctorum pauperibus, spi-
ritibus religiosis*. Bernardus Toletanus primus, cum magnus fuisset ab illis qui ad-
dicuntur *vicariis dierum exquisitis celebravit*. Corpus ejus ad monasterium fan-
cium Facundi & Primitivi, quod ipse docaverat, delatum, ibidem cum vo-
ceribus suis quinque humatus est, ubi Bernardus mox laudatus, primus a refo-
rmato per Cluniacensem monasterio abbas a sancto Hugone institutus fuerat. Hic
reverfus e locis sanctis monachos in Toletana ecclesia induxit canonicorum loco,
qui pro eo, dum illuc profectus esset, alium archiepiscopum substituerat, ta-
li modo illinc non reversum. Non solum in sancti Facundi abbatiam, & in Na-
jarentem se monachis predictis Alfonso, sed etiam in Cluniacensem, cui censum
a patre concessum duplicavit. Ad hæc tria (a) alia monasteria Toleti extraedi-
casse vel instaurasse traditur, scilicet sancti Servandi & sancti Germani virorum,
duo alia puellarum, nimirum sancti Petri, quod Dominarum vocant, & sancti
Domitii Silensis. De primo exstat ipius Alfonsi diploma in Ypesii Appendi-
ce (b) ad Centuriam vi. in quo *monasterium servorum Dei Servandi & Ger-
mani Toletanum orium fundatum fuisse dicitur, itaque summe discurrant
inter episcopatum prædictum & sancti Germani vestigia: quod monasterium mul-
to a se sudore liberatum & denique fundatum Alfonso omnimoda libertate do-
nat. Sed timens ne secularium cupiditate, aut quavis alia occasione mona-
sterium illud, regali fisco sic eventum, a Dei servitio deficiat, illud sancto
Petro apostolorum principi tradit per manum Richardi S. R. E. cardinalis &
Massiliensis abbatis, ut illius cura ejusque successorum monasterium in Dei
servitio crescat: ut nec Romana ecclesia hereditatis sue censum perdat, nec
Massilienses abbates monasterio sancti Servandi aliquando careant. Actum era
mccccxiii. idibus Februarii. His litteris post Alfonso regem & Beatum regi-
nam subscribit Raymondus gener regis & totius Gallie comes, qui Urracam
regis filiam in matrimonium duxerat, tum Henricus gener regis cum uxore sua
Taraia; deinde Bernardus Toletane ecclesie archiepiscopus, & Romanæ ecclesie le-
gatus; & quatuor alii episcopi, videlicet Petrus Legionensis, Martinus Oveten-
sis, Gaspar Burgenis, & Petrus Nigarentis. Predicti Raymondus comitis filius
in avi regno, post Alfonso VII. cognomine Præclarorum, successit sub tutela
patris, dictus Alfonso VIII. cognomento Bonus. Denique, ut paucis multa
complexar, Alfonso VI. est, qui *pene totum monasteria religionis servorum
ex parte in Hispania reparavit, & sui hoc studio, post regnum temporale, re-
gnum etiam sempiternum, ut dignum est credere, comparavit*, ut scribit Petrus
(c) venerabilis qui ad hoc probandum assert quidam Petri-Engelberti visio-
nem, afferentis, Alfonso regem peculiaribus poenis a Cluniacensibus mona-
chis liberatum fuisse: quod ab ipso Petro se audivisse dicit in Najarenti mona-
sterio, ubi idem Petrus habitum monachice professionis susceperat.*

Eidem quoque Alfonso ab Ypesio tribuitur contractio nobilissimi S. Clemen-
tis parthenonis, loco antecessimo in suburbio Toletano ad Tagum fluvium pos-
sit, nunc Cisterciensis ordinis sanctimonialium, quem ab origine signi habitus
puellarum fuisse colligit Ypesius ex charta Bernardi Toletani archiepiscopi, da-
ta era mccccviii. que hinc anno respondet: quo tempore videm ortum esse
Cisterciensis Ordo, nedom in Hispania propagari erat. In hac charta Ber-
nardus Toletanus sancti Clementis monasterio, omnibusque ejus locis sanctimo-
nialibus confirmat quoddam prædium, in suburbio Toleti sum ad ripam flumi-
nis Tagi. Amplissimum est hæcenus illud monasterium sub Ordine Cisterciensi,
in quo erant olim ducentæ sanctimoniales, ad hæc usque diem centum octogin-
ta, omnes genere, uti & pietate illustres, quarum precipuas Ypesius laudat.
Sed hæc ad Cisterciensis Ordinis scriptores pertinent.

In

In Anglia Ingulfus Crulandensis abbas sub finem anni precedentis obit grandævus, non hoc anno, ut legitur in continuatione ejus bilhorae per Petrum Blesensem, ex quo hoc memum emendare licet, *scilicet* Joffridus Ingulfus successores receptus dicitur *in dominica palmarum, C. littera dominicali*, quæ hinc anno mxcix. convenit: adeoque Ingulfus decesserat sub finem anni precedentis, sive xvi. Kal. Decembris, ut Ordericus (a) scribit, sive xvi. Kal. Januarii, ut Petrus Blesensis. Erat Ingulfus natione (b) Anglicus regique Willelmi scriba fuerat, postea Jerusalem profectus. Inde reversus, Fontanellam fecisset, ubi a Gerberto monasticum habitum suscepit, & sub eo prioris officium gessit. Hinc amoto Wisketulo ad abbatiam Crulandæ a Willelmo rege cooptatus, eam viginti quatuor annis per multas adversitates administravit: nam pars ecclesie cum officinis, vestibus & libris, multisque aliis rebus incendio combusta; & ipse podagre morbo diu anæ obitum affectus est, sed tamen vivaci animo subditiâ prodesse non desistit. Hæc fere Ordericus, qui ait anno xvi. Kal. Decembris defunctum fuisse: at Petrus Blesensis scribit, eum ad paradisi gaudia assumtum fuisse xvi. Kal. Januarii, & quidem anno mxcix. sed mendose, ut modo notabam. Sane si eo anno Ingulfus obisset, Joffridus seu Goisfredus ejus successor, qui dominica palmarum insequente Crulandæ receptus est, non ante annum mxcx. abbatiam inisse dicendus esset: quod pugnat non modo contra Ordericum, diserte assentientem, cum anno mxcix. jussu Henrici regis Anglorum Crulandensis ecclesie regimen suscepisse: sed etiam contra ipsum Petrum Blesensem, qui ait, Joffridum Crulandæ sollemniter receptum fuisse *in dominica palmarum, C. littera dominicali*, quæ, ut jam dixi, anno mxcix. non sequenti competeat. Addit Petrus, Ingulfum in capitulo sepultum fuisse die festo sancti Thomæ: ex quo intelligitur probabilis esse, eum obisse xvi. Kal. Januarii, quod Petrus ex domesticis tabulis addiscere potuit, quam xvi. Kal. Decembris, ut Ordericus scribit.

Goisfredus seu Joffridus genere (c) Francigena ex urbe Anrellanensi, liberalibus disciplinis a pueris ætate imbutus, saculæm peritiam, studioque monastica vite flagrantem, monachum in convivio sancti Ebraldi sub Mainerio abbate profectus est. Illic in vita privata per quindecim annos rite exercitatus, dein ad prioria officium promoveri meruit; postmodum anno mxcix. jussu Henrici assumptus ad regimen monasterii Crulandensis: ubi dominica palmarum, testante Petro Blesensi, sollemniter receptus est; statimque missus ad Rothbertum Lincolnensem episcopum, a quo benedictus est, & dominica in Albia in possessionem abbatie inductus. Ab ipso præfatus exordio non tantum domesticis, sed etiam externis prodesse studuit: atque, ut erat litteris humanis divinisque optime instructus, magnates privatim officii admovebat, populumque subiectum hortari, & sanctum evangelium ubique presbyteris ad eorum preces exponere non gravabatur. Ad hæc cæcæ suum monasterium adhuc semisulatum & quasi torrem ex igne erutum, necdum pro dignitate instauratum; novam ecclesiam extruxit statim, totumque monasterium novis lapideis proætæ, & fundo marmoreo, si facultates suppetere, instauravit. Verum, quia ad tot tantisque sumptibus monasterii operi non sufficiebant, ab episcopis Anglicanis indulgentiam tertie partis penitentiarum impetravit pro his omnibus, qui ad tantum opus suppetias conferrent; eamque indulgentiam per quæstiones per totam non modo Angliam, sed etiam per Scotiam & Hiberniam, immo & per Flandriam & Franciam prædicari curavit, missis ad illas partes monachis cum sanctorum reliquiis & litteris encyclicis, quibus fideles quoque ad conferenda in hoc opus subsidia hortabatur: quod tam feliciter successit, ut non modo magnam pecunie summam quæstiones illi attulerint, sed etiam multos ad monasticam vitam adduxerint.

Quin etiam ad quoddam prædium suum, *Corvham* dictum, quod prope Cantabrigiam situm erat, Gillebertum monachum, sacre theologie professorem, misit cum tribus aliis monachis, qui ipsum in Angliam secuti fuerant, philosophicis, aliisque primitivis scientiis instructissimis: qui quotidie Cantabrigiam adveniens, & conducho quodam horreo publico scientiis suas palam professens, brevi gradu dum discipulorum numerum contraxerunt. Anno vero secundo ab eorum adventu illorum numerus adeo crevit, ut nec illud horreum, nec quilibet domus maxima, immo nec ulla ecclesia illis capiendis sufficeret. Quam ob rem diversis in locis a se se divisi, ad instar Aurellanensis studii, prima luce frater Odo grammaticus & satyricus grammaticam juxta Prisciani doctrinam & Remigii interpretationem prælegebat: hora prima frater Terricus, acutissimus sophista, logicam Aristotelis juxta Porphyrii & Averrois isagogas commentatam adolescentibus tradebat: ad horam tertiam frater Willelmus rhetoricam Tullii & Quin-

ANNO. CHR.
1100.
LXXXV.
Ingulfus
Crulandæ
abbas obit.
(a) Ordericus
lib. 4. p. 545.
(b) ibid. p. 542.

LXXXVII.
Goisfredus
ejus successor
locum induxit.
(c) Ordericus,
p. 543.

LXXXVIII.
Cantabrigiæ
erectæ archie-
piscopus insti-
tuit.

ANN. CHR.
1109.

tiliani explicabat: magister vero Gillebertus singulis dominicis & festis diebus in diversis ecclesiis verbum Dei, rudis in Anglicana lingua, sed expeditus & electus in Latina & sua Gallicana, predicabat; & contra Judaicum errorem maxime disputabat: ferialibus autem diebus litteratis ac sacerdotibus, ad ipsius auditorium specialius confluentibus, sacre pagine textum exponebat. Ad hos porro idemdem accedebat Jostfridus abbas, & sermonem suo more ad populum habebat, concurrentibus ad eum ex vicinis etiam locis viris ac mulieribus: qui licet latine vel gallice loquentem misime intelligerent, tamen in illum immedentes, virtute verbi Dei & vultus ejus gratia ad lacrymas passim ita compuncti erant, ut finito sermone ad inflationem ecclesie innumeras elemosinas conferrent; & ex laicis ac litteratis tres quatuorve singulis vicibus se se dederent monachis vite iniciandos, quos ille vel suo conventui, vel aliis monasteriis aggregabat. *Ex isto itaque fuit parvo, inquit Petrus Blesensis, qui crevit in fluvium jam magnum, videmus nunc latissimam civitatem Dei & totum angelicum saltum frangitur per planities magnas & doctores de Cassubriga carones ad similitudinem sanctissimi paradisi.* Simile quid etiam tentatum apud Stanfordenses per Elinum, Fregistum & Haroldum monachos, genere Anglicos, qui in vicino Crulandæ prædio sub Elino priore valde literato manebant: quibus Jostfridus abbas non modo verbi Dei predicandi, sed etiam fidelium atque etiam sanctimonialium confessiones audiendi facultatem concessisse dicitur. His aliisque similibus adiumentis, quæ Petrus Blesensis fuisse persequitur, Jostfridus abbas necessaria subsidia comparavit, quibus Crulandensis monasterium illustraretur.

XXXXIX. Antequam hinc discedam, observare licet, tres aut quatuor magis viros ex turbe & scholis Aurelianensibus per ea tempora ortos esse, per quos litteræ & ecclesiastica doctrina longe propagata. Primus fuit Abbo Floriacensis monachus, ac demum abbas, Remigii monachi Autisiodorensis in schola Remensis discipulus, per quem littere in Anglia potissimum sæculo decimo refluverunt. Secundus fuit Odo seu Odardus, item Aurelianensis, qui primum Metis, deinde Tornaci studia litterarum magnopere excoluit, factus postea monachus & abbas, atque illustrator monasterii sancti Martini Tornacensis, ac demum episcopus Cameracensis. Tertius Jostfridus seu Gotsfredus abbas mox laudatus: quibus addi potest Baldericus Burgundensis abbas, postmodum Dolensis archiepiscopus, *civis Aurelianensis* ab Orderico (a) dictus, tametsi Magdunæ natus erat, ut superius vidimus. In verbis Marbodi episcopi Redonensis exstat epitaphium Roberti Andegavensis, qui *Andegavit oritur in Baudis Aurelianis mortuus est.*

Anno Ludovici regis secundo, qui partim huic anno, partim anno sequenti convenit, & vita migravit Rualdus Mauriniacensis prope Stampas monasterii primus abbas, in capitulo sepultus. Mox convenire in unum fratres, de eligendo successore astuti, qui Teulium tum priorem, *bonum bene sanctum & sancti litterarum, ex prioratu promotum in abbatem.* Verum *sulpa facilitate* quidam illorum contumellis eum afflicti, & ab electione desierunt, antequam libere consecraretur. Hic vero, ut erat modestus & ambitionis expertus, non repugnavit, sed sponte cessit, factus postea prior, tum abbas sancti Crispini apud Suesbionem, ut suo loco videbimus. Litterata itaque electione, aliis alia sententibus, tandem in juvenem quemdam satis elegantem, & post regionis primores claris natalibus oriundum, nomine Hugonem, omnes conveniunt, & Senonacem consecrandum perducunt. At ille, anno necdum revolutum, contradicentibus sibi amicis & familiaribus, abbatiam sponte abdicavit, & ecclesiam *prope Tarrim-Brunichildis* sitam sortitus est, ubi privatim agebat vitam, dum chronographus

(b) Mauriniacensis hæc scriberet. Interea fratres non minus inopia omnium rerum, quæ ob famem per septem continuos annos in Gallia tum grassarentur, quam abbas abdicacione conturbati & anxii, eum e suis Thomam nomine, olim sub Alberto abbate scholis secularibus abnegatis monachum factum, qui in Columbensi monasterio, vice claustrali & litterarum studio deditus, per annos decem demoratus fuerat, veluti quondam jure a Columbenibus repositum. Benedictione itaque post episcoporum dies sollemniter suscepta, magno fratum omnium totiusque populi favore & plausu excipitur. Mox ad relevandum loci summam inopiam applicavit, primo consecrationis sue anno in Stampensi beate Marie ecclesia *divinum servatorem*, corpus rei maximam gratiam habebat, ad populum fecit. Huic interfuit vir magnificus Aufellus, regis dapifer & consiliarius, cum multis nobilibus & Stampensium primoribus, qui monasterio summa penuria laboranti suppetias contulerunt. Eodem Aufello agente, rex a Dalmatino Senonum archiepiscopo vix obtinuit, quod abbas summo prece optabat, ut do-

(a) Orderico.
lib. 4. p. 368.

(b) Mauriniacensis.

donationem ecclesie de Veteribus Stampis a Philippo rege & Ludovico ejus filio factam confirmaret: quod etiam Romanus pontifex a Paschali pontifice roborari curavit.

Floruit per id tempus in Sithienſi ſancti Bertini monaſterio diſciplina regularis, ibidem reſtituta per Cluniacenſes monachos, quos Lambertus abbas iſtaſ acciverat: ut longe aliter res ſe habebat in Atrebatenſi monaſterio: ubi orta diſcordia inter Henricum abbatem, ſancti ſimpliciteris virum, cuiusque monachos: ad quam ſecundum Henricus Lambertum Sithienſem abbatem conſultis, amboque ſimul Robertum Flandrenſem comitem: eorumque commune conſilium fuit, ut Sithienſes monachi Atrebatum miſcerentur ad ordinem reſtatuandum: quod hoc anno factum tradit Iſerius. Seſſuta itaque die conveniunt comes & Lambertus abbas cum Sithienſium ſive electo, inter quos præceſſebat Alviſus, quem Henricus abbas conſilio Lamberti priorem illic conſtituit. Tunc in Capitulo Lambertus abbas ſermonem ad fratres habuſſe traditur, propoſito paradigmati ſine loquentis, & prophetæ veſaniam increpanſis, prophetæ nomine ſignificatis monachos, qui litterarum doctrinam habere debebant, per brutum animal comitem, qui venerat ut eos increparet, & ad rectam veritatis viam eos redeſceret: quo quidem exemplo plerique monachorum pudore affecti & compuncti ſunt: alii contra, ſalutare conſilium deſtituere molientes, ad Haſpreſem cellam ſecundum ſecularium obtinuerunt, & abbatem ibi de ſeis ſix propoſi poſtularunt. At, ubi ſe nihil proficere viderunt, ad monaſterium reverſi, inchoate reſtorationis iugo humiliter colla ſuppofuerunt. Idem in Gondenſi ſancti Petri monaſterio Rotbertus comes præſtiſſe dicitur (*) in hiſtoria reſtaurationis abbatie ſancti Martini Tornacenſis, ubi de hac ſancti Vedasti emendatione item ſed ſe mentio. Quas quatuorſive vix fuerit Alviſus Vedastiſſim ille prior, eccleſiaſtica dignitate ab eo recte adminiſtrata probant, ſemper Aquilonenſis præſectura ad reſtituendam diſciplinam ei commiſſa, & Atrebatenſis episcopatus, ut inferius videbimus. Quod attinet ad Rotbertum comitem, is poſt triennium Melſis lapſus ex equo inſeſcit, & apud ſanctum Vedastum ſepultus. Jam ad res Germanicas veniamus.

Ex innumeris episcopis, qui erga noſtrum Ordinem ſe maniſcos exhibuerunt, haud ſcio an ullus ſit, qui plura monaſteria conſiderit quam Otto Babenbergensis episcopus, qui duodecim amplius inſtituti noſtri monaſteria cum multis cellis vel candidis, vel inſtauravit, vel ſaltem ditavit, ex quibus Præſentem hoc anno edificare cepit. Hic in Suevia parentibus liberis progenitus, poſt litterarum ſtudia, emerſiſſeque adoleſcentis annos, Judithæ Henrici IV. imperatoris foror, quæ Boſſia Polonorum duci ſuſceperat, primum adhaſit, cuiusque capellanus factus eſt. Cum Juditha ad imperatorem idemſidem miſceretur, Wirzburgum ſapius petraſſibat, & in illius urbis monaſterio ab Henrico abbate hoſpicio excipiebatur: quapropter ibidem xenodochium pauperum inſtituit. Poſt obitum Judithæ ad Teutonicas partes reverſus, Ratiſponum ſe contulit, veniente in noſtiam Inferioris monaſterii abbatſſæ, imperatoris neptis, quæ eum ſui monaſterii economum conſtituit. Interea, cum Ratiſponam veniſſet imperator, viſo Ottonem, ut ſibi a cognata concederetur, obtinuit, eumque variis in negotiis probatum, demum cancellarium fecit. Suet qui aliter Ottonem promotionem narrant, eum ſcilicet primum adſiſſe Henricum Wirzburgenſem abbatem, qui poſtmodum factus in Polonia archiepiſcopus, Ottonem ſecum in Poloniam duxerit, ubi perſpecta ejus probitate, Juditha illum in ſuum adſciverit obſequium. Per id tempus Henricus imperator de conſtruenda Spirenſi eccleſia conſilium inſit, ejus operis inſpectorem Ottonem adhibuit. Denique mortuo Riuperto Babenbergensis episcopo non alius magis idoneus, qui vicem ejus ſuppleret, inventus eſt quam Otto, cujus electio a Paſchali pontifice confirmata: qui cum Roman evocatus, ipſe propriis manibus Anaſtaſie confecravit, eidemque palii honorem, eluſque ſuccelloribus conceſſit anno MCIX.

Ubi primum illam ſedem inſit Otto, quatuor monaſteria edificare cepit, duo ſcilicet in episcopatu Herbipolenſi, unum Uraugis, cui Eggehardus abbas præſedebat, de quo infra (*) alterum Ura dictum: in Babenbergensi vero Michelvendense ſub patrocinio ſancti Johannis-Evangelizæ, & Lanchimense in honorem ſanctæ Mariæ: quorum tria ordinis Cluniacenſis, id eſt nigrorum monachorum, quatuor Cisterciensis erat. Michelvendense a Lutheranis occupatum. Ad hæc monaſterium ſancti Michaelis in monte urbi proximo inſtauravit, eiſque præſecit Wolſtanum abbatem, de quo inferius. Præter ea in episcopatu Ratiſponenſi ſex monaſteria ab eodem conſtructa, quinque nimirum Ordinis noſtri, ſextum

Annal. Berol. Tom. V.

S s s 2

Nnz.

ANN. CHR.
1109.

XC.
S. Vedasti
monasterium
reformatur.

(*) Spel.
m. 2. p. 446.

XC.
Ottonis episcopi
Babenbergensis
prima
ſecta.

Monasteria
ab eo condi-
ta.
(*) lib. 74
p. 2.

ANN. CHL.

1200.

* Preysling.

[a] Metrop.

Salzburge. 3.

p. 116.

* Eberhard.

* Huetdorf.

* Eberdorf.

* Clunick.

XCH.

Feldensis ab-

bates & sancti

Udalrici.

(b) v. 16. 30.

n. 89.

(c) ib. 65.

n. 31.

XCHL.

Egino 61 ab-

bas Udalrici.

et.

Norbertinorum. Præcipuum ex illis quique Præueningense * acri Ratipontensis sub patrocinio beati Georgii martyris ab eo conditum hoc (a) anno, sum ad confluentes Danubii & Nahi, hodie quoque superfluit, quod olim inuifimus. Primus ejus loci abbas Erminoldus, de quo in consequentibus asseri sumus. Ab eo quoque erecta dicuntur duo ejusdem diocesis monasteria Siburgense * & Maddoldense *, quod postremum etiam obiter lastruimus; tanquam alii eorum fundatores in metropoli Saji-burgensi assignantur. Deoque præter varias cellas ab eo cictas, aliasque aliorum ordinum cœnobita, in episcopato Halberstadiensi Regensdorfense * nostri Ordinis monasterium sub titulo sancti Johannis-Baptiste existisse traditur. Siffridus Mindensis presbyter scribit, monasterium Kief-dorf a Vipertin marchione consilio Ottonis episcopi Babenbergensis anno 1063. fundatum fuisse. Primus ejus loci abbas fuit Ludgerus, & Corbeis-nore monasterio affiliatus. Idem Vipertus marchio fundator fuit monasterii Pegauensis, ubi monachus factus, sepultusque est, teste eodem Siffrido. Ex prædictis cellis præcipua est Clunicensis *, sub patrocinio sancti Andreæ primitus condita in glœccii Palatiensi ad Anitum fluvium, ut in sancti Ottonis acta legitur: que sæculo duodecimo in abbatiam conuersa est, ejus conspectum & scem abbatum Sengellas io Materioligii sui parte secunda exhibuit, atque cum consuetudine fuisse in honorem beate Mariæ Virginis, que forte altera monasterii patrona fuerit. Interrogatus aliquando vir Dei, cur tot opes in ejusmodi operta profundescit, cum monasterii mundus plenus esset, de respondit: traditur; a Mundus, ait, iste totus exilius est, & quando viuimus in hoc sæculo, peregrinamur a Domino: unde stabulis egenus atque diuersoria, qualis esse dicebat monasteria, peregrinis opportuna. Ad hæc, novissima hora est, inquit, & mundus totus in magno positus est: unde propter eos, qui ab illo fugere, & saluari cupiunt, cœnobita multiplicata licet. Denique id se facere dicebat, ut io omnibus honorificaretur Deum, & proximis adiuvaretur. De quoque et testatur vir sanctus, quanti monachos & monasteria faceret, sub exitum & vita monasticum habitum iniecit, ut suo loco videbimus. Exitæ ejus epistola consolatoria inscripta omnibus sue curæ commissis Ordinis nostri monasteriis, scilicet Wilframo abbati sancti Michaelis, Wigando Tharientis, Baldevino Banuensis, Egoardo Uraugienis, Imbrichoni Michelivendæ, Walchuno Freyctensis, Erleui Præueningensi post Erminoldum, Eriperico Genzabacensis, Eberhardo Benturienis, Ottoni Seimenis, Liugero Regensdorfensi, Arnaldo Arnolticino, necnon præpositis Clunickensibus, & Hotherborensibus: quorum pleraque etiam insi urauit, vel de novo erexit: io omnibus vero regularem disciplinam, que in plerisque defecerat, restituit curauit.

In conventu Francofurtensi, quem Henricus imperator hoc anno habuit, Godfridus (b) Feldensis abbas præfutura doctus ab eo est, subrogatus in ejus locum Wolfelmo ejusdem cœnobiti monacho, quod negligenter res monasterii curaret, ut in Breuiario Feldensi legitur. Coloman relictus, ubi nature concedit. Nec rebus procurandis melior vilis Wolfelmus, post annos quinque ob bona monastica male expensis exaustioris, eodemque anno defunctus. Huc suffusus ab Heinrico Erlolfus, abbas Marbacensis, vir pius & doctus, non tunc obiturnatione statum, qui id factum contra monasterii sui jura querchantur. Romanus missus est cum Brunone Spirensi episcopo ad Callistum papam ad seculum componendum.

Fluctuabat per id tempus Augustus ecclesiæ ob turbas Hermann præde-piscopi, qui hunc episcopatum per simoniam ab Helrico IV. adeptus erat, eundemque superis & male factis conspurcabat: quam ob rem a tribus Romanis pontificibus, Paschali, Gelasio & Callisto anathemate percellitur. Inter has tempestates sancti Udalrici & sanctæ Afre monasterium sub intrusis abbatibus gemebat: nam a tempore Sigehardi legitimi rectoris, de quo superius (c) c. 51. simul, factum bene locum occupauerunt abbas, quorum primus Hannianus, jam Gotvicensis abbas, a schismatico episcopo intrusus, sponte cessit, & ad sua reuersa est, qui Campidenis monasterium postea rexit, ac deorum Danubii aquis petiit. Secundus fuit Berengerius iudicis cœnobita, homo rudis & illiteratus, fratris sui beneficiis & officiis apud Henricum in abbatiam intrusus, qui & ipse locum male partum deseruit. Huic tertius superuenit Wilfridbrunensis seu Wisbrunensis abbas, haud dubie Alberio seu Adalberio, qui, abbas canonicorum habito, monasticum induit, abbas Wisbrunensis creatus anno 1214. ad ætas sex & quadraginta.

Post hoc intrusus, canonice eodem hoc anno electus est venerabilis Egino, genere Noricus, ejusdem loci a puero monachus, a Diemaro abbate susceptus &

& educatur. Is ubi juveniles attingit annos, cum praelito patre sanctissimo jam *ANN. CHR. 1109.* abbas esset, consilio meliore locum mutavit, ne schismatico committeretur episcopo, intrusique abbatibus subderetur. Ex quo intelligitur, Diemarum abbatem processisse tres illos intrusos abbates, tamen in Chronico Augustino in catalogo abbatum cum notatum non invenio. Et tamen Udalricus in villa Eginonis, ubi Diemar abbas laudatur, defuncto Sigehardo abbate, Hartmannum Gotvicensem abbatem sancti Udalrici monasterio proxime praefectum fuisse dicit: adeo ut Sigehardus biemensis fuisse videtur. Secedit itaque Eginus ad sancti Blasii monasterium in Nigra-silva situm, ubi in ministerium bonae memorie Gebhardi Constaletensis episcopi, sede sua (c) pulso, assumitur, donec, (*) *P. 1109.* unanimiti consensu abbas electus, cujus institutioni abbas ille Gotvicensis interfuit, assensitque contra omnium expectationem. Sic in abbatiali dignitate constitutus Eginus, velint alter Jeremias, vitiorum spinas, quae inibi ultra modum succreverant, tota virtute evellere, & vitiorum germina, religiosi viri aliunde adscitis, excolere studuit. Unde brevi contigit, ut locus ille, qui ex incolentium pravitate jam pridem obiectus & despicibilis erat, per Eginonis abbatem, ejusque novorum discipulorum bonum odorem cunctis honorabilis haberetur. Non parum quoque ad loci commendationem contulere miracula, quae in sancti Udalrici ecclesia tunc patraia sunt, testante Udalrico. Interim Herimannus pseudopiscopus in nequitia sua obstinatus persistebat, & in eos, qui ei communicare desistebant, saeviebat. Unde ejus furor acutus exarsit in Eginonem abbatem, qui ab ejus communione non modo se subtraxit, sed etiam Augmentenses, id cum jam commotos, auctoritate sua confirmavit. Mittere varias hac de re tum a Paschali papa alique, tum ab ipso Eginone scriptas epistolas, quas in ejus assensu, auctore Udalrico, videre licet. Denique eo devenit Herimanni persecutio, ut Eginonem e monasterio exturbaret, qua de re inferius.

Anno subsequente mxx. Heinricus V. 10 die epiphaniae Ratisponae convenit principum habuit, quibus significavit, se in Italiam proficisci velle, tum ut a pontifice pro more coronam imperialem acciperet, tum ut vetera scindia componeret: deo professionem ad proximum mensem Julium indicit. Ea re cognita, Paschalis papa mala ejus consilia praesentibus, in Campaniam profectus, ducent ac principem, atque Apuliam commisit, ut sibi auxilio adiret, sollicitus; indeque reversus in Urbem, Romanos proceres sacramento sibi adstringit. Heinricus, ubi dies professionis adfuit, exercitu triginta milium in duas partes divisit, in Italiam per Monsen-Jovis & Vallem Tridentinam condidit. Cum Parmam versus tenderet, Mathildis comitissae potentiam veritus, foedus cum ea sanat, ac demum Florentiam sub natale Domini pervenit, ubi quae subtiliter, dum milites ex itineris labore essent refecti. Interim legationes ultro citroque misit, & conditiones pacis cum pontifice in eundem utrimque misit, obsequiaque dedit. Verum haec cautiones adversus Heinrici fraudem parum valuerunt, ut videmus anno sequente. Una ex conditionibus ab Heinrico propositis erat, ut patris sui corpus in ecclesia sepeliri permitteret pontifex: ac sanctorum scripturarum auctoritatem, sanctorumque miracula obfistere papa respondit, nec se mortui communicare posse, quibus viventibus non communicaret.

Cum Spira versaretur Heinricus, litteras mundeburgi seu regis potestatis adversus infestationes Rodulphi episcopi Basileosis. Is Heinrico arcem *Rapoldi* in finibus Alsatiae superioris sitam, valli Gregoriani confinem, tradiderat, modo ut Fabaricensis abbatia ipsi concederetur. Assenserat Heinricus, idque regis litteris confirmaverat. Hac conditione laetus, statim nuncios cum his litteris Fabariam ablegat, & Geroldum abbatem, clientelarii solvendi obsequii causa, Basiliam quantocius venire jubet. Ad haec respondit generosus abbas, se Fabariense monasterium, juxta regum & imperatorum privilegia liberum, diviso non moderandum suscepisse; nec committere posse, ut aliena & indebita servitute opprimeretur. Recessit nuntius hoc responso non parum offensus: abbas vero cum vicarum monacho cum primis litterato Spiram contendit, Heinrico regi antecessorum regum & imperatorum, ejusque patris Heinrici privilegia exhibet: quibus inspectis, rex eadem novo diplomate confirmat, dato Spira v. Kal. Junii anno mxx. quod *Albericus cancellarius vice Moguntinae ecclesiae*, qua nunc inquit ille, *archicancellarius obtinet, recognovit.* Moguntina quippe ecclesia hanc dignitatem obtinebat, vacante sede post mortem Ruthardi archiepiscopi, eum necdem in ejus locum subrogatus esset praedictus Albericus cancellarius, qui in archiepiscopatu ei succedit.

At

ANN. CHR. 1110.
XCIV.
De ecclesiastica & civilibus.

XCIV.
Fabaricum liberum a servitute contra episcopum Basileensem.

ANN. CHR.
1110.

u. Zuerich.

XCVI.
Ansaldo ab-
bati Seno-
nensi latuit.

At Rudolfus episcopus regio editio minime coercitus, ab laique & violenta Fabariensis monasterii invasione non temperabat: quam ob rem Wicramum monachum Romam mittere abbas, ut Paschalis papa protectionem adveniens episcopo impetraret. Supplicanti preces benigne accepit pontifex, gravique scriptis litteras Basilicenses episcopo in hunc modum. *Vixi, carissime te Christo frater Rudolfe episcopo, precor, ut locum istum cum omnibus rebus suis dimittas ab occupatione tua liberum & quietum; alioquin nos te, ut ab ecclesia alienum, habebimus, donec ecclesia preceptis obediat, & ab illa preiatis evasione & occupatione secundas. Nec sic tamen iniquis ceptis destitit presul, immo cum numerofo satellitum globo Fabariam petiit, ut armis rem dirimeret. Fama est abbatem et cum ministris suis armatis obviam occurrisse paulo infra monasterium, vim vi repulsum, eumque sagitta fauciatum fuisse: at nihilo minus episcopus, viribus superior, in monasterium irrupit, ejusque bona & suppellectilem diripuit, & abbati Geroldo ad causam dicendam vel componendam diem Tigurum * indixit, quo totidem vicinos principes & episcopos, in primis Widonem Carientem amicum suum, convocavit. Ad diem dictum illic adesse detrectavit abbas, ratus, bene fundatam monasterii sui libertatem dubie litis ulix, ubi rationi & equitati prevaleat auctoritas, non esse committendam.*

Hinc celeres Romam missos mittit episcopus: nec segnior fuit abbas cum suo Wicramo. Ubi Romam pervenit, pontifici, sacroque cardinalium coetui forem ab episcopo sedis apostolicæ missum, reiectas litteras, violentam in monasterium factam irruptionem gravibus verbis exposuit. Hi intererat presulis oratores, qui mox ob causæ iniquitatem reiecti sunt; statimque, fudente universo patrum senatu, pontifex iteratas Rudolfo litteras scriptis sub hac forma. *Quia pro querela fratrum Fabariensium super tibi litteras missas, ut ab eorum insurrectione desisteres, quas te nullatenus accepisse mirati sumus. Nos igitur pro sedis apostolicæ mansuetudine contemptis vestris precantibus agentibus, fecimus ad te litteras mittimus, rogantes ac precipientes, ut ab illorum fratrum oppressione omnino desistas, & Fabariensium monasterium cum locis suis ac possessionibus dimittas. Si vero aliquam confidit se habere justitiam; ante medium proximum quadragesimæ, videlicet kalendis Aprilis, anno ab incarnatione nacti. Nosse se audire præstatum. Interim qua monasterii bona absumpsisti, reddere te distingas. Verum, ut harum litterarum effectum demum eluderet videri homo, Scissum conventum agendum abbati proponit, specie, ut in eo controversia illa componeretur; re verò ut abbatem ab audientia Romani pontificis retraheret. At præteritum memoria cautus abbas, Romam pergit, tandemque decretoriam a pontifice obtinuit sententiam, qua sancto discidio demum finem imposuit. Fabariensium causam non parum juvit Gualfredus, pontificis ex sorore nepos, cum ita pridem in aula Heinrici regis obesset, qui tum in Urbem reversus erat, cui totum hoc negotium probe cognitum erat. Hæc uno tenore referre placuit. Geroldi abbatis constitutionem de vicu & vestimentis sarrum aliiq. ritibus in Appendice referemus, ea qua intelligitur, carniem esum certis diebus jam tum Fabariensibus concessum fuisse. Geroldo abbati, quem beatam vocant, uno intermedio successit Wicramus super laudatus, cujus successores apud Bucerinum videre licet. Jam tandem rerum huius anni series repetenda.*

Alia fuit Ansaldi abbatis sancti Petri apud Senonas controversia cum Petro Caromontensi episcopo, ortu ea rebellionem decani Mauriacensis, de qua egimus anno superiori. Injundum fuerat episcopo, tum a Richardo Albanensi episcopo & legato, tum a Gerardo Engolismensi episcopo ipsam legatum, necnon a Leodegasio Bituricensi metropolitano, ut decanum episcopi facinoris confisos excommunicaret, eisque ad satisfaciendum abbati compelleret: quod ille nequi tergiversando subterfugebat. Interea nihilo minus abbas, ut id præstaret episcopus, missis ad eum numis, qui nihil eviderunt. Bituricus pergit abbas, litterasque litteras ab archiepiscopo impetrat. Inde profectus Floriacem, ubi pascha celebravit, tum Aurelianos, ubi regia tum curia erat, regis mandatum a rege obtinet. Quin etiam Richardum Albanensem apud Lingonas convenit, qui novus ad Petrum episcopum litteras scribit, amicus quidem, sed gravis, cum culpe socium fore asserens, nisi quatuordecim facinorosi emendari curet. Quorum cum, inquit, culpas corrigere opus, & non evigilare; in profecto malitia illorum participet. Hæc omnes litteras per Rigaudum monachum mittit abbas ad episcopum, qui tandem rex julionibus ea parte paruit, excommunicatam scilicet decanum deposuit, ejusque affectas; sed non eos, qui Roberto novo decano insultaverant: quod molle ferens Rigaudus, Senonas reverti volens, Richardum Albanensem in abbazia Mauriaci, offendit, cum eo Clurum-

mon-

montem rediit; tandemque ab episcopo plenam iustitiam extorfit: que omnia Clarus monachus cum litteris in chronico reulit.

Addit, ipso anno Richardum Albanensem kalendis Octobris in Floriacensi sancti Benedicti monasterio concilium celebrasse, presentibus Daimberto Senonensis, Rodulfo Remeis, Radulfo Turonensi, & Leodegario Bituricensi archiepiscopis, cum suis coepiscopis & abbatibus; & in fine concilii, presente episcopo Arverneni, excommunicasse omnes illos, sive clericos, sive laicos, qui in pontem abbatibus sancti Petri-Vivi calumniam seu molestantiam facerent de ordinatione & mutatione decani Mauriacensis. Digressus e concilio Petrus Arvernenensis in Claromontensi, in ipso itinere agrotare coepit, & ubi ad urbem suam pervenit, & vita migravit, ibidemque in ecclesia sua sepultus est. In illo Floriacensi concilio actum est de quadam controversia excitata inter monachos Blesenses & Roonvalleses, de qua dux eant Ivois (*) epistole ad Richardum Albanensem.

Dum Leodegarius Floriaci versaretur, ubi honorifice a Bosone, eiusque fratribus susceptum se fuisse dicit, in capitulum ingressus, quasdam sue parochie ecclesias Floriacensibus confirmavit, nempe ecclesiam Salensem cum suis adiunctis, ecclesias sancti Petri de Castello-novo, sancti Martini apud sanctum Satyrum, sancti Mauricii de Castellione, sancti Mauricii apud sanctum Brissium, sancti Martini de Valliaco, sancti Petri de Pollaco super Nostrum fluviolum, & sancti Martini de Monasteriolo super Saldiam * fluviolum. Testes ex ejus parte Petrus episcopus de Claro-monte, Guarinus Masiacensis abbas, aliique: ex parte Bosonis Odo cubicularius & alii. Actum publicè Floriaci, anno dominice incarnationis MCCC. regnante Ludovico Francorum rege, fere anno trecento.

Tunc in Floriacensi monasterio florebat Hugo monachus, de Sancta-Maria-comminatus, qui ecclesiasticam historiam quatuor libris hoc anno compilavit in gratiam Adela comitissæ Blesensis, vel discipuli ex veteri codice Dionysiano, in qua hæc historia sic inscribitur: *Incipit ecclesiastica liber historia, quam Hugo de Sancta-Maria, monachus sancti Benedicti Floriacensis, a diversis deservit historia loci anno ab incarnatione Domini MCCC. gratia damna Adela Carotenensis, Mildensium, atque Blesensium comitissa: tum præmittitur epistola ad Ivoem Carnutensem episcopum. Primus liber incipit a Nino Assyriorum primo rege: quartus desinit in Carolo Calvo rege Francorum. In codice Dionysiano his quatuor libris subiicitur historia de gestis regum Francorum, compilata ex Gregorio Turonensi, Fredegario aliisque; sed non videtur esse ejusdem auctoritas. Hujusmodi historia absque divisione librorum typis vulgata est Monasterii-Vestralis anno MDCXXVIII. premisso post epistolam ad Ivoem prologo metrico ad Ludovicum regem, cognomento Grassum. Idem auctor scripsit librum de vita sancti Sacerdotis episcopi Lemovicensis, editum a Bollandi in tono secundo Januariæ.*

Ad præcipuum Hugonis opus est de regali potestate & sacerdotali dignitate duobus libris, in tono IV. Miscellaneorum Balozianorum vulgaris, in quibus quædam observata digna continentur. His libris præmittitur *prologus Hugonis de Sancta-Maria, monachi sancti Benedicti Floriacensis, quem Henrico Anglorum regi plurimiflimum dicit frater Hugo, monachorum omnium patrem, sanctissimi Benedicti Floriacensis monachum. Hoc opus fã aggressum esse dicit auctor contra errorem eorum, qui regiam dignitatem a sacerdotali dividunt, perantes, quod terrore regni destituit, non a Deo, sed ab hominibus sit ordinata sive disposita: & ideo sacerdotali dignitatem maxime regis præferunt, cum et sibi esse ordines, non dignitatem debent. In primo libro Hugo demonstrat, utramque potestatem esse a Deo: in posteriori utramque solutam esse ab ipso regis & secularium sacramento. In hoc libro Gregorii VII. decretum de investitura non probat. Sed hæc aliorum examini permitto.*

Orta est hoc tempore discordia inter monachos Alpenis & Balernenis monasteriorum, de quorum origina superius (*) egimus. Discordiæ causa erat, quod Balernenfes Alpenibus subjeci decretaabant, quod Alpenfes exigebant. Wido Alpenfium, David Balernenfium abbas erat. Verum, in id demum convenire, ut controversiam suam ad iudicium Rotberti Molifmensis abbas referretur. Præfidente itaque domno Rotberto abbate, Lamberto quoque Pultariensi abbate cum voto convenit fratrum assistente, concordia in hunc modum compolita est, ut si abbas Alpenis Balernam adeat, primam occupet sedem, & quicquid cum consilio fratrum statuerit, ratum habeatur. Quod si Balernenfis in alio loco sanctis regulis contemnerit (uerit, vel in eam graviter deliquerit, ab Alpenfibus usque quartum admoneatur: si non emendaverit, in Alpenfem capitulum

ANN. CHR.

1116.

XCVI.

Floriacense

concilium:

(*) Ivo, ep.

116. & 117.

Floriacense

ecclesie

confirmatæ.

* in Saldia.

XCVIII.

Hugo de S.

Maria Floriacense

monachos docuit,

cuiusque scrip-

psit.

XCIX.

Rotbertus

abbas Molif-

mensis Al-

pernfis & Ba-

lernenfis

monachos

conciliat.

(*) lib. 6. p.

n. 73.

ANN. CHR.
1110.

C.
Robertus
abbas obiit.

CL.
Wido eius
successit.
(a) supra
n. 39.

Roberto r.
piscopo dal
monasticum
habuit.
(b) supra,
in 1. p. 441.

Figueras.
(c) Gall.
arch. in 1.
fol. 39. v. 10.

Invitetur, ejusque causa honeste tractetur. Si vero talis sit causa, que non possit emendari, tunc demum abbas & ecclesia Molismensis iudicio relictur. Porro in temporalibus necura alteri ecclesie ullam exactionem imponetur. Quod si domnus David Balernenis abbas, forte hoc iudicio non contentus, abbatiam suam relinquere voluerit, libere ad Molismensem, vel, si maluerit, ad Alpenensem ecclesiam, non ad aliam, se recipiet. Adum in capitulo Molismensi anno ab incarnatione Domini m.c.x. indictione xxi. agente domno Roberto, primo ejusdem loci abbate, presente domno Lamberto Paltariensi, Testes Wilhelmus prior Molismensis, Girbaudus superior claustralis, Theobaldus canoys, Waltherus secretarius, Richerus camerarius, Robertus coloniensis, & totus conventus, pusilli & magni. His interitis, quas integras in Appendice videre licet, apposita sunt signa Widonis abbas Alpenensis, & Andre monachi ejus: David abbas Balernenis, & Stephanus ejus monachi. Utrique postmodum, id est Alpenenses & Balernenenses, Cisterciensibus se adjunxerunt.

Hoc unum ex posteris factis est venerabilis Roberti Molismensis abbas, qui non diu superavit. Optarem ut proximo instrumento cum anno incarnationis appositus fuisset dies, qui conducere potuisset ad statuendum ipsius Roberti obitus annum, de quo lis est inter recentiores, quorum alii crasso errore anno m.c.viii. quo novum Cistercium monasterium insinuit, alii aliis anni eum reponunt. At certum videtur cum hoc anno decessisse, ut in veteri chronico Molismensi legitur. Ex quidem Wido ejus successor in quibusdam instrumentis anno m.c.xiii. notatur. De die quoque Roberti obitus non una est opinio sententia. Perique veterum, etiam Molismensis, ejus obitum collocant tit. kal. Maii: at Cistercienses, quibus consentit pervetus necrologium Benignianum, prefertunt xv. kal. ejusdem mensis. Huic sententia faver libet de eius vita in codice Cisterciensi, in quo ita legitur: *Anno ergo atatis sue octogesimo tertio, decimo-quinto kalendas Maii, corpus terra reddidit, spiritum vero ad Deum, cuius servitio indefessus adhaeserat, terra plorante, celo gaudente, remisit.* Ex quibus verbis nascitur alia difficultas de aetate Roberti, cui chronicon, aliaque monumenta Molismensis annos aetatis nonaginta tres tribuunt, non tantum octoginta tres, ut codex Cisterciensis: tamen nonnulli veri similiores forte videtur potest sententia posterior, secundum quam Robertus annos tamen septuaginta habuisset, cum Cisterciense insinuum aggressus est, quae aetate suscipiendo tam arduo proposito habilior est quam alia. Quamquam naturae vires superat ardens etiam in effecto corpore divinae gratiae virtus. Sane in chronico Molismensi natus dicitur Robertus anno m.c.viii. & anno m.c.x. obiisse, postquam Molismensem monasterium rexit triginta-quinque annis cum odidicem hebdomadas & tribus diebus, sub quo frater Gaufridus abbas fuit uno anno, dum ipse Robertus Cistercium moraretur: quo revertente, cessit Gaufridus, nec multo post Molismi piissime obiit. Sepultus est honorifice Robertus abbas in ecclesia beatissimae Virginis, quam ipse condiderat, multisque miraculis claruit: quibus cognitis, Honorius III. cum in sanctorum catalogum retulit: quo tempore anonymus quidam, praecipiente Molismensi abbate Odone, ejus nomini secundo libellum de sancti Roberti vita & miraculis composuit.

In Roberti locum electus est Wido seu Guido, monachus, ut veri simile est, Molismensis, nisi is sit Wido, quem Alpenis monasterii abbatem fuisse superius (a) vidimus. Certe mirum fuerit, si Wido tunc Molismi erat monachus, eum non fuisse unum ex illis precipuis monachis, qui superiori Alpenium & Balernenum concordiae subscripsi sunt. Sed id parum interest, quando quidem Wido Alpenis abbas ex Molismensi & ipse monasterio adfuerit fuisse videtur.

Initio praefertur Wido Molismensi Roberto Lingonensi episcopo, & regia Burgundiae decem stirpe nato, habitum monasticum imposuit. Rem sic narrat chronographus (b) Besuensis. Cum multis annis Robertus Lingonensem ecclesiam rexit, gravissimo correptus morbo apud Castellonem, abbatem suum, & regiam phanum Besuensem, Widonem Molismensem, item Widonem Tornodorensem, accessit jussit, usque praesentibus humiliter coram Deo se rem confessus, veniam peccatorum petita, a domno Widone abbate Molismensi monasticum habitum suscepit: nec multo post, summo corporis Christi Domini viatico, decessit, nimirum xrv. kal. Novembris, sepulcrumque est in capitulo monasterii Molismensis, cui multa beneficia contulerat. Substitutus in ejus locum Jocerannus, Roberti episcopi exequiis interfuit Beatrix ejus soror, conjux Widonis domini de Wangionis-rivo *, deinde (c) Molismensi ecclesiae pro anima fratris filii ejus ecclesiae, scilicet sancti Marcelli de Monte-Lascioni, & sancti Desiderii de Monte-Levis. Testis inter alios *Juherannus Langueus ecclesiae cathedrae*.
Robt.

Roberti episcopi obitum hoc anno reponit Vignerius, at quo consequens est, Roberti abbatis eodem anno contigisse, Exilat Ivoensis epistola (a) ad Guidonem abbatem Molinensem, qui ipsum consuluerat de quodam monacho, qui versa celando, & falsa profertendo, sacerdos ordinatus fuerat: quem Ivo censet ob vitam in melius mutatam licite posse sacerdotale ministerium exercere: quia *mutata intentione, quod deerat integritati sacerdotali, ei grata divina contulit, & sanctitati sacramenti novitatem vita addidit.*

Interim, loquente per hos annos, ut ex Clario monacho, aliisque discimus, terrae sterilitate, Cisterciensis familia, jam censu tenuis, ad extremam inopiam redacta est. Huic incommodo ut occurreret venerabilis abbas Stephanus, cum nihil ei suppeteret, quo fratribus vitam sustentaret, duos annos (b) sterili precepit: uno consensu, alterum fratri converso concedendum dedit, elique precepit, ut in proximo vico panem ollam mendicaret, quod in Ordine insolitum, nec nisi semel actum, dum ipse in alio idem faceret. In reditu cum fac-

» cum conversi suo multo pleniorum advenisset, subsidendo scilicet, ubi » tantum antea collegisset? tum conversi: Presbyter, inquit ille, quem tu » nosti, sacculum meum implevit: quo audito, pius abbas ingenitum, & con-

versum increpuit, quod a tali presbytero, qui simoniace ordinatus fuerat, alii- » quid accepisset, utpote rapina comparatum. Abiit vero, ait, ut vel tantil-

lum ex eo degullemus, & peccatum illius edendo in nos convertamus. Mox convocatis, qui non longe erant, avium pastoribus, conversi sacculum in eos effudit. Insigne hoc factum Albericus & Vincentius Bellinacensis præter alios re- » volvere. Nec dubium, quin servis suis Deus alio modo provideret; quod alio

tempore accidit ipso die pentecostes. Tunc enim, cum fratribus (c) sufficien- » tes panes domi non suppetrent; nihilo minus fratres vehementer exilarunt, » tamquam si de ipsa paupertate sua, quem propter Deum sustinebant, fugerentur-

» missam tantæ sollemnitate cum summa devotione, in subilo cordis, cantare » ceperant, quod alii, minori fide & fervore præditi, in angustis cordis per-

stitissent. Nec desit tanta fidei sua merces: nam eodem die missa, & prom- » tuarum gratiarum Dei largam benedictionem repente, unde non sperabant, sibi trans-

missam cum multa gratiarum actione susceperunt. Sed ecce tibi aliud extrin- » seci exemplum. Cum aliquando ad magnas penuriam angustias red-

acta esset domus Cisterciensis, ita ut fratres fame, frigore, aliisque necessita- » tibus periclitarentur; uni e fratribus precepit abbas, ut iret ad proximas mon-

achas Vestiliacenses, ibique compararet quadraginta tres quadrigas, easque panis » & alimentis, aliisque rebus necessariis oculis Cistercium adveheret. Obse-

quor, ait ille, si modo pretium mihi suppetites. Sed, Vade, inquit plenus fi- » de & confidentia sanctus abbas, habesque pro certo, Deum tibi adjuvum.

Ivit quo iussus erat vacuis manibus bonus frater, & Vestiliaci a quodam viro » fideli & timorato exceptus hospitio, scilicet sui miseris causam & fratrum

extremam necessitatem exposuit. Mox bonus ille hospes homini locupletissimo, » assil suo, gravi merbo decumbenti, qui res suas in pauperes erogabat, fratrum

angustias suggessit, quibus ille sufficientem pecuniam ad quadrigas, omnia- » que necessaria comparanda suppetitavit: quo intellecto, Stephanus ordinata fo-

llemus processione in vestibus sacris cum pastoralis virga usque ad portam rever- » tenci fratri occurrit, & liberalem illam elemosinam, non tamquam ab homine,

sed ab ipso Deo missam, cum multa gratiarum actione suscepit. » Jam Bernardo Tescelini filio adolescente, crescebant simul cum ætate tum a-

nimus, tum corporis gratia & dotes: sed neutra sine periculo. Inerat illi cum » elegantis corpore liberalis facies, mores suavissimi, acie ingenium, præter e-

loquentium, omnia denique ad placendum composita. Hinc, veluti sacculum ingre- » diendi plures se via sæculi ostendebant, & magnæ undique spes arripere vide-

bantur. Ad hæc nblidebant denique adulescentis animus. Sodales moribus dif- » similes, amicitia procellæ, similes sibi facere gestientes. Sic non deerant la-

quei tentationum, quos humani generis fraudulentus hostis in ejus via sparge- » bat, ut ejus animum ab amore caritatis, ex quo cordi ejus inhererat, irremoveret. » Forte aliquando curiosus spectando, delictos in quandam mulierem oculos aliquan-

do tenuerat: at mox ad se reversus, tanquam in se ipsum severissimas vin- » dæ exaruit, ut in flagitium rigens usque ad collum se immergeret, & in ex- » pectatæ fide usque ad exanationem, dum carnalis concupiscentie calor penitus in eo refrigisset: quoniam ex tempore pepigit fœdus cum oculis suis, ut ne cogita- » ret quidem de virgine. Notum est quid illi acciderit in domo impudice illius

hospitis, quæ incomparabilem ei thesaurum auferre non semel tenuit. » Inter hæc annis reputans generosus adolescentem, non esse tutum inter tot la-

Annals. Brind. Tom. V.

T t t

quos

CII.
Stephani Cisterci abba-
tis incomparabile factum.
(a) Exilat.
(b) Exilat.
(c) Exilat.

(c) Exilat.
(d) Exilat.

CIII.
Bernardi con-
paris de an-
te dotes &
periculo.

CIV.

ANN. CHA.
1110.
Hinc mon-
dum fugere
cupit.

quos assidue versari, sagam meditari cepit. Videbat mundum ejusque pinci-
pem exivis sibi multa offerentem, magnas in speciem res, spes majores, sed
fallaces omnes & vanas. Veritatem vero ipsam interius jugiter audiebat, inter-
ius clamantem, ad se ut veniret, & super se jugum suum tolleret, animæ re-
quiem inveniret. Hinc sæculum penitus relinquere deliberavit, cepit inquirere
& investigare, ubi certius ac purius inveniret animæ suæ requiem sub jugo Chri-
sti. Hæc animo agitante occurrit nova Cistercii institutio, sed maxime ardens, ad
quam nulli fere conversionis gratia declinabant ob nimiam vitæ austeritatem. Sed,
ut erat acrioris & generosi animi, quod alios deterrebat, id ipsum ejus de-
siderium magis inflammabat. Illos itaque intentionem suam desisti, inibi se pos-
se omnino delitescere existimavit, & abscondi in abscondito facie! Dei ab omni
conurbatione hominum & sæculi vanitate. Verum, ubi ejus consilium adverte-
runt fratres sui & propinqui, nihil non ventarunt, ut eum ab hoc proposito a-
verterent, & ejus animam divertente ad studium litterarum: parumque abulsi,
ut ipse postea confessus est, quin ipsius propositum saltem retardaverint. Sed im-
portune, immo oportune ejus animo instabat matris ejus sanctæ memoria, con-
querentis & improprie, se non cum ad ejusmodi tugas tam tenere educasse,
non ea spe erudisse. Denique cum aliquando ad fratres pergeret, in oblatione
castri Granceii * cum duce Burgundie constituto, cum hæc cogitationes anie
animò versaret, in ecclesiam, quæ in itinere occurrit, ingressus, dum pre-
catus est cum multo labore lacrimarum, expansis in celum manibus & effuso in-
stat aque corde fuit autem conspectum Domini; & ex illa die ejus propositum pe-
nitens firmatum est.

* Grancey.

CV.
Guigo Cartu-
sis prior
quinto.
(a) L. 1.
b. 1. c. 1. p. 1.

Opportune hoc loco agendum occurrit de Bernardi exilio amico, Guigone
scilicet majoris Cartusie priore quinto, qui hoc anno Johanni Turco in illo mu-
nere succellit, ab eorum o (a) Cartusie vicinissimo quinto, in quo castro S. Roman-
ni, diocesis Valentiniensis, elariparentibus ortus, literis secularibus & divi-
nis apprime eruditus, ut ejus incubationes testantur, primus Cartusienfis propo-
siti institutiones scriptis digestis, & exemplo monstravit. Sub eo multum in-
creverunt acceptæ sacrum illud institutum, ut testantur domus Portarum, Execu-
biarum, Durbonis, Silva-majoris, Alvarie, & domus Montis-Dei, quæ penul-
timo ejus vitæ anno condita est, secundum suppeditant venerabili Odone abba-
te sancti Remigii Remensis. Domus quoque Portarum Ambrosiacensibus nostris
originem suam acceptam refert. Idem Guigo Cartusie ædificia fere omnia vel re-
novavit, vel de novo construxit. Libris quoque authenticis perquirendis, scri-
bendis, & emendandis studium indefessum adhibuit. Ad hæc librum de vita
sancti Hugonis Gratianopolitani episcopi jussu Innocentii II. papæ composuit, nec-
non Meditationes & epistolæ, quas in Appendice sancti Bernardi opusculum vi-
dere licet.

Statutorum
ejus speci-
men.
(b) Stat. 1.
p.

Ut quendam Guigonis statutorum, adeoque primarii Cartusienfis instituti no-
titiū habemus, præcipua ex eis capita in specimen hoc loco exhibenda vi-
demus, servato ordine, quem in Guigonis compilatione tenent. Quilibet fabba-
to (a) fratres post nonam in claustrum conveniunt, ut lectiones & cetera
necessaria recolant. Et quia tota hebdomada, inquit Guigo, in cellis silen-
tium tenemus, peccata nostra priori, vel quibus ab eo injunctam est, con-
fitemur. Dominica post primam tenetur capitulum. Inde statim ad cellas
redambulibus, statim signum missæ pulsatur, si sacerdos vel sacerdotes ratio-
nabili de causa tunc non impediti sint: alias post tertiam differtur: quod,
spatium, quantum infirmitas permittit, spiritualibus profectibus tribu-
tur. Post nonam in claustrum conveniunt, de utilibus locuturi, in hoc spa-
tio incussum, pergamenum & pennas, cretam & libros, seu legendos, seu
transcribendos a sacrista, a coquinario autem legumina, sal & cetera hujus-
modi petunt & accipiunt. Post cenam singulas terret, tanquam Christi mem-
bræ, accipiunt, moxque cellas reperiunt. Idem fere in aliis festis.
(a) cap. 3.
Sextæ per annum raduntur (c) fratres servato silentio, scilicet in vigiliis
paschæ, pentecostes, assumptionis, omnium sanctorum, natalis Domini & in
capite junii. In vigiliis beatorum Jacobi, Laurentii, Bartholomæi, Ma-
thæi, Simonis & Judæ, atque Andree, semel quidem recitant, sed coqui-
nam faciunt, missæque non cantant. In ceteris duodecim lectionum festis,
quibus capitulum non dicitur, nec missam dicunt: in vigilia tantum post no-
nam in claustrum conveniunt.

(d) cap. 10.

In chorum hospites (d) tantum religiosi introducuntur, cum quibus in clau-
stro communem licet habere sermonem.

(e) cap. 11.

Cum frater egrotus (e) mortis propinquare videretur, congregatur con-
ventus.

- ventus ad eum visitandum, & dicit sacerdos, *Pax hinc domini* &c. spargens aquam sanctam. Tunc agrotos confitetur peccata sua, & post absolutionem dicit idem sacerdos, *Salvum fac servum tuum* &c. Deinde dicitur psalmus *Domine ne in furore primus*, quo finit laungitur visor, dicam. *Per gloriam* &c. atque ita post singulos psalmos Pœnitentiales sunt singule orationes. Postea tergitur os agroti, & ab omnibus tamquam profectus orationis accipit, cum communicat, cœnantibus qui adfuerint, *Hoc corpus* &c. Cum jam mori (e) videbitur, ab eis qui ei servient signo dato, postposita omni occupatione accurrunt omnes, nisi cum divinum in ecclesia officium contigerit celebrari. Tunc enim prior, vel cui ipse injusserit, cum duobus aut tribus ad morientem festinat, depositoque super benedictum cinerem, litaniam, prout res paritur, longam vel brevem facit. Eo die quo defunctus (b) sepelitur, cellas fratres tenere non coguntur, & consolationis gratia his (nisi precipuum injunctum fuerit) simul vescuntur. Per singulas hebdomadas tam pro benefactoribus, quam pro omnibus hujus loci habitatoribus, & universis, hieme post, missa fidelibus defunctis ab hebdomadario, estate ante primam, quoniam precipue studium & prepositum nostrum est silentio studere, & solitudinis cellas vacare... Nihil enim laboriosius in exercitiis dilectum regularis arbitramur, quam silentium solitudinis & quietem. Unde & beatus Augustinus dicit, Amicus hujus mundi nihil esse laboriosius, quam non laborare. Pueros (c), ait idem Guigo, sive adolescentulos non recipimus, quia per eos monasteriis multa contigisse dolemus & magna, spiritualia simul & corporalia pericula formidantes: sed viros, qui, juxta preceptum per manum domini Meriti, viginti ad minus annorum, sacra possint ad bella procedere. Libros (d), tanquam sempiternum animarum nostrarum cibum, causissime emendari, & studiosissime volumus fieri: ut quia ore non possumus, Dei verbum manibus prædicemus. Quot enim libros scribimus, tot nobis veritatis præcones facere videmur.
- Ad lectos (e) post maruinat nullo rediret tempore... A tertia usque ad sextam hieme, & a prima usque ad tertiam estate manum deputatur operibus: que tamen opera brevibus orationibus vult interrumpi. Quod nonam vespera/que differminat, manualibus occupatur operibus, semperque in operando ad breves & quasi jaculator licet orationes recurrere. Post completorium, oratione dominica finita, statim decumbitur: nec monentur solum, sed jubentur horis ad quietem deputatis dominationi impendere, quo temporibus cœteris alacriter vigilare possint. Generaliter in ecclesia matutinas & vespertinas, in cellis vero semper completorium dicunt.
- Cum soli (f) degant, signis ut sit in cœnobis, aut paucis, aut nullis utentur, solum ad loquendum linguam si flicens putantes: ideoque si qua necessaria dicenda, paucissimis verbis dicunt.
- Secunda, quarta, & sexta (g) feria pane & aqua, & sale, si cui placet, contenti sunt: feria tertia, quinta & sabbato legumina, vel aliquid ejusmodi sibi ipsi coquant. A coquinatio vinum accipiunt, & feria quinta caseum vel aliquid cibi lauroris accipientes. Ab idibus Septembris usque ad pascha, exceptis sollemnitatibus, non nisi semel manducant: a pascha vero usque ad prædictum terminum, tertia & quinta feria, necnon sabbato iterato reficiunt. Ad cenam vel ad prandium, cum semel edunt, herbas crudas vel fructus, si adsint, accipiunt: que apud se retinentes, quandiu sufficiunt, alia ejusdem generis non accipiunt. De caseo vero seu piscibus aut ovis, vel si quid ejusmodi, que *pitescer* vocant, semel sumunt, quod superest reddunt: quod autem panis & vini superest, sabbato reddunt. Cum in refectorio reficiunt, caseus, vel aliqua ejusmodi pitancia, oleibus vel leguminibus superadditur: & in cena vel fructus, vel herbe crude apponuntur. In adventu nec ovis, nec caseo utuntur.
- Vino (h) puro non utuntur: panis, quamvis sit de tritico, *tertia* est: alium enim panem non faciunt.
- Licet multa (i) sint que observant, nro tamen & solo obedientia homo cuncta sibi fructuose futura sperant.
- Pro episcopis (k) & abbatibus & cunctis in religioso habitu constitutis, tales enim a priore ad mensam admittuntur, si hora refectionis venerint, jejunium ab eodem, nisi sit precipuum, solvitur. Grævati, vel a religione recessu, vel laici, ad ejus mensam admitti non solent. In superiori demo non nisi religiosi hospites jacere consueverunt.

ANN. LXX.

1110.

(a) cap. 37.

(b) cap. 38.

(c) cap. 39.

(d) cap. 40.

(e) cap. 41.

(f) cap. 42.

(g) cap. 43.

(h) cap. 44.

(i) cap. 45.

(j) cap. 46.

(k) cap. 47.

(l) cap. 48.

(m) cap. 49.

(n) cap. 50.

(o) cap. 51.

(p) cap. 52.

(q) cap. 53.

(r) cap. 54.

(s) cap. 55.

(t) cap. 56.

(u) cap. 57.

(v) cap. 58.

(w) cap. 59.

(x) cap. 60.

(y) cap. 61.

(z) cap. 62.

(aa) cap. 63.

(ab) cap. 64.

(ac) cap. 65.

(ad) cap. 66.

(ae) cap. 67.

(af) cap. 68.

(ag) cap. 69.

(ah) cap. 70.

(ai) cap. 71.

(aj) cap. 72.

(ak) cap. 73.

(al) cap. 74.

(am) cap. 75.

(an) cap. 76.

(ao) cap. 77.

(ap) cap. 78.

(aq) cap. 79.

(ar) cap. 80.

(as) cap. 81.

(at) cap. 82.

(au) cap. 83.

(av) cap. 84.

(aw) cap. 85.

(ax) cap. 86.

(ay) cap. 87.

(az) cap. 88.

(ba) cap. 89.

(bb) cap. 90.

(bc) cap. 91.

(bd) cap. 92.

(be) cap. 93.

(bf) cap. 94.

(bg) cap. 95.

(bh) cap. 96.

(bi) cap. 97.

(bj) cap. 98.

(bk) cap. 99.

(bl) cap. 100.

(bm) cap. 101.

(bn) cap. 102.

(bo) cap. 103.

(bp) cap. 104.

(bq) cap. 105.

(br) cap. 106.

(bs) cap. 107.

(bt) cap. 108.

(bu) cap. 109.

(bv) cap. 110.

(bw) cap. 111.

(bx) cap. 112.

(by) cap. 113.

(bz) cap. 114.

(ca) cap. 115.

(cb) cap. 116.

(cc) cap. 117.

(cd) cap. 118.

(ce) cap. 119.

(cf) cap. 120.

(cg) cap. 121.

(ch) cap. 122.

(ci) cap. 123.

(cj) cap. 124.

(ck) cap. 125.

(cl) cap. 126.

(cm) cap. 127.

(cn) cap. 128.

(co) cap. 129.

(cp) cap. 130.

(cq) cap. 131.

(cr) cap. 132.

(cs) cap. 133.

(ct) cap. 134.

(cu) cap. 135.

(cv) cap. 136.

(cw) cap. 137.

(cx) cap. 138.

(cy) cap. 139.

(cz) cap. 140.

(da) cap. 141.

(db) cap. 142.

(dc) cap. 143.

(dd) cap. 144.

(de) cap. 145.

(df) cap. 146.

(dg) cap. 147.

(dh) cap. 148.

(di) cap. 149.

(dj) cap. 150.

(dk) cap. 151.

(dl) cap. 152.

(dm) cap. 153.

(dn) cap. 154.

(do) cap. 155.

(dp) cap. 156.

(dq) cap. 157.

(dr) cap. 158.

(ds) cap. 159.

(dt) cap. 160.

(du) cap. 161.

(dv) cap. 162.

(dw) cap. 163.

(dx) cap. 164.

(dy) cap. 165.

(dz) cap. 166.

(ea) cap. 167.

(eb) cap. 168.

(ec) cap. 169.

(ed) cap. 170.

(ee) cap. 171.

(ef) cap. 172.

(eg) cap. 173.

(eh) cap. 174.

(ei) cap. 175.

(ej) cap. 176.

(ek) cap. 177.

(el) cap. 178.

(em) cap. 179.

(en) cap. 180.

(eo) cap. 181.

(ep) cap. 182.

(eq) cap. 183.

(er) cap. 184.

(es) cap. 185.

(et) cap. 186.

(eu) cap. 187.

(ev) cap. 188.

(ew) cap. 189.

(ex) cap. 190.

(ey) cap. 191.

(ez) cap. 192.

(fa) cap. 193.

(fb) cap. 194.

(fc) cap. 195.

(fd) cap. 196.

(fe) cap. 197.

(ff) cap. 198.

(fg) cap. 199.

(fh) cap. 200.

(fi) cap. 201.

(fj) cap. 202.

(fk) cap. 203.

(fl) cap. 204.

(fm) cap. 205.

(fn) cap. 206.

(fo) cap. 207.

(fp) cap. 208.

(fq) cap. 209.

(fr) cap. 210.

(fs) cap. 211.

(ft) cap. 212.

(fu) cap. 213.

(fv) cap. 214.

(fw) cap. 215.

(fx) cap. 216.

(fy) cap. 217.

(fz) cap. 218.

(ga) cap. 219.

(gb) cap. 220.

(gc) cap. 221.

(gd) cap. 222.

(ge) cap. 223.

(gf) cap. 224.

(gg) cap. 225.

(gh) cap. 226.

(gi) cap. 227.

(gj) cap. 228.

(gk) cap. 229.

(gl) cap. 230.

(gm) cap. 231.

(gn) cap. 232.

(go) cap. 233.

(gp) cap. 234.

(gq) cap. 235.

(gr) cap. 236.

(gs) cap. 237.

(gt) cap. 238.

(gu) cap. 239.

(gv) cap. 240.

(gw) cap. 241.

(gx) cap. 242.

(gy) cap. 243.

(gz) cap. 244.

(ha) cap. 245.

(hb) cap. 246.

(hc) cap. 247.

(hd) cap. 248.

(he) cap. 249.

(hf) cap. 250.

(hg) cap. 251.

(hh) cap. 252.

(hi) cap. 253.

(hj) cap. 254.

(hk) cap. 255.

(hl) cap. 256.

(hm) cap. 257.

(hn) cap. 258.

(ho) cap. 259.

(hp) cap. 260.

(hq) cap. 261.

(hr) cap. 262.

(hs) cap. 263.

(ht) cap. 264.

(hu) cap. 265.

(hv) cap. 266.

(hw) cap. 267.

(hx) cap. 268.

(hy) cap. 269.

(hz) cap. 270.

(ia) cap. 271.

(ib) cap. 272.

(ic) cap. 273.

(id) cap. 274.

(ie) cap. 275.

(if) cap. 276.

(ig) cap. 277.

(ih) cap. 278.

(ii) cap. 279.

(ij) cap. 280.

(ik) cap. 281.

(il) cap. 282.

(im) cap. 283.

(in) cap. 284.

(io) cap. 285.

(ip) cap. 286.

(iq) cap. 287.

(ir) cap. 288.

(is) cap. 289.

(it) cap. 290.

(iu) cap. 291.

(iv) cap. 292.

(iw) cap. 293.

(ix) cap. 294.

(iy) cap. 295.

(iz) cap. 296.

(ja) cap. 297.

(jb) cap. 298.

(jc) cap. 299.

(jd) cap. 300.

(je) cap. 301.

(jf) cap. 302.

(jg) cap. 303.

(jh) cap. 304.

(ji) cap. 305.

(jj) cap. 306.

(jk) cap. 307.

(jl) cap. 308.

(jm) cap. 309.

(jn) cap. 310.

(jo) cap. 311.

(jp) cap. 312.

(jq) cap. 313.

(jr) cap. 314.

(js) cap. 315.

(jt) cap. 316.

(ju) cap. 317.

(jv) cap. 318.

(jw) cap. 319.

(jx) cap. 320.

(jy) cap. 321.

(jz) cap. 322.

(ka) cap. 323.

(kb) cap. 324.

(kc) cap. 325.

(kd) cap. 326.

(ke) cap. 327.

(kf) cap. 328.

(kg) cap. 329.

(kh) cap. 330.

(ki) cap. 331.

(kj) cap. 332.

(kk) cap. 333.

(kl) cap. 334.

(km) cap. 335.

(kn) cap. 336.

(ko) cap. 337.

(kp) cap. 338.

(kq) cap. 339.

(kr) cap. 340.

(ks) cap. 341.

(kt) cap. 342.

(ku) cap. 343.

(kv) cap. 344.

(kw) cap. 345.

(kx) cap. 346.

(ky) cap. 347.

(kz) cap. 348.

(la) cap. 349.

(lb) cap. 350.

(lc) cap. 351.

(ld) cap. 352.

(le) cap. 353.

confirmat. *Alfon Suctonius anno incarnationis m.c.x. episcopus domini Lihardi*
primo xvi. kal. Aprilis, indictionis m. adeoque non ante annum praecedentem
rexit, quo Henrico episcopo Lihardus succellit.

ANN. CHA.
1116.

Idem Lihardus in Novigentensem quoque abbatiam se beneficium praebuit, ut
 intelligimus ex Guiberto abbate, qui libros octo de gestis Dei per Francos, et
 se compositor, Lihardo episcopo, utpote *perpetuo sua liberalitati debitor*, di-
 cavit. In epistola praevia eum laudat, quod ejus *versatissima nobilitati scien-*
tia litterali, strenuus specialiter, modestique moribus accederet. Hanc autem
 historiam composuit Guibertus tum ex quodam libro impolite scripto, tum ex
 aliorum relato, qui rebus gestis interfuerant. In libri primi capite quibus re-
 fert Alexii CP. imperatoris epistolam ad Robertum senatorem Flandriae comitem,
 in qua inter cetera scribit, apud se sancti Johannis-Baptistae caput haberi, et
 tunc capillis & cute insignitum: quo ex loco Guibertus voluit Angelica-
 casus, qui ejusdem sancti Johannis caput se habere gloriabantur. Et *confes-*
sandus ritum, inquit, sub hac occasione plerumque quidem, sed non peremptorio
error, qui Gallicanae praecipue de sanctorum corporibus obsequii ecclesiae: ipse
illam, illincundem, seu martyrem seu confessorem, se habere jactantibus, cum
duo loca non vales occupare: integer, quare: quid tamen contentioni nilum inde
sumit insignem, quod sancti non permittunt habere debita de immutabilis sepul-
tura quoniam. Et *plene ex pietate descendisse non omnia, quod eorum corpora*
aspirato cooperiantur de auro: sed jam evidentem de munus turpi avaritia multum
de officio obsequii, de ferretorum ad praevius corrigendis circumstantiis, quae
omne defunctum, si eorum, ut ipsius domini Jesu, forte opposito obice, immobili
clauderentur membra sepulcro. Verum id genus argumenti fute & data opera
 pertrahat idem Guibertus in quatuor libris de pignioribus sanctorum, quos Or-
 deni sancti Symonisiam apud Bellocacos abbati inscripsit. Praeterea opus de
 expeditione Jerusalemensis composuerat Guibertum ante annum actum, ante na-
 tum scilicet Gualfredi Laubenensis episcopi, qui cum illud videre gessisset, ei-
 que altarium fuisse, *tantopere exultum debuit*, ut scribi iussit (a) ipse,
 quoniam Lihardi Suctonius episcopi nomine praemium insignitum erat, ut de-
 inceps illud legere non dignatus sit, etsi cetera Guiberti opuscula plurimam fa-
 ceret. Ad haec statim contra Judeos composuit, & Bernardo Suctonius Be-
 clefite decano dicavit, qua de se inferius.

CVII.
Guibertus
Lihardus ge-
nita Dei per
Francos di-
cit.

Hasilius ex monacho Gentulensi, Aldenborensis in Flandria abbas, librum Lihardi qua-
 de vita sancti Arnulfi episcopi Suctonienensis nuncupavit praedicto Lihardo episcopo, dum scripsit,
 po, qd librum de miraculis ipsius sancti Arnulfi composuit, non ipsam vitam,
 quam fore esse recognovit.

Gentulensi monasterio jam a tredecim annis praeerat Ansherus abbas, cum de
 Angilberto abbate in sanctorum classem referendo cogitare cepit, insinuatiliter a, Angilberti
 que beate Maris & sancti Benedi oratoris & opidi munis animam adiecit, miracula se
 Jam semel & iterum mutata fuerat Angilberti sepultura, qui in limine basilis-
 cae Salvatoris humilitatis causa humari voverat, ut ab ingredientibus in eam
 calcaretur. Post octiduum annos Ribbodo abbas, non ferens viri sancti corpus
 eo in loco diutius jacere, illud integrum repertum e tumulo levavit, & in ipsam
 basilicam inivit.

CVIII.
Guillelmus
Rotomagi-
nus episcopus
abbas
canonicus.

Elapsis dein ducentis amplius annis, cum locus ubi quiescebat ignoraretur,
 cum sollicite perquisivit Gervinus abbas, tandemque invenit, sanctique viri me-
 moriam celebrari instituit. Verum Ansherus abbas, vitis miraculis, quae ad
 ejus tumulum fiebant, venerabilem Godefridum Ambiatorum episcopum, ut eor-
 um testis esset, illuc invitavit. Praemissus ejus rei testis Ingulfo laudabilis vi-
 ta faceret: tum Godefridus ipse addiit: ac demum Ansherus librum de An-
 gilberti vita Paschali pape, tum librum de miraculis, a se composuit, Radulo
 de rotopolitano hoc anno obulit: scire scilicet ed, ut Angilbertus in san-
 ctorum classem relatus sit, ejusque depositionis festus dies delinceps ait. kal.
 Martii celebrata, translatio vero mensis Novembris, prima scilicet, quae a Rib-
 bodone abbate facta est.

Hoc ipso anno Guillelmus Rotomagensis archiepiscopus, ex monacho Bec-
 censi abbas olim Cadomensis, cum Rotomagensis ecclesiam annis triginta duo-
 bus recte administrasset, naturae debitum solvit v. idus Februarii, sepultusque
 est in capitulo canonicorum, eorum ipse cum clastro construxerat. Ejus epis-
 copalem pro tempore insigni reulit Ordericus (b) in hunc modum.

CIX.
Guillelmus
Rotomagi-
nus
episcopus
abbas
(b) Ordericus
lib. 11. c. 335.

Religio tua, larga manu, medietas sancta,
 Nos, Guillelme, tuum fieri movent obitum.

Quod

tos in notis ad vitam beati Bernardi vulgavit. Cum hunc locum obtinisset Bernardus, Adela Blesensium comitissa eidem ampliorum, uberiorumque fundam ad constituendum alio in loco monasterium oboclit: ut ille refectavit, *mater*, inquit Gausfidus vitam scriptor, *cavobis sui sedem lacere sub patrocinio beatae Mariae Virginis*, Carnutenſis eccleſiae patronae, *quam ſub advocatone ſecularis cujuſque perſone*. In illo itaque beatae Mariae ſundo Bernardus monaſterium edificare cepit in honore *Salvatoris*, ut ſcribit Ordericus; quod poſtmodum eccleſiſtimum exiſtit ſub titulo ſanctiſſimae Trinitatis. Hic Bernardus plures *quam centum monaſcher ſuſcipiſſe* dicitur in chronico Anſegaverſi, in quo monaſterium in honorem ſanctae Mariae conſtitutum ſaiſſe dicitur. Ut vero monachi illic degentes plene & integra pace & quiete fruſcentur, ultro concedens in perpetuum canonici, ut ipſum monaſterium, ejuſque ecclē, *domos & ad-* ministrationes, praſentes & futuras, atque in eis habitantes praſentes & futuri, ſubſint ſoli epicoſcopo Carnotenſi, non vero capitulo & canonicis, nec per alium, quam per Carnotenſem epicoſcopum iuriſdictio ſpiritualiſ, ſive civilis exerceatur: ea tamen conditione, ut epicoſcopus abbatem Tironienſem ad ſynodum venire non compellat, & abbas, ſi quando veniat, primum poſt epicoſcopum obtineat locum. Denique concedunt canonici, ut in omnibus ſuis dotuminiſ praedia poſſent acquirere, & in manu meritis libere poſſidere; quod tamen poſtea certis conditionibus limitatum eſt.

Multa illic miracula patravit Bernardus, multique futura praedixit, quorum unum eſt, quod Rotrocum comitem ſaepe laudatum, a Fulcone Anſegavorum comite, dein Jeruſolymitanorum rege, Rotberto Beſilimenſi inimico ejus traditum & in vincula conjeſtum, brevi liberandum ejus matri praedixit, ipſum autem Rotbertum captivum ſutum; quod utramque non multo poſt accidit; nam Rotroculus liber evaſit, & Robertus ipſis, qui Rotreco paraverat, vinculis juſſu Henrici regis in Angliam tranſportatus, uſque ad diem mortis ſuae perpetuo carceris conſtitutus eſt; quod ex tempore ea ſuit Rotroci in Bernardum veneratio, ut ejus monitis vitam in melius reformaverit, & inſinita ei beneficia conſulerit. Beatrix vero ejus mater, comperta vixi Dei ſanctitate, reliſtis caſtri ſui adibus, Tironium ſe recepit, ibique quoad vixit habitavit, & ingenem baſilicam multo ſumtu edificavit. Poſt ejus obitum Juliana ipſius filia, matris pieſatis heres, eidem ſuccceſſit, & regularium adſcliorum non modicam partem conſummarit.

Ex eo tempore Bernardi fama circumſaepa diſſuſa eſt, ita ut etiam in Angliam & Scottorum regiones penetraverit, omneſque eum videre optarent, aut ſaltem ejus diſcipulos apud ſe habere. Ex his apud ſui Henricus rex Anglorum, duxque Normannorum, qui per Theobaldum Bieſenſium, & Rotrocum Perticendenſium comites, Bernardum ad ſe in Normanniam deduci rogavit, eumque honorificentiffime excepit; tantoque in honore deinceps habuit, ut praeter annuum cenſum quindecim marcaram argenti, eidem quinquagenas aut ſagetas alias paſſeſe tranſmiſſit, & dormitorium regis expenſis conſtituerit. Sed & rex Francorum Ludovicus, eodem in virum Dei affectus animo, poſtquam cum eo colloquium habuit, praedium Clitiacum monaſterio pro munere conſtulit. Bernardi quoque ſuccceſſoribus maximam exhibuit reverentiam, ita ut filios ſuos, Philippum ac Ludovicum, poſtea reges, ab eis *de ſacro fonte* ſuſcipi voſuerit, multaque Tironienſibus beneficia conſulerit.

Denique univerſi ſere principes plurima ei beneficia conſulerunt, totque cellas in ejus diſcipulorum gratiam conſtruxerunt, ut cenſum numeraret Gausfidus (a) ejus diſcipulus, cum res ab eo geſtas ſcriberet. Neque vero tantum in Gallias accideſt, ſed & in exteris quoque regnis: nam Rothericus quidam, vir nobiliſſimus, ſanctum virum ad oceanum partibus adit, aſſumitque ſecum duodecim ejus diſcipulis; in ſiſibus Gallienſium ſeu Wallenſium, ad otam maris Hibernici juxta Tevi * fluvium primo quidem cellam, poſtmodum autem aliis rotidem cum abbate impetratis coenobium conſtruxit. Quin etiam David dux Lorhoſienſium atque Northantonienſium, poſtea rex Scottorum, (ſervi Dei ſanctitatis fama ad ſe perſeſta, per internuncios non modicum ejus diſcipulorum oronem ad ſe perducſi curavit, ejuſque in Lorhoſia juxta Tuidam fluvium monaſterium beatae Mariae de Camels ſeu Camels edificavit, quod amplis poſſeſſionibus ac redditibus dotavit. Neque hoc contentus, Bernardi videndi deſiderio flagrans, ad artium oris Tironium acceſſit. Sed quia beatus pater jam ad ſuperos migraverat, eum videre non poſuit. Verum, poſtquam ad ejus ſepulchrum multa cum reverentia preceſſit, duodecim monachis cum abbate impetravit, ad ſua reverſus eſt. Hoc monaſterium vocabatur beatae Mariae de Roca-burgo, direſta ſan-

ANN. CHR.
1100.

CXII.
Principum ac
regum in eam
beneficia.

CXIII.
Monasteria
Tironie ſub-
jeda.
(a) Gausfidus.
* Tevi.

* Tevi.

ANN. CHER.
1110.CKIV.
Bonifacius
abbas Con-
chenfis, Petrus
episcopus
Pamplonen-
fis.
(a) *Annal.*
96-97. p. 471.Lerionensis
abbas & S.
Eugendi.(b) *Annal.*
96-97. p. 481.
* *Cronica.*CKV.
Constan-
tius ad Rhe-
non episcopus.CKVL
Bertholdus ab-
bas Garthen-
sis episcopus
p. 1110.
(c) *Annal.*
96-97. p. 481.

sancti Andree in Scotia. Præter has duas abbatias, in Gallia octo aliae erant, de quibus inferius actuali foras, præter plurimas cellas, quarum indicem apud Souchetum in notis ad vitam beati Bernardi videre licet. Ex his constabat congregatio, veluti quidam Ordo, cujus caput erat abbatia Tironensis.

Tunc temporis Bonifacius abbas regebatur Conchenfis apud Ruthenon monasterium, ex quo assumptus fuerat Petrus episcopus, qui Pamplonenfis ecclesie eo tempore præsidebat. Utrumque discipulus ex litteris (a) ejusdam Raimundi, qui hoc anno ecclesiam de Fornils cum fratre presbyterali & parte sua declinatum sanctæ Fidis donavit in manu Bonifacii abbatis pro salute animæ suæ & pro amore Senioris sui domini Petri Pamplonenfis episcopi, de quo in litteris suis hæc promittit: *quod donans Dido de Auleica, offerens Deo & gratia Fidis de Conchis unicum filium suum, nunciat Petrum, postea per Dei beatam fidem Pamplonensem episcopum, etiam in seipso cum uxore sua Stephanæ monasterium sanctum habuit, dedit sancto Salvatore & sanctæ Fidis gloriosæ virgini locum & ecclesiam de Fornils pro remedio animæ suæ & omnium parentum suorum in perpetuum possidendam.* Hæc chartæ adscripta sunt signa domini Petri Pamplonenfis episcopi, Guldonis nepotis ejus, & aliorum. *Falsa charta anni ab incarnatione Domini mxx. regnante Ludovico rege Francorum.*

Post mortem Ponrii-Fortis Lesinenfis abbatis, communi consensu electus est Petrus ejus nominis primus, qui illes cum Manfredo Antipolitano episcopo composuit, multaque beneficia accepit a Martino Ventimiliensi episcopo, & Imberto Glandarenfi, aliisque nobilibus viris. Peracto administrationis sui quinquennio mortuus, locum sedit Fulconis abbat, quem post annos quinque Petrus, eo nomine secundus, excepit.

Hoc ipso anno Wido Genevensis præsul venerabili Hernaldo abbati crenobili sancti Eugendi litteras (b) adscriptas, quibus significat, se ad ejus postulationem ac domini Humberti præpositi, didicisse caritatem suam capilli, monasterio sancti Eugendi donare quidam ecclesiam, in his sancti Petri, & sancti Eusebii ecclesiam in villa Craciaco * itam, aliasque jam datas confirmare, ecclesias videlicet Nivindam & alias. Has minutas persequi cœnimur, ne de hisce nobilibus monasteriis omnino fides sit. Hernaldo abbati post biennium successit Ado.

Eodem anno Gebhardus Constantie ad Rhenum episcopus & nostris & sedis apostolicæ legatus, post multos pro ecclesia Dei exantatos labores, præsertim adversus schismaticos, ad æternam, or credere par est, requiem migravit pridie idus Novembris. Ejus successor Udalricus Thedericus Petri-domus abbas ad Pæchalem missi obtinendæ consecrationis causa: sed cum impetrare non potuit ante Gelasii pontificatum, propterea quod episcopatus insignia a Cæsare accepisset. Hic Brigantium nostri Ordinis monasterium a comite Rudolfo sanguineo suo fundatum consecravit. Rudolfus iste Brigantiz comes ingentes habuit rixas cum Udalrico II. Udalrici mox laudari successore, ob quasdam, ut tradunt, possessiones, quas S. Gebhardus episcopus Petri-domus monasterio quondam contulerat; quibus rixis & consecutus inde injuriis tandem cessit Udalricus, & ad S. Blasii monasterium, annuere summo pontifici se recepit.

Post annos ciciceti norem, quam monachi nostri Ordinis (c) in Garthense monasterium introduci fuerant, Wirindus prior in Fombacense æsterium assumptus est. Mox a Garthenfis & ab Orachero marchione in abbatem electus Bertholdus, quem loco Wirindi priorem apud Gorvicum consuevit fuisse superius diximus. Eo abbate Garthense monasterium mirum est quantum in spiritualibus & temporalibus creverit. Principio Eberhardum, cujus in superioribus (d) mentio facta est, capellanum sibi assumit, immo individuum in Dei opere socium & spiritualium laborum adiutorem. Abbas vero patrem se verba & opere exhibebat: ac severum magistrum experiebatur, quisquis patris clementia abutebatur. Cum necessaria fratribus & hospites extra claustrum abunde suppeditaret, ipse vix quidquam cibarii præter panem fovebat. Missam quotidie cum magna devotione celebrare consuevit. Somno parcissime, & quidem cœcula indur, insorgebat. Exterorum confessionibus excipiens inrensus, omnibus abique personarum discrimine flagellationes imponebat. Fratribus extra monasterii septa progressi vix facultas concedebatur. Obsequium, ut vocant, & cœcum extrinsecum officia per illiteratos monachos & fratres barbaros disposita erant: literati vero & sacris ordioliis sublimati divinis officiis additi. Singulis obediens biui præerant fratres, tam propter testimonium, quam propter exemplum. Eximia erat ejus caritas in egenos, quibus per camerarium necessaria suppeditari curabat. Nihil enim ipse in mari-
pio præter breves defunctuum fovebat. Jusserat aliquando œconomo, ut cuidam pau-

pauperi tres denarios daret. Ille se non habere semel & iterum asseruit. Tum abbas sibi claves dari precepit, & inventum est labrum plenum denariis, quod ille in flumen projecit iussu, fratribus incassum causantibus denariorum iustitiam. Camerarius duci increpitus, & amotus ab officio. Idem alias factum de panibus, & frater inobediens verberibus castigatus. Multa alia praeclare facta de eo referuntur, quae singillatim recensere non sunt historiae leges. Ex his unum est, quod in oratorio nihil unquam praeter confessiones loquebatur; & si quid cuivis dicendum erat, cum extra oratorium ducebat. Ea erat sacri loci reverentia, cuius exemplum utinam imitarentur omnes.

In hac Bertholdi vita duo laudantur Cremisanienses abbates Alderannus scilicet atque Oudalricus. Duo fuerunt Adelramni seu Alrami ejus loci abbates. Prior ab anno mxx. usque ad annum circiter mxxv. Hunc Adelramnum, duobus abbatibus intermeditis, praecessit Theodoticus de Gazar vocatus, & ab Altmanno Passaviensi episcopo inlatus, qui collatam (a) disciplinam ad normam Cluniacensem institutionum restituit, & ecclesiam cum regularibus edificis incendio deformatam instauravit. Ejus successores Hoholdus & Bertholdus, nulla re gesta memorabiles, abbas munus resignante Adelramno ejus nominis primo, qui necdum abbas, energumenum quandam apud Garsten de Erchenge- & Dietmaro monachis recem mortuis, deque eorum statu interrogasse dicitur. Adelramno subrogatus Hermannus, anno mxxv. successores habuit Udalricus duos, & post eos Albertum, sub quo monasterium iterum confagiarit, deinde Martinum & Adelramnum II. cui successit Udalricus seu Oudalricus III. beati Bertholdi Garstensis abbatis ex fratre nepos; & sub eo a paero apud Garsten educatus, qui pede ex lapsu laucatus ad patris sepulchrum sanatus est. Adelramno seniori abbate Heinricus ad regendum Admontensem monasterium Cremisano eductus est.

Haud proci a Cremisano distat Mellicum, ejus primum abbatem fuisse diximus (b) Sigboldum. Hic post constitutum in recenti monasterio regularem disciplinam, animum deinceps convertit ad arcendas ab eo exterorum injurias. Ad quod nihil efficacius esse duxit, quam ut apostolice sedis patrocinium implorans, Mellicense monasterium ipsi offerret commendatque, ejus praesidio regendum. Deprecatores igitur agente apud Paschalem II. Leopoldo IV. piissimo Austriae marchione, assensientisque Udalrico Pataviensi episcopo, in cujus parochia situm erat Mellicum, monasterium sub tutela apostolice sedis susceptum pontifex, concessit privilegio, quo praedia omnia, possessiones, ecclesias, decimas aliaque quae habemus monasterium liberalitate principum aut fidelium, vel aliis iustis modis acquisivisset, aut deinceps acquirere posset, confirmat: data libera eligendi abbatis facultate, qui a solo Romano pontifice consecrari posset, nec aliorum circumstantiarum abbatum subire iudicium cogi, nisi forte istorum qui ad sedis apostolice proprietatem pertinent, cum ecclesiasticis necessitatibus causa exegerit. Christina quidem, oleum sanctum, consecrationes altarium sive basilicarum, & ordinationes monachorum, qui ad sacros ordines fuerint promovendi, a Pataviensi episcopo accipi debere, si quidem gratiam autque communionem apostolice sedis habuerit, & si ea gratis & sine pravitate voluerit exhibere; alioquin licite illis catholicum quem maluerint antistitem adire, & ab eo consecrationum sacramenta suscipere. Laicos seu clericos seculariter viventes ad conversionem suscipi, fidelesque omnes, qui voluerint, in monasterio sepeliri libere posse: cuius quidem monasterii advocati maneant Austriae marchiones. Ad indicium autem susceptae a Romana ecclesia exemptionis, autem unum annis singulis Lateranensi palatio a Mellicensibus persolvendum esse. Haec fere summa privilegii Paschalis II. quod integrum refert Schrambicus (c). Deinde Laterani per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis, ac bibliothecarii, xvi. kal. Maii, undecimbris tui, incarnationis dominica anno xvi. pontificatus autem domini Paschalis II. papa. anno xi. Idem privilegium a Callisto II. & Innocentio II. postea confirmari curavit Erchenfridus abbas Mellicensis.

In veteri chronico Saxonico praeposita in Hildesheim in abbatem hoc anno mutata dicitur, ubi primus ordinatus abbas Alvericus. Eodem anno Corbeiorum duo monachi, Hillinus & Ludigerus, unus Olteneze, alter Reinoldensis abbates creati. De Reinoldensi actum superius (d).

Extremis Liethardi abbatis Gemblacensis annis beatus (e) Guibertus, illius monasterii conditor, signis ac miraculis per annos duodecim inclatuit. His permotus Sigebertus monachus doctrina tum celebris, qui ejus vitam scripserat, de ipsius elevatione cogitare coepit. Eadem sententia fuit Liethardi abbas, qui ejus rei causa Sigebertum ad Otbertum Leodicensem episcopum misit ad quendam

ANN. CHR.
1116.

CKVII.
Cremisaniensis abbas.

(a) Adel.
Cremisaniensis.
14th of Sept.

Mellicum im-
munus data.
(b) ibi. 67.
(c) 90.

Alvericus Ger-
manicus.

(d) supra
m. 21.
CKVII.
S. Guibertus
Gemblacensis
elevationis.
(e) P. ibi. 46.
n. 24.

ANN. CHR.
1110.

LEXIX.

Lectio
monasterium
infrascriptum.

(A) Hermann,
lib. 1. de mi-
rac. S. Marci
Laud. c. 1.

(B) P. lib. 1.
n. 73.

* Lexix.

CKX.

Fructuarie
domus Vil-
le-nove con-
firmata.
(C) Röl. de
Fructuar. c.
p. 14.

(D) Chronol.
Fol. 1. 105.

(E) lib.
CKXL.
Grimoaldo
abbati fore-
di Alberici.
(F) April.
n. 1. p. 473.

(G) lib. 1.
473.
(H) Annal. 1.
26. 1. p.

transam super hoc negotio ejus auctoritatem. Eorum votis perlibenter annuit episcopus, & per Henricum archidiaconum Frederici Colonienfium archiepiscopi consilium, & consensum postulavit. Re in synodo generali ventilata, assensum præbuit archiepiscopus. His ita dispositis, dies elevando sacro corpori indicitur kal. Octobris: quo die hæc elevatio sollempni ritu facta est: quo ex tempore sancti Gilberti confessoris cultus frequentari cepit.

Sub idem tempus Lesciensis seu Letiensis Hamonia monasterium inflauit Theodericus de Avelinis * cum Ada conjuge, que eo mortuo illuc se recepit, ibidemque usque ad obitum religiosè vixit. Erat hæc Manassa Remorum archiepiscopi germana, primam Hilduino comiti Rociensi, dein Aathensi domino, ac demum Theoderico de Avelinis nupta, uti discimus ex Hermanno monacho (A) Laudunensi, qui eo tempore vivebat. Porro Hilduinus avus erat venerabilis Bartholomæi episcopi Laudunensis, cui Hermannus libros duos de miraculis sanctæ Marci Laudunensis dedicavit. Hic Theodericum cum Ada uxorē monasterium de Lescis in propria possessione construxisse dicit: quod argumento est, monasterium illud, quod octavo sæculo primitus conditum alias (B) diximus, tunc adificiis monasticis delictum fuisse, & locum in secularium manus devenisse: quod quemadmodum factum sit, sic accipe. Guericus seu Wericus, cognomento Sorus, prolatanz ditionis pius æquo cupidus, apud Latofas * penitus erecto, totum pene Brabantium cum Nervienfium comitatu invasit, & pleraque Brabantii possessiones in feudum accepit a comite Montensi, necnon agrum inter duas Helpris consistentem, in quo totum sanctæ Hiltrudis patrimonium, adeoque Lesciensis monasterium continetur. Ab hoc Guericco exordium cepit dominorum Avesneusium, cujus ditionis quædam ab eo heres fuit Wedricus Barbatus, & post cum Theodericus mox laudatus, ejus filius, qui Lesciensis monasterium denuo exstruxit, ejusdem clericis, qui locum occupabant, & monachis eorum loco restituit. Horum primus abbas fuit Reinerus, jam abbas Crispinienfium monasterii, quod per Baldinum Hamonia comitem, ejusque matrem Richildem ab annis circiter triginta inflaturum fuerat. Porro idem Reinerus basilicam Lesciensem a Bartholomæo Laudunensi episcopo dedicari curavit, & disciplinam regulari ordinata. Guntrem priorum in abbatis locum substituit: quo facto Crispinum reverfius est. Guntro abbati post præfuxit annos duodecim subrogatus Reinerus prior, de Carneris cognominatus, qui exco cuidam lumen oculorum restituisse traditur, aqua adhibita, qua manus in missæ sacrificio abluerat. De Wedrico ejus successor inferiorum agendum.

Fructuariensis apud Taurinenses monasterio tunc præerat Almcus abbas, qui donationem mediæ partis Villæ-nove, nunc Solasieque, ab Agnete comitissa, Petri Seguenfium comitis filia, factam pontifici (C) auctoritate confirmari curavit. Agnetem liquidum comitissa, inquit pontifex, Petri marchionis filia, que, derelicto sæculo, monasterii quietem elegit, medietatem Villæ-nove monasterio vestro comitali cum omni integritate ac libertate, qua cum ipsa convenerat: quam cellatorem nostrum petiti auctoritate firmari: quod se libenter præstare ait pontifex ad preces Maimardi Taurinensis episcopi & Fructuariensis abbatis, ejusque monachorum, quibus etiam confirmat villam Faloe, cujus mediam partem etiam ex oblatione Ardilionis marchionis, qui per Dei gratiam in vestro, inquit, monasterio conversus est, alteram ea venditione fratris ejus Manfredi comitis obtinuerant. Datum Laterani per manum Johannis diaconi cardinalis 1110. idus Martii, indictione III, quæ hinc anno respondet. Agnetem illa Frederico (D) Lotharingico seu de Montione comiti nupta fuerat, quæ post mariti obitum monasticum habitum induit, sed quo in monasterio, mihi non liquet, forte in ipso Fructuariensi, ubi in disparatis ædibus alie quoque semine illustres vitam monasticam ducere. Quod attinet ad Almcum abbatem, ejus opera monasterium Buzzani in Fructuariensium possessionem transisse dicitur. Petrus ejus successor, ex comitibus Valpergie, episcopus Albenfium factus est. Alios episcopum loci abbates apud Franciscum-Augustinum (E) ab ecclesia videre licet.

Cum Henricus imperator Roman tenderet, ei obviam ire maturavit Grimoaldus Caste-aureæ abbas: at in ipso itinere morbo interceptus, in monasterio (F) sancti Vincentii ad Vulturum, unde assumus fuerat, fato sanctus 1110. nonas Septembris, ibidemque sepultus est, postquam Pilsariense seu Casariense monasterium annis septemdecim, mensibus octo, ac diebus undecim rexisset, multaque fecisset ad ornatum ecclesiæ ac monasterii. Virum sanctum vocat Johannes chronographus: at minus probandum videtur, quod palatium ad baptismum abbatum (G) fecit a septentrionali parte monasterii iuxta latum ecclesiæ, contra præfcriptum concilii Francofurtensis (H), in quo statutum est, quod abbates cum suis

suis monachis habitare & dormire debeant secundum regulam sancti Benedicti. Grusoldo abbati successit Albericus ejusdem cornobii monachus, Gifsoe ob ferociam rejecto, qui secularium fretus potentia, abbatiam invaserat. Albericus *pro sua bonestate & sapientia* ad episcopatum Theatinensem prius electus fuerat: sed, quoniam adversarios quosdam habebat, abbatialem dignitatem episcopali prae tulit. Sancti Johannis in Arclano abbatiam tenebat quando electus est, hoc scilicet anno, consecratus a Paschali summo pontifice, a quo curam pastoralis traditionis baculi suscepit. Eo abbate statim monasterii bonorum invasores, abbatis animum strenuum & imperatoris adventum reveriti, ablata castra & praedia in manus abbatis restituerunt, eademque sub fide clientelari ab eo reciperunt, eo pacto, ut illa retinerent usque ad tertiam generationem: qua finita, pro more patrie, hac ad plenum ius monasterii reverterentur. Alberico post biennium mortuo substitutus Giso modo memoratus, qui moderator ex abiectione & melior factus, multa ad monasterii ornatum & profectum contulit.

ANN. CHR.
1110.

ANNALIS ORDINIS S. BENEDICTI

LIBER SEPTUAGESIMUS-SECUNDUS.

Ab anno Christi MIII. ad annum MIII6.

ANN. CHR.
MIII.
L.
Paschalis a
Caesare capi-
tus.

Nascentur annos, post millesimum centesimus undecimus, pro-
ditione Heinrici imperatoris & captivitate Paschalis papae infi-
gnis, immo infamis fuit. Natali Domini apud Florentiam celebra-
to, Heinricus ad Urbem procedens, certas condiciones, quas ejus
legati Romanis missi cum pontificis ministris constituerant, qua-
rum praecipua erat, ut Caesar investituris cederet, sacramento lan-
civis. Accedenti ad Urbem Romanus clerus cum effusa populi mul-
titudine sollemni pompa obviam processit,

*monacho quoque erutum
Lampadibus multis cum clero lumine fovit,*

ut Dominico tellatur. Id factum pridie idus Februarii. Cum ad basilicæ Vati-
cane superiores gradus rex pervenit, ubi pontifex cum cardinalibus & tota can-
torum schola sedebat, ad ejus pedes se venerabundus projecit: dein erectus,
in ore, fronte & oculis osculum ei præbuit. Inde in basilicam introductus, a
pontifice rogatus est, ut, quod promiserat, ecclesiarum investituris renontia-
ret. Ea voce percussus Henricus surrexit, & cum Germanicis episcopis seor-
sim deliberabundus fecisset. Summa consilii fuit, pactum illud jure servari non
posse. Verum, ut pontificem arte deluderet Henricus, se velle dixit, ut lis,
quam inter eum & Stephanum Normannum intercedebat, ante finiretur. Inte-
rim pontifex ad altare sancti Petri procedit sacra facturus: quibus petactis, tan-
dem ad hospitium extra templi atrium captivus est deductus; capta quoque cle-
ricorum, laicorumque ingens multitudo, quibus velles detrahere, & multa in-
juste injurie, uno id improbante ex Germanis episcopis Conrado archiepisco-
po Salisburgensi, qui Henrico cuidam militi stitit gladio necem minitanti, ul-
tro jugulum obtulit, & se potius moriturum quam tam indignum facinus pro-
batum afferuit: quod generosum factum multas illi posthac molestias accre-
vit. Dum hæc fierent, Johannes Tusculanus & Leo Otienis episcopi, summo
plebeio habito, in urbem se proripuerunt. Ubi captum cum cardinalibus pon-
tificem rescierunt Romani, dolore elati repente in Germanos ferverunt, mul-
tosque

totique ex his, qui Urbem ingressi erant, occiderunt. Tum in Heinricum ipsum arma converterunt, multaque utrimque caedes patrata.

Post biduum H. in vicis inde castra movit, versus Albam tendit, pontificem faciens velibus nudatum cum clericis & laicis vinis fuscum adducens, cumque apud castrum Trebecum in Sabina, cardinales vero apud Concordium eulodiam tradit. Henricus inter ea, anxius animi, ut eis necum injiceret, fasces affixit, sc. nisi pontifex sibi obtemperaret, omnes, quosque habebat, captivos aut occisuros, aut truncatis membris multaturos. Ubi nihil minz proficiunt, addit proci a Germanis episcopis. Abiit vero, inquit pontifex, ut homini in terreflorum sanguine emensato tantisque flagitiis exsecrando, consecrationem impertiam: quibus ad se relatis, vehementius excaudit Henricus, atque ut pontifex amplius moveret, captivos omnes in ejus conspectum ad necem prodici jussit. At nihilominus infractus pontifex, singulos ad mortem pro Dei causa optendam hortatus est; se ipsum ad necem paratam esse constanter asserens. Verum, cum illi ad ejus pedes provoluti, ut sui miseretur, obtestarentur; tandem in id consensit, ut imperator episcopos & abbates libere elector abique sinuonia anulo & baculo lavelliret, sicque inessili consecrari posset. Henricus vero se Romano pontifici fidem servatorum sponsoit, & possessiones ac paragonia Romane ecclesie restituerunt. His actis, postea die idibus Aprilis anno in urbem Leoninam ingressi sunt, portis, ne quis civium interveniret, obstravit, & in sede sancti Petri ante confessionem, Henricum imperatoria corona redimivit, atque augustum consecravit: tum ad rem divinam faciendam processit, cumque ad hostie consecrationem venisset, partem hostie sub terribili adoratione, si fidem unquam violaret, ei porrexit: quibus actis, pontifex in Urbem, imperator ad castra se recepit, Germaniam repetiurus. Totam hanc historiam paulo aliter refert chronographus Saxonicus nondum editus, quem in Appendice proferemus. Eandem jussu imperatoris tribus libris scriptis a Trithemio dicitur David magister scholarum ecclesie Herbipolensis, natione Sconetus, qui postmodum factus est monachus in cenobio sancti Jacobi Herbipolensi, cui tunc preerat Trithemius ipse, cum hac scriberet.

Ubi Paschalis in Urbem ingressus est, reliqui cardinales, qui cum eo captivi non fuerant, pactum illud magnopere improbarant: at pontifex necessarii articulum in facti excusationem obtinens, cum eos non facile placari posse intelligeret, desit locum ire, & in Campaniam secessit. Interim predicti cardinales, Romae comitiis habitis, simul cum Johanne episcopo Tuscolano factum rescindunt, utpote superiorum pontificum decretis omnino contrarium: quod ubi reversit pontifex, qui tunc Terracinae versabatur, scripsit ad eos litteris, reum quidem laudavit, sed id non canonice, non ex caritate, sed ex emulatione factum videri dixit. *Quocumque tamen modo, inquit, factum sit, nos tamen confisi de misericordia divina pro anima vestra salute cogitamus, & committimus, quod pro fratribus atque filijs, pro excidis Urbis & universa provincia fecimus, emendare cerobimus.* Ex his qui pactum illud non probarent, unus fuit Bruno Caimensis abbas, Siguentis episcopus, relaxatumque est pontifici, cum illius discipuli & scandali duces ac signiferum fuisse: quo accepto, Bruno scripta ad Paschalem epistola, se cum et patrem diligere testatus est, nec alium habere velle pontificem: ac factus illud tam foedum, plebei ac religioni tantopere contrarium, laudare non posse, quo scilicet violetur fides, & ecclesie libertas amittatur: & in fine epistolae: *Miserere ecclesie Dei, inquit miserere sponte Christi, & per tuam prudentiam suam recuperet libertatem, quam modo per te amissam videtur.* Idem Bruno aliam scripsit epistolam ad Petrum Portuensem episcopum, qui primus post pontificem pactum illud subscripserat, qua in epistola huiusmodi notat eos, qui hoc pactum defendebant. Utramque epistolam ita inscribit, *Bruno peccator episcopus, beati Benedicti servus.* Ob eam causam Brunoni in tantum succensuit pontifex, ut reverit, ac deinceps episcopos simul abbasque haberet, fratribusque Caimensibus per Leonem Officensem episcopum scripserit, ut alium abbatem eligerent. Fecit quod in se erat Bruno, ut alius pro se eligeretur: at fratribus constanter remittentibus, Nolo, inquit ille, ac propter me inter vos & Romanum pontificem scandalum orietur: tum pontifex super altare virga pastorali: Accipite, inquit, virgam quam mihi tradidistis: quo facto, & absolute fratribus data, ad episcopatum suum reversus est, ubi in sancta conversatione usque ad finem vite permansit. Pontificis factum improbasse quoque dicuntur Clemenenses, ob idque Romane curie cardinalium animos exasperasse, quos postea lenire studuerunt, ut suo loco videbimus.

Ceterum hic comparatus erat pontifex, ut factum potius excusaret, quam de-

ANST. CHR.

1111.
Henricus in-
veniturus ce-
dere cogitur.

II.
Id improbat
con multis
Bruno abbas
Caimensis.

Abbas
abiecit.

III.

sen.

ANN. CHB. 1111. fenderet, immo postmodum etiam condemnaret, ut anno sequenti videbimus. Unde reversus in Urbem litteris ad Ivonem Carnutensem episcopum scripsit, ut sciret, quod ad vitanda imminenda mala & redimendam ecclesie pacem illa ecclesia se coactus sit, ut testatur Ivo ipse in epistola (a) ad Henricum abbatem Angeriacensem, qui ipsum hac de re consuluerat. Memoratu digna est hac Ivonis epistola, qui de investituris ecclesiarum sententiam Gregorii VII. & Urbani II. quantum in se est, laudat & confirmat: sententiam vero eorum, qui investituras per laicos defendunt schismaticam iudicat: tum subdit: *Nec ista contra domum papam dico: quia quibusdam litteris mihi scripsisti, se coactum fecisse quod fecit; & adhuc se prohibere quod prohibuit, quomodo quadam nefanda quibusdam nefandis scriptis permisit. Et quia verenda patris debemus potius velare, quam nudare; familiaribus & carissimis redolentibus litteris admonendus mihi videtur, ut se iudicet, aut saltem retrahat. Quid si fecerit, agamus Deo gratias, & gaudeat nobiscum omnis ecclesia, qua graviter laquei, dum caput eius laboris tanta debilitat malicia. Si autem in hoc laqueare infensibiliter erraverit, non est mirum iudicare de summo pontifice. Cetera, que tunc locum digna sunt, pratero, ne nimis sum in hoc negotio pertractando, quod tamen a proposito nostro non est omnino alienum. Eandem modestam & prudentiam spirat alia ejusdem Ivonis epistola (b) nomine Daimberti Senoneosis archiepiscopi & compromissualium episcoporum scripta ad archiepiscopum Lugdunensem, qui eos invitaverat ad concilium apud Ansum celebrandum, in quo Paschalis factum examine proponebat. Hac epistola in vulgaris inscripsi est *Johannes Dei gratia Lugdunensis prima sedis archiepiscopus*. Sequitur alia (c) ad Daimbertum, quam *Johannes prime Lugdunensis sedis archiepiscopus* ad Daimbertum scripsisse dicitur in editis: ubi ad oram notat Souchetus, alias pro Johanne scriptum *Jossemus*, mendose haud dubie pro Josceranno, quem Hugoni archiepiscopo in sede Lugdunensi successisse superius (d) ostendimus, & annis accurati, & uxor. adhuc fidelis inferius parebit. Nullus itaque locus in fene Lugdunensem archiepiscoporum Johanni relinquitur, quem veteres indices non habent, primusque indicat Sirmondus, & ex eo Gallie-christiane auctoritati id quod vero proximum videbatur, duas illas Ivonianas epistolas esse interpretandas de Johanne, quem libri edeli prescribent. Verum Johannis nomen pro Josceranno intrusum esse non dubito errore quorundam notariorum, qui cum Josceranni nomen prima duntaxat littera J. designatum forte vidissent, Johannis nomen pro Josceranno temere intulerunt. Certe, ut Souchetus in notatione ad epistolam cccxxviii. observat, in *prisco* quodam libro *prima vniuersi littera tantum designata habetur* in hunc modum, J. *prime Lugdunensis* &c. quo nihil opportunius ac luculentius asseri potest ad probandum id quod modo dicebam, errore notariorum, qui primam tantum litteram Josceranni nominis in illis epistolis viderant, Johannem pro Josceranno intrusum fuisse. Epistolam ea de re ad illustrissimum archiepiscopum Lugdunensem damus proferimus in Appendice.*

(a) Ivo ep.

233.

(b) id. ep. 236.

(c) id. ep. 237.

(d) ib. 71.

no. 10.

(e) P. Chiff.

10. Paulus

Alap. p. 24.

IV.

S. Vitoni mo-

nachi deno-

uati & p. 6.

(f) Epist. no.

11. p. 102. &

p. 103.

Henricus imperator ubi predictum a pontifice privilegium extulit, mox illius exemplum per totum regnum misit, &que ab universis observari mandavit. Hoc autem omnibus episcopis, qui investituras a rege susceperant, maxime acceptum fuit, in primis Richardo Virdunensi episcopo, qui statim illud ad monachos (f) sancti Vitoni delulit, eisque legit, atque exprobandum inulit: En quo tribulationes vestre, quo exilia, quo per annos fere triginta passi estis, & ceciderunt; en hac omnia in eorum devoluta sunt. Hi auditis, fratrum conventus (nam Laurentius abbas venerabilis aberat) expalluit, ingemuit, quod Romane fidei propugnaculum ceciderit; nec quisquam eorum murire ausus est. Inter ea Richardus Albanensis & Gualdo runc archiepiscopus Viennensis, alique eorum ecclesie transalpinae contra hanc casaris iniquitatem erecti conclamaverunt, & ad tuendam ecclesie libertatem se se mutuo adhortati sunt. Cum sic utrinque aduersae partes in varia studia scinderentur, Richardo & clero Virdunensi regis partes plus iusto deficiente, tota tempesta in abbatem Laurentium ejusque fratres incubuit, qui soli inter eos Romane ecclesie adhaerebant, & aduersae parti communicare detestabantur. Unde laici qui devotionis causa ad eos accedebant, palam exebantur: clerici vero eorum *fraternitatem* seu societatem abnegare cogebantur; & si qui in extremis vlticium ab eis acceperant, ecclesiastica sepultura privabantur.

Interim adfuit beati Vitoni festiuitas, v. idus Novembris celebrata solita, in qua ad primas vespertas & missam *collesta* cleri ex more, pulsatis signis, conuulsi consuevit. Huic ne communicarent monachi, vespertinum officium celebrare occupaverant; quibus adhuc cantantibus supervenire canonici, qui clausum

sum chori officium sibi aperiri vociferantes jubent; cunctantibus monachis, per suos referant; iugiter eorum & conversis, qui se eis aperirent obliterat, propellunt, dilabant, barba & capillis vellitis atrociter celebrant, monachos ipsorumque eum subvenire ausis; ac demum illine, non celebratis vesperis, ad sua redeunt. Hinc ira inflammatus Richardus, tandem Laurentio abbati divinum interdixit officium, in crimen ei imputans, quod imperatori, sibi que esset rebellis, insuper eorum communionem sperneret; adeoque dignus esset, ut temporalia omnia, quae ab imperatore & per eum ex se recabat, amitteret. Hinc potestas omnis in rebus abbatie latus & extus Lorentio detracta; claves erroris & bibliothecae *raffaeis ecclesiae evulsae*; custodia claustris clericali commissa; forum denique & via ad episcopatum abbati, episcopus monachis interdictis adeo ut quidam in illis deprehensum iugiter afflicti fuerint. Tante violentiae Laurentius cedere coactus, loco excessit, quibusdam e suis secum assumens, illis vero ut sequerentur praecepit, qui fuga dilabebantur in dies, clericorum custodiam frustrati. Soli remanere juniores, quos ad sibi communicandum clerici omnimodis compellabant, oblata Trevirensis archiepiscopi Brunonis epistola, qui eos ad communionem clericalem hortabatur: quod etiam Rotbertus sancti Huberti abbas multique alii suadebant; idque tandem evicere. Ubi factum rescivit Laurentius, iudicavit, literis missis ut rescriberent, sibi que obtemperarent, eus admonuit. Nec mora, nocte frequente Hugo fervida & bonae iudolis, cui reliquum munitum deferrebat, jam de fuga semel & iterum retractus, demum cum Riosone evasit: reliqui altera die, praefata cruce, procedentes, monasterio exeunt, & per mediam urbem transientes, ad quandam monasterii cellam, quae ad Pauli-crucem dicitur, evadunt, tota urbe lamentante & episcopo facinus detestante, ipsique jam graviter dolente. Sic omnes ad Laurentium se recipiunt, qui seniores in opportunis cellis collocavit; iuniores vero ad Divionensem sancti Benigni conebium misit, ubi a Jarentone abbate, quod jam alias (*) factum fuerat, humanius quam dici possit, recepti sunt; & per triennium, quo Richardus superavit, ibidem commorati, multum illic se in omnibus profectis testati sunt. Totam hanc historiam accurate describit Laurentius de Leodio Vitouianus monachus in historia (b) Viridunensi; ipseque Laurentius abbas fusus in epistola ad clericos Viridunenses a Walsburgo primum edita, sed in Appendice sublati mendis reclusa, ex qua discimus, quod Laurentius de Leodio filius, Hugonem Flaviniacensem abbatem, de quo saepe in superioribus egimus, abbatia sua pulsum, in sancti Vitoni praefecturam, absente Laurentio abbate, intrusum fuisse, & a Richardo episcopo virgam pastoralem suscipere praesumisse, eius praesumptionem, inquit Laurentius abbas, se participem efficerem, & illa qui iam iustam perisiam ceram pastoralem commiserant, & qui ei se commisit perperam sunt. Hugo ille, ut superius dictum est, olim sancti Vitoni monachus fuerat, sed in alia persecutione, permisso Rodulphi abbas, ad sancti Benigni monasterium translatum, demum factus abbas Flaviniacensis; sed postmodum repudiatus; quem tamquam fugitivum a Divionensi abbate excommunicatum fuisse asserit Laurentius abbas, cum virgam pastoralem abbatie a Richardo accepit. Sed de his satis.

Tunc etiam valde exagitatus est ab Heinrico caesare Conradus Salzburgensis archiepiscopus, qui vim Paschali Gestam improbaverat. Hiuc odium imperatoris, ejusque factorum intueris, qui omnes in eum conjurarunt, adeo ut nullus ei sese spernisset locus ubi lateret, dum ad eum perquirendum omnes commovebantur. Tunc in valle Admontensi dimidium praese autum in quadam spelunca delinxit; postea in ipsius Admontensis monasterii cellario febreritaneo sexdecim hebdomadibus latitavit. Ad haec in quendam amicum ejus ad praesentem immensus, diem integrum exegit. Inde clam in Saxoniam profectus, ubi a venerabili Adilgono Magdeburgensi archiepiscopo humanissime acceptus est ac retentus. Sed tandem, redintegrata ecclesiae pace, a Liutpoldo Styrensi marchione cum valida manu ad suam post novem annos reditus ecclesiam, eidem informis totus incubuit, ejusque clericos ad communem vitam adduxit.

Fluerat per id tempus in Leodicensi sancti Laurentii monasterio Rupertus, de quo vix primordialis ac sacerdotio superius (c) actum est. Non amplius quam triginta dies a suscepto sacerdotio exegerat, cum tanta Spiritus-sancti gratia & celestium rerum divinarum scientia perfusus est, ut, nisi illa repentina sanctae volupzatis inundatio, ut ipse (d) loquitur, cito se commisisset, antequam velociter in sua de corpore in modum torrentis destruxisset, secumque decursu perisset. Sed cito subsistit inundans illa vis amoris, paulatimque decessit. Ego autem ex hoc, subdit ille, se meum speras; & exflare quoniam scriberem utiquequidam in Reich.

ANX. CHR.
1111.(a) lib. 66.
a. 54. & 77.(b) Spiz.
a. 111. p. 100.V.
Conradus
quoque archiepiscopus
exagitatus.VI.
Rupertus
scribit librum
de divinis of-
ficiis.(c) F. lib. 66.
a. 44.(d) Rupert.
p. 10.

ANN. CHR.
1119.

(a) id. 18.3.
de divinis of-
ficiis, 14.

VII.
Adversarii e-
jus multi.

Guillelmus a
sancto Theo-
derico.

(b) Ed. Ci-
seri, in. 4. p.
120.

potui; & apud annu, etiamque volum, tacere non passum. Ab eo itaque tempore ad scripturam animam applicavit, primumque omnium librorum duodecim de di-
vinis officiis scribere aggressus est, ut ipse testatur in epistola previa ad Cano-
nem, tunc Ratiopolitanum episcopum, in qua hos libros vocat *primities cuncta-
rum operum suorum*. Hec epistola scripta fuit longe post editos hosce libros,
quos sine splendore cuiusquam tituli dimiserat, sub nullius obolerat *praecentis
sacerdotii*. Librum octavum scribebat hoc anno, ab incarnatione millesimo cen-
tesimo undecimo, quo anno miraculum refert in Leodicensi sancti Laurentii ec-
clesia (a) tunc factum die sancto pascheves, ubi exstinctis de more sub finem
matutinorum cunctis luminaribus, dum eorum ultimum exstingeretur, & ad
canticum evangelii a domno abbate Berengario imponeretur antiphona, *Me-
heres sedentes ad monasterium*, repente ante pedes illius projectum cecidit
ipsum, quo firmiter substrictus erat, cingulum; tuncque auditur sibilo tenui
factam sibi hanc vocem:

Sic potuit clauso Christus prodire sepulcro.

qua res saepe mentem ejus admiratione delixam temerat, tamen nequaquam de
ea dubitaret. Mox illi simile quiddam ad memoriam recurrit, quod Augustinus de
Petronia clarissima refert in libro xxi. de civitate Dei, capite viii.

Non desuere Ruperto obsecrationes, qui primis ejus studiis obstreperet, &
adversus eum huc effutirent: *Iste scribit quod necessarium non est. Sancti scri-
perunt: sanctorum scripta sufficiunt & superabundant. Non sufficiens legere qui
sancti scripserunt, nedum qui isti ignoti sunt auctoritate de corde suo scribunt.*
Huc & alia, inquit ille, multa graviora surda aure praeteritis, ut totus eram
possessus ab ea, quae me tacere, non sivebat, dilectionis verbi Dei, & primities
est, & alia immensa in cordis meo coegit, donec venires tu, amicus & pa-
tronus fidelis, sic Canonem allocutus, per quem ego immisererem sacerdoti Do-
mini ecclesiae Agrippinensi, scilicet Friderico archiepiscopo, qui Ruperto au-
thoritatis suae praesidio texit.

Præcipui ejus adversarii existere, videlicet Guillelmus a S. Theoderico,
Guillelmus seu Willelmus Campellensis, & Anselmus decanus & magister ec-
clesiae Laudunensis. Guillelmus a S. Theoderico cum multa civitate de carita-
te in quodam loca libri secundi de divinis officiis, ubi de sacra eucharistia agi-
tur, animadvertit, scripta eidem Ruperto (b) epistola, cujus exordium sic ha-
bet. *Fratri in Christo carissimo, illuminato oculis cordis. Leo & relege, ca-
rissime, opus vestrum de Officiis, multumque me delectat ejus lectio, tum pro sui
utilitate, tum pro auctoris dulcissima mihi caritate. Sed quoniam veritas cari-
tatis & caritas veritatis, adulantur odii suum; videor mihi videre in facie
paleri operis meum unum: qui estis inter nos interim beurola quadam dissonan-
tione legatur, vel coloretur; si opus hoc exierit in manus eorum qui carperet
amant aliorum etiam bene dicere; futurum est in signum, cui a multis contradi-
ctur.* Unum est quod notat Guillelmus ex libro secundo: nimirum quod in sa-
cra eucharistia corpus sacrificii dicat, cum ait, non aliam vitam esse in cor-
pore Domini quam spirituales, quoniam sic est in corpore sacrificii, quomodo lux
sola absque calore ejus in corpore luna: adeoque animalem vitam, quoniam in
quinque corporis sensibus consistit, non esse in corpore sacrificii: quoniam verba
ambiguum sensum efficere, ait Guillelmus, qui non aliud vult intelligi in cor-
pore sacrificii, quam ipsum quod mortuum est & resurrexit, sedque ad dexte-
ram Patris: quod non corpus sacrificii, sed, sicut vere est, appellatur corpus
Christi: quod quidem motum & sensum habet, & per omnia nostra est natura,
sicut alacris plerique; denique in mensa altaris solum adesse corpus Domini,
in quod vere mutata est vera panis substantia, remanente sola specie visibi-
li, in qua stultus & ineptus esset ille adversarius, quem sibi obiciebat Ru-
pertus, si ea requireret in specie, quae propria sunt viventis corporis, id est
vitam, sensum & motum. Ecce hoc est, ait Guillelmus, quod in opere vestro
me offendit, & nunquid sciret nostrum... quod utrum corrigere indigeat,
vestre legentiumque iudicio derelinquo. Nunc plerique Theologorum sentiunt,
Christum in eucharistia nullas exercere sensuum exteriorum functiones, sed sa-
crum ejus corpus mortuo modo in sacramento existere: quod forte volebat
Rupertus. In fine epistolae Guillelmus Rupertum obsecrat, ne se id animadvertit
pudet, quasi de ejus fidei integritate dubitarent; sed fraternam charitatem &
sollicitudinem amica id fecisse, ut ejus opus omnino exequitum esset ac circum-
spectum, postquam exiret in manus eorum qui foris suae: ut qui, rodere illud
vel.

vellet, non inveniret. Ex quibus intelligitur, norum fuisse Rupertum opus illud, cum hanc epistolam scripsit Guillelmus, cum necdum esset sancti Theoderici abbas, quo in mense Gaufrido succedit anno mccc. Qui hanc epistolam sancto Anselmo tribuunt, ex eo revincuntur, quod libri de divinis officiis nondum editi essent anno mccc. quo mortuus est S. Anselmus: siquidem Rupertus illam octavam biennio post scribebat, ut modo vidimus.

Duo alii ejus adversarii fuerunt Willemus a Campellis, Catalaunensis episcopus, & Anselmus Laudunensis magister ac decanus ecclesie Laudunensis, quos ille scriptis agcessus est, quod illi docerent, quod Deus malum fieri velle, voluntate scilicet permittente. Hanc sententiam, quam omnes Theologi docent, primo impugnavit Rupertus, edito libro uno de voluntate Dei, quem librum ad eos scripsit, cujus initio eos magistros illorum temporum *recluynt*, Anselmum *hu. eorum* vocat. Hæc disputatio non modo Willemum & Anselmum in Rupertum commovit, sed maxime eorum discipulos, qui eum rudem & indotum dicebant, quippe qui e monasterio pedem non extraxerant, ut sanctos illos magistros docentes auscultaret. Sic enim ille libro primo in regulam sancti Benedicti.

*Ex eo pauper ego reputatus sum apud cogitationes illorum, quod a pauperibus amicus monachis, & canonicis claustris contentus sine detractione, & non circumvisi more & aridem, sicut divites negotiatores illi, quorum apud cogitationes pauper sum... Ierant enim in languinem, & apud magistros inclitor peregrinati sunt... Hoc ego non feci, sed tanquam simplex Jacob cum matre Rebecca, domi habitavi. Hinc ego apud cogitationes illorum pauper & contentibilis. Et dixerunt: Quis est hic? Scribis enim & loquitor, loquitor & scribis, qui magistros & praepotentes nostros saltem videre nunquam dignus fuit. Inde etiam pauper ego, quia saltem charitatis, quibus ipse inscriberem, habere vel acquirere non potui. Hæc ille in libro primo super quendam capitula regule sancti Benedicti, scripto ad Canonem, tunc abbatem Siebbergenem, patronum ac protectorem suum, cui perque scriptum sua nuncupavit. In hac inscriptione super Regulam fere totus est in impugnanda prædicta Willemi de Campellis & Anselmi sententia, ut amplius suo loco (a) videbimus; eandemque rursus in libro de conspectu Dei rescilire conatus est. Tota hæc controversia versatur in verbis voluntas & vult: quæ nonnisi de voluntate positiva intelligenda esse contendebat Rupertus, qui cum Augullino verbum *fuit* in Deo circa malum admittit.*

Trithemius, in historia Hirsaugiensi, tradit Bertholdum comitem Hennenbergensem silentiense conjugis sua Luca, extremam imposuisse manum monasterio beate Mariæ, quod nuncupatur Augia-Dei, Teutonice *Gottsfave*, seu in Spisrænsi episcopatu ad ripam fluvii Albæ, illudque magnifice dotasse, & privilegiis pontificalibus & imperialibus munisse. Illuc ex Hirsaugiensi congregatione deducta colonia duodecim monachorum per Brunonem Hirsaugie abbatem, qui Wigpotozem novi Gottsfaviensis ascensis primum rethorem instituit. Hoc monasterium Bursfeldensi congregationi saculo quicquid decimo labore unum est.

In annalibus Corbeie-novæ Echlinbertus abbas multa monasterio acquisivisse dicitur, etique rex magnam crucem argenteam dedisse; Eggehardus vero abbas chronicon suum eidem inscripsisse. Paulillus ad huic locum notat hoc esse chronicon, quod a Brovvero vice sancti Godehardi Hildenshoimensis episcopi subyndum est sub titulo Chronicon *Eggebardi Uragiensis abbatis ad Eghertum Corbeiensem abbatem*. Hæc chronica haud dubie desinebant in Bernardo, Bertholdo fucoflore, quibus sequentia adjecta sunt ab aliis. Uragiensis seu Uragiensis monasterium illud ipsum est, quod ab Ottone Babenbergensi episcopo conditum fuisse superius (b) diximus.

Per id tempus Herimannus comes Senoniensis in Vosago monasterio advocati nomine multa gravamina inferrebat. De his querelis movit Anacolum venerabilis abbas apud Adalbertum Mettensem episcopum, ejus nominis quartum, monasterii protectorem, sepius consequens de locis illi illatis ab Herimanno contra præceptum regis Childerici, qui hoc monasterium in magna quiete fundaverat, & contra auctoritatem Adalberti secundi, Mettensis episcopi, qui sub acerbitate staterat, ut advocatus possessiones monasterii in beneficium suæ advocatus ita haberet, ut tamen in ubatiam nullo pacto se intronitaret, nisi ab ejus abbate invitaretur. Citatus ad episcopum audientiam comes, reatum agnovit, seque anathema incurrisse confessus est; & ab episcopo & abbate absolutorium accepit, seque in posterum monasterii privilegia observaturum spondit. Testes plurimi clerici et laici, io his abbates sancti Vincentii, & sancti Arnulphi, quorum nomina in nostro exemplo desunt, Walo abbas Norillarenis; tum Folmarus, Godefridus & Fridericus comites. *Actum Mettis publicè 111. mens. Martii.*

Anall. Brand. Tom. V.

X x x

111,

ANN. CHR.
1111.

VIII.
Willemus
Campellis
& Anselmus
Laudunensis.

IX.
Gottsfaviens.
seu canonice.
rium concilii.
ter.

Res Corbe.
tensis.

(b) P. lib. 71.
a. p.

X.
Senoniensis
monasterii
iusticiarius
Herimannus
comes sacra-
rit.

berum totiem, a Ludovico Francorum rege, cujus avunculus erat, auxilio advocatum contra Theobaldum Campanie comitem, cum rex in Moldentem artem exercitum induceret, cum multis regii optimatibus *ponit decedente* fluctibus involutum fuisse. Iperius paulo aliter scribit, Rotherto per pontem Moldentem cum magna militum multitudine equitante, equum fortuito super eum cecidisse, & totum conculcavisse. Eius corpus Arebatas delatum, in basilica sancti Vedasti humatum est. Successit in eius honores filius Baldinus, cognomento *Hypsin*, ait Iperius, seu Securis, vix pueritiae annos egressus, qui a Ludovico rege balteum & ordinem militare accepit, probitate & iustitia laude insignis, malis adeo terribilis, ut etiam thesauros in via inventos nullus attingere auderet.

In superioribus (§) adum est de ecclesia sancti Laurentii de Helliaco, sita in territorio Corbeienſi, quam Orberrus Ambianensis canonicus Angeriaceus monachis ante annos triginta-tres attribuit, ut illic cella fieret Angeriaceus monachorum. Si id executioni demandatum est, non diu inibi consistere monachi; quandoquidem haec ecclesia canonica regularibus sancti Augustini non multo post collata est. Id factum videtur hoc tempore, quo Theobaldus de Helliaco, assente uxore sua Mabilla, *de eiusdem venerabilis & bona memoria Godefridi Ambianensis episcopi*, ecclesiam sancti Laurentii, quolibet servitio emancipatam, libertate donavit, dedique *de proprio amore faciem de quatuor ad adificia fratrum in praedicta ecclesia Christi famulatum componenda*, ut legitur in litteris Roberti episcopi Ambianensis, quibus Hugoni priori, eiusque successoribus & fratribus regulam sancti Augustini praefecit, confirmat donationes, quas vir nobilis Gausterus, filius Gausterii de Helli, ecclesiae sancti Laurentii fecerat, & donationes ejus avi Theobaldi. *Sed tantum fratres, quatuor scilicet canonici & duo conversi*, initio illic existisse tradit chronographus Corbeienſis. Primitus ejus loci prior ex canonicis mihi occurrit Orlicus anno MCXVIII, cui successit Hugo de Follaco mox laudatus: tertius Simon anno MCXXIV, quartus Milin anno MCXXIV. Post quem canonici illi regulares cum sua ecclesia transierunt ad Lethunensis monachos Ciniacenses, aut & canonici regulares sancti Nicolai de Regniaco: sed tandem utraque cella Corbeienſi monasterio cessit. Praedictus Hugo de Follaco posthac est ad Remensem sancti Dionysii abbatiam, hique auctor est liberum de clauſtro animae: quae omnia in consequentibus illustrabuntur.

Nobiliacense apud Fiffones monasterium tunc regebat Galfredus seu Gausfridus abbas, qui hoc anno litteras habuit cum abbate & monachis Casa-Dei super ecclesia Fronteniaci, qui illam ecclesiam sibi a Nobiliacensibus subtraham querebantur. Causa ad Petrum Santonenſem episcopum, in cujus parochia sita erat ecclesia, cum delata fuisset, eam episcopus Nobiliacensibus adjudicavit. Verum hinc sententia non acquievit Casa-Dei abbas, sed Romanum pontificem appellavit. Data Santonis in camera episcopali, praesentibus Maroo abbate Novi-monasterii Pictavenſis, abbate Brantomenſi, aliisque.

Casa-Dei abbatem ad hunc usque aneum fuisse Aymericum probat iudicium Gerardi Engolismensis episcopi & legati, latum contra Gausfredum sancti Maxentii abbatem, qui tres Casenolii * ecclesias juris sancti Maxentii esse asserbat: tum quia Hugo Liniacensis eas in fendum a Benedicto abbate acceperat, quod tamen Hugo ipse negabat: tum quia scriptum quoddam habebat, in quo transiitum erat, Casenolium sancto Maxentio a Ludovico rege datum fuisse. Aymericus vero Casa-Dei abbas obtendebat, ecclesias illas monasterio suo collatas fuisse a Petro Pictavenſi episcopo: quod Petrus ipse, qui praesens aderat, confirmavit. Itaque Gerardus sententiam tulit secundum Casa-Dei monasterium, cuius definitivae sententiae iudicium Leodegarius Bituricensis archiepiscopus cum auctor interfuit. Actum Pictavis in camera episcopali anno ab incarnatione Domini MCXI. Indictione IV.

Ex his manifestum est falli eos, qui Aymericum Casa-Dei abbatem ad episcopatum Claracmontensem ante triennium promotum fuisse dicunt, quippe qui in praemissis litteris non episcopus, sed carum abbas appellatur. Longe aliter Claracmontensem episcopatum series statuitur in fufiori Gallia-Christiana, ubi Petrus anno MCXI, decessisse dicitur, eiusque Stephanus successisse: Stephanus vero Aymericum post annum MCXVI. Atque tamen Petrus usque ad annum MCXI. vitam produxit, ut ex Clario monacho superius (§) ostendimus. Ad hoc, Stephanus (§) III, 72, 100 abbas, de visitandis sanctorum apostolorum limilibus cogitavit anno MCXVIII, sed audito Gelasium papam in Franciam accedere, ei occurrit apud Viennam.

Annal. Beud. T. 1. c. 1.

Xxx 2

nbi

ANN. CHR.
1111.
Rotherto
Flandrie co-
mitem mors &
successor.

XIV.
S. Laurentii
de Helliaco
ecclesiae vestri
basia.
(§) III, 67, 68.

XV.
Nobiliacensi
abbate Fro-
nienſi ecclesiae.

Casa-Dei
ecclesiae
ecclesiae
* Casenolii.

XVI.
Aymericus
abbas steph-
anus Clarac-
montensis.

(§) III, 72,
100.

ANN. CHER.

1112.

Stephanus
post eum sit
abbas.

ubi concilio tunc habito interfuit, & postmodum papæ exequiis. Itaque non dubito, quia Aymericus abbas Petro episcopo anno MXXI. mortuo subrogatus sit.

Qui Aymerico in dignitate abbatiali successit est Stephanus, ex illustri Metacenae gentis stirpe progenitus, sanctus & miraculis clarus fuisse dicitur, e jusque *legenda* seu vita lausatur in prologo libri tripliciter Bernardi monachi de gestis sancti Roberti Casa-Dei primi abbatis, cuius & principis discipuli unus existit. Hunc virum egregium appellat Marbodius episcopus in libro, quem de eodem sancto Roberto scripsit. Ceterum Aymericus episcoporum tenuit, saltem usque ad annum MXXXVI. quo ecclesiam Montis-Ferrandi Stephano abbati & monacho Casa-Dei concessit; immo usque annum MXXVII. quo anno Stephanus Obatinensis ejus consilio monasticam vitam canonicali prætulit.

XVII.
Fons-ducis
monasterii
fundatus.
• *Sancti-denis.*

Quæ mox diutius de tempore, quo Stephanus abbas officium apud Casam-Dei exercebat, amplius innotescit ex ipsius litteris, quibus Fons-ducis locum Willelmo de Concampo, ejusque fratribus ad contruendum monasterium cecit anno MXXVII. Fons-ducis locus * est apud Santones medio fere itinere inter Mediolanum-Santonum & Angeriæcum, ad scaruriginem fontis, qui loco nomen indidit, illic conditum hoc tempore monasterium, cujus origines chronicon Mallicense S. Gerardo de Salis, domestica vero loci monumenta Willelmo de Concampo tribuunt; idque hoc modo continisse tradunt. Locum illum eremita, Ainarus nomine, primus inhabitare cepit. Ad eum jam senem fere receptum anno MXXI. Willelmus de Concampo, vir humanis divinitique litteris optime exercitatus, qui, relictis litterarum studiis, totam se cælesti sapientie cum collega suo Petro mancipavit. Cum uno anno illic demoratus esset, proximum in densissima silva locum ædificando monasterio ab ejus possessoribus obtinuit. Mox, extirpato confunde fabricæ spatio, humiles casus pro paucis fratribus extraxit, qui numero aucti, eum anno MXXVI. abbatem communi consilio elegerunt, secundum regulam sancti Benedicti & insignia Cisterciensium vidui. Verum primis illis monasterii initis interesse Casa-Dei monachos, qui locum sibi ab Ainaro datum fuisse dicebant; at, agente Gerardo Engolismensi episcopo & S. R. E. legato, Stephanus abbas assensu capitis Casa-Dei hunc locum Willelmo cecit, eo pacto, ut, quamdiu Willelmus ejusque socii ac successores in proposito monachorum sive canonicorum regularium illic perseverarent, liberum locum haberent; alius locus ad jus Casa-Dei reverteretur. *Facta est hæc concessio anno domini incarnationis MXXVI. indictione XI. regnante Ludovico rege Francorum, anno regni ejus XI.* Nonnihil juris etiam in hoc loco habere videbatur Robertus de Bruiello, seu de Arbrissell, eo quod Rotgerius quidam ejus discipulus, sed apostata, illic cellam ædificaverat, quam Ainaro concesserat. Quin etiam Angeriæenses eundem locum sibi itidem arrogabant: sed tandem integra loci cæsis Willelmo facta est. Denique, monasterii ædificis absolutis, Gerardus Engolismensis Episcopus mox laudatus, & Guillelmus Santonenis ecclesiam in honorem beate Mariæ anno MXXVII. consecravit. Superstes fuit ad decem annos Willelmus, anno MXXVIII. mortuus XIV. kal. Junii.

Tenalia &
Granderie
monasteria.
• *Is Tenallia.*
• *Is Granderie.*

Idem abbatiam de Tenalia crevisse dicitur, & locum, qui Granateria dicitur, a Gilleberto de Casa obtinuisse, ubi postea monasterium extruxit Gerardus abbas secundus Fons-ducis, quem eundem esse voluit cum Gerardo de Salis. Ceterum Fons-ducis hæcenus abbatia est nigrorum monachorum, uti & alia duæ modo laudatæ, quarum una, id est Tenalia *, sita est in diocesi Santoneni, Granateria * vero in Lucionensi.

XVIII.
Gerardi de
Salis vita in-
stituta.

Gerardus seu Gerardus de Salis, sic dictus a loco natali pagi Petrocorientis, nobilissimus parentibus, Fulcone & Aldearda, natus est. Post navatam studii operam, Roberti de Arbrisselli consilio canonici regularis habitum induit adulescens in monasterio sancti Aviti, quod non longe a Salis aberat. Ubi ad vilessem pervenit ætatem, Roberto mox laudato in predicationis munere se adjunxit, cappa & cilicio indutus, & asperum vivendi genus sectatus. Multis ad eum consuetibus discipulis, septem monasteria sub regula sancti Benedicti construxisse traditur, Cadulnum videlicet, quod primum dicitur, Grandem-Silvan, Dationem, Botnetum, Allodium, Abiam-Gallinix, & Castellariam, ubi post mortem sepultus est: de quibus omnibus in consequentibus agemus. Quin etiam ejus exemplo pater ejus ac mater, duoque ejus fratres natu-minores, Grimoardus & Fulco, monasticam amplecti sunt: patet quidem adhuc juvenis lo extremis; mater in matris jam ætate: Grimoardus primo apud Tulochem (a.), inde ad Castellariam transiit; Fulco denique, postremus frater, eremiticum habitum apud Boscaniam suscepit. Hæc carpiam ex libello de vita ipsius sancti Gerardi, quem quidam Cisterciensis monachus haud impolite scripsit. Parum ve-

(*) F. laffr
n. 40.

11.

simile est, Gerardum, quem idem auctor anno MXXII. obisse dicit, per septem annos sancto Bernardo Clara-valleis abbati familiarem fuisse. Neque omnino certum est, an Gerardus omnes illas septem abbatias existeret, quod suis locis examinandum.

Primum, ut mox dicebam, quod Gerardus condidisse dicitur, monasterium est Granda-silva in subus Tolosane diocesis & Montalbaniensis, aique primus abbas Stephanus fuisse. Primi ejus loci incolae vocantur eremite in antiquis monumentis Silva-majoris & Mani-Garnerii. Hæc abbatia recens ad Cistercienses migraverat, cum Bernardus (a) ad Tolosanos scribens, Bertrandum ejus abbatem aique domum illi commendat his verbis: *Sic vobis commendatur later a. q. 141.*

pistula, venerabilis abbas Granda-silva, & domus ejus, qua & nostra est, nuper vobis & vestro Ordini ab ipso tradita, & ecclesia Clara-valleis specialiter affecta. Plura de hoc monasterio inferius, ubi de ejus translatione a monachis nigris ad albos actum sumus.

In ecclesia Massiliensi post Bertrandi episcopi obitum electus est hoc anno Raimundus, abbas sancti Victoris monachus, præfata pietate insignis, eo nomine secundus, qui sub monachi habitis & regale in episcopatu vivere perseveravit. Is cathedrali ecclesiam libris & ornamentis pretiosis decoravit, plurimasque sanctorum reliquias in arca recondidit die festo Assumptionis, anno decimo sui pontificatus, non diu post hæc superflus: cujus obitus notatur vii. Idus Novembris. Tunc sancti Victoris monasterio præerat Otto abbas, superius laudatus, post annos sex promotus ad episcopatum Genevensen. El successus in abbatia Rodulfus, de quo inferius.

Pervenit scilicet ad hunc annum Jarento sancti Benigni abbas, qui anno superiore monachos sancti Viti, a Richardo episcopo pulsis, benigne excepit. Idem hoc anno pastum societatis inivit cum Walterio episcopo (b) & ecclesiam Cabilonensem, in qua episcopus domno abbati Jarentoni, ejusque successoribus *anam canonicalem præbendam integram & custodiendam contulit, quam idem domnus abbas concessit monacho Divionensi apud sanctum Mariam commendati, & ut monachus ipse apud sanctum Vincetium, qui cathedrali ecclesie patronus est, septimanam faceret.* Sanctæ Mariæ cella est diocesis Cabilonensis. Benignianæ abbatie subiecta. Ex his patet, quod jam alias (c) observatum, graviter hallucinatum continuatorem chronici (d) sancti Benigni, qui Jarentonis obitum sex minimis annis anteverit. Non diu post hanc considerationem vixit Jarento, quem initio anni sequentis obisse non dubito, & quidem xv. Idus Februarii, quod die in necrologio loci notatur *depositio domni Jarentonis abbatis hujus civitatis.* Sepultus est in ecclesia cum hoc episcopio:

*Dormit Jarento venerandus in hoc monumento,
Qui tibi tam dignis servavit, sanctæ Basile.*

Ejus pietatem, caritatem, auctoritatemque probant ea, quæ in superioribus de eo revalent. El in regimine successit Ademarus, inter benefactores a chronographo numeratus. Ademaro successit, non Henricus, ut fuit chronographus, sed Petrus, cui Odo (e) Burgundie dux donationes antecessorum suorum confirmavit anno MXXIII. Petro jam successerat Henricus anno MXXII. ut ex charta apud Petardum (f) relata manifestum est. Plura de Henrico inferius.

Post coronatum Henricum Imperatorem, & insurrectiones episcoporum & abbatum ei permittis, Paschalis papa, qui hætenus summa gloria pontificatus administraverat, ob id factum, etsi violentia extortum, apud multos male audire coepit, quasi ecclesie causam prodidisset, quam Gregorius VII. & Urbanus II. tanta constantia propugnauerant. Quam ob rem, diluenda hujus infamie causa, postero anno MXXII. concilium in Lateranum vocavit, cui centum viginti-quinque episcopi interfuisse perhibentur. His omnibus v. kal. Aprilis congregatis, factum excolare tentavit: quippe se, quod egisset, necessitate adductum fuisse, ut immensum captivorum cadem, stragem populi, exitium urbis averteret. Tum, ne quis de fide sua dubitaret, fidei professionem edidit, sacrosanctis, & quatuor œcumenicis conciliis, decreta pontificum, speciatim Gregorii VII. & Urbani II. se suscipere ac venerari professus est. Postremo Gerardus Engelismensis episcopus nomine totius concilii promulgavit, insautum illud privilegium, a Paschali pontifice pro liberatione captivorum vi extortum, ab universo concilio reprobati & damnati, cui decreto centum ferme episcopi & cardinales subscripserunt, necnon octo diaconi cardinales, quorum tres primi re-

ANNO CHR.
1111.

Granda-silva
monasterium.

(a) Bernard.
a. q. 141.

XIX.
Raimundus
monachus fit
Episcopus
Massiliensis.

XX.
S. Benigni
abbas.
(b) Petard.
p. 211.

(c) lib. 71.
n. 43.
(d) Epistol. 26.
p. 476.

(e) Petard.
p. 215.
(f) ibid. p.
216.

ANNO CHR.
1111.
XX.
Paschalis
concilium ad
se purgavit
cum egisset.

ANN. CHR. (1184.)
XXII.
Pontificatum
abbatis vop-
lun.

conferunt, abbas Sublacenſis, ſcilicet Johannes, cum Johannes abbas Cajetanus & abbas ſancti Andree.

Goffridus Viterbienſis notarius imperatoris auctor eſt, Paſchalem in illo concilio patres bortatum fuiſſe, non modo ut acta exarſis abrogarent, & contrarium decretum edicerent; verum etiam ut ei pontificatum abrogarent, quod ipſe ſuapte ſecerit, mitra & manto depoſitis. De hoc concilio loqui videtur Sogerius abbas in vita Ludovici-Groſſi, ubi ſe ei adſuiſſe ſatis inſuit, & de privilegio per imperatorem vi extorto agens, hac habet. *Ad id etiam de quoſdam dominus papa, ut deinceps evocaret, ſcriptum privilegium extorſit: quod idem dominus papa in maximo concilio tractatum & ex omniſum episcoporum judicio eccleſie, nobis audientibus, compaſſus, & per omnes anathematis irritum eſſe duxit: tum ſubdit quod ad propoſitum facit. Verum ſi queris quare, quare dominus ita trepide fecerit; moneri, quia eccleſia perenſa paſſare & collateralibus langueret, & pante tam tyrannus ancillans, quoniam non erat qui reſiſteret, tanquam propriam occuparet. Cui certum factis dedit experimentum, quod, cum fratres, eccleſie columnas, ad tuitionem & eccleſie reparationem quomodocunque ſolviſſe fuſſet, patentes eccleſie quatenusque reformeſſet, ad eremum ſolitudinis conſuegit: moranteque ibidem perpetuam fuiſſet, ſi univerſalis eccleſie & Romanorum violentia coactum non rediſſet. Idem quoque non obſcure tellatur Hildebertus in epiſtola (a) ad quemdam amicum, qui eccleſie perſentem ſatum legebat.*

(a) Hildeb. de
e. p. 111.
Eius apologia
per Hilde-
bertum.

Cepius eſt, inquit, dum excrevit chriſtiani, dum armatus hoſtibus occuſis, Quisquis et amulus veritatis, fortunam argue, non armis. Tribuimus legem quam tulimus, alligamus abſolviſſe diſſimulandi neceſſitate, non voluntate. Libere ſcilicet, quod ante reciderat reſtauravit. Fortis aſpectu poſt vulnere, poſt erant, ſurgit, accubatur & cantus, poſtmodum illius occipere, & fortius reddere conſuevit. Praeformas leges & iura conſcripsit... remonſtramus omnibus ad ſectera migravit. Hac eſt iuſtitia perſeclorum. Reparatur in cathedram vocatus ſuſceptorum. Paſchalis itaque pontificatum abdicare voluit, & ad eremum ſolitudinis ſeu ad ſectera conſuegit: at revocatur violentia & verbis ſeu plauſibus ſubdolum, id eſt univerſalis eccleſie & Romanorum. His concinit Goffridus modo laudatus hiſ verſibus, quibus episcopos concilii ita Paſchali loquentes inducit.

— priſum tibi concilians honorem
Tolle, pater, mantum: curia tota ment.

(b) Hildeb. p. 246.

Perclara ſunt, que in Paſchalis landem, cinſque deſenſionem ſcribit Hildebertus (b) in prediſta epiſtola, in qua inter alia ſic loquitur. *Si papa Paſchalis pro iure, pro patria, pro teſtamento apoſtolorum, pro republica Iſra-El-Chriſti, ſponſe ſe manibus obtulit iurorum, ſi cererem ad ſecurim; quid ſactius, quid melius potuit, debuit? quid utilius proximis, quid hoſtibus ſuis?... Quid ſi poſtmodum eſſet injuria, & tanquam ſocius, ut a ſanctorum ſanguine & cererem ſtragis jam ſanguis vibrantis aciem dextra revocaret, vel ad horam hiſ qui regibatur aſſuſſi, & tanquam dote induciis & ſedere collato, donec Urbis inſtrueret muros, machinas collector, convocaret exercitum, anteaſpares anguſtias, acies ordinarer, illius ſuſpenderet in aere ſeriem; quid prudenter? Et infra. *Se vero... populi-vocibus & cardinalium lacrymis revocatus in cathedram, apoſtoli-cas columnas iterum moderatur habenas, voces excrevit: ſi ſanctorum ſynodum co-git, eccleſiam convocat, catum facit, & a domo Dei omnium vultu aſſenſu ſalutis iudicii ſcandala reſecare; quod aquum & bonum eſt, ex iuſtitia confirmare; quid diſſimulare eſt, ex miſericordia tolerare, vel mutare; quod conſuetum eſt, diſtinctionis ſacſicis alligare; ſi ſe cleri, plebiſque iudicio ſit conſuſi, ut ex eorum ſententia pendeat, an nova capitula indei, an vetera deſerviant; aut qua conſtitui vult roborer, aut temporum ratione ſit inconvulſa permanent; in cathedra can-onizet, aut deportetur aſſilio; namque hac quoque lingua pravorem ſermonis aculeis non ſervidulis inſerere, preſcriptis, condemnare? Hinc ſubſus ſottaliſe perſe-quitur, ſed non dum hac in re, ut puto, obſervata.**

Eſt vero tam religioſe ac modeſte in Lateranenſi illo concilio ſe geſſiſſet pontifex: non tamen penitus ſociſa diſcordia eſt, propterea quod in ſua ſede pro-ſeſſione addidiſſet, ſe nunquam Heinricum imperatorem anathematizatum, nequeam de inveſtituris inquietatum, ne ſcilicet idem ei ſacramento ſigna- tam falleret: ſed tamen conceſſum ei privilegium a concilio damnaſi permitte-re: quia in re Paſchalem magnopere improbat Baronius, quod ſcilicet ſi qui hadenus tam preclara perpetraverat, tunc viſus ſit languere & hebetare; nec in Heinricum ſacrilegum inſurrexerit nec cum anathemate percolerit. Quam-

An. merito
culpat a
Baronio.

quam

quam illud ipsum Paschalis religionem probare videtur, & quod contra praesentem, cum non sponte, iuramentum nihil agere voluerit, & quod concilio potestatem dederit mandandi quod ipse iuvius fecerat: qua in re causae ecclesiae satis consensisse sibi videbatur.

In Gallia tamen non omnes ejus fidem excusare. In his Jocerannus Lugdunensis archiepiscopus concilium in eum celebrare voluit, ad quod Ivo Carnutensis episcopus invitatus, ne isset, se excusavit, & papae factum non lacerandum rescipit, ut superius (a) vidimus. Hinc Jocerannus a celebrando concilio abstinuisse videtur. At Guido Viennensis archiepiscopus, is qui postea Calixtus II. dictus est, multos etiam aliorum provinciarum episcopos Viennam congregavit, ut pensatis factum discuteret. Habuit fuit XVII. kal. Octubris illud concilium, cui adfuit Hugo Gratianopolitans, qui pro ceteris efficaciter dixit, ut Heinricus, qui sic enormiter in papam peccasset, excommunicaretur. Adfuit etiam Godofridus Ambianorum episcopus, cui, licet agrotanti, Guido, & Nicolao Godofridi vix scriptori credimus, eo quod impeditiora esset lingua, concilio praesidendi honorem detulit. In illa porro synodo reprobatæ inviolantiae, anathematis damnatus Heinricus, & censura percussus privilegium, quod is a pontifice vi extorserat: quæ omnia Guido archiepiscopus, ceterique episcopi & abbates synodici litteris Paschali significarunt, postulantes, ut eorum decreta confirmaret, & ab Heinrici communionem penitus abstinere, si deinceps filios ac fideles habere vellet; alias fore ut ab ejus subjectione & obedientia expellerentur.

Hæc quidem fortia, sed fortiora videtur scripsisse ad ipsum Paschalem Godofridus Vinodicensis abbas, qui superiorum pontificum pro ecclesia agentes Paschali (b) proponit, tum subdit: *A quorum forte deus qui in eorum sede residet, & aliter agere se preceperit, factum suum ipse displicet, & velut aliter Petrus lacrimando correxit quid fecit. Si enim mortis symbolum ad hanc causam pertinet, in corrigendis carnis operibus mentis integritas perseveret, & considerare non erubescat, causam de carne, velut solit, mortuam, quod acquisita immortalitate vitare potuisset. Si vero timore mortis filiorum suorum potius, quam sue, in seipso, vel facientibus assensum dedisse convincitur, quæ Christus per sumptum correxit, & beatus Petrus abominatus est, atque sacri canonis preceptis exsecratur, nullo velamine regi potest valens tam manifestum: quia patet se filius propitiare non potuit, sed salutem impedire filiorum. Mortem siquidem, quæ fructum facit meliorem, differre subito moriturus, & in aeternam victoriam vitam a Deo paratam auferre, nulla nos docuit exempla sanctorum: & infamia. Et quoniam culpa hæc inextinguibilis nullatenus dubitatur, & excusanda argui potest, non minus; relicto errore sceleris commisso, sint dilationes corrigatur: ne mater nostra spirituales, quæ quasi universum spiritum trahit, omnino marcescat: tum sub finem. Et quid lacrimam, inquit, nostris temporibus a calce lapsum impediunt agnoscimus, non ei quilibet occasione, illius impietatem dissimulantes, inderantur, ne in patrum desperationis cum eo, quod Deus abnuat, corrumpant. Si minus dixi quam debui, ignorantia depuratur: si amplius, quæ de odio iniquitatis, & aequitatis amore processit, ignoscatur. Sic desinit hæc Godofridi epistola, quæ nulla gravius & fortius in hac causa scripta est. Alia ad eundem Paschalem epistola (c) excusat, quod ad prædictum concilium ab eo vocatus, non profectus sit, & quod cum Willelmo Pictavorum comite, ob illicitam copulam excommunicato, aliquando communicet ex necessitate, propterea quod monasterium suum meliores provenire in terra ejusdem concilii haberet. Alias tamen Romanæ adit Godofridus, quo tempore ut Ivoni episcopo (d) significat, domum papæ & Romanæ & Romanæ ecclesiam cum magna pace possidebat & tranquilla. (e) videtur: quod ad annum MCXVII. referre stimandus, sed forte serius differri potest, ad annum feliciter MCXVIII. quo Romæ omnia pacatoria erant. In redditis Godofridus Lugduni humanissime exceptus fuit a domo primatæ Lugdunensis, non Johanne, sed Joceranno, qui Hugonem successerat, ut superius (e) demonstravimus.*

Hoc ipso anno MCXIII. paulo ante concilium Romanum, & quidem VI. kal. Februarii, idem Paschalis craticulam, super quam sanctus Laurentius affatus est, & quodam veteri altari exaravit cum dantes ampullis vitæ medius & sanguine ostium martiris: quæ craticula, postquam aliquot diebus Romano populo ostensa fuisset, per manus Leonis Offensis episcopi sub novo altari reposita est; nimirum in sancti Laurentii basilica extra muros Urbis, ubi hætenus affirmavit. Hoc autem sitare ab eodem Leone Offensi episcopo dedicatum est kalendis Februarii, & multis reliquis ibidem repositæ, ut Baronius ad hunc annum

ANN. CHR.
1113.

XXIII.
Concilium
Viennense
cuius causam
(a) supra
p. 3.

XXIV.
Godofridus abbas
hæc de re
revocavit
scribit.
(b) Godofridus
lib. I. ep. 72.

(c) ibid. ep.

(d) ibid. lib. 4
ep. 18.

(e) ibid. lib. 4
ep. 18.

XXV.
Leonis Offensis
episcopi ultimus
factus & obiit.
(f) f. modicis

ANN. CH.

(a) *Ital. fœd.*
no. 1. p. 674.
(b) *ibid.* 67.
no. 17.

Alberico ab-
bati Casin-
ensis succo-
dit Gilo.
(c) *ibid.* 71. n.
158.
(d) *ibid.*
in 3. p. 481.

XXVI.
Frustuarie-
bus commissis
ecclesiis in lo-
cis sacris.
(e) *ibid.* 30.
sup. p. 378.

(f) *Polit.*
3. p. 147. 11.
no. 4.

XXVII.
Clarensis ab-
bas in Hispa-
niâ missus.
(g) *ibid.* 71.
no. 14.

factus refert. Quidam Leonis obitum ad hunc annum referunt: at Ughellus (a) eum perisse ait ad annum MCV. quo anno bullæ Pæschalis II. pro ecclesiâ Marforum subscriptæ invenitur. Plura de eo superius (b). Scriptis inter alla chronicon Casinense quatuor libris, sed quantum dumtaxat ad caput XXXIV. inclu- sive, quem Petrus diaconus & monachus ab eo locum usque ad finem libri quard continuavit, merito & auctoritate longe inferior, tamen multa scita digna con- tinent, ab aliis auctoribus hæc observata. Ab eo laudatur Leo Ottonis in li- bro de viris illustribus Casinensibus, capite XXX. & capite sequenti alter Leo S. R. H. diaconus cardinalis & monachus eidem Casinensis, qui nomine Ur- bani II. quædam epistolæ scripsisse, ejusque regillum fecisse dicitur.

Post mortem Alberici Casinensis abbatis, qui XII. Kal. Novembris accidit, revocatus est in albatiam Gilo, qui ob ferociam (c) ante Neposium fuerat, ex hac repulsa factus humanior & moderatior. Eo abbate, & ipso quidem agente, magna cura & sollicitudo fuit de renovandis (d) ecclesiasticis libris: in quo scribendi studio præcipue excellere domnus Johannes, vir literatus & boni exem- pli, domnus Maurus, necnon domnus Oldrus, qui in hac arte in primis assiduus erat, Gilonis abbatis futurus successor post quindecim annos, quibus Gil- o multum ad profectum monasterii, ad observationem regulæ & ad motum cor- rectionem laboravit.

Hoc ipso anno Arnulfus Hierosolymitanus patriarcha cum toto sancti sepulchri capitulo litteras (e) scripsit Almeo Frustuariensi abbati, ejusdemque loci con- gregationi, quibus gratias agit ob munera per unum ex ipsis transmissa, eisdem- que propter eximiam eorum sanctitatis religionem commisit ecclesiam de Com- misago, a primo ejus conditore, Androsio nomine, sancto Sepulchro commis- sam. Tum eorum mortuos sibi renuntiari postulat, simulque notum facit, quod domnus Gibellinus, pater pastoreque atque patriarchæ ipsorum, vir primum ob- ligit viri, idus Aprilis. Hoc scriptum confirmatum est in capitulo sancti Sepul- chri Jerusalem vi. Kal. Martii, anno dominice incarnationis MCVII. indicitione v. captionis Jerusalem a christianis anno XIII. domni Arnulfi patriarchæ anno 1. præ- sidente in Jerusalem domno Balduino rege investitus anno XII. regnans Dominus nostro Jefa-Christo. Ex his intelligitur Gibellinum patriarcham anno MCV. obisse, idque discrete habet Willelmus (f) Tyrus, qui malis artibus quædam ab Arnulfo ejus successore patriarchatum tradidit.

Mortuus, ut superius (g) diximus, Alfonso Legionensium & Castellensium re- ge, cum Urraca unica ejus filia, quæ unicum filium ex priori marito Raveun- do Provincie comitæ habebat, Alfonso Aragonensium regi secundæ nuptiis illici- te copulata esset; idem Aragonius Castellæ regnum, privignæ adhuc puero de- bitum, invasit, multasque irages in illis partibus patravit: quam ob rem Urra- ca ab ejus societate recessit. Quin etiam idem rex in præfatis, erit ejus motu- rationem prædicat Rodericus Toletanus, siveque capit. Hinc Burgensis & Legio- nensis sede post: Palentinus caput: sancti Facundi abbas præfatus dejectus, atque in ejus locum Ramiris monachus, ipsius regis frater, inditus: Bernardus denique Toletanus pontifex in exilium egius. His rebus commotus Didacus Gelmirius Compostellanus, simul illicita regis copulatione cum consanguinea, quod malorum caput esse sentiebat, Pæschalem papam sepius interpellat, mitteret quan- tocius in Hispaniam quempiam ex cardinalibus, aut quemlibet alium ecclesiæ- stici ordinis insignem virum, apostolica munus auctoritate, qui tot malis oc- curreret. Missus tandem Cluensis abbas cum literis apostolicis, quibus manda- tum erat, et Hispaniarum episcopi cum nuntio Alfonso regis ac regine ad pa- pam convenirent, quo, utriusque causæ plenius indagata, tamen denum cla- dibus finis imponeretur, & Hispaniæ pax tranquillitas restitueretur. Ab illis tam- en episcoporum numero pontifex Compostellanus excepit, quem moderantiori Hispaniarum assiduis rebus necessarium crederet. Ubi occidentales Hispaniæ partes attingit, abbas, res nullo deteriores, quam audierat, visu comprobavit. Mox Aragonium adit, ejusque sedis apostolicæ auctoritate Urracæ copulam po- nitus interdicte, jubetque, ut ab Hispaniæ infestatione desistat. Si id scire per- gat, excommunicationem intemst. At nihil apud eam preces, nihil minæ pro- fuere. Eadem regine intimata: quæ se ad parendum pontificis mandato para- tam esse respondit, quippe se inviam, ut Castellæ proceribus afferretur, ad illicitas cum Aragonio nuptias descendisse. Tum Compostellanus episcopum ad- lit abbas, rei gerendæ consilium ab eo querens: cujus sententia fuit, non alio pacto, quam illicitæ copulæ dissolutione, res Hispaniarum in pristinum pa- cem & tranquillitatem reformari posse. Hæc pluribus differit Gelmirius ipse e- piscopus in historia Compostellana, cujus fragmentum, ab erudito viro Joschi-

mo *Le grand*, dum in Hispania versaretur, accepimus, in Appendice referendum. Quid tandem efficeret abbas, ex hoc fragmento non liquet. Tantum apud Matianam (a) lego, obsequio a Gabelanis intra Carionem Aragonis, abbas Clunensis opera & auctoritate pacis aliquot diebus indidit; nec multo post obsequium dissipatum fuisse. Sed nusquam Clunensis abbatis nomen invenio, nec ex imperfectis abbatum Clunensium indiciis certo addicere licuit.

Exulabat tunc temporis in Alericensi episcopatu monasterium Salvatoris in Valle-vidali *, quod in manus laicæ redatum Alfonso Uracæ pater Illionis commisit abbatibus, sed ipsa Uracæ eidem restituerat. Cum vero ad illas partes *Clunacensium patrum* *fama* pervenisset, eadem Illionis, filia Gomiti-Didaei comitis, cum filia sua Gestrira illud monasterium Pontio Clunacensi abbati donavit pro anima mariti sui Fernini-Munonis defuncti. *Hæc descriptio facta est* *iv. feria Kalendis Maii, æra MCL. & anni incarnationis MCLII. regnante* *Il-* *defonso cum matre sua Uracæ, in Galicia.* His literis subscriptum Bernardus archiepiscopus in Toletis, *Telespinus episcopus in Astoria, Petrus in Palencia episcopus, Petrus comes de Galicia, maritus filii regine Uracæ, & comes Rodricus de Jêda, apud Astoricam civitatem iussit.*

Anno sequenti Petrus Gaiensis comes, modo laudatus, monasterium sancti Martini diocesis Mindunensis Pontio abbati commisit, ea lege, ut Clunacensis, non alteri abbas sit subiectus. Testes Bernardus archiepiscopus Toletanus, Didacus Compotellanus, Munio Mindunensis ecclesie episcopus, & Petrus prius sancti Jacobi. Adum XIX. Kal. Januarii, anno XII. Didaci episcopi ecclesie sancti Jacobi seu Compotellane, æra MCLII. Mauricius Burdinus id postea confirmavit.

Idem Pontius abbas per id tempus Ivonem Carnutensem episcopum de quibusdam dubiis consuluit, quorum id præcipuum est, *cur inter verba sacramentorum in conjugatione domini calice posuimus sit, MYSTARIUM FIDAT, cum dicitur: nos inter mystica cana verba, dant discipulis corpus & sanguinem suum, hæc verba non posuerit, nec aliqui evangelistarum evangelistæ verba a se delictis interfuerint.* Respondit (b) Ivon, hæc verba satis exprimi his Domini verbis, *Verba quæ ego loquor vobis a spiritui de vera fide, quæ eandem sententiam continent.* In fine epistolæ Ivon ait se Pontio mittere *collectores canonum*, quos ille postulabat, & opuscula quædam ipsius Ivonis, quæ in monumentum dilectionis per domum Ernaldum, modo monachum vestram, inquit, olim clericum nostrum, transiit vestris. Mero alium ejusdem Ivonis (c) epistolam ad Laurentium monasterii Caritatis ad Ligerim monachum, qui eum consulerat de variis questionibus, quarum plerique eo fidebant, an & quo pacto habenda sit communicatio cum excommunicatis: ubi eorum, qui nominatim excommunicati sunt, vitandam communionem docet.

Inter ea Bernardus adolescens, monastice viæ desiderio flagrans, conceptum animo ignem ferre & continere non valebat. Ab illa si quidem hora, quæ hoc propitium (d) mentis fixerat, sicut ignis qui conurit silvam, & sicut flamma combustos montes hinc inde primum viciniora quæque corripit, postmodum in ulteriora progreditur: sic ignis, quem miserat Dominus in cor ferri sui volens ut arderet, primo fratres ejus aggreditur, excepto solo Nivardo omnium nato-minimo, ad conversionem oecium habili, seniori patri ad solatium relicto; dein cognatos & amicos, & alios quoscunque, de quorum conversione spes aliqua esse poterat. Primus omnium Galdricus, ejus avunculus, mox ei sponte se adjunxit, vir secularis militie gloria clarus, & dominus Tuilli *, quod castrum est territorii Aduensis. Continuo etiam Bartholomæus, junior ceteris fratribus uno excepto Nivardo, necnon miles, salutarius monachi assensum præbuit. Porro Andreas, Bernardo nato-minor, novus tunc miles, difficulti sermone barranti adhaerens, sed tandem viâ matre, quæ statum propositum gravitabant, statim manus dedit. Jam vero Guido primogenitus fratrum, qui iam conjugio alligatus erat, primo pusillulus habitans, sed non alius perspicendi, conversioni tandem consentit, modo conjux amiserat. Verum cum illa, quippe juvenula nobilis & filias nutriendi, omnino renuere; viâ ejus virile coniugium, Deo inspirante, concepit, abjectis omnibus, quæ in seculo habebat, et vitam ageret rusticanam, laborans scilicet propriis manibus, unde suam sustentaret vitam & uxoris, quam invitam dimittere non licebat. Tum ejus cohiberi gravi infirmitate flagellari cepit: quæ agnito errore, accersito Bernardo veniam deprecatur, & ipsa prior conversionis petit assensum, & in eorum sanctimonialium Benedictinarum apud Elaricum * in suburbio Divionensi transit, ubi religiosè vivebat adhuc, cum Guillelmus sancti Theoderici

Assal. Beards. Tom. V.

Y 77

ab-

ANN. GRÆ.
1111.
(d) Martini
1111. 1111.

XXVIII.
Clunaco da-
tum monastice
in His-
pania.
* Valle-vidali
dicitur.

Pontius abbas
Ivonem can-
sulit.

(b) Inter epist.

(c) Epist. 1111.

XXIX.
Bernardus
propositum a.
bique Deo
lucerna.
(d) Martini
1111. 1111.

* Tuilli.

* Laris

ANN. CHR.
1814.

abbas hæc scriberet. Supererat Gerardus, secundus-natus post Guidonem, qui ut erat militum aditus, & ab omnibus dilectus, obstinato animo fratris monita repellat: sed accepto ab inimicis, uti Bernardus prædixerat, vulnere, & in carcerem confectus, se monachum esse Clistercium clamavit: & paulo post a carcere divinitus instat Petri eductus, votum fideliter exsecutus est. Itaque Bernardus jam spiritualis pater factus reparatorum in Christo fratrum suorum, dehinc prædicationi cœpit insidere, & quoscunque poterat aggregare. Hos inter ei adiunctus est Hugo Matificonus, nobilitate, probitate, opibusque insignis, qui, audita conversione socii & amici carissimi Bernardi, stebat quasi perditum, quem sæculo mortuum audiebat. Verum ubi ad eum colloquium venit, subito mutatus est, & datis dextris in sodalium novæ viæ, longe dignas verasque facti sunt cor unum & anima una, quam in sæculo ante fuissent. Idem post paucos dies subversus ab aliis sociis, a Bernardo iterum convenit, sedes renovavit, ac propositum confirmavit, quod non potuit deinceps violari. Ille est Hugo, qui ob vim meritum factus est abbas Poniaciensis monasterii, quod ipse condiderat. Ita pissimi adolescentia sermonibus omnes credebant; ideoque eo publice & privatim prædicante, matres filios abscondebant, uxores desinebant maritos, amici amicos avertabant, ne ab eo converterentur. Crescente in hunc modum recens convertitorum numero, per sex menses simul cohabitabant in domo communi apud Castellionem, in seculari habitu monastice viventes, dum tandem anno sequenti Bernardus cum sociis amplius triginta Clistercium ingressus est.

XXX.
Gualdrici e-
piscopi Lan-
donensis ac
clivium cædes.
(a.) Gualdrici
3. de mto jan.

Tum plura & hereticis exemplis piget atroxque lugubrem historiam, quæ hoc anno, in ipsius paschalis diebus, accidit in urbe Laudoni, prout describitur a Guilberto (a) Novigenti abbate, teste oculato. Horresco referens horrendum facinus; immo multorum facinororum congeries, eadem videlicet Gualdrici, ingeni certe vita, nedum dignitate episcopi, si Guilberto credimus; multorumque civium interitum, indeque confusum ecclesiæ, & fere ipsius urbis incendium. Tantorum malorum originem refundit Guilbertus in pravorum moris episcoporum, qui illam sedem a centum annis occupaverant, Audubronis scilicet, alio nomine Ascelini, Hellinandi, & Ingelranni, quo mortuo, cum biennium vacasset illa sedes, Gualdrici, Heinrici regis Anglorum referendarius, electus est, cujus electioni unus resistit Anselmus seu Anselmus canonicus, vir reus Franciæ suo tempore lumen rum in moribus, tum in liberalibus ecclesiasticisque disciplinis: sed tamen electus a Paschali pontifice apud Lingonas confirmatur: ubi Guilbertus ipse, qui id fuisse refert, se, quamquam juniorem, ad interrogata pontificis super electi persona latine respondisse scribit. Tunc temporis Ingelrannus Botwenis * comes, Ingelranni ultimo defuncti episcopi propinquus, infamem consuetudinem habebat cum uxore Godesfridi comitis Namucensis, Rogerii comitis Porcenis filia, quæ marito in Lotharinga degente, apud Tornum Porcenis pagi castrum morabatur. In eam quandam districta & convicia clanculum jacebat identidem probos aliqui vir nobilis Gerardus de Chrisfisco *, Laudonensis sancti Johannis parthenonis castellanus; nec de Gualdrico episcopo, ejusque consubernalibus ræbat. Hinc ira frendens in eum episcopus de ejus nece cum eis tractat; & ne ejus confectus videretur, Romam iter instituit: quo absente Gerardus in principe beate Mariæ ecclesia inter orandum infra octavas epiphaniæ obtinuerat est. Tum vocatus Laudonum Hincbertus episcopus silvaneensis, licet ob simoniam excommunicatus, ecclesiam seconclivavit: tumque a magistro Anselmo & canonicis rogatus Guilbertus, sermonem habuit, quem ipse integrum refert. Interim domus episcopalis spoliatur, & episcopus iussu regis, qui cum Gerardi credis auctorem noverat, regressus ad suam sedem interdictus. Roma reversus ille Codicellus * venit, Guilbertum & proximo Novigenti monasterio ad se vocat, auxilium ab eo petit, denique in urbem se armata manu inesturum minatur.

* Croy.

XXXI.
Commercia.
tum origo
mala ex his
fecit.

Inter ea, cum penditis hominibus plena essent in illa urbe omnia, clerici ac proceres, causas exigendi a populo pecunias aucupantes, & communiis seu communitate statenda consilium ineunt. Communiis, novum ac mali omnis nomen, sic se habet, ait Guilbertus, ut capite-centi omnes spiritum servitium debent dominis semel in anno solvant; & si quid contra jura deliquerint, pensionem legalem emendant. Facta itaque inter clerum ac proceres murali adjecti conspiratione, episcopus ex Angliā, quo nuper ad corradendas pecunias abierat, Laudonum reversus, memetas corruptit; Thomæ Ingelranni filio, omnium mortalium nequissimo, eruit oculos; denique communionem, quam ipso juvaverat, regemque jurare compulset: (tunc enim redierat in ejus gratiam) ipse

ipse a rege abrogari machinatur, obtinetque. Id factum in causa Domini, eodem die, quo Adalbero quondam episcopus regem suum prodiderat. Rupto communione fratre, farentes episcopi de necando episcopo conjurant, vique ab ipso cede in ipso sanctissimo die pasche manus abtinent. Fera secunda pasche, qua ad suburbium sancti Vincentii basilicam de more precedebat cicer, implum consilium exsequi constituit: ut, cum episcopus subonitus processionem non interfuisset, post multas civium credes ipse denum feria quinta pasche in cellario ecclesie, qua se abdiderat, madatur, & membrum conciditur. Id ubi compertit Adalbero sancti Vincentii abbas, ille hic voluit: ut aperta fronte ei dictum est, eandem illi sortem certo lumen, si se infanienti turbe intiret. Sabbato insequenti episcopi cadaver ad sanctum Vincentium, ubi Laudanensem episcoporum conditorium est, vix deferri sinitur: ubi absque ullis precibus inhumane humatus. His acceptis, Radulfus Remorum archiepiscopus Laudunum adit, ecclesiam reconciliaturus, & apud sanctum Vincentium sollemnes episcopo exsequias persolvit, atque inter missarum sollemnia sermonem habuit de *superabilibus communis illius, in quibus contra jus & fas venter ferri a domum iura se subtrahunt*. Hac communitatum seu communium, ut vocant, origo, que multis in locis plurimorum malorum causa extiterit, ut ex his que in Ambianensi ecclesia paulo post contigere, inferius ostendimus. Ad hoc tamorumque scelerum expiationem divino ritu deservit ignis, quo princeps beate Mariæ ecclesia cum suis ornamentis consumpta fuit; & intione sine carbone ad sancti Johannis monasterium devolante, ipsius basilicæ, necnon altera sanctæ Mariæ, que Profunda dicitur, sanctique Petri ecclesiam consummavit. Addit Hermannus (a) monachus, non modo ecclesiam beate Mariæ cum aliis propinquioribus decem fere ecclesiis, sed etiam domos episcopi utque canonicorum, multorumque civium igne supposito concrematis fuisse. *Fa-cta sunt hæc, inquit Guibertus, anno incarnationis dominicæ millesimo centesimo duodecimo, feria quinta paschali, septimo kalendas Maii*: que chronice notæ in edictis vitæ sunt, emendata apud Alberticum. Hæc pluribus Guibertus abbas, qui alii, utrum e proceribus illis oculis Ralserum nomine, virum imbecum, cui ipsius Guiberti consobrinus nuperat, eum palatium episcopale intrare acceperat, lancea a tergo percussam fuisse, & episcopalem capellam suble- niteum igne media ex parte concrematum fuisse. De Gualdrici episcopi necesse agens Sugurion in vita Ludovici Grossi, cum *converabilem ecclesiam defensio- nem* vocat, eandemque nonnulli alii laudant, non ita male de eo sentientes atque Guibertus, qui cum quidem optime noverat, sed vir erat censoris non satis moderatus. Quid ex illa clade consecutum sit, tandem referre, quippe que ultra proposuit nostrum, & apud eundem Guibertum legenda. Unum tantum addo, nimirum sanctissimos illos cives, ut su regis iudicio & meritis poe- nis erimerent, perditissimum illum advocasse Thomam de Marna, vulgo du Mar- la, ut se contra regis impetum defenderet; cum vero priora facinora novis & horrendis sceleribus audibusque emulasse. Tunc sancti Johannis-Baptiste par- thonomi præerat Ralsindus abbatissa, genere clarissima inter Laudunenses, & monasterii præcedit, que eodem tempore a seruo quodam suo nefarie occisa est. Hæc mihi videtur ille *Reisendis venerabilis abbatissa*, cujus obitus vi- ri- ali Augusti notatur in necrologio sancti Vincentii.

Non multo post Gualdrici necem electus est Hago ex decano Aurelianensi, cui post sex menses mortuo successit Bartholomæus, non minus sanctitate quam genere clarus episcopus, de quo dicendi occasio sæpius recurret. Ad Hagonem quod attinet, huius donationes sancti Nicolai in castro Rocca eccle- siæ factas hoc anno confirmavit monachis Majoris-monasterii inibi Deo servien- tibus, præsertim eas quas comes Ebalus morti proximus per Sibyllam conju- gem suam mandaverat. Hagonis litteris adscripta sunt signa Adalberonis ab- batis sancti Vincentii, Wiberti seu Guiberti abbas Nonjani, & Malnardi ab- batis sancti Nicolai, cujusque Anselmus cancellarius sanctæ Mariæ relict & sub- script.

Ad consulens tot malorum heretici & perversæ doctrinæ homines in Sueffion- partibus impia dogmata diffeminabant. In his Johannes Sueffionem com- mers, vir malitia solers, cujus mater ejusdem Judæi (*) studio fratrem suum cupiditate comitatus veneno nocaverat, & ipse Judæorum errores ac perfidiam sedatus est, dira morte ob id, cum ab expeditione regia rediret, divinitus multatus. Adversus hunc pestiferum hominem Guibertus librum satis amplum edidit contra Judæos impulsu Bernardi Sueffionensis ecclesiæ decani, cui eun- dem librum dedicavit. Intro permittit, tolerabile utrobique fore, si fidei

ANN. CHR.
1112.

(a) Hermann.
Ioh. 1. d. 1112.
1112, d. Maria
Laudun, c. 11.

XXXII.
Guibertus
tractatum in
Judæis edit.
(*) Guibert.
L. 3. nota 613.

ANN. CHR.
1111.

nosse ab his deprehenderetur, qui ejus dogmata non susceperunt: at in-
"terabile esse, ut, qui christiani dici & haberi vellet, dentes & linguas suas
in eam excruciant. In epistola dedicatoria non video quid sibi velit Guibertus
cum eam ita inscribit: *Patri & domino Suffensionis ecclesia decem Bernardo,*
indignus admodum prænominis suo. Neque enim ullum Guiberti prænomen ul-
pam legi: nisi forte prænominis voce abbas titulum intelligat. In fine illius
epistolæ ait, se, cum puer sub pedagogo ageret, a discipulis quibusdam ad-
modum secularibus literulis callidius destrictum fuisse. In fine opusculi refert,
se a quodam Judæo accepisse, clericum quemdam Laudani cum Judæo disce-
pantiem, ut ejus perniciatatem emelleret, thionem ardentem et loco longe
extra domum illius manu extrulisse, sed nihil profecisse, & Judæum id præsti-
giiis tribuisse.

XXXIII.
Munichæ ha-
retici judicio
aque probati.
(a) vid. c.
16.
* Joffi in
luc.

Præter Johannem comitem, quidam hæretici (a) in proxima Suffensionis villa
Bucklæo * commanebant, Clementis scilicet cum Eberardo fratre suo, homo
litteratus, sed tamen inter suos hæreticos primores reputatus, de quo Jobani-
bat inquisitissimus ille comiti, se neminem eo sapienterem comprobasse. Mani-
chæorum errores sectabantur illi hæretici: unde corpus Christi Domini phanta-
simum fuisse asserabant, mysterium, quod sit in altari exhorrebant, baptismum
parvulorum non intelligentium, & conjugum dampnantes. Citat a Lissardo Sues-
ionum pontifice, *vira clarissimo*, & interrogati quid crederent, & cur conven-
tacula haberent: conventicula quidem minime negavit, sed se *christianissime*
credere dixerant. Sed quia talium hæreticorum mos est errores suos tegere,
& simplicium animos clam seducere, *additis suis judicio cunctis aqua*. In
ipso apparatus Guibertum rogavit episcopus, ut ab eis secreto quid sentirent eli-
citer: at nihil sinceri ab eis elicere potuit. Quia vero testes aberant, qui
eos dogmatizantes audissent: episcopo suggestit Guibertus, ut iudicium aque
perficeret. Missas itaque egit episcopus, & cum manu sub his verbis sacra
luserunt, *Corpus & sanguis Domini venit vobis ad probationem hodie*. Tum
ad aquam procedit. Episcopus cum multis lacrymis litaniam precibque, dein
exorcismum fecit. Mox illi sub sacramento testati sunt, se nunquam contra
fidem credidisse, aut docuisse. Clementis tamen in dolium missus ac si virga
supernatet: quo viso, qui presentes aderant, de divino iudicio letantur. Ebra-
ardus vero coalitus errore, cum fratre convicso in vincula carceris. Duo au-
tem alii e Durmanis * villa non dubii hæretici pariter comprehensi sunt. In-
ter ea perrexit, inquit Guibertus, ad Belvacensem concilium, consulti episcopo,
quid factu opus esset. Sed fidelis interim populus clericalem vocem nollit-
tem, concurrens ad regiam, vinclis ruptis, & jubellis eis extra urbem igne
pariter concretauit, iusto, ut Guibertus putavit, zelo, ne propagaretur carci-
nus. Prædictum Belvacense concilium anno MCLIV. habitum est. Jam ad alia
pergamus.

* Durmanis.

XXXIV.
Radulfo S.
Theoderici
abbat success-
it Gaudin-
dus.

In monasterio sancti Theoderici prope Remos Radulfus abbas, rebus bene ge-
stis insignis, fato sanctus est hoc anno pridie idus Junii, forte ex penitentia, ad
quam sedandam sancti Theoderici reliquie anno precedente ad villam Chalard
eram delatæ sunt. Radulfo subrogatus est ex proximo sancti Nicasii monasterio
Gaufridus seu Jostfridus tunc prior, vir vite venerabilis ac meriti non vulga-
ris, qui post annos octo transiit ad Suffensionem S. Medardi corone, et
promotusque demum ad episcopatum Catalaunensem. Is tres prebendas fratrum
affigavit instituendo anniversario Adalberonis archiepiscopi, qui clericis nona-
chos apud sanctum Theodericum retinebat. Idem Walchero Roceniensis, qui Vi-
dula piscataram usurpare mollebat, strepente resistit, eumque pertinaciter co-
pulis insistentem excommunicari curavit, ac tandem effecit, ut ille in ultimo ago-
re resipiscens, ab ipso Gaufrido absolutionem peteret, quam obtinuit.

XXXV.
S. Nicasio
Roceniensi
ecclia subro-
gatus.
(b) Martii,
1011. p. 151.
& p. 152.

Tunc S. Nicasii monasterio jam ab annis novem præerat Joramus abbas reli-
giosissimus, cujus tempore ecclesia S. Petri de Ruminacio, quæ villa est dioc-
esis Remensis in Teorraia, in cellam erecta est. Hanc ecclesiam jamdudum usu
quidem pravissimo, sed valde inveterato, insanient prænobiles Ruminaci to-
parcha a tempore Odonis-Fortis: sed tandem Nicolaus (b) *Domus*, aliter
Nicola filius, grande piaculum reputans retinere contra fas patrimonium Chri-
sti, eam Nicasianis resignavit, ea conditione, ut pauculis, qui illic erant, cle-
ricis monachi subrogarentur, & anniversarium paratum suorum celebraretur:
quod Rodulfus-Viridis archiepiscopus litteris suis confirmavit, datis Remis hoc
anno, archiepiscopatus ejus quinto. His litteris appositæ sunt signa Azenari ab-
batis S. Ramigil, Hugonis Altrivillanensis, Harderici Mosomensis, Hugonis S.
Balsii, Jorani S. Nicasii & Bernardi S. Caloceri abbatum, atque dignitum
ecclie.

ecclesiam metropolitanae. Hoc loco Marlotus ingemiscit de miserabili illius cellae statu, quam nunquam adeunt priores seculares, quibus in praedam data est: unde sunt aedificia, gemunt pauperes, nec amplius quicquam militaris accipiant incola ex sacris illis edibus, qui summo studio veteres archiepiscopi & nobiles etiam ad ornatum provinciae imitauerant. Haec Marlotus, qui clementem veterum dominorum de Rumiaco ibidem subdit. Joanno abbate magnopere floruit in S. Nicasii monasterio disciplina regularis, ex quo viri pietate & doctrina insignes prodire, in his Gaufridus S. Theoderic abbas mox laudatus, Guillelmus ejus successor, Simon abbas S. Nicolai de Bosco, & Drogo abbas primus sancti Johannis apud Laudunum post ejectas moniales, creatus demum cardinalis, ut inferius videbimus: quibus addendus Arnulfus, Gemblaci factus abbas, qui postmodum, uti & Guillelmus, ad Signisense monasterium secessit. Denique Joannes ipse abbas, dimissa praefectura, ad Cartusiam Montis-Dei se recepit, quem eorum sua sanctitatis merito omnia bona imitabilem praedicat Rainaldus II. Remorum archiepiscopus in literis anno MCXXXV. datis, quibus res quasdam ab eo comparatas confirmat.

Reconversi in S. Audoeni monasterio Helgotus abbas supremum diem absolvit (a) xiv. kal. Decembris, postquam illud cenobium viginti annis recte administrasset, & basilicam fabricam, a Nicolao abbate inceptam, valde promouisset. Sepultus est ante altare S. Stephani protomartyris, quod tunc in vestibulo ad aquilonarem plagam positum erat. Eidem subrogatus ad quatuordecim annos Guillelmus Balotensis, ejusdem loci a pueritia monachus, cujus tempore basilica illa ingens, vix annorum sexaginta spatio absoluta, a Gotsfredo archiepiscopo dedicata fuit anno MCXXXVI. sed post decem annos incendio deformata. Hanc utcumque reparavit (b) monachi, donec tandem Johannes abbas, cognomento Marcargenti, angustissimum illud, quod hodie spectantibus admirationem affert, templum anno MCCXXVII. inchoavit, ut in continuatione horum Annalium, Deo favente, dicetur.

Cadomense sanctissimum Trinitatis monasterium rexit ad annum usque MCXXI. Mathildis abbatissa, quam Anselmus dehortatus est a proposito abdicandae abbacie, cui annis quadraginta-septem laudabiliter praefuit. Hanc tamen obijt anno praetensionis suae quinquagesimo quarto, pridie idus Julias, aperte tradit epistola encyclica statim ab ejusdem morte variis tum Galliae, tum Angliae ecclesiis a Cadomenibus sanctimonialibus missa: quod & idem habetur in titulo, ut vocabant, sancti Martini Turonensis, iisdem sanctimonialibus postea missa. At id conciliari nulla ratione potest neque cum Orderico Vitali & Wilhelmo Gemeticensi (c), auctoribus coevis, scribentibus Mathildem Cadomensi abbacie praefuisse: annis demtaxat quadraginta-septem, aut fere quadraginta-octo, neque cum ipsa eorum serie. Constat enim ex Orderico Ceciliam, quam Mathildi succedit, fere xiv. annis sanctimonialium regimen laudabiliter gessisse, antequam domitica incarnationis MCXXVII. tertio idus Julias de hoc seculo migrasset, annis xxvi. regis franci sui. Quo quidem ex numero in subdixationis quatuordecimo annot., incidemus in annum Christi MCXXI. quo regimen abbacie finire debuit Cecilia. Si vero ex anno Christi MCXII. subducamus quinquaginta-quatuor annos regiminis Mathildis, incidemus in annum MLXVII. quo nondum fundata erat abbatia S. Trinitatis Cadomensis. Nulla difficultatis libus solvenda ratio suppetere videtur, nisi forte Mathildis per sex circiter annos praefuerit monialibus apud Cadomum congregatis, nondum confectio monasterio S. Trinitatis: vel praefuisset monasterio S. Leodegarii Pratelesii, antequam ad Cadomense vocaretur, ejus tamen Pratelesii regiminis nulla prorsus extant documenta. Assumptam enim fuisse Mathildem ex monasterio Pratelesii, docet hujus monasterii titulus, in quo de Mathilde abbatissa sic canit poeta:

*Dem se polleret, super hoc dum fama voleret,
Assulsi hanc mihi, gemmam regina Mathildis;
Tredas cenobium sui matris jure regendam,
Quod sub bonae Dei constraxerat ipsa Cadomi.*

Dilectum insuper tum ex titulo parthenonis Cadomensis, tum ex titulis ecclesiarum sanctae Radegundis Pidaveus, S. Petri Sanctonice sedis, & S. Dionisii Norvienti castri Pestici, regum sanguine (quorum? incertum) ortam fuisse Mathildem. Eorum omnium titulorum, ad ducentos quinquaginta quatuor, innum rotulorum longum decem clieci & septem unas assusorum, archiepiscopo ipsum Mathildis etiam redolens, vidimus asservatum in insigni abbatia sanctae

ANN. CHR.
1114.

S. Nicasi vi-
ti illud est.

XXXVI.
Helgotus ab-
bas S. Au-
doeni factus
dis Guillel-
mus.

(a) Orderic.
(b) S. Audo-
eni c. 114.

Cadomensi
abbatissa.

(c) Præfuit,
Genl. 2. 114.
Orderic. lib. 2.
p. 148. & l. 3.
p. 149.

ANN. CHB.
ITAL.

Trinitatis Cadomensis. Certe scriptos fuisse plures ex his titulis ante ipsam Cæcilie electionem, probat titulus S. Petri Namnetensis, Cadomensis sanctimonialibus suadens, ut *Cæciliam filiam regis* loco Mathildis faciant. Modo citatus in Appendice referentur cum epistola encyclica parthenonis Cadomensis, cujus prime quatuor linee, locera jam & vetustate coarctata superiori parte nuntiant, legi non potuerunt. Mathildi successit, ut diximus, Cæcilia, Willielmi Conquestoris filia, quam pater Filicanni anno 1134, per manum Johannis archiepiscopi Doro consecrandam obtulerat. Tam in parthenio S. Trinitatis sub Mathildi abbatisa diligenter educata, in virginis propositu fidelis, & sanctæ regule tota mansueta, abbatis officium post Mathildem anas fere quatuordecim optime administravit.

XXXVII. Per id tempus Fulco, Wastinensis la Burgundia vicecomes, varias Floriacensis nostris molestias & vexationes in eorum prædio Martinlaco * inferebat. Querelas hac de re Boso abbas detulit ad Ludovicum regem, tunc Reine * in Burgundia degentem. Auditis utrimque partibus, rex licem composuit sub certis conditionibus, quas hic referre parum interest. Regis litteræ appositæ sunt signa quatuor primorum regni tunc ministrorum, scilicet Anselmi de Garlanda dapiferi, Hugonis castabularii, Widonis Silvanedensis buticarii & Gundonis Walterani camerarii. *Actum Leriaci * in palatio publico anno incarnati Peridi MCXIII. anno vero incarnationis nostre VII.* Stephanus cancellarius legendo subscripsit. Post hæc adscripta sunt signa Dalmberti Senonensis archiepiscopi & Leodegarii Ruricaalis, tum Leonis Carnotensis episcopi, Walonis episcopi S. Pauli Leontidis, & Johannis Aurelianensis. De palatio Leriaci, quod episcopus est pagi Wastinensis, vide quæ protulimus in secunda editione liberorum de re diplomatica. Pura insertus de Boscione Floriacensi abbate, qui superstes fuit ad annum MCXCVIII.

* Lerp.

XXXVIII.
Andreas abbas
Catalina
benedicti
clot.
(a) P. lib. 70.
m. 61.
(b) Epist. 10.
2. p. 318.

Apud Casale-benedictum in Biturigibus ad celestem patriam migravit venerabilis Andreas, illius monasterii conditor (a) & primus abbas, qui ex Vallibus-brosæ eodem jam pridem in Galliam accesserat, ubi loca non parva monasteriis institutis decoravit. Exstat de ejus obitu Casalis-benedicti monachorum encyclica (b) epistola, in qua annus & dies ejus obitus, necnon præcipua ejus facta compendio præstinguntur la hunc modum. Hic beatus vir cum ab incarnatione Domini nostri Jesu-Christi millesimo centesimo duodecimo, indictione quinta, XII. kalendas Februaris, expleto nostra terra, meritis perfructu delectatus, pro eius annis fundere Deo preces non sibi vobis desidia, quia illum credimus regnare in caelis gloria, & pro nostris excessibus supplicare Deo in superna curia. Ubi enim vita admirabilis, celsitudo vestitus & laus ipsi conspectum suum super propriam carnem semper noster fuit; eandem quoque multis materiam peccatorum, viginti & octo annis quadragesimalem vitam duxit. Præter ea pietate, misericordia, caritate ineffabili plenus: multis subiens egenis, quibus consilium, quibus auxilium, quibus refugium fuit. Præter quoque abbatem nostram, quæ vocatur Casale-benedictum, construxit, plurisque cellulas suis suppositas, scilicet Cornelianam, Conræ, Alvaria, & Benignam, Beftam, Polinar, S. Anthonem, Cambonum, Salvatorem: in quibus licet demantat pro Dei amore monachos, sub norma beati Benedicti cultorum & devota pietati quædam militum, coadunatis: quos verbi divini spiritualiter, & temporaliter tibi corporaliter, prout prout, passere non desistit. Sæpe etiam cum fratre pariteris aere nimium gravitatis, non habentes unde humanam naturam, si deceret, reparare valerent: ipse non admodum mercenarii, sed ad similitudinem patris & boni patris, simetipsum periculo meritis tradens, pro eorum salutem non solum per loca vicina mundicando ibat; sed etiam mare transiens, in Angliam terram pergebat: unde gratia Dei cum ornamentis pluribus & meritis argenti redibat, quibus ecclesiam suam honorifice decorabat, & fratrum suorum inopiam succubabat. Ad hæc ei nos avaras celebrando missas quotidie in basilicam Domini martellare: quin etiam mulieres totum ex ordine plebium legendi offerre Deo, antequam calum sineret, conabatur. In fine monachi de tanti patris obitu inenarrabiliter ingentes, non parum, non finitalem ulteriores, inquit, habituri, pro eo preces obnoxie deposcunt. Eius translatio in domesticis tabulis vocatur Kal. Martii, quo scilicet die ejus corpus & primario numulo transfatum fuit ad laus evangelii prope majus altare, ubi hæcenus cernitur.

Tunc beatus
fuit.

Andream beatum non immerito vocant, cui in regimine monasterii unanimes fratrum calculo subditus est Geraldus seu Gerardus, cujus tempore Casalisensis gravis incupulus toris, ob eam scilicet causam, quod prior & canonici sancti Cyrici Suldunensis seu Exoldunensis *, qui Andream abbati ejusque monachi locum

* & Suldun.

com

cum edificando coemeterio & oratorio contulerant, postea coarctandi *burgi* ut vocant, facultatem & parochialia iura hac conditione concessit, ut eis annuum censum quinque solidorum monachi persolverent: quod cum isti mox sine summo crimine factum crederent, locum desercere deliberarunt. Verum consensu ab eis Paschalis papa censuit, placitum illud *firmari* *flagitii* *abstineret*, mandavitque, ut ne monasterium suum descreant, sed in eo, sicut promiserant, stabiles manserant in sancta religione. Quamquam Leodegarius Bituricensis, qui ea de re Remensis concilii patres consulerat, eos ad laurelam absolvit, venitque ne deinceps clerici sancti Cyrilli censum illum exigerent. Infirmatum ea de re ex authentico habes in Appendice. Gitaldo abbati Gaudis Carnotensis episcopus ecclesiam S. Germai de villa Embloais tradidit anno MEXVIII. laudantibus Golleno archidiacono, Golleno de Leugis, aliisque canonicis, qui Gollenus Gaudis episcopi nepos ac successor fuit. Geraldo fecerit membris, Humberto Radulfus anno saltem MEXXV. ut suo loco videbitur.

Apud Redonas Britannie civitatem duo sunt celeberrima virginum Benedictinarum cenobia: unum sancti Georgii, de quo in superioribus (a) egimus: alterum sub titulo S. Sulpicii extra muros urbis, quod hoc anno ab Alano Ferreio fide conditum est in pradio *Merte* appellato, agente Radolfo (b) de Fullera, S. Jovii de Marais monacho, qui in vita eremitica Roberti de Arbriffello, Bernardi Tironensis, & Vitalis socius fuerat. Prima ejus loci abbatissa exstitit Maria, Stephanus Campanie comitis, postmodum regis, & Bertrami Britannie ducis filia, quam Marbodius Redonensis episcopus anno MEXVII. benedixit: quo anno Fulco Andecavensium & Cenomannensium comes, ejusque conjux Aremburgis ejus Ereburgis pradium Fontis S. Martini novo sancti Sulpicii monasterio tradidit *in manibus Radolfi monachi magistri sanctimonialis*, & *eam de hoc dono transivit cum caris suis in aula sua Communitate*. Idem Radolfus de Flagetia cognominatus in charta Willielmi episcopi Philavensis, qui eodem anno MEXVII. *Radolfo de Flagetia* *, *sanctissima viro & religiosissimo, ecclesiam Dei & S. Marie Magdalene, qua sita est in parrochia Falgeresia* *, *ad opus sanctimonialis S. Sulpicii, videlicet & authentici Roberti episcopi de Cornwallia, aliisque concessit*. Idem post annos duodecim aliam donationem fecit *Mariae abbatissae totique conventui virginum ecclesie beatissime Virginis Mariae & S. Sulpicii Nidi-merti, sub monachico ordine uni viro Christo desponsatarum*. Ad hac Conans comes cum matre sua, sorore & uxore, monasterium S. Marie Magdalene *, quod Britannice Locmaria vocatur, Radolfo priori atque Mariae abbatissae * *al. in Aquilonem & sororibus ibidem Domini servientibus cum suis adpensis contulit*: quod Iosephus Robertus Corisopitensis episcopus anno MEXXIV. confirmavit.

In tribus predictis locis erecta sunt tria cella seu prioratus coarctatus sub directione & subjectione S. Sulpicii principis monasterii, nimirum prioratus Fontis S. Martini in diocesi Cenomannensi: prioratus S. Magdalene de Falgeresia in diocesi modo Rupellensi: prioratus S. Marie, Locmaria dictus, in Corisopitensi, cui addendus Locmaria minor in Venetensi, prout duo in Anglia priores in diocesi Rossensi.

Maria S. Sulpicii prima abbatissa locum rexit usque ad annum MCLIX. cui Niza abbatissa successisse dicitur apud Albertum, & anno MCLXXI. decessisse, Niza vero Ennoguendis, Ennoguendis porro Amelina, anno MCLXXVII. ad annum MCCC. Et quidem certum est Nizam abbatissam jam loco praevisse anno MCLXXI. quo anno Alexander III. *dilectis in Christo filiabus Niza abbatissa, monasterio beate Mariae, quod in Silva Nidi-merti situm est, ejusque sororibus* confirmat omnes illius parthenonis possessiones & ecclesias atque cellas. At constat eandem Nizam adhuc superstitem fuisse anno MCLXXI. quo anno Philippus Redonensis episcopus Nize S. Sulpicii abbatissae, *dilectae filiae suae in Christo, atque eiusdem fratris & sororis ibidem Dei fundantibus*, ecclesiam de Ezeio, quam dono & concessione antecessorum suorum felicis memoriae domini, al. al. & Stephani Redonensis episcoporum jam possidebat, litteris suis confirmavit, ita ut ipsis liceat *naum eam coarctare* suis, si voluerint, aut quolibet alium idoneum presbyterum illum mittere ad ejusdem ecclesie administrationem. Ex quibus intelligitur, duplex S. Sulpicii monasterium fuisse, fratrum videlicet sub priore, & sororum sub abbatissa: quod etiam probat charta eisdem Bardoli, Jobelli-largi filii, qui Jerusalem profecturus, suscepta cruce, venit ad ecclesiam beate Maximae & S. Sulpicii, *virosque coram matrem* *terram suam & sanctimonialis*, & in penitentia Mariae abbatissae, donationes eidem loco a patre suo factas confirmavit. Dehinc ex seris locis re-

ANN. CHR.
1111.

XXXIX.
S. Sulpicii
parthenon
Redonas
fontis
S. Martini
(a) ibi, p.
1111.
(b) P. II, c.
1111.

* al. Flagetia.
* Eugenia.

XL.
Ejus cella &
abbatissa.

ANN. CHIL.
1114.

in versis infirmitate expente, ac abbatiam S. Sulpicii accessit, eisdemque do-
naciones denovo tatas habuit; ac demum habitu religionis suscepit decessit.
Hoc intrumentum chronici nota destitutum est, Ideoque incertum utri ex dua-
bus Maria abbatissa tribuendum sit: tamen potius convenire videatur poste-
riori, quæ habente seculo tercio-decimo perivit, quam priori, cujus tempore
tanta illic multitudo stratum non erat. Inigne est hodie quoque S. Sulpicii mo-
nasterium, non magis numerofo vigilaum cætu celeste, quam religione & di-
sciplina regulati, quem eidem Margareta d' Angenes abbatissa superiori facu-
lo decimo-septimo inchoato restituit. Ille pro sancto habetur, sed nullo ecclie-
siastico officio collectæ Radulphi prior & primus ejusdem loci institutor, con-
tusus anno MCCCX. & quidem XVII. Kal. Septembris, quo die ita de eo legi-
tur in necrologio, Obiit S. Radulfus monachus S. Joannis, servus & pater fra-
trum & monialium sanctarum abbatia S. Sulpicii anno Domini MCCCX. Eundem
annum assignat Landrevecense necrologium, sed alium diem, nempe ipsas Ka-
lendas Februarii. Hæc ex S. Sulpicii monumentis, quæ mihi communicavit no-
stræ Alexius Labineus, hystorie Britannicæ scriptor.

XII.
Majori mo-
nasterio factæ
donaciones;

Per id tempus, Papius quidam, civis Namnetensis, ecclesiam sanctæ Crucis,
intra muros urbis Namneticæ sitam, Majori-monasterio contulit, hocque donum
fecit in manu Willemi abbatis: quod Alanus comes cum Ermengarde ejus con-
jugæ ratum habuit, primo quidem in aula sua ad caput tabula, videntæ
& probante comitissa; deinde ipsa quoque comitissa per quendam cultum in ca-
pella sua habentem, quas formulas in aliis ejusdem comitis actis legi; postmo-
do Conatus, filius prædicti Alani comitis & Ermengardis, per pium man-
datis suis in manu domini Willemi prioris, qui & ipse donum comitisse receperat.
Porro parvo post tempore idem Conatus, videtur a matre sua Agnete scilicet,
quam supra tradiderat civitati Flandriæ Balduino VII. una cum prædicta matre
sua, ad illi Manus-monasterium Ingressumque capitulum, filius ecclesiæ donatorem
denovo confirmavit, alique scilicet presentibus Landberio abbate sancti Nicolai
apud Andecavor, Stephano abbate Nivarensi cum Wilhelmo Majori-monasterii
abbate & vno conventu multisque aliis. Hic est Balduinus comes, cognomen-
to Securis sive Securicula, qui scuto ejus fronti per infatum illud inscrip-
tum, sunt in extremis habitu monastico XV. kal. Junii anno MCCCXVII. Interiit,
& in sancti Bertini monasterio sepultus est, testante Iperio, nullo liberis ex
Agnete susceptis: cui Carolus, Comes Daniæ regis & Adæle Flandricæ filius,
Bonos cognomine, in comitatu successit.

* d'ls Hære.

XIII.
Tucloens mo-
nasterium
recondit.
* d'ls Tugus,

Sub hunc annum edificari coeptum est Tucloense monasterium apud Pisto-
nes in vastissima silva Tucloens, ubi veteris ciatoris rudicia erant, quod qua-
dam eremita olim construxisse perhibetur. Hunc locum Fulcaudus Francardi,
Roberto de Arbrisselis consiliis ad monasterium edificandum, quod caput il-
lius Ordinis aliquandiu exstitit. Hæc donatorem obtinere pium vicini Nan-
tolenses monachi, qui hunc fundum sui juris esse contendebant: sed tandem as-
sensum præbuit Gausterius seu Gallierius abbas cum toto conventu: quod Petrus
Pictavensis episcopus & Girardus Engolismensis episcopus, apostolicæ sedis
legatus, litteris suis comprobant. Petri episcopi litteræ anno MCCCXVIII. Indi-
ctione V. Glardi vero triennio tertius datæ sunt. Ille monasticum habitum induit
Grimoardus frater Geraldus de Salis, superius (a) laudatus, dein factus pios
apud Castellariam, & post mortem fratris abbas Alodiensis; ac dum in illa
verum præfuit. Perlat etiam nunc Tucloense monasterium in archiepiscopatu
Ruffacensi sub ordine Fensis-Ebraldi.

(a) ib. p.
n. 18.

XIII.
Savinlacense
monasterium
recondit.
(b) p. 106. 70.
n. 54.
(c) Martine
Hoffmann, n. 1.
p. 11. 33.

Robertus de Arbrisselis in via eremitica locus fuerat beatus Vitalis, qui hoc
anno Savinlacense monasterium extruxisse traditur, tamen paulo ante hoc mo-
nasterium extruxisse videtur, ut superius (b) diximus, habita scilicet ratione tem-
poris, quo constructum coeptum est. Primariæ tamen litteræ, quibus Radulfus Ful-
geriensis condendo monasterio locum Vitali concessit, hoc anno datæ (c) sunt,
quarum hæc verba Radulfus plenius testatur. Ego Radulfus Fulgeriensis, uni-
versis in christum confestimatem & firmam attendens, & in futurum saluti mea præcedens
fidelis ac consulens, quod propriis meritis abstinere non possum, a pauperum spi-
ritu pecunia caloram, quod ipsorum est, emendum petavi. Eas enim in illa cele-
sti curia semper advocatos habere desideravi, utpote enim ipsi sunt eructores simul
& præules, ad eandem, tanquam ad sancta monitionis usum, confoga: ut co-
rum saltem mercedem opulentiore solvari, qui de meo meritis monachi merum & do-
mationum tenent. Dant igitur ego Radulfus cum matre mea Adelia, & filijs
meis, Manrico, Franchalino, Petricis & Roberto, Deo & domino Vitali eremita
ac piossum & sanctitate domitium monachorum, videlicet sanctum de Savin-
lacensis

guis, fuit ex una parte fluvius qui vocatur Chambe, ipsam forestem a Com-
munitate diffinitam; & ex altera parte Chambeckia fluvius ab ipso vice sig-
nat, qui Savignicium appellatur. Atque ut uno sermone Dei iuncti commemorari in-
quiritur audeat, Targisium Atrincensis episcopi, in cujus parochia locus fuit
est, cum ab omni consuetudinem episcopalem exaltationem esse voluit. Hæc
diutius confirmata est & signata apud Savignicium ante ab incarnatione Domini
MCCII. indictione v. epistola XXI. & quidem VIII. kal. Februarii, anno regni pri-
mi Henrici regis Anglorum & ducis Normannorum XII. anno vero archiepiscopa-
tus Gaufridi Rotomagensis archiepiscopi III. Targisii quoque Atrincensis episcopi
ante præfatus XVII. Ubi notanda hæc verba, quibus diutius confirmata dicitur,
tunc, quæ fortasse ante aliquot annos facta fuerit, ut alius observatum. Quan-
tum in chrenico Saviniacensi (a) beatus Vitalis, optime seminatorem anno
Domini MCCII. monasterium istud, quod dicitur Savignicium, in consensu Nor-
mannia & minoris Britannie dedicasse traditur, & modernis institutiones, in
aliquibus Cisterciensibus similes monachi fuisse suscepisse, indeque vicinioribus
& vicinioribus claustris, inter quos quendam militem mortuum, populo præfatus, fuisse
sanctæ precibus restitutum. Vitalis porro hæc abbatiam annis decem vixit.
Ecclesiam ad eum Paschalis II. (b) epistola, dilecto filio Vitali abbati sanctæ
Trinitatis de Savignico inscripta, in qua scribit se audivisse, se neminem quendam
deserto de sancto ecclesiam adificatam, & religiosi fratres per ejus iudicium
congregatos esse: quorum quædam providens concedit, ut pro incredulo contra-
m, ni parochiam, in qua morantur, eorum ecclesia nullo modo capiat divinis of-
ficiis.

Sub hac ætate, referente Iperio, Pontius Cluniacensis abbas, monasteria
sua per Franciam & Hispaniam instauravit, S. Bertini quoque monasterium adire
coëgit. Itaque Abbatum villam magno comitatu cum centum milie profectus,
Lamberto abbati significavit, se pascha in Sibiensi monasterio celebrare velle:
& illic, tamquam in proprio, curiam suam tenere. Hoc nuncio exultanti Cluniacensis,
qui eodem tempore locum tenebant, distat capere, Sibiensem
abbatem præfatus Cluniacensi solita reverentia & potestate privatum, cuiusque
sedi Cluniacensi cedendum, utpote abbatum abbatum, qui pro sum & abbatibus
quos vellent, indideret, ac deponeret. Hæc graviter ferentes Sibienses, Cluniacensem
Flandriæ comitem cuiusque filium comitem Baldinum perpulerunt, ut
Pontio abbati mandarent, opportere sibi non esse venire ad S. Bertinum. Id
Sithienis iustitiam factam Pontius facile coniecit, Lambertum festinare nititur.
At ille veritus fortiorum consilium, & nominis sui apud suos infamiam, si
nobilem abbatiam Cluniacensem iugo ac servituti subiceret, ad Pontii nuntium
nequaquam festi festinavit. Interim comes & comitissa ad tuendam monasterii li-
bertatem animantur. Non tamen animum abjicit Pontius, sed per Abbatum villam
priorem urget Lambertum, ut cum eo comitissam conveniat, effeque Pontio
conductum dari, accessario ad sanctum Bertinum, quæ in propria. His ver-
bis offensi comitissa & comes, nullum Pontii nuntio responsum dederunt. Hæc
omnia Lamberto imputabat Pontius, qui ei mandat, ut suos Cluniacenses, qui
in Sibiensi demorabatur, Rumiliacum ad se mittat: quod Lambertus exsecutus
est. Inde Pontius ad Libonensem digressus cellam, duobus Sibiensibus mora-
entibus, ut ad se veniant: quod ubi recevit Lambertus, Atrebatum pergit,
& Gelduino dudum Aquileisno abbate, tunc vero in Sibiensi inclusio, æque
ad Moinesium ad Pontium præmissis, monet, suos ne quæcunque reddat: sin
sacrum, Romanum ad papam cum citari iubet. Hoc facto, quævis non ignora-
re non arduum esse Cluniacensem auctoritati resistere; sed tamen animo re-
putans difficultas esse Flandrensem superbiem Burgundionum dominationi subiacere;
Romanam propter, in curia causam exponit, sicque ejus votis fortuna arrisit, ut
certe iudicio quicquid vellet, impetraret. Invenit quippe Romanos curiales
offenses in Cluniacenses, quod bi duriora in papam & cardinales scripsissent
privilegium investiturarum, etiam per vim, imperatori concessum. Itaque Lam-
berto abbati pontificium diploma indidit ut in Paschali papa, quo diplomate
omnia, quæ Lambertus Cluniaci contra Sithienem libertatem fecerat, etiam
comite & episcopo approbata, irrita declarata sunt, maxime quod abique as-
sensu capituli, cum Sibiensibus, tum Moinesibus, episcopis & abbas id fecissent.
Hoc diploma datum est anno frequent, idque demum postea ab eodem Paschali
confirmari curavit Lambertus. Hæc omnia ex Iperio retuli. Nihilominus tamen
hæc controversia deinceps iterum excitata est, ut in consequentibus videbimus.

Addit Iperio, Gelduinum, Aquileisnum olim abbatem, cum efficeret non
Annal. Bened. Tom. V.

ANN. CHR.
1444.

(a) Bolog.
m. l. archiepiscopi
p. 310.

(b) Martini
ubi supra p.
11.

XLIV
Sibienses
Cluniacensis
huius fabulæ
dederunt.

XLV,

Abn. Chā.
1111.
Aquilinien-
ses abbas.
(*) p. 147. 70.
n. 39.

Abisus ab-
bas.

potuisset, ut Pontius ad sanctum Bertinum veniret, transfretasse in Angliam, ubi non multo post obierit. Almus est superius (a) de Gelduino, ejusque de-
positione. In vulgaris indicibus ejus successor ponitur Rotbertus, & post eum
Alvisus: sed de Rotberto nihil nisi nomen, præterquam in additamentis ad Si-
giberi chronicon ad annum mxcvi. quo Robertus Aquiliniensis cœnobii abbas,
argre forensi insurrectione quorundam secularium verari ecclesiam sibi erecitam,
idque ipsi impuniti, abbatiam dimisisse dicitur, succedente ei domno Alvisio. At
si quidem Robertus Gelduino successus est, non Alvisum sed Simonem ejus successe-
re constat. In chartario quippe sancti Quintini de Insula invento, Simonem
abbatem Aquiliniensem, ut tum scribent, concordiam hoc anno fecisse cum R.
abbate Cifoniensi inter beati Quintini ecclesiam & Balduinum majorem Senginen-
sem super quibusdam rebus, quas in villa Sengiu majus ille sibi competere
contendebat. Almus apud Sengiu, anno incarnati Verbi mxcvii. mensis Septembris.
Itaque nonnisi post id tempus Alvisus promotus fuit ad illam abbatiam, & qui-
dem post Simonem, anno sequenti, non proxime post Rotbertum.

Erat Alvisus monachus Sibiensis, quem Lambertus abbas mox laudatus cum
aliis e suis miserat ad reformandum sancti Verastii cœnobium, cujus tunc prior
erat, cum idem Lambertus Aquiliniensibus auctor fuit, ut ad faciendam in
monasterio suo concordiam & disciplinam regularem Alvisum abbatem postula-
rent, virum utique pietate & doctrina insignem, qui postmodum ad episcopatu-
m Atrebatensem assumtus est.

XLVI.
Sigiberti
Ge. abbas
obitus.

In hoc anno desinit chronicon Sigiberti monachi Gemblacensis seu Gembla-
centis, qui ipso anno doctus sit, nonas Octobris, de quo ad ejus chronici cal-
cem hæc legimus in Mirai editione, sed rectius in codice Juiano: *Domus Si-
giberti, venerabilis monachus Gemblacensis scriptor, vir in omni scripta litte-
rarum incomparabilis ingenti, desceper præcedentium in hoc libro temporum,
ita. nonas Octobris obiit, & suis gravissimum munus obitus hæc reliquit: qui
etiam librum illudrum virorum, & multa utilia doctrina sua & laborum mo-
numenta nobis reliquit.* Hic in fine libel sui de illislibris fuit, ut ipse cum
inscribit, seu de scriptoribus ecclesiasticis, indicem operum suorum conseruit.
Gemblacensis chronici scriptor (b) invenimus, qui se ab eo eruditum fuisse di-
cit, multos se viros discipulos ante eum permixtos ait, paucos post
eum relictos. *At vir prudens, inquit, cum esset multis gravitatis, non erat indi-
flecta austeritatis, sed erat ad omnes, ut res poscebat, discretia medicamenti. Veri-
tatem, maxime divinorum, lesio & mediatio non occupabat: sed tamen gra-
tissima miseratione celebratio & devota ad Deum oratio semper eum præoccupabat.*
Longa cunctas sententia, cum decubisset extrema apertissime, nihil amittens
sua prudentia, fratrumque voluntati esset, ut post obitum intra quatuordecim dies
id est ecclesiam, sepeliretur: ille contra obitum petiit, se in quatuordecim die-
bus omnibus conspici. Obiit ergo, subditi ille anonimus, sit. nonas Octo-
bris, tempore domni Lietardi abbatis, qui Lietardus cum anno mxcviii. mor-
tuus sit pridie nonas Februarii, ut anno sequenti videbimus: hinc colligitur Si-
gibertum mense Octubri anni præcedentis obisse. Plura de eo in superioribus
(c) lib. 63.
n. 45.
eius chronicon Arnulfus Gemblacensis monachus, factus anno sequenti
post Lietardum ejusdem loci abbas continuavit; necnon Robertus abbas de Monte
in suis Accessionibus ad Sigibertum. Verum observandum est duplicem cir-
cumferri Roberti de Monte appendicem ad Sigibertum; unam, que a Johanne
Pistorio, alteram a nostro Acherio omnino diversam.

XLVII.
Lucensis mo-
nasterium
conditum, &
siquæ abba-
tes.

(d) Bruner,
Ann. Treviri,
lib. 12. 11. n.
p. 7. or. sup.

Exstat in diocesi Trevoronum, qua Coloniam spectat, id est apud Ripuarios,
lacus insignis, a quo Lacensis nostri Ordinis monasterio nomen inditum est. Cuius
locus est undique (d) montibus hic Lacus, depressus intra montes: passum qua-
tuor milibus patens in ambitu, forma pæne ovali, tante altitudinis, ut qua-
dringentos-vicenos pedes, qua maxima est, habere dicatur. Ceterum lapidif-
fixæ sunt ejus aquæ, & piscibus abundantes, sed qui vix, nisi hamo, propter
altitudinem capri possunt. Ad hunc locum Sigefridus palatinus comes monaste-
rium, ab Henrico palatino virrico suo jam ante inchoatum, hoc demum anno,
preclara ad posterum munificentia, absolvit. Nec suam operi decem voluit im-
mitatem. Etenim scilicet durissimi saxi quadris, cum turres ipse, tum parietes
& crypto-porricus, & ambientes undique cœnobium muri adiungunt. Templum
semis constans spectandi operis turibus, in beate Mariæ Virginis, sanctique Ni-
colai tutela positum est. Denique monasterium ipsum, in acclivi positum colle,
ab occasu montem respicit livis horrentem, ipsumque lacum; ad orientem
autem meridiem collespectat idem silvos; ad aquilonem ipsius lacus partem.
Illic deducta prima monachorum colonia ex Affligemiensi Brabantia monasterio,
tunc

tunc temporis, uti & modo, religionis fama celeberrimo, quod in palatii ditione positum erat, nati de Lacense. Ideoque communes utrobique placuit esse magistratus, & abbate vita functo, convenire utriusque comitibus monachos ad ferendum communiter suffragia. Illis sepulture locum elegit vitrici exemplo Sigefridus comes, qui monasterium liberaliter dotavit, eoque satagente Heinricus imperator amplissimo diplomate omnes loci possessiones confirmavit, testibus Branne Trevirensi, Friderico Colonensi & Adelberto Moguntino. Primi quinque Lacensis monasterii abbates idem fuerunt, qui & Affligemientis, scilicet Fulgentius, Franco, Albertus, Petrus & Godofricus: post quem Lacenses habuerunt preulantes abbates, quorum indicem refert Bucerius in parte altera Germanie sacre. Horum primus est Giselbertus sive Gilbertus, cruditione prestante & sanctitate, ut loquitur Bucerius, qui vit cum anno MCLIII. decessisset: cui per omnia similis Fulbertus successit. Mirum est nullam hujusce monasterii mentionem fieri in chronico Affligemienti. Quæ de origine Lacensis comitibus, hodie quoque celeberrima, retulimus, accepta sunt ex Berotero, qui post hæc agit de quibusdam Berengarianis hæreticis, apud Episcopum sive Ivodium Luciliburgensis pagi castrum, peius ferum errorem disseminantibus, quos Bruno Trevirensis archiepiscopus in iudicium vocatos repressit.

Ughellus (a) ad hunc annum refert obitum Vodarici seu Udalrici Aquileiensis patriarchæ, qui & abbas sancti Galli erat, ut superius (b) vidimus. Eo mortuo novum inter fratres consultum certamen de substituendo abbate. Pater quippe Henricum Twickensem cum proprio elegisset. Henrico imperatori presentibus, quem ille sceptro porrecto confirmavit. Verum altera pars suorum indignè ferens absque suo consensu electum Henricum, secreto alium electioni digne indicit, ad quem Conradum Zaringium, Bertholdi occisi duci fratrem, invitavit. Adfuit ille condicio dile cum ducentis militibus, nobilem juvenem Manegoldum de Belfrem monachum secum adducens, premisso munio qui strabus intinaret, ut advenienti electo obvium occurrerent. Tertius hoc nuncio Henricus cum suis affectis, transmissis lacu Aetonio, Cilla urce se tueri constitit. Manegoldus vero a cæteris acceptus dicitur ad castrum, qui Henrici electionem vultu sactam intelligens, simulque duci gratias cupiens, Manegoldum electum confirmavit. Id ubi recepit Henricus, ad Zwicklensis monasterium se recepit: unde postmodum a Werinhero Manegoldi successore ad sanctum Gulielmum vocatus, ibidem prepositus factus est. Manegoldus vero undecim amplius annis abbatiam exiit, cujus dissipatas possessiones recuperare pro virili laboravit.

Disertissimi percelebrum in Rhetia monasterio tunc præerat Adam abbas, quo effugiente Henricus auxilium ejus loci jura & libertates confirmavit. Idem pontificia auctoritate præfuit Honorius II. Bulla dura anno MXXVII. ad Walterium abbatem. Alteri Walterio privilegium indulget Lucius III. anno pontificatus sui tertio. Seculo sequenti Gregorius IX. idem monasterium sub specialis sedis apostolicæ tuitione suscepit.

In Anglia, mortuo Gultero Thorneensi abbate, Josephus Crulandensis abbas apud Henricum regem satis egit, ut ipsius frater Robertus, qui S. Ebrulsi in Normannia monachus erat, in defuncti locum subrogaretur: quod Alari de Credona interventus impetravit. Missio itaque a rege nuncio ad S. Ebrulsi monasterium, adductus est Thorneiam, ubi fratris sui Josidii testimonio & favore a toto conventu unanimi omnium consensu electus, a diocesano episcopo Hervey Eliensi sollempniter benedictus est. Inde Thorneiam reversus, in festo assumptionis beate Marie in sede abbatiali constituitur, ibique munus pastorale triginta & sex annis strenue administravit, acceptisque Deo & hominibus multa eidem comoda commoda & decora consulti. In his novam basilicam, ubi antecessore suo inchoatam, magnis sumptibus absolvit, & cum maxima sollempnitate dedicari curavit. Hæc omnia discimus ex Petro Blesensi in continuatione linguæ abbas Crulandensis. Apud Oudericum (c) Rodbertus Brunerensis dicitur, hunc Gundarido frenuo abbati defuncto, non Galtero, quia bene literatus & eloquens ac benevolus erat, subrogatus dicitur.

N ullus, si non fallor, a tempore sancti Benedicti fortunatior fuit annus, quam millesimus centesimus tertius-decimus, quo Berrardus cum triginta sociis, quos Christo lucratus erat, veluti rotidem triumphati secuti manibus Cistercium ingressus est. Hactenus postillus grex Cisterciensis (d) cum Stephano abbate omnem fere spem posteritatis desponderat, jamque eis tædio esse cuperat paucitas sui, admirantibus cunctis venerantibusque eorum vitam sanctitatem, sed suo

Annot. Bened. Tom. V.

Zzz 2

Beri-

ANN. CHR.
1112.

XLVIII.
Apud S. Gal-
lura schisma
de eligendo
abbate.
(a) Inter fac.
no. 1. p. 57.
(b) ib. 62.
p. 55.

XLIX.
Robertus frater
abbas Thome
Oudenensis.

(c) Ouderic.
lib. 12. p. 273.

ANN. CHR.
1213.

Berrardus
Cistercium loci
grexitur.
(d) Inter fac.

ANN. LMB.
1113.

sericitatem refugientibus. At Bernardi ejusque sociorum exemplo omnis aetatis, regionis, & dignitatis homines, videntes non alitra humanas vires esse quod ipsis impossibile visum erat, illic magno agmine undique concurrere, tantumque brevi excrevit familia Cisterciensis, ut ex ea nata de amplissima congregatio, Benedictini Ordinis portio nobilissima, immo amplissima Ordo, causam initium reperit. Manibus a Bernardi adventu Cistercium, utpote a quo propagatio ejus incepit, atque ex anno cœnobio, eoque exiguo, transiit in plura, quæ in ænum Ordinis corpus coalescere. Ab illa ergo die, at cum Willelmo loquar, dedit Dominus sterili baccæ solo benedictionem, & vinea illa Domini Sabaoth dedit fructum suum, extendens palmites suos usque ad mare, & altera mare propagines suas. Bernardum vero cum sociis sub initia hujus aevi Cistercium aedific, ex eo colligi potest, quod Firmatissimum monasterium, cujus constructio consilium Stephanus suo nisi post Bernardi ad se accessum concepit, mense Maio fundatum, id est perfectum & absolutum, & basilica dedicata commemoratur, ut inferius videbimus.

Moxius ut
se gerit.

Ingressus itaque Cistercium Bernardus anno ætatis sue vicesimo-tertio jam inchoato, vitam angelicam sic agere instituit, ut nemo intrare possit, qui non vivat de illo spiritu, de quo ille vivit. Ingressus est, inquam, domum illam pauperum spiritus, & tunc fere incognitam, animo penitus motuendi memorie & cordibus hominum, & spe delascendi & latendi tamquam vas perditum: sed aliter se habebat Dei consilium, qui cum sibi vas electionis aperuerat, non modo ad monasticum Ordinem excitandum ac dilatandum, sed etiam ad nomen suum portandum coram regibus & gentibus, & aique ad extremum terræ. Tirocinii sui principio, mente semper recogitant ad quid venisset, totus intentus erat ad custodiam cordis & sensuum suorum, totiusque absorptus in spiritum & in Deum, rerum exteriorum sensu nequaquam afficiebatur, ita ut videns non videret, audiens non audiret, gestatui ejus nihil sciret; adeoque nihil earum in memoria ejus remaneret. Neque vero ad id violentia alia ipsi opus erat, quippe qui corpus haberet oculis labis expertus, ad servendum spiritum in Dei coitu a natura computatam. Verum, cum caro in eo, ex domo proveniens gratie & usque bono spiritualis discipline, vix jam aliquid concupisceret aduersus spiritum; spiritus contra supra vires ac virtutem carnis tanta ab ipsa carne exigebat, ut cadeus sub onere fere omnino defecisset. Eius enim vigilie ultra possibilitatem humanam, quarum is modus apud eum erat, non totam noctem ducere infonnem. Ad sumendum cibum accedebat quasi ad tormentum solo timore penitus deficiendi. Unde factum est, ut cum delicatissime complexionis esset, corrupto stomacho nihil fere digerere valeret. Nihil tamen de corporali labore sibi remitti patiebatur: sed, si quod opus fratribus iniungeretur, quod ipse vel ob impericiam, vel ob imbecillitatem facere non posset, id vel aliis laboribus, vel humilibus quibusvis officiis redimebat: qua in re, infidelis privilegio gratia singulari, simul & totus exterius laborare videbatur, & totus interius Deo vacabat; in aliis passus constitutus, in aliis devotissimus. Ubi porro ab opere scilicet erat, iugiter aut orabat, aut legebat, aut meditabatur. Ad orandam, ubicunque esset, sive solus, sive cum aliis, solitudine cordis ipse sibi efficiens, semper aptus erat. Canonice scripturas eis ordine sapissime legebat, nec illis magis quam ipsarum verbis eas se intelligere dicebat, earumque sensum sibi magis in fonte, quam in rivis expositionum sapere testabatur. Sanctos tamen & orthodoxos earum expeditores humiliter legebat, eorumque sensibus suos sensus nequaquam æquabat, sed subieciat formandos. Hinc est quod plenus sacrarum scripturarum spiritu & sapore, eas ita sibi proprias efficeret, ut nonnisi ipsis scripturarum verbis in scriptis & sermonibus suis passim arceret. Ita fere Bernardi tirocinium describit Guillelmus sancti Theoderici abbas, singularis ejus amicus, quo nemo melius ejus mentem afficere erat, aut exprimeere poterat.

¶ Tunc temporis apud Molisium degerebat religiosæ mulieres, in disparatis ædibus habitantes, ut sapienter probavimus ex charta Hugonis de Veleno, qui beato Rorberto abbati quandam donationem fecit, ea conditione, ut si ipsas mater aliquando, relicto seculari habitu, ibidem habitare, ibique oram suam præstitam cum ceteris religiosis mulieribus emendare vellet, ibidem admitteretur. Cum vero crederetur religiosarum ejusmodi collegium nanctus, conveniens ejus visum est, ut in remotiori loco monasterium eis constructum. Ejus rei causa Milo Barri comes castrum Juliacum, vix tribus leucis Molisio distans, cujus olim habitatores, sacrilegis demonum sacris dediti, extincti fuerant, a Milone comite antecessore suo acceptum, Deo & beate Mariæ Molisienis do-

na.

navit cum adjacens fuit, sicut ea continebat sancti Andream parochia subius olim extructa, & quidem ea ratione & devotione, ut idem locus religiosi deservat femini, & cuncta eis data a me vel ab aliis, ut praediximus, facta earum utilitatibus & vultui deputata permanerent; eademque mulieres sub ordinatione Molsiensi abbatis Deo servire quere valeant. Ad hoc earum viduum & conversationem per domum Guidonis Molsimensem & ejus conventum ita institui cupit, ut de proprio nutrimento & labore, dumque suorum cultura & elemosinis fideliem, in commune villam, vestitusque recipiant; servae vel ancillae, ecclesiae aut decimarum, villasque non habeant: sed, si ab aliquo hac via duntaxat fuerint, Molsiensi ecclesiae permanent. Insuper ad earum regimen quatuor n. vult deputati monachi per Molsimensem abbatem, qui ear ab omni periculo tutentur, ita vitae atque vocationis secundum Dominum teneant. Denique filiationem eis raduenda, prater cooperatoria, in perpetuum eis prohiberi jubet.

Hoc instrumentum, a Chiffetio (a) editum, delitum est chronicis notis: at hac donatio, adeoque Juliacenae parthenonis constructio, vix ultra hanc annum differt potest. Illud argumentum est, quod Bernardi sociorum, eorum scilicet qui in saculo conjugati fuerant, uxores Julicum seu, ut scribit Guilhelmus, Juleisiam se receperunt, quod per Bernardi sollicitudinem edificatum fuisset idem auctor tradit. Quia vera, inquit, ex praedictis scitis ejus uxores etiam aliquid fuerant, & uxores quoque cum viris idem votum sacra conversationis in-
veniant; per ipsas sollicitudinem edificatum est eis convobium firmamentum, quod Julicem dicitur, in Lugdunensi parochia, quod Dominus cooperante facie exco-
avit, a quo hodie religioe celsiterrima, & perfusa ac passibiliter dilectum, sed & propagatum jam per loca alia, & non cessat ampliora facere fru-
ctum. Ilioc etiam fecerit Humbelina ipsius Bernardi soror, postquam ab eo conversa fuit. Non viderant praedictis Miltois comitis tabulas Manricus, & puerique alii rerum Cisterciensium scriptores, qui illud monasterium a primis Cisterciensi patribus conditum fuisse, primumque sui Ordinis prosequi secuti esse ajunt. At Julicum cumquam pertinuit ad Cistercienses: sed semper sub regi-
mine Mollisacensi perstitit usque ad ipsius destructionem, uti & monasteria, quae ex illo parthenone propagata sunt, qualla jam nonnulla erant, cum Guil-
helmus librum primum de vita sancti Bernardi scriberet, at ex praemissa ejus verba satis intelligitur, adeoque videntur ipso Bernardo. Ex his unum est Pra-
tum-longum, quod fuit, etque hactenus Ordinis sancti Benedicti, atque
eorum habuit Tartarus, quod monasterium, uti Chiffetius (b) censet, quod pri-
mum fuit convobium puellarum Ordinis Cisterciensis, at hoc loco videbimus.
Utrumque potum est in diocesi Lingonensi. At saltem certum est, Julicem
monachatum cololum innocenti II. pontificatu deducum fuisse Cisterciensem
monachatum, quod est monasterium diocesis Antiodorensis, de quo alias. Certum est
etiam sanctimonialis Vallis-Ore diocesis Catalaunensis existisse sub tutela Mo-
lsimensi ecclesiae Gisardo abbate ejus loci quarto, qui anno mclxviii. decessit.
Ad hoc tempore Gisardi abbatis, id est anno mclxviii. apud Pratellum, juxta
Eccerium lo diocesi Remensi institutum est sanctimonialium collegium, quae ejus
sub ecclesia Molsiacensi, fuit & cetera moniales Juliacensis Ordinis, eorumdem
Juliacensium regulam & consuetudines servatura.

In illis locis instituebantur a Mollisacensi abbate priores, qui sanctimonialium curam lo temporalibus & spiritualibus haberent: qualis fuit beatus Ferrus, quem Guido tertius Mollisacensis abbas Juliaci priorem instituit. Librum de ejus vita edidit Chiffetius (c), ab auctore anonymo parum accurate scriptum, in quo Ferrus, natione Anglus, cum Stephano item Anglo, qui tertius Cistercii abbas exstitit, ad Mollisacense monasterium accessisset. Ibiq. monachum professus fuisse dicitur, atque post varios discursos, cum Juliacensis sanctimoniales parre spiritali orbare essent, ab eis in pastorem expetitus, & a Guidone abbate eisdem praepositus. Ex quo intelligitur, eum non fuisse primam priorem Juliacensis parthenonis. Non pauca ejus miracula referuntur a praedicto anonymo. Is Humbelina Bernardi sorori ibidem morienti adfuit: adeoque Humbelina non perit ad Ordinem Cisterciensem. De utriusque obitu inferius.

Mortuo Hugone (d) Laudunensi episcopo, qui vix sex menses a Gual-
drici episcopi caele illam ecclesiam rexit, electus est Bartholomaeus, vir
illudis generis, ortus avo Hilidino Rocciensi comite de avia Adelada, Hilidini
germana Manasse III. Remorum archiepiscopi, matre Adelada, Hilidini
Adelade filia, quae ex Falcooe Joreni principe Bartholomaeum genuit. (e) supra
hic adhuc puer ab avunculo Manasse archiepiscopo in Franciam evocatus, sit. n. 31.

ANN. CHR.
1113.

LII.

Illic Bernardi
sociorum
uxores se
recipiunt.
(a) Chiffet.
(b) Ibid.
(c) Ibid.
(d) Ibid.
(e) Ibid.

Juliacensium
propagatio.

Pratum,
& de Taro,
(b) Ibid.
(c) Ibid.
(d) Ibid.

LIII.
Petrus prius
Juliacensis.
(e) Ibid.
(f) Ibid.

LIV.
Bartholomaeus
a sit episcopo
per Ludovicum
monachi.
(d) supra
que

ANN. CHR.
553.

que ab eo educatus, primo canonicus Remensis ecclesie, dein thesaurarius factus est, nec multo post Laudunensis canonicus, & thesaurarius sancti Quintini; ac demum unanimi totius cleri & populi assensu ad episcopatum Laudunensem electus est, desolati gregis solamen & restitutor futurus. Tum consecratus a Radulfo Remorum archiepiscopo, qui Manasse ipsius aranculo succederat, Laudunum ingressus, non ecclesiam, non domum episcopalem, immo nihil preter parvas villas & cineres invenit, dolensque suam vicem, sed tamen quodammodo gloriabatur, se non ad honorem, sed ad immanes labores vocatum. Mox itaque venit ad quoddam desertum venisset ecclesiam simul & sedes episcopales revocare, & tanquam a fundamentis instaurare institit. At precipua de reformationis moribus illi cura fuit, ob legem decem monasteria in sua diocesi per sanctos Bernardum abbatem & Norbertum consilii curavit, multisque aliis Ordinibus nostris monasteria plurima beneficia contulit. Eius tempore delata sunt per Laudunenses canonicos sacre reliquie per Galliam & Angliam ad faciendam collectionem pro instauracione ecclesie: qua occasione multa per beatam Del-getricem Mariam miracula patrata tribus libris referuntur ab Hermanno monacho, qui eos eidem Bartholomaeo dicavit, ejusque illustre genus accurate descripsit. Plura de his inferius.

IV.
Guibertus abbas Morlaix in Genesim edidit.

Initio Bartholomaei pontificatus Guibertus Novigenti abbas commentarios suos morales in Genesim edidit. In proemio ideo id a se factum dicit, tum ob ejus genus, & omnimoda vastitatem, & sanguinum regionum cognatione clarissimum; tum ob ingenuitatem, liberalitatem, & perissimum cultum, profundamque humilitatem: cui pro magna sibi indulta ab eo familiaritate se profuso obsequium esse fateatur. Sane ad reglam ejus cognationem quod attinet, Hildefonsus Hispanis rex, filius erat Felicie Bartholomaei maritimi, qui Sancto Hildefonsi patri supplet; idemque potentissimos quoque Galliarum principes propinquitatem & affinitatem contingebat, teste Hermanno & post eum Alberico: unde merito ab eodem Hermanno & generis nobilitate, & morum probitate, & divitiarum opulentia famulus predicatur. In eodem proemio Guibertus ait, Deum tanto capiti duo oculos sideribus clariore indidisse, a dextris scilicet Augustinum, totius Latini orbis magisterio predicatum, cujus sincera in scripturarum ac fidei expositione doctrina multos fecerit catholicos: aliternus Radulphus ejus fratrem, cujus ingenium ac doctrina a fratre non discreparet. Ab his duobus commentarios suos discipuli rogat Guibertus: quorum respondit, inquit, tanto animo securus subidem, quanto vos compari parum claudaturus in aulam. Hi commentarii in Genesim libris decem constant, ad mores formandos ideo compositi, quod beatus Augustinus litteram satis explicasset. Ex his patet illos commentarios editos fuisse ante annum mcccvi. quo Anselmus ille Laudunensis magister, jam a nobis ante laudatus, e vivis excessit.

LVI.
Abbas Petrus Laudunum adit Anselmum audire.

Longe altam, sed iniquiorem, de Anselmo opinionem habebat Petrus Abbatardus, (*) qui e patria, id est e minori Britannia, reversus in Franciam, ut theologie studeret, magistro Guillelmo de Campellis sacro episcopo (quod hoc anno contigit) adit Anselmum Laudunensem, qui maximum ex antiquitate auctoritatem tunc tenebat. Accessit igitur, inquit, ad hunc senem, cui magis laqueus usus quam ingenium vel memoria nomen comparaverat: ad quem si quis de aliqua questione pulsandum accederet incertus, redibat incertior. . . Verbis ejus tunc in solis aspiciebatur a longe caustica videbatur; sed propinquioribus & diligenter intentibus instructa reperiebatur. Præterea cetera, quae nimium viri venerabilis contentum scirent. Subdit Abbasardus, se non diu eum decorem audivisse, ad ejus lectiones cum satius accederet, id in magistri sui contentum fieri precipui ejus discipuli non immerito confitebantur, atque egre ferebant. Hinc altercatio nata inter eos & Abbasardum, qui eo magistro sibi opus non esse dicebat ad similes glossas componendas: ejus rei periculum secit non semel, tantumque sui, si ipse eruditione, opinionem apud auditores peperit, ut Anselmus invidie exstimulatus, simulque suggestionibus Alberti Remensis & Lotuli Lombardi, qui duo precipui Anselmi discipuli erant, non minus ipsam in sacra lectione persequi coepit, quam Guillelmus olim in philosophia; tandemque glorandi opus ipse interdixit. Itaque paulo post Petrus reversus, scholas jam dudum sibi oblatas appetuit, & gloriis in Erecliolem, Laudunem inchoatas, absoivit, tanto successu, ut non minorem gloriam in sacra lectione adeptum jam omnes crederent, quam in philosophia olim habuerat, ut ipse de se testatur. Eam vero in illiusmodi schola Genovesa publicas scholas aperuisse dicimus ex libro 1. de vita Gosvini (†) Aquienensis abbatis, qui cum esset adhuc laicus, & Parisiis dialecticam doceret operam, Abbasardum, in-

Parisiis docet.

(*) F. infra p. 66.

auditarum inventorem & astrictorem novitatem, palam impagnavisse dicitur: tamen repugnaret magister Joannes, qui Gofulium diligebat, factus postmodum succentorion episcopus, eundemque Abbatem superavisse. Id si verum est, eadem tamen Abbatem in docendo fama, eademque discipulorum frequentia perseveravit. Verum, cum vanitas & superbia, ut ipse fateretur, vigorem animi emittaret, & su jam solem in mando philosophum superesse putaret; qui antea vixerat continentissime, frenis libidinis laxare cepit, & quo amplius in philosophia vel sacra lectione proficere videbatur, amplius a philosophicis & divinis documentis immunditia vite recedebat. Cum igitur torus superbia atque luxuria laboraret, utriusque morbi remedium, divina ei gratia, licet nolenti, contulit; luxurie quidem primum, his eum multando per quos peccaverat; superbie vero, combustionis libri, quo maxime gloriabatur.

Erant & alius per ea tempora celebris magister, Odo scilicet tum Cameracensis episcopus, Tornacensis sancti Martini monasterii instaurator & primus ab instauratore abbas. Huic germanus (a) erat domus Benedictus ejus loci monachus & clemensynus, cui potest alare Maldin * ad expensas pauperum dedit. Dehinc corporis infirmitate gravatus, episcopatum dimisit, sedque Aquicinctum in lectica deportari fecit: quo audito, Segardus sancti Martini Tornacensis abbas cum aliquot monachis falsi illic properat, rogatque ut ad suum monasterium, quod instauraverat, ubi primo monachus, primusque abbas fuerat, se deserti permitteret. At Alvisus Aquicinctus abbas obstitit, seque nequaquam id passurum dicit. Ille itaque perdidit Odo, ubi intra octo dies morte sublati est xix. kalendas Julii, cum magno honore in ecclesia coram crucifixi imaginis sepulchro sub candido marmore, cui ejus imago insculpta est. Scripsit quosdam libellos, scilicet super canonem missae, dissertationem contra Judaeum, & de origine animae, uti Hermannus ejus aequalis in historia monasterii sancti Martini Tornacensis asserit. Beatus Odo sive Odoardus in ecclesia Cameracensi reputatur, cui Borchardus in episcopatu successit. Encyclicam de ejus vita & obitu epistolam scripsit Amandus prior Aquicinctus, in ejus elogio a nobis relatum.

Odonis necem episcopi hortus (b) Alvisus, sancti Martini Tornacensis monachus, librum, qui Gregorius inscribitur, ex Gregorii Maqui scriptis contraxit, scribere aggressus est exemplo Patris, cujus ille principium tantum legerat, sequentes autem libros juvenis non portaret, abbasque sui, scilicet Odonis, precepto non solum Salomonis, sed etiam totius veteris ac novi testamenti de omnibus beati Gregorii opusculis in unum testimonium congesti collegit. Hanc vero collectionem in tria volumina redegit, quorum duo priora veteris, tertium novi testamenti expositionem continent. His quartum quoque superaddidit, quod non jam testimonium, sed varias ac diversas sententias complectitur. Toti autem operi nomen GRACIALE imposuit, quod integrum habetur in nova Gregorii operum editione a nostris recentis adornata. Alvisus porro hoc opus absolvit post obitum Odonis episcopi, quem apud Aquicinctam sepulchrum esse in prologo suo dicit. Is ante monasticam professionem clericus, Sigerici presbyteri Tornacensis filius, dis relucens patre tandem Odoni monasterii sancti Martini instauratori & abbat adjunctus est, ubi *armarii sui canonici officium quadragesima annis tenuit*, quo tempore Gregorianum suum composuit; tandemque *quadragesimo octavo conatibus suis anno in bono proposito vitam terminavit*, ut scribit Hermannus in historia ejusdem monasterii, non confundendus cum Hermannus Laudunensi jam superius laudato, de quo plura inferius: nam Laudunensis tantum monachus fuit; Tornacensis vero monachus & abbas sui monasterii exstiterat.

Tunc annum pontificatus decimum agebat Godefridus Ambianorum presul, cum monasterium beati martyris Dionysii in prato Ambianensi suburbii ab inguone pilsimo sacerdos olim edificatum, & religiosi fratribus Majoricis monasterii ab antecessoribus suis concessum, a praedonum rapinis vindicare conatus est. Ejus hac de re instrumentum in Appendicem resecti meretur. Hec sancti Dionysii ecclesia, tunc in prato sabarbano, nunc intra muros incincta & paribus Soc. Jeta tradita, ab inguone presbytero instaurata fuerat pontificatu Roricom episcopi, qui cum Filodoni archidiacono & canonicis sancti Nicolai concelebrat, ea inter alias lege, ut singulis annis anniversarium domus Drogonis Taruannensis episcopi celebrarent. Godefridi praedicta charta confirmata est anno Verbi incarnati MCCCII. indictione VII. in capitulo S. Mariae, vi. anno regni Ludovici regis, x. anno episcopatus domus Godefridi episcopi: quae indictio, si mendae expert, repetenda est a mense Septembris; vel sustinenda pro veteri calculo ad initium anni sequentis.

Non

ANN. CHR.
1113.LVIII.
Odo episcopus
Cameracensis
obit.
in 3 April. an.
1113.
a Maldi.LVIII.
Alvisus monachus
Gregorius
composuit.
(b) Joannes.
in 2. p. 114.LIX.
Godefridus
episcopus
Ambianensis
a Dionysii
cellam relictus.

ANN. CHR.

LX.

Godefridus ab

urbis in Car-

pulis secu-

dit.

(a) supra a.

30. 31.

(b) Godefr.

lib. 1. de sua

pica n. 14.

Non multa post funestum Laudunenſis excidii eventum, de quo ſuperius (a) egimus, Ambiani conſentientem commanem, quæ tamſi mali Laudunenſibus occaſio fuerat, illeſto (b) pecunia rege, induerunt. Hoc ſeſmaverit, Ingeran- nus urbis comes, ex conjuratione epidanorum, vetuſta cogitatus intra ſui exci- dii non ſuſtineret, jam rebelles armis aggredieret. Varum ab epidanis poſſus, ab urbe in tarrim ſe recepit. Tum a conjuratis Thomas, Ingeranni poſſus filius, contra parentem, quem ob noveſcam caſum habebat, ſuſcitatur. At, Ingeran- nus paſto cum Thoma ſedere, ac noveſca multis gapiſ acceptis cum illo reconciliato, hic patri opem contra epidanos poſſicetur. Thomas igitur cum A- damo, qui turti præſidebat, vicodominum & epidanos acerrime impugnare & locellere cepit. Et quendam episcopum & clericos facta cum epidanis conjura- tionis arguebat, res eccleſie perſuſit, & in una ejus villa præſidium ſibi ſta- tuit. Ex alia vero cum maximam captivorum catervam, multamque pecuniam abduxiffet, teſtium promiſcu ſeſe turbam in eccleſia, quo illa conſuebat, inſeſto igne concremarit. Immane hoc factum patrarum eſt imminente ſeſto beati Martini, quo die eremitam quandam, quem inter captivos tyrannus ille duc- bat, obſecrantem ut ſui pro honore ſancti Martini miſeretur, abrupto pa- gione tranſſodit. Cum tamſi malis remedium afferre ſe non poſſe videret Godefridus, aſſumto ſecum quodam Norwigenſi monacho, inconfiſit omnibus epi- ſcopatum abdicavit, remiſſiſque archiepiſcopo Rameſi aſulo & ſandaliis, Clau- ſum proſeſſus, ille altare conſecravit. Inde in majorem Cartuſium ſecellit, ubi extra conventum in cellula manens, ſex de viatico ſuo argenti ſibi mar- cas retinuit. Haſticus ex Gulberto, qui ut in Godefridum inquiri eſſe ſolet, cum conjuratis epidanis ſiſſive immerito dicit. Longe æquius, du eo ſuſcitatur Nicolaus, qui ait, Godefridum, cum tot ſecularium tumultuum tempeſtates ſer- re non poſſet, in Cartuſium ſe recepiſſe, cui tunc venerabilis Guigo, *ver eſſe- que doctus & vita integritate conſpicuus*, præerat: qui quidem illum tunc ſan- tiſſimo ſtatuum collegio adjunxiſſet, ni veritas eſſet, Romanum poſſicem, Remorum archiepiſcopum, alloſque Galliarum præſules minime paſſuros. Inte- rim cellulam ei attribuit, in qua cum evo aliquando inviſeret, invenit cum la- crimis madidum; ſeſcitaturque eſt an aliorum metu manuſcula pro ſancti or- tis elinibus accepſet. Ad quod illa ingemifcem: Equidem, paver barſiſſimæ, in- ſi gult; non nummos a quoquam expectarem, ſed, vel inſitus, ſape h-mani p ſavoni aura inani inſiclerat: quo audito, Guigo viri modetiſiam miratus eſt. Serſſus ille Godefridi conſeſit anno ſequenti, ut ſuo loco videtur.

LXI.

Firmatus

monasterium

conditor.

(c) supra a.

30.

• de Grano.

Via Bernardus cum ſoclis Ciftercium ingreſſus (c) erat, cum Stephanus ab- bat de novo condendo monaſterio cogitare cepit, quippe cui nec regulares æ- des, nec ſubſtantia tanto gregi continendo & alendo ſufficerent. Dum locum ad id opportunum perquireret, ea re cognita Galterius Cabillonienſis episcopos ſi- mul cum eo diocceſim ſeam perluſtrat, ut in ea uti Ciftercio, ita nova illi co- lonie ſedes inſigeret. Querentibus occurrunt illuſtres duo comites, Gauſidicus & Guillelmus, qui ſilvaticum locum ad Gronam • ſarvum offerrunt, contraven- du bonis illis ſolitariis domicillo peropportuno. Placuit locis Stephano abba- ti, qui mox Ciftercium reverſus, novos eo colonos premiſit ad regularia ædifi- cia preparanda. Id factum hoc anno, & quidem mente Maio, cujus die de- cimo-oſtavo monaſterium illud ſeſtaturam dicitur in domoſicis tabulis; eſſique eccleſia in honorem beatiſſime Virginis Mariæ a Galterio diocceſano episcopos, præſentibus Joſceranno Lingonenſi, duobuſque prædiſtis comitibus, dedicata xvi. Kal. Junii die dominica, cum pridie ejus diei monachi e Ciftercio itue appu- liſſent. Cum itaque monaſterium illud hoc anno ſeſtaturam legitur oſtavo-decimo die menſis Maii, de perſeſſis monaſticis ædificiis, haud dubie non admodum magnificis, vel potius extemporaneis caſis intelligendum: ſiquidem eodem anno poſt quatuor dies nova illa bæſilica dedicata perhibetur. Novo monaſterio in- dium eſt Firmatatis nomen, quod tunc primum firmatum & ſtabilitum eſſe co- cepit Cifterſenſe inſtitutum, quod ad id tempus proliſ deſectu ruinæ poſſimum videbatur. Deducta illuc colonia duodecim monachorum per Stephanum abba- tem, qui Bertrandum eis reſtorem præſeſcit: Hæc prima eſt Cifterci ſiſa, quam tres alie brevi ſubſecute ſunt.

LXII.

Tironenſis

monachi in

Angliam

transiit.

(d) supra a.

n. 11.

• 1299.

Per idem tempus Bernardus (d) Tironienſis, Oſardus de Salis, Robertus de Artheſiliis, & Vitalis monaſticum inſtitutum magnopere propagabat. Certe in chronico Maſtroſenſi Tironenſes monachi hoc anno in Angliam induſti dicuntur, auctore haud dubie Roberto viro nobiliſſimo, qui ſanctum virum Bernardum ab oceanis partibus adiit, aſſumtiſque tredecim ex ipſius diſcipulis, in ſinibus Wal- læ ad Equus maris Hibernici juxta Teri • ſarvum, primo quidem cellam, poſtea

vico

vero, totidem monachis cum abbate impetrata, eorumque construxit. Erant
vero eo loci prope Cordigamum episcopus sancti Dogmadis * monasterium, &
Montonis priores, *devota pietatis domicilia*, inquit Spedus, quae a furenti-
bus haereticis Henrici VIII. tempestate penitus diruta sunt. Hac tamen in vul-
gatis Thronosium monasteriorum indicibus non recensentur.

Eodem tempore Gerardus de Salis beate Mariae monasterium Boretti * in pa-
go Egoallimenti, in valle pingui & amena edificavit, fundum suppeditante
Alone de Monte-Maurelio *, viro in sanctoribus praeobis, probante Gibrando
episcopo Engolismensi & apostolice sedis legato, cujus ope ac beneficio mo-
nasterium illud constructum est. Primus ei praefectus est abbas Willielmus, ut le-
gitur in chronico Malliacensi. Non multo post haec abbas cessit Giffreus, cuius
utri & Grandivallensis, superius (a) memorata, & Dalonenfis, de qua agimus
anno sequenti, quae abbas itidem a Gerardo de Salis constructa fuit. Gerar-
dus Engolismensi praefuit, modo laudatus, hoc anno dilexit (b) conoverfiam
inter Ebalum de Turra Turensis abbatem, & Petrum presbyterum exortum
super ecclesia sancti Stephani de Valriaco apud Cadurcos, quam Gerardus epi-
scopus abbati & monasterio Turensi adjudicavit.

In urbe Leodicensi extremos praefecturae dies in sancti Laurentii monasterio
agebat Beringerus seu Berengarius abbas, qui morti proximus Rupertum mo-
nachum, cujus adversus amicos tutor & vider ad id tempus existerat, Cono-
ni Sigebergensi abbati commendavit. Verebatur scilicet ne suus in abbatiis di-
gnitate successores satis virum non haberet ad eum protegendum, & parum fi-
debat Obero episcopo, qui causam imperatoris contra summum pontificem rue-
batur. Huius rei meminit Rupertus ipse in epistola (c) ad eundem Cunonem
abbatem superius laudatum, libris de Trinitate ejusque operibus praefata, cujus
haec verba sunt, Cunonem sic alloquens: *Quasi paxillus in mari factus es,
sive in loca fidei, in quo fides mea possit vastatum sustinere. Proinde etiam ad
archa, per providentiam Dei & Petri, fidei, quo me nunc posui in terram ta-
cit, ut in novissimam ventrem tuae caritatis & fidei, usque plurimum migraver-
at a seculo pater meus, vir ovis venerabilis & sapientia memorabilis, Beren-
gerus abbas sancti Laurentii in publica monte Leodi, tua committeret fidei, tam-
quam populum tutari. Solus enim hic, qui nunc successit ei vir fidei & pro-
dus Heribrandus, qui & ipse litterarum peritus, quaerita mea auxilium exhi-
bit, illis usque non possit mihi patrocinari, quoniam, sicut scis, iocundus perve-
nit nominis mei. Huc refert somnium quoddam Rupertus, quod ipse exhi-
bat, praefigium futuri: tum subdit: *Tu nunc post Deum optime maxime tatus
& freus testimonio, esse respondendo exprobrantibus mihi verbum: &, dum fa-
cis etiam scribendi, auctoritatemque concedis sepe non morari, quod mihi adhi-
rasti sponte testatur, ad auditum publicum procedit hoc opus, quod ante te co-
gnitum inciperam ad gloriam & honestam famam & iudicium Trinitatis. Plura
de hoc opere ad annum mxcvii. quo haec epistola scripta est.**

Mortuo itaque Beringero, & Heribrando in ejus locum subrogato, Ruper-
tus ad Sigebergense monasterium se recepit: nec se tamen invicem & am-
icorum effugit iocundum, obtestantem quod post sanctos patres & catholicos
expositores, scripturas sacras interpretarent. Ad quos (d) ille respondet, ex-
emplo antiquorum patrum veteris testamenti, qui plures sibi foderant patronos,
licet sibi post illos transfatus, quos transfugerant patres & priores vestri, & a-
liis foderat patronos propriis comere ingenii, dummodo vitam, inquit, & ver a-
quam reperire possimus, quae nulli utentium libenti, nulli scandalum vel errorem fa-
cere legenti. Plura hac de re idem auctor in libris tertio & duodecimo in Ma-
thaeum. Hic adversus ejusmodi amicos patriocionum quoque sibi comparavit Fre-
derici Colonienfis archiepiscopi, necnon Guillelmi Franeffini episcopi & apo-
stolice sedis legati, qui ejus virtutem cum extrema doctrina conjunctam am-
plificantes, auctorem non tantum amoverunt & protegerunt, sed etiam candan-
tem ad scribendum impulerunt.

In monasterio Gemblacensi dominus Lictardus abbas obiit pridie nonas Febru-
arii, qui successit octavo loco Anselmus, qui haec scribit. Addit idem auctor, *Gembler-*
seria tertia hebdomada paschalis, vi. idus Aprilis, Promientis monasterium cum
officiis suis incendio consumum fuisse, thesauri & bibliotheca ecclesiae, Deo
favente, illata: quod etiam Albericus ex Anselmo totidem verbis refert. Tunc
Promientis monasterio praerat Poppo de Bello-monte, quem anno mxcvii. Wol-
frammo successisse, & anno mxcix. decessisse legitur apud Boetium, succeden-
tem Lictardo de Halsa, quem Albero seu Adalbero exceperat, ex primice-
prio Mettensi factus Promis monachus, ac demum ex abbate archiepiscopus Tre-

ANN. CHR.
1113.
* S. Dogmadis.

LXIII.
Boretti mon-
asterium
condit.
* le Boretti
* de Mont-
maurelio.
(a) supra p.
16.
Ebalus abbas
Turensis.
(b) Solus de
cadurcis, pag.
103.

LXIV.
Beringerus
abbas Ruper-
tum Cono-
ni Sigebergensi
commendat.

(c) Rupertus,
scripta ante 1.
lib. 70. m. 211.

LXV.
Rupertus St.
Sigebergensi
recepit.
(d) Rupertus,
prol. in Ma-
thaeum.

Gembler-
seria tertia
hebdomada
paschalis.

ANN. CHR.
1113.

(*) Epistol.
de p. 339.

XLVI.
Goswinus fit
Aquicincti
monachus.
(*) Epistol.
de p. 339.

virentis. Verum equivocatione nominis decipere fuisse videtur Buccellius, si-
quidem Adalbero Mettensis primicerius promoveus quidem est ad sedem Trevi-
rensem, sed non fuit monachus. Ad Anselmum Gemblaci abbatem quod atti-
net, erat in Gairici ejus loci quondam prioris religiosissimi consanguineus &
discipulus, ex discipulo factus aliorum magister, a Francis etiam quatuorvis
(*) temeris expetitur, eumque magistrum habuisse dicitur, & quasi secundum
abbatem Alrovillanensem, & post eos Latinacenses nostri, inter quos longo tem-
pore commoratus est.

Cum Alvisus abbas Aquicinctensis monasterio præficeret, Goswinus jam tum co-
lebilis philosophus (*) sanctioris philosophiæ studio illic se recepit, ibique mo-
nasticæ profectus est. Erat in honestis parentibus Duaci, vel prope Duacum na-
tus, ibidemque primis litterarum videtur didicisse. Inde Parisios se contulit dial-
ectice adoliscende studio, ubi Joannem magistrum habuit. Cum illic scholas habere-
ret Abaelardus, & insolitas civitates doceret, cum palam impognasse, & dis-
putando revicisse dicitur Goswinus. Tum in patriam reversus, Duaci scholas a-
peruit, ibidemque sacri Amari canonicus factus est. Sed rerum labentium in-
stabilitatem, scholæ labores multiplices & exiguos fructus, mundi denique infinita
pericula rejutare animo, de relinquendo sæculo serio cogitare cepit, Deum
sic orare solius: *Domine Deus si ex te est, custodi mihi hanc voluntatem*. Hæc
cogitatio sensim attendebatur ex colloquio tum Alvisi abbatis, quem identiden-
te conveniebat, tum ejus officialium seu ministrorum, qui negotiorum causa
Duacum frequentabant, & suavem de se spargebant odorem: retardabatur vero
amore parentum & scholarum suorum, qui eum impense diligebant. Dum sic
propositum differt, paulatim tepescere cepit primus ille ardor, infedique animo
Parisios studiorum causa repetere cum amico, nomine Hamerico: sed cum
fodalis ille morbo, ac deinde morte interceptus esset, reuertens se domi Goswi-
nus, ejus animo sensim recalescere cepit primigenius ille fervor, ac tandem
cum Bernardo fratre Aquicinctensi se recepit, & in eorum fratrum adiutibus est
hoc anno vel subsequenti. Ille barvi magnam in virtutibus profectum fecit. Et
quia illa sunt incipientium, alia proficientium, alia perfectorum instituta, animadvertit
quod ad summa tendentibus a minimis esset inchoandum; studiosius minimas assumpti
propositi institutiones addidit, quam antea argutas subtilitates, vel subtiles ar-
gutas docuisset. Progressu tamen temporis incidit in quandam mentis acediam,
(demonium meridianum vocant) qua fere nihil calidius monachis, maxime ci-
vilibus accidere potest: sed ei sponte non acquievit, immo ad eam excutiendam
sepe viros in spiritali palestra cæcitas confolebat, & ad orationem conse-
quebat: quæ duo remedia efficacissima sunt ad depellendum animi torporem. His
accessit Gregorii homiliarum super Ezechielis fortuita lectio, qua ita recaluit
ejus animus, ut ad pristinum brevi fervorem excitatus sit, dignique iudicatus,
qui sacerdotio honoraretur.

Wirmo abbas
Formbacen-
sis.
(*) ib. et.
a. 109.
(*) ib. 76.
a. 113.

In Formbacensi Baparin monasterio Perenger abbas hoc anno mortuus, or-
dinationis sue (*) anno decimo-nono, kalendis Novembris. Ejus corpus in ba-
siliica sepulchrum, & ad ejus tumulum miracula patrata fuisse dicuntur a Ge-
roho præposito Reichenpergensis in libro de vita beati Wirmonis abbatis, qui
ei successit. Hic tunc Garlensis monasterii (d) prior erat, Wirmonis alius di-
ctus, quo nullus magis idoneus ad supplendum demortui abbatis locum visus
est. Sic auctus honore viri Dei, labores augere cepit, austerius vivere, & pro-
ducere preces ac vigilias. Hinc fama ejus vulgata apud principes, apud om-
nes, qui omnia ei dona offerebant, felices se reputantes, si ejus consorcio sui,
vel ex ejus vestigiis quasdam reliquias obtinere possent. Nec desiste tante vir-
tuti miracula, quæ in ejus vita referuntur. Id observatione dignum de eo Ge-
rohus commemorat, quod mulier quædam nati sui parvuli exequiis gemeban-
da profectus facta est ei obviam, mortui corpusculum ad fratrem ejus, qui ante
tres vel quatuor annos defunctus erat, sepulchra. Aperto tumulo, pideni
mortui corpus ita integrum & incorruptum inventum est, ac si ipsa die huma-
tum fuisset. Hoc spectaculo mulier super alios attonita, virum Dei ejusdem ci-
vitatibus, quid causa sit, quid puer iste admiserit, pro quo in lege transgressor
esse non mereatur? cum alias puer simplex & bonus existeret. At ille scorum
a muliere diligenter inquit, num ipsa filio, vel filius ipsi aliquid injurie fe-
cisset. Nihil, inquit illa, mihi conscia sum, nisi quod puer aliquando per jo-
cum puerili levitate baculo caput meum percussit, ea quo nonnihil sanguinis
fluxit. Ad hæc vir sanctus: An propter id correptus est? Minime, inquit illa.
Vade ait, & sumis verbera corpus ejus verbera. Fecit illa illibenter quod iussa
erat; moxque post verbera corpus in cineres solum est. De excommunicato-
rum

Incorrupto
cadavera.

rum corporibus incorruptis res tria est (a) apud Græcos, quod post abolitionem redigantur in cineres: quod de quodam excommunicato legitur in actis sancti Liberti archiepiscopi Hammaburgensis.

Vivebat adhuc Sigiboldus primus abbas Mellicen, cum Leopoldus IV. Austriae marchio Mellicensem ecclesiam vetustate collapsam & a se restructam & in meliorem formam redactam, sollempniter dedicari curavit hoc ipso anno, scilicet idus Octobris, ab Udalrico Patavienſi episcopo. Nec sollempnitate defuit piissimi marchionis liberalitas: monasterium quippe dotavit quinquę ecclesijs pſentis, cum suis paribus destinationis in omnibus harum parochiarum terminis, aliisque pſentis & possessionibus auxit. Quas donationes probavit confirmavitque Udalricus episcopus. Hæc ex Notitia a Schrambio, Mellicensi chronographo relata (b).

Paucis annis hæc dedicationi supervixit Sigiboldus abbas; mortuus anno MCXV, die vigesima quinta Martii. Huic successor Engesehalus ad annum MCXVII, & post eum Eschenfridus ad annum MCXXII, qui sancti Colmanni martyrium & miracula literis mandavit. Exiit hæc historia in chronico Mellicensi (c), & in tomo secundo Petri (d) Lambelli, de bibliotheca Vindobonensi, ubi multa habentur de origine nobilis illius monasterii, deque reliquijs beati Gothalmi, & de insigni particulari sancti Crucis, quæ cum multa veneratione illuc habentur.

Perstitit etiam nunc celebre in agro Bergomensi monasterium, ærum ultra fumen Abdum *. Pontidenſe appellatum, de quo superius diximus, ubi de beato Alberto primo ejus abbate adhuc est, illic Liprandus presbyter Mediolanensis, qui Grosolanum de archiepiscopatu contra Jordanum concidentem, lanceo per ignem transiit, sinuatum esse probavit, sub sinu vires fecerit, multum cupiens, ut ait Landulfus ejus vires scriptor, vitam suam finire in manibus eorum, quorum ope corpus suum & anima protegeretur contra eos, qui Grosolanum assenabantur. Itaque Pontidam delatus, ibique a fratribus susceptus sub sinu anni precedentis, ibidem perstitit usque ad epiphaniam Domini, quo die ad cælum migravit, probante magno & suavi splendore, qui mortal domum illustravit. Reverso et sanctis locis Grosolanum, mox inter eum & Jordanum civile bellum exarſit: tuncque Guillelmus, Ambrosianæ basilicæ abbas, monasterium (e) suum destruxit, & ad Augustam-Taurinatum se recepit, ubi sancti Solutoris abbatia ei regenda commissa est. Post annos sex, Mediolanensem impensis, extructum (f) dicitur, id est renovatum, Pontidenſe monasterium in honorem sancti Jacobi, forte ob beatum Liprandum, qui illic sepultus erat. Quam ob rem tres ejusdem loci corabiles, Theobaldus scilicet prior, Bernardus & Landulfus monachi, gratias Mediolanensibus acturi Mediolanum missi, populum in theatro sedentem invenerunt: tuncque gratis aditus, obtinuerunt, ut ipsorum monasterium vestigialibus aliisque oneribus eximeretur.

J Am annus quadragesimus erat, ex quo Johannes abbas Sublacens monasterio præsedebat, cum ejus invitato Paschalis papa illuc se consulit, ibique sollempnitate assumptionis Delgentriens & octavam celebravit. Tum ad caltrum Eſſe de (g) & quod Idemundus quidam monachis abstulerat, cum abbate & monasterii militibus profectus, locum expugnavit, & Johanni abbati sub certo pretio restituit. Id factum vix. idus Septembris. Alia etiam castella monasterio abstrata idem abbas armata manu recuperavit: qui armorum usus, ceteris abbatibus & monachis baud probandus, tunc temporis in quibusdam locis non infrequens erat. Longe probabilius est quod fecit Johannes abbas ad oratum monasterii & ecclesiarum, in his monasterijs sancti Victorini, & sancti Johannis-Baptiste, a sancto patre Benedicto extructa, a fundamētis instructa tradidit, & in sacro Specu quadam altaria renovavit, quæ per Petrum Anagninensem episcopum & Adamum Alatrinensem consecratis curavit, atque viam commodiorem ad eundem Specum aptavit. Ad hæc corpora defunctorum propinquorum suorum, Maria scilicet sororis suæ, & Raynerii fratris sui, ad Sublacensē monasterium humanda deportari curavit: quo ex tempore Sublaciani nobiles ibidem primum sepeliri coeperunt.

Degebat tunc temporis in monte Thabor Latini monachi, qui non solum monastica professione, sed insuper Cluniacensis ordinis, id est instituti, solliciti, Cluniacensis congregationis corpori omnes erant, ut ex Petro (h) Venerabili discimus. Verum Turci monasterium illud hoc anno subverterunt, tollente præter alios Anselmo Gemblacensi, & monachis cum ceteris omnibus interfecit, & universi disperſerunt. Quamobrem attestante licet, inquit Baronius, quot monachos ceteros, tot laureatos corona martyris & monte Thabor affluentes fuisse in cælum.

Annal. Bened. Tom. V.

Aaaa 2

Post

ANN. CHR.

1119.

(a) P. Gerson, de Euchar. & absterſione in vultu. Paris. 1500.

Dedicatio ecclesiæ Mellicensis eadem: qui facta donationes.

(b) Chron. Mellicen. p. 150. & 151.

(c) Ibid. p. 151. & seq. (d) Lamberti. Ita. p. 150.

(e) Ibid. LXVII. Pontidæ Li. citatus pref. byter ubi.

* P. Aldæ.

(c) Pontidæ.

p. 146.

(f) Ibid. p.

154. & seq.

ANN. CHR.

1114.

LXVIII.

Sublaci græta

per Pascha-

lem papa: de

Johannem 20.

baren.

(g) P. 15. 1.

1. 4.

Thaborensis

monachi

Turci cæsi.

(h) Pet. P. 1.

15. 1. 4. 61.

ANNO. LXXXI.

1114.

LXXIX.

Radulphus fit
archiepiscopus
Cantuarie.
(a) ibi, 72.
n. 39.

Post annos quinque, quam Cantuariensis ecclesia, mortuo Anselmo, pastore deliquita erat, electus est tandem vi. Kal. Maias anno ejus seculi quarto-decimo Radulphus Rossensis episcopus ex Sage-si abbate, cum Rossensem ecclesiam annis sex (x) administrasset. Id quemadmodum factum sit, accurate tradit Eadmerus, testis oculatus, in libro v. hitorie norworum. Post tam diuturnam vacationem rex Heinricus Paschalis papæ monitis precibusque Cantuariensium fratrum, multorumque aliorum permotus, episcopos & proceres Anglorum Windesoreham convocavit, ut eorum consilio vacanti ecclesie provideretur. Eo etiam invitati sunt Radulphus Rossensis episcopus, & prior nonnullique fratres Cantuarienses. Omnium fere hæc opinio erat, & rex ipse sic statuerat, Farilum Abendonie abbatem ad illam dignitatem promotum iri; quæ res fratribus principis ardebat, quibus ejus indulticia probata erat. Animus tamen episcoporum & quorundam magnatum alio tendebat, præoptantium videlicet, aliquem ex ordine clericali, aut ex capella regis ad id assumi. Verum ubi eis obiectum est, nullum a beato Augustino, nisi ex monastico ordine, unquam illi ecclesie præfuisse præter unum, qui ob hanc causam, & alia quedam ab eo perverte commissæ, depositus a Romano pontifice fuerat, nec ullam mutande præfixe consuetudinis subesse rationem; deum in Radulphum Rossensem episcopum amicos conveniunt; quod rex non ægè annuit, nec monachis displicuit. Sic electus ad Cantuariensem pontificatum Radulphus cum summa universorum gaulatione, quippe qui omnibus ob miram humanitatem acceptissimus erat. Adhuc sunt hæc vi. Kalendas Maias præsentis anni, elapsio quinquennio cum quinque diebus a transitu beati Anselmi.

LXX.

Erasmus post
cum episco-
pos Rossen-
sis.
(a) P. lib. 68.
n. 38.

Translato ad Cantuariensem metropolim Radulpho, eidem in Rossensi ecclesia successus est Erasmus, jam sæpe a nobis laudatus (ab), tunc Burgenis abbas, agente in primis Radulpho, qui ejus sapientiam ac religionem compertam habebat, multumque adjumenti ex illius vicinia ibi proveniurum sperabat. Burgo itaque Cantuariam abductus, iv. Kal. Octobris in capitulo statum ab archiepiscopo, pro antiquo more, investitur coram cætu eligentium fratrum; ac deum vi. idus Octobris Rossam ab ipso archiepiscopo perducitur. Hæc locus in Burgeni præfectura successit Johannes monachus Sige-fensis. Denique Kalendis Novembris Alboldus Beccensis monachus, idemque sancti Nicolai de Mellentio (a) prior, sancti Edmundi abbas ordinatus est a Radulpho archiepiscopo, qui anno sequenti paschum a Paschali accepit. Ad Erasmus quod attinet, quædam doctrinæ (d) suæ monumenta reliquit, multa quoque ecclesie suæ ornamenta & beneficia contulisse memoratur, & dormitorium, capitulum & refectorium extraxisse, testante Edmundo (e) in Annalibus ecclesie Rossensis, ubi observat, nullum existisse postea monachum Angliam sacrum episcopum Rossensem, qui possit inter ecclesie suæ benefactores censeri. Obiit anno MCXXXI. quatuor & octingenta annos natus. De ejus successoribus vide totam secundum Angliæ sacræ.

LXXI.

Critica
monachis
novæ ecclesie
fundamenta
posita.

Dum hæc Cantuarie geruntur, Joffridus Crolanden's abbas, conquisitis undequaque subsidii, quæ ad novæ basilicæ fabricam necessaria erant, ejus fundamenta jecit. Totam rei gestæ seriem singillatim recenset Petrus Blesensis in continuatione historie Crolanden's, ubi omne & singulos, qui primos lapides in variis basilicæ partibus posuerunt, eorumque dona commemorat. Ipso die, quo hæc facta sunt, Joffridus abbas, solemne epulum universis, qui ad illum diem eo conveniant, exhibuisse perhibetur. Et primo quidem cum germano suo, Roberto scilicet abbate Thomeuti, refectorium tenuisse dicitur, quo quadringenti diversorum locorum monachi refecti sunt. Tum duo comites, duque barones cum uxoribus, milites & gentilibus suis in aula abbas. Ad hæc sex canes viros cum uxoribus suis, in sex distincti columnas, in claustris discebant. cætera denique promiscui vulgi multitudo supra quinque aulæ, sub die in curia comedebant. His omnibus monachi propriis manibus ministrabant. Domino dante benedictionem, & diem ferecissimum tante solemnitati concedente. Ipsomet anno rex Heinricus insignem eidem loco immunitatem indulsit. Dum vero ejus rei confirmatio regia in thesaurarii & cancellarii manibus transierat, illuc adveniant e Francia duo Heinrici regis avunculi, ex furore ejus proximi cognati, Theobaldus videlicet Blesensis comes, Magnus a pollens dilectus, eiusque germanus Stephanus, postea rex Anglorum; ambo Aurelianis in scholasticis disciplinis magistri Joffridi quondam discipuli & alumni: qui summi pedagogum & carissimum præceptorem, tunc ejus loci abbatem, amplexi, eidem regem illam confirmationem impetrarunt. Idem Joffridus, teste eodem Petro, instituit ut in die sancto paraceves tam abbas quam monachi, in capitulo se se

sa.

flagellarent in memoriam passionis Domini; quod argumentum est, hunc flagellatorem uelum aliis diebus illic tunc receptum non fuisse.

Hoc loco Petrus Blefensis inserit compendium vite venerabilis anachorete sancti Wlani seu Wlasi, qui paucis ante annis ad Dominum migraverat. Is, ut ipse met de se testatur, non infimis parentibus in Anglia natus, vite remotioris studio Crulandam fecerit, ubi post annum probationem sancti Benedicti regulam professus est. Cum rudis esset ac litterarum expertus, in exterioribus rebus Martini officium exercuit. Sed mentis avocationem, que ejusmodi exercitia coniaz solet, gravate ferens, a Britanno abbate obtinuit, ut in peculiari cella recluderetur, ubi se totum rebus celestibus addidit. Post mortem Cnui regis, que anno mxxxv. accidit, Haroldo & Hardecano de regno decertantibus, tantum indigentium Wlani consulantium, concursus ad ejus cellam factus est, ut nec solitis fere precibus vacare, nec misse interesse, nec denique consuetum silentium servare ipsi daretur. Itaque, cum ab inchoata perfectione se desecere sentiret, consulente Avicio ejus loci priore cognato suo, regis ac principum in spiritalibus consilio, cui conscientie sue arcana aperire solebat, ad Eveshamense monasterium migravit, per totam viam ligatis fasciis oculis, ne relictas seculi vanitates videret, earumque imagines in cor ipsius se infunderent. Ubi illuc pervenit, in capellam sancti Kenelmi martyris, quam ipse fabricaverat, reclusus, septuagesimo-quinto reclusionis sue anno liber ad celos evolavit, factus prius ad Mauricium abbatem & fratres Eveshamenses exhortatorio sermone, quem Petrus Blefensis refert. Mauricio abbati successit Reginaldus Glocestris monachus, qui litem habuit cum Joffrido Crulandensi abbate, qui pradium quoddam monasterii sui post centum annorum concessionem ab eo repetebat.

Io Morinis apud Audomaropolim hoc anno sollempnis conventus procerum habitus est, in quo pax sacramentis firmata, uti nos docet diploma Balduni comitis S. Bertini monasterio indultum, cujus hoc clausula: *Actum est hoc apud S. Audomarum in festum curie, anno mxcv. indictione vii. regnante Ludovico Francorum rege, principum in Flandria eodem Balduino comite, et scilicet die qua ab ipso comite, transiitque proceribus Flandria pax confirmata est sacramentis*. Hoc diplomate confirmatur a Balduino permutato inter ipsum & Lambertum sancti Bertini abbatem facta ville Orlrefelle, in Flandria sita, que jure Bertinenfium erat: pro qua comes Berqueriam villam territorii Fumeris eis concessit. Prædicto diplomati subscribere Johannes Taruannensis & Lambertus Noviomensis episcopi; Hermes quoque Bergeus seu sancti Winnoci abbas, qui anno mxxx. abbatiam abdicavit, & in Remense sancti Nicasi monasterium, tunc religione florentissimum, se recepit; ubi reliquos vixit dies religiosissime transiegit.

In agro Rotomagensi exstet monasterium sancti Georgii de Bachersvilla, cujus primariam ecclesiam, a Radulfo de Tancarvilla, Willelmi conquefforis camerario, ante annos quadraginta octo conditam, & canonicis commissam fuisse in superiori tome (a) diximus. At Willelmus de Tancarvilla, filius ejusdem Radulfi, idemque regis Henrici camerarius, mortuo patre, monachos ibidem canonicis substituere maluit, idque, obtenta ab Henrico rege facilitate; auctoritate apostolica necnon Gausfredi archiepiscopi Rotomagensis hoc anno executus est, eandemque ecclesiam erexit in abbatiam, cui multa perdia tum in Anglia, tum in Nortmannia assignavit. Legimus io ejus loci chartario litteras ipsius Radulfi ipso anno datas, ut & diploma Henrici regis prædictam facultatem concedentis, & donationes confirmantis eidem abbati factas: cui diplomati apposita sunt signa Gausfredi archiepiscopi Rotomagensis, Johannis episcopi Lerovienfis, Rogerii Constantiensis, necnon Willelmi camerarii ac Rabelli filii ejus, qui Rabellus, una cum Rotberto fratre suo ac Lucia sorore, non pauca eidem ecclesie contulit. Illic ex Uticensi monasterio decem monachorum duducta colonia est, cui præfatus Ludovicus abbas, qui judicio majorem, teste Ortelio (b), apud invenit fuit, qui primis monasterium ordinem cum de- (c) dedit. cum monachis illic inchoaret. Ejus tempore Willelmus junior, pater filii Willelmi filius, ejusdemque in camerarii dignitate successit, quatuor die post festum multum circulum, ad sanctum Georgium se venisse dicit, ibique cum honorifica processione susceperunt me, inquit, abbas Ludovicus & monachi cum magno gaudio latentes; & ibi obtuli gladium meum super altare sancti Georgii; & tunc consilio & admonitione fratrum meorum, nobilium virorum, scilicet Roberti de Sis dupferi mei, & Rogerii de Kailly, & Johannis de Lund, & aliorum plurium, redens gladium meum per dona & confirmationem plurium ecclesiarum, quas ipse deo concessi eis de meo dono, & sint domus meus fundator illius monasterii dederat, confirmavi, scilicet ecclesiam de Habetto &c. Abbatiam autem circiter

ANN. CHL.

1114.

LXXII.

Wlani anach.

vite vixit

compendium.

LXXIII.

Rex Belgicæ

S. Georgii de

Bachersvilla

ecclesia in

abbatiam e-

rexit.

(a) ibid.

n. 99.

(b) Ortelius.

(c) ibid.

ibid. p. 49.

ANN. CHR.
1114.

viginti-quatuor rexit Ludovicus abbas, cujus successor, Victor nomine; sequentis sæculi initium prætergressus est. Aliorum abbatum nomina in Neutria-pla videre licet.

LXXIV.
Richardus
Virdunensis
electus obiit.

(a) *supra* n. 4.
(b) *supra* n. 6.
(c) *supra* n. 7.

Jani ab annis fere septem Richardus Virdunensis electus benedictionis episcopatus expertus erat, cum omnia sibi contraria videret, Romanam Ecclesiam inferentem, exitum infidum, quippe qui auxilio evocatus, Rainaldum Barri comitem ab ipso captum, & nova in fa mollementem relaxasset; animo tandem constituit, ut se de tanti incommodis eximeret. Ejus rei causa Laurentium sancti Vitoni abbatem, a se pulsum (a) e monasterio, invitavit, ut ad reconciliandum sibi Romanum Pontificem (b) Romam proficisceretur. Illi vero id reventi, quippe qui ab eo spoliatus sumus ad hanc legationem non haberet, itineris necessaria repositis Richardus, sed ad iter patato denegavit. Ipse vero a Laurentio, ut pro se apud apostolicum responderet, levissimus, peregrinationem ad loca sacra egret, atque Hugoni Trecentum comiti tunc Jerusalem moventi cum ingenti pompa, se adiunxit. Italiam ingressus, Triburiam, ubi papam tunc versari audierat, se conuixit, veniam ab eo petiturus. Ubi in præsentiam venit, consilio sociis more peregrinorum ad papæ audientiam admittis, ipse solus in medio latitante planus, spectante per fenestras palatii pontifice, prostratus in terram corruit, ejulando sepius exclamans, ut sui miseretur. Flexus ad commiserationem pontificis, (& quis tam ferreus flexus non efficit?) dixit, se ejus gratia Romam quantocius reverfurum, & consilio cardinalium misericordiam ei impetrurum. At ille: Cedo, inquit, baculum pontificis mei: tantum hic absolvo te, nec Romam ire compellis, ne peregrinationis meæ socios deferere cogar. Abnuente pontifice, dolens ille discipulis socios profecturus; languore, quo jam tenebatur, ingravescente, lectica vehi cepit. Progredienti occurrit Richardus Albanensis, quem ut sibi succurreret obsecravit, ne abique indulgentia moreretur. Expectare tantisper jubet Albanensis, dum a pontifice reconciliandis gratiam reperiret. Tum Romam propera pergit, redit veniam deferens, sed Richardum jam motuum & sepultum invenit. Obierat vero apud Casinum montem anno septuagesimo, ac dimidio vacavit. Hi acceptis, Laurentius abbas ad propria, unde expulsus fuerat, rediit, suos e Divionensi monasterio aliosque locis revocavit, & thesaurum Ecclesiæ suæ, qui abstractus erat, ut ipsi recitaueretur per Brunonem Trevirensis archiepiscopum effect. Monachorum in sua reditus post mortem Richardi reponitur in chronico (c) sancti Vitoni.

Laurentius
S. Vitoni ab-
bas rediit
1114.

(c) *Lathe* n.
n. 4. 1114.

LXXV.
Pontius abbas
Cluniacensis
rexit.

Cum gratia summi pontificis, ob improbatum ejus pro investituris privilegium, se excidisse dolerent Cluniacenses, eam per internuntios recuperare tentarunt. Verum, ubi rem non succedere animadvertit Pontius abbas, ipse Romam ejus rei causa profectus est, simul ut Sirkhenses monachos ad sui obsequium autoriare apostolica sceleret. Ea gratia vix obtenta, cum nihil in Sirkhenses obtinere potuisset, ne penitus re infecta redire videretur, a pontifice literas impetravit, eo spectantes, ut Lambertus Sirkhensis abbas de professione Cluniaci facta responderet: sin minus, præfixa die ad papam se sceleret. At Lambertus per Cononem cardinalem & legatum sibi amicam, tunc in Francia morantem, literas illas infernari curavit. Videntes itaque Cluniacenses se nihili proficere aduersus Sirkhenses, cum eis concordiam qualemcumque inierunt, que usque ad Lamberti obitum tenuit. Hæc ex Johanne Iperio, qui addit, Pontio abbate negotium suum cum Johanne Galtano in quodam cœnaculo Romæ tractante, cœnaculum ipsum corruisse, & Johannem quidem ex lapsu iacuisse; Pontium vero crasse debilitatum fuisse: ubi salus videretur Iperius saltem in Johanne Galtano, qui post Paschalem pontifex electus est. Ut ut sit, Pontius abbas a Paschali duo diplomata (d) hoc anno impetravit, & in reditu ex urbe Padollorense monasterium adiit, ut videbimus anno sequenti.

(d) *Lathe* n.
p. 1114. 1115.

LXXVI.
Molissimus
fuit li cum
monachi S.
Petri-Vict.

Inter varias donationes, que Senonensi sancti Petri monasterio antiquitus factæ sunt, Ingoars & Leuteria, sancti Ebbonis Senonensis pontificis forores, villas Rastiacum & Pauliacum ei contulerunt. In his postmodum partem Bernardus miles, Montis-Barri Dominus, & Humberta ejus uxor, anno mxxv. sub anno censu a Gerberto sancti Petri abbate receperunt; & postea eorum filii, Milo & Rainardus easdem villas sub eodem censu tenuerunt. Sed tandem Guido abbas Molissimus monasterii, quod in parochia Pauliaci situm est, hanc villam emt a Milone centum quinquaginta libris denariorum, id ubi resecit Arnaldus sancti Petri abbas, Molissimum adit cum duobus suis monachis, Halduldo non scilicet priore ac Giarado cellerario, & cum Guidone abbate expoliavit de emptione istius villæ, quam sancti Petri alodium esse asserbat. Ad hæc Gual-

do

do respondit, se hac de re locuturum cum Milone videntore, & cum aliis, quorum consilio uti debebat, pollicens se responsum daturum ad proximam rogationem. *Factum est hoc*, ut in chronico (a) sancti Petri legitur, *in fine istius anni, de quo agitur*, id est anni MCCXII. secundum veterem calculum, *sepius felices idas Martii*; adeoque sub initia anni MCCXII. secundum nostrum. Rogationum tempore nuntius Arnaldus abbas Gaidonem monachum Molismon, ut promissum responsum acciperet. At Guido abbas rursus indecias petiit ad proximam festum sancti Johannis; sed promissio non fuit. Tunc forte accidit, ut Joscerannus Lingonem presul Senonas veniret, cui Arnaldus multam humanitatem exhibuit. Hac occasione usus, conquisitus est de Rainaldo Montis-Barni domino, qui censum de Ridiaco & de Pauliaco ab octo annis non persolvebat. De eo presul se rationem exacterum pollicetur est. Sed & Arnaldus abbatem Molismonensem sepius ea de re interceptavit, sed nihil ab eo, neque a Josceranno episcopo obtinuit. Eadem illi controversia fuit cum Bernardo sancti Johannis de Prato, id est Reomaensis monasterii abbate super villa Ridiaco, quam Bernardus a Josceranno episcopo impetraverat. Utrique controversia in variis conciliis agitata est, ut in chronico sancti Petri legere licet, quæ singularem referre non est operæ pretium. Tandem post varias lites villa Pauliacus Molismonensibus cessit, probante cum fratribus suis & confirmante Bernardo tunc abbate Clara-vallis, ut ad annum MCCXIII. videbimus.

Exacto tricesimo anno apud Cistercium Bernardus cum sociis habitum mutavit, & religiosæ vestis indutus, professione sollempni Deo se consecravit. Id factum sub initia hujus anni, anno scilicet revoluti ab ingressu Cistercium, quod principio anni superioris (b) coniugisse diximus. Supposit & aliud hanc rei probande argumentum, quod scilicet Hugo, nobilis ille Matiscornensis, Bernardi precipuus amicus, quem ipse a saculo abstraxerat, & secum perduxerat Cistercium, hoc ipso anno Pontiniacensis monasterii abbas primus a Stephano Cisterciumensi est, Bernardo prelatas, forte quod esset ætate superior. Erat tunc Pontiniacus alodius Hildeberti canonici ecclesiæ Antisiodorensis, qui novæ Cisterciensiam insinuatione fama permeatus, monasterium illud ipsam insulam extrinsecus constituit. Igitur itaque Cistercium, ac Stephano abbati consilium aperuit suam. Ille primis dubitis & hesitantibus, deinde assensit, novæque colonie duodecim monachorum Hugonem abbatem præposuit. Mox ipsa novi monasterii fundamenta apud Pontiniacum, duabus ab urbe Antisiodoro levis positum ad amnem, quem Senonæ * vocant adia episcoporum (c) Antisiodorensium: ubi cujusdam sancti eremita, Stephani nomine, oratorium erat. Aliud ibidem oratorium a novis colonis erectum in honorem beatissimæ Virginis: cui Thoralbus, magnus ille Campaniæ comes & Cisterciensium in primis studiosus, aliud longe augustius templum adjunxit. Non dubium quin sacris ordinibus tunc initiatus fuerit Hugo, (quod etiam de Bernardo dicendam) antequam ab Antisiodorensi episcopo Humbaldo abbas ordinaretur. Ordinantes aërem episcopo professionem fecit in hæc verba: *Ego Pontiniacensis abbas subjectionem, reverentiam, & obedientiam a sanctis patribus institutam, secundum regulam sancti Benedicti tibi, domine Humbalde episcopo, itaque successoribus canonice sustinendam, & sanctæ fidei Antisiodorensi, salvo ordine vestro, perpetuo ac relicturam promitto*: quæ professionis formula desumpta a cæteris ejusdem Ordinis abbatibus usitata est. Pontiniacense monasterium exiit Hugo usque ad annum MCCXXVI. quo ad Antisiodorensium episcopatum promotus est. Hac secunda Cistercii filia est, quam brevi subsecuta Clara-vallis tertia filia, ut anno sequenti videbimus; & mox Mostmonensis, quarta filia.

Hoc anno Gerardus de Salis, cujus jam saepe (d) mentio facta est, Dalouem * seu Dalouem petiit, ibique nobile monasterium edificare corpit. Exiit hic locus in pago Lenovicensi, in parochia Segoniaci *, inter Vifera superiorum & Vifera inferiorum fluvios, versus Petracortis situs. Hunc locum filia obdorum cum iussaret Girardus, monasterium illud edificare statuit. Pertinebat hic locus ad Geraldum de Turribus & Gallieriam ejus fratrem, qui cum *Deo & beata Maria, & venerabili patri Geraldo de Salis* liberum & ab omni servitute immensum hoc anno liberaliter contulerunt: quod ab Euthorgio Lemovicensi episcopo confirmatum. Non multo post in synodo Daloni habita, cui Willelmus Petracortensis episcopus, necnon Mauricius Sollemniacensis & Guido Testariacensis abbates cum Geraldo de Turribus & Guisierio ejus fratre, aliique interfuerunt: Constantinus Testariacensis monachus prædictum locum sal jure esse contendit: sed pretio accepto cessit. Primus Dalouensis abbas a Girardo de Salis institutus est Rogerius, qui abbatiam in pago Rathensis, Locum-Dei vocabulo in-

ANNO CHR.

1216.

(a) Suppl.

Mss. p. 264.

LXXVII.

Pontiniaci

monasterium

edificatur.

(b) supra n.

32.

* Senon.

c. 1. Libr.

Mss. ss. c. p.

479.

LXXVIII.

Dalouensis

monasterium

peti.

(d) ib. 72.

n. 61.

* Dalou.

* Segoniac.

ANNO. CHR.

1114.

Instituit. Eius successor Amelius cum subditis sibi abbatibus novem apud Arnacum interfuit extequis Almodis uxoris Oliverii de Turribus, ut testatur Goffridus Vossensis. Abbatibus Dalono subiectis videtur esse ille, quæ a Girardo de Salis constructæ sunt. Eo mortuo, Dalonum seu Dalona cum aliis transiit ad Claudienses. Dalonenſis ubatitæ honorifica mentio fit in optima novæ vitæ Stephani Obatinenſis ubatitæ, cujus in libro secundo (a) dicitur, nullam requirere monasterium in illa regione tuoc fuisse præter Dalonenſe. Unde idem Stephanus illud monasterium, quod novem fere miliaribus Obatina distat, frequenter adſiſſe dicitur, nimirum ut Obatinenſe ad ejus exemplum componeret.

(a) *Steph.*
l. 4. *Myrell.*
p. 101.

LXXIX.

Liguriense
patiborum
conditum.
• *Ligutur.*

Non solum de viris, sed etiam de sequiori sexu curam gessit Girardus de Salis, ut probat fundatio parthenii beate Marie de Ligurio *, quod in pago Petragoricenſi, haud procul a Salis, unde ipse cognomen accepit, cum Muximiana primu loci abbatissa constructis traditur, assentiente Willelmo Petragoricenſi episcopo mox laudato, fundum in silvu Liguriensî suppeditantibus Helli de Boredella & Herio de Turre, ulisque, ut patet ex ipsius Willelmi litteris uno frequenti datis, ejus episcopatus anno xi. Duplex illic principio monasterium erat, virorum ac feminarum. Huic fundationi inseruisse dicitur Gualdo superius laudatus abbas Tuturiscenſis monasterii eidem apud Petragorios, de ejus origine in superioribus (b) adum est. Superest etiam nunc Liguriensî parthenium, cujus syllabum abbatissarum contexit noster Stephanus in suis collectaneis pro monasteriis diocesis Petragoricenſis. Profectus utique Girardus de Salis ad Fontis-Ebraidi monasterium upud sanctimoniales ejus loci sermonem facturus, magno peregrinatio inceptis traditur ob tortos cupillos: quo ex tempore ab illis statum est, ut nulla in posterum eona nutrieretur. Tum in ipsius Girardi vita subiunguntur Guillelmi Pissavienſis & cernicolarum ubatarum de eo testimonium, quod scilicet post ingressus est cenobium, ex quo in eremum concessit: quod vellis ejus fuerit cilicium, potus aqua, cibus legumina, tota vitæ martyrii. Denique quod progressus in publicum multa condiderit monasteria, in quibus *verum beati Benedicti usque ad nuncum apicem servandam ordinavit*, ut de plerisque superius dictum est.

(b) *IR.* 15.
c. 70.
Girardus de
Salis clau-
gum.

LXXX.

S. Marcialis
abbatis.
(c) *Lodov.*
lib. 4. p. 174.

Hoc anno Ademarus ubas, postquam Lemovicenſis sancti Marcialis monasterium per annos amplius quinquaginta religiose ac laudabiliter tenuisset, in pace (c) tandem quievit x. Kal. Septembris, & in capitulo sepultus est. Laudatur ub Hildeberto episcopo in libro de viru sancti Hugonis Cluniacenſis, cujus *dispensator benedictinorum seu elemosynarum, antequam ubas esset, fuisse dicitur, & non semel dispensum seu limonem in distributo non fuisse argenteum*. Eo mortuo, Ademarus Lemovicenſis vicecomes, Ademari senioris filius, & Guido filius ejus, tumultum in monasterio concitarunt, abbatem illic suu auctoritate intrudere volentes: ut Pontius abbas Cluniacenſis eo profectus, eis resistit, & secundum Urbani II. edictum & chartam Ademari senioris, quo Cluniacenſi ubati facultas ordinandi apud sanctum Martialem abbatem concessa est, Bernardum Cluniacenſem priorem, qui ante elemosynarius fuerat, virum praeclarissimum, eidem loco prefectum. Actum apud Lemovicas nonis Octobris hoc anno, indictione vii. Testes Rainaldus abbas Vossensis, Stephanus sancti Augustini, & Ademarus sancti Sauri abbas, Euthargio episcopo Lemovicenſi. Abbatiam biennio tantum tenuit Bernardus, eoque successit Amblardus, cujus tempore, id est anno MCCCXIII, combustum (d) fuit castrum sancti Marcialis, eorumque monasterium cum officinis. Prolixam Amblardo ubati epistolam scripsit Goffridus Vandocienſis, respondens ad ejus litteras super quodam monacho,

(d) *ibid.*

51 qui ubati suo detruxerat: quem ait oportere uducie sue penitentium uge-
52 re, & honorem Dei in sacerdote, etiam aliter agente, agnoscere, & suo
53 proposito satisfacere. *Quid si superbus existeret*, inquit, *exerce in eum bo-*
54 *nos uti potestatem*: ut, *tamquam homicida, ab omni ordine deponatur, vel sit*
55 *agnoscit ecclesiasticam censuram regere*. Utile quippe ac necessarium esse, ut
56 reſectores a subditis timeantur, & ub ipsi corrigantur: ut humana formidi-
57 ne peccato succurrat, qui divina judicia non formidant. *Optare tamen debet,*
58 *inquit, magis injurias odiumque peccato & parentia vincere, quam censuram ti-*
59 *bi incerta & auctoritate vincit*. Hadenus Goffridus.
LXXXI.
Variis de
Xenophe-
lego & S.
Bergio.

LXXXI.
Variis de
Xenophe-
lego & S.
Bergio.

Hanno percondente Benedictus, Alani Comagallie comitis filius, episcopus Numenſis & Kemperlegienſis abbas, ecclesie sue & abbatie regimen concessus senio dimisit, eundemque anno omni e suis monachis, Gerehandum nomine, ad Radulfum Toronum archiepiscopum misit ordinandum, & eidem abbatie preſe-
e. In Namnetenſi vero ecclesia in ejus locum susceptus est Brictius episcopus,
qui hoc anno, Christi scilicet MCCCXIV. ordinationis sue primo, benevolentiam suam
in

in petrum sancti Sergii apud Andegavos abbatem, qui anno superiori Wal-
 ceto (a) successit, ejusque monachos testatus est, confirmans ea, quæ a-
 pud Radulphum, in tribus ecclesiis, jam eis concessa fuerant. Sic autem in suis
 hac de re litteris loquitur. *Dono ego R. * Nannetensem episcopum in sedem mea-
 stram, primo ordinationis infra anni Pa. abbas sancti Sergii venit ad nos,
 p'sulans, ut quid habebat apud Radulphum in tribus ecclesiis, videlicet Rosni,
 Chéneau & capella, que Perseus edificabatur, ei concederem.... Et quia reli-
 gium eorum offendere timui, petitionem ipsius canonicam implere non distuli:
 sub certis tamen conditionibus de capella Perseus, nempe ut infantes non bapti-
 zent, infirmos non visitent, nec eis communionem præbeant. Ad hæc, ut in do-
 minicis & festis diebus missas suas non celebrent, donec in ecclesia sacerdotum,
 ad quam parochia eorum pertinet missa finatur, persequamur in festivitatem
 sancti Andreæ, in cujus honorem fundata est capella, & in dedicatione ejus-
 dem ecclesie. Denique pro illa capella pepigit idem abbas reddere annuum cen-
 sum sancti Nannetensi ecclesie unum annu Brivanum, quod marobeta mancipium.*
 Actum Nanneti mense Augusto, festis prima, præsentis R. * comarici, quæ
 episcopus ex de re rogatum venerat. Post hæc Petrus abbas Radulphum ar-
 chiepiscopum precatus est, ut ejus auctoritate divinum officium in illo apud
 Possumum oratorio celebrare sibi liceret. Hinc archiepiscopus, absente Bricio e-
 piscopo, archidiacono Nannetensi ecclesie scripsit, ut id concederet. Idem
 quoque aquam sacram, quam foras, inquit, deest vobis, episcopo vestro lon-
 gius absente, ad conspersum loco ex nave faciendam, scilicet ad benedicendum
 capellam a vobis cum accepisse stant. Adit pontifex se illos visitatum fuisse,
 nisi febrium incommodo perminum gravaretur. Et quidem non diu superavit
 Radulphus. Mortuus quippe est anno sequenti, elque successit Gillebertus, ex
 chronico (b) Kemperlegensi: in quo Benedictus episcopus Nannetensis & ab-
 bas S. Crucis, modo laudatus, eidem decessisse dicitur. Prædictam Radulphi epi-
 scopalium cum Bricelli litteris in Appendice referemus.

Ex parvis rebus magnus sepe & fortis exitu rixas, immo & duella, vel uno
 patris exemplo, quod Cangius (c) inter plura alia refert, ut probet colibet-
 tos hæud alios esse quandoque quam homines de capite, seu consil obnoxios.
 Mites quidam de Burgulio, Alo, bono de capite sui sancti Petri Burgulien-
 sis, Baldrico abbate, hominum, ut vocabant, summi denegavit. Cæcitus ad ju-
 dicium, die condito super hac causa monasterii actor & miles disceptatur, im-
 mo & duellum habituri, in curiam Gausfridi episcopi Andegavensis conveniunt:
 aut miles se hominem de capite sui altaris abbatis esse concessis est, & se factu-
 rum hominem promittit. Baldricus abbas ad sedem Dolensem proventus, & Vi-
 bertus in ejus locum Burgulii substituto, Alo absque consilio domum suam
 abbas & monachorum ingenuam & nobilis generis uxorem duxit, factis sacra-
 mento, se liberum & ab omni iugo servitutis esse immuncum. Id ubi rescivire mo-
 nachi, Alonem suum esse colibertum conveniunt, & ad disceptationem provo-
 cant. Tunc apud Salamariæ castrum in curia Falconis comitis, licet absente,
 conveniunt, ubi barones illius, magister militum, alique iudices residebant. Ex
 eorum sententia pugna duorum virorum, affirmant & arguunt, approbatur. In-
 dicta die ab utroque parte cum conciatoribus conveniunt. Expositio iudicio, en-
 gedi pugiles veniunt ad sancta sanctorum: manus elevant præsto juraturi. Ve-
 nit Alo differt causam, consilium querit; tandemque promittit se in capitulum
 venturum, altaris abbati & monachis domum de capite su professurum. Quan-
 ta pro uno coliberto certamina!

Idem chronico Malliacensi seu Maxentiano legitur, Petrum Fontis-Combaudi pri-
 mum abbatem morbo arpta, id est igne luxurabili, hoc anno interisse:
 cui successisse dicitur Gillelmus, & post eum Alrandus. Ad hæc Biesense fan-
 di Launomari monasterium incendio consumtum fuisse. Idem accidit in sancti Ma-
 xentii monasterio, quod terra vice ab annis uno & triginta iam conflagrasset:
 cui insuadendo Gislefridus abbas omnem curam & diligentiam adhibuit, ad an-
 num MCCCXIV. superites, quo anno ei successit Petrus Rainundi chronographus
 Maxentianus, de quo alius. Sancti Launomari monasterio tum præerat Mauri-
 cius abbas, superius laudatus, cujus successor Rainaldus anno MCCCX. per Ga-
 ufridum Carnotensem episcopum & sedis apostolicæ legatum ecclesiam villæ Ro-
 manæ, a Godefrido Vindocinensi comite ereptam, sancto Launomaro restitui co-
 ravit. Godefridus eo nomine secundus successorem habuit Eraudum, Petri Bie-
 sensis nepotem, de quo inferius.

Jam septimus annus erat, ex quo cella Gordanica lege fiduciarie possessionis
 Anni. Bened. Tom. II. B b b b Anis.

ANN. CHR.

1174

(a) ff. lib. 8.

c. 10.

* Bricio.

* Petrus

* Ermeneg.

de.

(b) Baldu.

Mijell. lib.

p. 124.

Burgulien-

form de eodem

pro coliberto

(c) G. l. de for.

lib. p. 100 p.

LXXXII.

Fontis Com-

baudi ab-

bas.

& monasterii

combusta.

S. Maximi

& S. Lauro-

mari abbas.

LXXXIII.

ANN. CHL.
1114.
Pascalis de-
cretum de
cella Gerd-
nica pro An-
sio.

Anianensibus a Paschali restricta erat, cum Cafa-Del monachi, quibus iussu fuit, si quod in ea haberent, explorandi & explicandi facultas erat, novam hac de re licem denique exacerant. Hanc causam Paschalis Archiepiscopo Avenionensi, Eustachio Valentino, & Hispaniensi Episcopis discussendam, definiendam commisit. Hi vero perspectis utriusque nominis hanc cellam denuo Anianensibus adjudicandam censuerant; quorum iudicium pontifex suo decreto roboravit, dato Laterani hoc anno pridie idus Aprilis, & in Appendicem reiato. Verum nec sic repressa fuit Cafa-Del monachorum pervicacia, quæ Romanos pontifices Callistum & Honorium II. fatigavit: adeo ut Galterius Magalonensis episcopus & apollonien sedis legatus eacommunicationis sententiam in refractarios vibraverit, quam Honorius ipse datis ad Stephanam Cafa-Del abbatem litteris confirmavit. Sed de ejusmodi rialis satis.

LXXXIV.
Canonicorum
monasterium
Crassien-
sis
Episcopi
(a) Monas-
terium
LXXXV.
Ibid. p. 7.

Hoc anno Bernardus Ceritanensis comes monasterium sancti Martini de Causa, quod Gaistudus ipse avatus edificaverat, Crassienis beatus Marie conobio (a) subiecit ea lege, ut abbas Crassie, ejusque saccesores illic abbatem e sua congregatione mitterent, qui ordinem inibi servari corer secundum regulam sancti Benedicti. Ideo vero id se facere ait Bernardus comes, quod prudens locus sancti Martini a secularibus valde dissimilis esset, ejusque bona omnia, tam interiora, quam exteriora, ita ut monachi illic degentes, nullam religionis regulam observarent. Id factum hoc anno, secunda die mensis Februarii, assensiente Petro episcopo Elenensi, qui his litteris (subscriptis cum multis optimatibus, Raymundo comite Barchinonensi, Lucia comitissa ejus uxore, et corumque filiis Raymundo & Berengario, multisque aliis, Easiz in Hispania (b) Alexandri III. diploma adversus abbatem Canigonensem, qui debitum Crassienis abbati subjectionem denegabat.

(b) Mura
Hij. p. 133.
Crassie de Sa-
viniaci abba-
tes.
(c) ibi. 70.
p. 17.

Crassienis monasterio tunc preerat Leo abbas (c), qui applicationem villa-
le de Laco hoc anno accepit ab Aymerico Narbonensi vicecomite, ejusque con-
juge Ermengarde. Leon abbas non multo post successit Berengarius, Aymerici IV. Narbonensis vicecomitis filius, ex Marthide, quæ ex clara stirpe Rot-
berti Gualfredi Siciliæ principis originem ducebat; assumtus e monasterio sancti
Petri Tomeriarum, ubi monasticum professus erat. Hic monasterium suis immuni-
tates & possessiones a Gelasio II. & Callisto eidem secundo confirmari, & a
missa recuperare novaque acquirere curavit, demumque ad Narbonensem pon-
tificatum creatus est. Hujus abbas frater erat Raymundus-Berengerii Barelo-
nensis comes, superius laudatus, qui sanctæ Mariæ Crassie & domo Beren-
gerio abbati fratri (d) suo, ejusque successoribus, monasterium S. Petri de
Gall-canto eidem reformandum commisit anno MCXVI. Verum anno sequenti
idem Berengarius abbas repulsus est a monasterio (e) sancti Felicis Gaizalensis,
quod contra voluntatem ipsius loci abbas & monachorum invaserat, inconsulto
Berengario Gerundensi episcopo, & capitulo ejus ecclesie, quæ illud mo-
nasterium semper quiete possederat.

(d) Mura
Hij. p. 133.
(e) ibi.
p. 133.

(f) V. ibi. 65.
p. 133.

In Saviniacensi monasterio agri Lagdamensis obijt hoc anno Iterius abbas, eo
nomine fecandus, vis. Kal. Mali. Successit Girbaldas (f) in annos septem: cu-
jus saccesor Pontius, nobilis genere, multas casitates monasterio procuravit.
Ordinem post eum Saviniacensem abbatum se ignorare fatetur Benedictus Ma-
liardi, ejusdem loci major prior & decretorum doctus, qui ea domesticis chari-
tatis & instrumentis indicem abbatum Saviniacensem, & res ab eis gestas & ac-
quisitas recensuit. Hic Pontius quindecim annos regimini tribuit, eumque pos-
tea Matifconensem episcopum creatum fuisse dicit. Sed veros ne equivocatio-
ne nominis lapsus sit: Nam Pontius abbas filius nobilis Aimoni de Lay, & a
puero monachus fuisse dicitur. Pontius vero Matifconensis episcopos de Rube-
ro in Gallia-christiana, ex canonico Podienfi & præmore Lagdamensi promo-
tus ad episcopatum Matifconensem. Post abbatum seriem idem Benedictus no-
mina omnia ejusdem loci benefactorum, eorumque donationes commemorat.

LXXXVI.
Ceperanorum
concilium.
Ceperanum.
(g) Ciceron.
Ciceron. lib. 4.
p. 43.

Sub finem hujus anni habita sunt duo concilia. Ceperanum scilicet ac Bello-
vacense. Ceperanam * seu Ciperanam locum est in Benevantis regione ad flu-
vium Liris. Illie mense Octobri celebrata synodus presidente Paschali papa, in
qua conqueas et Arnulfus archiepiscopus (g) Cotentinus adversas Rogerium
Apulie & Sicilie comitem, quod archiepiscopatus ab eo dejectus esset, coactus
que ut fieret monachus. Rem pontifex deservi voluit ad Girardin abbatem
Calmensem, ad quem ejusmodi casarum iudicium pertinere dicit. Auditus
archiepiscopo, abbas inquit: Non vale Deus contra obsequia: quapropter, sequi-
dem per vim monasticum induisti habitum, tuam eris vel eam deponere, vel
retinere. Sed primum te eum deponere decet, & ad pedes pontificis abjicere:
quo

quo facto, stratus et duobus, quod tibi consilium visum fuerit. Max ille monasticam vestem ad velligia papæ deposuit, sed resumere noluit. Postmodum vero cum in gratiam cum Rogerio rediisse Ughellus existimat.

Eodem anno Casinenses monachi (a) cum Azone decano et Sardinia remeantes, a Sarracenis capti, vinctique in Africam ducti sunt: quos Girardus abbas dazo prelio redemit, relaxavitque rex Calamensis ad preces Rogerii comitis, qui ea de re literas ad eum scripsit. In Africa tamen mortuus est Azo decanus, ibidemque humatus, ad cuius tumulum ardentes lampades vitas fuisse Petrus diaconus (b) tradit. Per id tempus Hugo miles de Alba-pina, transalpinus, haud dubie Gallus, Casini monachum factum fuisse idem auctor (c) testatur.

Ceperant concilium paulo post subsecuta est Bellovacensis synodus: vixit idus Decembris ejusdem anni habita, ut ex codice Montis-Dei discimus, presidente Conone cardinale & apostolice sedis legato, uno ex illis religiosis, qui eremiticam vitam apud Trancum Benentarii primo duxerant, ut in quadam Silgeberti continuatione legitur. In epistola Gaufridi Clarevalensis monachi de rebus (d) in Remensi concilio sub Eugenio III. gestis Cono cardinalis regulam rursus quendam edmoicus ecclesia S. Nicolai de Arausia fuisse ductor. Huc synodo interfuerunt tres metropolitani cum suis comprovincialibus episcopis, scilicet Radulfus Remensis, Leodegarius Bituricensis, & Daimbertus Senonensis. Adfuit etiam cum Lizardo Sueffoniensi episcopo Gaubertus Novigenti abbas, qui alit Lizardi propositum fuisse, ut in illa synodo (e) ageretur de quibusdam Manichæis (f) hæreticis ejus diocesis, qui in vinculis tenebantur: at populum, qui clericaliorem vitam nullam, eos ex ergastulo rapuisse, & subiecto extra urbem igne cremasse.

Ad eandem synodum accesserunt Ambianensem legati, conquesti se optime pastore destitutos, scilicet Godefrido, qui paulo ante ad Cartusiam (g) secesserat. Hic secessus contigit post quartum nonas Julias hujus anni, quo die & anno idem Godefridus fundationem cellas Bonidicurtis *, ab Hugone Seniore, Anticheri Crulensis abbatis fratre, & Læcelina ejus conjuge factam, Majori-monasterio confirmavit in ecclesia Ambianensi. Non itaque ante autumnum inferentem Ambiani decessit, nec ante mensem Decembrem pervenit ad Cartusiam, Auditis Ambianorum legatis, Remensis archiepiscopus: Qua fronte, inquit, hac apud nos effutire ausi estis, qui optimum Pastorem orthodoxorum, cunctisque ornatum virtutibus, impubertate vestra & sede sua expulistis? Ire, & tam peritum & catholicum pastorem perquirite, & inventum bene adducite. Neque enim alium, quando in visis erit, habituri estis. Inter ea, adfuit muniti Godefridi literas ad synodum deferentes, quibus significabat, se episcopatum abdicasse, hortabaturque ut alius se dignior Ambianensibus præsiceretur. Neque enim ad eos unquam se rediturum. Has literas non sine lacrymis legerunt patres, tandemque constituitur apud Sueffoniam convenire ad epiphaniam Domini, ibique quid faciendum sit deliberare. Ubi eo ventum est, iussu Ludovici regis et monasterio sancti Quintini, ubi vir sanctus a connabulis educatus fuerat, accessit Henricus abbas, cum Huberto Cluniacensi monacho, magne auctoritatis viro, ad Cartusiam mittitur cum litteris, tum ad Cartusiam priorem, cui imperatum, ut ne diutius episcopatum apud se temerari sineret; tum ad ipsum Godefridum, ut quantocius ad sedem suam rediret. Iussu patris coactus Godefridus, cum multo morore discedit et Cartusia, ut ante sequenti dicturi sumus, ubi a festo sancti Nicolai episcopi, quo vixit, idus Decembris celebratur, usque ad quadragessimæ sequentis initium demoratus fuerat. Ex his intelligitur, Godefridum non ante autumnum hujus anni Ambiani recessisse, siquidem ad Cartusiam sub laudis tantum Decembris pervenit. In predicto Belvacensi concilio graves quoque querelæ delatæ sunt adversus Thomam de Marna, seu de Marla, qui, inter alia sua facinora, Creclacum castrum & Novigentum, quod Abbatissæ vocant, utrumque juris abbatissæ sancti Johannis Laudensis, raperat, castra extruxerat, quæ rex Ludovicus vi capta penitus diruit, & utrumque locum sancti Johannis abbatissæ restituit, ut fule narraz Superius in vita Ludovici Grossi, & Guiberti in libro tertio de sua ipsius vita.

Tempore predicti Belvacensis concilii Conon cardinalis iudicium tulit super controuersia, quæ de ecclesia (h) Hanachensi * ratur abbatissam monasterii sancti de Maria, quæ dicitur ad sanctum Paulum, & canonicos Milianenses * vertebatur. Altare illius ecclesie ad monasterium sanctæ Mariæ abique ulla contradictione pertinere dicebatur, & abbatissa ad ipsam ecclesiam presbyterum mit-

ANAL. CHR.
1114.

Cassinenses
Sarracenis
capti.

(a) Ibid. c. 50.

(b) Ibid. c. 52.

(c) Ibid. c. 44.

(d) Cœn. no.

10. p. 113.

(e) Guiberti.

lib. 1. de sue

vita c. 17.

(f) C. supra

2. 30.

Episcopum

optant Am-

bianensem

(g) supra c.

60.

* Riancourt.

h) Hanach.

* de Nully.

ANN. CHR.
1114.

vere confuſiſſe, quod canonici minime reſeſcibant, ſed hoc tantum volebant, ut prebiter, ab ejuſdem monaſterii abbatia miſus, per ipſos ad prædicationem eccleſiam venire deberet, & in eadem cum eorum permiſſu remaneret; idque per triginta annos obſervatum fuiſſe contendebant. At indicatum eſt, ut quandoſcumque altare abſque ſua contradictione parvi monaſterii ſancta Maria aſſiſſeretur; deinceps per ipſos abbatiaſe diſpoſitionem, abſque illo ad Millaſenſis canonicos recurrere, prebiter ad illam eccleſiam miſteretur. Huius cauſæ iudices fuere Rainaldus abbas Viſſelacenſis, qui iudicium recitavit; Girolodus abbas ſancti Luciani, Odo abbas ſancti Symphoriani, alique canonici & clerici. *Actum hoc Belvacenſi præſente domo Cavone Præſbitero epifcopo, qui iudicium hoc laudavit, & ſigilli ſui impreſſione firmavit, præſidente Patre Belvacenſi ecclieſie epifcopo.* Girolodus abbas ſancti Luciani Gilſeberto fuerat: Odo vero ſancti Symphoriani abbas in eſt, cui Guibertus abbas liberos ſuos de pignoribus Sanctorum dicitur, ut ſuo loco videbimus.

LXXXVIII.
Ermoldus
de abſſiſſe
ſenſationis.
(a) Joh. 21.
n. 91.
Oy. ſic. n. 114.

Ad res Germanicas quod attinet, abſoluto Præſenſingæ monaſterio, quod Otto Babenbergensis epifcopus (a) ante annos quiqueſque inchoaverat, quæſiones eſt reſtor idoneus, qui uxoriam ſacerdotum inſolentiam. Ottoni ea de re ſollicito & anxio ſuggerit eſt Ermoldus monachus Hirſaugiſienſis, qui abbatem, ut ſuperius (b) vidimus, Lorſacenſis perſectura, Hirſaugiſienſem abbatem litteris rogavit, Ermoldum miſſi Præſenſingam, ut incultum ſonale excoleret. Miſſus illu vir Dei omnem curam & ſollicitudinem adhibuit excolendo novello agro, ſedulo inſiſtens vigiliis, precibus & jeuniis, diſcipulos ad idem agendum exemplo ſuo inducens, eodem aduſuſſe ſolitas, regnum Dei & inſiſtens præ omnibus urſentibus ne querere, temporales fugere gloriam, æternam ſectari. Erat iſo eo caritas in egenos inſolentiam, quæ tempore famis ingens maxime exiſtit. Cum unum per totam Babenbergiam annona copis ira diſſoluiſſet, ut propter inopiam pauperes inſerirent: ipſo monaſterii cellaria & præparata inſeriem occaſionem reſervavit; nec prius in erogando deſiſſet, quoad deſiſſet quod erogaſſet. Fatigatus ſiquidem omnibus officiis, ipſo cepit egere: ſed Deus interveni ſancti Georgii loci patroni neceſſaria illi providit per quamdam divitem, qui ſtratun inopiam copioſe ſupplevit. Neque tamen viri Dei humanitas ſoli experti erat ac cenſura. Id probat unum ejus ſactum erga Henricum imperatorem, cui ad monaſterium advenienti portas occluſit, ne cum uxorem communicare videretur. Iſ quidem ex odio & animi rancore ſactum primo interpretatus eſt imperator, quod Lorſacenſis abbas abdicandæ occasionem ei dedidiſſet: at, ratione eiſ inſolentia, ſactum probavit, quippe ſummi pontificis, immo & Dei gratiam imperatoris favori prætuliffet; nec aſſentatorem ſuggerendiſſet, ad eam, ut illi diſtabant, injuriam alicuiſſenſem addediſſet. Trimenſis ad hunc annum compendium reſert vir ſancti Ermoldi, abb Lorſacenſis Sueria monaſterium, cui primus præſiſſet eſt vir Dei, conſulente cum Lauriſhamenſi monaſterio diocleſis Wormatiensis, quod inter imperialia conſeſſatur. Hac occasione triplis generis monaſteria diſtinguit, imperialia ſcilicet, regia, & alia, quæ orſus imperii, neque regni Teutonicorum privilegiis vel titulis inſignita erant. Imperialia abbas tantum quatuor commemorat, Fuldenſem, Herſeldonſem, Wiſſemburgienſem, & Lauriſhamenſem. Horum quatuor locorum abbas imperatori aſſentans, quodvis vel celebratur publice imperii principem coronat, vel ad bellum procedebat imperator, vel iſ coronandus Roman pergebat. In conventibus publicis hi quatuor abbas ad pedes imperatoris proximi reſidebant, referendariorum gerentes officium. Capillis quoque imperialibus præerat, & ſacrorum principum dicebantur. Præter illas abbas alie quoque imperiales uriam quæ conſentur in primis Campidonensis, Corbetensis & Morbacensis. Regalia monaſteria vocat Trithemius, non quæcumque regum liberalitate conſtituta; ſed illa domatias, quæ jura ſuadalla ſive regalia tenebant ab imperio Romanorum, & ad communia regni obſequia per vices obligata erant. Verum utraque illa monaſteria ſive privilegia & libertates antiquis ſuo tempore deſiſſet eſſe queritur idem auctor, quod neglectu regulari diſcipline tribuit.

Alia res Germanica.

(a) Joh. 21.
n. 114.

LXXXIX.
Monaſteria
imperialia &
regia.
In chronico Saxonico ſuper edito domus Hildeboldus, omnium bonorum memoria dignus Magaburgensis abbas, diſſoluſſe memorat: ſique Hugo eodem uno ſuccediſſe. Nec plura ſcimus de illo abbate Hildeboldo, quem examina virum ſuſſe quæſiſſet, ut tali elogio aſſeretur. In uodum chronico Wernerus Roſſeldensis abbas obſiſſe dicitur. Tunc etiam inſeruit Hartmannus, abbas primus Gortſſenſis (c), deſiſſe ſancti Udalrici & ſanctæ Afra, unde diſſeſſit.

cessit schismaticum episcopum devoturus; factus demum abbas Campidonensis, qui Danubii aquis submersus perisse traditur in chronico Aarguhano.

ANN. CHR.
1174.

I Neunee ejus facilli anno quales decimo, & quidem in epiphania Domini a-pad Sueffensis habitus est episcoporum conventus, praesidente Conone cardinale, cui rex Ludovicus interfuit. In eo conventu actum est de revocando ad sedem suam Godefrido Ambianorum episcopo, qui sub finem anni (a) praecedentis, abdicato episcopatu, ad Cartusiam se receperat. Ejan rei causa iussu regis illuc missus est Henricus sancti Quintini de Monce abbas cum Huberto Clusiacensi monacho, magno auctoritatis viro, litteris manitus, tum ad priorem Cartusie, scilicet Guigonen, ut ne Godefridum apud se diutius remorari sineret; nam ad ipsum Godefridum, at quantocius ad suam sedem rediret. Invenit ad urbem Remorum conveniunt episcopi cum Conone cardinale, concilium celebraturi. Accepit litteris Godefridus agere jussu obsequitur, Remo-que ad concilium pargit: abi a Conone legato & a Radulfo archiepiscopo dare increpitas, quod temere sedem reliquisset, iussuque est ad suam reverte ecclesiam, in qua cum ab omnibus cupidissime exceptum fuisse testatur Nicolaus.

ANN. CHR.
1175.

XC.
Godefridus episcopus e Cartusia venit ad Remense Concilium.
(a) supra n. 37.

Longe aliter de eo scribit (b) Guibertus, Novigenti post eum abbas, in Godefridum passim laqueatur. Ait enim cum post duos menses, quam in Cartusia de- moratus erat, non ab aliquo saorum, sed ab archiepiscopo revocatum, mo- ras in reditu non fuisse; ob idque marcas sibi oculos futuras antea reservas- se; & denique cleram & populum non sine merore cum recepisse, qui eo ab- si senes de altero eligendo cogitaverat. Sane Ambianensem legati a patribus synodi Belvacensis non ejus e Cartusia reditu, sed alterum pastorem postulare videbatur, conque se pastorem desituro, at tradit Nicolaus. Verum non mirum est, opinum pastorem, qui subditorum vitia severe carpebat, male moratis civibus non omnino acceptam fuisse. Quam indociles & refractarii illi fuerint, vel ex eo patet quod Nicolaus post ejus reditum consigne refert. Ipso enim cinerum die, cum sanctus presul more suo nudis pedibus, indutus- que cilicio, ad adem sancti Firmini processisset, ibique abstinentiam a carnibus usque ad dominicae resurrectionis sollemnitatem populo servandam praedixisset; misit nullo minus proximo die dominico a carnibus abstinere noluerant, cus- sat, episcopus nova & infusa ab ipsis exigere; se vero nec velle, nec posse aliter abstinere. Quam ob rem in cena Domini in ejusmodi intemperantes gra- viter invehit est vir Dei, eosque a sacra mensa die sancto pasche removere precepit, & communionem ad diem sequentem differre. A concione recessit cum malo rubore & merore plerique, & pontificis mandato parere, qui- tantes, quod pro momentanea desertione, tam solemni die, communione pe- nali essent. Unus tamen ex illis, episcopi incedentem parvi pendens, sub mu- liebris habitibus se agnoscebat, ad sacram mensam ipso die pasche accessit, sed non impune: nam percepta eucharistia protinus corruit, acerrimis viscerum do- loribus cruciatus, spumaeque cruentas ex ore projiciens, quod indignus sumis- rat, cum multo sanguine evomit: tumque rorant lile suum cum multo eja- lato confusus est, sancti episcopi iussu se in portum obtemperantem fore po- litus. Mito quod idem Guibertus de eodem Godefrido addit, eam scilicet cum rege turris feditionum armis impetisse, qua occasione rex ipse jaculo in pectore saucius sit. Perseverabat hac obusio, cum hac scriberet Guibertus, qui notat, Godefridum dominica palmarum, qua hoc anno in tertium idus A- priis incidebat, e Cartusia in suam urbem revertisse. Com itaque ad Cartu- siam pervenerit die festo sancti Nicolai, id est vixit. Idos Decembris anni pre- cedentis, non duos tantum menses, ut idem auctor scribit, sed quatuor ibidem permansisse dicitur est: siquidem in reditu ad concilium Remense in ipsa qua- dragesima celebrata accessit, interfoque concilio Catalunensi initio mensis Julii celebrato, at mox videbimus. Prædictæ turris obidionem biennio dura- vide tradit Sugerius in libro de vita Ludovici Grossi; adeoque tertium vitæ suæ liberum scribat Guibertus hoc ipso anno, vivente adhuc Godefrido episco- po, quem sub finem ejusdem anni decessisse inferius probabimus.

XCI.
Guibertus de eo scribere sentit.
(b) Guich. lib. 1. de vita sua c. 94. ad. 32.

Remensi concilio idem sine dubio praesens interfuit, scilicet tres metropo- litani cum suis coepiscopis, Remensis videlicet, Senonensis & Binaricensis. Re- monensis metropolitani episcoporum nomina habemus in litteris Canonis cardinalis, quibus permixto quorundam praediorum, inter Balduinum Flandriae comitem & Bononem juniorem sancti Amandi abbatem facta, in illo concilio confirma- tur. His litteris post Canonem subscripta sunt signa Radulphi Remorum archie- piscopi, tum Lisiardi Suffraganei, Bartholomaei Laudunensis, Guillelmi Cata-

XCII.
Synodi Re- monensis li- tteræ pro fa- tore pro fa- tore Amandi.

ANN. CHÉ.
1115.

laurensis, Godefridi Ambianensis, Lamberti Noviomensis ac Tornacensis, Clarenbaldi Silvaneensis, & Johannis Morineusis episcoporum. *Actum, recitatum & confirmatum in concilio Remis, a domno Conone Romano ecclesia legato celebranter habito, anno incarnati Verbi MCXV. indictione VIII. regnante Ludovico Francorum rege glorioso anno octavo.*

Alia concilii
acta.

(a) Marb.
m. l. p. 851.

In eadem synodo Gervasius Regienses cunes, qui advocacionis pretexto, quam in villis sui comitatus sancto Remigio subiectis habebat, quoddam praestimonis genus, quod *salvasanatum* vocant, ab illis exulgebat; in illa, inquam, synodo culpam suam (a) agnovit, & injustam ejusmodi consuetudinem relaxavit, presentibus Radulfo archiepiscopo, Lihardo Sueffionensi, & Godefrido Ambianensi episcopis, & quibusdam laicis.

(b) Ibid.
& p. 85.

Sic per id tempus in possessiones ecclesiarum grassabatur multorum nobilium licentia, quorum reprimendis vexationibus rex & concilia sedulam operam navarunt. Similem tyrannidem exercebant in res Trevisensis (b) parthenonis beatae Mariae de Horrea Nicolaus de Rumiaco & Guido de Galsa seu Gulica, qui bona illarum sanctimonialium suis confiniis diripiebant. Literas hac de re litteras ad Radulfum Remorum archiepiscopum scripsit Bruno Trevisensis, cum obtinens, ut pro mutua suorum ecclesiarum, quae *forores* ab antiquo censebantur, necessitudine ejusmodi praediorum violentiam coerceret. Has litteras ad Radulfum tempore praedicti concilii detulit una ex illis sanctimonialibus cum alia epistola capituli Trevisensis ad eundem Radulfum; quem rogat, ut, cum hac epistola in capitulo sancti Dei genitricis Mariae lecta fuerit *fratribus* suis, (sic Remenses canonicos vocant) eam deinde *sancto concilio* *sponte* legi percipiant; quorundam *confilio eorum*, inquit, & *specialiter* *monachi fratres vestri Bartholomaei Londouensis episcopi* ad effectum petitionem nostram duxerit possit. Ex quo intelligitur, quanta fuerit de Bartholomaei auctoritate opinio apud Trevisenses.

Catalaunense
concilium.

Praeter Remense concilium, non multo post aliud Catalauni habitum est, cuius nuda tantum mentio, sed nulla acta habentur in vulgari concilio. De eo scribit ad hunc annum Symeon Dunelmensis his verbis. *In octavo Apostolorum maximo concilio a Conone Romano ecclesiae cardinali Catalauni celebratum est: in quo excommunicatus episcopus, qui concilio non interfuit, quidam vero degressus, & plurimos abbates baculos privatos deposuit de sedibus, ecclesiasticis illis interdicens officium.* Id maxime intelligendum puto de quibusdam episcopis & abbatibus Anglicanis, quorum nonnulli per id tempus exautorati sunt. In hoc concilio definita est controversia quadam, Vedastinus luter & sancti Quintini de Monte monachos agitata, cujus rei synodice litterae Cono cardinali, Radulfo Remorum archiepiscopo, Walo Parisiensis, Godefrido Ambianensis, Guillelmo Catalaunensis, Johanne Morineusis, Johanne item Aurelianensis, Philippo Trecentis, & Robertus Atrebatensis episcopi subscribere. *Actum Catalauni anno incarnationis dominicae MCXV. indictione VIII.* Has litteras in Appendice videre licet.

XCIII.
s. Pauli cella
altare.
(c) p. 854
a. 324.

Actum est superius (c) de Johanne Sueffionensi comite, qui cum se christianum & catholicum diceret, Judaeorum nihilo minus & haereticorum erroribus patrocinabatur. Is altare *de Terni*, monachis cellae sancti Pauli, quae monasterio beatae Mariae Silva-majoris subiecta erat, ab Hugone Sueffionensium episcopo concessum, violenter abstulit. Id gravate ferens Guido castellanus, nepos Raynaldi, cujus rogatu Hugo episcopus illud altare, quod ab Ingelramno Coclaensi in beneficium tenebat Raynaldus, monachis sancti Pauli conulerat; a praedicto comite id tantum extorquere potuit, ut post ipsius obitum idem altare monachis restitueretur. Eo paulo post mortuo, antequam ejus corpus sepulture manderetur, ejus uxor, illiusque Raynaldus praedictum altare in manus Lihardi Sueffionensis episcopi, Hugonis successoris, reddiderunt, illudque sancti Pauli monachis restitui non sine lacrymis flagitarunt: quo facto, Gausfridus venerabilis abbas Silva-majoris petiit a Lihardo episcopo, obtinuitque, ut illis altaris donationem & restitutionem novo diplomate confirmaret. Actum hoc anno, cujus rei litteras Bernardus decanus & cancellarius scripsit & subscripsit. Hic est Bernardus, cui Guibertus inscripsit librum suum (d) contra Judaeos & Johannem Sueffionensium comitem eorum fautorem, quem paulo ante hunc annum morte sublatum fuisse ex his litteris intelligitur. His non obstantibus, praedictus Raynaldus denuo idem altare usurpavit, ut suo loco videmus. Haec cella sancti Pauli, in Nemore dicta, quae inter Caliacum & Novionem sita est, nunc a patribus Oranzeli possidetur, uti & vicus Terniaci, qui prope urbem Sueffionum positus est.

(d) Ibid.

In predicto quoque Remensi concilio actum est de villa Edmencuris *, diocesis Noviomensis, quam Radulfus Nigelle * dominus a Suectionis sancti Crispini monasterio vi abduerat, & eundem militum suorum, nomine Guarino, tradiderat in beneficium, quod per sacra scriptura dicitur furtum. Non multo post domus Odo abbas, cum illius monasterii perfectum inisset, Radulfum eorumque de restituendo pradio iniquis ablati commonefecit: at ille prius abnuñt, & nunquam id se factum confiteatur, Abbas repulsus rem detulit ad Baldrici seu Baldrici Noviomensis episcopi audientiam, qui, causa canonice discussa & diligenter ventilata, tandem post multas disceptationes sancto Crispino pradium illud adjudicavit, & Radulfum hortatus est ad ejus restitutionem ea animo faciendam: at miles contra furem, & male se mori dixit, quam terram dimittere: quo audito, episcopus eum ad iudicium citat, ejus contumaciam canonica auctoritate perstringit, eumque jurare compellit, se nunquam terram repetiturum. Verum Radulfus eam rursus vi occupat: abbas vero, Baldrico episcopo mortuo, Lambertum ejus successorem adit Novioni, de Radulfo conquirendus: dein Suectiones apud Cononem cardinalem, qui causae iudicium ad Noviomensem ecclesiam remisit: quo cum perventum fuisset, videns Radulfus Odorem abbati & causae iustitiae, & ecclesiasticae auctoritate suffultus, tandem pradium illud sancto Crispino libere relaxavit: quod Lambertus episcopus sigillo suo roboravit, & omnes, qui ipsius privilegium violaturi essent, in concilio Remensi excommunicari curavit. His litteris apposita sunt figurae Lambertus episcopi, E. id est Eutharii abbas sancti Eligii, & militum aliorum, Adum publice primo Novioni, deinde Nigelle, anno ab incarnatione Domini MCCC. indictione viii. Qui tunc sancti Crispini monasterio pri abbas.

ANN. GRÆ.

1111.

XCIV.

s. Crispino

facti item

restitutionis.

* Edmencuris.

* Nigelle.

Odo s. Cris.

pui abbas.

(a) Chosell

no. 4. p. 370.

XCV.

Bernardus

Clare-vallis

monasterii

* F. And.

Jam tempus est, ut in lucem prodeat Bernardus, qui per biennium in latebris solitudinis Cisterciensis delituit, dum forte habilis esset ad sacros ordines suscipiendos. Cum vero divina providentia placuit, ut eum e tenebris educeret ad dandam plurimis scientiam salutis; Stephano abbati edificandi post Firmiacum & Pontinnacum tertii monasterii consilium inspiravit: quod ubi recevit Hugo Campanie comes, locum vastae solitudinis, qualem ei placere noverrat, in sua ditione ei obtulit, positum haud longe a fluvio Alba * in pago seu diocesi Lingonensi, ubi olim spelunca latronum, ob id forte dicta Vallis-abnthalis. Abbas illuc Bernardus cum sociis duodecim, abbas eorum designatus; ibique confederant viii illi virgines, facturi de spelunca latronum templum Dei & domum orationis. Constructis tumularum operis casis, quarum reliquae ibidem erant nunc non sine admiratione videntur, mutatum est insuetum loci nomen in Clare-vallis omnino novum vocabulum, cujus claritas & celebritas non multo post totum orbem christianum implevit, fama Bernardi sanctitatis ejusque discipulorum ad remotissimas quasque regiones propagata. Hunc annum fundare Clare-vallis discrete exprimit Exordium magnum Cisterciense, cui domestica monumenta suffragantur. Illic durissimam supra humanum modum vitam duxerunt novi illius soli coloni. Principio panis ex bordeo, millo & vicia confectus, puleuraria sepius ex foliis sagi. Processu temporis, panis non tam furfureus quam terreus videbatur, duris fratum laboribus vix de sterili deserto illius terra productus: cetera quoque cibaria vix aliquid saporis habebant praeferentem, quem fames & amor Dei afferebat. Sed & ipsam qualescunque delectationem suspectam habebant novelli illi a Bernardo instructi, rati inimicam esse animae omnem delectationem; adeoque quicquid gustui rantesper sapibatur, fugiendum arbitrabantur. Hunc errorem sepe in illis carpebat vir Dei: at, cum in hoc suspectam aliquo modo haberent ejus correptionem, quasi carni eorum pliusquam spiritui indulgentem; rei iudicium ad Willelmum Catalaunensem episcopum deferendum censuerunt: qui, adducto Elisi exemplo, farinæ injectione olei filiorum prophetarum amaritudinem temperantis, fumendum esse docuit cum gratiarum actione inconditum alias cibum, qui per Dei gratiam eorum usus aptatus erat.

Is est Willelmus episcopus, jam sepe a nobis laudatus, a quo Bernardus Abbas ordinis abbas ordinatus est, absente scilicet Josceranno Lingonensi antistite, ad quem saepe.

hac

ANN. CHR.
1115.

(1) TONNUS
p. 134.

XCVL
Clare-vallis
Bernardus.

hec ordinatio pertinebat. Id factum vacante sede Lingonenſi tradidit Guillelmus abbas, & poſt eum Alanus: ut cerum eſt tunc illi eccleſiæ præſuiſſe Joſce-
ranum, qui anno ſuperiore Firmitatis dedicationi adſuit, & hoc ipſo anno
Trenonienſi concilio interfuit habito aucte menſem Auguſtum, quo tempore
forte Bernardus ordinatus eſt abbas. Certe ſuperſtes fuit Joſce-ranum uſque ad
annum MCCXXV. Itaque eo abſente, ut jam dixi, vel alius occupato, Bernardus ordi-
nandus abbas cum Elbodone Cisterienſi monacho adieit Willelmum Catalaunenſem
epiſcopum, cui necdum notus erat, ut ex eo intelligitur, quod admiſſus in
domum epiſcopi juvenis exeli corporis & macie confecti, habitu deſpicabilis,
ſubſequenti ſeniori illo monacho robuſto & forma eleganti, ſciſcitantibus qui
preſentes erant, uter eorum abbas eſſet, ſidentibus aliis, aliis rem, ut erat,
interpretantibus, divio quodam inſtinctu ab epiſcopo agnitus eſt. Dehinc tan-
ta ex colloquio ejus concepra opinio, ut ex illa die facti ſint cor unum & ani-
ma una in Domino, eſſetque venit propria domus epiſcopi Clara-vallis; Cla-
revalentium vero eſſetetur non ſola domus epiſcopi, ſed & per ipſum tota
civitas Catalaunenſis. Quis etiam tanti præſulis exemplo ceteri quoque epiſco-
pi Beroardum revereri ceperunt, tanquam angelum Dei, & demum Gallia,
indeque tota europa ad viri Dei reverentiam excitata eſt.

Hinc Claram-vallē conſeſſe ceperunt numeroſa omnium ordinum agnola,
quorum alii Bernardi adſpectu & colloquio ſui, alii ſe ejus magiſtero ac di-
ſcipline ſubſicere certabant. Ille vero adventantibus novitiis, & ingreſſi feſti-
nantibus dicere ſolebat: Si ad ea que intus ſunt feſtinatis, forſa dimittite
corpora, que de ſeculo atulitiſti: ſoli ſpiritus ingrediantur: nam caro non
prodeſt quidquam: quibus diſci novitate perterritis id de concupiſcentia expo-
nebat. Prima facie ab ingreſſentibus Claram-vallē in ſimplicitate & humil-
tate adſcitorum ſimplicitas & humilitas inhabitaculū Chriſti pauperum facile
agnoscebat. Deinde in valle illa plena hominum, in qua nemini otioſo eſſe
liſſebat, media die media nocte ſilicetum advertebatur præter ſonitum, quem
fratres vel laborantes, vel Dei laudes concanentes edebant: que res tanta
ſeculares ipſos aſſicebat reverentia, ut ipſi quidquam, quod ad rem non attineret,
loqui viderentur. Inter hæc Bernardus, qui in ſolitidine Cisterienſi angelicum
quodam modo puritatem aſſectus erat, tantam a diſcipulis perfectionem exi-
gebat, at illis ejus fermo durus videretur, nec caperent que audiebant. Unde,
cum eos peccata ſua conſitentes audiebat, ſi quid inevitabilis humane fragili-
tatis eis accidiſſet, id quaſi intolerabile reputabat: quod homines inveniret, quos
in hac parte angelos eſſe debere credebat. At viri vere religioſi & pæ prudentes,
ſicet ad tam ſublimia ejus diſſa ſuperent, que quoddam deſperationis ſemi-
narium præſerre videbantur: tamen non contradicebant ſermonibus ſancti,
ſed in ejus prædicatione venerabantur etiam ea, que non capiebat. Hinc con-
ſigie, ut ex humilitate diſcipulorum magiſtro ſuus ſcelus ſuſpectus eſſe ceperit,
ſequē ipſe accuſaret, quod altiora quam par eſſet loquendo inderet conſcien-
tias fratrum, a quibus perfectionem exigeret, quam ipſe non eſſet aſſectus.
Quam ob rem ab exterioribus omnibus ad interiora omnino recolligere ſe, &
in ſolitidine cordis & ſecreto ſilicet ſe contineri ſtatuit, dum ei Deus ap-
priret, quo pacto erga commiſſos ſibi fratres ſe gereret: quod brevi ipſi conſen-
ſerat: nam paucis poſt diebus divinitus ei injunctum eſt, ut cum fiducia loque-
retur quicquid loquenti ſuggeſtum eſſet, quoniam non ipſe eſſet qui loque-
retur, ſed ſpiritus qui loqueretur in eo: quo ex tempore ſpiritus ſanctus per
eum loquens, tantam ei apud auditores gratiam & auctoritatem conciliavit, ut
quidvis eis perſuaderet. Hinc vehemens in ejus animo ortus eſt ſancti deſiderii
& ſanctæ humilitatis conſiliū. Modo enim ſe ipſum deſiciens, ſe ſarebaris in-
dignum, per quem ſuavis aliquis proveniret: modo obliſus ſui, flagrantiffimo
aſſuebat ardore, ut nullam, niſi ex multorum ſalute, conſolationem poſſe ad-
mittere videretur. Sic fiduciam caritas pariebat, ſed eandem temperabat humi-
litas. Prævalebat niſi mirus ſubinde fiducia erga Deum in magnis quibuſque
angſtiis: nam cum ejus frater, cui cellarii cura commiſſa erat, durus quere-
retur, ad neceſſaria domus & ſtatim multa decſe, nec ſuperpetere unde ea coe-
neret: ab eo perſiſſe viri Dei, quantum ad preſentem neceſſitates opus eſſet? il-
le vero undecim libras reſpondit. Mox eo diſmiſſo Bernardus conſugit ad ora-
tionem: & poſt paululum ab ipſo Gerardo admonitus eſt, quondam mulierem
de Caſtellione pro foribus ſtare, eiſque loqui velle. Ad quam cum egreſſus eſſet
vir Dei, hæc ad pedes ejus abiecta, duodecim librarum benedictionem obſtulit,
preces implorans pro viro ſuo periculoſe ægotante. Ad quam ille: Abi, in-
quit, ſanum loventes virum tuum: quod dictum, ut nimis audax, frater ejus
Go.

Gerardus & Galtricus avunculus magnopere improbarunt: sed tamen dictum effecit subsecutus est. Abbas vero cellerarius sui utilitatem hoc facto relevans, ad subinendum in talibus angustiis Dominum reddidit favorem. Erat tunc temporis, ait Wilhelmus, videre Claravallis aurea iacula, cum viri virtutis, olim divites in saculo & honorati, in paupertate Christi gloriantes, ecclesiam Dei plantarent in sanguine suo, in labore & zelumina, in fame & siti, in frigore & nuditate, in persecutionibus & contumeliis, & angustis molis, preparantes Claravallē eam, quam hostile habet sufficientiam & pacem.

Eodem fere tempore, quo missus est Bernardus ad fundandum Claravallē, Cistercium adit eremita quidam, Johannes nomine, qui eremiticam vitam in confinis Campaniæ & Lotharingiæ hand longe Agrimonte * apud agebat, & Stephanus abbas exposuisti, se illic locum invenisse Cisterciensium insinuato apertum, qui facili ab illius terre domino impetrari posset. Nec mora missi cum eremita duo fratres, qui locum explorarent. Jacet hic locus in pago Bassiniacensi in diocesi Lingonensi, ubi & Claravallis; suberatque tunc temporis dominus Casteoli * & Agrimontis, Oderico & Adeline ejus conjugii, qui fundum novo condendo cœnobio facile concesserunt. Dispositis ex tempore edificiis, monachorum colonia eo deducta duce Arnoldo, primo eorum abbate, de quo plura inferius. Hic Ysepum arguit Manricus, scribentem, duodecim monachos, Morimundum a Stephano missos, hospitio exceptos, & ad locum ductos fuisse a Joceranno episcopo Lingonensi, quod falsum putat Manricus, deceptus auctoritate Willielmi, qui ait Bernardum ordinatum fuisse abbatem a Willielmo episcopo Caraliamensi, propterea quod sedes Lingonensis vacaret. Verum jam superius dictum est, vel falsum esse eo loci ipsam Willielmum cum Alano, vel commodè interpretandum, quod tunc Lingonis abbas Jocerannus, quem sedi Lingonensi ab anno xccv. ad annum xcvi. prefuisse constat. Hæc est quarta Cistercii filia, futura & ipsa mater, uti & tres aliæ, sed longe minus secunda quam Claravallis, que reliquas monasteriorum propagine superavit.

Erat Bernardi matri ex sorore nepos, Robertus nomine, adeoque Bernardi cœnobitimus, nepos dictus ob minorem ætatem. Is Deo a parentibus oblatum fuerat puer in Cluniacensi monasterio: sed, cum jam adulesceret, ubi recessit Bernardum cum fratribus suis ac sociis Cistercium fecisse; & ipse pia amulatione ductus, ibidem se admitti postulavit. Sed, quia non satis matrem ætatis videbatur, dilatus ad biennium est. Interim, ut erat desiderii impatiens, identidem Cistercium venerabat, nec Cluniaci monasterio se continebat. Unde Bernardus (a) eum de saculo, non de Cluniaco Cistercium accessisse dixit, eundemque antea vagum in saculo fuisse. Alioquin, ait, oblatum monasterio quid quæretis? *bat in saculo? nutriendus in saculo cur expositus erat diabolus? De saculo quippe, non de Cluniaco, te teste, Roberte, venisti Cistercium. Quæstus, parvis, passus: sed pro me adit transierunt, te licet amico, dilatus in per biennium.* Post biennium, quæstus precibus & lacrymis ingressum obtinuit; tum per annum secundum regulam in omni patientia probatus, sponte professus, tunc primum seculari veste rejecta, religionis habitum suscepit; quibus verbis innuit Bernardus, Robertum Cluniacensium habitum indutum non fuisse, cum Cisterciensium habitum suscepit in ipsa professione, ut sanctus Benedictus in regula præscribit. Nisi forte secularem habitum appelleret Cluniacensem comparatione Cisterciensium, utpote pretiosiorum & nidiorem; cui sententia accedere videtur quod ipse dicit de Roberti regressu ad Cluniacensem monasterium: *Cluniacum ducitur, raudetur, raditur, lavatur; tunc ruscianis, vetustis, firdas; induitur preteritis, novis ac nitidis: & ita in conventum suscipitur.* De hoc regressu inferius. Post professionem Cistercii factam, a Stephano abbate facultatem obtinuit migrandi Claravallē amore Bernardi propinquus fuit, cujus exemplo Cisterciensium institutum amplexus erat.

Hoc anno Theodericus marchio dux Lotharingiæ suo fundus est, cui filius eius Simon in ducem successit. Theodericus ante obitum in alodio suo apud Nanciacum cumque quorundam ad ecclesiam in honorem beate Mariæ constructam (b) Deo & sanctæ Mariæ Molesinensi concessit, eo pacto, ut hæc ecclesia, quandoque prioratus esset, unoquoque anno marcam argenti Molesinensi monasterio, in personam: si vero in abbatiam erigeretur, id fieret cum consilio Molesinensium abbatum, qui abbatem & sui eligat ad illam abbatiam regendam, & quæque eam adierit, primum locum teneat. Abbas vero ille, si vitiosus fuerit aut contemtor sanctæ regule, sacræ ordinis destructæ, a Molesinensibus abate deiciatur, & alter, qui dignus fuerit, secundum præceptum sancti patris nostri Benedicti loco ejus subrogetur. Hoc instrumentum caret chronico

Annal. Bened. Tom. V.

Cccc

no.

AN. CHR.
1117.

xcvii.
Monachi
abbatis
com
ditur.
* Agrimont.

* de Clunio.

xcviii.
Robertus
Cluniacensis
monachus
Cistercium.

(a) Bernardus
et. 1.

xcix.
Mollesim
Nanciaci
cella & Ma
rie data.
(b) Sigonius,
viii.
de Lot. p. 171.

ANN. CHE.
2113

C.
Catholici
cellam S.
Apri cedant
Mollimense.
* Claustrum.
(2) de p. 109

notis. Predictam ecclesiam modo occupant primatialis ecclesie Nanciensis canonici, pulsis loco tribus aut quatuor monachis, qui illic sapereant, & cellam redire, qui ducentos circiter ducatos pendebat, in suos usus absque legitimo titulo usurpato. Quidam putant Theodericum passio ante obitum fecisse ad Mediolanensem pagi Trevisensis monasterium, ibique sepultum fuisse.

Ejus mater Hadevvidis cellam sancti Petri apud Casteniacum * castrum, quæ a S. Apri monachis neglecta fuerat, suis sumptibus instauraverat, eamque domo. (a) Roberto Mollimense abbati, ejusque successoribus regendam commiserat. Processu temporis contentio de hac cella orta est Mollimense inter & S. Apri monachos, qui eam sui juris esse asseruissent. Hinc controversia coram Paschali papa cum ventilata esset, jure suo pacis amore cessere Mollimenses, quod ipsismet Paschalis verbis referre visum est: *Inter religiosos viros Mollimenses de S. Apri monachos de cella Casteniacensi quædam aliquandiu agitata est, & in nostra seu fratrum nostrorum audientia ventilata: in quo tractata consistit, quod eandem cellam prius S. Apri monachi obtinuerint: sed eorum neglecta posterius in eundem locum Mollimenses fuerant introducti. Cum itaque nepos ejusdem decessu jam ad juramentum fidem spectare videretur, placuit eisdem fratribus causam ipsam caritate potius, quam altercatione finire. Abbas igitur Mollimensis Guido cum fratribus qui secum aderant, in conspectu nostro & fratrum nostrorum Casteniacensem cellam abbati S. Apri & ejus fratribus qui in tempore aderant, reddidit cum omni integritate sua & appendiciis suis, in societas mobilium & fundo: promittente etiam, quod Mollimenses in eadem fratem eandem redditionem ipsi fratribus approbati facerent, & servari ac fidei tam monasterii sui, quam Augustini episcopi confirmarent, & ipsi S. Apri monachi traderent. Rursus abbas S. Apri Guillelmus cum monachis suis qui in tempore aderant, caritatis intuitu curaverunt, ne Mollimenses sumptuum dispendia perirentur, quot in cella illius adificatione, & rerum immobilium seu mobilium paratione consumperant. In conspectu igitur nostro & fratrum nostrorum Mollimenses abbas & eius fratribus gradum donaverunt, quod dicitur laici, & villa libera ab omni advocato, cum omni integritate, cum terris cultis & incultis, pratis, aquis, molendinis, silvis, mancipiis utriusque generis: promittentes &c. Data Beneventi per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis ac bibliothecarii VIII. kal. Junii, indictione VIII. anno domini incarnationis MCCC. pontificatus autem domini Paschalis papa anno XVI. Anno sequenti Rigobertus episcopus Tullensis ejusdem loci altaris monachis sancti Apri concessit, cujus litteris appositum fuit signum Theomari abbatis sancti Manueti, Antonii Senonensis, Milonis Mediani monasterii, Sigberti sancti Salvatoris, Laurentii sancti Vironi, Allonis sancti Clementis, Astericii sancti Urbani, & Seberi sancti Leonis abbatum. Hi omnes Ordinis sancti Benedicti erant præter Scherum, qui abbas erat canonicorum regularium sancti Leonis apud Tullum-Leucorum.*

CI.
Paschalis episcopus
sua pro S.
Albino.
(1) Ex libro.
majore, p. 36
p. 179

Eodem anno, eodemque die quo supra, Paschalis papa epistola (b) scripta ad Archimbalduum sancti Albini apud Andegavos abbatem, confirmavit judicium Urbani II. de concordia inita inter monachos sancti Albini & Vindocinenses super ecclesia sancti Clementis Credonensis, in cujus compensationem Vindocinenses ecclesiam sancti Johannis ad Ligerim monachis sancti Albini concederant. Hanc concordiam cum retractare vellet: Goffridus Vindocinensis abbas, nec ad papæ audientiam citatus se solvere voluisset: Paschalis has confirmationis litteras Archimbaldo abbati monasterii sancti Albini indulsit, datas Beneventi anno, die, & indictione predictis. Tunc Beneventi residens pontifex ob tumultum Roms evitatum a Petro-Leonis, qui post mortem patris sui cognominis præfectum Urbis usurpaverat contra papæ voluntatem ipso die exire Domini, cum pontifex oleum sacrum in Constantiniana basilica benediceret. Cumque per sacros illos dies Petrus cum sanctis annualis per Urbem fuisset, ex ea recedere coactus est pontifex, ut saluti sue ac civium consuleret, quæ omnia Baronius fuisse præsequitur. Pascha hoc anno incidebat in decimum octavum Aprilis, quæ observatio necessaria est ad ea illustranda, quæ modo de Anglicana legatione dicenda sunt.

III.
Radulfo Cantuariensi
patriarchæ
delectus.
(c) supra p.
62.

Inducto, ut paulo ante (c) vidimus, Radulfo Cantuariensi archiepiscopo, missi sunt Romam nuntii, qui ei pallium ab apostolica sede afferrent. Hi nuntii fuerunt Johannes Sagienis monachus, recens post Ernulfum ordinatus Burgenfis abbas: Warnerius monachus Cantuariensis, & Johannes clericus, Radulfi archiepiscopi ex sorore nepos, litteris nuntii regis Anglorum & archiepiscopi, conventus quoque fratrum ecclesie Cantuariensis, & omnium fere Anglie episcoporum, quas anno subsequenti, ejus sæculi quinto-decimo, papa obtulerunt.

Ac-

Acceptis literis, pontifex nullum favorabile responsum dabat: tum quia inconsulto papa a Rossensi ecclesia ad Cantuariensem translatus fuisset. Tunc Roma aderat Anselmus nuper defuncti archiepiscopi ex sorore nepos Anselmus, pontifici maxime familiaris, & ab eo non ita pridem sancti Sabae in Urbe monasterii creatus abbas, qui vivente avunculo suo in Anglia multo tempore demoratus fuerat, indigens nun fecus ac usus eorum gratia & acceptus. Hic apud pontificem satis egit, evicique ut novo archiepiscopo pallium concederetur, & per eundem Anselmum deferretur. His actis, Roma digressi cum Anselmo nuntii, in Nortmanniam veniunt, quo rex Henricus paulo ante ex Anglia venerat; eique papae litteras obtulerunt, datas *Lateani* III. kal. Aprilis. Tum praemissi in Angliam praedictis nuntii, Anselmus non multo post eos subsequitur, qui ab archiepiscopo perquam honorifice acceptus est, & per multos dies detentus. Postea die dominica, quae fuit v. kal. Julii, Cantuarii convenire in metropolitana ecclesia episcopi, abbates, proceres & innumera promiscui vulgi multitudo. Accedenti in urbem Anselmo cum pallio, quod in vase argenteo portabat, itum est obviam ad portam civitatis ab utroque conventu duarum ecclesiarum, primatialis scilicet antiqua suburbanae abbatiae sancti Augustini. Tum occurrit archiepiscopus nudis pedibus, indutus vestibus sacris, episcopis stipatus. Sic de lauro super altare Salvatoris pallium est, & ab archiepiscopo inde acceptum, sacras prius Romano pontifici de fidelitate & canonum observantia professionem. Dehinc, excepto ab omnibus osculo, pallio indutus, in sede patriarchali collocatus. Haec solus commemorat Eadmerus, qui litteras ultro citroque huius rei causa tunc scriptas refert in libro quinto historiae novorum: quarum illae, quae scribitur ecclesiae Cantuariensis scripae sunt, datae leguntur *Lateani* XII. kal. Martii. Praedictus Anselmus abbas sancti Sabae, post Albaladum factus est sancti Eadmundi abbas, ac demum electus episcopus Londoniensis, ut inferius didici sumus.

Cantuariensem ecclesiam octo annis sexque mensibus rexit Radulfus, & ecclesiae suae iura constantiter propagavit, maxime contra Turstanum seu Turstinum Eboracensem archiepiscopum electum, qui electioni suae toto Radulphi episcopatus tempore seminare maluit, quam Radulfo debitam subiectionis professionem facere. Turstinus antecessor Thomas Junior, Hagustaldensi ecclesia, quae a principio usque ad eladon Nortmannorum (a) Benedictinis paraverat, restituta, canonicos regulariter in eam introduci permisit. Id factum kalendis Novembris anno incipit docet Richardus prior Hagustaldensis, alioque Thomae juniori Turstinum anno sequenti succedisse. Ceterum Radulfus factus archiepiscopus *assimulavit* *monachos, quos de eo habuerant homines, non secessit, sed promerit in effectum, venit in publicum*, inquit Willielmus Malmesburienfis, qui alias Gallis nequequam faver. De Radulphi Romam itinere inferius agendum.

Hoc ipso anno Turgorus, quondam Dunelmensis ecclesiae prior, tunc sancti Andree in Scotia (b) episcopus, Dunelmum reversus, ibidem vitam finivit. Post cuius obitum septem annos vacavit illa sedes; tandemque Eadmerus monachus ad illam postulatus est, ut inferius didici sumus. Tunc etiam Batoniensis monasterium, quod a Danis evectum fuerat, a Waltheo de Gant (c) instauratum est.

Factus in Urbe rebus, Romanum sub antunum reversus est Paschalis, ubi residebat III. kalendis Aprilis huius anni, cum pontificum diploma indulsit O. Placatum fuit, ubi monachi loco sanctimonialium male vivebant nuper substituti fuerant, *agente praecipuo illarum memoria Mathildi comitissa, quatenus de religio illis monastici ordinis servaretur, & huius monachi possessiones, quae iam diu decessisse fuerant, per eorum restitueretur tenentibus subindulgentiam*. Ad haec universa praedia & possessiones, quas Angilberga imperatrix, ejusdem fundatrix monasterii, illis contulerat, ceteraque omnia eodem loco a fidelibus concessa vel concedenda idem pontifex confirmavit, tribuitque liberam facultatem eligendi abbatem secundum regulam sancti Benedicti: *Scriptum per manum Gervasii secretarii regionarii ac muneris sacri palatii. Data Lateani per manum Johannis S. R. E. diaconi cardinalis ac bibliothecarii III. kal. Novembris indictionis IX. incarnationis dominicae anno MXXV. pontificatus autem domini Paschalis papa II. anno XVII. Authenticum hoc diploma notae pontificis diplomatis, Johanni abbati (d) Perusini sancti Petri monasterii concessum, quo universae ejus possessiones & omnia iura confirmantur, nisi quod mendose legitur pontificatus anno XVI. pro XVII. qui ab Augusti mensis duodecima die luchos. P. 131.*

Annal. Bened. Tom. V.

CCCC 2

tur

ANN. CHR.
1115.

(a) *ib.* 15.
a. 83.

Turgorus e.
episcopus obit.
(b) *ib.* 15.
a. 81.

(c) *Monst.*
Aggr. 10. 11.
P. 141.
Cill.
Paschalis e.
papa S. R. E.
qui S. X.
huius monachi
tenentibus sub
indulgentiam.

(d) *Ball.*
Epist. 10. 11.
P. 131.

ANN. CHR.

(a) 1115.

(a) Pont.

p. 128.

CIV.

Mathildis co-

misse. So-

natio facta b.

Benedicto.

(b) Hist. Pa-

dalorum, pro-

p. 101.

rus erat. Ultima sancti Xilii abbatissa fuit Febronia: primus monachorum abbas Odo: ceteros apud Wiconem (a), uti & abbatissas videre licet.

In superiori diplomate laudatur illigbris memorie Mathildis comitissa, quæ verba facis innovent, tam jam tum mortuam fuisse. Sub finem anni superioris, redacta in suam potestatem Mantua civitate, Padolironense sancti Benedicti adit monasterium, visitatur Albericum abbatem, qui tunc gravi morbo laborabat.

Illie cum veraretur *die octava mensis Decembris* ipso anno MCXIV. amplissimum diploma (b) eidem monasterio contulit in hæc verba: Cum ego Mathildis, filia

quondam Bonifacii marchionis, cum quibusdam nostris fidelibus apud sanctum Bon-

medium veneramus, & domum abbatem Albericum in infirmitate suæ visitamus; illam sanctam congregationem vidimus, & super mortificatione eorum com-

patemur, compuncti misericordia, devotione carissimi, ad eorum sustentationem quendam concessisse ex nostra largitate curavimus. Itaque eorum illi venerabili collegio super sanctum altare beati Benedicti iungituram posuimus, condonante

albergicum, id est per hospitandi, & quicquid nobis quilibet modo pertinere videbatur in eandem possessionem monasterii det.

Inde comissa Mantuam reversa est, ubi sacramento fidelitatis a subdilis re-

cepit. Tum sub initium mensis Decembris, visitato rursus Alberico abbate infirmo, ad proximam villam Bondeni de Rochoris * se recepit, ibique natale Domini celebravit: quod Dominico tradit his verbis.

*Dum his-quarta menses inditio, jungitur atque
Virginis partus qui curvare corporis annis
Millebus quintus-decimae cernitur, illum
Natalem Christi voluit celebrare Mathildis
In quadam pago, Bondeno nomen vocant.*

ubi annum ejus fœcili quintum-decimum veterum quorundam more ceptum dicit Dominico a natali Domini seu ab octavo Kal. Januarii, qui finis erat quoddam nostrum calculum anni quarti decimi, quo tempore his-quarta finis octava inditio a mense Septembris carrebat. Tunc temporis Roma (c) revertens Pontius Cluniacensis abbas, ad Padolironem fuit solliciti diversis monasterium,

ubi benedicti, uti primarius loci abbas, acceptus est. Tum sub finem anni Bondenum se contulit, Mathildem salutaturus, quæ, ut sacerdotes peculari honore colere solebat, multam ei assurgens reverentiam exhibuit: quod Dominico tradit his verbis:

*Roma veniens pater ille,
Religione super cunctos qui maxime laetor,
Seductus suspeller Cluniaci Ponto sacerdos,
A domna tanta susceptus ut archybas abbas,
Mores suo sanctis surgens.*

Bondeno reverfus Padolironem Pontius, ut subdit Dominico, illie prima die novæ anni MCXV. missarum sollempnia celebravit; quibus Mathildis interesse voluit, ceterisque tam nocturnis quam diurnis officiis: at, rigente frigore, podagre atrocissimo dolore correpta, ægre Bondenum delata est. Die sancto epiphaniæ ad S. Benedictum revedta, rursus Pontio abbati sacra celebrant præfatus adfuit; moxque ad pristinum locum se recepit. Pontius vero cum multis post in parvam reverfus, comitissa vale dixit, multisque ab ea donatis, lo primis pretiosissima cruce gemmis ornata muneratus est, testante Dominatione his verbis.

*Abbas dumque sibi comatum plane periclit,
Ipsa suis fidem precibus, donavit eidem
Pallia, fucatas vestes, argentea vasa,
Atque crucem sanctam, pulcre gemmis operatam.*

His dictis magistricæ principis munusibus abbas, sub finem Januarii reditum in Galliam acceleravit.

Interim comitissæ morbus sensim crescebat in dies, accedente podagre vicerom cruciatus, tonque finem vitæ imminere sentiens, ante mortem sua pauperibus distribui curavit, testante Dominatione; moxque beneficia tum Padolironensi monasterio, tum ecclesie sancti Cesarii canonicorum regularium apud Canosam contulit, ut probant duo ultima ejus diplomata, relicta a Benedicto Rach-

CVI.

Mathildis ob-

itima facta &

abbatis.

athico in historia Padolironensi: quorum alterum pro Padolirone datum est die
Jenis quarta incurrens mense Maio hujus anni, alterum pro S. Cefario viro. Idus
 ejusdem mensis, utrumque apud Bondenum, quod de Ronchero seu de Ron-
 chosis dictum est ad discrimen alterius cognominis, seu in agro Ferrariensi. Post
 hac servos suos libertate donavit. Ad huc oratorium in honorem S. Jacobi ma-
 joris subito construi præcepit, cubiculo proximam, in quo jacebat, ex quo
 missam audiuit celebratam a Manfredi Mantuano satrpite, quando ipsum orato-
 rium consecravit. Tandem ipsa vigilia ejusdem sancti Jacobi apostoli, scilicet
 ix. Kal. Augusti, pilsima comitissa, sacris ecclesie munita præditiis, ad Deum
 migravit, annos nata sexaginta-novem, heroicorum factorum suorum pro Dei
 ecclesia patratorum mercedem ab eo receptura: cujus corpus in sancti Benedi-
 cti monasterio, quod ipsa tantopere amaverat, honorificentissime, ut tantam be-
 nefactricem decebat, sepultum est. Unde Dominico ita canit:

*Te, Benedicte pater, moriens hac curat amare,
 Cuiusque tuum datur corpore ejus,
 Cui prece demonstra tali cognoscere potas.*

Illustis ac pia hujus herouæ res gestas veribus quidem incompositis, sed veri-
 tate factorum estimandis, in quatuor libros digessit Dominico prebiter, qui ad
 calcem operis effigiem ipsius Mathildis minio representari curavit. Hanc in æs
 incisam exhibuit Dominicus Mellini in fine vite ejusdem Mathildis italice a se
 scripse, eandemque hoc loco proferre visum est opere prædium, præmissa in-
 scriptione, quam ipse Dominicus præfixit in hunc modum.

374
 ANN. CHR. 1115.
 ANNALIS
 HÆC EST INCLYTA, SAPIENTISSIMA; ET
 PISSIMA MULIER ILLA MATHILDA
 DEI GRATIA,
 MAGNA ET POTENTISSIMA ITALIÆ CO-
 MITISSA, QUÆ PRO SACROSANCTA
 APOSTOLICA, ROMANA ET CATHO-
 LICA ACERRIME PERPETUOQ. PRO-
 PUGNAVIT ECCLESIA.

CIVIL.
 Petri diaconi
 Casinensis
 genus & for-
 tuna.

Antequam ex Italia discedamus, pauca hic dicenda sunt de Petro diacono ac monacho Casinensi, chronici Casinensis continuatore, qui hoc anno Casini Deo ac sancto Benedicto quinquennis obitus est sub Gerardo abbate. Is pater Agli-
 dio Romano Julii stirpis, filio Gregorii de Alberico Romanorum patricii &
 consulis ortus, paruos habuit Prolemæm Romanorum consulem, & Gregorium
 predicti Gregorii Romanorum consulis filium, qui ambo Petrum nepotem in suis
 ad eum epitolis dicunt. Gentem, familiam ac fortunam suam Petrus ipse descri-
 bit

ble in eodice Casimiri ab Angelo de Nuce relato in hæc verba. *Petrus Cassinensis abbas, cardinalis, scriptor et bibliothecarius, ex patre Agidius nomine Romanus. Gregorius Romanorum patrii de casibus filio, quinquaginta sex Græce abbat beati Benedicti oblat, anno dominice incarnationis quatuordecimo centesimo millesimo, æque per octo ferme annorum curricula exaltatus est.* Cum autem abbas Odericus secutus, Girardi successor, abbatum reliquisset, ad exilium, amorem suorum faciente incidit, directus est. Hoc spectans epistolæ pauperum ejus Prolemy ac Gregorii, ab Angelo de Nuce relato in notis ad prologum libri quarti chronici Caimensis, in cujus capite lxxvi. operum suorum indicem refert. Vitam produxit usque ad pontificatum Alexandri III. qui, exauctorato Æthelio Venetino abbate, eundem Petram in regimen monasterii ad tempus suffecit, donec de successore provideretur. Ad res Gallicanas revertitur.

Non viderit hunc annum prætergressus Godefridus (a) episcopus Aubianensis, ut ex his, quæ inferius dicentur, clucescat. Forte necessaria causa eum impulit, ut Remorum urbem adiret, cum Radulph archiepiscopo de quibusdam negotiis acturus. In itinere diverxit ad Sessionensem sanctorum Crispini & Crispiniani monasterium, ab Odone ejus loci abbate superius (b) laudato invitatus, ut sanctorum martyrum festivitatem, quæ viti. Kal. Novembris celebratur, sua auctoritate honoraret. Proxima post festum nocte, febricula pulsari cepit, ac subito interitus interitus Remos prosequitur. Cum ad tria milliaria progressus esset, morbo ingravescente se ulterius procedere non posse dixit. Erat in ejus comatu egregie indolis juvenis, Nicolaus nomine, monachus Cluniacensis, cujus pater Henricus ex milite castus sancti Crispini monachus, monasterii sui res in villa proxima procurabat. Præmissis ad eum Nicolaus nuntius adventare Godefridum episcopum, præ debilitate iter persequi non valentem. Ille statim veniendum occurrit, excipitur eo quo par erat honore episcopum, Deo gratias agens, quod talem tantumque hospitem habere mereretur. Triduo illic hæret episcopus, & in dies deterius habuit. Hoc comperto, Odo abbas eo accersit, & virum dei ad monasterium reverendum curavit. Ille vero tanto intensius precibus & lacrymis insistebat, quanto certius se ad finem vite propere sentiebat. Imminente obitu, sacrum vicarium de manu Liliardi Sessionensis episcopi accepit, tum benedictione fratribus impertitus, rogat, ut in domo capitulari corpus suum sepeliatur. Dein extensis manibus, sublevisque in celum oculis, spiritum Deo reddidit vi. idus Novembris. Ejus corpus Liliardus episcopus in cathedram ecclesiæ transferre cupiebat: sed obstitit Odo abbas cum fratribus, in primis Tacculus prior, qui Odoni abbati successit. Convenere ad ejus exsequias Liliardus Sessionensis, & Clarenbaldus Silvanestensis episcopi; Radulph sancti Medardi abbas, multique alii monasteriorum rectores. Excessit et vivis vir sanctus, ut jam dicti, vi. idus Novembris, hora diei nona, cum sacerdotii sui episcopatus sui natusset, ætatis quinquagesimo; adeoque anno ejus sæculi quinto-decimo, non decimo octavo, ut in editis legitur, siquidem anno m.civ. episcopus (c) Ambianensis electus est. Emendande itaque ceteræ chronice notæ in editis, legendumque, regnante Ludovico, Philippi Francorum regis filio, *aut regni ejus actum*, non decimo octavo, *incarnati autem Verbi millesimo centesimo decimo-quarto*. Hic calculus ex eo confirmatur, quod Ingeramus, episcopum Godefridum in sede Ambianensi successit, alius de Ciconis * anno m.cxxvi. confirmavit, a Godefrido in extremis cum aureo calice jam donatum monasterio sancti Quintini de Monte, cujus alumnus fuerat. Accedit quod Godefridus decessit quindecim annis ante Johannem episcopum Moienensem, quem anno m.cxxx. obiisse ejus ecclesiæ monumenta probant.

Libros duos de sancti Godefridi rebus gestis composuit Nicolaus, *hætorum martyrum Crispini & Crispiniani ipsius viri*, scilicet Sessionensis, *apostolorum & patronorum*, ut ipse dicit, *scripti*, id est monachus; opusque suum Rothado Sessionensis ecclesiæ decano dicavit, qui sæpius ad illam vitam scribendam eum hortatus fuerat. Et primo ad id aggrediendum invitatus, cum annos tantum viginti-quinque natus esset, ætatem & imperitiam obendit, quo minus id exsequeretur. Deinde eundem ætate jam proveciores iterum hortatus est Rothadus ad scribendum; nec sic tamen tunc assensit. Sed tertio tandem compulsus, vitæ ad scribendam se accipit. Hic auctor ab aliis accepta, quandam etiam a se visa commemorat. Principales testes ab eo laudati sunt Rothadus ipse Sessionensis decanus, Godefridus ex sorore Hodierna nepos, a cunabulis ab ipso educatus; deinde Reingerus * sancti Quintini de Monte monachus, ubi per annos viginti-quinque vixerat, jamque annum sexagesimum sextum excolebat, cum Nico-

ANN. CHR.
1115.

CVIII.
Godefridus
Ambianensem
præfuit obit
quod basilica
a. 1115.
(a) P. supra
m. co.
(b) ann. 74.

* 2. Panfil.

(c) P. 11. 70.
a. 25.

* Ciconis.

CVX.
Nicolaus mo-
nachus ejus
vitæ scriptor
aliquis.

* al. Reinge-
rus.

Nico-

Haud scio an Abacardus, qui in Adamum sancti Dionysii abbatem male affectus erat, is sit, qui eum de falsitate apud Ludovicum regem infamaverat. Adami defensionem apud regem suscepit Ivo (a) Carnutum episcopus, iniquens, legibus cautum esse, ut nemini de se confesso credatur super crimen alienum. Unde excellentia, ait, vestra supplio, ut majestati regia primo consulatur, & nobili monasterio; quod cum omnibus sibi appendicibus vestra voluntati obnoxium esset, ne in aliquo jura minuat; sed potius beneficia, quae praedecessores vestros eidem venerabili loco contulerunt, in eorum propriam defensionem defendendo vindicetur. Et quia periculosum est loca sanctorum prius habere, militanter in sanctis locis inquietare; salubres consilium mihi videretur, ut, postpositis amulorum infamulationibus, tales personae ad hanc defensionem invocaretis vel expelleretis, qui sine omni suo malitia consilium vobis darent, & vestra aeternitati & quieti monasterii salubriter providerent. Certe Sugerius bona memoria abbatem Adamum laudat in libro de vita Ludovici Grossi; & in necrologio per memoria abbas dicitur.

Hoc anno condidit monasterium Cadulini * in diocesi olim Petragoricensi, modo Sarlatensi, a Gerardo de Salis, cui Rotbertus de Arbrissellis locum illum, sibi ante a Guillelmo de Alba-roca episcopo Petragoricorum & abbate sancti Frontonis concessum, ut amico & sodali suo, liberaliter contulit; unde in chronico Malitacensi monasterium Cadulini inter ea recensetur, quae a Gerardo de Salis condita sunt, uti & in ipsius vita. Non multo post ad Cisterciensium transiitum est hoc monasterium, in quo sacrum Christi Domini sudarium servari traditur, quod Albericus (b) illuc hoc modo translatum fuisse tradit. Ademarum Podiensis episcopus Antiochie moriens, vasculum plumbeum cum illo sudario eisdem vicecapellano suo ad Podiensium beate Marie ecclesiam cum litteris deferendum commisit, eum eo ut ille fieret canonicus Podiensis: at illius ecclesiae canonici id ab eo concessum arbitrati, vasculum illud accipere noluerunt, quod vicecapellanus ille, qui ex diocesi Petragoricensi nazus erat, ad parochiam suam deportavit, ac postmodum Cudulni factus monachus, ibidem illud deposuit. Haec scribat Albericus saeculo tertio-decimo, quo fere tempore S. Ludovicus rex Francorum, in Orientem profecturus, Cadulinum adit, Christi sudarium veneraturus.

Tunc etiam Almodis, Marchie Lemovicensis comitissa, cum filiis suis Aldeberto & Rosone, celis S. Johannis-Baptistae & beati Nicolai, ac monachis Deo ibidem ferventibus, totam terram cum silva, quae vocatur Caltaura *, donavit. Post ejus obitum Aldebertus comes, ipsius filius, eidem loco quandam ala construxit. Illic modo simplex est prioratus diocesis Lemovicensis, penderque a priore Portus-Dei ejusdem diocesis sub abbacia Casu-Dei.

Verum illatior fuit hoc anno fundatio domus Portarum diocesis Bellicensis, quae prima a majore Cartusia eis alpes locum tenet, & est Ordinis totius post Squillacensem Calabrie domum tertia. Primi illius auctores fuerunt duo ex nostris Ambroniacensis monachi, Bernardus & Pontius, qui permissu Desiderii abbatis sui, totiusque capituli, ad eremum Portarum, quae juris monasterii erat, fecerunt cum aliis clericis & laicis, & obedientiae abolitionem, ne ipsorum propositum obedientiae praetextu everteretur, petente Gauceranno Lugdunensi pontifice, necnon Hagone Gratianopolitano cum eremo illa obtinuerant. Locum ille, filius de alpidis circumsepeus, angustissimus est, sic dictus, ut Chiffleio videtur, quod in eo natus ipse tupeus, ceteris locis velut artificis manu excise portarum speciem pra se ferunt. Distat hic locus a monasterio Ambroniacensi diocesis Lugdunensis leuca circiter octo, quatuor vero a majore Cartusia, alpidibus intermediis. Primus ejus loci prior fuit Bernardus ipse ex monacho Ambroniacensi, qui locum rexit usque ad annum mxcxlvii. quo praefecturam abdicavit, & eamque cessit alteri Bernardo, qui dimisso Bellicensi episcopatu, ad domum Portarum se receperat. Huic tamen sub finem anni mclxii. mortuo Bernardus prior ad pridie idus Februarii anni sequentis superstes, Namtheim seu Antheim ex priore Cartusiae constituit priorem Portarum: cui post non itegrum biennium ad Cartusiam revertere succellit Bernardus tertius, qui deinde ab Alexandro III. creatus est episcopus Diensis. Sic tres fuerunt ejusdem nominis priores Portarum saeculo duodecimo, praeter alios duos, qui saeculo sequenti eidem loco praefuerunt.

Bernardus primus complures epistolas scripsit, quarum tres tantum ad nos pervenerunt, a Chiffleio editae in Manuali Solitariorum. Prima est de fuga saeculi ad Avonem de Varenis & Avonem de Rohoria, Arverne domus beneficiorum. Secunda est ad sanctimoniales Lugdunenses, haud dubie sancti Petri, quae eas hortatur ad servandam magno animo, quam recte excitaverant, regularem

Annal. Bened. Tom. V.

D d d

ANN. CHR.
1113.

CKI.
Adam abbas
ab Ivone deo
sentas.

(a) Ivo ep.
196.

CKII.
Cadulini mon.
adstrum
condidit.

* Cadulini.

(b) Albericus
m. 1119.

Caltaura
item cella.

* Caltaura.

CKIII.
Portarum dom.
Bernardus
Gauceranno
subdatus.

Priores ejus
prioris.

CKIV.
Bernardus pri.
mi prioris
scripta.

ANN. CHIL.
1115.

disciplinam. Tertia est ad Rainaldum inclusum, cui varia dat monita, quo patris vitam instituit. Vivebat Rainaldus iste in cella privata secum a fratribus Bebronenſis seu sancti Ragneberti monasterii, duabus admodum leacis horarum a domo Portarum distantis, ex quo victum accipiebat. Huic Bernardus huiusmodi prædictis a completorio usque ad primam ætivo tempore; hiemali vero usque ad tertiam. Pro vestitu laneas tantum vestes ei concedit, pro cunctis duas tunicas, calligatum dum vel tibia paria propter frigora, pedalia sufficiens, pelliciam unam vel duas, pelles & cappam. Magnam jejunii & abstinence rigorem ei interdicit, ratus sufficere, ut sexta feria semel reficiat per totum annum cum uno pulmento, abstinendo a vino, nisi festi dies vel sollemnes octavarum in illum diem incidant. Concede tamen, ut quarta feria, si vellet, idem faciat, sed nihil amplius, nisi forte in maioribus vigiliis: de cetero monachorum more injoinet. Cetera prætereo, ne sim longior. Scripsit etiam idem Bernardus ad sanctum Bernardum Clara-vallensem abbatem, qui ejus rogatu Canticum canticorum commentatus est. Sacram hanc domum Portarum aere aliquot annos iustravimus ego, sociisque quondam meus Michael Germanus. Mutati fumus horridam situm loci, inter angustissimas alium fauces ita coartatum, ut vallis interiecta vix regulares capiat sedes. Illic nec habet hortulanus quod ferat, nec vinicus quod excolat. Ecclesia tenuis, sed decenter ornata. Veteres celae humiles, angustae, præterea salutariorum rigorem spirantes, ex quibus una est sancti Antelmi ex priore Portarum episcopi Bellicensis. Carthusianorum ejus loci habitus ex vici parvo huiusmodi quodam modo, & loci horum optime conveniens. Ibidem superius ex libraria suppellectile codices non pauci, quorum præcipuus est unus, qui Filgentii perierat scripta complectitur. Hi sunt fructus Ambrosianensium nostrorum, qui etiam domini Sellionis originem dederunt, ut suo loco videbimus.

CKV.
Res Belgicae
& Germaniae.
1115.

Ad tes Belgicae & Germanicae quod attinet, Petrus Eremita, ex Orientis partibus jam dudum reversus, hinc anno diem obiit viii. idus Julii apud Hoyam *, ibidemque sepultus est in Novo-monasterio, quod in honorem sancti Sepulchri & beati Johannis-Baptistae pro canonicis regularibus exstruxerat, ad quorum forte intimam, cum antea monachus esset, se ipse domum composuerat. Plura de eo videbis in tomo secundo de gestis episcoporum Leodicensium, & apud Eusebium in Floribus ecclesiae Leodienſis.

* videri Ro-
mæ historiæ.

Eodem anno conditum legitur extra Brunſvigam sancti Aegidii monasterium a Gertrude comitissa Northemſis, uxore quondam Henrici comitis, qui Bertholdus crenebium fundavit. Hæc corpus sancti Auctoris a Brunſvigiæ Trevorum episcopo inpetravit, repositurum eo in loco, ubi permagnificum monachorum cenobium in honorem sancti Aegidii exstruxit, adjuvante Lohario dace, postea imperatore, qui filium ejus habuit uxorem; ipseque monasterium Luber *, ex nomine suo dictum, prope Brunſvigam fundavit, ubi & sepultus est, ut Siffidus (a) presbiter testatur. Aliud per id tempus prænobis sancti Aegidii monasterium prælarum conditum est prope Monasterium * Westsalorum, cujus prima fuit abbatissa beata Adelheidis seu Alheidis, quæ, testante Casario, quocumque sacram Christi Domini corpus sumebat, non panis, sed ipſius sacramenti, intus favi nullis, saporem sentiebat. Huic successit Emengardis comitissa, quæ locum in spiritalibus & temporalibus multum auxilio dedit. Ceteras abbatissas, omnes prænobiles, prætereo. Superest etiam nunc hoc monasterium sub congregatione Brunſfeldenſis. Aliud quoque fuit sancti Aegidii monasterium in floribus Halberſtadenſis, quod modo Lutheranorum est.

(*) Siffidus
an. 1115.
* Westphalia.

Ad idem tempus refertur constractus parthenonis Sindemiensis, cujus fundamentum in monte Sinduno in Alsatia hoc anno posuisse dicitur Richvinius ex proposito Neovillano abbas, & quidem tempore aliorum Richvini Mauri-monasterii abbas. Huic Adelpaulo post successit, quo abbat locum sancti-anonizibus deputatus est, postmodum anno mccccxviii. a Theodovino sancti Ruffini episcopo & apostolice sedis legato, priusquam Mauri-monasterii præfetto, consecratus rogatu Meinhardi abbas, ut legitur in veteri inscriptione a Loccio relata, quæ in eo fuit, quod anno mccccxv. Callistus II. papa fuisse dicit.

Eodem anno Tanchelmus hæreticus, mendose Tanchelinus, qui Andoverpam, Walaciam & cloniacenses insulas, maritima illarum parium loca, multis erroribus infectas, occisus fuisse dicitur in adolescentis ad Antelmum Gembacensem. Nec tamen cum eo exstincta ei ejus hæresis, cujus reliquum sanctus Norbertus apud Antuerpienses debellavit. Extat apud Tegracum episcopi Trajectensis ecclesiae ad Fredericum Colonienſem archiepiscopum de Tanchelmo

fo.

„ fedatore, qui in epiftoia ejus reterunt errores, quorum præcipui erant, „ quod apud Tanchelmifas tantum ecclefiam elfe diceret; nihil elfe, quod fu- „ cerdium officio in menfu dominica conferret; ex meritis & fanctitate mini- „ ſtrorum virtutem facramentis accedere. Cum hæc epiftoia fcripfa elfet, Tal- „ cheimius, aut faltem ejus difcipuli in cuftodia tenebantur a Frederico, quem ro- „ gant Trajebenfes, ne eis claufi finit. Eafdem hærefes continuaverunt Colonien- „ ſes & Tullenfes hæretici, de quibus in confequentibus agendum.

Hoc ipfo anno Pontius Cluniacenſis abbas Epſoni ubbat, de monte S. Petri & Thientergo abbati S. Georgii monaſterium in Nigra-filva exiſtentium, eorun- „ que monachis & converſis *habere*, necnon fororibus ſanctimonialibus & „ converſis, ſocietatem Cluniacenſis fraternitatis concedit. Idem Pontius, ut id „ obiter notem, ſtatuit, ut in profeſſo ſeu vigiliu omnium Sanctorum generale „ officium fieret Cluniaci & in omnibus ejus cellis pro uniabus omnium fratrum „ & propinquorum ipſo anno defunctorum: quo die omnibus fratribus reſectio- „ nem ex ſuo adminiſtrari præcipit; & die ſequenti ſolum Sanctorum reſectio- „ nem pauperibus exhiberi de pane & carne; quæ dies ſi in ſeriam ſextam cadat, „ reſectio illa in ſabbatum vel dominicam tranſferatur: ita ut tres pauperes pro „ ſingulis fratribus viventibus reſiciantur. Ubi videtis ubiſtinentiam u carne nec- „ dum tunc in ſabbato præceptum, receptamve fuiſſe. Denique hoc ipſo anno I- „ nia Selodenſis in Baſilienſi Epifcopate monaſterii conſignandus fuit: quod Ge- „ rardus vir nobilis in proprio caſtello conditum Cluniacenſi monaſterio ſubſcri- „ bit. Illud vero hoc poſto recepit Pemptus abbas, ut illic ſanctimoniales, quæ S. U- „ dalricus prope Cellum, monaſterium a ſe conditum in Silva-nigra, apud Boſſi- „ viller contineret, tranſferentur. Ejus rei inſtrumentum ex noſtris ſchedis „ habes in Appendice.

Anno ſubſequenti, ejus ſæculi ſexto-decimo, concilium apud Lateranum u- „ pridie nonas Martii u Paſchali papa indiſtum eſt. Hoc intellecto, Hein- „ ricus imperator iter in Italiam inſtituit, veritus ne privilegium illud, quod a „ pontifice vi extorſerat, in concilio recinderetur, & ipſe ſolemniter excommu- „ nicaretur. Hinc legatus ad papam præmiſit, ut ne concordia, ſacerdotium in- „ ter ac regem ſuad legitime ſolita, diſturbaretur. Hujus *legationis præmatum*, „ ut in chronico Saxónico nondum edito legitur, abbas Cluniacenſis, ſcilicet Pon- „ tius, *cogatus, ut perſtaret, donec papa venit, qui & inter utranque partem pro „ componendis pacifice rebus fideliter & ſanctis apertiffimis ſuoglaribus ſtudit.* Et „ in quidem concilio cum multis aliis abbatibus interfuit, ut mox videbimus. In „ illo concilio, ut tradit Petrus (a) diaconus, cum idem Pontius ſe *abbatem ab- „ batum* iuſtitaret; Interrogatus a Johanne cancellario, utrum Caſinenſes u. Cluni- „ cenſibus, an Cluniacenſes u. Caſinenſibus regulam accepiſſent? reſpondit, non „ modo Cluniacenſes, ſed etiam univerſos orbis Romani monachos regulam pa- „ tris Benediſti u. Caſinenſis cœnobio ucepiſſe. Ergo, reſpoſuit cancellarius, ipſe „ ſolus qui Benediſti legiſlatoris vicarius eſt, abbas abbatum merito vocari poteſt.

Initio concilii cum aliis uſu negotia diſcutiendus proponerent, unus ex epifco- „ pis interceſſit, pontificem monens, ut de eccleſiaſticis rebus, propter quas epi- „ ſcopi conveniunt, præſtaretur. Tunc Paſchalis ſuſtus eſt ſe male epifc, cum „ ſcriptum illud quod *privilegium* vocabant, imperatori conceſſiſſet, ſequè illud „ condemnare dixit. Mox Bruno Signienſis gratias Deo egit, quod pontifex ore „ proprio condemnauit ſcriptum illud, quod hæreſim continebat. At hæc qui- „ dam cavillatoſe ſubjuxit: Si privilegium illud hæreſim continebat, ejus au- „ thor hæreticus fuit. Ergone, inquit Johannes Cajetanus, Romanum pontifi- „ cem appellat hæreticum? Malum quidem fuit illud, ſed non hæreſis. Immo „ ne malum quidem, ait ulter. Si enim populum Dei liberare bonum eſt; „ quod dominus papa fecit, bonum fuit. Ad hæc patientia papæ horrendo „ hæreſis nomine puſata, excitata eſt, & ipſe ſilentio manu indico, diſſiden- „ tium clamorem compulſit; probavitque Romanam eccleſiam nunquam hære- „ ſim admoviſſe, immo hæreſes omnes conſuaſiſſe. Hæc aſta quatuor primis die- „ bus tertie hebdomade quadageſime. Quinta feria papa concilio non inter- „ fuiſt, multis & maxime regis negotiis per domum Cluniacenſem, Johannem „ Cajetanum, & Petrum Leonis Urbis præfeſtum, ceteroſque illius partis fau- „ tores impeditus. Feria ſexta Conon cardinalis & legatus in Gallia excommu- „ nicatū Heinrichum volebat: ut Johannes Cajetanus cum Petro-Leonis cœterique „ regis fidelibus reſtite: ſed tamen ille uſta legationis ſum confirmari petiit, ob- „ ſtinuitque. Sabbato epifcoporum de ſede Mediolanenſi diſceptantium cauſa ſi- „ ſta eſt, & Jordani archiepiſcopatus aſſertus. Hæc ſuſe reſeruntur in chronico

Annal. Bened. Tom. V.

D d d d a

no-

ANN. CHR.
1260.
CKVI.
Lateranenſi
concilio.

Pontius ab-
bas Cluni-
cenſis inter-
ceſſit.
(a) Chron.
Caſin. lib. 4.
c. 139.

ANN. CHR.
1116.

CKVII.
Res Germani-
ce.

nostro Saxonico, quæ totidem fere verbis testis Conradus Urspergensis: sed plura chronographus ille, qui eo tempore scribebat, hoc anno commemorat, ex quibus pauca delibare juvabit.

In primis Heinricus imperator, natali Domini Spire celebravit, ea quæ in legibus Colonie gerebantur, graviter tulisse dicitur. Audivimus enim, inquit chronographus, quem plurimos ibi contempsisse, non solum metropolitanos, sed etiam alios episcopos vel optimates regni, nempe ut sententiam excommunicationis in se latam manifestarent, at Dietrichus cardinalis, cujus hæc iniuriæ auctoritas, in itinere jam defunctus, illo ad sepulcrum potius, quam ad altionem curæ delatus est. Sepulchrum est Colonia assanensis episcopus xlii. cum Ludovico dux, aliisque novellis principibus. De hoc cardinali nihil alibi legere meminimus præterquam apud Trithemium in historia Hirsaugiensi, qui hæc ab eodem chronico acceperat. Dein agit chronographus de Erluvino Wirceburgensi episcopo, cui imperator, quod ab ipsis communionem recessisset, decem orientalis Francia, qui Paderburgensi episcopo antiquæ regum consuetudinem conservabat, abbas, et Conradus frater sui filio, qui postea regnavit, commisit. Tum secunda principum delatione, in Isidorem se una cum regno, itaque domus sua comitis, in curia Podam regni nepotis ingressus, legatos ad episcopatum pro componendis causis dimisit, cujus legationis abbas Clavensis, ut mox dicebam, primum tenuit.

Post hæc Lateranensis concilii acta ex integro referi chronographus, subditque absente imperatore regnum Teutonicum in varias factiones scissum fuisse; multasque hinc strages factas; abbatem Lintburgensem occupatam atque obsessam, & loca finitima direpta; abbatem Corbeicensem, scilicet Erchinbertum, rebus suis a Mogantinis spoliatum, denique eo effusum eulicem fuisse Dei, ut impietissimum illud ac per totam Germaniam famulosissimum ac principale Fuldense monachum usque ad ultimam redactum fuerit corpus, & videretur etiam necesse desicere. Tunc etiam Thiermarus Verdenium episcopus ab archiepiscopo Colonienfi Frederico ordinatus est in monasterio sancti Albani; cujus loci abbas Theodoricus obijt hoc anno, ut scribit Dodechinus, cui Bertholdus substituitur, eique post triennium Volpertus succedit. Hoc ipso anno Hallesæ monasterium extra muros blagoburgenses novo opere constructum est ab Adelgono archiepiscopo, trahente Sifrido presbytero.

Fabariensis
libertas affec-
ta.
(a) p. 16, 31.
p. 95.

Ad hoc Paschalis papa Gerardo abbati monasterii sanctæ Mariæ Fabariensis infæcæ privilegium indulget, quo definitionem, quæ super controversiâ, inter eum & Barchensem episcopum (a) Rudolphum habita, episcoporum & cardinalium iudicio, ipso Gerardo & episcopi legatis presentibus facta erat, confirmat: videlicet ut abbatia illa in sua semper libertate permaneat: quippe quæ non a regibus vel imperatoribus, sed ab aliis fidelibus viis fundata & ditata fuit. Unde regum vel imperatorum preceptis sanctum erat, ut ab omni extranea & iniqua potestate esset immunis; & nulli regum vel imperatorum liceret eam cuiquam dare in beneficium. Datam Laterani per manum Chrysogoni subdatione, agente vices domini Johannis cancellarii, viii. kal. Februarii, indictione viii. anno dominicæ incarnationis mxcvii. pontificatus autem domini Paschalis secundi pape ann. xviii. Ubi vides annum incarnationis non a paschate repeti, sed a kalendis Januarii: fecit alia ejusdem pontificis pro Misisco, de qua anno sequenti. Hanc Paschalis constitutionem confirmavit Honorius secundus, bulla ad Wigornium abbatem data Laterani anno mxcviii. x. kal. Februarii indictione vi.

CKVIII.
Lingonensis
sive Lugdunensis
concilium.

Inter ea prædones quoque per Galliam, maxime in Lingonensi pago, debacchabantur, & monasteria vastabant. His cladibus ut occurrerent episcopi, placuissimum Dri, ut tum vocabant, habendam censuere, in primis Joceranum, Lingonum episcopus, quem hæc cura maxime tangebant. Anno itaque a conceptu celeberrimo Virginis intermorata mellefimo concilio sexto decimo, ut loquitur

(b) Labbe in
2. p. 625.

Theobaudus (b) Besuensis monachos, Lingonem promoti cathedra religionis antea vero Joceranum, eisdem præbendis prævolat edictum, omnes invitans ad concilium vi. idus Januarii. Ad hunc conventum electus est locus sub divo & Beato Burgundie opido distantia stadiis duodecim, juxta villulam, quam Lucum vocant, ubi gratissima plantis erat. Illic delatus ex Besuensi monasterio sancti Prudentii martyris reliquie, & sub papilionis deposito, ad quas miracula facta referuntur a Theobaldo mox laudato, factò conventu, cui innumerabilis populi multitudo adfuit, Guido Viennensis archiepiscopus, qui ei præsidebat, gravi oratione temporum injurias, prædonum vexationes & rapinas exposuit, adstantesque animos ita flexit, ut jurata pace & deinceps ab ejusmodi facinorosis abstinere constituerent. His actis sancti Prudentii reliquias Beatum restitit eum

cum suis fratribus Stephanus venerabilis abbas, cujus meritis concessum fuisse putat Theobaudus; quod ejus tempore sanctus Prudentius tot tantisque virtutibus emicuerit.

In Burgundia item habitum creditur primum Cisterciense epistulum generale, quod deinceps annuum effecit, aliisque Ordinibus exemplum dedit. Crescente quippe Cisterciensis familia, jamque propagata ad quatuor præter Cistercium monasteria, convenientissimum paribus visum est, ut ex mutuo colloquio uniformis ubique vivendi ratio de mutua consensio & concordia insisteretur. Hujusce capituli, duce quocunque subsequente ædæ non habentur, sed non dubio, quin adhuc in eis sit de consuetudine Charta, ut vocant, caritatis, que antea tandem ejus sæculi undeciesimo probata, publicataque est in quarto, ut videtur, capitulo generali. Etsi enim hæc Charta brevis sit, magno tamen judicio & singulari prudentia confecta est, tantique momenti, ut illusterrimo Benedictine familie corpori formam dederit, adeoque non leviter, nec uno statim capitulo concepta, perfecta & approbata.

In Cisterciensibus optime, si quis alias, affectus fuit Hugo de Monte-Acutio, qui ex abbate (a) sancti Germani Autliodorensis monasterii in locum Humbaldi illius urbis episcopi, in via Jerusalemica defuncti, hoc anno successit ei, & a Paschali pontifice Romæ consecratus, in reditu a rege cæterisque, qui ejus electioni principio resistebant, bene acceptus. Mos erat illorum temporum, primum quoque sacculi usurpatus, quod a sancto Martino Tetorum episcopo liquet, ut apertis sacris codicibus, ex versis qui primus occurrisset, quodam de novi episcopi futura vix qualitate presagium conciperetur. Id cum de Hugone nostro factum fuisset, apertis libris hic versus occurrit, *Inter Maria prævia plena* &c. quo ejus continentissimam vitam significari creditum est. In epi copiam monachis institui mores, quoad licuit, retinere studuit, monasteria sua diocesanos frequentare sollicitus, in primis monasterium Caritatis, cui, ne gravaretur, annonam & vinum suppeditari curabat. Ordinem Cisterciensem, qui tunc adhuc recens erat, magnopere dilexit fovique: ejusque tempore Regnacum, Rupes, & Bonnes-radiis in sua diocesi condita sunt. Conventui Pontinacensi, Regnacensi, & virginibus Cirilli de Crisnone optimum cellarium sui vinum distribui præcepit, Monachus vero, qui res virginum dispensabat, obtulit vinum illud venale, ut ex pretio villas emeret; quo intellecto, episcopus vinum illud statuto pretio emit; eoque persoluto, vinum illud denno Censui virginibus donavit, eisque expendi permisit. Forte aliquando adit Glaram-vallem; & cum Bernardus ejusque fratres in agrum quandam legati ad metendum, episcopus cum falce pro more suo eis se advenit. Venum est ad locum, ubi leges erat: fecant omnes, & segetem in manipulos colligunt. Tum, densa nebula calum obnubilante & multam pluviam minitante, Bernardus episcopum rogat, ut imminentem pluviam discedat avertat; at ille se non hujus meriti respondit, & Bernardum monet, ut ipse Deum ad hoc precetur. Contra Bernardus: & tu, pater, inquit, precare, & ego tecum. Mox precantur ambo, statimque nubes recessit, & subsequuta est aeris serenitas. Multa alia pericula de hoc venerabili antistite referuntur in ædæ (b) episcoporum Autliodorensium, inter que id memoria dignum, quod cuidam nepoti suo præbendam nunquam dare voluit, & quod per monachum domus sue procuratorem, qui aliquot nummos a quodam familiaris suo, cui beneficium consulera, ipso neicente acceperat, ubi ab eodem monacho id recivit, iterum datori restitui jussit.

Hugoni in abbatiali dignitate successit Gervasius, beati Hugonis Claniacensis abbatis nepos, & a tunc apud Claniacum alumnus, qui una cum Hugone Mont-acutio mox laudato ad reformandum sancti Germani monasterium missus fuerat. Hic factus abbas multa suo monasterio commoda procuravit. Sancti Florentini ecclesiam, in qua usque ad ipsius tempus fuerant canonici seculariter, in cellam monachorum commutavit assensu Henrici archiepiscopi, quod Innocentius II. confirmavit. Idem litrem habuit super iustitia castri & burgorum, ut vocant, sancti Germani cum Guillelmo comite Nivertensi, ejus nominis tertio, qui postmodum, abdicato principatu, ad Cartusianos migravit. Multum etiam negotii ei faciebat Hugo-Manicellus, qui in prædio sancti Germani apud Anagnin ædificavit castrum, quod ut destrueret, & sancto Germano satisfaceret, ecclesiasticis tandem penitus compulsus est.

Eodem anno Rainaldus (c) Præteritis monasterii apud Parisios abbati successit Hugo, alumnus ex Dionysiano conebio, qui ecclesie sue libertatem restituit ordinem reformavit, & vetera ædificia renovavit. Primum probant apostolicis sedis privilegia, que a Calisto II. Innocentio II. Lucio II. & Eugenio III. im-

ANN. CHR.
1116.

CXX.
Cisterciense
primum capitulum
generale.

CXX.
Hugo abbas fuit
episcopus Autliodorensis.
a. 1136.

(b) *Libro*
II. c. 1. p. 460.
& seq.

CXXI.
Gervasius in
abbatia ei
successit.

Hugo abbas
Præteritis
(c) *II. lib. 29.*
c. 60. & lib.
21. c. 37.

ANN. CHE.
1116.CCXII.
S. Remigio
falsificat In-
gelramnum
(s). *Merlet,*
Ann. p. 1460.

petravit. Ante biennium revelata fuerant corpora sanctorum martyrum Georgii thelesmitæ monachi, & Austeli Cordacensis cum capite uxoris suæ Nathasæ, a domino Wajose Parisiensi episcopo & Rainaldo abbate.

Consensum quoque S. Remigii apud Remos cenobio vexationem per id tempus inferbat Ingelramnus (s) comes, molestissimus ecclesiarum depredator. Sancti Remigii ecclesiæ terram pagi Laudonensis, quæ Meglun dicitur, in qua Cociacum seu Cociacum castrum situm est, primitus possidebat, beato Remigio ab ipsis Francorum principibus olim donatum. Proceris temporis milites qui Cociacum obtinebant, a Monachis Ramlingis Cociacum castellum sub annuo censu sexaginta solidorum impetrarunt. Hunc censum quotannis persolverunt Cociacenses castellani, usque ad tempus Ingelramni, qui illum beatorum Remigio denegavit. Tandem religiosorum virorum adhortamentis respiciens, censum illum singulis annis ad festum sancti Remigii se persolutorum pollicitus ait Azenario ejusque monachis; advocacionem vero ipse retinuit. Hunc autem constitutionem Bartholomæus Laudunensium episcopus, in cujus diocesi Cociacum situm est, rogatu utriusque partis sub anathemate hoc anno confirmavit. Huic constitutioni perferentes interfuisse Wibertus seu Guibertus abbas Noujanti, Guido castellanus, multique alii.

CCXIII.

Mastibidis ab-
bas. S. Sue-
fionensis epis-
copi pre-
ter-
ter.
(s). *Merlet, de N.*
Ep. de Suefione
p. 141.

* Valgo E.
purgaverunt.

Post mortem Adelaidis abbatissæ beate Mariæ Suefionensis, quæ nonis Septembris hoc anno accidit, in ejus locum subrogata est nobilis & piissima virgo Mastibidis, filia Godofredi (s) vicecomitis Firmiaci. Aufcuis seu sub Jotro, & Ermengardus ex filio comitis Alciacensium: Hujus abbatissæ tempore multa in illa Delparte basilica miracula patrata sunt, maxime erga eos, qui sacro igne passim per Gallias correpti erant, ut inferius videbimus. Ea vero fuit Mastibidis ejusque sororum pietatis efficacis, ut Ermengardis ipsius mater fe ejus discipulæ subjecerit assensu viri sui, qui & ipse postmodum monasticum amplexus est. Tunc adeo excrevit ejus loci sanctimonialium numerus, ut ex illis colonia deducta sit ad quandam cellam * prope Augustam-Viromanduetum, quam cellam Simon Noviomensium & Tornacensium episcopos a quolibet onere immunem esse voluit.

CCXIV.

Ivonis ep.
de Jotrensi
abbatis ejus.
que obitus
(s). *Ivon ep.*
p. 141.

222.

Una ex podremis Ivonis episcopi Camotensis epistolis scripta est Manasse (c) Meldensium episcopo, ejus nominis primo, de abbatissa Jotrensi, quæ ipsum consulerat. Ut hæc epistola nonnulli obscura intelligatur, præmittendum est Jotrense monasterium tunc eximium fuisse a jurisdictione Meldensium episcoporum, & presbyteros ejus loci abbatissæ subiectos. Uos ex his, immo prius, eandem egrotis, ex consuetudine post prædictum consensu, viaticum da-
re non ausi fuerunt; ipsique egrotis consilium dederat, ut differret in cras-
tinum, quatenus hoc sacramentum seipsum acciperet, & ei debent reverentiam
pro viribus exhiberet. Verum ad crastinum non supervixit egrotis; seque ab-
que viatico mortuus est. Id ubi recevit Manasses Meldensium episcopus, pres-
byteros negligentie arguit, & in jus forte vocavit. Sollicita hac de re abbatissa Ivonem consulit, utrum hoc in facto deliquissent presbyteri, cumque rogati-
se videtur, ut Manassen placaret. Ei itaque scripsit Ivo, se loquens pietatem
laudare, & presbyterorum diligentem negligentiam in quo reprehenderet non
invenire. In utroque ergo, inquit, non fuit culpabilis negligentia, sed salubris
& tanta diligentia: ubi nec medicus suo defuncto videtur officio, nec moriens di-
u commensus beneficio. In fine Manassen hortatur, ut rei veritatem investiget; &
si ita veritas habeat, nullum inde scandalum in ecclesia faciat: ne autem
impetret simplicitati, aut alieni scilicet cupiditati, quæ scilicet hac occa-
sione uteretur, ut monasterii & abbatissæ privilegium impugnet. Hæc Ivo,
vir hominum sui temporis canonum scientissimus & studiosissimus ecclesiasticæ di-
scipline.

CCXV.

Probat ex
ad. Roberti
de Arbrissella.

* Hæc
litteræ.

De ejus obitu anno discrepantes sunt sententiæ. Camotenses quippe fuisse anno mxcv. obisse tradunt; Albericus in chronico anno mxcvii. Auctor supplementi Roberti de Monte & Martharus Parisii anno sequenti. At præse-
ntem sine dubio Alberici auctoritas, cui Andreas scriptor, ut creditur, secun-
de vitæ Rothberti de Arbrissella, ejusque collega adscriptulatur. Narrat hic au-
thor, Roebertum proximo anno ante suum obitum, quem anno mxcvii. acce-
disse constat, in suum domos visitare voluisse: in his Altit-Brugia * mo-
nasterium, quod in deserto quodam agri Parisiensis loco, concedente Ludovico
Francorum rege extruxerat. Dum eo tenderet, in transitu concordiam inter
Ivonem episcopum & Bernerium Bonavallis abbatem reformatæ dicitur, dein-
de dominicam nativitatem apud Altam Brugarum (Brogarum veteres, recen-
tiores Bruteriam vocant) cum dilectis sibi filiabus celebrasse; indeque penita-
sol.

sollemnitate, cum res eius loci, tam interius quam exterius disposuisset, Carnatus revertisset, ubi Ivonem episcopum mortuum accepisset, & Theobaldum comitem super electione venustissimis Gaufridi de Levis in canonicos siveientes inveniret, eiusque placatum reddiderit, quod alii frustra tentaverant: Ex quibus intelligitur, Ivonem sub finem illius anni defunctum fuisse; illius, inquam, anni, qui Roberti de Atriffellis obitus annum præcessit. Hic enim Carnatus digressus, Blesis perrexit, ubi Guillelmum Nivernensem comitem a Theobaldo deventum cum Bernardo Tironii abbate invenit, dein Bituricenses pagum ingressus, apud Urfanum a vivis excessit v. Kal. Martii, & quidem anno mxcviii ut inferius videbimus. Ivo igitur sub finem anni præcedentis obierat, scilicet v. Kal. Januarii, quo die ejus depositio in salis ecclesie Carnutensium notatur. Sepolchrum est in ecclesia sancti Johannis de Valle canonicorum regularium sancti Augustini, quorum Obediensem in Gallia mutum illustravit.

Columbensi diocesis Carnutensis monasterio ad hoc usque tempus præfuit Theobaldus seu Toroldus abbas, alius Theoroldus dictus, cujus tempore multæ eidem loco donationes factæ sunt. Illic asseruntur etiam nunc sancti Gratiani martyris reliquie, cujus cultus ibidem celebris est, eratque olim apud Ambianens in quadam ecclesia tertio ab urbe milliario remota, ob quoddam miraculum, quod singulis annis patrari consueverat v. Kal. Novembriæ, quo die passionis ejus festus recolitur. Ipso enim die corvæ quadam, illius ecclesie adveniens, solis hanc expoliata, pubescebat, frondescebat, & noctes pariebat, quas, antequam hora diei sexta compleretur, ad maturitatem perducerebat. Id ubi rescivit quidam Columbensis monachus, Petrus nomine, cui rei sacre cura commissa erat, a Toroldo abbate facultatem petit adeundi locum illum, ubi idem martyr pro Christi in occubuerat, & ob hoc miraculum quoniam fiebat, rei veritatem explorare. Ipsi illic, vespere lo ipsa vigilia festi solis nata, & sub unius noctis spatio nubes natus & adulescit, quas collegit, ad sua retulit, quasque ex illis v. venerabili Gaufrido Carnutensi episcopo dono dedit, quas pius pensul gratanter accepit, & in quadam bustula inter sacras ecclesie sue reliquias reposuit: reliquis vero idem Petrus in Columbensi ecclesia. Atque ut ejus dedit fides adhiberetur, Ingelramni filii Ingelramni (a) episcopi Ambianensis hac de re literas, sigillo ejus signatas detulit, quarum hic tenor.

CCXXVI.
Toroldus abbas
Columbensi
monasterio
miraculum s.
Gratiani pro-
batum.

(a) P. supra
n. 105.

Inperamus Dei genitrici Ambianensis episcopus, Toroldus venerabili abbati Columbastri carisimo, amicum monachorum congruentem, in externo exanimis Andre feluster. Domini laus omnia, Viri benedicti Patris mei d. Frater Petrus vestri monachorum, ad nos venerat, & de miraculo, quod Deus omnipotens vestri martyris sui beati Gratiani apud nos ante singulis operari non desinit, diligenter inquireret, quod cum res hanc vidit, & videretur agnovit. Nos autem postquam cum ob virtutis affectum inquirere non abuteretur, sanctitatem vestram de eodem miraculo certiores reddere auctoritate vestra litteris curavimus. Strate itaque procul dubio, dilectissimi, quia ille qui dicit in evangelio, Pater meus nunc modo operatur, & ego operor; ad laudem & gloriam & honorem prefate martyris in episcopo vestro, tercia videlicet ab urbe vestra milliario, tale miraculum quotannis declarare dignatur, ut quadam corpore, qua tunc ecclesiam ejus, in pede felices materis, antiquitas plantata est, & vulgo dicitur, quod hanc eius fuerit, in natalitia ipsius martyris, nunc vestri & dicit spatio floreat, & fructum plene formatum integre ad alium emittendo præferat. De hoc vero nulla habetur ambiguitas, quia experiri credendum est: & quod dilectionis vestra inveniendi asserimus, oculis vestris vidimus, & idemorem ressum, & etiam domini Godefridi beati memoris episcopi, predecessoris vestri, qui frequenter huius miraculi interfuisse, revelatione cognovimus. Valeat. Ego vero Arbardus, beatus episcopus notarius, hoc miraculum asserui, & in ipsa arbore prædicta, prefato Godefrido episcopo, nunc nos collegi, & ei attribui, de quo bar ipse episcopus, me vidente comedit.

Hæc sunt Ingelramni episcopi, qui prædicto miraculo fidem facit, descripta ex codice Columbensi, in quo præmittitur sermo de corylo sancti Gratiani martyris, quem in Appendice legere licet. Cæterum quo tempore, quare occasione ejusdem martyris reliquie ad Columbense monasterium translatæ sint, incertum. Illic hodie quoque religiose asseruntur in argentea capsula, quæ nuper a nostris affabre confecta est. Aperta vetere capsula, ut mihi a nostro Antonio Brandino, tunc ejus loci priore, asserunt, inventa parva pyxis ex plumbo, in qua nubes illæ, a Petro monacho ex sancti Gratiani ecclesie allata, lineolis involute reperta sunt. Ejus cultus hodie quoque celebris in vico ejus nomine & passione illustratus, duabus ab urbe Ambianensium leucis versus Doniacum est.

ANN. CHR.
1116.

Columben-
sis abbas.

CCXXVII.
Nobilissimi ab-
bas Radulfus,
cuiusque suc-
cessores.

CCXXVIII.
Donaldus ab-
bas fr. epi-
scopus Ale-
tensis.
(a) *P. lib. 66.*
n. 13.
S. Melani
abbas.

CCXXIX.
Monasterium
S. Marci Ele-
dentis a Bera
comite funda-
tum.
a *Act.*
(b) *P. lib. 33.*
n. 13.

opidum, quod vulgus Dulendum, corrupte Durlendum vocat: sed annum illud miraculum jam dudum desit, tamen nunc sancti Gratiani fama & nomen habemus in ore vulgi perfererat.

Quod attinet ad Toroldam abbatem, non multo post, cum Columbensibus novodecim annis praesulisset, apud sanctum Germanum in Lava decessit 1117. Kal. Novembris in ipsa S. Gratiani ecclesia, quae cella est Columbensis abbatis subiecta. Eius corpus ad Colmenesem monasterium relatum, in capitulo sepultum est. Rogerius ejus successor, Gualmari militis filius, Hugonis frater, monasterii iura strenue propugnavit, famis tempore egenis summa caritate opitulatus est, monachique leges dissolvit. Vixit ad multam senectutem, & annis sexaginta monasterium rexit dicitur, fato sanctus VII. idus Januarii, circiter annum MCLXVI. El successit ad decem circiter annos Stephanus, quem Humbertus seu Gumbertus, Alermus & Theobaldus exerepere.

Apud Pictones Nobiliacense sancti Juniani monasterium post Gaufridum abbatem regebat hoc anno Radulfus, ut patet ex quodam instrumento, quo domina quidam nobilissima, Amella nomine, eidem monasterio, ut illic sepeliretur, dimidiam partem concessisse dicitur ejusdem alodi, cujus alteram partem ei loco jam dederat germanus ejus, Petrus-Samuelis, qui ibidem jam humatus erat. Utrunque donationem confirmavit eorum propinqui, propterea quod *maxima pars generis sui ibidem sepulta esset*; hocque donum cum baculo *boni* unus post alterum se ratum habere testati sunt, quem baculum super altare posuerunt; atque in charta hac de re facta signum crucis propriis manibus impresserunt. Adum hoc anno, inductione XVI. *Possidens Pictorum comite, domus Radulfo abbate ecclesiam beati Juniani regente.* His litteris apposta fuit cum signo crucis nomina Eugenii Focaudi & filiorum ipsius Ameis, Bosonis, Jordani, Petri & Petri Tallaservi. Post biennium Willelmus Pictavorum antistes concordiam pacificatur inter Radulfum & Willelmum Talamonensem abbatem, de Auriaci ecclesia disceptantes, quam Radulfus Talamonensibus sub anno concessit. Eidem Radulfo abbati Geislaus eodem anno possessiones monasterii confirmavit. Radulfo successit Guillelmus eo nomine primus anno circiter MCLXX. quem excepit Robertus sub annum MCL. successorem sortitus Jocellum de Mortuo-mari, de quo alias.

Redonense sancti Melanii monasterium administravit ad hunc usque annum Donaldus abbas (a); antea sancti Michaelis de monte monachus, qui tunc ad Aletensem episcopatum promotus est. In abbacie regimine successorem habuit Radulfum, qui hoc ipso anno cum Marbodo Redonensem praesule pactum inlitesuper duas ecclesias apud Guerscham positis. Donaldus episcopus, sui quondam monasterii memor, non pauca ei beneficia contulit tempore Radulfi abbatis, & Hervei eius successoris, eo nomine secundi, qui anno MCLXX. cum Rodolmo Vitrensi praeposito concordiam inlites, ab Honorio pontifice confirmatam. Plura de eo in consequentibus. Donaldus episcopo Aletensi successit Benedictus III. sub annum MCL. eique non multo post Johannes de Craticula, ex monacho ordinis Cisterciensis, qui sedem episcopalem Alea transiit ad insulam Aaron dictam, quae modo urbs sancti Maclovii vocatur.

Haec confundendo Aletensis ecclesia cum Alethensi, ut quidam minus bene scribunt, melius alii Elethensi *. Utraque jam episcopalis sedes, sed posterior nobilior quondam fuit Ordinis nostri monasterium, in comitatu Redensi, ad Atacem fluvium, in Occitania, de quo pauca adhuc dicta sunt (b) deficientibus veteribus loci instrumentis, quae in archivum archiepiscopale Narbonense translata habemus delinuerant. Sed his illustrandis archiepiscopalis hospitali humanitatis communicata, ceteris monasterium silentio praeteriri non debet. Ex ipsa charta donationis fundatum dicitur a Bera seu Berano comite, eique uxore Romella, seu Romilla aut Romilda, ex propria, seu quod Berano comiti advenerat a domo & gentre *san Guallelmo comite qui noster fuit, & domus imperatoris, nec, inquit comes, seniore Carolo. Donatus ergo, addit, vocem nostram dicitur Elethum, & monasterium nostrum sanctae Mariae, fundatum a nobis, nostrum domino Deo omnipotenti, & domno Petro apostolorum principi archiepis Romae & archiepis papa Leonis Romanis, cunctisque successoribus suis, ad bene praegrandum & custodiendum.* Ea vero conditione hoc facit, ut ab hodierno die & deinceps Romani pontifices sub propria ditione teneant, nec a se praedictum locum abalienent; & ut sivea dedicatio ipsius loci, domno Leone pontifice favente & praecipiente, decemissime fiat, missis illuc sanctorum apostolorum & martirum reliquiis, & aliqua portione domine crucis. Rogat insuper comes, ut illud monasterium iam liberum sub apostolica defensione permaneat, ut nullus alio-

ANN. CHR.
1115.

sent III, Urbanum papam, Elefensis abbatis querela famel & iterum cognita jam precepisse, ut beati Polycarpi ecclesia Elefensis monasterio restitueretur; decessoris sui senectutem iurim confirmavit Paschalis, salvo Crasienum, si quod esset, iure, paribusque diem indixit, quo negotio accuratius expensum de rectoria tandem (sententia fieri posset. Ad diem adfuerunt Elefenses, ex parva causa maximam proferentes: ex Crasienis monasterio unus duxerat adfuit monachus, nullus testes, nulla monimonia repraesentavit, nec alii deinceps, quamvis diutius expectati ex eo monasterio comparuerunt. Id unum pro se allegare poterant Crasienis, Emengardam comitissam, cum beati Polycarpi ecclesiam Elefensi monasterio confirmasset, mutato postea consilio, Crasienis consulisse, quod non negabant Elefenses: sed ii veteribus instrumentis probabant dictam ecclesiam sibi a Guillelmo comite, Caroli, Calvi scilicet, cet, imperatoris tempore collatam, & a Remundo comite, regnante Francorum rege Philippo, redditam ac confirmatam, & ab Elefensi monasterio possessam semper fuisse, nec ecclesiastici potestate iudicii, sed potestatem facit violentia ab eo subtraham. Quibus probationibus cum Crasienis frater verba duxerat opponeret, dicta beati Polycarpi ecclesia Remundo Elefensi abbati episcopus succedentibus, papa cardinalisque sententia, restituta & affecta, & in cellam, sub Elefensium abbatum obedientia & regimine deinceps permanfuram redacta. Hec omnia discimus ex decreto Paschalis II, cui subseribunt Paschalis catholica ecclesia episcopus, Petrus Portuensis episcopus, Cono Penedinus episcopus, Petrus Romanus ecclesie cardinalis diaconus, alique cardinales sex. Datum apud transiberia per manum Johannis S.R.E. cardinalis diaconi ac bibliothecarii, ex Decretis, indictione x. a kal. Septembris, incarnationis dominice anno MCXVI. pontificatus aetate domini Paschalis II. anno XVIII. Hanc Paschalis sententiam confirmavit Alexander III. anno MCXVII. Paulo post tamen verus illud sancti Polycarpi monasterium, excusso, ut videbitur, Elefensis iugo, denovo in abbatiam evasit. Nam anno MCXVII, Bernardus a S. Ferreolo ex abbate S. Polycarpi electus est abbas Elefensis, ut suo loco dixerat. Perstitit adhuc San-Polycarpenis monasterium, sed sub abbatum secularium administratione ad tres quatuorve monachos redactum.

CXXX.
S. Johannis de
Podio mona-
sterium.
* S. frater de
Gulso in Papi.

Distulimus ad hunc locum agere de monasterio sancti Johannis de Podio in Gallicia, diocesis Compellensana, quod a sancto Frucho conditum fuisse Yepellus coniecit. Prima ejus mentio occurrit in quadam charta donationis eidem loco factae ante medium seculum decimum: at insignior est in diplomate Urracae reginae, apud Moralem cum illa charta relato, quod Urraca Frumico abbati & canonicis ibidem Deo ferventibus quendam bona eis ablata reitui curavit, ab eis deinceps possidenda, ut ea precibus temporibus strenuissimis sui avi Bertrandi seu Veremundi, aliorumque avorum suorum monasterium illud habuerat: ubi avi nomine generaliter majores suos regina intelligit. Datum est hoc diploma era MCXV. quae huic anno respondet. Hunc monasterio proximum erat Castrum-Leonis, ut ex aliis chartis discimus, ubi sanctus Frucho monasterium exstruxerat: quod faret Yepelli coniectura, censentis, monasterium sancti Johannis de Podio eidem sancto suum debere originem. Illic monachi discipuli sub regula sancti Benedicti seculo decimo degebant sub Johanne de Morae abbate, ibidemque refoverit regularis disciplina Carolo V. Imperatore sub Benedictina congregatione Vallisfidentis, quae illic etiam nunc viget. Abbatem ejus loci catalogum apud Yepellum (*) Centuria v. videre licet.

(*) Yepellus
an. 141.

CXXXI.
S. Agidii mi-
racula & no-
va basilica.

In Sepelmana sancti Agidii monasterium regebat hoc tempore Hugo abbas, cuius iussu Petrus Guillelmus, ejus loci monachus, ac bibliothecarius librum de miraculis sancti Agidii composuit sub hac inscriptione, Reverentissimo patri domini Hugoni abbati monasterii sancti Agidii, quod in valle Flacionis positum est, frater Petrus cognomen Guillelmus, ejusdem loci bibliothecarius, debetum ea umbris ac suis famulatam. In illis miraculis, quae partim a se visa, partim ab aliis accepta commemorat, mentionem facit de duobus viris ab interitu servatis, dum nova sancti Agidii ecclesia edificaretur. Dum enim, inquit auctor, anno incarnationis dominice MCXVI. fundamenta basilicae nova poneremus, quae ecclesia alia minus continens erat, & multitudinem advenientium capere non poterat, subversimus ecclesiam sporam didimus. Cum autem ecclesiam majorem, quae cum tribus cryptis, maximis & quadratis lapideis antiquior exadificata foret, destruximus, accurrebat ecclesia sancti Petri, quae colligebat, a parte Septentrionis & a capite, sapienter ecclesia aique ad extrinsecam

tem

non ecclesia sancti Petri in linguam protrahatur, in qua fratres ad praestitum non dicunt sollicitam egredi soliti erant, & antiquis Via sacra vocabatur, necnon & ecclesiam sanctae Mariae destrueremus; mira virtus omnipotentis Dei patet. Inter nos quippe miles ruinarum & adificiorum corruptionem, beato Egidio introveniente & plerumque fidelem defendente, nunquam aliqui ingrediturum & egredientem ecclesiam ipsam, lapidis unius ista attamen est. In illo capitulo refertur sanctorum casusdam hereticorum, cui manus arida facta erat, propterea quod die festo sancti Agidii tentam assidit. Id accidisse dicitur in Britannia exteriori, quae & Britanni minor dicitur, ubi in episcopatu civitatis Nannetis, quae quondam Bonavia vocatur, & est ibi ecclesia in honore beati Martini, in qua fratres monasterii sancti Florentii Salmurensis omnipotentis Deo deserviant, in qua etiam & habetur altare in honore beati Egidii constructum. Haec ecclesia seu cella corrupte a recentioribus vocatur sancti Martini de Bono opere, quae super fluvium Herdis sita dicitur in literis Quilaci episcopi Nannetensis, qui cum sancto Florentio confirmavit. Denique, ut cetera omittam, in illis sancti Agidii miraculum unum refertur de quodam Teutonico, ex Ciracivitate oriundo, qui rex suspensus, invocato sancto Egidio nihil mellis passus est. Testis vir honestus, & pro causa laudabilis, Gerardus monachus, abbas monasterii sanctae Mariae, quod fuit in insula quae Helas dicitur. Haec in specimen ex illo libro miraculorum refulisse sufficiat.

Pet id tempus Rupertus in Sigeberti (a) monasterio degens, scripta contra Willelmum Catalaunensem & Anselmum seu Anselmum Laudensem episcopum, qui docebant, quod Deus malum fieri velit, voluntate permittente, non approbante. Adversus duos illos celebres (b) magistros Rupertus primo compulsum librum de voluntate Dei, ubi ait de ad illum scribendum compulsum fuisse affectionibus casusdam & suis, qui ex eorum scholis se accepisse dicebat, quod Deus malum fieri velit; & quod voluntas Dei sit, quod Adam praeveneratur est; idque non scripturarum auctoritatem, sed eorum a magistro magister innoxius, traditamque ab eis huiusmodi divisionem pateret: Voluntas mali alia approbat, alia permittit: quam divisionem Rupertus impugnare hoc dilemmate: Vel voluntas illa permittens bona est vel mala. Si mala, quomodo approbat malum operis? Si bona, quomodo spectat voluntatis mali? Dein contendit permissionem Dei ex auctoritate scripturarum nihil aliud esse quam patientiam Dei. Ergo, inquit, considerate dicunt, quia nunquam Deus volens malum fieri permisit, sed sustinendo malum patitur. Hunc librum scribebat Rupertus Willelmo, iam episcopo, adeoque non ante annum MCCXII. quo Willelmus ad sedem Catalaunensem promotus est; sed vivente Anselmo Laudensi, qui anno MCCXIII. decessit. Sic autem eos initio libri alloquitur. Haec edicere nunc ad vos scribere incipimus, o magistri temporis nostris inclyti, Willelme Catalaunensi pontifici, & Anselmo Laudensi iacifer: quia de scholis vestris hoc se quidam nostrum accepisse fatetur, ut diceret, quia Deus malum fieri velit &c. Ubi ad duos illos magistros perlatas est hic liber, utrumque valde commovit, eorumque discipulos, qui Ruperto imperitiam obiecerant, quippe qui monasterii claustris contentos, tantos magistros, eorumque similes nusquam viderent. Hos ille in libro primo super quendam capitula regule sancti Benedicti refellit, quem librum post suam ex urbe Laudens reditum scribebat, ad est anno MCCXIV.

Ruperti libertate offensos Anselmus, epistolam scriptam ad Hieribrandum sancti Laurentii abbatem, cujus monachus semper censetur Rupertus, etiam si Sigebertus forte non degeret. Haec epistola edita est a nostro Acherio in notis ad Guibertum: sed eam hic exhibere visum est ex codice bibliothecae sancti Martini Antiodorensis, ut perspicua sit Anselmi hoc de argumento sententia, in qua latendum quidam videri tantisper duriora, quae Rupertum non hancurum ad eum impugnandum excitarent. Sic habet haec Anselmi epistola:

Venerabili abbati de sancto Laurentio H. Anselmus humilis filius Laudensis ecclesiae salutem. Videndum est, domine, ut illa questio, quae apud nos sic agitur, non in sententia, sed in pugna verborum sit. Nelles scilicet deservit verum est: de rebus litigare paraturum est, qui manifeste tenentur intelligunt quae dicunt vel audiunt: quos arguit apostolus: Nolite officii parvuli sensibus praecipere autem: Melius parvuli esse. Hoc non attendentes quidam, maxime iustitiam nominis servantes, frustra patrem ignorantes, languendo, ut ait, apostolus, circa quaestiones de pugna verborum. Sententiae quidem omnium catholicorum duriora, sed non adverte, in unum concurrunt concordantiam. In verbis vero finem quaerunt quasi concordantes & pugna in quibus scandalizantur pusilli, excutuntur gravius, concutuntur superbi, excluduntur probati, qui alii languentibus disti-

ANN. CHR.
1116.

* Sigebertus

CCXXVII.
Rupertus in
Willelmum
se Anselmum
scribit.
(a) supra a.
61.
(b) supra
a. 6.

CCXXVIII.
Anselmi epi-
scopi in Ru-
pertum.

* Hieribran-
do.

ANN. CHR.
1116.

mentia confirmare expedit ostendat. In hoc genere pugnantium verberum hoc est scripturam proponentur: Non vult Deus malum: item, Vult omnia quae sunt, inter quae sunt etiam mala; nec aliquid ei inuito, vel nolente & coacta. Non vult quidem malum, id est non amat, non gratum habet, non approbat; sed odit, prohiberi, damnat. Porro constat Deum fecisse rationabilem creaturam libera voluntatis, ut possit mereri, ipsa vera libera voluntas per se non potest vel ad malum dirigi, vel in bonum in quo facta est pergere; per se autem potest, si sibi relinquitur, curere. Praestitit igitur ei divina gratia paratam adiuvantem, sed non cogere: quod esset libertatem quam dederat tollere. Si ergo ipsa libera voluntas praemissa audit & consentit, ad gratiam dirigitur; si remittit, relinquitur; & sibi relicta corrumpit. Quis autem Deum neget velle, & sibi conscientiam dirigeri? Cum enim universa via Domini sint misericordia & veritas: sicut vult Deus quod est misericordia, nihilominus vult quod est iustitia. Vult ergo per misericordiam conscientiam adjuvare; vult etiam per iustitiam relinquare reprobam: quod relinquare dicitur in scripturis in reprobam sensum tradere, indurare, precipitare. Non enim Deus auctor & inventor est mali; sed dum iussit, ut diximus, relinquit, rationalis creatura in reprobam sensum traditur, induratur, precipitatur. Nemo ergo neget misericordem & iustum Deum & velle de misereri, & velle indurare, ut ait apostolus: Cui vult miseretur, & quem vult indurat: & Augustinus super illum versiculum: Tradidit illi Deus in vasa irae ignorantem. Manifestum est Deum in animis hominum operari inclinat, velle voluntates eorum quocumque voluerit, sive ad bonum per se sua misericordia, sive ad malum pro meritis eorum, iudicio suo aliquando appetere, disponere de occultis, sed saepe iusto. Pleum est divina pagina hismodi locutionibus, quas nullus solitarius debet finire accipere, sed cum diligenter prudenter attendere. Hac scribere stitui non ostendendi satis habeo, vestra autem prudentia, qua hoc & alia novis, perfectius sapere credo.

CCCCIV.
Rupertus scribit librum de Consolatione Dei.

* Rupertus de

Accepta hac epistola, Heribrandus Rupertum sibi voluit coram decano Leodiensis ecclesiae, aliquo viris doctis, quos illius causae cognitores adhibuit. Ubi ejus rationem coram eis reddidisset, approbassetque Rupertus, librum de Omnipotentia Dei in eisdem magistris scripsit, ejus principio ait idem sibi accidisse quod Psalmistae, qui quod obnoxiasset, cor suum concaluisse, & dolorem fuisse renovatum diuti. Pene istud mihi contigisse sentio, loquitur, & doctores miseri, & boni auditores Dei, S. & A. qui cum abbate meo H. coram illis: curis vestra ecclesia archidiacono & decano H. causa Dei & vestra adiungitis, & injurias, quam pro occisione sustinuit, indulsistis. Locutus enim fueram in lingua mea, libellum scribens De Voluntate Dei, propter incertitatem quorundam deo dicentium, quia vult Deus malum fieri; quodque, ut praevocaretur A. dum, voluntas Dei fuerit: & causa ista nimis contra me tamuliter excitavit, quasi defendentium omnipotentiam Dei. Amani enim: Si non volente Deo malum fieri, malum nihil minus foret, & sic, consequitur quod omnipotens non faciat, Omnipotens enim quomodo est, si quod fieri non vult malum, ac fiat occidere, non potest? Hac & his similia dicentibus illis, & frementibus in me obnoxiis, peroraver, & humilitatus sum, & filii a bonis... Igitur & locutus sum & adduc loquar in lingua mea, non jam solum, et in illo libello, de voluntate Dei; sed & de voluntate simul & omnipotentia Dei. Porro & quod praeter ea dicebam, id me agere, olimque egisse arrogantia depravatum, & spiritu elationis excitatum; Deo totum committio, qui melius novis oculis cordium. In hoc itaque libro totus est Rupertus, ut probet, Dei voluntatem non fieri malum seu peccatum; nec tamen id ejus omnipotentia derogare: quod quidem probat primum argumento petito ab eodem patre & deinde Augustino; tum ex scripturis sacris, quae subus persequi non est hujus loci. Verum neque hoc libro contentus Rupertus, Anselmum adire constituit, eumque coram disputando refellere, at cum Laudanum pervenisset, Anselmus mortuus erat, ut anno sequenti videbimus.

CCCCV.
Psalchalis litterae de confirmatione.

* Psalchalis.

Pet id tempus Reinhardus Halberstadensis praefectus de monasterio suo discessionis bono ordine sollicitus, puellam canobiam, quae a rosto tramite deflexerat, ad meliorem frugem revocare curavit, atque ut id stabile ac diuturnum foret, Psalchalis summi pontificis auctoritatem interposuit. Id vero pergratum habuit pontifex, idque litteris suis comprobavit, ad oram theonici Saxonicum necdum editis, relatis in hunc modum.

P. A. Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Reinardo episcopo Halberstadensi salutem & apostolicam benedictionem. Quendam monasterii monialium audientem per vestram industria correctam, ut remoti seculari pompae, vestrae regulari debeant disciplinae operam dare. Hanc proposita sollicitudinem tuam

laude dignum decimus, de affectionis nostrae robore confirmamus. Statuimus ergo ut in locis ipsius monasterii semper religio conservetur, nec cuiquam locum regularum disciplinam ab eisdem monasteriis removere: ut correctionis suae gratia perpetuis illis temporibus conservetur. Data Laterani xxix. kal. Aprilis.

Ibidem etiam ad marginem ejusdem chronici habetur alia epistola, haec scilicet an ejusdem Paschalis, de quadam abbatisa, cujus nomen una littera D. exprimitur: quae cum fuisset per apostolicam sedem legatum, cooperantibus Moguntino archiepiscopo aliisque episcopis, abjecta & excommunicata, ipsa nihilominus abbatiam denno invalerat. Quam ob rem pontifex eandem abbatissam, omnesque, qui ejus reprobis cooperati fuerant, divini participatione officii & communione interdicti. Haec praetermittere visum non est, tamen quoniam sint illa monasteria ignoremus.

Sidherense Aulstie inferioris monasterium, quod ante annos decem pro canonicis regularibus conditum fuerat, hoc anno ab Udalrico seu Udalcalco comite illius fundatoris monachis militibus nostris commissum fuisse perhibetur, ipsoque anno ecclesia ab Uirico episcopo Paraviensi, uterino ejus fratre, in honorem beatae Mariae dedicata. Illi postmodum comes Udalricus, deposito militie cingulo, monastice vitae se mancipavit: cujus exemplum Rembertus ejus sororis conjugis imitatus est. Primos ejus loci abbas e nostris fuit Leopoldus assumptus e monasterio Gotwicensi: qui gregem sibi creditum annis quatuor & viginti recte gubernavit. Praecipuus ejusdem loci abbas recenset Stengelius, a quo haec accepimus. Perstat etiam nunc hoc monasterium, cujus iconem idem Stengelius exhibet.

ANN. CHR.
1116.

CXXXVI.
Sidherense
monasterium
nostris da-
tum.

F I N I S:

INDEX

INDEX APPENDICIS SEQUENTIS.

- I. **P**lacitum de Gisterio cum monachis de Crato.
- II. Chirographum inter Majorem monasterium & episcopum Rotomagensis & canonicos ejus de loco Gisterio.
- III. Confirmatio donationis ecclesie S. Clementis de Credensis per Rainaldum domum Credensium.
- IV. Alexander papa recipit in clientelam abbatem S. Rigaldi, & tribuit facultatem fratribus eligendi abbatem secundum regulam S. Benedicti.
- V. Elestinus Hagenus abbas in abbatem S. Rigaldi a monachis ejusdem abbacie, & confirmata ab archiepiscopo Lugdunensi.
- VI. Charta donationis ville Nantulsi Majori-monasterio facta ab Ebrardo vicecomite Carutensium.
- VII. Austerlancianus comitis Tethaldi de villa Nantulsi.
- VIII. Breve elopium quatuordecim priorum abbatum Montis-santis-Catharinae prope Rotomaram, auctore Guillelmo Forciter ejusdem loci Monacho sub anno MCCIV.
- IX. Descriptio concilii Burdegalensis & procerum Aquitanie super ecclesia de Soliaco, qua sancta Crux Burdegalensis concilio attribuitur.
- X. Monasterium-secum apud Pisseros Hagenus abbas Cluniacensi commisit.
- XI. Epistola Clericorum Cameracensium ad Romanos in gratiam uxorum suarum, quibus annuam remittere debebant.
- XII. De libertate Bretonensi monasterii.
- XIII. Privilegium Gregorii papa de monasterio S. Benedicti.
- XIV. Statutum Geraldii abbatis, & conventus Silvae-majoris ingressum Poulseini Guidonis Aquitanie duxis.
- XV. Hagenus Duxis decretum de consuetudinibus Bretonensis comitis pro Derwentis monasterio.
- XVI. Charta Guadri comitis pro eodem monasterio.
- XVII. Derwentium passio cum Goffrido juvenille domini de consuetudinibus terre Elestensi.
- XVIII. Valterius Meldensis episcopus donum duorum altarium saltem monasterio de cella Brevis.
- XIX. Charta donationis abbacie de cella Brevis.
- XX. Charta de cella Brevis, de ecclesia S. Nuelai de Ruco & de Ramerco, quodvis Majori-monasterio subjeta fuerat.
- XXI. Roberti Meldensis episcopi concessio cella Curia-Fordis & Villaris.
- XXII. Philippi regis Francorum preceptum de austerlanciano Cella.
- XXIII. Austerlancianus Johannis domini de Combarno super ecclesia de Gugen, & de Voel & de alius.
- XXIV. Charta Hagenus episcopi Gratiopolitani vocatus, ne mulieres Carutiam accedant.
- XXV. Subita S. Stephani de Vallibus diocesis Santonensis subijciatur monasterio Mollacensi.
- XXVI. Victorius Pape III. epistola ad imperatricem pro relevando tributo S. Sepulchri.
- XXVII. Cella Grovenensi fundatio.
- XXVIII. Charta pro monasterio Gravenensi.
- XXIX. Charta de S. Laurentio suo in Ambianensi episcopo.
- XXX. Lanfranci Archiepiscopi Cantuariensis obituarium.
- XXXI. Charta pro monasterio S. Quintini de Monte, de Albani.
- XXXII. Charta de cella Tanniacensi, Austerlancianis subiecta.
- XXXIII. Charta Odonis Episcopi Bretonensis pro libertate ecclesie de Ruz.
- XXXIV. Excerpta ex libro Godefridi Rovanensi monasterii, cui intulit, Somnium de Odone Aurelianensi.
- XXXV. Fundatio prioratus S. Michaelis supra Ligerim.
- XXXVI. Concilium Burdegalensis anno MCCIII. celebratum.
- XXXVII. Versus cujusdam monachi carpatitis quendam abbatem nomine Tivum.
- XXXVIII. Vienneus S. Andreae abbatis Casa-Dei subijciatur a Guidone archiepiscopo.
- XXXIX. Epistola sanctimonialium Elanensium ad Urbanum II.
- XL. Placitum inter Archimboldum P. domonem Barboneensem & monachos Silvanacenses, tempore S. Hagenus.
- XLI. Stephani comitis Elestensi charta pro Majori-monasterio.
- XLII. Epistola Amati Burdegalensis archiepiscopi & sedis apostolice legati ad Goffridum abbatem Vindocinensem, qua significat restitutionem monasterii illius ecclesie Oleronensem.
- XLIII. Privilegium monasterii Juvinaensis.
- XLIV. Roberti de Tumbolenia prioris S. Vigoris epistola de quodam monacho epileptico a levitate curato.
- XLV.

- XLV. Fundatio cellæ S. Theobaldi in castro Portensi.
- XLVI. Convictio inter monachos Molisimenses & Aliphanes.
- XLVII. Recognitio chartarum monasterii Centulensis ab Aufibero abbate facta.
- XLVIII. Aufibero abbati Centulensi eloyum, auctor, ut videtur, Harinse.
- XLIX. Urbani II. bulla pro Casuensi monasterio.
- L. Eiusdem pape rescriptum pro Casuensi monasterio.
- LI. Charta Casardi comitis pro monasterio S. Michaelis de Mont-cassio.
- LII. Charta Radolfi comitis pro eodem loco.
- LIII. Charta Emma ejusdem Radolfi uxoris pro eodem loco.
- LIV. Confirmatio precedentium a Consensu uxore Bismundi.
- LV. Epistola encyclica de morte Bernardi abbatis Majoris-monasterii.
- LVI. Titulus S. Pauli apostoli Cernaticensis de S. Bruno Carisga fundatore.
- LVII. Epistola Jernatoni abbatis S. Benigni Divionensis ad abbatem & monachos S. Huberti in Ardenna.
- LVIII. Roberti præpositi Beikermitei epistola ad Droguem abbatem Pontevicensem.
- LIX. Elegium Miloni monachi S. Albini, deinceps episcopi Praefecti sub Urbano II. ex Marbodo.
- LX. Paschalis Papa II. decretum pro Sevinnensi monasterio.
- LXI. Hugonis Compositi comitis diploma pro Molisimensi monasterio.
- LXII. Notitia de abbatibus Tatesensibus.
- LXIII. Index abbatum Athesanensium a veteri cultuibus concinnatus.
- LXIV. Forensium libellus supplicis contra prædones, Guarnario duci porrectus. Guarnarii duci iudicium.
- LXV. Epistola clericorum Remensium ad Radulfum præpositum, ut archiepiscopatu Remensi cedat in gratiam Gerovasi.
- LXVI. Paschalis II. epistola ad Radulfum archiepiscopum Turoensem & episcopos pro abbate S. Albini.
- LXVII. Epistola Hugonis archiepiscopi Lugdunensis ad Hugonem archiepiscopum Bisuntinum, de Ecclesia sancta Maria de Salma.
- LXVIII. Iudicium de cella Gordanica in gratiam Avannensium contra Casæ-Dei monachos.
- LXIX. Epistola Suevici abbatis S. Severi, Vpilleini ducis & Gastonis ad Paschalem Papam.
- LXX. Hugonis Monachi Claviesensis epistola ad Godefridum episcopum Ambianensem.
- LXXI. Donatio facta Cisterciensi novo monasterio a monachis sancti Germani & Pratis.
- LXXII. Alia eorundem donatio.
- LXXIII. Donum episcopi Aduensis.
- LXXIV. Epistola ejusdem canonici regularis ad priorem Caritatis, de communio regulari facta monacho, quem ille repetebat.
- LXXV. Notificatio sive invitatio præbendarum aliarumque institutionum, sicut moderni & antecessores nostri ab antiquis institutionibus collatas ad nos, sicut a quæ tempora irragulerant.
- LXXVI. Concordia Aliphan & Balernensium monachorum facta a Roberto abbate Molisimensi.
- LXXVII. Bulla Paschalis II. pro monasterio S. VValerici.
- LXXVIII. Charta Ecclesie Cernaticensis pro Bernardo abbate Tironensi.
- LXXIX. Excerptum ex chronica Savonius MS. de captione & custodia Paschalis pape II.
- LXXX. Epistola domini Johannis Mahillon ad illusterrimum archiepiscopum Lugdunensem.
- LXXXI. Epistola apologetica Laurencii abbatis S. Viti ad canonicos Viridunenses.
- LXXXII. Monasterii Fontis-dalcis origo. Charta abbatis & capituli de Casæ-Dei.
- LXXXIII. De adventu Clauense abbat in Hispaniam. Quod idem abbas Galliciam adiit.
- LXXXIV. Epistola encyclica sanctissimum Cadomensem de morte Mathildis, prima parthenonis SS. Trinitatis Cadomensis abbatisse.
- LXXXV. Titulus S. Leodegarii Præstelli de morte ejusdem Mathildis. Aliarum ecclesiarum tituli.
- LXXXVI. Leodegarius Archiepiscopus Biterrensis Casalis-Benedicti monachos purgat a simonia.
- LXXXVII. S. Godefridus Ambianensis episcopus construat Majori-monasterii ecclesiam S. Dionysii.
- LXXXVIII. Erienci Nomenensis episcopi epistola pro S. Scorgii monasterio. Radulphi archiepiscopi Turoensis epistola pro eodem.
- LXXXIX. Paschalis II. decretum de cella Gordanica in favorem Avannensium.
- XC. Canon Cardinalis syndicus epistola pro monasterio S. Quatini de Mont et prope Perreman.
- XCI. Sileidensis monasterii fundatio.
- XCI. Sermo de Carolo S. Gratiani martyris.

APPENDIX

TOMI V. ANNALIIUM BENEDICTINORUM,

Varia diplomata & monumenta complectens.

I.

Placitum de Giforcio cum monachis de Cruce.

Ad libz,
n. 36.

OVERIT preteritis nostra,
Otilionem abbatem S. Leode-
gii de Cruce calamitatis ro-
bia, videlicet monachos Sancti
Marci Majus-monasterii,
ecclesiam S. Adolphi de Gi-
forcio, consistenter super Bu-
violen quendam nomine Li-
ham, quam olim dederat no-
bis solutam & quietam scilicet quidam nomine Ru-
go de Calva-monte, De qua calamitas ad hunc
tandem fierem devenimus in curia Rothomagen-
si archiepiscopi Johannis, ipso eodem archi-
episcopo & Regino de Belli-monte iudicibus.
Post plurima utrimque verba, tandem suscep-
it nobis idem Odilo superadditam ecclesiam so-
lutaris & quietas ab omni calamitas sui futurum-
que monachorum, Nicolaus quoque abbas S. Au-
doini ad quem abbas de Cruce respicit, in eod-
em loco similiter nobis eam suscepit, & in
capitulo suo hoc ipsum prodes coram omni con-
gregatione sua confirmavit. Nos vero propriis
paci caritative constitutionem dedimus su-
peradditis Odiloni sex libras denariorum. Ad-
dunt hac in curia archiepiscopi anno incarnationis
domini MLXX. XIII. calendis Martii,
audientibus & videntibus quamparum optima-
rum Normannie cum multis aliis quos præ-
sentis pagina subnotavit. Et eorum quidem que
facti sunt in curia archiepiscopi testis fuit ipse
archiepiscopus Johannes, Robertus comes de
Cl. Gomeris archidiaconus, Robertus archi-
diaconus, Reginus canonici, Reginus de
Bell-monte, Haimicus filius ejus, Radulfus
camerarius, Geroldus senescallus, Nicolaus
de Quireno, Hugo Berellarius, Radulfus ho-
mo archiepiscopi, Michael abbas S. Audoini,
Gislebertus monachus, Robertus camerarius
abbatis, Odilo abbas de Cruce, Wilfridus
monachus, Boso monachus, Obertus presby-
ter, Ansgimus de Autio, Odo monachus,
Garinus monachus, Radulfus monachus, Di-
scordus monachus, Alardus monachus, Ber-
vus famulus. Sequenti die, id est XII. ca-
lendas Martii, auctoravit nobis ipse eccle-
siam Niclan abbas S. Adolphi in capitulo
suo, testibus illis, Milze, Encheperio,
Beruo famulo, Johanne famulo, Odo mon-
acho, Garino monacho, Radulfo monacho,
Johanne, Senes. Tom. V.

Dacredo monacho, Alardus monacho, Tet-
baldo pagano, Sigrano. Dehinc quartus die,
id est VIII. calend. Martii, abbas Odilo de
Cruce ingressus capitulum suum, clamavit no-
bis prædictam ecclesiam solutam & quietam,
annuente toto capitulo suo, Testibus illis: De
fuit Guilmundo monacho, Eadone monacho,
Oberto presbytero: De nobis Hervon, To-
redigo Gallinella, Odone monacho, Garino
monacho, Dacredo monacho, Guillelmo mo-
nacho.

II.

*Chirographum inter Majus-monasterium,
& episcopum Rothomagensem & cano-
nicos ejus de loco Giforcio.*

N Oum sit omnibus fidei Dei ecclesie cul-
toribus, quod ego Johannes divinis ardi-
tante providentia Rothomagensis ecclesie epi-
scopus loco coexistenti apud Giforcium qui va-
catur S. Audoinus, quicquid videtur habere
ipse de rebus que pertinet ad calmetum
Rothomagensis ecclesie per donationem Regi-
nis militis de Calva-monte, meo fidei, &
sacris ejus Mabilis, de corpore dote et ipse
locus, necnon & filiorum suorum Tobaldi,
Drigoni, Hugoni, atque Lamberti, totum
ex integro concedo & annuo, corroborando
ex mea auctoritate, iure perpetuo, possiden-
dum ad usum videlicet monachorum ibidem
omnipotenti Deo famulatum, tali condicio-
ne posita, ut ipsa ecclesia recipere deus
datus de rebus S. Marci, in solvendo annua-
tine tres aureos denarios, termino constituto
XVII. calendis Novembri, omnibus episcopis
qui pro tempore præcesserit prædictæ ecclesie.
Additis quoque tribus friviliis que reddet per
annos singulis vicibus qui presentis illi cla-
destine, id est legationem portavit ex parte
Rothomagensis ecclesie regi Francorum tribus
vicibus in anno, inter duas hiemes, istam vi-
delicet de Hyffram, & necesse fuerit. Additis
etiam his aliis que est maximum, id est ut
cum episcopis prædictæ ecclesie morte fierent,
& hoc ceteris relatione monachi Majus-Mona-
sterii

IIII

IIII

heri cognomin fuerit, procedente finitio se-
quorū cum monachis pſſimorum pro ab-
ſolutione anime illius, ſicut monaſticis ordo
erigit, ſcilicet unum trigintaſimam, ita ut pri-
ma miſſa in ea conventu celebrata, alie ve-
ro pſſime. De canonici quocumque cum aliquo
obſervati, & hoc per ſententiam brevi monaſticis
comptum fuerit, ſicut finitio ſignorum, tres
miſſe in conventu celebrabatur pro illorum
animarum ſalute. Hec eadem ſententia canonici
pro monachis, reddentibus illis vicem modis in-
tervenire ſententia caritate. Fada eſt hæc
conventio in epſtulo ſ. Martii inter eos &
monachos ſ. Martii, quando acceptimus bene-
ficiis Majori monaſterio per manus domini
Ramboldi ipſius loci abbas; & ipſe & mo-
nachi eius ſcripſerit a nobis beneficiū noſtri
loci, ſuſtinentibus & videtur his quorum
nomina ſubſcripta ſunt. Domnus Johannes epi-
ſcopus ꝑ, Guterius archidiaconus, ꝑ, Robertus
archidiaconus, Goſſinus archidiaconus, Pul-
cher archidiaconus, Alceſius decanus, Henricus,
Gobertus, Anſredus, Guillelmus Rodus, Landricus
Riederus, Walterius puer, Guillelmus filius
Anſredi, Guillelmus filius Anſredi, Johannes
ſubcantor.

III.

Ad lib. 3. Confirmatio donationis eccleſie ſ. Cle-
mentis de Credano per Rainaldum
dominum Credanensem.

N Oſtrum ſu univerſis Anſſinaſe Del eccle-
ſie ſidelibus, præcipueque monachis ſan-
ctæ Trinitatis Viadocenſis canonici, quod ego
Rainaldus filius Roberti Burandionis, & uxor
mea, ſonſie Engeneſis, filii Roberti de Vi-
treno, nata de ipſius locali conſue, filii vi-
delicet Warrini naturali heredi & domini
Cred. honoris, confirmamus, & auctoritate
eſtoreboram Domino Deo & loco rſus
Viadocenſi domum illam ſitum de eccleſia
ſancti Clementis, quæ ſita eſt apud Credanum,
quod quidam Guſtavo Andegavorum comes
eodem præſent ſecrat loco; ſic & oſ per re-
dum ſicem concedimus integre, ſicut ipſe de-
derat, ſum univerſis rebus & redditibus noſtris
ad præſentem eccleſiam pertinentibus, ad ſup-
plimentum viculium monachorum perpetua-
liter habendum, diinceps & quiete ſemper poſ-
ſidendam. Quapropter doſtorent nobis mo-
nachi ſum ſicco naturali heredi per ſubſcrip-
tam nec conſue, quicquidſque denariorum
libras, & groſi unum ſeptem, ut eis de loco
Viadocenſi de præſent eccleſia noſtram perpe-
tually per noſtram, ſicut præſent eſt, &
ſumorent noſtorum; quod quidam de nos
ipſi libenter accipientes, ad eandem an-
no venimus eccleſiam, & ſicque ſub Dei Te-
ſtimonio & monachorum, & ſumorent viro-
rum ſolam, quorum omnes ſubſcribi fecimus,
rem, ſicut monachi poſſiderent, per ſolam
ſicem & ſine malo iacino, dum illud,
quod pius Gaſpſtus Andegavorum comes fe-
cerat, confirmantes, monachis habendum jure
perpetuo, & ſententiam ſine cuiusquam calum-
nia, ut quiete denariorum poſſiderent ſuper al-
tate ſancti Clementis per ſitum ſigilli gra-
dia. Atque ut ea caſſiſi nullo modo poſ-
ſit, auctoritatem noſtram in cartis confir-
mationis, & ad ſitum & apſtolicum ſi-
dem tranſmittere per quolibet ſidelem, &
ſuper alitæ loci Teſti Apſtolorum principu

imponere decrevimus, atque vero corde ſpo-
pondimus; quodque in ſanctæ Romanæ eccle-
ſie ſcribis ſumamus ſimil & obſervamus ad
ſententiam perpetually reſervari, ad hono-
rem videlicet ipſius ſanctæ Romanæ eccleſie,
cuius auctoritate & ſuſtine loca Viadocenſis,
ſic ſit conſtitit inter ſanctales procelis poſſit
ſubſistere & quietum fore. S. Rainaldi. S. Ra-
ſeporne uxoris ejus. Noſt igitur ſit ſit ſit ſit
viri ſit ſit ſit ſit, ſalomon filius Gra-
di, Hugo abbas, Robertus filius Geraldii,
Normannus filius Saladii Arc. Duxum ꝑ, uxor
Martii. Adum eſt hoc apud Credanum in mo-
naſterio ſancti Clementis, anno ab incarnatione
domini MLXX. indit. VIII. regnante Phi-
lippo Francorum rege anno XI. & præſen-
te Eſtebio epiſcopo anno XXXII. patreſcentis
etiam domo Oſerio abbas anno XXV.

IV.

Alexander papa recipit in clientelam ab-
batem S. Rigaldi, & prius fa-
cultatem fratribus eligendi abba-
tem ſecundum regulam ſancti Be-
nedicti.

Ad lib. 3.
ndp.

Alexander epiſcopus fervens fervorem Dei
Congregationi de Monasterio S. Rigaldi
de Ancilla in perpetuum, Reſcriptis deſideris
ea pietate & benevolentia conſiderandum atque
concedendum eſt, ut proſequi pſe devotius
de ſitum ſue proſecutionis gaudeat, & meriti-
tum benignitatis acquirat, quod hinc ſic diſ-
ſcultate præſentia præſent. Igitur venerabilis
frater Eadwigus monaſterii ſ. Anſtremois de
Alverno monachus, in ſiva quodam quod di-
citur Adverſin, in epiſcopatu Maſſonemſi,
eodem inhabitaverat, & deſertum loci ſit
eodem monaſterio & aliquantulum congrega-
tionis ſitum, adjuvare diuine miſericordie ſe
piu collatione ſolam animarum excoleret,
noſtulus noſtri præſentiam adiut, interve-
nientibus fratribus noſtri Aganensis Auguſtoda-
nensis epiſcopi precibus ſuppliciter poſtulavit,
ut idem monaſterium in apſtolicis juri ſubi-
ceretur, & privilegio apſtolicæ tuitionis mo-
nasterium; quatenus illi venerabilis locus ſaga-
lari patrocinio & deſervitæ matris omnium
eccleſiarum ſalutis & roboretur, & ſcilicet
in omni bono creſcat, & ſecuritate ſum luma-
na ſermentis conſtitat. Cuius precibus ſum
contentus pietatis & juſtitie effectum ſum po-
ſtumus denegare. Noſtrum ergo ſit omnia ſi-
delibus in perpetuum, quoniam eodem ſitum
& caridimo ſitum noſtro ſubſcripſe ſitum ſu-
ſtibus, cunctique eorum ſuccedentibus privi-
legium noſtræ apſtolicæ tuitionis concedimus,
ſanctantes & expreſſe decreverunt, ut ipſum
monaſterium S. Rigaldi de Ancilla, & omnia que
conſue jure habet, ſit divina poſter, in ſum-
mam ſibi habenda concederit, ſit ſit jure & ap-
ſtolicæ majestatis protectione conſtitat, ut
nullus imperator, rex, dux, marchio, epiſco-
pus, comes, ſit miles, vel aliquis perſona ſe-
cularis, ſit eccleſiaſticæ, magna vel parva, aut
invadere, aut moleſtare, vel in aliquo inquie-
tare, & ſit ſit ſit ſit ſit ſit ſit ſit ſit ſit
de exigendo turbare præſentat. His etiam
addimus, ut nullus in eodem monaſterio, niſi
per electionem fratrum, jura regulam ſancti
Benedicti, abbas conſtitatur; & epiſcopus Ma-
ſſonemſis.

licentia, in eorum parochia est, si gratis, hoc est sine pretio, licet velle facere, ceterum a fratribus debet consecrari, & suo regimini contra sibi commendare: sin vero pretium capiat pro consecratione, aut aliquo modo canonicam electionem fratribus semper impedire, ad apostolicam sedem pro ordinando & consecrando abbate suo veniat. Si quis vero circa huiusmodi constitutiones & confirmationes paginam nostram ausu agere & venire temptaverit, non respiciat, auctoritate apostolicorum Petri & Pauli. ac nostra excommunicatione, & ab omni confortio fidelium repellendum se esse pertimescat. Qui autem pia venerationis iussu observaverit, & hic apostolice benedictionis gratiam & consolationem habeat, & aeternae reparationis premium. Dno donante capite. Datum Laterani XVI. kal. Aprilis per manus Petri sanctae Romanae ecclesiae praefecti cardinalis anno X. pontificatus domini Alexandri II. pape. dominica vero incarnationis MLXXII. indictione VIII.

V.

Electio Hugonis abbat in Abbatem sancti Regaldi a monachis eiusdem abbatis, & confirmata ab archiepiscopo Lugdunensi.

ANO millesimo septingentesimo secundo incarnationis Domini, nostri Iesu-Christi, cum auctoritate & privilegio Alexandri venerabilis pape sanctae Romanae ecclesiae, ex precepto quoque domini Dreconis Maribensis episcopi, qui iam obierat in Christo, & cum adiutorio & assensu canonicorum ipsius ecclesiae, atque cum magna opinione domini Agnani Admontis praefati: Nos humilis grex monachorum congregationis in monasterio sancti Regaldi vocatus, in honore summe & individuae Trinitatis, iuxta fidei Dei genitricis Mariae, necnon de ipsius praedicti confessoris dicam, eligimus nobis unum de prioribus fratribus nostris abbatem nomine Ugonem, a quo sub regala beati Benedicti: canonicum, doctrina institutum, integre prudenter, moribus temperatum, vultu iustum, hominibus aspidem, fide catholicam, litteratum in lege Domini induratum, in dogmatibus ecclesiasticis exercitum. Hunc itaque quotiens benedictionis ecclesiae, in omni episcopatu dignum, deus episcopos, cuique nos subiecti canonice praefertimus, cum assensu canonicorum eiusdem domus archiepiscopo Lugdunensi ecclesiae Universo officium in abbatem consecratum, & prius nobis cum pacifice & profectus, simulque promittentes ei iudicium iuxta beati Benedicti patris nostri institutionem. S. Uthbertus Lugdunensis archiepiscopus, S. domini Armandus Vicensis archiepiscopus, S. Gualtherus Albenensis abbas, S. Blazine decani, S. Ugones praetorator & camerarius, S. Rothaldi archiepiscopi, S. Polcherti notarii, Item S. Ugones Maribensis decani, S. Aufredi secretarii, S. Ramolfi praetorator & cancellarii, S. Eudolphi archidiaconi, S. Gualfredi, S. Odonis, S. Stephanus.

Annal. Bened. Tom. V.

VI.

Charta donationis villa Nantuli Mariani monasterii facta ab Eberardo viro comite Carinthiae.

Ad lib. 44. n. 44.

IUSTRII quidam Carinthorum vicecomes Eberardus nomine, iussu Domini voce, qui dicitur Nos qui renatus sumus omnibus qui possidet, non potest meus esse discipulus. Et, Venit ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego vos relebam. Timens ne si ab ipsa Domini benignissima educatione se foret alienum, alienaretur etiam in futuro a regno caritatis, exoptante capite, qualiter ad ipsam Domini propius accederet, ipsiusque devotio se familiariter maneret. Et quia ad hoc magnus ei scilicet impedimento, & praesens saeculum, & quoque in eo possidere videbatur, nec facile illi erat adimplere quod volebat: multo omnia omnia relinquere, quam pro his in perpetuum infernales cruciatus subiret, Ignem bonorum suum & possessionem fratribus suis dereliquit, reliqua autem quae in suo & regno habere possit, pauperibus erogavit, quibus nihil iam sollicitus de rebus transitorijs, securus & expulsiis inharet divitiis, Iuxta illa quidem, quae Dominus per manus pauperum suorum condonavit, dedit nobis monachis, videlicet Mariani monasterii beati Martini, sub regimine nunc agentibus domini abbatibus Eberhardi anno ab incarnatione Domini MLXXIII. quicquid in dominio habere videbatur in villa illa quae Nantuli vocatur, quae in Duxen territorio consistit, ad eam medietatem ipsas villae, & ecclesiam quandam quae apud Averdorum sita est. Reliqua vero praedictae villae medietas in castro suo sui Hugonis, scilicet domini de Patenlo castro ad tempus remansit, Item abbas agnosce videtur hic habere, quod praedicta villa non solum ipsa ab omni prioris conditione libera hoc usque perseveravit, verum etiam in tantum huiusmodi privilegio omnia cuncta amplexa, ad praesentem circumstantiam villam ad iudicium callidi fieri potestandum, & ad bellum consensum clypeo & baculo faciendum ex antiquitate semper illic aculeatorem & aculeis convenerat, itaque causa ad ipsam villam domini deferretur iudicium. Sed ut ad praesentem conditionem, domus Eberardi nomen & papper eiusdem, patris & parentibus suis derelicta, pergere praedicta est. Cumque de peregrinatione illa, in qua multo tempore detentus est, reverteretur, ad Mariani monasterium habitum iuxta monachorum susceptura devenit, ubi cum praedictis villam suam impedimentis aliquandam in locum habere moraretur, venit ad nos. Nos itaque ipsos, qui ei in honesta vice comitatus successerant: qui cum ab eo placita soluta sua monia audire, compendium timore, divitio, immo etiam comitatus amore fratrum deus nobis medietatem ipsas villae, cuius alteram medietatem iam supra dictam domum Eberardum nobis donasse, & insuper domum ipsam domus Eberardi auctoritate sua in capitulo nostro nobis libenter confirmavit, & de utroque domum super altare beati Martini posuimus. Eodem quoque modo gratias agere auctoritate utriusque donationem Gual-

E III 3

340

renatus dominus de Bretille frater ipsorum. Sed quoniam sic se habent horum trium fratrum domus & adscripturae; sciendum tamen quia non illa sunt omnia uno die, nec in uno loco, nec habent istos testes; sed de singulis quilibet de loca & testis distincte inferius indicabimus. Primum domus Eberardi domum habuit cum apud Biele castro in ipsius domo, & affuerunt hi testes, Guilelmus frater ejus, Gallitus Normannus, Berdinus Odo, domus Maria, Rogerus servitus, Girbertus maritimus, Guilelmus filius Odini, Herold filius Raimundi, Odardus de Palenro, domus abbas Bartholomaeus, Galterius, Adalduus, Robertus de Virfiano, Petrus tunc prior, Rimbustus, monachi nostri. Domus & adscriptura domus Hugonis vicecomitis, filius datus Eberard, factum est apud Mayn-mons-berium in capitulo, ubi & affuerunt hi adiacentes & videntes. Domus Eberardus frater ejus, Adam filius Berdini, Ansellus filius Arimberei, Hubertus filius Scripser de Aureliano, Imperator filius Gucerrii, Maritius de Privaria. Et quando mox haudredi domum super altare beati Martini, affuerunt Guilelmus de Calstro-Raimundi, & Salpinus de Calmonte, & multi de hominibus eorum. Adscriptura domus Guilelmi factum est apud Porelans, castellum domus Hugonis frater ipsius, quando domus abbas Bartholomaeus querebat solutionem inter domum Eberardus & uxorem ejus, & adscriptura videntes & videntes qui fecerunt sunt testes. Otto Rosticus, Otto Miblerber, Raimundus filius Alberici, Berbertus Kirbanicus, Berbertus de Tilaco, Gildmarus frater ejus, Odo. De monacho domus abbas Bartholomaeus, Guilelmus monachus, Wario monachus, Odo monachus, Adalduus monachus bisulpi. De hominibus qui cum domo abbate Bartholomaeo erant, Raimundus de Columbaria, Odo frater ejus, Progerius maritimus, Bernardus marit, Guibertus eques. Sed nec illud est constatum, quod hoc quoque sub domo fapradulo Vicecomes Hugo concessit nobis in nomine ubi tunc domo Eberardo, & apud castreum Paternus postea Guilelmo fratribus suis, ut quicunque fuerit eorum, de his omnia ad hominem pertinebant possibilia villa Mantulii fevos ipsi, aut aliquid ex eis, & vellet, vel donasset nobis, vel venderet, vel etiam de nobis teneret. Quicquid ergo hinc fecit, suo nobis firmavit adscriptura.

VIII.

Aussereuung comitis Tethaldi de villa Nantalf.

Notum per omnes istiusque manifestum ecclesiam Tethaldum comitem Franci Paleniam, loci illius, Majoris felicitate mande-rit, deservitque pariter, pariter de rebus suis per monachum patrum, pariter de principum illius sacris, nobis deservit, & maiori domo live complices de beneficiis suis, tam futurum perpetuo possidenda libertate annulle. Cum ergo in dominum S. Martini possibilia quidem, nomine villa Nantalf, in pago Dierici, cum ecclesia totiusque duabus paritibus, quae est in pago Birsensi, loco qui dicitur Averdesen, diversis, modis, utranque de castrensis illius deservit, pe-

niorem domus Bartholomaei abbas, qui forte tunc illam apud Birsium castrem adebat, tam ipse quam filius eius Syrtinus confestim diarii libertate singulis annuatim, & aeternae signum suum, sicut abbas paret, manibus propriis annuatur; qui tamen more suo, illo felicitate nobilissime, arduo quoque, per omnia ejus adscriptura monachis, a domo abbas satis humiliter & devote petiit, ut pro hoc sibi centum missis a sacerdotibus monachis posset crederetur. Quam precem domus abbas, inponi qui scirent illius & vite longitudo non fore non prius adsum, quam illi parvitas, libenter suscepit, & audiente Guilelmo abbate & Guilelmo propolito, qui forte tunc aderat, de satisfactione esse promissi. Factum est hoc, sicut diximus, apud castrem Bileon, intra quatuor, retro palatium, prope intrem parulo inter caminas ejusdem palatii fimo XV. cal. Maii, die dominico post meridianam, tribus illis Gildomo vicecomite, Herberto de Alti, Alcone Rostico, Guilelmo Poreporeto, Raimundo Rullio, Raimundo clerico, Odono Milamfca, Alberto de Vitzico, Milone de Bolemonte, Robertus de Burgomeda, Archembultus Poreporeto, Johannes filius Amalrin, Rostico Archiepiscopo, Sigismundo Guilelmo, Robertus priore, Herbertus monacho, Membrus monacho, Jacobo monacho, Polbertus monacho, Raimericus monacho, Robertus monacho, Adalduo monacho, Guilelmo famulo equo.

Sigismundo Tethaldi comitis & Sigismundo Stephani filii eius.

VIII.

Breve eplepion quatuordecim primorum abbas illius. Item Almon, sancta Catharina primarius. Item Raimonem adflore Guilelmo. Eversit ejusdem loci monacho, sub anno MCCCLV.

ABBAS I. ISAMBERTUS.

Primum comitibus fuit Isambertus in isto Anno, pro tanto sic est in codice nostro, *Item Isambertus*. Item Andelici primo monachus fuit abbas. Item abbas datus, prius fuit abbas humilis. Item prius sancti servatus fuit Benedicti; prius in pace servatus hic fuit ille. Et hoc constituit monachus in tempore just. Item comitibus fuit amicus atque vicinus abbas illius, sic est librum suum. In crypta sanctae parisi primo Rasterius. Ad migrum tempore fuit ejus prius laicus abbas, cuius in praei tempore erat. Item brevis, item pater, item, item viciro-nde. Item vivum sanctum quod certe credimus illum. Item bona, per merita quod fuit viciro-nde. Item comitibus cum sancta caritativitate.

ABBAS II. RAYNERIUS.

Abbas Raynerius illa fuit ade frondis. Libris comitibus bene prius illa videri. Prius Raynerius alius antequam decem. Item magis magis creditis ecclesiae. Item prius sanctae monachus fuit Rasterius.

Tu majorem probus hic dimisit hominem.
Dum fuit hic monachus inter fratres quasi pri-
mus
Semper vivebat, dominum nec cepiebat.
Post Humbertum quem credimus esse beatum,
Hic fuit electus abbas, & tam cito factus.
Clericus excellens fuit, hic nullum quoque
prodeus.
Clementia noverbat, leges, divina fiebat.
Hic fermocianam mirabatur cum grege stratum
Multoties aperit, vel quod quodidie.
Carum jejunia miseravit tempore multo.
Semper vixit ita simplex sicut creatus.
Quoties ille loci fuit abbas atque viginti.
Ille fuit posuit in capitulo sepultus.
Cum sanctis animis suis ceteris sit coactis.

ABBAS III. GALTERUS.

Quidam Galterus fuit abbas tertius hujus
Cenobii domus. Cetero fuit hic brevis etiam,
Vandregisili monachus fuit ille beati
Et cantor, sanctus nulli hunc Deus Katerine
Nam fuit hic posuit, humilis, prudensque,
pudens.
Sobrius, & castus, sapiens, mitis, mode-
stus.
Templo devotus, ad fratrum sua paratus,
Ecclesiam magnam nostram fecit quasi totam,
Intinus fecit, cancellos claustrumque crevit.
Quadragesimam vel plus annos loca nostra
Ille gubernavit, conventum semper amavit.
Hic fecit tantum illarum tempore centum.
Quia per quinque vices hic omni reddituales
Pecunia tam sanctoque domui crevit Katerine
Tamen non dilexit, nobis tunc bona fecit,
Pro se conventum esse Christum potius tenens.
Templi fuit ramba parit hic in parte sancta.
Fecit plaza bona, o Domine, illi gratia dona.

ABBAS IV. RELIAS.

Quartus in hoc abbas tecti permansit Re-
lias,
Libri testante qui nobis scribitur inde.
Primo conventus prior existeret bene sum-
mus;
Et quia conventus vitam noverbat & abbas,
Eum dilexit melius quo tempore vixit.
Ille anula re voluit constanter esse.
Regula talis sit nobis, quatenusque prior sit.
Conventus pariterque laboris natus ille
Dilexit esse pariter, in cunctis participare.
Abbas cenobio tres sex permansit & uno
Annos, hic nostri declarat littera libri.
Ille parit mihi, justis hic hoc fecit.

ABBAS V. GALTERUS.

Post hunc Galterus abbas quartus fuit hujus
Cenobii domus, & ab hoc fuerunt
multis.
Quoties hic tecti fuit annis atque viginti.
Hujus per litteram reperimus sic bene factum.
Hic in capitulo ponitur in tumulo.
Qui fuit casus, a pueris erat abbas.

ABBAS VI. DRACO.

Dum nostris legimus in libro, nos repen-
dit.
Quod noster dicitur fuit abbas Draco vocatus.
De Cadmo Stephanus monachus primo fuit
alio.
Nobis locum semper bene parit sufficienter.

Fratres dilexat, Katerine comoda fecit.
Abbas oem hic & sex nobis fuit annos.
Hic abbas posuit, nam fuit atque sepultus.
Ille sub ramba fuit corpus erat & ossa.
Quoties defunctus fuit, abbas caput atque
Becci, Guillelmus qui fuerat monachus.
Qui non crederet abbas, immo reliquus;
Unus per mensis littera dicit ita.

ABBAS VII. ROGERUS.

Abbas cenobio Rogerus septimus isto
Exstitit, hoc scripta testificantur ita.
Tantum temporibus in pace fuit hic ejus.
Fecit tenuit bene, fratres & hoc tenet.
Cum sanctis Christi sequitur luce perennis.

ABBAS VIII. ADAM.

Quoties Radolphus reliquit, confinit omni
Tunc abbas qui dicitur Adam, Eadem etiam
certa
Ex Hardinilla, fuit ecclesie sibi cura.
Illius villae fuerat iam presbyter ille.
Hic abbas anno Katerine confinit anno
Censui sanctae, scriptura testificantur.
Post Audens fuit abbas ille beatus.
Ac ibidem solus fuit abbas ille per annum.
Mundus non placuit, sed sponte sua reliquit
Katerine sanctam memorem hic ad Katerinam.
Abbas enim prius exivit & monachus.
Mundi delictorum, ad cetera gaudia revertens,
Ille rogavit ibi corpus pariterque recedens.
Abbas Gualdus erat illo tempore monach.
Caput confinit super hoc habuit quoque fra-
trem.
Beatus posuit, gaudens ex arbo remotus
Ere, nimis duram cepit traducere vitam,
Martyrium forte sustinuitque grave.

ABBAS IX. GUILLERMUS VASTEL.

Vastel Guillelmus fuit abbas ordine monach.
Saepe tenas semper nos vixit sufficienter.
Celsarius palchrum, majorem fecit de salum,
Fecit cenobii muros ex parte pariter.
Atque monachos fieri per eum sanctoque Boni
Argento theca fuit ex auro cooperata.
Fecit cenobii fuit annis ille viginti
Inde tribus dempsit, repetimus nos ita scri-
pta.
Virginitas in sanctae sanctoque die Katerine
Officium fecit, magnam nullum celebravit.
Hic tenuit plures magnas ad pariter gentes.
Et bibat & comedit, multum lase sibi fecit.
Ille post est hic confinit quasi finem
Post reditum cenobii, videns intravit hic abbas
Monte repentina cecidit mox ille cathedra,
Ante nihil suum mors subitavit eum.
Gentes que cum se fuerant, tristes redire,
Fientes pro monte, nimis a casu suspensae.
Hic ubi quotidie cantatur missa Marie.
Posteque atque parit, animae Christi regimini
dei.

ABBAS X.

Beto-villa domus abbas noverbat fuit certus.
Atrax, crudelis fuit ille, sed corde fidelis.
Es tamen ille locus fuit ejus tempore plenus
Divitis & equis, portus atque orbis.
Vixit erat dives, post mortem non locupletus
Dandis, gressu & loca plene animi.
Condidit hic salum simul & grangiam prope
portum,
Ap-

Autque refectorium reparavit tempore cultum,
Et per eum sanctus Vincentius est celebratus
Cingis nobiliter, sic est usus modo nobis;
Oblatus vere sanctam præcepit habere;
De vini modis fieri præcipit scilicet
Et quadragesima scilicet debet quia vixit
Abbas cum ea nobis, eam scivimus ista.
Ecclesiam capiti, castella ornavit & altis,
Condidit ille cruce, nobiliter
Argentique crucem fecit perornatissimam
Ornavit gemis, clavis multum perornata,
Et calices multo decoravit condidit auro.
Fecit vas ubi fuit, & sancti-rem requerebant
Reliquie caris & resplendentibus auro,
Ille regi pariter tempore nobiliter
Tremis majore fecit fieri duo fides,
Que fere pollata debent ad maxima festa.
Candidique viros hic cum sex odio per annos
Rexit, scriptura testatur ista.
Illius in mari corpus jacet: hic paradisi
In sedibus sedet, gaudis possidet.

Oblit 1848.

ABBAS XL ROBERTUS.

De plano nemore Robertus singula more
Mente prior parva servavit tempore jura.
Abbas undecimus loca rexit pater Robertus,
Temporibus nostrum qui fecit nobilis, clau-
strum.
Infantatum fuit ejus tempore solus,
Ille facit parvas condidit æque curam,
Prædæ de monte bonus abbas condidit ille;
Muros & portas condidit & cameræ,
Temporibusque suis hic redditibus loca multis
Abbas dixerit, terras, census fuit cum
Numeris, gallinas, capones, erant hic abbas.
Hic abbas nostri fundatoris celebrari
Ut festum capiti sic præcepit fore nobis.
Carobis nostris reliquo de tempore totos
Præcepit fieri fundare & reparari.
Antea dantes faciebant Baronagesque
Barones propriis jussu habere domum.
Hic manifestavit, & statibus hic bene danti,
Quod quadragesima monachos sanctæ domus ista
Orbet de pace Katherine semper habere.
De parvo quibus & fagus ille Robertus
Condidit evelli pomis parique repleri
Ac multis aliis arboribus vulgatis
Robertus multum decoravit tempore parcam.
Nobis per-ficiat fides hic tunc hic crucium,
Quoties & quomodo fuit anni pastor in æde.
Hic Robertus ista rexit littera nostra.
Ille hunc nam corpus jussu sepeliri,
Cum sanctis Christo sui deus gloria celi.

Oblit 1876.

ABBAS XII. RICHARDUS.

Abbas Richardus fuit numerus duodecim.
Nem de per corpus nobis est testificatum.
Nec fuit ille lucis abbas hic quæsit semis;
Capella sancti tumulator Bartholomæi.

ABBAS XIII. JOHANNES.

Quando secretarius Wilhelmus, qui fuit or-
tuit.
Et venit sancti de villa Vandregillii,
Hanc librum fere, defecit, verificavit,
De Contu-pia Johannes erit Katerine.
Abbas undecimus hunc sancti, nos bene scivimus.
Dum fuit hic abbas Johannes, tunc cito sylvas
Nobis de Grooby commisit venditionem.
Turbari vixit conventus venditione.
Hic fuit a fides & parcellis malitiam;

Fructibus ex horum poterat per quolibet
annum
Sex decies pord vel plus fieri bene cruce;
Anno millesimo trecentesimo quoque primo
Quæsit amarus venandi aduque panem
Ecclies fide de thesoro Katherine.
Et hoc conventum non petis scire;
Hic fuisse tres & singula Johannes
Libra, & librum thesauri fuisse hic enim.
Ista domus deus sua perdidit innot & extra
Declarare bene fuit hanc, fupensia pro.
Ozæ thesaurum peti domum de auro,
Cum tenuit forte gravem hanc angustia mortis.
Quidquid habebat, ei placuit dare progeniti.
Librum mille plus debita destitit.
Abbas undecimus fuit in numero, reperimus.
Ante suam fons numerante his sex & annis.
In degra cruce de templo parva jactat ade.
Vestibus eia datur, quod promittit panatur.

ABBAS XIV. WILHELMUS.

Anno millesimo trecentesimo quoque quarto,
Tunc quatuordecimus fuit abbas, nomine di-
ctus
Domus Wilhelmus, multis prior ante diebus.
Condidit fieri festum sancti Benedicti
Nobis in capiti, quod mense solet fore Martia,
Tempore de veteri solet in tribus hoc ven-
tari.
Ille dedit nobis ista hanc decem his
Ad piscem, solus erat ex tunc emet illor
Et sic duntaxat jussu per quilibet annos,
Abbas Wilhelmus prædixit condidit plus
sancti devote Benedicti iudex domus ista
Quod re quæsit memoratis condita late
Cum tanta nostro conventu de Benedicto,
Que solet ex ista fieri apud sine caris.
Ille prior ante, homilia fuit atque, felle
Hic abbas vult, nec ob hoc ascedit in alia
Nouque prælati quomodo voluit dominari.
Sunt monachi plures, quando veniant ad do-
norum,
Qui cupiunt facies suppeditare fons.

IX.

Definitio curiæ Bardagaleñs & pro. Ad illud.
ceram Aquinense super ecclesia de So. nro.
Iaco, que sancta Crux Barde-
galeñs cantus attribuitur.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis, Ex consensu
Patris & Filii & Spiritus sancti. Ego A. S. Crux bar-
dagi, S. R. E. legatus, Eminentissime ho-
nori episcopus, jussu et vige domini domini
PP. Gregorii VII. ob ecclesiarum Dei con-
ditionem in Aquitanie partes directas, omni-
bus fidelibus presentibus & futuris. Per hoc
privilegium nostre auctoritatis notum fieri vo-
lumus, quod controversie illi & alienationi, que
inter Arnaldum, Trecenti abbatem sanctæ
Crux, & Arnaldum abbatem sancti Be-
veni, & monachos eorundem congregationis,
super ecclesia sanctæ Mariæ de Solano dictum
episcopatu, & usque ad prædictam sedem apostoli-
cam fuerat perlati, in synodo, quam cum
consensu nostro Hugone, S. R. E. legato,
Dionysio venerabili episcopo, apud Bar-
dagi celebravimus acta, quoniam in
negotio, vel potius quæstione in ipsi fuit ju-
sticia, eorum tandem & canonum imposui.
mag.

XI.

Ad lib. 64. *Epistola clericorum Cameracensium ad Remenses in gratiam suorum suorum, quibus nuntiavit remittere detestabantur.*

Ex inf. ord.
sive Pseudo.
sive, aut Oth.
hinc.

SANCTE MATRI ECCLESIE REMENSIS, omnibusque ipsius diocesis antistites, Cameracenses fratres in tutela publica clericorum libertate esse efficaces, tantum deo decessu nuntio in-
romitit procella non nuntio alia contrahit
& salutis litteris probabilibus ad resisten-
dam invitati non Cameracenses, quibus pro ex-
perimento credendum est, non sicut in pugna
volens relictis, & in his de oppressione nostra
quocumque in digna videbantur memora in-
terferere, Hactenus, fratres carissimi, in ec-
clesiali ordine quo vivimus, maxime viget
hinc de reverentia, & clericorum suorum,
tamquam in fere Dei antistitem, contra
figuras epistole prout de gratia. Nunc
autem fidei sumas approbationem vestris, sub
stantiam de decessu his qui in circuitu nostro
sunt, ut ad ea que presentantur vestra
fugit sollicitudine invigilantia indidit, & quod
Romano, ut auditus, importunitas
tanta tanta nuntio nobis inest, ut alii
jam in statu, aliique reliquit intente-
ram, praeteritum cum eorum de submissione
regis majestas agere audiam, metropolitani
vero excomunicare, episcopos autem quodlibet
deponere, quodlibet sublimare praesentant
sub specie religionis, cum potius de submissione
et, circa indicant concilia, de peregrina
inducunt nobis iudicia, & hoc in rem per quod-
dam impoliti, quibus omnia cum pretio,
& quorum diuina semper repleta est mun-
dicia; Hucque viciat Lingonensem, cu-
jus vita de meritis contra innotuerunt;
Hucque quoque Dielem, ut dicunt, epi-
scopum, ejus praeter nomen nulla in his est
cognitio. Fecit etiam eos interminando hoc
addidit, ne quid in ecclesia duplici praesent
honore, & non tantum quod contra vi-
vat praesent, cum via dubia aut tribus pos-
sit provenire necessitatem sufficientem. Inter
hac, carissimi, verendum nostrae nihil ab il-
lis praesent, ubi clericorum sunt ut ordinari
debeat praesent interdicitur; cum beatus di-
cat Augustinus: Undecumque saltem homi-
nibus, & via praesent non fecerit, & re-
de Deum colunt, in his sunt, & filii erunt.
Et beatus Hieronymus: Quocumque eodem Domini
promoveretur, talis macula carnalis ad-
versus obstat. Adhuc eadem sententia,
que prius de conjugio sacerdotibus fuerat
ventilis, nunc etiam in omni ordine clericali
non ab illis decessu, cum regula nostra non
habet, et unius matrimonii clericus tandem
vincit, qui de conestitue non decessu
titulo; cum etiam Paphnutius de hoc co-
dem ita intulit in Nicena synodo, syno-
dum enim ipsa contrarie violenta hominum
viam in ecclesia comminatur, postea legem
quae exposita appellatur, in quaerum tracta-
tu videbatur aliquis introducere legem, ut e-
piscopus & presbyter, diaconi & subdiaconi
cum conjugibus non dormiant, qui non con-
fessionem duxerant, surgens eorum in me-
dia Paphnutius conficit, ad cuius intulit in

mentum pendebat sententia, contradi-
cuntur confessionis optine, & casum esse di-
cent concilio cum propria conjugis sua, & de-
que concilio, ne talem potestatem legem, gra-
vem dicens causam, que aut ipsi aut eorum
iustitiam carnis satisfactionem exhiberet. Et
hac quidem Paphnutius, licet asperum intem-
tus expulit, synodusque eum laudavit sen-
tentiam de nihil ex hac parte sanctum; sed
hoc in antiochenisque voluit, non neces-
sitate, dividit. Repetitur autem in laetitia
historia cap. 1. libri XIII. Quodque autem
in talibus agitur, a quodam adventum
dicitur atque suggerit, qui totum catholicum
regimentum, & hactenus videtur atque baptis-
mi, confessionis de penitentia, que pro ni-
hilo dicunt, decessu machinantur sacra-
mentum. Et quia absolute nec libera voce audet
vel contradicere, sub praetextu religionis ac
decessu imagine sanctitatis quorum perve-
nient, credentes, sua praesent aliquid inde herari.
In quodam hinc partibus cognovimus au-
dium, ubi pro hostium voto jun... divi-
ne religionis penitus non agitur mysterium.
Qui etiam hinc abominantur dicunt con-
jugium, qui inesse videntur de impio operantur
quod abominabile est & nefarium. Praesent
autem noster, tamquam Romana auctoritate ap-
pareant obediencia, his & talibus autem ac-
commodant libertatem. Graviter omnia nobis impe-
dere videntur, de dum hinc quod tempus,
in contrarium nostri gerunt grauat con-
fessionem, & quod hostis de inesse obediencia
vident, confidendum autem contra non de-
cessu: a quodam hinc de penitentia, non
conversionis de vita; aut nulla, aut via alia
inveniantur bona opera. Quorum adhibita-
tionem episcopus noster continens, non in-
terlabitur agere ad imponendum prae-
dictum omni cervici nostrae, multas ac vehe-
menter super incubit quia de clericis con-
jugatus charum intrare de ministrare, & co-
rum filia ad sacros ordines prohi-
bitum. Cuius impositionis articulo nobis admodum
oppressi, ne ad agere humiliter erantibus;
& ne praesent confessionem metropolitani aliquid
decessu canonice fugillandis, & ipsius
eiusdem ecclesiae metropolitani nostri indolen-
tiam appellatibus, ab intentione tacere sua
sententiam devocari possit. Cuius rationis nulli
alia auctoritate subiecta est responso, nisi
quod ab Hucque decessu impolitum hinc inno-
dum transgredi non auderet, a quod ex-
hibita est benedictio. In his igitur que praesent
facta sunt, & nostri novum inesse obediencia,
injuria consideramus, & apud laicos, qui
hinc hinc sunt in filium, maxime perve-
nient oportet intulit: quoniam apud
nosque nostrae cordis esse innotuit, nunc
nobis videtur decessu atque innotuit. Quod
de viis est, & viriliter agere vultis, parvi
pendenda sunt huiusmodi concilia, que int
decessu nobis inest approbit, contra il-
lud sanctissimum viri Hieronymus, ubi ait: Abit
ut aliquid decessu de clericis loquar. Nobis
autem hac est immutabilis sententia, Confes-
sionem hinc nostram, religionis patrum
aquamque sapienter intulit, innotuit
vultum tenere: neque innotuit de penitentia
traditionibus in aliquo conficere. Audito in-
tue de nostrae deliberationis efficaci praesent,
& quod praesent, quidam innotuit in tali
ab intulit, non innotuit in notuit: sicut
a vobis vultus per innotuit, que de erga
huiusmodi nuntii vestri sententia, maxime ob-
ferta.

ferentes ut circa eandem providentiam mentis
habita careret vigilans, & super his vestra
habebitis sollicita. Valeo.

XII.

De libertate Becensis monasterii.

Ad lib. 84.
a. 10. de lib.
84. m. 10. lib.
84. m. 10.

O Perre potius puto modeste literis, his
qui sunt, & qui futuri sunt post nos,
quo ordine & qua libertate Becensis ecclesie
constet ab initio. Neque enim videtur absque
causa esse, si per negotiorum scribandi ea,
quae adhaec sunt praevenit temporibus, aliqua
perturbatio evenit Becensis ecclesie quocumque
modo aliquo tempore. Plurimum enim valde
fuit motus praeteritis.

Igitur funditus Becensis ecclesie conditio in-
digne habuit: a quodam militari conventu, no-
mine HARLINO. Hic in populo patimonia-
rum eius Becensis canonibus custoditis Dei
voluntate & adiutorio, suoque labore & studio.

De hoc enim, et necesse ut plura loquamur;
quia & vix & adhuc illius optime perscripta
erant. Tamen quantum ad res, quam ut
mentibus habemus, perierunt, breviter dicemus.
Nec enim cum jam quadraginta annos decessisset
et statim, & omnino seculum decessisset, a
nobis quodam episcopo Hermannio, qui du-
cibus terrae illius propinquus erat, nomen
HARLINO, sacrum habitum monachi acce-
perat, & non post multum tempus sacerdos &
abbas est constitutus hic, qui ei adhaerebant,
quoniam pauci admodum essent, si quisnam
quare cum ordinaverit, cum de illius pasto-
ratu non esset, ideo id factum est, qui tunc
ecclesie Rotomagensis abbas pastore erat; &
idem episcopus, utpote propinquus duci RO-
BERTO, quoque volebat, sine contradictione sa-
ciat. Hic venerabilis abbas HARLINO nul-
li unquam hominum fecit de rebus eccle-
siae suae quia de patrimonio proprio pare
omnia possidebat; & cetera de elemosynis
harrum terrae illius. Profectum alicui episcopo
numquam fecit, quia non erat, ut
aliquis abbas professionem faceret alieno episcopo.

Hic nunc nobis genus & moribus pedum
decet, monachi illius, qui jam cepimus
adducere in honorem & religionem, professionem
pastoris, nulli rationem, cuius consilio in
omnibus se providentia, Deo se primum com-
menderent, rationibus & iuribus obnox
pientiam illius pedulantes, ut dignum pastorem
de propensione agerent. Quorum rationes
Deus non discessit adimplere: nam periculis ora-
tionibus, & iuribus communi consensu elegen-
tibus sibi in abbatem episcopum ecclesie pao-

rem, nomine ANSELMI, qui jam tenuerat
prioratum per XV. annos. Hoc fecerunt abs-
que ulla indictione & ulla permissione aliqua ec-
clesiastica persona. Electione peracta, immo-
runt hoc scilicet nam electionem principi WIL-
LELMO, quem ipse non elegerat. Sed concessio-
nem regis ditionem ditionis aliquid datus venisset
Britania, quo in proximo erat venturus. Qui cum
illuc venisset, misit tres ex optimis suis ad
ecclesiam, scilicet ROGERTUM comitem, &
WILLELMUM de Bristol, & ROBERTUM de
Bello-monte, ut scirent & remitterent & com-
moverent in electionem sui, principis concessio-
nem. Qui perierunt & quae imperata fece-

rant peragunt, reversi sunt ad dominum su-
um leti & hilares. Deum autem cognovit per
hunc communem voluntatem conventus, & ho-
minem illum petentem; gavisus est valde,
neque illud huiusmodi iusti, ut ei deducere
mitem cum aliquantulis fratribus. Qui venientes
ad comitum iusti principis patefecerunt. Il-
le vero electus hoc audire, nimium relictus
cepit, licet supra fecerat in electione pri-
oratus, ut in vita illius pleniter desisteret.
Tandem huiusmodi praefata comitum vi-
dus, iust ad curiam cum aliquantulis fratribus,
Principe vero WILLELMUS cum homine & gra-
dia suscepit eum, abbatemque ei tradidit do-
nationem hanc pastoralis, sicut moxerat illius
regionis, nec ab eo requiritur alium hominem.
Deinde iusti cuidam episcopo, qui prius
adversus, ut cum Becem reducere, & in sta-
tione abbatum cum honore poneret. Sed An-
selmus nullo modo consensit, ut huiusmodi per-
sueret, nec aliquid agere voluit, nisi quantum
in petente faciebat. Quapropter monachi ac-
celeraverunt negotium, ut benediceret. Sed
quia ecclesie Rotomagensis tunc exhibuit abbas
pastor, iusti principis GASTARDUS huiusmodi
episcopo pergit hoc apud suum ipsam Becensi
ecclesie absque ulla mentione professionis VIII.
kalendas Martias.

Huius venerabilis patris ANSELMI imperi-
bus, ROTOMAGUS comes Henricus ita abbas ab-
stinuit apud ducem Normanniae ROBERTUM ca-
strum Rotomagensis in dominio suo, quod haec
seculum fecerat dominium ducibus Normanniae.
Qui tempore vixit sui, voluit Becensem cano-
nicum sub suo dominio possidere, eo quod tunc
canonibus in fisco Rotomagensis casus sancti
edificium. Tunc primum, ut aditus temp-
porum autem patris ANSELMI per omnes
episcopos, reges & quos suprema causam, ut
hoc concederet, promissionem multas augmen-
tationes ecclesie de suis rebus, maximeque in
eodem castro. Quibus pater ANSELMI res-
pondit, Non nunc est meum concedere; Abba-
tis ita non est enim, sed dominus principis Nor-
manniae, quod illi placeat, est. Illi & con-
tra: Concedam principis facile aliquid sperat
dominus vestri, sed voluntatem vestram inde
vult ducere, & assensum vestrum inde habere.
Et abbas: Ego per me de hac re nihil possum
facere; dico autem vobis, quod difficile rem
ut animo, elaborat dominus comes. Et lega-
ti: Quomodo? Abbas statim edidit causas
quibus factis, sine ulla controversia reversi sunt
legati ad dominum suum. Comes sedens res-
ponsum ANSELMI, obsequi ad praedictum venit.
Cumque hoc ad notitiam monachorum venis-
set, veluti desiderationem totius ecclesie
addidit, reverterentur, & mutare con-
siliu inierunt quidam comitis agerent. Et
facillime reperi, ducem ROBERTUM scilicet
ter advenit, eique causam intimaverunt pro
quo venerat. Cumque hoc hoc audiret, ita
commotus magna voce dixit: Per mirabilia
Dei quid est hoc? quia intus est quam ma-
gis? Vult comes Mellensis mihi auferre meum
abbatum, illam autem quam super comiti dis-
tigo, vult ille tradidit mihi subtrahere? Per
mirabilia Dei de dono, quod ei feci, non
du gaudebit. Tunc forte supervenit WIL-
LELMUS, CRISPINUS & WILLELMUS de Bristol
& ROGERTUS de benefidia, qui cum comite
fuerant, magis indignatione commoti, ma-
gis vocibus & terribilibus paramentis proclama-
bant, quicquid sui parceret ecclesie Beci
dedecrat, se auferre, & comes Mellensis com-

nohim Beccense in suo dominio quousque non habere; semperque ducem vehementer impetaverit, quod civem fore provincie hominibus infideliter tradidisset. Quid plura? Monachi, penitus heresia, recedentes, ducis & principum promissionibus firmati. Post paucos dies comes Melitani, notum quid monachi fecissent, cum pacis vultu Beccum, volens per serenitatem animam patris ANSELMI sentire de re superaddita; ceteris adventum monachi agnoscens, cum vehementer furere, quasi ad destruentem loci venisset, prelo ei adherens, scribam FARMANUS celerarius, EUSTACHIUS, ACINTIUS, ROBERTUS, quem tamen moderate voce interrogaverunt, quia causa venisset. Comes e contra sedulo verbis, et non erat ei, cepit loqui. Monachi magni indignatione ad hac permixti, vehementer contra eum, ac post verbatim vilipendentes personam ejus in hac parte, respondere coeperunt. Cumque utriusque pro hac causa vehementer inter se contendentes, pater ANSELMI supererexit, operanteque se medium inter utroque comparavit. Unde fecerunt disti omnia inter cetera. Domine comes, hanc rem, quam elaborasti habere, nullo modo assequi valebis, quis nec communis vultu vult, nec principes, quorum beneficio vivimus; & insuper domini de filiis vestris nullo modo hoc concedere voluit. Non enim est hereditas vestra hoc eorum, sed domini domus principis, qui, quando voluerit, ut rem propriam repetat. Sed de hac re quid apud est, et metui nos contendimus? Regulam voluntatem ducis nulli de vestris, & inde de quod iudicabit, quod iussit, sit. Ad hac Eustachius trigenis se, & manum dextram elevans comes ecclesiam dicitur per istam ecclesiam, cuius monachi sumus, & tu, pater ANSELME, & domini vestri principes & in hac officium praebentis, quod non spero, hunc contra de ecclesia ex animis, quam hoc concederemus. Et conversus ad eumdem, cum nimis constantia dicit illi Domine ROBERTE, per istam ecclesiam bene tibi, quis, quando ego & ceteri monachi, qui modo in hac ecclesia sumus, superstitis facimus, eullo modo, nulloque ingenuis libertas Beccensis ecclesiae per vos recedat. Camose & multa Eustachius & alii monachi praesente patre de contra eumdem distulerunt, comes cum simulia distulit. Cuius iterum pro nullo monachi dixerunt, ad hoc omnino studentes, ut libertatem suam ecclesiam liberam conservare possent. Post paucos dies comes petivit ad eumdem, quid responderent monachi, & breviter duci alium permissum fore, de suo edixerunt, quos ad curiam fecerunt dixerunt, & ad curiam comitis duci percursum, multisque precibus exoraverunt, ne de suis promissionibus Beccensem ecclesiam verbo aliquo mutaretur. Quibus iterum sermonibus ad eum comit. Quomodo dux in vultu, exclamando distulit: Domine ROBERTE, quid est? Quo modo iterum vos & monachi Beccenses? Comes ceteris monachis dedit praesente, demisso vultu respondit. Bene, quicquid enim iussit, benigne contrarius sum. Et dux e contra: Omnia mentiris. Et elevans vocem cum ira, iterum dicit: Per mirabilis Dei, falsum spectas, quod ita sum habes, ut velis tibi ducem abstinere moram. Et illapsus in verbis, et non vult ei, quando iussit, quousque rare, alium exprobatu comitem propter hanc rem. Comes videns suum studium in hac re fore vacuum, omnino recessit ab ipse sua; & non

post multos dies dux repetit eorum suam; de de motu comitis abstinuit. Et Eustachius de Beneficia tradidit, qui hereditario iure illud requiritur: & inde Beccensis ecclesia patrem de hac re habuit.

Quam abbatem ANSELMUS strenue gubernavit per XV. annos. Postea propter multam indignitatem suam perterritus in Angliam permissis monachorum: in qua dum de monasterio, relictus est in archiepiscopatu Cantuariensis ecclesiae: quod eundem fratres, qui domi remanebant, graviter tulerunt, quod non illorum permisso ista fecisset. Immo quia eum defecerat: quae controversia ex utraque parte malum diuque duravit. Tandem per mediam, consilio illius, immo iussu illius volentes parere, sciti illi qui non astricti, & educerent in omni religione; non enim illum alium agnovimus nostris diebus, qui tam ardentem dilexerat monasticam religionem, & tam bene & honeste atque proderet fieri cum aliis educere. Ille igitur forma voluntatem eorum, mandatis suis per litteras, ut abbatem aliquem loco suo, semper remitteret eis hunc suum pastorem. Ad ista iterum se magna perturbatio. Interim mittunt, petunt, & multis precibus exorant, ut recederent, nec eum ex tanta religione; sed eorum de potestatem abbatem super se remitteret, de per eum posset & alios persequi monachos sub possessione & potestate domus tam inter & sola gubernaretur. Ille vero a contra alium relaxatum nullo modo acquireret precibus eorum, mandatis suis iterum, ut abbatem eligunt, reddens rationem ad eum perhibita, quod hominibus est hoc inferre. Hoc diu mutabatur duravit. Ad eorum iterum videmus suam precibus omnino nihil valere ad id quod petebat, in illius electione potestatem electionem suam, semper timentes de se, ut vixi praesentes, ne si per se facerent electionem, & non bene proderent, ab omnibus acriter calumniantur & obprobria in eum positio & potestatem electionem suam, petiti ad id quod vellet per omnia obdite. Quod ne ANSELMUS audiret, graviter est valde, de non librum b-nitate & humilitate multum Deum collaudans, dedit eis litteras plenae monachice doctrinae vultu iussu bonis praeparavit, ut omnes ex suis eligere abbatem, scilicet WILLIAMUM de Becho-monte; diuque iussit per obedientiam ne in hac re nullo modo contradiceret: quod, ut iussit, fecerunt, illi & alias litteras san priori RALPHICO privatum, praecipit ei, et nihil de hac re privatum ageret: nec alia consiliabatur privatum monachi faceret habere inter se; sed in capitulo omnes communiter congregati, litteras, quas congregationi mittit, eorum omnes abbas recitari faceret. Deinde, scit in sua electione fecerat factum, omnes singularem per ordinem interrogavit, quid quique de hac re diceret, si omnes communiter hanc electionem concordarent, bene & non, citius illi remitterent, quod in iussit plenius adimplerem est. Namque omnes concordantes consilio & iussu illius concordaverunt, quousque multi ex illis multo aliter voluissent, sed voluntatem suam voluntati patris ANSELMI supplicarent, per omnia ei volentes obedire, sciti illi, quoniam super eorum bonitatem dixerant. Post hac illi, qui legationem attulerant, protulit alias litteras ex parte archiepiscopi transmissas duci ROBERTO pro causa Beccensis ecclesiae. Tunc sancti gratia post aliquot dies

carum adherens, dilectus abbas ROGATUS monachus Becensis ecclesie, de BATAICUS prior, & aliquam plures, simul & electus abbas, huiusmodi fuit Reges, locum prout non mutavit. Venientes autem ad eam, iterum recepti eis dux, illi vtem humiliter pro quo venerant celsiter. Deinde ille, qui literas attulerat, tradidit eis BALDINO priorem, & prior obtulit eis duci. Ille statim infert cancellum suo, nomine ERNULFO, legat ex eam curiam. Cuius perinde celsiter, iocundo sibi dicit: Per mirabilia Dei, oportet facere quod domus mea ANSELMI nabet: fuit. Tunc statim tradidit abbatem illi, qui electus fuerat, donatione huiusmodi. Deinde iussit cancellum, ut cum monachis pergeret ad archiepiscopum Rotomagensis, & illi ex sua parte diceret, ut quod ad eum de hac re pertinebat, perfectum. Quod archiepiscopus libenter perfecit, tradens ei eam amicum. Deinde iussit abbatem ROGATUM, ut vice sua in data abbatum cum potest: quod abbas ROGATUS adimplevit ad mutuas node solvendo ecclesie: venerant enim tunc. Sed cum ad Primum abbas WILLELMUS venisset in curiam, nulli intrare in statum suum, sed in illis, qui postea erant, ore ad nullum in curia sedere, nec baculum portare, nec propriam scissam habere usque ad benedictionem, quam benedictionem, nec ipse abbas conquisit requirit, nec monachi per nullum tempus: & hoc fecerunt per consilium.

Cum vero illis placuisset, requisierunt archiepiscopus ANSELMI, quid de hoc illi placeat: ille adiecit illi, mandatum per litteras archiepiscopo Rotomagensi WILLELMO, ut Dei amore & suo illum honorifice benediceret. Quod ille libenter accepit, datus diem in quo benediceretur. Venit enim ad locum, cumque dies illudisset, venerat ad ecclesiam. Tunc quidam ex clericis privatus monachorum abbas, quod archiepiscopus vellet omnino ab eo requirere professionem. Quod illi, ut audire, unum perturbavit est. Qui cum vellet redire ab hospitium, prior dicit ei: Domine, ad vos nihil pertinet de hac re, sed nobis sufficit: & expedit quid nos faciamus. Statim ipse & alii, qui cum illis erant, perreperunt ad domum ROGATUM, & audierunt interire ubi erat. Quos dum in conspectu iocundo sibi dicit. Quod eis habere nescit: illi statim dixerunt ei. Et dux BATAICUS respondit: Per mirabilia Dei modo modo vobis, ut abbas Beci faciat professionem. Mox ERNULFO cancellario, & WILLELMO de Britolio, & Willelmo filio Richardi, qui ibi praesentes tunc aderant, precepit, ut ad archiepiscopum festinante perirent, & ex sua parte dicerent, ut WILLELMUM Becensem abbatem cum honore benediceret, ita libere utabatur mentione professionis fieret: & hoc fecerunt, ille omnino amicum suum restituit vellet. Illi vero statim perreperunt, non nisi fuerant. Sed cum venissent ad ecclesiam, ut illi homines expectaverant totas, usque dum archiepiscopus statim adhereret. Erat solenniter passus & LAURENTIUS. Primum BALDINUUS fecit ad nullum rex. Illi abbatem de vestimentis Rotomagensis ecclesie: sic enim est consuetudo. Ante evangelium dum decerneretur Sequencia, venerunt qui missi fuerant a dace ante archiepiscopum ubi secerat, & dixerunt ad priorem sui Domini. Ille ut hoc audiret, turbatus est non modice, videns se iniquitatem.

Archi. Beck. Tom. V.

Sed ut sapienter vlt & religiosus ad se reverfus, postquam ita, excusatus est mandatum sui domini coram iustis illis, qui a dace missi fuerant. Benedictione finita usque illi contraversa, reversi sunt missi ad domum suam, & monachi ad hospitium suum.

In crastino rediit abbas ad archiepiscopum, & locutus est cum eo datus privatus: & tunc sic iuncti sunt amore leviter, ut deinceps aliqua discordia nulli in modum celsiter inter eos. Cuiusque vellet discere, iussit archiepiscopus venerabili WILLELMO abbati Carnotensi, qui & ipse monachus erat Becensis, & cum priore Beci illic venerat, nam supradictus abbas ROGATUS ante paucos dies in Dominum obierat, ut cum abbate WILLELMO Beci rediret, & sua vice eum in proprio datus, posceret. In crastino venit abbas ad suam ecclesiam, & tunc primum receptus est cum processione. Venit autem natus pedibus: sic enim debet fieri. Finita oratione incipit abbas Carnotensis Tr. Dom. Laudamus, & tunc posuit eum in proprio datus, deinde officiales eius cum, & omnes conventus post eum, ut erant reversi. Deinde duxit eum in conventum, & fecit ei a cubitatione primarii pedes lavari, & ipsa die manducavit eum fratribus in refectorio, & tabule fuerunt coepte. Hac omnia illi breviter annotavimus, ut cum necesse fuerit, sint qui post nos futuri sint, quandoque illi debent.

Hic venerabilis abbas, postquam abbatem suum XXX. annis & eo amplius strenue gubernavit, hominis rebus expertus est: post curas decessit amicus conventus monachorum Beci suo animo elegit priorem suum, nomine BORONUM, quia bonus homo erat & amabilis, & maxime quia fuerat ex discipulis venerabilis ANSELMI, & monachi illius in aliquos quam maxime imitabat, praedictus & perierat pium palatum illum fuit. Hoc indigne fuit a spe sua. Quam electionem ipse pro nihilo decem, illorum deprecationem quod vere turbavit, tantummodo statim minus sollicitudine, ne aliqua negligentia inter illi foris eveniret sub sua custodia. Ipse agebat quod ad ministerium suum pertinebat, ut infirma homin, monachi vero quod ad non pertinebat. Et namque impetruit, recte illi minus extrin petierunt. Nam WILLELMUS comes Britanniae, & ANSELMI comes Britanniae, & WILLELMUS CRISPINUS, & HUGO de Monte-forti, & alii quam plures contra regem RICHARDUM arma moverunt, volentes eum persequere a patria solo: sed, Deo donante, illorum contras omnino adhibiti sunt, & in capite illorum, qui hoc contras sunt, reversus est. Pro his causis non modice gravamine gravata est Becensis ecclesia. Attamen monachi, ut viri cauti & prudentes, de paucore eligendi non omiserunt, nec diu petrauerunt, sed electionem, quam in priori fuit fecerunt, ut potuerunt, & ita doli, immutaverunt regi RICHARDO, & humiliter supplicatione petierunt, ut voluntati eorum direct confirmationem. Ille hoc statim, ne ferus homo omnino remissus. Erat enim ei infamis idem ROGO, propter quendam causam, qui inter ipsum RICHARDUM & ANSELMI quondam existere, unde ille modum adhibet cautebat. Monachi vero redeuntes ad ecclesiam, conveniunt tunc omnes communiter innovaverunt quod innovaverat ut viri sapientia & bonitate, ad firmam religionem, quod eis Deus, & convergent, quicquid de iuribus illius Deus de-

G 555

post periculum festum videri perierat, Qui veniens Prato, ibi remansit. In crastinum autem venit rex ibi, & locutus est privatus cum priore. Quod multi differenter ab invicem passim. Deinde post mensam ut ibi remanserunt, usque dum ipse sciret per eam, quia admodum impediens erat multis negotiis, qui ibi secebat. Post tertium vero diem, mandavit priorem de monachis, ut ad eum privatum venirent; & ibi secebat, continenter se in una fornicari camera. Ut hoc rex cognovit, dimisit a se omnes, archiepiscopum vero de quondam episcopum de Anglia, & duos ex opatibus suis secum retinens. Et vocans priorem & monachos, cum se benedictum dederunt. Deinde breviter collaudans eum de illorum perseverantia & de illorum bonitate, quam in eos sperabat, tradidit abbatem priori, per quendam donationem sine nutritione homini. Hoc videns archiepiscopus & ceteri, qui ibi erant, admittit sunt videri hospitium regis erga ecclesiam benedictam. Deinde requiritur rex a monachis quis poneret abbatem in proprio statu, vocavit episcopum benedictum, & iussit ut cum abbate de monachis iret. Deinde, & cum benedictis periret in proprio statu. Adhuc archiepiscopus dixit regi: Quia video hominem volentem veram erga ecclesiam benedictam, ego ipse pergam de metra cum in proprio statu. Audientibus rex & collaudans, hoc fecit, iussit ut ibi ageret.

Ad postremum, qui prope erat, venit archiepiscopus benedictus; & in ipse die scilicet, recessit omnibus, ut dies requirit, ad tertium ipse archiepiscopus, ut erat revocatus, revocavit abbatem in suo statu, dum benedictus facit hymnum, *Pom creator spiritus*. Ad quam vocem ibi fuit, & non amplius accessit ad benedictionem. Archiepiscopus ipse die fecit firmamentum ad populum, & missam celebravit. In crastinum (cum tunc potquam predicaretur, iussit ut in sequenti festum veniret Rotomagus; quia in sequenti die dominica vellet eum benedictum. Factum est ut paderet. Sed antequam ad ecclesiam pergerent, perreuerunt ad regem; quia ut vidit, laeto ad finem vocavit eum & dixit: Habetis necesse? Illi dixerunt causam pro qua venerant, Rex cognovit causam, & vocavit ROBERTUM de sigillo & aliam clericum & missi ad eos archiepiscopum, monachum & principem per amorem quem erga ipsum habebat, ut abbatem Ecclesie benedictae suscipere, & abbatem conferrent sine ulla mentione prebendae, & adjuvant. Ita, facit ut vult retinere suum erga me amorem. Archiepiscopus ut mandatum regis persequi, sicut sapienter, vir nihil contradixit, sed per omnia adimplevit. Venit enim ad missam. Archiepiscopus abbatem benedictum fecit revocari Rotomagensis ecclesiae, & ante se fecit sedere usque ad Evangelium. Venit enim ad benedictionem. Tunc archiepiscopus ad abbatem: Quamvis non sit necesse, me docere, ut te interrogem, sicuti nos est alius interrogare & discere; tamen ne cunctis fortuito ecclesie relinquatur, breviter quero, & vis subiectus & obediens esse huic sanctae Rotomagensis ecclesiae, & eis qui ei praesunt? Abbas respondit: Volo; & archiepiscopus, Deo gratias. Deinde inquit *Pax creator spiritus*, hoc ordine sua benedictione.

Post missam invitavit eum archiepiscopus ad praedium suum. Ciren vespere vero redierunt ad regem, gratias agentes pro omni-

bus bonis, quae per eum contigerant in hoc negotio. Quas gratias rex libenter accepit, collaudans unum illorum prudentiam & religiositatem. Deinde advenit eum, ut licet benedictus, et anticum suum dicitur servare desideret, & ne hospitalitatem, quae magnam eis honorem acquirit, relinquere, dicens inter cetera abbatem verbum dixit memorat: Te ego intra abbas in ordine tuo, & ego ero abbas in rebus caritativis. Non in quantum potero, deinceps ego praedictum ecclesiam vestre, tantum ut de vobis bona audiam, sicut habemus audiri. Quibus dictis dimisit eum cum gaudio.

In crastino venit abbas Eusebius, & receptus est cum magno gaudio, et dignatus benedictione Ecclesiae exultare super eum dixerunt. Rex autem deinceps animam eum dilexit, intelligens in eum parum bonitatem, quam plurimum etiam sapientiam. Quapropter super omnes personas regni sui cum honoravit. Abbas & contra dilexit eum dilexit, & adfuit antea, habens eum commendatum Deo & suae ecclesiae. Quam ecclesiam pie & sancte gubernavit per XIII. annos & XXII. dies. Fuit enim sapiens homo, magnaeque consilii, prudens & providus in omni adione sua, optime litterarum, benignus & amicus, caritatis plenus, animo & corpore castissimus, patientissimus, modestus, verbo, etiam tranquillissimus, habens semper cor suum sub moderamine discretionis, & super multis alios homines nostri temporis monachos fuit reges paternae disciplinae, & eos diligens & severa munere affectus. Quapropter quod de Joseph legitur, de eo dicit veraciter potest, quia Deus erat cum illis & idcirco in omnia prospera ephat. Tradidit tamen & mundo modis vnde sollicitudo sancti Iohannis Baptiste post multas suffragatas & passionis laboribus, anima eius si cum anima domini & magistri sui ANSELMI, ubi vivit immortaliter, videt Deum peremerit, letatur invidibiliter perfruitur ipse perpetua beatitudine immarcescibiliter. Amen.

XIII.

Privilegium Gregorii Papae de Monasterio S. Benedicti.

Ad Eds. n. 3.

Ex Archivis Cluniacensibus.

Recentius episcopus scivus servorum Dei Hugoni venerabili abbati Cluniacensi monasterii, suique successoribus in perpetuum. Suscepit nos sollicita cura compelli venerabilibus litteris, & precibus huius quod propositi iuris sanctae Romanae ecclesiae, talium nobis dispensationis adhibere digne, ut in illis ea maxime apostolice privilegia & memorabilia sollicitudine firmarent, quae ad sanctae traditionis custodiam, & ad religiosae vitae provocationem, & diuturnam spiritalem gratiae meditationem proficuum valere notuissent. Quapropter de spirituali gubernatione & statu monasterii sanctae Benedicti confidenter inter litteras. Pater & Litterae sumimus, hospitalitatem iustitiam, iustitiam & confirmare dignum duximus, ut nostra, quam semel impedimus, semper cum Dei adiutorio sollicitudine vigilet, & huius in illo custodiam, a quibus constitutum & Deo oblatum est, omni tempore devotio, fides, veritas & pietas, sua ad communi ipsorum & nobis devotionis memoriam nostra ibidem provocatione, Deo disponamus.

tu, vivas ac operetur auctoritas. Namque monasterium illud a Theodato illustri viro patre marchionis Bonifacii constitutum est, in studium veritatis & in proprium ius collatum beato Petro & eius apostolicæ sedis, sicut & aliquæ alia monasteria tempora subditi pontificatus a Mathilde filia, quædam marchionis Bonifacii quondam decreta & corroborata constitutione, sunt etiam in alia, quæ ad communionem & confirmationem ejusdem loci facimus, habetur privilegia, ut inde per singulos annos beato Petro & eius apostolicæ sedi, in præsentia Romani pontificis aut ejus archiepiscopi, æque aut ab ipse prefertur, octo diebus ante vel post Kal. Maii, id est Remane, usula auri impositioni reddatur. Verum quia in dilectissimo fratre & abbat venerande, ad regendum illud idem monasterium de congregatione Cisterciensis monasterii, cui, Deo auxiliante, præfatus dilectissimus, fraterem Willonem nobis doctis virum religionis & prudentem rectorum, qui ibidem sacre religionis formam aique doctrinam secundum regulam sancti Benedicti & vestra conversationis consuetudinem edoceret, & Deo auxiliante, iustitiam, ac hujus religionis vestigia in potestatem delebat, aut tui, frater, spiritus, in personis fructus per subrogationem aliquam extraneæ conversationis & infirmæ supplantationis, aliquo diuturno tempore, & scilicet, vel occasione deperat, curam illius loci tibi solique successoribus in perpetuum in nostra vice committimus, ut in eam gubernationem atque cultum vestra sollicitudo, in te, cunctisque successoribus tuis & potestatem habeat & studium procuracionis impendat. Decernimus etiam ut, obvenit tibi abbat, vestra semper providentia diligenter, quatenus abbas de hac officio digni in loco regimini secundum regulam S. Benedicti persona subrogetur, & quicquid in monasterio ad augmentum & observationem monachice religionis indituri vel emendandi oportuerit, vestro semper magisterio & dispensatione admittantur, salva quidem in omnia auctoritate sedis apostolicæ, cuius juris locus ille esse dignoscitur, & ceteris, quæ de consecratione abbatis & fratrum monasterii, nec non de aliorum ad id pertinentium, seu de redditione census, posteriorum de omni statu ejus in privilegio pro suis filiis illius & speciali mentione tibi concessi decretis ac scriptis firmavimus.

XIV.

Ad illud. Statutum Geraldii abbatis & conventus
Silvæ-majoris in gratiam Pöschel.
Gaudens Aquitania ducis.

Ex archiepis
Silvæ-majoris.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis. Notum fieri volumus curis sanctæ ecclesiæ dilectis, tam posteris quam presentibus, quod domnus Willielmus venerabilis Aquitanie dux, quicquid habebat in terminis, quod Silvæ-major appellatur, sanctæ Mariæ tradidit, utque omni libertate donavit. Ego itaque Gaudens providentia Dei abbas pascuis cum omni fratre collegio decrevimus, decretumque in congregatione statimus et pro hoc aliquæ beneficia quæ plurima erga nos operatur, in nostra semper orationis memoria habeamus, quatenus a Christo remunerationem mereatur. Nos quoque constituimus, ut pro eo singulis

hebdomadis specialis missa canatur, atque quatuor singulis fratribus, tanta ei quotiè decerneretur præbenda pro eo pauperibus eroganda. Quod in definitum est, ut si sit hoc in vita ipsius agitur, non minus studio nostro meriti, quamdam stetit ecclesiæ, agitur. Necesse est ergo distanti, ut hoc memorie charitatis mandetur, ut futurorum privilegia provenerit. Scripsit itaque domus sanctæ charitatis, ut præfatus dux habeat omnia, altera vero sit apud ecclesiam. Quod si forte, quicquam huic decreto contraire præsumpserit, anathematis periculo reus erit, donec satisfecit obedierit. Ad confirmandum erga hunc vel testimonium subscriptum nominis eorum, qui hoc decreto interfuerunt, S. Roberti de Burgundia, & Willielmi Episcopi Burgundici, S. Petri vicecomitis de Castellione, S. Amantii de Maris, S. Rodolphi de sancto Eligio.

XV.

Hugonis Dieris decretum de consecratis. Ad illud.
dilectis Brenensis comitis pro
Derochis monasterio.

Ugo Dieris, Dei gratia legatus sedis a. Ex charta
Derochis. In nomine sanctæ ecclesiæ. Quoniam iuxta divinum preceptum, ubi abundavit iniquitas, refrigescit charitas multorum, quibusdam ecclesiarum Dei provisionibus, malorum incurrationum turba exagitibus, minus tunc pastoralis regimen præcavimus, ut illius malorum consuetudine, apud Melanensem Gallie urbem concilium tenere decrevimus, ubi a Theodoro comite palatino, magistro & magistro viro, regali sumus, ut per hispanis & infidelis exactionibus, qui comit Brenensis violenter faciebant in abbat monasterii Derochis, quod est confectum in honore beatorum apostolorum Petri & Pauli, sanctique Petrici martyris atque abbatis, commemoravimus, videlicet ut nec ipse, nec aliquis heredes ejus post eum aliquam violentiam eidem ecclesiæ inferret, nichil ab hominibus superaddideret sanctarum iussu dominationem eriperet, nihil præter consuetas conclusiones acciperet, quæ supramemoratis comitibus Theodori sibi quamquam inesse decernimus, & ita tamen ut his contentus, ab iniuria & superbia exactionibus remissus abstinere. Nam, ut ipse & nos Theodorus nobis dicebat, has decernimus consuetudines, quæ ipsi comiti Brenensis centis temporibus anni pervenerunt, id est extorperum, infecerunt, opus castitatis, continentie generalis tenet in anno, tamen mactantur, & ut loco eidem videtur possibile esse. Verumtamen prius ac decreto prius non fuisse sacramento cum consisteret, quod videlicet præter consuetudinem decernimus, nihil orationum tam ipse quam heredes ejus acciperent in abbatu. Ille etiam promissit, & ut dictum est, se servatorem pascuis firmaverit. Itaque tam ipse comes Theodorus, quam frater episcopus venerabilis qui aderat, preceperunt, quatenus hæc consuetudinem per minorem edictum, ac totius sancti concilii sub anathemate confirmaret. Nos autem communi decreto totius concilii, rogata etiam domini Hugonis episcopi Treverensis, quo-

niam parochianus ejus erat comes Brecon-
sis, & ibi eodem episcopi testamento confirma-
tione adnotatum verumque presentis negotii,
perpetuo confirmatum sub distinctione hujus
anthonii. Augustinus deo compescit, &
beatum apostolorum Petri & Pauli excom-
municatum, & a liminibus sancte matris eccle-
siae separatum & remouetur, aeterna quoque
damnatione percussus & ignem non qui-
squam ex laicis communis Theobaldi, seu
comitis Breconensis Walteri, hujus decreti in-
fringere statum, nisi respiciatur, & eidem
ecclesiae fructibus, dignis pensionibus pecu-
niis fructus, & tanta utilitas non reuer-
situr molestiam.

- 5. Hugonis Diensis episcopi.
- 5. Amati vicarii papae Gregorii.
- 5. Richardi archiepiscopi Bivarrensis.
- 5. Hugonis Trecenti episcopi.
- 5. Rogeri Cathalaunensis episcopi.
- 5. Rurici Ambianensis episcopi.
- 5. Hugonis Granopolitani episcopi.
- 5. Hugonis Nivernensis episcopi.
- 5. Hugonis Augustodunensis episcopi.
- 5. Arnulphi Suffraganei episcopi.
- 5. Landrici Maticonensis episcopi.
- 5. Theobaldi comitis.
- 5. Alaidis uxoris eius.
- 5. Odonis filii ejus.

Actum Melis civitate in concilio publico,
ubi multitudo sacerdotum, iussu Gregorii pa-
pae, qui & Nollacensis ecclesiae est, conven-
erunt.

XVI.

Ad lib. 66.
n. 66.

Charta Guarni comitis pro eodem mo-
nasterio.

Ex eodem
charta.

IN nomine sancte & individue Trinitatis.
Omnibus sancte catholice ecclesiae filiis,
presentibus utque futuris, notissimum volo si-
gnificari, quod quidam comes Nollacensis ter-
renus, quod propter gravem ecclesiam homi-
nis transiret dum esset filius sancti, & gi-
tavi ut in simoniam filiorum Dei, qui per
peccata mea & talium populi creduntur errare
pessimum ducunt, domum parvam alodii mei,
& illud quod habebam in ecclesia sancte Mar-
garitae, Deo & sancto Petro Cluniacensi can-
onici: quod precipue, Domino volente,
perfecit, emendata mihi fratribus, qui sub pro-
picio regulari Deo decernerent & sancte Virgi-
ni: sed saltem de quarta parte ipsius eccle-
siae tunc temporis possidebant fratres Derwen-
sis monasterii, ubi honorifice requisitis cor-
poribus venerabilis Bertharii. Ut ego penam
ecclesiam ex utroque haberet Cluniacensis mo-
nachi, concilio habui cum domo apostoli-
ca, & Nollacensi nomine, in papam inter-
dicti Gregorii, ut moreretur mundo, & vive-
rent in remissionem omnium delictorum,
& ad solam antecessorum meorum, cum be-
nédictione apostolica, & cum licentia episco-
pi mei, domini Hugonis Trecenti, & cum favore
Theobaldi comitis palatii, cum hodie etiam
proprietatem meorum, dedi me cum alodii
mei, principibus apud Petrum & Paulum
venerabilis quoque & sancti, in presentia domini
abbatis Brunonis, & monachorum fideliumque
sacrorum. Itaque jam dictus liber & mona-

chi amoverat Cluniacensis altare, & qua-
rum partem supra memorata ecclesia, acceptis
sibi alodii, quae erant libera conditione, &
aliquo jago illius advocatorum, sine alioquin
iudicibus potestatis, sine hunc, ad potestatem
sine aliqua retributione omni homini. Nam
igitur sunt alodia, quae tradidi Deo & san-
ctis apostolis Petro & Paulo, hunc quoque
martyri Berthario, monachique suis perpetua-
liter habenda, Rurici, Macarii, Jacobini-
cum cum appenditiis suis, videlicet servis &
ancillis, terris cultis & incultis, silvis, pra-
tiis, aquis, aquarumque decursibus. Ut sa-
tem hoc meo domum ipsam ecclesiae & fra-
tribus suis Deo servandis perperam habere-
dum remaneat, & ut nullus calumniosus in-
pulsus invasionem recindi valeat, domum Ma-
gnum Lupulensem archiepiscopum & apostoli-
cum sedis legatum, ex precepto jam dicti do-
mi apostolici Gregorii rogavi, ut facta com-
municatione hanc chartam confirmaret, sub
testimonio & laude omnium episcoporum, ab-
batum, & ceterorum Dei fidelium concilio
sacrosancto assensum. Ipse vero identidem
animum petitioni meae adnotum praeiit, &
communi decreto totius sancti concilii, ut pe-
titionem confirmaret sub distributione hujus ma-
thematici. Auctoritate Dei omnipotentis & be-
atorum apostolorum Petri & Pauli excommu-
nicatus & a liminibus matris ecclesiae sepa-
ratus & remouetur, aeterna quoque damna-
tione percussus & dampnatus cum quicun-
que de rebus supradictorum alodiorum con-
stituit aliquem fructum vel usumque
fecerit ecclesiae Derwenis monasterii, nisi re-
spondentes, & eidem ecclesiae satisficientes di-
gnam pensionem fructum egerint.

Nomina scilicet qui sua signa subscripserunt.

- 5. Hugonis Diensis episcopi.
- 5. Amati vicarii papae Gregorii.
- 5. Richardi archiepiscopi Bivarrensis.
- 5. Hugonis Trecenti episcopi.
- 5. Rogeri Cathalaunensis episcopi.
- 5. Rurici Ambianensis episcopi.
- 5. Hugonis Granopolitani episcopi.
- 5. Hugonis Nivernensis episcopi.
- 5. Hugonis Augustodunensis episcopi.
- 5. Arnulphi Suffraganei episcopi.
- 5. Landrici Maticonensis episcopi.
- Comes etiam Theobaldus & uxor eius, AN-
dis uxoris, & Odonis filii ipsius laudave-
runt & sua signa fecerunt.
- 5. Theobaldi comitis.
- 5. Alaidis uxoris ejus.
- 5. Odonis filii ejus.

XVII.

Derwentum passus cum Goffrido Juvilla A¹ lib. 66.
domus de emendandis terra n. 66.
Elofing.

Ego Dudo grata Dei Derwenis ecclesiae ex charta
abbas cum filiis creditis, ad notitiam
praesentium quam futurorum mandatorum pro-
clamationem, quam ad magnatum comitem
Theobaldum de Goffrido, Juvilla domus,
multis iuribus coacti scimus. Qui Goffrido
notum advocati & defensoris terrae nostrae
Ric-

virtutes habebat, cui multas turritudines veris vice intererat, unde monitus ab ipso comite ut omnem iustitiam pro his retributionibus exhiberet nobis in gratiam sui apud civitatem Melidiam, & die confusio exhibenda iustitia ipso comite, gentis capitani filii sui Stephani cancellarii exhibuit a rege Francorum mansuati, vehementer occupato, iuste reclusa, haec quoque ne pax proclamatione iterum monitus veris argueretur, per eundem Hugonem punitorem, & per alios fideles nostrae ecclesiae, promissit se a rapinis & insultibus abstinere, & ea sola consuetudines accipere, quas quondam avas suus Stephanus cum laude abbas & monachorum vitis est acceptis. Quae consuetudines hoc modo recognovit & diffinitae sunt. In duabus portibus, quas ibi possident, id est Villa, & Donno Martino in merle. Matis quadraginta annos accipit id est in una quaque portuaria viginti, quos aditus manderiales colligentes, ad castellum deducunt. Pari ratione totidem portuum festungas in festo sancti Andree accipit. Caro portuaria accipit, ut mare praegredientes cum catris & animalibus suis ad viginti annos transmittant. Hoc autem semel in anno fit. Similiter de opere catheli manderiales a suis possidentibus, ad quod non poterit quilibet hominum molestiam, solus operarium solvere, duos vel tres, vel etiam quatuor de pauperibus simul adducit, qui operarium integrum septimana persolvant. Servitio prandiorum vel hospitiorum, quas receptiones vocant, nec per annum in una quaque portuaria accipit, id est simul sex, non tamen ut pro reprobis hominum molestiam fecim reducat, sed simpliciter sicut et tradere contingit. A clericis nostris & equitibus, quos calatis vocat, & servitibus & indomesticis, id est bovalis & porcorum, vacatis, vitionibus, farnatis & neque de praedictis consuetudinibus, neque de aliis rebus quocumque oneribus recipit, si quid ex ab hominibus nostris in eadem advocacione dependentibus forefactum fuerit, ipse vel praepositus suos advocacionum faciat ad villam sancti Petri, vel ad praepositum, vel ad abbatem. Si ab eis iustitiam non invenierint, tunc demum sicut advocatus iustitiam sibi legalem accipit. Haec omnia, sicut praescriptum est, praedictis Goffredo publice recognovit & laudavit, & acceptis a nobis centum viginti libris denariorum ultionem & spontaneum super reliquis fideiorem se his observantiam juravit, & praepositum suum, nomine Burdonum, id curae fecit, & quocumque praepositum substituerint, similiter eos, id ipsam jurantiam infra dies quindenis in eodem firmavit. Offides etiam de suis liberis hominibus per sacramentum nobis contulidit, Hilbertum, punitorem de sancto, Hugonem abbas, Anulricum farnem eius, Robertum de Pasco, Bonifacium de Brachio, Habernum filium Rogerii, Achardum filium Dodonis, Fredericum filium Saceri, Brunellum de Malina. Hos ea ratione contraxit, ut quicquid aliquis ex eis decederet, vel heredem ipsius, vel aliquem volentem hominem in obitu reponeret. Hi omnes iuraverunt, quod haec, & quae praedicta sunt observari facerent, & si quid a domino Goffredo, vel praeposito suis forefactum foret, & per ipsos offides ad emendare vellet, ipsi dampnum infra dies quadraginta ex quo conveni essent a nobis, de suo reaurarent, & deinceps & fructus accideret, totiens similiter emendationem facerent.

XVIII.

Walteri Meldensis episcopi donum
duorum altorum festum mona-
sterio de cella Brevi.

Ad lib. 66.
836.

Quoniam intellectus mentis antra potest animo facili penetrare, atque sceleris indagatio perpendere, nihil amplius valet in huius saeculi luce de gradibus sapientiarum, quam quod de rebus suis locis venerabilibus in animis videntur quis impendere. Sacrosanctum etenim asserimus dogmatis evidentem castis fidelem cultibus datur intellectus, eorum eloquiis roborari ac stipendia ecclesiarum ministrari, quatinus vivente elemosyna ad Dominum, delectantur micula peccatorum. Opponet inique adveniensque, praesquam salutis transpositio eveniat, pro salute animae vigilare, & dum proprio libertati iure quo subdit, vitam aeternam sibi mereri. Ignosce ego Walterius sanctae matris Melidensis ecclesiae praefatus, dono fratribus canonicis Lucellensibus, quod sacrum est sub honore apostolorum principis, duo altaria; unum sub altariis nostris, quod est in villa quae Lucella dicitur; alterum ad eundem altarium supplementum, quod in villa est quae vulgo Wairat nuncupatur; & ut quicquid abbi, haec altaria aedificare elaboraret loco, hanc charitatem, multis adfinitibus, manu propria corroboraret, eo videlicet tenore, ut episcopus non successibus necis, quam multum, parere non desisteret abbas & monachi, eorum sanctam synodum custodire, & episcopum si per illos haberet transiitum, compentem honore excipiant. Taliter praefatus Bernardus, vir religiosus, ad hoc vivens sacre dispolet, sed, morte praeventus, adimplere non quirit, Adhuc est Melidius hoc IIII. calend. Aprilis, annis ab incarnatione Domini MXLV. regnante rege Francorum Henrico, anno regni sui XVI. S. Walteri pontificis, S. Iohannis archidiaconi, S. Gualteri archidiaconi, S. Hugonis decani, S. Bernardi coadiutori, S. Bonifacii decani, S. Ivois subdiaconi, S. Gualteri praepositi, S. Lambertii militis, S. Hypocistis, S. Hilarii p. Pax fit catholice omni-

XIX.

Charta donationis abbatis de cella
Brevi.

In nomine sanctae & individuae Trinitatis. Si la temporalibus & transiitis quae ministerium incerta negligenter tradunt sunt, multis officialibus ea corriguntur, cura diligenter adhibetur; quanto diligentius & attentius in his quae spiritualia sunt, in his profecto quae non iternam ad corporum salutacionem, verum etiam ad animarum profectum & ad futuram proficiant beatitudinem, si ignavis administratione neglectis data sunt; ut commendetur, mentis malis ministrantibus, invigilandum sit, ut ipsa manifestat praeteritum cum illis corrigibilis & transiens, illis vero fructus acquirunt indefectis. Novissimis consideratione ad rem redacti, ego Ethelardus frater meus Antiochae cura regno nostro Hispaniae comite de Donno-Martino, & cum uxore

bus

her nostris Sibilla, Adelaidæ, & Roderici, & cum aliis amicis nostris habito consilio super quodam abbatis nostris, que Cella mancipatur, per quodam nobis religiosi redditus defuncta, & pene ad nihilum temporalis subsistens redacta, ut eam S. Mariani Majoris-monasterii & monachis suis diceremus, divina nobis inspiravit providentia, ut regularis disciplina ipsius exercitum invidiam ad honorem & laudem Dei celebraretur, beneficium quam pluribus contrahere & solita. Sed promissum illis refringit caritas, necesse fuit ut monachum abundanter inquisitum abundantiam autem iniquitate, defecit etiam comodum temporale. Nos vero hæc considerantes, neminem videlicet admittimus, & ecclesie facultatem negligentiam inhabitationum omnino periclitari, & quantum preceptum domini Hugonis Romanus legatus in Medietate cunctis, ut abbas decem monachorum & ipsi, aut Chismon, aut Majoris-monasterii subderetur, multo precepto accersitis Majoris-monasterii abbate Bartholomæo cum fratribus quot sibi placuit, ut cum recipere disceptaret, quævis videlicet & ammonitioni suorum vix diceret, tandem obtinuit. Et licet domus Hugonis comes in obitu parie & sua domus hoc apud Cellam fecisset, & locum omnem de subsistentiam loci sui domus abbati tradidisset, & omnes castelli loci liberi & servi fidelitatem ei fecissent; placuit tamen eidem domo abbati utque ad Novam-castellam nostram alius prefatum, ut confirmatio domi sagradissimi majori curdovarcum auctoritate. Quo suscepto a nobis licentia, & iurisdicte, et quam debemus humanæ benignitatis, recapitulando de iurando domum, quod per domum Hugonem comitem adfuit nobis iura factum fuerat, ex integro dedimus ego Tholus, & frater noster Andreas, & uxor mea Sibilla sancto Mariani de domo Bartholomæo abbati & monachis Majoris-monasterii, tam presentibus quam futuris, Cellam nominatam de Eran cum omnibus appendiciis (sive aliquot ibi retinendo, ut in ea possit abbas quodcumqueque providere priorem, mittere & mutare ad consilium capituli Majoris-monasterii, tamquam in aliis cellis fieri, & quæ domum de Rasterico in pascuis domi abbati nomen fecerant, similiter hic confirmando iterumque. Nulla periculis decesserat nos cariore pigore, recipiendo in consortio fraternitatis sue, ut deinceps participet bene, tam beneficii elemosinarum quam & orationum Majoris-monasterii omni tempore, & universarum partium mei Milidani & matris mee Adelaidæ & Hugonis fratris mei quousque apud Majoris-monasterium, & medium omnium qui defunctus, in eterna memoria habuerit. Insuper domus huius domo de monachis, Gislebertus camerarius, Bernardus de S. Venanzo, Drogo baptista domus abbatis, Andreas de Gomecio, Rapphicus de Ventibus, Gualterius de Rucio, Andrianus monachus de S. Bartholomæo, De clerico, Manuël Rucio prepositus, avunculus Ebalii comitis, Rodulfus viduus, Fulco de Alterio Rucio canonici. De iuribus Ebalii Milidani, Albericus frater Widonis, Milo filius Rucio. Datum diebus Rucio de Rucio, Milo filius Rucio. Milo filius Rucio. Milo filius Rucio.

Annal. Bened. Tom. V.

celini prepositi, Gualterius parvus, Gualterius vir Herfordia. Operarius neposum. Herbertus de Rucio, curia, Gualterius filius Gualterii, Gualterius filius Milidani, Gualterius frater Rucio, Rodulfus filius Rucio de S. Rufina. De familia domus abbatis, Ebalus de Tione, Frogerius Darandus, Stabularius Agis, Girardus de Ventibus, Rucio Vastinus, Odo camerarius, Euphrosius filius Anselmi, Lumbardus clericus, Lumbardus camerarius, Benedictus Rucio-bona, Gualterius.

Facta sunt hæc assensu & consilio domi Tholus comitis & successu fide Adelaidæ & filiorum eius Stephanus, comes & Odonis, & essent testes Eustachius vicecomes de Causa, Dado dapifer, Bonidonus capellanus comitis, Milo filius Ercheni, Rodulfus de Charnico, Girardus prepositus, Gualterius vicecomes de Rucio, Manuël de Rucio, Milo medicus de Rucio, Milo Rucio Rucio canonici.

Domus incantationis anno MLXXXII indictione V. regnante rege Philippo apud primo facta sunt hæc, auxiliante Domino.

XX.

Charta de cella Briensi, de ecclesia S. Nicolai de Rucio & de Rucio, qualiter Majoris-monasterii subiecta fuerint.

Si gentis nobis vel quilibet interesset perficere, cum eis deterrant per ecclesiam procuratorem & a nobis videmus, quantum possemus reducere iugum, & in primam statum, correctis vel mutatis procuratoribus, reducere, quanto magis cum laude Deo factis & Dei servitio mancipia, per tales habitum prefatum, & ipsi habitiores, qui per habitum & sanctam seculari subit se sequantur quodcumque, seculariter vivere, & nos Deo, sed voluntatis suis & voluntatibus deterrant videmus, videmus, totis viribus satagere debemus, quantum & ipsi loca in melius separant, & in eis servitio Dei cum omni locare, ut dignum est, celebretur. Hac consideratione permoti ego Ebalus comes de Rucio, & domus Hugo de Domus-Marino, cum habuerim locum, quendam qui Cella nominatur, in quo paucos mei, qui illum construxerant, monachos ad servitium Deo esse constituerant, & videmus nos nos regulariter, sed seculariter vivere, & voluntatibus potius fieri quam Deo servire, igitur qui in tantum malum preceperat, ut proprietatis vitium iam quasi licitum sibi & consuetudine habuerat & pro nihilo computaret, & plura alia que & dicere potest, & audire tunc est, & commoverat locum est, nec possent a pravitate suis revocari se corrigi, pro abbate, qui eis preerat, sed non poterat; immo nec preerat, nec poterat, quia illos nec regere nec corrigere, ministraret se ipsos & in ecclesia quasi certum perfunderant. Saper hic ergo malis nos die multarum dolorem, & qualiter eis fieri daretur dissimulare petrosiores, tandem, reperit subari consilio, & domum locum illum abbas & monachis sancti Mariani Majoris-monasterii, & de jure nostro in sua liberam trans-

h h h

90.

possimus, ita ut praelati monasterii, scilicet sancti Martini abbas, prout voluerit, locum illum tanquam unum de cellis suis regere & ordinare, & quantum sibi placebit & loci facultatem posse ferre viderit, tantos illi ad servitium Dei fratres constituit. Factum autem hoc per consensum & assensum domini nostri comitis Tebaldis de uxore ejus domine nosse A. qui ambo hoc concesserunt apud Castellonem coram abbate praelati monasterii venerabili Bertholomeo, in domo in qua ipse habitabat, qui illas propter hanc causam venerat. Ibi & ego assensum, & coram ipso dominice confirmationem. In eisdem quoque ipse comes & filius ejus comes Stephanus hoc idem interverunt, multis presentibus, in parva domo, & que est ante ecclesiam ipsius castelli, via intercepta. Et licet dominus Hugo comes ex una parte & filius domini hoc apud Cellam fecisset, & locum & omnia substantiam loci jam domus abbas tradidisset, & omnia castelli ecclesie liberi & servi fidelitatem et fidelitatem placuit tamen eidem domno abbati, hortari quidem nostrum, usque ad Novum-castrum venire, ut donatus illis magistri firmaretur valuerit. Ibi ego & frater meus Andreas & uxor mea Sibilla & avunculus meus domus Monasterii decimus B. Martino & monachi ejus Majoria monasterii has tres ecclesias cum universis que ad eas pertinent, id est ecclesiam de Ramezuen cum omnibus appenditiis suis, ecclesiam S. Nicolai de B. etiam cum omnibus appenditiis suis, ecclesiam S. Petri de Cella, cum omnibus appenditiis suis, ac de totis his tribus parochias abbas domus fecimus, ut abbas Majoria-monasterii pro arbitrio suo eas disponeret, & quicunque priorem, vel quoslibet fratres in unquamque earum ponere vel auferre valuerit, secundum consilium capituli Majoria-monasterii, in sua libera habeat potestate. Novum autem consilium esse volumus nos sub dominationis vel consuetudinis in illis ecclesiis vel in rebus earum retinuisse, sed saltem & quietas & ab omni importatione omnium hominum vel dominatione vel exactione libera prefati Majoria-monasterii abbas & monachi concessisse, quatenus fratres qui in eis Domino serviant, nullus homines iniquitudo ab opere Dei precipiantur, sed in omni tranquillitate & quiete creaturi adhibeantur, ut pluresque pro animarum nostrarum ac patrum nostrorum salute hac impositione iugiter deprecemur, ut, quam alibus nostris nos mereamus, eorum, & omnium fratrum Majoria-monasterii precibus vitam eternam, Deo propitio, consequamur. Hoc ita peractis domini nos domini abbas ceterique fratres carissime pigrore, videlicet recipiendo nos in confortio fraternitatis sue, ut donec participo finem iam beneficii elegerimus, quem & orationum Majoria-monasterii cum tempore, & anniversarium patris mei Rikaldi ac matris mee Adelidis & Hugonis fratris mei quotannis apud Majoria-monasterium, & nostrum consilium, qui dedimus ipse nostra memoria, habeant. Ad quod domini abbas ipse fuerit de monachi Gualterius camerarius, Bernardus de S. Venastio, Drogo bajulus domini abbas, Andreas de Gometino, Dr. Jaina, E. belas Milen, Albertus frater Guiderii, Milo filius Arraldi, Dudo dapifer, Evarardus Dei amicus, Milo filius Remonis, Falco filius Beccellus propostus, Girardus parvus, Girardus vice Herfordis, Ogerius propostus, Hilbertus de Bevis-caste, Girardus filius Gerardi, Gualterius

filius Rikaldi, Gualterius frater Jurgi, Rodulfus filius Rodaldi de S. Sofone, De famulo domini abbatis, Ebalus de Turona, Procerius, Dominicus Maritimus, Girardus de Ventrano, Ragnierus Vadius, Odo cellerarius, Ingelricus & filius Anselmi, Henricus clericus, Girardus camerarius, Benedictus Racer-brans, Gualterius, Ubi vixit comes Tebaldis & uxor sua Adelidis, ac filii sui Stephanus & Odo concesserunt hanc que supra dicta sunt B. Martino ac monachis suis, illi sedes essent. Ebalus Cuthausensis vicarius. Dudo dapifer, Drogo domini capellanus, Milo filius Freeri, Hubaldus de Camillano, Girardus propostus, Gilduinus vicarius de Bello, Manasses de B. fideles, Milo Meduus, Rikaldus filius Romigis.

Acta sunt hac anno ab incarnatione Domini millesimo octogesimo secundo, indictione V, regnante rege Philippo anno XXXII, episcopus Roberti Meldensis episcopi anno I.

XXI

Roberti Meldensis episcopi concessit cellam Curia-Ewaldis & Vallaris.

Ego R. lo Meldensi concilio a Romano legato, non me Hugone, Meldensi ecclesie conciliaris episcopo, notum facio tam futuris quam presentibus, quod in episcopatu nostro quidam armis ecclesie beatorum apostolorum Petri & Pauli comiti dederat, que abbas hunc nomen habebat, sed per hunc hunc habebat in dignitatem hunc nomen amiserat. Ordinem istius superdictum concilium, ut huiusmodi abbas nullus fecerit & cellam nominaretur, reliquias monachi traderent. Tali iuramento adveniens, cum abbas & voluisset comitem Rikaldi scilicet de Ruccio & Hugonis de Domino-Martino, quorum beatus in partem fuisse erat, monachi & Martinus Majoria-monasterii illam concessit, & ut cum ipse perperam fecit cellam, possideret, assertionem nostrarum litterarum, confirmavi. Concessi etiam illi duas ecclesias, ecclesiam videlicet de Curia-Ewaldis & ecclesiam eandem vel nomen Vallaris, & quicquid in diocesi nostra fideles viri invenerint, & quicquid ipsi jure adquisierint.

XXII

Philippi regis Francorum preceptum de auctoritate Cella.

In nomine sancte Trinitatis, Philippus Dei gratia Francorum rex. Notum dicto fidei concilio, tam presentibus quam futurorum, locum quem Cellam appellat, in terra comitis Tebaldis prope Criticum, monasterium in ipso loco cum omnibus monasterio pertinentibus, que omnia Ebalus de Rocaria & Hugo comes de Domino-Martino Ewaldis sancti Martini Majoria-moderni legiti fuerant, ipsam auctoritate prefati comitis Tebaldis, & nos ipsos eidem monasterio-majore & fratres ibidem Deo ministrantibus, regis & petitionis.

Clione domni Bartholomaei abbatis ipsius Martini-monasterii & ceterorum fratrum iure perpetuo concessit possidendam & habendam. Annuitur etiam & volumus, quatenus quicquid fidelis animae fratribus prefati Martini-monasterii largire vel largitur fuit in regno nostro, fratres ipsi, non praesentis quam posteris, auctoritate nostra maxime pari iure abeque locorum in perpetuum possident & habent. Et ut hoc Regionis de qua & concessa nostra firma & inconcussa permanet, memoriale illud inde fieri, & nostri nominis carattere & sigillo praefectis de palatio nostro, quorum nomina subscripta sunt fidei & conservari precipimus. S. Philippi Francorum regis, S. Hugonis fratris regis, S. Gislebrandi camerarii, S. Gerardi, S. Tethaldi coadjutorum, S. Adelardi buticarii. Hi testis interfuerunt Gilo de Solano Hugo de castello Thendensis. Praesentis monasterii Archiepiscopus & Deco.

Adm. Paulus anno interuenti Verbi millesimo octingentesimo secundo, regnante Philippo rege anno XXIII. Gislebrandus rex clericus ad vicem Gislebrandi capellani, Francorum episcopi, legendo subscripsi.

XXIII.

Afferrentiam Johannis domini de Comburno super ecclesia de Gugen, & de Vell & de aliet.

JOHANNES, dictus Dofens Comburni domus, omnibus fidelibus salutem in Domino, ego hauriens notitiam decessum decessi, quod plurim religione iudici & dicit, scilicet quod MAIMO filius THAMINGET dedit Deo & R. MARTINO Martini-monasterii & abbati BARTHOLOMAEO & monachis eiusdem venerabili apud Comburnum commensalibus ecclesiam S. MARTINI de Gugen & ecclesiam S. MARTINI de Vell cum omnibus appendiciis suis perpetuo iure possidendis. Defecit enim aliquando inter venerabiles abbas in Britanniam causa visitandi domos, quia habebat in Britanniis paritibus, & Nosparandi gratia venit Comburnum. Tunc venit ad eum supradictus MAIMO, rogans eum ut defenderet apud Gugen videtur fuisse fam. HARMONUM & GAUTIERUM, qui gravi trebacham infirmitate. Dolens & signum ceteris frontibus eorum impoluit, & statim obdormierunt, & post somnum integræ sanitati restituti sunt. Quo viso & audito, quod ipsorum consilio iussuaverat supradictos abbas, & aquam in visum converterent; supradictus MAIMO & THAMINUS pater eius senior supradictis ecclesiis ut dederant concedentibus filiis suis HARMONIS & GAUTIERO. Et ALANUS filius FLOANUS quicquid parit in ecclesia de GUGEN habebat, eadem abbati concessit ac vicaribus Comburni. Monachi vero GAUTIERUM presbyterum ibi constituerunt, & RAUDINCO archiepiscopo praesentaverunt, & in tempore ipsius GAUTIERI veritas patrum dominice de Gugen habuerunt. Hoc ego JOHANNES a pluribus audivi; quod sequenter vidi, scilicet quod AIMO presbyter de Gugen in praesentia HUGONIS archiepiscopi & depositi, & ad iurisdictionem monachorum supradictam ecclesiam pertinere recognovit, & de manu GUGELMII prioris ipsius HARMONII ecclesiam recepit.

Annal. Bened. Tom. V.

& HUGONIS archiepiscopo eam prior WILLELMUS praesentavit; & HUGO hoc concessit, & concessit sigillo suo confirmavit. Necnon sciunt omnia, quod ALANUS filius JOHANNIS, & HUGO filius domationis intercessionem suorum concesserunt de ecclesia de Gugen, & immoverunt in praesentia HUGONIS archiepiscopi, videlicet ibi GUGELMIO priore, TURPINO & DURANDO monacho, magistro WILLELMO Suffrentari, EVANO Cato, NORMANNO de Libero, & filio eius GAUTIERO, FILIPPO de Botenguel, magistro HARMONIO, GAUTIERO Bratui, & multis aliis.

Dedit insuper eorum istis praesentibus ALANUS per manus HUGONIS archiepiscopi ecclesiam de Tranchet cum omnibus appendiciis suis, concedente GAUTIERO ecclesiam loci magistro & omnibus fratribus ejus.

XXIV.

Charta Hugonis episcopi Gratianopolitani. Ad Rh. 66. n. 64. Constantiae in malitiam Carini. n. 64. Jam accedant.

HUGO Gratianopolitane ecclesiae vocatus ex archiepiscopo, presbyteris & laicis in Gratianopolitana episcopatu commensalibus, inter presbyteros in Domino salutem. Quomodo fratres nostri Carini monachi Deo placeat desiderant, mundis quoniam fugiunt, & loci in quo habitant asperitas & solitudo sanis probant; quorum desiderio, quoniam pax & quietas maxime necessariae sunt, supra posuit, qui terminus possessionis eorum est, ad removenda & quae prospectu eorum contraria sunt, domus edificari condidit, & praeparavit. Rogamus itaque dilectionem vestram, & auctoritatem divinam in iungimus, ut semine per terram eorum nullatenus transierit, neque viti arua portarent. Neque ex istis terminis ipsorum possessionis, pascuorum & venationem & avium captivum, ovium vel caprarum, atque omnium domesticorum animalium pascua & transiitum prohiberent. Obcedentes moniti nullatenus divina elementis la gratia sui sublimitati & in omnibus bonis quae ibidem a servis Dei geruntur, vel usque in seculi usque gerenda sunt, eandem, quam habere ipsi cupiunt, partem tribuat. Incedentes vero divini iudicii reos relinquimus, & seculi perditae puniri facimus. Datum mense Julii, anno MLXXXIV.

XXV.

Abbas S. Stephani de Vallibus diocesis Sautonenfis subiacetur monasterio Mal. liacensi.

Venerabilium virorum, imo sanctorum Patrum auctoritate ad nos usque pervenit, ex quo inter mortales sunt, donationes videlicet, conventiones, concessiones, sanctiones, & horum similia, memoriae iterum de vera mandari, ne quod a sanctis & religiosi viris pro quiete & religionis custodia bene est dispositum, illa valeat absteri vanae per successiones temporum, vel pravorum hominum invidia.

Ad Rh. 66. n. 113.

Ex chartis Mal. liacens.

h h h h a con.

contentione perturbando debilitari. Proinde omnium potentiam fidelem veraci obsequio inscribere, notificamus, quod monachi Sancti Stephani de Vallibus religionis studii populositate unum de fratribus Malliacensibus sibi dari abbas, cujus ecclesia & magisterio fecundum infusum & patri Benedicti regulariter vivere possint bene memores sancte recordationis Godofredi, qui Malliacensi abbas, idemque Sacerdos episcopus locum suum primas abbatibus constituit, & primus abbas de Malliacensi monasterio primas ibidem ordinavit, qui praedicti Vallenses monachi regulari vite affectu, ac sanctae conversationis desiderio, immo sui funditoris dedit amore, communi assensu, dederunt ordinem suum ad Vallenses monasterii domum Godofredo abbati Malliacensi, cuique successores in perpetuum, & dando concesserunt; ita ut quolibetque vel obitu, vel recedat abbas defunctus, semper possit sibi abbas de Malliacensi monasterio, & habeat pro abbate abbatibus & voluntate suorum. Hoc enim sciens, quod si in suo Vallensi monasterio illis poterit inveniri, qui dignus sit ad tale de tam bono suscipiendum, atque idoneus, ducitur ad Malliacensem ecclesiam, si digne illi professione, promittat abbatibus & monachis de sua conversatione & sui ordinis observationem obediendum. Deinde ibi ipse abbas & monachi ad pastorem officium eligant, atque in electionem confirmant, cum honoris debito & reverentia ad lapsum dictum reducant monasterium, ordinemque ibi servatur abbatibus officio. Ergo quia dictus abbas Malliacensis, domum videlicet Godofredi, multum rogavit a monacho, & a bono monacho Ranulpho Xantonesi episcopo, & ab Helia de Didona abbatem suo, petitioni ipsorum ultimum praeberi, fratrem quendam Ranulphum aciem illis more scriptis & ordinando abbatem quod praedicti episcopus pastoralis curae non immoerent, non solum fieri rogavit, verum etiam ordinationem ipsi dictam suorum consilio claustrum, Ardeni scilicet, Gaudardi, Ogeri, atque Godofredi, Malliacensi monasterio sua sententia pontificali auctoritate more superaddito ipse concessit pro quo, ut fecit, supplicaverunt episcopo ipsi monachi, & super memoratis Helia de Didona, Helia quoque cognomine Ardenas, & alii quoslibet, qui supplicantes fieri rogaverunt, & rogatores, prout scriptum est, concesserunt; illi videlicet, Wilhelmus prior, Urso, Bernardus, Gumbacius, Johannes, Petrus, Arnaldus, Wilhelmus frater eius, Maunius, Ricardus, Arbertus, Hubertus, Girardus, Girardus, Urso, Hubertus, Petrus monachi, & ceteri, si quos praetermissimus, Helia de Didona, Godofredus nepos eius, Helia cognomine Arnaldus, Adalbertus de Montio, Gildardus, Wilhelmus cognomine Vivianus, Gano Arnaldus, Iaci, Ibi, ut praedictum est, concesserunt per litteras translationem domum Godofredi abbatibus Malliacensibus, cuique successoribus, adscriptis illi, dante Ranulpho Xantonesi episcopo cum clericis suis Ardeno, Gauderio, Godofredo Philippo S. Leodarii abbate, Willielmo, Teshendo, Felcardo, Arnaldo monacho, & fratre suis Gildardo, Arnaldo conventuaria, Iaci, multique alius.

* J. Lignier.

XXVI.

Victoris papa III. epistola ad imperatorem Ad Eb. 67. p. 14. pro relevando iuribus S. Sepulchri.

Videtur episcopus, servus servorum Dei, abbas & conventus S. Sepulchri Augustini. Apostolica sedes debite corripimus, carissima nobis in Christo illa, minoribus & minoribus non subtrahere sollicitudine multa: in qua utique casu tanto magis iustitiae sublevari debemus, quanto eorundem temporis plus possit aut avertere posse Christi pauperibus firmus. Unde tuorum tuum dignitatem in summo non contemnere pro temporali appetitione peregrinorum & peregrinorum, sed glorificari pro relevatione eorum, demeritis & obsequiis in Domino Iesu, et ab maioribus & minoribus sancti & gloriosi Sepulchri episcopi facias certare gravissimum & inextinguibile tributum quod eis impenditur a tuis officibus. Ut enim illis qui ab eis incipit impendunt a pauperibus ecclesiam, in duobus tantum locis adeo angustiorum, ut per singula equis cret auro, & ex his pedibus viderent solentur, indeque equos eorumdem viderent violenter abbas quondam viderent angustiam & vixant. Cuius quidem periculi malum, nisi quatuordecim imperiali edicto in regno tuo propellat, in aeternam casu, quod ubi, redemptorem filium qui ad nostrum & nostrum & nostrum & nostrum delinquit, & facientes & confiterentur pari parum plerumque. Nos tamen, ut docet, semper in bono memores tui, & tui venerabilis genealogiae, optamus te tui modis se reme atque totis rebus, quoniam si pomen bonum, quod rectus est quam divitum malis, acutius, & in nostro gaudio communi tui scilicet impenset. Valere perpetuo nam exultant & optamus & optamus: atque ut Romae ecclesia, scilicet prima & propriae matris tuae, fecit te decet, recordaris, eamque semper venerari almoniam. Equidem ipse agitur tui in bono recordatur, si videret praedictam tam venerari.

XXVII.

Cella Graecorum fundatio.

Ad Eb. 67. p. 14.

Omnibus namque in quod nos Stephanus abbas S. Sepulchri, & frater Emericus priore eisdem loci, vobis commenda declinare volentes tumultuosa praesentis seculum actionum divino nunc devotum in quodam infirmum in ecclesiis Decano Erius. Cumque sollicitudinis gratia illi noscere vellemus, ipsam ipsam parum esse Cluniacensi ecclesiae accomptus. Factis itaque litteris, interduum decem Hugonis super hoc querimus, & paulo post litteras ipsius illius resolutionis rebus cum satisfactione satisfactionis in sollicitudine apostolorum Petri & Pauli & suis fratribus. Veneris autem ad nos cubitandi gratia quidam Cluniacensis monachi, nomine Wilhelmus, nobis Stephanus priorem, in libertate hominum, ad praedictam satisfactionem, in canonicis alioquin accommodatissimus. Itaque & pto

plu retia componente, piscarias congruente,
centuplo divinar reprimendialis corpibus abundare.

Audientes incolae famam moxque conversatio-
nis optabant perfrui solus invidiae collectio-
nis. Sed gaudium illud non sortitur sine me-
tu straguli, non maximus tremor invasit,
ne aliqui isseverent, dum mox causa tantum
figit periculum.

Gravia igitur hanc evitandi pericula monachis ac principibus devote succedentibus haud procul ab ipsa insula in locum qui dicitur Grava transmigravimus, ibique illis ad quos pertinebat concedentibus, oratorium & officinas pro posse construximus.

Antequam praeatorium inciperemus, ad nos
pervenire dignatus est domus Amatus sed
Apollodice legatus, Bardgalensis archiepiscopus,
qui nobiscum mandaverat ac pernegavit,
missam celebravit, aquam exorcizavit, comen-
terium consecravit; & ut strenue monas-
terium edificaremus, non solum concessit, atque
laudavit, verum etiam & sub obedientia imper-
avit.

Considerantes itaque tam ex nostrorum ipsorum labore, quam ex redditibus praefatae infolae multa nobis provenire, fructusque desiderantes monachos regulares in hoc loco ovis faccedere, unanimiter concordavimus, ut nos, et omnia nostra quaecumque sunt, atque que futura sunt, ecclesiae Cluniacensi subiacerent.

Notum sit etiam omnibus quod ex longo tempore, antequam hac venissemus, ex quo feliciter litteras domini Hugonis cum licentia habitandi in Conda misit recipimus, quicquid habebamus, vel quicquid alias vel sit adducatur, vel adquisiri eramus totum memorati abbati & ecclesie Cluniacensi concessimus atque concessimus.

XXVII.

Ad lib. 67. *Charta de S. Laurentio firo in Ambia-*
nensi episcopo.

In nomine sancte & individue Trinitatis,
Patris, & Filii, & Spiritus sancti, V. * do-
cuius, F. * & A. * achilevite, senatus & cle-
ricus universi ecclesie sancte Ambrosianae
tribus nostris in Christo presentibus & suc-

Ambianensis, & eius qui secundum Dominum
in ea pontifex praeesset Concessit etiam T.
& decessit eius, et de praeceptis eius. Sicut.

... quosque et omnibus eorum edificiis. Præter hæc libens et altissime annuit quæstiones
... quibus, quocumque abbas in monasterio illo de
... putabit, quantumcumque necessarium erit
... quibus familia tantum licentiam in eorum
... ter hæc libens et altissime annuit quæstiones

quibusdam virtutibus innotuit in eodem
 in iocundis, et in iocundis, et in iocundis
 (sufficit), et hoc propter plerumque amorem, Dedi-
 citam tantum fertili terra, et fecunda, et
 quoniam huiusmodi pro totum amorem
 quoniam huiusmodi pro totum amorem
 tione, quoniam amorem ex, quoniam infirmitate
 dei Dominum universi ei deputavit, et quoniam
 ut credimus, nam in potestate prolixius acci-
 dent, et in potestate prolixius acci-
 ventur, qui in Dei famulatu et beato Jo-
 hanne-Baptista praeparavit et matri et sancto
 Laurentio, qui licet affinis, Dedit tantum con-
 siliis, et in potestate prolixius acci-
 fuit in Ambrosii capitulo, anno ad incan-
 tationem Domini M.LXXXVIII. indictione X.
 qui recitavit, universis eorum qui aderat, ut
 quoniam huiusmodi pro totum amorem
 horum diffinire videretur, per amorem, et
 sanas, persequi gladio ori cum his
 tantum, qui dixerat Dominus Deus: Record-
 eris, et in potestate prolixius acci-
 di spiritus dei cum omnia voluit. Amen.
 Hoc fuit nomina supradictorum. Unde de
 canas videlicet et Ficus et Ambrusius
 natus, et in potestate prolixius acci-
 natus. Obiit. Obiit. Obiit.

XXIX.

Laufrauci archiepiscopi Cantuariensis Ad lib. 67.
obituarium 2-64.

Q. Utino cat, Iosef ubi folia memorat. Ex Ymas
Larvarum archiepiscopus, catholice
del fidelitatis obsequio de formis ro-
boretur, qui copante gratia Dei istam ec-
clesiam in fundamenta fidei de confirma-
vit, et multis de bonis operantibus, ut
non dissimile fuit, alius aro-
maticis paratis, alius etis fine auro et ge-
minis, magister inter ludos, crenavit; multa
ca religio monachorum perfons dicitur,
multis multaque reverentia religionis de-
coratur. Etiam claustrum, quod in
fioribus, domitoria, ceterisque omnes utilitates
necessarias, et nupia adicia infra ambitum au-
re condiderit cum ipso ambulo mirabiliter
miranda edificior. Presto iudex opo-
nunt librum istam de
activis (et) quibus quam plurimum per fa-
mularum emendat. Archiepiscopus quoque
Archidiaconum huius regis episcopus
a subsecutoribus huius regis relictis ad
archidiaconum. Archiepiscopus revo-
cat. Per hoc etiam de ipso fortasse omnes illas re-
nas, que in universis de regis viderent
concomitantibus, longo tempore amissa ec-
clesia illa perspicitur. Extra civitatem regis
habitat fuit, que in
archidiaconum; quibus de propriis rebus videtur
veritatem ecclesiarum preceptis. Similiter foris ci-
vitatem ecclesiam illi Gregorio compendit, in
qua clero pascit, a quibus multum
etiam

* Tethysdon.

Ex Tempore
Angl. fact.

• *J. hum.*

In chartis
Angeriacis,
• Wido.
• Falso.
• Anselmus.

- Rainaldi,
- Roberti.
- Orbetani.

[illegible][illegible]

XXX.

Ad lib. 67. *Charta pro monasterio S. Quintini de*
Monte de Albanis.

Ex authentic.

[illegible][illegible]

XXXL

Charta de cella Tanniacensi, Angeria. Ad lib. 2. 104.

S Aedii attentioribus scripturis innumerabili-
bus vixit et mulieres fuisse firmiter re-
tinentur, qui amore et desiderio aeternae felici-
tatis perquirenda sacra, proprio corporis propterea deservierunt. Verumtamen
tunc beatitudinis ingressus non solum marty-
ribus concessus est, sed et eorum bene ope-

vis adiones habentibus pervenit. Ad haec ipsius tam beatitudinis desiderium GAUPRIDIUS de Tamiaco inter cetera memorandis opus, quod fuisse debet, quoddam beneficium, cuius ALTAVIVUS, cognomine MARSCELINUS, incompete exstiterat, sicut in consequentibus apparuit, sine conventionis ad finem ipsius pervenit. Et antea ecclesia de sua Mariae semper virginis infra Tamiacensis necro fundat, quae de fundi maritimi Hippolyti corpore venerando sit principis gloriis; in hac quoque a praefato Marcelino adlocutus canonici, ut devota mente servi Deo famularentur, quorum numerum, majoribus suis defunctis, Gaupridius advenit in dies suis. Canonici vero sola viventes scriptis admoniti, dum vitam suam corrumpere noluerit in praesentis venerabilis RAKNULFI, Saxonice sedis episcopi, ecclesiam tali tanquam reliquam, generaliter reman, ut in eadem ecclesia monachi pontaret & abbas, qui die nocturne Deo pariter & mariti suo dignam servitorem exhiberet. De quorum religione Gaupridius vehementer admittens & gradum, cuius per qui dia quod desideraverat, sine difficultate adimpleri videbat, concilio gradu ad Angliensis monachum, ODONIS ipsius loci abbatem, qui fides fuerat per ordinem relaxare & ut canonicis monachis corroboraret, secundum canonice petitionem commendam rogaretur. Via tandem apud abbatem audita, inter clerici & populi sublequente, episcopum ingressum, in eadem circumstante conventu in meum praefati Odonis abbatem ecclesiam, ubi fieri abbatem precabatur, ordinationem, quoque & omnia quae ipsam sunt ecclesiam, vel quae possit esse, Deo studioque Johanni per hanc chartulam subiungit, quam postmodum deprecata cruce, propria manu principaliter abbas Johannis superpositus videlicet illis, quorum nomina in summate chartula scripta habentur. Respondit autem abbatem tali conditione Odo abbas accepit perhomen, ut quicquid de suo monasterio in ea abbatia haberet ordinari, vel ipse vel successores sui, illi scilicet ordinando virga pastoralis in capitulo diceret, & huiusmodi auctoritate, si negligenter vivere disposuerit. Eadem notitia, qui per ipsos doctrinam & magistrum adherere Deo voluerit, in congregatione sua recipiet, ac postea ad monasterium sancti Johannis professionem suam saltem adducit.

Hic itaque scriptis, Romanam petiti Gaupridius, nuntius URBANO papa reverentissimus, qualiter ecclesiam suam de manu canonice male vivebant iusto Dei iudicio acceptam, ad gradum libertatis per Odonem erexerat; unde papa valde letificatus ex auctoritate beatorum Petri & Pauli, & sua, quod de ecclesia habebat, & domi & scriptis diligenter intelli, locutus intercedente, formi libetandum, magis & solvenda funditus virum, qui dum adhuc viveret, hac ipsam Gaupridio concessit cognovit. Itaque auctoritate sedis apostolice & privilegio Odo abbas praefatus quoddam de monasterio sancti Tamiaci, quibus praefatus abbas, nomine FULCHERII. Ad hunc regem benedictum cum accessisset praefatus benedictus ecclesiam praefatam, & pauperum necesse abbatem vita acceptam inuenerit, motus tam puncta quam praesentium prece, prout divina benignitas disposuerat, ad completum subvenit & acuit, inquit, con-

net quicunque in illis paribus Saxonice diocesis ecclesiarum sunt possidit, qui domini vel juris Tamiacensis domini existunt, a sua datam esse. Operalem licentiam, quae quicunque voluit licet, qui in eadem ecclesia suum est proprium, suam vel fundi Hippolyti mariti &c. veli nulla delerant. Deinde celebratur benedicti abbas, quae quidem Gaupridio scriptis nominis statum gradum suum & generavit, ut mox debeat in, illius novae abbas & possit suis tantum auctoritate omni tempore, &c. Fada sunt haec anno ab incarnatione Domini MCCCXLIIII. regente Philipo francorum rege, duce Aquitanorum Willielmo, episcopo Sandunorum Rannulfo &c.

XXXII.

Charta Odonis episcopi Rapolensis pro Ad lib. et libertate ecclesiae de Kar. n. 56.

EGO Odo, sanctae Rapolensis ecclesiae episcopus, notare celsi volo signibus & apostolicis notis, & maxime huiusmodi ecclesiae reditor, tam praesentibus quam futuris, quod calomniam illam, quam adversus congregationem sancti Audoni totius praesentis pro ecclesia quadam nostrae diocesis, id est de Kar, quod inter ipsam ducebat. Ego ipsa fide sua approbavit suis causis debet possit scilicet solutum libera maneat, ipsam calomniam ab hodierna die in posterum remittam facio, non promissum amore capis, sed scilicet de privilegio sancti Audonis praesentibus, quibus recitatis, in veritate comperi, quod multa ante nos tempora ecclesia beati Audonis hanc ecclesiam inconvulsa quatuordecim in aetate famulorum Dei tenuit. Et ideo ac videtur adversus sanctum Dei iniquitatem clamorem renovare, & hanc, quem hodieque exercui, penitus remitto; & si quoniam de hac ipsa re ad sanctum sancti patris nostri Audonis & servorum ipsius venire contigerit, ex auctoritate Dei patris omnipotentis hanc ipsam, & sanctorum canonum, a similibus sanctae ecclesiae & a cetero christianorum alienum facio, excommunicatione & anathemate.

Ubi autem praesentem non est, quod domus abbas Nicholas seum praedecessorem cardini collatis capam michi profigno contuli, non tamen mea sequitur petitione, sed sua spontanea voluntate, quatenus nam & inconvulsa scriptis semper maneat. ¶ S. Odonis episcopi. ¶ S. Bernardi archidiaconi. ¶ S. Rodulphi archidiaconi. ¶ S. Gualterii archidiaconi. ¶ S. Richardi grammati. ¶ S. Ogerici grammati. ¶ S. Fulconis. ¶ S. Osmundi. ¶ S. Stephani. ¶ S. Ambricii. ¶ S. Martini. ¶ S. Roberti. ¶ S. Osmundi. ¶ S. Normanni. ¶ S. Raimundi. ¶ S. Tordini. ¶ S. Richardi. ¶ S. Willielmi scripti. ¶ S. Willielmi. ¶ S. Lambertus. ¶ S. Odonis.

qui tunc penitus libenter affectum prebuit, utpote pro anima Goffredi Martelli avunculi sui, & ipse confirmavit, & optimis suis hanc chartam ad confirmandum tradere iussit. Hoc tunc datum est anno incarnationis dominice millesimo nonagesimo III. ieiunione I. apud XX. concurrentibus V. Hoc domum supradicti Symonis Machelli videmus ibi testem nominis quorum subsequatur. Gilebertus Abo, Symonis Laune, Hugo Rigot, Gaudfridus de Vofloris, Rucherius de Silanienis, Gila de Prallaco, Andreas sacerdos, Petrus Rufus, Symonis Rufus, Goffridus de Carianis, Ivo de Comus, Hugo de Gofis, Bodo Ekelehus, Symonis filius ejus, Constan- tium puer, Maure, & postea venit, Bernartus servitus abbat, Stabulus cunctis, Malnardus filius ejus, Goffridus relictus, Silvester frater ejus, Richardus famulus, Viduotus hi, Galitus vicarius, Berardus maritus, Adonatus vendarius, Falco major, Fulcherius, Goffredus & Carbonellus, Goffredus frater Vicarii, Goffridus filius Gallo, Bernartus Antiochus, Constantrius servitus, & Symonis, & S. Beroldi de Modero, & S. Francisci, & S. Comiti. † Signum Almetici Palacensis.

XXXV.

Ad lib. 68. Concilium Bardagalense anno MXCIII. a 77. celebratum.

Ex chartario Regali.

Multis sanctis Dei ecclesie coloribus notificare curavimus, canonibus sancti Capeni, quod est situm in loco, qui dicitur Fontenti, & quod per multa spolia temporum fuerat substatum violentia quarendum peccatum, qualiter si reditum & restitutum monasterium sancti patris Benedicti Floriacensis. Fuit quidem monachus, nequam Ogerius de Londroni, prior loci Regali, qui quaver ferens amissionem statum rei, audient & iherosolensis ex charis antiquis conscriptis superadditam hoc juris conscriptis sancti patris Benedicti, veniens ad Bardagalense concilium episcoporum Amato, legimus Apostolicis sedis & archiepiscopo Bardagalensi, & archiepiscopo Auximensi, nomine Willielmo Bernardo, & eorum omnibus circumstantibus, episcopi videlicet & abbatibus, de Bernardo Asperis episcopo, qui tunc temporis locum inusile possidebat, proclamationem facere non distulit. Ille vero legatus, utpote via apotholice & veritatis amicus, recognoscens ex his dictis multorum perclamationem non esse fidam, super hoc requirere praedictum Aquensem episcopum, sincere iustitiam canonice non negavit. Quapropter ille Bernartus condescendens praecipio canonum, recognoscens veritatem, non multum sollicitus totum cum omnibus appenditiis suis Deo & sancto patri Benedicto per manum supradicti legati, & archiepiscopi Auximensis plenissime in Concilio reddidit. Hanc redactionem istam & videret hoc in privilegio fabricatorum, signum domini Amati Vicarii & archiepiscopi, signum archiepiscopi Auximensis Willielmo-Bernardi, signum episcopi Agennensis Simonis, signum episcopi Peripariensis Bernardi, signum Adarnati episcopi Engolismensis, signum Rodonis episcopi Bitorre, signum Bertrandi Convenensis episcopi, signum Petri Adornensis episcopi, signum do-

phani episcopi Vastensis, signum Bernardi Agonensis episcopi, cum quo excois & defuncti est causa. Actum anno MXCIII.

XXXVI.

Verfus egiptum monachi carpentis quom. Ad lib. 68. dam abbatem, nomine Tironem. n. 96.

Uta titolata pili titulus perfecti Dionysii, Ex m. collig. Hanc modicus modico directi amicus n. 20. J. Paris.

Qui nondum necit sub quale curibet laborat, Oculum illa dat demerata villa, Et cum Rimbis Ripulorum carnat ille. Virtus famulati, sapientia vel sapientia la melius nutret te, consideranda salutare. Cum te dormies, cum non lassantia nites. Vtu tuum vocem miferum nascitur vites. Sicut enim spero, quares suffragia sero, Nil vigili cura curas fupere futura. Ecce cadit villa, sublimis beator monachis, Ea cadit & per te, clamant utramque super te.

Iam sedet in Roma rex triphibitus summa, Crimen insidum, quem testat amicus peritum.

Quem dabit abbatem similem ferre reatum? Compellens fessis, omniaque tyrannide pressis, Vocibus & scriptis tibi, te nolem, relictis, Per mare, per terram quam perveneris eras. Hic heret multa, que non remanebit insulta;

Nam super altare praesto sunt dicta probare. Afferit Aplus in Xristi nomine flos. Vos simonice curas videri te nos pae. Ex quo sumptis, quam nequiter obtinuit, Virgam postum sumptum salicibus hinc; Et gemit, & dicit, Quae me vestitus vici? Ah miser! hinc heret confecta caput adhaes.

Ne cum Robertus post mole doloris operas, Quem tibi credentem, sed multum proficentem.

Careat perilli sub persona laici. Nequam clausis, dehisce exitu populi. Septimus est annus; arx vincit, obsecro, inopote.

Talibus insulas; sedebat in his quoque Judas. Ergo dum patrem perdit, faciem quoque matrem.

Ecclesiam fere facis, loque dolore federe. Nam quos nutritis, in se retinere nequirit.

Ad quicquid velles habes nec lege relictis Tu laborasti tibi, tu sub morte destis.

Et sic quod nullam debes portare causam? Quid magis iratus fueret pro piebe filius?

Apparet a notis gurgis omineo remota. Quis & a pueri & a nunc ordine vero Quod sunt imberbis ex cultitate superbi.

Quod ne dicas meretricis passis amas, Quod is exotis, quod is intelligitur.

Quod capis avelli praedictum pro turbide belli, Quod si perjurat, elegas, homicidique datus.

Si quid habes profer, & te, mitrabilis, offer. Iocin ante pedes, non has restituit in.

ides. Deque sua causa se describit mense ausi. Non est sub divo similis tibi traditor, Yvo, Quippe tuo more postu de fronte pedore.

Andree de suis & consilio fratrum Cafa-Dei electi, cum ab archiepiscopo consecutus foret omnem obedientiam & reverentiam, sicut ipse ante electionem perficeretur solebat abbas Cafa-Dei, cum omni humilitate exhibere. Si sarem, quod abbas, in vitam relicturum de contra archiepiscopum Viennensem, aut contra abbatem Cafa-Dei esset, aut aliqui digni depositione infamia notati forent, vestra succellorumque nostrorum concessione & auctoritate abbas Cafa-Dei in eum tamquam in suum monachum excoisendū, suspendendi liberam exercere potestatem, deponendi vero cum Viennensi archiepiscopo consilio. Si quis autem eum manus tenere aut defendere contra archiepiscopum, aut contra abbatem Cafa-Dei presumpserit, postea subiacet excommunicationis, & Viennensis manus ecclesie totis viribus in eum insurgat. Illi vero qui imperfectionem in abbatia sancti Andree monachi sunt, aut in futurum ibi ad conversionem venerint, concessum est ab abbate ejusdem loci obedientiam sibi promissam, sed professionem secundum morem monachorum abbasque, que Cafa-Dei dicitur, faciant. Et ut hinc deinceps forma permaneat, erga Guido Guillelmus comitis Burgundie filius, ipsius nostri impressione hanc o-stra donationis paginam signavit. S. domini Pilsigni prepositi, S. Sigebodi decani, ... ceteri canonici collegii antebat.

XXXVIII.

Epistola sanctissimorum Blasii & Iovinianus ad Urbanum II.

Ad Urb. pap. nat.

Re inf. ref. r. m. f. r. a. D. Theodori.

S. Unum domino pape Romane ecclesie Urbano, humilis grex monachorum seu clericorum monasterii Blasii in Domino optatum gratiam & salutem, atque in omnibus obedientiam sibi servantem. Apostolica ac venerabilis tua dignitas, domine pater, noscisse sciet & credat nos quoties flexis genibus Deum orare, ut se totique filios & incolumes cultu, necnon digne & laudabiliter regerent. vestrum omni ecclesie rigere & perficere conerit. Vestra enim cura nobis summa & sacrum inexcusabile debet esse, vestri autem privilegii auctoritas nos tuos ac liberos ab omni eorum servitute sibi in perpetuum debere habere. Temporebus igitur predictis, nostram quandam, nomine Brunegardi comitis, uxore Bernardi comitis Pilsnorum, pro salute sua, quicquid sui, & pro amabibus filiorum suorum defensionem, Waris & Wilhelmi monasterium Blasii in predictis suis constituit, atque circa adjacentibus campis & villis & ecclesiis sanctimonialibus Deo servientes ibi unde viverent hereditavit, deinde diligenter Romanam petiit, ut quicquid comitum beatorum Petro episcopo, atque episcopo qui tunc temporis apostolicus sedis presidebat, in proprio sibi concessit, ipse etiam papa hunc domum benigne sarem quicquid filiorum monachi Blasii sancti Petro dedit in anno decrevit, insuper etiam apostolici privilegii confirmavit idem comitum abbatum monachorum in perpetuum constituit, etiam etiam, quod adhuc habebant, sui propria manu confirmavit pro ipsam matrem nobis transactis, episcopatum quidem ablationem & benedictionem nostram benedixit, excommunicationem etque ana-

dom. Rev. Tom. V.

thematisacionem, excommunicationem quicquid iniquitatem adhibere interdictum propriis limitibus fore nobis notavit. His igitur firmitatibus decretis & confirmationibus nostrum monasterium edificatum cum comibus nobis appendit de in pace & magna in prosperitate permansit. Sicut & Roma caput nostrum & deinceps nobis inquietari ac perturbari cepit, infirmitatem monachi Cafa-Dei, & ecclesiam sancti Blasii protinuitur & sancti Leonis pape urbis Romae, quem Romani, quia Carolus imperator elegit eum, canonaverunt, corpus ejus, ut credimus, ibi requirit, manu ac violentia eisdem potentia Stephanus Mercetensis, nobis contradietibus abducentis, & auxilio domini Bernardi Claramontensis episcopi ipsam tenebant, quondam vici supra dictum Blasii. Post mortem vero eam, iudicio prepositi & abbas Claramontensis supponit presbyteri nostri peraverunt eisdem esse sancti Blasii, ut alterum Blasii, recipiente episcopo hoc sacramentum: ipsi tamen monachi adhuc rebelles, redam quod firmaverant, per seipsum milites tenent, & excommunicationem episcopi illam ecclesiam delinquentis & abbas consideratio facient esse, multum etiam eas in ordum sacralium extas ecclesiam. Ideoque suppliciter & humiliter regamus & obsecramus, ut confirmationem quam tui concesserunt fecerunt, sicut, & ecclesiam quam clamamus, atque monasterium nostrum cum omnibus rebus suis ob invasionem & exptione supradictorum monachorum eripit, & nos a servitute omnium aliorum in perpetuum protegat & defendat, Vale.

XXXIX.

Fleatium inter Archibaldum V. dumi. mon. Burbonensem & monachos Sil. vinnatensis, tempore S. Hugonis.

Ad Urb. pap. nat.

Cum certissime esset hominum genus laqueum, qui torrentis more ob metu ad occasionem daret, & cum infidelibus hominibus factis quoque coram & dicta oblivione pariter praeferre, reddi videtur esse consilium, si quoties aliqua certe militum causa fuerint sunt mitti impedienda, ex ne oblivione deperant, interius audiamus inferre. Nunc igitur rei gratie, volumus ad certum tam professionem, quam etiam suorum motum hunc tradere chartam, qualiter inter domum Hugonem abbatem & Archibaldum quondam de Silvinacensis loci confessoribus placuissent, qualiterque eas in eodem placito ordinaverint. Locum quippe jam dictum ab ipso sui exordio usque ad hanc nostra tempore factis nobiliter magna pace, & sui de die in diem meditatione servavit, tam meritis sanctorum libidem quietitatem, quam etiam devoto provisione de ratione, necnon etiam largitione principum Burbonensium, quidem villa advocatorum domumque vici presiditum. At vero tunc eisdem terra principum quareto Archibaldo, filio videlicet illius qui apud Montisium natus, cum esset illis vir seculari prudentia & potentia facti preclarior, & facilius ambicione, non solum in rebus laicorum, sed etiam sanctorum laicorum,

Ex charta Silvinacensis.

hominem Silvianensis villæ ire in expeditionem. Archimboldi, nisi tribus ex causis, id est, si forte aliquis potens ei bellum mandaverit, non cederet contra eum, vel ipsa super alium fructum voluerit; qui tamen tunc nullum communi indicaverunt, vel ad terram peragendam, vel ad materiam incidendam, aut ad aliquod aliud epus fecerit sceleris, nisi solummodo gratiam ad defendendum. Hoc tamen facendum est, nullum omnino confederationem, vel expeditionem, vel aliter aliquis epus debet Archimboldi homines, qui in statu vel tercio sancto Petro a multis viris collatis, de in quibus ipse ante eum respiciat, habebunt, quod ipse ratio evidenter demonstrat. De bono facti superior dictum est, sciendum vero est, quod de predictis confederationibus mensura primo controversia existit, sed ad po-derem accuravi illam Archimboldi Giral- dom de Colles de Beroniam faciem epus, Ay- rem quoque sanctitatem, per sollicitudinem, quam sibi, sicut dominus suo, debebat, et de his vera restaretur; quæ cum testimonio super scriptum perducitur illa quæ supra scriptum, vera esse apparetur. Venit ergo Archimboldus ante iudicium domini Hugonis abbatis, & debet iudicium suum pro omnibus rebus contra eum inquit agere, promittens quod amplius in eadem villa nullam confederationem inestituerat vel restructuram ipso vero iudicio a domo abbatis transiret domus Admarus episcopus Ancienis & Guil- helmus de Judo, qui ipse tempore dictus est episcopus Arvernonis. Hugo placitum fecit, præfati duo episcopi, Unibaldus de Bor- bonie, Martharus de Parisiens, Gualfredus Do- natus, Guillelmus de sancto Amato, Guillelmus de Jallais, Robertus de Castellione, Arna- dus Bath, Rainaldus de Judo. De familia vero sancti Petri, Guillelmus de Grazeis, Girardus vicarius, Adalardus factus, Guillelmus de Hospitali, Bernardus de Langevone, Hugo Cœdellus, Petrus Adalardus.

Post peractam placitum supra scriptum, pau- cis interdictis diebus, defunctus est ille Archimboldus, & die sepulture ejus venit Ay- rem frater eius in conspectum, via autem ta- ceat peractis, comitis fratibus, multis etiam laicis presentibus, & cunctis quæ frater fuit Archimboldus, cui etiam patrisque sui domo homines potentes redditus fuerat, concesserat, con- cessit, quæ reliquas, redditus in super de locum ipsum domo de hominibus de sancti- tatem promittit. Et ex ipso episcopo danti cum Guillelmo de Basimio in ecclesiam, atque iterum super altare sancti Petri cum codicem quoddam, plectum quod frater epus Archim- boldus cum domo abbate fecerat, se cu- iusque servatorem Deo potens, atque ad con- firmationem rei, danti ei vexillum quoddam de ecclesia Giraldis scripturam, quod tali te- nore ex ipso altare ille Ayre scripsit, ut omnia quæ sancto Petro concesserat, fide- liter conservaret, & saltem, ut propter hoc domum suo honoris Deo sibi adiutor & con- silium esset. Testes sunt Bernardus Amaldus, Aliques de Judo, Aimo de Grazeis, Giraldis vi- carius, Guillelmus de Grazeis, Bernardus Gra- ffectus. Factum apud Silvianicum publice, in præ- sentia domini Hugonis abbatis, & Emerici pri- oris, tunc ab investigatione Domini MCCC. indictione III.

XL

Scrophani comitis Blotensis charta pro Ma- jori monasterio.

Ad lib. 49. n. 36.

Ex chartis Domini.

IN nomine domini & individue Trinitatis, Pater, & Fili & Spiritus sancti. Ego Scrophanus comes, Tenbaldi incliti comitis Palatini filius atque heres, nos cum uxore mea, Adela comitissæ, illustris Anglorum regis & Romanorum ducis, nobilissimi Willielmi, filii, universis ecclesiis sanctis fideles, tam futuris, quam presentibus, scire volumus, quales fecerimus elemosynas quendam beato Martino Majori-monasterio in mansella civi- tate, cum eo Odo avus meus, & frater epus Hugo, Ratisigens archiepiscopus, & eorum omnes homines iurati, & quod post eversionem a Danis factam extraximus, & anno- bis elemosinis, fundationibus suis aulam, monasteriis ecclesiis, et ab initio scriptis a tempore beati Martini ibi fecerat, restituerunt, abba- tesque Willielmum romane, paterque, a sancto Martino filii de Clunio duximus. Ceterum fecimus veritatem pater meum, tam pro reverentia & amore gloriæ & ecclesiis Chris- ti Martini, quam pro rebus inhabitantibus monachorum, eandem abbatem ad subditos suos honoravit elemosinis & augmentis; & qui pater fuit epus cum episcopo erit, fa- ctorem eorum habuit, ut non tam Taroni- cum non civitate ipsi traderet Andecavorum comiti Gualfredo Martini, qui cum operari, in dampnum sui, ipsam tamen, id est abbatem Majori-monasterii mansella exciperet, atque sibi in proprio dominio retineret; quæ & ego habemus, etiam non ut debui, ad- idem tamen sum atque pater, non multum la- tuerit propter officium carum, nec valde me- liores fui. Mortuo denique patre meo, tunc ego cum fratre honorando, vel mihi ei po- tendo, meum, quod via erat, offerendi- se, cum fratre inde comparaveri, & cum fratre comite & amicis familiaribus meis plerumque inde loquerer, tradere post annos circiter sex acerbis duos quodam jam dicti monasterii familiaris meo, Bernardum Kili- on, cognomen Epiphani, & Gualterum Ludovic, qui mihi solent frequentes fa- cere, ad Majori-monasterio sacrum aliquid elemosynas pro anima patris mei, sicut fecerat antecessores mei. Tunc vero inter illos te- nus apud eundem quod * Colantherum, quæ- rat, una cum parata conjuge mea, volun- que ire in Jerusalem cum exercitu Christi- anorum contra Paganos, iussu papa Romani, Urboni scilicet nonnulli causa, parumque necessaria erant illi, una. Veniant ita- que monachi ad me, sicut mandavimus, per quos dicti Deo & patri meo beato Marti- no mansellidie Majori-monasterii, pro ani- me Tenbaldi patris mei principis, & solenne pro omnibus meo & Adela uxoris meæ, nos solam elemosinam ejus & amonitionem, sed et- iam, pater, pro antecessoribus quoque pariterque antecessoribus nostris, sed & fundamen- tum edificatum, & ut Deus ultionum beati Martini & monachorum ejus indulgetur mihi quicquid in se deliqueram, & in patrem meum, denique me & seculum duxerit ac rediret per me, monachos, atque de-

* Colanther.

Nulla fape dictum, conjugem meam, liberofque antea ratiſſet, quando parum copulatum ſtudi noſtri, id eſt baſi, qui ſilva Leona dicitur, ab omni proſitu conſecratiſſe ſiſtantiſſimū atque liberum. Paucos quippe ipſi conſilii meo que remanebat, ut ipſam parum faceret determinari ac metiri per manum cuiuſdam præpoſiti noſtri, Willielmi ſcilicet de Villaritis, cui ego ipſi jura illud idem præceptum, ſimiliter poſt adſcriptum fuerit, & ſic eam monachis traderet: ac eſti videlicet inde quicquam ipſi alligato minime vel deſerre unquam poſſet. Amove eam licet circumque ſacerdotum monachorum Deo hac impingeret. Inſta tamen legibus illas ac limitibus nullas unquam aliquid violenter cuilibet inferre audeat, vel manum mittere in ullam rem grana ſecendi, vel extorquendi quippiam, vel etiam ſurripendi præſumat, ſed omnem rem que ſibi quacunque modo fuerit conſuevit, redditiones, forſiditura, poſtula, victie, diſtributione, exactione, excuſatione, legat, ſunt la ſecurum beati Martini Majoris monaſterii & monachorum ſui. A que ut omnia breviter explicationem, ſic liberum & ſolidum habeat deinceps ipſum locum, ſicut anteaſſet noſtri, & nos temporibus reſervatis habeamus dicti, ſuſcipere etiam nihil duxerit nobis, ſiſt forſidit & ſecuratiſſi alii, nihil aliſi officialium noſtrorum ſive miniſtrorum, nihil denique ulli cuiſcumque martialium reſervamus, qui habendum permittimus liberumſſimū, quippe nullam volentem eſſe liberumſſimū. Nos enim ſolummodo habet honorem in univerſis facultatibus & poſſeſſionibus ſuis, quod inde. Cuius per manus pauperum ſecurum tribuitur. Ipſo enim dicente, tempore illud recipit, & vitam eternam poſſidit. Eo autem locum ipſe inter cultum, quod vocatur Præſbiteria, & Præſbiteria monaſterium, jura ſuorum qui ſecurum incipit. Hinc omnes deinde fape dictum monachos, ut locum ipſum forſit edificari, quacunque non videtur admodum competens atque liber, ſive nulli. Quod, ut liberum faceret, datus eſt & conſtitutus, ita ad opus ſecurum ſuorum, quod ſecurum voluerit habere, quem ad opus unum hoſpitum ſecurum, inde præſentis terminos habuerunt, & de illa ſecurum quam nobis reſervamus, quacunque ſecurum inde voluerit, & ad ſecurum, & ad adſcriptionem, & ad omnia cetera ſua ſua, excepto quod nihil inde vendat. Si qui, vero eorumdem hoſpitum ſecurum arceperit, deat ſecurum tammodo ſecurum noſtri, & inde operetur atque vendat quacunque apud eum fuerit. Qui omnes hoſpites per totam terram noſtram ſic ab omni conſuevit liberumſſimū. Si qui autem ſecurum nobis aut miniſtris noſtris unquam aliquid ſuſcipere aliquid, nullus audeat in rem aſſerre manum, ſed ſecurum inde clauſum monachi. Qui ſi fuerit eis inde ſuſcipere, denique ſuſcipiat eam ſin ſecurum, diſſerens modo, donec in preſentia noſtri veniantur, ſi eſt totum competens, videlicet agendum. Et ceteroſſima noſtri: Habemus etiam gratis nos monachi nobis habitantes, quacunque ejusdem ſecurum hoſpites, univerſos proceres & ſecurum ſuis per totam terram, quacunque nobis reſervamus, poſſunt abſque omni ſuſcipere, ſiſt redditione nullam conſecratiſſimū, & abſque ullam hominis conſecratione, ſiſt aliquid rei exactione. Tempore quoque pa-

ſecurum noſtri ipſi monachi parcos ſecurum in ſecurum illam noſtram, & nullam poſſeſſionem inde reddunt, ſed hoſpites poſſeſſionem de conſecratiſſimis ſecurum hoſpites ipſos habent. De conſecratione vero parcos, qui in terra ſua illa jacuerit, & in poſſeſſionem noſtram excoeruerit, nos & miniſtri noſtri habebimus poſſeſſionem. Pari vero ſecurum, & cervi, & quacunque ſecurum huiusmodi, que inſecurumſſimis capte fuerit terminis, monachorum ſunt. Omnia, hac illis idem ego Stephanus corves & cetera mea Adels conſecratiſſima, ut & in hac vita & poſt mortem præſentis terram adſcribit apud Deum meruerit, & ita conſecratiſſimis ſecurum ſecurum, quacunque illis illis fuerit ſecurum. Poſt deinceps itaque viſi mei Stephanus conſecratiſſima, ut & in hac vita, & poſt mortem, ego Adels conſecratiſſima, præſentis viſi nos obſiſti, fape dictum parcos huius monachos, id eſt ſive Leonia, ſecurum determinat, præſentis ipſe nihil inſecurumſſimū, & metiri per manum Willielmi de Villaritis, cui ipſemet idem præceptum, ſecurum Majoris monaſterii & monachorum ſui. A que ut omnia breviter explicationem, ſic liberum & ſolidum habeat deinceps ipſum locum, ſicut anteaſſet noſtri, & nos temporibus reſervatis habeamus dicti, ſuſcipere etiam nihil duxerit nobis, ſiſt forſidit & ſecuratiſſi alii, nihil aliſi officialium noſtrorum ſive miniſtrorum, nihil denique ulli cuiſcumque martialium reſervamus, qui habendum permittimus liberumſſimū, quippe nullam volentem eſſe liberumſſimū. Nos enim ſolummodo habet honorem in univerſis facultatibus & poſſeſſionibus ſuis, quod inde. Cuius per manus pauperum ſecurum tribuitur. Ipſo enim dicente, tempore illud recipit, & vitam eternam poſſidit. Eo autem locum ipſe inter cultum, quod vocatur Præſbiteria, & Præſbiteria monaſterium, jura ſuorum qui ſecurum incipit. Hinc omnes deinde fape dictum monachos, ut locum ipſum forſit edificari, quacunque non videtur admodum competens atque liber, ſive nulli. Quod, ut liberum faceret, datus eſt & conſtitutus, ita ad opus ſecurum ſuorum, quod ſecurum voluerit habere, quem ad opus unum hoſpitum ſecurum, inde præſentis terminos habuerunt, & de illa ſecurum quam nobis reſervamus, quacunque ſecurum inde voluerit, & ad ſecurum, & ad adſcriptionem, & ad omnia cetera ſua ſua, excepto quod nihil inde vendat. Si qui, vero eorumdem hoſpitum ſecurum arceperit, deat ſecurum tammodo ſecurum noſtri, & inde operetur atque vendat quacunque apud eum fuerit. Qui omnes hoſpites per totam terram noſtram ſic ab omni conſuevit liberumſſimū. Si qui autem ſecurum nobis aut miniſtris noſtris unquam aliquid ſuſcipere aliquid, nullus audeat in rem aſſerre manum, ſed ſecurum inde clauſum monachi. Qui ſi fuerit eis inde ſuſcipere, denique ſuſcipiat eam ſin ſecurum, diſſerens modo, donec in preſentia noſtri veniantur, ſi eſt totum competens, videlicet agendum. Et ceteroſſima noſtri: Habemus etiam gratis nos monachi nobis habitantes, quacunque ejusdem ſecurum hoſpites, univerſos proceres & ſecurum ſuis per totam terram, quacunque nobis reſervamus, poſſunt abſque omni ſuſcipere, ſiſt redditione nullam conſecratiſſimū, & abſque ullam hominis conſecratione, ſiſt aliquid rei exactione. Tempore quoque pa-

XII.

Epistoſa Amati Burdegaſenſis archiepiſci. Ad Hoſpitem & ſecurum apoſtolica legatū ad n. p. Goffridum abbatem Vinſanenſem, quæ ſignificat reſcriptum manſcripto illius epiſcopi Oſeracenſis.

*A*men Dei Gratia Burdegaſenſis archiepiſcopus, ſecurum apoſtolice legatū, dilectiſſimo ſuo Goffrido Vinſanenſi abbatī, & ſiſt conſecratiſſimis congregatiſſimis, ſalutem. Sicut caritatiſſimus illius noſter Guillelmus Aquiloneſis

de Archiepiſcopo Vinſanenſi.

rum dux nos contrivit, cum ecclesiam S. Georgii, quæ est in Olerona cum pertinentiis suis vobis cederet, & Eblm de Castro Albano dedit, ac monasterium, cum eis inclusis suis redditibus, obitu vobis restituit, & domum, quod venerabilis contra Andream Goffridus de eadem ecclesia & illis rebus in Polarensi & Sordaniensi pago vestro monasterio fecerat, confirmavit. Insuper etiam nos humiliter rogavi, ut eandem istam restitutionem & concessionem sanctæ Romanæ ecclesiæ auctoritate & nostra confirmaremus, ut in libere & quiete omnia, quæ venerabilis comes Goffridus & hæc ejus Agnes comitissa posteris vobis dederunt, vix & succedentibus vestri jure perpetuo possiderent, si tunc ipsi nos die possiderant, quo ea vestro toleraverat monasterio. Confirmamus igitur eandem restitutionem, & siam quam, sicut dicimus vobis, liberationem concessit, auctoritate Dei & nostra sub anathemate prohibentes, ut nullus deinceps ea vobis nocere, vel concessum vobis in eis libertatem violare præsumat. Hoc eadem venientes testificamur, quod Ebla de Castro Albano hæc restitutionem vobis scilicet de ecclesia S. Georgii & ejus pertinentiis concessit, impressis omnibus illis de maliciisimam, qui ea Vinculosemibus monachis cederent, vel quocunque modo non inde inquirerent.

XLII.

Privilegium monasterii Juvincensis.

URBANUS-episcopus, servus servorum Dei dilectis filiis Geburgi eboracensi monasterio Juvincensi, & ceteris quæ possunt cum regulariter in ejusdem monasterii regimine subsistenda sunt, Apostolicæ sedis auctoritate debiteque compellimus pro universalem ecclesiarum situ servare & eorum maxime quo tunc fuit speculatus adherere, & eamque proprio jure subsecuti sui, quod, auxiliante Domino, providere. Quapropter, si in Christo civilis Galburgii, devotionis nos prebuit elementum animatum, & beate Scholasticæ virginis monasterium, cui, Divoine auctoritate, prefatus, epod vitam, quæ Juvincensi dicitur constitutum, sub apostolicæ sedis protectione specialiter conservandum præfatus decreti auctoritate suscipimus. Quod videlicet monasterium egregie normam hospitalitatis, & ejus ante Beatricem, cum integri filia fuit dominæ Mathildæ, beato Petro & episcopo sanctæ Romanæ ecclesiæ obulcravit. Per prefatam igitur privilegii paginam apostolicæ auctoritatis hancque, ut quævis bona & prædicta principibus eidem monasterio data, firma & ribere semper permanere: ipsi videlicet Juvincensi villæ integra cum virgibus mediocriter fore, quoniam altera præfatus marchio & ejus corpus in villa, altera post obitum eorum carissimæ Mathildæ beate Scholasticæ tradidisse cognoscitur: Remensis villæ nam pertinentiæ sunt & redditibus & medietas villæ Verulani monasterii Treca cum duobus ecclesiis: Bosoni villæ cum appendiciis suis: Mæus Viriolinam eorum: in villa Virvelli manerium duodecim, in Mæno tres manerium quæ ecclesiæ in Cipermercio terre cum quarte parte ecclesiæ: in Wiltford manerium quatuor & tertie pars ecclesiæ cum molendino: in Betrol manerium duo cum

ecclesiis: in Vellanis manerium duo & semis, scilicet pars manerium ecclesiæ & molendini & piscarium: in Gullerungi manerium omnia & apud Aste juxta Mafoniam, terre: apud alios Aste quarte pars manerium & apud Monachium manerium, apud Ham manerium cum quarta parte ecclesiæ & molendini. Confirmamus etiam vobis ecclesiam de Surreia cum sadio & mansuipia, novem perticæ vinearum Lefura, quadraginta & septem diemum bonæ in Remensis villa, quæ nos pendente ab Arnico pretio comparavimus. Quidquid præterea istam beate Scholasticæ monasterium jure possidet, aut in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel abbatum fidelium iure atque canonice poterit adipisci, retum, vobis libereque detinere faciemus. Detravimus ergo & nulli omnino hominum licet sacra dicti canonici congregationem tenere perturbare, aut eam possiderem suadere, aut solvere retinere, minuire, vel temeraria usurpationibus fustigare, sed omnia integra conservare, eorumque, pro quorum satisfactione ex gubernatione concessit, istas omnesmodi profuturæ, salis Treverensi ecclesiæ canonice reverentis. Obveniat te, namque ejus loci abbatissa, vel eorum quocunque possit in eisdem loci regimine officium, nulla sit quolibet subreptionis caliditate vel violentia præsumpta, sed quæ honoris consensu, vel fœderum parentis filii fœderis secundum Deum & beati Eneidii regulam providenter eligerent, adhibito etiam dimissioni episcopi officio, si catholica religio adipisci cesserit, ut iam omnino non licet infra eboracum ipsam ecclesiam violenter vel per vim consuetudinem vindicare, vel gravem quicquam, quod auxilium Domini Dei quæsi impedit, infringere. Adversum quoque ipsum locum non alium fore statuimus, nisi quoniam monasterio scilicet abbatissæ cum regularium suorum voluntate poposcitur. Nec ipsi, non abbatissa, nec allici ipsam ministri facultas sit ecclesiæ bonæ vel in secula personis secularibus dare, vel sub eorum regimine, vel modo quolibet elinere. Nullam præterea clericum in monasterio vestro ministrare permittimus, nisi de regularium canoniarum numero quoniam apud beati Martini (a) ecclesiam religionis vestre felicitudo consistit, quibus delectetur ex vestrarum fratrum pontificum videri, ne qui in posterum perire substatere audeat, interdictionem. Ad iudicium autem præceptum a Romana ecclesiâ liberatis, Viridacis monasterii sit aliquam quærentem Latravensi polio pertineat. Si qui quoniam in crastinum ecclesiastica perire latravense huius decreti paginem sciens, contra eam tenere vultus tenuerit, secundo teritione communita, si non satisfactionem congruam emendaverit, portulatis honorisque sui dignitate careret, neque se divino iudicio elictis de perpetua aliquante cognoscit, & a fidelibus corpore de sanguine Dei & Domini & de denotatisti nostri Jesu-Christi aliena sit, neque in extremo examine districti iudicii subiacet. Condit autem eodem loco iussu serventibus ista pax Domini oculi Jesu-Christi, quatenus & hic fructus bonæ religionis participant, & apud districtum iudicem perenni æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen. Datum in monasterio sancti Raydi apud vallem Flavianam per manus Johannis fructus Romanæ ecclesiæ diaconi cardinalis decimo-quarto kal. Augusti, indictione quarta, incarnationis dominicæ anno MXXCVI. pontificatus autem domini Urbani secundi PP. IX.

XLIII.

(a) Supra
hanc præfata
Juvencensi
ecclesiâ S. Mon-
tani, qui S.
Remigii et
tunc præfatus
est, ubi duo
erunt de
quibus sub
titulo man-
nerii.

meis, si aliquid durius loquerer, turbare passionem solem incurreret, unde & ego sicpe etiam dissimulans jacebam, congruam namque finitatem ejus & quæsi. Cum igitur deo drem cum eo, ait: Mode illa pariter dormies, vides ita mihi judio divini presentari; ubi cum assiderem, conscientia torquentur, accusabat, addidit coram me rebus, que fraterum, multis que horrebat persisteret, & rebusque amicitia, quam nunc cogitatione conturbantem, ita ego audire & in eo nihil timoris nihilque spiciens gravitatem, tæritudinis, & inclinata oculis cogitationem quantum doretur esset loco; qui meo divino judio exterritus perterritus. Transiit tandem in hac passioni cunctis & redemptis alienationis viginti & septem diebus, vicissim odium ego, qui cum abique intermissione in memoriam gererem, post eamam fratrum locum ingrediendi fuit jura certum, que ante lectum fratris tunc pendebat. Campore die sederem, & ille in lecto jaceret, mirabar quod non loqueretur; apertis vero carissimis aspectu, & ecce jacebat supinus, clausis oculis, tamquam dormiens. Campore apertis habitantem, & dicitur virum fletum in mœcho interiore; tultantem enim, sicut pridem accedente gaffione solebat, movebatur, accessit propius, & caput ejus apertum, clamantem cum nomine propter, vane tunc respondisset, nec oculis aperiret, deprehendi passionem succidit, & expectavi donec recederet; qui cum recedisset, aperuit ille oculos, & extensis poplitibus planctibus solibus emisit, dicens & animi laborem, & luculentum acerbis fatigari, sicut ter eadem hora mecum eo loqueretur, accedente passione iit & rediit. Campore ego valde dolerem, tunc contristans videns fratrem & filiam meam laborare, pro quo animam pœnerem, si possem, alio tempore faceretur, ingratum interno suspirio, dixit mihi: Pater, pater, quam pœssimam noctem ducere me oportet hanc, quam immensi Cum rugas ut diceret quid timeret, & qualiter hoc fieret, aspevit: Vocem audivi terrestrem me animi & dicens: Rogi priorem tuum Robertum & fratres non ceteros, ut vrent pro te, quia mihi divina pietas subvenit, pœssimam noctem passurus es istam. Nunc et ipse, pater succurrit & orat pro me, quia valde timens attendens verba que dicta sunt mihi. Me itaque precipiente, consilium vocati sunt fratres quatuor, quos ego somnibus dragavi, alioque cum cruce & candelis Christi Domini nostri sacrosancti corpora, me exhortante, pariterque confitebatur, corporis facti communionem sumit, fideique securus jacebat, nobis cunctis solentibus & expectantibus pariter omnibus aut gratiam aut jussionem Dei, qui omnia consequatur vult potest. Et ecce, jam facta nocte & quiescentibus fratribus, exceptis iis, qui metum erant, accedente passione, abiit a nobis, sicut conversus, claudens oculos, & jactu immortis. Campore me pœssimam, & ipse deperiret & radere, jactu raditari fratres qui dormiebant, ut veniant; quibus illico interrogavi, pœssimam omnes eodem interitum presentant, ut fratri meo, qui erat sicut me, pietas divina subvenit. Tunc solus ille, videns meos oculos, claudens more dæ oculos abscessit, sicut aliquantulum jectus rediit, aperitque oculos me intrem, qui semper facie ejus affixum, dixit: Dixit dominus illis ut valent & requiescant, quia ego

Annal. Bened. Tom. V.

Dei gratia liber sum & absolutus ab hac passione, nihil passurus usque in diem tertium. A quo cum quævissem qualiter hoc fieret, respondit: Audivi vocem que mihi diceret: Deo servus Dei qui cires in fine, ut valent & requiescant, quia usque in tertium dicens nihil loqui mortis possurus es. Certus igitur factus, jussi ut recederet qui venerat, & abierat. Illi itaque dictis & actis, factus est dum frater, & permixtus tota illa die, nocte, & die sequenti, usque in diei tertio nonum vel decimum horam. Miris vero finibus valde, & fructu admodum pœssimam levitate, cum morare gravi pœssimatur, quid spero me fieri vellet Deus. Adii item cum & accitit verbis, cogit ut ad cur fam rediret & agnosceret quid fieret, confuturque omnis pœssimam fact, & ille maxime, quibus tamquam interitis confutens cum le divio judio, sicut in fœnis vifum est illi, cruciaverat; quod ille audire & videret, illico confutens expoliit mihi omnem vitam, factam presentem, quantum recordari potuisti plenius que volui, assensumque confutens & me, quod melius invenit. Die tertio, quod mirum est erat, me confutens & accitit, nunc in oratorium, cum & ego fecum irem, pererat, fratribusque Primam pœssimamque loquentes & nullum mutatum que etiam ea jactu meo pro pœssimam illius ceteris, & extra chorum sedens, in meditationibus & lacrymis pœssimatur. Non vero finit qui finiente erant, hora illa capitulum interrogavi scilicet, & post alias fermentationes, que necessitate videbantur, de illi mentionem introduci, omnibusque assensibus vocatus est in capitulum, hic enim a me petierat, me tamen prius confutens & monente, sequetur; quippe jam ratiom dominis videretur meum ex toto in quibusdam presentem. Ingredis igitur pœssimatur toto corpore tuum nobis, tamis lacrymis plena, tamis lectus fractus, ut me ex iuo corde concenteret, tamque dolens, ut via loqui ad vitam illam valeret, tamis gaudis agnere. Quodcum enim vehementer, quod tam superbum, tam lacrimam, tam pœssimam in omni adolefcentia videret, tamis pœssimam, tam bonitatem tam modicam, tam concessum ad omnes presentem videretur videbam. Surrexit igitur, me jactans, & in eodem lecto pœssimatur, adeo ut vix loqueretur, quævis a nobis ut super eo & super pœssimam sicut valde plurima se fecit cognosceret, & quibus, ultra quam pœssimatur, gravitibus pœssimatur quod placeret. Ergo respondit ego pro omnibus ut potui; neque etiam ad pœssimam oculis geminis & lacrymis defluentes exprime presentem quod videbam. Suscepit itaque in fratre, cui pœssimatur est, ratiom fœnis judio virgatum cum tanta humilitate, sicut mihi postea pœssimatur ab eo dictum est, ut passus sibi videretur, quod pœssimatur. Percepit igitur fratribus, qui per omnis aboleretur erat ut illi die pœssimatur & pœssimatur ceterum pœssimatur pœssimatur soliderent. Prædictum vero videretur loquere ex toto ego ut solitum est, vix potari factum, quod pro vobis pœssimatur. In eodem domo pœssimatur vix aut vix & pœssimatur conegit, ut in oculis que pœssimatur, & jactans & extantibus & extantibus fratri in necessitate tanta pœssimatur sacrosanctis. Quibus omnibus concessit pœssimatur orationibus a fratre, qui eam adhibet bene

xxx

ther-

uberius & graviter suspicatus, & promissi-
a nobis qui sedebamus, dictus ut loqueremur
interrompentes, fermentatione, eorum cum
placitorum deponit decantatione in orationem
ubi prostrati jacuimus, donec finit fuit. Post
quam omnia percipi ex fratribus, ut militem
pro peccatis istius domus diceret, quam
quisque ipse, & sacramenta corporis & lin-
guis Christi perciperet. Factis igitur unan-
imis que dicta sunt, distinxit pauperibus re-
fectus per singula singula denariis, facti etiam
eorum fratres, propter quoniam hanc animam so-
luta, comedat, pauperem qui invenit ad
solere, ut cum eo comederet. Valebam o-
nim comitatus ut non scilicet pro eo, sed etiam
cum eo Christus in forma pauperis reficeretur,
quem in necessitate tam proximam futuram
deprecabatur omnes fieri adiutores. Duxi
sunt enim hunc duo denarii quos ad hoc
ego finit tradideram. Cum itaque comestis-
setis omnes, & hunc quo timebatur proxi-
ma fieret, ego domum intravi fratrem Re-
gentem invenit & iuniorum qui illis nobis
vixit manum & a me susceptum finit & lo-
co in quo sedebat, vadens secum & lacrima
se in lectum, ubi cum coram eo sedere, post
paululum suspensus, ait: Meum pater,
quantum modo in capite dolet! modo mihi
gravis dolet; modo crura; non brevis, &
est per totum corpus dolor incrimatur &
crecit: cumque hanc dicere vehementer do-
leret, effudit quidam lacrima, cui ut loquerer
aperuit, & cavi, cum statim revocatus a
patre, qui aegre assidebat, ingrediturque
domum invenit cum iacento arreptumque mo-
lechia primum; non tamen calcitrabat aut vol-
vebatur sicut prius; sed clausis oculis, tam-
quam dormiens non movebatur. Cumque post
aliquantulum temporis redirem speriret oculo,
inque inspicere assiderem, iterum eodem
modo raptus est; & cum sepius fecerit,
& ille sponsaret, vadens ex latrone eius tan-
tum ingenuus ex ipso, & non perinde con-
tinuo frustum ut adficeret, revertemur. De-
dit, & paulatim nobis coram omnibus a-
grosum molechia sua arripuit. Cumque ad
hoc ab eadem trareretur, clausique oculis
& paginis, nulli coram quo a nobis ge-
rebat, fenit, aperuit manum dextram
scilicet, & erigens eam ad caput, signavit
dispartem ter, nobis videntibus & miranti-
bus. Vellebat igitur quantum poteramus,
expeditus ut rediret ad lectum, & fere-
mus ad eo quare hoc fecisset. Et ecce re-
didi, placidus se conatu, & dicens: Deus,
deus, quantum condignor. Cum cum ego,
paulatim ceteris, dicerem, ut quid erga
se fieret speriret, respondit: Mala heu me
impetunt. A quo cum quaerere utrum nonne
profectus foret, eo iaculatus, alii recesserunt.
Præcepit illis fratribus omnibus, ut
eandem agerent orationem & laudem vesperali.
Quibus egredis, remansit ego solus com-
fatus iuxta fecitibus diligenter, ut au-
dient ab eo de signo crucis, quod inter fecerat,
& heu quam doctus, reverens. De
quo cum solitum me vidisset, ait: Vixisti
mihi modo obliuisci istud iurare homo ni-
gerimus & horridus plusquam dicere valeam,
oculis habens ignem & ab ore ignem jac-
entem & super me effusa, transiens domum
mei horridus manu, sicut erat & ipse, quoniam
cum me amaretis & congeret, egoque il-
lus me impetens valde exasperaveram, ocom-
torem, quo accubabam, pugno potius & effu-

gavi, cumque accessisset alter, nec tam po-
tens, quam alius fuerat, fieri, venisti &
cum pugno, & post pignem capiti. Ab ira
liberata effugasti iei ad hominem, qui loco
habebat, & similiter potius percutiens, qui loco
cines epoi, sicque, Dominum miserante pro-
bit scilicet liber factus sum ab his talibus ho-
minibus, interfecti igitur, quod tres illas ibi
fecerat tria signa crucis que videram. nobis
paulatim, fieri. Interce, revocato uno
ex fratribus qui aderant, penitus orationem
vesperali & laudem cum agere, qui &
ipse nobiscum stillet, perficimus. Postea
etiam alium vocari præcepit, ut tres effu-
mus cum fratre iacente; alii vero omnes, si-
nitia officia diurnalibus, ex præceptis nobis
temporis quam condiderunt dormitum in-
ter. Repetebam enim traditum in corde, ut
& maxime luminis necessitate aut nocturni
aut aliquis capiti, quid enim feceram effu-
cerit eramus, aperiebatur omnes stultus effu-
ci; hunc erat & aliquantulum (nonne effu-
cerit fuerit, & magis scilicet fecerat, quicquid a-
pud eos est. Pateris itaque tres cum ibi
quanto qui patiebatur, loqueretur cum eo &
consolantes cum quantum possit dabatur no-
bis. Tunc vero debilitatis vel lassitudinis
in corpore erat, ut cum in lecto qui ja-
cebat, egoque modo, ut vel potius tam ma-
xima molechia folio mutandi: sum levigave-
ret, componere se vellet, nullo modo valere-
ret. Nos vero qui aderamus, cum ad appo-
situm, quoniam fieri se eo videbamus, velle-
mus eum componere: via cum eum com-
labore movebamus. Ad naturam necessitatem
cum vellet, nec surgere nec a loco se movere
valens, duobus fratribus, teniti brachiis, re-
gendum portandisque se præbuit, qui cum
cum labere, sine illius aliquo motu sustin-
ebat, excepto quod pedes per terram magis
traheret quam recederet, postea & repen-
tantes in lecto coram me posuerunt quomodo
poterant. Et cum tanta attentione ponde-
re premebant, duobus tamen videri illi quod
nulli in corpore poterant, pro timore quo
amoris ejus cruciatur. Cumque ego qua-
rerem quid timeret: Timeo, inquit, me in
illorum, quos vidi, manus aut in arripere
reverberum. Locustamque dextra se invenit,
& nec, iam adde impetum, rapit eum in-
ter & spumant, erigensque facit pectus mo-
nem, agniti se totum. Cumque nos paula-
tremus, & ille rediret, quicquid utrumque
vidisset aliquid? Vidi, inquit, ierusalem do-
mum hanc hominem tres, qui innoce tres po-
tebat ignem furoris tempore effu-
cer, quibus cum me vellent transigere, signa
crucis quod a me teneri videbatur, (non quip-
pe in manu illius crucem movebamus) me de-
fendebam, & illis fugabam, iaculi inque do-
lus & phlegma se voluerunt; jam tamen,
consolatione accepta, dicebat se furor opti-
me evasum. Cumque ego, ipso audirem,
ob illius consolationem confirmandam aliqua
fratribus qui aderant de scripturis & de fide
Trinitatis dicerem, & multa iam nocte per-
transisset, subito cum ille diligeret audiret,
clausis oculis, & sensu abiit a nobis. Cumque in
eodem excelsu potius, iam enim excelsus, non
negligam ut possessionem commendare habes, manum
pugnavi ad celum erigere, transiens coram,
nosque placuisse fidei diceremus. Quicquid nobis
falsus, repetitumque medietatem, ille aperit
oculis, erectis tunc manus, sicut enim jan-
xerat, locutus est, dicens: Gloria tibi, Deus;

—

Europe nos piam suam accelerassemus, & ille laquei, Claustris, Deum, perirent, & viximus cunctis tam laeta tamque amabili vox illi dante effect, quae toties reiterabatur, scire appetentes, solliciti sumus. At ille aliquantulum scire me intem, ait: Vocatur mihi amicus monachi de Monte sancti Michaelis, qui monasterio istius contemplantur: mihi sum enim munitus: cumque hoc mihi fecit displiceret, timent hoc aliquid esse illusionis phantasma, verasque fratres, qui ad nocturnas surrexerant erant orationem, excitando fugientes, multis verbis ne hoc fecit remittit. At illi mihi profusus restitit, dicens, ex toto se sic expedire. Nihil tandem amplius resistere, metuenti ex altero, se si hoc praeceptum diuinum esset, Deo inobedientem fratrem facerem, unde ego de ipso pariter rei exitum: quodvis de se ipso quid sibi futurum videretur, de ille se alio se scire respondit. Vocati itaque quos voluit, citissime affuerunt, quibus praefatus, me rogante ut loqueretur, ait: A Deo & a sancto Michaelis & a sancto Vigore, optimo patrono, vobis omnibus dico unumquam in Monte sancti Michaelis desideria aut letitiae gratia ibi remanendi, quando ille, qui mecum ibi abbas est, vixerit. Quod & iuravit & mandavit, hoc nullo de morte pœssima confirmatum. Cumque illi ad verba se inclinassent, fratres pro gaudio, adpetiti ille & ait signis vobis verborum istorum quod vera sint, dicens sum: sed eandem ad auditis, audiamus praedicte. Quibus dictis, ego fratres ibi Monasterii, i. erant autem, quique] Illa, diuini mei, auditis, quae a Deo praecepta sunt vobis, recedite eunt, ut iterum in fratres vestris quiescant; neque enim cum omni alia opatione attendimus, de fratre qui dicenda erant aliquid perperam sed hoc ipse idem, testibus omnibus qui affuerant, se sicut dixisse mihi potest manifestavit. Praecepto igitur meo frater velox obediens iam surrexit, cum ille qui iacebat coram nobis caput ad: deum itaque hoc videri fratres qui iam surrexerant, ut simul pœsseremus, euentum rei expectantes. Diximus ergo totius pœssimus Quiramus vobis, & accepimus Gloria Patri; quo finito recessit ille de sedis in lecto, distinxit Benedictus Deus, Benedictus Deus, pœssimus manus & adocens; oculisque alacris nos aspiciens Tu signa, ait, vobis ut dicam, si videri pœsserit. Quod cum omnino placere respondissent omnes, nos vobis, & illi aut ut qui completorium dicerant, se locuti est: si unquam amplius in eandem vita mea de vestra se hunc infirmitatis propter quam hic iaceo, aliquid aliquid aut molestiam patiens viderit, fratri nequaquam verum fuisse quod a me dictum est, & ecce me integre sanum fuisse sum de firmis, potens facere & ire & agere quicquid sano homini agendum est. Cumque suspensum gaudio & aviditate rei, videremus eum in eam fuisse melius quod diuinum scriptum fuisse, miramur, necnon mihi quidem ex fratribus diuinus voce fabre & subtile. Te Deum laudamus: & illi quidem fratres, quibus propter completorium loquendi licentia non erat, id freta sua, me iubente ceciderunt. Ille vero fratrem nobis coram potius de cum eo fargentibus non abieramus, surrexit, mihi data manu, sanus & hilaris de roborem sicut erat. Fratres igitur gaudent, & nos mirabamur & diligebamus: videbamus quippe hominem

Annal. Bened. Tom. V.

modo in lecto iacentem, diuersum & robustum pœssus collum contrinque, & pœssus membris dissolutum, ut nec etiam moueri ad sedendum valeret, effugit ei ipsa loci mollicie tormentum iugum, eoque vero ipsa eadem hora robuste surrexit, stare nobiscum fratres & gaudentes. Excitantes itaque Deum, qui percutit & sanat, mortificat & vivificat, deducit ad inferos & reducit. Est ergo hodie in claustris, nobiscum benedicens Deum, qui cum vere, ut pater diligens filium, petuisti & fuisse. Deus quique corpore molentem de & fide impiorum suscepit in anima sanitatem. Corpore enim de correctus mores conuicio moravit, Deo omnipotenti subdidit ipsa sua via dum testimonium, quod vere massam omnipotentis fecerit, cui est honor & gloria & potestas in saecula saeculorum, amen.

XLIV.

Fundatio cellae S. Theobaldi in castris ad lib. d. g. Forcens.

IN nomine sanctissimae & individuae Trinitatis, amen. Nunc sit omnibus sanctis ecclesiae filius praefatus & futuris, quod ego Rogerus comes Flandriae terrarum, exiguarum ex aetate de bonis & compositis Deo acceptis, sui inspiratus, ut in sublimis orbis Castri-Portensis ecclesiam Deo arduerem sub invocatione sancti confessoris Theobaldi, prius sancti animae meae Evangelista exortis me & filie meae Sibilia ut omnium propertorum meorum. Quapropter de consensu comitis uxoris meae, & amplexu filia mea carissima, vocatus ex monasterio S. Huberti in Ardenna religiosis viris eisdem monasterio monachis, ecclesiam & cellam ante castrum Portense construi, quarum proprietatem, dispositionem, regimen, nominationem seu provisionem trade & tradidi in perpetuum religioni abbati Theodorico & episcopo successores pariter monasterii abbatibus, sicut iuxta in dicta cella mihi reservavi, nec successores meos. Et ut dicti religiosi Deo abierunt reddant servitorem, pro dicta cella fundationis do abbat & conventui S. Huberti quicquid iuris mihi concessit in hunc finem fabricari utitur, id quo ecclesiam nostram, illud computando a ponte magno usque ad pontem apud mortem versus orientem cum hunc ipsam subiecti cum omnibus appendiciis suis, cum terris cultis & incultis, quae tenebatur villis Godefridi, cum molendinis iuxta pontem magnum sitis, cum pratis, silvis & vineis eidem Godefrido in censum datis, cum furtis humilis, cum omni censu & universis nec & omnino nominatim quae sunt & sunt singulis titulis in dicto humo, in fisco S. Theobaldi, incipiendo a vigilia festi usque ad meridiem diei sequentis. De praeterita servitium & minagium omnium gratiarum, quae veniunt in dicto humo quilibet anni & hebdomada die cum domo Forcens, quae illi compert in dicto humo; quae omnia vocabantur feudum abbat, quod erit & volo ut sit ab omni servitio, omnia & servitium licetum, nisi quod propter eorum indigentiam, quem trade & tradidit ecclesiae S. Huberti in dicto humo, quibus abbat S.

XXXX

Ha-

Nobis aut concessit aias tenebras fructu-
ali & successoribus meis praestare perennem
fidelitatem in recognitionem donationis. Tece-
bantur insuper religiosi in dicta cella com-
missi singulis diebus dominicis tantum summa
massa facrum dicens, dum contingeret venire
ad vacationem, & a nobis requiriti fuisse
& de non aliis. Et ob hoc tenebantur co-
munes per tempore existentes, singulis annis da-
re praedicta religiosa solam vini & melleum
Remedia. Quod si qua bona ab eisdem reli-
giosis acquirimus, volo ut sint libera ab om-
ni decima, storage, impositione de morte, quae
nobis debentur. Denique in recognitionem pen-
sionis a Deo datus, committimus Frobenium cen-
sui annos decem solvere praedictum subje-
cto dictae ecclesiae subquam Deo. Quam dona-
tionem in liberam, sante & approbante
Riguldo Remensis archiepiscopo, ad nos
quoque nobilibus & ignobilibus facti, ut acce-
pi successorum vel monasteriorum nostrorum ecclie-
stiae quicquam licent. Nemo donationis inde
fecerunt, quoniam nomina subdignis sunt, Ro-
geri comitis, Rigoldi archiepiscopi Remen-
sis, Alberti comitis Nastralis, Ermengardi
comitissae, Solive filiae, Hugonis Seceni, Pan-
gredi, Gualdi filii eius, Rardi quondam &
aliorum suorum. Actum publice anno in-
carnati Verbi MXXXVII. indictione X. re-
gnante rege Francorum Philippo XXVII. anno.

XLV.

Ad lib.
n. 74.

Conventio inter monachos Molinenses &
Alpinos.

Ex archiepo
Molinensi.
* Alpinus.

N Ostra volumus fieri universis ecclesiae fi-
dei, tam futuris quam praesentibus, in-
ter nos celeberrimam Molinensem fratres locum
que Alpinensem super eisdem loci abbas ar-
duntatione & nobis digne inter diffinitionem susci-
pe. Cum scilicet sanctus ille olim nostrae ecclie
collatus, & per omnia subiectus ad cel-
lae facti; ipsius loci fratres, Deo inspirante,
S. P. nostri Benedicti praecipitis archiepi inhi-
rentes, quoniamdam religiosorum cordis ani-
mum, ipsius animae regimine auctoritate edocui-
tibus sibi a nobis donari petierunt. In qua
petitione suppliciter in nostro capitulo perle-
verunt se tandem animatus, ut eisdem
loci abbas obtineret, sicut hic primus, in o-
mnibus nos successores a nostro loco suspecti
neque cuncti, suscipientes illius loci curam,
a nostro abbate ibidem substituerent. Eundem
quoque solentem nostrum, Molinensem scilicet
locum, dum illuc venire contingeret, omni ei
reverentia tam in sede quam in iudicio, re-
gulariter tamen praerogandi, exhibebimus. Si ve-
ro (quod abest) inter illos fratres ac suum
abstem discordia velum irrepserit, ad hoc
examinandum vel pacificandam nossem abbas,
non alia quolibet persona advocabitur. Id
quoque statum est, ut si frater quilibet lo-
ci illius in aliquo scandalizatus ad nos con-
fugerit, vel de nobis quicquam ad nos redden-
dum petentaverit, sine proprio abbatis per-
missu minime suscipiatur. Quod si forte illi
fratres (quod Deus avertat) ab ipsa quam
arripuerunt, diffinitione ad usus secularium
revertentes apostaverint, primo more no-
bi, ut cella, locus ille relinquatur. Diffini-
tum est hoc a domino Roberto Molinensi

abbate primo in concessis subscriptarum, dai-
mii videlicet Widonis in eodem loco primitus
in abbatem constituit, Alberti molinensis
prioris, Ade monachi, Walteri monachi, Lie-
scelli monachi, Stephani quoque monachi,
per cujus manus scriptum est. Confirmatum
est autem a domino Roberto Lingonensi epi-
scopo, praesentibus domino Arnulfo decano,
Nirigaldo Archidiacono, Hugone archidia-
cono; sed & Generali episcopo tunc
confirmavit, praesentibus Vidone decano, Ber-
nardo canonico, Alberti de Lantia, Idem
concesserunt Robertus comes & Giraldus de
Alingia, & Gualdo miles, a quibus nobis est
ille locus attributus. Actum est hoc anno ab
incarnatione Domini millesimo XXVII. indi-
ctione IV. pontificatus domini Urbani secun-
di papae anno IX. Signum domini Roberti Lin-
gonensis episcopi. Signum domini Widonis Ge-
neralis episcopi.

XLVI.

Recognitio chartarum monasterii Centu-
lausi, ab Archiepiscopo facta. n. 75.

A Non Domini incarnationis MXXVIII. indictione
V. r. regnante Philippo XXXVIII. anno.

Ex inf. ed.
Centulausi.

Primum anno regiminis Archiepiscopi, amonitus sunt
chartae hae, quae tunc Centula habebantur.
Præceptum Karoli de Cella-Schelleri. Præcep-
tum Karoli imperatoris. Præceptum Lotharii
de Braccio. Præceptum Karoli Calvi. I-
tem ejusdem alius. Item alius. Præceptum Ri-
cheri. Præceptum Rudolphi filii Calvi Karo-
li. Præceptum Karoli imperatoris. Item alius e-
jusdem. Item alius ejusdem. Item Caroli
Calvi de Duxapio quod fecit filio suo abba-
ti nostro. Præceptum Warulphi, sub tempore
Girardi abbas.

De tempore Ingulardi abbas. Episcopus Jo-
hannis papa ad episcopos & comites pro re-
stitutione ecclesiae sancti Richardi.

Præceptum Arnulfi Remensis episcopi.
Conditio eius cum Roberto. Conditio eius
cum Wilhelmo de facto comite. Conditio eius
cum Joanne. Conditio eius cum Nuchero Leg-
gensi episcopo.

Item ejusdem ad tandem Nuchero petito
super confirmatione praedictae conventionis.
Ejusdem Nucheri confirmatio de eodem no-
mine. Conditio ejusdem domini Ingulardi de Me-
riente.

De tempore autem domini Angelgani ab-
bas.
Testamentum Richardi ducis de ecclesia Scabelliville.

Præcepto Eballi Remorum archiepiscopi ad
Rainardum episcopum Leggentium pro con-
firmatione conditionis sub domino Ingulardo
papa.

Item confirmatio ejusdem conditionis a Da-
rando episcopo facta.

Testamentum manu domini de terra Rubici.

Item alius de terra in Harango monasterio.

Item alius de terra in pago Targantensi.

Item alius cum A. de villa. Item alius cum He-
liberto abbate Lantiacensi.

Item alius cum Francense de Marconibus.

Item alius cum Vermendo de Aluvillari.

Item alius duo vel unus his scriptum de
mentibus sub Montibus.

Item

* Medardo. Item aliud de sacro campo cum Bernardo
de Domo-med. *
Item aliud de terra Bapelle.
Item aliud de familia ad situm redacta.
Testamentum Henrici regis de Noguaria.
Item aliud de quodam molendino.
Item domus Angelenus de hominum quic-
tatione qui faciunt in Alton.
Testamentum Angelenus comitis de Comit-
villa.
Item aliud cum Heriberto quodam.
Item testamentum regis Henrici de quieto.
Item Noguaria.
Item aliud Angelenus comitis de indulto
denario Argubii.
Item testamentum Odonis comitis de con-
secrationibus Civinocetia.
De tempore domi Gervais.
Testamentum regis Willelmi de ecclesia Scab-
belliville.
Item episcopus de Esperia.
Descriptio conductuorum quas comes ex ab-
batia accipere debet.
Descriptio servitutum quas idem comes in-
ducit.
Testamentum regis Philippi de indulto Hen-
rico Cranicur.
Testamentum Widois episcopi de aliaque
domibus Argubii & Montis Elisi.
Item episcopus de personis Montis Elisi.
Item aliud contra Efridum de Iera.
Testamentum Duogois episcopi Belvacensis
de personis Cranicur.
Testamentum domi Gervais de libertate cu-
julfam Odonis.
Item aliud de Guiberto ad Radolium.
Item aliud de Agnecia.
Item charta de Hundoliscure.
Item aliud de Noguaria contra Galeum
Tiel.
Item charta de redactione Ultrabai.
Item aliud de Merimone.
Item aliud de Plesius in Vimaco.
Item testamentum Angelenus comitis de
Portis.
Item de Majch, id est de poete.
Item aliud de molendino in Grithicure.
Testamentum Antelmi Colducensis, de ad-
vectione Cranicur.
De tempore domi Gervais aliter.
Testamentum domi Radodi Noviomensis
episcopi de ecclesia Broden in Flandria.
Item aliud super claufo ejusdem vici in
Cleinocure.
Testamentum cum Roberto de Brail super
consecrationibus de Alton.
Item de molendino Amilardi.
Item de Villa regis terra.

XLVII.

Ad lib. 69. n. 19. *Anfiteri abbatibus Centalesis elegium an-
thur, ut videretur, Marisfo.*

Ex m. fol. Centalesis. *C*orrore formosus, vir nobilis, ingeniosus,
Meribus oratus, cordis amore plenus,
Nobis Urbasus, & dicit ille Plesius,
Multa dedit digno munere linguo bono.
Sic pater Anfiteri, probitatum docti proce-
pis,
Omnia restituit tot nova rebus dedit
Corpora sanctiorum, que Conula mater ha-
bet.

Transibit in capias, quas deicit esse novus.
Pallia portat satis, vel casula, crumpe sa-
cris.
Eos sunt studio pectus Richardo.
Tempore sub Nijis miracula magna peregit
Angilbertus apud, que Deus atra beat.
Concurrit populi praebentes muneri fidentes
Socii in Anfiteri, de bene distribuit.
Libertis honor, ut cum sit valde receptus.
Praefuit infelix amor abesse ruit.
Ecclesiam sancto Niculso hic decemem
Ad populi nris hic pater infelix.
Ecclesiam sancta revocavit pater Mariae
Henrici munibus antea complerem.
Quo sancti ecclesiam Benedicthi lecto sacret
Infelix studio ceteri Richardo.
Signata morum circumdedit ille avarorum,
Atque novata tunc bullas opposuit.
Terra cuborta tibi traxit, Centales, multa.
Nam pater nris e via tibi provehit.
His vitiis fides pietatis non terret.
Sic magis videri fratibus aique fili.
Quam dei munus, quod sit tibi danda,
nemine de.
Judice, & causis iudici oes pavesce,
Plerima Richardo voluit conferre beato.
Non tamen his animam liberatque suam.
Folius Anfiteri grex ducere longa dicimus.
Opert ex vitiis quo meretore cadit.
Non fecit indignum, quia cor ferat huius-
modi.
Fratibus infelix, servare quos metuo
Cum se laudat, fides non plus incutit.
Odii erat, super Deum tunc.
Plerima servando qui servat sique morando.
Fortis instituit mem fere quippe dicit.
Laudibus emortua sollicitus ut quasi nris.
Signis Anfiteri super bonus ferat.
Ibo comitissa super, vel natus abysso.
Ad patria obsequium dicitur cloum.
De te avari, te promere, hanc Richardo.
Serebus optat amari quo tibi complacuit.
Geta tunc laudis deplixi vultus avari.
Que tu facis, me quoniam respicias.
Pulsus in calce famulorum portatque molas,
Et memore mei in statione Dei.

XLVIII.

*Urbanus II. bulla pro Casuaris
monasterio.*

Ad lib. 69
n. 24.

*U*rbano episcopo, servus servorum Dei, Ex archiepis,
dilectis filiis Casuaris canonici monachis, Gelo,
filiis & apostolicis benedictionem. Ex as-
pectu vestri debito & auctoritate compellimur
collocare de tali de pari, prout Dominus fil-
re & prece dederit, providere, vestri par-
cipue monasterii, quod sancta nostra sedis
apostolicae semper familiaris ut devotus ad-
heret, & in omni persecutione opportunis
promptis ac benignis assistit, licetque oppo-
tuno duximus, secundum petitionem venera-
bilibus fratribus Olenis abbatibus vestri, no-
stra in posterum litteris annotare, qualiter
Cinglensis ecclesia, unde vestrum carissimum
dilectis iniquitatem est, super la nostra et
audientia nostra iudicio distat. Quod cum
dilecto vestra plenius nris, sepe de eodem
argento in Romana ecclesia, inter synodales
alios, ante praesentibus nostris quibus a-
dis est a sancta memorie Delecto a. apo-
page.

* Filio III.
Bo.

huic felix presbytero cardinali & monasterio Casertensi abbas, qui postmodum divinis dignationis gratia, sed aliquo tempore fuerunt, huiusmodi etiam tempore in synodibus gestis a consensu vestro, quem superius nominamus, Odesio sancti nostrae Ecclesiae presbytero cardinali de causa ipsa etiam nosse et praesentia factis proclamamus. Accidit autem, ut Robertus comes ad beati Benedicti devotionem promissa conversus, locum ipsum ad vestri monasterii res pertinere cognosceret, qui eam eundem locum in maiorem praesentis fratris nostri Odesii reddidit et eundem tempore abbas, qui in cellam violenter ingressus fuerat, pro eisdem consiliis timere diffugerat. Cepit inter hac illa nostra auctoritatis aures, dum in Urbe essemus, rebus clamoribus appellare, unde nos ex locis nostris vixi iterum usque Capuam destinamus, qui diligenter causam utramque cognoscere, et pacifice definire; quo tunc eandem ecclesiam occasione ad effectum pervenire non potuit. Post aliquantum pro causa ecclesiastica Urbem transivimus, cum eundem causam diligenter in utraque pariter praesentia praesentibus, cognovimus praesentium venerabilium fratrum nostrorum Odesii abbatem vestrum, non malitia intentione, sed iustitia respectu locum illum, tanquam sui iuris, et quo saepius praesentibus, recepisse. Eam vero, de pontificali decreto, et regalibus interventionibus, et iterum principum sententia, de loci fundatione eto tunc remanentem ipsam ad vestrum adhibere monasterium perdidit. Quia tamen, si e ad hoc praesentibus periret, noscum nobis visum est, ut abbas, qui de quibusdam ecclesiis, et reversionibus post reversionem vero nostram in utraque partem levissimum praesentium ageretur. In his diebus, inter nos Dominus, praesentem in beati Odesii ecclesia celebrare dilectionem. Post mensis igitur sex abbas illam, et literas de nostris utriusque vocamus, venire quidem potuit, sed nostrum defensionem cum athenis minus plenam, nec satis rationabiliter causam de illa abbas eorum consilio reddidit, nos, ne quod illa gravamine pati querebat, eisdem rursus ad nosm usque ad nostrum praesentium decessum differendam. Per nos benevolentiam, iterum nostras ad illam litteras deducimus, dicim de locum, quo causa ventilanda fuerit, designamus. Cum autem nos tunc venisset ad locum abbas, cum tunc vocavimus. Venit illa, sed causam non credi recedens, adferens se inquit, quam omnia Clugnesis ecclesie maiuscula de litteris recepisse; ad quod fratrum nostrorum quodam sacramentis adferre parvi fuerat, se nos plures, nec alias in loco eodem carum, quam quis reddiderat, invenisse. Illa decessu nonnulli fratrum, qui nobiscum erant, munuscula sua prodidit, nobis autem afferens directavit. Cumque iudicio ordis causam nos vellet agere, nos valeret, nos eandem ad abbas et fratrum vestrorum concorsiam, statueret, etiamque, nos nostra suscepit, et notitiam penitus subterfugit, huiusmodi ecclesiae vestri monasteria videmus; iterum pontificum Romanorum privilegia de impetratore scripta persequimur; iterum fundationis loci clugnesis, et benevolentiam praesentibus, qui tunc temporis fuerat, concesserunt; quibus omnibus instructi et prius factis, Clugnesem cellam ad ipso fundatio-

nis eordis ad Casertensem monasterium pertinuisse, et per Casertensem abbatem voluntatem fundationis illius congregationem fuisse dispositam. Sic post multa tandem divinatione, negotii veritate perspecta, communicato cum fratribus nostris episcopis, seu Romanae ecclesiae cardinalibus, iudicioque consilio, venerabilis frater Odesio abbas vestri Clugnesis monasterium ex integro restituit; ita tamen ut de loco ipso fundationis misine expellatur, sed semper illic praesentem Dei congregationis conventus, tanto, ut speramus, religiosus, quanta sancti patris monasteriique curam fuit, filius in omnibus fidei apostolicae reverentia. Quam saltem retributionem litteris praesentibus ratam et inviolatam perpetuo misere censimus, dico decretis. Si quis videri post hac, abusive adfuerit tunc cogit, constitutioni nostrae temere obviare temerari, apostolica indignationis ultione plectatur, qui vero conservare stiterit, divina benedictionis gratia praesentibus. Scriptum per manum Petri fratris nostri sancti patris, iudicium septima, mensis Decembris die VII. Datum Romae apud beati Petrum per manum Johannis sancti Romanae ecclesiae diaconi cardinalis, sexto idus Decembris, indictione sexta, anno Domini incarnationis MDCVII. pontificatus sancti domini Urbani II. papae XI.

XLIX.

Eiusdem papae rescriptum pro Casertensi Al lib. 4. c. 98.

Urbani episcopos, servus servorum Dei, ex cel. m. carissimis filio * A. Beneventanorum dominum, salutem & apostolicam benedictionem. Cum super a te discretissime, nobis sub quanta te affectione dimissum: in eadem vero affectione in eandem benignitatem de nos tibi moneo, et te nobis volumus persequere: quoniam quidem nos locum tuum servare, et in nobis agere carissimum, si de te in beati Petri apostoli, de vestra caritate fidelitate & amore perficere. De monasterio sancti Borchi, quod tunc de ex quanto non tempore Casertensis monasterii restituerimus, te ipsum ignorare nos credimus. Nuper in beati concilio cum scriptis de monasterio ecclesiae sancti iustitiam suam afferre parati fuisset, abbas sancti Sepulchri occasione sui causae adfuerit. Cum Beneventanum etiam venisset in ipsa beati Sepulchri domo, fratres ipsi quoniam quod iustitiam addidit. Quid nos tibi de eadem causa dicimus mentionis, tunc nobis pro voluntate tua placito respondit. Nos autem gladius pati volumus, ut Casertense monasterium de his quae ad ipsum pertinere videntur, impetramus dition possit. Locum enim ipse per Dei gratiam beati Benedicti meritis nos tantum nobis, qui prope sumus, sed universae etiam Italiae opportuna & meritoria est, molimurque nos deceret, ut, si possibile esset, locum ipsum de nostris etiam dicamus, nosdem sua, faveret iustitia, non recipit. Tibi igitur, tanquam cardine & socii nostro mandamus, ut venerabilis frater noster Casertensi abbas de eorum fratribus, de sanctae Sepulchri monasterio vice vestra iustitiam facias. Quod si ad-

(a) Cum filiis
ad hanc partem
adit ante illi
quod membra,
que tempore
Caput & Regi-
pro sigillatim
dus.

ante te quibz eadem potestatem cupiens agere ceciderunt, in eos ad presentiam nostram venire compelle; quo autem termino ante nos pro causa hac convenire debeant, nobis ante significet, ut & nos Cisterciensi abbati significemus. Porro quicquid nos exinde statuerimus, tunc erit, his etiam remittentibus, adimplere, alioquin auctoritatis nostre injuriam dicimus pui nequibimus, quae adversus contumaces, quod officii nostri est, impleremus, & Cisterciensi abbati, qui *sua sunt*, reddimus, quem, in quinquem videtur, plenam habere iudicium credimus, Dea Ciperati tertio nonas Novembrii.

L.

Ad ill. 49.
u. 111.

Carta Ulfredi comitis pro monasterio sancti Michaelis de Monte-Cavoso.

Ex archiepis
unat. Mon.
tu-Cavoso.

IN nomine Domini nostri Jesu-Christi, anno incarnationis eiusdem millesimo octidigesimo octavo, mensis Martii, indictione octava, Ego Ulfredus comes Montis-Cavosi, cum considerarem nostrae vitae incommoda, & vigilanti pedare iniquitatem omnium maculas, quibus teneatur implicari, persequeremur, & in schismate solubile, id forum esse, quod quis pro sua optaret salute. Idcirco ego parvulus comes Ulfredus pro nos vel parentem meorum remedio animarum, coram subrogatis idoneis testibus per quosdam evangelizatos in libro, quoniam nobis tunc supra sacro-sanctum altare posui, & per eosdem obtuli, immo produli & concessi, primo Redemptori omnium Deo & ecclesie monasterii sancti Michaelis archiepiscopi, quod situm consistit in civitate velle, & illi, venerabili abbati, Domine Symone, hunc nostrum concessioem locum recipiat Michael tuus advocatus, scilicet, ut ab hodieque die in antea vos vestrique successores abbates monasterii & domum hanc & absolute & secure condita possessiones, terrarum, villarum, vinearum cultus vel molinarum, rebus quoque & obediens parvulus S. Michaelis omnino pertinetes, homines quoque qui ibidem serviant, tam in calalibus vel ecclesiis, quam utiqueque facti vel solent in territorio produli S. Michaelis; ut nec ego, vel mei heredes, aut ereditarii audeamus ab eis quicquid datur, aut servitute vel angustiam seu plaxiam erga eos exigere. Et si congerit in praedictis terminis aut pertinetis aliquid inveniri aut comprehendere in territorio & comprehensio vobis vestrique successoribus, & domine abbati, praeterea sint. Praeterea & nec monachum quoniam praeterea comitibus S. Michaelis, aut clericum vel laicum, & de ipsorum prebendis, ut nec ego vel mei heredes, seu quilibet nostrorum ordinatus, aut auctoritatem vel servitute cum audeamus sine vestris successores nostrum voluntate. Idcirco nulla futuro tempore quicquam a vobis vel vestris successoribus datur aut adjectionem quolibet modo vel ingenio, cuiusque, & vestra bona voluntas vestrorumque successorum fuerit dare nobis benedictionem aliquam; & ut generaliter dicamus, nec in vobis vel vestris monachis, clericis vel laicis, aut omnibus hominibus, praedicti sacro & ritibus monasterio, potestatem aliquam iudicandi, distinguendi, aut comprehendendi servitute nobis aut nostris heredibus seu ordinatis, sed semper,

ut iam diximus, libere & absolute & secure tenentis omnia, sicut supra scripta sunt, nos & successores vestri. Si vero indignatione diabolica hoc, quod modo nos pro salute animarum concessimus, sine erga, sine quilibet nobis heres, vel successor aut ordinatus auctoritate quicquam hominum distringere transierint, aut iterum facere hoc quod modo fecimus, vel exire in aliquo, primo omnium omnipotens & terribilis Deus in hoc praedicti sacro iudicio & mandatis nobis, & in futuro per ministrum sancti Michaelis archiepiscopum tradat nos aeternis interdiis, atque cum Iuda tradidit nostris Redemptoris damnationem & transierint servitute aeterna, servituteque autem omnia praeterea & castiditibus via de misericordia tribuatur gratia. Et ad confirmandum hoc nostrum actum, manu propria signum sanctae crucis feci, insuper Johanni nostro notario iussu concessimus hanc scribere, chartam, mensis & indictione praedictis. Signum propriae manus Domini Ulfredi comitis. Signum manus Galtherii, Signum manus Godesfridi filii domini Ulfredi comitis. Signum manus domini Ruo Machabeo. Signum manus Adalgem.

LL.

Carta Radulphi comitis pro eodem loco.

IN nomine Dei aeterni & salvatoris nostri Jesu-Christi. Anno ab incarnatione eiusdem Domini nostri Jesu-Christi millesimo nonagesimo nono, mensis Septembris, indictione septima, Ego Radolphus qui & Machabeus, filius Ulfredi, cum quodam fratre meo affiro ecclesiam sancti Michaelis de Monte-Cavoso, & per hoc scriptum altari eiusdem ecclesiae trado in dote, in eod quod nulla ecclesia oportet edificari sine dote, in die dedicationis illius coram episcopo eundem ecclesiam edificandam, scilicet Tricostum Libardo, Potentiano Girardo, Gravensi Gaidino, Martinis Amaro, ibidem abbas etiam comite Godefrido, filioque eius Roberto uxoreque eius Schelgata, Ricardoque Senkaleo, aliisque prescribis, nec non pluribus milibus ecclesiam S. Salvatoris, quae sita est in castello, quod comes Robertus edidit, & ecclesiam beati Valerii, quae est in territorio Appii, confirmo; quod illi praedictae ecclesiae in qua pater meus obtulit pro redemptione animae suae ipsam illam sepulchrum & animae nostrae meae decursum, animaeque dilecti mihi fratris mei Godefridi, abbas eandem ecclesiam gubernaret; imperio ecclesiam R. Laurentii martyris cum consilio suis perennitatis, & ecclesiam S. Iuliani cum finibus suis, & eandem cum divisionibus, ex ista parte finium & alia transcurrentibus, & viciis civitatis, quae Arona vocatur, & ecclesiam S. Joannis de Avicella vocatur, cum ipso eodem caltro quod Avicella vocatur, cum integris suis perennitatis, & medietatem omnium terrarum mihi perennitatis in Montem S. Martini, & medietatem proclui parietis, & ecclesiam S. Martini, quae sita est in loco, qui Coma vocatur, cum perennitatis sibi, nec non ecclesiam S. Nicolai de Appio & finis suis; & ecclesiam S. Brigidis de Anagni, & ecclesiam

Guillelmus
archiepis.

que successibus coram D. Raynaldo Tarentinensi archiepiscopo per cetera probis identis, que sub scriptis milibus illis iam, quod praeerat monasterio a parentibus domini habere de iure et de iure in civitate nostra. Trinitatis de pertinentiis suis concessum est, secundum privilegium quod monasterium inde habet, scilicet divisionem Blaxam ejusdem. curialis de divisione paritatem de meditationem regem de notis redditus, medietatem etiam portus basium de Blaxam summam, de divisionem partem de terrarum terrarum adiacentiam inter basium de Saluadem, de mediam partem notra salina. Hac itaque omnia superius dictorum concessimus Deo & monasterio sancti archiepiscopi & D. Gaspario ejusdem monasterii abbati & suis successoribus, ad utilitatem & profectum ipsius sancti monasterii & futuram qui in eo sunt, atque continuam habere, tenere & possidere ac dominari in perpetuum, ubique cum notis notis concessimus hereditas de successum & ordinem nostrorum & aliorum hominum contrarietate de molestia. Unde pro ipsius sancti monasterii & abbatum ipsius decernimus & assignamus hoc sigillum scribere iussimus per manus Michaelis nostri notarii, & plumbis bulla notarii sigilli typici bullarii & promotori abbati ad demonstrationem dati, anno dominice incarnationis millesimo centesimo vigesimo-quarto, indicione secunda, 7. Signum manus D. Raynaldi Tarentinensis archiepiscopi, 7. Coelestis, 7. Signum manus domini Bohemodi, Amleobeni principis fuit.

LIV.

Ad lib. p. 114.

Epistola Encyclica de morte Bernardi abbatis Majoris-monasterii.

Ex vestigiis
non membra
na Saluti.

O Mater ecclesie Dei ab omni diffusa filia & filius, Domini servitio dicatis de conferis suis de participibus spei, que est in Christo, majoris monasterii fratres nostrae caritatis in omnibus bonis participationem. Quoniam, Apostoli docuit, eos omnes qui Dominum Jesum confiteantur, & factum nostrum male vivendo non mortificamus, membris corporis ipsius, quod est ecclesia, esse dissoluti cum autem pariter unum membrum, cetera commembra oportere compari, eodem infestare, non ignoramus. Vobis commembris nostris, ut nobis compatiatur, sunt ratio caritatis expolit, orbis nostrae importabiles passionem committimus. Obisti sumus vobis pariter nostrae Bernardi, viro admodum venerabili, ut pote vere, quod primam est, catholicis, dicit, sapientis, pio, & ut quod de sine errore fecerit debetis breviter pandimus, acta de habito vere religionis & studium reverendo. Unde abique dubitationis hesitatione confidimus, quod ad sit praclaris quietis locum in sanctum hereticis mansionem preparatus, sed quoniam nullum ita circumspicere vel elinque vivere lo habet avemus cetera mortalitate, cui nihil mundum contragis inhaerit, & probissimum sanctum exuamus & divina scriptura testimonio cognovimus, ei aliqd erroris roborem, quod purgaretur paribus de expulsum, & parum aliqua inhaerit formidamus. Nunc est quod penitus, in quo a vobis pie compassionem eduximus possimus, scilicet et ne fuerit propter aliquam erroris fragilitatem nostrum iudicium debite quietis ad nostrae purgationis

Annal. Bened. Tom. V.

et contigerit obstruere, vos certionem veritatem clavis & parum oblationem impellibus impetretis festinamus aperiri. Rogamus etiam ut pro nobis communi omnium exortu cruciamur, quoniam ad beatitudinem suam vivamus, & nos regere faciat patris de fundi hereditatem. Et quoniam plus poterit verba sanctae feceritis fuit, & non solum verba precantia, sed & vasa & feceritis, & quocumque modo insinilla acria habuit, & ab auditu suo, quoniam potuit, rejecit; sanctitatem vestram precamur, ut veritas nostras de desideris, quae potius, quam praesentis defendendo, facientes accomodari demonstremus, ab hac christa formosioris, tantumque simpliciter locum vestrorum nomina, & quod pro defendendo patre nostras & pro nobis feceritis monentis, ut quid etiam nos pro vobis debemus facere transactum, & quae praecipuum apostoli Jacobi compleretur: Oportet pro vestris et feceritis, ad gloriam nostrum nostri orationibus pertrahamus Dominum nostrum Jesum Christum, qui vivit & regnat cum Patre & Spiritu sancto unus beatus & beatissimus Deus per omnia secula seculorum. Amen. Obisti hanc & hic possimus pariter nobis anno ab incarnatione Domini MC. indicione VIII. apud VII. concurrens VII. idibus Aprilis, in ipsa hebdomada Pasche, sabato quod est in ipsa diei eorum, & tanquam qui de testera egredietur ad lucem.

LV.

Titulus sancti Pauli apostoli Cernierensis de S. Bruno Carthusiensi fundatore.

Ad lib. p. 115.

Ex vita S.
Brunonis.

Dominica de sanctis meis, Deo omnipotenti in monasterio sanctae Mariae de Eremis, quae Turis dicitur, fratribus, Minardis, uti mundo, frui Deo. Anno ab incarnatione Domini nostri Jesu Christi millesimo centesimo secundo Kalendis Novembris iussu pi rotulam illius legi in eo beatum, ut pariter, animam sanctissimi magistri mei Brunonis sancti huius vaporem transivimus, percipiendo in vera caritate, efflavisse, penitus virginitatem caelestis regni sublevis. Quoniam atque super illius viam gloriosi sine. Sed quia intenu iniectioni mihi inerat ad eum in brevi pergere, conque videtur, & adire, omni quod animi mei actus in illam referre, & volubilis sub eius dictis sanctae Trinitatis obediare, ultra quam dicere possum, de inspirato transire eas conturbatus sum, nec retinere potui habere utroque profectum lucrum. Molandus, inquam, ego in Cernierensi monasterio monachorum plurimum nomine, non opere, peior, Remorem civitatis arripuit sui, domini beati Brunonis alique anni doctrinam audire. Denique volente admodum profici, profectusque mei pariter de omnia Brunonis, & si in hac vita redire non potui, nunc filium meum illius exhibere statui. Habeo itaque illius, omni quae in Christo dilectionis eius in memoriam meo, quando ipse pariter, universisque carissimis meo filius ac fratre spiritualis ad item opera pro possit meo provecho, extimbo, promoveo, preces, oblationes, elemosinas pro eo, con aliter nec minus quare pro me ipso, effundam Deo Trinitati, quando fuerit ipsius in nobis meis.

LIII

LVI.

LVI.

Ad lib. 2.
33.
*Epistola Jeronimi abbatis sancti
Desigii Dyonisii ad abbatem
& monachos sancti Huberti
in Ardenna.*

*Ex m. cod.
Vindob.*
Theoderico abbati de sancto Huberto, vivo
Des gratia religione venerando, & toti
congregationi sub eodem patre Deo militan-
ti, Jeronimus Dyonisii abbas & sancti Desi-
gii loci congregatio spiritum Moysi in Pu-
erum & in ueneri servus ejus. Moyses Al-
tissimi servus veras maluit veritatem profes-
si & officii cum populo Dei, tribulatione, quam
mendacii conscientia, filius filii Pharaonis
appellari. Johannes Baptista, cum de terra
laudatorem corpus salvatoris tangere meruit,
se propagator & amicus veritatis existit, ut
potius egerit carceris qualibet & capitis
obstantiorem, quam in faciem hominis regu-
flere, & relinquit eum nuptiis legi & mili-
tiae fratri amatare non obviare. Johannes
Evangelista de fonte salvatoris ebriet, & a-
pad diligenter omnes dilectione principis, se-
pibus membris fontem balnei moluit adhi-
bere, quoniam inter balneantes Chierum com-
pedit redire, credens illi nihil esse publi-
cum, qui perditus fas se sustinuerit a consor-
tio christianorum, darentque nullam habenda
conviventionem cum illis, qui per haereticos
se se praevident a corpore Christi, quique per
veritatem sunt regimine diaboli, detentis in sen-
tibus antichristi, tabula viperarum progenies,
cognata serpentis antiqui. Chierius in quo
detentis Othoberto? Chierius sola fraude catho-
lica fidei nocuit; calliditate perfidiae fidei
quodcumque potuit ad confensum sui erroris
antiqui Othoberto, pecuniam dedit ut haereti-
cum faceret, ut foras cupiditatis & avaritiae
templum totius religionis & veritatis obstrue-
ret, & omni sponte infectus legitimusque
sancta sanctorum sua maledictionibus, si fas
est dici, comminaret. Ecce verus antichristi
filii sceleris, curas Satanae & fideliis antigi,
Simones magi quidem similitudo vera, molit-
ur delinere regnum Christi, dum sanctae ma-
tris ecclesiae salutem persequi non desistit, &
in corpus suum trajicere libet, qui Christi
quodque suo recedit & palci & potat.
Tanti rapiti montem exanare cupit, oves
que tanto salutare Salvatoris invenias homi-
ni, qui semper singularem animarum nostrarum
fidei, proderet non forendi; immo omnes in
oblivionem veritatis & odium religionis so-
cum precipitare solitas. Ergo quia sunt tem-
pora periculi, quam praedixit apostolus, in-
stant, omnes quod professi sunt, esse conno-
dant. Si talia satanae graviter intus, & tem-
poralis bonorum ministeriis dispendio, carnis
enim quodcumque mortuum admoveat parum, to-
tum liberat capiti Christi carnis, ut neque
morte, neque viis, neque abique creatura terrent
nos a defensione veritatis & zelo iudicis, &
gratiam matris ecclesiae nequaquam avelli, & a
sancta Romana exorbitare secta. Quapropter
vos, o amici Dei, & usque modo veritatis & in-
dignitatis amatores, locum vestrum, id est fidem
catholicam nolite deterrere, in castra Domini
loqui lituamus cum fratre, quantum puer-
tis, canubate, armati fide & spe caeteris glo-

riae cerebrobati, omnes pro amice jussu im-
proprie maximam dignitatem reputate, ex-
pensas bonorum vestrorum cum gaudiis suscipi-
te, contemnetis & corporum vestrorum cru-
cibus caritativum peccatorum vestrorum me-
ditationem exultate, gloria & divitiae Chris-
ti sunt in corde vestro, bonum conscientiae
vestrae testimonium sit vobis indefectus con-
solatio, & si aliquantulum pro veritate sustu-
eritis, fidei est Deus, qui non patitur vos tem-
perari super id quod potestis, sed veniens veniet
& non tardabit, facitque provenerit ut su-
stinent possitis; si vero molis locum, quia Do-
minas in ira sua confregit, timentis de vos
devotum & simplicitatis vestrae cursum ali-
qua modo perturbent, sancti Desigii deus
suegan fidei vobis exultet in Christi gratia bono-
rum suscipiet, & perpetuam nostram volun-
tati vestrae non dicam dare, sed quod vobis
reddere vel ministrare, quod summa parati.
Quapropter, fratres carissimi, veritatem reveren-
te in castra Dei tenete, & a veritate, quae Chris-
tus est, ne excidatis omnino fatigare; videtur
in exilis Israel de Aegypto sanctissima est
per Dominum vera condicio.

LVII.

*Roberti praepositi Ecclesiae sancti epi-
scopi ad Dreyem abbatem Fan-
telvinsium.*

Ad lib. 2.
34.

Dignosui monasterii Postlewieensis
cum omni fratre nostrorum collegio.
Robertus licet indignus sanctae ecclesiae Ro-
manae praepositus pacem & salutem. Sanctissi-
mi vestre de nostris patriciis exiguus qual-
dem, sed pretii inestimabilis portiones inveni-
re decrevimus, quia quod pretiosius inveni-
mus, dignum vestra dilectione manus indica-
vimus. Siquidem crucis usum sibi fecit ha-
bitum, in eam curibus compertum pro-
mouit portuiculis, locum venerabilium,
qui tunc adhibet lecti pollicetur, scimus,
valeret de ligno dominice crucis in modo,
de pretio Domini, de sancto sepulchro &
de loco ascensionis eius in caelum, Praeterea
de sepulchro sancti Dei petri, quod est
in Ierusalem, necnon de promissione eius ca-
pituli, si tamen fas est credere eam aliquod cor-
porum redigere post ipsam in terris. Nec eni-
go, carissimi, cum vos susceperitis, prout de-
cet, reverenter pro sui dignitate honoramus,
noster, petimus, in vestra caritativa in per-
petuum habere memores. Nobis quoque cum
venustitulum vestro catalogo annotare memi-
neritis, ut non pariter vestri celebratores fin-
tiamur. Valete.

*Ex m. cod.
Fandenberg.*

LVIII.

*Elegium Milonis monachi S. Albini, de
episcopi Praenestini sub Urbano II.
ex Marbodo.*

Ad lib. 2.
35.

Roma beata nimis, quae te creverit abinde,
Ut jam dicatur, metitque fuit habere
Lectis laetis, summae munditiae castrum, dicit.
Lectis regibus videris & pontificibus,
Cujus doctrina sollicita nostra ruina,
Cen-

*Ex m. cod. S.
Albini de
dici.*

Cernens ecclesiam turbam per simonem,
Miser legum per Gallias regna probatum;
Contra simonem jussit pugnare Milonem;
Ecclesia pacis lupaque subivit aelle;
Prode tuum, lupis domo mediam,
Hic gladio Petri duci impetum agnus terri,
Insignique datus auctor pontificatus,
Et cinis insignis sedes sine munere dignis;
Propter vocantes non exultavit ementes,
Utilis advenit eras, ut res passat, etas
Vix sine prelati vigilantes utilitati,
Qui faciant quæsum, si dona Dei manifestum,
Et Christum vendunt, nec tui alii reprehens
dunt.

Quidam terrore tolerat, aliique favore;
Nulli domus gratia ad pontificatus,
Si sit facta manus, sed puer iste decemus,
Et bene nominati sunt illic canonici.
Provenerit causa, videret sine nomine sentis,
Et testis summi summi implere crumenam,
Omnia dicitur vincunt decemque supbia,
Et omnes diti deliro verba periti.
Fuit et dona dare, quam vera fide probare,
In sacris summi affertur undique nummis;
Nulla decemus dimittitur dona impio,
Fuit vult argenteum quam Gregorius decem
mentum.

Nunc status in deis est omnis religiosus,
Tam sunt boccarum pastores quam immarum.
Mors in altitudo vii, das dimovere ipso,
Si velit carere decem vel nobiliorum,
Si bonus esse velit facis, dominique fidei,
Imperii fieri deinde maxima clemi.
Ad mediato faciem, sanctis amato,
Et formidat et ab omnibus hic venerat.
Hic puerum videri et tota Gallia orbi,
Sed fidei pite potestavit ad luttina Mito.
Xeni nulla bonum necemur decem patronum,
Ment fidei fortis erat, si vis a corpore decem,
Empirei vix videri necemur necem,
Et Simon immaniter ubi: accubant pudibundus,
Gredia quoniam boni videri dedit illa Milonem;
Et multo plura nobis facit illa datura,
Et foret iocundus, sed mors ubi fustulit istas.
Ment nimen non penemque rigore facis,
Pace capis in caris tui periti, decem fidei,
Nunc super alia fidei, etiamdem nunc real
tutis,
Nobis ortus audi solvendo restus.

LIX.

Ad lib. 70.
a. 69. Paschalis pape II. decretum pro Savini
ensi monasterio.

Ex archie
piscopo.

Paschalis episcopus, servus servorum Dei,
dilectis filiis Lugdunensi capituli canoni
ci salutem et apostolicam benedictionem. Sa
viniensolem fratrem querelam accepimus su
per castello de Varenco & sapere ecclesiam ab
abbate exiens pro castello. Non quidem ob
stare perperam & contra ecclesiasticum morem
piscorum rursus exortus, Cisterii vero
supra monasterium iste decessit, quod ne
que illud, neque aliud in monasterio br
nem ad hanc debuit, nec ulterius adificari
licet. Obides ergo ipsi abbati relligendum
precipimus, & ecclesiam non jube totedidat
abstineat. Cimiterium vero de Bullace libe
rum & integrum, sicut a Lugdunensi ecclesia
datum fuerat, monasterio manere decernimus.
Sane concedimus, que inter abbatem & Ste
phani, *Amos, Tom. 7.*

Hugonis Campanie comitis diploma pro Ad lib. 70.
Molymensi monasterio. n. 75.

LX.

In nomine sanctissime & individue Trinita
tis, Patris & Filii & Spiritus sancti, amen,
Hugo comes Campanie, comiti Theobaldo fi
lius, noscitur volo fieri omnibus sancte ecclesie
fidelibus, quod excellentiori animo consilio em
pliare & honorare de meo proprio reddidit
Molymensem, que in bono deate Mariæ
semper virginis fundata est, propolui ecclesiam,
cretem & curiam fieri tunc in car
ibus partem habere potorem, quoniam em
dem beatam Mariam intervenitrem piamorem
procuraverat molymem. Trado igitur & p
tatem animo concedo ejus ecclesie ex p
fidelibus sed jura villam, que dicitur Ham
bacum, cum potestate de jure ecclesie ville
post decemum meum cum in omnibus quam
in agris, pratis, pascuis & aqua, terris &
aculis, excepta vltra Leobadi de Trevis &
indivisius ejus; que in quodam casu confundi
sario; & in presenti pro vestrum dicitur
partem reddidit. Præterea concedo redditus
venditionis salis, id est haligum de Barro su
per Alben, & p
miam ejusdem salis, & qui
sede fore hunc. Concedo etiam in p
fidelibus ejus & pater meus concessit, vi
delicet villam sancti Throbaadi de Volvo & duo
melendias super ripam Sequene flum. Cultorum
quoque meam ex iure, que vulgariter Cal
miam vocatur, aliisque agrorum partes, que
pater meo argenteum, partem etiam meo Tre
centi adicem, quod frater meus Otto comes
ecclesie sancti Quotini dedit perpetualliter ten
endum, concedo. Item apud Insula forum
basilicam concedo. Molymem quoque dea
Luricute, sicut tenet, & quamdam cultum
apud castellum Vallidorsis, & tertiam partem
in molendino, & tertium in furo hie dono
adiciam disposui. Ne hoc inter aliquando cis
feratur, apud transverberatione illius calumnia
torum infringere, consuegi meam Confes
sionem, filiam regis Francorum, antequam & co
munitatem Adalam, uxorem fratris mei comitis
Stephani, uxorem quoque meam, filios, &
concessores ipsorum & legemque hie me
legitione danieli adhibe. Interdictio Remen
si villam sancti Valburgis, que alio nomine
Dione vocatur, & p
fidelibus ejus cum appo
sitione, sicut in alia casu scriptum reperitur,
idem supradicta ecclesie Molymensi jure be
neque contradiat tenendum. Hoc idem uxore
mea Constanza, ex ejus parte io jure me
transit, amment, & fratre suo Ludovico ap
promerit, & ipso proprio hie concessio
mea ostendit præbit domus meus Man
ses Remensis archiepiscopus cum clero suo so
per his que ad eum pertinebant, exorans ep
iscopos meos. Acta sunt hæc apud Tre
cas quinto nonas Aprilis, anno ab incarna
tione

Ex archie
piscopo.

tionis domini millesimo centesimo-quinto, in-
dictione m. c. p. d. m. c. x. concurrente v. in
sede Romana viam apostolicam gerente domi-
no papa Paschali, Richardo Albanensi episcopo,
apostolicus sedis Legatus, de apostolica auctoritate
dedit in generali concilio Trecento transiisse,
Philippo episcopo eodem ecclesie praesidente,
Franciscum regem Philippo & filio eius La-
dovico rege. Hugone comite, filio Theobaldi,
Compositis capitulis pacifice Dei gratia
relinquunt. Cuius largitione praescriptam re-
rum donatio concessa, auctoritate corroborata,
petitione in ecclesia Trecenti eorum omni
synodo recitata, a prefato Richardo cardinali
approbata, & a consensibus archiepiscopis,
episcopis, abbatibus cunctis, immo tam de-
dicatum quam laicorum populo c. b. generaliter
confirmata, de quibus aliquos nominamus. Et
ad corroborandum huiusmodi hic subscri-
bendis iuraverunt, Lamberti archiepiscopus
Sensensis, Rodolphi Trecenti, Ivo
episcopus Cisterciensis, Humboldus Antistodensis,
Hervicus Nivernensis, Mathodius Re-
demptus, Robertus Lingonensis, Norgardus
Eduensis, Hugo Castellanus, Philippus Trecenti,
Et ceteri qui tunc praesentes praepositi,
Gerardus, Gislebertus & Drogo archidiaconi,
& ceteri episcopi ecclesie canonici, Abbates
hi interfuerunt, domini Robertus primus Mo-
nachus comitis abbas, Hilarius Mares-
calli abbas, Lambertus Falsinensis, Rodol-
fus sancti Petri insulae Germainis, Otto Ar-
gamentensis, De iacis hericus, Milo comes de
Biero, Milo de Cacerens, Wido de Viogro-
na rivo, Gislebertus filius Ottonis, Ray-
naldus de Castellione, Rix rex, et praescrip-
tus, in Trecenti concilio factis, eisdem in-
no concessum molitum est. Hugo Trecenti
de Guillelmo comiti Nivernensi, pro quibus-
dam negotiorum solutorum rebus transiisse,
qui huiusmodi frater, licet rex, proce-
dentes excepit. Post praescriptum vero,
et eccle. divinis talis, in praesentia domi-
ni Roberti abbatis ceterorumque monachorum
adhuc in abbatem, accessit ad altare de
medietatem de Rumbaco, quia milie in via
mea reversionem, & post meum decessum da-
redididit, (non aliter medietatem jam
ex toto ecclesia possidet) catredo de pro-
prio digno titulo in domum de tota potestate
sape altare potum, deinceps ius perpetuo
possidendum contulit. Tunc autem Guillel-
mus comes Nivernensis, Walterius vicecomes
de Danicis, Hugo de Tille, Andreas Ga-
nerati comes, Hugo cognominis Braco filius
eius, Milo comes de Biero, Gaudfredus filius
Ottonis, Eduardus & Grimoldus Trecenti,
Theobaldus tunc pater filius comitis Seraphi-
stus acii. Postea denique Hactofolman transi-
it, Molitum dicitur rationis causa; ibi-
que qui de potestate Rumbaco apud Trecenti
ordinatur omnes homines & eorum mulieres
donec superius additi, Concilio igitur Deo
& beate Maria Molitum successit qui de
potestate Rumbaco dignus, cum apud Trecenti
quam de insula, ne aliquid de potestate jam
eodem concessa maneret sui decessit videtur,
excepit quare Trecenti & filius eius. Concede-
re etiam altamentum novum novum, quo-
rum caput fuit sanctus Maria Molitum in
potestate Rumbaco. Licet igitur haec dona
praescripta diversis fuerint collata temporibus,
in omnia tamen veluti paginam unam con-
tingere. Utque inconvictis permanserint, legum
mei inspectione confirmare & subscriptis re-

bus corroborare decrevi. Sed & hoc non
pariterendum, si qua de casamento non al-
iquid ecclesie Molitum dedit, vel illi futurum
dare voluerit, ratum & firmum concedo per-
manere, quod & iam ecclesie omnes con-
fiteri consuevit. In quibus vero sunt inven-
tum fuerit scriptum in charta ista de donis
patris acii de fratribus nostris & acii, quon-
iam papae esset; non iudico quod scripta mu-
neraliter non potuerunt, & tamen eodem
concessis habentur in nobis, & confirmatio
ista renouet; sed licet scripta, ita inscripta
que huiusmodi tenent Molitum ecclesia, sua
permanere decernit.

S. Guillelmi comitis Nivernensis. S. Gerar-
di comitis Braco. S. Milonis comitis Brati.
S. Hugonis comitis Rumbaco. S. Guillelmi Gane-
ryne. S. R. geri Seneciville. S. Ramonem
Delicomeri. S. Gisleberti de Balmont. J. Ber-
trandi filii terrae, Gaudfredus serventis, Ma-
thodius de Mearis. J. Pontius de Tringello, Ma-
thodius de Maribus, Rodo filius Alberti, A-
chardus Remensis.

Acta sunt haec & confirmata apud Castellio-
nem, ab incarnatione domini anno millesimo
centesimo-quadraginta.

LXI.

Notitia de abbatibus Tutelenensibus.

Ad lib. ya.
Rubi.

Un abbas Tutelenensis nostri successit. Ex archiepis
Cadenensibus. Quamvis post alium non intervenit, quo-
rum primus vocabatur Bernardus, septimus
abbas Tutelenensis post sanctum Aymonem, et
alios similes vocem Bernardum, nepos pri-
mici Bernardi, septimus abbas, monachus abbas,
hericus filius in episcopum Cadenensem de
monasterio Tutelenensi hoc. Et ibi duo abbates,
Bernardus & Bernardus successit & nepos,
jura abbatibus quilibet pro monasterio no-
stro, & iura episcopatus pro ecclesia Caden-
ensis & Tutelenensi, & apud Raponem-
mensem negotium resolutionem habebat & in alia loca
nostris ad negotia monasterii exercebat, hi-
que pro abbatibus se gerebant Tutelenenses,
licet esset episcopi, ex quibus permissione
antiqua, propter pauperum precibus Caden-
ensis propter quatuor, quae tunc temporis per-
petuo vigebat. Post translationem mona-
sterii Tutelenensis fuit sanctus Aymo abbas pri-
mus, sanctus Odo abbas secundus, Alaisius
abbas tertius, Bernardus filius Alaisii quater-
tus, Geroldus abbas quintus, Rodo Alaisii
septimus Bernardus abbas Tutelenensis &
episcopus Cadenensis, octavus Petrus abbas, nonus
Bernardus abbas Tutelenensis & episcopus
Cadenensis, nepos aliorum Bernardi, & utique
abbas, Bernardus filius Bernardi & Ber-
nardus nepos, quilibet suo tempore rexit ab-
batum Tutelenensium & episcopatum Cadenen-
sem, de quibus supra fecimus mentionem. De
aliis vero qui postea sunt aliqui usque ad
... superius additi ad praesentem, quoniam non
sunt necessaria ad praesentem.

LXII.

dia abduerunt, necesse nobis ignibus con-
cremaverunt, homines qui pateris capere,
acciderunt, monasteria nostra spoliarunt,
tribus vicibus infra immunitatem ecclesie di-
stinctum detinuit, & postea in ecclesiam Dei
irruerunt et ceterum sacrilegia commiserunt,
altaria spoliarunt, libros & paramenta ab-
stulerunt, suorum infra domitorum ap-
prehendentes enutrivit, alios verberaverunt,
alios in captivitatem fregibus in collo ligati
dederunt, & de sepulchris eorum vestimenta
et caligas sibi & suis militibus fecerunt, in
capite alios sepulchrum misit, & domus
aliae incendere dixerunt, insuper Dei famulum
spoliatum nudum cum quatuor muliere in fo-
ram misit, alium vero nudum dederunt
morti tradiderunt, quendam Dei ancillam ap-
prehendentes, cippis in pedibus ejus misit et
fimbriis suspensus per tyrum eam revolvit,
varisque pennis abduerunt, in tantum
Dei ecclesiam affligunt, ut civitates suas
mittunt, quas obsequies de manu presby-
teri per vim discederent, in quorum mani-
bus qui obsequerent, oculum perdebant. Super
hanc omnia tua possidemus de arcibus &
laudibus injuriam, quam dicere licet vere-
cundum, reticere tamen non possumus, scilicet
quia apprehensum Dei famulum & ve-
nerabilem monachum de jumento in terram
misit, & fustibus caecum ac male verbera-
tum spoliarunt, eumque ad caedam vulum
& amara soluti fecerunt, qui eos rogare cepit
ut eum dimitterent, quis pro amicum
paritum illum alio die sacrificaverat. De
sedis vero hominibus quia poterant eccle-
sia, & plausum eorum libris extor-
serunt, pedes & alia de injuriis innume-
rabiles nobis fecerunt, abbates vero alium-
fue amia in via affligerunt, & armati super
eam irruerunt & loquage miserunt, & vin-
dixit quia in captivum cum non habuerunt.
Post ista & tam nefaria nobiscum conven-
tione, pactiones & obligationes nobiscum fe-
cerunt & plurima sacramenta nos firmave-
runt, nostrique homines devenerunt & fide-
litatem juraverunt, quibus dederunt, lares
ei dum in eis magis quam in nullo alio an-
tiste fidei consideremus, fraudulenter ad vi-
ecomitatus nostrorum venerunt, inimicos nostros
predam nobiscum capivi esse dixerunt, & ut
nobis cum aliquid vellet cum pradi ad con-
fugere securitatem dederunt; tunc ipsi nu-
mera plebi fructusque decotti per diversa loca
praedones venire fecerunt, hancque nosse
cum omni pradi ad eos confugerunt. Post-
quam vero in sua virtute praedam habuerunt
& homines secuturunt, & alia centum li-
bris, sequuntur. Insuper sanctae Marie
castrum Carbo cum suis fortitudine intravit
& filium episcopi nostri boni hominis per
viam cepit, & fustis militi in utero tribuit,
per ante eam qui pater recipere potuit, quam
bonam equam & aliud quantum ipsi Carbo vo-
luit pro eo dedit, alii etiam nostris bono ho-
mine, nomine Zaccus, et usqueque anno pre-
dum auferunt, quam ultimam valuisse plu-
quam centum libras. Rex & alia plura no-
bis fecerunt, quae omnia nulla lingua enarra-
re vel maxis in brevis valet de tanto & tam
nebulis & sceleratissimis hominibus, ecclesiam
Dei variis & diversis modis persequuntur.
Ut fideles christianos deprecemur, recurre Dei
se persequi confestim, & qui quibus a
divino ordine concessam gratiam, suppliciter
ostendit ut quae leges praecipit, piaciter no-
bis exhibeant.

In nomine Domini nostri Jesu Christi. Guar-
dus Dei praeceptis deo & maritis, & con-
fessis volumus in Christo pie viventes, tam
sonoris quam praesentibus, qualiter Myrta-
dus quondam filius Gualterii brevis sanctae Ma-
rie in Marcha sita Paraphensi ecclesiae omni
hunc permissum vendere, molere, diripi-
re, quod vult, sacrilegi praedationes non
debuit. Simili etiam tyrannide episcopus ve-
nerandi patris venerabilis filius Adalpertus, &
idem carissimus consensu impugnavit, &
diripere evasit esse. Post hanc quippe Adal-
pertum desiderantem eum filium eius & Car-
bo, quicumque patri ipsorum, vel a quo-
cumque de bonis praedictae ecclesiae indestru-
da emanaverunt, temeraria aule & urella-
geli fuerat praecipitare, demerit, ac per nos
confidere non cessavit, sed quae sacri-
lega fallunt, divina potentia vel imperato-
rum sive apollorum concessa praedictae eccle-
siae praecpta seu privilegia mentes reprobo-
rum nullatenus revocantur. Sed dum tan-
ta, ut per dicitur praedictis praedictam
ecclesiam insatiablem distenderent, & epus-
dem innoxios famulos gravissimis calumniis
lacerarent, abbates una cum exoribus & rebas
& miseris principibus ac nobilibus super
his fecerunt querimonias, sed, ut fuge di-
cimus, nec divini iuramenti nec participum ius-
sionum obtemperantes a nefario opere cessave-
re. Postremo nobis sequenti tempore rebas
ecclesiae, viribus & nobilitate vir clas-
sificat, solo pulchre & viderentur digne necesse-
fieri, contra praedictam praedictorum fratrum Mo-
nici scilicet & Carbonis machinationes poten-
ter se erexit, saepe de ipsis sacrilegiis eccle-
siae Dei ac gentium ejus innotuit nobis
reclamavit. Saepo nihilominus ipsum genera-
bilem abbatem & totum ecclesiam datus &
sacrae huius terminis in nostri praesentia ad
iudicium legaliter vocavimus. Adventantibus
autem terminis abbas pulchre & satisfactionem
receptionis in nostri praesentia adfuit,
sed & quoniam perpetravit nefarium contumaciam
& praedictorum sacrosanctis reproborum fratrum
ingratum venit, sed in conspectu praesentis
consumaciter persistere. Deinde praesentem
abbat, duo celitus & epus sancti generis vi-
dendum sui admittunt, vinctis parti-
cium malorum potenter citant, contra eccle-
siam hactenus praesentem, ipsique de bonis ip-
sorum omnibus potius exhereditavit. Qua-
propter quomodo ulivine divina ac iudiciali
centum declaratum est, praedictorum rebel-
lium p. scilicet mem & praesentem praesentem eccle-
siae iure in omnibus desideravimus, sive
consensus possidentem, ita ut a modo licet
praesentem abbat quique ecclesiam quae & li-
bre ac sine aliquo praesentem redhibere
procurare infandorum praesentem praesentem
& praesentem. Auctoritate itaque domini imperatoris
praesentis fratrum Henrici & eiusdem
sunt fere centum antiquis imperialis vel
apostolicae statuta in praesentem seu privilegia
centum praesentem praesentem, ut talis de-
inceps maritus, comes, viroces, vel alii
qua magis praesentem praesentem praesentem
ecclesiam molire vel innotare in praesentem
hactenus praesentem. Quod & aliqui forte contra
hac statuta re praesentem, centum libras
auri composuit medietatem praedictae ecclesiae
medietatem vero eamdem. Quod ut tan-
tum & innotandum sit, tam apud praesentem
quam

quam apud praedictos legibus permancet, natus propterea hoc facinus non potest impetrare, & nostri digni impetratores consilium precipimus.

LXIV.

Ad lib. 72.
n. 114.

Epistola clericorum Remensis ad Radulfum praepositum, ut archiepiscopatu Remensi etiam in gratiam Gerardi.

Ex ad. collat.
Paris. 2v. f. j.
* Radolfo.

R*. Remensis ecclesiae praeposito fratres, qui Remensium sacerdotum omnes, R. canonicos, & qui cum eis sunt, quae discordia foret, sagre & ad pacis visionem vendit. Fratres ecclesiae Remensis producta tribulatione & continua detriti, gribus tunc discretione advenimus, precibus & obsecrationibus, ac dum adhuc tempus est, dum non adhuc equanimiter omni fraternitati, misericordia ecclesiae Remensis, & condolis condolis lacrimis, semodum praebat ut miserabili & violente discordia, idolorum insularum fratrum egrediatur. Ad altissimum famam tunc ad hac usque tempora integram, velle et dolo, ut si adeo negligens & crudelis: quae cum alperis de manu audita crudelitas, quam ejus mater lacrimas respere, quae te de pulvere suscitavit egrediatur, quae cum eis parvulis in ecclesia tua, tanquam caput te constituit in tribulatione tua? Recordare tanquam peritus in litteris, quae cum omnia vicia sunt de domo salubris & sancta, hae duo magis sunt de medicina, & terra salubrem penetrant jugiter vigilare, auditio & invisio. Quam autem nec populus expetit, nec clerici eligi, principem respiciant, regis adjuravit unanimitate, cum sese quoposmodo in vocabulum episcopii praecipiant, quod aliud videtur nisi antichristus? nonne tunc ipse sanctus debet benedictionem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron. Eum autem intelligimus vocari a Deo, quem vocat electio, ille vero sibi sumit bonorem, quem per gladium, per ignem & sanguinem, per pauperum opprobrium, per ecclesiarum scissuram caput amittit. Sed necesse est ut peneceat eis, cupis augere fuerit ambicio de inviti, insidia pro certe; quia eis esse discordias vel discordie, concordia tua vocem inter se clamant, schisma ecclesiae Remensis ex quo religiosus non proficere, sed, quod in eis clerici est, ex revidit. Ne movearis, si exasperando aliquem exaltasti pagina nostra, quia difficile est in illa habere verum modum, in quoque condolis suspiria, bonorum suorum discordia, violenta & signa pauperum opprobria, obsequia divini silentium, & concilium fore adversitatum turbinis & impetus, multum quoniam levare invenimus. Sed nolite est & videt in ore proximi signa & monum pacem cum discordia correptione, quare blanda & quae sunt non potuit in lingua, molitorum dolo. Videntur praedicta tua, monum etiam, & cetera, quia cum in praedictis esset eorum de te sententia, pro libertate Remensis ecclesiae se laborare, nec omnes improperant quia non est ecclesiae liberario, sed causis sit archiepiscopi sibi de impetibus auditio, & cetera obsequia quod cogi debet a domino papa, cui scribit ex ap-

post exaltatum te pacem habere, & te in eis quae accedunt ecclesiarum impellit, facit etiam & accedunt ecclesiarum impellit. Si vero, quod abest nec latrocinio matris tuae ecclesiae motus, nec intolerabili fragore egredere vocatas, nec pauperum opprobrium miserat, nec singulas ecclesias reverentius decetis in dilectione promovet, tanquam fratres fratri opposuit, quia nec electio confectus, nec promotionis congruimus. Deus pacis & dilectionis procul faciat ab animo & opere tuo quodvis esse potest finitio & adu.

LXV.

Paschalis II. epistola ad Radulfum archiepiscopum Turensem & ceteris.

Ad lib. 72.
n. 115.

P*. episcopus servus servorum Dei, vobis. Ex ad. Ca. radulphus fratribus & coepiscopis R. * Tu. par. Rem. robor. j. * Cereomonan. 11. * Rhedon. mag. rati. Radulphus & synodum benedictionem. * Radulphus. Sardinia Remensis ecclesia, sicut omnia mater est, sic omnes mater caritate completitur, * Marbodo. omniabique ipsius misericordiam postulanti- busque subvenire, praesentium liquidum. Radulphus P. * Aliteri nam penes nos quoniam. * Pagano. leni deprecatur, quod cum sine audientia de iudicio frater noverit R. * Andegavensium episcopus a sede se potestatem abbas, in qua i- pson frater monasterii sancti Albini posuerat, sibi subreptionem in medio expulsi, & A. * qui eandem abbatem abdicaverat, post appellationem apud hunc sedis restituit: quoniam est quoniam quod frater qui cum elegerat, praebere sibi auxilium seu consilium promittit, & qui cum eo vel pro eo appellaverat, officio sibi & obedientia postea facit privati. Aliam rursus quoniam appellavit, quod ad executionem appellations & causae sine communes expensis ab eis qui praedictum abbatem regere videbantur expensit, & multum poterant obtinere. In quibus praedictis, si vera sunt, non solum appellanti, verum etiam sedis apostolicae, ad quam appellatum est, non parva incerta incerta est. Propterea ex parte vestra mandamus, ut intra dies quadraginta post hanc litterarum receptionem cum fratribus nostris G. Vitalianis, G. Linc. di. Florentis, G. sancti Simeonis abbatibus, & R. de Ardiaculis in capitulum sancti Albini Andegavensium convenire curatis, & causam istam, Dominus adiuvante, iudicium canonico terminetis. Quod si una ex vobis iudicium innoventia praedictas adesse nequeat, reliquum negotium exequatur, cui nimirum rogatus & monachus qui praedictum fratrem P. Aliteri elegerat, liberi eis ad iudicium eligere sibi facultate concessit, praecipimus inter esse. Interim a lectoribus ipsius monasterii eadem P. restituitur quae pro controversia sua expensis, & de reliquo aliquo ad compensationem causae sibi & sui necessaria subministrat. Postea fratribus ejus officia sua obedientia, quibus post apostolicam sedis appellationem privati sunt, cum sua integritate reddiderit. Audiamus praeterea, quod videri frater P. Aliteri depraedationes in episcopatu laicorum. Unde frater nostrum monemus, ut ex parte nostra dilecto fili nostro

Ita P. comiti Andegavorum injuncta, quod cum cum suis omnibus officiis maxime locatur. Data Lancia 15. cal. Martii.

LXVI.

Ad lib. 74.
n. 49.

Epistola Hugonis archiepiscopi Lugdunensis ad Hugonem archiepiscopum Byzantiam de ecclesia sancta Maria de Salina.

In abbatibus
et S. Benigno.

Hugo Dei gratia Lugdunensis ecclesie servus, dilecto in Christo fratri Hugoni venerabili Bismontorum archiepiscopo salutem. Significamus dilectioni vestre dominum papam nobis super litteris directis, in quibus preter alia quaedam nobis precepit, et ut vos conveniremus, et auctoritate sua commoveremus, quoniam abbatem Divionensem ecclesiam sancta Maria de Salina redderitis, super qua querelamini, prout translationem, prout vester super nos ad justitiam expectandum cum predicto abbate vocatus fuisset. Et ad ultimum Melitense concilio invitatus, a quo cum nulla existeret canonica excusatione se abstinuerit, ab eodem concilio judicatum est abbatem inde interdicendum, aut ecclesiam divionensi officio usque ad plenam justitiam esse privandam. Proinde praefata praeparatione cum fratribus, dilectionem vestram apostolicam invitationem commemoramus, ut idem quod translationem predicti concilii iudicium profuturum fuit, abbatem de predicta ecclesia interdicatis. Quod quantum praedictae vestrae diligendum sit, ex sententia domini papae, quam per eadem venite hic suscipimus, poteritis cognoscere, quibus ita nobis scribitur.

Præterea participamus firmitatem tuam, ut ex nostra parte Bismontum antistitem convenias, ut Divionensi abbati ecclesiam sancta Maria de Salina reddens auctoritate nostra commoveris, utique et iudicium praedictum quatenus auctoritate tempore usurpaveris.

LXVII.

Ad lib. 74.
n. 49.

Judicium de cella Gordanica in gratiam Anagninensium contra Casu Dei monachos.

In archiepiscopis
et monachis.

Cartam recordationis ad memoriam retentionem in futuris temporibus scribere curamus de his, quae habuerunt abbas et monachi sancti Salvatoris de Anima contra abbatem et monachos Casu Dei, de quibus ecclesia sancta Maria sita in loco qui Gordanica nuncupatur. Post percurramur autem fidem nosse dominum apostolicum Paschalem II, dum fuit ab eo iudicis, qui causam utriusque partis diligenter audiret et bene discutere diligenter Radio definiret, videlicet dominus Richardus Albanensis episcopus et Girardus Engelmundensis episcopus et Albericus Vincetrensis episcopus et Radulfus Valentis episcopus et Gualterius Moglacenensis episcopus, et presbyteri cardinales domini Hilari et Lancelus et Divino, et diacones cardinales Johannes, Ugo et Bernardus, qui omnes viis rationibus pariter et instrumentis, ex

rationibus praedictorum abbatum et monachorum Casu Dei, et ex scripturis illorum instrumentorum, cognoverunt praenominatos assistentes abbatem et monachos ecclesiam praedictam, de qua litis fuerat, prius possedit, cuiusque expulsi fuisset a praedicta monachis Casu Dei, et ideo praenominatos iudices communi consilio iudicaverunt ut redintegratio praefatae ecclesiae canonice et plenarie daretur Anagninibus abbatibus et monachis iam super dictis. Quod iudicium postquam ante praedictum Romanum pontificem relatum est, ad effectum perducere nos diffidit, sed praedictum abbatem Casu Dei cum ecclesiam quatenus abbatem sua refutavit fecit, et ipse papa suscepta eadem relatione illico Anagninibus abbatibus et monachis cum eodem ecclesiam quodam lapide restituit, salvo tunc jure Casu Dei, et quod ibi habere videbatur. Facta sunt haec apud Valentium temporibus domini Paschalis II. papa et coram eo, dominice incarnationis anno MCVII, mense Julii, indictione XV.

Ego Hilarius presbyter cardinalis domini S. et Richardus Albanensis episcopus interfui, et S.

Ego Johannes diaconus cardinalis et S. et signum fuit manu Lodegarii Buarcentis archiepiscopi, qui interfuit, et pro se subscribere iussit.

Ego Lancelus presbyter cardinalis tunc, Lucius S.

Ego Bernardus diaconus S.

Ego Girardus Engelmundensis episcopus S.

Ego Divino cardinalis presbyter tit. beati Martini et beati Silvestri S.

Eusebii Valentis ecclesiae interfuit et manu propria S.

Ego Radulfus iudex super scriptis interfuit et dictis atque subscripsit et compleri et abbatem praefatum domini nostro papa jubente.

LXVIII.

Epistola Severi abbatibus S. Severi, ad lib. 74. V. Illud dicitur et Gassini ad Paschalem papam.

Patet sanctae Romanae ecclesiae Dei gratia in episcopo, Severi abbatibus beati Severi Wilsonis tuncque conventus sub commissis, atque Willelmus Aquitanicus dux, et Gualterius comes de Eburni, iuncta concilio ecclesiastico ordinis et honore notum volumus, domini Radulfus pontificis sui digna Deo. Omnes nos pariter scandalizamus super quibusdam rationibus, quas quidam ex vestris sub specie iudicii in placito abbatibus beati Severi atque abbatibus beati Crucis promoverunt. Si enim aliquem possit sententia invehigare voluerit, decretis domini Alexandri et Gregorii VII. summo pontificum sanctae Romanae ecclesiae praenominatorum suam minime possiderent. In hoc, quod non maxime gaudeamus, quod vestra iura discretio ab illorum se abstinuit iudicio, et quod eorum abbatibus beati Severi concilio a vobis petitis confirmatis, dicimus, si interius patris nostri Alexandri et Gregorii VII. quae iura in habemus, poteritis habere confirmatis, tunc mihi casu, quibus vobis se et abbatem sanctae crucis impo-

In archiepiscopis
et Severi.

tubo, ut termino constituto revertentur ad iudicium. Quare quantum gratia Dei liceret fieri iocunda, nos vestri scripti vestra supplicum sanctitati, quatenus exemplo Danielis propheta, qui pascuis iunctis Salomonis viros continere, ad plenarium rediit iustitiam, litteris vestris atque obsequio sanctorum reverentiam vestram dignamur insinuant, ut iustitiam quam nos credimus in abbate sancti Severi ingeri a vestris, vestra paterfamilias discretio, Spiritus paracleti praevis, ad canonem revertent iustitiam. Vestra vota honorat in agnitionem iustitiae.

LXIX.

Ad lib. 74. Hugonis monachi Cluniacensis epistola ad Godefridum Ambianensem Episcopum.

Ex archiepis & Luciani. Reverendo patri & domino G. episcopo & coenobis Ambianensi ecclesie fili, fides Ho. Clun. abbas servus vestre humiliter in Domino saltem. Notum est vestre caritati, quod alodium illud de Gommestier, quod praedecessoris vestri D. Rogemontis episcopi & matris meae antiquum fuerat, ipse D. R. & mater mea beato Luciano Belvacensi priorem animabus suis & parentum suorum legitime concesserunt ita videlicet ut eis viventibus aliquantulum annis eorum distributio ex eodem alodio fulgeretur. Decedente itaque D. R. episcopo, mecum pariter istud alodium quitta & sine censu ecclesie sanctae Luciani omnino liberis remansit. Postquam vero mater mea mundo mortua, pro Domini se monachum fecit, quicquid ad ipsum de praedicto alodio pertinet, possidet. H. Lucianus materis obsequio censu aliquo & penitus absolutum decessit. Vestra sanctitati vestram scribam vulgi.

LXX.

Ad lib. 75. Donatus facti Cisterciensis Novomontensis & monachi S. Germani a Pratis.

Ex archiepis & Cisterciensis. Notum sit cunctis sanctae matris ecclesie filiis, quod doctores filiales sancti Germani Parisiensis abbas & fratres eius commiserunt domo Stephano abbati Novomontensis & fratribus ejusdem ecclesie quicquid juri se habere crederent in terris, sive, pratis, quae Helgatus in fundo Givincien hoc usque tunc erat. Concesserunt etiam idem abbas & monachi sancti Germani praedictis fratribus Novomontensis quicquid ipsius vel filii vel ipsius occupati inventerent in illa parte terrarum, sive, pratis, quae in eodem fundo Givincien ipsi possidere videntur. Praedictus etiam abbas cum monachis suis in omni territorio Giliacensis potestate dedit usuraria ad pacem peccatorum & aliorum animarum de ad omnia sibi necessaria in terris, pratis, sive, aquis supra dicta monachi Novomontensis. Insuper & quatuor iugera terrae, quae apud Britannicum possederant. Monachi vero Novomontensis respondendum se singulis monachis. Bened. Tom. V.

LXXI.

Alia eorundem donatio.

Notum fore regibus & presentibus & futuris sequentibus sanctae matris nostrae ecclesie filiis, Almorem & consensum eius Vicerem episcopo de Viduonensi filius ejusdem consensu, ac Dolomont & unum ejus, nuncupat illi cum Monachis sanctae Matris Novomontensis octo jurales terrae localiter apud Giliacum fundum concessisse pro remedio animarum suarum, conditorumque praedecessorum suorum & parentum, tam liberis, ut ex toto ad sibi remanent inde. Illis autem praedictis monachis viginti solidos, filia vero coniugii praedicti Almorensis, quia haec terrae heredes sperabantur, cum unicus de infans sponte sua de reversionem facili tribuere. Et hi sunt testes, Henricus & Vale presbyteri, Gildericus, Vido de Sais, Petrus de Gramont, Girardus Leo, Girardus mayne, Baldricus clericus, Hugo Vito major, Rulbertus quoque domus castri Valacensis de illi episcopo, Arnulfus etiam cognomento Cornutus, qui decem solidos inde fuisse, & consensu episcopi, filiosque filiorum Rainaldus, & filia hoc decem lucasius & condonavit, quicquid jura in praedicta terrae lucasius possiderent, praedictis serva Dei reliquerunt. Monachi vero sancti Germani de Parisiensi quatuor jurales terrae similiter in usque, in super etiam memorata, quae consensu erat fuisse memoratis octo jurales habentes, interdictis monachis praescriptis Novomontensis causa Dei magnaeque suae misericordiae communi consilio capitali sui contulerunt. Et ut effectus perpetua memoriae hujus doni, monachi S. Matris decem solidos de reversionem facili Parisiensibus obtulerunt. De hac praedicti monachi de Parisiensi itaque consensu ac misericordia super incipit ante scriptorum pauperum monachorum lucasius amantibus eis, ut pro datione quodcumque paratam terrae, quam ipse ac praescripti homines illi ad vicem plantandam duxerunt, modum tantum vini acotum solverent. Quod si fructus hujus vineae aliquo anno perierit, monachis modum reddere negaverint ex eis parvi quod in vinea reversionem, aliam illi anno decimam non reddant, doneque cum domibus fructus vineae servaverint, ad modum reddendum revertentur. Haec sunt facta tempore domini Arnaldi abbatis sancti Germani, illa scilicet ita possident, ordinant & ad effectum perducunt, cui obsequio gregi commisit Deus dives in cunctis & potius misericordiam & pietatem in futuro retribuetur dignetur. Amen.

M. 1111

LXXII.

LXXII.

Ad lib. 71.
p. 77.

Deinde episcopi Edmundo,

Ex archiepiscopo
Giffordensi.

Stephanus Dei gratia Edmundo ecclesie episcopo, dilecto in Christo fratri Stephano Giffordensi abbati eiusque successoribus regulariter substituendi in perpetuum. Religiosis Giffordensis loco adire plurimum delectati, suis totumque fratrum precibus amplexantes, deinde ecclesiam Giffordensem liberam, saluam, in episcopatu inter ceteros Virgatiensium castam, ipsi autem episcopi precibus aditis in manus nostras certum quem nominis in territorii Gergallii gratias vestras a nobis accipere solebant, Giffordensi ecclesie retinendum in perpetuum contempserunt. Cuius devotionis et quorundam consilii hi testes fuerunt, Bertranus archidiaconus de bella, Humbertus archidiaconus de Riba, Walo presbyter de Gillaco, Reginaldus de Virgato.

LXXIII.

Ad lib. 71.
p. 81.

Episcopo existens canonici regularis ad regem Carnatus de Cantuariis regibus fuisse monacho, quem ille repetebat.

Ex mss. lat. Cantuariensis.
p. 81.

Venerabilis ac iure diligendo dominus N. prior de Cantuariis S. R. semper benevalens. Audisti scripturam decretum: Caritas non querit que sua sunt: nullis quod dicit, ubi caritas est, hominem est & tenebra non sunt illis, ubi fides parat caritas, nihil falsitatis veritas; propterea vero amico loquere nihil dissimulas, sed cum fiducia que nobis, quoniam ex caritate est quod dicit. Si autem quod & vis id ipsum sentitis, quoniam eandem caritatem habetis ad me, non recitas, quod tibi voluisti dicam, nisi ex caritate & pro veritate. Propterea cum fiducia loquere nihil timens ostendere in caritate.

Significum est nobis quendam de fratribus ecclesie sancti Johannis benedicti clam de ecclesia sua educasse, eumque a vobis receptum de monasterio vestro emulatum; primum de vos abbat & supra memorat ecclesie orem suam requirentibus datus quendam responsum & minus placida. Non hanc conveniunt ferri Christi ipsosque super aliorum fundamentum edificare voluit, & lex divina in meum alium prohibet falcem mitti, si autem dicitis, quod nunc dicit vos non potest, sed quodam qui vobiscum sunt, qui cum vestra melior est, licet uno homine quondam vult de vobis vult quoniam vitam & conversationem potiusque aspicere. Recordamini quid magister nos docuit: apostoli de primatu continentis fida est contentio inter discipulos, qui eum videbatur esse melior, fortassis ideo facta est contentio, quia soluta erat contentio. Adhuc contendimus, & dicit vobis: Melior sum; aliter dicit: Non tu, sed ego; Christus quid dicit, intercedit: Qui voluit, inquit, maior esse inter vos, erit vester servus, erit servus, erit Chamae, atque servus servorum qui dicit membra

Christi Tu melior es, ego sum; servus servorum dicitur, erit. O Chamae quare rides, quare derides? Servus servorum eris; si enim Chamae & non Joda, species deridet te, quia veritas non est apud te; tu gloriaris in specie tua, & sufficere putas cum non habes veritatem. Si enim veritatem haberes, nonquam gloriareris in specie. Quare impudens, post Christum dicere totum, Tu melior es, ego sum bonus. Ille qui dicit: Qui voluit maior esse, erit servus; & in adhuc impudenter clamat: Ego melior sum? Adhuc post species tuam, & in ipsi gloriam; respicio nigredinem tuam, & candorem meum non attendo; quare? quia nigredo species est humilitatis; & ego dico, quia candor species est puritatis. Nigredo, species est dicitur; candor, gloria & exaltationis. Commendamus nos modo de specie; in gloria in nigredine, ego in candore, tu in humilitate gloriaris, & solus hoc gloriaris; quia enim de humilitate bene gloriaris, non quam superioris de humilitate, constanti contraria mitemus; humilis enim est superbia contraria sunt, non possunt simul esse duo huius de humilitate superbia potest, sed cum humilitate superbia habere non potest; quia igitur superbia de humilitate humilitatem se non habere videtur. Tu vis maior esse, quid tibi parum est ut dicas minor, quia servus eris. Monachi dicunt: Nos meliores sumus; canonici dicunt: Non, sed nos meliores sumus; ego dico: Nec vos nec nos, quia comes nulli sumus; ubi autem comes nulli sumus, melior est. Veritas, inquit monachi, canonici ad nos non bene dicit, quia nos ubi res facimus; si vos meliores estis, ergo & ubi boni sunt; querendo ergo arod vos boni sunt, qui & si me vultis in boni sum; sed dicitis: Boni sumus, sed veritas ut meliores sumus. Nulli prohiberi vult quoniam melior sit, & vult. Audite: dicitis, quod vos canonici, posthabita & species profectus sua, ad veritatem conversationis transire, qui, ut vos dicitis, melior est; ergo licet meliores sumus, contentum matrimonium lege, ad continentiam se transferret, quia, quod negare non potest, continentia matrimonium melior est. Ubique estis legi, qui dicitis nec pro bono peccatis, nos pro malo melior, idem ipsum non aliud, quod vultis, hoc reddere; hoc enim debet. Si melius quid dicit vultis, non illo de pro illo; nam non potest ubi per illum cui hoc debet, & per illum per quem debet, quantum in te est, nec aliud debet quam hoc quod vultis. Si ille aliud accipere voluerit, qui hoc debet in ipse est voluntas, non in tua potestate. De cetero, pro eo quod dicit Apostolus, Honore servum prestantes, qui se ipsos commendat; hoc modo fuerit intelligendum putat, ut utroqueque ante alium honorem rapere scilicet, iudicio & scriptum pretercedo ego sic intelligo; Qui me interrogaverit, & canonici sum, dico monachos meliores; & monachi sum, dico canonici potius; hoc est mandatum Christi & regula christiana. Quapropter si me parvum credidit, non aliud sapienter, me faciet. Quod si forte id, quod & dicit minus dicitur, si quoniam est contrarium rectitudinis, tunc me Deo displicet; & ecclesiasticis juris censura si Romani pontificis auctoritas fratres qui a vobis facti sunt, advenit, unum esse non permittit. Idcirco modesta vestra quam habetis Dei gratia amittit, vultis obliuisci. Valete.

LXXIV.

LXXIV.

Ad lib. 71.
n. 93.

*Notificatio fidei in talibus praebe-
ram aliarum infirmitatum, sicut
moderari et extirpare oportet ad an-
tiquas institutionibus collatis, ad mo-
stra usque tempora transierant.*

IN CHRISTI NOMINE.

Ex sedis Pa-
larum.

Ego itaque Geroldus abbas subtili indu-
tione investigans angustiam sancti Spiritus
insequens revertere potest in domo ubi congre-
gatus est, tunc, aliquo tempore diffundit
locum invenire possit, pacem in hoc mona-
stério informari modis omnibus curavi. Atten-
dens itaque per adve vitae defolationem le-
vitine procellosa consiliis tamen, si non
conspiciatur vita intercurrente potest, quae
frequenter exoptat; praebendis aliquid ad-
missionem, prout ad antecessoribus nostris
acceptum, in hoc libro, qui dicitur vintima,
scilicet adveniens quatuor fratres liberos
in diviso officio persequendo addiderunt, sub-
lata totius monasterii iura. Sicut enim
consuetudinis huius ad nos hinc pervenit, non
liberi, non fratri indiderunt in nobis idem re-
sponderunt, quoniam ecclesiam istam liberam re-
cipimus, hinc libertatis ara invenit hinc fer-
ri, sicut a principibus accepimus conditum.
Formam ergo patris trinitatis hinc diffundit
propterea, quia dicitur catholici duo adven-
tantes non tantum debet dari, fratribus constitu-
mus, eo videlicet pondere, ut modis non ce-
ssaret a numero XXX. plenum de unius qui
dabitur pium de labore suo, remanet vini,
licet iuxta constitutionem calisi patris Benedi-
cti, ad plenum non possimus admittimus, ita-
men ut ordinata sit primus ipsa constitu-
mus, duo scilicet per diem perala, quorum
octo galleas cella complens mentaram, Ka-
lendis Octobris computatis fratribus clementer
XXVI. octo condignum talis ponderis, unde
fuit quatuor XII. portiones possit dividi,
dimidius calces qui dant quotidie pro pre-
benda J. de Bulgaria ac de curie de Biderin
ais constitutum duri comedie constitutum. In
omni vigilia spoliolum, similiter S. Marie,
sancti Laurentii, & in vigilia omnia sando-
rum, fructus unum. In vigilia item Nata-
lis, Epiphaniae Ascensionis Domini, & in vi-
gilia Pentecostes ferulam unum. In junio
quatuor temporum feria quarta ferulam unum,
feria VI. ferulam unum, & in festo feru-
lam de junio, & ferulam de XII. lectio-
nibus. In istis feriis duo de profectione
de junio. In omni pleno officio datur feru-
lam unum, & si sequens canonicus, ponere vi-
ni. Quotiescumque frater alius induit,
datur ferula ferula tria de potum vini; pre-
ter in assumptione B. Virginis, & in dedica-
tione huius ecclesiae, tunc datur per singulos
flampus vini & dimidius de ceria abbas, &
quatuor ferula, ut quodam de caritate san-
da de vena vini iudicium in tunc digno fo-
lompebantur gloriam debent se letari. Dan-
tur & de curia abbas alia duo plena servi-
tia istis prout quae praebantur. In Na-
tali propinquas fratribus alio indita infra
posuimus compendium ad vestigia caritas

naul infamia paucum vini singulis singula, &
fuit per triduum. Hinc sunt in quibus indita
alba, in Natali per triduum in mola & in fe-
condis vespere. In octava Domini, in Epi-
phanis, in purificatione S. Marie, in festo
S. Benedicti, in annuntiatione S. Marie, in
palma, in pascha per triduum ad milium &
ad vespere, & propinquas fratribus per omnia
sicut in Natali. In assensu Domini, in pen-
tecoste sicut in pascha per omnia cum cari-
tate constituta: in festo S. Joannis, S. Petri &
Pauli, transfigurationis sancti Benedicti, Laurentii
martyris, in assumptione S. Marie, in natali
eiusdem, in dedicatione S. Michaelis, in ded-
icatione huius ecclesiae, in festo omnium St.
Primiis confessoris, Martini episcopi, Nico-
lai episcopi. In omni dominica ferulam cari-
tatem in prebendo, & in omnibus majoribus fe-
ris, & diebus veneratis, quando licet qui car-
nibus. In feria sexta similiter in quinta fe-
ria carnes similiter; in VI. feria ferulam &
piscos de lacu, & veneris, qui etiam omni
feria VI. sunt fratribus ordinati in festo Ti-
mo quatuordecim fratribus datur legumina,
& in feria IV. quae est in capite ipsius
datur fratribus compendium feta, piscos, &
milium, & carnes, & fote habent. Omni
dominica II. IV. & VI. feria per totam qui-
decimam datur piscos feta & recentis. Si
fuit unde fuerit. In festo pasche, pentecostes
de feriis de festis. In die festo pas-
che ad repellendum males humores piscum
datur fratribus cum lacte, ut formicae ipso
degratione datur piscos feta in media reparet.
Datur de singulis ad vestitus per singulos an-
nos pellicum manichum anno uno: anno ve-
ro altero pellicum fridus aliquantum, & ta-
lica quatuor vocamus superpellicum: duo enim
pellicae caprine & plene IV. XVIII. ultra pas-
si linei, calcei nectantur grandis, fute etiam
ultra & dimidius pium lanei ad caligas, & co-
perteris; quae omnia in festo S. Andree fra-
tribus datur esse dispensata. Ordinamus
etiam de his quae habemus libere de vena qua-
dam commutationem annuam fere omnia
mei, & ut fratribus ad plenum servitium
magistro hospitum.

Decernimus ergo ut quatuordecim persona spi-
ritualis facultatis ex his constituantur,
quae ab antecessoribus nostris accepimus. Adal-
berto scilicet episcopo & abbate, Salomone &
Hartmanno episcopo & abbas, Wechompo
praedecessore nostro, insignique canonicis
fuit, in omnibus manibus, sententia vindi-
ctam distindi eximium & indignationem Dei
comperentis.

Et ego Henricus humilis abbas huius con-
victi pro remedio anime meae, & anima quae abbas
Geroldus ordinavit illarum perennare con-
stitui. Et ferulam unum in dominica ad cen-
nam, & in V. feria ad cenam, item unum
datur anniverfium meum studiose peragere,
& fratribus plenum servitium dari constitui.

LXXV.

*Concordia Aliphan & Balernensis mo-
nasteriorum facta a Roberto abbate
Molsheim.*

Ad lib. 71.
n. 99.

Albus Aliphan & Balernensis ad invicem
discordium habentes & pro Balernensi
ecclesie subjectione, quae Aliphan subici debet
M m m m

dum bonæ affectionis percipiant & apud cunctos ad idem præmiæ arceat pacis inveniant: amen, amen, amen. Ego Petrus catholica ecclesiæ episcopus &c. Noscitur velle.

Datum Beneventi per marion Joannis sancte Romanæ ecclesiæ sancti carissimi de habitaculo sancti illi, idus Martii, indictione XIII, incarnationis dominicæ anno MCXVI, pontificatus autem domini Petri secundi pape VII.

LXXVII.

Carta ecclesiæ Carantensi pro Bernardo abbate Tyroneensi.

Ad lib. 39.
n. 172.

Franklin
Tyroneensi.

IN nomine sancte & individue Trinitatis, amen. Ecclesiæ Carantensi cunctis Christi fidelibus præsentibus & futuris salutem & pacem. Salvatoreis nostri Jesu-Christi episcopi prænitiis Mariae pater matris nostræ admittenda prodigia & precoribus nostris in temporibus accedentia cum illis fas non sit, in lucis nostrum educere vocem, omnes potentias nostras, quod cum tribus continuis diebus nostrum paribus videretur quodam, ut non perperam, apparuerit: quibusdam agens apud dactylum nostris aditus sedes, alia vero monachali redimus habita, nro vallata caudone, ipsa a fons exortat; videretur autem ipsi misticis de servitibus inquerat omnium aromatis edis, quo fugitio duntaxat perpenditur diebus, ad rationem quamvis hie videtur esse, quodque rei gratia contemneret, singulis quilibet nostrum per ius, per momenta, per hora solentis discutiebatur, missa sancti Spiritus celebrata & exaltatione gratia postulat, statim post emittitur fuit idem domum hactenus reverentiam Tyroneensem patrem nostræ causæ loci deprecatur, quæ rationibus in nostro capitulo nobis in eo congregatis, proposuitque se cum sua congregatione male in beatæ Mariæ territorio quam pateris terræ digne, caritatem terræ ad emendationem fidei adjuvandum congregationi deprecatur, a nobis libenter aditus est. Cognoscimus enim ab nobis terris habita villages, libenter eidem eorumque sacerdotibus dictam caritatem concessimus cum omni jurisdictione, iure dactylis, de alia quævis libertas (sicuti & temporalis, & in libere de quiete senescentia ab ipis, sicuti ipsam prius tenebamus. Lactibus autem de eorum aditus eos, si in caritatem terræ quam in in territorio nostro de Gratia concessimus, monasterium fide aditus, libertatibus sequentibus immunitas. Volentes quidem ipsos in pace de tranquillitate foveat, ne mundi crescentie militis super optata per nos pace turbetur; volumus de in perpetuum ipsi monasterio largimur, quod ipsam monasterium de epi ecclesiæ domus, & administrationes presentes & futuras, & habitantes in eis præsentibus & futuris suis subest episcopo Carantensi, ita quod nos de nostro de capitulo, nec quibusvis nostro archidiacono, dignitatibus, officiis, vel præbendis fuerint, nec eorum cū in alio quo respondetur, nec per alium quem per Carantensem episcopum jurisdictionis spiritualis sive in civilis in eis exercetur; de iure & sub hoc conditione præmissa a capitulo, archidiacono, dignitatibus, officiis & præbendis episcopi & solimus de episcopo tribu-

mus, quod abbas Tyroneensem ad statum suum episcopum venire vel necesse non compellat, nisi ab eo super aliquibus totum dierum ecclesiasticum statum concernentibus, noster ordinatus, consilium & consensum expetierit, licet tunc sibi infans de ecclesiis, vocatus & vocandus existeret. Licet enim ipsam abbas sollicitudini & caritati commissa vacare vellemus. Insuper volumus eos honoribus plus ceteris attuli, quia in territorio nostro degere, præsumimus, volumus & largimur quod Tyroneensis abbas primo quovis honore prius post episcopum eminet, ut autem eo magis beati temporalibus sacerdotibus, qui spiritum & spiritum eo in domo domini sanctis obere altitudo, volumus & eis in perpetuum concedimus & largimur, quod in quibusvisque domibus & territoriis nostris & sub nobis existentibus ipsi libere acquirere possint, & adquirent in manum mortuis libere in perpetuum tenent & possident, nullaque calamitas per nos vel nostrum aliquem super hoc eis infieri possit. Ab omni autem consuetudine & traditione seculari ipsi & eorum homines in quibusvisque decimis & decimis nostris liberi sint & immunes, ut autem per facienda tempora hie nostris largitiones erant eis de valore permanent, volumus & largimur nullam ipsi lapsum, nullam in contrarium ipsam vel possessionem, quæ hie libertatibus & largitionibus in perpetuum invariabiliter gaudent & ad ipsos in futurum, his esse posse; quin immo nos ipsam ipsam, usus & possessiones vel quæ, ac præscriptiones quovisque forent ex parte nostris & amissionis, ac irritas & nullas, irritasque & nullas decernimus. Videntes hie decretis legati de quorundam superiorem nostrorum in perpetuum firmari, & omnes usus, actus, possessiones vel quæ, & præscriptiones sequenti quovisque, præmissis per nos largiti constanter, per cum hie eos irritari & annullari pro in perpetuum, ac irritas et omnia per que contra ventura & nulla decernat. Unde hie sub nostrorum ecclesiæ Carantensi licentiam monemus subscripsimus & signis, munus nostris fidei, ipsi religiosis sub sigillis nostrorum characteribus unguis unguis voluntate & assensu duntaxat concedenda, perpetuum firmitatem illata.

Ego Vro Carantensi episcopus.
Arnoldus decanus, Gerardus canonicus Carant.
Hugo subdiaconus Carant. Varias successores Carant.
Angricus archid. Carant. Walricus archid. in Domo.
Goffredus archid. in Palsaco, Radochus arch. in Droco.
Odo archid. in Beto, Ludovicus archid. in Vindocin.
Goffredus præpositus in Normannia.
Henricus præpositus in Matrice.
Jesuandus præpositus in Lavreco.
Hugo præpositus in Ingeryo.
Rodalphus canonicus Carant.
Stryphon abbas sancti Johannis.
Data caranti mense Wigornii caeteris tertio nonas Februarii anno ab incarnatione Verbo MCX. signatis in Francia Ludovico Philippo.

LXXVIII.

Ad lib. 71.
No. 1.*Excerptum ex chronici Saxonicis mss. de
captivitate & custodia Paschalis papa II.*

A Nno domini incarnationis MCXI. rex
Henricus rebus per Langobardiam aque
Tuliam d'ispectis apud Florentiam dominice
nativitatis gradibus cum ingenti suorum tripu-
ditio, & mirando ac extensa illius patrie ci-
vibus nuncupato viso decore & honore per-
celeberrimo, mox inde versus Arimam cardito-
rum, illoque perveniens, a clericis benivole,
a civibus subdole recipitur, quoniam etiam in-
solentiam satis abequeque primum, scilicet
evitare illorum cum iuribus, quas ad repugna-
dam regi paraverant, fustibus revecta, eccle-
siae tamen omni sua jussu, quam ipsam ci-
vibus violenter abhorreret, jura clericorum
petitorum restituit. Inde ad Aquam-perdenu-
m progressus, legatos suos dudum ab Ari-
et milites ab apostolice sedi nuntiis baptis-
ta repertis, remissique illis cum Romanorum
nuntiis, qui supplices illic sibi occurrerant,
paschalem curiam processit. Ibi legati apostoli-
ci cum missis regis adventantes, priusquam
esse apostolicum ad conferendum & optum
regis honorem & voluntatem, si tamen ipse
dignetur assensum libertatem ecclesiarum laicam,
ut illis prohibere invidiam, recipere o ni-
hilominus ab ecclesiis decatus, marchis, co-
mitatibus, advocatibus, monasteriis, colonis, com-
munitatibus regibus, que possident, sumant.
Præbuit rex assensum, sed eo pacto quatenus
hæc transmissio firma & authentica ratione,
consilio totius ecclesie ac regni principum as-
sensu subdiceretur, quod tamen via aut nullo
modo fieri posse crederetur. Quia conventio-
ne facta, dimissa legatis, & obediens utri-
que missis rex illorum ad urbem properat,
domusque autem apostolicas cum omni clero,
immo tota Roma se in eius occursum adorat,
Langum ad curiam quam innotuit honorifi-
centia sit receptus & per Argenteam portam
usque ad medium rotam antiquo Romanorum
instituta sit deductus, ubique lectis publice poi-
villegiis, tumultuantibus in iocundum principibus
pro ecclesiarum spiritualibus ac pro hæc
beneficiorum sacrum ablatione, quam ingenti
periculo, quam varia disceptatione tota dies
illa consumpta sit. Dum hæc ageretur, festum
quorundam tumultus in ecclesiis gradibus oritur
et volutans plures, quodam incidentibus
quo audito a regi, concilium d'iscurbat, apostoli-
cus cum cardinalibus regie cathedre depu-
tator, Romani trans Tiberim d'isfugiunt,
apostolicus ab episcopis & aliis fidelibus regis
interium est custoditus usque ad pacem &
ecclesiasticam consecrationem imperatoris, in
exemplum patriarchæ Jacobo dicens ut an-
gelum: Neco dimittis te, nisi benedixeris
mihi. His in dominica quadragésima manifesta-
tione, eadem nocte civitas Lateranensis tumultu
bellis concutitur. Oris nunc, crebris signis,
Lateranensis universim regem ex imperio
lavandus, cubiculari vero regis arma corripiunt,
multitudinis viribus resistit, rex vero
de acie sua jam aduandus, que prius raris erat,
venientes assidue invadit, occurrentes multos
abstrahit, ceteros fugat, plumesque victorias
patitur, addito secum apostolice cum cardinali-

bis versus Albam tendit, castra in campis
ubi adiacentibus d'igit, ubi per totum quadra-
gesimam moratur. His ita actis, regis opti-
mum quidem, communicato consilio, papam,
qui adhuc in custodia regis detinebatur, advenit,
movent, orant, ut super acie regis mittit
agit, injuria, si quam adversus regem ha-
beat, obliviscatur, factus cum regis inest, argit
sibi fidelitatem & obedienciam proponant, om-
nino sollicitus, ut que pacis & concordie
sunt, cum prius rebus regis disponere dispo-
nunt rex ipse pedibus eius humiliter prolatus
veniam pedibus, obedienciam fronde, dum-
modo ei in regia potestate jure antecessorum fove-
re catholicorum regum uni concedat, si-
que fides domum papam, ut ajunt, regem
aliquando speraremparet, attentat. Tandem pa-
pa vincitur & cedit, & de Romanis honorifi-
ce sedem permittit. Inter cum cardinali-
bus et ceteris personis ad tale negotium di-
gnis de c'nteracione regis mandatis. Rex Hen-
ricus Paschalis cum longis ab urbe in campis suis
celebravit, & post octavam pasche die festivit
idus Aprilis in ecclesia beati Petri in impera-
torem consecratur. Consequi usque ad consu-
mandum missæ sollemnitas effectus creberrima, &
apostolicis, dum silentio, inexpectantibus de ad-
lignatur: Hoc corpus Domini nostri Jesu-Christi
in natum ex Maria virgine, passum pro salutem
generis humani, sit confirmatio vera pacis
concordie inter me & te: & communicantes
invicem educti sunt. Donatus est etiam in-
periculis per motum apostolicis privilegio in-
vestitur ecclesiasticæ, jura quod anteaque
pædecessoribus placuerat & perennare con-
sueverat: cupia inconvalescentem subditatem,
papa non tantummodo confirmat. Sic denique
ex die placis in excelsis Deo, & in terra
pax hominibus bonæ voluntatis, ut in di-
xerit, cili recuperata, dum tam inveterata
& extenuis incommittibilis de regis Christi subdi-
tatem abitur hæc scandala. Post hæc impera-
tor apostolicum regis munusculis donat, & quo
tamquam filius a patre salutatus dimittitur.
Postea autem Veronæ celebrant, per Langobardiam
ad Alpes, indeque ad terras Germanicas est reversus. Post exitum quædam
sunt unanimitas ab ipso quædam ab episcopi-
seca comitibus, que carissimis vin-
centibus vel innotuit, ad placum sunt expulsi,
vinitusque ad primum exordia, hic Christus
de refectis in terras de caris sanctis sed
sunt ubique devoto de religio christiana, in
etiam regem prosperitas & copia frugum, ac
nova circumspicue crescere cepit letitia.

Henricus imperator mox Augustus pius
mee episcopus & abbas, consilio etiam
principes Spian convocant, quoniam assensu
& cooperatione patris sui intercessionem perma-
gisse celebrat. Nam toto quinquagesimo
fussus consensus spiritualis & orationum
pro solida auctoritate ab eisdem sacerdotibus,
qui & Romæ eorum papa penitenter illis be-
nignitatem reddiderunt, tunc religiosissime con-
ceditur, & quibus nulli imperatorum agnoscere
impense sint exordia, jura majores sua
in ecclesiis spectant, imperator, habens in ad-
sumptione sanctæ Mariæ Augustæ curia, A-
dalbertus omnium cancellariorum, qui ante eum
fuerant, in solo imperatoris celeberrimus,
præfatus imperator, & consensu universi
ecclesie electio, Morganiana archiepiscopus
conducitur, Imperatoris sanctissimum salu-
comitum, diutina facta assidua custodia, pa-
na

atq. principum consilium atque petitionem sui reuocatum dixerunt, breuiter tradere cepit, aduenit tunc *Episcopus* de basilica suscipere & inuicem praevariarum obliuio de fultum sp. uideret. *Widitiam* dux *Bobina*, magis fuit bastali frangente, & *Merimano* episcopo *Prospere* mediano, fratre *Iuon* basilicum reuocant de *Polonia*, & de *deli* & *el* uisitatione *Sene* cum omni ad eum pertinetiue provincia. *Ortunen* uero patrelem fuit idem dux in rebus de *deli* custodie.

LXXIX.

*Illustrissimo Domini D. Archiepiscopo
Lagunen, F. Johanne Ma-
sillon S. F. D.*

Mhi noster *Ordinis* *Amicus* persequenti occurrit non levis difficultas circa *fr.* *non* archiepiscopum *seismalis* *huc* *eccle-* *siar* *Illustrissimae* *Archiepiscopi*, & de qua, & *be-* *ne* *meminit*, non in *pridem* re *concordiam*, ut pro *eximia* tua *eruditione* *tenebris* meis *lucem* afferat.

Insuper *augustin* *idius* *sedis* *antiquis* *Illustris* *fide* *Rago* *S. & E.* *Episcopus*, ex *Domini* *episcopo* *creatus* *archiepiscopum* *Lagunen*, quem *anno* *MCVII*. *Segoli* *montem* *fuisse* *condit*, cum ad *Gustulund* *conuocatum*, *passi* *Pascale* *II.* *conuocatum*, *profectus* *est*.

Quodlibet inter non erat, qui et in sede Lagunen successit.

Ante annum *MDCC*. receptissima *omnium* *sententia* *erat*, *Jocerranum* *seu* *Gasteranum* *non* *esse* *nomen* *uere* *scriptum*. *Athenien-* *sem* *abbanem*, *episcopus* *fuisse* *concordiam* *fuisse*. *Verum* *prae* *dictum* *anno*, *com* *ver* *supplicanda* *memoria* *de* *eruditione* *Jacobus* *Sirmandus*, *Societatis* *Iesu* *homen*, *alias* *sententia* *in* *notis* *ad* *epistolam* *G. fidei* *abbanis* *Vindobonensis*, & *inter* *Rugonem* & *Jocerranum* *inter* *episcopos* *Johannem*; *omnes* *eius* *iudicio* *pro* *legum* *san-* *cti* *uiri* *audientia* *subscripserunt*.

Sirmandus *sententia* *notae* *duabus* *episto-* *lis* *hunc* *episcopum* *Carantanem*, *sic* *notum*. *CCXXXVII* & *CCXXXVII*, *quorum* *prima* *passus* *Lagunen* *primo* *fide* *archiepiscopo* *de* *Daubertio* *Senectus* *in* *scripta* *est* *aliteram* *Daubertio* *scribit* *ipse* *passus* *primo* *Lagunen* *fide* *archiepiscopo*. *Ex* *his* *Sirmandus* *in* *notis* *ad* *lib.* *II.* *epistolam* *XVIII.* *Gustulund* *abbanis*, *qui* *in* *sedem* *ex* *urbe* *Roma* *Lagunen* *a* *domino* *Primate* *Lagunen* *de* *a* *toto* *re-* *uocata* *eius* *se* *multum* *honoris* *scriptum* *scribi* *de* *dict*, *Sirmandus*, *inquit*, *obserui*, *id* *intelligendum* *de* *Johanne* *Hugonem* *in* *scriptore*, *quem* *notum* *est*, *inquit*, *ab* *his* *habeant* *pre-* *sertim* *fuisse*, *qui* *archiepiscopum* *Lagunen* *ca-* *telegum* *reuerunt*. *Sed* *Johannem* *archiepiscopum* *Lagunen* *notum*, *semper*, *vincit* *ex* *his* *duabus* *epistolis*, *qui* *anno* *MCXII*. *scri-* *ptas* *scribi* *condit*, *postquam* *scilicet* *Henricus* *V.* *imperator* *privilegium* *investiturarum* *a* *Pa-* *pali* *captivo* *per* *vin* *transmisit*.

Hec *sententia*, ut *recte* *scripsi*, *Illustris-* *simae* *Primo*, *solidum* *fundamentum*, *non* *alium* *est* *omnis* *et* *subscripsi*, *tamen* *aut* *ham* *Johannem* *locum* *ante* *dedidit* *illi*, *qui* *archiepiscopum* *Lagunen* *catholice* *notum* *reuerunt*, *in* *Sirmandus* *ipse* *scribit*.

Verumtamen nihil tanti *uiri* *eruditionis* *detrahendum* *est* *potui*, *si* *eius* *opinionem* *transcri-*

ad *notum*, *Illustrissimae* *Primo*, *examine* *de* *no-* *tionem* *scribi*. *Neque* *enim* *non* *examine* *indis-* *que* *est* *hac* *difficultas*, *que* *non* *potui* *hac* *de* *accusate* *difficultate*, *illustris* *concordiam* *ad-* *ferre* *potui*.

Atque ut *difficile* *procedam*, *toto* *quodlibet* *in* *veritate*, *ante* *Rugonem* *concordiam* *fuisse* *Jocerranum*, *seu* *Johannem* *Jocerranum* *postu-* *lendum* *est*.

Certe *Jocerranum* *seu* *Gasteranum* *fuisse* *archiepiscopum* *condit*; *id* *enim* & *uere* *catolice* *docent*, & *ad* *de* *ex* *notis*, *que* *in-* *ferunt* *adducunt* *fieri*. *At* *Johannem* *ex* *prae-* *missis* *sanctam* *hunc* *episcopum* *in* *scriptis* *notis* *non* *est*; *que* *si* *dubis* *sint*, *dubius*; & *mendacis*, *nullas* *enim* *Johannem* *locus* *in* *serie* *Lagunen* *archiepiscopum* *habeant*, *qui* *se* *vera* *in* *omnibus* *indubie* *de*.

Atque *Jocerranum* *jam* *in* *dignitate* *posita*, *ide* *ante* *anno* *MCXI*. *quo* *prae* *dictis* *hunc* *episcopum* *scripsi* *fuit*. *Id* *certum* *est* *episcopo* *S. Antistae* *archiepiscopum* *Conuocatum*, *que* *est* *libri* *IV.* *epistolam* *LXXXVI*. *inter* *prae-* *missis* *domino* *aque* *com* *dictum* *reuerunt*, *de* *cum* *reuerunt* *discreto* *archiepiscopo* *Lagunen*. *Porro* *hac* *episcopo* *scripsi* *est* *ante* *fieri* *mensis* *Aprilis*, *anno* *MCIX*. *que* *non* *le* *de* *anno* *decreto* *Antistae*; *id* *anno* *scripsi* *videtur* *ipso* *anno* *MCVII*. *quo* *reuerunt* *est* *in* *sedem* *sanctam* *Antistae*, *cui* *Jocerranum* *hunc* *ter* *gratulus* *est*, *quod* *cum* *Deus* *suu* *indem* *concordiam* *habeant* *ad* *quod* *literas* *Antistae* *prae* *dictis* *episcopo* *respondit*.

Itaque *Jocerranum* *sedem* *Lagunen* *jam* *occupat* *quodlibet* *aut* *hunc* *hunc* *en-* *te* *scriptis* *ab* *hunc* *episcopum*, & *si* *quidem*, *quodlibet*, *pro* *ante* *anno* *post* *notum* *Ma-* *gionem*.

Jam *vero* *Lagunen* *archiepiscopum* *scripsi* *notum* *reuerunt* *Jocerranum* *hunc* *anno* *MCXIII*, *et* *pa-* *ter* *ex* *decreto* *alterius* *Gasteranum* *Lagunen* *episcopum* *est* *in* *notis* *ad* *quodlibet* *concordiam* *concordiam* *reuerunt* *in* *Divisionem* *S. Stephani* *ecclesie*, *id* *anno* *ab* *reuerunt* *Domini* *multis* *notis* *concordiam* *deuerunt*, *indubie* *est*, *apud* *Pecardum* *(a)*, *(b)* *Primo*, *de* *Gasteranum* *Lagunen* *ecclesie* *episcopum* *reuerunt* *reuerunt* *est*, *anno* *MCXV*. *quo* *reuerunt* *concordiam* *concordiam*.

Id *enim* *anno* *MCXI*. *id* *est* *medii* *illo* *tem-* *pore*, *quod* *inter* *anno* *MCVII*. *quo* *scripsi* *videtur* *Antistae* *ad* *Jocerranum* *episcopum*, & *anno* *MCXIII*, & *MCXV*, *efficit*, *Johannem* *Lagunen* *episcopum* *reuerunt*, *ut* *ex* *deabus* *illis* *hunc* *episcopum* *collegit* *Sirmandus* *consequens* *est* *deus* *eadem* *tempore* *episcopum* *sedem* *fuisse* *archiepiscopum*, & *quidem* *publicis* *testimoniis* *equos*; *quod* *cum* *nullis* *vetustis* *testimoniis* *haberi* *possi*, *discre-* *dam* *est*, *an* *non* *mendacis* *sint* *in* *notis* *concordiam* *notum* *hunc* *episcopum*, & *cum* *notum* *Jocerranum*, *quam* *Johannem* *direct* *est*.

Id *maxime* *pro* *has* *sententia* *scribi*, *quod* *ad* *notum* *potestatem* *hunc* *episcopum*, *scilicet* *CCXXXVII*. *quam* *Johannem* *scripsi* *dictis*, *Sirmandus* *notum* *alias* *legi* *in* *quodlibet* *codicibus* *reuerunt*, *non* *Johannem* *ubi* *pene* *non* *videt*, *mendacis* *hac* *scriptum* *Jocerranum* *pro* *Jocerranum*; *cui* *in* *notis* *codicibus* *hac* *episcopo* *adscripta* *est*.

At *quo* *pado*, *inquit*, *Johannem* *pro* *Jocerranum* *seu* *Jocerranum* *intendi* *potest* *hunc* *hunc* *in* *antiquis* *illis* *non* *modo* *transmisit*, *sed* *etiam* *autographi* *non* *cito* *non* *pro-* *pria* *prima* *dominatus* *littere* *designat* *subscri-* *pt*

Ad lib. 71.
a.

ut facientes exemplis demonstrari posset, si vos videri vel assequari penitus exoptatis non esset. Cum itaque Joannem nomen prima tantum littera I, datus illis Joannina littera designatum esset, idcirco est, ut amantissimos, proprium illud nomen integrum debere tenere videretur, Joannis nomen hoc Joannem scripsit.

Quod ad grata dissile videtur, parvo ad eum Socrati antiocho ad episcopatum CCXXXVII, ubi obdormit, varie legi epus inscriptionem in navi codicibus: sed & in alijs, inquit, prolixior prima mensura habere sententia designata habetur, I. PAPA LUGDUNENSIS sic, quod nihil ad propositum opportunitas affert potest.

Hinc itaque colligitur: non debita, ut Joannem in dualibus illis epistolis a temerariis mactis intrada sit pro Joannina; adeoque coram fundamentum, quo Joanni archiepiscopo Lugdunensi asseritur credebatur. Exponendum proinde videtur Joannem sic intrasit & consilio Lugdunensem archiepiscopatum, non illa proleptica argumenta, quae contrarium persuadeant.

Hae sunt, Illustrissime Archiepiscopus, quae ad illustrandum Joannem positivum, & ad expungendum citum in Lugdunensem archiepiscopatum Joannem ubi propterea videtur, est, ut ex antiquis primatibus istius ecclesiae monumentis, quae in numerata memoria relictis, decretorum fidei iudicium, quo vel meminit me error, vel opusculo constituitur.

Lutetiae Paris. III. Kal. Aprilis.
MDCCVII.

LXXX.

Ad lib. 7.
24

*Epistola apologetica Laurentii abbatis
sancti Vincti ad canonice Vindu-
nenses.*

Pater L. catholice, Domine miserrime abbas, Deo disponente abbas pectus, homine perscrutante, clericis Vindunensibus quod incurrent. Litteras non ad vos, sed de vobis & contra nos, vos compertimus addidisse, editis omnibus & omnibus nihil quidem respondisset unde potestis excipere, quomodo recepta sunt; quidem qui acceptum, ne respondere quidem digni sumus. Nos autem vobis respondendum censimus vobis potius saluti praesentibus, quam aeternae innocentiae, quae Deo satis nota est, defendentes. Et nos quidem decreveramus vobis nihil peritus scribere, & periculosiores vestros facili potius tolerare, ne nos verbo saltem videremur allesti, exemplo prophetae dicitur: Cum consideret peccator adversum me, obstrui & humilatus sum & stui a bonis. Domini etiam verbis me confortasti, quibus ait: Beati eritis cum manducaveritis vobis homines, & persequuti vos fuerint, & dixerint omne malum adversus vos, mentientes propter me. Sed quis ipse nos provocasti, ignoti rerum hic nos concitantes, obediens vobis vobis respondere compellimus, vobis ipsi in hoc etiam profuturi, & ex quo scribam, legere ad finem aliquo dignemur.

Aliaque novius evenisse, ut qui inquam interrogavit, postea properaverit ad tribu-

nal, prior arbitrio insignit, prior expectanti ultiorum. Hoc in vestram innocentiam ipsi superprime admittit, cum Remensis & Catalaunensis ecclesiae vestras litteras designavit, quidquid vobis in buccinam addidit in nos exultantes ad excelsas exultationes in peccatis, hoc vestrum in verbo malum declinantes, & iniquas quas nobis ipsi inferimus, nos vobis inferre culpamus; ad quod contra, si prout compertis retribuitis, frustra forsitan faciemus; tunc qui nos ipsos abiciunt, apertius utique nosmet ipsos in actione quidem dignos admittit: suspicatur tamen, quia scripta nostra, est quidem odio nostri despicimus, quidem legendo saltem excrucietur respiciere. Quae de causa vestris calumnias non substantiatione itenuit, sed ratione veritatis respondemus.

In ipsi vestrum primordio litterarum, nos & monachos nostros erga vos immo deros, & indifferens, per amplexum, dicitis certissime, & quoniam nosmet ipsos omni veritate alienis existit. Et ex & monachi nobis, imo vobis commisit, modum & discretionem erga vos in usque tenemus, quod usque, salvo numerum nostrorum salute, & salva fide apostolica obedientia, tenere possumus. Ex quo autem ipsi praeceptis apostolicis obedire immoderati & indifferens iudicii delinquunt, immoderati & indifferens vobis videtur, quia modo & discretioni universali ecclesiae concordant malitiam, praeceptis apostolicis obedendo, quam vobis expungunt, immoderati & indifferens eadem monachos. Quoniam autem nostris, quod ab omni veritate dicitis alienis, omnium non tam vere, minus non tam cum veritate vicini, congruus & individui essent: quod si universis convenire convenire, in ipso nostro consensu delinquimus; sed sicut amicus explicare non est possibilibus, ita omnes praetermittere non est utique rationis.

Un autem, plurimis amicitis, ex tantum potestatem quae consequendi habet maxime maxime ingratissimas in solitudine beati Viti si verperimus hanc nobis coenitibus; vos de industria nos tolerare volentes, super eos levissimis & qui non hanc omnia referant vos excepimus, ut vestre assensum incertum, cum non ob aliud delinquimus vos fuisse recipere, quia necdum potestis vestris hanc, ut in nobis erat adventum vestram praefabamur, ne communionem vestram, non offendit universis Dominis, poteramus habere. Tunc unum convertitur indicem & quidam vestrum impelli, distrahunt, vellicari caput huiusmodi aspectum, aspicimus dolimus, dolentes si subvenire nequimus. Tunc ipse, utinam memoriam aliam, congregationem nobis committam patrum sui litterarum, sollicitam videri cum perurbatione incipere, cum pectus dolere, cum ludia, fuisse. Tunc nobis claves gratias, & non malo post amantissimis sunt abbas, quae ipse acceptum, quando a congregatione conventus sui abbas, & carolus episcopo canonice consecratus, & itaque abbas pectus donatus. Ex non potest privatus sum, nulla accusatione pollutus, nullo crimine convictus, nulla criminis potestatem committimus; sed est id tantum quod sed apostolice praedictum, qui excommunicationis committere timebam, nec mihi committit hoc permissum.

Facile potest posse dicitis quod neque fando lingue, neque solum commissum est. Et

es, quæ utroque modo in nos commissa sunt
sagittas necesse fore velimus, & nos in scri-
bendo, & lectore delicti in legendo. Ut enim
emittam quod ego ipse non abbas, non frater,
non solum Laurentius, sed Laurentius
has nominibus; rogo nonne scandalum lingæ
erat, quando fratres nostros, non monachos,
sed radices, gardens, pastores & adven-
tas penitus comprehensos vocabatur? Aut non-
quid non merito scandalisari poterat, qui
de seculo conversi talibus de vocabulo denomi-
ni audebant? Adhuc etiam ipsi nosse magnam
in nos scandalum commissum, quando nos per-
venerat abbas & iras de exire peccatis?
quando catholici claustris vobis intraverat?
quando quodam conversorum & monachorum
colophantibus quando eis orantibus iuxta eos
accubant, rationes eorum perperdebant?
quando angelis Dei cum acceditis humilibus,
palmis cælestibus & orantibus quidam ve-
stram cum rufibus & cæcinitas infestabant,
& existantes eorum lamenaria extinguebant?
Rati, nosse magnam inferentiam nobis scan-
dala, quando quidam confiteri voluerit, qui
ob devotionem a nobis & communicari
petiverat, postquam a nobis ficerat commu-
nicari, ipsi eos consuetudinem nostram ne-
gare coepissent, & communione a nobis deus
vestram suppositis? hoc violentum testis
solum de Arcibus, Lazari & Maritico cano-
nici, si consuetudinem vestram coram Deo
in veritate convenire velitis, nec omnia ve-
stra esse, ac per hoc questionem locum duci
negociis.

Sed forte oppositis nostram non fuisse ca-
monium vestrum confessiones recipere,
nec eos communicare debuisse. Nec plane sc-
ditiones, si vos, quorum officii est confes-
siones recipere, grada peribit, prædium esse,
& gratiam sedis apostolicæ habere scimus;
sed cum utrumque vobis deesse constat, rogo
quæ fuit illa immoistia quæ in animas con-
stitutum nostrorum odio nobis in tantum la-
visit, ut eos communicare nolitis, qui ca-
tholice & apostolicæ sedi communicaverunt, ac
per hoc catholici sumus, compulsi sunt negare,
& cum tanto periculo ad illud tremendum
paulum examen fuerint emisse? O quæsemus
hæc, nobis referentibus, nolitis, superius,
per admirationem conspiciat, & hoc vos scilicet,
vos scilicet non dolere vehementissime de-
bere.

Quid etiam de Afflictis præteritis vestris
dicitur? qui cum in ipso morte articulo ani-
mam suam electis vestris committere vellet,
& ille cum suscipere nolisset, necessitate so-
prema compulsi, Trepium pectorem militi
ad accubantem me, ad quem cum venissem,
ex præcepto vestro, Heribertum filium Gundul-
di illi mihi osium obtulit, ut me ad eum
qui me rogaverat, qui me desiderabat, nolite-
hinc iustitiam sacramento interposito re-
stare. Ladonem quoque & Walterum de
quolibet alio quomodo possessionem præterit,
qui, qui devotissime causâ ad nos venerant,
publice quodammodo exili demerant, ne ad
nos, neque hereticos, ulterius venire aude-
rent? Quibus cognatis, quilibet adhibere a-
gunt, qui hæc de his nobis decessit inhi-
bita, miram contra nos aliquam iniquam ma-
chinationem exercitum, ac si ipsi vestris inter-
rogationi respondentes submissis nullum. At
non contra multum, magnam, enormem & in-
tolerabilem, nisi per hanc iniquitatem machi-
nam non eadem faceret perperam. Nam

ut adhuc de injuriarum machina credis contra
nos posita dicimus; rogo, quid etiam an-
tiquis martyrum principibus in nos fecit?
Antiquis martyrum verborum conversis
dehonestabantur, colaphis cedebantur, pati-
monis privabantur, de loco ad locum fugere
cogebantur, eorum vel vendere non permitteban-
tur, id soliman vicio morali genere necitan-
bantur. Nec potestis excepto superiorum om-
nia, quæ in eorum personis legimus, in
nostri tribulationibus experti sumus, nisi quod
illi passi sunt pro fœderis agenda gloria,
mercedem, non vitam patiamur pro nobili-
tatem emenda ignorantia peccatorum.

Nec fuit quæ non, ut ipsi dicitis, de quali
cibus, sed de re vera exilio nostro vos accusa-
biles, & non rebus exsultantes. Quod autem
in diffinitione vestri nostram diffinitionem
nos dicitis contrefigere, scriptis vestris con-
sideranda est, qui verum quod apertius pro-
ter, ignorant. Verum, ut quod dixi con-
sideramus, id id quod decet voluit conside-
ramus, sed non opus est ut vos diffiniamus;
nam illa vita vestra vos ubique diffinit,
& si patenter auditis, diffinitionem infamant.
Ubi enim non diffinitionem est, quod cum fac-
tici canonici ecclesiam nostra iter mem-
bra episcopi vacare non debent; non iam quom-
to non sine episcopalis officio vos esse pa-
tissimi? In tanta auctorum sapientia quæ apud
vos crispatus peritencia est fabulitas? quæ
preteritis reconciliatis? quæ obrem considera-
tum? quod chadma confitetur? qui fieri
ordinem dilectum? quæ ignorant quod in ipsa
quæm potestem vobis eligitis, non ut pabam
ocum pabam, sed ut tyrannos catholici, rapinis,
incensum in nos omnes delam, ut lapsus dis-
spertis, legem, consensum, qui etiam limi-
tem potestatis utrumque acceptor excedit: qui
cum nominis dominum temporariam de manu
regis accepit, ipse cum infra ordinem rei,
ordinem ecclesiæ perperam, ordinare presu-
mit, dicit vel faceret archiepiscopum, pro-
pofuiss, præteritis, decernis, abbas, abbas,
quibus vult, quilibet vult, & quomodo vult?
In quibus est ille qui ab abbas Flavienensis
repositus ab ecclesiâ Divisionem, cui inter-
tem dominum sui abbas Rodolpho prædicationem
fecit fugivam, ut abbas Divisionem excom-
municamus, virgine pallegiam, qui in ar-
tem vobiscum, suscipere præsumptum. Cuius
præsumptionis participes se fecerunt de il-
li qui cum vobis perperam eorum paborem
commiserunt, & qui ei communi perperam sunt.
Qui ipse quoque contra nos qui Romam nos
obis restant, liberos auctoritatis nomi-
nem conficit, & credimus, quæ modum iuxta
quod vultis dicunt, cultum dant legem abbe-
re, alium librum compulsi, fabulitas rei
testium apostoli dicimus: si ea quæ decessit
iterum tradidit, prævaricationem nos contra
fuit.

Nec accedit etiam quod qui Viridacem
ecclesiam moverunt, universi sunt, facientes
murant, mirantes detrahant, quod vos ipsi
qui decem dicimus, contra canones agitis, sunt
& officium decessum mentis, & officii gen-
tem, id est perperam suscipere recubis-
tis. Unde præteritis quique conspiciat, non
vos episcopos habere suspensas, a quibus nos
dicimus refugium, non tale quid audebit, pro-
pter quod ad gradum officii vestri accedebat
nos modis.

Itae sunt quae vos, nobis etiam sacerdotibus ubique diffusam. Sane de archiepiscopo Trevirano episcopi ad communionem vestram communitatem, cui consensu abbas Roberti successerat, abbas est, quemadmodum electis, ab hac concessa, ab hoc obsole, ut vobis videtur, tandem, & qua alicuius consensu eodem non discrepaverit, semper eam discrepavit, & nunquam concordabit. Quod evidenter ostendit, cum frater qui de tali officio commissarius, ad pontificatum provocavit, & hoc fecit Dei spiritus iudex, de quo narravit vobis benedixit (necno quo spiritus.) Si enim eo spiritus qui ecclesiae catholicae per reductos suos pontifices ad pontificatum exhortatur, plenus effectus quo spiritus talis est, utique non sufficit: sed animalis homo non percipit ea quae sunt spiritus Dei. Nonne enim spiritus Dei meo erigit, cum frater mihi commissus, quia excommunicatus communicasse cognovimus, pontificatum subditi, & meo tempore communicare perinde modo cogitavit, necnon mutare praecipit. Hoc, inquam, fecit spiritus Dei talis, ut ipse adlocutionis relictus, cum literis apuditis infra scriptis obediens contentissimus, & in hoc consensu atque hodie petiderunt.

Pascalius episcopus servus servorum Dei frater ecclesiae Viridensis catholice, salutem & apostolicam benedictionem. Richardum ecclesiae vestrae occupatorem a sancta Romana ecclesia pro suis meritis excommunicationem, cum hactenus non liquidis, certis tamen spiritibus de aedificis vos eruditum. Hoc autem vobis scripto demonstramus, quatenus cum excommunicatus fueritis, communionem eius omnino devitiis. Sane abbas sancti Viti et de Viduensis archidiaconum pro catholica veritate dilectione dignitatem rebusque suis (sponsos) adiuvamus. Precipimus ergo, si qua pater vos beati Petri & nostri obediencia est, ut bonis suis rebusque: si autem praesentibus literis obediens cunctis, nos ecclesiam vestram a divinis officiis interdicimus: qui vero ab huius erroris macula respicitur, contrarius nostri archiepiscopi Trevirani, seu praedicti abbatis consilio, catholice omnia reconciliantur. Pontificem Viduensem servitum apud nos dicimus ordinatum. . . Data Lat. XV. Kal. Aprilis.

Has litteras, cum in qui asteretur, supra, aliter possit, vos non solum eis recipere & recipere deservitis, sed insuper in summa summi iuramentis & capitis eius velle, iuxta aliam matris misericordiae eam sine misericordia ecclesiae, eadem ab ecclesia excommunicata, extrahatur vinctus, vinculum ad alia compendit abigendum, & carcere retrahendum debeat.

Sed ad hoc quod scribitis apponitis: casumque nosceret, papam illum adierat, & ideo nihil deliquimus. Vox ista, vox vestra est, sed non vox rationis, non iudicii, non acquiritur. Concedimus enim quod canonice vellet erat, car ergo cum canonice non tradidit? Canonice autem cum tradidit, si hanc quidem, quando vobis litteras & mandata domini pater deservitis, et si quo venisset, reverentiam servaretis, ne litteras apostolicas, ut illi universali ecclesiae reverentia scriptis, scriptas legere, lectis obediatis, aut si non sentitis obediens non posse, caute vestra impossibilitatis et qui iussus suggereritis, & suggeritis et praesentem superantiam permittere. Deinde si adierit illam vestram potestatem. Deinde si adierit illam vestram potestatem aliquid querimus: vos habere co-

deritis, inter contrarios & pater cum conveneritis, iustice eorum quod deliquerat corrigere. Quis catholicorum neget hoc rationem fieri debuisse, & ita factum esse, si in corde vestro dominum iustitiam ita ancillula non profert, & qui pater vos reverentia Dei, & beati Petri munus, si tanto ausu vestra fraternitas a fraternitate totius ecclesiae dividi iussisset? Cum vero sedes apostolica iuxta sua vos obediens non compendit, has litteras ad me iterum deduxit.

PASCALIS episcopus, servus servorum Dei dilecto filio Laurentio abbati sancti Viti, salutem & apostolicam benedictionem. Richardus Viridensis ad nos venit, nullam rebus sui satisfactorem ecclesiae fecit, unde nos a nobis in communionem suscepimus, nec a vinculo excommunicationis absoluti est. Quapropter dilectioni tuae mandamus, ut illas contrarium omnino devitis, & cum eis, quos suspensos ait a nobis excommunicatis esse devitiis, & omnes qui ei frater communitate, etc.

Acceptis litteris apostolicis non eis poni non potuit, ne si vestram excommunicationem contra dominum papam interdicimus habere, quidem omnia ecclesiae excommunicationem habere non possemus unde pacem universali ecclesiae vestra pace plura fieri, & frater mihi commissus, ubi quatuor & christianus viveret, consilio catholicorum, & ipsius domini papae, migrare ad alia praecipit. Qui autem iura pervincam adhuc a me petiti sunt, non licet vos improprie dixisse, per hunc eis papa vagantem, sed idem ad alia hoc alique different migrare, ut si Deus omnipotens cor vestrum ad pontificatum emularet, ex citius ecclesiam suam reverteretur, quo non longis differret: quod si vos in iussu vestram praedictam quos alios illos, & istos transiret: & quod nobis inobedientiam exhiberet, per potestatem a domine papa nobis indultam a corpore praedictam.

Quod autem dicitur de stabilitate quam frater iuraverat beato Vito, & nos beatus abbas Laurentius hanc iuramentum vestrum frater qui dicitur, iactis meritis non possit, etiam me volente. Nunc itaque respondit, obsecro, absque contumacia: iustum est an iustum, ut si apostolice obediatur? iustum est an iustum, ut excommunicationem communi caveatur? sed iustum est, ut si apostolice obediatur, ut excommunicationem communi caveatur, iustum iustum est. At non apostolice sed obediens, ut non excommunicationem communionem caveamus, quod hoc iustum est testimonio sentis iusti probamus. Dominus autem in evangelio dicit: Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, & si hoc verum est, immo quia quod veritas dicit, verum non esse non possit, beatus videlicet qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Vos autem propter eam iustitiam qua iustum est, ut si apostolice obediatur, ut excommunicationem communi caveatur, persecutionem patiatur, ergo beati sumus. Ergo iusti quoque Laurentius nonne huius beatitudinis non invenit causam, qui & ipse propter iustitiam persecutionem patitur. Frater autem qui propter beatitudinem, quam iuraverat, exire timebat, vel si timeat, nonne, vere ite trepidaverunt timore, ubi non erat timor. Sed cum hoc diceret, si non propter illud locum, sed propter locum illud Dominus eligisset, recte hoc

dixerunt, si ex hunc Viterbo, sic & paritibus ecclesie paraverunt, ut Eusebius in manifestis non habuit. Ecce, inquam, habitationem fidei commutare timeant, si filia pice apostolica sedis ibidem consistere possent, super eam nimirum fundamentum universis ecclesie fundata subsistit. Domine iudicare, qui ait: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabimus ecclesiam meam. Unde monachus quique videri jurat, peccat, si luci sui habitationem mutat, quando ibi stabilitas fidei, pectus non mutat; tamquam ecclesie sue privilegium stabilitatem promissum debet, quando ibidem bonos mores super universis fidei fundamentum stare stabilitur videt. Ceterum, si hanc ibi committere vacillare, solum profecto est ibi committere periculo patiens observare, quod pro privilegio ex opore fugere solentem, si non penam ruitur passim cerare nitabare. Quod illi qui ad sacrosanctam penitentiam de saculo conversi sunt, maxime expectare beatus Hieronymus edocuit, dicens: Si volueris penitentiam agere, segregare te debes a confortio peccatorum vel omnium malorum, & segregare in alium locum, ut perfecte agere possis. Si parati facili desuper ecclesiam adiuvari perfecte potueritis videri, ecclesiam adiuvari perfecte potueritis videri, & sanctam peccatorum confinio segregantes, ad locum alium profugerunt, ad quod agendum beati etiam Cyrillus augustinus sobrietatem, Magni presbyteri sui scribentis: Ecclesia non est, qui lotus & furtivus non potest. Si enim apud Novatianum est, apud Cerecium non fuit, qui Fabiano episcopo legitima ordinatione faceret. Novatianus in ecclesia non est, nec episcopi computari potest. Et paulo post: Iocundum in tali factore non solum decet & iudicat, sed & participes parati deliniri, illi se a communionem malorum separaverint, precipue Domino per Moysem, Severum a tabernaculo hominum ibidem dirimendum, & nolite tangi ab omnibus qui sunt eis, ne simul peritis in peccatis eorum; & quod communitas accet per Moysem implevit, ut quisque se a Chore & Dathan & Abiron non separasset, penam pro impietate perirent. Quo exemplo obediunt & probatur obsequio culpe & peccati fugam, qui se schismatici contra prepositos & sacerdotes irreverenter temeritate immittunt. Quis vero sit schismaticus, beato Hierone demonstrare in promptu est: Schismaticus, inquit, est qui quidem recte confiteri se simul scien, sed sanctorum patrum traditiones sapientie continent, & se aliqua ratiocinatione ab unitate ecclesie scindit.

Obsecramus vos per Caritatem, hanc firmitatem diligenter extensione carate, quatenus intelligit, intelligentes cavete. Sanctorum patrum traditiones sunt, ante omnia ut fides catholica observetur, ut eadem fides bonis operibus exornetur, ut fides apostolica, que nunc est omnia ecclesiarum, ab omnibus ecclesie illi obediatur, ut eorum communio, qui ab ea excommunicati sunt, devitetur, ut honorem ecclesiasticum abque interventa amovet dispensatur, ut libera mater ecclesie sub omni servitute laici accedat, ut omnes qui a fidei cunctis non discedant, ut officium non intendat, ut nulli se faciebant pollutione commaculent. Eorum ibi sunt traditiones

Ann. Bened. Tom. V.

sanctorum patrum, qui omnes evangelicis, apostolicis, prophetis & canonicis scripturis commoverunt scilicet omnes, eis deo episcopalis brevis cordaret. A quibus quicunque discordare se sentit, si non daret, omnem prorsus statum doloris haurit, qui statum statum ut in eo aliquantulum revolvat, acriter: Rimale purgandi est, ut deperderetur, si forte te quod exterius obsequio aliquis, in intimis sensus remanet.

Pelagius Papa Viterbo & Parentio inter cetera ait: A schismaticorum sacrificiis, potius autem sacrilegiis, abstinere debemus. Idem in eadem epistola: Non est corpus Christi quod consistit schismaticis; nec enim dominum Christum poterit quicquam sine apostoli reprobatione condignare. Utam, ut fape dicam est, quae corpus Christi est, esse consistit ecclesiam, quae in duo vel in plura divisi non potest. Similiter vero eam ab ea quicquam discedit, est ecclesia ecclesia. Unam Ierusalem templum est; idem necesse est et immortet, qui semetipsum dividit. Gregorius in Regula: Non consecrationem nullo modo dicere possimus, quae ab excommunicatis est celebrata. Notate, rogamus vos, notate, quae leguntur, qui non sunt nostri, sed peccatorum illius ecclesie verba sunt, a quod ecclesie unitate quicunque separatur, membris universis ecclesiae, cuius ille caput est, non erit. Tam autem penitentia fuit illis, ut discedat non exigit, manifestum namque demonstrat, quod eorum sacrificia, qui extra ecclesiam sunt, imita sunt & nulli omnino momenti. Extra ecclesiam autem sunt omnes heretici, schismatici, dissensu, & quicunque ab ecclesia per excommunicationem schisma sunt perdo, quod evidentem Augustinus ostendit Valeriano Particio ita scribit: Vide utrum schismatici non sint, qui se ab universis & manifestissimis auctoritate apostolicarum sedium separaverunt. Apostolicarum utrum fides appellat, quae vel apostolici sedes, scilicet est Hierusalem, ubi Jacobus; Ephesus, ubi Iohannes; Antiochia, ubi primo Petrus; Alexandria, ubi Marcellus. Romae ubi idem Petrus sedet.

LXXXI.

Monasterii Fontis-daleis origo.

Ad lib. 70.

Ex mss. cod. Fontis-daleis.

Una largiente Domino monasterium Fontis-daleis cum multo studio confirmavit. Quia hyllo allegare, ne de memoris fugeret se primi, quibusque temperibus de se quibusque hyllo illud edificaverunt; quomodo etiam canonicas, quas passim sunt, per Dei gratiam tenuerunt, possident quicquid & a quibus dano vel petro cum Dei adiutorio acquirunt. Anno igitur ab incarnatione Domini MCXI. Wilhelmus de Concompo, vir in discipulis secularibus atque divinis valde doctus, tandem superius pictis gratia adveniens, & divine legis scientia illuminatus, quantum a fidei sui tramite deviarat, agnovit, & concilio sacularium literarum studia dereliquit. Venit itaque cum collegis suis Petro ad Fontis-daleis, non illius desiderans fidei dolo, sed bonae vitae; quoniam subegit Almannus frater bonus, in cella sua, quae tunc sua erat abbas, cum monachorum hortu, cum quo uno ab-

Non a

no nihil edificatio demonstrat est. Circumspiciendo interiori adiacentibus locis, aliquando in celsitudine hinc locum oportunitatem ad edificandum monasterium reperit, quem nulli antea datum, a domibus, Pardonis collectis & Wilhelmo Pileli & Landino Aytandi, iudicibus Spiritus-sancti primis obtinuit. Inde cum fratribus suis arboribus edificavit, primoque in voluntate Dei ac gratia hoc monasterium fundendo adveniens sui tantum fundavit, non vero ab inauguratione Domini MCCXII, papa Palchali II. presidente, Raginondus Xantonus episcopus, Ludovico rege Francorum, Wilhelmo duce Aquitanie veniens, decidit inibi Deo servitio pauper & abbas, parvi edificii pacifice fratibus contemnit. Sed inspirante Jesu-Christo cunctis plures fratres ad eum convenerunt, qui post VI. annos, id est ab incarnatione Domini anno MCCXVIII. eundem communis consilio in abbatem elegerunt, & fecerunt populum beati Benedicti & infirmis Cisterciensis capituli vivere deliberantes, anno predicto abbatem per Dei gratiam feliciter constituit. Antea tamen dum predictus Wilhelmus abbas in hac recta ecclesia decessit, monachi de Coda Dei villam praelibit Aymari fene calumpniabantur, sed precibus & sollicitudine domini Gerardi, Angliensis episcopi & sanctae Romanae ecclesiae legati, eandem manum servavit, contra sententiam in audientia ipsius capituli sancti Roberti data, & sequente charta quam hodie in hoc monasterio habetur, eorum exemplar in hoc libello scriptum.

Charta abbas & capituli de Coda Dei.

Ego Stephanus, abbas Coda Dei, notum fieri volo tam presentibus quam futuris fidelibus, quod consilio capituli nostri querimus, illam, quam habebamus adveniens Wilhelmum de Concampo & fratres eius de iero, qui dicitur Fonti-dalci, tali tenore per nos dimittimus, ut dum in eo Ato, in quo sunt, permanserint, sine etiam fieri voluerint monachi seu canonici regulares, ipsi & successores eorum monasterium suum liberum & quietum cum terra & adjacentia in perpetuum possideant. Quod si quandoque ad alium ecclesiam de transferre voluerint, illam iustitiam quam in monasterio isto in presentibus habemus, retineant. Ut autem hoc concessio firmius teneatur, sigillo ecclesiae nostrae munimus. Facta est hac concessio anno dominice incarnationis MCCXVII. indictione X. regnante Ludovico rege Francorum, anno regni ejus X.

Deinceps vero Robertus de Brachio, qui iure obediunt predictam ecclesiam requirebat, eo quod Rogerius ejus tunc apostatus discipulus illam edificaverat & Aymar reliquerat, predicto Wilhelmo abbas clericis libere ante dedit ad tenendum, domus Lambertus abbas de Cirona, & domus Arnould Raymond & multi alii religiosi fratribus iudicibus, monachi etiam sancti Johannis Angeracensis futuratus & quos a iuribus, cum in quibus infra, calamitantes dicentes, Aymarum celum fiam illi dedit, ad eundem Wilhelmo per abbatem frequenter in cunctis novis ante dominum Petrum Xantonus episcopus, & dominos ejusdem loci, renoverunt. Aymarum nunquam a predicto abbatem adjuvare per obediunt, obnox negotium de dedit, semel tamen scribitur & proferit, & cum monachum fuissent, sed, illi renuissent, ipse de perierat.

Quia vero in parochia sancti Brictii monasterium situm esse Vilhelmus Armatus capellanus ipsius dicebat, domus Petrus bone memorie Xantonus episcopus in Xantonus ecclesie capitulum cum archidiacono & clericis suis, concedente iustitiae presbytero, ab omni iure parochialis nostrum monasterium reddidit liberam, & scripto servavit; caput exemplarium in hoc opusculo scriptum.

Petrus itaque monasterio, regis domini Wilhelmi abbatem convenerunt domus Gerardus Angliensis episcopus atque legatus, & domus Wilhelmus Xantonus episcopus, & archidiaconum nostrum in honore sanctae Dei genitricis Marie consecraverunt anno incarnationis dominice MCCXVII. convocatis abbatibus & religiosi viris & principibus atque eorum populo sub Honorio papa, rege Ludovico, dux Aquitanorum Wilhelmo. Regit autem monasterium nostrum predictus abbas Wilhelmus anno XXV. obiit anno MCCXXVII. anno XIV. Kalendis Junii & acquisitit XII. grangia de Chabrac, de Jernand Arc. Eravit autem abbatem de Temia, & acquisitit hoc ecclesie domus de Granatula, quoniam domus fuit magister Gislebertus de Casta, obposita, Dominus servavit, domus Gislebertus abbatem fundat est abbas.

Abbas & successores in abbatibus Fonti-dalci.

Wilhelmus de Concampo primus abbas Fonti-dalci, mara de Tallaborgo, garen habuit Constantium de Concampo, qui Constantinus duas particulas causam praeiit Fonti-dalci.

Gislebertus fuit secundus abbas Fonti-dalci. Gerardus erat abbas Fonti-dalci anni MCL. & MCLXX. Arnould puerat Fonti-dalci anni MCLXXIV. & MCLXXV. Felcherius, Guillelmus Canonis. Wilhelmus puerat monasterio Fonti-dalci anno MCCXXII. Hugo abbas anno MCCXXII. Johannes anno MCCXXVIII. Johannes anno MCCXXVIII. regerat. Johannes Aubin erat abbas anno MDVII. Carolus Guerin abbas anno MDXXV. Anno MCCXXVIII. Hugo Brand noster convulsit carodis Fonti-dalci ipsi Sylbriam & alibi, tam in pago Santonico, quam in pago Pileverci sita. Anno MCCXXIX. ab Anglie castrum Cogniacum captum fuit, & monasterium beate Marie de Fonti-dalci ab istis spoliatum fuit. Anno MCLX. Petrus regerat abbatem beate Marie de Temia in pago Santonico, & Thomas abbatem beate Marie de Granatula.

LXXXII.

*De adveniens Claufy * abbas in Hif. penam.*

Ad Hif. p. 17.

Istius predicti episcopus videtur discor. En epigrapha die tumulum magis magnifici multiplex. D. de Grand, n. & Aragonensis tyrannus solutus fuit * d. Claufy impetu fere totum Hispaniam depopulati, pro causa, sed totius patriae pacis sollicitis sanctae Romanae ecclesiae pontifici iterum iterumque litteras mittens, adveniens & daretur eum, ut ipse qui istius civis dominum tenebat, missas oblationes reddere & reddere erat, accidentalibus partibus, minime discordie temeretur.

ipoi non vel levi pulvere frigidetur, quem non
eporetat orationum simul & elemosinarum
emendari suffragiis. Rogamus ergo vos per
faterne viscera carissimae, rogamus, & per
religionis misericordiam christianam, et quod in
amphitheatro mundi huius, in quo cum vi-
riis quasi cum belvis deperatur, matre no-
stra vultus accepit, precum sanctarum & libe-
ralitatis in pauperum facienda remedium. Sed &
fuerint vestra & omnes in utroque sexu, quo-
rum nomina subscripta sunt, vultus semper cari-
tatis diligenter commendamus. Mathildem An-
glo-Reginam, nostris cunctis sanctissimam,
Adelidem, Mathildem, Constaniam filias eius,
Moricem, Adelidem, Naviam, Catharinam,
Mathildem, Tuncam, Adelhem, Maricam, An-
driadem, Adalricum, Mathildem, Tuncam,
Naviam, Ernestum, Reemburgum, Avitiam,
Adelidem, Solaniam, Rolum, Baliam, E-
miliam, Biliam, Lutium, Adericam, Roba-
dem, Maurum, Odeliam, Evam, Richum,
Naviam, Adelidem, Hugonem, Girardum,
Hugonem, Gislebertum, atque omnes nostrae
congregationis defunctos. Nostra estulatio sub-
veniat precibus per Dominum, ne penuria vi-
dus ab inopia deficiat, sed vobis suis benig-
ne suffragantibus bene cupimus opus ad effe-
ctum usque perducatur.

LXXXIV.

*Titulus S. Leodegarii Fratelli de morte
eiusdem Mathildis.*

Dum te polleret, super hoc dum fama
volaret,
Abhili hanc nobis gentem regio Mathildis,
Tandem carissimum fili matris pure regendum,
Quod sub hocce Dai constituitur ipsi Ca-
dem.
Quam fuerit post hanc, non est recitare necesse,
Cum tribus statim bene dieris, & satis inde
Fudimus esse propter, cordis suspiria, semper,
Usi cuncto Christo famuli christianae fidei
Sequebantur istam matris tam insignificande
Hec minus illam habundantur nomina quorum
Emma, Anstrola, Richilda, Alberia, Ade-
lia & Alberia, Emma, nobilis, Rolia, Ha-
nusa, Adelia, Popa, Avelina, Terfende,
Agnes, Emma, Juliana, Richilda, Mobilia,
Aderic, Alberia, Godefrida, III. kl. Sept.
O Elisabeth m. & Deo sacra nostri comobis.

Titulus S. Petri Numeris.

Turba postulat, cui plangis, cui lacrimis?
Cui genis, & querens, cui tua mem-
bra ferit?

Qui semel exiit, lacrymis non desino vire.
Non dolor aut lacrymae proficiant animae.
Ergo totum fletus depono, pulvisse carnis.
Ferte secretis potius, hoc erit nullius.
Nostraeque censura & vultu est placidum.
Quod melius scimus, conditum obliuisci.
Abhis fa gregis Caecilia, filia regis,
Facta sit illud erit quod melius poterit.
Non videt in rebus, quamvis videt omnia.
Fluctuat.

Quae magis emittit quam magis hoc deorat.
..... archidiaconi
Nec sem & virgo cum praeferebat honore,
Conditu obsequio subdita semper erat.

Se vitem reputare, preciorum amicum videri,
Non habuit saltem, cum generosus foret.
Vita Deo, tandem iam mortis, placita re-
servamus
Multis dabat, multis divas, exequias filii.

Titulus & Martini Turonensis.

VERSUS ARDUINI.

Femina feminarum ducit non femina sexum,
Mathilda meritis non femina, femina carit.
Femina nata quidem, sed in adibus exim illam.
Ex quo nata Deo data, plena Deo monacha,
Sic erant corpus; crevit cum corpore virtus.
Pul passatam non hoc facientibus anni,
Sed meritis illi lacus dante, illi regenti. "Ecce."
Sicque decem lastris vixit & quattuor annis,
Deque bona totidem nunc optima facta
Mundum deseruit, & cum Christo requiescit.

Titulus S. Petri Sanctissimae filiae.

Cajus sit carit titulus prima lege pare;
Et Chario gratia Mathilda virgo dicata,
Quae dum vixit, supple Deo cupiebatur,
Chario velata, regis super creata,
Spavit mundana, quae mundi gaudia vana.
Postea multarum pauperum fuit hanc monacha-
rum.

Per vixit mentem sub corde diu stabilitum.
Chario depono deum filii abbasque deum.
Mathilda agnoscit cultum tribuit libi crinem,
Nec tibi nec multis pullo velamine cultus.
Fecit quod docuit, vivere dum potuit.
Pueris imbravit monachas & ad beata duxit.
Fuit mea mundi fact in abbatem lata,
Tercent ad cultum, speravit veniens qua ca-
lum.

Mathildi deit, & quocumque cunctis habet,
Et condonetur & quid vocat videtur.

.....
Natus Christus tunc, pie ara, famula miserere,
Quae vixit voluit nomen pro posse tacere;
Sed & contraria, quae posset culpa nocere,
Tolle sui culpas, quam nullam possit habere.

Titulus S. Dionysii Nivernensis.

Anima laeta abbatissa & animae omnium fi-
delium in Christi nomine documentum requirit.
fuit in pace, ante. Crato pro nobis, dom-
no Humbertum priore nostro, Eusebio p. Ber-
nardo p. Humberto m. Adria m. Wilhel-
mo m. Widore m. Wilhelmo m. & pro ceteris
sanctis nostris, quorum nomina Deo sunt,
Requiescant in pace.

Item nostrae discipulorum.

Si lacrima equalem caelestia regas per te, reat
Defundam quocumque & carnis doctra iust
Utque quicumque filii int carnis compo (isset
Sicut & ipse erat, quod carnis plena fu (isset
Sed quia nihil potuit lacrymae nec verifi-
cari,
Absterge lacrimarum vultu, sed & investiga-
tum
Palms pro tolli, pro virgine tam special.
Quae quoniam munda, pudens vultu, aut po-
tenda.

Nec non castra fuit ut dicit epistola pe f iova
Nec bene confitemur, non quam decenter sed
Immo virginis pangeret virgo choris.

Item

va Episcopum iure vobis ecclesie, ad celebrandum divinum officium in quodam oratorio ad post Porcianum. Ad eas humiliter nos feci petitionem, vestre caritatis obedientiam nos dedignamur super tali re obtemperare, de etiam modesta nobisque modestissime obtemperare, quatenus et de vobis, quatenus ad nostrum periculum malitiam, hoc accidit, & per nos ad nos amare ad hoc de ad alia, ubi condit vobis ipsa et suisque sacris auxilio, promisi ad honorem additi. Aquem antea factum, quia fuerat deest vobis, episcopo vestro legimus obsequere, ad conspectum loco ex more facienda, a nobis cum accepisse scitis. Egi vero est divina permessa solam incompensabilem periculum graviter, vestris de ecclesia vellet utilitatem, divina potestate providenda, vobis de vobis ordinari per vobis per nos quod quidem ad presentem, Den meam consuetudine iustitiam, sacre dispensa. Valia.

ficio, contra eam quere omne temeraria, potestati honestas sui dignitate curat, remque si divino iudicio existeret de perpetua iniquitate cognoscit, & a facinorosis corripit ac fanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena dat, atque in extremo examine diffidit alium subiacet, nisi secundo terrore communis peremptio- nem suam congrua satisfactione corripit. Cunctis autem eodem tempore iusta serventibus sit per Domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonae actionis percipiat, & apud districtum iudicem perma et teras pacis inveniat. Amen, amen, amen.

Ego Petrus catholicus ecclesie episcopus SS. Datum Laterani per manus Johannis sanctae Romanae ecclesiae cardinalis ac bibliothecarii, II. non Aprilis, indictione VI. in. i. v. r. rationis dominice anno MCKIII. pontificatus quoque domini Petrus papa secundi XIII.

LXXXVIII.

Ad lib. 71. *Paulinus II. decretum de colle Gordana in favorem Ananensem.*

Ex archiepo Ananensi.

Paulinus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Petro, Ananensi monasterii abbat, filijs et apostolicis benedictionem. Apostolicis sedis auctoritate deinceps committitur, pro universis ecclesiis de his tangere, eorum quere, auxiliante Domino, praevalere. Ea propter oportuitatem datus, dum in Galliam pariter monasterium, contrarium illam, qui inter Cella Dei monasterium & Ananensem monasterium fuerit cella de Gordana agaban, venerabilibus fratribus Alberico Averlanco, Eustachio Valentino, Hieronimo Danti episcopis discretissimis, determinandisque conuenire, qui memini utriusque parti rationibus diligenter discussis de consensu extrinsecis, sicut ex eorum allegatione chartarumque conuenire, & peripatit penitentialibus ac regularibus instrumentis de aliam chartarum indicia idam esse fecerunt, & scriptis subscriptionibus caperunt, ut monasterium Ananense prefatus cellam de Gordana ad Dei servitium regere ac potestatem habere deberet, ut in eam verba iuramentum, inter primam solam amplius non de ultimam iuramentum, quam per nos acceptam, nullam inuenire poterant iuramentum ipsos persequi instructionem. Nos ergo supra dictum fructum, quoniam in hoc negotio nostri vice iudicis destinam, litigantem presentem decreto iudicium confirmamus, & supra dictam cellam de Gordana tibi, ecclesiae Petri abbas praedicti Ananensis monasterii, suisque successoribus firmam & quietam, in perpetuum manere facimus, praecipimus & interdictum non super hac ultimum querelam Cella Dei frater Ananensis monasterium impetare praesumit, sed ut quere ac libere sub Ananensi conventui iure ac possessione in perpetuum conservetur eam omnibus pertinetis ac possessionibus suis, sicut a Lodovico imperatore Caroli-magni imperatoris filio concessum ex fructum Ananensi conventui per instrumentum et regali munitione declaratur. Si qui igitur in futurum ecclesiastica quolibet seculari persona hanc nostram confirmationis paginam

LXXXIX.

Constitutio synodica episcopi pro monasterio S. Martini de Monte prope Ferratum.

Ad lib. 72. n. 92.

Constitutio divina gratia Praeceptionis episcopos, Ex auctoritate apostolica sedis legamus, cunctis fidelibus tam praesentibus quam futuris. Cum legationem in Franciam impetimus, advarum locum abbatem sancti Quintini de Monte, de quodam terra de Bonocant, scilicet quoniam cyrographo sibi delendebat, a quibusdam monachis sancti Vedasti calania exorta est. Abbat tunc sancti Vedasti de plures ex fructibus eius illi cyrographum redimendum perhibebat & assensum non negabant. Cum igitur causa illa ad nos eque perata fuisset, ad illos ecclesiam litteras advarum dicens, ut vel ab ipsa calania quiescerent, aut si qui contra cyrographum de habere conficerent, in coram, quod Catalani fratrum indistinctum, calaniam suam ad dissolutionem praestarent. In iudicio igitur terminum cum confectis celebraretur, eorum illarum, qui adversus abbatem sancti Quintini vel cyrographum eque quodam dicens, ecclesia cognovimus. Sic inque iudicio concili cyrographum illud rationem probavimus, & at deinceps habile & incunctum permanet, arbitrio apostolice sedis in hac pagina patre nostro confirmavimus. Actum Catalani anno incarnationis dominice MCKV. indictione VIII. Huius confirmationis testes interfuerunt, S. Petrus archiepiscopus, S. Godofridus Ambianensis episcopus, S. Guillemus Parisiensis episcopus, S. Guillemus Morienensis episcopus, S. Johannes Auriliensis episcopus, S. Philippus Tournensis episcopus, S. Robertus Astrabensis.

XC.

Ad lib. 71. *Salustius monasterii fundatio.*In 1151.
Pontific.

Fater F. * Cluniensis abbas, non solum hunc quon futuris. Principis aduho Gratiano em amno Dei deobedi cadio suo voluit serui monasterio in proprio alodio loto, Arden, domum illam la manu aduho Dno & imato Petto Cluniensi, idem scilicet et fundavit nostras illas transferri monasterio, ita etiam monasterii & dicitur. Domus autem illa fide est sub, profecta Bertoldo duc, scilicet aduho loto, Bertoldo comite, & Adalberto de.... & legno episcopi Basiliensis domi Rodolphi, Sigwardo Grandiflori, praprio, & comitibus venerabilibus pluribus. Statuimus autem ut monasterium scilicet neque Cella, neque alius quonq monasterio subiacet, nisi tantum Cluniensi. Interdictum vero, ut in predictarum monasterium fundationale nullo antiquo fuita recipiant nisi per abbatem Cluniensem presentiat. Decernimus quoque, ut annos possessiones, quae pro celebratione sua subventionis fundationis, fuerint de Cella aliquando donati sunt, qui eorum cum nullo tempore possiderent, fundationales ex integro ut proprii sui recipiant. Diffusimus etiam quonqz quonqz monachi de Cella de suis possessionibus ad fundationem fundationis caritative committunt, ex integro recipiant. Illis vero possessiones, quae specialiter pro monasterio ordinatae, videlicet Gilsa, Sigward, Marit, Laigard, Marit, gen vici de vestra narum monachi de Cella dicitur, utique eorum monasterio fuita recipiant. Actum anno incarnationis Verbi MCLIV. Romanorum imperatore siguardo Henrico V.

XCI.

Ad lib. 72. *Sermo de corpore sancti Gratiani martyris.*Ex m. 1151.
Calumbus & dicitur.

Celebramus hodie, fratres carissimi, boni Gratiani praedicti filium, namque magnum nostrum spiritum habentem, quonqz familiariter pro nobis excedit Dominum dupliciter in casu, cuius hic sacramentum coram pio complacenter eum veneramus in terra. Quonqz quippe sanctus aeternae beatitudinis emendat pro predictis carere, siquidem hunc episcopum nequaquam dubitamus, sed & comproprios patronos nos habere creatos, quos devocione obsequio veneramus velut patres, etiam nuntios ad iudicem, non seruos. Pro gratia igitur nobis Gratiani, formae iudicia placuit, & non hoc festivitati videtur amorem, & debet deesse reddere pietas. Reus nobis licet excusationem peccati ignoramus passionem, quonqz tamen de lapide praedicti caritatis, sole lacrimarum am Domini respiciunt, alia evidenter declaratur miraculo. Quod quonqz hoc magnitudinis iustitiae novit, non solum a vobis, sed & dicitur vestrum regnum a populo significatur, in.

Ann. Bened. Tom. V.

quonqz tamen vix integram, & velle caritatem proferri seruos videretur.

Et rursus in Ambianensi pago brevis ambitu, angustia virtutum et loto quidem praedicti martyris hunc omni dicitur, capitis mortuallibus aduho, de iure postea abuho habent, quae sancti Gratiani corpus ab incolis appellatur. Hic vivum Dei martyrem suscepit se tradit antiquis, qui dam ab iniquis decolentur, fecum coluntur baculum, quonqz manu sua forte peribit, in terram fide, & a res a vobis fuita recipit bonorum, arduis viriditatem, tamen illico vertitur in arborem, habentem lumen firmatur in radibus, fessum pallidum dicitur in ramis, vertitur foliis, fructibus aduho. Natura miratur, quonqz non expectare corda movet ordinem, dum vixi plantam subministrat novae viti. Quid longius protulim? Videtur miraculum, ne credatur Gratiani mori dum miratur, siquidem quod dicitur mortuum reviviscit. Quonqz hunc vixi perpetuum vivum in gloria peribit, evidenter testatur miraculum, quod in corpore mortuus optaret.

Talis fuit tua moneta, Domine magne largitor, talis tuae retributionis, benigne rememoratur, qui bonis quae tribuit, & non regit, melius retribuit; qui fessis tuis in terram gloriis magnificat, gloriosus in caelo coronatur, pro singularibus multiplicat, pro temporalibus expendit aeternum. Sed, ut etiam loquer, tibi similes mortuallibus hunc regulum diffundit de multiplicata veram praedicti ad unitatem per exteriora mberuallibus laboria mberuallibus, interius ex interioribus requisitionibus subiacentem, ad te scilicet unum & verum Deum sine velamine videndum, fuit specialis cognoscendum, fuit delectat diligendum, fuit contemplandum desiderandum, desiderandum fuit contemplandum, Gratianum nostrum de hodie festum trivium, super illa ceterum cognoscat hodie subministrat. Gratianum nostrum pro praesentia vix certamine fuit praeparat aduho. Gratianum nostrum quonqz dicitur ab eorum vixi, ubi ubi pro te mortuus est, talis tamen miraculo declaratur. Sed miranda magis succedunt: immo, fratres mei, parum, comparatione frequentem, quodquid de arbore superius narratum est.

Tantum gratiam Gratiano suo confert divini benignitas, ut non hunc facile toto terrarum orbe possit reperiri miraculo. Nam decem mberuallibus, quando facit passionem martyris hunc annus dies agitur, arbor iuxta mox quonqz quonqz labori ut eorum fructibus videtur, fuit etiam expellat, seruos, quod mirabile dicitur, natura mirante paribit, fructu dicitur, mox parit, quonqz totum hunc dicitur completat, ad metatatem praedicti, & nonnulli non dubit, quonqz planum fuit, martyris passionem retribuit recordandam praedicti, dicitur deventis. Circumfuit ad tale speculaculum diversis & paribus ingeni populeorum multitudine, & hinc, vixi spiritus non probetur, parum arborem folia vixit, & quonqz fortasse monasterium, novae pubertatis alia disculo vixi, novae fructus quonqz gratia Gratiano confert celebratur. Sero nihil in ea dignum admirationem reventur, divinum in ea vixi operum vixi fide, fide manne compertur. Post delecti mysteria vixi, divinum certatim a populo currit, divini munera abutur & caelo missa letitanda col.

Q o o a 2 li-

Ulpur. Vid. inibi fundum arborem multum substantiam discere, furvo tamen an- no nullum propter hoc datum posse fuisse cognoscere; nec enim gratia eandem natu- ram. Da quod quo recti clarior, liti re- mittens ad propria, ad induratum cario- nem parvo referant in poteram. Si quis enim agros, maxime fecundis, de Gesta- ni doto, gollaverit, in divio iudicio merita- tur affigi, peccatum sanctum in recipere gestatur, quod induratum tempore nostrum pa- tri, non solum de fructu, verum quoque de ranciditate certis experimentis verum affe- dimus. Dicant alii quid fecerint; ego qui- dem scitor non equum audire, neque ta- le legitur miraculum.

O quam magnam esset, si fundus baculus veritas in arborem aliam arborem consu- dendum faceret, et ad testimonium marti- ryi vivos ordine naturalis, tempore fructum sunt actum fructus adderet? Sed parum id est. de Gratiano divina manifestum indicavit, ni passio illius insignis nobis anno et man- quon deficiente representaret miracula. Si enim fortasse contingit aliquando naturale fructus deesse, gratia Gratiano, velut debito cunctis, forte deesse fructus non possunt. Erant semper, quod videntur praeferre non de- bemos, pretiosissimi martyris ecclesiam ligno contineri, et quia periculis illustrat con- tingit, fundum arborem de cunctis fuisse con- dunt, ut nec ranciditate ligni amarent ali- perant: sed ad hunc rursus mira Dei potentia, quasque maris et apud cum Gratiano evi- dem declarat indicium. Non debuit meritis martyri deesse lignum, produnt ex radici- bus virgulis multiplici, quae contra natura- lem morem novae pullulationis eodem anno de folio tributa reddere. Quid dicam? majus esse procul dubio periculis; insistenti- bus aperta liquet non fuisse virgulas, natu- ralius fecunditatis fecit, lignum prope tem- pore fructificasse, quam si Gratiano meritis arbor ab igne fervaret intacta; illud enim habere exemplum quam plurima, hoc autem habet nullum.

Nemo sibi modo suo legi manifestissime videri virgula videtur, et dicere: Non on- gram eandem matrem nata tempora nativita- tis amant; sed ne finem ingratum Gratiano, cuius merito meritis nati, contra puberta- tem nostram fertiva matrem repudiavit? Sperabit si maximum damnum christiani ho- stis invidis insidit, miraculum, per quod Dei magnalia predicantur, funditis animas in- fa; sed fuit vitalis stultitia, promissionis fide duntaxat huius, fere tantum huius- de fraude sui deperit nunc doluit. Quid tunc audire non admittit de obsequio? Quis pie confidens non exultat ad lacrymas? O miraculum! Carlo relictum immortalitatis huius coronatus, de capiti abiectione candi- dato martyrium clero iudicis, nec uno anno fide reddidit meritis Gratiano puerum mar- tyris. Si certum in annis fecit facit, non- ne dignum admiratione, dignum est talitudo- ni? Quam magis tunc admirandum de prae- dicandum est, quod gratia nova genere neces- sarii salubra, veluti sui conditum solennitate dicit transgredi debet immensa.

Accedit ad mirabili commutatione, quod non verno tempore, quando naturaliter li- gnos superius confectum vitem nova pullu- latione funditibus arbutulis, id agitur, ut videretur arbor fundi natura fructus pre-

parare, non gratia dare. Sed quando rad- icibus inis immortatus humor inferiori peti- tum prius satorales fructus largitione gratia foliis decoreta fructu succundat. Cum ex- cellens igitur alii fucum martyrum gesta, de litteris aliquando transmittit ad pollicem, quae quantum non videri creantur, possunt ad infidelibus decedi, non adhi Gratiano su- perexcellens, quia nunquam deficiente mira- culum facere non dabimus: quod quia videri- mus, manus palpat, ore gustat, dicere non esse capiti rursus. Nunc nec incredulitas Iudeorum, nec gentiliis cervicibus pote- rit contrarie. An non, cui credulitas sum- batur, filii loquentes fidem cunctare fabu- lam dicunt? Sed tamen oculis, qui cupi- ditalibus adfuit signa quereant, et in hoc mir- aculo, quod pro uno fucorum fuerum Chri- sti operari dignatur, confident, quam pra- clare christiferae fides habetur. An for- talis, volubilis, quod certe asatur, non gratia subinde arbori tali tempore resu- rationis viret? Sed nec qui epiani debet quod ratione caret, caret de exemplo. Quod si miraculum creditur, immo quoniam fides est convitio rerum non apparetur, a nullo miraculum esse dubitabit quod videri- mus; aliter cuiusque vel concessit val man- tyri prater Gratiano raptores, sed il- lius folios meritis id agi certa sunt indicia, de pollicis fuit in tradere antiquis, et praesentis dicit ibi dicere solennitate, et ecclesie quae contraria est arbor, vicinitas.

Compararet, si placeat, nova veteribus, de excepto significatiis typo quantum iudicis praesentibus videremus christiani miracula. Divino iehesus crucis legimus singulas vir- gulas a singulis tribus principibus accipere, de eis ad demonstrandum quoniam illi Iheru- salem fecerunt in tabernaculo recordera. Item quoniam familiarissimum a secretis Dei Moyse fratrem suum postestatem honora fa- biliterat, putabat a quibusdam pervenit mentis hominibus parentem suam exaltata, quod modo facere quidem nostrum videmus de dolens, qui ut multa brevi concludat, recalcitrat, arcam Dei fere recusat, tri- amque vitem dederunt, in fiam divertit- tur in partem. Contra quoniam de ipsa Mo- yse exemplo pugnavi, quia cum tribu Levi- tica quae tabernaculi arat deferenda debita fueret, de filiis Othron aqua lateri ad fabricandam oera plurimum molimentis, tribueret, illi Cohet, unde doceret origi- nem, in propria humeris omni asportata ju- bentur. Sed quoniam prolixo sermone res indigret ut propitius genus radicibus am- pararet, hoc breviter per asseque dicit, ut ordinem redeamus. Cum posuisset Moyse, ut ait fere divines virgas, veram Domino in tabernaculo fenderis, sequenti die regres- sus invenit germinem. Item Aaron in do- mo Levi, de insuperat gemma arripuit flores, qui foliis dilatatis in amplexu deose- mti sunt. Transfamos de nunc ostendit, quoniam ad praesens negotium non pertinet, qualiter per aa designatur virga de educto, quae peperit florem callos odore sapientem angelis de homines fructu perficientem. Res pariter videramus: illa igitur recessu antea de fipite naturalis adhuc humani aliquid re- tinet; hanc patit transfectionem veri, fucus baculus die peccat vel humeris habetur, il- la quidem frondetis peperitque uaces; sed non crevit in immensum. Hanc mirabiliter radi- cibus

ebus innotuit, in ramos diftecta magnam-
mox crevit in arborem. Illa femel, ſemper
illa repræſentat ſacramentum. Hæc ob id illa
dicimus, non ut veteri detrachamus ſacramento,
ſed ne parvum miraculum putemus, quod ſig-
gulari perſonam dignitate videmus. Denique
illa quoniam umbra fuit, perfectæ veritate
pactæ quærendum exiſtimationem jam non eſt
vel, quod nullus ambigit, ubi ſit ambigiſſe
hæc mori melior ſemper vivit, & ubi ſit
erritiſſime ſcitur. Vivas igitur, o felix arbor,
& cetum martyrologum, diem quo Gratia-
mus celos aſcendit, nec anticipari terminum
nec ſecurari decemur. Vivas precamur, &
quod ille vivit in cælis, in pro modulo tuo do-
monſtres in terris.

Nos autem, fratres exiſtimus, quia mult
martyrū hodie piſſimum recitamus, etate-
mus in Domino. Gaudio ſpirituale dæcis piſſi-
morum reſcent melodia, murmur abſit, pro-
cul ſit diſcordia, ſi nobis cor omne in Do-
mino & anima una, divinis ſermone paf-
ſum, anglicorum pace reſſicemus, proſperes
recreamus, pacis eis dentur, qui con-
propataverunt..... ſanctus enim dies
Domini eſt. Tu vero, martyr inclite, pa-
radis rui non marceſces, decus eccleſiæ,
patrone orbes, piſſime Gratiano, pace pro-
prietatem tui nominis gratia pæne, tibi
ſimulantes, ut ſupplicantes, rui ſilencia oc-
cubantes exultis, & paratiſſime peccatores,
conſtituſſis ante Jeſum precibus deponis, qui-

ſinus es que retro ſunt obliſſentes, tena-
mus in anteciores, ſequentes ad palam ſu-
perne vocatorem Jeſum-Chriſtum Dominum
coſtram, qui ſe nobis ad hoc agendum van
ſtravit humilitatem; quod ipſe præſtata dig-
tar, cui honor & imperium in ſec.

Latius præterea quidam vie monachis, Pe-
trus nomine, tunc temporis ſecreſſarius hujus
eccleſiæ, qui velut alter Thomas de miraculo
monium dubitans, dixit ſe nullo modo credi-
tarum, nili oculis ſuis contempleretur ſi diem.
Inque a domo Toroldo abbate licentia peti-
ta & accepta, ad locum ubi ipſe Chriſti pro
ipſo Domino occubuit, & ubi miraculum ſa-
peris amotum quoniam ſit, petreſſi, ocu-
lis ſuis, ut deſideraverat, vidit in ipſa vigi-
lia cum multis aliis, qui ob adſentem conſe-
tutionem ad ſollicitudinem ſanctiſſimi martyris
uniquæ conſueverant, more ſuis ſolis, & que-
que alie & prædicta exilio detraxit, & ſub
quo nodis ipſo natus eſt ad inſeptum
adulter colligit, detulit, pluribus obſtendit
etiam domo Gaufrido Carnoniſſi apicem
deat ex ipſis oculis dedit, quas ipſe d-mus
gratanter accepit, & ipſo videntur concedit,
reſiſſas vero hinc reliquit hujus eccleſiæ in
quidam parva beatiſſi petſit ad memoriam
preſentium & ſollicitudinem futurorum. Et
ut peregrinatio eius rata ſerret, literas dom-
ni Ambroſii ſigillo eius ſignatas ſecum de-
tulit ſi ſe habentes; legemur quoque pag. 513.

INDEX GENERALIS

EORUM, QUÆ CONTINENTUR

IN TOMO QUINTO

ANNALIUM BENEDICTINORUM.

A

A Imperatrix, in ei inscripta Victoria III. episcopa? 217.
Aulidus S. Bernardi mater, 71.
de Aletha.
Aureo insula, ante S. Marci-
vii urbi; a quo primam illam
straditatem fides episcopalis? 184.
Abbatibus, (Petrus) comes ejus & pariter.
Guillelmi de Campellis auditor prima facta,
317. Uode dictus Cavallitus? 302. Com-
magister dicitur, ibid. 318. M. idem scho-
laris tunc, Gerardo Cuthberti, 317. An Rofo-
lii discipulus? 346. 357. 319. Parisis do-
cet, 318. In patrum reverentiam, litteram reddit
theologiae traditorem causa, ibid. An auctor
epistolæ contra Rodericum? ibid. de 59. E-
jus scripta, ibid. Vixit abbatissa sub prelo non
probit, 306. Et Abbat Pulco Dionysii prior,
318. Lindorum adit Anselmum auditurum,
319. Iniquus de eo ferunt, ibid. Inde al-
merationes, ibid. Gloriam opus ei inveni-
tur, 319. Parisis redit, & scholam tenet,
ibid. 357. Epus adversarii, ibid. solentia &
calamitates, 358. A. Gultian palam impu-
gnavit, 359. Parisis litteras fieras producit,
356. Lapis ejus & vasa fortuna, ibid.
Hicidum veluti curat, ibid. Dionysiorum
odium in de evocavit, necem magnificorum
quorundam iudicium, ibid. 379. Falconis
confutorem ad eum episcopa, 480. Ob tra-
ditionem de Tolivare apud Episcopos tradi-
dit, 376.

Abbas, monachi, Fide, Bonum, etc.

Abbas monachi sepulchro antecellere eligunt, 348.
Electio monasterii assumitur, 348. De
monachis monasterii assumitur, modo solent
idem, 348. Etiam ex his qui prohibiti
causa, fuit relicto ad alia fuerunt mona-
stia, 348. 348. Etiam novum eligunt,
348. Et monacho abique abbatis sui venia
sibi non debet, 344. 314. 356. Patet ab
epus jurisdictionis liber, 344. 356. Antea
superior sacrum ordinem non ordinatur, 348.
Etiam dicitur eligunt, 346. 356. Prohibetur
sacris prelationem amittit, 348. 356. Epus or-
dinaris in quo consistit? 356. An prope di-
cti confutatio? ibid. Effectual non est ad
novum peragunt, 356. Ab episcopo dicitur
causa, ibid. 356. Nequam a schismatico, 356.
Major monasterii abbas a quocunque epis-
copo interdictum confutari potest, 356. R.

acceptis professione non facit, 356. Ne
quidem sed metropolitana, 356. Insuper
formula, 356. Obcedunt permissu mul-
ti, et Anticipo, 346. Invenit mona-
chus, 348. 348. 348. de 59. De manu laici
abbatis non accipit, 348. Ordini pri-
ma accipit, 348. In et 72. Deum caritatem,
304. Et regularis disciplinae traditorem,
348. Abbas ego ipse non liber, 350. Extrapo-
situm dicitur, 34. 344. Scandali non men-
tione occidit non dicit, 356. Pater,
non spiritum, nec alienam rerum hypo-
thesi, 34. Probitum non habet, 35. Eius
communionis sit contentus, 356. Propria com-
mune regit, 35. In eadem domo cum
monachis refectur & dormit, 421. An-
te fuit confutatum commisi sibi preta ac-
cessit non propius, 346. Deum in
oratione confut, 348. Caritatem dicitur et
ga epus, 350. Pauperes curat, 344. En-
ga infirmos sollicitus, 346. 348. 348. de 59.
Et quodam solent, 347. Ut de preta in
monachos delinquentes, levis, imperitiam,
350. 360. 344. de 59. Eius nec inveni-
tur, nec fructus, 456. Improbos con-
cipit & punitur ferat, 348. Sui detrah-
res ferat caput, item excommunicat,
360. Etiam sibi subdolum peccat, 456.
Epus dicitur aut dicit non dicitur, 356.
Priores cellarium reverere potest pro at-
tentione, 356. Monachi privilegia custodit,
456. Studiosus sit litterarum, 350. Eius
theologia curat, 344. Et liber colligit, 348.
344. Pietatis ne religionis specie regunt,
non dimittit, 348. Etiam veritas, 348.
Gergum indolent facit non dicitur, 348.
Religione impugnat, 456. Abique epis-
copo venia non dimittit, 356. 480. Abdi-
candi modus, 356. Translacione, 34. 348.
Et pagus. An licet digne abbas re-
tent? 35. 348. A pluribus erant, 348.
456. 464. Inconfutis episcopo & prius
aliorum gradum non accendit, 348. 348.
Monachorum confutis requiritur, et ep-
iscopus dicit, 348. 356. Abbatem simul &
episcopatum non tenet, 37. 314. 356. Se-
cundum monasterii decemtionem dicitur, 356.
Pietas unanque tenent, 356. 376. 348.
348. Quondam licitum? 456. Exaudita-
tur ob simoniam crimine, 35. Simoniæ cul-
dam

Adalbero Monensis ep. obiit, 90.
 Adalbero IV. Monensis ep. Trudoniam monasterium ad ad fundat instituit, 481. 482.
 Item Aquilgramm epim imperatoris, abbas Viadum peregat ad imperatorem, 482. Rodolphi Trudoniam dunt scribit epistolam, 482.
 Heinricum comitem abbas ob injurias Senonensem monasterio illatus, 529.
 Adalbero Viridunensis, ep. 539.
 Adalbero Wirzburgensis ep. Eius genos, Ludovicum fide pulsus fecerit, 541. Eius loci clericus in monachos convertit, & ecclesiam dedecit, 546.
 Adalbero S. Ricogii Divion, abbas, 53. Eius abbas, ibid. 508.
 Adalbero S. Udalrici abbas, ejus obitus, 43.
 Adalbero S. Vincentii Litudonensis abbas, 8. In eum Philippus regis & plurimum episcoporum benevolentiam ac munificentiam sibi conciliat, 518. Donationes eo abbas, 567. 514. 470. Et ad, 550. Fuldae, 11. apud Liogmam, occurrit, 468. Christa fabricavit pro Henrico, 513. S. Petro, Remensi, 514. Mijori-monasterio, 515.
 Adalbero Frilingensis ecclesiae decanus habuerat, sui perit, 527.
 Adalbero Gladbachensis abbas; sub eo monasterium floruit, 479.
 Adalbero seu Alberto Wifsembromensis abbas in S. Udalrici monasterium instituit, 508.
 Adalbero Piamensis abbas. Vide, Albero.
 Adalbertus monachus & Cardinalis Claramontensis condita sacerdos, 332.
 Adalbertus Hamalburgensis, archiep. ejus condita cum Antone Colonien, 40. Et domatice Conspicuis & Lantimamensis abbas, 464.
 Adalbertus Brunensis archiep. ejus obitus, 49.
 Adalbertus Heinrici imperatoris, Castellorum omnium celebrissimus, Moguntiaci sit archiep. 446.
 Adalbertus Luerichemensis abbas, postea depositus, 89.
 Adalricus filii Scalfensis abbas, 386. Apud episcopum Constantiensem se peregat, 464.
 Adalricus comes, Hirsugiae advocatus & decessit, 410.
 Adalburga Seveitrac prima abbatissa, 431.
 Adalrmus Caste-Dei monachus & abbas, 113.
 Comes ejus & paria, ibid. In Hirsugiam, missus, 513. Miracula & sanctitatem hunc ab Albrico regi commendat, 513. Pietas ejus in peregrinis, ibid.
 Adalricus Sollemiacensis abbas, 170.
 Adalricus monachus S. Theoderici miraculorum testis oculatus, 513.
 S. Adalricus, ejus reliquiae in Flandriam delatae pro reformatione abbas, 77. Padum succedit pro voto, ibid.
 Adalricus Ganderbachensis abbatissa, forsitan Henrici IV. Germaniae regis soror, 9.
 Adalricus Ludovici Salsburgensis ab ipso repositus, Schillbachensis & Oldendebromensis monasteriorum fundator, 518. Priores sit prima abbatissa, ibid.
 Adalpertum Palschum divitum, 474.
 Adam Attensis ep. a quo dedicata Sobiaci S. Thomae ecclesia, 45.
 Adam Afulator ep. S. Bertholdi comitis auctor; ibi primum abbas ordinis, 518.
 Adam ep. in Tufiniam, monasterii S. Beate ad Tufiniam fundator, 170.
 Adamus Alverensis ep. quendam altaris confecerat in sacro Specu, 775.
 Adam S. Dionysii abbas, sub quo Superius ad decessit, Beed. Tom. V.

huc puer monachus, 370. Adm fuit 69, 130. Com Falschali II. Castellum adit, 418. De eo Abbates noster scribit, 150. Eius defensionem apud regem suscepit Ivo Carnut, 556. Fia monacho dicitur abbas, ibid.
 Adam Montis-Sancti-Catharinae abbas Villa-petici S. Andonis, ejus obitus, 597.
 Adamus de Monte Athabaci abbas, 637.
 Adam Cistariensis abbas, 58.
 Adam Differenciensis abbas libertates & jura monasterii sui confirmari curat, 547.
 Adamus S. Aspidum princeps a Geronimo Tinguetiaci vicidorem comendat, 417.
 A Godefrido Ambianensi libertas, 410. Mirra pueris humilis & paternitas, ibid.
 Adam de Infula, a quo Infula-Adam, charitatis fabricavit pro Pontifia, 17. Necnon pro Angriaco, 110.
 Adelfanus Tellei & Legionis rex claustr fabricavit pro S. Petro de Elicencia, 385. Vide, Alfonsus.
 Adela I. S. Georgii apud Redonem abbatissa obit 57. Adela II. de Marthone S. Georgii apud Redonem abbatissa; ex ejus virginitate aliae postea abbatissae, 7.
 Adela Sundimacialis Succentoria, 158.
 Adela seu Adelaidis aut Adelheidis Elefantis condita, 158. Necnon Trudoni & Carmentis, 200. Melensis, 458. Et Palatii, 516. Willemi Consequitoris filia & Sephani Elefantis uxor, 56. 446. In S. Cyprian monachos munificat, 174. Major-monasterii, 420. 464. Melisii, 458. 456. Adolavensis S. Nicolai, 446. Elfenis, 464. Chariti pro istem fabricavit, & domosque confirmat, 278. 320. 455. 447. Reformationem curat S. Martini de Valle; item Claramontem ad eam epistola huc de re, 170. Subeunt fundae Relegae reliquiarum prohibens adit, 326. S. Quintini de Monte baculum abfolvit, ibid. Rebaei sub capta S. Agli finitatem recuperat, & pulchrum perisodum offert, ibid. Canonice S. Carli & Majori-monasterii monachos reconvocat, 420. Infirma ab Angulo Cantuariensi viator, 449. Ambo Cinatas pergunt, ibid. In eam primum Regis Flaviacensis infirmam ecclesiam fecit, 512. Locum offerit Bernardo Tironensi pro edificando monasterio, 518. Martiaci sit monacho. Hildeberti Canoniacensis ad eam epistola, 410.
 Adela Baldoni filii Flaminii comitis conjux, Roberti regis Francorum filia, marito mortuo ab Alexandro pp. dictum videtur Romae accipit, 4. In Melinensi Parthenone reliquias vine pignus peregat, ibid. In S. Wiprocum munificat, ibid. S. Adalrici reliquias in Flaminiam deportatas retinere cohibetur, at decessit decessit, 5. Obiit, sepultusque locum, 104.
 Adela Barri ad Albem comitissa, ejus filia, 457.
 Adela Ambianensis comitissa, Crispicensis monasterii fundatrix, 418.
 Adela Rodulphi Crispicensis comitis filia, 419.
 Adela Danorum regina S. Casus regis uxor, S. Theoderici comitibus iussu, & donationem facit, 510. Eius regis S. Theoderici curat in Flaminiam deportatas retinere cohibetur, at decessit decessit, 5. Obiit, sepultusque locum, 104.
 Adela Arnulphi reclusa fuit, & miraculi ab eo patenti testis, 101.
 Adela Falconis juvenis principis uxor, Bartholomaei Landavensis mater; ejus patet.

- remitt. 140. Et cognito regia 170.
 Adaldis Wilhelmi regis filia. *Vide*, Adela.
 Adaldis Palatini comitis. *Vide*, Alais.
 Adaldis S. Bernardi cultor. *Vide*, Adela.
 Adaldis S. Crucis Paderbornensis abbas, poffessionem confirmationem, & Sedis Apodolice actionem ab Urbsno II. obtinet, 163.
 Adaldis B. Maris Sordiscomensis abbas. 168.
 Adaldis Warthensis comitis, 18.
 Adaldis comitis, coacta et ventitata controversia Frustrantem inter & Divonensem abbas, 30.
 Adaldis comitis donationis testis S. Emmonis fidei, 174.
 Adaldis magistra, cuius interventus liberatus Erre dicitur Cluften, 107.
 Adaldis, varis hujus comitis Mellensi comitis, 407.
 Adaldis Hugonis Mellensi comitis foror; ad ejus liberos tradit comitatus, 164.
 Adaldis Lambelensis abbas obit, 163.
 Adaldis abbas Trudantius paterce conditus obit, 177. Annot. notatur, 184-190.
 Adaldis Marchiensis abbas, 147.
 Adaldis Ruricharius Philippi regis charis subtribit pro Anglicis, 103.
 Adaldis Decanus de Ferrona, postum init cum Petro Tremenchis, 160.
 Adaldis Secunde comitis S. Delmasi abbatem de Fedona Alardus episcopus subtribit, 102.
 Adaldis archiep. Magentium charte subtribit pro Latensi monasterio, 147.
 Adaldis Bremensis archiepiscopus, quante vir superbie, 9. Meiner, IV. flagitios Germanie regis postum conditoris, 164. Ab eo capto, & in custodia decanus Ludovicus Salator, 190.
 Adaldis ep. monacho Cafe Dri Dolensis abbas, donationis testis pro Caf-Dri, 171.
 Adaldis archiep. Eboracensis, 164. 173. Claramontepo cancelli adit, 164.
 Adaldis Pontis abbas. *Vide*, Albertus.
 Adaldis comes, inchoat exauditionis Friederici Hirsingensis auctor, 13.
 Adaldis comes, monachus & conditor Hirsingensis obit, 146.
 Adaldis Wilhelmi regis filia. *Vide*, Adela.
 Adaldis Albertus abbas, adit concilio Angliano, & subtribit, 11.
 Adaldis Fluvientis monachus, et inscripta Decemviri expeditio a Richardo Prælati, 401. Langobres veritas componit de Wilhelmo Filicmonti, 471. Eius elogium, 164. Item colloquium cum Balduino Dri-off archiep. de Filicmontibus abbatibus Guillelmo & Rogerio, 164.
 Adaldis S. Barthol. Cafe Dri discipular, post Duranum ejusdem loci abbas, tunc Burgensis in Hispania, 9. Burgis pie obit, 114. Mortis adit Petrus Pamplon, ep. 164. Sepulchri de miraculo, 164. Translatio in ecclesiam sol monachis, 164. Eius vitæ scriptor, 164.
 Adaldis eremita duo condit monasteria, ejus elogium, 164. 167. 101.
 Adaldis Constituentis Philippi regis charis subtribit pro Ferrarensi monasterio, 16. Profectionis S. Columbe, 77. Necnon pro reformatione S. Maglorii, 190.
 Adaldis Magnusburgensis archiep. Hujusmodi monasterium condit, 180.
 Adaldis Alpinus Cantuarii marchionis, Annoni Coloniensis archiep. quidam reliquias concedit, 18.
 Adaldis Henrici III. Germanie regis uxor, e custodia elapsa ad Mathildem comitum confusa, 181.
 Adaldis Henrici comitis Palatini uxor, Latens monasterium inchoat una cum marito, 107. Eius sepultura, 164.
 Adaldis seu Alindis prima abbas S. Alindis de ea quis relictum a Cefario, 178.
 Adaldis Hartmanni Kiburgensis comitis a. 100. Hirsingensis monasterii fundatrix, 117.
 Adaldis Codicis vicemcomitis, Irenis leguli pompis, Novigenore fecit, 117.
 Adaldis Moguntinus S. Jacobi abbas, anno obitus, 164.
 Adaldis Walerani comitis Mellensi filia, 78.
 Adaldis Regni de Belle-monte uxor, 106.
 Adaldis Cefari de Agrimontis domina, prima Morionensi sedis, 164.
 Adaldis Rotherici Ferronensis domus comas, in Corbincensis monachis, 173. In S. Quintanum de Mone, 164.
 Adaldis Gunduli Rutenus mater, in Cadomensi monasterio monach, 18.
 Adaldis Gaudredi Hildensem comitis uxor, in Cefari-Benedicti monachis, 173.
 Adaldis comitis uxor Rogerii de Monte-Gomerii, 167.
 Adaldis longitimus S. Albani abbas, 178. Obit, 178.
 Adaldis Wilhelmi Mellensi abbas preceptor, 17. Item ad facili comitum hector Wilhelmi in episcopo, 164.
 Adaldis Mauri-Monasterii abbas, 178.
 Adaldis vir nobilis, primus Schirensis comitis auctor, 17. Oportet locum, 177.
 Adaldis I. seu Alardus Crummonensis abbas, 170. 171. 172.
 Adaldis I. seu Alardus II. Crummonensis abbas, 171.
 Adaldis S. Urbani abbas, charte subtribit pro S. Apro, 170.
 Adaldis Walsinghamensis episcopus, ejus opera monachi in tribus Angliæ Cathedralibus clerici subtribit, 11.
 Adaldis Anciensis ep. 171. Ad sacra loca, 171. 172. In Calcedoniam monachis, 171. Charta subtribit pro Clunio, 171. Et S. Remigii, 171.
 Adaldis seu Alardus ex Stiupensi abbas Engelmanni Episcopus, 171. 172. Eius 171. 172. Charta subtribit pro S. Alardus, 171. Eius auctoritas & conditio S. Eperchii cella Angerens subtribit, 171. Burguliculus ecclesie tradit, 171. Monachorum amas, 171. Concilio Burguliculi, 171. 172. Alardus Burguliculi adit & subtribit, 171. 172. Galviti Erenit ecclesiam consecrat, 171.
 Adaldis L. Rothomensis ep. Salvatoris parthenon Calcedonensis donat, 171. Severaci reformationem probat, 171.
 Adaldis Fodensis episcopus, facit expeditionem deus delictis in concilio Claramontis, 171. Sacerdotum fudicem ecclesie tradit, 171.
 Adaldis abbas S. Marialis Lemovicensis, pluribus ecclesiis adit, Foliois, 17. Paderborni, 171. Sordiscomensi, 146. Sordiscomensi, 167. 168. Claramontis, 171. Charta subtribit pro Clunio, 17. 171. Paderborni Ecclesia, 171. Eius in delictis in ecclesione episcopi Lemovicensis, 171. Et patronatus Urbani II. 171. 172. Ab eo reformati basilica, 171. Et in faceribus indultus ab Urbano II. privilegium, 171. Subjunctum Ter. 171.

1250. *Monasterium*, 412. *Obit*, 460.
Chinici olim Eleutheriarii, *ibid.*
 Ademar de S. Ribagio Tetrasensis abbas,
 & de suum monasterium Lemoicensis sub-
 scribit, 412.
 Ademar de S. Benigni benedictus, ibidem sit
 abbas, 433.
 Ademarus S. Sori abbas, ordinationi adeli ab-
 batis S. Martialis, 460.
 Ademarus Turinensis abbas, 436.
 Ademus viccomes, & quod iudicis Claniocen-
 ses in Uarcense monasterium, 14.
 Ademar Lemoicensis viccomes, apud S.
 Martialem comitum exierat, 460.
 Ademar de Rocca-Fulcisi, Napolitici iustiti-
 arius, 459.
 Admarca-Guilelmi, vis nobilis, filiam adhuc
 potestatem Gellouens monasterio offert, & do-
 nationem facit, 436.
 Admari Bosoni viccomitis uxor, in S. Cy-
 prium munifici, 436.
 Adhericus seu Radericus ep. Aurelianensis,
 donationis testis pro Majei-monasterio, 1.
 Adilam Mabilis regina Anglorum filia, 633.
 Ado S. Eugendi abbas, 320.
 Adolphi Guisardi de Bellis uxor, maiorem
 diversio dominium confirmat, 22.
 Adolphi Vedasini abbas, 102.
 Adora seu Alina monasterio concessit, 168.
 In adoratione, Dei volumini blazier affen-
 dendum, 91.
 Adultero regi Milani privatus audire permi-
 ttitur, 283.
 Advocatus alieus loci, id est dominus, 163.
 Advocatus Sarcinonialis ab ipso obedi, 423.
 Advocatus monasteriorum, comes & dux, 41.
 Monasterii periculis, 218. Buxen villam
 diripere, 464. Eorum temperata iura, 83.
 Et prefatus leges, 102.
 Adurati ep. Petrus, 12. 226.
 Adula seu Africa S. Arnaldi Sarcinonialis fo-
 rer; ex quo relatu via S. Annali ab Ha-
 milio scripta, 326.
 Adonensis episcopi Agano, 217. Seu Hagano,
 330. Norgodus, 438. Seu Norgaldus, 380.
 Vel Norgodus, 443. Reuonius, 436. Supha-
 nus, 440.
 Adonensis canonici, huius reconciliati Norgu-
 dus episcopi, 438.
 Adolphus Glashomensis abbas charte sub-
 scribit 170 S. Radmundo, 160.
 Agellinus Ramecensis abbas charta sub-
 scribit pro S. Radmundo, *ibid.*
 Agellinus Eorchenensis abbas charte sub-
 scribit pro S. Radmundo, *ibid.*
 Agellinus abbas Eishamensis sub-
 scribit cum Wigorniensis episcopi & alia ab-
 bates, 221.
 Agida Romanensis abbatissa; sub ea huius
 disciplina, 363.
 S. Agnelli scilicet in Antiquis ecclesiis ceteris-
 que Rimondo omni sub-
 scribit, 320. Eius miracula & nova basilica, 387.
 Liber de his, Petro Guillelmo auctore, *ibid.*
 S. Agnelli comes, Ramondus, 316. 320.
 Agidius seu Egidius S. Agnelli, eius e-
 lectus interfectus S. Bernardus, anno ob-
 itus, 466.
 Agidius Aureo-vallis monachus; ejus senten-
 tia de die obitus Ricardi Leodicensis epi-
 scopi, 263.
 Agidius Romanus, Petri Calensis pater, 174.
 Agidius decanus Wigorniensis episcopi facietorem
 iure cum Wigorniensis episcopo & plurius
 abbatibus, 221.
 Agnelli. *Annal. Tom. V.*

Aguilatoris regis, id est moderatores, 5.
 Alceus transiit anteportem, 108.
 Alceus Almerici comitis comitis, caput affen-
 dit comitissam Clauisio S. Lupercio cilia, 215.
 Alfricus devaluit Saraceni, & ab exor-
 tatione Wilonis III. debellatur, 221.
 Agano seu Hagano Angulodensis vel Ad-
 cens episcopi, 304. Aula concilio inter-
 25. Et Melioris, 102. Florico S. Sympho-
 riani sub-
 scribit, 219. Eius S.
 Lophensis provincie episcoporum episcopi
 in gratiam Radulphi Turonensis, 263. Gre-
 gori VII. depositioni inter-
 25. circum-
 stantia ab eo relata, 200. Charta sub-
 scribit pro
 Clauisio, 330. *Pde.* Hagano.
 Agano Thivierensis abbas, 425.
 Agano Quadrata prius, ei confirmata qua-
 rum ecclesie, 443.
 Agathensis episcopi Bernardus, 463.
 Agathensis archidiaconus Wigorniensis, charte
 sub-
 scribit pro cadem ecclesia, 140.
 Agathensis episcopi, *Pde.* Agathensis.
 S. Agathensis, ejus via a Stephano abbas scri-
 bit, 177.
 S. Agathensis abbas comitissam Ricardi uni-
 versis restituit, 316. Eius miracula scri-
 bit, *ibid.*
 S. Agathensis seu Agathensis comitis Agathensis,
 Agathensis episcopi seu Agathensis, 77. Do-
 maldus, 111. S. Agathensis, 177. Girardus, 431.
 Agathensis, *P. de.* Agathensis, 22.
 Agathensis prima abbatissa Jerusalemensis R. M.
 Magdalene parietibus, 401.
 Agathensis regina Almerici, Sarcinonialis
 abbatissa, 178.
 Agathensis Urfensis apud Bruges monasterii pra-
 fectus, Robertus Arberchensis adhaerens, 304.
 Agathensis Pichorum comitissam, comitissam im-
 peratricem matrem, 11. Viridius dominum
 facit, de quali interitus a Cadolo de Ta-
 lantore, *ibid.* de 12. Obitus auctus, *ibid.*
 Agathensis agatha mater Heinrici IV. Germanie
 regis Romae, ob filii fugia, in monasterio
 sancti Petri de veribus, 10. Huius regis
 Johannes abbas pium Eboracensem composit,
ibid. Eboracensem Fructuarius indus-
 trum privilegium ab Alexandro papa, 30.
 Dedicationis interitus Calensis monasterii,
 nec non ibi per aliquos menses consummatus
 & multa donat, 32. Sublimis edit, & pro-
 fectum pallium offert, 40. Wormatus ad S.
 Rem Heinricum accedit, Radulphi doli re-
 conciliatus erant, *ibid.* Agathensis locis, 104.
 Huius sanctificationis Clauisio militatus, 120.
 Agathensis Leonum regina charte sub-
 scribit pro
 Carione, 108.
 Agathensis Adeleis comitissam uxor, causa et de
 illis ventis concurrens Fructuarius,
 inter & Divisionem abbatibus, 30.
 Agathensis comitissam, Wilhelmi Eboracensis comitis
 filia, in Finimium munifici, 220. Eius e-
 pithaphium, *ibid.*
 Agathensis, Fridrici Penonensis doli uxor, Lep-
 tarcie monasterium fundit una cum ma-
 tri, 464.
 Agathensis Segundus comitissam in Fructuarius
 munifici, 322. Ibidem foras potius sym-
 cha, *ibid.* P p p p a Agathensis

- Agnes Balduini VII. Flendrie comitis mater,
eius parentis, 144.
- Agnes Boslensis comitissa Sacerdotis mona-
cherum Crastibus commissa, 439.
- Agnes Gualfridi Andreevorum comitis mater,
Guillelmi Pictorum comitis mater, in Vin-
doctum transfusa, 38, 141.
- Agnes ex archiepiscopi primis Fontis-Etraldi fan-
tismatibus, 196.
- Agnes quondam matrona ad Loricam monas-
terium fecit, ubi fit sanctimonialis, ejus be-
nefactio, 318.
- Agnes Jarentensis S. Beigni abbatis mater ge-
neris clara, 76.
- Agnes Anselmi de Ribodi-monte mater, 611.
- Agnes Jona S. Amandi confirmat, 14.
- Agobertus episcopus Carnovensis obit, 13.
- S. Agitici corpus apud S. Petrum-vivum, 499.
- Agromonta domus, Oldericus, 169.
- Agrippensium archiep. Fredericus, 149.
- Ajuz, *id est*, insula apud Eboracum Claustrum da-
tur, 7.
- Albertus Crispini monachus, Urbanus II. ad-
dit cum Rainerio abbate, 140. Vallanbro-
fianus invenit, *id est*, dignus monasterii cele-
bratione, 161. Dux quondam miles celestis,
cetera pia gesta, *id est*, solitudinem peti-
it, 140, 141.
- Alardus Arlensis archiep. 114.
- Alardus de Borno Sacerdotis parthenone do-
nationes confirmat, 398. Et accepti, *id est*,
S. Aldaberti invenit reliquias, 441.
- S. Aldan invenit reliquias, *id est*.
- Alfonsus Eboracensis abbas. *Fide*, Elvi-
m.
- S. Althaus. *Fide*, Agilolfus.
- Alwardus Minto Garreth monachus, frater Li-
berti ecclesiarum instaurator, 44.
- Alwardus Pontindulcie comitis; ad eum de re-
cipit Wilhelmus de Concompo & monas-
terium condidit, 131, 431.
- Americus filius apud hunc legatus, querele ad
eum deinde de Gisleberto Portuans a Bar-
to S. Crucis abbatis, 143. Eius littere in
favorem abbatis, *id est*.
- Americus Clarendoniensis episc. et tractus Li-
bomensis S. Laps ecclesie cum pluribus a-
llis, 174.
- Americus Narbonensis comes, eorum ex initia
concordia inter tribus Milvenses, 39.
- Americus vicecomes Narbonensis, ejus filii,
414.
- Americus Theodori viceroy Salmariceni em-
pobio domosum facit, 14.
- Americus vicecomes Narbonensis Tomerici-
bus possessiones confirmat, 374-431. Et ac-
cepti, *id est*, Eius pariter, *id est*.
- Americus Alfo-Novus, S. Luperci & Orientis
monasteria reformavit tradit Claustrum, 113.
- Americus Remensis comes, 79.
- Americus seu Americus vir nobilis, S. Mi-
chaelis ecclesiam Burgundibus commisit,
196. Charta hoc de re, 416. Suffraganeum
beneficium obtinet, 196. Sepulchrum, *id est*.
- Americus Seregnus Maro-vitis dominus filius
Angerico dux confirmat, totum potius in-
vadit, S. Pauli domum pariter & mona-
chus obit, *id est*.
- Americus S. Eusebii domus charta subdi-
bit pro S. Cypriano, 134.
- Americus. *Fide*, Americus.
- Amerus Wilhelmi causam inter ecclesiam fan-
dia Gervasei Claustrum confert, 7.
- Aino Brunensis archiep. comitis Tolosani
obit, 11.
- Aino II. Florinacensis abbas, 417.
- Aino canonici regularis, abbas S. Basiliane
parochia, 319.
- Aino Gervasei comes regis S. Engedum,
bene affinitus, 144. Eius donationes, 144.
- Aino filius Senechidis de Firmint-Baudouin
Marinacensis fundator, 459.
- Ainardus Laudunensis episc. a quo ecclesia prior-
atus S. Thomae prope Vetus-Laudunum,
117.
- Ainardus Divionem priorem abbas & preceptus
fuit temporis, 143. Obiit, 64. Funus curatum
a Durando Treacensi, qui & episcopus,
compositi, *id est*, 114. Querendum verum
sachur, *id est*.
- Aitricus Angerici abbas. *Fide*, Henricus.
- Airaldu S. Cyprani monachus & benefactor.
Fide, Airmatus.
- Aitaldes de Montibus seu Airmatus Fideven-
sis S. Cyprani benefactor & monachus, 17.
111.
- Aistardus propinquus S. Marie & S. Lupi ec-
clesiarum fundator, 11.
- Aistardus Becordenis comes, ejus obitus & se-
pultura, in Derenda manifesti, 139. E-
ius pariter, *id est*.
- Aistardus Forno-Comandi abbas III. 114. Quid
tempore? *id est*.
- Aithensis episc. Gunzo, 43.
- Aitric seu Aethric Teshaki Palatini comitis
mater Melicene consiliis adhibuit, 174.
- Alanus Redonensis episcopus in S. Sulpicii pa-
rthenone sanctificat, 143.
- Alanus Cadomensis abbas, quo anno, 474.
- Alanus Britannie dux, 7.
- Alanus Redonensis dux, Kemperlegii funda-
tor, 68.
- Alanus Seregnus Britannie comes S. Floren-
tium cellam prope Dolom Saluarendibus con-
cedit, 111.
- Alanus Eboracensis Britannie minoris comitis fi-
lius S. Otavi Ecclesiam Wintoniensis sagi-
taria inhabitantem concedit, 140.
- Alanus Britannie comitis S. Crevoli monas-
terium Kemperlegiis donat, 144.
- Alanus Fergentus seu Furgentus Britannie
dux ad Jerusalem expeditorem pro-
secutus, 411. Dura additio ob demerit.
Rothomensis illata & abelatus, *id est*, Re-
donensis S. Sulpicii parthenone condit, 143
Monachis vestis donatus, 411.
- Alanus comes domosiones Major-monasterio
confirmat, 144. Eius filii, *id est*.
- Alanus cunctatus, 148, 149.
- Alardus prius Aquicindensis abbas, vir mirum
simplicitatis, 141. E. fuit Albigensium ratiis,
183. Necnon venit ipse, 193. Eius obitus,
111.
- Alatensis seu Alatrii episc. Alaternus, 180.
Adversus, 146.
- Alatrimus ep. *Fide*, Alaternus.
- Albetracensis comes & comitissa, Stephanus
& Hrovis, 401.
- Albatus prius Mellensis S. Michaelis prior,
postea abbas S. Edmundi in Anglia, 409.
Sub eo plurimae ecclesiae confirmatae, *id est*.
- Albavensis episcopus, Petrus Ignacius, i. Richardus
cardis, 415, 416, 418.
- Albus de 12 aduersus, 113. Monasterio conce-
dit, 148. Et filii, 113. Charta de his pro
S. Quintino de Monte, 114.
- Albena ep. Petrus, 111.
- Alberda Banfieri de Venetia moris, ut
ante superius? S. Fratellum parthenone
fundatus & monachus, *id est*, Eius obitus, *id est*,
Al.

- Redonensis S. Salvatoris possessione omnes confirmat, 543. Eius diploma adversus abbatem Cisterciensem, 552.
- Alexander Lincolnienfis episcopus et dialogum fœdum mittit Gislebertus Westmonasteriensis abbas, 406.
- Alexander Telefnus abbas & hibernicus, 356.
- Alexander Comaciniensis monachus Roman legatus mittitur ob invidiam pro Anselmo, 405.
- Alexander Scottorum rex legatus ad Radulfum Comaciniensem mittit, 351.
- Alexander Edgari Scottorum regis frater officio corrupti corporis S. Cathberti adhibet, 441.
- Alexis Comneni G. P. Imperatoria bulla inter, 258. Utrius ei Victoris III. inscripta epistola? et. Eius scripta, ibid. 258. Vedon imperatorem apud Caisiam offert, 252. Item pallium pretiosum per apocrisarios, 454. Et carus Guillelmo-Ludovico-Comenari monacho, 450.
- Albanus I. Salernitanus archiepiscopus obit propius tumulum Gregorii VII. sepulchri, ejus scripta, 250. & de. p. p. Olivi et ipsius tumuli scribitur chronici Caisiensis opus, 223.
- Albanus II. Salernitanus archiepiscopus. Antequam consecrationi aliquando resisteret Victor III. 254. Ab ejus auctoritate abfoluti Cavensis, 371.
- Albertus Cavensis primus abbas, de quo scribitur Victor III. 222.
- S. Albinus Edgari Anglie regis filius, 33.
- Albanus V. Gallicus rex, quoriam ex illis Wilhelmi Conqueritoris ei desponsata? 56.
- Albanus Mariz VI. seu Adelonis vel Ade. fons aut ille fons ex monacho codice fide Wipaciarum rex, Legatus, Cabbellæ, 25. Eius benevolentia in Cluniacensis, quorum sustentationi providet, ibid. Cœlius augeat & plura conferat monasteria, 53. 208. 267. 207. Locum indignum in ipsum transfudit, 55. Hugues abbas scribit ad alios & suis insuper mittit, ibid. Translati S. Domini Salicensis abbas inter, 67. Adalbertum Cais. Dai abbatem apud se retinet, 223. Eius filius, 302. Ad eum mittit Gregorius VII. Cavensem nuncios in qua de cœnobia S. Petri, 220. Scribit ei postquam pro abdicando circa Monarchico & Romano recipiendo, 247. Jacet rex, ibid. Expugnata urbe Tolosa de presidiendo ei episcopo cogit, littere hinc de re ad Gregorium, 166. Pontificis responsum, ibid. 167. Bernardum Saguntensium ordinari curat, ibid. Instruit ob destructam a Bernardo Toletano Sarra. cenicam suam, ibid. Eius littere commendatitias postea pro eo ad summum pontificem, 224. Officiarios pariter interit Dicitur Compellensium, ob id depositus & incarceration, 225. El Dulacium sufficit, 270. In Cluniac. majorem ecclesiam edificandam moliri passum, confert, 267. Cluniacensis abbas dicitur inter, ibid. Eius obitus, elogium & sepulchrum, 304. Muschilli repugnat in Hispania, ibid. Conobis ab eo conditi, ibid. & 304. Petri Engolmeri visio de eo, 304.
- Alfredus Aragonensium rex Castellæ regnum invadit, necesse Aragos multas edis, 334.
- Alfrida ejus copula cum Urraca; turbatum cœlis, 336. Clusenda abbas ad eum mittit cum litteris, apudoleis hac de re, 337. A Castellana inter Carionem rex obicit, ibid. Excerptum hac de re ex apographo, 331. & 337.
- Alfonso VII. cognomine pariat, Castellæ rex, 302.
- Alfonso VIII. cognomine Bonus, Castellæ rex, ibid.
- Alfonso rex, Piz. Aldefonso.
- Alfredus Anglie rex, a quo primam Gallica scriptura frequentius capiti, 300.
- Almogus abbas Bathoniensis cum Alfrido, aut Elius soliditatem inquit cum aliis abbatibus, 240. Eius obitus, ibid.
- Almogus, Petri, monasterii S. Gregorii de Cœchia fundator, 200, 21.
- S. Almodius abbas sancti Agadi, Piz. Adelbendis.
- Almogus abbas Caisiensis, sive & præcipuus monasterii instauratoribus, 222.
- Alm Virdunensis sancti Martini abbas, et dominus fuit, 437.
- Almo sancti Clementis abbas charne sublebit pro sancto Azo, 330.
- Almogus S. Tuderis abbas, 25.
- Almogus Almerici Narbonensis vicecomes filius, Tuderis monasterio a patre oblat, 417.
- Almogus Agallensis episcopus, Piz. Admogus.
- Almogus rex, ad eum cogniti & capiti fœderum Farandi & primitivi Almogus postea Castellæ rex, 230.
- Almogus Franchensis abbas, donationes fœderum confirmat, 322. Et Almo, ibid. Et commissa in locis sacris ecclesiis, 330.
- Almogus Oliveri de Turibus avor obit; ejus exequiis adhibet plures abbates, 330.
- Almogus Marchie Lemurica comitis S. Jo. hannis & S. Nicolai cellæ monachi, 337.
- Almogus Rothomensis abbas, et Gregorius VII. privilegia confirmat, 36.
- Almo de Mont-Maurili, ejus consilio S. Eparchii abbas Angerio sublebit, 247.
- Almo de Mont-Maurili, de Montmoreau, Boneti monasterio fundat, 333.
- Almo Burgalensis abbas, quanta pro eorum iustitia, 367.
- Almodius S. Vedasti abbas, ei scribit Urbanus II. pro Landero episcopo, Almodius, 250. Cluniacensium concilio adhibet, 333. Charta scribit pro cenobio Eleonori, 367. Eam contraria cum Archidiacono episcopo componit, 420. Obitus, ibid.
- Alphabeticum duplex latine & grecum ap. Episcopo descriptum in dedicatione basilicæ, 340.
- Alphon Cotiarum Marchionis, Adelbendis, 21.
- Almogus miles ecclesiam S. Petri de Soroceto una cum fratribus S. Florentis donat, 266.
- Almogus Cremis, abbas, Piz. Adalmones.
- Almogus Mont-Cornu abbas, ei insulatus littere missæ & molis, 380.
- Almogus Bathoniensis abbas obit, 230.
- Almogus seu Arthasus Virdunensis abbas, ei litteras offert in conventu basilicæ, 425. Interfuit, 456. Pueri ad eum & de eo Pichali II. episcopo, ibid. Cœlis audire, ibid.
- Almogus E. Moriz, vestis ejus principalis tædæ sanctæ aliquid affatur, 247.
- Almogus gestituri visis a summo pontifice confectis, 16.
- Almogus olim tunc nocte adolens fuit in monasterio tam videretur quam videretur receptus, 30.
- Almogus & monach, ecclesiæ de novo conferenda, 247. Item de Almazium sublebit insulatus, 244. Al.

Altare consecratio, 337. In hâ deposu-
reliquie, 454. 566.
Altare masculine Censurâ, 133.
Altaria, de eorum refectione quid statum
in capello Clarenovano? 335. Obvota sub
gravi pœnœ, 196.
Altare in casamento tenere, 188. In fœvam,
quid? 184.
Altare fœgillare, quid? 186.
Altenbergensis ep. Eric, 68.
Althildorensis ep. Humbaldus, 362.
Altmanus Patavienſis ep. 1. quo institutus
Theodericus Cœlestis abbas, 121.
S. Altmanus Patavienſis ep. fœz Patavienſis,
clericorum incontinentiam acerrime infe-
dator, S. Nicolai extra mœnes Patavienſis
fundator, 11. 137. Necnon Gervicenis, 184.
Hoc monasterium post mortem ejus moni-
reformationem, 131. Gervicem laici fœci,
178. Lombard ecclesiam dedit, 121. Eidem
pariter monasterio, 184. Et scribit Grego-
rius VII. 129.
S. Alto nobilis Scottus Alto-moasterienſis
fundator, 317.
Althaus Monacensis abbas, eius regis Pacha-
li II. S. Clementis monasterio privilegium
concedit, 428.
Alnus abbas Bathoniensis. Vide, Nelligus, Al-
bus.
Alnus villarum seu Silva-major locus inter Dor-
doniam & Gannem, 135.
Alverius primus Hildersheimensis abbas, 121.
Alvina S. Eligii Paris. abbas. Vide, Had-
viga.
Alvius seu Alvinus ex monacho Siliensi S.
Vedasti prior, 107. Postea abbas, 417. 545.
Monasterium reformator, 411. Demum episco-
pus Ayrubatenſis, 545. Odensem Cameracen-
sem episcopum, infernum excepit, 135. Sub eo
Godefridus celebris philoſophus monasterium ve-
ſt. indurum, 114.
Alvius monachus, ejus conversio occasione
dicit reformationis S. Martini Tornacensis,
337. Fit custos, 184. Gregorianum suum
papa Odono abbati composuit, 130. Annus
obitus, 184. Eius pater, 184.
Alvius dapifer Wolſtati Wigornienſis episco-
pi ſubſcribit, 120.
Analbertus Eboracenſis abbas, cui commissa
S. Caprilli eccleſia, 114. 136.
Analſtus ex occidentaliſſis primus qui cum o-
rientaliſſis commercium haurit, 401. Ipſi
auditus monasterii de Lania apud Jerolu-
ſolymam, 184. Et benefactor, 401.
Analſtus pro ſua iuventute Eboracenſis comi-
tatu privatus, 414.
S. Amatus Tricotenſis ep. Ratomagi apud S.
Amadon missis celebravit, 475. Petrarum
ab eo miraculum, 184. Postea Engelardus
io duxerit, 184.
Amatus ex priore Aquileſenſi Marientem-
ſis abbas, Tornacum ad S. Martinum ſecre-
dit, 309. Encyclicam ſcripſit episcopum de
Odono Cameracenſi, 551.
Amatus Maritimi ep. dedicationi interſuit ec-
clesie Mont-Caveri, 431. Obitus, 184.
Amatus Otteronenſis ep. 116. ſeu Ottonenſis,
136. vel Otorenſis, 186. ſut Otteronenſis,
186. ſim Otorenſis, 121. Postea Burdegalenſis
archiep. 117. An monachus? 117. Et episcopus
Carmenſis? 117. Apollonici legiti ma-
nere dicit ſanctus, 12. 124. Variis conciliis
preſuit Burdegalenſibus tribus, 136. 136.
136. 177. Saravienſibus totidem, 121. 126.
134. Melden, 127. 132. Eadonem, 124-134.

Fideneſi, 130. Miratur in Hispaniam a Gre-
gorio VII. 117. Scribit ad Radulphum Ta-
ronenſem contra Gervacium Abbatem, 184.
Necnon contra Gervacium comitem, 184.
In Cellonenſi monasterio altare consecrat,
121. Et Eupandam comitem Gregorius VII.
Item Burdegalenſes inter & S. Severi mo-
nasterium, 136. Amati litteræ ea de re, 184.
Chartæ ſubſcribit pro Silva-major, 134.
Et Vindocin, 134. Ecclesiam de Sola-
es Burdegalenſibus ſcribit, ejus deſinitio
hac de re, 186. Malliacum adit, 132. Ido-
leio adit pro Generacienſi, 179. Item con-
veniente Dolensi pro exemptione Majoris mo-
nasterii, 312. Eisdem privilegia totius ad-
verſus archiepiscopum Tiberiensem in con-
cellis Rivarenſi, 184. Vindocin ecclesiam
Otteronenſem reddit curæ, 321. Episcopus
episcopa hac de re ad Godefridum Vindocina-
ſem, 184. 611. Eius rogatu S. Crucis possi-
biles confirmat, 180. Egmont, 140. Ro-
mam adit cum Olone Otteronenſi, 343. De-
dicationi adit ecclesie S. Saturnini ab Urba-
no II. ſed, 123. Obiit, 124. 125.
Amatus ex Caſali monacho episcopos, ejus
ſed, 123. Eius ſcripta, 184.
Amatorius primus fundator curabitis S. Marti-
ni Pontificatus, 179.
Ambrosius legatus mittit ad concilium Bel-
vacenſem pro petendo episcopo, 169. Ipſi
decies & reſcribit, 184.
Ambrosius ecclesie charta pro Angeſico, 137.
613.
Ambrosius episcopus, Guido 2. ſeu Wido,
1. Godefridus, 11. Pulco, Radulphus, 121.
Roricus, 178. ſeu Roricus, 186. ſut Roricus,
406. Gervacius, 186. ſeu Gervacius, 186. ſut
Gervacius, 435. Legationem, 179. ſeu legat-
ionem, 179. ſut legationem, 179.
Ambrosius comes ſeu comes, & Comit-
ſis, Gualterius, Adels, 429. Engelramus,
431. ſeu legationem, 400.
Ambrosius rati ſedulo ex commendat, 132. Tur-
riſis obſidio biennio durat, in rex Ludovicus
ipſo ſuccutitur? 164.
Ambrosius primus abbas Præſtici, 120.
Ambrosius S. Marialis abbas, Godefridus Vin-
docinſis ſcribit de monacho quodam dera-
tore, 180. Eius reſponſum, 184. Sub eo
combustum monasterium, 184.
Ambrosius Abbanari abbas, 636.
Ambrosius Liparenſis abbas, ei inferiorum ſcri-
bitur II. diploma, 130. Et commissa Pa-
ſenſi monasterium, 184.
Ambrosius primus conditor ecclesie de Com-
mengo in loco ſecris, 336.
Amédus Lugdunenſis archiep. ab eo dedit
Abbasenſis eccleſia, 428.
Amelia ſenberſi ep. Fildes. mater, ubi ſepul-
ta, 179.
Amelia nobilis matrona Nobiliſſimam donationem
fecit, ſepulcrum locum, 184. Eius filii, 184.
Amelia Gaudii Præſtici mater, 120.
Amelia S. Solipii Redonensis abbas, 40.
ſen obitus, 121.
Amelia Gervacii militis avor, fundator S.
Gatagaboli? 6.
Amicus Tolosanſis episcopus, 114. Clericoſum reſcri-
bit in eccleſiam ſanctæ Columbe, 126.
Amicus Dolonenſis abbas cum ſubſidiis abba-
tibus novem interſuit excepit Almodi no-
bilibus matrona, 339.
Amicus ſacerdos & monachus Capſenſis, 435.
In Amici receptore viride pœnœ domus con-
ſerri ſolita, 135.
Amos

Amos

Anno Tallensis ep. ejus corporis inventio, 489.

Anor, eo solo comparatur calorum regnum, 161.

Anagni a Paschali II. deficit, 456.

Anagnini episcopus, Petrus, 119.

Anathas ex monacho S. Michaelis fatus Cloniacensis, sacraeque idem praedicat, 113. Cloniacum redit, postea folliadiacum petit, 264. sanctitate clerus obit, 116. Et in errorem versum scripsit Hugo Cloniacensis, ibid. Anathas Rigaudi, Abbas abbas, 496.

Anconitani princeps Guarnicus, 479. See Guarnicus, 479.

Andecaverdi episcopi, Hubertus, 6. Eschelus, 414. seu Fulchius-Bruno, Goffridus seu Goffridus, 174. Ulgerrus, 123. Goffridus de Medaaga, 113. seu Gaudfredus, 160. Aut Gaudfridus, Ransidus de Martinaco, 411. Reginaldus seu Rinaldus II. 101. R. 640.

Andevrasia caecorum ad Goffridum Viadocia scriptae, 411.

Andevrasia comes de comitibus, Gaudfridus, Julitta, 3. Folco Niger, 6. seu Fulcho Rechinus, Bertrada, 217. Gaudfridus Mattheus seu Gaudfredus, 429. Aut Goffridus, 142. Annes, abbas. Pacho-Rechinus, junior, 430. 446.

Andevrasia constituit primo Viadocinam. a parit, 104.

Andoverpia Trachelini erroribus indicitur, 179.

Andreas Hiliculi Suffraganeus episcopus, frater theatri solitarius pro Mapi-mo-nasterio, 174.

Brivensis ecclesiae adit, 319.

S. Andreas in leona ep. Radegonis, 31. 374.

Robertus, 31. Turgetus, 120.

S. Andreas episcopus in Scania quomodo cefcit *Reliquorum* 101. 418.

Andreas Casali S. Petri abbas donatorem sub eo, 104. Privilegium ab Urbano II. oblatum, 316.

Andreas Valledit abbas, eius scripsit, 413.

Andreas Vallobatruensis in Gallia credit monasteria, 137. Ad Urbanum papam mittit pro Cerachaco & possessionem suam confirmatione, 179. In Corbachiacensi priora Casali-Benedicti ab eo comendat priores & abbas, 104. Sub eo credit monasterium numero suarum & ecclesiarum, 418. A Paschali II. privilegium obtinet, 264. Pie obit, encyclica de eo episcopi, & gela, 142. Translatio, ibid. Reates monacho dicitur, ibid.

Andreas prior a Goffrido Viadocinensi ob errorem quoddam obviatur, 379.

Andreas qui & Angilbertus de Corbachiacensi prior, 413. Sancti Marcelli corpus deserti carui ad querendum sapientia, ibid.

S. Andreas Barbadat praeposita, S. Amandi discipulus, & Elemonia abbas, ejus corpora elevatio, 330.

Andreas Rameriac comes, donationis testis pro Maillois, 496.

Andreas S. Bernardi prototus materiam, 150.

Andreas S. Bernardi frater, ei sapientia apparet Aletha utriusque mater, 464. Sanctae monachum remittit, 375.

Andreas laicus, unus & septem priores S. Brunonis fecit, 190.

Anno quidam Remae mortuus reviviscit, 18.

An ad conversionem S. Brunonis occurrerem. dederit? ibid.

Andreas Januensis, & Johannis Gaudfridi vires scriptor, 40.

Andreas secundae vires Roberti & Aschricelli scriptor, 380.

Annal. Bened. Tom. V.

Andreas Cheloni *vide*, Chelonus.

Angelbertus seu Engelbertus Tornodensis S.

Michaelis monasterii abbas, 144.

Angelvassus Arnaldi Suffraganeus episcopus chidiacensis, testis miraculi ab eo patrati, 161.

Angelberga imperatrix S. Xlvi Flacciae monasterii fundatrix, 374.

S. Angelbertus, ejus corpus inventum a Gervasio Centulensi abbate, 17. Varie translationes, miracula, commemoratio de festum, 177.

Vine & sacrae monachorum scriptor, 371. 179.

Angelvassus Mettensis episcopus in Gortiam, monachus, 487.

Angilescus decimus Virgatenis, S. Leonis abbas conditor, 413.

Angilia datus per Landfrancum monachus, 10.

Rehorat monasticum ordo, ibid. ibi inditum Rotenferi, 124. Tirocinus pariter quo dicitur? 194. Gravis in monachis exorta persecutio, radicibus quibusdam episcopi & clerici, 33. & 109.

In Anglia, a quo priores Gallicana scriptura frequentari cupit? 100. Per omnes ecclesias sunt priores pro eligendo Cantuar. archiepiscopo, 183. Ecclesia veniens sub Willilmo Rege, 186. Anglia Urbanum II. agnovit pro legitimo pontifice, 110. Per eam delat. re reliqua pro illustratione ecclesiae Laudunensi, 190.

Anglorum subjugatio erga reliquias funderum, 179. Eorum collegio urbis Romae contra S. Savini abbas, 14.

Anglicani episcopi & abbas plures in concilio Cantuariensi convenerunt, 166.

Anglie regnum Anselmo committitur, 476.

Anglie regis & reginae, Allicardus, 102. 104. 105. S. Edwardus, 31. Willilmus I. 118. Mattheus, 3. Willilmus Rufus, 118. Henricus, I. 101.

Anitum, hoc dixerit Urbanus II. de concilio Indico, 141.

Anticordia episcopi, Stephanus, 108. Admarus, 107. 122. Hujus causam examinandum mandat Gregorius VII. Hugoni Diano, 108.

Anticordia ecclesia, ibi festum S. Agardi celebrari ceteri Raimundus comes, ejus beneficius, 341.

Anion per molliam moritur ad eternitatem, 92.

Anus regio chartae solitarius pro Floracio, 3.

Antea Comuna Petrus exortatur, unde ecclesiam dicit? 101.

S. Anno Colonienis archiepiscopi, sancti Innocentii corpus una cum sancti Vimalis capite ex Aquasordi monasterio in Sughergenis interit, 18. Confort pugnet S. Calixti ex boschiam sacello sancti Jacobi & se confortato, ibid.

Ipsa diffidia cum Achilbero Nemburgensi, 40. Et tradita Salefeldis, 41. Donat priores inde & Malmandaciae abbas, 166. Posteriorum a Sobalaci perdidit exortare unat, unde rixae, ibid. 41. Romae a formae pontifice inceptus publico ponat lair, 41.

Frater dum collegiata tria exortavit monasteria, Sughergeni, Gaudicofensi, 41. Salefeldensi, ibid. 41. Ergo Frustrantes bene efficit, 30. Et deinde comissa regni procuratio, 40. Per eam Romanam civitatem Henricus IV. rex, 16. Procuratorem publicum rei defert, ibid. Corbachiam cum episcopo & principibus venit ad hortandos Saxones, 47. In eam seditio gravis Coloniae excipit, 48. Et comissa in Werberli Colbachensis abbas cum Henrico Giesburgensi, 49.

ap. 66. Francivillanum in eam guerram, 118. Eius pia consilia, 119. *Godefridi* Glibbi necem praedixit, 119. *Flori* Inveni monasteria, 121. *Monasterium* in monachos Sigeberti priorem praevertit, occasione laudat, 122. Sepultura (sua locum designat, 124. In castris pantherie ac puerum egens, 126. Obiit & sepultura, 126. Miracula, 126. *Vitae scriptor*, 126.

Anno abbas chartae subscrivit pro Infala-bar-bae, 127.

Anno novus incipit a Septembri, 127. Veteris quorundam more a natali *Dei* 127.

Anno incursionis mox a pace, sed a *Radulphi* Januarii repetitis, 128.

Anonymus scriptor vite S. *Roberti* Molinensis emendatur, 129.

Anonymus scriptor vite *Theoderici* I. Andegavensis abbas, an *Heribodus* Leodicensis monachus? 131.

Anonymus Lambali monachus, abbatem *Adalbertum* ep. Wirzburgensi scriptor, 141.

Anonymus *Admontensis*, vite S. *Georgii* Salzbürgensi archiep. auditor, 142.

Ant eodem agri *Lugdunensis*, ab habita *tyrodes*, 15.

Antichorus *Cresula* monachus insignis, 125. Eisdem loci fit abbas, 125. Eius pater, 124. *Gesta* & scripta, 133. *Chartarum* recognitionem *Sei* curat, 133. *Relicti* est *demons* per *Meyer* monach. 134. El abbat *restituit* *Wido* *Positivorum* comes, 134. Sed ea *solus* *Anquibero* canonizatio, 137. De eo *scribit* *Haroldus*, 133. 143.

Antichorus *Angerici* abbas, 137.

Antichorus *Bellesvallis* ep. in S. *Medardum* munificus, 137. *Antichorus*.

Antichorus seu *Ant-luc* *Leodensis* canonici, ut *novas* *Francia* *lucis*, 137. *Antichorus* ep. *Leodensis* *clericorum* *contarum*, 141.

Antichorus comes, 141. *Antichorus*.

Antichorus de *Diogenes* S. *Clivis* monachus & benefactor, 139.

Antichorus de *Wartland* seu de *Girlanda*, *Leodici* regis *capituli* & *consilium*, charta *subscrivit* pro *Floriano*, 141. *Item* *monasterium*, 142. In *Maurinacum* munificus, 142.

Antichorus vir nobilis *Maurinacensis* *fundator*, 142.

Antichorus S. *Maria* *cancellarius*, charta *subscrivit* pro S. *Nicolas* de *Salto*, 142.

Antichorus *Cantuariensis*, *Leofrici* *discipulus*, 143. An *ep* *procurator* *Abbas*, *Guthbertum* *testatur*, 143. *Item* *virtutes*, *proprietate* *odium*, *humilitas*, *prudencia*, 143. *Monasterium* de, 143. *Ordo* per *Arnoldum* *habita*, 143. *Propter* *quod* *fratres* *demons* *invidia*, *sed* *fratres*, 143. *Obedientia* *quam* *tenet*, *etiam* *archiepiscopus*, 143. *Beati* *peior* *Guthbertum* *flavimacensem* *erudit*, 143. *Monologium* *scribit*, 143. *Mutatio* *discipuli* *Angusta*, 143. *Operum* *libri*, 143. *Tricentum* *res* *inhabita* *dicit*, *quo* *senio*? 143. *Item* *Leofricum* *congruentum* *mittit*, 143. *Ravaldus* *Pictavensis* *pauit* *mutis*, 143. *Scribit* *librum* *medicamentorum*, de *quo* *Durandus* *Cassa* *Dei* *abbas* *ad* *eum* *episcopus*, 143. *Indica* *pauit* *ad* *Durandum*, 143. *Mariano* *Beati* *monacho* *scribit*, 143. *Item* *Leofricum* *archiepiscopus* *episcopi*, *quibus* *occasione* *alia* *posuit* *episcopus* *Antichorus* *ad* *Leofricum* *Cantuari*, & *Leofricum* *ad* *Antichorus*, *archiepiscopus* *S. Dunelm* *fit* *missi* & *perit* a *Leofricum*, 143. *Quam* *fecit* *Maurinac* *Beati* *monachum*, 143. *Guthbertum*

te *Fontanellensis* *scribit* pro *vidua* *pauperula*, 143. *Item* *Guthbertum*, 143. *Arnoldus* *Rafin* *agratant*, 143. *Item* *ad* *eum* *monachum*, 143. *Guthbertum* *Exonensis*, & *Radulphi* *Beati* *abbi*, 143. *Et* *Durandus* *Cassa* *Dei*, 143. *Quae* *libro* *prior* *scripti* & *143*, *Mortuo* *Heribodo*, *universi* *consensu* *eligunt* *abbas*, 143. *Relictum* a *Guthbertum* *Exonensis* *consecratum*, 143. *Item* *modestia*, 143. *Sub* *eo* *Cisterciensis*, 143. *Ad* *ab* *eo* *inducti* *apud* *Beccum* *candida* *visit*? 143. *Abbas* *quam* *pia* & *sapienter* *se* *gerit* *Abbas*, *Lufranco* *don* *episcopus* *scribit*, de *illis* *electis* *multis* *gratis* *agere*, 143. *De* *Anselmum* *transit*, *abbi* *honorifice* *receptus*, 143. *Sermonem* *coram* *monachis* *habet*, *hujus* *summa* *ab* *Eadmerum* *relata*, 143. *Lauftranci* *scriptum* *solvit* *de* *Ellegi* *funditus* & *martyrio*, 143. *Eius* *apud* *Anglos* *adoratus* & *pia* *mentia*, 143. *Beccensis* *hi* *confessio* *ab* *eo* *pauit* *exponit*; *quod* *habetur* *concordia*, 143. *Hac* *occasione* *planet* *ab* *eo* *scripte* *episcopus*, 143. *Scribit* *Beccensis* *apud* *Consecrationem*, de *generibus*, 143. *Item* *Hugoni* *isidoro*, 143. *Honorifica* *Gregorii* *VIII* *ad* *ipsum* *episcopus*, 143. *Guthbertum* *et* *fuit* *Welltonensis* *abbi* *electio* *gratulator*, 143. *Et* *interfuit* *episcopatum* *de* *Sacramento* *turris*, 143. *Ad* *Guthbertum* *scribit*, 143. *Apud* *ad* *eos* *monia*, 143. *Item* *praedixit* *ad* *143*, *bates*, 143. *Et* *monachos*, 143. *Cantuariensis*, 143. *Beccensis*, 143. *Ad* *Limburum* *Sithrisium*, 143. *Arnoldum* *Troasium* *scribit*, 143. *Pia* *hortamenta* *ad* *viam* *monia*. *Item*, 143. *Alia* *ad* *Mabilidem* *Viniboniam* *abbas*, 143. *Ad* *finis* *Beccensis*, 143. *De* *Beccensis* *subscrivit* pro *Fontanellensis*, 143. *Erga* *Eadmerum* *discipulum* *devotissima* & *familiaris*, 143. *Principum* *Gratula* *Beccensis* *amicus*, 143. *Cui* *Beccensis* *creatio* *episcopus* *relinquit* *gratulator*, 143. *Willelmus* *Wiltburgensis* *debit* *solvit*, 143. *Inter* *astronomicis* *conversis* *familiaris*, 143. A *Silmon* *Cilgicensis* *monach* *per* *Robertum* *monachum* *reprehensus*, 143. A *Willelmo* *Anglie* *rege* *mortis* *proximo* *accersitus*, 143. *Eius* *sepultura* *ad*, 143. *Eius* *proleptum* *monaster* *Robertus* *Mellensis* *comes*, 143. *Episcopus* *a* *Mabilidem* *Sacramento* *regis* *Bia*, 143. *Lauftrancum* *apostolum* *objungit* *eo* *acceptum* *ab* *ep* *Fontanellensis* *abbas*, 143. *Virtus* *ep* *episcopus*, 143. *Ad* *Arnoldum* *Wiltburgensem*, 143. *Ad* *Girardum* *Morinensem* *ep*, *per* *Lauftrancum* S. *Walmati* *abbas*, 143. *Guthbertum* *Parisiensem*, 143. *Beccensem* *monachum* *Beccensem*, 143. *Dilectum* *Compellensem*, 143. *Palatium* *143*. *Ad* *Wiltburgensem* *episcopus*, 143. *Obedientia* *Beccensem*, 143. *Martini* & *Erasmus* *Cantuari* *priores*, *non* *semel*, 143. *Hugonem* *Lugdunensem*, 143. *Guthbertum* *Exonensem* *pro* *monasterio* *de* *Beccensis*, 143. *Hugonem* *Cantuariensem* *archiepiscopus*, 143. *Mabilidem* *Cathari* *abbas*, 143. *Mabilidem* *monasterium*, 143. *Joannem* *Lugdunensem*, 143. *Henricum* *Anglie* *regem*, 143. *Alia* *passim* *episcopus*, *de* *item* *passim* *ad* *143*. *Robertus* *Morinensis* *ep*, 143. *Item* *Cantuariensis*, 143. *Henricus* *Yorkensis*, 143. *Lodovicus* *Gross* *Francorum* *regis*, 143. *Hugonis* *Cluniae*, 143. *Henricus* *Anglie* *regis*, 143. & *alia* *passim*, *de* *eius* *fortuna* & *obitu* *proleptum* *proleptum* *episcopus* *de* *abbi* *consecratione* *candida*, 143. *In* *Beccensem* *scribit*, & *exoritur* *conclusus*, 143.

844. 858. Eius hoc de re ad Fulconem Bel-
varensem episcopum, 844. Iuncta cum diversis
traditionibus haereticis & iudeis, *ibid.* Librum
de fide Trinitatis & incarnationis scriptum,
858. Fulconis electioni in episcopum Belva-
rensem primo repugnans, postea accessit, 844.
De eo scribitur apud Urbanum II. necnon de Jo-
hanne monacho, 845. Haimonem & Rainardum
de consanguinitate ad vitam monasticam ad-
hortatur, *ibid.* Recensio monasterii libertati-
norum testatur, 605. & *sup.* In Angliam agro
transiit, 276. Condemnat a se ordinato mona-
sterio praefecti abbatem, *ibid.* Modum ac forma-
m precationum publicarum ordinat pro
futura Capuanensi archiep. 858. Willielmo
regi graviter agrotanti perniciem suam sugge-
rit, a quo et ipse designatur archiepiscopus,
ibid. Richdum cum supplicis viis modestissi-
mus, 854. Abbatem & Albinum de vita ad archiepi-
scopatum peramonestibus iherosolites, *ibid.* Et
scribit Willielmum Rotomagensis, si. Cum rege
discedit de praedia ecclesiae Cantuari. & Confes-
sionibus omnibus confitetur, *ibid.* Quo die?
858. Urbem II. adducit, 858. Eius
de aliorum de hac electione plures episco-
pi, 858. Una ad Recensio malevolentiam re-
sultat calumniam, *ibid.* Willielmum successorem
in abbatu designat, variae hac de re,
epistolae, *ibid.* Erasmum de Ratisia Chris-
ti praecor constituit, 856. Et scribit Rot-
bertus Normannorum dux pro electione Recen-
sio abbatu, 857. Litterae de purgato apud
Wadricum Cantuariensem, 858. Responso
ad Gualdum Anglicanum, *ibid.* Item
Pascalis II. ad ipsam, 858. Erasmum Can-
tuariensis praetorem Augustinem abbatem creat,
ibid. Librum de incarnatione Verbi scriptum,
contra Rotemum de Urbano II. offert,
858. Item abbasque litteras inscriptas, Car-
dine dno, *ibid.* 858. Willielmum Angliae regi-
nae indignationem incurrit, 858. Mortis eius
libertas & felicitudo episcopalis, 858. Ur-
banum II. legitimum possionem agnovit,
858. A quo pallium recipit, *ibid.* Urbano
II. gratias agit in epist. *ibid.* B. Wolfmann
censura de ecclesia sua iuribus, 858. Dubitacionem
& Wadricensem episcopos confectus,
rogatus Murchuarii Abbatem regis, 845.
Willielmum Danciam episc. agnovit, 858. Re-
spondit, *ibid.* In Galliam proficiscitur, variae
falsitatis in via, 858. Apud S. Bertinum hospi-
tatur, & aliter confectus in S. Audomari
ecclesia, *ibid.* Claustrum aedit, *ibid.* Lug-
dunum ad Urbanum II. veniens mittit, *ibid.*
Ecclesiam pergit, 858. Apud monachos villae
Alpiae hospitatur inopitans, *ibid.* A pontifice
honorifice acceptus, *ibid.* Ad Willielmum
regem scribit, *ibid.* Tolosam aedit,
ibid. Deinde Capuam, a Rogerio Apuliae
duce honorifice exceptus, *ibid.* Avertit mo-
ratur cum Urbano II. 858. Nihil non re-
vertit contra eum apud pontificem & prince-
ps Angliae rex, *ibid.* Romae aedit pro eo ad-
versus Willielmum regem, 858. Episcopos
auctore abbasque probat, 858. Baren-
cilio intererat cum Urbano II. Graecorum refellit
quam feliciter? *ibid.* Pro Willielmo regem
severetur, *ibid.* Concilio Romano aedit, a-
dha pro eo, 858. Lugdunum recit, *ibid.* Scribit
librum de peccato originali & de medi-
tatione redemptionis humanae, 858. Mari-
nium aedit, postea, Calamitatem, ubi re-
spondit ab eo intercedum, *ibid.* Rege mona-
cho in Angliam rursus, variae ad eum litten-
ae, hac de re, *ibid.* Maxime Henrici novum
Anat. Bened. T. V. P.

regis, 858. Cuius investituram decessit, *ibid.*
Ruberius S. Radmanni abbas ciceronem,
improbat, epistolae res hac de re, 858. Quam
potes deposuit, *ibid.* Ob Henricum regem cum
abbate immerito culpatur, 858. Ob insul-
tata abbatem veniens, *ibid.* Legatus mittit
hac de re ad Radmannum, una cum rege,
ibid. Pontificis responsum, *ibid.* Et fuit in
Genetium commentarius decessit Richdum Pas-
tellorum, 858. Librum scribit de viris quatuor,
ad Walerianum Nuernbergensem ep. 858.
Londonensium concilio praesent, *ibid.* A re-
ge insolentem confectus distulit, ob id ea
regis rursus exire caudum, *ibid.* Episcopo
contra adversus incontinentes presbyteros,
ibid. Multos Canonica a rege imposui, 858.
probat, *ibid.* Quantum abhorret a simonia?
858. 858. Mathildis reginae hac de re scribitur,
858. Augus. Rege iherosolites reddidit ob
investituram, Romanus decessit pergit hinc ob
rem, 858. Reos aliquosdam narratur, ad
Gualdum Rotensem scribit, *ibid.* Roma egressus
Lugdunum venit, 858. Variae ab eo scri-
ptae & acceptae epistolae, *ibid.* A rege
impulsi, *ibid.* Pontifex in Normanniam ve-
nit, *ibid.* Adiam Hirsensem commisit
diti, & cum ea Caracatus pergit, ad collo-
quium Angliae regis, *ibid.* Multo Romano
legato, Recensio gradatim, postea Roma,
858. Mathildis commissa meditationem mittit,
858. Reos inferimus, 858. Res & regis
eius morbum graviter fecerit; utriusque
cum hac de re epistolae, *ibid.* Ad eam
eiusque conveniens episcopi & abbas, *ibid.*
Contra faciem finitimi ecclesiarum, *ibid.* Qui-
dem ei detrahens malevolentia dei patitur,
ibid. Henricus rex ad eam venit, & con-
vulsus controversis finem imponit, *ibid.* Et
datur rex & Mariae capiti, 858. Henricus
Christi, ad eum episcopi de obitu Henrici
Lugdun. 858. Item Pascalis II. de presby-
terorum litteris, 858. Eo praesente Henricus
rex in ecclesiis transiit, 858. In Angliam
reducit res ecclesiarum curat, 858. Apud S.
Radmannum dux inferimus, *ibid.* Litterae
a Pascali scriptae, *ibid.* Librum composuit
de penitentia concordia cum libero arch.
858. Et committitur Angliae regnum, 858.
Hicgit ad eum episcopi hac de re, episcopo
responsum, *ibid.* Eius sententia de voto
monachi ante pontificem, *ibid.* Gualdus Ro-
fens in extremis aedit, 858. Et senex ar-
tat, 858. Radmannus eius successorem confes-
satur, *ibid.* Eius ultimas verba, & obitus,
858. 858. Adiant rex & regina, 858. Fu-
nus cursum a Radolfo Rotensi, *ibid.* Sepul-
torem locat, *ibid.* Vitis scriptores, & scri-
pta, *ibid.* An Regis contra Rupertum? 858.
Eius fastidium regnum, 858. A Pon-
tifice poenitentia celebratur, 858.

Anselmus Luceus ep. ob acceptam investituram
affectu dolore, fit monachus, st. Iussu
Gregorii VII. ad episcopatum restituit, 858.
In reformatione Clerici in monachos inclinat,
ibid. Austriam & pia instituta, 858. Mathi-
dia commissa ei a Gregorio VII. committit
ut in primislibus dirigenda, *ibid.* Pontifex
Francien abbas oblationem impetrat,
858. Gregorius VII. eadem adversus schi-
smaticum scriptis propagat, 858. Episcopo
pontificis legatus in Longobardia, 858.
Ab Henrico hominibus captus, 858. Grego-
rius de Romanis aedit nequit, 858. Utrum
est & regis & Gregorius VII. ad succedendum
designatis? 858. Obiit; ejus pauperes
Qggg 2

- de humilitate, 213. Mantus fons belloni
pompae curatus, *ibid.* Sepulchre loci, *ibid.*
qno scripta, accessit vice de miraculorum
scriptores, *ibid.*
- Anselmus III. Mediolanensis archiep. Urbano
II. addiditima obiit, 204.
- Anselmus IV. Mediolanensis archiep. S. Protasii
ecclesiam accessit monachi S. Simplici-
ni, 206.
- Anselmus Belvacensis ep. in Anselm. a quo de-
ducit S. Jacobi ecclesia, 209. *Vide*, An-
selmus.
- Anselmus Lucanus episc. Cafa-Dni beneficior,
214.
- Anselmus ex S. Medardi monacho Suedionum
electus episcopus, in archiepiscopum Vande-
scione positus, 216.
- Anselmus Laurebaniensis abbas seu Anselmus
monasterii rector, 218. Sub eo Robert
discipulus, 218. Cellas novae in monte A-
benburgensi constructi, de dotali, 220. 228.
Chorus hac de re, 228. S. Nazarii corpus
homo infans etiam, 228. Ex oblatione
affluentia instaurat Ecclesiam, *ibid.* A lecti-
fido adveniens in cathedra rector, 228.
Abbas, Obitus et sepultura, 228. 229.
- S. Anselmus Anthoni abbas, Leacensis mona-
sterii fundator, 229.
- Anselmus Gamblerensis chronographus, eusdem
loci fit abbas, 233. Curiae quondam prio-
ri contempnunt de discipulis, *ibid.* Enima-
gistrum habuit Alvarianus de Lismac-
set, *ibid.*
- Anselmus archiepiscopus coganensis archiep. S.
Salve abbas, deinde S. Edmundi, postea Lon-
dorensis ep. 237. Radulfo Cantuariensi pal-
lioni dicitur, *ibid.*
- Anselmus Eboracensis monachus, antea vice S.
Beregaris Episcopus, 240.
- Anselmus crenatus S. Johannis de Colmis,
244.
- Anselmus de Ribodunone, seu Anselmus S.
Amandi pariter dominum fuit, id. Locum
dai edificando Aquenens monasterio, 241.
Fundat monasterium S. Nicolai de Frato, qui
de re littere ad Gilbertum, 242. S. Vin-
centii monachi fuit, 242. Chari filii
senis pro Braccensis, 242. Et Malmonensis
monasterii, 242.
- Anselmus vis illius. *Vide*, Anselmus.
- Anselmus archiepiscopus Ambacensis, Angerico
monachus, 249.
- Anselmus archiepiscopus, a Paschali II. privi-
legium obtinet pro 12 Manni monasterio con-
tra Totanensium Canonicos, 250. Inde re-
batur, *ibid.* Quomodo fundatur, *ibid.*
- Anselmus cancellarius Laudensis clare sub-
scribit pro 12 Manni monasterio, 250.
- Anselmus Laudensis magister de decano, e-
ius elegium, 250. 250. Contra eum scribit
Rupertus, 250. Eum antea adit Alvar-
ius, 250. Huius opus de illo inquisit,
ibid. Unde intercessionem, *ibid.* Annus obitus,
250.
- Anselmus huius ecclesie Romensis scriptor.
Herimarus abbas S. Benigni discipulus, 251.
- Anselmus deherard Mellicensis huius abbas,
240.
- Anselmus miles de Arlesio Fontis-bonni mo-
nasterium fundit, 251.
- Anselmus cantuariensis. *Vide*, Anselmus.
- Anselmus. Privilegium prius abbas, cuius tem-
pore obiit Radulphus de Venis, 251.
- Anselmus II. Pastorensis abbas, et discipulus
Roberti Tunblensis episcopi in Carnia.
- Cantuarum, 255. A Durando prius fons
in investigationem epus, 257. Annus obitus,
ibid.
- Anselmus seu Rogerius ex Majore-monasterio
monachus S. R. E. cardinalis, postea archiep.
Rogerus Claveri dedicatus interit, 255.
- Becnonensis Claveri monachus & Vassallus,
ibid. Annus obitus, *ibid.*
- Anselmus natione Brito, Salmarpensis monachus,
ex S. Euphrasie in Calien priore fit Cata-
rensis episcopus abbas, 255. Et interitum
Urbanus II. diploma, *ibid.* *Vide*, Cantuariensis ec-
clesia.
- Anselmus Cantuariensis ep. *Vide*, Georgius.
- Anselmus Laurebaniensis abbas. *Vide*, Ansel-
mus.
- Anselmus. Anselmus in Britia, 259.
- Anselmus ab Urbano II. Mediolanensis ordinis
abbas, Romae seditione decessit, 259.
Pontificatus eius de re publica ad comitem To-
losanum, *ibid.*
- S. Anselmus ex priore Cantuariensi Postum
posui beneficiis ep. 259.
- Antiochani principes, Romanus pater, Ro-
manus filius, 259. See Romanus, 259.
- Antipapam episc. Mantua, 259.
- S. Anselmus, in priore S. Romanus impet
rebus cantuariensis, *ibid.* *Vide*, 259.
- S. Anselmus corpus. Veritas translatum, 259.
- Anselmus ipse laborantibus eorum amica-
tiam a Monachis monachis, 259. Inde
Venerabili S. Anselmi Ordinis origo, *ibid.*
- Anselmus monachus prius corpore, 259.
- Anselmus monachus abbas, cuius quo de vita
scripta, 259. Ex Mantua priore Laurentia
celle prepositus, 259. Postea abbas, 259. S.
Clodul ecclesiam multum regit, cuiusque
corpus e venis in montem translatum, 259.
Sub eo repositus monasterium de priore, 259.
Priore celle caritativae aut computat,
ibid. De moribus filii abbas ab Herimarus co-
mune conquisit, 259. Chorus subscit pro
S. Apris, 259.
- Anselmus Leicesters abbas. *Vide*, Anselmus.
- Anselmus de Saxon Athanasii abbas, 259.
- Anselmus Terris Athanasii abbas, 259. Obitus,
ibid.
- Anselmus de Thales Athanasii abbas, *ibid.*
- Anselmus Cantuariensis monachus prius vice
supplet, 259.
- Anselmus, ibi Tardisiam huius religio
a S. Roberto decessit, 259.
- Anselmus monachus, Gualdo, Godefridus
Bilham, 259.
- Anselmus episcopus metropolitano renissu la-
tholicis episcopi, 259. Abbat permissu,
259. Per privilegium, 259. Averiano tu-
tum in ecclesiis omnibus multum participat
de curia curia, 259. In con-
secratione quatuordecim fundamentum folio-
miser tradit, 259.
- S. Apollonia quondam Britanni ep. cui reli-
quorum pari Cantuariensi curia collata,
259. Ex corpore dum fecit cross etiam,
ibid. Huius monachi postea insignem Cantuariensis
monasterium, *ibid.*
- Apolloniam, ecclesiam pro refugio subsecu-
tum, 259.
- Apollonia etiam huius, qui fecit monasterium
monachi a proprio decessit, 259. *Vide*,
monachus supplet.
- Appellatus ad Romanum sedem, 259. 259.
de pri.
- Apuleus dux & duxit, G. foris Gual-
das, 259. Robertus, Gualdas, 259. Si-
cili.

origina Roberti canclre, 100. Romundus, *ibid.* seu Romanus, 439. Apulie, Calabriae & Sicilie comes, Rogerus, 470. 366. Adalapha 1007, 170.

Aqua benedicta petita ab episcopo pro reconcilianda ecclesia, 499. A metropolitano ad benedicendam ecclesiam missa, officio episcopi, 361.

Aque frigidae iudicium, 47. Exorcizatio iudicium probati heretici, 320. Quo riu? *ibid.*

Aquensis archiepiscopi, Bernardus, 11. Rodolphus, 167. Bernardus, 136. Petrus, Falco, 411.

Aquila, castrum in Normannia, ubi Henrici regis cum Antieno colloquium, 443.

Aquila dominus, ingenuus, 120.

Aquila, *P. Agente*, Bavaria pagi Laudanensis, 100.

Aquilensis patriarcha, Fredericus, Uthricus, 120. 437.

Aquilinus Pisanensis abbas privilegium ab Alexandro II. obtinet, 39. 40.

Aquilinensis regula, cum ampliamur Tolberti & Bonatus canonici, 181.

Aquitania dux, Richardus & Wilfridus comes, Goufredus, seu Goufredus-Guido, Guillicus III, 11. 17. Sen Wilfridus, 100. Mithilda uxor, 11. Guillicus IX, 447. 478.

In Aragona quoddam abbas Morabum abbas, & ubi primum abbas? *ibid.* 39. 40.

Aragonie monasterio ab ecclesia Romana dudum alienata ei restituitur, 39.

Argenton reges & Fampilon, Lancius, Sanctus Romanus, seu Ramus, Ramirus alwer, 11. Petrus, 107. Albinus, 336.

Aras rex regina, Felice, 106.

Artales Cameracensis ep. seu Arraldus apud Vindocinum capellam domesticam constituit, 23. Eius ep. iula conventio Vindocinensis hinc & S. Albani monachos de Credenensis cella, 31. Ad eum scribit Gregorius VII. de S. Laurentii abbatia, 60. Hubertum & Petri ab. exagitat & monasterio eisdem cogit, 111. Chartre subtrahit pro cella Trecon, 40. Eum obitus, 113.

Athetis Avenionensis ep. ejus diploma pro Leneris monasterio, 48. Avaricinus cellum Gordianum adjudicat, 164. 699. *Vide* Albertus.

Athetis Privernacensis prior pella Tripolitana episc. iter suum arripit, 141. S. Roberti scythum ad Caltan-Dei cum donariis remittit, *ibid.*

Athetium, *Athetis*, villa pagi Reconnensis, 59.

Archibaldus viccomes. *Vide*, Archimbaldus.

Archibaldus S. Maximi abbas, deinde episcopus Burdigalensis, sede deserta, quo anno? 111.

Archibaldus de abbatia S. Albani contendit cum Papano? episcopus hinc de re Falchus II. & Goffridi Vindocinensis, 46. 657.

Archibaldus Cantuariensis viccomes seu Archibaldus, Maurici fundator, 109. Chastus hinc de re, *ibid.* Et liberum abbas, 104. Eius puerus, 149.

Archibaldus. *Vide*, Archimbaldus.

Archibaldus nomen Regule contrarium, 410.

Archiere regis, id est capellani, 114.

Archimellarius in Moguntia ecclesia vanebit, 111.

Archimellarius regis, 179.

Archiducem cardinalis, 147. Episcopus, 314.

Archiducem paves, 17.

Archiducem, Eozonensis, 304. Crononensis, 350. Carnensis, 353.

Archiepiscopus quo riu pallio indutus? 171.

Archiepiscopus Andanensis, 137.

Archiepiscopus Transferracensis abbas in Scotia, 31.

Archibaldus S. Albani abbas seu Archibaldus clarum a Falchus II. obtinet pro cella Credenensis, 170.

Archibaldus viccomes chartre subtrahit pro Clunaco, 39.

Archibaldus IV. Burbonensis dominus multis confederationibus dilectis dimitit, 419. 420.

Archibaldus V. Burbonensis seu Burbonensis dominus, multis confederationibus cogit apud Silvianum, 331. Citations regis & admonet in eum, *ibid.* 410. & 499. Eum obitus, 410.

Archibaldus S. Maximi superior paulo adest pro S. Maximo, 439.

Archibaldus. *Vide*, Archimbaldus.

Arcon sepulchro additus in venerationis signum, 58.

Arctio marchio, Frustracensis? beneficii & monachi, 111.

Arduus Farnaldi abbas, 119. Acta sub eo, *ibid.*

Arduus, ejus veritas de morte Mathildis Cadomeris abbatis, 411.

Arduus episcopus, Petrus, 116.

Archiducem archiepiscopus, 140. Sci Alcardus, 154. 431. Raimboldus, 140. Gibilinus, seu Gibilinus, 431. Gibilinus, 431.

Armburgus Hugonis II. Burgundiar duci filii Emerici fructuarius, 111.

Armburgus Gerardi milis iuxta, S. Gonsalvi fundator, 6.

Armburgus Andracensis comitis, *Vide*, Armburgus.

Armburgus Teuladensis ep. *Vide*, Armburgus.

Armburgus seu Eridius ep. Melanenensis S. Eadmundi abbatem vocat, ejus monasterio restituit, 60. Gregorius VII. ad Lantacum comes eum episcopus, *ibid.*

Argentonensis ep. Garmus II. seu Verberus, 69.

Argentonensis, *Argente*, villa pagi Comenensis, de S. Melani meritis restitutum incedunt, 84.

Argia Berz Ruffienensis comitis filius Defano filio suo dux villam vendit, 181.

Artaudus S. Dionysii Medunensis abbas iudicio adest pro S. Sympliciano, 116. Item conventus Psolacensis, 414.

Arzini catri pastorem, cum quibusdam ecclesiis, Psolacensis, datus, 179.

Arzimus Regensis ep. Anselmi Lugdunensis episcopi interfecti, 113.

Arzimus Viennensis archiepiscopus, electus Hugonis & Rigaldi abbas subtrahit, 109.

Arzimus Arzimenis episcopus, iudicium adest pro S. Sympliciano, 116.

Arzimus monachus, Petri venerabilis frater, 410.

Arzimus, id est viciobiscarius, 169. Censor, 317. 318.

Arzimus iuxta in locis quibusdam monachis & abbatibus non inveniunt, 113. An probatus? *ibid.*

Arzimus seu Eridius Crononensis ep. ejus electionem contradiunt eo quod filius sit fructuarius, & non solus Alexander papa, *ibid.*

Nova Beatenia ecclesia dedicatum interfecti, 113. Ab Hugone Dini superius cum pluribus episcopis & abbatibus, a Gregorio VII. pedit.

- posse restitui, 148. Obiit, apud sanctum Vincentium Lepidum, 164.
- Arnaldus** Gaurinus Burdigalensis archiepiscopus, 2. quo stirpium abbas, consensit in S. Arnaldi monasterium adedum, 353. Conventus Augustici adde pro electione abbatis, 430. *Vis. Arnaldus.*
- Arnaldus** Treverensis Burdigalensis S. Crucis abbas, et deinde adiecta ecclesia de Soleno, 138. Desino concilio Burdigalensi, hac de re contra Severianos, 189. Nec sic tamen in finem, 199. sanctorum concilio adde, 146.
- Arnaldus** Dulcis S. Severi abbas flos Arnaldus lumen rectoris de Reclusa domus Marie de Solaco adversus Burdigalenses, 158. In concilio Burdigalensi jussu Gregorii VII. retractata, Burdigalensibus iterum bene cedit, 189. Nec sic tamen finis, 199.
- Arnaldus** de Tarpello S. Severi abbas, 438.
- Arnaldus** de Cora Burgalensis abbas Burdigalensi concilio adde, 156. Arnaldus-Odo Comitenensis abbas, eius obitus, 79.
- Arnaldus** Calanis abbas charte subscrit pro sancto Viduere, 144.
- Arnaldus** S. Petri vivi abbas, 349. Trecenti concilio interdicti & privilegium obtuler, 437. Eius gratia, abbas, in eadem retrocedit, postea liberatus, abbas. Chameritensis societatem obtuler, 499. Monachos decem excomunicatur & depunit, abbas. Bismontensis archiepiscopus & abbas conventus apud Luvannum hac de re, abbas. Eius conventus cum Petro Chameritensi episcopo, 510. Quomodo finis, abbas. Lii pariter cum Modifensibus, 550. de Bismontensibus, 559.
- Arnaldus** sancti Germani abbas, *Pro. Arnaldus.*
- Arnaldus** Novici priore, de quibus sub eo, 379.
- Arnaldus** de Podio-rubelli Vindocini monachus placito interdicti pro Vindocino, 119.
- Arnaldus** priore S. Petri de Soriano, S. Florantio subdit detradit, 166.
- Arnaldus** Roberto in Schismate Cenomanensi, regnum succedit, 3. Postea episcopus Cenomanensis, abbas.
- Arnaldus** Arnaldi, 4 quo abbas de Aralis rector redactus, 121.
- Arnaldus** S. Stephani de Vallibus funditus abbas, 91. Reformatione 1220. mensis episcopi adit tempore synodi generalis pro eisdem confirmatione, abbas.
- Arnaldus** Ecolivensis comes, Baxiensis curio-bi funditus, 7.
- Arnaldus** Ramondus in Monti-Olivi monasterium monachus, 431.
- Arnaldus** a Luna ad S. Jacobum peregrinator, 555.
- Arnaldus** Jurencensis S. Beagni abbas potes, 76.
- Arnaldus** Foens-de-luis abbas, 651.
- Arnaldus** S. Severi abbas, *Pro. Arnaldus.*
- Arno** de Velpia monti proximus Elrevo donationem facit, 163.
- Arnoldus** seu Arnolus S. Galli monachus in fide Constantienensis introductus, 220. 221. 222. 434. Unde turbatur, 242. 434. Henrico III. confiteretur abbas, 189.
- Arnoldus** S. Albani abbas obiit, 42.
- Arnoldus** Arrethensis abbas, cui ascriptum Ottonis Babenbergensis episcopi, 508.
- Arnoldus** priore abbas Mosimundus, 349.
- Arnoldus** comes apud Lumbacum ecclesiam monasterium infirmis, 445.
- Arnoldus** S. Bartholomaei conditor in monte Algisbergensi, 518.
- Arnoldus** S. Galli monachus, *Pro. Arnolus.*
- Arnoldus** S. Medardi reclusus fregit, ut regis amicus esset libet; cunctus hic abbas, 100.
- Abbas** vidit facillime minus implari detrahant, 101. Reiter regine constantine abbas mala vaticinatur, abbas. In cella de-novo reclusus futurum predictit, 101. Erre viter antea, 101. Gregorius VII. Hugones Chameritensi & Givardi abbas maxime litteris saepe exultavit, abbas. Sordidum caput episcopi, 146. Consecratur, 161. 262. Theobaldum Campanie comitem adit, 161. Berthe regine futuris proli ornam promittit, 162. Quam episcopus castissimus, abbas. Suffraganeus adveniens regulam patitur, abbas. Eius miracula, abbas. Calviniensis ecclesiam ecclesiam, abbas. Medardus concilio adde & subscrit, 172. Non Suffraganeus & abbas causa, 101. Simoni Crispacensis obitum comendat, 170. Gregorius papa legatus in Flandriam tempore concilio Suffraganeus, 193. Pontificis ad eum episcopi adde, abbas. Turbe ibi ibi 1930 comendat de miracula, abbas. Edicta Aldenburghensis ecclesiam, abbas. Suffraganeus regreditur, deinde Flandriam adde comendat, abbas. Eius flores, 146. Episcopum abbas de ad profanam ecclesiam fundit, 100. Aldenburghum profectus obiit, 103. Eius apologia, & post mortis circumstantie, 145. Eiusque quibus curae, abbas. Vixit abbas Haruldis, abbas. Miraculorum scriptor Liferdis, 119. Sacrum corpus Medardensis subscrit tractant, 127. Eius translatio & veteri theca in novam, 419.
- Arnoldus** ex S. Medardi marchio Aldenburghensis abbas, cognominis avunculi heres corpus subscrit tractant, 127. Eius reclusi vixit eisdem ab Haruldis scriptis, 126.
- Arnoldus** Hierosolymitanus patriarcha Prudentius comitatus ecclesiam in loca sacra, 316.
- Arnoldus** Constantini archiepiscopus, a Sicilie comite sede deiecit & factus eisdem monachus, de eo, conseruitur in Ceperano concilio, 564. Viterbi monasterium ad pedes pauper abbas, abbas. Utrum in comitis gratiam redierit, abbas. Arnaldus Aurillacensis chartae subscrit pro S. Remigio Senonensi, 196.
- Arnoldus** Latiniaci & S. Columba abbas, genere clarus, 229. S. Theobaldi interdicti sed persequatur partem obtinet, 80. Et Latiniacum transiit, 79. 128. Et cum prope Senonas ecclesiam nuncupat, abbas. Sub eo liberatus monasterium adde, 79. Facta pariter translatio S. Florentis, 210. Vixit & Paschalis abbas, abbas. Eius in eam episcopo Paschalis, 349. Charta subscrit pro S. Remigio Senonensi, 196. Obiit, 310. 464.
- Arnoldus** abbas de Lobus Compendiensi concilio interdicti, 212.
- Arnoldus** Lasteriensis abbas obiit, subscrit monasterium decolor, 146.
- Arnoldus** ex S. Nicoli monacho Gemblaci abbas pietate & doctrina illustris, 418. 543.
- Arnoldus** abbas Tulensis, 510.
- Arnoldus** seu Arnaldus & Sacerdos priore Treverensis abbas a Kerbero Rulim vixit, 149.
- Anonymi** commentarius in Ecclesiastice & nuncupatur, abbas. Electioni adde Ulricum abbas, 104. Necnon episcopus loci ecclesia dedicationi, 184. Item comendat Viterbi monasterium & Elrevoensis monasterium, 439. Radulphi Bossardi episcopo scribit, 487. Arnolus plurimae cum episcopo, abbas.
- Arnoldus** Gemblacensis monachus, pedes ab-

bus, thesauri post Sigebertum condonator, 146.

Arnulfus Roffensis monachus, Gendalfi episcopus cancellarius, 489.

Arnulfus Warwic monachus crenaticum vitium amolitor, 356.

Arnulfus vir illustris apud S. Eugebium fit monachus, 334.

Arnulfus Berthardi filius, cum filiis & filibus Albigensium heredes, 466.

Arnulfus clericus Affricani fit monachus, 479.

Arnulfus comes a quo occupata S. Dagoberti ecclesia, 351.

Arnulfus Flandrie comes, 91. Eius filius, 26.

Arnulfus Chintio de Gmarcha comes Antwerp. vallu inquit fave, 27. Eius obitus, 404.

Arnulfus Egmoredensis comes in Egmorde moratorium non fuit, 182.

Arnulfus Warburgh comes S. Hubertus domus S. Salpini abbatium, 38.

Arnulfus Lonsenae comes Vindorum pergit ad imperatorem, 482.

Arnulfus de Los comes, ei date ab Heirico rege Metrensis episcopus pars dominicalis apud S. Tredecim, 209. Inde surba, 404.

Arnulfus & Alwinus chorag fabricavit pro Clemente primis inter nobiles plures, 361.

Arnulfus Moirorum archidiaconus, a cuius vestitione Gregorius VII. Robertum Flandrie comitem dehortatur, 102.

Arnulfus S. Marciali Treverensi dignus monachis prepositus, 483.

Arnulfus S. Benedicti eccle de Aferno fundator, 310.

Arnulfus Beltrandi ab Askelmo filius in episcopo, 36.

Arnulfus seu Emodus, vel Vernachus in Bec. ei monacho Roffensis ex. Eius mortem predicat Landrucus, 404. Askelm. ad eam episcopo, 404. Obiit, 38.

Aseta, quodam morbi genus, 264. Seu igitur incurabili, 361.

Aspinus seu Naspicus Bitericus princeps a quo sedes in Philippe rege urbi Biterica, 334.

Asradus Carotenensis ex. Fide, Araldus.

Asradus vicarius, Fide, Torus.

Asradus abbas Sintonensis, cui monasterium S. Silvani concessum, 158.

Asradus de Albione, Wicracum inducit Gmarchensis monachos, 341.

Asradus vicarius, Torus seu Arrefensis, 194.

Asradus Viciensis abbas. Fide, Altrudus.

Asradus Pallitricensis comes Urghelensis R. Mariz comitum iugiter, & Richardo Marizensi committit, 321.

Asradus de Avellone in sollicitum Chantarcum admittit, 120.

Asradus Arthuri abbas a quo reedificatum monasterium, 636.

Asradus, episcopus de die obitus Mathil. de regine, 186.

Asradus episcopus Renco, Doradus seu Duxatus, 314. Guilbertus Roffensis, 404. See Wilfridus, 404. Petrus, 409. Fide 2. Clarentensis.

Asradus ecclesia, eius crux ex cruce vendit Munda Gregorius VII. Regni Duxis, 108.

Asradus comes & comitis, Robertus, Asradus suus, p. Robertus, Justus, 407.

Asradus S. Arnulfus suus, Fide, Asradus.

Asradus cognomen Goffus, Hildeburgis Pontificatus seditionis filius, in idem carcerem missus, 309. Eius diffidum cum Goffredo Ruffensi, 404, 37.

Astolus Asturi filius Cadaveris rectoris a ream sui patris a Wilfrido rege abbatum in eius curia constituit, 320.

Astolus Thronensis abbas, ei cecidit S. E. legi monasterium, 476. Episcopi Fastidus litem hac de re, 404.

Astolus ex. Adam, 178.

Astolus Morici fit abbas, 179. 204. Ei cecidit monasterium S. Petri de Curie, 459.

Astolus eccle de Sontus, 449. Cetera 459. 204, 404.

Astolus comes de Fedemar, coram eo Rencus vicarius regale iudicium, 437.

Astolus Asturici episcopus fuit, eius abbas cognomen Clapian S. Laperellus, 231.

Astolus episcopi, Otho, Landulfus de Vargate, 436.

Astolus Athapaci abbas, 496.

Astolus Lyrensis abbas nigrum habitum ibi rebusit, 309.

Astolus S. Althoricensis ex. Petrus, 209. Pelagius, 337.

Astolus comes seu Althoricensis Guillemus, 49. Rodrigo-velli, 337.

Astolus ex monacho Gmarchensi Abundus abbas obiit, 101.

Atto Clamontensis abbas donationi Cate-Dei facta assensu, 122.

Attothensis sedes Cameracensis episcopi sua concessa, 487. Eius testamento exarata in Clamontensi concilio, 336.

Attothensis simul & Cameracensis episcopi, Gerardus II. 105. See Gestaldus, 209. Lambertus, 404. 206. Altrius, 106. Robertus, 304.

Attothensis episcopi, Adam, 479.

Atto ex. Thronensis, ad quem versus scribit Altrius sollicitus, 430. episcopi auctor, 210.

Atto Vallumbrosiani Ordinis abbas generalis, vixit sancti Iohannis Guiberti scriptor, 40.

S. Atto Pictavi S. Michaelis abbas, obitus Vallumbrosiani, 258.

Atto seu Antonius Leirensis, abbas, 440.

Atto Italia archiepiscopo Gmarchensi constitutum scripti, 5.

Atto Britanni murebo, Camillus ecclesie primum auctor, 179. Sepulchre locus, 179.

Avallus callum Gratianopolitani diocesis, 120.

Avallus monachis viranda, S. 144.

Avallus ex. Simon, 106.

Avallus comes, Robertus, 114.

S. Avallus brachium Treviri in Saxoniam transfertur, 483. Eius corpus in S. Agnati monasterium reponitur, 338.

Avallus Doleus abbas, Fide, Althoricensis.

Avallus comes de Marcha charta fabricavit pro Monasterio suo, 96.

Avallus Gmarchensis magister S. Balde-rico celebrans, 270.

Avallus Arvernenis constituit, 6.

S. Avallus, eius meritis discipulus legens monachos, 64.

S. Avallus ecclesia, ibi Askelm. stare concessa, 364.

S. Avallus princeps, Adamus, 437.

Avallus archiepiscopus domini coeque inquit, 101.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

Avallus archiepiscopus, 409.

- Averfani ep. Wilmadus, 164.
 Avesienses domini, a quo orit? 122.
 Avesienses domini, Guericus, seu Verica,
 Wedicus Barbaus, Theodoricus, 122.
 Auzerdy comes de comitatu, Robertus, 26.
 Willelmus, Noricus, 408. Helensis, 408.
 Agerius Regius ep. ecclesiam donat Liri-
 nensi monasterio, 415.
 Agerius Athanaci abbas, suum obitus, 456.
 Agerius Regale prior, ejus lra cum Bernar-
 do Agerii episcopo super Caprui cella,
 116. In concilio Burdigalensi vestitus, 126.
 Agerius de Adelino Condensis abbas, 23.
 Augustinus episcopus, Eubio, 43. Sigefridus,
 242. Bodo, 100. Conyodus, 441.
 Augustinus ecclesiam ab Hermannio paterfamilias
 capto turbatur, 108.
 5. Auzanius ecclesia, in cuius baptisterio olim
 Bodus defuit, Ambrosius basilicam mona-
 chis construat, 434. Ejus libri de lib. arb.
 ledione subito convertit Aurelianus magis-
 ter, 380.
 5. Augustinus Anglorum episcopus, legatus S.
 Gregorii papa in Angliam, 33. Episcopi-
 pontifex ad com. responsi de variis eccle-
 siarum ritibus, 20. Eius translatio historia
 sercon aliorum cum in funderum, 169. Of-
 fa natus, ubi receditur? 404.
 5. Augustini clerici apud S. Martinum Tor-
 nacentem, 480.
 Augustinus chemicus evocatus, 469.
 Augustinus crucifixa sanctarum quatuor Con-
 stantem, legatus, charte subscribit pro Der-
 vo, 329. Ad Calanensis monasterium diver-
 tit, de corporis S. Clementis calidatione ex-
 plorat, 459.
 Aquilodunensis episcopus, Agano, 124. seu Ra-
 gano, 174.
 Aquilodunensis episcopo necem undecim sa-
 culo commisit cura Longuensis ecclesiae vi-
 carius, 263.
 Avi nomen nepoti datum, cur? 479.
 Avian Aquicini abbas, pōta Arelatensis
 ep. Ludovicum reformationem promoveri,
 472.
 Avina Radulf Fulgeriensis uxor Saviniacense
 monasterium una cum marito & filiis fun-
 dat, 145.
 Auziliensis ep. Rodericus seu Adhericus, 5.
 Raimundus, 24. 147. Arnulfus, 190. Sandio,
 Johannes Smaragdus, 381. Johannes II. 449-
 541.
 Auziliensis schola. Piv. Schola.
 5. Auziliensis ex Athanaci abbate Lugdu-
 nensi archiepiscopo, utrum sanctum He-
 larii & Florentis reliquias dederit ad Roma-
 num Carnotens. transferendas, 178. Fun-
 dator canebis de Saxaco, 336.
 5. Auzili Cordubensis corporis cum capite can-
 nis sine Nuthis revelato apud Vastentem, 384.
 Auzili Alarici comitis filius, 181.
 Auziliensis archiep. Guillelmus de Moymalto,
 12. Guillelmus Bernardi, 67. Sen Willelmus-
 Bernatus, 196. Ramandus, 356.
 Auziliensis Angriacensis monachus priores Ba-
 cili priores, 124.
 Auziliensis Argenti prior Bellocum missus,
 194. Eiusdem loci fr. abbas, 156. 164. Ra-
 gano (soli) Egerii abbas ordinat, 152.
 El commissus ab Urbeo II. Bazarone ma-
 nasterium, 137. Pontificis ad eum episc-
 le, 404. 361. Eiusdem inquisitio capit, 404.
 Eius lra cum Christophoro, 404. 361. & Ma-
 ximianus, 373. Obiit, 439. Contentio magna
 de succedere, 439. In conventu delata,
 436.
 Auspicius Tullensis ep. ejus corpora inven-
 to, 483. Auspicius archiep. Auspicius Au-
 s. seu claustrum laici, 12.
 5. Auspicius Paulatensis olim abbas, 12.
 Auspicius marchiones, Leopoldus, Heinrichus,
 Albertus, Erichus, Leopoldus III. 140. Leo-
 poldus IV. 121. Eiusdem Mellici advocati, 121.
 In epistola, 148.
 Autherius Marcellorum abbas charte subscri-
 bit pro Eusebio comiti, 430.
 Augerius de Riooto unus e primis Silve-
 stri benedictorum, 124.
 Auspicius episcopus, Gaudens, 40. seu Gof-
 fridus, 39. Robertus, 351. 361. Humbaldus,
 435. seu Humbaldus, 149. 394. 381. Hugo
 de Montecastro, 381.
 Auspicius episcopus professionem facit
 Pontificis abbas, quo rita? 519.
 Auspicius archiep. Willelmus, 66. 121.
 Auspicius Arcisiegis archiepiscopus in Ma-
 llicis monasterium monachis, 140.
 Auspicius Athanaci abbas, 404.
 Auspicius de Perno Monticenis abbas, &
 chronicus iudex, 419.
 Auspicius Cate-Dri strabus, 414. Eius laudes,
 414. Bullas & diplomata a Paschali II. ob-
 tinet, 414-419. 470. El commissus plura mo-
 nasteria, 414. Concilium privilegium, 470.
 Gaudens cellam Ammonitionis rebus,
 478. Placium hoc de 19, 440. El adu-
 cator Gaudens ecclesie, 531. Utam pro
 episcopus Claromontensis? 531. Annus ob-
 itus, 404.
 Auspicius viccomes Narbonensis antistitem
 percussus a Richardo archiepiscopo, 402.
 Cessit episcopatum facit vultu de La-
 ca, 364.
 Auspicius de Bullo, Broli-Grolandi funda-
 tor, 478. Piv. Americus.
 Auspicius de Vrenna, Arverni domus benefi-
 cior, Bernardi I. Portuam priores ad eum
 episcopi, 379.
 5. Auspicius abbas Tuscensis a rendifi-
 cato monasterio, 477.
 Auspicius Narbonensis dominus Sijviano libe-
 ratum affert, 422.
 Auspicius Sarcinensis Condensis abbas, 79.
 Auspicius sancti Benedicti in Tualano priores
 aliorum ordinem, 179.
 Auspicius sancti Clementis prior, postea Cor-
 cinensis abbas, Medonasterium pergit cum Ro-
 dolfo Tradonense, 481.
 Auspicius Poenensis abbas, rima simplex, ejus
 obitus, 409.
 Auspicius sancti Remigii abbas, in Roberto
 praevidendum? 324. Quo anno? 371. 386. E-
 jus gratia, 330. Adm. sub eo, 381. El laude
 donatione, 419. A Paschali II. diploma ob-
 tinet, 468. Charta subscribit pro sancto
 Theodoro, 420. Pro suo monasterio, 481.
 Auspicius & sancto Nicifio, 140.
 Auspicius sancti Benedicti canobis priores,
 fr. abbas, 151.
 Auspicius Calensis a Sarrazeno captus ob-
 it in Africa, ad ejus natalum vixit huius-
 modi, 161.
 Auspicius marchio, quo praefate liberatus incorpo-
 ratum meritis sancti Theobaldi, revivuit, 481.
 Auspicius episcopus Lannacensis transferi per-
 mittit, 119.
 Auspicius comites, Petrus, Didacus, 107.
 Auspicius marchio, cujus interpretum Heinrich, IV.
 redditum contraxit, 101.
 Auspicius Cuius monachus, de quo scripti Victor
 III. 221.
 B. Pref.

B

B *Prologus in Pandectarum Aastini* Lucensis, 313. *epus vice & intraculorum scriptor*, 313.
Babenbergenses episcopi, *vide*, Babenbergenses.
Bacchini, *vide*, Bacridius.
Baculi pulcris forma, 3. In *figura* investiture datus, 17. *Defuncti* episcopi, *roscenda*, pro more, *Contra* datus, 487.
Bacrie dices & ducis, *Walto*, 93. *fecit*, 40. 316. *Mathilda*, 93. *Indicia*, 316.
Bajepates ep. Odo, 36. 113. *Torodon*, 470. *Bayernum* episcoporum & canonicorum *seculare*, 344.
Bajula abbatis, id est, monachus domesticus, 337.
Baldricus Dolensis, *Noviomensis*. *vide*, Baldricus.
Baldricus *Noviomensis* status, *Chronographus* *Concraensis*, 303.
Baldewinus *Batrachi* abbas, cui *scripsit* *Ortonis* *Babenbergensis* episcopi, 308.
Baldewinus S. *Badrundi* abbas, *vide*, Baldewinus.
Baldrici villa *Thioctis* concilio, 95.
Baldricus *sen* *Baldewinus*, aut *Baldricus* *Noviomensis* & *Tornacensis* ep. *epus* monachus & monasterii bene affectus, 330. *Donationem* *facti* S. *Quintino* de *Monte*, 331. 473. S. *Quintino* de *Isalida*, 461. *Elmancibus*, 473.
Badrundis S. *Custigino* *adjuvante* *adversus* *Rudolfum* *Nigella* dominum, 369. *Et* *scribit* *Paschalis* II. pro S. *Martini* monasterio, 480. *Item* *Godefridus* *Amblanensis*, 490.
Baldricus *Burgundicus* monachus, *poeta* abbas, 316. *Epis* *patria* & *magister*, *hanc* *incedit* *poea*, *id est*, *Epis* *carmina*, *id est*, 337. *Apollanus* *Batoricus*, 338. *Didus* *Crisis* *Aureliensis*, 308. *Vires* *illius* *versibus* *celebrat*, 370. *Rabrum*, 326. *Godefridus* *Reipolensis* *cancellarius*, *id est*, *Veritas* *ad* *Odonem* *card.* *Officium* *recepit* *Odonis* *ad* *ipsum*, 316. *Ad* *Carilum* *Willelmi* *consequenter* *illam*, 32. *Placitum* *episcoporum* *audire*, 371. *Durandus* *Chromasteris* *episcopi*, 334. *Rabelli* *viri* *nobilis*, 326. *Geraldus*, *Silva-majoris* *abbatis*, 333. *Odonis* *Angeriaci*, 324. *Ranaldi* S. *Cypriani*, 305. *Benedictus* *reclusus*, 104. *Epis* *ad* *Piscimonens* *episcopi*, 316. *Robertus* S. *Reynis* *abbatis* *Odonis* *Officium* *versibus* *consensat*, 331. 300. *Dirimende* *libi* *interit*, *inter* *Antecavensis* *monachus*, 333. *Chromasteris* *concilio* *ad est*, 331. *Item* *secessionem* *contra* *Robertum*, 338. *Chazze* *deservit* *pro* S. *Theobaldi* *monasterio*, *id est*, *Exequis* *morem* *Durandi* *Chromasteris* *ep.*, 333. *Et* *facte* *donationes*, 331. *Aureliensis* *sece* *excludit*, 338. *Episcopia* *suspensio*, *id est*, *Ex* *Burgundis* *abbate* *St* *Archep.* *Delphin*, *id est*, 400. *Alia* *sub* *co*, 361. *Roma* *redire* *factus* *rebus* *bona* *conferunt*, 400. *Varia* *posuist* *monasteria*, *id est*, *Episcopia* *de* *Organis* *medici*, 474. *Scripta*, 336. *Episcopia* *inter* *describit* *in* *episcopi* *ad* *Piscimonens*, 473. 490. 307.
Baldricus *Reverendi* *pro*, *et* *scribit* *Anselmus* *Canonicus*, *libi* *successorem* *in* *abbacia* *de* *figram*, 305. *Robertum* *Normannie* *du-* *cem* *ad* *contra* *Rotomagensis* *archep.* *pro* *Reverendi* *liberum*, 309.
Baldricus *Philippi* *regis* *moderator*, 3.
Baldricus *Exoniensis* *ep.* *chazze* *subscribit* *pro* S. *Dionysio*, 16.
Annal. Bened. Tom. V.

Baldewinus *Noviomensis* & *Tornacensis*, ep. 36.
Baldewinus *Burgundicus* abbas, *Miscellanea* S. *Martini* *ecclesiam* *edit*, 447.
Baldewinus S. *Dionysii* *Paris.* *monacho* *concedit* *in* *hunc* *situs* *ecclesie* *de* *Evangelii* *in* *Anglia*, 16.
Baldewinus *sen* *Baldewinus* *aut* *Baldewinus* S. *Dis-* *trictus* *monacho* S. *Badrundi* *abbas*, 134. *Magna* *possessionum* *copiam* *monasterio* *con-* *ferunt*, 16. *Sacerdos* *Rome* *ab* *Alexandro* *or-* *datus*, *id est*, *Et* *domi* *penitus* *genuerunt* *altare* *3* *se* *conferunt*, *id est*, *Concilio* *An-* *glicano* *ad est*, & *subscribit*, 33. *Episcopi* *no-* *tionibus* *restitit*, 40. *Et* *commendat* *Ansel-* *mus* *Reverendi* *filiis* *in* *Anglia* *constitutis*, 334. *Libi* *cui* *cum* *episcopo* *Treffordensi*, 169. *Conversus* *compositus* *id est*, *ad est*, 164. *Obis*, 301. *Baldewinus* *Reverendi* *monachus*, *Anselmus* *comitatus* *in* *Anglia*, 334. *Et* *Roman*, 369. *Huc* *legatus* *restitit* *ob* *inve-* *stitionis*, 401. *Reverendi* *aliqui* *Anglie* *epi-* *scopi* *constantes* *restitit*, *id est*, 400. *Item* *Roman* *adit* *pro* *re* *eadem*, 441. *Rediit*, 473. *Missa* *pariter* *ad* *Trevese* *concilio* *ab* *Anselmo* *de* *rege*, 477.
Baldewinus V. *componens* *Piar* *sen* *Infulant*, *comes* *Flandrie*, *Philippi* *regis* *comites*, 3.
Et *moderator*, 4. 334. *Epis* *libi*, 4. *Charis* *sub-* *scribit* *pro* S. *Martino* *Compendi*, 4. *Et* *Fl-* *aviano*, 9. *Martin* *Monasterio* *dogmatum* *con-* *ferunt*, 5. S. *Wimoni* *monasterium* *peruenit* *reverti*, *Septuaginta* *locus*, 41.
Baldewinus VI. *dictus* *Monensis* *Flandrie* & *Rom-* *anie* *comes*, 4. 36. *Patri* *successit*, 416. *Epis* *libi*, 36. *Acce* *bellum* *sumit* *cum* *Roberto* *Prisco*, 401. *Reverendi* *aliqui* *Anglie* *epi-* *scopi* *constantes* *restitit*, *id est*, 400. *Chazze* *subscribit* *pro* S. *Martino* *Compendi*, 4. *Ab* *co* *reformationis* *Italienensis* *mon-* *asterium*, 36. 330. *Obitus* & *sepultura*, 36. 338.
Baldewinus VII. *Flandrie* *comes*, *Robertus* S. *Epis*, *componens* *Staple*, *Securi* *sen* *Secu-* *culari*. *Baldewinus* & *ordinem* *militarem* *in* *Lo-* *devico* *rege* *recepit*, 331. *Epis* *elegans*, *id est*, S. *Balvi* *ecclesiam* *Clanato* *edit*, 418. *Re-* *formationem* *libertatem* *recepit* *adversus* *Clan-* *atorem*, 371. *Autem* *reformationem* *convenit* *ad est* & *pacem* *firmat* & *eius* *diploma* *pro* S. *Ber-* *trando*, 333. *Permettens* *quendam* *inter* *ipsum* & S. *Amadi* *abbatem* *in* *concilio* *Reverendi* *confirmat*, 365. *Factus* *in* *extremis* *mon-* *achus* *obit*, 342. *Septuaginta* *locus*, *id est*, 400.
Baldewinus II. *Normannie* *comes* *sen* *Montensis*, *Baldewinus* *Monensis* *Epis* S. *Guidonis* *infectus*, 36. *Ex* *de* *re* *consequenter* *Widricus* *abbas* *apud* *Reverendi* *impetravit*, *id est*, 33. *Di-* *ctus* *Jerodolymitanus*, 330. 328. S. *Dionysio* *in* *Francia* *libertatem* *adest*, 368. *Servus* & *adversus* *concedit*, *id est*, *Eadem* *eccl-* *esiam* S. *Petri* *subscribit*, 368. S. *Maria* *basi-* *licam* *apud* *Valentiam* *condit*, & *Italien-* *ensis* *postea* *caravio* *reformationem* *transit*, 330. *Donationem* *Marchionis* *confirmat*, 347. *Septuaginta* *locus*, 330.
Baldewinus *comes* *Jerodolymitanus* *Andreas* *en-* *trauit* *monasterium*, 193. *Obitus* & *sepul-* *tura*, *id est*, 400.
Baldewinus *Valentianensis* *comes*, *chazze* *subscri-* *bit* *pro* *Rhodomete*, 134.
Baldewinus *Godefridi* *Ballioni*, *postea* *Jerodoly-* *mitan* *regis*, *frater*, 33. S. *Crucis* *signatu-* *rum* *diploma* *emissit*, 371. *Reformationem* *ex-* *cepit* *partem* *danti*, 336. *Cum* *littere* *sen* *Cri-* *ce* *signatus* *adrogatus*, 340.
Baldewinus *cancellarius* *Philippi* *regis*, *varis* *chaz.*

- charis subfribit pro Flavio, 1. Pro Maximiliano, 6. Pro S. Martino Pontifici, 17. Ferraria, 56.
- Elasmus de Gase** charis subfribit pro S. Theodorico, 414.
- Eluissius de Radwals**, de *Rever* Montis-burgi conditor, 289.
- Elidius Sempensis** monach. concordiam init cum Aquicribus & Clonacibus.
- Elidius de Libris** monach. praeceps apud Pontiburgum quondam indult, & donationem facit, 308.
- Elidius** abbas, *fid.* Baldinus.
- Elmericus domini**, Lagellus, Lancellus Vassil, Lancellus III, 136. 239.
- Elvatus Kruppi** monachus, S. Arnulfi corpus subfripit reus, 333.
- Elvatus Fictorpiensis** abbas, apostata & hereticus, 406.
- Elvatus**, claus. Susecensis de monacho Maurici-Bordani, 337.
- Eambergerensis** episcopi, Verianus, 96. 97.
- Elvatus** seu *Rupertus*, *ibid.* 307. Otto seu Otto, 444. 503.
- Eambergerensis** episcopus, ad eum pertinet Thauriense monasterium.
- Euphrosia**, nobilium iulianus ad id S. Roberto Casa-Del oblat, 6. De facta forte reges ab abbasus suscepit, 318.
- Euphrasius**, paganus abbas electus, 463.
- Eurus** praefatus effrenatorem indicium, 437.
- Eurus** & comiti viam arguunt, 455.
- Eustasius** frater idem exterius obsequium, 400. *fid.* frater comitis.
- Eustasius** episcopus de comite Fulco, 378.
- Eustasius** comes Raimundus, 39. Raimundus Berengeris, Lucio uxor, 104.
- Eustasius** comes a Raimundus imperator Ludovici regis opem implorat, 403.
- Eustasius** subellidigi filius, S. Salpicio Radwals dominum confirmat, 344. *ibid.* monachus obit, *ibid.*
- Evarius** Apulie civitas, quo transfere S. Nicolai reliquie, 123. 128. Evarius monasteria, 123. 124.
- Evarius** archiepiscopi, Andreas, Ursus, Evarius, 124. 127.
- Evarius**, ad nos devotum S. Eligii monachum Paris, 428.
- Evarius** Felonis Andiam comitis, Robertus Burgundus, Johannes de Canone, Gervasius de Lido, Hugo de S. Mauro, 14.
- Evarius** ad Alham comitis, Adela, 437.
- Evarius** comes Milo I, 330. 348. Milo II, *ibid.*
- Evarius** emendat, 1. 130. 131. An sacro electus ab eo Paschalis II, 537.
- S. Bartholomaeus** obsequium ecclesie Cantuariensis datus, 376.
- Bartholomaeus** Tiroensis archiepiscopi, Majordomo donationem confirmat, 1. Charis subfribit pro S. Florentio, 7. Augustus obit, 144.
- Bartholomaeus** Laudensis episcopi, Gerus cum, 139. 340. Et pariter, 470. Canonici Reginus de Theodorus, 340. Postea Laudensis canonici, & theodorus S. Quirinus, ac de monachis episcopi Laudensis, 350. Leclerus & ad episcopos infirmitas, *ibid.* De monachis conditum curat, in monachis libellus, *ibid.* Et de dediti libri ab Hermannus monacho, 322. 330. Et Gilberto, 350. Eius episcopus, *ibid.* 330. Quanta de eo scriptum, 350. & Germani ecclesiam Eberhardi subsecutus in celum convertit, 313. Leclerus ecclesiam consecrat, 352. Belvassii concilio obit, 353. Et Remensis, 356. Littera sub-
- scribit pro S. Amungo, *ibid.* Constan. an-nuam a Cedicacensis S. Regino perfolvetum confirmat, 382.
- Bartholomaeus** Abbatii abbas, 439.
- Bartholomaeus** de Calio Albani abbas, & de-cretorum doctus, 639. Annus obitus, & episcopatum, 639.
- Bartholomaeus** Majoris-monasterii abbas, 12. Sub eo crescit religio cum se familiaris, & donationes variae, 639. 139. *ibid.* Et sub eo plures ecclesiae, & confirmat; charis hac de re, 608. & 609. Comitis S. Guinguloti ecclesia, 6. Cello Erigens, 179. Marthomaeus, 179. 176. Ewaldus Crenacensis scribit de Vinnio alari, 43. Concordiam init cum abbate Naotriens, 13. Apud Salmarum abbatum conventui adit, 33. Testescriptum huius Gregorii V. pro Tarenica & Martini ecclesia, lectu difficile, 139. 140. Societatem praecum huius cum Laudensi ecclesia, 133. Miraculis barri, 128. Eius obitus, 194.
- Bartholomaeus** de Infata, miles, charis subfribit pro Vinocino, 350.
- Bartholomaeus** S. Bernardi frater, Circulo sancti renuntiat, 377.
- Bartholomaeus** episcopi, Bartholomaeus, 69. 136. Rodolphus, 906. seu Rodolphus, 123. aut Rodolphus, 699. Ad Basilicam locum, suburbium Mentis, 133.
- Bartholomaeus** domini, Gervasius, Masadus, 128.
- Bartholomaeus** Joannis de Lucena, *fid.* Joannis.
- Bartholomaeus** monasterium in cathedra episcoporum, 142.
- Bartholomaeus** cathedralis episcopus abbas, Johannis, 142.
- Bartholomaeus** episcopi, S. quo transfere S. Landulphi reliquie, 416.
- Bartholomaeus** Noviovensis episcopi, *fid.* Basilicis.
- Bartholomaeus** Mauricius conditor & promotor, 406.
- Bartholomaeus** viccomes & comes Rigoris, Crenaculus, 140.
- Bartholomaeus** procorus, Gallo, 478.
- Bartholomaeus** priores Canablenensis prioris, 123.
- Bartholomaeus** Amperbrunensis sanctimonialis, cuius corpus incorruptum, 443.
- Bartholomaeus** Tufci marchionis vidua, uxor secunda Godefridi bartholomaei, 13. Charis subfribit pro Gervasibus, *ibid.*
- Bartholomaeus** Godefridi Godefridi uxor, cuius baptismi tempe advocatorem parit, 85.
- Bartholomaeus** comitis, Rotoris comitis Petronis mater, Rectorum Circuibus abbas pulvis a Rectoribus episcopo calculat, 219. Idem circuibus quo cum norm. Clunienibus uxor, 142. Charis hac de re, ab utroque confirmata in concilio Mel-densi, *ibid.* Bernardo Tirosum confert co-128. 423. 472. Hoc fit recipit, & ingenuum huiusmodi credit, 179.
- Bartholomaeus** Marchio, Cisterciensis Ann. Colonien-sis parvas a seipso repetit, 42. Frazzeren-sis, & Cisterciensis monasteriorum fundatrix, 121. 212. S. Fulgerii carobis aurea, 121.
- Bartholomaeus** Bartholomaei datus uxor obit, a Pido-ne Tullius sepulta, 121.
- Bartholomaeus** Rigoris comitis, secundus nepos Censilio idem vicomiti nobili, 106. Im-mortalitatem reneat Guerecus monasterii, 340.
- Bartholomaeus** Regis comitis Novio munifica, 379.
- Bartholomaeus** Wilonis de Vinnio-rivo comitis, et. G. Mullum libellus, 123.

B. Beugis chronographus emendatus, 164.
Beno Orléanensis seu Orléburgensis episcopus cum Gervasio abbate de decima, 64.
Ad Gregorii VII. communicationem accendi, pontificis de eo epistola ad Althannum Patrem, 169. Obiit, eorum canonorum adfuer, 171. Gervasio episcopo scriptura, ibid.
Beno cardinalis schismaticus, Berengarius infragrat adversus Gregorium VII. 171. Hinc abjuncti pape sed a ceteris schismaticis accepti in conventu Britannie, ibid.
Beno seu Bertan comes Ruffinensis, Eleutherii monasterii fundator, 174. Episcopus charta de re, ibid. Exaltatus monachus, 181. Bati filii, ibid.
Beroldus Patricii abbas, vide, Beroldus.
Beroldus presbyter, a quo locus de vitiis excommunicatis Gerardo Ruffinensi abbati indicatus, 168.
Beroldus Majori-monasterio prepositus, 6.
Beroldus de S. Agadio, Tolosano concilio adhi, 17.
Berone Ruffinensis comes, vide, Bera.
Berward dicitur cardinalis a Patricio II. Indem delegatus Anasteria inter & Cafe-Dni monachos, 478. 480.
Bernardus Majorum episcopus Pauli cuncti Calensis discipulus, 169.
Bertricus Loudunensis archidiaconus, episcopus Matifonnensis consecratur, 139. Conventus adhi ad Petrum-Silvan, 171. En parlatu Florentium S. Marcello asserit, 440. Claustrum privilegium repugnans, causa cadit in conventu Medientis, 478. Legationis archiepiscopici vicer agit, ibid.
Bertricus Athacsi abbas, 437.
Bertricus I. Farfensis abbas, seu Bertricus senior, monasterium adhi S. Orléan & Damiani, 48. E. excommunicatio interdicta in concilio Romano, 119. Licet mover super ecclesia S. Petri, 118. Et adpudatur, ibid. Revertitur etiam bona Minorensis de Viterbiensis ecclesia, 170. Item collatum Patre ab Henrico IV. 166. Et tradita S. Valentini ecclesia, 170. Obiit, eius filius, 187. Atque postea, 416. Si digna a Gregorio in nudo chartarum monasterii collatu, ibid.
Bertricus II. dicitur Florentinus, Ruffinensi abbati in Farfe regimine substituitur, 177. Prestiti sacramenti hanc memor, monasterii adhi morat, necnon rei, ac substatum diffusi, ibid. 177. Eius pado continens chartarum monasterii collatu, 146. Monasterium indolis in morte, ejus confinium hac de re, 165. Obiit, 166.
Bertricus III. seu Bertricus aut Bertricus, ex Ophile rector prepositus Farfe fit abbas, 187. Conformationes loci de servorum promissis, spontanea indicibus, ibid. 187. Bati Eutici ad eum munus, ibid. Monasterii defensor strenuissimus, ibid. Patricio II. semper adversus, ejus potestatem implent adversus invictos, 417. Item Gervasio marchionem opem, ibid. Libellus supplicis hac de re, 176. Obiit anno postu? 477.
Bertricus abbas, vide, Bertricus, 179.
S. Bertricus corpus apud Derwent, 607.
Bertricus Senonensis abbas obiit, 211.
Berengarius Turonensis episcopus Ruffinensi abbati iustitiam in concilio Romani pro violatis privilegiis, 549.
Berengarius Gerardensis episcopus Crale abbatem a Gualtero monasterio repellit, 184.
Berengarius seu Berengerus, aut Berengerius,

Leodicensis abbas, Ruperi magis preceptor in religione monachus, 187. Elidit adhi novi abbas Trudonensis, 184. Lamomen Gledam adhi libent, 102. Gerdigini abbas Theoderici I. mortui adhi, 131. Bertrici regis iussu detrahatur, 165. 170. Nihilum potius adhiatit refectus, ibid. Conventus adhi per Trudonensis, 487. Hinc Claustrum admittit, 494. Sub eo substatum firmat Rodolphi Trudonensis prior, 481. Item miracionem potestatem, 188. Rapsonem Caroni abbati commendat, 155. Obiit, ibid.
Berengarius Lemovicensis abbas, contra monasterium in differre obiit, 36.
Berengarius seu Berengerius Tormentis monachus, notabilis ejus parentis, 414. 184. Plures ecclesias obinet ab archiepiscopo Narbonensi, 414. Crale fit abbas, 164. Potius archiepiscopo Narbonensi, ibid. Eius pado, ibid. Et communis monasterium de Gualtero, 164. A Gualtero repellit, ibid. Eius fit cum Hieronymus de abbate S. Polycarpi, 186.
Berengarius Gellonensis abbas, 709. Dicitur Malafama, 107. Donatus sub eo, 136.
Berengarius S. Cucuphensis abbas amplissimum privilegium obinet, 176.
Berengarius S. Papii pater & suble monachus obiit, 172. Miraculi clarus, ibid. Eius vicius auctor, ibid.
Berengarius Carlemani vicecomes, adversus eum scribit Gregorius VII. in gratiam Augustinorum, 129. 9.
Berengarius Harlownensis comes, ejus quoniam adhi adhi Gualtero archiepiscopo, 187.
Berengarius, Rancioneensis comitis filius, charta subscrit pro refectum Caugueni monasterio, 164.
Berengarius de Altopia Lefense concilio Claustrum subscrit, 64.
Berengarius, via nobilis, Abbatem potest, sub statum vici monachus, 117.
Berengarius Raimundi, Crale monachus, 18.
Berengarius Petri, ecclesiam S. M. in valle Carabii Claustrum & Monachos subscrit, 111.
Berengarius hereticus in concilio Pictaviensi prope modum interdictus, 14. 90. Eiusque extores diffeminat pagani, ibid. In eum scribit Landracon, 18. Guimondus, 91. Duracon, 97. Eius coloniam in S. Hilario diluit Landracon, 14. Duracon excommunicatus in concilio Romano, 117. De eo Gregorius VII. confecti Hugo Claustrum, ibid. Punctis receptum, ibid. 118. In alia synodo Romana novam dubio alii explicatorem fidei formam subscrit, 120. Eius adversarii in illa synodo, ibid. Librum adversus eum adhi Albericus, ibid. In Galliam receptus postea hanc professionem relinquit, 121. Gregorius indulgentia abbas ipse fidei accusat, ibid. Et suffraganeus Seno schismaticus cardinalis, unde abjuncti pape sed a ceteris schismaticis accepti, ibid. In concilio Burdigalensi alioque demotus, 146. Eius heretici in concilio Pictaviensi demotus, 120. Pado, Grego. VII.
Berengarius hereticus apud ipsam Lucillurgiam pagi castrum, 147.
Berengarius Montis-olivi abbas, sub eo domus hanc, 414.
Berengarius Leodicensis abbas, vide, Berengarius.
Berengarius Fuldenis monachus in S. Udalrici monasterium intrat, 108.
 20.

Berengarius ex alio Alerii abbate primus
Wengertensis abbas, 117.

Berengarius Leobensis abbas, *vide* Beren-
garius.

Berengarius seu Berengofus S. Maximil Tre-
virensis abbas, Theotimarum Melinwadesha-
stium honorificat exiit, 419. Eius scripta,
424. Tunc rogatus S. Arnulfi pontificis ab
Henrico V. confirmatus, *ibid.*

Berthas Dynastus monachos indigne in ec-
clesia S. Petri apud Maucheriam, 446.

Bertholdus Parle abbas, *vide* Berardus III.

Berthicus Francigenus, mon. & locus S. Gerar-
di Silve-majoris fundator, 113. Eius con-
versus, *ibid.*

Bernardus Montis-majoris abbas, vic. Episto-
le vice, 141. Excommunicatus, 151. Unde na-
tus, *ibid.* Arcientis comitis ex de re epi-
scopi ad Gregorium VII. *ibid.*

Bernardus cardinalis diaconus, Gregorii VII.
legatus, 109.

Bernardus cardinalis, quartus Vallumbrosanus
abbas, donatus *ibid.* co. 420. Pontificatus
confirmatus, 434. Papa legatus in Italia,
440. Apud Paduam venator, *ibid.* Para-
nos episcopus a Pauli II. institutus, 455.

Querele ad eum de late de hospitali Man-
tue, 466.

Bernardus Sanguentis abbas, oritur ejus, vi-
ce pemonis, monachatus & laudes, 161.

Fit socius. Tolentus, *ibid.* Ob decessum
Saracorum sanum item Alfonsi regis in-
venit, *ibid.* Polium Romae ab Urbano II.
accepti, Primatus decessu instituitur, 114.

Claremontano concilio adit, 119. Item de-
clinationi ecclesie S. Saturni ab Urbano II.
falle, 141. Mauricium Radium fecum per-
didi in Ripasium, 137. Monachus in sua
ecclesia canonicus substituit, 104. In exitum
pellit, 136. 619. & *sup.* Eius charta pro
S. Clemente, 124. Ann subterit pro Cle-
mentis, 138. Et S. Bernardo & Primitivo,
104.

Bertholdus Agnetis ep. Tolosano concilio ad-
it, 12.

Bernardus de Magrone ex S. Severi monacho
Et Aquanis episcopus, multo in parte sui de-
finitione dicit, 113. Eius fit cum Angitia
Regule priore, 114. S. Capelli cellam in-
vadit, 116. Rom deferunt Floriacensis ad
concilium Burgundense, cui aderit & subterit,
ibid. 106. Eiusdem relictore colligit,
106. Decretum concilio hac de re, 619. Gi-
neratione ecclesiam consecrat, 141.

Bernardus Colerensis ep. Tolosano concilio ad-
it, 12.

Bernardus Willelmus Ursellensis ep. 18.

Bernardus Wimmeris ep. rector confessor
Kemperlegiensis monachos inter & Nimos-
tis canones, 31.

Bernardus Coripensis ep. arbitrii consilia
Kemperlegiensis monachos inter & Mammis
canones, 37.

Bernardus interite sedis episcopus in Hispania,
Chalisco favabilis, 109.

Bernardus Falencia sedis ep. 107. 108. Char-
ta subterit pro Clavaro, 11. 108.

Bernardus Laqueensis ep. 116.

Bernardus vromensis, Talcensis abbas & epi-
scopus Cadurci, 417.

Bernardus nepos, Tuicensis abbas & episcopus
Cadurci, 439.

Bernardus Bismontis ep. 121. Eius officia
adite littere in concilio Pilsneri in favo-
rem Pristaveria & Conis Partibonae, 153.

Bernardus ep. Tarchetensis S. Savini refectua-
rii officio, 141.

Bernardus Matilmonensis ep. & archidiaconus
Lugdunensis, donationem Casa-Del confirmat,
111.

Bernardus Eboracensis ep. Generalem ecclesiam
consecrat, 129.

Bernardus ex Bellerici episcopo, fronsus Por-
tarum prior, 177. Abbat obitus, *ibid.*

Bernardus III. Putarum prior, potius episco-
pus Diensis, *ibid.*

Bernardus abbas SS. Eusebii & Primitivi a
Gregorio VII. privilegium exemptionis obli-
net, 180.

Bernardus Lajurensis ep. 117.

Bernardus Raimundi de Prie Letitensis abbas,
& ep. Castranensis, 64.

Bernardus Matilmonensis abbas Tolosano concilio
adit, 11. Gregorii VII. ad Testoni-
car pariter legatus, 109. necnon in Mi-
pian & Germaniam, 136. In prior legat-
ione captus, *ibid.* 106. Eius de re formal
pontificis episcopi ad Urbanum Treverensis,
109. Item alia consiliorum super ejus ab-
sentia ad Matilmonem, 139. Obit, 140. A:
Eius iterum super ejus obitu ad eundem,
ibid. Eius sententia de ritibus Clavariensis,
107.

Bernardus de S. Venencie & Majoris-montis
ep. abbas, 194. Plurimum cellatum accessio
sub eo, *ibid.* Et data ecclesia & Marie de
Campis apud Paris, 196. Alia dimit-
tit, 196. 197. Et confirmatus Melitense S.
Clementis ecclesia, 114. Commisit sacri Ma-
gisterii monasterium, 116. Amplissimum ab
Urbano II. obtinet privilegium, 114. Veritas
a monachis palatium curiam abiecit
cogit, 116. Quod scribit ad Urbanum II.
ibid. Pontificis relictum, *ibid.* Sae ditio-
nis cellae & obedientias in Britannia per-
lustrat, *ibid.* Nuncios suos episc. ab recep-
cit, 114. Item Carnutens ad cum rpe-
fuit, 117. Philippus regis puer pro refo-
matione Facensis theopropus, 100. Dilecti
conventui interit, in quo aliena mo-
nasterii sui exentio, 117. Robertus S. Ro-
digi abbatem male excommunicat, 114.

Adit Claremontano concilio, 119. 124. Eius
tempore dedicant ab Urbano II. basilica,
140. Agitata controversia cum Quinciacen-
sis, 152. Ad causam decidendam citatur, 140.

Societatem intra cum Clavariensis, 161. Eius
causa contra Robertum Remigianum in sy-
nodo Romensi examinatur, 115. Damiani Re-
migiensis ad Urbanum appellat, *ibid.* Refe-
cta synodus septentia, *ibid.* 115. Vixit li-
tere hac de re, *ibid.* Inter & Niccoli & S.
Albini monachos iudex constituit, 117. Mo-
vit a fratribus proclat saltem, 117. Et
scribit Ivo Carnuti hac de re, *ibid.* Obit,
103. Quo anno? 115. Encyclus de ejus con-
te episcopi, 119.

Bernardus Thurensis, ejus vita primordia
et monachatus, 117. Elogium, *ibid.* S. Savini
praepositor, 107. Eius consilium cum Gervasio
abbate, *ibid.* In eorum iudicio, cel-
lanque & contubernium Petri eremici cano-
ni preter, *ibid.* Auspiciis utriusque & vi-
vendi modus, *ibid.* Guillielmum monem affe-
mit, *ibid.* S. Savini regnum refugio, 104.

Apud sanctam Medardum laus, 155. A Sa-
viniensis quibus, ad Clavarium seculum fu-
git, *ibid.* Pauperibus pueri legavit, *ibid.*
Clavarium a pueris exaravit, *ibid.* Obit,
ibid. Clavarium circa exaravit, *ibid.* Obi-
t.

- Conflit-Goyhardi rellam castrat. 394. S. Cypriani fit ptoposus poftea abbas. 393. Eius humilitas carit. 394. Abbas. Pofuerunt con-
cilio adit. 395. Clauicacellus fubijt de-
creta regimine abbas. 430. Pafchalis II.
littere hac de re. 436. Pradicationis inftit. 436.
Clericor incantationes exagat. 436.
437. Ab his vicium quos patitur mala? 437.
Eorum pectus? 438. Pafchalis in fcedem re-
fuitur Pifavos redit. 439. Monasterii li-
beratum totius aduerfus Clauicacellus. Eius
iter Roman hac de re. 467. Dejedua. long
vi poftea reftituit. 468. Cardinalis digni-
tatem recedit. 468. Et inuicem ecclefiaftica
aucta a pectore. 468. Varias lubrat foli-
tudines. 469. Artificis Titonium fecundis. &
in loco 3. Annus dedit monasterium conftruit.
473. Faver et fvo Corou. 474. Vixt ejus
inftitute & fima. 477. 391. Archidiacon.
478. Eius mifera. 478. Ex pceditis loco
migrare confus. 479. Carnut. adit. 518.
Ferdum alienum ab eo & canonici accipit.
Littere hac de re. 518. 445. Aliam fua oblatione
a Blundis confilij. 518. 445. Monache-
rium conftruit. 518. Futura pcedit.
518. Principem ac regem in eum beneficia.
518. Eius fima in ceteris regionem pene-
trat. 518. Quot cellae ei de monasteria fub-
jedta. 518. Monasterium inditum valde pro-
spicit. 518. Eius vixt auctor. 518. 477. 518.
S. Bernardus Clara-valentis. nativitate ejus
annus de loco. 518. Paternis pietate & pro-
fipia illufres. 518. 518. Stips 219. alius
inquirat. 518. 518. De eo la foma ter-
renor gravata mater. 518. Canonici eccle-
fie Caftellonensis erudendum tradit. 518.
Cafitatis amant. 518. Eius B. Virginem per-
quam devotus. 518. Nativitate ejus in do-
mon Tulienfem quondam covertit. 518.
Mortua mater ei apparuit. 518. Eius corpus
de aume docet. Petrus. 473. Curiofita-
tis levis in feifum quam feverus vindex!
518. Mentum fugere cogitant auis haret.
518. Quomodo dynama pcedit. 518. 518.
Propequor alioque Deo lacraue. 518. Cl-
fterium cum triginta fociis ingreditur. 518.
Quo vixit auct. 518. Sore ejus & foci-
orum vixit focium in recipient. 518.
Mortuus et la focii. 518. Virtutum o-
rationes cultor. 518. Sacramentum literarum fpi-
ritus pietate. 518. Eius exemplo quoniam cre-
dit famula Clifterienfis. 518. Cum fociis
profeflionem erant. 518. Sacri ordinis
inductor. 518. Ad fundendum Clarem-val-
tem mifit. 518. Eius de difcipulorum vix-
te gnat. necnon fima fociis. 518.
A Clifterienfis ep. abbas ordinatur. 518. Cur
non a Lingonenf? 518. 518. Eius quare at-
tu inter utrumque familiaritas. 518. Clara-
vallis forene Rima fub eo. 518. Adven-
tibus quid dicere folebat? 518. Nimirum per-
fectionem a fuis exigit. 518. Tempera 20-
lam. 518. Nominis a fpiritu fando fuggita
Requirit. 518. Quanta fides in angellis!
518. Colateralis pollicemuratem redit ad
runculo. 518. Ut omnis aduax ingrederetur.
518. Robertus ajus nepos Clifterio ad eum
migrat. 518. In Laudonenf dioceli agens
Benedictum epifc. plura condit monaste-
ria. 518. Invenitiam pluviam avercit.
518. An ep familiaria Diverte de Salis?
518. Bernardi I. Portum prius ad aam epi-
fci. 518. Cujus cium rogata Cantica-can-
ticum poftea converfatus est. 518. Eius
littere pro Pifavens 3. Cracii patione.
518. Sententia de emancipatione vnuus
518.
Bernardus Togenfensis abbas. ejus meriti de
obitu. 518.
Bernardus abbas cellae Treverenfis Philippum re-
gem adit. 518.
Bernardus Mafimontis abbas. 518.
Bernardus S. Sophia abbas. cui fociolum
Grafio II. privi legem. 518.
Bernardus H. Reomontis abbas. 518. Eius li-
cam S. Petri-vivi monachis. 518.
Bernardus I. Tutelende abbas IV. 518.
Bernardus S. Laumonari Bifentia abbas. prius
evangelij fce capellanus abbas. 518. Gof-
fridi Vindocinensis ad cum epifola. 518.
Concilio Adjacenti adit. 518. Item pfectio
pro Major-monasterio. 518. Clartus fub-
fcribit pro eodem. 518. Et pro Vindocino.
518. Eius obitus. 518.
Bernardus de Mefia ex monacho Gellonenf
abbas creatus. quo anno? 518.
Bernardus Rivaigulicenfis abbas ex Mullendi
monacho. 518. Et fatisfacit Berregarion Tar-
raconenfis ep. in Monasterio caftilis pro
violatis monasterij privilegio. 518.
Bernardus ex priore S. Sergij fit abbas. 518. 518.
Goffridi Vindocinensis ad eum epifola. 518.
Et deo fado. 518. Index confitutus li-
ter S. Nicolai & S. Albini monachis. 518.
Eius obitus. 518.
Bernardus S. Martini Lemovicenfis abbas offi-
Hildoini & Donadi abbatum beneficiis be-
nefeci curat. 518.
Bernardus Clunici cetera focios. 518.
prior. S. Martialis Lemovicenfis fit abbas.
518. Annes obitus. 518.
Bernardus de Cambermo. Athanafi fit ab-
bas. 518.
Bernardus I. Admontis S. Martini abbas. 518.
Bernardus Moen-Olii abbas. 518.
Bernardus S. Caloceri abbas charta fubfcri-
bit pro Remizans & S. Nicafo. 518.
Bernardus major prior Clauicacellus. 518.
Bernardus cognomine Pontius. Majori-mo-
nasterij prior. 518. 518. Concilio Berate-
n. 518. adit contra Rodalium Turonenfem. 518.
Vice abbatu caufam dicit aduerfus Quicla-
renfem. 518.
Bernardus Negent prior. et in fociis appa-
ret S. Hapo. 518.
Bernardus Ambroacacis monachus prius an-
dor domus Portum & prior. 518. Piz-
feturam abbas. 518. Varie ejus epifola.
pripit ad Rinaldum laclum. 518. Sot-
ceffores. 518.
Bernardus monachus. fcriptor vifum S. Ro-
berti. 518.
Bernardus Mathieus. Ufienfis monachus pof-
ea Diventi. peritiffimus literariis. 518.
Bernardus Conitile monachus pietate laudat.
e monasterio expulfit. 518.
Bernardus Afflicenfis focius. 518.
Bernardus-Guigo de Grandimontenfis Oedija
primordij fcripti. 518.
Bernardus Tomptelpont. comes. in Monte-
facho monachus. 518.
Bernardus Tulligis S. Apri monachus & fcho-
lafticus. aduax geris hachoti contra Reu-
ricum IV. 518. Eius obitus. 518.
Bernardus Diventis S. Petri monachus. ad quem
Antoni epifola. 518.
Bernardus monachus. Cluicacellum confate-
dum fcriptore. Udalico senior. 518. Cur
ab eo infcripta apud. 518.
Bernardus cognomine Fligelum. Majori-mo-
nasterij.

- multitudo monachos, Stephano Blesens comiti
fidelitatem, 340. 642.
- Bernardus, a quo concessa Angerico Aven-
nensis cella, an monachus? 342.
- Bernardus monachus S. Marci de Castello, a
Goffrido Vindecentensi citatus, 373.
- Bernardus Cate-Dei monachus epist. scriptus,
353.
- Bernardus, Goffridi celeberrimi philosophi frater,
Aquisgranini se monachus, 354.
- Bernardus Pontica monachus, Mediolanum,
gratias Mediolanensibus salutaris mitorum,
355.
- Bernardus Turbicensis archidiaconus, inter quem
& Gervasius S. Petri monachos gaudia al-
terutro de civitate sepeliunt, 379.
- Bernardus Guastorensis prepositus carquis S.
Arnoldi Suffraganeus totius, 384.
- Bernardus Suffraganeus ecclesie detinens, cui
dictus Gualteri liber adversus Judicos, 389-
390. Cartae subscriptus per cella S. Pauli, 396.
- Quorundam carminum auctor de S. Gode-
frido Ambianensi, 396.
- Bernardus Brulmannensis comes monasteria que-
dam a se redempta Clunio subicit, 397.
- Bernardus comes, S. Lepetici ecclesie comites,
398.
- Bernardus comes, sanctus S. Joannis par-
thenonici prope Cremonam, 399.
- Bernardus Centaurensis comes, Conigonsen-
sis monasterium Clunio subicit, 400.
- Bernardus viccomes in Tunciensis munici-
pium, 394.
- Bernardus Atto viccomes Biterrensis, in pro-
ciendo sacri tineris Castellibus & Gello-
nensibus domationem facit, 415. Chartae sub-
scriptus pro Clunio, 394.
- Bernardus viccomes Regule fundit ob te-
loneum iniuste impositionem, 420. 437.
- Bernardus viccomes de Minerva, chartae sub-
scriptus, pro Tunesiensis monasterio, 437.
- Bernardus Tuncorum viccomes, in Tunciensis
monasterium, 447.
- Bernardus de Montefort chartae subscriptus pro
Clunio & in societatem fratrum admitti-
tur, 440.
- Bernardus de Monte-forti apud Burgundie du-
cem intererat pro S. Marcello, 440.
- Bernardus Almerici comitis frater regis adven-
sa commissa Clunio S. Luperci cella,
441.
- Bernardus de Monte-Barro donationis actus pro
Medina, 441.
- Bernardus de Monte-Barro, S. Bernardi pro-
vatus naterant, 440. Uxor eius & filii, 450.
Epist. pars in villa Rithaco & Paulico,
451.
- Bernardus alter Montis-Barri dominus, S. Ber-
nardi germanus, 450.
- Bernardus de Mefia, vir nobilis, morti pro-
ximus filium suum Gellionibus in mon-
achum efficit, sepeliuntur ibidem, 455.
- Bernardus filius Radulphi de Lavinaco, de Lu-
gave, sancto Roberto Cate-Dei a patre ob-
lectus, 456.
- Bernardus Sniobredi, Ecclesie S. Marci de
Riquera fundatus, 380.
- Bernardus de Marca-iva, Monasterium, Le-
tensium canonibus Clunio subicit, 64.
- Bernardus de Boca Orreze concilio interit, 69.
- Bernardus dominus Carbonensis chartae sub-
scriptus pro Clunio, 95.
- Bernardus de Monico chartae subscriptus pro
Angerico, 135.
- Bernardus de Perula filius Radulphi, in pla-

celum duplici hospitio Aven-valli Sacer-
dotum donationem facit, 437.

Bernardus Graffus, canonicus Clunien-
sis tunc adit pro Quadrellis monasterio, 437.

Bernardus Montis-Berardi canonicus, ei in-
sta domum, 360.

Bernardus pater S. Berengarii monachi Papi-
ensis, 401.

Bernardus rogerinus Didus, Cate-Dei brue-
dore, 322.

Bernardus Lacitensis abbas, eius obitus, 375.

Bernardus Credentis prior a Goffrido Vinde-
centi oburgatus in epistola, 379.

Bergerius seu Beronius monachus Bonae-vil-
lensis monasterio relicto, ad Dolese fore-
di, curam eligitur abbas, 376. Quo anno?

Abbas. Fecit et Leo Caruatenis adversus Ba-
nazvalenses, 384. Eisdem non inter, 377.

Bona-villa postea abbas, 384 sub eo, 459.

Abbas Caruati, ad Prichalem II. missus,
384. Iuxta ad eum epistola de monacho a-
postata, 384. Punctum de eo Goffridi Vin-
doc. verba, 384. A suis veritas Cluni-
cum fecerere cogunt, 445. Concordia inter
inter ipsum & Ivonem episc. 382.

Bernardus abbas S. Nicolai de Bosco, ei facta
donatio a Philippo rege, 414.

Bernardus Bonae-villensis abbas. Vide, Bernar-
dus.

Berengerus, seu Perengerus, aut Perengerus
primus Forbachensis abbas consecratur, 377.

Eius iudex, 384.

Bernardus Vincidici abbas, 375. 376. 377. Regi-
men abdicat, 380. Epist. elegiam & obitus,
381.

Bernardus primus S. Cellae prior apud Medis,
ad cuius preces ecclesia eadem Majorien-
sis monasterio constituta, 372.

Bernardus vir nobilis, Eubensensis monasterii
primus benefactor, 387.

Bernardus Toruacensis S. Martini monachus sub
Calone abbas, 389.

Berqueria, terrae Furensis villa, 377.

Berta Germanie regina in Laurenshemensi mo-
nasterium fecerere compellitur, ob inma-
nentem divortium regis, 32. Et postea unum-
que reconciliata, 384. Erga Eimeldensem be-
ne affecta, 44. Imperatrix concorator a-
pseudopontificis Clemente III. 385. Calicem
adit, eius modestia, 384. E custodia sta-
pla ad Marchidum comitem evagavit, 385.

Berta Francie regina, ei praesidio ab Arnol-
do relicto repulsum de mola mura, 301. S.
Symonis ecclesiam Floriano confirmat,
317. A Philippo rege repulsa, 310. Se-
pultura sua, 301. Vide, Philippus.

Berta Redonensis comitissa, cupit insidua ex-
citatum deus S. Melani monachum, 44.

Berta comitissa, Almi Redonensis ducis co-
nos, ecclesiam S. Marie Kemperlegiensibus
donat, 300.

Berta seu Bertra Polonia Andecavorum.
comitis uxor cum Philippo rege copulatur,
379. Vide, Bertra.

Berta comitissa fundatrix parthenonis S. Johan-
nis Cremonensis, 300.

Berta Henrici Toruacensis uxor una cum ma-
rito, Eimeldis & filio, ad S. Martinum mona-
sterium fecerit, 300.

Berta, Euthymii Ruedoni uxor, donationibus
habebat facta suorum, 357.

Berta, Benesme docia, Stephani, Campa-
nae comitis uxor, eius filia, 345.

Bertha Tolei & Legionis regina chartae sub-
scriptus pro S. Petro de Elionia, 387.

Ber-

- Bertholdus Salzbουργensis sedis iuvator, 169.
Schismatice, 169. Decedens, 169.
Bertholdus S. Waldenburch in Altitia priores
abbas, 69.
Bertholdus v. S. Alti priore St. Conventus
prior, 120. Item abbas Gurkensis, 104.
120. Sub eo S. tres monasteria, 110. Eber-
hardum factum individuum fuit edificis,
104. P. ejus opera & modus regimini
104. Curia in episcopo, 104. 121. Miran-
do, v. n. scripserit, 104.
Bertholdus Crematensis abbas, 121.
Bertholdus Alemannicus dux & Marchio locum
Grafingis Cluniacensis coedit, 10. Acqui-
sitionis caputem redit pro eodem loco,
120. In odium Henrici IV. S. Galli res diri-
pit, 113. Monasterium devotat, 120. 120.
121. Fureis causis, 104. Compadum 100
ad iustitiam contra Henricum, 121. S.
Petri in Mugga-dura monasterium eadem &
100, 120. Paterbergensis abbas ab eo ad
papam missus a Guibertini comprehenditur,
101.
Bertholdus Hertenbergensis comes Gottlingien-
se monasterium coedit & 100, 120.
Bertholdus Lantzenham advocatus & vester,
Austriam abbas in custodiam tradit,
110.
Bertholdus Constatensis presbyter, nator ac-
curatissimus, ejus appendix ad Hermannum
christianum, 120. Precursor de Wilhelmo Kir-
chmayeri verba, 120.
Bertholdus prima Forensis abbas, 117.
Bertholdus, vicus pagi Ambasensis, in.
que quidem nomen patet, 116.
Bertholdus marchio, vide, Bertholdus.
Bertholdus S. Alti abbas, 110.
Bertholdus dux. Vide, Bertholdus.
Bertrada Andecavorum comitissa, Fulkonis.
Ecclesia 100, 110.
Bertrada seu Bertrada Landunensis S. Joannis
abbatissa, Valliscolaris monachi item mo-
vet, 100. Quomodo composita? 104.
Bertrada Simona de Monte-forti filia, a Ful-
cone Andecavorum comite tertia, duabus
nuptiis vivens superditi, necne po-
tea a Philippo rege ei subditi, 100. 100.
Arnoldi reclusi de hoc potestatem varietatem,
100. A Philippo iterum redolens, in in con-
silio Fulconis anthonem deus percussit,
100. Apud Senones, effudit ecclesie por-
tam mitti dicit, 100. 100. Roderico faret
pro episcopato Aurelianensi, 100.
Bertranda Nubensis archiep. S. Atiani abba-
tum ad Veronensem Tomerici abbas
comitissa, 100. Eadem monasterio plures
ecclesias dedit, 100. Charis subditus pro
eo, 110. Eius ecclesie, 100.
Bertrando seu Bertrando Conventum ep.
ecclesie Rostepalensis adit & subditus,
100. 100. 100.
Bertrandus Hildesheimensis episcopus, ejus controver-
sia cum Anthonem in concilio Clareman-
tino composita, 100.
Bertrandus Mastilien ep. obiit, 100.
Bertrandus Nobiliensis abbas. Vide, Bertran-
dus.
Bertrandus Grandis-sive abbas, de quo Ber-
trandus in epist. ad Tolosates, 100.
Bertrandus primus Firmianus abbas, 100.
Bertrandus monachus frater Girardi de Turce
charis subditus pro Cluniaco, 100.
Bertrandus cognomen dicitur, S. Andree ec-
clesiam Gata. Dei tradit, 100.
Bertrandus filius Radulphi de Lancia, 100.
Lancie, 100.
Bertrando Conventum ep. Vide, Bertran-
dus.
Bertrando seu Bertrando Nobiliensis abbas
concilio Rostepalensi adit & subditus, 100.
100. Item Rostepalensi, in quo S. Silve-
stria libertatem confirmat, 100.
Bertrando Bellicensis abbas apud Loccas, 100.
Falsch II. privilegium obtinet, 100. 110.
Bertrando seu terra, charis subditus pro
Mallino, 100.
Bertra Andecavorum comitissa. Vide, Bertra.
Bertra Landunensis abbatissa. Vide, Bertra.
Bertricus Reims abbas, cui ab Innocentio
II. monasterii concessa privilegia, 100.
Bertricus Medani-monasterii abbas, plures ec-
clesias consecrari curat, 100. 100. Reclusi
& reclusi sub eo, 100. Diffidit com.
Cluniacensis super Frontis cella, 100. Ob-
it, 100.
S. Bertricus abbas, ejus monasterio, 100.
Reclusi emendatur, 100.
Bertricus prope Jeronimum, ibi monasterium
Benedictinum, 100.
Bibliorum sacrorum modis corriguntur apud
Hirshpium, quibus auditoribus? 100.
Bibliotheca, etiam monasterium, 100. modo
sacris sed & prophana libri bene instrua-
tur, 100. Nec curandi malefactorum sub-
dit, 100.
Bibliotheca in monasterio, 100. Amplius
apud Cluniam, 100. Fomposita, 100. 100. Si-
monis monasterium, 100.
Bisontes ep. Pontius, 100. Hago, 100.
Odo, 100. seu Hago, 100. Bernardus, 100.
Bisontis comes & vicomites Beurnens, Can-
tillon, 100. Gilla, Beatrix, ejus uxorem,
100.
Bissonum, Bilon, Arvernum opium, 100.
Bismontes canonici, S. Lapi monasterium di-
spicunt, 100. Urbanus II. contra eos epistola
ad Durandum Arvernum ep. 100. Tan-
dem Cellisensibus adiacentem, 100.
Bilus Rothomensis abbas elevatus corporis
hosi Guillelmi interit, 100.
Biscuntis seu Vedonienensis aut Cleypol-
pini archiepiscopi, Hago II. Hago III.
100. Pontius, 100.
Biscuntis archiepiscopi vicarius natus, &
priores post eum in concilio, S. Vicens-
ti abbas, 100. Item canonici natus, 100.
Biscuntis clerici, ex mandato papae, Legatum
convenit pro S. Benigno, 100.
Biscuntis comes, Bernardus, 100.
Biscuntis vicomites, Bernardus-Arto, 100.
Biscuntis & Carcassone vicomites, Emme-
gardus, 100.
Biscuntis urbi, Philippo regi a quo vendita?
100.
Biscuntis patriarchae scriptor, quid? 100. E-
mendatur, 100.
Biscuntis archiep. Aimo, 100. Richardus II.
100. Leodegarius & Richardus II. 100.
Adelbertus, 100. Leodegarius, 100. 100.
Biscuntis archiep. ibi multa recuperat S.
Dionysii patriarchae concilio, 100.
Biscuntis principes, Gregorius VII. ad eos epi-
stola pro Warmando Vicensi in abbasum
Dolentem reclinando, 100.
Biscuntis principes, Rodulphus, 100. Argimus
seu Margimus, 100.
Biscuntis vicomites Seraphanus, 100.
S. Radulphus porcorum pater, a Fulkio pos-
se celebratus, 100. Sepulcrum locum, 100.
Bis.

- Reoburgem oppidum prope Geroldianum ce-
beno, 413.
- Reichenbach regina, Adnoldi fundatrix, 637.
- Reino seu Reutis, Saginensis ep. & cuncta-
ria, eius pueri & catervae. Secunda ad A-
dolfi canonici, 140. Contra Berengarium
in Romana synodo disputat, 140. Quo an-
no episcopus consecratus? 140. Fluribus con-
ciliis 140 vel prope, Clarenvallis, 139.
- Ridewendi, 464. Listerendi, 179. Carola
hujus dedicationi interet, & capellan ab-
bat consecrat, 179. Item Clusiaci altare,
179. Apud Mims-monasterium capellan in-
stauratur, 140. Et consecratur, 140. In
Calidum bene & Ruz, 419. Videtur si con-
secratus, 179. 441. A Paschali II. revocatur,
140. Eius epistola hac de re ad amicos car-
diatiles, 140. Cum Romanus Apulie dux
Berengarius adit, 418. Et praesente Gotfrido
Hicetio abbas abbas regimen, 441.
Apostolicus sedis legatus in Galliam, 440
anno? 409, 471. Variis ep. legationibus, 441.
Cafni si abbas, 471. Cum Paschali II. Be-
nignum praeit, 418. Diffidit dux & signifi-
cat adversis cum, ob padum de inviolari,
141. Eius epistola hac de re ad pontificem,
necnon ad Berengarium episc. 140. Abbatem
abbas, 140. Eius scripta, 419.
- Reno Treverensis archiep. in Achenbergensem
S. Stephani cellam bene affectus, 178. Et
dixit equi Theobaldi Episcopi de di-
bitus Sandon, 469. Henrici imperatoris le-
gatus ad Paschali II. pro iurisdictione, 469.
- Rerae reliqua & cecidit Theobaldus Hei-
nrici archiepiscopus abbas, 419. Virionem ad
clericalem communionem hortatur, 129. Ca-
se sublevari pro Lercis monasterio, 140.
Quodam Berengariano haereticum regimini,
140. S. Vitoni Theobaldum adradum redi-
mi curat, 140. S. Audouin corpus apud S.
Agatium transferri permittit, 178. Rodolfo
Remensis scribit pro sanctimonibus S. Ma-
rie, 164.
- Rino episcopus Tulli, pedes Leo IX, 15. In
eius memoriam & animae monachum confir-
mas Tulli & Salvatini monasterium, 15, 16.
- Rino Onabergensis ep. adversus cum Con-
benedictus confirmata decimatione possessio,
171.
- Rino Aleria ep. ejus scripta Brunoni Car-
tolense filio subscripta, 419.
- Rino Spiritalis episcopus, Romanum missus ad
Calidum pro componendo schismate, 108.
- Rino Salensis ecclesiae filius, in Merensium
episcopatum intratus ab Henrico IV. 141.
147. Eius frater G. defunctus, pedes comes
Palatini, 120. Trevericorum abbatem Hei-
nricum synodice condignis, 179. Epi-
scopatu capellano, 140. Ab ipso Merensibus
pedes interfectus, 419.
- Rino Dervensis abbas, 11. Donationes sub eo,
607.
- S. Bruno Carthagensis, ortus ejus & vix iu-
stia, 18. 140. Canonici Remensis, & scho-
larum nuper, 189. Pollex Cancellarius,
201. 189. Hoc nomine charis scribitur pro
S. Basilii, con. S. Martino Gemellorum, 180.
Ab hoc Rino deponitur, 140. Vir in-
culpata pueri vix, 109. Una & Man-
fi scutatoribus in concilio Aduensi, 109.
An ei pedes adversarii delictis? 140.
Remis disputat, quo anno? 119. Vera se-
cessit causa, 140. Et consecratus octavo,
ab. Quid de regibus canonici hujus iurisdic-
tum, & quia ei praesentia? 189. Quere-
- nam magis nominis eremum consuevit?
191. Apud Siccam-Pontem aliquandiu ere-
mitice vixit, 140. Constantinopolim adit, 189.
Sic ejus socii, & Carthage recepta iniuria,
140, 190. Men ejus non adferat, 190. Nunc alia
ab eo pueri Benedicte propolis regule,
140, 188. Romanus evocatur, 191. In ejus ab-
sentia fratres locum deserunt, & Carthage ab
ipso Caste Dei concessit, 190. Ipse pedes
relinquit, 140, 191. Romanus Carthage
non foret, in Calidum secedit, & Tur-
ris Carthage condit, 174. Rogeri ducis
charta hac de re, 191. Nec non Urbani II.
privilegium, 179. Et concessum Arisense
monasterio, 179. Carthage Equilicam
dedicant curat, 191. Eius epistola ad Ra-
dolum viridem, 190. Et Pictres Majoria
Carthage, 180, 181. Adit cum Laodiceo
prior, 180. Obiit, 416. Encyclica de eo e-
pistola, 416. Virorum ecclesiarum simul,
140, 491. Eius sedes de Eucharistia, 416.
Sepultura, 140. Scripta, 140. Diffidit de
locutione, 140.
- Brana vir miles Ulfahoveni seu Vipsperis
de Scherode si abbas, 164 sub eo, 414.
- Brana ex monacho si abbas Hirspergensis, 419.
- Brana ante canonici Spiciferi, 140. A Ri-
chardo Althausi ordinatus, 140. Eius ge-
nera, 140. Et sancti monachi Gottfridum ma-
rit, 140.
- Bruno comes de Galla, ob perjuriam Hei-
nrici adhaerentem excommunicatus, ultro se
divinis officio apud Hirungiam ingerit, 191.
Anselmi hac de re consulti respondit, 140.
- Brunsvicensis dux, Otto, 140.
- Brunus signatus ep. Pader, Bruno.
- Bruchii catalogus monachorum, 178.
- Brachienensis Trugonensis expugnat, magna
strageque fruge, 119. Monasterio de mon-
achis non paucis, 140.
- Brunus Hirspergensis dominus Flaviniae ab-
bat cessit, 179.
- Brunmundus Apollis dux. Vide, Romagosa.
- Bucco Halberstensis ep. Vide, Eucharistus.
- Bucclius monachus, 419. 471. 139.
- Bucclius, 147. In Aug. protraa Sufficiens
vixit, in quodam monachi, 140.
- Buland emendatur, 179.
- Bullo. Vide, Bullio.
- Bullonius. Vide, Godefridus.
- Bulla Gospori VIII. pro institutione Gendi-
montensis Ordinis, & Urbani II. pro Ca-
sensi monasterio, 439. Paschali II. pro S.
Valerio, 440.
- Bulla apud ab Alezio Comone data, 178.
- Bullio f. Bulloniam sive Ardorem castrum,
17. Ab Geberto Lotharii episc. compun-
tur, 116.
- Bulloniam castrum. Vide, Bullio.
- Burchardus Rolloensis ep. ei commissa in de
advocatus S. Crucis Wigornien inter & Ge-
rardum Leoni IX. nepote, 64. Ab eo cal-
idum acquiri Uolunt, 109. S. Abbat mon-
asterium Clusiac subijt, 449. Cum Albi-
cherebendi, 140.
- Burchardus Halberstensis ep. cessit obit, in-
positus locus, 140.
- Burchardus Cameracensis ep. ejus auctoritas
refertur ordo, Monasterium dicta, 418.
- Burchardus f. S. Basilii abbas, seu Burger-
dus, Compendiens concilio interet, 109.
Et Sufficens contra Rollicum, 116. Item
solliciti solipsorum S. Heliae auctoritas,
140. Ranzidi generis archiep. legatus ad
Urbanum II. 201. Vetus charta subfribit

quo S. Theobaldi monasterio, 128. Pro S. Theobaldo, 189. S. Vincentio Laudunensi, 314.
 Richardus II. S. Basili abbas, chartis subscritus pro S. Remigio, 428. 474.
 Richardus Moguntiacensis S. Jacobi abbas, ut concessum S. Disibodi monasterium, 474.
 Eius elogium, & obitus, 484.
 Richardus ex Rixburgensi monacho fit abbas Erpudensis, 419. Per eum Gebehardus Rixburgensis cultus correptus, 484.
 Richardus Remigianus abbas, cuius tempore coenobium monasterium, 321. Eius caesa in concilio Pictavensi retractata, 389.
 Richardus comes, charta subscritta pro S. Columba monasterio, 37.
 Richardus comes scilicet, notatus in quadam charta pro Vinociano, 196.
 Richardus comes, filius Fulconis Aniculi comitis, obiit, 272.
 Richardus Vindobonensis comes, 28. Trinitati monasterium donationes confirmat, & multis conductuarius remittit, 89.
 Richardus de Monte-macericiaco, Dialogi ethice munificus, 118.
 Richardus essacbarius Heierici IV. Germanici, 279.
 Richardus de Insula, Majoris-monasterii monachi donationem facit, ad faciendum damnum a se in bello illatum, 31.
 Berdegandus archiep. Archambaldus postea de jectus, Godefridus, 71. 216. S. Godefridus, 164. Vcl Godefridus, 180. Aut Jofelmeus, 138. Amatus, Arnaldus Godefridus, 355. S. Enricus, 302. Godefridus, 263.
 Berdegandus S. Sephranensis ecclesiae ab Urbano II. dedicatur, 240.
 Berdegandus S. Emiliani canonici, eorum in com. Nicomacensibus in concilio Sandomeni agitur, 374. Ad Urbanum scribitur hac de re, 484.
 Berdegandus praepositus, Radulphus, 170.
 Ruggerus S. Basili abbas, *vide*, Richardus.
 Ruggerus ep. Secutensis, 55. Symeon, 307. Garsias, 304.
 Ruggerus S. Johannis ecclesiae, quondam in parochiam conversus, 315. S. Adalbertus quodam sepulchro ibi perficit, 484.
 Ruggerus patronus S. Adalberti Cate-Dei abbas, 354. Sub eo nemine coequeverit ecclesiam, ad quam corpus ejus translatum, 484.
 Ruggerus, 120. 474. Odo, 360. 474.
 Ruggerus & Manfriedus comes, Wilhelmus I. Raimundus I. Raimundus II. Wilhelmus II. Comes, Raimundus III. Wilhelmus III. Stephanus, 479.
 Ruggerus dux S. Benigni Divionensis benedictorum, 344.
 Ruggerus dux antiqua insignis, 364.
 Ruggerus castrum, *Emagay*, apud Alinrigis, 466.

C

Cabilonensis ep. Archardus, 25. Rodericus, 125. Walterus, 146. Aut Guthrieus, 165. Fregerius, 171. Walterus, 359. S. Galerus, 361. Aut Galerus, 378. 385.
 Cabilonensis comes, Treubaldus, 180.
 Cabilonensis ecclesia sacristum in com. S. Benigni monasterio, quo passus? 343.
 Cadalus Parmensis episcopus, schismaticus, a *David*, *David*, Tom. V.

quo in cubilia Ekkehardus Augie abbas dicitur, 114.
 Cadaver incorruptum, post correctionem vel abstinentiam in pulverem redacta, 354.
 Cadalus Alexander II. Parmensis amicus, 41.
 Cadalus abbas miles, & abbas iudicii viciatus, S. Anselmum conficit, 20. In majestatem monasterio fit monachus, 484.
 Caducentis episcopi simul & abbas Toulensis, Bernardus I. Bernardus II. 634.
 Cadula Odolus Arelatensis mater, 176.
 Cadula Wilhelmus monasterio filia primogenita, fit monacha Caducentis, postea abbatissa, 86. 186. 341. Illi veribus gratulatur Radricus Ragnensis, 86.
 Cadulphus III. a quo S. Gertrudis, Silvanensis abbas, inire Soudos rebus, 321.
 Cadulphus Ragnensis illustis scriptor commendat, 214.
 Cans Domini, *vide*, Cans.
 S. Celsus brachius Coloniensis S. Jacobi finculo colorum, 18. Eius juvenis quare meritis historia hac de re ab Annoni archiep. rebus, 28.
 Celsus Retherbaccensis, in qui filia de redemptivo economico, S. Brunois tempore, hitorie parat, 189.
 Celsus episcopus, Leo, Raimundus, 279.
 Celsus monachi Benedictini, primi Aremvillensis conditores, 17.
 Celsus monachi suo tempore, ad quorum neminem Ordinem suum induit Stephanus de Tigerno, quoniam illi 2. 63.
 Celsus, Apollis, & Sicilia comes, Regem, 270. 374. Adaldis uxore, 484.
 Celsus & Sicilia comes Adaldis, 179. S. Adaldis, 178.
 Celsus comes, Raimundus, Rodericus, 413.
 Celsus publicus, in his indicis peractus, 285.
 Celsus ad linguam Christi sumenda, muros vel sicut argenteus, 346.
 De Celsus comes, Bruno, 297.
 Celsus locorum mori unde indultus & a quo? 170. M. utatur monachi clerici & monachi, 484.
 Celsus verum S. Severi Tiberiensis invasores, ejus reformationi obnoxii, 214.
 Celsus in sacris, corporali regi solitus, 484.
 Celsus benedicti sacris abbas concessa, 484.
 Celsus II. Mellicio immunitatem confirmat, 321. Eius privilegium pro S. Mellicio Redonensi, 301. Pro Franchis, 380. Elected, 184.
 Celsus ecclesiae, hac se recipit Celsus quidam clerici, 361.
 Celsus viccomes Sandomeni concilio interet, 367.
 Celsus, locus Andoverensis pagi, ubi reclusus & reclus, 381. *vide*, Hervetus, Eva.
 Celsus hic parvus de sanctis, quodam scandalum timer, 181.
 Celsus, comes, Chamonis, Remensis diocesis opidulum, 361.
 Celsus comes miles, Hugo, 91.
 Celsus comes machinatus & conventuales habent, 425.
 Celsus simul & Arelatensis episcopi, Lucibertus, Gertrudis II. 101. S. Gertrudis, 311.
 Celsus episcopus, Monachus, 379. Galcherus, Odo, 470. S. Odoardus, 352. Richardus, 484. 484. Guido, 347.

Cambracensis episcopi, ad eos scribit Urbanus II. pro Lamberto Atrabateni, 380.
Cambracensis ecclesie conscripti, contra episcopatum de Ravesnes in gentium utroque forum, 103. 600. Similiter Monasterium ad Cambracensem, 102. Henrico IV. adherent contra Palcholum II. ante turbas, 417.
Canerarius, vide, Ozoneum II.
Canerarius abbas, seu Canerarius, 62.
Capitaneus canonicus, eorum lii cum Majori iudice, 102.
Cardinalis de Nevoise, archiepiscopus, Lugdunensis. Aithael abbas, 637.
Carissimus comes, Theobaldus III. 102. seu Theobaldus, 261. aut Theobaldus, 282. 414. vel Theobaldus, 415. Stephanus Henricus, 371. 381. Hugo, 424. 434. 435. Odo, 175.
Campanie & Brigiensis comites, Theobaldus, 462. Campanie tantum Stephanus, postmodum rex, 145. Theobaldus magnus, 519. Hugo, 367.
Campanorum bellum pro accusatoribus & accusatis, 61. 101.
Campanum oblatum apud Vindocinensium, 179.
Campe ap. Dracontia, ejus lii cum S. Sophia monachi in concilio Brevenotensi de syna, 81. Cancellarius ecclesie, 424. Cardinalis, 247. Regis, 379.
Candela die ac nocte ardens in Antiqua ecclesia pro Rainoldo S. & ejusdem comite, 341.
Candela brum cum septem lucernis S. Petri de Elionia oblatum, 345.
SS. Candelas & Victor, quorum corpora Valdensium translata, 420. Hilarius pastor, 262.
Cantores facti, de his monachi non satis curare soliti, 102.
Canonicus regularis ad normem Aquigranensis regule, 182.
Canonicus secularis cappis & superpellicis ornatus, 51.
Canonicus duplicis generis ad succurrendum, 101.
Canonicis decem & ecclesie non consecratur aliquis episcopi aut Romani pontificis consensu, 147. Hi ad consecrandum vitam addidi, 10. Apud Eboracum, 495. Fratres appellati, 226. Fundant monasteria, 519. Fidei monachi, ut deo possint esse canonici, 310. 311. Cotulum saltem ad memoriam retineant, 311. Ideo ecclesia memorata, ibid.
Canonicis S. Martini Turonensi concilio juri habendi & eligendi episcopum, 90.
Canonicis reditui hibernia, utrum vera species S. Brunonis causis fabule quæ præstentur, & a quibus pondus mutetur, 174.
Canonicus S. Angulberti per Palcholum II. 123.
Canota, Lorebardie, locus, 270.
Castabrigensis pagus eovo Elioni episcopatus tributus, 428.
Castabrigensis academia instituitur, 105.
Castellus Vindocinensis monachus, chartæ subscribit pro suo monasterio, 424.
Canticum graduum Sabbati ad Missas dictum, 49.
Canticum Te Deum in receptione abbatis, 398.
Casturienensis ecclesia, de illius primatu lii monachi ab archiepiscopo Eboracensi, 123. In concilio Anglicano definita, 15. Eius archiepiscopus Anglie, Scotie, & Hibernie primas, alia privilegia, 475.
Casturienensis S. Salvatoris ecclesia igne combusta, magnificenter reedificatur, 77. 5.
Casturienis si transfuso, abbas Canonicis subditis monachi, 262. Nexus reformationis

causæ scriptis & Lantano rituum monasticorum, 262. ibi institutus archiepiscopus, 262. Eius asperit, S. Adalard abbas, 184. Archiepiscopi solatio majori solatium indulget apud S. Augustinum, 200.
Casturienensis archiepiscopus, Robertus, 28. Sigfridus, ibidem. Lantano, ibid. 19. Anselmus, 281.
Casturienensis archiepiscopus, Radolfus, 320. 442. Wilhelmus, seu Guillelmus, 30.
Catus apud S. Trudonem exordatur, 495.
Turbo accitine ob cantum Glanowæ exultat, 102.
Capella non chis consecrata, Olivæ parochialis ibi juribus, 561. 652.
Capella domitica, vide, Oratorio.
Capellanus abbas, p. Dictione Evangelica, 279.
Capilli tori, ob id Pontificatus insignia incerpantur, 160.
Capilli pedum, vide, Coma.
Capilli S. Virginis, vide, Maria.
Capitulum ecclesie seu capitulum, Choro, 470.
Capitulum novicius aspicit, recessa apud S. Trudonem, 474.
Capitulum, id est, Capitulum, 260.
Capitulum dictum Capitulum, ibid. Item forme purgatorie animarum, 473. In ea lectioem facere novicius prius anno non præsumit, 31. Graviter ei de re Lantano obponit ab archiepiscopo incerpantur, ibid.
Capitulum generale priores Clitensis habetur, alii Ordinibus postea exemplum, 182.
Caput, sed principalis in Capitis celebrata, 101. vide, Superpellicia.
Caput & Rogerus Apulie dux obditi, 369.
Caputani 17. loco, 45.
Capitani principes, Richardus, 32. 66. Jordanus, 159. Richardus II. 273.
Capite damnatus liberandi jure abbas concessum, 271.
Capitulum novicius profecti, tertio tantum profecti sui dia. detrahendum, 37.
Carbo Faricatus vasa, postea ad falsificationem compulsi, 457. Libellus supplex contra eum Garnerio marchioni parochus, 457.
Mitronis iudicium, ibid. 458.
Carbunculus & Burgundibus suffraganeorum beneficium obtinet, 296. 616. Sepulchrum locum, 206.
Carciensis episcopus, Rainoldus, 439.
Carciensis, Abbatia, & Tolosa comes & dux Guillelmus, 614.
Caractone & Hibernie vice-comitibus, Ermenegidus, 415.
Cardinales homines possitque literis subditi re incipit, 192. Je comitibus generalibus solum Palcholum II. revidendum, 141.
Cardinalis abbas apud Glanowillum, 365.
Cardinalis cancellarius, 247.
Cardinales presbyteri, 418. Archidiaconi, 246.
Disconi, 214. 273. 344. 478. 564.
Cardineus principes, & dux, Lantano, 620. Ebo, 442.
Cavon mobile oppidum regni Leginensis, 107.
Carina, Dei nomen, in quo majus elare Carina Dei confectum, 8.
Caritatis præclarum exemplum in Benigianis monachi, 207. & 209.
Caritas, certa quidem vult & framenti quantitas, 168. Antea censu, 330.
Caritativa charta, vide, Charta.
Caristensis vicecomes, Brengaricus, 249.
Carista, Choro, vide, Cassanensis, 302.
Caristum, ibi turbæ de novi episcopi ei ditione, 114. Ea de re scripta a Gregorio, 100. 28. ibid. Cat.

Croconanensis & Andecavorum comes & comitis. *Vid.* Andecavorum.
 Croconanensis viccomes, Wibertus, 6.
 Croconani, his revocandi ad suas partes impeditur Willmo Anglie rex, 112.
 Apud Croconanum sedes graves adversus Rothomensem episcopum, bellum audaces & temerarie, 114, & 119. Tandem compositi, 114.
 Crotulus Agorve comes, & viccomes Beauranensis, de consanguinitate filice sibi suppelam Gregori VII. litteris reprehensus, 120.
 Eam dimisit, 116. In bellum puerum Mauritaniam comitum secundo captum eum duxit, 116. Pinaratibus donationem fecit, 117. Generosus fuit adversus episcopum Tardisensem, 119. S. Servat monasterium Massiliensibus reformatum tradidit, 116. Neceum usurpata bene restitui curat, 116.
 Cyprianus flos Cyprianum, Cyprianus, locus beneventanæ regionis, 171.
 Corp passu medietate Calabri concessit, 116.
 Cretensis comes, Willhelmus, Elisabethæ natus, 18. Berardus, 162.
 Creticus ep. Rubertus, 407. Sui Robertus, 418.
 Creticus comes, Hugo, 112.
 Cretici Ambrosii ecclesie pro Angriaco, 419. Carotenis pro Bernardo Tinnensis, 112. 644. Præsentis pro Cilecio, 440.
 Charta summorum pontificum Alexander III. pro Pisanensi monasterio, 30. 40. Gregori VII. pro Clusaco, 146. Urbani II. pro Carmentis ecclesie, 117. Eisdem pro Glanadoli Casino subdiacono, 119. Pro Cornelio, 116. Joviniano, 114. Primatu ecclesie Tolitane, 114. Paschalis II. pro Aquilani monasterio, 648. & sup. *Salvaticum*, 416.
 Chartæ archiepiscoporum & Gordonis Vicecomitis pro reformatione S. Andree, 418. Leonardi Bituricensis pro abbatione Cassinensi & S. Eusebii, 116. & sup. Radoaldi Remensis pro S. Theodori, 116.
 Chartæ episcoporum & Benedicti Nomentani pro reformatione Dolonensis ecclesie, 101. Ricci Nomentani pro S. Sergio, 116. 612.
 Godefridi Ambianensis pro Majori monasterio, 416. Hugoni Gratianopolitani Carthus aditum mulieribus votata, 411. Hugoni III. Nivernensis pro Patricio, 118. Hugoni Treverensi pro Clusaco, 116. Monacho Sessio-nensis pro Novigento, 417. Odono Episcopo pro libertate ecclesie de Ros, 419. Roberti Melensis pro Majori monasterio, 410. Stephani Aluacensis pro Cileccio, 411. Stephani Pontensis pro Eligio monacho. Testamentibus iterum subsecundo, 117. Waltheri Melensis pro cella S. Eusebii, 116.
 Charta abbati, Gerardii abbatis & conventus Silve-majoris in gratiam Willmo Guidonis Aquenensis ducis, 404. S. Germainis sum pro Cileccio, 419. Hermann Remigii pro fratibus S. Eusebii & propter monasterium, 116. Radoaldi S. Cypriani Pinaratensis pro Monasterio novo, 119. Udalrici Lauritanensis pro infirmatione ecclesie *Aluacensis*, 417.
 Charta 118. d. v. Philippi Francorum regis pro reformatione S. Margari, 118. Alia episcopo pro Majori Monasterio, 416. Pro Novigento, 117. Pro Silve-majori cella, 118. Constantini Philippi regis filii pro S. Michaelis de Monte-Caveo, 117. Sancti Aragonis regis pro Tourniceni monast. 117. Uracca

Ferdinandi regis filii pro reformatione, Petri de Edoica, 117.
 Charta ducum, comitum, militum, viccomitum, militum, d. v. Guillelmi Aquenensis ducis pro Clusaco, 116. Radoaldi pro Clusaco, sacro sigillo datata, 117. Eorum comitis pro S. Michaelis de Monte-Caveo, 411. Guillelmi Radoaldi comitis pro Derveni monasterio, 407. Helici Ferragoricensis comitis pro Ramefeno Casa-Del subsecundo, 117. Hugoni Carpanis comitis pro Molino, 411. Machilio comitis pro Vallandoribus, 410. Radoaldi comitis pro S. Michaelis de Monte-Caveo, 411. Radoaldi Crispianensis comitis pro Walmo filio, 11. & sup. Rogerii Calabriæ & Sicilia comitis pro S. Brunone, 117. Stephani Elfenis comitis pro Majori monasterio, 411. Turchilli comitis Francie Palatii pro Majori monasterio, 116. Unfredi comitis pro S. Michaelis de Monte-Caveo, 411. Willmo Burgundie & Mantuensis comitis pro Clusaco, 411. Archienbaldi vicecomitis pro Maimo, 116. Ebrardi vicecomitis Carotenis pro Majori monasterio, 117. Aymerici seu Almerici pro reformatione prioratus sancti Michaelis ad Ligerim, 416. Guillelmi de Tourni de cella Tourniceni Anglice subsecundo, 411. Reinaldi de Monte-Fancris, 114. Johannis de Coornhien pro Majori monasterio, 411. Radoaldi Crod-nensis pro Vindobono, 116. Warrui de Monte-Fancris, 116.
 Charta fundationis ecclesie Grevendi, 411. Juliaci, 116. Monasterium ecclesie, 111. Nid-vit, 101. Porenici, 417. Savinacensis, 114. *Salvaticum*, 416.
 Charta confirmationis Credenensis ecclesie super altare S. Petri Roma impulsu, aliquo in perpetuum reservanda, 11. Alia de electione abbatis S. Eusebii de Ancis, 117. Alia concessione domus hospitalis sub S. Vincentio, 111. Damsheles abbatis de villa Eriendi, 416. Item plorum ecclesiarum Majori monasterio, 416. Alia subsecundo Vallens monasterii Mallico, 411. 411. Al. penum Molino, 416. Alia pro Amiens monasterio, 416. Pro reconciliatione Alpinum cum Ramefeno, 411. Pro S. Quintiano de Monte de Albano, 416.
 Charta omnes Credenens, 418.
 Charta in qua notanda verba, *hunc memoriam*, de abbate S. Eusebii superfluit, 416. Alia in qua hæc conclusio, Imperatoris Domini nostro Iesu Christo, 11. In altera nulla mentio excommunicationis regis, 117. In alia christum cum litteris Græcia A. & B. subscrispiti præmissum, 4. In altera passim omnes pro incarnatione verbo usurpant, 114. Alia ubi signa nec datam & post datam, 416. Alia in qua signa A. & B. 417. Aut signum pro signo, 116. Vel signum crucis in lateriori margini desudo sigilli, 117. Quibusdam sigillis sanctis. Crux impressa in confirmatione exaranda, 416. Plures apud puerorum & infantum nomina, 116. P. R. R. scriptum, Statutum, Privilegium, Decretum, Littera, Epistola, Padis, Chirographum. Charta Caritatis, de ex constituto alibi in primis typis generalibus Cilecciensibus, 117. Epistola, 116.
 Cheloni candelat, 118. 411.
 Chinesis comes, seu Cinesensis, Aratulus, 117. Otis, 116.
 Chirographum. Inter Majori monasterium & episcopum Rotomagensis de Clusaco, 117. Chlo-

Clerici coenae benedictae, id est, nonnulli
 coenae, 402. Nonnulli clerici laici, et
 more ridiculo induti, muner, 490. De-
 politus propter immunitatem criminis restitu-
 re nulli ablati licet, 420.
 Clerici monasticam vitam expetunt, & contra
 diu vocati, 400. Abbatem etiam renitente
 episcopo, 420. Falsus monachus, an prio-
 rem statum repetere queat? 410. 334. Repe-
 tere nullum ad memoriam relinquit, 410.
 Cliv, id est, primogenitus, 400.
 Claustrum Graecum propagatum, 404. 410. In-
 ductum monasticum.
 Claustrum habitum ceteris discrepat, 402.
 Claustrum theographus emendatur, 410.
 Cnatus, rex, 3. Radmundi conditor, 410.
 Cnatus, scriptis ab eo relata emendatur, 410.
 Concato. 410. Codicem.
 Codices gemini ornati, 407.
 Codicem seu Codicem, 407. loci pagi Lan-
 duensis, ros. 3. Remigii concessus, breui
 patris a quibusdam principibus occupatus,
404. Eius codicem etiam monachis 3. Hen-
 ricus perhibuit, 410. Constitutio hac de re
 confirmata, 404.
 Codicem domini Rotherici, Albrici, 404.
 Avelina natus, 404. Ingermann, 410. seu
 Ingermann, aut Ingermann, 410.
 Codicem miles, Rithius, 404.
 Codicem vicemissis, Adelheidis, 410.
 Cogitationes istius, in his etiam mirum ex-
 cessu citandi, 410.
 Cogitationes sui relevandi modus, 400.
 Cogitatio a solitudine hanc domus Mariae Vir-
 gis, 404.
 Cogitationes clericorum perpetuas, affectus in
 conventu Laneraniensi sub Gregorio VII. 407.
 Celorum regnum venale est, et solo amore
 comparandum, 410.
 Censurae sui monachi affectus, 407. 408.
 Censura polluta, quid sit? 408.
 Censura Domini; et de pauperibus pedes ablu-
 ti, sique ablati non consecratis triduo com-
 munitis, 408. 409. Communitum tribus tantum
 pedes & manus abluunt, 410.
 Colonensis monachus, & Wigorniensis con-
 versus, 400.
 Coliberti homines censui obnoxii, 407. Bar-
 gulensis duxit pro uno, 404.
 Colindale princeps, Sicondus, 410.
 Colindale fides pro Romana ecclesia & summo
 Pontifici, 407. 410. SS. Reliquia.
 Colloquium Henrici regis cum Anselmo ad
 castrum Aquinum in Normannia, 441. Eni-
 dem cum Ludovico Francorum rege in pa-
 go Vilellio, 407.
 E. Colonensis, eius martyrium, 407. 410.
 Corpus Sicondus primam sepulchrum, Mel-
 licum transfertur, 407. Eius miraculorum
 scriptor, 410.
 Colonia felix et gravis in Anselmo archiep. &
 Colonensis archiep. Caniberto, 407. Anno, 410.
 40. Nihilus, 410. Herimannus III. 404.
 Fredericus, 410. seu Fredericus, 407. 410.
 Colonensis archiepiscopi Malmundorum tra-
 balent excoisio subiectum auge ferat,
 inde magna dissidia, 407. & 408.
 Colonensis Virgines, eorum corpora Valio-
 dorum transfusa, 410.
 E. Columba Rithius abbas, in eius honorem
 dedicata castra domus, 407. Viodeci-
 mus, 410. Eius reliquie hic aservata, &
 Rithius calicatum, 404.
 E. Columba Nivernensis, & Sordani parthe-
 nosis primas auctor, 407.

Columbarium, 407. castrum in Briego,
410.
 Comatus, oppidum a Paschali II. expugnatum,
410.
 Comatus episcopus, Reginaldus, 410.
 Comati viii arguitur, 410.
 Comatus vicemissis, Archibaldus, 407.
 Comatus sollicitudinem a monachis fuisse
 pta, 410.
 Comatus apparet, 407.
 Comatus abbas trali donati, 410. Tullitoli
 monasteriorum advocati, 407.
 Comatus generalis Terracina pro electione Ur-
 bani II. 410.
 Communitas, seu Communis, quid? 410.
 Ingermann, 404. Barundem origo, & lab-
 fectata mala, 404.
 Communitas fiera, triduo aere Paschi, ipso-
 que Paschali die monachi Cantuariensis re-
 fecti, 410. Pauperes vero quibus in cura Do-
 miini pedes abluantur, de oblati non con-
 secrantur communis, 404.
 Communitas sub stratag. specie apud Chola-
 cum, quibus diebus? 410. Per initium
 pascae in usu X. dec. 407.
 Communitas moribundis data post extenuam im-
 ditionem, 410. 408. 410. Moribundis Ex-
 terna unio. Communitas. 410. Commu-
 nitas.
 Communitas vita, ad eam additi canonici, 410.
 Ab Eacchrensis scriptis, 407. 410.
 Communitas fides ad Irenensem ecclesiam trans-
 lata, 410.
 Communitas archiep. Didacus Gelmsider,
410. seu Gelmsius, aut Gelmsius, 404.
 410. Petrus, Dalmatius, 410. seu Dalmatius,
410.
 Compositi fratres, 410.
 Concilium Anglicanum pro prima Eboracensi
 ecclesia supra Cantuariensem, cui rex
 intererat cum regina, 410. Anselm, 410.
 Duplex Avenionensis, 410. 410. Polveitri an-
 nus expenditur, 404. Adversus triplicem seu
 Angulodanensem, vel Orlonensem, 408. & 408.
 Aliud in quo afferta libertas Majori mona-
 sterii, 410. Aliud ibidem, 410. 410.
 Ausciense duplex, 410. Barrois contra Graecos,
410. Belvacense contra haereticos quosdam,
410. 410. Episcopi, 404. Et adu, 404.
 Bertracum duplex pro S. Sophia monas-
 terio, 410. Contra schismaticos, 410. Briva-
 rende, in quo afferta libertas Majori mona-
 sterii, 410. 410. 410.
 Eius definitio super ecclesia de Solano,
410. 410. Episcopi qui adfuerunt, 404. Aliud
 contra Bertracum, 410. Aliud pro Regi-
 la, 410. Aliud ibidem, 410. Episcopi qui
 interfuerunt, 410. Aliud iterum, 410. 410.
 anni, 410. Carrofrate, 410. 410. Apud Car-
 rum-lacon contra Archibaldum Bertracum
 domum, 410. 410. 410.
 perianos, cui praesent Paschali II. 410. Ca-
 romonasterium, cui praesent Urbanus II. 410.
 110. Episcopi, & abbas qui interfuerunt,
 339. Adu, 410. 410. In ex-determinata ve-
 prelio contra, 410. 410. Colonensis, 410.
 Compendiense, 410. Constantiense, 410. Di-
 lloense, 410. Erfordense, in quo extrema
 periculis Marguino archiepiscopo incensa a
 pfecto-episcopo Germano, 410. Exadversus,
 339. 410. 410. Florientis, 410. Eius adu, 410.
 Gonstientis sub Paschali II. in quo Rithius
 monasterii rebata communitas, 410. 410.
 Herdence, in quo inspectata duplici conu-
 gatorum monasteria, 410. Julobonensis in Can-
 tuarum

141. Intercausale sub Gregorio VII. in quo dicitur monasteria, & perpetua collata clericorum auctoritas, **52.** Lustramentale duplex sub Paschali II. contra simoniam, **443.** 579. Inferioris auct. **484.** Aliud intermedium, in quo abrogantur ejusdem pontificis passim de investitura, **111.** Legrende pro confirmatione privilegiorum ejusdem pontificis, **28.** Legrende, **114.** Lingonense seu Lucense sub die habitum, contra praecones, **180.** Londoniense duplex sub Lusitano, **180.** Contra simoniam & incontinentes clericos, **418.** Lotomense, **301.** Ita Lusitanense, **421.** Auct. **484.** Lugdunense, in quo deponitur Manasse archiep. Remensis, **141.** Sintonense, **484.** Apud S. Mariam de Fafellis, **212.** Meldense, **145.** 542. Aliud pro Dero, **112.** De sep. Episcopi qui interfecit, & auct. **484.** Aliud ibidem, **465.** 470. Mericanum, eius tractata, **142.** Narbonense anni MDC. **181.** Nemausense, cui praef. Urbanus II. **443.** Norimannense, **12.** Orreense, in quo simonia auctoritate S. Diodi cella, **42.** Parisiense, **18.** 542. Pictavense multiplex. Auctoritas Berengariani, **14.** 904. Auct. S. Mariani, **80.** Contra clericos concubinos, **418.** Episcopus raineri, **189.** Aliud ibidem, **289.** Aliud contra Philippum regem, **185.** Episcopus auct. incontinentes & concubinos clericos, **484.** Episcopus qui adjuvavit, **182.** Mirensis legationis fortitudo & consuetudo, **484.** Saccili canonici, **408.** Aliud pro Argerio, **412.** Aliud plenum & rebus, **484.** Phocetium, cui praef. Urbanus II. **180.** Romanense, **112.** Aliud in causa Philippi regis & Bertrada, **180.** Ibidem pro electione novi ep. Cameracensis, **420.** An salum? **418.** Aliud, **418.** Aliud iterum, **114.** Episcopi qui interfecit, & auct. **114.** Rovanum, sub Nicolo, **11.** Sub Gregorio VII. **17.** De eo quid notandum in editione Acheriana, **484.** Sub eodem contra perverfos praedictorum S. Clementis, **112.** Aliud iterum contra simoniam & incontinentes clericos, **18.** Leuonensis contra Henricum Germaniae regem, **91.** Contra Berengarianum duo, **112.** 180. & 189. Tolosense contra Henricum IV. **146.** 179. Aliud contra eundem, & Willelmum caripian, **182.** Aliud contra Ghimacum episcopus, **112.** Aliud sub Urbano II. contra incontinentes, **470.** De sep. **110.** Ibidem sub Paschali II. contra Henricum IV. **417.** 501. Tomense triplex, **146.** 146. 114. Pictavensis auct. **484.** Scannense duplex, **18.** 147. Salsomense triplex, **181.** Roud S. Medardum, **408.** Contra Rofcelinum, **418.** Tolosam duplex, **112.** Trecentis pro ablatione Philippi regis, **411.** Episcopi & abbas qui interfecit, **411.** 546. Cuius anni, **411.** Aliud sub Paschali II. **420.** Cuius anni **484.** 479. Trecentis, **112.** Turonense, cui praef. Urbanus II. **179.** Valentinum sub Paschali II. **112.** Tempus, **112.** Auct. **484.** Vienne, contra Paschalem II. **114.** Pict. Conventus Synodus. Concilii interfecti laici, monachi, & abbas, **167.** Conciliorum editores emendat, **111.** 114. Concistoria quatuor. Pict. Quarta. Concilio non bono, quam non subsequitur vix emendatio, **110.** Confirmationes accipiendi potestas abbas concessit, **484.** Eius extensorum; his intentis abbas, **110.** Eadem accepit monachi, **484.** Quod probant summi pontifices, **484.** His

Annali. Bened. Tom. V.

sola presbyteris facienda, quibus id propriis episcopis commissis, **110.** Monachi permissis non monasterii in quo deparat non profecti, **142.** Confessio publica in articulo mortis, **14.** Confessio fidei in timore apposta, **18.** Confessio processum, id est, fidelitatis pro-fectio, **411.** Confirmationis modus, Pict. Traditionis. Confirmationem, oppidum civitatis Parisiensis, **484.** Confessio homines quoniam dicit, **147.** Congratulationis religiose specimen, **52.** Consubstantialis episc. Mauricij. Bardini, **117.** Conjugata mulieres monasterii nuntiata in Teutoniarum regno, **148.** Pict. Vita communis. Conjugatorum monasteria inprobita in Hispania, **487.** Conjugati clerici. Pict. Clerici. A conjugio toto sepecano abstinere fratricida etiam involuntarii, **18.** Conventus Alani Britannici ducis filius obit, **12.** Conventus omnes, Alani conatus filius, Redonensis S. Salvicii parochiam ecclesiam concessit, **141.** Donationes pariter Mapi-monasterio confirmat, & novis adjicit, **146.** Conventus Lariacensis eorum cognatus in contra-gratulatione de his consules Anselmum Cantuari, **418.** Conventus Maurianensis episc. S. Maria ecclesiam concessit, **100.** Conventus Salsomensis abbas. Pict. Cano. Conventus Prandellus ep. cardinalis & legatus, regularis quondam canonicus & exco-municatus, **146.** Salsomensis facit contra Clericorum, **114.** Iudicium confirmat laicum pro S. Pauli parochiam, **114.** Litteris subscrisit pro S. Amado, **114.** Item decreta pro Clericibus, **114.** Variis conciliis praef. Helvicus, **114.** Salsomensis, **114.** Remensis, **484.** Lariacensis auct. & Mauricij imperatorem vult excommunicat, **112.** Praef. Cantuari, & plures excommunicat se deponit, **114.** Episcopus synodus episcopi pro S. Quinto de Monte, **484.** Conventus Walsburgensis Rotensis condit monasterium, **52.** Conventus comes, quo severo factus post lapides Dionysienis, **117.** Conventus miles Almburgum suis adis contestat, **181.** Conventus Ratisponensis ep. imperii nomine tenet advocacionem Rotensis monasterii, **418.** Conventus Angulensis ep. postea S. Alax monachus, **441.** Conradus Transilvanensis ep. **184.** Conradus Constantiensis ep. S. Petri, Pict. Salsom. fundator, in Salsomum conventum restituit, **418.** Conradus episcopus Walsburgensis, eius generosum factum pro defensione Paschali II. **114.** Ab Henrico rege valde exagrat, **114.** Eius fuga & armorum, **484.** A Magduburgi archiep. humanissime exceptus, **484.** Postea restituit, **418.** Conradus prior Hl. Cantuari ei perfessionem praef. Thomae Eleonorae ep. **418.** Pict. Salsom. abbas S. Benedicti de Helmo, **484.** Eius elegit, **484.** Conradus Scherensis chronographus emendat, **117.** Conradus monachus Wolphelm Braunillensis abbas discipulus, & adorem scriptor, **146.**

- Conradus Hirfingensis frater in capto, ut vocat, S. Thomeen ex schismatocarpis mancipis scripti, 269.
- Conradus Urpurgensis veneratus, 456.
- Conradus rex, Abtinsbergensis & Laurebambensis conciliarum beneficii, 318.
- Conradus Henrici IV. Germanici filius, Merfeldis triduum baptizatus, ab eadem & monachis & sacro fonte baptizatus, 42. In patrem rebellat, regno Longobardorum positus, 481. Rogerii Sicilie duci filium uxorem ducit, 484. Urbano II. fidem sacramenti obstringit, 310. Eius odium in Fridericum Thuringensem canitum, 456.
- Conradus comes, 46.
- Conradus Lutiburgensis comes, Monasteriensis cœnobii fundator, ejus charta hac de re, 183. In S. Michaeli monachorum munificentiis, 209. 204. In peregrinatione Merobindus obijt, 194.
- Conradus Godefridi Gibbaldi Lotharingorum duci filius & successit, 93.
- Conscientie testimonium bonum, consuetudine inficiens, 418.
- Consecratio ecclesiarum, *Fide*, *Ecclesia*, *Dedicatio*.
- Consilium, id est, Comes, 490.
- Consuetudines inveteratas immutare, quam difficile? 482. Monasticarum varietas non improbanda, quia regula non discordant, 418.
- Constantia Calensis monachi, Elisabethæ pariter de Roeto fundatrici & adiungit, 437.
- Constantis Alfonsi Hispanie regis secunda uxor, Adelelmum Gode-Dei abbatem accersiti caret, 41.
- Constantia Philippi Gellie regis filia, 319. Regis Campanie comitis uxor, 419. Sollemni reliquiarum & Reliquæ adfectioni intercedit, 324. Molinensi adit, & devotionem, 416. 435. Charis subfructibus pro eodem, 435. Post suam divortium ab Hugone Tricastino, Rosomondo Apulie duci nubit, 418. Eius charta pro Monacho-Caveo, 432.
- Constantia Mathildis Anglorum regina filia, 435.
- Constantinus seu S. Landi ep. Gaisfeldis, 26. Rogerius, 379.
- Constantinus ad Rhenum episcopus, Otton, 44. 226. Gebhardus, 412. Arnoldus invasor, 482. Udalricus I. Delebitus II. 454. 110.
- Constantinus archidiaconus, incommuni rebus hereditariis diuisi cedere compellitur, 451.
- Constantinus S. Galli villæ decessit, 120.
- Constantinopoli fabricantes penam æreæ S. Pauli, caram detraxerunt, 22.
- Constantinopolitanus imperator, Alexius, 222.
- Constantinus Ulfrensis abbas, 44. 210.
- Constantinus monachus Celsensis, ejus patria, 221. Ob nimiam eruditum popularibus fuit laudat, 484. Varia ejus fortunas, & scripta, 484.
- Constantinus Tullianensis monachus, monasterii iura tenet, 310.
- Constantinus quidam venerabilis donationem, 482. & mille missas prodest, 317.
- Constantinus Wilhelmi Franciscus fundator pater eua idem monasterium liberalis, 452.
- Constantinus abbas de Claryze, Tolosane concilio adijt, 43.
- Constantinus de parochia S. a religiosis vitandis, per. Episcopi hac de re regulam canonici regulati, 302. 432.
- Continentie votum etiam ab infirmo, cum affectu conjugii, utramque ligat, 444. Ad continentem reputat mulier, vin hac de re potest effundere, 444.
- Conventus ep. Guillelmus, 12. Bertramus, 216. seu Bertrandus, 226.
- Conventus Angeracensis super electione abbatum, 450. In Anglia pro eligendo legitime Romano pontifici, 321. Ibidem episcopus, abbatum, & procurator de iusticiis, 471.
- Aliter post reditum Anselmi & Romani regis, 484. Andromedopoliensis, in quo pax firmata, 337. Beneventanus adversus Clamorem antipapam & efficit, 421. Burgundie nobilium, cui pater Willielmus Aquitanie dux, 324. Dolensis, pro exactione Majoris-monasterii contra archiep. Turoensem, 321. Evancensis, 400. Anod Floridum ad transponens S. Benedicti reliquias, 470. Fretocornutensis, 328. Saxonum procurator & principum epus Godefrid, 321. Apud S. Lambertum, contra Heinricum pseudo-abbatem S. Trudensis, 481. Leteracensis, sub Gregorio VII. Mediensis pro Clamorem-bus ingratum, 218. Apud S. Mauricium Andeciv. pro divicande ius Stragones 1007 & S. Albini monachos, 379. Ad Maurum S. Marie pro Philippo rege, 315. Ad Petromonasterium, *Forer* anse, pro reditu S. Roberti Molinensis, 318. Ruripone, sub Henrico V. 309. Sacellensis, pro revocando Godefrido Ambienensi episcopo, 305. 315. Pares in Saxonia & Thuringia, contra Althimicos, 458. Terracine, pro electione Urbani II. 315. Apud Ulmam contra Henricum IV. Germanum, 320. Windesbor., pro electione archiep. Cantuariensis, 324. Wintonie, duplex, 308. 314. Wormicie, in quo pontificatus Gregorio VII. abrogatus, 31. *Fide*, *Concilium*, *Synodus*.
- Conversus laici, seu barben fratres apud Cisterciensium admodum, coram ecclesia, 409. Ipsi non monachi, 484.
- Conversionis praeceptum exemplum, 460. In cœteris quam dubit, 284.
- Copia rerum emoluit monachorum minus, 18.
- Curbanientes domus, Gubernus, Bernardus, 55.
- Corradum castro, ubi cardines Petri II. severos custodire mancipat ab Henrico V. 306.
- Corradus ep. Bernardus, 90. Robertus, 329.
- In Corie cervino compendit mortali corpus, S. Corneli domini, Reinoldus Paganus, 329. S. Corneii & Cypriani reliquæ Concilium translatæ, 379.
- Corradus comes, Hiclin, 30.
- Corneilius episcopus, Robertus, 343.
- Corneilius comes, Alnus, 340.
- Corona data sollemniter in consecratione quorundam sanctimonialium, 412.
- Corone in ecclesia sacrosanctas, 270.
- Corone haurire, id est monasterium coferre, 400.
- Corporale missæ, igit apponitur & intrinsecum, 485. Et calix olim tenebatur, 485.
- Corradus viciendi pueri monachi in extremis, 229.
- Corylus S. Gratiani, sermo de eo, 452. & 454.
- Coventinus archiep. Arnulfus, 161.
- Coventus ep. Bernardus, 11.
- Coventus de Darnum insula prope Turrim, ad quem fugit Guterius Pontificatus abbas, 31. *Fide*, *Galitius*.

Domestici capite. *Vide*. Rens.
 Darius rex & regina Carus, Adela, 325.
 344.
 Daniel Mantuanus S. Andrea prior, cui sub-
 strata cura beatus Mantuanus, 426.
 Daniel Droglia pater, adia sub 30, 318.
 Daniel Litensis monachus, audios commen-
 tarii in palatio, 128, 473.
 Daniel fugitivus monachus Vinodimensis, Got-
 fridum abbatem infirma, 378. Ad parricid-
 tatem tandem admittit, *ibid*.
 David abbas de Buzio, arbiter constitutus
 Kemperlegenses monachos inter & Mun-
 ta canonicos, 90.
 David Vinodimensis monachus, ad Widonem
 Poldorum comitem mittitur, 114. Epistolam
 huius abbas, 124. *Vide* obitus, *ibid*.
 David Balerensium abbas, ejus liti cum Al-
 pectibus, 312. Judicium hoc de re, 644.
 David-Gregorius Cereus, Gorwienensis abbas
 & refectorius, ejus factus, 312.
 David Lethoviciensis & Northmolestensis
 dux, postea rex Scottorum, monasterium de
 Canacia pro Tironiensibus edificat, 379. Ti-
 ronem ipse accedit, *ibid*. Arce cum multis
 Tironensibus abbas, 31. Epistolam mona-
 chis hereticis, *ibid*.
 David magister scholarum ecclesie Herbi-
 penis, postea S. Jacobi monachus, ejus scri-
 pta, 125.
 Daymannus Athanasii abbas, 312.
 Decani, aut presbyteri sunt, aut prelati
 antiqui, 319.
 Decime vel altarium oblationes a laicis non
 possident, 25. An a monachis? 418. Ivo-
 nis Carnus, hac de re epistola, *ibid*. De his
 etiam apud Turinenses sectatores, 36. A laicis
 tantum non a monachis persolvende, Loois
 IV. hac de re decretum, 480. Monasteriis
 non conferantur abique episcopi vel Roma-
 ni pontificis censura, 147. Eas de manu
 laicorum redimere, in scriptis? 430.
 Decime infidelitatis, 126.
 Decretum Hugonis Divini pro Derivendi mo-
 nasterio, 406. Concilii Burdigalensis pro Flo-
 riam, 417. *Pachialis II.* pro Ravennate, 418.
 Epistolam de cella Gordana in favorem Ama-
 nensium, 418. *de fess*.
 Dedicatio Adigemi & Agulini, 228. Ec-
 clesie S. Alex & S. Udalrici, 41. Basilini
 monasterii per Urbanum II. 312. Novus ec-
 clesie Secundi a Lactancio, 212. S. Benigni
 Divion. per Pachalem II. 428. Alarici SS.
 Petri & Pauli apud Beson. ab eodem, 428.
 Ecclesie Eodemensis, 311. S. Stephanus Ca-
 domensis a Lactancio & alii episcopi, pre-
 sentibus Willmo rege & Mathilde regina
 fundantibus, 212. Ecclesie Calvi-montis,
 262. Capasus S. Benedicte per Pachalem II.
 428. *Cella* caritatis ab eodem, 427. Novus
 ecclesie Calensis ab Alexandro papa, 31.
 Indulgentia indultus, *ibid*. Cavesii novus ab
 Urbano II. 312. Cisterciensis, 312. Dedicatio
 a Pachali II. 428. Novus S. Januari Tar-
 nensis, 126. Majoris-monasterii ab Urbano
 II. 126. S. Martialis Lemovicensis ab eodem,
 373. S. Martini de Campis, adeli Philippi,
 262. S. S. Martini Calensis, 312. Meliten-
 sis, 373. S. Michaelis de Monte-Cavensis,
 412. S. Michaelis in Monte Sordo, 424.
 Cornelia Squillacensis, 312. Utricensis ec-
 clesie, 312. Vasis ab Urbano II. 117. *de fess*.
 Dedications modus, *ibid*.
 Dedicatio postea antea ex condito apparer,
 433.

Defuncti in ecclesia non sepeliendi, 124. Pre-
 oia pro eis in monasteria instituta, 129.
 Ut pro eis orabatur Clonici, 427. 129. In
 insuper-Carodia, 311. Anniversarium in-
 super pro Urlo S. Martini priore, eda. De
 his variis ecclesiis tituli, 342. 611.
de fess. Eorum memoriale in monasterio, 427.
 Defundorum missa, ad cuius panis & vinum o-
 mnis in monasterio offertur, 427.
 Delictum tam gravius apud Deum, quanto
 majora ejus beneficia, 229.
 Denario a suranibus ad reliquias sacramento-
 rum missi, 112.
 Denarius monachus, audier episcopi Gerber-
 ti Fontanellie abbas, 112.
 Doodatus Severici domus, S. Theodori mo-
 nachus, monialibus alio traditus, Severici-
 eum indocit, 432.
 Doodatus Leodicensis ep. *Vide*. Theodulm.
 Depositionem, res facta, 319. Ob id in ecclesia
 liberatum, cessio a divinis, *ibid*.
 Depositi preter homicidii crimine, non re-
 sistere ulli abati licet, 427. *Vide*. Clerici.
 Derwentum frater Marcherchali Libensis re-
 312, 343.
 Desiderius Calensis abbas & cardinalis, a
 quo constituta nova ecclesia Calensis, 31.
 Et decorata, *ibid*. Monasterium renovat, 41.
 S. Angeli conebium ad Forum reaurat,
 44. Eius missa scriptus a Guafre libe de
 vici S. Secundus, 113. Refructus S. Martini
 ecclesia, 112. Ad retransandam Subitum
 missa, 427. Gregorii VII. ad eum epistola,
 11. Adversus Heiricum IV. 126. El Joha-
 nann quemdam Armenicum excommunicatum com-
 mittit, 118. Heiricum quoniam Germanice
 regem, vacans edis, eum sepius apud
 eum se erit, 426. Analie ducem in aui-
 lium Gregorii VII. adducit, 127. An usus
 a tribus a Gregorio VII. in faceret de-
 signatus, non. Eletha, pontificatum refugit,
 422. Rone papa monasteria sub nomine Vi-
 donis II. 112. Pontifici excommunicati depoli-
 tis, C-ssum redit, *ibid*. Hugone Lugdunen-
 sis basilicum de ejus electione iudicium restitu-
 tur, *ibid*. 212. Papa confectus, 317. De
 Sacramentis ingentem repugnat videtur, 412.
 Clementem antiquam, indico con-
 ventu, cum ejus affectu excommunicat, *ibid*.
 Corera ejus adia, 222. *de fess*. Cuius obit
 designato successore, 212. Eius scripta, &
 discipuli, *ibid*. *de fess*. Translatus, *ibid*. In
 non paulo inquis Hugo Flaviole in Chro-
 nico, 416. Pauli conuictus, 212. *Vide*. Vi-
 dor III.
 Desiderius Ambrosiense abbas, cujus tempo-
 re fundata domus Fontanum, 122.
 Dei iudicia aliquando aperta, aliquando oc-
 culta, sed semper iusta, 418. Apud
 tanto gravior delicta, quanto majora ejus
 beneficia, 124.
 Deum ostendere sub spe penitentia, est pe-
 nitentia aditum sequi, 112.
 Deus regum servus prefertur, 124. Servus
 suis nequaquam deus, 126. Cui vult misere-
 ri, & quem vult indurari, quo sensu 1288.
 Miseriorem cum tribulationibus mitti, 320.
 Quomodo malum fieri vult? Rupertus hac
 de re innotuit, 129. 129. *de fess*.
 Deus alius vult, crucis signatorum testis habet
 Urbano II. 117.
 Deinde casuales scriptis suis Gregorii VII.
 casum propagat adversus fulminationem,
 144.
 S. Doodati archiep. cujus corpus fit transf-
 latus.

- lato Cantuarie in ecclesia S. Petri, 169.
 Diabolus, ejus fraudes & insidie, 70.
 Diocesanus ante XIV. annos non ordinatur, 149.
 Diocesi cardinales, 179. 244. 478. 184.
 Diocesanus praepositor de abbat, 157.
 Dicitur Lendicene ep. *vide*, Theodorus.
 Didacus Pata, alio nomine Gelmicus, Com-
 postollanus archiep. depositus & incarceration, 153. Ab Urbano II. redimitur, bre-
 vi publica ab Aldefonsi rege in cathedram
 restituitur, 179. At tandem ad priorem lo-
 cum revocatur, *ibid*. Obtinendi pacis causa
 Romanus adit, in itinere ubique honoribus
 exceptus, 416. Maxime apud Clusiacum, 445.
 Hugonis abbatis colloquium cum eo, *ibid*.
 Anselm ad eum epistolam, *ibid*. Item Pascha-
 lis II. 460. Charta subscritpta pro Clusia-
 co, 441. Hispanis turbis commotis Pa-
 schalis II. interpellat, 536. 612. & 799.
 Ep. scripta, *ibid*.
 Didacus Alaris comes, Clusiano data confir-
 matio, 703.
 Dido de Seton, charta subscritpta pro Silva-
 mari, 157.
 Didonius Mediolanensis archiep. *vide*, Thie-
 baldo.
 Dismarus S. Udalrici abbas, quo tempore 369.
 Dismarus ep. Hago, 10. 106. *ibid*, 465. seu
 Hincio, 561. Bernardus, 579.
 Dismus comes, Guillelmus, 76.
 Diuturnus cardinalis, ejus obitus & sepelien-
 da, 380.
 Diutelmus Tokemburgi miles, o S. Galli lo-
 co annis figurat ab Udalrico abbas, 198.
 Diutelmus Halberstadtensis ep. 146.
 Diutelmus abbas ossa levata apud Corbeiam no-
 van, 784.
 Diutelmus monachus, de quo morbo enarra-
 tione interrogatur, 122.
 Dilectio vera a fide vera necesse deviare, 414.
 Dillingensis & Eburgenfis comes, Hartmann-
 nus, 134. Adalricus unus, *ibid*.
 Dismar dapiunt, Gualfredus, 497.
 Dismarrendi super Modum ponti lapideus, 157.
 S. Dimasius, de ejus vestimentis portatibus
 in Paschali II. concessa, 459.
 Divisus ep. Piacentinus, Gregorii VII. ad
 eum littere, 81. Inter ipsos & Piacenti-
 num plebem mors controversa, *ibid*. Exci-
 tatum ab eo S. Sepulchri monasterium, *ibid*.
 Polus depositus, *ibid*.
 Diplomata Urbani II. pro Casertensi ecclesia, 175.
 Hugonis Compasie comitis pro Molisano,
 435. *vide*, Charta.
 Disciplina usus erga monachos pariter, 606.
 Scripta a monacho ad placandum Dei lu-
 rem, 480. Seculorum impedit in pauperum
 vita, 320. Morientibus lesio in peccato-
 rum expiationem, 322. 486.
 Divitum bonus usus a Deo est, 490.
 Divisus presbyter cardinalis a Paschali II. in-
 dex delegatus Ratismonis inter & Cate dei
 monachos, 458. 460. Divites dicunt, *ibid*, in
 Germaniam legatus, *ibid*.
 Divites cardinales, *vide*, Divisus.
 Dodum, *ibid*, castellum, ejus ecclesiam Tre-
 verensibus data, 976.
 Dodo episcopus Trarctensis, grandis altercatio
 inter eum & Germanici monachos de en-
 sepimento sepulchri, 179.
 Dodo Treverensis abbas, renovata sub eo in
 eam Aurelianensibus de cella Dalmarci; causa
 condita Treverensis, necesse est de re Grego-
 ri VII. littere in gratiam Aurelianensem,
 149.
 Dodoque episcopus in Angliam, ad Augustum
 venit pro consecratione Walsfordensis epi-
 scopi, 545.
 Dogmata catholici, *vide*, Fides.
 Dolom, confusus in Ratismona, a Wilhelmo
 Compendio obdormit, 85. 90.
 Dolensibus scribit Gregorius VII. 97.
 Dolens ecclesiam subdito Turonensi, in con-
 cilio Claremontensi discussa, 336. Ep. fundi
 super Blicium fluvium, 491.
 Dolens in Britanni archiepiscopus Johannes,
 Eversus, aut lvo seu Evannus, 96. Vel Ewen-
 chus, 120. Johannes, 125. Rostandus, 354.
 seu Rollandus, Radricus, 400.
 Dolens episcopus series unde corrigi-
 tur? 166.
 Dolens domus in Britannia, Johannes, 12.
 Dolens ecclesia pagi Bitunensis a Paschali II.
 dedicatur, 478.
 Dolens princeps Radulfus, 194. 344. seu Ro-
 dulfus, 486.
 Dolens canonorum regularium ecclesia Ma-
 jori-monasterio traditur, 501. Charta hac
 de re, *ibid*.
 Domestici in monasteriis, pro his fabricas
 curant priores, 61.
 Domestici & filii diebus, apud Grandi-
 monasterium, adit in oratorium secularibus
 interdictus, 94.
 Domestici Casertensis abbas & episc. Val-
 terius, *ibid*, ejus successor, 58.
 Domestici Tullensis abbas mortem suam pra-
 eponit, & *ibid*, 66. Sinditum signum,
 Corporis translatio, *ibid*. Infinita ejus mi-
 racula, *ibid*.
 Domestici Loricatus & Petri Danieli disci-
 pulus, 48.
 Domestici Mellii, ejus scripta, 579.
 S. Domestici, & Landelii socii, Crispinian-
 us consilii conditor, 480.
 Donna-Petra, locus ubi crismaticum vitum du-
 xit Vitalis de Marimonte, 391.
 Domestici presbyter, ejus veritas de Methilap
 comitis, 571.
 De Donna-Martino comes, Hago, 179.
 Donatus, a Tarchet monacho, & presbitero
 Lomacensi, abbas Lomacensis, ejus
 miracula, 96. Officiis translatio, *ibid*.
 Donatus monachus Profectus, 248.
 Donaldus Agensensis ep. concilio Burdelsensi
 socii & charta subscritpta pro Silva-mari,
 175.
 Donus in proprio usus monachum accipiat
 monachos, 30.
 Donacionem literarum pauperum apponit no-
 mine, 169.
 Donacionis formula de modis, *vide*, Traditio.
 Donetibus corumque conjugibus aut liberis
 facta a monachis monachis, 448.
 Donatus Duclienfis ep. obiit, 347.
 Donnorum episcopus, vulgo Dalandum, contra-
 pto Durandem, 984.
 Donaldus seu Donaldus, ex monacho S. Mi-
 chaelis de Monte, Ratismonensis abbas, 164.
 304. Fit episcopus Alerensis, 344. In fa-
 dum Molisano monasterium, *ibid*.
 Donaldus & Molisani abbas, *vide*, Donaldus.
 Donus Valentinus II. abbas, ejus obitus, 121.
 Dordonefis ecclesia ignota, 60.
 Dormanis villa Ratismoni proxima, Dormanus,
 ab heretici quidam incarceration, 540.
 Dorothea causa ecclesia, *vide*, Constantiensis.
 Dorotheus archiep. *vide*, Constantiensis.
 Do-

Deos eos vigenter a simulationibus, nisi ex prava conscientia, 444. Marbodi Re-
domus nobilis hac de re epistola, *ibid.*
Draco Malliacensis abbas, *ibid.* Drago.
Dracensis episcopi, Leo, Campo, 82.
Droco ex Cadomensi monacho Montis-Basili-
Catharinæ abbas VII. ejus elegum, 127.
Drogo Masiliensis ep. Andam (syode inter),
37. Eius obitus, 221.
Drogo Tervacenſis ep. S. Wincoco donationem
confirmat, 4. Ab Hugone Diendi interdi-
ctus, de quo queritur Massiliens Remensis in
apologético, 109. Eius amiceſcendi funda-
tio, 121. 626.
Drogo Tervacenſis ep. Godoleve vitam con-
ſcripſit, 239.
Drogo Morineuſis ep. poſt ejus obitum creſcent
diſſidia, 147.
Drogo miles Morimontem vixit, 71. Repel-
lunt & fatiscunt, 71. Hi monachum in-
ducit, *ibid.*
Drogo S. Maxenti abbas, 96.
Drogo Malliacenſis abbas ſeu Drago Baſtonenſi
concilio aſſeſ, 146. S. Gerardo locum ce-
dit poſt confirmando Silve-majoris mona-
ſterio, 151. Charta ſubſcribit pro eodem,
152.
Drogo ex S. Nicoli monacho, S. Jubaſio Lan-
ſum abbas, poſtea cardinalis, poſtea & do-
ctus inſignis, 436. 541.
Drogo Poncei vireſis abbas, ejus tempore re-
liquie a locis ſecis ſilante, 435. Roberti
Schelmitici poſſeſſi epistola hac de re,
436.
Drogo nobilis miles, Uticensis monachus, 179.
Druentis Corbeus-ove abbas, ejus mixta-
la & corporis elevatio, 399.
Dubliſienſis episcopi; Donatus, Samoſi, 345.
Duceſ iſtius antedictorum advocat, 45.
Dudo Derwatis abbas in Godfridum juniorem
Juville domum quietum movet, 173.
Dudo abbas a Felice poſtea celebratus, 173.
Dudo obediſſimarius Sculſenſis abbas ſuo ſe
ſubſcribit, & reverſi conſilio, 121.
Dudo capellanus Rinaldi Remensis archiep.
legatus ad Urbanum papam, 121.
Dudoſcerones Marogienſis ſolliciti religioſi-
rum ſancti Meſenſis probatiori aſſeſ, 116.
Duſſum ad item diſtendunt, 77. 161. Ri-
tus parvi, *ibid.* Et formalis, 451. Iſſidum
pro Mobilico, 451.
Duſſerſe Foboni Tulerſis ep. mater, 14.
Duſſepum episcopi, *ibid.* Dominum.
Duſſenſis episcopi Walcherus, 70. Wil-
helmus, 129. 345. Ramoſus, *ibid.* 425. Gu-
ſtridus L. Wilhelmus II. Hugo, 146.
Duſſenſis hiſtoria commendat, 345.
S. Duſſenſis Cameracensis archiep. cujus ope-
re ſubſtituti monachi in tribus Anglie ca-
thedralibus eccleſiis, 33. Monachia iſtius-
tus regule, quoniam S. Landranus ſibi muni-
cipi Anſelmum, 33. Eius corporis translatio
pro reſtituendo S. Salvatoris eccleſia, 79.
Durandus Turchetilli vax, Præſulienſis mona-
chi, 79.
Durandus ſeu Durandus ep. Tolofani, 64. Et
Moſiacenſis abbas, 93. Alemandri II. ad eum
epistola, 13. Tolofano concilio aſſeſ, 12. 13.
Durandus poſſeſſiones confirmat, 39.
Durandus ſeu Durandus aut Durandus S. Ro-
berti Calcei dei diſcipulus & ſacerdos, 7.
Eius epistola ad Anſelmum, 36. Et Anſel-
mi ad ipſum, *ibid.* 125. Factus Cameraco-
nenſis ep. *ibid.* E. ſcribit Urbanus II. contra
ſuſcipientes canonicos, 314. Charta ſubſcri-
bit pro Cluniaco, 313. Benedicti archiepiſ-
dotalis, 313. Marſicenſis cœnobioſi Glo-
ſacenſi ſubſcribit, 314. Eo ſuſtente S. Sepha-
ni & Leonis eccleſiam retinens Caſe-Dei
monachi, 314. Gravis hac de re ſolue-
ſum epistola ad Urbanum II. 429. Obiit,
314. 333. Quam obſequens ejus corporeſſi 333.
ſin interſe Urbanus II. dedit, Epistophi duo,
ibid.
Durandus Traſarſenſis abbas, ſonus curat Al-
nardi Divenſis abbas, 44. In ſerapſarium
ſcribit, 450. anno 797. Andas episcopi Al-
nardi Divenſis abbas, 214. Cadomem citi-
venit ad ſepulchrum Wilhelmi Anglie re-
gis, 214.
Durandus S. Symphoſii abbas charte ſub-
ſcribit, 214.
Durandus baro, cognomente Lepuſculus, ca-
pa Præſulienſis liberali, 345.
Durandus ſecularis monaſterium adit ſu. Col-
mar & Damiani, 44.
Durandus, Cameracensis ep. *ibid.* Durandus.
Durandus Maurinaria abbas, 71.
Durandus S. Maria Eboraci monachus, 14.
Durandus ep. *ibid.* Durandus.
Durandus episcopi. *ibid.* Durandus.

E

S. Anſi EADFRIDI reliquiarum inventio,
422.
Eadgarus Anglie rex. S. Edwardi II. regis
pater, cujus ſubſcriptum in tribus Anglie ca-
thedralibus eccleſiis clericis ſubſignati mona-
chi, 33. Eius mandata condita a Duſſino
Concordia regulatis, 33.
Eadgarus Citi, ſeu primogenitus Edwardi
quondam regis, in Apuliam pergit, 120.
Eadmerus ſeu Eadmerus, primus Beſſi poſt-
ea Citeſtrienſis monachus, 135. 305. De-
mon S. Andrea in ſcota electus episcopi, 425.
Ad eum obſidendum Alexander Scottorum
rex legatus ad Rodoſum Comarſenſem
mittit, 38. Adoleſcent in Anſelmum ſimili-
tatem admittit, 133. Non minor ſuccel-
ſuſſo poſtea cum Rodolfo, 305. Quam
Anſelmum, etiam archiepiſcopum, in eum con-
ſiderat *ibid.* Eius conſilium omnium pa-
ſtorum, *ibid.* Immo pater ſpiritalis, *ibid.*
425. Eandem Romanam comittit, 369. Ca-
pillus duos E. V. ab eo cuſtodientes ac-
cipit, 425. Eius vite ſolus, 429.
Eadmundus abbas Perſſorenſis; ſocietas ab eo
lata cum aliis abbatibus, 141. Eius obitus,
121.
Eadwinus primus induſtrati Weſtmonaſterii ab-
bas, 121.
Eadwines abbas de Ramſey, propter ſimo-
niam depoſitus in concilio Loden. 421.
Eble archidiaconus Ludowenſis, ſub Eſſen-
do ep. 135.
Ebalus de Tuccena, ſeu de Torrena, Tuncen-
ſis abbas, 445. Eius ſit cum Petro preſby-
tero, 131.
Ebalus ſeu Ebalus, comes de Rameraco & de
Rorio, piores eccleſias Majori-monuſterio
ſubſcribit, charte hac de re, 401. & ſeq.
Ebalus Ventaderenſis, comes, Caſani ſepulchri,
121.
Ebalus Rutiſſienſis comes, charte ſubſcribit pro
S. Theodrico, 121.
Ebbu ex monacho Lanſhamenſi Wormſienſi-
ſis ep. S. Nanſi corporis elevatioſi aſſeſ,
& caput omnibus venerandum exhibet, 121.
Ebbu.

Eberhardus Campidomensis abbas obiit, 317.
 Eberhardus Secutensis abbas, cui inscripta
 Ottonis Babenbergensis epistola, 408.
 Eberhardus Clunigenis episcopus primus in Nigra-
 silva, Udalrico mortuo successit, 308.
 Eberhardus Garthensis L. prepositus, 418. Eius
 obitus, 422.
 Eberhardus ex Garthensi clericus ejus loci fit
 monachus, verberibus ad id compulsus, 422.
 Bertholdi palam ibidem abbas compellens &
 sociis collaborator, ibid. 422.
 Ebo Radulphi Dolerensis principis frater, in Ca-
 sale S. Petri monachus, 373.
 Eboles comes, *vid. Ebalus*.
 Eboracensis ecclesia, de eius Cantuariensi sub-
 jectioe veritas controversa, 11. In con-
 cilio Angliano definita, 12.
 In Eboracensibus paribus an rari monachi in-
 deonto fuerint? 16.
 Eboracensis archiepiscopus, seu Eboracensis, Aldre-
 dus, 14. Thomas senior, 16, 17, 146. Ge-
 rardus, 422. Thomas junior, Tustanus seu
 Tustinus, 374.
 Eboracensis viccomes, Hugo, 16, 30.
 Elio de Castro Allisonis, ecclesiam Oleronen-
 sem Vindocinensi restituit remota, ab Ur-
 bano uncommunicatus, 341. Varie de eo
 epistole, ibid. Ista tandem cum eo con-
 cordia, ibid. Reversus iterum cum eo con-
 siliis Humberto uncommunicatus, ibid. Guf-
 tidus Vindocinensis hac de re scripta ad Ram-
 mulum Statuensem, ibid. Item Anati Bar-
 degalensis ad Guftidum, 623.
 Elio Henberti Castro-Alisonis domini & Cla-
 rificii filius, 7.
 Elio viccomes, charte subscriptis pro China-
 co, 25.
 Eberhardus Terebentis S. Basilii abbas, iudicio
 adest pro Gerardibus, 170. Uxoribus nona-
 beris bona restitui curat, 174.
 Eberhardus abbas S. Crucis de Thalamone, ejus
 in cura Vindocinensis, 116.
 Eberhardus & Carleff abbas, charte subscriptis
 pro S. Vincentio Crucemano, 310. Iuxta con-
 stitutus inter S. Nicolai & S. Albani mona-
 chos, 323.
 Eberhardus pater de Castro-Ledi, sub Bernardo
 Mirpion-monsiensi abbate, 320.
 Eberhardus de Puteoli monachus. Majoris mo-
 nasterii sui tunc adversus Quinciacenses,
 310.
 Eberhardus crenula S. Johannis de Calve, cui
 Arnulfus Waveriensis monachus se adjungit, 324.
 Eberhardus Murebrus erroris sui confessus, 340.
 Aque pulvis additus & in vitula
 creatus, 344.
 Eberhardus viccomes Chertonsis, ejus con-
 versus, 412. Monasterio domus sine
 cit, 424. 309. Et fit monachus, 424.
 Eberhardus Patrelli dominus, a quo eruit Man-
 roicus socius, 460.
 Eberhardus episcopus Baldensis, 16. Gislebertus, 112.
 121.
 Eberhardus comes & comitissae, Wilhelmus,
 77. seu Guillelmus, 122. 422. Helvis, A-
 mulica, ibid.
 Eberhardus comes & socius S. Gerardii Silen-
 sensis fundator, 170.
 Ebertus Treverensis archiepiscopus, in Egmundensi
 concilio liberalis, 161.
 Ebertus abbas S. Felicitatis in Strassburg, 41.
 Ebertus Babenbergensis abbas, ad ejus ad-
 ventum diffusi mali monachi, 41.
 Ebertus Augus abbas, cum inter & Oseorn
 Cothbarnensem simulat, 44.

Eclisae erigende modus, 311. In solenni ejus
 primario lapidem posuisse episcopus gene-
 ralis, 316. Antiquae, fabricae, cur? 316.
 Eclisae consecratae episcopale munus, 176.
 Ad tam benedecendam aqua sacra a metro-
 politano missa, abbas episcopo, 261. Ab
 episcopo petita pro eius necessitudine, 409.
 Abique languis effusione polius recu-
 satus, 64. Etiam ab excommunicato epis-
 copo, 111. Moto altari, de novo consecrata, 484.
 Eclisae sacris interdictum apud Offen-
 densis, 409. In ea homini non valit sig-
 bertus, 166. Silenium fridre servandum,
 170. Breverentia posita, 136. In ecclesia
 coenae suspendi solent, 170.
 Ecclesiarum vacantium res curanda, 30. Es-
 sam emptio prohibita, 112. 113. Alvarius
 dicit sub anno 437. Monasterii non
 consecrantur abque episcopi vel Romani pon-
 tificis concessa, 147. Eam venientes, e-
 ssum nobles repraesentat, 166.
 Ecclesiarum simul pro defunctis, 141. 415. Pla-
 ra de morte Margitidis Codomensis additae,
 ibid. 415.
 Ecclesia sua est, 416. Corpus Christi est, non
 dividendum, 418. Bella melius, ibid.
 Ecclesiastici rationes & parolis, secularibus non
 immixtae, 123. 124.
 Ecclesiastica jurisdictionis status in Anglia per
 Lanfrancum innovatus, 22.
 Ecclesiastica munia abbas ingenua, 461.
 Ecclesiastica dignitate, ab his non accedunt
 monachi, qui probabili causa, sua relicta,
 ad aliud fecerint monasterium, 175.
 Ecclesiastici viri, in eis iudicia vulgi plerum-
 que aequa, 176.
 Eclisae seu Ecclesiae, Fruillius & Ruppre-
 tus dominus, ex corpore Eripe Vindocin-
 sum comitum secunda series originem tra-
 hit, S. Petri Fruillienensis fundator, ejus
 laudes, & sepultura, 323.
 Eclisae seu Eclisae abbas Babenberg-
 gensis, Anglie abbas, a Gregorio VII. con-
 secratus, 424.
 Eckbertus comes Forthbocenensis cellam in ab-
 batiā erigit & dotat, 317.
 Ecklimentis episcopus, *vid. Engolmuntis*.
 Ecklimentis comes, Arnulfus, 2. Gislebertus,
 109.
 S. Eclisae Radgari Anglie regis filius, 11.
 Edinburgensis S. Andreæ episcopus, Turgotus,
 421.
 Edmundo Recondis, *vid. Edmundo*.
 Edmunde episcopus, *vid. Edmundo*.
 S. Edvardus II. m. Radgari Anglie regis filius,
 31.
 Edvardus Anglie rex, 16. Eius filius Rad-
 gari, filio Cordus, 1370.
 S. Edvardus III. rex, ad eum tumulum pa-
 tris miraculum in favorem Wollasi Win-
 gornie episcopi, 126. Hac re quidam
 homini passim Lanfrancus, 126.
 Edvardus, scilicet Petrus, Anglie rex, a cu-
 jus exercitu ceterum Dundermuntis mona-
 sterium, 37.
 Edvardus Beove Lanfrancus grave crimen per-
 petrat intenti, 141.
 Edulfus Wintoniensis monachus, a Malcolmo
 abbas accersit ob kyphum Anselmo
 abbatem, 412.
 Edulfus abbas a Paschali II. expugnatus, &
 Solacen restitutus, 111.
 Edulfus de Fruillia, *vid. Edulfus*.
 Egbertus Cantuariensis clericus, S. Theodoricus meritis
 amatus, 116. Postea monachus, ibid.
 Egbert-

Egbertus S. Michaelis Babenbergensis abbas, et tradita ecclesia S. Jacobi extra muros Burbergae, 82.

Egbertus Sauriaci abbas, *vid.* Eggerbertus.

Egbertus Corbeie nova abbas, *vid.* Erchimbertus.

Egbertus Trevisorum archiep. a Clemente p[ap]a Pontifici pillam obtinet, 304. Horrensi partheonensi venedicum abbatissam substat, 366.

Egbertus Crutlandensis abbas & episcopus, 290.

Egbertus Midlhamensis abbas, finemque electi, deponitur in concilio Londie, 432.

Egbertus seu Egbertus Svarzpei abbas, sub quo Herimannus ep. causatorum monachum seduit, 51.

Eggerbertus abbas Angiensis, *vid.* Ekhardus.

Egghardus Ursing abbas, 399. Cui scriptura Ottonis Babenbergensis epistola, 358.

Egidius S. Agnetis abbas, *vid.* Agidius.

Egidius *vid.* Agidius.

Eglibertus seu Robertus, aut Heilbertus, vel Elbertus Trevisensis archiep. Laurentii monasterii fundacionem probat, 286.

Egner S. Udalrici monachus, ejus genus ad S. Ulrici monasterium fecerit, potes in abbatu S. Udalrici, 308. Disciplinam restituit, ibid. Ab Herimanno p[re]sidentis episcopo excommunicatus, 447, 550. Variis hac de re votis ip[s]is, tum Frithaldi II. litteris, 308. Eius vitæ actus, ibid. Anus obitus, 441.

Egmondensis comes, Theodericus I. Theodericus II. Robertus Trevis. Arnulfus, Theodericus III. Florentius I. Theodericus V. 284.

Egmondensis comitum domalores Egmondensis fidei enumerantur & confirmantur, 184.

Elbertus Trevisensis archiep. *vid.* Eglibertus.

Elisenda Alupidi Pfullerensis comitis uxor, una cum matre Urgelensi cœnobium instituit, & Richardo Massiliensi committit, 143.

Elisenda ep. Udalrici, 433.

Elisabetha priores Lambaci abbas, ejus electionem, 322.

Elisabetha junior S. Galli p[re]ceptrix, libri de monasteriis sui cœnobii continetur, obitus dies, sepultura locus, & epitaphium, 47.

Elisabetha quonque, omnes scriptores, & S. Galli monachi, ibid.

Elkhardus seu Eggerbertus, ex comitibus de Nollmurg, Agne abbas, 49. Rodolfi de eius fuit contra Heinricum regem, 226.

Ep[iscopu]s variis confidit cum abbatibus S. Galli, 49, 166, 171. In castella die decretus a Cæsarico ep. T[er]matio, 326. Eggerle in S. Gellon debachatur, ibidem. Angula Vindecorum p[re]fati designatus obit, 63, 220.

Elkhardus Babenbergensis abbas. *vid.* Elchardus.

Elkhardus comes & conditor Helmwardenhofensis, 421.

Elisacut Lori, loci suburbi Divionensis, 122.

S. Elmus Carlsruensis p[re]fati, ejus aditum scriptor, 134.

Elmoo monachus Cisterciensis, Cuthacum adit p[ro] ordinatione S. Bernardi, 423.

Elmbertus IL Lierenis abbas, *vid.* Aldebertus.

Elmberis ecclesia seu Aldeberti, d[omi]ni, olim monasterium, nunc sedes episcopalis, ejus finis, 184. *vid.* Indem monaster.

Elmli p[re]fati sunt, ideoque timendum semper, 219.

Elmoutz d[omi]ni p[ro] defuncto, 473.

Elmoutz ep. Remensis, 36. Ermengodes, 453. Petrus, 583.

S. Elmuga Cantuariensis ep. de cujus fundat.

te & martyrio Lanfranci scriptum distigat Antelmus, 113. Eius h[isto]rie auctor, ibid.

Elvines Ramelensis abbas, concilio Anglicano adit, & subseribit, 135.

Elvius Eveshamensis monachus, cum Aldrino & Reinfrido in Northambria Gervent monasterium restituit, 25. Flures eis se adjuvant, ibid.

Elm a Cuseni monacho Rarenfi abbas, 224.

El reliquiarum S. Michi commissa custodia, ibid. Ad novum S. Nicolai monasterium transfata, ibid. Fit archiepiscopus Rarenfi, ib. 347.

Elm Rofoni Petragoricensi comitis filius, S. Silvani monasterium ad sacramentales San. tonsori transferit, 120.

Elm Johanni de Siffa filius, patris denotioes S. Albano confirmat, 257.

Elm, Wilberti de Talsione frater a quodam Bernardo de Pastilla occidit, 342.

Elm episcopus, Hervens, 433, 451.

Elmndus Landuensis ep. Concilio sedem illicite biennio tenet, 188. Variis conciliis intercedit, successit, 187. Compendium, 409. Successit alicui contra Rofelsum, 188. Ip[s]e monasterium liberat, & Vicentium, 473, 482, 483, & Nuchetum, 48, 192.

Elm monasterium, 135. S. Thedericum, 277, 189. Ab eo consecrata nova Novigentensis ecclesia, & privilegia indebita, 192.

Elm p[re]fati pariter S. Gervasi p[re]fati, & S. Dionysio subdit, 200, 201. Rofens S. Petri parthenoni altare donat, qui legi 114. Vasis charis subseribit p[ro] Rhodimonte, 184. S. Vincentio, 114. Novgento, 117, S. Thederico, 188.

Elmndus Saverii abbatu p[re]fati, 472.

Elisbertha Calensis monacha, ejus genus & p[ro]p[ri]etate, 417. Condit parthenon de Rofens fundit fama, obitus, & miracula, ibid.

Elisbertha p[re]fati, 194.

Elisbertha Willemi Cernensis comitis uxor, p[ro] comit anis Cozano monasterio iusta donatio, 35.

Elisbertha Viromandensis, Roberti Mellensi comitis uxor, ejus 60, 407.

Elisbertha Silrenfi marchionis, ejus sepultura, 420.

Elizabeth Vitiensis domina, 440.

Elizabeth Hugonis uxor, plus S. Toudeti monasterio condit, 27.

Elizabeth Cononi senioris Rotensis comitis conditrix maris, dotem suam eidem monasterio tradit, 67.

Elizabetha Petri de Curtione uxor, in parthenon Rafeti liberat, 437.

Elizabetha Landri de Frison uxor, Fontibarni monasterio maritica, ibid.

Elizabetha Gervasi militis mater, funditrix S. Guingali, 6.

Elizabetha Godefridi Anghianum ep. mater, 70.

Elizabeth seu Asidii S. Bernardi mater, *vid.* Alcia.

Elmhardus Prinsgravi ep. a quo consecrata S. Udalrici ecclesia, 49.

Elmhardus Tolensis ep. Schirenum ecclesiam consecrat, 122.

Elmheris ep[iscopu]s, *vid.* Oleronesis.

Elmud Glashovenis abbas, adit concilio Anglicano, & subseribit, 12.

Elm abbas Bathoniensis, *vid.* Elmfigus.

Elm Riganis infans, *vid.* Elm.

Elmvin seu Althvinus Eveshamensis abbas, adit concilio Anglicano, & subseribit, 13. Enan.

Kantuariorum littere, a solo abbate concedenda monacho electo episcopo, vel abbati, 336.
 Eubrico Augustinus ep. a quo consecratus, 42.
 Eubricus primus abbas Thariffensis, 448.
 Euceno proposui Cumbornensis, charte subscribit pro S. Dioneysio, 17.
 Eulnia vini, 643.
 Euna, prima S. Leodegarii in vico Fratellensi abbatissa, 12.
 Euna seu Euvania, prima S. Amandi Rotomagi abbatissa, 475.
 Euna abbatissa, ad quam Baldrici carmen, 157.
 Euna Montis-sabiosi comitissa, civitatis Severianae dominica, in S. Michaelis monasterium liberalis, 388. Eius charte pro eo, ibid. 399-413.
 Euna pia matrona mortem precatur & obit, 437. Naviganti sepulta, 436.
 Euna, Thoma Leprosi natus, Alvertonensis, si cella fundatur, 374.
 Euvenericus Montis-foris dominus, donationis testis pro Mauriano, 46.
 Evmenis S. Amandi abbatissa. *Vide*, Euna.
 Evmeno Anasenis abbas, Gregorio VII. scribit adversus Gellonensis & Calce-Del monachos, 74.
 Euno S. Calocri seu Maurimontis abbas, charte subscribit pro S. Remigio, 428. 461.
 Euno S. Andreae Viennensis benedictus, 186.
 Euryctice episcopi forma de morte alicuius, locum verumque terminis excluduntur, 393-413. *Vide*, Epitha.
 Eurgarica interrogat de quibusdam rectoribus mortuis, 311.
 Engelardus S. Martini de Campis abbas, charte subscribit pro eodem loco, 4. Canonici sub eo, 111.
 Engelbertus Walteri comitis Bretonensis filius, charte subscribit pro Dervo, 34.
 Engelbertus. *Vide*, Angebertus.
 Engelramus pedagogus Philippi regis, charte subscribit pro S. Martino de Campis, 4.
 Engelramus fies Ingelramus Laudensis ep. coasco Pitarum adeli, 439.
 Engelraus Ambianensis consil, 436.
 Engelramus vir nobilis, Emonis reus, 139.
 Engelractus Holicensis abbas, senex obit, 190.
 Engelractus ep. fies Thelofensis, Grilled. 101, 91. aut Wilkirus, 165. Admonit, ibid. 131. fies Almarus, 171. Girardus, 464. 466. fies Gerardus, 506. Lambertus, 169.
 Engelractus comes, Fulco, 331. *Vide*, Ecclesienensis.
 Engonea Rinaldi uxor Credonensis dominus, 179.
 Enguardus S. Sulpicii Redonensis abbatissa, qui tunc? 345.
 Enock Reliz comitis Cenomanensis frater, apud Culariam sit monachos, 116.
 Ensis in mare, signum equitris dignitatis, & recte fiderum, 306.
 Episcopalis dignitas, *Vide*, Episcopatus.
 Episcopalis munia, quae? 175.
 Episcopalis religiosi abbas concessa, 116. 179.
 Episcopalis benedictio strum abbatem efficit? 374.
 Episcopatus grave onus, 168. Ad eum nulla cogit necessitas praeter necessitatem, 461.
 Immodestia hac in re periculosa quam obediencia sola spe in Dei misericordiam, ibid. De mono laici non accipiendo, 121.
 Quomodo abdicat? 139. 331. Duplicem *Annal. Bened. Tom. V.*

qui tenet, bigamus, 188. Cum abbas re-tentus, 176. 166. 319. An licet? 87. *Vide*, Episcopos.
 Episcopatus disjungere, vel coadunare, penes summum pontificem, 334. 468. Forum non-dinationem in Germania, 129. Translationes varie, 134. 406. 587. Traditiones, 428.
 Episcopatus pro ejus electione prece publica, 183. An eligi possit sacerdotis filius? 5. Ex abbatibus non sit abbas monachorum confen-sus, 124. Si populi iuvit, 192px, 11. Eli-gendi dote, 471. Non se tegeret, 169. In-vitus ac relictus trahatur, 186. Ex obse-quis promotus deponitur, 146. Eiamsi Deus eligat, tamen, 144. Eiusdem tamen obe-diat, 183. 184. 185. Antefaciendum hoc de re, 461. Post electionem 72. Deum can-tatum, 184. 185. Ex operis facis indicio quoddam de eo, ex more, conceptum praesagium, 381. Invo clerico electus, sed a valgo arripuit, confirmatus, 439. A schi-smatico ordinationem non accipiat, licet vi-sibile, 161. Inconculsa specialis sedis, solus-pia refoedat, 170. Ex monacho vel ab-bate episcopatus priorem modicum servat, 406. 408. Mores, 181. Habitum, 38. 436. Regulam, 111. Fratrem se appellat, 469. 470. Marialis filium talis ecclesie se dicit, 387. Ecclesiastica doctrina qualis in eo? 168. Plus talis quam dicit docet, 436. Sit pius modestus, amet pauperes, ibid. Culpa corrigat, 419. Spiritus huius & secularium non soluit, 181. Gregoriani principis sum-mum dispendio non amat, 301. Libere cum aliquo, 305. Eo legitime sacramentum & fidem praestit, 161. de sep. An schi-smatico communicare sit parere debeat? 428. Ante obitum non omnia pauperibus distri-buat, 487. Unus mortui proximis a mon-achis reconciliatus, 138. Desandens cor-pora lota & balneo uncta, 491. Cum ve-ribus facit sepulchra, ibid. 483.
 Episcopi specialia munia & iura, 179. In con-cilio abique metropolitani verba loquunt, 92. Haretici in custodia detinet, 179. Abi-que ejus sollicitudine mortuis nullus exhibetur cultus, 408. Diacritus advocat in componendis controversiis, 380. Abique ejus absolutione monachum non induit excom-municatus, 420. An repere possit clerici-cum, qui sine licentia in monasterium ingre-rit? 188. Inno & monachos accipere, exi-gentia necessitate? ibid. Excommunicationem ab archiepiscopo letum ei relaxare permittit, 170. Et obedientiam debent red-dant monachi, 143. Abique ejus consilio pre-dyctores in parochiis suis ecclesiis se colloant, 335. Abique ejus consilio sit Romani pontificis, decime vel ecclesie eis non cederent, 149. Abbas non incommo-dum alioquin gradum non ascendat, 184.
 Episcopi curaverit non ad destructionem fab-ricarum fecerit, sed apostolicis tribuendis, 81. Ab exemptis abbatibus professionem non exi-gant, 319. Inutilis ex Antiochia, 245. En-mora declarare irrita & nulla a summo pontifice, 330. Missas non celebrant apud Majn-munsterium, 134. Unus ob violentia monachi privilegia abbas sustinet, 143. Archiepiscopi Romani, interdictum oblatu-re cruant Fificamentis, 146. Quibus su-vet Gregorius VII. ibid.
 Episcopus antea sit ecclesie, duplicem qui re-net bigamus, 188. A quibusdam tamen re-tenis, 461. 318. 470. Abbatibus similiter cum *V v v t* ep-

piscopi, 332. S. Godetradi Ambianensis, 334. Guillelmi Remensis, 338. Mauricii Roensis, 3. Aldeberti Lincensis abbas, 415. Bartholomaei Aduanensis, 437. Ekkhardi pueri S. Gualpiscopi, 437. Guillelmi Pictavensis abbas, 478. Herimari Remigiani, 34. Johannis Pictavensis, 436. Josticani Pictavensis, 419. Ivois L. Andii Dionysi abbas, 309. Nicolai S. Audouini, 371. 378. Odonis Angiensis, 464. Rainaldi S. Cypriani, 335. Theodori Therall Arthamensis, 437. Vitalis Woburnensis, 373. Adele abbatissa S. Georgii Redonensis, 7. Fredericus S. Sylve abbas, 319. S. Petri Remensis, 314. Agniti comitissa, Willelmi Fildavenensis comitis filia, 129. Gualteri seu Guerni monachi Gemblovensis illustre, 373. Simonis Crispicensis, Urbano II. auctore, 372. Episcopi episcopi, Heinricus, Opiensis, 86. Episcopus sine locum, Luciburgensis pagus eodem, ibi hereticus Berengaziani, 417. Eppo abbas de Monte S. Petri in Nigra Silva, cui concessa societas fraternitatis Cluniacensis, 379. Epulum generale in solenni positione primorum ecclesie lapidum, 556. Episcopi huius ad sapientem filii sollemniter infanti, 419. Episcopi nobilitas mitra legione de auriga nomine a veteribus designatur, 349. Equitis cancellari Falschali II. vice, 469. Eracius seu Heracius, Petri Venerabilis feuer, archiepiscopus Lugdunensis, 411. Erasmus proposui charte subscribit pro S. Huberto, 435. Erasmus episcopus Sequens dedicationi interfecti Cisterciensis monasterii & aliorum confertur, 31. Erudus Brementis abbas donationi interfecti pro Navaldia, 300. Eberhardus Virtonensis, abbas donationis testis pro Calixto Benedicto, 335. Erchemboldus Monachii abbas, vide Erchemboldus. Erchemboldus seu Erchemboldus Schurensis seu Vipsacensis vel Ushibensis abbas a Paschali II. privilegium obtinet, 434. Annus obitus, 414. Erchemboldus monachus chartam inter subscribente rege, 33. Erchemboldus Mellensis abbas quo anno, 335. Ego abbas, 381. scripta, annus obitus, 335. Erchemboldus monachus, de quo monacho interrogatur, 327. Erchemboldus, seu Erchemboldus, aut Erchemboldus, vel Eghertus ex hospitalario Corbeus-voxe Hezeburgi seu Meniburgi filii abbas, 344. 369. Postea Corbeusensis grata sub eo, 464. Crisici vel familiaris, 359. Charta subscribit pro Flatorpensi monasterio, 414. Rebus suis a Moguacensis ipsulatu, 380. Erchemboldus Schurensis abbas, vide, Erchemboldus. Erchemboldus fit abbas Niburgensis, 309. Erchemboldus Venerabilis comitis, beatus S. Nicolai extrugetur, 343. Erchemburgi prima Nido-avis abbatissa, ejus obitus, 303. Erchemburgi matrona, prima fundatrix Fontebaldensis monasterii, 303. Erchemburgi seu Arenburgi Cessmannensium, & Andervicorum comitissa, 343. Ermi facta delicia, 310. Ermius hereticus, & incultus, 374. Plures, doctus relictus, iuxta sacrum ascriptum, abbasque abbas venit, 340. Annal. Bened. Tom. V.

Ermenfridus palatinus comes, vide, Eno. Ermenfridus seu Arthaus, Teffederus ep. sedem suam in ecclesia S. Edmundi Sowercomitum, sed quibus, 66. 168. Ermenfridus Remensis ep. vide, Arthaus. Ermenfridus Corbeusensis monachus doctrinae doctor, 461. Ermo Pruvencagensis abbas, cui inscripta Ottonis Babenbergensis episcopi, 308. Ermenbertus abbas, vide, Erchemboldus. Ermenboldus Cameracensis decanus, visum de eo, 413. Ermenboldus Humiliacensis abbas, mendat Ermenboldus, 369. Ermenboldus Marburgensis abbas, postea Fuldenis, Romanus missus ad Calixtum pro schismate componendo, 308. Ermenius S. Oritoli prior, Herimanni Remigiani abbas discipulus, 37. Ermenius Wirzburgensis ep. cui abbas ab Heinrico Imperatore orientalis Francie ducatus, 310. Ermenius Sumpensis episcopus, S. Jolani ecclesiam dat Marzianus, 460. Ermenoldus S. Egidii Monticenis prior una cum abbatibus Gravani fecerit, & ibi cellam condidit, 224. Charta huius de re, 411. 419. Ermenoldus Sedunensis ep. legatus Wintoniensi synodo praesens, 30. Coadiutor Normannici concilio, Lanfrancum adijt ad suscipiendum, archiepiscopatum, abbas, 16. Ermenoldus Porensis comitissa, seu Ermenoldus charta subscribit pro S. Huberto, 247. 473. Ermenoldus comitissa in Crassacensis liberata, 419. Ermenoldus comitissa, secunda S. Egidii abbatissa, ejus acta, 378. Ermenoldus Willelmi Turrensis principis feuer charte subscribit pro Magraco, 93. Ermenoldus comitissa, filientia parthenon fundatrix, 331. Ermenoldus Britanniae comitissa Roberto Arbriciceni adhaere, Goffridi Vinocci. durad cum episc. 304. Ermenoldus comitissa erga Sergium bene affecta, 363. Ermenoldus Porensis comitissa, vide Ermenoldus. Ermenoldus Rutenensis & Carcassoni viccomitis Crassac monasterio donationem dedit, 427. 98. Ermenoldus Narbonensis viccomitissa Crassac oppugnationem facit villam de Laco, 364. Ermenoldus Gerardi Rutenensis avar, in Maysmonasterio liberata, 32. Ermenoldus Castellionensis nuptiarum uxore, ei pragnantem parum adfuit Armilla reclusus, & filio visum reddidit, 303. Ermenoldus de Gilris una e primis Silvaproprii beneficiis, 319. Ermenoldus Humberti Rutenensis coepit, 380. Ermenoldus reformatoris Severici parthenoniz una cum filio affinit, 437. Ermenoldus nobilis matrona, Mathildis sueffoniensis abbatissae mater, ejus discipulus filius, 380. Ermenoldus Eboracensis ep. cuius consilio Suederac comitibus Crassac subducent, 493. Ermenoldus Cisterciensis abbas a Paschali II. diploma obtinet, 269. Clarentonensis concilio adijt, 335. Huius in cum Angrieus, 345. Serius hoc de re ad Rutenensem satisfactionem episcopum, vide, 341. Ermenoldus fit S. Anani abbas, 435. VVVV

227. *Tertius subit inter eosdem & majores ecclesiarum canonicos, 480.*
Erardus comes charte subscribit pro S. A-
mandi, 30.
Erveinus monachus, S. Arnulfi Saccifensis fa-
miliaris, 116. Cuius incrementum finitum re-
questus, 162. Eius vita illius rebus scripta,
ibid.
Ervevinus S. Eucharis abbas, pater S. Mathie,
cum suis occidit S. Modesti reliquias, 484.
Eufrosia Vinocensis comitis, uxore Goffri-
di comitis, ob Saviniaci eundem Vinocino
abbatem excommunicatum, eandem relictus,
319.
Eugenius Matericensis abbatissa obiit, 337.
Eugenius III. ab eo confirmatus Benedicti mo-
nasterii privilegia, 67. Eius privilegium pro
Frontis monasterio, 38. Et pro Eledens,
186.
Eugubus ecclesia Petri Damiani comensis, 14.
Eugubus ep. Rodolphus, 48.
Eugubis insule, hoc & rector Pelagius II. Cel-
le nove abbas, vacationes fugiens felix re-
latus, 400.
Eulalia S. Edmudi abbatissa & sorores eius
Antoni abbatissam impetraverunt, dum
eius ab illis episcopo se preclari merita,
417.
Evoraensis ep. Fide, Eboracensis.
Exarchus Goffridi de Prullaco uxor, 304.
Exarchus S. Salpicii Episcopi abbas, 75.
Exarchus S. Ardi abbas, 196. Charta subscri-
bit pro S. Michale 303.
Exarchus Corbeyensis abbas, utrum Compen-
densi concilio interfuerit? 309.
Exarchus Lingones decanus, charte sub-
scribit pro Derro, 31.
Exarchus S. Edmudi filii Roberti Burgundionis
uxore donationem ecclesie S. Clementis Cre-
densis Vinocino confirmat, quo iure? 23.
50. Eulalia & Relindis reliquie, 307.
Eufrosia Andavensis, 6. 31. 11. 119. Cogno-
mento Bruno, 164. S. Lupi reformationem
confirmat, 21. Gregorii VII. ab eadem episcopo
pro Interrogatio, 120.
Eulachia Guillelmus-Godeu uxor, cujus insula
reptura Breacensis cella, 423.
Eulachius Valentinus ep. cum comitibus in A-
mnem inter & Cate Dei monachos dea
cella Gordania, 478. 582. 640. 651.
Eulachius S. Petri Casterensis abbas, eius in
cum Cluniacensibus de Mugentensi cella in-
Edmudi concilio agitur, 311. Urbani II.
decreto comprehensa, ab eodem sub Falchali II.
penitus extirpata, ibid. Clun. 413.
Eulachius seu Eulachius ex monacho Richardi,
S. Eligi abbas, quo anno? 198. Charta sub-
scribit pro S. Crispino, 167-169.
Eulachius Nogionensis abbas, 167.
Eulachius Barons SS. omnium abbas, novo S.
Nicolai cenobio praefatus, 114.
Eulachius Becensis monachus, Anselmum con-
statuatur in Angliam, 116.
Eulachius Corbeie monachus, viventi Hoc-
berio, Carmentis abbatibus substitutus, agens
Gaulidii episcopo, 219.
Eulachius Petri venerabilis frater, 415.
Eulachius Boloniensis comes, charta subscribit
pro S. Witoneo, 4.
Eulachius secundus, Boloniensis comes, 17-
28. Eius filius Godefridus Boloniensis, An-
trustus marchio, postea rex iherosolymor-
um, 91. Capelle monasterium caedit, 251.
Eulachius Godefridi Balluonii frater, 27. Cum
eo Crucis signatus adiungitur, 309.

- Eulachius Bernardi de Monteforti Dux, sub-*
scribit & in societatem Cluniacensem admi-
nistrat, 120.
Eulachius comes, S. Winaui monasterium Cla-
nium committit, 475.
Eulachius Episcopus abbas, Fide, Eulachius.
Eulachius comitis, interius episcopi subscribit
pro Derro, 31.
Eulachius Lemovicensis ep. 160. In vinculis
detentus a Willelmo comite, 478. Dilectio-
is consuetudinis initio confirmat, 357.
Eutichius, an Benedictus Aasensis abbas?
387. Eius monia ad Berolindum Parle ab-
batem, 104.
Eutropius Santonensis ep. & m. in cujus ho-
nores dedicata capella domestica intra ma-
gos Vinocenses, 25. Eius corpus Vinoc-
ensis tunc adferunt, ibid. Totumne an po-
tior partem pars? 167.
Eutropius ecclesia Caloneis filii, ubi recita-
tur & recita, 169.
Ewarodus decanus Lingonesis, 24.
Excelsentis episcopi. Fide, Excelsentis.
Excelsus monachi monacho nequaquam negli-
gendi, 375.
Excelsentis episcopi, seu Excelsentis, Le-
fricus, Obervus, 124.
Excelsentis episcopus in urbem transiit,
quo auctore? 404.
Excelsentis ecclesia canonicis vitam communem
regunt, 406.
Excelsentis, an & quo pacto habenda sit
cum eis communio? 125. Licet comuni-
cans in rebus temporalibus, 337. 631. Ad
divina officia non admittatur, 338. Non
tant monachi, nisi praevis absoluteque episc-
opi, 420.
Excommunicatus episcopus ecclesiam re-
conciliat, 358. De rebus excommunicatis
nalla merito in chartis, 351. Henrico imper-
atori perre occidit apud Friburgam, 364.
Excommunicatum cum mortuis communicandum,
309. Eorum inextirpata cadavera, post ab-
solutionem in cineres redacta, 334. Res tri-
ta apud Greco, 304.
Excommunicatus ob corruptas famuli possi-
cit litteras, 338. Ab archiepiscopo Bernedi-
lano relaxanda mandata Gregorius VII.
episcopo Parisiensis, ubi ipsemet archiepiscopus
per ab illa defistat, 110.
Excommunicatio iam ab abbate, 337-379.
Excommunicati monasteriorum saltem insigni-
um, canonice auctoritati non repugnant,
379. A vestigiis, aliisque oneribus con-
cedit, 331.
Exonius Eboracensis abbas, 601. & sup.
Eius limites, 175. Contra Rotomagensis
archiepiscopi, 301. Item Eboracensis pa-
tristemon, 413. Censuris, ab Urbano II.
confirmata, 365. Cavendis monasterii, 379.
Averiani, 379. Cluniacensis, 144. 5. Cont-
Et Compendensis, in concilio aliter ad-
versus ep. Saccifensem, 209. Eledens mo-
nasterii, 384. Fabaciensis aucta, 309. &
sup. Et confirmata, 380. Item Friburgensis
ab Urbano II. 246. Fontanellensis 1000
impugnata, 175. Fraternis S. Germani re-
liquis & confirmata, 381. Mainacensis ce-
nobii, 208. Majoris-monasterii, 314. In tri-
bus ecclesiis aucta, & ab Urbano II. con-
tra archiepiscopi Toronensis confirmata, 310.
& sup. Item in concilio Cluniacensi, ab eo-
dem, 174. Valentianensi S. Marie, 218.
Mellensis, 381. Confirmata, 384. Mont-
magris, 143. S. Victoris Mellensis, 140.
S. Orest-

deus ignis morbi grauat, pro quibus ex-
candis S. Theoderici corpus delatum, 252.
Flandrenses comes & comitissae, Baldunus
Pius seu Infulus, 4. Baldunus Monachus,
4. Anselm, 25. 51. Robertus Frisus, 55.
58. Robertus Junior, 167. 172. 520. Baldunus,
VII. 144. 167. Carolus comes, 144. Adol-
phus, 4. 26. Richildis, 152. Clementia, 145. A-
gnes, 144.
Faviana velis S. Agathe restituta, 149.
Fleceatensis Saxonensis abbatissa, 358.
Flentia Basilienis abbatissa, privilegium
confirmatum ab Urbano II. obtinet, 352.
Graves ejus querele ad eandem aduersus Ca-
sa Dei monachos, 164. Epistola hac de re,
419.
Florentie seditio periclitatur, ignis prohibitione
luc diuerse, 2.
Florentia episcopi, Petrus Simoniacus, 2. Fe-
liti, 264. Rectoris, 266. 219.
Florentius ad Alexandrum papam scribit, 2.
S. Florentis monaster, ejus translatio in La-
tinoeclesie monasterium, 370.
Florentius L. Egmundensis comes, in monaste-
rium Egmundense monachus, 182.
S. Florentii reliquie in Salmagris cadum de-
latae, 6. Utrum in Royensem ecclesiam trans-
latae? 102.
Flouicene apud incendio configit, 351.
Formis iheridibus in ecclesiam aditus apud
Colliensis, 429.
Formis episcopi littera subscribit, 51.
Forkandus Blundensis abbas, ejus opera trans-
latas S. Bertoldi reliquie, 55.
Forkandus, ejus conuersio; una cum fratribus
Alligemum fecit, 245.
Forkandus seu Forkandus S. Bertini monachus,
poeta Torenensis abbas, 450.
Forkandus Caroleus abbas, *vid.* Forkandus.
Forkandus Metensis comes, 151.
Forkandus abbas S. Pauli, quo agente repressi
aduentum exactiones, 87. Charta subcri-
bit pro S. Michaelis ad Modum, 376.
Forkandus S. Marie ad martyres abbas, in li. qui
S. Modesti translationem interius? 484.
Forkandus primus Monasteriensis abbas, 184.
Forkandus comes chartis subscribit pro S. Felis
conuentione, 179. Herimannus comes ab-
solutioni addit, 319.
Forkandus, *postea* comes, locus apud Saxonem
inter Mediolanum-Saxonem & Angeriacum,
351.
Forkandus seu Forstius, *Forkandus*, locus
diocesis Alacensis, 158.
Forkandus, ibi obit Aletha S. Bernardi mater,
464.
Forkandus ordo, ejus initia, 366. *vid.*
Iudicum monach.
Forkandus, *vid.* Forkandus.
Forkandus comes, Falco, 435.
Forkandus princeps in Alstia conuenit &
Henrico IV. imperium abrogant, 203.
Forkandus comes, Guillemus, 312.
Formis presbiteri episcopi sedis, 319. Ma-
gnum illius, 300. Prefectus Grandimonten-
sis, 39.
Forkandus purgatoria animarum, id est capitu-
lum, 473.
Forkandus episcopi, Beuengalis, 482.
Forkandus Eulensis abbas, ejus ecclesia trans-
latas S. Domitii corpus, 46.
Forkandus in com. recepit Wilhelmo Anglie rex
& omnia populus, 221. Interdictum supplicis
ob diuortium Philippi regis, 281.
Forkandus regis S. Hilarii Richaensis, & S.

Martini Torenensis abbas titulum agnoscit,
21. Antiocheni monasterii benedictorum, 370.
Forkandus conuocato ad Remensem ecclesiam
peruenit, 486. Sepultura apud S. Dionysium,
485.
Forkandus reges, Philippus I. 452. Bertra-
gus, 102. Ludouicus Grolius, 264. 479.
Forkandus comes, Stephanus, 314.
Forkandus Orientalis doctor Wittenbergensi e-
piscopo abbas, & Conradus Henrici im-
perialis nepoti successit, 582.
Forkandus de Tarnow Athani abbas, 439.
Forkandus Augustinus emendatur, 268.
Forkandus absolute nominatur in chartam Du-
mensi, 470.
Forkandus Adalgenicus simul & Larenis abbas,
347.
Forkandus vir illitris apud S. Eugenium sit mo-
naster, 172.
Forkandus Castellanus Remensis Fulgentis ab-
bas Fereum dicit, eo translatas S. Marie
sanctiopolis, 347.
Forkandus magister scholarem S. Lambert, noui
S. Tiohenis abbas electioni addit, 114.
Forkandus & Sueue dicit. *vid.* Sueue.
Forkandus Rutilius Fulgentis Saluicini fua-
dioris filius, 145.
Forkandus appellatus canonicus, 117. Tales & no-
minate monachos non potest, 449. Episcopi
ex monachis sinitur se dicit, 82. nomen
ex domus abbas Cluniacensis a summo pon-
tificis, 318.
Forkandus laici in monasterio. Oulandensi, 102.
In capto, seu barbari apud Hirsugiam,
178. 267. in conuentione monasterio antifica
principi, 178. In denat habuit monachos,
202. ad eum exemplum huius utriusque
fuit, etiam coniugii, communem vitam
impedirent, 268. *vid.* Vita communis. Ta-
les apud Cartulione, coram Rayis, 316.
Apud majorem Cassium dependentis gra-
tulatur, sanctus Bruno in epistola, 361. *vid.*
Barthol. Hospitaliter.
Forkandus etiam inuoluntarie, qualis po-
nitur, 25.
Forkandus abbas in Hispania Cluniaco auxilia
confinit, 107.
Forkandus seu Ferdinandus Leonem rex,
ejus uxore & filius, 107. 267. *vid.* Ferdin-
andus.
Forkandus archiepiscopus, Coloniensis, *vid.* Fridericus.
Forkandus Cavenis imperator monachos, con-
poteat vindicta pergitur obit, 244.
Forkandus Tullensis comes chartis subscribit
pro fundo Agro, 50.
Forkandus dapiferi Philippi regis uasiti char-
tis subscribit, 37. 89. 125.
Forkandus seu Fridericus S. Petri Remensis ab-
batissa, ei dicitur conuentione, 315. Obitus,
dies & epitaphium, 264. Utrum ejus nomen
prima, 264.
Forkandus Legionensis rex, *vid.* Ferdinandus.
Forkandus, *vid.* Marquardus.
Forkandus Berdigahadus S. Fernandus conditor,
410.
Forkandus S. Albani abbas obit, 112.
Forkandus Corduba, uox abbas, nullus fru-
gi, 269. Iste depositus, 272. 164.
Forkandus S. Agri Tullensis abbas, marito post-
ea conuocatur, 145.
Forkandus Campidomenis abbas, ejus bellum
cum Marquardo Iherici abate, 348.
Forkandus Aquilensis patriarcha occiditur,
229.
Forkandus seu Fridericus Coloniensis episcopus in A-
bra-

INDEX GENERALIS

713
 brimburgensis S. Stephani crillis bene af-
 fectus, **113**. Charta subscritpta pro Lacon-
 monasterio, **147**. S. Gilberti elevationis af-
 fectus, **150**. **151**. Viduam pignit ad im-
 peratorem cum patrociniis, **8** ad scriben-
 dum emulit capite, **151**. Rapto ad-
 versus impellit, **113**. Trajectum ecclesiam ad
 cum epistola contra Tanchelmum hereticum,
178. Thiermann Verdenham episcopum or-
 dinat, **140**.
 • **Fredericus** Agrippinensis archiep. Raperli de-
 fectus & patronus, **113**.
Fredericus Halberstadensis ep. propter quem
 declinandum Hlomburgensis monachi per
 quinquaginta exulavit, **412**.
Fredericus Hirsague abbas exautoratus, **14**.
Fredericus S. Albini abbas adesset concilio An-
 glicano & subscritpta, **59**.
Fredericus abbas Ruteni, cui possessiones mo-
 nasterii ab imperatore confirmant, **42**.
Fredericus piens Fiederspensis abbas, ejus
 successores, **155**.
Fredericus Gengenbachensis abbas, cui inferi-
 pra Ottoni Hadenburgensis epistola, **105**.
Fredericus Amorbatus, imperator, a quo con-
 firmat S. Petri monasterii possessiones, **47**.
Fredericus imperator de Sicilia rex, Moris
 Casoli monachis donationes confirmat, **137**.
Fredericus dux Sueria erga monasterium S.
 Waldeburgis beneficus, **60**.
Fredericus hucie & Francus dux Lorichen-
 se monasterium fundat, **44**.
Fredericus Taurinensis comes legitime possi-
 dei additus, in causa edium Ricardus im-
 perator Fuchtharicus vexat, necno ejus
 filium paterna spoliat hereditate, **123**.
Fredericus subitus comes, prelatum ejus
 eduxit, **9**.
Fredericus comes palatinus Heiseveldensis mo-
 nasterium reformat, **145**. Diploma obtinet
 pro nova Abtinsburgensi cella, **116**.
Fredericus marchio, **10**.
Fredericus Theodori Montis-Bilgardis comitis
 filius Althuchensis monasterium Cluniaco
 tradit, **467**.
Fredericus dux, Stabulini advocatus, **60**. Obi-
 tus & sepultura, **102**.
Fredericus Geisfeldensis abbatissa palem init
 cum Eufredensi episcopo, **132**.
Fredericus Remensis abbatissa, **104**, **Frede-
 rinda**.
Freidburga virgo Trevis reliquia S. Paulini
 & Xpi. aliorum decessit, **48**.
Freulon comes in Almorica Majoris monas-
 terii beneficus, **151**.
Fredericus ep. Ellenhardus, **143**. Megnevar-
 dus, **122**.
Frethicus episcopus Wigorniensis episcopi
 eborac subscritpta pro ejus loci monasterio,
140.
Friedrich episcopus comitum in expeditione
 Rodolfi regis, **140**.
Friedrich abbas Talerensis, **104**, **Friedman**,
Frieda monachus Sagenis, Salopiam mittit,
156.
Frodo Godetuli Ambianorum ep. pater, **11**. **111**.
Frodo Andecavensis magister a Balderico ce-
 leberratus, **122**.
Frodo, Godetuli monachi Montis S. Optici
 pater, fit monachus, **69**.
Frogerius de Cathalauni charta subscritpta pro
 Novogente, **135**.
Fromarcus Fuldensis abbas ablati recuperat,
 diploma hac de re Uysae regitur, **136**.
Fromarcus, hac de recipiunt cum S. Amila-

ni corpore canonici episcopi uxoris, a Nani-
 toniacumbus post, **112**.
Froutard abbas S. Pontii, **148**. Dicitur illudif-
 fimes, **111**. Trilano concilio adesset, **11**.
Gregorio VII. in Hispaniam missus, **111**.
 Moni nobilis sub eo filium suum monasterio
 offeruit, **114**. Odore Raimundus Garci Ara-
 gonis regis filius, **143**. El comitissam Vau-
 resse monasterium, **112**. Eius obitus, **104**.
Frederus seu **Fredericus** Nivernensis ep. quem
 graviter arguit in epistola Gregorius VII.
 ob violat. E. Agidi **104**, **14**. Sorien-
 bati Raimundi electionem approbat, **17**.
Froutard ep. Cathalauni charta subscritpta
 pro Angeriacensibus, **110**.
Fromendus abbas S. Amadi, seu **Amatis**,
 charta subscritpta pro S. Florentio, **7**.
Fromus S. Eparchii Equolensis abbas syno-
 dalis litteris subscritpta, **84**.
 S. **Fructuosus** abbas in Hispania, a quo dupli-
 cia conjugum monasteria improbat, **460**.
 An **Podensis** monasterii fundator, **157**.
Alterius auctor apud Calixtum Leonis, **104**.
Frutinus seu **Fredericus** Tulerensis & Bellileu-
 sis abbas, **110**. Charta subscritpta pro Clu-
 niaco, **11**.
Fulbertus Licensis abbas, quo anno? **147**. Eius
 laudes, **147**.
Fulbertus Fossilevicensis abbas, quo tempore?
114.
Fulbertus Pasloensis canonici, Heloise avon-
 culus Abbatissam exortus fecit, **110**.
Fulcardus qui & **Lambertus** Eluocensis abbas,
146. Eius obitus, **101**.
Fulcardus seu **Fulcardus** Carroensis abbas, in
 diem ac **Fulcardus**, **111**. Qui usque super-
 flus? **102**.
Fulcardus abbas de Gave Compendiensis concilio
 intererat, **102**.
Fulcardus, **Lambertus** abbas, damus monas-
 terii reformet, quo anno? **114**. Eius hac
 de re libellas supplicet ad Ricardum impe-
 ratorem, **116**. Obiit, ejus elogium & sepul-
 tura, **132**.
Fulcardus Magesiensis abbas, **134**.
Fulcardus Tureticus abbas, **104**, **Fulcardus**,
Fulcardus Carroensis abbas, **136**. **Fide**, **Ful-
 cardus**.
Fulcardus Francardi, primus Tuleris fundi-
 tor, **144**.
Fulcherius primus Scroberhorleus abbas, **156**.
Fulcherius Conventus abbas, **10**.
Fulcherius Carroensis abbas Vindocinensis dedi-
 cationi intererat, **121**.
Fulcherius Taurinensis concilio recenti refo-
 rmo praesentis abbas, **111**. Pater adesset pro
 S. Maucis, **410**.
Fulcherius primus Ovisitelli auctor & abbas,
418. Charta subscritpta pro Brolio-Golandi,
421.
Fulcherius Pontis-dulcis abbas, **412**.
Fulcherius de Tove ex principibus Vindocin-
 beneficiis, ejusdem sit monachus, **143**.
Fulcherius Uthorici portus abbas, et conti-
 nuaeculatus & decessit in diocesi Eutoma-
 ch. Hugone archiepiscopo, **402**.
Fulcius Monachus S. Brunonis amicus, **110**.
Fulco Ambianensis ep. elioha. subscritpta, **96**.
Fulco Recensis monachus, Lantani discipu-
 lus, **142**. Recensens Antelmus fit episcopus
144, **146**. De eo Urbanus Antelmus
 scribit, **104**. Variis ad eum Anselmum quito-
 le, **146**. **117**. **Conto** Rokelium hereticum,
118. Charta subscritpta pro S. Theodoro,
149. Eius obitus, **119**.
 Ful-

Fulco Parisiensis episcopus, utrum ei inscripta P. episcopus contra Rationem, 339. Atque obitus, *ibid.*

Fulco Barcinonensis episcopus, & comes in Concilio moriturus, 333.

Fulco Aquensis episcopus, a quo Guigo comes encomiastus, 439.

Fulco ex Utiensibus priore Divensis abbas, petitionibus libere fecit Divam adducit, 45, 474. A Wilfrido Anglorum rege in Brigiam ad Bertum comitatum mittitur, 154. Vixit ejus fortuna, *ibid.* An idem ad quem scripti antiques? abbas Cadomi convertit ad sepulturam Anglie regis, 128. Utiensibus abbas-episcopus addit, 162. Calaniam palus Urbani II. edit, & post septem annos Casanus exilii amos rediit, 174. Ejus obitus, 178.

Fulco Corbeie-veteris abbas, 100. Cognomine Magnus, 147. Sub eo clatum S. Adalardi corpus in Flandriam pro relictione ablatum, 37. Adela comitissa locum apud se retinere meditari deprecatur, *ibid.* Sub eo vicinissimus Corbeie relictus, 153. Ipse non Evrasius, Compendium Synodi iustitiae, 170. Ejus obitus, 147.

Fulco Miciacensis abbas, in ejus adversus Osmundum de rella Domus, 116.

Fulco Burdigalensis abbas confirmationem obtinet beati Marie de Solano, 341. Urbis ei II. bulla pro eo, 380.

Fulco Beilicensis abbas apud Locas a Pitha. II. privilegium obtinet, 133.

Fulco Philomedenis abbas charta subscripta pro Cafa Dei, 336. Et traditum S. Romani de Aquila monasterium, 415.

Fulco Navensis abbas, quo anno? 415.

Fulco ex Savinacensi monacho Domestici abbas II. a quo ipse obitus verum monasterium, 480.

Fulco abbas Licensis, 310.

Fulco Digilis priore, donationes sub eo, 378. Consistorium episcopatum ad Abaculum.

Fulco Cluniacensis, dilectus de Gallinaco, Sanctorum consilio addit, 169.

Fulco Grandi de Salis potius, in extremis sit monachus, 338. Fines cognominis, creatus, *ibid.*

Fulco decanus Parisiensis, charta subscripta pro Maurinico, 406.

Fulco comes, cujus permixta illa Vindocinensis injuncta, 76.

Fulco comes cognominis Ausculat, ejus filius, 124.

Fulco comes charta subscripta pro reformatione Saturnici, 10.

Fulco Andecavorum comes, cognominis Viger, Saluacensis comitatus succedit, 4.

Fulco Richius Andecavorum comes, Saluacensis castri filius domini, & ejus barones, 23. 961. Vexationes in Beaugeriam sedare jubetur, 151. Philippus regis parati tutus adversus Gregorium VII. & Rodolphum Thomeum, 164. Legationem provincie episcoporum adversus eum episcopus, *ibid.* Gregorius patitur ad Torconem, *ibid.* Cum Radulfo Turonensi archiepiscopo colloquium habet apud Bayes, 165. Ea de re litteras ejusdem Radulphi ad Radulfum, *ibid.* To monasterio liberalit: Coemeterium, 14. S. Albinum, 127. S. Bergium, 372. 381. S. Nicolum, 390. 379. Major-monasterium, 12. 347. Infulas Glauconio redimit, 155. Duobus uxoribus vivens tertium superducit, *Annal. Bened. Tom. V.*

a Philippo rege ei postea subdolum, 120.

269. Longiorum calcitrans morem iudiciale inducit, *ibid.* Donacionem confirmat Major-monasterio, 121. Et Burgulo, 196. 406. Eius rogatu translati ossa Guisfredi Martelli ab Urbano II. *ibid.* Florem auream ei donat sanctus pontifex, 339. Devotionis laetitia Major-monasterio, *ibid.* S. Nivensio donationem facit, de qua postea disceptatio, 373. Et ad eum data de cella Credonensis, 445.

Fulco Rechi filius, Commanensis & Andecavensis comes, 503. Fulco Jerolymitanorum rex, 371. Retractum comitem Roberto Rechiard ejus isemio tradit, *ibid.* S. Sulpicio Redonensis donationem facit, 149. In ejus cruce duellum paratum ad civitatem dirimendam, 161.

Fulco Equilivensium comes S. Eparchii abbatum Angerico laqueus, 151.

Fulco Vindocinensis comes donationi Caltum facit obicit, 114.

Fulco Ferecaurum comes, ob abbatum. Mont-Mari cultum, excommunicat, 431.

Fulco Wathionensis vicomites Florentius, 100. querit hac de re ad Ludovicum regem, 741.

Fulco Galatensis Melensis emissus filius, 409.

Fulco frater Guisfredi comitis charta subscripta pro Major-monasterio, 1.

Fulco Guisfredi Ambianorum episcopus frater, 11.

Fulco Beaugerii in Galliam eventus comitis, 130.

Fulco quidem Endium monasterium Cluniaco confert, 7.

Fulco postea Melitensis subditorem, varia ejus episcopi, 179. Ivonem I. S. Dionysii abbatem laedit, 110.

Fulcradus Cirofensis abbas charta subscripta pro Silo, 1001, 151. 164.

Fulcradus S. Pauli apud Vindoniam abbas, ejus in S. Vitiom & S. Michaelis iuvetur, 164.

Correspondent castro municipatus, *ibid.* Fulcradus sanctidionensis Lianensis sub Elimodo episcopo, 151.

Fulgencia prima Strumensis abbatissa, 109.

S. Fulgentii codex noster apud domum Portuam, 414.

Fulgratus S. Agrippi monachus Affligem venit cum Nicomacho socio, 193. Ecclesiam causi, *ibid.* Wajbodon monacho committit residit, 118. Episcopi Affligem priorem fit abbas, 130. S. Marie parthenonem prope Bruxillas condit, 146. Fulco Forthum monasterio, 147. Eius bar de re littera, *ibid.* Infula, *ibid.* Eius villa de Anseine & Hognone Cluniac. 461. Lacren monasterio pariter, 147. An priore Eligio fuerit abbas? 131. 406.

Fulgentium, Fulgerum, castum in consilio Ricardie & Commanensis regionis, 444.

Fulgentius dominus, Eudisus, 403.

Fulgiscentis episcopus Rodilut, 101.

Fulmarus Creilensis castor, ex officio juvenis catrem in ledione scripturæ Saxonicæ, 169.

Fove ad cellum eligens se ad alios libere servi pascuati, monasterio se mancipium, 128.

S. Frici vita ob Anselmo Latialacensi abbate scripta, 310.

S. Fulciani martyris, ejus reliquiarum translatio in secretum servum, 129.

Fureli omni ex evangelio textu super aliis scriptis, 410. 416.

Fuli canis, Rogierus, 440.

X x x x

G. P.

G

- G** Paradiese epist. inscripte vi epistole an-
doth Abbatibus, 319.
G. S. Florenti abbas, de quo Paschalis II. in
epist. ad Radulfum Terron, 421.
G. S. Sargii abbas, de quo Paschalis II. in epi-
stola ad Radulfum Terron, 420.
G. Archidiaconus Andegavensium, ejus de cele-
stium chororum littere ad Godfrid. Vin-
doen, 411.
G. Apollis comes an Gualterus, quanta spem
sue Salutaris cursum, 14.
Gualtarius, Rutenensis dux comes, Raimon-
dus, 134.
Gualburga seu Walburga S. Agnetis reclusa,
pater Jovinianus abbas, et concessio
ab Urbano II. privilegium, 341-443. An-
not abbas, 344.
Gualtherus Cameracensis ep. *Id.* Gualtherus.
Gualterus electus Landun. ep. a Paschali II.
Lingoni excommunicatus, 408. Gualtheri spes
de expeditione Hierosolymitanam legem non
dignatur, 407-427. *Id.* Gualtherus.
Gualterus S. Bernardi amicus, Tullio domi-
nat, nepos su adiangit, 321.
Gualterus regis de comitis. *Id.* Gualther.
Gualtarius Silvandensis ep. seu Gualdo Philip-
pi regis comitatus chartis subscriptis pro
Major-monasterio, 6. 97. Et Angeriano,
297. *Id.* Gualtarius.
Gualtarius Berthaci abbas donationis tituli pro
Majori-monasterio, 170.
Gualtarius seu Walterus aut Gualtarius
Mellensi comes S. Nicolai fundator, 491-4-
hi & *Id.*, 493.
Gualtarius cognomen Mellensi comitis filius,
Id.
Gualtarius de Brinole charta subscriptis pro
Angeriano, 135.
Gualtarius. *Id.* Gualtarius, Walterus.
Gualterus filius fortis charta subscriptis pro
Parisiensi S. Eligii parthenone, 470.
Gualterus viccomes donationis tituli pro Ma-
jori-monasterio, 170.
Gualter monasterii, id est navis ecclesie, 447.
In Gallis, Choniacensis sacra, reclusa sa-
luta, 415. Comitis monasteria ab Andree
Vallandrosens, 425. Viri literarum fuerunt
apud Magister, Andree, Comonantes,
Renes, 479. Perillente impetu gratior,
pro. Item facies per annos vii. 904. Tar-
butine: res ob diversum Philippum regem
cum Brta regina, 284. Per annos delat re-
liquis pro indagationis ecclesie Laudense-
sis, 150.
Gualtherus episcopus scribit Paschali II. con-
tra mortuorum abbas Vichandens, 404.
Gualter regis, Henricus, Philippus, 393. Lo-
dovicus Graffus, 426.
Gualia Christiana. *Id.* Summethani.
Gualicani natus, a quo primus in Anglia fuit
quartus cepit, 150.
Gualicani vidus heretici post Gregorium interum
abbas in Gallis et Romano locum fun-
deret, 30.
Gualicani reges & regine, 84. 135.
Gualicani comites, Petrus-Petagi, 64. Raimon-
dus, 307. 308. Sui Raymondus, 304. Pe-
trus, 337.
Gale Perillens ep. de et inscripte P. epistola
contra Rodericum, 330. Ecclesie sue libe-
tatem fugiens contra cum Aymone defensis.
413. Ab eodem coram summo pontifice con-
fatus, 408. Caristis rellie dedicationi adch,
104. S. Eligii monasterium, postea summo
Pontificatus tradit, 470. Paschalis II. ei
scribit hac de re, 408. Annus abbas, 350.
Gualtheri Cabillonensis ep. S. Anthoni Nive-
rens dedicationi adch, 361. Ipse Preben-
tata reclusam confessor, 155.
Gualtherus Mellensi ep. seu Gualtherus, Iovis
Cameracensis ad eum epistola pro reformatione
regis Parisiensi parthenone, 470. Charta subscri-
bit pro cella Trecenti, 40. Item placita pro
Parisiensi, 176. *Id.* Walterius.
Gualtherus Persensis ab. Senonensis adch syno-
do, 147.
Gualtherus Flavinici abbas, postea S. Medar-
di, 415.
Gualtherus, seu Gualterius, aut Gualterus, vel
Gualtherius ex Rubeacensi monacho primus ab-
bas Pontisreudis, natus S. Martini, 17. Eius
erant, pater, fructus, *Id.* Gualterus di-
ctus, cum beatus pateris cum rege ac-
ciperet, *Id.* Regimen non fecit deservit &
fugit, totius reclusa, 15. Vir miris au-
thentia, *Id.* 84. Profusa caritatis, 79. An-
thelm ad eum epistola, 15. Romanus m-
veris vocationem impetravit, 15. 84. Phi-
lippon regem libere arguit, 84. Decreta-
rum Gregorii VII. in concilio Parisiensi pro-
pugnator acerrimus, *Id.* Ob id con-
tumeliosus infidus & in curiam revocatus
Id. S. Maria monio Bertholdi-march pater-
thentium coadi, 176. Sappetia confessor
Godefridi & Stephani nobiles monachos, *Id.*
Eius preciosa singulari de pium abbas,
109. Annus & dies impetravit, *Id.* Vixit
de miraculorum scriptis, *Id.*
Gualtherus abbas & Vandregeilli charta subscr-
bit pro ecclesia Rubei, 176.
Gualtherus Genetensis monachus, cui commisit
sue Divitatis monasterium, titula Falcone
abbate, 176.
Gualtherus eruditus ex nobili milite, rellum suum
Cathacensibus tradit, qua de re in cum Ro-
bertus, 382.
Gualtherus S. Eucharisti monachus donationis ve-
sti pro Majori-monast. 144.
Gualtherus archiepiscopus Turonensis Bartholo-
maus abbas privilegium antiquum legendum
scribit, 56.
Gualtherus Ambianorum comes, Crispianensis
monasterii fundator, 470.
Gualtherus de Capis in Plantationem monasterii,
391.
Gualtherus de Penno crucifigatus Francigenus,
140.
Gualtherus cognomen Ezechielis crucifigatus
Francigenus, 140.
Gualtherus. *Id.* Gualtherus, Gualterius, Gaste-
rus, Gualtherus.
Gualtherus Mellensi episc. *Id.* Walterus II. Sui
Gualtheri.
Gualtherus Antiodori abbas obiit, 90.
Gualtherus seu Gualtherus J. ex S. Vandrege-
illi monacho Monis & Cathacensis abbas III.
eum laudes, 79. De eo interrogans Andree
ex ep. ad Waltheleum, *Id.* Paschalis
se sui tradidit monasterium reclusit, 361.
Eius elogium & ada, 107.
Gualtherus II. Monis & Cathacensis abbas V. ejus
elegimus, 107.
Gualtherus Thourensis abbas obiit, 147.
Gualtherus monachus, cui relevand & proce-
randa commisit Maurinensis abbas, 170.
Gualtherus. *Id.* Gualtherus.

Gal-

Galtherus seu Galcherus Cameracensis ep. designatus in concilio Remensi, 470. Nequaquam ecclesie, tandem pulvis, 470.
 Galtrici S. Bernardi avunculus, nepotis dictum, ut missi sudax improbat, 569.
 Gangius mon. *Id. Mon.*
 Garmus Edelius miles placito subditus pro monasterio Praenisi, 196.
 Gasmodus clericus 1200 S. Petram Neronis-villae, monachum induit, 184.
 Gasmerus Athanasii abbas, 637.
 Gasmerus vel Gasmerus Flaviacensis abbas seu S. Geremari, Gasberti studii minus favorabilis, 97. Charta subditus pro Angeriano, 125. Prefectum abbat, 193.
 Gasmerus S. Mariani abbas concilio Burdigalensi adest, 573. Eius la cum Angeriacensibus de quadam ecclesia. *Id.* Tridum init cum illis, 419. Donationis *Id.* 40, 464.
 Et praedium confirmatum, 447.
 Gasmerus L. seu Gasmerus Rebaucensis abbas, a quo factus init cum Odore Remigino; ut sacerdos carnis de S. Vincentio, 346.
 Gasmerus abbas forte Quinciacensis, disceptationi adest Quinciacensis inter de Majasmonasterium, 337.
 Gasmerus archidiaconus Andecensis, avunculus Gosfridi Vindocinensis, 196.
 Gasmerus Montis-Mariellensis olim dominus, a Pothentis monacho illius, auasorata, 137.
 Gasmerus Aldeberti de Monte-Mariellensi frater, Cate-Dei fr. monachus, 470.
 Gasmerus *Id.* Gasmerus, Gasmerus.
 Gasmerus *Id.* Gasmerus, Gasmerus.
 Gasmerus sanctimonialis Sintonensis, donationis testis pro suo monasterio, 136.
 Gasstus Burgensis ep. charta subditus pro S. Sereando de Promisio, 304.
 Gasstus Jacensis ep. charta subditus pro Pisanensis monasterio, 116.
 Gasstus abbas Cordacensis, 73.
 Gasstus Legereffus abbas charta subditus pro Fismamii, 196.
 Gasstus Menensis, S. Dominici Sileusis meritis curat, 66.
 Gasstus Pisanensis, monachus, per quem translatum S. Iudelele reliquie, 197.
 Gasstus Arantii-Raimundi coepus, in Montis-Olivi monachum liberalis, 436.
 Gasstus Alensis episcopus, necnon S. Petri de Maglio commendatarius abbas, 441.
 Gasto viccomes Miranensis renovat immunitatem Gessertis monasterii, 349.
 Gasto Gasstus militis filius, Crensis apud S. Petram sepultus, 448.
 Gasto Bucerensis praesentis, Paschali II. scribit pro S. Severi monasterio, 418. 440.
 Gasstus Mokstus, seu Gasstus, Ugentis abbas, 14. Necnon Solimacensis, 250. Eius actus, 138. Sub eo dedicata basilica, *Id.* Obitus & sepultura, 478.
 Gasstus Lestensis abbas, 66.
 Gasstus de Petra-Rufaria, S. Crucis monasterium Solimacensis commisit, 110.
 Gasstus Athanasii abbas postea episcopus Lugdun. 637. Conventus adest ad Petram-Scilsum, 378. Fundationi donat Petram-Scilsum, 177. *Id.* Joannus.
 Gasstus Gressus pacem init cum Petro Tremacensis abbas, 560.
 Gasstus comes illudis Firmianis monasterii funditus, 552.
 Gasstus Malicensis abbas, a Vallens interpellatur contra Sileusis, 413.
Annal. Bened. Tom. V.

Gasstus de Ponto Neutensis abbas, quo anno? 464. Eius elogium, 1104.
 Gasstus abbas S. Marie de Pinte, quo anno, 100. Charta subditus pro S. Michaele de Monte-Caveado, 453.
 Gasstus Brivo, seu Gasstus, aut Galfredus, vel Galfredus. Ceneracensis ecclesie decanus, 331. Fir. subditus, Rotomagensis, 518. Ab eo deductus S. Audouai b. *Id.* 524. Electioni ecclesie de Bachervilla in ibiditum, affertur, 517.
 Gasstus Amfodorensis ep. charta subditus pro eadem Trecondi, 400.
 Gasstus seu Gasstus, aut Gosfridus, Gosfridus, Gosfridus, Gosfridus, vel Josfredus Pasicensis ep. & Philippi regis cancellarius, 115. 116. 196. Gregori VII. ad eum episcopus pro duobus S. Remigii monachis a Manasse archiep. excommunicatis, 125. Pasilice S. Marie de Campis ecclesie plura confert, 196. Conspiciendi concilio interit, 409. Variis chartis subditus; pro Compendi monasterio, 46. Pro Pontice, 5. Major monasterio, 5. Cella Trecondi, 420. Ponto monachorum, 10. S. Remigii Senonensis, 196. Episcopi assensu Consequens cellis Becco concessa, 164. Viterbanum caputem a viro monastica abtrahit, de quo repetendus ab Anselmo in epistola, 531. An ei intercipit P. Epistola concilio Rediensium? 336. Annot. charta, 330.
 Gasstus seu Gasstus vel Gosfridus Malicensis abbas, postea rector S. Michaelis de Cula, 173. El. subepiscopus Vellensis monasterii, 1112. Quo pulso? 190. Charta haec de re, 411. 412. Charta subditus pro Vindocino, 341. Donationis testis pro S. Joanne, 443.
 Gasstus seu Gosfridus II. S. Marientis abbas, a quo institutum monasterium, 164. Eius la cum Cate-Dei monachi de ecclesie Gassolensibus, 531. Et domus confirmata, 447. Quo usque superstiti? 161.
 Gasstus Malicensis monachus & histori-
 407, 376. Unde etiam? *Id.* Eius scripta *Id.*
 Gasstus Votensis seu Votensis prior & scriptor, 411. 447. 478. 479. Exordatur, 418.
 Gasstus seu Gasstus S. Hugonis frater, Eximius dominus, Clandis fr. monachus, deinde Marcinianensem forum prior, 394. 410.
 Gasstus Wastomus dux, 70.
 Gasstus Andecavorum comes, a quo directus est S. Gungladi, 6. *Id.* Gasstus, Gosfridus.
 Gasstus Andium comes seu Gosfridus, Vindocini benefactor, 24. 38. 343. 394. *Id.* Gasstus sps Gosfridus.
 Gasstus Andium comes Diversis infelix, 420.
 Gasstus Marcellus I. Fulonis Andium comitis avunculus, 13. *Id.* Gasstus, Gosfridus.
 Gasstus Foulus Berchardus de Insula avunculus, 404.
 Gasstus Illomensis dominus, Castil-Benedicti dominiem facit, 438. Eius pariter, *Id.*
 Gasstus Biscari dominus, Majori monasterio ecclesie legationem subdicionem probat, 401.
 Gasstus, *Id.* Gasstus, Gosfridus, Gosfridus, Gosfridus, Gosfridus, Gosfridus, Josfredus.
 Gasstus Burdigalensis archiep. Pisanensi S. *Id.*

- Cruci parthenoni foveri adversus Götterheim
Pestisnam, 265.
- Gaufridus seu Goffridus vel Gaufridus Ande-
cavensis fit episcopus, 164. 275. Adversus
eum & comitem Andecavensem scribunt Lug-
dunensi preceptor episcopus, 265. Girar-
dus S. Albini abbatem ordinat, 274.
- Gaufridus de Medana seu Goffridus aut Gau-
fridus, postea Andecavensis ep., seditionis
audax per totam Crumenatensem regionem,
264. Turbatur causa & mortuorum, 265.
274. Eleonori Petri Bellilocus abbas in-
venit, quo tempore 275. Ad eum scribit Gof-
fridus Vindocinensis hac de re, ibid. Satio-
neri excelle adit & dicitur subfictus pro
Vindocino, 274. Inter S. Nicolai & S. Al-
bini monachos iudex constituitur, 275. Do-
cti ecclesiam Treverichensis dat, 266. Te-
stis adit pro Quadrelli monasterio, 445.
Abdicat propositu Clunacum petit, 275. Et
fit monachus, 275. 475. Interfuit causa, 475.
De eo scribit Goffridus Vindocinensis ad
Hugonem Lugdun. 275. In eam causam duxit
pro exheredo, 264. Obiit dies, 274. 275.
Obiit auctor, 475.
- Gaufridus I. seu Gaufridus, aut Goffridus,
vel Goffridus Lutachi Belvacensis comitis
nepos Carnotensem fidem occupat, 252. 273.
275. Unde turbat, 275. In S. Petri mona-
sterium transfertur, 274. Donatorem Maori-
monasterii confirmat, 248. Charta subscri-
bit pro S. Remigio Senonensi, 264. A Pa-
stibilis II. ob secessu depositus, 275. 276.
- Gaufridus de Leugis Carnotensis fit episcopus,
ob id Theobaldus comes in canonicis laetit,
275. Sedis apostolicæ legatus, 264. Ab eo
deducitur S. Nicolai Melensis ecclesia, 475. S.
Lanconaro abbas episcopum curat, 474. A Lu-
divico castro privilegium obtinet, 278. Ca-
sibus ecclesiam tractat, 245. Erga Eleo-
norem monachos bene affectus, 264. Delatus
ei corpus S. Gratiani mox inter sacras ec-
clesias sue reliquias reponit, 275. 474.
- Gaufridus seu Goffridus ex S. Nicolai priore fit
abbas S. Theodori, postea S. Medardi, dein
episcopus Cautan. 264. 475. 260. Adla ab
eo, ibid. Walcherum absoluit, ibid.
- Gaufridus regis castellanus postea episc. Du-
nelmensis, quo tempore 264.
- Gaufridus seu Goffridus, vel Goffridus ancho-
rita ob colloquia cum devoto ab Ivone Car-
nati, arguitur, 466. Referens postea abbas,
275. Regem abicit, 466. 464. Sine in-
constancia, ibid. Ivoni Carnati, gravius ad
com littere hac de re, ibid. Negron Goffri-
di Vindoc. 464.
- Gaufridus II. Hederis abbas, quo tempore
474.
- Gaufridus I. seu Goffridus membrum Dani-
ferrensis in freta abbas, an putus, 26. E-
jus obitus, ibid.
- Gaufridus II. seu Goffridus Dunfermelini in-
fretis membrum abbas, 26.
- Gaufridus Laniacensis abbas, 270. Ejus obitus,
464.
- Gaufridus Melismensis abbas ordinem & Ro-
berti obtinet, 277. & sep.
- Gaufridus seu Goffridus, aut Goffredus, vel
Goffridus fit Meliacus abbas, duxit uxorem
eo, 265. 478. Iudicium duxit pro Nobi-
liaco, 478. Eius in cum monacha Caste-
dei de ecclesia Froventiaci, 272.
- Gaufridus Mauricensis abbas concordiam init
cum abbate Maresin monasterii, 26.
- Gaufridus Silvaniensis abbas, epus gestu,
266.
- Gaufridus Montis-Bertaldi prius, ei fida do-
mum, 266.
- Gaufridus S. Albini monachus, denotatus re-
bus, 227.
- Gaufridus S. Petri Carnotensis monachus, re-
rum in Neumanna sitarum causa & provi-
sus, 225.
- Gaufridus reclusus, cum consensu canonicis Dag-
lonacensis, 201.
- Gaufridus Bernardi Tironensis discipulus & vi-
zar scriptor, 270. Escandens, 271.
- Gaufridus ex Argentoricensi oratorio Baricum
missus, 225.
- Gaufridus Carnotensis ecclesiam decano, ad
quem Ivone episcopus de Eberardo canonicus,
270.
- Gaufridus archidiaconus Nannetensis charta sub-
scriptus pro Dukocensi estimatione, 202.
- Gaufridus comes Andecavensis pro eo fida do-
mum Maori-monasterio, 2.
- Gaufridus comes Maori-monasterii donationem
confirmat, 2.
- Gaufridus Andecavorum comes, 25. 276. Vide,
Gaufridus.
- Gaufridus Martellus a quo insinuit apud Bel-
mensem canonicus, 6. Pro eo Sergius fida
donatio, 272. Ejus obitus ab Ulmann II. trans-
latus, 278. Vide, Gaufridus.
- Gaufridus Barbutus Andecavorum comes in S.
Florentium manifestus, 6.
- Gaufridus Martellus II. Andecavensis comes,
ad eum datus h. de cella Credenensis, 464.
Mauricium ad emendationem compellit, ibid.
Occidit, eum sepultura, 474.
- Gaufridus seu Gaufridus aut Goffridus vel Gos-
fridus-Guido-Willelmus, sen Guido-Willelmus,
Aquitanus dux, Frisavorum & Wastrom
comes, 255. Necnon S. Hilari Pictavensis
abbas laicus, 22. Monasterium novum fundat,
cui privilegium obtinet a Philippo rege,
25. Ejus assensu credit S. Stephani de Val-
lens abbas, 20. Spiritus clericos inter elec-
tione filius ab ecclesia Pictavensi prohibi-
tus, 270. Vide, Gaufridus VIII.
- Gaufridus de Calvo-monte confirmationem Pan-
taliensis comitis a Philippo rege obtinet,
22. Adulans priorem Willelmum Angie regis
filium in uxorem, ibid. Apud Fortilevum
ad patrem monasterii fundatorem, sepultus,
ibid. 20.
- Gaufridus Mauritanie comes Rotocis filius Clo-
mencensis dat Regimontem S. Dionysii mo-
nasterium, 227. Clarum hac de re confir-
mat in concilio Meldensi, ibid. Lix postea a
Carnotensibus de hac cella in concilio Alanti
arguitur, 272.
- Gaufridus Rhedensis comes, S. Melanii refu-
giatus, 26.
- Gaufridus de Priliaco seu Goffridus aut Gaufridus
vel Gaufridus Rhedensis consul, 261.
- Gaufridus englemente Jordana, Vindocinensis
comes, eius pariter, 262. Eius coram
se eius Amatus Elvencensis, ibid. Concordium
init cum Vindocinensis, agens Ivone Car-
nati, 262. Postfuit hoc de re episcopus, 26.
270. Charta subscripta pro iussu, 245.
- Gaufridus comes S. Lanconaro abbas relictus,
464. 465.
- Gaufridus de Bellaco, cognomento Papabot,
in S. Marie & S. Lupi Ecclesiam, pulsa le-
xionibus elegit monachos afficit, 22. Mu-
tationem confirmat ep. Andecavensis, ibid.
- Gaufridus puer, occiditur, pro eo fida dona-
tio S. Petro de Calvati, 274.
- Gaufridus de Brailone pro uxore filii occisus
P.

Petro de Culura donationem facit. *ibid.*
 Gualfridus Johannis de Fisa filius S. Albino do-
 nationem conferunt. 327.
 Gualfridus de Taurino militem Taurinensem.
 Anglicano subieci, charta hoc de re, 474.
 475. *Idem*, Gualfridus.
 Gualfridus prius fundator Catali-Benedicti.
 328.
 Gualfridus Senex Juvaville ejus filius. 468.
 Gualfridus de Lofotario magister famulatus,
 an Sogerus cum auctoritate? 423.
 Gualfridus filius Ottomari Trepenti concilio in-
 terit, 436. Donationis testis pro Molino.
ibid.
 Gualfridus, *Pater*, Gualfridus, Godfridus, Gof-
 fridus, Gualfridus, Gualfridus, Gualfridus, Jo-
 fridus.
 Gualfridus Ropy-vallis abbas. *Idem*, Gualfridus.
 Gualfridus seu Joubertus ex Divionensi prio-
 re Beaurain-abbas, cui data S. Remigii ec-
 clesia, 305. Abdicato postea regimine Cla-
 uicium petit. *ibid.*
 Gualfridus Majoris-monsasterii monachus, Belli
 fit abbas. *ibid.*
 Gualfridus Ludovici, Majoris-monsasterii mo-
 nachus, Euphano Beicenti monachi familiaris.
 340. *Idem*.
 Gualfridus Mauricensis ecclesie decanus in con-
 cilio Trecenti deponitur. 479.
 Gualfridus Burdegallensis archiep. Exolhanensi
 concilio subscritus. 324.
 Gualfridus archiep. Burdegallensis. *Idem*, Go-
 fridus.
 Gualfridus Cellensis abbas Clarenomano con-
 cilio adest. 334.
 Gualfridus Infule-Germanicus S. Petri abbas, Cla-
 renomano concilio adest. 334.
 Gualfridus Magalomenus ep. a Falchali II. ja-
 dra delegatus Amstelredami inter & Calix-Dei
 monachos. 478. 440.
 Gualfridus seu Walterius S. Sergii abbas po-
 nentis auctor Guillelmi de Vernacia. 312.
 Annus obitus. *ibid.*
 Gualfridus seu Gualfridus Bannovicensis abbas la-
 tuerit credit pro edificando Turocensi mona-
 chio. 346.
 Gualfridus Pontificensis abbas. *Idem*, Gualfridus.
 320.
 Gualfridus de Nido-Selli seu Nido-trivis eisdem
 monachi pariterum fundat. 303. Eius
 charta hoc de re. *ibid.* ibi monachus quoniam
 301. *ibid.*
 Gualfridus vir nobilis in S. Laurentian de Hel-
 lino mortuus. 331.
 Gualfridus apud Comburum a Bartholomaeo Ma-
 joris-monsasterii abbatu signo crucis, Episcopi
 relictus. 381.
 Gualfridus Camberlarius Philippi regis, charta
 subscritus pro reformatione S. Maglori.
 320.
 Gualfridus Malafida Uffrensis abbas. *Idem*,
 Gualfridus.
 Gualfridus Turicensis abbas. 306. Charta sub-
 scritus pro Uvercensi monasterio. *ibid.* Et
 Mainacensi. 309.
 Gualfridus Johannes de Fisa filius S. Albino
 donationem conferunt. 327.
 Gualfridus miles Cluniaco ecclesiam donat. 13.
 Gualfridus Caxam abbas. 36.
 Gebhardus Salzburchensis archiep. erga Rind-
 lraus bene affectus. 44. Admonitio mo-
 nasterium condit & donat. 109. 263. Or-
 ganici partes archiep. defendit contra Welfo-
 nem Montanum. 108. Don. vacatus. 109.
 Eius obitus & sepultura. 268. Vixit auctor.
ibid.

Gebhardus ex Hirsburgie monacho Gualfrido
 ep. Williberti Hirsburgensi. 467. 468.
 318. Utitur vacante S. Galli in eadem Udal-
 rici abbas? 399. Eius adit Rupertus qui-
 dam pontifex. 399. Et datus pontifex ab Udal-
 rici filio super Auguicium infamem. 348. In
 eius locum intravit tenax Arnoldus S. Galli
 monachus. 320. 348. Unde turba. 348. Pop-
 porem Hirsburgensem episcopum ordiunt. 419.
 Nequam Theotgerum S. Georgii abbatem. 319.
 Item Adalbertum Scalsburgensem. 324. Sedis
 apud eum legatus in Germania. 367. 318. 434.
 Williberti Hirsburgensis funeri adest. 367. Vixit
 in eum eorum Udalrici Aquilonensis. 382.
 Paderm inquit erat inter principes contra
 Heinricum imperatorem. *ibid.* Monasterium
 dedit. S. Georgii. 399. S. Petri in Nigra-
 silva. *ibid.* Wiblingense. *ibid.* Synodum co-
 git. 301. Justitia sacrosi Welforum Rannus
 datus sumus erat. 306. Et vixit sum in
 Teutonici parochia comendat Falchali II.
 328. Sede expellitur. postea rediit. 436.
 Annus obitus. *ibid.* Et gesta. 320.
 Gebhardus ex comitibus Argentinensibus Hirs-
 burgie monachus. *Idem* Williberto abbas. 367. 368.
 Deinde prior. postea abbas. *ibid.* Cluni-
 acum misit pro afferendis capitulis S. Petri.
 367. Laurentianum quoque Alamanum ob-
 tinet. 368. 369. 417. Unde turba. *ibid.* Ob-
 itus acta devotius correptus. 478. Episcopi
 consecravit episcopos. 308. 419. 430. Nomen
 mittit. *ibid.*
 Gebhardus Schauffensis abbas. *Idem* Gebhardus.
 Gebro monachus Caisensis. ejus vixit auctor.
 399.
 Gebhardus Araldensis archiep. ejus filius Gun-
 raderensis. 479.
 Gebhardus Hugonis filii comitis Divionensi fi-
 lius. 34. Et archiducem Lingonensi fit Lug-
 duncensis archiep. in concilio Aduensi. 309.
 314.
 Geltrius Viennensis comes in S. Theodredi co-
 nobium monachus. 307.
 Geltrius Solvicensis dominus. 396.
 Geltrius II. a quo nova Andasensis comitatus
 dicitur habitus. 223. Apud Cluniacum se-
 pulchus. 226.
 Geltrius Cluniaci abbas. ejus sepultura. 300.
 Geltrius ex monacho Laubomensi. abbas S.
 Michaelis in Teutonici indicata parochia.
 apud Aquilonem reclusi viri. 218. Item
 dem fit abbas. *ibid.* 340. S. Anselmi ad con-
 versationem. 428. A fratrum abbas ad Si-
 bournense se recipit. *ibid.* 141. Ad Proum.
 Cluniacensem mittitur. *ibid.* Obiit in Anglia.
 446.
 Geltrius quidam de familia Philippi magis a-
 pud Siliam-magorem monachum adest. 382.
 Geltrius exul. annus ex monachibus Affligien-
 sis monasterii. 383.
 Geltrius Compositelli. ep. *Idem*, Dilectus.
 Geltrius Wipparius infans. *Idem*, Joliva.
 Geltrius Fredemundi imperatoris filia. 307. Sed
 Geltrius. charta subscritus pro S. Petro de
 Elsonia. 385.
 Geltrius Hirsburgie comitissae filia in Cluniacum
 transfusa. 137.
 S. Genesii episcopi transfusio solenniter. cui
 interest Falchali II. cum Mathilde comit-
 issa. 435.
 Sancti Genesii seu S. Jacobi ecclesia & de ea
 pactum facit Willibert rex Anglie cum Hug-
 one Floriacensi. 5. Ibi ecclesiam transfusa
 a Willmo. *ibid.*
 Generatius celebris apud Simeonem. 88.
 G6.

Genevenses seu Gemenes Ep. Wido, 364, 365.
 seu Guido, 366, Otto, 367.
 Genevenses contra, Azzo, 374.
 Sancti Genesii V. & M. ecclesia cum aliis ei
 subiectis Cluniaco collata, 7.
 S. Georgii miracula in favorem Prutenigen-
 sam, 364.
 S. Georgii Bethleemensi monachi corpora re-
 velata apud Patricios, 372.
 Georgius in Antiochia, Cisterciensis ep. cui in-
 scripta Gualfredi Malaterra historia, 376.
 An monachus, ibid.
 Georgius Salestidenis ultimus abbas, 42.
 Georgius-Falsus Gervicensis abbas & refu-
 gius, 376.
 Capitulum S. Bonifacii abbas Gregorii VII. lega-
 tus, postea Cisterciensis ecclesie prefatus, 32.
 Geraldus card. ep. Oshensis, vide, Geraldus.
 Geraldus Caturcensis ep. seu Caturcensis To-
 lono concilio adfuit, 32. Eius officium Figa-
 cum Cluniaco subditum, 23.
 Geraldus seu Gerardus aut Geraldus Caster-
 lensis abbas, adfuit concilio de constanti, 143.
 Geraldus Dolensis si abbas, 331.
 Geraldus Lomvicensis abbas, 25. Pro indigenis
 monachis victum per discordiam querit, ibid.
 Geraldus Theobaldus abbas Wollanum ep.
 decumbentem iuvit, 113.
 Geraldus Tuscanus abbas, 477.
 Geraldus seu Gerardus monasterium Cluniacense
 monachos, postea Ulsterensis abbas, 14.
 240. Sub eo monasterium erectum, ibid. Et
 commissa Matrici ecclesia, ibid. Claustrum sub-
 struxit pro cadem, 309. Claramontensi concilio
 adfuit, 335. Apud eum deposuerunt Urru-
 banus II. 336. Oliver & sepulchrum, 14, 115.
 Geraldus de Vicinis Cate-Dei monachus, 1.
 Et S. Roberti capellanus, 8.
 Geraldus puer Gillone ad monasterium habitum
 obtulit, 337.
 Geraldus bibliothecarius Cluniensis, cui inscrip-
 tus liber de vita Benedicti, 169.
 Geraldus seu Girardus hospitalis de Jerusalem,
 ejus obitus, 422.
 Geraldus de Turris primus Dalonensis foun-
 dator, 110. Eiusdem loci synodus interfecta,
 ibid.
 Geraldus Seldensis monasterium a se conditum
 Cluniaco subiecit, 120. quo pacto a Fentio
 abbate receptum, ibid. 416.
 Geraldus de Salis, ejus frater Ormoldus Tu-
 canensis si monachus, 316. vide, Geraldus.
 Geraldus, vide, Geraldus, Girardus, Girar-
 dus, Girardus.
 Geranus & Benigni abbas, vide, Jarento.
 Gerardvilla, Gualle, ad altum Sequane po-
 sita, 166.
 Gerardus seu Geraldus, aut Girardus, vel Gi-
 rardus ex monacho prior Cluniacensis; a quo
 origo, 4. 21. Cardinatus postea episcopus
 Oshensis, su Fentio Damiani successore, 4.
 Chartre subscrisit pro S. Martino de Cam-
 pilla, ibid. Apostolica sedis legatus in Gal-
 lia, Hispaniam, ibid. 32. Germaniam, 38.
 21. Eum conventus abbas Vinocianensis &
 sancti Albini, 21. Utroque littera ad eum
 de ecclesia Cretodensis, 33. Gregorii VII. pa-
 situs pro concessa Hugonem-Candidem inter
 & Hugonem Cluniacensem, 13. Eius au-
 thoritate Figiacensis conventus Cluniaco sub-
 jectum, 72. Falsum concilium praestitit con-
 tra Berengium, 37. Ab Henrico IV. di-
 vers exaltatus, 4. In Longobardis caput,
 125. Obiit, 4. 126. 127.
 Gerardus Eborenensis seu Eboracensis archiep.

Massie conventui adfuit, 443. Eius ad An-
 theimam episcopus, ibid.
 Gerardus II. ex monacho & praeposito Vola-
 dano Cameracensis ep. alimut qui Cameracensis
 & Attrebatensis simul praefatus, 322.
 Eius electione examinata, ab Hugone Divini
 ordinata, ibid. Clericis corripuit infestum,
 unde surbe, ibid. Eius ecclesiam exornan-
 dum mandavit Gregorius VII. Hugoni Divini,
 324. Concilio functionem adfuit, 123. Et
 Compendiensi, 323. Stracensis partheni
 evocavit, 329. Aquidunensi exstinguendo lo-
 rum tribuit, 323. Albigensium initio adversi, 324.
 Erga S. Sepulchri & Geroldi monachos car-
 ois liberos, 329. Novo S. Dionysii
 in Becerens monasterium libertatem adfuit,
 328. Eius concilio uniti ei S. Petri ecclesia,
 ibid. Duo altaria, Valentianis, apud S. Ma-
 riae conventum consecravit, 328. Albigensium
 & Aquidunum edocuit, 328. Item S. Am-
 andi ecclesiam, 329. Mortuensis ei commissa ob
 interfecta discipulo, 329. Propter merum im-
 peratoris deos Albigensium monachos expul-
 sit, 328. Joannem Sibilentium abbatem ordi-
 navit, 329. Chartre subscrisit pro Rhedi-
 monte, 329.
 Gerardus seu Girardus Engolismensis episcopus,
 legatus, Mozacis duos octulos testatur
 ibi legatus adfuit, 424. Gualdus Vinocianensis
 ad eum episcopus, 424. A Paschali II.
 iudex delegatus Antiocheni inter & Cate-
 Dei monachos, 425, 427. Evocavit conventum
 adfuit, 429. Lotemensi concilio praestitit,
 302. 303. Majoris monasterii monachos in-
 vovit de ecclesia Divina, 322. Eius charta
 pro iudicio, 322. Gualmenses ecclesiam
 Cate-Dei adfuit adversus Matrimonia,
 317. Fossilem monasterii initio fuit, 317.
 Necnon Totonensis, 324. Et Bornei,
 313. Prioris ecclesiam consecravit, 313.
 Lateranensi synodo adfuit & concilio novum
 privilegium de investitura abrogavit, 313.
 Tutelatum S. Stephanus ecclesiam adfuit,
 313.
 Gerardus seu Girardus Tervicensis aut Ta-
 rucensis Morinorum episcopus cum duo-
 bus aliis, 367. Duplici sacrosancti concilio in-
 terfect, 123, 125. Et scribit Anselmo pro
 abbate S. Vimeri, 316. Consecrationi Phi-
 lippi Carthusiensis adfuit, 315. Lambertum
 Fisiacensem abbatem ordinavit, 315. In An-
 dreas & Major-monasterium liberos, 324.
 Chartis subscrisit pro Rhedi-monte, 313.
 Sancto Theobaldo, 310. S. Theoderico, ibid.
 Gerardus S. Andreae abbas, 410.
 Gerardus Carolinus abbas S. Romani, Gerge-
 rio ad auxilium rei famularis rediit, eccle-
 siae suae thesaurum mittit, 120.
 Gerardus Episcopus abbas ob fugationem depo-
 situs, 467.
 Geraldus Rhodensis abbas, 16.
 Gerardus seu Girardus Flaviacensis prior,
 ab Hugone abbate ad concilium Valentini
 elatus, 129. In abbatium postea intravit,
 ibid. 471.
 Gerardus seu Girardus abbas Fentis-dolens,
 Granatensis conventus, 324. 325. Eius
 cum Gerardo de Salis, 312.
 Gerardus seu Girardus Hamensis abbas Com-
 pendiensis concilio interfect, 323. A synodo
 Remensi ad Robertum Flandriae comitem
 missus, 312.
 Gerardus Lomvicensis abbas, 46.
 Gerardus II. & Cluniacensis monacho Monse-
 rii novi abbas, 350. vide, Girardus, Gerar-
 dus II.

8. Gerardus Silva-majoris actor, seu Geraldus, aut Geraldus vel Gierardus, aditus priorem Corbeicensis, ejus gēte, 100. Ierolimym profectus, sancti Vincemii Laudensis post reditum de abbas, *ibid.* Abbas prius factus ad S. Medardi regimine postulat, *ibid.* Sede iterum pulsa Solum-majoris prius, 101. M. adiacentem condit, operis initio, difficultate, progressu, 111. & 109. Sicut & adiacentem, *ibid.* 111. Prima abbas instituit, 112. Eius laudes, 113. Annalis reclusi scribit, 101. Eius & discipulorum fama, 111. 112. Nipitius penetrat, 101. Sancti Aragonis erga ad eum epistolam, *ibid.* El plures in Hispania de Navarra, ecclesie successu, 111. Eius beneficium non negat, *ibid.* Ad S. Dionysii monasterium in Brocarcia monachum mittit, 107. Eius statum in gratiam Willielmi Aquitanie ducis, 101. Obitus & sepultura, 111. Miracula, translatio, epistola, vide scripturas, *ibid.* Ecclesiasticum de eo officium, *ibid.*

9. Gerardus de Salis seu Geraldus aut Gerardus, gener ejus & parentes, apud S. Avitum monachum regularis, 111. An S. Benedicti familiaris, 111. Monachum infirmum valde propius, 111. Pater ejus, mater & fratres monachos amplectuntur, 111. Pater condit monasterium, Gerardus-Silva, *ibid.* Bernardus, Grandi-Villensis, 111. Ligurienis, 111. Caduti, 111. Deloensis, cui abbas in se constituit (supra), 111. 101. An Fontinalis pariter & Geracensis, 111. Fontinalis obitus obitus capitis incipit, 101. Eius elegium, *ibid.* Acan obitus & vita, *ibid.*

Gerardus & Rudonis eligunt abbas, unde turbatur, 101. Illos remittit monasterii ruinas reparandas, 111. Bachelum & Brunone Mercurii ep. accipere sentit, 111. Mox turbatur, *ibid.*

Gerardus Ufrenensis abbas. Vide, Geraldus.

Gerardus Althorensis prior Quatthalis concilio interfectus, 101.

Gerardus seu Girardus prius Caritatis ad Episcopum prius, per omnes ecclesias antiphona & hibernam S. Nicolai decembris curat, 111. Eius caritas eximia, 101, 111. Obitus, 111.

Gerardus Reptinus Grandimontensis prior vitam Stephanii fundatoris scriptis, navi corrigunt, 101. de 100. Ab eo pariter in vulgum ordinem redita Grandimontensis regula, 101.

Gerardus Landanensis, ad quem Baldrici comes, 111. Burgelli monachus obit, ejus epistola auctor, *ibid.*

Gerardus Vitonensis monachus Virdoni episcopum Theodericum morti proximum reconciliat, 111.

Gerardus & Boles commendat, 111. 111.

Gerardus S. Bernardi Gater, seu Gerardus, 111. Mira faculo renouat, 111. Bernardi dictum vel aditus innotat, 101.

Gerardus clericus fiam S. Stephani ecclesiam Chionico donat, 111.

Gerardus comes in Inverestozum S. Sophie comitum liberalis, 111.

Gerardus Brinix comes (subscribit pro Molis), 101.

Gerardus Vindoniensis comes Belle-vallis ecclesie fundator, ibi sepultus, 101.

Gerardus de Chirifaco, de Girony, vir nobilis, Ludovici & Johannis patriarcha callianus, obtruncatur, 111. Unde verba & cadet, 111.

Gerardus Escallens donationem facit Maior-monasterio, 111. Affinitate uxore de fili, *ibid.*

Gerardus Caper monasterio S. Petri Caronesis donationem facit, 111.

Gerardus de Geogelico huius pro Molis, 111.

Gerardus Niger miles comes ex adiacentibus Affigeniensis monasterii, 111. 111.

Gerardus Albus miles parentis ad Affigeniensis monasterium fecit, 111.

Gerardus Vandunimontis comitis filius, ejus sepultura, 111.

Gerardus Odoni Aurelianensis pater, 111.

Gerardus de Sallus miles Cellianensis comitis donationem confirmat, 111.

Gerardus & Hugo Leonis IX. nepotes. Vide, Hugo.

Gerardus. Vide, Geraldus, Gierardus, Girardus, Gerardus.

Gerberga Henrici abbas S. Quintini de Montemater, 111.

Gerbertus seu Giberthus Fontanellensis abbas, 111. Otto Magnus, 111. Apud eum intercedit Antelmus pro viles pauperibus, 111. Eius commendatio, *ibid.* Lia cum archiepiscopo Rotomagensi, de causatione mendi-111. 111. Sed eo monachum induit Inguil-111. postea Crulandensis abbas, 111. Cuius con-111. vent ad sepulchrum Argilae regis, 111. Ob-111. it, 111. Sicut elogio an recte domus, *ibid.*

Gerbertus Constantiensis abbas, 111.

Gerbertus Vitonensis abbas monachus, postea Belliobensis abbas Theodericus Virdani ep. in extremis reconciliat, 111.

Gerbertus Odoni Aortensiensis in conversione factus, 111.

Gerbertus. Vide, Giberthus.

Gerento Chastacensis monachus Sautensis concilio interfectus, 111.

Gerentis. Vide, Iarentis.

Gerervinus Aulensis ep. vide, Gerervin.

Gerhardus, seu Gebhardus Scafaensis abbas, abbas regimine, cum crucigeris iter sacrum arripit, 111. Et commissa sepulchri Domini custodia, *ibid.* 111. Et scriptus Berardi liber de vitandis emmaculationibus, 111.

Gericus nobilis miles, cujus conversionem Arnolfus reclusi obtinet, 111.

Gerlacus comes, quo agens ad Siebergensis monasterium translatum corpus Anthoni Comitensis, 111.

Gerlasmus ad invadendum Malmendariam missus, 111.

Germanus Benedictini de tonsura Chioniconum & habito Casconis confectus, 111.

Germanus, ibi peditibus ingressus graffur, 111. Episcopatum & abbatiam quadringentis ab Henrico IV. 111. Res ejus prius abbas, 111. Perique ob decretum concilii Romani ab ejus societate recedunt, 111. Episcopi & principes ei imperium obsequant, 111. Illi ite interit Gregorius VII. pa-111. cendurum turbare causa, *ibid.* Et favent episcopi contra Pafchalem II. 111.

Germanus rex & regis, Ludovicus III. Ar-111. melius, Conradus, Richartus Acep, Otto magnus, 111. Henricus Augustus, 111. Rudol-111. phus, 111. Agnes, 111. Adelfridus, seu Pra-111. ardes, aut Rota, 111. 111.

En Germanus triplici generis monasterio, 111. Singulorum privilegia, *ibid.*

Germanicorum rerum accensus scriptor Lam-111. berti Scafaburgensis, 101.

3. Germanus Paricensis, primarius S. Martini prope Fontanum ceteris paribus, 111. Ger-

Germanus Cantuariensis monachus pietate insignis a monasterio expulsi, **112**.

Geru Eubolensis abbas, **144**.

Gerwardus propolitus Reichelbergensis, auctor vine Wierasowi Formburchii abbas, **117**.

Gerwardus proprio nomine juxta Elchenfi abbas, patricius sub eo coelestis, **111**.

Et alia, **112**.

Gerwardus seu Gotsoldus Faberensis abbas, a quibusdam dictus beatus, **110**. Sicut libertatem vehementer tueri adversus Ralsensem episcopum, Regium ecclesiam pro eo, necnon gravem Ralscham II. litrem, **110**. Romanum pergit & decretorum summam obtinet, **110**. Fratribus aliisque institutionibus defuncti carit, **110**. Eorum stimulat, **110**. Insigne privilegiorum a Ralsch II. obtinet, **110**.

Gerwardus Hincensis abbas charus sublevisit pro Elmonen, **111**.

Gerwardus Lauraburgensis & abbas eadem affumptus, **111**. Rectorum ecclesie Alraburgensis confirmationem petiit ab Henrico imperatore, **111**. Annon obtinuit, **111**.

Gerwardus Ruppoldus Mal-Sabali dyacono, Carolsensis S. Petri benedictus & monachus, **111**.

Gerwardus episcopus, Parisiensis, utrum scripserit ad eum Abalarig contra Ralsensem, **111**.

Gerwardus, et probatus S. Remensis tempore redivi canonici librorum, sed male, **111**.

Gerwardus Guelbii orator, cum marito & duobus filiis Althengium fecerit, **111**.

Gerwardus uxor Henrici una cum marito Rens. fidei monasterium condidit, **111**.

Gerwardus Theoderici Loharinge duci orator, erga Buxfois-villam monasterium benefecit, **111**.

Gerwardus Gisleberti comitis orator Treveroniam infensa, a Rodolfo placatur, **111**.

Gerwardus Northeimensis comitis S. Agidii monasterium condidit & ibi S. Aularia corpus reponit, **111**.

S. Gerwardi ecclesia apud Parisios Mellesensis S. Nicolo confirmatur, **111**.

Gerwardus ex Canonissimum prefatus Remensis archiepiscopus, S. Gonsalvi fundator, **111**. Eius parentes, **111**. Quisdam S. Melonii reliquias Remensis monasterio concessit, **111**. Eius episcopus de miraculo ad illud perpetrato, **111**. In S. Wacchorum liberali, **111**. Necnon Remensis ecclesiam, & Eximium in eorum fidei argumentum, **111**. Et abbas, **111**.

A Falsio pueri veritas celebratur, **111**.

Gerwardus comitis Regisfensis filius sed Rensens deiecit, **111**. Clericorum Remensium ejus gratiam episcopus, **111**. Archidiaconum remensium, post obitum fratrum filius Regisfensis comitis, **111**. Insignis confirmator S. Remigio relictus in synodo Remensi, **111**.

Gerwardus Magonis Clunienensis nepos & monachus, S. Gerwardi Accidorensis fit abbas, **111**. Eius gesta & controuersia cum Guillelmo comite de Bayem-Manseilla, **111**.

Gerwardus ex S. Florenti monacho S. Melanii abbas, **111**. Obiit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

Gerwardus & Polverius monacho illi, S. S. viui abbas, **111**. Interi sublevisit contra spem elinuat, **111**. Collectis fidei pro Urbano II. Eius laudes, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**. Eius cum Remensis consilio adfuit, **111**.

- Romani de Aquila monasterium Palmodio
uit, 435.
- Gilberga Humberti Calabriensis ep. pater, Cla-
siace donationem confirmat, 5.
- Gilbertus abbas. *Vide*, Gilbertus.
- Gilbertus Crispinus. *Vide*, Gilbertus.
- Gilbertus seu Gilbertus abbas Carolus An-
dreas natus, ult. prius profectus, 194.
- Gilbertus Aistadus dominus de Lezgnar, 55.
- Gilbertus comes Clari-mensis Clusaco don-
ationem facit, 164.
- Gilbertus. *Vide*, Gilbertus, Gilbertus, Gir-
bertus, Gilbertus, Gilbertus.
- Gilbertus nobilis adolescens archiepiscopus Do-
lensis electus, hanc dignitatem a se anoli-
turus Romam adit, 95. Ea de re dicit Gre-
gorius VII. littere, *ibid.* Huius obitus, *Epul-
turus*, Miracula, 96.
- Gilbertus primus abbas S. Victoris Parisiensis,
358.
- Gilbertus Guillemi Salmerensis abbas frater,
in Salmerense cenobium liberalis, 120.
- Gilbertus vicqueus charie subleuit pro Ma-
lino-moasterio, 196.
- Gilbertus Chisauensis abbas intrusus in mo-
nasterii disipul, 58. 564.
- Gita nobilis matron Placiaco fundat & Mo-
nasterium, 195. Alia eius donationes, 195.
- Gilbertus Longuevis ep. charie subleuit pro
Floriano, 181.
- Gilbertus Floriacensis monachus quatuor
concessionum excoet, 126.
- Gilbertus seu Gilbertus Arianici abbas, 459.
- Gilbertus Brenardi confusus filius charie sub-
leuit pro S. Apro, 30.
- Gilbertus miles Forchensis fundatur. *Vide*,
Gilbertus.
- Gile ex Clamici monacho cardinali & ep. O-
bitus, 440.
- Giraldu Orlensis ep. *Vide*, Gerardus.
- Giraldu Pontilevi abbas, 90.
- Giraldu de Alagia Alpeus cernobii funda-
tor, 366. 618.
- Giraldu Saracenensis monachus suum ecclesiam
proleat vult, 166.
- Gerardus. *Vide*, Geraldus, Gerardus, Girar-
dus, Giradus.
- Gerardus Agincensis episc. quo parlente Ber-
nardus viccomes Regula instituit, 451.
- Gerardus Potentinus ep. dedicationi interec
ecclesie Montis-Caroli, 651.
- Gerardus Sagensis ep. 245. Obitus, 266.
- Gerardus abbas S. Albini, 158.
- Gerardus II. seu Giradus sancti Albini Ande-
cavensis ex prior sit abbas, 164. Rotuli co-
munit filius, *ibid.* Magna conventio inter
eum & S. Sergii abbatem, 174. 155. Donatio-
nes sub eo, 115. Charta subleuit pro S.
Vincentio Cremoano, 155. Eius lra cum S.
Nicolai monachis de Cotta lora, 175. Obitus,
465. De successore diffidia, 620.
- Gerardus Athacensis abbas, 459.
- Gerardus Catenensis abbas ad eum delatus Ar-
noldi Cullenensis archiep. causa adversus Bi-
lliam comitem, 565. Plures e suis a Ray-
neris capos redimit, *ibid.* Sub eo obitus
Petri diaconi adus quinquaginta, 395.
- Girardus Fontaineille abbas, Ivoius Catenen-
sis ad eum episcopus de tabula altaris resan-
datis, 124.
- Girardus eremita Pontis-baniadi monasterii con-
ditor & primus abbas, 438. Ei donationes
facte, *ibid.*
- Girardus seu Gerardus Glanvillensis abbas,
Urbani II. ad eum episcopus, 359. Subleui-
tatur. *Annal. Bened. Tom. V.*
- his pro S. Vincentio Cremoano, *ibid.*
- Girardus Hestfordensis ep. postea Eboracensis,
Romam mittitur pro iurisdictione, 495.
- Girardus & Lucianus Reimsensis abbas, domini-
ones sub eo, 400. *Vide*, Girardus.
- Girardus Melimensis abbas IV. Annus obitus,
549.
- Girardus I. Mythenensis abbas, 90. *Vide*,
Gerardus, Geraldus.
- Girardus S. Vincentii ad Vaharnum abbas,
monasterii instaurator, 479.
- Girardus de Tarna miles, Cluniaci fit mon-
achus, de plura confert, 515.
- Girardus monachus, Anselmi Cantuariensis Li-
teras Beome offert pro electione novi ab-
bas, 186.
- Girardus Sageti nepos, 425.
- Girardus miles charie subleuit pro Dervo, 51.
- Girardus. *Vide*, Geraldus, Gerardus, Girar-
dus, Giradus.
- Girardus hospitium Ierolim. *Vide*, Geraldus.
- Girardus seu Giradus Saracenensis abbas,
155. 156. Annus obitus, 164.
- Girardus Saraceni abbas. *Vide*, Girardus.
- Girgerga Viridunensis S. Mauri abbatissa, caput
tempore Richardi nobilis fenum & Deco vo-
ves, 455. *Vide*, Girgerga.
- Girbertus seu Gilbertus S. Juliani Taronensis
abbas ovum monasterii sui basilicam dedi-
cavit curat, 194.
- Girbertus dominus Carbonicensis charie sub-
leuit pro Clusaco, 55.
- Girbertus Richardi comitis frater Severici pa-
themon reformatoris admittit, 454.
- Girbertus. *Vide*, Gerbertus.
- Giricus Insule-Barbute abbas, 19.
- Girinus de Clare-monte Arianici abbas, 659.
- Giroups etiam Majori-monasterio concecit,
126.
- Giroudus Fharimensis abbas. *Vide*, Gerouldus.
- Giroudus S. Luciani abbas iohannem fuit pro
S. Pauli parthenone adversus Miciacensis, 164.
Vide, Girardus.
- Giroudus Induvicensis prope Mediam-mon-
asterium reclusus, 545.
- Giselbertus Regensis abbas, 66. 158.
- Giselbertus abbas Ricardi-Fontanis, ad popos
proutem Henricus imperator monasterium,
condidit, 196.
- Giselbertus seu Gilbertus, aut Gilbertus La-
censis abbas, 197. 198. Peculiaris primus,
547. Annus obitus, 198. 547.
- Giselbertus monachus, Rustici ad popam le-
gatus, abbas, 144. Cujus loci monachus
ibid.
- Gisbertus Balduini Ganderis filius Alodi
partheni auctor, 259.
- Gisbertus seu Gilbertus miles prius pro
rehabitu partheni auctor, ejus pariter, 547.
- Sacrum lra script, *ibid.*
- Gisbertus. *Vide*, Gilbertus, Gilbertus, Gi-
bertus, Gilbertus.
- Gisbertus Admontensis abbas, 109. Reclusus
propter merita abbas Hirsugium po-
nit, unde ad instaurandum Admontensis
monasterium eclusus abbas excoet, 128. Ad
loca facta, 128. 477. Martyrio efficitur
ibid. 467.
- Gisbertus. *Vide*, Gilbertus, Gilbertus,
Gilbertus, Gilbertus.
- Gita Cremoensis S. Iohannis abbatissa, 510.
- Osia, Censualis comitis Elgerensis illicite copu-
lata, 50 eo tandem dimittitur, 116. Mar-
coni fit monachus, 176.
- Gitta nobilis Matronici fundamendi, 519. *Qit.*

- Gila sollicita matrona S. Petri monasterii mat-
ris confert, 34.
Gisbertus Turonensis, archiepiscopus, 96.
Gisbertus Thaurinensis episcopus, aduersus dedicationem
interit, 212. Et demonstratio locum Hugo-
nis Lexoviensis, 216. Hirsitius successorem
abbatis ordinari, ibid. 215. Apud S. Ando-
mum archiepiscopum Rotomag. vices gerit,
215. Liti commendat interit Cadomensis
monachos inter et sanctimoniam, 187. Item
compositionem inter Filonem et S. Thari-
al monasterium, 410. Et scribit Anselmum
Canuariensis, 185. Uticolum ecclesiam de-
dicat, 182.
Gisbertus Mamliensis, Willielmi regis capel-
lanus Lexouensis et episcopus, 212. Mon-
achum secundum ecclesie dedicationem interit, 212.
Item compositionem Cadomensis monachos in-
ter et sanctimoniam, 186. Charis subseri-
bit pro Majori monasterio, 171. Willielmum Uti-
cum monasterio sollicit, 212. Episcopum Uti-
cum deducit, 182. Eius loci abbas in-
rogat ordinem detrahatur, 182. Auditorium ce-
dit Willielmi regis, ibid.
Gisbertus Forreusius Pullus, episcopus, 265.
Gisbertus Altinensis abbas, vide, Gisbertus.
Gisbertus Ciliensis Cadomensis abbas, ad quem
venit duo Anselmi episcopi, 232. Eius tem-
poris Willielmi Anclie regis corpus Cado-
mi humatum, 225. Obiit, 405.
Gisbertus Crispinus frater Gisbertus et mona-
chu Becensis Westm. monasterii abbas, 177.
Et gratulatur Anselmo, ibid. 278. Indis-
cretis pariter eisdem Anselmo de succumen-
to altaris episcopi, ibid. Eius dispensatio cum
Iudico, 405. Anselm obitus, 472. Ab Hinc-
nico regis missus ad Anselmum pro S. Au-
gustini monasterio, 405. Eius scripta, 225.
405. Et obitus, ibid. Epitaphii testis, 122.
Gisbertus prior, an S. Martini de Campio
Charis subseribit per eundem 407, 4.
Gisbertus S. Audouini frater monachos et pro-
mouenda ecclesie saltem penitiam comitit,
205.
Gisbertus Berensis monachus Anselmo et
episcopo familiaris, 176.
Gisbertus Turonensis S. Martini monachos,
peritissimus libanus, eius obitus, 350.
Gisbertus S. Andree apud Simeonem decessit,
postea monachos et scriptor, eius obitus,
tristitiam, laudem, 351.
Gisbertus monachus Theologie professor Cae-
sariensis, 105.
Gisbertus chancelarius ecclesie S. M. apud Valen-
tianas provisor, 218.
Gisbertus presbyter, sanctitatis fama illustris
180. Eius sepultura, ibid.
Gisbertus Godofredus Ambianensis individuum
comes, 176.
Gisbertus comes, Herimanni pseudo-abbas
Trodon, factor, 485.
Gisbertus de Claymonte, 251.
Gisbertus de Morte, ibid.
Gisbertus legatus Aquile domini filius,
120.
Gisbertus de Darum, S. Trodonis advocatus,
155.
Gisbertus de Cala, Granatrim fundator,
352. 424.
Gisbertus, vide, Gisbertus, Gisbertus.
Gisbertus Remensis, S. Flaviani abbas,
149.
Gisbertus, Alpensis fundator, 364. 424.

- Gilo Cadomensem abbatem iuvabit, 21 re-
f. 523. Morsu postea moribus revoca-
tur, ibid. 356. Libani agnum de galia, ibid. Per-
tissimus libani, 405. 407, ibid.
Gloriam causam de quo advenit inter Hel-
ricum et Philippum reges, 484.
Glossas Salernitanas princeps, Caleni dedica-
tioni interit, 21. Eius opera Petrus Giren-
sis et Polikarodensis abbas, 145. Gregorius
papa legatus, 199. Romanus vocatur pro
eisdem novi summi pontificis, 212.
Gladus super altare postus et reconditus,
157.
Glandensis episcopus, interit, 350.
Godefridus archiepiscopus, Barlogi, vide, Gode-
fridus.
Godefridus Accensis, 364.
Godefridus monachos, S. Anselmi corpus fe-
ripere videtur, 424.
Godefridus ex Norwenti abbas episcopus. Ambia-
nensis 1 episcopus parva et pauperes, 21. Nor-
wenti eius Godefridi S. Quinti abbas pre-
sident abbas, ibid. 25. Eius, ab ipso bapti-
zatus, 11. Nuncius quomodoque monachis
videtur indicat, 42. Et Norwenti ecclesie
monachos, 175. Iuvavit presbyter Godefridus, ibid.
Norwenti frater abbas, 175. 185. 204. Godefridus
frater S. Remigii abbas, 177. Eius
virtutes et acta, 216. Et pape Constanti ad
eum missi, etiam abbas regimine sollicit, 217.
Sineola crumina abbas, ibid. Nobi-
les famine, eius consilium rogatur, ibid.
Vincit saluatur episcopus presbiter, et latrone
respicitur, 218. Donationes sub 60, 315.
Charis subseribit per S. Nicodem de Salis,
414. Et S. Remigii, 424. Ambianensis abbas
episcopus, 451. 51. Tanti ab scribis acclama-
tione, in concilio Trecenti, 355. Godefridus in-
quisit de eo seipso, ibid. Norwenti En-
nec signis curat, ibid. Reus reclusus
de eo indicat, 456. Ambianensis predictus
episcopus videtur, ibid. 460. M. effugit can-
tibus retinet, 495. Tractum le appellat, 405. Cam-
peribus donationem facit, 436. S. Fulfici
indignationem probat, 440. In monasterio
liberit, 490. 575. Orationem S. Thomae
apud Carthum dedit, 445. Utroque immu-
nentem S. Walrasi impugnavit, 450. Et pape
Placitum procurator deus reposit, ob in-
tentus comit, 451. Guernandus Propaganda
ci vicemontium archiepiscopus presbiter, 452.
Matus caluonere patitur, ibid. Radulphum
Remensem archiepiscopus, pape romanis, 462.
Eius ad Baldericum episcopa, 470. Meron
Hugonis monachu Cisterciensis ad ipsam, 495.
495. Eius vide de S. Hugone Clavico.
495. S. Angilgeri miraculorum testis, 575.
Vincens concilio presbiter, 515. Monasterio
Beuodensis fundationem confirmat,
545. S. Dionysii cultum restituit, 551. Char-
is hoc de re, 465. In Carthum fecit, 575.
An conscriptis opusculis ferret, ibid. Eius mo-
dus, ibid. Secunda dies, et sumus, 565. 566.
Monachos videtur de eo ad Helmece concilium,
565. Eiusque conveniens pro episcopo reuocatur,
ibid. 565. Iudis obsequit, ibid. Godefridi de
eo scribitur presbiter, ibid. Radulphum ci-
cum sacri episcopi renouat, ibid. Charis sub-
seribit pro S. Amato, ibid. 566. Item sy-
nodica littere concilio Calaisiensi,
2. Quintus de Monte, 566. 575. Obitus
2. Quintus de Monte, 566. 575. Et
testis principis, 575. Episcopum, translatum,
ibid.
Godefridus Wigornensis episcopus, 575.

Godfridus Episcopi abbas, post dictus po-
tius, postea Prunensis rector, 459.
Godfridus Fuldenis abbas, 474.
Godfridus ex Genesiacensi monacho Ellenfi
abbas, 55. Postea Malmesburiensis, 463.
470. 481. Eius laudes, 139. 481.
Godfridus Montisriensis abbas, 184.
Godfridus ex S. Agensi monacho S. Quenti-
ni abbas, 177. Vir sanctissimus, 11. Sub eo
Bonum reliquum, 189. Godfridus Ambian. in-
victitatem precibus obtinet, 404. 11. Edition
baptismi, 404. Necnon quinquagesima monachu-
cam vellei concedit, 61. Compendium syno-
dale interius, 177. Philippo regi ad eum
epistola, 413. Cum Odone Ferrone domi-
no diffidit de Alhani, 413. Eius obitus,
379.
Godfridus ex Refectus monacho Reomensis ab-
bas, 518. Godfridus II. Scrobariensiis II.
abbas, 174. Godfridus abbas, iter faciens arripit, 140.
Godfridus Gloucesteriensis prior, & postea,
444.
Godfridus Oculi filius, una cum parentibus
Alfredum fecerat, 455.
Godfridus Tornacensis monachus, peritissimus
liberum, 110. Eius obitus, 404.
Godfridus Remensis magister celestis, 134.
Et cancellarius, 130. A fidelio celebra-
tur, 108. 113. Auctor clementis de Odore asse-
rentem, 450. Et eo consensu excepto, 61.
Charit subrepti pro S. Remigio, 147.
Godfridus Firmatensis-Anticellus vicecomes, poli-
ti monachus, 112.
Godfridus Magnus seu Barbatas, Lotharingi
superioris & inferioris dux, 85. Necnon Eric-
baccensis, seu Lovaniensis comes, 118. Go-
scholus filius, 27. 31. Samacii ecclesiam re-
formavit, & Gortensibus tradit, 55. 462. In
Mordis decem rebus, 112. Bonitatem
fondam motus utorem ducit, eius filii,
404. In Bulloni cellam liberata, 14. Nec-
non in Caveasere S. Sepulchri coroborem,
144. Curat ex citate Drogo militem, 71. Rex
E. Henrici Remensis adjuvans vicario iure
gerit, 404. Sepulchrum locat, 15. 31.
Godfridus Odoatus seu Guecho, Barbatii Lo-
tharingi ducis filius & successor, 404. An-
twerpensi marchio, 21. Charit subrepti pro
Gorath, 15. Advocatum & iohannitarum
ecclesiarum iam suscepit, 34. Per infideli
caus, 404.
Godfridus Bulloniensis, Godfridi Gibbei ne-
pos & successor, 22. Lovaniensis comes, 122.
Postea Hierosolymorum rex, 14. Eius pater-
tes, 118. Filii & fratres, 14. Bullonia ori-
li possidens augeat, 404. Samacii cellam
Guecho subrepti, 15. Litera hac de
re, 100. Eius iudicium restituit Berenge-
ras Leodiensis abbas, 122. S. Trudis ab-
batiam Herimannus vendidit, 107. Postea
res diripit, 107. Buloniensem cellam vendit
Oberto Leodiensi episcopo, 316. In monacho
Hervili, 140. Uxor & Crace Episcopus du-
citur per Hannoniam, 122. 100. Zebek rex
diffidit, 404. In factis loci monasteria con-
stituit, 404. Henrico Leoburgensi comi-
ti restitit, 106. Viandem pergit ad in-
probatum, 404.
Godfridus Talcus, Stabulici advocatus, 40.
Godfridus Lovaniensis comes, Fide, Godfridus
Bulloniensis.
Godfridus Namacensis comes, 111.
Godfridus comes Palatinus, 117.
Godfridus Godebaldi Porcensis comes, 117.
Annal. Bened. Tom. V.

Godfridus comes, Herimannus comes abso-
lutioni addit, 140.
Godfridus Vindocinensis comes, 159.
Godfridus de Ribemonte, Anticellus filius,
181.
Godfridus cancellarius Philippi regis, 159.
Godfridus. Fide, Godfridus, Godfridus, Gas-
fridus, Godfridus, Godfridus, Godfridus,
Gaufridus, Gaufridus, Gaufridus.
Godfridus. Edualdis abbas, 100.
Godfridus Bertoldi-curtis fundatrix & abbas.
11, 278.
Godfridus seu Godemarus Samonensis ep. &
Miliensis abbas, 144. Bodegalmi concilio
addit, 21. & Tolobus, 11. Deontosis
relicta pro Anguano, 140. Eius assensu con-
dita S. Stephanus de Vallibus abbas, 27. 100.
ta pariter concordia Bodegalmi inter & Vin-
dolum, 28. Obiit, 27.
Godfridus S. Albani, 17. 100. 41.
Godfridus Affligemensis frater & Lacensis ab-
bas, 147. Depressus, 100.
Godfridus abbas Valciodoratus, 112. Eius
abbas, 420.
Godfridus fecerat Presbyter & monachos, papa le-
gatus, 117.
Godezo S. Vitus monachus, 184.
Godfridus seu Gaufridus abbas S. Marie Ebe-
raci, 140.
Godfridus seu Gottfridus Faldensis abbas, 441.
Eius obitus, 404.
Godfridus. Fide, Gaufridus, Gaufridus, God-
fridus, Godfridus, Godfridus, Godfridus,
Godfridus.
Godfridus Frobergensis abbas, 412.
Godmannus primus Tornacensis abbas, 410.
Gode. Rone-vallis Carat. abbas, 170. Eius
sinuam codex, 404. Nunc Colbertus, 404.
Godebaldus a nullo stragula, 110.
Godebaldus abbas de burgo fontaneus videtur de-
positus, 404.
Godebaldus monachus Wintoniensis vir eximie
sanctitatis, 107.
Godfridus Sacinensis abbas, 410.
Godfridus comes, 511.
Godfridus Antiochenensis ep., 60.
Godfridus Vindocinensis seu Godfridus, 114.
104. Eius laudes, 110. Abbas consecratur,
404. Profectus Iovis. Eius irata sanctor,
104. 110. Rone sacrosanctio huiusmodi a (om-
mo pontifice, 404. R. Frick investituram
recipit, 110. Claramontino concilio addit,
339. Urbanum II. hospicio excipit, 110. Ei
relictus Olenensis ecclesia, 147. Arati
Bodegalmi ad eum episcopo hac re, 619.
639. Variis ejus litteris cum Eufonia comi-
tissa, 411. Cum Gaufrido comite, 110. Cum
Matricio Cardotensi, 404. Cum Eufonia
monacha, 404. A Vindocinensi comite vexatur,
110. A Leodiensi monacho infirmatur, 112.
Ursum addit, 339. Eius obsequium de Gual-
limo Fildervorum comite, 112. Societatem
init cum Fenebaldensibus, 112. An valga-
te auctor ep. ad Robertum Afridensis, 109.
Concedit de colle Crodenens vult utra-
que, 110. Audeavensium canonicorum ad
eum littera per episcopum, 411. Egregia o-
pus facta & monia, 112. 121. Variis episcopis,
112. 106. 113. Ad Ursum II. & ad
Ravennensem Samonensem ep. de Ebore, 440.
Faldensem II. 101. Ad Herveyum scilicet
trem, 309. Ramuldem de Martiaco, 411.
Ad Herwardum & Gullelrum abbat, 112.
Ad Ulgerium Andecavensem, 309. Iovem
Y y y a Crc.

fulsit, 144. Rex antipapam Clementem exco-
municat, 144. Antipapam Laurentium & Deu-
dedit excoisile in papae defensionem scri-
bunt, 144. Heinricus contra persequitur, 146.
Hac de re scribit pontifex Deiderico Cili-
acensi, 146. E schismate non pino ad ius
communionis restituit, 150. Pontifici in eam
humanitas, 146. Wernberti Carthensis item
cum Benno Osnaburg. ep. defuncti erat,
69. Monachis S. Michaelis ad Hofam fevi
contra Viridunensem ep. 69, 70. S. Bonifacii &
S. Iulii abbas, legatos suos mittit, 81.
Hermanicum Ratisbonae ep. saccomunicat,
& cum S. Jacobi clerici restitut ecclesiam,
81. Ep. Eius decreta in concilio Parisiensi &
Galieno Pontificali candidius allata, 85.
Simoni Crispinensi Romae presbiterum in-
dicat, 86. Johanne Dolestem archiep. de-
ponendum mandat, 96. Garret II. Cam-
bracensis ep. electionem examinandum con-
sultat, 102. S. Theodericus Andagensem
abbatem officio sine capiti, 109. Viennensi
eccliae primatum confirmat, & plures
abbatias subijci, 109. Hugoni Dioni exa-
minandas mandat multas causas, 108. Adve-
ad hac causam concilium, 108. & fup.
legatum S. Hugonis Cluniacensis, 108. Sen-
tentiam litae in Robertum Carum, interfectum
litteris confirmat, 108. Ad eum appellat
Abbas Remensis, 109. Brunvillarem ab-
batem Wolphelmum ad eum legatos mitti, 116.
Eventi Dolestem item cum Johanne legatos suos
dirigendum committit, 116. Hugonem Cha-
niac. inrepat, 121. Fraxineti abbasem Pon-
tionem ordinat, 123. A Berengario decipitur,
& falsis accusatur, 131. Hinc depositionis cau-
sa pertrahitur, 130. Purgatur, 130. Eius
indicia facilia, 131. Promissioni Guillelmi in-
archiep. Rotomagi. statim non assentit, 132.
Statuta confirmat de abbatibus sine septe
u vino, & subditi a censibus, 137. Amato
Olorensi item Burgundensem item & S. Be-
veti monachos convenit, 138. Wernardo
Dolestem abbatem simul cum archiepiscopo
Viennensi resinas permittit, 139. Gla-
viciam suam ad Alphonsum Castellae regem
mittit, 140. Centisii Reginae comitis con-
jugium cum condignis dominat, 139. Epi-
scopus erga Cluniacenses, 140. Male au-
diant tamen apud eum ob retardatam Mo-
zarabum situm in Hispania abolitionem,
144. Pontifici mandato parat Alphonsum, in
pariter Hugo Cluniacensis, 145. Arnaldum
Comacensem & Johalem Culture abba-
tem suspensos restituit, 146. Monti-majoris
& Calce reformationem urget, 154. Hail-
manno Metensi abbatem inderget, 154.
Johanni episcopo Armini archiepiscopo Refridio
Benedictino & Deiderico Calensi examina-
dam committit, 156. Calce possessiones con-
firmat, necnon in officium cessare jubet, 156.
Epi itam innotuit Turonensis S. Martini
canonici, 165. Caradon abbatem thesaurum
ei in accessione oblatas, 170. Hermanum rex
ad eum liberandum expeditionem in Italiam
parat, 171. Simonem Crispinensem mona-
chum Romae accersit, 172. Episcopus mittit
ad reconciliandum Robertum Guilelmum,
174. Romae motum inter Apostolicos sepul-
chris coecedit, 175. Hugonem ordinat Gra-
tapolitinum episcopum, 176. Heinric IV.
nova contra eum sententia, 176. Synodus
Romae indicit pontifici, 177. Werneric Ver-
cellensis ep. ad eum epistola, 178. Alie ab
Heinrico excoisate procellat, 187. Salernum

fecit, 187. Episcopum reprobans bened
niam illuc venientem, 188. Alenburgh
S. Petri ecclesiam Turonensi ep. resti-
tuit, 195. Arnaldum Sotthofensem sedem in
Flandriam, 196. Willelmum antipapam, He-
nricum & factores anathematice percussit in
concilio Romano, 198. Eius pietas erga Wal-
terum occidit, 198. Quantae apud eum cal-
umnias fuerint, Hugo Cluniacensis, 198.
Willelmum Hirlingensem, & Altmunster
Pavonensis, 199. Ecclesiam S. Synthorisi a-
post. Adam reformari curat, 199. Item Bu-
bergenbus, Monti-majori, Cluniacensi
oblatas restitui curat, 69. 117. 145. Monti-
sterni variis variis confirmat, Hirlingie char-
tam, 41. Condonensis possessiones, 75. Do-
nacionem, 209. Rothomensi parit, 20.
Dionisi, Hirtingum, 210. Hirlingensi, Scabi-
fiam, 157. Cluniaco subiecta monasteria, 95.
Eidem nova committit, Padelisioensis, 147.
Gignense, 74. 75. Varia ejus privilegia pro
Andagensem monasterio, 95. Pro Cluniaco,
201. 669. Pro S. Cypriano, 119. Pro Fici-
clensi, 200. Pinarolensi, 128. Scabulacensi
concessionem restituit, 159. Lombardum testi-
monium amittit, 145. De sepulchro comitis in
castello, legimus presbiteri vi abbas, con-
fultur, 72. Item ab Hugone Cluniac. de Be-
rengario, 128. Eius ad Hermanum Metren-
sem epistolae constitutur a Synodo, 129.
Alie epistolae, 74. Ad Altmunster Patav.
166. Ad Andagensem & Turonensem, 165.
Ad Andagensem Reutenem, 164. Ad Arnaldum
Carnot. de abbatibus Bisenis, 60. Ad Arnal-
dum S. Severis abbatem, 156. Ad Cluniac-
tenses contra Rotherum instrum, 119. Ad
Comperum Tantiensem, 81. Ad Deideri-
um Calce, 75. 70. Ad Guilelmum Flamen-
tum, 81. Ad Dolerens & Brannig episc.
96. Ad Fraxet E. M. Dolestem, 60. Ad Pro-
terum Nantuaensem 692, 74. Ad Girar-
dum Olorensem, 39. Ad Guilelmum Dier-
fense comitem emittit, 74. Ad Hailmannum
Mantensem, 70. Ad Rogonem Lugdunensem
item archiep. 139. Ad Hugonem Cluniac.
priori, 37. 70. 78. 132. Ad Humberthum
Lugdun. pro Pontificis canonib. 74. Ad Li-
fembertum Filar. pro Nobiliaco, 74. Ad In-
nonem & monachos S. Disigii, 89. Ad Lan-
gum de S. Edmundi obbatia, 60. Ad Man-
fredum Remensem, 57. 70. Ad Metten-
se conciliatur de abbatibus Bernardi abba-
ti, 139. Et oblatas episcopus, 139. Ad Con-
stentiam ep. 16. Ad Richardum
Emire. pro Dolerens monachis, 77. Ad Rich-
ardum cardinalem Massiliensem abbat. 181.
Ad S. Savini monachos, 81. Ad Scenon-
ensem archiep. & Carmentem contra Rob-
ertum Carnot. interfectum, 123. Ad Sigibaldum
S. Salvatoris abbatem, 81. Ad Sigibaldum
Bellibonensem, 75. Ad Turonensis S. Mar-
tini canonicos, 167. Ad Vallombrosanos,
36. 60. Ad Udonem Trevisensem, 107. Ad
Willelmum Autisensem, 140. Item ad di-
versos archiepiscopos contra Berengarium Cal-
ce. viccomitem, 146. 149. Ad Willel-
mum Hirling. 157. Alie postea epistolae,
70. 81. 106. 166. Item plures ad ipsius A-
laniensis comitis adversus Hermanum Mon-
ti-majore abbat. 154. Hermanum Anianensis
abb. adversus Gellonensis & Cafe-Dei mo-
naches, 30. Hugoni Dioni pro Manafie
canonicis & Romano Carr. 119. Manafie fi-
monis, 70. Willelmo Metrensi abbatu, 77.
Die Patavienis anationem pro extenuandis

- enient & depofitione Henrici imperatoris
dici precepit, **111**. Eor. eorum fide, &
obitus, **120**. & fup. An Henricus & fup-
erbus indolentius in carceribus imperivi-
rit? **206**. Eligium, & vitæ fcriptores, **202**.
Non folum ab eis teftamentum, **113**, la cum
fcripti Theodericus Terriventis fcholasticus,
202. Unus ex aliquotus indicus fecit De-
fiderius Calenderia? **119**. Annot. Calenderia
ad eum eorum de gellis S. Petri & Pau-
li, **243**.
- Gregorii VII. legati; Amatus Glarus, in Rif-
pauli, **119**. Anselmus Lacen, in Longobar-
dia, **106**. Bernardus uterque Miffionis, &
cardinalis ducunt in Germania, **122**. Ge-
pian S. Bonifacii abbas ad diverfa negotia,
82. Gerardus Ghivensis in Hispania & Ger-
mania, **42**. Guillielmus cardin., **118**. Ro-
bertus ead., in Anglia, **48**. Hugo Denis
in Gallia, **119**. Humbertus Francifcus in
Germania, **21**. Radulphus ibidem. Marcius ab-
bas S. Salve vafus in locis, **12**. Richardus
Maffilius in Hispania, **140**. Teuo in An-
gla, **118**.
- Gregorius cardinalis, pedes Innocentius II. ab-
folutionem generalis pro Cruce-fignis ab
Urbano peti, **111**. **115**.
- Gregorii IX. bulla per Monte-caveo, **188**. Pri-
vilegium pro Difcriminationibus, **413**.
- Gregorius Lafaurcensis ep. Tolofanus concilio
adef, **11**.
- Gregorius ex Cafui monacho epifcopus Suffe-
fian, **127**.
- Gregorius ex Cafui monacho Terracienfis
epifc. epi fcripta, **116**.
- Gregorius Vertulcanus ep. & regis cancella-
tus, a. Confiliis antea fuit, **12**. Bene-
dictum Cluftenfem abbatem venit, **122**.
- Gregorius Regale Significavit abbas, **129**.
- Gregorius Calanenfis de quo fcriptis videtur III.
122.
- Gregorius Carophylus Veridenfis; eorum epus &
patronus, **146**. Non fuit Bernardus abbas,
125.
- Gregorius Scribarius Urbani II. **114**.
- Gregorius Bergomenfis ex ordine Vallambro-
fano, Pontide beneficiatus, **121**.
- Gregorius de Alberico Romanorum patri-
cius & confil., **126**. **128**.
- Gregorius prædicti Romanorum confilia filius,
126. Eius ad Petrum Cafu. epifcopu, **127**.
- Grimalkin S. Savini Placentini prius abbas,
62.
- Grimaldus S. Vithorini abbas, **124**.
- Grimaldus fcriptor vitæ S. Domitii Exilien-
fis, **119**.
- Grimaldus monachus feu Grimoldus, hiftoria
tradidit S. Feici fcriptor, **120**.
- Grimoldus abbas S. Minervæ, **11**.
- Grimoldus Epifcopus monachus, an græcorum
S. Domitii fcriptus, **62**.
- Grimoldus ex monacho S. Vincentii & S. Pe-
tri de Turre præpositus feu abbas Cafuzienfis,
11. **121**. Eo Pifcarimæ, **121**. Ab Ur-
bano II. præpositum baculum loci fcripti
imperiali accipit, **115**. **126**. Eius abbas, **124**.
S. Clementis reliquia & terra effudit, **124**.
Obit, **121**. Sepulchri locus, **124**.
- Grimoldus frater Geraldus de Salti Taronenfis
monachus, deus Caftricius prior, **111**. Pol-
us abbas Allodiensis, tandem Evidanensis
epifc. **144**.
- Grimoldus S. Vitæ Viridensis abbas exa-
ditione advocatorum reprimi, **82**. Eius de-
pofitio & obitus, **118**.
- Groffolanus Medietanenfis archiep. fcs Groffu-
lanus, **112**. Eius diffidia de archiepifcopatu
cum Iordanis, **116**. Inter aliosque civis bel-
lum, **115**.
- Guafconius Benedictus, Cafui monachus fcs De-
fiderio, epus fcripta, **11**. **113**. An epifco-
pus & falfi fanchorum inferendus? **114**.
- Guibertus Tornacensis canonicus, pedes mo-
nachus, deorum Carthacenfis abbas, **120**.
- Guibertus. Vide, Walbertus.
- Guichelmi vidio de Gerberto Fontaccienfis,
144.
- Guichelmus. Vide, VVachelmus.
- Guilelmus ep. Landonenfis, fcs Guilelmus Hen-
rici Anglie regis referendarius, **118**. Ge-
raudi occisus aedus, **104**. Unde tot eorum &
ead., **112**. Ipfe occisus, **118**. Sepul-
chri locus, **112**. Eius eligium, **118**.
- Guilelmus. Vide, Guilelmus, Wvldemus.
- Guilelmus fcs Guilelmus ex Guichardo VVai-
leranno Silvanen. ep. Philippi regis cano-
nicus, variis chartis fidei fcriptis, **11**. **27**. **28**.
35. **41**. **115**. **121**. **144**.
- Guilelmus II. Melitenis comes S. Nicafi ec-
cliam adifit, **412**. Vide, Valerianus.
- Guilelmus fcs Guilelmus de Erculio, **65**.
- Guilelmus, Charis fidei fcriptis pro Anglico, **119**.
- Guilelmus. Vide, Guilelmus, Waltramus.
- Guilelmus. Vide, Guilelmus, Waltramus.
- Guilelmus Falchalis II. nepos in aula Hen-
rici regis obitus, **110**.
- Guilo. Vide, VValo.
- Guilo, locus juxta fluvium Sigaria, **18**.
- Guilelmus fcs Guilelmus, vel Guilelmus Bo-
navallis Carnat. abbas Major-monasterium
repperit, **125**.
- Guilelmus abbas Dolensis ecclefie & depofitus,
112.
- Guilelmus Valentinus abbas & epifc. **114**.
- Guilelmus apud Revillanen villam eorum,
103.
- Guilelmus comes Saxi-vivi fundator, **102**.
- Guilelmus viccomites, Montis-Carveti benefi-
ciar, **115**.
- Guilelmus-Guilelmus prius cella Caritatis a-
pad Loggan-villam fundator, **111**.
- Guilelmus miles, Carnat. monasterii benefi-
ciar, **112**.
- Guilelmus Ferrariensis abbas, **11**. Charta fub-
fcripta pro S. Remigii Senonenfis, **116**.
- Guilelmus Fontanellæ prior, **144**.
- Guilelmus alius, ad quem fcriptis Anselmus, an
monachus? **11**.
- Guilelmus ex Becconi monacho Eveshamen-
fis abbas, **124**.
- Guilelmus Dragonis filius Maurimontem ve-
nit, **11**.
- Guilelmus. Vide, Walterius, Galterius, Gal-
terus, Guilelmus.
- Guarnod Rogerii Uicenfis abbas difcipulus
& fucceffor, **114**.
- Guarnod Averlanus abbas, ei & fuccefforibus
alios mittit de annis concordis, **121**.
- Guarnod abbas S. Michaelis de Monte-Caveo-
di, **11**. **42**.
- Guarnod Cuxanensis abbas & quinque abbati-
rum præpositus generalis, **115**.
- Guarnod Wigornienfis prior, **114**.
- Guarnod Robinfcentis comes, in Derwentis El-
beria, **125**. Charta hac de re, **62**.
- Guarnod lacus, unus ex septem primis S. Eno-
nis furtis, **100**.
- Guarnod. Vide, Wvrdm.
- Guarnod. Vide, Wvrdm., Guarnod. Guarnod.

Guarnierus H. seu Wertherus Argentorat. ep. 49.
 Guarnierus S. Magentis abbas, 144.
 Guarnierus Ammonienus princeps, seu Guarnierus, eius ad Herveum in epistola, 416. Ad idem cum Guarniero marchione?
 477.
 Guarnierus marchio seu Guarnierus profectus est ad litteras pro Ferd. 116. Ad idem.
 cum Anconitina principis, 100 cum Wernero Henrico IV. in litteris, 116.
 Guarnierus, *vide*, Wernierus, Guarnierus.
 Guarnierus, *vide*, Wernierus.
 Guarnierus seu Wernicus cognomento Sorex totum parva Brabantiam cum Hervei comitatu in vado, 121. Ab eo est domini Avinionensis, 116.
 Guarnierus, *vide*, Quernicus.
 Guarnierus, *vide*, Quernicus.
 Guarnierus Reginus vice-dominus Admon principis comprehendit, 411. Anthonis pfectus, 116. In vinctu postea coactus, a Godofredo Ambracensi liberatus, 116, 411.
 Guarnierus Ispanicus abbas, 144.
 Guarnierus archidiaconus Alenensis Majoris-monasterii monachis restitit ob ecclesiam Dinanensem, 491.
 Guarnierus, *vide*, Wernicus.
 Guarnierus cunctator, 411.
 Guarnierus abbas Ratis, 90.
 Guarnierus Antifodorensis abbas, 94. Charus subditus pro S. Remigio Senon. 191. Claustro concilio adit, 119. In concilio Monasterii excommunicatus, 145.
 Guarnierus seu Guibertus 100. Wilbertus seu Wilbertus, 11. priore Burgundensi abbas, 410. Ad feb. 100, 121. Sannuriani commendatur, 491.
 Guarnierus seu Wilbertus Gumbaldensis elevatus, 116. Miraculis, 121. 121. Vita auctor, 116. Et ceteris, 116.
 Guarnierus Norwicensis, seu Wilbertus Hagen commoventur abbas sedis precipuatur, 191. Eius inventio de cruce sepulchris, 110. Concilio de Petro eremite, 101. Subito inique de Godofredo Ambianensi, 411. Expeditur, 101. Heliodori comitis familiaris, 491. Norwicensis abbas, 410. Burgundensem pariterque laudat, 411. Pictavi 11. Lingonis occidit, 411. El dunt Cracianum cum insigni egiogio, 410. Llando Burdon. ep. suum librum dicit de expeditione Hincopolitani, 110. Carum scripta, 116. ep. 119. Sermonem habet in reconciliatione ecclesie Laudon. 111. Tindatum edit contra Iohannem, 110. Ursum pramonem habuerit, 116. Aque prolationem fudit, 140. Mirus fas in Godefrido Bartholomaeo Laudon. dicit, 110. Belvicensis concilio adit, 116. Tertium vota suum librum dicit, 116. Constitutioni interit pro S. Remigio Remensis, 111. Mairis obitus, 410.
 Guarnierus Flaviacensis monachus a S. Anselmo de sacra studii eruditus, 100. Vice abbas in Jermonem habet, 90. Commestarium in Menandrem egreditur, 90.
 Guarnierus, *vide*, Guibertus, Wilbertus, Wilbertus, Ubertus.
 Guiberto macedonatus, 145.
 Guichetus decanus Cernomontensis ab Hilgona presbytero traditus et venatus, 164. Monachum iudei, et puerum dandem de ceteri boni subditus, eodem turba a 165.
 Guido seu Wido, Burgundis comitis filius,

postea Callistus II. ejus pater, 116. Et archiep. Viennensis, 119. In S. Reginalis. Bonis, 144. S. Andree abbatem Calcedonensium tradit, 111. 461. Chista hac de re, 411. Ecclesie libertatem tunc adversus Heinricum IV. 116. Concilium cogit contra Feicholm II. ob padum de libertate, 119. Laceris pater, 110.
 Guido seu Wido Ambianensis ep. 41.
 Guido Comptensis ep. 147.
 Guido Gravienensis ep. dedicatus Montis-causis intrat, 411.
 Guido seu Wido Lemovicensis episcopus, 116. 116. Eius in corp. Dalmatibus, 116. Gerardus Uperreni abbatem Mainiacum committit, 119. Elitque libertatem indulget, 101.
 Guido seu Wido Nivernensis ep. 140.
 Guido Valerianus Silvanobensis ep. *vide*, Guilerianus.
 Guido III. Calanicensis seu S. Theodori abbas, regem dimitit, 14.
 Guido seu Wido II. Cornetanensis abbas, 14. Leobertus coherens abbas, 119. 119. Alitit sub eo locus sancti reliquit, 410.
 Guido Faris abbas, 410.
 Guido S. Leonardi Elefensis abbas, 41. 11.
 Guido S. Nicasi abbas, 110.
 Guido Nivernensis abbas, 116.
 Guido abbas Perforensis, decessit, 411.
 Guido prius Pompeianus abbas pictus infidelis, 100.
 Guido seu Wido Sollemontensis abbas, 119.
 Guido Tadiacensis abbas, Deloeris, 119. do adit, 116. Necon Ligeris fundationi, 116.
 Guido Becensis ad quem Lanfranci et Anselmi epistole, 116.
 Guido monachus, qui diffidit cum Ligonar. de S. Leonardi abbate, 40.
 Guido S. Anstadi fester, 110. Seculo monachum remittit, 116. Usor ejus Martini abbatibus, 111. 116.
 Guido decanus Carthagenis, Maurimontis inhaerens, 11.
 Guido Trimeleus dux, S. Remigii infestus, 116. 116.
 Guido Nivernensis comes, 116.
 Guido Vindocinensis comes, 116.
 Guido comes, littera subditus pro Vallum. hradum, 400. 414.
 Guido Castellus et viccomes, Piani Castell. fester, 410.
 Guido Guillelmus Fiduorum comitis fester, Vindocinensis, 116.
 Guido quidem Guidonis comitis filius, utripa restituit, 119.
 Guido Langobardus, Majoris-monasterii benedictus, 116.
 Guido de Querra, 400. 414.
 Guido de Agro-monte S. Bernardi avus, 119.
 Guido de Terra, fundatur ecclesie S. Nicolai de Alico, 414.
 Guido servicus parthenonis fundator, 411.
 Guido Guidonis de Coudo filius, 410.
 Guido Vangionis-rivi dominus, 410.
 Guido Petri Pamploensis ep. apus, 110.
 Guido Lemovicensis vicomitis filius, tunc tunc apud S. Martini excipit, 110.
 Guido de Gailis seu de Guila, repudiatu licentia in concilio Remensi, 116.
 Guido, *vide*, Wido.
 Guidonus Cellensis abbas, *vide*, Vindocin.
 Guifredus Nivernensis archiep. a quo abbatia de Anlis redempta, 110. Berengarii viccomitis adversus cum quercu, 116.
 Gui,

- Guilfredus Carigensis Monach. fundator, 364.
 Guigo Cartusie prior quatuor, Carthusien-
 sium propagator, & institutionum primus
 scriptor, 14. 119. Aña & Ratera, ibid. &
 f. 100. Godefridus Lucenacensis exipit, 371.
 Scripta ad eum littera iussu regis pro illius
 reditu, 161.
 Guigo Caroliacensis olim abbas, 376.
 Guigo Ingule-borhe abbas, 381.
 Guigo seu VVigo Altiensis comes, Cien-
 ciæ sit monachus, 120. Vna nobilitas, 491.
 Guigo monachus, Hugonis Dieffen ep. frater,
 120.
 Guillelmus S. Tufellii abbas, 344.
 Guillelmus Lingonens ep. 88.
 Guillelmaunda comes, Electoris benefactor,
 354.
 Guillelmus cardinalis titulo S. Petri ad vincu-
 la, Ap. Sed. legatus, 90.
 Guillelmus Bituricens archiep. 490.
 Guillelmus Casanoviensis archiep. 31.
 Guillelmus Senonensis archiep. & legatus,
 407.
 Guillelmus Aglenensis, ep. 71.
 Guillelmus de Ruffa, seu Willemus, nec Wil-
 lelmus, fr. Arvernenfis vel Circucom. episc.
 611. Et abbas S. Irenæi, 313. Clarus sub-
 scribit pro Clusaco, 356. & Lepi eandem
 Crisostomum adiudicat, 314.
 Guillelmus seu Willemus de Campellis, regu-
 laris, S. Viderii canonicus Parisiæ dia-
 conicus docet, 377. Eius diffidit cum A-
 beillard, ibid. 377. An postea monachus,
 ibid. Fit Episcopus Catalaunensis, ibidem,
 370. Canonicatus & episcopatus ante
 concilium, ibid. 378. Contra cum scribit
 Rupertus, 329. 387. & f. 104. Eam con-
 fessum primi hominis Clara-Valdens, 367.
 Bernardum abbatem ordinat, 368. Subscri-
 bit Ivo S. Quintini de Montis, 366. 478.
 Et S. Amaro, 367. Concilio adfuit Remen-
 si & Brivacensi, 363. 363.
 Guillelmus Conveniens ep. 74.
 Guillelmus Ebroicens ep. 27.
 Guillelmus Engolfrim. ep. adfuit concilio Bor-
 dogal. 12. 91. In Angeriacum transfusus,
 109. Obiit, ibid.
 Guillelmus ex priore S. Marialis, Lemovic.
 episc. 178. Eius obitus, ibid.
 Guillelmus Flixivinus, Lexoviensis episcopus,
 370. Eius pa-
 rantes, 360. Conventioni adfuit Maastricht-
 ensis iter & S. Eligii Landinon, 466. Ab
 Ivo Urbano II. commendatus contra La-
 leuacensis, 349. An in scripta P. episcopi
 contra Hecelimum, 350. Annus obitus,
 ibid.
 Guillelmus Framedius ep. & legatus, Expe-
 re patrocinator, 353.
 Guillelmus, cognominis Ludovicus, Cerniaci
 monachus, postea Salpinensis episcopus, 430.
 Guillelmus seu Willemus, Sautonensis ep. 324.
 330.
 Guillelmus S. Ambrosii abbas, 366.
 Guillelmus Ambrosianus basilicæ abbas, postea
 Taurinensis, 434. 335.
 Guillelmus Andreæ abbas, & chirographus,
 344.
 Guillelmus de Uicacio, Asturici abbas, 657.
 Guillelmus Balotensis, sit abbas S. Audouini,
 347.
 Guillelmus seu Willemus, Cernateus abbas,
 311. Et decessione fida, 300.
 Guillelmus seu Willemus, ex Buci monacho
 Cornuacensis abbas, 304. Heriboni & Lan-
 franco familiaris, 303. Eius episcopi ad eun-
 dem, ibid. Elogium & obitus, 303.
 Guillelmus S. Dnyerii abbas, 85.
 Guillelmus seu Willemus Deva, ex Clunien-
 si monacho Arnaci prepositus, tam Celsi
 prior, 12. Demum primus Figiæ abbas,
 ibid. 75. Clarus subscribit pro Chiniaco, 365.
 Guillelmus de Erc, seu Willemus, Fici-
 nem abbas III. 125. Dicitur Pucellæ, ibid.
 473. Ficiacensem sub eo augeretur & foret,
 115. Cadomum adit ad sepulturam Angliæ
 regis, 116. Rothomagensis archiep. conse-
 crat ad interdictum ab eo litum, 146. Eius
 episcopi ad Ivonem Carn. necant Ivonem ad
 ipsum, 323. Obiit, eius elogium, 475. Lan-
 gresis veritas & epitaphium, 475.
 Guillelmus Calvus seu Willemus, Fonti-
 cia abbas, 472.
 Guillelmus Pucellæ-Gombaudi abbas II. 144.
 Quo anno? 363.
 Guillelmus L. abbas Gellonensis, 74.
 Guillelmus II. seu, Willemus, Gellonensis ab-
 bas, 413.
 Guillelmus Lemovicensis abbas, 76.
 Guillelmus de Calvo-novo, Lellensis abbas,
 440.
 Guillelmus S. Melini abbas, 366.
 Guillelmus Majoris-monachii monacho Car-
 niensis abbas, 415.
 Guillelmus Vassæ, Montis-Sancti-Catharinæ ab-
 bas IX. 408. 368.
 Guillelmus Montis-majoris abbas, Bernardus
 fidei iuratur, ante turbe, 354. Privilegiorum
 confirmatorum obtinet ab Urbano II. 364.
 Radem a Puchelli II. renovari curat, 411.
 Guillelmus I. Nobiliacensis abbas, 384.
 Guillelmus seu Willemus, S. Remigii Seno-
 nensis abbas, 106. Obiit, 491.
 Guillelmus S. Theoderici, seu Willemus,
 S. Nicasi & monachus, 419. Contra Rupertum
 scribit, 328. S. Theoderici sit abbas,
 429. Pietate & doctrina insignis, 501. Au-
 thor libri primi vite S. Bernardi, 349. E-
 meritatus, 366.
 Guillelmus Ultramar-pontus abbas fectus, 408.
 Guillelmus prior S. Mariz de Castello, a Gof-
 frido Vindocinensi obsequiosus, 373.
 Guillelmus S. Laurentii prior, 179.
 Guillelmus prior de Tolone, 119.
 Guillelmus de Auto-Seca, scribit Andromen-
 sis, ibid.
 Guillelmus ex archidiacono Namnetensi Majo-
 ris-monachii monachus, 350.
 Guillelmus de Arbois, Molliensis monachus,
 Roberti Nortmannorum ducis confessorius,
 350. 377.
 Guillelmus Nantenci monachus, 101.
 Guillelmus Pzyensis monachus, doctus obla-
 tione adscriptus, postea decessit, 409.
 Guillelmus de Montberlae monachus Uticens,
 65. Postea Divensis abbas, 314.
 Guillelmus monachus, grammaticus, 115.
 Guillelmus puer Judæus baptizatus, postea Fis-
 vici monachus, 490.
 Guillelmus Petri Sagaris filius una cum patre
 Lirino se offert, 415.
 Guillelmus creatus S. Nicolai Andecor. 446.
 Guillelmus magister Goffridi Vindocinensis, 390.
 Guillelmus Superii abbatis nepos, 411.
 Guillelmus sanctus dux de S. Severum mini-
 ster, 469.
 Guillelmus VIII. seu Guido-Guifredus nec Wi-
 do-Guifredus-Willemus, Aquitanie dux,
 Welfonia & Friburum comes, 7. 136. S.
 Hilarii abbas Irenæi, 11. Monasterii-ovari-
 fecit.

fundator, 17. 95. Ad id quid conferunt S. Cypriani monachi? 17. Concordium confirmatur inter Vindocinensium & Eboracensem, 76. Ceterum eo fit placitum pro Vindocino, 119. Eadem executiones de donatione confirmat, 12. 58. Necnon exactiones remittit, 135. S. Gerardo auctor est coedificandi monach. Silve Majoris, 121. 123. 132. Ceterum de indultu promittitur, 194. In eius gratiam conventus Silve-majoris statuit, 606. Burgundensi concilio duplici interest, 136. 139. 139. Monasteriorum Cluniacensis committit, 60. Charta hac de re, ibid. 189. S. Eustachii ecclesiam illustrat, 196. Et Cluniacensem reformandam tribuit, 196. *Fide*, Guisardus.

Guillelmus IX. seu Wilhelmus Aquitanie dux, Walsacis, Tolosa & Pallavorum comes, 135. Necnon Tiliacandi dominus, 478. Leobardibus dominus, 48. 49. 140. Alias monasterio novo confirmat, 118. Orléanensem ecclesiam Vindocinensibus restituit, 342. Minores ad eam Urbanus II. littere hac de re, ibid. Item episcopi Anstii Burgundensis ad Guisardum Vindocin. 418. Burgundiam conventui parat, 342. Falsarii II. scribit pro S. Severi monasterio, 468. 441. Eius diffidit cum Guisardo Vindocin. 418. Conventui Angariae adstip. pro Regno Cluniacensi, 470. Duellum indicit pro Nobiliacis, 478. Egge adstip. Pallavores concilio, 389. Ab eo cum munis recedit, 533. An Augusti impetravit? ibid. Bernardum vicemcomitem ad fratribus compellit ut relictum Regine impetunt, 471. «Obsequium habet, 478. Cum eo excommunicat communicat Guisardum Vindocinensium, 535.

Guillelmus Alaniensis comes, cetero S. Dode conditor, 47.

Guillelmus Brictolensis comes, ejus diffidit cum Alano Gelleo, 38. 109.

Guillelmus Doria comes, Gregorii VII. ad eum minores littere, 76.

Guillelmus Furens comes, 374.

Guillelmus comes Morenci, Novemburgi fundator, 444.

Guillelmus comes illudis, monasterii Firmianensis fundator, 531.

Guillelmus de Alba-Rota Petropiscicrus, 479.

Guillelmus Anstii Ecclesiasticus comitis filius, Eboracensis conditor, 7.

Guillelmus Guisardi Pallavorum comitis frater, 11.

Guillelmus de Melinis-castris, 115.

Guillelmus vir nobilis, ad quem Anselmi episcopi, 154.

Guillelmus de Montem Buriaci benefactor, 135.

Guillelmus Rorbeji comitis Maritimi filius, 135.

Guillelmus Crispinus, 175.

Guillelmus-Ramo de Batis; grandis altitudo de ejus sepulchro, 179.

Guillelmus Marcelli filius successores, 121.

Guillelmus de Alta-villa, 174.

Guillelmus de Veremio Tornacensem venerat, 174. 175.

Guillelmus cruceignos Francigena, 540.

Guillelmus quidam a Guisardo abbate excommunicatus, 535.

Guillelmus factor de Monte Sorelli, 193.

Guillelmus eruditus Montis S. Michaelis in Italia frater, 509.

Guillelmus-Godwin in Carantensem S. Petram mendicus, 415.

Guillelmus quidam Martin-Olivii monasterio S. Petri ecclesiam credit, 432.

Annal. Bened. Tom. V.

Guillelmus Adela Ricinis consiliarius, 514. 431.

Guillelmus frater Roberti comitis, in fundatione de Canis monasterio, 495.

Guillelmus-Bernardi de Arvisano, 495.

Guillelmus de Maddana cognomento Rufus, 139.

Guillelmus, *Fide*, Bernardus Tironensis.

Guillelmus, *Fide*, Wilhelmus.

Guillelmus de Aura Achacis abbas, 435.

Guillelmus seu Wimpia. secularis foveat orationem.

Guillelmus Cheloni monachus, 111.

Guillelmus de Maule in Hedon insula abbas, 189.

Guillelmus seu Guillelmus Gemblicensis, 116. Eius epistolum, 123.

Guillelmus Apulie dux, *Fide*, Robertus.

Guillelmus abbas in Melthodensi, 418.

Guillelmus antipapa, *Fide*, Wilbertus, Guillelmus.

Guillelmus Regiethis comes, Novelli benefactor, 379.

Guillelmus Magnus seu Wintonensis Crucis S. Andree monachus, 11. Lanfranci discipulus, 14. Episcopus in Angliam jussu Wilhelmi regis, 10. Episcopatum recusat, 14. Occupatum a Wilhelmo regem ipsum deputat, 16. In Wintonensis sedem statim multat, ibid. In Berengarium scribit, 16. Inauguratus nomine prius alii est, ibid. An electus archiepiscopus Rotomagensis? 111. Illius genti, ibid. Utrum electus Victorius III. aliquando obstitit? 179.

Guillelmus primus Dolensis fundator, 559.

Guillelmus seu Wilhelmus S. Barnis abbas, 475.

Guillelmus seu Guillelmus abbas S. Bractelli de Quinciano, donationis testis pro S. Justino, 165. Duelli spectator pro Nobiliacis, 478.

Guillelmus ex Corbulari priore Abbatibus abbas, 464. S. Modaldi reliquias obsequium preceps, 484.

Guillelmus Calambensis abbas, *Fide*, Humbertus.

Guillelmus Millescentensis abbas, 75.

Guillelmus Cochebancensis prior, 131. Postea abbas interit loci, ibid.

Guillelmus, *Fide*, Guillelmus.

Guillelmus Molentis comes & Præstensis monachus, 506. Eius elegit ari incita, 507.

Guillelmus creatus apud Rothomensem habitum erant, 96.

Guillelmus Rotomagensis clericus Jerolymitanus inter fascipia, 58. Brevi postea monachus, 128. Anselmi præcipuus amicus, 58. Eum sibi adiutorem adjicit Luffmann, Cadomenis, archiepiscopusque creatus eo fuit familiaris procuratorum, ibid. 91. Beneficiis in episcopo, 58. Huius potentia, 58. 121. pia exercitia, 58. Reges cum venerant, ibid. Anselmum ad eum plures episcopi, 58. 435. Basileum Wolfrum Wigornie episcopi & iunioris S. Edwardi regis effectus non valet, 116. Et comendat Anselmum Beccensem cum in Angliam missos, 124. Elevationi corporis S. Augustini præfatus, 169. Eius episcopi ad Beccensem, 189. Per eum invadit Anselmum, 184. Informitatem cum invadit archiepiscopo, 186. Anselmum suum Radulfo Saxonie tradidit, ibid. Pias obitus, ibid. Et vix scripsit, 186.

Guillelmus, *Gany*, vicar Novigenis proximus, 435.

222

Gub-

Gumbold comes in Hispania, 33.
Gumbold Salvatoris comes, 169.
Guenther Guentherus abbas, 379. Lii eius cum Fulcone hibernensis de cella Donna-Mariae, 176. Willielmo regi morturo accessit, 181. Clusomus adit ad sepulchrum ejusdem, 181. Clusomano concilio interit, 333. Obiit, 336.
Guntzard Thoricensis abbas, 347.
Guthereamus rex S. Martelli Coblenz benef., 460.
Gunterius Torricensis abbas, nup. gulla, 439.
Obitus & epitaphium, 459.
Gunterus Leckensis abbas, 338.
Guntzard. *Vide*, Gumbertus.
Gumbertus seu Gunterus Rerfeldensis abbas, 418.
Gumbold prima abbatissa parthenonis in Altitodi conditi haud procul a Walsbergamont, 69.
Guntzo Aetensis ep. 49.
Gorzo Salmenis olim abbas divinitus inspiratus Burgensem monet de nova condenda Cluniacensi basilica, 336.
Gorchardus Kempergensi abbas, 377.
G. Gorchardus Kempergensi abbas elevatus, 37. 166.

H

H Andecavensis ecclesiae prior, 376.
Habitus monastici forma, 46. Professio die, non prius, novitque dant, 379.
Hadericus Aurelianensis ep. 5. *Vide*, Adhericus.
Haderidius Theoderici Lotharingi ducis mater, 379.
Hadwinus Juviniacensis abbatissa, 344.
Hadwita seu Altrida abbatissa S. Eligii Parisiensis, 360.
Hadwita uxor Roberti de Sahulo, 1.
Hadwita Roberti Burgundici uxore, *Vide*, Altrida.
Hadwinus Andree Callaneti, cellam Molis comendat, 18.
Hadwivus Rodulphi comitis Haguenensis epus, 7.
Harectici iudicio aequi probati, 360. Simplicitas animae clam seducunt, 340. Contra eos auctoritate agendum, 246.
Hagano seu Agate A-mulhagenensis ep. 333.
Haiden concilio adit, 779. Item Errardi Metensis confessoris, 379. Hagonis Lugdunensis ad eum epistola pro Hugone Flaviniacensi, 379. Obiit, 369.
Hagano S. Clementis Metensis abbas, eius genus, 379. Sub eo fuit S. Clementis transfertio, 379. Herimannus episcopus fuit curat, 344.
Haimericus Aquilensis abbas, quo auctor Odo Tornacensis clericus & facti sunt monachi, 377. Clusomano concilio adit, 333. Obiit, 400.
Haimericus de Aquila S. Lazaroni monachus, 379.
Haimericus Gofaie philosophi sodalis obiit, 334.
Haimo Andecav. S. Nicolai abbas, 37.
Haimo Corviniensis abbas, 427.
Haimo S. Magleri abbas, 379. Obiit, 390.
Haimo comes, 30.
Haimo Gervasi Rerfeldensis archiepiscopus, pater, 14.
Haimo a Bertholdo Majoris-monasterii abbatem fuisse testatur, 176.
Haimo Anselmi conglagator, 149.
Haimo Francienis epus, 439.

Halberadecus ep. Burchardus seu Bazo, Dietmarus, 379. Herardus qui & Sephania, 378. Fredericus, 377. Reinhardus, 388.
Haldinus S. Petri Vini prior, 379.
Haldinus Hannonie comes, Crispigensis rector, 381.
Hamelus Eberpeltis mori precatione monachum induit, 43.
Hamericus ex Attrebatensi monacho Aquilensi fit abbas, sub eo Goldinus rector, 378. Verbum II. ad eum epistola, 189. Chazus scribit pro Elnoe, 364.
Hannaburgensis archiepiscopus, Adalbertus, 40. Lincmarus, 379. See Lincmarus, 390.
Hannozis comes, Balduinus, 36. 338. Richildis comitissa, 168.
Hareidus de S. Petri, archidiaconus Namnetensis, 307.
Hadericus Meduensis, 379, 380.
Hadericus vir nobilis, clericus Aurelianensis, Cluniaci benefactor, 347.
Haidinus Magdeburgensis archiepiscopus, ad quem scriptus a Bernardo Corbeien libris contra Helricum IV, 149.
Haidinus Liogorum ep. Wangionis-ivi S. Benigno salutem probat, 169. Eius obitus, 344.
Haidinus Camberlarius Gallie regis, 390.
Hagerus miles comes ex Alligenti apud Buz, 176.
Harallus chronographus, 40. 375. 377. 699.
Ex monacho Censuali Aldenbergensi fuit III. 379. Viri auctor S. Amulfi Societatis, 176. Alii scripti, 87. 166. 379.
Harallus Scherius princeps, cum fortis, transfertio II. ad eum condita, 470. Ab eo vendita Philippo regi curia Eborica, 344. *Vide*, Arpiner.
Harteburgum castellum a Saxoibus deservit, 67.
Hartmannus S. Blasii prior Gottrici reformator & abbas, 178. 328. In S. Udalrici monasterium intravit, sponte exiit, 339. Campidupensis palatium profectus, 344. Aquilam habuit perit, 367.
Hartmannus Tulicensis abbas, 336.
Hartmannus comes, Wiblingensis fundator, 399.
Hartmannus Kiburgensis & Dillingensis comes, Nerenheimensis fundator, 338.
Hartwicus Rerfeldensis abbas defunctus, 49.
Speyerburgum militum ad expiendum inde pragmatem regionem, 87. Re Magdeburgensis ep. & fuit, 399.
Hastings in Anglia ibi moratur Willielmus rex, necnon convenit episcopi, 301.
Havard Sackgensi S. Maris fundator, 377.
Haxia nobilissima comitissa, Scherensis fundatrix, 377.
Heberthaus Cluniacensis monachus & scriptor, 197.
Heckin Hildenheimensis episcopus, 9.
Heilbertus Treverensis archiepiscopus, *Vide*, Epilbertus.
Heinricus patriarcha, 379.
Heinricus Leodicensis seu Henricus, eius consilio fit pater Doanacensis, 370. Trebionensis verat, 178. Novi abbatem ejusdem adit, 186. Lincmar fuit adversus imperatorem, 301. Unde turbat, 344. Opidon & monasterium expugnat, 319. Magna utriusque fragor, 344. Ab obituenda abbatissa Gertruda propolium diffundit, 379. Hymnorum & manichaeorum excommunicat ducit, 379. Theoderici Andagiensis fuit curat, 371. Alia obit & obitus, 169.
Hela.

Helisiet ex Suffraganeo episcopo monachus
Chiacensis, 195. Obitus & sepultura, 19.
Henricus Vindobensis ep. seu Henricus, ab
eo dedicata. Aures-vallis ecclesia, 19. Ius
monete confirmat, 5. Michail ad Mosam, 19.
Item compromissum, 5. Pauli inter & S. Mau-
rii monachos, 434.
Henricus ex monacho Crenobonensi Admon-
tensis abbas, 119.
Henricus seu Henricus Angelici abbas, ejus
padrum cum Willomo comes, 439. Pacha-
li II. Beliam occidit, 461.
Henricus ex Corbeia-nova decano Erenburgi
abbas, 258.
Henricus Vindobensis, S. Galli abbas detrahit,
547. Ad Zersfallense monasterium iterum
pessus S. Galli praepositus, ibid.
Henricus S. Georgii in Nigra-Silva prius ab-
bas, 185.
Henricus Gorienis abbas, seu Henricus, 179.
Dionisius feb. 27. Et obitus, 48.
Henricus seu Henricus, Hamelricus, Re-
migiensis, ac Neuvigienis abbas, 57. 74.
201. 210. 247. An monachos apud S. Remi-
um interitus? 119. Mougensienis abbatum
cum gravibus regibus, ibid. 216. A Guiberto
Abbatum, 190. Compensandi concilio inter-
fuit, 179. Et Suffraganeo contra Reginum,
218. Sub eo renovata privilegia, 259. Variis
chartis subscritus, 218, 219, 224. Obiit, ibid.
Henricus archidiaconus & decanus Leodiensis,
quo auctore placita a Sigeberto scripta, 39.
Coloniensis monachi pro elevatione corporis
Guiberti Gemblacensis, 184.
Henricus III. Imperator Augustus, 14. 25.
Eius universitatem Clunac solenniter as-
seruimus, 110. Admiratione impetu ad
posi cum commissa? 40.
Henricus IV. Germaniae rex, 14. Unus apud
eum in prelio & honore archiepiscopus Adalber-
tus, 9. Societis sui pulchri non parvi,
ibid. Rant adversarius natus domus Grego-
rii VII. Simoniaci & incontinentes patri-
monia subornat, ibid. Perdit filii Augusti A-
gnes suam deservit, 48. A divorcio fa-
cenda cum uxore decernitur, 14. Wdri-
ci Celleri ad eum episcopus, 16. 21. 3. Re-
machi potestas cedit, 41. S. Udalrici dedi-
catione adit, 45. Totum fere occidentem
percurrit, 50. Roman civitas ab Alexan-
dro II. 30. Decimus a Turingis sacerdotibus
contra ius & 80. Augusti, ibid. Gregorii VII.
seditionem se iniquitatem suam agere fari,
55. Cum Saxonia diffidio, 67. Decretis
Lauravensis conventus non obtemperat, ibid.
Immo Moguntiae arch. extrema pernicie in-
venit in synodo Erford. ibid. Berolinen-
sium rex, ac Palatinum direxit, 48. Se-
cessum a pontifice molitur, 54. Deficit,
61. Et pontificatum abrogat, ipse vicem
a pontifice regno privatus, ibid. Receptus,
55. Et abstinuit, 205. Eodem saltem
decimo abrogatus imperium, 105. Flares le-
gati papa capti, 4. 106. Gebhardus Salze-
burgensis fede pulvis, 103. Apud Augiam
& S. Gallum turbam excitat, 116. Henman-
gum fede Metens depellit, 124. Contra eum
scribit Bernardus Corbeiacensis, ibid. Obli-
vionis perditionis anathema dicit Gregorius VII.
246. Effertur pontificem abigunt, ibid. Ro-
mam aggreditur, 260. Moguntiae ei mittitur
segonensis filius, 260. Flares ab eo reced-
dit, ibid. Nova incursio, 269. Parle sch,
ibid. 179. Expediunt contra eum natus
Bernardus Lucuburgensis, 279. Demos Go-
dofred. Lucuburgensis, 279. Demos Go-

marum impugnat, & Guibertum oppellit,
178. In Lombardia recedit, 179. Lincaria
Kamensbergensi Bifensese paritatem con-
fert, ibid. Roma capta & pascu-pontificis im-
petratu conomert, 185. Resipiscendum sim-
lar, ibid. In Germaniam redire compellitur,
ibid. Anathemate percussus in concilio Ro-
mano, 198. Faldensium abbatum amfert pro
Balderto, 179. Necon possit afflicti do-
net, ibid. An Gregorius VII. in extrema
ei indulgentiam impetierit? 200. Apud S.
Tudonem nivas turbas excitat, 209. Con-
trarii monachi fugere coacti, 204. Utrum
ei sedem dederit Beldertius Calsensius 2122.
Brunonem, in Metensium fedem incedit,
220. 252. Arnoldum in Constantiam, 220.
Anathemate molitur in synodo Brevetti,
270. Manuum abdidit, 264. Eius gratiam
Luipo monachi meretur, ibid. Leodiensis
episcopus Guibertum indiget, ibid. Eius Ga-
vare Walbrodo S. Laurentii abbatum occupa-
tat, ibid. Walbrodo dicit & Maubili terras
devolat, 270. Nud impune, ibid. Eius ve-
nitum Cunctis in tempore sancti Apostoli
fulgentis, ibid. Nova veneratione apud Pa-
dolinensium, Fructuensis, 275. Leodum
280. In Gebhardum Constantiensium ordinem
& Marwardum Omburgensem, 280. Con-
cilio filium in eum rebellat, 285. Metensis
episcopi parum dominicalium apud S. Tu-
donem Arnoldo comiti donat, unde turbas,
299. In Germaniam redit, 301. Eisdem
Leodiensis ad eum libellus supplicis pro bonis
reperendis, 304. Ergo membra & mona-
stria bene afflicti; Abriburgensis, 314.
Reinense, 198. Chiacensis, 30. Erenber-
ge, 49. Erenberge, 187. Erenberge, 49.
Lancense, 198. Lubricense, 314. Paderne, 104.
Bernardi-Quintum, 201. Regno ipsius
a filio Conrad, 312. Eius exploratorem Austro-
Carum, in illius parum, 314. Flares ad
eum deficiat acuti perfringunt, 371. Com-
manicus Richerus Virgus, 374. A Pacha-
li II. dira addit, unde turbas apud Ca-
saracenses & Leodienses, 415. Et edicti
Hirapiscenses, 420. Galkhemum Casteracen-
sem excommunicatum tantis, 420. Gaster-
si principis Anconiani ad eum episcopus,
420. Ad Henricum filium suum supplicis,
419. Abdicat regno mox facti pernoctat,
in aciem delinquit, & a filio comprehendit-
tur, 421. Legatus hac de re episcopo ad
Philippum regem, ibid. Necon ad Pacha-
lem II. 443. Spire molire obiit, & interpu-
tus paret, ibid. 455. Tandem scilicet
excarque permissus, 441.

Henricus IV. epus archidiaconus Sigebertus,
Cancellarii Bernhardus ep. 179. Otto,
307.

Henricus V. conegimus Germaniae regis filius,
ad pontificem deficit, 441. Landisio Aferat
ep. illius impugnat, 446. Gebhardum Con-
stantiensium in sedem rediit, 446. Pacha-
lem Galkhemum Casteracensem, 450. Spire re-
gibus ibi reconditis thesauris potuit, 454.
Supplicat ad eum mitti paret, 455. Regni
iniquitatis invidit, cum patre paritum con-
fert & comprehendit, 445. 455. Inhiben-
gendis ad eum redire iubet, 455. Legatus
mittit ad Pachaem per inviditum, 460.
Herimanno Tredoniano faret, 481. Leodiens
adit, & conventum indicit, 481. Franco-
furti pariter, 508. Et Ratispon, 509. In Ita-
liam pergit cum exercitu, ibid. Et fuit
episcopi Germani adversus Pachaem, 514.

Conditiones pacis cum pontifice ultra citra-
que missa, 170. A. Pichali proposita sacra-
mento finit, 174. Romanus accedens comiti
et obvia procedens cum iudicibus, 174.
174. Pontificem armis delatit & capiti, 174.
Archiepiscopi Salzbουργensis generalem dis-
cessum, 174. Quot cedet ex utraque parte?
175. Vetus pontificis investitura cessit, 175.
Augustus ille consecratus in Germaniam se-
dit, 174. Excerptum hac de re a chronico
Saxone, 176. Extorci potestatem exemplum
per totam regionem missum, 176. Richardi
Vindobonensis vacationes & Vindobonensem fu-
git, 177. Salzbουργensis archiepiscopus, 177.
177. 178. Erius ibi abbas & Abbanesi &
Vindobonensis archiepiscopus, 177. 178.
Privilegium dantur in concilio Latera-
nensi & Vindobonensi, 178. 179. Monasterium
Sancti Gallensis abbatem confirmat, 179. Pro-
fessionem adveniens portus occidit, 179.
Pichali II. scribit per sententiam, 179. Pon-
tificis receptum, 179. Legati, pontificis
ipse in Italiam pergit, 179. Coloniensem ty-
podum improbat, 180. Lateranensem excom-
municationem declinat, 179. Erlangenem Wic-
ceburgensem episcopum, orientalis Francie ducatum au-
fert, 180. In monachos bene affectus, 180. Car-
bensen, 180. Divesnes, 180. Favianen-
sis, 180. Loredan, 180. Morten, 180.
Episcopi cunctatiles, 180. Albera, 180.
Henricus Wilhelmus comitatus, 180. An-
glicum & Nortmannicum ducatum, 180. Eius
avunculi, 180. Monteburgi abbatem Ri-
chardum de Bilirois committit, 180. Cellam
E. M. de Rosensio abbatem, & Recerdi-
um tradit, 180. Anselmo Cantuariensi scri-
bit, 180. Dilectum de investitura, 180.
Robertum de S. Raduendi abbatem intrat,
180. Tres Anselmi episcopi hac im-
probat, 180. Elestem abbatem Richar-
dum Recerdi tradit, 180. Paritiam Abben-
dorensem praefici curat, 180. 181. Litium in-
dicat episcopi consensum cum Mithide, 180.
Invenit hac de re corpus Anselmi,
180. Eundem vivit, 180. Eius legati ca-
lumniam convelli incommunicant, 180. De
eo conciliando cum Roberto fratre scri-
bit Pichali II. ad Anselmum, 180. Ansel-
mus ab eo investitur consensu decessit,
180. Concilio Londoniensi voluntatibus gal-
licis canonibus imponit, quod imposuit An-
selmus, 180. Romanum iterum mittit per in-
vestituram, 180. Sed frustra, 180. Anselmum
logis soluit, 180. Nortmanniam occupare
venit, episcopi collegium cum Anselmo,
180. A. Serlene Sigisfridum cum optimis
circumdet, 180. Eius ad Anselmum episco-
pale, 180. 181. Eius cum eo controversiam
finem imponit, 180. Cadem a Roberto
pseudopapae Diversi fraude circumventus,
180. Cum mulierum castrum captum jubet,
& proditorem perit, 180. Roberto fratri
comproposito in Angliam mittit, 180. Dif-
filiam conjugum Ebroicenses inter & Flican-
sensem in nuchos, 180. Investituram reman-
dit, 180. S. Augustini privilegia facit,
180. Flicanensis privilegium recipit a
regni potestate, 180. Collegium habet
cum Ludovico Francorum, 180. 181. Eius
eodem inquit Guillelmus comes Ebroico-
nsis, 180. Bells cum Waleramo Mellensi
& alio, 180. Robertum Behimensem per-
petuo carceri mancipio, 180. Iudicium Gra-
hade abbatem praefici, 180. Infans eius
privilegium, 180. El dicitur ab Hegone,

Floris, liber de regia potestate, 180. Eius
in Beraudum Tirocinensem venerari & bo-
nifici, 180. Vindobonensem converteri habet,
180. Eius diploma pro archiepiscopo abbas de
Bichveldi, 180. Betti libertatem restituit,
180. de sup. Eius camerarii, Vindobonensis
de Tancavilla, Vindobonensis II, 180.
Henricus Anstie marchio, & Colomoni cor-
pus Stokersavis Mellicum transferi, 180.
Henricus Brabantensis comes, Affligemense
beneficium, 180. 181. Obitus, & sepultura,
180.
Henricus Lovaniensis comes, 180.
Henricus Montis-Sintri Michellii comes, Mon-
tis Gargani Xenodochium Casum committit,
180.
Henricus comes de Sinth-Monte, monasterii
S. Petri vanior, 180.
Henricus Northmei comes, Bursfeldensis
fundator, 180.
Henricus comes Palatinus, 180.
Henricus Pottingillii comes, 180.
Henricus (sacri) Montis comes, 180.
Henricus Everardi comitis filius, 180.
Henricus Ottonis ducis filius, Bursfeldensis
conditor, 180.
Henricus Hugonis Burgundiae ducis frater, 180.
180.
Henricus Prætorius & Sævic ducis filius, 180.
Henricus Rodolfi Fulgentius filius, 180.
Henricus, Pide, Henricus,
Heldardus Wadonis principis amicus, 180.
Heldardus de Monte-Pancreo Arverni miles,
Clunaci frater in nuchos, 180.
S. Helene Gillemaister proinde reliquit, 180.
Iude mercatus institutio quilibet feria fixa,
180. Hiltone hac de re auct, 180.
Hilgundis Mijermonasterii abbas, 180.
Hilgundis ex priore Cadom. S. Andree abbas,
sub ex promissa baptisae scribit, 180. Ansel-
mo scribit, 180. Archiepiscopi respon-
sum, 180. Obitus, & sepultura, 180.
Hilla de Boregia, Liguini fundator, 180.
Hilth Montis-Sintri-Catharum abbas IV, episcopi
clunaci, 180.
Hilth Nivensis abbas, 180.
Hilth de Gual, Archidiaconus Comovis, ex-
communicatus, 180.
Hilth Comovensis comes, Culture bene-
factor, 180. Hiltherto Comovensis infan-
tis, 180.
Hilth Petragorie comes, 180. 181.
Hilth de Digne, vir nobilis, 180.
Hilthensis episcopus, Pide, Elicensis.
Hilthensis Landuensis episcopus, Norvigen-
sis bene confidit, 180. Pide, Elicensis.
Hilthensis Agensis comitis, Gualtero Norvi-
gen. famularis, 180.
Hilthensis episcopus, Arfibus seu Erfibus, 180.
Hilthensis seu Helogia, episcopus lapsus & fortis, 180.
Hilthensis nobilis matrona, Pide, Wilem-
180.
Hilthensis Sædionensis E. M. fundator, 180.
Hilthensis Vindobonensis comitis sepultura, 180.
Hilthensis Ebroicensis comitis, Nogenis cella
fundatrix, 180. Eius dicitur cum Henrico
Anglie rege, 180.
Hilthensis Bernardi castri fundatrix, & mona-
cha, 180.
Hilthensis commendator, 180.
Hilthensis seu Henricus, prius Clunacensis,
180.
Hilthensis comes, & comitis, Berthol-
dus, Lura, 180.
Hilthensis miles, pansionem apud Affligemensem
fudit, 180.

Henricus abbas Silefiedensis, a quo venditur
per cunctum modum, 46.
Henricus archiep. Ravennas schismaticus ob-
it, 48.
Henricus Senonensis archiep. 437.
Henricus Rheims episcopus, 438.
Henricus Leodicensis episcopus.
Henricus Paderbornensis episcopus.
Henricus S. Agrippae abbas, 466.
Henricus seu Anicetus e Cluniaci monacho An-
gerici abbas, 467. De electione contentio,
439.
Henricus ex Cameracensi priore Belli abbas, 39.
Henricus Emdelensis abbas obit, 46.
Henricus ex Corbeim decanus Eraburg ab-
bas, 464.
Henricus abbas Friburgensis, 444.
Henricus Ferravensis abbas, 437.
Henricus abbas de Longo-campo, 390.
Henricus Nerenheimensis abbas, abbas sub eo,
338.
S. Henricus Cremenensis Pontifex abbas, 337.
Henricus Montis S. Quinti abbas, eius pa-
rentes, & laudes, 378. Grifa sub eo, 364.
490. Felle donationis & confirmata, 473.
Falsitas illi bella, 371. Cum suis ad veni-
endas S. Marculi reliquias Perconam acce-
dit, 473. Ad Cartaginem mittitur pro redi-
tu Godofredi Ambici, 490, 363, 364.
Henricus ex monacho Beiamni S. Sequani ab-
bas, 338.
Henricus, ex Præfati monacho prius in-
Benedicti Laminii abbas, 330.
Henricus S. Sequani abbas, Falchialis II. Beiam
occidit, 468.
Henricus S. Vindis abbas, 420. Sub eo in-
gressi discipuli, 428. Siliensis accessit ad
eius relictionem, 379.
Henricus Wirzburgensis abbas, postea episcopus
in Polonia, 364.
Henricus ex Beci monacho Cantuariensis de-
canus, 37. Postea prius, prior, 336. An-
selmi ad eum plures episcopi, 488. Et in-
scriptus a Ludovico decretorum, liber,
77, 249.
Henricus prior Cien. Fide, Henricus.
Henricus Soudas ab Urhano II. in Galliam
missus, 331.
Henricus de Gornaco, unus e Beccasibus ab
Anselmo in Angliam missus, 334.
Henricus conversus Beci, ex Anglia iussu re-
vocatus, 364.
Henricus miles, S. Celsipier monachus, 375.
Henricus Termensis, una cum anore & filia-
bus, ad S. Martini monasterium tendit, 339.
Fit cellorum, 339.
Henricus canonicus, ad eum Ludraci ep. 34.
Henricus clericus, eius episcopi de Pomposiana
bibliotheca, 390.
Henricus IV. Francorum rex, Cluniaci reditus
Litteras attribuit, 37.
Henricus rex Provinciae, 37.
Henricus Augustus comes, Ulsteriensis-pertus be-
nefactor, 468.
Henricus Leimburgensis comes, S. Trudonis ma-
ior advocatus, 327. Moendilli bona con-
firmat, 364. Henricum pseudobabum de
eum intradit, 386. Chetiz sollicitus pro
Luceni, 337.
Henricus palatinus comes, Laurens confiteri,
327-347. Annot obitus, 327.
Henricus Warvicensis comes, Fratellensis be-
nefactor, & monachus, 304. Eius filius, 303.
Henricus I. Vaudanionum comes, 363. Eius
parentes, & filii, 365.

Henricus II. Vaudanionum comes, Henricus
I. filius, 364.
Henricus III. Vaudanionum comes, Henricus
II. filius, 364.
Henricus Alfred VI. regis gener, 304.
Henricus Arabianensis comitis filius, 439.
Henricus advocatus urbis Tullii, 32.
Henricus, ad quem Andricus harrumaga, 325.
Henricus engamis abbas S. Quinti pater,
375.
Henricus. Fide, Henricus, Alericus.
Henricus de Bethberg, monachus Carles-
fii, 364.
Henricus S. Galli monachus, & scriptor, 49.
Henricus Laganus archiep. Fide, Eracius.
Herbertus Teutoburgensis ep. 346. Lodovici cogno-
minatus, 405. Ex Filicameri priore Rame-
fur abbas, episcopatum suscipiens, 364. Sen-
den episcopus & Norwicium transferit, & mona-
sterium condit, 364. Cetera eius acta, 364.
Romam missus pro investitura, 405. Ad An-
selmum episcopus, 427. 428. Multum con-
tenti adit, 364. In gratiam redei Willielm
Anglie regis, 321.
Herbertus Burac abbas, 38.
Herbertus Scrothburgensis abbas, 389.
Herbertus S. Albini prior, 327.
Herbertus Major-Moendilli monachus, 22.
Herbertus de Castellione, multis confectus. Cla-
uicis remittit, 428.
Herfordensis episcopus, Robertus, 321. Girardus,
403.
Herbertus Regensis ep. 364. Multum con-
tenti fuit cum Henrico imperatore, 377.
Herbertus S. Dionysii in Brocacia abbas, 382.
Herbertus Sithensis abbas obit, 363.
Herbertus Brunsvicensis monachus, a pluri-
bus liberatus, 366.
Herbertus IV. Vir-migardensis comes, 301. In
S. Præfatum & Humiliscentis liberalis, 301.
Obit, 364.
Herbertus ex Leodii S. Jacobi monachus
S. Laodis abbas, 331. An vix Theodo-
rici Andegimensis adfuit? 327. Rupert aug-
mentum, 328. Anselmi Laudon. ad eum
episcopi causa cuncta, 388.
Heriberti principis conversio, 339-363. Et
obitus, 363.
Herigerus Ahrinburgensis & Laurehamensis be-
nefactor, 338.
Herimannus III. Calensis arch. 366.
Herimannus ex Hermannus, Bamberg. ep. 36.
Ob Henricum emaci. 31. Severatus & mon.
364.
Herimannus seu Hermannus ex Leodii pro-
positus Et Henricus ep. 31. Theodericum Vir-
dunensem ad colloquium citat, 30. Roman
adit, 37. Coram eo scribit Messingensis ve-
nator, 37. Gregorio VII. primum infertur,
postquam a Jarentone ablativus, 364. Ad
Henricum IV. hoc fide depictus, 344. 375.
376. 377. S. Trudonis facultates in hoc edit
convenit, 378. Electioni adit ibi novi ab-
bas, 384. Reftituit S. Clementis transla-
tionem fecit, 321. Nominat & equorum
accusatio indicat, 364. Obit & sepultura,
321.
Herimannus Colon. S. Petri abbas, 364.
Et dictus Conrad liber de adibus beati
Wipreli, 366.
Herimannus senior, cognomine Calvus, S. Tru-
donis abbas Monachas, 320. Expulsi, &
obit, 367.
Herimannus nepes S. Tandonis monachus abba-
tem Ammoniaci acquirit, 336. Poles rati-
one

- quæstetur, *ibid.* Deinde laudat excommu-
nicator, 386. Novæ perfectionis existit,
481. & *supra* Eius fauores, *ibid.* Leodiam
adit, & abstergit, 480.
- Hermanus Alfingii conventum, 239.
- Hermanus frater, alii sapienti, & auctoritate
pretiosus, 189.
- Hermanus comes, 207.
- Hermanus comes, Remensis lectus mon-
asterii fundit, 129.
- Hermanus, *Fide*, Hermanus.
- Hermanus & Remigius abbas, Gervasio archiep.
adit in curiam, 3. Ante obitum actus, 36.
Sepulchra & epitaphium, 36. 37. Discipu-
lus, 37.
- Marina Hirsingensis monachos, sacrosanctum bi-
blium amovendo, 179.
- Haridgita, seu sacra ignis, per totam Flan-
driam gradatur, 251.
- Hersfridus Cameracensis archidiaconus, Lau-
bonensis sequebatur, 482.
- Hersfridus Glabensis abbas, 20.
- Hersula virgo Beronicensis, 179.
- Hermanus Beronensis conditor, & abbas, 20.
505. Paterna ejus sollicitudo, 10. Lanfranco
pater ut archiepiscopatum suscipiat, 19. Sub
eo facta monasterii scriptura transacta, 46.
Lanfrancum Cusque, adit, 25. Archiepi-
scopum quæ quanto cum gaudio excipit, 112.
Eius vitam de eo, 105. Fie obit, 124. Ce-
lestem carpit, *ibid.* Epitaphium duplex,
quod. Vita auctor, 172. Discipuli illudant,
175.
- Hermanus Centula monachos, pictas insignis,
e monasterio capulas, 27.
- Hermanus pedegottus Ludovici regis, 462.
- Hermanus S. R. & cardinalis, 30.
- Hermanus seu Herimannus piteus-episcopus
Aogardensis, & tribus gentibus predicatorem en-
communitas, 109.
- Hermanus Crenitacensis abbas, 112.
- Hermanus Higerbergensis prior, obit, 24.
- Hermanus Tulensis, & Apri monachos, &
scholasticos, 142.
- Hermanus Lanchensis monachos, 422. Eius
scripti, 370. Ab Hermano Tornacensi di-
stinguenda, 332.
- Hermanus Tornacensis scriptor, 332.
- Hermanus seu Fornal prepositus S. Martini
monachos, 127.
- Hermanus magister, & Fulco postea lauda-
tus, 174.
- Hermanus Locilburgensis, Heirici IV. re-
gis amicus, 174. Turbas excipit apud S.
Gulmum, *ibid.* Cœlestis-virgæ venant pri-
legio, 174. In Saxoniæ redit, *ibid.* Cadi-
tor, 220.
- Hermanus Castellensis comes, 117.
- Hermanus comes, Formbacensis benefactor,
177.
- Hermanus Gilbert comitis Clari-montis fra-
ter, 164.
- Hermanus marchio, Clunial portuorum pa-
ter, 178.
- Hermanus ep. *Fide*, Herimannus.
- Hermanus pater & Merie Burgensis, 350.
- Hermengardis Combornensis virocomitissa, 149.
- Hermengardis alicornensis, Cate-Dei moni-
cha, 106.
- Hermengardis comitis Gilbert comitis Clari-
montis, 167.
- Hermengardis Montis-Bilgadis comitissa, 446.
- Hermes ex Sirinensi piteus S. Wiroci abbas
405. Abbatem regimine apud S. Nicolaum in-
adit, 517.
- Hermanus & Fetti-vivi abbas, ejus obitus,
349.
- Hermachus Roffensis ep. Lanfranci discipulus,
245. *Fide*, Arnebus.
- Hermadus, qui & Stephanus, ex abbate Ge-
neburgensi, fit Halberstad. episcopus, 147.
218. Eius consilio apud Herleviciam rebi-
tati monachi, 247.
- Hermicus Fonti-Ebraidi principis, 165.
- Hermisidus de Comptis, seu de Clavis-valli-
bus, prima Fombalensis magistra, 195.
- Herveus Nivernensis ep. Trecensi concilio ad-
est, 457. 458. Clavis fabricis pro Flo-
rentis, 486.
- Herveus Kaucensis, pater Elicia priores
episcopos, 420. Ab eo dedicata Torpensis
ecclesia, 470. Consecratus pater Robertus
Caulandensis abbas, 347.
- Herveus Flavinici abbas, 415.
- Herveus I. S. Melensis abbas, 166.
- Herveus II. Rebonensis abbas, 105. Donatio-
nes sub eo, & acta, 134.
- Herveus Rethonensis abbas, 420.
- Herveus Vinoduni monachos, dictus de Tri-
sante.
- Herveus magister Focensarum Philippi regis,
varis charis subditus, 77. 125.
- Herveus de Brevice, & 4.
- Herveus de Monte-Mauritiano, Disgii bene-
factor, 318.
- Herveus comes, 17.
- Hervo miles, Gramage conditor, 50.
- Hervo, qui sacros conditor S. Georgii Her-
cio, monach. 159.
- Hermo Viridunensis ep. S. Mansi perthenosis
auctor, 474.
- Hermo Hirsingensis monachos, & scriptor,
167.
- Heroldus Clugiacensis monachos. *Fide*, Ezelo.
- Herold S. Afra abbas, 447.
- Herold S. Georgii in Nigra-diva benefactor,
185.
- Herold ejusdem monach. funditor, 159.
- Hilbertus rex, Marcherbach, 159.
- Hieronymus, Benedicinus in Caranis mon-
asterio subditus, 107.
- Hieronymus Poropogans abbas, insignis bi-
bliothecæ auctor, 100.
- Hierola insule monachi, quorum ius super to-
tam provinciam & episcopus, 42.
- S. Hilarius Pictacensis, Berengarii in eum ca-
lumnia, 54. *Fide*, Reginaldus, Lanfrancus.
- S. Hilarii & Florentii translatio ex Athanasio
ad Bonon-vallens, de ex quâ ceti? 278.
- Hilarius pater, Anglor. ejus scripti, 226.
- Hilbertus Treverensis arch. *Fide*, Epiphanius.
- Hilda abbatis, & qui Ercemhalmis dictam
monach. 159.
- Hildebertus seu Hildebertus Cenomanensis, 117.
Ortus ejus, & parentes, 352. Scholarum ma-
gister, deinde archidiaconus, postea episc. *ibid.*
S. Hugonis de eo predilectus, 155. Necnon E-
voni Carant-magus favorabile præjudicium,
ibid. Varie ejus epistolæ: Ad Adelmum Ele-
fantem nuntius, 420. Ad Dancinenses, 346.
Ad Hugonem Capiv. 331. 453. Ad Mar-
bodum Rademacher, 146. Willelmum de
Campellis, 358. Monachos esse capit, 453.
An fuerit? 352. Laudandens consilio adit,
302. Et Ramecoms, 354. Iustus constitutus
inter S. Nicolai & S. Albini monachos, 171.
Reinoldi Andercensis ecclesiam refudit, 177.
Ordinationis adit monach. 318. Romæ so-
dit, 418. In Paschalis papa defensionem scri-
bit, 174. Alia scripta, & gesta, 331. 474.
475.

- Hildebertus & Fuldaensis mon. Dolensis abbas, & Monac. archiep. 137.
 Hildebertus Mantolici abbas, 132.
 Hildebertus comes de Maribus, 22. Eius filia Simoni Crispagardi nupsit, 23.
 Hildeboldus Magdaburgensis abbas, obiit, 156.
 Hildebrandus S. R. E. archidiaz. & monachus, 20. Eius littera ad Landfrancum, 32. Ad reformandum Solutum missus, 47. Apud Alexandrum II. agit pro compositione Farfensium litte, 48. *Vide*, Gregorium VII.
 Hildeburgis Gervasi Remensis archiep. mater, 14.
 Hildeburgis S. Olingstoll fundatrix, 6.
 Hildeburgis Godefridi mater, Italiani monacha, 38.
 Hildeburgis, cuius affinis S. Gauduli monasterium Viriaci solvendum, 156.
 Hildeburgis abbatissa vidua, monasterium amantia, 309. Obiit, miracula, vita scriptor, 312.
 Hildegarth regina, Comptonenfis fundatrix, 148.
 Hildegarthi Wilhelmi Aquitanie duci mater, 147.
 Hildebrandus Hispanie rex, eius mater, 350.
 Hildebrandus Comitis monachus, pietate insignis, & monach. regulam, 35.
 Hildebrandus comes, Recio, 30.
 Hildeboldus Magdaburgensis abbas, 156.
 Hildeni abbas Lemovicensis obiit & tempore exoritur, 70.
 Hildeshi Columbanus arch. eius cum Brunvillensis, 126.
 Hilduinus Lemovicensis ep. 150.
 Hilduinus comes de Rocelo, Majori mon. monachus, 135.
 Hildigotus seu Hilgatus ex Belvaci presbyt. Suffraganeus ep. 85. Petrus pontif. celsum accepit, 209. Contra eum officia S. Corcelli Hildbertus, 209. Chariz sublebit per Majori mon. 178, 179. Indignus adit pro reformatione S. Majori, 190. Item concilio Brivannensi, 311. Clementino, 333, 334. Trecenti, 411, 431. Ad Majori monasterium fecit, cuius pater sit abbas, 194, 215. Et cum Quincimontibus, 330, 331. Obiit, 475.
 Hilgatus S. Agathi abbas, 490.
 Hilgatus presbyter Canonum, Hostia episcopi, 264, 265.
 Hilius Corbie novae lectus, 64. Oltmbriva sit abbas, 311.
 Hilmardus mater S. Berengarii Papulef. 195.
 Hilmundus Fombarcentis prima fundatrix, 177.
 S. Hippolyti reliquie Taurini, 133-135.
 Hippolytus Eusebius, Albanici abbas, 639.
 Hivino Dieris ep. 618.
 Hissaria, ibi tertia, 136. Ad qua parvulus Clusendi abbas missus, 632, 633. Quandoque abrogatus Mazaribus cultus, 30, 40.
 Monasteria duplicia impetrata, 440. Pater Selvendus synodus, 115. Voluntas ep. primi denno instituta, 134.
 Hissaria reges & sepius, Sancia, Hildefontis, Felicia, 330. Alfonso, 123. seu Adelphus, 127. vel Hildefontis, 134. aut Adelfontis, 137.
 Hodericus S. Olegii Redon. abbatissa, 7.
 Hodericus S. Glagendini abbatissa, 203.
 Hodericus S. Arnaldi reclusa, 10.
 Hodericus Raimundi-Pagani pater, 150.
 Hodericus Robertus viccomitibus, Citerii fundatrix, 168.
 Hodo Agirius. ep. concilio Bardegal, adit, 150, 617.
 Hodi. *Vide* H. Eius, Hostia.
 Hostia seu Hostus ep. Comptonenfis, 132. Ab Hilgato presb. veritus, 164. Vinodorus monachus, 135. Roberti Normannorum comitis pater tunc adversus Regem de Gaudis, 164. Innocentio sedem, 429. Augustus, 169. Ad Augustum regem confert, & reddit, 164. Rodulfus Turrensis futor contra Majoris mon. monachos, 321. Eius placitum pro S. Vincentio, 330. S. Juliano domum confert, obitus, 8, sepultura, 331. A Hildricis fundatus, 111.
 Hostia comes Rancervilis, postmodum Britannie dux, 7. seu Host, 90.
 Hostia Cornubiensis comes, 7.
 Hostius Justus Epi. abbas, *Vide*, Ogerius.
 Hostius Crenodensis abbas, 202.
 Hostius sui in profanam sevitiam precipitator, 475.
 Hostius involuntarii pontif. 13. Ep. pollitum camerarium, 166.
 Hostius voluntas infirma ad bonum per gratiam adjuvatur, 168.
 Hostius ep. Verulani, 137.
 Hostius, 34 66, comitatus, 329.
 Hostius non ecclesia apud Comptentium, 164. Eius intercessio via, 164.
 Hostius II. Salicidendum bona confirmat, 41. Nicom. Differentium libertas, & iura, 147. Littera pro Liriofensi contra Saracenos, 413. Pro Fabrianensi ibidem, 430. Melitensis iter & vitreum, concordat, 124. Eius legatus Galerius Magalon. ep. 164.
 Hostius archiep. studium, Cameracis, 169.
 Hostius Heroldensis abbas, Hincrici IV. legatus in Saxoniā, 65.
 Hostiales quatuor Jersolim. Geraldus, seu Girardus, Raimondus, 219.
 Hostiales fratres Jersolim. eorum habitus obediencie iugum exornant, 401.
 Hostius, in eos raptus & manifestus huiusmodi, 206, 275. Fractura exempli, 279. Pro his solutus pignus regulare, 366.
 Hostius in monasterio concidium, 370.
 Hostius seu Hostia Alarici comitis occisus, 161.
 Hostius episcopus Schincher, 31.
 Hostius legatus etiam, concilium Wormannie coit, 29. Anglicanus adit, 51. Gregorius VIII. ad eum episc. de lite Evens & Johanni ep. 66, 118.
 Hostius Silvandensis ex. seu Hodericus ecclesiam S. Martini Paris. confirmat, 440.
 Hostius sublebit pro S. Remigio, 418. Et Firsiato, 430. Encomiasticas Laudonensi ecclesiam reconstat, 131.
 Hostius seu Hodericus Carmoensis abbas excois, 127. Pulvis Noyent. prius, 311.
 Hostius abbas de S. Winifon, 209.
 Hostius Petrus de Mont-Ballon infirmus monachum induit, 444.
 Hostius Obiitensis monachus magne auctoritatis, 161, 162.
 Hostius cancellarius Philippi regis charta sublebit pro reformatione S. Martini, 300.
 Hostius Eulidius Burguli. Magister, 135, 139.
 Hostius, *Vide*, Humberius.
 Hostius Andecavorum ep. 6.
 Hostius Morindus ep. Siribum fecit, 167.
 Monasterii innotuit, 166.
 Hostius Ecclesiam sancti, 109.
 Hostius, *Vide*, Hodericus, Humberius.
 Host-Candidus casidibus, 59. seu Albus, 65.
 Host Albus, 65. Vasis concilii adit aut prebit,

præf.; Auficiensis duplici, 120. Lagerensi, 121. Tufano, 122. In Hispania legatus, 123. 124. Concordia cum Hugone Cluniac. 125. Gregorio VII. cum aliis pontificibus abrogat, 126.

Hugo Didacus priorem, postea Lapidum, archiep. e Burgundia ductus oras, 440. S. Marcelli prior, utrum & Monachus? 440. S. E. legatus, 123. Cardinatus, 124. Coram universis controversia Frustratur, inter de Pionensi, abbas? 30. Item Burgundiam contra Severianum, 123. Et commendam Gregorius VII. Simonem Crispin, 125. Necnon plures causas committit, 126. 127. 128. 129. Gregorio VII. scribit pro Maff. canonici & Bezone Carui, ep. Dilectos monachos ad duo concilia vocat, 128. Clericis compungit infensus, 101. Manacem archiep. dumnit, 120. Et deponit, 120. Droganem Tarasena interdicti, 120. Robertum Carnot, intrusum excommunicat, 113. Pionem episcopum & abbatem suspendit, 126. Variis conciliis adfuit aut præfuit, Adaceni, 400. Burgundensi, 126. Eandem, 124. 125. Lugdunensi, 120. Meldensi, 127. 128. 129. 130. Romano adfuit Archiep. ab Heinrico IV. prohibitus, 129. Gregorius VII. ad eum epistolam, pro absolutione Berthmanni Metensi, 126. De hoc sequitur abbas, 129. Arnulphum reclusum Sordani, ep. consecrat, 126. 127. Robertum Meldensem, 128. 129. Wilhelmum III. abbatem Conventus, 28. Ad Ecclesiasticos gradus promoveat iustitiam, 29. In sua familiarum adoptat Hugonem postea Gratianopolitensem ep. 126. Calaisiacum contra Cluniacensem fuit, 126. Eius decretum pro Dorvo, 400. Chartam exarum pro eodem, 401. Lugdunensi archiep. 124. 125. Totius Galliarum primas, 125. Quo anno? 123. Salomonem adfuit, 125. Unum e tribus a Gregorio VII. in successorem designat, 100. Excommunicat, 111. Ad Makhidum constituit, fuit de electione Vidorii, 121. 122. de pop. iudicium epus petebat, 123. Apud eandem schismatis crimen elicit & de Comacensibus conquisit, 123. Theoderici Virium reconciliatorem approbat, 123. Poppoem Mendensem ep. consecrat, 124. Eucherum pariter post abrogationem, 104. Item Gerardum Matificensem, 125. Concilium adfuit, Adaceni, 410. Brivensis, 104. Dolensis, 124. Meldensi, 127. 128. Ad epus vocem schismatis incendit, 410. Auficiensi ad eum epistolam, 301. Et Urbani II. Et profectionem decemque Daimbertus Severianus, 120. Controversiam compungit Hugonem inter Cluniac. & Pontem Cale. Dei, 124. Ad Hugonem Adacensem scribit, 120. Epus S. Lugdunensis, Calais Del & Comacense liberat, 124. 125. 126. Cluniacis plura confirmat, 401. Lugdunensem cellum, 122. Cluniaci altare consecrat, 123. Auficianum honorifice excipit, 126. Non fœmel, 125. Eum adfuit S. Robert. Melifus, cum sociis, 127. Pro coram proprio astitit, 104. 126. Et Burgundie duci commendat, 104. Et scribit Guillelmo Vindobonensi, 471. Urbani II. pariter & Robertus Liogonensis pro revocatione S. Roberti, 127. Convenum habet hac de re ad Petrum. Iohannem, 104. Delationem mandat Lingonensi ep. 125. 126. Ruperum Virdunensem reconciliat, 125. Eum littere commendationis pro Cisterciis, 123. Et fuit Hugo Flaviniac. pro Desiderio Ca-

sa, 414. Eius vices egit Berthelm Manicup. in conventu Maffi, 414. S. Berthelm fuit adfuit Hugonem Eufoniensem, 414. Epistola hac de re, 415. Sepultura, apostrophum, 400. 126. Hugonis Cluniacensis epistola de eo, 104. S. Fulgentio postea laudatus, 129.

Hugo Rotomagus, archiep. 121. Rosenfis ecclesiarum immunitatem confirmat, 125. 126.

Hugonis II. Eufonienfis seu Chrysofolloni archiep. adfuit & obitus, 125. 126.

Hugo III. Eufonienfis archiep. S. Vincen. ubi abbatum perit, 124. Salomonem ecclesiam S. Benigno restituit, 404. Qua lege? 404. Hugonis Lugdunensis epistola ad eum hac de re, 126.

Hugo Aferus ep. 410.

Hugo de Monte-acuto, ex abbat S. Germani, Antifodori. fit ep. 120. Præfugium de eo, 104. Et adfuit, 120. Invenientes pluviam avertit, 120.

Hugo Eufonienfis ep. 121.

Hugo Cantuariensis episcopus, 400. Concilio Troceni adfuit, 125. 126.

Hugo Eboracensis thesaurarius, postea Dunelmensis episcopus, 126.

Hugo Gratianopolitensis episcopus, 120. Eius patris parentis, 126. ha. conc. Avinionensi ep. 4-lethi, 123. Romæ consecratur, 125. 127. Quo anno? 120. Mathildis confirmat in eum benedictionem, 126. Corruptela fux dimittit emendandis plurimum iussit, 104. 127. De adventu S. Ermonis & fecerunt in eum omnis premonit, 120. Eugenesius, 104. 127. Anacienfem abbatem Willhelmum ordinat, 120.

Claremont. concilio adfuit, 124. Meldensi, 127. Et Viennensi, 121. Ab Urbano II. reprimatur, 125. Cap. 126. Et monachos, 127. Eugenesium episcopum reffuit, 124. Dandandi Claremontensis fume cura, 121. Claret subfcribit pro S. Benigno, 401. Fundationem rectarum fuit, 123. Anno obitus, 122. Et vixit fcriptus, 124.

Hugo ex decano Auriacensi ep. Lugdun. 123.

Hugo Lenoensis; hic de epus sepultus, 123.

Hugo Lingonensis ep. cognomine Ramardus, 40. 11. 12. In Derum mutatur, 11. Clericis compungit infensus, 100. Concilio adfuit, Meldensi, 127. 128. Statuentis, 120. Fidei, Ramardus, Eandem.

Hugo Nivernensis ep. 121. Eius littere lesse in fynodo Burg. 11. Meldensi concilio adfuit, 127. 128.

Hugo II. ex decano ep. Nivernensis, 160.

Hugo III. Nivernensis ep. a quo in S. septuaginta mensis. Infinitum necunda, 126. Alia 4-ga, 104. Et obitus, 123.

Hugo IV. Nivernensis ep. 406.

Hugo Offienfis & Vieterensis ep. Sabini reformationis auctor, 42.

Hugo Silvanienfis ep. 121. 122.

Hugo Sordaniensis ep. 125.

Hugo de Terra-forte Sordaniensis ep. concilium adfuit, Sordaniensis, 124. Et Piduensis, 400. Item consecrationi Philippi Catalunensis, 125. Reliquiarum S. Helene, prohibitionem RCI, 126. Epus Haduan. Theobaldum liberat, 126. Et cellum S. Pauli, 126. Chartæ subfcribit pro Novigerno, 121. Societatem cum cum Campanibus, 127. Braganiam etelef. Novem adfuit, 127.

Hugo Tolofanus ep. 121.

Hugo Trecentis ep. subfcribit, 40. Eius littere in fynodo Burgal. lesse, 11. Molifus inopie succurrit, 12. In Floracum pariter mutatur, 12. Meldensi concilio adfuit, 122.

- Hugo S. Victoris abbas, **126**.
 Hugo abbas da..., **102**.
 Hugo Affligemensis prior, **110**.
 Hugo prior S. Bengii abbas, **115**.
 Hugo Cellinensis prior, **173**.
 Hugo Crispinensis prior, **439**.
 Hugo de Diurno Mortuariorum prior, **447**.
 Hugo S. Laurentii de Melitana prior & scriptor, **111**.
 Hugo Valliscoloris primus prior, **445**.
 Hugo Venetii prior, **117**, **118**.
 Hugo Angerici monachus, **1**.
 Hugo Antiodorensis monachus emendator, **470**.
 Hugo Biscensius monachus epigraphicus, de po. epistola, **414**, de fign.
 Hugo reclusus Cadomensis, **113**.
 Hugo monachus Cluniacensis, **11**, **21**.
 Hugo Cluniacensis Magister Hugonis medicus, **140**.
 Hugo Cluniaci cellarius item Treorchien-
 sis intemer, **160**, Tabla per Quadrellas
 monasterio, **441**.
 Hugo monachus Chisiacensis, eius conversio
 a S. Hugone praedicat, **497**, Eius precaria
 & scripta, ibid. Epistola ad Godefridum Am-
 briansem, **441**, Necnon ad Pontium Clu-
 niacensem, **417**.
 Hugo Eboliensis monachus, **19**.
 Hugo de S. Maria Floris fides, **112**.
 Hugo Medietensis monachus Boen-vallis coe-
 ditor, **113**.
 Hugo Virensis prodigus apud S. Benignum
 subditum ferat, **103**, Profectionis verba,
 ibid., **104**, **115**.
 Hugo S. Viti monachus Richarde Virga-
 rensis communicat, postea respicit & fugit,
113.
 Hugo quidam eruditus Silvensis benefactor,
111.
 Hugo sacerdos pons a septem primis S. Be-
 nonii factus, **105**.
 Hugo adolescent, eius revelationes, **114**.
 Hugo de Pollana auctus hagiologii & necro-
 logii S. Severi, **476**.
 Hugo archidiaconus maior, **17**.
 Hugo archidiaconus Cameracensis, **127**.
 Hugo Cameracensis decanus Aquicini fonda-
 tor, **144**.
 Hugo Capuanus presbyter & scriptor, **113**.
 Hugo Novitensis decanus, **114**.
 Hugo Tuldensis primicerius, **10**, **50**.
 Hugo thesaurarius Turoensis, **101**.
 Hugo princeps Flaciens, **177**.
 Hugo L. Burgundiae dux, **128**, S. Symphonia-
 ni Flacensis subdiaconum confertur, **113**, Er-
 ga Cluniacum & Molisimensem liberalis, **110**,
 111. Lorcababibus accepti, **111**, Cluniaci fit
 monachus, **110**, 110. De quo interpretatur
 Hugo abbas, **111**, Eius laudes, **110**.
 Hugo U. Burgundiae dux filius suus apud
 Elariacum confertur, **111**, Pontis-hamidi ca-
 nobio donationem confertur, **417**, Flacia-
 cum S. Marcellis affert, **440**, Cluniaci de-
 ductioni interit, **418**, Necnon S. Bengii, **419**,
 420. Cui galdionem remittit, ibid., **416**, E-
 jus epistola, Raimundus, **420**, Hugo, **420**,
 Conestabularius, Walterus, ibid.
 Hugo Campaniae & Trecentis comes, **440**, 110.
 Hugo Clug-vallis fundator, **113**, Ierovo-
 lyanum pergit cum pompa, **113**, Hugo Mo-
 lisim & Antioch. liberalis, **101**, **414**, **420**,
 415, 416, 110. Remensem ecclesiam & S. Euge-
 nium iudem munificens, **416**, **411**, Trecenti
 comitibus adit, **415**.
 Hugo Cellensis comes cognominis monasterii
 auctor, **118**, Variae eius donationes, **171**.
 Hugo Magnus Crispinensis comes & Vincom-
 denis, **104**, **104**, Philippus regis frater, **111**,
 Crucignaturum dux per Italiam, **116**, Ca-
 senum adit, **111**, Varus Philippus chartis sub-
 scribit, **4**, **17**, **45**, **18**, **19**, **21**, **126**, **190**.
 Hugo comes de Donno-Martino, Balisacum,
 agram S. Luciano restituit, **110**, Erga Clu-
 niacum liberalis, **107**, Cellam Irigacionem cum
 aliis Majori-mo. committit, **171**, Charta hac
 de re, **100**, de fign.
 Hugo de Lunaco, seu Lunaco, eius filii,
 427, Nobilitatem defensor, **418**, Erga
 Cluniacum liberalis, **427**, An Gualdum
 in feudum a Maxentiano accepit? **111**.
 Angeriaci conventui adit, **410**.
 Hugo Melensis comes, **6**.
 Hugo Melensis seu Melioris comes, **4**, Be-
 ci fit monachus, **11**, Eius precaria, ibid., **106**,
 402.
 Hugo Pontici comes, **101**.
 Hugo comes de Rameraco, **414**.
 Hugo Regitensis comes S. Remigii fiti facit,
 410, Almonem reformationem accipit, **111**,
 Necnon eundem S. Vincen-
 tium Lauden. edict.
 410, Navis funditor, **111**.
 Hugo Risselli comes, chartis subscribit pro
 Molisim, **414**, **417**.
 Hugo Tricassini comes, **107**, Constituit ob
 eo divitum, **418**.
 Hugo Vassanmontani comes, **174**.
 Hugo Carnacensis viccomes, **104**.
 Hugo viccomes Eboracensis, **10**, **10**.
 Hugo viccomes, **7**, **10**, **140**.
 Hugo de Albia miles Vindocinensis benefactor, **41**,
 Hugo miles de Alba-Spina, Clara Raimundus,
 102.
 Hugo Luperciaci domus, fit monachus,
 111.
 Hugo Potiverensis miles Floriaci benefactor, **18**.
 Hugo de Poliano, camerarius Philippi regis,
 17, 110.
 Hugo confabulator Philippi regis, chartis sub-
 scribit, **11**, **119**.
 Hugo datus serabo, Ladovici regis confaba-
 lator, variis chartis subscribit, **420**, **500**,
 440.
 Hugo Burgundiae duci episcopus, **420**.
 Hugo de Ausgulo, **115**.
 Hugo de Ercena, **111**.
 Hugo Armi Pontis-duci benefactor, **411**.
 Hugo de Calvo-monte, **111**, Majoris munda-
 benefactor, **100**, **111**.
 Hugo de Celso, **175**.
 Hugo de Cilpeio, **101**.
 Hugo diffusus primus Claciensis conditor, **414**.
 Hugo Eusemodensis, S. Laurentii conditor,
 417.
 Hugo Gerguricus, miles, **419**.
 Hugo Malemaricus, Cadurcensis abbatie dis-
 pator, **11**.
 Hugo-Masellus S. Germano Antioch. fatis-
 ficat.
 Hugo de Marlegrano, Molisim benefactor, **17**.
 Hugo de Santa Maur, **11**, **10**, **414**.
 Hugo occisus, & post sepulcrum ablatum,
 414.
 Hugo de Merculio seu de Paleria, Elio-
 senis fundator, **111**.
 Hugo-Mercellus plura epistula scriptis, **421**.
 Hugo de Monte-Moerenco, **111**.
 Hugo de Polaco, **410**.
 Hugo de Polaco seu de Patre, de Patre,
 419.

Hugo de Roeto, 6.
 Hugo Scripserat, 394.
 Hugo miles cognomento Stucello Præmisi, ve-
 nator, 375. 376.
 Hugo de Tilio, 433.
 Hugo de Velmoia, 348.
 Hugo vir nobilis, S. Theodori beneficiat, 35.
 Hugo frater Amelisi de Longo, 34.
 Hugo Eberardi viccomitis frater, 41.
 Hugo & Gerardus Leonis IX. nepotes, 69.
 Hugo Teutobaldi Cabalonensis comitis filius, 180.
 Hugo Antonii comitis filius Chronomartini
 comitum occupat, 189. & sup. Solidum
 auctor, & incommut, 345.
 Hugo Adz Vironandensi comitis filius, 316.
 Hugo Willelmi Aquitanie duci frater, 321.
 Hugo Gerardi comitis Vandenmontis filius,
 364.
 Hugo Petri-Venerabilis frater, 434.
 Hugo Scotus Porencis comitis filius, 351.
 618.
 Richardus Anglus, Coberni confessorius, 34.
 Humbaldus Antiochenus ep. Guiberrum S.
 Germani abbat. variorum criminum convic-
 tit, 343. 352. Dedicatorem adf. S. Stephani
 Novemontis, 361. S. Benedicli translationi,
 470. Concilio Trecenti, 459. Erga Pontis bu-
 mudi necem, liberalis, 418. Clauis subfiri-
 bit per Floriac, 410. Hup-scen Pontiacem-
 fere ordinat, 359. In timore Jerusalem. obiit,
 182.
 Humbaldus Lemoie. ep. excommunicat, 337. Ad
 S. Severum fecerit, 338.
 Humbaldus Virconensis abbas, 34.
 Humbold. Virconensis pñum cum Salmaren-
 sibus, 374.
 Humboldus filius Hamburgi S. Bernardi fecit,
 340. Julicum se recipit, 349.
 Hungaria S. Bernardi pñum, 349.
 Hungaria, Pñ. Hungaria.
 Humbertus Gratianopol. ep. 356.
 Humbertus Lugdunensis archiep. Anfr. consilio
 pñum, 117. Gregori VII. ad eum epistola, 75.
 Humbertus seu Robertus Franci. in Germa-
 niam legatus, 62.
 Humbertus Albanici abbas, 437.
 Humbertus S. Petri Cantuariensis abbas, 354.
 Humbertus seu Gumbertus, Columbanensis abbas,
 184.
 Humbertus S. Eugendi abbas, 464.
 Humbertus Pulcrænsis abbas, 75.
 Humbertus abbas Sublacensis, 47.
 Humbertus Vicentinus, S. Andree abbas, 180.
 Humbertus prior S. Dionysii Novigent. 475.
 Humbertus Mauriacus comes, 119.
 Humbertus II. Saluzie comes, necem Man-
 riacensis & Italicæ marchio, 300.
 Humbertus comes, Alpensis fundator, 360. 618.
 Humbertus seu Umberto de Bello-joco, 360. 618.
 Humbertus Borbonius, 180.
 Humbertus de Vascro, adf. & obitus, 437.
 Huuclius servandus, sed aliquo veniens ac
 salute detrimento, 354.
 Huucliarum delatus S. Marculi reliquie, 411.
 Huuclius seu Uualdo S. Eugendi abbas, 364.
 Huuclius sub eo, 364.
 Huuclius II. S. Eugendi abbas, 364. Donati-
 onis sub eo, 350.
 Huuclius I. Misaccensis abbas, seu Uualdo,
 116. 117. 180. 181. Obiit; Alenci fundat-
 or, 364. Ad ejus tumulum impet. accen-
 dit, 364.
 Huuclius II. Moissacensis abbatem inuadit,
 351.
 Huuclius seu Huuclius de Versis, Franz.
 Acad. Bened. Tom. V.

Indis fundator & monachus, 308. Obiit, 77.
 Eius obitus, 364.
 Hungaria regis, Bela, 704. S. Ladislaus, 118.
 Hungarorum dux, Geysa, 149.
 Hungari seu Ungri, Fredericus regis filia, 365.

J

J Accensis ep. Garlas, 116.
 Ad S. Jacobum in Gallicia peregrinatio cele-
 bris, 133. Eius reliquie in monte Bloma,
 961.
 S. Jacobi ecclesia extra Babenberg majus, 81.
 Jacobus medicus, concilio Brevensi adf.,
 317.
 Janarius Calensis, de quo scripsit Valde III.
 322.
 Jarento Divion. abbas, seu Gerento, aut Po-
 rento, 479. vel Jarento, 418. Dilem etiam
 Gerento, 465. Eius laudes, 36. 315. 353.
 Patria, parentis, 36. Valentini ecclesie quon-
 dam canonicus, 374. Cate Dei fr. monachi,
 deinde prior, 36. Adf. S. Ispido adf., 304.
 Abbas confectur, 364. Sub eo restituta di-
 sciplina, 364. An primus Eliacensis monastium
 induror, 311. Hieronymum Montensem,
 abbas, 314. Prolagen S. Vincenti monachis
 hoc excepit, 356. 303. per decuriam servat,
 317. Falsum non probat Hugo Cluniacensis,
 304. Gregorium VII. Salernum comitum,
 317. Waltherus mon. in via occisus, 199.
 Eiusdem potest. legatus contra schismaticos,
 364. Ad suos opponebat redit, 364. Eo agens
 Poppo Metensis confectur ep. 357. Pio-
 res ecclesias obtinet, 317. Aliæ donationes,
 313. 344. Claromontano concilio adf., 313.
 Et Dorandi fuisse curat, 364. In Angliam
 mittit, 364. Measter in Novemontis, 357. O-
 doarem Bayocensem ep. hospitio excepit, 344.
 Eius gratiam amittit Hugo Flaviniacensis,
 350. Conventus adf. ad Petram-Scissam, 374.
 Eius epistola ad Theodoricum Andagiu, 418.
 434. Lupatam conventus contra Eusebium. ar-
 ch. 461. 440. Alidus S. Bernardi marii cor-
 pas Pontani ad S. Benignum transferri, 466.
 Societatem alicum Cabilonensi ecclesia, 333.
 Obiit & epitaphium, 364.
 Jaueranus Albanici abbas, 436.
 Jbracum, maximissima olim castrum discepit
 Ebroicensi, 39.
 Jbraci domini Guillelmus Britanicus, 98.
 Ida Viridis. S. Marti abbas, 350.
 Ida sanctimon. R. M. Suffocentis, 117.
 Ida nobilis matrona Tornacum prope S. Mar-
 tini monasterium fecerit & sit fundimonia-
 lia, 370.
 Ida Godofredi Ballini filia, 18.
 Ida Godofredi Bolovii mater, 15. 158. Capelle
 monasterium condidit, 155. Variæ ad illam
 Anselmi epistola, 364.
 Idelberga Aldebrandi conjux, in Babenonense
 monasterium transfusa, 364.
 Ippani dicitur forensis urum, 465.
 Ippanum IV. & VI. fr. pñumque usque ad
 vesperam apud Gemblacum, maxime diebus
 adventus & quadragesimæ, 181.
 Ichira Frederandi regis filia, 365. Sui Elvira
 aut Gelicia, 401. Obiit & sepultura, 364.
 Imbertus Præstati abbas, 117.
 Ierofolyma expugnat, 356. Ibi plura mona-
 stia nostri Ordinis, 401. Eorum auctoritas,
 364. Duo cordia xenodochia pro viti &
 malis, Latini subacta, 401. Unus ma-
 linus ibi, 364.

tur in concilio Lateranensi, 537. 538. Ipse
Pascalis II. datus, 539.
Invenitur variis modis: Per civem & alium,
181. Per fratrem ligui, 182. Per bachelum
palatinum, 17. 26. 28. 47. Per bachelum &
anulum pederem, 478. Per civem & la-
porem, 541. Per anulum aureum, 543. *Pala-*
tridum.
S. Innocentii corpus ex Agnensi monasterio
in Sigebergensi statum, 18.
Innocentius II. confirmat Romanis monasterii
privilegia, 66. Beatis monasterii bona,
419. Possessiones contra Mediani monasterii,
419. Eius privilegia S. Eligii monasterium Pal-
latibus in eum subiectum, 426. Mellico
immanitatem confirmat, 517. S. Florenti re-
ligio reformationem, 518. Eius privilegia pro
Brugherio parthenone, 435. Pro Priscini
monasterio, 519. Eius iura vis S. Hugoni
Gratiopolis, & Gaigne Cartul. scripte, 514.
Jochimus Perizonas Comaricensis cecobite do-
minus, 516.
Jochimus Pontis-dulchi abbas, 612.
Jocerosus seu Guacerosus eius Joherennus ex
Albanici abbas Lugdunensis archiep. 419.
Iohannes de Astilensis Cantuar. arch. Re. Scri-
bit ei hoc Cartul. de iude Daimberto Remen-
ensi, 465. Simonius hic comendatur, 447.
Jocerosus fit episcopus Lingonensis, 525. An
quosque monachos & Vivico Monisthem revo-
caverit, 102. Lotem concilium coepit, 186.
Jocerosus Grossus, monachus Cisterciensis,
195.
Jocul Colurensis abbas. *Pala.* Jochellus.
Jofredus S. Remigii prior, 465.
Jofridus Paridensis ep. 125.
Joffridus seu Gonsfredus ex S. Etheldi mona-
cho & priore abbas Crulanderis, 604. In
schola Aurelian. instituit, 506. Pro inha-
rendo monasterio indulgentiam obtinet & per
varias regiones predicari curat, *ibid.* 105.
Caetabrigensis academiam instituit, *ibid.*
Eius sermones ad populum, 506. Novae ec-
clesiae fundamenta posuit, & sicione epulum
scholaribus universis paravit, 516. Flagellati-
onem induit die festo paraveit, 517.
Eius lra cum Gonsfredibus, *ibid.*
Joffridus S. Theoderici abbas. *Pala.* Gonsfredus.
Joffridus Rogerii Calabriae & Sicilia comitis
filius, 176.
Johanna Heirid III. Vaudai comitis filia,
Romaricensis abbatisa, 545.
Johannes abbas. *Pala.* Johannes.
S. Johannes-Baptista caput strum olim apud
Averlucum, 719.
S. Johannes de Greva ecclesia apud Parisios,
& Nicasio Melitensis confirmatur, 409.
S. Johannes de Valle monasterium canonicorum
regularem, hi scriptus seu Cartul. 186.
S. Johannes Ordinis militaris origo, 423.
Johannes XXIII. Mortem Albanum in episcopo-
rum creat, 9.
Johannes Tulcinus ep. & cardinalis in An-
giam mittitur, 426.
Johannes presbyter cardinalis & legatus Win-
torensi synodo praesb. 18.
Johannes S. B. E. discipulus cardinalis, 154.
156. 163-173.
Johannes S. B. E. card. & bibliothecarius, 521.
Johannes dicit. card. 181.
Johannes Cayreus abbas, ex monacho Ciste.
Lateranensi patriarchae diaconus ordinatus
ab Urbano II. 113. Trilem sententiam pen-
titionem emittit, *ibid.* Professor seu

professor Urbani II. dicit, 114. 115. Ad
Quosdam Molificum scribit, 127. Con-
cilio Chironensi adit, 535. Privilegio
Clarici Sepulchris subditus, 173. Ju-
visiaci, 540. 419. Ciste-Dei, *ibid.* Pascalis
II. 467. S. Clementis Montem, 468. Index
delegatus Antiochie inter & Ciste-Dei mo-
nachos, 467. 460. Lateranensi concilio de-
creto subscritus contra Paschalem II. 535.
In altero concilio Lateranensi, pagani defendunt,
580. Pontis Cluniacensis seditionem recondit,
579. Ipse de eo fabula, 578.
Johannes S. B. E. legatus cardinalis, caput an-
tiquitatis repositus Goffridus Vincenti co-
met, 579. Eius litterae pro reformatione
Nucerini Flavimontis, 580. Concilium adit,
inducit ad Paschalem II. scribit pro con-
firmatione, episcopus, 488. Valentini con-
cilio praesb. *ibid.* Pileonis, 490. Contra
Philippum regem, 589. 595. Bernardo Tiro-
nensi foret, 623.
Johannes Dolensis archiep. 127.
Johannes Abrincensis, ecclesiam Remorum, ar-
chiep. 3. In eius curiam tracta causa de Gi-
santi cella, 11. 103. Eius sacrorum Galie-
rius abbas Pontiarum redit, 55. Eius oc-
cultas inquisitio exortitur apud 8.
Austodunum, 64. Inter eum & abbatem S.
Dionysii inter concordat, 55. Carilium Wil-
helmi regis filium monachum comitatur, 86.
Dedicationis ecclesiae Cadomensis interit, 111.
Ugonis ep. Lexoviensis sumus curat re-
nat, 124. Obiit, 131.
Johannes ex successor Hugonis archiep. Lep-
dunensis, 525. 467. Episcopus hac de re Mabil-
leni ad Lugdunensem archiep. 447.
Johannes de Crapulo Almonis ep. 471.
Ab eo solus episcopus Alens ad urbem S. Ma-
chonis transiit, 584.
Johannes Aurelianensis archidiaconus episcopo-
pulum Emericum abinet, 581. Iuvit Cap-
not. hac de re episcopus, *ibid.* Dux ecclesiae
Miturcentis confirmat, 447. S. Benedicti
translatum adit, & eum consecrat, 470.
Charte subscritus pro Floraco, 480. 441.
Maturcentis sumit, 500. Formula arti 1210.
se, *ibid.*
Johannes Bathoniensis ep. 546.
Johannes S. Bruci episcopus, 490.
Johannes III. Calcestris abbas & episcopus
Valerensis, 58. Abbatum abdicat, 560.
Johannes ep. Lexoviensis charta subscritus pro
S. Georgii monasterio, 557.
Johannes Liporensis dicitur episcopus, ei con-
cessa Falduca abbas, 559.
Johannes Marimorum seu Tarasacensis ep. eius
concilio reformationis subscritus monach. Remorum
edit, 404. Eius opera Hermes fit abbas S.
Winnoc, 470. Charta subscritus pro S. Re-
migi, 418. Godefridi Ambasacensis confir-
matio adit, 496. S. Winarii curiam Cha-
cinto committit curat, 470. 470. Remensi con-
cilio adit, & litteras subscritus pro S. A-
mandi, 515. Item Reduacensis, 569. Synodi-
ca episcopi concilio Catalaunensi subscritus
pro S. Quintino de Monte, 566. 458. Ro-
burgensis parthenonis immunitatem confir-
mat, 411. Charta subscritus pro S. Martin,
517. Obiit, 571.
Johannes Perreus ep. St. Cusine & Dama-
ni monasterium adit, 48. Clarensonensi con-
cilio adit, 539.
Johannes Borom ep. 155.
Johannes Spiritus ep. 167. Wilhelmi Miran-
giani fuerit adit, *ibid.*
Johann.

Johannes Odo Johannis Cafaensis abbas fa-
ter, 46.
Johannes quidam, fere Nomenclium asseri-
gimus, tunc Rodericus de Sandifina
Trinitate asseritorem Anselmo proposuit,
744.
Johannes quidam Roderici pinto-abbatis Di-
vinitas interfectus, 416.
Johannes Montis-Cavensis abbas, 188.
Johel seu Jobellus, aut Jobus, Calane ab-
bas, ab Hugone Duce suscepit, a Gre-
gorio VII. postea restitutus, 448. Placito in-
terit per Genuerichum, 104. Obiit, 317.
A Balduino laudatus, 318.
Johannes Dolenis archiep. deponitur 94. Pul-
vis, sedem cursum occupare solitus, 119.
Johannes seu Joannes ex propolis S. Nicoli
secutus abbas, sed eo fecit monasterium, 439.
771. Clarie substituit, pro S. Theodoro,
438. Et per S. Romigio, ibid. 464. Ad Car-
tulfam Montis-Dei fecit, episcopus, ib.
Jordanes, Regem Calabrie & Sicilie comitis
Jordanus, 371.
Jordanus, cum discipulis de archiepiscopo Mo-
divitensi cum Gregorio, 414. Civile bel-
lum, 531. Et affert Mediolanensi archie-
piscopo in concilio Lateranensi, 579.
Jordanus Lemovicensis abbas, 96.
Jordanus monachus, Petri Venerabilis frater,
413.
Jordanus Vinconensis comes, Vid. Guadridus.
Jordanus princeps, Heinrici IV. auctor, 170.
Jordanus Caputensis princeps, ob febricem
pcurat deponit oculis arbutis, 410. Res-
puit de insulari, ibid. Desiderii Cafaensis
eicliani in furem posticum ducti, 404.
Cafri sepulchri, 414, 417.
Jordanus de Castro-Archadi filium suum of-
ferit apud Nobiliacem, 418.
Johannes abbas Befensis, Vid. Gaudierus.
Johannes de Maria, in S. Machernam grami,
173.
Johannes victores, 470.
Johannes ballatus de Lucino, 374.
Johannes seu Gofredus, Burdegala archiep.
118. 745. Vid. Gofredus.
Johannes Lugdunensis archiep. Paschalem il-
lucata vult in concilio Ivonis Cantu. ad
eum epistola hac de re, 146. 154. 447. Gof-
fricum Vinocum, humanissime excepit, 531.
Ferventis ecclesie devotioni inquit, 519.
Johannes Longum episc. apud cum quere-
re de Monis-Barri domo, 539. An Cister-
ciensis in Moerandi oblationem. Induxerit?
569. Quo usque sepe? 568. Cap ab eo
S. Bernardus non continet abbas? ibid. 360.
Johannes seu Joannes, Floriaci abbas,
sine monachis, peribit interitum relinquit,
317. Obiit, ibid. 430.
Johannes Crulandensis abbas, 547.
Joannes castor Cablensis ecclesie, 440.
Joannes, Vid. Gofredus.
Joannes princeps, Vallis-eberti collum fun-
dit, 443.
Joannes dilectum Parisi docet, 114. Postea
ep. Suffoniensis, 151. Et agente ipso con-
cedit Martiniano imper. de ignocentis, 168.
Joannes archidiaconus, Ricardus, Vid. Gofredus.
Joannes de Lamo, Athanasi abbas, 437.
Joannes abbas Altvillensis, 104.
Joannes archiep. archiep. Vid. Joannes.
Joannes emendat, 151.
Joannes S. Petri Salzbargensis abbas, pre-
dicam religit, 104.
Joannes abbas S. Stephani Fedanæ, 144.

Ad Irremend ecclesiam translati Compositum
fides, 334.
Jungirius Bualensis S. Felix abbas, 118.
Jungirius in ecclesia putat, 194.
Jungirius episcopus fides ad Legem mo-
nasterium translati, 118.
Jungirius Montis-Sinthe-Catharine primus ab-
bas, 194.
Jungirius episcopus, 10-95. 143. In Chi-
norum hunc asserit, 75. Adfinitas per
confirma, 91. Moissacensis in S. Saurani ce-
clesiam inducere vult, 184. Sed frustra, ibid.
Jungirius monasterium Frodo abbas To-
merici ipsiusmodum conpositi, 374.
Jungirius Frodo abbas, 194.
Jungirius S. Laurentii Bledensis abbas, ejus
diffinit cum Gaudere monacho, 60.
Jungirius Prata S. Germani abbas, obiit,
410.
Jungirius ex monacho S. Mocteri Tullen-
sis abbas, 110.
Jungirius nobilis miles, in Cluniacum mo-
nasticum, 447.
Jungirius ep. Pithuensis, 17. Adh. synodo
Burdigala. Et fides Gregorius VII. pro
Nobiliari monasterio, 74. Eius ad S.
falsicia S. Cypriano S. Romani abbas, 154.
Jungirius, 119. Coram eo fit placem pro
Vinocum, 119.
Jungirius, fere Joannes, S. Germani pri-
or, abbas, substituit, 490.
Jungirius filius Ebonis, Cafri Almon, Cha-
telanus, dominus, cum Cluniaci uxore do-
nationem facit Cluniaci, 7. A Ramulo
sanctorum excommunicatus, 141.
Jungirius Tullen, S. Agri monachus illud,
345.
Jungirius primus Admontensis abbas, 103.
Jungirius comitis, S. Salvatoris monasterium
in Hispania Cluniaci comendat, 337.
Jungirius Duce episcopus.
Jungirius Nonantensis ep. 108.
Jungirius dominus, Gaudere, 418.
Jungirius domini, prius Cafaensis Benedicti
beneficentia, 104.
Jungirius S. Cyri comitis contrarium ec-
clesie Cafaensis Benedicti potestatem, facit,
104.
Jungirius, quorundam ibi monasterium inven-
torum ibi arrogat impetrat, 104.
Ibi pedita ingens graditur, 104. Re-
nat regit res pedita abent, 184.
Jungirius dux, Walfo, 170.
Jungirius Lemovicensis episcopus.
Jungirius de Talaro, Sveziani abbas, privile-
gia a Gregorio VII. obtinet, ejus obit,
151. Adh. sub eo, de donatione, 160.
Jungirius IL. Sveziani abbas, obiit, 160.
Jungirius de Balluco, 430.
Jungirius de Talaro, 104. e primis Ligurien-
sis monasterii funditoribus, 160.
Jungirius Cogalensis, 117.
Jungirius adversa cum Joannes fides, 141.
Jungirius baptizans, 740. Guillelmus.
Jungirius Machovicensis episcopus.
Jungirius temeraria, in summi viri pii & fa-
ci, 170.
Jungirius valgi in ecclesiasticis viros plerumque
laicos, 382.
Jungirius calidus fides, 395. Agge fides,
49. 140.
Jungirius dicit cogitatio quam efficat, 169.
Jungirius pontifex monachi dux, 418.
Jungirius Henrici IV. imperatoris forte, Ro-
mali Polonorum dux, 107.

Juditha Friderici Saxe duci uxore, 79.
 Juditha seu Jutta, Welfoni Imperatori duci
 uxore, obiit, 326. Eam pretiosissima capella
 Weingarto data, *ibid.* Anglia regina per-
 peram dedit, *ibid.*, 327.
 Iveria abbas de Castro Aliseis uxor, & Ra-
 monis Sarraceni uxoremque, 349.
 Jugo, 347. opusculum diuina Antiodore-
 tis, 358.
 Juliana Rotroci comitis forte, Tironium se re-
 cipit, & ecclesia perficit, 329.
 Juliana pauperum de sua penuria Crutades-
 bus confert, 369.
 J. Juliani m. opus inventum, 460.
 Juliane abbas SS. Facundi & Primitivi, 207.
 Julia uxor Gasfredi comitis, 32.
 Julius II. ex auctoritate Vallislesense con-
 gregationi unitum S. Petri de Eadem mo-
 nasterium, 381.
 Julius de Murelone ep. Redonensis, 225.
 Melani corpus Redonesibus restitui curat,
ibid.
 Juncus viduus, ex eo confrata domus in re-
 ceptione personarum potestas vel amici, 233.
 J. Juliane S. Amadi discipulus, 392.
 Jona, la fauce, Revus prope Senonas, 478.
 Joville domini, Godfridus junior, Stephanus
 de Vailbus, 379.
 Jvo Dolensis archiep. *Id.*, Evemus.
 Jvo episcopus Carroreus, 223. Lausiaci disci-
 pulus, 224. 279. Frig. Bevacensis S. Quin-
 tini abbas, 228. 442. Elected episcopus Ur-
 bensem II. addit, eandem in Richelium Se-
 monem adduxit, 372. A fumo post. ori-
 dinatus, *ibid.* Episcopus ad Petrum Pictaven-
 sem, ad Urbanum II. *ibid.* Eius elogium, *ibid.*
 Karthensium concilio, & ad episcopum
 Bevacensem de Bullensii ecclesia scribit, 92.
 Concilio Trarensi, 434. 436. Pictaven, 439.
 Viterbionem Pictavensem ab eo ad abdicando re-
 gimen dissuadet, 449. Guardum Fontnel-
 le abbatem concilio de aliarum iustitia
 subleat, 244. A Pontio Clinicensi consuli-
 tus respondet, 337. Eius scripta, *ibid.* Sen-
 tensis de Monacho qui ad aliud monasterium
 secedit, 276. De decimis monachorum, 428.
 Monachis impiorum, 428. Nivernensem
 S. Stephani ecclesiam confert, 362. Ne-
 nos Godfridum Vindeciensem abbatem, 220.
 Perfectionem petit ob improbatum Phi-
 lippi regis cum heretica contubernium, 324.
 Epist. ad Urbanum II. Hugonem Suefoni-
 ensis episcopum parit, 271. Variis, ad mo-
 niales S. Aviti, 279. Ad Bernardum Ma-
 joris-monasterii abbatem, 238. Ad Dolensis pro-
 brerium, 278. Ad Rodricum hereticum,
 222. Ad Gallium Melanensem episc. pro resolu-
 tione Facundi parthenonis, 220. Ad Ade-
 lam comitem pro restitutione Sudi Martini
 de Valle, *ibid.*, 220. Ad clericum Melanensem
 contra Melanensem comitem, 304. S. Nigri
 ecclesiam Becconibus confirmat, *ibid.* Econo-
 mus ligum cum Melanensibus componit, ep-
 istola hic de re ad Antichum, 304. Item a-
 lia ad Philippum regem, *ibid.* Urbano II.
 scribit, & Massam Remorum archiep. com-
 munit, 326. Eadem contra Lethiacensem,
 249. Frichali II. 320. Eadem pro Hilg-
 o, Majoris-monasterii abbate electo, 364.
 Epistola ad Hildebertum Cenomanensem an-
 gnam, 321. Ad Bernardum Majoris-monast.
 abbatem, 326. Ad Gualdum marchionem,
 420. Ad Robertum Melanensem comitem, 428.
 Ad Ludovicum regem pro Godfrido Ambia-
 nensi, 421. Ad Richardum Alban. de com-

troveria Melanensem cum Rouen-sensibus,
 321. Ad Laurentium Caritatis ad Lipien-
 monachum, 323. Ad Massam Melanensem
 ep. de Joretali abbatia, 324. Utam scri-
 pserit Legationis alicui archiep. nomen Jo-
 hanni, 421. Melanensi epistola hac de re ad
 Lugdunensem archiep. 427. 428. Ad eum
 scribit Godfridus Vindeciensis de Eberardo deca-
 no, 332. De Gasfrido & Mauricio abbatibus,
 Eberhard, 462. Hugonis Pictavenensis ad eum
 epistola, 321. Frichali II. de investitura
 pectus, 326. Ivonia epistola hac de re, *ibid.*
 Eius hic cum Rouen-sensibus monachis, 429.
 Compositor, 322. Bernerium Rouen-sensium
 Romam mittit, 462. Et ecclesiam confert,
ibid. Item scribit de monacho apostata, *ibid.*
 Litem componit Vindeciensis inter & Gon-
 fridum comitem, 320. Inter Radulphum Pa-
 rorensem & Guillelmum Majoris-monasterii
 abbatem componere tentat, 449. Antichum
 Cisterias, 449. 457. Ad eum configit God-
 fridus Vindeciensis a comite veniens, 320. Se-
 ditionis monachi calumniam adversus Godfridum
 Vindeciensem animam creditus, *ibid.* Ra-
 dulfus-viridi Remensis archiepiscopus inter
 contra Gervasium levatorem, 462. Melanensibus
 contra Vindeciensem, 462. Admonet S. Do-
 nati abbatem in apud regem Ludovicum de-
 fendit, 326. Bernardo Toulensi locum dat
 pro edificando monasterio, 320. Litera hac
 de re, *ibid.*, 441. Tironense monast. confir-
 mat, & et libertatem afficit, 479. Claret
 futurum pro Flouren, 341. Regem Lau-
 vicum ad adversus Hugonem Pictavensem
 dominum, 320. Johannem Lugdunensem ar-
 chiep. a celebrando in Frichalium II. concilio
 deterruit, 324. Ab eo monachorum re-
 gulum credi multum illustratum in Gallia,
 382. Eius elogium, obitus & sepultura, *ibid.*
 Ivo Saxensis seu Egleria ep. 4. 5.
 Ivo I. abbas S. Dionysii Senonis infirmatus,
 23. Propterea, *ibid.* E. reformanda iudicia
 S. Goberti ecclesia, 320. 322. Ab inimicis
 occisus, 309. Neci causa, *ibid.* Eius don ep-
 istaphis, 309. Ad Ivonem II. nequaquam re-
 ferenda, sicut nec veritas maligni auctoris,
 310. A Fulenno potius laudatur, *ibid.*, 324.
 Ivo II. S. Dionysii abbas, ad eum nequaquam
 referenda dno Ivoni I. epistaphis, 309. Nec
 veritas capitis maligni auctoris, 310. Obi-
 tus senus, *ibid.*
 Ivo S. Melani abbas. *Id.*, Evemus.
 Ivo Clunienensis prior, 220. Cum quodam fou-
 ciliis ad S. Gerardi monasterium Antiodore-
 reformandum missis, ad Cluniam adhibere
 tentat, 322. Vir scholasticus, S. Pandolfi vi-
 cem capitis, secum hymnum de eodem &
 aliorum de S. Martini componit, 421. Sub-
 scribit donatibus pro SS. Gervasio & Pro-
 tasio, 264.
 Ivo Latinacensis monachus Italiam adit reli-
 giosus S. Theobaldi Vicentini argente reli-
 gatus, 264.
 Ivo comes de Bellomonte, 321.
 Ivo Caru-vitum sanctior, 248.
 Ivo domus Bellomontis ad Regem Bracci-
 bus datus Conducitur S. Nozancum cel-
 lam, 264.
 Ivo Talbot, Crutadesibus infestas, 220. La-
 ge majestatis reus declaratur, & in exilium
 addit, *ibid.*
 Ivodum castrum. *Id.*, Episcopus.
 Jaramanum esse non sponte peritum, non ta-
 men violatum, 325.

Jeramentum abbas serilis vel facti manu monachorum suorum, **129**. Per totum votis precipua altaris, **145**. Per ecclesiam, **601**. Super votulum, **111**. In manu monachorum, **129**.

Jurens princeps, Fulce, **140**.

Jurens amandus, **171**.

Jubi obita, non mora sed mortis, **162**.

Jussus Rothomensi abbas, **66**. **Reverendi** ad-

se quorundam reliquorum, **413**. Obitus

annus, **413**.

Judici & veritas humilitati preponenda, **154**.

Judici de pace & vino propositis data, **42**.

S. Jodi archiep. translatio Cantuari in eccle-

sia S. Petri, **146**.

Juveniles, *Fide*, Salzburchensis.

K

K Adalbus Gregorii VII. legatus, postea mo-

narchus, **13**.

Kain vicecomes deus assensu iustitiam S. E-

ripit ecclesia, **136**.

Kassius Gucius, Fontidulci abbas, **611**.

Kelcei frs Kelcei in Scotia, **418**. Eorum ju-

ra **1**. *id.*

Kiburgensis & Dilligensis comes, Mastman-

us, **113**. Adelheidis uxor, *id.*

S. Kilianus Wurzburgensis ep. de eo quodam

verbo compulsi Ayzardus Dordani abbas,

124.

Kuldei in Scotia, *Fide*, Kelcei.

L

L Veri annis inventum apud S. Marcell-

um, **473**.

Libbus curandus, **12**.

Liberandi episcopus, Bernardus, **121**.

Litus apud Ripuarie, a quo Loretus monas-

ter, **146**.

S. Ladislaus Hungarie rex, Senichenis eccle-

sie, necnon Wastidenis monas. fundator,

125.

Latus Pufflinsensis abbas, **72**.

Lagus rivulus in Burgundia ejus origo, **18**.

Leci in iurisdictionem pat habere possit, **127**.

126. Dumstus in concilio Romano, **177**. De-

comis fuit ius ecclesie monasterii non con-

ferat aliquis episcopi vel Romani ponti-

fici consensu, **147**. **148**. Decimas vel ali-

um oblationes nullo jure possidere possunt,

15. Eisdem ab his redimere an licet? **155**.

Concilia interdicta, **156**. **413**. **414**.

In Lancia atrique ferre via communis Soci-

etate Teutone, **148**. *Fide*, Teutone.

Lati animus credulus monachis impus infide-

lis, **423**.

Lati Masi pelli, **177**.

Lati fratres in Cisterciensi monasterio, **62**.

Eorum infirmitas apud Rithugium, **125**. *Fide*,

Patres, Hospitales.

Lati obedientiarum, in ad propria redire pos-

sunt? **371**.

Latus abbas, **128**.

Lambert comes, Arnaldus, **141**. **142**.

Lambertus Atrahensis ep. ab Urbino Th. con-

secratus, **132**. De Stronege parthenium ha-

re affridus, **126**. Summo ponti, rationem red-

dit huc in Robertus Remig. *sententia*,

174. **175**. Conc. Abrensi ad h. **172**. Et Cla-

pontiano, **131**. Roberti Remig. ad cum

epi. **371**. Duo altaria Elmenensis donat,

Annal. Senec. Tom. 7.

161. Eius la cum Vedilino, **420**. Maf-

hottensis, hystoridimus, **214**. *Caria* sup-

scribit per S. Remig. **421**. Lanfrido in

Vulturno abbas **678**. **146**. Godefridus Am-

brian, confessoris interit, **416**. Philippum

regem abstitit, **421**. Sibsecus in S. Ve-

dalium iudicat, **122**.

Lambertus Engilfridus ep. **149**.

Lambertus Nostomensis & Toracenensis ep. Be-

menis concilio ad h. **161**. E. Belvacens,

162. Chantia subitit, **177**. **178**.

Lambertus Montensis ep. interitus, **162**.

Lambertus Toracenensis **170**. **161**.

Lambertus S. Nicolai Audeus, abbas, gesta

sub eo, **426**. Et donationes, **110**. Hildeber-

ti Comenens. cum eo factis, **112**. **113**. de

Catastra cum Albinensibus, **172**. In gratia

spondet pro S. Bruneo de h. **172**. Donatio-

nis testis pro Majusmon. **144**.

Lambertus Elmenensis abbas, *Fide*, Falcardus.

Lambertus S. Ramon abbas, **124**.

Lambertus Florm abbas, Norwingtonensis

abbas, **117**.

Lambertus ex Valciodunensi monacho Hef-

erensis abbas, **117**.

Lambertus Pulzarsensis abbas S. Brunonis di-

scipulus, **416**. Proculis concilio ad h. **418**.

419. Puchali II. besima occutit, **421**. **422**.

primum & Balenensium concilio **100**.

411. **412**.

Lambertus Strimbensis S. Bert. abbas, confessa-

tor, **112**. *Exce* monasterium sub eo, **416**.

117. Concilio Clarenensi ad h. **111**. Cla-

rensi publice profectus, **402**. Et monas-

terium suum reformat, **104**. **111**. Item Al-

chierensis, **422**. Et Vedalium, **421**. **172**.

Romensis archiep. archiep. non acquirit,

461. Anselmi scrip. & monita, **104**. Et

passente S. Wlauri monasterium Claren-

commissum, **470**. *Permetatio* cum Balcino

conite, **113**. Clarenco suppi detrahit, **145**.

Puchali II. ad h. de re, **104**. Item

qualitumque concordia, **118**.

Lambertus S. Walarii abbas, **444**.

Lambertus Andagionensis monachus, **135**.

Lambertus Salsburghensis **61**. Eius fructus

de Andagion vito Struburgum & Sals-

burgum, **41**. Apud Hericidum monachis,

quo anno, **106**. Eius scripta, *id.*, **Emerda-**

107.

Lambertus quidam Isaacus Ecol-fre Christi pri-

ori vitta proponit debet, **127**.

Lambertus S. Brunonis discipulus, **128**.

Lambertus, ad quem Anselmi hortatus,

124.

Lambertus archidiaconus de Bat. **11**.

Lambertus conciliator, Hugona Clensi vi-

curus, **147**.

Lambertus Clari-montis comes, **167**.

Lambertus Geraci Nobilis filius, **101**.

Lancelmus Vassus de Rugentano, **136**.

Lancelmus II. de Belgiceno, **136**. **137**. In

Vindocinensi musicus, **146**. **147**.

Lancelmus III. Rugentianus dominus, **148**.

S. Lancelmus, ejus socius S. Dominianus Cels-

ipontensis, fundator, **166**.

Lancelmus ep. Martis, *Fide*, Lancelmus.

Lancelmus villa, Lancelville, diocesis Ling-

rensis, **109**.

Lancelmus Carnus, *Fide*, Landuinus.

Lancelmus Mordracensis episc. seu Lancelmus

charus Godefridi pro Flavino, **114**. Eius la

cum Hagone *Chronic.* **141**. Mordrac concilio

ad h. **147**. **172**. Eius & Lupoensis pro-

vincia episcopus episcopus in gratiam Ra-

Abbas

- 1085 Turonensis. 109. Obiit. 110.
 Landricus de Praeco Forni, hami benefici.
 112.
 Landricus-Ayraud, unus e primis Fontis-dal-
 ciu beneficiis. 112.
 Landulphus frater Landulphi apt Landulphi
 unus e septem S. Brunonis locis. 190. Car-
 tulae prior in absentia S. Brunonis. 112.
 Eodem adit in Calabriam. 110. In reditu
 a Guiberto antepos compendit. 111. Ob-
 itus & sepultura. 112. Non confutendens
 cum Lantano Turri priore. 112.
 Landulphus presbyter cardinalis. 112. 113.
 Landulphus de Varesgate ex monacho S. Petri
 in Carlo sacro. S. Mauri prepositus, de-
 deus episcopus Aleris. 112.
 Landulphus Tulensis abbas. 112.
 Landulphus Pontide monachus Mediolanum mi-
 nit. 112.
 Landulphus Beccentanus princeps. 11.
 Landulphus & Beccentus monachi Cadomensis
 abbas. 11. Ivoile Canon. preceptor. 112.
 Canonagium archiepiscopatum recitat. 11.
 Canonici contrariatur. 11. Nihil non mo-
 vet ut ad impedit monere. 112.
 Quam adit cum Gendalio familiaris. 11.
 Roman adit. 11. Prior confutem postum.
 aliud accipit. 112. Et de primatu cum Tho-
 ma floracensi. 112. In Angliam redit. 11.
 In monachos cathedralium excitata turbis
 exhorret. 11. Alexandri II. ad eum epis-
 la. 11. El monologium submittit Aelfma-
 r. 112. Eius nepos Becci fit monachus. 112.
 Variis epistolis de eo. 11. Item monita. 112.
 Quam fecerit Mauricium Beccentem. 112.
 Eum adit Beccentem abbas. 11. 112. 113.
 112. 113. Anglia. Sicut periturum con-
 vocat. 112. Concilio Angliano adit. 11.
 Et Alexandro II. scribit. 112. Eodem mi-
 nit opusculum contra Berengarium. 112. 113.
 Regimini scribit contra eundem. 112. Gre-
 gorio VIII. ad eum epistola. 112. Ecclesiam
 S. Salvatoris restituit & reformat. 112. Li-
 brum de ritibus scribit. 112. Concilio Lon-
 doniensi praesit. 112. Eum caritas erga pau-
 peres. & prudentia in reformando Cana-
 ticis monachis. 112. Insuper Crabbale ab-
 batem ordiat. 112. Et concessa a Williel-
 mo rege regi procuratio. 112. In Gallias
 itit. 112. Becci ecclesiam dedicat. 112.
 Monachos variis dedicationibus interit. 112.
 Eius Uracensis monasterii. 112. In Angliam
 perrexit concilium habet. 112. In Wols-
 tere op. vini constat. 112. In Beccensis ca-
 rita. 112. Aelfmum honorifice excipit.
 112. Eius iterum de cultu & martyrio
 Bilegi. 112. Gislebertum Clifpium vrb.
 monasterium abbatem fieri curat. 112.
 A Rodolfo S. Vineri abbatem consulat. 112.
 Unum e suis in locum Augudimeti abba-
 tem contra monachum privilegia fecundat.
 112. 113. Variis chartis subscrit. 112. 113.
 Eius sententia de monachis non proficiat. 112.
 ad saculum repetere possit. 112. A Buseleini
 clementis purgatur. 112. Secretum ab eo
 creditum Willielmo Cornetensi. 112. Ob-
 itus dicit. 112. Epistola & obitum scrip-
 tit. 112. 113. Apologia adversus Edvardi
 Bruen & aliorum calumnias. 112. Scripta
 de discipulis. 112. Obitum. 112.
 Landulphus ex Pontidensi monacho Berghem-
 si episc. 112.
 Landulphus archiepiscopi nepos. Becci fit mo-
 nachus. 11. Pontica Fontanelle. abbas. 112.
 Graven ad eum Anticini literae. 112.
 Landulphus Romani palati scriptor. 112.
 Landulphus cui comitibus altius Dominus Ma-
 112. 113.
 Landulphus Odois Aeralianensis socius misere
 perit. 112.
 Langobardorum rex. Linsprandus. 101. Con-
 radus. 112.
 Lanfrancus S. Velmari abbas. 112.
 Lanfrancus frater Lanfranci Episcopi prior. 112.
 Distinguendus a Lanfranco majori Cantuari.
 112. 113. S. Brunoni succedit. 112. Pich-
 lis ad eum litterae. 112. 113. Et comissa
 vicinorum monasteriorum cura. 112. 113.
 Lanfrancus monasterium extruit. 112.
 Lanfrancus & Vincentii Metensis abbas ab Heist-
 clinc vixit. 112. 113. Tradoni praeficitur.
 unde turbat. 112. Chartis subscrit. 112.
 Clarentianum concilium adit. 112. Perfun-
 ctum fulgore. 112. Eius interitum mona-
 stium. 112. S. Michaeli coarctum. 112.
 Tradoniam sede depicit. 112. Monasterium
 repertit. 112. Jerusalemis iter cum sa-
 pienti. 112. Ob discessum novae turbe. 112.
 Lanfrancus S. Michaelis ad Mosam abbas. 112.
 Lanfrancus pp. Alberto. 112.
 Lanfrancus & Gregorius. 112. Bernardus.
 112. 113. 114.
 Lanfrancus ecclesiae attribuit Clarici sedi-
 tum. 112.
 Lanfrancus pro his adificatis monasterium apud
 Jerusalem. 112. Eorum iurisdictionem. 112.
 Clunice se subicit. 112. A Turani con-
 duntur. 112.
 Lanfrancus comitibus cum cognatis. de his con-
 siliis Anticini. 112.
 Lanfrancus episcopus Spallid. episc. fondator.
 112.
 Lanfrancus. Linguae diuinae locus. S. Lepi
 Trece. successu conlatus. 112.
 S. Ludv. ep. Prior & Conlatus. 112.
 Lanfrancus de laze S. Marcelli reliquit. 112.
 Guiderici episcopi ac civium cardes. 112.
 de fopp. Major ecclesia bis recolecta. 112.
 112. 113. Ipse postea conlatus cum pluribus
 abbas. 112.
 Lanfrancus episcopus sepultura apud S.
 Vincentium. 112. 113.
 Lanfrancus episcopus. Adalbero. alio nomine
 Alericus. 112. Helinandus frater Elmundus. 112.
 113. Engelramus seu Ingelramus. 112. Guil-
 dricus. 112. Sui Goldicus. 112. Hugo. Bar-
 tholomaeus. 112.
 Lanfrancus canonici S. reliquias deferant pro
 Gallum & Angl. pro infirmitate majoris ex-
 dit. 112.
 S. Laurentii cruciata cum duabus angulis su-
 pamine platis sub novu altari recondit. 112.
 S. Laurentii de Helino ecclesia canonici et-
 gularibus cultus. 112.
 S. Laurentii de Padua Cartula. 112.
 S. Laurentius archiep. e vestra exultat in Sco-
 tia. 112. Magna regis ob timentum
 habito percussit. 112.
 Laurentius. Neapoli. Bruner. synodo adit. 112.
 Laurentius ex priore S. Viter. deinde S. Re-
 signi. Vitimianus fit abbas. 112. Locum
 nullus pro reconciliatione hider. Viridun-
 fi. 112. Pichali II. ad eum epistola. 112.
 Viridunat ep. & clero communicare recusat.
 112. Ob id cum fratribus peltus. 112. E. sua
 hplis ad respiciendum hereticum. 112. 113.
 112. Alia ad canonium Viridunat apolo-
 getica. 112. de fopp. Reliquias fopp. revocat.
 112. Abdrada recuperat. 112. Chartis sub-
 scribit pui S. Agre. 112. Pro eo scribit
 112.

146. seu Antiquus, Rainaudus, cognomen-
 te Hugo Robertus, 105. seu Robertus, 160.
 Guillelmus, 111. Joannicus, 107. aut Johe-
 nnes, 111.
 Ligonevici ecclesia pitalis pro S. Brunone
 def. 46.
 Ligonevici clerici Pulcherrimus venator, 77.
 Ligura Sicilia insula, ubi cretum monach. 119.
 Livonius Foenix-Avellan prior, 66.
 Livonius Mediolanensis, Pontifex fecerit,
 & obiit, 111. Sacerdotis indicia, 104.
 Livonius Normannus pagus, 471.
 Livardus S. Arnulfi miraculorum, non vixit
 scripsit, 104. Hiculi ad eum epistolae, 3.
 Fuit episc. Sardiniae, 116. Et dicitur a Gui-
 bertus liber de expeditione Hierosol. 104.
 Necnon ab Hierulfo S. Arnulfi vita, 117.
 Aquae judicium addit contra harenicam quon-
 dam, 140. Quo tunc ad harenicam huc-
 cino adit, 160. Et Romanus, 166. Altari
 reformationem S. Pauli cellae confirmat, 166.
 Godefrido Ambianensi 40 extremam addit,
 114. Episc. scriptus, 119.
 Livoniae quondam fides Subbel, 47.
 Livorius Comaricatus, quatuor abbas, vir, 126.
 Livra ductio dicens, 77.
 Livetius unus e sociis S. Gerardi Silve ma-
 joris, 119.
 Livora Gurgul VII. pro ecclesie Grandimo-
 nensis, 62.
 Livra obediensiales a gyrovagia delicta, 104.
 Encyclius ad curandas pecunias, 107.
 Livra concisionum, 116. Mundeburdi, 109.
 Fide, E. libella.
 Livetius dux, Dieterici cardis. exequit in-
 terit, 116.
 Livetius ex Corbeteis mon. Reimondus ab-
 bas, 111.
 Livetius Corbeteis elevatus, & miracula,
 116. 117.
 Livetius Reichenburgensis abbas, 104.
 Livra de Lupo, S. Trudonis abbas intrusus,
 104. Excommunicatus, 104. Ad imperato-
 rem pergit, 110. Rebutur, 111. Rebutur
 pergit summae meretur, 104. Episc. ob-
 tit, 104.
 Livetius de Nalla, Promissus abbas, 111.
 Livetius abbas S. Martini, ex Weigartenis,
 104.
 Livetius veneficus, Horrendus abbas, 104.
 Livetius Stargis comes, frid. Udo.
 Livetius S. G. abbas intrusus, 104. Fugatur,
 111. Et deponitur, 111.
 Livetius Caristius dux, Bertholdus latissus,
 104.
 Livetius comes schismaticorum malus, 104.
 Livetius Styrensis marchio, 111.
 Livetius rex, a quo monstra cubit, 104.
 Livetius ex curia Zwickelensis monachus, 111.
 Livetius in eodem cimiterio sepeliendi, 111.
 Livetius docent monachi, 104.
 Livetius comes, Austrius, 111.
 Livetius ep. Willhelmus, 111. Matricius,
 111. 112. Richardus, 111.
 Livetius ecclesia avaro patris harenicam
 Elia, 111.
 Longardus, reges, Liutprandus, Conradus,
 111. 112.
 Longardus, Long. oritur pagus Wallensis, 140.
 Lotherburgum Benedictus abbas ex Calabria,
 111.
 Lotherburgi uniusque duxes & ducisse, Go-
 defridus-Barthas, Godefridus Githofus, 111.
 seu G. vixit, 111. Godefridus Barthas, 111.
 Beatrix duplex, 111. Mathildis, 111.

Lotherburgi duxes & ducisse, Conradus, 111.
 Gerardus, 111. Theodericus, 111. 112. 113.
 Lotherburgi seu de Monacho comes, Frede-
 ricus, 111.
 Lotherburgi abbas, 111.
 Lotherburgi imperator, 111. Reginoldus mon-
 achus fundator, 111.
 Lotherburgum & Norththamptunum dux Da-
 vid, 111.
 Louisa Lombardum Abbatissa interit, 110.
 Lovanensis comes, Henricus, 111. Godefridus
 barthas, 111. Godefridus Barthas,
 111. Fide, Bonaventura.
 Lucia Barchinensis comitissa, 111.
 Lucia Ermengadi comitis uxor, 111.
 Lucia Willelmi de Tancerville filia, 111.
 Lucia Abbatissa interit, postea monacha, 111.
 Lucilburgensis comitis, 111. Henricus, 111.
 Luthas II. Paganus Vinetianus scribit, 111. Eius
 privilegium pro Francis mon. 111.
 Lucan III. cuius bulla pro monasterio de Ro-
 to, 111. Pro Dilectis, 111.
 Lucanus viccomes, S. Nicolai de Palma fun-
 dator, 111.
 Lucanus episcopus ab Alexandro II. veniens,
 111.
 Lucanus ep. Antiquus, 111. Reingardus, 111.
 Lucanus Paulinensis fundator, 111.
 Ludgerus & Corbeteis mon. Reimondus ab-
 bas, 111.
 Ludovicus Tricoronatus ep. & Canis abbas
 commendatus, 111.
 Ludovicus de Berthas Abbas, 111.
 Ludovicus Utrivulvi mon. S. Georgii reformat-
 or, 111. Ibidem et abbas, 111. Episc. ob-
 tit, 111.
 Ludovicus S. Agreici monachus & scriptor,
 111.
 Ludovicus VI. Philippus I. regis filius, apud
 S. Dionysium cum Sigerico educatus, 111.
 Variis charis subdit, 111. 112. 113. 114. 115.
 Gallie rex una cum patre, 111. 112. 113. 114.
 Didus Grossus, 111. seu Grossus, 111. Ad
 Ascanum fratrem, 111. 112. Eius collo-
 quium cum Paschali II. apud S. Dionysium,
 111. S. Benedicti translatum adit, 111. No-
 vi abbas Florit, electioni assensit, 111.
 Eutricus post consecrationem pergit, 111.
 Cum Helrico Anglie regis colloquium ha-
 bet, 111. Eius cuncta inter utrumque &
 comites, 111. Eius opem implens Barchi-
 nensis, 111. Manuscriptum format ab eo
 fide, 111. Floritque Paulus redi, 111. Pa-
 tris exequit, 111. Nuntius mitti ad
 Canisiam pro reditu Godefridi Ambian.
 111. 112. Infensus apud eum Adamus S.
 Dionysii abbas, 111. S. Victoris Parisi. fun-
 dator, 111. Reformatus S. Medardi, 111.
 Incomparatus Ferraricus confessor, 111.
 Et Vitiellensis, 111. Pro variis privile-
 giis, 111. Eius monachi bene affectus, &
 liberalis, 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117.
 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127.
 Incomparatus Ferraricus confessor, 111. An Gu-
 senium Magnificum tribuit, 111. Litem
 composuit, 111. Interit, 111. Wallensis
 fide comitum, 111. Eius pedagoga, Rob-
 ertus, 111. Duplex Antellus de Warland
 seu Galandus, 111. Constatarius Regis
 Sicilie, Antellus, Fagius Antellus,
 111. Wido Silvanus, 111. 112. 113. 114. 115.
 Wido Silvanensis, 111. Guido Waltra-
 mus, 111. Cancellarius, Berthas, 111.
 Ludovicus VII. deacro Henricus a Tirocinis
 abbas interceptus, 111. S. Lo-

S. Eudovicus ad S. Nicolaum pergit, voto e
mafragio crepus, 122.
Eudovicus Salazar, Bernardi-fons conditor,
de monachis, 123.
Eudovicus comes, & monachus, 125.
Eudovicus comes Hugonis Cluniacensis ho-
spicio excipit, 125.
Eudovicus Warchardis comitis pater, 125.
Eudovicus nobilis Ringverdens mon., 126.
Eud. equitum debus fclis iudiciis, 127.
Eudovicus, studium S. Cypriani Pictor., 127.
Eudovicus casuorum in cum Savir-
gondis, 128. His (sunt) Pictali II. dicit
127. hunc domum hospitalem conce-
dit, 127.
Eudovicus primatus in concilio Claren-
ton diffusus, 128. Non significat Seno-
mendi, 128.
Eudovicus provincie Episcoporum episcopi in
gratiam Radolphi Turonensis, 129.
Eudovicus archiep. Numbertus, 129. Gebel-
tus, Hago, 129. non. Iocerramus, seu Geo-
ceramus, tot. Iocerramus, 129. vel
Iocerramus, 129. Aut. Iocerramus, 129.
Amecus, 129. Henschelici Eracius, 129.
Laficus, 129. locus pagi Laudensis, 129.
S. Lupo Theodoricus ep. 129. Eius translatio,
129.
Lupinus missus in cum Fardulibus, 129.
Lupo Tolofus ecclesie pater, 129.
Lupulus, Meguerius ep. 129.
Lupus comes, 129.
Lupulus pro qua conditum Bruxellens par-
therium, 129.
Lupulus S. Lamin Tulleris conditor, 129.
Lupulus ep. Gildelbus, 129. Pater, 129.
Lupulus,

M

M. Atilia Iuditha. ad quam Anticla episc.
129.
M. Atilia episcopa ad archiep. Lugdun. 129.
M. Atilia Florici abbas, 129.
M. Atilia Burgundis, 129. 129.
M. Atilia Iuditha abbas ep. Iuditha, 129.
M. Atilia, 129.
S. M. Atilia urbs, & qua prius in fclis
episc. creda, 129.
M. Atilia miles, Gildelbus, 129.
M. Atilia S. Sophie abbas, Brucenane sy-
nodo adit, 129. Variis obtinet privilegia,
129.
M. Atilia emendat, 129.
M. Atilia ep. Gildelbus, 129. Sen. Go-
thofus, 129. Bertrandus, 129. Gildelbus,
129.
M. Atilia burgundis Ro. Parthenopolitani archiep.
Harcus, 129. Sen. Harvianus, Harvianus
abbes, 129. Waltrudus, 129. Adgenuus,
129. Sen. Adgenuus, 129.
M. Atilia eremita in Aprina, 129.
M. Atilia antipa sub Pictali II. 129. Sen.
Silvius III. an. Pictali abbas, 129. 129.
Eius fortuna, 129.
M. Atilia burgundis W. burgundis abbas, 129.
M. Atilia familiaris monachis periculis,
129.
M. Atilia Anaprie patrem, 129.
M. Atilia dominus, Stephanus, 129.
S. M. Atilia translatio, 129. Eius lapidare Sil-
vius, 129.
M. Atilia Turonensis ep. 129.
M. Atilia cardin. Pater, M. Atilia,

M. Atilia Cornet abbas, 129. S. Eremus
clm. Gildelbus, 129. Timus de eo, 129.
M. Atilia S. Nicoli abbas, 129.
M. Atilia Rhododori, abbas II. 129.
M. Atilia eremita, S. Atilia auctor & abbas,
129.
M. Atilia Utriusque abbas, 129. Cudonem
adit ad sepulcrum Anglie regis, 129.
M. Atilia S. Eraldi abbas, 129.
M. Atilia miles, Nocrandia benefact., 129.
M. Atilia ep. Bedonensis, 129.
M. Atilia quidem apud Combonem, cuius filii a
Bertholamo abbas fuit, 129.
M. Atilia, Radolphi Tablinici funditoris filius,
129.
M. Atilia Tonnus una cum multis & filii
monachum induit, 129. 129.
M. Atilia W. burgundis ep. 129.
M. Atilia III. Scotie rex, Fardulodori fun-
dator, 129. Malbrofina monasterii refina-
tioni obitus, 129. Eius filii Helario regis
nobis, 129. Vir auctor, 129.
M. Atilia ep. Nivernensis, 129.
M. Atilia equitum periculis, 129.
M. Atilia Deus periculis, 129. Viri vult, qui
fuit, 129. & p.
M. Atilia comitis Regis filia, 129.
M. Atilia L. possessorum Remensis fclis
locus, 129. S. Atilia, 129. Gildelbus, 129. Gildelbus VII.
ad eum episcopa, 129. 129. 129. Necnon Will.
Jelmi Remigiani, 129. Eius pariter ad pon-
tificem, 129. 129. Cuius eo difficile epi-
scoporum quendam & ecclesiarum ecclesie,
129. Eius monachos bene ecclesie, 129. 129.
S. Theodoricus & Radolphi pater & locu-
be extrahit, 129. Abbatem & monachos
apud M. Atiliam conditum, 129. Charis
fclis, 129. Crispinibus, multa scrupulis
in conc. Atilia, 129. Domatus, ad Gre-
gorium episcopa, 129. Apologium fclis
fclis, 129. 129. Eius adversarii, 129.
Duo S. Remigii monachos excommunicat,
129. In concilio Lugdunensi depolus, 129.
Aligundus de quo archiepiscopo gerit, 129.
A. Pictali conditor, 129.
M. Atilia II. ex propolis archiep. Remensis,
129. 129. Variis charis fclis, 129. 129.
Eius electionem approbat Urbanus II. 129.
Robertum Remigianum datus, 129. Nec-
non ab Urbanus II. abbatem refutare re-
mit, 129. Adversus eum fclis Baldricus,
129. Philippo regi aduiter coronam impo-
nit, de quo caput, 129. Tonnus concil-
lio adit, 129. Gildelbus Ambian. com-
fclis, 129. Concilium habet, in quo de-
positus Gildelbus Camerac. 129. Anticla
honorifice excipit, 129. Eius monasterii li-
bentia, 129. 129. S. Theodoricus,
129. S. Remigianus, 129. 129. S. Theodoricus,
129. S. Vincentium Lugdun. 129. Bur-
tholamum urpion apud se reducti cura,
129. 129. Obiit, 129. De fclis dila-
tia, 129. 129.
M. Atilia Cameracensis ep. 129.
M. Atilia I. Melensis ep. Gildelbus M. Atilia-
nensis conditum, 129. Charis fclis
pro. Flaminio, 129. Iovis Cirri ad eum
episcopa de abbatibus Iovis, 129.
M. Atilia S. Remigianus ep. charis fclis pro
S. Remigio, 129. Eius in Norwicensem ad
129. 129. Flaminio abbas, 129.
M. Atilia Burgundis abbas, 129. 129.
M. Atilia cunctos Remensis, 129. 129.

- Mediomatriciensis ep. Walo, *see* Guilo, 100.
 Magnusus seu Mainerius ex monacho Cal-
 tani 3. Rufing episcopus & cardinalis, 12.
 Magnusus Hildesheimensis abbas, 106.
 Magnuswardus Frisingensis ep. 112.
 Magnuswardus Hildesheimensis, Augustensis abbas
 iherusal., abbas, 43.
 Melgerus Capelle abbas, 112.
 Meinoverus Friburgensis ep. 112.
 S. Michaeli quatuor reliquie ad Caltrum-Ledi
 tradite, 14. Miracula, *ibid.* 103.
 Melindus ep. Gualterus L. 4. S. Walterus,
 12. Aut Galtierus, 42. Seu Walterus, Rot-
 berus monachus, 171. Walterus seu
 Gualtero II. 174. Aut Walterus, seu Gual-
 terus, 176. Vel Gualterus, 102. Marcellus L.
 174. 181.
 Melindus comes & comitissus, Hugo, 6. Ade-
 la, 116.
 Mellesium castrum prope Parisios, 47.
 Mellesiacus comes & comitissus, Gualterus
 seu Valterus L. Hugo, Rotherus, 11.
 Seu Robertus, Gendrasius, 106. Aut Gu-
 lterus II. 672. Oda, Adela, Elisabetha,
 104.
 Mellesiacus & Lecebreus comes, Rotherus,
 106.
 Mellus ex priore Eurenis abbas, 114.
 Mendanus porporus, 47.
 S. Memmius Casselensis aduocatus scriptor,
 120.
 Pia Memoria, vocata vivens imperatrix, 61.
 Menapius emendatus, 115.
 Metropoliensis ep. Verobertus, 120.
 Merulae cubilis origo, 22.
 Merula nobilis Landan-S. Johannis fundimen-
 tum, 44.
 Mercurius inditus lo foliamentis reliqua-
 rum, 116.
 Meruati juu. & Romiglo confessor, 46.
 Merciorum episcopus, Rotherus de Linoda,
 171.
 Merpillensis comes, Miquil, Petrus, 47.
 Merseburgensis ep. Verobertus, 120.
 Mericinus abbas Nepos, 47.
 Merquita, Sarracenus famulus, 162. Quodam
 in Hispania Sarracenus creper & Silven-
 bus dicit, 116.
 Metropoliensi sui in concilio, 49. Aquas fa-
 cturas altius pro benedictione ecclesie, ab-
 sente episcopo, 162.
 Metteris ecclesie turbatur, 120.
 Mettesen episcopi, Adalbero, 30. Hermann-
 sus, 115. Hermannus, Poppo, 164. 473. A.
 dolbero, 47. Stephanus, *ibid.*
 Mettesen comes, Folmarus, 112.
 Metquita. *Vide*, Merquita.
 Michael Abrinutensis ep. 116. S. Andolus ec-
 clesiam reconciat, 60. Variis chartis sub-
 scribit, 172. 125. Culcherus Leuvenensem
 episcopatum consecrat, 114.
 Michaeli Gevevicensis abbas, 172.
 Michael imperator in Caisina monachus, 116.
 Michael Dux imperator, 412.
 Melicia ex nobilibus prima Fustis-Ebraldi
 sanctimon. 106.
 Milicidus, Regieffis comitis, Alimontensi
 reformatoris assensit, 119. Ego Silvan-ma-
 joem libram, 112.
 Milofidus Hugoni Petreus mater, 12.
 Milicidus canonici, eorum hic cum S. Pauli
 funditus, 114.
 Militarum Ord. S. Joh. Jerusol. origo, 40.
 Militeus episc. Cosedus, 112.
 Militeus *igitur* de antiquis viris, id est pri-
 me post duces & comites nobilitatis, 122.
 Milo archiep. Beneventanus, prius Genua Pa-
 riliensis, 120.
 Milo Beneventi archiep. 42. Apud quon man-
 sit Stephanus de Tigerno, 40. 47. *see* 17.
 Milo, pater, 12. Anas obitus, *ibid.* 47.
 Milo ex S. Alfini monacho Præfatus episc.
 115. Cardinalis legatus, 115. Eius clauis,
 112. Mittitur ad preparandum concilio Clare-
 monti, necessaria, 119. Cluniaci privilegia con-
 firmat, 412. Chartis subscribit per eum,
 112. Morgadum Adansem reconciliat, 412.
 Monasterium vicereus infirmus, 412.
 Milo Medius monasterii abbas, 412. 172.
 Milo Saviniacensis abbas, 412.
 Milo prior S. Laurentii de Heliaco, 111.
 Milo decanus S. Dionysii de carcere, 40.
 Milo Beneventi, Landruci gelorum scriptor,
 142.
 Milo Aragonie eremita, 106.
 Milo eremita Hauensis prope Mellesium, 106.
 Milo-Crispinus emendatus, 115.
 Milo Verden. primicerius & Tullius archi-
 diaconus, 112.
 Milo de Monte-Barro, S. Bernardi vivus, Mo-
 nasterio Paulicum donat, 115. 116. Ao gratias?
 104. 110. Lix ea de re, 110.
 Milo II. Eurenis comes charte subscribit pro
 Derva, 172. Subacti peribentium fundat,
 106. Charta hic de re, 142. Trecenti con-
 cilio intererit, 412. 616.
 Milo de Cacerum, 47.
 Milo de Metris, 412.
 Milo de Friburg, 412.
 Minasteris episcopus, Adalbero, 47.
 Minione, locus ubi concitum Eursidia mo-
 nasterium, 112.
 Mindones ep. Reinhardus, Volmarus, 120.
 Mindones ep. Munio, 112.
 De Minora viagones, Bernardus, 414.
 A minimis excellentibus fomenore cavendum,
 114. 418. Eorum cura vigori monastico effu-
 dit, 112.
 Minola monasterii nati, 1.
 Minus emendatus, 106.
 Minomonis vicereus, Gallo, 142.
 Minus Gemblacensis abbas. *Vide*, Miskelima.
 Minus duplex eodem die celebrata ab uno ac-
 cordis, 412. 416. Pium carcerum, 112. Dux
 conventuales Solati, 47. De defuncti quoti-
 die, *ibid.* In ea exhibetur vitæ peculia-
 re scriptum, 412. Fihala argentea in usu,
 406. 116. A celebratione arceatur fons
 tum, 123. Car viri rursus per diversa loca
 412. 411. De his scribit Anselmus, *ibid.* In
 Carcer recitat brevis. vivorum nomi-
 na, 41. In consecratione calicis car sibi
 bit verba, *Regium* 112. Pro missa
 quodam obitu recipere Grandmoen-
 bus nefas, 106.
 Mille vii. dierum & xxx. pro defuncti, 416.
 Centum Mille, 41. 106.
 Mille Mille, 116. 114.
 Mille publice apud Mox monasterium ab e-
 piscopi, non celebranda, 114.
 Miffam primum audit Philippus rex totu a-
 dultari tempore, 115.
 Miffa, id est festum, 112.
 Miffa, *Vide*, Eucharistia.
 Miffa Monachus ex Hirschensi monasterio
 Ecom delatum, 11. *Vide*, Ritus.
 Miffa usus cujus antiquitas, 410. Abbatj in-
 datus, 172. 116.
 Modestus praeterea exemplum in episcopo,
 112.
 Mox

[illegible][illegible]

hentes obtinere la cathedrales, 424. Et
 septimanis faciant, 427. Casus et vici
 429. Capellanus habuit ubi 430. 431
 Rex concessit parochia 432. 433. Carta
 434. 435. Pueri cruciati, 436. 437. 438.
 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

empere, 428. Decime aut ecclesie ab-
 que censibus, 429. vel Romae pen-
 sis non confertur, 430. Excom-
 muni, 431. Ad pectus, 432. 433. 434.
 Rex cavenda fidei pectus, 435. 436. 437.
 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Monasterii servus in libertatem assertus per abbatem, 167.

Monasterii in episcopatum reformandi modus, 18.

Monasterium venditum, 146. Plura aure vendita, 121. *Vid. Monachi.*

Monasterium & abbatum index praenotat in-
fra habetur.

Monachia viri, ab ea non deterrendus vocatus a Deo, licet clericus, 187. Eius praerogati-
va, 145. Pae ad eam hystoria, 145. a
Monachi adfuit aliqui officio in miorum
cura, 122. Innotuit in Anglia per Lanfran-
cum, 124. Monachi habitus descriptio, 413.
Sensus in exercitiis etiam a nobilibus, 144.
Vid. Monachi.

Monachi confutatio. *Vid. Confutatio.*

Monachi, milites militem a Richardo Albar-
tensi episcopo accepti, 444.

Monachi conditio ius monasterii concedit,
et 381.

Monachi. *Vid. Sancti monachi.*

Monachi comes Clunioensis archidiaconus, 122.

Monomachia (monomachia, 413. Eius leges dis-
soluit a Rogerio Columbro abbat, 124.

Mon-Abrax (scilicet Monasterium prope Hilde-
bergam, 122.

Monasterium comes, Henricus, 434.

Monasterium in episcopatum, 404.

Monasterium ab Henrico imperatore abbatibus,
124.

Monasterium, Monasterium, castrum in Ar-
verno, 122.

Monasterium, ibi episcopalis sedes relictus, 2.

Monasterium domini, S. Bernardi avi mater-
ni, Bernardus, Milo, Bernardus, Bernar-
dus abbas, 146. 122.

Monasterium comes, Monasterium, Theo-
dorus, 447.

Monasterium miles, Robertus, 124.

Monasterium deinde castrum apud Ambas, an-
te remanet Radulphus Crivastensis comes, 122.

Monasterium domini, Emmaus, 404.

Monasterium monasterium, episcopus auctor,
Cassio comitissim, 122.

Monasterium comes & comitissim, Roge-
rus, Adelphus, 122.

Monasterium deinde comes, Robertus,
Henricus, 122.

Monasterium comes, Ulfredus seu Ulfredus,
122. Raba seu Radulphus, Emma comes, 122.

Monasterium comes, Monasterium episcopus
loci benefactor, 381. 413. 122.

S. Monasterium regularis canonici, Iovinianum
inductum cura deputat, 144. 122.

Monasterium Cardonensis abbas, 71.

Monasterium comes, Baldus Ierusalem, 122.

Monasterium regni, Sanctus, Sanctus Raimundus
seu Raimundus, 122. Petrus, 122.

Monasterium Chemicensis, Alchirix sit princeps
eius vine auctor, 404.

Monasterium deinde, per hanc anima attritus ad
meritum, 22.

Monasterium hominum ridicula sepius primordia,
410.

Monasterium ut adit & adit, 428. 122.

Monasterium, ibi passio Christi lecta, 404. Sa-
per citum de ciuibus depositi, 122. 410.

Monasterium de viciis relictis, 122. 422. 122. 122.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

Monasterium deinde, 422. 422. 422. 422. 422.

N

Nageria ap. Petrus, 124.

Nageria ecclesia iudica de morte Ma-
thias Cadomensis, 422. a Normannis sub-
vertit, 124.

Nageria seu Nageria episcopus, Warehus,
2. Quiricus, 22. Benedicte, 122. Ricardus,
122. Bernardus, 40.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

Nageria comes, Ricardus, 2. 22.

- Nabonafer archiep. Dalmatiae, 32. *Guthredus*, 122. *Seu Willfredus*, 222. *Bertrandus*, Richardus vicerualis, 404.
- Narbonensis, Ruthemundus, Gaballinus &c. comes, Rimundus, 116-118. 133. 134.
- Narbonensis regnum, & vicinities, Americi, 122. 414. *Seu Americus*, 155. *Miranda*, 176. *Mirra*, 416. *Emergenda*, 156.
- N. Mucio Gerandus corpus incorruptum, 412. *Piscione liber abbas d. d. Vellimani & filie partice ad R. Ulficium nuda, d. d.*
- Norgodus *Aduentis*, *Fide*, *Norgardus*.
- N. Natali Domini captus annus iuxta veteres quidam, 112.
- Natalis S. Nicolai Andoverensis abbas, *Qui qua subteritum S. Nicolai beatus*, 126. *Dilectanda liti interit*, 435. *Caronensis concilio*, 133. *Urbanus II. apud se invit*, 138. *Obit*, 186. *Baldrici de cu carnica*, 186.
- Natalis Progerius, prior solomoniensis, 166.
- S. Nithala capitis servatio apud Presteron, 181.
- Navarra Aragonio adjecta a Sancto rege, 101.
- Neviusa urgens ad Warrig-villam ex Margaria regine vota soluta, 122.
- S. Natrix corporis elevatio Laurehami, 156.
- Ex oblationibus indaurata ecclesia, 186.
- Necessitate argente, frater parvimonis, rector curiali Budonis, 122.
- Neithburgensis conventus, Elchardus, 126.
- Neomacium, Galliar Narbonensis rivus, 108.
- Neomacensis episc. Presteron, 19. *Seu Presteron*, 74. *Petrus Ermengadi*, 108. *Raymondus*, 126.
- Neomaucensis comes, Raymundus, 126.
- Nepos vii monachis nuncupatus, 126.
- Nepotem filii successorem eligens abbas, *carpenti*, 82.
- Nervianum consistium invadit Goticus Sorex, 122.
- Nevia pia emendatur, 408.
- S. Nicolaus Crucis cella priorem in formis agniti capiti, 215. *Eius corpus Myra Ba. translatum*, 126. *Eius abbas S. Benedicti aliquando commisit*, 126. *Translatum scriptor*, 123. *Brachum Veneti in ecclesia S. Trinitatis recondit*, 116. *Articulus digiti ad Pertum in Lotharingia, translatum*, 126. *Mitandorum & peregrinorum frequentia*, 186. *Multa ecclesie in eius honorem credit*, 116. 126.
- S. Nicolai de Warrig-villa, *epidam*, *Fide*, *Petrus*.
- S. Nicolai clerici cultus ab Heluardo W. fidelibus virgini publice cap. 126.
- Niccoli papa doctrina contra Albigensium monachos, 11.
- Nicolas Gaddus cardinalis Athanasii abbas, 122.
- Nicolas S. Andolmi Remensis abbas, 22. *In quo abbas tuncvis regens excutitur*, 21. *de seppe*. *Cadomum edit ad sepulchrum Anglie regis*, 126. *Adi fah ep*, 146. 122. 415. *Obitus*, 122. *Epitaphium*, 176. *Et de d. d. d. S. Andolmi vita*, 186.
- Nicolas Rerensis abbas, 116.
- Nicolas Corbignus abbas in Gallia, privilegium confirmationem obtinet, 147. *O. ratorium S. Thome dedicari curat*, 146.
- Nicolas Andriacus, Mellicensis abbas & reformator, 146.
- Nicolas puer, vir molius penderi, un it quo Ireni A. S. Dreyssii abbati maledicti? 146.
- Nicolas Schatenus Paderbornensis monachus, 112.
- Nicoli monachi historia de R. Walrici privilegio, *expenditur*, 410. *de seppe*.
- Nicolas Chancereus mon. Godfridum Ambian. Novus comitatus, 174.
- Nicolas Crispianus monachus, Godfridi Ambienensis vitæ scriptor, 186.
- Nicolas Barones, Praterius & Mellicensis cellarum indauratus, 171.
- Nicolas Douglas Ruvionis ecclesiam in cell. lio erigit & Neofania tradit, 147. *Trevirani S. M. parochiam venit*, 166.
- Nigallus Andoverensis S. Nicolai abbas, 446.
- Nigelle dominus, Radulphus, 166.
- Nita S. Solipri Redonensis abbas, 147.
- Nivelo de Petra forte in Mays-monasterium *translatum*, 126. *Charta scriptis pro Novigenio*, 111.
- Novemium episcoporum index emendatur, 166. *de seppe*.
- Novocensis ep. Malgales, 17. *Rochem*, 166. *Rago II. Rago III. Guido*, 162. *Seu Wido*, *Hervicus*, *Rago IV.*, 166.
- Novocensis comes, Guido, 11. *Guillelmus I. & Rainaldus II.*, 112. *Robertus*, 117. *Williamus II.*, 114. 415. *Williamus III.*, 186. 417. *Seu Guillelmus*, 186. *Petrus*, 417.
- Novitiam illi in monasterium scholis erudit, 112.
- Nothardus *Seu Nocherus Althilarensis abbas* Eusebii concilio interit contra Eusebium, 188. *Chapin subterit* pro S. Theodoric, 186. 182. *Et S. Vincentio Luden*, 114. *Consecrationi sacri Philippi Constantini episc.*, 112. *Eius scriptor*, 186.
- Novitium instruit Roscelmus, 146.
- Novitium Gontilbus comes, 162.
- Novus, id est Domus, 6.
- Norbertus Premonstratensium institutor apud Siebhergam educatur, 112. *Flora exultat monasteria in Lasdonensis comitatu*, 126. *Truchalmannus heretici reliquias detrahit*, 176.
- Norgodus seu Norgodus vel Norgaldus *Aduentis* episc. 122. *Com Hugone Flavianensis didici*, 186. *Remum edit*, 186.
- In Marciniano & Clunacum *liberatus*, 412. 441. *Conventus ad Petram-filium interit*, 126. *Trecensi concilio*, 412. 166. *Dedicationi S. Benigni Divini*, 166. *Gerardum in abbacie Flavianie intravit*, 166. *Novitium aculeator in concilio Valentino*, 186. *In. Fildaveni puer deponitur*, 186. *Clunacensium privilegia repugnat*, 416. *A. M. Joseph cardis reconciliatur*, 416. *In episcopio Clunacensi episcopus actionatus*, 416.
- Norgodus quidam, i quo redempta Marcinii cella, 176.
- Norbertus Thurgensis abbas III. & scriptor, 112. *Norheimensis comes & comitissa*, *Helmutus*, *Gerardus*, 126.
- Norheimensis monasterii restructio, 72. *de seppe*.
- Normannia ductus, de eo Anglor rex Gulielm regi hominum debet, 146. *Ad ejus preteritum exaduratus* *Williamus castellum*, 1. *Fidelis ejus fuit*, *Roberto nulli & legatus duc*, 126. *bellum delatrat*, 147. *Contra Normannos sententiam promissit Gregorius VII.*, 14. *His agentibus* *Williamus Cravenensis exaduratus*, 21. *Episcoporum & abbatum deponitur* *dispariter monachi duc*, 17. *Fidelis* *Anglor* *Dicis* *subponitur*, 146.
- Normannus puer, vacans diebus quadragesimalibus.

malibus, 166. Moderandis provinciis pre-
fecti, non inuicem reddunt Willemi ro-
gum, 172. Cistercium boverum iuviores
reprimunt, 173.
Monasterium duci & Anglie regis, Wil-
lelmi, 1. Henrici, 174.
Monasterium ducis & Comitem comit.
Rothomagi, 175.
Monasterii principes in locis sacris fundant
monasteria, 176.
Norbertus S. Galli abbas, 177. Obiit, 178.
Norbertus 724, Obiit, 179.
Norwicum translati Theodisii episcopi. Se-
des, 180.
Norwicensis ep. Herbertus, 181.
Norwicensis ep. Vid. Teshedensis.
Norwicus prebendarius alarumque iudi-
ciums Friburgensis, 182. 183.
Norwicus de abbatibus Tullensis, 184.
Norwicus S. Galli, abbas, 185.
Norwicus Zvolfensis abbas, 186.
Norwicus fugient Tornacensis S. Martini
monachi, pueri redire iussu, 187. Illos
deleat sancti Martini corpus, 188.
Norwicensis ep. Baldinus, 189. Eubodas,
190. fr. Radobus, 191. Baldinus, 192.
fr. Waldrich, 193. vel Radricus, Lam-
bertus, 194. Simon, 195.
Norwicensis clerici coniugii Cameracensis
scribit, 196. En comitibus placet ad S. A-
mandum succedere, 197.
Norwicus habuit forma 20. Secularem servat
tunc tunc anno, 198. In villis qui-
busque officiis curat, 199. Quis ad-
mittit, 200. Si quod tunc oblatum fu-
erit, accipendum, 201. Primo anno indig-
nem publice non debent, 202. Falsis pro-
fessione, tunc communionem corporis &
sanctissimi Christi percipiunt, 203. Sacerdoti-
bus missam celebrant, prima conversationis
anno, vetitum, 204. In cella Cluniacen-
sis degentem profectus, ad Cluniacum
revertitur, 205. Apud Corbeiam novam qui-
vis bibliotheca librum conferat, 206.
Norwicus Cluniacum, Norwicensis locus, Mon-
achis dicitur, 207.
Norwicus agens episcopus, Wilelmus, 208.
Norwicus Metis, die translationis S. Cle-
mentis, instituit, 209.

O

Obedientie necessitas, 210. Principum ro-
gatione fundamētum, 211. Virtus &
meritum, 212. Prelati sola sua dila non
dicunt, 213. Obedientie absolutio data
monachis eorum migratibus, 214.
Obedientia, prout insignior, 215. Ad eos
non promittit monachi secularibus famili-
aribus, 216.
Obedientia monachi, vicariorum molition-
es adversus eos extendunt, 217.
Obedientia laici, Vid. Laici.
Obitus Leodicensis ep. 218.
Obitus Landani Carthaginiensis,
Obitus iusti non metit, sed exultat, 219.
Obitus non confectus communicat pange-
res, 220.
Obitus datus in pacis confirmationem, 221.
Obitus Occidentibus quintum primi cum Ori-
entalibus commercium inter, 222.
Obitus nobilis matrona condendo prope Tra-
pallia parthenonem actionem dicit, 223.
Obitus Galatensis Metastensis comitis, 224.

Oda S. Arnoldi Suedi archiepiscopi, 225. 226.
Odatus gradibus Brachii, Vid. Qualitate.
Odatus Regeri Forensis comitis frater, 227.
Odo Parfe abbas, 228.
Odo Cluniacensis abbas, 229.
Odo Cluniacensis comitis, Falsitas veritas, 230.
Odo vicariorum, Cluniaci beneficiis, 231.
Odo Odilani, Vid. Oda.
Odolricus Aurlandensis presbyter, pater Or-
derici Vitalis, 232. Fit monachus, 233.
Odolricus Belli-montis abbas, 234.
Odolricus frater Tullensis de Malico, spūs Mo-
nasticus religiosus, 235.
Odolricus S. Germini meritis sanctus, an Car-
thaginiensis abbas, 236.
Odolricus frater Odilricus S. Michaelis ad Mo-
ram abbas, 237. Vid. Odilricus.
Odolricus presbyter, archidiaconus de Volle-
re-cant, 238.
Odolricus Raimonis comitis filius, 239.
Odolricus militis diffidit cum Tullensi abba-
te, 240.
Odolricus. Vid. Odilricus.
Odolricus Viandensis abbas, 241. 242. Sen Ordi-
cus, 243. Vel Arduus, 244. Scribit Gisela-
dus, 245. Vixit ejus dies cum Albericus,
246. Eubodas, 247. Cum abbatibus S. Cro-
dis de Thalamis, 248. Dominationis sub eo,
249. Et obitus, 250.
Odolricus I. cardinalis, Causi abbas sub Vi-
dore III. 251. Eius pietas, familia, 252. Et
inscriptum Leonis Mariani chronicis, 253.
Terracina conventus pro electione Urbani
41. 254. Et relictum Gismatino mona-
stio, 255. Commisio Monis-Gargali
xenodochium, 256. Donationis sub eo, 257.
258. Et 259. 260. Obiit, 261. Rano
pignoris fit monachus, 262.
Odolricus Tullis, 263. 264.
Odilo S. Agilii abbas, 265. 266.
Odilo Cluniacensis abbas, 267.
Odilo Crucis S. Apollinis frater S. Leodegarii abbas,
268. Guimondus a dimittit, 269. Gironis col-
legium cedit in partem monasterio, 270.
Odilo nobilis Valentianensis, Margus Gasta-
nopolitani pater, 271.
Odolricus St. Colme & Damiani abbas in Mi-
ca-Agnes, 272.
Odo prior Cluniac. frater Otto vel Odilo, 273.
Prioratus Gregorii VII. conditurus, 274.
Prius episcopus Olfredus, 275. Urus & trinus
a Gregorio in successorum designatus, 276.
Eum relaxat jubet Henricus IV. 277. Et
Germania legatione Cluniacensi dicitur, 278.
Adu Nintus, 279. Romae rediit, 280. Eius
coeventus in S. Maria & Targina contra
Schismaticos, 281. An elidit Videri III.
aliquando redierit, 282. Eundem con-
fessus, 283. Papa pater ab eo designatus, 284.
Eligit, 285. Vid. Urbanus II.
Odo abbas Odo ex monacho Cluniac. O-
dieris ep. & cardis, 286. 287. A Baldrico
laudatus, 288. 289. An episcopus cum Urban-
no II. generis fuit, Veritas ejus ad Baldricu-
m, Baldrico pater ad ipsum, 290. 291.
non episcopus pro Roberto Bragibus, 292.
293. Subscribit pro Cluniaco, 294.
Odo Aurelianensis episcopus, in aquis ha-
jus nominis, 295.
Odo Bjoventis ep. Willelmi Anglie regis fra-
ter, 296. Et comendat eorum ecclesiasticam
curam ad eodem, 297. Dedicationis interit ubi
Reverentia ecclesie, 298. Reversus immen-
tem confirmat, 299. Chasti hac de re, 300.
Philippi regis adulterio divorcio solus, 301.

- vet. 129. S. Viteus cella fundator, 345.
Benedicti donat S. Benigno, 344. Ad sacrum
expedirent pergit, 344.
Odo Rigier ep. 126.
Odo frs. Odoarum Augustinus celestis ma-
gister, 379. 126. Tullio-Lescorum, deus Ter-
raci literas docet, 379. Realium patrum,
unde viat, 379. Epist. conversio & socii,
380. 127. de 129. S. Marini abbas conser-
vator, 127. Sub eo celebrata & fana, 380.
Ex ejus exemplo Tornacensium mores reno-
vit, 380. Sandimonium domicilia con-
struxit corat, 380. Concilio Remensi adest,
380. Fit episcopus Cameracensis, 380. 380.
horatius Alstus Gregorialis scribit, 125.
Ejus donationes, 387. 420. 125. Obitus, fe-
pultus, 384. Scripsit, 380. De eo scribit
Godefridus magister Remensis, 380. 384.
Odo II. Generensis abbas & epist. Ottonen-
sis, 340.
Odo Tulles ep. 340.
Odo Cluniacensis monacho Althiacensis abbas
& reformator, 361.
Odo abbas Anthoniacensis, S. Pluribus conciliis
adest, Burdigalensi, 126. Spatorum duplici,
126. 126. Tolosani, 125. Synodica litteris
fidelibus, 125. Item variis charis pro Clu-
niaco, 2. Monasterio novo, 30. 37. Pciaverit
ecclesia, 125. Silva-major, 380. Vindictio,
31. S. fuit Buricum militis, 125. Monachum
Beluacum ad S. Lucianum, 126. Et subestum
Tauriacense, 125. 612. Et S. Eparchii mo-
nasti, 379. Donationes fuit eo, 126. 127. Ob-
itus & eulogium, 380.
Odo Befensis abbas, 385.
Odo S. Eufii abbas, 385. Godefrici reformator,
384.
Odo Bratonsensis reformati monasterii pri-
mus abbas, 379.
Odo Cadomensis abbas, 420.
Odo & Mauriaci monacho S. Crispini abbas,
eius laudes & gesta, 380. Godefridum Am-
briandem ipse se invitat, 379. Nocturn mor-
tuum sepeli curat, 384.
Odo Calumne abbas, 385.
Odo de Diogilo S. Dionysii abbas, ejus scri-
pta, 128.
Odo S. Eusebii abbas, 129.
Odo S. Petri Genepensis abbas, 129. Eius pa-
rentes & vixit 380. 126. 126. cum Teo-
baldi episcopo de sepultura, 129.
Odo ex cellario Gloucestrensis abbas, 125.
Odo de Bayris Lesai abbas, 380.
Odo Lesaiensis abbas, 410. 380. Donationes fuit
eo & adest, 384.
Odo S. Medardi abbas, 384. Successionis con-
cilio interest contra Rudicellum, 384.
Odo S. Montensis abbas adest & obitus, 370.
Odo II. Medici abbas, 385.
Odo Remigianus abbas & reformator, 420.
Adificanda Montis-Dei Carthusi fundum sup-
pedit, 384.
Odo S. Epitio Terebinthensis abbas, 380.
Odo abbas S. Juliaci Elsterensis, 125.
Odo S. Symphoriani Bellouacensis abbas, cui
dicitur & Godefrido libri xv. de pignoris Es-
379. Iudei adest. Millesimos inter & S. Pau-
li sandimoniacos, 124.
S. Odo Turensis abbas, quo tempore 1247.
Odo S. Xifii abbas I. 125.
Odo abbas Odoardi Aurelianensis in conversio-
ne fecit, 380.
Odo abbas Inerti loci I.
Odo Caritatis prior, 410.
Odo Cluniacensis prior, 72. An foris archidia-
conus Remensis? 384.
Odo prior Majoris-monasterii, 384.
Odo una & Beccensis abbas Anselmo in An-
giam missi, 384.
Odo Beccensis cellerarius, ad quem Anselmi epist.
412.
Odo Majoris-monasterii monachus, 46.
Odo Molini monachus, unus & primus Cister-
ciensis fundator, 126. & 34.
Odo Montis S. Quintini mores asseruere insti-
guit, 34.
Odo ex milite Utracensis monachus, 379.
Odo S. Theobaldi eremite corpus clari fu-
rigit & Vaugodicum 120. 120.
Odo Laudensis canoq. 124.
Odo monachus Satyricon, grammaticae prae-
dictor in Cantabrigiae academia, 129.
Odo Burgundiae dux fuit Otto, 440. Cisterci
fundator, 380. Epist. dedicationi interest, 379.
S. Benigno conditiones remittit, 414.
Odo Burgundiae dux S. Benigno donationes con-
ferat, 382.
Odo frater Hugonis Burgundiae ducis, 120. In
Molismum transfuit, 121.
Odo Campanie comes, 126.
Odo comes, 381.
Odo Castellanus Perrenensis, 386. Eius dissi-
dium de Albiac, 121. Charta hac de eo, 386.
Odo de Avalon, Fontis-hemidi benefactor,
380.
Odo de Marchia, 125.
Odo Stephanus Elefantis comitis avas, 380.
Odo avas Roberti Nortmannie comitis, 345.
Odo Godefridi Ambianorum ep. frater, 382.
Odo Roberti Cadurci-Bodoli domini frater, 379.
Odo Thibaldi Palatini comitis filius, 379.
Odo, Pfd. Eudo, Odolricus, Otto.
Odolricus. Pfd. Odo.
Odolricus S. Fuscini abbas, adest sub 30. 440.
Et abbas, 440.
Odolricus frs. Odalricus praepositus Remensis,
8. Eius ope indurata Mauri-montis eccle-
sia, 70. 70.
Odolricus vir illustris, Cluniaci benefactor, 380.
Odo Eusevianus abbas fuit, 120. Obitus & an-
dianis signa, 384. De eo scripsit Victor III.
121.
Officio divino nihil proponitur, 382. Cessit ob
fabrificationem depositum in ecclesia, 120.
Occasionem duxit erga regem posuit, 380.
Pecunia in summa propenda, 384.
Ogerius Episcopus 385.
Ogerius de Hugroni Lesiae-barbore abbas, 35.
Ogerius Breburchensis abbas, 381.
Ogerius Successionis B. M. abbas, 387.
Odoardus Cameracensis archidiaconus. 382. Cantien-
sis pseudo-praepositus & bonorum decolator,
384. 386.
Odoardi Flini-Castelli cella benefactor, 479.
Odoardus Nervicog rex, 380.
Odoardus Leodicensis ep. Pfd. Obstat.
Odoardus Gemblacensis abbas, 38.
Odoardus Castellus & Agrimontis domus, pri-
mus Nortmanni fundator, 380.
Odoardus Henrici Vaudemontis comitis filius,
380.
Odoardus Caritatis ad Ligerim, prior, 385.
Odoardus Calciacensis librarius, 380. 380.
Odo S. Eufii cella, episcopi manus, 125.
Odo sacri unio. Pfd. Undio, Montendi.
Odoardus ep. 126. Seu Odoardus, 124.
V. 380. 126. Aut Elterontensis, 126. 380.
Odoardus ceteri tripl. Vindicta adest, 380.
Ogerius Bellensis abbas, 387.

Otto magnus rex in Albrechtsberg. monasterium
monachus, 318.
Otto dux in Saxonia 1066, 374.
Otto dux Brunsvicensis, 147.
Otto in castris iuvencis ducatus ab Wido-
las Rofmar 1067, 342.
Otto Cluvenfis comes, Aarup-vallis monas-
terium abfolvit, 39.
Otto vit. nobilis, primus Schirensis comitis
nobilis, 129.
Otto Willigensii confidit, 429.
Otto Petri Venerabilis frater, 413.
Ovis in quadraginta prohibetur, 398.
Oualricus seu Ulfricus ex clerico Garthensis
monachus, postea abbas S. Lamberti, 429.
Oualricus Crecimantensis abbas, vide, Udal-
ricus.
Ottentius ep. Martius, 315.

P

P. Cardinalis, 336.
P. P. Denis ep. 126.
P. super Alzardis 11. 32.
P. episcopus Parificus episcopo G. inscriptus an
Petri Abbatibus, 119.
Padergerensis comes, Rezo seu Retho, 415.
Pader, 420, 421.
Paderbornensis ep. baronatus, Henricus, 415.
Paganellus Parificus abbas Alzardum comitatus
confert, 115.
Paganus cardinalis diaconus, 400, 416. Pando-
lirum conventus 1268, 415.
Paganus Alzardus, 426.
Paganus Ludovicus 279. batularius, 456.
Palatinus comes et Gromania, Fredericus, 3.
Palatinus comes, 16. Seu Henricus, 147. Ego seu
Erasmus, 41. Fredericus, 147. 148. 149.
Palatinus, 449. Ego seu Bodo seu Bodo, 414.
Palatinus comes Francie, Tethildus, 475, 476.
Seu Theobaldus, 179. Vel Theobaldus 180. The-
obaldus seu Theobaldus, 606. Vel Theobaldus,
402. Godofridus, 430. Stephanus, 426. Co-
milite, Alvis, 179. Adelinus, 126.
Palatinus et Eicofus comes Serpentinus, 402.
Palatinus ep. Bernardus, 127. Petrus, 112.
Palatinus comes et comitis, Arnaldus, Eil-
fons, 142.
Palatinus abbas non tribuendus, 30. Lan-
franco comitis, 31. Recipiendi sollemnis
ritus, 128.
Pampilius rex, Aldefonsus, 12.
Pampilonis et Arzgonum regis, Sancier, Pe-
trus, 127.
Pampilonis episcopus, Petrus, 112.
Pampilonis commendatus, 416.
Pans et vinum ad missas delinquentium oblata,
41. Arfman et fermentum non differat
sollemniter, 418.
Pans. Lili vocati, 126.
Pansomimus archiep. Alcherius, 359.
Pantaleon confil. Wolfgangus diffus, arez po-
re patus S. Pauli furtivus casat, 30.
Pap. Petr. Romanus pontifex.
Parificus episcopus. Imbertus, 129. Godofridus, 42.
Seu Godofridus, 415. Aut Justus, 120. Vel
Justus, 111. Aut Godofridus, 127. Vel
Godofridus, 120. Aut Godofridus, 120. Guil-
lelmus, 120. 426. Faico, 112. 309. Wa-
do, 426. Godofridus, 112. Stephanus, 426.
Parificus clero loria Fratrum perivigila,
413.
De Frochis quis tenent monachi, quid fa-
ctum in castello Cluvenfis, 112. Earen co-

32. prebiteri ab abbate eligendi deloga-
ta, 280.
Parochialis iura acquirere parvus, ne fene-
stram? 142.
Parochialis officii. Ienerius debent facultates
dominice et festis, 28. Aditio in orato-
rium his diebus apud Grandimontensem in-
terdictus, 404.
Parmentus ep. Cadelous, 126. Bernardus car-
dinalis, ep. 417.
Parthenopolitani episcopi. Vide, Magdebur-
genses episcopi.
Pascalis die, ecclesiam triduo ante, monachi
sacra communionis refecti, passeres vero
de cibis non communicant communicant, 72.
Pascalis II. ex Canicie monacho cardinalis,
postea S. Laurentii et Euphrati abbas Ur-
bano II. succedit, 120. Barensem S. Nicolai
ecclesiam sup. iuris apostolicis fecit
fufcipi, 126. Eius iudicium extendit in
Caracorum et Olavienensium de cella.
Nogentis, 379. Dolendū ecclesiam con-
fecerat, 351. Godofridum Caracorem de-
ponit, 413. Richerum Virdunensem ep. in-
pendit, 126. Richardum Eboracensem abbatem
deponit, 127. Necnon Bernardus S. Cypria-
ni interdictum movet, 415. Electionem
confirma. Hugonis abbatis Aastodens. 323.
Gebehardus Constanfienfem vices fuit in Tre-
montis puritatis commendat, 125. Legatio
mittit in Galliam, 404. Invenit iudicium
interdicti, 402. Henrici Anglie regis legatos
excommunicat, 406. Johannem cardinalem
in Angliam mittit, 407. Coem en S. Diony-
syi ibidem Brenus defuncti a Sacerde, 413.
Richardum cardinalem mittit ad Carolum
Tertium, 413. Henricum IV. excommunicat,
417. Et insurgente bellum Caracorem et
Leodifienfem ibidem, 404. Eam ad An-
felmum, 415. Mironem cardinalem in Gal-
liam mittit, 415. Petro Apocri paffum con-
cedit, 416. Hildbertum Gromania mona-
chum firi non fuit, 413. Udalricus I. Can-
faniensis ecclesiam consecrationem decipit, 416.
Richardum cardinalem in Galliam mittit
pro abfolutione Philippi regis, 404. Eranotum
Signorem, e. Cuno revocat, 417. Anglie
proceres excommunicat, 420. Henricus rex
et Arfelmus ad eum legatos mittit, 404.
Guillelmum Majorem monasterii abbatem ap-
404, 447. In fandum eumque refert
Petram Anagie ep. 413. Cafcenfium ge-
nerale ad eum contra Ottonem abbatem, 419.
422. In Germaniam iter inchoat, 415. Con-
filium movet, 416. Sub eo tres antipae
fiunt turba, 417. Eius patronatus im-
pofuit Berlandus Parificus, 413. Indigna-
tionem incurrit Radulfus Rem. 406. Ber-
nardo Tiron. faveat, 413. Guadalfu eccle-
fiam celebrat, 415. 426. Eius iter per Fran-
cium 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

[illegible][illegible]

Privilegia pro monachis, 118. 121. 131. in con-
cilio aſſertis, 110. de ſep. Ab episcopis non
ſemper violata, 110. 121. *ſub. Episcopis.*
Privilegium Gregorii VII. ad S. Bonifacii mo-
naſterium, 120. *ſub. H.* pro Averſano, 121.
pro Jovineto, 121. *ſub. H.* pro Caſa-Dei,
410. pro Medico, 411. Alexander II. pro
S. Beate de Avila, 121. 121. *ſub. H.*
pro Roberto, archiepiſcopo, 410. Innocentius
III. contra eodem, 411. Henricus V. pro Pal-
maribus, 410. Alieſidigne pro ſidem, 121.
Conſtitutio, 120. pro Maritimo, 121. *ſub. H.*
Eſtrena, Charta.

Probatu reliquiam ſilenciis, 121.
Proceſſu ad ſuſcipiendum elemoſynam, 121.
Sollemnitas poſitio, ſub. Pre receptione
Menaſis, 121.

Proceſſiones, in capitis, 42. per claſtrum pe-
dibus cunctis, 42. Cleri Viriditatis ad
S. Vincentem, 121. Eadem pro Caſa in ſan-
ctitate Domini, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Proſectioſiſſima, id est amplexus, 121.

Q

Quadrageſima diebus, ora & eſent prohi-

bita, 121. *ſub. vacare pagis ſolent apud*

Normannos, 121.

Quarta concionatoſia pro adificiis reſcen-

dit, 121.

Quarta diebus quo ſecedit Bernardus Tiron,

411.

Quarta Nannetensis ep. ſpando Burdigal,

121. *ſub. Erga monachos bene ſectus; Kem-*

perlegiſſes, 411. *ſub. Major-monasterii, 121.*

121. *ſub. Florentii, 411.*

R

R. Andeſcendi ep. 411.

R. Cisterciensis abbas, 121. 121.

Rabodo ep. ſus Rabodis, *ſub. Rabodis.*

Rademundus ſus Rademundus abbas Dolensis, 411.

Radulfus ex ſagena monacho & abbate, Rad-

ſeſſis ep. poſtea Cantuarienſis, 121. 121. 411.

411. 121. Electioni ſedem Univerſi abbas,

121. *ſub. Si ordinatio, 121. Eadem Eccleſia*

dedicationi, 121. *ſub. Obſervatio corporis S. Cath-*

berni, 411. *ſub. Necum ſed, 411. Gundulphus*

poſſeſſionem in eadem invenit, 121. *ſub. Et ſcribit*

Adulfus Truſtantiſſis abbas, 411. *ſub. Anſelmus*

ſuſceſſor, 411. *ſub. Tullius prius & accipit,*

121. *ſub. Abſoluit S. Radmundus abbatem con-*

ſecrat, 121.

Radulfus ſus Radulfus Viridis, prepoſitus Ro-

menſis, ad ſan. ſcribit S. Bruno, 121. 121. 411.

121. *ſub. Tullius parati ſcribiti ab Arnaldo ſuſce-*

ſioneſis, 121. *ſub. Et ſuſceſſor epiſcopum viti,*

121. *ſub. Necum ſuſceſſor epiſcopum viti & viti S.*

Anſelmus, 121. 121. *ſub. Viti archiepiſcopus Be-*

ſeſſis, 411. *ſub. Cisterciensis abbas ad ſan. epi-*

ſola, 411. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

121. *ſub. Tullius conſecrat ſcribit, 121.*

- perlegii abbatem, 361. Sargiaris officium a-
pod Forlancum celebrare permittit, 361. E-
pistola hac de re, 419. *Annot. obitus, 153.*
- Radulfus Amalensis** ep. 107.
- Radulfus Divensis abbas**, 419.
- Radulfus abbas de Fidenis**, 414.
- Radulfus S. Fustani abbas**, 440.
- Radulfus Luniensis abbas**, 120. 110. 64.
- Radulfus de Chantremouq. Lenovicensis S. Ma-
ritimi abbas**, 110.
- Radulfus Lyrensis abbas**, 105.
- Radulfus S. Medardi abbas**, 136. 115.
- Radulfus S. Melitini abbas**, 134.
- Radulfus Nobiliacensis abbas**, 419. 134.
- Radulfus Richemontis abbas**, 108.
- Radulfus abbas S. Symonis et J. 115.** 210.
- Radulfus S. Theodoricij & S. Viti**. *Vide*, Ro-
dulfus.
- Radulfus Montmariani Tornacensis mon. Mona-
sticii conditor**, 120.
- Radulfus de Fuffia**. *Christi*, 154. 132.
- Radulfus princeps Dolensis**, *Catalu-Benedicti
factus*, 124. 144.
- Radulfus comes**, 419.
- Radulfus Valensis**. *Cilipiacensis comes*, de
quo consularis Gregorius VII. 79. Eius co-
pes a castello Montis-Deiderij Cilipiacum
transierunt, 111. Nunc octavo conversionis
Simonis illi epus, *ibid.*
- Radulfus seu Raho Montis-Schabii comes**, 115.
- Radulfus Sironensis, Vironensis comes**, 120.
- 417.
- Radulfus vicecomes & Bellinensis dominus**,
Carotenis seu Edivalensis parochus fac-
tus, 103.
- Radulfus Nurellie dominus**, 164. 169.
- Radulfus de Balgentio**, 124. 132. 114.
- Radulfus Polgeriensis Bernardi Tironensis fa-
vor**, 471. Savinici primus fundator, 446.
- 144.
- Radulfus de Fuffia S. Jovini de Maris mo-
nachus**, qui agrum Redonensem S. Sulpii
parochum condidit, 141.
- Radulfus de Gynnet nobilis miles**, Tornaci a-
pod S. Martinum fr. monachus, 121. 110.
- Eius humilis, *ibid.*
- Radulfus de Tancerville**, S. Georgij de Ra-
cherville fundator, 157.
- Radulfus**. *Vid.* Radolphus, Rodulfus.
- Radolphus Tudoricus ep.**, 115.
- Radolphus abbas Brivensis**, 2.
- Radolphus Piskronis**, S. Rothari Cate-Dei
discipulus, 2.
- Radolphus de Lunardi, de Legris**, S. Andrea
de Valle-Dei fundator, 2.
- Ragenendus Valensis ep.**, 11.
- Ragenaldus Lenovicensis abbas**, 96.
- Ragenarius Vercellensis ep.** Beatus cano-
nicus, 475. *Vid.* Ragenarius.
- Ragenaldus archiep.** Remensis. *Vide*, Rainsaldus.
- Ragenaldus Burgundus de Credore**, 114.
- Raginoldus, vide**, Raginoldus, Reginaldus, Re-
ginoldus.
- Ragenarius, vide**, Rainerius.
- Ragenoldus archiep.** Rem. *Vide*, Rainsaldus.
- Raho fr. Rho Montis-Schabii comes**. *Vide*,
Radulfus.
- Rainsaldus Arelatensis archiep.**, 141.
- Rainsaldus seu Rainsaldus S. Theodeticus ab-
bas**, fr. epus religio erga reliquos 115.
Theodeticus & Rodulfus, 102. 103. *Obitus*,
ibid.
- Rainsbertus famulus magister Infantis**, Ne-
raticum patronus, 170.
- Rainsboldus, vide**, Rainsaldus.
- Raimirus seu Raimirus aut Raimirus**, sancti
Aragones regis filius, 106.
- Raimundus Aufciensis archiep.**, 116. 115. 178.
146.
- Raimundus Bernensis ep.** Agimensis, 121.
- Raimundus Carcassoniensis ep.**, 431.
- Raimundus Elenensis ep.**, 115.
- Raimundus**, primus rectoris Lessoris ec-
clesie ep. 12. 115. Dicitur Ebbu, 111.
- Raimundus Massiliensis ep.**, 115.
- Raimundus Valensis ep.**, 115. Burdigalensis non-
cilio adfuit, 116. Sartomensis, 141. S. Ferre-
ri monasterium Salavestibus commisit,
190.
- Raimundus Rispacensis abbas**, 12.
- Raimundus Cotonensis abbas**, 116. 103. 141.
- Tolofinus concilio adfuit**, 11.
- Raimundus de Galarda Condorchensis abbas ul-
timus**, & primus episcopus, 11.
- Raimundus seu Raimundus Elefina abbas** di-
stinctus recuperat, 180.
- Raimundus abbas S. Orientis**, 11.
- Raimundus S. Papuli abbas**, 117. 116. Eius regi-
strum scripta S. Berengarii vasa, 126.
- Raimundus abbas Pictavensis**, 140.
- Raimundus Bernardi S. Severi abbas VI. post
ea Aquensis ep.**, 418.
- Raimundus Sacerdoti S. Severi abbas X. 418.**
Raimundus III. S. Severi abbas XI. postea
Agimensis ep. 418.
- Raimundus Sironis abbas**, 120.
- Raimundus Tomeniensis abbas**, 112. 411.
- Raimundus comes Chre-Signatus**, 116. S. Agi-
dio abbas relictus, 100. 106. Eiusdem fe-
dum in ecclesia sub fignis relictus ca-
pit. 140. Ancienis archidiaconi domum fa-
cit, *ibid.* Eius in S. Robertum Cate-Dei
abbatem & monasterium pietas, *ibid.*, 115.
Obit, *ibid.*
- Raimundus Aldensis regis comes** 10. Gallie
comes, 120. 104. Eius in Rugem Cluni-
acensem rectoris, 109.
- Raimondus Rutenensis**, Gabulinus de. comes,
116. Tomeniensis concilio bona confirmat,
119. S. Radulphi ecclesiam Cate-Dei subest,
120. Episcopus Cluniensis, 120.
- Raimundus IV. Tolose comes**, Narbonne dux
& Provincie marchio, 125. 136.
- Raimondus vicecomes**, 11.
- Raimondus de Turris**, 411.
- Raimondus Wilhelmi in Cradam liberalis**, 10.
Lessoris concilio Cluniacensi subest, 66.
- Raimondus Petri**, ecclesie S. M. in Valle Ca-
bus rectoris, 122.
- Raimondus de Gemiac S. Fernandis monas-
terium Salavestibus commisit**, 190.
- Raimondus Ierusalymitani xenodochij propo-
situs abbas** regum exarctis, 401. Infr. mili-
tibus S. Johannis Ordinis erigo, *ibid.*, 403.
190.
- Raimondus Barcinonensis comes**, 19.
- Rainsaldus ex abbate Vinclanensi Lugdunensi
archiepiscopus**, 407.
- Rainsaldus seu Rainsaldus II. archiep.** Remen-
sis, 114. 115. 117. 118. 122. 124. 131. 131.
141. 416. Pontificatus eius, 123. Pontificum
catholicum dei episcopo Lovensis, 119. Con-
pendiose concilium 1011. 100. Burdigalensis
præfuit, 111. Alterum eodem convocatus
contra Ralcelinum, 111. & sp. Roman sed.
140. Dux Adigeni monachos expullos
restituit, 115. Cate-Dei monas-
terium levavit, 110. Urbani II. Gervasio Am-
brosienfem episc. electioni commendat, 101.
Pontificis ad eum episcopus pro Lamberto A-
190.

- rebatum, **118**. Hugone Regisbenion comiten abfolvi, **119**. Philippum confectum ep. Catisenensem, **121**. Sollemni reliquiarum S. Helene probationi non aderi, **car?** **125**. **Obit**, **128**.
- Raimundus de Martialis fit Antecavensis episc. **472**. **473**. Credentem cultum interdido subigit, **car?** **487**. Nolo avia parthenium dedicari, **501**.
- Raimundus a Capful mon. ep. Cajetanum, **512**.
- Raimundus Melandri ep. **524**.
- Raimundus Terragietan ep. **536**. **537**. **538**. **539**.
- Raimundus Abendonensis abbas, **548**. Raimundus Ambrosiaca abbas, **55**.
- Raimundus Hirsensis abbas, **613**.
- Raimundus monachus Culturendi abbatiam inaudit, **148**.
- Raimundus S. Cypriani Pistoriensis abbas, **156**. **157**. **158**. **159**. **160**. **161**. **162**. In Monasterium novum transfusus, **17**. S. I. Iustitiam tuam, **23**. Ludfranci ad eum reditum contra Rogerianum, **14**. Anfranci et Monasterium militi, **10**. Urbanus II. conceit S. Crucis ecclesiam de Engia, **111**. Eiusd. pont. ad insipiam redacti episcopi, **187**. Bernardum Tironensem Pistoris regem, & successorem designat, **124**. Eius episcopium, **126**.
- Raimundus Fauri abbas contra canonicos eligitur, **148**. Pictus dejectus, **divi**, **116**. **475**.
- Raimundus L. Burgundus duxi Huter, Flavienus abbas, **110**.
- Raimundus II. Friburgensis abbas, **445**.
- Raimundus S. Germani Piacensis abbas, seu Arnulfus, **420**. **640**. **641**. Decretis regimine abdicat, **479**. Brevis plica restituta, **divi**. Cisterciensis domum suam, **406**. Charta hac de re, **642**. Eius obitus, **121**.
- Raimundus S. Lysenensis abbas, **672**.
- Raimundus Mauriacensis abbas, **432**. **Obit**, **106**.
- Raimundus S. Medardi abbas, **obit**, **100**.
- Raimundus Viterbiensis abbas, **104**.
- Raimundus comes de Nivernis, **112**.
- Raimundus Suffoniensis comes, **119**.
- Raimundus comes Turbulensis, **4**.
- Raimundus Reichenensis comes, Cistercii fundator, **125**.
- Raimundus Credoni dogitum, Vindocini beneficium, **112**. **113**. **114**. Et Sabulii, **331**.
- Raimundus Butcherani, **17**.
- Raimundus. **Pat.** Reinsdorf, Reinsdorf, Reginaldus.
- Raynoldus-Hugo, parochiam Barri-Sequentia ecclesiam in cellam erigit, **14**.
- Raynoldus-Hugo, seu Raimundus, Lingonum fit ep. **40**. **163**. Picturatus veris, **75**. Primus Miffini Sanderi, **48**. **120**. **121**. Reoma beneficium, **120**. Juremovere eius curi abbatem S. Benigni, **109**. Episc. & Lugdunensis provincie episcoporum episcopi in gratiam Radulphi Tironensis, **161**. Obitus, **105**. **Pat.** Hugo.
- Raynoldus S. Petri Cabilonensis abbas, **146**.
- Raynoldus abbas L. Redolventi, **173**.
- Raynoldus Montis Petri dominus, S. Bernardi avia pateros, **140**.
- Raynoldus viccomes, **520**.
- Raynoldus-Paganus, Coeneciaci dominus, **420**.
- Raynoldus. **Pat.** Reinsdorf, Reginaldus, Reginaldus, Reinsdorf, Reinsdorf, Reinsdorf.
- Raynoldus Apollonice sedis legatus, **4**.
- Raynoldus seu Raynerius, cardinalis, postea summus pontifex, eius actus, **120**. Partem, **divi**, S. Laurentii & Stephani cruentus abbas, **divi**. **Pat.** Pichalis II.
- Raynerius Aurelianensis ep. **46**. Didus Flacensis, **141**. Charta fustibet, **40**. **50**. **115**.
- Raynerius Florentinus ep. **114**.
- Raynerius Epagorius, Vercellensis ep. **170**.
- Raynerius seu Raynerius, Montis-Sandae-Catharinæ abbas II. **77**. **122**.
- Raynerius abbas S. Dionysii Parisi. **16**. **86**.
- Raynerius seu Raynerius, Nucariensis abbas, **19**.
- Raynerius Hagonis, Hagonis Clus. frater, **104**.
- Raynerius S. Sepulchri abbas, **410**.
- Raynerius Calipolii abbas, **460**.
- Raynerius. **Pat.** Raynerius, Raynerius, Raynerius.
- Raynolds Petri Venerabilis mater, **421**. Apud Murlesium, sanctimonialis, **divi**.
- Raynolds. **Pat.** Raynerius.
- Raynolds Parisiensem ep. **161**.
- Raynolds seu Raynolds, Abendonensis abbas, **102**.
- Raynolds comes, **464**.
- Raynolds. **Pat.** Raynolds, Raynolds, Reginaldus.
- Raynolds Laudon. S. Johannis abbatiss, coedificat, **110**. An Reinsdorf? **divi**.
- Raynolds comes, Andrus, **416**. Hugo, **416**.
- Raynolds monachus, Alfonsi Regis frater, **116**. **416**. **de fep**.
- Raynolds abbas in Hispania, **107**.
- Raynolds Dancowensis episc. **147**. **448**.
- Raynolds Sanctonensis episc. **111**. **140**. **141**. **142**. **143**. **144**. **145**. **146**. **147**. **148**. **149**. **150**. **151**. **152**. **153**. **154**. **155**. **156**. **157**. **158**. **159**. **160**. **161**. **162**. **163**. **164**. **165**. **166**. **167**. **168**. **169**. **170**. **171**. **172**. **173**. **174**. **175**. **176**. **177**. **178**. **179**. **180**. **181**. **182**. **183**. **184**. **185**. **186**. **187**. **188**. **189**. **190**. **191**. **192**. **193**. **194**. **195**. **196**. **197**. **198**. **199**. **200**. **201**. **202**. **203**. **204**. **205**. **206**. **207**. **208**. **209**. **210**. **211**. **212**. **213**. **214**. **215**. **216**. **217**. **218**. **219**. **220**. **221**. **222**. **223**. **224**. **225**. **226**. **227**. **228**. **229**. **230**. **231**. **232**. **233**. **234**. **235**. **236**. **237**. **238**. **239**. **240**. **241**. **242**. **243**. **244**. **245**. **246**. **247**. **248**. **249**. **250**. **251**. **252**. **253**. **254**. **255**. **256**. **257**. **258**. **259**. **260**. **261**. **262**. **263**. **264**. **265**. **266**. **267**. **268**. **269**. **270**. **271**. **272**. **273**. **274**. **275**. **276**. **277**. **278**. **279**. **280**. **281**. **282**. **283**. **284**. **285**. **286**. **287**. **288**. **289**. **290**. **291**. **292**. **293**. **294**. **295**. **296**. **297**. **298**. **299**. **300**. **301**. **302**. **303**. **304**. **305**. **306**. **307**. **308**. **309**. **310**. **311**. **312**. **313**. **314**. **315**. **316**. **317**. **318**. **319**. **320**. **321**. **322**. **323**. **324**. **325**. **326**. **327**. **328**. **329**. **330**. **331**. **332**. **333**. **334**. **335**. **336**. **337**. **338**. **339**. **340**. **341**. **342**. **343**. **344**. **345**. **346**. **347**. **348**. **349**. **350**. **351**. **352**. **353**. **354**. **355**. **356**. **357**. **358**. **359**. **360**. **361**. **362**. **363**. **364**. **365**. **366**. **367**. **368**. **369**. **370**. **371**. **372**. **373**. **374**. **375**. **376**. **377**. **378**. **379**. **380**. **381**. **382**. **383**. **384**. **385**. **386**. **387**. **388**. **389**. **390**. **391**. **392**. **393**. **394**. **395**. **396**. **397**. **398**. **399**. **400**. **401**. **402**. **403**. **404**. **405**. **406**. **407**. **408**. **409**. **410**. **411**. **412**. **413**. **414**. **415**. **416**. **417**. **418**. **419**. **420**. **421**. **422**. **423**. **424**. **425**. **426**. **427**. **428**. **429**. **430**. **431**. **432**. **433**. **434**. **435**. **436**. **437**. **438**. **439**. **440**. **441**. **442**. **443**. **444**. **445**. **446**. **447**. **448**. **449**. **450**. **451**. **452**. **453**. **454**. **455**. **456**. **457**. **458**. **459**. **460**. **461**. **462**. **463**. **464**. **465**. **466**. **467**. **468**. **469**. **470**. **471**. **472**. **473**. **474**. **475**. **476**. **477**. **478**. **479**. **480**. **481**. **482**. **483**. **484**. **485**. **486**. **487**. **488**. **489**. **490**. **491**. **492**. **493**. **494**. **495**. **496**. **497**. **498**. **499**. **500**. **501**. **502**. **503**. **504**. **505**. **506**. **507**. **508**. **509**. **510**. **511**. **512**. **513**. **514**. **515**. **516**. **517**. **518**. **519**. **520**. **521**. **522**. **523**. **524**. **525**. **526**. **527**. **528**. **529**. **530**. **531**. **532**. **533**. **534**. **535**. **536**. **537**. **538**. **539**. **540**. **541**. **542**. **543**. **544**. **545**. **546**. **547**. **548**. **549**. **550**. **551**. **552**. **553**. **554**. **555**. **556**. **557**. **558**. **559**. **560**. **561**. **562**. **563**. **564**. **565**. **566**. **567**. **568**. **569**. **570**. **571**. **572**. **573**. **574**. **575**. **576**. **577**. **578**. **579**. **580**. **581**. **582**. **583**. **584**. **585**. **586**. **587**. **588**. **589**. **590**. **591**. **592**. **593**. **594**. **595**. **596**. **597**. **598**. **599**. **600**. **601**. **602**. **603**. **604**. **605**. **606**. **607**. **608**. **609**. **610**. **611**. **612**. **613**. **614**. **615**. **616**. **617**. **618**. **619**. **620**. **621**. **622**. **623**. **624**. **625**. **626**. **627**. **628**. **629**. **630**. **631**. **632**. **633**. **634**. **635**. **636**. **637**. **638**. **639**. **640**. **641**. **642**. **643**. **644**. **645**. **646**. **647**. **648**. **649**. **650**. **651**. **652**. **653**. **654**. **655**. **656**. **657**. **658**. **659**. **660**. **661**. **662**. **663**. **664**. **665**. **666**. **667**. **668**. **669**. **670**. **671**. **672**. **673**. **674**. **675**. **676**. **677**. **678**. **679**. **680**. **681**. **682**. **683**. **684**. **685**. **686**. **687**. **688**. **689**. **690**. **691**. **692**. **693**. **694**. **695**. **696**. **697**. **698**. **699**. **700**. **701**. **702**. **703**. **704**. **705**. **706**. **707**. **708**. **709**. **710**. **711**. **712**. **713**. **714**. **715**. **716**. **717**. **718**. **719**. **720**. **721**. **722**. **723**. **724**. **725**. **726**. **727**. **728**. **729**. **730**. **731**. **732**. **733**. **734**. **735**. **736**. **737**. **738**. **739**. **740**. **741**. **742**. **743**. **744**. **745**. **746**. **747**. **748**. **749**. **750**. **751**. **752**. **753**. **754**. **755**. **756**. **757**. **758**. **759**. **760**. **761**. **762**. **763**. **764**. **765**. **766**. **767**. **768**. **769**. **770**. **771**. **772**. **773**. **774**. **775**. **776**. **777**. **778**. **779**. **780**. **781**. **782**. **783**. **784**. **785**. **786**. **787**. **788**. **789**. **790**. **791**. **792**. **793**. **794**. **795**. **796**. **797**. **798**. **799**. **800**. **801**. **802**. **803**. **804**. **805**. **806**. **807**. **808**. **809**. **810**. **811**. **812**. **813**. **814**. **815**. **816**. **817**. **818**. **819**. **820**. **821**. **822**. **823**. **824**. **825**. **826**. **827**. **828**. **829**. **830**. **831**. **832**. **833**. **834**. **835**. **836**. **837**. **838**. **839**. **840**. **841**. **842**. **843**. **844**. **845**. **846**. **847**. **848**. **849**. **850**. **851**. **852**. **853**. **854**. **855**. **856**. **857**. **858**. **859**. **860**. **861**. **862**. **863**. **864**. **865**. **866**. **867**. **868**. **869**. **870**. **871**. **872**. **873**. **874**. **875**. **876**. **877**. **878**. **879**. **880**. **881**. **882**. **883**. **884**. **885**. **886**. **887**. **888**. **889**. **890**. **891**. **892**. **893**. **894**. **895**. **896**. **897**. **898**. **899**. **900**. **901**. **902**. **903**. **904**. **905**. **906**. **907**. **908**. **909**. **910**. **911**. **912**. **913**. **914**. **915**. **916**. **917**. **918**. **919**. **920**. **921**. **922**. **923**. **924**. **925**. **926**. **927**. **928**. **929**. **930**. **931**. **932**. **933**. **934**. **935**. **936**. **937**. **938**. **939**. **940**. **941**. **942**. **943**. **944**. **945**. **946**. **947**. **948**. **949**. **950**. **951**. **952**. **953**. **954**. **955**. **956**. **957**. **958**. **959**. **960**. **961**. **962**. **963**. **964**. **965**. **966**. **967**. **968**. **969**. **970**. **971**. **972**. **973**. **974**. **975**. **976**. **977**. **978**. **979**. **980**. **981**. **982**. **983**. **984**. **985**. **986**. **987**. **988**. **989**. **990**. **991**. **992**. **993**. **994**. **995**. **996**. **997**. **998**. **999**. **1000**.

Raynaldus Vitiaciensis abbas, Hugoius Clavensis Rector, *456*. Monasterii rector, *ibid.* Lugdun. archiepiscopus, *ibid.*
 Raynaldus I. Athani abbas, *6*. Romani in Ponto fenerator, *457*.
 Raynaldus II. Athani abbas, *657*.
 Raynaldus, *vide*, Raiardus, Raicorius.
 Raynerius Ulterioris portus abbas VII. *409*.
 Richardus Bituricensis archiepiscopus, *174*.
 Reichli & reclusi, *174*. Mediamensis, *174*.
 Reichli in monasterio, *100*. Aquinensis, *114*.
 Reichli, *174*. Cisterciensis, *174*. Cisterciensis & Benedictini, *174*. S. Medardi, *100*. *vide*, Armatus.
 Reichli in monasterio virorum, *10*. *114*. Prope monasteria virorum, *10*. *114*. Apud *32*.
 Reichli, *100*. Apud cellam sancti, *456*.
 Reichli domus reclusi, inter decem carpos, *147*.
 Reinoldus abbas Arulensis, *164*.
 Reinoldus Maricensis fundatrix, apud re-
 Equir apud Anderas, *114*.
 Reichenfels episcopus, Mainz, *114*. Silber, *106*.
 Maribus, *114*. Almus, Stephanus, Philip-
 pus, *143*.
 Reichenfels comes & comitis, Gaufridus, Ber-
 ta, *114*.
 Reichenfels dux & ducis, Almus, Berta, *102*.
 In Reichenfels Novitio primo anno non legatus, *114*.
 Reichenfels novus, quam difficulte, *114*.
 Reichenfels & indignationi imperitiorum
 semper abominis, *114*.
 Reichenfels modus per eorum, *114*. *114*.
 Reichenfels ep. seu Reginaldus, Tancus, Thomas,
 et, Gothofredus, *114*. Arberus, *114*. Ang-
 erius, seu Rongerius, *114*. sui Rongerius,
114. *114*. Bonus, *114*. Aspinus, *114*.
 Reichenfels Episcopus abbas, *456*.
 Reichenfels Rodensis abbas, *174*.
 Reichenfels seu Rainaldus II. Anderavensis ep.
vide, Rainaldus.
 Reichenfels S. Cypriani abbas, *vide*, Rainaldus.
 Reichenfels Reichenfels abbas, *114*.
 Reichenfels Lucienensis abbas, *456*.
 Reichenfels primus Valium abbas, *114*.
 Reichenfels, *vide*, Reichenfels, Reichenfels,
 Rainaldus, Rainaldus, Rainaldus, Ragi-
 naldus.
 Reichenfels Lauriacensis abbas, & Ahri-
 bergensis rector, *114*.
 Reichenfels S. Vincentii Lauden. abbas, *114*.
 Obiit, *100*.
 Reichenfels prius Sigebertus, Anania Co-
 loniensi amicus, *114*. *114*. Epus iussu
 scriptis cunctis viis, *114*.
 Reichenfels, *vide*, Reichenfels, Reichenfels.
 Reichenfels episcopus, *vide*, Reichenfels.
 Reichenfels comes & comitis, Hugo, *114*.
456. Gaiterius, seu Viterius, *114*. Gerus.
114. *456*. Michaelis, Beatus, *114*.
 Reichenfels, Regis, Incus ducis Antiochus,
114.
 Regnum Dei conversus non potest esse per
 multas tribulationes, *456*. *vide*, Carolus
 regnum.
 Regnum occupatum, exclusio legitime heredi-
 tis, rapas depuratus, *10*.
 Regula, episcopus papi Radegundis, *114*.
 Regula S. Benedicti suo contrarie consuetudi-
 nis, hanc improbanda, *456*. Porro a spi-
 rito in legem dissimilis, *456*.
 Regularis disciplina et frequentibus mira-
 culis immota, *114*.

Reichenfels abbas S. Theodoricus, *114*.
 Reichenfels, *vide*, Rainaldus, Reichenfels.
 Reichenfels Conversus abbas, *114*.
 Reichenfels Crispianensis abbas, *114*.
 Reichenfels de Carperis Leticianus abbas, *114*.
 Reichenfels monasterium Northamptonium in
 Bampton, *114*.
 Reichenfels Leticianus *114*.
 Reichenfels abbas Elevergius, an S. Reingel
 corpus Sigebertus concessit? *456*.
 Reichenfels seu Reichenfels S. Quintini de Mon-
 te monachus, *114*.
 Reichenfels Halberstadiensis ep. *114*.
 Reichenfels Melensis ep. depositus, *114*.
 Reichenfels Reinhardus I. abbas, ejus scri-
 pta, *143*.
 Reichenfels Sigelus, a quo accepit Rein-
 hardus Fontanum monachum, *114*.
 Reichenfels, *vide*, Reichenfels, Reichenfels.
 Reichenfels Laudenensis abbas, *vide*, Rai-
 naldus.
 Reichenfels comes, *vide*, Reichenfels.
 Reichenfels, cisterciensis, Anderas.
 Reichenfels abbas vii servari potest in magna
 rerum copia, *456*. Eius principum funda-
 mentum obedientia, & prospera, *114*.
 Reichenfels scilicet iustitiam Episcopi,
456. Sub illa recondit, *456*. *456*. *114*. In
 eorum traditionibus duxi Reichenfels,
114. Nullo eis cultus exhibendus abbas
 episcopi auctoritate, *456*. Anglii hac de
 re apostoli, *114*. Igitur probatur, *114*. Igitur
 illi praeiungit sacramentum, *114*. In cal-
 nificibus hanc depositus, *456*. Ad concilia
 debet, *114*. *114*. *114*. Ad colligenda
 aliter, *456*. *114*. *114*. Quod improba-
 tur, *456*. *114*. De in modo ut contentio-
 nes inter ecclesias? *114*.
 Reichenfels S. Michaelis & Malmundariensis
 monasterium sub suo rector conditor,
456. *vide*, Epus. Eius corpus cur ad Heiericum
 impetrat, dictum? *114*. *vide*, *vide*.
 Reichenfels ecclesie prerogative, *114*. Ad eum
 pertinet condigatio regum Francorum,
456. Lullianum & Codicem usque ad Fro-
 doardum possedit, *114*. *456*.
 Reichenfels archiepiscopus, Odalricus, *114*. Eius
ibid. *vide*, *114*. Gervasius, *ibid.*, *114*.
114. Rainaldus I. seu Reginaldus, *ibid.* *114*.
114. Rainaldus II. *456*. Rainaldus II. *114*.
 Censu in exhiberi solita apud S. Remigium
 obrogatur, *456*.
 Remigium clericorum apud imperatorem Came-
 racensis clerici conuerti, *100*. *456*. Ad Ra-
 dulfum praepositem scribit in gratiam Ger-
 vadi, *456*.
 Remigius Lingule ep. Cuthanie abbatem
 benedicti, *100*. Et Eleutherius, *114*. Cutha-
 nensis monasterium adiuvat, *114*.
 Remigius & Nicasi abbas, *114*.
 Remigius Reichenfels abbas, *vide*, Rainaldus.
 Remigius Arvernorum episcopus, *114*.
 Reichenfels, *vide*, Reichenfels.
 Reichenfels, *vide*, Reichenfels.
 Remigius, *vide*, Reichenfels.
 Remigius abbas Reichenfels, *456*.
 Reichenfels, *vide*, Charta.
 Reichenfels monachus, *456*.
 Remigius ad quendam ecclesiam confugit, ibi
 & abbas dimittitur, *114*.
 Remigius a capitali sententia liberandi per abbatem
 concessit, *114*.
 Remigius libera allegatur episcopus, *114*. In
 apud talia maligni neminem decessit, *114*.
 An multis canonici Concilium violenter
 bus

- bus impetere quare? [412](#). Schismatico an communicandum & abecondum? [415](#).
 Reges de sacro fonte ab abbate folepsi, [173](#).
 Summo pontifici occurrentes pedibus ejus incurrantur, [475](#). Abbas titulo datus, [122](#).
 Regis Muthicorum comitis, Marcinici fandiapolis, [475](#).
 Rheginus episcopi. Fide, Regentes.
 Rhegi comes, Richardus, [416](#).
 Rheonius docet monachi, [397](#).
 Ribodo Cretensis abbas, ab eo litium in basilicam S. Agnithi corpus, [325](#). Occultum neco paganorum, [52](#).
 Ribodimontis comes Anselmus seu Antellus, [122](#).
 Richardus Austrie marchionis, [320](#).
 Richardus cardin. legatus, & Massiliensis abbas, [106](#). Bernardo succedit, [160](#). Anmarchus facit? [404](#). Mozarabico ritum in Hispania abrogari curat, [404](#). Fidei fidei concilio interit, [140](#). Gregori VII. ad eum [140](#), [141](#). El comitis reformatio Crafte & Mastra monasterii, [146](#). Economizatus, [127](#). Ab eius communiobne abissent Cluiscrotes, [113](#). Concilio Eufellano praeit, [116](#). Dalacum Compellitellum ep. desit, [170](#). Sigefrido Scatufensi Nobilitum dunt, [322](#). Chronomatus concilio agit, [313](#). Tivandensis colle credidit, [345](#). El comitissum Urgellensi R. M. comitibus, & alia Urgellensi comitibus, [349](#). Fii archiep. Narbonensi, [400](#). Donaciones sub eo confirmat, [412](#).
 Richardus cardin. Albaricus, [412](#). Missus ad Cretensem Turis, [404](#). In Burgundiam & Fraciam legatus, [416](#). Ad abbeverendum Philippum regem, [415](#). Trevis concilio cogit, [416](#), [417](#). Ivens ad eum episcopi, [416](#), [417](#). In concilio Trecenti Godefridus Ambrosius confermat, [417](#). Burgundiam Misfingentem ordinat, [417](#). S. Marcelli ecclesiam consecrat, [411](#). Benignitatem indeo dedicat, interit, [416](#). Indea delegatus Anasietes interit & Cof. Dei monachos, [416](#), [417](#). Cluisciaci adit eum fex abbas, [416](#). Petro Avernorum ep. scribit contra deatam Mauticenfem, [404](#). Floriaci concilio comit, [404](#). Ecclesia Iberitum tacet contra Henricum V. p. Richardum Visundensem eadem reconciliat, [415](#).
 Richardus II. Sinaricus archiep. [115](#), [145](#), [174](#), [175](#). El scribit Gregorius VII. pro Dolensi monasterio, [11](#). S. Dionysii monachis amica restituit, [16](#). Majori monasterio ecclesiam confert, [154](#), [155](#), [176](#).
 Richardus Abbatialis ep. [176](#).
 Richardus Belvacensis ep. [32](#).
 Richardus Londoniensis ep. [413](#).
 Richardus ep. Visundensis ex comm. [416](#). Visundensis venit & pelit, [116](#). Loureni abbas episcopi apologiet ad eum. Visundensis, [548](#), [549](#). Rigonem Flaviniat, in S. Vitoni abbatum intradit, [117](#). Fidei. Ip. II. episcopi eum ad Visundensem, [416](#). Jerofolymam pegit, [113](#). Triboria a summo pontifice veniam peti, [404](#). Caldes obit, [404](#).
 Richardus S. Agreici abbas, [147](#), [466](#).
 Richardus S. Albani abbas, [124](#).
 Richardus II. S. Apri abbas, [196](#).
 Richardus de Aquila Divensis abbas, [419](#).
 Richardus S. Calceus abbas, [408](#).
 Richardus primus Celfensis abbas, [134](#), [176](#), [117](#).
 Richardus Elitensis abbas, [107](#). Ultimus, [410](#).
 Amal. Beod. Tom. V.
 Deposuit in concilio Lodini. A. Fafcha. li postea restituit, [404](#), [475](#). Episcopi, [416](#).
 Richardus de Duabus Virginibus, Gellonensis abbas, [411](#).
 Richardus Mauticenfis abbas, [182](#), [183](#).
 Richardus Mauticenfis abbas, [11](#).
 Richardus Mauticenfis-Catharinus abbas XII, [123](#).
 Richardus de Furnellis, Prestellens abbas, [145](#), [415](#). Episcopi iustia & fortuna, [408](#). Scipio, [404](#), [425](#).
 Richardus novitus Becceus, eorum nominat episcopi scribit Anselmus, [134](#).
 Richardus de Ridwaris, de Rorro, cui commissus ab Henrico Anglie rege Monticidagi abbas, [124](#). Ab Anselmo laudatus a pat. Pichelom, [416](#).
 Richardus Fontanensis archid. [144](#).
 Richardus Willielm. Anglorum regis filius, [5](#), [16](#).
 Richardus Capuanus princeps, [116](#), [46](#).
 Richardus II. Capuanus princeps, S. Laurentii monasterium Averfano attribuit, [176](#), [416](#).
 Richardus comes Reremensis, [417](#).
 Richardus comes Cautanenensis abbatem emit & venat, [116](#), [146](#).
 Richardus Anglus Becceus monachos in Anselmo expet in possessione sua continendos, [116](#).
 Richeldis Hannoniensis comitiss. Fidei Richeldis.
 Richerus Senonensis archiep. [4](#), [40](#), [12](#), [116](#), [119](#), [140](#), [141](#), [180](#), [197](#). Willielm. Meddensis ordinat, [123](#). Ivonem Carnot. consecrare detrahit, [176](#). Romigianis S. Raldis ecclesiam inferendam tradit, [106](#). Obiit, [146](#). A Fulcois postea laudat, [124](#).
 Richerus S. Radoli abbas, [113](#), [416](#).
 Richerii chronica emendatur, [120](#).
 Richerius Viridanensis ep. [114](#), [115](#), [116](#). A Paschali II. divinis interdictis, [116](#). Vitonenses ad dignum abbatem eligendum hortatur, [116](#). S. Micheli ad Mastrum per eundem monachos concedit, [116](#). In S. Agreici & alio monachis, [116](#), [196](#). Obiit, [408](#).
 Richerus S. Theoderici Remensis abbas, [106](#), [121](#). Fuit obit, [120](#).
 Richerus. Fidei Richerus.
 Richerus Polonie regis, erat tabula, [41](#).
 Richulius fex Richelus Fladric comitiss, [16](#). R. M. Valentinianensis fundatur, [110](#). Neocag S. Dionysii in Bencarcia, [108](#). Crispomontis restaurat, [111](#). Sepulchrum locat, [106](#).
 Richulius Rhani comes, [416](#).
 Ricwinus Mauri-monasterii abbas, [126](#).
 Ricwinus abbas Sinterdantis, [404](#).
 S. Ridrudus & Eufebie reliquie, [147](#).
 Rigas S. Savini Flacimii Episcopi abbas, & Rigas miles, ecclesie Salernitanae conditor, [404](#).
 Riparcoronensis episc. Arnulphus, [110](#).
 Riparcoronensis rex necem Saparuli dicit Petrus, [107](#).
 Riquinus Willensis [10](#), [146](#), [416](#), [130](#), [120](#).
 Rivas preb. Cretin, [416](#), [420](#).
 Rivas Romanus in Hispania admittit, theogato Mozarabico, [140](#). Ab illo recipiente Hispanos debortans Robertus mon. [146](#). Gregori VII. ex de re episcopi, [404](#). Fuit Castellae rex, & pasciis Hugo Clem. [146](#). Fidei Romanus, Mozarabico.
 Riton Cacerensis, maxime in celebrandis divinis officit, [416](#).
 Rivas preb. Cretin, [416](#), [420](#).
 Rivas Romanus in Hispania admittit, theogato Mozarabico, [140](#). Ab illo recipiente Hispanos debortans Robertus mon. [146](#). Gregori VII. ex de re episcopi, [404](#). Fuit Castellae rex, & pasciis Hugo Clem. [146](#). Fidei Romanus, Mozarabico.

- [illegible]

INDEX GENERALIS

- 772
- Rodolus II. Vallumbrosanus abbas, 400.
- Rodolphus & Vithus abbas, 126, 136, inter alios sui temporis praecipui, 132. Thodoricus Viridus, bis reconciliatus, 136. epi. Ab eo & alius, 136. Ronea facultatem accipit a Gregorio VII. reconciliandi schismaticos, 136. Perfectionem subivit, 136. Apud S. Benignum privilegium agere habilitatem firmat 136. Per cum reconciliatus Richerus Viridus, 136. Eius interventus fabricandae monete per S. Michaeli ad Mosam consecutus, 136. Plurimique per obit, cum laudis & utilitas veritas, 136. Varie translationes, 136.
- Rodolphus Camulodunensis erroris prior, prius functionem suam Camulodunensem monasterii ducit, 136.
- Rodolphus Belvacensis thesaurarii conventio, 136. Gratulatoria ad eum Antiochi epi. 136.
- Rodolphus Op. A. Aureliensis in conversione fuit, 136.
- Rodolphus rex S. Lausovani Ref. quondam benefactor, 400.
- Rodolphus Burgundus princeps, 136.
- Rodolphus Conspaciensis seu Vidensis comes, 136.
- Eius filii, 412.
- Rodolphus Dylemensis comes, 26. 412. Eius castellum obsiderit, 40.
- Rodolphus ceteri domini Robertus, 40.
- Rodolphus inter mortuos S. Luciani belluocensis ecclesiae fundavit, 136. Belvacis dicitur factum, dupli. 136.
- Rodolphus. Vid. Rodolphus, Rodolphus, Rodolphus, ep. Lugdunensis, 40.
- Rodolphus de Solico, Cantuarii ad Ligerim. prior, 136.
- Rodolphus rex, cuius in Italian expeditione Trinitatis episcopus cum monasterio combustus, 136.
- Rodolphus episcopus. Sicutus, Arnulfus seu Episcopus, vel Hermoldus, Gundulfus, 97. 487.
- Rodolphus, 487. 136. Erualles, 136.
- Rodolphus Brevefornus, 136. 412.
- Rodolphus S. Agrippi Viennensis abbas, 400.
- Rodolphus cardin. archidiaconus, papa legatus, 136.
- Rodolphus seu Rogerius caritis. fundavit, 136.
- Rodolphus Belvacensis ep. 136.
- Rodolphus II. ep. Carlsruensis, 40. 136. 136. An is cui nuncupatus S. Urbani? 136.
- Rodolphus Constantiensis ep. 136.
- Rodolphus Sarmentensis ep. 412.
- Rodolphus Carnotensis abbas, cui directus a Bernardus liber de precepto & dispensatione, 447.
- Rodolphus Columbensis abbas, 136.
- Rodolphus primus Dalonensis abbas & ipsius, 136.
- Rodolphus Derwentis abbas seu Roggus, 136.
- Rodolphus primus abbas Eximensis, 136. 136.
- Rodolphus Pifconis abbas IV. eius elogium, 412.
- Rodolphus Laminici abbas, 136.
- Rodolphus Montensis abbas, 400.
- Rodolphus abbas S. Michaelis de Periculo-mar. 136. 136.
- Rodolphus Montis-burgi abbas & episcopus, 136.
- Rodolphus seu Roggus Aquin-sidus Catharicus abbas VII. 136.
- Rodolphus de Sappo ad Uricensem abbas, 412.
- Dio episcopus beneficiis obsequi, cur? 136. Tandem consecutus, 136. Ecclesiam suam dedicat curat, 136. Monachus
- Rodolphus monti, 400.
- Rogerus Nigoniensis abbas prior, 136.
- Rogerus de Bello-monte deus Rogerus Longobardus, Franciensis benefactor & monachus, 136. 136. 136. Eius effigies ari incisa, 136.
- Rogerus Guismondus ad scribendam comitum Berengarii inscripti, 40.
- Rogerus Fuxi comes, 400.
- Rogerus comes, 136. Rogerus, 136.
- Rogerus de Sicilia, Calabria & Apulia dux, 400. Eius filia Conradus Longobardorum regis uxor, 136. Calamitas ad Urbem II. salutis causa, 136. Rei christianae influentia in Sicilia, 136. Liguriam & Patrimonium ecclesiae adificat, & Bene-dicti tradit, 136.
- Rogerus de Sicilia, 412. Latine, episcopus fundat in civitate Squillacensi, 136. In monasteria benefactor, 136. 136. 136. Anselmus Cantuari. huiusmodi episcopus, 136.
- Ad eum accedit cum Anselmo Gilbertus II. 136. Medietatem dux monasteria subiecit R. Maria de Latina, 400. De eo conqueritur in Capesano roscilio Colentanus archiep. 136. De epi. gelis in Agulis & Sicilia quatuor libri, 136.
- Rogerus seu Rogerus Belvacensis, comes de Monte-Gonereci & Salopie, Schrobensburien-sis fundator, 136. Utrum & monachus? 136.
- Rogerus comes, Lefavase comitibus Chautico subiecit, 40.
- Rogerus de Borellis, 400.
- Rogerus de Calviniaco, 136.
- Rogerus de Urbino, ibidem fundator, 136.
- Rogerus, uxor & primi Osoni fuit apud S. Martini com. Tonzacensem, 136.
- Rogerus comes Paresensis, 136. Eius uxor & filii, 136. 412. S. Theobaldi, cellum fundat, 136. Rogerus seu Rogerus comes, S. An-geli seu S. Michaelis fundator, 412.
- Rogerus cunctis Philippo rege, 136. 136.
- Rogerus Wregensis-vici celli auctor, 136.
- Rogerus. Vid. Rogerius, Rogerius.
- Rolandus seu Rolanus, Montis-majoris abbas, 136.
- Rolandus Episcopus Doleris, 136. Obiit, 400.
- Rolandus abbas Chintensis, 136.
- Rolus, cum Heinrico IV. ostensione premit, sed frustra, 136. Hi exuitur procella per eodem, 136. & sep. Eam recuperat Rothbertus Guiscardus, 136. S. Pauli exae porta, 136. Fortis arguitur, 40.
- Romana ecclesia nequam heretici admittit, 136.
- Guiberti antipapa schisma ad summam inopiam redacta, 136. Pontificalium ornamentorum utrum abbas per privilegium concedit, 400. Ad Romanam ipsam appellat, 136.
- Romani ritus, abbas Gallicano, in Gallia quando recepti 136. Item in Hispania abrogato Mozarabico, 136. Vid. Ritus.
- Romani pontifices inter, & pontifices, 136. Calu-lu & pallio amictus in concilio, 136. Synodi frequentiam refrendit, 136. Cum errat pemonentis, at tamen non dispensandis, 136. Occurrentes reges qui prebuit incus, 136. 400. 136. Episcopum, in concilio metropolitano, non deponit, 136. In concilio se porgit, & alia sua ipse refrendit, 136. In ipsum eadem concilium, 136. Eius factum in concilio generalibus a cardinalibus archiepiscopus, 136. Aliter archiepiscopus a se consecratum donat, 136. Eius litteris cardinales habere incipiunt, 136.
- Romani pontifices, Alexander II. Gregorius VII. 136. Videt III. 215. 412. Urbanus II. 136. Paschalis II. 136. Antipapa, Cadellus, 136.

72. Gislebertus Ravensius dictus Clemens III.
124. 125. 126. Albertus Antilebanus, Theo-
doricus Monachus, *Magister*, 120. 125.
8. Romani m. Gernandus etique ad S. U.
dilectum missi, 122.
Romulus seu Romilda aut Romilda Ruffinien-
sis comitissa, 124.
Romilda Ruffi. comitissa. *Virg.* Romilda.
Rogant Gerardi Remensis arch. lra, 124.
Roricus aut Roricus Ambrosius ep. 123. 124.
125. 126. S. Lacinio beneficiis, 126. 5. 127.
ayli cellam S. Nicolai canonici concepit,
125. Eius obitus, 124.
Rosticus hysticus, quis & qualis? 124. In
eum scribit Anselmus, *ibid.* 125. 126.
Ad concilium Ruffinienae citatus, immola-
te ecorem abiicit, 126. Ivonis Carn. ad
eum epistola *ibid.* Exilio actus in Anglia o-
mnis exivit turba, *ibid.* Ab contra eam scri-
psit Abbatas? 125.
Rosticus S. Columbae abbas, an Nominatum
antiquissimus? 124.
Rosticus, Ruffi vicar pagi Wadmonis, 127.
Rosticus Comes, Guarnus, 124. 125.
Ruffinensis seu Ruffinensis comes &
comitissa, Girardus, 125. Guillelmus Bera
seu Beramus *ibid.* 125. 126.
Rosticus Aquis archiep. 125.
Rosticus episcopus foris Avenionensis, 73.
R. signat ep. Avenionensis, 121.
Rothger, Archidiaconi Mammali mulieris
mater, 120.
Robertus *Virg.* Robertus.
Robertus comes, Raimundus, 73.
Robertus episcopus, Pictus, 122.
Robertus S. Agnetis abbas, 122.
Rogatus. *Virg.* Rogatus, Rogatus.
Rothardus Suffraganeus, 121.
Rothardus Duceus archiep. 124.
Rothardus Antiodoni *ibid.* 125. Deposuit, 126.
Rothemagensis archiep. Maffius, p. 11. Johan-
nes Abbotensis *ibid.* 12. 12. Guillelmus seu
Wilhelmus Bona anima, 124. 125. Goufre-
dus, 121. seu Gouffredus vel Gouffredus-Bri-
mus, 125. Aut Gouffredus, 122. Hugo, 121.
Rothom. Perneus & Maurinus comes,
120. Ab eo Mogomense comitibus obitus
abbas S. Petri Carnotensis 120. Sagileum
ecclesiam vixit, 125. Bernardus Tironensis
& discipulus Accedat concepit, 125. Alia epus
beneficia, 125. 126.
Rotholdus Novi-monsasterii Wintoniensis abbas,
73.
Robertus Rubebergensis abbas, cognomento
Nomenclarius, Amiciace Augusten abba-
tium obtinet, 121. Anathemae percellit, &
Angli pulsi, 120.
Rothicus Tolensis episcopus, 124.
S. Gregorius meritis, Cella-ovae monachi
amici recuperant, 121.
Rothicus archiep. Moguntinus 124.
Rothicus Brilensis ep. 120.
Rothicus S. Eusebii abbas, 125.
Rothicus Suevi dux, Henrico regi reconcil-
iatur, 121. Et delatum imperium post depo-
sitionem Henrici IV. *ibid.* 125. Apud S. Gal-
lam abbatem constituit, unde orbe, 123.
In regia dignitate confirmatus a Gregorio
VII. 124. Amos obitus, *ibid.* 125.
S. Rufus episc. Meginodus, seu Mainardus,
125. Theodorus, 125.
Rumenacum, vultu diocesis Remensis, 120.
Rumenius Toparchus, Gode-Fructus, Nicolaus,
Nicolaus Dominus, 120.
Rumenius abbas S. Willelmi, 124.

- Rotholus Brigantini m. n. fundator, 127.
Rus rita cum Udalrico II. Constantini
episc. 120.
De Ruperforti comes, Wido, 125.
Rupepforte & Pruliaci domus Rchidus seu
Isfredus, 124.
Rupertus abbas Rubebergensis, Anglie fit
abbas, 121. Pictus excommunicatus, *ibid.*
Rupertus Tancensis abbas, epus priore &
infinitio, 121. Sui opera Canonici Ruffi-
nensi dedicat, 121. Libro de divinis officii
scribit, 127. Adversarius eius, & patroni, 125.
de fere. Fontem de Leharlia, *ibid.* Ca-
noni Rubebergensi commendatur, 123. Sig-
bergensis se recipit, *ibid.* Anulo nova ob-
strictus respondet, *ibid.* Scribit librum de
voluntate Dei, 121. Exponit quendam capitu-
le regule S. Benedicti, *ibid.* Anselm London-
conter eum epistola *ibid.* Se fidei curam de-
cans Leodien, *ibid.* Librum de omnipoten-
tia Dei contra eum scribit, 121.
Rupertus Urnebusensis abbas, *Virg.* Robertus.
Rufinensis comes, seu Ruffinensis, *Virg.*
Ruffinensis.
Rufinus terrae Vallanbrastris abbas, 120.
Ruporus Tharidini abbas, 124.
Ruthardus seu Rothardus, Moguntinus co-
episc. Reinardbrunus & Ruriclerus be-
nefactor, 120. 125. Gebhardus Spiritem
ep. confectus, 121. S. Disibod monasterium
fosterium comitatus Moguntiacensis,
124. Riegavienstem cellam condit, & S. Al-
bano fabrica, *ibid.* Eius obitus, *ibid.*
Ruthardus Hericleridensis abbas, 125. Ultra se
abicit, 125. Obiit, 125. Eius laudes & scripti,
ibid.
Ruthardus seu Ruriclerus, ex Hericleridensi mon-
ast. abbas *ibid.* 125.
Ruthensis ep. Ademarus, 125.
Ruthensis & Merionensis comes, Raimundus,
124. 125. *Virg.* Ruthensis.

S

- S. Canonici regulari epistola ad priorem Ca-
sitatis, 120. 121. 122. 123.
Sabbatini decem oripio, 120.
Sabbatini comes, Humbertus, 120.
Sabbatini obsequia a carnibus munda viget,
125. 126. Sicut videri, 125. Cum non in-
cedat, & qui necesse est 120. Major ex-
cepta solennitas vel infirmitas, *ibid.*
Sabinae parentis fundum, voto de S. Hugone
Clen. 125.
Sabiniensis ep. Huboldus, 121. Temo, 126.
Sabiniensis comes, Gode, 125.
Sabini monasterii interitus abbas, 127.
Sibylli dominus, Robertus Burghardus, 121.
Seculares in monasteria accipere pecunialem,
125. Adus ecclesie sui interdictum spud
Grandinensis, dominici & fidei dis-
bat, 125.
Secularium carum in alios non recipit episcopo-
pos, 124.
Secularis abbas, 125.
S. Sacerdoti Lemo. vultu auctor, 120.
Sacerdos illic ordines et munia possit ex-
ercere, 121.
Sacerdotis sicut an eligi possit episcopus? 1.
Eum ad sacros ordines promoveri non pos-
se, Rectoris error, 125.
Sacerdotum & schismaticorum suscipiantur, li-
cet valde, 121.
In Sacramenti varis consuetudines toleran-
de

- de unitate & charitate causis, **423**. Val-
dus minuit, etiam schismaticis, **424**.
Sacramentum super Christi corpore & Sande-
rum reliquias, **477**. *Vide*, **Fidelitas**.
Sacrificium extra ecclesiam celebratum. *Per ve-*
rum sacrificium? **421**. *Vide* **Missae**.
Sagredo ostendit habuisse, **424**.
Sagredo seu Salazaris, aut Sazensis ep.
170, **4**. Roberto, **64**. seu Roberto, **174**.
Girardus, Serio, **161**.
Salazaris episcopus. *Vide*, **Sagredo**.
Salcedensis Senatus ostendit monachos 328 & Sa-
lcedensis abbatem venditum, **47**.
Salcedum relegatur Gregorius VII. 1000 *de fopp*.
Salcedensis arch. Alfonsus I. Alfonsus II. **224**.
Salcedensis princeps, Gissulor, **31**. 199.
Salmerensis domini, Fulco cognomento Ni-
ger, Gaudicus Martellus, Gualfredus Bar-
batus, **6**. Polon. Richius, *ibid.*
Salomon S. Galli abbas, **42**.
Salomon saccharia, Pridavis, & sileum
mon. conditor, **173**.
Salomon Gessertus ep. Aithanaci rethorator,
612.
Sal-pie comes, Wunius, **126**.
Salzburgensis seu Iuvavensis arch. Gebhar-
dus, Bertholdus schismaticus, S. Thome,
104. *Concordat*, **114**.
Salvatus Nivialis beneficii, **114**.
Salvatus comes, Gualdatus, **102**.
De Salute fecutus non est, qui non ita vivit,
et pauci sine quibus ipsius vita debeat com-
parari, **113**.
Salzburgensis concordator, **2**. **113**. **114**. **115**.
116. **117**. **118**. **119**. **120**. **121**. **122**. **123**.
Salmi Ducemontis ep. praetoratus in Nipo-
ria Ducem, **345**.
Samuel ex S. Aibani mon. Dublinensis **170**. **171**.
Samuel Cadomeris monachus, **14**.
Samus regis Frederandi uxor, **102**. Eius fi-
lius, *ibid.*, **113**.
Sancho Formator Huberti dominus, **447**.
Sanctus I. Legensis abbas & episcopus, **116**.
Sanctus minor Legensis abbas & episcopus, **116**.
Sanctus Laconensis episcopus, **114**.
Sanctus Pignatensis abbas, **116**. **117**.
Sanctus Castellae rex, **14**.
Sanctus Aragoniae rex, Ramirus pater, *ibid.*
Sanctus Raminus seu Ramirus Aragonum rex
& Montis, *ibid.*
Sanctus Raminus Raminus filius, Aragoniae
rex & Navarre, **14**. **111**. *ibid.*, **Roma-**
nos rium in Pignori omnibus fuisse co-
rre, **10**. **40**. In idem liberali, **173**. Silve-
ruique institutum promovere in Aragonia,
105. **111**. Montisragonis condita, **113**. Fi-
lius Iovis Raminus Deus esset in Yon-
terici monasterio, **113**. Eius obitus, *ibid.*, **113**.
Sanctus comes, Generensis fundator, **111**.
Sanctus Ordonis comes, **107**.
Sanctorum reliquias sub altari secunduq, **116**.
Nullis exhibetur cultus, abque episcopi
auctoritate, **400**. *Vide*, **Reliquiae**.
Sanctorum filii, nos qui eorum loca tenent,
sed qui opera emulent, **370**.
Sancti ieiunantis imperfectorum pedibus obno-
sui, **370**.
Santella metropolitano remissa la oblatione
episcopi, **111**.
Santelvaldes Humberti ep. Fidis. stonches,
ubi sepulsi? **13**.
Santovalent. *Vide*, **Prædicator**.
De Sanguine Christi datum Weingartensi mo-
nasterio, **113**.
Santimoniales quo statui aeneo admittende?
427. Consecratio duplex pro duplici
rum genere, **423**. Diffusa a professione mo-
nastica, *ibid.* Non sponte velata? an licite
matrimonium contrahere possit? **146**. **407**.
Quæ diu monasticum gelassit habitum, sed
ab episcopo non consecrata, an scilicet re-
petere possit? **427**. *ari.* Ab his duos nomini
ex prava consecratione exiguatur, **444**. **511**.
verba indemonia, prater cooperatam, dis-
probita, **140**. Ob virtus capillus incre-
patur, **160**. Monachi in temporalibus &
spiritualibus subiecti, **112**. **105**. **140**. Ad eos
monia, **417**. **423**. Sacerdotium & propi-
etatem frequentationem sapiens, **412**. Clau-
strum inviolabiliter servent, **379**.
Santimoniales exempti sub se presbyteros ha-
bent, **163**. **167**. Monachi in eccle. eis subie-
ctionis? **112**. Neque impet. obitus proce-
dunt, **164**. *Uta* Tarentensis episcopus de-
fert ad Remensem arch. **164**.
Santi-Magis comes, Heinrichus, **110**. *Vide*, **Mont.**
Santenis S. Eustropii corpus Vindocium trans-
latum, **111**.
Santonicensis ecclesie singulae morte Mathildis,
611.
Santonicensis episcopus. Gendecarus, 11. seu Gode-
rannus, Bala, **75**. Symonius, **173**. **413**. *Seu*
Rannulus, **111**. Petrus de Salubro, **113**. *Seu*
Santoni, **100**. **111**. Guillelmus, **113**. *Seu* **Wiel-**
mus, **113**.
Santonicensis comitis, Agnes, **108**.
Saracha abbas Cartheisove, **60**. *Seu* **Sario**
cho, **48**.
Sardisieris ep. Benedictus, **112**.
Sarichia abbas, *Vide*, **Saricho**.
Sardinienensis episcopus, Olmandus, **11**. *Ro-*
gerius, **413**.
Sario sic nobilis, Naveus beneficiis, **113**.
Sarra & Cronis filius, abbas, **113**.
Sarras ab exercitu Wilhelmi III. debellari,
111. Ab his deinde aut solum ecclesie
in Sicilia, **171**. Eius a Rogerio decem,
110. Lirimenis monach. devallat, **413**. *Mo-*
nachi illi littere adversus qui per eodem,
ibid. Contra eos Ludovicus regi opem implorant
Barchinensis, **407**. Calocetes capient,
413. His fidem præstat Anastasius Clavian-
tensis, **113**.
Sarnacum, oppidum in confinio Lotharin-
gæ, **117**.
Satisfactio publica Magistum pro damnis pro-
nasterio illatis, **113**.
Savatus Naveris abbas, **413**.
Savatus abbas S. Lupi, **80**.
Sazensis, ep. *Vide*, **Sagredo**.
Sazo comes, *Vide*, **Benradus**.
Saxones inter & Henricum IV. diffensio ter-
pit, **610**. Omnes fere episcopi schismatici,
113.
Saxonicum choragion m. **646**.
Saxi-vivi comes, Aith, **101**.
Saxovulvis Comitis chorograph. **106**. **114**.
Stabio-montis comes, *Vide*, **Montis**.
Scandali vitandi causa, a calomnia se purgan-
dum, **113**.
Scania, rivulus Virdani, **614**.
Scapolitis monastici forma, **413**. Longiora
quibus induda? *ari.*
Scenicius Gessit, **104**.
Schillatensis ep. *Vide*, **Squillatensis**.
Schrensis comes, Otto, **117**.
Schilus in Alamania, **113**.
Schismatici, qui sunt? **413**. *Ibi* sequenti, **420**.
Ab eorum sacrificiis abstinendum, *ibid.* *Ep-*
iscoporum schismatici ordinationes valde,
113.

- Abbas** Gregorius VII. adversus anathemas
recusavit, 126.
Schola Cant. Belgicis a monachis instituta, 98.
Anthoniensis celebritas, 125. Becconii, 141.
Celsioensis, 115. Corbiciensis, 141. 132. 133.
Standerensis, 126.
Sciensis monachi perquam utilis, 90.
Scarpas ex viridi poco datus in signum, 115.
Scotlandia seu Scythlandia aut Scandoti S. Au-
gustini abbas in Anglia, 53. 168. Obiit,
189.
Scontorum rex, Malcolmus III. Margaria
uxor, 201. Ladgarus, Alexander, 446. Da-
vid, 112. Loreu signatur, 112.
Scipione librorum. *Fide*, Librari.
Sensu bellico Viadocino tradita, 119.
S. Secundi Trojani ap. vine scripsit, 31. 119.
Igne probata eius reliquia, 31.
Senae comitis Adelfi, 120.
Sedunensis episc. Eusebius, 18. Hugo, 30.
Segardus S. Martini Tornacensis prior, pedes
abbas, 410. Sub eo acta, 420. 111.
Seguiniensis ep. Wilhelmus, 31.
Segusani seu Segusius S. Roberti Cate-Dei
didiculus & abbas, 410. Eius laudes,
119. 116. Et comitis monasteria, 111. 120.
117. Simonensis concilio adfuit, 162. Ab Hu-
gonis interdictus, 119. Sub eo S. monachi
Hugo Gratianopolitani, 126. Eius prophe-
cia S. Hilari abbas, 122. Et dicit Car-
tula major, 110. Quam reficere, 119. Obiit,
131.
Segusius Condensensis abbas, 71.
Segusius Lethensis abbas, 122.
Sergius Vallicensis abbas, 119.
Sergium, Sene, urbs ad Alpium radicem, 461.
Sergius comitis & comitis, Patrus, Agoci,
111.
Scherus abbas S. Leonis Tigliensis, 111. 112.
119.
Sedrotes Tegensensis abbas obit, 10.
Sedrotes abbas. *Fid.* Sigifridus.
Seligensis abbas Eusebius, 44.
Sempeler, id est innotet, 110.
Senegunda domus Mirevalis, 8.
Senones archiep. Richerius, 40. 52. Aut Ro-
cherius, 122. Daubertus, 121. Sen Drie,
berus, 411. Guillelmus, 407. Henricus, 417.
Senones archiep. proficuum denegat Leg-
ationem, 122.
A Septembri novum annum incipit Neapolita-
ni scriptores, 111.
S. Sepulchri fuit & locus sanctus relata, 411.
Victoris III. episcopi pro relevando episcopi tri-
butu, 611.
Sepulchra arca addit in venerationis signum,
119.
Sepulchra urae, *Fid.* Urna.
Sepulchra *modis*, 5. Pedes Orienti obverti ex
verbi more, 416.
De Sepulchra praedicti thesaurio, 119. Eiusdem
pat S. Martino Tornacensis altarium, 419.
S. Serreus vicus apud Amfexvot, 122.
St. Sergii & Beccii reliquie Sergius date,
111.
Seri ex Utricensi abbas ep. Sigifridus, 462. A
Roberto Bellimeci & Rotrone Maurinensi
venerat, 462. Claustrum concilio adfuit,
333. Ecclesiam Utricensem dedit, 110. Hein-
ricus Anglie regem cum ceteris opinio-
nibus attulit, 417.
Seriis Glavencensis abbas, 105.
Seriis St. Gloucestrensis abbas, 111. Sen Glou-
cestrensis, 127. 121. Obiit, 441.
Seriis Willelmus prior, 119.
Sermo de corpore S. Grimaldi, 412. *de Sep.*
Servasia, Sablici praedium, 412.
Servus ecclesiarum edificandi potestas effusa,
115. Pius monasterio concessit, 121. Com-
itis progenie sua, 112. Consulens volun-
tatem oblatio, 147. Alias in libertatem afferens
ab abbate, 126.
Seri indomiti, 401. 405.
Servus tibi ecclesie, 117. 118. monachus, 111.
Severici domus. Theodatus, 417.
Severina civitas. *Fid.* Mons-Scabotus.
Severus nulla hominibus remperans die to-
lerrari nequit, 114.
S. Seaburge scripturam translatio, 117.
Sexus longa a monasterio ableganda, 126. *Fid.*
Mulier.
Sibertas S. Paolensis prior, 122.
Sibtho comes, 10.
Sibylla S. Crucis Pallavesi abbatis, 111.
Sibylla L. S. Petri Rowensis abbatis, 111.
Sibylla Santonensis abbatis, 111.
Sicardus Rotgerii comitis uxor, 71.
Sicelgaia seu Sicelgaia Roberti Guiscardii
conjugis, 100. Sepulchra locat, 122. 112.
Sichus Aquilensis funditor, 121. Et mon.
141.
Sigillu ecclesie a Bernense destrudum, 112. A
quo induratur cum monasterio, 119.
Sigillu, Apulia & Calabria comes & comi-
tissa, 112. 117. 118. 119.
Sico episcopus Caputius, 411.
Sifridus abbas, 111.
Sifridus, *Fid.* Sigifridus, Sigifridus.
Sigifridus Perseus S. Salvatoris abbas, S.
Sigifridus seu Sigifridus Gensbessis chano-
graphus, 112. Quibus electionem suadet,
451. Et curat, 120. Henrico IV. adheret,
415. Obiit, 127. Eius scripta, & laudes,
119. 111. Dispositi, 126. Emendati, 120.
Sigifridus Carburicensis prior, *Fid.* Anticus.
Sigifridus seu Sigifridus, S. Afre fit abbas,
115. Falsis dictis, 41. 122. Reliquia obti-
neret a Bernensibus Geruonem ap. 111.
Sigifridus Magistinus archiep. 12. Christianus
ferebat, pedes venenat, 45. Decretum a Ta-
ringis sacerdotibus exigit, 10. Cariculus ve-
nit cum episcopis & principibus, 47. Et ex-
trema perniciem intemata in synodo Erfur-
densi, 114. Obiit, 119.
Sigifridus Angulie Vindelitorum episcopus,
119. 121.
Sigifridus Scaufensis abbas, 120. Et comit-
tem S. Petri monasterium, 114. De Dalone
advocatus conquisit in synodo Constancien-
si, 302. Obiit & laudes, 126.
Sigifridus seu Sigifridus Brothemic comes, 117.
Et Palatinus, 118. 122. Locens monasterium
adavit & dedit, 119. 120. 126.
Siprus Tornacensis pater, S. Martini fit
monachus, 111. 112.
Sigwardus S. Afre abbas, *Fid.* Sigwardus.
Sigwardus S. Salvatoris abbas, 119.
Sigwardus primus Mellicensis abbas, 120. 121.
Sub eo & dominatus, 111. 112.
Sigwardus seu Sigwardus ex monacho S. Agri-
ci, S. Michaelis ad Mofum fit abbas, 126.
117. 119. Obiit, 116.
Sigwardus alius, quid? 116.
Sigilli defuncti, signum episcopi positum, 444.
Sigillum in charta pro signo, 126. Fluit dona-
tionis eligium referunt, 112. 122. 121. *Fen-*
modum, 417.
Sigilli abbatum in 111. 121.
Sigillum auctor, 112.
Sigifridus S. Martini in collibus funditor, 111.
Si-

INDEX GENERALIS

774

- Sigebertus ep. Brion, 448, 721.
 Sigismundus in charta, decessu sigilli, 323.
 Sigismundus, id est campana, 148.
 Sigismundus S. Florentis abbas, 7, 608.
 14. Corpus ejus incorruptum, 14. Dicitur
 infans, 14. Del abbas, Vid. Sequinus.
 Sigismundus abbas monachi, 113, in ecclesia,
 148. Dum redierit, 114.
 Sigismundus, Vid. Alton-villaria.
 Sigismundus episcopus. Gasterhaus, 17. Urbs, 116.
 Seu Urbs, 127. Hugo, 111. Leobardus, He-
 berus, 115, 460. Clarendon, 460.
 S. Silvius villa apud Aueron, 5.
 Silvius indumenta (sacramentalibus prohibi-
 ta, 147).
 Silvester Rhodensis ep. 7, 266, 123, 272.
 Silvanus, loci pagi Rutenensis, 463.
 Silvanus cunctis commendatur, 417.
 Simon Duxen, plegatus suus, 80, 130.
 146.
 Simon, frater Symeon, ex Winterens prior
 et Elensis abbas, 123. Obiit, 124.
 Simon Atonis-Caveni abbas, 135.
 Simon, Vid. Symeon.
 Simon apostolicus legatus, 131.
 Simon patriarcha Jerosolym, 146, 114.
 Simon Aglensis ep. 116, 120, 172.
 Simon Avenis ep. 124.
 Simon Noviomensis et Tornacensis episcopus.
 113.
 Simon S. Agnelli abbas, 466.
 Simon Aquicinctus abbas, 146.
 Simon Floriani abbas, 411. Obiit, 470.
 Simon S. Nicolai abbas in Vedugia terra, 116.
 464.
 Simon ex monacho S. Nicoli, abbas S. Nicolai
 de Nemore, 410, 747.
 Simon S. Juvini abbas, 122.
 Simon S. Maria de Capia abbas, 174.
 Simon prior S. Laurentii de Melano, 131.
 Simon prior S. Marini de Campt, 148.
 Simon Monasterii Waringii villae prior, 228.
 Simon Crispianus seu Valdens comes, 17.
 72. Romanus 146, 146. Radulfus patri carum
 Crispianum traxit, 127. Eius conversio
 occisio et modus, ibid. 127. Apud S. En-
 glandum monachos, 127, 111, 122. Eius exem-
 plo plures monachos vitam amplectuntur,
 120. Philippus de Willemus Reges adit,
 122. Eius prela, 127. Et obitus, 127. Ho-
 norifica sepultura et vice suae, ibid.
 Simon Theoderici Lotharingae dux, 464, 146.
 Simon de Monte-torti, Guillelmi Farii, ep.
 pater, 146.
 Simon de Nicla fides ad pedes Philippi se-
 gno, 12.
 Simonia muneris a manu; ob quam abbas di-
 mittitur, 464. Eadem ab obsequio dimissa,
 146. Monachi vitandis, 11. Gravis scrupulus
 Calixtus inquit, 141. Absoluti ad castre-
 lum, 471. Hoc vitio infamati et corrupti
 Teutonici monachi, 47. Ea se purgat abbas
 St. evangeliorum tado, 461. Damna in
 concilio Lothens, 417. Deposition pro-
 pter eam reitterare an liceat? 410. Simonia.
 curam abdicandam elegerunt, 119.
 Simoniaci ep. ignis probatione infamia con-
 demnati, 1. Abbas, coarctatur, 19. cui-
 dam dignitate frui permittitur, eae? 410.
 Prebiter ab offerendo sacrificio divinitus ar-
 cetur, 122.
 Simoniaci clerici damati, 12. Factorum hab-
 bent Henricum IV. 10. Henricum, millo-
 nem, cardinalem (sub Pafchali), 415. Vid. Cle-
 ricus.
 Sismarum, Sismar, episcopus pagi Alensis,
 11.
 Sismarum castrum ad Ligerim, ibid.
 Sismar dominus, Gasterhaus, 410.
 Singularis monachi, 106, 123.
 Sismar-natus, Sismar, Bavioli S. Florentis
 106.
 Sismar-natus commendat, 123, 461, 126, 130, 461.
 449.
 Sismar-natus Car-digaz abbas, 106.
 Sismar-natus archidiaconus Henrici IV, 123.
 Sismar-natus Cuthbertus princeps, 120.
 Sismar-natus episcopus. Antea Cuthbertus abbas,
 92.
 Sismar-natus regis frater, 464.
 Sismar-natus inter abbas, 141. Et ecclesiis, 115.
 Sismar-natus, id est homines ibi, 16.
 Sismar-natus cuthbertus domus, Gasterhaus, 470.
 Sismar-natus (sine delictis), 120.
 Sismar-natus peribere, quid? 102.
 Sophia Bole Hungariae regis filia, 102.
 Sophia comit. a qua hospicio exceptus Hugo
 Ciu, 449.
 Sophia Lotharingie comitissa, 116. Amingum
 cellam absoluit, 123.
 Soranus episcopus, Johannes 122.
 Sorus, id est fabanus, 149.
 Souchetus commendatur, 111.
 Spornacum delitum S. Marcelli corpus, 472.
 Spornacum a Turingis obducitur, 47.
 Spornacum commendatur, 466.
 S. Spinalis translatio et miracula, 146.
 Spornacum episcopus, Johannes, Gebekstus, 146.
 Brum, 126.
 Spornacum, qui no nomine olim deligant? 460.
 Squillacus seu Schillerus, aut Squillacus
 prius ep. Latus, Johannes de Nic-
 phoro, 113.
 Squillacus ep. Theophrastus, 122.
 Squillacus vocem non infans, qui saluti
 suae causa in aliud monasterium migrat, 122.
 Stedens comes, Udo, seu Liangerus, 142.
 Stumpens topetis confertus ad Manti-
 ciaci contritionem, 119.
 Stationem festivitatem infans, 16.
 De statu peribere vitanda concilio inter
 monachos, 90. Spolia hac de se, 102.
 672.
 Statutum Silensium mon. in gratiam Will-
 elmi Gaidens Aquitanie duci, 466.
 Strepus vini, 464.
 Stephanus venerabilis mon. a Trudonensis pro-
 curator, 119.
 Stephanus Leodensis abbas. Vid. Stephanus.
 Stephanus comitissa, cognomento Dulcis, prima
 fundatrix cellae Tardacensis, 141.
 S. Stephanus monis incepta nova Clonici bu-
 sica, 119.
 S. Stephanus et Leonis ecclesia a monachis Ca-
 sa-Dei usurpata, 112, 439.
 Stephanus cardinalis, 1. Legatus in Gallia,
 11. Ruridici concilio praesens, 12.
 Stephanus Rhodensis episcopus, 415. Eius charta
 pro Cisterciis, 420, 441.
 Stephanus de Marconi, Ancienis episcopus. Simo-
 niam, 106.
 Stephanus Car-Dei abbas, postea ep. Claron.
 Eius charta pro Fuldensis monachis, 112.
 Miracula, vix scriptor, 112.
 Stephanus Halberstaden ep. Vid. Hernandez.
 Stephanus Materiensis ep. 137.
 Stephanus Merensis episcopus, S. Stephanus con-
 ditor iuxta Duxenham, 466.
 Stephanus Paderborn ep. 471.
 Stephanus Redensis ep. 143.

Sti.

Stephanus Tarnacensis ep. 311.
 Stephanus S. Genoveſis Preſb. abbas, poſtea
 Tarnacenſis ep. 312.
 Stephanus Trojaneſis ep. 31. c. 19.
 Stephanus Viterbienſis ep. 146. 417. 431.
 Stephanus ebbas S. Agnetis 317.
 Stephanus Athanaſii ebbas, 412.
 Stephanus Beſilicenſis abbas, 3. 71.
 Stephanus ex S. Eugendi mon. S. Stephanus Bru-
 renſis prior, 112. Poſtea ebbas Beſilicenſis,
 212. Et reſcriptum, 124. 127. 128. Paſcha-
 ſem II. honorifice excepit, 412. S. Prudentii
 reliquias deſert ad conſilium Lucenie, 128.
 Stephanus Herſidagus Molini prior, ejus pa-
 tris, 209. Præcipuus Cicerili inſuſceptor,
 417. de ſep. ſol. ſolaprior, 418. Prius, 128.
 Abbas, 127. 128. Deſcriptione ſub eo, 417. 418.
 419. Gellæ, 112. Firmitatis monaſt. cuſtor,
 312. Monachos novos Poenitencium mittit,
 312. Morimundum, 128. Bernardum ad Cla-
 rem Vellum, 129.
 Stephanus Colanienſis abbas, 128.
 Stephanus ex Witteſendi abbate S. Mariz Ebo-
 raci auſtor & abbas, 12. 418. 419. 420.
 Stephanus abbas Egmundensis, 104.
 Stephanus Graſſus-Silve ebbas 1. 113.
 Stephanus S. Agudini Lemoſinienſis abbas,
 128. ſeu Stephanus, 418.
 Stephanus Lendunus S. Jacobi abbas, 418. Ro-
 dalfem Trudonſam benignè excepit, 418.
 Eius ſcripta, 418.
 Stephanus Harenſis S. Ruſtachi abbas, 417.
 Stephanus S. Michaelis ebbas in Teneſis, 418.
 Stephanus Montis-Seſchie ebbas, 417.
 Stephanus Blancus, Nemaſienſis ebbas, 417.
 Stephanus Nactarienſis abbas, 41. Vir magno
 doctoreſcit, 414. Eius aſſe, 414. 296. 311.
 312. Clarenſis concilio ebbas, 313. 314.
 Stephanus Obviniſenſis abbas, 419.
 Stephanus S. Eſigaldi Maſſicolenſis abbas, Gra-
 venſis cellæ auſtor, 314. 418. 419.
 Stephanus-Siſci S. Romani abbas, 117.
 Stephanus S. Urbani abbas, 118.
 Stephanus Wiltſhergenſis abbas, 118.
 Stephanus de Tigron, ejus poſteræ & pa-
 tris, 41. Inſinuendi ordiſis facultatem obli-
 vet, 414. Balla confirmationis terminatur,
 414. de ſep. Marti cum inſultu, 41. Ad
 quæſum veniens, 41. Eius viſitatio, 128. de
 ſep. An equile perſicatis ſuſſos? 41. Car-
 niſ eſum etiam inſerius interdicit, 41. An
 exemitis a S. Brunone conſultus? 128.
 Stephanus Criſpianenſis prior, 418.
 Stephanus S. Flori prior, 112.
 Stephanus utroque, Bargeſis & Dienſis, S.
 Branonſis ſocii, 128.
 Stephanus S. Barthol. Caſe-Dei diſcipulus, S.
 Stephanus Veneticus Caſanenſis, de quo ſcri-
 ptus Viſſus 11. 1111.
 Stephanus Miſiſtyda carcus v. nativitate, S.
 Virginis ope huc donatus, 34. 418.
 Stephanus eremita Poſtimicenſis, 112.
 Stephanus Anderavenſis decanus, 418. 419.
 Stephanus archidia. Pariſienſis, 418.
 Stephanus Abba-Markienſis comes, 417.
 Stephanus-Reſtorienſis Biſidenſis comes, 16. 127.
 112. 412. 417. Inter ſacrum aggreſſus, 412.
 416. Eius ebbas, 418.
 Stephanus Campanie comes, poſtea Anglie
 rex, 117. 141. 157.
 Stephanus Patriſci comes, 111.
 Stephanus Palatinus, comes, 111.
 Stephanus Vicecomes de Tigron, 418.
 Stephanus vicecomes, 112.
 Stephanus Midam dominus, 210. 417.
 Annal. Bened. Tom. V.

Stephanus Harenſienſis, 117. 418.
 Stephanus de Nucario, 118.
 Stephanus de Turre, 119.
 Stephanus de Vallibus, Junvillæ comes, 123.
 Stephanus de Veremio, Severiaci viciſtor, 418.
 Stephanus Cameracenſis archiep. Poſtea
 poſtus, 128.
 Sireſes marchioſes, ſeu Sireſes, aut Sire-
 genſes, Otacchens, 419. ſeu Otcherus,
 118. Liſpoldus, 127.
 Sicut impoſita in conſecratione Carnaſſarum
 virginum, 417.
 Sub ſiſla clicaſis, idem, ſub culſidia, 127.
 Suetorii officium, 311.
 Suvius S. Seveſi ebbas, 119. Eius epuloſi ad
 Paſchalem poſam, 410. 411. 412.
 Sueti impoſita in conſecratione Carnaſſarum
 virginum, 417.
 Subſacraſis ante XIV. ſæculum non exſiſtens,
 417. Non ordinatus, etiam monachus, ma-
 nſipulo non ſtatim, 418.
 Subſicum opidum Subſacraſis monaſterio re-
 ſtitutum, 417.
 Subſacraſis notius epul Subſicum tam prius
 ſepul, 311.
 S. Sueti ad Caſtali monaſterium tranſlatio,
 119. Porſo Floriaci incendio oppoſitus, 112.
 Suetius ep. Gregorius, 129.
 Suetius, huc delatus S. Marſi corpus, Con-
 tra quæſdam patibuli hæretici dogmata dif-
 ſemiat, 112. Aquæ judicio additi, 418.
 Igne cremati, 412.
 Suetionensis ecclesie Societas cum Cimpeſi,
 118.
 Suetionensis episcopus, Terbalus ſeu Theobal-
 dus, 100. Aut Terbalus, 111. Arnulphus,
 116. Helſodus, 127. Aut Helſodus ſeu Mi-
 gaudus, 127. Heinrichus, 118. Hugo de Pe-
 triſ-Fræſ, 418. Manſus, 418. Liſardus,
 116. Johannes, 118. Hugo, 127. Richardus,
 117.
 Suetionensis comes, Willelmus, S. Rajn-
 dus, 118. Johannes, 119.
 Sueti monaſterium reſtitutor Willelmus
 Hirſingenſis, 127.
 Sueti & Franconie dux, & duciſſe, 41.
 414.
 Suetiſſimam beneficium a monachis excoſ-
 ſum, 126. 418.
 Sugerius ſeu Sugerius S. Dionyſii monachus,
 110. 411. Gaſfridi de Loranoſis diſcipulus,
 411. Martici ſit perſepit, 419. Eius, no-
 ra propagat, 119. Eius ſcripta, 414. Con-
 ſilium Piduſenſi inſerit, 414. Et Lateranenſi,
 114. Galloſum Pariſ. ep. conſultus, 418. Cum
 Filiali II. Cæſtorem edit, 418.
 Seldurigenſes. Vide, Exaltationenſes.
 Sello de Kapſus Nactarienſis cimetierium ho-
 micidii poſuit, 126. 414.
 Sulpicius Maſſicolenſis ebbas, 12.
 Superbia & vicius cuius vigorem corrumpit,
 311.
 Superiores. Vide, Præſb.
 Suppeliſilis & cappa emenſorum ſenſa-
 rium, 31.
 Supterbi, Elparcuria & Montefoni rex, Pe-
 trus, 419.
 Surus comendator, 116.
 Suterſenſis ep. Boſio, 419.
 Symeon Boſigenſis ep. 109.
 Symeon, Vide, Symeon, Simon.
 Symeon Aſſenſienſis, 418. Aſſenſienſis, 418.
 Symeonſis ſub Urbano II. 110. Sub Pat-
 ri II. 411. Piſaveſis, 110. 111. Remoſis,
 111. Rotomagenſis, 118. Wintonienſis,
 11. Wintonienſis, 418.
 1111

115. In S. Mauri parthenium liberalis, 471. Abbatum obit, 471.
 Theodericus I. Andagienensis S. Huberti abbas, 37. 115. Reman adit, 71. Odium lacurii Theoderici Leodiensis, ibid. 71. Septima vice Roman petit, 203. Remorum urbi pluviam caluit impetrit, 191. Evereti-cursum callum condit, 111. Adit sub eo & detractiones, 111. Comes laudes, 111. Vix scriptor, ibid.
 Theodericus II. seu Theodericus Andagienensis abbas, 115. 111. Adit sub eo, 111. 111. Jarretensis Divion, ad eum episc. 411. 511. Obitor, 111.
 Theodericus Laceris abbas, *Id.* Thivricus.
 Theodericus Petri-domus, *Frankofra* abbas, 110. 411. 111.
 Theodericus ex Gemblacensi & Gandavensi monacho Trudenensis abbas, 111. 111. Adit sub eo & persequitur, 111. 111. Obitor, 411.
 Theodericus Valciorensis abbas, 411.
 Theodericus scholasticus Treverensis, postea S. Martini abbas, eius scripta, 103.
 Theodericus Vallenborghensis congregational praepositor, 411.
 Theodericus de Averlis, Leodiensis fundator, 111. Et infurator, 111.
 Theodericus Lotharingae dux, 191. Alimigie cellae conditor, 101.
 Theodericus Lotharingae dux, 111. 411. 111. Nanci cellae fundator, 111. Eius obitus, 111.
 Theodericus Bellicardi comes, S. Waldeburgis fundator, 111.
 Theodericus I. Egmundensis comes, Egmundae fundator, 111.
 Theodericus II. Egmundensis comes, ibid.
 Theodericus III. Egmundensis comes, ibid.
 Theodericus IV. Egmundensis comes, ibid.
 Theodericus Hadewidis ducis filius, Castellum in abbatem erigit, 111.
 Theodericus Radolfi & Olfonis filius, quinquaginta annorum abbas, 111. Toruani postea monachus, 111.
 Theodericus seu Disivius, aut Theodinus vel Deodinus, Leodiensis ep. 71. 71. 103.
 Theodericus S. Radolfi episcopus & legatus, 111.
 Theodericus ex Geneticensi monacho liem-ae abbas, 111.
 Theodericus S. Albani abbas, obit, 111.
 Theodericus de Guez, Cransfontana restaurator & abbas, 111.
 Theodericus S. Mariani Treverensis, necnon Stobelenis abbas, 111.
 Theodericus Uicensis abbas, 111.
 Theodericus. *Id.* Theodericus.
 Theodericus Toruani, Abbatum abbas, 111.
 Theodericus Squiliceni ep. 411.
 Theodericus S. Georgii abbas, *Id.* Theodericus.
 Theodericus S. Marcelli abbas, tris feretra de-cepit, 411. Donationem sub eo, & adit, 111.
 111. 111.
 Theodericus Belli-Montis-abbatis, 111.
 Theodericus S. Georgii apud Recondis abbas, 71.
 Theodericus Columbensis abbas. *Id.* Toruani.
 Theodericus Caritatis ad Ligerim prior, 111.
 Theodericus Hagenensis prior, 111.
 Theodericus Willelmi Tironensis principis filius, ibid.
 Theodericus seu Theodericus ex Hirsburgie mon. Reichenburchensis prior, 111. Postea Mercienensis abbas, ibid. 111.
 Theodericus ep. Meremensis, 111.
 Theodericus monasterium prior, 111. 411. Willelmi Hirsburgensis monachi adit, 111. Necnon *Annal. Brev. Tom. V.*
 ordinationi Brunonis successit, 411. Et concessa Imperatoris Clavie, societas, 111.
 Theodericus episcopus Norwicensis translat, 111.
 Theodericus ducis, Beneventani parthenonii fundatrix, 111.
 Theodericus regine sepultura, 111.
 Theodericus abbas forte Eursfeldensis, 111.
 Theodericus. *Id.* Theodericus.
 Thichaldus seu Diehdalus, Mediolanensis archiepiscopus, 111.
 S. Thimo, epus primordia, 101. Ex monacho Althausen juvenis abbas, 111. Postea archiepiscopus, urbis, 111. A Kinsmarck capite, ibid. & barbarum occidit, 411. Maccyrus scripturae, & miracula, ibid.
 Thimo comes, Farnhamensis cellae advocatus, 411.
 Thierbertus prope Mediam-monasterium, 111. 111.
 Thiermarus Verdensium ep. 111.
 Thiermarus seu Thiermarus ex Corbeie mon. Hefwardensis abbas, 411. S. Anthonis bra-eham & S. Modulis corpus obtinet, 411.
 Thiermarus Gemblacensis abbas, 101. 111. Sub eo viri mulieres, 111. 111. 111.
 Thiericus Episcopus abbas, seu Thieridus, 111. Eius scripta, & obitus, 411.
 Thiericus seu Theodericus Laceris abbas, 111.
 Thimo senior ex monacho Hagenensis Eboracensis arch. 111. Eius adit, ibid. 111. 111. Et varia lites, 111. 111. Concilio Londoniensis interfect, 111. Necnon ordinatione ecclesiae Cadocensis, 111. Episcopi Willelmi Angliae regis auctor, 111. Antistes ab eo consecratus arch. 111.
 Thomas junior, Eboracensis ep. prius Cantuariensis praefectus, 411. Eius adit, 111.
 Thomas Regius ep. S. Petri Regens conditor, 111.
 Thomas Granatare abbas, 411.
 Thomas ex Colombei mon. abbas Mauriniensis, 111.
 Thomas Wigorniensis cathedralis prior, 111. 111.
 Thomas Leporarius, Alvertoniensis prioratus conditor, 111.
 Thomas de Maris, vulgo de Maris, vir nobilissimus, exceptor, 111. 111. 111.
 Thomas de Montec-suro Carthagini director, 411.
 Thomas Paulicis domus, quo auctor re-structum Paulicense monast. 111.
 Thomas Ingelraeci Laudensis comitis filius, 111.
 Theodori vicariorum, Albericus, 111.
 Theodorus altaris adoleto in monasterio virens & virginis, 111.
 Thibaud miles, unus ex auctoribus Alligementis monasterii, 111.
 Thiericus princeps, Willelmus, Adalidis uxor, 111.
 Thimondus semper de salute, 111.
 Thimundulus ferendi facilius abbas datus, 411.
 Thiericus Laurerhami abbas, Abembergensis prius conditor, 111.
 Tiro S. Brachio, ut ex vocatur, 411.
 Tironensis ordo, ex quibus constituitur? 111. *Id.* Bolicon monast.
 Thiericus Aquinodi prior, 111.
 Thimul excluditur, seu ingreditur veritas in pri-moriam *dehinc*, 411. 411. 111.
 Tokenburg miles, Dordrecht, 111.
 Tiffius

Turlinus & Glavervoni monacho Pericho-
reus abbas, 110. Obiit, 110.
Tufic marchio, Bonifacius. Sessio anno, 11.
Tufic dux, Godefridus 476.
Tuficinus a Palschi II. deicit, 416.
Tuficinus ep. Johannes, 11. Adm. 172. La-
vatus, Johannes, 402.

V

V Adensis comes, Vid. Crispianensis, 51.
Valentianensis comes, Baldinus, 133.
Valentia episcopus, Gostardus, 512.
Valentius episcopus, Eustachius, 428.
Palus, huc subripio non usque in linte-
sis pontificis, 179.
Valo abbas de Latria, 476.
Valpurgie comes, Petrus, 151.
Valerus comes & filius S. Gerardi Silve-majo-
ris fundator, 113.
Valentes episcopi, Dominicus, Traismundus,
Johannes, 15.
Valerius nobilis monachus S. Nicolai de Sal-
to, 516.
Valentinus episcopus, Ragemundus, 11. Sen Rai-
mundus, 141. Stephanus, 145.
Valconius comes, Guillelmus, 132.
Vandani-montis comes Gerardus, Hugo, Ge-
rardus Hugo III. 161. Henricus, dux Hen-
ricus II. Henricus 132. dux.
Ubaldo Manaster ep. 511.
Ubertus frs Guiberti ex Fructuariensi abba-
te Episcopus ep. 30.
Ubertus Ponsardi abbas, 139.
S. Ubalric inventio, 118. Ceteri datus Mel-
licio, 149.
Udalricus Brevem archiep. 41.
Udalricus III. S. Galli abbas seu Uodalricus,
129. Fr. Agilnothensis patriarcha, 129. 146. Eius
filius cum Eberhardo Agensio, 122. Et Wa-
schario, 148. Gebhardi Constanteris elec-
tionis resistit, 159. Eum deinde sentit,
141. 148. 416. Constanteris in se concitat,
140. Eius obitus, 147.
Udalricus L. Constanteris 57. 614. Eius gesta,
140. 140.
Udalricus II. Constanteris ep. 140. Apud S.
Blasum fr. monachus, 417.
Udalricus Efferensis ep. 151.
Udalricus Patavienis ep. 118. 119. 118. Mel-
lici excommunicat, 117. Episcopus eccle-
siae dedicat, 111.
Udalricus ex preposito Asperensis abbas, 141.
Macrimo concilio interit, 511.
Udalricus II. S. Galli abbas, 476. Obiit, 126.
Udalricus ex Garthensi monacho Glacii ab-
bas, 416.
Udalricus II. Cremifanensis abbas, 511.
Udalricus III. seu Oualricus, Cremifanensis
abbas, 511.
Udalricus Laurebarchensis abbas & Marbacen-
sis, 122. Obiit, & hucus, 11.
Udalricus seu Oualricus S. Michaelis abbas,
116. Acta sub eo, 118. 114. 417. Et excoor-
dum per eundem monachum, 121. Eius chari-
tas, 121.
Udalricus frs Ulrichi, Clusiaci mon. postea
Grossinga prior, 10. Wilhelmi Hirsingensis
hortatus, consecrationes Clusiacenses scribit,
206. Qua occasione? 206. Et ordine? 140.
Male vocatur, 107. Eius obitus, & mira-
culi, 100. Vita scripta, 140.
Udalricus Lurebarchensis comes, 121.
Udalricus comes, Formbacensis benefactor,
117.

Udalricus comes, Angie-majoris condire, 113.
Udalricus seu Udalricus comes, Nidelandis
conditor, & mon. 116.
Udalricus, Ypernensis abbas, 120.
Udo Treverensis archiep. 416. Gregorius VII. ad
eum episcopus, 20. 416.
Udo Tulli episcopus, S. Salvatoris conditor, 11.
Udo seu Liutperus Stadenis comes, Herfvel-
di reformator, 141.
Udo marchio, Rodriva Idonis benefactor, 416.
Udo comes ep. S. Indalricus, 122.
Udolphus exarata monasteria, 111.
Udo comes ep. Hugo, 47.
Udo ante aliare apponendum, 111.
Udo velum virginis infans, quo cruce anno
accipendum? 411. Non oportet infanciam,
na obligat? 405. Malici datus in carre-
mis, 419. Sacerio fevatom, ad illud, in-
fanciam infans obitu, capiti immittendum, 419.
Udozilli domus, Clarenbaldus, 151.
Udozilli ep. Margit, 11.
Udo Crato, Chusiaci ad Turlan die Pente-
costes, cantator, 417.
Ob Venialis culpa confessione non datus, in
extremis stritus episcopus, 1.
Udo, in Pome, vicus apud Arvernes, &
Venetorum, eadem pax? Lenoisensis, 412.
Udozilli comes, Ethel, 141.
Udozilli, Ponsley, villa diocesis Remen-
sis, 122.
Udozilli episcopus, Martinus, 110.
Udozilli Floriacensis fr. abbas, 147. Eius ob-
itus, 111.
Udozilli episcopi, Wennerius, Ralorgas,
seu Regenerius, 122.
Udozilli episcopus, Thietmarus, 120.
Udozilli Constanteris abbas, 12.
S. Veremundus Hirschen abbas, 11.
Veribarius Agensius mon. in S. Galli abba-
tem intravit, 129.
Veritas hominum preponitur, 114. Pro ea con-
silia solvenda, 415.
Veremundus comes, Vid. Virensandensis.
Veritas maligni in Ivonem S. Dionysii abba-
tem, 617. Marbodi de Milone Firmiano,
414.
Verulena ep. Honebus, 147.
Vescenianensis archiep. Vid. Eiferenensis,
Cheyopolitanus.
Verulenus Gribaldy archiep. Virensia, A-
thanasius abbas, 517.
Verulensis retravit corpus sepulchrum, &
Verulensis civitatis pars media Fastidus data,
47.
Vexillum datum in rei confirmationem, 622.
Vexillum commendat, 1.
Ugo dux, cardinalis sub Palschi II. 418. 419.
Ugo Lurebarchensis abbas, 127.
Ugo S. Mariani in colibus, 140. 141.
Ugo, Fide Hugo.
Ugozilli frs Ugelinus Sancti-vivi primas fun-
dator, 101.
Ugozilli Liracensis prior, 411.
Ugozilli, Vid. Ugozilli.
Vianum portigendi ritus apud Cassinem, 416.
Vid. Moribundus.
Vianorum molitiones adversus monachos, 160.
De his quod Rutenus in concilio Claren-
sino, 115.
Vieria, unde S. Theobaldi corpus Vagad-
ium translatum, 10.
Vidoris III. consecratio, 117. & sup. Sergius
vocatus, 140. Adversus eum schismatici ci-
vitas, in amulior Hugo Lugdunensis, 411.
Eius episcopus pro relevando tributo S. Se-
pul-

seventi synodus habet contra antip. Guibertum, 166. Petrus Caveni, nudo capite in synodo afflicti, mirum mitti, 166. Electionem Gervin Ambianensis confirmat, 167. Iam vice eorumque sollicitus apud Teutonem, 168. Petri Compositi sollicitudinem refutandi, 170. Episcopi ecclesie sua confirmat, 168. Necnon Catenensis reformationem, 171. Ab Henrico IV. veniens, 172. Quam pueri ei adherent, 173. Præter Walonem ducem & Mathildem comitissam, 174. In Civitæ & Materiam comitis hospitium, 175. Ad pacellare S. M. de Matia ducem, 176. Eius ad ibi, 177. In fovea Conradus adversus Helaticum patrem rebellat, 178. Fidelitatis sacramentum ab eis recipit, 179. Legatus mittit ad Philippum regem ab divorium cum Beata, 181. Et addidit Antichum utique Mironem, & Cantuar, 182. Ab ibi liberum de fide Telesius & incantationem recipit, 183. 184. A Goffrido Viadocensis subdiacono, 185. Cuiuslibet liberum ad eum transire non permittit, 186. Eius interz pro Falcone Divoni, 187. Et Lamberto Atrebatensi, 188. Pro faciendis collectis, 189. Ad Anselmum, 190. Ad Bernardum Majorimon. abb. 191. Ad Durandum Arvernonem ep. 192. Ad anverfos Gothia Eder, 193. Ad Hugonem Gratianop. ep. 194. Hugonem Lugdun. 195. Hugonem Clamac, 196. Mathildem comitissam, 197. Willermum Angiar regem, 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

radit S. Roberti, 323. Synodi Remensis conventum contra Robertum Riviæ refutandi, 324. Archiepiscopus honorifice excipit, 325. Regis Wilhelmi comes apud eam contra archiepiscopum, 326. Roma ad p. co, 327. Episcopi Simon Crispus archiepiscopus, 328. Successor, 329. Urbanus II. cancellarius, Johannes Cajetanus, 330. Scimitrus, Gregorius, 331. Legatus, Arnulfus Burdigalensis in Gallia, 332. Benedictus, 333. Gebhardus Constant. in. Germanus, 334. Godefridus presb. de mon. 335. Herbertus Testard, 336. Hugo Lugdun. in Gallia, 337. Johannes, 338. Milo, 339. Rainerius, 340. Rogerius cardinalis, 341. Richpiscus cardinalis in Hispania, 342. Urbanus S. Gregorius de Concha abbas, 343. Urgellensis ep. Bernardus-Willelmus, 344. Urbs Ispahthalis, 345. Urbs Castellæ regni, Alfons VI. rex, 346. Urbs Feslunensis regis sibi, Alfonsi fover, S. Petri de Elbona illustratrix & reformatrix, 347. Eius domitones, 348. Urbs Alfonsi VI. Castellæ regis sibi, 349. Alfonsi Aragonensi illicite copulato, 350. Excepsum hoc de te ex apographo, 351. Eius diploma pro monasterio Fodit, 352. Urbs Belvacensis ep. 353. Urbs seu Urbs, Silvindere ep. 354. Urbs basici monasterii abbas, 355. Urbs sup. Urbs, & Clematis monacho S. Martini de Campos prius prior, 356. Societatem int. cum Societate ecclesia, 357. Urbs, 358. Insigne pro eo universitatem, 359. Urbs monachus, fide Societatem merito detestatus in concilio Meldensi, 360. S. Usuari excepti delictum ad recuperanda. Laudibrium boni, 361. Urbs vicorum, 362. Urbs Rensis archiepiscopus, 363. Urbs Tolensis ep. eius corporis inventio, 364. Urbs S. Taronis abbas, 365. Urbs Gemonensis abbas, 366. Urbs ex Gemonis subprior Mantu-burgi abbas, 367. Urbs prius prius S. Martini de Campis. P. Urbs. Urbs S. Jacobi in Lodovigia conditor, 368. Urbs Trevicensis archiepiscopus, 369. Urbsbaldu Athanaci abbas, 370. Valsi iudici in ecclesiasticos viros plerumque iniqui, 371. Unce consanguineas ventis, 372.

W

W Archiepiscopus Andecavensis, 410. Warchia Tancheli erroribus infestus, 373. Walbertus ex Tornacensi S. Martini priore abbas in monte S. Martini, 374. Marcianensis reformator, 375. Walbertus. P. Walburga, Walburga Jurensis subdiaconus. P. Walburga-walchiana ex Caducensi mon. ep. Wintonensis, 376. Sen Walchius, 377. Act Walchius, 378. Monachus infirmus, 379. Ex.

- multum prelorem consilii de iocundis con-
silio, 135.
- Walchewitz. *Id.* Gualcherus.
- Walchewitz. *Id.* Walchewitz.
- Walcherus Dunelmensis ep. 12.
- Walcherus Rociensis excommunicatus, 100.
- Walcherus Iffensis monasterii conditor, 113.
- Walcherus Emdorferensis abbas, 123.
- Walcherus comes, & Nortmanni occisus, ejus
miracula, 82. Invenio & translatio, 125.
- Walgerus Ribodi monachi abbas, 117.
- Walgerus Noviomensis episcopus, 114.
- Walgerus S. Praxidis Viennensis abbas, 104.
- Walgerius. *Id.* Gualdricus, Galdricus.
- Walgerus Nurembergensis ep. schismaticus, 411.
- Walgerus Parisiensis cantor, ad S. Mari-
nam de Campi secunda, 117.
- Walgerus Milensis comes, 123.
- Walgerus. *Id.* Gualdricus, Gualdricus.
- Walfo Eboracensis dux, 81. See Walfo, 128.
128. Eius bellum cum Henrico IV. 177, 184.
- Weingartenensis fundator, 117.
- Willelmus Wintoniense. *Id.* Walchewitz.
- Wilo Leodensis ep. 104.
- Wilo seu Gualo, Medicinarius ejus Met-
tensis episcopus, interitus, 104.
- Wilo seu Gualo Parisiensis ep. 116. Eius acta
114, 115, 117, 118.
- Wilo S. Arnaldi abbas, 10-142, 110.
- Wilo abbas Novillensis, 110.
- Walterus seu Gualterus, aut Walterus, Ca-
lifornensis ep. 146, 170. Eius acta, 111, 112,
144, 113. Epistolae, 114, 115, 116. Mordern
Lancelotti abbas, 142. Convictus ad Petrus-
Schiffon, 117. Henrici Manfrenensis con-
fessionis, 110.
- Walterus I. seu Walterus Mildenensis ep. 41, 47.
Eius charta pro cella Bromi, 117-118. Obi-
tus, 112.
- Walterus II. Mildenensis ep. 174. See Gual-
terus, 174. Aut Gualterus, 182. Vel Walterus,
175, 176.
- Walterus I. & II. Diferentiensis abbas, 147.
- Walterus Fuldensis abbas, 140.
- Walterus seu Walterus Lathemensis abbas, 154.
- Walterus Pommerschen abbas, 144.
- Walterus Rhodensis abbas, 177.
- Walterus S. Sergii abbas. *Id.* Gualterius.
- Walterus seu Gualterus S. Trismundi de
Monte abbas, 123, 110.
- Walterus Diverdensis mon. occidit, 117.
- 109.
- Walterus vicecomes de Clamiciis, 114.
- Walterus Daniaci vicecomes, 115.
- Walterus. *Id.* Gualterus.
- Walterus Senioratus seu Senioratus, Fierma-
ni domus, 111, 172.
- Walterus cadunensis Albonensis, 112.
- Walterus S. Jacobi abbas, 110.
- Walterus Miltelbeccensis abbas, 144.
- Walterus Kalsfeldensis abbas, 117.
- Walterus S. Sepulchri abbas, 104. Eius scri-
pta, & obitus, 114.
- Walterus nobilis miles Torraci apud S. Mar-
tinum, 100. Eius acta, 114.
- Walterus Breconensis comes, 11. Decretum con-
tra eum seu Devo, 115.
- Walterus de Gase, Bardensis monach. infan-
tibus, 117.
- Walterus de Radoni-villa, decanus, archidia-
conus, & cancellarius, 15, 10.
- Walterus Ternacensis advocatus, S. Martini fi-
monachos, 116.
- Walterus Vagendi comitis filius occiditur, 11.
- Walterus Atquindensis conditor, 141. & mon.
143.
- Walterus. *Id.* Gualterus, Walterus.
- Wandelbertus dux, Ferrariensis conditor, 117.
- Wandelbertus cognomento Bruno, Dervensis
abbas, 17.
- Wandilic, id est rams arborei, 146.
- Wassendus Corbeia-nove abbas, 114, 115.
- Wassendus comes, Anglus, 11. Obiit, 117.
- Winehus ep. Nannetensis, 2.
- Winehus Corbeia-nove abbas, 114. Weinherus,
Wartus S. Richani prior, 104.
- Wartus ex Lyre monachos 1044. Malenbo-
ricus, 105, 110.
- Wartus comes, Fuentis-lunidis 1048, 118.
- Wartus Salopia comes, comitibus conditor,
116.
- Wartus de Bellino, 112.
- Wartus dominus Cretensis, 14.
- Wartus de Mont-Pancrin, Chusiac mona-
chus, 111.
- Wartus. *Id.* Gualterus.
- Wartus seu Gualterus, Dolensis abbas,
11, 12. Neron arch. Vancensis, 109, 146.
- Wartus sub eo de 1117, 11, 115. Emontus 1117.
mulatus, 117. Deposuit, 118. Et obiit, 114.
- Wartus Wellesconferiensis mon. dictus Ho-
miliaris, 116.
- Wartus prius fundator, comitis S. Mar-
tini Fuentis, ep.
- Wartus Goricensis abbas, 105.
- Wartus. *Id.* Gualterus.
- Wartus abbas III. Rhodensis, 114.
- Wartus dux, 11, 118, 117. *Id.* Aquin-
sis.
- Wartus vicecomes, Falco, 144.
- Wartus episcopus. Multus, 141.
- Wartus Moguntinus archiep. Henrici partem
duxit, 115, 116.
- Wartus monachos Gualdus, divini verbi
praece per Flaudum & Erabianum, 114.
- Wartus Barbatas, Avelensis dominus, 114.
- Wartus Eboracensis dux. *Id.* Walfo.
- Wartus ep. Johannes, 144.
- Wartus episcopus ad Bathoniensem trans-
ferta abbatiam, 141.
- Wartus Verellensis ep. 170.
- Wartus civitas Anglia, 11.
- Wartus ep. Walchewitz, 11. *Id.* Wintoni-
ensis.
- Wartus Borat. *Id.* Gualterus.
- Wartus comes, Margoldus, Walchewitz,
Wolfrum, 146.
- Wartus Angiensis abbas, 114, 115.
- Wartus Corbeia-nove abbas, 114. See Wer-
therus, ep. Aut Wartus, 144. Acta, &
obitus, 114.
- Wartus S. Galli abbas, 142.
- Wartus seu Wartus, Rothenseldensis
prior abbas, 115. Obiit, 117.
- Wartus Henrici IV. ministerialis, Marchie
Aquensis parochus, 116.
- Wartus Argentensis ep. *Id.* Gualterus.
111.
- Wartus Metichbergensis ep. 114.
- Wartus Wiblingensis abbas, 110.
- Wartus. *Id.* Wertherus.
- Wartus abbas Indensis, 11.
- Wartus Satrapa, vir nobilis, 117.
- Wartus. *Id.* Gualterus.
- Wartus Gualdus abbas, 11.
- Wartus seu Gualterus Ravennatis antipapa
contra Gregorium VII. 115. Et Urbanus
II. 117, 118. Sub nomine Clementis III. 114.

186. Heimeric regis fautor, 109. 187. In pluribus conciliis uicemcomitatus, 204.
 188. 189. A. Gregorius VII. non absoluit, 200. Eius fustem turris Crescentii obdura, 201. Antelmo iudicij parat, 204. 189. se Lindisiam Carisq. in carcere detinet, 201. Obiit, 200. Fide, Clement III.
 Wiberus seu Gilbertus abbas & Norwici, 188.
 Wiberus vicarius *Cornwallensis*, 6.
 Wiberus de Lollaco, 82.
 Wiberus seu Wiberus Tulomensis dominus, Avenacensis Saxon. fundator, 34.
 Wiberus. Fide, Guibertas.
 Wicardus Athensis abbas, 29.
 Wicherus Concili prior, 112.
 Wicramus Faberensis, eruditioris claus, 340.
 Wicrudo abbas, 108. 109.
 Wicrudo Falensis abbas, 41. Acta sub eo, 36. Rapedimio Saxonice adit, 21. Eius obitus, 22. Lander, 204.
 Wido seu Guido Belvacensis ep. 92. 115. 117. 118. 119. Concilio Sordensis adit, 118.
 Wido seu Guido Genevensis episcopus. 300. 301.
 Wido *Regendani* liberalis, 126. 127.
 Wido *Armeniacensis* Ludovici regis butularius, 300. 341.
 Wido Alpinus abbas, 160. 371. 427. An po-
 thea Multimesis, 113.
 Wido S. Apri abbas Tulensis, 37. 70. 69. 222.
 Obiit, 125.
 Wido S. Augustini Cantuar. abbas in Anglia, 110. Acta sub eo, 359.
 Wido seu Guido S. Benedicti super Padum ab-
 bas, 145.
 Wido ex Arreruaensi monacho Belus abbas, 301.
 Wido S. Augustini Cantuar. abbas, 126.
 Wido seu Guido Melitani abbas II. 147. 250.
 Aves Alapici, 272. Acta sub eo, 330. 340.
 350. 390.
 Wido seu Guido ex Chinesi priore Monast.
 rici-epi abbas, 6. 122. Obiit, 203.
 Wido Fustilevi abbas II. 20.
 Wido Savinaci abbas, 151.
 Wido ex Belesens mon. S. Michaelis Tornod-
 rensis abbas, 116. 117.
 Wido comes Hinc. rra. Eius conversio, 120.
 Wido solutus milite, Uticens mon. 371.
 Wido Cenula mon. pictus insignis, 32.
 Wido Vindemensis archidiaconus, Roman mit-
 tatur, 124.
 Wido unus e sociis S. Gerardi Silva-majoris
 fundatoris, 121.
 Wido princeps, 132.
 Wido Willemo Tarnensis principis filius, 95.
 Wido Barrensis comitis filius, 420.
 Wido Pictavorum comes, 125. 126. 150. Fide,
 Guisfridus, Guillelmus.
 Wido Pontivorum comes, 126. 128.
 Wido comes de Raspetori, 428.
 Wido comes, 31.
 Wido de Monte-Leuberito, s. seu de Monte-
 Leubach, 37.
 Wido de Huerit, 428.
 Wido de Vangione vir, 428.
 Wido, Fide, Guido.
 Wido S. Apri abbas, 196.
 Wido S. II. S. Apri abbas, 370. 371.
 Wido S. Guisfridi, L. Obiit, 1296. 16. 37.
 Wido S. Valerij abbas, 410.
 Wido S. Tharberis abbas, 441. 128.
 Wido Fide, Goigo.
 Wigoreus ep. Wolfthens, 124. S. seu Wolfthens,
 124.
 Wigulius Stabulensis abbas, famulus Corbise
 & Cisterciensis, 417.
 Wimal, Brock, 1. ap. F.

Wilbertus Bargaensis, Fide, Guibertas.
 Wilfredus Narbonne archiepiscopus, 121.
 Wille mater & Theobaldi Vincentii, erem.
 122.
 Willelmus de Monte-Alto, seu Guillelmus-
 Bernardus ex Cluniacensi mon. & S. Orienti,
 Auticensis archiepiscopus, 136. 73. 126. Eius acta,
 44. 112. 172. 185. 187. Eius Chonic. libe-
 120. 131. 132. Acta ad eum Gregorius VII.
 littere, 120. Burdigalensi concilio dupli ad-
 uis, 126. 127. 129. 137. Tolosani, 13. Ge-
 nense convocatus, 63.
 Willelmus ex clerico Dunelmensi archiepiscopo-
 pos Cantuar. 443.
 Willelmus Bena-densis, seu Guillelmus, ex ar-
 chid. Ratoni. Becensis mon. postea Cadoni.
 abbas, 21. 121. Fide archiepiscopus, Bononi, 132.
 275. Eius acta, 126. 127. 128. 129. 130. 131.
 132. 133. Epistole, 134. Ad ipsum, 132.
 133. Acta de translatione fontanalis, 171. Be-
 ca translationem concedit, 172. Postula-
 tionem exigere vult ab abbas, 171. de freg.
 Normanniam totam interdictio subiecit, 142.
 Honor. S. Michaelis magno cum honore ex-
 cipit, 142. Eius obitus & episcopatus, 126.
 Willelmus L. Dunelmensis ep. 120. Obiit ex
 sepultura, 146.
 Willelmus II. Dunelmensis episcopus, 146.
 Willelmus Exoniensis ep. 422.
 Willelmus Londinensis ep. 12.
 Willelmus I. seu Guillelmus de Monte-Berul-
 fo, Petragoric episcopus, 33. 91. 250. 121. 264.
 Concilio Pictav. adit, 20.
 Willelmus II. seu Guillelmus de Albi-Ecece,
 Petragoric ep. 120. Et abbas S. Florentii,
 122. Dunelmensi synodo interit, 120. Ca-
 nonicus fundator, 122.
 Willelmus III. Petragoric episcopus ep. 250.
 Willelmus Pictavensis ep. seu Guillelmus, 142.
 125. 126.
 Willelmus ep. Tolosensis, 214.
 Willelmus Tufordensis ep. 110.
 Willelmus Wintoniensis ep. 422.
 Willelmus de Sarnio, Althausi abbas, 422.
 Willelmus de Bella-monte, Beci su abbas,
 107. 122. Acta sub eo, 422. Ad eum ep-
 107. 122. Balduini Dylem archiepiscopus,
 honorifice excipit, 422. Balduinum consilium
 de voto monachi ante professionem, 422. Pon-
 tificis ad eum genita, 304. Monasterii li-
 bertatem fecit, 422. de freg.
 Willelmus Brivallensis abbas, 110. 422.
 Willelmus Becensis priores abbas, 110.
 Willelmus III. ex decano S. Eugenii. Calce-
 lici reformator, & abbas, 74. Obiit, 124.
 Willelmus IV. Calmetiacensis su abbas, 124.
 Acta sub eo, & donationes, 204. 275.
 126.
 Willelmus Divion. abbas, Belesens. Reforma-
 tor, 222.
 Willelmus ex archid. Redonensis Majoris-mons.
 Berii mos. & prior, Dolensis su abbas,
 101.
 Willelmus Dunelmensis episcopus abbas, 12.
 Willelmus ex Fickanni priore abbas Ebroken-
 sis, 429.
 Willelmus seu Guillelmus abbas Ebbensis,
 13. 76. 125.
 Willelmus Divionensis, priores Fickanni ab-
 bas, 422.
 Willelmus seu Guillelmus, S. Florentii Saltern.
 abbas, 75. 420. Eius fama sanctitatis, 24.
 Donationes sub eo, 120. 126. Et conventus
 S. Petri monasterium, 120. Cloro-
 montano concilio adit, 122. Pictum init
 cum

- [illegible]

Willelmus Thierensis prior, 424.
 Willelmus Agensis comes, 402.
 Willelmus Burgundie & Mantuensis comes, 479.
 Willelmus Caritatis comes, 37.
 Willelmus Ebroicensis comes, 72. See Guil-
 lielmus, 430.
 Willelmus Ebroicensis comes, Nigralis cele-
 stis, 416.
 Willelmus I. seu Guillelmus, Nivernensis co-
 mes, 6. 19. S. Stephani insularior, 167. Ejus
Obit, 474.
 Willelmus II. seu Guillelmus, Nivernensis co-
 mes, 16. 474-475. Moultum adit, 431. 432.
 Pichatus II. ad eum episcopus, 465. A Thobaldo
 comite decem, 116. Thobaldum penuriam
 levis, 472.
 Willelmus III. seu Guillelmus, Nivernensis
 comes, postea Carthusius, 183.
 Willelmus Normannorum dux, Rothensis E-
 piscopus, 323.
 Willelmus comes Petragoricensis, 139.
 Willelmus comes Thionensis, 4.
 Willelmus V. seu Guillelmus, Tolose, Car-
 casson, Albis, &c. comes, 71-82. Ejus an-
 nachos bene affectus, 154. 183. 375.
 Willelmus Tornodensis comes, 414. Niver-
 nensis comitis filius, 369.
 Willelmus comes Oubensis filius, 26. Ei com-
 munita rei bellis cura in Anglia, 30.
 Willelmus comes Gelloni celestis conditor, 72.
 Willelmus comes, 345. 479.
 Willelmus Roberti comitis Avernonensis filius,
 32.
 Willelmus Stephanus Blifensis comitis filius,
 375.
 Willelmus Guillelmi Thierensis principis filius,
 28.
 Willelmus de Brissio Beccensis tuetur, 329.
 309.
 Willelmus Crispinus, Beccensis tuetur, 329.
 Willelmus de Tancerville S. Ogerii cunctis in
 abbatibus erigit, & donat, 370.
 Willelmus de Warlewast, Henrici Anglie
 regis legatus pro investitura, 441-447.
 Willelmus Conradus Luciburgi comitis filius,
 113.
 Willelmus cancellarius Philippi regis, 27. 329.
 Willelmus de Ferry, Witiensis brachior, 329.
 Willelmus Tasso, Caduricensis abbatie dilapi-
 dator, 266.
 Willelmus, Fid. Guillelmus.
 Willelmus Caritatis ad Ligeris prior, 27.
 Wilfrigus alio nomine Hicthopis, Bodoni-
 rum ducis, 329.
 Wirmundus S. Baronis abbas, 309.
 Wirmundus, Fid. Gumpis.
 Wirmundus Tythobocensis abbas summius, 437.
 Wirmundus villa regis Anglie, 32.
 Wirmundus abbas Lauriacensis, postea Wor-
 mat, sedis investit, 328.
 Wirmundus ex Corbejensis mon. abbas in Sigis,
 339.
 Wirmundus seu Wermundus ep. Willelmus,
 123. See Willelmus, 345. Act Willelmi-
 rum, 345. Willelmus, 479.
 Wirmundus marchio, Peguensis conditor, 329.
 Wirmundus episcopus, orientalis Francie
 ducum amicus, 120.
 Wirmundus ep. seu Wirmundus, Adalbero,
 141. Kilavicus, 120.

Wirmundus seu Wirmundus, aut Wirmundus, munda-
 se Beate ex Gervici & Garlici priore
 Formbachensis abbas II. 372. 410. 132. Sin-
 dicit episcopus & miracula, 114. Viz auctor,
 117. 316.
 Wirmundus, Fid. Wirmundus.
 S. Wirmundus transilva, 391.
 Wirmundus Taurinensis episcopus, 309.
 Wirmundus Reginensis comes, Fid. Gultierius;
 Wirmundus ep. Averfani; ejus scripta, 123.
Fid. Gultierius.
 Wirmundus Bodoni dux, 647.
 Wirmundus comes, Caco, 123.
 Wirmundus Follensis abbas, 111.
 Wirmundus Corvendi abbas, 123.
 Wirmundus Prunensis abbas, 414.
 Wirmundus, Fid. Wirmundus.
 Wirmundus S. Bavonis abbas, Fid. Gultierius.
 Wirmundus ex S. Sergii abbate Cegomannorum
 ep. 111. Ejus obitus, 11. Ei sepultura, 334.
 Wirmundus cancellarius Cironensis, 429.
 Wirmundus sacrorum seu Wirmundus, 117.
 Wirmundus, Fid. Wirmundus, Wirmundus.
 Wirmundus S. Laurentii Leodicensis abbas, 116.
 110.

Wirmundus Faldensis abbas, 123. Obit, Fid.
 Wirmundus Bauvillensis abbas, 123. Obit,
 123. Miracula, & scripta, Obit.
 Wirmundus Henrici funditor, 340.
 Wirmundus S. Michaelis Babenberg abbas, seu
 Wirmundus, 307.
 Wirmundus Gontiaugensis prius abbas, 623.
 Wirmundus seu Wirmundus, Wigorniensis ep. 12.
 Infirmitate male infirmus, 111. Ejus in Lan-
 francum confectus, 126. Monasterii cathedra,
 E. M. auctor & abbas, 120. Ejus obitus, vi-
 ta scripta, scriptum, 113.
 Wirmundus episcopus, Ebo, 147.
 Wirmundus miles, nam ex auctoribus Adige-
 nensis monasterii, 117. Ejus infirmitas lapsum
 pacois turbat, 123.
 Wirmundus abbas de Cereffo, 345.
 Wirmundus filius Ugerii dezas & Martini, 111.
 Wirmundus Cruthensis abbas, 11.
 Wirmundus ep. Wigorniensis, Fid. Wirmundus.
 Wirmundus & Wigorniensis mon. Glavocensis
 abbas, 309.

X

X Antonenses episcopi; Fid. Santonenses.
 Xenodociani, Fid. Jerosolymitanus.

Y

Y Murus & Compensis mon. Caritatis prior;
 postea abbas Monasterii-novi, de manu
 cardinalis & ep. Tolosani, 412.
 Ymarus Crispiani prior, Fid. Ymarus.
 Yvo I. S. Disyati abbas, Fid. Yvo.

Z

Z Abulnis comitis, 124.
 Zagarola episcopus a Paschali II. expugnatus,
 436.
 Zamar, id est, patrus, 329.
 Z. Zilmi cecidit in lit. cum Cennamensis
 monachis, 112.

Almonie. *Id.* Eltonie.

Allichthende seu Aldcharenis, nui Allich-
kendi, *id.* Allich. S. Christophori cella Cla-
nico tradita, *id.* Prior Moyander, *id.*
Almonensis Ecclesia S. Vincentii Laudonem
concorda, *id.* *id.*

Alvillarensis S. Petri, *id.* *id.*, 119. S.
Erikne reliquiarum probatur sollicitas, *id.*
Mancus subditus quilibet form tota,
id. Abbat. Joacimus, *id.* *id.*, 120.
Nocheras, *id.* *id.*, 121. Sea Nocheru, *id.* *id.*,
id.

Alto-monsierense in pago Feisingensi, ejus au-
ctor, & vasa sacra, *id.*
Althil Abbas, Berangeru, *id.* *id.*, Wein-
gartine.

Alvintonensis Majoris-monasterii priatus, e-
jus fundator, *id.*

S. Amadi, *id.* *id.*, Ercenense, Rotomagen-
se, S. Amari, *id.* *id.*

Ambaricse S. Dionysii de Prato, ejus initia,
& fortis, 119. Refugium, *id.*

Ambronicense monasterium a quo orta Por-
tium Carthia, *id.* *id.*, 122. Abbat.,
Eulandus, *id.* *id.*, 123.

Ambrularum seu Ambrulani, *id.* *id.*, *id.*
Medicinasense.

Amphenhasense parthenium, ejus situs, &
auctor, Beatrix sanctissime heret, *id.*

S. Amulii, *id.* *id.*, Pratum.

Andagense, *id.* *id.*, S. Huberti.

Andanense, *id.* *id.*, Avenionense.

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

Andecivense S. Albini, S. *id.* *id.*, *id.*

clerie decessit per Pálaliam II. *ibid.* 416.
An inde St. Hilari & Florentini reliquie
ad Bonam-vallem transiit? 416. Abbaei,
Vvicarum, 21. Sec-Guichardus, 121. Jo-
cannus dei Joceratus, 201. Guocriamus,
417. *Id.* Inductum in Appendix relictum,
417.

Archevise S. Veldi, seu Nobiliacense, S.
Fid. d'Arce, scilicet e Tornacensi monachia
reformatus, 424. Necnon per Siphicet,
402. Lis non Episcopo Archiepiscopi, 400. Et
monachia S. Quirini de Mont, 426. Eius
prioratus, 422. Nobilis sepulture, 424. 330.
Posterior a Pálali II. confirmatus, 410.
Abbaei, Adolph, 202. seu Aclis, 410.
Reverend, 410. Fructus, *ibid.*
Archevise, *Id.* Mont S. Eligii.
Avalonis ecclesia Cluniacensis concessa, 320.
S. Audeci. *Id.* Cux, Gilestun, Rotma-
genie.

Aventinense seu Antonsense, seu Montis-An-
tonis, S. Andre, 2. *Id.* d'Avignon.
Nec sequitur Urbanus II. 215. Donatores,
216. Et beatorum confirmatio, 215. Punicis
abbae Barchinense Ebor, 215. In fecund, Se-
pimus Calz-Dei abbas, 214. Abbaei, Fon-
tina, Petrus, 126.

Averranus S. Laurentii, S. Petri iura, 232.
Abbatum privilegia, *ibid.* Donatores, R.
benefactores, 232. Et commissum Caputium
S. Laurentii, 204. Ibi deservit Antelmus
Clausus, cum Urbano II. 232. Illic retro-
fus Alberus Atrolinus antipapa, 230. Ab-
baei Guasius, 232. Robertus, 232.

S. Augustini monasterium, *Id.* S. Eugendi.
Augustine prope Constantiam, Reconnosse, 40.
Cum Gallandis differt, 122. 125. Et in-
terdicta omnis poeclia in clerum & popu-
lum, 321. Constantiensis episcopo dona-
tibus episcopalis super iuribus, *ibid.* Ab-
baei, Udalricus, Megiervardus, Rupertus,
21. Sec Robertus, 42. Ekkehardus, 49. seu
Egbertus, 202. Aut Eckhardus, 42. We-
sinarius, 122. Udalricus, 122.

Auxa majoris seu Brigantini monast. con-
ditus, 125.

Augustini seu Oxyndi cella prope Sezannam.
Clauis habitus, 126.

Augst-Dci. *Id.* Gottfrugende.

Augustanum. *Id.* S. Udalrici.

S. Augustini ecclesia in qua olim S. doctus ba-
pizans, Ambrosianum monasterio confirmatus,
414.

S. Augustini. *Id.* Cantuariensis, Lemevi-
ensis.

Augustodunense. *Id.* Eduense.

Aventinense. *Id.* Avinionense.

S. Aviti. *Id.* Dunense.

Aves-Isidus. *Id.* Caluaricense.

Aurea-Vallis in pago Aurelianensi, 340.

Aurea. Alit apud Lunilburgum seu Latem-
burgum, Cithocencie, Orval: ejus iura
fundatores, incrementa, 24. 142.

Aurea-Vallis apud Sautons, Orval, ejus origo,
245. De ea in Clotienis iura & Anger-
icis, 142.

Aurelianensis B. Marie de Bono-nutrio, Ro-
man-Montis d'Orleans, 220.

Aurelianensis S. Gerardi ecclesia Florio coo-
ditus, 220. In simplex beneficium posuit re-
dacta GS titulo S. Phoverri, *ibid.*

Aurelianensis B. Symphoriani & Simeonis ab-
baei, S. Martini de Campu tradit, 4.

Aurelianense. *Id.* Aviti, ejus li cum Petra.

ensis 142. Et confirmatum Visense, 140.
Nec apud Urbanum II. 146. Abbaei, Petrus,
240-400.

Ausimic. *Id.* S. Orientii.

S. Agilrenon. *Id.* Massiacense, Melodonsen-

Antiodonsense S. Gerardi, S. German d'An-

arret, 25. Eboracur, 120. Cluniacense

vani comitis, *ibid.* Qm litionis eis subje-

dum? 24. 221. Guiberti abbaei depositio,

221. Cum Gailliano III. Eboracense comite

diffidit, 220. Ragons-Maniell veratun-

tes, *ibid.* Pálali II. diploma, 219. Ma-

nachi Illures, 25. 206. Prioratus, 121. No-

bilis beneficium, 220. Inde assumpt ep.

121. Abbaei, Galfridus, Rotinus, Gui-

bertus, 26. Hugo Mont-acutus, 122. Gerar-

dus, 26. Asselense, *Id.* Eboracense.

B

Babenbergensis S. Michaelis, seu Bambe-
rgensis, 22. 22. A qua induratum? 202.
Abbaei, Rupertus, 21. Sec Robertus Nam-
mularius, 42. Ebertus, *ibid.* Wolstman,
202.

Baptonense S. Vigeni, S. Fige & Bayre,
ejus origo, 221. Divinense (subiectus), *ibid.*
Ibi monachii episcopus, *ibid.* 424. & sup.
Baptonense praesentis & canonice ibi re-
pulatus, 245. Congregatio dispersa, 402.
Viri iusticiae, & scriptores, 242. Abbaei,
Robertus Turbiniensis, 402.

Balcher-Villa ecclesia, seu Bacherwille, re-
formatur, 216. *Id.* S. Georgii.

Balensense coenobium, ejus Stas 260. Cam-

Alpenibus discordia, 221. 222. Abbaei, Da-

vid, 221.

Balmense, Urbani II. privilegium pro eo,

240.

Balmense S. Adriani, 121.

Balsacense privilegium confirmatum, 242.

Baniam S. Marie prope Acheroniam: ejus

ecclesia ab Urbano II. consecrata, 213. Im-

manitas & privilegium, 213.

Barenensis abbas, Baldevinus, 202.

Bavonense, *Id.* S. Cacaphis.

Bavonense infamatus, 221.

Barense S. Benedicli, abbas, Elias, 221.

Barense S. Nicolai, abli recedente ab Urbano

II. episcopus sancti reliquit, 224. Nova ba-

rica & Pálali II. sub tunc sedis Apo-
stolice fuprem, *ibid.* Abbaei, Elias, Epha-

chius, Melus, *ibid.*

Barense St. comitum, abbas, Eustachius, *ibid.*

Barense S. Scholasticae, pastorem, *ibid.*

Barense S. Stephan ecclesia, 213.

Berthacum, cella S. Anand, 22.

Berri-fuper-Album, *Id.* S. Petri.

Berri-Sequensis cella, Turmorum S. Mi-

chaelis comitiss, 24.

S. Bartholomaei. *Id.* Liptense, Parthense.

Bathicorum S. Theobaldi, Sufes: ejus Stas

& notus, 120.

S. Basilii prope Remos, & Bafz eo delat-

um S. Marculi corpus, 412. Donatores,

& benefactores, 202. 222. Fivivigis confir-

matus, & possessor, 212. Abbaei, Ro-

phanus, Burchardus I. Richierus, 213. seu

Richerus, 422. Burchardus II. *ibid.* Hugo,

240.

Batnacense S. Stephan, Bafz, 26. seu Ba-

tiacense, 112. Vel Batnacense, 422. Aut

Batnacense, 21. Romane ecclesie iura: An-

gericus committitur, 112. Abbaei, Gece-

li.

Wicfrid S. Lammont, *S. Lammont de Alce*,
 461. Ejus beneficiarios Francorum reges, 462.
 Donatores, & alii benefactores, 462. Cum
 Bonis-Vallibus, & Vindocinensibus dissi-
 dit, 462. 311. Insuper, 462. Abbatem
 Hombertum, 461. Sen Hombertum, Guido,
 Bernardus, Gossuor filius Gossuor, Mauri-
 cius, 372. Raimundus, 462. Gossuor II, Ex-
 mander, 462.
 Bonis-Spi, abbas, Philippus, 471.
 Bonis-Vacin Carus, S. Petri & Marcellini, Bon-
 avall, 322. Oblatus a Godone canonum,
 eodem nunc Colbertum, 462. Lis cum Bi-
 fribus, 462. 310. Donatio, 462. Turbe,
 322. Concordia reformationis cum Ivone Carn-
 322. Prohibiti incontinentes infelix tamen,
 400. Abbas, Guido, 322. Robertus, Gossu-
 or, seu Gualterius, 378. Robertus, 326.
 Sen Robertus, Robertus, aut Robertus,
 462.
 Bonis-Curtis cella Majori-monasterio consti-
 tuat, 343.
 S. Bonifacii ecclesia dedicatur, 366.
 S. Bonifacii, *Pol. Romanum*.
 Bonis-raput Ordinis Cister, 382.
 Bonis-raput S. Marci, & S. Marci, conditor, &
 prius factus, & funditor, 322. Abbas, 4. VVil-
 helmus, 462.
 Bonis-Grelandi, *Pol. Bretil-Grelandi*.
 Bonis-raput cella, S. Petri Carnot. prioratus,
 462. Petrus, Moyses, 462.
 Bonis-raput cella Francoloniensis, Francoloni-
 cas, Dei subprior, 322. 314. Abbas, G.
 do, 322.
 Brodinus S. Timothei, & S. Crucis ecclesia,
 322.
 Brodinus abbas, Evodus, 322.
 Brodinus monasterium, ejus fundator, &
 confessor, 462. 322.
 Brodinus cella reformationis, 322. Dida Lacella,
 462. Sen abbatia cella Brodini, 462.
 Brodinus, *Pol. S. Bladi*.
 Brodinus E. M. Brodus, abbas, Willhelmus,
 300. 322.
 Brodinus abbas, Radulphus, 322.
 Brodinus S. Julii, Brodus, abbas, Irmi-
 gardus, 322.
 Brodinus seu Brodurgensis E. M. ejus fon-
 datrix, Romanorum pontificum privilegia,
 462. Epilogum, 462. Abbatissa, Gossuor,
 462. 462.
 Brodurgensis S. Dionysii origines, & filio-
 rum subprior, 362. Ponsuor, benefactor,
 privilegia, 462. Abbas Martinus, Hen-
 bertus, 362.
 Brodus seu Brod-Grelandi mon. Brod-Grelandi,
 conditor, ejus factus, fundator, prius inco-
 462. Abbas Petrus, 462.
 Brodurgensis S. Germani, cella S. Petri Car-
 nut, 322.
 Brodurgensis S. Nicolai & Medardi, ejus
 diffinitio cum arch. Coloniensibus, 322. S. Wol-
 phelm abbas episcopus, 362. Miracula, 462.
 Monachi plures in Ducem missi, 462. Scri-
 ptore, 462. Abbas, S. Wolphelmus, 362.
 Brodurgensis, 462.
 Brodurgensis E. M. *Pol. Forensis*.
 Brodurgensis cella, ejus factus, 322.
 Brodurgensis S. Petri cella, ejus benefactores, 322.
 Brodurgensis S. Cruci, Brodurgensis, 462. No-
 bilis benefactor, 462. Abbas, Romanus, 462.
 Brodurgensis S. Cruci, S. Cruci, S. Cruci, S. Cruci,
 462. Lis cum S. Severi monachi de
 ecclesia S. M. de Solaco, 322. 322. Concilio
 Brodurgensis definitio, 322. 322. Urbani II. vol.

la, 322. Abbas, Arnaldus Teneardi, 322.
 Falco, 342.
 Burgen in Anglia, *Pol. S. Radmanti*.
 Burgen in Anglia, seu Medebandensis, 322.
 Viri illustres, & scriptores, 322. Abbas,
 Tordus, 322. Sen Tordus, 322. Gossuor,
 462. Ernoldus, Johannes, 371.
 Burgen S. Johannis Evangel. in Hispania, 322.
 Abbas Adelelmus, 322.
 Burgen S. Columba in provincia Castellae,
 322.
 Burgen S. Petri, S. Petri de Burgen,
 didum Eusebium, 462. Ibi langus discipuli,
 322. Nequidem subditi a caribus ab-
 finetur, 322. Donatores, & benefactores,
 322. 322. Prioratus, 462. Ibi dicitur, 462.
 322. Eusebium abbas Bore, 322. 322. 322.
 322. Fili archiep. Dulensis, 462. Abbas,
 Raimundus, Arnaldus de Cova, Eusebium,
 322. Gossuor, 462. Sen Gossuor aut Wi-
 bertus, Raimundus, 462.
 Burgen Angerici cella, 322. 322. Prior,
 Aufgus, 322.
 Burgen S. Thomae & Nicolai conditor,
 ejus fundator, 322. Prius inco, 462. Prius
 abbas, Wajomandus in Thimmarum,
 462.
 Burgen gradum Castellae mon. 362.
 Burgen seu Buxa apud Buxenot, *Pol. S. A-*
mandi seu S. Anagni, 7. 322. Abbas, Fro-
 mundus, 3. Raimundus seu Raimundus, 322.
 Burgen abbas, David, 322.
 Burgen monasterium, 322.

C

Abilmonne S. Marcelli, & S. Marci de Cal-
 la, 462.
 Abilmonne S. Petri, Cellarum seu Bona, ab-
 bas, Raimundus, 322.
 S. Abilmonne, S. Cado, 322. *Pol. S.*
Catwodi.
 Cadomensis S. Stephanus, S. Eusebium de Cal. 22.
 A Lemfranco informatum, 22. Ecclesia dedica-
 tur, 462. 322. Vedum color ab indio, 302.
 Cadomensis Willhelmus regis equites, 322. 322.
 cum monachis S. Trinitatis, 322. Perma-
 natio quidam cum Divisionibus confirmata,
 462. 322. Veritas Historica Angli rex,
 462. Assumpti inde archiepiscopi, 322. 322.
 322. Et abbas, 322. 322. 322. Monachi
 ingens, 322. 322. Scriptura, 322. Abbas,
 Guillelmus Rona-anima, 322. Sen Willhel-
 mus, 322. Gossuor, seu Gilbertus, Ro-
 bertus, Cado, 462. 322. Eusebium, 462.
 Cadomensis S. Trinitatis, ejus fundator, 322.
 Lis cum S. Stephanus monachi, 462. 322.
 Mathildis reginae uxoris, 322. Illudius de
 regis fundationes, 322. 322. 462. Epistola
 encyclica de morte Mathildis abbatissa, 462.
 322. 322. Variarum Ecclesiarum tituli de Ca-
 dom, 462. 322. Abbatissa, Mathilde, Ca-
 cella, 322.
 Cadomensis, Cadomensis, conditor, postea ad Ci-
 sercienses translatum, 322. 322. Sacrum Chri-
 sti fudatorem, 462.
 S. Caelia, *Pol. Coloniensis*.
 Caelius abbas, Johannes, 322.
 Caelius, Caelius, 462. Nobilis ejus benefico-
 res, 462. Rosen paribonnia origo, 462.
 Caelii prior, Guillelmus Devo, 322.
 Calmaceensis S. Theodori, seu Calmaceensis,
 S. Chaspi, reformationis, 322. Et ingens,
 322. Charta in unum corpus redacta, 322.
 322.

Bona omnia ab Urbano II. confirmata & ecclesie concessa, 116. Benedict. 12. Cum Claustrum diffidit, 116. Abbat. Guid. 76. Wilhelmus III. Wilhelmus IV. 114.

Abbat. Fide, Maximus.

Calviensis ecclesia, Remensis diocesis de-

dicta, 124.

Carolingianum fundamentum pium mon-

asterium, Remo semper subiectionem, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

Carolingianum, Remo, Prior, Rod-

olus, 211. Prior, Rodolus, 211.

471. Conventus de admissio canonico, 101.

472. Pictorum confirmatio, 111. Cella,

211. de sep. Per omnes decantatur, 111.

473. Antiphona, 211. Prior, Girardus, 211.

474. Imarus Ignarus, 211. Ymarus,

475. Theodorus, 211. Raimundus, 211.

476. Solus, 211. Odo, 477.

477. Caritis cella apud Longam-Villam in Caledis,

211.

478. Caritis S. Marie, 211. Rencoreum,

479. Caritis S. Petri, 211. Rencoreum,

480. Turbis exagietur, 211. Incipit de scriptis,

481. La cum Claustrum de Regione,

482. 111. Donationes, 211. 111.

483. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

484. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

485. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

486. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

487. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

488. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

489. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

490. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

491. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

492. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

493. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

494. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

495. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

496. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

497. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

498. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

499. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

500. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

501. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

502. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

503. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

504. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

505. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

506. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

507. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

508. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

509. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

510. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

511. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

512. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

513. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

514. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

515. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

516. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

517. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

471. Conventus de admissio canonico, 101.

472. Pictorum confirmatio, 111. Cella,

211. de sep. Per omnes decantatur, 111.

473. Antiphona, 211. Prior, Girardus, 211.

474. Imarus Ignarus, 211. Ymarus,

475. Theodorus, 211. Raimundus, 211.

476. Solus, 211. Odo, 477.

477. Caritis cella apud Longam-Villam in Caledis,

211.

478. Caritis S. Marie, 211. Rencoreum,

479. Caritis S. Petri, 211. Rencoreum,

480. Turbis exagietur, 211. Incipit de scriptis,

481. La cum Claustrum de Regione,

482. 111. Donationes, 211. 111.

483. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

484. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

485. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

486. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

487. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

488. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

489. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

490. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

491. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

492. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

493. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

494. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

495. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

496. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

497. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

498. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

499. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

500. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

501. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

502. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

503. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

504. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

505. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

506. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

507. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

508. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

509. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

510. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

511. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

512. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

513. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

514. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

515. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

516. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

517. 111. 111. 111. 111. 111. 111. 111.

bant Paschalis II. padem de investitura com Henrico, 116. Ab his indulta longiora facultatis, 419. Apud eos abbatum conventus, 426. Priores plures, 72. Viri illudres, & scriptores, 406. 496. 472. 468. 464. Alfium inde sumit pedile, 115. 120. 457. 422. Card. & episcopi, 4. 106. 110. 114. 116. Abbat, 104. 122. Nobilis norwich, 100. 122. 121. 120. Priores, 102. 122. 121. 120. 122. 122. Abbat, S. Hugo, Pontius, Hugo II. 410. Priores majores, Ivo, Hendricus seu Ricardus, 411. 413. Bernardus, ibid. Priores, Odo, Warrandus, 21. 120. Gerardus, 4. 110. Petrus, 121. Officiales, 176. 441.

Chelcensis S. Andree, Clavie, abbat, 105. Cluftrum seu Clufese S. Michaelis, Clavie, 11. 107. 412. 410. 120. Ibi amplissima bibliotheca, 426. Viri illudres, ibid. 122. Lii com Anguiscenibus, 111. 121. Et Telle canonici, 123. Epus iulius de S. Breoue, 414. Abbat, Beatusdus frater, Benedictus junior, Ernestsodus, 469. Gaudiculus, 174. Colerense S. Cecelie, 125. Coloniensis S. Pauli, 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

S. Columbe. Vide, Burgensia, Senneuse. Columbensis S. Michaelis, 102. Ibi nathor, 448. S. Gressini miraculum annuum, 124. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Conchensis S. Salvatoris & S. Fidis, Salvo Fay de Corpore ex Burgensia, 121. Episcopus annuus, 114. Inde assumpti episcopi, 100. Donaciones & beneficia, 121. 411. 404. Ibi conpues ambo aduall, 101. Abbat, Bogo, 179. Bostadum, 100.

Conchensis S. Gregorii, Vide, S. Gregorii. Conchensis monasterium, Vide, S. Egmund. Conchensis S. Petri, nunc cathedralis, Conchensis, 121. Donaciones confirmate, 10. 71. Abbat, Petrus, Veracundus, Raymondus, Sequimus, Aymerius, Sanctius, Gaudis, Pergrinus. Montanus, Augustinus de Andirno, Arnaldus Odo, Raymondus de Galardo prius eius loci episcopus, 71.

Conchensis S. Himerie cella, loco tradis, 124.

Conchensis, Conchensis, Chancensis cella, 112.

Prior, Wiribius, 112.

Corbeis niva, Conchensis cella, 124. Abbat, imperialis, 124. Adalberto Hamma. Burgensia data, 42. Miraculo abbatu solute relictus, 121. 122. 123. 124. Angustinus bibliotheca, 124. A novito quovis conferenda liber, ibid. Ss. Lucius & Dietmar corporeum elevatio, 121. 124. 125. Cum Bennoe Conchensis cellam, 122. Inde desinit. Berchidum cellam, 122. Ricardus regis beneficium, 42. 121. Monasterii abbatu depositio, 418. Studiorum lapsus, ibid. 421. Privilegium renovatio, 122. Viri illudres, 121. 422. 123. 124. Abbat, Sarchis, Iou Sarchis, Warchis, 42. Aut Warchis, 121.

62. Sen Warchis, 124. Feribius, ibid. Marwardus, ibid. Eichenbodus seu Eichenbodus, 122. Warchis, 42. Priores, 412. 467. Corbeis vena seu Corbeisale S. Petri, Corbeis, 42. S. Adalberti reliquie in Flandria delecte, 72. Reginus Corbeis vicecomitatus, 121. Ab vena nobilitas decedit, 124. Privilegium eius confirmatio, leprosis domus curanda, ibid. Cella, 112. Abbat, Falco, 72. Eritius, 122. Falco magnus, Nicolus, 122.

Corbeis S. Marculi cella, 412. Propertius Andree, qui & digebius, ibid.

Corbeis cella Chancensis, 114.

Corbeis S. Pauli Conchensis, 124. S. Martini cellam, 112. Ibi Ss. B. Leobertus, 124. 174. Reliquie & sacris locis illas, 122. Eius munda de S. Bruno, 614.

Abbat, Robertus II. Gudo seu Wido II. 12. 174. Mauritius, Gudo, Theobaldus, 412.

Corbeis S. Marie, Cornetius, abbat, 412.

Burgensia, 122. Gaudis cella, Wilhelmus, 109.

Corbeis S. Fide, Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

Corbeis S. Cornetius, 122. Cornetius, 122.

S. *Sensuati*, *Pad. Saluense*, *Gloucestre*.

Sensuati *S. Benedicti*, *Glouc.*, *vol. 3*, *Rand.*

for Love, *et data & affecta*, *p. 18*, *82*, *119*,

224, *141*, *134*, *181*, *126*, *426*, *131*, *141*, *624*.

Celebratio *ibi coenaculum*, *416*. **Femina**

manuisti *Lodovicum rex*, *429*, *126*. **Femina**

monia, *ibid.* **Opidum** *incendio* *conflagrat*,

311. **Strux** *reliqua* *incendio* *opprexit*, *ibid.*

Corporis *S. Benedicti* *translationes* *in nova*

theca, *126*, *626*. **Petri** *diaconi* *fabula*, *ibid.*

Parisi *episcopi* *Lodovicum rex*, *361*. **Viri**

illud, *Abbo*, *126*. **Cicilius**, *426*. **Hugo**

de S. Maria, *cuius* *Epigra*, *114*. **Abbas**,

Abbo, *113*. **Hugo**, *Guillelmus*, *31*. **Vera-**

pus, *146*, *111*. **Amalbertus**, *146*. **Micrius**,

161. **Johannes**, *secu* *Johannem*, *Samon*,

311, *411*. **Peto** *II*, *epo*, *141*.

Tornet *cella* *S. Marcelli* *aferat*, *416*.

Florici *ecclesia* *ad Oricam*, *p. Garde*, *81*,

violam, *ibi* *obit* *Robertus* *Burgundie* *dux*,

89.

S. Florici *ecclesia*, *Paduicenses* *prioratus*,

196.

Florinasti *abbas*, *Lamberto*, *412*.

S. Flori, *S. Flor*, *117*. **Prior** *Sorphanus*,

ibid..

Fons *Avelham* *arcani* *prior*, *Lipendus*, *426*.

Fons *duci* *monasterium* *S. Marci*, *Parthene*,

cui *finis*, *origo* *et* *fundamentum*, *111*, *611*. **Fons**

abbatis *Tendali* *&* *Guonensis*, *626*, *116*, *112*.

Item *Grandi* *diva* *&* *aliorum*, *ibid.*, *&* *411*.

Ad *Agila* *spoliatus*, *611*. **Primi** *benefic-*

ores, *411*. **Abbas** *Gerardus* *de Sals*, *secu*

Gerardus, *112*. **Willelmus *de* *Contra*, *epo*,**

Gerardus, *Guillelmus*, *Armandus*, *Fulbe-*

rius, *Guillelmus* *Caloni*, *Hugo*, *div*, *alique*

ad *annum* *MDCCC*, *611*.

Fons *lheraldi*, *secu* *Ewaldi*, *not* *Ewaldi*,

Fontemur, *Ordinis*, *&* *monasterii* *origo*

& *notus*, *111*. **Ordinis** *caput* *aliquandam*

Tacionensis *monasterium*, *344*. **Pro** *utroque*

fontis *conditus* *Fontehadensis*, *101*. **Regula**

& *ritus*, *116*. **Societas *&* *pauca*, *ibid.*, *411*.**

Jaculum *116*, *111*, *127*. **Femina** *luffic-*

ret, *126*. **An** *abbatis* *subdit* *viri*, *ibid.*

Sinistri *ramos* *de* *Roberto* *Abbatibus*,

326. **Reprehensio** *monialis*, *160*. **Magister**

secu *abbatissa*, *Herfendin*, *Petrocella*, *111*.

Fons *Domus* *monasterium* *conditus*, *104*.

Abbas, *Petrus* *de* *Sella* *finis* *de* *Diocli*,

Guillelmus, *Armandus*, *116*.

Fons *Guayrdi* *cella*, *cuius* *conditus*, *304*.

Fons *lunedi* *monasterium*, *Fontemur*, *condi-*

ditur, *416*. **Donationes *&* *beneficentiae*, *ibid.***

Postea *Regni* *monasterium*, *ibid.*, *Abbas*,

511, *111*.

Fons *S. Martini* *cella*, *111*.

Fontandis, *Pad. S. Vindregitii*.

Fontellus *abbas* *Ingelgerus*, *109*. **Robertus,**

416.

Fontenest *S. Marie* *parchemon*, *cuius* *origo* *&*

institutio, *147*. **Ad** *grave* *subiectum*, *ab* *en*

posita *uuliam*, *341*. **Abbas**, *Benedictus*,

ibid..

Fornberendis *B.M.* *cella* *in* *abbatum* *origines*,

111. **Petrus** *abbatis* *miracula*, *116*. **Wit-**

mundus *fama*, *ibid.* **Miraculo**, *111*. **Abbas**,

Petrus *secu* *Bernardus* *et* *Freycenget*,

Witmo, *117*. **Secu** *Witmo*, *416*. **Aut** *Wit-*

mundus, *117*.

Fulfrige *111*. **Pariscensis** *monasterium*, *S. Mar-*

cus *de* *Fefen*, *et* *subiectum* *Gloucestriam*, *111*.

Abbatum *derinde* *&* *Calina* *reliquos*, *111*.

Tindum *Pariscensis* *S. Eligii* *monas-*

terium, *411*. **Monachi** *vive* *laxiora*, *340*. **Ep-**

rum *fervit* *tedificandi* *potestas* *affecta*, *116*.

Abbas, *Walterius*, *111*. **Walterius, *112*.**

Theobaldus, *Alicius*, *417*, *116*.

Prisca-villae *cella*, *Mejans-monasterii* *prio-*

ritus, *410*.

Francien *monasterium*, *626*.

Fotensis *conobium*, *116*. **Abbas**, *Pontius*,

ibid..

Fraxigensis *monasterium*, *cuius* *origo* *&* *finis*

præfata, *111*. **Fundatores**, *Calix-Dei* *fab-*

ricus, *416*.

Fredens *parchemonis* *abbatis*, *112*.

Freigildensis *prie*, *Marus*, *116*.

Fritillariensis *conobium*, *47*. **Combustum** *in* *ca-*

pitacione *Rodulphi* *regis* *in* *Hesim*, *141*.

Frædonensis *cella*, *veigo* *Fonilla*, *116*.

S. Frontensis *abbas*, *Guillelmus* *de* *Alba-Rex*,

117.

Fructuensis *S. Marie* *conobium*, *30*. **Ab** *Hein-*

rico *imperatore* *uuliam*, *111*. **Ex** *co* *ac-*

cias *Sigebertus* *monachi*, *41*. **Ecclia** *de* *sub-*

jectis, *116*, *116*. **Donationes, *111*. **Femina****

reclia, *ibid.* **Inde** *affum* *episcopi*, *ibid.*

Nobiles *monachi*, *ibid.* **Abbas**, *Alber-*

tus *II*. **Ubertus** *secu* *Guiderus*, *pedra* *ep-*

iscopatus, *30*. **Almus**, *Petius*, *111*.

Fuldenis *abbatis* *imperiali*, *116*. **Veniam**, *116*.

Res *cuius* *dirigunt*, *47*. **De** *signis* *1000* *ab-*

bate *gratias* *concedit*, *11*. **Abbas** *ab*

Heinricus *IV*, *pro* *adversis*, *111*. **Abbas** *ab*

magna *lucis*, *44*. **Cellarum *Episcopus* *&* *obi-***

tas, *ibid.* **Isopis**, *116*. **Abbas**, *Widericus*,

Richardus, *11*. **Guiderus** *secu* *Guiderus*,

411, *116*. **Willelmus**, *411*. **Isopis**, *116*.

S. Fuldenis *monasterium*, *S. Fuldenis* *de* *sub-*

jectis, *447*. **Abbas**, *Donationes* *&* *benefic-*

entiae, *ibid.* **S. Fuldenis *reliquie* *in* *no-***

uum *secutum* *translatæ*, *116*. **Abbas**, *O-*

delicus, *Radulfus*, *447*. **Secu** *Radulfus*, *116*.

Eustachius, *Wigornius*, *Simon*, *ibid.*

G

S. Anli *Gabellis* *abbas*, *Johannes*, *417*.

S. S. Gabellis *&* *Raphaels* *capella* *Choni-*

ensis *donata*, *11*.

Gallienus *S. Stephanus* *abbatis*, *116*.

Gallienus *Calix-Dei* *subiectus*, *116*.

S. Gelli *monasterium*, *S. Gelli* *de* *sub-*

jectis, *116*. **Rex** *inter* *Gallienus* *abbatem*

& *Anglicum*, *111*, *116*, *116*. **Abbas**, *Arnoldus*

monachus *in* *Constitutionem* *secum* *introdu-*

xitur, *411*. **Isopis** *de* *eligendo* *abbate*, *147*.

De *causis* *S. Gelli* *liber* *scriptus*, *47*. **Abbas**,

Salomon, *Monachus*, *Widericus*, *447*.

Udalricus *&* *Udalricus* *II*. **Lutidus**, *116*.

Manegoldus, *147*. **Abbas** *intress*, *Lutidus*,

Venerabilis, *116*.

Galli *canon*, *Pad. S. Petri*.

Guadecus *S. Ravonis*, *abbatis*, *Wimandus*,

116. **Guiderus** *secu* *Widerus*, *47*.

Guiderus *secu* *Elindensis*, *11*. **S. Petri**, *116*.

Reformator, *116*, *116*. **Coxam** *subiectus*,

116. **Abbas**, *Fulcrus*, *111*.

Gargenhamis *reformatum*, *411*.

Garnet, *Pad. Caritatis*.

Garnet, *Garnet*, *conditus*, *116*. **Canonici**

subiectus *Guiderus* *monachi*, *116*, *116*.

Ecclia *de* *subiectis* *abbatis* *floruit* *&* *crevit*, *116*.

Inde *affum* *abbas*, *411*, *116*.

Abbas, *Ecclia* *de* *subiectis*, *116*. **Prior**, *Widerus*,

116. **Secu** *Widerus*, *116*. **Præfatus**, *Ecclia*,

ibid..

Gellensis *parchemon*, *116*. **Abbas**, *Fit-*

derus, *ibid.*.

Gell-

Gellense S. Salvatoris seu S. Guillelmi, S. Guillem de Dyrr, 107. 216. 417. Aniarnum japon exant, 24. Abbat. Petrus, Ricardus, Guillelmus, 107. Hugo, Willhelmus II. Richardus de duabus Virginitas, Ber. nidas, 107.

Gembelense seu Gemmelense, Gilem, ibi penam 10. & vi. feria usque ad vesperam proutiam, 107. Sigebertus monachus Heinrico imperatori adhaerens contra Paschalem II. 418. S. Guiberti miracula & ceterum, 107. 110. Viri illustres, & scriptores, 117. 118. 119. 121. Abbat. Otherus, Mattheus, Thietmarus, 70. 121. Litteratus, 121. Anonymus, 126. Anonymus, 121.

Gemmetense S. M. Junger, 126. Ecclesiam deduxit caru Willhelms Anglia rex, 3. Ingenui Evangelorum liber, 126. Galtus ibi monacho commendat. Diverse monasteria, 126. Hinc dicitur Tancardus abbas ob fecerunt inuolantia, 126. 407. A Baldrice Dilecti archiep. visitatur, 407. Anonymus ibi informat, 417. Inde assumit abbat. 417. A balis Gualtero, 417. Tancardus, 126. Urbs, ibi. Subripit, 126. 407.

G. Gernae cella, 126.

Gerniacense, Ps. Gerniacense.

Gerniacense S. Petri, S. P. de Gernae, 126.

Gerniacense S. Petri, 126. Ecclesia dedicatur, 126. Abbat. Arthus, Odo, 126. Odo II. Clericis, 126. Petrus de Anzulo, 126.

Gerniacense, Ps. Gerniacense.

De S. Gervasio, 126.

S. Georgii de Kirchvillia ecclesia, S. George de

Kochvillia, in abbatibus erigitur, 126. 128.

Abbat. Ludovicus, Victor, 128.

S. Georgii in Hercynia seu Nigra silva, aut

Vilgerode, 447. 122. A Willmo illustra-

guntur, 122. Ab Ottone S. Nili

abbate, informat, 122. Theogoro abba-

te sunt, 122. 128. Mulier sepe ejus magi-

stria coniugium, 122. 447. Margoldus ab-

bat. 122. S. Nili monacho, 122. Abbat.

122. Theogoro, 122. Margoldus, 122.

122. Margoldus, 122.

S. Gervasio ecclesia, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gervasio, Ps. Gervasio.

S. Gildardi Cellense, S. Gualtero, S. Balduino

Nacoma comite dire veratum, 126. 128.

Abbat. Reribardus, Widricus, Fulca-

rus, Alardus, ibi.

Gildardi cella S. Austolvi, S. Odo de Gildardi,

Majori monasterio affixa, 11. 121.

Gildardi cella, Gildardi, 121. 122.

Gildardi cella S. Mauri, S. Mauri seu Lere

de Gildardi, 121. Fossati subditi, 121.

Urbanus II. illuc adveniens japon exan-

molitur Gildardi cellam, 121. Cetero re-

stituuntur, 121. 122. Urbanus II. amplissimum

privilegium, 121. Cardinalis abbas ibi con-

firmatur, 121. Abbat. Girardus, 121. 122.

Girardus, ibi. Prior, Maubertus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ibi. Cetero ob causam,

121. 122. Comiti sui perfunditur, 121. Il-

lus retrofuit Waltherus Gildardi cella exan-

dicatur, 121. Turlinus seu Turl-

bus, Bertricus, 121. 122. Elnodus, 121.

Agilnoth, 121.

Gildardi cella S. Petri abbat. Willmo Serio,

121.

Gildardi cella, Gildardi, 121. 122. Inde assumit

abbat. 121. Abbat. Willmo, Serio,

Odo, 121. Petrus, 121. Prior, Gildardi, 121.

Gildardi cella S. Petri, S. Floris de eod. 121.

Abbat. 121. 122. Willmo, ibi.

Gildardi cella, Gildardi, abbat. Willmo, 121.

S. Gildardi petrus, S. Gildardi, 121.

S. Gildardi ecclesia, 121.

Gildardi cella S. Petri, de ex in Aniani

inter & Gildardi monachos, 121. 122. 123.

121. 122.

Gildardi cella, Gildardi, 121. 122. Illuc pariter

cella Vralo S. Arnaldi abbat. in Mettense

locum ante ieretur, 121. 122. Abbat.

Henricus Vuarum, 121. Alardus, 121.

Gildardi cella seu Aqua Dei, Gildardi, con-

ditur, 121. Abbat. Vroloto, ibi.

Gildardi cella, Gildardi, S. Mariz, conditur,

121. Gildardi cellam primo conetur,

ibid. In monacho subditur, 121. 122. ibi in

cella prius Willmo nobis fundi-

malis, 121. Hinc assumi monachi ad

Gildardi informandum, 121. 122. Abbat.

Henricus, 121. Melchior, Georgius Fal-

bus, David Gregorius-Corpus, 121. Pri-

or, Willmo seu Vralo, Bertricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus &

sim, 121. 122. 123. Abbat. Thomas, 121.

Gildardi monachos priores, Stephanus, Petrus

Leovicus, Gildardi, 121. 122. Ps. in

121. 122.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Gildardi cella, Gildardi, ejus fundus,

121. 122. Abbat. Stephanus, Ber-

tricus, 121.

Annal. Bened. Tom. V.

11111

807

- Plures** nihiliter & regi fugiunt. *Ms. 126.*
 120. 471. *Esam fedi & Comitia*,
 115. *Ad eorum necem infamum* *For-*
ense prope *Bruxell*, 147. *Urban* II, pri-
 vilegium, 117. *Densio ecclesie* S. Juliani,
 441. *Et accedi Antistes Cantuar.* 100. *Hu-*
gonis *Clunio*, *alima* *Itatum*, 429. 423. *Tre-*
vis, *Gaudis*, 42. *See* *Gaudis*, 420.
Wago *Id.*
 1. *Muci* *Evangel.* & *Su* *Subini* & *Sebutiani*
ecclesia *Clunio* *concordia*, 15. 14.
 2. *Marceli* *cella*, *vid.* *Cerbinianus*,
 3. *Marce* *transferrum*, *alium* *Mater* *ecclesia*
Kiripulio *substantum*, 18.
 4. *Marce* *Dordocensis* *diocesis*, *ignomin*, 60.
Abbas, *Ubertus*, *Benedictus*, *Id.*
 5. *Marce* *cella*, S. *Benedict* *prioratus*, 313.
 6. *Marce* *de* *Caballo* *cella*, *Vindocino* *subpella*,
 173. *Prior* *Collicium*, *Id.*
 7. *Marce* *de* *Cingla*, *Cani* *cella*, 171. 131.
 8. *Marce* *de* *Fustibus*, *ornat* *ab* *Eboracensi*,
 140.
 9. *Marce* *in* *Milione*, 68.
 10. *Marce* *de* *Placeti* *cella*, 115.
 11. *Marce* *de* *Regula*, *vid.* *Lemovicent*.
 12. *Marce* *de* *Riquero*, *Cuxano* *tributa*, 12.
 13. *Marce* *de* *Salu*, 121.
 14. *Marce* *in* *Silva* *Bodici*, 183.
 15. *Marce* *in* *valle* *Cabura*, *Clunio* & *Mol-*
luno *substantum*, 121.
 16. *M. in* *Nido* *isula*, *abbas*, *Gulraud*, 183.
 17. *Marce* *ecclesia* *apud* *Rothemo*, *Ebrelio* *da-*
ti, 53.
 18. *Marce* *ad* *Ardus*, *vid.* *Ardus*.
 19. *Marce* *de* *Rono* *monte*, *vid.* *Aurelianen-*
se, *Rotonagense*.
 20. *Marce* *de* *Capella*, *vid.* *Merken*.
 21. *Marce* *in* *Campis*, *nec* S. *Cruci*, *vid.* *Mo-*
guntium.
 22. *Marce* *de* *Campi*, *vid.* *Parisiens*.
 23. *Marce* *de* *Carito*, *vid.* *Ronccatum*.
 24. *Marce* *ad* *Grado*, *vid.* *Moguntium*.
 25. *Marce* *de* *Norru*, *vid.* *Trevirent*.
 26. *Marce* *de* *Latina*, *vid.* *Trivirgimanus*.
 27. *Marce* *ad* *Mastym*, *vid.* *Trevirose*.
 28. *Marce* *ad* S. *Paulum*, *vid.* S. *Pauli*.
 29. *Marce* *de* *Piciano*, *vid.* *Manricent*.
 30. *Marce* *de* *Roca* *Burgio*, *vid.* *Lecheniens*.
 31. *Marce* *de* *Regula*, *vid.* *Lemovicent*.
 32. *Marce*, *vid.* *Alcinense*, *Aurelianense*, *Bun-*
tiann, *Beccense*, *Bernacense*, *Bornetum*,
Brivoliense, *Eroburgense*, *Franchien*, *Ca-*
razana, *Caritau*, *Calverium*, *Clunioen-*
se, *Clavense*, *Clunioen*, *Columbense*,
Comelense, *Cessense*, *Deurra*, *Doren-*
se, *Dunense*, *Eboracense*, *Eidense*, *E-*
bedense, *Fabariense*, *Faridense*, *Favennum*,
Finnatense, *Flechpennense*, *Florentium*, *Fon-*
ti-dulci, *Fornchaldense*, *Fornchale*, *Forn-*
hacense, *Fraduacense*, *Geineticense*, *Ger-*
donica *cella*, *Gorvicense*, *Granzaria*, *I-*
bricense, *Jerachymianum*, *Locrine*, *Lan-*
chevriense, *Leovense*, *Luticense*, *Lycen-*
se, *Matericense*, *Mancense*, *Medunum* *nec*,
Mcflinense, *Moguntium*, *Mollum*, *Men-*
tu-burgi, *Merhanum*, *Molomense*, *Naj-*
rense, *Nannocense*, *Nannicum*, *Narbonen-*
se, *Nemouense*, *Nidi-avi*, *Nugionense*,
Novigomense, *Nodricum*, *Pinatolense*, *Pi-*
beric, *Pompeianum*, *Purchevense*, *Pon-*
neric, *de* *Quinque-miliariu*, *Reinard-*
Sennan, *Rivipollense*, *Rotonagense*, *Ro-*
tan, *Sannocense*, *Sidellense*, *Sincorense*,
Solacum, *Soliciacum*, *Tardivense*, *Tannacen-*
se, *Tentia*, *Toldanum*, *Trevirent*, *Urgi-*
lenic, *Wardense*, *Wigornicent*.
 33. *Marce*, & S. *Lagi* *diocesi*, *Andec*, *re-*
fer, *Id.*
 34. *Marce* & S. *Nicola*, *vid.* *Locrine*.
 35. *Marce* *Mogdal*, *vid.* *Ploum-catholium*.
 36. *Marce* & *Amici*, *vid.* *Rotrac*.
 37. *Marcelum*, *Marcel*, 415. *Nunc* *cella* S. *Mi-*
chaelis *in* *ecclia*, *Id.* *Abbas*, *Meichin*,
 415.
 38. *Marcellus*, *vid.* *Lemovicent*.
 39. *Marceli* *canonic*, *regul* *alim* S. *Laurentii*
de *abntia*, 141. *Abbas*, *Dongio*, *Id.*
 40. *Marceli* *de* *Alamonte*, 415.
 41. *Marceli* *de* *Bello*, 405. *vid.* *Belum*.
 42. *Marceli* *de* *Bono-Opere* *cella*, S. *Flurentii*
Saluar, 117.
 43. *Marceli* *de* *Calidi-agui*, 117.
 44. *Marceli* *de* *Campa*, *olim* *de* *Bria* *apud*
Eluicent, 116.
 45. *Marceli* *in* *Helipia* *Clunio* *committur*,
 117.
 46. *Marceli* *de* *Vetricibus* *Stampis*, 460.
 47. *Marceli* *in* *Collibus*, *vid.* *Locrine*.
 48. *Marceli* *de* *Campa*, *vid.* *Parisiens*.
 49. *Marceli*, *vid.* *Adense*, *Abstracense*, *A-*
lyvianense, *Catigovense*, *Carnacense*, *Pon-*
ni & *Marceli*, *Infula-barbara*, *Lemovicen-*
se, *Malicicent*, *Moguntium*, *Moficem-*
se, *Papiale*, *Pentthimic*, *Regicent*, *Sa-*
valacense, *Scharense*, *Turancic*, *Trevi-*
manic, *Trutacense*, *Turancic*, *Tuiticent*,
Wringarrent, *Wobiganc*.
 50. *Malicicent* *abbas*, *Supicim*, 16. *Gustina*,
 111.
 51. *Malicicent* S. *Vithalis*, S. *Pelle* & *Marcelle*,
 112. *Roman* *fedi* *specialiter* *unum*, 140.
 52. *El* *subdum* *Rivipollense*, 18. 11. S. *Griliani*,
 147. *Richard* *abbas* *comitiss* *Ungelliani*
comitiss *mogetaria*, 141. *Confinat* *ec-*
clesia S. *Marce* *de* *Mouacha*, 112. *Nec* *Neon*
Tardicocent, 143. *Copemien* *Parisiens*,
ejus *cella*, 118. *Inde* *affanti* *archiepisc*, 131.
Donationes & *benef*, 415. 421. *Viri* *illustres*,
cardinales, *arch*, 112. 140. *Episcopi*, 118.
 53. 427. 428. 112. *Abbot*, *Bernard*, *Rich-*
ard, 140. *Cito*, 422. *Radulf*, 111. *Re-*
go, 116.
 54. *Vithen*, *vid.* *Parisiens*.
 55. *Mervense* S. *Lutichii*, 171. *Abbot*, *Stepha-*
nos, *Simo*, *Id.*
 56. *Matericense* S. *Lucie* & *Agaze*, *abbatissa*,
Id.
 57. *Matericense* *de* *Armenis*, *Virgiam*, *Id.*
 58. *Matericense* S. *Salvatoris* *parthenon*, *Id.*
 59. *Matericense* E. M. *de* *Picivio* *Virg*, *delin-*
quendum *in* *Materic* *in* *Calabria*, *Id.*
 60. *Mithis* *cella* *in* *Calabria*, 143.
 61. *Mithis*, *vid.* *Trevirent*.
 62. *Moricense* S. M. *parthenon* *in* *Calabria*,
Id.
 63. *Motricense*, *vid.* S. *Rigaldi*.
 64. *Muricacum* S. *Petri* *Seconensis* *decemum*, 413.
 65. *ibi* *paratum* *grande* *scandalum*, 429.
 66. *Deurra*, *Guabertus*, 412. *Prior*, *Petri*,
Robertus, 429.
 67. *Muricaci* *cella* *super* *Eleon* *Dervensium*
affera, 111.
 68. *Muricaci*, *vid.* *Sigiberbenic*, *Virdocense*.
 69. *Muricacorum*, *Muricacorum*, 116. *Abbas*,
Ricardus, *Id.*
 70. *Muricacum* *for* S. *Calucri*, *clau* *fin*, *fundat-*
ores, 20. 71. *Varia* *fortuna*, 71. *Abbas*,
Joannes, *Id.*, *Richard*, 416. *Enno*, 421.
 71. *Richardus*, 140. *Darsonus*, 71.
 72. *Muricacum* S. *Trinitatis* *prope* *Stump*, *Mon-*
rey, 112. 157. *Palchali* *Il*, *chart* *pro* *eo*,
 307.

329. Benedicti, Gallie reges, *ibid.* 474. Alii Benedicti, *ibid.* 302. Ceteri, 469. Abbat, Ral-
noldus, Hugo, pater Theonis 9 329. Prior,
Thouas, 309.
S. Mauri, *P.N.*, Glanville, Fosse, Fosse,
Vindomere.
Mauriacensis Aquisgranensis regimini, 149.
Mauriacensis S. Austremonii, Mauriac, Clau-
isobachum, 314. 429.
S. Maurili, S. Metron ex Fulco, Rannis
abstem, 314. Ibi celebratum concilium,
96. Cum Angliensis & Cisterciensis mon.
Ordinis, 323. 324. 329. 330. Ibi diver-
sitates 111. 112. Donatores & benef. 429.
464. Nobilis mon. priores, 464. Abbat,
Archibaldus ep. Berge, 12. Godesman
Baton, ep. Diego, Benedictus, 77. Adam,
412. Guarnerius, 349. Sen Guarnerius, 379.
Godefridus, 447. Sen Godefridus, 341.
S. Maximin, *P.N.*, Michaele, Treveris.
S. Medardi, *P.N.*, Dolomente, Suctione.
Medieton-monasterium, *Apex. mon.* 109.
466. Ibi reclusi & reclusa, 364. Possessio-
nis de Innocentio II. confirmata, 412. Cum
Cluniacensis diffinitione, 318. Finitus,
464. Benefactores, *ibid.* Abbat, Benedi-
ctus, Bertricus, 146. Mille, 411.
Mediolanensis papi Trevis, 370. Reburatus &
Revet, 111. Ibi ultimus caput dicit Theodo-
ricus Mediolanensis dicit, 318. Abbat, E-
verthelmus, Mito, 118. Libo, *ibid.*
Mediolanensis S. Ambrosii fons Ambrosiana ba-
silica, 311. Abbat priores post archieps. pon-
tificatus ammentis obit, 414. Abbat,
Bertricus, Johannes, Godefridus, Johan-
nes alius, 418.
Mediolanensis S. Dionysii abbat, Araldus,
416.
Mediolanensis S. Petri, 376.
Mediolanensis S. Simpliciani, 386. Abbat, Jo-
hannes, *ibid.*
Medunana S. M. ecclesia, 118.
S. Meloni, *P.N.*, Raurac.
Melensis S. Celvix, prior, Berne, 176.
Melensis S. Eusebii, abbat, Ulfes, Lam-
bricus, 176.
Melensis S. M. de Cigla, abbat, Simon, 326.
Melensis S. Petri abbat, Leovinus, 106.
Melicensis S. Nicoli cella, S. Nicoli de Mon-
ast, 371. Ecce dicit, 37. 407. Et confir-
mata, 364. 370. Benedictus, 479. Prior,
Abbat, 429. Sen Altholdus, 356.
Melicensis S. Petri, *Mito*, ejus fons, origo
fundator, 146. Ecclesia dedicatio, 311.
Exemptio a furto port. confirmata, 311.
Abbat a fide Romae port. confirmata,
ibid. S. Coleman ibi. traditio, 146. A-
lii reliquie, *ibid.* 311. Austracorum mar-
chionem illic sepulture, 146. Viri illustres
& scripti 146. 161. Bibliotheca, *ibid.* Abbat,
Sigibodus, Engelchicus, Erchemidus,
311.
Melicensis S. Michaelis fons S. Angeli, ejus fun-
dator, 412.
Menturii canonibus extrinseca a Lemine Car-
tolano, 417. Institutio & vivendi modus,
ibid.
Merense S. M. de Capella conditor, 312.
Ejus forma, *ibid.* 311. Abbat, Ravega-
nus, Meingerus, 371.
Meriburgensis abbat, Erkenbertus fons Erchen-
bertus, 414.
Merimont S. M. *Mito*, in Flandria, 4. E-
jus forma, 116.
Merense S. Arnulfi, S. *Arund de Mer*, 30.

110. Ibi reclusi, 96. Abbat, Willimus,
317. Wilo, 10. Ceteri, 319.
Merense S. Clementis fons S. Felici, ejus fu-
nus, 151. 461. Sub archieps. Romae sedes,
469. S. Clementis sit traditio, 330. Abba-
tes, Hugone, 372. Aholinus, 479. Allo,
312. Prior, Arnulfus, 411.
Merensis S. Glodifredus abbat, Hoderna,
314.
Merense S. Petri, 349.
Merensia S. Petri ad Armat ecclesia, 311.
Merensia S. Symphoriani abbat, Durandus,
ibid.
Merensia S. Vincenii, abbat, Lazo, 466.
S. Meroni abbat, Willimus, 411.
Merensia. *P.N.*, Romae.
S. Michaelis in cruce, S. Michael in F. Romae,
eius priores, 471.
S. Michaelis cella ad Ligeris, Burgalo com-
muni, 366. 466.
S. Michael de Monte, cella Cluni, 341.
S. Michael de Monte fons Mons S. Michaelis
in periculo maris, fons de Monte Tomba,
de Mons S. Michel, 341. Inde archieps. mona-
chi ad Batareus S. Vigoris, 341. En reit
Robertus Tumbalensis, 466. Inde assun-
ti abbat, 314. Scriptores, 341. Abbat,
Rannellus, S. Regerius, 311.
S. Michaelis Montis-Cavosi fons in Monte Ca-
vosi, fons, & priores, 311. Donato-
res, & nobilis boni-donator, 364. 369. 412.
419. Pontificum bulla, privilegia, 311. Ec-
clesia dedicatio, 317. Abbat, Euphania,
Bisnon, Cretionus, 367. Guarini, Eus-
tes Barolus, Johannes, *ibid.* Alfricus,
Johannes, 368.
S. Michaelis in Monte sancto, 368. *P.N.*, Abrin-
bergensis.
S. Michaelis ad Motus, S. *Mito*, varia ejus nego-
tia cum episcopo Vindomensi, 70. Ecclesia con-
secrata, 116. Alii venationes, & monachos
fons, *ibid.* 311. 329. Monachi in novo
monast. cum primis sepulchris, 316. 374. Posses-
siones & cella Paschali II. confirmata, 374.
Audie donationes, 366. 371. 376. Benefic-
tiones Vindomensis ep. 70. 316. Ceteris mona-
tes ius concessum, 321. Priores, 311. Abbat,
Altholdus, Sigibodus fons Sigibodus, 116. Aut Si-
gibodus, 116. Ulricus, 377. Sen Odelricus vel
Ulricus, 311. 316. Lazo, 319. Priores, 316.
S. Michael in Tuncacia, S. Michael in Tu-
nacia, Abbat, Godefridus, 118. S. Stephanus,
414.
S. Michaelis, *P.N.*, Abrinbergensis, Euben-
bergensis, Clavensis, Cassandensis, Mellensis, Fi-
lloensis, Eydebergensis, Tuncacensis.
Michaelensis S. Johannes, 377.
Michaelensis S. Maximini, S. *Mito*, pater S. Odo-
ni, 466. Philippus rex donationes confirmat,
36. Dant ecclesia & confirmata, 461. Mona-
chi Canonici vocati, *ibid.* Abbat, Fulco, 376.
Christianus, 467.
Michaelensis abbat, Episcopus, 412.
Michaelensis, *Mito*, Abbat, Walterus,
36. Gumbertus, 31.
Michaelis, unde ad Burgense missi monachi,
311.
S. Michael abbat, Altholdus fons Altholdus, Et
Moguntinus S. Altholdus, S. Altholdus de Mogun-
to. De Altholdensis concilio, 312.
Clavensis subiectus, 441. An ibi reclusi Ma-
rianus Scotus? 31. Ibi reclusus Thiericus
prior, Verdrus, 370. Abbat, Godefridus,
Adrianus, 367. Theodoricus, Bur-
telus, Volpertus, 360.

- Moguntinum S. Jacobi, abbas, Burchardus, Adelbicus, Falckardus, 424.
 Moguntinum S. Mariae ad Gradus, 116.
 Moguntinum S. Crucis olim S. Mariae in Campi, 116.
 Moguntinum S. Martini Cathedralis, 14. Confagrat, 160.
 Moissacense seu Moissiacense S. Petri, Moissac, ex schola vel commissa monasteria, 127.
 Moissacense, S. S. Petri de Corte, 420. An pariter S. Saturnini? 128. An diverit? Urbanus II. 143. Monachice excipitur Dadaeus Compositellus, 437. Mogonis Cluniae, vel quia monachos episc. 112. Apud nos 124. 127, 317. Aquilinus abbas pater 440. Chronici monali. 400. Prioratus, 440.
 Abbatem, Darazum seu Datandus ep. Toletum, Unaldu, 71. seu Hataldu, 180.
 Aquilinus, Rogerius, Guillelmus, 440.
 Moissiacense S. M. Moissac, eius origo, 127, 317. primi beneficii 127. Sub 1214 postum Emmae fida, 317. Opera monachia in praeicium vertant, 440. 104. S. Roberti & aliorum, defuncti, 471. Cisterciensis origo, 471. de sep. Exire cogitur, 472. Pater relictionum sub ep. 416. 468. Occurrit de diffidendum obarguit, 472. Valli Coloris prioratus fundatur, 468. Monasteria ei subiecta sunt cella, 480. 140. Alperis, 140. Plancitum, 440. Calascium, 480. An pariter Prioratus S. M. 179. Adferta ei Commendatensis cella, 440. S. Walburgis data, 437. Et Nanciaci, 171. 176. Alia doctores & confessorii, 131. 244. 245. 246. 250. 416. 417. 512.
 Benedictus Benedictus arch. 416. Alii hunc 280. 181. 416. 417. 512. De Villis incendio 1214. Guillelmus Tornodensis comes, 416. Sollemnit excipitur Hugo Campanie comes, 417. Eius diploma, 471. Robertus abbas Alperis & Salernitana reconstruit, 112. Eius abbas, 112. Viri illustres, & scripti, 400. 416. 140. Monachum induit Robertus Lingonensis ep. 112. In relictis meliores in dispensat addit, 140. Iulius pariterum eis condidit, 112. 140. Vixit lites cum Benedictis, 104. 5. Apr. monachia, 99. Si. tificatus, 112. Quid de monachis illis ordinis? 121. Nobiles sepelitur, 112. Titulus de S. Bruno def. 416. Abbatem, S. Ektbertus, Gaudius, Wido, 112. seu Guido, Gersicus, 140. Friest, Albericus, Stephanus Hardingus, 105. Guillelmus, 644.
 Monasterium S. Petri supra Norwicum monasterium nigr. S. Freugis reliquit iugine, 437.
 Monasterium Bistani S. Petri, Monasterium de Bistay, 447.
 Monasterium, cella Luobensis, 431.
 Monasterium novum in pago Saronico, 146.
 Monasterium novum, Fide, Cisterciensis.
 Monasterium vetus, Fide, Alcomontis.
 Monasterium in Anglia, possessio Salimontis mon. 146.
 Monasterium ad opera claustris S. Amandi, 16.
 Monasterium, Fide, Abimborgense.
 Monasterium in comitatu Tolosano, 8.
 Monasterium S. Stephani & prior, Stephanus, 137.
 Monasterium Bistani prior, Gaudius, 147.
 Monasterium S. M. Monasterium, eius lites, & auditor, 146. Abbatem, Rogerius, Urbanus, 146.
 Monasterium, Fide, S. Michaelis.
 Monasterium Catharinae seu S. Trinitatis exstruit & reparat, 197. 6. sup. Et tradidit Paulicum, 146. Abbatem, Alamber-
- 107, 27. seu Alamberus, 147. Rainerius, 77. Sen Rainerius, Guillelmus, 112. Aut Galterus, Helias, Guillelmus II. seu Walterius, Drogo, Rainerius, Adam, Guillelmus Vafel, 416. 122. Robertus, Richardus, Johannes, Guillelmus, 107.
 Monasterium Dei Carissimi, 141. Kim fundator Odo S. Remigii abbas, 114.
 Monasterium S. Eligi abbas, Johannes, 141.
 Monasterium S. Gertrudis, 11.
 Monasterium S. Petri prope Arclum, Monasterium, specialiter iure Romane sedis subiectum, 147. In torbe, 176. Eius reformatio Richardus Massiliensis comitis, 140. 146. 176. Rota reformatio Iobis Gregorius VII. 140. Eius possessionis & privilegia ab Urbano II. confirmata, 146. Eadem reconstruit Paschalis II. 441. Confirmata pariter monasteria, 146. Guigo Tonsacensis comes ob abbatem et cultum excommunicatur, 431. Abbatem, Eldebertus, Rolandus seu Rolandus, Bernandus, 141. Guillelmus, 431. Petrus I. 114.
 Monasterium sancti Martini abbas, Walterus, 112.
 Monasterium S. Michaelis, 112. S. Michaelis.
 Monasterium sancti Martini Carissimi, eius prioris nomina, 412. Donaciones, & benefactores, 114. Abbatem, Petrus, Berengerius, Bernandus, 412.
 Monasterium S. Petri abbas, Eppo, 129.
 Monasterium S. Basilidis prioris regali Neapolitani, varia eius fortuna, 11.
 Monasterium S. Quirini prope Perusiam, de Monasterio, abbas Godofridus, 612.
 Monasterium, Fide, Abimborgense.
 Monasterium, Fide, Monasterium.
 Monasterium S. Trinitatis, Fide, Monasterium S. Catharinae, S. Monasterium ecclesia canonice regali Iuvencio subiecta, 146. 612.
 Monasterium mod. S. Sancio rege conditum, 107.
 Monasterium prioratus in finibus Wallie, 170.
 Monasterium seu Luxemburgense, eius fortuna, 146. Abbatem, Polmarus, Godofridus, 612.
 Monasterium abbatia, quarta Cisterciensis filia, conditum, 107. Abbatem, Arnaldus, 114.
 Monasterium S. Mariae de Euchen, Monasterium, 107. Sub Majori monasterio, 170. Et data praebenda in S. Eustachii colligata, 114.
 Monasterium S. Fidis cella conditum, & Cluniacensis committitur, 126.
 Monasterium Aquae prior, Hugo de Diuroch, 146.
 Monasterium S. Mariae, Moissac, abbatem, Gibbicus, 107. Rodulfus, 407. Herdulfus, 140.
 Monasterium S. Petri, postea Vallandrosianis attributum, 129.
 Monasterium, 440. 107. Abbatem imperialis, 400. Abbatem, Almericus, 112. Echolas, 107.
 Monasterium S. Petri, 127.
 Monasterium, Fide, Monasterium.

N

- Najarensis seu Nagarensis S. M. in Hispania, 176.
 Nanciacensis S. Mariae ecclesia Kompteglethensis data, 100.
 Nanciaci S. M. cella conditum, & Moissac subiectum, 146. 107. Eius praefatus status, 146. 107.
 Nantolacensis S. Benedicti, seu Nantolacum, Nantolacum.

Nantolium, Nantascum, Nantiscum, Nantiscum, Nantiscum primo commissa, de-
in S. Cypriano Pab. 112. S. Marini Be-
generi et translatio seu elevatio, 101. Com-
paratio S. Amalarii dictum, 111. Abbatem
Hugo, 72. Hildesheim, Petrus, 122.
Nantiscum, Pab. Nantiscum.
Nantiscum S. Marie de Mousch, de Mous-
cor, Massiliensis S. Victoris dunt, 112.
Navense S. Sulpicii, Pab. Buricense.
S. Nazarii, Pab. Laurehamense.
Nemadense S. Agidi, Pab. S. Agidi.
Nemadense S. Basilii, S. Basilii de Nymen,
Colg-Dei subdunt, 112. 113. 114. Prior
Petrus Guidonis, 112.
Nemadense S. Marie, puelle, Cafe-Dei
subdunt, 112.
S. Nanci in Angliā Beccensis datum, 101.
Nemum S. Theop. & S. Nicolai, 112.
Nemumense condit, eo mudi Zwickel-
fes, 112. Abbatem, Ernelius, Hugo, Theo-
doricus, Reticus, 112.
Nemum-Ville S. Petri, Nemumense, Silve-
mense cella, 112.
S. Nicolai, Pab. Melitense, Remense.
S. Nicolai de Atacio, cella ipsi Martini Pa-
risiensis, 112.
S. Nicolai in Rofco seu in Vedigia filia, aut
de Nemore, S. Nicolai, aut Rofco, filia &
initia, 101. Benedictus Philippus rex, 112.
Eius libertas affirmata ab episc. Laudunensi,
112. Inde affirmata abbas, 112. Adac-
tes, Leobaldus L. 112. Benedictus, 112. Simon,
112, 113.
S. Nicolai de Carota apud Concomens, con-
dit, 101.
S. Nicolai in Lotharingia, cuigo & celebris,
112. Condit, 112.
S. Nicolai de Palma mea. Cavendibus insin-
dum committit, 112.
S. Nicolai de Pica parvulus, Otto, 112.
S. Nicolai de Prato, Pab. Rhodomeense.
S. Nicolai de Regnaco, variū sum, 112.
S. Nicolai mon. Tarasione, iussu Urbani II.
creatum, 112.
S. Nicolai de Rorico, fra de Rorico, Rorico, 112.
Monasterio subdit, 112. 113. Eius
Benedictus, 112. Abbatem Maynardus, 112.
S. Nicolai, Pab. Andervense, Barce, Bur-
fideus, Lucene, Neracum, Pansvise.
Nob. Avin E. M. parvulus condit, 101. Hi
monasterium videri induit Gualterius fuda-
tor, 112. Abbatem, Eremburgis, 112.
Nierburgenses abbas, Volmarus, Erembur-
gis, 112.
Nori S. Martini ecclesia Saviano subiecta,
112.
Nortense S. Stephani, olim puelle, 112. In-
stantur, & Caniaco subiecta, 112. 113.
Donatione, 112. hi solvunt Robertus
Mollini abbas, 112.
Nortense abbas, Guido, 112.
Nortense S. Victoris, Canoni ad Ligerim,
subdunt, 112.
Nobilacense S. Juliani, Nollam, S. Grego-
rii VII. episcopi pro eo, 72. 73. Item An-
selmum indolm, 112. Donationem, & beati-
ficam, 112. 113. Concedit cum Tal-
monasterio, 112. Et affertur Frontinici ec-
clesia, 112. Nobles sepulture, 112. Abba-
tes, Petrus, Beremmar, 112. Sen Bernar-
dus, Goffridus seu Gaudredus, 112. Vel Gau-
fridus, 112. Aut Goffridus, 112. Radulfus,
112. Gaudredus I. Rubeus, Jolestinus de
Mortu-mari, 112.
Annal. Bened. Tom. V.

Nobilacum, cella S. Victoris Massi, Scatensis
averit, 112.
Nobilacense, Pab. Atchamie,
Nogentum, Pab. Novigmentum.
Nogementense S. Dionysii seu Nogenum Rotred;
Nogent de Ruten, Clinico dunt, 112. 113. Et
confirmatur, 112. 113. De eo in 1081 Carma-
tenfibus, 112. Eius titulus de more Mathi-
du Cadomeni abbatem, 112. Abbas, Ru-
tharius, 112. Priores, Hubertus, Hubertus
alter, 112. Sen Hubertus, 112. Bernar-
dus, 112.
Nogentum L. M. cella in Vilcastino, 112. Pri-
or, Robertus seu Robertus, aut Robe-
tus, Robertus, Ranzulus, 112.
Nogentense abbas, Danimus, 112.
Nortvicense condit, ipsius directores prin-
cipi, eius privilegia, 112. Abbatem, Ingul-
fus, Eliaz, Richardus, 112.
Novitella R. Penci, 112.
Novem, Novy, Silva-majoria cella condit;
112. Et tradita & confirmata Rapaensis eccle-
sia, 112. Prior, Arnoldus, 112.
Novemum Rotred; Pab. Novigmentum.
Novigmentum, Pab. Novigmentum.
Novigmentum, Pab. Novigmentum.
Novigmentum R. M. Nogeni sua Cuncy, eius
permutatio, 112. Quid certi de templo Paga-
na pantea dicto, 112. Ecclesie novem-
mentum, & privilegia, 112. Godefrido ab-
bas redempt monach. & puelle, 112. Ad il-
lud conflavit multi, etiam abbas, regni-
mire relicto, 112. Nobles famine Godefridi
confiliis reguntur, 112. Res quo a Phi-
lippo rege confirmata, 112. Godefridus ab-
bas et episc. Andiam, 112. Item pia ma-
ritima mortem precatur ante eius discessum,
& obtinet, 112. 113. Sacramenta demerita
ex Godefridi manu percipit, 112. Guibet-
us abbas Ruten, 112. 113. 114. 115.
Viri illud, 112. Puerulus, 112. Bardi-
dorus, Suffraganeus episcopi, 112. 113. Ab-
bas, Henricus, Godefridus, Guibet-
us, 112. Sen wihertus, 112. Prior, Ubertus,
112.
Novigmentum, Piani castelli, cella origines, 112.
Novitellense abbas, Walo, 112.
Novigmentum S. Elgii, & Lupi, S. Ely &
Nogen, 112. Abbatem, Johannes, Fulgentius,
Eulphius seu Eulphius, 112.
Novigmentum S. Trastanti puerulum con-
dit, 112. Marbodi Rubeus de eo epi-
scola, 112.
Novum-monasterium, Pab. Affigmentum, Ci-
sterciensis, Pilsavense, S. Sepulchri, Winto-
mentum.
Novigmentum R. M. Nogeni, eius induitur;
112. Conventum bonacis puelle, 112.
113. Crimen eluit res, 112. Dorum oc-
cisorum et solutio, 112. Stephanus ab-
bas Ruten, 112. Donatione & beneficiis, 112.
Abbas Gualterius, Rutenus, seu Rutenus,
112. Stephanus, Gaudens de Pucino, 112.

Oberlense monach. 112.
Oclavense, Pab. Emericense, S. Cu-
cuphatus.
S. Otavi, Pab. Eboracense, Eximense.
Oldenbichense monasterium, 112.
Oleronensis S. Gregorii ecclesia Vandensibus
relicta, 112. Ipse hic de re Annal.
Benedicti, 112. Reliquia confirmatur, 112.
Oleronensis S. Gregorii ecclesia confirmatur, 112.
Oleronensis S. Gregorii ecclesia confirmatur, 112.

Othobertus abbas, Willim, 121.
Othone b. Salvatigi, Omas, ibi sepelitus San-
ctus Colibae, 122.
Othobus Fictensis cella, 127.
Orbati, Orbau, abbas, Petrus, 126.
Orchierum S. Johannis Orchier, conditor,
472. Ficti frs, 473. Abbas, Escheras, ibid.
S. Orneli, Pict. Spidum, frs Senaront.
S. Orneli prope Autiam, 125. Orient d. Ardi.
Clemens commendat, 121. Epi innotuit
in caecilio confirmat, 126. Necem carne-
serij sui ab Urbano 11. 123. Abbas Raimon-
da, 125.
Orembarum, Pict. Utrenbium,
Oyeda cella, Pict. Augusti.

P

P Adrensis Sicilia conditor & Liparensi sub-
ditus, 123. Ibi postea episcopalis sedes,
ibid. Abbas ibidem, ac Liparensi, 124.
Pachonensis S. Benedicti, Polyma, seu San-
Benedicti, Romae sedi addictus, 126. Eius
elegen, 476. Clauas committitur, 127.
127. Gierard Will. hac de re diploma, 127.
Iam paritatem pro eo, 405. Et ordina-
dam subijcit, Lorence, 128. Ob vacatione
Henrici imperatoris ad ingratum redi-
tum, 129. Willm abbas fuga, ibid. An-
selmus Loc. in monachum, 121. Ibi versatur
Berardus cardis. legatur, 476. Et tributum
hospitum Mantaron, ibid. Urbani 11. epi-
scopi pro eo, 126. Multisq. comitibus ibi
sepelire figura & insignia, 123. Epi dona-
tiones, 121, 122. Alii bene, 476. Abbas,
Petrus, Willm, 123. See Guido, ibid. Wil-
helmus, 125. Adericus, 126.
Palmarum monasterium in hoc serui, 421.
Pantemoni cella, S. Maxentii priuatus, 476.
S. Pantaloni, Pict. Colonicus.
Papense S. Martini Cal. Dei subiectus, 476.
Papense S. Salvatoris, 126.
S. Papali in septimana, 126. Abbas Raimon-
da, 126.
Parthenice, quo ante ab Argenticapibus sum-
monibus inhabitati regni, 477.
Parisiense S. Dionysii, Pict. S. Dionysii.
Parisiense S. Eligii postulare, 470. In deterio-
rius prolium Pothensibus tribuit, 475.
Scrupula talis Pothensibus illud religant,
ibid. Eius postea redditum, ibid. 476. Abba-
tis, 476.
Parisiense S. Germaini a Pictis, S. Germaini dei
Picti dei Picti, 127. El fidei donationes, 127.
Summorum pontificum privilegia, 121. Eius
exemptio clere Parisiensi inuila, a Pictali 11.
confirmata, 478. Quicquid monachus abba-
tis inique obtinet, 478. Hugone L. abbate
libertas restituta & arce reuocatus, ibid.
Eius donationes & charta pro Cistercio, 479.
476. Plurimum reliquarum reuoluto, 123.
Abbas, Robertus 11. Petrus, licentiar.
dos, 122. See Lénberrat, 125. Rastolus,
475. 476. See Arnaldus, 471. Hugo, 121.
Parisiense S. Bartholomaei & S. Maglorii, S. Ma-
glori, refecturus & Misi-mo-nasterio com-
mittitur, 123. Charta Philippi sega hac de
re, ibid. 126. Abbas, Raimo, 125. Prior,
Robertus a, ibid.
Parisiense S. Mazae de Campis, N. Dams de
Campis, Mazi-mo-nasterii pfectus, 125.
Parisiense S. Martini a Campis, S. Martini dei
Campis, ecclesia sollempniter dedicatur, 42.
Clauas subijcit a Philippo rege, 123.

Et ab Urbano 11. assignat, 121. Ibi sunt
disciplina, 126. Inna societas cum ecclesia
Suetonensi, 126. Walteroni Parisiensis cano-
nicus illic locutus, 127. Tirochaldi priuile-
gium iudicatur, 470. De Urbani immunita-
rio inique confirmatum, 470. El dux ecclesie,
125. 476. Pothensibus a summi pontificibus
confirmasse, 127. 476. 476. Audie a Philo-
pi rege, 476. Pictis Clauis diploma pro eo,
125. Alii benedicti. Inde assignat. epi-
scopi & abbas, 476. 476. Abbas, Rastolus, 476.
Bernardus, 125. Pictis, Urbani dei Urbani,
Thomaldus, 121. Simon, 125.
Parisiense S. Victoris, eius origi & fundator,
125. Primus cella S. Victoris Melli, ibid.
Parisiense S. Mauri, Pict. Pictis.
Parisiensis abbas, Lector, 126.
Parisiense S. M. Pict. Pictis.
Parisiense S. Nicolai canonici. regul. 126.
Parisiensis, Pictis, in pigo Carolus,
124. Pictis subiectus, 124. Prior Petrus,
121.
Paulicende restituitur & Rastomagensi 86. Pictis
missis traditur, 125. Utriusque pernicii il-
lus, ibid.
Pauliceras, S. Vitoni cella, 126.
S. Pauli cella in Nemore, Silva-majori subie-
cta, 126.
S. Pauli in Valle-olei mon. Clauis subiectus,
121.
S. Pauli, Pict. Bellouacense, Coenaricense,
Gironense, Virgandense.
Pecariense ius Permentis in suburbio Auspici-
um, 123. Abbas, Rastomagensi, Doda,
126.
Pecariensis S. Stephanii abbas, Irenus, 126.
Pecariense monasterium recedat dedicatur, 126.
Ius conditor, ibid. 125. Abbas in comiti
imperialibus ius habet ferendi suffragii,
476.
Permentis. Pictis, S. Quintini de Monte,
Permentis in Anglia ius Permentis, 471.
Abbas, Rastomagensi, Turchus, 126. Gui-
do, 471.
Pertum, le Petre, S. Iovini apud Pictis
cella, 123.
Petrum S. Anastasi eodem ignotum, 126. Ab-
bas, Adericus, ibid.
Petrum S. Petri, Permentis, Permentis, 126.
Abbas Johannis, ibid.
Petrum S. Salvatoris, 121. Abbas, Sigebertus,
ibid.
Pictis, Pictis, Pictis Petri domus.
Pictis-pictis cella, Majus monasterio attributa, 126.
Picti domus pro Constantiam, Permentis,
Willm Rastomagensi committitur, 121. Eius
fundator, 121. Ab Henrico de Sueton-mo-
nasterio verum, ibid. Eius rixae cum episcopo
Constantiensis, 126. Abbas, Theodoricus, 124-
126.
S. Permentis, Pict. Romanus.
S. Petri cella apud Barr. super Albam sibi S.
Fag, 123.
S. Petri monasterium in Nigra-Sila conditor,
127. Scilicet abbas committitur, ibid. Apo-
stolicus sedis nullo medio subiectus, ibid.
S. Petri ad Aramas Pict. Metrensis.
S. Petri de Aflanta abbas, Vincentius, 126.
S. Petri ecclesia de Babones in provincia Hy-
druntina, Aversico monasterio data, 127.
S. Petri in Calabro, 475. 477.
S. Petri de Campo-modo in Hispania, Christo-
co datum, 126. Ibi restituitur phares reli-
quie, ibid.

S. Pe-

S. Petri de Corte mōn. a Leobonem ditioni
ad Monticolum jam translatum, **418. 447.**

S. Petri Dominarum. *Id. Tolosanum.*

S. Petri de Portana prope castrum Calvi, **119.**

Ejus forsitas, *ibid.*

S. Petri de Gaudi-cassa Cruxie conuallum, **164.**

S. Petri de Mulegro. *Id. Vergeriense.*

S. Petri de Masnatha, Pinarolent subiectionum,

120.

S. Petri de Sessano ecclesia S. Florentio dī-

ctor, **164.**

S. Petri. *Id. Aldenburchense, Athanaccense,*

Bellitense, Bonaventuram, Betsense, Bel-

lioni, Borgense, Campi-rotundi, Can-

uariense, Carmentense, Calale-Benedictum,

Calense, Colerum seu Cullenium, Ca-

saluense, Celinacense, Condonsense, Con-

helense, Culterense, Deuzara, Derueve,

Divense, Elmonense, Erfordense, Edon-

ciense, Ferrisense, Fluensium, Gauden-

se, Gersense, Glarowense, Halowense,

Infusa-Germanica, Insulsum, Latinac-

ense, Lestense, Legutense, Mellense,

Mersense, Molliacense, Monasteriense, Mon-

asteriense, Muthense, Mutholsum, Nereus-

ville, Norala, Orbenense, Peridum,

Regi-donum, Pontifacense, Præfense, Pro-

labacense, Remense, Reichenacense, Rodense,

Romagnense, Sackeldense, Salzburchense,

Seckelburchense, Sengense, Sinsingen,

Viennense, Viridunense, Viridunense, Uren-

ceuse, Wiramachense, Wirtbense.

S. Petri & Marcellini. *Id. Rona-Vallis.*

S. Petri & Pauli. *Id. Erfordense, Gersense,*

Leudense.

S. Petri & Prosperei. *Id. Regense.*

S. Petri & Sessali. *Id. Reichenacense.*

Peacum. *Id. Pincium.*

Peasense. *Id. Pincium.*

Pharphense. *Id. Pincium.*

S. Philberti. *Id. Treuenclense.*

Pica. *Id. S. Nicolai de Pica.*

Pincianense. *Id. Pincianense.*

Pincianense S. Crucis. **154.** Abbatissæ, Petronil-

la, Adela, Sibylla, **169.** Terra, **164.**

Pincianense S. Cypriani, 73. Gregorii VII. am-

plissimum pro eo pelvigiū, 150. Et com-

missum Monticolum, 151. Subiuncta S. Rom-

ni abbatis, **157.** Data ab Urbano II. eccle-

siæ S. Crucis de Engla, **177.** Quodam testi-

monio ab Homberto PRAE. **172.** Illud sibi

subiecte sentant Cluniacensis, *ibid.* Pacha-

lis II. inter hæc de re **147.** Berardus ab-

bas solliciti doctorum fuerit abbas, *ibid.*

Ejus relictis, **120.** Et iniquis ecclesiasticis

reue, **165.** Raimundus abbas episcopus, **177.**

Libertas monasterio ascripta aduersus Clu-

niacensis, **171.** Ejus donationum confirm-

atio, **172.** Viri illustres, *ibid.* Nobilis sepul-

chra, **172.**

Abbas, Raimundus seu Raimun-

dius, **172.** Berardus, **177.** **174.**

Pincianense S. Hilarii ad irregulari canonicos

translatum, quomodo? **17.** Pincianorum

monio sibi olim abbas titulo geriebant, cum

Francorum reges, *ibid.*

Pincianense *Id. S. Marcelli.*

Pincianense Monasterium-corum, *Monasterium,*

16. Ejus dedicatio per Urbanum II. & pa-

tronis iudicium, **17.** 17. Benedictus, S. Cy-

priani monachi, **17.** Cuiusque subiectis, **17.**

Cherici hac de re Guillemi Apaparte

dicte, **172.** Et donationum confirmatio, & pri-

uilegium a Gregorio VII. concessum, **17.** 17.

Abbas, Wido, **172.** S. Gaud. **172.** Gi-

donat. *ibid.* Tom. V.

172. 172. S. Gerardus, Lotaldis, Mar-

cas, 105. Gerardus Th. Matus aliter, **106.**

111. Ymaris postea *ibid.* **111.**

Pincianense S. Petri **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

Pincianense S. Petri, **111.** 111. **111.**

3. *Pauli ecclesia diocesis Agathensis Gellio-*
philus traditur, 421.
 5. *Pauli, Vid. Tomenium.*
 6. *Paulina cella, Vid. S. Capri.*
 7. *Paulina cella Bargelin subjeti, 11.*
 8. *Portum S. Johannis & modo Cisterciensem*
virgum, 471. Abbat, Agilinus, Joh-
nes, 484.
 9. *Portus S. Theobaldi fundatur, 437. & S.*
Roberto conuincitur, 442.
 10. *Portum Caritatis fundatur, ejus filius, 177-178.*
 11. *Portum, 114. Ordinis serui, 177. Inde*
admittit episcopus, 484. Scripserunt, 484. Pri-
or, Bernardus, 1. Bernardus II, 177. S. Ma-
thias, seu Anselmus, 177. Bernardus
III, 484.
 12. *Portus Dei, Casa Dei priuatus, 177.*
 13. *S. Praxedi, Vid. S. Quintini.*
 14. *Prælati virgum, S. Petri, 484. Prælati*
fundamenta & benedictorum dei episcopum
Episcopi, 177. 106. Ecclesia quo anno dedi-
cata, 484. Et 484. Iudicaria potestas, 418.
Alii donatores & benef. 484. 445. Scrip-
serunt, 484. Abbat, Anselmus, 177. seu An-
selmus, 177. Wilhelmus, Confratrum seu Con-
fratrum, vel Guisardus III, Richardus de
Furnell, 484.
 15. *Prælati S. Leodegarii, pueri, an. No-*
bilium abbat, 484. Eius titulus de
monte Mathildis Cadomensis abbat, 147. 451.
 16. *Prælati virgum Remensis diocesis Mol-*
fium subditi, 147.
 17. *Prælati, Vid. Farlense, Ribodun, Rotoma-*
gensis.
 18. *Prælati longum, pueri, Prælati, Molifium*
subditi, 147.
 19. *Prælati, Vid. Winchelm.*
 20. *Prælati apud Rutenos prior, Arbertus,*
147.
 21. *S. Prospici Monasterium, Vid. Regense.*
 22. *S. Prospici, Vid. Mediolanense.*
 23. *Prælati, Prælati, S. Georgii, con-*
ducitur, 147. Quo iudice? 484. Abbat, 484.
Abbat, S. Esmundus, 484.
 24. *Prælati, 147.*
 25. *Prælati Saluatoris & S. Petri, 484. Ab-*
bati, Ambrosius, 484.
 26. *Prælati, Prælati, 484. Interdum con-*
ducitur, 147. Abbat, Wolframus, 147. seu
Wilframus, 484. Litteras de Radia, Al-
bero seu Adalbero, 147.
 27. *Prælati, Vid. Prælati.*
 28. *Prælati S. Agnelli, S. Agnelli de Prælati,*
gen fecit Abbat, 147.
 29. *Prælati, Prælati, cum unum Aquilien-*
se S. Romani, 484. Abbat, Wilhelmus,
147. Falso, 484.
 30. *Prælati cum Lingones, Prælati, ejus dis-*
cretus de S. Esmundo de Radia, 484. Ab-
bat, Hambertus, 147. Lamberius, 147.

- *Prælati S. Magdalene, & Chensia,*
prior, Agno, 445.
 31. *Prælati, Vid. Kenyngton.*
 32. *Prælati S. Benedicti in pago Fildens,*
Quintus, ejus in 147. Majori monasterio, 147.
Abbat, Gualterius, Johannes, 147. Gar-
netus, 147. Gumbardus, 418.
 33. *De quatuor milibus S. Marci ecclesia, 477.*
 34. *S. Quintini de Insula, S. Quintini de 147, 443.*

- Prælati II, privilegium per eo, & benedi-*
dicti, 484. Abbat, Ingelbertus, 484.
 35. *Quintini de Monte, in Alia S. Quintini pro-*
che Perone, ibi Sorei disciplina, 11. 122.
 36. *Godfridus pater Ambian, ep. ibi monachum,*
147. Eius ipsius res in integrum restituit,
484. Li de Alia cum Perone domus,
117. Chant hac de re, 414. Cas. Vidi-
am amicum, 147. S. Manuili reliquias
obviam iur, 484. Donationes & benedi-
dicti, 484. 117. 116. 117. Possidens a
Lodovico rege & alius condonatus, 484. 484.
 37. *Perfeda bnficia ab Aldeide comitis,*
484. Comiti cardin. episc. pro eo, 418. Ab-
bates, Godfridus, Henricus, 484.
 38. *Quintini S. Prælati, S. Prælati S. Quintini,*
abbat, Waldricus, 147.
 39. *Quintini, Vid. Benetense.*

R

- S** *Andie Radegundis collegiata ecclesia Pila-*
rensis S. Crucis parochiam subditi, 147.
 40. *Radegundis monasterium, 147.*
 41. *Radegundis S. Flaviani, et inde donationes,*
147. 484. Abbat, Gualterius, 484. Alge-
ras, 484.
 42. *Ramenaci ecclesia Majori mon. subditi, 604.*
 43. *Ramenaci in Anglia seu Ramenaci, aut Ra-*
menaci, non confundendum cum Rame-
nsi, 147. Radegundis abbas depositus in
concilio Londinensi, 484. Abbat, Elvi-
rus, 117. Radegundis, 484. Hieronymus postea
Narvicensis episcopus, 484. Radegundis, 484.
 44. *Radegundis, Vid. S. Ramenaci.*
 45. *Radenensis abbas, Teuto, 604.*
 46. *Radenensis S. Georgii, S. Georgii de Ruten,*
Abbat, Adela, 147. Radegundis, Theophi-
lus, Adela II, Adela de Mithelfeld, 147.
 47. *Radenensis S. Melani, S. Melani de Ruten,*
demus insularum, 117. 147. S. Melani cor-
pori ei restitutum, 484. Eius monachi, 484.
 48. *Radegundis II privilegium 147. 604. Inde*
admittit episcopus, 484. Radegundis cum Mar-
do episcopus, 147. Donationes, 484. Abbat,
Evemus aut Esmundus, seu Ivo, 484. Ger-
ardus, Hervicus, Osmundus, 147. seu Ger-
ardus, Radulfus, Hervicus II, 147.
 49. *Radenensis S. Salvatoris & S. Marci Virgi-*
nium, conuincitur, 147. Donationes, & abbat
benefactores, 484. Rutenensis abbat, 147.
 50. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 51. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 52. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 53. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 54. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 55. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 56. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 57. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 58. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 59. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*
 60. *Radenensis S. Salvatoris, 147. Abbat, 147.*

Regula S. M. Pide, Lenovicensis.

Richenbaccensis prior Theogerus, seu Theo-
gerus, 115.

Reichenpergensis praepositus, Gesehus, 116.

Reinard-Fontanum S. M. apud Taringos con-
ditum, 118, 119. Abbas, Gildbertus, Es-
nabus, 120.

Reinhardbrunnensis, Pide, Reinard-Fontanum.

Reinhardbuccensis, Pide, Reinard-Fontanum.

Reinhardfink, Reichenfink, in Saxonia conditum, 120. Abbas, Reinhardus, 120.

S. Remigii, Pide, Stabulensis.

Remense S. Niccolii, 119. Ad patrem reditum
monachos, 121. Sub Joanno abbate Roset,
121-122. Et fecit Heremus S. Wincocci ab-
bas, 124. Inde affuit abbas & episcopi,
125, 126. Et subditi Romiaci cella, 127.

Et possessiones confirmatae, ibid. Abbas,
Remigius, 121. Sequitur, 125. Johannes Se-
gensi vires gertit, 126. Guido, Joannes,
127. S. Joannis, ibid. Prior Gasfridus
seu Jofridus, 128.

Remense S. Petri, 124. Donaciones & bene-
facti, 125. Abbatiss, Sibylla L. Fredericus
seu Fredericus in ferenda, Elizabeth, 126.

Remense S. Remigii, propius abbas quan-
do habere coepit, 121. Rebus eius dedit
Manafis, 121-122. Et excitas inebriatio in
Combustum inflatur, 127. Per Sincerus
reformatur, 128. Roberti abbas vasa for-
tuna, & scripta, 128. Eius causa in Ger-
mano Remensi agitur, 129. Delata ad Ur-
banum II. ibid. & 129. In concilio Fi-
davensi retradata, 129-130. Hugo Regis
filius comes ad tumulum S. Remigii praenotus
faciendus, 130. Item ingenuitas comit, 130.

Monsieur II. ibi confectus archiepiscopus, 131.

Ibi R. Marie ligatus clauis cum inscriptio-
ne, 131. Et dicitur S. Miraculi corpus,
132. Conciliacum castrum Ingelramo datum
Ab Advocato nomine, 131. Carbinacum
ei restitutum, 131. Jos mercatus a Palha-
li II. confirmatum, 132. A Philippo regis
novata privilegia, 133. Cetera in dabus S.
Remigii solemnibus a Remensi arch. acci-
pi solita abrogatur, 133. Benefactores re-
ges, arch. & c. 133. rrr. 133. 133.

Donationes, 133. rrr. 133. 133. 133.

Abbas, Hermannus, Wilhelmus, 132.

Hermannus, 132. Seu Henricus, 132. Robertus,
132. S. Robertus, 131. Burchardus,
Athenarius, 133. Odo, 133.

Remense S. Theodoric, Pide, S. Theodoric.

S. Remigii mon. in honore, 131.

S. Remigii, Pide, Remense, Senonense.

Remonensis S. Johannis, Maurus S. Jean, abba-
tes, Hugo L. Hugo II. 120. Godefridus, 121.

Rebaensis S. Petri, Riva, 13. Ibi Adiacom-
missa S. Agli meritis famulatum recuperat,
126. Abbas, Robertus, 127. S. Robertus,
126. Philippus, Gomerius, 127. S. Geron-
imus, Natalis, Reicius, 128. Godefridus, 128.

Revelionis villa, ubi eremita, 124.

Rhodomonensis, alias S. Nicolai de Prato,
eius sancti, initio, 120. Abbas, Rai-
mondus, Malardus, Warhat, Wilhelmus,
121. Waldradus, 126.

S. Ricardii de Centia, S. Ripulac de Pontina,
plures mon. & monasteria expelluntur, 127.

Gravinas abbas misitque Roset, ibid. 127.

Et episcopus Amalberga, 127. Et tunc
sub abbas, 127. Epus pontificatus nullam
idem habere monachi, 128. S. Angilberti
variae institutiones, miracula, & canoniza-
tio, 127. Chartarum omnium recognitio,

127. 128. Abbaorum recuperatio, 128. Viri
illustres, & scriptores, 127, 128, 129. Chro-
nographi, 128, 129. Abbat, Gerisius, 129.

Quemvis II. Antichrus, 129. Prior, Wari-
nus, 129.

Richenbaccensis prios, Ernabus, 118.

S. Rigaldi seu Rigaldi de Avila aut de An-
cisa prius Matilem, Avaise, 116. Alex-
andri II. privilegium prius eo, 122. Dico-
dio Hugonis abbas et archiepiscopus, Lugonensis
confirmata, 120. Stephanus abbas fecerat
ad locum Gravini dictum, 124. Ibi condit-
us cella, ibid. Clara hic de re, 124.

An ibi monachos famulos Petrus erem-
ita, 121. Abbas, Hugo, Stephanus, 121.

Rivipollensis ecclesia Clunacio donata, 30.

Rivipollensis S. Joannis R. purpura condita,
& S. Albi abbas committitur, 128.

Et admodum virginum comitum, ibid.

Ripollensis cella, ejus funditus, 30.

Rivipollis S. M. seu Rivipollis, 121.

S. Matildis S. Vithici cum-bis subditum,
pro violata ejus privilegia Berengarius
Tarracensis ep. facit, 127. Eadem pri-
vilegia, ubi Urbano II. confirmata, ibid. Abbas,
Bernardus, 127. Bernardus II. 128.

Roberte cella, Browell, 128. Eugenio attol-
lunt, 128.

Roca-Roda, Cate-Dei cella, 124.

Rodericus S. Petri abbas, Regimundus, 329.

Roberte S. Valeriani Clunacio commendat,
127.

Roberte Cathedralis Chaldi, Roscher, 126.

Possessionum ejus pars episcopo, pars mona-
chis assignata, 127. ibid. Gaudulius episcopus
ebri, 127. Hugo, 127. eundem ab Andebero,
ibid. Prior, Rodolus, 22. Rodolus, 128.

Romense S. Bonitii abbas, Gopio, 128.

Romense S. Gregorii, Pide, S. Gregorii de
Concha.

Romense S. Laurentii & Stephani, abbas,
Raimundus, seu Raimundus, potest. Palha-
li II. 128.

Romense S. Pauli, ejus arce portus, 128.

Romense S. Petronilla, ibi versatur Agnes
imperatoris, 21.

Romense S. Seta, abbas, Maurus, 128. An-
selmus, 128.

S. Romani de Aquila, Poldmodici unum,
127. Abbas, Gomerius, Rogerius, 127.

Prior, Marimus, ibid.

S. Romani clericali abbas S. Cyprinus Pide,
subscribit, 126. Abbas clericus Stephanus Jic-
ti, 126. Decanus, Almericus, ibid.

S. Romani, Pide, Podicene.

Romensis cella, Pide, Leonis-Montis.

Romense mon. Remimont, ob laxiores discipli-
narium mores rectum monachi cum
curia deponit, 127. Item clerici in Calce-
leo residentes, ibid. Abbatiss, Johanna,
129. Agida, ibid.

Rosereim, seu S. M. de Carliste apud An-
decas, 124.

Rosetum S. M. conditum, ejus sancti, 127. Do-
naciones & nobilis benefactores, 127. Pos-
sitionum bulla, ibid. Abbatiss, Elizabeth,
Adam, 127, 128.

Rosetum, Pide, Burgulium.

Roswilerensis, seu Roswilerensis, aut Ros-
wilerensis, pallo clericis institutus, Roma-
na ecclesie subditum, 126. Abbas, Wicther-
us, ibid. seu Wernerus, 126.

Rosone S. Mariani & Anisi comitum, Roset, 127.

Rosone ecclesie sub anno censu tributa,
ibid. Epus advocatus imperatori referat,
ibid.

- Saxiaci ecclesia vindicatio concessa, **1171**.
 S. Savini seu Sahini. *Id.* Pervenit, Placem-
 tum, Tibericite.
 Saxiacam, ejus fundator, **472**.
 Saxi-vivi monasterium conditur, **204**. Eo trans-
 late S. Carphel & Abundil reliquit, *ibid.*
 Caput monasterii eorum exiit, *ibid.* Ejus prez-
 biter, *ibid.*
 Scabellum seu Schiefelnde, Schiefopf, Salva-
 toris, Hirsburgi monasterii, **1122**, **1123**. Ibi
 laici utriusque sexus sub monachorum obe-
 dientia, **1121**. Apostata declaratur quidam a
 precepto deficiens, *ibid.* **1121**. Sigefridus ab-
 bas Nobiliacum callem impetrat a Maifili-
 ba, quo ipse & monachi ad usum forent, **1121**.
1122. Gerhardus abbas regium cum Cru-
 cesignis iter iterum arripit, **1121**. Abba-
 tes, Sigefridus, Gerhardus seu Erchardus,
1121. Adherens, **1121**.
 Scabellum alunt S. Anandus datum, **1121**. Eius
 obsequium monachis Aurelianensibus tyro-
 do interesse debet, *ibid.*
 Schiblenensis fundaria & prima abbatissa, A-
 dalseldi Ludovici Salinensis uxore, **1121**.
 Schrems & Marini origo & funditores, **1121**.
 Hirsburgensi consensum, **1121**. Ob viris le-
 des varia sortitus monia, **1121**. Polia
 in abbatum erectum, **1121**. Abbatem, Ercham-
 boldus, *ibid.* seu Erchimbouldus, **1121**.
 S. Scholasticus. *Id.* Barent, Jovinianus,
 Scholasticus.
 Schwartach S. Felicitatis abbas, Ebertus. ex-
 scrobentarius S. Petri seu Salvatoris con-
 ditor, occiso & auctor, **1121**. Eo adfuit Sa-
 gientes monachi, *ibid.* Abbatem, Felcher-
 dus, Godofredus, Herbarus, **1121**. Prior,
 Reginaldus, *ibid.*
 Seanoensis abbas, Eberhardus, **1121**.
 Segecrute S. Juli, ubi sepulchus Hugo Leg-
 atus, archiepiscopus, **1121**.
 Seisfiliensis S. M. ecclesia S. Euphrosia data, **1121**.
 Seisfiliensis S. Germani in Anglia, ejus **1121**.
 primordia, beneficiarii, **1121**. Insaurator,
1121. S. Germani Aquisgranensis dignus ro-
 baris signatus, *ibid.* Inter fratres orta
 emula, **1121**. Abbatem, Benedictus, **1121**. Ho-
 po, **1121**.
 Seledensis seu Seledensis Basilienis direc-
 tor & Clauis, subiecit, **1121**. Illuc trans-
 late sanctimonialis, *ibid.* **1121**.
 Senocensis S. Agniti ecclesia, **1121**.
 Senacum, Sinar, Molitini cella, ubi crucifixa
 statum affixit culpa, **1121**.
 Senocensis S. Columbe, S. Columbe de Seno,
1121. Eius libertas asserta a Philippo I. rege,
1121. Refertur, **1121**. S. Lapi sit transitorio, *ibid.*
 Abbatem Willelmus, **1121**. Rodolmus,
 Theobaldus, **1121**.
 Senocensis S. Petri vivi, S. Pierre de Pif, **1121**.
 Ibi S. Agniti reliquit, **1121**. Ea alterum
 privilegium in concilio Treuensi, **1121**. At-
 talibus abbas in carcerem reclusus, *ibid.* Ea
 Clauis monasterii ep. plane fortitudo ob Ma-
 riaci decem, **1121**. Decretum concilii
 Florantensis huius de re, *ibid.* Eius cum Me-
 timensis dilectum, **1121**. Inde affligit ab-
 bates, **1121**. Tunc S. Petri perfectio, & cho-
 rum incit, **1121**. Abbatem, Hermannus, At-
 milius, **1121**. Hildesheim prior, *ibid.*
 Sevanoensis S. Remigii, ei concessa S. Baldi ec-
 clia, **1121**. Abbatem, Guillelmus, *ibid.* seu
 Willelmus, aut Willelmus, **1121**.
 Senocensis in Vestigia S. Joannis, Mettemi ec-
 clia subiecit, **1121**. Eius prioratus, *ibid.*
 Bertho abbas mortuus ad triennium va-
 cat, **1121**. Et transfuit Herimannus comes,
 Abbatem, Bertho, Anonymus, **1121**.
 Senocensis S. Petri cella, seu Sincium, Be-
 natus, Ibi Bertho Remigius abbas ex-
 choratus de aspectibus Jerusalemis scribit,
1121. **1121**. Prior, Erlinus, **1121**.
 Septimus S. Salvatoris prope Florantem, S.
 S. Sephrich & S. Johannes R. Novan-negem,
 apud Hayon, *ibid.* Insatur ego Petrus ex-
 mit, **1121**.
 S. Sepulchri. *Id.* Cumeracensis, Placentium,
 S. Sepiani, S. Sero, abbas Henricus, **1121**.
 S. Sergii. *Id.* Andoverensis.
 S. Servatii & Germani. *Id.* Tolernum.
 Severicum Salvatoris, Seroar, eius fundator
 & prior abbas, **1121**. S. Theofredi mo-
 nachus reformandum traditur, *ibid.* **1121**. Abba-
 tissa, Adalburgis, **1121**.
 S. Severi in capite Walconie, S. Sero, Cap-
 an in com Burdigalensibus S. Crucis de-
 ecclesia S. M. de Solano, **1121**. **1121**. Concili
 Burdigali definitio hac de re, **1121**. Inde af-
 fectus episcopi, **1121**. **1121**. Eo delatus Anno
 de Velia muni proximus, **1121**. Scriptores,
1121. Abbatem, Gregorius, Arnaldus Delidus,
1121. S. Sero, **1121**. Raimundus Bernardi, Po-
 tiffi de Goe, Robertus, Arnaldus de Tri-
 pecto, Raimundus Sancti, Raimundus III-
1121.
 Sidelstrefe B. M. Aethia infer. auditi datur,
1121. Abbas. *Id.* Lepidus, *ibid.*
 Sidelstrefe S. Michaelis & S. Mauricii, eius
 monachorum sum & auctor, **1121**. **1121**. De
 eorum consensu inter Lambertum Sculpburg-
 sentem *ibid.* Ad eorum normam plura mi-
 nisteria aut reformata monasteria, *ibid.* **1121**.
 Eo translate quodam reliquit in Agasens
 cenobio, S. An. pariter S. Reigii corpus,
1121. Ibi sepulchus Anno Colonienis, **1121**.
 Ad eum seculum quo miracula? *ibid.* Ibi
 institutus Norbertum Fraternitatis, **1121**.
 Cunctis abbas elegit, *ibid.* Eo secundi
 Rupertus, **1121**. Eo in Willelmum scribit, **1121**.
 de sep. Inde assumi episcopi, **1121**. Abbatem,
 Epaphi, Reginaldus, Curo, seu C. eo, **1121**.
 Treuer, Hermannus, Reginaldus, **1121**.
 Significans monasterium, **1121**.
 Silent. *Id.* Estensis.
 Silve-majoris Castella, ejus conditur, **1121**.
 Silve-majoris mon. la S. Joannis-majoris, a S. Ge-
 rardo conditur, **1121**. Adjuncti & be-
 nef. **1121**. S. Joannis sedis sulle medio sub-
 dunt, **1121**. Eius libertas probata in concilii
 Burdigali, *ibid.* Civili pariter asserta,
ibid. Eius summa religio, Gualdo abbate,
1121. **1121**. Ad Hispaniam, Angliam, Belgio-
 num II. pertransit, **1121**. Eo sublevari S.
 Dionysii cenobium in Lezaca, **1121**. Pas-
 sessiones eius & celle in Hispania, **1121**. Aliud
 monasterium & celle, **1121**. Eius mona-
 chorum, Raretum in gratiam Sancti regis,
1121. Eo Willelmi Aquitania duci, **1121**. Phil-
 lippi regis hancordicum diploma pro eo, **1121**.
 S. Geraldus obitus, **1121**. Miraculi, translatio,
 vine & episcopi auctores, **1121**. Abbatem, Gi-
 rardus, *ibid.* Sen Giraldo, **1121**. Aut Gerar-
 dus, **1121**. Petrus, **1121**.
 Silve-majoris cella in ecclesia, S. Petri Nys-
 sen-ville, **1121**.
 Silve-vulve cella, *Id.* Robore.
 Silvanum, S. Joannis, Cluicentis cella pro-
 pe Molinas, **1121**. Ibi asserant S. Mailli
 Episcopus, **1121**. Eius corpora traduntur pro-
 prium II. **1121**. Libertas monasterii ab
 episcopo asserta, *ibid.* Male satisfactiones re-
 mit.

missa, 619. *de fopp.* ibi sepultus Robertus
 Carnot. ep. 111.
 Simerensis. S. M. abbas, Otto, 62. Pontius
 Rigorensis ep. 104.
 S. Simpliciani. *Pub.* Mediolanensis.
 Sindemiense in Alstia conditum, 172. Abbat,.
 Richemont, Adela, *ibid.*
 Sindemont. S. Oricoli. *Pub.* Senocense.
 Simeonensis E. M. Smer. sub Flaviani, ibi
 Generatio tumulus, 53.
 Siphientis S. Bertini, *Antiqua* vel S. Sueti a
 S. Omer. i. Claustricenses reformatus, 408.
 522. Ad eius normam alia poëta reformata,
ibid. 403. 529. Cluniaco subici detest.
 559. 513. Fulchra II. diploma hac de
 re, *ibid.* 545. Illuc sacris Hucbertus episc.
 Maricensis, 162. Sacrosancti monasterium in-
 staurat, 162. In re recipere consuetudinem
 abbas Aquilei, 420. Antiqui Canonici
 rursus ibi adia, 566. Looberii abbas elo-
 gium, 513. Inde illius episcopi & abbas,
 402. 464. 166. Insuper ibi sepulchra, 144.
 Silemancense, Salazar, ei concessum S. Cris-
 tiani, Heribertus, Joannes, 163. Lambertus
 167. Priores, *ibid.* 551. 601.
 Solacum E. M. Solar, 530. Ruedegastensis S. Cru-
 cis abbas, 144.
 Sol-monsensis cella S. Petri de Cultura, *Episc.*
 10.
 Solusum E. M. Salazar, ibi Stephanus Mala-
 foyda comes a nativitate, E. *Viginti* upe,
 hoc donant, 14. 428. Abbas, *Episc.* 529.
 Solmaniacense, Salazar, ei concessum S. Cris-
 tiani monasterium, 166. Abbas, Geraldus,
 Adalricus, *ibid.* Wido seu Guido, 56. Gaus-
 bertus, 150. M. uicini, 513.
 S. Solutini. *Pub.* Tarentense.
 S. Sophia. *Pub.* Beneventanum.
 S. Sori abbas Adamarus, 160.
 Sorcinum E. M. Sore, 58. Abbas, Raimon-
 dus, *ibid.*
 Sotracum. *Pub.* S. Petri.
 S. Spiritali ecclesia dedicatur, 466.
 Spigilicenses Cartusa, alio nomine Turri di-
 cta, dedicatur, 119.
 Stablonense Mont-majori confirmatur, 144.
 419.
 Stabulatum S. Petri, & Remadi, Stando,
 ei unum Malendensie, unde *1018*, 40.
de fopp. Eius advocati, *ibid.* Schola, 410.
 Abbas Thimodius, 40. Wilbaldus, 420.
 Stanfordsie, ubi viri illudici, 106. Prior,
 Elms, *ibid.*
 Steinerie abbas, Otto, 50.
 S. Stephanus de Gellano abbas, 101.
 S. Stephanus juxta Danaburium, Sacerdotii cel-
 la, 166.
 S. Stephanus Capella, Majori-mon. adjecta,
 520.
 S. Stephanus. *Pub.* Ahrimbargense, Adilense,
 Castomense, Eporedensie, Moen-Barzi, Ni-
 verense, Vallense.
 S. Stephanus & Leonis ecclesia Ratisfensibus sin-
 gulis, restituta, 113. 619.
 Strepentis abbas, 100. 151.
 Strivale. *Pub.* Eberhard.
 Stremschale. 176. Wichebende.
 Strumense conditur, 100. Abbatiss, Falgon-
 da *ibid.*
 Suera seu Swaracum S. Felicitatis, diocesis
 Meribopolensis, 11. Inde assumi monachi pro
 Tharacis monach. Abbas Egebertus seu
 Egebertus, 421.
 Subiacense, *Antiqua*, reformatur, 46. *de fopp.*
 Discreta predicta recuperatur, 42. Noys

loci instituta, *ibid.* 42. Perdis assignata pro
 vellet. *ibid.* 100. 42. Hoc inviti Agnes
 imperatrix & proutum pallium offert, 40.
 Johannes abbas Rorer, 112. Palumbus mon.
 ad specum S. R. fecit, *Pub.* Fajfahs II.
 ibi 1015, 112. Moenherii milites arma sua
 infra recuperant, *ibid.* Sublacense
 nobilem ibi tum primum sepulchra, *ibid.*
 Inde oculi primi monachi Mellicenses, 142.
 Illuc confuunt nobiles multi, 112. Abba-
 tes, Humbertus, Johannes cardis, 45. 144.
 Suedonense S. Crispini majori, & Crispini in
 Grand, 166. Eius monachi reformantur, 163.
 Ibi sepulchra Godefridus Ambianensis, 171.
 Eius translatio, 176. Nicolaus mon. vietus
 ejus scribi, 171. 176. Abbat, Benedictus,
 100. Odo, *Thesaur.* 172.
 Suedonense E. M. M. D. de *Episc.* Delphum
 miraculis fides, 181. Ibi colonia decessit
 ad celum *Episc.* *ibid.* Ibi esse mo-
 nachi misitabant abbasque subacti, cum
 curvici, 182. Nobilis facinus, 182. 182. Ab-
 bates, Liragandi, Ogiva, 182. Adilici,
 Mathildis, 182.
 Suedonense S. Marcelli, & Marcelli de *Episc.*,
 ad extrema redatum sub pravi abbas re-
 gunt, 100. Ab Arnulfo redado restitui-
 tur, ibi habuit concilium, 100. Prae-
 dictus Arnulphus S. Cris. eligat ep. 146.
 Eius corpus monachi apud Aldenburgham
 sepulture tentant, 146. A Siribodanus re-
 format, 420. Eius abbas ep. 146.
 146. Abbat, Raimundus, Pontius, Arnul-
 phus, 100. Odo, Radulfus II. Godefridus, 146.
 Sca Godefridus, 426. Ant. Johefius, 140.
 Godefridus, 426.
 Sulfacensis Cella, Valleribus subiecta, 151.
 S. Sulpicii abbatiola S. Rochero data, 151.
 S. Sulpicii, *Pub.* Aquilense, Biterrense, Naven-
 ic, Redmonie.
 Suredense S. Andreæ, S. Andreæ de *Episc.* Craf-
 se instaurandum committitur, 426.
 De Soria cella, Mediani-monasterii priores,
 169.
 Sveracum. *Pub.* Sueria.
 S. Severini in Anglia, 166.
 S. Symphoriani ecclesia Suerens Londinensis,
 166.
 S. Symphoriani, Cluniacense cella, 481.
 S. Symphoriani. *Pub.* Abbat, Heliosacen-
 se, Montense, Thierense.
 S. Symphoriani & Sanderi, *Pub.* Antella-
 pense.

T

Talamonense S. Crucis, Talemont, 182.
 Abbat, Eberardus, 110. Wilhelmus, 110.
 Tarsacensis cella ab Urbano II. erecta, Mal-
 thensi monach. confirmatur, 142.
 Tarsacense S. Severi S. Saverii de *Episc.* re-
 formatum traditur Maltheis, 116. Abba-
 tes, Odo, Eberardus, *ibid.*
 Tarsense sanctimonialium, de *Episc.* ex Julia-
 rensi propagatum, & Maltheis subiectum,
 140.
 Tarasense S. Bertini, *Pub.* Sithense.
 Tarenacense in favilla redatum, 11.
 Tavitholense in Anglia, 1000. Wincandus,
 411.
 Tausiacense E. M. seu Tausiacense, 410. reform-
 atur & Angerici subiectum, 176. Charra
 hac de re, 614. 615. Abbat, Fulbertus, 166.
 Teu.

Trevirensis S. Martini supra Modellam, 429.
Abbas, Sigbertus, Theodericus, 429.
Trevirensis S. Maximini, S. Mariani, 202.
Abbas Berengarius, 429, 430 Berengarius, 430.
S. Trinitatis de Mure-Fincio, Friburgum, 420.
Et Trinitatis, 429. Cusumense, Cuvende,
Dandemilgense, Fricumense, Martine-
ense, Mons S. Catharinae, Neoburgum,
Pilsavense, Savanienense, Tiroloense, Ve-
nauum, Vindocinense.
Turonense S. Martini in Neustria, Tours, ibi
Aurei Durandus, 429. A Roberto Bellimen-
se vacatur, 429. Abbas, Arnulfus, Duran-
dus, 429.
S. Viatoris, S. Tron, ad ejus titulum fre-
quent concursus, 429. Monasterii res dire-
ptae, 429. Eius miserabilis status & varie
succedentes tactae, 429, 202, 429, 429.
429, 429, 429, 429. S. Tron, Gerardus &
Theodericus abbas ibi solentur, 429, 429.
Sob Rodulfo periturus & dedicatur, 429. Ri-
tus Cluniacenses admittuntur, 429. Re-
ligio disciplina, velles reformatae, 429.
Scapulari, 429. Abbas, Adebrandus, 429.
Gerardus, 429. Theodericus, Rodulfus, 429.
Johanni, Lando, 429. Liapo, 429. Heriman-
nus, 429.
Turonense, 429. 429, 429, 244. Fonte-
bellensis ordinis caput, 429. Inde assumi
episcopus & abbas, 429.
Tullense, 429. Abbas, Hermannus, 429.
Tullense S. Agri, S. Eux de Toul, 27, 30.
Eusebius, 30, 429. Et bona confectum, 429.
Abbas, Wido, Richardus, Wido,
Vidardus, 30, Wido de 30.
Tullense S. Leonis canonicorum regali, 429. Eius
origo & finitima, 429. Abbas, beatus, 429.
Tullense S. Martini, S. Marci de Toul, Be-
nigne ibi regulare, necnon primum Tul-
lense episcoporum, 429. Nova dedicatur
ecclesia, 429. Donatones, 429. Bene-
dictus episcopi Tullense, 429. Abbas,
Grimbaldus, 30, Albricus, 429. Thomas,
429. Ben Theonius, 429.
Tullense S. Severini prius S. Aniani, 429.
Abbas, Sigbertus, 30.
Turonense Bellimontis, 429. 429 429 de Tours,
abbatis, Theophani, Goleus, 21.
Turonense S. Juliani, S. Julian de Tours,
319. Nova basilica dedicatur, 429. Abba-
tes, Gilbertus (con Gilbertus), 429. Johan-
nes, 319.
Turonense Majus-monasterium, 429. 429.
Turonense S. Martini, S. Martin de 429.
ecclesia, 429. Reger Francorum in eo
abbati titulum retinet, 429. Proprii epi-
scopi privilegium ei confirmatum, 429. Polle-
re superfluum, 429. Ibi habetur concilium,
429. Et assertum Ciriacense concilium,
429. Et successit Urbanus III. & Paschalis
III. 429. Eius titulus de morte Ma-
thildae Cast-mensis, 429.
Turre Castala dedicatur, 429. 429. Squila-
ensis.
Tutulinense S. Benedicti fundatur, 429. Azo-
nes, 429.
Tutulinensis abbas, Guido, 429.
Tutulinense S. Martini, S. Martin de Tulle, ab
eius monachis informatum S. Martini Lenon-
vicense, 429. In eorum ecclesia placatum,
fundatum Maricum, 429. Urbani II.
privilegium pro eo, & ejus asserta liber-
tas, 429. Quo auctore instauratur? 429.

Et adjudicata ecclesia S. Stephani de Val-
rico, 429. Inde assumi ep. 429. Primi
abbatis, S. Aymer, S. Odo, Adicus, Ber-
nardus I. 429, Admarus, Bernardus
II. ep. Cadurci, Petrus, Bernardus III. ep.
Cadurci, 429. Alii abbates, Adicus, Fro-
dus, seu Fruticus, Gumbertus, Williel-
mus, 120, 429. Ebokus de Torona, 429.

V

S. Andree Valbergis, 429. 429.
Valcodorensis, 429. Ibi schola, & scripto-
res, 429. Abbas, Lambertus, Godofal-
cus, 127. Videlicet, Theodericus, Rader-
ius, 429.
Valentiana B. M. ecclesia Hispaniensibus re-
formata traditur, 228. Major appellata, B.
S. Valentini, 429. Raderius.
Valladerii abbas, Andreas, 429.
Valleis S. Stephani, S. 429 429 429.
conditus, 429. Et Mallium subicitur, 429.
622. Valicibus pariter Sulgerius prioratus,
219. Abbas, Martinus, 429. Dons, Re-
gnaldus, 121. Sequinus, 122. Rainaldus
120. Petrus-Willielmus, 122.
Vallis ecclesia, de qua continetur Cluniacensis
inter & Arriacensis, 122.
Valliscala Cluniaco traditur, 429.
Valliscoloris cellis sub Mallium, 429.
conditur, 429. Eius beneficiarius, 429.
Petrus, 429.
Valli-Dei paribetibus, 429. S. Andree,
olus de Comit de Gemp, Coll-Dei
quidam, 20.
Vallis Ose pastorem Mallium 429.
Vallis-Sigenti, 429. 429.
Vallis-trevirensis cellis sub Cita-Dei, 429.
Vallis-umbra, 429. 429.
429. Inde successit Johannes abbas ad fi-
nendam inter Florentinos controversiam,
2. Ibi sepulchrum Petrus igneus, 2. Illic con-
fugit Mercurianensis Catholici ad vitan-
dam schismaticorum consilium, 30. Gre-
gorius VII. episcopus, consolatur ad Valumbre-
fensi super Johanne Gualberti obitu, 30. Ibi
sepulchrum Petri curonensis, 122. Mathi-
dis comitis per his postulationes litterae,
429. Et beneficia, 429. Alii beneficiarii,
429. Viri illustres, 429. Abbas generalis,
Johannes Gualbertus, Rodulfus, Ruficus,
Aim, 120. Bernardus cardinalis, 429. 429.
Prior, Andreas, 429. Prepositus, Theodo-
ricus, 429.
Valvense monasterium, inde assumi episcopi,
429. Abbas, Gualbertus, 429.
S. Vandregeili, 429. 429.
Vandegicene S. M. eo reputatur sancti Theo-
haldi corpus, 20. Eius mater ibi inclu-
sa in propria cella, 20. Reliquiae eius
par cum quibusdam alia Lutetiam trans-
latas, 120. Abbas, Petrus, 20.
Varenis S. Eluasi ecclesia Toneriensis utitur,
324.
S. Udalrici & S. Afras Augustinis, S. Ulrici &
S. Julij, qui ecclesie dedicationi adu-
Reinicus imperat. 46. Monasterium inco-
nditur, 122. S. Udalrici miracula, 320. Et
inventum sepulchrum, 122. Et mense quadam
S. Norici, Felici, & Romani reliquie,
429. A Theodoro S. Odo gli abbate resti-
tuitur, 429. Sub tunc abbas genuit, 120.
Sub Eginone restituit, 429. Ibi monachum
inducti Ceodesius Augustinus 429. 429. Abba-
tes

ter, Adelbero, Sigwardus Fideles, 43. Sen
Sigwardus, 178. Egino, Henricus, 441. Ista-
us, Hartmannus, 171. Seringarius, Albertus,
filius Adelberonis, 104.

S. Vedasti, *Fide*, *Abbatensis*.

Vedastensis priuatus, *Poste*, *Comarico* con-
cessus, 34.

Vendolensis S. Johannis R. cella super Farum,
167.

Ventilici cella sub Majel-mons. *Poste*, 171.
188. Prior, Hugo, 175.

Venotum St. Trinitatis, ibi S. Nicolai bra-
chium, 125.

Venotensis S. Petri de Malegis conditus,
eius varia fortis, & abbas, 415.

Vestimentensis S. Vincentii periculus, abbas
eius privilegia, 581. Eius praefatus status,
104. Abbas, Achardus, 104.

Vetulum S. Johannis in Albaris sub Elnonien-
sis S. Petri, 135.

Vetus-monasterium, *Fide*, S. Michaelis ad Mo-
stem, 3.

Vicentis Aurelianensis confirmatus, 120.

Vicentinus eremita, S. Theobaldus, 129.

S. Victorinus abbas, *Comarico*, 120.

S. Victorini monachi & S. P. E. conditus, in
statutus, 517.

S. Victorii praedium quoddam Transfatus ab
Urbanis II. in ecclesiam convertit, postea
S. Nicolai monasterium, 120.

S. Vitorii, *Fide*, *Madillensis*, *Nirapensis* mo-
nasterium.

Vitense S. Andrea, S. *Ande* de *Frasco*, 180.

Celle Dei refectuarium subiecit, 121. 151.
Et confirmatus, 461. Abbas Umbertus, 180.

Vitense S. Andrea pastorem, 109.

Vitense S. Petri, 104.

Vitense *Fide*, S. Antonio S. Theodori.

S. Vigoris, *Fide*, *Bayensis*, *Cassensis*.

Villa-Calloni pastorem, *Fivis*, *Castro*, quo
transiit Iuditha de *Roseto*, 437.

Villae praedium Cellensis monachi, 29.

Villaverde ad emmarium S. Amadi, 126.

Villingerie, *Fide*, S. Gervasi in *Nigra*-*Clava*.

S. Vincentii ad Vulturum, 481. 121. Inde 26.
Abbas abbas, 104. Eius chronici auctor, 485.

Abbas Girardus, *Recepit*, 481.

S. Vincentii, *Fide*, *Comarico*, *Langhamen-*
se, *Nirapensis*, *Periculus*, *Vestimentensis*.

Vladocensis St. Trinitatis, *Pradone*, ejus li-
bertas ab Leone Caruit, 370. Profectus
ab abbate facta iuris declaratio, 1. *Emm-*
ponensis, 370. 375. Eius privilegia ab ep-
iscopo confirmata, 375. Ibi S. Columba & S.
Eustrophii reliquiae, 21. 22. Cappella doctri-
nae pro pauperibus & familiaribus dedica-
ta, 25. Multi nobiles sancti monachi, 64.

128. Scripsi potius oblationis modus, 104.

128. Computum oblationis, 22. Eius mon-
achis canonice, priorem statum recepit, 171.

Ibi hospitium Urbanus II. & Paschalis II.
519. 479. Ite in Elnonem invasorem dicit
proferri, 127. Mille milia pro debendo cele-
brant, 127. Praecula existant ab Radone de
Bazone, 74. Indebita exigit Ulricus ep. An-
do, 355. Vindocin. comit. Gervasium abbatem
venit, 379. Diffusum super fœderibus mon-
achis, 171. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181.
De *Clava*, 121. 122. 123. De S. Antonio, 121.
De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

De *Clava*, 121. 122. 123. De *Clava*, 121. 122. 123.

Emat, 41. 121. 122. 123. 124. 125. Eius

beneficentia, 128. 129. 130. 131. 132. 133.

Rinaldi Credentia charta pro eo, 544.

Abbas, Odetus seu Oricus, 121. David,

Beatus, *Comarico*, 171. 172. 173. 174. 175.

176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183.

S. Vinoci, 4. *Fide*, *Bergensis*.

Vincetum, *Fide*, *Weingartensis*.

Vindocinensis S. Agneris, S. *Clava* de *Frasco*, 120.

Episcopo dicit, 127. 177. Ab ejus monachi

reformatione S. Vincentii monachi, 127. Ex eo

assumit abbas 127. pro locis diversis, 104.

177. Ob venationes Theoderici Vindocinensis

boni ordinis cognitur, 177. 179. Dedicatio

et ecclesiae S. Salvatoris, 127. Ibi inclusa

Walburga, 124. Eius beneficentia, 121. Ab-

bas, Stephanus, 120. 177. Rostfridus, 127.

seu Radicus, Richardus, *Radice*, seu E-

gidius, Henricus, Simon, 466.

Vindocinensis, S. Martini, 171. seu S. Johannis,

437. Ibi S. Martini corpus, 104. Abbatissae,

Alia, Girberga, 120. 121.

Vindocinensis S. Pauli, 120. Abbas, Rostfridus,

seu Fulcratus, 81. Mandus, 434.

Vindocinensis S. Vincentii seu S. Petri, S. *Pradone*

de *Frasco*, reformatus, 177. Eius advocatio-

nis temperata iura, 81. Radulfus abbas

quinta cadimatio, 126. 129. Ipse & mon-
achi ab persecutione ep. Vindocinensis fugere

coacti, 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134.

135. Et stabilimentum Emato, 109. Ja-

stentia abbas erga eos charitas, 104. Re-

demus, quo anno 128. Theodericum episc-

opus postulum oblatum, 128. Eiusque

reformer Radulfus abbas corpus, 384. A

Richardis ep. Cleri Vindocinensis communi-

bus, 124. 125. 126. Ob id iterum pub-

li, S. Emato repetit, 127. Junius, vi-

scriptum, 104. Lausentis abbas episcopi

apologus, ad canonice Vindocinensis, 429. 430.

Tandem redeunt, 128. Theodericus ecclesiae re-

stituit, 128. Insuper ibi sepelitur, 129. 130.

131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138.

139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146.

147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154.

155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162.

163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170.

171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178.

179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186.

187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194.

195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202.

203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210.

211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218.

219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226.

227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234.

235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242.

243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250.

251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258.

259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266.

267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274.

275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282.

283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290.

291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298.

299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306.

307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314.

315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322.

323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330.

331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338.

339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346.

347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354.

355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362.

363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370.

371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378.

379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386.

387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394.

395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402.

403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410.

411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418.

419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426.

427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434.

435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442.

443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450.

451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458.

459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466.

467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474.

475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482.

483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490.

491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498.

499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506.

507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514.

515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522.

523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530.

531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538.

539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546.

547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554.

555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562.

563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570.

571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578.

579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586.

587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594.

Urbsensis apud Eburacum parvula, Agnes, 396.
 Urbsensis monasterium, 349.
 Urbsensis abbas, Conradus, 456.
 Urbsensis prior, Robertus, 459.
 Urbsensis S. Petri apud Leuvenic, Urvile, Gerardo abbatē agens, & Riet, 240. Ecclesia dedicata, 358. Et commissa Exaltati monasterium, 470. Subiectum Mainam, 229. Ibi hospitium Urbisense II. 337.
 Honorifice excipitur Didacus Compocellanus, 417. Abbat, Richardus, 249. Conradus, Geroldus, 14. Sen Gerardus, 339. Gaherus Malatidis, 14. Sen Gaherus, 249. Petrus, 479.
 Urvicenses, *Vol. Schirene*.
 Urvicenses S. Ebrach seu S. Petri, S. Ennod, eius privilegia, 380. Ad ejus & huius illustrationem multa conferunt Lanfrancus arch. 112. Sub Rogerio abbate monachi, numero CXV, 264. Multi nobiles, 277. Ex his plures assumunt abbat, 262. 247. Introdus abbas, 261. Ab eis constitutum Hugonem monach, 479. Ecclesia edificata, 382. Ibi contentio ob pignorem episcopo decessat, 382. Robertus de Rodricus corpus eo traditum, 277. Scrin abbas & ep. Sigisfridus, 262. 322. Monasterii bona & Wilhelmo rege confirmata, 262. Alii benefici, 227. Abbat, Rodbertus, 212. Theodericus, 117. Mainardus, 112. Sordus, 260. Rogerus de Rappe, 287. Urbsensis, *Abd. Priores*, Fulco, 64. Jfrudus seu Goidardus, 307.
 Urbsenhorum seu Odenhorum in Suevia, 317. Reformatur, 441. Abbat, Robertus, seu Rupertus, 441.
 Urvicenses, *Vol. S. Vincentii*.

W

S. Andri Waleric seu Gualeric Leuvenensis, S. Pateri seu Summi, Nicolai mon. interdicta de eius immunitate expenditur, 270. Et a Romanis poveri, confirmata, *Abd. Eius* littere, 412. Paschalis II. bulla pro eo, 444. Abbat, Lambertus, *Abd.*
 S. Walburga ecclesia Molino confirmata, 435.
 S. Walburga in Anglia, 124. *Fide*, Cuthbertus.
 S. Walburga in Alstria conditur, 69. Abbat, Bernwardus, *Abd.* Aliud etiam virginum head poveri edificatur, *Abd.*
 S. Wandregisili Fontanellense, S. Wandregisili, seu Fontanellus, 397. Eius ceterum vice impugnat ab arch. Rotomagensi, 179. Eius qui cum Wilhelmo Eboracensi omnia, 77. Wilhelmo Anglie rex donationem facit, 99. Lanfrancus abbas dicitur agere cum monacho, ad quem Anselmus consolatorum mittit epistolam, 244. Eos invitat Baldricus Dolensis arch. 401. Abbat, Gerbertus seu Gihbertus, Lanfrancus, Girardus, 244. Galterius, 276. Priores, 99. 244.
 Wappones rivi sub S. Ebracho, 245.
 Warasimense S. M. & Ludisio Hungarorum regis conditur, 218.
 Waringis-villa cella, ejus situs & fortitudo, 229. Prior, Simon Monachus, 209.
 Waringiensis, *Fide*, Bellus locus in Argon.
 Waringiensis S. Martini, seu Vintarum, Pericla, & Welland Ripariae ducē conditur, 217. Apud ecclesia fuit solvendum & redigunt, *Abd.* Et datum de Christi sanguine, 377. Abbat, Berengerus, *Abd.* Liathridus, 348.

Wichmonasteriense S. Petri Londini, *Profrat.* *Abd.* de ejus prima constructione conferunt liber, 177. Gihbertus abbas sacer, 277. Eius dispositio cum Judas, 349. Ibi Gihbertus & Wilhelmo regis scriptum, 12. Inde assumunt abbat, 97. 177. 421. Viri indigentes ibi, & scriptores, 406. Regie sepulture, 22. Abbat, Eadwinus, Vitalis, 27. 268. Gihbertus-Crispinus, 177. Prior, Robertus, 262. 421.
 Wihingense seu Wihingense S. Martini conditur, ejus *Abd.* 299. Abbat, Werberus, *Abd.*
 Wihingense S. M. Cathedrale, *Profrat.* 277. Ibi nullus abbas preter episcopum, 222. Eius familia, *Abd.* Sub eis episcopus villarum, *Abd.* Priores, Theodorus, Gravious, 299.
 Wihingense Wilhelmo Wihingensi commendatum, 127.
 Wincelumbensis seu Wincelumb. Prior, Aldwinus, 77. 239. Abbat, Ravulfus, 242.
 S. Wingham, *Vol. S. Gualgredi*.
 S. Winocus abbas, Robertus, 299. *Fide*, Berengius.
 Wintoniense parthenon, *Profrat.* 277. Abbat, Methildis, 312.
 Wintoniense Cathedrale, ei monachi asserunt, 39. Alexandri II. ad eos epistol. *Abd.* Flores inde Eliam missi, 168. Prior, Simon, *Abd.*
 Wintoniense Novam-mon. abbas, Rosalindus, 31.
 Wintoniense S. Marii pateris, *Vol. S. Wintoniense* seu Wintoniense Beripolense, *Profrat.* 277. S. Andree, 208. S. Ebrach & S. Jacobi, 207. 329. Abbat, Stephanus, 312. Henricus, 207.
 Wintoniense seu Wintoniense, 268. Abbat, Albero, seu Adalbero, 308.
 Wintoniense abbatia imperialis, 264.
 Wintoniense, prius Strassenthalense, 20. Deinde Fredeburgense, 239. Inflaturus, 249.
 Wintonum olim & sanctimonialium concessione indigne, *Abd.* Hinc decessit eadē monachi actum dant S. Marci Eboraci, *Abd.*
 Wintoniense S. Petri & S. Willelmi ecclesia, 249. Priores, Bertridus, seu Rendius, Scario, 239. Abbat, Willelmus, Stephanus, *Abd.*
 Wintoniense, *Fide*, Wintoniense.
 S. Wulstun apud Motum, *Abd.* 245. Claustrum reformandum committitur, 479. Paschalis II. littere hac de re, 479. Abbat, Althudus, Lanfridus, 245.
 Wintoniense, *Vol. S. Vincentii*.

X

S. Andri Xidi, *Fide*, Placentinum.

Y

Y Calchillense, *Fide*, Tienk.

Z

S. Andri Zacharie Benedictinarum virg. 423. S. Zoyli de Carione, S. Felici Complutensis corpore decoratur, 207. Claustrum *Abd.*
 Zwicklense, 282. A Wilhelmo Hirsburgensi illustratum, 181. In sancti Henrici S. Galfridi abbas destruit, 245. Abbat, Netherus, 247.

INDEX SCRIPTORUM PRÆCIPIUORUM,

Qui in hoc Tomo quinto laudantur.

A

Adelm. Flaviacensis ingebre carmen de Wilhelmo Episcopo, 474.
 Alrandi Divensis priori abbatis versus de S. Chisano & de S. Catharina virgine, 45. 114.
 Albertus Aquensis canonicus de Petro crepitia scripti, 502.
 Albertus Cahnensis scripti librum adversus Berengarium, 520.
 Alexander Teleus abbas, de Rogerii Sicilie regis gestis scripti, 375.
 Alfani archiep. Salernitani opera, 121.
 Alfius monachus Tornacensis Gregoriuslem. scripti, 112.
 Anacletus Aquicindus prior encyclicam scripti episcopum de vita & obitu Odonis Cantuariensis ep. 112.
 Amicus ep. de Chersoneso, carmen scripti de gressu S. Petri & Pauli, & historiam Norimacenem, 223.
 Andreas Roberti de Assefialla secundum vitam scripti, 385.
 Andreas Jansenius vitam S. Johannis Gualberti scripti, 62.
 Andreas Valledulii abbas Avenionensis urbis historiam scripti, 483.
 Anagni de Noce, ejus note ad chronicon Calanense, 175.
 Anonymus S. Agili miraculorum scriptor, 226.
 Anonymus monachus commentarios in Ecclesiasten scripti, 341.
 Anonymus, Gallici Pontificatus discipulus, & ejus gestum ac miraculorum scriptor, 306.
 Anonymus Gundulfi Rodensis episcopi vitam scripti, 96.
 Anonymus scriptor vite & miraculorum Hildegardis Pontificatus fasti in eam, 109.
 Anonymus versus in Irenicum abbatem S. Dionysii, 109. 677.
 Anonymus libellum de Majori-monasterii libertate scripti, 154.
 Anonymus scriptor transilvanicus S. Maximi Regis ep. 201.
 Anonymus vitam scripti Moesadi Althage prioris, 446.
 Anonymus librum scripti de vita Petri Juliaci prioris, 149.
 Anonymus monachus historiam disticti Rodolfum inter & Majori-monasterii monachos scripti, 360.
 Anonymus scripti vitam S. Roberti Mollthuesii, 375.
 Anonymus Simonis Crispianensis alia litteris mandavit, 173.
 Anonymus librum doct. de Selesbensi monasterii origine & profectu composuit, 26.
 Anonymus scripti vitam Theoderici I. Andegavensis abbas, 231.
 Anselm. Bened. Tom. V.

Anonymi duo Martyrium S. Thomeonis Salinburgensis archiep. scriptum, 417.
 Anonymus Admonensis monachus, vite S. Gebhardi Salinburgensis archiep. auctor, 367.
 Anonymus Blaudemensis monachus, scripti vitam & translationem S. Bernoldi abbas, 51.
 Anonymus Bonz-vallensis chronici scriptor, 178.
 Anonymus Calmellensis monachus, omnes monasterii sui chartulas in unum corpus redigit, cui & brevis chronica adjungitur, 212.
 Anonymus Carantensis monachus scripti librum de vita & miraculis Grigoris, 96.
 Anonymus auctor vite S. Vitalis Clusiacensis, 300.
 Anonymus Gemblacensis chronici scriptor, 146.
 Anonymus Lantierensis monachus, auctorem Aalbertoni Wirzburgensis episcopi scriptor, 221.
 Anonymus Siebbergensis vitam S. Anthonii Colonensis scripti, 84.
 Anonymus Rodensis monachus, Gundulfi episcopi vitam scripti, 483.
 Anonymus Silvum majoris monachos, vitam S. Geroldi abbas scripti, 314.
 Anonymus Stabulensis monachus, triumphum S. Bernoldi scripti, 41.
 Anselmus Cavadensis abbas, librum de miraculis & vita S. Angilberti scripti, 371. 517. 520.
 Anselmus ex abbate Becensis archiepiscopus Cavaresiensis, scripti Medicinam, Librum Medicinorum, Prologium, Apologium contra Gausileonem, librum de Veritate, de Cate diaboli, de Libertate seculi, de Communitate, de Mulo, 36. 54. 117. 223. 446. Librum de fide Trinitatis & de Incarnatione Verbi contra Rodulfum, 188. 300. Librum doct. Cor Deo bene? 302. Librum de processione Spiritus sancti, 314. De peccato originali, de medicinae & medicinae humane, 300. De concordia predestinationis cum libero arbitrio, 472. Flares episcopi, 35. 184. 266. 267. Alia scripti, 266. 421. 423. 491.
 Anselmus doctus Landanensis scripti episcopi librum contra Imperatorem, 187.
 Anselmus Lucensis scripti Apologium pro Gregorio VII. & expostitionem in lamentationes Jeremie, quondam in pulchro imperat. facta, collectionem canonum, 149. 213.
 Anselmus Becensis, alius S. Anselmo, scripti vitam S. Berengarii ad S. Papulam monachi, 296.
 Anselmus, Herimari S. Remigii abbas discipulus, scripti historiam concilii Remensis, 411113 sub

64. Leone IX. ejus denique pontificis iter, 37.
Aloisius Schramb. Mellicensis historiarum auctor, 340.

Arsulfus Gemblacensis chronici continuator post Sigbertum, 346.
Arnulfus, Lantiacensis abbas, vitam S. Felicis ad Perconem scripsit, 320.
Ato Vallerobrolensis ordinis abbas genealogiam S. Johannis Gualtheri scripsit, 40.
Aymericus de Prytate, Moillacensis abbas, epistolam loci scripsit chronici, 439.

B

B. Scriptor vite & miraculorum Anselmi
B. Locutus ep. 113.

Barchinas (Benedictus) Padalonensis historiarum scriptor, 174.

Baldricus ex cantore Morinensis episcopi. Novion, chronicon. Cameracense scripsit, 103. 498.

Baldricus scripsit vitam Roberti Arbricemensis, 395.

Baldricus ex Burgolienf abbate Dolensis archiepiscopi, poeta, laudis incelebris, episcopi ad varias carmina, 86. 196. & 399. Ad Filicemensis scripsit epistolam, 196. 473. Plures doctrinam illius veritas elicebant, 479. 336. 336.

Varium epistolam ab ea composita, 246. 246. 246. 336. 336. 336. 336.

Benedictus-Millardus, Savinacensis major-prior, iusticiarius abbatum, & ab eis gesta vel acquiescentia, 364.

Benedictus Brethanas. Pader, Barchinas.

Berregolus, S. Mariani Treverensis abbas, tres libros de inventionem S. Crucis, & quosdam sermones composuit, 484.

Bernardus Cantuariensis portarum prioris scripta, 178.

Bernardus Cala-Dei monachus, S. Rethem vitam scripsit, & 113.

Bernardus Clancienfium consuetudinem scripsit, 209.

Bernardus Carthege novus monachus, scripsit opus contra Heoricum IV. imperatorem, 144.

Bernardus Scaffonenf decanus, carmina scripsit de S. Godefrido Ambianensi ep. 176.

Bernardus-Guigo de Grandimontensis Ordinis primarius scripsit, 91.

Bertharius presbyter Vicedanensis episcopus, hitoriarum inchoavit, 337.

Bertholdus presbyter Coedantienf, spemidionem composuit ad Hermannum chronicon, 399.

Brunonis Avenfis episcopi, expositio in Psalmos, 417.

S. Bruno Cisterciensis expositorem in Psalmos composuit, & commentarium in Pauli epistolam, 417.

Bruno Sigulensis vitam scripsit S. Petri Anagnin episcopi, 417.

Burchardus post Eikehardum junitorem libri de calibus S. Galli continuator, 43.

C

Christianus Carnutenf abbas, sermones in totum annum domacales composuit, 443.
Christinus Silva-majoris monachus, vitam S. Gerardi abbatis scripsit, 331.
Christophorus Ulmenf, Sulpicianus monachus, Ruricrenf presbyteri scripsit, 237.
Coerdat Brensvillarenf monachus, beati Walphei alia scripsit, 166.
Constantinus Cafil monachus, libros de medicina plurimos hunc verus, 223.

D

Daniel Lirionenf monachus, commentarium in Psalmos composuit, 107. 413.
David Herpibolenf monachus, tres libros de didis Heinrici V. cum Falchali II. scripsit, 114.

Delectus Cadanenf abbas, postea videtur III. scripsit epistolam A. Imperatrici, 221. Opus de miraculis S. Benedicti & quorundam Canonum, 304. Dialogus, 30.

Deudedit cardinalis causam Gregorii VII. contra schismaticos scriptis propagavit, 144.

Domestus Meilf Mathildis consistorii vitam scripsit, 173.

Domestus presbyter, gesta Mathildis comitis quatuor libri scripsit, 173.

S. Durandus concordie regularis auctor, 33.

Durandus Treverensis in Neodris abbas, opus in Extengium scripsit, 97. Amandi Divensis abbas epistolam composuit, 114.

E

Eadmerus Cantuariensis monachus, Anselm vitam scripsit, & hitoriam Norwicum in sex libros distinxit, 494.

Eglicus Crutandensis abbas, gesta Turketell abbas scripsit, 270.

Egarchardus Urugienf abbas, chronicon scripsit, 320.

Eikehardus junior, S. Galli prepositus, Rurum de calibus sui monasterii post Hartmannem & Rasperum contraxit, & ad Noticam abbatum perducit, 43.

Eichenfridus Mellicensis abbas, S. Colmanni martyrum & miracula descripsit, 311.

Ernstus ex Camperia priore Rodensis episcopi, plura scripsit, 453. 366.

Escho monachus Clonacensis, S. Magonis vitam scripsit, 496.

F

Franciscus Dormerius, Montis S. Eligii abbas, & vitan S. Vindictam vitam adnotavit, 745.

S. Fruitholdus abbas, communem regulum scripsit, 441.

Ful-

Fulbertus Lacedæ abbas, ab *relicta ingenii sui*
monasterio commendatus, 191.
Fulvius Medicensis subdiaconus, poëta, varia o-
puscula, 174.

G

Gautfridus Volens prior, sæculi xii, scrip-
tor, 477.
Gautfridus monachus vitam scripsit Bernardi
Trevirensis, 595, 519.
Gautfridus Maliterra, monachus, historiam,
scripsit de rebus gestis Roberti Wicardi,
& Rogerii eius fratris, 176.
Gautfridus scripsit librum contra Judæos, &
Johannem Sacca, cronicam, 166.
Gerbertus Compofellanus ep. Compofellanam
hærefim scripsit, 156.
Gerardus abbas scripsit notitiam de origine
monasterii Silve-marensis, 100.
Gerardus Grandimontensis prior septimus, vi-
tam S. Stephani de Tigerno scripsit, 61. Ab
eodem regis Grandimontensis in vulgatum re-
dictio redacta, 94.
Gerardus de Vinea, Cafa-Dei monachus, vi-
tam, & miracula S. Roberti littera man-
davit, 2.
Gerhardus prepositus Reichenpergensis, vitam
scripsit Willelmi Firmiacensis abbatis, 419,
514.
Gila monachus Hugonis Cluniacensis vitam
scripsit, 446, 404.
Gillebertus Crispinus, Secundus monachus, poë-
ta abbas Welthoufencensis, plura scripsit
in literis sacris, vitam & epitaphium S.
Herlami Secundi, necnon dissertationem
quam habuit ipse cum Judæo, 124, 175, 278,
404.
Gillebertus Elmonensis monachus, libellos quo-
tuor scripsit de mundo & miracula S. An-
dree, 319.
Godfridus prior verbes scripsit de Schone Glo-
verensi abbate, 441.
Godfridus Rosensis magister, scripsit carmen
inscriptum, *Somnium de Odore dardaniæ*,
libro, excerpta ex eodem, 617.
Godfridus Trevirensis scholasticus, Annalium
Trevirensium continuator, 101.
Godofredus Siliensis, poëta Cantuariensis mo-
nachus, scripsit historiam translationis S.
Anguloni, & aliarum, 160.
Godofredus seu Joannes Sordicus, ep. epitaphium
composuit Godofredi Ambianensis, 174.
Gregorius VII. pape epistole, poëta.
Gregorius Tarentinensis ep. varia ejus scripta,
399.
Gregorius Farfensis monachus, omnia mona-
sterii sui instrumenta in tria majora volumina
relegit, 128.
Grimaldus monachus auctor historie translationis
S. Felici cruce in Hispania, 599.
Grimaldus alter, auctor vite S. Dominici E-
xilensis, 519.
Grinnicus Exulensis monachus, librum de S.
Domitio Silenti gestis composuit, 66.
Guilelmus Calanensis monachus auctor vite &
liberæ inventionis S. Secundini ep. 52,
121.
Guarnerius Rebaucensis abbas, scripsit carmen
de S. Vincentio Casaragustano, 308.
Guarnerius Novigetrænsis varia scripta, 517. De

Expositione sacra, 302, 336, 546, 561. De
significatione litterarum, 413, 517. Tractatum co-
tra Judæos addidit, 317, 519. Commentarius
scripsit in Genesim, 120, 129, 510. In He-
xæmeron, 37.

Gungo Carthæ prior episcopus, Carthænsis Or-
dini institutiones primas scripsit 426, &
item librum de vita S. Hugonis Grano-
litanæ ep. composuit, necnon Mediocræ
& epistolas, 514.
Guillelmus Fildriviensis, Legationis episcopus, scrip-
sit gesta Willelmi Anglorum regis, 50.
Guillelmus S. Theodoricus abbas vitam S. Be-
nædi scripsit, 549.
Guillelmus Forester, Montis-farche Cantuariæ
monachus quatuordecim primorum confes-
sionum abbatum elegia edidit, 194, de Joppo.
Guilmundus Averham, S. Leutfredi in No-
bria monachus, tres libros in Berengarium
scripsit, 36, 162.

H

Hariulfus Aldenburghensis tertius, abbas vi-
tam S. Arnulphi viciensis duobus libris
scripsit, 126, 418. Item vitam & epita-
phium Gervasi abbatis Crenii secus libe-
rum de miraculis S. Bassi Agodæ in-
veniente apud Aldenburghum patris, 39, 126.
Item chronicon Creniense abfolvit, 126,
311, 377. Carniani auctor de Antichro
Comitens abbas, 179.

Hebrechatus Cluniacensis monachus, S. Inda-
li Vicinali episcopo translationis historiam
scripsit, 107.

Henricus clericus ejus episcopus de Poppo-
na bibliotheca, & librorum catalogus, 300,
301.

Hephanus S. Galli monachus, vite S. Wi-
lhelmi scripsit, 419.

Hermanus Tornacensis abbas ejus loci histo-
riam scripsit, 511.

Hermanus Laudensis monachus, scripsit de mi-
raculis S. Marie Laudensis, 121, 140.

Reyno Rihlagensis monachus, Willelmo Rih-
lagensis gælorum primas scripsit, 167.
Hilarius poëta Anglus, Rhythmus edidit de
Eva & clæa, 244.

Ridobertus Cænoniænsis ep. S. Hugonis Cla-
uniacensis vitam scripsit, 513.

Hugo Clunias, scripsit Gregorius VII. de Beren-
gario heretico, 117.

Hugo Flaviniacensis, chronici auctor, 371,
414.

Hugo monachus Clunias S. Hugonis abbatis
vitam scripsit, 406.

Hugo Floriacensis historiam Ecclesiasticam scrip-
sit, 310. Item librum de vita S. Sacro-
doti, *id est*, Ac Opus de regia & Imperiali
potestate, *id est*.

Hugo de Follaco, S. Laurentii prior, scripsit
librum de clastro suo, 121.

Hugo Martellus plures scripsit epistolas, 419.

Hugo presbyter Mantasor, librum scripsit de
miraculis Austini, Lutensis episcopi, 171.

Hugo clericus de Pultina, hagiologium &
necrologium S. Severi scripsit, 478.

I

- I**nfulas Crulandensis abbas, monasterii sui chronographus, pp. 170.
Jacobinus Perioner, Cormaricensis monachus, & Leutherici vitam edidit, 170, 182.
Johannes Casiri abbas, Chronici coislandi Casimiro auctor, 119.
Johannes abbas, forte Fiskamensis, scripsit librum ad Agretem, 10.
Johannes Besenensis monachus & chronographus, 115.
Johannes grammateus, Farsensis monachus, & chartarum collector, 148.
Johannes Laudensis gesta scripsit Dominici Lorici, & Rodulphi episcopi Engulmi, 48.
Johannes S. Viacesii ad Velmurum monachus, ejus loci chronicon scripsit, 485.
Johannes scripsit vitam S. Petri Dominici, 48.
Johannes Rutenus archidiaconus, de translatione S. Nicolai scripsit, 113.
Johel monachus Cultura, scripsit librum de vita S. Nicolai, 128.
Jeo Cármit. vias scripsit, 117.
Jeo Clusianensis prior, & Pandolfi vitam inculto suo scriptam expolivit, necnon hyemem de eodem. de abbas de S. Martiali composuit, 414.

L

- L**amberus Scafnaburgensis, Annalium scriptor ab orbe condito ad annum ML. deinceps vero res postissimas Germanicas enarrat ad annum MLXXVII. 104.
Landulfus Lippardi presb. Medici. vitam scripsit, 115.
Lanfrancus Cantuariensis scripsit librum de eorum seu monasticorum rituum, 77. Librum adversus Berengarium; commentarios in epistolas Pauli; epistolas plures, 17. 33. 54. 121.
Laudonius de Leode S. Vitoni abbas, Vienduncorum episcopus. historiae continuator, 585. 117. Eius epistola, 114.
Len cardensis & monachus Calensis, plures epistolas Urbani II. nomine scripsit, & ejus registram fecit, 136. Chronicon Calensense ejusque libri edidit, 113. 116.
Lisardus ep. Sordaniensis, librum de miraculis S. Arnulfi Sordaniensis duobus ejus vite libris adjecit, 117. 117.

M

- M**agister archiepiscopus Remensis, Apologice hui auctor, 109. & 109.
Marbodius ep. Redogensis ad S. Roberti Cas. Del. in litteras remisit, & 111. Epistolum composuit Gualfredi de Meduam, 433.
Max. veritas de Milone Francico, 630.

- M**arianus Scotus chronici auctor, Filster totius regum commentarii illustrat, ferat, 186.
Mauricius S. Andobi monachus, Nicolai abbas epistola auctor, 116.
Michael Bachingerus, Colmaricus, vitam Urbani II. scripsit, 179.
Milo Becensis monachus & cantor, gesta Lanfranci scripsit, 141.

N

- N**evelo Corbejensis monachus, martyrologium scripsit, 147.
Nicolaus poëta, auctor duarum satyrarum in abbates, 170.
Nicolaus Becensis monachus, auctor libri de miraculis S. Nicolai, 115.
Nicolaus S. Crispini & Crispiani monachus, vitam scripsit Godefridi Ambianensis, 167. 175. 176.
Nocherus Abtisslarensis abbas, & S. Hilena marculi scripsit, 116.

O

- O**do seu Odonsus Cameracensis ep. scripsit plures libellos super canonem missae, disputacionem contra Judaeum, & de origine anime, 151.
Odo Orlensis ep. & cardinalis, ejus versus ad Baldricum Burgundensem, necnon Eulidri ad isium, 116. 116.
Odo de Evoglio S. Dionysii abbas, librum scripsit de expeditione Hierosolymitana, 118.
Odo seu Odoardus Aurelianensis scripsit librum de bello Trojano, 110. Et carmen de prima Genesice veribus, 114.
Odoardus Cantuariensis monachus historiae S. Eilegi scripsit, 113. Epistolas ad S. Anselmum, 115.
Othlonus Exilponensis monachus vitam S. Bonifacii scripsit, 16.

P

- P**aterius Gregoriam pluribus libris scripsit, 167. Fastus Caeus, monachus Calensis, de Romanorum cum Gaucis altercatione scripsit; item commentarios in Prophetas & in novum Testamentum, ac libellum de vita Gebinoni monachi Calensis, 119.
Petrus Besenensis, historiae Crulandensis continuator post Ingulmum, 170. 116.
Petrus discipulus, chronici Calensis continuator, 145. 176. Scripsit librum de viris illustribus, 113.

Po.

S

Petrus Divensis monachus, metro cecinit
Jules Mefum, Lantenc, Antelm, &c.
424.

Petrus Gratianus hiftorian monafterii S. Petri
de Regio fcripti, 41.

Petrus-Guilelmus S. Regis monachus, librum
de miraculis S. Agniti fcripti, 384.

Petrus Lebaniacus, Grandmontanus prior
primus, & conqueftans regala Grandmontanum,
424.

Petrus-Raimundus, Maxentius abbas, & chro-
nographus, 361.

Petrus, Willielm Melmerhorienfis fodalit, ver-
fus in laudem Erici abbatis compofuit, 392.

Philippus Bona-Spici abbas, vitam S. Ama-
di fcripti, 475.

Petrus Savinienfis abbas, gesta fuperiorum
abbatum defunctis curavit, 432.

R

Radenfienfis monachus, S. Pionii abbas
viam fcripti, 217.

Radolphus Rhodanus, carmen de Sagrio com-
pofuit, 424.

Raimundus Viellienfis abbas, S. Regis Clu-
matis prelo & metro defcripti, 424.

Richardus Remonienfis abbas, commenta-
tione in librum, in Ezechielum, in Job, &
in omnes beati Pauli epiftolas compofuit,
360.

Richardus Præfidenfis abbas, fcripti commen-
tationes in Genefim, Numerum librum,
Deuteronomium, 401. Proverbia Salomonis,
& Cantica-Canticorum, 401.

Richardus Eboracenfis monachus, eifficem ecclie-
fice hiftoriam proferens edidit, 475.

Richardus Valdensis monachus fcripti libe-
rum de traditione S. Caudali & Vifto-
ris, & S. Virginis Columbarie, 424.

Robertus S. Remigii abbas, librum fcripti de
expeditione Jerofolymitana, 36. 376. 384.

Robertus de Monte, epus appendix ad Sig-
bertum duplex, 346.

Robertus Quatremaires differentionem edidit
de S. Walrici carmines, 421.

Robertus de Tumblesia, expofitionem fcripti
in Cantica-Canticorum, 346. Item prolixam
epiftolam fratris Moniti S. Michaelis de
epifcopio monacho, 346. 424.

Robertus monachus, deus S. Trudonis abbas,
fcripti vitam Letherii Cameracensis ep-
ifcopi, & vitam S. Trudonis abbas,
chronicon monafterii fui, & vita Sando-
rum non pauci, 302. 324.

Robertus Cella Dei monachus, vitam fcripti S.
Adelardi epifcopi loci abbas, 374.

Rogerus Cadomensis, carmen de comen-
tatione mundi compofuit, 225.

Rupertus Turrenfis, epus opera, 421. 535.
387. de Jure fcripti quendam librum de
Divinis Officiis, 535. Item librum de vo-
luntate Dei, 401. Item in regulam S. Be-
nedicti, 401. 387. Et de Dei omnipotentia,
530. 387.

Ruthardus Heroldenfis abbas, quendam opa-
cula fcripti de tranquillitate vite, & mi-
ficia vite præfentis, de facramento Almu-
tu contra Berengarium, 41.

Sacerdotus, chronicon Centulienfis incluf-
vit, 217. 374.

Sacerdotus Mellicenfis chirographus, 373.

Lazarus Wellencomdenfis monachus, fcripti
librum de prima epifcopi loci confedratione,
372.

Sigebertus Gemblarenfis, plus compofuit
S. Lucie virginis & Marti, piffionem proli-
& metro; librum de jessoni quatuor proli-
poras; refponfiones ad epifcopos Ruldebran-
di fcu Gregori VII. & Falchilli papa, 217.

S. Guiberti vitam fcripti, 340. Chronicon,
& librum de fcriptis ecclefiafticis, 401.

Simeon Dunelmensis librum de gesta Anglo-
rum fcripti, 20. Rps loci hiftorian con-
tinuit a libro quarto, 421.

Stephanus auctor libri de miraculis S. Trudo-
ni, 320.

Stephanus S. Agniti abbas, vitam epifcopi,
S. Agniti fcripti, 377.

Stephanus S. Jacobi Leodienfis abbas S. Mo-
daldi traditionem hiftoriam defcripti, 414.

Stephanus S. Urbani monafterii abbas, pater-
ni fui vitam fcripti, 401. 320.

Stephanus fcripti vitam Ludovici Gualii, &
librum de rebus in administratione fua ge-
fis, 370.

T

Talka monachus, auctor chronici Mauri-
garavi, 475.

Theobaldus Refordensis monachus, fcripti acta
traditiones, & miracula S. Prudentis mar-
tyris, 370.

Theobaldus Rotomagenfis monachus, S. Au-
daci vitam metrice fcripti, 376.

Theodericus Treverensis fcholafticus, Anna-
lum Treverensium fcriptor, 304.

Theofidus Eporensis abbas, fcripti librum de
Vita S. Willibredi, 20 de vita S. Luvvol-
ni, 224. Flores epifcopii Sandorum, 475.

Thomas Eboracenfis monachus, fcripti hiftoriam
epifcopi ecclefie, 419.

Thomas Rompendi, Ozonienfis theologus
fcripti contra Rofelinum hereticum, 217.

Trithemius Hirfingienfis chronici auctor, 217.

Turgonus Dunelmensis prior fcripti librum
de traditionibus & miraculis S. Cathber-
ti, 421. Dunelmensis hiftoriam, 20. 230.

416. Item vitam Malcolmi regis, & Mar-
garete regine, 421.

V

Udalricus Clunienfis confutationem
fcripte, 206. & 375.

Udalricus fcripti de diffenfibus Augu-
ftianis, 476.

U-

- Urban II. papa epistole, 189. *etc. passim.*
 Walterus S. Sepulchri primus abbas, vitz S. Vindiciani andor, 194, 195.
 Wensuriam Vercellensis ep. sub nomine Theoderici Vindauensis, de discordia regni & sacerdotii ad Gregorium VII. scripti, 199.
 Willelmus Merensis, S. Arnulfi abbas, plures epistolae scripti, 17.
 Willelmus Correy abbas, notitiam quandam pro monasterio libertate scriptis mandavit, 16.
 Willelmus Hirsaugiensis, duos libros confutationis Hirsaugiensium scripti, 207, 267.
 Item libellum de musica, 267.
 Willelmus Claensis Monachus, utriusque benedicti abbatis senioris & junioris vitam scripti, 163.
 Willelmus Malmeberiensis, tribus libris gestis scripti S. Wolfani episcopi, 513. Alii quo scripti, 442, 493.
 Willelmus Tyrios de Petro eremita accuratissime scripti, 295.
 Wintolus abbas in Egeu, chronicon composuit, 399.
 Wolphelmus Brunwilerensis abbas, epistole adior de Eucharistie sacramento, 166.

F I N I S.

